

Bilowgii

1 Bilowgii, Eebbe ayaa abuuray samooyinka iyo dhulka. ² Hadda dhulku wuxuu ahaa madhan oo qaab la'aan ah, mugdina wuxuu daboolay dusha sare ee moolka, halka Ruuxa Eebbe uu dul heehaabayey biyaha. ³ Eebbe wuxuu yidhi, "Iftiin ha ahaado," markaasaa iftiin noqday. ⁴ Eebbe wuxuu arkay in iftiinka uu wanaagsan yahay, wuuna kala soocay iftiinka iyo mugdiga. ⁵ Eebbe wuxuu magac u bixiyey iftiinka "maalin," mugdigana wuxuu u bixiyey "habbeen." Markaasaa fiid iyo subax noqotay—maalintii ugu horreysay. ⁶ Markaasaa Eebbe wuxuu yidhi, "Ha ahaato meel bannaan oo kala sooca biyaha." ⁷ Sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu sameeyey meel bannaan oo kala soocay biyaha hoostiisa ka jira iyo biyaha kor ku yaal. Sidaasay noqotay. ⁸ Eebbe wuxuu magac u bixiyey meeshii bannaanayd "cir." Markaasaa fiid iyo subax noqotay—maalintii labaad. ⁹ Eebbe wuxuu yidhi, "Biyaha hoos ku jira cirku ha isugu yimaadaan meel keliya, dhulkuna ha muuqdo." Sidaasay noqotay.

¹⁰ Eebbe wuxuu magac u bixiyey dhulka qallalan "dhul," biyihii isugu yimidna wuxuu u bixiyey "baddo." Eebbena wuxuu arkay in ay wanaagsan tahay. ¹¹ Markaasaa Eebbe wuxuu yidhi, "Dhulku ha soo saaro dhir: dhir abuur leh iyo geedo midho leh oo dhulka ku yaal oo midho leh oo abuur leh, mid kasta noociisa." Sidaasay noqotay. ¹² Dhulku wuxuu soo saaray dhir: dhir abuur leh nooc kasta iyo geedo midho leh oo abuur leh nooc kasta. Eebbena wuxuu arkay in ay wanaagsan tahay. ¹³ Markaasaa fiid iyo subax noqotay, maalintii saddexaadna way dhammaatay.

¹⁴ Eebbe wuxuu yidhi, "Ha ahaadaan iftiinno ku jira meeshii bannaanayd ee cirku si ay u kala soocaa maalinta iyo habeenka, oo ha u adeegaan calaamado lagu calaamadiyo waqtiyada quduuska ah, iyo maalmaha iyo sannadaha," ¹⁵ oo ha ahaadaan iftiinno ku jira meeshii bannaanayd ee cirku si ay u iftiimiyaan dhulka." Sidaasay noqotay. ¹⁶ Eebbe wuxuu sameeyey laba iftiin oo waaweyn—iftiinka weyn si uu u xukumo maalinta iyo iftiinka yar si uu u xukuma habeenka. Wuxuu kaloo sameeyey xiddigaha. ¹⁷ Eebbe wuxuu ku dhejiyey meeshii bannaanayd ee cirku si ay u iftiimiyaan dhulka, ¹⁸ si ay u xukumaan maalinta iyo habeenka, oo ay u kala soocaa iftiinka iyo mugdiga. Eebbena wuxuu arkay in ay wanaagsan tahay. ¹⁹ Markaasaa fiid iyo subax noqotay, maalintii afraadna way dhammaatay. ²⁰

Eebbe wuxuu yidhi, "Biyaha ha buuxsamaan makhluuqaad nool, shimbiruhuna ha duulaan dhulka korkiisa, meeshii bannaanayd ee cirkuna ha ahaato."

²¹ Sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu abuuray makhluuqaadka badda waaweyn iyo wax kasta oo nool oo biyaha ku jira oo dhaqaaqa, nooc kasta, iyo shimbir kasta oo baal leh nooc kasta. Eebbena wuxuu arkay in ay wanaagsan tahay. ²² Eebbe wuxuu barakeeyey, isagoo leh, "Waxa badan oo tarma, oo buuxiya biyaha badda, shimbiruhuna ha ku tarmaan dhulka." ²³ Markaasaa fiid iyo subax noqotay, maalintii shanaadna way dhammaatay. ²⁴ Eebbe wuxuu yidhi, "Dhulku ha soo saaro makhluuqaad nool nooc kasta: xoolaha, waxyaalaha dhulka ku dhaqaaqa, iyo xayawaanka duurjoogta ah, mid kasta noociisa." Sidaasay noqotay. ²⁵ Eebbe wuxuu sameeyey xayawaanka duurjoogta ah nooc kasta, xoolaha nooc kasta, iyo waxyaalaha dhulka ku dhaqaaqa nooc kasta. Eebbena wuxuu arkay in ay wanaagsan tahay. ²⁶ Markaasaa Eebbe wuxuu yidhi, "Aan ka samayno dadka sawirkayaga, oo aan u ekaanno, si ay u xukumaan kalluunka badda iyo shimbiraha cirkooda, xoolaha iyo xayawaanka duurjoogta ah oo dhan, iyo waxyaalaha dhulka ku dhaqaaqa oo dhan."

²⁷ Sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu ka sameeyey dadka sawirkiisa, sawirka Eebbe ayuu ku abuuray; lab iyo dhedig ayuu ka abuuray.

²⁸ Eebbe wuxuu barakeeyey, oo wuxuu ku yidhi, "Waxa badan oo tarma; buuxiya dhulka oo ka adkaada. Xukumaan kalluunka badda iyo shimbiraha cirkooda iyo wax kasta oo nool oo dhulka ku dhaqaaqa." ²⁹ Markaasaa Eebbe wuxuu yidhi, "Waxaan idin siiyey dhir kasta oo abuur leh oo dhulka oo dhan ku yaal iyo geed kasta oo midho leh oo abuur leh. Cunto ahaan bay idiin ahaan doonaan." ³⁰ Xayawaanka dhulka oo dhan iyo shimbiraha cirkooda oo dhan iyo wax kasta oo dhulka ku dhaqaaqa—wax kasta oo neef leh—waxaan siiyey dhir kasta oo cagaaran cunto ahaan." Sidaasay noqotay. ³¹ Eebbe wuxuu arkay wax kasta oo uu sameeyey, waxayna ahaayeen aad u wanaagsan. Sidaas daraaddeed maalintii lixaad ayaa dhammaatay, fiid iyo subaxna way noqotay.

2 Sidaas daraaddeed samada iyo dhulka waa la dhammeeyey, iyo dhammaan iftiinkooda. ² Maalintii toddobaad, Eebbe wuxuu dhammeeyey shaqadiisii uu sameynayay; sidaas

Bilowgii

daraaddeed wuxuu nastay maalintii toddobaad dhammaan shaqadiisii. ³ Markaasaa Eebbe barakeeyey maalintii toddobaad oo wuxuu ka dhigay quduus, maxaa yeelay maalintaas ayuu ka nastay dhammaan shaqadii abuurista uu dhammeeyey. ⁴ Kuwani waa xisaabtii samada iyo dhulka sida loo abuuray, wakhtigii Eebbe Eebbe uu sameeyey dhulka iyo samada. ⁵ Hadda geed yar oo duurka ah weli ma muuqan dhulka, iyo geed duurka ah weli ma soo bixin, waayo Eebbe Eebbe roob kuma soo dejin dhulka, mana jirin qof dhulka ka shaqeeya. ⁶ Laakiin ceeryaamo ayaa ka soo kici jirtay dhulka oo biyeyn jirtay dusha sare ee dhulka oo dhan. ⁷ Markaasaa Eebbe Eebbe nin ka sameeyey ciidda dhulka oo afkiisa ku afuufay neefta nolosha, ninkii na wuxuu noqday naf nool. ⁸ Eebbe Eebbe wuxuu beer ku beeray bari, oo ku taal Cadan; halkaasuu ku dhex dhigay ninkii uu sameeyey. ⁹ Dhulka, Eebbe Eebbe wuxuu ka soo bixiyey geed kasta oo indhaha u roon oo cuntada wanaagsan. Bartamaha beerta waxaa ku yaallay geedka nolosha iyo geedka aqoonta wanaagga iyo xumaanta. ¹⁰ Webi ayaa ka soo baxay Cadan si uu u waraabiyo beerta, halkaasna wuxuu ku kala qaybsamay afar ilood. ¹¹ Magaca kii ugu horreeyey waa Biishoon; wuxuu dhex maraa dhulka oo dhan ee Xawilaah, halkaas oo dahab laga helo. ¹² Dahabka dhulkaas waa wanaagsan yahay; xabag udgoon iyo oniks ayaa sidoo kale laga helaa halkaas. ¹³ Magaca webiga labaad waa Giihon; wuxuu dhex maraa dhulka oo dhan ee Kuush. ¹⁴ Magaca webiga saddexaad waa Dajlah; wuxuu ku socdaa bari ee Ashuur. Webiga afraad waa Yufraad. ¹⁵ Eebbe Eebbe wuxuu qaatay ninkii oo ku dhex dhigay Beerta Cadan si uu u beero oo u ilaaliyo. ¹⁶ Eebbe Eebbe wuxuu ninkii ku amray, “Waxaad si xor ah uga cuni kartaa geed kasta oo beerta ku yaal; ¹⁷ laakiin waa inaad ka cunin geedka aqoonta wanaagga iyo xumaanta, waayo markaad ka cunto waxaad hubaal ahaan u dhiman doontaa.” ¹⁸ Eebbe Eebbe wuxuu yidhi, “Ma wanaagsana in ninku kaligiis ahaado. Waxaan u samayn doonaa wehel ku habboon.” ¹⁹ Hadda Eebbe Eebbe wuxuu ka sameeyey dhulka dhammaan xayawaanka duurka iyo dhammaan shimbiraha cirka. Wuxuu u keenay ninkii si uu u arko waxa uu ugu yeeri doono; iyo wixii ninku ugu yeero noolaha kasta, magaciisa ayaa ahaa. ²⁰ Sidaas daraaddeed ninkii wuxuu magacyo u bixiyey dhammaan xoolaha, shimbiraha cirka, iyo dhammaan xayawaanka duurka. Si kastaba ha ahaatee, Aadan, wehel ku habboon

lama helin. ²¹ Sidaas daraaddeed Eebbe Eebbe wuxuu ninkii ku riday hurdo qoto dheer; intuu hurdayay, wuxuu ka qaaday mid ka mid ah feerihisa oo wuxuu ku xidhay hilib. ²² Markaasaa Eebbe Eebbe wuxuu ka sameeyey haweeney feerihii uu ka qaaday ninkii, oo wuxuu u keenay ninkii. ²³ Ninkii wuxuu yidhi, “Halkan, ugu dambeyntii, waa lafta lafahayga iyo hilibka hilibkayga; waxaa loogu yeeri doonaa ‘naag,’ maxaa yeelay waxaa laga soo qaaday nin.” ²⁴ Sababtaas awgeed, nin wuxuu ka tegi doonaa aabbihis iyo hooyadiis oo wuxuu ku biiri doonaa naagtiisa, waxayna noqon doonaan hilib keliya. ²⁵ Ninkii iyo naagtiisuba waxay ahaayeen qaawan yihiin, laakiin ceeb ma dareemin.

3 Haddaba abeesadu waxay ka xeel dheereyd xayawaanka duurjoogta ah oo dhan oo uu Eebbe sameeyey. Waxayna ku tidhi naagtii, “Eebbe ma wuxuu dhab ahaan yidhi, ‘Geed kasta oo beerta ku yaal ha ka cunina?’” ² Naagtii waxay ugu jawaabtay abeesadii, “Waxaan ka cuni karnaa midhaha geedaha beerta, ³ laakiin Eebbe wuxuu yidhi, ‘Midhaha geedka ku yaal bartamaha beerta ha ka cunina, hana taabanina, haddii kale waad dhiman doontaan.’” ⁴ Abesadii waxay ku tidhi naagtii, “Dhab ahaan ma dhiman doontaan! ⁵ Eebbe wuu og yahay in haddii aad ka cuntaan, indhihiinnu furmi doonaan, oo aad noqon doontaan sida Eebbe, oo garanaya wanaagga iyo sharka.” ⁶ Markii naagtii aragtay in geedku cuntada u wanaagsan yahay oo uu indhaha u qurux badan yahay, oo uu sidoo kale yahay mid la doonayo si xigmad loo helo, waxay ka qaadatay midhihiisii oo cuntay. Waxay sidoo kale siisay ninkeedii oo la joogay, wuuna cunay. ⁷ Markaasaa indhahoodii furmeen, oo waxay garteen inay qaawan yihiin; sidaas daraaddeed waxay isku toleen caleemo berde ah oo waxay sameeyeen dhar. ⁸ Markaasay maqleen Eebbe oo beerta dhex socda wakhtiga qabow ee maalinta, ninkii iyo naagtiisiina way isku qariyeen Eebbe hortiisa dhexdiisa geedaha beerta. ⁹ Eebbe ayaa ninkii ugu yeedhay, isagoo leh, “Xaggee baad joogtaa?” ¹⁰ Wuxuu ku jawaabay, “Waxaan ku maqlay beerta dhexdeeda, waanan ka baqay maxaa yeelay waan qaawanahay; sidaas daraaddeed waan isku qariyay.” ¹¹ Markaasuu ku yidhi, “Yaa kuu sheegay inaad qaawan tahay? Ma ka cuntay geedkii aan kuu amray inaad ka cunin?” ¹² Ninkii wuxuu yidhi, “Naagtii aad ila joogtay — waxay i siisay midhihi geedka, waanan cunay.” ¹³ Markaasaa Eebbe wuxuu ku yidhi naagtii, “Maxaad samaysay?” Naagtii

Bilowgii

waxay tidhi, “Abeesadii ayaa i khiyaanaysay, waanan cunay.” ¹⁴ Markaasaa Eebbe wuxuu ku yidhi abeesadii, “Maxaa yeelay waxaad samaysay tan, waxaad ka nacladan tahay xoolaha oo dhan iyo xayawaanka duurjoogta ah oo dhan! Calooshaada ayaad ku gurguuran doontaa oo ciid baad cuni doontaa maalmaha noloshaada oo dhan.” ¹⁵ Waxaan colaad dhigi doonaa adiga iyo naagta, iyo farcankaaga iyo farcankeeda; isagu wuxuu ku dhufan doonaa madaxaaga, adiguna waxaad ku dhufan doontaa ciribtii.” ¹⁶ Naagtii wuxuu ku yidhi, “Waxaan aad u kordhin doonaa xanuunkaaga markaad umulaysid; adigoo xanuun leh ayaad carruur ku dhalaysaa. Hawshaadu waxay noqon doontaa ninkaaga, isaguna wuu ku xukumi doonaa.” ¹⁷ Aadam wuxuu ku yidhi, “Maxaa yeelay waad maqashay naagtaada oo aad ka cuntay geedkii aan kuu amray, ‘Ha ka cunin,’ dhulka waa la nacladay adiga daraadda; adigoo xanuun leh ayaad cunto ka heli doontaa maalmaha noloshaada oo dhan.” ¹⁸ Wuxuu kuu soo saari doonaa qodxan iyo caws, oo waxaad cuni doontaa dhirta duurka. ¹⁹ Dhiigga wejigaaga ayaad ku cuni doontaa cuntadaada ilaa aad ku noqoto dhulka, maxaa yeelay adiga ayaa lagaaga qaaday; waayo, waxaad tahay ciid, ciidna waad ku noqon doontaa.” ²⁰ Ninkii wuxuu naagtiisa u bixiyey Xaawa, maxaa yeelay waxay ahayd hooyada noolaha oo dhan. ²¹ Eebbe wuxuu u sameeyey Aadam iyo naagtiisa dhar maqaarka ah oo wuxuu ku huwiyey. ²² Markaasaa Eebbe wuxuu yidhi, “Bal eeg, ninku wuxuu noqday sida midkeen, oo garanaya wanaagga iyo sharka. Waa inaan loo ogolaan inuu gacantiisa fidiyo oo uu sidoo kale ka cuno geedka nolosha, oo uu cuno, oo uu weligiis noolaado.” ²³ Sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu ka saaray Beerta Ceeden si uu u shaqeeyo dhulka laga qaaday. ²⁴ Markaasuu ninkii ka eryay; oo dhinaca bari ee Beerta Ceeden wuxuu dhigay keruubiin iyo seef ololaysa oo dhan walba u jeedda si ay u ilaaliso jidka geedka nolosha.

4 Aadan wuxuu u galmooday naagtiisii Xaawa, wayna uuraysatay oo waxay dhashay Qaabiil. Waxayna tiri, “Iyada oo Eebbe i caawiyey, waxaan helay nin.” ² Markii dambe waxay dhashay Qaabiil walaalkiis Haabiil. Haabiil wuxuu ahaa adhijir, Qaabiilna wuxuu ahaa beerfal. ³ Waqti ka dib, Qaabiil wuxuu keenay wax soo saarka dhulka sida hadiyad loogu talagalay Eebbe. ⁴ Haabiilna wuxuu keenay hadiyad—dufanka curadkii adhigiisa. Eebbe wuxuu si

wanaagsan u eegay Haabiil iyo hadiyaddiisii, ⁵ laakiin ma uusan tixgelin Qaabiil iyo hadiyaddiisii. Qaabiil aad buu u cadhooday, wejigiisuna wuu hoos u dhacay. ⁶ Eebbe wuxuu Qaabiil ku yidhi, “Maxaad u cadhootay? Maxaa wejigaagu u hoos u dhacay?” ⁷ Haddii aad samayso waxa saxda ah, miyaan lagu aqbali doonin? Laakiin haddii aadan samayn waxa saxda ah, dembigu wuxuu ku ag yaalaa albaabkaaga; wuxuu doonayaa inuu ku qabsado, laakiin waa inaad ka adkaataa.” ⁸ Qaabiil wuxuu la hadlay walaalkiis Haabiil. Intii ay ku jireen beerta, Qaabiil wuu kacay oo Haabiil dilay. ⁹ Markaas Eebbe wuxuu Qaabiil ku yidhi, “Xaggee buu joogaa walaalkaa Haabiil?” Wuxuu ku jawaabay, “Ma garanayo. Ma anigaa ilaaliya walaalkay?” ¹⁰ Eebbe wuxuu yidhi, “Maxaad samaysay? Dhiigga walaalkaa wuxuu iga qaylinayaa dhulka. ¹¹ Natijadaas darteed, waxaad ka tahay in la habaaro dhulka, kaasoo afkiisa u furay inuu ka helo dhiigga walaalkaa gacantaada. ¹² Marka aad dhulka ka shaqayso, mar dambe ma siin doono xooggiiisa. Waxaad noqon doontaa mid socdaal ah oo ku wareega dhulka.” ¹³ Qaabiil wuxuu Eebbe ku yidhi, “Ciqabtan waa ka badan tahay intaan qaadi karo!” ¹⁴ Maanta waxaad iga kaxaysay dhulka, waxaana layga qarín doonaa joogitaankaaga; waxaan noqon doonaa mid socdaal ah oo ku wareega dhulka, oo qof kasta oo i hela waa i dili doonaa.” ¹⁵ Laakiin Eebbe wuxuu ku yidhi, “Maya; qof kasta oo Qaabiil dila wuxuu la kulmi doonaa aargoosi toddoba jeer.” Eebbe wuxuu Qaabiil saaray calaamad si aan qofkii hela u diiin. ¹⁶ Qaabiil wuxuu ka tagay joogitaanka Eebbe wuxuuna degay dhulka Noog, oo bari ka xiga Ceeden. ¹⁷ Qaabiil wuxuu u galmooday naagtiisii, wayna uuraysatay oo waxay dhashay Eenoog. Qaabiil wuxuu dhisayay magaalo, wuxuuna magaceeda u bixiyay wiilkiisa Eenoog. ¹⁸ Eenoog wuxuu noqday aabaha Iraad, Iraadna wuxuu dhalay Maxuyaeel, Maxuyaeelna wuxuu dhalay Metushaeel, Metushaeelna wuxuu dhalay Laamek. ¹⁹ Laamek wuxuu qaatay laba naagood: mid waxaa la odhan jiray Caada, midda kalena Sillah. ²⁰ Caada waxay dhashay Yaabal; faraciisu wuxuu noqday kuwa ku nool teendhooyinka oo xoolo dhaqda. ²¹ Walaalkiis magaciisu wuxuu ahaa Yuubaal; faraciisu wuxuu noqday kuwa ciyaara qalabka xarigga leh iyo biibiyaha. ²² Sillahna waxay dhashay Tubal-Qaabiil, oo sameeyay dhammaan noocyada qalabka ka samaysan naxaas iyo bir. Tubal-Qaabiil walaashiis waxay ahayd Naamaah. ²³ Laamek wuxuu ku yidhi

Bilowgii

naagihiisii, “Caada iyo Sillah, i maqla; naagaha Laamek, erayadayda maqla. Waxaan dilay nin i dhaawacay, nin dhallinyaro ah oo i garaacay.”²⁴ Haddii Qaabiil la aargudayo toddoba jeer, markaa Laamek waxaa la aargudayaa toddobaatan iyo toddoba jeer.”²⁵ Aadan wuxuu mar kale u galmooday naagihiisii, waxayna dhashay wiil oo waxay u bixisay magaciisa Sheeth, iyadoo leh, “Eebbe wuxuu i siiyey ilmo kale oo beddel u ah Haabiil, maadaama Qaabiil dilay.”²⁶ Sheethna wuxuu dhalay wiil, wuxuuna u bixiyay magaciisa Eenoosh. Waqtigaas, dadku waxay bilaabeen inay ku baryaan magaca Eebbe.

5 Kanu waa kitaabka farcankii Aadan. Maalintii Eebbe abuuray dadka, wuxuu iyaga ka dhigay sifo la mid ah Eebbe.² Wuxuu iyaga ka abuuray lab iyo dhedig, wuuna barakeeyey. Wuxuu ugu magac daray “Dad” maalintii la abuuray.³ Markii Aadan uu noolaa 130 sannadood, wuxuu dhalay wiil u eg isaga, oo ku sawiran isaga, wuxuuna u bixiyey Seth.⁴ Markii Seth dhashay ka dib, Aadan wuxuu noolaa 800 sannadood, wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale.⁵ Sidaas daraaddeed, maalmaha Aadan oo dhan waxay ahaayeen 930 sannadood, markaasuu dhintay.⁶ Markii Seth uu gaaray 105 sannadood, wuxuu dhalay Enosh.⁷ Markii Enosh dhashay ka dib, Seth wuxuu noolaa 807 sannadood, wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale.⁸ Sidaas daraaddeed, maalmaha Seth oo dhan waxay ahaayeen 912 sannadood, markaasuu dhintay.⁹ Markii Enosh uu gaaray 90 sannadood, wuxuu dhalay Kenan.¹⁰ Markii Kenan dhashay ka dib, Enosh wuxuu noolaa 815 sannadood, wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale.¹¹ Sidaas daraaddeed, maalmaha Enosh oo dhan waxay ahaayeen 905 sannadood, markaasuu dhintay.¹² Markii Kenan uu gaaray 70 sannadood, wuxuu dhalay Mahalalel.¹³ Markii Mahalalel dhashay ka dib, Kenan wuxuu noolaa 840 sannadood, wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale.¹⁴ Sidaas daraaddeed, maalmaha Kenan oo dhan waxay ahaayeen 910 sannadood, markaasuu dhintay.¹⁵ Markii Mahalalel uu gaaray 65 sannadood, wuxuu dhalay Jared.¹⁶ Markii Jared dhashay ka dib, Mahalalel wuxuu noolaa 830 sannadood, wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale.¹⁷ Sidaas daraaddeed, maalmaha Mahalalel oo dhan waxay ahaayeen 895 sannadood, markaasuu dhintay.¹⁸ Markii Jared uu gaaray 162 sannadood, wuxuu dhalay Enoch.¹⁹ Markii Enoch dhashay ka dib, Jared wuxuu noolaa 800 sannadood, wuxuuna

dhalay wiilal iyo gabdho kale.²⁰ Sidaas daraaddeed, maalmaha Jared oo dhan waxay ahaayeen 962 sannadood, markaasuu dhintay.²¹ Markii Enoch uu gaaray 65 sannadood, wuxuu dhalay Methuselah.²² Markii uu noqday aabbaha Methuselah, Enoch wuxuu si dhow ula socday Eebbe 300 sannadood, wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale.²³ Sidaas daraaddeed, cimriga Enoch oo dhan wuxuu ahaa 365 sannadood.²⁴ Enoch wuxuu la socday Eebbe; markaasuu maqnaaday, waayo, Eebbe ayaa qaaday.²⁵ Markii Methuselah uu gaaray 187 sannadood, wuxuu dhalay Lamech.²⁶ Markii Lamech dhashay ka dib, Methuselah wuxuu noolaa 782 sannadood, wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale.²⁷ Sidaas daraaddeed, maalmaha Methuselah oo dhan waxay ahaayeen 969 sannadood, markaasuu dhintay.²⁸ Markii Lamech uu gaaray 182 sannadood, wuxuu dhalay wiil.²⁹ Wuxuu ugu magac daray Nuux, isagoo leh, “Wuxuu nagu raaxayn doonaa shaqadayada iyo hawsha gacmahayaga oo ay sababtay dhulka Eebbe habaartay.”³⁰ Lamech wuxuu noolaa 595 sannadood ka dib markii Nuux dhashay, wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale.³¹ Sidaas daraaddeed, maalmaha Lamech oo dhan waxay ahaayeen 777 sannadood, markaasuu dhintay.³² Markii Nuux uu gaaray 500 sannadood, wuxuu dhalay Shem, Xaam, iyo Yaafed.

6 Markii aadamuhu ku bateen dusha sare ee dhulka, waxay dhaleen gabdho,² wiilashii Eebbe waxay arkeen in gabdhihii aadamuhu qurux badan yihiin, markaasay naag ka dhigeen intii ay doorteen.³ Markaasaa Rabbigu yidhi, “Ruuxaygu ma sii jiri doono dadka weligood, waayo, iyagu waa hilib; cimrigoodu wuxuu ahaan doonaa 120 sano.”⁴ Nephilim waxay joogeen dhulka maalmahaas, iyo sidoo kale dabadeed, markay wiilashii Eebbe u tageen gabdhihii aadamaha oo ay dhaleen carruur iyaga. Kuwaas waxay ahaayeen rag xoog leh oo hore, rag caan ah.⁵ Rabbigu wuxuu arkay in xumaanta aadamuhu ay aad ugu weyn tahay dhulka, iyo in fikrad kasta oo qalbigooda ah ay ahayd shar joogto ah.⁶ Rabbigu wuu ka qoomameeyey inuu aadamihii sameeyey dhulka, qalbigiisana wuu murugoday.⁷ Markaasaa Rabbigu yidhi, “Adamaha aan sameeyey dusha sare ee dhulka waan tirtiri doonaa, xoolaha, shimbiraha, iyo wixii dhulka ku dhaqdhaqaaqa, waayo, waan ka qoomameeyey inaan sameeyey.”⁸ Si kastaba ha ahaatee, Nuux wuxuu helay raalli ahaanshaha Rabbiga.⁹ Tani waa sheekadii Nuux iyo qoyskiisa. Nuux wuxuu ahaa nin xaq ah, oo aan eed

Bilowgii

lahayn xilligii uu noolaa, wuxuuna la socday Eebbe. ¹⁰ Nuux wuxuu dhalay saddex wiil oo la kala yidhaahdo Sheem, Xaam, iyo Yaafed. ¹¹ Hadda dhulku wuxuu ku xumaaday indhaha Eebbe, wuxuuna buuxsamay rabshad. ¹² Eebbe wuxuu fiiriyeey dhulka oo arkay inuu xumaaday, waayo, hilib kasta ayaa jidkooda ku xumaaday dhulka. ¹³ Markaasaa Eebbe wuxuu ku yidhi Nuux, "Dhammaadka hilib oo dhan hortayda ayuu yimid, waayo, dhulku wuxuu ku buuxsamay rabshad iyaga; bal eeg, waxaan doonayaa inaan iyaga la baabbi'yo dhulka. ¹⁴ Naftaada u samee sanduuq ka samaysan alwaax gopher; sanduuqa ku samee qolal oo ku dahaadh guuduud gudaha iyo dibadda. ¹⁵ Sidan ayaad u dhisaysaa: sanduuqu wuxuu ahaan doonaa saddex boqol oo dhudhun dheer, konton dhudhun ballaaran, iyo soddon dhudhun dheer. ¹⁶ Sanduuqa u samee saqaf, oo dhammee hal dhudhun ka sarreeya; albaab dhinaca sanduuqa ku dheji, oo ka samee dabaq hoose, dhexe, iyo sare. ¹⁷ Bal eeg, waxaan keenayaa biyo fatahaad ah dhulka si aan u baabbi'yo hilib kasta oo neefta nolosha ku jirto samada hoosteeda; wax kasta oo dhulka saaran waa halligmi doonaa. ¹⁸ Si kastaba ha ahaatee, axdigayga waan kula dhisi doonaa, oo waxaad geli doontaa sanduuqa—adiga, wiilashaada, naagtaada, iyo naagaha wiilashaada oo kula jira. ¹⁹ Waxaad sanduuqa ku keeni doontaa laba nooc oo kasta oo noolaha ah, lab iyo dhedig, si ay kula noolaadaan. ²⁰ Shimbiraha noocooda, xoolaha noocooda, iyo noole kasta oo dhulka ku dhaqdhaqaaqa noocooda, laba nooc oo kasta ayaa kuu iman doona si loo ilaaliyo. ²¹ Waxaad qaadan doontaa nooc kasta oo cunto ah oo la cuni doono oo u kaydi sida sahayda adiga iyo iyaga." ²² Nuux wuxuu sameeyey wax kasta sidii Eebbe ku amray.

7 Markaasaa Rabbigu wuxuu Nuux ku yidhi, "Geli doonnida, adiga iyo reerkaaguba, waayo, kaliya adiga ayaan kugu helay xaqnimada jiilkan hortayda. ² Qaado adiga laftaada toddoba lammaane oo ah nooc kasta oo xayawaan nadiif ah, lab iyo dhaddig; iyo hal lammaane oo ah nooc kasta oo xayawaan aan nadiif ahayn, lab iyo dhaddig; ³ iyo sidoo kale toddoba lammaane oo ah nooc kasta oo shimbir ah, lab iyo dhaddig, si ay farcankooda uga sii noolaadaan wejiga dhulka oo dhan. ⁴ Waayo, toddoba maalmood gudahood, waxaan roob ku soo dejin doonaa dhulka afartan maalmood iyo afartan habeen, waxaana ka tirtiri doonaa wejiga dhulka wax kasta oo nool oo aan sameeyey." ⁵ Oo Nuuxna wuxuu

sameeyey wax walba oo Rabbigu ku amray. ⁶ Nuuxna wuxuu jiray lix boqol oo sannadood markii biyihii daadku ay bilaabeen inay dhulka qariyaan. ⁷ Oo Nuuxna iyo wiilashiisii, naagtiisii, iyo naagihii wiilashiisa ayaa raacay doonnida si ay uga baxsadaan biyaha daadadka. ⁸ Lammaane ka mid ah xayawaanka nadiifka ah iyo kuwa aan nadiifka ahayn, iyo shimbiraha iyo dhammaan makhluuqaadka dhulka ku dhaqdhaqaaqa, ⁹ ayaa u yimid Nuux oo galay doonnida, lab iyo dhaddig, sidii Eebbe uu Nuux ku amray. ¹⁰ Oo waxay dhacday toddoba maalmood dabadeed in biyihii daadku ay yimaadeen dhulka. ¹¹ Sannadkii lix boqolaad ee nolosha Nuux, maalintii toddoba iyo tobnaad ee bisha labaad, maalintaas ayaa ilaha moolka weyn ay dillaaceen, oo albaabbadii samada ayaa la furay. ¹² Oo roob baa ku da'ay dhulka afartan maalmood iyo afartan habeen. ¹³ Maalintaas qudheeda, Nuux, oo ay weheliyaan wiilashiisii Sheem, Xaam, iyo Yaafedh, iyo naagtii Nuux iyo saddexdii naagood ee wiilashiisa, ayaa galay doonnida. ¹⁴ Waxay la jireen xayawaan kasta oo duurjoog ah noociisa, dhammaan xoolaha noocyadooda, makhluuqaad kasta oo dhulka ku dhaqdhaqaaqa noociisa, iyo shimbir kasta noociisa, makhluuqaad kasta oo baal leh. ¹⁵ Lammaane ka mid ah dhammaan makhluuqaadka leh neefta nolosha ayaa u yimid Nuux oo galay doonnida. ¹⁶ Kuwaas oo galay, lab iyo dhaddig oo ah wax kasta oo nool, waxay galeen sidii Eebbe uu ku amray; oo Rabbiguna wuu xidhay. ¹⁷ Afartan maalmood ayuu daadku ku socday dhulka, oo markii biyuhu bateen, waxay sare u qaadeen doonnida oo waxay ka dulqaaday dhulka. ¹⁸ Biyuhu way kaceen oo aad bay ugu bateen dhulka, oo doonniduna waxay ku dul sabbaysay biyaha dushooda. ¹⁹ Biyuhu aad bay ugu bateen dhulka, oo dhammaan buuraha dhaadheer ee samada hoostooda ayaa la daboolay. ²⁰ Biyuhu way kaceen oo waxay qariyeen buuraha qoto dheer oo ka badan shan iyo toban dhudhun. ²¹ Wax kasta oo nool oo dhulka ku dhaqdhaqaaqa ayaa baaba'ay—shimbiraha, xoolaha, duurjoogta, dhammaan makhluuqaadka ku dhaqdhaqaaqa dhulka, iyo dhammaan aadanaha. ²² Nolosha oo dhan oo dhulka qallalan ku jirtay oo leh neefta nolosha sanku ku jirtay ayaa dhimatay. ²³ Wax kasta oo nool oo wejiga dhulka ku saabsanaa waa la tirtiray; dadka iyo xoolaha iyo makhluuqaadka dhulka ku dhaqdhaqaaqa iyo shimbiraha samada ayaa laga tirtiray dhulka. Kaliya Nuux ayaa haray, iyo kuwa la

jiray ee doonnida ku jiray. ²⁴ Biyuhu waxay ku bateen dhulka boqol iyo konton maalmood.

8 Laakiin Eebbe wuxuu xusuustay Nuux iyo dhammaan xayawaankii iyo duunyadii la jiray oo markabkii ku jiray, wuxuuna diray dabayl dhulka korkiisa, taasoo sababtay in biyihii ay hoos u dhacaan. ² Ilaah moolka iyo albaabbadii samada waa la xidhay, roobkiina cirka waa laga joojiyey. ³ Biyihii waxay si tartiib ah uga yaraadeen dhulka, oo dhammaadkii boqol iyo konton maalmood, biyihii way yaraadeen. ⁴ Maalintii toddoba iyo tobnaad ee bishii toddobaad, markabkii wuxuu ku degay buuraha Araraat. ⁵ Biyihii waxay sii yaraadeen ilaa bishii tobnaad, oo maalintii ugu horraysay ee bishii tobnaad, dushoodii buuraha ayaa muuqday. ⁶ Afaratan maalmood dabadeed, Nuux wuxuu furay daaqaddii markabkii uu dhisay. ⁷ Wuxuu soo diray qoolley, taasoo duushay oo soo noqotay ilaa biyihii ka qalaleen dhulka. ⁸ Markaasuu soo diray qoolley si uu u ogaado in biyihii ka yaraadeen dushoodii dhulka. ⁹ Laakiin qoolleydu meel ay cagta dhigato ma helin, sidaas darteed waxay ugu soo noqotay markabkii, waayo biyihii weli waxay ku dul jireen dushoodii dhulka. Wuxuu soo bixiyey gacantiisa, qoolleyda ayuu qabsaday, oo markabkii ayuu ku soo celiyey. ¹⁰ Wuxuu sugay toddoba maalmood oo kale, markaasuu qoolleyda mar kale ka soo diray markabkii. ¹¹ Qoolleydu waxay ugu soo noqotay fiidkii, oo afkeeda waxaa ku jiray caleen saytuun oo cusub oo la gooyey. Sidaas daraaddeed Nuux wuxuu ogaaday in biyihii ka yaraadeen dhulka. ¹² Wuxuu sugay toddoba maalmood oo kale, markaasuu qoolleyda mar kale soo diray, laakiin mar dambe uma soo noqon. ¹³ Sanadkii lix boqol iyo kow, maalintii ugu horraysay ee bishii ugu horraysay, biyihii waxay ka qalaleen dhulka. Nuux wuxuu ka qaaday daboolkii markabkii oo wuxuu arkay in dushoodii dhulka ay qalalan tahay. ¹⁴ Maalintii toddoba iyo labaatanaad ee bishii labaad, dhulkii si buuxda ayuu u qalalay. ¹⁵ Markaasaa Eebbe la hadlay Nuux, isagoo leh, ¹⁶ “Ka bax markabka, adiga iyo naagtaada, wiilashaada, iyo naagaha wiilashaada oo kula jira. ¹⁷ Soo saar noolaha kasta oo kula jira—shimbiraha, xayawaanka, iyo noolaha kasta oo dhulka ku socda—si ay ugu tarmaan dhulka, oo ay u dhalaan oo ay u tarmaan.” ¹⁸ Sidaas daraaddeed, Nuux wuxuu ka baxay isaga iyo wiilashiisa, naagtiisa, iyo naagaha wiilashiisa. ¹⁹ Xayawaanka kasta, noolaha guurguura kasta, iyo shimbir kasta, wax kasta oo dhulka ku

socda, waxay ka soo baxeen markabkii, midba noociisa. ²⁰ Markaasaa Nuux wuxuu u dhisay meel allabari Eebbe, wuxuuna ka qaatay xayawaanka nadiifka ah iyo shimbiraha nadiifka ah, oo wuxuu ku bixiyey allabari gubasho meesha allabariga. ²¹ Eebbe wuxuu uray urta wanaagsan oo wuxuu isku yidhi, “Mar dambe dhulka uma habaarayo aadanaha aawadiis, inkastoo fikirka qalbiga aadanaha uu xumaan yahay tan iyo yaraantiisii. Mar dambe ma baabbi’in doono noolaha oo dhan sidaan sameeyey. ²² Inta dhulku jiro, wakhtiga abuurka iyo goosashada, qabow iyo kulayl, xagaaga iyo jiilaalka, maalin iyo habeen ma joogsan doonaan.”

9 Eebbe ayaa barakeeyey Nuux iyo wiilashiisii, isagoo ku amraya, “Waxsoosaara, tarma, oo dhulka buuxiya. ² Cabsida iyo baqdinta aad ka qabtaan waxay ku noqon doontaa xayawaanka dhulka oo dhan iyo shimbiraha cirka, dhammaan wixii ku socda dhulka, iyo dhammaan kalluunka badda; gacantiinna ayaa lagu soo dhiibay. ³ Dhammaan noolaha dhaqaaqa wuxuu noqon doonaa cunto idiin ah; sidaan idiin siiyey dhirta cagaaran, waxaan hadda idiin siinayaa wax walba. ⁴ Si kastaba ha ahaatee, waa in aydaan cunin hilib dhiiggiisu weli ku jiro. ⁵ Dhiiggiinna noloshiisa waxaan hubaal kaaga baahan doonaa xisaab; xayawaanka kasta waxaan kaaga baahan doonaa. Qof kasta oo bini’aadam ah, waxaan ka dalban doonaa xisaab nololeed qof kale oo bini’aadam ah. ⁶ Qofkii daadiya dhiigga bini’aadam, bini’aadam kale ayaa dhiiggiisa daadin doona; waayo, Eebbe wuxuu bini’aadamka ku abuuray sawirkiisa. ⁷ Adinka, waxsoosaara oo tarma; aad u kordhiya dhulka oo ku tarma.” ⁸ Eebbe wuxuu la hadlay Nuux iyo wiilashiisii oo la joogay, isagoo leh, ⁹ “Bal eega, waxaan idinla dhisayaa axdigeyga iyo farcankiinna idinka dambeeya, ¹⁰ iyo dhammaan noolaha idinla jira: shimbiraha, xoolaha, iyo dhammaan xayawaanka duurjoogta ah, dhammaan kuwa ka soo baxay doonnida idinla—dhammaan noolaha dhulka. ¹¹ Waxaan idinla dhisayaa axdigeyga: mar dambe nolosha oo dhan lama baabbi’in doono biyaha daadadka; mana jiri doono mar dambe daad burburiya dhulka.” ¹² Eebbe wuxuu yidhi, “Tani waa calaamadda axdiga aan samaynayo aniga iyo idinka iyo noolaha idinla jira, jiilalka mustaqbalka oo dhan: ¹³ Waxaan daruuraha ku dhex dhigay qaansoroobaadkayga, waxaana noqon doontaa calaamadda axdiga aniga iyo dhulka dhexdooda. ¹⁴ Markaan daruuro keeno dhulka oo

Bilowgii

qaansoroobaadku daruuraha ka muuqdo, ¹⁵ Waxaan xusuusan doonaa axdigeyga aniga iyo idinka iyo noolaha oo dhan nooc kasta. Mar dambe biyuhu ma noqon doonaan daad burburiya hilibka oo dhan. ¹⁶ Marka qaansoroobaadku daruuraha ku jiro, waan arki doonaa oo waxaan xusuusan doonaa axdiga weligiis ah ee u dhexeeya Eebbe iyo noolaha oo dhan nooc kasta oo dhulka ku nool.” ¹⁷ Markaasaa Eebbe wuxuu ku yidhi Nuux, “Tani waa calaamadda axdiga aan dhisay aniga iyo nolosha oo dhan ee dhulka.” ¹⁸ Wiilashii Nuux oo ka soo baxay doonnida waxay ahaayeen Sheem, Xaam, iyo Yaafed. (Xaam wuxuu ahaa aabbaha Kanaan.) ¹⁹ Kuwani waxay ahaayeen saddexdii wiil ee Nuux, oo iyaga ayaa dhulka oo dhan dib loogu buuxiyey. ²⁰ Nuux, nin beeraha ka shaqeeya, wuxuu bilaabay inuu beero canab. ²¹ Wuxuu cabbay khamri, sakhraamay, oo wuxuu qaawan ku jifay teendhadiisa dhexdeeda. ²² Xaam, aabbaha Kanaan, wuxuu arkay qaawanaanta aabbahiis oo wuxuu u sheegay labadiisii walaal ee dibadda joogay. ²³ Laakiin Sheem iyo Yaafed waxay qaateen dhar, garbaha ku dul saareen, oo gadaal u socdeen si ay u qariyaan qaawanaanta aabbahood. Wajigooda waa la jeediyey si aysan u arkin qaawanaanta aabbahood. ²⁴ Markii Nuux ka soo toosay khamrigiisii oo ogaaday wixii wilkiisii ugu yaraa ku sameeyey, ²⁵ wuxuu yidhi, “Kanaan ha la habaaray! Addoonka ugu hooseeya ha u ahaado walaalihiis.” ²⁶ Wuxuu kaloo yidhi, “Ha la barakeeyo Rabbiga, Eebbe ee Sheem! Kanaan ha ahaado addoonka Sheem. ²⁷ Eebbe ha ballaariyo dhulka Yaafed, oo ha ku noolaado teendhooyinka Sheem; Kanaan ha ahaado addoonkiisa.” ²⁸ Nuux wuxuu sii noolaa 350 sano kadib daadkii. ²⁹ Sidaas daraaddeed maalmaha Nuux waxay ahaayeen 950 sano, dabadeedna wuu dhintay.

10 Kuwani waa diiwaannadii farcankii wiilashii Nuux: Sheem, Xaam, iyo Yaafed; wiilal ayaa iyaga u dhashay ka dib daadkii. ² Farcankii Yaafed waxaa ka mid ahaa Gomer, Maagog, Maadaay, Yafaan, Tubal, Meshek, iyo Tiiraas. ³ Farcankii Gomer waxaa ka mid ahaa wiilashiisii Ashkenas, Rifaat, iyo Togarmaah. ⁴ Farcankii Yafaan waxay ahaayeen Eliishah, Tarsiish, Kittites, iyo Rodaniites. ⁵ Kuwani, dadka badda ayaa ku faafay dhulkooda qabiilooyinkooda iyo afakooda, mid kasta quruumahooda dhexdeeda. ⁶ Farcankii Xaam waxaa ka mid ahaa Kuush, Masar, Fuud, iyo Kanaan. ⁷ Farcankii Kuush waxay ahaayeen Seba, Xawilah,

Sabtah, Raamaah, iyo Sabteka; wiilashii Raamaah waxay ahaayeen Sheba iyo Dedaan. ⁸ Kuush wuxuu noqday aabbaha Nimrod, oo noqday dagaalyahan xoog leh dhulka. ⁹ Wuxuu ahaa ugaarsade xoog leh Eebbe hortiisa; sidaas darteed waxaa la yidhi, “Sida Nimrod, ugaarsade xoog leh Eebbe hortiisa.” ¹⁰ Bilowgii boqortooyadiisa waxay ahayd Baabuloon, Uruk, Akkad, iyo Kalneh, dhulka Shincaar. ¹¹ Dhulkaas ayuu ka tegey oo u aaday Ashuur, halkaas oo uu ka dhisay Nineweh, Rehoboth Ir, iyo Kalah, ¹² iyo Resen, oo u dhaxaysa Nineweh iyo Kalah; kani waa magaalada weyn. ¹³ Masar wuxuu noqday aabbaha Ludites, Anamites, Lehabites, iyo Naftuhites, ¹⁴ Pathrusites, Kasluhites (oo Flistiiniyiinta ka soo farcameen), iyo Kaftorites. ¹⁵ Kanaan curadkiisii wuxuu ahaa Saydoon, wuxuuna sidoo kale ahaa awoowgii Xittiyyin, ¹⁶ Yebuusi, Amoriyyin, iyo Girgaashiyyin, ¹⁷ Xiwiyyin, Arkiyyin, iyo Siniyyin, ¹⁸ Arfadiyyin, Semariyyin, iyo Xamatiyyin. Markii dambe, qabiilooyinkii Kana'aan ayaa la kala firdhiyey. ¹⁹ Xuduudaha Kana'aan waxay ka bilaabmeen Saydoon ilaa Gerar oo gaadhay Qasa, ka dibna waxay u sii socdeen Sodom, Gomorrah, Admah, iyo Seboyim, ilaa Laasha. ²⁰ Kuwani waa wiilashii Xaam, qabiilooyinkooda, afakooda, dhulkooda, iyo quruumahooda. ²¹ Wiilal ayaa sidoo kale u dhashay Sheem, awoowgii dhammaan wiilashii Eber, iyo walaalkii weynaa ee Yaafed. ²² Farcankii Sheem waxaa ka mid ahaa Eelaam, Ashuur, Arfakhshaad, Luud, iyo Aram. ²³ Farcankii Aram waxaa ka mid ahaa wiilashiisii Cuus, Xul, Gether, iyo Maash. ²⁴ Arfakhshaad wuxuu noqday aabbaha Sheelah, Sheelahna wuxuu ahaa aabbaha Eber. ²⁵ Eber wuxuu lahaa laba wiil: Mid waxaa la odhan jiray Faleg, maxaa yeelay wakhtigiisii dhulku waa kala qaybsamay; walaalkiis waxaa la odhan jiray Yaqtaan. ²⁶ Yaqtaan wuxuu noqday aabbaha Almooda, Sheleef, Xasarmaaweth, iyo Yerax, ²⁷ Hadooraam, Uusaal, iyo Diklaah, ²⁸ Obaal, Abiimaee, iyo Sheba, ²⁹ Oofir, Xawilah, iyo Yoobaab. Kuwani waxay ahaayeen farcankii Yaqtaan. ³⁰ Dhulka ay degeen wuxuu ka bilaabmay Mesha ilaa Seefaar, oo ku yaal dhulka buuraha bari. ³¹ Kuwani waa wiilashii Sheem, qabiilooyinkooda, afakooda, dhulkooda, iyo quruumahooda. ³² Kuwani waa qoysaskii wiilashii Nuux, sida ku qoran farcankooda, quruumahooda dhexdeeda. Kuwani, quruumaha ayaa ku faafay dhulka ka dib daadkii.

11 Hadda dhulka oo dhan wuxuu lahaa hal luqad iyo ereyo isku mid ah. ² Markay bari u socdaaleen, waxay heleen bannaan ku yaal dalka Shincaar, halkaasna way degeen. ³ Waxay isku yidhaahdeen, “Kaalaya, aynu dhagaxaan samaysanno oo si fiican u gubno.” Waxay dhagaxaan u isticmaaleen halkii dhagax, iyo daamur halkii ciidda. ⁴ Markaasay yidhaahdeen, “Kaalaya, aynu magaalona dhisanno, oo munaarad gaadha samada, si aynu magac u samaysanno; haddii kale waxaa nala kala firdhin doonaa wejiga dhulka oo dhan.” ⁵ Rabbiga ayaa hoos u soo degay si uu u arko magaalada iyo munaaradda ay dadku dhisayeen. ⁶ Rabbiga wuxuu yidhi, “Bal eeg, waa dad isku mid ah oo leh hal luqad, oo tanina waa waxa ay bilaabeen inay sameeyaan. Haddaba wax kasta oo ay qorsheeyaan ma noqon doonaan kuwo aan macquul ahayn.” ⁷ Kaalaya, aynu hoos u degno oo isku qasno luqaddooda si aanay midba midka kale hadalkiisa u fahmin.” ⁸ Sidaas daraaddeed Rabbiga ayaa halkaas ka kala firdhiyey wejiga dhulka oo dhan, wayna joojiyeen dhismaha magaalada. ⁹ Sidaas daraaddeed waxaa loogu yeedhay Baabul, maxaa yeelay halkaas ayaa Rabbiga ku qasay luqadda dhulka oo dhan. Halkaasna Rabbiga ayaa ka kala firdhiyey wejiga dhulka oo dhan. ¹⁰ Kuwani waa farcankii Sheem. Sheem wuxuu jiray 100 sannadood markuu dhalay Arfakhsaad, laba sannadood ka dib daadkii. ¹¹ Sheem wuxuu noolaa 500 sannadood ka dib markuu dhalay Arfakhsaad, wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale. ¹² Arfakhsaad wuxuu gaaray da'da 35 markuu dhalay Sheelah. ¹³ Ka dib markuu dhalay Sheelah, Arfakhsaad wuxuu noolaa 403 sannadood wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale. ¹⁴ Sheelah wuxuu gaaray da'da 30 markuu dhalay Ceber. ¹⁵ Ka dib markuu dhalay Ceber, Sheelah wuxuu noolaa 403 sannadood wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale. ¹⁶ Ceber wuxuu gaaray da'da 34 markuu dhalay Faalig. ¹⁷ Ka dib markuu dhalay Faalig, Ceber wuxuu noolaa 430 sannadood wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale. ¹⁸ Faalig wuxuu gaaray da'da 30 markuu dhalay Reegu. ¹⁹ Ka dib markuu dhalay Reegu, Faalig wuxuu noolaa 209 sannadood wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale. ²⁰ Reegu wuxuu gaaray da'da 32 markuu dhalay Serug. ²¹ Ka dib markuu dhalay Serug, Reegu wuxuu noolaa 207 sannadood wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale. ²² Serug wuxuu gaaray da'da 30 markuu dhalay Naaxor. ²³ Ka dib markuu dhalay Naaxor, Serug wuxuu noolaa 200

sannadood wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale. ²⁴ Naaxor wuxuu gaaray da'da 29 markuu dhalay Taara. ²⁵ Ka dib markuu dhalay Taara, Naaxor wuxuu noolaa 119 sannadood wuxuuna dhalay wiilal iyo gabdho kale. ²⁶ Taara wuxuu gaaray da'da 70 markuu dhalay Aabraam, Naaxor, iyo Haaraan. ²⁷ Kuwani waa farcankii Taara. Taara wuxuu dhalay Aabraam, Naaxor, iyo Haaraan, Haaraanna wuxuu dhalay Luudh. ²⁸ Haaraan wuxuu dhintay intuu aabbiihiis Taara noolaa, dhulkii uu ku dhashay, oo ku yaal Uur oo reer Kaldayiin. ²⁹ Aabraam iyo Naaxor waxay guursadeen naago. Aabraam naagtiisii waxaa la odhan jiray Saaray, Naaxor naagtiisii waxaa la odhan jiray Milkaha, oo ahayd gabadhiis Haaraan, aabbiihiis Milkaha iyo Iskaah. ³⁰ Saaray ma ay dhali karin carruur; iyadu wax carruur ah ma ay lahayn. ³¹ Taara wuxuu qaatay wiilkiisii Aabraam, iyo wiilkiisii Luudh, oo ahaa wiilkiisii Haaraan, iyo naagtiisii Saaray, oo ahayd naagtiisii Aabraam, waxayna ka tageen Uur oo reer Kaldayiin si ay ugu socdaalaan dalka Kancaan. Laakiin markay gaadheen Haaraan, halkaasay degeen. ³² Taara wuxuu noolaa 205 sannadood, wuuna dhintay Haaraan.

12 Rabbigu wuxuu ku yidhi Abram, “Ka tag dalkaga, qaraabadaada, iyo reerka aabbahaa, oo u tag dalka aan ku tusi doono. ² Waxaan kaa dhigi doonaa quruun weyn, oo waan ku barakayn doonaa. Magacaagana waan kaa dhigi doonaa mid caan ah, oo waxaad noqon doontaa barako. ³ Kuwa ku barakeeya waan barakayn doonaa, kii ku caayana waan lacnadayn doonaa; oo adiga ayaa qoysaska dhulka oo dhan lagu barakayn doonaa.” ⁴ Markaasaa Abram u baxay siduu Rabbigu ku amray, oo Luudhna wuu raacay. Abram wuxuu jiray toddobaatan iyo shan sannadood markuu ka tegey Xaraan. ⁵ Wuxuu qaatay naagtiisii Saray, iyo Luudh oo ahaa ina adeerkiis, iyo alaabooodii oo dhan oo ay urursadeen, iyo dadkii ay ku heleen Xaraan, oo waxay u dhaqaaqeen inay u tagaan Kancaan. Markay Kancaan yimaadeen, ⁶ Abram wuxuu dhex maray dalka ilaa meesha geedka weyn ee Moreh oo ku yaal Shekem. Waqtigaasna Kancaaniyiintu waxay degganaayeen dalka. ⁷ Rabbigu wuxuu u muuqday Abram oo ku yidhi, “Faracaaga waxaan siin doonaa dalkaas.” Markaasuu halkaas meel allabari ugu dhisay Rabbiga, kii isagu isu muujiyey. ⁸ Halkaasna wuxuu ka dhaqaaqay oo u guuray buuraha dhinaca bari ee Beytel, halkaasna teendhadiisuu ka dhigtay, isagoo Beytel galbeed kaga beegan yahay, Ai-na bari

kaga beegan yahay. Halkaasna wuxuu meel allabari ugu dhisay Rabbiga, oo wuxuu ku baryay magaca Rabbiga. ⁹ Markaasaa Abram u dhaqaaqay oo sii waday safarkiisii dhinaca Negeb. ¹⁰ Dalka waxaa ka dhacay abaar, sidaas daraaddeed Abram wuxuu u degay Masar inuu halkaas ku noolaado muddo, maxaa yeelay, abaartu aad bay u darnayd. ¹¹ Markuu ku dhowaa inuu galo Masar, wuxuu ku yidhi naagtiisii Saray, “Waan ogahay inaad tahay naag qurux badan. ¹² Markay Masriyiintu ku arkaan, waxay odhan doonaan, ‘Tanu waa naagtiisii.’ Markaasay i dili doonaan, adna way ku noolayn doonaan. ¹³ Fadlan waxaad tidhaahdaa waxaad tahay walaashay, si aan aniga dartaa wanaag iigu helo, naftayduna dartaa ugu badbaado.” ¹⁴ Markuu Abram galay Masar, Masriyiintii waxay arkeen in Saray aad u qurux badnayd. ¹⁵ Saraakiishii Fircoon ayaa arkeen oo Fircoon ku ammaaneen, markaasaa gurigiisii la geeyey. ¹⁶ Isagu wuxuu Abram u wanaajiyey dartii, oo Abram wuxuu helay ido, dibiyo, dameerro lab, addoommo rag iyo dumar, dameerro dhedig, iyo geel. ¹⁷ Laakiinse Rabbigu wuxuu Fircoon iyo reerkiisii ku dhuftay belaayoyin waaweyn, sababta oo ah Saray, naagtii Abram. ¹⁸ Markaasaa Fircoon u yeedhay Abram oo ku yidhi, “Maxaad igu samaysay? Maxaad iigu sheegi weyday inay naagtaadu tahay? ¹⁹ Maxaad u tidhi, ‘Waa walaashay,’ si aan iyada ugu qaato naag? Haddaba, naagtaadii waa tan. Gaado oo tag!” ²⁰ Fircoon wuxuu amar ku bixiyey raggiisii oo ku saabsan Abram, oo waxay isaga u direen isaga oo wata naagtiisii iyo wixii uu lahaa oo dhan.

13

Markaasaa Aabraham ka tegey Masar oo u kacay Negeeb, isaga iyo naagtiisa iyo wixii uu lahaa oo dhan, Luudna waa la socday. ² Aabraham wuxuu hodan ku ahaa xoolo, iyo lacag, iyo dahab. ³ Wuxuu ka guuray Negeeb ilaa Beytel, meeshii teendhadiisu markii hore ahayd, oo u dhexeysay Beytel iyo Ay, ⁴ meeshii allabariga uu halkaas ka sameeyey; halkaasna Aabraham wuxuu ku baryay magaca Eebbe. ⁵ Luud oo la socday Aabrahamna wuxuu kaloo lahaa adhi, iyo lo', iyo teendhooyin. ⁶ Laakiinse dhulkii ma ay qaadi karin iyaga intay wada joogaan, waayo, hantidoodu aad bay u badnayd oo ma ay wada joogi karin. ⁷ Markaasaa waxaa dagaal dhex maray adhiijirradii xoolaha Aabraham iyo adhiijirradii xoolaha Luud. Wakhtigaasna Kanaaniyiintii iyo Ferisiyiintii ayaa dalka degganaa. ⁸ Markaasaa Aabraham wuxuu ku yidhi Luud, “Ha ahaato dagaal adiga iyo aniga

dhexmara, ama adhiijirradaadana iyo adhiijirradayda dhexmara, waayo, innagu waa walaalo. ⁹ Miyaa dhulkii oo dhan hortaada yaallaa? Fadlan iga tag; haddaad tagto bidixda, anigu waxaan tagi doonaa midigta; ama haddaad tagto midigta, anigu waxaan tagi doonaa bidixda.” ¹⁰ Markaasaa Luud kor u eegay oo arkay in dooxada Urdun oo dhan ay meel walba biyo ku filan leedahay, sida beerta Eebbe, sida dhulka Masar, markaad u socoto Soogar. (Tani waxay ahayd ka hor intaan Eebbe baabbi'in Sodom iyo Gomora.) ¹¹ Markaasaa Luud doortay dooxada Urdun oo dhan, oo wuxuu u kacay bariga. Sidaasay isku kala tageen. ¹² Aabraham wuxuu degganaa dalka Kanaan, Luudna wuxuu degganaa magaalooyinka dooxada, oo teendhooyinkiisana wuxuu dhigtay Sodoma agteeda. ¹³ Haddaba dadka Sodoma aad bay u xumaayeen oo si weyn bay ugu dembaabeen Eebbe. ¹⁴ Markaasaa Eebbe wuxuu Aabraham ku yidhi, Luud ka dib markii uu ka tegey, “Kor u qaad indhahaaga oo eeg meesha aad joogto, woqooyi iyo koonfur, bari iyo galbeed; ¹⁵ waayo, dhulka oo dhan oo aad aragto waxaan siin doonaa adiga iyo farcankaaga weligiinba. ¹⁶ Farcankaaga waxaan ka dhigi doonaa sida ciidda dhulka oo kale, si haddii qof uu tirin karo ciidda, farcankaagana waa la tirin karaa. ¹⁷ Kac, dhulka dhex mari dhererkiisa iyo ballaadhkiisa, waayo, waxaan siin doonaa adiga.” ¹⁸ Markaasaa Aabraham teendhadiisii qaaday oo yimid oo deggay geedaha waaweyn ee Mamre, oo ku yaal Xebroon; halkaasna wuxuu ka dhisay allabari Eebbe.

14

Maalmihii Amraafel ahaa boqorkii Shincaar, Aryokhna ahaa boqorkii Elasaad, Kedorlaomerna ahaa boqorkii Ceelaam, Tidaalna ahaa boqorkii Goyim, ² waxay dagaal la galeen Beerac oo ahaa boqorkii Sodom, Birsha oo ahaa boqorkii Gomora, Shinaab oo ahaa boqorkii Admaah, Shemeber oo ahaa boqorkii Seboyim, iyo boqorkii Belaah (taas oo ah Soogar). ³ Dhammaan boqorradani waxay ku midoobeen Dooxada Sidim (taas oo ah Badda Milixda). ⁴ Muddo laba iyo toban sannadood ah waxay u ahaayeen addoommo Kedorlaomer, laakiin sannadkii saddex iyo tobnad way caasiyeen. ⁵ Sannadkii afar iyo tobnad Kedorlaomer iyo boqorradii la jiray waxay baxeen oo waxay ka adkaadeen Refaaiim oo joogay Ashterood Karnaayim, Zuziim oo joogay Xaam, iyo Eemiim oo joogay Shawee Qiryaataayim, ⁶ iyo Xorriim oo joogay dalkooda buuraha Sayir, ilaa El Faraan oo ku dhow cidlada. ⁷ Markaasay dib ugu soo noqdeen oo

yimaadeen Een Mishfaad (taas oo ah Qaadiish), oo waxay qabsadeen dhulka oo dhan oo reer Caamaaleq, iyo sidoo kale reer Amor oo degganaa Xaseesoon Taamar. ⁸ Markaasaa boqorkii Sodom, boqorkii Gomora, boqorkii Admaah, boqorkii Seboyim, iyo boqorkii Belaah (taas oo ah Soogar) waxay soo baxeen oo safkooda dagaalka ku diyaariyeen Dooxada Sidim ⁹ iyagoo la dagaallamaya Kedorlaomer boqorkii Ceelaam, Tidaal boqorkii Goyim, Amraafel boqorkii Shincaar, iyo Aryokh boqorkii Elasaad—afar boqor oo ka soo horjeeda shan. ¹⁰ Haddaba Dooxada Sidim waxay ahayd mid buuxda godad daamur ah, oo markii boqorradii Sodom iyo Gomora ay carareen, qaar baa ku dhacay, inta kalena waxay u carareen buuraha. ¹¹ Afar boqor waxay qabsadeen dhammaan alaabtii Sodom iyo Gomora iyo dhammaan sahaydoodii, markaasay dhaqaaqeen. ¹² Waxay kaloo kaxeysteen Luudh, inaaadeerkii Abram, iyo alaabtisi, waayo, wuxuu degganaa Sodom. ¹³ Markaasaa mid ka badbaaday yimid oo uu u sheegay Abram kii Cibraani ahaa. Wuxuu degganaa geedaha Mamre oo ahaa reer Amor, walaalkii Eshkol iyo Aner, kuwaas oo ahaa saaxiibbadii Abram. ¹⁴ Markii Abram maqlay in walaalkiis la qafaashay, wuxuu soo ururiyey 318 nin oo tababaran oo gurigiisa ku dhashay, wuxuuna eryaday ilaa Daan. ¹⁵ Habeenkii, Abram wuxuu kala qaybiyey ciidankiisa si uu u weeraro, wuuna ka adkaaday, isagoo eryaday ilaa Xoobah, oo waqooyiga Dimishaq ku taal. ¹⁶ Wuxuu soo celiyey dhammaan alaabtii oo wuxuu soo kaxeeyey walaalkiis Luudh iyo alaabtisi, iyo dumarkii iyo dadkii kale. ¹⁷ Markii Abram ka soo noqday inuu ka adkaado Kedorlaomer iyo boqorradii la jiray, boqorkii Sodom ayaa u soo baxay inuu kula kulmo Dooxada Shawee (taas oo ah Dooxada Boqorka). ¹⁸ Markaasaa Melkisedek boqorkii Saalem keenay kibis iyo khamri; wuxuu ahaa wadaadkii Eebbe Sarreeye. ¹⁹ Wuxuu barakeeyey Abram, isagoo leh, “Barako ha ahaato Abram oo ka timid Eebbe Sarreeye, Abuuraha samada iyo dhulka. ²⁰ Iyo ammaan ha ahaato Eebbe Sarreeye, kaas oo cadowgaaga gacantaada ku soo dhiibay.” Markaasaa Abram siiyey tobnaad wax walba. ²¹ Boqorkii Sodom wuxuu ku yidhi Abram, “Dadkii iigu celi oo alaabta adigu iska hayso.” ²² Laakiin Abram wuxuu boqorkii Sodom ku yidhi, “Waxaan ku dhaartay Eebbe, Eebbe Sarreeye, Abuuraha samada iyo dhulka, ²³ in aanan qaadanayn wax adiga kuu gaar ah, xataa xarig ama kabaha suumanka, si aadan waligaa u odhan,

‘Waxaan ka dhigay Abram mid hodan ah.’ ²⁴ Waxba ma aqbali doono waxa aan ahayn waxa nimankaygu cuneen iyo qaybta ay xaq u leeyihiin nimankii ila socday—Aner, Eshkol, iyo Mamre. Ha qaataan qaybtooda.”

15 Dabadeed markii waxyaalahan dhaceen, ereygii Rabbiga wuxuu ku yimid Aabraam aragti ahaan, isagoo leh, “Ha baqin, Aabraamow. Anigu waxaan ahay gaashaankaaga; abaalgudkaaguna aad buu u weynaan doonaa.” ² Laakiin Aabraam wuxuu yidhi, “Sayid Eebbe, maxaad i siin kartaa, maadaama aanan ilmo lahayn, oo dhaxlaha gurigayguna yahay Eliiceer oo Dimishaq ah?” ³ Aabraamna wuxuu yidhi, “Waxaad i siisay wax taran ah; sidaas darteed addoon gurigayga ku dhashay ayaa noqon doona dhaxlayga.” ⁴ Markaasaa ereygii Rabbiga wuxuu ku yimid isaga, isagoo leh, “Ninkan ma noqon doono dhaxlayga, laakiin wiil kaaga dhasha jidhkaaga iyo dhiigaaga ayaa noqon doona dhaxlaygaaga.” ⁵ Wuxuu dibadda u saaray oo ku yidhi, “Kor u fiiri samada oo xiddigaha tirso, haddaad tirin karto.” Markaasuu ku yidhi, “Sidaas oo kale farcankaagu waa noqon doonaa.” ⁶ Aabraamna wuxuu ku kalsoon yahay Rabbiga, waxaana loogu tiriyey xaqnimo. ⁷ Wuxuuna ku yidhi, “Anigu waxaan ahay Rabbiga, kan kaa soo bixiyey Uur oo reer Kaldayiin ah si aan kuugu siiyo dhulkan inaad hantid.” ⁸ Laakiin Aabraam wuxuu yidhi, “Sayid Eebbe, sidee baan ku ogaan karaa inaan hantiyi doono?” ⁹ Markaasaa Rabbigu ku yidhi, “Ii keen sac saddex sano jir ah, iyo orgi saddex sano jir ah, iyo wan saddex sano jir ah, iyo qoolley, iyo guumays yar.” ¹⁰ Aabraamna wuxuu u keenay dhammaantood, oo wuxuu kala jaray laba, wuxuuna kala dhigay labada qaybood midba midka kale ka soo horjeeda; laakiin shimbiraha ma uu kala jarin. ¹¹ Markaasaa haaddu waxay ku soo degtay meydadka, laakiin Aabraam baa ka eryay. ¹² Markii qorraxdu dhacaysay, Aabraam wuxuu ku dhacay hurdo qoto dheer, cabsi iyo gudcur weyn baa ku soo dul dhacay. ¹³ Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi Aabraam, “Ogow si dhab ah in farcankaagu ay noqon doonaan shisheeye dal aan iyaga ahayn, halkaasna lagu addoonsan doono oo lagu dulmi doono afar boqol oo sannadood. ¹⁴ Laakiin waxaan xukumi doonaa quruunta ay u adeegaan, ka dibna waxay ka soo bixi doonaan iyagoo hanti weyn wata. ¹⁵ Adiguna, waxaad nabad ku tegi doontaa awoyayaashaa, waxaana lagu aasi doonaa cimri wanaagsan. ¹⁶ Jiilka afraad,

farcankaagu way ku soo noqon doonaan halkan, maxaa yeelay, dembiga reer Amor weli ma gaarin xadkiisii buuxa.”¹⁷ Markii qorraxdu dhacday oo gudcur noqday, weel qiigaya iyo toosh ololaya ayaa soo muuqday oo dhex maray qaybaha.¹⁸ Maalintaas, Rabbigu wuxuu axdi la galay Aabraam, isagoo leh, “Farcankaaga waxaan siiyey dhulkan, laga bilaabo webiga Masar ilaa webiga weyn, ee Yufraad—¹⁹ dhulka reer Keen, reer Keniizi, reer Kadmoni,²⁰ reer Xit, reer Ferizi, iyo reer Refayim,²¹ reer Amor, reer Kancaan, reer Gargaash, iyo reer Yebuus.”

16 Haddaba Saray, naagtii Abram, uma dhalin wax carruur ah, laakiin waxay lahayd addoon Masri ah oo magaceedu ahaa Haagar.² Saray waxay ku tidhi Abram, “Eebbe ayaa iga hor istaagay inaan carruur dhalo. Fadlan la noolow addoontayda; waxaa laga yaabaa inaan iyada ku dhisto qoys.” Abramna wuu dhegastay Saray.³ Markii Abram uu toban sano ku noolaa Kancaan, Saray, naagtii Abram, waxay qaadatay addoontii Masriga ahayd ee Haagar oo siisay ninkeedii Abram inuu naagtiisa noqdo.⁴ Wuxuu la noolaa Haagar, wayna uuraysatay. Markay ogaatay inay uuraysatay, waxay bilowday inay hoos u eegto sayiddeedii.⁵ Saray waxay ku tidhi Abram, “Adiga ayaa mas’uul ka ah dhibaataada aan la kulmayo. Waxaan addoontayda geliyey gacmahaaga, oo hadda markay ogaatay inay uur leedahay, way i quudhsanaysaa. Eebbe ha kala xukumo adiga iyo aniga.”⁶ Abram wuxuu ugu jawaabay Saray, “Addoontaadu waxay ku jirtaa gacmahaaga; ku samee wixii aad u malaynayso inuu ugu fiican yahay.” Markaas Saray waxay ula dhaqantay Haagar si adag, oo way ka carartay.⁷ Malaa’igtii Eebbe waxay Haagar ka heshay isha biyaha ee cidlada; waxay ahayd isha jidka Shuur.⁸ Waxay ku tidhi, “Haagar, addoontii Saray, xaggee baad ka timid, oo xaggee baad u socotaa?” Waxay ku jawaabtay, “Waxaan ka cararayaa sayiddeedii Saray.”⁹ Malaa’igtii Eebbe waxay ku amartay, “Ku noqo sayiddaadii oo aqbal taladeeda.”¹⁰ Malaa’igta ayaa intaas ku dartay, “Waxaan aad u kordhin doonaa farcankaaga si aan loo tirin karin.”¹¹ Malaa’igtii Eebbe waxay sii tidhi iyada, “Waxaad uur leedahay oo waxaad dhali doontaa wiil. Waxaad u bixin doontaa Ismaaciil, waayo Eebbe wuu maqlay dhibaataadaada.”¹² Wuxuu noqon doonaa sida dameer duurjoog ah; gacantiisu waxay ka soo horjeedi doontaa qof walba, gacanta qof walbana way ka soo horjeedi doontaa, oo wuxuu ku noolaan doonaa

iskahorimaad la walaalihiis oo dhan.”¹³ Waxay u bixisay magaca Eebbe ee la hadlay, “Waxaad tahay Eebbe i arka,” waayo waxay tidhi, “Hadda waxaan arkay Kan i arka.”¹⁴ Taasi waa sababta ceelka loogu bixiyey Beer-lahai-roi; weli waa halkaas, u dhaxaysa Qaadesh iyo Bered.¹⁵ Haagar waxay u dhashay Abram wiil, Abramna wuxuu wiilkii ay dhashay u bixiyey Ismaaciil.¹⁶ Abram wuxuu jiray siddeetan iyo lix sano markii Haagar ay dhashay Ismaaciil.

17 Markii Aabraam uu sagaashan iyo sagaal sano jiray, Rabbiga ayaa u muuqday oo ku yidhi, “Anigu waxaan ahay Eebbe Qaadirka ah; hortayda ku soco oo kaamil noqo.”² Waxaan dhisi doonaa axdigayga aniga iyo adiga dhexdooda, oo waxaan aad u badi doonaa farcankaaga.”³ Aabraam wejigiisuu dhulka ku dhacay, Eebbena wuu la hadlay isagoo leh, “Aniga igu saabsan, kani waa axdigayga adiga: Waxaad noqon doontaa aabbaha quruumo badan.”⁵ Magacaaga mar dambe looma odhan doono Aabraam, laakiin magacaaga waxaa loo bixin doonaa Ibraahim, waayo, waxaan kaa dhigay aabbaha quruumo badan.⁶ Waxaan kaa dhigi doonaa mid aad u barwaaqo badan; quruumo ayaan kaa soo saari doonaa, oo boqorro ayaa kaa soo bixi doona.⁷ Waxaan dhisi doonaa axdigayga sidii axdi weligeed ah aniga iyo adiga iyo farcankaaga gadaashaada jiilalkooda oo dhan, inaan noqdo Ilaahaaga iyo Ilaaha farcankaaga gadaashaada.⁸ Waxaan ku siin doonaa adiga iyo farcankaaga gadaashaada dhulka aad ku nooshahay sidii ajnabi, dhulka Kancaan oo dhan, sidii hanti weligeed ah; oo waxaan noqon doonaa Ilaahooda.”⁹ Eebbe wuxuu sii wadaa inuu Ibraahim ku yidhaahdo, “Adiga, waa inaad axdigayga ilaalisaa, adiga iyo farcankaaga gadaashaada jiilalkooda oo dhan.”¹⁰ Kani waa axdiga aad ilaalin doontaan aniga iyo adiga iyo farcankaaga gadaashaada: wiil kasta oo idinka mid ah waa in la gudaal.¹¹ Waxaa laydin gudahay hilibka kintirkaaga, oo waxay noqon doontaa calaamada axdiga aniga iyo adiga dhexdooda.¹² Wiil kasta oo idinka mid ah oo siddeed maalmood jira waa in la gudaal jiilalkiinna oo dhan, oo ay ku jiraan kuwa gurigaaga ku dhashay ama lacag lagu soo iibsaday ajnabi kasta, kuwaas oo aan ahayn farcankaaga.¹³ Addoon gurigaaga ku dhashay ama lacagtaada lagu soo iibsaday waa in la gudaal. Sidaas darteed axdigayga wuxuu ku jiri doonaa hilibkiinna sidii axdi weligeed ah.¹⁴ Wiil kasta oo aan la gudin oo aan lagu gudin hilibka kintirka, waa in laga sooco dadkiisa; wuxuu jebiyey

axdigayga.”¹⁵ Markaasaa Eebbe wuxuu Ibraahim ku yidhi, “Saaray naagtaada, looma odhan doono Saaray, laakiin Saaraah waa in loogu yeedhaa.”¹⁶ Waxaan barakayn doonaa iyada, oo runtii waxaan kaa siin doonaa wiil iyada. Waxaan barakayn doonaa iyada, oo waxay noqon doontaa hooyada quruumo; boqorro dad ayaa iyada ka soo bixi doona.”¹⁷ Markaasaa Ibraahim hoos u foororsaday oo qoslay, isagoo qalbigiisa ku fakaraya, “Ilmo ma u dhashaa nin boqol sano jir ah? Saaraah oo sagaashan jir ah ma ilmo dhali kartaa?”¹⁸ Ibraahim wuxuu Eebbe ku yidhi, “Bal ha noolaado Ismaaciil hoos barakadaada!”¹⁹ Laakiin Eebbe wuxuu yidhi, “Maya, laakiin naagtaada Saaraah waxay kuu dhali doontaa wiil, oo waxaad u bixin doontaa Isxaaq; waxaan axdigayga la dhsi doonaa isaga sidii axdi weligeed ah farcankiisa gadaashiisa.”²⁰ Ismaaciilna, waan ku maqlay; waxaan barakayn doonaa oo ka dhigi doonaa mid barwaaqo badan oo aad u badiya. Wuxuu noqon doonaa aabbaha laba iyo toban amiir, oo waxaan ka dhigi doonaa quruun weyn.²¹ Si kastaba ha ahaatee, waxaan axdigayga la dhsi doonaa Isxaaq, kaas oo Saaraah kuu dhali doonto wakhtigan sanadka soo socda.”²² Markuu dhammeeyey hadalkiisii la yeeshay Ibraahim, Eebbe ayaa ka tegey isaga.²³ Markaasaa Ibraahim wuxuu qaatay wiilkiisa Ismaaciil iyo kuwii gurigiisa ku dhashay ama lacagtiisa lagu soo iibsaday, wiil kasta oo ragga reer Ibraahim ka mid ah, oo wuxuu ku gudah maalintaas lafteeda, sidii Eebbe ku amray.²⁴ Markuu sagaashan iyo sagaal sano jiray, Ibraahim waxaa lagu gudah hilibka kintirka.²⁵ Wiilkiisa Ismaaciil wuxuu ahaa saddex iyo toban sano jir markuu gudah.²⁶ Maalintaas lafteeda, Ibraahim iyo wiilkiisa Ismaaciil waa la gudah.²⁷ Ragga gurigiisa oo dhan, kuwa guriga ku dhashay ama lacag lagu soo iibsaday ajnabi, ayaa la gudah isaga.

18 Rabbigu wuxuu u muuqday Ibraahim geedaha Mamre agtooda, isagoo fadhiya iridda teendhadiisa xilliga kuleylka maalinta.

² Ibraahim indhihiisa ayuu kor u qaaday oo wuxuu arkay saddex nin oo ag taagan. Markuu arkay, wuxuu ka orday iridda teendhadiisa si uu ula kulmo, oo wuxuu u sujuuday dhulka.³ Wuxuu yidhi, “Sayidkaygiyow, haddaad raalli iga tahay, fadlan ha dhaafin addoonkaaga.”⁴ Biyo yar ha la keeno, oo waxaad dhaqan kartaan cagihinna oo ku nasataan geedka hoostiisa.⁵ Waxaan idiin keeni doonaa kibis yar, si aad u cusboonaysiisaan naftiinna ka dibna aad

jidkiinna sii wataan, haddaad timaadeen addoonkiinna.” Markaasay yidhaahdeen, “Sidaad tidhi yeel.”⁶ Markaasaa Ibraahim teendhada u cararay oo wuxuu u yidhi Saara, “Si dhaqso ah, saddex cabbir oo bur wanaagsan ah diyaari, oo cajiin, oo kibis samee.”⁷ Markaasuu u orday adhiga, oo wuxuu soo xushay weyl jilicsan oo wanaagsan, oo wuxuu siiyey addoon, kaasoo degdeg u diyaariyey.⁸ Wuxuu qaaday caano, caano fadhi, iyo weylkii la diyaariyey, oo wuxuu hor dhigay nimankii. Intay wax cunayeen, ayuu ag taagnaa geedka hoostiisa.⁹ Waxay weyddiiyeen, “Xaggee bay joogtaa naagtaada Saara?” Wuxuu ku jawaabay, “Halkaas, teendhada dhexdeeda.”¹⁰ Midkood wuxuu yidhi, “Hubaal waxaan kuu soo noqon doonaa wakhtigan sanadka soo socda, oo bal eeg, naagtaada Saara waxay yeelan doontaa wiil.” Saara waxay dhagaysanaysay iridda teendhada, taasoo ka dambaysay isaga.¹¹ Hadda Ibraahim iyo Saara way gaboobeen, cimrigooduna wuu sii socday; Saara waxay dhaaftay da’dii carruur dhalidda.¹² Markaasaa Saara nafteeda ku qososhay, iyadoo leh, “Ka dib markaan gabowday, sayidkayguna gaboobay, miyaan ku raaxaysan doonaa?”¹³ Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi Ibraahim, “Maxay Saara u qososhay oo tidhi, ‘Ma dhabbaa inaan ilmo dhalo, anoo gaboobay?’”¹⁴ Ma wax adag baa Rabbiga hortiisa? Wakhtiga la qabtay sanadka soo socda, waxaan kuu soo noqon doonaa, Saaraana waxay yeelan doontaa wiil.”¹⁵ Saara way baqday, sidaas darteed way inkirtay, iyadoo leh, “Ma aanan qoslin.” Laakiin Isagu wuxuu yidhi, “Maya, laakiin waad qososhay.”¹⁶ Markay nimankii kacayeen inay tagaan, waxay eegayeen xagga Sodom, Ibraahimna wuxuu la socday si uu u sii daayo.¹⁷ Rabbigu wuxuu ka fikiray, “Ma ka qarin doonaa Ibraahim waxa aan samayn doono?”¹⁸ Maadaama Ibraahim hubaal noqon doono qaran weyn oo xoog leh, oo quruumaha dhulka oo dhan waxaa lagu barakayn doonaa isaga.¹⁹ Waayo, waxaan doortay isaga, si uu carruurtiisa iyo reerkiisa ka dib isaga u amro inay jidka Rabbiga ku socdaan iyagoo samaynaya waxa xaq ah iyo caddaaladda, si uu Rabbigu ugu keeno Ibraahim wixii uu u ballan qaaday.”²⁰ Markaasaa Rabbigu wuxuu yidhi, “Qaylada ka soo yeedhaysa Sodom iyo Gomorrah waa weyn tahay, dembigooduna aad buu u xun yahay.”²¹ Hadda waxaan u degi doonaa si aan u arko haddii waxa ay sameeyeen ay la mid yihiin qaylada i soo gaadhay. Haddaysan ahayn, waan ogaan

doonaa.”²² Nimankii waxay u jeesteen oo u dhaqaaqeen xagga Sodom, Ibraahimna wuxuu ku hadhay hortiisa Rabbiga.²³ Ibraahim baa u soo dhowaaday oo wuxuu ku yidhi, “Ma dhabbaa inaad baabbi’in doonto kuwa xaq ah kuwa sharka leh?”²⁴ Tusaale ahaan, haddii ay jiraan konton qof oo xaq ah magaalada; ma dhabbaa inaad baabbi’iso oo aanad u tudhin meeshaas kontonka xaq ah ee ku jira aawadood?²⁵ Ka fogow inaad samayso wax sidan oo kale ah—inaad disho kuwa xaq ah kuwa sharka leh, oo aad ula dhaqanto kuwa xaq ah iyo kuwa sharka leh si isku mid ah. Ka fogow! Ma garsooraha dhulka oo dhan ma samayn doonaa waxa xaq ah?”²⁶ Rabbigu wuxuu yidhi, “Haddii aan ka helo konton qof oo xaq ah magaalada Sodom, waxaan u tudhi doonaa meeshaas oo dhan aawadood.”²⁷ Markaasaa Ibraahim haddana hadlay: “Hadda oo aan ku dhiirraday inaan la hadlo Rabbiga, in kastoo aan ahay wax aan ka ahayn boodh iyo dambas,²⁸ tusaale ahaan, haddii kontonka xaq ah ay ka maqan yihiin shan, ma baabbi’in doontaa magaalada oo dhan shantaas daraaddood?” Wuxuu yidhi, “Ma baabbi’in doono haddii aan ka helo shan iyo afartan halkaas.”²⁹ Wuxuu haddana la hadlay, “Tusaale ahaan, haddii afartan lagu helo halkaas?” Wuxuu yidhi, “Aawadood afartan, ma samayn doono.”³⁰ Markaasuu yidhi, “Rabbigu ha iga xanaaqin, laakiin aan hadlo; tusaale ahaan, haddii soddon lagu helo halkaas?” Wuxuu ku jawaabay, “Ma samayn doono haddii aan ka helo soddon halkaas.”³¹ Ibraahim wuxuu yidhi, “Hadda oo aan ku dhiirraday inaan la hadlo Rabbiga, tusaale ahaan, haddii labaatan lagu helo halkaas?” Wuxuu yidhi, “Aawadood labaatan, ma baabbi’in doono.”³² Markaasuu yidhi, “Rabbigu ha iga xanaaqin, laakiin aan hal mar oo kale hadlo; tusaale ahaan, haddii toban lagu helo halkaas?” Wuxuu ku jawaabay, “Aawadood toban, ma baabbi’in doono.”³³ Markuu Rabbigu dhammeeyey hadalkii uu la lahaa Ibraahim, wuu iska tegey, Ibraahimna wuxuu ku noqday meeshiisii.

19 Labadii malaa’igood waxay fiidkii yimaadeen Sodom, Lootna wuxuu fadhiyey iridda magaalada. Markii Loot arkay, ayuu u kacay inuu la kulmo, wejigiisana dhulka ayuu ku foororsaday.² Wuxuu yidhi, “Sayidyadayda, fadlan u leexda guriga addoonkiinna oo habeenka halkaas ku hoyda oo cagihinna dhaqda. Markaas waxaad subaxdii hore u kici doontaan oo jidkiinna sii wadan doontaan.” Waxay yidhaahdeen, “Maya, waxaan

habeenka ku hoyan doonaa suuqyada.”³ Laakiin Loot aad buu ugu adkaystay, sidaas daraaddeed waxay u leexdeen oo galeen gurigiisa. Wuxuu u diyaariyey qado weyn, kibis aan khamiir lahaynna wuu dubay, wayna cuneen.⁴ Kahor intaysan seexan, nimankii magaalada Sodom, oo dhallinyaro iyo duqayba leh, waxay hareereeyeen guriga, dhammaan dadka oo dhan meel walba ka yimid.⁵ Waxay u yeedheen Loot, “Xaggee joogaan nimankii caawa kuu yimid? Noo soo saar si aan ula galmoono.”⁶ Loot wuxuu u baxay iyaga oo taagan iridda guriga, albaabbadiina wuu ka xidhay,⁷ wuxuuna yidhi, “Walaalahayow, waxaan idinka baryayaa, ha samaynina wax xun.”⁸ Bal eega, waxaan leeyahay laba gabdhood oo aan nin aqoon. Fadlan, aan idiin soo bixiyo, oo waxaad ku samaysaan sidaad doontaan. Laakiin nimankaan waxba ha u dhigin, waayo, waxay yimaadeen hooska saqafka gurigayga.”⁹ Laakiin waxay yidhaahdeen, “Dib u joog!” Waxay kaloo yidhaahdeen, “Ninkan wuxuu halkan ku yimid sidii nin qalaad, oo hadda wuxuu doonayaa inuu garsoore noqdo! Waan ka xumayn doonaa sida aan iyaga u xumayn lahayn.” Waxay Loot ku cadaadiyeen xoog, waxayna u soo dhowaadeen inay albaabka jebiyaan.¹⁰ Laakiin nimankii gudaha joogay waxay soo bixiyeen gacmahooda oo Loot ku soo jiideen guriga, albaabbadiina way xidhmeen.¹¹ Markaasay nimankii iridda guriga ku sugnaa ku dhufteen indho la’aan, yar iyo weynba, si ay daaleen iyagoo isku dayaya inay albaabka helaan.¹² Labadii nin waxay Loot ku yidhaahdeen, “Ma haysaa cid kale oo halkan joogta—wiilal, gabdho, ama cid kale oo magaalada kuugu jirta? Ka saar meeshaan,¹³ waayo, waxaan u soconnaa inaan meeshaan baabbi’inno, maxaa yeelay qaylada ka soo yeedhaysa dadka ayaa Eebbe hortiisa ku weynaatay; Eebbena wuxuu noo soo diray inaan baabbi’inno.”¹⁴ Markaasaa Loot u baxay oo la hadlay wiilashiisii guursan lahaa gabdhihiisa, oo wuxuu ku yidhi, “Kaca, ka baxa meeshaan, waayo, Eebbe wuxuu ku socdaa inuu magaalada baabbi’iyo.” Laakiin wuxuu u muuqday wiilashiisii guursan lahaa sidii inuu kaftamayo.¹⁵ Markii waagu beryey, malaa’igihii waxay Loot ku adkeeyeen, iyagoo leh, “Kac, naagtaada iyo labadiinna gabdhood ee halkan joogta qaado, ama waxaad ku baabba’aysaan ciqaabta magaalada.”¹⁶ Laakiin wuu ka laba labooday, sidaas daraaddeed nimankii waxay qabteen gacantiisa iyo gacmaha naagtiisa iyo labadiisa gabdhood, maxaa yeelay Eebbe wuxuu u

naxariistay, waxayna ka soo saareen oo dibadda magaalada dhigeen. ¹⁷ Markii ay dibadda u soo saareen, midkood wuxuu yidhi, “Naftaada la carar! Ha dib u eegin ama ha joogin meel bannaan ah. Buuraha u carar ama waad ku baabba’aysaa.” ¹⁸ Laakiin Loot wuxuu ku yidhi, “Fadlan, sayidyadayda, sidaas ha ahaato! ¹⁹ Addoonkaagu wuxuu helay raalli ahaanshahaaga, waxaadna ii muujisay naxariis weyn adigoo naftayda badbaadinaya. Laakiin ma awoodi karo inaan buuraha u cararo, waayo, musiibadu way i gaadhi doontaa, waanan dhiman doonaa.” ²⁰ Bal eeg, halkan waxaa ku yaal magaalo ku dhow oo aan u carari karo, waana yar tahay. Fadlan, aan halkaas ku baxsado—miyaanay yarayn?—si naftaydu u badbaado.” ²¹ Wuxuu ugu jawaabay, “Codsiigaasna waan aqbalayaa; ma baabbi’in doono magaalada aad ka hadlaysid. ²² Laakiin dhaqso, halkaas ku baxso, waayo, waxba ma samayn karo ilaa aad halkaas gaadho.” Sidaas daraaddeed magaalada waxaa loo bixiyey magac Zoar. ²³ Loot wuxuu Zoar gaadhay markii qorraxdu ka soo baxday dhulka. ²⁴ Markaasaa Eebbe wuxuu Sodom iyo Gomorrah ku soo daadiyey baaruud iyo dab—oo ka yimid Eebbe oo cirka ka yimid. ²⁵ Wuxuu afgembiyey magaalooyinkaas iyo dhulka oo dhan, dhammaan dadka magaalooyinka ku noolaa, iyo wixii dhulka ka baxayay. ²⁶ Si kastaba ha ahaatee, naagtii Loot dib ayay u fiirisay, waxayna noqotay tiir cusbo ah. ²⁷ Subaxdii hore, Ibraahim wuxuu ku soo noqday meesha uu Eebbe hortiiisa ku istaagay. ²⁸ Wuxuu eegay dhanka Sodom iyo Gomorrah, dhanka dhulka oo dhan, wuxuuna arkay qiiq qaro weyn oo ka soo baxaya dhulka, sida qiiq ka soo baxa foornada. ²⁹ Sidaas daraaddeed markii Eebbe baabbi’iyey magaalooyinkii dhulka, wuxuu xusuustay Ibraahim, wuxuuna Loot ka soo saaray dhexda afgembiga, markii uu afgembiyey magaalooyinkii Loot ku noolaa. ³⁰ Loot wuxuu ka baxay Zoar oo wuxuu degganaa buuraha isagoo wata labadiisa gabdhood, waayo, wuu ka baqay inuu Zoar sii joogo. Isaga iyo labadiisa gabdhood waxay ku noolaayeen god. ³¹ Gabadhii curadda ahayd waxay ku tidhi tan yar, “Aabbahay waa duqoobay, ninna dhulka kuma jiro inuu noo yimaado sida caadada dhulka oo dhan. ³² Kaalay, aan aabbahay khamri cabsiinno, oo aan la jiiifanno, si aan qoyska aabbahay uga sii jirno.” ³³ Sidaas daraaddeed, waxay habeennimadii aabbahood siiyeen khamri inuu cabo, gabadhii curadda ahaydna way gashay oo la jiiftay aabbaheed; isagu ma uu ogayn markii ay jiiftay ama

markii ay kacday. ³⁴ Maalintii xigtay, gabadhii curadda ahayd waxay ku tidhi tan yar, “Bal eeg, xalay waxaan la jiiifay aabbahay; aan caawa khamri cabsiinno, adna gasho oo la jiiifso, si aan qoyska aabbahay uga sii jirno.” ³⁵ Sidaas daraaddeed, waxay habeennimadii aabbahood siiyeen khamri inuu cabo, tan yartana way kacday oo la jiiftay; isagu ma uu ogayn markii ay jiiftay ama markii ay kacday. ³⁶ Sidaas daraaddeed, labadii gabdhood ee Loot waxay uuraysatay aabbahood. ³⁷ Gabadhii curadda ahayd waxay dhashay wiil oo magac uga bixisay Mo’aab; ilaa maanta waa aabbaha reer Mo’aab. ³⁸ Tan yartuna waxay dhashay wiil oo magac uga bixisay Ben-cammii; ilaa maanta waa aabbaha reer Cammoon.

20 Haddaba Ibraahim wuxuu ka guuray halkaas isagoo u socda aagga Negeeb, wuxuuna degganaa intii u dhexeysay Qaadiish iyo Shuur; wuxuu muddo ku sugnaa Gerar. ² Ibraahimna wuxuu ka yiri naagtiisa Saara, “Iyadu waa walaashay.” Sidaas darteed Abimeleg oo ahaa boqorkii Gerar ayaa u soo diray Saara oo qaaday. ³ Laakiin Eebbe wuxuu Abimeleg ugu yimid riyo habeenkii oo ku yidhi, “Bal eeg, waxaad u dhimanaysaa sida naagta aad qaaday; iyadu waa naag la qabo.” ⁴ Haddaba Abimeleg weli uma dhawaanin iyada, wuxuuna yidhi, “Sayidow, ma waxaad baabbi’in doontaa qaran, xataa haddii uu yahay mid aan waxba galabsan? ⁵ Miyayna isaga qudhiisu iigu sheegin, ‘Iyadu waa walaashay?’ Iyana qudheedu waxay tiri, ‘Isagu waa walaalkay.’ Waxaan tan ku sameeyey anigoo damiir nadiif ah iyo gacmo aan waxba galabsan.” ⁶ Markaasaa Eebbe ku yidhi isaga riyada dhexdeeda, “Haa, waan ogahay inaad tan ku samaysay damiir nadiif ah, waxaana kaa celiyey inaad iga dembaabto. Taas darteed ayaan kuu oggolaan waayey inaad taabato iyada. ⁷ Haddaba ninka naagtiisa u celi, waayo, isagu waa nebi, wuuna kuu baryi doonaa oo waad noolaan doontaa. Laakiin haddii aadan celin iyada, hubso inaad adiga iyo kuwa kula jiraaba si dhab ah u dhiman doontaan.” ⁸ Sidaas darteed Abimeleg wuxuu kacay subaxdii hore oo wacday addoommadiisii oo dhan, oo wuxuu u sheegay waxyaalahan oo dhan; nimankiina aad bay u cabsadeen. ⁹ Markaasaa Abimeleg u yeedhay Ibraahim oo ku yidhi, “Maxaad nagu samaysay? Sideen kugu dembaabay inaad dembi weyn oo noocan ah igu soo rogto aniga iyo boqortooyadayda? Waxyaalo aadan igu samayn waa inaad igu samaysay.” ¹⁰ Abimelegna wuxuu Ibraahim

weyddiiyey, “Maxaa kugu kallifay inaad sidaas samayso?” ¹¹ Ibraahimna wuxuu ku jawaabay, “Waxaan is iri, hubaal ma jiro cabsi Eebbe oo meeshaan ka jirta, wayna i dili doonaan naagta aawadeed.” ¹² Intaas waxaa dheer, iyadu runtii waa walaashay, waa gabadhii aabbahay laakiin ma aha hooyaday; waxayna noqotay naagtayda. ¹³ Markii Eebbe iga dhigay inaan ka guuro gurigii aabbahay, waxaan ku iri iyada, ‘Tani waa naxariista aad ii samayn karto: Meel kasta oo aan tagno, igu sheeg, “Isagu waa walaalkay.”’ ¹⁴ Markaasaa Abimeleg qaaday ido iyo lo’ iyo addoommo rag iyo dumar ah, oo siiyey Ibraahim, oo naagtiisii Saara ku soo celiyey. ¹⁵ Abimelegna wuxuu yidhi, “Bal eeg, dhulkaygu waa hortaada; meel kasta oo aad ka hesho degganow.” ¹⁶ Saara wuxuu ku yidhi, “Walaalkaa waxaan siiyey kun sheqel oo lacag ah. Tani waa inay asturto wax kasta oo lagugu eedeeyo hortooda oo dhan kuwa kula jooga; waxaad tahay mid gebi ahaanba la caddeeyey.” ¹⁷ Markaasaa Ibraahim u duceeyey Eebbe, Eebbe na wuxuu bogsiiyey Abimeleg, naagtiisii, iyo addoommadiisii dumar ah si ay mar kale carruur u dhalaan, ¹⁸ waayo, Sayidku wuxuu xidhay ilmo-galeenkii reer Abimeleg oo dhan Saara aawadeed, naagtii Ibraahim.

21 Rabbigu wuxuu u fiirsaday Saaray sidii uu ku hadlay, oo Rabbiguna wuu u oofiyey Saaray wixii uu ballanqaaday. ² Saaray way uuraysatay oo waxay wiil u dhashay Ibraahim isagoo duqoobay, wakhtigii Eebbe u sheegay. ³ Ibraahim wuxuu wiilkiisa u bixiyey Isxaaq, wiilkii Saaray u dhashay. ⁴ Ibraahim wuxuu guday wiilkiisa Isxaaq markuu siddeed maalmood jiray, sida Eebbe amray. ⁵ Ibraahim wuxuu ahaa boqol sano markuu wiilkiisa Isxaaq dhashay. ⁶ Saaray waxay tidhi, “Eebbe wuxuu ii keenay qosol, oo qof kasta oo maqla wuu ila farxi doonaa.” ⁷ Waxay kaloo tidhi, “Yaa Ibraahim u sheegi lahaa in Saaray carruur nuujin doonto? Si kastaba ha ahaatee waxaan ugu dhalay wiil isagoo duqoobay.” ⁸ Wiilkii wuu koray oo la gooyay, Ibraahimna wuxuu sameeyey xaflad weyn maalintii Isxaaq la gooyay. ⁹ Saaray waxay aragtay wiilkii Haagar reer Masar, oo ay Ibraahim u dhashay, isagoo ku jeesjeesaya. ¹⁰ Waxay ku tidhi Ibraahim, “Ka saar addoontan iyo wiilkeeda, waayo wiilka addoontan ma dhaxli doono wiilkayga Isxaaq la jirkiisa.” ¹¹ Arrintaas aad bay uga murugaysay Ibraahim sababta wiilkiisa. ¹² Laakiin Eebbe wuxuu Ibraahim ku yidhi, “Ha ka murugoon wiilka iyo addoontaada. Maql Saaray, waayo Isxaaq

ayaa farcankaaga lagu magacaabi doonaa.” ¹³ Wiilka addoontaana waxaan ka dhigi doonaa quruun, waayo waa farcankaaga.” ¹⁴ Subaxdii hore, Ibraahim wuxuu qaaday kibis iyo biyo maqaar ah oo siiyey Haagar, isagoo dusheeda saaray, oo wuxuu diray iyada iyo wiilka. Way baxday oo waxay ku wareegtay cidlada Bi’ir Shebac. ¹⁵ Markii biyihii maqaarka ku jiray dhammaadeen, waxay wiilkii hoos dhigtay geedaha midkood. ¹⁶ Way baxday oo waxay fadhiisatay meel ka soo horjeedda, qiyaastii masafo qaanso riddo ah, iyadoo leh, “Ma daawan karo wiilka oo dhimanaya.” Markaasay fadhiisatay, codkeeda kor u qaaday oo ooyday. ¹⁷ Eebbe wuxuu maqlay wiilkii oo ooyaya, oo malaa’igtii Eebbe ayaa Haagar uga yeedhay samada, “Maxaa kugu dhacay, Haagar? Ha baqin, waayo Eebbe wuxuu maqlay codkii wiilka meesha uu joogo. ¹⁸ Kac, wiilka qaad oo gacanta ku hay, waayo waxaan ka dhigi doonaa quruun weyn.” ¹⁹ Eebbe wuxuu u suurtageliyey inay aragto ceel biyo ah. Way tagtay oo waxay buuxisay maqaarkii biyaha oo wiilkii cabsiisay. ²⁰ Eebbe wiilkii wuu la jiray markuu korayay. Wuxuu ku noolaa cidlada oo wuxuu noqday qaansooley. ²¹ Wuxuu ku noolaa cidlada Faaran, hooyadiisna waxay u heshay naag reer Masar ah. ²² Wakhtigaas, Abimeleg iyo Fiikol, taliyaha ciidankiisa, waxay ku yidhaahdeen Ibraahim, “Eebbe wuu kula jiraa dhammaan hawlahaaga. ²³ Hadda iigu dhaar halkan hortiisa Eebbe inaadna i khiyaanayn ama farcankayga. I tus naxariis sidaan kuu tusay adiga iyo dhulka aad ku nooshahay.” ²⁴ Ibraahim wuxuu yidhi, “Waan ku dhaaranayaa.” ²⁵ Markaas Ibraahim wuxuu Abimeleg ku eedeeyey ceel biyo ah oo ay addoommadiisu qabsadeen. ²⁶ Abimeleg wuxuu ku jawaabay, “Ma garanayo cidda tan samaysay. Waxba iima sheegin, oo maanta ayaan ka maqlay.” ²⁷ Markaas Ibraahim wuxuu qaaday ido iyo lo’ oo siiyey Abimeleg, oo labadoodii nin waxay sameeyeen axdi. ²⁸ Ibraahim wuxuu ka doortay toddoba laxood oo adhiga ka mid ah. ²⁹ Abimeleg wuxuu Ibraahim weyddiiyey, “Maxay yihiin toddobadan laxood ee aad gooni u dhigtay?” ³⁰ Wuxuu ku jawaabay, “Toddobadan laxood ka qaado gacantayda sida marag ah inaan ceelkan qoday.” ³¹ Sidaas daraaddeed, meeshaas waxaa loogu yeedhay Bi’ir Shebac, maxaa yeelay, halkaas ayay labadoodii nin dhaarteen. ³² Ka dib markii ay axdi ku sameeyeen Bi’ir Shebac, Abimeleg iyo Fiikol, taliyaha ciidankiisa, waxay ku noqdeen dalka Filistiin. ³³ Ibraahim wuxuu ku abuuray geed tamarisk ah Bi’ir Shebac, oo halkaas

ayuu ku baryay magaca Rabbiga, Eebbe weligiis ah.
³⁴ Ibraahim wuxuu ku noolaa dalka Filistiin muddo dheer.

22 Haddaba waxyaalahaas dabadood Eebbe wuxuu imtixaanay Ibraahim, oo wuxuu ku yidhi, "Ibraahimow!" Isna wuxuu ku jawaabay, "Waa kan." ² Eebbe wuxuu yidhi, "Qaado wiilkaaga, wiilkaaga keliya Isxaaq, kan aad jeceshahay, oo u kac dhulka Moriyaah. Halkaas ku bixi isaga sida allabari gubasho oo buuraha aan ku tusi doono midkood." ³ Ibraahim wuxuu kacay subaxdii hore, wuxuu saaray dameerkiisii, oo wuxuu la qaatay laba nin oo dhalinyaro ah iyo wiilkiisii Isxaaq; wuxuu jaray qoryo allabariga gubashada, wuxuuna u baxay meesha Eebbe uga hadlay. ⁴ Maalintii saddexaad, Ibraahim wuxuu kor u qaaday indhihiisa, wuxuuna meel fog ka arkay meesha. ⁵ Ibraahim wuxuu ku yidhi dhalinyaradii, "Halkan ku suga dameerka, aniga iyo wilku halkaas ayaan u soconnaa. Waxaan ku cibaadaysan doonnaa oo markaas ayaan idiin soo noqon doonnaa." ⁶ Ibraahim wuxuu qaatay qoryihii allabariga gubashada oo saaray Isxaaq, wiilkiisii, isaguna wuxuu qaaday dabkii iyo mindiidii. Labadoodii way wada socdeen. ⁷ Isxaaq wuxuu la hadlay Ibraahim, aabbihiis, oo wuxuu yidhi, "Aabbow?" Isna wuxuu ku jawaabay, "Haa, wiilkaygiyow?" Isxaaq wuxuu yidhi, "Halkan waxaa yaalla dabkii iyo qoryihii, laakiin xaggee baa neefka wan ah ee allabariga gubashada?" ⁸ Ibraahim wuxuu yidhi, "Eebbe ayaa bixin doona neefka wan ah ee allabariga gubashada, wiilkaygiyow." Sidaas daraaddeed labadoodii way wada socdeen. ⁹ Markay yimaadeen meesha Eebbe tilmaamay, Ibraahim wuxuu halkaas ka dhisay meeshii allabariga, wuxuu habeeeyey qoryihii, wuxuuna xidhay wiilkiisii Isxaaq, isaga oo saaray meeshii allabariga korkeeda qoryihii. ¹⁰ Ibraahim markaas wuxuu fidiyey gacantiisii oo qaatay mindiidii si uu wiilkiisa u gowraco. ¹¹ Laakiin malaa'igtii Rabbiga ayaa samada uga yeedhay, "Ibraahimow, Ibraahimow!" Isna wuxuu ku jawaabay, "Waa kan." ¹² Malaa'igtii waxay tidhi, "Ha u fidin gacantaada wiilka, hana waxba u samayn; hadda waan ogahay inaad ka cabsato Eebbe, maadaama aadan iga celin wiilkaaga, wiilkaaga keliya." ¹³ Ibraahim wuxuu kor u qaaday indhihiisa oo wuxuu arkay wan geed ku xidhxidhan geesihisa. Wuxuu tegey oo qaatay wankii, wuxuuna ku bixiyey allabari gubasho halkii wiilkiisa. ¹⁴ Ibraahim wuxuu meeshaas u bixiyey magaca Rabbigu Wuu Bixin

Doonaa. Ilaa maanta waxaa la yidhaahdaa, "Buurtan Rabbiga waa lagu bixin doonaa." ¹⁵ Malaa'igtii Rabbiga ayaa mar kale samada uga yeedhay Ibraahim ¹⁶ oo waxay tidhi, "Waxaan ku dhaartay naftayda, ayaa Rabbigu leeyahay, maxaa yeelay waad samaysay tan oo aadan iga celin wiilkaaga, wiilkaaga keliya, ¹⁷ waxaan hubaal kugu barakayn doonaa oo si weyn ayaan u tarmin doonaa farcankaaga sida xiddigaha samada iyo sida ciidda xeebta badda. Farcankaaga waxay hantiyi doonaan iridda cadaawayaashooda, ¹⁸ iyo farcankaaga ayaa quruumaha dhulka oo dhan lagu barakayn doonaa, maxaa yeelay waxaad addeecday codkayga." ¹⁹ Markaas Ibraahim wuxuu ku noqday dhalinyaradii, oo waxay wada tageen Beersheba, halkaas oo Ibraahim degay. ²⁰ Waxyaalahaas dabadood, Ibraahim waxaa loo sheegay, "Milkaah waxay sidoo kale u dhashay carruur walaalkaa Naaxoor: ²¹ Cuus, curadkii, Buus walaalkiis, Kemu'eel, oo ah aabbaha Aaraam, ²² sidoo kale Kesed, Xaaso, Pildash, Yidlaaf, iyo Betuweel." ²³ Betuweel wuxuu noqday aabbaha Ribqa. Milkaah waxay Naaxoor, walaalka Ibraahim, u dhashay siddeed wiil. ²⁴ Sariiggi uu lahaa, oo la odhan jiray Re'umah, waxay sidoo kale u dhashay Tebaax, Gaxam, Taaxash, iyo Maakah.

23 Saara waxay nooleyd boqol iyo toddoba iyo labaatan sannadood; kuwani waxay ahaayeen sannadihii nolosha Saara. ² Saara waxay ku dhimatay Kiryat Arbac (taasoo ah Xebroon) oo ku taal dalka Kancaan, oo Ibraahimna wuu yimid inuu u baroorto Saara oo uu u ooyo. ³ Markaasaa Ibraahim ka kacay dhinaca naagtiisii dhimatay, oo wuxuu la hadlay reer Xeed, isagoo leh, ⁴ "Aan ahay nin qalaad oo idin dhex jooga. Iibiya meel dhul ah oo aan ku aaso meydkaaga halkan, si aan meydkaaga uga fogeeyo indhahayga." ⁵ Reer Xeedna waxay ugu jawaabeen Ibraahim, iyagoo leh, ⁶ "Naga maqla, sayidkaygiyow. Waxaad tahay amiir weyn oo naga mid ah; ku aaso meydkaaga xabaalahaheenna ugu wanaagsan. Midkoodna kama celin doono xabaashiisa inaad ku aasid meydkaaga." ⁷ Markaasaa Ibraahim kacay oo u sujuuday dadkii dalka, reer Xeed. ⁸ Wuxuu ku yidhi iyaga, "Haddii aad doonaysaan inaan meydkaaga ka fogeeyo indhahayga, i maqla oo ii dhex gala Efron ina Soxar, ⁹ si uu ii iibiyo godka Makbeela, oo isaga u leh oo ku yaal dhamaadka beertiisa. Ha ii iibiyo qiimaha buuxa oo aan ku aaso meydkaaga dhexdiinna." ¹⁰ Efron wuxuu fadihiyey reer Xeed dhexdooda, oo wuxuu ugu

jawaabay Ibraahim isagoo maqlaya reer Xeed oo dhan oo yimid iridda magaaladiisa, isagoo leh, ¹¹ “Maya, sayidkaygiyow, i maqla. Waxaan ku siinayaa beerta, iyo sidoo kale godka ku jira. Dadkayga hortooda, waxaan ku siinayaa. Ka aaso meydkaaga.” ¹² Ibraahim mar kale ayuu u sujuuday dalkii dalka. ¹³ Wuxuu la hadlay Efroon iyagoo maqlaya, isagoo leh, “Haddii aad doonaysid, i maqla. Waxaan bixin doonaa qiimaha beerta. Ka aqbal si aan meydkaayga halkaas ugu aaso.” ¹⁴ Efroon wuxuu ugu jawaabay Ibraahim, isagoo leh, ¹⁵ “Sayidkaygiyow, i maqla: dhulku wuxuu ku kacaa afar boqol oo sheqel oo lacag ah. Maxay tahay taas aniga iyo adiga dhexdooda? Ku aaso meydkaaga.” ¹⁶ Ibraahim wuxuu la heshiiyey Efroon oo wuxuu u miisaamay lacagtii uu magacaabay isagoo maqlaya reer Xeed: afar boqol oo sheqel oo lacag ah, sida miisaanka ganacsatada. ¹⁷ Sidaas daraaddeed, beertii Efroon ee Makbeela oo ku dhow Mamre—beerta oo leh godka ku jira, iyo geedaha oo dhan oo ku dhex jira xuduudaha beerta—waxaa loo caddeeyey ¹⁸ Ibraahim inuu leeyahay hortooda reer Xeed, hortooda oo dhan oo soo galay iridda magaaladiisa. ¹⁹ Ka dib, Ibraahim wuxuu ku aasay Saara naagtiisii godka beerta Makbeela oo ku dhow Mamre (taasoo ah Xebroon) oo ku taal dalka Kancaan. ²⁰ Sidaas daraaddeed beertii iyo godkii ku jiray waxaa loo caddeeyey Ibraahim inuu leeyahay reer Xeed sida meel lagu aaso.

24 Ibraahimna waa duqoobay, cimrigana aad buu u gaboobay, oo Eebbe ayaa barakeeyey isaga wax walba. ² Ibraahim wuxuu ku yidhi addoonkii gurigiisa ugu weynaa, oo gacanta ku hayay wax walba oo uu lahaa, “Fadlan gacantaada hoos geli bowdayda, ³ oo waxaan kaa dhaarin doonaa Eebbe, Ilaaha samada iyo Ilaaha dhulka, inaad u dooran naag wiilkayga gabdhaha reer Kancaan, oo aan dhex degganahay; ⁴ laakiin waa inaad u tagtaa dalkayga iyo qaraabadayda, oo aad u heshaa naag wiilkayga Isxaaq.” ⁵ Addoonkii wuxuu ku yidhi, “Ka warran haddii naagtu aysan doonayn inay ila soo noqoto dhulkan? Ma markaas ayaan wiilkaaga ku celinayaa dalkii aad ka timid?” ⁶ “Ilaali inaad naag wiilkayga halkaas ku celin,” Ibraahim ayaa ku jawaabay. ⁷ “Eebbe, Ilaaha samada, oo iga soo kaxeeyey gurigii aabbahay iyo dalkaygii, oo ila hadlay oo ii dhaartay, isagoo leh, ‘Faraqaaga waxaan siin doonaa dhulkan’—Isagu wuxuu kuu soo diri doonaa malaa’igtiisa, oo waxaad halkaas uga heli doontaa

naag wiilkayga. ⁸ Laakiin haddii naagtu aysan doonayn inay ku raacdo, markaas waxaad ka xoroobi doontaa dhaartayda; kaliya wiilkayga halkaas ha ku celin.” ⁹ Markaasaa addoonkii gacantiisa hoos geliyey bowdadii sayidkiisii Ibraahim, oo wuxuu u dhaartay arrintan. ¹⁰ Markaasaa addoonkii qaatay toban geel ah oo sayidkiisii lahaa, oo wuxuu raacay waxyaalo kala duwan oo wanaagsan oo sayidkiisii lahaa. Wuxuu u baxay oo aaday Mesobotamiya, magaalada Naaxor. ¹¹ Wuxuu geelaygii dejiyey magaalada dibaddeeda ceelka biyaha fiidkii, wakhtiga dumarku caadi ahaan u baxaan inay biyo soo dhaansadaan. ¹² Wuxuuna ku ducestay, “Eebbe, Ilaaha sayidkayga Ibraahimow, fadlan maanta guul i sii, oo u naxariiso sayidkayga Ibraahim. ¹³ Bal eeg, waxaan taaganahay isha agteeda, oo gabdhihii magaalada ayaa u soo baxaya inay biyo soo dhaansadaan. ¹⁴ Hadday noqoto in gabadha aan ku iraaqdo, ‘Fadlan dhul dhig weelkaaga si aan u cabbo,’ oo ay ku jawaabto, ‘Cab, oo waxaan sidoo kale waraabin doonaa geelaaga’—ha noqoto midda aad u dooratay addoonkaaga Isxaaq. Tan ayaan ku ogaan doonaa inaad u naxariisatay sayidkayga.” ¹⁵ Kahor intaanu ducadiisa dhamayn, waxaa soo baxday Ribqa iyadoo weelkeeda garabka ku sidata. Waxay ahayd gabadhii Betu’eel, wiilkii Milka, naagtii Naaxor, walaalkii Ibraahim. ¹⁶ Gabadhu aad bay u qurux badnayd, oo waxay ahayd bikrad; ninna weli ma jiifsan. Waxay u dhaadhacday isha, weelkeedana buuxisay, oo soo kacday. ¹⁷ Addoonkii ayaa si dhaqso ah ugu soo dhowaaday oo ku yidhi, “Fadlan i sii wax yar oo biyo ah weelkaaga.” ¹⁸ “Cab, sayidkaygiyow,” ayay tiri, oo si dhaqso ah ayay u dejisay weelkeedii gacmaheeda oo cabsiisay. ¹⁹ Markay cabsiisay ka dib, waxay tiri, “Waxaan sidoo kale waraabin doonaa geelaaga ilaa ay ka dhamaystaan cabitaanka.” ²⁰ Markaasay si dhaqso ah u madhisay weelkeedii oo ku shubtay meeshii biyaha, oo dib ugu orodday isha si ay biyo u soo dhaansato, oo waxay u soo dhaansatay geela oo dhan. ²¹ Ninkii ayaa si dhow u fiirinayey iyada isagoo aamusan si uu u arko in Eebbe uu safarkiisa guuleystay iyo in kale. ²² Markii geela ay dhamaysteen cabitaanka, ninkii wuxuu soo bixiyey faras dahab ah oo miisaankiisu yahay nus-shekel, iyo laba jijin oo dahab ah oo miisaankoodu yahay toban shekel. ²³ Markaasuu weydiiyey, “Yaa tahay gabadha aad tahay? Fadlan ii sheeg, ma jirtaa meel guriga aabbahaa aan ku hoyanno caawa?” ²⁴ Waxay ku jawaabtay, “Waxaan ahay gabadhii Betu’eel, wiilkii

Bilowgii

Milka u dhashay Naaxor.”²⁵ Waxay kaloo tiri, “Waxaan haynaa caws iyo quudin badan, iyo sidoo kale meel aan ku hoyanno.”²⁶ Markaasaa ninkii jilba joogsaday oo caabuday Eebbe,²⁷ isagoo leh, “Mahad ha ka gaadho Eebbe, Ilaaha sayidkayga Ibraahim, oo aan ka tegin naxariistiisa iyo daacadnimadiisa sayidkayga. Aniga, Eebbe wuxuu igu hanuuniyey safarka guriga qaraabada sayidkayga.”²⁸ Gabadhiina waxay u orodday oo u sheegtay reerkii hooyadeed waxyaalahan.²⁹ Hadda Ribqa waxay lahayd walaal la odhan jiray Laabaan, oo wuxuu u orday ninkii isha agteeda.³⁰ Markii uu arkay faraskii iyo jijimihii gacmaha walaashiis, iyo markii uu maqlay Ribqa oo sheegaysa waxa ninku ku yidhi iyada, ayuu u baxay ninkii oo wuxuu helay isaga oo taagan geela agtiisa isha.³¹ “Kaalay, adiga oo ay Eebbe barakeeyey,” ayuu yidhi. “Maxaad halkan u taagan tahay? Waxaan diyaariyey guriga iyo meel geela loogu talagalay.”³² Markaasaa ninkii guriga galay, geelana waa la dejiyey. Caws iyo quudin ayaa loo keenay geela, iyo biyo lagu dhaqayo cagihiiisa iyo cagaha nimankii la socday.³³ Cunto ayaa loo dhigay, laakiin wuxuu yidhi, “Ma cuni doono ilaa aan idiin sheego waxa aan leeyahay.” “Sii wad,” ayuu yidhi Laabaan.³⁴ Wuxuu bilaabay, “Waxaan ahay addoonkii Ibraahim.”³⁵ Eebbe ayaa aad u barakeeyey sayidkayga, oo wuxuu noqday hodan. Wuxuu siiyey adhi iyo lo’, lacag iyo dahab, addoommo rag iyo dumar, iyo geel iyo dameerro.³⁶ Naagtii sayidkayga Saarah waxay u dhashay wiil isagoo duqobay, oo wuxuu siiyey wax walba oo uu leeyahay.³⁷ Sayidkaygu wuxuu iga dhaariyey, isagoo leh, “Waxaad u dooran maysid naag wiilkayga gabdhaha reer Kancaan, oo aan dhulkooda ku noolahay;³⁸ laakiin waxaad u tagtaa qaraabadayda iyo qabiilkayga, oo waxaad u heshaa naag wiilkayga.”³⁹ Markaasaan weydiyey sayidkayga, ‘Ka warran haddii naagtu aysan i raacin?’⁴⁰ Wuxuu ku jawaabay, ‘Eebbe, oo aan hortiisa socday, wuxuu kuu soo diri doonaa malaa’igtiisa, oo wuxuu ka dhigi doonaa safarkaaga mid guuleysta, si aad uga hesho naag wiilkayga qabiilkayga iyo qaraabadayda.’⁴¹ Waxaad ka xoroobi doontaa dhaartayda haddii, markaad u tagto qaraabadayda, ay diidaan inay ku siiyaan iyada—markaas waxaad ka xoroobi doontaa dhaartayda.’⁴² “Markii aan maanta isha imid, waxaan ku ducaystay, ‘Eebbe, Ilaaha sayidkayga Ibraahimow, haddii aad doonto, fadlan guul sii safarka aan ku imid.’⁴³ Bal eeg, waxaan taaganahay isha agteeda. Haddii gabadh yar soo baxdo si ay biyo u soo

dhaansato oo aan ku iraaqdo, “Fadlan i sii wax yar oo biyo ah weelkaaga.”⁴⁴ oo ay ku jawaabto, “Cab, oo waxaan sidoo kale waraabin doonaa geelaaga,” ha noqoto midda Eebbe u doortay wiilka sayidkayga.’⁴⁵ “Kahor intaanon ducadayda qalbigayga ku dhamayn, Ribqa ayaa soo baxday iyadoo weelkeeda garabka ku sidata. Waxay u dhaadhacday isha oo biyo soo dhaansatay, markaasaan ku idhi iyada, ‘Fadlan i sii wax yar oo biyo ah.’⁴⁶ Si dhaqso ah ayay weelkeedii garabkeeda uga dejisay oo tiri, ‘Cab, oo waxaan sidoo kale waraabin doonaa geelaaga.’ Sidaas ayaan u cabbay, iyaduna waxay waraabisay geela.”⁴⁷ Waxaan weydiyey iyada, ‘Yaa tahay gabadha aad tahay?’ Waxay tiri, ‘Gabadha Betu’eel, wiilkii Naaxor, oo Milka u dhashay.’ Markaasaan faraskii sanku iyo jijimihii gacmaha u geliyey.⁴⁸ Markaasaan u sujuuday oo caabuday Eebbe. Waxaan ammaanay Eebbe, Ilaaha sayidkayga Ibraahim, oo igu hanuuniyey jidka saxda ah si aan u soo qaato gabadhii walaalkii sayidkayga wiilkiisa.⁴⁹ Hadda haddii aad u naxariisanaysaan oo daacad u tihiin sayidkayga, ii sheeg; haddii kalese, ii sheeg, si aan u ogaado jidka aan u leexdo.”⁵⁰ Laabaan iyo Betu’eel waxay ku jawaabeen, “Arrintan waa ka timid Eebbe; ma awoodno inaan kuu sheegno wanaag ama xumaan.”⁵¹ Halkan waa Ribqa; qaado oo tag, oo ha noqoto naagta wiilka sayidkaaga, sida Eebbe ku hadlay.”⁵² Markii addoonkii Ibraahim maqlay erayadooda, wuxuu u sujuuday dhulka hortiisa Eebbe.⁵³ Markaasaa addoonkii soo bixiye lacag iyo dahab iyo dhar, oo siiyey Ribqa; wuxuu sidoo kale siiyey hadiyado qaali ah walaalkeed iyo hooyadeed.⁵⁴ Markaasuu isaga iyo nimankii la socday cuneen oo cabbeen oo halkaas ku hoydeen. Markay subaxdii kaceen, wuxuu yidhi, “I sii daaya si aan ugu laabto sayidkayga.”⁵⁵ Laakiin walaalkeed iyo hooyadeed waxay yidhaahdeen, “Haweenayda yar ha nala joogto maalamo yar, dheh toban; markaasay tegi kartaa.”⁵⁶ Laakiin wuxuu ku yidhi iyaga, “Ha i raagin, maadaama Eebbe uu guul siiyey safarkayga. I sii daaya si aan ugu laabto sayidkayga.”⁵⁷ Markaasay yidhaahdeen, “Aan u yeedhno gabadha yar oo aan weydiino.”⁵⁸ Markaasay u yeedheen Ribqa oo weydiyeen, “Ma la tagi doontaa ninkan?” Waxay tiri, “Waan tagi doonaa.”⁵⁹ Markaasay direen Ribqa, walaashood, safarkeeda, iyada oo ay la socoto naas-nuujiyihii iyo addoonkii Ibraahim iyo nimankii la socday.⁶⁰ Waxayna barakeeyeen Ribqa oo ku yidhaahdeen, “Walaashay, waxaad noqotaa

humanaan iyo toban kun; farcankaaguna ha hantiyo albaabada kuwa necebe.”⁶¹ Markaasay Ribqa iyo gabdhihii la socday isku diyaariyeen oo fuuleen geela oo raaceen ninkii. Sidaas ayuu addoonkii Ribqa u kaxeeyey oo tegey.⁶² Hadda Isxaaq wuxuu ka yimid Beer Laxay Ro'i, waayo wuxuu degganaa Negeb.⁶³ Wuxuu u baxay beerka fiidkii si uu u fikiro, oo markuu kor u eegay, wuxuu arkay geel soo socda.⁶⁴ Ribqa ayaa sidoo kale kor u eegtay oo aragtay Isxaaq. Waxay ka degtay geela⁶⁵ oo waxay weydiisay addoonkii, “Yaa yahay ninka beerta nagu soo socda?” Addoonkii wuxuu ku jawaabay, “Waa sayidkayga.” Markaasay qaadatay indho-shareerkeedii oo isku qarisyay.⁶⁶ Markaasaa addoonkii Isxaaq u sheegay wax walba oo uu sameeyey.⁶⁷ Isxaaq wuxuu geliyey teendhadii hooyadiis Saarah, wuuna guursaday Ribqa. Waxay noqotay naagtiisii, wuuna jeclaaday; Isxaaqna wuxuu ka helay raaxo geeridii hooyadiis ka dib.

25 Ibraahim wuxuu guursaday naag kale oo la odhan jiray Qatuura.² Waxay dhashay carruurtiisii Simraan, Yokshaan, Medaan, Midyaan, Ishbaaq, iyo Shuux.³ Yokshaan wuxuu dhalay Sheeba iyo Dedaan. Farcankii Dedaan waxay ahaayeen Ashuurim, Letushiim, iyo Leummiim.⁴ Wiilashii Midyaan waxay ahaayeen Ceefaa, Cefer, Xanaak, Cabiida, iyo Eldaaca. Kuwani waxay ahaayeen farcankii Qatuura.⁵ Ibraahim wuxuu wax walba oo uu lahaa siiyey Isxaaq.⁶ Laakiin wiilashii haweenkiisii la qabo, Ibraahim wuxuu siiyey hadiyado intuu noolaa, oo wuxuu ka fogeeyey wiilkiisii Isxaaq, isagoo u diray dhanka bari, dhulka bari.⁷ Dhammaan sannadihii cimriga Ibraahim waxay ahaayeen 175 sannadood.⁸ Ibraahim wuxuu neefta ka bixiyey, isagoo dhintay isagoo cimri dheer, nin duq ah oo sannado badan jira; oo waxaa lagu soo ururiyey dadkiisii.⁹ Wiilashiisii Isxaaq iyo Ismaaciil waxay ku aaseen godkii Makbeela, oo ku yaal beertii Efron, wiilkii Soohar oo reer Xeed ahaa, oo ku dhow Mamre,¹⁰ beertii Ibraahim ka iibsaday wiilashii Xee. Halkaas waxaa lagu aasay Ibraahim iyo naagtiisii Saara.¹¹ Ibraahim ka dib, Eebbe wuxuu barakeeyey wiilkiisii Isxaaq, oo Isxaaq wuxuu degay meel u dhow Beer-laxaay-ro'i.¹² Tani waa xisaabtii farcankii Ismaaciil, wiilkii Ibraahim, oo Haagar oo Masriyad ahayd, oo ahayd gabadhii Saara, u dhashay Ibraahim.¹³ Kuwani waa magacyadii wiilashii Ismaaciil, oo lagu taxay magacyadooda sida ay u dhasheen: Nebayoot, curadkii Ismaaciil, Qeedaar,

Adbeel, Mibsaam,¹⁴ iyo Mishma, Dumaah, iyo Masaa,¹⁵ iyo Xadaad, Teemaa, Yetuur, Naafiish, iyo Qeedemah.¹⁶ Kuwani waxay ahaayeen wiilashii Ismaaciil, oo magacyadoodu waa kuwan sida ay ugu kala degeen tuulooyinkooda iyo xeradooda; laba iyo toban madax qabiil sida ay u kala qabiil yihiin.¹⁷ Ismaaciil wuxuu noolaa 137 sannadood. Wuxuu neefta ka bixiyey oo dhintay, oo waxaa lagu soo ururiyey dadkiisii.¹⁸ Farcankiisii waxay degeen xagga Xawila ilaa Shuur, oo ku yaal bari Masar markaad u socoto Ashuur; oo waxay ku noolaayeen iyagoo ka soo horjeeda dhammaan qaraabadooda.¹⁹ Tani waa xisaabtii farcankii Isxaaq, wiilkii Ibraahim: Ibraahim wuxuu dhalay Isxaaq,²⁰ oo Isxaaq wuxuu jiray afartan sannadood markuu guursaday Ribqa, gabadhii Betuu'eel oo reer Arraam ahayd oo ka timid Baddan-aram, iyo walaashii Laabaan oo reer Arraam ahayd.²¹ Isxaaq wuxuu Eebbe u baryay naagtiisa, maxaa yeelay, waxay ahayd madhalays. Eebbe wuxuu ka aqbalay baryadiisii, oo naagtiisii Ribqa waxay uuraysatay.²² Carruurtii waxay isku riixriixeen caloosheeda, markaasay tidhi, “Haddii ay sidaas tahay, maxaan sidan ugu sugnaaday?” Markaasay Eebbe weyddiisay.²³ Eebbe wuxuu ku yidhi, “Laba quruumood ayaa calooshaada ku jira, oo laba dad ayaa jidhkaaga laga kala saari doonaa; hal dad ayaa ka xoog badan kan kale, oo kii weynaa wuxuu u adeegi doonaa kii yaraa.”²⁴ Markii ay wakhtigeedii dhashay, waxay dhashay mataano.²⁵ Kii ugu horreeyey wuxuu soo baxay isagoo guduudan, oo dhan walba sida dhar dhogor leh; oo waxay magiciisii u bixiyeen Esau.²⁶ Markaasaa walaalkiisii soo baxay, isagoo gacanta ku haya cidhibta Esau; sidaas daraaddeed waxaa loogu magac daray Yacquub. Isxaaq wuxuu jiray lixdan sannadood markay dhaleen.²⁷ Wiilashii way koreen, oo Esau wuxuu noqday ugaarsade xirfad leh, nin duurka ku nool, halka Yacquub uu ahaa nin deggan oo teendhooyinka ku nool.²⁸ Isxaaq wuxuu jeclaa Esau maxaa yeelay wuxuu jeclaa cunista ugaadhiisa, laakiin Ribqa waxay jeclayd Yacquub.²⁹ Maalin maalmaha ka mid ah, Yacquub wuxuu kariyey maraq, Esau wuxuu ka yimid duurka isagoo daallan.³⁰ Wuxuu ku yidhi Yacquub, “Fadlan i sii wax ka mid ah maraqaas guduudan, waayo, waan daallanahay.” Sidaas daraaddeed waxaa loogu yeedhay Edom.³¹ Yacquub wuxuu ku jawaabay, “Iibso curadnimadaada marka hore.”³² Esau wuxuu yidhi, “Waan dhimanayaa; maxaan curadnimada ku falayaa?”³³

Yacquub wuxuu yidhi, “Ii dhaar marka hore.” Sidaas daraaddeed wuxuu u dhaartay, oo wuxuu iibiyeey curadnimadiisii Yacquub. ³⁴ Markaasaa Yacquub siiyey Esau kibis iyo maraq digir ah. Wuxuu cunay oo cabbay, markaasuu kacay oo tegey. Sidaas daraaddeed Esau wuu quudhsaday curadnimadiisii.

26 Haddaba waxaa dalka ka dhacay abaar, oo ka duwan abaartii hore ee dhacday wakhtigii Ibraahim. Isxaaq wuxuu u tegey Abimeleg oo ahaa boqorkii reer Falastiin, oo Gerar joogay. ² Markaasaa Rabbigu u muuqday Isxaaq oo ku yidhi, “Ha u degin Masar; joog dalka aan ku sheegi doono. ³ Degaansho ku noqo dalkaas wakhti, oo anigu waan kula jiri doonaa oo waan ku barakayn doonaa. Adiga iyo farcankaagaba waxaan idin siin doonaa dhulkan oo dhan, oo waxaan oofin doonaa axdigii aan u dhaartay aabbahaa Ibraahim. ⁴ Farcankaaga waxaan ka dhigi doonaa sida xiddigaha samada oo kale oo waxaan siin doonaa dhulkan oo dhan, oo farcankaaga ayaa quruumaha dhulka oo dhan lagu barakayn doonaa, ⁵ maxaa yeelay, Ibraahim wuu i addeecay oo wuxuu xafiday amarradayda, qaynuunnadayda, iyo sharcigayga.” ⁶ Sidaas daraaddeed Isxaaq wuxuu degganaa Gerar. ⁷ Markii nimankii meesha joogay weyddiiyeen naagtiisa, wuxuu yidhi, “Waa walaashay,” waayo, wuu ka baqay inuu yidhaahdo, “Waa naagtayda,” isagoo ka fikiraya, “Nimanka meeshaan jooga waxay i dili doonaan sababta Reebekeh, waayo, way qurux badan tahay.” ⁸ Markii Isxaaq halkaas joogay wakhti dheer, Abimeleg oo ahaa boqorkii reer Falastiin ayaa daaqaad ka fiiriyey oo arkay Isxaaq oo naagtiisii Reebekeh la kaftamaya. ⁹ Markaasaa Abimeleg u yeedhay Isxaaq oo ku yidhi, “Hubaal waa naagtaada! Maxaad u tidhi, ‘Waa walaashay?’” Isxaaq wuxuu ugu jawaabay, “Waayo, waxaan mooday in lay dili doono iyada aawadeed.” ¹⁰ Markaasaa Abimeleg yidhi, “Maxaad noo samaysay waxan? Mid ka mid ah dadku si fudud ayuu ula seexan karay naagtaada, oo waxaad nagu keenaysaa dembi.” ¹¹ Sidaas daraaddeed Abimeleg wuxuu amray dadkii oo dhan, isagoo leh, “Kii waxyeelleeya ninkan ama naagtiisa waa in hubaal loo dilaa.” ¹² Isxaaq wuxuu beertay dalkaa, oo isla sannadkaas wuxuu goostay boqol jibbaar, maxaa yeelay, Rabbigu waa barakeeyey. ¹³ Ninkii wuu hodmay, oo maalkiisii wuu sii kordhay ilaa uu aad u hodmay. ¹⁴ Wuxuu lahaa adhiyo badan, lo’ badan, iyo addoommo badan, sidaas daraaddeed reer Falastiin way ka hinaaseen. ¹⁵ Ceelashii oo dhan oo

addoommadii aabbihiis wakhtigii Ibraahim qodeen, reer Falastiin way xireen, oo waxay ka buuxiyeen ciid. ¹⁶ Markaasaa Abimeleg wuxuu ku yidhi Isxaaq, “Nooga guur, waayo, waxaad noqotay mid naga xoog badan.” ¹⁷ Sidaas daraaddeed Isxaaq halkaas ayuu ka guuray oo wuxuu degganaa Dooxada Gerar, halkaasuu degganaa. ¹⁸ Isxaaq wuxuu dib u furay ceelashii wakhtigii Ibraahim aabbihiis la qoday, kuwaas oo reer Falastiin ay xidheen markii Ibraahim dhintay, oo wuxuu siiyey magacyadii aabbihiis u bixiyey. ¹⁹ Addoommadii Isxaaq waxay qodeen dooxada oo waxay heleen isha biyo nadiif ah. ²⁰ Laakiin adhiyarkii Gerar ayaa la murmeen kuwii Isxaaq, iyagoo leh, “Biyuhu waa annaga!” Sidaas daraaddeed wuxuu ceelka u bixiyey Esek, maxaa yeelay, way la murmeen. ²¹ Markaasay qodeen ceel kale, oo iyana way la murmeen; sidaas daraaddeed wuxuu u bixiyey Sitnah. ²² Wuxuu ka guuray halkaas oo wuxuu qoday ceel kale, oo iyagu kama murmin. Wuxuu u bixiyey Rehoboth, isagoo leh, “Hadda Rabbigu wuxuu na siiyey meel, oo waxaan ku barwaaqoobi doonaa dalka.” ²³ Halkaas ayuu ka tegey oo wuxuu tegey Beersheba. ²⁴ Habeenkii Rabbigu wuxuu u muuqday oo ku yidhi, “Anigu waxaan ahay Ilaaha aabbahaa Ibraahim. Ha baqin, waayo, waan kula jiraa; waan ku barakayn doonaa oo farcankaaga waan ku badi doonaa addoonkayga Ibraahim aawadiis.” ²⁵ Isxaaq halkaas ayuu meel allabari ka dhisay oo magaca Rabbiga ku baryay. Halkaas ayuu teendhadiisii ka dhigtay, oo halkaas addoommadiisii waxay ka qodeen ceel. ²⁶ Dabadeed Abimeleg ayaa u yimid isaga oo ka yimid Gerar, isagoo wata Ahuzzath oo ah lataliyihiiisii iyo Fiikol oo ahaa taliyihii ciidankiisa. ²⁷ Isxaaq wuxuu ku yidhi, “Maxaad ii timaadeen, idinkoo i neceb oo i eryay?” ²⁸ Waxay ugu jawaabeen, “Si cad ayaan u aragnay in Rabbigu kula jiro; sidaas daraaddeed waxaan nidhi, ‘Haddaba ha ahaado axdi dhexdeena ah!’—dhexdooda iyo adiga. Aan axdi kula samaysanno ²⁹ inaadna waxyeello noogu geysan, sidaan annaguna aanan kuu taaban oo aanan waxba ku samayn oo aan ku siidaynay nabad. Hadda waxaa ku barakeeyey Rabbiga.” ³⁰ Markaasaa Isxaaq u sameeyey ciid, wayna cuneen oo cabbeen. ³¹ Subaxdii hore ayay is dhaarsadeen. Markaasaa Isxaaq u diray, wayna tageen nabad. ³² Maalintaas isla maalinteedii, addoommadii Isxaaq ayaa u yimid oo u sheegay ceelkii ay qodeen. Waxay yidhaahdeen, “Biyo ayaan helnay!” ³³ Wuxuu u bixiyey Shibah, taasina waa

sababta magaalada loogu yeedho Beersheba ilaa maanta. ³⁴ Markii Esau afartan jir ahaa, wuxuu guursaday Judith oo ahayd gabadhii Beeri oo reer Xitti ah, iyo Basemath oo ahayd gabadhii Elon oo reer Xitti ah. ³⁵ Waxay murugo u keeneen Isxaaq iyo Reebekah.

27 Markii Isxaaq duqoobay oo indhihiisu aad u daciifeen oo aanu waxba arki karin, wuxuu u yeedhay wiilkiisii curadka ahaa Eeasaw, oo wuxuu ku yidhi, Wiilkaygiyow. Oo isna wuxuu ku jawaabay, Waa kuwan. ² Isxaaq wuxuu yidhi, Bal eeg, waan duqoobay, mana garanayo maalinta aan dhiman doono. ³ Haddaba, qaado hubkaaga, qaanso iyo qaanso, oo u bax duurka si aad uga ugaadhsato cunto ii ah. ⁴ Oo ii diyaari cunto macaan, sida aan jeclahay, oo ii keen inaan cuno, si aan kuu barakeeyo ka hor intaan dhiman. ⁵ Haddaba Ribqa waxay maqashay Isxaaq oo la hadlayo wiilkiisii Eeasaw. Markaasaa Eeasaw duurka u baxay inuu ugaadhsado cunto uu guriga keeno, ⁶ Ribqana waxay ku tidhi wiilkeeda Yacquub, Bal eeg, waxaan maqlay aabbahaa oo la hadlayaa walaalkaa Eeasaw, isagoo leh, ⁷ Ii keen cunto oo ii diyaari cunto macaan, si aan u cuno oo aan kuu barakeeyo Eebbe hortiisa ka hor intaan dhiman. ⁸ Haddaba, wiilkaygiyow, si taxaddar leh u dhegeyso waxa aan kugu amrayo: ⁹ U tag adhiga oo ii keen laba orgi oo da'yar oo fiican, si aan ugu diyaariyo cunto macaan aabbahaa, sida uu jecel yahay. ¹⁰ Markaas u gee aabbahaa inuu cuno, si uu kuu barakeeyo ka hor intaanu dhiman. ¹¹ Yacquub wuxuu ku yidhi hooyadiis Ribqa, Laakiin walaalkay Eeasaw waa nin dhogor badan, aniguna waxaan leeyahay maqaarka siman. ¹² Waxaa laga yaabaa in aabbahay i taabto, oo aan u ekaado mid khiyaameeya, oo aan isagu keeno habaar halkii aan ka heli lahaa barako. ¹³ Hooyadiis waxay ku tidhi, Habbaar kaaga ha igu soo dhaco, wiilkaygiyow, kaliya codkayga maqal oo u tag, oo ii keen. ¹⁴ Markaasuu tagay oo u keenay hooyadiis, oo waxay u diyaarisay cunto macaan, sida uu aabbihis jeclaa. ¹⁵ Markaasaa Ribqa waxay qaadatay dharkii ugu fiicnaa Eeasaw oo guriga yaallay, oo waxay ku labbisay wiilkeedii yaraa Yacquub. ¹⁶ Sidoo kale waxay gacmihiisa iyo qaybta siman ee qoortisa ku daboolay haragii orgiga. ¹⁷ Markaasay siisay wiilkeeda Yacquub cunto macaan iyo kibis ay samaysay. ¹⁸ Wuxuu u tegey aabbihis oo ku yidhi, Aabbahayow. Isna wuxuu yidhi, Waa kuwan. Yaa tahay, wiilkaygiyow? ¹⁹ Yacquub wuxuu ku yidhi aabbihis, Waxaan ahay Eeasaw curadkaaga. Waxaan

sameeyey sidii aad igu amartay. Fadlan fadhiiso oo cuno ugaadhsigayga, si aad ii barakeeyso. ²⁰ Isxaaq wuxuu weydiyey wiilkiis, Sidee baad sidaas ugu dhakhsayso u heshay, wiilkaygiyow? Isna wuxuu ku jawaabay, Waayo Eebbe Ilaahaaga ayaa i guuleeyey. ²¹ Markaasaa Isxaaq wuxuu ku yidhi Yacquub, Fadlan ii soo dhowow, si aan kuu taabto, wiilkaygiyow, si aan u ogaado inaad dhab ahaan tahay wiilkayga Eeasaw iyo in kale. ²² Yacquub wuxuu u soo dhowaaday aabbihis Isxaaq, oo isna wuu taabtay oo wuxuu yidhi, Codku waa codkii Yacquub, laakiin gacmuhu waa kuwa Eeasaw. ²³ Isagu ma aqoonsan, waayo gacmihiisu waxay ahaayeen dhogor badan sida kuwa walaalkiis Eeasaw; sidaas daraaddeed ayuu u barakeeyey. ²⁴ Miyaad dhab ahaan tahay wiilkayga Eeasaw? ayuu weydiyey. Waan ahay, ayuu ku jawaabay. ²⁵ Markaasuu yidhi, Ii keen, oo waxaan cuni doonaa ugaadhsigii wiilkayga, si aan kuu barakeeyo. Markaasuu u keenay, wuuna cunay; sidoo kale wuxuu u keenay khamri wuuna cabbay. ²⁶ Markaasaa aabbihis Isxaaq wuxuu ku yidhi, Fadlan ii soo dhowow oo i dhunkasho, wiilkaygiyow. ²⁷ Markaasuu u soo dhowaaday oo dhunkaday; oo markuu Isxaaq uray dharkiisa, ayuu barakeeyey oo wuxuu yidhi, Bal eeg, urta wiilkaygu waa sida urta beer uu Eebbe barakeeyey. ²⁸ Eebbe ha ku siiyo sayaxa samada iyo hodantinimada dhulka—badnaan sarreen iyo khamri cusub. ²⁹ Quruumaha ha kuu adeegaan, dadkuna ha kuu sujuudaan. Walaalahaaga ka sarreey, wiilasha hooyadaana ha kuu sujuudaan. Waxaa habaaran kuwa ku habaara, waxaana barakaysan kuwa ku barakeeya. ³⁰ Haddaba waxay noqotay, markii Isxaaq dhammeeyey inuu barakeeyo Yacquub, oo Yacquubna uu ka tegey aabbihis hortiisa, in walaalkiis Eeasaw uu ugaadhsigii ka soo galay. ³¹ Isna wuxuu diyaariyey cunto macaan oo u keenay aabbihis. Markaasuu ku yidhi, Aabbahayow kac oo cuno ugaadhsigii wiilkaaga, si aad ii barakeeyso. ³² Aabbihis Isxaaq wuxuu weydiyey, Yaa tahay? Isna wuxuu yidhi, Waxaan ahay wiilkaaga, curadkaaga, Eeasaw. ³³ Markaasaa Isxaaq aad u gariiray oo wuxuu yidhi, Haddaba yaa ahaa kii ugaadhsaday oo ii keenay? Waan wada cunay intaad iman ka hor, oo waan barakeeyey—waana inuu barakoobaa! ³⁴ Markii Eeasaw maqlay erayadii aabbihis, ayuu aad u qayliyey qaylo weyn oo qadhaadh, oo wuxuu ku yidhi aabbihis, I barakee, aniga sidoo kale, aabbahayow! ³⁵ Laakiin wuxuu yidhi, Walaalkaa ayaa khiyaanay oo wuxuu qaaday

barakadaadii. ³⁶ Eeasaw wuxuu yidhi, Miyaanay xaq ahayn in magaciisa loo bixiyo Yacquub? Waayo wuxuu i khiyaameeyey laba jeer: Wuxuu iga qaaday curadnimadaydii, oo haatan wuxuu iga qaaday barakadaydii. Markaasuu weydiiyey, Miyaadan kaydin barako ii ah? ³⁷ Isxaaq wuxuu ugu jawaabay Eeasaw, Bal eeg, waxaan ka dhigay sayidkaaga, oo waxaan siiyey dhammaan qaraabadiisa addoommo ahaan; oo sarreen iyo khamri cusub ayaan ku taageeray. Haddaba maxaan kuu qaban karaa, wiilkaygiyow? ³⁸ Eeasaw wuxuu ku yidhi aabbihis, Ma waxaad leedahay hal barako oo keliya, aabbahayow? I barakee, aniga sidoo kale, aabbahayow! Markaasaa Eeasaw codkiisa kor u qaaday oo ooyay. ³⁹ Aabbihis Isxaaq wuxuu ugu jawaabay, Bal eeg, hodantinimada dhulka ka fogaan doontaa degaankaaga, iyo sayaxa samada sare. ⁴⁰ Seef baad ku noolaan doontaa, oo waxaad u adeegtaa walaalkaa. Laakiin markaad daasho, waxaad jebin doontaa harqoodkiisa qoortaada. ⁴¹ Markaasaa Eeasaw wuxuu u cadhooday Yacquub barakadii aabbihis uu siiyey. Eeasaw wuxuu isku yidhi, Maalmaha baroorashada aabbahay way dhow yihiin; markaasaan dili doonaa walaalkay Yacquub. ⁴² Markii erayadii wiilkeeda curadka ahaa Eeasaw loo sheegay Ribqa, waxay u soo dirtay wiilkeeda yaraa Yacquub oo waxay ku tidhi, Bal eeg, walaalkaa Eeasaw wuxuu isku maaweelinayaa inuu ku dilo. ⁴³ Haddaba, wiilkaygiyow, codkayga maqal oo u carar walaalkay Laban oo ku sugan Xaruun. ⁴⁴ La joog isaga muddo ilaa walaalkaa cadhadiisu ka yaraato. ⁴⁵ Marka walaalkaa aanu kugu sii cadhaysnayn oo uu illoobo waxaad samaysay, waxaan kuu soo diri doonaa eray inaad halkaas ka soo noqoto. Maxaan ku waayi lahaa labadiinaba hal maalin? ⁴⁶ Ribqa waxay ku tidhi Isxaaq, Waxaan ka daalay nolosha gabdhaha Xeed aawadood. Haddii Yacquub naag ka guursado gabdhaha Xeed, sida kuwa dhulka ka mid ah, maxay noloshaydu ii taraysaa?

28 Markaasaa Isxaaq wuxuu u yeedhay Yacquub oo barakeeyey, isagoo ku amraya: “Waa inaadna ka guursan gabdhaha Kana'an. ² Kac, u soco Baddan Aram, guriga Beytu'eel, aabbaha hooyadaa. Halkaas ka dooro naag ka mid ah gabdhaha Laabaan, walaalka hooyadaa. ³ Eebbe Qaadirka ah ha ku barakeeyo oo ha kaa dhigo mid midho badan oo ha ku taro, si aad u noqoto dad badan oo qurruumo ah. ⁴ Ha ku siiyo adiga iyo farcankaagaba barakadii Ibraahim, si aad u hantido

dhulka aad ku nooshahay sidii ajnabi, dhulkaas oo Eebbe siiyey Ibraahim.” ⁵ Markaasaa Isxaaq diray Yacquub, oo wuxuu u safray Baddan Aram, xagga Laabaan, wiilka Beytu'eel reer Aramka, walaalka Ribqa, hooyada Yacquub iyo Ceeyasaw. ⁶ Hadda Ceeyasaw wuxuu arkay in Isxaaq barakeeyey Yacquub oo u diray Baddan Aram si uu halkaas u guursado naag, iyo inuu ku amray, “Ha guursan naag Kana'an ah,” ⁷ iyo in Yacquub uu dhageystay aabbihis iyo hooyadiis oo uu u baxay Baddan Aram. ⁸ Markaasaa Ceeyasaw fahmay sida aanay gabdhaha Kana'an ugu farxin aabbihis Isxaaq; ⁹ sidaas darteed wuxuu u tegey Ismaaciil oo guursaday Maxalath, walaashii Nebayoodh iyo gabadhii Ismaaciil, wiilka Ibraahim, oo dheeraad ah naagihii uu hore u qabay. ¹⁰ Yacquub wuxuu ka baxay Bi'ir Shebac oo u socday xagga Xaraan. ¹¹ Wuxuu gaaray meel gaar ah oo halkaas ku hoyday, maxaa yeelay qorraxdu way dhacday. Wuxuu qaatay mid ka mid ah dhagaxyadii meeshaas, wuxuu dhigay madaxiisa hoostiisa, oo wuxuu jiifsaday si uu u seexdo. ¹² Wuxuu ku riyooday jaranjarro dhulka lagu taagay, oo madaxeeduna cirka gaadhay, oo malaa'igaha Eebbe waxay ku koraan oo ka soo degayaan. ¹³ Kor waxaa taagnaa Rabbiga, oo wuxuu yidhi, “Anigu waxaan ahay Rabbiga, Eebbe aabbahaa Ibraahim iyo Eebbe Isxaaq. Dhulka aad ku dul jiifto waxaan siin doonaa adiga iyo farcankaaga. ¹⁴ Farcankaagu wuxuu noqon doonaa sida ciidda dhulka, oo waxaad ku fidi doontaan galbeed, bari, waqooyi, iyo koonfur. Dadka dhulka oo dhan waxaa lagu barakayn doonaa adiga iyo farcankaaga. ¹⁵ Anigu waan kula jiraa oo waan ku ilaalin doonaa meel kasta oo aad tagto, oo waxaan kugu soo celin doonaa dhulkan. Kugu dayn maayo ilaa aan ka dhammaystiro wixii aan kuu ballanqaaday.” ¹⁶ Yacquub wuxuu ka toosay hurdadii oo wuxuu yidhi, “Runtii Rabbiga waa ku jiraa meeshaan, aniguna ma aanan ogeyn.” ¹⁷ Wuxuu ku dhacay cabsi oo wuxuu yidhi, “Meeeshan waa yaab! Tani ma aha meel kale ee waa guriga Eebbe; waa albaabka samada.” ¹⁸ Subaxdii hore, Yacquub wuxuu qaatay dhagaxii uu u isticmaalay barkin ahaan, wuxuu u taagay tiir, oo wuxuu ku shubay saliid korkiisa. ¹⁹ Wuxuu magacaabay meeshaas Beytel, in kastoo magaaladii hore loogu yeedhi jiray Luus. ²⁰ Markaasaa Yacquub nidar ku maray, isagoo leh, “Haddii Eebbe ila jiro oo i ilaaliyo safarkan aan ku jiro, oo i siiyo cunto aan cuno iyo dhar aan xidho, ²¹ si aan ugu noqdo guriga aabbahay nabadgelyo, markaas Rabbiga wuxuu

noqon doonaa Eebbahay. ²² Dhagaxan aan u taagay tiir ahaan wuxuu noqon doonaa guriga Eebbe, oo wax kasta oo aad i siisid, waxaan ku siin doonaa tobnaad."

29 Yaquub wuxuu sii watay safarkiisii oo wuxuu yimid dalka dadka bari. ² Wuxuu arkay ceel ku yaal berrinka, saddex adhijirna waxay jiifeen agtiisa, maxaa yeelay, adhijirrada waxaa laga waraabiya ceelkaas. Dhagaxa daboolaya afka ceelka ayaa weynaa. ³ Marka adhijirrada oo dhan la soo ururiyo, adhijiradu waxay ka rogaan dhagaxa afka ceelka oo waxay waraabiyaan adhijirrada, ka dibna waxay dib ugu celiyaan dhagaxa afka ceelka. ⁴ Yaquub wuxuu weyddiiyey adhijiradii, "Walaalahayow, xaggee ka timaadeen?" Waxay ku jawaabeen, "Waxaan ka nimid Xaraan." ⁵ Wuxuu weyddiiyey, "Ma taqaannaan Laabaan, wiilka wiilkii Naaxoor?" Waxay ku jawaabeen, "Waan naqaannaa." ⁶ Yaquub wuxuu sii weyddiiyey, "Ma caafimaad qabaa?" Waxay yidhaahdeen, "Haa, wuu caafimaad qabaa, oo halkan waxaa soo socota gabadhiisa Raaxayl oo wata adhijirrada." ⁷ Yaquub wuxuu yidhi, "Bal eega, weli waa iftiinka ballaadhan; weli ma aha waqtigii adhijirrada la soo ururin lahaa. Waraabiya adhijirrada oo ku celiya daaqa." ⁸ Laakiin waxay ku jawaabeen, "Ma samayn karno ilaa adhijirrada oo dhan la soo ururiyo oo dhagaxa laga rogo afka ceelka; markaas ayaannu waraabin doonaa adhijirrada." ⁹ Intii uu weli la hadlayay iyaga, Raaxayl ayaa timid iyadoo wadata adhijirrada aabbaheed, waayo, waxay ahayd adhijirad. ¹⁰ Markii Yaquub arkay Raaxayl, gabadhii adeerkiis Laabaan, iyo adhijiradii Laabaan, ayuu u soo dhowaaday oo ka rogay dhagaxa afka ceelka oo waraabiyeey adhijiradii adeerkiis. ¹¹ Yaquub markaas wuxuu salaamay Raaxayl isagoo dhunkaday oo si cad u ooyay. ¹² Yaquub wuxuu Raaxayl u sharaxay inuu yahay qaraabo aabbaheed iyo wiilkii Reebaqa. Waxay carartay oo warkeeda u sheegtay aabbaheed. ¹³ Markii Laabaan maqlay warka ku saabsan Yaquub, wiilkii walaashiis, ayuu u soo degdegay inuu la kulmo. Wuxuu ku dhunkaday, oo ku soo dhoweeyey gurigiisa, halkaas oo Yaquub ku sheegay dhammaan dhacdooyinkaas. ¹⁴ Laabaan wuxuu ku yidhi, "Hubaal waxaad tahay hilibkayga iyo dhiigayga." Yaquubna wuxuu la joogay muddo bil ah. ¹⁵ Markaas Laabaan wuxuu ku yidhi Yaquub, "Maxaa yeelay, waxaad tahay qaraabadayda, ma waxaad ii shaqaynaysaa wax la'aan? Ii sheeg waxa ay tahay mushaarkaagu." ¹⁶ Laabaan wuxuu lahaa laba gabdhood; tan weyn

waxaa la odhan jiray Li'a, tan yarna waxaa la odhan jiray Raaxayl. ¹⁷ Li'a waxay lahayd indho daciif ah, halka Raaxayl ay ahayd mid quruxsan oo muuqaal fiican leh. ¹⁸ Yaquub wuxuu jeclaa Raaxayl oo wuxuu yidhi, "Waan kuu shaqayn doonaa toddoba sannadood gabadhaada yar Raaxayl." ¹⁹ Laabaan wuxuu ku jawaabay, "Way ka wanaagsan tahay inaan ku siiyo adiga intii aan siin lahaa nin kale. Halkan ila joog." ²⁰ Yaquub wuxuu u shaqeeyey toddoba sannadood Raaxayl, laakiin waxay u ekaayeen oo keliya maalmo yar isaga sababta jacaylkiisa. ²¹ Markaas Yaquub wuxuu ku yidhi Laabaan, "I sii naagtayda, waayo, wakhtigaygu waa dhammaaday, inaan la joogo." ²² Markaas Laabaan wuxuu soo ururiyey dadka meesha oo diyaariyey xaflad. ²³ Laakiin markii fiidkii yimid, wuxuu qaaday gabadhiisii Li'a oo u keenay Yaquub, Yaquubna wuxuu la joogay. ²⁴ Laabaan wuxuu siiyey gabadhiisii Li'a addoontiisii Silfaah inay u noqoto gabadhii. ²⁵ Markii subaxdii timid, waxaa joogtay Li'a! Sidaas daraaddeed Yaquub wuxuu ku yidhi Laabaan, "Maxaad igu samaysay? Miyaan kuu shaqayn Raaxayl? Maxaad iigu khiyaanaysay?" ²⁶ Laabaan wuxuu yidhi, "Halkan caadadayada ma aha inaan siino gabadha yar guur ka hor tan weyn. ²⁷ Dhammee toddobaadkan arooska, markaas waxaan ku siin doonaa tan kale sidoo kale, beddelkeedna toddoba sannadood oo kale oo shaqo ah." ²⁸ Yaquubna sidaas ayuu yeelay. Wuxuu dhammeeyey toddobaadka Li'a, markaas Laabaan wuxuu siiyey gabadhiisii Raaxayl inay noqoto naagtiisii. ²⁹ Laabaan wuxuu siiyey gabadhiisii Raaxayl addoontiisii Bilxaah inay u noqoto gabadhii. ³⁰ Yaquub wuxuu sidoo kale la joogay Raaxayl, oo wuxuu jeclaa Raaxayl in ka badan Li'a. Wuxuu u shaqeeyey Laabaan toddoba sannadood oo kale. ³¹ Markii Eebbe arkay in Li'a aan la jeclayn, wuxuu awood siiyey inay u-raysato, laakiin Raaxayl waxay ahaanaysay mid aan uur lahayn. ³² Li'a waxay u-raysatay oo dhashay wiil. Waxay magacawday Ruubeen, waayo, waxay tidhi, "Eebbe wuxuu arkay dhibaataadayda. Hubaal ninkaygu wuu i jeclaan doonaa hadda." ³³ Waxay mar kale u-raysatay oo dhashay wiil, iyadoo leh, "Sababtoo ah Eebbe wuxuu maqlay inaan la jeclayn, wuxuu i siiyey kan kale sidoo kale." Sidaas darteed waxay magacawday Simcoon. ³⁴ Waxay mar kale u-raysatay oo dhashay wiil, iyadoo leh, "Hadda ugu dambayntii ninkaygu wuxuu igu xidhi doonaa, waayo, waxaan u dhalay saddex wiil." Sidaas darteed waxaa loo bixiyey Laawi. ³⁵ Waxay

mar kale uuraysatay oo dhashay wiil, iyadoo leh, “Markan waxaan ammaanayaa Eebbe.” Sidaas darteed waxay magacawday Yahuudah. Markaasay joojisay inay carruur dhasho.

30 Markii Raaxayl aragtay inay ilma Jacob u dhali weyday, ayay ka hinaastay walaasheed oo waxay ku tidhi Jacob, “Ii dhal carruur, haddii kale waan dhimanayaa!”² Jacaybna wuu ka cadhooday Raaxayl, oo wuxuu ku yidhi, “Miyaa Eebbe meeshiisa aan jooga, kan kaa celiyey barakada carruurta?”³ Markaasay tidhi, “Waa kan addoontayda Bilha; u gal, inay carruur ii dhasho, si aan aniguna qoys uga yeesho iyada.”⁴ Markaasay addoontii Bilha u siisay Jacob inay naagtiisa noqoto, oo Jacobna wuu la jiray.⁵ Bilha way uuraysatay oo waxay Jacob u dhashay wiil.⁶ Raaxayl waxay tidhi, “Eebbe waa i xukumay, oo dhab ahaantii codkayga waa maqlay oo wiil buu i siiyey.” Sidaas daraaddeed waxay u bixisay Dan.⁷ Addoontii Raaxayl ee Bilha mar kale way uuraysatay oo Jacobna wiil kale ayay u dhashay.⁸ Raaxayl waxay tidhi, “Dagaal weyn ayaan la dagaallamay walaashay, oo waan guulaystay.” Sidaas daraaddeed waxay u bixisay Naftaali.⁹ Markii Laaban aragtay inaysan mar dambe carruur dhali karin, waxay qaadatay addoontii Zilfa oo waxay siisay Jacob inay naagtiisa noqoto.¹⁰ Addoontii Laaban ee Zilfa waxay Jacob u dhashay wiil.¹¹ Laaban waxay tidhi, “Maxay nasiib wanaag!” Sidaas daraaddeed waxay u bixisay Gaad.¹² Addoontii Laaban ee Zilfa waxay Jacob u dhashay wiil kale.¹³ Laaban waxay tidhi, “Farxad baan ku jiraa! Waayo, gabdhuhu waxay iigu yeedhi doonaan mid barakaysan.” Sidaas daraaddeed waxay u bixisay Aashar.¹⁴ Xilliga goosashada sarreenka, Reuben wuxuu tegey oo wuxuu duurka ka helay mandaraag, oo wuxuu u keenay hooyadiis Laaban. Markaasaa Raaxayl waxay ku tidhi Laaban, “Fadlan i sii mandaraagga wiilkaaga.”¹⁵ Laakiin waxay ku tidhi, “Ma wax yar baa inaad ninkayga qaadatay? Ma waxaad kaloo qaadanaysaa mandaraagga wiilkayga?” Raaxayl waxay tidhi, “Hagaag, caawa wuu kula seexan doonaa beddelka mandaraagga wiilkaaga.”¹⁶ Markii Jacob ka yimid beerta fiidkii, Laaban ayaa u baxday inuu la kulmo oo waxay tidhi, “Waa inaad ii timaadaa, waayo waxaan kugu iibsaday mandaraagga wiilkayga.” Sidaas daraaddeed habeenkaas ayuu la seexday.¹⁷ Eebbe wuu maqlay Laaban, wayna uuraysatay oo waxay Jacob u dhashay wiil shanaad.¹⁸ Laaban waxay tidhi, “Eebbe waa i abaalmariyey

inaan addoontayda ninkayga siiyey.” Sidaas daraaddeed waxay u bixisay Isakaar.¹⁹ Laaban mar kale way uuraysatay oo waxay Jacob u dhashay wiil lixaad.²⁰ Laaban waxay tidhi, “Eebbe wuxuu i siiyey hadiyad wanaagsan; hadda ninkaygu wuu i maamuusi doonaa, waayo waxaan u dhalay lix wiil.” Sidaas daraaddeed waxay u bixisay Sebulun.²¹ Markaasay dhashay gabadh oo waxay u bixisay Diina.²² Eebbe wuxuu xusuustay Raaxayl, oo Eebbe wuu maqlay oo wuxuu u oggolaaday inay uuraysato.²³ Way uuraysatay oo waxay dhashay wiil, oo waxay tidhi, “Eebbe waa iga qaaday ceebtaydii.”²⁴ Waxay u bixisay Yuusuf, iyadoo leh, “Rabbigu ha ii kordhiyo wiil kale.”²⁵ Markii Raaxayl dhashay Yuusuf, Jacob wuxuu ku yidhi Laaban, “Ii oggolow inaan tago, si aan u aado meesheyda iyo dalkayga.”²⁶ Ii celi naagahayga iyo carruurtayda aan kuu adeegay, oo i sii daa; waayo, waxaad taqaan adeegii aan bixiyey.”²⁷ Laakiin Laaban wuxuu ku yidhi, “Haddii aan raalli ka ahay indhahaaga, fadlan joog. Waxaan ku bartay waayo-aragnimo in Rabbigu iigu barakeeyey adiga.”²⁸ Wuxuu yidhi, “Magacaw mushaharkaaga, waanan ku siin doonaa.”²⁹ Jacob wuxuu ku yidhi, “Waad ogtahay sidaan kuu adeegey, iyo sida xoolahaagu ugu barakeeyeen gacantayda.”³⁰ Waayo, waxaad lahayd wax yar intaan iman, oo aad bay u bateen, oo Rabbigu wuxuu kuugu barakeeyey meel kasta oo aan u jeestay. Laakiin hadda, goorma ayaan qoyskeyga u adeegsan doonaa?”³¹ “Maxaan ku siinayaa?” ayuu weydiyey. Jacob wuxuu ku jawaabay, “Waxba iima siin doontid. Haddii aad tan ii samayso, waxaan sii wadi doonaa inaan adhigaaga daajiyo.”³² Ii oggolow inaan maanta dhex maro adhigaaga oo aan ka saaro idaha mid kasta oo dhibco leh iyo midab leh, iyo wan kasta oo madow, iyo ariga dhibco leh iyo midab leh; kuwaas ayaa noqon doona mushaharkayga.”³³ Sidaas daraaddeed daacadnimadaydu waxay ii jawaabi doontaa mustaqbalka, markaad timaaddo inaad eegto mushaharkayga. Mid kasta oo aan dhibco lahayn ama midab leh oo ka mid ah ariga, ama madow oo ka mid ah wananka, haddii la iga helo, waa la xaday.”³⁴ Laaban wuxuu yidhi, “Waa hagaag, ha noqoto sidaad sheegtay.”³⁵ Maalintaas qudheeda ayuu ka saaray orgi kasta oo dhibco leh iyo midab leh, iyo orgi kasta oo dhibco leh iyo midab leh oo leh caddaan, iyo wan kasta oo madow, oo wuxuu ku wareejiyey wiilashiisa.³⁶ Wuxuu dhex dhigay saddex maalmood oo safar ah isaga iyo Jacob, halka

Jacobna uu sii daajinayey xoolihii Laaban. ³⁷ Jacob wuxuu qaatay ul cusub oo geedaha poplar, almond, iyo plane, oo wuxuu ku xardhay xariijimo cad, isagoo muujinaya caddaanka ulaha. ³⁸ Wuxuu ulahii uu xardhay hor dhigay adhiga meelaha biyaha lagu waraabiyo, halkaas oo adhigu u yimaaddo inay cabbaan, oo waxay isguursadeen markay yimaadeen inay cabbaan. ³⁹ Adhigu waxay isguursadeen agagaarka ulaha, oo waxay dhaleen kuwo dhibco leh, midab leh, iyo midabyo leh. ⁴⁰ Jacob wuxuu kala soocay wananka, oo wuxuu adhiga ka dhigay inay u jeestaan kuwa dhibco leh iyo dhammaan xoolaha madow ee adhiga Laaban; oo wuxuu adhigiisa ka dhigay mid gaar ah, oo kuma darin adhiga Laaban. ⁴¹ Markasta oo dumar xoog leh ay kululaadaan, Jacob wuxuu ulaha dhigay meelaha biyaha hor dhigay xoolaha, si ay uguursadaan agagaarka ulaha; ⁴² laakiin markay xooluhu daciif noqdaan, ma dhigin halkaas. Sidaas daraaddeed xoolaha daciifka ah waxay u tageen Laaban iyo kuwa xoogga lehna Jacob. ⁴³ Sidaas daraaddeed ninku wuxuu noqday mid aad u hodan ah, oo wuxuu lahaa adhi badan, iyo addoommo dumar iyo rag, iyo geel iyo dameero.

31 Yacquub wuxuu maqlay hadalladii wiilashii Laabaan oo leh, “Yacquub wuxuu qaaday wixii aabbahayaga lahaa oo dhan, oo wixii aabbahayaga ka mid ahaa ayuu hodan ku noqday.” ² Markaasaa Yacquub arkay in Laabaan aanu u jeclayn sidii hore. ³ Markaasaa Rabbigu wuxuu Yacquub ku yidhi, “Ku noqo dalkii aawayaaashaa iyo qaraabadaada, oo waan kula jiri doonaa.” ⁴ Sidaas daraaddeed Yacquub wuxuu u cid diray oo u yeedhay Raaxeel iyo Le’ah oo ku sugnaa berrinkii adhigiisu joogay. ⁵ Wuxuuna ku yidhi, “Waxaan arkay in aabbihiin aanu ii jeclayn sidii hore, laakiinse Eebbe aabbahay waa ila jiray. ⁶ Waxaad aragteen inaan aabbihiin si daacad ah ugu adeegtay xoogeyga oo dhan. ⁷ Hase ahaatee aabbihiin wuxuu i khiyaanay oo toban jeer ayuu mushaharkayga beddelay, laakiinse Eebbe uma uu oggolaan inuu wax i yeelo. ⁸ Markasta oo uu yidhaahdo, ‘Dhibcaha leh mushaharkaaga ha ahaadeen,’ markaasaa adhigii oo dhami dhibco leh dhalay; oo markasta oo uu yidhaahdo, ‘Xariijimaha leh mushaharkaaga ha ahaadeen,’ markaasaa adhigii oo dhami xariijimo leh dhalay. ⁹ Sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu xoolihii aabbihiin ii wareejiyey. ¹⁰ Xilliga taranka, waxaan ku riyooday anigoo arkaya orgiga adhiga la galmoonaya oo dhan iyagoo xariijimo leh, dhibco leh, ama xagxag leh. ¹¹

Malaa’igtii Eebbe ayaa igu tidhi riyada dhexdeeda, ‘Yacquub,’ anna waxaan ugu jawaabay, ‘Halkan ayaan joogaa.’ ¹² Wuxuu yidhi, ‘Kor u fiiri oo arag in orgiga adhiga la galmoonaya oo dhan ay yihiin xariijimo leh, dhibco leh, ama xagxag leh, waayo, waxaan arkay wax kasta oo Laabaan kuu sameeyey. ¹³ Anigu waxaan ahay Eebbe Beytel, meeshaad tiir u subagtay oo aad ii nidartay. Haddaba kac, ka tag dhulkan, oo ku noqo dalkii dhalashadaada.’” ¹⁴ Raaxeel iyo Le’ah waxay ugu jawaabeen, “Ma weli waxaan ku leenahay dhaxal guriga aabbahayaga? ¹⁵ Miyaynaan u muuqan sidii shisheeye? Waayo, wuu na iibiyey oo wuxuu cunay wixii naloo siiyey. ¹⁶ Dhab ahaan, hantida oo dhan oo Eebbe aabbahay naga qaaday waxay u tahay annaga iyo carruurteenna. Sidaas daraaddeed samee wixii Eebbe kuu sheegay.” ¹⁷ Markaasaa Yacquub wuxuu diyaariyey carruurtiisii iyo naagihisii si ay ugu safran geel, ¹⁸ oo wuxuu kaxeeyey xoolihisii oo dhan iyo wixii uu hantiyey oo dhan oo uu ku helay Baddan Aram, si uu ugu tago aabbihiis Isxaaq oo ku sugan dalka Kancaan. ¹⁹ Laabaan intuu tegay si uu u xiirto adhigiisii, Raaxeel ayaa waxay qaadatay sanamyadii guriga aabbaheed. ²⁰ Intaas waxaa dheer, Yacquub wuxuu khiyaameeyey Laabaan reer Aram isagoo aan u sheegin inuu baxsaday. ²¹ Sidaas daraaddeed wuxuu la cararay wixii uu lahaa oo dhan, wuxuu ka gudbay Webiga Yuufraadis, wuxuuna u jihatay dhulka buuraha Gilecaad. ²² Maalintii saddexaad ayaa Laabaan lagu wargeliyey in Yacquub baxsaday. ²³ Markaasuu qaraabadiisii la kaxeeyey, oo wuxuu eryaday Yacquub toddoba maalmood, oo wuxuu ku gaadhay dhulka buuraha Gilecaad. ²⁴ Laakiin Eebbe wuxuu Laabaan reer Aram ugu yimid riyo habeen ah oo wuxuu ku yidhi, “Iska jir inaad Yacquub la hadlin si wanaagsan ama si xun toona.” ²⁵ Laabaan wuxuu ku gaadhay Yacquub. Yacquub wuxuu teendhadiisa ka dhigtay dhulka buuraha, Laabaan iyo qaraabadiisuna halkaasay ku degeen. ²⁶ Markaasaa Laabaan wuxuu Yacquub ku yidhi, “Maxaad samaysay adigoo i khiyaanay oo gabdhahaygii sidii maxaabiis u kaxaystay? ²⁷ Maxaad si qarsoodi ah ugu baxsatay oo i khiyaantay? Maxaad iigu sheegi weyday, si aan kuugu sii daayo farxad iyo heeso, oo aan kuugu sii daayo durbaan iyo kataarad? ²⁸ Xitaa ima aadan siin fursad aan ku dhunkado carruurteyda iyo gabdhahayga. Si doqoniimo ah ayaad u dhaqantay. ²⁹ Waxaan awood u leeyahay inaan kuu waxyeeleeyo; laakiin xalay Eebbe aabbahaa wuxuu igu yidhi, ‘Iska

jir inaadn Yacquub la hadlin si wanaagsan ama si xun toona.”³⁰ Hadda waad baxsatay maxaa yeelay waxaad u xiistay guriga aabbahaa. Laakiin maxaad sanamyadaydii u xaday?”³¹ Yacquub wuxuu Laabaan ugu jawaabay, “Waan ka baqay, maxaa yeelay waxaan u maleeyey inaad xoog igaga qaadi doonto gabdhahaaga.”³² Laakiin haddii aad hesho qof haysta sanamyadaada, qofkaas ma noolaan doono. Horta qaraabadeenna, eeg haddii wax adiga kaa tirsan ay halkan igula jiraan; haddii ay jiraan, qaado.” Yacquubna ma uu ogeyn in Raaxeel ay sanamyadii qaadatay.³³ Markaasaa Laabaan wuxuu galay teendhada Yacquub, iyo teendhada Le’ah, iyo teendhada labada gabdhaha ah, laakiin ma uu helin. Markuu ka soo baxay teendhada Le’ah, wuxuu galay teendhada Raaxeel.³⁴ Hadda Raaxeel waxay qaadatay sanamyadii guriga oo waxay gelisay fadhiga geela oo ay ku dul fadhiday. Laabaan wuxuu ka baadhay teendhada oo dhan laakiin waxba ma uu helin.³⁵ Raaxeel waxay aabbaheed ku tidhi, “Ha iga xanaaqin, sayidkaygiyow, inaan kugu soo kicin; waxaan ahay waqtigii caadada dumarka.” Sidaas ayuu u baadhay laakiin sanamyadii guriga ma uu helin.³⁶ Yacquub wuu cadhooday oo wuxuu Laabaan ku canaantay. “Maxaa dembi ah oo aan galay?” ayuu weydiyey Laabaan. “Maxaa khalad ah oo aad iigu eryatay si kulul?”³⁷ Haddaad baadhay alaabtayda oo dhan, maxaad ka heshay oo gurigaaga ka tirsan? Halkan ku soo dhig hortayada qaraabadeenna oo ha noo kala garqaadaan.³⁸ “Labaatan sannadood ayaan kula joogay. Idahaaga iyo riyahaaga dumarka ah ma ay dhicin, mana aan cunin wananka adhigaaga.”³⁹ Xoolaha duurjoogta ay gooyeen ma aanan kuu keenin; khasaaraha waan bixin jiray. Waxaad iga dalban jirtay wixii la xaday maalintii ama habeenkii.⁴⁰ Tani waxay ahayd xaaladdayda: Kulaylka ayaa i cunay maalintii iyo qabowga habeenkii, hurdaduna way iga tagtay.⁴¹ Labaatan sannadood ayaan gurigaaga ku jiray. Afar iyo toban sannadood ayaan u shaqeeyey labadaa gabdhood, lix sannadoodna adhigaaga, oo toban jeer ayaad mushaharkayga beddeshay.⁴² Haddii Eebbe aabbahay, Eebbe Ibraahim iyo kan Isxaaq ka cabsaday, aanu ila jirin, waxaad i soo diri lahayd anoo gacmo madhan. Laakiin Eebbe wuxuu arkay dhibaataadayda iyo hawshii gacmahayga, oo xalay wuu ku canaantay.”⁴³ Laabaan wuxuu Yacquub ku yidhi, “Gabdhuu waa gabdhahayga, carruurtuna waa carruurtayda, adhiguna waa adhigayga. Wax kasta oo aad aragto

waa kayga. Si kastaba ha ahaatee, maxaan maanta ku samayn karaa gabdhahayga, ama carruurta ay dhaleen?”⁴⁴ Haddaba, aan axdi samayno, adiga iyo aniga, oo ha noqoto markhaati inaga dhexeeya.”⁴⁵ Markaasaa Yacquub wuxuu qaaday dhagax oo wuxuu ka dhigay tiir.⁴⁶ Wuxuu qaraabadiisii ku yidhi, “Dhagxaan soo uruuriya.” Sidaas daraaddeed waxay qaadeen dhagxaan oo waxay ka dhigeen buuro, oo halkaasay ku cuneen buurta agteeda.⁴⁷ Laabaan wuxuu ku magacaabay Jegar-sahaaduutha, Yacquubna wuxuu ku magacaabay Galiic.⁴⁸ Laabaan wuxuu yidhi, “Buurtaan waxay markhaati ka tahay inaga dhexdeena maanta.” Taasina waa sababta loogu magacaabay Galiic.⁴⁹ Waxaa sidoo kale loogu magacaabay Misfaah, maxaa yeelay wuxuu yidhi, “Rabbigu ha inaga ilaaliyo markaan kala maqan nahay.”⁵⁰ Haddii aad gabdhahayga si xun ula dhaqanto ama aad naago kale guursato iyaga mooyaane, in kastoo aan cid nala joogin, xusuusnow in Eebbe markhaati inaga dhexeeyo.”⁵¹ Laabaan wuxuu sii waday inuu Yacquub ku yidhaahdo, “Halkan waa buurtaan, iyo halkan waa tiirka aan u taagay inaga dhexdeena.”⁵² Buurtaan waa markhaati, tiirkanna waa markhaati, inaan ka gudbi doonin buurtaan dhinacaaga si aan kuu waxyeeleeyo, adiguna aadan ka gudbi doonin buurtaan iyo tiirka dhinacayga si aad ii waxyeelayso.⁵³ Eebbe Ibraahim iyo Eebbe Naaxoor, Eebbe aabbahood, ha inaga kala garqaado.” Sidaas daraaddeed Yacquub wuxuu ku dhaartay kan aabbihiis Isxaaq ka cabsaday.⁵⁴ Wuxuu halkaas buuraha ku bixiyey allabari oo wuxuu qaraabadiisii ku casuumay cunto. Markay cuneen, waxay halkaas ku hoydeen.⁵⁵ Waaberigii, Laabaan wuxuu dhunkaday carruurtiisii iyo gabdhihiisii oo wuxuu u duceeyey. Markaasuu ka tagay oo ku noqday meeshiisii.

32 Markii Yacquub sii waday safarkiisii, malaa’igihii Eebbe ayaa la kulmeen.²

Markuu arkay, Yacquub wuxuu yidhi, “Kani waa xeradii Eebbe!” Sidaas darteed, wuxuu meeshaas u bixiyey magaca Mahanayim.³ Yacquub wuxuu u diray wargeeyayaal horay ugu sii socda walaalkiis Esau oo ku sugan dalka Seir, gobolka Edom.⁴ Wuxuu ku amray, “Waxaad ku tidhaahdaan sayidkayga Esau: ‘Adoonkaa Yacquub wuxuu soo sheegayaa: Waxaan la deganaa Laabaan oo aan joogay ilaa hadda.’”⁵ Waxaan leeyahay dibiy, dameero, adhiga, iyo addoomo lab iyo dhedigba. Waxaan dirayaa farriintan sayidkayga, anigoo

rajeynaya inaan helo raalli ahaanshahaaga.”⁶ Wargeeyayaashii waxay ku soo noqdeen Yacquub, iyagoo leh, “Waxaan u tagnay walaalkaa Esau, wuxuuna kuugu soo socdaa afar boqol oo nin.”⁷ Yacquub aad buu u baqay oo walbahaarsanaa, markaasuu dadkii la socday, iyo adhigii, xoolihii, iyo geelii, u kala qaybiyey laba kooxood.⁸ Wuxuu is yiri, “Haddii Esau weeraro kooxdii koowaad, kooxdii kale way baxsan kartaa.”⁹ Yacquub wuxuu tukaday, “Eebbe oo ah Ilaaha aabbahay Ibraahim iyo Ilaaha aabbahay Isxaaq, Sayidow, adigoo igu yidhi, ‘Ku noqo dalkii iyo qaraabadaadii, oo waxaan kaa dhigi doonaa mid barwaaqoobay,’¹⁰ Anigu waxaan ahay mid aan u qalmin dhammaan naxariista iyo daacadnimada aad adoonkaaga u muujisay. Waxaan ka gudbay Urdunkaan oo keliya usha, oo haatan waxaan noqday laba xero.”¹¹ Fadlan iga samatabbixi gacanta walaalkay Esau, waayo waxaan ka baqayaa inuu i weeraro, iyo hooyooyinka iyo carruurtooda.¹² Hase yeeshee waxaad ballanqaaday, ‘Dhab ahaan waxaan kaa dhigi doonaa mid barwaaqoobay oo farcankaaga waxaan ka dhigi doonaa sida ciidda badda oo aan la tirin karin.”¹³ Halkaas ayuu habeenkii ku hoyday oo wuxuu ka soo xushay hadiyad walaalkiis Esau wixii uu la haystay:¹⁴ laba boqol oo ido dhedig ah iyo labaatan orgi, laba boqol oo ido iyo labaatan wan,¹⁵ soddon geel ah oo nuujinaya iyo iyaga oo dhallaan ah, afartan sac iyo toban dibi, iyo labaatan dameero dhedig ah iyo toban dameero lab ah.¹⁶ Wuxuu ku wareejiyey addoommadiisii, mid kasta oo xoolo ahna mid gaar ah, wuxuuna ku amray, “I hor mariya oo kala fogeeya xoolaha.”¹⁷ Wuxuu ku amray kii hor kacayay, “Markuu walaalkay Esau kula kulmo oo ku weyddiyo, ‘Kuwaad tahay, xaggee baad u socotaa, yaase iska leh xoolahan hortiinna ah?’¹⁸ waxaad ku jawaabtaa, ‘Waxay ka tirsan yihiin adoonkaaga Yacquub. Waa hadiyad loo diray sayidkayga Esau, oo isna waa naga dambeeyaa.”¹⁹ Wuxuu ku amray kii labaad, kii saddexaad, iyo dhammaan kuwa xoolaha raacay, “Waxaad tidhaahdaan isla waxaas Esau markaad la kulantaan.”²⁰ Oo hubiya inaad tidhaahdaan, ‘Adoonkaaga Yacquub waa naga dambeeyaa.” Waayo wuxuu is yiri, “Waxaan ku qancin doonaa hadiyadahan aan horay u diray; dabadeed, markaan arko, waxaa laga yaabaa inuu i aqbalo.”²¹ Sidaas daraaddeed hadiyadihii Yacquub way ka hor mareen, isagoo habeenkaas ku sii jiray xerada.²² Habeenkii Yacquub wuxuu kiciyey, wuxuu qaatay labadiisii

naagood, labadiisii addoomo dhedig, iyo kow iyo tobankii wiil, oo wuxuu ka gudbay durdurka Yabbok.²³ Markuu iyaga ka gudbiyey durdurka, wuxuu sidoo kale u diray dhammaan wixii uu lahaa.²⁴ Yacquub wuxuu is helay kaligiis, oo nin baa la dagaallamay ilaa waaberiga.²⁵ Markuu ninku ogaaday inuusan ka adkaan karin, wuxuu taabtay kala goyskii sinta Yacquub, taasoo keentay in la dhaawaco intii ay is hayeen.²⁶ Markaasaa ninkii yidhi, “I sii daa, waayo waa waaberigii.” Laakiin Yacquub wuxuu ku jawaabay, “Kuma sii daynayo ilaa aad i barakaysid.”²⁷ Ninkii wuxuu weyddiay, “Magacaa?” “Yacquub,” ayuu ku jawaabay.²⁸ Markaasaa ninkii yidhi, “Magacaagu mar dambe ma ahaan doono Yacquub, laakiin Israa’iil, maxaa yeelay waxaad la dagaallantay Eebbe iyo dadba oo waad guulaysatay.”²⁹ Yacquub wuxuu yidhi, “Fadlan ii sheeg magacaaga.” Laakiin wuxuu ku jawaabay, “Maxaad magacayga i weyddiinaysaa?” Oo halkaas ayuu ku barakeeyey.³⁰ Sidaas daraaddeed Yacquub wuxuu meeshaas u bixiyey magaca Peniel, isagoo leh, “Sababtoo ah waxaan wajiga ka arkay Eebbe, haddana naftaydu way badbaaday.”³¹ Qorraxdu way u soo baxday markuu ka gudbay Peniel, isagoo laalaadinaya sinta.³² Sababtaas awgeed, ilaa maanta, reer binu Israa’iil ma cunaan seedka ku xiran kala goyskii sinta, maxaa yeelay sinta Yacquub waxaa lagu taabtay meel u dhow seedka.

33 Yacquub ayaa indhihiisa kor u qaaday oo arkay Esau oo soo socda isagoo wata afar boqol oo nin. Wuxuu u qaybiyey carruurtii Laa, Raaxayl, iyo labada addoonta ah.² Wuxuu addoonta iyo carruurtooda ku horreysiiyey, Laa iyo carruurteedana ku xigtay, Raaxayl iyo Yuusufna gadaal ku reebay.³ Yacquub qudhiisu wuxuu horay ugu socday oo dhulka u sujuuday toddoba jeer markuu walaalkiis u soo dhowaaday.⁴ Esau ayaa u orday inuu Yacquub la kulmo, oo ku duubtay, qoortisana ku dhacay, oo dhunkaday, waxayna wada ooyeen.⁵ Esau ayaa kor u eegay oo arkay dumarkii iyo carruurtii, wuxuuna weyddiyeey, “Kuwani yaa kula socda?” Yacquubna wuxuu ku jawaabay, “Kuwani waa carruurtii Eebbe addoonkaaga siiyey.”⁶ Markaasaa addoontii iyo carruurtoodii soo hor maray oo sujuuday.⁷ Laa iyo carruurteedii ayaa sidoo kale soo hor maray oo sujuuday. Ugu dambayntii, Yuusuf iyo Raaxayl ayaa soo dhowaaday oo sujuuday.⁸ Esau ayaa weyddiyeey, “Maxaa loola jeedaa xoolahan badan ee aan la kulmay?” Yacquubna wuxuu ku

jawaabay, “Si aan raalli kaaga dhigo, sayidkaygiyow.”

⁹ Esau wuxuu yidhi, “Wax badan baan haystaa, walaalkay. Wixii aad leedahayna ha kuu ahaadeen.”

¹⁰ Yacquub ayaa ku adkaystay, “Maya, fadlan, haddaan raalli kaaga noqday, aqbal hadiyaddan iga timid, waayo, wejigaaga aragtidiisu waxay la mid tahay aragtida wejiga Eebbe, haddaad i si wanaagsan iigu soo dhawaysay.” ¹¹ “Fadlan aqbal hadiyadda lagu keenay, waayo, Eebbe waa ii roonaaday oo waxaan haystaa wax kasta oo aan u baahanahay.” Yacquubna wuu ku qasbay, markaasaa Esau aqbalay. ¹² Esau wuxuu soo jeediyey, “Aan kacno oo aan tagno, anna waan ku raaci doonaa.” ¹³ Yacquub wuxuu yidhi, “Sayidkaygiyow waa ogtahay in carruurto daciif yihiin, oo aanan daryeeli karo adhiga iyo xoolaha nuujinaya. Haddii maalin la kaxeeyo, xooluhu way dhiman doonaan.” ¹⁴ “Fadlan sayidkaygiyow ha iga horreeyo addoonkiisa. Anigu waxaan u socon doonaa si tartiib ah, sida xoolaha iyo carruurto u baahan yihiin, ilaa aan ka imaado sayidkayga Seer.” ¹⁵ Esau wuxuu soo jeediyey, “Aan kaa tago qaar ka mid ah raggeyga.” Laakiin Yacquub wuxuu yidhi, “Maxaad taas u samaynaysaa? Aan raalli kaaga noqdo, sayidkaygiyow.” ¹⁶ Esau markaasaa maalintaas ka tegey, oo sii waday safarkiisii Seer. ¹⁷ Yacquubse wuxuu u safray Sukot, halkaasoo uu guri ka dhisyay iyo hoy xoolihiisa. Sidaas darteed, meesha waxaa loogu yeedhay Sukot. ¹⁸ Yacquub wuxuu nabad ku yimid magaalada Shekem ee Kancaan, isagoo ka yimid Paddan-aram, wuxuuna ka soo degey magaalada horti. ¹⁹ Wuxuu iibsaday dhulkii uu teendhadiisa ka dhigtay wiilashii Xaamor, aabbihii Shekem, boqol xabbadood oo lacag ah. ²⁰ Halkaasuu meel allabari ka dhigtay oo magaceedana wuxuu u bixiyey El-Elohe-Israel.

34 Dinaah, gabadhii Laah, oo ay u dhashay Yacquub, waxay u baxday inay booqato gabdhaha dalka. ² Markii Shekem, wiilkii Xaamor kii Xiwiiga ahaa, oo ahaa amiirka dalka, uu arkay iyada, ayuu qaatay oo la seexday, isagoo ku xadgudbay. ³ Qalbigiisu wuxuu u soo jiitamay Dinaah, gabadhii Yacquub, wuuna jeclaaday gabadhii yarayd oo si naxariis leh ula hadlay. ⁴ Markaasaa Shekem wuxuu ku yidhi aabbihii Xaamor, “Ii soo guuri gabadhan yar oo iiga dhigo naag.” ⁵ Markii Yacquub maqlay in gabadhiisii Dinaah la xadgudbay, wiilashiisii waxay la joogeen xoolihiisii duurka, sidaas daraaddeed wuu aamusey ilaa ay soo noqdeen. ⁶ Markaasaa Xaamor, aabbihii Shekem, u soo baxay

inuu la hadlo Yacquub. ⁷ Haddaba wiilashii Yacquub waxay ka yimaadeen duurka markii ay maqleen; wayna calool xumaadeen oo aad u cadhoodeen, maxaa yeelay, Shekem wuxuu sameeyey wax ceeb ah oo Israa’iil dhexdeeda ah isagoo la seexday gabadhii Yacquub—wax aan la samayn karin. ⁸ Laakiin Xaamor wuxuu la hadlay iyaga, isagoo leh, “Nafta wiilkayga Shekem waxay u xiisootay gabadhiinna. Fadlan siiya isaga iyada oo naagtiisa ah.” ⁹ Nagala sameeya isbahaysi guur; gabdhihiinna na siiya, oo annagana naga aqbala gabdhahayaga. ¹⁰ Waxaad ku noolaan kartaan dhexdeenna; dhulku wuu idiin furan yahay. Dhex dega, ganacsada, oo hanti ku yeesha.” ¹¹ Shekem wuxuu la hadlay aabbihii Dinaah iyo walaalihiis, “I sii raalli ahaansho indhihiinna, oo waxaan idin siin doonaa waxaad doontaan.” ¹² Qiimaha arooska iyo hadiyadda u dhig sidaad doontaan, oo waxaan bixin doonaa waxaad igu tidhaahdaan. Kaliya i sii gabadhan yar oo iiga dhig naag.” ¹³ Wiilashii Yacquub waxay ugu jawaabeen Shekem iyo aabbihii Xaamor si khiyaano leh, maxaa yeelay, wuxuu xadgudbay walaashood Dinaah. ¹⁴ Waxay ku yidhaahdeen, “Waxaan samayn karin wax sidan oo kale ah—inaan walaashay u siino nin aan gudnayn waxay noo noqon lahayd ceeb.” ¹⁵ Waxaan idinku raalli noqon doonaa oo keliya sharti ah: inaad noqotaan sida annaga oo kale adigoo wada gudaya raggiinna oo dhan. ¹⁶ Markaasaan idin siin doonaa gabdhahayaga oo annagana qaadan doonaa gabdhihiinna. Dhex dega oo noqonno dad isku mid ah. ¹⁷ Laakiin haddii aydnaan ogo laan inaad gudataan, waxaan qaadan doonaa walaashay oo tagi doonaa.” ¹⁸ Xaamor iyo wiilkiisii Shekem waxay u arkeen soo jeedinta mid la aqbali karo. ¹⁹ Wiilkii yaraa, oo ka ixtiraam badnaa dhammaan reer aabbihii, ma daahin inuu sameeyo waxay yidhaahdeen, maxaa yeelay, wuxuu ku faraxsanaa gabadhii Yacquub. ²⁰ Sidaas daraaddeed Xaamor iyo wiilkiisii Shekem waxay tageen iridda magaalada si ay ula hadlaan ragga magaalada. ²¹ “Raggan waa saaxiib nala ah,” ayay yidhaahdeen. “Ha ku noolaadaan dhulka oo ha ku ganacsadaan; dhulku waa ku filan yahay iyaga. Waxaan qaadan karnaa gabdhahooda oo naag ka dhigan karnaa, annagana gabdhahayaga siin karnaa iyaga. ²² Laakiin raggu waxay ku raalli noqon doonaan inay nala noolaadaan sidii dad isku mid ah oo keliya sharti ah in ragga dhexdeenna oo dhan la gudo, sida ay yihiin. ²³ Miyaanay xoolahooda, hantidooda iyo dhammaan

xayawaankoodu noqon doonin kuwo annaga ah? Aan ku heshiinno shuruudahooda, oo waxay ku degganaan doonaan dhexdeenna.”²⁴ Dhammaan kuwii ka soo baxay iridda magaalada waxay ku heshiiyeen Xaamoor iyo wiilkiisii Shekem, oo ragga magaalada oo dhan waa la gudahay.²⁵ Saddex maalmood ka dib, intay weli xanuunsanaayeen, laba wiil oo Yacquub ah, Simecoon iyo Laawi, walaalihii Dinaah, waxay qaateen seefhoodii oo weerareen magaalada aan waxba ka shakin, iyagoo dilay ragga oo dhan.²⁶ Waxay seeftii ku dileen Xaamoor iyo wiilkiisii Shekem oo ka qaadeen Dinaah gurigii Shekem oo tageen.²⁷ Wiilashii Yacquub waxay yimaadeen kuwii la dilay oo dhaceen magaalada, maxaa yeelay, walaashood ayaa la xadgudbay.²⁸ Waxay qabsadeen adhigoodii, lo'doodii, dameerahoodii iyo wax walba oo kale oo ay lahaayeen magaalada iyo duurka.²⁹ Waxay qaadeen dhammaan hantidoodii iyo carruurtoodii yaryar iyo naagahoodii, iyagoo dhac ka dhigtay wax walba oo ku jiray guryaha.³⁰ Markaasaa Yacquub wuxuu ku yidhi Simecoon iyo Laawi, “Waxaad igu keenteen dhibaato adigoo iga dhigtay mid nacayb leh dadka dalka deggan, Kana'aaniyiinta iyo Fereesiyiinta. Waxaan nahay tiro yar, oo haddii ay isugu yimaadaan inay igu soo weeraraan oo i weeraraan, aniga iyo reerkeyga waa la baabbi'in doonaa.”³¹ Laakiin waxay ku jawaabeen, “Miyuu ku dhaqmi lahaa walaashleen si xun oo sharaf darro ah?”

35 Markaasaa Eebbe wuxuu u dardaarmay Yaquub, “Kac, u kac Beytel oo halkaas degganow, oo halkaas meel allabari ugu dhis Eebbe, kii kuu muuqday markaad ka carartay walaalkaa Esau.”² Markaasaa Yaquub wuxuu u sheegay reerkiisa iyo kuwii la jiray oo dhan, “Ka saara sanamyada qalaad ee idin dhex jira, isdaahiriya, oo dharkiinna beddela.”³ “Aynu kacno oo aynu u kacno Beytel, halkaas oo aan meel allabari ugu dhis doono Eebbe, kii iigu jawaabay wakhtigii aan dhibaataysnaa oo ila jiray meel kasta oo aan maray.”⁴ Markaasay Yaquub u dhiibeen sanamyadii qalaad oo dhan iyo hilqadoodii dhegahooda, oo Yaquubna wuxuu ku aasay geedka dhirta ah ee ku yaal Shekem agtiisa.⁵ Markay socdaaleen, cabsi weyn oo ka timid Eebbe ayaa ku dhacday magaalooyinkii ku wareegsanaa, sidaas daraaddeed ninna ma raacin wiilashii Yaquub.⁶ Yaquub iyo dadkii oo dhan oo la jiray waxay yimaadeen Luus (taasoo ah, Beytel) oo ku taal dalka Kancaan.⁷ Wuxuu halkaas ka dhisay meel allabari oo

wuxuu meeshaas u bixiyey El-beytel, maxaa yeelay, halkaas ayaa Eebbe isku muujiyey markuu ka cararay walaalkiis.⁸ Hadda Deborah, Rebeqah xanaanadeedii, way dhimatay oo waxaa lagu aasay geedka dhirta ah ee hoostiisa oo ku yaal Beytel hoostiisa; waxaa loogu magac daray Allon-bacuth.⁹ Eebbe mar kale ayuu isku muujiyey Yaquub kadib markii uu ka soo laabtay Paddan-aram, wuuna barakeeyey.¹⁰ Eebbe wuxuu ku yidhi, “Magacaagu waa Yaquub, laakiin mar dambe laguma odhan doono Yaquub; Israa'iil baa magacaaga noqon doona.” Sidaas ayuu ugu magac daray Israa'iil.¹¹ Eebbe wuxuu kaloo ku yidhi, “Anigu waxaan ahay Eebbe Qaadirka ah; tarma oo badnaada. Quruun iyo quruumo badan ayaa kaa soo bixi doona, oo boqorro ayaa kaa soo bixi doona.”¹² “Dhulkii aan siiyey Ibraahim iyo Isxaaq waxaan siin doonaa adiga, oo dhulkan waxaan siin doonaa farcankaaga kaa dambeeya.”¹³ Markaasaa Eebbe ka tegey isaga meesha uu kula hadlay.¹⁴ Yaquub wuxuu dhisay tiir dhagax ah meesha uu Eebbe kula hadlay, oo wuxuu ku shubay allabari cabitaan ah oo saliidna ku shubay.¹⁵ Yaquub wuxuu meesha uu Eebbe kula hadlay ugu magac daray Beytel.¹⁶ Markaasay ka tageen Beytel. Markay weli wax yar u jireen Efrad, Raaxel way foolanaysay oo waxay la kulantay dhibaatooyin daran.¹⁷ Markay foolkeedii cuslaaday, umulisooiyinkii waxay ku tidhi, “Ha baqin, waayo waxaad leedahay wiil kale.”¹⁸ Markay nafteedu baxaysay—waayo, way dhimanaysay—waxay wiilkeeda u bixisay Ben-oni, laakiin aabbihiis wuxuu u bixiyey Benyaamiin.¹⁹ Sidaas daraaddeed Raaxel way dhimatay oo waxaa lagu aasay jidka Efrad (taasoo ah, Beytlaxam).²⁰ Yaquub wuxuu tiir ka dhisay qabriga; waa tiirka qabriga Raaxel ilaa maanta.²¹ Israa'iil wuxuu sii waday safarkiisii oo wuxuu teendhadiisa ka dhigtay meel ka baxsan munaaradda Eder.²² Markuu Israa'iil ku noolaa dhulkaas, Reuben wuxuu tegey oo la seexday saaxiibtii aabbihiis Bilhaah, Israa'iilna wuu maqlay. Hadda Yaquub wuxuu lahaa laba iyo toban wiil:²³ Wiilashii Leah waxay ahaayeen Reuben, curadkii Yaquub, iyo Simecoon, Lewi, Yahuudah, Issakaar, iyo Sebulun.²⁴ Raaxel waxay lahayd laba wiil: Yuusuf iyo Benyaamiin.²⁵ Wiilashii Bilhaah, addoontii Raaxel, waxay ahaayeen Daan iyo Naftaali.²⁶ Wiilashii Silfaah, addoontii Leah, waxay ahaayeen Gaad iyo Aasher. Kuwani waxay ahaayeen wiilashii Yaquub, oo ku dhashay isaga Paddan-aram.²⁷ Yaquub wuxuu u yimid aabbihiis Isxaaq oo ku sugan

Mamre, oo ku dhow Kiryat-arba (taasoo ah, Xebroon), halkaas oo Ibraahim iyo Isxaaq degganaayeen. ²⁸ Isxaaq wuxuu gaadhay da'da boqol iyo siddeetan sano. ²⁹ Markaasuu neeftii ugu dambaysay bixiyey oo dhintay, oo waxaa lagu ururiyey dadkiisii, isagoo duq ah oo cimri dheer leh. Wiilashiisii Esau iyo Yacquub ayaa aasay.

36 Kuwani waa diiwaanka farcankii Esau (oo sidoo kale loo yaqaanay Edom). ² Esau wuxuu naagihisii ka qaatay gabdhihii Kancaan: Cada, gabadhii Elon kii Xittiga, iyo Oholibama, gabadhii Canaah iyo gabadhii Zibcon kii Xiwiga— ³ iyo Basemath, gabadhii Ismaaciil walaashii Nebayod. ⁴ Cada waxay Esau u dhashay Eliifas, halka Basemath ay dhashay Reu'eel. ⁵ iyo Oholibama waxay dhashay Yehuush, Yaalaam, iyo Qooraa. Kuwani sidoo kale waa wiilashii Esau, oo ku dhashay dhulka Kancaan. ⁶ Esau wuxuu qaatay naagihisii, wiilashiisii, gabdhihii, iyo dhammaan xubnihii reerkiisa, iyo xoolihisii, lo'diisii, iyo dhammaan hantidiisii uu ku helay Kancaan, oo u guuray dhul ka fog walaalkiis Yacquub. ⁷ Waayo, hantidoodu aad bay u badnayd si ay u wada noolaadaan; dhulkii ay degganaayeen uma qaadi karin iyaga sababtoo ah xoolahooda. ⁸ Sidaas daraaddeed, Esau wuxuu degganaa dhulka buuraha ee Se'iir; Esau waa Edom. ⁹ Kuwani waa diiwaanka farcankii Esau, aabbihii Edomiyaanka, ee dhulka buuraha ee Se'iir. ¹⁰ Halkan waxaa ku qoran magacyada wiilashii Esau: Eliifas, oo ay Esau u dhashay naagtiisii Cada; iyo Reu'eel, oo ay Esau u dhashay naagtiisii Basemath. ¹¹ Wiilashii Eliifas waxaa la odhan jiray Teeman, Omar, Sefo, Gaatam, iyo Genas. ¹² Timna waxay ahayd soddohdii wiilkii Esau Eliifas, waxayna Eliifas u dhashay Caamaaleq. Kuwani waxay ahaayeen wiilashii Esau naagtiisii Cada. ¹³ Wiilashii Reu'eel waxay ahaayeen Naaxaath, Serax, Shammaah, iyo Mizzaah. Kuwani waxay ahaayeen wiilashii Esau naagtiisii Basemath. ¹⁴ Wiilashii Esau naagtiisii Oholibama, gabadhii Canaah iyo gabadhii Zibcon: waxay Esau u dhashay Yehuush, Yaalaam, iyo Qooraa. ¹⁵ Kuwani waxay ahaayeen madaxii ka dhashay farcankii Esau. Wiilashii Eliifas, curadkii Esau: madax Teeman, Omar, Sefo, Qenas, ¹⁶ Qooraa, Gaatam, iyo Caamaaleq. Kuwani waxay ahaayeen madaxii ka dhashay Eliifas ee dhulka Edom; waxay ahaayeen wiilashii Cada. ¹⁷ Wiilashii Reu'eel, wiilkii Esau: madax Naaxaath, Serax, Shammaah, iyo Mizzaah. Kuwani waxay ahaayeen

madaxii ka dhashay Reu'eel ee dhulka Edom; waxay ahaayeen wiilashii Esau naagtiisii Basemath. ¹⁸ Wiilashii Esau naagtiisii Oholibama: madax Yehuush, Yaalaam, iyo Qooraa. Kuwani waxay ahaayeen madaxii ka dhashay Esau naagtiisii Oholibama, gabadhii Canaah. ¹⁹ Kuwani waxay ahaayeen farcankii Esau, oo sidoo kale loo yaqaanay Edom, iyo kuwani waxay ahaayeen madaxooda. ²⁰ Kuwani waxay ahaayeen farcankii Se'iir kii Xoriga, oo degganaa gobolka: Looraan, Shoobaal, Zibcon, Canaah, ²¹ Dishon, Eser, iyo Dishaan. Kuwani waxay ahaayeen madaxii Xoriga, wiilashii Se'iir ee dhulka Edom. ²² Wiilashii Looraan waxay ahaayeen Hoorree iyo Homaan; iyo Timna waxay ahayd walaashii Looraan. ²³ Reer Shoobaal waxaa ka mid ahaa Alvaan, Manaaxat, Eebaal, Shefo, iyo Oonaam. ²⁴ Kuwani waxay ahaayeen wiilashii Zibcon: Caayaa iyo Canaah. Kani waa Canaahii helay ilaha kulul ee cidlada isagoo daajinaya dameerihii aabbihisii Zibcon. ²⁵ Kuwani waxay ahaayeen carruurtii Canaah: Dishon iyo Oholibama, gabadhii Canaah. ²⁶ Kuwani waxay ahaayeen wiilashii Dishon: Xemdaan, Eshbaan, Ithraan, iyo Keraan. ²⁷ Reer Eser waxay ahaayeen Bilhaan, Saawaan, iyo Akkaan. ²⁸ Reer Dishaan waxay ahaayeen Cuus iyo Araan. ²⁹ Kuwani waxay ahaayeen madaxii Xoriga: Looraan, Shoobaal, Zibcon, Canaah, ³⁰ Dishon, Eser, iyo Dishaan. Kuwani waxay ahaayeen madaxii Xoriga, sida ay u qaybsanaayeen, ee dhulka Se'iir. ³¹ Kuwani waxay ahaayeen boqorradii ka talin jiray dhulka Edom ka hor intaan boqor ka talin reer binu Israa'iil. ³² Bela, wiilkii Beor, ayaa xukumay Edom, magaaladiisuna waxaa la odhan jiray Dinhabaah. ³³ Markii Bela dhintay, Yoobaab, wiilkii Serax oo ka yimid Boosraah, ayaa isaga beddelay boqornimada. ³⁴ Markii Yoobaab dhintay, Xushaam oo ka yimid dhulka Teemaan ayaa boqor noqday. ³⁵ Markii Xushaam dhintay, Xadaad, wiilkii Bedaad, oo ku guuleystay Midiyaan dalka Moo'aab, ayaa isaga beddelay boqornimada; magaaladiisuna waxaa la odhan jiray Caawid. ³⁶ Markii Xadaad dhintay, Samlaah oo ka yimid Masrekaah ayaa boqor noqday. ³⁷ Markii Samlaah dhintay, Shaawul oo ka yimid Rehoboodh oo webiga agtiisa ayaa boqor noqday. ³⁸ Markii Shaawul dhintay, Bacal-Xanaan, wiilkii Akbor, ayaa isaga beddelay boqornimada. ³⁹ Markii Bacal-Xanaan, wiilkii Akbor, dhintay, Xadaar ayaa boqor noqday. Magaaladiisuna waxaa la odhan jiray Pawu, naagtiisuna waxaa la odhan jiray Mehetaabel, gabadhii Matreed, gabadhii Mezaahaab. ⁴⁰ Kuwani

waxay ahaayeen magacyada madaxii ka dhashay Esau, sida qoysaskooda iyo deegaannadooda, magacyadooda: madax Timna, madax Alvaah, madax Yeeteth, ⁴¹ madax Oholibama, madax Elaah, iyo madax Pinoon, ⁴² madax Qenas, madax Teeman, iyo madax Mibzaar, ⁴³ madax Magdiel, iyo madax Iiraam. Kuwani waxay ahaayeen madaxii Edom, sida ay uga degganaayeen dhulka ay degganaayeen. Kani waa farcankii Esau, aabbihiis Edomiyaanka.

37 Yacquub wuxuu degganaa dalkii aabbihiis ku soo noolaa sidii qalaad, dalka Kancaan. ² Kuwani waa qoyska Yacquub. Yuusuf, oo toddoba iyo toban jir ah, wuxuu adhiga la daajin jiray walaalihiis, wiilashii Bilxaah iyo Silfaah, naagihii aabbihiis. Yuusufna wuxuu aabbihiis u keenay war xun oo ku saabsan iyaga. ³ Israa'iil wuxuu jeclaa Yuusuf in ka badan wiilashiisa kale oo dhan, waayo, wuxuu ahaa wiilkii cimrigiisii gaboobay; wuuna u sameeyey khamiis midabbo badan. ⁴ Markay walaalihiis arkeen in aabbahood ka jeclaa isaga in ka badan iyaga oo dhan, way necbaadeen, mana ay hadli karin si wanaagsan. ⁵ Yuusuf wuxuu ku riyooday riyo, oo markuu u sheegay walaalihiis, way sii necbaadeen. ⁶ Wuxuu ku yidhi, "Fadlan maqla riyadan aan ku riyooday: ⁷ Annagoo ku xidhxidhay xidhmooyin beerta dhexdeeda, xidhmooyigaygii baa kacay oo istaagay, xidhmooyinkiinnana waxay hareereeyeen oo u sujuudeen xidhmooyigaygii." ⁸ Walaalihiis waxay ku yidhaahdeen, "Ma waxaad runtii u malaynaysaa inaad noo talin doonto? Ma waxaad runtii noo xukumi doontaa?" Sidaas daraaddeed way sii necbaadeen riyadiisa iyo hadalladiisa. ⁹ Markaasuu ku riyooday riyo kale oo u sheegay walaalihiis. Wuxuu yidhi, "Maqlaya, waxaan ku riyooday riyo kale, oo markan qorraxdu, dayaxu, iyo kow iyo toban xiddigood waxay ii sujuudeen." ¹⁰ Markuu u sheegay aabbihiis iyo walaalihiis, aabbihiis wuu canaantay oo ku yidhi, "Waa maxay riyadan aad ku riyooday? Ma aniga iyo hooyadaa iyo walaalahaaba kuu iman doonaa oo dhulka hortaada ku sujuudi doonaa?" ¹¹ Walaalihiis way ku masayreen, laakiinse aabbihiis kama uu tegin arrintaas maskaxdiisa. ¹² Walaalihiis waxay tageen inay daajiyaan adhigii aabbahood oo ku dhowaa Shekem. ¹³ Israa'iil wuxuu ku yidhi Yuusuf, "Walaalahaagu miyaanay daajin adhiga ku dhow Shekem? Kaalay, waan kuu soo diri doonaa." Yuusufna wuxuu ku jawaabay, "Waan tegi doonaa." ¹⁴ Wuxuu ku yidhi, "Hadda tag oo arag inay walaalahaagu iyo adhigu wanaagsan yihiin, oo ii keen

war." Sidaas daraaddeed wuxuu ka soo diray Dooxadii Xebroon, wuuna yimid Shekem. ¹⁵ Nin baa helay isaga isagoo ku wareegaya berrinka oo weyddiiyey, "Maxaad doonaysaa?" ¹⁶ Wuxuu ku jawaabay, "Walaalahay baan raadinayaa; ma ii sheegi kartaa meeshay adhiga ku daajinayaan?" ¹⁷ Ninkii wuxuu yidhi, "Way ka tageen halkan; waxaan maqlay iyagoo leh, 'Aan tagno Doothaan.'" Sidaas daraaddeed Yuusuf wuxuu raacay walaalihiis oo ku helay Doothaan. ¹⁸ Markay arkeen isaga isagoo ka soo durugsan, ka hor intaanu u iman, waxay ku tashadeen inay dilaan. ¹⁹ Waxay isku yidhaahdeen, "Bal eega kan riyooday!" ²⁰ Kaalay, aynu dilno oo ku tuurno mid ka mid ah godadkan; waxaynu odhan karnaa bahal baa cunay. Markaasaynu arki doonaa waxa ka soo baxa riyadiisa." ²¹ Laakiinse Re'uuben wuu maqlay oo isku dayey inuu ka badbaadiyo gacantooda. Wuxuu yidhi, "Aynu naftiisa qaadin." ²² "Ha daadinina dhiig. Ku tuura godkan halkan cidlada, laakiinse ha ku dhufan gacantiinna." Re'uuben wuxuu sidaas u yidhi inuu isaga ka badbaadiyo oo ku soo celiyo aabbihiis. ²³ Markuu Yuusuf u yimid walaalihiis, waxay ka siibeen khamiiskiisii, khamiiskii midabbo badnaa ee uu xirnaa. ²⁴ Way qaadeen oo ku tuureen godka. Godkuna wuu madhnaa, biyo ma lahayn. ²⁵ Markay fadhiisteen inay wax cunaan, waxay kor u eegaan oo arkeen safar reer Ismaaciil oo ka imanaya Gilecaad, iyagoo geeloodii siday xawaashyo, cadar, iyo malmal, oo u socday Masar. ²⁶ Yahuudah wuxuu ku yidhi walaalihiis, "Maxaa faa'iido ah haddii aynu dilno walaalkeen oo qarinnno dhiigiisa?" ²⁷ Kaalay, aynu u iibino reer Ismaaciil oo aan gacmaheenna ku dhufan; waayo, waa walaalkeen, hilibkeenna." Walaalihiisna way ku raaceen. ²⁸ Markay ganacsatadii reer Midyaan soo mareen, waxay ka soo saareen Yuusuf godkii oo u iibiyeen reer Ismaaciil labaatan xabbadood oo lacag ah, kuwaasoo u kaxeeyey Masar. ²⁹ Markuu Re'uuben ku noqday godkii oo arkay in Yuusuf meeshaas aanu joogin, ayuu dharkiisii jeexjeexay. ³⁰ Wuxuu ku noqday walaalihiis oo ku yidhi, "Wiilkii meesha ma joogo! Xaggee baan hadda tagaa?" ³¹ Waxay qaadeen khamiiskii Yuusuf, orgi bay gowraceen, oo khamiiskii ku rusheeyeen dhiig. ³² Waxay u geeyeen khamiiskii midabbo badnaa aabbahood oo ku yidhaahdeen, "Tan ayaannu helnay. Baadh oo arag in ay tahay khamiiskii wiilkaaga." ³³ Wuxuu aqoonsaday oo yidhi, "Waa khamiiskii wiilkayga! Bahal baa cunay. Yuusuf waa la jeexjeexay." ³⁴ Yacquub wuxuu jeexjeexay dharkiisii,

wuxuu gashaday dhar joonyad ah, oo wiilkiisii ayuu u barooranayay maalmo badan. ³⁵ Wiilashiisii iyo gabdhihiisii oo dhan baa u yimid inay u taciyeeyaan, laakiinse wuu diiday inuu taciyeeyo. Wuxuu yidhi, “Maya, waxaan u degi doonaa xabaasha anigoo u barooranaya wiilkayga.” Sidaas daraaanteed aabbihiis ayuu u ooyay. ³⁶ Masar, reer Midyaan waxay Yuusuf u iibiyeen Bootifaar, oo ahaa sarkaal sare oo Fircoon, oo ahaa taliyaha ilaalinta.

38 Waqtigaas, Yahuudah wuxuu ka tegey walaalihiis oo wuxuu u tegey inuu joogo nin reer Cadullaan ah oo la odhan jiray Xiiraah. ² Halkaas, Yahuudah wuxuu arkay gabadh uu dhalay nin Kancaani ah oo la odhan jiray Shuuca; wuuna guursaday oo la seexday. ³ Way uuraysatay oo waxay dhashay wiil, oo wuxuu u bixiyey Er. ⁴ Mar kale ayay uuraysatay oo waxay dhashay wiil, oo waxay u bixisay Onan. ⁵ Waxay dhashay wiil kale oo waxay u bixisay Sheelaah; waxay ku dhashay Khesiib. ⁶ Yahuudah wuxuu u helay naag Er, curadkiisa, oo magaceedu wuxuu ahaa Taamar. ⁷ Laakiin Er, curadkii Yahuudah, wuxuu ahaa shar ku hor Eebbe, sidaas darteed Eebbe waa dilay. ⁸ Markaasaa Yahuudah wuxuu ku yidhi Onan, “U gal naagtii walaalkaa oo u samee waajibka soddognimada si aad ugu kiciso farac walaalkaa.” ⁹ Laakiin Onan wuu oga in faracu aanu isaga noqon doonin; sidaas darteed markasta oo uu la seexdo naagtii walaalkiis, wuxuu ku daadiyay dhulka si uu uga fogaado inuu farac u sameeyo walaalkiis. ¹⁰ Waxa uu sameeyay waxay ahaayeen wax aan raalli ka ahayn Eebbe, sidaas darteed Eebbe waa dilay isaga sidoo kale. ¹¹ Markaasaa Yahuudah wuxuu ku yidhi gabadhiisa soddohda Taamar, “Ku noolow sidii carmal guriga aabbahaa ilaa wiilkayga Sheelaah uu weynaado.” Waayo, wuxuu is yidhi, “Isaguna wuu dhiman karaa, sida walaalihiis.” Sidaas darteed Taamar waxay u tagtay inay ku noolaato guriga aabbahaa. ¹² Muddo dheer ka dib, naagtii Yahuudah, gabadhii Shuuca, way dhimatay. Markii Yahuudah uu ka bogsaday murugadiisii, wuxuu u tegey Timnaah xagga raggii idihiisa xiiri jiray, oo waxaa la socday saaxiibkiis Xiiraah reer Cadullaan. ¹³ Taamar waxaa loo sheegay, “Soddohdaadii waa u socotaa Timnaah si uu idihiisa u xiirto.” ¹⁴ Markaasay iska bixisay dharkii carmalnimada, oo waxay isku dabooshtay maro, oo waxay fadhiisatay iridda Eenaayim, taasoo ku taal jidka Timnaah. Waxay aragtay in Sheelaah uu weynaaday, haddana iyada looma siin isaga naag ahaan. ¹⁵ Markii Yahuudah

arkay iyada, wuxuu mooday inay tahay dhillo, maxaa yeelay way daboolnayd wejigeeda. ¹⁶ Isagoo aan garanayn inay tahay gabadhiisa soddohda, ayuu jidka ku soo dhowaaday oo ku yidhi, “Imaada, aan kula seexdo.” Waxay weydiisay, “Maxaad i siin doontaa si aad ula seexato?” ¹⁷ Wuxuu ku jawaabay, “Waxaan kuu soo diri doonaa orgi yar oo adhigayga ka mid ah.” Waxay weydiisay, “Ma ii siin doontaa ballanqaad ilaa aad soo dirto?” ¹⁸ Wuxuu yidhi, “Maxaa ballanqaad ah oo aan ku siin karaa?” Waxay ku jawaabtay, “Saxankaaga iyo xadhiggiisa, iyo usha gacantaada ku jirta.” Markaasuu siiyey oo la seexday, oo way uuraysatay isaga. ¹⁹ Markaasay kacday oo tagtay, waxayna iska bixisay maradii, oo waxay dib u xidhatay dharkii carmalnimada. ²⁰ Yahuudah wuxuu diray orgigii yar oo saaxiibkiis reer Cadullaan ah si uu uga soo qaado ballanqaadkii haweeneyda, laakiin ma uusan helin iyada. ²¹ Wuxuu weydiyey raggii meesha joogay, “Xaggee ayay joogtaa dhilladii macbudka ee jidka ku taal Eenaayim?” Waxay ku jawaabeen, “Halkan dhillo macbud ma joogin.” ²² Markaasuu ku soo noqday Yahuudah oo ku yidhi, “Ma aanan helin iyada, oo raggii meesha joogay waxay yidhaahdeen, ‘Halkan dhillo macbud ma joogin.’” ²³ Markaasaa Yahuudah wuxuu yidhi, “Ha iska haysato waxyaalaha, ama waxaan noqon doonaa wax lagu qoslo. Dhab ahaan, waxaan soo diray orgigan yar, laakiin ma aadan helin iyada.” ²⁴ Qiyaastii saddex bilood ka dib, Yahuudah waxaa loo sheegay, “Gabadhaada soddohda Taamar waxay samaysay dhillo, oo hadda way uuraysatay.” Yahuudah wuxuu yidhi, “Soo bixiya oo ha la gubo!” ²⁵ Markii la keenayay, waxay farriin u dirtay soddohda, iyadoo leh, “Waxaan uuraysatay ninka leh waxyaalahan.” Waxay intaas ku dartay, “Fadlan eeg oo arag cidda leh faraantiga saxeexa, xadhigga, iyo usha.” ²⁶ Yahuudah wuu aqoonsaday oo wuxuu yidhi, “Iyadu way iga xaq badan tahay, maadaama aanan siin wiilkayga Sheelaah.” Oo mar dambe uma uusan tegin. ²⁷ Markii ay ahayd wakhtigii ay umuli lahayd, waxay sidday mataano. ²⁸ Intii ay umulaysay, midkood ayaa gacantiisa soo bixiyey, oo umulisadii waxay xadhig guduudan ku xidhay curcurka, iyadoo leh, “Kanu waa kan ugu horreeyey.” ²⁹ Laakiin markii uu dib u jiiday gacantiisa, walaalkiis ayaa soo baxay, markaasay tidhi, “Maxaad u samaysay dillaac?” Sidaas darteed waxaa loo bixiyey Ferees. ³⁰ Markaas ka dib, walaalkiis, oo xadhigii guduudnaa ku xirnaa

curcurka, ayaa soo baxay, oo waxaa loo bixiyey Seeraax.

39 Haddaba Yuusuf waxaa loo qaaday Masar, oo Bootifar oo ahaa sarkaal Masri ah oo Fircoon iyo taliyaha waardiyeaasha, ayaa ka iibsaday reer Ismaaciil oo halkaas geeyey. ² Eebbe wuxuu la jiray Yuusuf, wuuna barwaaqobay, isagoo ku nool guriga sayidkiisa Masriga ah. ³ Sayidkiisii wuxuu arkay in Eebbe la jiro, iyo in Eebbe guul siiyo wax kasta oo uu qabto. ⁴ Yuusuf wuxuu helay raalli ahaanshaha sayidkiisa oo wuxuu noqday adeegiihiisa gaarka ah. Bootifar wuxuu ka dhigay mas'uul guud ahaan gurigiisa, isagoo ku aaminay wax kasta oo uu lahaa. ⁵ Laga soo bilaabo markii uu ka dhigay mas'uulka gurigiisa iyo wax kasta oo uu lahaa, Eebbe wuxuu barakeeyey guriga Masriga sababtii Yuusuf. Barakada Eebbe waxay saarnayd wax kasta oo uu lahaa, guriga iyo beerahaba. ⁶ Sidaas darteed Bootifar wuxuu wax kasta oo uu lahaa ku aaminay gacanta Yuusuf, oo Yuusuf mas'uul ka ahaa, isaguna wuxuu ka walwalay oo keliya cuntada uu cunayo. Haddaba Yuusuf wuxuu ahaa nin qurux badan oo muuqaal iyo qaab ahaanba. ⁷ Muddo ka dib, naagtii sayidkiisa ayaa Yuusuf fiirisay oo tiri, "Ila jiiif." ⁸ Laakiin wuu diiday oo wuxuu ku yidhi naagtii sayidkiisa, "Aniga oo mas'uul ah, sayidkaygu kama walwalo wax kasta oo guriga ku jira; wax kasta oo uu leeyahay wuxuu ku aaminay gacantayda. ⁹ Ma jiro qof iga weyn gurigan. Sayidkaygu waxba igama reebin adiga mooyaane, maxaa yeelay, waxaad tahay naagtiisa. Sid ee baan haddaba u samayn karaa wax xun oo sidan oo kale ah oo aan ugu dembaabi karaa Eebbe?" ¹⁰ In kasta oo ay Yuusuf la hadashay maalinba maalinta ka dambaysa, ma uu dhegaysan codsigeeda ah inuu la jiifo ama uu la joogo. ¹¹ Maalin maalmaha ka mid ah ayuu guriga galay si uu u qabto shaqadiisa, oo mid ka mid ah addoommadii guriga ma joogin. ¹² Waxay ku qabatay dharkiisii oo tiri, "Ila jiiif!" Laakiin wuxuu uga tegay dharkiisii gacanteeda oo dibadda ayuu u cararay. ¹³ Markii ay garatay inuu uga tegay dharkiisii gacanteeda oo uu dibadda u cararay, ¹⁴ waxay u yeedhay addoommadii guriga oo ku tiri, "Eega, Yuhuudahan ayaa nala keenay inuu na caayo! Wuxuu u yimid inuu ila jiifo, laakiin waan qayliyey. ¹⁵ Markii uu i maqlay anoo codkayga kor u qaaday oo qaylinaya, wuxuu iga tegay dharkiisii agtayda oo dibadda ayuu u cararay." ¹⁶ Waxay dharkiisii agteeda haysay ilaa sayidkiisii guriga ku soo noqday. ¹⁷ Markaasay u sheegtay dhacdadii,

iyadoo leh, "Addoonkii Yuhuudiga ahaa ee aad noo keentay ayaa ii yimid inuu i caayo. ¹⁸ Laakiin markii aan codkayga kor u qaaday oo aan qayliyey, wuxuu iga tegay dharkiisii agtayda oo dibadda ayuu u cararay." ¹⁹ Markii sayidkiisii maqlay sheekadii ay naagtiisu u sheegtay, iyadoo leh, "Tani waa waxa addoonkaagu ii sameeyey," aad buu u cadhooday. ²⁰ Sayidkii Yuusuf wuxuu qaaday oo ku riday xabsiga halkaas oo maxaabiista boqorka lagu xiro. Wuxuuna halkaas ku sii joogay xabsiga. ²¹ Laakiin Eebbe wuxuu la jiray Yuusuf, isagoo tusay jacayl joogto ah oo siiyey raalli ahaansho indhaha taliyaha xabsiga. ²² Taliyaha xabsiga wuxuu Yuusuf ka dhigay mas'uulka dhammaan maxaabiista halkaas lagu hayey, oo wuxuu mas'uul ka ahaa wax kasta oo xabsiga ka dhaca. ²³ Taliyaha xabsiga waxba kama uu fiirsan wax kasta oo Yuusuf mas'uul ka yahay, maxaa yeelay, Eebbe wuxuu la jiray isaga oo wuxuu barwaaqeeeyey wax kasta oo uu sameeyo.

40 Muddo ka dib, saqiirkii iyo dubihii boqorka Masar ayaa ka xanaajiyey sayidkoodii, boqorkii Masar. ² Fircoon aad buu ugu cadhooday labadiisii saraakiil, saqiirkii sare iyo dubihii sare. ³ Wuxuu ku xidhay guriga taliyaha waardiyaaha, isla xabsigii Yuusuf lagu hayey. ⁴ Taliyaha waardiyaaha ayaa Yuusuf u xil saaray iyaga, wuuna u adeegi jiray; muddo ayay xabsiga ku jireen. ⁵ Saqiirkii iyo dubihii boqorka Masar, oo xabsiga lagu hayey, mid walba wuxuu ku riyooday habeenkaas, mid kastaana riyadiisa macne gaar ah bay lahayd. ⁶ Markii Yuusuf subaxdii u yimid, wuxuu arkay inay murugaysan yihiin. ⁷ Markaasuu weyddiiyey saraakiishii Fircoon ee la xidhnaa isaga guriga sayidkiisa, "Maxaad maanta u muuqataa kuwo murugaysan?" ⁸ Waxay ku jawaabeen, "Waxaan ku riyoonay riyoonin, mana jiro cid fasirta." Yuusuf wuxuu ku yidhi, "Miyay fasiraaduhu Eebbe ma laha? Ii sheeg riyooninkiinna, fadlan." ⁹ Markaasaa saqiirkii sare riyadiisii u sheegay Yuusuf, isagoo leh, "Riyadaydii, waxaa hortayda ahaa geed canab ah, ¹⁰ geedka canabka ahna wuxuu lahaa saddex laanoood. Markii uu ubaxay, ubaxyadiisii baa furmay, oo midhihiisii waxay u bislaadeen canab. ¹¹ Koobkii Fircoon wuxuu ku jiray gacantayda, waxaan qaatay canabkii, waxaan ku shubay koobkii Fircoon, oo waxaan koobkii galiyey gacantiisa." ¹² Yuusuf wuxuu ku yidhi, "Tani waa fasiraadda: saddexda laan waa saddex maalmood. ¹³ Saddex maalmood gudahood Fircoon wuxuu kor u qaadi doonaa madaxaaga oo

wuxuu kugu soo celin doonaa jagadaadii, oo waxaad gacantaada ku geyn doontaa koobkii Fircoon, sidii aad samayn jirtay markii aad ahayd saqiirkiisii.”¹⁴ Laakiin marka ay kula wanaagsanaato, i xusuuso oo i tus naxariis; ii sheeg Fircoon oo iga soo saar xabsigan.¹⁵ Aniga waxaa xoog lagu iga soo kaxeeyey dalkii Cibraaniyada, oo xataa halkan waxaan sameeyey wax aan mudanahay in lagu xiro god.”¹⁶ Markii dubihii sare arkay in fasiraaddu ay wanaagsan tahay, wuxuu ku yidhi Yuusuf, “Aniguna waxaan ku riyooday: madaxa waxaa saarnaa saddex dambii oo rooti ah.”¹⁷ Dambiisha sare waxaa ku jiray nooc kasta oo rooti duban ah oo Fircoon loogu talagalay, laakiin shimbirihii ayaa ka cunayey dambiishii madaxa iigu saarnayd.”¹⁸ Yuusuf wuxuu ku jawaabay, “Tani waa fasiraadda: saddexda dambii waa saddex maalmood.”¹⁹ Saddex maalmood gudahood Fircoon wuxuu ka qaadi doonaa madaxaaga oo wuxuu kugu deldeli doonaa tiir, shimbiruhuna waxay cuni doonaan hilibkaaga.”²⁰ Maalintii saddexaad, oo ahayd maalintii dhalashada Fircoon, wuxuu u sameeyey ciid dhammaan saraakiishiisii. Wuxuu kor u qaaday madaxa saqiirkii sare iyo madaxa dubihii sare hortooda saraakiishiisa: ²¹ Wuxuu ku soo celiyey saqiirkii sare jagadiisii, si uu mar kale koobka ugu geyn karo gacanta Fircoon; ²² laakiin wuxuu dilay dubihii sare, sidii Yuusuf ugu fasiray iyaga. ²³ Hase yeeshee saqiirkii sare ma xusuusan Yuusuf; wuu hilmaamay isaga.

41 Markii laba sannadood oo buuxa ay dhammaadeen, Fircoon wuxuu ku riyooday isagoo ag taagan Webiga Niil. ² Oo webiga waxaa ka soo baxay toddoba sac oo buuran oo qurux badan, oo daaqay cawska doogga ah. ³ Markaasaa waxaa ka daba baxay toddoba sac oo kale oo xunxun oo dhuuban, oo waxay ag istaageen sacii kale ee webiga. ⁴ Saciihii dhuubnaa oo xunxumaa ayaa cunay toddobadii sac ee buurnaaday oo qurux badnaa. Markaasaa Fircoon toosay. ⁵ Wuxuu haddana ku riyooday mar labaad: toddoba madax oo hadhuudh oo buuxa oo wanaagsan ayaa ka soo baxay hal baadiyaha. ⁶ Markaasaa toddoba madax oo kale oo dhuuban oo ay dabaylta bari gubtay ayaa ka soo baxay iyaga ka dib. ⁷ Madaxii dhuubnaa ayaa liqay toddobadii madax ee buurnaaday. Markaasaa Fircoon toosay, oo waxay ahayd riyo. ⁸ Subaxdii, naftiisii ayaa dhibtay, markaasuu u yeedhay saaxiirintii iyo ragii caqliga lahaa oo dhan ee Masar. Fircoon wuxuu ku sheegay riyooyinkiisii, laakiinse

midkoodna ma uusan fasiri karin. ⁹ Markaasaa madaxdii saqiirku Fircoon la hadlay, isagoo leh, “Maanta waxaan xusuustay khaladaadkaygii.”¹⁰ Fircoon wuxuu iga xanaaqay addoommadiisa, wuxuuna igu xabbisay guriga taliyaha ilaalada, aniga iyo madaxdii dubihii. ¹¹ Waxaan ku riyoonay habeenkii oo dhan, oo riyo kasta waxay lahayd fasiraaddeeda. ¹² Waxaa nala joogay nin dhalinyaro ah oo Cibraani ah, oo ahaa addoonkii taliyaha ilaalada. Waxaan u sheegnay riyooyinkayagii, wuuna noo fasiray, isagoo nin kasta u fasiray riyadiisii. ¹³ Waxyaabihii uu fasiray waa sidaas oo kale: aniga waxaa la i soo celiyey jagadaydii, ninkii kalena waa la deldelay.”¹⁴ Markaasaa Fircoon u soo diray Yuusuf, oo si degdeg ah ayaa looga soo saaray xabsigii. Markuu xiiray oo dharkiisii beddelay, ayuu Fircoon hortiiisa yimid. ¹⁵ Fircoon wuxuu ku yidhi Yuusuf, “Waxaan ku riyooday riyo, mana jiro mid fasiri kara. Laakiin waxaan maqlay in aad riyo fasiri karto.”¹⁶ Yuusuf wuxuu ugu jawaabay Fircoon, “Ma aha aniga; Eebbe ayaa Fircoon siin doona jawaab nabad ah.”¹⁷ Fircoon wuxuu Yuusuf ku yidhi, “Riyadaydii, waxaan ku taagnaa webiga Niil agtiisa, ¹⁸ markii toddoba sac oo buuran oo qurux badan ay ka soo baxeen webiga oo daaqeen cawska doogga ah. ¹⁹ Markaasaa toddoba sac oo kale oo xunxun oo aad u dhuuban, oo aan waligay arag dhulka Masar oo dhan, ka daba baxeen. ²⁰ Saciihii dhuubnaa oo xunxumaa ayaa cunay toddobadii sac ee buurnaaday ee ugu horreeyey. ²¹ Laakiin markay cuneen, qofna ma garan karin inay sidaas sameeyeen; weli waxay u ekaayeen sidii hore oo xunxun. Markaasaan toosay. ²² Riyadaydii, waxaan kaloo arkay toddoba madax oo hadhuudh oo buuxa oo wanaagsan oo ka soo baxay hal baadiyaha. ²³ Markaasaa toddoba madax oo kale oo engegan, dhuuban, oo ay dabaylta bari gubtay ka soo baxay iyaga ka dib. ²⁴ Madaxii dhuubnaa ayaa liqay toddobadii madax ee wanaagsan. Waxaan u sheegay saaxiirintii, laakiin midkoodna ma sharxi karin.”²⁵ Markaasaa Yuusuf wuxuu Fircoon ku yidhi, “Riyooyinkii Fircoon waa isku mid. Eebbe ayaa Fircoon tusay wuxuu damacsan yahay inuu sameeyo. ²⁶ Toddobadii sac ee wanaagsan waa toddoba sano, iyo toddobadii madax ee wanaagsan waa toddoba sano; waa isku mid riyo. ²⁷ Toddobadii sac ee dhuubnaa oo xunxumaa ee ka daba baxay waa toddoba sano, iyo sidoo kale toddobadii madax ee aan qiimaha lahayn ee ay dabaylta bari gubtay: waa toddoba sano oo abaar ah. ²⁸ Sidaas oo kale ayaan

Fircoon ku idhi: Eebbe ayaa Fircoon tusay wuxuu damacsan yahay inuu sameeyo. ²⁹ Toddoba sano oo barwaaqo weyn ah ayaa imanaya, oo dhulka Masar oo dhan, ³⁰ laakiin toddoba sano oo abaar ah ayaa ka daba imanaya. Markaasaa barwaaqadii Masar oo dhan la illoobi doonaa, oo abaartu dhulka ayay baabbi'in doontaa. ³¹ Barwaaqadii dhulka ayaa ka bixi doonta xusuusta sababtoo ah abaarta ka dambaysa ayaa aad u daran. ³² Sababta riyada loogu siiyey Fircoon laba qaab waa in arrinta si adag loo go'aamiyey Eebbe, oo uu dhawaan fulin doono. ³³ Haddaba Fircoon ha raadiyo nin caqli leh oo xigmad leh oo ha u dhiibo maamulka dhulka Masar. ³⁴ Fircoon ha magacaabo kormeerayaal dhulka oo dhan oo ha qaado shantii meelood oo mid ka mid ah dalagga Masar intii toddobada sano ee barwaaqada. ³⁵ Waxay ururin doonaan cuntada sannadahan wanaagsan ee imanaya oo ha kaydiyaan hadhuudhka oo dhan oo ha ku hayaan magaalooyinka cuntada. ³⁶ Cuntadan waa in loo hayaan kayd ahaan dalka, si loo isticmaalo intii toddobada sano ee abaarta oo Masar ku soo fool leh, si aan dalka loo baabbi'in abaarta." ³⁷ Qorshuhu wuxuu u muuqday mid wanaagsan Fircoon iyo dhammaan saraakiishiisii. ³⁸ Markaasaa Fircoon weyddiiyey iyaga, "Ma heli karnaa nin sidan oo kale leh, mid leh ruuxa Eebbe?" ³⁹ Markaasaa Fircoon wuxuu Yuusuf ku yidhi, "Maadaama Eebbe kuu muujiyey waxyaalahan oo dhan, ma jiro mid adiga la mid ah oo caqli leh oo xigmad leh. ⁴⁰ Adiga ayaa maamuli doona gurigayga, oo dadkayga oo dhan waxay raaci doonaan amarradaada. Kaliya marka laga hadlayo carshiga ayaan kaa weynaan doonaa." ⁴¹ Markaasaa Fircoon wuxuu Yuusuf ku yidhi, "Waxaan halkan ku magacaabayaa inaad maamusho dhulka Masar oo dhan." ⁴² Markaasaa Fircoon ka qaaday faraantiisii shaabadaynta oo gashaday far Yuusuf. Wuxuu u geliyey dhar wanaagsan oo xariir ah oo wuxuu ku qurxiyey silsilad dahab ah oo qoortiisa ku wareegsan. ⁴³ Wuxuu ku kaxeeyey gaadhigiisii labaad, dadkuna waxay ku qayliyeen hortiisa, "Jilba dhiga!" Sidaasuu ku maamulay dhulka Masar oo dhan. ⁴⁴ Markaasaa Fircoon Yuusuf ku yidhi, "Anigu waxaan ahay Fircoon, laakiin adiga la'aantaa, qofna waxba ma samayn doono Masar oo dhan." ⁴⁵ Fircoon wuxuu Yuusuf siiyey magaca Safenat-Paneah wuxuuna siiyey Asenat, gabadhii Fotiifera, wadaadka On, inay noqoto naagtiisa. Yuusufna wuxuu socdaalay dhulka Masar oo dhan. ⁴⁶ Yuusuf wuxuu jiray soddon sano markii uu bilaabay inuu u adeego

Fircoon, boqorkii Masar. Yuusufna wuxuu ka baxay Fircoon hortiisa oo wuxuu socdaalay Masar oo dhan. ⁴⁷ Intii toddobada sano ee barwaaqada, dhulku wuxuu soo saaray si wanaagsan. ⁴⁸ Yuusuf wuxuu ururiyey cuntadii oo dhan ee la soo saaray intii toddobada sano ee barwaaqada ee Masar oo wuxuu ku kaydiyey magaalooyinka. Magaalo kasta wuxuu ku kaydiyey cuntadii laga soo saaray beeraha ku wareegsan. ⁴⁹ Yuusuf wuxuu kaydiyey tiro aad u badan oo hadhuudh ah, sida ciidda badda; waxay ahayd mid aad u badan oo uu joojiyey cabbirkeeda sababtoo ah waxay ahayd mid aan la qiyaasi karin. ⁵⁰ Kahor intaan sannadihii abaarta iman, Yuusuf wuxuu lahaa laba wiil oo uu dhalay Asenat, gabadhii Fotiifera, wadaadka On. ⁵¹ Yuusuf wuxuu magac u bixiyey curadkiisii Manaaseh oo wuxuu yidhi, "Sababtoo ah Eebbe ayaa iga dhigay inaan illoobo dhibaataadaydii oo dhan iyo reerkii aabbahay." ⁵² Wiilkii labaad wuxuu magac u bixiyey Efrayim oo wuxuu yidhi, "Sababtoo ah Eebbe ayaa iga dhigay mid miro badan dhulka dhibaataadayda." ⁵³ Toddobadii sano ee barwaaqada ee Masar ayaa dhammaaday, ⁵⁴ oo toddobadii sano ee abaarta ayaa bilaabmay, sida Yuusuf sheegay. Abaartu waxay ka jirtay dhulalka kale oo dhan, laakiin dhulka Masar oo dhan, waxaa jiray cunto. ⁵⁵ Markii Masar oo dhan ay dareemeen abaarta, dadku waxay u qayliyeen Fircoon cunto. Markaasaa Fircoon wuxuu ku amray Masriyiintii oo dhan, "Tag Yuusuf oo samee wuxuu kuu sheego." ⁵⁶ Markii abaartu ku fiday dalka oo dhan, Yuusuf wuxuu furay bakhaaradii oo dhan oo wuxuu iibiye hadhuudhka Masriyiinta, waayo abaartu waxay ahayd mid aad u daran Masar oo dhan. ⁵⁷ Dadka adduunka oo dhan ayaa u yimid Masar inay ka iibsadaan hadhuudhka Yuusuf, sababtoo ah abaartu waxay ahayd mid aad u daran meel kasta.

42 Markii Yacquub ogaaday in masago ku jiro Masar, wuxuu ku yidhi wiilashiisii, "Maxaad isugu eegaysaan?" ² Wuxuu raaciyey, "Waxaan maqlay in masago ku jiro Masar. Halkaas u dhaadhaca oo wax noo soo iibiya, si aan u noolaano oo aanan u dhiman." ³ Sidaas daraaddeed, tobankii walaalaha Yuusuf waxay u safreen Masar si ay masago u iibsadaan. ⁴ Si kastaba ha ahaatee, Yacquub ma uusan dirin Benyaamiin, walaalkii Yuusuf, kuwa kale la socda, waayo, wuxuu ka cabsaday in waxyeello soo gaadho. ⁵ Sidaas daraaddeed, wiilashii Israa'iil waxay ka mid ahaayeen kuwii tegey si ay masago u iibsadaan, waayo, abaartu

Bilowgii

waxay sidoo kale ka jirtay dalka Kancan. ⁶ Yuusuf wuxuu ahaa taliyaha dalka, kii dadka oo dhan masagada u iibin jiray. Markii walaalihii Yuusuf yimaadeen, waxay u sujuudeen iyagoo wejiyadooda dhulka saaran. ⁷ Markuu arkay walaalihii, Yuusuf wuu aqoonsaday, laakiin isagu qariyey oo si kulul ula hadlay. “Xaggee ka timaadeen?” ayuu weydiyey. “Dhulka Kancan,” ayay ku jawaabeen, “si aan cunto u soo iibsanno.” ⁸ Yuusuf wuu aqoonsaday walaalihii, laakiin iyagu ma aysan garanayn isaga. ⁹ Yuusuf wuxuu xusuustay riyooyinkii uu iyaga ka lahaa oo wuxuu ku yidhi, “Waxaad tihiin basaasiin! Waxaad timaadeen inaad aragtaan meesha dalkeenna aan la ilaalin.” ¹⁰ Waxay ku jawaabeen, “Maya, sayidkaygiyow. Annagu, addoommadaadii, waxaan u nimid inaan cunto soo iibsanno. ¹¹ Annagu waxaan nahay wiilal nin keliya. Annagu waxaan nahay dad daacad ah, ma nihin basaasiin.” ¹² Laakiin wuu ku adkaystay, “Maya, waxaad timaadeen inaad aragtaan meesha dalkeenna aan la ilaalin.” ¹³ Waxay ku jawaabeen, “Addoommadaadii waa laba iyo toban walaalo ah, wiilal nin keliya oo Kancan jooga. Kan ugu yar wuxuu la joogaa aabbahayaga, midna ma jiro.” ¹⁴ Yuusuf wuxuu ku yidhi, “Sidaan idiin sheegay: waxaad tihiin basaasiin! ¹⁵ Sidan ayaa laydinku tijaabin doonaa: nolosha Fircoon, meeshan kama dhaqaaqi doontaan ilaa walaalkiinna ugu yar halkan yimaado. ¹⁶ Midkiin ha tago oo walaalkiinna ha keeno; inta kale waa la xidhayaa, si erayadiinna loo tijaabiyo in la arko haddii aad run sheegaysaan. Haddii kale, nolosha Fircoon, waxaad tihiin basaasiin!” ¹⁷ Markaasuu dhammaantood saddex maalmood xidhay. ¹⁸ Maalintii saddexaad, Yuusuf wuxuu ku yidhi, “Sidan sameeya oo waad noolaan doontaan, waayo, waxaan xushmad u hayaa Eebbe: ¹⁹ Haddii aad tihiin dad daacad ah, midkiin ha sii joogo xabsiga, inta kale tag oo masago u qaada reerhiinna gaajaysan. ²⁰ Laakiin waa inaad ii keentaan walaalkiinna ugu yar, si erayadiinna loo xaqiijiyo oo aydnaan u dhiman.” Waxayna ku heshiiyeen inay sidaas sameeyaan. ²¹ Waxay isku yidhaahdeen, “Dhab ahaan waxaa nalloo ciqaabayaa walaalkeen. Waxaan aragnay dhibkiisa markuu na baryayey, laakiin ma aanan dhegaysan; taasina waa sababta dhibkan nagu soo dhacay.” ²² Re’uuben ayaa ku jawaabay, “Miyaan ku idhi ha ka dembaabina wiilka? Laakiin ma aad dhegaysan! Hadda waxaa loo baahan yahay caddaalad dhiigiisa.” ²³ Ma aysan ogeyn in Yuusuf fahmi karo, maadaama uu adeegsanayey

turjumaan. ²⁴ Yuusuf wuu ka jeestay oo ooyey, laakiin markaasuu ku soo noqday oo mar kale la hadlay. Wuxuu ka qaatay Simecoon oo hortooda ku xidhay. ²⁵ Yuusuf wuxuu amray in boorsooyinkooda lagu buuxiyo masago, lacagtiina mid kasta dib loogu celiyo kiishkiisa, iyo in sahay loo siiyo safarkooda. Sidaas ayaa loogu sameeyey. ²⁶ Waxay masagadii ku raran jireen dameerahooda oo way dhaqaaqeen. ²⁷ Meeshii ay ku hakadeen habeenkii, midkood ayaa furay kiishkiisa si uu dameerkiisa u quudiyo, wuxuuna arkay lacagtiisii oo ku jirta afka kiishkiisa. ²⁸ “Lacagtaydii waa la soo celiyey,” ayuu ku yidhi walaalihii. “Waa ku jirtaa kiishkayga.” Galbiyadoodii way daciifeen, waxayna isu jeesteen iyagoo gariiraya, iyagoo leh, “Maxay tahay waxa Eebbe nagu sameeyey?” ²⁹ Markay ku noqdeen aabbahood Yacquub oo jooga dalka Kancan, waxay u sheegeen wixii ku dhacay, iyagoo leh, ³⁰ “Ninkii dalka taliyaha ka ahaa wuxuu nala hadlay si kulul oo wuxuu noo arkay sidii basaasiinta dalka. ³¹ Si kastaba ha ahaatee, waxaan ku adkaynay, ‘Annagu waxaan nahay dad daacad ah; ma nihin basaasiin. ³² Annagu waxaan nahay laba iyo toban walaalo ah, wiilal aabbe keliya. Mid ma jiro, kan ugu yaraana wuxuu la joogaa aabbahayaga oo jooga Kancan.’ ³³ Markaasaa ninkii dalka taliyaha ka ahaa wuxuu noo sheegay, ‘Sidan ayaan ku ogaan doonaa inaad tihiin dad daacad ah: midkiin iga taga oo walaalkiinna halkan ila joog, masago u qaada reerhiinna gaajaysan, oo taga. ³⁴ Laakiin ii keenaa walaalkiinna ugu yar si aan u ogaado inaad ma nihin basaasiin laakiin aad tihiin dad daacad ah. Markaasaan walaalkiinna idiin soo celin doonaa, oo waxaad ka ganacsan doontaan dalka.’” ³⁵ Markay boorsooyinkoodii faaruqinayeen, kiish lacag ah ayaa ku jiray kiishkiisa. Markay arkeen kiishashka lacagta, iyaga iyo aabbahoodba way cabsadeen. ³⁶ Aabbahood Yacquub wuxuu ku yidhi, “Waxaad iga qaaddeen carruurtaydii. Yuusuf ma jiro, Simecoon ma jiro, oo hadda waxaad rabtaan inaad Benyaamiin qaadataan. Wax walba way igu lid yihiin!” ³⁷ Re’uuben wuxuu ku yidhi aabbihiis, “Waxaad dili kartaa labadayda wiil haddii aanan kuu soo celin isaga. I sii isaga, oo waan kuu soo celin doonaa.” ³⁸ Laakiin Yacquub wuxuu yidhi, “Wiilkaygu ma raaci doono idinka; walaalkiis waa dhintay, isaguna keliya ayaa haray. Haddii waxyeello ku dhacdo safarka aad ku jirtaan, waxaad timahayga caddaaday ku soo dejin doontaan She’ool iyadoo murugo ah.”

Gaajadii ayaa weli aad ugu cuslayd dhulka. ² Markay dhammeeyeen sarreenkii ay ka keeneen Masar, aabbahood wuxuu ku yidhi, “Dib u noqda oo waxoogaa cunto ah noo soo iibsada.” ³ Yahuudah ayaa ku jawaabay, “Ninkii wuxuu nagu adkeeyey, ‘Wajigayga ma arki doontaan haddii walaalkiin aanu idinla socon.’” ⁴ Haddii aad ogolaato in walaalkayo nala socdo, waxaanu u degi doonaa oo cunto idiin soo iibin doonaa. ⁵ Laakiin haddii aadan dirin, ma degi doonno, waayo, ninkii wuxuu noo sheegay, ‘Wajigayga ma arki doontaan haddii walaalkiin aanu idinla socon.’” ⁶ Israaiil wuxuu weyddiiyey, “Maxaad dhibkan igu keenteen adinkoo ninka u sheegay inaad walaal kale leedihiin?” ⁷ Waxay yidhaahdeen, “Ninkii wuxuu na weyddiiyey si dhow annaga iyo qoyska, isagoo leh, ‘Aabbihiiin weli ma nool yahay? Walaal kale ma leedihiin?’ Waxaanu u jawaabnay su’aalihisii. Sidee baan ku ogaan karnaa inuu odhan doono, ‘Walaalkiinna halkan keena?’” ⁸ Markaasaa Yahuudah wuxuu ku yidhi aabbihis Israaiil, “Wiilka ila dir, waannu dhaqaaqi doonaa, si aynu, adiga, iyo carruurtayaduba u noolaano oo aanan u dhiman.” ⁹ Anigu waxaan shakhsi ahaan u dammaanad qaadayaa badbaadadiisa; waxaad igu qaban kartaa mas’uuliyadda. Haddii aanan soo celin oo aanan kuu soo bandhigin, waxaan xambaarsan doonaa dembiga weligay. ¹⁰ Haddii aanaan dib u dhicin, waxaanu hadda laba jeer tagnay oo soo noqon lahayn.” ¹¹ Markaasaa aabbahood Israaiil wuxuu yidhi, “Haddii ay sidaas tahay, markaas sidaan sameeya: qaata waxyaabaha ugu fiican ee dhulka oo ku rida boorsooyinkiinna oo ninka u qaada hadiyad—waxoogaa malmal ah, waxoogaa malab ah, qaar udgoon iyo myrrh, lowska pistachio, iyo lawska. ¹² Laba jibbaar lacagta qaata, oo lacagtii afka boorsooyinkiinna lagu soo celiyeyna soo celiya. Waxaa laga yaabaa inay ahayd ilduuf. ¹³ Walaalkiinna la qaata, oo ninka u noqda adinkoo aan dib u dhicin. ¹⁴ Eebbe Qaadirka ah ha idinku deeqsiyo ninka hortiisa, si uu idiin sii daayo walaalkiinna kale iyo Benyaamiin. Aniga, haddii aan waayo, waan waayaa.” ¹⁵ Markaasaa nimankii waxay qaateen hadiyadaha iyo laba jibbaar lacagta, iyo Benyaamiin sidoo kale. Waxay u dhaqaaqeen Masar oo hortii Yuusuf istaageen. ¹⁶ Markuu Yuusuf arkay Benyaamiin oo la socdo, wuxuu ku yidhi maamulaha gurigiisa, “Ragga gurigayga gee, xoolo gowrac oo cunto diyaari; waxay ila cuni doonaan duhurkii.” ¹⁷ Maamulihii wuxuu

sameeyey sidii Yuusuf ku amray oo wuxuu ragga geeyey guriga Yuusuf. ¹⁸ Raggii way baqeen markay la geeyey guriga Yuusuf. Waxay u maleeyeen, “Waxaa nala keenay lacagtii afka boorsooyinkayaga lagu soo celiyey markii hore. Wuxuu doonayaa inuu nagu soo weeraro, naga adkaado, oo na qabsado addoommo ahaan, iyo dameeradayada.” ¹⁹ Markaasay u tageen maamulihii Yuusuf oo la hadleen markay guriga albaabkiisa joogeen. ²⁰ Waxay yidhaahdeen, “Raalli noqo, sayidkayaga, runtii markii hore waxaan u soo degnay inaan cunto soo iibsanno. ²¹ Laakiin markaan gaarnay xeradayada, waxaan furnay boorsooyinkayaga oo waxaan ka helnay lacagtii nin walba afka boorsooyinkiisa—lacagteennii oo dhan. Sidaas darteed waxaan soo celinay lacagtii. ²² Waxaan kaloo soo qaadnay lacag dheeraad ah si aan cunto u soo iibsanno. Ma naqaan cidda lacagteennii boorsooyinkayaga ku ridday.” ²³ Maamulihii wuxuu yidhi, “Nabadgalyo ha idinla jirto; ha baqanina. Eebihiiin iyo Eebbe aabbihiiin ayaa idin siiyey khasnad boorsooyinkiinna; lacagtiinnii waan helay.” Markaasuu u soo saaray Simecoon. ²⁴ Maamulihii wuxuu ragga geeyey guriga Yuusuf, wuxuu siiyey biyo ay cagahooda ku dhaqaan, iyo caws dameeradooda. ²⁵ Waxay diyaariyeen hadiyadahoodii si ay ugu dhiibaan Yuusuf marka uu yimaado duhurkii, waayo, waxay maqleen inay halkaas ku cuni doonaan. ²⁶ Markuu Yuusuf guriga yimid, waxay u dhiibeen hadiyadihii ay guriga keeneen, oo waxay u sujuudeen dhulka hortiisa. ²⁷ Wuxuu weyddiiyey xaaladooda, oo wuxuu yidhi, “Aabbihiiin odayga ah, kan aad ka hadasheen, weli ma nool yahay?” ²⁸ Waxay ku jawaabeen, “Addoonkaaga aabbahayaga weli wuu nool yahay oo caafimaad qabaa.” Wayna u sujuudeen. ²⁹ Markuu eegay oo arkay walaalkiis Benyaamiin, wiilka hooyadiis, wuxuu weyddiiyey, “Kanu ma yahay walaalkiinna ugu yar, kii aad iga sheegteen?” Wuxuuna yidhi, “Eebbe ha kuu naxariisto, wiilkaygiyow.” ³⁰ Markuu aad ugu farxay aragtida walaalkiis, Yuusuf wuxuu dhaqso ugu baxay oo raadiyey meel uu ku ooyo. Wuxuu galay qolka gaarka ah oo halkaas ku ooyay. ³¹ Markuu wejigiisa dhaqay, ayuu dibadda u soo baxay oo is xakameeyey, wuxuuna yidhi, “Cuntada keena.” ³² Waxay u adeegteen isaga kaligiis, walaalihiis kaligood, iyo Masriyiintii la cuntay kaligood, maxaa yeelay, Masriyiintu ma cuni karaan Cibraaniyiinta, waayo, taas waa karaahiyo iyaga. ³³ Raggii waxaa la

fadhiisiyey hortiisa si waafaqsan da'dooda, laga bilaabo curadka ilaa kan ugu yar, waxayna is eegi jireen yaab. ³⁴ Markii qaybaha laga keenay miiska Yuusuf, qaybtii Benyaamiin waxay ahayd shan laab mid kasta oo kale. Sidaasay u cuneen oo u cabbeen si xor ah isaga la jirkiisa.

44 Yuusuf wuxuu ku amray wakiilkii gurigiisa, “Ragga kiishashkooda ku buuxi cunto intay qaadi karaan, oo lacagta nin kasta kiishkiisa korkiisa saar. ² Sidoo kale, koobkayga lacagta ah kiishka kan ugu yar korkiisa saar, oo lacagtiisii hadhuudhka la socota.” Wakiilkiina wuxuu sameeyey sidii Yuusuf ku amray. ³ Markay waagu beryey, ragga waxay u kaceen dameerahooda. ⁴ Waxay magaalada ka tageen oo aanay fogaan markii Yuusuf ku yidhi wakiilkiisii, “Raggaas si degdeg ah u raac, oo markaad la kulanto, weydii, ‘Maxaad wanaag ugu beddesheen xumaan?’ ⁵ Miyaanu ahayn koobka sayidkaygu ka cabbo oo u isticmaalo saadaalinta? Waxaad samayseen qalad.” ⁶ Markuu la kulmay, wuxuu u sheegay erayadan. ⁷ Waxay ugu jawaabeen, “Maxaa sayidkaygu erayadan u leeyahay? Addoommadaadu ha ka foggaadaan inay waxaas sameeyaan! ⁸ Xataa waxaan kuu soo celinay lacagtii aan ka helnay afafka kiishashkayaga oo ka timid Kancaan. Maxaynu lacag ama dahab uga xadi lahayn guriga sayidkaaga? ⁹ Haddii mid ka mid ah addoommadaada lagu helo, ha dhinto, annagana waxaan noqon doonaa addoommada sayidkayga.” ¹⁰ Wuxuu ku jawaabay, “Ha noqoto sidaad sheegtay. Kii lagu helo wuxuu noqon doonaa addoonkayga; inta kale way ka xor noqon doonaan eedda.” ¹¹ Nin kasta si degdeg ah ayuu kiishkiisii dhulka u dhigay oo furay. ¹² Wakiilkii wuxuu bilaabay inuu baadho, isagoo ka bilaabaya kii ugu weyn ilaa kii ugu yar, koobkiina waxaa laga helay kiishkii Benyaamiin. ¹³ Markaasay dharkoodii jeexjeexen murugo darteed. Nin kastaa dameerkiisii ayuu saaray, oo waxay ku noqdeen magaalada. ¹⁴ Markii Yahuudah iyo walaalihiis yimaadeen gurigii Yuusuf, weli wuu joogay, oo waxay hortiisa ku dheceen dhulka. ¹⁵ Yuusuf wuxuu weyddiiyey, “Maxay tahay falka aad samayseen? Miyaadan ogayn in nin aniga oo kale ah uu saadaalin karo?” ¹⁶ Yahuudah wuxuu ku jawaabay, “Maxaan ku dhihi karnaa sayidkayga? Sidee baan isu difaaci karnaa? Eebbe ayaa dembiga addoommadaada soo bandhigay. Haddaba waxaan nahay addoommada sayidkayga, annaga iyo kan koobka lagu helayba.” ¹⁷ Laakiin Yuusuf wuxuu yidhi,

“Ha iga foggaato inaan sidaas sameeyo. Keliya ninka koobka lagu helay ayaa noqon doona addoonkayga. Inta kale, ku noqda aabbihiiin nabadgelyo.” ¹⁸ Markaasaa Yahuudah u soo dhowaaday oo ku yidhi, “Fadlan, sayidkaygiyow, addoonkaagu ha ku hadlo eray kula hadal dhegahaaga, hana ka xanaaqin addoonkaaga, waayo waxaad la mid tahay Fircoon. ¹⁹ Sayidkaygu wuxuu weyddiiyey addoommadiisa, ‘Ma leedihiin aabbe ama walaal?’ ²⁰ Waxaan ugu jawaabnay, ‘Waxaan leennahay aabbe duq ah iyo wiil yar oo isaga u dhashay waayeelkiisii. Walaalkiis waa dhintay, isaguna waa keliya kan ka haray carruurtii hooyadiis, aabbihiiisna wuu jecel yahay.’ ²¹ Markaas baad ku tidhi addoommadaada, ‘Iisoo keena si aan u arko.’ ²² Waxaan u sheegnay sayidkayga, ‘Wiilku ma tagi karo aabbihiiis; haddii uu tago, aabbihiiis wuu dhiman lahaa.’ ²³ Laakiin waxaad ku tidhi addoommadaada, ‘Haddii walaalkiinna ugu yar aanu idinla imaan, ma arki doontaan wejigayga mar kale.’ ²⁴ Markii aan ku noqonay addoonkaaga aabbahay, waxaan u sheegnay wixii sayidkaygu yidhi. ²⁵ Aabbahay wuxuu nagu amray, ‘Ku noqda oo iibsada cunto yar oo dheeraad ah.’ ²⁶ Laakiin waxaan nidhi, ‘Ma tagi karno haddii walaalkayaga ugu yar aanu nala socon. Ma arki karno wejiga ninka haddii aanu nala socon.’ ²⁷ Addoonkaaga aabbahay wuxuu nagu adkeeyey, ‘Waad ogtihiin in naagtaydu ii dhashay laba wiil. ²⁸ Mid waa iga tagay, waxaana idhi, ‘Waa in la jeexjeexay.’ Tan iyo markaas ma aanan arkin. ²⁹ Haddii aad kan iga qaadataan oo waxyeello ku dhacdo, waxaad hoos u keeni doontaan madaxayga cawlan oo qabriga ku jira murugo.’ ³⁰ Hadda, haddii wiilku aanu nala socon markaan ku noqono addoonkaaga aabbahay, iyo haddii aabbahay, oo noloshiisu si dhow ugu xidhan tahay nolosha wiilka, ³¹ uu arko in wiilku aanu nala socon, wuu dhiman doonaa. Addoommadaaduna waxay hoos u keeni doonaan madaxayga cawlan ee aabbahay oo qabriga ku jira murugo. ³² Addoonkaagu wuxuu dammaanad qaaday badbaadada wiilka aabbahay, isagoo leh, ‘Haddii aanan soo celin, waxaan xambaarsanaan doonaa eedda aabbahay hortiisa cimrigayga oo dhan.’ ³³ Haddaba, fadlan ha ahaado addoonkaagu addoonka sayidkayga halkii wiilka, oo wiilku ha la noqdo walaalihiis. ³⁴ Sideen ugu noqon karaa aabbahay haddii wiilku aanu ila socon? Waxaan ka baqayaa inaan arko murugada ku dhici doonta aabbahay.”

45 Markaasaa Yuusuf is-xakamayn kari waayay intii hortiisa joogtay oo dhan, oo wuxuu ku dhawaaqay, “Dad oo dhan iga baxal!” Sidaas daraaddeed Yuusuf la joogin markii uu isku muujiyey walaalihiis. ² Wuxuu ooyay si aad u dheer oo Masriyiintii maqleen, warkuna wuxuu gaadhay gurigii Fircoon. ³ Yuusuf wuxuu ku yidhi walaalihiis, “Anigu waxaan ahay Yuusuf! Aabbahay weli ma nool yahay?” Laakiinse walaalihiis uma ay jawaabi karin, waayo, way ka baqeen hortiisa. ⁴ Markaasaa Yuusuf wuxuu ku yidhi walaalihiis, “Fadlan ii soo dhowaada.” Markay soo dhowaadeen, wuxuu yidhi, “Anigu waxaan ahay walaalkiina Yuusuf, kii aad u iibiseen Masar. ⁵ Haddaba, ha murugoonina ama ha is-cadhaysiinina inaad i iibiseen halkan, maxaa yeelay, Eebbe ayaa ii soo diray inaan nolosha idin sii hayo. ⁶ Waayo, abaartu waxay dalka ku jirtay laba sannadood, welina waxaa hadhay shan sannadood oo aan wax beeris ama goosasho ah jiri doonin. ⁷ Eebbe ayaa ii soo diray inaan dhulka ku sii hayo dad hadhay oo aan noloshiinna ku badbaadiyo samatabbixin weyn. ⁸ Sidaas daraaddeed, idinku ma ahayn kuwa i soo diray halkan, laakiin Eebbe. Isagu wuxuu iga dhigay aabbe Fircoon, sayidkii gurigiisa oo dhan, iyo taliyaha Masar oo dhan. ⁹ Degdeg ugu noqda aabbahay oo ku dheh, ‘Kanu waa waxa wiilkaaga Yuusuf leeyahay: Eebbe wuxuu iga dhigay sayidka Masar oo dhan. I soo deg; ha raagin. ¹⁰ Waxaad ku noolaan doontaa dalka Gooshen oo aad ii dhowaan doontaa—adiga, carruurtaada iyo carruurta carruurtaada, adhigaaga iyo lo’daada, iyo waxa aad leedahay oo dhan. ¹¹ Waxaan ku siin doonaa halkaas, waayo, weli waxaa hadhay shan sannadood oo abaar ah, si aadan adiga iyo reerkaaga iyo waxa aad leedahay oo dhan u sabool noqon.’ ¹² Bal eega, indhihiinna iyo indhaha walaalkay Benyaamiin waxay arkaan inaan anigu idinla hadlayo. ¹³ Aabbahay uga warrama sharaftayda Masar oo dhan iyo wax kasta oo aad aragteen. Aabbahayna halkan si degdeg ah u keena.” ¹⁴ Markaasuu laabta u qabtay walaalkiis Benyaamiin oo ooyay, Benyaamiinna wuxuu ooyay garabkiisa. ¹⁵ Wuxuu dhunkaday walaalihiis oo dhan oo ku dul ooyay. Intaa dabadeedna, walaalihiis way la hadleen. ¹⁶ Markii warkii gaadhay gurigii Fircoon in walaalihii Yuusuf yimaadeen, Fircoon iyo addoommadiisaba way ku farxeen. ¹⁷ Fircoon wuxuu Yuusuf ku amray, “Walaalahaaga u sheeg, ‘Kanu waa waxa aad samayn doontaan: Xoolihiinna ku rarta oo ku noqda dalka Kancaan, ¹⁸ oo aabbihiin iyo

reerhiinna ii keena. Waxaan idin siin doonaa dhulka Masar ugu wanaagsan, oo waxaad ku raaxaysan doontaan barwaaqada dhulka.’ ¹⁹ Waxaa kaloo laydin amray, ‘Kanu waa waxa aad samayn doontaan: Qaata gaadiid Masar ah oo u qaada carruurtiinna iyo naaghiinna, aabbihiinna keena oo kaalaya. ²⁰ Ha ka welwelina alaabtiiinna, waayo, waxa ugu wanaagsan dhulka Masar waa idinka.’” ²¹ Wiilashii Israa’iil sidaasay yeeleen. Yuusuf wuxuu siiyey gaadiid, sidii Fircoon ku amray, wuxuuna kaloo siiyey sahay safarka. ²² Mid kasta wuxuu siiyey dhar isbeddel ah, laakiin Benyaamiin wuxuu siiyey saddex boqol oo lacag ah iyo shan dhar isbeddel ah. ²³ Aabbihiis wuxuu u diray waxyaalahan soo socda: toban dameer oo raray waxyaalihii ugu wanaagsanaa Masar, iyo toban dameerood oo dhedig ah oo raray hadhuudh, kibis, iyo sahay safarka. ²⁴ Wuxuu diray walaalihiis, oo markay tageen, wuxuu ku yidhi, “Ha isku murmina jidka!” ²⁵ Waxay ka tageen Masar oo waxay yimaadeen aabbahood Yacquub oo ku sugan dalka Kancaan. ²⁶ Waxay ku yidhaahdeen, “Yuusuf weli waa nool yahay, oo runtii waa taliyaha Masar oo dhan.” Yacquubna wuu yaabay, waayo, ma rumaysan. ²⁷ Laakiin markay u sheegeen hadalladii oo dhan ee Yuusuf kula hadlay, oo markuu arkay gaadiidkii Yuusuf u soo diray inuu ku qaado, ruuxii aabbahood Yacquub wuu soo noolaaday. ²⁸ Markaasaa Israa’iil wuxuu yidhi, “Tani waa igu filan tahay; wiilkeygii Yuusuf weli waa nool yahay. Waan tegi doonaa oo waan arki doonaa intuuhan dhiman.”

46 Markaasaa Israa’iil wuxuu u ambaxay isaga oo wata dhammaan alaabtisiisii, oo markuu yimid Bey’er-sheba, ayuu allabariyo u bixiyey Eebihii aabbihiis Isxaaq. ² Oo Eebbe ayaa Israa’iil ugu hadlay aragti habeenkii, isagoo leh, “Yacquub, Yacquub.” Oo isna wuxuu ku jawaabay, “Halkan ayaan joogaa.” ³ Eebbe wuxuu yidhi, “Anigu waxaan ahay Eebbe, Eebihii aabbahaa. Ha ka baqin inaad Masar u degto, waayo, halkaas ayaan kaa dhigi doonaa quruun weyn. ⁴ Anigu waan kula degi doonaa Masar, oo hubaal waan kuu soo celin doonaa mar kale. Yuusufna isagaa indhahaaga xidhaya.” ⁵ Markaasaa Yacquub ka tegey Bey’er-sheba, oo wiilashii Israa’iil waxay aabbahood Yacquub, carruurtoodii, iyo naaghoodii ku qaadeen gaadhifarasyo Fircoon u soo diray isaga. ⁶ Waxay qaateen xoolahoodii iyo alaabtoodii, oo ay ku kasbadeen Kancaan, oo waxay u tageen Masar, Yacquub iyo farcankiisii oo dhan: ⁷ Wiilashii iyo

wiilashii wiilashiisa, gabdhihiisii iyo gabdhihi wiilashiisa—dhammaan farcankiisii ayuu la geeyey Masar. ⁸ Kuwanu waa magacyadii wiilashii Israa'iil ee u tegey Masar, Yacquub iyo wiilashiisii: Re'uuben, curadkii Yacquub. ⁹ Re'uuben wuxuu dhalay wiilal la odhan jiray Xanokh, Falluu, Xesroon, iyo Karmi. ¹⁰ Wiilashii Simecoon: Yemu'u'eel, Yaamiin, Ohad, Yaakiin, Soohar, iyo Sha'uul, oo hooyadiis ahayd Kancaaniyad. ¹¹ Wiilashii Laawi waxaa la odhan jiray Gershoon, Qohaad, iyo Merarii. ¹² Wiilashii Yahuudah: Eer, Oonan, Sheelaah, Feres, iyo Serax (laakiinse Eer iyo Oonan waxay ku dhinteen dalka Kancaan). Wiilashii Feres waxay ahaayeen Xesroon iyo Xaamuul. ¹³ Wiilashii Isaskaar: Toolaac, Fuwaah, Yoob, iyo Shimroon. ¹⁴ Wiilashii Sebulun waxaa la odhan jiray Sered, Eeloon, iyo Yaxle'eel. ¹⁵ Kuwanu waxay ahaayeen wiilashii Laa'ya u dhashay Yacquub ee ku dhashay Paddan-aram, iyo gabadhiisii Dinaa. Dhammaan wiilashiisii iyo gabdhihiisii waxay ahaayeen saddex iyo soddon. ¹⁶ Kuwanu waxay ahaayeen wiilashii Gaad: Sifiyon, Xaggi, Shuuni, Esbon, Eeri, Aroodi, iyo Are'eli. ¹⁷ Wiilashii Aasher: Imnaah, Ishwaah, Ishwi, iyo Bericaah, iyo walaashood Serax. Wiilashii Bericaah: Xeber iyo Malki'eel. ¹⁸ Kuwanu waxay ahaayeen carruurtii Yacquub uu ka dhalay Silfaah, oo Laabaan u siiyey gabadhiisii Laa'ya—afar iyo toban dhammaantood. ¹⁹ Raaxayl, naagtii Yacquub, waxay u dhashay Yuusuf iyo Benyaamiin. ²⁰ Masar, Yuusuf wuxuu lahaa laba wiil, Manaseh iyo Efrayim, oo uu dhalay Aasennad, gabadhihi Fofiiferaah, wadaadkii Oon. ²¹ Wiilashii Benyaamiin: Belaah, Bekher, Ashbel, Geera, Naacmaan, Exii, Roosh, Muuppiim, Xuppiim, iyo Aard. ²² Kuwanu waxay ahaayeen carruurtii Raaxayl ee Yacquub u dhashay—afar iyo toban dhammaantood. ²³ Wiilkii Daan waxaa la odhan jiray Xushiim. ²⁴ Wiilashii Naftaali waxaa la odhan jiray Yaxse'eel, Guuni, Yeeseer, iyo Shilleem. ²⁵ Kuwanu waxay ahaayeen wiilashii Yacquub uu ka dhalay Bilhaah, oo Laabaan u siiyey gabadhiisii Raaxayl—toddoba dhammaantood. ²⁶ Dhammaan dadkii Yacquub la lahaa ee u tegey Masar, farcankiisii tooska ahaa, iyada oo aan lagu darin naagihii wiilashii Yacquub, waxay ahaayeen lixdan iyo lix dhammaantood. ²⁷ Labadii wiil ee Yuusuf ku dhashay Masar, dhammaan dadkii reer Yacquub ee u tegey Masar waxay ahaayeen toddobaatan dhammaantood. ²⁸ Yacquub wuxuu Yahuudah u diray hortiisa Yuusuf si uu u helo jidka Gosen. Markay yimaadeen gobolka Gosen, ²⁹

Yuusuf wuxuu diyaariyey gaadhifaraskiisii oo wuxuu u tegey Gosen si uu ula kulmo aabbihis Israa'iil. Markii uu hortiisa soo muuqday, ayuu ku dhunkaday oo ooyay muddo dheer. ³⁰ Israa'iil wuxuu ku yidhi Yuusuf, "Hadda diyaar baan u ahay inaan dhinto, anigoo arkay inaan kuu nool yahay." ³¹ Yuusuf wuxuu ku yidhi walaalihiis iyo reer aabbihis, "Waxaan u kici doonaa oo la hadli doonaa Fircoon, oo waxaan ku odhan doonaa, 'Walaalahay iyo reer aabbahay, oo ku noolaa Kancaan, waxay ii yimaadeen. ³² Raggu waa adhijirro; waxay xanaaneyn jireen xoolaha, oo waxay la yimaadeen idahoodii, lo'doodii, iyo wax walba oo ay leeyihiin.' ³³ Markuu Fircoon idiin yeedho oo idin weyddiiyo, 'Maxay yihiin shaqadiinnu?' ³⁴ waxaad ku tidhaahdaan, 'Addoommadaadu waxay xanaaneyn jireen xoolaha tan iyo yaraantayadii ilaa hadda, sida aabbayaasheenna.' Tani waxay idinku ogolaan doontaa inaad degganaataan gobolka Gosen, waayo, adhijirro oo dhan waxay u neceb yihiin Masriyiinta."

47 Yuusuf wuxuu u tegey Fircoon oo ku yidhi, "Aabbahay iyo walaalahay, iyaga iyo adhigooda, lo'dooda, iyo wixii ay leeyihiin oo dhan, waxay ka yimaadeen Kancaan, oo haatan waxay joogaan Gooshen." ² Wuxuu doortay shan ka mid ah walaalihiis si uu Fircoon hortisa ugu soo bandhigo. ³ Fircoon wuxuu weyddiiyey iyaga, "Waa maxay shaqadiinnu?" Waxay ugu jawaabeen, "Addoommadaadu waa adhijirro, sidii awowayaasheenba ahaayeen." ⁴ Waxay sii wateen, "Waxaan u nimid inaan halkan ku sii noolaano waqti gaaban, waayo, abaarta Kancaan waa daran tahay oo ma jiro daaqsin adhigayaga. Fadlan u oggoolow addoommadaada inay degaan Gooshen." ⁵ Fircoon wuxuu la hadlay Yuusuf, "Aabbahaa iyo walaalahaa way kuu yimaadeen. ⁶ Dhulka Masar waa adigaaga; qoyskaaga deji qaybta ugu fiican ee dhulka. Ha degaan Gooshen. Haddii midkoodna uu karti leeyahay, ka dhig inuu xoolahayga mas'uul ka noqdo." ⁷ Markaasaa Yuusuf wuxuu aabbihis Yacquub u keenay Fircoon, Yacquubna wuxuu barakeeyey Fircoon. ⁸ Fircoon wuxuu weyddiiyey Yacquub, "Imisa sano ayaad nooshahay?" ⁹ Yacquub wuxuu ugu jawaabay, "Sannadaha socdaalkaygu waa 130. Sannadahaygu waa yaraayeen oo dhib badnaayeen, mana gaarin cimrigii awowayaasheen intii ay socdaalka ku jireen." ¹⁰ Yacquub wuxuu mar kale barakeeyey Fircoon oo ka tegey hortiisa. ¹¹ Yuusuf wuxuu aabbihis iyo walaalihiis ku dejiyey Masar, isagoo siiyey hanti qaybta ugu fiican ee

dhulka, gobolka Raamesees, sida Fircoon amray.¹² Yuusuf wuxuu sidoo kale raashin siiyey aabbiihiis, walaalihiis, iyo dhammaan reer aabbiihiis, iyadoo loo eegayo tirada dadka ku tiirsan.¹³ Ma jirin raashin gobolka oo dhan sababtoo ah abaarta oo aad u daran; Masar iyo Kancaan way la ildarnaayeen.¹⁴ Yuusuf wuxuu soo ururiyey lacagtii oo dhan ee laga helay Masar iyo Kancaan beddelkii sarreenka, wuxuuna keenay guriga Fircoon.¹⁵ Markii lacagtii Masar iyo Kancaan dhammaatay, Masriyiintii waxay u yimaadeen Yuusuf, iyagoo leh, “Na sii raashin. Maxaan hortaada ugu halaagsannaa? Lacagtii waa dhammaatay.”¹⁶ Yuusuf wuxuu ugu jawaabay, “Keena xoolihiinna, oo waxaan idiin siin doonaa raashin beddelkooda, tan iyo markii lacagtiinnii dhammaatay.”¹⁷ Waxay u keeneen xoolahoodii Yuusuf, isna wuxuu siiyey raashin beddelkii fardahooda, idahooda, riyaaha, lo'da, iyo dameeraha. Wuxuu sannadkaas ku nooleeyey raashin xoolahooda.¹⁸ Markii sannadkaas dhammaaday, waxay sannadkii xigay u yimaadeen oo yidhaahdeen, “Ma qarin karno sayidkayaga in lacagtiinnii dhammaatay iyo xoolihiinna ay adiga kuu yihiin. Waxba nooma harin sayidkayaga mooyee jidhkayaga iyo dhulkeenna.”¹⁹ Maxaan hortaada ugu halaagsannaa, annaga iyo dhulkeenna? Iibso annaga iyo dhulkeenna beddelkii raashin, oo waxaan noqon doonaa addoommada Fircoon. Na sii abuur si aan u noolaano oo aanan u dhiman, iyo si dhulku uusan u noqon cidla.”²⁰ Yuusuf wuxuu dhulka oo dhan ee Masar u iibsaday Fircoon. Masriyiintii oo dhammu waxay iibiyeen beerahooda sababtoo ah abaarta oo aad u daran, dhulkuna wuxuu noqday Fircoon.²¹ Yuusuf wuxuu dadka u raray magaalooyinka laga bilaabo hal daraf oo Masar ah ilaa darafka kale.²² Si kastaba ha ahaatee, ma iibsano dhulka wadaaddada, maaddaama ay ka helaan qayb joogto ah Fircoon oo ay ku noolaadaan, sidaas darteed ma aysan iibin dhulkooda.²³ Yuusuf wuxuu dadka ku yidhi, “Maanta waxaan idinka iibsaday idinka iyo dhulkiinnaba Fircoon. Halkan waxaa idiin yaal abuur si aad dhulka u beertaan.”²⁴ Marka la goosto, waxaad shan meelood oo meel u siin doontaan Fircoon, afarta meelood ee kalena waxay idiin ahaan doonaan abuurka beeraha iyo raashin idinka, reerihinna, iyo carruurtiinna.”²⁵ Waxay yidhaahdeen, “Waad na badbaadisay! Waxaan rajaynaynaa inaan ka helno raalli ahaansho indhaha sayidkayaga; waxaan noqon doonaa addoommada Fircoon.”²⁶ Yuusuf wuxuu

dejiyey sharci ku saabsan dhulka Masar, oo weli maanta jira, in shan meelood oo meel oo wax soo saarka ah ay Fircoon leedahay. Kaliya dhulka wadaaddada ma noqon Fircoon.²⁷ Reer binu Israa'iil waxay degeen Masar, gobolka Gooshen. Waxay heleen hanti oo aad u barwaaqoobeen, aadna u bateen.²⁸ Yacquub wuxuu ku noolaa Masar toddoba iyo toban sano, cimrigiisuna wuxuu ahaa 147 sano.²⁹ Markii waqtigii Israa'iil u dhiman lahaa soo dhowaaday, wuxuu u yeedhay wiilkiisii Yuusuf oo ku yidhi, “Haddii aan raalli ahaansho ka helay indhahaaga, gacantaada hoos geli bowdayga oo ballan qaad inaad i tusto naxariis iyo daacadnim. Ha i aasin Masar,³⁰ laakiin marka aan la nasto awoyayaashay, iga qaad Masar oo i aasin meesha ay ku aasan yihiin.” Yuusuf wuxuu yidhi, “Sidaad sheegtay ayaan yeeli doonaa.”³¹ “Ii dhaar,” Yacquub ku adkaystay. Sidaas darteed Yuusuf wuu u dhaartay, Israa'iina wuxuu caabuday isagoo ku tiirsan ulkiisa korkeed.

48 Markii waxyaalahaas dhaceen dabadeed, waxaa Yuusuf lagu soo wargeliyey, “Aabbahaa wuu xanuunsan yahay.” Sidaas darteed wuxuu la qaatay labadiisa wiil, Manaseh iyo Efrayim.² Markii Yacquub helay warka, “Wiilkaaga Yuusuf ayaa kuu yimid,” Israa'iil wuxuu isu ururiyey xooggiisa oo sariirta ayuu ku fadhiistay.³ Yacquub wuxuu Yuusuf ku yidhi, “Eebbe Qaadirka ah ayaa isoo muujiyey markaan joogay Luus oo ku taal dalka Kancaan, wuuna i barakeeyey,⁴ oo wuxuu igu yidhi, ‘Waxaan kaa dhigi doonaa mid miro badan oo aan tarankaaga badiyo. Waxaan kaa dhigi doonaa dad badan oo quruumo ah, oo waxaan dhulkan siin doonaa farcankaaga si ay u lahaadaan weligood.’⁵ “Hadda labadiina wiil oo kuu dhashay itaanan halkan iman oo Masar ku dhashay, waxay ahaan doonaan sidii anigoo leh; Efrayim iyo Manaseh waxay ahaan doonaan sidii Reuben iyo Simecoon.⁶ Carruurta kale ee kuu dhalata iyaga ka dib waxay ahaan doonaan adiga; waxaa lagu qori doonaa magacyada walaalahooda dhaxalkooda.⁷ Markii aan ka soo noqonayay Paddan, Raaxayl waxay ku dhimatay dalka Kancaan, anigoo murugo qaba, intii aan safarka ku jirnay, meel yar oo Efrad u jirta. Sidaas darteed waxaan ku aasay halkaas jidka Efrad” (taasoo ah Beytloxam).⁸ Markii uu arkay wiilasha Yuusuf, Israa'iil wuxuu weydiiyey, “Kuwani waa ayo?”⁹ Yuusuf wuxuu aabbiihiis ku yidhi, “Kuwani waa wiilashayda, oo Eebbe halkan igu siiyey.” Markaasaa

Israa'iil wuxuu yidhi, "Ii keen, fadlan, si aan u barakeeyo." ¹⁰ Hadda indhaha Israa'iil way daciifeen sababo la xiriira cimriga, wuuna ku dhawaaday inuu wax arki waayo. Sidaas darteed Yuusuf ayaa u soo dhoweeyey, aabbihiisna wuu dhunkaday oo ku habsaday. ¹¹ Israa'iil wuxuu Yuusuf ku yidhi, "Marnaba ma filayn inaan wejigaaga mar kale arko, haddana Eebbe wuxuu ii oggolaaday inaan carruurtaada arko." ¹² Yuusuf markaasaa ka qaaday jilibka Israa'iil oo wejigiisa dhulka ku foorarsaday. ¹³ Yuusuf wuxuu qaatay labadoodaba, Efrayim oo gacantiisa midig ku haysta oo u jeediyeey gacanta bidix ee Israa'iil, iyo Manaseh oo gacantiisa bidix ku haysta oo u jeediyeey gacanta midig ee Israa'iil, oo u soo dhoweeyey. ¹⁴ Laakiin Israa'iil wuxuu fidiyeey gacantiisa midig oo saaray madaxa Efrayim, oo ahaa kii yaraa, isagoo gacmihiisa isdhaafiyey, wuxuu gacantiisa bidix saaray madaxa Manaseh, in kastoo Manaseh ahaa curadka. ¹⁵ Markaasuu barakeeyey Yuusuf oo yidhi, "Eebbe oo aabayaashay Ibraahim iyo Isxaaq hor socdeen, Eebbe oo ahaa adhijirka noloshayda ilaa maanta, ¹⁶ malaa'igtii iga soo furtay shar kasta, ha barakeeyaan wiilasha. Magacayga ha ku sii waaro iyaga, iyo magacyada aabayaashay Ibraahim iyo Isxaaq; oo ha ku koraan dhulka sida dad badan." ¹⁷ Markii Yuusuf arkay aabbihiis oo gacantiisa midig saaray madaxa Efrayim, wuu ka xumaaday; sidaas darteed wuxuu qabtay gacanta aabbihiis si uu uga wareejiyo madaxa Efrayim oo saaro madaxa Manaseh. ¹⁸ Yuusuf wuxuu aabbihiis ku yidhi, "Fadlan, aabbow, kan waa curadka. Gacantaada midig saar madaxiisa." ¹⁹ Laakiin aabbihiis wuu diiday oo wuxuu yidhi, "Waan ogahay, wiilkaygiyow, waan ogahay. Isaguna wuxuu noqon doonaa dad, wuuna weynaan doonaa. Si kastaba ha ahaatee, walaalkiis ka yar ayaa ka sii weynaan doona, farcankiisuna wuxuu noqon doonaa quruumo badan." ²⁰ Wuxuu maalintaas ku barakeeyey, isagoo leh, "Adiga ayaa Israa'iil ku duceysan doontaa, isagoo leh, 'Eebbe ha kaa dhigo sida Efrayim iyo Manaseh.'" Sidaas ayuu Efrayim ka hor mariyey Manaseh. ²¹ Markaasaa Israa'iil wuxuu Yuusuf ku yidhi, "Waxaan ku dhowahay inaan dhinto, laakiin Eebbe wuu kula jiri doonaa oo wuxuu kugu soo celin doonaa dhulka aabayaashaa. ²² Waxaan ku siinayaa hal qayb oo ka badan walaalaha, taasoo aan ka qaatay reer Amor oo seeftayda iyo qaansadayda ku qaaday."

Markaasaa Yacquub wuxuu u yeedhay wiilashiisii oo ku yidhi, "Isugu kaalaya si aan idiin sheego wixii idinku dhici doona maalmaha soo socda." ² "Isugu kaalaya oo maqla, wiilashii Yacquub; dhegaysta Israa'iil, aabbihiin. ³ "Re'ubeen, waxaad tahay curadkaygii, xooggeyga iyo bilowgii xooggeyga, oo ku wanaagsan sharaf iyo awood. ⁴ Aan degganayn sida biyaha, ma wanaagsanaan doontid, waayo, waxaad fuushay sariirtii aabbahaa; waad nijaasaysay—wuxuu fuulay sariirtaydii. ⁵ "Simoon iyo Laawi waa walaalo; seefahoodu waa qalabyo xadgudub. ⁶ Naftaydu ha gelin taladooda; ammaantaydu ha ku midoobin ururkooda, waayo, cadhadooda waxay ku dileen dad, iyo is-yeelidooda waxay ku curyaamiyeen dibiyo. ⁷ Halaaggu ha ku dhaco cadhadooda, waayo, waa kulul tahay, iyo xanaaqooda, waayo, waa arxan daran tahay! Waxaan ku kala firdhin doonaa Yacquub, oo waxaan ku kala diri doonaa Israa'iil. ⁸ "Yahuudah, walaalaha way ku maamuusi doonaan; gacantaadu waxay ku jiri doontaa qoorta cadaawayaashaada; wiilasha aabbahaa way kuu sujuudi doonaan. ⁹ Yahuudah waa aar yar; ugaadhsiga, wiilkaygiyow, waad kacday. Wuxuu isku duuduubaa oo jifaa sida aar, iyo sida aar dumar—yaa ku dhiirrada inuu kiciyo? ¹⁰ Usha boqornimada kama tegi doonto Yahuudah, mana tegi doonto ulaha xukuma inta u dhexeysa cagihiiisa, ilaa uu yimaado kan ay u leedahay, oo adeecidda dadyowgu waxay ahaan doontaa isaga. ¹¹ Wuxuu dameerkiisa ku xiraa geedka canabka ah, iyo dameer yar oo la doortay laantiisa; dharkiisa wuxuu ku dhaqaayaa khamri, iyo dharkiisa dhiigga canabka. ¹² Indhihiisu waa ka dhalaal badan yihiin khamriga, ilkihiisuna waa ka caddaan badan yihiin caanaha. ¹³ "Sebulun wuxuu degi doonaa xeebta badda, oo wuxuu noqon doonaa meel maraakiibtu ku hoydaan; xuduudkiisuna wuxuu ku fidi doonaa dhanka Saydoon. ¹⁴ "Isakaarka wuxuu la mid yahay dameer xoog badan, oo ku nasanaya meelaha adhiga lagu hayo. ¹⁵ Markuu arkay in meeshii uu ku nasanayay ay wanaagsan tahay iyo in dhulku uu qurux badan yahay, ayuu garbihiisa u foorariyay inuu xamuul qaado, oo wuxuu noqday addoon shaqo qasab ah. ¹⁶ "Daan wuxuu xukumi doonaa dadkiisa sida mid ka mid ah qabiilooyinka Israa'iil. ¹⁷ Daan wuxuu noqon doonaa abeeso jidka dhinaciisa ah, iyo mas waddada dhinaceeda ah, oo qaniina cidhibta faraska si fuulihiiisu gadaal ugu dhaco. ¹⁸ "Samatabbixintaada ayaan sugayaa, Eebbow. ¹⁹ "Gaad waxaa weerari

doona koox weerarayaal ah, laakiin wuxuu weerari doonaa cidhibtooda. ²⁰ “Cuntada Aasher way badnaan doontaa, oo wuxuu bixin doonaa macmacaan ku habboon boqortooyada. ²¹ “Nabdaali waa deer bilaash ah; wuxuu ku hadlaa nimco. ²² “Yooseef waa geed canab ah oo midho badan, geed canab ah oo midho badan oo ag yaal isha; laamihiisuna waxay ku fidiyaan derbi. ²³ Riidleydu waxay ku weerareen qadhaadh; way ku toogteen oo dhibeen. ²⁴ Laakiin qaansadiisu waxay ahaanaysay mid adag, oo gacmihiisuna waxay ahaayeen kuwo firfircoon, gacmaha Kan Awoodda Badan ee Yacquub, Kan Adhijirka ah, Dhagaxa Israa'iil, ²⁵ Eebbe aabbahaa kaa caawiya, iyo Kan Awoodda Badan ee kuu duceeya barakooyinka ka yimid samooyinka sare, barakooyinka ka yimid meelaha hoose, barakooyinka naaska iyo uurka. ²⁶ Barakooyinka aabbahaa waxay ka badan yihiin barakooyinka buuraha qadiimiga ah, nimcada buuro waaweyn. Ha ku nastaan madaxa Yooseef, oo ku dul yaal sunniyaha amiirka walaalihiis. ²⁷ “Benyamiin waa yeey hunguri weyn; subaxdii wuxuu cunaa ugaadhsiga, fiidkiina wuxuu qaybiyaa dhacdada.” ²⁸ Kuwani waa laba iyo tobankii qabiil ee Israa'iil oo dhan, waana waxa aabbahood ku yidhi markuu u duceeyay, isagoo mid kasta siinaya duco ku habboon. ²⁹ Markaasuu ku amray, isagoo leh, “Waxaan ku dhawdahay in aan la isu geeyo dadkayga. Iigu aas aabbayaashay godka ku yaal beerta Efron reer Xeed, ³⁰ godka ku yaal beerta Makbeelaah, oo u dhow Mamre ee Kancaan, taasoo Ibraahim ka iibsaday Efron reer Xeed si ay u noqoto meel lagu aaso. ³¹ Halkaas waxaa lagu aasay Ibraahim iyo naagtiisii Saara, halkaas waxaa lagu aasay Isxaaq iyo naagtiisii Ribqa, halkaasna waxaan ku aasay Le'ah. ³² Beerta iyo godka ku dhex jira waxaa laga iibsaday wiilashii Xeed.” ³³ Markuu Yacquub dhammeeyay inuu wiilashiisii siiyo amarradii, ayuu cagihisii ku jiiday sariirta, neefsadayna neeftiisii ugu dambaysay, oo waxaa la isu geeyay dadkiisii.

50 Yuusuf ayaa ku dhacay wejiga aabbihis, isagoo ooyaya oo dhunkaday. ² Yuusuf wuxuu amray dhakhaatiirta adeeggiisa inay mumaystaan aabbihis Israa'iil. Sidaas darteed dhakhaatiirtu way mumaysteen. ³ Mumaystuhu wuxuu qaatay afartan maalmood, maaddaama ay ahayd muddadii caadiga ahayd ee loo baahnaa. Masriyiintuna waxay u baroorteen toddobaatan

maalmood. ⁴ Markii maalmaha baroordiiqda la dhammeeyey, Yuusuf wuxuu la hadlay reer Fircoon, isagoo leh, “Haddii aan raalli ka ahay indhihiinna, fadlan u hadla Fircoon aniga oo kale, oo dhaha, ⁵ ‘Aabbahay wuxuu iga dhaariyey, isagoo leh, “Bal eeg, waan dhimanayaa; xabaashii aan u diyaariyey naftayda dhulka Kancaan, halkaas ayaad iigu aasi doontaa.” Haddaba i daa aan u kaco oo aan aabbahay aaso; markaas ayaan soo noqon doonaa.”

⁶ Fircoon wuxuu ku jawaabay, “Tag oo aabbaa aaso, sida uu kugu dhaariyey.” ⁷ Markaasaa Yuusuf u kacay inuu aabbihis aaso. La socday dhammaan saraakiisha Fircoon, waayeellada gurigiiisa, iyo dhammaan waayeellada Masar, ⁸ iyo dhammaan reer Yuusuf, walaalihiis, iyo reer aabbihis. Carruurtodii, adhigoodii, iyo lo'doodii oo keliya ayaa lagu reebay Gooshen. ⁹ Gawaarid iyo fardooley ayaa sidoo kale la socday. Waxay ahayd koox aad u weyn. ¹⁰ Markay gaareen mawjaddii Atad, oo ka shisheysa Urdun, waxay ku baroorteen baroordiiq aad u weyn oo murugo leh; Yuusuf wuxuu u sameeyey toddoba maalmood oo baroordiiq ah aabbihis. ¹¹ Markii Kancaaniyiintii halkaas degganaa arkeen baroordiiqda mawjadda Atad, waxay yidhaahdeen, “Tani waa baroordiiq culus oo Masriyiinta ah.” Sidaas darteed, meesha waxaa loo bixiyey Abel Mizraim, oo ka shisheysa Urdun. ¹² Sidaas daraaddeed wiilashii Yacquub waxay u sameeyeen sidii uu ku amray: ¹³ Waxay u qaadeen dhulka Kancaan oo ku aaseen godkii beerta Makbeelaah, oo ku aaddan Mamre, kaasoo Ibraahim ka iibsaday Ephron reer Xittida ah, isagoo la socda beerta, si uu u noqdo goob aaska. ¹⁴ Markii uu aabbihis aasay ka dib, Yuusuf wuxuu ku noqday Masar, isagoo la socda walaalihiis iyo dhammaan kuwii la socday si ay u aabbihis aaso. ¹⁵ Markii walaalihiis Yuusuf arkeen in aabbahood dhintay, waxay yidhaahdeen, “Ka waran haddii Yuusuf naga aargoosto oo naga aarsado dhammaan xumaantii aan u samaynay?” ¹⁶ Sidaas daraaddeed, waxay u direen eray Yuusuf, iyagoo leh, “Aabbahaa wuxuu bixiyey amarkan ka hor intuu dhiman: ¹⁷ ‘Tani waa waxa aad u leedahay Yuusuf: Waan ku baryayaa, cafi xadgudubyada walaalahaay iyo dembigooda, waayo way ku xumeeyeen.’ Haddaba fadlan cafi xadgudubyada addoommada Eebbe ee aabbahaa.” Yuusuf wuu ooyay markii ay la hadleen. ¹⁸ Markaasaa walaalihiis kaloo yimaadeen oo hortiisa u sujuudeen, iyagoo leh, “Bal eeg, annagu waa addoommadaa.” ¹⁹ Laakiin Yuusuf wuxuu ku yidhi,

Bilowgii

“Ha baqina, waayo, ma waxaan ahay meeshi Eebbe?”

²⁰ Waxaad u jeedday inaad i waxyeelayso, laakiin Eebbe wuxuu u adeegsaday wanaag, si loo fuliyo waxa hadda la sameynayo, badbaadinta dad badan.

²¹ Sidaas darteed, ha baqina. Anigu waxaan idiin siin doonaa cunto idinka iyo carruurtiinna yaryar.” Wuxuuna ku qalbi qaboobjiyey oo si naxariis leh ula hadlay. ²² Yuusuf wuxuu ku sii nagaaday Masar, isaga iyo reer aabbihiis. Wuxuu noolaa ilaa boqol iyo toban sano. ²³ Wuxuu arkay jiilka saddexaad ee carruurta Efrayim, iyo sidoo kale carruurtii Makir, wiilka Manaseh, ayaa ku dhashay jilbaha Yuusuf. ²⁴ Yuusuf

wuxuu ku yidhi walaalihiis, “Waxaan ku dhowahay inaan dhinto, laakiin Eebbe hubaal wuu idiin imaan doonaa oo idinka soo kaxayn doonaa dhulkan ilaa dhulkii uu ku dhaartay Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub.” ²⁵ Markaasaa Yuusuf wuxuu wiilashii Israa’iil ku dhaariyey, isagoo leh, “Eebbe hubaal wuu idiin imaan doonaa, waana inaad ka qaadaan lafahayga meeshan.” ²⁶ Sidaas darteed Yuusuf wuxuu dhintay isagoo jira boqol iyo toban sano, ka dib markii ay mumaysteen, waxaa lagu riday sanduuq ku yaal Masar.

Baxniintii

1 Halkan waxaa ku qoran magacyada wiilashii Israa'iil ee u haajiray Masar iyagoo la socda Yacquub, mid kastana waxaa la socday reerkiisa: ² Re'uuben, Simecoon, Laawi, iyo Yahuudah; ³ Isakaarka, Sebulun, iyo Benyaamiin; ⁴ Daan iyo Naftaali, iyo Gaad iyo Aashar. ⁵ Dhammaan farcankii Yacquub waxay ahaayeen toddobaatan qof, laakiin Yuusuf horey ayuu ugu sugnaa Masar. ⁶ Markaasaa Yuusuf dhintay, iyo dhammaan walaalihiis iyo jiilkii oo dhan. ⁷ Bani-Israa'iilna way tarmeen oo aad bay u bateen; way sii badnaadeen oo xoog weyn bayna ku koraan, dhulkana waa ka buuxsameen. ⁸ Haddaba waxaa kacay boqor cusub oo Masar ah, kaasoo aan aqoon Yuusuf. ⁹ Wuxuu dadkiisii ku yidhi, "Bal eega, Bani-Israa'iil aad bay nooga tiro iyo xoog badan yihiin. ¹⁰ Kaalaya, aan si xikmad leh ula dhaqanno, si aanay u sii badnaan, oo haddii dagaal dhaco, ayan ku biirin cadowgeena, oo nala dagaallamin, oo dhulka ka tagin." ¹¹ Markaasay u magacaabeen madax shaqo adag ku qasba, oo waxay u dhiseen magaalooyin kayd ah oo Fircoon, Pithom iyo Raamses. ¹² Laakiin intii la dulmay, ayay sii bateen oo ku faaftay, sidaas darteed Masriyiintii waxay ka cabsadeen Bani-Israa'iil. ¹³ Masriyiintii si naxariis darro ah ayay Bani-Israa'iil ugu qasbeen inay shaqeeyaan, ¹⁴ noloshoodana way ku qadhaadhiyeen adeeg adag oo dhoobo iyo leben iyo nooc kasta oo shaqo ah oo beeraha ah; dhammaan adeegooda waxaa lagu saaray iyaga si xun. ¹⁵ Boqorkii Masar wuxuu la hadlay umulisoooyinkii Cibraaniyiinta, mid waxaa la odhan jiray Shifrah, midda kalena Puah; ¹⁶ wuxuuna ku yidhi, "Markaad Cibraaniyiinta dumarka ah ka caawisaan dhalmada oo aad ku aragtaan kursiga dhalmada, haddii uu wiil yahay, waa inaad dishaan; laakiin haddii ay gabadh tahay, way noolaan doontaa." ¹⁷ Laakiin umulisoooyinkii waxay ka cabsadeen Eebbe mana ay samayn sidii boqorkii Masar ku amray, laakiin wiilashii way nooleeyeen. ¹⁸ Boqorkii Masar wuxuu u yeedhay umulisoooyinkii oo wuxuu ku weydiyey, "Maxaad sidan u samayseen oo wiilashii u nooleeyseen?" ¹⁹ Umulisoooyinkii waxay Fircoon ugu jawaabeen, "Sababto ah dumarka Cibraaniyiinta ah ma aha sida dumarka Masriyiinta ah; waa xoog badan yihiin oo waxay dhalaan ka hor intaan umulisoooyinku iman." ²⁰ Sidaas darteed, Eebbe wuxuu u naxariistay umulisoooyinkii, dadkiina way bateen oo aad bay u xoog badnaadeen. ²¹ Oo maxaa yeelay umulisoooyinkii waxay ka cabsadeen Eebbe, wuxuu iyaga siiyey qoysas u gaar ah. ²²

Markaasaa Fircoon wuxuu amar ku bixiyey dadkiisii oo dhan, "Wiil kasta oo dhasha waa inaad ku tuurtaan webiga Niil, laakiin gabadh kasta waa inaad nooleysaan."

2 Haddaba nin ka yimid qabiilka Laawi wuxuu guursaday naag Laawi ah. ² Naagtii waxay uuraysatay oo dhashay wiil; markay aragtay inuu yahay ilmo wanaagsan, waxay qarisay saddex bilood. ³ Markay kari wayday inay sii qariso, waxay qaadatay dambiil papyrus ah, waxayna ku dahaadhay daamur iyo dhuxul, waxayna ilmaha ku ridday, oo waxay dhigtay cawska webiga Niil agtiisa. ⁴ Walaashiis ayaa meel fog ka istaagtay si ay u aragto waxa isaga ku dhici doona. ⁵ Gabadhii Fircoon ayaa u soo degtay inay ku qubaysato webiga Niil, gabadhihii adeegayaashana waxay ku socdeen webiga dhinaciisa. Waxay aragtay dambiishii oo ku dhex jirta cawska, waxayna u dirtay gabar addoon ah inay soo qaado. ⁶ Markay furtay, waxay aragtay ilmaha ooyaya, waxayna u naxariisatay, iyadoo leh, "Kanu waa mid ka mid ah carruurtii Cibraaniyada." ⁷ Markaasaa walaashiis waxay ku tidhi gabadhii Fircoon, "Ma doonaysaa inaan u tago oo aan u yeedho naag Cibraani ah oo nuujinaysa, si ay ilmaha kuu nuujiyo?" ⁸ "Tag," ayay ku tidhi gabadhii Fircoon. Sidaas daraaddeed gabadhii way tagtay oo waxay u yeedhay hooyadii ilmaha. ⁹ Gabadhii Fircoon ayaa ku amartay, "Qaado ilmahan oo nuuji aniga dartay, aniguna waan ku siin doonaa lacag." Sidaas daraaddeed naagtii waxay qaadatay ilmaha oo nuujisay. ¹⁰ Markuu ilmihii waynaaday, waxay u keentay gabadhii Fircoon, wuuna noqday wiilkeedii. Waxay magiciisa u bixisay Muuse, iyadoo leh, "Waxaan ka soo bixiyay biyaha." ¹¹ Maalmahaas, markuu Muuse weynaaday, wuxuu u baxay dadkiisa oo arkay shaqaadooda adag, wuxuuna arkay nin Masri ah oo garaacaya nin Cibraani ah, mid ka mid ah dadkiisa. ¹² Wuxuu fiiriyey hareeraha, markuu cidna arkin, wuxuu dilay ninkii Masriga ahaa oo ku qariyey ciidda. ¹³ Maalintii xigtay, wuxuu u baxay oo arkay laba nin oo Cibraani ah oo isqabsanaya. Wuxuu weydiyey kii qaladka lahaa, "Maxaad u garaacaysaa walaalkaa Cibraaniga ah?" ¹⁴ Ninkii wuxuu ku jawaabay, "Yaa kaa dhigay taliye iyo xaakim annaga naga sarreeya? Ma damacsan tahay inaad i disho sidaad u dishay ninkii Masriga ahaa?" Markaasaa Muuse cabsaday oo wuxuu yidhi, "Dhab ahaan arrinku waa la ogaaday." ¹⁵ Markuu Fircoon maqlay arrintan, wuxuu doonay inuu dilo Muuse, laakiin Muuse wuu ka cararay Fircoon oo wuxuu

Baxniintii

degay dalka Midyaan, halkaas oo uu ku fadhiistay ceel agtiisa. ¹⁶ Wadaadkii Midyaan wuxuu lahaa toddoba gabdhood, kuwaas oo u yimid inay soo saaraan biyo oo ay buuxiyaan waxyaalaha biyaha lagu shubo si ay u waraabiyaan adhigii aabahood. ¹⁷ Rag adhijirro ah ayaa yimid oo eryay, laakiin Muuse ayaa istaagay, caawiyey, oo waraabiyeey adhigoodii. ¹⁸ Markay gabdhihi ku noqdeen aabahood Reu'eel, wuxuu weydiiyey, "Maxaad maanta sidaas ugu soo noqoteen goor hore?" ¹⁹ Waxay ku jawaabeen, "Nin Masri ah ayaa naga badbaadiyey adhijirradii; xataa wuu noo soo saaray biyo oo waraabiyeey adhigii." ²⁰ "Xaggee buu joogaa?" ayuu weydiiyey Reu'eel gabdhihiisii. "Maxaad uga tagteen? U yeedha inuu inala cunteeyo." ²¹ Muuse wuxuu oggolaaday inuu la joogo ninkii, kaas oo siiyey gabdhiisii Sippora inay Muuse u noqoto naagtiisii. ²² Sippora waxay dhashay wiil, Muusena wuxuu magaciisa u bixiyey Garsom, isagoo leh, "Waxaan noqday qaxooti dal shisheeye." ²³ Muddo dheer ka dib, boqorkii Masar wuu dhintay. Reer binu Israa'iil waxay ku ooyeen addoonsigooda awgiis, waxayna u qayliyeen, qayladoodiina waxay gaadhay Eebbe addoonsigooda daraaddiis. ²⁴ Eebbe wuxuu maqlay oohintooda wuxuuna xusuustay axdiqisii uu la galay Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub. ²⁵ Eebbe wuxuu fiiriyey reer binu Israa'iil oo wuxuu ka warqabay xaaladdooda.

3 Haddaba Muuse wuxuu ilaalinayay adhiga Yetro, soddoggisii, wadaadkii Midyaan. Wuxuu hoggaamiyay adhiga dhinaca fog ee cidlada wuxuuna yimid Xoreeb, buurtii Eebbe. ² Halkaas ayaa malaa'igtii Rabbigu uga muuqatay iyada oo dab ololaya oo ka dhex baxaysa geed. Muuse wuxuu arkay in geedku ololayo laakiin aanu gubanayn. ³ Markaasaa Muuse wuxuu is yiri, "Waxaan u leexan doonaa oo aan arki doonaa aragtidan cajiibka ah—sababta geedku uusan u gubanayn." ⁴ Markii Rabbigu arkay inuu u leexday si uu u eego, Eebbe ayaa uga yeedhay isaga geedka dhexdiisa, "Muuse, Muuse!" Markaasaa Muuse ku jawaabay, "Halkan ayaan joogaa." ⁵ "Ha u soo dhowaanin," ayuu Eebbe amray. "Ka saar kabooyinkaaga, waayo meesha aad ku taagan tahay waa dhul quduus ah." ⁶ Markaasuu yidhi, "Anigu waxaan ahay Eebaha aabbahaaga—Eebaha Ibraahim, Eebaha Isxaaq, iyo Eebaha Yacquub." Markaasaa Muuse wejigiisa qariyay, waayo, wuu ka baqay inuu Eebbe eego. ⁷ Rabbigu wuxuu yidhi, "Runtii waxaan arkay dhibaadata dadkayga ee Masar, waxaan maqlay qayladooda

sababtoo ah kuwii addoonsanayay, waayo, waan ka warqabaa dhibaataadooda. ⁸ Sidaas daraaddeed waxaan u soo degay inaan ka samatabbixiyo gacanta Masriyiinta oo aan uga soo bixiyo dhulkaas dhul wanaagsan oo ballaadhan, dhul caano iyo malab la socda—guriga Kana'aaniyiinta, Xittiyyin, Amoriyyin, Fereziyyin, Xiwiyyin, iyo Yebuusiyyin. ⁹ Haddaba, bal eeg, qaylada reer binu Israa'iil waxay i soo gaadhay, waxaan arkay sida Masriyiintu u dulmiyaayan. ¹⁰ Haddaba tag: waxaan kuu soo dirayaa Fircoon inaad dadkayga, reer binu Israa'iil, ka soo bixiso Masar." ¹¹ Laakiin Muuse wuxuu weyddiiyay Eebbe, "Yaa aniga ah inaan u tago Fircoon oo aan reer binu Israa'iil ka soo bixiyo Masar?" ¹² Eebbe wuxuu yidhi, "Dhab ahaan waan kula jiri doonaa. Oo kani wuxuu kuu noqon doonaa calaamad in anigu aan kuu soo diray: markaad dadka ka soo bixiso Masar, waxaad ku caabudi doontaan Eebbe buurtaan." ¹³ Markaasaa Muuse wuxuu ku yidhi Eebbe, "Bal eeg, haddii aan u tago reer binu Israa'iil oo aan ku idhaahdo, 'Eebaha awowayaashiin ayaa ii soo diray,' oo ay i weyddiiyaan, 'Magaciisu waa maxay?' Maxaan ku idhaahdaa?" ¹⁴ Eebbe wuxuu Muuse ku yidhi, "ANIGU WAXAAN AHAY KII AAN AHAY. Kanu waa waxa aad ku tidhaahdo reer binu Israa'iil: 'ANIGU waxaan ahay ayaa ii soo diray.'" ¹⁵ Eebbe wuxuu kaloo Muuse ku yidhi, "U sheeg reer binu Israa'iil, 'Rabbiga, Eebaha awowayaashiin—Eebaha Ibraahim, Eebaha Isxaaq, iyo Eebaha Yacquub—ayaa ii soo diray.' Kanu waa magacaaga weligiis, magaca aan lagu xasuusto jiilba jiil." ¹⁶ "Tag, soo ururi odayaasha Israa'iil oo ku dhex, 'Rabbiga, Eebaha awowayaashiin—Eebaha Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub—ayaa ii muuqday oo yidhi: Waxaan idin daryeelay oo aan arkay waxa laydinku sameeyay Masar. ¹⁷ Waxaan idin ballanqaaday inaan idinka soo bixiyo dhibaataadiinna Masar oo aan idin geeyo dhulka Kana'aaniyiinta, Xittiyyin, Amoriyyin, Fereziyyin, Xiwiyyin, iyo Yebuusiyyin—dhul caano iyo malab la socda.'" ¹⁸ "Odayaasha Israa'iil way ku maqli doonaan. Markaas adiga iyo odayaashu waxaad u tagtaan boqorka Masar oo waxaad ku tidhaahdaan, 'Rabbiga, Eebaha Cibraaniyiinta, ayaa na soo gaadhay. Noo ogolow inaan saddex maalmood safar ku galno cidlada si aan ugu allabaryno Rabbiga Eebbeheenna.'" ¹⁹ Laakiin waan ogahay in boqorka Masar aanu idin oggolaan doonin inaad tagtaan haddii aanu xoog xoog leh ku qasbin. ²⁰ Sidaas daraaddeed waxaan fidin doonaa gacantayda oo aan ku dhufan doonaa Masar dhammaan yaababkayga

Baxniintii

oo aan ku samayn doono dhexdiisa. Markaas dabadeed, wuu idin fasixi doonaa. ²¹ “Waxaan sabab u noqon doonaa in Masriyiintu ay si wanaagsan idiin eegaan, si markaad ka tagtaan aydnaan gacmo madhan ku bixin. ²² Haweeney kasta waxay ka codsan doontaa deriskeeda iyo haweeneyda ku nool gurigeeda alaabta lacag iyo dahab iyo dhar, kuwaas oo aad ku labbisan doontaan wiilashiinna iyo gabdhihiinna. Sidan ayaad ku qaadan doontaan hantida Masriyiinta.”

4 Muuse wuxuu ku jawaabay, “Haddii ayan i rumaysan ama aanay dhegaysan erayadayda, oo ay yidhaahdaan, ‘Rabbigu kuma soo muuqan?’” ² Rabbigu wuxuu weyddiiyey, “Maxaa gacantaada ku jira?” Wuxuu ku jawaabay, “Ulo.” ³ Rabbigu wuxuu amray, “Dhiig dhulka.” Markaasaa Muuse dhigay, waxayna noqotay abeeso, taasoo keentay inuu ka cararo. ⁴ Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Gacantaada soo bixiso oo dabada ka qabo.” Markaasuu gacantiisii soo bixiyey, qabtay, waxayna ku noqotay ul gacantiisa ku jirta. ⁵ “Tani waa inay rumaystaan in Rabbiga, Eebbe awowayaashooda—Eebbe Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub—uu kuu soo muuqday.” ⁶ Rabbigu markaas wuxuu yidhi, “Gacantaada ku rid dharkaaga dhexdiisa.” Muuse wuxuu gacantiisii ku riday, markuu soo bixiyeyna, waxay noqotay baras, caddaan sida baraf. ⁷ “Hadda gacantaada dib ugu rid dharkaaga,” ayuu amray. Muuse sidaasuu yeelay, markuu soo bixiyeyna, waxay ku soo noqotay sidii hilibkiisii kale. ⁸ Rabbigu wuxuu sii waday, “Haddii aanay ku rumaysan ama aanay fiiri gaarin calaamaddii ugu horreysay, waxay rumaysan karaan tan labaad. ⁹ Laakiin haddii aanay rumaysanayn labadan calaamadood midkoodna ama aanay ku dhegaysan, biyo ka qaad Webiga Niil oo ku shub dhulka engegan. Biyaha aad qaadatid waxay noqon doonaan dhiig dhulka.” ¹⁰ Muuse wuxuu Rabbiga ku yidhi, “Fadlan, Sayidkaygiyow, weligay ma aanan noqon mid hadal wanaagsan, xataa tan iyo markii aad la hadashay addoonkaaga. Waxaan ahay mid hadal gaabis ah oo carrab gaabis ah.” ¹¹ Rabbigu wuxuu ku jawaabay, “Yaa sameeyey afka aadanaha? Yaa ka dhiga mid carrab la’ ama dhego la’, arka ama indho la’? Sow ma aha aniga, Rabbiga? ¹² Hadda tag; waxaan la jiri doonaa afkaaga oo waxaan ku bari doonaa waxaad odhanayso.” ¹³ Laakiin Muuse wuxuu baryay, “Fadlan, Sayidkaygiyow, cid kale u dir.” ¹⁴ Markaasaa cadhadii Rabbigu ka kacday Muuse, wuxuuna yidhi, “Ka

warran walaalkaa Haaruun oo reer Laawi ah? Waan ogahay inuu si fiican u hadlo. Wuxuu horeba ugu soo socdaa inuu kula kulmo, wuuna ku farxi doonaa markuu ku arko. ¹⁵ Waxaad la hadli doontaa oo waxaad erayada ku ridaysaa afkiisa; waxaan la jiri doonaa labadiinaba markaad hadlaysaan oo waxaan idin bari doonaa waxaad samaynaysaan. ¹⁶ Wuxuu dadka u hadli doonaa adiga, waxayna noqon doontaa sidii inuu yahay afkaaga oo adigu aad u tahay Eebbe isaga. ¹⁷ Laakiin ultaan gacantaada ku qaado, adigoo la samayn doona calaamadaha.” ¹⁸ Markaasaa Muuse ku noqday Yetro, soddohdiis, oo wuxuu yidhi, “Fadlan ii oggolow inaan ku noqdo dadkayga Masar si aan u arko inay weli nool yihiin.” Yetro wuxuu ku jawaabay, “Nabad ku tag.” ¹⁹ Hadda Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi Midyaan, “Ku noqo Masar, waayo, dhammaan kuwii naftaada doonayay way dhinteen.” ²⁰ Sidaas daraaddeed Muuse wuxuu qaaday naagtiisii iyo wiilashiisii, wuxuu saaray dameer, wuxuuna u baxay Masar, isagoo gacanta ku sita ul Eebbe. ²¹ Rabbigu wuxuu Muuse ku amray, “Markaad ku noqoto Masar, hortiisa Faraacoon samee dhammaan yaababkii aan ku siiyey awoodda inaad samayso. Si kastaba ha ahaatee, waxaan adkayn doonaa qalbigiisa si aanu dadka u sii dayn. ²² Markaas waxaad Faraacoon ku tidhaahdaa, ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Israa’iil waa wiilkaygii curadka ahaa,’ ²³ oo waxaan ku idhi, ‘Sii daa wiilkayga, si uu ii caabudo.’ Laakiin waad diidday inaad sii dayso; sidaas darteed, waxaan qaadi doonaa nafta wiilkaaga curadka ah.” ²⁴ Meel lagu nasto intay safarka ku jireen, Rabbigu wuxuu la kulmay Muuse oo doonay inuu dilo. ²⁵ Laakiin Siiboraa waxay qaadatay mindi dhagax ah, waxayna ka goysay haragga wiilkeeda, waxayna taabatay cagaha Muuse iyadoo leh, “Adigu waxaad tahay aroos dhiig ii ah.” ²⁶ Sidaas daraaddeed Rabbigu wuu ka tegey. Waqtigaas waxay tidhi “arros dhiig,” iyadoo tixraacaysa gudniinka. ²⁷ Rabbigu wuxuu Haaruun ku amray, “Tag lamadegaanka si aad ula kulanto Muuse.” Sidaas daraaddeed wuxuu tegey oo kula kulmay buurta Eebbe, si diirran ayuu u salaamay. ²⁸ Muuse wuxuu Haaruun u sheegay dhammaan erayadii Rabbiga oo uu ku soo diray, iyo dhammaan calaamadaha uu amray inuu sameeyo. ²⁹ Markaasaa Muuse iyo Haaruun waxay isu soo ururiyeen odayaashii reer binu Israa’iil oo dhan, ³⁰ Haaruunna wuxuu gudbiyey dhammaan erayadii Rabbiga uu Muuse kula hadlay. Wuxuu kaloo sameeyey calaamadaha hortooda, ³¹ dadkiina way rumaysteen.

Baxniintii

Markay maqleen in Rabbigu ka walaacsan yahay iyaga oo uu arkay dhibkooda, way sujuudeen oo caabudeen.

5 Ka diibna, Muuse iyo Haaruun waxay u tageen Fircoon oo waxay ku yidhaahdeen, “Sidaas waxaa leh Sayidka, Eebbe ee reer binu Israa’iil: ‘Sii daa dadkayga si ay iigu qabtaan xaflad cidlada.’”

² Fircoon wuxuu ku jawaabay, “Waa kuma Sayidka aan dhegeysto codkiisa oo aan Israa’iil sii daayo? Ma aqaan Sayidka, weliba, ma sii dayn doono Israa’iil.” ³ Waxay ku jawaabeen, “Eebbe ee Cibraaniyiinta ayaa nala kulmay. Fadlan noo ogolow inaan safar saddex maalmood ah u baxno cidlada si aan ugu allabari u bixino Sayidka Eebbeheenna, haddii kale wuxuu nagu dhufan karaa belaayo ama seef.” ⁴ Laakiin boqorkii Masar wuxuu ku yidhi, “Muuse iyo Haaruun, maxaad dadka uga jeedinaysaan shaqadooda? Ku noqda hawshiinna!” ⁵ Fircoon wuxuu sii waday, “Bal eeg, dadka dhulka ayaa hadda badan, oo waxaad dooneysaan inay joojiyaan shaqadooda!” ⁶

Maalintaas qudheeda, Fircoon wuxuu amar ku siiyey madaxda shaqada iyo kormeerayaasha dadka: ⁷ “Mar dambe ha siinina dadka cawska ay ka dhigaan leben sidii hore; ha u urursadeen cawska iyaga qudhooda.” ⁸ Laakiin weli waa inaad ka dalbataan inay soo saaraan tirada leben ee hore; ha yareynin. Waxay yihiin caajis, taasina waa sababta ay u qaylinayaan, ‘Aan tagno oo aan u allabari u bixino Eebbeheenna.’

⁹ Shaqada ka dhig mid culus ragga si ay u sii wadaan shaqada oo aysan u fiirsan been-abuurka.” ¹⁰ Sidaas darteed, madaxda shaqada iyo kormeerayaashu waxay u baxeen oo dadka ku wargeliyeen, “Sidaas waxaa leh Fircoon: ‘Caws idiin ma siin doono. ¹¹ Taga oo urursada cawska meel kasta oo aad ka heli kartaan, laakiin shaqadiinna looma yareyn doono wax rayn.’” ¹² Sidaas darteed, dadkii waxay ku kala firdheen Masar oo dhan si ay u urursadaan cawska.

¹³ Madaxda shaqada ayaa ku cadaadiyay, iyagoo leh, “Dhameystira shaqadiinna maalin kasta, sidii markii aad haysateen cawska.” ¹⁴ Madaxda shaqada ee Fircoon waxay garaaceen kormeerayaashii reer binu Israa’iil ee ay magacaabeen, iyagoo leh, “Maxaad u dhameyn weydeen tirada leben ee shalay ama maanta, sidii hore?” ¹⁵ Markaas kormeerayaashii reer binu Israa’iil waxay tageen oo ay la hadleen Fircoon, “Maxaad addoommadaada sidan ugu dhaqmeysaa?” ¹⁶ Addoommadaada caws lama siiyo, haddana waxay nagu yiraahdaan, ‘Leben sameeya!’ Bal eeg, addoommadaada waa la garaacayaa, laakiin qaladka

wuxuu ku jiraa dadkiinna.” ¹⁷ Laakiin Fircoon wuxuu yidhi, “Waxaad tihiin caajis, aad u caajis; taasina waa sababta aad u leedahay, ‘Aan tagno oo aan u allabari u bixino Sayidka.’” ¹⁸ Hadda taga oo shaqeeya; caws lama idiin siin doono, welina waa inaad keentaan tirada buuxda ee leben.” ¹⁹ Kormeerayaashii reer binu Israa’iil waxay ogaadeen inay ku jiraan xaalad adag markii loo sheegay, “Tirada maalin kasta ee leben waa inaan la yareyn.” ²⁰ Markay ka tageen Fircoon, waxay la kulmeen Muuse iyo Haaruun oo sugaya. ²¹ Waxayna ku yidhaahdeen, “Sayidku ha idin fiiriyo oo ha idin xukumo, waayo waxaad naga dhigtay kuwo la nacay indhaha Fircoon iyo saraakiishiisa, adoo gacantooda ku geliyey seef inay na dilaan.” ²² Muuse wuxuu ku noqday Sayidka oo wuxuu yidhi, “Sayidow, maxaad dhibkan ugu keentay dadkan? Maxaad ii soo dirtay?” ²³ Tan iyo markii aan u tagay Fircoon inaan ku hadlo magacaaga, wuxuu dhib ku keenay dadkan, adiguna ma aadan samatabbixin dadkan haba yaraatee.”

6 Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi Muuse, “Hadda waxaad arki doontaa waxaan Fircown ku samayn doono: gacantayda xoogga leh daraaddeed wuu sii dayn doonaa; run ahaantii, gacantayda xoogga leh daraaddeed wuu ka eryi doonaa dalkiisa.” ² Eebbe ayaa haddana la hadlay Muuse, isagoo leh, “Anigu waxaan ahay Rabbiga.” ³ Waxaan u muuqday Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub sidii Eebbe Qaadirka ah, laakiin magacayga, Rabbiga, si buuxda uma aanan garan siinin iyaga. ⁴ Waxaan kaloo la dhigay axdigayga inaan siiyo dhulka Kancaan, halkaas oo ay ku noolaayeen sidii shisheeye. ⁵ Intaas waxaa dheer, waxaan maqlay guuxa reer binu Israa’iil, kuwaas oo Masriyiintu ku haystaan addoonsi, waxaana xusuustay axdigayga. ⁶ Sidaas darteed, waxaad u sheegtaa reer binu Israa’iil: ‘Anigu waxaan ahay Rabbiga, oo waxaan idinka soo saari doonaa culaysyada Masriyiinta, oo waxaan idinka samatabbixin doonaa addoonsigooda. Waxaan idinku furan doonaa gacmo fidsan iyo falal xukun oo xoog leh. ⁷ Waxaan idinka dhigi doonaa dadkayga, oo waxaan noqon doonaa Eebihiin. Markaas waxaad garan doontaan inaan ahay Rabbiga Eebihiin, kan idinka soo saaray culaysyada Masriyiinta. ⁸ Oo waxaan idin geyn doonaa dhulka aan ku dhaartay inaan siiyo Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub; waxaan idin siin doonaa inaad hantidaan. Anigu waxaan ahay Rabbiga.” ⁹ Muuse wuxuu tan u sheegay reer binu Israa’iil, laakiin ma ay dhegaysan

Baxniintii

isaga sababtoo ah niyad-jabka iyo shaqada adag. ¹⁰ Rabbigu wuxuu amray Muuse, oo wuxuu yidhi, ¹¹ “Taga, u sheeg Fircown boqorka Masar inuu u oggolaado reer binu Israa’iil inay ka baxaan dalkiisa.” ¹² Laakiin Muuse wuxuu ku yidhi Rabbiga, “Haddii reer binu Israa’iil aanay i dhegaysan, maxaa Fircown i dhegaysan lahaa, maadaama aanan ku wanaagsanayn hadalka?” ¹³ Rabbigu haddana wuxuu la hadlay Muuse iyo Haaruun oo wuxuu siiyey ammar ku saabsan reer binu Israa’iil iyo Fircown boqorka Masar, si ay uga soo saaraan reer binu Israa’iil dalka Masar. ¹⁴ Kuwanu waxay ahaayeen madaxdii qoysaskooda: Wiilashii Re’uuben, curadkii Israa’iil, waxay ahaayeen Xanook iyo Faluu, Xesroon iyo Karmi. Kuwanu waxay ahaayeen qabiilooyinkii Re’uuben. ¹⁵ Wiilashii Simecoon waxay ahaayeen Yemu’eel, Yaamiin, Ohad, Yakiin, Soohar, iyo Sha’uul ina naag Kancaaniyad ah. Kuwanu waxay ahaayeen qabiilooyinkii Simecoon. ¹⁶ Kuwanu waxay ahaayeen magacyadii wiilashii Laawi sida jiilalkooda: Gershon, Qohaad, iyo Merari. Laawi wuxuu noolaa 137 sano. ¹⁷ Wiilashii Gershon, sida qabiilooyinkooda, waxay ahaayeen Libni iyo Shimei. ¹⁸ Caruurtii Qohaad waxaa ka mid ahaa Camraam, Isxaar, Xebroon, iyo Cusii’eel. Qohaad wuxuu noolaa 133 sano. ¹⁹ Wiilashii Merari waxay ahaayeen Maxlii iyo Muushi. Kuwanu waxay ahaayeen qabiilooyinkii Laawi sida diiwaankooda. ²⁰ Camraam wuxuu guursaday walaashii aabbihiis Yookebed, oo waxay u dhashay Haaruun iyo Muuse. Camraam wuxuu noolaa 137 sano. ²¹ Caruurtii Isxaar waxay ahaayeen Qorah, Nefeg, iyo Sikrii. ²² Caruurtii Cusii’eel waxay ahaayeen Miishaa’eel, Eltsaafaan, iyo Sitrii. ²³ Haaruun wuxuu guursaday Eliishebac, gabadhii Cammiinaadaab iyo walaashii Naaxshoon, waxayna u dhashay Naadaab iyo Abiihu, Elecaasar iyo Iitamaad. ²⁴ Wiilashii Qorah waxay ahaayeen Asir, Elqanaah, iyo Abiyaasaaf. Kuwanu waxay ahaayeen qabiilooyinkii Qorah. ²⁵ Elecaasar, wiilkii Haaruun, wuxuu guursaday mid ka mid ah gabdhihii Puuti’eel, waxayna u dhashay Fiineexaas. Kuwanu waxay ahaayeen madaxdii qoysaska Laawi, qabiil qabiil. ²⁶ Kuwanu waxay ahaayeen Haaruun iyo Muuse oo Rabbigu amray inay reer binu Israa’iil ka soo saaraan Masar iyagoo qayb qayb ah. ²⁷ Kuwanu waxay ahaayeen kuwii la hadlay Fircown boqorka Masar oo ku saabsan sidii ay reer binu Israa’iil uga soo saari lahaayeen Masar—Muuse iyo Haaruun isku mid ah. ²⁸ Waxay dhacday maaliintii Rabbigu la hadlay Muuse

ee Masar, ²⁹ in Rabbigu amray Muuse, isagoo leh, “Anigu waxaan ahay Rabbiga; gaadhsi Fircown boqorka Masar wax kasta oo aan ku idhaahdo.” ³⁰ Laakiin Muuse wuxuu ku yidhi Rabbiga, “Ma ihi mid hadal wanaagsan; sidee markaa Fircown ii dhegaysan doonaa?”

7 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Bal eeg, waxaan kaaga dhigay sida Eebbe oo kale Fircoon, walaalkaa Haaruunna wuxuu ahaan doonaa nebi kuu ah. ² Waxaad ku hadli doontaa wax kasta oo aan kugu amro, walaalkaa Haaruunna wuxuu u sheegi doonaa Fircoon inuu u daayo reer binu Israa’iil inay ka baxaan dalkiisa. ³ Laakiin waxaan adkayn doonaa qalbiga Fircoon, si aan u badiyo calaamooyinkayga iyo yaababkayga Masar. ⁴ Fircoon maqli maayo, sidaas daraaddeed waxaan gacantayda ku soo saari doonaa Masar, oo waxaan soo saari doonaa ciidamadayda, dadkayga reer binu Israa’iil, iyagoo ay la socdaan xukunno waaweyn. ⁵ Masriyiintuna waxay ogaan doonaan inaan ahay Rabbiga marka aan gacantayda ku fidiyo Masar oo aan ka soo saaro reer binu Israa’iil dhexdooda.” ⁶ Muuse iyo Haaruun waxay fuliyeen amarradii Rabbiga sida loogu amray. ⁷ Muuse wuxuu jiray siddeetan sano, Haaruunna wuxuu jiray saddex iyo siddeetan, markay la hadleen Fircoon. ⁸ Rabbiguna wuxuu la hadlay Muuse iyo Haaruun, isagoo leh, ⁹ “Marka Fircoon idin yidhaahdo, ‘Mucjiso sameeya,’ waxaad Haaruun ku odhan doontaan, ‘Qaado ulahaaga oo ku tuur hortiisa Fircoon, oo waxay noqon doontaa abeeso.’” ¹⁰ Sidaas daraaddeed Muuse iyo Haaruun waxay u tageen Fircoon oo waxay sameeyeen sidii Rabbigu amray. Haaruun wuxuu ulahiisa ku tuuray hortiisa Fircoon iyo saraakiishiisa, oo waxay noqotay abeeso. ¹¹ Markaasaa Fircoon wuxuu u yeedhay nimankii xigmadda lahaa iyo saaxiriintii, saaxiriintii Masarna waxay sameeyeen sidaas oo kale iyagoo isticmaalaya farshaxankooda qarsoon: ¹² Mid kastaaba wuxuu tuuray ulahiisa, oo waxay noqdeen abeesooyin. Laakiin ulaha Haaruun ayaa liqay ulahoodii. ¹³ Si kastaba ha ahaatee, qalbiga Fircoon wuxuu ahaa mid aan jilicsanayn, oo ma uu maqlin iyaga, sidii Rabbigu yidhi. ¹⁴ Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi Muuse, “Qalbiga Fircoon waa mid adag oo adkaysi leh; wuu diiday inuu dadkii sii daayo. ¹⁵ U tag Fircoon subaxdii markuu u baxo biyaha. Ku istaag xeebta Webiga Niil si aad ula kulanto, oo qaado gacantaada ulaha loo beddelay abeesada. ¹⁶ Ku dheh, ‘Rabbiga, Eebbe ee

Baxniintii

Cibraaniyiinta, ayaa i soo diray inaan ku iraaqdo: Dadkayga sii daa, si ay iigu caabudaan cidlada. Laakiin ma aadan maqlin ilaa hadda. ¹⁷ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Tan ayaad ku ogaan doontaa inaan ahay Rabbiga: Waxaan ku dhufan doonaa biyaha Webiga Niil ulaha gacantayda ku jira, oo waxay isu beddeli doonaan dhiig. ¹⁸ Kalluunka ku jira Webiga Niil wuu dhiman doonaa, webiguna wuu urayaa, oo Masriyiintu ma awoodi doonaan inay cabbaan biyaha Webiga Niil.” ¹⁹ Rabbigu wuxuu ku yidhi Muuse, “Haaruun ku dheh, ‘Qaado ulahaaga oo gacantaada ku fidi biyaha Masar—webiyadooda, durdurradooda, balliyadooda, iyo dhammaan kaydka biyahooda—oo waxay isu beddeli doonaan dhiig. Dhiig ayaa jiri doona Masar oo dhan, xitaa weelasha alwaaxda iyo dhagaxa.” ²⁰ Muuse iyo Haaruun waxay sameeyeen sidii Rabbigu amray. Wuxuu kor u qaaday ulaha oo ku dhufatay biyaha Webiga Niil hortisa Fircoon iyo saraakiishiisa, oo dhammaan biyihii Webiga Niil waxay isu beddeleen dhiig. ²¹ Kalluunkii ku jiray Webiga Niil wuu dhintay, webiguna wuu uray sidaa darteed Masriyiintu ma cabbi karin biyaha Webiga Niil. Dhiig ayaa ka buuxay Masar oo dhan. ²² Laakiin saaxiirintii Masar waxay sameeyeen sidaas oo kale iyagoo isticmaalaya farshaxankooda qarsoon, qalbigii Fircoonna wuu adkaaday; ma uu maqlin Muuse iyo Haaruun, sidii Rabbigu yidhi. ²³ Fircoon wuxuu u jeestay oo galay qasrigiisa, mana uu qaadan xitaa tan qalbigiisa. ²⁴ Dhammaan Masriyiintii waxay qodeen hareeraha Webiga Niil si ay u helaan biyo ay cabbaan, maxaa yeelay ma ay cabbi karin biyaha webiga. ²⁵ Toddobaad ayaa ka soo wareegay markii Rabbigu ku dhufatay Webiga Niil.

8 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo ku yidhi, “Fircoon u tag oo ku dheh, ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Dadkayga sii daa, si ay ii adeegaan. ² Laakiinse haddii aad diiddo inaad sii dayso, waxaan dalkaaga oo dhan ku soo dejin doonaa belaayo rahyo ah. ³ Webiga Niil wuxuu ka buuxsami doonaa rahyo, oo waxay soo bixi doonaan oo geli doonaan qasrigaaga, qolkaaga jifka, iyo sariirtaada, iyo guryaha saraakiishaada iyo dadkaaga, iyo foornadaada iyo weelashaaga cajiinka. ⁴ Rahyo ayaa kugu soo duuli doona, dadkaaga, iyo saraakiishaada oo dhan.” ⁵ Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, “Aaroon farriin sii, ‘Gacantaada ku fidi ulahaaga webiyada, durdurrada, iyo balliyada, oo rahyo ka soo saar dalka Masar.” ⁶ Sidaas daraaddeed Aaroon wuxuu gacantiisa ku fidiyey

biyaha Masar, oo rahyo ayaa soo baxay oo dhulka qariyay. ⁷ Si kastaba ha ahaatee, saaxiirintii waxay ku sameeyeen si qarsoodi ah, iyagoo rahyo ka soo saaray dhulka Masar. ⁸ Markaasaa Fircoon wuxuu u yeedhay Muuse iyo Haaruun oo ku yidhi, “Rabbiga baryada ka yeela inuu iga qaado rahyada aniga iyo dadkayga, oo waxaan idin siin doonaa inaad tagtaan oo Rabbiga u allabari gudaan.” ⁹ Muuse wuxuu Fircoon ku yidhi, “Sharaf baan kugu dhaafayaa inaad go’aamiso goorta aan kuu baryo adiga, saraakiishaada, iyo dadkaaga, in rahyada laga qaado adiga iyo guryahaaga, oo keliya kuwa ku haray webiga Niil.” ¹⁰ Fircoon wuxuu ku jawaabay, “Berri.” Muuse wuxuu yidhi, “Sidaad tidhi bay noqon doontaa, si aad u ogaato in aan cid kale oo kale oo la mid ah Rabbiga Eebbeheen jirin. ¹¹ Rahyada way kaa tegi doonaan, guryahaaga, saraakiishaada, iyo dadkaaga; waxay ku harayaan oo keliya webiga Niil.” ¹² Markii Muuse iyo Haaruun ka tageen Fircoon, Muuse wuxuu u qayshaday Rabbiga ku saabsan rahyada uu Fircoon ku soo dejiyay. ¹³ Rabbiguna wuxuu sameeyey sidii Muuse codsaday. Rahyadii waxay ku dhinteen guryaha, barxadaha, iyo beeraha. ¹⁴ Waxay u uruuriyeen buuro, oo dhulkii wuxuu uray iyaga. ¹⁵ Laakiin markuu Fircoon arkay in la nasteexay, qalbigiisa ayuu adkeeyey, mana uu dhegaysan Muuse iyo Haaruun, sidii Rabbigu sheegay. ¹⁶ Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, “Aaroon u sheeg, ‘Ulahaaga ku fidi oo ku dhufo boodhka dhulka,’ oo waxay noqon doonaan kaneeco dalka Masar oo dhan.” ¹⁷ Waxay sidaas sameeyeen, oo markii Aaroon gacantiisa ku fidiyey ulaha oo ku dhufatay boodhka dhulka, kaneeco ayaa ku soo baxday dadka iyo xoolaha. Boodhkii oo dhan dalka Masar wuxuu noqday kaneeco. ¹⁸ Saaxiirintii waxay isku dayeen inay kaneeco ku soo saaraan si qarsoodi ah, laakiin ma ay awoodin. Waxaa kaneeco ka buuxsantay dadka iyo xoolaha meel walba. ¹⁹ Saaxiirintii waxay Fircoon ku yidhaahdeen, “Kanu waa shuqulkii Eebbe.” Laakiin qalbiga Fircoon wuxuu ahaa mid adadag, mana uu dhegaysan, sidii Rabbigu sheegay. ²⁰ Markaasaa Rabbigu Muuse ku yidhi, “Subaxdii hore kac oo Fircoon la kulma markuu u socdo webiga oo ku dheh, ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Dadkayga sii daa, si ay ii adeegaan. ²¹ Haddii aad diiddo inaad dadkayga sii dayso, waxaan ku soo diri doonaa duulaan duqsi ah adiga, saraakiishaada, dadkaaga, iyo guryahaaga. Guryaha Masriyiinta waxay ka buuxsami doonaan duqsi, xataa

Baxniintii

dhulkuna wuu ka dabosmi doonaa. ²² Laakiin maalintaas waxaan ka sooci doonaa dhulka Gooshen, meesha dadkaygu ku nool yihiin, si aanay duulaan duqsi ah u joogin, si aad u ogaato inaan aniga, Rabbiga, ku suganahay dhulkan. ²³ Waxaan muujin doonaa farqi u dhexeeya dadkayga iyo dadkiinna. Calaamaddan waxay dhici doontaa berrito.” ²⁴ Rabbiguna sidaas buu sameeyey. Duulaan duqsi ah oo badan ayaa galay qasriga Fircoon iyo guryaha saraakiishiisa; dalka Masar oo dhan waxaa baabbi’iyey duqsiyada. ²⁵ Markaasaa Fircoon wuxuu u yeedhay Muuse iyo Haaruun oo ku yidhi, “Tag, oo allabari u bixi Eebbehaaga halkan dhulkan.” ²⁶ Laakiin Muuse wuxuu yidhi, “Taasi ma noqon doonto sax. Allabarigada aan u bixinno Rabbiga Eebbeheen waxay noqon doonaan wax laga xumaado Masriyiinta. Haddii aan bixinno allabarigyo ay ka xumaadaan indhahooda, miyaanay dhagax ku tuuri doonin? ²⁷ Waa inaan qaadnaa safar saddex maalmood ah oo aan u baxno cidlada si aan u bixinno allabariyo Rabbiga Eebbeheen, sidii uu noo faray.” ²⁸ Fircoon wuxuu yidhi, “Waxaan idin oggolaan doonaa inaad tagtaan oo allabariyo u bixisaan Rabbiga Eebbehaaga cidlada, laakiin waa inaad aad u fogaan. Hadda, fadlan ii duceeya.” ²⁹ Muuse wuxuu ku jawaabay, “Marka aan kaa tago, waxaan u duceyn doonaa Rabbiga, oo berrito duqsiyada waxay ka tegi doonaan Fircoon, saraakiishiisa, iyo dadkiisa. Kaliya ha ahaato in Fircoon uu hubiyo inuusan mar kale khiyaano sameynin isagoo aan sii deyn dadka inay allabariyo u bixiyaan Rabbiga.” ³⁰ Markaasaa Muuse ka tagay Fircoon oo u duceeyey Rabbiga, ³¹ Rabbiguna wuxuu sameeyey sidii Muuse codsaday. Duqsiyadii waxay ka tageen Fircoon, saraakiishiisa, iyo dadkiisa; duqsi ma harin. ³² Si kastaba ha ahaatee, Fircoon qalbigiisa ayuu mar kale adkeeyey, mana uu sii dayn dadka.

9 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Faraacoon u tag oo ku dheh, ‘Kanu waa waxa Rabbiga, Ilaaha Cibraaniyada, uu leeyahay: “Dadkayga sii daa, si ay iigu adeegaan.”’ ² Haddii aad diiddo inaad sii dayso oo aad sii haysato, ³ bal eeg, gacanta Rabbigu belaaayo daran bay ku soo dejin doontaa xoolahaaga ku jira berrinka—faraska, dameerka, geela, lo’da, idaha, iyo riyaha. ⁴ Si kastaba ha ahaatee, Rabbigu wuxuu kala sooci doonaa xoolaha reer binu Israa’iil iyo kuwa Masar, si aan xoolo ka mid ah kuwa reer binu Israa’iil u dhiman.”’ ⁵ Rabbiguna wuxuu dejiyey waqti gaar ah, isagoo leh,

“Berri Rabbigu wuxuu ficilkan ka fulin doonaa dalka.” ⁶ Maalintii xigtay, Rabbigu sidaasuu yeelay: xoolihii Masriyiinta oo dhammu way dhinteen, laakiin xoolo ka mid ah kuwa reer binu Israa’iil ma dhiman. ⁷ Faraacoon wuxuu diray niman si ay u baadhaan, waxayna ogaadeen in xoolo ka mid ah kuwa reer binu Israa’iil aanay xitaa hal mid dhiman. Si kastaba ha ahaatee, qalbiga Faraacoon wuu adkaaday, mana uu sii dayn dadkii. ⁸ Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse iyo Haaruun ku amray, “Qaadhaadhka foornada ka qaata, oo Muuse ha ku tuuro hawada hortiisa Faraacoon. ⁹ Waxay noqon doontaa boodh fiican oo ku fida dhulka Masar oo dhan, waxayna keeni doontaa finan iyo nabarro ku dhaca dadka iyo xoolaha oo dhan.” ¹⁰ Sidaasay uga qaadeen foornada oo waxay hor istaageen Faraacoon. Muuse ayaa hawada ku tuuray, oo finan iyo nabarro ayaa ku dhacay dadka iyo xoolaha. ¹¹ Saaxiriintii ma ay istaagi karin Muuse hortiisa sababtoo ah finan, oo iyaga iyo Masriyiinta oo dhanba way ku dhaceen. ¹² Laakiin Rabbigu wuxuu adkeeyey qalbiga Faraacoon, mana uu dhegaysan Muuse iyo Haaruun, sidii Rabbigu Muuse u sii sheegay. ¹³ Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Subaxdii hore kac oo hor istaag Faraacoon, oo ku dheh, ‘Kanu waa waxa Rabbiga, Ilaaha Cibraaniyada, uu leeyahay: “Dadkayga sii daa, si ay iigu adeegaan,”’ ¹⁴ ama markan waxaan kugu soo diri doonaa belaaoyoyinkayga oo dhan adiga, saraakiishaada, iyo dadkaba, si aad u ogaato in aanay jirin mid ila mid ah dhulka oo dhan. ¹⁵ Waayo, hadda waxaan gacantayda ku fidin kari lahaa oo belaaayo kugu dhufan kari lahaa adiga iyo dadkaba, oo aad dhulka ka dabar go’i lahaydeen. ¹⁶ Laakiin waxaan kuu oggolaaday inaad sii joogtid ujeeddadan: inaan ku tuso xooggeyga iyo in magacayga lagu faafiyo dhulka oo dhan. ¹⁷ Adigu weli waxaad isula kibriisaa dadkayga adigoo aan sii dayn. ¹⁸ Sidaas daraaddeed, berri markan oo kale, waxaan soo diri doonaa duufaanta roobdhagaxeedkii ugu xumaa ee abid ku soo dhaca Masar, tan iyo maalintii la aasaasay ilaa hadda. ¹⁹ Amar hadda sii si aad xoolahaaga iyo wixii aad berrinka ku haysato oo dhan ugu keento meel gabbaad ah, waayo, roobdhagaxeedku wuxuu ku dhici doonaa qof kasta iyo xayawaan kasta oo berrinka lagu helo oo aan la soo gelin, wayna dhiman doonaan.”’ ²⁰ Kuwa ka mid ah saraakiisha Faraacoon ee ka cabsaday hadalka Rabbiga waxay u degdegeen inay addoommadooda iyo xoolahooda

gudaha u keenaan. ²¹ Laakiin kuwa aan dhegaysan hadalka Rabbiga waxay addoommadooda iyo xoolahooda ku dhaafeen berrinka. ²² Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Gacantaada ku fidi cirka, si roobdhagaxeedu ugu soo dhaco Masar oo dhan—dadka, xayawaanka, iyo dhirta berrinka ee Masar oo dhan.” ²³ Markii Muuse ulkiisii cirka ku fidiye, Rabbigu wuxuu soo diray onkod iyo roobdhagaxeed, iyo dab dhulka ku soo dhacay. Sidaas daraaddeed, Rabbigu wuxuu roobdhagaxeed ku soo da’ay dalka Masar. ²⁴ Roobdhagaxeed baa jiray, iyo dab si joogto ah ugu dhex iftiimaya roobdhagaxeedka, duufaantii ugu cuslayd ee Masar aragtay tan iyo markii ay qaran noqotay. ²⁵ Masar oo dhan, roobdhagaxeedku wuxuu ku dhufatay wax kasta oo berrinka ku jiray—dad iyo xayawaanba; wuxuu burburiyey dhirtii oo dhan oo wuxuu jebebiyey geedihii oo dhan. ²⁶ Meesha kaliya ee aan roobdhagaxeedku ku dhicin waxay ahayd dalka Gooshen, halkaasoo reer binu Israa’iil degganaayeen. ²⁷ Markaasaa Faraacoon wuxuu u yeedhay Muuse iyo Haaruun. “Markan waan dembaabay,” ayuu ku yidhi iyaga. “Rabbigu waa xaq, aniga iyo dadkayguna waxaan nahay kuwa qaldan. ²⁸ Rabbiga u baryada, waayo, waxaa ku filan onkodkii Eebbe iyo roobdhagaxeedkii. Waan idin sii dayn doonaa; uma baahnidin inaad sii joogtaan.” ²⁹ Muuse ayaa ku jawaabay, “Markii aan magaalada ka baxo, waxaan gacmahayga u fidin doonaa Rabbiga; onkodku wuu joogsadaa oo roobdhagaxeedna ma jiri doono, si aad u ogaato in dhulku yahay Rabbiga. ³⁰ Laakiin waan ogahay in adiga iyo saraakiishaaduba weli aanad Rabbiga Eebbe ah u hayn xushmad.” ³¹ (Lin iyo shaciir baa la burburiyey, waayo, shaciirku wuxuu ahaa mid bisil oo lintu waxay ahayd mid ubaxsan. ³² Laakiin sarreenka iyo xabbaddu lama burburin, waayo, way gooyaan dambe.) ³³ Markaasaa Muuse ka tegey Faraacoon oo magaalada ka baxay. Wuxuu gacmihiisii u fidiyey Rabbiga; onkodkii iyo roobdhagaxeedkii way joogsadeen, roobkuna dhulka kuma soo da’in. ³⁴ Markii Faraacoon arkay in roobkii, roobdhagaxeedkii, iyo onkodkii ay joogsadeen, mar kale ayuu dembaabay: isaga iyo saraakiishiisuba qalbiyadoodii way adkeeyeen. ³⁵ Sidaas daraaddeed qalbiga Faraacoon wuu adkaaday, mana uu sii dayn reer binu Israa’iil, sidii Rabbigu Muuse ku sii sheegay.

10 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Tag oo u tag Fircoon, waayo, waxaan adkeeyey qalbigiisa iyo qalbiyada addoommadiisa, si aan calaamadahaas uga dhex sameeyo iyaga,” ² si aad ugu sheegtid wiilashaada iyo wiilasha wiilashaada sida aan Masriyiinta ugu jeesjeesay iyo sida aan calaamadahayga ugu dhex sameeyey iyaga, si aad u ogaataan inaan anigu ahay Rabbiga.” ³ Markaasaa Muuse iyo Haaruun u tageen Fircoon oo u gudbiyeen farriinta: “Kanu waa waxa Rabbiga, Ilaaha Cibraaniyada, uu leeyahay: ‘Intee in le’eg ayaad diidi doontaa inaad isku hoosaysid hortayda? U oggolow dadkayga inay tagaan, si ay ii adeegaan. ⁴ Waayo, haddii aad sii waddo inaad diiddo inaad dadkayga sii dayso, ogow, berrito waxaan keeni doonaa ayax dalalkaaga. ⁵ Waxay dabooli doonaan dusha dhulka si aan qofna u arki karin. Waxay cunayaan wixii kugu soo haray roobka dabaylaha ka dib, oo ay ku jiraan geed kasta oo ku kora beerahaaga. ⁶ Guryahaaga waxaa ka buuxsami doona iyaga, iyo guryaha addoommadaada oo dhan iyo Masriyiinta oo dhan—wax aan aabbayaashiin ama awowayaashiin arkin tan iyo maalintii ay degeen dhulkan ilaa hadda.” Markaasaa Muuse ka tegey oo ka tagay Fircoon. ⁷ Markaasaa addoommada Fircoon waxay ku yidhaahdeen isaga, “Intee in le’eg ayuu ninkani noo noqon doonaa dabin? U oggolow dadka inay tagaan, si ay ugu adeegaan Rabbiga Ilaahooda. Miyaadan weli garanayn in Masar la baabi’iyey?” ⁸ Markaasaa Muuse iyo Haaruun dib loogu soo celiyey Fircoon, oo wuxuu ku yidhi iyaga, “Tag, u adeeg Rabbiga Ilaahiinna! Laakiin ii sheeg yaa tegi doona.” ⁹ Muuse wuxuu yidhi, “Waxaan la tegi doonaa dhallinyaradayada iyo waayeeladayada, wiilashayada iyo gabdhahayaga, iyo adhigayaga iyo lo’dayada, waayo, waa inaan u qabannaa ciid Rabbiga.” ¹⁰ Markaasuu ku yidhi iyaga, “Rabbigu ha idinla jiro haddii aan idin sii daayo carruurtiinna yar yar! Caddeyn, waxaad leedihiin ujeedooyin shar leh. ¹¹ Maya! Ragga kaliya ayaa tegi kara oo u adeegaya Rabbiga, maadaama taas tahay waxa aad rabtaan.” Markaasaa Muuse iyo Haaruun laga erayey hortiiisa Fircoon. ¹² Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Gacantaada ku fidi dalka Masar ayaxa, si ay ugu yimaadaan dalka oo ay u cunaan geed kasta oo dhulka, wax kasta oo roobka dabaylaha ka haray.” ¹³ Markaasaa Muuse usha ku fidiyey dalka Masar, oo Rabbigu wuxuu ku soo diray dabayl bari dalka maalintaas oo dhan iyo habeenkaas oo dhan.

Subaxdii, dabaysha ayaa keentay ayaxa. ¹⁴ Ayaxu wuxuu ku faafay dalka Masar oo dhan oo wuxuu degey dhulka Masar oo dhan tiro badan. Abid hore uma dhici belayo ayax sidaas ah, mana dhici doonto mar kale. ¹⁵ Waxay ku daboolaan dusha dhulka oo dhan ilaa ay madoobaan. Waxay cunaan geed kasta oo dhulka iyo midhaha geedaha oo dhan oo roobka dabaylaha ka haray. Waxba cagaaran ma harin geed ama dhir dhulka Masar oo dhan. ¹⁶ Markaasaa Fircoon si degdeg ah ugu yeedhay Muuse iyo Haaruun oo ku yidhi, “Waxaan ku dembaabay Rabbiga Ilaahiinna iyo idinka. ¹⁷ Hadda iga cafi dembigayga, fadlan, mar kaliya, oo Rabbiga Ilaahiinna ka baryaya inuu iga qaado dhimashadan.” ¹⁸ Markaasaa Muuse ka tegey Fircoon oo Rabbiga baryay. ¹⁹ Markaasaa Rabbigu beddelay dabaysha dabayl galbeed oo aad u xoog badan, taas oo qaaday ayaxa oo ku tuurtay Badda Cas. Hal ayax ah kama harin dhulka Masar oo dhan. ²⁰ Hase yeeshee, Rabbigu wuxuu adkeeyey qalbiga Fircoon, oo ma uusan oggolaan in reer binu Israa’iil ay tagaan. ²¹ Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Gacantaada ku fidi cirka, si mugdi ugu faafiyo dhulka Masar—mugdi la dareemi karo.” ²² Markaasaa Muuse gacantiisa ku fidiyey cirka, oo mugdi qaro weyn ayaa ku daboolay dhulka Masar oo dhan saddex maalmood. ²³ Qofna ma arki karin mid kale, mana kicin qofna meeshiisa saddex maalmood. Hase yeeshee, reer binu Israa’iil oo dhan waxay iftiin ku lahaayeen guryahooda. ²⁴ Markaasaa Fircoon u yeedhay Muuse oo ku yidhi, “Tag, u adeeg Rabbiga; xataa carruurtiinna yar yar ha idinla tagaan, laakiin adhigiinna iyo lo’diinna ka taga.” ²⁵ Laakiin Muuse wuxuu yidhi, “Waa inaad sidoo kale na siisaan allabaryo iyo qurbaanno la gubo si aan ugu soo bandhigno Rabbiga Ilaahayaga. ²⁶ Xoolahayaga oo dhan waa inay nala tagaan; kabo ma harin. Waa inaan qaadnaa qaar ka mid ah si aan ugu adeegno Rabbiga Ilaahayaga, ilaa aan halkaas gaadhnno, ma garanayno waxa aan u adeegsan doono Rabbiga.” ²⁷ Si kastaba ha ahaatee, Rabbigu wuxuu adkeeyey qalbiga Fircoon, oo ma uusan doonayn inuu sii daayo iyaga. ²⁸ Markaasaa Fircoon ku yidhi Muuse, “Iga tag! Hubi inaad mar kale wejigayga arkin, waayo maalinta aad wejigayga aragto, waad dhiman doontaa.” ²⁹ Muuse wuxuu ku jawaabay, “Waad run sheegtay; mar dambe wejigaaga ma arki doono!”

11

Haddaba Eebbe ayaa Muuse la hadlay, oo wuxuu yidhi, “Waxaan ku soo dejin doonaa belayo ugu dambaysa Fircoon iyo Masar.

Ka dib marka taas la sameeyo, wuu idin sii dayn doonaa. Markuu sidaas sameeyo, hubaal wuu idinka eryi doonaa gebi ahaanba. ² Dadkana u sheeg in nin walba iyo naag walba ay ka codsadaan deriskooda alaabooyin lacag iyo dahab ah.” ³ Eebbe wuxuu sababay in Masriyiintu ay dadka si wanaagsan u eegaan, Muusena wuxuu ku lahaa sharaf weyn Masar dhexdeeda saraakiisha Fircoon iyo dadweynaha hortooda. ⁴ Markaasaa Muuse ku dhawaaqay, “Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: ‘Qiyaastii habeenbadhka ayaan dhex mari doonaa Masar. ⁵ Curadka dhulka Masar oo dhan waa dhiman doonaa, laga bilaabo curadka Fircoon ee carshiga ku fadhiya, ilaa curadka gabadha addoonta ah ee dhagax-shiidka ka dambaysa, iyo dhammaan curadka xoolaha sidoo kale. ⁶ Waxaa jiri doona baroor weyn oo Masar oo dhan ah—oo aan la mid ahayn wax hore u dhacay ama mar kale dhici doona. ⁷ Laakiin reer binu Israa’iil dhexdeeda, xitaa eey kama ciyayo qof ama xoolo toona, si aad u fahantaan in Eebbe kala soocayo Masar iyo Israa’iil.’ ⁸ Dhammaan saraakiishaada ayaa ii iman doona, iyagoo ii sujuudaya oo leh, ‘Bax, adiga iyo dhammaan dadka ku raacsan!’ Ka dib taas, waan bixi doonaa.” Markaasaa Muuse ka tagay Fircoon isagoo aad u cadhooday. ⁹ Eebbe wuxuu Muuse ku yidhi, “Fircoon kuma dhagaysan doono, si aan mucjisooyinkayga uga badiyo Masar.” ¹⁰ Muuse iyo Haaruun waxay sameeyeen dhammaan mucjisooyinkan hortiisa Fircoon, laakiin Eebbe ayaa qalbiga Fircoon adkeeyey, mana uusan oggolaan in reer binu Israa’iil ay ka baxaan dhulkiisa.

12

Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse iyo Haaruun intay joogeen dalka Masar, ²

“Bishan waxay idiin noqon doontaa bilowga bilaha; waa inay noqotaa bisha ugu horraysa sannadka idiin ah. ³ U sheeg kulli ururka reer binu Israa’iil, waxaadna dhahdaa, ‘Tobankii bishan, mid kasta waa inuu neef wan ah u qaato naftiisa, sida qoysaska aabbayaashooda, neef wan ah qoys walba. ⁴ Hadda haddii qoyska uu aad u yar yahay neefka wan ah, markaa isaga iyo deriskiisa ugu dhow waa inay mid qaataan sida tirada dadka ku jira; waa inaad qaybisaa neefka wan ah sida qof walba uu cuni doono. ⁵ Neefka wankiinna waa inuu noqdaa lab aan iin lahayn oo sannad jira; waxaad ka qaadan kartaa idaha ama riyaha. ⁶ Waana inaad haysataan ilaa

Baxniintii

maalinta afar iyo tobnaad ee isla bishan; markaasaa ururka oo dhan ee reer binu Israa'iil waa inay gowracaan fiidkii. ⁷ Intaas waxaa dheer, waa inay qaataan dhiigga oo ay mariyaan labada tiir iyo qafiska albaabka guryaha ay ku cunayaan. ⁸ Waa inay cunaanna hilibka habeenkaas oo kale, duban oo dab lagu dubay, waana inay ku cunaan kibis aan khamiir lahayn iyo geedo qadhaadh. ⁹ Ha cunina wax aan ceyriin ahayn ama biyo lagu kariyey, laakiin dab lagu dubay—madaxiisa iyo lugihiisa iyo calooshiisa. ¹⁰ Waxna ha ka tegin ilaa subaxda, laakiin wixii ka hadha ilaa subaxda, waa inaad gubtaan dabka. ¹¹ Hadda waa inaad sidaan u cuntaan: suunkaaga ku xidhan, kabo cagahaaga ku jira, iyo ul gacantaada ku jirta. Waa inaad ku cuntaan si degdeg ah—waa Kormariddii Rabbiga. ¹² Waayo, habeenkaas waxaan dhex mari doonaa dalka Masar, oo waxaan dili doonaa curadka dalka Masar, labadaba dadka iyo xoolaha; oo waxaan ku samayn doonaa xukummo ilaahyada Masar oo dhan—waan ahay Rabbiga. ¹³ Dhiiggu wuxuu idiin noqon doonaa calaamad guryaha aad ku nooshihiin; oo markaan arko dhiigga waan idiin dhaafi doonaa, oo belaayo idinma soo gaadhi doonto inaad idiin disho marka aan dhaco dalka Masar. ¹⁴ Maalintan waxay idiin noqon doontaa xusuus, oo waa inaad u dabaaldegaan sida ciid Rabbiga; tan iyo qarniyaashiinna waa inaad u xajisaan sida amar joogto ah. ¹⁵ Toddoba maalmood waa inaad cuntaan kibis aan khamiir lahayn, laakiin maalinta koowaad waa inaad ka saartaan khamiirka guryihiinna; waayo, qof kasta oo wax khamiir leh cuna maalinta koowaad ilaa maalinta toddobaad, qofkaas waa in laga gooyaa Israa'iil. ¹⁶ Maalinta koowaad waa inaad yeeshaan shir quduus ah, iyo shir quduus ah maalinta toddobaad; shaqo kasta oo dhan waa inaan lagu qaban iyaga, marka laga reebo wixii qof walba cuni doono—taas oo keliya waa inaad diyaarisaan. ¹⁷ Waa inaad sidoo kale u dabaaldegaan Ciidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn, waayo, maalintan ayaan ka soo saaray dadkiinna badan dalka Masar; sidaas darteed waa inaad u dabaaldegaan maalintan qarniyaashiinna sida amar joogto ah. ¹⁸ Laga bilaabo fiidka maalinta afar iyo tobnaad ee bisha koowaad, waa inaad cuntaan kibis aan khamiir lahayn ilaa fiidka maalinta laba iyo tobnaad ee bisha. ¹⁹ Toddoba maalmood waa inaan khamiir laga helin guryihiinna; waayo, qof kasta oo wax khamiir leh cuna, qofkaas waa in laga gooyaa ururka Israa'iil, ha ahaado shisheeye ama qof

dhulku leeyahay. ²⁰ Waa inaad iska ilaalisaa cunista wax khamiir leh; guryihiinna oo dhan waa inaad ku cuntaan kibis aan khamiir lahayn. ²¹ Markaasaa Muuse u yeedhay odayaasha reer binu Israa'iil oo ku amray, “Taga oo u doorta neef wan ah naftiinna sida qoysaskiinna, oo gowraca neefka Kormaridda. ²² Waa inaad qaadataan xidhmo xidhmo, ku rusheeyaan dhiigga ku jira weelka, oo qaar ka mid ah dhiigga ku jira weelka mariyaan qafiska iyo labada tiir; midkiinna ha ka bixin albaabka gurigiisa ilaa subaxda. ²³ Waayo, Rabbigu wuxuu dhex mari doonaa inuu ku dhufto Masriyiinta; laakiin markuu arko dhiigga ku yaal qafiska iyo labada tiir, Rabbigu wuxuu ka gudbi doonaa albaabka mana oggolaan doono halaagga inuu guryihiinna soo galo inuu idin dilo. ²⁴ Waa inaad xajisaan dhacdadan sida xeer idiin ah iyo carruurtiinna waqti walba. ²⁵ Markaad gashaan dalka Rabbigu idiin siin doono, sida uu ballanqaaday, waa inaad xajisaan caadadan. ²⁶ Oo markay carruurtiinnu idiin weyddiiyaan, ‘Maxay caadadani idiin tahay?’ ²⁷ Markaas waa inaad dhahdaan, ‘Waa allabari Kormaridda Rabbiga, maxaa yeelay, wuxuu ka gudbay guryaha wiilasha Israa'iil ee Masar markuu ku dhufay Masriyiinta, laakiin wuxuu badbaadiyey guryahayaga.’” Dadkuna way foorarsadeen oo caabudeen. ²⁸ Markaasaa wiilashii Israa'iil tageen oo sameeyeen sidii Rabbigu ku amray Muuse iyo Haaruun, waxay sameeyeen sidii loogu amray. ²⁹ Sidaas darteed, habeenbadhkii, Rabbigu wuxuu ku dhufay curadka dalka Masar oo dhan. Laga bilaabo curadka Fircoon oo ku fadhiiyey carshigiisa ilaa curadka maxbuuska ku jiray xabsiga, iyo curadka xoolaha oo dhan. ³⁰ Markaasaa Fircoon kacay habeenkii, isaga iyo addoommadiisii oo dhan iyo Masriyiintii oo dhan, oo qaylo weyn baa ka dhacday Masar, waayo, ma jirin guri aan qof dhiman. ³¹ Markaasuu u yeedhay Muuse iyo Haaruun habeenkii oo ku yidhi, “Kaca, ka taga dadkayga, adiga iyo wiilasha Israa'iil; oo taga, u adeeg Rabbiga, sidaad ku tidhaahdeen. ³² Gaata adhiigiinna iyo lo'diinna, sidaad ku tidhaahdeen, oo taga, oo sidoo kale iigu duceeya.” ³³ Masriyiintuna way ku adkeeyeen dadka, inay si degdeg ah uga saaraan dalka, waayo, waxay yidhaahdeen, “Dhammaanteen waan halaagsami doonnaa!” ³⁴ Sidaas darteed dadku waxay qaateen cajiinkoodii ka hor intaan la khamiirin, iyagoo ku sida weelashoodii cajiinka oo dhar ku duuban garbaha. ³⁵ Hadda wiilashii Israa'iil waxay sameeyeen sida uu Muuse ku yidhi, waayo,

Baxniintii

waxay ka dalbadeen Masriyiinta alaab lacag iyo dahab ah, iyo dhar; ³⁶ oo Rabbigu wuxuu dadka ku siiyey raalli ahaansho indhaha Masriyiinta, si ay u siiyaan wixii ay dalbadeen. Sidaas darteed waxay dhacaan Masriyiinta. ³⁷ Wiilashii Israa'iil waxay ka safareen Raamses ilaa Sukoth, ku dhowaad lix boqol oo kun oo rag ah oo lugaynaya, marka laga reebo carruurta. ³⁸ Dad isku dhafan ayaa sidoo kale la baxay, iyagoo wata adhi iyo lo' badan oo aad u tiro badan. ³⁹ Waxayna dubteen cajiinkii ay ka soo saareen Masar oo kibis aan khamiir lahayn. Waayo, ma khamiirin, maadaama ay laga soo saaray Masar oo aanay sugi karin, mana ay diyaarin wax sahay ah naftooda. ⁴⁰ Hadda muddadii wiilashii Israa'iil ay ku noolaayeen Masar waxay ahayd 430 sano. ⁴¹ Oo dhammaadka 430 sano, isla maalintaas, dadkii badnaa ee Rabbiga waxay ka baxeen dalka Masar. ⁴² Waa habeen loo xusuusto Rabbiga inuu ka soo saaray dalka Masar; habeenkan waa Rabbiga, oo waa in lagu xusuusto wiilasha Israa'iil qarniyaashooda oo dhan. ⁴³ Rabbiguna wuxuu ku yidhi Muuse iyo Haaruun, "Kani waa xeerka Kormaridda: shisheeye ha cunin; ⁴⁴ laakiin addoon kasta oo qof lacag ku iibsaday, markaad guddaan, markaasuu cuni karaa. ⁴⁵ Booqde ama shaqaale la kireystay ha ka qaybqaadan. ⁴⁶ Waa in lagu cuno guri keliya; ha ka qaadin hilibka guriga dibaddiisa, hana jabin lafta midna. ⁴⁷ Ururka oo dhan ee Israa'iil waa inay u dabaaldegaan tan. ⁴⁸ Laakiin haddii shisheeye idinla deggan yahay oo uu u dabaaldego Kormaridda Rabbiga, ragga oo dhammu waa in la guda, markaasuu u soo dhowaan karaa inuu u dabaaldego; oo wuxuu noqon doonaa sidii qof dhulka u dhashay. Laakiin qof aan la gudin ha cunin. ⁴⁹ Sharciga isku mid ah ayaa lagu dabaqi doonaa qofka dhulka u dhashay iyo shisheeyaha idinla deggan." ⁵⁰ Markaasaa wiilashii Israa'iil oo dhammu waxay sameeyeen sidii loogu amray; waxay sameeyeen sidii Rabbigu ku amray Muuse iyo Haaruun. ⁵¹ Oo isla maalintaas, Rabbigu wuxuu ka soo saaray wiilashii Israa'iil dalka Masar iyagoo dad badan.

13 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse oo wuxuu ku yidhi, ² "Ii quduus yeela curadka kasta, curadka ugu horreeya ee ilmo kasta oo Israa'iil ah, ha ahaado bini'aadam ama xoolo; aniga ayay ii tahay." ³ Muuse wuxuu dadkii ku yidhi, "Xusuusta maalintan, maalintii aad ka baxdeen Masar, gurigii addoonsiga, waayo, Rabbigu wuxuu idinka soo bixiyey gacanta xoogga leh. Wax kasta oo

khamiir leh ha cunina. ⁴ Maalintan waxay calaamad u tahay bixitaankiinna bisha Abiib. ⁵ Marka Rabbigu idin geeyo dalka Kancaaniyiinta, Xitiyiinta, Amoriyiinta, Xiwiyiinta, iyo Yebuusiysiinta, dalka uu ugu dhaartay awoyayaashiin inuu idin siiyo, dal caano iyo malab la socda, waxaad ku xafidi doontaan caadadan bishaas: ⁶ Toddoba maalmood cun kibis aan khamiir lahayn, maalinta toddobaadna u dabbaldeg Rabbiga. ⁷ Cun kibis aan khamiir lahayn muddadaas toddobada maalmood ah; wax khamiir leh ha lagu arkin dhexdiinna, khamiirna yaan lagu arkin meel kasta oo xuduudihiinna ah. ⁸ Maalintaas waxaad wiilkaaga ku tidhaahdaa, 'Waxay sabab u tahay wixii Rabbigu ii sameeyey markaan ka soo baxay Masar.' ⁹ Waxay noqon doontaa sida calaamad ku taal gacantaada iyo xusuus ku taal wejigaaga in sharciga Rabbigu ku jiro diibnaaha, waayo, gacanta xoogga leh ayaa Rabbigu idinka soo bixiyey Masar. ¹⁰ Waa inaad xafidaa amarkan wakhtigiisa sannadba sannadka ka dambeeya. ¹¹ "Marka Rabbigu idin geeyo dalka Kancaaniyiinta oo uu idin siiyo, sida uu idiin ballanqaaday adiga iyo awoyayaashiin, ¹² waa inaad Rabbiga u dhiibtaa curadka ilmo kasta. Curadka lab ee xoolihiinna oo dhan Rabbiga ayuu u yahay. ¹³ Curadka dameer kasta, ku beddel wan, laakiin haddii aadan beddelin, qoortisa jebso. Curadka wiilashaaga oo dhan waa inaad soo furataa. ¹⁴ Maalmaha soo socda, marka wiilkaagu ku weydiyo, 'Maxay tani tahay?' waxaad ku tidhaahdaa, 'Gacanta xoogga leh ayaa Rabbigu nooga soo bixiyey Masar, gurigii addoonsiga. ¹⁵ Markii Fircoon si adag u diiday inuu na sii daayo, Rabbigu wuxuu dilay curadka dalka Masar, bini'aadam iyo xoolo labadaba. Taas awgeed ayaan Rabbiga u bixiyaa curadka lab ee ilmo kasta oo ilmo ah oo aan soo furtaa curadka wiilashayda oo dhan.' ¹⁶ Waxay noqon doontaa sida calaamad ku taal gacantaada iyo sida xusuus ku taal wejigaaga, waayo, gacanta xoogga leh ayaa Rabbigu nooga soo bixiyey Masar." ¹⁷ Markii Fircoon dadka sii daayey, Eebbe ma uusan horkicin jidka dalka Filiistiin, in kastoo uu ka dhowaa, waayo, Eebbe wuxuu yidhi, "Haddii ay la kulmaan dagaal, waxaa dhici karta inay fikirkooda beddelaan oo ay ku noqdaan Masar." ¹⁸ Sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu dadka ku horkiciyey jidka cidlada ee Badda Cas, reer binu Israa'iilna waxay ka soo baxeen Masar iyagoo u diyaarsan dagaal. ¹⁹ Muuse wuxuu la baxay lafihii Yuusuf maxaa yeelay Yuusuf wuxuu reer binu Israa'iil ku dhaariyey dhaar, isagoo leh, "Eebbe hubaal wuu

Baxniintii

idiin iman doonaa, markaas waxaad la bixi doontaan lafahayga meeshaan.” ²⁰ Markay ka tageen Sukot, waxay ku hoydeen Eetam oo ku yaal cidhifka cidlada.

²¹ Maalintii, Rabbigu wuxuu hortooda ku socday tiir daruur ah si uu u hago, habeenkiina wuxuu ku socday tiir dab ah si uu iftiin ugu siiyo, taasoo u suurtoogelinaysa inay maalintii ama habeenkii socdaan. ²² Tiirka daruurta maalintii iyo tiirka dabka habeenkii midkoodna kama tegin meesha hortooda ka ahayd dadka.

14 Haddaba Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, ² “U sheeg reer binu Israa’iil inay dib u noqdaan oo ay degaan Pi-xahirood, oo u dhexeeya Migdoon iyo badda; waxaad degaan Baal-sefoon ka soo horjeedda, badda agteeda. ³ Waayo, Fircoon wuxuu odhan doonaa reer binu Israa’iil, ‘Way ku lumaan dhulka; cidlada ayaa ku xidhay.’ ⁴ Aniguna waxaan adkayn doonaa qalbiga Fircoon, wuuna eryl doonaa iyaga; aniguna waxaan ku heli doonaa ammaan naftayda Fircoon iyo ciidankiisa oo dhan, oo Masriyiintuna waxay ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga.” Sidaasay yeeleen. ⁵ Markii boqorkii Masar lagu soo wargeliyey in dadkii ay carareen, Fircoon iyo saraakiishiisii waxay ka noqdeen qalbigooda iyaga, oo waxay yidhaahdeen, “Maxaan samaynay? Waxaan sii daynay reer binu Israa’iil oo waaynaan helin adeegoodii!” ⁶ Markaasuu diyaariyey gaadhifardoodkiisii oo dadkiisii la qaatay. ⁷ Wuxuu qaatay lix boqol oo gaadhifardood oo la soo xulay, iyo dhammaan gaadhifardoodkii kale ee Masar, saraakiilna waxay saarnaayeen dhammaantood. ⁸ Rabbigu wuxuu adkeeyey Fircoon, boqorkii Masar, si uu u eryo reer binu Israa’iil, kuwaas oo si geesinimo leh u socday. ⁹ Masriyiintuna waxay eryadeen iyaga oo wata dhammaan fardihii Fircoon iyo gaadhifardoodkiisii, fardoolayda iyo ciidankiisii, oo waxay ku heleen iyaga oo deggan badda agteeda, Pi-xahirood agtiisa, Baal-sefoon ka soo horjeedda. ¹⁰ Markii Fircoon soo dhowaaday, reer binu Israa’iil kor bay u fiiriyeen oo waxay arkeen Masriyiintii oo iyaga eryanaya, wayna cabsadeen oo waxay u qayliyeen Rabbiga. ¹¹ Waxayna Muuse ku yidhaahdeen, “Ma waxaa sabab u ahaa in aan qabriga lahayn Masar oo aad noo keentay cidlada si aan u dhinto? Maxaad noo samaysay adigoo naga soo saaray Masar?” ¹² Miyaanaynu ku odhan Masar, ‘Naga tag si aan u adeegno Masriyiinta’? Waxaa noo fiicnaan lahayd inaan u adeegno Masriyiinta intii aan ku dhiman lahayn cidlada!” ¹³ Laakiin Muuse wuxuu

dadkii ku yidhi, “Ha baqiina. Adkaysta oo waxaad arki doontaan samatabbixinta Rabbigu idiin keeni doono maanta; Masriyiinta aad maanta aragtaan mar dambe ma arki doontaan. ¹⁴ Rabbigu wuu idiin dagaallami doonaa; idinku waxaad u baahan tihiin oo keliya inaad aamustaan.” ¹⁵ Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Maxaad ii qaylinaysaa? U sheeg reer binu Israa’iil inay hore u socdaan. ¹⁶ Kor u qaad ulahaaga oo gacantaada ku fidso badda si biyuhu u kala qaybsamaan, si reer binu Israa’iil ay ugu gudbaan badda dhul qalalan. ¹⁷ Waxaan ka dhigi doonaa Masriyiinta inay ku adkaystaan si ay u eryaan iyaga. Aniguna waxaan ku heli doonaa ammaan naftayda Fircoon iyo ciidankiisa oo dhan, gaadhifardoodkiisa iyo fardoolayda. ¹⁸ Masriyiintu waxay fahmi doonaan inaan anigu ahay Rabbiga markaan ku heli doono ammaan naftayda Fircoon, gaadhifardoodkiisa iyo fardoolayda.” ¹⁹ Markaasaa malaa’igtii Eebbe, oo hor socotay ciidankii Israa’iil, waxay dhaqaaqday oo ka dambaysay; tiirkii daruurta ayaa sidoo kale ka dhaqaaqay hortooda oo ka istaagay gadaashooda, ²⁰ oo u dhexeeyey xeradii Masar iyo xeradii Israa’iil. Habeenkii oo dhan daruurtii waxay madow ka dhigtay hal dhinac oo iftiin ka dhigtay dhinaca kale; sidaas darteed midna midka kale uma soo dhowaan habeenkii oo dhan. ²¹ Markaasaa Muuse gacantiisii ku fidiyey badda, oo habeenkii oo dhan Rabbigu wuxuu badda ku celiyey dabayl xoog leh oo bari ka timid oo wuxuu ka dhigay dhul qalalan. Biyihii waa kala qaybsameen, ²² reer binu Israa’iilna waxay badda ku gudbeen dhul qalalan, iyadoo derbi biyo ah uu midigtooda iyo bidixdooda ka jiray. ²³ Masriyiintuna waxay eryadeen iyaga, oo dhammaan fardihii Fircoon, gaadhifardoodkiisii iyo fardoolayda waxay ku raaceen badda. ²⁴ Intii ay ahayd saacadihii dambe ee habeenkii, Rabbigu wuxuu ka soo fiiriyey tiirkii dabka iyo daruurta ciidankii Masar oo wuxuu ku riday jahawareer. ²⁵ Wuxuu xidhay giraangirihii gaadhifardoodkooda si ay u adkaato inay kaxeeyaan. Masriyiintuna waxay yidhaahdeen, “Aan ka cararno reer binu Israa’iil! Rabbigu wuxuu u dagaallamayaa iyaga oo ka soo horjeeda Masar.” ²⁶ Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Gacantaada ku fidso badda si biyuhu ugu soo noqdaan Masriyiinta, gaadhifardoodkooda iyo fardoolayda.” ²⁷ Markaasaa Muuse gacantiisii ku fidiyey badda, oo waaberigii baddii waxay ku noqotay meesheedii. Masriyiintuna waxay u carareen, oo Rabbiguna wuxuu ku dhex

tuuray badda. ²⁸ Biyihii waxay ku soo noqdeen oo daboolay gaadhifardoodkii iyo fardooleydi—ciidankii Fircoon oo dhan oo raacay reer binu Israa'iil badda. Midkoodna ma badbaadin. ²⁹ Laakiin reer binu Israa'iil waxay badda ku gudbeen dhul qalalan, iyadoo derbi biyo ah uu midigtooda iyo bidixdooda ka jiray. ³⁰ Maalintaas Rabbigu wuxuu Israa'iil ka samatabbixiyey gacanta Masriyiinta, oo Israa'iil waxay arkeen Masriyiintii oo meydadkoodu yaal xeebta. ³¹ Markii reer binu Israa'iil arkeen gacanta xoogga leh ee Rabbigu ku muujiyey Masriyiinta, dadkii waxay ka cabsadeen Rabbiga oo waxay ku kalsoon yihiin isaga iyo Muuse addoonkiisa.

15 Markaasaa Muuse iyo reer binu Israa'iil gabaygan u heeseen Eebbe, iyagoo leh: “Waxaan u heesi doonaa Eebbe, waayo, si weyn baa loo sarraysiiyey; faraskii iyo fardafuulkiisii ayuu badda ku tuuray. ² Eebbe waa xooggeyga iyo gabaygayga; wuxuu noqday badbaadadayda. Isagu waa Ilaahayga, waanan ammaanayaa; waa Ilaaha aabbahay, waanan sarraysiinayaa. ³ Eebbe waa xoog badan yahay dagaalka; Eebbe waa magiciisa. ⁴ Faraacoon gaadhifardoodkiisii iyo ciidankiisii wuxuu ku tuuray badda; saraakiishii ugu fiicnaa ee Faraacoon way ku maansheeden Badda Cas. ⁵ Biyihii qotoda dheeraa baa ku daboolay; waxay u degeen qoto dheer sidii dhagax. ⁶ Gacantaada midig, Eebbow, waa mid weyn oo xoog leh; gacantaada midig, Eebbow, waxay burburisaa cadowga. ⁷ Weynaantaada sharafta leh, waxaad ku afgembisaa kuwa kugu kacda. Waxaad sii daysaa cadhadaada gubanaysa; waxay ku baabbi'isaa sida cawska. ⁸ Neefsashada sankaaga, biyihii way is uruursadeen. Biyihii qulqulayay waxay u istaageen sidii derbi; qoto dheeraantii waxay ku adkaatay qalbiga badda. ⁹ Cadowgu wuxuu yidhi, ‘Waan eryan doonaa, waanan gaadhi doonaa, waan qaybin doonaa dhaca; waan ku dhergi doonaa iyaga. Seeftayda ayaan soo bixin doonaa, gacantayda ayaa baabbi'in doonta iyaga.’ ¹⁰ Laakiin neefsashadaada, badda ayaa ku dabooshtay iyaga. Waxay u degeen sidii rasaas biyaha xoogga leh. ¹¹ Yaa kula mid ah makhluuqaadkii samada, Eebbow? Yaa kula mid ah, oo sharafta leh oo quduusnimada, oo cajiib ah oo ammaan leh, oo yaab leh? ¹² Waxaad fidisay gacantaada midig, dhulkuna wuu liqay iyaga. ¹³ Jacaylkaaga aan dhammaadka lahayn, waxaad ku hoggaamisay dadkii aad soo furtay. Xooggaaga, waxaad ku hanuunisay iyaga hoygaaga quduuska ah. ¹⁴ Quruumaha way maqleen

oo way gariireen; cabsi baa ku dhacday dadka deggan Filistiin. ¹⁵ Madaxda Edom way naxeen; hoggaamiyeyaaasha Moo'aab, gariir baa qabsaday iyaga; dhammaan dadka deggan Kanaan way baaba'aan. ¹⁶ Cabsi iyo argagax baa ku dhacay iyaga; xoogga gacantaada, waxay u noqdeen sidii dhagax, ilaa dadkaaga, Eebbow, ay ka gudbaan, ilaa dadka aad soo furtay ay ka gudbaan. ¹⁷ Waxaad keeni doontaa iyaga oo ku dejin doontaa buurta dhaxalkaaga, meesha, Eebbow, aad u samaysay hoygaaga, meesha quduuska ah, Eebbow, gacmahaaga ayaa dhiseen. ¹⁸ Eebbe wuxuu xukumi doonaa weligiis.” ¹⁹ Markii fardihii Faraacoon, gaadhifardoodkiisii, iyo fardafuulkiisii ay galeen badda, Eebbe wuxuu biyo badda ku soo celiyey iyaga, laakiin reer binu Israa'iil waxay ku socdeen dhul qallalan dhexda badda. ²⁰ Markaasaa Maryan oo ahayd nebiyaad, walaashii Haaruun, waxay qaadatay durbaan gacanteeda, dhammaan dumarkii waxay u baxeen iyada oo leh durbaano iyo ciyaar. ²¹ Maryan waxay u heestay iyaga: “U heesa Eebbe, waayo, si weyn baa loo sarraysiiyey; faraskii iyo fardafuulkiisii ayuu badda ku tuuray.” ²² Markaasaa Muuse wuxuu hoggaamiyey reer binu Israa'iil Badda Cas, waxayna galeen cidlada Shuur. Saddex maalmood ayay ku socdeen cidlada iyagoo aan helin biyo. ²³ Markii ay yimaadeen Maara, ma aysan cabbi karin biyahaas maxaa yeelay way qadhaadhaayeen. (Taasi waa sababta meesha loogu yeedho Maara.) ²⁴ Markaasaa dadkii waxay ku dacwoodeen Muuse, iyagoo leh, “Maxaan cabnaa?” ²⁵ Markaasaa Muuse u qayliyey Eebbe, Eebbena wuxuu tusay qori. Wuxuu ku tuuray biyaha, biyihiina way macaaneede. Halkaasaa Eebbe wuxuu u sameeyey xeer iyo ammar, halkaasna wuu ku imtixaamay iyaga. ²⁶ Wuxuu yidhi, “Haddii aad si taxaddar leh u maqashid codka Eebbe Ilaahaaga oo aad samaysid waxa xaq ah indhihiisa, haddii aad fiiri gaar ah u yeelatid amarradiisa oo aad ilaalisid dhammaan xeerarkiisa, kuma soo dejin doono cudurradii aan ku soo dejiyey Masriyiinta, waayo, anigu waxaan ahay Eebbe, kan ku bogsiinaya.” ²⁷ Markaasay yimaadeen Eelim, halkaas oo ay ku jireen laba iyo toban ilood iyo toddobaatan geed timireed, halkaasna waxay ka dhufteen biyaha agtooda.

16 Dhammaan ururka reer binu Israa'iil waxay ka tageen Ceelim oo waxay u safreen cidlada Siin, oo u dhaxaysa Ceelim iyo Siinay, maalintii shan iyo tobnad ee bisha labaad ka

Baxniintii

dib markii ay ka baxeen Masar. ² Cidlada dhexdeeda, ururkii oo dhan ee reer binu Israa'iil waxay ka cabteen Muuse iyo Haaruun. ³ Reer binu Israa'iil waxay ku yidhaahdeen iyaga, "Haddii aan ku dhiman lahayn gacanta Eebbe ee Masar, halkaas oo aan ku fadhinaay dheri hilib ah oo aan kibis ku cunayno intaan ka dherganno! Laakiin waxaad nagu keenteen cidladan si aad ugu gaajaysaan ururkan oo dhan dhimasho." ⁴ Markaasaa Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse, "Bal eeg, waxaan idiinku soo rogi doonaa kibis samada ka timid. Dadku waa inay maalin kasta u baxaan oo ururiyaan intii maalintaas ku filan. Sidaas oo kale, waxaan ku tijaabin doonaa inay raacaan amarradayda iyo in kale. ⁵ Maalinta lixaad, waa inay diyaariyaan wixii ay soo ururiyeen, oo waxay noqon doontaa laba jeer intii ay maalmaha kale soo ururiyeen." ⁶ Markaasaa Muuse iyo Haaruun waxay la hadleen dhammaan reer binu Israa'iil iyagoo leh: "Fiidkii, waxaad ogaan doontaan in Eebbe yahay kii idinka soo saaray Masar, ⁷ subaxdii, waxaad arki doontaan ammaanta Eebbe, waayo, wuxuu maqlay cabashadiinii isaga ka gees ahayd. Annagu yaan nahay, inaad nagu gunuunacdaan?" ⁸ Muuse wuxuu kaloo yidhi, "Waxaad ogaan doontaan in Eebbe yahay marka uu idin siiyo hilib aad ku cuntaan fiidkii iyo kibis aad ku dhergtaan subaxdii, waayo, wuxuu maqlay gunuunucdiinii isaga ka gees ahayd. Annagu yaan nahay? Ma annaga ayaad nagu gunuunucaysaan, laakiin Eebbe ayaad ka gees gunuunucaysaan." ⁹ Markaasaa Muuse wuxuu Haaruun ku amray, "U sheeg ururka oo dhan ee reer binu Israa'iil, 'Eebbe hor yimaada, waayo, wuxuu maqlay gunuunucdiinii.'" ¹⁰ Markii Haaruun uu la hadlay ururkii oo dhan ee reer binu Israa'iil, waxay u jeesteen cidlada, oo bal eeg, ammaanta Eebbe ayaa ku muuqatay daruurtii. ¹¹ Eebbe wuxuu la hadlay Muuse, isagoo leh, ¹² "Waxaan maqlay gunuunucda reer binu Israa'iil. U sheeg iyaga, 'Fiidkii waxaad cuni doontaan hilib, subaxdiina waxaad ku dhergi doontaan kibis. Markaas waxaad ogaan doontaan inaan ahay Eebbe Ilaahiinna.'" ¹³ Fiidkii, qudhac ayaa yimid oo daboolay xeradii, subaxdiina waxaa jiray lakab sayax ah oo ku wareegsan xerada. ¹⁴ Markii sayaxii uumi baxay, bal eeg, dusha cidlada waxaa yaallay wax khafiif ah oo sida barafku u khafiif ah dhulka. ¹⁵ Markii reer binu Israa'iil ay arkeen, waxay is weydiiyeen, "Waa maxay?" Waayo, ma aysan garanayn waxa ay tahay. Muuse wuxuu ku yidhi iyaga, "Waa kibistii Eebbe uu idin siiyey inaad cuntaan. ¹⁶

Tani waa waxa Eebbe amray: 'Qof walba waa inuu ururiyaa sida baahidooda. Qaata omer qof kasta oo idin ku jira teendhadiinna.'" ¹⁷ Reer binu Israa'iil waxay sameeyeen sida loogu amray; qaar badan ayaa ururiyey, qaarna yar. ¹⁸ Markii ay ku miisaameen omer, kii badan ururiyey ma uusan helin wax ka badan, kii yar ururiyeyna ma uusan helin wax ka yar. Qof walba wuxuu ururiyey intii uu u baahnaa. ¹⁹ Markaasaa Muuse wuxuu ku yidhi iyaga, "Qofna ha ka reebin ilaa subaxdii." ²⁰ Si kastaba ha ahaatee, ma aysan dhegaysan Muuse; qaar baa ka reebay ilaa subaxdii, oo waxaa ku dhashay dixiryo oo uray. Sidaas daraaddeed Muuse ayaa ku cadhooday iyaga. ²¹ Subax kasta, qof walba wuxuu ururiyey sida baahidooda, markii qorraxdu kululaatayna way dhalaashay. ²² Maalinta lixaad, waxay ururiyeen laba jeer intii ay caadiyan ururin jireen—laba omer qof kasta—oo madaxda ururka oo dhan ayaa u yimid oo u sheegay Muuse. ²³ Wuxuu ku yidhi iyaga, "Tani waa waxa Eebbe amray: 'Berri waa maalin nasasho ah, Sabti quduus ah oo Eebbe. Dubi wixii aad doontaan inaad dubtaan oo kari wixii aad doontaan inaad karisaan. Wixii harayna kaydiya ilaa subaxdii.'" ²⁴ Sidaas daraaddeed waxay kaydiyeen ilaa subaxdii, sida Muuse u amray, mana urayn mana jirin dixiryo ku jiray. ²⁵ Muuse wuxuu yidhi, "Cuna maanta, waayo, maanta waa Sabti u ah Eebbe. Ma heli doontaan wax dhulka yaalla maanta. ²⁶ Lix maalmood waxaad ururin doontaan, laakiin maalinta toddobaad, Sabtida, waxba ma jiri doonaan." ²⁷ Si kastaba ha ahaatee, qaar ka mid ah dadkii ayaa u baxay maalinta toddobaad si ay u ururiyaan, laakiin waxba ma aysan helin. ²⁸ Markaasaa Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse, "Intee in le'eg ayaad dib u dhigi doontaan inaad ilaalisaa amarradayda iyo tilmaamahayga?" ²⁹ Bal eeg, Eebbe wuxuu idin siiyey Sabtida; taasi waa sababta uu maalinta lixaad idiin siiyey kibis laba maalmood. Qof walba ha joogo meeshiisa maalinta toddobaad; qofna ha bixin." ³⁰ Sidaas daraaddeed, dadkii waxay nasteen maalinta toddobaad. ³¹ Reer binu Israa'iil waxay kibistii ugu yeedheen manna. Waxay ahayd caddaan sida iniin koriyaandar ah oo dhadhankeedu ahaa sida goos goos malab lagu sameeyey. ³² Muuse wuxuu yidhi, "Tani waa waxa Eebbe amray: 'Qaata omer manna ah oo kaydiya jiilasha soo socda, si ay u arkaan kibistii aan idin siiyey inaad cuntaan cidlada markii aan idinka soo saaray Masar.'" ³³ Sidaas daraaddeed Muuse wuxuu Haaruun ku amray, "Qaado weel oo geli omer manna

Baxniintii

ah. Markaas ku hor dhig Eebbe si loo kaydiyo jiilasha soo socda.” ³⁴ Sida uu Eebbe Muuse ku amray, Haaruun wuxuu ku hor dhigay maragga, si loo ilaaliyo. ³⁵ Reer binu Israa'iil waxay cuneen manna afartan sano, ilaa ay gaareen dal la deggan yahay; waxay cuneen manna ilaa ay yimaadeen xadka Kancaan. ³⁶ (Omer waa qiyaastii tobnaad ee eefa.)

17 Dhammaan bulshada reer binu Israa'iil waxay ka tageen cidlada Siin iyagoo u socdaalay marxalado, iyagoo raacaya amarka Eebbe, waxayna degeen Rafidiim, halkaas oo aan biyo loogu heli karin dadkii inay cabbaa. ² Dadkii waxay la murmeen Muuse, iyagoo dalbanaya, “Biyo na sii aan cabno.” Muuse wuxuu ku jawaabay, “Maxaad ila murantaa? Maxaad Eebbe u imtixaantaa?” ³ Dadkii, oo biyo u oomman, waxay ku gunuunaceen Muuse, iyagoo leh, “Maxaad nooga soo saartay Masar, inaad na disho annaga iyo carruurteenna iyo xooloheenna oon?” ⁴ Muuse wuxuu u qayliyey Eebbe, “Maxaan dadkaas la sameeyaa? Waxay ku dhow yihiin inay i dhagaxyeeyaan!” ⁵ Eebbe wuxuu Muuse ku amray, “Dadkii hortooda mari, qaado qaar ka mid ah waayeellada Israa'iil, oo gacantaada ku qaado ulkii aad ku dhufatay webiga Niil, oo tag. ⁶ Waxaan hortaada ka istaagi doonaa dhagaxa Xoreeb; dhagaxa ku dhufo, oo biyo ayaa ka soo qulquli doona si dadku u cabbaa.” Muuse sidaas ayuu yeelay isagoo hortooda ah waayeellada Israa'iil. ⁷ Wuxuu meeshaas u bixiyey Massah iyo Meribah sababtoo ah murankii reer binu Israa'iil, iyo sababtoo ah waxay Eebbe ku tijaabiyeen, iyagoo weydiinaya, “Eebbe ma inaga mid baa mise ma aha?” ⁸ Reer Camaleq ayaa yimid oo dagaal la galay Israa'iil ee Rafidiim. ⁹ Muuse wuxuu faray Yashuua, “Rag noo dooro oo u bax inaad la dagaallanto Camaleq. Berri waxaan istaagi doonaa buurta dusheeda anigoo gacanta ku sita ulka Eebbe.” ¹⁰ Yashuua wuxuu sameeyey sidii Muuse ku amray oo la dagaallamay Camaleq, halka Muuse, Haaruun, iyo Xuur ay fuuleen buurta dusheeda. ¹¹ Markasta oo Muuse gacmihiisa kor u qaado, Israa'iil baa guulaystay; laakiin markuu gacmihiisa hoos u dhigo, Camaleq baa guulaystay. ¹² Gacmihi Muuse way daaleen, markaasay dhagax hoostiisa dhigeen, wuuna ku fariistay. Haaruun iyo Xuur ayaa gacmihiisa taageeray, midba dhinac, sidaas darteed gacmihiisa way adkaysnaayeen ilaa qorraxdu dhacday. ¹³ Yashuua wuxuu seef ku jebiyey Camaleq iyo dadkiisii. ¹⁴ Eebbe wuxuu Muuse ku yidhi, “Tani ku

qor buug xusuus ah oo u akhri Yashuua, waayo waxaan gabi ahaanba ka tirtiri doonaa xusuusta Camaleq samada hoosteeda.” ¹⁵ Muuse wuxuu dhisay meel allabari oo wuxuu u bixiyey Eebbe Waa Calankayga. ¹⁶ Wuxuu ku dhawaaqay, “Sababtoo ah Eebbe wuxuu ku dhaartay, Eebbe wuxuu dagaal la geli doonaa Camaleq jiilba jiil.”

18 Haddaba Yetro, wadaadkii Midyaan iyo soddogii Muuse, wuxuu maqlay wax walba oo Eebbe u sameeyey Muuse iyo dadkiisa Israa'iil, iyo sida Rabbigu Israa'iil uga soo saaray Masar. ² Yetro, soddogii Muuse, wuxuu qaaday xaaska Muuse Sippora, ka dib markii Muuse diray iyada, ³ iyo labada wiil ee ay dhashay. Mid waxaa la odhan jiray Gershom, waayo, Muuse wuxuu yidhi, “Waxaan ahaa nin qalaad dal qalaad.” ⁴ Kan kale waxaa la odhan jiray Eliiezer, waayo, wuxuu yidhi, “Eebbe aabbahay wuxuu ahaa caawimaaddayda wuxuuna iga samatabbixiyey seefta Fircoon.” ⁵ Yetro, soddogii Muuse, wuxuu la yimid wiilashii Muuse iyo xaaskiisii isaga oo ku sugan cidlada, halkaas oo uu ka degganaa buurta Eebbe. ⁶ Wuxuuna u diray farriin Muuse: “Aniga, soddogaaga Yetro, waxaan kuu imid adiga iyo xaaskaaga iyo labada wiil ee ay dhashay.” ⁷ Muuse wuxuu u baxay inuu la kulmo soddoggiis, wuuna u foororsaday, wuuna dhunkaday. Waxay isweydiyeen xaaladooda, dabadeedna waxay galeen teendhada. ⁸ Muuse wuxuu soddoggiis uga warramay wax walba oo Rabbigu u sameeyey Fircoon iyo Masriyiinta danta Israa'iil aawadeed, dhammaan dhibaatooyinkii ay la kulmeen safarkooda, iyo sida Rabbigu u samatabbixiyey. ⁹ Yetro wuxuu ku farxay waxyaalihii wanaagsan ee Rabbigu u sameeyey Israa'iil isagoo ka samatabbixiyey gacanta Masriyiinta. ¹⁰ Yetro wuxuu yidhi, “Mahad waxaa leh Rabbiga, kaasoo idinka samatabbixiyey gacanta Masriyiinta iyo Fircoon, oo ka samatabbixiyey dadkiisa gacanta Masriyiinta. ¹¹ Hadda waxaan ogahay in Rabbigu ka weyn yahay ilaahyada kale oo dhan, waayo, wuxuu muujiyey markay dadka kibreen.” ¹² Markaasaa Yetro, soddogii Muuse, wuxuu u bixiyey Eebbe allabari gubasho iyo allabaryo, Haaruunna wuxuu la yimid odayaashii Israa'iil oo dhan inay cunto la cunaan soddogii Muuse hortiisa Eebbe. ¹³ Maaliintii xigtay, Muuse wuxuu fadhiistay inuu dadka xukumo, waxayna hareerihiisa taagnaayeen subax ilaa fiid. ¹⁴ Markii soddogii Muuse arkay wax walba oo uu dadka u sameeyey, wuxuu weyddiiyey, “Maxay tahay waxa aad dadka u

Baxniintii

samaynaysid? Maxaad kaligaa u fadhidaa xukunka iyadoo dadka oo dhan ay hareerahaaga taagan yihiin subax ilaa fiid?" ¹⁵ Muuse wuxuu ugu jawaabay soddoggii, "Sababtoo ah dadka ayaa ii yimaada inay doonayaan doonista Eebbe. ¹⁶ Markay murmaan, waxay ii keenaan, anna waxaan xukumo dhinacyada, waxaan u sheega qawaaniinta iyo shuruucda Eebbe." ¹⁷ Soddoggii Muuse wuxuu la hadlay isaga, oo wuxuu yidhi, "Waxaad samaynaysid ma fiicna. ¹⁸ Adiga iyo dadka kuu yimaada waxaad kaliya isku daalaysaan. Hawshu waa culus tahay adiga; kaligaa ma qaban kartid. ¹⁹ Hadda i dhegeyso: waan ku siin doonaa talo, Eebbena ha kula jiro. Waa inaad noqotaa wakiilka dadka hortiisa Eebbe oo aad u keentaa murankooda isaga. ²⁰ Bar iyaga qawaaniintiisa iyo tilmaamihiisa, oo tus sida ay u noolaanayaan iyo shaqada ay qabanayaan. ²¹ Ka dhex dooro dadka rag karti leh—rag Eebbe ka cabsada, rag lagu kalsoonaan karo oo neceb faa'iido been ah—oo u magacaab madax kumanaan, boqollaal, konton, iyo toban. ²² Ha u adeegaan xukummo dadka waqti walba, laakiin kiiska adag ha kuu keenaan; waxay go'aamin karaan kiisaska fudud iyaga laftooda. Tani waxay yareyn doontaa culayskaaga, maadaama ay kula wadaagi doonaan. ²³ Haddii aad sidaas samayso oo Eebbe sidaas ku amro, waxaad awoodi doontaa inaad sii jirto, dadka oo dhanna waxay ku noqon doonaan guryahooda iyagoo qanacsan." ²⁴ Muuse wuxuu dhegeystay soddoggii oo wuxuu sameeyey wax walba oo uu soo jeediyey. ²⁵ Wuxuu ka dhex doortay rag karti leh oo reer binu Israa'iil oo dhan, wuxuuna u magacaabay madax dadka, saraakiil kumanaan, boqollaal, konton, iyo toban. ²⁶ Waxay xukumeen dadka waqti walba. Waxay u keeneen kiisaska adag Muuse, laakiin waxay go'aamiyeen kiisaska fudud iyaga laftooda. ²⁷ Markaasaa Muuse sagootiyeey soddoggii, Yetro-na wuxuu ku noqday dalkiisii.

19 Bishii saddexaad ka dib markii reer binu Israa'iil ka tageen Masar, isla maalintaas, waxay yimaadeen cidlada Siinay. ² Markay ka soo dhaqaaqeen Refiidiim, waxay yimaadeen cidlada Siinay oo halkaas ka soo degeen buurta hortooda. ³ Muuse wuxuu u kacay Eebbe, oo Rabbigu wuxuu ugu yeedhay buurta, isagoo leh, "Kanu waa waxa aad u sheegi doonto reer Yacquub oo aad u sheegi doonto carruurta Israa'iil: ⁴ 'Waxaad aragteen wixii aan ku sameeyey Masriyiinta, iyo sidaan idiinku qaaday sidii baalasha gorgorka oo kale oo aan idiin

keenay Aniga. ⁵ Hadda, haddii aad si buuxda u addeecdaan codkayga oo aad axdigayga dhawrtan, markaas quruumaha oo dhan waxaad noqon doontaan hanti qaali ah, waayo, dhulka oo dhan waa kayga. ⁶ Waxaad ii noqon doontaan boqortooyo wadaaddo ah iyo quruun quduus ah.' Kuwani waa erayadii aad ku hadli lahayd reer binu Israa'iil." ⁷ Muuse wuxuu ku noqday oo isugu yeedhay odayaasha dadkii oo wuxuu hortooda dhigay dhammaan erayadii Rabbigu ku amray. ⁸ Dadkii oo dhami waxay si wadajir ah ugu jawaabeen, "Waxaan samayn doonaa wax walba oo Rabbigu ku hadlay." Sidaas darteed Muuse wuxuu jawaabtoodii u keenay Rabbiga. ⁹ Rabbigu wuxuu ku yidhi Muuse, "Waxaan kuu iman doonaa daruur qaro weyn, si dadku u maqlaan markaan kula hadlayo oo ay mar walba kugu kalsoonaadaan." Markaasaa Muuse wuxuu erayadii dadka u gudbiyey Rabbiga. ¹⁰ Rabbigu wuxuu ku yidhi Muuse, "U tag dadka oo quduus ka dhig maanta iyo berri. Ha maydhaan dharkooda ¹¹ oo ha diyaar garoobaan maalinta saddexaad, waayo, maalintaas Rabbigu wuxuu ku soo degi doonaa Buur Siinay hortooda dadkoo dhan. ¹² Dadkii u yeedh xuduud, oo uga dig, 'Iska jira inaad buurta kor u fuushaan ama taabtaan geeskeeda. Kii buurta taabta waa in la dilo. ¹³ Gacmo ha taaban, laakiin waa in dhagax lagu tuuraa ama fallaar lagu toogtaa; haddii ay tahay xayawaan ama bini'aadam, waa inaan la noolaan. Kaliya marka buunka ramska dheer la afuufo ayay buurta u dhowaan karaan." ¹⁴ Sidaas darteed Muuse wuxuu ka soo degay buurta oo wuxuu u yimid dadka oo quduus ka dhigay, oo waxay maydheen dharkooda. ¹⁵ Wuxuu ku yidhi dadka, "Is diyaariya maalinta saddexaad. Ka fogaada galmada." ¹⁶ Subaxdii maalinta saddexaad, waxaa jiray onkod iyo hillaac, daruur qaro weyn oo buurta dul saaran iyo buun aad u dheer oo la afuufay, taasoo dadka oo dhan ka dhigtay inay gariiraan. ¹⁷ Muuse wuxuu dadkii ka soo saaray xerada si ay ula kulmaan Eebbe, waxayna istaageen cagta buurta. ¹⁸ Buur Siinay waxaa daboolay qiiq maxaa yeelay Rabbigu wuxuu ku soo degay dab. Qiiqi wuxuu u kacay sidii qiiqi foornada, oo buurtii oo dhan si daran bay u gariirtay. ¹⁹ Markii dhawaaqa buunka sii kordhay oo sii kordhay, Muuse wuxuu hadlay, Eebbena wuxuu ugu jawaabay cod sida onkodka oo kale. ²⁰ Rabbigu wuxuu ku soo degay dusha Buur Siinay oo wuxuu ugu yeedhay Muuse dusha buurta, Muusena wuu u kacay. ²¹ Rabbigu wuxuu ku yidhi Muuse, "Hoos u deg

Baxniintii

oo dadka uga dig inay xoog ku soo galaan si ay u arkaan Rabbiga, haddii kale qaar badan baa halligmi doona. ²² Xataa wadaaddada, kuwa Rabbiga u dhawaanaya, waa inay is daahiriyaan, haddii kale Rabbigu wuxuu ku soo bixi doonaa iyaga.” ²³ Muuse wuxuu ku yidhi Rabbiga, “Dadku ma soo kici karaan Buur Siinay, maxaa yeelay adigu waad nagu digtay, ‘Xuduud ku wareeji buurta oo quduus ka dhig.’” ²⁴ Rabbigu wuxuu ku jawaabay, “Hoos u deg oo Aroon la keen. Laakiin ha u oggolaan wadaaddada iyo dadka inay soo jabaan si ay ugu soo koraan Rabbiga, haddii kale wuxuu ku soo bixi doonaa iyaga.” ²⁵ Sidaas darteed Muuse wuxuu u soo degay dadka oo wuu u sheegay.

20 Oo Eebbe wuxuu ku dhawaaqay erayadan oo dhan: ² “Aan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah, kan idinka soo bixiyey dalka Masar, guriga addoonsiga. ³ “Ha yeelina ilaahyo kale hortayda. ⁴ “Ha samaysan sanam u eg wax kasta oo samada sare ku jira, ama dhulka hoostiisa, ama biyaha hoostooda. ⁵ Ha u sujuudin ama ha u adeegina; waayo, aniga Rabbiga Ilaahiinna ah waxaan ahay Eebbe masayr badan, oo ciqaaba dembiga aabayaashood carruurta ilaa jiilka saddexaad iyo afraad ee kuwa i neceb, ⁶ laakiin waxaan naxariis u fidinayaa kumanaan kuwa i jecel oo amarradayda raaca. ⁷ “Ha qaadan magaca Rabbiga Ilaahiinna si micno darro ah, waayo, Rabbigu ma dembi dhaafi doono kan magacaas si xun u adeegsada. ⁸ “Xusuuso maalinta Sabtida, inaad quduus ka dhigto. ⁹ Lix maalmood waxaad ku shaqayn doontaa oo dhamaystiri doontaa hawlahaaga oo dhan, ¹⁰ laakiin maalinta toddobaad waa Sabti Rabbiga Ilaahiinna ah. Maalintaas ha shaqayn, adiga, wiilkaaga ama gabadhaada, addoonkaaga ama addoontaada, lo'daada, ama shisheeyaha deggan magaalooyinkaaga. ¹¹ Waayo, lix maalmood gudahood ayuu Rabbigu ku abuuray samada iyo dhulka, badda, iyo wax kasta oo ku jira, ka dibna maalinta toddobaad ayuu nastey. Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu barakeeyey maalinta Sabtida oo quduus ka dhigay. ¹² “Qaddari aabbahaaga iyo hooyadaada, si maalmahaagu u dheeraadaan dalka Rabbiga Ilaahiinna ah idin siinayo. ¹³ “Ha dilin. ¹⁴ “Ha sinaysan. ¹⁵ “Ha xadin. ¹⁶ “Ha been ka sheegin deriskaaga. ¹⁷ “Ha damcin guriga deriskaaga. Ha damcin naagtiisa, ama addoonkiisa ama addoontiisa, dibi ama dameer, ama wax kasta oo deriskaaga leeyahay.” ¹⁸ Markii dadkii oo dhami ay arkeen

onkodka iyo hillaaca, maqleen codka buunka, oo ay arkeen buurta qiiqaysa, way gariireen oo waxay istaageen meel fog. ¹⁹ Waxayna ku yidhaahdeen Muuse, “Adigu nala hadal oo waanu ku dhagaysan doonaa; laakiin ha u oggolaan Eebbe inuu nala hadlo, ama waanu dhiman doonaa.” ²⁰ Muuse wuxuu dadkii ku yidhi, “Ha baqina; waayo, Eebbe wuxuu idiin yimid inuu idin imtixaamo, si cabsida Eebbe ay idinla jirto oo ay idinka ilaaliso dembiga.” ²¹ Sidaas daraaddeed dadkii waxay istaageen meel fog, halka Muuse uu u dhaqaaqay gudcurka qaro weyn oo Eebbe ku sugnaa. ²² Markaasaa Rabbigu Muuse ku amray, “Reer binu Israa'iil u sheeg sidan: ‘Waxaad markhaati ka tiihin inaan idinla hadlay samada. ²³ Ha samayn ilaahyo kale oo ila jiraya; ilaahyo lacag ama dahab ah ha samaynina. ²⁴ Iigu samee meeshii dhulka oo ku dul allabariyo qurbaannadaada gubashada iyo qurbaannada nabadda, idahaaga iyo dibiyadaada. Meel kasta oo aan magacaaga xusuusiyo, waan idiin iman doonaa oo waan idin barakayn doonaa. ²⁵ Haddii aad ii dhisto meeshii dhagax, ha ku dhisin dhagaxyo la jarjaray, waayo, haddii aad ku isticmaasho qalab, waad nijaasayn doontaa. ²⁶ Oo ha u fuulin meeshayda jaranjarooyn, si aan qaawanaantaadu u muuqan.’

21 “Kuwaas waa xeerarka aad hortooda dhigi doonto: ² “Haddii aad iibsato addoon Cibraani ah, wuxuu kuu shaqayn doonaa lix sannadood; laakiin sannadka toddobaad, waa in la sii daayaa isagoo xor ah, iyada oo aan wax lacag ah laga qaadin. ³ Haddii uu keligiis yimaado, keligiis ayuu tegi doonaa; laakiin haddii uu guursaday, markaas naagtiisu way raaci doontaa isaga. ⁴ Haddii sayidkiisu uu siiyo naag oo ay u dhasho wiil ama gabdho, naagta iyo carruurteedu waxay u ahaan doonaan sayidkeeda, isaguna keligiis ayuu tegi doonaa. ⁵ Laakiin haddii addoonku yiraahdo, ‘Waxaan jeclahay sayidkayga, naagtayda, iyo carruurtayda; ma tegi doono anigoo xor ah,’ ⁶ markaas sayidkiisu waa inuu keenaa hortiisa Eebbe. Waa inuu keenaa albaabka ama albaab-dhiska oo daloolo dhegtiisa iyadoo la adeegsanayo alwaax, wuuna u adeegi doonaa weligiis. ⁷ “Haddii nin iibiyo gabadhiisa sidii gabadh addoon ah, iyadu xor uma bixi doonto sida addoommada ragga. ⁸ Haddii aysan raalli gelin sayidkeeda oo isagu doortay naftiisa, waa inuu u oggolaadaa in la soo furto. Ma laha awood uu ku iibiyo dad shisheeye, sababo la xiriira daacad-darradiisa iyada. ⁹ Haddii uu u qoondeeyo wiilkiisa,

Baxniintii

waa inuu ula dhaqmaa sida xuquuqda gabdhaha. ¹⁰ Haddii uu guursado naag kale, waa inuusan yareyn cuntadeeda, dharkeeda, ama xuquuqdeeda guurka. ¹¹ Haddii uusan siin saddexdan waxyaalood, iyadu xor ayay ku bixi doontaa iyada oo aan wax lacag ah laga qaadin. ¹² “Qof kasta oo qof ku dhufsta si uu u dhinto waa in la dilaa. ¹³ Si kastaba ha ahaatee, haddii aysan ahayn mid qorshaysan, laakiin Eebbe u oggolaado inay dhacdo, waxaan u qoondayn doonaa meel uu ku cararo. ¹⁴ Laakiin haddii qof kasta oo si xun u maleega inuu dilo deriskiisa, waa inaad ka qaaddaa xitaa meeshayda allabariga si loo dilo. ¹⁵ “Qof kasta oo aabbihii ama hooyadiis ku dhufsta waa in la dilaa. ¹⁶ “Qof kasta oo qof afduubta, haddii uu iibiyey ama wali gacanta ku hayo, waa in la dilaa. ¹⁷ “Qof kasta oo aabbihii ama hooyadiis habaara waa in la dilaa. ¹⁸ “Haddii dad is-qabtaan oo midkood ku dhufsto kan kale dhagax ama gacan, oo dhibbanaha uusan dhiman laakiin sariir ku xayiran yahay, ¹⁹ haddii qofka dhaawacmay uu mar kale kaco oo uu dibadda ku socdo ul, markaas weeraryahanka waa la cafin doonaa; waa inuu kaliya magdhaw bixiyo waqtiga lumay oo hubiyo in dhibbanaha si buuxda u bogsado. ²⁰ “Haddii qof ku dhufsto addoonkiisa lab ama dhedig ul oo addoonku ku dhinto gacantiisa, waa in la ciqaabo. ²¹ Si kastaba ha ahaatee, haddii addoonku uu noolaado maalin ama labo, wax aargoosi ah lama qaadi doono, waayo addoonku waa hanti u ah. ²² “Haddii rag is-qabtaan oo ku dhufaan naag uur leh si ay u dhasho iyadoo aan waqtigeedii la gaarin, laakiin aysan jirin dhaawac culus, dambiilaha waa in la ganaaxaa wixii ninkeeda uu dalbado iyo wixii xaakinnada oggolaadaan. ²³ Laakiin haddii uu jiro dhaawac culus, waa inaad bixisaa nafta beddelkeeda, ²⁴ il beddelkeeda il, ilig beddelkiisa ilig, gacan beddelkeeda gacan, lug beddelkeeda lug, ²⁵ gubasho beddelkeeda gubasho, dhaawac beddelkiisa dhaawac, nabaro beddelkooda nabaro. ²⁶ “Haddii qof mulkiile ah ku dhufsto ilka addoonkiisa lab ama dhedig oo baabi’iyo, waa inuu addoonka sii daayaa si uu u magdhabo ilka. ²⁷ Haddii uu jebiyo iligga addoonkiisa lab ama dhedig, waa inuu addoonka sii daayaa si uu u magdhabo iligga. ²⁸ “Haddii dibigu nin ama naag ku muddo si uu u dilo, dibiga waa in la dhagax tuuraa, hilibkiisana lama cuni doono; laakiin milkiilaha dibiga mas’uul kama noqon doono. ²⁹ Haddii, si kastaba ha ahaatee, dibigu hore loo ogaa inuu muddo iyo milkiilaha la digay laakiin uusan xannibin, oo uu dilo nin ama

naag, dibiga waa in la dhagax tuuraa iyo milkiilaha sidoo kale waa in la dilaa. ³⁰ Haddii la dalbado magdhaw, wuxuu ku furan karaa naftiisa isagoo bixinaya wixii la dalbado. ³¹ Sharcigan wuxuu khuseeyaa haddii dibigu muddo wiil ama gabadh. ³² Haddii dibigu muddo addoon lab ama dhedig, milkiiluhu waa inuu bixiyo soddon sheqel oo lacag ah sayidka addoonka, dibigana waa in la dhagax tuuraa. ³³ “Haddii qof furo god, ama qodo god oo aan daboolin, oo dibig ama dameer ku dhaco, ³⁴ milkiilaha godka waa inuu bixiyo magdhaw; waa inuu lacag siiyo milkiilaha xoolaha, xoolaha dhintayna waxay noqon doonaan isaga. ³⁵ “Haddii dibiga qof dhaawaco dibiga qof kale si uu u dhinto, waa inay iibiyaan dibiga nool oo ay qaybsadaan lacagta si siman; sidoo kale waa inay qaybsadaan dibiga dhintay. ³⁶ Si kastaba ha ahaatee, haddii la ogaa in dibigu caado u lahaa inuu muddo, oo milkiiluhu uusan xannibin, waa inuu bixiyo magdhaw, dibig beddelkiisa dibig, xoolaha dhintayna waxay noqon doonaan isaga.

22 “Haddii qof xado dibiga ama ido oo gowraco ama iibiyu, waa inuu shan neef oo lo’ ah ka bixiyo dibiga iyo afar ido ahna ka bixiyo idaha. ² Haddii tuug lagu qabto isagoo soo jabsanaya oo la dilo, ma jirto dembi dhiig ku saabsan difaacaha. ³ Si kastaba ha ahaatee, haddii tani dhacdo ka dib waaberiga, waxaa jira dembi dhiig ku saabsan difaacaha. Tuuggu waa inuu si dhab ah u magdhabo; haddii aysan waxba haysan, waa in loo iibiyaa xatooyadooda. ⁴ Haddii shayga la xaday lagu helo isagoo nool gacantiisa, ha ahaado dibiga, dameerka, ama idaha, waa inuu laba jibaar ka bixiyo. ⁵ “Haddii qof xoolihiisa daaqsiiyo beer ama beero canab ah oo ay galaan beer kale, waa inuu magdhabo isagoo ka bixinaya beertiisa ama beertiisa canabka ah ee ugu fiican. ⁶ “Haddii dab kaco oo ku fido geedaha qodxanta leh, oo uu cuno hadhuudh la isku raray, hadhuudh taagan, ama beerta lafteeda, kii dabka bilaabay waa inuu magdhabo. ⁷ “Haddii qof siiyo deriskiisa lacag ama alaab si loo ilaaliyo oo laga xado guriga deriska, tuugga, haddii la qabto, waa inuu laba jibaar ka bixiyo. ⁸ Haddii tuugga aan la helin, milkiilaha guriga waa inuu ka soo muuqdaa garsoorayaasha si loo go’aamiyo inuu gacanta ku dhigay alaabta deriskiisa. ⁹ Xaalad kasta oo ku saabsan hanti sharci darro ah, ha ahaato dibiga, dameerka, idaha, dharka, ama hanti lumay oo qof leeyahay, ‘Tani waa tayda,’ labada

Baxniintii

dhinacba waa inay kiiskooda hor geeyaan garsoorayaasha. Kii garsoorayaashu ku xukumaan inuu dembi leeyahay waa inuu laba jibaar ka bixiyo kan kale. ¹⁰ “Haddii qof siiyo deriskiisa dameer, dibiga, ido, ama xayawaan kasta si loo ilaaliyo oo uu dhinto, dhaawacmo, ama la qaado iyadoo aan cidina fiirinayn, ¹¹ dhaar Eebbe hortiiisa waa in labada dhinacba sameeyaan in derisku aanu gacanta ku dhigin alaabta kan kale. Milkiiluhu waa inuu taas aqbalaa oo magdhaw looma baahna. ¹² Si kastaba ha ahaatee, haddii xayawaanka laga xado deriska, milkiilaha waa in la magdhabo. ¹³ Haddii ay jeexjeexday xayawaan duurjoog ah, derisku waa inuu keena haraaga sida caddayn oo looma baahna inuu bixiyo xayawaanka la jeexjeexay. ¹⁴ “Haddii qof amaahdo xayawaan deriskiisa oo uu dhaawacmo ama dhinto iyadoo milkiiluhu uusan joogin, waa inuu si buuxda u magdhabo. ¹⁵ Haddii milkiiluhu la joogo xayawaanka, amaahiyaha looma baahna inuu bixiyo. Haddii xayawaanka la kireeyay, lacagta kirada ayaa dabooli karta khasaaraha. ¹⁶ “Haddii nin khiyaameeyo gabadh bikrad ah oo aan la mehersan oo uu la seexdo, waa inuu bixiyo meherkeeda si ay xaaskiisa u noqoto. ¹⁷ Haddii aabaheed diido inuu siiyo, waa inuu bixiyo lacag u dhiganta meherka bikradaha. ¹⁸ “Ha u oggolaan in sixirroole ay sii noolaato. ¹⁹ “Qof kasta oo la galmooda xayawaan waa in la dilo. ²⁰ “Qof kasta oo u allabaryo ilaah kale oo aan ahayn Eebbe waa in si buuxda loo baabbi’iyo. ²¹ “Ha dulmin ama ku xadgudbin qof shisheeye ah, waayo, waxaad ahayd shisheeye dalka Masar. ²² “Ha dulmin carmal ama agoon. ²³ Haddii aad dulmiso oo ay iigu qayliyaan, hubaal waan maqli doonaa qayladooda; ²⁴ Cadhadaydu way kici doontaa, oo waxaan idinku dili doonaa seef, naagihinnuna waxay noqon doonaan carmal, carruurtiinnuna waxay noqon doonaan agoomo. ²⁵ “Haddii aad lacag amaahiso dadkayga, kuwa baahan ee idin dhex jooga, ha u dhaqmin sida amaahiyaha; ribo ha ka qaadin. ²⁶ Haddii aad qaadata dharka deriskaaga sida ballanqaad, hubi in la soo celiyo ilaa qorrax dhaca, ²⁷ waayo, waa daboolkooda kaliya, dharka jirkooda. Maxay kale oo ay ku seexan karaan? Markay iigu qayliyaan, waan maqli doonaa, waayo, waxaan ahay mid naxariis leh. ²⁸ “Ha ka hadlin Eebbe ama ha caayin hoggaamiyaha dadkiinna. ²⁹ “Ha ka celin sadaqadaada bakhaaradaada ama khamrigaaga. Waa inaad i siisaan curadka wiilashiinna. ³⁰ Sidoo kale samee lo’daada iyo idahaaga. Ha la joogaan

hooyooyinkood toddoba maalmood, laakiin iigu soo bandhig maalinta siddeedaad. ³¹ “Waxaad igu ahaan doontaan dad quduus ah. Sidaa darteed, ha cunina hilibka xayawaan duurjoog ah oo jeexjeexay; u tuura eeyaha.

23 “Ha faafin war been ah; ha ku biirin qof shar leh inaad noqoto markhaati xun. ² “Ha raacin dad badan oo sameeya xumaan, mana aad marag furin dacwad si aad u leexiso caddaaladda adigoo raacaya dadka. ³ Ha u eexan qof sabool ah murankooda. ⁴ “Haddii aad la kulanto dibiga ama dameerka cadowgaaga oo lumay, waa inaad u celisaa iyaga. ⁵ Haddii aad aragto dameerka qofka ku neceb oo ku jiifa culayskiisa, ha uga tagin halkaas; waa inaad caawisaa si aad uga sii dayso iyaga. ⁶ “Ha ka hor istaagin caddaaladda dadkaaga baahan dacwadooda. ⁷ Ka fogow eedayn been ah, hana waxyeeeleyn qof aan waxba galabsan ama xaq ah, waayo, ma aanan sheegi doono dambiilaha inuu yahay mid aan waxba galabsan. ⁸ “Ha aqbalin laaluush, waayo, laaluushku wuxuu indha tirayaa kuwa aragga fiican leh wuxuuna musuqmaasuqayaa erayada kuwa xaq ah. ⁹ “Ha dulmin qof qalaad; waad garanaysaan qalbiga qof qalaad, waayo, waxaad ahayd dad qalaad oo ku sugan Masar. ¹⁰ “Muddo lix sannadood ah waxaad beeri doontaa dhulkaaga oo aad soo ururin doontaa wax soo saarkiisa, ¹¹ laakiin sannadka toddobaad, ha nasto oo ha jifto, si dadkaaga saboolka ah ay wax u cunaan, wixii ay ka tagaan xayawaanka duurjoogta ahna ha cunaan. Sidoo kale samee beertaada canabka ah iyo dhirta saytuunka ah. ¹² “Muddo lix maalmood ah waxaad samayn doontaa shaqadaada, laakiin maalinta toddobaad waxaad ka joogsan doontaa shaqada, si dibigaaga iyo dameerkaaga ay u nastaan, wiilka gabadhaada addoonta ah iyo qofka qalaadna ay u nastaan. ¹³ “Ilaali inaad samayso wax kasta oo aan kuu sheegay. Ha xusin magacyada ilaahyo kale; ha ka maqalna bushimahaaga. ¹⁴ “Saddex jeer sannadkii waxaad ii qaban doontaa ciid. ¹⁵ Waxaad xafidi doontaa Ciidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn; muddo toddoba maalmood ah waxaad cuni doontaa kibis aan khamiir lahayn, sidaan kuu amray, xilligii loogu talagalay bisha Abib, waayo, bishaas ayaad ka soo baxdeen Masar. Qofna ha ii soo muuqan isagoo gacmo madhan. ¹⁶ “Xafid Ciidda Goosashada oo leh midhaha ugu horreeya ee shaqadaada laga soo saaray waxa aad beertay, iyo Ciidda Ururinta dhammaadka sannadka, marka aad soo ururiso

dalaggaaga beerta. ¹⁷ “Saddex jeer sannadkii dhammaan raggaaga waa inay hortagaan Sayidka Eebbe. ¹⁸ “Dhiigga allabariyadayda ha la keenin wax kasta oo khamiir leh, dufanka allabarigayga ciidana ha la daayo ilaa subaxda. ¹⁹ “Keen kuwa ugu fiican ee midhaha ugu horreeya ee dhulkaaga guriga Eebbe Ilaahiinna. “Ha karin orgi yar oo ku jira caanaha hooyadiis. ²⁰ “Bal eeg, waxaan horay kuu soo dirayaa malaa’ig si ay kuugu ilaaliso jidka oo ay kuu keento meesha aan kuu diyaariyay. ²¹ U fiirso oo dhegayso codkiisa; ha ku caasinnina isaga, waayo, ma cafin doono xadgudubadiinna, maadaama Magacaygu ku jiro isaga. ²² Haddii aad si dhab ah u addeecdo codkiisa oo aad samayso wax kasta oo aan idhaahdo, waxaan noqon doonaa cadowga cadowgaaga oo aan ka soo horjeedsan doonaa kuwa ku soo horjeeda. ²³ Malaa’igaygu wuxuu horay kuu soo mari doonaa oo wuxuu ku geyn doonaa dhulka Amoriga, Xittiga, Fereeziga, Kana’aniga, Xiwiga, iyo Yebuusiga, oo waan baabbi’in doonaa gebi ahaanba. ²⁴ Ha u sujuudin ilaahyadooda ama ha u adeegina ama ha raacin dhaqankooda. Waa inaad burburisaa oo aad jajabisaan dhagaxyadooda quduuska ah. ²⁵ U adeeg Eebbe Ilaahiinna, oo barakadiisu waxay ku jiri doontaa cuntadaada iyo biyahaaga. Waxaan ka saari doonaa cudurka dhexdiinna, ²⁶ mana jiri doonto mid dhicis ah ama madhalays ah dhulkiinna. Waxaan idin siin doonaa cimri dheer. ²⁷ “Waxaan horay kuu soo diri doonaa argagaxayga oo waxaan ku dhex tuuri doonaa jahawareer quruun kasta oo aad la kulanto. Waxaan ka dhigi doonaa dhammaan cadowgaaga inay dhabarkaaga jeestaan oo ay cararaan. ²⁸ Waxaan horay kuu soo diri doonaa aboor si ay uga kaxeeyaan Xiwiga, Kana’aniga, iyo Xittiga jidkaaga. ²⁹ Kuma kaxeeyn doono hortiinna hal sano gudaheed, si dhulku uusan u noqon cidlo iyo xayawaanka duurjoogta ahna uusan u noqon kuwo aad u tiro badan. ³⁰ Si tartiib tartiib ah ayaan hortiinna uga kaxeeyn doonaa, ilaa aad ku filnaataan inaad hantida dhulka. ³¹ “Waxaan dejin doonaa xuduudihiinna laga bilaabo Badda Cas ilaa Badda Dhexe, iyo laga bilaabo cidlada ilaa Webiga Yuufrates. Waxaan gacantaada ku soo dhiibi doonaa dadka dhulka ku nool, oo waxaad ka kaxeeyn doontaan hortiinna. ³² Waa inaad heshiis la samayn iyaga ama ilaahyadooda. ³³ Kuma sii nagaan karaan dhulkaaga, ama waxay kugu sababi doonaan inaad igu dembaabto, waayo, caabudidida ilaahyadooda waxay hubaal ahaan noqon doontaa dabin kuu ah.”

Markaasaa Eebbe wuxuu Muuse ku amray, “Eebbe u fuul, adiga iyo Haaruun, Naadaab iyo Abiihu, iyo toddobaatan oday oo reer binu Israa’iil ah, oo waxaad ka caabudaysaan meel fog. ² Muuse keligiis ayaa u dhowaan doona Eebbe; kuwa kale ma soo dhowaan karaan, dadkuna ma fuuli doonaan isaga.” ³ Muuse ayaa yimid oo u gudbiyey dadkii dhammaan erayadii iyo xeerarkii Eebbe; iyagoo wadajir ah, waxay ku jawaabeen, “Waxaan samayn doonaa dhammaan erayadii Eebbe uu ku hadlay.” ⁴ Muuse wuxuu qoray dhammaan erayadii Eebbe. Subaxdii dambe ayuu kacay, oo wuxuu ka dhisay meel hoose ee buurta meel allabari ah oo wuxuu dhisay laba iyo toban tiir oo dhagax ah oo matalaya laba iyo tobankii qabiil ee Israa’iil. ⁵ Markaasuu diray dhalinyaro ka mid ah reer binu Israa’iil, kuwaas oo bixiyey allabaryo gubasho iyo dibi allabaryo nabadeed u bixiyey Eebbe. ⁶ Muuse wuxuu qaaday kala badh dhiiggii oo wuxuu ku shubay weelal, halka kala badhkii kale uu ku sayray meeshii allabariga. ⁷ Markaasuu akhriyey Kitaabkii Axdiga dadkii, kuwaas oo ku jawaabay, “Waxaan samayn doonaa dhammaan waxa Eebbe uu ku hadlay, waana addeeci doonaa.” ⁸ Muuse wuxuu qaaday dhiiggii, oo ku sayray dadkii, oo wuxuu ku dhawaaqay, “Kani waa dhiiggii axdiga ee Eebbe idinla sameeyey sida ku qoran dhammaan erayadan.” ⁹ Muuse, oo ay weheliyaan Haaruun, Naadaab, Abiihu, iyo toddobaatan oday oo reer binu Israa’iil ah, ayay fuuleen. ¹⁰ Waxay arkeen Eebbe oo reer binu Israa’iil, oo caghihiisa hoostooda waxaa ahaa wax u eg dhagax safayr ah, oo sida cirka oo kale cad. ¹¹ Si kastaba ha ahaatee, ma uu taaban madaxda reer binu Israa’iil; waxay arkeen Eebbe, oo waxay cuneen oo cabbeen. ¹² Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse, “Igu soo fuul buurta oo halkaas joog, oo waxaan ku siin doonaa looxyada dhagaxa leh ee Sharciga iyo amarrada aan u qoray si ay u hanuunaan.” ¹³ Muuse wuxuu u baxay Yashuuca, gacan-yarihiisa, oo wuxuu fuulay buurtii Eebbe. ¹⁴ Odayadii ayuu ku yidhi, “Halkan nagu suga ilaa aan idiin soo noqonno. Haaruun iyo Huurna waa idinla joogaan; qof kasta oo leh arrin sharci ah ha u soo dhowaado iyaga.” ¹⁵ Muuse wuxuu fuulay buurta, oo daruurtii ayaa ku hareeraysay. ¹⁶ Ammaanta Eebbe ayaa degtay Buur Siinay, oo daruurtii ayaa ku daboolnayd lix maalmood; maaliintii toddobaadna Eebbe ayaa Muuse ugu yeedhay daruurta dhexdeeda. ¹⁷ Reer binu Israa’iil, ammaanta Eebbe waxay u muuqatay sida dab baabbi’inaya oo ku yaal

buurta dusheeda. ¹⁸ Muuse wuxuu galay daruurtii isagoo fuulaya buurta, oo wuxuu ku sugnaa buurta afartan maalmood iyo afartan habeen.

25 Eebbe ayaa la hadlay Muuse, isagoo leh, ² “La hadal reer binu Israa’iil oo ha ii keenaan hadiyad. Aqbal hadiyadda qof kasta oo qalbigiisu ku dhiirrigeliyo inuu bixiyo. ³ Kuwani waa hadiyadaha aad ka qaadi doonto: dahab, lacag, iyo naxaas; ⁴ xariir midabyo buluug, guduud, iyo guduudan leh; dhar wanaagsan iyo timaha riyaha; ⁵ harag riyo oo casaan lagu dahaadhay, maqaar wanaagsan, iyo qoryo akesiya; ⁶ saliid saytuun oo loogu talagalay iftiinka; udgoon udgoon oo loogu talagalay saliidda subagga iyo fooxa udgoon; ⁷ dhagaxyo oniks iyo dhagaxyo kale oo lagu dhejiyo efodka iyo laabta. ⁸ “Ha dhisaan meel quduus ah oo aan ugu dhex noolaado. ⁹ Samee teendhada iyo dhammaan alaabteeda sida saxda ah ee aan ku tusi doono. ¹⁰ “Waxay samayn doonaan sanduuq qoryo akesiya ah—laba iyo badh dhudhun dherer, dhudhun iyo badh ballac, iyo dhudhun iyo badh sarre. ¹¹ Ku dahaadh dahab saafi ah, gudaha iyo dibadda, oo samee xariijimo dahab ah oo ku wareegsan. ¹² Samee afar giraan oo dahab ah oo ku dheji afarta cagood, laba giraan hal dhinac iyo laba giraan dhinaca kale. ¹³ Samee ulaha qoryo akesiya ah oo ku dahaadh dahab. ¹⁴ Geli ulaha giraanta dhinacyada sanduuqa si loo qaado. ¹⁵ Uluhu waa inay ku sii jiraan giraanta sanduuqa; looma saari karo. ¹⁶ Markaas geli sanduuqa looxa axdiga oo aan ku siin doono. ¹⁷ “Samee dabool dahab saafi ah oo loogu talagalay kafaaraggudka—laba iyo badh dhudhun dherer iyo dhudhun iyo badh ballac. ¹⁸ Samee laba kerubiim oo dahab ah; ka samee shaqo la tumay labada daraf ee daboolka. ¹⁹ Samee keruub mid daraf ah iyo keruub kale darafka kale; ka samee kerubiim hal gabal oo leh daboolka, labada darafkiisa. ²⁰ Kerubiimku waa inay baalashooda kor u fidinayaan, hoosna u hadhsanayaan daboolka. Waa inay wejiga isu jeediyaan, oo indhahoodu ku sii jeedaan daboolka. ²¹ Daboolka saar dusha sare ee sanduuqa oo geli sanduuqa looxa axdiga oo aan ku siin doono. ²² Meeshaas, dusha sare ee daboolka iyo inta u dhexeysa labada kerubiim ee ku yaal sanduuqa axdiga, waxaan kula kulmi doonaa oo aan ku siin doonaa dhammaan amarradayda reer binu Israa’iil. ²³ “Samee miis qoryo akesiya ah—laba dhudhun dherer, dhudhun ballac, iyo dhudhun iyo badh sarre. ²⁴ Ku dahaadh dahab saafi ah oo samee xariijimo

dahab ah oo ku wareegsan. ²⁵ Sidoo kale samee xuduud ballac ah oo ku wareegsan oo ku dheji xariijimo dahab ah xuduudda. ²⁶ Samee afar giraan oo dahab ah oo ku dheji afarta geesood, halkaas oo afarta lugood yihiin. ²⁷ Giraantu waa inay u dhowdahay xuduudda si ay u qabtaan ulaha loo isticmaalo qaadista miiska. ²⁸ Samee ulaha qoryo akesiya ah, ku dahaadh dahab, oo u isticmaal si aad miiska u qaaddo. ²⁹ Samee saxanadiisa, weelashiisa, dhalooyinkiisa, iyo koobabkiisa loogu talagalay bixinta hadiyadaha, dhammaan dahab saafi ah. ³⁰ Saar kibista Joogitaanka miiskaan si ay hortayda ugu jirto waqti kasta. ³¹ “Samee laambad dahab saafi ah. Laambadda, salkeeda iyo usheeda, waa in laga sameeyaa shaqo la tumay; koobabkeeda ubaxeed, burooyinkeeda, iyo ubaxyadeeda waa inay ka mid noqdaan. ³² Lix laan ayaa ka soo bixi doona dhinacyadeeda—saddex dhinac iyo saddex dhinaca kale. ³³ Laan kasta waa inay leedahay saddex koob oo qaab ubaxyo loodh ah leh burooyin iyo ubaxyo, naqshaddan waa inay isku mid noqotaa lixda laan ee ka soo baxa laambadda. ³⁴ Laambadda lafteeda waa inay leedahay afar koob oo qaab ubaxyo loodh ah leh burooyin iyo ubaxyo. ³⁵ Buro ayaa lagu dhejin doonaa hoosta lamaanaha ugu horreeya ee laamaha ka soo baxa laambadda, buro kale hoosta lamaanaha labaad, iyo buro saddexaad hoosta lamaanaha saddexaad—lix laan oo dhan. ³⁶ Burooyinka iyo laamuhu waa inay ka mid noqdaan laambadda, oo laga sameeyaa dahab saafi ah. ³⁷ Markaas samee toddoba laambadood oo ku dheji si ay u iftiimiyaan aagga hortiisa. ³⁸ Goynta dhuxusha iyo saxaaradaha waa in laga sameeyaa dahab saafi ah. ³⁹ Culays dhan oo dahab saafi ah waa in loo isticmaalaa laambadda iyo dhammaan agabkan. ⁴⁰ Hubi inaad ku sameyso sida qaabka lagu tusay buurta.

26 “Samee teendhada leh toban daahyo oo suuf wanaagsan oo la duuduubay iyo cawl, guduud, iyo casaan, oo ay ku jiraan keruubyo ay sameeyeen farshaxan yaqaan xirfad leh. ² Daahyada kasta wuxuu ahaan doonaa labaatan iyo siddeed dhudhun dherer iyo afar dhudhun ballac; daahyada oo dhami waxay ahaan doonaan isku cabbir. ³ Ku xidh shan daahyo isku wada, oo sidoo kale ku xidh shan daahyo kale isku wada. ⁴ Samee goobo cawl ah oo ku yaal geeska daahyada ugu dambeeya ee xidhmada koowaad, oo sidaas oo kale ku samee geeska daahyada ugu dambeeya ee xidhmada labaad. ⁵ Samee konton goobo oo ku yaal

hal daahyo iyo konton goobo oo ku yaal geeska daahyada xidhmada labaad, hubi in goobooyinku ay is waafaqsan yihiin. ⁶ Samee konton biral oo dahab ah oo u isticmaal inaad ku xidhid daahyada si teendhada ay u noqoto hal unug. ⁷ “Samee daahyo timirri ah si ay ugu adeegaan teendhada teendhada, adigoo samaynaya kow iyo toban daahyo guud ahaan. ⁸ Daahyadan kow iyo tobanka ah mid kasta wuxuu ahaan doonaa soddon dhudhun dherer iyo afar dhudhun ballac, iyagoo ilaalinaya cabbir isku mid ah. ⁹ Ku xidh shan daahyo hal xidhmo iyo lixda kale xidhmo kale, adigoo labanlaabaya daahyada lixaad ee hore ee teendhada. ¹⁰ Samee konton goobo oo ku yaal geeska daahyada ugu dambeeya ee hal xidhmo iyo konton goobo oo ku yaal geeska daahyada ugu dambeeya ee xidhmada kale. ¹¹ Samee konton biral oo naxaas ah oo geli goobooyinkooda si aad ugu xidhid teendhada hal unug. ¹² Dhererka dheeraadka ah ee daahyada teendhada, daahyada kala badhka ah ee hadhay, waxay ku dul dhici doontaa dhabarka teendhada. ¹³ Dhudhunta hadhay ee dhinacyada daahyada teendhada waxay ku dul dhici doontaa dhinacyada teendhada si ay u daboosho. ¹⁴ Samee dabool teendhada maqaar wan casaan lagu midabeeyey, oo leh dabool kale oo maqaar adag oo kor ku yaal. ¹⁵ “Samee qaab-dhismeedyo toosan oo loogu talagalay teendhada oo laga sameeyey alwaax akasiya. ¹⁶ Qaab-dhismeed kasta wuxuu ahaan doonaa toban dhudhun dherer iyo dhudhun iyo badh ballac. ¹⁷ Qaab-dhismeed kasta wuxuu lahaan doonaa laba qodob oo isbarbar socda; samee dhammaan qaab-dhismeedyada teendhada sidan. ¹⁸ Samee labaatan qaab-dhismeed oo loogu talagalay dhinaca koonfureed ee teendhada. ¹⁹ Samee afartan saldhig oo lacag ah oo hoos loogu dhigo qaab-dhismeedyada—laba saldhig oo qaab-dhismeed kasta, mid kasta oo qodobkiisa hoos ku yaal. ²⁰ Dhinaca waqooyi ee teendhada, samee labaatan qaab-dhismeed ²¹ iyo afartan saldhig oo lacag ah—laba saldhig oo hoos loogu dhigo qaab-dhismeed kasta. ²² Dhabarka teendhada, dhinaca galbeed, samee lix qaab-dhismeed. ²³ Samee laba qaab-dhismeed oo loogu talagalay geesaha dhabarka teendhada. ²⁴ Qaab-dhismeedyadan geesaha waxay noqon doonaan labanlaab laga bilaabo salka ilaa sare oo lagu rakibay hal giraan; labaduba sidan ayaa loo dhisi doonaa. ²⁵ Waxaa jiri doona siddeed qaab-dhismeed oo leh saldhigyo lacag ah—afar iyo toban

saldhig guud ahaan, laba saldhig oo hoos loogu dhigo qaab-dhismeed kasta. ²⁶ “Sidoo kale, samee ulaha iskutallaabta oo alwaax akasiya ah: shan loogu talagalay qaab-dhismeedyada dhinaca mid ka mid ah teendhada, ²⁷ shan loogu talagalay qaab-dhismeedyada dhinaca kale, iyo shan loogu talagalay qaab-dhismeedyada dhabarka teendhada, dhinaca galbeed. ²⁸ Ulahe iskutallaabta ee dhexe wuxuu ka bixi doonaa dhamaadka ilaa dhamaadka bartamaha qaab-dhismeedyada. ²⁹ Ku dahaadh qaab-dhismeedyada dahab oo samee giraanno dahab ah si ay u qabtaan ulaha iskutallaabta; sidoo kale ku dahaadh ulaha iskutallaabta dahab. ³⁰ Isku soo ururi teendhada sida qorshaha lagu tusay buurta. ³¹ “Samee daahyo cawl, guduud, iyo casaan iyo suuf wanaagsan oo la duuduubay, oo keruubyo lagu tolay oo uu sameeyay farshaxan yaqaan xirfad leh. ³² Ku laadlaad dahabka ku dheggan afar tiir oo alwaax akasiya ah oo dahab lagu dahaadhay, oo ku taagan afar saldhig oo lacag ah. ³³ Ku laadlaad daahyada biralaha oo dhig sanduuqa axdiga sharciga gadaashiisa daahyada. Daahyadu waxay u adeegi doonaan sida xayndaab u dhexeeya Qaybta Quduuska ah iyo Qaybta Quduuska ah ee ugu Quduuska badan. ³⁴ Dhig daboolka kafaaraggudka ee sanduuqa axdiga sharciga ee Qaybta Quduuska ah ee ugu Quduuska badan. ³⁵ Dhig miiska dibadda daahyada dhinaca waqooyi ee teendhada oo dhig laambadda ka soo horjeedda dhinaca koonfureed. ³⁶ “Albaabka teendhada, samee daahyo cawl, guduud, iyo casaan iyo suuf wanaagsan oo la duuduubay, oo uu sameeyay tolmo yaqaan. ³⁷ Samee dahab ku dheggan daahyadan iyo shan tiir oo alwaax akasiya ah oo dahab lagu dahaadhay, oo ku tuur shan saldhig oo naxaas ah.

27 “Meel allabari oo geedkii akasya ka samaysan waxaad ka dhisaysaa, oo dhererkeedu waa shan dhudhun, ballaceeduna waa shan dhudhun; meesha allabariga waa inay ahaataa afar gees, oo dhererkeeduna waa saddex dhudhun. ² Geeso ku samee afarteeda geesood, adigoo hubinaya in geesuhu ay yihiin hal shay oo la socda meesha allabariga, oo ku dahaadh naxaas. ³ Dhammaan alaabteeda naxaas ka samee—dherigaheeda dambaska lagu saaro, qodxantaheeda, baaquliyaaheeda lagu buufiyo, fargeetadaheeda hilibka, iyo majarafadahaheeda. ⁴ U samee shabag, oo ah shabag naxaas ah, oo afar giraan oo naxaas ah ka samee afarta geesood ee shabagga. ⁵ Ku rid

hoosta meesha allabariga si shabagga uu u gaaro bartamaha meesha allabariga. ⁶ U diyaari ulaha meesha allabariga oo geedkii akasya ka samee, oo ku dahaadh naxaas. ⁷ Ula gel geli giraanta si ay ugu jiraan labada dhinac ee meesha allabariga marka la qaadayo. ⁸ Ku dhis meel bannaan oo looxyo leh, sida lagu tusay buurta, sidaas ayaa loo samayn doonaa. ⁹ “Dhis barxadda teendhada. Dhinaca koonfureed waxay yeelan doontaa daahyada linen wanaagsan oo la duuduubay, boqol dhudhun oo dherer ah dhinac walba, ¹⁰ oo leh labaatan tiir iyo labaatan saldhig oo naxaas ah, oo leh qabsatooyin iyo suumanno lacag ah oo ku yaal tiirarka. ¹¹ Sidoo kale, dhinaca woqooyi waxay yeelan doontaa daahyada boqol dhudhun oo dherer ah, oo leh labaatan tiir iyo labaatan saldhig oo naxaas ah, oo leh qabsatooyin iyo suumanno lacag ah oo ku yaal tiirarka. ¹² Dhinaca galbeed ee barxadda, waxaa jiri doona daahyada konton dhudhun oo ballac ah, oo leh toban tiir iyo toban saldhig. ¹³ Dhinaca bari ee barxadda sidoo kale waxay noqon doontaa konton dhudhun oo ballac ah. ¹⁴ Daahyada dhinaca laga soo galo waxay noqon doonaan shan iyo toban dhudhun, oo leh saddex tiir iyo saddex saldhig. ¹⁵ Dhinaca kale, waxaa jiri doona daahyada shan iyo toban dhudhun, oo leh saddex tiir iyo saddex saldhig. ¹⁶ Dhinaca laga soo galo barxadda, bixi daah labaatan dhudhun oo dherer ah, oo ka samaysan xariir buluug, guduud, iyo casaan ah iyo linen wanaagsan oo la duuduubay, shaqo farshaxan yaqaan leh, oo leh afar tiir iyo afar saldhig. ¹⁷ Dhammaan tiirarka ku wareegsan barxadda waxay yeelan doonaan suumanno iyo qabsatooyin lacag ah, oo leh saldhigyo naxaas ah. ¹⁸ Barxadda waxay noqon doontaa boqol dhudhun oo dherer ah iyo konton dhudhun oo ballac ah, oo leh dherer shan dhudhun oo linen wanaagsan oo la duuduubay, iyo saldhigyo naxaas ah. ¹⁹ Dhammaan alaabta loo isticmaalo adeegga teendhada, oo ay ku jiraan dhammaan tiirarka iyo dhammaan tiirarka barxadda, waa in laga sameeyaa naxaas. ²⁰ “Israa’iiliyiinta ku amri inay kuu keenaan saliid saytuun oo saafi ah oo la shiiday si ay u iftiimiso, si laambadda loo shido joogto ahaan. ²¹ Teendhada kulanka, bannaanka daahgalkii ka hor markhaatiga, Haaruun iyo wiilashiisu waa inay laambadaha shitaan laga bilaabo fiidkii ilaa subaxdii hortiisa Eebbe. Tani waxay noqon doontaa xeer waara oo loogu talagalay reer binu Israa’iil tan iyo qarniyadooda.

“Walaalkaa Haaruun iyo wiilashiisa Naadaab, Abiihu, Elecaasar, iyo Iitamaarka ka soo kaxe reer binu Israa’iil dhexdooda, si ay iigu adeegaan wadaaddo ahaan. ² U samee dhar quduus ah walaalkaa Haaruun, sharaf iyo quruxba. ³ La hadal dhammaan farshaxanada xirfadda leh ee aan xigmadda siiyey, si ay u sameeyaan dharka Haaruun si loogu quduus yeelo, si uu iigu adeego wadaad ahaan. ⁴ Kuwani waa dharka ay samayn doonaan: goonno, efod, khamiis, koodhka shaqada, cimaamad, iyo suun. Waxay u samayn doonaan dharkan quduuska ah Haaruun iyo wiilashiisa, si ay iigu adeegi karaan wadaaddo ahaan. ⁵ Waxay isticmaali doonaan dahab, violet, guduud, xariir casaan ah, iyo xariir fiican. ⁶ “Waxay efod ka samayn doonaan dahab, violet, guduud, iyo xariir casaan ah, iyo xariir fiican oo la duuduubay, shaqada gacmo xirfad leh. ⁷ Waxay yeelan doontaa laba garab oo ku xiran laba geesood si loo adkeeyo. ⁸ Suunka si xirfad leh loo tolay wuxuu noqon doonaa isla shaqadaas, oo ka samaysan dahab, violet, guduud, iyo xariir casaan ah, iyo xariir fiican oo la duuduubay. ⁹ “Xulo laba dhagax oo onyx ah oo ku qor magacyada wiilasha Israa’iil, ¹⁰ lix magac hal dhagax, iyo lixda kale dhagaxa kale, sida ay u dhasheen. ¹¹ Ku qoro magacyada wiilasha Israa’iil labada dhagax sida farshaxan qori lahaa shaabad, oo ku dheji dahab. ¹² Ku dheji dhagaxyada garbaha efod sida dhagaxyo xusuus ah wiilasha Israa’iil. Haaruun wuxuu magacyadooda ku qaadi doonaa garbihiisa xusuus ahaan hortiisa Eebbe. ¹³ Samee dahab si loo hayo dhagaxyada ¹⁴ iyo laba silsiladood oo dahab saafi ah, sida xadhig, oo ku dheji silsiladahan. ¹⁵ “Samee goonno go’aan qaadasho, shaqada gacmo xirfad leh. Ka dhig sida efod: dahab, violet, guduud, iyo xariir casaan ah, iyo xariir fiican oo la duuduubay. ¹⁶ Waxay noqon doontaa afar gees, dherer iyo ballacba, oo labanlaab ah. ¹⁷ Ku dheji afar saf oo dhagaxyo qaali ah. Safka koowaad wuxuu noqon doonaa rubi, topaz, iyo emerald; ¹⁸ safka labaad wuxuu noqon doonaa turquoise, safayr, iyo dheeman; ¹⁹ safka saddexaad wuxuu ka koobnaan doonaa jacinth, agate, iyo amethyst; ²⁰ iyo safka afraad wuxuu noqon doonaa beryl, onyx, iyo jasper. Ku dheji dahab. ²¹ Waxaa jiri doona laba iyo toban dhagax, mid kasta oo ka mid ah magacyada wiilasha Israa’iil, mid kasta oo lagu qoray sida shaabad magac ka mid ah laba iyo tobanka qabiil. ²² “Goonnada, samee silsilado dahab saafi ah, sida xadhig. ²³ Samee laba giraan oo dahab

Baxniintii

ah oo ku dheji labada geesood ee goonnada. ²⁴ Ku dheji labada silsiladood ee dahabka ah giraannada geesaha goonnada, ²⁵ iyo dhammaadka kale ee silsiladaha labada meelood, adkeeyana garbaha efod hortiisa. ²⁶ Samee laba giraan oo dahab ah oo ku dheji labada geesood ee kale ee goonnada dhinaca gudaha ee ku xiga efod. ²⁷ Samee laba giraan oo kale oo dahab ah oo ku dheji gunta garbaha efod, hortiisa, meel u dhow tolmada sare ee suunka efod. ²⁸ Giraannada goonnada waa in lagu xiraa giraannada efod xadhig violet ah, si ay ugu xirnaato suunka oo goonnadu aysan uga bixin efod. ²⁹ Markasta oo Haaruun galo Meesha Quduuska ah, wuxuu magacyada wiilasha Israa'iil ku qaadi doonaa goonnada go'aan qaadashada ee qalbigiisa xusuus ahaan hortiisa Eebbe. ³⁰ Ku dheji Urim iyo Thummim goonnada go'aan qaadashada, si ay uga sarreeyaan qalbiga Haaruun markasta oo uu galo hortiisa Eebbe. Sidaas Haaruun wuxuu had iyo jeer qaadi doonaa habka go'aan qaadashada reer binu Israa'iil ee qalbigiisa hortiisa Eebbe. ³¹ "Samee khamiiska efod oo dhan oo ka samaysan dhar violet ah, ³² oo leh dalool madaxa oo ku yaal bartamaha. Waxaa jiri doona gees tolan sida qorta oo ku wareegsan daloolkan, si aysan u dillaacin. ³³ Samee rummaano violet, guduud, iyo xariir casaan ah oo ku wareegsan gunta khamiiska, oo leh gambaleel dahab ah oo u dhexeeya. ³⁴ Gambaleel dahab ah iyo rummaan, gambaleel dahab ah iyo rummaan, oo dhan ku wareegsan gunta khamiiska. ³⁵ Haaruun waa inuu xidhaa markuu adeegayo, si dhawaaqa gambaleelku loo maqlo markuu galo oo ka baxo Meesha Quduuska ah hortiisa Eebbe, si uusan u dhiman. ³⁶ "Samee saxan dahab saafi ah oo ku qor sida shaabad: 'Quduus u ah Eebbe.' ³⁷ Ku dheji xadhig violet ah si loogu xidho cimaamada; waa inuu ku yaal hore ee cimaamada. ³⁸ Waa inuu ku yaal wejiga Haaruun, oo Haaruun wuxuu qaadi doonaa dembiga ku lug leh hadiyadaha quduuska ah ee reer binu Israa'iil quduus yeelaan, hadiyad kasta oo ay noqon karaan. Had iyo jeer waa inuu ku yaal wejigiisa, si ay u noqdaan kuwo la aqbali karo hortiisa Eebbe. ³⁹ "Tol koodhka shaqada xariir fiican, samee cimaamad xariir fiican, iyo suun, shaqada taliyaha. ⁴⁰ Samee koodhadh, suunyo, iyo koofiyado wiilasha Haaruun, sharaf iyo quruxba. ⁴¹ Markaad dharkan ku labbisid walaalkaa Haaruun iyo wiilashiisa, subag, sharciyeey, oo quduus yeel, si ay iigu adeegi karaan wadaaddo ahaan. ⁴² Samee dhar xariir ah oo daboolaya

cawradooda, oo gaadha dhexda ilaa bowdada. ⁴³ Haaruun iyo wiilashiisa waa inay xidhaan markasta oo ay galaan teendhada kulanka ama ay u dhowaadaan meesha allabariga si ay ugu adeegaan Meesha Quduuska ah, si aysan u keenin dembi oo aysan u dhiman. Tani waxay noqon doontaa xeer waara oo loogu talagalay Haaruun iyo farcankiisa.

29

"Tani waa waxa aad samayn doonto si aad ugu quduusaysid inay iigu adeegaan wadaaddo ahaan: qaado dibiga yar iyo laba wan oo aan iin lahayn. ² Oo burka sarreenka ugu fiican ka samee kibis aan khamiir lahayn, keegag aan khamiir lahayn oo saliid lagu daray, iyo buskud aan khamiir lahayn oo saliid lagu faafiyey. ³ Ku rid dambiil oo u soo bandhig dambiisha oo la socda dibiga iyo labada wan. ⁴ Markaasaa waxaad Aroon iyo wiilashiisa u keeni doontaa albaabka teendhada kulanka oo waxaad ku dhaqi doontaa biyo. ⁵ Qaado dharka oo Aroon ku labbis maaliyadda, khamiiska eefodka, eefodka laftiisa, iyo garbasaarka, oo ku xidh eefodka suunka si xirfad leh loo tolay. ⁶ Ku rid cimaamadda madaxiisa oo ku dheji calaamadda quduuska ah cimaamadda. ⁷ Qaado saliidda subagga oo mari madaxiisa si aad ugu quduusaysid. ⁸ Wiilashiisa keen oo ku labbis maaliyado. ⁹ Ku duub suumanka Aroon iyo wiilashiisa oo ku xid koofiyadaha. Wadaadnimadu waxay ahaan doontaa iyaga amar waara. Sidaas ayaad Aroon iyo wiilashiisa ugu meeleyn doontaa. ¹⁰ "Dibiga u kaxee hortiisa teendhada kulanka, oo Aroon iyo wiilashiisa waxay gacmahooda saari doonaan madaxiisa. ¹¹ Dibiga ku gowraca hortiisa Eebbe albaabka teendhada kulanka. ¹² Qaado qaar ka mid ah dhiigga dibiga oo ku mari geesaha allabariga fartaada, oo inta kale ku shub salka allabariga. ¹³ Qaado dhammaan baruurta daboolaysa mindhicirada, qaybta dheer ee beerka, iyo labada kelyood oo leh baruurtooda, oo ku gub allabariga. ¹⁴ Laakiin dibiga hilibkiisa, haraggiisa, iyo qashinkiisa ku gub bannaanka xerada. Waa dembi bixin. ¹⁵ "Mid ka mid ah wananka soo xulo, oo Aroon iyo wiilashiisa waxay gacmahooda saari doonaan madaxiisa. ¹⁶ Wanka ku gowraca oo qaado dhiiggiisa oo ku saydhaa allabariga hareerihiisa. ¹⁷ Wanka u jar jajabyo oo ku dhaq mindhicirada iyo lugaha, oo ku rid madaxiisa iyo qaybaha kale. ¹⁸ Markaasaa wanka oo dhan ku gub allabariga. Waa allabari gubasho u ah Eebbe, ur udgoon, allabari dab u ah Eebbe. ¹⁹ "Wanka kale qaado, oo Aroon iyo wiilashiisa waxay gacmahooda saari doonaan madaxiisa. ²⁰ Wanka ku

Baxniintii

gowraca, qaado qaar ka mid ah dhiiggiisa oo mari dhegta midig ee Aroon iyo dhegaha midig ee wiilashiisa, suulasha gacmahooda midig, iyo suulasha lugahooda midig. Dhiigga inta kale ku saydhaa allabariga hareerhiisa. ²¹ Qaado qaar ka mid ah dhiigga allabariga iyo qaar ka mid ah saliidda subagga oo ku saydhaa Aroon iyo dharkiisa, iyo wiilashiisa iyo dharkooda. Sidaasuu isaga iyo dharkiisa ugu quduus noqon doonaa, iyo sidoo kale wiilashiisa iyo dharkooda. ²² “Ka qaado wankan baruurta, dabada baruurta leh, baruurta daboolaysa mindhicirada, qaybta dheer ee beerka, labada kelyood oo leh baruurtooda, iyo bowdada midig. (Kani waa wanka meeleynta.)” ²³ Dambiisha kibista aan khamiirka lahayn ka qaado hal kibis, hal keeg oo kibis ah oo saliid lagu daray, iyo hal buskud. ²⁴ Kuwaas oo dhan ku rid gacmaha Aroon iyo wiilashiisa oo u lul sida allabari lulid ah hortiisa Eebbe. ²⁵ Markaasaa ka qaado gacmahooda oo ku gub allabariga allabariga gubashada u ah ur udgoon hortiisa Eebbe, allabari dab u ah Eebbe. ²⁶ Qaado lafta naaska ee wanka meeleynta ee Aroon oo u lul sida allabari lulid ah hortiisa Eebbe; waxay ahaan doontaa qaybtaada. ²⁷ Quduus ka dhig lafta naaska ee allabari lulid ah iyo bowdada qaybta laga bixiyeey ee laga lulay oo laga bixiyeey wanka meeleynta, midka Aroon iyo midka wiilashiisa. ²⁸ Waxay ahaan doontaa qayb waarta oo Aroon iyo wiilashiisa ka helaan reer binu Israa’iil, waayo waa qayb la bixiyeey; waxay ahaan doontaa qayb ka mid ah reer binu Israa’iil oo laga bixiyeey allabarigooda nabadeed, qaybtooda Eebbe. ²⁹ “Dharka quduuska ah ee Aroon wuxuu u ahaan doonaa farcankiisa ka dambeeya, si loogu subbo oo loogu meeleeeyo iyaga. ³⁰ Wiilka isaga ku xiga oo wadaad noqonaya, oo teendhada kulanka u imanaya inuu ka adeego Meesha Quduuska ah, wuxuu xiran doonaa toddoba maalmood. ³¹ “Wanka meeleynta qaado oo ku kari hilibkiisa meel quduus ah. ³² Albaabka teendhada kulanka, Aroon iyo wiilashiisa waxay cuni doonaan hilibka wanka iyo kibista ku jirta dambiisha. ³³ Waxay cuni doonaan waxyaalahaas oo lagu sameeyey kafaaraggudkooda meeleyntooda iyo quduuska, laakiin qof shisheeye ah ma cuni doono, maxaa yeelay waa quduus. ³⁴ Haddii wax ka mid ah hilibka meeleynta ama kibista ay ku hadhaan ilaa subaxdii, waxaad ku gubi doontaa inta hadhay dab; lama cuni doono, maxaa yeelay waa quduus. ³⁵ “U samee Aroon iyo wiilashiisa wax kasta oo aan ku amray, adigoo

qaadanaya toddoba maalmood inaad ku meeleysid iyaga. ³⁶ Maalin kasta bixi dibiga sida dembi bixin loogu sameeyo kafaaraggud, oo nadiifi allabariga markaad kafaaraggud u sameyso, oo subbo si aad ugu quduusaysid. ³⁷ Toddoba maalmood kafaaraggud u samee allabariga oo quduus ka dhig; markaasaa allabarigu noqon doonaa mid aad u quduus ah, oo wixii taabta allabariga waa quduus. ³⁸ “Tani waa waxa aad ku bixin doonto allabariga: laba wan oo sannad jir ah maalin kasta, si joogto ah. ³⁹ Bixi hal wan subaxdii iyo wanka kale fiidkii. ⁴⁰ Wanka koowaad la bixi toban meelood oo ka mid ah eeefa burka ugu fiican oo lagu daray rubuc hin oo saliid la shiiday, iyo rubuc hin oo khamri ah sida allabari cabitaan. ⁴¹ Wanka kale fiidkii la bixi oo la socda allabariga qamadiga iyo allabariga cabitaanka sida subaxdii, ur udgoon, allabari dab u ah Eebbe. ⁴² Waxay ahaan doontaa allabari gubasho oo joogto ah oo ku dhex jira farcankiinna albaabka teendhada kulanka hortiisa Eebbe, halkaas oo aan idinku kulmi doono inaan idinla hadlo. ⁴³ Waxaan halkaas kula kulmi doonaa reer binu Israa’iil, oo waxaa lagu quduus noqon doonaa ammaantayda. ⁴⁴ Waxaan quduus ka dhigi doonaa teendhada kulanka iyo allabariga; waxaan sidoo kale gooni u dhigi doonaa Aroon iyo wiilashiisa inay iigu adeegaan wadaaddo ahaan. ⁴⁵ Waxaan dhex degganaan doonaa reer binu Israa’iil oo waxaan ahaan doonaa Eebbaha. ⁴⁶ Waxay ogaan doonaan inaan ahay Eebbe Eebbaha, oo idinka soo bixiyeey dalka Masar si aan idiin dhex dego. Waxaan ahay Eebbe Eebbaha.

30

“Meel allabari ka samee qoryo akasya ah oo loogu talagalay in lagu gubo fooxa. ² Waxay noqon doontaa afar geesle, dhererkeedu yahay hal dhudhun iyo ballaadhkeedu yahay hal dhudhun, iyo laba dhudhun oo dherer ah; geesihiisuna waxay ka mid noqon doonaan isaga. ³ Dusha sare, dhinacyada, iyo geesaha ku dabool dahab saafi ah, oo samee xuduud dahab ah oo ku wareegsan. ⁴ Samee laba giraan oo dahab ah oo hoos ku yaal xuduudda dhinacyada ka soo horjeeda si ay u qabtaan ulaha lagu qaado. ⁵ Uluhu waa inay ka samaysnaadaan qoryo akasya ah oo lagu dahaadhay dahab. ⁶ Meesha allabariga dhig hortiisa daahda u dhow sanduuqa axdiga, hortiisa daboolka kafaaraggudka ee ku yaal sanduuqa halkaas oo aan kula kulmi doono. ⁷ Aroon waa inuu subax kasta ku gubaa fooxa udgoon marka uu hagaajinayo laambadaha. ⁸ Marka Aroon shido laambadaha

Baxniintii

fiidkii, waa inuu mar kale gubaa fooxa. Foomaxi waa inuu si joogto ah ugu gubaa Eebbe hortiiisa qarniyadaada oo dhan. ⁹ Ha ku bixin fooma qalaad, allabari gubasho, allabari hadhuudh, ama ha ku shubin allabari cabitaan meesha allabariga. ¹⁰ Aaroon waa inuu sameeyaa kafaaraggudka geesihiisa sannadkiiba hal mar dhiigga allabariga dembiga ee kafaaraggudka. Tani waa inay noqotaa xeer waaraya qarniyada; waa mid aad u quduus ah Eebbe.” ¹¹ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh, ¹² “Markaad tiriso reer binu Israa’iil, qof kastaa waa inuu bixiyo madax furasho naftiisa Eebbe marka la tiriyi, si aan belaayo ugu dhicin iyaga inta lagu jiro tirtinta. ¹³ Qof kasta oo la tiriyi waa inuu bixiyo nus sheqel sida sheqelka quduuska ah, kaas oo ah labaatan geeraah. Nus sheqelkan waa tabarucaad Eebbe. ¹⁴ Qof kasta oo labaatan sano jir ama ka weyn oo la tiriyi waa inuu bixiyo allabarigan Eebbe. ¹⁵ Taajirku ha bixin wax ka badan, faqiirkuna ha bixin wax ka yar, nus sheqel marka la bixinayo allabariga Eebbe si loo sameeyo kafaaraggudka naftiinna. ¹⁶ Ka ururi lacagta kafaaraggudka reer binu Israa’iil oo u qoondee adeegga teendhada kulanka. Waxay noqon doontaa xusuus u ah reer binu Israa’iil hortiiisa Eebbe, iyagoo sameynaya kafaaraggudka naftiinna.” ¹⁷ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, ¹⁸ “Samee weel naxaas ah oo leh saldhig naxaas ah oo lagu dhaqo, oo dhig inta u dhaxaysa teendhada kulanka iyo meesha allabariga, kuna buuxi biyo. ¹⁹ Aaroon iyo wiilashiisu waa inay ku dhaqaan gacmahooda iyo cagahooda biyaha ka soo baxa. ²⁰ Markasta oo ay galaan teendhada kulanka ama ay u soo dhowaadaan meesha allabariga si ay ugu adeegaan iyagoo bixinaya allabari cunto Eebbe, waa inay ku dhaqaan biyo si aysan u dhiman. ²¹ Waa inay gacmahooda iyo cagahooda ku dhaqaan si aysan u dhiman. Tani waa inay noqotaa xeer joogto ah oo loogu talagalay Aaroon iyo farcankiisa qarniyada oo dhan.” ²² Intaa ka dib, Eebbe wuxuu la hadlay Muuse, ²³ “Gaado udgoonkii ugu fiicnaa: 500 sheqel oo myrrh dareere ah, 250 sheqel oo qoryo qorfaha udgoon ah, 250 sheqel oo qoryo udgoon ah, ²⁴ 500 sheqel oo cassia ah, sida sheqelka quduuska ah, iyo hin oo saliid saytuun ah. ²⁵ Ka samee saliid quduus ah oo lagu subkay, isku dhaf udgoon, shaqada qof sameeya cadar; waa inay noqotaa saliid quduus ah oo lagu subkay. ²⁶ U isticmaal inaad ku subagto teendhada kulanka, sanduuqa axdiga, ²⁷ miiska iyo dhammaan alaabtiisa, laambadda iyo agabkeeda, iyo

meesha allabariga fooxa, ²⁸ meesha allabariga allabariga gubashada oo leh dhammaan alaabtiisa, iyo weelka oo leh saldhiggiisa. ²⁹ Quduus ka dhig iyaga si ay ugu noqdaan kuwa ugu quduusan; waxa taabta iyaga waa inuu noqdaa quduus. ³⁰ Ku subag Aaroon iyo wiilashiisa, iyagoo quduus ka dhigaya inay iigu adeegaan wadaaddo ahaan. ³¹ La hadal reer binu Israa’iil, adigoo leh, ‘Tani waa inay noqotaa saliidayda quduuska ah ee qarniyada soo socda. ³² Looma shubi doono jidhka qof kale, mana samayn doontaan saliid kale oo leh isla qaacidada. Waa quduus, waana inaad u tixgelisaan inay tahay quduus. ³³ Qof kasta oo sameeya cadar la mid ah ama ku shuba qof aan ahayn wadaad waa in laga gooyaa dadkooda.” ³⁴ Markaasaa Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse, “Gaado udgoon—stacte, onycha, galbanum, iyo fooma saafi ah—dhammaantood qayb siman, ³⁵ oo ka samee isku dhaf udgoon oo fooma ah, isku dhaf xirfad leh, shaqada qof sameeya cadar. Waa in lagu cusbo, nadiif, oo quduus ah. ³⁶ Qaar ka mid ah ku shiid budo oo dhig hortiiisa sanduuqa axdiga ee teendhada kulanka, halkaas oo aan kula kulmi doono. Waa inay noqotaa mid aad ugu quduus ah adiga. ³⁷ Ha samayn wax fooma leh qaacidadan isticmaalkaaga gaarka ah; u tixgeli inay tahay quduus Eebbe. ³⁸ Qof kasta oo sameeya fooma la mid ah si uu ugu raaxaysto udgoonkeeda waa in laga gooyaa dadkooda.”

31 Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, ² “Bal eeg, waxaan doortay Besaleel ina Uuri, ina Xuur, oo ka tirsan qabiilka Yahuudah. ³ Waxaan ku buuxiyey Ruuxa Eebbe, waxaan siiyey xigmad, faham, aqoon, iyo dhammaan noocyada farshaxanka, ⁴ si uu u sameeyo naqshado farshaxan oo lagu shaqeeyo dahab, lacag, iyo naxaas, ⁵ iyo goynta dhagaxyada loogu talagalay dejinta, iyo qodista alwaax, si uu ugu shaqeeyo dhammaan noocyada farshaxanka. ⁶ Sidoo kale, waxaan u magacaabay Oholiyaab ina Axiisamaakh, oo ka tirsan qabiilka Daan, inuu ka caawiyo. Waxaan sidoo kale ku manaystay dhammaan farshaxan yahannada xirfadda leh karti, si ay u sameeyaan wax kasta oo aan kuu amray: ⁷ teendhada kulanka, sanduuqa axdiga sharciga oo leh daboolkiisa kafaaraggudka, iyo dhammaan alaabta teendhada, ⁸ miiska iyo alaabtiisa, laambadda dahabka saafi ah oo leh dhammaan agabkeeda, iyo meesha fooma lagu shido, ⁹ meesha allabariga gubashada oo leh dhammaan agabkeeda, weelka iyo saldhiggiisa, ¹⁰ iyo dharka la tolay, dharka quduuska

ah ee Haaruun wadaadka, iyo dharka wiilashiisa si ay ugu adeegaan sida wadaaddo, ¹¹ iyo sidoo kale saliidda subagga iyo fooxa udgoon ee meesha quduuska ah. Waa inay u sameeyaan sida aan kuu amray.” ¹² Rabbigu markaas wuxuu ku yidhi Muuse, ¹³ “U sheeg reer binu Israa’iil, adigoo leh, ‘Waa inaad dhawrtan Sabtiyadayda. Tani waa calaamad aniga iyo idinka u dhaxaysa jiilalka oo dhan, si aad u ogaataan inaan ahay Rabbiga idinka dhiga quduus.’ ¹⁴ Sidaa darteed, waa inaad dhawrtan Sabtida, waayo, waa quduus idiin ah. Qof kasta oo ku xadgudba waa in la dilo; qof kasta oo shaqo ku qabta maalintaas waa in laga gooyaa dadkiisa. ¹⁵ Lix maalmood waa la shaqayn karaa, laakiin maalinta toddobaad waa Sabti nasasho buuxda, quduus u ah Rabbiga. Qof kasta oo shaqo ku qabta maalinta Sabtida waa in la dilo. ¹⁶ Reer binu Israa’iil waa inay dhawraan Sabtida, iyagoo u dabaaldegaya jiilalkooda oo dhan sida axdi waara. ¹⁷ Tani waa calaamad aniga iyo reer binu Israa’iil u dhaxaysa weligeed, waayo, lix maalmood gudahood ayuu Rabbigu sameeyey samada iyo dhulka, maalinta toddobaadna wuu ka nasay shaqadii oo wuu nastay.” ¹⁸ Markii Rabbigu dhammeeyey hadalkii uu kula hadlay Muuse Buur Siinay, wuxuu siiyey labo loox oo sharciga axdiga, looxyada dhagaxa oo ay ku qoran tahay faraha Eebbe.

32 Markii dadku arkeen in Muuse uu dib uga dhacay inuu buurta ka soo dego, waxay isugu soo urureen Haaruun oo waxay ku yidhaahdeen, “Kaalay, noo samee ilaahyo ina hor mariya. Muusahan, ninkii inaga soo saaray dalka Masar, ma naqaan waxa ku dhacay.” ² Haaruun ayaa ku yidhi iyaga, “Ka fura hilqadaha dahabka ah ee naaghiinna, wiilashiinna, iyo gabdhihiinnu xidhan yihiin, oo ii keena.” ³ Markaasaa dadkii oo dhammu waxay ka fureen hilqadihii dahabka ahaa oo waxay u keeneen Haaruun. ⁴ Wuxuu ka qaatay dahabkii gacmahooda oo wuxuu ku sameeyey qalab, isagoo ka dhigay weyl la shubay oo bir ah. Markaasay yidhaahdeen, “Kanu waa ilaahiinna, reer binu Israa’iilow, kii idinka soo saaray dalka Masar.” ⁵ Markii Haaruun taas arkay, wuxuu hortiisa ka dhisay meeshii allabariga oo ku dhawaaqay, “Berri waxay noqon doontaa ciid u ah Rabbiga.” ⁶ Markaasaa subaxdii dambe dadku waxay u kaceen si hor leh, waxayna bixiyeen allabarigii la gubay, oo waxay keeneen allabarigii nabadda. Dabadeedna way fadhiisteen inay wax cunaan oo cabbaan, oo waxay u kaceen inay faraxsan yihiin. ⁷ Markaasaa Rabbigu

wuxuu ku yidhi Muuse, “Hoos u deg hadda, waayo, dadkii aad dalka Masar ka soo saartay way fasaheen. ⁸ Si dhakhso ah ayay uga leexdeen jidkii aan ku amray. Waxay sameeyeen weyl la shubay oo bir ah, wayna u sujuudeen, oo waxay u bixiyeen allabari, iyagoo leh, ‘Kanu waa ilaahiinna, reer binu Israa’iilow, kii idinka soo saaray dalka Masar.’” ⁹ Rabbigu wuxuu ku yidhi Muuse, “Dadkan waan arkay, waana dad ad adag. ¹⁰ Hadda iga tag, si aan cadhadaydu ugu kiciso iyaga oo aan u baabbi’iyo. Markaasaan adiga kaa dhigi doonaa quruun weyn.” ¹¹ Laakiin Muuse wuxuu doondoonaay raalli ahaanshaha Rabbiga Ilaahiisa, isagoo leh, “Rabbiyow, maxay cadhadaadu ugu kicisaa dadkii aad dalka Masar uga soo saartay xoog weyn iyo gacanta xoogga leh? ¹² Maxay tahay sababta Masriyiintu u odhan lahaayeen, ‘Wuxuu iyaga uga soo saaray niyad xun, si uu buuraha ugu dilo oo wejiga dhulka uga tirtiro?’ Ka leexo cadhadaada kulul; ka noqdo oo ha keenin masiibo dadkaaga. ¹³ Xusuuso addoommadaadii Ibraahim, Isxaaq, iyo Israa’iil, kuwaas oo aad ku dhaaratay naftaada: ‘Waxaan farcankiinna ka dhigi doonaa sida xiddigaha samada oo kale, oo waxaan farcankiinna siin doonaa dhulkan oo dhan oo aan iyaga u ballanqaaday, oo waxay noqon doonaan dhaxalkooda weligood.’” ¹⁴ Markaasaa Rabbigu ka noqday dhibaataadii uu ku hanjabay inuu ku sameeyo dadkiisa. ¹⁵ Muuse wuxuu jeestay oo ka soo degay buurta isagoo gacantiisa ku sita looxyadii maragga. Waxay ku qornaayeen labada dhinac, hore iyo gadaalaba. ¹⁶ Looxyada waxay ahaayeen kuwo uu Eebbe sameeyey; qoraalkuna wuxuu ahaa qoraalka Eebbe, oo ku qoran looxyada. ¹⁷ Markii Yashuuca maqlay codka dadkii qaylinayay, wuxuu ku yidhi Muuse, “Waxaa jira cod dagaal oo ka dhex jira xerada.” ¹⁸ Laakiin Muuse wuxuu ku jawaabay, “Ma aha cod guul, mana aha cod guuldarro; waa cod hees ah oo aan maqlayo.” ¹⁹ Markii Muuse xerada soo galay oo arkay weylka iyo ciyaarta, cadho ayaa ku kacday, wuuna tuuray looxyadii gacmihiisa, isagoo ku jejebiyey buurta hoosteeda. ²⁰ Wuxuu qaatay weylkii ay sameeyeen, oo dab ku gubay, budo ka dhigay, biyaha ku daadiyey, oo reer binu Israa’iil ka dhigay inay cabbaan. ²¹ Muuse wuxuu ku yidhi Haaruun, “Maxay dadkani kugu sameeyeen, inaad ku keento dembi weyn oo sidan ah?” ²² Haaruun wuxuu ku jawaabay, “Ha u oggolaan cadhada sayidkaygu inay kiciso; adigu waad garanaysaa dadka, inay u nugul yihiin shar. ²³ Waxay igu yidhaahdeen, ‘Noo samee

Baxniintii

ilaahyo ina hor mariya; Muusahan, kii inaga soo saaray dalka Masar, ma naqaan waxa ku dhacay.’²⁴ Markaasaan ku idhi iyaga, ‘Kii dahab leh, ha iska bixiyo.’ Way i siiyeen, oo waxaan ku tuuray dabka, oo weylkan ayaa soo baxay!’²⁵ Markii Muuse arkay in dadku ay ka baxeen xakamaha—waayo, Haaruun ayaa ka dhigay inay ka baxaan xakamaha ilaa heer ay cadowgoodu ku qoslaan—²⁶ Muuse wuxuu istaagay albaabka xerada oo yidhi, “Kii Rabbiga ah, ha ii yimaado.” Markaasaa wiilashii Laawi oo dhammu waxay u soo urureen isaga.²⁷ Wuxuu ku yidhi iyaga, “Kanu waa waxa Rabbiga, Ilaaha Israa’iil, leeyahay: ‘Nin walba seeftiisa dhinaciisa ha ku xidho. U gudba oo u soo noqda xerada dhexdeeda laga bilaabo hal daraf ilaa darafka kale, nin walbana ha dilo walaalkiis, saaxiibkiis, iyo deriskiis.”²⁸ Wiilashii Laawi waxay sameeyeen sidii Muuse ku amray, oo maalintaas waxaa dhacay ku dhowaad saddex kun oo qof oo dadkii ka mid ahaa.²⁹ Markaasaa Muuse wuxuu yidhi, “Isu quduus yeela maanta Rabbiga—waayo, waxaad ka soo horjeeddeen wiilashiinna iyo walaalihiin—si uu idiin siiyo barako maanta.”³⁰ Maalintii xigtay Muuse wuxuu ku yidhi dadkii, “Waxaad samayseen dembi weyn. Laakiin hadda waxaan u kici doonaa Rabbiga; waxaa laga yaabaa inaan ka dhigo kafaaro dembigiinna.”³¹ Markaasaa Muuse wuxuu ku noqday Rabbiga oo yidhi, “Oo, maxay dembi weyn dadkani galeen! Waxay sameeyeen ilaah dahab ah.”³² Laakiin hadda, haddii aad dembigooda cagin doonto, fadlan samee; laakiin haddii kale, fadlan iga tirtir buugga aad qortay.”³³ Rabbigu wuxuu ku jawaabay Muuse, “Kii iga dembaabay, waxaan ka saari doonaa buuggayga.”³⁴ Hadda tag, dadka u hoggaami meesha aan kuu sheegay. Bal eeg, malaa’igtayda ayaa hortaada mari doonta. Si kastaba ha ahaatee, maalinta aan ciqaabo, waxaan ciqaabi doonaa iyaga dembigooda.”³⁵ Markaasaa Rabbigu wuxuu ku dhufatay dadkii belaayo sababta waxa ay sameeyeen weylkii Haaruun sameeyey.

33 Markaasaa Eebbe wuxuu Muuse ku amray, “Ka tag halkan, adiga iyo dadka aad Masar ka soo saartay, oo u gudba dhulkii aan ku dhaartay inaan siiyo Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub, anigoo leh, ‘Waxaan siin doonaa farcankiinna.’”² Waxaan hortiiinna u diri doonaa malaa’ig oo waxaan eryl doonaa Kana’aaniyiinta, Amoriyiinta, Xitiyiinta, Fereziyiinta, Xifiiyiinta, iyo Yebuusiyyiinta.³ U kac dhul caano iyo malab qulqulaya; si kastaba ha

ahaatee, anigu idinla socon maayo, waayo, waxaad tihiiin dad madax adag, oo waxaan idinku baabi’in karaa jidka.”⁴ Markay maqleen ereyadan murugada leh, dadkii way baroorteen, oo midkoodna ma xidhan wax dahab ah.⁵ Waayo, Eebbe wuxuu Muuse ku amray, “U sheeg reer binu Israa’iil, ‘Waxaad tihiiin dad madax adag. Haddii aan idinla socdo xataa hal ilbiriqsi, waxaan idinku baabi’in karaa. Sidaa darteed, iska siib dahabkaaga si aan u go’aamiyo waxa aan idinla samayn doono.”⁶ Sidaas daraaddeed, reer binu Israa’iil way iska siiheen dahabkoodii laga bilaabo Buur Xoreeb.⁷ Muuse wuxuu qaadan jiray teendho oo wuxuu dhigi jiray bannaanka xerada, meel ka durugsan, wuxuuna ugu yeedhi jiray “teendhadii kulanka.” Qof kasta oo Eebbe doonaya wuxuu u bixi jiray teendhadii kulanka, taasoo bannaanka xerada ahayd.⁸ Markasta oo Muuse u dhaqaaqo teendhada, dadkii oo dhami way kici jireen oo waxay istaagi jireen albaabbada teendhooyinkooda, iyagoo fiirinaya Muuse ilaa uu teendhada galo.⁹ Markuu Muuse teendhada galo, tiirka daruurta ayaa soo degi jiray oo ku sii nagaan jiray albaabka, oo Eebbe wuxuu la hadli jiray Muuse.¹⁰ Markay dadku arkaan tiirka daruurta oo taagan albaabka teendhada, dhammaantood way istaagi jireen oo caabudi jireen, mid kasta oo albaabka teendhadiisa.¹¹ Eebbe wuxuu Muuse ula hadli jiray fool ka fool, sida qof saaxiibkiis ula hadlo. Markaasaa Muuse xerada ku noqon jiray, laakiin kaaliyihisa dhallinyarada ah Yashuua, ina Nuun, teendhada kama tegi jirin.¹² Muuse wuxuu ku yidhi Eebbe, “Waxaad iigu amartay, ‘Dadkan hoggaami,’ laakiin ma aadan sheegin qofka aad ila diri doonto. Waxaad tidhi, ‘Magacaaga waan ku garanayaa oo waxaad iga heshay raalli ahaansho.’”¹³ Haddii aan runtii raalli ahaansho kaa helay, i bar jidadkaaga si aan kuu ogaado oo aan raalli ahaansho ku sii helo. Xusuusnow in quruuntan ay yihiin dadkiaga.”¹⁴ Eebbe wuxuu ku jawaabay, “Joogitaankaygu wuu kula socon doonaa, oo waxaan ku siin doonaa nasasho.”¹⁵ Muuse wuxuu ku jawaabay, “Haddii joogitaankaga aanu nala socon, ha nagu qasbin inaan ka tagno meeshan.”¹⁶ Maxaa kale oo lagu ogaan doonaa inaan raalli ahaansho kaa helay, aniga iyo dadkaga, haddii aadan nala socon? Maxaa kale oo naga sooci doona aniga iyo dadkaga dhammaan dadyowga kale ee dhulka?”¹⁷ Eebbe wuxuu Muuse ku yidhi, “Waxaan samayn doonaa waxan aad codsatay, waayo, waxaad iga heshay raalli ahaansho, oo magacaaga waan ku

garanayaa.”¹⁸ Markaasaa Muuse wuxuu yidhi, “Fadlan, i tus ammaantaada.”¹⁹ Eebbe wuxuu yidhi, “Waxaan ka dhigi doonaa wanaaggayga oo dhan inuu hortaada maro, oo waxaan ku dhawaaqi doonaa magaca Eebbe hortaada. Waxaan u naxariisan doonaa kii aan u naxariisto, oo waxaan u tusi doonaa naxariis kii aan u tusi doono naxariis.”²⁰ Laakiin wuxuu yidhi, “Ma awoodid inaad aragto wejigayga, waayo, qofna ma arki karo aniga oo noolaan karo.”²¹ Eebbe wuxuu sii waday, “Waxaa agtayda ku yaal meel aad ku istaagi karto dhagax.”²² Markay ammaantaydu ag marayso, waxaan kugu dhigi doonaa godka dhagaxa oo waxaan kugu dabooli doonaa gacantayda ilaa aan ka gudbo.”²³ Markaasaan ka qaadi doonaa gacantayda oo waxaad arki doontaa dhabarkayga; laakiin wejigayga lama arki karo.”

34 Eebbe wuxuu Muuse ku amray, “Qor laba loox oo dhagax ah sida kuwii hore, oo waxaan ku qori doonaa ereyada ku saabsanaa looxyadii asalka ahaa ee aad jebisay.”² Is diyaari subaxnimada, oo fuul Buur Siinay si aad iigu soo bandhigto dusha sare ee buurta.”³ Hubi in aan qofna kula socon ama aan la arkin meel kasta oo buurta ku taal; xitaa adhiga iyo xoolaha waa in aanay daaqin buurta hortiisa.”⁴ Sidaas daraaddeed Muuse wuxuu qoday laba loox oo dhagax ah sida kuwii hore, wuxuuna kacay subaxdii hore oo fuulay Buur Siinay, sida Eebbe uu ku amray, isagoo gacmihiisa ku sida labada loox ee dhagaxa ah.”⁵ Eebbe wuxuu ku soo degay daruurta oo wuxuu la istaagay isaga, wuxuuna ku dhawaaqay magaca Eebbe.”⁶ Eebbe wuxuu hortiisa maray oo ku dhawaaqay, “Eebbe, Eebbe Eebbe, naxariis iyo deeq leh, gaabis u ah xanaaqa, oo hodan ku ah jacaylka joogtada ah iyo runta,”⁷ oo jacaylka u hayaan kumanyaal, oo dembiga, xadgudubka, iyo dembiga cafiya. Si kastaba ha ahaatee, ma dhaafi doono kuwa dembi leh oo aan la ciqaabin, isagoo dembiga aabayaashood ku soo booqanaya carruurta iyo carruurta carruurtooda ilaa saddex iyo afar jiil.”⁸ Muuse isla markiiba wuxuu u sujuuday dhulka isagoo ixtiraamaya.”⁹ Wuxuu yidhi, “Haddii aan raalli ka ahay aragtidaada, Eebbow, fadlan Eebbe ha nala socdo. In kastoo dadkani ay yihiin dad madax adag, dembigayaga iyo dembigayaga cafi, oo nagu sheeg dhaxalkaaga.”¹⁰ Eebbe wuxuu ku jawaabay, “Waxaan dhisayaa axdi. Hortooda oo dhan, waxaan ku samayn doonaa yaabab aan waligood lagu samayn quruun kasta oo

adduunka oo dhan ah. Dadka aad dhex nooshahay waxay markhaati ka noqon doonaan falalka cajiibka ah ee aan, Eebbe, idinla samayn doono.”¹¹ Dhowr waxa aan maanta ku amrayo. Waxaan kaa hor kaxayn doonaa Amoriyiin, Kancaaniyiin, Xitiyiin, Ferisiyiin, Xiifiyiin, iyo Yebuusiyyiin.”¹² Daryeel inaad axdi la samayn dadka deggan dhulka aad gelayso, si aysan u noqon dabin idinka mid ah.”¹³ Taas beddelkeeda, waa inaad dumiya meelahooda allabariga, burburisaa dhagaxyadooda quduuska ah, oo gooyaa tiirarkooda Aashereh.”¹⁴ Ha u adeegina ilaah kale, waayo, Eebbe, magiciisu waa Masayr, waa Eebbe doonaya kalgacal gaar ah.”¹⁵ Ka digtoonow inaad axdi la samayso dadka deggan dhulka; waayo, marka ay ku dhaqmaan sanam caabudid iyo allabari u bixiyaan ilaahyadooda, way idin casuumi doonaan, oo waxaad ka qayb qaadan doontaan allabarigooda.”¹⁶ Markaad gabdhahooda u guuriso wiilashiinna, oo gabdhahooda ay isugu dhiibaan ilaahyadooda, waxay wiilashiinna ku hoggaamin doonaan inay sidaas oo kale sameeyaan.”¹⁷ Ha samaynin sanamyo bir ah.”¹⁸ Dhowr Ciidda Rootiga Aan Khamiirka Lahayn. Todoba maalmood waxaad cuni doontaa rootiga aan khamiirka lahayn, sida aan kugu amray, waqtiga loogu talagalay bisha Abib, waayo, bishan ayaad ka baxdeen Masar.”¹⁹ Curadka uur kasta wuxuu ii yahay, oo ay ku jiraan curadka lab ee xoolahaaga, ha ahaado lo' ama ido.”²⁰ Ku furto curadka dameerka oo leh wan, laakiin haddii aadan furin, jebiso qoortiisa. Ku furto dhammaan curadyada wiilashaaga. Qofna ha ii imaan isagoo aan wax bixin.”²¹ Waxaad shaqayn doontaa lix maalmood, laakiin maalinta toddobaad waxaad nasan doontaa; xitaa xilliga beerashada iyo goosashada, waa inaad nasataa.”²² Dabaaldeg Ciidda Toddobaadyada oo leh midhaha ugu horreeya ee goosashada sarreenka, iyo Ciidda Ururinta dhammaadka sanadka.”²³ Saddex jeer sannadkii, dhammaan raggaaga waa inay hortagaan Eebaha Sare, Eebbe ee Israa'iil.”²⁴ Waxaan kaa hor kaxayn doonaa quruumaha oo ballaadhin doonaa xuduudahaaga, oo qofna ma damci doono dhulkaaga markaad saddex jeer sannadkii u tagto inaad hortagto Eebbe Ilaahiinna.”²⁵ Ha bixin dhiigga allabarigayga wax kasta oo khamiir leh, mana aha in allabariga Ciidda Kormaridda lagu daayo ilaa subaxdii.”²⁶ Keen midhaha ugu fiican ee dhulkaaga guriga Eebbe Ilaahiinna. Ha karin waxyar oo orgi ah caanaha hooyadiis.”²⁷ Eebbe wuxuu Muuse ku yidhi, “Qor ereyadan, waayo, si waafaqsan ereyadan ayaan

axdi kula sameeyey adiga iyo Israa'iil.”²⁸ Muuse wuxuu halkaas la joogay Eebbe afartan maalmood iyo afartan habeen isagoo aan wax kibis ah cunin ama biyo cabbin. Wuxuu ku qoray looxyada ereyada axdiga—Tobanka Amar.²⁹ Markii Muuse ka soo degay Buur Siinay isagoo gacmihiisa ku sida labada loox ee sharciga axdiga, ma uu ogayn in wejigiisu iftiimayay maxaa yeelay wuxuu la hadlay Eebbe.³⁰ Markii Haaruun iyo reer binu Israa'iil oo dhan ay arkeen Muuse, wejigiisu wuu iftiimayay, wayna ka baqeen inay u soo dhowaadaan.³¹ Muuse wuxuu ugu yeedhay iyaga, oo Haaruun iyo dhammaan madaxda bulshada ayaa u soo noqday, wuuna la hadlay.³² Intaas ka dib, dhammaan reer binu Israa'iil ayaa u soo dhowaaday, wuuna u gudbiyay dhammaan amarradii Eebbe uu ku siiyay Buur Siinay.³³ Markii Muuse dhammeeyay inuu la hadlo iyaga, wuxuu wejigiisu ku daboolay maro.³⁴ Markasta oo Muuse uu galo joogitaanka Eebbe si uu ula hadlo, wuxuu ka qaadi jiray marada ilaa uu ka soo baxo. Markuu soo baxo oo uu amarrada u gudbiyo reer binu Israa'iil,³⁵ way arkeen in wejigiisu iftiimayay. Markaas Muuse wuxuu ku dabooli jiray wejigiisa maro ilaa uu u tago inuu la hadlo Eebbe.

35 Muuse wuxuu isu soo ururiyey ururkii reer binu Israa'iil oo dhan, oo wuxuu ku yidhi iyaga, “Kuwanu waa amarradii Eebbe uu idin siiyey inaad raacdaan: ² Lix maalmood waa in shaqo la qabtaa, laakiinse maalinta toddobaad waa inay idiin ahaataa maalin quduus ah, oo ah Sabti nasasho dhammeystiran oo u ah Eebbe. Kii shaqo ku sameeya maalintaas waa in la dilo. ³ Ma shidi kartaan dab guryihiinna midkoodna maalinta Sabtida.” ⁴ Muuse wuxuu la hadlay ururkii reer binu Israa'iil oo dhan, isagoo leh, “Kanu waa waxa Eebbe amray: ⁵ Qaata wixii aad haysataan oo wax ku bixi Eebbe. Qof kasta oo doonaya waa inuu Eebbe u keeno wax bixin ah oo ah dahab, lacag, iyo naxaas; ⁶ xariir buluug ah, guduudan, iyo midab casaan ah, iyo dhar wanaagsan; timaha riyaha; ⁷ harag wanka oo casaan lagu midabeeyey iyo nooc kale oo maqaar wanaagsan ah; iyo qoryaha acacia; ⁸ saliidda laambadaha; dhir udgoon oo loogu talagalay saliidda subagga iyo fooxa udgoon; ⁹ iyo dhagaxyo onyx ah iyo dhagaxyo kale oo lagu dhejiyo efodka iyo laabta. ¹⁰ “Dhammaan kuwa xirfadaha leh ee idinka mid ah waxaa lagu martiqaaday inay yimaadaan oo sameeyaan wax kasta oo Eebbe amray: ¹¹ teendhada lagu caabudo oo leh teendhadeeda iyo daboolkeeda,

iyo qodxanteeda, iyo qaab dhismeedkeeda, iyo ulaha, iyo tiirarkeeda, iyo saldhigyada; ¹² sanduuqa iyo ulaha, daboolka kafaaraggudka, iyo daahyada ku daboolaya; ¹³ miiska iyo ulaha iyo dhammaan alaabiisa, iyo rootiga hortiisa Eebbe la dhigo; ¹⁴ laambadda iftiinka leh oo leh qalabkeeda, iyo laambadaha, iyo saliidda iftiinka; ¹⁵ meesha fooxa lagu shido oo leh ulaha, saliidda subagga iyo fooxa udgoon; daahyada laga galo teendhada; ¹⁶ meesha allabariga lagu gubo oo leh shabag naxaas ah, iyo ulaha, iyo dhammaan alaabiisa; iyo weelka iyo saldhigiisa; ¹⁷ daahyada barxadda oo leh tiirarkeeda iyo saldhigyada, iyo daahyada laga galo barxadda; ¹⁸ xadhkaha teendhada iyo barxadda, iyo xadhkaha; ¹⁹ dharka la tolay ee lagu adeegayo meesha quduuska ah—dharka quduuska ah ee Haaruun wadaadka ah iyo dharka wiilashiisa marka ay wadaaddo ahaan u adeegaan.” ²⁰ Markaasaa ururkii reer binu Israa'iil oo dhan ka tegey Muuse hortiisa, ²¹ oo qof kasta oo qalbigiisu kiciyey iyo ruuxiisu doonayey ayaa yimid oo keenay wax bixintii Eebbe ee loogu talagalay shaqada teendhada kulanka, iyo dhammaan adeeggeeda, iyo dharka quduuska ah. ²² Dhammaan kuwa doonayey, rag iyo dumarba, ayaa yimid oo keenay dahabyo nooc kasta ah: xargaha, dhegaha, faraantiyada, iyo qurxinta. Dhammaantood waxay keeneen dahabkooda sidii hadiyad lulid ah oo Eebbe loogu talagalay. ²³ Qof kasta oo lahaa xariir buluug ah, guduudan, ama casaan ah, ama dhar wanaagsan, ama timaha riyaha, ama harag wanka oo casaan lagu midabeeyey, ama maqaar wanaagsan ayaa keenay. ²⁴ Qof kasta oo awoodi kara inuu bixiyo lacag ama naxaas ayaa keenay sidii hadiyad loogu talagalay Eebbe, iyo qof kasta oo lahaa qoryaha acacia ee qayb ka mid ah shaqada ayaa keenay. ²⁵ Dumar kasta oo xirfad leh ayaa gacmahooda ku tolay oo keenay wixii ay toleen—xariir buluug ah, guduudan, ama casaan ah, iyo dhar wanaagsan. ²⁶ Dhammaan dumarka qalbigoodu kiciyey oo xirfad leh ayaa tolay timaha riyaha. ²⁷ Hoggaamiyeyaashu waxay keeneen dhagaxyo onyx ah iyo dhagaxyo kale oo lagu dhejiyo efodka iyo laabta; ²⁸ iyo dhir udgoon iyo saliidda laambadaha, iyo saliidda subagga, iyo fooxa udgoon. ²⁹ Dhammaan ragga iyo dumarka reer binu Israa'iil ee qalbigoodu doonayey ayaa keenay Eebbe hadiyado ikhtiyaari ah oo loogu talagalay dhammaan shaqada Eebbe uu Muuse ku amray inay sameeyaan. ³⁰ Markaasaa Muuse wuxuu ku yidhi reer binu Israa'iil, “Bal eega, Eebbe wuxuu magacaabay

Besal'eel ina Uuri, ina Xuur, oo ka tirsan qabiilka Yahuudah, ³¹ wuxuuna ka buuxiyey Ruuxa Eebbe, oo leh xigmad, faham, aqoon, iyo dhammaan noocyada farshaxanka— ³² si uu u abuuro naqshado farshaxan oo lagu shaqeeyo dahab, lacag, iyo naxaas, ³³ si uu u gooyo oo u dhejiyo dhagaxyo, si uu ugu shaqeeyo qoryaha, iyo inuu ku shaqeeyo dhammaan noocyada farshaxanka. ³⁴ Wuxuu sidoo kale siiyey isaga iyo Oholi'aab, ina Axiisamaakh, oo ka tirsan qabiilka Daan, awoodda inay dadka kale baraan. ³⁵ Wuxuu ka buuxiyey xirfad ay ku qabtaan dhammaan noocyada shaqada sida qodayaasha, naqshadeeyayaasha, tolayaasha xariirta buluugga ah, guduudan, iyo casaan ah, iyo dhar wanaagsan, iyo tolayaasha—dhammaantood waa shaqaale xirfad leh iyo naqshadeeyayaal.

36 Bexal'eel, Oholiyaab, iyo qof kasta oo xirfad leh oo Eebbe ku manaystay xigmad iyo faham si ay u fuliyaan dhammaan shaqada lagu dhisayo meesha quduuska ah, waa inay shaqada fuliyaan sida uu Eebbe amray. ² Markaasaa Muuse u yeedhay Bexal'eel, Oholiyaab, iyo qof kasta oo xirfad leh oo Eebbe ku siiyey karti, qof kasta oo qalbigiisu ku dhiiraday inuu u soo baxo oo uu shaqada ku biiro. ³ Waxay ka heleen Muuse dhammaan waxyaalihii ay reer binu Israa'iil u keeneen shaqada meesha quduuska ah. Dadkuna waxay sii wadeen inay keenaan hadiyado ikhtiyaari ah subax kasta. ⁴ Dhammaan shaqaalihii xirfadda lahaa ee ka shaqaynayay meesha quduuska ah waxay joojiyeen hawshoodii ⁵ oo waxay u sheegeen Muuse, “Dadku waxay keenayaan wax ka badan inta loo baahan yahay shaqada uu Eebbe nagu amray inaan qabanno.” ⁶ Markaasaa Muuse amray oo ku dhawaaqay xerada oo dhan: “Nin iyo naag toona yaanay wax kale u keenin meesha quduuska ah.” Sidaas daraaddeed dadkii waa la joojiyey inay wax kale keenaan. ⁷ Waayo, alaabtii ay haysteen way ku filnayd, xataa way ka badnayd dhammaan shaqadii la dhammeystiray. ⁸ Dhammaan farshaxanada xirfadda leh ee shaqaalaha ka mid ahaa waxay sameeyeen teendhada iyagoo ka samaynaya toban daah oo xariir wanaagsan oo la tolay iyo cawl, guduud, iyo dhar guduudan, oo ay ku dhex tolmeen keruubiim farshaxan yaqaan xirfad leh. ⁹ Daah kasta wuxuu ahaa siddeed iyo labaatan dhudhun dheer iyo afar dhudhun ballaaran; dhammaan daahyaduna waxay ahaayeen isku cabbir. ¹⁰ Waxay isku xireen shan ka mid ah daahyada, shanta kalena sidoo kale waa la

isku xirey. ¹¹ Waxay sameeyeen goobo cawl ah oo ku yaal geeska daahka ugu dambeeya ee mid ka mid ah setka, iyo sidoo kale daahka ugu dambeeya ee setka kale. ¹² Konton goobo ayaa lagu sameeyey hal daah iyo konton goobo oo ku yaal geeska daahka ee setka kale, iyadoo goobaha la isugu tolay. ¹³ Waxay kaloo sameeyeen konton qabsadood oo dahab ah oo ay ku xireen labada set ee daahyada si teendhada ay u noqoto hal unug. ¹⁴ Waxay sameeyeen daahyo ka samaysan timaha riyaha oo loogu talagalay teendhada korka teendhada, kuwaas oo ahaa kow iyo toban guud ahaan. ¹⁵ Mid kasta oo ka mid ah kow iyo tobankii daah wuxuu ahaa soddon dhudhun dheer iyo afar dhudhun ballaaran, dhammaantoodna waxay lahaayeen isla cabbir. ¹⁶ Waxay isku xireen shan ka mid ah daahyada hal set iyo lixda kale set kale. ¹⁷ Waxay sameeyeen konton goobo oo ku yaal geeska daahka ugu dambeeya ee setka mid ah iyo konton goobo oo ku yaal geeska daahka ugu dambeeya ee setka kale. ¹⁸ Konton qabsadood oo naxaas ah ayaa la sameeyey si loogu xiro teendhada si ay u noqoto hal unug. ¹⁹ Waxay sameeyeen daboolka teendhada oo ka samaysan harag wan oo midab cas lagu rinjiyeeyey, iyo korkaasna dabool kale oo ka samaysan harag adag. ²⁰ Waxay dhiseen qaab dhismeedyo toosan oo ka samaysan alwaax akasiya oo loogu talagalay teendhada. ²¹ Qaab kasta wuxuu ahaa toban dhudhun dheer iyo dhudhun iyo badh ballaaran, ²² iyadoo laba tenon oo is barbar socda. Dhammaan qaab dhismeedyada teendhada waxaa lagu sameeyey qaabkan. ²³ Waxay sameeyeen labaatan qaab dhismeed oo loogu talagalay dhinaca koonfureed ee teendhada ²⁴ iyo afartan saldhig oo lacag ah si ay u taageeraan —laba saldhig oo qaab kasta, mid kasta oo tenon ah. ²⁵ Dhinaca waqooyi ee teendhada, waxay sameeyeen labaatan qaab dhismeed ²⁶ iyo afartan saldhig oo lacag ah si ay u taageeraan, iyadoo laba saldhig ay ku hoos jiraan qaab kasta. ²⁷ Waxay sameeyeen lix qaab dhismeed oo loogu talagalay dhamaadka galbeed ee teendhada, ²⁸ iyo laba qaab dhismeed oo loogu talagalay geesaha teendhada ee dhamaadka fog. ²⁹ Qaab dhismeedyadii waxay ahaayeen laba jibbaaran laga bilaabo hoose ilaa sare oo lagu rakibay hal giraan; labaduba waxay ahaayeen isku mid. ³⁰ Sidaas daraaddeed, waxaa jiray siddeed qaab dhismeed iyo lix iyo toban saldhig oo lacag ah—laba saldhig oo ku hoos jira qaab kasta. ³¹ Waxay kaloo sameeyeen ulaha isdhaafka ah oo ka samaysan

alwaax akasiya: shan loogu talagalay qaab dhismeedyada dhinaca mid ah ee teendhada,³² shan loogu talagalay kuwa dhinaca kale, iyo shan loogu talagalay qaab dhismeedyada dhamaadka galbeed ee teendhada.³³ Usha dhexe waxaa loo sameeyey inay ka gudubto dhamaadka ilaa dhamaadka bartamaha qaab dhismeedyada.³⁴ Waxay ku dahaadheen qaab dhismeedyada dahab waxayna sameeyeen giraanno dahab ah si ay u qabtaan ulaha isdhaafka ah, kuwaas oo sidoo kale lagu dahaadhay dahab.³⁵ Waxay sameeyeen daah ka samaysan cawl, guduud, iyo dhar guduudan iyo xariir wanaagsan oo la tolay, oo ay ku dhex tolmeen keruubiim farshaxan yaqaan xirfad leh.³⁶ Afar tiir oo ka samaysan alwaax akasiya ayaa loo sameeyey, oo lagu dahaadhay dahab, oo leh qabsado dahab ah, iyo afar saldhig oo lacag ah ayaa loo shubay.³⁷ Albaabka teendhada, waxay sameeyeen daah ka samaysan cawl, guduud, iyo dhar guduudan iyo xariir wanaagsan oo la tolay, oo uu sameeyey qof xirfad leh;³⁸ waxayna sameeyeen shan tiir oo leh qabsado. Dhabarka tiirarka iyo xadhkaha waxaa lagu dahaadhay dahab, iyo shan saldhig oo naxaas ah ayaa loo sameeyey.

37 Besal'eel wuxuu ka sameeyey sanduuqi qoryo geed cadar ah; dhererkiisuna wuxuu ahaa laba dhudhun iyo badh, ballaadhkiisuna wuxuu ahaa hal dhudhun iyo badh, sarajooggiisuna wuxuu ahaa hal dhudhun iyo badh.² Wuxuu ku dahaadhay dahab saafi ah, gudaha iyo dibaddaba, oo wuxuu ka sameeyey qolofa dahab ah oo ku wareegsan.³ Wuxuu u shubay afar giraan oo dahab ah, oo wuxuu ku xidhay afarta cagood; laba giraan oo dhinac kasta ah.⁴ Wuxuu ka sameeyey ul qoryo geed cadar ah oo ku dahaadhay dahab.⁵ Wuxuu ulaha geliyey giraantii dhinacyada sanduuqa si loogu qaado.⁶ Wuxuu kaloo ka sameeyey daboolkii kafaaraggudka dahab saafi ah, dhererkiisuna wuxuu ahaa laba dhudhun iyo badh, ballaadhkiisuna wuxuu ahaa hal dhudhun iyo badh.⁷ Wuxuu ka sameeyey laba keruubiim oo dahab la garaacay oo ku yaal labada daraf ee daboolka kafaaraggudka.⁸ Hal keruub wuxuu ku yaalay hal daraf, keruubka kalena wuxuu ku yaalay darafka kale; wuxuu keruubiimka ka sameeyey hal gabal oo la socda daboolka kafaaraggudka ee labada daraf.⁹ Keruubiimka waxay lahaayeen baalal kor u fidsan, iyagoo ku hoos jira daboolka kafaaraggudka. Waxay isu jeedeen, iyagoo eegaya daboolka.¹⁰ Wuxuu ka sameeyey miiska qoryo geed cadar ah, dhererkiisuna

wuxuu ahaa laba dhudhun, ballaadhkiisuna wuxuu ahaa hal dhudhun, sarajooggiisuna wuxuu ahaa hal dhudhun iyo badh.¹¹ Wuxuu ku dahaadhay dahab saafi ah oo wuxuu ka sameeyey qolofa dahab ah oo ku wareegsan.¹² Wuxuu kaloo ka sameeyey xuduud, ballaadhkiisuna wuxuu ahaa hal gacan, oo wuxuu ku wareejiyey qolofa dahab ah oo ku wareegsan.¹³ Wuxuu u shubay afar giraan oo dahab ah miiska oo wuxuu ku xidhay afarta geesood ee ay lugaha ku yaalleen.¹⁴ Giraanadu waxay ku yaalleen meel u dhow xuduudka si ay u qabtaan ulaha loogu qaado miiska.¹⁵ Wuxuu ka sameeyey ulaha qoryo geed cadar ah oo ku dahaadhay dahab, si loogu qaado miiska.¹⁶ Wuxuu ka sameeyey dahab saafi ah weelasha miiska—saxammadiisa, weelashiisa, baaqulihiisa, iyo weelasha loogu shubo allabariga cabbitaanka.¹⁷ Wuxuu ka sameeyey laambaddii dahab saafi ah, isagoo garaacay salkeeda iyo usheeda, oo koobabkeeda ubaxyo u eg, ubaxyo iyo ubaxyo oo dhan hal gabal la socda.¹⁸ Lix laamood ayaa ka soo baxday dhinacyadeeda—saddex laamood oo dhinac ah iyo saddex laamood oo dhinaca kale ah.¹⁹ Laam kasta wuxuu lahaa saddex koob oo u eg ubaxyo almando leh ubaxyo iyo ubaxyo, qaabkani wuxuu ahaa mid joogto ah lixda laamood ee ka soo baxa laambadda.²⁰ Laambaddu waxay lahayd afar koob oo u eg ubaxyo almando leh ubaxyo iyo ubaxyo.²¹ Ubax ayaa ka hooseeyey lammaanaha koowaad ee laamood ee ka soo baxa laambadda, ubax labaad ayaa ka hooseeyey lammaanaha labaad, iyo ubax saddexaad ayaa ka hooseeyey lammaanaha saddexaad—lix laamood oo dhan.²² Ubaxyada iyo laamuhu waxay ahaayeen hal gabal oo la socda laambadda, hal shaqo oo la garaacay oo dahab saafi ah.²³ Wuxuu ka sameeyey toddobada laambadood, iyo sidoo kale maqaskeeda iyo saxammadeeda, dahab saafi ah.²⁴ Wuxuu ka sameeyey laambadda iyo dhammaan agabkeeda hal talanti oo dahab saafi ah.²⁵ Wuxuu ka sameeyey meeshii fooxa qoryo geed cadar ah, dhererkiisuna wuxuu ahaa hal dhudhun iyo hal dhudhun, labajibbaaran, iyo laba dhudhun oo sarajoog ah; geesihiiisuna waxay ahaayeen hal gabal oo la socda.²⁶ Wuxuu ku dahaadhay dusha sare, dhinacyadiisa oo dhan, iyo geesihiiisa dahab saafi ah, oo wuxuu ka sameeyey qolofa dahab ah oo ku wareegsan.²⁷ Wuxuu ka sameeyey laba giraan oo dahab ah oo ka hooseeya qolofa dhinacyada ka soo horjeeda si ay u qabtaan ulaha loogu qaado.²⁸ Wuxuu ka sameeyey

Baxniintii

ulaha qoryo geed cadar ah oo ku dahaadhay dahab.
²⁰ Wuxuu kaloo ka sameeyey saliidi quduuska ahayd ee lagu subkay iyo fooxa saafi ah oo udgoon, shaqadii udgoon sameeyaha.

38 Meesha allabariga la gubo waxaa laga dhisay qoryo akasya ah, oo dhererkeedu yahay shan dhudhun, ballaceeduna shan dhudhun, oo dhererkeeduna saddex dhudhun yahay, oo afar gees ah. ² Geeso ayaa lagu sameeyey mid kasta oo ka mid ah afarta geesood ee meesha allabariga, dhammaantoodna waxay ahaayeen hal xabbo oo meesha allabariga ah, waxaana lagu dahaadhay naxaas. ³ Dhammaan alaabta meesha allabariga waxaa laga sameeyey naxaas, oo ay ku jiraan digsiyaasha, qodxanta, weelasha, fargeetada hilibka, iyo saxammada dabka. ⁴ Shabag naxaas ah ayaa loogu sameeyey meesha allabariga, oo la dhigay hooska geeskeeda, oo gaaraya bartamaha meesha allabariga. ⁵ Afar giraan ayaa lagu shubay afarta geesood ee shabagga naxaasta si ay u qabtaan ulaha. ⁶ Ulaha waxaa laga sameeyey qoryo akasya ah oo lagu dahaadhay naxaas. ⁷ Ulaha waxaa lagu dhex geliyey giraannada dhinacyada meesha allabariga si loo qaado. Meesha allabariga waxay ahayd mid madhan, oo laga dhisay looxyo. ⁸ Weelka naxaasta iyo saldhiggiisa waxaa laga sameeyey muraayadaha dumarka ka shaqeeya iridda teendhada shirarka. ⁹ Kadibna waxaa la sameeyey barxadda. Dhinaca koonfureed waxaa ku yaallay daahyada linenka si fiican loo duuduubay, oo dhererkeedu yahay boqol dhudhun. ¹⁰ Dhinacan waxaa ku yaallay labaatan tiir oo leh labaatan saldhig oo naxaas ah, iyo jillaabyo iyo suumanno lacag ah oo tiirarka ku yaal. ¹¹ Dhinaca waqooyi wuxuu sidoo kale ahaa boqol dhudhun dherer, oo leh labaatan tiir iyo labaatan saldhig oo naxaas ah, iyo jillaabyo iyo suumanno lacag ah oo tiirarka ku yaal. ¹² Dhinaca galbeed wuxuu lahaa daahyada konton dhudhun ballac, oo leh toban tiir iyo toban saldhig, oo leh jillaabyo iyo suumanno lacag ah oo tiirarka ku yaal. ¹³ Dhinaca bari, oo qorraxdu ka soo baxdo, wuxuu ahaa konton dhudhun ballac. ¹⁴ Hal dhinac oo ka mid ah albaabka, daahyadu waxay ahaayeen shan iyo toban dhudhun dherer, oo leh saddex tiir iyo saddex saldhig. ¹⁵ Sidoo kale, dhinaca kale ee albaabka, waxaa jiray daahyada shan iyo toban dhudhun dherer, oo leh saddex tiir iyo saddex saldhig. ¹⁶ Dhammaan daahyada ku wareegsan barxadda waxay ahaayeen linen si fiican loo

duuduubay. ¹⁷ Saldhigyada tiirarka waxay ahaayeen naxaas, halka jillaabyada iyo suumannada tiirarku ay ahaayeen lacag, iyo dushooda waxaa lagu dahaadhay lacag. Sidaas darteed, dhammaan tiirarka barxadda waxay lahaayeen suumanno lacag ah. ¹⁸ Daahyada albaabka barxadda waxaa sameeyey tol, isagoo isticmaalay cawl, guduud, iyo dhar casaan ah iyo linen si fiican loo duuduubay. Waxay ahayd labaatan dhudhun dherer iyo shan dhudhun dherer, oo la mid ah daahyada barxadda. ¹⁹ Waxay lahayd afar tiir iyo afar saldhig oo naxaas ah. Jillaabyadooda iyo suumannadooduna waxay ahaayeen lacag, dushoodana waxaa lagu dahaadhay lacag. ²⁰ Dhammaan biraha teendhada iyo barxadda ku wareegsan waxaa laga sameeyey naxaas. ²¹ Kuwani waa tirada alaabta loo isticmaalay teendhada, teendhada maragga, sida ay u qoreen reer Laawi oo ku hoos jira amarka Muuse, oo uu hagayo Iitaamar, ina Haaruun wadaadka. ²² Besaleel, ina Uuri, ina Xuur, oo ka tirsan qabiilka Yahuudah, ayaa fuliyey wax walba oo Eebbe ku amray Muuse. ²³ La socday Oholiyaab, ina Axiisamaakh, oo ka tirsan qabiilka Daan, oo ahaa xardho, naqshadeeye, iyo xirfadle tolayo cawl, guduud, iyo dhar casaan ah iyo linen fiican. ²⁴ Tirada dahabka laga keenay hadiyadda lulidda ee loo isticmaalay dhammaan shaqada quduuska ahayd waxay ahayd sagaal iyo labaatan talanti iyo 730 shekel, sida shekelka quduuska ah. ²⁵ Lacagta laga soo ururiyey tirakoobka bulshada waxay ahayd boqol talanti iyo 1,775 shekel, sida shekelka quduuska ah. ²⁶ Tani waxay ahayd beka qofkiiba, taasoo ah, nus shekel, sida shekelka quduuska ah, nin kasta oo labaatan sano ama ka weyn, oo dhan 603,550 nin. ²⁷ Boqolka talanti ee lacagta waxaa loo isticmaalay in lagu shubo saldhigyada quduuska iyo daahyada—boqol saldhig oo ka yimid boqol talanti, hal talanti saldhig kasta. ²⁸ 1,775 shekel waxaa loo isticmaalay in lagu sameeyo jillaabyada tiirarka, in lagu dahaadho dushooda, iyo in lagu sameeyo suumanno. ²⁹ Naxaasta laga keenay hadiyadda lulidda waxay ahayd toddobaatan talanti iyo 2,400 shekel. ³⁰ Naxaastan waxaa loo isticmaalay in lagu sameeyo saldhigyada albaabka teendhada shirarka, meesha allabariga naxaasta leh iyo shabaggeeda naxaasta ah, iyo dhammaan alaabteeda. ³¹ Waxaa sidoo kale loo isticmaalay saldhigyada barxadda ku wareegsan iyo albaabkeeda, iyo dhammaan biraha teendhada iyo barxadda ku wareegsan.

39 Xadhkaha buluugga ah, guduudka, iyo guduudka casaanka ah, waxay ka sameeyeen dhar si fiican loo tolay oo loogu talagalay adeegidda meesha quduuska ah, iyo dharka quduuska ah ee Haaruun, sida Eebbe ugu amray Muuse. ² Efodkii waxaa laga sameeyey dahab, iyo xadhkaha buluugga ah, guduudka, iyo guduudka casaanka ah, iyo linen si fiican loo duudduubay. ³ Waxay garaaceen xaashiyo dahab ah oo waxay ka gooyeen xadhko si loogu tolo xadhkaha buluugga ah, guduudka, iyo guduudka casaanka ah, iyo linenka fiican, shaqadii gacmo xirfad leh. ⁴ Waxay sameeyeen garbasaarrada efodka, oo lagu xidhay labada gees ee sare. ⁵ Xidhaha si fiican loo tolay ee efodka wuxuu ahaa shaqo iyo walxo isku mid ah: dahab, buluug, guduud, iyo xadhko guduud casaanka ah, iyo linen si fiican loo duudduubay, sida Eebbe ugu amray Muuse. ⁶ Waxay dhigeen dhagaxii onyx ee lagu xardhay dahab, iyagoo ku xardhay sida shaabad magacyada wiilasha Israa'iil. ⁷ Kuwani waxaa lagu dhejiyay garbasaarrada efodka sida dhagaxyo xusuus ah oo loogu talagalay wiilasha Israa'iil, sida Eebbe ugu amray Muuse. ⁸ Gogosha laabta waxaa sameeyey farshaxan yaqaan xirfad leh, sida efodka, oo dahab ah, iyo xadhko buluug ah, guduud, iyo guduud casaanka ah, iyo linen si fiican loo duudduubay. ⁹ Waxay ahayd afar geesle oo laab laabtay, dherer iyo ballacba. ¹⁰ Waxay ku dhejiyeen afar saf oo dhagaxyo qaali ah. Safka koowaad wuxuu ahaa rubi, topaz, iyo emeral; ¹¹ safka labaad wuxuu ahaa turquoise, sapphire, iyo dhagax cad; ¹² safka saddexaad wuxuu ahaa jacinth, agate, iyo dhagax guduud ah; ¹³ safka afraad wuxuu ahaa beryl, onyx, iyo jasper. Kuwani waxaa lagu dhigay dahab lagu xardhay. ¹⁴ Waxaa jiray laba iyo toban dhagax, mid kasta oo lagu xardhay sida shaabad oo leh magaca mid ka mid ah labada iyo tobankii qabiil ee Israa'iil. ¹⁵ Gogosha laabta, waxay ka sameeyeen silsilado dahab saafi ah, oo u duudduubtay sida xadhko. ¹⁶ Waxay sameeyeen laba dahab lagu xardhay iyo laba giraan oo dahab ah, waxayna ku xireen giraannada labada gees ee gogosha laabta. ¹⁷ Labada silsiladood ee dahabka ah waxaa lagu xidhay giraannada geesaha gogosha laabta. ¹⁸ Dhinacyada kale ee silsiladaha waxaa lagu xidhay laba xardho, iyagoo ku dhejinaya garbasaarrada efodka ee hore. ¹⁹ Waxay sameeyeen laba giraan oo dahab ah waxayna ku xireen labada gees ee kale ee gogosha laabta, dhinaca gudaha ee ku xiga efodka. ²⁰ Waxay

sidoo kale sameeyeen laba giraan oo kale oo dahab ah waxayna ku xireen hoosta garbasaarrada efodka, hore, meel u dhow tolka sare ee xidhaha. ²¹ Giraannada gogosha laabta waxaa lagu xidhay giraannada efodka xadhig buluug ah, si gogosha laabta ay ugu xirnaato xidhaha oo aanay u soo bixin, sida Eebbe ugu amray Muuse. ²² Khamiiska efodka waxaa laga sameeyey dhar buluug ah oo dhan, shaqadii taliyaha. ²³ Waxay lahayd dalool bartamaha, sida daloolka koofiyadda birta, oo leh xidhmo ku wareegsan daloolka si aanay u jeexmin. ²⁴ Waxay sameeyeen rummaano buluug ah, guduud, iyo xadhko guduud casaanka ah iyo linen si fiican loo duudduubay oo ku wareegsan cirifka khamiiska. ²⁵ Gambaleel dahab saafi ah ayaa la sameeyey oo la dhigay rummaanada u dhexeeya ee ku wareegsan cirifka. ²⁶ Gambaleellada iyo rummaanada ayaa ku wareegsan cirifka khamiiska loogu talagalay adeegidda, sida Eebbe ugu amray Muuse. ²⁷ Khamiisyo si fiican loo tolay ayaa loo sameeyey Haaruun iyo wiilashiisa. ²⁸ Waxay sidoo kale sameeyeen cimaamado linen fiican ah, koofiyado la qurxiyey, iyo dhar hoosaadyo linen si fiican loo duudduubay. ²⁹ Xidhaha waxaa laga sameeyey linen si fiican loo duudduubay iyo xadhko buluug ah, guduud, iyo guduud casaanka ah, shaqadii farshaxan yaqaan, sida Eebbe ugu amray Muuse. ³⁰ Waxay sameeyeen saxanka, astaanta quduuska ah, oo dahab saafi ah oo ku xardhay, sida shaabad lagu qoray: "Quduus u ah Eebbe." ³¹ Xadhig buluug ah ayaa lagu xidhay si loogu xiro cimaamadda, sida Eebbe ugu amray Muuse. ³² Sidaas, dhammaan shaqadii rugta, teendhada kulanka, waa la dhammeeyey. Israa'iil waxay sameeyeen wax walba sida Eebbe ugu amray Muuse. ³³ Waxay u keeneen rugta Muuse: teendhada iyo dhammaan alaabteeda, xidhmooyinkeeda, jirkeeda, ulaha, tiirarkeeda, iyo saldhigeeda; ³⁴ daboolka haragga wananka ee casaan lagu rinjiyeeyey, daboolka haragga fiican, iyo daahyada gaashaanka; ³⁵ sanduuqa axdiga oo leh ulaha iyo daboolka kafaaraggudka; ³⁶ miiska oo leh dhammaan alaabta iyo kibista Joogitaanka; ³⁷ laambadda dahabka saafi ah oo leh laambadeeda safan iyo dhammaan agabkeeda, iyo saliid saytuun ah oo loogu talagalay iftiinka; ³⁸ meesha allabariga dahabka ah, saliidda subagga, fooxa udgoon, iyo daahyada laga soo galo teendhada; ³⁹ meesha allabariga naxaasta ah oo leh shabaggeeda naxaasta ah, ulaha iyo dhammaan agabkeeda; weelka iyo

Baxniintii

saldhiggiisa; ⁴⁰ daahyada barxadda oo leh tiirarkeeda iyo saldhiigeeda, iyo daahyada laga soo galo barxadda; xadhkaha iyo tiirarka teendhada ee barxadda; dhammaan qalabka loogu talagalay adeegga rugta, teendhada kulanka; ⁴¹ iyo dharka la tolay ee loo isticmaalo adeegidda meesha quduuska ah, labadaba dharka quduuska ah ee Haaruun wadaadka iyo dharka wiilashiisa marka ay u adeegayaan sida wadaaddo. ⁴² Israa'iil waxay dhammeeyeen dhammaan hawlaha sida saxda ah sida Eebbe ugu amray Muuse. ⁴³ Muuse wuxuu dib u eegay shaqada oo wuxuu arkay inay sameeyeen sidii Eebbe ugu amray. Markaasaa Muuse u duceeyey iyaga.

40 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse: ² “Maalinta koowaad ee bisha koowaad, waa inaad taagtaa teendhada, teendhada kulanka. ³ Waa inaad sanduuqa axdiga dhex dhigtaa oo sanduuqa ku dabooshaa daah. ⁴ Soo geli miiska oo alaabiisa hagaaji. Markaas soo geli laambadda oo laambadaha dhig. ⁵ Meel dhig meesha dahabka ah ee fooxa sanduuqa axdiga hortiisa, oo daah ku dheji albaabka teendhada. ⁶ Meel dhig meeshii allabariga gubashada hortiisa albaabka teendhada, teendhada kulanka. ⁷ Meel dhig weelka u dhexeeya teendhada kulanka iyo allabariga, oo biyo ku buuxi. ⁸ Soo dhis barxadda hareeraheeda oo daah ku dheji albaabka barxadda. ⁹ Gaado saliidda subagga oo subag teendhada iyo wax kasta oo ku jira; quduus ka dhig iyada iyo dhammaan alaabteeda, oo waxay noqon doontaa quduus. ¹⁰ Subag meeshii allabariga gubashada iyo dhammaan alaabteeda; quduus ka dhig allabariga, oo wuxuu noqon doonaa mid aad u quduus ah. ¹¹ Subag weelka iyo saldhiigiisa, iyaga u hibeeya. ¹² Keen Haaruun iyo wiilashiisa albaabka teendhada kulanka oo ku nadiifi biyo. ¹³ Haaruun ku labis dharka quduuska ah, subag, oo quduus ka dhig si uu iigu adeego sidii wadaad. ¹⁴ Soo bandhig wiilashiisa oo ku labis khamiisyada. ¹⁵ Subag sidaad ugu subagtay aabbahood, si ay iigu adeegi karaan sidii wadaaddo. Subaggoodu wuxuu noqon doonaa wadaadnimo weligeed ah jiilalkooda.” ¹⁶ Muuse wuxuu fuliyey dhammaan hawlaha sidii Rabbigu u amray. ¹⁷ Bishii koowaad ee sannadkii labaad, maalinta koowaad, teendhada waa la taagay. ¹⁸ Muuse wuxuu taagay teendhada, dhigay

saldhiggeeda, dhisay qaabdhismeedkeeda, ku rakibay ulaha, oo taagay tiirarkeeda. ¹⁹ Wuxuu teendhada ku fidiyey teendhada oo daboolka ku dhigay teendhada, sidii Rabbigu u amray. ²⁰ Wuxuu qaatay looxa sharciga axdiga oo ku dhex dhigay sanduuqa, ku rakibay ulaha sanduuqa, oo ku daboolay daboolka kafaaraggudka. ²¹ Wuxuu sanduuqa ku dhex dhigay teendhada, ku dhejiyey daaha ilaalinta, oo ku daboolay sanduuqa axdiga, sidii Rabbigu u amray. ²² Wuxuu miiska ku dhex dhigay teendhada kulanka dhinaca waqooyi ee teendhada, bannaanka daah. ²³ Wuxuu ku hagaajiyey kibista hortiisa Rabbiga, sidii Rabbigu u amray. ²⁴ Wuxuu laambadda ku dhex dhigay teendhada kulanka ka soo horjeedka miiska dhinaca koonfureed ee teendhada. ²⁵ Wuxuu ku rakibay laambadaha hortiisa Rabbiga, sidii Rabbigu u amray. ²⁶ Wuxuu meesha dahabka ah ku dhex dhigay teendhada kulanka hortiisa daah. ²⁷ Wuxuu ku gubay fooxa udgoon, sidii Rabbigu u amray. ²⁸ Wuxuu ku dhejiyey daaha albaabka teendhada. ²⁹ Wuxuu meeshii allabariga gubashada ku dhigay meel u dhow albaabka teendhada, teendhada kulanka, oo ku bixiyey allabariga gubashada iyo allabariga qamadiga, sidii Rabbigu u amray. ³⁰ Wuxuu weelka ku dhex dhigay teendhada kulanka iyo allabariga oo ku buuxiyey biyo lagu dhaqo. ³¹ Muuse, Haaruun, iyo wiilashiisa waxay u isticmaaleen inay ku dhaqdaan gacmahooda iyo cagahooda. ³² Way is dhaqi jireen markasta oo ay galaan teendhada kulanka ama ay u dhowaadaan allabariga, sidii Rabbigu u amray Muuse. ³³ Markaasaa Muuse wuxuu soo dhisay barxadda hareeraheeda teendhada iyo allabariga, oo ku dhejiyey daaha albaabka barxadda. Sidaas Muuse wuxuu dhammeeyey shaqadii. ³⁴ Markaasaa daruurtii ku hareeraysay teendhada kulanka, oo ammaanta Rabbiga ayaa buuxisay teendhada. ³⁵ Muuse ma geli karin teendhada kulanka maxaa yeelay daruurtii ayaa ku degtay, oo ammaanta Rabbiga ayaa buuxisay teendhada. ³⁶ Dhammaan safarradooda, markasta oo daruurtii ka kacdo teendhada, reer binu Israa'iil way dhaqaaqi jireen. ³⁷ Laakiin haddii daruurtii aysan kicin, ma dhaqaaqi jirin ilaa maalinta ay kacdo. ³⁸ Waayo, daruurtii Rabbiga waxay ku dul taal teendhada maalintii, oo dab ayaa ku jiray daruurtii habeenkii, hortiisa reer binu Israa'iil dhammaan safarradooda.

Laawiyyintii

1 Rabbigu wuxuu ugu yeedhay Muuse oo la hadlay isaga oo ka soo hadlaya teendhada shirka: ² ‘Ula hadal reer binu Israa’iil oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Marka midkiin uu Eebbe u keeno qurbaanno, waa inaad qurbaankiinna ka keentaan xoolaha, ha ahaato lo’da ama idaha. ³ Haddii qurbaankiisu yahay qurbaanno la gubo oo ka yimid lo’da, waa inuu bixiyo lab aan iin lahayn. Waa inuu ku soo bandhigaa albaabka teendhada shirka, si ay ugu noqoto mid la aqbali karo Eebbe. ⁴ Waa inuu gacantiisa saaraa madaxa qurbaanka la gubo, waxaana loo aqbali doonaa isaga si loogu dembi dhaafo. ⁵ Waa inuu gowracaa dibi yar hortisa Eebbe, wiilasha Haaruunna, wadaaddada, waa inay dhiigga keenaanna oo ku saydhaan hareeraha allabariga ee albaabka teendhada shirka. ⁶ Waa inuu maqaskaa qurbaanka la gubo oo ku gooyaa qaybo. ⁷ Wiilasha Haaruun, wadaaddada, waa inay dabka saaraan allabariga oo alwaaxda ku hagaajiyaan dabka. ⁸ Markaasaa wiilasha Haaruun, wadaaddada, waa inay hagaajiyaan qaybaha, oo ay ku jiraan madaxa iyo baruurta, alwaaxda saaran dabka ee allabariga. ⁹ Waa inuu mayraa xubnaha gudaha iyo lugaha biyo, wadaadduna waa inuu gubaa dhammaan allabariga. Waa qurbaanno la gubo, qurbaanno cunto, ur udgoon oo Eebbe u raalli geliya. ¹⁰ Laakiin haddii qurbaankiisu yahay qurbaanno la gubo oo ka yimid adhiga, ha ahaato idaha ama riyaha, waa inuu bixiyo lab aan iin lahayn. ¹¹ Waa inuu gowracaa dhinaca woqooyi ee allabariga hortisa Eebbe, wiilasha Haaruunna, wadaaddada, waa inay dhiigiisaa ku saydhaan hareeraha allabariga. ¹² Waa inuu ku gooyaa qaybo, wadaaddana waa inuu hagaajiya, oo ay ku jiraan madaxa iyo baruurta, alwaaxda saaran dabka ee allabariga. ¹³ Waa inuu mayraa xubnaha gudaha iyo lugaha biyo, wadaadduna waa inuu keena dhammaan oo gubaa allabariga. Waa qurbaanno la gubo, qurbaanno cunto, ur udgoon oo Eebbe u raalli geliya. ¹⁴ Laakiin haddii qurbaankiisu Eebbe u yahay qurbaanno la gubo oo shimbiraha ah, waa inuu qurbaankiisa ka keena qoolleyda ama guumaysta yar yar. ¹⁵ Wadaadku waa inuu keena allabariga, madaxiisana ka saaraa, oo gubaa allabariga; dhiigiisana waa in lagu daadiyaa dhinaca allabariga. ¹⁶ Waa inuu ka saaraa calooshiisa iyo baalashiisa oo ku tuuraa dhinaca bari ee allabariga, meesha dambaska. ¹⁷ Waa inuu kala furfuraa baalashiisa, iyada oo aan si buuxda loo kala qaybin, wadaadkuna waa inuu ku gubaa alwaaxda saaran

dabka ee allabariga. Waa qurbaanno la gubo, qurbaanno cunto, ur udgoon oo Eebbe u raalli geliya.

2 ‘Haddii qof uu Eebbe u keeno qurbaan hadhuudh ah, qurbaankiisu wuxuu ahaan doonaa bur fiican. Saliidda saytuunka ah ha ku shubaan oo foonxa ha saaraan. ² Waxay u keeni doonaan wiilasha Haaruun, wadaaddada. Wadaadku wuxuu qaadan doonaa qaddar yar oo burka iyo saliidda ah, oo dhan foonxa leh, wuxuuna tan ku gubi doonaa meertada xusuusta ee meesha allabariga, qurbaanka cunto, ur udgoon oo u roon Eebbe. ³ Inta hadhay ee qurbaanka hadhuudhka waxay u leedahay Haaruun iyo wiilashiisa; waa qayb quduus ah oo ka mid ah allabaryooyinka dabka loogu keenay Eebbe. ⁴ ‘Haddii aad keento qurbaan hadhuudh ah oo foornada lagu dubay, waxay ahaan doontaa keega aan khamiirka lahayn ee burka fiican oo saliid lagu daray, ama buskud aan khamiir lahayn oo saliid lagu faafiyey. ⁵ Haddii qurbaankaaga hadhuudhka lagu diyaariyo saxan, waxay ahaan doontaa bur fiican oo saliid lagu daray, oo aan khamiir lahayn. ⁶ U kala jar qaybo oo saliid ku shub; tani waxay ka dhigan tahay qurbaan hadhuudh ah. ⁷ Haddii qurbaankaaga hadhuudhka lagu kariyo digsi, waxay ahaan doontaa bur fiican oo saliid leh. ⁸ Keen qurbaanka hadhuudhka ah ee waxyaalahan ka samaysan Eebbe; u dhiib wadaadka, kaasoo ku keeni doona meesha allabariga. ⁹ Wadaadku wuxuu ka soo saari doonaa qaybta xusuusta ee qurbaanka hadhuudhka wuxuuna ku gubi doonaa meesha allabariga sida qurbaanka cunto, ur udgoon oo u roon Eebbe. ¹⁰ Inta hadhay ee qurbaanka hadhuudhka waxay u leedahay Haaruun iyo wiilashiisa; waa qayb quduus ah oo ka mid ah allabaryooyinka dabka loogu keenay Eebbe. ¹¹ ‘Qurbaanka hadhuudhka kasta oo aad Eebbe u keento waa in aan khamiir lahayn, waayo, ma gubi doontid wax khamiir ah ama malab ah sida qurbaan dab loogu keenay Eebbe. ¹² Waxaad u keeni kartaa Eebbe sida qurbaan midhaha ugu horreeya, laakiin looma bixin doono meesha allabariga sida ur udgoon oo u roon. ¹³ Dhammaan qurbaankaaga hadhuudhka ah cusbo ku dar. Ha ka tegin cusbada axdiga Eebbe qurbaankaaga hadhuudhka ah; dhammaan qurbaankaaga, waa inaad cusbo ku bixisaa. ¹⁴ ‘Haddii aad soo bandhigto qurbaan hadhuudh ah oo midhaha ugu horreeya Eebbe, bixi madaxda cusub ee hadhuudhka la jajabiyeey oo dabka lagu dubay. ¹⁵ Saliid iyo foon ku dar; tani waa qurbaan hadhuudh ah. ¹⁶ Wadaadku wuxuu ku gubi

Laawiyiintii

doonaa qaybta xusuusta ee hadhuudhka la jajabiyeey iyo saliidda, oo dhan fooxna leh, sida qurbaan dab loogu keenay Eebbe.

3 ‘Haddii qurbaan kaaga uu yahay allabari nabadeed, oo uu ka yimaado xoolaha, ha ahaado lab ama dhaddig, waa inaad keentaa isagoo aan iin lahayn Eebbe hortiisa. ² Waa inaad gacantaada saartaa madaxa qurbaankaaga oo aad gowracdaa iridda teendhada kulanka. Markaasaa wiilasha Haaruun, wadaaddada, waxay ku saydhi doonaan dhiiggii meegaarka allabariga. ³ Qurbaan nabadeed waxaad ka keeni doontaa qurbaan dab lagu bixiyo Eebbe: baruurta daboolaysa xubnaha gudaha iyo baruurta oo dhan oo ku dul taal, ⁴ iyo labada kelyood oo leh baruurta ku ag taal laabta, iyo qaybta beerka, taas oo aad ka saari doontid kelyaha. ⁵ Markaasaa wiilasha Haaruun waxay ku gubi doonaan allabariga korkiisa oo saaran qurbaanka la gubo oo ku dul saaran alwaaxda dabka; waa qurbaan dab lagu bixiyo, ur udgoon leh Eebbe. ⁶ Haddii qurbaankaaga nabadeed ee Eebbe uu ka yimaado adhiga, waa inaad keentaa lab ama dhaddig oo aan iin lahayn. ⁷ Haddii aad keento wan, waa inaad keentaa Eebbe hortiisa, ⁸ oo gacantaada saartaa madaxiisa oo aad gowracdaa hortiisa teendhada kulanka. Markaasaa wiilasha Haaruun waxay ku saydhi doonaan dhiiggiisa meegaarka allabariga. ⁹ Qurbaan nabadeed waxaad ka keeni doontaa qurbaan dab lagu bixiyo Eebbe: baruurtiisa, dabada oo dhan oo laga saaray meel u dhow lafta dhabarka, baruurta daboolaysa xubnaha gudaha iyo baruurta oo dhan oo ku dul taal, ¹⁰ iyo labada kelyood oo leh baruurta ku ag taal laabta, iyo qaybta beerka, taas oo aad ka saari doontid kelyaha. ¹¹ Wadaadku wuxuu ku gubi doonaa allabariga sidii cunto, qurbaan dab lagu bixiyo Eebbe. ¹² Haddii qurbaankaaga uu yahay orgi, waa inaad keentaa Eebbe hortiisa, ¹³ oo gacantaada saartaa madaxiisa oo aad gowracdaa hortiisa teendhada kulanka. Markaasaa wiilasha Haaruun waxay ku saydhi doonaan dhiiggiisa meegaarka allabariga. ¹⁴ Waxaad ka keeni doontaa qurbaankaaga sidii qurbaan dab lagu bixiyo Eebbe: baruurta daboolaysa xubnaha gudaha iyo baruurta oo dhan oo ku dul taal, ¹⁵ iyo labada kelyood oo leh baruurta ku ag taal laabta, iyo qaybta beerka, taas oo aad ka saari doontid kelyaha. ¹⁶ Wadaadku wuxuu ku gubi doonaa allabariga sidii cunto, qurbaan dab lagu bixiyo, ur udgoon leh. Baruurta oo dhan waa Eebbe. ¹⁷ Kani waa amar waara oo loogu talagalay

jilashiinna oo dhan meelkasta oo aad ku nooshihiin: waa inaad cunin wax baruur ah ama wax dhiig ah.’

4 Rabbigu wuxuu kula hadlay Muuse ereyadan, ² “Kula hadal reer binu Israa’iil oo waxaad tidhaahdaa, ‘Haddii qof kastaa si aan ula kac ahayn ugu dembaabo waxyaalaha Rabbigu amray in aan la samayn, oo uu midkood sameeyo— ³ haddii wadaadka la subkay uu dembaabo, oo uu dadka ku keeno dembi, waa inuu Rabbiga u keeno dibiga dhallinyarada ah oo aan iin lahayn sida hadiyadda dembiga ee dembiga uu sameeyey. ⁴ Waa inuu dibiga keenaa iridda teendhada kulanka hortiisa Rabbiga, gacantiisana saaraa madaxiisa, oo halkaas ku gowracaa Rabbiga hortiisa. ⁵ Wadaadka la subkay waa inuu qaataa dhiigga dibiga oo qaadaa teendhada kulanka. ⁶ Waa inuu fartiisa ku rusheeyaa dhiigga toddoba jeer hortiisa Rabbiga, hortiisa daahda quduuska ah. ⁷ Wadaadku waa inuu dhiigga qaar ka mid ah mariyaa geesaha meesha fooxa udgoon ee hortiisa Rabbiga ee teendhada kulanka, inta soo hadhayna dhiigga dibiga waa inuu ku shubaa salka meesha allabariga la gubo ee iridda teendhada kulanka. ⁸ Waa inuu ka saaraa baruurta oo dhan dibiga hadiyadda dembiga—baruurta ku daboolan mindhicirada iyo baruurta oo dhan oo ku yaal mindhicirada, ⁹ labada kelyood oo leh baruurta ku ag taal dhabarka, iyo qaybta dheer ee beerka, taas oo uu ka saari doono kelyaha— ¹⁰ sida laga saaro dibiga hadiyadda nabadda. Markaasaa wadaadku ku gubi doonaa allabariga la gubo. ¹¹ Laakiin haragga dibiga iyo hilibkiisa oo dhan, madaxiisa, lugihiisa, mindhiciradiisa, iyo wixii kale— ¹² taas oo ah, inta kale ee dibiga—waa inuu qaadaa meel nadiif ah oo ka baxsan xerada halkaas oo dambaska lagu shubo, oo ku gubaa halkaas dab alwaax ah; halka dambaska lagu shubo waa in lagu gubaa. ¹³ ‘Haddii bulshada reer binu Israa’iil oo dhan ay si aan ula kac ahayn u dembaabaan oo ay arrintu ka qarsoonto ururka, oo ay sameeyaan waxyaalaha Rabbigu amray in aan la samayn, oo ay dembi galaan; ¹⁴ marka dembiga ay galeen la ogaado, ururku waa inuu keenaa dibiga dhallinyarada ah sida hadiyadda dembiga oo u keenaa hortiisa teendhada kulanka. ¹⁵ Waayeellada bulshada waa inay gacmahooda saaraan madaxa dibiga hortiisa Rabbiga, dibigana waa in la gowracaa hortiisa Rabbiga. ¹⁶ Markaasaa wadaadka la subkay waa inuu qaadaa dhiigga dibiga oo keenaa teendhada kulanka. ¹⁷ Waa inuu fartiisa ku rusheeyaa dhiigga

Laawiyyintii

toddoba jeer hortiisa Rabbiga, hortiisa daahda. ¹⁸ Waa inuu dhiigga qaar ka mid ah mariyaa geesaha meesha allabariga hortiisa Rabbiga ee teendhada kulanka, inta soo hadhayna dhiigga waa inuu ku shubaa salka meesha allabariga la gubo ee iridda teendhada kulanka. ¹⁹ Waa inuu ka saaraa baruurta oo dhan oo ku gubaa allabariga, ²⁰ oo uu la sameeyaa dibigan sida uu ula sameeyey dibiga hadiyadda dembiga. Sidan ayuu wadaadku ugu samayn doonaa kafaaraggudkooda, oo waa la cafiyi doonaa. ²¹ Markaasaa dibiga laga qaadaa xerada oo lagu gubaa sidii dibigii hore loo gubay. Tani waa hadiyadda dembiga ee ururka. ²² 'Markii hoggaamiye si aan ula kac ahayn u dembaabo oo uu sameeyo waxyaalaha Rabbiga Eebbe ah amray in aan la samayn, oo uu dembi galo, ²³ haddii dembigiisa uu sameeyey la ogaado, waa inuu keenaa hadiyaddiisa orgi lab ah oo aan iin lahayn. ²⁴ Waa inuu gacantiisa saaraa madaxa orgiga oo gowracaa meesha allabariga la gubo hortiisa Rabbiga. Waa hadiyadda dembiga. ²⁵ Markaasaa wadaadku qaataa dhiigga hadiyadda dembiga oo fartiisa ku mariyaa geesaha meesha allabariga la gubo, inta soo hadhayna dhiigga waa inuu ku shubaa salka meesha allabariga. ²⁶ Waa inuu ku gubaa baruurta oo dhan allabariga sida uu u gubay baruurta hadiyadda nabadda. Sidan ayuu wadaadku ugu samayn doonaa kafaaraggudkiisa dembigiisa, oo waa la cafiyi doonaa. ²⁷ 'Haddii qof ka mid ah bulshada si aan ula kac ahayn u dembaabo oo uu sameeyo waxyaalaha Rabbigu amray in aan la samayn, oo uu dembi galo, ²⁸ haddii dembigiisa uu sameeyey loo sheego, waa inuu keenaa hadiyaddiisa orgi dhedig oo aan iin lahayn dembigiisa uu sameeyey. ²⁹ Waa inuu gacantiisa saaraa madaxa hadiyadda dembiga oo gowracaa meesha allabariga la gubo. ³⁰ Wadaadku waa inuu qaataa dhiiggeeda qaar oo fartiisa ku mariyaa geesaha meesha allabariga la gubo, inta soo hadhayna dhiiggeeda waa inuu ku shubaa salka meesha allabariga. ³¹ Waa inuu ka saaraa baruurta oo dhan, sida baruurta looga saaray hadiyadda nabadda, oo wadaadku waa inuu ku gubaa allabariga sida carafata udgoon ee Rabbiga. Sidan ayuu wadaadku ugu samayn doonaa kafaaraggudkiisa, oo waa la cafiyi doonaa. ³² 'Haddii uu keeno wan sida hadiyaddiisa dembiga, waa inuu keenaa dhedig oo aan iin lahayn. ³³ Waa inuu gacantiisa saaraa madaxeeda oo gowracaa sida hadiyadda dembiga ee meesha allabariga la gubo. ³⁴ Markaasaa wadaadku

qaataa dhiigga hadiyadda dembiga oo fartiisa ku mariyaa geesaha meesha allabariga la gubo, inta soo hadhayna dhiiggeeda waa inuu ku shubaa salka meesha allabariga. ³⁵ Waa inuu ka saaraa baruurta oo dhan, sida baruurta wananka looga saaray hadiyadda nabadda, oo wadaadku waa inuu ku gubaa allabariga, sida hadiyadda dabka ee Rabbiga. Sidan ayuu wadaadku ugu samayn doonaa kafaaraggudkiisa dembigiisa uu sameeyey, oo waa la cafiyi doonaa.

5 "Haddii qofku dembaabo isagoo ku guuldarraysta inuu hadlo markay maqlaan baaq dadweyne oo ku saabsan markhaati furid wax ay arkeen ama yaqaanaan, waxaa lagu hayn doonaa mas'uuliyad. ² Ama haddii qofku ogaado dembigooda ka dib markuu si aan ogeyn u taabto wax kasta oo nadiif ahayn—haddii ay tahay bakhtiga xayawaan aan nadiif ahayn, ha ahaato mid duurjoog ah ama mid guri, ama wax kasta oo aan nadiif ahayn oo dhulka ku socda—oo ay ogaadaan wasakhda: ³ Ama haddii ay taabtaan wasakhda aadanaha, nooc kasta oo ay tahay, oo ay ka qarsoon tahay iyaga, laakiin markii dambe ay ogaadaan, waxay noqon doonaan dambiilayaal. ⁴ Ama haddii qofku ku dhaarto si aan fiirsi lahayn inuu sameeyo wax kasta, ha noqoto wanaag ama xumaan, arrin kasta oo dadka si aan fiirsi lahayn ugu dhaartaan, oo ay ka qarsoon tahay iyaga, laakiin markii dambe ay ogaadaan oo ay dareemaan dembigooda— ⁵ Markay ogaadaan dembigooda arrimahaas midkood, waa inay qirtaan sida ay u dembaabeen. ⁶ Ciqaab ahaan dembiga ay galeen, waa inay Eebbe u keenaan neef dhedig ah oo adhiga ka mid ah, wan yar ama orgi, sida dembi kafaaraggud ah; wadaadkuna wuxuu iyaga u samayn doonaa kafaaraggud dembigooda. ⁷ Haddii aysan awoodin wan yar, waa inay Eebbe u keenaan laba guumays ama laba qoolley oo yaryar ciqaab ahaan dembigooda—mid dembi kafaaraggud ah iyo mid kale oo gubid ah. ⁸ Waa inay u keenaan wadaadka, kaas oo marka hore u bixin doona midka dembi kafaaraggud ah. Waa inuu ka gooyo madaxiisa hore ee qoortiisa, laakiin ha goynin gebi ahaanba, ⁹ oo qaar ka mid ah dhiigga dembi kafaaraggudka ku saydhaa dhinaca meesha allabariga; dhiigga intiisa kale waa in laga daadiyaa salka meesha allabariga. Waa dembi kafaaraggud. ¹⁰ Shimbirta labaad waa inuu u diyaariyaa sidii allabariigii gubashada sida waafaqsan nidaamka. Sidaas daraaddeed wadaadku wuxuu iyaga u samayn doonaa kafaaraggud dembiga

Laawiyiintii

ay galeen, wayna cafis heli doonaan. ¹¹ Haddii, si kastaba ha ahaatee, ayan awoodin laba guumays ama laba qoolley oo yaryar, waa inay keenaan sida allabarigooda dembi kafaaraggud ah tobnaad eefa oo bur fiican ah. Ma dhigi karaan saliid saytuun ama foom karkiisa, waayo waa dembi kafaaraggud. ¹² Waa inay u keenaan wadaadka, kaas oo ka qaadan doona qaddar yar oo xusuus ah oo ku gubi doona meesha allabariga oo leh allabarigii dabka lagu sameeyey Eebbe. Waa dembi kafaaraggud. ¹³ Sidaas daraaddeed, wadaadku wuxuu iyaga u samayn doonaa kafaaraggud dembiyadan ay galeen, wayna cafis heli doonaan. Inta ka hartay allabariga waxay ahaan doontaa wadaadka, sida allabarigii qamadiga.” ¹⁴ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh, ¹⁵ “Haddii qofku ku dhaqmo si aan daacad ahayn oo si aan ula kac ahayn ugu dembaabo wax kasta oo quduuska ah ee Eebbe, waa inay Eebbe u keenaan sida allabarigii dembi kafaaraggud ah wan aan iin lahayn oo adhiga ka mid ah, oo lagu qiimeeyo sheqel lacag ah sida sheqelka quduuska ah. Waa dembi kafaaraggud. ¹⁶ Waa inay magdhow ka bixiyaan wixii ay ku guuldarreysteen ee ku saabsan waxyaabaha quduuska ah, iyagoo ku daraya shan meelood meel qiimihiisa oo siinaya wadaadka. Wadaadku wuxuu iyaga u samayn doonaa kafaaraggud wan ahaan sida dembi kafaaraggud, wayna cafis heli doonaan. ¹⁷ Haddii qofku dembaabo oo sameeyo wixii la mamnuucay ee amarrada Eebbe, xitaa haddii aysan ogeyn, waa dembiile waxayna qaadi doonaan cawaaqibka. ¹⁸ Waa inay wadaadka u keenaan wan aan iin lahayn oo adhiga ka mid ah, oo lagu qiimeeyo sida aad u qiimeeyso, sida dembi kafaaraggud. Sidaas daraaddeed, wadaadku wuxuu iyaga u samayn doonaa kafaaraggud dembiga ay si aan ula kac ahayn u galeen, wayna cafis heli doonaan. ¹⁹ Waa dembi kafaaraggud; runtii waxay dembi ka galeen Eebbe.”

6 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, isagoo leh: ² “Haddii qofku dembaabo oo uu ku kaco wax aan daacad ahayn Rabbiga hortiisa isagoo khiyaameeya deriskiisa oo ku saabsan deebaaji ama ammaan lagu aaminay, ama xatooyo, ama haddii uu xoog ku qaatay wax deriskiisa ah, ³ ama haddii uu helo hanti luntay oo uu been ka sheego, ama uu been ku dhaarto wax kasta oo dembi ah oo dadka laga yaabo inay galaan— ⁴ markay dembaabaan mid ka mid ah siyaabahan oo ay dareemaan dembigooda, waa inay soo cetiyaan wixii ay xadeen

ama xoog ku qaateen, ama wixii lagu aaminay, ama hantidii luntay ee ay heleen. ⁵ ama wixii ay been ka dhaarteen. Waa inay bixiyaan magdhaw buuxa, iyagoo ku daraya shan meelood meel qiimaha, oo waa inay siiyaan milkiilaha saxda ah maalinta ay keenaan qurbaan dembigooda. ⁶ Ciqaab ahaan, waa inay keensadaan wadaadka, qurbaan dembigooda oo u ah Rabbiga, wan aan iin lahayn oo ka mid ah adhiga, oo leh qiimaha saxda ah. ⁷ Sidaas daraaddeed, wadaadku wuxuu u dembi dhaafi doonaa hortiisa Rabbiga, oo waa loo cafiyi doonaa wixii ay sameeyeen oo ay ku dembaabeen.” ⁸ Markaasaa Rabbigu Muuse amray, isagoo leh: ⁹ “Amar siiya Haaruun iyo wiilashiisa, oo waxaad tidhaahdaan, ‘Kuwani waa xeerarka qurbaanka la gubo: Qurbaanka la gubo waa inuu ku sii nagaadaa meertada allabariga habeenkii oo dhan ilaa subaxdii, oo dabka allabariga waa in la sii shido. ¹⁰ Wadaadku waa inuu xidho khamiiskiisa linenka ah, oo uu xidho dharka hoose ee linenka ah ee ku xiga jirkiisa, oo waa inuu ka saaraa dambaska qurbaanka la gubay ee dabku ku cunay allabariga oo uu dhigaa dhinaca allabariga. ¹¹ Markaasuu dharka ka beddelanayaa oo uu xidhanayaa dhar kale, oo dambaska dibadda ka qaaday xerada oo u geynayaa meel nadiif ah. ¹² Dabka allabariga waa in la sii shido; waa inaanu damin. Subax kasta wadaadku waa inuu ku daro qoryo, oo uu qurbaanka la gubo ku hagaajiyaa dabka, oo uu ku gubaa baruurta qurbaanka nabadda korkiisa. ¹³ Dabka allabariga waa inuu sii shidnaadaa si joogto ah; waa inaanu damin. ¹⁴ “Kuwani waa xeerarka qurbaanka daqiiqda: Wiilasha Haaruun waa inay Rabbiga hortiisa, horteeda allabariga, keenaan. ¹⁵ Wadaadku waa inuu qaataa qaddar ka mid ah burka ugu fiican ee qurbaanka daqiiqda, oo leh saliid iyo fooma oo dhan, oo uu gubaa qaybta xusuusta ee allabariga sidii ur udgoon oo Rabbiga u ah. ¹⁶ Haaruun iyo wiilashiisu waa inay cunaan inta ka hartay. Waa in lagu cunaa kibis aan khamiir lahayn meel quduus ah; waa inay ku cunaan barxadda teendhada kulanka. ¹⁷ Waa in aan khamiir lagu darin. Waxaan siiyey qaybtooda qurbaannada cuntada ee la ii keenay. Sida qurbaanka dembiga iyo qurbaanka dembi dhaafka, waa quduus quduus. ¹⁸ Nin kasta oo ka mid ah farcanka Haaruun waa inuu cuno. Waa qayb joogto ah oo ka mid ah qurbaannada cuntada ee la ii keenay qarni kasta. Kii taabtaana waa quduus noqon doonaa.” ¹⁹ Rabbiguna wuxuu kaloo amray Muuse, isagoo leh, ²⁰ “Kanu waa qurbaanka Haaruun

Laawiyyintii

iyoo wiilashiisu waa inay Rabbiga u keenaan maalinta la subkay: Tobnaad ka mid ah eefa burka ugu fiican oo ah qurbaanka daqiiqda joogtada ah, kala badh subaxdii iyo kala badh galabtii. ²¹ Waa in lagu diyaariyaa saliid oo lagu dubaa saxan; keena oo si fiican u walaqa oo qurbaanka daqiiqda u dhig qaybaha sidii ur udgoon oo Rabbiga u ah. ²² Wiilka ku xiga oo wadaadka la subkay waa inuu diyaariyaa. Waa qayb joogto ah oo Rabbiga u ah oo waa in gebi ahaanba la gubaa. ²³ Qurbaanka daqiiqda ee wadaadka waa in gebi ahaanba la gubaa; waa inaan la cunin.” ²⁴ Markaasaa Rabbigu Muuse amray, isagoo leh, ²⁵ “Ku dheh Haaruun iyo wiilashiisa, oo waxaad tidhaahdaan, “Kuwani waa xeerarka qurbaanka dembiga: Qurbaanka dembiga waa in lagu gowracaa Rabbiga hortiiisa meesha qurbaanka la gubo lagu gowraco; waa quduus quduus. ²⁶ Wadaadka u bixiya dembiga waa inuu cuno; waa in lagu cunaa meel quduus ah, barxadda teendhada kulanka. ²⁷ Wax kasta oo taabta hilibkiisa waa quduus noqon doontaa, oo haddii dhiiggiisa lagu buufiyo dhar, waa inaad ku dhaqdaa meel quduus ah. ²⁸ Dheriga dhoobada ah ee lagu kariyey waa in la jebiyaa; laakiin haddii lagu kariyo dheriga naxaasta ah, dheriga waa in la xoqaa oo lagu dhaqo biyo. ²⁹ Nin kasta oo ka mid ah wadaaddada waa inuu ka qayb qaataa; waa quduus quduus. ³⁰ Laakiin qurbaanka dembiga ee dhiiggiisa lagu keeno teendhada kulanka si loogu dembi dhaafo Meesha Quduuska ah waa inaan la cunin; waa in dab lagu gubaa.

7 “Kuwani waa tilmaamaha ku saabsan allabari dembi dhaaf; waa mid aad u quduus ah. ² Allabariga dembi dhaafka waa in lagu gowracaa meesha lagu gowraco allabariga la gubo, dhiigana waa in lagu saydhaa hareeraha meesha allabariga. ³ Waa inuu bixiyo dhammaan baruurtiisa: dadaba baruurta leh iyo baruurta ku daboolan xubnaha gudaha, ⁴ iyo labada kelyood oo leh baruurta ku ag taal laabta, iyo qaybta dheer ee beerka, taas oo uu ka saari doono kelyaha. ⁵ Wadaadku waa inuu ku gubaa meesha allabariga sida allabari dab ah oo Eebbe loogu talagalay; waa allabari dembi dhaaf. ⁶ Nin kasta oo ka mid ah wadaaddada waa inuu cuno. Waa in lagu cunaa meel quduus ah; waa mid aad u quduus ah. ⁷ Xeerka isku midka ah ayaa khuseeya allabariga dembiga iyo allabariga dembi dhaafka: waxay u leeyihiin wadaadka sameeya kafaaraggudka iyaga. ⁸ Wadaadka soo bandhiga allabariga la gubo

qof kasta waa inuu yeeshaa haragga allabariga la gubo naftiisa. ⁹ Allabariga hadhuudhka ah ee lagu dubay foornada ama lagu kariyey digsiga ama saxanka waa wadaadka soo bandhiga. ¹⁰ Allabariga hadhuudhka ah, ha ahaado mid saliid lagu daray ama qalalan, wuxuu si siman ugu leeyahay dhammaan wiilasha Haaruun. ¹¹ “Kuwani waa tilmaamaha ku saabsan allabariga nabadda ee qofku u soo bandhigi karo Eebbe: ¹² Haddii uu u soo bandhigo mahadnaq, markaa allabariga mahadnaqa wuxuu la keeni doonaa keega aan khamiirka lahayn oo saliid lagu daray, buskud aan khamiir lahayn oo saliid lagu mariyey, iyo keega bur fiican oo si fiican loo qasay oo saliid lagu daray. ¹³ Allabariga nabadda ee mahadnaqa wuxuu la keeni doonaa keega khamiirka leh. ¹⁴ Waa inuu keenaa mid kasta oo nooc kasta ah sida allabari, wax ku biirinta Eebbe; waxay u ahaan doontaa wadaadka ku saydhaa dhiigga allabariga nabadda. ¹⁵ Hilbaha allabariga nabadda ee mahadnaqa waa in la cunaa maalinta la bixiyo; midna waa inuusan ka harin ilaa subaxa. ¹⁶ Laakiin haddii allabariga uu yahay nidar ama allabari iskaa ah, waa in la cunaa maalinta uu bixiyo allabariyiisa, wixii ka harayna waa in la cunaa maalinta xigta. ¹⁷ Hilbaha allabariga ka haray ilaa maalinta saddexaad waa in lagu gubaa dab. ¹⁸ Haddii hilbaha allabariga nabadda la cuno maalinta saddexaad, lama aqbali doono, mana loo tixgelin doono; waxay noqon doontaa wax aan nadiif ahayn, qofkii cunaana wuxuu qaadi doonaa dembigiisa. ¹⁹ Hilbaha taabta wax aan nadiif ahayn waa inaan la cunin; waa in lagu gubaa dab. Hilbaha kale, qof kasta oo nadiif ah ayaa cuni kara. ²⁰ Laakiin haddii qof cuno hilbaha allabariga nabadda ee Eebbe leeyahay isagoo aan nadiif ahayn, qofkaas waa in laga gooyaa dadkiisa. ²¹ Qof kasta oo taabta wax aan nadiif ahayn, ha ahaado wasakhda aadanaha ama xayawaan aan nadiif ahayn ama wax aan nadiif ahayn oo karaahiyo ah, oo cuna hilbaha allabariga nabadda ee Eebbe leeyahay, waa in laga gooyaa dadkiisa.” ²² Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh, ²³ “U sheeg reer binu Israa’iil, adigoo leh, “Waa inaad cunin baruurta dibiga, idaha, ama riyaha. ²⁴ Baruurta xayawaanka dhintay ama ay duurjoogto goysay waxaa loo isticmaali karaa ujeedooyin kale, laakiin waa inaad cunin. ²⁵ Qof kasta oo cuna baruurta xayawaanka laga keeni karo allabari dab ah oo Eebbe loogu talagalay waa in laga gooyaa dadkiisa. ²⁶ Meel kasta oo aad ku nooshahay, waa inaad cunin dhiig, ha ahaado mid shimbir

Laawiyyintii

ama xayawaan. ²⁷ Qof kasta oo cuna dhiig waa in laga gooyaa dadkiisa.” ²⁸ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh, ²⁹ “U sheeg reer binu Israa’iil, adigoo leh, ‘Qof kasta oo bixiya allabariga nabadda ee Eebbe loogu talagalay waa inuu keenaa qayb ka mid ah sida allabari Eebbe loogu talagalay. ³⁰ Gacmihiisa ayuu ku keeni doonaa allabariga dabka lagu sameeyo Eebbe; waa inuu keenaa baruurta laabta, si laabta loogu luliyo allabari lulid ah Eebbe hortiisa. ³¹ Wadaadku waa inuu ku gubaa baruurta meesha allabariga, laakiin laabta waxay u ahaan doontaa Haaruun iyo wiilashiisa. ³² Waa inaad siisaa bowdada midig wadaadka sida wax ku biirinta allabariga nabadda. ³³ Wiilka Haaruun ee bixiya dhiigga iyo baruurta allabariga nabadda waa inuu yeeshaa bowdada midig sida qaybtiisa. ³⁴ Waayo, waxaan ka qaaday laabta allabariga lulid iyo bowdada wax ku biirinta allabariga nabadda ee reer binu Israa’iil waxaan siiyey Haaruun wadaadka iyo wiilashiisa sida qaybtooda joogtada ah ee reer binu Israa’iil.” ³⁵ Tani waa qaybta allabariga dabka lagu sameeyo Eebbe ee loo qoondeeyey Haaruun iyo wiilashiisa maalintii loo soo bandhigay inay u adeegaan Eebbe sida wadaaddo. ³⁶ Maalintii la subkay, Eebbe wuxuu faray in reer binu Israa’iil ay siiyaan iyaga sida qaybtooda joogtada ah ee jiilalka soo socda. ³⁷ Kuwani, markaa, waa tilmaamaha ku saabsan allabariga la gubo, allabariga hadhuudhka, allabariga dembiga, allabariga dembi dhaafka, allabariga xilka, iyo allabariga nabadda, ³⁸ kaas oo Eebbe ku amray Muuse Buur Siinay maalintii uu faray reer binu Israa’iil inay keenaan allabarigooda Eebbe ee cidlada Siinay.

8 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, isagoo leh, ² “Aaroon iyo wiilashiisa keen, iyagoo wata dharkooda, saliidda subkidda, dibiga hadiyadda dembiga, labada wan, iyo dambiisha kibista khamiir la’aanta ah, ³ oo isu soo ururiya ururka oo dhan iridda teendhada shirka.” ⁴ Muuse wuxuu sameeyey sidii Rabbigu ku amray, oo ururkii oo dhammu waxay isugu yimaadeen iridda teendhada shirka. ⁵ Muuse wuxuu la hadlay ururka, isagoo leh, “Kanu waa amarkii Rabbiga ee la fulinayo.” ⁶ Markaasaa Muuse keenay Aaroon iyo wiilashiisii oo ku maydhay biyo. ⁷ Wuxuu Aaroon u geliyey khamiiska, wuxuu ku xidhay suunka, wuxuu u geliyey goonnada, oo wuxuu ku dul saaray efodka. Wuxuu kaloo ku xidhay efodka suun qurux badan, isagoo ku adkeeyey. ⁸ Wuxuu ku dul saaray laabta, oo

wuxuu laabta ku dhex riday Uuriim iyo Tummiim. ⁹ Wuxuu ku dul saaray cimaamadda madaxa Aaroon, oo wuxuu ku dul saaray saxanka dahabka ah, calaamadda quduuska ah, hore ee cimaamadda, sidii Rabbigu ku amray Muuse. ¹⁰ Muuse wuxuu qaatay saliidda subkidda oo wuxuu subkay teendhada iyo wax kasta oo ku jira, isagoo quduus ka dhigay. ¹¹ Wuxuu qaar ka mid ah saliidda ku rusheeyey meesha allabariga toddoba jeer, isagoo subkay meesha allabariga iyo dhammaan alaabteeda, iyo weelka iyo saldhigiisa, si uu quduus uga dhigo. ¹² Wuxuu qaar ka mid ah saliidda subkidda ku shubay madaxa Aaroon, isagoo subkay si uu quduus uga dhigo. ¹³ Muuse markaasaa keenay wiilashii Aaroon, wuxuu u geliyey khamiisyo, wuxuu ku xidhay suunyo, oo wuxuu ku duubay koofiyado, sidii Rabbigu ku amray Muuse. ¹⁴ Wuxuu keenay dibigii hadiyadda dembiga, oo Aaroon iyo wiilashiisii waxay gacmahooda saareen madaxiisa. ¹⁵ Muuse wuxuu gowracay dibigii, wuxuu qaatay qaar ka mid ah dhiigga, oo fartiisa ku mariyey geesaha meesha allabariga si uu u daahiro. Wuxuu dhiiggii intiisii kale ku shubay salka meesha allabariga, isagoo quduus ka dhigay si uu u sameeyo kafaaraggud. ¹⁶ Wuxuu qaatay dhammaan baruurta ku wareegsan xubnaha gudaha, qaybta dheer ee beerka, iyo labada kelyood oo leh baruurtooda, oo wuxuu ku gubay meesha allabariga. ¹⁷ Laakiin dibigii, oo leh haraggiisa, hilibkiisa, iyo mindhicirkiisa, wuxuu ku gubay dibadda xerada, sidii Rabbigu ku amray Muuse. ¹⁸ Wuxuu markaas keenay wankii hadiyadda gubashada, oo Aaroon iyo wiilashiisii waxay gacmahooda saareen madaxiisa. ¹⁹ Muuse wuxuu gowracay wankii oo wuxuu dhiigga ku rusheeyey meesha allabariga hareeraheeda. ²⁰ Wuxuu wankii u qaybiyey qaybo, oo wuxuu ku gubay madaxa, qaybaha, iyo baruurta. ²¹ Markuu ku maydhay xubnaha gudaha iyo lugaha biyo, wuxuu ku gubay wankii oo dhan meesha allabariga. Waxay ahayd hadiyadda gubashada, ur udgoon, hadiyad dab ah oo Rabbiga, sidii Rabbigu ku amray Muuse. ²² Wuxuu markaas keenay wankii labaad, wankii xilka, oo Aaroon iyo wiilashiisii waxay gacmahooda saareen madaxiisa. ²³ Muuse wuxuu gowracay wankii oo wuxuu qaar ka mid ah dhiiggiisa ku mariyey dhegta midig ee Aaroon, suulka midig ee gacantiisa, iyo suulka midig ee cagtiisa. ²⁴ Wuxuu kaloo keenay wiilashii Aaroon oo wuxuu qaar ka mid ah dhiigga ku mariyey dhegaha midig, suulasha midig ee gacmahooda, iyo suulasha midig ee cagahooda.

Laawiyyintii

Muuse markaasaa dhiiggii intiisii kale ku rusheeyey meesha allabariga hareeraheeda. ²⁵ Wuxuu qaatay baruurta, dabada baruurta leh, dhammaan baruurta ku wareegsan xubnaha gudaha, qaybta dheer ee beerka, labada kelyood oo leh baruurtooda, iyo bowdada midig. ²⁶ Dambiishii kibista khamiir la'aanta ahayd ee Rabbiga hortiisa, wuxuu ka qaatay hal kibis oo dhumuc weyn, hal kibis oo leh saliid saytuun ah, iyo hal kibis oo dhuuban, isagoo ku dul saaray qaybaha baruurta iyo bowdada midig. ²⁷ Wuxuu dhammaan waxyaalahan ku dul saaray gacmaha Aaroon iyo wiilashiisa, oo wuxuu ku dul lulay Rabbiga hortiisa sidii hadiyad lulid ah. ²⁸ Muuse markaasaa ka qaatay gacmahooda oo wuxuu ku gubay meesha allabariga korkiisa hadiyadda gubashada. Waxay ahayd hadiyadda xilka, ur udgoon, hadiyad dab ah oo Rabbiga. ²⁹ Muuse wuxuu qaatay laabta oo wuxuu ku dul lulay Rabbiga hortiisa sidii hadiyad lulid ah; waxay ahayd qaybtiisa wankii xilka, sidii Rabbigu ku amray Muuse. ³⁰ Muuse wuxuu qaatay qaar ka mid ah saliidda subkidda iyo qaar ka mid ah dhiigga meesha allabariga oo wuxuu ku rusheeyey Aaroon iyo dharkiisa, iyo wiilashiisa iyo dharkooda. Sidaasuu quduus uga dhigay Aaroon iyo dharkiisa, iyo wiilashiisa iyo dharkooda. ³¹ Muuse wuxuu markaas amray Aaroon iyo wiilashiisa, “Hilbaha ku kari iridda teendhada shirka oo halkaas ku cun kibista dambiisha hadiyadaha xilka, sidii laygu amray: ‘Aaroon iyo wiilashiisu waa inay cunaan.’” ³² Hilibka iyo kibista hadhayna guba. ³³ Ha ka bixin iridda teendhada shirka toddoba maalmood, ilaa muddada xilkiinna la dhammeeyo, waayo xilkiinnu wuxuu socon doonaa toddoba maalmood. ³⁴ Waxa maanta la sameeyey waxaa amray Rabbiga si uu idiin sameeyo kafaaraggud. ³⁵ Waa inaad joogtaan iridda teendhada shirka habeen iyo maalinba toddoba maalmood oo aad u adeegtaan Rabbiga, si aydnaan u dhiman; waayo taas ayaa laygu amray.” ³⁶ Sidaasay Aaroon iyo wiilashiisii u fuliyeen dhammaan amarradii Rabbigu siiyey Muuse.

9 Maalintii siddeedaad Muuse wuxuu u yeedhay Haaruun iyo wiilashiisii, iyo odayaashii reer binu Israa'iil. ² Wuxuu Haaruun ku amray, “Qaado weyl, dibigana, oo ah qurbaankaaga dembiga iyo wan ah qurbaankaaga la gubo, labaduba aan iin lahayn, oo hor keen Eebbe. ³ Markaas waxaad la hadashaa reer binu Israa'iil, oo waxaad tidhaahdaa, ‘Qaata orgi lab ah oo ah qurbaanka dembiga, iyo weyl iyo wan, labaduba hal sano jir ah oo aan iin

lahayn, oo ah qurbaanka la gubo, ⁴ iyo dibi iyo wan oo ah qurbaannada nabadda ee la gowraco hortiisa Eebbe, iyo qurbaanka hadhuudhka oo saliid saytuun lagu qasay; waayo, maanta Eebbe ayaa idiin muuqan doona.” ⁵ Waxay keeneen wixii Muuse amray hortiisa teendhada shirka, oo ururkii oo dhammu waa soo dhowaadeen oo waxay istaageen hortiisa Eebbe. ⁶ Muuse wuxuu sharxay, “Kanu waa amarkii Eebbe, si ay ammaantiisu idiinku muuqato.” ⁷ Muuse wuxuu Haaruun ku yidhi, “U soo dhawoow meeshii allabariga oo bixi qurbaankaaga dembiga iyo qurbaankaaga la gubo si aad isu dembi dhaafiso naftaada iyo dadka; markaas ka dib samee qurbaanka dadka si aad u dembi dhaafiso iyaga, sida Eebbe amray.” ⁸ Haaruun wuxuu u soo dhowaaday meeshii allabariga oo wuxuu gowracay weylkii qurbaanka dembiga ahaa ee isaga loogu talagalay. ⁹ Wiilashiisii waxay dhiiggii u keeneen isaga, wuuna ku rusheeyey fartiisa dhiiggii, oo wuxuu saaray geesaha meeshii allabariga, inta soo hartayna wuxuu ku daadiyey salka meeshii allabariga. ¹⁰ Wuxuu ku gubay baruurtii, kelyihii, iyo dhuuxa beerka ee qurbaanka dembiga meeshii allabariga, sida Eebbe u amray Muuse. ¹¹ Wuxuu hilibkii iyo haragii ka qaaday xerada dibaddeeda oo gubay. ¹² Markaasuu gowracay qurbaankii la gubayay, oo wiilashiisii dhiiggii bay u dhiibeen, wuuna ku rusheeyey meeshii allabariga hareeraheeda. ¹³ Waxay u dhiibeen qurbaankii la gubayay qaybo, oo ay ku jiraan madaxa, wuuna ku gubay meeshii allabariga. ¹⁴ Wuxuu dhaqay xubnihii gudaha iyo lugaha oo wuxuu dul saaray qurbaankii la gubayay ee meeshii allabariga. ¹⁵ Markaas Haaruun wuxuu soo bandhigay qurbaankii dadka. Wuxuu qaatay orgiisii qurbaanka dembiga ee dadka, wuuna gowracay, oo wuxuu u bixiyey qurbaanka dembiga sida kii hore. ¹⁶ Wuxuu soo bandhigay qurbaankii la gubayay oo wuxuu u bixiyey sida waajibka ah. ¹⁷ Wuxuu sidoo kale soo bandhigay qurbaankii hadhuudhka, oo wuxuu ka qaatay gacan buuxda oo wuxuu ku gubay meeshii allabariga oo lagu daray qurbaankii la gubayay ee subaxdii. ¹⁸ Wuxuu gowracay dibigii iyo wankii oo ahaa qurbaannadii nabadda ee dadka. Wiilashiisii dhiiggii bay u dhiibeen, wuuna ku rusheeyey meeshii allabariga hareeraheeda. ¹⁹ Baruurtii dibiga iyo wanka—dabo baruurta leh, lakabka baruurta, kelyaha, iyo dhuuxa beerka— ²⁰ kuwaas waxay saareen laabta, oo Haaruun wuxuu ku gubay baruurtii meeshii allabariga. ²¹ Haaruun wuxuu laabta iyo bowdada

Laawiyyintii

midig u lulay sidii qurbaanka lulidda hortiisa Eebbe, sida Muuse u amray.²² Haaruun wuxuu kor u qaaday gacmihiisa dadka xaggooda oo wuxuu u duceeyey. Markuu bixiyey qurbaankii dembiga, qurbaankii la gubayay, iyo qurbaannadii nabadda, ayuu hoos u soo degay.²³ Muuse iyo Haaruun waxay galeen teendhada shirka. Markay soo baxeen, waxay u duceeyeen dadka, oo ammaantii Eebbe ayaa u muuqatay dadka oo dhan.²⁴ Dab ayaa ka soo baxay hortiisa Eebbe oo wuxuu baabbi'iyey qurbaankii la gubayay iyo baruurtii meeshii allabariga. Markay dadkii oo dhammu arkeen, way qayliyeen oo wejigooda ayay dhulka u dhigeen.

10 Nadab iyo Abiihu oo ahaa wiilashii Haaruun, mid kasta wuxuu qaatay foostisii, dabna ku riday, foonna ku daray. Waxay Eebbe hortiisa ku bixiyeen dab aan la oggolaan, kaas oo aan Eebbe amrin.² Dab ayaa ka soo baxay Eebbe hortiisa oo baabbi'iyey, wayna dhinteen Eebbe hortiisa.³ Muuse wuxuu Haaruun ku yidhi, “Kanu waa waxa Eebbe ku hadlay, isagoo leh: ‘Kuwa ii soo dhowaada dhexdooda, waxaa laygu muujin doonaa inaan quduus ahay; hortooda dadkoo dhan, waa laygu sharfayaa.’” Sidaas daraaddeed Haaruun wuu aamusey.⁴ Muuse wuxuu u yeedhay Miisha'eel iyo Elsafaan, oo ahaa wiilashii Usi'eel oo adeerkii Haaruun ahaa, wuxuuna ku amray, “Soo dhowaada oo walaalihiin ka qaada hortiisa quduuska ah meel ka baxsan xerada.”⁵ Way soo dhowaadeen oo waxay ku qaadeen dharkoodii, meel ka baxsan xerada, sidii Muuse u amray.⁶ Muuse wuxuu Haaruun iyo wiilashiisa Elecaasar iyo Iitaamar ku yidhi, “Ha ka dhigin timihiinna kuwo aan hagaagsanayn, ha jeexina dharkiinna, si aydnaan u dhiman, oo cadhadu ugu iman bulshada oo dhan. Laakiin qaraabadiinna, guriga oo dhan reer binu Israa'iil, waxay u barooran karaan kuwii Eebbe dabka ku baabbi'iyey.”⁷ Ha ka tegin iridda teendhada shirka, ama waad dhiman doontaan, waayo, saliidi subkida Eebbe ayaa idinku taal.” Sidaas daraaddeed waxay yeeleen sidii Muuse ku amray.⁸ Eebbe wuxuu Haaruun ku yidhi,⁹ “Adiga iyo wiilashaadu waa inaad cabbin khamri ama cabitaan kale oo khamiir leh markaad gashaan teendhada shirka, si aydnaan u dhiman. Kanu waa xeer weligiis ah oo farcankiinna ah,¹⁰ si aad u kala soocdaan quduuska iyo caadiga, iyo nijaasta iyo nadiifka,¹¹ oo aad u baridaan reer binu Israa'iil amarrada oo dhan ee Eebbe ku siiyey Muuse.”¹² Muuse wuxuu Haaruun iyo wiilashiisa hadhay,

Elecaasar iyo Iitaamar, ku yidhi, “Qaata qurbaan qamadiga oo ka hadhay qurbaannadii Eebbe dabka ku bixiyey oo cuna sidii kibis aan khamiir lahayn agtiisa meesha allabariga, waayo, waa quduus quduus.”¹³ Waxaad ku cuni doontaan meel quduus ah, waayo, waa qaybtiinna iyo qaybta wiilashiinna ee qurbaannada dabka lagu bixiyey Eebbe, sida laygu amray.¹⁴ Laabta qurbaan lulidda iyo bowdada qurbaan bixinta waxaad ku cuni kartaa meel nadiif ah, adiga, wiilashaada, iyo gabdhahaaga kula jira; waayo, waxaa laydiin siiyey qaybtiinna iyo qaybta carruurtiinna ee qurbaannada nabadda ee reer binu Israa'iil.¹⁵ Waxay keeni doonaan bowdada la qaadayo iyo laabta la lulayo, oo ay weheliyaan qurbaannada dabka lagu bixiyey ee qaybaha baruurta, si ay u bixiyaan qurbaan lulidda hortiisa Eebbe; waxay noqon doontaa waajib weligiis ah adiga iyo wiilashaada kula jira, sida Eebbe ku amray.”¹⁶ Muuse wuxuu si taxaddar leh u raadiyey origa qurbaan dembiga oo wuxuu ogaaday in la gubay. Wuxuu cadho kula hadlay Elecaasar iyo Iitaamar, wiilashii Haaruun ee hadhay, wuxuuna ku yidhi,¹⁷ “Maxaad u cunin qurbaan dembiga aagga quduuska ah? Waa quduus quduus, waxaana laydiin siiyey inaad ka qaaddaan dembiga ururka adigoo u sameynaya kafaaraggud hortiisa Eebbe.”¹⁸ Maaddaama dhiiggiisa aan la keenin quduuska, waa inaad ku cunteen aagga quduuska ah, sidaan ku amray.”¹⁹ Haaruun wuxuu Muuse ku jawaabay, “Maanta waxay bixiyeen qurbaan dembigooda iyo qurbaan gubidda hortiisa Eebbe, oo waxyaalahan oo kale ayaa igu dhacay. Haddaan maanta cuni lahaa qurbaan dembiga, ma waxay noqon lahayd mid ku faraxsan hortiisa Eebbe?”²⁰ Markuu Muuse taas maqlay, wuu ku qanacsanaa.

11 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse iyo Haaruun, isagoo leh,² “La hadla reer binu Israa'iil oo waxaad tidhaahdaan, ‘Dhammaan xoolaha ku nool dhulka, kuwaas waxaad ka cuni kartaan:’³ Waxaad cuni kartaan xayawaanka kasta oo leh qoonka kala qaybsan oo dhan iyo mid calalka cuna.”⁴ “Si kastaba ha ahaatee, waxaa jira qaar calalka cuna oo keliya ama leh qoonka kala qaybsan oo keliya, laakiin waa inaad cunin. Geela, in kastoo uu calalka cuno, ma laha qoonka kala qaybsan; waa nijaas idinka.”⁵ Dabagaallaha, in kastoo uu calalka cuno, ma laha qoonka kala qaybsan; waa nijaas idinka.”⁶ Bakaylaha, in kastoo uu calalka cuno, ma laha qoonka kala qaybsan; waa nijaas idinka.”⁷

Laawiyyintii

Iyo doofaarka, in kastoo uu leeyahay qoonka kala qaybsan oo dhan, ma cuno calalka; waa nijaas idinka.⁸ Waa inaad cunin hilibkooda ama taabanin meydhooda; waxaa loo arkaa nijaas idinka.⁹ “Dhammaan makhluuqaadka ku nool biyaha, waxaad cuni kartaan kuwa leh baalal iyo miisaanno.¹⁰ Laakiin dhammaan makhluuqaadka ku nool badaha ama webiyada ee aan lahayn baalal iyo miisaanno—dhammaan waxyaalaha ku dhaqdhaqaaqa ama makhluuqaadka kale ee ku nool biyaha—waa karaahiyo idinka.¹¹ Maadaama ay karaahiyo idinka yihiin, waa inaad cunin hilibkooda oo waa inaad u aragtaan meydhooda karaahiyo.¹² Wax kasta oo ku nool biyaha ee aan lahayn baalal iyo miisaanno waa in loo arkaa karaahiyo idinka.¹³ “Kuwni waa shimbiraha waa inaad u aragtaan karaahiyo oo aan la cuni karin maxaa yeelay waa karaahiyo: gorgorka, gorgorka weyn, iyo gorgorka,¹⁴ gorgorka cas, nooc kasta oo falcon ah,¹⁵ dhammaan noocyada qoolleyda,¹⁶ gorgorka, baqbaqaaq, guumaysta, iyo nooc kasta oo haadka ah,¹⁷ baqbaqaaq yar, cormorant, iyo baqbaqaaq weyn,¹⁸ baqbaqaaq, pelican, iyo gorgorka meydka,¹⁹ stork, nooc kasta oo heron ah, hoopoe, iyo bakayle.²⁰ “Dhammaan cayayaanka duulaya ee ku socda afarta lugood waa in loo arkaa karaahiyo idinka.²¹ Si kastaba ha ahaatee, cayayaanka duulaya ee ku socda afarta lugood waxaad cuni kartaan kuwa leh lugo kala go'an oo ku boodaya dhulka.²² Kuwni, waxaad cuni kartaan nooc kasta oo locust, katydid, cricket, ama grasshopper ah.²³ Laakiin dhammaan cayayaanka kale ee duulaya ee leh afar lugood waa in loo arkaa karaahiyo.²⁴ “Waxaad noqon doontaan nijaas kuwan; kii taabta meydhooda wuxuu noqon doonaa nijaas ilaa fiidkii.²⁵ Kii qaada mid ka mid ah meydhooda waa inuu dhaqdaa dharkiisa, oo wuxuu noqon doonaa nijaas ilaa fiidkii.²⁶ “Xayawaanka kasta oo aan lahayn qoonka kala qaybsan oo dhan ama aan calalka cunin waa nijaas idinka; kii taabta meydhooda wuxuu noqon doonaa nijaas.²⁷ Dhammaan xayawaanka ku socda afarta lugood, kuwa ku socda cagahooda waa nijaas idinka; kii taabta meydhooda wuxuu noqon doonaa nijaas ilaa fiidkii.²⁸ Kii qaada meydhooda waa inuu dhaqdaa dharkiisa, oo wuxuu noqon doonaa nijaas ilaa fiidkii. Xayawaankan waa nijaas idinka.²⁹ “Xayawaanka ku socda dhulka, kuwni waa nijaas idinka: jiirka, jiirka, iyo nooc kasta oo masduulaag ah,³⁰ sidoo kale gecko, masduulaagaha weyn, masduulaagaha

caadiga ah, skink, iyo chameleon.³¹ Dhammaan kuwa ku socda dhulka, kuwni waa nijaas idinka. Kii taabta markay dhintaan wuxuu noqon doonaa nijaas ilaa fiidkii.³² Marka mid ka mid ah dhinto oo ku dhaco wax, shaygaas, wax kasta oo loo isticmaalo, wuxuu noqon doonaa nijaas, haddii ay ka samaysan tahay alwaax, dhar, maqaar, ama gunny. Waa in lagu ridaa biyo; wuxuu noqon doonaa nijaas ilaa fiidkii, ka dibna wuxuu noqon doonaa nadiif.³³ Haddii mid ka mid ah ku dhaco dheri dhoobo ah, wax kasta oo ku jira wuxuu noqon doonaa nijaas, dherigana waa in la jebiyo.³⁴ Cunto kasta oo aad cuni kartaan oo ku soo dhacda biyo ka yimid dheri kasta oo kale waa nijaas, iyo dareeraha kasta oo laga cabbo dheri noocaas ah waa nijaas.³⁵ Wax kasta oo mid ka mid ah meydhooda ku dhaco wuxuu noqonayaa nijaas; foornada ama dheriga wax lagu karsado waa in la jebiyo. Waa nijaas, waana inaad u aragtaan inay nijaas yihiin.³⁶ Ceel, si kastaba ha ahaatee, ama haanta biyaha lagu ururiyo waxay sii ahaanayaan nadiif, laakiin kii taabta mid ka mid ah meydhooda waa nijaas.³⁷ Haddii meyd ku dhaco abuur kasta oo la beeri doono, waxay sii ahaanayaan nadiif.³⁸ Laakiin haddii biyo lagu shubay abuurka oo meyd ku dhaco, waxay noqonayaan nijaas idinka.³⁹ “Haddii xayawaan aad cuni kartaan uu dhinto, kii taabta meydkiisa wuxuu noqon doonaa nijaas ilaa fiidkii.⁴⁰ Kii cuna qaar ka mid ah meydkiisa waa inuu dhaqdaa dharkiisa, oo wuxuu noqon doonaa nijaas ilaa fiidkii. Kii qaada meydka waa inuu dhaqdaa dharkiisa, oo wuxuu noqon doonaa nijaas ilaa fiidkii.⁴¹ “Dhammaan makhluuqaadka ku socda dhulka waa in loo arkaa karaahiyo; waa inaan la cunin.⁴² Waa inaad cunin wax makhluuq ah oo ku socda dhulka, haddii uu ku socdo calooshiisa ama ku socdo afarta lugood ama lugo badan; waa karaahiyo.⁴³ Ha ka dhigin naftiinna nijaas makhluuqaadkan midkoodna. Ha ka dhigin naftiinna nijaas iyaga ama ha ka dhigin nijaas iyaga.⁴⁴ Anigu waxaan ahay Rabbiga Eebbehiinna; naftiinna ka sooca oo noqda quduus, maxaa yeelay anigu waxaan ahay quduus. Ha ka dhigin naftiinna nijaas makhluuqaad kasta oo ku socda dhulka.⁴⁵ Anigu waxaan ahay Rabbiga, kan idinka soo bixiyey Masar si aan idiin noqdo Eebbehiinna; sidaas daraaddeed noqda quduus, maxaa yeelay anigu waxaan ahay quduus.⁴⁶ “Kuwni waa sharciga ku saabsan xoolaha, shimbiraha, wax kasta oo ku nool biyaha, iyo makhluuqaad kasta oo ku socda dhulka.⁴⁷ Waa inaad kala soocdaa kuwa

Laawiyiintii

nijaasta ah iyo kuwa nadiifka ah, makhluuqaadka la cuni karo iyo kuwa aan la cuni karin.”

12 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse, isagoo leh, ² “La hadal reer binu Israa’iil, oo waxaad tidhaahdaa, ‘Markii naag uuraysato oo ay dhasho ilmo lab ah, waxay ahaan doontaa mid xagga sharciga aan nadiif ahayn toddoba maalmood, sidii ay tahay muddada caadada dumarka. ³ Maalinta siddeedaad, waxaa la gudayaa haragga wiilka. ⁴ Markaasay ku sii jiri doontaa xaaladda nadiifinta dhiigga muddo saddex iyo soddon maalmood ah. Waxay ka fogaan doontaa wax kasta oo quduus ah oo ma geli doonto meesha quduuska ah ilaa maalmaha nadiifinteeda la dhammeeyo. ⁵ Haddii ay dhasho ilmo dhedig ah, waxay ahaan doontaa mid aan nadiif ahayn laba toddobaad, sidii muddada caadada dumarka. Markaasay ku sii jiri doontaa xaaladda nadiifinta dhiigga muddo lixdan iyo lix maalmood ah. ⁶ ‘Markii ay dhammaadaan maalmaha nadiifinteeda wiil ama gabadh, waxay wadaadka u keeni doontaa iridda teendhada kulanka neef ido ah oo sannad jir ah oo loogu talagalay qurbaanka gubashada iyo qoolley yar ama guumays shimbir ah oo loogu talagalay qurbaanka dembiga. ⁷ Wadaadku wuxuu iyaga ku hor bixin doonaa Rabbiga si uu u sameeyo kafaaraggudkeeda, markaasay ka nadiif noqon doontaa qulqulka dhiiggeeda. Kuwani waa xeerarka naagta dhasha ilmo lab ama dhedig ah. ⁸ Haddii aysan awoodin inay keento neef ido ah, waxay keeni doontaa laba guumays shimbir ah ama laba qoolley yar, mid loogu talagalay qurbaanka gubashada iyo midka kale loogu talagalay qurbaanka dembiga. Sidan, wadaadku wuxuu u sameyn doonaa kafaaraggudkeeda, markaasay nadiif noqon doontaa.”

13 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, ² “Nin ama naag jidhkooda barar, nabra, ama meel dhalaalaysa ku yeelata, oo ay u egtahay in ay baras noqon karto, waa in la keeno Haaruun wadaadka ah ama mid ka mid ah wiilashiisa wadaaddada ah. ³ Wadaadku waa inuu baadhaa meesha cudurka ku dhacay ee maqaarka, oo haddii timaha meesha cudurka ku dhacay ay caddaan noqdaan, oo cudurka uu ka sii hooseeyo maqaarka, waa baras. Markii wadaadku baadho, waa inuu nijaas ku dhawaaqaa. ⁴ Haddii meeshii dhalaalaysay ay caddaan tahay oo aanay ka sii hooseyn maqaarka, oo timuhu aanay caddaan

noqon, wadaadku waa inuu qofkaas karantiilo toddoba maalmood. ⁵ Maalinta toddobaad, wadaadku waa inuu baadhaa, oo haddii cudurku aanu isbeddelin oo aanu ku faafin maqaarka, wadaadku waa inuu karantiilo toddoba maalmood oo kale. ⁶ Wadaadku waa inuu mar kale baadhaa maalinta toddobaad, oo haddii cudurku uu libdho oo aanu ku faafin, wadaadku waa inuu nadiif ku dhawaaqaa; waa nabro kaliya. Waa inay dharkooda dhaqaan oo nadiif noqon doonaan. ⁷ Laakiin haddii nabarku ku faafu maqaarka ka dib markii ay is tusaan wadaadka si loo nadiifiyo, waa inay mar kale wadaadka hortiisa yimaadaan. ⁸ Wadaadku waa inuu baadhaa, oo haddii nabarku ku faafu, waa inuu nijaas ku dhawaaqaa; waa baras. ⁹ “Markii qof uu cudurka baraska qabo, waa in la keeno wadaadka. ¹⁰ Wadaadku waa inuu baadhaa, oo haddii ay jirto barar cad oo ku taal maqaarka oo timaha caddaan noqday, oo ay jirto hilib cusub oo ku jira bararka, ¹¹ waa baras joogto ah oo ku taal maqaarka, oo wadaadku waa inuu nijaas ku dhawaaqaa. Uma baahna in la karantiilo, waayo, horeyba way u nijaas yihiin. ¹² Haddii barasku ku faafu maqaarka oo uu daboolo jidhka oo dhan laga soo bilaabo madaxa ilaa cagaha, intii wadaadku arki karo, ¹³ wadaadku waa inuu baadhaa, oo haddii barasku daboolo jidhkooda oo dhan, waa inuu nadiif ku dhawaaqaa. Maaddaama oo uu dhammaantiis caddaan noqday, way nadiif yihiin. ¹⁴ Laakiin mar kasta oo hilib cusub ku soo baxo, waa inay nijaas noqdaan. ¹⁵ Markii wadaadku arko hilibka cusub, waa inuu nijaas ku dhawaaqaa; hilibka cusub waa nijaas, waa baras. ¹⁶ Haddii hilibka cusub uu isbeddelo oo uu caddaan noqdo, waa inay is tusaan wadaadka. ¹⁷ Wadaadku waa inuu baadhaa, oo haddii meesha cudurka ku dhacay ay caddaan noqoto, wadaadku waa inuu nadiif ku dhawaaqaa; way nadiif yihiin. ¹⁸ “Markii ay jirto boog ku taal maqaarka oo bogsata, ¹⁹ oo meesha boogta ay ku taal ay jirto barar cad ama meel dhalaalaysa oo casaan-cad ah, waa inay is tusaan wadaadka. ²⁰ Wadaadku waa inuu baadhaa, oo haddii ay u muuqato in ay ka sii hooseeyo maqaarka oo timuhu caddaan noqdaan, wadaadku waa inuu nijaas ku dhawaaqaa; waa baras ka soo baxay boogta. ²¹ Laakiin haddii wadaadku baadho oo aanay jirin timo cad oo aanay ka sii hooseyn maqaarka oo ay libdhay, wadaadku waa inuu karantiilo toddoba maalmood. ²² Haddii ay ku faafto maqaarka, wadaadku waa inuu nijaas ku dhawaaqaa; waa cudur. ²³ Laakiin haddii meeshii

Laawiyiintii

dhalaalaysay aanay isbeddelin oo aanay ku faafin, waa kaliya nabarka boogta, oo wadaadku waa inuu nadiif ku dhawaaqaa. ²⁴ “Markii ay jirto gubasho ku taal maqaarka oo hilibka cusub ee gubashada uu noqdo meel dhalaalaysa, casaan-cad ama cad, ²⁵ wadaadku waa inuu baadhaa meesha dhalaalaysa, oo haddii timaha ku jira meeshii dhalaalaysay ay caddaan noqdaan oo ay u muuqato in ay ka sii hooseyso maqaarka, waa baras ka soo baxay gubashada. Wadaadku waa inuu nijaas ku dhawaaqaa; waa cudur baras. ²⁶ Laakiin haddii wadaadku baadho oo aanay jirin timo cad oo aanay ka sii hooseyn maqaarka oo ay libdhay, wadaadku waa inuu karantiilo toddoba maalmood. ²⁷ Maalinta toddobaad, wadaadku waa inuu baadhaa, oo haddii ay ku faafto maqaarka, wadaadku waa inuu nijaas ku dhawaaqaa; waa cudur baras. ²⁸ Laakiin haddii meeshii dhalaalaysay aanay isbeddelin oo aanay ku faafin maqaarka oo ay libdhay, waa bararka gubashada, oo wadaadku waa inuu nadiif ku dhawaaqaa; waa kaliya nabarka gubashada. ²⁹ “Haddii nin ama naag ay cudur ku yeeshaan madaxa ama gadhka, ³⁰ wadaadku waa inuu baadhaa cudurka, oo haddii ay u muuqato in ay ka sii hooseyso maqaarka oo ay jiraan timo dhuuban oo huruud ah, wadaadku waa inuu nijaas ku dhawaaqaa; waa baras, waa baraska madaxa ama gadhka. ³¹ Laakiin haddii wadaadku baadho cudurka xoqan oo aanay u muuqan in ay ka sii hooseyso maqaarka oo aanay jirin timo madow, wadaadku waa inuu karantiilo toddoba maalmood. ³² Maalinta toddobaad, wadaadku waa inuu baadhaa cudurka, oo haddii xoqashadu aanay ku faafin oo aanay timo huruud ah soo bixin, oo aanay u muuqan in ay ka sii hooseyso maqaarka, ³³ waa inay is xiiraan, marka laga reebo meesha cudurka ku dhacay, oo wadaadku waa inuu karantiilo toddoba maalmood oo kale. ³⁴ Maalinta toddobaad, wadaadku waa inuu baadhaa xoqashada, oo haddii aanay ku faafin oo aanay u muuqan in ay ka sii hooseyso maqaarka, wadaadku waa inuu nadiif ku dhawaaqaa. Waa inay dharkooda dhaqaan oo nadiif noqon doonaan. ³⁵ Laakiin haddii xoqashadu ku faafto maqaarka ka dib markii ay nadiif ku dhawaaqeen, ³⁶ wadaadku waa inuu baadhaa, oo haddii xoqashadu ku faafto, uma baahna inuu raadiyo timo huruud ah; way nijaas yihiin. ³⁷ Haddii xoqashadu aanay isbeddelin oo timo madow ay ku soo baxaan, xoqashadu way bogsatay, oo way nadiif yihiin; wadaadku waa inuu nadiif ku

dhawaaqaa. ³⁸ “Markii nin ama naag ay yeeshaan meelo dhalaalaysa oo ku taal maqaarka, meelo cad oo dhalaalaysa, ³⁹ wadaadku waa inuu baadhaa, oo haddii meelo dhalaalaysa ay yihiin cad libdhay, waa eczema ka soo baxay maqaarka; way nadiif yihiin. ⁴⁰ “Haddii nin uu timaha madaxiisa ka daato, waa madaxqaawan laakiin waa nadiif. ⁴¹ Haddii uu timaha ka daato hore iyo dhinacyada madaxiisa, waa madaxqaawan oo foodda ah laakiin waa nadiif. ⁴² Laakiin haddii madaxa qaawan ama foodda ay jirto cudur casaan-cad ah, waa baras ka soo baxay madaxa qaawan ama foodda. ⁴³ Wadaadku waa inuu baadhaa, oo haddii bararka cudurka uu yahay casaan-cad oo ku yaal madaxa qaawan ama foodda, sida muuqaalka baraska ee ku yaal maqaarka, ⁴⁴ waa nin baras qaba oo waa nijaas. Wadaadku waa inuu nijaas ku dhawaaqaa sababta cudurka madaxiisa ku yaal. ⁴⁵ “Gofka qaba cudur noocaas ah waa inuu xirtaa dhar jeexjeexan, timahooduna waa inay noqdaan kuwo aan la hagaajin, waa inay daboolaan qaybta hoose ee wejigooda, oo qayliyaan, ‘Nijaas! Nijaas!’ ⁴⁶ Waa inay nijaas ahaadaan intii ay cudurka qabaan. Waa inay kali ku noolaadaan bannaanka xerada. ⁴⁷ “Markii dhar uu leeyahay calaamad baras, ha ahaado dhar suuf ama dhar linen ah, ⁴⁸ ha ahaado mid la tolay ama mid aan la tolin, oo linen ama suuf ah, ama maqaar ama wax kasta oo maqaar ka samaysan, ⁴⁹ haddii calaamadda ay tahay cagaar ama casaan oo ku taal dharka ama maqaarka, ha ahaado mid la tolay ama mid aan la tolin, ama wax kasta oo maqaar ka samaysan, waa calaamad baras oo waa in loo geeyo wadaadka. ⁵⁰ Wadaadku waa inuu baadhaa calaamadda oo karantiilo shayga toddoba maalmood. ⁵¹ Maalinta toddobaad, waa inuu baadhaa calaamadda, oo haddii ay ku faafto dharka, mid la tolay ama mid aan la tolin, ama maqaarka, waa cudur baras oo nijaas ah. ⁵² Waa inuu gubaa dharka, ha ahaado mid la tolay ama mid aan la tolin, oo suuf ama linen ah, ama wax kasta oo maqaar ka samaysan halka calaamadda ay ku jirto; waa cudur baras. Waa in lagu gubaa dabka. ⁵³ Laakiin haddii wadaadku baadho oo calaamadda aanay ku faafin dharka, mid la tolay ama mid aan la tolin, ama wax kasta oo maqaar ka samaysan, ⁵⁴ wadaadku waa inuu amraa in shayga la dhaqo oo karantiilo toddoba maalmood oo kale. ⁵⁵ Ka dib markii shayga la dhaqo, wadaadku waa inuu mar kale baadhaa, oo haddii calaamadda aanay isbeddelin muuqaalka, xitaa haddii aanay ku faafin, waa nijaas. Waa in la gubaa,

Laawiyyintii

ha ahaato calaamadda dhabarka ama hore.⁵⁶ Laakiin haddii wadaadku baadho oo calaamadda ay libdho ka dib markii la dhaqo, waa inuu ka jeexaa dharka, maqaarka, mid la tolay ama mid aan la tolin.⁵⁷ Haddii ay mar kale ka soo baxdo dharka, mid la tolay ama mid aan la tolin, ama wax kasta oo maqaar ka samaysan, waa calaamad faafaysa; shayga waa in la gubaa.⁵⁸ Dhar kasta, mid la tolay ama mid aan la tolin, ama wax kasta oo maqaar ka samaysan oo calaamadda ka baaba'day ka dib markii la dhaqo waa in mar kale la dhaqo oo nadiif noqon doona.⁵⁹ Kuwani waa xeerarka calaamadda baraska ee ku yaal dhar suuf ama linen ah, mid la tolay ama mid aan la tolin, ama wax kasta oo maqaar ka samaysan, si loogu dhawaaqo nadiif ama nijaas.

14 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, ² Kanu waa sharciga qofka qaba cudurka maqaarka maalinta nadiifintiisa. Waxaa loo keeni doonaa wadaadka; ³ wadaadkuna wuxuu u bixi doonaa xerada dibaddeeda si uu u baadho. Haddii qofka laga bogsaday cudurka maqaarka ee wasakhda leh, ⁴ wadaadku wuxuu amri doonaa in laba shimbirood oo nool oo nadiif ah, qori kedar ah, xadhig guduudan, iyo geed xabbag ah loo keeno kan la nadiifinayo. ⁵ Wadaadku wuxuu amri doonaa in mid ka mid ah shimbiraha lagu gowracoo weel dhoobo ah oo biyo socda ku dul ah. ⁶ Markaasuu qaadan doonaa shimbirtii noolayd oo la jirta qori kedar ah, xadhig guduudan, iyo geed xabbag ah, oo ku dhex rusheeyaa dhiigii shimbirtii lagu gowracay biyaha socda. ⁷ Wuxuu ku rusheeyaa kan laga nadiifinayo cudurka maqaarka toddoba jeer oo wuxuu ku dhawaaqaa inuu nadiif yahay, oo sii daayaa shimbirtii noolayd oo ku sii daynayaa berrinka bannaan. ⁸ Qofka la nadiifinayo waa inuu dharkiisa dhaqo, timihiisana wada xiiraa, oo biyaha ku qubeystaa, markaasuu nadiif noqon doonaa. Ka dibna, wuxuu geli karaa xerada laakiin waa inuu ka sii baxsadaa teendhadiisa toddoba maalmood. ⁹ Maalinta toddobaad waa inuu xiiraa dhammaan timihiisa: madaxa, gadhka, sunniyaha, iyo dhammaan timaha kale. Waa inuu dharkiisa dhaqo oo naftiisa ku qubeystaa biyaha, markaasuu nadiif noqon doonaa. ¹⁰ Maalinta siddeedaad waa inuu qaataa laba wan oo lab ah oo aan iin lahayn, wan yar oo dhedig oo sannad jir ah oo aan iin lahayn, iyo saddex meelood oo meel oo daqiiq wanaagsan oo saliid lagu daray oo loogu talagalay qurbaan hadhuudh, iyo hal log oo

saliid ah. ¹¹ Wadaadka ku dhawaaqaya inuu nadiif yahay waa inuu qofka la nadiifinayo iyo qurbaannadooda ku hor keenaa Rabbiga iridda teendhada shirka. ¹² Wadaadku waa inuu qaataa mid ka mid ah wananka oo u bixiyaa qurbaan dembi, oo la socda logga saliidda, oo u lulayaa sidii qurbaan lulid ah Rabbiga hortiisa. ¹³ Waa inuu gowracaa wananka meesha lagu gowracoo qurbaanka dembiga iyo qurbaanka la gubo, aagga quduuska ah. Qurbaan dembiga, sida qurbaanka dembiga, wuxuu u yahay wadaadka; waa quduus quduus ah. ¹⁴ Wadaadku waa inuu qaataa qaar ka mid ah dhiigga qurbaanka dembiga oo saaraa dhegta midig ee kan la nadiifinayo, suulka gacantiisa midig, iyo suulka lugtiisa midig. ¹⁵ Wadaadku waa inuu sidoo kale qaataa qaar ka mid ah logga saliidda oo ku shubaa calaacalihiisa bidix. ¹⁶ Waa inuu suulka midig ee farta ku dhex rusheeyaa saliidda calaacalihiisa oo ku rusheeyaa qaar ka mid ah saliidda fartiisa toddoba jeer Rabbiga hortiisa. ¹⁷ Qaar ka mid ah saliidda haray ee calaacalihiisa wadaadku waa inuu saaraa dhegta midig ee kan la nadiifinayo, suulka gacantiisa midig, iyo suulka lugtiisa midig, oo ku dul saaraa dhiigga qurbaanka dembiga. ¹⁸ Saliidda haray ee calaacalihiisa wadaadku waa inuu saaraa madaxa kan la nadiifinayo, isagoo u sameynaya kafaaraggud Rabbiga hortiisa. ¹⁹ Markaasaa wadaadku waa inuu bixiyaa qurbaanka dembiga oo u sameeyaa kafaaraggud kan la nadiifinayo wasakhdiisa. Ka dibna, waa inuu gowracaa qurbaanka la gubo. ²⁰ Wadaadku waa inuu bixiyaa qurbaanka la gubo iyo qurbaanka hadhuudhka ee allabariga. Sidan ayuu wadaadku u sameeyaa kafaaraggud iyaga, markaasay nadiif noqon doonaan. ²¹ Haddii, si kastaba ha ahaatee, ay yihiin sabool oo aan awoodin inay bixiyaan, waa inay qaataan hal wan oo lab ah oo qurbaan dembi ah oo loo lulayo si loogu sameeyo kafaaraggud iyaga, oo la socda meel ka mid ah daqiiq wanaagsan oo saliid lagu daray oo loogu talagalay qurbaan hadhuudh, iyo log saliid ah, ²² iyo laba qoolley ama laba qoolley yar, midkoodna waxay awoodaan, midna qurbaanka dembiga iyo midna qurbaanka la gubo. ²³ Maalinta siddeedaad waa inay keenaa iyaga nadiifintooda wadaadka iridda teendhada shirka, Rabbiga hortiisa. ²⁴ Wadaadku waa inuu qaataa wananka qurbaanka dembiga, oo la socda logga saliidda, oo u lulayaa sidii qurbaan lulid ah Rabbiga hortiisa. ²⁵ Waa inuu gowracaa wananka qurbaanka dembiga oo mariyaa qaar ka mid ah

Laawiyyintii

dhiiggiisa dhegta midig ee kan la nadiifinayo, suulka gacantiisa midig, iyo suulka lugtiisa midig. ²⁶ Wadaadku waa inuu qaar ka mid ah saliidda ku shubaa calaacalihiisa bixid. ²⁷ Suulka midig ee farta, wadaadku waa inuu qaar ka mid ah saliidda calaacalihiisa ku rusheeyaa toddoba jeer Rabbiga hortiisa. ²⁸ Qaar ka mid ah saliidda calaacalihiisa waa inuu mariyaa meelaha uu dhiigga qurbaanka dembiga ku saaray—dhegta midig ee kan la nadiifinayo, suulka gacantiisa midig, iyo suulka lugtiisa midig. ²⁹ Saliidda haray ee calaacalihiisa wadaadku waa inuu saaraa madaxa kan la nadiifinayo, si uu ugu sameeyo kafaaraggud iyaga Rabbiga hortiisa. ³⁰ Waa inuu markaas bixiyaa mid ka mid ah qoolleyda ama qoolleyda yaryar, midkoodna waxay awoodaan. ³¹ Waa inuu bixiyaa wixii ay awoodaan, midna qurbaanka dembiga iyo midna qurbaanka la gubo, oo la socda qurbaanka hadhuudhka. Sidaas ayuu wadaadku ugu sameeyaa kafaaraggud Rabbiga hortiisa kan la nadiifinayo. ³² Kanu waa sharciga qof kasta oo qaba cudurka maqaarka ee wasakhda leh oo aan awoodin qurbaannada caadiga ah ee nadiifintooda. ³³ Rabbiguna wuxuu sidoo kale la hadlay Muuse iyo Haaruun, isagoo leh: ³⁴ “Markaad gashaan dalka Kancaan, oo aan idin siinayo sidii dhaxal, oo aan idin oggolaado caaryada faafaysa ee guriga ku yaal dalkaas, ³⁵ milkiilaha guriga waa inuu aadaa oo u sheegaa wadaadka, ‘Waxaan arkay wax u eg caaryada wasakhda leh oo gurigayga ku yaal.’ ³⁶ Wadaadku waa inuu amraa in guriga laga saaro wax kasta ka hor inta uusan gelin si uu u baadho caaryada, si aan waxba guriga ku jira loogu dhawaaqin wasakh. Ka dib, wadaadku waa inuu galaa si uu u baadho guriga. ³⁷ Waa inuu baadhaa caaryada derbiyada, haddii ay leeyihiin hooska cagaaran ama guduudan oo ka muuqda in ka sii qoto dheer dusha derbiga, ³⁸ wadaadku waa inuu ka baxaa guriga oo xiraa toddoba maalmood. ³⁹ Maalinta toddobaad, wadaadku waa inuu ku soo noqdaa si uu mar kale u baadho guriga. Haddii caaryada ay ku faaftay derbiyada, ⁴⁰ waa inuu amraa in dhagaxyada wasakhaysan la saaro oo lagu tuuro meel wasakh ah oo magaalada dibaddeeda ah. ⁴¹ Waa inuu amraa in dhammaan derbiyada guriga la xoqo, iyo walxaha la xoqay la geeyo meel wasakh ah oo magaalada dibaddeeda ah. ⁴² Markaas waa inay qaataan dhagaxyo kale oo lagu beddelo kuwaas oo ay qaataan dhoobo cusub oo guriga lagu dahaadho.

⁴³ Haddii caaryada wasakhda leh ay mar kale ka muuqato guriga ka dib markii dhagaxyada la saaray oo guriga la xoqay oo la dahaadhay, ⁴⁴ wadaadku waa inuu tagaa oo baadhaa, haddii caaryada ay ku faaftay guriga, waa caaryada wasakhda leh ee joogtada ah; guriga waa wasakh. ⁴⁵ Guriga waa in la dumiyoo—dhagaxyadiisa, alwaaxyadiisa, iyo dhammaan dahaadhkiisa—oo lagu qaado magaalada dibaddeeda meel wasakh ah. ⁴⁶ Qof kasta oo guriga galaa intuu xiran yahay wuxuu ahaan doonaa wasakh ilaa fiidkii. ⁴⁷ Qof kasta oo guriga ku seexda ama ku cunaa waa inuu dharkiisa nadiifiyaa. ⁴⁸ Laakiin haddii wadaadku yimaado si uu u baadho oo caaryada aysan ku faafin ka dib markii guriga la dahaadhay, waa inuu ku dhawaaqaa guriga inuu nadiif yahay, maxaa yeelay caaryada wasakhda leh waa la waayey. ⁴⁹ Si uu guriga u nadiifiyo, waa inuu qaataa laba shimbirood, qori kedar ah, xadhig guduudan, iyo geed xabbag ah. ⁵⁰ Waa inuu mid ka mid ah shimbiraha ku gowracaa biyo cusub oo ku jira dheri dhoobo ah. ⁵¹ Markaasuu qaataa qori kedar ah, geed xabbag ah, xadhig guduudan, iyo shimbir nool, oo ku dhex rusheeyaa dhiigga shimbirtii dhimatay iyo biyaha cusub, oo ku rusheeyaa guriga toddoba jeer. ⁵² Waa inuu guriga ku nadiifiyaa dhiigga shimbirta, biyaha cusub, shimbirta nool, qori kedar ah, geed xabbag ah, iyo xadhig guduudan. ⁵³ Markaasuu sii daynayaa shimbirtii noolayd berrinka bannaan ee magaalada dibaddeeda. Sidan ayuu guriga ugu sameeyaa kafaaraggud, markaasuu nadiif noqon doonaa.” ⁵⁴ Kanu waa sharciga cudur kasta oo maqaarka wasakhda leh, oo nabraha, ⁵⁵ oo caaryada waxyeellada leh ee dharka ama guri ku jira, ⁵⁶ iyo xaalad kasta oo maqaarka ah: barar, finan, ama meel dhalaalaysa ⁵⁷ si loo go'aamiyo marka wax nadiif yahay ama wasakh yahay. Kanu waa sharciga cudurrada maqaarka wasakhda leh iyo caaryada wasakhda leh.

15 Markaasaa Rabbigu Muuse iyo Haaruun la hadlay isagoo leh: ² “La hadla reer binu Israa'iil oo waxaad ku tidhaahdaan, ‘Nin kasta oo jidhkiisa wax ka soo baxaan, wixii ka soo baxa waa wasakh. ³ Tanu waa wasakhdiisa wixii ka soo baxa: haddii jidhkiisu u oggolaado in wixii ka soo baxa ay qulqulaan ama ay xannibaan, waa wasakhdiisa. ⁴ Sariirta kasta oo uu ninka wax ka soo baxaan ku jiifo waxay noqonaysaa wasakh, wax kasta oo uu ku fadhiistana waa wasakh. ⁵ Kii taabta sariirtiisa waa inuu dharkiisa dhaqo oo biyaha ku

Laawiyiintii

qubeysto oo uu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ⁶ Kii ku fadhiista wax kasta oo uu ninka wax ka soo baxaan ku fadhiistay waa inuu dharkiisa dhaqo oo biyaha ku qubeysto oo uu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ⁷ Kii taabta ninka wax ka soo baxaan waa inuu dharkiisa dhaqo oo biyaha ku qubeysto oo uu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ⁸ Haddii ninka wax ka soo baxaan ku candhuufo qof nadiif ah, qofkaas waa inuu dharkiisa dhaqo oo biyaha ku qubeysto oo uu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ⁹ Fardaha kasta oo uu ninka wax ka soo baxaan ku fuulo waxay noqonaysaa wasakh. ¹⁰ Kii taabta wax kasta oo hoostiisa ku jiray waa wasakh ilaa fiidkii, kii xambaara waxyaalahaasna waa inuu dharkiisa dhaqo oo biyaha ku qubeysto oo uu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ¹¹ Kii uu taabto ninka wax ka soo baxaan isaga oo aan gacmihiisa biyo ku dhaqinna waa inuu dharkiisa dhaqo oo biyaha ku qubeysto oo uu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ¹² Weel dhoobo ah oo uu ninku taabto waa in la jebiyo, wax kasta oo alwaax ahna waa in biyaha lagu maydhaa. ¹³ Markii uu ninka wax ka soo baxaan ka nadiifoobo wixii ka soo baxa, waa inuu tiriyo toddoba maalmood oo uu is nadiifinayo; waa inuu dharkiisa dhaqo oo jidhkiisa ku maydhaa biyo qulqulaya, markaasuu nadiif noqon doonaa. ¹⁴ Maalinta siddeedaad waa inuu qaato laba qoolley ama laba guumey oo yaryar oo uu hor yimaado Rabbiga albaabka teendhada shirka oo uu siiyo wadaadka. ¹⁵ Wadaadkuna waa inuu bixiyo mid dembi dhaaf ah iyo mid kale oo la gubo. Sidan ayuu wadaadku u dembi dhaafi doonaa isaga Rabbiga hortiisa sababta wixii ka soo baxa. ¹⁶ Markii nin biyo manida ka soo baxaan, waa inuu jidhkiisa oo dhan ku maydhaa biyo oo uu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ¹⁷ Dharka kasta ama maqaar kasta oo biyo manida ku jiraan waa in biyaha lagu dhaqo oo ahaado wasakh ilaa fiidkii. ¹⁸ Haddii nin la galmoodo naag oo biyo manida soo baxaan, labadooduba waa inay ku maydhaan biyo oo ahaadaan wasakh ilaa fiidkii. ¹⁹ Markii naag wax ka soo baxaan, haddii wixii ka soo baxa ay dhiig yihiin, waxay ahaanaysaa wasakhdeeda caadada toddoba maalmood, kii taabtana waa wasakh ilaa fiidkii. ²⁰ Wax kasta oo ay ku jifto intay caadada leedahay waa wasakh, wax kasta oo ay ku fadhiistana waa wasakh. ²¹ Kii taabta sariirteeda waa inuu dharkiisa dhaqo oo biyaha ku qubeysto oo uu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ²² Kii taabta wax kasta oo ay ku fadhiisato waa inuu dharkiisa dhaqo oo biyaha ku qubeysto oo uu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ²³ Haddii ay tahay sariirta

ama wax kasta oo ay ku fadhiisatay, markii qof taabto, waa inuu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ²⁴ Haddii nin la galmoodo iyada oo caadadeedu ku taal, wuxuu ahaanayaa wasakh toddoba maalmood, sariirta kasta oo uu ku jifana waa wasakh. ²⁵ Haddii naag dhiig ka soo baxo maalmo badan, aan ahayn wakhtiga caadadeeda, ama haddii ay dhiig ka soo baxdo intay caadadeedu dhaaftay, waxay ahaanaysaa wasakh sidii caadadeeda. ²⁶ Sariirta kasta oo ay ku jifto intay dhiigga ka soo baxayaan waa sidii sariirteeda caadada, wax kasta oo ay ku fadhiisatana waa wasakh, sidii caadadeeda. ²⁷ Kii taabta waa wasakh, waa inuu dharkiisa dhaqo oo biyaha ku qubeysto oo uu ahaado wasakh ilaa fiidkii. ²⁸ Markii ay ka nadiifoobaan wixii ka soo baxa, waa inay tiriso toddoba maalmood, markaasay nadiif noqon doontaa. ²⁹ Maalinta siddeedaad waa inay qaadato laba qoolley ama laba guumey oo yaryar oo ay keento wadaadka albaabka teendhada shirka. ³⁰ Wadaadkuna waa inuu bixiyo mid dembi dhaaf ah iyo mid kale oo la gubo. Sidan ayuu wadaadku u dembi dhaafi doonaa iyada Rabbiga hortiisa sababta wixii ka soo baxa ee wasakhda ah. ³¹ Waa inaad reer binu Israa'iil ka soocdaan wasakhdooda, si aanay ugu dhiman wasakhdooda iyagoo nijaasaynaya hoygayga, oo aan iyaga dhex joogo. ³² Tanu waa sharciga ninka wax ka soo baxaan, iyo qof kasta oo wasakhda laga dhigo biyo manida, ³³ iyo naagta caadadeeda, iyo qof kasta oo wax ka soo baxaan, lab ama dhaddig, iyo ninka la galmooda naag wasakh ah.

16

Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse ka dib dhimashadii labadii wiil ee Haaruun oo dhintay markii ay u soo dhowaadeen Rabbiga hortiisa. ² Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Walaalkaa Haaruun u sheeg inuusan geli karin Meesha Quduuska ah gadaasha daahda, horteeda daboolka kafaaraggudka ee sanduuqa, wakhti kasta oo uu doono, waayo, wuu dhiman doonaa; maxaa yeelay, waxaan ku muuqdaa daruurta kor u kaca daboolka kafaaraggudka. ³ Haaruun waa inuu ku galaa Meesha Quduuska ah dibiga yar ee allabariga dembiga iyo wan allabariga gubashada. ⁴ Waa inuu xidhaa khamiiska linenka quduuska ah, oo hooska linenka ahna waa inuu ku xidhaa jirkiisa, oo waa inuu ku xidhaa suunka linenka ah, oo waa inuu xidhaa cimaamadda linenka ah. Kuwani waa dhar quduus ah, sidaas daraaddeed waa inuu maydhaa jirkiisa biyo ka hor intaanu xidhan. ⁵ Waa inuu ka qaataa bulshada reer binu Israa'iil laba orgi oo lab ah oo

Laawiyiintii

allabariga dembiga iyo hal wan oo allabariga gubashada. ⁶ Haaruun waa inuu bixiyo dibiga allabariga dembigiisa si uu isaga iyo reerkiisaba kafaaraggud ugu sameeyo. ⁷ Markaasuu qaadi doonaa labada orgi oo Rabbiga hortiisa ku horjoogsan doonaa iridda teendhada kulanka. ⁸ Haaruun waa inuu kuraas ku tuuraa labada orgi—mid Rabbiga iyo midka kale oo ah orgiga la eryayo. ⁹ Haaruun waa inuu bixiyo orgiga kuraasta Rabbiga ku dhacday oo allabariga dembiga ku bixiyo. ¹⁰ Laakiin orgiga kuraasta la eryayo ku dhacday waa in la horjoogsadaa Rabbiga hortiisa si loogu sameeyo kafaaraggud, si loogu diro cidlada sidii orgi la eryayo. ¹¹ Haaruun waa inuu keenaa dibiga allabariga dembigiisa si uu isaga iyo reerkiisaba kafaaraggud ugu sameeyo, oo waa inuu gowracaa dibiga allabariga dembigiisa. ¹² Waa inuu qaataa weel buuxa oo dhuxul gubanaysa oo ka timid meesha allabariga ee Rabbiga hortiisa iyo laba gacan oo buuxa oo qiiq udgoon oo si fiican loo shiiday, oo waa inuu geeyaa gudaha daahda. ¹³ Waa inuu qiiqa saaraa dabka Rabbiga hortiisa, oo daruurta qiiqu waxay dabooli doontaa daboolka kafaaraggudka ee korka looxyada axdiga, si aanu u dhiman. ¹⁴ Waa inuu qaataa dhiigga dibiga oo farahiisa ku saydhaa horteeda daboolka kafaaraggudka; waa inuu farahiisa ku saydhaa qaar ka mid ah toddoba jeer horteeda daboolka kafaaraggudka. ¹⁵ Markaasuu gowracaa orgiga allabariga dembiga ee dadka, oo dhiiggiisa geeyaa gudaha daahda, isagoo la samaynaya sidii uu ku sameeyey dhiigga dibiga: isagoo ku saydhaa horteeda daboolka kafaaraggudka iyo hortiisa. ¹⁶ Sidaasuu ku sameyn doonaa kafaaraggudka Meesha Quduuska ah sababta oo ah wasakhnimada iyo caasinimada reer binu Israa'iil, dembigooda kasta oo ay galeen. Waa inuu sidaas oo kale u sameeyaa teendhada kulanka, taas oo ku dhex jirta iyaga dhexdeeda wasakhnimadooda. ¹⁷ Gofna ma geli karo teendhada kulanka laga bilaabo wakhtiga Haaruun galo si uu kafaaraggud ugu sameeyo Meesha Quduuska ah ilaa uu ka soo baxo, isagoo kafaaraggud u sameeyey naftiisa, reerkiisa, iyo dhammaan bulshada reer binu Israa'iil. ¹⁸ Markaasuu u bixi doonaa meesha allabariga ee Rabbiga hortiisa oo kafaaraggud ugu sameyn doonaa. Waa inuu qaataa qaar ka mid ah dhiigga dibiga iyo qaar ka mid ah dhiigga orgiga oo ku dul mariyaa geesaha meesha allabariga. ¹⁹ Waa inuu qaar ka mid ah dhiigga ku saydhaa farahiisa

toddoba jeer si uu u nadiifiyo oo u quduusiyo meesha allabariga oo ka nadiifiyo wasakhnimada reer binu Israa'iil. ²⁰ Markii Haaruun dhammeeyo kafaaraggudka Meesha Quduuska ah, teendhada kulanka, iyo meesha allabariga, waa inuu keenaa orgiga nool. ²¹ Waa inuu labada gacmood saaraa madaxa orgiga nool oo ku qiraa dhammaan xumaanta iyo caasinimada reer binu Israa'iil—dhammaan dembigooda—oo ku dul saaraa madaxa orgiga. Waa inuu orgiga u diro cidlada isagoo u dhiibaya qof loo magacaabay hawshaas. ²² Orgigu wuxuu qaadi doonaa dhammaan dembigooda meel fog; ninkuna waa inuu sii daayaa cidlada. ²³ Markaasaa Haaruun geli doonaa teendhada kulanka oo iska bixiyaa dharka linenka ah ee uu xidhan jiray ka hor intaanu gelin Meesha Quduuska ah, oo waa inuu halkaas kaga tagaa. ²⁴ Waa inuu jirkiisa ku maydhaa biyo meel quduus ah oo xidhaa dharkiisa caadiga ah. Markaasuu soo bixi doonaa oo bixin doonaa allabariga gubashada isaga iyo dadka, si uu kafaaraggud ugu sameeyo naftiisa iyo dadka. ²⁵ Waa inuu gubaa baruurta allabariga dembiga ee meesha allabariga. ²⁶ Ninka sii daaya orgiga la eryayo waa inuu dharkiisa dhaqaa oo jirkiisa ku maydhaa biyo; dabadeedna wuu geli karaa xerada. ²⁷ Dibiga iyo orgiga allabariga dembiga, dhiiggooda la keenay si kafaaraggud loogu sameeyo Meesha Quduuska ah, waa in xerada laga saaraa; haragooda, hilibkooda, iyo mindhicirradoodana waa in la gubaa. ²⁸ Ninka gubaa waa inuu dharkiisa dhaqaa oo jirkiisa ku maydhaa biyo; dabadeedna wuu geli karaa xerada. ²⁹ Tani waa amar waara oo idinka ah: Bisha toddobaad, maalinta tobnad, waa inaad naftiinna hoosaysaan oo aanad shaqo samayn, ha ahaado mid dhalad ah ama ajnabi idin dhex deggan, ³⁰ maxaa yeelay, maalintaas waxaa la idiin samayn doonaa kafaaraggud si laydiin nadiifiyo. Rabbiga hortiisa, waxaad ka nadiif noqon doontaan dhammaan dembiyadiinna. ³¹ Waa Sabti nasasho weyn, oo waa inaad naftiinna hoosaysaan; waa amar waara. ³² Wadaadka la subkay oo loo magacaabay inuu aabihiis ku xigto sida wadaadka sare waa inuu kafaaraggud sameeyaa. Waa inuu xidhaa dharka linenka quduuska ah, ³³ oo kafaaraggud u sameeyaa meesha quduuska ah, teendhada kulanka, iyo meesha allabariga. Waa inuu sidoo kale kafaaraggud u sameeyaa wadaaddada iyo dhammaan xubnaha bulshada. ³⁴ Tani waa amar waara oo idinka ah: Kafaaraggud waa in la sameeyaa sannadkiiba mar dhammaan dembiyada reer binu

Laawiyyintii

Israa'iil." Oo sidaas ayaa loo sameeyey, sidii Rabbigu amray Muuse.

17 Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, isagoo leh, ² "La hadal Haaruun, wiilashiisa, iyo reer binu Israa'iil oo dhan, oo waxaad ku tidhaahdaa, 'Kanu waa waxa Rabbigu amray.' ³ Qof kasta oo ka mid ah reer binu Israa'iil oo gowracaya dibiga, wan, ama orgiga xerada dhexdeeda, ama dibaddeeda, ⁴ oo aan keenin iridda teendhada shirka si uu ugu bixiyo Rabbiga hortiisa teendhada, waxaa lagu xukumayaa inuu dhiig daadiyay. Qofkaas dhiig ayuu daadshay, waana in laga gooyaa dadkiisa. ⁵ Tani waa si ay reer binu Israa'iil u keenaan allabaryadooda, kuwaas oo ay hadda ku bixinayaan beeraha bannaan, Rabbiga iridda teendhada shirka, wadaadka, oo ay ugu bixiyaan allabariyo wadajir ah. ⁶ Wadaadku wuxuu ku saydhi doonaa dhiigga meesha allabariga Rabbiga iridda teendhada shirka, wuxuuna gubi doonaa baruurta sidii ur udgoon Rabbiga. ⁷ Mar dambe uma bixin doonaan allabaryadooda jinniyada riyaha, kuwaas oo ay daacad darro ku galeen. Tani waa inay noqotaa xeer waara iyaga iyo jiilalka mustaqbalka." ⁸ "U sheeg iyaga: 'Qof kasta oo reer binu Israa'iil ah ama shisheeye ku nool iyaga dhexdooda oo keenaya allabari gubasho ama allabari ⁹ oo aan keenin iridda teendhada shirka si uu ugu bixiyo Rabbiga waa in laga gooyaa dadkiisa. ¹⁰ Waan u jeedsan doonaa qof kasta oo reer binu Israa'iil ah ama shisheeye ku nool iyaga dhexdooda oo cunaya dhiig, oo waan ka goyn doonaa dadkiisa. ¹¹ Waayo, nolosha makhluuq kasta waxay ku jirtaa dhiigga, waxaana idiin siiyey si aad ugu samaysaan kafaaraggud naftiinna meesha allabariga; waa dhiigga oo kafaaraggud u sameeya nolosha qofka. ¹² Sidaas daraaddeed waxaan ku leeyahay reer binu Israa'iil: "Midkiinna ha cunin dhiig, mana cuni karo shisheeye ku nool idinka dhexdooda dhiig." ¹³ Qof kasta oo reer binu Israa'iil ah ama shisheeye ku nool idinka dhexdooda oo ugaadhsada xayawaan ama shimbir la cuni karo waa inuu dhiiggeeda daadiyo oo dhulka ku qariya, ¹⁴ maxaa yeelay, nolosha makhluuq kasta waxay ku jirtaa dhiiggeeda. Taas daraaddeed waxaan ku idhi reer binu Israa'iil: "Dhiigga makhluuq kasta ha cunina, maxaa yeelay, nolosha makhluuq kasta waa dhiiggeeda; qof kasta oo cuna waa in laga gooyaa." ¹⁵ Qof kasta, ha ahaado mid dhashay ama shisheeye, oo cuna wax dhintay ama ay ugaadhsadeen xayawaanno duurjoog ah waa inuu dharkiisa dhaqo oo biyo ku qubeysto, oo wuxuu

ahaan doonaa mid aan nadiif ahayn ilaa fiidkii; markaas ayuu nadiif noqon doonaa. ¹⁶ Laakiin haddii aysan dharkooda dhaqin oo aysan is qubeyn, waxay qaadi doonaan mas'uuliyadda dembigooda.

18 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, ² "Reer binu Israa'iil la hadal oo u sheeg, 'Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah. ³ Waa in aydnaan u dhaqmin sida ay ugu dhaqmaan dalkii Masar, oo aad hore ugu noolaydeen, mana aydnaan u dhaqmin sida ay ugu dhaqmaan dalkii Kancaan, oo aan idinku keenayo. Ha raacina caadooyinkooda. ⁴ Waa inaad dhawrtid xukumadayda oo aad dhawrtid qaynuunnadayda, si aad ugu noolaato. Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah. ⁵ Sidaas darteed, dhawra qaynuunnadayda iyo xukumadayda, waayo, qofka raaca wuxuu ku noolaan doonaa iyaga. Anigu waxaan ahay Rabbiga. ⁶ 'Midkiinuna ha u dhawaanin qof qaraabo dhow ah si uu ula galmoodo. Anigu waxaan ahay Rabbiga. ⁷ Waa inaad qaawin ceebta aabbahaa, taas oo ah ceebta hooyadaa. Iyadu waa hooyadaa; ha qaawin ceebteeda. ⁸ Waa inaad caawin inaad qaaddo dharka naagta aabbahaa, taas oo ah sidaad aabbahaa u qaawisay. ⁹ Ceebta walaashaa, ha ahaato gabadha aabbahaa ama gabadha hooyadaa, ha ku dhalatay guriga ama meel kale, waa inaad qaawin. ¹⁰ Waa inaad qaawin ceebta gabadha wiilkaaga ama gabadha gabadhaada, waayo, ceebtoodu waa tii adiga kuu gaar ahayd. ¹¹ Ceebta gabadha naagta aabbahaa, oo ah walaashaa, waa inaad qaawin. ¹² Waa inaad qaawin ceebta walaasha aabbahaa; iyadu waa qaraabo dhow oo aabbahaa. ¹³ Waa inaad qaawin ceebta walaasha hooyadaa, waayo, iyadu waa qaraabo dhow oo hooyadaa. ¹⁴ Waa inaad qaawin ceebta naagta adeerkaa; iyadu waa eedadaa. ¹⁵ Waa inaad caawin inaad qaaddo dharka gabadhaada guursatay, maaddaama ay tahay naagta wiilkaaga. ¹⁶ Waa inaad caawin inaad qaaddo dharka naagta walaalkaa, maaddaama ay sharaf dhac ku tahay walaalkaa. ¹⁷ Waa inaad qaawin ceebta naag iyo gabadheeda, mana qaadan kartid gabadha wiilkeeda ama gabadha gabadheeda si aad u qaawiso ceebtoodu; iyagu waa qaraabo dhow. Waa shar. ¹⁸ Waa inaad qaadan walaasha naagtaada sidii naag kale oo aad u qaawiso ceebteeda intay naagtaadu nooshahay. ¹⁹ Waa inaad u dhawaanin naag si aad u qaawiso ceebteeda intay ku jirto daahir la'aanteeda caadada. ²⁰ Waa inaad la galmoonin naagta

Laawiyyintii

deriskaaga, si aad ugu wasakhdo nafteeda. ²¹ Waa inaad mid ka mid ah carruurtaada u bixin in loo allabariyo Molek, mana nijaasayn kartid magaca Ilaahiinna. Anigu waxaan ahay Rabbiga. ²² Waa inaad la galmoonin nin sidaad ula galmoon lahayd naag; waa karaahiyo. ²³ Waa inaad la galmoonin xayawaan si aad ugu wasakhdo naftaada, mana jirto naag isku soo bandhigi karta xayawaan si ay ula galmoodo; waa xumaan. ²⁴ Ha isku nijaasaynina waxyaalahan oo dhan, waayo, quruumaha aan idinka hor kaxaynayo ayaa ku wasakhdo waxyaalahan oo dhan. ²⁵ Dhulka ayaa wasakh noqday, sidaas darteed waxaan u ciqaabay dembigiisa, dhulkuna wuxuu soo tufay dadkiisii. ²⁶ Laakiin waa inaad dhawrtid qaynuunnadayda iyo xukummayda, oo ha samaynina waxyaalahan karaahiyada ah, midka dhashay ama shisheeyaha idin dhex deggan. ²⁷ Waayo, waxyaalahan karaahiyada ah oo dhan waxaa sameeyey dadkii ku noolaa dhulka idinka hor, dhulkuna wuxuu noqday wasakh. ²⁸ Si aan dhulku idiin soo tufin markaad wasakhaysaan, sida uu u soo tufay quruumihii idinka horreeyey. ²⁹ Waayo, qof kasta oo sameeya waxyaalahan karaahiyada ah, dadkaas waa in laga gooyaa dadkooda dhexdooda. ³⁰ Sidaas darteed, dhawra shuruudahayga oo ha raacina caadooyinka karaahiyada ah ee la sameeyey idinka hor, si aydnaan isku nijaasayn waxyaalahan. Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah.”

19 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, ² “La hadal ururka oo dhan oo reer binu Israa’iil, oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Quduus noqon doontaan, waayo, aniga oo ah Rabbiga Ilaahiinna ah ayaan quduus ahay. ³ Midkiin kastaaba ha ixtiraamo hooyadiis iyo aabbihiis, oo ha dhawro sabtiyaashayda. Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. ⁴ Ha u jeedsanina sanamyada, hana samaysanina sanamyo bir ah. Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. ⁵ Markaad Rabbiga u bixisaan allabari nabadeed, waa inaad si u bixisaan si uu laydinka aqbalo. ⁶ Waxaana la cuni doonaa maalinta aad bixisaan, ama maalinta xigta; wixii hadha ilaa maalinta saddexaad waa in dab lagu gubaa. ⁷ Haddii wax laga cuno maalinta saddexaad, waxaa loo arkaa mid aan nadiif ahayn oo lama aqbali doono. ⁸ Kii cuna wuxuu qaadi doonaa dembigiisa, waayo, wuxuu nijaaseeyey waxa quduuska ah ee Rabbiga; qofkaas waa in laga gooyaa dadkiisa. ⁹ Markaad beertaada goosataan, ha goosanina ilaa geesaha beertiinna, hana soo urursanina wixii

goosashada ka hadha. ¹⁰ Ha ku noqonina beertiinna canabka ah, hana soo urursanina canabkii dhacay. U dhaafa kuwa saboolka ah iyo kuwa shisheeyaha ah. Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. ¹¹ Ha xadinina, hana been sheeginina, hana is khiyaanina. ¹² Ha ku dhaaranina magacaaga si been ah, sidaas ayaad magaca Ilaahiinna ku nijaasaynaysaan. Aniga ayaa ah Rabbiga. ¹³ Ha khiyaanina ama ha dhicinina deriskiinna. Ha u haynina mushaharka shaqaalaha la kireystay habeenkii oo dhan. ¹⁴ Ha caayinina kuwa dhagoolka ah, hana hor dhigin kuwa indhaha la' wax ay ku turunturoodaan, laakiin ka baqa Ilaahiinna. Aniga ayaa ah Rabbiga. ¹⁵ Ha qalloocinina caddaaladda; ha u eexanina kuwa saboolka ah ama ha u eexanina kuwa waaweyn, laakiin si caddaalad ah u xukuma deriskiinna. ¹⁶ Ha faafinina warar waxyeello leh oo dadkaaga dhexdiisa ah. Ha ku dhaqmin si khatar gelinaysa nolosha deriskiinna. Aniga ayaa ah Rabbiga. ¹⁷ Ha necbaanina qofka dalkaaga ku nool qalbigaaga. Si daacad ah ugu canaanta deriskaaga si aadan dembigiisa ula wadaagin. ¹⁸ Ha raadinina aargoosi ama ha ku haynina wax calool xumo ah qof ka mid ah dadkaaga, laakiin jeclaada deriskiinna sida naftiinna. Aniga ayaa ah Rabbiga. ¹⁹ Dhowra awaamirtayda. Ha isku darin xayawaanno kala duwan. Ha ku beerin beertiinna laba nooc oo abuur ah. Ha xiranina dhar ka samaysan laba nooc oo wax ah. ²⁰ Haddii nin la seexo naag addoon ah oo loo ballan qaaday nin kale, laakiin aan la furin ama xoriyaddeeda la siin, waa in la ciqaabaa. Lama dili doono, maxaa yeelay, iyadu xor ma ahayn. ²¹ Ninka waa inuu keenaa wan iridda teendhada kulanka si uu ugu bixiyo allabari dembi ah Rabbiga. ²² Wanka allabariga dembiga, wadaadku wuxuu u dembi dhaaf ka dhigi doonaa hortiisa Rabbiga dembiga uu galay, dembigiisana waa la cafiyi doonaa. ²³ Markaad gashaan dalka oo aad beertaan geed midho leh oo nooc kasta ah, midhihiisa waa inaad u tixgelisaan kuwo xaaraan ah. Saddex sano waa xaaraan idiin, waa inaan la cunin. ²⁴ Sanadka afraad midhihiisa oo dhan waa quduus, allabari ammaan ah Rabbiga. ²⁵ Laakiin sanadka shanaad waxaad cuni kartaan midhihiisa, si ay idiin kordhiyaan. Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. ²⁶ Ha cunina hilib dhiiggiisa ku jira. Ha ku dhaqmin wax sixir ah ama ha raadinina waxyaalaha saadaasha. ²⁷ Ha xiirina timaha dhinacyada madaxiinna ama ha gooyina geesaha gadhkiinna. ²⁸ Ha ku xardhina jidhkiinna calaamado dadka dhintay ama ha ku

Laawiyyintii

samaysanina tattooos. Aniga ayaa ah Rabbiga. ²⁹ Ha sharaf ridinina gabadihinna adigoo ka dhigayaysa dhillo, ama dalka wuxuu isu beddeli doonaa meel dhillo ah oo buuxda xumaan. ³⁰ Dhowra sabtiyaashayda oo ixtiraama meesheyda quduuska ah. Aniga ayaa ah Rabbiga. ³¹ Ha u jeedsanina kuwa sheegta inay la xiriiraan ruuxyada ama ha raadinina kuwa la tashada dadka dhintay, waayo, waxaad ku nijaasowdaan iyaga. Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. ³² Kaca marka aad aragtaan dadka waayeelka ah, ixtiraama dadka da'da ah oo ka cabsada Ilaahiinna. Aniga ayaa ah Rabbiga. ³³ Marka qof shisheeye ah uu idinla dego dalkaaga, ha dulminina. ³⁴ Gofka shisheeyaha ah ee idinla deggan waa in loo tixgeliyaa sidii qof dalkiisa ku dhashay. Jeclaada isaga sida naftiinna, waayo, waxaad shisheeye ku ahaydeen Masar. Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah. ³⁵ Ha isticmaalina cabirro aan daacad ahayn marka aad cabbiraysaan dhererka, miisaanka ama tirada. ³⁶ Istimaalna miisaanno sax ah iyo miisaanno daacad ah, eefa daacad ah iyo hin daacad ah. Aniga ayaa ah Rabbiga Ilaahiinna ah, kan idinka soo bixiyey Masar. ³⁷ Dhowra awaamiirtayda oo dhan iyo shuruucdayda oo dhan oo raaca. Aniga ayaa ah Rabbiga.”

20 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse, oo wuxuu ku yidhi, ² “Reer binu Israa’iil la hadal: ‘Nin reer binu Israa’iil ah ama nin shisheeye ah oo deggan Israa’iil oo bixiya mid ka mid ah carruurtiisa Molek waa in hubaal la dilaa. Dadka dalka joogaana waa inay dhagax ku dilaan. ³ Anigu wejigayga ayaan ninkaas ka soo hor jeedin doonaa oo waxaan ka goyn doonaa dadkiisa, waayo, wuxuu carruurtiisa siiyey Molek, isagoo quduusnimadayda nijaaseeyey oo magaca quduuska ahna ihaaneeyey. ⁴ Haddii dadka dalka jooga ay indhaha ka laabtaan markuu ninkaas carruurtiisa siiyo Molek oo aysan dilaan, ⁵ Anigu wejigayga ayaan ka soo hor jeedin doonaa ninkaas iyo qoyskiisa oo waxaan ka goyn doonaa dadkooda, iyo kuwa raaca oo dhan oo iyaga isku quudhsada inay is siiyaan Molek. ⁶ ‘Haddii qof u jeedsado saaxirro iyo ruuxa raacayaasha si ay iyaga isku quudhsadaan, wejigayga ayaan ka soo hor jeedin doonaa qofkaas oo waxaan ka goyn doonaa dadkooda. ⁷ Naftaada quduus ka dhig oo gooni isu yeel, waayo, anigu waxaan ahay Rabbiga Eebbahaa. ⁸ Xeerarkayga dhawra oo ku dhaqma. Anigu waxaan ahay Rabbiga, kan idin quduus yeela. ⁹ ‘Gofkii caaya aabbihiis ama

hooyadiis waa in hubaal la dilaa. Aabbihiis ama hooyadiis ayuu caayey; dhiiggoodu wuxuu korkooda saaran yahay. ¹⁰ ‘Nin haddii uu sinaysto naag nin kale leeyahay, labadoodaba sinaystaha iyo sinaystaha waa in hubaal la dilaa. ¹¹ ‘Nin haddii uu la galmoodo naagta aabbihiis, wuxuu daaha ka qaaday ceebta aabbihiis. Labadoodaba waa in hubaal la dilaa; dhiiggoodu wuxuu korkooda saaran yahay. ¹² ‘Nin haddii uu la galmoodo naagta wiilkiisa, labadoodaba waa in hubaal la dilaa. Wax xun bay sameeyeen; dhiiggoodu wuxuu korkooda saaran yahay. ¹³ ‘Nin haddii uu la galmoodo nin kale sida naag, labadoodaba waxay sameeyeen wax karaahiyo ah. Waa in hubaal la dilaa; dhiiggoodu wuxuu korkooda saaran yahay. ¹⁴ ‘Nin haddii uu guursado naag iyo hooyadeed, waa shar. Labadoodaba waa in dab lagu gubaa, si aan shar idinku dhex jirin. ¹⁵ ‘Nin haddii uu la galmoodo xayawaan, waa in hubaal la dilaa, xayawaankana waa inaad dishaan. ¹⁶ ‘Naag haddii ay u soo dhowaato xayawaan si ay ula galmoodo, waa inaad dishaan naagta iyo xayawaanka labadoodaba. Waa in hubaal la dilaa; dhiiggoodu wuxuu korkooda saaran yahay. ¹⁷ ‘Nin haddii uu guursado walaashiis, gabadha aabbihiis ama hooyadiis, oo ay galmo sameeyaan, waa ceeb. Waa in la gooyaa iyaga hortooda. Wuxuu daaha ka qaaday ceebta walaashiis oo wuxuu qaadi doonaa dembigiisa. ¹⁸ ‘Nin haddii uu la galmoodo naag iyadoo dhiiggu ka socdo, wuxuu daaha ka qaaday isha dhiiggeeda, iyaduna way daaha ka qaaday. Labadoodaba waa in la gooyaa dadkooda. ¹⁹ ‘Ceebta eeddada hooyadaa ama eeddada aabbahaa waa inaad daaha ka qaadin, waayo, taas waxay sharaf dhac u tahay qaraabo dhow; labadiinuba waxaad qaadi doontaan dembigiinna. ²⁰ ‘Nin haddii uu la galmoodo eeddadiis, wuxuu daaha ka qaaday ceebta adeerkiis. Waxay qaadi doonaan dembigooda; waxay dhiman doonaan iyagoo aan carruur lahayn. ²¹ ‘Nin haddii uu guursado naagta walaalkiis, waa fal nijaas ah; wuxuu daaha ka qaaday ceebta walaalkiis. Waxay ahaan doonaan kuwo aan carruur lahayn. ²² ‘Xeerarkayga oo dhan iyo shuruucdayda dhawra oo raaca, si aan dhulka aan idinku keenayo inaad ku noolaataan uusan idin soo tuurin. ²³ Waa inaad raacin caadooyinka quruumaha aan idinka hor eryayo, waayo, waxay sameeyeen waxyaalahan oo dhan, aniguna waan karhay. ²⁴ Laakiin waxaan idinku idhi, “Dhulkaas waa inaad dhaxashaan; waxaan idin siin doonaa dhaxal ahaan, dhul caano iyo malab

Laawiyiintii

qulqulaya leh.” Anigu waxaan ahay Rabbiga Eebbahaa, kan idin kala soocay quruumaha. ²⁵ ‘Sidaas daraaddeed waa inaad kala soocdaan xoolaha nadiifka ah iyo kuwa aan nadiifka ahayn iyo shimbiraha aan nadiifka ahayn iyo kuwa nadiifka ah. Ha nijaasaynina naftinna xoolo ama shimbir ama wax kasta oo dhulka ku socda—kuwaas oo aan idinka soocay inay yihiin kuwo aan nadiif ahayn. ²⁶ Waa inaad ii quduus ahaataan, waayo, anigu, Rabbiga, waxaan ahay quduus, oo waxaan idinka soocay quruumaha si aad ii ahaataan. ²⁷ ‘Nin ama naag ruuxa raacaya ama saaxir ah oo idinka mid ah waa in la dilaa. Waa inaad dhagax ku dishaan; dhiiggoodu wuxuu korkooda saaran yahay.”

21 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse, oo wuxuu ku yidhi, “La hadal wadaaddada, oo ah wiilashii Haaruun, oo ku dheh, ‘Wadaadku waa inuusan is nijaasin qof dhintay dartiis dadkiisa dhexdooda, ² marka laga reebo qaraabadiisa ugu dhow, sida hooyadiis, aabbihiis, wiilkiisa, gabadhiisa, ama walaalkiis, ³ iyo sidoo kale walaashiis bikrad ah oo ku tiirsan isaga, maadaama aysan lahayn nin; iyada dartiis, wuu is nijaasayn karaa. ⁴ Waa inuusan is nijaasin kuwa guurka la xiriira, sidaas darteedna is nijaasayn. ⁵ Wadaaddadu waa inaanay samayn meelo madaxooda ka xiiran, maqaarka gadhkooda ka xiirin, ama jidhkooda goynin. ⁶ Waa inay quduus u ahaadaan Eebbahooda oo aanay nijaasin magaca Eebbahooda, waayo, waxay Rabbiga u keenaan qurbaanka dabka lagu bixiyo, cuntada Eebbahooda; sidaas darteed waa inay quduus ahaadaan. ⁷ Waa inaanay guursan naag dhillo ah ama la nijaaseeyey, mana guursan doonaan naag ninkeeda laga furay, waayo, waxay quduus u yihiin Eebbahooda. ⁸ Sidaas darteed, u tixgeli inay quduus yihiin, maxaa yeelay, waxay bixiyaan cuntada Eebbahooda. Waa inay quduus kuu ahaadaan, waayo, aniga, Rabbiga, oo idin quduusiyeey, waxaan ahay quduus. ⁹ Haddii gabadha wadaadku is nijaasayso iyadoo noqota dhillo, waxay ceeb ku keenaysaa aabbaheed; waa in dab lagu gubaa. ¹⁰ Wadaadka sare, oo ah midka walaalihiis ka mid ah oo madaxiisa lagu shubay saliidda subkaha oo loo quduus yeelay inuu xidho dharka, waa inuusan timihiisa dayacin ama dharkiisa jeexin. ¹¹ Waa inuusan u dhowaanin wax mayd ah, ama is nijaasayn, xataa aabbihiis ama hooyadiis dartiis, ¹² ama ka tegin quduuska Eebbahooda ama nijaasin, waayo, subkaha saliidda quduuska ah ee Eebbahooda waa korkiisa. Anigu waxaan ahay Rabbiga. ¹³ Waa inuu

guursadaa naag bikrad ah. ¹⁴ Waa inuusan guursan naag carmal ah, naag laga furay, ama naag dhillo ah oo la nijaaseeyey, laakiin waa inuu guursadaa bikrad ka mid ah dadkiisa, ¹⁵ si aanu u nijaasin farcankiisa dadkiisa dhexdooda. Anigu waxaan ahay Rabbiga, oo isaga quduusiyeey.” ¹⁶ Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse, isagoo leh, ¹⁷ “La hadal Haaruun, oo ku dheh, ‘Midkoodna farcankiinna oo dhan tan iyo qarniyadooda oo dhan oo leh cillad ma u dhowaan karo inuu bixiyo cuntada Eebbahooda. ¹⁸ Nin kasta oo leh cillad ma u dhowaan karo: nin indha la’, ama curyaan ah, ama wejigiisu cilladaysan yahay, ama leh cillad muuqata, ¹⁹ ama qof leh lug jaban ama gacan jaban, ²⁰ ama qof garbaha laaban ama gaaban, ama leh cillad indhihiisa ah, ama leh boogo xanuun leh, nabro, ama timo la’, ²¹ Midkoodna farcanka Haaruun oo wadaadka ah oo leh cillad ma u dhowaan karo inuu bixiyo qurbaanka dabka lagu bixiyo ee Rabbiga. Wuxuu leeyahay cillad; waa inuusan u dhowaanin inuu bixiyo cuntada Eebbahooda. ²² Waxaa loo oggol yahay inuu ka qayb qaato cuntada Eebbahooda, oo ay ku jiraan qaybaha ugu quduusan iyo qaybaha quduuska ah, ²³ laakiin sababta cilladiisa awgeed, waa inuusan u dhowaanin daahyada ama u dhowaanin meeshii allabariga, si aanu u nijaasin quduuska. Anigu waxaan ahay Rabbiga, oo iyaga quduusiyeey.” ²⁴ Markaasaa Muuse ku gudbiyey tilmaamahan Haaruun, wiilashiisa, iyo reer binu Israa’iil oo dhan.

22 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, ² “Aaroon iyo wiilashiisa u sheeg inay si taxaddar leh ula dhaqmaan allabaryada quduuska ah ee reer binu Israa’iil ii hibeeyaan, si aanay u nijaasin magacayga quduuska ah. Anigu waxaan ahay Rabbiga. ³ “Waxaad ku tidhaahdaa iyaga: ‘Jiilashiinna oo dhan, haddii mid ka mid ah farcankiinna uu soo dhowaado hadiyadaha quduuska ah ee Rabbiga loo hibeeyo isagoo nijaas ah, qofkaas waa in laga gooyaa hortayda. Anigu waxaan ahay Rabbiga. ⁴ ‘Qofna oo ka mid ah farcanka Aaroon oo qaba cudur maqaarka nijaaseeya ama daadinaya ma cuni karo allabaryada quduuska ah ilaa uu ka daahir noqdo. Wuxuu kaloo nijaas noqon doonaa haddii uu taabto wax kasta oo meyd nijaaseeyey ama nin biyo rag leh, ⁵ ama haddii uu taabto wax kasta oo gurguurta oo nijaaseeya, ama qof kasta oo uu ka nijaasoobo, wax kasta oo nijaasnimadiisu noqon karto. ⁶ Qofka waxyaalahaas taabta wuxuu ahaan doonaa nijaas ilaa fiidkii, mana

Laawiyyintii

cuni karo allabaryada quduuska ah ilaa uu jidhkiisa ku maydho biyo. ⁷ Marka qorraxdu dhacdo, wuu daahir noqon doonaa, ka dibna wuxuu cuni karaa allabaryada quduuska ah, waayo, waa cuntadiisa. ⁸ Waa inuusan cunin wax kasta oo si dabiici ah u dhinta ama ay xayawaanku jeexaan, isagoo nijaas ka noqonaya. Anigu waxaan ahay Rabbiga. ⁹ “Waa inay gudan waajibaadkooda igu aaddan si aanay dembi ugu dhicin oo aanay u dhiman, waayo, way nijaaseeyaan. Anigu waxaan ahay Rabbiga quduus ka dhiga. ¹⁰ ‘Qof shisheeye ah ma cuni karo allabariga quduuska ah; shisheeye la deggan wadaadka ama shaqaale la kireeyey ma cuni karo. ¹¹ Laakiin haddii wadaadku iibsado addoon lacagtiisa, qofkaas wuu cuni karaa, iyo kuwa gurigiisa ku dhashayna waxay cuni karaan cuntadiisa. ¹² Haddii gabadha wadaadka ay guursato nin caadi ah, ma cuni karto allabaryada quduuska ah. ¹³ Laakiin haddii gabadha wadaadka ay noqoto carmal ama la furo oo aanay carruur lahayn, oo ay ku soo noqoto guriga aabbaheed sidii yaraanteedii, waxay cuni kartaa cuntada aabbaheed; laakiin qof shisheeye ah ma cuni karo. ¹⁴ Haddii qof si kama’ ah u cuno allabariga quduuska ah, waa inuu magdhow u sameeyaa wadaadka allabariga oo uu ku daro shan meelood meel qiimihiisa. ¹⁵ Wadaadku waa inuu hubiyaa in allabaryada quduuska ah ee reer binu Israa’iil ay Rabbiga u hibeeyaan lagu maamuuso ¹⁶ iyagoo u oggolaanaya inay cunaan allabaryada quduuska ah oo ay sidaas ku keenaan dembi u baahan magdhow. Anigu waxaan ahay Rabbiga quduus ka dhiga.” ¹⁷ Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, ¹⁸ “Ku hadal Aaroon, wiilashiisa, iyo reer binu Israa’iil oo dhan oo waxaad ku tidhaahdaa iyaga: ‘Haddii midkiin—haddii uu yahay reer binu Israa’iil ama shisheeye deggan Israa’iil—hadiyad u keeno Rabbiga sida allabariga gubashada, si uu u oofiyo nidar ama sida hadiyad ikhtiyaar ah, ¹⁹ waa inuu noqdaa lab aan iin lahayn oo ka mid ah lo’da, idaha, ama ariga si loo aqbalo adiga dartaa. ²⁰ Ha keenina wax iin leh, waayo, laguma aqbali doono adiga dartaa. ²¹ Marka qof keeno allabariga nabadda ee Rabbiga si uu u oofiyo nidar gaar ah ama sida hadiyad ikhtiyaar ah oo ka mid ah lo’da ama adhiga, waa inuu noqdaa mid aan iin lahayn ama ceeb lahayn si loo aqbalo. ²² Ha u keenina Rabbiga wax indho la’, dhaawac leh, ama curyaan ah, ama nabro leh, xanuun leh, ama nabarro qulqulaya. Ha saarina waxyaalahan midkoodna meeshii allabariga cuntada loogu keenay Rabbiga. ²³ Si kastaba ha ahaatee,

waxaad keeni kartaa dibi ama ido curyaan ah ama gaaban sida hadiyad ikhtiyaar ah, laakiin laguma aqbali doono oofinta nidar. ²⁴ Ha u keenina Rabbiga xayawaan ay xiniyihiiisu dhaawacmeen, la jajabiyeey, la jeexay, ama la jaray. Ha ku samaynina tan dhulkiinna, ²⁵ hana aqbalina xayawaankaas oo kale oo ka yimid shisheeye si aad ugu bixisaan cuntada Eebbe. Laguma aqbali doono adiga dartaa, waayo, way curyaan yihiin oo waxay leeyihiin iin.” ²⁶ Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, ²⁷ “Marka weyl, wan, ama orgi dhasho, waa inuu la joogo hooyadiis toddoba maalmood. Laga bilaabo maalinta siddeedaad, waxaa loo aqbali doonaa sida allabariga cuntada ee Rabbiga loo keeno. ²⁸ Ka fogow inaad gowracdo sac ama ido iyo ilmaheeda isla maalintaas. ²⁹ “Markaad Rabbiga u bixiso allabariga mahadnaq, samee si loo hubiyo in lagu aqbalo adiga dartaa. ³⁰ Waa in la cuno isla maalintaas; ha ka tegin wax ka mid ah ilaa subaxda. Anigu waxaan ahay Rabbiga. ³¹ “Yeela amarradayda oo raaca. Anigu waxaan ahay Rabbiga. ³² Ha nijaaseynina magacayga quduuska ah, waayo, waa inay lagu aqoonsadaa quduus reer binu Israa’iil. Anigu waxaan ahay Rabbiga quduus ka dhiga, ³³ oo idinka soo bixiyeey Masar si aan idiin noqdo Eebbe. Anigu waxaan ahay Rabbiga.”

23 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse isagoo leh, ² “La hadal reer binu Israa’iil oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Kuwanu waa wakhtiyada Eebbe ee la cayimay, kuwaas oo aad ku dhawaaqi doontaan shirar quduus ah—ciidahaya la cayimay waa kuwan: ³ Lix maalmood waa la shaqayn karaa, laakiinse maalinta toddobaad waa Sabti nasasho buuxda, shir quduus ah. Waxaad ka joogsan doontaan shaqo kasta; waa Sabti u ah Eebbe meel kasta oo aad ku nooshahay. ⁴ Kuwani waa wakhtiyada Eebbe ee la cayimay, shirar quduus ah, kuwaas oo aad ku dhawaaqi doontaan wakhtiyada loo cayimay: ⁵ Maalinta afraad iyo tobnaad ee bisha kowaad fiidkii, waxaa la xusaa Iidda Kormaridda ee Eebbe. ⁶ Maalinta shan iyo tobnaad ee isla bishaas waa Iidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn ee Eebbe; toddoba maalmood waxaad cuni doontaan kibis aan khamiir lahayn. ⁷ Maalinta kowaad waxaad qaban doontaan shir quduus ah; wax shaqo joogto ah ma samayn doontaan. ⁸ Toddoba maalmood waxaad Eebbe u bixin doontaan qurbaan dab ah. Maalinta toddobaad waxaad qaban doontaan shir quduus ah; wax shaqo joogto ah ma samayn doontaan.” ⁹ Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse isagoo

Laawiyyintii

leh, ¹⁰ “La hadal reer binu Israa’iil oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Markaad gashaan dalka aan idin siinayo oo aad goosataan dalagga, waxaad wadaadka u keeni doontaan xidhmo ka mid ah dalagga ugu horreeya ee aad goosataan.’” ¹¹ Wuxuu xidhmada kor ugu lulayaa Eebbe hortiisa si aad loogu aqbalo; wadaadku waa inuu lulayaa maalinta ka dambaysa Sabtida. ¹² Maalinta aad xidhmada lulaysaan, waxaad bixin doontaan wan lab ah oo sannad jir ah oo aan iin lahayn sida qurbaan la gubo oo Eebbe u ah, ¹³ iyo qurbaan hadhuudh ah oo laba meelood oo toban meelood oo eefa ah oo burka ugu fiican oo saliid lagu qasay, qurbaan dab ah oo Eebbe u ah, ur wanaagsan, iyo qurbaan cabitaan oo rubuc hin ah oo khamri ah. ¹⁴ Waxaad ka joogsan doontaan cunista kibis kasta, ama hadhuudh la dubay ama cusub, ilaa maalinta aad keentaan qurbaankan Eebbe. Tani waa amar waara oo loogu talagalay jiilalka soo socda, meel kasta oo aad ku nooshahay. ¹⁵ Laga bilaabo maalinta ka dambaysa Sabtida, maalinta aad keenteen xidhmada lulidda, waxaad tirin doontaan toddoba toddobaad oo buuxa. ¹⁶ Tirinta konton maalmood ilaa maalinta ka dambaysa Sabtida toddobaad, markaas waxaad keeni doontaan qurbaan hadhuudh cusub oo Eebbe u ah. ¹⁷ Guryihiinna waxaad ka keeni doontaan laba kibis oo laga sameeyey laba meelood oo toban meelood oo eefa ah oo burka ugu fiican, oo khamiir lagu dubay, sida qurbaan lulid ee dalagga ugu horreeya ee Eebbe u ah. ¹⁸ Kibistaas la socota, waxaad keeni doontaan toddoba wan oo lab ah, midkiiba sannad jir ah oo aan iin lahayn, dibi dhalinyar ah iyo laba wan. Waxay noqon doonaan qurbaan la gubo oo Eebbe u ah, oo leh qurbaannadooda hadhuudhka iyo cabitaannada, qurbaan dab ah, ur wanaagsan oo Eebbe u ah. ¹⁹ Markaas waxaad qali doontaan orgi lab ah oo qurbaan dembi ah iyo laba wan oo lab ah, midkiiba sannad jir ah, sida qurbaan wada noolaansho. ²⁰ Wadaadku wuxuu labada wan kor ugu lulayaa Eebbe hortiisa sida qurbaan lulid, oo la socota kibista dalagga ugu horreeya. Waxay yihiin qurbaan quduus ah oo Eebbe u ah oo wadaadka loogu talagalay. ²¹ Maalintaas isla maalintaas waxaad ku dhawaaqi doontaan shir quduus ah oo wax shaqo joogto ah ma samayn doontaan. Tani waa amar waara oo loogu talagalay jiilalka soo socda, meel kasta oo aad ku nooshahay. ²² Markaad goosataan dalagga dhulkiinna, ha goosan geesaha beertiinna ama ha ururin hadhaaga goosashada. U

dhaaf kuwa saboolka ah iyo ajaanibta idin dhex deggan. Anigu waxaan ahay Eebbe Ilaahiinna.”” ²³ Markaasaa Rabbigu wuxuu mar kale la hadlay Muuse isagoo leh, ²⁴ “La hadal reer binu Israa’iil, adigoo leh, ‘Maalinta kowaad ee bisha toddobaad waxaad yeelan doontaan maalin nasasho, xus lagu dhawaaqo oo buun lagu afuuro, shir quduus ah.’” ²⁵ Waxaad ka joogsan doontaan wax shaqo joogto ah, laakiin waxaad bixin doontaan qurbaan dab ah oo Eebbe u ah.”” ²⁶ Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse isagoo leh, ²⁷ “Maalinta tobnaad ee bisha toddobaad waa Maalinta Kafaaraggudka. Qaban shir quduus ah oo naftiinna hoos u dhig, oo bixin qurbaan dab ah oo Eebbe u ah. ²⁸ Waxaad ka joogsan doontaan wax shaqo ah maalintaas, waayo waa Maalinta Kafaaraggudka, si aad kafaaraggud ugu samaysaan naftiinna Eebbe Ilaahiinna hortiisa. ²⁹ Qof kasta oo aan naftiisa hoos u dhigin maalintaas waa in la gooyaa dadkiisa. ³⁰ Waxaan ka dhex baabi’in doonaa dadkiisa qof kasta oo shaqo samaynaya maalintaas. ³¹ Waxaad ka joogsan doontaan shaqo kasta. Tani waa amar waara oo loogu talagalay jiilalka soo socda, meel kasta oo aad ku nooshahay. ³² Waa Sabti nasasho buuxda oo adiga kuu ah, oo waa inaad naftiinna hoos u dhigtaan. Laga bilaabo fiidka maalinta sagaalaaad ee bisha ilaa fiidka xiga waxaad xajin doontaan Sabtidaada.”” ³³ Markaasaa Rabbigu wuxuu mar kale la hadlay Muuse isagoo leh, ³⁴ “La hadal reer binu Israa’iil, adigoo leh, ‘Maalinta shan iyo tobnaad ee bisha toddobaad waa Iidda Khaaimooyinka oo toddoba maalmood Eebbe u ah. ³⁵ Maalinta kowaad waa shir quduus ah; wax shaqo joogto ah ma samayn doontaan. ³⁶ Toddoba maalmood waxaad bixin doontaan qurbaan dab ah oo Eebbe u ah, maalinta siddeedaadna shir quduus ah qabta oo bixin qurbaan dab ah oo Eebbe u ah. Waa shir gaar ah oo xidhitaanka ah; wax shaqo joogto ah ma samayn doontaan. ³⁷ Kuwani waa ciidaha Eebbe ee la cayimay, kuwaas oo aad ku dhawaaqi doontaan shirar quduus ah si aad u keentaan qurbaanno dab ah oo Eebbe u ah—qurbaanno la gubo iyo qurbaanno hadhuudh ah, allabaryo iyo qurbaanno cabitaan, baahida maalinta kasta maalinteeda—” ³⁸ marka laga reebo kuwa Sabtiyada Eebbe, iyo marka laga reebo hadiyadahaaga iyo dhammaan qurbaannadaada iyo qurbaannadaada iskaa ah, kuwaas oo aad Eebbe u keentaan. ³⁹ Maalinta shan iyo tobnaad ee bisha toddobaad, markaad soo ururisaan dalagga dhulka,

Laawiyiintii

waxaad u dabaaldegi doontaan ciidda Eebbe toddoba maalmood; maalinta kowaad waa maalin nasasho, maalinta siddeedaadna sidoo kale waa maalin nasasho. ⁴⁰ Maalinta kowaad waxaad qaadan doontaan laamo geedo barwaaqo ah, oo timir, saalax iyo geedo kale oo caleemo leh, oo waxaad ku farxi doontaan Eebbe Ilaahiinna hortiisa toddoba maalmood. ⁴¹ U dabaaldeg sida ciid Eebbe toddoba maalmood sannad kasta. Tani waa amar waara oo loogu talagalay jiilalka soo socda; ku dabaaldeg bisha toddobaad. ⁴² Ku noolaada hoy ku meel gaar ah toddoba maalmood; dhammaan reer binu Israa'iil ee dhashay waxay ku noolaadaan hoygaas, ⁴³ si ay farcankiinnu u ogaadaan inaan reer binu Israa'iil ku noolaysiiyey hoy ku meel gaar ah markaan ka soo saaray Masar. Anigu waxaan ahay Eebbe Ilaahiinna.” ⁴⁴ Sidaas daraaddeed Muuse wuxuu reer binu Israa'iil ugu dhawaaqay ciidaha la cayimay ee Eebbe.

24 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, isagoo leh, ² “Reer binu Israa'iil ku amri inay kuu keenaan saliid saytuun oo cad oo la shiiday si iftiinka loogu shido, si ay laambaduhu si joogto ah u gubtaan. ³ Dabadeedna, Aaroon waa inuu laambadaha ku sii hayaa hortiisa Rabbiga laga bilaabo fiidkii ilaa subaxdii, si joogto ah. Tani waxay noqon doontaa xeer waara oo loogu talagalay jiilalka oo dhan. ⁴ Laambadaha ku yaal laambadda dahabka saafi ah hortiisa Rabbiga waa in si joogto ah loo hagaajiyaa. ⁵ “Qaado bur wanaagsan oo dubo laba iyo toban kibisood, adoo isticmaalaya laba meelood oo toban meelood oo eefa ah kibis kasta. ⁶ Ku dhig laba saf, lix saf kasta, miiska dahabka saafi ah hortiisa Rabbiga. ⁷ Ku rid foxo saafi ah saf kasta, sida qayb xusuus ah oo matalaysa kibista, qurbaanka dabka loogu talagalay Rabbiga. ⁸ Kibistaan waa in si joogto ah loogu dhigaa hortiisa Rabbiga, maalin kasta oo Sabti ah, sida axdi wetigiis ah oo loogu talagalay reer binu Israa'iil. ⁹ Waxay u ahaan doontaa Aaroon iyo wiilashiisa, kuwaas oo ku cuni doona meel quduus ah, waayo, waa qayb quduus ah oo ka mid ah qaybtooda joogtada ah ee qurbaannada dabka loogu talagalay Rabbiga.” ¹⁰ Haddaba wiil ay dhashay naag Israa'iil ah iyo aabe Masri ah ayaa ka soo baxay reer binu Israa'iil dhexdooda, dagaalna ka dhex qarxay xerada isaga iyo nin Israa'iili ah. ¹¹ Wiilka naagta Israa'iil wuxuu caayay Magaca oo habaaray. Markaasay u keeneen Muuse. (Magaca hooyadiis wuxuu ahaa Shelomith, oo ahayd gabadhi Dibri, oo ka tirsan qabiilka Daan.) ¹² Waxay ku hayeen

xabsi ilaa ay ka garan karaan doonista Rabbiga ee ku saabsan isaga. ¹³ Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, isagoo leh, ¹⁴ “Caaytame ka soo saar xerada dibaddeeda. Dhammaan kuwa maqlay waa inay gacmahooda ku saaraan madaxiisa, oo ururka oo dhammuna waa inay dhagax ku dilaan. ¹⁵ Reer binu Israa'iil ku dheh: ‘Qof kasta oo caaya Eebbe wuxuu qaadi doonaa mas'uuliyadda dembigiisa; ¹⁶ qof kasta oo caaya magaca Rabbiga waa in la dilo. Ururka oo dhammuna waa inay dhagax ku dilaan. Ha ahaado shisheeye ama mid dalka ku dhashay, marka ay caayaan Magaca waa in la dilo. ¹⁷ “Qof kasta oo nafta aadanaha qaada waa in la dilo. ¹⁸ Qof kasta oo nafta xayawaanka qaada waa inuu bixiyo magdhow, nafta nafta. ¹⁹ Haddii qof dhaawaco deriskiisa, waa in isla sidaas loogu sameeyaa: ²⁰ jab jab, il il, ilig ilig. Sida ay ugu dhaawaceen mid kale, sidaas ayaa loogu sameeyaa. ²¹ Qof kasta oo xayawaan dilo waa inuu bixiyo magdhow, laakiin qof kasta oo aadanaha dilo waa in la dilo. ²² Waxaad yeelan doontaan sharciga isku mid ah shisheeyaha iyo midka dalka ku dhashay. Anigu waxaan ahay Rabbiga Eebhiinna.” ²³ Markaasaa Muuse wuxuu la hadlay reer binu Israa'iil, waxayna caaytame ka soo saareen xerada dibaddeeda oo dhagax ku dileen. Reer binu Israa'iil waxay sameeyeen sidii Rabbigu ugu amray Muuse.

25 Rabbigu wuxuu Muuse kula hadlay Buur Siinay, ² oo wuxuu ku yidhi, “Reer binu Israa'iil la hadal oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Markaad gashaan dalka aan idin siinayo, dhulku waa inuu u naso sabti Rabbiga. ³ Lix sannadood waxaad beeri doontaan beerihiinna, waxaadna goyn doontaan canabkiinna, waxaadna soo ururin doontaan midhahooda, ⁴ laakiin sannadka toddobaad dhulku waa inuu yeesho nasasho sabti ah, sabti Rabbiga; beerihiinna ma beeri doontaan, canabkiinnana ma goyn doontaan. ⁵ Ma goosan doontaan waxa iskiis u baxa ama ma soo ururin doontaan canabka aan la goyn; dhulku sannad nasasho ah buu yeelan doonaa. ⁶ Wax kasta oo dhulku bixiyo sannadka sabtida waxay cunto u noqon doontaa adiga—naftaada, addoommadaada lab iyo dhedig, iyo shaqaalaha kirada ah iyo soogalootiga idinla deggan, ⁷ iyo sidoo kale xoolahaaga iyo dugaagga dhulkaaga ku nool. Wax kasta oo dhulku soo saaro waa la cuni karaa. ⁸ “Waa inaad tirisaa toddoba sannadood oo sabti ah—toddoba jeer toddoba sannadood—si toddobada sannadood ee sabtida ay u noqdaan muddo sagaashan iyo sagaal

Laawiyyintii

sannadood ah.⁹ Markaas waxaad buun ka dhici doontaan dalka oo dhan maalinta tobnad ee bisha toddobaad; Maalinta Kafaaraggudka waxaad buun ka dhici doontaan dalka oo dhan.¹⁰ Sannadka kontonaad quduus ka dhiga oo xorriyad ku dhawaaq dalka oo dhan oo dhan dadka deggan. Waxay idiin ahaan doontaa sannad farxad; midkiin kasta wuxuu ku noqon doonaa hantidiisa iyo qoyskaaga.¹¹ Sannadka kontonaad wuxuu idiin ahaan doonaa sannad farxad; ma beeri doontaan, mana goosan doontaan waxa iskiis u baxa, mana soo ururin doontaan canabka aan la goyn.¹² Waayo, waa sannad farxad oo quduus bay idiin ahaan doontaa; waxaad cuni doontaan oo keliya waxa toos looga soo qaado beeraha.¹³ “Sannadkan farxadda ah, midkiin kasta wuxuu ku noqon doonaa hantidiisa.¹⁴ “Haddii aad dhul ka iibisaan qof ka mid ah dadkaaga ama aad dhul ka iibsataan iyaga, ha isdhibina midba midka kale.¹⁵ Waxaad ka iibsan doontaan dadkaaga iyadoo la eegayo tirada sannadaha tan iyo sannadka farxadda, iyaguna waxay idiin iibin doonaan iyadoo la eegayo tirada sannadaha haray ee dalagga la goosanayo.¹⁶ Iyadoo la eegayo tirada sannadaha badan waxaad kordhin doontaan qiimaha, iyadoo la eegayo tirada sannadaha yarna waxaad yareyn doontaan qiimaha, maxaa yeelay waa tirada dalagga la idiin iibinayo.¹⁷ Ha isdhibina midba midka kale, laakiin ka baqa Eebbe; waayo, anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah.¹⁸ “Raac amarradayda oo si taxaddar leh u addeeca shuruucdayda, waxaadna si ammaan ah ugu noolaan doontaan dhulka.¹⁹ Markaas dhulku wuxuu soo saari doonaa midhihiisa, waxaadna cuni doontaan intaad ka dhergataan oo si ammaan ah ugu noolaan doontaan.²⁰ Waxaad weydiin kartaa, “Maxaan cuni doonaa sannadka toddobaad haddii aanaan beeran ama goosan dalaggayaga?”²¹ Waxaan idiin amri doonaa barakadayda sannadka lixaad si dhulku u soo saaro intii ku filan saddex sannadood.²² Intaad beeranaysaan sannadka siddeedaad, waxaad cuni doontaan wixii hore loo soo saaray oo waxaad sii wadi doontaan inaad ka cuntaan ilaa sannadka sagaalaad marka midhihiisa yimaadaan.²³ “Dhulka waa inaan si joogto ah loo iibin, maxaa yeelay, dhulku waa kayga oo waxaad ku nooshihiin dhulkayga sida socdaalayaal iyo marti.²⁴ Dhulka oo dhan oo aad haysataan sida hanti, waa inaad hubisaan soo celinta dhulka.²⁵ “Haddii mid ka mid ah walaalihiinna reer binu Israa’iil uu sabool noqdo

oo uu iibiyo qaar ka mid ah hantidiisa, qaraabadiisa ugu dhow waa inuu yimaadaa oo soo ceshadaa wixii uu iibiyey.²⁶ Haddii aanay jirin qof u soo celiya, haddana mar dambe uu barwaaqoobo oo uu helo wax ku filan oo uu ku soo ceshado,²⁷ waa inay xisaabiyaan qiimaha sannadaha tan iyo markii ay iibiyeen oo ay dib u bixiyaan inta u hartay kii ay u iibiyeen; markaasay ku noqon karaan hantidooda.²⁸ Laakiin haddii aanay helin wax ku filan oo ay ku bixiyaan, wixii la iibiyey wuxuu la sii ahaan doonaa iibsadaha ilaa Sannadka Farxadda. Waxaa lagu soo celin doonaa sannadka farxadda, markaasay ku noqon karaan hantidooda.²⁹ “Qof kasta oo iibinaya guri ku yaal magaalo gidaarran wuxuu haystaa xaq soo celinta sannad buuxa ka dib iibkiisa. Inta wakhtigaas ah, iibiyaha wuxuu soo ceshan karaa.³⁰ Haddii aan la soo celin ka hor intaan sannad buuxa la dhaafin, guriga ku yaal magaalada gidaarran wuxuu si joogto ah ugu sii ahaan doonaa iibsadaha iyo farcankiisa. Lama soo celin doono sannadka farxadda.³¹ Si kastaba ha ahaatee, guryaha ku yaal tuulooyinka aan gidaarrada ku wareegsanayn waa in loo arkaa qayb ka mid ah dhulka furan. Waa la soo ceshan karaa, waxaana lagu soo celin doonaa sannadka farxadda.³² “Laawiyyintu waxay leeyihiin xaq joogtada ah ee ay ku soo ceshan karaan guryahooda magaalooyinka Laawiyyiinta, oo ay haystaan.³³ Sidaas darteed hantida Laawiyyiinta waa la soo ceshan karaa—taas oo ah, guri la iibiyey magaalo kasta oo ay haystaan—waana in lagu soo celiyo sannadka farxadda, maxaa yeelay guryaha magaalooyinka Laawiyyiinta waa hantidooda reer binu Israa’iil dhexdiisa.³⁴ Si kastaba ha ahaatee, daaqsinka magaalooyinkooda waa inaan la iibin; waa hantidooda joogtada ah.³⁵ “Haddii mid ka mid ah walaalihiinna reer binu Israa’iil uu sabool noqdo oo aanu is taageeri karin idin dhexdiinna, caawi sidii aad u caawin lahayd soogalooti iyo marti, si ay ugu sii noolaadaan idin dhexdiinna.³⁶ Ha ka qaadin ribo ama faa’iido, laakiin ka baqa Eebbe, si ay ugu sii noolaadaan idin dhexdiinna.³⁷ Waa inaad lacag ribo la’aan ku amaahdaan ama cunto faa’iido la’aan ku iibisaan.³⁸ Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah, oo idinka soo bixiyey Masar si aan idiin siiyo dalka Kanaan oo aan idiin noqdo Ilaahiinna.³⁹ “Haddii mid ka mid ah walaalihiinna reer binu Israa’iil uu sabool noqdo oo uu is iibiyo, ha u dhaqmin sida addoommo.⁴⁰ Waxaa loo arki doonaa sida shaqaale kirada ah ama deggane ku meel gaar

Laawiyyintii

ah idin dhexdiinna; waxay idiin shaqayn doonaan ilaa Sannadka Farxadda. ⁴¹ Markaas iyaga iyo carruurtooduba waa la sii dayn doonaa, waxayna ku noqon doonaan qabiilooyinkoodii iyo hantidii awowayaashood. ⁴² Waayo, reer binu Israa'iil waa addoommadayda, kuwaas oo aan ka soo bixiyeey Masar, looma iibin karo sida addoommo. ⁴³ Ha ku xukumin si adag, laakiin ka baqa Eebbe. ⁴⁴ “Addoommadaada lab iyo dhedig waa inay ka yimaadaan quruumaha kugu wareegsan; iyaga waxaad ka heli kartaan addoommo. ⁴⁵ Waxaad sidoo kale ka heli kartaan qaar ka mid ah dadka ku meel gaarka ah ee idinla deggan iyo xubnaha qabiiladooda ee ku dhashay dalkiinna, waxayna noqon doonaan hanti idin leh. ⁴⁶ Waxaad u dhaxli kartaan carruurtiinna sida hanti dhaxal ah oo waxaad ka dhigi kartaan addoommo weligiin ah, laakiin waa inaad si adag ugu xukumin walaalihiinna reer binu Israa'iil. ⁴⁷ “Haddii soogalooti idinla deggan uu barwaaqoobo oo mid ka mid ah walaalihiinna reer binu Israa'iil uu sabool noqdo oo uu is iibiyo soogalootiga ama xubin ka mid ah qabiilkiisa, ⁴⁸ waxay haystaan xaqaa soo celinta ka dib markii ay is iibiyeen. Qaraabo ayaa soo ceshan kara: ⁴⁹ Adeer, abti, ama qaraabo kasta oo dhow oo qabiilkooda ka mid ah ayaa soo ceshan kara. Ama haddii ay barwaaqobaan, waxay is ceshan karaan. ⁵⁰ Iyaga iyo iibsadaha waa inay xisaabiyaan wakhtiga laga bilaabo sannadka ay is iibiyeen ilaa Sannadka Farxadda. Qiimaha sii dayntooda waa inuu ku salaysnaadaa heerka lagu bixiyo shaqaale kirada ah sannadahaas. ⁵¹ Haddii ay jiraan sannado badan oo haray, waa inay bixiyaan qayb weyn oo ka mid ah qiimaha soo celintooda. ⁵² Haddii ay jiraan sannado yar oo haray ilaa Sannadka Farxadda, waa inay taas xisaabiyaan oo ay bixiyaan soo celintooda si waafaqsan. ⁵³ Waxaa loo tixgelin doonaa sida shaqaale kirada ah sannad ilaa sannad; waa inaad hubisaa in kuwa ay u adeegaan aanay si adag ugu xukumin. ⁵⁴ “Xitaa haddii aan qof la soo celin hababkan, iyaga iyo carruurtooduba waa la sii dayn doonaa Sannadka Farxadda, ⁵⁵ waayo, reer binu Israa'iil waa addoommadayda. Iyagu waa addoommadayda, kuwaas oo aan ka soo bixiyeey Masar. Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah.

26 Ha samaynina sanamyo ama ha dhiganina sanam la qoday ama dhagax xusuus ah naftiinna aawadiin, hana dhiginina dhagax la sawiray dhulkiinna si aad ugu sujuuddaan; waayo,

anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah. ² Sabtiyadayda waa inaad dhawrtid oo aad qaddarisaa meesheyda quduuska ah; anigu waxaan ahay Rabbiga. ³ Haddii aad ku socotaan xeerarkayga oo aad dadaashaan inaad amarradayda addeecdaan, ⁴ markaasaan roob siin doonaa xilligiisa, si dhulku u soo saaro midhihiisa, geedaha beertuna ay midhahooda u dhalaan. ⁵ Goosashadaadu waxay socon doontaa ilaa goosashada canabka, goosashada canabkuna waxay socon doontaa ilaa wakhtiga beerashada; waxaad cuni doontaan intaad ka dhergataan oo aad ku nabad geli doontaan dhulkiinna. ⁶ Waxaan dhulkiinna siin doonaa nabad si aad u seexataan iyadoon cidna idin cabsi gelin. Waxaan kaloo ka saari doonaa xayawaanka waxyeellada leh dhulka, seeftuna ma dhex mari doonto dhulkiinna. ⁷ Cadowgiinna waad eryan doontaan, oo seef ayaa hortiinna ku jabin doonta. ⁸ Shan idinka mid ah ayaa eryan doona boqol, boqol idinka mid ahna waxay eryan doonaan toban kun, cadowgiinnana hortiinna ayaa lagu jabin doonaa seefta. ⁹ Waan idiin soo jeesan doonaa oo idin barwaaqayn doonaa oo idin tarmin doonaa, oo waxaan idinla dhigi doonaa axdigayga. ¹⁰ Waxaad cuni doontaan wixii hore oo waxaad meel u bannayn doontaan wixii cusub. ¹¹ Waxaan dhexdiinna dhigi doonaa hoygayga, naftaydaana idinma diidi doonto. ¹² Dhexdiinna ayaan ku socon doonaa, Ilaahiinna ayaan ahaan doonaa, idinkuna waxaad ahaan doontaan dadkayga. ¹³ Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah, kan idinka soo bixiyeey dalka Masar si aad addoommo u noqon weydaan; waxaan jebiyey biraha harqoodkiinna oo waxaan idin siiyey inaad madax kor u qaaddaan. ¹⁴ Laakiinse haddaad i maqli weydaan oo aydnaan fulin amarradan oo dhan, ¹⁵ haddaad xeerarkayga diiddaan oo aad sharciyadayda nacdaan, oo aydnaan fulin amarradayda oo dhan oo sidaas axdigayga u jebisaan, ¹⁶ markaas waxaan idinku samayn doonaa tan: waxaan idinku soo dejin doonaa cabsi kedis ah, cudurro baabbi'iyaya iyo qandho indhihiinna baabbi'isa oo xooggiinna dhammaysa; waxaad abuurtaan abuurkiinna si aan waxtar lahayn, waayo, cadowgiinna ayaa cuni doona. ¹⁷ Waan idinka jeesan doonaa si aad cadowgiinna ugu jabtaan; kuwa idin neceb ayaa idin xukumi doona, idinkuna waad carari doontaan idinkoo aan cidina idin eryanayn. ¹⁸ Haddii intaas ka dib aydnaan i maqlin, waxaan idinku ciqaabi doonaa toddoba laab dembiyadiinna aawadood. ¹⁹ Waxaan jebin doonaa

Laawiyyintii

kibirkiinna madax adayga ah oo cirka korkiinna ah waxaan ka dhigi doonaa bir iyo dhulka hoostiinna ah waxaan ka dhigi doonaa naxaas. ²⁰ Xooggiinna waxaa lagu bixin doonaa si aan waxtar lahayn, waayo, dhulkiinna ma soo saari doono midhihiisa, geedaha dhulkuna ma soo saari doonaan midhahooda. ²¹ Haddaad igu sii socotaan colaad oo aydnaan i addeecin, waxaan idinku kordhin doonaa dhibaatooyinkiinna toddoba laab dembiyadiinna aawadood. ²² Waxaan dhexdiinna u soo diri doonaa xayawaan duurjoog ah, kuwaas oo idinka qaadi doona carruurtiinna, xoolihiinna halligi doona, tiradiinnana yareyn doona si waddooyinkiinna ay u noqdaan cidla. ²³ Haddii aad intaas ka dib aydnaan aqbalin edbintayda oo aad igu sii socotaan colaad, ²⁴ markaas aniguna waxaan idinku noqon doonaa colaad oo waxaan idinku dhufan doonaa toddoba laab dembiyadiinna aawadood. ²⁵ Waxaan idinku soo dejin doonaa seef si aan u fuliyo aargudashada axdiga; markaad magaalooyinkiinna ku ururtaan, waxaan dhexdiinna u soo diri doonaa belaayo, oo cadowgiinna ayaa idin gacangelin doona. ²⁶ Markaan idinka gooyo sahayda kibista, toban haween ah ayaa kibistiinna ku dubi doona hal foornada oo waxay u qaybin doonaan miisaan ahaan; waad cuni doontaan, laakiin ma dhergi doontaan. ²⁷ Haddii intaas ka dib aydnaan i maqlin oo aad igu sii socotaan colaad, ²⁸ markaas waxaan idinku noqon doonaa colaad xun, oo waxaan idinku ciqaabi doonaa toddoba laab dembiyadiinna aawadood. ²⁹ Waxaad cuni doontaan hilibka wiilashiinna iyo hilibka gabdhihiinna. ³⁰ Waxaan halligi doonaa meelihiinna sarraaysa, waxaan jari doonaa meelihiinna fooxa, waxaan ku kici doonaa haraagaaga sanamyadaada maydka ah, waayo, naftaydu way idin naci doontaa. ³¹ Waxaan baabbi'in doonaa magaalooyinkiinna oo waxaan ka dhigi doonaa meelihiinna quduuska ah cidla, mana ku farxi doono urta udgoon ee allabariyadiinna. ³² Waxaan dhulka ka dhigi doonaa cidla si cadowgiinna deggan uu ula yaabo. ³³ Waxaan idinku kala firdhin doonaa quruumaha oo waxaan idinku soo kaxayn doonaa seef marka dhulkiinna cidla noqdo oo magaalooyinkiinna burburaan. ³⁴ Markaas dhulku wuxuu ku raaxaysan doonaa Sabtiyadiisa maalmaha uu cidla yahay, intaad ku jirtaan dhulka cadowgiinna; markaas dhulku wuu nasan doonaa oo wuxuu ku raaxaysan doonaa Sabtiyadiisa. ³⁵ Maalmaha uu cidla yahay wuxuu heli doonaa nasashadii uu waayay Sabtiyadiinna intaad ku noolaaydeen. ³⁶ Kuwa idinka

haray waxaan qalbigooda ku soo dejin doonaa cabsi dhulka cadowgooda. Dhawaqa caleen dabayshu kaxaysay ayaa eryl doona, wayna carari doonaan sidii iyagoo seefta ka cararaya, waxayna dhici doonaan in kastoo aan cidina erylal. ³⁷ Way is dul mari doonaan sidii iyagoo seefta ka cararaya, in kastoo aan cidina erylal; mana heli doontaan xoog aad cadowgiinna hortiisa ku istaagtaan. ³⁸ Waxaad ku halligmi doontaan quruumaha, dhulka cadowgiinnuna wuu idin cuni doonaa. ³⁹ Kuwa idinka haray waxay ku baaba'ayaan dhulka cadowgooda dembiyadooda aawadood; sidoo kale dembiyada awowayaashood aawadood ayay ku baaba'ayaan. ⁴⁰ Laakiin haddii ay qirtaan dembiyadooda iyo dembiyada awowayaashood—khiyaanadooda iyo colaaddooda igu aaddan— ⁴¹ taas oo igu kalliftay inaan ku noqdo colaad oo aan u diro dhulka cadowgooda—markaas marka qalbigooda aan gudnayn la hoosaysiiyo oo ay ka toobad keenaan xumaantooda, ⁴² waxaan xusuusan doonaa axdigaygii aan la galay Yacquub, axdigaygii aan la galay Isxaaq, iyo axdigaygii aan la galay Ibraahim, dhulkana waan xusuusan doonaa. ⁴³ Waayo, dhulku waa laga tegi doonaa iyaga oo wuxuu ku raaxaysan doonaa Sabtiyadiisa intuu cidla yahay iyagoon ku jirin. Waxay ka toobad keeni doonaan dembiyadooda maxaa yeelay waxay diideen sharciyadayda oo nacay xeerarkayga. ⁴⁴ Hase yeeshee, intay ku jiraan dhulka cadowgooda, ma diidi doono ama ma naci doono si aan u baabbi'yo iyaga gebi ahaanba, axdigaygana uma jebin doono iyaga; waayo, anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahooda. ⁴⁵ Iyaga aawadood, waxaan xusuusan doonaa axdigii aan la galay awowayaashood, kuwaas oo aan ka soo bixiyey dalka Masar hortooda quruumaha, si aan ugu noqdo Ilaahooda. Anigu waxaan ahay Rabbiga.” ⁴⁶ Kuwani waa xeerarkii, sharciyadii, iyo qawaaniintii Rabbigu u dhigay isaga iyo reer binu Israa'iil dhexdiisa iyada oo loo marayo Muuse Buur Siinay.

27 Markaasaa Rabbigu mar kale la hadlay Muuse, oo wuxuu ku yidhi, ² “La hadal reer binu Israa'iil oo waxaad ku tidhaahdaa, 'Markii qofku nidar gaar ah u sameeyo inuu qof u hibeeyo Rabbiga, waa in la qiimeeyaa sida aad u qiimayso. ³ Haddii qiimayntu tahay nin u dhexeeya labaatan iyo lixdan sano, qiimuhu waa inuu noqdaa konton sheqel oo lacag ah, sida sheqelkii quduuska ahaa. ⁴ Haddii ay tahay naag, markaas qiimuhu waa inuu noqdaa soddon sheqel. ⁵ Qof u dhexeeya shan

Laawiyiintii

iyu labaatan sano, qiimaha ninku waa inuu noqdaa labaatan sheqel, iyo naagta, toban sheqel. ⁶ Qof ka bilowda hal bil ilaa shan sano, qiimuhu waa inuu noqdaa shan sheqel oo lacag ah ninka, iyo saddex sheqel oo lacag ah naagta. ⁷ Qof lixdan sano ama ka weyn, haddii uu yahay nin, qiimuhu waa inuu noqdaa shan iyo toban sheqel, iyo naagta, toban sheqel. ⁸ Haddii kan nidarka sameeyay uu aad u sabool yahay oo aanu bixin karin lacagta la cayimay, waa in la keenaa wadaadka, kaasoo qiimayn doona sida ay awoodaan. ⁹ “Haddii waxa la nidaray uu yahay xoolo loo bixin karo Rabbiga, waa in loo arkaa quduus. ¹⁰ Ma beddeli karaan ama ma beddeli karaan, wanaag xumaan ama xumaan wanaag; haddii ay beddelaan xoolo mid kale, labadaba asalka iyo beddelka waa inay noqdaan quduus. ¹¹ Haddii xoolaha la nidaray ay yihiin kuwo aan nadiif ahayn oo aan la aqbali karin sida allabari Rabbiga, waa in loo keenaa wadaadka. ¹² Wadaadku wuxuu qiimayn doonaa tayadiisa, wanaag ama xumaan; qiimaha uu wadaadku dhigo, waa waxa ay noqon doonto. ¹³ Haddii milkiiluhu doonayo inuu soo furto xoolaha, waa inuu ku daro shan meelood meel qiimihiisa. ¹⁴ “Haddii qof u hibeeyo gurigiisa sida quduus Rabbiga, wadaadku wuxuu qiimayn doonaa tayadiisa, wanaag ama xumaan. Qiimaha uu wadaadku dhigo waa inuu ahaado. ¹⁵ Haddii kan guriga u hibeeyay uu doonayo inuu soo furto, waa inuu ku daro shan meelood meel qiimihiisa, oo markaas ayey mar kale isaga noqon doontaa. ¹⁶ “Haddii qof u hibeeyo qayb ka mid ah dhulkiisa qoyska Rabbiga, qiimihiisu waa in loo dhigo sida inta abuur ah ee loo baahan yahay—konton sheqel oo lacag ah ilaa homer oo abuurin barli ah. ¹⁷ Haddii ay u hibeeyaan beerta sannadka Yubili, qiimaha la dhigay waa inuu ahaado. ¹⁸ Haddii ay u hibeeyaan beerta ka dib Yubili, wadaadku wuxuu xisaabin doonaa qiimaha iyadoo loo eegayo inta sano ee ka harsan ilaa Yubili ee soo socota, qiimihiisuna waa inuu yaraadaa. ¹⁹ Haddii kan beerta u hibeeyay uu doonayo inuu soo furto, waa inuu ku daro shan meelood meel qiimihiisa, oo markaas ayey

mar kale isaga noqon doontaa. ²⁰ Haddii aanay soo furin beerta, ama haddii loo iibiyey qof kale, lama soo furan karo. ²¹ Markii beerta la sii daayo Yubili, waa inay noqotaa quduus Rabbiga, sida beer loogu hibeeyay Isaga; waa inay noqotaa hanti wadaadka. ²² “Haddii qof u hibeeyo Rabbiga beer uu soo iibsaday, taasoo aan qayb ka ahayn dhulkiisa qoyska, ²³ wadaadku wuxuu qiimayn doonaa qiimihiisa ilaa sannadka Yubili, milkiilihuna waa inuu maalintaas bixiyo qiimaha sida wax quduus ah Rabbiga. ²⁴ Sannadka Yubili, beertu waa inay ku noqotaa qofkii laga soo iibsaday, kaasoo dhulka asal ahaan lahaa. ²⁵ Qiimaha kasta waa in loo dhigo sida sheqelkii quduuska ahaa, kaasoo ka kooban labaatan geera. ²⁶ “Qofna ma hibeeyo curadka xoolaha, maadaama curadku horeba u yahay Rabbiga; hadduu yahay diibi ama ido, waa Rabbiga. ²⁷ Haddii ay tahay mid ka mid ah xoolaha aan nadiifka ahayn, waxaa lagu soo furan karaa qiimihiisa oo lagu daray shan meelood meel; haddii aan la soo furin, waa in lagu iibiyo qiimihiisa. ²⁸ “Wax kasta oo qof leeyahay oo u hibeeyo Rabbiga—haddii ay tahay bini-aadam, xoolo, ama dhul qoys—lama iibin karo ama lama soo furan karo; wax kasta oo sidaas loo hibeeyo waa quduus quduus u ah Rabbiga. ²⁹ Qofna oo loogu talagalay halaag lama soo furan karo; waa in la dilo. ³⁰ “Tobnaad kasta oo ka mid ah wax soo saarka dhulka, hadduu yahay hadhuudhka dhulka ama midhaha geedaha, waxaa loo hibeeyaa Rabbiga; waa quduus Isaga. ³¹ Haddii qof doonayo inuu soo furto wax ka mid ah toban meelood meel, waa inuu ku daro shan meelood meel qiimihiisa. ³² Toban meelood kasta oo xoolaha iyo adhiga, wax kasta oo ka gudba usha adhijirka, waa inay noqdaan quduus Rabbiga. ³³ Qofna ma kala dooran karo wanaag iyo xumaan ama ma beddeli karo. Haddii beddel la sameeyo, labadaba asalka iyo beddelka waa inay noqdaan quduus oo lama soo furan karo.” ³⁴ Kuwani waa tilmaamaha uu Rabbigu siiyey Muuse ee reer binu Israa’iil Buur Siinay.

1 Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse isagoo ku sugan cidlada Siinay, teendhada shirka, maalintii ugu horreysay ee bisha labaad sannadkii labaad markii reer binu Israa'iil ay ka soo baxeen Masar, isagoo leh: ² "Qaado tirakoobka ururka oo dhan ee reer binu Israa'iil qoysaskooda, reer aabbayaashooda, adigoo magac ahaan u qoraya nin kasta, mid mid. ³ Adiga iyo Haaruun waxaad tirinaysaan dhammaan ragga reer binu Israa'iil ee labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan, iyadoo loo eegayo qaybtooda. ⁴ Adiga waxaa kula jiri doona nin ka socda qabiil kasta, mid kasta oo madax u ah qoyskiisa. ⁵ Halkan waxaa ku qoran magacyada ragga ku caawin doona: Re'uuben, Eliisuur ina Sheeduur; ⁶ qabiilka Simecoon, Sheluum'eel, ina Suurishaddaay; ⁷ qabiilka Yahuudah, Naxshoon, ina Cammiinaadaab; ⁸ qabiilka Isakaarka, Nethaneel, ina Suwaa; ⁹ qabiilka Sebuluun, Eliyaab, ina Xeeloon; ¹⁰ faraca Yuusuf: qabiilka Efrayim, Eliishaama ina Cammiihuud; qabiilka Manaseh, Gamli'eel ina Pedahsuuri; ¹¹ qabiilka Benyaamiin, Cabiidaan, ina Gidconi; ¹² qabiilka Daan, Axiiezer, ina Cammiishaddaay; ¹³ qabiilka Aasher, Pagi'eel, ina Okran; ¹⁴ qabiilka Gaad, Elyaasaf, ina Deu'eel; ¹⁵ qabiilka Naftaali, Axiira, ina Ceenan. ¹⁶ Kuwani waxay ahaayeen ragga loo magacaabay bulshada, madaxda qabiilada aabbayaashooda; waxay ahaayeen madaxdii qabiilooyinka reer binu Israa'iil. ¹⁷ Muuse iyo Haaruun waxay isu ururiyeen raggaas magac ahaan loo magacaabay, ¹⁸ waxayna isu soo ururiyeen ururka oo dhan maalintii ugu horreysay ee bisha labaad. Waxay diiwaangeliyeen abtirsiiin ahaan qoysaskooda, reer aabbayaashooda, iyadoo loo eegayo tirada magacyada, laga bilaabo labaatan jir iyo wixii ka weyn, mid mid, ¹⁹ sida Rabbigu ku amray Muuse. Sidaas ayuu ku tiriyey iyaga cidlada Siinay. ²⁰ Faraca Re'uuben, curadkii Israa'iil: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, mid mid, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ²¹ Tirada qabiilka Re'uuben waxay ahayd 46,500. ²² Faraca Simecoon: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, mid mid, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ²³ Tirada qabiilka Simecoon waxay ahayd 59,300. ²⁴ Faraca Gaad: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u

qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ²⁵ Tirada qabiilka Gaad waxay ahayd 45,650. ²⁶ Faraca Yahuudah: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ²⁷ Tirada qabiilka Yahuudah waxay ahayd 74,600. ²⁸ Faraca Isakaarka: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ²⁹ Tirada qabiilka Isakaarka waxay ahayd 54,400. ³⁰ Faraca Sebuluun: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ³¹ Tirada qabiilka Sebuluun waxay ahayd 57,400. ³² Faraca Yuusuf: Qabiilka Efrayim: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ³³ Tirada qabiilka Efrayim waxay ahayd 40,500. ³⁴ Faraca Manaseh: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ³⁵ Tirada qabiilka Manaseh waxay ahayd 32,200. ³⁶ Faraca Benyaamiin: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ³⁷ Tirada qabiilka Benyaamiin waxay ahayd 35,400. ³⁸ Faraca Daan: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ³⁹ Tirada qabiilka Daan waxay ahayd 62,700. ⁴⁰ Faraca Aasher: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ⁴¹ Tirada qabiilka Aasher waxay ahayd 41,500. ⁴² Faraca Naftaali: Dhammaan ragga labaatan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa magac ahaan loo qoray, iyadoo loo eegayo diiwaanka qabiilooyinkooda iyo qoysaskooda. ⁴³ Tirada qabiilka Naftaali waxay ahayd

53,400. ⁴⁴ Kuwani waxay ahaayeen ragga ay tirakooben Muuse iyo Haaruun, oo ay la jireen madaxda Israa'iil, laba iyo toban nin, mid kasta oo matalaya reer aabbihiis. ⁴⁵ Dhammaan reer binu Israa'iil ee labaan jir ama ka weyn oo u qalma inay ciidanka ku shaqeeyaan waxaa loo tiriyey qoysaskooda. ⁴⁶ Tirada guud waxay ahayd 603,550. ⁴⁷ Qabiilka Laawi, si kastaba ha ahaatee, lama tirin iyaga oo la socda kuwa kale. ⁴⁸ Waayo, Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, isagoo faraya, ⁴⁹ "Ha tirin qabiilka Laawi ama ha ku darin tirakoobka reer binu Israa'iil kale. ⁵⁰ Beddelkeeda, u magacaab Laawiyaanta teendhada shahaadada, dhammaan alaabteeda iyo wax kasta oo ay leedahay. Iyagu waa inay qaadaan teendhada iyo dhammaan alaabteeda; waa inay daryeelan oo hareeraheeda degaan. ⁵¹ Goorta teendhada la rari doono, Laawiyaanta waa inay kala furfuran, goorta la dhigi doonaan, Laawiyaanta waa inay sameeyaan. Qof shisheeye oo u soo dhowaada waa in la dilaa. ⁵² Reer binu Israa'iil waa inay degaan qaybtooda, nin kasta xeradiisa, nin kastana calankiisa. ⁵³ Laawiyaanta waa inay hareeraha degaan teendhada shahaadada, si aan cadhada Eebbe ugu dhicin ururka reer binu Israa'iil. Laawiyaanta waa inay ka masuul ahaadaan adeegga teendhada shahaadada." ⁵⁴ Reer binu Israa'iil waxay sameeyeen waxaas oo dhan sida Rabbigu ugu amray Muuse.

2 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse iyo Haaruun, isagoo leh, ² "Reer binu Israa'iil waxay ku teendho dhigan doonaan hareeraha teendhada kulanka, mid kasta calankiisa, iyo calanka qoysaskooda, iyagoo meel fog ka jira. ³ Dhinaca bari, oo ah halka qorraxdu ka soo baxdo, waxay noqon doonaan qaybaha xerada Yahuudah, calankooda hoostiisa. Hoggaamiyaha dadka Yahuudah waa Naaxshoon ina Cammiinaadaab. ⁴ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 74,600. ⁵ Agtooda waxaa teendho dhigan doona qabiilka Isakaakar. Hoggaamiyaha dadka Isakaakar waa Nethaneel ina Suwar. ⁶ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 54,400. ⁷ Kuwaas ka dib waxaa teendho dhigan doona qabiilka Sebulun. Hoggaamiyaha dadka Sebulun waa Eliyaab ina Xeeloon. ⁸ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 57,400. ⁹ Dhammaan ragga loo qoondeeyey xerada Yahuudah, sida qaybaha ay u kala baxaan, waxay ahaayeen 186,400. Waxay u bixi doonaan ugu horreeya. ¹⁰ Dhinaca koonfureed waxaa noqon doona qaybaha xerada Re'uuben, calankooda

hoostiisa. Hoggaamiyaha dadka Re'uuben waa Eliisuur ina Sheede'uur. ¹¹ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 46,500. ¹² Agtooda waxaa teendho dhigan doona qabiilka Simecoon. Hoggaamiyaha dadka Simecoon waa Shelumi'eel ina Suurishaddaay. ¹³ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 59,300. ¹⁴ Kuwaas ka dib waxaa teendho dhigan doona qabiilka Gaad. Hoggaamiyaha dadka Gaad waa Elyaasaf ina De'u'eel. ¹⁵ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 45,650. ¹⁶ Dhammaan ragga loo qoondeeyey xerada Re'uuben, sida qaybaha ay u kala baxaan, waxay ahaayeen 151,450. Waxay u bixi doonaan labaad. ¹⁷ Markaasaa teendhada kulanka, oo leh xerada reer Laawi, waxay u bixi doonaan dhexda xeryaha. Waxay u bixi doonaan sida ay u teendho dhigeen, mid kasta meeshiisa calankiisa. ¹⁸ Dhinaca galbeed waxaa noqon doona qaybaha xerada Efrayim, calankooda hoostiisa. Hoggaamiyaha dadka Efrayim waa Eliishama ina Cammiihuud. ¹⁹ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 40,500. ²⁰ Agtooda waxaa teendho dhigan doona qabiilka Manaseh. Hoggaamiyaha dadka Manaseh waa Gamli'eel ina Pedahsuura. ²¹ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 32,200. ²² Kuwaas ka dib waxaa teendho dhigan doona qabiilka Benyaamiin. Hoggaamiyaha dadka Benyaamiin waa Abidaan ina Gidecooni. ²³ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 35,400. ²⁴ Dhammaan ragga loo qoondeeyey xerada Efrayim, sida qaybaha ay u kala baxaan, waxay ahaayeen 108,100. Waxay u bixi doonaan saddexaad. ²⁵ Dhinaca waqooyi waxaa noqon doona qaybaha xerada Daan, calankooda hoostiisa. Hoggaamiyaha dadka Daan waa Axi'ezer ina Ammishaddaay. ²⁶ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 62,700. ²⁷ Agtooda waxaa teendho dhigan doona qabiilka Aasher. Hoggaamiyaha dadka Aasher waa Pagi'eel ina Oqraan. ²⁸ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 41,500. ²⁹ Kuwaas ka dib waxaa teendho dhigan doona qabiilka Naftaali. Hoggaamiyaha dadka Naftaali waa Axiira ina Ceenan. ³⁰ Raggii kooxdiiisa ahaa waxay ahaayeen 53,400. ³¹ Dhammaan ragga loo qoondeeyey xerada Daan waxay ahaayeen 157,600. Waxay u bixi doonaan ugu dambeeya, calankooda hoostiisa. ³² Kuwani waa reer binu Israa'iil, oo la tiriyey sida qoysaskooda. Tirada guud ee ragga ku jira xeryaha, sida qaybaha ay u kala baxaan, waa 603,550. ³³ Laakiinse reer Laawi lama tirin iyaga oo kale, sida Rabbigu ugu amray Muuse. ³⁴ Sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil waxay sameeyeen wax kasta oo

Tirintii

Rabbigu amray Muuse; waxay teendho dhigeen calankooda hoostiisa oo u baxeen, mid kasta qoyskiisa iyo qabiilkiisa.

3 Kuwani waa diiwaannadii qoyska Haaruun iyo Muuse wakhtigii Eebbe la hadlay Muuse oo ku sugnaa Buur Siinay. ² Wiilashii Haaruun waxay ahaayeen Naadaab, curadkii, Abiihu, Elecaasar, iyo Iitaamaar. ³ Kuwani waa magacyadii wiilashii Haaruun, wadaaddadii la subkay, oo loo xilsaaray inay wadaaddo ahaan u adeegaan. ⁴ Si kastaba ha ahaatee, Naadaab iyo Abiihu waxay ku dhinteen hortiisa Eebbe markay bixiyeen dab aan la oggolaan hortiisa cidlada Siinay; mana ay lahayn wiilal. Sidaas darteed Elecaasar iyo Iitaamaar waxay wadaaddo ahaan u adeegeen intii uu noolaa aabbahood Haaruun. ⁵ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh, ⁶ “Keen qabiilka Laawi oo hor keen Haaruun wadaadka, si ay ugu caawiyaan. ⁷ Waxay u qaban doonaan hawlaha isaga iyo shirka oo dhan teendhada kulanka, iyagoo qabanaya shaqada teendhada. ⁸ Iyagu waa masuul ka ah dhammaan alaabta teendhada kulanka, iyagoo gudanaya waajibaadka reer binu Israa’iil iyagoo maamulaya shaqada teendhada. ⁹ U qoondee Laawiyyiinta Haaruun iyo wiilashiisa; iyagu si gaar ah ayaa loogu siiyey isaga dhexda reer binu Israa’iil. ¹⁰ Magacaab Haaruun iyo wiilashiisa inay wadaaddo ahaan u adeegaan; laakiin qofka aan wadaadka ahayn ee u soo dhowaada meesha quduuska ah waa in la dilo.” ¹¹ Eebbe mar kale la hadlay Muuse, isagoo leh, ¹² “Bal eeg, waxaan ka qaatay Laawiyyiinta dhexda reer binu Israa’iil beddelka curadka kasta, curadka uurka ee reer binu Israa’iil. Laawiyyiintu waxay ahaan doonaan kuwa ii gaar ah, ¹³ waayo, curadka oo dhan waa ii gaar. Maalintii aan laayay curadka oo dhan dalka Masar, waxaan quduus ka dhigay Naftayda curadka oo dhan reer binu Israa’iil, bini’aadam iyo xoolaba. Waxay ahaan doonaan kuwa ii gaar ah; Anigu waxaan ahay Eebbe.” ¹⁴ Eebbe wuxuu la hadlay Muuse isagoo ku sugan cidlada Siinay, ¹⁵ “Tiri wiilasha Laawi qoysaskooda iyo qabiiladooda; nin kasta oo bil jir ah iyo wixii ka weyn waa inaad tirisa.” ¹⁶ Markaasaa Muuse tiriyey iyaga sida uu Eebbe u amray, sidii loogu sheegay. ¹⁷ Kuwani waa wiilashii Laawi magacyadooda: Gaarsoon, Gohaad, iyo Merari. ¹⁸ Kuwani waa wiilashii Gaarsoon qoysaskooda: Liibni iyo Shimeeci. ¹⁹ Faruucyada Gohaad qoysaskooda waxaa ka mid ahaa Camraam, Isxaar, Xebroon, iyo Cusi’eel. ²⁰ Wiilashii Merari qoysaskooda waxay

ahaayeen Maxlii iyo Muushi. Kuwani waa qoysaskii Laawiyyiinta sida qoysaskoodii aabbayaashood. ²¹ Gaarsoon waxaa ka soo baxay qoysaska Liibniyyiinta iyo Shimeeciinta; kuwani waxay ahaayeen qoysaskii Gaarsooniyyiinta. ²² Ragooda la tiriyey, tirinta nin kasta oo bil jir ah iyo wixii ka weyn, waxay ahaayeen 7,500. ²³ Qoysaskii Gaarsooniyyiinta waxay degi lahaayeen xagga galbeed, gadaasha teendhada. ²⁴ Hoggaamiyaha qoysaskii aabbayaasha ee Gaarsooniyyiinta wuxuu ahaa Elyaasaf ina Laeel. ²⁵ Hawlaha wiilashii Gaarsoon ee teendhada kulanka waxaa ka mid ahaa teendhada iyo teendhada, daboolkeeda, iyo daahda gelitaanka teendhada kulanka, ²⁶ iyo daahyada barxadda, daahda gelitaanka barxadda ee ku wareegsan teendhada iyo meesha allabariga, iyo xadhkaha, sida dhammaan adeegga ku saabsan. ²⁷ Qohaad waxaa ka soo baxay qoysaska Camraamiyyiinta, Isxaariyyiinta, Xebrooniyyiinta, iyo Cusi’eliyyiinta; kuwani waxay ahaayeen qoysaskii Gohaadiyyiinta. ²⁸ Tirinta nin kasta oo bil jir ah iyo wixii ka weyn, waxay ahaayeen 8,600, masuulna ka ahaa hawlaha meesha quduuska ah. ²⁹ Qoysaskii farcankii Gohaad waxay degganaan lahaayeen dhinaca koonfureed ee teendhada. ³⁰ Hoggaamiyaha qoysaskii aabbayaasha ee qoysaskii Gohaadiyyiinta wuxuu ahaa Eliisaafaan ina Cusi’eel. ³¹ Hawlahooda waxaa ka mid ahaa sanduuqa, miiska, laambadda, meelo allabari, weelasha meesha quduuska ah oo ay ku adeegaan, daahda, iyo dhammaan adeegga ku saabsan. ³² Elecaasar, ina Haaruun wadaadka, wuxuu ahaa madaxa hoggaamiyeyaasha Laawi, isagoo kormeeraya kuwa fulinaya hawlaha meesha quduuska ah. ³³ Merari waxaa ka soo baxay qoysaska Maxliyyiinta iyo Muushiyyiinta; kuwani waxay ahaayeen qoysaskii Merari. ³⁴ Ragooda la tiriyey tirinta nin kasta oo bil jir ah iyo wixii ka weyn waxay ahaayeen 6,200. ³⁵ Hoggaamiyaha qoysaskii aabbayaasha ee qoysaskii Merari wuxuu ahaa Suuri’eel ina Abixayil. Waxay degganaan lahaayeen dhinaca woqooyi ee teendhada. ³⁶ Hawlaha loo xil saaray wiilashii Merari waxaa ka mid ahaa qaabdhismeedka teendhada, ulaha, tiirarka, saldhigyada, dhammaan qalabka, iyo dhammaan adeegga ku saabsan, ³⁷ iyo tiirarka ku wareegsan barxadda oo leh saldhigyadooda, xadhkooda, iyo xadhkooda. ³⁸ Kuwa degganaan lahaa hortiisa teendhada bariga, hortiisa teendhada kulanka xagga qorrax ka soo baxa, waxay ahaayeen Muuse iyo Haaruun iyo wiilashiisa, iyagoo fulinaya

hawlahaa meesha quduuska ah ee waajibbaadka wiilasha Israa'iil; laakiin qofka aan wadaadka ahayn ee u soo dhowaada waa in la dilo. ³⁹ Dhammaan ragga la tiriyey ee Laawiyaanta, oo Muuse iyo Haaruun ay tiriyey amarka Eebbe qoysaskooda, nin kasta oo bil jir ah iyo wixii ka weyn, waxay ahaayeen 22,000. ⁴⁰ Markaasaa Eebbe u sheegay Muuse, "Tiri curadka lab ee wiilasha Israa'iil laga bilaabo bil jir iyo wixii ka weyn, oo samee liiska magacyadooda. ⁴¹ Waxaadna qaadan doontaa Laawiyaanta aniga dartay—anigu waxaan ahay Eebbe—beddelka curadka oo dhan ee wiilasha Israa'iil; iyo xoolaha Laawiyaanta beddelka curadka oo dhan ee xoolaha wiilasha Israa'iil." ⁴² Markaasaa Muuse tiriyey curadka oo dhan ee wiilasha Israa'iil, sidii Eebbe u amray. ⁴³ Curadka lab oo dhan, tirinta magacyada laga bilaabo bil jir iyo wixii ka weyn, waxay ahaayeen 22,73. ⁴⁴ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh, ⁴⁵ "Qaado Laawiyaanta beddelka curadka oo dhan ee wiilasha Israa'iil, iyo xoolaha Laawiyaanta beddelka xoolahooda. Laawiyaantu waxay ahaan doonaan kuwa ii gaar ah; anigu waxaan ahay Eebbe. ⁴⁶ Iyo sidii qiimaha furashada ee 273 ee curadka wiilasha Israa'iil oo ka badan tirada Laawiyaanta, ⁴⁷ waxaad ururin doontaa shan sheqel qof kasta; waxaad ka qaadan doontaa sida sheqelka meesha quduuska ah (sheqelku waa labaatan geraah), ⁴⁸ waxaadna siin doontaa lacagta, qiimaha furashada kuwa ka badan iyaga, Haaruun iyo wiilashiisa." ⁴⁹ Markaasaa Muuse ururiyey lacagta furashada kuwa ka badan tirada kuwa Laawiyaanta lagu furay; ⁵⁰ curadka wiilasha Israa'iil wuxuu ka ururiyey lacagta sida sheqelka meesha quduuska ah, 1,365. ⁵¹ Markaasaa Muuse siiyey lacagta furashada Haaruun iyo wiilashiisa, sida amarka Eebbe, sidii Eebbe u amray Muuse.

4 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse iyo Haaruun isagoo leh, ² "Qaada tirakoobka laanta Kohat ee reer Laawi, qoysaskooda iyo reeraha aabbayaashood. ³ Tira ragga da'doodu u dhaxayso soddon ilaa konton sano oo xaq u leh inay ka shaqeeyaan teendhada shirka. ⁴ Tani waa waajibbaadka reer Kohat ee teendhada shirka: daryeelka waxyaalaha quduuska ah. ⁵ "Marka xeradu dhaqaaqayso, Haaruun iyo wiilashiisa waa inay galaan oo ay hoos u dhigaan daahii ilaalinta oo ay ku daboolaan sanduuqa axdiga. ⁶ Markaasay ku dabooli doonaan harag adag oo ay ku fidiyaan maro buluug ah dusheeda, oo geliyaan ulaha qaadista. ⁷ Dulsaarka miiska Joogitaanka waa inay ku fidiyaan

maro buluug ah oo ay saaraan saxamada, digsiyaasha, weelasha allabariga, iyo dhalooyinka cabitaanka; kibista joogtada ahna waa inay ku sii jirtaa. ⁸ Waxay ku fidiyaan maro guduudan dushooda, oo ku daboolaan harag adag, oo geliyaan ulaha qaadista. ⁹ Waxay qaadan doonaan maro buluug ah oo ay ku daboolaan laambadda iftiinka, laambadaha, maqasyada, saxanada, iyo dhammaan weelasha saliidda. ¹⁰ Markaasay ku ridi doonaan iyada iyo dhammaan weelashii ku jiray dabool harag adag oo saaraan qaadista. ¹¹ Dulsaarka meeshii dahabka ahayd waxay ku fidiyaan maro buluug ah oo ku daboolaan harag adag, oo geliyaan ulaha qaadista. ¹² Waxay qaadan doonaan dhammaan alaabta loo adeegsado adeegidda quduuska ah, oo ku duubaan maro buluug ah, oo ku daboolaan harag adag, oo saaraan qaadista. ¹³ Waxay ka saari doonaan dambaska meeshii naxaasta ahayd oo ku fidiyaan maro guduudan dusheeda. ¹⁴ Markaasay saaraan dhammaan weelashii loo adeegsaday adeegidda meesha allabariga, oo ay ku jiraan weelasha dabka, fargeetada, qodxaha, iyo weelasha. Dusheeda waxay ku fidiyaan dabool harag adag oo geliyaan ulaha qaadista. ¹⁵ Markii Haaruun iyo wiilashiisu dhammeeyaan daboolidda waxyaalaha quduuska ah iyo dhammaan alaabta quduuska ah, marka xeradu dhaqaaqayso, reer Kohat waa inay yimaadaan oo ay qaadaan, laakiin waa inaysan taaban waxyaalaha quduuska ah ama way dhiman doonaan. Kuwani waa waxyaalaha teendhada shirka ee reer Kohat ay qaadaan. ¹⁶ Elecaasaar, ina Haaruun wadaadka ah, wuxuu mas'uul ka noqon doonaa saliidda iftiinka, fooma udgoon, hadiyadda daqiiqda joogtada ah, iyo saliidda subagga. Wuxuu kormeeri doonaa dhammaan teendhada iyo wax kasta oo ku jira, oo ay ku jiraan alaabta quduuska ah iyo waxyaalaha quduuska ah." ¹⁷ Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse iyo Haaruun isagoo leh, ¹⁸ "Hubi in qabiilooyinka reer Kohat aan laga goyn reer Laawi. ¹⁹ Si ay u noolaadaan oo aanay u dhiman marka ay u dhowaadaan waxyaalaha quduuska ah, u samee tan: Haaruun iyo wiilashiisu waa inay galaan oo u qoondeeyaan nin kasta shaqadiisa iyo waxa uu qaadi doono. ²⁰ Si kastaba ha ahaatee, reer Kohat waa inaysan u dhowaan oo aysan fiirin waxyaalaha quduuska ah, xitaa muddo gaaban, si aanay u halligmin." ²¹ Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse isagoo leh, ²² "Qaada tirakoobka reer Gershon sidoo kale, qoysaskooda iyo reeraha aabbayaashood. ²³ Tira

Tirintii

ragga da'doodu u dhaxayso soddon ilaa konton sano oo xaq u leh inay ka shaqeeyaan teendhada shirka.

²⁴ Tani waa waxa qabiilooyinka reer Gershon ay mas'uul ka yihiin qaadiistooda iyo waajibbaadkooda kale: ²⁵ Waxay qaadi doonaan daahyada teendhada, teendhada shirka oo leh daboolkeeda, iyo daboolka harag adag, iyo daahda laga galo teendhada shirka, ²⁶ iyo daahyada barxadda ku wareegsan teendhada iyo meesha allabariga, daahda laga galo barxadda, xadhkaha, iyo dhammaan qalabka loo adeegsado adeegyadooda. Reer Gershon waa inay fuliyaan dhammaan wixii loo baahan yahay in lagu sameeyo waxyaalahan. ²⁷ Dhammaan adeegyadooda, ha ahaato qaadiid ama shaqo kale, waa in lagu sameeyaa amarka Haaruun iyo wiilashiisa. Waxaad u qoondeyn doontaa dhammaan waajibbaadkooda iyo mas'uuliyadooda. ²⁸ Tani waa adeega qabiilooyinka reer Gershon ee teendhada shirka. Waajibbaadkooda waxaa hoos imaan doona amarka Ithaamaar, ina Haaruun wadaadka ah. ²⁹ Tira reer Merari qabiilooyinkooda iyo reeraha aabbayaashood. ³⁰ Tira ragga da'doodu u dhaxayso soddon ilaa konton sano oo xaq u leh inay ka shaqeeyaan teendhada shirka.

³¹ Tani waa waajibbaadkooda qayb ahaan dhammaan adeegyadooda ee teendhada: waa inay qaadaan jirridaha teendhada, ulaha iskutallaabta, tiirarka, iyo saldhigyada, ³² sidoo kale tiirarka barxadda ku wareegsan iyo saldhigyadooda, xadhkaha teendhada, dhammaan qalabka, iyo wax kasta oo la xiriira isticmaalka. U qoondee nin kasta magaciisa alaabta gaarka ah ee uu qaadi doono. ³³ Tani waa waxa qabiilooyinka reer Merari ay mas'uul ka yihiin marka ay ka shaqeeyaan teendhada shirka hoos imaanaya amarka Ithaamaar, ina Haaruun, wadaadka ah. ³⁴ Muuse, Haaruun, iyo madaxda bulshada waxay tiriyeen reer Kohat qabiilooyinkooda iyo reeraha aabbayaashood. ³⁵ Dhammaan ragga da'doodu u dhaxayso soddon ilaa konton sano oo geli kara adeega shaqada teendhada shirka ³⁶ tiradooda qabiilooyinkooda waxay ahaayeen 2,750. ³⁷ Tani waa wadarta guud ee dhammaan kuwa ku jira qabiilooyinka reer Kohat ee ka shaqeeya teendhada shirka, oo ay tiriyeen Muuse iyo Haaruun sida uu amray Eebbe iyada oo loo marayo Muuse. ³⁸ Reer Gershon waxaa lagu tiriyey qabiilooyinkooda iyo reeraha aabbayaashood. ³⁹ Dhammaan ragga da'doodu u dhaxayso soddon ilaa konton sano oo geli kara adeega shaqada teendhada shirka— ⁴⁰ tiradooda qabiilooyinkooda iyo reeraha

aabbayaashood waxay ahaayeen 2,630. ⁴¹ Tani waa wadarta guud ee kuwa ku jira qabiilooyinka reer Gershon ee ka shaqeeya teendhada shirka, oo ay tiriyeen Muuse iyo Haaruun sida uu amray Eebbe. ⁴² Reer Merari waxaa lagu tiriyey qabiilooyinkooda iyo reeraha aabbayaashood. ⁴³ Dhammaan ragga da'doodu u dhaxayso soddon ilaa konton sano oo geli kara adeega shaqada teendhada shirka— ⁴⁴ tiradooda qabiilooyinkooda waxay ahaayeen 3,200. ⁴⁵ Tani waa wadarta guud ee kuwa ku jira qabiilooyinka reer Merari, oo ay tiriyeen Muuse iyo Haaruun sida uu amray Eebbe iyada oo loo marayo Muuse. ⁴⁶ Sidaas daraaddeed Muuse, Haaruun, iyo madaxda reer binu Israa'iil waxay tiriyeen dhammaan reer Laawi qabiilooyinkooda iyo reeraha aabbayaashood. ⁴⁷ Dhammaan ragga da'doodu u dhaxayso soddon ilaa konton sano oo geli kara inay qabtaan shaqada adeega iyo qaadista teendhada shirka ⁴⁸ tiradooda waxay ahaayeen 8,580. ⁴⁹ Sida uu amray Eebbe iyada oo loo marayo Muuse, mid kasta waxaa loo qoondeeyey shaqadiisa iyo waxa uu qaadi doono. Sidaas ayay u tiriyeen, sidii uu Eebbe u amray Muuse.

5 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, isagoo leh, ² “Reer binu Israa'iil ku amri inay ka saaraan xerada qof kasta oo qaba cudur maqaarka wasakheeya, qof kasta oo leh dheecaan, iyo qof kasta oo aan nadiif ahayn sababta oo ah taabashada meyd. ³ Waxaad xagga xerada ka saari doontaan lab iyo dhedigba si aanay u wasakheyn xerada aan dhex degganahay.” ⁴ Reer binu Israa'iilna sidaasay yeeleen oo waxay ka saareen xagga xerada; waxay sameeyeen sidii Rabbigu Muuse ku amray. ⁵ Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, isagoo leh, ⁶ “Reer binu Israa'iil la hadal: ‘Markii nin ama naag dembaabo oo dembi ka galo qof kale, sidaas darteedna aan daacad u noqon Eebbe, oo uu dembiile noqdo, ⁷ waa inay qirtaan dembiga ay galeen. Waxay bixin doonaan magdhaw buuxa oo ku saabsan dembigooda, iyagoo ku daraya shan meelood meel qiimihiisa, oo waxay siin doonaan qofkii ay dulmiga u geysteen. ⁸ Haddii qofkaasi aanu lahayn qaraabo dhow oo magdhawga loo siin karo, magdhawga wuxuu u leeyahay Eebbe waana in la siiyaa wadaadka, oo la socda wan dembi dhaaf u ah dembiilaha. ⁹ Sadaqad kasta oo quduus ah oo reer binu Israa'iil u keenaan wadaadka waa inuu isaga u ahaadaa. ¹⁰ Hadiyadaha quduuska ah ee qof kasta waa kuwa isaga u gaar ah, laakiin wixii la siiyo

wadaadka waa inuu wadaadka u ahaadaa.”¹¹ Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse isagoo leh,¹² “Reer binu Israa’iil u sheeg: ‘Haddii naag nin leedahay ay ka leexato oo aan daacad u noqon ninkeeda,¹³ oo nin kale la galmoodo, oo taas laga qariyo ninkeeda oo aan wasakhnimadeeda la ogaan, iyadoo aan markhaati ka gees ahayn oo aan lagu qaban falka,¹⁴ oo haddii dareen masayr ku yimaado ninkeeda oo uu ka shakiyo naagtiisa markay wasakh tahay—ama haddii uu masayro oo uu ka shakiyo iyada in kastoo aanay wasakh ahayn—¹⁵ markaasuu wuxuu keeni doonaa naagtiisa wadaadka, isagoo wata hadiyad ah toban meelood meel oo daqiiqada shacirka ah. Saliid kuma shubi doono ama uunsi kuma darin doono, waayo waa hadiyad hadhuudh oo masayr ah, hadiyad xusuus ah si loo soo jeediyo dembiga.”¹⁶ “Wadaadku wuxuu iyada hor keeni doonaa oo wuxuu ka dhigi doonaa inay hor istaagto Rabbiga.”¹⁷ Wadaadku wuxuu biyo quduus ah ku qaadi doonaa weel dhoobo ah oo wuxuu ku dari doonaa biyo qaar ka mid ah boodhka dhulka teendhada.¹⁸ Markaasaa wadaadku wuxuu naagta hor istaajin doonaa Rabbiga, wuxuu furi doonaa timaha madaxeeda, oo wuxuu gacmaheeda ku dhigi doonaa hadiyadda xusuusta, hadiyadda hadhuudhka ee masayrka, isagoo haysta biyaha qadhaadh ee habaarka keena.¹⁹ Wadaadku wuxuu naagta ku dhaarin doonaa oo wuxuu ku odhan doonaa, “Haddii aan nin kale kula galmoon oo aanad ka leexan wasakhda intaad ninkaaga la joogtay, ha ku dhibin biyahan qadhaadh ee habaarka keena.”²⁰ Laakiin haddii aad ka leexatay intaad ninkaaga la joogtay oo aad wasakh noqotay adigoo nin kale kula galmoon oo aanad ninkaaga ahayn—²¹ markaasaa wadaadku wuxuu naagta ku dhaarin doonaa dhaarta habaarka, oo wuxuu ku odhan doonaa, “Rabbigu ha kaa dhigo habaarka dadkaaga marka uu calooshaada ka dhigo mid dhicis ah oo uurkaaga bararo.”²² Ha galaan biyahan habaarka keena jidhkaaga si ay calooshaada u bararaan oo uurkaaga u dhiciyaan.” Naagtuna waxay odhan doontaa, “Aamiin. Ha ahaato sidaas.”²³ “Wadaadku wuxuu habaarkan ku qori doonaa warqad oo wuxuu ku maydhi doonaa biyaha qadhaadh.”²⁴ Wuxuu naagta ka dhigi doonaa inay cabto biyaha qadhaadh ee habaarka keena, oo biyahan habaarka keena waxay geli doonaan iyada oo waxay keeni doonaan qadhaadh.”²⁵ Wadaadku wuxuu qaadi doonaa hadiyadda hadhuudhka ee masayrka oo wuxuu hor qaadi doonaa Rabbiga, oo

wuxuu keeni doonaa meeshii allabariga.”²⁶ Wadaadku wuxuu qaadi doonaa qaddar ka mid ah hadiyadda hadhuudhka oo wuxuu ku gubi doonaa meeshii allabariga; kadibna wuxuu naagta ka dhigi doonaa inay cabto biyaha.”²⁷ Haddii ay wasakh noqotay oo aanay daacad u noqon ninkeeda, biyaha habaarka keena waxay geli doonaan iyada, waxayna keeni doonaan caloosheeda inay bararto iyo uurkeeda inay dhiciyaan, oo waxay noqon doontaa habaarka dadka dhexdiisa.”²⁸ Laakiin haddii naagtu aanay wasakh noqon oo ay nadiif tahay, waxaa laga dhaafi doonaa dembiga waxayna awoodi doontaa inay carruur dhasho.”²⁹ “Tani waa sharciga masayrka marka naag ninkeeda ka leexato oo ay wasakh noqoto,”³⁰ ama marka dareen masayr ku yimaado nin oo uu ka shakiyo naagtiisa. Wadaadku wuxuu iyada hor istaajin doonaa Rabbiga oo wuxuu ku dabaqi doonaa sharcigan oo dhan iyada.”³¹ Ninku wuxuu ka xoroobi doonaa dembi, laakiin naagtu waxay qaadi doontaa cawaaqibka dembigeeda.”

6 Markaasaa Rabbigu mar kale la hadlay Muuse, isagoo leh,² “La hadal reer binu Israa’iil oo u sheeg, ‘Marka nin ama naag ay samayso nidar gaar ah, nidarka Naasiri, si ay naftooda ugu hibeeyaan Rabbiga,³ waa inay ka fogaadaan khamriga iyo cabbitaanka xooggan; waa inaanay cabbin khal laga sameeyey khamri ama cabbitaan xooggan, mana cuni doonaan casiir canab ama canab cusub ama qallalan.’⁴ Inta lagu jiro muddada nidarkooda, waa inaanay cunin wax ka yimaada geedka canabka, xataa iniinaha ama maqaarka.”⁵ “Inta lagu jiro muddada nidarka Naasiri, maqaarka ma taaban doono madaxiisa. Waa inay ahaadaan quduus ilaa waqtiga ay naftooda u hibeeyaan Rabbiga la dhammeeyo; waa inay timahooda dhaadheeraan.”⁶ “Inta lagu jiro muddada ay naftooda u hibeeyaan Rabbiga, Naasiri waa inaanu u dhowaan qof dhintay.”⁷ Waa inaanay is nijaasayn aabbahood, hooyadood, walaalkood, ama walaashood marka ay dhintaan, maxaa yeelay calaamadda quduusnimadooda Eebbe ayaa madaxiisa saaran.”⁸ Inta lagu jiro muddada ay naftooda u hibeeyaan, waa quduus Rabbiga.”⁹ “Haddii qof si kedis ah ugu dhinto agtooda, iyagoo nijaasaynaya madaxa timahooda quduuska ah, waa inay xiiraan madaxa maalinta toddobaad, maalinta nadiifintooda.”¹⁰ Maalinta siddeedaad, waa inay keensadaan laba qoolley ama laba qoolley oo yaryar wadaadka iridda teendhada kulanka.”¹¹ Wadaadku

Tirintii

waa inuu mid u bixiyo sida dembi bixinta iyo mid kale sida gubashada si uu u sameeyo kafaaraggudkooda maxaa yeelay waxay dembaabeen iyagoo joogay qof dhintay agtiisa. Isla maalintaas, waa inay dib u quduusayn madaxiisa. ¹² Waa inay dib ugu hibeeyaan naftooda Rabbiga muddada buuxda ee nidarkooda oo ay keensadaan wan hal sano jir ah sida dembi bixinta. Maalmaha hore ma xisaabsan yihiin, maadaama quduusnimadoodii la nijaaseeyey. ¹³ “Tani waa sharciga Naasiri marka muddada ay naftooda u hibeeyaan la dhammeeyo: Waa in la keeno iridda teendhada kulanka. ¹⁴ Halkaasay ku soo bandhigi doonaan allabaryadooda Rabbiga: wan hal sano jir ah oo aan iin lahayn sida gubashada, wan hal sano jir ah oo aan iin lahayn sida dembi bixinta, iyo wan aan iin lahayn sida nabad bixinta, ¹⁵ iyo dambiil rooti aan khamiir lahayn oo laga sameeyey bur fiican oo saliid lagu daray, iyo rooti aan khamiir lahayn oo saliid lagu faafiyey, oo ay weheliyaan allabarigooda daqiiqda iyo cabbitaanka. ¹⁶ “Wadaadku waa inuu ku soo bandhigaa Rabbiga oo bixiyo dembi bixinta iyo gubashada. ¹⁷ Waa inuu sidoo kale bixiyo wan sida allabari nabadeed Rabbiga, oo ay weheliyaan dambiil rooti aan khamiir lahayn; wadaadku waa inuu sidoo kale bixiyo allabariga daqiiqda iyo cabbitaanka. ¹⁸ “Naasiri waa inuu markaas xiiraa timahooda quduuska ah iridda teendhada kulanka, oo ku ridaa timaha dabka hoostiisa allabariga nabadda. ¹⁹ “Ka dib markii Naasiri uu xiiray timahooda quduuska ah, wadaadku waa inuu gacmahooda ku ridaa garabka wan la kariyey, hal rooti aan khamiir lahayn, iyo hal rooti aan khamiir lahayn oo dambiisha ku jira. ²⁰ Wadaadku waa inuu markaas u lulaa sida allabari lulid ah Rabbiga; waxay quduus yihiin oo wadaadka ayay u leeyihiin, oo ay la socdaan laabta la lulay iyo bowdada la bixiyey. Ka dib markaas, Naasiri wuxuu cabbi karaa khamri. ²¹ “Tani waa sharciga Naasiri ee nidar u sameeya Rabbiga sida ay u hibeeyaan, oo ay weheliyaan wixii kale ee ay awoodaan. Waa inay fuliyaan nidarka ay sameeyeen, sida sharciga quduusnimadooda.” ²² Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse, isagoo leh, ²³ “La hadal Haaruun iyo wiilashiisa, oo ku dheh, ‘Sidan ayaad u barakayn doontaan reer binu Israa’iil. U dheh iyaga: ²⁴ ““Rabbigu ha idin barakeeyo oo ha idin ilaaliyo; ²⁵ Rabbigu ha idiin iftiimiyo wejigiisa oo ha idiin muujiyo naxariistiisa; ²⁶ Rabbigu ha idiin eego si naxariis leh oo ha idiin siiyo nabad.” ²⁷ “Sidan ayay

magacayga ugu yeeri doonaan reer binu Israa’iil, oo aniguna waan barakayn doonaa.”

7 Maalintii Muuse dhammeeyey dhisidda teendhada, ayuu saliiday oo quduus ka dhigay isaga iyo dhammaan alaabteeda, iyo meeshii allabariga iyo dhammaan alaabteeda; isna wuu saliiday oo quduus ka dhigay iyaga. ² Markaasaa madaxda reer binu Israa’iil, madaxda qabiilooyinkooda, oo ahaa madaxda qabiilooyinka ee kormeerayay kuwa la tiriyey, waxay keeneen hadiyado. ³ Waxay keeneen hadiyadahoodii hortii Eebbe: lix gaari oo daboolan iyo laba iyo toban dibi—hal dibi oo ka yimid madax kasta iyo gaari kasta oo ka yimid laba madax kasta. Waxay ku soo bandhigeen hortii teendhada. ⁴ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh, ⁵ “Ka aqbal kuwaas, si loogu adeegsado adeegga teendhada kulanka. U qaybi reer Laawi sida uu nin kasta u adeego.” ⁶ Sidaas daraaddeed, Muuse wuxuu ka aqbalay gaariyada iyo dibiyada oo u qaybiyey reer Laawi. ⁷ Wuxuu siiyey laba gaari iyo afar dibi wiilashii reer Geershon, sida ay u adeegi jireen, ⁸ wuxuuna siiyey afar gaari iyo siddeed dibi wiilashii reer Merari, sida ay u adeegi jireen, iyagoo hoos jooga kormeerka Iitaamar, ina Haaruun wadaadka. ⁹ Laakiin ma uusan siin wax wiilashii reer Qohaath, maxaa yeelay waxay mas’uul ka ahaayeen alaabta quduuska ah, oo ay ku qaadi jireen garbaha. ¹⁰ Madaxdu waxay keeneen hadiyadahoodii loogu talagalay quduuska meeshii allabariga markii la saliiday, iyagoo ku soo bandhigaya hortii meeshii allabariga. ¹¹ Eebbe wuxuu faray Muuse, “Maalin kasta hal madax ayaa keeni doona hadiyadiisa loogu talagalay quduuska meeshii allabariga.” ¹² Maalintii ugu horreysay, Naaxoon ina Cammiinaadaab, oo ka tirsan qabiilka Yahuudah, ayaa keenay hadiyadiisii. ¹³ Hadiyadiisu waxay ka koobnayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah; ¹⁴ hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foox; ¹⁵ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada; ¹⁶ hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga; ¹⁷ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Naaxoon ina Cammiinaadaab. ¹⁸ Maalintii labaad, Nethaneel

Tirintii

ina Suwar, oo ahaa madaxda Isakaarka, ayaa keenay hadiyadiisii.¹⁹ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah;²⁰ hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foom;²¹ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada;²² hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga;²³ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Nethaneel ina Suwar.²⁴ Maalintii saddexaad, Eliyaab ina Heloon, oo ahaa madaxda dadka Sebulun, ayaa keenay hadiyadiisii.²⁵ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah;²⁶ hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foom;²⁷ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada;²⁸ hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga;²⁹ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Eliyaab ina Heloon.³⁰ Maalintii afraad, Eliisuur ina Sheedeer, oo ahaa madaxda dadka Re'uubeen, ayaa keenay hadiyadiisii.³¹ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah;³² hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foom;³³ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada;³⁴ hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga;³⁵ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Eliisuur ina Sheedeer.³⁶ Maalintii shanaad, Shelumi'eel ina Suurishaddaay, oo ahaa madaxda dadka Simecoon, ayaa keenay hadiyadiisii.³⁷ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba

sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah;³⁸ hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foom;³⁹ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada;⁴⁰ hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga;⁴¹ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Shelumi'eel ina Suurishaddaay.⁴² Maalintii lixaad, Eliyaasaf ina Deu'eel, oo ahaa madaxda dadka Gaad, ayaa keenay hadiyadiisii.⁴³ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah;⁴⁴ hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foom;⁴⁵ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada;⁴⁶ hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga;⁴⁷ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Eliyaasaf ina Deu'eel.⁴⁸ Maalintii toddobaad, Eliishaama ina Cammiihuud, oo ahaa madaxda dadka Efrayim, ayaa keenay hadiyadiisii.⁴⁹ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah;⁵⁰ hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foom;⁵¹ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada;⁵² hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga;⁵³ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Eliishaama ina Cammiihuud.⁵⁴ Maalintii siddeedaad, Gamli'eel ina Pedahsuuri, oo ahaa madaxda dadka Manaseh, ayaa keenay hadiyadiisii.⁵⁵ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah;⁵⁶ hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foom;⁵⁷ dibi yar, wan, iyo

Tirintii

neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada; ⁵⁸ hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga; ⁵⁹ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Gamli'eel ina Pedahsuuri. ⁶⁰ Maalintii sagaalaad, Abiidaana ina Gide'ooni, oo ahaa madaxda dadka Benyaamiin, ayaa keenay hadiyadiisii. ⁶¹ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah; ⁶² hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foox; ⁶³ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada; ⁶⁴ hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga; ⁶⁵ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Abiidaana ina Gide'ooni. ⁶⁶ Maalintii tobnad, Ahi'ezer ina Ammishaddaay, oo ahaa madaxda dadka Daan, ayaa keenay hadiyadiisii. ⁶⁷ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah; ⁶⁸ hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foox; ⁶⁹ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada; ⁷⁰ hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga; ⁷¹ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Ahi'ezer ina Ammishaddaay. ⁷² Maalintii kow iyo tobnad, Pagi'eel ina Okharaan, oo ahaa madaxda dadka Aashir, ayaa keenay hadiyadiisii. ⁷³ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah; ⁷⁴ hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foox; ⁷⁵ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada; ⁷⁶ hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga; ⁷⁷ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah,

iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Pagi'eel ina Okharaan. ⁷⁸ Maalintii laba iyo tobnad, Ahiira ina Eenaan, oo ahaa madaxda dadka Naftaali, ayaa keenay hadiyadiisii. ⁷⁹ Hadiyadiisu waxay ahayd hal saxan oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 130 sheqel iyo hal baaquli oo lacag ah oo culeyskiisu yahay 70 sheqel, labadaba sida sheqelka quduuska ah, oo buuxiyey bur fiican oo saliid lagu qasay sida hadiyad qamadi ah; ⁸⁰ hal baaquli oo dahab ah oo culeyskiisu yahay toban sheqel, oo buuxiyey foox; ⁸¹ dibi yar, wan, iyo neef wan ah oo hal sano jir ah oo loogu talagalay allabariga gubashada; ⁸² hal orgi oo lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga; ⁸³ iyo allabariga nabadda, laba dibi, shan wan, shan orgi oo lab ah, iyo shan neef wan ah oo hal sano jir ah. Tani waxay ahayd hadiyadda Ahiira ina Eenaan. ⁸⁴ Kuwani waxay ahaayeen hadiyadaha madaxda reer binu Israa'iil ee loogu talagalay quduuska meeshii allabariga markii la saliiday: laba iyo toban saxan oo lacag ah, laba iyo toban baaquli oo lacag ah, iyo laba iyo toban baaquli oo dahab ah. ⁸⁵ Saxan kasta oo lacag ah wuxuu culeyskiisu ahaa 130 sheqel, baaquli kastana toddobaatan sheqel. Dhammaan, lacagta alaabtan waxay culeyskeedu ahaa 2,400 sheqel, sida sheqelka quduuska ah. ⁸⁶ Laba iyo tobankii baaquli oo dahab ah oo buuxiyey foox waxay culeyskeedu ahaa toban sheqel midkiiba, sida sheqelka quduuska ah. Dhammaan, dahabka baaquliyada wuxuu culeyskeedu ahaa 120 sheqel. ⁸⁷ Tirada guud ee xoolaha loogu talagalay allabariga gubashada waxay ahayd laba iyo toban dibi yar, laba iyo toban wan, iyo laba iyo toban neef wan ah oo hal sano jir ah, iyagoo wata hadiyadoodii qamadiga. Laba iyo toban orgi oo lab ah ayaa loo isticmaalay allabariga dembiga. ⁸⁸ Tirada guud ee xoolaha loogu talagalay allabariga nabadda waxay ahayd afar iyo labaatan dibi, lixdan wan, lixdan orgi oo lab ah, iyo lixdan neef wan ah oo hal sano jir ah. Kuwani waxay ahaayeen hadiyadaha loogu talagalay quduuska meeshii allabariga markii la saliiday. ⁸⁹ Markii Muuse galay teendhada kulanka si uu ula hadlo Eebbe, wuxuu maqlay codka la hadlayay isaga oo ka imanaya korka daboolka kafaaraggudka ee sanduuga markhaatiga, oo u dhexeeya labada keruubiim; sidaas daraaddeed Eebbe ayaa la hadlay isaga.

8 Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse kula hadlay erayadan, ² "Ha la hadlo Haaruun oo amro, 'Marka aad diyaarinayso laambadaha, hubi in

dhammaan toddobada ay iftiimiyaan aagga horteeda laambadda.”³ Haaruun wuu yeelay; wuxuu diyaariyey laambadaha si ay u wajaahan horteeda laambadda, sida Rabbigu ugu amray Muuse. ⁴ Tani waa farsamada laambadda: waxaa laga farsameeyey dahab la tumay, laga bilaabo salkeeda ilaa ubaxyadeeda qurxoon. Waxaa loo sameeyey sida qaabka Rabbigu u tusay Muuse. ⁵ Rabbigu wuxuu mar kale la hadlay Muuse, isagoo leh, ⁶ “Ka soo xulo reer Laawi dhexdiisa reer binu Israa’iil oo nadiifi iyaga. ⁷ Si aad u nadiifiso iyaga, samee waxyaalahan: ku rushee biyo nadiif ah, ha xiiraan jidhkooda oo dhan mindi, oo ha dhaqaan dharkooda. Sidaasay isku nadiifin doonaan. ⁸ Ha qaataan dibi leh qurbaan hadhuudh oo bur fiican oo saliid lagu daray; oo qaado dibi labaad oo qurbaan dembi ah. ⁹ Keen reer Laawi horteeda teendhada kulanka oo soo wada ururi bulshada reer binu Israa’iil oo dhan. ¹⁰ Soo bandhig reer Laawi horteeda Rabbiga, oo reer binu Israa’iil ha saaraan gacmahooda reer Laawi. ¹¹ Haaruun wuxuu soo bandhigi doonaa reer Laawi horteeda Rabbiga sida qurbaan lulid ah oo ka yimid reer binu Israa’iil, si ay ugu diyaar garoobaan inay sameeyaan adeegga Rabbiga. ¹² Reer Laawi waxay saari doonaan gacmahooda madaxyada dibiyada; markaasna mid ka mid ah qurbaan dembi ah iyo kan kale qurbaan gubid ah Rabbiga, si ay u sameeyaan kafaaraggud reer Laawi. ¹³ Ha istaagaan reer Laawi horteeda Haaruun iyo wiilashiisa oo soo bandhig iyaga sida qurbaan lulid ah Rabbiga. ¹⁴ Sidaas ayaad ku kala sooci doontaa reer Laawi reer binu Israa’iil, oo reer Laawi waxay ahaan doonaan aniga. ¹⁵ Markaad nadiifiso reer Laawi oo aad soo bandhigto iyaga sida qurbaan lulid ah, waxay iman karaan inay ka shaqeeyaan teendhada kulanka. ¹⁶ Iyagu si buuxda ayay ii yihiin oo ka yimid reer binu Israa’iil. Waxaan iyaga u qaatay naftayda beddelkii curadka uur kasta, curadka reer binu Israa’iil oo dhan. ¹⁷ Waayo, curad kasta oo Israa’iil, bin’aadam iyo xoolaba, waa aniga. Maalintii aan dilay curadka oo dhan Masar, waxaan u gooni yeelay naftayda. ¹⁸ Waxaan u qaatay reer Laawi beddelkii curadka oo dhan reer binu Israa’iil. ¹⁹ Waxaan siiyey reer Laawi sida hadiyad Haaruun iyo wiilashiisa oo ka yimid reer binu Israa’iil, si ay u sameeyaan adeegga teendhada kulanka iyagoo ku matalaya reer binu Israa’iil oo ay u sameeyaan kafaaraggud iyaga, si aan dhib u iman reer binu Israa’iil markay u soo dhowaadaan meesha quduuska ah.” ²⁰ Muuse, Haaruun, iyo bulshada reer

binu Israa’iil oo dhan waxay la sameeyeen reer Laawi sidii Rabbigu ugu amray Muuse. ²¹ Reer Laawi waxay isku nadiifiyeen oo ay dhaqaan dharkooda. Haaruun wuxuu soo bandhigay iyaga sida qurbaan lulid ah horteeda Rabbiga oo wuxuu u sameeyey kafaaraggud iyaga si uu u nadiifiyo. ²² Ka dib, reer Laawi waxay galeen inay gutaan waajibbaadkooda teendhada kulanka iyagoo ka hoos shaqeynaya Haaruun iyo wiilashiisa. Waxay la sameeyeen reer Laawi sidii Rabbigu ugu amray Muuse. ²³ Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse isagoo leh, ²⁴ “Tani waa waxa khuseeya reer Laawi: laga bilaabo shan iyo labaatan sano jir iyo wixii ka weyn, waxay geli doonaan inay gutaan adeegga shaqada teendhada kulanka. ²⁵ Laakiin marka ay gaaraan konton sano, waa inay ka fariistaan adeegga joogtada ah oo aanay mar dambe shaqayn. ²⁶ Waxay ka caawin karaan walaalahooda inay gutaan waajibbaadkooda teendhada kulanka, laakiin iyagu ma qaban doonaan shaqada lafteeda. Sidaas ayaad ku qondeyn doontaa waajibbaadka reer Laawi.”

9 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse isagoo ku sugan cidlada Siinay, bisha kowaad ee sannadkii labaad markay ka tageen Masar, isagoo leh, ² “Reer binu Israa’iil waa inay xilligeeda ku dhawraan Iidda Kormaridda. ³ Maalinta afar iyo tobnaad ee bishan, fiidkii, waa inaad xilligeeda ku dhawraataan; waa inaad u dhawraataan sida dhammaan xeerarkeeda iyo qawaaniinteeda.” ⁴ Markaasaa Muuse wuxuu amray reer binu Israa’iil inay dhawraan Iidda Kormaridda. ⁵ Wayna sameeyeen sidaas iyagoo ku sugan cidlada Siinay, fiidkii maalinta afar iyo tobnaad ee bisha kowaad, sida wax walba oo Rabbigu ku amray Muuse, reer binu Israa’iilna way sameeyeen. ⁶ Hase yeeshee, niman qaar ayaa nijaas ahaa sababtoo ah waxay taabteen meyd, mana ay awoodin inay maalintaas dhawraan Iidda Kormaridda. Waxayna maalintaas u yimaadeen Muuse iyo Haaruun ⁷ waxayna ku yidhaahdeen, “Meydaan nijaas baan nahay, laakiin maxaa nalaga reebayaa inaan Rabbiga qurbaan u soo bandhigno xilligeeda iyadoo la joogo reer binu Israa’iil?” ⁸ Muusena wuxuu ku jawaabay, “Halkan joog inta aan ka maqlo waxa Rabbigu idinku amrayo.” ⁹ Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse oo ku yidhi, ¹⁰ “Reer binu Israa’iil la hadal, oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Haddii midkiin ama farcankiinna uu nijaas yahay sababtoo ah meyd ama uu safar ku jiro, weli waa inay Rabbiga u dhawraan Iidda Kormaridda.

¹¹ Maalinta afar iyo tobnad ee bisha labaad, fiidkii, waa inay dhawraan; waa inay ka cunaan kibis aan khamiir lahayn iyo geedo qadhaadh. ¹² Waxba kama reebi karaan ilaa subaxdii, mana jebin karaan lafta midna. Waa inay u dhawraan sida dhammaan xeerarka Iidda Kormaridda. ¹³ Laakiin haddii qof nadiif ah oo aan safar ku jirin uu ka fogaado inuu dhawro Iidda Kormaridda, qofkaas waa in laga gooyaa dadkiisa sababtoo ah ma uusan soo bandhigin Rabbiga qurbaan xilligeeda. Waxay qaadi doonaan dembigooda. ¹⁴ Haddii qof shisheeye ah uu idin dhex deggan yahay oo uu doonayo inuu Rabbiga u dhawro Iidda Kormaridda, waa inuu sida xeerarkeeda iyo qawaaniinteeda u sameeyaa. Waa inaad lahaataan sharciga isku midka ah ee shisheeyaha iyo kuwa dalka ku dhashayba.” ¹⁵ Maalintii teendhada, teendhada markhaatifurka, la dhisay, daruur baa daboolay. Habeenkii ilaa subaxdii, daruurta teendhada dusheeda waxay u muuqan jirtay sida dab. ¹⁶ Tani waxay ahayd habka caadiga ah; maalintii daruur baa dabooli jirtay, habeenkiina waxay u muuqan jirtay sida dab. ¹⁷ Markasta oo daruurta ka kacdo teendhada dusheeda, reer binu Israa’iil way dhaqaaqi jireen; meel kasta oo daruurta degganaato, halkaasay reer binu Israa’iil degganaan jireen. ¹⁸ Amarka Rabbiga, reer binu Israa’iil way dhaqaaqi jireen, amarkiisana way degganaan jireen. Inta daruurta teendhada dul joogto, way degganaan jireen. ¹⁹ Xataa marka daruurta teendhada dul joogto maalmo badan, reer binu Israa’iil way adeeci jireen amarka Rabbiga mana dhaqaaqi jirin. ²⁰ Haddii mararka qaarkood daruurta teendhada dul joogto maalmo yar oo keliya, amarka Rabbiga way degganaan jireen, markaas amarkiisana way dhaqaaqi jireen. ²¹ Haddii daruurta kaliya ka joogto habeenkii ilaa subaxdii, markay subaxdii kacdo, way dhaqaaqi jireen. Haddii ay tahay maalintii ama habeenkii, markasta oo daruurta kacdo, way dhaqaaqi jireen. ²² Haddii ay tahay laba maalmood, bil, ama sannad oo daruurta teendhada dul joogto, reer binu Israa’iil way degganaan jireen mana dhaqaaqi jirin; laakiin markay kacdo, way dhaqaaqi jireen. ²³ Amarka Rabbiga, way degganaan jireen, amarkiisana way dhaqaaqi jireen. Waxay adeeci jireen amarrada Rabbiga, sida uu Muuse ku amray.

10 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi: ² “Naftaada u samee laba buun oo lacag la tumay; u isticmaal inaad ku yeedhidda ururka iyo inaad xerada ka dhaqaqdid. ³

Marka labada buun la afuufo, ururka oo dhan waa inay kugu soo ururaan iridda teendhada kulanka. ⁴ Haddii hal buun oo keliya la afuufo, markaas madaxda, madaxdii qabiilooyinka reer binu Israa’iil, waa inay kugu soo ururaan. ⁵ Marka qaylo la afuufo, xeryaha ku yaal dhinaca bari waa inay dhaqaaqaan. ⁶ Marka qaylo labaad la afuufo, xeryaha ku yaal dhinaca koonfureed waa inay dhaqaaqaan. Waa in qaylo loo afuufo inay xerada ka dhaqaaqaan. ⁷ Si aad ururka u soo ururiso, buunanka afuufo, laakiin qaylo ha afuufin. ⁸ Wiilasha Haaruun, wadaaddada, waa inay buunanka afuufaan. Tani waxay noqon doontaa xeer waara oo idiin ah tan iyo qarniyadaada. ⁹ Marka aad dagaal ku gashaan dalkiinna cadow idin dulmiyay, qaylo ku afuufo buunanka. Markaasaa Rabbiga Ilaahiinna ah ayaa idin xusuusan doona oo cadowgiinna idinka samatabbixin doona. ¹⁰ Maalmaha farxaddiinna, ciidhiinna loo qoondeeyey, iyo bilowga bilihiinna, waa inaad buunanka ku afuufaan qurbaannadiinna la gubo iyo qurbaannadiinna nabadda, oo waxay noqon doonaan xusuus hortiisa Ilaahiinna. Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna.” ¹¹ Maalintii labaatanaad ee bishii labaad ee sannadkii labaad, daruurtii ayaa ka kacday teendhada axdiga. ¹² Reer binu Israa’iilna waxay ka dhaqaaqeen cidladii Siinay oo meel ilaa meel u socdaalay ilaa daruurtii ay ku degtay cidlada Faaran. ¹³ Markii ugu horraysay ayay ku dhaqaaqeen amarka Rabbiga oo uu Muuse ku bixiyey. ¹⁴ Calanka xerada Yahuudah ayaa ugu horrayn dhaqaaqay, iyadoo loo kala qaybiyey, oo Naaxoon ina Cammiinaadaab ayaa madax ka ahaa. ¹⁵ Nethaneel ina Suwar ayaa hoggaaminayey qaybtii qabiilka Isakaarka, ¹⁶ Eliyaab ina Xeeloon ayaa hoggaaminayey qaybtii qabiilka Sebulun. ¹⁷ Markaasaa teendhadii la kala furfuray, oo reer Gershon iyo reer Merari, oo iyada qaadi jiray, ayaa dhaqaaqay. ¹⁸ Calanka xerada Re’uuben ayaa xigtay, iyadoo loo kala qaybiyey, oo Eliisu’ur ina Shede’uur ayaa madax ka ahaa. ¹⁹ Shelumii’eel ina Suurishadday ayaa hoggaaminayey qaybtii qabiilka Simcoon, ²⁰ Eliyaasaf ina Deu’eel ayaa hoggaaminayey qaybtii qabiilka Gaad. ²¹ Markaasaa reer Qohaath dhaqaaqay, iyagoo wada shayadii quduuska ahaa. Teendhada waa in la dhisaa ka hor intaanay iman. ²² Calanka xerada Efrayim ayaa xigtay, iyadoo loo kala qaybiyey, oo Eliishama ina Cammiihuud ayaa madax ka ahaa. ²³ Gamaali’eel ina Pedasuur ayaa hoggaaminayey qaybtii qabiilka

Manaseh, ²⁴ iyo Cabiidaan ina Gide'ooni ayaa hoggaaminayey qaybtii qabiilka Benyaamiin. ²⁵ Ugu dambayntii, calanka xerada Daan, oo ahaa ilaalada dambe ee dhammaan xeryaha, ayaa dhaqaaqay iyadoo loo kala qaybiyey, oo Axiiezer ina Cammiishadday ayaa madax ka ahaa. ²⁶ Pagi'eel ina Oxraan ayaa hoggaaminayey qaybtii qabiilka Aasher, ²⁷ Axiira ina Eenaam ayaa hoggaaminayey qaybtii qabiilka Naftaali. ²⁸ Tani waxay ahayd nidaamka socodka ee qaybaha reer binu Israa'iil markii ay dhaqaaqeen. ²⁹ Muuse wuxuu ku yidhi Xoobaab ina Reu'eel oo ahaa Midiyaanka, oo ahaa soddogga Muuse, "Waxaan u dhaqaaqeynaa meesha Rabbigu noo ballanqaaday inuu na siiyo. Nala soo soco oo si wanaagsan ayaan kuu la dhaqmi doonaa, waayo, Rabbigu wuxuu u ballanqaaday wax wanaagsan reer binu Israa'iil." ³⁰ Wuxuu ku jawaabay, "Ma tagi doono; waxaan ku noqonayaa dalkayga iyo dadkayga." ³¹ Muuse ayaa ku adkeeyey, "Fadlan ha naga tegin. Waxaad taqaanid meesha aan ku deggan karno cidlada, oo waxaad noqon kartaa haghayaga. ³² Haddii aad nala soo socoto, waxaan kula wadaagi doonaa wixii wanaagsan ee Rabbigu na siiyo." ³³ Sidaas daraaddeed waxay ka dhaqaaqeen buurtii Rabbiga oo saddex maalmood safreen. Sanduuqii axdiga Rabbiga ayaa saddexdaas maalmood hortooda ka socday si ay meel nasasho ugu helaan. ³⁴ Daruurtii Rabbiga ayaa maaliintii korkooda ahayd markii ay ka dhaqaaqeen xerada. ³⁵ Markasta oo sanduuqa la dhaqaaqo, Muuse wuxuu odhan jiray, "Kaca, Rabbiiow! Cadowgaaga ha kala firdhaan, oo kuwa ku necebna ha kaa cararaan." ³⁶ Markasta oo ay nasato, wuxuu odhan jiray, "Soo noqo, Rabbiiow, kumanyaalka reer binu Israa'iil."

11 Dadkii waxay bilaabeen inay ka gunuunacaan masiibooyinkooda maqalka Eebbe, oo markuu Eebbe maqlay, cadhadiisii waa ay kacday. Dadkii Eebbe ayaa ku dhex gubtay iyaga oo qaar ka mid ah xeryaha ku yaal dibadda ku baabbi'iyey. ² Dadkii waxay u qayliyeen Muuse, oo markuu Muuse Eebbe u duceeyey, dadkii waa uu damay. ³ Meeshaas waxaa loogu yeedhay Taberah, maxaa yeelay, dadkii Eebbe ayaa ku dhex gubtay iyaga. ⁴ Dadkii isku dhafan ee dhex joogay ayaa bilaabay inay cunto kale doonaan, oo reer binu Israa'iilna waxay bilaabeen inay mar kale ooyaan, iyagoo leh, "Yaa na siin doona hilib aan cunno?" ⁵ Waxaan xusuusannaa kalluunkii aan si xor ah uga cunay Masar, qajaaradii, qaraha, toonkii, basal iyo

toonkii. ⁶ Laakiin hadda rabitaankayaga waa uu dhammaaday; ma jiro wax aan ka fiirsanno oo aan ka ahayn mannahan!" ⁷ Mannaha wuxuu u ekaa iniin koriyaander ah oo wuxuu lahaa muuqaalka cusbi. ⁸ Dadkii waxay u baxeen inay soo ururiyaan, waxayna ku shiideen warshado ama ku burburiyeen moorad. Waxay ku kariyeen digsiyaal oo waxay ka dhigeen keegag, waxayna dhadhamiyeen sida wax saytuun saliid lagu sameeyey. ⁹ Markii sayaxa ku soo dhacay xerada habeenkii, mannaha ayaa la socday. ¹⁰ Muuse wuxuu maqlay dadkii qoys kasta oo ooyaya albaabka teendhooyinkooda. Cadhadii Eebbe aad bay u kacday, Muusena wuu dhibsaday. ¹¹ Muuse wuxuu ku yidhi Eebbe, "Maxaad dhibkan ugu keentay addoonkaaga? Maxaan raalli ka noqonin indhahaaga, inaad mas'uuliyadda dadkan oo dhan igu saarto?" ¹² Ma anigaa dadkan oo dhan dhalay? Ma anigaa iyaga dhalay, inaad igu tidhaahdo, 'Ku qaad gacmahaaga sida kalkaalisada oo kale oo ku qaadda ilma nuujinaya, ilaa dhulka aad awoyayaashood u ballanqaaday?' ¹³ Xaggee ayaan ka heli doonaa hilib aan siiyo dadkan oo dhan? Way igu sii qaylinayaan, 'Noo keen hilib aan cunno!' ¹⁴ Ma awoodo inaan keligay mas'uuliyadda dadkan oo dhan qaado; aad bay ii cuslaatay. ¹⁵ Haddii aad sidan iila dhaqmayso, fadlan hadda i dii—haddii aan raalli ka ahay indhahaaga—oo ha ii oggolaan inaan arko baaba'kayga." ¹⁶ Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse, "Ii soo ururi toddobaatan nin oo ka mid ah waayeellada Israa'iil, kuwaas oo aad taqaanid inay yihiin waayeellada dadka iyo saraakiishooda. Keena teendhada kulanka, oo ha istaagaan halkaas adiga kula. ¹⁷ Waxaan soo degi doonaa oo kula hadli doonaa halkaas, oo waxaan qaadan doonaa xoogaa Ruuxaaga oo aan iyaga saari doonaa. Waxay kula wadaagi doonaan mas'uuliyadda dadka si aadan keligaaga u qaadin. ¹⁸ U sheeg dadka: 'Isdaahiriya berri, oo waxaad cuni doontaan hilib, maxaa yeelay, waxaad ooyseen maqalka Eebbe, idinkoo leh, "Yaa na siin doona hilib aan cunno? Waxaan ka fiicnayn Masar!" Sidaas darteed Eebbe wuxuu idin siin doonaa hilib, oo waad cuni doontaan. ¹⁹ Ma cuni doontaan hal maalin, ama laba maalmood, ama shan, toban, ama labaatan maalmood, ²⁰ laakiin bil dhan, ilaa ay ka soo baxdo sankaa oo ay kuu noqoto wax aad neceb tahay, maxaa yeelay, waxaad diiddeen Eebbe oo idinla jooga, oo waxaad hortiisa ku ooydeen, idinkoo leh, "Maxaan uga tagnay Masar?"' ²¹ Muuse wuxuu yidhi, "Halkan waxaan ku

dhex jiraa lix boqol oo kun oo ragga lugaynaya, oo waxaad tidhaahdaa, 'Waxaan siin doonaa hilib ay cunaan bil dhan!' ²² Ma ku filnaan lahaayeen haddii adhiga iyo lo'da loo gowraco iyaga? Ma ku filnaan lahaayeen haddii kalluunka badda oo dhan la soo qabto iyaga?" ²³ Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse, "Ma jiraa xad awoodda Eebbe? Haddaba waad arki doontaa haddii eraygaygu kuu rumoobo ama aanay ahayn." ²⁴ Markaasaa Muuse u baxay oo u sheegay dadka wixii Eebbe yidhi. Wuxuu soo ururiyey toddobaatan waayeellada dadka oo wuxuu ka dhigay inay ku wareegaan teendhada. ²⁵ Markaasaa Eebbe ku soo degay daruurta oo la hadlay, oo wuxuu ka qaaday xoogaa Ruuxaaga oo saaray toddobaatanka waayeellada. Markii Ruuxu ku degay iyaga, waxay bilaabeen inay wax sheegeen, laakiin mar dambe ma ay samayn. ²⁶ Si kastaba ha ahaatee, laba nin ayaa ku hadhay xerada; mid waxaa la odhan jiray Eldaad, kan kalena Medaad. Ruuxuna wuxuu ku degay iyaga, waxayna ku wax sheegeen xerada. ²⁷ Wiil dhalinyaro ah ayaa u soo orday Muuse oo u sheegay, "Eldaad iyo Medaad waxay wax ku sheegayaan xerada." ²⁸ Yashuuca ina Nuun, oo ahaa kaaliyaha Muuse tan iyo yaraantiisii, ayaa hadlay oo yidhi, "Muuse, sayidkaygiyow, jooji iyaga!" ²⁹ Laakiin Muuse wuxuu ku jawaabay, "Ma aniga dartay baad uga walaacsan tahay? Waxaan jecleen lahaa in dadkii Eebbe oo dhami ahaayeen nebiyo oo Eebbe Ruuxiisa ku saaro iyaga!" ³⁰ Kadib, Muuse iyo waayeelladii Israa'iil waxay ku noqdeen xerada. ³¹ Dabayshii ka timid Eebbe ayaa ka keentay qumbaha badda, oo waxay ku daadsheen xerada agteeda, qiyaastii safar maalin dhinacan iyo dhinaca kale, oo ku wareegsan xerada, qiyaastii laba dhudhun oo dhulka ku dheer. ³² Dadkii waxay maalintaas oo dhan, habeenkii oo dhan, iyo maallintii xigtay oo dhan ku qaateen inay soo ururiyaan qumbaha. Kan ugu yar ee soo ururiyey wuxuu helay toban homer. Waxay ku faafiyeen xerada oo dhan. ³³ Laakiin intii hilibku weli u dhexeeyey ilkahooda, ka hor inta aan la cunin, cadhadii Eebbe ayaa ku kacday dadka, oo Eebbe wuxuu ku dhuftay iyaga belaaayo daran. ³⁴ Sidaas darteed meesha waxaa loogu magac daray Kibroth Hattaavah, maxaa yeelay, halkaas ayay ku aaseen dadkii doonayay cunto kale. ³⁵ Kibroth Hattaavah waxay dadkii u safreen Xaseroth, halkaasna way joogeen.

12 Markaasaa Maryan iyo Haaruun waxay ka hadleen Muuse aawadiis naagtiisii Kushi ahayd, waayo, runtii wuxuu guursaday naag Kushi ah. ² Waxay yidhaahdeen, "Eebbe miyaanu Muuse oo keliya ku hadlin? Sow innagana inagama uu hadlin?" Eebbena wuu maqlay. ³ (Muuse wuxuu ahaa nin aad u xishood badan, oo ka badan qof kasta oo dhulka jooga.) ⁴ Markaasaa Eebbe si kedis ah ugu yidhi Muuse, Haaruun, iyo Maryan, "Saddexdiinuba kaalaya teendhada shirka." Markaasay u soo baxeen. ⁵ Eebbena wuxuu ku soo degay tiir daruur ah oo wuxuu istaagay iridda teendhada. Wuxuu u yeedhay Haaruun iyo Maryan, oo markay labadooduba soo hor istaageen, ⁶ Wuxuu yidhi, "Erayadayga maqla: Haddii nebi idinku jiro, aniga, Eebbe, waxaan isugu muujin doonaa aragtiyo oo waxaan kula hadli doonaa riyooyin. ⁷ Tani ma aha sida addoonkayga Muuse; isagu waa aamin dhammaan gurigayga. ⁸ Isaga waxaan ula hadlaa fool ka fool, si cad oo aan madmadow lahayn; wuxuu arkaa qaabka Eebbe. Maxaa markaa idinku kalifay inaad ka baqi waydaan inaad ka hadashaan addoonkayga Muuse?" ⁹ Cadho Eebbe ayaa ku kacday, wuuna ka tegey. ¹⁰ Markii daruurtii ka kacday teendhada, Maryan maqaarkeedii wuxuu noqday baras, sida baraf cad. Haaruun baa Maryan eegay oo arkay inay leedahay cudur maqaarka waxyeelleeya. ¹¹ Haaruun wuxuu ku yidhi Muuse, "Sayidkaygiyow, waxaan ku baryayaa, ha nagu xisaabin dembigan, waayo, waxaan ku dhaqannay nacasnimo oo waan dembaabnay. ¹² Fadlan, ha u oggolaan inay noqoto sida ilmo dhintay oo hilibkiisu kala badh cunay markuu dhasho." ¹³ Markaasaa Muuse si daacad ah ugu baryay Eebbe, "Fadlan, Eebbow, bogsiiiso iyada!" ¹⁴ Eebbe wuxuu Muuse ku yidhi, "Haddii aabbaheed wejigeeda ku tufay, miyaanay ceeb ku jiri lahayn toddoba maalmood? Ku xidhxidha iyada dibadda xerada toddoba maalmood; dabadeedna waa la soo celin karaa." ¹⁵ Markaasaa Maryan dibadda xerada lagu xidhay toddoba maalmood, dadkiina ma dhaqaaqin ilaa iyada la soo celiyey. ¹⁶ Kadibna dadkii waxay ka tageen Xaaseerood oo waxay degeen cidlada Faaran.

13 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse, oo wuxuu ku yidhi, ² "Niman u dir inay soo basaastaan dalka Kanaan oo aan reer binu Israa'iil siinayo. Mid kasta oo ka mid ah qabiilooyinka awowayaashood waxaad ka soo diri doontaa nin, mid kasta oo madax ku ah." ³ Sidaas daraaddeed Muuse

wuxuu iyaga ka soo diray cidlada Faaran amarka Rabbiga, dhammaantoodna waxay ahaayeen madaxda reer binu Israa'iil. ⁴ Kuwanu waa magacyadoodii: qabiilka Re'uubeen, Shammuu ina Zakkur; ⁵ qabiilka Simecoon, Shaafad ina Hoore; ⁶ qabiilka Yahuudah, Kaaleb ina Yefunne; ⁷ qabiilka Isakaarka, Iigaal ina Yooseef; ⁸ qabiilka Efrayim, Hoosheeca ina Nuun; ⁹ qabiilka Benyaamiin, Faltii ina Raafuu; ¹⁰ qabiilka Sebulun, Gaddi'eel ina Soodee; ¹¹ qabiilka Manase oo qayb ka ah Yooseef, Gaddi ina Suusii; ¹² qabiilka Daan, Cammi'eel ina Gemallii; ¹³ qabiilka Aasher, Setuur ina Miikaa'eel; ¹⁴ qabiilka Naftaali, Naahbi ina Woofsi; ¹⁵ qabiilka Gaad, Geweel ina Maakii. ¹⁶ Kuwanu waa nimankii Muuse u diray inay dalka soo basaastaan. Muusena wuxuu Hoosheeca ina Nuun u bixiyey magaca Yashuuca. ¹⁷ Markii Muuse u diray inay dalka Kancaan soo basaastaan, wuxuu iyaga ku amray, "Korra u kaca oo dhex mara Negeeb dabadeedna gala dhulka buuraha leh. ¹⁸ Eega sida dhulku yahay, iyo in dadka deggan ay xoog badan yihiin ama daciif yihiin, tiro yar ama tiro badan. ¹⁹ Waa nooc ee dhulka ay deggan yihiin? Ma wanaagsan yahay ama ma xun yahay? Magaalooyinkuna waa sidee? Ma yihiin kuwo aan derbi lahayn ama waa kuwo la adkeeyey? ²⁰ Dhulkuna waa sidee? Ma yahay mid bacrin ah ama sabool ah? Ma geedo baa ku yaal ama maya? Geesinimo muujiya oo soo celiya qaar ka mid ah midhaha dhulka." Hadda waxay ahayd xilligii canabkii ugu horreeyey ee bislaaday. ²¹ Sidaas daraadeed waxay u kaceen oo soo basaaseen dhulka laga bilaabo cidlada Siin ilaa Rehob, dhinaca Lebo-xamaat. ²² Waxay u kaceen iyagoo maraya Negeeb oo yimaadeen Xebroon, halkaas oo Ahimaan, Sheeshay, iyo Talmaay, farcankii Canaaq, ay joogeen. (Xebroon waxaa la dhisay toddoba sannadood ka hor Soaan oo Masar ku taal.) ²³ Markay gaadheen Dooxada Eshkool, waxay gooyeen laan ay ku tiil canab farac keliya. Laba ka mid ah ayaa ku qaaday ul dhexdooda ah, iyo qaar ka mid ah rummaanka iyo berdeeyada. ²⁴ Meeshaas waxaa loogu yeedhay Dooxada Eshkool sababta oo ah faracii canabka ee reer binu Israa'iil halkaas ka gooyeen. ²⁵ Afaratan maalmood dabadeed, ayay ka soo noqdeen basaaskii dhulka. ²⁶ Waxay ku soo noqdeen Muuse iyo Haaruun iyo dhammaan bulshada reer binu Israa'iil ee Kaadesh oo ku taal cidlada Faaran. Halkaas ayay ku soo warrameen iyaga iyo shirkii oo dhan oo waxayna tusayeen midhaha dhulka. ²⁷

Waxay Muuse u sheegeen warkan: "Waxaan galnay dhulkii aad na dirtay, oo dhab ahaantii wuxuu qulqulaa caano iyo malab. Waa kan midhihiisii. ²⁸ Si kastaba ha ahaatee, dadka halkaas deggan waa xoog badan yihiin, magaalooyinkuna waa kuwo la adkeeyey oo aad u waaweyn. Xataa waxaan halkaas ku aragnay farcankii Canaaq. ²⁹ Reer Camaleq waxay deggan yihiin Negeeb; Xittida, Yebuusida, iyo Amorida waxay deggan yihiin dhulka buuraha leh; Kancaaniyiintuna waxay deggan yihiin badda agteeda iyo dhinaca Webi Urdun." ³⁰ Markaasaa Kaaleb dadkii ka aamusiyeey Muuse hortisa oo wuxuu yidhi, "Waxaan u baahanahay inaan kor u kacno oo aan dhulka hantino, waayo, hubaal waan ka adkaan karnaa." ³¹ Laakiin nimankii la socday waxay yidhaahdeen, "Ma awoodno inaan dadka ka hor kacno, waayo, way naga xoog badan yihiin." ³² Waxayna dhexda reer binu Israa'iil ku faafiyeen war xun oo ku saabsan dhulkii ay basaaseen, iyagoo leh, "Dhulkii aan soo basaasnay wuxuu la cunaa dadka deggan, oo dhammaan dadkii aan halkaas ku aragnay waa kuwo aad u dheer. ³³ Waxaan halkaas ku aragnay Neefiliim (farcankii Canaaq waxay ka yimaadeen Neefiliim). Waxaan u ekaanay sidii ayax indhahayaga, sidaas oo kale ayaannu iyaga ugu muuqannay."

14 Habeenkaa oo dhan ururkii oo dhammu waxay kor u qaadeen codkoodii oo qayliyeen, dadkiina way ooyeen. ² Dhammaan reer binu Israa'iil waxay ku dacwoodeen Muuse iyo Haaruun, oo ururkii oo dhammuna waxay ku yidhaahdeen, "Bal haddii aan Masar ku dhiman lahayn! Ama xataa cidladaan ku dhiman lahayn! ³ Maxaa Rabbigu noogu keenayaa dhulkan inaan seef ku dhicno? Haweenkayaga iyo carruurtayada waa la qabsan doonaa. Miyaanay ka roonayn inaynu Masar ku noqonno?" ⁴ Markaasay isku yidhaahdeen, "Aan madax dooranno oo aynu Masar ku noqonno." ⁵ Markaasaa Muuse iyo Haaruun wejigoodii dhulka ku dhaceen hortooda ururka reer binu Israa'iil oo dhan oo halkaas ku soo ururay. ⁶ Yashuuca ina Nuun iyo Kaaleb ina Yefunne oo ka mid ahaa kuwii dhulka baadhay ayaa dharkoodii jeexjeexay; ⁷ oo waxay ku yidhaahdeen ururkii reer binu Israa'iil oo dhan, "Dhulkii aynu dhex marnay oo baadhnay aad buu u wanaagsan yahay. ⁸ Haddii Rabbigu inagu raalli noqdo, isagu wuxuu ina geyn doonaa dhulkan, dhul caano iyo malab la socda, oo isagu wuxuu inoo siin doonaa. ⁹ Kaliya ha ku caasinnina Rabbiga. Ha ka

Tirintii

baqanina dadka dhulka deggan, waayo, iyagu waxay noqon doonaan ugaadhkayaga. Ilaaladoodii waa ka tegey, Rabbiguna waa inala jiraa. Ha ka cabsanina.”

¹⁰ Laakiin ururkii oo dhammu waxay ka wada hadleen inay dhagac ku dilaan. Markaasaa ammaantii Rabbigu waxay u muuqatay teendhada shirka oo dhan reer binu Israa'iil. ¹¹ Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi Muuse, “Intee in le'eg ayay dadkani i quudhsan doonaan? Intee in le'eg ayay diidi doonaan inay i rumaystaan, in kastoo aan calaamooyin badan ku sameeyey dhexdooda?” ¹² Waxaan ku dhufan doonaa belaayo oo waan baabbi'in doonaa, laakiin adiga waxaan kaa dhigi doonaa quruun ka weyn oo ka xoog badan iyaga.” ¹³ Muuse wuxuu Rabbiga ku yidhi, “Markaasaa Masriyiintu maqli doonaan! Adiga ayaa dadkan xooggaaga kaga soo bixiyey dhexdooda.” ¹⁴ Oo waxay u sheegi doonaan dadka dhulkan deggan. Way maqleen inaad adigu, Rabbiyow, dadkan la jirto iyo inaad adigu, Rabbiyow, si fool ka fool ah loo arkay, in daruurtaadu ay korkooda joogto, iyo inaad hortooda u socoto tiir daruur ah maalintii iyo tiir dab ah habeenkii. ¹⁵ Haddii aad dadka oo dhan halkaan ku baabbi'iso, quruumaha warkan kaa maqlay waxay odhan doonaan, ¹⁶ ‘Rabbigu ma awoodo inuu dadkan dhulka uu ugu dhaartay uu keeno, sidaas daraaddeed ayuu cidlada ku baabbi'iyey.’ ¹⁷ “Hadda, ha weynaado xoogga Rabbiga, sidaad ku dhawaaqday: ¹⁸ ‘Rabbigu wuxuu u gaabiyaa cadhada, wuxuuna hodan ku yahay jacaylka, wuxuuna dembiga iyo caasinimada cafiya. Hase yeeshee ma daayo dembiilayaasha aan ciqaabin; wuxuu carruurta ku ciqaabaa dembiga waalidiinta ilaa jiilka saddexaad iyo afraad.’ ¹⁹ Sida waafaqsan jacaylkaaga weyn, cafi xumaanta dadkan, sidaad uga saamaxday tan iyo wakhtigii ay Masar ka tageen ilaa hadda.” ²⁰ Rabbigu wuxuu ku jawaabay, “Waan cafiyeey, sidaad codsatay. ²¹ Si kastaba ha ahaatee, sida xaqiiqada ah sidaan u noolahay iyo sida ammaanta Rabbigu ay u buuxiso dhulka oo dhan, ²² midkoodna kuwa arkay ammaantayda iyo calaamooyinkii aan ku sameeyey Masar iyo cidlada, haddana aan i caasin oo i tijaabiyey toban jeer— ²³ midkoodna ma arki doono dhulka aan ugu dhaartay awoyayaashood. Kuwa i quudhsaday ma arki doonaan. ²⁴ Laakiin addoonkayga Kaaleeb wuxuu leeyahay ruux kale oo si buuxda i raaca, isaga waxaan ku geyn doonaa dhulka uu baadhay, farcankiisuna waa dhaxli doonaan. ²⁵ Maaddaama Aymaleek iyo Kancaan ay

ku nool yihiin dooxyoyinka, berrito dib ugu noqda oo u socdaala cidlada jidka Badda Cas.” ²⁶ Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse iyo Haaruun, isagoo leh: ²⁷ “Intee in le'eg ayay bulshadan shar leh iigu gunuunacayaan? Waxaan maqlay cabashada reer binu Israa'iil ee aan ku qanacsanayn. ²⁸ Sidaas daraaddeed u sheeg iyaga, ‘Sida xaqiiqada ah sidaan u noolahay, ayuu Rabbigu leeyahay, waxaan idinku samayn doonaa sidaad ku hadasheen: ²⁹ Cidladaan jidhkiinnu ku dhici doonaa—mid kasta oo idinka mid ah oo labaatan jir ama ka weyn oo tirakoobka lagu tiriyey oo iigu gunuunacay. ³⁰ Midkiinna ma geli doono dhulka aan ugu dhaartay inaan idinku dejiyo, marka laga reebo Kaaleeb ina Yefunne iyo Yashuuca ina Nuun. ³¹ Laakiin carruurtiinna aad tidhaahdeen waa la qabsan doonaa, waxaan iyaga gelin doonaa inay ku raaxaystaan dhulka aad diiddeen. ³² Si kastaba ha ahaatee, jidhkiinnu wuxuu ku dhamaan doonaa cidladaan. ³³ Carruurtiinnu waxay halkan ku noqon doonaan adhiijirro afartan sannadood, waxayna qaadi doonaan cawaaqibka caasinimadiinna, ilaa jidhkiinnii ugu dambeeyey uu cidlada ku dhaco. ³⁴ Afartan sannadood—sannad kasta oo ka mid ah afartankii maalmood ee aad dhulka baadhteen—waxaad qaadi doontaan cawaaqibka dembiyadiinna oo aad ogaan doontaan waxa ay tahay inaad iga hor timaadaan.’ ³⁵ Aniga, Rabbiga, ayaa hadlay, oo waxaan hubaal ahaan u samayn doonaa waxyaalahan oo dhan bulshadan caasiga ah oo dhan, oo isugu yimid inay iga hor yimaadaan. Waxay ku dhamaan doonaan cidladaan; halkan ayay ku halligmi doonaan.” ³⁶ Markaasaa nimankii Muuse u diray inay dhulka baadhaan, oo ku soo noqday oo ururkii oo dhan ka dhigay inay isaga ku gunuunacaan iyagoo faafinaya war xun oo ku saabsan dhulka— ³⁷ nimankaas oo mas'uulka ka ahaa faafinta warkii xumaa ee ku saabsan dhulka waxaa ku dhacay oo ay ku dhinteen belaayo Rabbiga hortiisa. ³⁸ Nimankii dhulka u baxay inay baadhaan, kaliya Yashuuca ina Nuun iyo Kaaleeb ina Yefunne ayaa noolaa. ³⁹ Markii Muuse warkaas u sheegay reer binu Israa'iil oo dhan, aad bay u baroordeen. ⁴⁰ Subaxdii dambe ayay u kaceen barta ugu sarraysa ee buuraha, iyagoo leh, “Hadda waxaan diyaar u nahay inaan u kacno dhulka Rabbigu ballan qaaday. Runtii, waan dembaabnay!” ⁴¹ Laakiin Muuse wuxuu yidhi, “Maxaad ugu soconaysaan amarka Rabbiga? Tani ma guulaysan doonto! ⁴² Ha soconina, waayo, Rabbigu idinlama jiro. Waxaad la kulmi doontaan guuldarro

gacanta cadowgiinna, ⁴³ waayo, Aymaalek iyo Kancaan ayaa idinla kulmi doona halkaas. Maaddaama aad ka leexateen Rabbiga, isagu idinma taageeri doono, waxaadna ku dhici doontaan seef.” ⁴⁴ Si kastaba ha ahaatee, iyagoo ku kibray ayay u kaceen barta ugu saraysa ee buuraha, in kastoo aan Muuse ama sanduuqii axdiga Rabbiga ka tegin xerada. ⁴⁵ Markaasaa Aymaalek iyo Kancaan oo ku noolaa buurahaas hoos u soo degeen oo weerareen oo kala firdhiyeen ilaa Xormah.

15 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, ² “La hadal reer binu Israa’iil oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Markaad gashaan dalka aad degganaan doontaan, oo aan idin siinayo, ³ oo aad Rabbiga u bixisaan allabari dab ah, allabari la gubo ama allabari lagu oofinayo nidar gaar ah, ama sida allabari ikhtiyaari ah ama wakhtiyada ciidhiinna loo qoondeeyey, si aad u samaysaan ur udgoon oo Rabbiga ka farxiya xoolaha ama idaha, ⁴ markaas kii hadiyaddiisa keena waa inuu Rabbiga u keenaa hadiyad daqiiq ah oo ah tobnaad eefa oo bur fiican ah oo lagu walaaqay rubuc hin oo saliid ah, ⁵ oo waa inaad diyaarisaa khamri loogu talagalay hadiyadda cabbitaanka, rubuc hin ah, oo la socda allabariga la gubo ama allabariga, mid kasta oo wan ah. ⁶ Haddii uu yahay wan, waa inaad diyaarisaa hadiyad daqiiq ah oo ah laba tobnaad eefa oo bur fiican ah oo lagu walaaqay saddex meelood meel hin oo saliid ah, ⁷ iyo hadiyadda cabbitaanka waa inaad bixisaan saddex meelood meel hin oo khamri ah, sida ur udgoon oo Rabbiga ka farxiya. ⁸ Markaad diyaarisaan dibiga sida allabariga la gubo ama allabariga lagu oofinayo nidar gaar ah, ama sida allabariga nabadda ee Rabbiga, ⁹ markaas waa inaad dibiga la keentaan hadiyad daqiiq ah oo ah saddex tobnaad eefa oo bur fiican ah oo lagu walaaqay nus hin oo saliid ah, ¹⁰ iyo hadiyadda cabbitaanka waa inaad bixisaan nus hin oo khamri ah, sida allabari dab ah, ur udgoon oo Rabbiga ka farxiya. ¹¹ Sidaas ayaa loo samayn doonaa mid kasta oo dibiga, wanka, wan yar ama orgi ah. ¹² Sida tirada aad diyaarisaan, sidaas ayaad mid kasta u samayn doontaan. ¹³ Qof kasta oo asal ahaan u dhashay waa inuu waxyaalahan ku sameeyaa si sidan ah markuu keeno allabari dab ah sida ur udgoon oo Rabbiga ka farxiya. ¹⁴ Mar kasta oo qof ajnabi ah uu idinla deggan yahay ama uu idinku dhex jiro jiilkiinna oo dhan oo uu doonayo inuu bixiyo allabari dab ah, sida ur udgoon oo

Rabbiga ka farxiya, waa inay sidaad samaysaan u samaystaan. ¹⁵ Shirka oo dhan waa inuu lahaadaa xeer isku mid ah oo idinka iyo ajnabiga idinla deggan; waa inuu ahaadaa amar waara oo jiilkiinna oo dhan ah. Sidaad tihiin, sidaas oo kale ajnabigu waa inuu Rabbiga hortiisa ahaadaa. ¹⁶ Hal sharci iyo hal amar ayaa labadiinna iyo ajnabiga idinla deggan labadiinna lagu dabaqi doonaa.” ¹⁷ Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, ¹⁸ “Ula hadal reer binu Israa’iil oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Markaad gashaan dalka aan idin keenayo, ¹⁹ oo aad cuntaan cuntada dalka, waa inaad Rabbiga u bixisaan qayb ahaan hadiyad. ²⁰ Bilowga daqiiqadiinna waa inaad keentaan kibis ahaan hadiyad; sida hadiyadda dhulka la tumo, sidaas ayaad u keeni doontaan. ²¹ Bilowga daqiiqadiinna waa inaad Rabbiga u bixisaan hadiyad jiilkiinna oo dhan. ²² Laakiin haddii aad si aan ula kac ahayn u fashilantaan inaad dhawrtid amarradan uu Rabbigu siiyey Muuse— ²³ amarrada Rabbiga ee aad ku hesheen Muuse, laga bilaabo maalintii Rabbigu siiyey oo sii socda jiilalka soo socda— ²⁴ haddii tan si aan ula kac ahayn loo sameeyo iyadoo bulshada aan la ogeyn, markaas bulshadu waa inay bixisaa dibiga yar ee allabariga la gubo, sida ur udgoon oo Rabbiga ka farxiya, oo ay la socdaan hadiyadda daqiiqada iyo hadiyadda cabbitaanka ee la qoondeeyey, iyo orgi lab ah oo loogu talagalay allabariga dembiga. ²⁵ Wadaadku waa inuu kafaaraggud u sameeyaa bulshada reer binu Israa’iil oo dhan, wayna cafiyi doonaan, waayo, ma ahayn ula kac, waxayna Rabbiga u keeneen khaladkooda allabari cunto iyo allabari dembi. ²⁶ Bulshada reer binu Israa’iil oo dhan iyo ajnabiga idinla deggan waa la cafiyi doonaa, waayo, dadkoo dhan waxay ku lug lahaayeen khalad aan ula kac ahayn. ²⁷ Haddii qof si aan ula kac ahayn u dembaabo, qofkaas waa inuu keenaa orgi dumar ah oo sannad jir ah oo loogu talagalay allabariga dembiga. ²⁸ Wadaadku waa inuu Rabbiga hortiisa kafaaraggud u sameeyaa kii ku khaladama dembiga aan ula kac ahayn, markuu kafaaraggud sameeyo, qofkaas waa la cafiyi doonaa. ²⁹ Hal sharci ayaa lagu dabaqi doonaa qof kasta oo si aan ula kac ahayn u dembaaba, ha ahaado reer binu Israa’iil asal ahaan u dhashay ama ajnabiga idinla deggan. ³⁰ Si kastaba ha ahaatee, qof kasta oo si kibir ah u dembaaba, ha ahaado asal ahaan u dhashay ama ajnabi, wuxuu muujinayaa quudhsiga Rabbiga waana in laga sooco dadka reer binu Israa’iil. ³¹ Sababtoo ah waxay diideen erayga Rabbiga oo ay ku xadgudbeen

amarradiisa, waa in si dhab ah loo sooco; dembigoodu wuu ku sii jiri doonaa.”³² Markii reer binu Israa’iil ay joogeen cidlada, waxay la kulmeen nin ururinaya qoryo maalintii sabtida.³³ Kuwii helay isaga oo qoryo ururinaya waxay u keeneen Muuse, Haaruun, iyo shirka oo dhan,³⁴ waxayna ku hayeen xabsi, maxaa yeelay, lama go’aamin waxa lagu samayn lahaa.³⁵ Markaasaa Rabbigu wuxuu Muuse ku yidhi, “Ninka waa in la dilo; shirka oo dhanna waa inay isaga dhagax ku tuuraan bannaanka kaamka.”³⁶ Sidaas daraaddeed shirka ayaa isaga bannaanka kaamka u saaray oo ku dilay dhagax tuurasho, sidii Rabbigu Muuse ku amray.³⁷ Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse,³⁸ “La hadal reer binu Israa’iil oo waxaad ku tidhaahdaa inay sameeyaan xargo dharka geesahooda ku yaal jiilkiinna oo dhan, oo ay xadhig buluug ah ku xidhaan xargo kasta.”³⁹ Xargoyinkan waxay idiin ahaan doonaan inaad eegtaan oo xusuusataan amarrada Rabbiga oo dhan, si aad u addeecdaan oo aydaan u raacin qalbiyadiinna iyo indhihiinna, oo idin kaxaysa inaad baadi tihiin.⁴⁰ Markaas ayaad xusuusan doontaan inaad addeecdaan amarradayda oo dhan oo aad u noqon doontaan kuwa in go’ay Eebihiin.⁴¹ Anigu waxaan ahay Rabbiga Eebihiin, oo idinka soo bixiyey Masar si aan Eebbe idiin noqdo.”

16 Qoraax ina Isxaar, ina Qohaad, ina Laawi, iyo Daatan iyo Abiiraam, wiilashii Eliyaab, iyo Oon ina Feleet oo ka yimid qabiilka Re’uubeen, ayaa rag kaxeeyey² oo waxay kacaan ku kiciyeen Muuse, iyaga oo ay weheliyaan 250 nin oo reer binu Israa’iil ah, oo ahaa madaxda bulshada, oo laga soo doortay ururka, oo ahaa rag caan ah.³ Way isu soo ururiyeen Muuse iyo Haaruun oo waxay ku yidhaahdeen, “Waxaad tagteen meel aad u fog! Ururka oo dhammu waa quduus, mid kasta oo iyaga ka mid ah, oo Eebbe waa dhexdiisa. Haddaba maxaad isu kor qaaddaan ururka Eebbe?”⁴ Markuu taas maqlay, Muuse wuu sujuuday.⁵ Markaasuu la hadlay Qoraax iyo dadkii raacay oo dhan, isagoo leh, “Subaxnimada Eebbe wuxuu muujin doonaa cidda isaga u leh iyo cidda quduuska ah, oo wuxuu u soo dhoweyn doonaa qofkaas isaga. Ka uu doorto, wuxuu u soo dhoweyn doonaa naftiisa.”⁶ Sidaas sameeya: Adiga, Qoraax, iyo dadkiinna oo dhan, qaata foomshoolayaal,⁷ oo berrito dab geliya, oo foom dul saara hortiisa Eebbe. Ninka uu Eebbe doorto waa kan quduuska ah. Waxaad tagteen meel aad u fog, wiilashii Laawi!”⁸ Muuse wuxuu kaloo ku yidhi

Qoraax, “Hadda dhegaya, wiilashii Laawi: ⁹ Ma wax yar baa in Eebbe oo ah Ilaaha reer binu Israa’iil uu idinka soocay inta kale ee bulshada reer binu Israa’iil si uu idiin soo dhoweeyo naftiisa si aad u adeegtaan teendhada Eebbe oo aad u istaagaan hortiisa ururka si aad ugu adeegtaan?”¹⁰ Wuxuu idiin soo dhoweeyey idinka iyo dhammaan walaalihiinna reer Laawi, laakiin hadda waxaad doonaysaan wadaadnimada sidoo kale.¹¹ Sidaa darteed, waa Eebbe oo aad isaga iyo dadkiinna oo dhan ku heshiiseen. Yaa Haaruun ah si aad uga cawdaan isaga?”¹² Markaasaa Muuse u yeedhay Daatan iyo Abiiraam, wiilashii Eliyaab, laakiin waxay yidhaahdeen, “Ma soo kici doonno.”¹³ Ma ku filna in aad naga soo saartay dhul caano iyo malab ku qulqulayo si aad noogu disho cidlada, laakiin waa inaad sidoo kale naftaada nagu kor dhigtaa?”¹⁴ Intaa waxaa dheer, ma aadan na keenin dhul caano iyo malab ku qulqulayo, mana aadan na siin dhaxal beeraha iyo canabbeero. Ma waxaad rabtaa inaad indhaha raggan ka bixisid? Ma soo kici doonno!”¹⁵ Markaasaa Muuse aad u cadhooday oo wuxuu ku yidhi Eebbe, “Ha eegin hadiyaddooda. Hal dameer ah kama aanan qaadan iyaga, mana aanan dulmin midkoodna.”¹⁶ Muuse wuxuu amray Qoraax, “Adiga iyo dadkiinna oo dhan waxaad tahay inaad hor istaagaan Eebbe berrito—adiga, iyaga, iyo Haaruun.”¹⁷ Nin kasta waa inuu qaataa foomshoolihiisa oo foom ku dhex ridaa—250 foomshoolayaal oo dhan—oo hor keenaa Eebbe. Adiga iyo Haaruun waa inaad foomshoolayaashiinna keentaan sidoo kale.”¹⁸ Markaasaa mid kasta oo iyaga ka mid ah wuxuu qaatay foomshoolihiisa, dab ku dhex riday, oo foom ku dul saaray, oo Muuse iyo Haaruun la istaagay iridda teendhada kulanka.¹⁹ Markii Qoraax uu soo ururiyey dadkiisa oo dhan oo ka soo horjeeda iridda teendhada kulanka, ammaanta Eebbe ayaa u muuqatay ururka oo dhan.²⁰ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse iyo Haaruun, isagoo leh,²¹ “Iska sooca ururkan si aan u baabi’iyo iyaga si degdeg ah.”²² Laakiin way sujuudeen oo waxay yidhaahdeen, “Eebbow, Eebbe oo ah kan neefta siiya wax kasta oo nool, ma waxaad u cadhoon doontaa ururka oo dhan marka hal nin kaliya uu dembaabo?”²³ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh²⁴ “U sheeg ururka, isagoo leh, ‘Ka fogaada teendhooyinka Qoraax, Daatan iyo Abiiraam.’”²⁵ Muuse wuu kacay oo wuxuu u tegey Daatan iyo Abiiraam, isagoo ay weheliyaan waayeellada reer binu Israa’iil.²⁶ Wuxuu uga digay

ururka, “Ka fogaada teendhooyinka nimankan sharka leh! Ha taaban wax kasta oo iyaga ka mid ah, ama waxaad la baabbi’i doontaan dembiyadooda oo dhan.” ²⁷ Markaasay ka fogaadeen teendhooyinka Qoraax, Daatan iyo Abiiraam. Daatan iyo Abiiraam waxay u soo baxeen oo istaageen iridda teendhooyinkooda, iyaga iyo naagahooda, carruurtooda iyo kuwa yaryar. ²⁸ Markaasaa Muuse wuxuu yidhi, “Tan waxaad ku ogaan doontaan in Eebbe i soo diray inaan sameeyo shuqulladan oo dhan; waayo, ma aha wax aan anigu sameeyey. ²⁹ Haddii nimankanu ay dhintaan si dabiici ah, ama haddii ay la kulmaan masiibada aadanaha oo dhan, markaas Eebbe ima soo dirin. ³⁰ Laakiin haddii Eebbe uu abuurto wax cusub, oo dhulku afkiisa furo oo liqo iyaga iyo wixii iyaga ka mid ah oo dhan, oo ay si nool ugu degaan She’ool, markaas waxaad ogaan doontaan in nimankanu ay Eebbe ku caasiyoobeen.” ³¹ Markii uu hadalkii dhammeeyey, dhulkii hoostooda ayaa kala jabay, ³² oo dhulkii afkiisa furo oo liqay iyaga iyo reerahooda, iyo dhammaan kuwii la socday Qoraax, iyo hantidoodii oo dhan. ³³ Waxay si nool ugu degeen She’ool iyaga iyo wixii iyaga ka mid ah oo dhan; dhulkii baa ku daboolmay, oo waxay ku lumen dhexda ururka. ³⁴ Markay qayliyeen, reer binu Israa’iil oo dhan oo hareerahooda joogay way carareen, iyagoo leh, “Dhulku wuxuu naga liqi doonaa sidoo kale!” ³⁵ Oo dab ayaa ka soo baxay Eebbe oo wuxuu baabbi’iyey 250 nin oo fooxa bixiyeey. ³⁶ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh ³⁷ “U sheeg Elecaasar ina Haaruun, wadaadka, inuu ka qaado fooxshoolayaasha hadhaaga gubtay oo uu dambaska meel fog ku firdhiyo, waayo, fooxshoolayaashu waa quduus— ³⁸ fooxshoolayaasha nimankii dembaabay oo ay naftooda ku waayeen. Ha laga dhigo xaashiyo la garaacay oo lagu daboolo meesha allabariga, waayo, waxaa loo keenay hortisa Eebbe oo waxay noqdeen quduus. Ha noqdaan calaamad u ah reer binu Israa’iil.” ³⁹ Markaasaa Elecaasar wadaadka wuxuu qaatay fooxshoolayaashii naxaasta ahaa ee ay keeneen kuwii gubtay, oo waxaa laga dhigay xaashiyo lagu daboolo meesha allabariga, ⁴⁰ si ay xusuus ugu noqoto reer binu Israa’iil in aan qofna, aan ka ahayn farcanka Haaruun, u iman inuu foox ku bixiyo hortisa Eebbe, ama uu noqon doono sida Qoraax iyo dadkiisii—sida Eebbe ugu hadlay isaga Muuse. ⁴¹ Laakiin maalintii xigtay ururka reer binu Israa’iil oo dhan waxay ku cawdeen Muuse iyo Haaruun, iyagoo leh, “Dadkii

Eebbe ayaad disheen.” ⁴² Markii ururkii isu soo ururiyey inay ka soo horjeestaan Muuse iyo Haaruun oo ay u jeesteen teendhada kulanka, daruurtii baa ku daboolantay oo ammaantii Eebbe ayaa u muuqatay. ⁴³ Muuse iyo Haaruun waxay u soo dhowaadeen hortisa teendhada kulanka, ⁴⁴ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh ⁴⁵ “Ka fogaada ururkan si aan u baabbi’iyo iyaga si degdeg ah.” Wayna sujuudeen. ⁴⁶ Markaasaa Muuse wuxuu ku yidhi Haaruun, “Qaado fooxshoolahaaga oo dab ka qaado meesha allabariga, oo foox ku dul saaro; markaas u degdeg ururka si aad u samayso kafaaraggudkooda. Cadhadii Eebbe ayaa ka soo baxday; belayadii waa bilaabantay.” ⁴⁷ Markaasaa Haaruun wuxuu sameeyey sidii Muuse ku yidhi, oo wuxuu u orday dhexda ururka. Belayadii horeyba way ugu bilaabantay dadkii, laakiin Haaruun wuxuu bixiyeey foox oo wuxuu u sameeyey kafaaraggudkooda. ⁴⁸ Wuxuu istaagay inta nool iyo inta dhimatay dhexdooda, oo belayadii waa la joojiyeey. ⁴⁹ Laakiin 14,700 oo qof ayaa belayadii ku dhimatay, marka laga reebo kuwii horey ugu dhintay Qoraax aawadiis. ⁵⁰ Markaasaa Haaruun ku soo noqday Muuse iridda teendhada kulanka, waayo, belayadii waa la joojiyeey.

17 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, isagoo leh, ² “La hadal reer binu Israa’iil oo ka soo ururi ul qabiil walba: laba iyo toban ul, mid walba oo ka mid ah hoggaamiyeyaasha qabiiladooda. Ku qor magaca nin walba ulkiisa. ³ Usha reer Laawi ku qor magaca Haaruun, waayo, waa in ay jirtaa ul hoggaamiyaha qabiil walba. ⁴ Ku rid teendhada shirka hortisa maragga, meesha aan kula kulmo. ⁵ Usha ninka aan doorto ayaa biqli doonta, taasina waxay dhamayn doontaa gunuunucda reer binu Israa’iil ee adiga kugu saabsan.” ⁶ Muuse wuxuu la hadlay reer binu Israa’iil, hoggaamiyeyaashooduna waxay u dhiibeen laba iyo toban ul, mid walba oo ka mid ah hoggaamiyeyaasha qabiiladooda, oo ay ku jirto usha Haaruun. ⁷ Muuse wuxuu ushaas hortisa dhigay Rabbiga teendhada maragga. ⁸ Maalintii xigtay, Muuse wuxuu galay teendhada oo arkay in usha Haaruun, oo matalaysa qabiilka reer Laawi, ay biqshay, ubaxday, oo ay soo saartay lows. ⁹ Markaasaa Muuse ushaas oo dhan ka soo saaray hortisa Rabbiga oo u keenay reer binu Israa’iil oo dhan. Way baadheen, oo hoggaamiyihii walba wuxuu dib u qaatay ushiisii. ¹⁰ Rabbigu wuxuu Muuse ku amray, “Dib ugu celi usha Haaruun hortisa maragga, si loo hayo calaamad ka gees ah kuwa caasiyiinta ah,

si ay gunuunucdooda iga gees ah u joogsato oo aysan u dhiman.” ¹¹ Muuse wuxuu si sax ah u raacay amarradii Rabbiga. ¹² Reer binu Israa'iil waxay ku yidhaahdeen Muuse, “Waan hallignay! Waan baabbi'inaynaa, dhammaanteen waan baabbi'inaynaa!” ¹³ Qof kasta oo ku soo dhowaada teendhada Rabbiga wuu dhiman doonaa. Ma dhammaanteen baa gebi ahaanba baabbi'inaynaa?”

18 Rabbigu wuxuu la hadlay Haaruun, isagoo leh, “Adiga, wiilashaada, iyo qoyskaaga waxaad qaadi doontaan mas'uuliyadda dembiyada la xiriira meesha quduuska ah, adiga iyo wiilashaada keliig ayaana qaadi doonta mas'uuliyadda dembiyada la xiriira wadaadnimadiinna. ² Soo kaxee walaalahaaga Laawiyyiinta, qabiilka awowayaashiin, si ay kuugu biiraan oo ay ku caawiyaan inta aad adiga iyo wiilashaadu adeegaysaan teendhada markhaatiga hortiiisa. ³ Waxay mas'uul ka ahaan doonaan adiga oo waxay qaban doonaan hawlaha teendhada oo dhan, laakiin waa inayna u dhowaan alaabta meesha quduuska ah ama meeshii allabariga, si aan labadiinaba u dhiman. ⁴ Waxay kuugu biiri doonaan oo waxay daryeeli doonaan hawlaha teendhada kulanka, dhammaan shaqada teendhada, laakiin qof aan la oggolaan karin kuma soo dhowaan karo. ⁵ Adiga ayaa mas'uul ka noqon doonta hawlaha meesha quduuska ah iyo meeshii allabariga, si aan cadhadu mar kale ugu dhicin reer binu Israa'iil. ⁶ Waxaan ka soo xushay walaalahaaga Laawiyyiinta reer binu Israa'iil dhexdooda hadiyad ahaan kuu siiyey, oo u go'ay Rabbiga, si ay u qabtaan shaqada teendhada kulanka. ⁷ Laakiin adiga iyo wiilashaada oo keliya ayaa wadaaddo ahaan ugu adeegi doona wax kasta oo ku saabsan meeshii allabariga iyo gudaha daahgalkii. Waxaan ku siinayaa wadaadnimada hadiyad ahaan. Qof kale oo soo dhowaada waa in la dilo.” ⁸ Markaasaa Rabbigu Haaruun ku yidhi, “Waxaan kuu dhiibay mas'uuliyadda allabarigayga; dhammaan hadiyadaha quduuska ah ee reer binu Israa'iil ii keenaan, waxaan kuu siiyey adiga iyo wiilashaada qayb ahaan, qayb joogto ah. ⁹ Tani waxay noqon doontaa taada oo ka mid ah allabariga ugu quduusan, oo laga ilaaliyo dabka; dhammaan hadiyadahooda, ha ahaadeen hadiyadaha sarreenka, dembiga, ama xadgudubka, waxay ugu quduusan yihiin adiga iyo wiilashaada. ¹⁰ Cuna sida wax ugu quduusan; nin kasta oo lab ah ha cuno. U arag sida quduus ah. ¹¹ Tani sidoo kale waa taada: waxa kasta

oo laga sooco hadiyadaha oo dhan ee la lulay ee reer binu Israa'iil. Waxaan ku siinayaa adiga iyo wiilashaada iyo gabdhihiinna qayb joogto ah. Qof kasta oo gurigaaga ka mid ah oo nadiif ah ayaa cuni kara. ¹² Waxaan ku siinayaa dhammaan saliid saytuunka cusub ee ugu fiican iyo dhammaan khamriga cusub ee ugu fiican iyo sarreenka, midhaha ugu horreeya ee ay Rabbiga siiyaan. ¹³ Midhaha ugu horreeya ee dhulka oo dhan oo ay Rabbiga u keenaan, waa taada. Qof kasta oo gurigaaga ka mid ah oo nadiif ah ayaa cuni kara. ¹⁴ Wax kasta oo Rabbiga loogu deeqo Israa'iil dhexdiisa waa taada. ¹⁵ Curadka caloosha kasta, ha ahaado bini'aadam ama xayawaan, oo Rabbiga loo bixiyo waa taada. Laakiin waa inaad soo furataa wiil kasta oo curad ah iyo curadka xayawaanka aan nadiifka ahayn. ¹⁶ Markay hal bil jirsadaan, waa inaad ku soo furataa qiimaha soo furashada oo ah shan sheqel oo lacag ah, sida sheqelka meesha quduuska ah, oo ah labaatan garaa. ¹⁷ Laakiin curadka lo'da, idaha, ama riyaha waa inaad soo furin; way quduus yihiin. Ku saydhi dhiiggooda meeshii allabariga oo gub baruurtooda sida allabari cunto, ur udgoon oo Rabbiga u wanaagsan. ¹⁸ Hilibkoodu waa taada, sida laabta hadiyadda lulidda iyo bowdada midig ay yihiin. ¹⁹ Dhammaan hadiyadaha quduuska ah ee reer binu Israa'iil u keenaan Rabbiga, waxaan ku siinayaa adiga iyo wiilashaada iyo gabdhihiinna qayb joogto ah. Waa axdi milix ah oo weligiis ah Rabbiga hortiiisa adiga iyo farcankaaga. ²⁰ Rabbigu wuxuu Haaruun ku yidhi, “Ma lihid dhaxal dhulkooda, mana laha qayb ka mid ah iyaga; Anigu waxaan ahay qaybtaada iyo dhaxalkaaga reer binu Israa'iil dhexdiisa. ²¹ Laawiyyiinta, waxaan siinayaa dhammaan sadaqada Israa'iil dhaxalkooda beddelkeeda shaqada ay qabtaan inta ay adeegayaan teendhada kulanka. ²² Laga bilaabo hadda, reer binu Israa'iil waa inaanay u soo dhowaan teendhada kulanka, ama waxay qaadi doonaan cawaaqibka dembigooda oo way dhiman doonaan. ²³ Kaliya Laawiyyiinta ayaa qaban doona adeegga teendhada kulanka oo waxay qaadi doonaan dembigooda. Tani waa xeer waara oo jiilasha soo socda. Ma lahaan doonaan dhaxal reer binu Israa'iil dhexdiisa. ²⁴ Taa beddelkeeda, waxaan Laawiyyiinta siinayaa dhaxalkooda sadaqada ay reer binu Israa'iil u keenaan Rabbiga. Taas awgeed ayaan uga hadlay iyaga: ‘Ma lahaan doonaan dhaxal reer binu Israa'iil dhexdiisa.’” ²⁵ Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, isagoo leh, ²⁶ “Laawiyyiinta u

sheeg: 'Markaad ka heshaan reer binu Israa'iil sadaqada aan idiin siiyey dhaxalkiinna, waa inaad ka bixisaan toban meelood meel oo sadaqadaas ah Rabbiga. ²⁷ Hadiyadiinnu waxaa loo aqoonsan doonaa sida sarreenka laga soo saaray maqaasiinka ama casiiirka laga soo saaray weelka khamriga. ²⁸ Sidaas darteed, waa inaad Rabbiga u soo bandhigtaan hadiyad ka mid ah sadaqada aad ka heshaan reer binu Israa'iil. Sadaqadaas, waa inaad Rabbiga u bixisaan qaybta Haaruun wadaadka. ²⁹ Waa inaad bixisaan qaybta ugu fiican iyo tan ugu quduusan ee wax kasta oo la idiin siiyo sida qaybta Rabbiga.' ³⁰ U sheeg iyaga, 'Markaad soo bandhigtaan qaybta ugu fiican, waxaa loo aqoonsan doonaa sida wax soo saarka maqaasiinka ama weelka khamriga. ³¹ Adiga iyo reerkaaga waxaad ku cuni kartaan wixii soo haray meel kasta, waayo waa abaalmarin shaqadiinna teendhada kulanka. ³² Markaad bixisaan qaybta ugu fiican, ma noqon doontaan kuwo dembi leh arrintan; markaas ma nijaasayn doontaan hadiyadaha quduuska ah ee reer binu Israa'iil, mana dhiman doontaan.'"

19 Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse iyo Haaruun labadoodaba: ² "Tanu waa xeerka sharciga ee Rabbigu amray: U sheeg reer binu Israa'iil inay kuu keenaan sacad cas oo aan iin lahayn ama ceeb lahayn, mid aan weligiis harqaan lagu xirin. ³ Waxaad siin doontaa Elecaasar wadaadka ah, oo waa in dibadda xerada loo kaxeeyo oo lagu gowraco hortiisa. ⁴ Elecaasar wadaadka ah waa inuu qaataa xoogaa dhiiggeeda ah farahiisa oo uu toddoba jeer ku saydhaa dhinaca hore ee teendhada shirka. ⁵ Sacaddii waa in lagu gubaa hortiisa; haragga, hilibka, dhiigga, iyo mindhicirrada oo dhammu waa inay dabku wada cuno. ⁶ Wadaadku waa inuu qaataa qoryo kedar ah, saxaab, iyo suuf guduudan, oo wuxuu ku tuuraa dhexda sacadda gubanaysa. ⁷ Markaas dabadeed, wadaadku waa inuu dharkiisa dhaqo oo isagu biyo ku maydho, dabadeedna wuxuu geli karaa xerada; hase yeeshee, wuxuu ahaan doonaa mid xumaan leh ilaa fiidkii. ⁸ Kii sacadda gubaana waa inuu dharkiisa dhaqo oo isagu biyo ku maydho, wuxuuna ahaan doonaa mid xumaan leh ilaa fiidkii. ⁹ Nin nadiif ah ayaa soo ururin doona dambaskii sacadda oo wuxuu dhigi doonaa meel nadiif ah oo xerada dibaddeeda ah. Waxay ahaan doonaan kuwa ay reer binu Israa'iil u haystaan isticmaalka biyaha nadiifinta; waa nadiifinta dembiga. ¹⁰ Ninkii dambaska soo ururiyaa waa inuu

dharkiisa dhaqo, wuxuuna ahaan doonaa mid xumaan leh ilaa fiidkii. Tanu waa inay noqotaa xeer waara oo u yaal reer binu Israa'iil iyo dadka shisheeyaha ah ee dhex deggan. ¹¹ Kii taabta meydka aadanaha wuxuu ahaan doonaa mid xumaan leh toddoba maalmood. ¹² Waa inay is nadiifiyaan biyaha maalinta saddexaad iyo maalinta toddobaad; markaasay nadiif noqon doonaan. Haddii aysan is daahirin maalinta saddexaad iyo toddobaad, ma nadiif noqon doonaan. ¹³ Kii taabta meydka oo aan is daahirin wuxuu nijaaseeyaa teendhada Rabbiga. Waa in laga gooyaa Israa'iil, maadaama aan biyaha nadiifinta lagu saydhin; waxay ahaan doonaan kuwo xumaan leh. ¹⁴ Tanu waa sharciga marka qof ku dhinto teendho: kii teendhada soo gala iyo kii ku jiraaba waxay ahaan doonaan kuwo xumaan leh toddoba maalmood. ¹⁵ Weel kasta oo furan oo aan dabool lagu xirin wuxuu noqon doonaa mid xumaan leh. ¹⁶ Kii ku jira berrinka furan oo taabta qof seef lagu dilay ama si dabiici ah u dhintay, ama taabta lafta aadanaha ama qabriga, wuxuu ahaan doonaa mid xumaan leh toddoba maalmood. ¹⁷ Kii xumaan leh, qaado xoogaa dambaska ka soo hadhay qurbaanka gubashada nadiifinta oo ku dar biyo socda weel ku jira. ¹⁸ Nin nadiif ah waa inuu qaataa saxaab, oo ku rusheeyaa biyaha, oo ku saydhaa teendhada, dhammaan alaabta, iyo dadka halkaas joogay. Waa inuu sidoo kale ku saydhaa kii taabtay lafta, qabriga, ama kii la dilay ama si dabiici ah u dhintay. ¹⁹ Ninka nadiifka ah waa inuu ku saydhaa kii xumaan leh maalinta saddexaad iyo toddobaad, iyo maalinta toddobaad waa inuu is daahiriyaa. Waa inay dharkooda dhaqdaan oo biyo ku maydhaan, fiidkiina way nadiif noqon doonaan. ²⁰ Laakiin haddii kii xumaan leh uusan is daahirin, waa in laga gooyaa ururka, waayo, waxay nijaaseeyeen meesha quduuska ah ee Rabbiga. Biyaha nadiifinta laguma saydhin, waxayna yihiin kuwo xumaan leh. ²¹ Tanu waa inay noqotaa xeer waara oo u yaal iyaga. Kii biyaha nadiifinta ku saydhaa waa inuu dharkiisa dhaqo, oo kii taabta biyaha nadiifinta wuxuu ahaan doonaa mid xumaan leh ilaa fiidkii. ²² Wax kasta oo uu taabto qof xumaan leh waxay noqon doonaan kuwo xumaan leh, oo kii taabtaana wuxuu ahaan doonaa mid xumaan leh ilaa fiidkii."

20 Bishii ugu horraysay, ururkii reer binu Israa'iil oo dhammu wuxuu yimid cidladii Siin, oo waxay degeen Qaadeesh. Miryam halkaasay ku dhimatay oo lagu aasay. ² Biyo uma ay

jirin bulshada, markaasay waxay isugu soo urureen Muuse iyo Haaruun. ³ Dadkii waxay la murmeen Muuse oo waxay yidhaahdeen, “Haddii aan ku hallownay markii walaalaheen ku halloobeen Eebbe hortiisa! ⁴ Maxaad dadkii Eebbe ugu keenteen cidladan, meeshaas oo annaga iyo xooloheenna ku hallowno? ⁵ Maxaad nooga soo saartay Masar meeshaan xun? Ma aha meel sarreen, berde, canab, ama rummaan ah, biyo aan cabnana ma jiraan!” ⁶ Muuse iyo Haaruun waxay ka tageen ururkii oo waxay tageen iridda teendhada shirka oo wejigooda ayay dhulka ku dhaceen, oo Eebbe amarkiisii ayaa u muuqday iyaga. ⁷ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh, ⁸ “Qaado usha, adiga iyo walaalkaa Haaruunna ururkii soo wada ururiya. Dhagaxa hortiisa ka hadla, oo wuxuu soo dayn doonaa biyihiiisa. Biyo ka soo saara dhagaxa si ay bulshadu iyo xoolahoodu u cabbaan.” ⁹ Muuse wuxuu usha ka qaatay Eebbe hortiisa, sidii loogu amray. ¹⁰ Muuse iyo Haaruun waxay ururkii ku soo ururiyeen dhagaxa hortiisa, wuxuuna ku yidhi, “Dhegaysta, caasiyiintii, miyaan biyaha idiinkaga soo saarnaa dhagaxan?” ¹¹ Markaasaa Muuse gacantiisa kor u qaaday oo dhagaxii laba jeer ku dhuftay ushiisa. Biyihii aad bay u soo burqadeen, bulshadii iyo xoolahoodiina way cabeen. ¹² Laakiin Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse iyo Haaruun, “Sababtoo ah ima aydan rumaysan inaad i ixtiraamtaan hortiisa reer binu Israa’iil, ururkan ma aydan gelin doontaan dalka aan iyaga siiyey.” ¹³ Kuwani waxay ahaayeen biyihii Meriibaah, halkaas oo reer binu Israa’iil la murmeen Eebbe, oo isagu wuxuu ku muujiyey quduusnimadiisa dhexdooda. ¹⁴ Muuse wuxuu farriin uga diray Gaadeesh boqorkii Edom, isagoo leh: “Kanu waa waxa walaalkaa Israa’iil leeyahay: Waad ogtahay dhibkii oo dhan ee na soo gaadhay. ¹⁵ Awowayaasheen waxay u degeen Masar, oo halkaas ayaannu ku noolayn sanado badan. Masriyiintuna way ina dhibeen annaga iyo awowayaasheenba, ¹⁶ laakiin markaan Eebbe u qaylinay, wuxuu maqlay codkeenna oo wuxuu noo soo diray malaa’ig oo naga soo saaray Masar. Haddaba waxaan joognaa Qaadeesh, oo ah magaalo ku taal xadka dhulkaaga. ¹⁷ Fadlan noo oggolaaw inaan dhulkaaga dhex marno. Ma mari doonno beer ama beero canab ah, mana cabbi doonno biyo ka yimaada ceel kasta. Waxaan ku socon doonnaa jidka Boqorka oo ma leexan doonno midig ama bidix ilaa aan ka gudubno dhulkaaga.” ¹⁸ Laakiin Edom wuxuu ku jawaabay: “Halkan kama gudbi doontaan; haddii

aad isku daydaan, waxaan idiin soo bixi doonaa seef.” ¹⁹ Reer binu Israa’iil waxay ku yidhaahdeen, “Waxaan mari doonnaa jidka weyn, haddii annaga ama xooloheenna cabno biyo ka mid ah biyahaaga, waan bixin doonnaa. Waxaan rabnaa inaan lug ku gudubno—wax kale ma aha.” ²⁰ Laakiin wuxuu yidhi, “Kama gudbi doontaan.” Markaasaa Edom wuxuu ku soo baxay iyaga ciidan weyn oo xoog leh. ²¹ Maaddaama Edom diiday inuu Israa’iil u oggolaado inay dhulkooda dhex maraan, Israa’iil way ka leexdeen iyaga. ²² Ururkii reer binu Israa’iil oo dhammu waxay ka tageen Qaadeesh oo waxay yimaadeen Buur Xoor. ²³ Buur Xoor, oo ku dhow xadka Edom, ayaa Eebbe la hadlay Muuse iyo Haaruun, ²⁴ “Haaruun wuxuu la mid noqon doonaa dadkiisa, waayo ma geli doono dalka aan siiyey reer binu Israa’iil, maxaa yeelay waxaad caasiyoobeen amarkaygii biyihii Meriibaah. ²⁵ Haaruun iyo wiilkiisa Elecaasaar u kaxeeya buurta Xoor. ²⁶ Ka siiib dharka Haaruun oo saar wiilkiisa Elecaasaar, waayo Haaruun wuxuu la mid noqon doonaa dadkiisa oo halkaas ayuu ku dhiman doonaa.” ²⁷ Muuse wuxuu raacay amarkii Eebbe: waxay buurta Xoor ku kaceen hortiisa ururkii oo dhan. ²⁸ Muuse wuxuu ka siiibay dharkii Haaruun oo saaray wiilkiisa Elecaasaar. Haaruun halkaas ayuu ku dhintay buurta dusheeda. Markaasaa Muuse iyo Elecaasaar ka soo degeen buurta. ²⁹ Markii ururkii oo dhammu arkay in Haaruun dhintay, reer binu Israa’iil oo dhammu waxay u baroorteen isaga soddon maalmood.

21 Markii boqorkii Kana’aan ee Carad, oo degganaa Negeeb, uu maqlay in reer binu Israa’iil ay ku soo socdaan jidka Atarim, ayuu dagaal la galay reer binu Israa’iil oo qaar ka mid ahna maxaabiis ahaan u qaatay. ² Markaasaa reer binu Israa’iil waxay u nidarreen Eebbe, iyagoo leh, “Haddii aad dadkan gacanta noo geliso, magaalooyinkooda waan wada baabbi’in doonnaa.” ³ Eebbena wuxuu maqlay baryadii reer binu Israa’iil, oo wuxuu Kana’aaniyiintii gacanta u geliyey iyaga. Wayna wada baabbi’iyeen iyaga iyo magaalooyinkoodii, meeshaasna waxaa loogu magac daray Xormah. ⁴ Markaasay ka guureen Buur Xoor iyagoo maraya jidka Badda Cas, si ay dhulka Edom uga wareegaan; laakiin dadkii jidka ayay ku caajiseen. ⁵ Dadkiina waxay ka hadleen Eebbe iyo Muuse, iyagoo leh, “Maxaad noo soo saartay Masar si aan cidlada ugu dhiman? Ma jiro kibis, ma jiro biyo, cuntadan nacasnimada ahna waan necbahay!” ⁶

Markaasaa Eebbe wuxuu dadkii ku soo diray abeesooyin gubanaya, wayna qaniineen dadkii, sidaas daraaddeed dad badan oo reer binu Israa'iil ah ayaa dhintay. ⁷ Dadkiina waxay u yimaadeen Muuse oo ku yidhaahdeen, "Waan dembaabnay annagoo ka hadalnay Eebbe iyo adiga; Eebbe u bari inuu naga qaado abeesooyinka." Markaasaa Muuse dadkii u duceeyey. ⁸ Eebbena wuxuu Muuse ku amray, "Samee abeeso gubanaysa oo saar tiir; qof kasta oo la qaniino oo eegaa wuu noolaan doonaa." ⁹ Sidaas daraaddeed Muuse wuxuu sameeyey abeeso naxaas ah oo tiir saaray; markasta oo abeeso qof qaniinto, qofkaas oo eegaa abeesada naxaasta ah, wuu badbaadi jiray. ¹⁰ Reer binu Israa'iilna way dhaqaaqeen oo waxay degeen Coboodh. ¹¹ Waxay ka dhaqaaqeen Coboodh oo waxay degeen Iye-cabariim, oo ku yaal cidlada oo Mo'aab ka soo jeeda dhanka bari. ¹² Halkaasay ka sii dhaqaaqeen oo waxay degeen Dooxada Zered. ¹³ Waxay ka dhaqaaqeen halkaas oo waxay degeen dhinaca kale ee Arnon, taasoo ku taal cidlada ku fidsan dhulka Amoriga; waayo, Arnon waa xuduudka Mo'aab, oo u dhexeeya Mo'aab iyo Amoriga. ¹⁴ Taasi waa sababta loogu xusay Buugga Dagaallada Eebbe: "Waheb ee Suufah, iyo dooxooyinka Arnon, ¹⁵ iyo jiirada dooxooyinka ee gaadha goobta Car oo ku teedsan xuduudka Mo'aab." ¹⁶ Halkaasay ka sii dhaqaaqeen oo waxay tageen Beer, ceelkii uu Eebbe ku yidhi Muuse, "Dadkii soo wada ururi, oo waxaan siin doonaa biyo." ¹⁷ Markaasaa reer binu Israa'iil farxad ku heeseen: "Biyo soo burqada, ceel! Aan u heesno! ¹⁸ Ceelka, oo ay madaxdu qodeen, oo ay dadka sharafta leh ku qodeen ulaha iyo ulaha." Markaasay ka dhaqaaqeen cidlada oo tageen Matanaah, ¹⁹ Matanaahna waxay u safreen Naaxali' eel, Naaxali' eelna waxay u tageen Baamoodh, ²⁰ Baamoodhna waxay u tageen dooxada dhulka Mo'aab, oo ku taal dusha Pigaah, taasoo eegta cidlada. ²¹ Reer binu Israa'iil waxay u direen ergo Siixon boqorkii Amoriga, iyagoo leh, ²² "Naga sii mara dhulkaaga. Ma leexan doonno beer ama beeraley, mana cabbi doonno biyo ceel kasta. Waxaan ku socon doonnaa Jidka Boqorka ilaa aan ka gudubno dhulkaaga." ²³ Laakiin Siixon ma oggolaan inuu reer binu Israa'iil dhulka isaga maraan. Halkii, wuxuu soo ururiyey dadkiisii oo dhan oo wuxuu u soo baxay reer binu Israa'iil cidlada, oo wuxuu yimid Yaaxaas oo la dagaallamay reer binu Israa'iil. ²⁴ Reer binu Israa'iilna waxay ku dhufteen seef afkeedii oo

waxay qabsadeen dhulkiisii laga bilaabo Arnon ilaa Yabbooq, ilaa reer Cammoon, waayo, xuduudka reer Cammoon waa la adkeeyey. ²⁵ Reer binu Israa'iilna waxay qabsadeen magaalooyinkii Amoriga oo dhan oo waxay degeen iyaga, oo ay ku jiraan Xeshboon iyo deegaannadii ku wareegsanaa oo dhan. ²⁶ Xeshboon waxay ahayd magaalada Siixon boqorkii Amoriga, kaasoo la dagaallamay boqorkii hore ee Mo'aab oo ka qabsaday dhulkiisii oo dhan ilaa Arnon. ²⁷ Sidaas daraaddeed kuwa maahmaahda ku hadla waxay yidhaahdaan, "Xeshboon u taga oo ha la dhiso; ha la soo celiyo magaalada Siixon. ²⁸ Waayo, dab ayaa ka baxay Xeshboon, ololna magaalada Siixon; waxay baabbi'isay Car ee Mo'aab, sayidyada Arnon ee sare. ²⁹ Halaag baa idin sugaya, Mo'aab! Waad baabba'aysaan, dadkii Kemosh! Wiilashiisa wuxuu siiyey sidii qaxooti iyo gabsdhihiisa maxaabiis ahaan Siixon boqorkii Amoriga. ³⁰ Laakiin annagu waan toogannay; Xeshboon waa la baabbi'iyey ilaa Diboon, oo waxaan burburinnay ilaa Noofah, taasoo gaadha Medeba." ³¹ Sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil waxay degeen dhulka Amoriga. ³² Muusena wuxuu u diray basaasiin Yaaser, wayna qabsadeen deegaannadii ku wareegsanaa oo waxay ka eryeen Amoriga halkaas joogay. ³³ Markaasay u leexdeen oo kor u tageen jidka Baashaan, Og boqorkii Baashaan, iyo dadkiisii oo dhan, waxayna u soo baxeen inay kula dagaallamaan Edrey. ³⁴ Laakiin Eebbe wuxuu Muuse ku yidhi, "Ha ka baqin isaga, waayo, gacantaada ayaan ku soo geliyey isaga, iyo dadkiisii oo dhan iyo dhulkiisii. U samee sidii aad u samaysay Siixon boqorkii Amoriga, kaasoo xukumi jiray Xeshboon." ³⁵ Sidaas daraaddeed waxay ku dhufteen isaga, iyo wiilashiisii iyo ciidankiisii oo dhan, iyagoo aan cidna ka reebin, oo waxay qabsadeen dhulkiisii.

22 Reer binu Israa'iil waxay safreen oo degeen bannaanada Moo'aab, waxayna ka soo hor jeedeen webiga Urdun, oo ku beegan Yerixoo. ² Balaq ina Sippor wuxuu arkay wixii reer binu Israa'iil ku sameeyeen reer Amor. ³ Moo'aab aad iyo aad bay uga baqeen dadkaas, waayo, way badnaayeen; Moo'aabna wuxuu ka cabsaday reer binu Israa'iil. ⁴ Markaasaa reer Moo'aab waxay ku yidhaahdeen odayaashii reer Midyaan, "Dadkan badani waxay laayaan wax kasta oo na ag yaal, sida dibigu cawska beerta u cuno." Balaq ina Sippor ayaa markaas boqor ka ahaa Moo'aab. ⁵ Wuxuu diray wargeeyayaal u yeedha Balaam ina Becoor, oo joogay Beetorkii u dhowaa webiga Yuufraadis, oo

Tirintii

dalkiisa hooyo ku yaal. Balaq wuxuu yidhi: “Dad baa ka soo baxay Masar; waxayna daboolayaan wejiga dhulka, oo waxay degeen agtayda.”⁶ Fadlan kaalay oo dadkaas ii habaar, waayo, aad bay ii xoog badan yihiin. Waxaa laga yaabaa inaan awoodi doono inaan ka adkaado oo aan dalka ka eryo. Waxaan ogahay in kii aad barakaysid uu barakaysan yahay, kii aad habaaridna uu habaaran yahay.”⁷ Odayaashii Moo’aab iyo Midyaan way tageen, iyagoo wata lacagtii wax sheega. Markay Balaam u yimaadeen, waxay u sheegeen fariintii Balaq.⁸ Balaam wuxuu ku yidhi iyaga, “Halkan habeenka ku hoyda, anna waxaan idiin soo celin doonaa jawaabta Eebbe i siiyo.” Sidaas daraaddeed madaxii Moo’aab ayaa la joogay isaga.⁹ Eebbe ayaa u yimid Balaam oo weyddiiyey, “Kuwanu waa ayo oo kula jooga?”¹⁰ Balaam wuxuu ugu jawaabay Eebbe, “Balaq ina Sippor, boqorkii Moo’aab, ayaa ii soo diray fariintan: ¹¹ ‘Dad baa ka soo baxay Masar oo daboolay wejiga dhulka. Hadda kaalay, oo ii habaar iyaga; waxaa laga yaabaa inaan la dagaallami karo oo aan ka eryi karo.’”¹² Laakiin Eebbe wuxuu Balaam ku yidhi, “Ha la tagin iyaga. Waa inaad dadka habaari, waayo, way barakaysan yihiin.”¹³ Balaam subaxdii ayuu kacay oo wuxuu madaxii Balaq ku yidhi, “Ku noqda dalkiinna, waayo, Eebbe iguma uu oggolaan inaan idinla tago.”¹⁴ Madaxii Moo’aab waxay ku noqdeen Balaq oo ku warameen, “Balaam wuu diiday inuu nala yimaado.”¹⁵ Balaq wuxuu diray madax kale, oo ka badan oo ka sharaf badan kuwii hore.¹⁶ Waxay u yimaadeen Balaam oo ku yidhaahdeen, “Kanu waa waxa Balaq ina Sippor leeyahay: Ha kuu diidin inaad ii timaado,”¹⁷ waayo, waxaan kugu abaalmarin doonaa si wanaagsan oo aan sameyn doono waxaad doonto. Fadlan kaalay oo dadkaas ii habaar.”¹⁸ Balaam wuxuu ugu jawaabay iyaga, “Haddii Balaq i siiyo qasrigiisa oo buuxa lacag iyo dahab, ma sameyn karo wax weyn ama yar oo ka baxsan amarka Eebbahayga.”¹⁹ Hadda, fadlan halkan habeenka ku hoyda si aan u ogaado waxa kale oo Eebbe ii sheegi doono.”²⁰ Habeenkii, Eebbe wuxuu u yimid Balaam oo ku yidhi, “Maadaama raggan ay kuu yimaadeen inay kuugu yeedhaan, la tag iyaga, laakiin samee oo keliya waxa aan kuugu sheego.”²¹ Balaam subaxdii ayuu kacay, dameerkiisii diyaariyey, oo wuxuu raacay madaxii Moo’aab.²² Laakiin Eebbe wuu carooday markuu tagay, oo malaa’igtii Eebbe ayaa jidka istaagtay si ay isaga uga hortagto. Balaam wuxuu fuushan yahay dameerkiisii, oo labadiisii

addoon ayaa la socday.²³ Markii dameerku arkay malaa’igtii Eebbe oo jidka taagan oo seeftiisa la soo bixiyey, dameerku wuxuu ka leexday jidka oo galay beer. Balaam ayaa garaacay si uu ugu soo celiyo jidka.²⁴ Malaa’igtii Eebbe ayaa markaas istaagtay waddo cidhiidhi ah oo ku dhex taal beero canab ah, oo derbiyo ku wareegsan yihiin.²⁵ Markii dameerku arkay malaa’igtii Eebbe, wuxuu ku tiirsaday derbiga, taasoo Balaam cagtiisii ku burburisay. Markaasuu dameerkii mar kale garaacay.²⁶ Malaa’igtii Eebbe ayaa mar kale u dhaqaaqday oo istaagtay meel cidhiidhi ah oo aan lahayn meel loo leexdo, midig ama bidix.²⁷ Markii dameerku arkay malaa’igtii Eebbe, wuxuu ku dhacay Balaam hoostiisa, taasoo keentay inuu caroodo oo uu dameerkii ul ku dhufto.²⁸ Markaasaa Eebbe dameerkii hadal siiyey, oo wuxuu ku yidhi Balaam, “Maxaan kuu sameeyey si aad ii garaacdo saddexdan jeer?”²⁹ Balaam wuxuu ugu jawaabay dameerkii, “Waad i ceebeeysay! Haddii aan seeftiisa gacanta ku haysto, waan ku dili lahaa hadda.”³⁰ Dameerkii wuxuu ku yidhi Balaam, “Miyaan ahayn dameerkaaga, kaas oo aad fuushanayd intaad nooshahay ilaa maanta? Ma caado ayaan u lahaa inaan sidaan kuu sameeyo?” “Maya,” ayuu ku jawaabay.³¹ Markaasaa Eebbe wuxuu Balaam u oggolaaday inuu si cad u arko, oo wuxuu arkay malaa’igtii Eebbe oo jidka taagan oo seeftiisa la soo bixiyey. Markaasuu u foororsaday oo wejigiisii dhulka dhigay.³² Malaa’igtii Eebbe ayaa weyddiisay, “Maxaad dameerkaaga ugu garaacday saddexdan jeer? Waxaan halkan u imid inaan kaa hortago sababtoo ah jidkaagu waa mid aan caqli lahayn hortayda.”³³ Dameerku wuu i arkay oo iga leexday saddexdan jeer. Haddii uusan iga leexan, waxaan hubaa inaan noloshaada qaadi lahaa hadda, laakiin isaga waan badbaadin lahaa.”³⁴ Balaam wuxuu ku yidhi malaa’igtii Eebbe, “Waan dembaabay. Ma aanan ogayn inaad jidka taagan tahay si aad iiga hortagto. Haddii aad ka xun tahay, waan noqon doonaa.”³⁵ Malaa’igtii Eebbe ayaa Balaam ku tidhi, “La tag ragga, laakiin ku hadal oo keliya waxa aan kuugu sheego.” Sidaas daraaddeed Balaam wuxuu raacay madaxii Balaq.³⁶ Markii Balaq maqlay imaatinka Balaam, wuxuu u baxay inuu la kulmo isaga magaalada Moo’aab ee xadka Arnoon, oo ku taal cidhifka dhulkiisa.³⁷ Balaq wuxuu ku yidhi Balaam, “Miyaanan kuu soo dirin yeedhid degdeg ah? Maxaad iigu iman weyday? Ma run baa inaanan awoodin inaan ku abaalmariyo?”³⁸ Balaam wuxuu

ugu jawaabay, “Hagaag, hadda waan kuu imid. Laakiin ma oran karaa wax kasta? Waa inaan ku hadlaa oo keliya waxa Eebbe afkayga geliyo.” ³⁹ Balaam markaas wuxuu raacay Balaq ilaa Kiryat Xusood. ⁴⁰ Balaq wuxuu bixiyeey lo’ iyo ido, oo wuxuu la wadaagay Balaam iyo madaxii la socday. ⁴¹ Subaxdii dambe, Balaq wuxuu qaaday Balaam ilaa meelaha sare ee Baal, halkaasoo uu ka arki karay qayb ka mid ah xerada reer binu Israa’iil.

23 Balaam wuxuu Balaq ku yidhi, “Ii dhis toddoba meeldhexaad halkan, oo ii diyaari toddoba dibi iyo toddoba wan.” ² Balaagna wuu yeelay sidii Balaam u sheegay, oo waxay wada bixiyeen dibi iyo wan meeldhexaad kasta. ³ Markaasaa Balaam wuxuu Balaq ku yidhi, “Joog halkan meheraddaada agteeda intaan tago. Waxaa laga yaabaa in Eebbe ii yimaado, oo wixii uu ii muujiyo ayaan kuu sheegi doonaa.” Sidaas daraaddeed ayuu u tegey buur cidla ah. ⁴ Eebbe ayaa la kulmay Balaam, oo Balaamna wuxuu yidhi, “Toddoba meeldhexaad ayaan dhisay, oo waxaan bixiyeey dibi iyo wan meeldhexaad kasta.” ⁵ Eebbe ayaa hadal afka Balaam ku riday oo ku yidhi, “Ku noqo Balaq oo farriintaan u gudbi.” ⁶ Balaamna wuu ku noqday Balaq, oo wuxuu taagnaa meheraddiisa agteeda oo ay la joogeen madaxda reer Moo’aab oo dhan. ⁷ Balaamna wuxuu bilaabay oraahdiisii: “Balaq wuxuu iga keenay Aram, boqorkii Moo’aab wuxuu iga keenay buuraha bari, isagoo leh, ‘Kaalay, ii habaar Yacquub; kaalay, Israa’iil u caay.’” ⁸ Sideen ugu hadli karaa kuwa Eebbe aanu ka hadlin? Sideen ugu diidi karaa kuwa Eebbe aanu ka diidin? ⁹ Buuraha sarsare ayaan ka arkaa, oo buuraha ayaan ka fiiriya. Waa dad gooni u nool oo aan isku tirin quruumaha dhexdooda. ¹⁰ Yaa tirin kara ciidda Yacquub, ama xataa rubuc Israa’iil? Ha iigu dhinto sida kuwa xaga ah, dhammaadkayguna ha noqdo sida iyaga!” ¹¹ Balaq wuxuu Balaam ku yidhi, “Maxaad ii samaysay? Waxaan kuu keenay inaad cadaawayaashayda u habaar, laakiin waxaad u barakaysay halkii aad ka habaarilahayd!” ¹² Balaamna wuxuu ku jawaabay, “Miyaan ku hadli karin wixii Eebbe afkayga ku riday?” ¹³ Markaasaa Balaq wuxuu yidhi, “Ila kaalay meel kale oo aad ka arki karto; waxaad arki doontaa qayb ka mid ah, dhammaantoodna ma arki doontid. Halkaas ka habaar.” ¹⁴ Sidaas daraaddeed wuxuu Balaam u kaxeeyey beer Zofim oo ku taal dusha Pisga, halkaasna wuxuu ka dhisay toddoba meeldhexaad

oo bixiyeey dibi iyo wan meeldhexaad kasta. ¹⁵ Balaamna wuxuu Balaq ku yidhi, “Halkan joog meheraddaada agteeda intaan Eebbe la kulmo halkaas.” ¹⁶ Eebbe ayaa la kulmay Balaam oo hadal afkiisa ku riday, isagoo leh, “Ku noqo Balaq oo farriintaan u gudbi.” ¹⁷ Balaamna wuu ku noqday Balaq, oo wuxuu taagnaa meheraddiisa agteeda oo ay la joogeen madaxda reer Moo’aab. Balaagna wuxuu weyddiiyey, “Muxuu Eebbe ku hadlay?” ¹⁸ Balaamna wuxuu farriintiisii ku yidhi: “Kac, Balaq, oo dhegayso; i maqla, ina Sippowr.” ¹⁹ Eebbe ma aha nin, inuu been sheego, mana aha wiil nin, inuu fikirkiisa beddelo. Ma hadlaa oo ma sameeyaa? Ma ballan qaadaa oo ma fuliyo? ²⁰ Waxaan helay amar inaan barakeeyo; isagu wuu barakeeyey, mana beddeli karo. ²¹ Wax dhibaato ah laguma arko Yacquub, wax murugo ahna laguma arko Israa’iil. Eebbe, Ilaahooda, waa la jiraa; qaylada boqor ayaa dhexdeeda ka jirta. ²² Eebbe ayaa ka soo saaray Masar; waxay leeyihiin xoogga dibiga weyn. ²³ Wax sixir ah lagama helo Yacquub, wax faal ahna lagama helo Israa’iil. Hadda waxaa lagu odhan doonaa Yacquub iyo Israa’iil, ‘Bal eega waxa Eebbe sameeyey!’ ²⁴ Dadku waxay u kacaan sida libaaxad; waxay is kiciyaan sida libaax aan nasan ilaa uu cuno ugaadhkiisa oo uu cabo dhiigga kuwa la laayey.” ²⁵ Balaq wuxuu Balaam ku yidhi, “Ka joog inaad habaarto ama aad barakaysid!” ²⁶ Balaamna wuxuu ku jawaabay, “Miyaan ku odhan inaan sameeyo wixii Eebbe yidhaahdo?” ²⁷ Balaq wuxuu yidhi, “Kaalay, aan ku geeyo meel kale. Waxaa laga yaabaa inay Eebbe ka farxiso inaad halkaas iga habaar.” ²⁸ Balaq wuxuu Balaam u kaxeeyey dusha Peor, oo ka soo jeeda cidla. ²⁹ Balaamna wuxuu yidhi, “Ii dhis toddoba meeldhexaad halkan, oo ii diyaari toddoba dibi iyo toddoba wan.” ³⁰ Balaagna wuxuu sameeyey sidii Balaam u sheegay, oo wuxuu bixiyeey dibi iyo wan meeldhexaad kasta.

24 Markii Balaam ogaaday in Eebbe ku faraxsan yahay in la barakeeyo reer binu Israa’iil, ma raadin wax calaamado ah sidii uu hore u sameeyey, laakiin wuxuu wejigiisa u jeediyeey cidlada. ² Markaasaa Balaam indhihiisa kor u qaaday oo wuxuu arkay reer binu Israa’iil oo qabiil qabiil u deggan, oo Ruuxa Eebbe ayaa ku soo degay. ³ Wuxuu bilaabay oraahdiisii oo wuxuu yidhi, “Hadalkii Balaam ina Beor, hadalkii ninka indhihiisu furan yihiin;” ⁴ Hadalkii kan maqla ereyada Eebbe, kan arka aragtida Kan Qaadirka ah, kan dhulka ku dhaca,

indhihiisuna furan yihiin: ⁵ Sidee qurux badan yihiin teendhooyinkaaga, Yacquubow, meelahaaga degganaanta, Israa'iilow! ⁶ Sida dooxooyin ay ku fidsan yihiin, sida beeraha agagaarka webiga, sida geedo alwaax ah oo Eebbe beeray, sida kedar agagaarka biyaha. ⁷ Biyo badan ayaa ka soo qulquli doona weelashiisa, farcankiisuna waa badnaan doonaa; boqorkiisu wuxuu ka weynaan doonaa Agag, boqortooyadiisuna waa kor loo qaadi doonaa. ⁸ Eebbe ayaa ka soo saaray Masar; wuxuu leeyahay xooggiisii dibiga duurjoogta ah. Wuxuu liqi doonaa quruumaha cadowgiisa ah, oo wuxuu jebin doonaa lafahooda oo wuxuu ku mudan doonaa fallaadhihiisa. ⁹ Wuxuu u foorarsadaa, wuxuu u jiifsadaa sida libaax, iyo sida libaaxad—yaa ku dhiirrada inuu kiciyo? Waxaa barakaysan kuwa ku barakeeya, waxaana habaaran kuwa ku habaara.” ¹⁰ Markaasaa Balac cadhadiisii ku kacday Balaam, oo wuxuu sacabada isugu garaacay oo wuxuu Balaam ku yidhi, “Waxaan kuu yeedhay inaad cadowgayga habaarato, laakiin saddex jeer ayaad barakaysay! ¹¹ Haddaba, hadda u carar meeshiinna! Waxaan idhi waxaan si weyn kuu abaalmarin doonaa, laakiin Eebbe ayaa kaa hor istaagay in lagu sharfay.” ¹² Balaam wuxuu ugu jawaabay Balac, “Miyeynaan u sheegin ergooyinkii aad ii soo dirtay, ¹³ Xataa haddii Balac i i siiyo qasrigiisa oo buuxa lacag iyo dahab, ma dhaafi karo amarka Eebbe inaan sameeyo wanaag ama xumaan aniga oo iskii u yeela. Waxa Eebbe ku hadlo, taas ayaan ku hadli doonaa?” ¹⁴ Haddaba, bal eeg, waxaan ku noqonayaa dadkayga; kaalay, aan kuu sheego waxa dadkani ku samayn doonaan dadkaaga maalmaha soo socda.” ¹⁵ Markaasuu bilaabay oraahdiisii oo wuxuu yidhi, “Hadalkii Balaam ina Beor, hadalkii ninka indhihiisu furan yihiin, ¹⁶ Hadalkii kan maqla ereyada Eebbe, oo leh aqoonta Kan Ugu Sarreeya, kan arka aragtida Kan Gaadirka ah, kan dhulka ku dhaca, indhihiisuna furan yihiin: ¹⁷ Waan arkaa isaga, laakiin hadda ma aha; waan arkaa isaga, laakiin ma aha meel dhow; xiddig baa ka soo bixi doonta Yacquub, ul boqor baa ka soo kacaysa Israa'iil, oo waxay burburin doontaa foodda reer Moo'aab, oo waxay baabbi'in doontaa dhammaan wiilasha Sheeth. ¹⁸ Edoom waa lahaan doonaa; Seir, cadowgeeda, sidoo kale waa lahaan doonaa, halka Israa'iil xoogaysanayo. ¹⁹ Boqor baa ka soo bixi doona Yacquub, oo wuxuu baabbi'in doonaa kuwa ka haray magaalada.” ²⁰ Markaasuu fiiriyey reer Caamaaleq oo bilaabay oraahdiisii oo wuxuu yidhi,

“Caamaaleq wuxuu ahaa kii ugu horreeyey quruumaha, laakiin dhammaadkiisu wuxuu noqon doonaa baabba' buuxa.” ²¹ Markaasuu fiiriyey reer Qeyn oo bilaabay oraahdiisii oo wuxuu yidhi, “Meeshaada degganaanta waa ammaan, oo buulkiinnu wuxuu ku yaal dhagaxa; ²² Si kastaba ha ahaatee, reer Qeyn waa la baabbi'in doonaa marka Ashuur idin qafaasho.” ²³ Markaasuu bilaabay oraahdiisii oo wuxuu yidhi, “Haye! Yaa noolaan kara haddii Eebbe aanu doonin? ²⁴ Laakiin maraakiib baa ka iman doonta xeebta Kittim, oo waxay dhibi doonaan Ashuur iyo Eber; iyaguna waxay u iman doonaan baabba'.” ²⁵ Markaasaa Balaam kacay oo ku noqday meeshiisii, Balacna wuxuu tegey jidkiisii.

25 Markii reer binu Israa'iil joogeen Shiitii, dadkii waxay bilaabeen inay sinaystaan gabbdhiihi reer Moo'aab. ² Waxay dadkii ku casuumeen allabarigii ilaahyadooda, oo reer binu Israa'iilna way cuneen oo u sujuudeen ilaahyadaas. ³ Sidaas daraaddeed, reer binu Israa'iil waxay isku xidheen Bacal oo reer Feecoor, oo cadhadii Eebbe ayaa reer binu Israa'iil ku kacday. ⁴ Markaasaa Eebbe wuxuu Muuse ku yidhi, “Qaado madaxda dadkan oo dhan oo ku laay iftiinka maalinta hortayda, si cadhada daran ee Eebbe ay uga jeedsato reer binu Israa'iil.” ⁵ Markaasaa Muuse wuxuu xukumayaasha reer binu Israa'iil ku yidhi, “Midkiin kastaa ha dilo nimankiinna kuwaas oo isku xidhay Bacal oo reer Feecoor.” ⁶ Markaasaa nin reer binu Israa'iil ah wuxuu naag reer Midyaan ah u keenay qoyskiisa, hortiisa Muuse iyo ururka oo dhan reer binu Israa'iil, iyagoo ooyaya albaabka teendhada shirka. ⁷ Markii Fiinexaas ina Elecaasar, ina Haaruun oo wadaadka ah, uu arkay, ayuu kacay ururka dhexdiisa oo qaatay waran gacantiisa. ⁸ Wuxuu raacay ninkii reer binu Israa'iil ah gudaha teendhada oo wuxuu waranka ku muday labadoodaba, ninkii reer binu Israa'iil ah iyo naagtii, caloosheeda dhexdeeda. Sidaas daraaddeed, belaayadii reer binu Israa'iil ayaa la joojiyey. ⁹ Si kastaba ha ahaatee, kuwa belaayada ku dhintay waxay ahaayeen afar iyo labaatan kun. ¹⁰ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse oo wuxuu yidhi, ¹¹ “Fiinexaas ina Elecaasar, ina Haaruun oo wadaadka ah, wuxuu cadhadayda ka jeediyey reer binu Israa'iil, waayo, wuxuu ahaa mid iiga xanuunsan sida aan ahay, sidaas daraaddeed uma aanan baabbi'in reer binu Israa'iil cadhadayda. ¹² Sidaas daraaddeed, u sheeg inaan siinayo axdigaygii nabadda. ¹³ Waxay noqon doontaa axdi wadaadnimo weligeed ah isaga iyo

farcankiisa, maxaa yeelay, wuxuu ahaa mid u xanuunsan sharafka Eebbhiisa oo wuxuu sameeyey kafaaraggudka reer binu Israa'iil.” ¹⁴ Magaca ninkii reer binu Israa'iil ee lala dilay naagtii reer Midyaan waxay ahayd Simrii ina Saalu, oo ahaa hoggaamiye qoyska reer Simcown. ¹⁵ Magaca naagtii reer Midyaan ee la dilay waxay ahayd Qoosbi ina Suur, oo ahaa madax qabiil qoyska reer Midyaan. ¹⁶ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse, isagoo leh, ¹⁷ “Reer Midyaan u qaado sida cadow oo ku weerara; ¹⁸ waayo, waxay idiin qaadeen sida cadow khiyaano, dhacdadii ku saabsanayd Feecoor iyo walaashood Qoosbi, qabadhii madax qabiil reer Midyaan, oo la dilay maalintii belaaayada sababta Feecoor.”

26 Dabadeed belaaayadii ka dib, Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse iyo Elecaasar oo ahaa ina Haaruun wadaadka, isagoo leh, ² “Tirakoobka ka qaada ururka oo dhan reer binu Israa'iil, laga bilaabo labataan jir iyo wixii ka weyn, qoysaskooda, kuwaas oo dhan oo awood u leh inay dagaal galaan reer binu Israa'iil.” ³ Markaasaa Muuse iyo Elecaasar wadaadkii waxay kula hadleen iyaga bannaanada Moo'aab oo ku yaal webiga Urdun ka soo horjeedka Yerixoo, iyagoo leh, ⁴ “Tirakoobka ka qaada ragga laga bilaabo labataan jir iyo wixii ka weyn, sida Rabbigu ugu amray Muuse.” Kuwanu waa reer binu Israa'iil oo ka soo baxay Masar: ⁵ Dadka ka soo farcamay Re'uuben, oo ahaa curadka Israa'iil, waxay ahaayeen: Hanoog, qoyska Hanoogiyyiin; Faluu, qoyska Faluuhiiyyiin; ⁶ Xesroon, qoyska Xesrooniyyiin; Karmi, qoyska Karmiyyiin. ⁷ Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska Re'uubeniyaadka, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 43,730. ⁸ Faluu wuxuu dhalay Eli'aab. ⁹ Wiilashii Eli'aab waxay ahaayeen Nemu'eel, Daataan, iyo Abiiraam. Kuwanu waa isla Daataan iyo Abiiraam oo ay ururku u yeedheen, oo la diriray Muuse iyo Haaruun iyagoo la jiray kooxda Qooraaah, markay la dirireen Rabbiga. ¹⁰ Dhulkuna wuxuu afkiisa u kala qaaday oo liqay iyaga oo la jiray Qooraaah, markii ay kooxdii dhinteen, markii dabku baabbiiyey 250 nin, oo ay noqdeen calaamad digniin ah. ¹¹ Si kastaba ha ahaatee, farcankii Qooraaah ma dhamaan. ¹² Dadka ka soo farcamay Simecoon qoysaskooda waxay ahaayeen: Nemu'eel, qoyska Nemu'eeliyyiin; Yaamiin, qoyska Yaamiiniyyiin; Yaakiin, qoyska Yaakiniyyiin; ¹³ Serax, qoyska Seraxiyyiin; Sha'uul, qoyska Sha'uuliyyiin. ¹⁴ Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska Simeconiyaadka, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 22,200. ¹⁵ Dadka ka

soo farcamay Gaad qoysaskooda waxay ahaayeen: Sefon, qoyska Sefoniyyiin; Xaggi, qoyska Xaggiyyiin; Shuuni, qoyska Shuuniyyiin; ¹⁶ Osni, qoyska Osniyyiin; Eeri, qoyska Eeriyyiin; ¹⁷ Arood, qoyska Aroodiyyiin; Areeli, qoyska Areeliyyiin. ¹⁸ Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska wiilashii Gaad, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 40,500. ¹⁹ Wiilashii Yahuudah waxay ahaayeen Er iyo Oonan, laakiin waxay ku dhinteen dalkii Kancaan. ²⁰ Dadka ka soo farcamay Yahuudah qoysaskooda waxay ahaayeen: Sheelaah, qoyska Sheelaahiyyiin; Feres, qoyska Feresiyyiin; Serax, qoyska Seraxiyyiin. ²¹ Dadka ka soo farcamay Feres waxay ahaayeen: Xesroon, qoyska Xesrooniyyiin; Xaamuul, qoyska Xaamuuliyyiin. ²² Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska Yahuudah, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 76,500. ²³ Dadka ka soo farcamay Isakaar qoysaskooda waxay ahaayeen: Toole, qoyska Tooliyyiin; Fuwaa, qoyska Fuwniyyiin; ²⁴ Yaashuub, qoyska Yaashuubiyyiin; Shimroon, qoyska Shimroniyyiin. ²⁵ Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska Isakaar, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 64,300. ²⁶ Dadka ka soo farcamay Sebulun qoysaskooda waxay ahaayeen: Sered, qoyska Serediyyiin; Eeloon, qoyska Eelooniyyiin; Yaxleel, qoyska Yaxleeliyyiin. ²⁷ Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska Sebuluniyyiin, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 60,500. ²⁸ Dadka ka soo farcamay Yuusuf qoysaskooda waxay ahaayeen Manaseh iyo Efrayim. ²⁹ Dadka ka soo farcamay Manaseh: Makir, qoyska Makiriyyiin; Makir wuxuu ahaa aabbaha Gilecaad: Gilecaad, qoyska Gilecaadiyyiin. ³⁰ Kuwanu waxay ahaayeen dadka ka soo farcamay Gilecaad: Iiezer, qoyska Iiezeriyyiin; Xeleq, qoyska Xeleqiyyiin; ³¹ Asrii'eel, qoyska Asrii'eeliyyiin; Shekem, qoyska Shekemiyyiin; ³² Shemidaac, qoyska Shemidaaciyyiin; Xefer, qoyska Xeferiyyiin. ³³ Selofexaadd, oo ahaa ina Xefer, wiilal ma lahayn, oo keliya gabdho; magacyada gabdhihii Selofexaadd waxay ahaayeen Maxlaah, Noocaah, Xoglaah, Milkaah, iyo Tiirsaaah. ³⁴ Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska Manaseh, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 52,700. ³⁵ Kuwanu waxay ahaayeen dadka ka soo farcamay Efrayim qoysaskooda: Shutelaah, qoyska Shutelaahiyyiin; Beker, qoyska Bekeriyyiin; Taaxaan, qoyska Taaxaaniyyiin. ³⁶ Kuwanu waxay ahaayeen dadka ka soo farcamay Shutelaah: Eeraan, qoyska Eeraniyyiin. ³⁷ Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska wiilashii Efrayim, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 32,500. Kuwanu waxay ahaayeen dadka ka soo

farcamay Yuusuf qoysaskooda.³⁸ Dadka ka soo farcamay Benyaamiin qoysaskooda waxay ahaayeen: Belaac, qoyska Belaaciyyiin; Ashbel, qoyska Ashbeliyyiin; Axiraam, qoyska Axiraamiyyiin;³⁹ Shefufam, qoyska Shefufamiyyiin; Xufam, qoyska Xufamiyyiin.⁴⁰ Dadka ka soo farcamay Belaac waxay ahaayeen Aard iyo Naacamaan: Aard, qoyska Aardiyyiin; Naacamaan, qoyska Naacamaaniyyiin.⁴¹ Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska Benyaamiin, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 45,600.⁴² Kuwanu waxay ahaayeen dadka ka soo farcamay Daan qoysaskooda: Shuxam, qoyska Shuxamiyyiin. Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska Daan.⁴³ Dhammaan qoysaska Shuxamiyyiin, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 64,400.⁴⁴ Dadka ka soo farcamay Aashar qoysaskooda waxay ahaayeen: Cimnaah, qoyska Cimnaahiyyiin; Ishwii, qoyska Ishwiyyiin; Beri'aah, qoyska Beri'aahiyyiin.⁴⁵ Dadka ka soo farcamay Beri'aah: Xeber, qoyska Xeberiyyiin; Malki'eel, qoyska Malki'eeliyyiin.⁴⁶ Aashar wuxuu lahaa gabadh la odhan jiray Serax.⁴⁷ Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska wiilashii Aashar, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 53,400.⁴⁸ Dadka ka soo farcamay Naftaali qoysaskooda waxay ahaayeen: Yaxseel, qoyska Yaxseeliyyiin; Guuni, qoyska Guuniyyiin;⁴⁹ Yeeseer, qoyska Yeeseeriyyiin; Shilleem, qoyska Shilleemiyyiin.⁵⁰ Kuwanu waxay ahaayeen qoysaska Naftaali qoysaskooda, kuwaas oo la tiriyeyna waxay ahaayeen 45,400.⁵¹ Tirada guud ee reer binu Israa'iil ee la tiriyey waxay ahaayeen 601,730.⁵² Markaasaa Rabbigu wuxuu amray Muuse,⁵³ "Dhulka ha loo qaybiyo iyaga sidii dhaxal ah iyadoo loo eegayo tirada magacyada.⁵⁴ Koox weyn dhaxal weyn sii, koox yarna dhaxal yar; mid kastaa ha helo dhaxalkiisa iyadoo loo eegayo tirada kuwa la qoray.⁵⁵ Hubi in dhulka lagu qaybiyo qori tuur. Waxa koox kastaa dhaxasho waxay noqon doontaa iyadoo loo eegayo magacyada qabiilooyinkooda awoowayaashood.⁵⁶ Dhaxalka waa in lagu qaybiyo qori tuur kooxaha waaweyn iyo kuwa yar yar.⁵⁷ Kuwanu waxay ahaayeen reer Laawi oo la tiriyey qoysaskooda: Gereshon, qoyska Gereshoniyyiin; Qohaath, qoyska Qohaatiyyiin; Merarii, qoyska Merariyyiin.⁵⁸ Kuwanu sidoo kale waxay ahaayeen qoysaska reer Laawi: qoyska Libniyyiin, qoyska Xebriyyiin, qoyska Maxliyyiin, qoyska Muushiyyiin, iyo qoyska Qooraahiyyiin. Qohaath wuxuu ahaa aabbaha Camraam.⁵⁹ Magaca naagtii Camraam wuxuu ahaa Yokebed, oo ahayd gabadh reer Laawi, oo ku

dhalatay reer Laawi Masar. Camraam waxay u dhashay Haaruun, Muuse, iyo walaashood Maryan.⁶⁰ Wiilashii Haaruun waxay ahaayeen Naadaab iyo Abiihu, Elecaasar iyo Itaamar.⁶¹ Laakiin Naadaab iyo Abiihu way dhinteen markay bixiyeen dab aan la oggolaan Rabbiga hortiisa.⁶² Dhammaan ragga reer Laawi oo laga bilaabo bil jir iyo wixii ka weyn waxay ahaayeen 23,000. Looma tirin reer binu Israa'iil kale maxaa yeelay ma aysan helin dhaxal iyaga dhexdooda.⁶³ Kuwanu waa kuwa uu qoray Muuse iyo Elecaasar wadaadkii markay tirakoobeen reer binu Israa'iil bannaanada Moo'aab oo ku yaal webiga Urdun ka soo horjeedka Yerixoo.⁶⁴ Kuwaas dhexdooda, ma jirin nin ka mid ah kuwii uu tiriyey Muuse iyo Haaruun wadaadkii markay tirakoobeen reer binu Israa'iil cidladii Siinay.⁶⁵ Waayo, Rabbigu wuxuu ka hadlay iyaga, "Dhab ahaan way ku dhiman doonaan cidlada." Midkoodna ma harin, marka laga reebo Kaaleb ina Yefunne iyo Yashuua ina Nuun.

27 Hablaha Selofxaad, oo ahaa wiilkii Xeer, wiilkii Gilecaad, wiilkii Makir, wiilkii Manaseh, oo ka yimid qoysaska Manaseh, wiilkii Yuusuf, ayaa soo hor istaagay. Magacyada habluhu waxay ahaayeen Maxlaah, Noocaah, Xoglaah, Milkaha, iyo Tirsaha.² Waxay hor istaageen Muuse, Elecaasar wadaadka, madaxda, iyo ururkii oo dhan oo ku sugnaa albaabka teendhada kulanka, waxayna yidhaahdeen,³ "Aabbahay ayaa cidlada ku dhintay. Isagu kuma uu jirin kuwii Eebbe la diriray ee la jiray Korah, laakiin wuxuu u dhintay dembigiisa, mana uu reebin wiilal.⁴ Maxaa magaca aabbahay uga baabi' lahaa qoysaskiisa sababtoo ah wiil ma uu dhalin? Na sii dhaxal ka mid ah qaraabada aabbahay."⁵ Markaasaa Muuse arrintoodii u geeyey Eebbe.⁶ Markaasaa Eebbe Muuse la hadlay, isagoo leh,⁷ "Hablaha Selofxaad si sax ah bay u hadlayaan. Waad siin doontaa dhaxal ka mid ah walaalaha aabbahood, oo waxaad u wareejin doontaa dhaxalkii aabbahood iyaga.⁸ La hadal reer binu Israa'iil, oo waxaad tidhaahdaa, 'Haddii nin dhinto oo aanu wiil lahayn, markaas dhaxalkiisii u wareeji gabadhiisa.⁹ Laakiin haddii aanu gabadh lahayn, dhaxalkiisii u qaybi walaalihiis.¹⁰ Haddii aanu walaalo lahayn, dhaxalkiisii u qoondee walaalaha aabbihiis.¹¹ Haddii aabbihiis aanu walaalo lahayn, dhaxalkiisii sii qaraabada ugu dhow qoyska, oo isagu ha lahaado. Tani waxay noqon doontaa xeer u yaal reer binu Israa'iil, sida Eebbe ku amray Muuse."¹² Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse, "Kac oo fuul buurta Abarim

ee arag dhulka aan siiyey reer binu Israa'iil. ¹³ Markaad aragtid, waxaad ku biiri doontaa awowyaashaa, sida walaalkaa Haarun sameeyey, ¹⁴ maxaa yeelay, waxaad caasiyoowday amarkaygii biyaha Meriibaah ee cidlada Siin, adigoo ku guuldarraystay inaad quduusnimadayda hor dhigto reer binu Israa'iil." (Kuwani waa biyaha Meriibaah ee Qaadiish ee cidlada Siin.) ¹⁵ Markaasaa Muuse la hadlay Eebbe, ¹⁶ "Eebbe, Ilaaha nolosha bixiya, ha doorto hoggaamiye u ah bulshada, ¹⁷ mid iyaga hogaamin doona oo soo celin doona, si dadkii Eebbe aysan u noqon sida ido aan adhijir lahayn." ¹⁸ Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse, "Qaado Yashuua wiilkii Nuun, oo ah nin ruuxu ku jiro, oo gacantaada saar. ¹⁹ Ha istaago hortiisa Elecaasar wadaadka iyo ururka oo dhan, oo hortooda ku sii xilka. ²⁰ Waxaad ku wareejin doontaa qaar ka mid ah awooddaada, si ay bulshadii reer binu Israa'iil u adeecaan isaga. ²¹ Isagu wuxuu istaagi doonaa hortiisa Elecaasar wadaadka, oo wuxuu weydiin doonaa isaga go'aanka Uurim hortiisa Eebbe. Amarkiisa ayay ku bixi doonaan, amarkiisa ayay ku soo geli doonaan, isaga iyo bulshadii reer binu Israa'iil oo dhan." ²² Muuse wuxuu sameeyey sida Eebbe ku amray. Wuxuu qaaday Yashuua oo istaajiyey hortiisa Elecaasar wadaadka iyo ururka oo dhan. ²³ Wuxuu saaray gacmihiisa isaga oo ku sii xilka, sida Eebbe ku faray Muuse.

28 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, isagoo leh, ² "Reer binu Israa'iil amra oo waxaad ku tidhaahdaan, 'Iska jira inaad ii keentaan qurbaannadayda, qurbaannadayda cuntada ee dabka lagu bixiyo, oo udgoon ii ah, wakhtiyadooda loogu talagalay.' ³ Waxaad ku tidhaahdaan, 'Kanu waa qurbaanka dabka lagu bixiyo ee aad Rabbiga u keeni doontaan: laba wan oo lab ah oo sannad jir ah oo aan iin lahayn, sida qurbaanka la gubo oo joogto ah maalin kasta. ⁴ Mid ka mid ah wanka keena subaxdii, kan kalena fiidkii; ⁵ iyo qurbaanka daqiiqda oo ah tobnaad eefa oo bur wanaagsan ah oo lagu daray rubuc hin oo saliid saafi ah. ⁶ Kanu waa qurbaanka la gubo oo joogto ah oo lagu amray Buur Siinay sida udgoon, qurbaanka dabka lagu bixiyo ee Rabbiga. ⁷ Qurbaanka cabitaanka ee la socda waa inuu ahaadaa rubuc hin oo cabitaan xoog leh oo wanka kasta ah. Qurbaanka cabitaanka ku shub Rabbiga meesha quduuska ah. ⁸ Wanka labaad fiidkii ku bixi qurbaanka daqiiqda iyo qurbaanka cabitaanka oo kale sida subaxdii, qurbaanka dabka lagu bixiyo,

udgoon u ah Rabbiga. ⁹ "Maalinta sabtida, laba wan oo lab ah oo sannad jir ah oo aan iin lahayn, iyo laba-tobnaad eefa oo bur wanaagsan ah oo saliid lagu daray sida qurbaanka daqiiqda, iyo qurbaanka cabitaankiisa. ¹⁰ Kanu waa qurbaanka la gubo ee sabti kasta, oo lagu daray qurbaanka la gubo ee joogtada ah iyo qurbaanka cabitaankiisa. ¹¹ "Bilowga bil kasta, Rabbiga u keena qurbaanka la gubo oo ah laba dibi oo yar, hal wan, iyo toddoba wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ¹² Dibi kasta waxaa loogu talagalay qurbaanka daqiiqda oo ah saddex-tobnaad eefa oo bur wanaagsan ah oo saliid lagu daray; wanka, qurbaanka daqiiqda oo ah laba-tobnaad eefa oo bur wanaagsan ah oo saliid lagu daray; ¹³ iyo wanka kasta, qurbaanka daqiiqda oo ah tobnaad eefa oo bur wanaagsan ah oo saliid lagu daray. Kanu waa qurbaanka la gubo, udgoon, qurbaanka dabka lagu bixiyo ee Rabbiga. ¹⁴ Dibi kasta waxaa loogu talagalay qurbaanka cabitaanka oo ah nus hin oo khamri ah; wanka, saddex-meelood meel hin; iyo wanka kasta, rubuc hin. Kanu waa qurbaanka la gubo ee bil kasta oo la sameeyo bil kasta oo cusub sannadka oo dhan. ¹⁵ Intaa waxaa dheer qurbaanka la gubo ee joogtada ah iyo qurbaanka cabitaankiisa, hal orgi oo lab ah u keena Rabbiga sida qurbaanka dembiga. ¹⁶ "Iidda Rabbiga ee Kormaridda waa in la qabtaa maalinta afar iyo tobnaad ee bisha koowaad. ¹⁷ Maalinta shan iyo tobnaad ee bishaas waxaa jiri doona ciid; toddoba maalmood waxaad cuni doontaan kibis aan khamiir lahayn. ¹⁸ Maalinta koowaad qabta shir quduus ah oo ha samaynina shaqo culus. ¹⁹ Rabbiga u keena qurbaanka dabka lagu bixiyo, qurbaanka la gubo oo ah laba dibi oo yar, hal wan, iyo toddoba wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ²⁰ Dibi kasta, diyaariya qurbaanka daqiiqda oo ah saddex-tobnaad eefa oo bur wanaagsan ah oo saliid lagu daray; wanka, laba-tobnaad; ²¹ iyo wanka kasta oo toddobada ah, tobnaad. ²² Hal orgi oo lab ah u keena sida qurbaanka dembiga si aad u heshaan kafaaraggud. ²³ Qurbaannadan ku bixi intaa waxaa dheer qurbaanka la gubo ee subax kasta. ²⁴ Sidaas oo kale u bixi qurbaanka cuntada maalin kasta toddoba maalmood sida udgoon u ah Rabbiga; waa in la bixiyo intaa waxaa dheer qurbaanka la gubo ee joogtada ah iyo qurbaanka cabitaankiisa. ²⁵ Maalinta toddobaad qabta shir quduus ah oo ha samaynina shaqo culus. ²⁶ "Maalinta midhaha ugu horreeya, markaad Rabbiga u keentaan qurbaanka

hadhuudhka cusub inta lagu jiro Iidda Toddobaadyada, qabta shir quduus ah oo ha samaynina shaqo culus. ²⁷ U keena qurbaanka la gubo oo ah laba dibi oo yar, hal wan, iyo toddoba wan oo lab ah oo sannad jir ah sida udgoon u ah Rabbiga. ²⁸ Dibi kasta waxaa loogu talagalay qurbaanka daqiiqda oo ah saddex-tobnaad eefa oo bur wanaagsan ah oo saliid lagu daray; wanka, laba-tobnaad; ²⁹ iyo wanka kasta oo toddobada ah, tobnaad. ³⁰ Hal orgi oo lab ah u keena si aad u heshaan kafaaraggud. ³¹ Kuwani ku bixi iyaga oo wata qurbaanka cabitaankooda, intaa waxaa dheer qurbaanka la gubo ee joogtada ah iyo qurbaanka daqiiqda. Hubi in xooluhu aanay iin lahayn.

29 'Bishii toddobaad, maalinta koowaad ee bisha, waxaad qaban doontaan kulan quduus ah oo ka fogaada shaqo kasta oo caadi ah. Waa inay noqotaa maalin loogu dhawaaqo buunno. ² Soo bandhiga allabari gubasho oo udgoon u ah Eebbe: dibi yar oo qura, wan qura, iyo toddoba wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ³ Dibiga la socda, soo bandhiga allabariga daqiiqda oo saddex meelood meel oo eefa oo bur fiican ah oo saliid lagu daray; wan la socda, laba meelood meel; ⁴ iyo mid kasta oo toddobada wan ah, bixiya meelood meel. ⁵ Ku dar horgale qura oo wan ah oo allabariga dembiga ah si aad u hesho kafaaraggud. ⁶ Allabarayaashan waxaa lagu daray allabariga gubashada ee bil kasta iyo allabariigiisa daqiiqda, iyo allabariga gubashada ee joogtada ah iyo allabariigiisa daqiiqda iyo cabbitaanka, sida la faray. Waxay yihiin udgoon wanaagsan, allabari dab ah oo u ah Eebbe. ⁷ 'Maalinta tobnaad ee bisha toddobaad, waxaad qaban doontaan kulan quduus ah oo is-hoosaysiia; ha samaynin wax shaqo ah. ⁸ Soo bandhiga allabari gubasho oo udgoon u ah Eebbe: dibi yar oo qura, wan qura, iyo toddoba wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ⁹ Dibiga la socda, soo bandhiga allabariga daqiiqda oo saddex meelood meel oo eefa oo bur fiican ah oo saliid lagu daray; wan la socda, laba meelood meel; ¹⁰ iyo mid kasta oo toddobada wan ah, bixiya meelood meel. ¹¹ Ku dar horgale qura oo wan ah oo allabariga dembiga ah, marka lagu daro allabariga dembiga ee kafaaraggudka iyo allabariga gubashada ee joogtada ah iyo allabariigiisa daqiiqda iyo cabbitaanka. ¹² 'Maalinta shan iyo tobnaad ee bisha toddobaad, qabta kulan quduus ah oo ha samaynin wax shaqo

ah. U dabaaldeg ciidda Eebbe toddoba maalmood. ¹³ Soo bandhiga allabari gubasho, allabari dab ah oo udgoon u ah Eebbe: saddex iyo toban dibi oo yar, laba wan, iyo afar iyo toban wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ¹⁴ Mid kasta oo saddex iyo toban dibiga ah, soo bandhiga allabariga daqiiqda oo saddex meelood meel oo eefa oo bur fiican ah oo saliid lagu daray; mid kasta oo labada wan ah, laba meelood meel; ¹⁵ iyo mid kasta oo afar iyo toban wan ah, bixiya meelood meel. ¹⁶ Ku dar horgale qura oo wan ah oo allabariga dembiga ah, marka lagu daro allabariga gubashada ee joogtada ah iyo allabariigiisa daqiiqda iyo cabbitaanka. ¹⁷ 'Maalinta labaada: laba iyo toban dibi oo yar, laba wan, iyo afar iyo toban wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ¹⁸ Dibiyada, wanka, iyo wanka la socda, soo bandhiga allabarigooda daqiiqda iyo cabbitaanka sida tirada loo cayimay. ¹⁹ Ku dar horgale qura oo wan ah oo allabariga dembiga ah, marka lagu daro allabariga gubashada ee joogtada ah iyo allabariigiisa daqiiqda iyo cabbitaanka. ²⁰ 'Maalinta saddexaad: kow iyo toban dibi, laba wan, iyo afar iyo toban wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ²¹ Dibiyada, wanka, iyo wanka la socda, soo bandhiga allabarigooda daqiiqda iyo cabbitaanka sida tirada loo cayimay. ²² Ku dar horgale qura oo wan ah oo allabariga dembiga ah, marka lagu daro allabariga gubashada ee joogtada ah iyo allabariigiisa daqiiqda iyo cabbitaanka. ²³ 'Maalinta afraad: toban dibi, laba wan, iyo afar iyo toban wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ²⁴ Dibiyada, wanka, iyo wanka la socda, soo bandhiga allabarigooda daqiiqda iyo cabbitaanka sida tirada loo cayimay. ²⁵ Ku dar horgale qura oo wan ah oo allabariga dembiga ah, marka lagu daro allabariga gubashada ee joogtada ah iyo allabariigiisa daqiiqda iyo cabbitaanka. ²⁶ 'Maalinta shanaad: sagaal dibi, laba wan, iyo afar iyo toban wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ²⁷ Dibiyada, wanka, iyo wanka la socda, soo bandhiga allabarigooda daqiiqda iyo cabbitaanka sida tirada loo cayimay. ²⁸ Ku dar horgale qura oo wan ah oo allabariga dembiga ah, marka lagu daro allabariga gubashada ee joogtada ah iyo allabariigiisa daqiiqda iyo cabbitaanka. ²⁹ 'Maalinta lixaad: siddeed dibi, laba wan, iyo afar iyo toban wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ³⁰ Dibiyada, wanka, iyo wanka la socda, soo bandhiga

allabarigooda daqiiqda iyo cabbitaanka sida tirada loo cayimay. ³¹ Ku dar horgale qura oo wan ah oo allabariga dembiga ah, marka lagu daro allabariga gubashada ee joogtada ah iyo allabariigisa daqiiqda iyo cabbitaanka. ³² 'Maalinta toddobaad: toddoba dibi, laba wan, iyo afar iyo toban wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ³³ Dibiyada, wanka, iyo wanka la socda, soo bandhiga allabarigooda daqiiqda iyo cabbitaanka sida tirada loo cayimay. ³⁴ Ku dar horgale qura oo wan ah oo allabariga dembiga ah, marka lagu daro allabariga gubashada ee joogtada ah iyo allabariigisa daqiiqda iyo cabbitaanka. ³⁵ 'Maalinta siddeedaad, waxaad qaban doontaan kulan khaas ah oo xiritaan ah oo ha samaynin wax shaqo ah. ³⁶ Soo bandhiga allabari gubasho, allabari dab ah oo udgoon u ah Eebbe: dibi qura, wan qura, iyo toddoba wan oo lab ah oo sannad jir ah, dhammaantoodna aan iin lahayn. ³⁷ Dibiga, wanka, iyo wanka la socda, soo bandhiga allabarigooda daqiiqda iyo cabbitaanka sida tirada loo cayimay. ³⁸ Ku dar horgale qura oo wan ah oo allabariga dembiga ah, marka lagu daro allabariga gubashada ee joogtada ah iyo allabariigisa daqiiqda iyo cabbitaanka. ³⁹ 'Marka lagu daro allabariigiinna ballanqaadka iyo allabariigiinna ikhtiyaariga ah, soo bandhiga kuwaan Eebbe ee ciidhiinna loo qoondeeyey: allabariigiinna gubashada, allabariigiinna daqiiqda, allabariigiinna cabbitaanka, iyo allabariigiinna nabadda.' ⁴⁰ Muuse wuxuu reer binu Israa'iil u gudbiyey wax kasta oo Eebbe ku amray.

30 Muuse wuxuu ku yidhi madaxdii qabiilooyinka reer binu Israa'iil: "Kanu waa waxa Rabbigu amray: ² Markii nin uu nidar u sameeyo Rabbiga ama uu dhaar ku xidho inuu ballan qaado, eraygiisa ma jebin karo. Waa inuu sameeyaa wax kasta oo uu yidhi. ³ Haddii gabar yar oo weli ku nool guriga aabbaheed ay nidar u samayso Rabbiga ama ay isku xidho ballan qaad, ⁴ oo aabbaheed maqlo nidarkeeda laakiin aanu waxba ku odhan, markaas dhammaan nidarradeeda iyo ballan qaadyadeedu way jiri doonaan. ⁵ Laakiin haddii aabbaheed ka horjoogsado maalinta uu maqlo, midkoodna nidarradeeda ama ballan qaadyadeedu ma jiri doonaan. Rabbigu waa ka sii deyn doonaa maxaa yeelay aabbaheed ayaa ka horjoogsaday. ⁶ Haddii ay guursato ka dib markii ay nidar samaysay ama ballan qaad degdeg ah, ⁷ oo ninkeeda maqlo laakiin aanu waxba ku odhan, markaas nidarradeedu way jiri doonaan. ⁸ Laakiin haddii ninkeeda kansalo

maalinta uu maqlo, waxa ay ballan qaaday ma jiri doonto, Rabbiguna waa ka sii deyn doonaa. ⁹ Nidar kasta oo ay samayso naag carmaal ah ama la furay waa ku waajib. ¹⁰ Haddii naag ninkeeda la nool ay nidar ama ballan qaad samayso, ¹¹ oo ninkeeda maqlo oo uu aamusdo, markaas dhammaan nidarradeedu way ansax yihiin. ¹² Laakiin haddii ninkeeda baabi'yo markuu maqlo, markaas ma aha kuwo ku waajib ah. Rabbigu waa ka sii deyn doonaa. ¹³ Ninkeeda wuxuu xaq u leeyahay inuu xaqiijiyo ama kansalo nidar kasta ama dhaar ay samayso. ¹⁴ Haddii uu aamuso maalinba maalinta ka dambaysa, wuxuu xaqiijinayaa dhammaan nidarradeeda iyo ballan qaadyadeeda. ¹⁵ Laakiin haddii uu kansalo goor dambe, wuxuu qaadi doonaa mas'uuliyadda dambigeeda. ¹⁶ Kuwani waa xeerarka Rabbigu siiyey Muuse ee ku saabsan ninka iyo naagtiisa, iyo aabbe iyo gabadhiisa inta ay weli ku nooshahay gurigiisa.

31 Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay oo wuxuu ku yidhi, ² "Midyaan ku soo celi cadaaladda carruurta Israa'iil aawadood; dabadeedna waxaa lagu soo ururin doonaa dadkii." ³ Muuse wuxuu la hadlay dadkii, oo wuxuu ku yidhi, "Qaar ka mid ah raggiinna u hubiya dagaalka, si ay Midyaan ugu aadaan inay fuliyaan aargoosiga Rabbiga. ⁴ Waxaad diraysaan kun nin oo qabiil kasta oo qabiilooyinka Israa'iil oo dhan ah dagaalka." ⁵ Markaasaa waxaa laga soo xulay kumanyaalka Israa'iil, kun qabiil kasta, laba iyo toban kun oo dagaal u hubaysan. ⁶ Muuse wuxuu u diray dagaalka, kun qabiil kasta, oo wuxuu la diray Finehas ina Elecaasar oo wadaadka ah, kaasoo la qaatay alaabtii quduuska ahayd iyo buunkii digniinta. ⁷ Waxay la dagaallameen Midyaan, sidii Rabbigu Muuse ku amray, oo waxay dileen rag kasta. ⁸ Waxay dileen boqorradii Midyaan, Efi, Reqem, Suur, Xuur, iyo Reba, shantii boqor ee Midyaan. Waxay sidoo kale seef ku dileen Balaam ina Beor. ⁹ Reer binu Israa'iil waxay qafaasheen dumarkii Midyaan iyo carruurtoodii, oo waxay dhaceen dhammaan lo'doodii, adhigoodii, iyo alaabtoodii. ¹⁰ Waxay gubeen dhammaan magaalooyinkii ay ku noolaayeen iyo dhammaan teendhooyinkoodii. ¹¹ Waxay qaateen dhammaan wixii dhacay iyo dhammaan wixii la dhacay, dadka iyo xoolahaba, ¹² oo waxay maxaabiistii, wixii dhacay, iyo wixii la dhacay u keeneen Muuse, Elecaasar oo wadaadka ah, iyo ururkii reer binu Israa'iil oo dhan oo xeradii ku sugnaa dooxada Moo'aab, oo u dhow webiga Urdun ee ka soo horjeedda Yerixoo. ¹³

Muuse, Elecaasar oo wadaadka ah, iyo madaxda ururka oo dhan ayaa u baxay inay la kulmaan iyaga xerada dibaddeeda. ¹⁴ Muuse wuxuu u cadhooday saraakiishii ciidanka, taliyayaashii kumanyaalka iyo taliyayaashii boqollaalka, kuwaasoo dagaalka ka soo noqday. ¹⁵ Wuxuu ku yidhi iyaga, "Ma idinkaa dumarkii oo dhan badbaadiyey?" ¹⁶ Bal eega, iyagu waxay ahaayeen kuwii talada Balaam ku sababay in reer binu Israa'iil ay ku xadgudbaan Rabbiga Peor, si belaayo ugu dhacdo dadkii Rabbiga. ¹⁷ Haddaba, hadda, dil wiil kasta oo yar, iyo naag kasta oo nin la seexatay. ¹⁸ Laakiin gabdhaha aan ninna la seexan, iyaga nool ku sii haysta. ¹⁹ Xerada dibaddeeda ku dega toddoba maalmood; kii qof diley iyo kii qof la dilay taabtay waa inuu isdaahiriya naftiinna iyo maxaabiistiinna maalinta saddexaad iyo maalinta toddobaad. ²⁰ Daahirso dhar kasta, alaab kasta oo maqaar ah, wax kasta oo timirri ah, iyo alaab kasta oo alwaax ah." ²¹ Markaasaa Elecaasar oo wadaadka ah wuxuu ku yidhi askartii dagaalka gashay, "Kanu waa xeerka sharciga ee Rabbigu Muuse ku amray: ²² Biraha sida dahabka, lacagta, naxaasta, birta, caddayga, iyo rasaasta, ²³ wax kasta oo dabka adkaysan kara, waxaad mari doontaan dabka, oo waa nadiif noqon doontaa. Waa in sidoo kale lagu daahiriya biyaha nadiifinta. Laakiin wax kasta oo aan dabka adkaysan karin waa in lagu dhaqo biyaha. ²⁴ Dharkiinna ku dhaq maalinta toddobaad, oo waad nadiif noqon doontaan; dabadeedna xerada geli kartaan." ²⁵ Markaasaa Rabbigu Muuse la hadlay, oo wuxuu ku yidhi, ²⁶ "Adiga iyo Elecaasar oo wadaadka ah iyo madaxda qoysaska aabbayaasha ee ururka waa inaad tirisaan wixii dhacay ee la qafaashay, dadka iyo xoolahaba; ²⁷ oo kala qaybi wixii dhacay dagaalyahannadii dagaalka galay iyo ururka intiisa kale. ²⁸ Uruuri sadaqo Rabbiga ka mid ah ragga dagaalka galay, mid ka mid ah shan boqol oo qof, lo', dameer, iyo ido; ²⁹ ka qaado qaybtooda, oo u dhiib Elecaasar oo wadaadka ah sidii hadiyad Rabbiga. ³⁰ Reer binu Israa'iil kala badhka ka qaado mid ka mid ah konton qof, lo', dameer, ido, iyo xoolo kale, oo u dhiib reer Laawi, kuwaasoo ka shaqeeya teendhada Rabbiga." ³¹ Muuse iyo Elecaasar oo wadaadka ah waxay fuliyeen amarradii Rabbiga ee Muuse. ³² Wixii dhacay ee ka haray wixii la dhacay ee ragga dagaalka galay waxay ahaayeen 675,000 oo ido ah, ³³ iyo laba iyo toddobaatan kun oo lo' ah, ³⁴ iyo kow iyo lixdan kun oo dameero ah, ³⁵ iyo laba iyo soddon kun oo dumar ah oo aan ninna la seexan. ³⁶ Kala

badhka kuwii dagaalka galay waxay ahaayeen: 337,500 oo ido ah, ³⁷ kaasoo sadaqadii Rabbigu ahayd 675; ³⁸ laba iyo soddon kun oo lo' ah, kaasoo sadaqadii Rabbigu ahayd 72; ³⁹ soddon kun iyo shan boqol oo dameero ah, kaasoo sadaqadii Rabbigu ahayd 61; ⁴⁰ lix iyo toban kun oo qof, kaasoo sadaqadii Rabbigu ahayd 32. ⁴¹ Muuse wuxuu sadaqadii, taasoo ahayd hadiyaddii Rabbiga, u dhiibay Elecaasar oo wadaadka ah, isagoo raacaya amarkii Rabbiga ee Muuse. ⁴² Laakiinse kala badhka reer binu Israa'iil, kaasoo Muuse ka soocay ragga dagaalka galay— ⁴³ kala badhka ururka waxay ahaayeen 337,500 oo ido ah, ⁴⁴ iyo laba iyo soddon kun oo lo' ah, ⁴⁵ iyo soddon kun iyo shan boqol oo dameero ah, ⁴⁶ iyo wadar ahaan lix iyo toban kun oo qof. ⁴⁷ Kala badhka reer binu Israa'iil, Muuse wuxuu ka qaaday mid ka mid ah konton qof, dadka iyo xoolahaba, oo wuxuu u dhiibay reer Laawi, kuwaasoo ka shaqeeya teendhada Rabbiga, sidii Rabbigu Muuse ku amray. ⁴⁸ Markaasaa saraakiishii ciidanka, taliyayaashii kumanyaalka iyo taliyayaashii boqollaalka, waxay u yimaadeen Muuse, ⁴⁹ oo waxay ku yidhaahdeen, "Addoommadaadu waxay tirisay askartii amarteenna hoos joogtay, oo midna maqan ma aha. ⁵⁰ Sidaas daraaddeed waxaan u keenay Rabbiga hadiyad, wixii nin kasta helay, alaab dahab ah—gacmo-gashi, jijimo, faraantiyo, dhego-gashi, iyo silsilado—si aan nafteena ugu dembi dhaafno Rabbiga hortiisa." ⁵¹ Muuse iyo Elecaasar oo wadaadka ah waxay ka aqbaleen dahabka, dhammaan alaabtii la farsameeyey. ⁵² Dahabkii hadiyadda ee ay Rabbiga u bixiyeen, taliyayaashii kumanyaalka iyo taliyayaashii boqollaalka, wuxuu miisaankiisu ahaa 16,750 sheqel. ⁵³ Askari kastaa wuxuu qaatay qaybtiisii wixii dhacay. ⁵⁴ Muuse iyo Elecaasar oo wadaadka ah waxay ka aqbaleen dahabka taliyayaashii kumanyaalka iyo boqollaalka, oo waxay u geeyeen teendhada kulanka sidii xusuus u ah reer binu Israa'iil Rabbiga hortiisa.

32 Reer Ruubeen iyo reer Gaad, oo lahaa xoolo badan, waxay arkeen in gobollada Yaasaar iyo Gilecaad ay ku habboon yihiin xoolahooda. ² Markaasay u yimaadeen Muuse, Elecaasar wadaadka, iyo madaxda bulshada, iyagoo leh, ³ "Magaalooyinka Cataarood, Diboon, Yaasaar, Nimraah, Xeshboon, Elecaaleh, Sebaam, Neboo, iyo Beon— ⁴ dhulka uu Eebbe ka adkaaday hortiisa ururka Israa'iil—waa ku habboon yahay xoolaha, oo addoommadaadu waxay leeyihiin xoolo." ⁵ Waxay sii

Tirintii

wateen, “Haddii aan nimcadiinna ku helnay, dhulkan addoommadiinna ha loo siiyo dhaxal ahaan; ha nagu qasbin inaan Urdun ka gudubno.”⁶ Muuse wuxuu ugu jawaabay wiilashii Gaad iyo Ruubeen, “Ma in walaalihiinna dagaal galaan intaad halkan joogtaan?”⁷ Maxaad u niyad jebinaysaan reer binu Israa’iil inay galaan dhulka uu Eebbe siiyey iyaga?⁸ Tani waa isla ficilkaa aabbayaashiin sameeyeen markaan ka diray Qadesh-barneeca si ay u sahamiyaan dhulka.⁹ Markay gaareen Dooxada Eshkol oo ay arkeen dhulka, waxay niyad jebiyeen reer binu Israa’iil inay galaan dhulka uu Eebbe u ballanqaaday iyaga.¹⁰ Sidaas darteed, cadhadii Eebbe ayaa maallintaas kicisay, oo wuxuu ku dhaartay, isagoo leh,¹¹ ‘Midkoodna ragga ka yimid Masar, laga bilaabo labaatan sano iyo wixii ka weyn, ma arki doono dhulka aan u ballanqaaday Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub, maxaa yeelay, si buuxda iima ay raacin,’¹² marka laga reebo Kaaleb ina Yeefunneeh ee Qenizzi iyo Yashuua ina Nuun, maxaa yeelay, si buuxda ayay Eebbe u raaceen.’¹³ Sidaas darteed, cadhadii Eebbe ayaa ku kacday Israa’iil, taasoo sababtay inay cidlada ku wareegaan afartan sano, ilaa jiilkii oo dhan ee shar ku sameeyey aragtida Eebbe ay dhammaadeen.¹⁴ Hadda, waxaad u kacdeen beddelkii aabbayaashiin, farac rag dembiilayaal ah, si aad cadhadii Eebbe uga sii kiciso Israa’iil.¹⁵ Haddii aad ka leexataan raacistiisa, mar kale wuxuu ku dayn doonaa cidlada, oo waxaad mas’uul ka noqon doontaan baabbi’inta iyaga.”¹⁶ Markaasay u yimaadeen isaga oo yidhi, “Waxaan rabnaa inaan halkan ka dhisno xerooyin xoolahayaga iyo magaalooyin carruurteenna; ¹⁷ laakiin waxaan si dhakhso ah u hubaysan doonaa, oo waxaan hoggaamin doonaa reer binu Israa’iil, ilaa aan iyaga meeshii u keenno, carruurteenna yarna waxay ku noolaan doonaan magaalooyin la xoojiyey si ay uga badbaadaan dadka deggan dhulka.”¹⁸ Ma noqon doonno guryahayaga ilaa mid kasta oo reer binu Israa’iil ah uu helo dhaxalkiisa.¹⁹ Ma dooneyno inaan la wadaagno dhaxal iyaga ka baxsan Urdun, maadaama dhaxalkayagu nala siiyey dhinacan Urdun ee bari.”²⁰ Muuse wuxuu ugu jawaabay, “Haddii aad sidaas samaynaysaan—haddii aad isku hubaysaan dagaalka hortiisa Eebbe,²¹ haddii dhammaan raggaaga hubaysan ay Urdun ka gudbaan hortiisa Eebbe ilaa uu ka eryo cadowgiisa hortiisa—²² markaas, marka dhulka hortiisa Eebbe laga adkaado, waxaad ku noqon doontaan oo xor ka noqon

doontaan waajibaadka Eebbe iyo Israa’iil, dhulkanina wuxuu noqon doonaa dhaxalkiinna hortiisa Eebbe.”²³ Laakiin haddii aadan sidaas samayn, waxaad dembi ka gashay Eebbe, oo hubso in dembigiinnu idin heli doono.²⁴ Dhisna magaalooyin carruurtiinna yar iyo xerooyin xoolihiinna, oo oofiya waxaad ballanqaadeen.”²⁵ Wiilashii Gaad iyo Ruubeen waxay ugu jawaabeen Muuse, “Addoommadaadu waxay samayn doonaan sida sayidkayagu amray.”²⁶ Carruurteenna yar, haweenkayaga, xoolahayaga, iyo dhammaan lo’dayada waxay ku sii jiri doonaan magaalooyinka Gilecaad,²⁷ halka addoommadaadu, nin kasta oo dagaal u hubaysan, ay Urdun ka gudbi doonaan hortiisa Eebbe si ay dagaal ugu galaan, sida sayidkayagu sheegay.”²⁸ Sidaas darteed Muuse wuxuu amray iyaga ku saabsan Elecaasar wadaadka, Yashuua ina Nuun, iyo madaxda qabiilooyinka aabbayaasha reer binu Israa’iil.²⁹ Muuse wuxuu iyaga ku amray, “Haddii wiilashii Gaad iyo Ruubeen, nin kasta oo dagaal u hubaysan, ay Urdun idinla gudbaan hortiisa Eebbe, oo dhulka hortiinna laga adkaado, markaas waxaad siinaysaan dhulka Gilecaad dhaxal ahaan.”³⁰ Laakiin haddii aysan idinla gudbin hubaysan, waa inay aqbalaan dhaxalkooda idinka dhexdiinna Kana’aan.”³¹ Wiilashii Gaad iyo Ruubeen waxay ugu jawaabeen, “Sida Eebbe ugu hadlay addoommadaada, sidaas ayaannu samayn doonaa.”³² Waxaan Urdun ka gudbi doonaa hubaysan hortiisa Eebbe Kana’aan, laakiin hantida dhaxalkayagu waxay nala sii ahaan doontaa dhinacan Urdun.”³³ Sidaas darteed Muuse wuxuu u qoondeeyey wiilashii Gaad, wiilashii Ruubeen, iyo badhkii qabiilka Manaseh ina Yooseef, boqortooyadii Sihon boqorkii Amoriyiin iyo boqortooyadii Og boqorkii Baashaan—dhulka iyo magaalooyinkiisa iyo dhulalka ku hareeraysan.³⁴ Reer Gaad waxay dhiseen magaalooyinka Diboon, Cataarood, Aroceer,³⁵ Cataarood-shofaan, iyo Yaasaar, Yogbehaah,³⁶ Beyt-nimraah, iyo Beyt-xaraan sida magaalooyin la xoojiyey, iyo xerooyin xoolahooda.³⁷ Wiilashii Ruubeen waxay dib u dhiseen Keshboon, Elecaaleh, iyo Qiiryataayim,³⁸ sidoo kale Neboo iyo Bacal-me’oon (magacyadooda waa la beddelay) iyo Sibmaah. Waxay magacyo cusub u bixiyeen magaalooyinkii ay dib u dhiseen.³⁹ Wiilashii Maakiir ina Manaseh waxay tageen Gilecaad, wayna qabsadeen, oo waxay ka saareen Amoriyiin ku sugnaa halkaas.⁴⁰ Sidaas darteed, Muuse wuxuu Gilecaad u siiyey Maakiir ina Manaseh, wuuna degay

halkaas. ⁴¹ Yaa'iir, oo ahaa farac Manaseh, wuxuu qabsaday deegaannadoodii wuxuuna u bixiyeey magacooda Xawwoot-yaa'iir. ⁴² Noobax wuxuu tegey oo qabsaday Keenat iyo tuulooyinkeedii ku hareeraysnaa, wuxuuna u bixiyeey magaceeda Noobax isaga dartii.

33 Kuwani waa marxaladihii safarka reer binu Israa'iil, oo ay kaga tageen dalka Masar qaybahooda, iyagoo hoos jooga hoggaaminta Muuse iyo Haaruun. ² Amarka Eebbe, Muuse wuxuu qoray meelahooda ay ka bilaabeen safarradooda. Kuwani waa safarradoodii marxaladihii: ³ Reer binu Israa'iil waxay ka dhaqaaqeen Raamses bisha koowaad, maalinta shan iyo tobnaad ee bisha koowaad, maalinta ka dambaysay Kormaridda. Waxay ka tageen si geesinimo leh hortooda oo dhan Masriyiinta, ⁴ halkaasoo Masriyiintu ay ku aaseen curadkoodii oo dhan, kuwaas oo Eebbe ku dhufatay dhexdeeda; waayo, Eebbe wuxuu fuliyeey xukummo ka gees ah ilaahyadooda. ⁵ Reer binu Israa'iil waxay ka dhaqaaqeen Raamses oo degeen Sukoodh. ⁶ Waxay ka dhaqaaqeen Sukoodh oo degeen Eetam, oo ku yaal cidhifka lamadegaanka. ⁷ Waxay ka dhaqaaqeen Eetam oo ku noqdeen Pi Hahiroth, oo ku yaal bariga Baal Sefoon, oo degeen hortooda Migdool. ⁸ Waxay ka dhaqaaqeen Pi Hahiroth oo dhex mareen badda dhexdeeda oo galeen lamadegaanka, oo kadiib markii ay saddex maalmood ku safreen lamadegaanka Eetam, waxay degeen Maaraah. ⁹ Waxay ka dhaqaaqeen Maaraah oo yimaadeen Eelim, halkaasoo ay ku jireen laba iyo toban ilood iyo toddobaatan geedo timir ah, oo halkaas ayay degeen. ¹⁰ Eelim waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Badda Cas. ¹¹ Waxay ka dhaqaaqeen Badda Cas oo degeen lamadegaanka Siin. ¹² Waxay ka dhaqaaqeen lamadegaanka Siin oo degeen Doofqah. ¹³ Doofqah waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Aalush. ¹⁴ Waxay ka dhaqaaqeen Aalush oo degeen Refidiim, halkaasoo aan biyo loogu heli jirin dadkii inay cabbaan. ¹⁵ Waxay ka dhaqaaqeen Refidiim oo degeen lamadegaanka Siinay. ¹⁶ Waxay ka dhaqaaqeen lamadegaanka Siinay oo degeen Kibroth Hattaavah. ¹⁷ Waxay ka dhaqaaqeen Kibroth Hattaavah oo degeen Xaseeroth. ¹⁸ Xaseeroth waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Rithmah. ¹⁹ Waxay ka dhaqaaqeen Rithmah oo degeen Rimmon Perez. ²⁰ Waxay ka dhaqaaqeen Rimmon Perez oo degeen Libnah. ²¹ Libnah waxay ka dhaqaaqeen oo degeen

Rissah. ²² Rissah waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Kehelathah. ²³ Kehelathah waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Buur Shefer. ²⁴ Buur Shefer waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Xaradah. ²⁵ Xaradah waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Makheloth. ²⁶ Makheloth waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Taaxath. ²⁷ Taaxath waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Terah. ²⁸ Terah waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Mithqah. ²⁹ Mithqah waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Xashmonah. ³⁰ Xashmonah waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Moseroth. ³¹ Waxay ka dhaqaaqeen Moseroth oo degeen Bene Yaaqaan. ³² Waxay ka dhaqaaqeen Bene Yaaqaan oo degeen Xor Xaggidgad. ³³ Waxay ka dhaqaaqeen Xor Xaggidgad oo degeen Jotbaatah. ³⁴ Jotbaatah waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Cabronah. ³⁵ Waxay ka dhaqaaqeen Cabronah oo degeen Esiyon Geber. ³⁶ Waxay ka dhaqaaqeen Esiyon Geber oo degeen Qaadesh, oo ku yaal lamadegaanka Siin. ³⁷ Waxay ka dhaqaaqeen Qaadesh oo degeen Buur Xor, oo ku yaal cidhifka dalka Edom. ³⁸ Amarka Eebbe, Haaruun wadaadka wuxuu fuulay Buur Xor, halkaasoo uu ku dhintay sannadkii afaraad ee reer binu Israa'iil ay ka soo baxeen Masar, maalinta koowaad ee bisha shanaad. ³⁹ Haaruun wuxuu jiray boqol iyo saddex iyo labaatan sannadood markii uu ku dhintay Buur Xor. ⁴⁰ Hadda boqorkii Kancaan ee Arad, oo ku noolaa Negeebta Kancaan, wuxuu maqlay imaatinka reer binu Israa'iil. ⁴¹ Waxay ka dhaqaaqeen Buur Xor oo degeen Salmoonah. ⁴² Salmoonah waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Punon. ⁴³ Punon waxay ka dhaqaaqeen oo degeen Oboth. ⁴⁴ Waxay ka dhaqaaqeen Oboth oo degeen Iye Abarim, oo ku yaal xuduudka Moo'aab. ⁴⁵ Waxay ka dhaqaaqeen Iye Abarim oo degeen Diboon Gaad. ⁴⁶ Waxay ka dhaqaaqeen Diboon Gaad oo degeen Calmoon Diblataayim. ⁴⁷ Waxay ka dhaqaaqeen Calmoon Diblataayim oo degeen buuraha Abarim, oo ku dhow Nebo. ⁴⁸ Waxay ka dhaqaaqeen buuraha Abarim oo degeen bannaanada Moo'aab ee ku yaal webiga Urdun ee ka soo horjeeda Yerixoo. ⁴⁹ Bannaanada Moo'aab, waxay degeen webiga Urdun laga bilaabo Beyt Yeshiimood ilaa Ceebel Shittim. ⁵⁰ Markaasaa Eebbe la hadlay Muuse oo ku sugan bannaanada Moo'aab ee ku yaal webiga Urdun ee ka soo horjeeda Yerixoo, isagoo leh, ⁵¹ "U sheeg reer binu Israa'iil: Markaad ka gudubtaan webiga Urdun oo aad gashaan dalka Kancaan, ⁵² waa inaad ka eryataan dhammaan dadka deggan dalka hortiinna,

burburisaan dhammaan sanamyadooda la xardhay, burburisaan dhammaan sanamyadooda la shubay, oo dumisaan dhammaan meelaha sare ee ay caabudaan. ⁵³ Waa inaad hantidaan dalka oo aad ka dhigataan gurigiinna, waayo waxaan idin siiyey dalka inaad ku noolaataan. ⁵⁴ Waa inaad qaybisaa dalka si loo qaybiyo qabiilooyinkiinna. Koox weyn waa inaad siisaan dhaxal weyn, koox yarna dhaxal yar. Wixii ku soo dhaca qayb ahaan waxay noqon doonaan iyaga. Waa inaad u qaybisaa sida qabiilooyinkiinna awoowayaashiin. ⁵⁵ Laakiin haddii aydnaan ka eryin dadka deggan dalka hortiinna, kuwa aad u ogoolaatan inay sii joogaan waxay noqon doonaan qodax indhihiinna iyo qodax dhinacyadiinna, oo waxay idinku dhibi doonaan dalka aad ku nooshihiin. ⁵⁶ Waxa aan qorsheynayo inaan ku sameeyo iyaga, waxaan ku sameyn doonaa idinka.”

34 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse oo ku yidhi, ² “Reer binu Israa’iil amarka u bixi oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Markaad gashaan dalka Kanaan, kanu waa dalka laydinku qaybin doono dhaxal ahaan, oo leh xuduudahan: ³ “Dhinaciinna koonfureed wuxuu ka bilaabmi doonaa cidlada Siin oo ku teedsan xadka Edom, oo xuduuddiinna koonfureedna waxay ka bilaabmi doontaa dhammaadka bari ee Badda Milixda, ⁴ oo waxay u gudbi doontaa koonfurta koritaanka Akabbim, waxayna sii socon doontaa ilaa Siin, oo waxay u gudbi doontaa koonfurta Qadesh Barnea. Markaasay gaadhi doontaa Xasaar Addar oo waxay u sii socon doontaa Casmoon, ⁵ meeshaasay ku leexan doontaa oo ku biiri doontaa Wadi Masar, waxayna ku dhammaan doontaa Badda Dhexe. ⁶ “Xuduuddiinna galbeedna waxay ahaan doontaa xeebta Badda Dhexe. Taasina waxay ahaan doontaa xuduuddiinna galbeed. ⁷ “Xuduuddiinna woqooyi, waxaad ka soo jidi doontaa Badda Dhexe ilaa Buur Xoor. ⁸ Buur Xoor ka soo jiida xuduudda ilaa Lebo Xamaad, oo xuduuddu waxay gaadhi doontaa Seedad, ⁹ oo waxay sii socon doontaa ilaa Sifroon, oo waxay ku dhammaan doontaa Xasaar Eenaan. Taasina waxay ahaan doontaa xuduuddiinna woqooyi. ¹⁰ “Xuduuddiinna bari, waxaad ka soo jidi doontaan Xasaar Eenaan ilaa Shefam. ¹¹ Xuduuddu waxay ka soo degi doontaa Shefam ilaa Ribla oo ku taal dhinaca bari ee Cayn, oo waxay sii socon doontaa oo ku teedsan dooxada bari ee Badda Galili. ¹² Markaasay xuduuddu hoos ugu degi doontaa webiga Urdun oo waxay ku dhammaan doontaa Badda

Milixda. “Kanu waa dalkiinna, oo leh xuduudihiisa dhinac walba.” ¹³ Muuse wuxuu amray reer binu Israa’iil, isagoo leh, “Dalkan qaybiya oo dhaxal ahaan u qaybiya, sida Rabbigu amray in la siiyo sagaalka iyo badhka qabiilo. ¹⁴ Waayo, qabiilka Reuben, qabiilka Gaad, iyo badhka qabiilka Manaseh waxay heleen dhaxalkooda sida qoysaskooda. ¹⁵ Labadan iyo badhka qabiilo waxay heleen dhaxalkooda bari ee webiga Urdun oo ka soo horjeeda Yerixoo, dhinaca qorrax ka soo baxa.” ¹⁶ Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse oo ku yidhi, ¹⁷ “Magacyada nimanka dhulka idiin qaybin doona dhaxal ahaan waa kuwaan: Elecaasar wadaadka iyo Yashuuca ina Nuun. ¹⁸ Qabiil kasta waxaad ka dooran doontaan hoggaamiye si uu uga caawiyo qaybinta dhulka. ¹⁹ Magacyadu waa kuwaan: qabiilka Yahuudah, Kaaleb ina Yeefunne; ²⁰ qabiilka Simecoon, Shemu’eel ina Ammihud; ²¹ qabiilka Benyaamiin, Eliidaad ina Kislon; ²² qabiilka Daan, hoggaamiye, Bukki ina Yogli; ²³ qabiilka Manaseh, hoggaamiye, Xanni’eel ina Efod; ²⁴ qabiilka Efrayim, hoggaamiye, Kemuel ina Shiftaan; ²⁵ qabiilka Sebulun, hoggaamiye, Eliisaafan ina Parnaak; ²⁶ qabiilka Isakaarka, hoggaamiye, Pattiel ina Cazaan; ²⁷ qabiilka Aashar, hoggaamiye, Axihud ina Shelomi; ²⁸ qabiilka Naftaali, hoggaamiye, Fedaheel ina Ammihud.” ²⁹ Kuwanu waa nimankii Rabbigu amray inay reer binu Israa’iil dhaxalka ugu qaybiyaan dalka Kanaan.

35 Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse oo joogay bannaankii Moo’aab oo ku dhow Webiga Urdun, kana soo horjeeda Yerixoo, isagoo leh, ² “Reer binu Israa’iil ku amri inay reer Laawi magaalooyin ka siiyaan dhaxalkooda si ay ugu noolaadaan. Sidoo kale, siiya daaqsinnno ku wareegsan magaalooyinkaas. ³ Magaalooyinkaas waxay u ahaan doonaan inay ku noolaadaan, daaqsinnaduna waxay u ahaan doonaan lo’dooda, alaabtooda, iyo xoolahooda kale oo dhan. ⁴ “Daaqsinnada ku wareegsan magaalooyinka aad siiso reer Laawi waa inay ka baxaan derbiga magaalada kun dhudhun. ⁵ Cabbir laba kun oo dhudhun oo magaalada ka baxsan dhinacyada bari, koonfur, galbeed, iyo woqooyi, iyadoo magaalada ay ku jirto bartamaha. Meeshan waxay u adeegi doontaa daaqsinn magaalooyinka. ⁶ “Magaalooyinka aad siiso reer Laawi, u qoondee lix magaalo oo magangelyo ah, halkaas oo qofkii si kama’ ah wax u dilay uu u carari karo. Intaa waxaa dheer, sii afartan iyo laba magaalo oo kale. ⁷ Wadarta guud, waa inaad

siisaa siddeetan iyo siddeed magaalo reer Laawi, oo ay weheliyaan daaqsinnadooda.⁸ Magaalooyinka aad siiso reer Laawi dhulka reer binu Israa'iil waa inay la jaanqaadaan dhaxalka qabiil kasta: ka qaad magaalooyin badan qabiil leh dhaxal weyn, iyo magaalooyin yar qabiil leh dhaxal yar."⁹ Markaasaa Rabbigu la hadlay Muuse, isagoo leh,¹⁰ "Reer binu Israa'iil ku dheh, 'Markaad ka gudubtaan Urdun oo aad gashaan dhulka Kancaan,¹¹ doorta magaalooyin inay noqdaan magaalooyin magangelyo, halkaas oo qofkii si kama' ah qof kale u dilay uu u carari karo.¹² Magaalooyinkan waxay noqon doonaan magangelyo ka hortagga kii aargudashada, si eedaysanuhu uusan u dhiman ka hor inta aan la hor keenin shirkii.¹³ Lixda magaalo ee aad bixisaan waxay noqon doonaan magaalooyinkiinna magangelyo.¹⁴ Qoondee saddex magaalo dhankaas Urdun iyo saddex dhulka Kancaan sida magaalooyin magangelyo.¹⁵ Lixda magaalo waxay noqon doonaan magangelyo reer binu Israa'iil, shisheeyaha, iyo ajaanibta idin dhex deggan, si qof kasta oo si kama' ah qof kale u dilay uu halkaas u carari karo.¹⁶ "Haddii qof ku dhufto qof kale shay bir ah oo sababa dhimasho, qofkaas waa dilaaga; dilaaga waa in la dilo.¹⁷ Haddii qof ku dhufto qof kale dhagax gacanta ku jira oo sababa dhimasho, qofkaas waa dilaaga; dilaaga waa in la dilo.¹⁸ Ama haddii qof ku dhufto qof kale shay alwaax ah oo gacanta ku jira oo sababa dhimasho, qofkaas waa dilaaga; dilaaga waa in la dilo.¹⁹ Qofka aargudashada dhiigga waa inuu dilaaga dilo; marka aarguduhu la kulmo dilaaga, waa inuu dilaaga dilo.²⁰ Haddii qof riixo qof kale isagoo naceb, ama wax ku tuuro iyagoo ujeeddo xun leh, taasoo keenta dhimasho,²¹ ama haddii qof ku dhufto qof kale si xaasidnimo leh, taasoo keenta dhimasho, dambiiluhu waa dilaaga waana in la dilo. Qofka aargudashada dhiigga waa inuu dilaaga dilo marka ay kulmaan.²² "Si kastaba ha ahaatee, haddii qof si lama filaan ah u riixo qof kale iyadoon xaasidnimo ahayn, ama wax ku tuuro iyadoon ujeeddo xun lahayn,²³ ama, iyadoon la arkin, dhagax culus oo sababi kara dhimasho ku tuuro, qofkaasna uu dhinto, laakiin aan colaad iyo waxyeello la damacsanayn,²⁴ markaas shirku waa inuu xukumo eedaysanaha iyo qofka aargudashada dhiigga sida waafaqsan shuruucdan.²⁵ Shirku waa inuu ilaaliyaa qofka lagu eedeeyay dilka si kama' ah aargudashada dhiigga oo uu ku soo celiyo magaalada magangelyada ee uu u cararay. Eedaysanuhu waa inuu halkaas ku sii

nagaado ilaa dhimashada wadaadka sare, kaasoo lagu subkay saliidda quduuska ah.²⁶ "Haddii eedaysanuhu marna ka baxo xuduudaha magaalada magangelyada ee uu u cararay,²⁷ iyo qofka aargudashada dhiigga uu ka helo magaalada dibaddeeda, aarguduhu wuxuu dili karaa eedaysanaha iyadoon lagu eedayn dil.²⁸ Eedaysanuhu waa inuu ku sii nagaado magaalada magangelyada ilaa dhimashada wadaadka sare; kaliya dhimashada wadaadka sare ka diib ayuu ku noqon karaa hantidiisa.²⁹ "Shuruucdan waa inay noqdaan xeer sharciyeed idinka ah jiilashiinna oo dhan, meelkasta oo aad ku nooshihiin.³⁰ "Qof kasta oo qof kale dilo waa in la dilo sida dilaaga oo kaliya markhaatiyaal markhaati fureen. Qofna looma dili karo markhaati keliya oo markhaati furey.³¹ "Ha aqbalin magdhow nafta dilaaga u qalma inuu dhinto. Waa in la dilo.³² "Ha aqbalin magdhow qof kasta oo u cararay magaalada magangelyada, si uu ugu soo laabto oo ugu noolaado dhulkiisa ka hor dhimashada wadaadka sare.³³ "Ha nijaasayn dhulka aad ku nooshihiin. Dhiig daadintu waxay nijaasaysaa dhulka, mana jiro kafaaraggud loo samayn karo dhulka dhiig lagu daadiyay, marka laga reebo dhiigga kii daadshay.³⁴ Ha nijaasayn dhulka aad ku nooshihiin, halkaas oo aan aniguna ku noolahay, waayo, aniga, Rabbiga, waxaan ku dhex noolahay reer binu Israa'iil."

36 Madaxda qoysaska aabbayaasha ee qoyska Gilecaad, ina Makhhiir, ina Manaseh, oo ka mid ah qoysaska farcanka Yuusuf, ayaa u yimid oo la hadlay Muuse iyo madaxda, madaxda qoysaska reer binu Israa'iil.² Waxay yidhaahdeen, "Sayidku wuxuu faray sayidkayga inuu dhulka u qaybiyo reer binu Israa'iil dhaxal ahaan iyadoo la ridayo, oo sayidkayga waxaa lagu amray Eebbe inuu dhaxalka walaalkayo Selofxaad u siiyo gabdhihiisa.³ Laakiin haddii ay guursadaan niman ka yimid qabiilo kale oo reer binu Israa'iil ah, dhaxalkooda waxaa laga saari doonaa dhaxalkii awoowayaasheenna oo waxaa lagu dari doonaa qabiilka ay guursadaan, sidaas darteedna waxaa yaraaday dhaxalkii nala siiyey.⁴ Marka Sannadka Yubeelka ee reer binu Israa'iil yimaado, dhaxalkooda waxaa lagu dari doonaa qabiilka ay guursadaan, hantidoodana waxaa laga saari doonaa dhaxalkii qabiilka awoowayaasheenna."⁵ Markaasaa Muuse wuxuu amarkii Eebbe u gudbiyey reer binu Israa'iil, isagoo leh, "Qabiilka farcanka Yuusuf wuxuu ku saxsan

Tirintii

yahay sheegashadiisa. ⁶ Kanu waa waxa Eebbe ku amray gabdhaha Selofxaad: Waxay guursan karaan cid kasta oo ay doonaan, haddii ay guursadaan qoyska qabiilka aabbahood. ⁷ Sidaas darteed, dhaxal kasta oo Israa'iil ah looma wareejin doono qabiil ilaa qabiil kale, waayo, mid kasta oo reer binu Israa'iil ah wuxuu hayn doonaa dhaxalka qabiilka awoowayaashood. ⁸ Gabadh kasta oo dhaxal ku leh dhul kasta oo qabiil Israa'iil ah waa inay guursato qof ka tirsan qoyska qabiilka aabbahood, si mid kasta oo reer binu Israa'iil ah uu u haysto dhaxalka awoowayaashood. ⁹ Dhaxal looma wareejin karo

qabiil ilaa qabiil kale, waayo, qabiil kasta oo reer binu Israa'iil ah waa inuu haysto dhaxalkiisa." ¹⁰ Gabdhihii Selofxaad waxay sameeyeen sida Eebbe ugu amray Muuse. ¹¹ Mahlah, Tiirsah, Hoglah, Milcah, iyo Noocaah, gabdhihii Selofxaad, waxay guursadeen adeerradood. ¹² Waxay guursadeen qoysaska farcanka Manaseh, ina Yuusuf, dhaxalkooduna wuxuu ku sii jiray qabiilka iyo qoyska aabbahood. ¹³ Kuwani waa amarradii iyo xeerarkii Eebbe u siiyey reer binu Israa'iil iyada oo loo sii marayo Muuse oo ku sugan dooxada Moo'aab ee webiga Urdun, oo ka soo horjeeda Yerixoo.

Sharciga Kunoqoshadiisa

1 Kuwani waa erayadii Muuse kula hadlay reer binu Israa'iil oo dhan ee ku sugan dhanka kale ee Webi Urdun ee cidlada, ee Carabaax, oo ka soo horjeedda Suuf, oo u dhaxaysa Faraan iyo Toofel, Laabaan, Xaseerod, iyo Diisaahab. ² Waa safar muddo kow iyo toban maalmood ah laga soo bilaabo Xoreeb ilaa Kadeesh Barneeca iyadoo la marayo Buur Sayir. ³ Sannaddii afartanaad, maalintii ugu horraysay ee bishii kow iyo tobnad, Muuse wuxuu la hadlay reer binu Israa'iil, sida uu Eebbe ku amray inuu u sheego, ⁴ ka dib markii uu ka adkaaday Siihoon oo ahaa boqorkii reer Amor, oo degganaa Xeshboon, iyo Coog oo ahaa boqorkii reer Baashaan, oo degganaa Cashtaarooth iyo Edreeci. ⁵ Dhanka kale ee Webi Urdun ee dalka Moo'aab, Muuse wuxuu bilaabay inuu sharcigan caddeeyo, isagoo leh, ⁶ "Eebbe Ilaaheenna ah wuxuu nala hadlay Xoreeb, 'Waxaad ku nagaateen buurtaan waqti dheer. ⁷ Soo jeedsada oo safarkiinna bilaaba, oo taga dhulka buuraha ee reer Amor, iyo dhammaan deriskooda ee Carabaax, ee dhulka buuraha, ee dooxooyinka, ee Negeeb, ee xeebta badda, dhulka reer Kancaan, iyo Lubnaan, ilaa webiga weyn, Webiga Yuufraad. ⁸ Bal eega, waxaan hortiinna dhigay dhulka; gala oo hantida dhulkaas oo Eebbe ku dhaartay inuu siiyo aowayaashiin, Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub, iyo farcankooda ka dambeeya.' ⁹ "Waqtigaas waxaan idinku idhi, 'Anigu kaligay ma qaadi karo culayskiinna. ¹⁰ Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu idin badiyey, oo bal eega, maanta waxaad tihiin sida xiddigaha samada oo kale. ¹¹ Eebbe, Ilaaha aowayaashiin, ha idin badiyo kun jeer oo kale oo ha idin barakeeyo, sida uu idiin ballanqaaday! ¹² Laakiin sidee baan kaligay u qaadi karaa dhibkiinna, culayskiinna, iyo murankiinna? ¹³ Door rag caqli leh, garasho leh, oo la ixtiraamo oo ka mid ah qabiilladiinna, oo waxaan u magacaabi doonaa inay madax idiin noqdaan.' ¹⁴ Markaas baad iigu jawaabteen, 'Waxaad soo jeedisay waa wax wanaagsan.' ¹⁵ Markaasaan qaatay ragga hormuudka u ah qabiilladiinna, oo caqli leh oo la ixtiraamo, oo waxaan u magacaabay inay madax idiin noqdaan, taliyayaal kun, boqol, konton, iyo toban, iyo saraakiil qabiilladiinna ah. ¹⁶ "Markaasaan waqtigaas ku amray xaakinnadiinna, anigoo leh, 'Dhegaysta kiisaska dadka dhexdiisa oo si caddaalad ah u xukuma, ha ahaato kiiska laba Israa'iiliyiin ah ama mid Israa'iiliyiin ah iyo qof qalaad oo idin dhex deggan. ¹⁷ Ha muujin eexasho xukunka; dhegaysta

kuwa yar iyo kuwa weynba si isku mid ah. Ha ka baqin qofna, waayo xukunka waa Eebbe. Kiis kasta oo idin dhibaya iigu keena, anna waan maqli doonaa.' ¹⁸ Waqtigaas waxaan idinku amray waxyaalaha oo dhan ee aad samayn lahaydeen. ¹⁹ "Markaasaan ka tagay Xoreeb oo waxaan marnay cidladaas ballaaran oo cabsi leh ee aad aragteen, annagoo ku sii socda dhulka buuraha ee reer Amor, sida uu Eebbe Ilaaheenna ah noo amray, oo waxaan gaarnay Kadeesh Barneeca. ²⁰ Markaasaan idinku idhi, 'Waxaad gaadheen dhulka buuraha ee reer Amor, kaas oo Eebbe Ilaaheenna ah ina siinayo. ²¹ Bal eega, Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu hortiinna dhigay dhulka; kor u kaca oo hantida, sida uu Eebbe, Ilaaha aowayaashiin, idiin sheegay. Ha baqanina ama niyad jabina.' ²² "Markaas dhammaantiin waad ii timaadeen oo waxaad tihiin, 'Aan dirno rag naga horreeya si ay u basaasiyaan dhulka oo ay noogu soo celiyaan warbixin ku saabsan jidka aan mari doonno iyo magaalooyinka aan tegi doonno.' ²³ Qorshuhu wuxuu ii muuqday mid wanaagsan, sidaas daraaddeed waxaan doortay laba iyo toban idinka mid ah, nin qabiilkiiba hal. ²⁴ Way baxeen oo waxay tageen dhulka buuraha, waxayna yimaadeen Dooxada Eshkol oo ay sahamiyeen. ²⁵ Waxay la soo qaateen qaar ka mid ah midhaha dhulka, waxayna hoos noogu soo celiyeen oo ku soo warrameen, 'Dhulka uu Eebbe Ilaaheenna ah ina siinayo waa wanaagsan yahay.' ²⁶ Hase yeeshee ma doonaynin inaad kor u kacdaan; waad caasiyoowdeen amarkii Eebbe Ilaahiinna ah. ²⁷ Waxaad ku gunnuucdeen teendhooyinkiinna oo waxaad tihiin, 'Sababtoo ah Eebbe wuu ina neceb yahay, wuxuu naga soo saaray Masar inuu ina geliyo gacanta reer Amor si uu ina baabbi'iyo. ²⁸ Xaggee baan tegi karnaa? Walaalaheen ayaa qalbigayaga dhalaaliyey, iyagoo leh, "Dadku waa ka xoog badan yihiin oo ka dheer yihiin annaga; magaalooyinku waa waaweyn yihiin oo ilaa samada la xoojiyey. Xataa waxaan halkaas ku aragnay Anakim.'" ²⁹ Waxaan idinku dhiirrigeliyey, anigoo leh, 'Ha baqanina ama ha ka cabsanina. ³⁰ Eebbe Ilaahiinna ah, oo idinka horreeya, wuu idiin dagaallami doonaa, sida uu idiin sameeyey Masar hortiinna, ³¹ iyo cidlada halkaas oo aad ku aragteen sida uu Eebbe Ilaahiinna ah idiin qaaday, sida aabbe wiilkiisa u qaado, intii aad socotay ilaa aad meeshaan gaartaan.' ³² Hase yeeshee, inkasta oo taas, ma aydnaan ku kalsoonayn Eebbe Ilaahiinna ah, ³³ oo idinka horreeyey safarkiinna, si uu idiin

Sharciga Kunoqoshadiisa

raadiyo meelaha aad deggan doontaan, isagoo dab ku dhex jira habeenkii iyo daruur maalintii, si uu idiin tuso jidka aad mari lahaydeen. ³⁴ Markii Eebbe maqlay waxaad tihiin, wuu cadhooday oo wuxuu ku dhaartay. ³⁵ 'Midna jiilkaas shar leh ma arki doono dhulka wanaagsan oo aan ku dhaartay inaan siiyo awowayaashiin, ³⁶ marka laga reebo Kaaleb ina Yeefunne. Isagu wuu arki doonaa, oo waxaan siin doonaa isaga iyo farcankiisa dhulka uu cagihiisa saaray, maxaa yeelay wuxuu raacay Eebbe isagoo si buuxda u go'an.' ³⁷ Eebbe wuxuu sidoo kale iga cadhooday aniga daraaddiinna, isagoo leh, 'Adiguna ma geli doontid. ³⁸ Yashucaa ina Nuun, oo idin hor taagan, isagu wuu geli doonaa. Ku dhiirrigeli, waayo isagu wuxuu hoggaamin doonaa Israa'iil inay hantidaan. ³⁹ Intaas waxaa dheer, carruurtiinna yar yar oo aad tihiin in la qabsan doono, carruurtiinna aan weli garanayn wanaagga iyo xumaanta, iyagu waxay geli doonaan dhulka. Waxaan siin doonaa iyaga, oo iyagu way hantiyi doonaan. ⁴⁰ Laakiin idinka, jeedsada oo u baxa cidlada jidka Badda Cas.' ⁴¹ "Markaas waad iigu jawaabteen, 'Waxaan ka dembaabnay Eebbe. Waxaan kor u kici doonaa oo dagaallami doonaa, sida uu Eebbe Ilaaheenna ah noo amray.' Sidaas daraaddeed midkiin kasta wuxuu qaatay hubkiisa, isagoo u malaynaya inay fududahay inuu kor u kaco dhulka buuraha. ⁴² Laakiin Eebbe wuxuu iga yidhi, 'U sheeg, "Ha kor u kicin oo ha dagaallamin, waayo anigu idinma jiro; haddii kale, waxaad ku jabi doontaan cadowgiinna." ⁴³ Sidaas daraaddeed waxaan idinla hadlay, laakiin ma aydnaan dhegaysan. Waxaad caasiyoowdeen amarkii Eebbe oo waxaad u dhaqanteen si kibir leh oo aad kor ugu kacdeen dhulka buuraha. ⁴⁴ Reer Amor oo ku noolaa buurahaas ayaa idin soo weeraray; waxay idinku eryadeen sida shinni oo kale oo waxay idinku garaaceen laga bilaabo Sayir ilaa Xormah. ⁴⁵ Waad soo noqoteen oo waxaad ku ooydeen Eebbe hortiisa, laakiin ma uu dhegaysan oohintiinna oo wuxuu idiin jeestay dheg la'aan. ⁴⁶ Sidaas ayaad ugu nagaateen Kadeesh maalmo badan—dhammaan wakhtigii aad halkaas ku qaadateen.

2 Markaasaan u jeedsannay oo u baxnay xagga cidlada jidka Badda Cas, sida Rabbigu i faray, oo waxaan wareegnay Buur Se'iir maalmo badan. ² Markaasaa Rabbigu ila hadlay oo wuxuu iga yidhi, ³ "Buurahaas waxaad wareegteen waqti ku filan; hadda u jeedsada xagga woqooyi. ⁴ Dadkana amra, idinkoo leh, 'Waxaad ku dhowaanaysaan inaad

dhex martaan dhulka walaalihiin, farcankii Esau, oo deggan Se'iir. Way idinka cabsan doonaan, sidaas darteed aad u digtoonaada. ⁵ Ha ku kicin dagaal, waayo, dhulkooda waxba idinma siin doono, xataa intii cagta lagu taagi lahaa, maxaa yeelay, waxaan Buur Se'iir siiyey Esau inuu lahaado. ⁶ Waxaad ka iibsan doontaan cunto lacag si aad u cuntaan, sidoo kale waxaad ka iibsan doontaan biyo lacag si aad u cabtaan.'" ⁷ Waayo, Rabbiga Ilaahiinna ahu wuxuu idinku barakeeyey shaqada gacmihiinna oo dhan. Wuxuu idin ilaaliyey socdaalkiinna cidlada weyn. Afartan sano Rabbiga Ilaahiinna ahu wuu idinla jiray; waxba idinkama maqnaanin. ⁸ Markaasaan ka gudubnay walaalaheen, farcankii Esau, oo deggan Se'iir, annagoo ka fogaanayna jidka Caraba, kana fogaanayna Eelaad iyo Esiyon Geber, waxaana u jeedsannay oo maray jidka cidlada ee Moo'aab. ⁹ Markaasaa Rabbigu i faray, "Ha dhibin Moo'aab, hana ku kicin dagaal, waayo, dhulkooda waxba idinma siin doono inaad lahaataan, maxaa yeelay, waxaan Ar siiyey farcankii Luudh inuu lahaado." ¹⁰ (Reefa'iim ayaa hore u degganaa halkaas—dad aad u weyn, badan, oo dhaadheer sida Anakim. ¹¹ Sida Anakim, iyagana waxaa loo tixgeliyaa Reefa'iim, laakiin Moo'aabiim waxay ugu yeedhaan Eemiim. ¹² Hooriim ayaa hore u degganaa Se'iir, laakiin farcankii Esau ayaa ka eryay oo baabbi'iyey hortooda, oo degganaa meeshii, sida reer binu Israa'iil sameeyeen dhulkooda hantidooda oo Rabbigu siiyey.) ¹³ Rabbigu wuxuu yidhi, "Hadda kaca oo ka gudba dooxada Sered." Sidaas daraaddeed waxaan ka gudubnay dooxada. ¹⁴ Waqtiga aan ka soo baxnay Qaadeesh Barne ilaa aan ka gudubnay dooxada Sered wuxuu ahaa siddeetan iyo siddeed sano, ilaa intii jiilkii dagaalyahannada ahaa ay ka dhammaadeen xerada, sida Rabbigu ugu dhaartay iyaga. ¹⁵ Dhab ahaantii, xoogga Rabbiga ayaa ka gees ahaa iyaga, taasoo keentay baabba'ooda gudaha xerada ilaa ay dhammaadeen. ¹⁶ Markii ragga dagaalyahannada ah ee dadka ka mid ahaa ay dhammaadeen, ¹⁷ Rabbigu wuxuu ila hadlay, ¹⁸ "Maanta waxaad mari doontaan gobolka Moo'aab ee Ar. ¹⁹ Markaad ka soo horjeedsataan reer Cammaan, ha dhibin, hana ku kicin dagaal, waayo, dhulkooda waxba idinma siin doono inaad lahaataan. Waxaan siiyey farcankii Luudh inuu lahaado." ²⁰ (Taasna waxaa loo tixgeliyaa dhulkii Reefa'iim, oo hore u degganay; laakiin reer Cammaan waxay ugu yeedhaan Zamzummiim, ²¹ dad aad u weyn, badan, oo dhaadheer sida Anakim.

Sharciga Kunoqoshadiisa

Rabbigu wuxuu ka baabbi'iyey hortooda reer Cammaan, kuwaasoo ka eryay oo degganaa meeshii. ²² Rabbigu wuxuu sidaas oo kale u sameeyey farcankii Esau, oo deggan Se'iir, markuu ka baabbi'iyey Hooriim hortooda. Waxay ka eryeen oo degganaayeen meeshii, halkaasoo ay joogaan ilaa maanta. ²³ Ku saabsan Awwiim oo ku noolaa tuulooyinka ilaa Qasa, Kaftooriim oo ka soo baxay Kaftoor ayaa ka adkaaday oo degganaa meeshii. ²⁴ "Hadda kaca oo ka gudba dooxada Arnoon. Bal eega, waxaan gacantiinna geliyey Siixon oo ahaa reer Amor, boqorkii Xeshboon, iyo dalkiisa. Bilow inaad hantida qaadataan oo la dagaallama. ²⁵ Maanta waxaan bilaabi doonaa inaan cabsidiinna iyo baqdiintiinna ku dul saaro wejyada quruumaha oo dhan oo samada hoos jooga. Waxay maqlaan warbixinaha idinka oo way gariiri doonaan oo baqdin bay idinka qabaan." ²⁶ Cidlada Gedemood waxaan u diray wargeeyayaal Siixon oo ahaa boqorkii Xeshboon erayo nabadeed, annagoo leh, ²⁷ "Waxaan codsanaynaa inaan dhex marno dalkiinna. Waxaan ku sii socon doonaa jidka weyn; ma leexan doonno midig ama bidix. ²⁸ Waxaad noogu iibin doontaa cunto lacag si aan u cuno, oo waxaad noogu iibin doontaa biyo lacag si aan u cabno. Kaliya noo oggolaan inaan lug ku marno— ²⁹ sida farcankii Esau ee Se'iir iyo Moo'aabiim ee Ar noo oggolaadeen—ilaa aan ka gudubno Urdun oo aan galno dhulka Rabbiga Ilaahayaga ahu na siinayo." ³⁰ Laakiin Siixon oo ahaa boqorkii Xeshboon ma doonayn inaan dhex marno dalkiisa; waayo, Rabbiga Ilaahiinna ahu wuxuu adkeeyey ruuxiisa oo qalbigiisa ka dhigay mid adag, si uu idiin soo gacangeliyo, sida uu yahay maanta. ³¹ Rabbigu wuxuu igu yidhi, "Bal eega, waxaan bilaabay inaan Siixon iyo dalkiisa idiin soo gacangeliyo. Hadda bilow inaad qabsataan oo hantida qaadataan dalkiisa." ³² Markaasaa Siixon soo baxay isagoo wata dadkiisii oo dhan si uu noola kulmo dagaalka Yaxaah. ³³ Rabbiga Ilaahayaga ahu wuxuu noogu soo gacangeliyey isaga, oo waan ka adkaannay isaga iyo wiilashiisii iyo dadkiisii oo dhan. ³⁴ Waqtigaas waxaan qabsannay magaalooyinkiisii oo dhan oo si buuxda u baabbi'inay ragga, dumarka, iyo carruurta magaalo kasta. Ma aanan reebin cid nool. ³⁵ Waxaan kaliya qaadannay xoolaha iyo wixii aan ku qabsannay magaalooyinkii aan qabsannay. ³⁶ Laga bilaabo Aroceer oo ku taal dooxada Arnoon geeskeeda, iyo magaalada ku taal dooxada, ilaa Gilecaad, ma jirin magaalo naga xoog badan. Rabbiga Ilaahayaga ahu

wuxuu noo soo gacangeliyey dhammaantood. ³⁷ Iyadoo la raacayo amarka Rabbiga Ilaahayaga ahu, ma aadan ku xadgudbin dhulka reer Cammaan, mana aadan taaban dhulka ku teedsan wabiga Yabooq ama magaalooyinka buuraha ku wareegsan.

3 Markaasaan u jeedsannay oo jidkii Bashaan ku tagnay, markaasaa Coog oo ahaa boqorkii Bashaan wuxuu la soo baxay ciidankiisii oo dhan si uu noola kulmo dagaalka Edrey. ² Markaasaa Rabbigu igu yidhi, "Ha ka baqin isaga, waayo, waxaan gacantaada ku soo dhiibay isaga, iyo ciidankiisii oo dhan iyo dhulkiisii. Waxaad isaga u samayn doontaa sidii aad ugu samaysay Siixon oo ahaa boqorkii reer Amor oo ka talin jiray Xeshboon." ³ Markaasaa Rabbiga Eebbeheenna ahu gacanta noo soo geliyey Coog oo ahaa boqorkii Bashaan iyo dadkiisii oo dhan, oo waannu laaynay ilaa aanay cidna ka hadhin. ⁴ Waqtigaas waxaan qabsanay magaaladiisii oo dhan; ma jirin magaalo aan ka qaadaniyay—lixdan magaalo, gobolka oo dhan ee Argob, boqortooyada Coog ee Bashaan. ⁵ Dhammaan magaalooyinkaas waxaa lagu xoojiyey derbiyo dhaadheer, albaabbo, iyo biraha, marka laga reebo tuulooyin badan oo aan derbi lahayn. ⁶ Waxaan si buuxda u baabbi'inay isaga, sidii aan ugu samaynay Siixon oo ahaa boqorkii Xeshboon, si buuxda u baabbi'inay magaalo kasta—rag, dumar, iyo carruur. ⁷ Laakiin xoolaha oo dhan iyo wixii aan ka soo qaanay magaalooyinkaas waxaan u qaadnay nafteena. ⁸ Waqtigaas waxaan ka qaadnay dhulka labada boqor ee reer Amor oo ku dhaafay Urdun, laga bilaabo Dooxada Arnoon ilaa Buur Xermoon. ⁹ (Xermoon waxaa loo yaqaan Siiriyon oo ay ugu yeeraan reer Sidon, reer Amorna waxay ugu yeeraan Seniir.) ¹⁰ Waxaan qabsanay magaalooyinkii oo dhan ee dhulka sare, Gilecaad oo dhan, iyo Bashaan oo dhan ilaa Salekah iyo Edrey, magaalooyinka boqortooyada Coog ee Bashaan. ¹¹ (Coog oo ahaa boqorkii Bashaan wuxuu ahaa kii ugu dambeeyey ee Refa'iim. Sariirtiisu waxay ka samaysnayd bir waxayna ahayd in ka badan sagaal dhudhun dheer iyo afar dhudhun ballaaran. Weli waxay ku taallaa Rabbah ee reer Ammon.) ¹² Dhulkii aan waqtigaas qabsanay, waxaan siiyey reer Re'uubeen iyo reer Gaad dhulka waqooyiga Aroceer oo ku yaal Dooxada Arnoon, oo ay ku jirto badhka buuraha Gilecaad, iyo magaalooyinkiisa. ¹³ Inta kale ee Gilecaad iyo Bashaan oo dhan, boqortooyada Coog, waxaan siiyey badhkii qabiilka Manaseh. (Gobolka oo dhan ee Argob ee Bashaan waxaa loo

Sharciga Kunoqoshadiisa

yaqaanay dhulka Refa'iim.)¹⁴ Yaa'iir oo ahaa farcankii Manaseh, wuxuu qabsaday gobolka oo dhan ee Argob ilaa xuduudka reer Geshuur iyo reer Maacah; waxaa loogu magac daray isaga, sidaas darteed ilaa maanta Bashaan waxaa loo yaqaan Xawwoot Yaa'iir.¹⁵ Waxaan siiyey Gilecaad Makhiiir.¹⁶ Reer Re'uubeen iyo reer Gaad waxaan siiyey dhulka laga bilaabo Gilecaad ilaa Dooxada Arnoon (badhka dooxada oo ah xuduudka) iyo ilaa Webiga Yabbooq, oo ah xuduudka reer Ammon.¹⁷ Xuduudkeeda galbeed wuxuu ahaa Urdun ee Carabaah, laga bilaabo Kinneret ilaa Badda Carabaah (taas oo ah Badda Milixda), hoos u dhacda Buur Pisga.¹⁸ Waqtigaas waxaan idinku amray, idinkoo leh, "Rabbiga Eebbeheenna ahu wuxuu idin siiyey dhulkan si aad u hantidaan. Dhammaan raggiinna geesiyaasha ah, oo u hubaysan dagaalka, waa inay hor maraan walaalihiinna reer binu Israa'iil."¹⁹ Si kastaba ha ahaatee, naagiihiinna, carruurtiinna, iyo xooliihiinna (waan ogahay inaad leedahay xoolo badan) waxay joogaan magaalooyinka aan idin siiyey,²⁰ ilaa Rabbigu siiyo nasasho walaalihiinna reer binu Israa'iil sidii uu idinku siiyey, oo ay iyaguna hantidaan dhulka Rabbiga Eebbeheenna ahu siinayo iyaga ee ka baxsan Urdun. Markaas midkiinba wuu ku noqon karaa hantida aan idin siiyey."²¹ Waqtigaas waxaan amray Yashuua, "Indhihiinnu waxay arkeen wax walba oo Rabbiga Eebbeheenna ahu ku sameeyey labadaas boqor. Rabbigu wuxuu sidaas oo kale ku samayn doonaa boqortooyooyinka oo dhan ee aad u socotaan."²² Ha ka baqin iyaga; Rabbiga Eebbeheenna ahu wuxuu idiin dagaalami doonaa."²³ Waqtigaas waxaan si daacad ah u doonay Rabbiga:²⁴ "Sayidow Eebbe, waxaad bilowday inaad addoonkaaga tusiso weynaantaada iyo gacantaada xoogga leh. Waayo, yaa Eebbe ah oo samada ama dhulka ku jira oo samayn kara falalka iyo shuqullada xoogga leh ee aad samayso?"²⁵ Fadlan i daa inaan ka gudbo oo aan arko dhulka wanaagsan ee ka baxsan Urdun—dhulkaas buuraha fiican iyo Lubnaan."²⁶ Laakiin Rabbigu wuu iga cadhooday aniga daraaddiis mana uu i dhegeysan. "Kani waa ku filan yahay," ayuu Rabbigu yidhi. "Ha iila hadlin arrintan mar dambe."²⁷ U kac dusha Pisga oo eeg galbeed, waqooyi, koonfur, iyo bari. Dhulka ku eeg indhahaaga, maadaama aadan ka gudbi doonin Urdunkaan.²⁸ Laakiin magacaab Yashuua, oo dhiirrigeli oo xoogga sii, waayo, isagu wuxuu dadkaas u horseedi doonaa inay ka gudbaan oo uu awood u

siin doonaa inay hantidaan dhulka aad arki doonto."²⁹ Sidaas darteed, waxaan ku nagaanay dooxada ka soo horjeedda Beyt Peor.

4 Haddaba, reer binu Israa'iilow, maqla xeerarka iyo qaynuunnada aan idin barayo inaad raacdaan, si aad u noolaataan oo aad u gashaan oo aad hantidaan dalka uu Rabbiga, Eebbeha awowayaashiin, idin siinayo.² Ha ku darin erayga aan idinku amrayo, hana ka dhimin, si aad u dhawrtid amarrada Rabbiga Eebbehaaga ee aan ku siinayo.³ Indhihiinna ayaad ku aragteen wixii uu Rabbigu ku sameeyey Baal Fecoor, waayo, Rabbiga Eebbehaaga ayaa idinka dhex baabbi'iyey kuwii raacay Baal Fecoor.⁴ Laakiin kulligiin kuwa Rabbiga Eebbehaaga ku dhagan waxaad maanta tihiin kuwo nool, mid kasta oo idinka mid ah.⁵ Bal eega, waxaan idin baray xeerar iyo qaynuunno sida uu Rabbiga Eebbehay i amray, si aad u raacdaan dalka aad gelayaan inaad hantidaan.⁶ Si taxaddar leh u dhawra, waayo, tani waxay muujin doontaa xigmadda iyo fahamka quruumaha, kuwaas oo maqli doona xeerarkan oo dhihi doona, "Dhab ahaan ummaddan weyn waa dad xigmad leh oo faham leh."⁷ Qurruun kale ma jirto oo sidaas u weyn oo leh ilaah u dhow sida uu Rabbiga Eebbeheen noogu dhow yahay markasta oo aan u yeedhno?⁸ Oo quruun kale ma jirto oo sidaas u weyn oo leh xeerar iyo qaynuunno xaq ah sida sharcigan aan maanta idin hor dhigayo?⁹ Kaliya is ilaali, oo si taxaddar leh naftaada u dhawra, si aadan u illoobin waxyaalihii indhahaagu arkeen ama aysan uga tegin qalbigaaga inta aad nooshahay. U sheeg carruurtaada iyo carruurtooda ka dib.¹⁰ Xusuuso maalintii aad hortii u istaagtay Rabbiga Eebbehaaga ee Xoreeb, markuu igu yidhi, "Dadkii hortay soo ururi si ay u maqlaan erayadayda si ay iigu cabsadaan maalmaha ay nool yihiin dhulka oo ay carruurtooda baraan."¹¹ Waxaad u soo dhowaateen oo aad istaagteen salka buurta, taas oo dab ku shidnaa oo cirka gaadhayay, oo ay hareereeyeen daruuro madow iyo gudcur qoto dheer.¹² Markaasaa Rabbigu idinla hadlay dhexda dabka; waxaad maqasheen codka erayo laakiin ma aragteen wax qaab ah—waxaa jiray oo kaliya cod.¹³ Wuxuu idiin caddeeyey axdigiisa, Tobankii Amar, kuwaas oo uu idinku amray inaad raacdaan oo ku qoray laba loox oo dhagax ah.¹⁴ Rabbiga ayaa wakhtigaas igu amray inaan idin baro xeerar iyo qaynuunno, si aad ugu raacdaan dalka aad ka gudbaysaan Urdun inaad hantidaan.¹⁵ Si aad u taxaddartaan, maadaama

Sharciga Kunoqoshadiisa

aydnaan arag wax qaab ah maalintii uu Rabbigu idinla hadlay Xoreeb dhexda dabka. ¹⁶ Si aydnaan u fasahaadin oo aydnaan u samaysan sanam, sawir nooc kasta leh, ha ahaato qaab nin ama naag, ¹⁷ ama qaab xayawaan kasta oo dhulka ku nool ama shimbir kasta oo hawada ku duusha, ¹⁸ ama qaab abuur kasta oo dhulka ku gurguurta ama kalluun kasta oo biyaha hoostooda ku jira. ¹⁹ Markaad cirka kor u eegto oo aad aragto qorraxda, dayaxa, iyo xiddigaha—dhamaan ciidanka samada—ha ku kicin inaad u sujuuddaan oo caabuddaan waxyaalaha uu Rabbiga Eebbehaaga u qaybiyey dhamaan quruumaha samada hoostooda. ²⁰ Laakiin adiga, Rabbigu wuxuu idinka soo qaatay oo idinka soo saaray foornada birta lagu shubto, Masar, si aad u noqotaan dad dhaxalkiisa ah, sida aad maanta tihiin. ²¹ Rabbigu wuu igu cadhooday daraaddiina, wuxuuna ku dhaartay inaanan ka gudbi doonin Urdun oo aanan gelin doonin dalka wanaagsan ee uu Rabbiga Eebbehaaga idin siinayo dhaxal ahaan. ²² Anigu waxaan ku sii nagaan doonaa dhulkan; ma gudbi doono Urdun; laakiin idinku waxaad ku dhowdhihiin inaad gudubtaan oo aad hantidaan dalka wanaagsan. ²³ Si taxaddar leh u ilaali inaad illoobin axdiga uu Rabbiga Eebbehaaga idinla galay; ha samaysan sanam nooc kasta leh oo uu Rabbiga Eebbehaaga idinka reebay. ²⁴ Waayo, Rabbiga Eebbehaaga waa dab baabbi'iyi, waa Ilaah doonaya caabudid gaar ah. ²⁵ Markaad carruur iyo carruur carruur dhashaan oo aad dhulka ku noolaataan waqti dheer—haddii aad markaas fasahaaddaan oo aad samaysataan sanam nooc kasta leh, oo aad samaysaan waxa xun ee indhaha Rabbiga Eebbehaaga ku kicinaya cadhadiisa, ²⁶ Waxaan maanta cirka iyo dhulka ugu yeedhayaa inay idinla joogaan markhaati ahaan inaad si dhakhso ah uga baabbi'i doontaan dhulka aad ka gudbaysaan Urdun inaad hantidaan. Ma noolaandoontaan halkaas waqti dheer laakiin hubaal waa la baabbi'in doonaa. ²⁷ Rabbigu wuxuu idin kala firdhin doonaa dadka dhexdooda, oo kaliya tiro yar oo idinka mid ah ayaa ka sii hari doona quruumaha uu Rabbigu idin kaxayn doono. ²⁸ Halkaas waxaad ugu adeegi doontaan ilaahyo ay gacmo bini'aadam sameeyeen, oo ah alwaax iyo dhagax, kuwaas oo aan arki karin ama maqli karin ama cuni karin ama urin karin. ²⁹ Laakiin haddii aad halkaas ka doondoonyasaan Rabbiga Eebbehaaga, waad heli doontaan haddii aad isaga ku doondoonyasaan qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan. ³⁰

Markaad dhibaataysantihiin oo waxyaalahan oo dhan idinku dhacaan, markaas maalmaha dambe waxaad ku soo noqon doontaan Rabbiga Eebbehaaga oo waxaad maqli doontaan codkiisa. ³¹ Waayo, Rabbiga Eebbehaaga waa Ilaah naxariis leh; isagu idinma dayici doono ama idinma baabbi'in doono ama ma illoobi doono axdiga uu awowayaashiin la galay, kaas oo uu iyaga ugu xaqiijiyey dhaar. ³² Hadda weydii maalmaha hore, waqti dheer ka hor intaanad dhalan, laga soo bilaabo maalintii Eebbe uu bini'aadam ku abuuray dhulka; weydii laga soo bilaabo hal daraf oo samada ilaa darafka kale. Ma wax sidan u weyn ayaa abid dhacay, ama ma wax sidan oo kale ah ayaa abid la maqlay? ³³ Ma dad kale ayaa maqashay codka Eebbe oo ka hadlaya dabka, sida aad u maqasheen, oo weli nool? ³⁴ Ma ilaah kale ayaa isku dayay inuu naftiisa u qaato quruun ka mid ah quruun kale, iyadoo la marayo imtixaanno, calaamado iyo yaabab, dagaal, gacan xoog leh iyo cudud fidsan, ama falal waaweyn oo cabsi leh, sida waxyaalaha oo dhan ee uu Rabbiga Eebbehaaga idinku sameeyey Masar hortiinna? ³⁵ Waxaad loo tusay waxyaalahan si aad u ogaataan in Rabbigu yahay Eebbe; isaga ka sokow ma jiro mid kale. ³⁶ Samada ayuu ka dhigay inaad maqashaan codkiisa si uu idiin baro. Dhulka wuxuu idin tusay dabkiisa weyn, waxaadna maqasheen erayadiisa oo ka soo baxay dabka. ³⁷ Jacaylka uu u qabo awowayaashiin iyo doorashada uu doortay farcankooda awgeed, wuxuu idinka soo saaray Masar iyadoo uu jiro Wajigiisa iyo xooggiisa weyn, ³⁸ si uu hortiinna uga saaro quruumo idinka weyn oo xoog badan oo uu idinku keeno dalkooda si uu idiin siiyo dhaxal ahaan, sida ay maanta tahay. ³⁹ Maanta ogaada oo qalbigiinna ku haysta in Rabbigu yahay Eebbe samada sare iyo dhulka hoose. Ma jiro mid kale. ⁴⁰ Dhawra xeerarkiisa iyo amarradiisa, kuwaas oo aan maanta idin siinayo, si ay idiinla fiicnaato idinka iyo carruurtiinna ka dib oo aad ku noolaataan dhulka uu Rabbiga Eebbehaaga idin siinayo waqti dheer. ⁴¹ Wakhtigaas, Muuse wuxuu magacaabay saddex magaalo oo ka xiga Urdun, ⁴² si qof kasta oo qof dilay uu u carari karo haddii uu si aan ula kac ahayn u dilay deriskiisa iyada oo aan horey u qorsheyn. Waxay u carari karaan mid ka mid ah magaalooyinkan oo ay naftooda badbaadiin karaan. ⁴³ Magaalooyinku waxay ahaayeen sida soo socota: Bezer oo ku taal dhulka bannaan ee cidlada, oo loogu talagalay reer Ruubeen; Raamood oo ku taal Gilecaad, oo loogu talagalay reer Gaad; iyo Goolaan

Sharciga Kunoqoshadiisa

oo ku taal Baashaan, oo loogu talagalay reer Manase. ⁴⁴ Kani waa sharciga uu Muuse u soo bandhigay reer binu Israa'iil. ⁴⁵ Kuwani waa markhaatiyada, xeerarka, iyo qaynuunnada uu Muuse siiyey markii ay ka soo baxeen Masar ⁴⁶ oo ay ku sugnaayeen dooxada u dhow Beyt Fecoor, oo ka xiga Urdun, dhulka Sihon boqorkii reer Amor, oo xukumayay Xeshboon oo ay Muuse iyo reer binu Israa'iil ka adkaadeen markii ay ka soo baxeen Masar. ⁴⁷ Waxay hantideen dhulkiisa oo ay la socdaan dhulka Oog boqorkii reer Baashaan, labadii boqor ee reer Amor oo ka xiga Urdun. ⁴⁸ Dhulkan wuxuu ka bilaabmay Aroceer oo ku taal geeska dooxada Arnoon ilaa Buur Siriyon (taas oo ah, Xermoon), ⁴⁹ oo waxaa ku jiray dhamaan Carabta ka xiga Urdun, ilaa Badda Carabta, oo ku taal hoosta buuraha Fisgaah.

5 Muuse wuxuu isu yeedhay reer binu Israa'iil oo dhan, wuxuuna ku yidhi, "Maqlaya, reer binu Israa'iilow, xeerarka iyo amarrada aan maanta hortiinna ku dhawaaqayo. Si fiican u barta oo si taxaddar leh ugu dhaqma. ² Eebbe, Ilaahayaga ah, wuxuu axdi nala sameeyey Xoreeb. ³ Ma ahayn aowayaasheen in Eebbe axdigan la sameeyey, laakiin annaga, dhammaanteen kuwa maanta halkan nool. ⁴ Eebbe wuxuu si toos ah idiinla hadlay buurta dhexdeeda dabka, ⁵ anigoo u dhexeeya Eebbe iyo idinka wakhtigaas, si aan idiin ogeysiyo ereyga Eebbe; waayo, waxaad ka cabsateen dabka oo buurta ma aydin fuulin. Wuxuuna yidhi: ⁶ 'Anigu waxaan ahay Eebbe Ilaahiinna ah, kan idinka soo bixiyeey Masar, guriga addoonsiga. ⁷ 'Waxaad iga hor yeelan maysaan ilaahyo kale. ⁸ 'Ha samaysan sanam u eg wax kasta oo samada sare ku jira ama dhulka hoostiisa ama biyaha hoostooda. ⁹ Ha u sujuudin ama ha u adeegina; waayo, aniga, Eebbe Ilaahiinna ah, waxaan ahay Ilaah masayr leh, oo ciqaabta dembiyada aabbayaasha ku soo roga carruurta ilaa saddex iyo afar jiil kuwa i diida, ¹⁰ laakiin waxaan muujinayaa jacaylka kumanaan jiil oo kuwa i jecel oo amarradayda dhawra. ¹¹ 'Ha ku xadgudbin magaca Eebbe Ilaahiinna ah, waayo Eebbe ma tixgelin doono qofna aan dembi lahayn kan ku xadgudba magiciisa. ¹² 'Xusuuso maalinta Sabtida oo quduus ka dhig, sida Eebbe Ilaahiinna ah idinku amray. ¹³ Lix maalmood ayaad shaqayn doontaa oo dhammaan hawlahaaga ku dhammaystiri doontaa, ¹⁴ laakiin maalinta toddobaad waa maalinta nasashada oo loo hibeeyey Eebbe Ilaahiinna ah. Maalintaas ha samayn

wax shaqo ah, adiga, ama wiilkaaga ama gabadhaada, ama addoonkaaga ama addoontaada, ama dibigaaga, dameerkaaga ama xoolahaaga, ama ajnabiga deggan magaalooyinkaaga, si addoommadaada iyo addoontaada ay u nasan karaan, sida aad u nasato. ¹⁵ Xusuuso inaad addoommo ku ahayd Masar iyo in Eebbe Ilaahiinna ah idinka soo bixiyeey halkaas gacanta xoogga leh iyo cududda fidsan. Sidaas daraaddeed Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu idinku amray inaad maalinta Sabtida dhawrtid. ¹⁶ 'Qaddari aabbahaaga iyo hooyadaada, sida Eebbe Ilaahiinna ah idinku amray, si aad u noolaato muddo dheer oo ay idiin hagaagto dhulka Eebbe Ilaahiinna ah idin siinayo. ¹⁷ 'Ha dilin. ¹⁸ 'Ha sinaysan. ¹⁹ 'Ha xadin. ²⁰ 'Ha marag furin been ah deriskaaga ka gees. ²¹ 'Ha damcin naagta deriskaaga. Ha doonin guriga deriskaaga, beertiisa, addoonkiisa ama addoontiisa, dibigiisa ama dameerkiisa, ama wax kasta oo deriskaaga leeyahay.' ²² Kuwani waa amarradii Eebbe ku dhawaaqay cod weyn oo dhan ururkiinna buurta dhexdeeda dabka, daruurta, iyo gudcurka qoto dheer; wax kale kuma darin. Markaasuu ku qoray laba loox oo dhagax ah oo i siiyey. ²³ Markaad maqasheen codka gudcurka dhexdiisa, intii buurta dabku qabsaday, dhammaan madaxda qabiilladiinna iyo odayaashiinna ayaa ii soo dhowaaday. ²⁴ Waxaadna tidhaahdeen, 'Eebbe Ilaahayaga ah wuxuu na tusay ammaantiisa iyo haybaddiisa, waxaana maqalnay codkiisa dabka dhexdiisa. Maanta waxaan aragnay in Eebbe la hadli karo dadka, haddana uu nool yahay. ²⁵ Haddana, maxay tahay sababta aan nafteena khatar ugu galinaynaa? Dabka weyn ayaa na baabi'in doona, waxaana ka baqaynaa inaan halligno haddii aan sii maqallo codka Eebbe Ilaahayaga ah. ²⁶ Waayo, yaa ka mid ah aadanaha oo dhan oo maqlay codka Ilaaha nool oo ka hadlaya dabka dhexdiisa, sida aan u maqalnay, oo noolaa? ²⁷ U soo dhowaada oo maqla dhammaan waxa Eebbe Ilaahayaga ah uu leeyahay. Markaas noo sheeg waxa Eebbe Ilaahayaga ah kuu sheego. Waan maqli doonaa oo addeeci doonaa.' ²⁸ Eebbe wuxuu idin maqlay markaad ila hadasheen, Eebbena wuxuu igu yidhi, 'Waxaan maqlay waxa dadkani kuu sheegeen. Waxay si fiican u sameeyeen wax kasta oo ay ku hadleen. ²⁹ Haa, in qalbiyadoodu u janjeeraan inay i xushmeeyaan oo ay had iyo jeer amarradayda oo dhan dhawraan, si ay ugu hagaagto iyaga iyo carruurtooda weligood! ³⁰ 'Tag, u sheeg inay teendhooyinkooda ku noqdaan. ³¹ Laakiin adigu

Sharciga Kunoqoshadiisa

halkan ila joog si aan ku siiyo dhammaan amarrada, xeerarka, iyo shuruucda aad baraysid inay raacaan dhulka aan siinayo inay hantaan.’³² Markaa iska jira inaad si sax ah u samaysaan sida Eebbe Ilaahiinna ah idinku amray; ha leexan dhinaca midig ama bidix.³³ Raaca dhammaan waxa Eebbe Ilaahiinna ah idinku amray, si aad u noolaataan oo u barwaaqowdaan oo aad cimrigiinna ku dheereysataan dhulka aad hantiyi doontaan.

6 Kuwanu waa amarradii, xeerarkii, iyo sharciyadii uu Eebbe Ilaahiinna ah i faray inaan idin baro, si aad ugu dhawaaqdaan dalkii aad Urdun ka gudbaysaan inaad hantidaan, ² si aad adiga, carruurtaada, iyo farcankiinna uga cabsataan Eebbe Ilaahiinna ah adigoo xajinaya xeerarkiisa iyo amarradiisa oo dhan oo aan idinku amrayo, maalmaha oo dhan noloshiinna, iyo inaad ku raaxaysataan cimri dheer. ³ Maqla, reer binu Israa’iilow, oo dadaala inaad adeecdaan si ay idiin wanaagsanaato iyo inaad aad u sii badisaan dhul barwaaqo ah oo caano iyo malab qulqulaya, sida uu Eebbe, Ilaaha awoyayaashiin, idiin ballanqaaday. ⁴ Maqla, reer binu Israa’iilow: Eebbe Ilaaheenna ah, Eebbe waa mid. ⁵ Waa inaad jeclaataa Eebbe Ilaahiinna ah qalbigaaga oo dhan, naftaada oo dhan, iyo xooggaaga oo dhan. ⁶ Amarradan aan maanta ku siinayo waa inay ku ahaadaan qalbiyadiinna. ⁷ Ku adkeeya carruurtiinna. Ka hadla markaydin guriga joogtaan, markaydin jidka ku socotaan, markaydin seexataan, iyo markaydin kacdaan. ⁸ Ku xidha calaamad ahaan gacmihiinna oo ha noqdaan kuwo ku yaal dhexdhexaadka indhihiinna. ⁹ Ku qor albaabbada guryihiinna iyo iridhihiinna. ¹⁰ Markuu Eebbe Ilaahiinna ah idin geliyo dhulkii uu awoyayaashiin, Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub, ku dhaartay inuu idin siiyo—magaalooyin waaweyn oo qurux badan oo aydin dhisin, ¹¹ guryo ka buuxo wax kasta oo wanaagsan oo aydin keenin, ceelal aydin qodin, iyo beero canab iyo saytuun aydin beerin—markaad cuntaan oo aad dhergtaan, ¹² iska jira inaad ilaawdaan Eebbe, oo idinka soo saaray Masar, dhulkii addoonsiga. ¹³ Caabuda Eebbe Ilaahiinna ah, oo u adeeg isaga oo keliya, oo dhaarta magaciisa. ¹⁴ Ha raacina ilaahyo kale, midkoodna ilaahyada quruumaha idinku wareegsan; ¹⁵ waayo, Eebbe Ilaahiinna ah, oo idin dhex jooga, waa Ilaah masayr leh; haddii kale, cadhada Eebbe Ilaahiinna ah ayaa idinku kici doonta, oo wuu idinka tirtiri doonaa wejiga dhulka. ¹⁶ Ha tijaabina Eebbe Ilaahiinna ah, sidaad

ku samayseen Massah. ¹⁷ Hubi inaad xajisaan amarrada Eebbe Ilaahiinna ah iyo xeerarkiisa iyo sharciyadiisa uu idin siiyey. ¹⁸ Samee wixii sax ah oo wanaagsan hortiisa Eebbe, si ay idiin wanaagsanaato iyo inaad gashaan oo aad hantidaan dhulkii wanaagsan ee Eebbe ku dhaartay inuu awoyayaashiin siiyo, ¹⁹ adigoo ka saaraya cadowgiinna oo dhan hortiinna, sida uu Eebbe ku hadlay. ²⁰ Mustaqbalka, markuu wiilkaagu ku weydiyo, “Maxay yihiin macnaha xeerarka, sharciyada, iyo amarrada uu Eebbe Ilaahayaga ah idin faray?” ²¹ u sheeg: “Waxaan ahayn addoommadii Fircoon ee Masar, laakiin Eebbe ayaa naga soo saaray Masar gacmo xoog leh. ²² Hortayada, Eebbe wuxuu sameeyey calaamado waaweyn oo cabsi leh iyo yaabab ka dhan ah Masar, Fircoon, iyo reerkiisa oo dhan. ²³ Hase yeeshee, wuxuu naga soo saaray halkaas si uu noogu geliyo oo uu na siiyo dhulkii uu ku dhaartay inuu awoyayaashiin siiyo. ²⁴ Eebbe wuxuu nagu amray inaan raacno xeerarkan oo dhan oo aan ka cabsanno Eebbe Ilaahayaga ah, si ay noogu wanaagsanaato mar walba iyo badbaadadeenna, sida ay tahay maanta. ²⁵ Waxay noqon doontaa xaqnimadayada haddii aan si taxaddar leh u adeecno amarkan oo dhan hortiisa Eebbe Ilaahayaga ah, sida uu nagu amray.”

7 Marka Eebbe Ilaahiinna ah idin geeyo dalka aad gelayaan inaad hantidaan, oo uu hortiinna ka eryo quruumo badan—Xittida, Girgaashida, Amoriyada, Kancaniyada, Ferisiya, Xiwiyada, iyo Yebuusiyaada, toddoba quruumood oo idinka weyn oo idinka xoog badan— ² oo marka Eebbe Ilaahiinna ah idin soo dhiibo oo aad ka adkaataan, waa inaad gebi ahaanba baabbi’isaan. Ha la gelin axdi, hana u naxariisan. ³ Ka fogaada inaad guursataan iyaga. Ha siin gabdhihiinna wiilashooda, hana ka qaadan gabdhaahooda wiilashiinna, ⁴ waayo, waxay carruurtiinna ka leexin doonaan inay i raacaan oo ay ilaahyo kale u adeegaan. Markaas ayaa cadhada Eebbe idin ku kici doontaa, oo si dhakhso ah ayuu idin baabbi’iin doonaa. ⁵ Tanina waa waxa aad ku samayn doontaan: Jebi meelahooda allabariga, burburi dhagaxyadooda quduuska ah, gooy tiirarkooda Aashereh, oo gub sawirradowda la xardhay dabka. ⁶ Waayo, waxaad tihiin dad quduus ah oo u ah Eebbe Ilaahiinna ah. Eebbe Ilaahiinna ah ayaa idin doortay inaad noqotaan hantidiisa qaali ah ee ka mid ah dhammaan dadyowga wejiga dhulka. ⁷ Eebbe idinma dooran sababtoo ah waxaad tihiin dad

Sharciga Kunoqoshadiisa

ka tiro badan dadyowga kale, waayo, waxaad ahaydeen kuwa ugu yar ee dadyowga oo dhan. ⁸ Laakiin waxay ahayd maxaa yeelay Eebbe idin jeclaaday oo uu xafiday axdiga uu u dhaartay aowayaashiin inuu idin soo bixiyo gacanta xoogga leh oo idin soo furtay guriga addoonsiga, oo idin soo bixiyo awoodda Fircoon, boqorkii Masar. ⁹ Sidaas darteed, fahma in Eebbe Ilaahiinna ah yahay Eebbe; Waa Eebbe aamin ah, oo ilaalinaya axdigiisa jacaylka ah ilaa kun jiil oo kuwa isaga jecel oo xafida amarradiisa. ¹⁰ Laakiin kuwa isaga neceb wuxuu ku abaalmarin doonaa wejigooda baabbi'in; ma ka waaban doono inuu ku abaalmarin wejigooda kuwa isaga neceb. ¹¹ Sidaas darteed, dadaal inaad raacdaan amarrada, xeerarka, iyo shuruucda aan idin siinayo maanta. ¹² Haddii aad fiiri gaar ah u yeelataan shuruucdan oo aad si taxadar leh u raacdaan, markaas Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu ilaalin doonaa axdigiisa jacaylka ah idinka, sida uu ugu dhaartay aowayaashiin. ¹³ Wuu idin jeclaan doonaa, idin barakayn doonaa, oo idin kordhin doonaa. Wuxuu barakayn doonaa midhaha uurkiinna, dalagga dhulkiinna—sarriirta, khamriga cusub, iyo saliidda saytuunka—neefka lo'diinna iyo wananka idhiinna ee dhulka uu ugu dhaartay aowayaashiin inuu idin siiyo. ¹⁴ Waxaad ka barakaysan doontaan dadyowga oo dhan; midna raggiinna ama dumarkiinna ma noqon doonaan kuwo aan carruur lahayn, mana jiri doonto xoolihiinna mid aan dhalin. ¹⁵ Eebbe wuxuu idinka ilaalin doonaa cudur kasta. Ma idinku dhufan doono cudurradii naxdinta lahaa ee aad ku taqaanayseen Masar, laakiin wuxuu siin doonaa kuwa idin neceb. ¹⁶ Waa inaad baabbi'isaan dhammaan dadyowga Eebbe Ilaahiinna ah idin soo dhiibo. Ha u naxariisan, hana u adeegina ilaahyadooda, waayo, taas ayaa idin noqon doonta dabin. ¹⁷ Waxaad qalbigiinna ku odhan kartaa, "Quruumahan ayaa naga weyn. Sidee ayaan uga eryi karnaa?" ¹⁸ Laakiin ha ka baqin; si cad u xusuuso waxa Eebbe Ilaahiinna ah ku sameeyey Fircoon iyo Masar oo dhan. ¹⁹ Waxaad indhihiinna ku aragteen imtixaannada waaweyn, calaamadaha iyo yaababka, gacanta xoogga leh iyo cududda fidsan ee Eebbe Ilaahiinna ah idinku soo bixiye. Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu sidaas oo kale u samayn doonaa dhammaan dadyowga aad hadda ka baqaysaan. ²⁰ Intaa waxaa dheer, Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu ku soo diri doonaa kaneecada iyaga dhexdeeda ilaa kuwa badbaaday ee idinka dhuunta ay baaba'aan. ²¹ Ha ka niyad jabin

iyaga, waayo, Eebbe Ilaahiinna ah, oo idinla jira, waa Eebbe xoog leh oo cabsi leh. ²² Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu quruumahaas idinka hor eryi doonaa, tartiib tartiib. Ma awoodi doontaan inaad dhammaantood hal mar wada baabbi'isaan, ama xayawaanka duurjoogta ah ayaa idinku soo badan doona. ²³ Si kastaba ha ahaatee, Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu idin soo dhiibi doonaa iyaga, isagoo gelinaya jahawareer weyn ilaa ay baaba'aan. ²⁴ Wuxuu gacanta idinku soo dhiibi doonaa boqorradda, oo waxaad tirtiri doontaan magacyadooda samada hoosteeda. Midna ma awoodi doono inuu idin hor istaago; waad baabbi'in doontaan. ²⁵ Sawiradda xardhan ee ilaahyadooda waa inaad ku gubtaan dabka. Ha damcin lacagta iyo dahabka korkooda, hana u qaadan naftiinna, ama waxaad ku dhici doontaan dabin, waayo, waa wax laga xumaado Eebbe Ilaahiinna ah. ²⁶ Ha soo gelin wax laga xumaado gurigaaga, ama adiga, sidaas oo kale, waxaad noqon doontaa mid loo qoondeeyey baabbi'in. U arag inaad tahay wax xun oo si buuxda u diid, waayo, waxaa loo qoondeeyey baabbi'in.

8 Dadaal inaad dhawrtid amarrada oo dhan ee aan maanta ku siinayo, si aad u noolaato oo u taranto, oo aad u gashid oo aad hantid dhulka uu Eebbe ku dhaartay aowayaashiin. ² Oo xusuuso socdaalka oo dhan ee Eebbe Ilaahiinna ah idiin hogaamiyey cidlada afartan sano, si uu idiin hoosaysiiyo oo uu idinku tijaabiyo, si uu u ogaado waxa qalbigiinna ku jira, haddii aad dhawri doontaan amarradiisa iyo in kale. ³ Wuu idin hoosaysiiyey isagoo idin gaajaysiiyey, dabadeedna idin quudiyey manna, kaas oo aydnaan idinku iyo aowayaashiin aqoon, si uu idinku fahamsiiyo in ninku aanu kibis oo keliya ku noolaan, laakiin eray kasta oo ka soo baxa afka Eebbe. ⁴ Dharkiinna ma duugoobin, cagihiiinnana ma bararin intii lagu jiray afartan sano. ⁵ Markaa fahma qalbigiinna in Eebbe Ilaahiinna ah idiin edbiyo sida nin wiilkiisa u edbiyo. ⁶ Sidaas darteed, dhawra amarrada Eebbe Ilaahiinna ah, inaad ku socotaan jidadkiisa oo aad ka cabsataan. ⁷ Waayo, Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu idin keenayaa dhul wanaagsan, dhul leh durdurro, ilaha, iyo ceelasha, oo ka soo qulqulaya dooxooyinka iyo buuraleyda; ⁸ dhul hodan ku ah sarreen iyo shaaciir, canab, geedo berde, iyo rummaan, oo hodan ku ah saliid saytuun iyo malab; ⁹ dhul aad ku cuni doontaan idinkoon gaajo qabin, oo aydnaan waxba ka waayi doonin; dhul dhagaxyadiisu yihiin bir, oo buurihiisa

Sharciga Kunoqoshadiisa

aad ka qodi kartaan naxaas.¹⁰ Markaad cunto oo aad dhergto, waxaad barakayn doontaan Eebbe Ilaahiinna ah dhulka wanaagsan ee uu idin siiyey.¹¹ Iska jir inaad illoowdid Eebbe Ilaahiinna ah adigoo ku guuldaraysta inaad dhawrtid amarradiisa, shuruucdiisa, iyo xeerarkiisa oo aan maanta ku siinayo;¹² haddii kale, markaad cunto oo aad dhergto, oo aad dhisto guryo fiican oo aad ku noolaato,¹³ oo marka xoolihiinna iyo adhigiinnu weynaadaan, oo lacagtiinna iyo dahabkiinnu kordhaan, oo hantidiinna oo dhanna taranto,¹⁴ markaas qalbigiinnu kibrin doonaa oo waxaad illoobi doontaan Eebbe Ilaahiinna ah ee idinka soo bixiye Masar, guriga addoonsiga.¹⁵ Wuxuu idin mariyey cidlada weyn iyo midda cabsi badan, oo leh abeesooyin ololaya iyo qandhooley, iyo dhul harraad leh oo aan biyo lahayn; wuxuu idiin soo saaray biyo dhagaxa dhuxusha.¹⁶ Wuxuu idin qudiyey manna cidlada, kaas oo aydnaan aowwayaashiin aqoon, si uu idin hoosaysiiyo oo idinku tijaabiyo, si uu idiin wanaajiyo dhammaadka.¹⁷ Waxaad ku odhan kartaa qalbigiinna, 'Awooddayda iyo xoogga gacmahaygu waxay ii soo saareen hodantinimadan.'¹⁸ Laakiin xusuuso Eebbe Ilaahiinna ah, waayo, waa isagii ku siiyey awoodda inaad hodantinimo soo saartaan, si uu u xaqiijiyo axdigiisa uu ku dhaartay aowwayaashiin, sida ay tahay maanta.¹⁹ Haddii aad illoowdid Eebbe Ilaahiinna ah oo aad raacdid ilaahyo kale, oo aad u adeegtid oo aad caabuddid, waxaan maanta idinku marag furayaa inaad hubaal baabi'i doontaan.²⁰ Sida quruumaha Eebbe hortiinna baabi'iyey, sidaas oo kale ayaad u baabi'i doontaan, maxaa yeelay ma aydnaan addeecin codka Eebbe Ilaahiinna ah.

9 Maqla, reer binu Israa'iilow: Maanta waxaad ku dhowdahay inaad Urdun ka gudubto si aad u gasho oo aad uga saarto quruumo kaa weyn oo kaa xoog badan, oo leh magaalooyin waaweyn oo ilaa samada la adkeeyey.² Dadku waa xoog iyo dheer—Anakiim. Waxaad ka taqaan iyaga, waxaadna maqashay, 'Yaa u adkeysan kara farcanka Anak?'³ Laakiin maanta faham in Eebbe Ilaahiinna ah uu idinka horreeyo sidii dab wax baabi'iyey. Wuxuu iyaga baabi'in doonaa oo hoos u dhigi doonaa hortiinna. Sidaas darteed waa inaad iyaga ka saartaan oo si dhaqso ah u baabi'isaan, sida Eebbe idiin ballanqaaday.⁴ Marka Eebbe Ilaahiinna ah uu idinka horreeyo oo iyaga ka saaro, ha ku odhan qalbigiinna, 'Sababtoo ah xaqnimadayda awgeed ayaa Eebbe i

keenay inaan dhaxlo dhulkan.' Halkii, waa sababta xumaanta quruumahan in Eebbe iyaga idinka horreeyo oo ka saarayo.⁵ Ma aha sababta xaqnimadiinna ama toosnaanta qalbigiinna inaad u gashaan inaad dhulkooda dhaxashaan. Halkii, waa sababta xumaantooda in Eebbe Ilaahiinna ah uu iyaga idinka horreeyo oo ka saarayo, si uu u xaqiijiyo ballankii uu u sameeyey aowwayaashiin—Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub.⁶ Ogow, sidaas darteed, in aanay sabab u ahayn xaqnimadiinna in Eebbe Ilaahiinna ah uu idin siiyo dhulkan wanaagsan ee aad dhaxashaan—waayo waxaad tihiiin dad madax adag.⁷ Xusuuso oo ha ilaawin sidaad Eebbe Ilaahiinna ah uga cadhaysiiiseen cidlada. Laga soo bilaabo maalintii aad ka baxdeen Masar ilaa aad halkan timaadeen, waxaad ku caasidayseen Eebbe.⁸ Horeeb waxaad kiciseen cadhada Eebbe ilaa uu diyaar u ahaa inuu idin baabi'iyey.⁹ Markii aan buurta fuulay si aan u helo looxii dhagaxa ahaa, looxyadii axdiga ee Eebbe idinka sameeyey, waxaan ku sugnaa buurta afartan maalmood iyo afartan habeen. Cunto ma cunin biyo ma cabbin.¹⁰ Eebbe wuxuu i siiyey laba loox oo dhagax ah oo ku qoran farahiisa. Kuwaas waxaa ku qornaa dhammaan erayadii Eebbe idinka hadlay dabka ka soo baxay buurta maalintii kulanka.¹¹ Dhamaadka afartan maalmood iyo afartan habeen, Eebbe wuxuu i siiyey labada loox ee dhagaxa ahaa—looxyadii axdiga.¹² Markaasaa Eebbe igu yidhi, 'Kac oo si dhaqso ah hoos uga deg halkan, waayo dadkiinna aad Masar ka soo saartay way is kharribeen. Si dhaqso ah ayay uga leexdeen jidkii aan ku amray oo waxay samaysteen sanam.'¹³ Eebbe wuxuu yidhi, 'Waxaan arkay dadkan, waxayna dhab ahaan yihiin dad madax adag.¹⁴ Iga tag, si aan u baabi'iyey oo aan magacooda ka tirtiro samada hoosteeda. Markaasaan kaa dhigi doonaa qurrun ka xoog badan oo ka tiro badan iyaga.'¹⁵ Markaasaan u jeestay oo buurta ka soo degay iyadoo dab qabsaday, anigoo gacmahayga ku haysta labada loox ee axdiga.¹⁶ Waxaan arkay inaad dembaabteen Eebbe Ilaahiinna ah; waxaad samaysateen sanam weyl ah. Si dhaqso ah ayaad uga leexdeen jidkii Eebbe idinku amray.¹⁷ Markaasaan qaaday labada loox oo gacmahayga ka tuuray, oo hortiinna ku jebiyey.¹⁸ Markaasaan wejigayga dhulka u dhigay hortii Eebbe afartan maalmood iyo afartan habeen, sidii aan markii hore sameeyey. Cunto ma cunin biyo ma cabbin sababta dembiga oo dhan ee aad samayseen, idinkoo sameeyey wax shar ah oo

Sharciga Kunoqoshadiisa

horthiisa ah oo kiciyey cadhadiisa. ¹⁹ Waxaan ka baqay cadhada daran ee Eebbe, oo aad u cadhooday idinka oo diyaar u ahaa inuu idin baabbi'yo. Laakiin Eebbe wuu i maqalay markaas oo kale. ²⁰ Eebbe wuxuu u cadhooday Haaruun si uu u baabbi'yo, laakiin waxaan u baryay Haaruun markaas oo kale. ²¹ Markaasaan qaaday waxaas dembiga ah ee aad samayseen—weylka—oo dab ku gubay, burburiyey oo u beddelay budo sida boodhka oo kale, oo budadii ku tuuray durdurka ka soo qulqulaya buurta. ²² Waxaad sidoo kale Eebbe ku kiciseen Taberah, Massah, iyo Kibroth Hattaavah. ²³ Markii Eebbe idinka soo diray Qadesh Barnea isagoo leh, 'Kaca oo dhulka aan idin siiyey qabsada,' waxaad ku caasidayseen amarkii Eebbe Ilaahiinna ah. Midna ma aydin aaminin mana aydin addeecin. ²⁴ Waxaad ku caasidayseen Eebbe laga soo bilaabo maalintii aan idin bartay. ²⁵ Markaasaan wejigayga dhulka u dhigay hortii Eebbe afartan maalmood iyo afartan habeen sababta oo ah Eebbe wuxuu yidhi wuxuu idin baabbi'in doonaa. ²⁶ Waxaan u baryay Eebbe oo idhi, 'Eebbe Ilaahow, ha baabbi'in dadkiinna, dhaxalkiinna, kuwaas oo aad ku soo furtay weynaantaada oo aad ka soo saartay Masar gacanta xoogga leh. ²⁷ Xusuuso addoommadaada Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub. Ha fiirin madax adaygga dadkan, ama xumaantooda iyo dembigooda. ²⁸ Haddii kale, dhulkii aad naga soo saartay wuxuu odhan doonaa, "Sababtoo ah Eebbe ma awoodin inuu iyaga geliyo dhulka oo ballan qaaday, iyo sababta oo ah wuxuu necbaa iyaga, wuxuu iyaga u soo saaray inuu ku dilo cidlada." ²⁹ Hase yeeshee waa dadkiinna—dhaxalkiinna—kuwaas oo aad ku soo saartay awooddaada weyn iyo gacantaada fidsan.

10 Waqtigaas, Eebbe wuxuu igu yidhi, "U qod laba loox oo dhagax ah sida kuwii hore oo kale oo igu soo kor buurta, oo samee sanduuq alwaax ah naftaada. ² Waxaan ku qori doonaa looxyada erayadii ku yaallay looxyadii hore, kuwaas oo aad jebisay. Markaas waxaad ku ridaysaa sanduuqa." ³ Sidaas ayaan sanduuq uga sameeyey alwaax geed akasiya ah oo waxaan u qoday laba loox oo dhagax ah sida kuwii hore oo kale, oo waxaan buurta la koray labada loox oo gacmahayga ku jira. ⁴ Eebbe wuxuu ku qoray looxyada erayadii hore, Tobankii Amar ee uu idinku hadlay buurta dhexdeeda dabka maalintii kulanka, oo wuxuu i siiyey. ⁵ Markaasaan jeestay oo buurta hoos ugu soo degtay oo looxyadii ku riday sanduuqii aan

sameeyey, sida Eebbe igu amray, oo ilaa maanta halkaas bay ku jiraan. ⁶ (Reer binu Israa'iil waxay ka guureen ceelashii Bene Yaacan ilaa Moosera. Halkaas Aroon wuu dhintay oo lagu aasay, oo Elecaasar wiilkiisii baa isaga ku beddelay wadaad ahaan. ⁷ Halkaas waxay u safreen Gudgoda, ka dibna waxay tageen Yotbaata, oo ah dhul leh durdurro biyo ah. ⁸ Waqtigaas, Eebbe wuxuu u doortay qabiilka Laawi inay qaadaan sanduuqa axdiga Eebbe, inay hor istaagaan Eebbe oo u adeegaan oo ku barakeeyaan magiciisa, sida ay maanta u sii wadaan. ⁹ Taasi waa sababta Laawiyiintu aysan u lahayn wax qayb ama dhaxal ah oo ka mid ah reer binu Israa'iil; Eebbe waa dhaxalkooda, sida Eebbe Ilaahiinna ah uu ugu ballanqaaday.) ¹⁰ Waxaan buurta ku sugnaa afartan maalmood iyo afartan habeen, sida markii hore, oo Eebbe mar kale i dhageystay; ma uusan dooneyn inuu idin baabbi'yo. ¹¹ Eebbe wuxuu igu yidhi, "Kac, dadka hogaami safarkooda, si ay u galaan oo ay hantaan dhulka aan ugu dhaartay awowayaashood inaan siin doono." ¹² Hadda, reer binu Israa'iil, maxaa Eebbe Ilaahiinna ah idinka doonayaa laakiin inaad ka cabsataan Eebbe Ilaahiinna ah, inaad ku socotaan jidadkiisa oo dhan, inaad jeclaataan, oo aad u adeegtaan Eebbe Ilaahiinna ah qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan, ¹³ iyo inaad dhawrtid amarrada iyo xeerarka Eebbe ee aan maanta idin siinayo dantaada awgeed? ¹⁴ Samada, xataa samada ugu sarreysa, dhulka iyo waxa ku jira oo dhan, waxay ka tirsan yihiin Eebbe Ilaahiinna ah. ¹⁵ Si kastaba ha ahaatee, Eebbe wuxuu jacyl u qaaday awowayaashiin oo jeclaaday, oo wuxuu idin doortay, farcankiinna, dhammaan quruumaha kale, sida ay tahay maanta. ¹⁶ Marka, qalbiyadiinna gudni, oo ha sii adkaysanina mar dambe. ¹⁷ Waayo, Eebbe Ilaahiinna ah waa Ilaaha ilaahyada iyo Sayidka sayidyada, Ilaaha weyn, xoogga leh, iyo cajiibka ah, oo aan eexan oo aan laaluush qaadan. ¹⁸ Wuxuu difaacaa sababta agoonta iyo carmalka, oo wuxuu jecel yahay shisheeyaha idin dhex deggan, isagoo siiya cunto iyo dhar. ¹⁹ Jacyal u muujiya kuwa shisheeyaha ah, waayo idinku naftiinna waxaad ahaan jirteen shisheeye Masar. ²⁰ Ka cabsada Eebbe Ilaahiinna ah oo u adeegaan. Ku dhaganaada oo dhaarta ku sameeya magiciisa. ²¹ Isagu waa ammaantiinna, oo waa Ilaahiinna, kan idiin sameeyey yaabkaas weyn iyo cajiibka ah ee aad indhihiinna ku aragteen. ²² Awowayaashiin waxay u degeen Masar toddobaatan qof, oo hadda Eebbe

Sharciga Kunoqoshadiisa

Ilaahiinna ah wuxuu idinka dhigay tiro badan sida xiddigaha cirka.

11 Jeclaada Eebbe Ilaahiinna ah, oo had iyo jeer dhawra shuruudihiisa, xeerarkiisa, qawaaniintiisa, iyo amarradiisa. ² Maanta ogaada inaan la hadlayn carruurtiinna aanan aqoonin oo aanan arkin edbinta Eebbe Ilaahiinna ah—weynidiisa, gacantiisa xoogga leh, iyo cududdiisa fidsan, ³ iyo calaamadaha uu sameeyey iyo falalkii uu ku dhex sameeyey Masar oo dhan, Fircoon, boqorkii Masar, iyo dhulkiisa oo dhan; ⁴ iyo wixii uu ku sameeyey ciidankii Masar, faraskooda iyo gaadhifardoodkooda, markii uu biyaha Badda Cas ku rogmaday iyaga iyagoo idin eryanaya, oo Eebbe ku keenay halaag joogto ah; ⁵ iyo wixii uu idiin sameeyey cidlada ilaa aad meeshaan timaadeen; ⁶ iyo wixii uu ku sameeyey Daataan iyo Abiiraam, wiilashii Eliyaab, wiilkii Re'uubeen, markii dhulku afkiisa furay oo liqay iyaga, reerahooda, teendhooyinkooda, iyo wax kasta oo nool oo iyaga ka mid ahaa, dhexda reer binu Israa'iil oo dhan— ⁷ laakiin indhihiinna ayaa arkay dhammaan shuqulladii waaweynaa ee Eebbe sameeyey. ⁸ Sidaa darteed, dhawra dhammaan amarrada aan maanta idin siinayo, si aad u yeelataan xoog aad ku gashaan oo aad ku hantidaan dhulka aad Urdun ka gudbaysaan inaad hantidaan, ⁹ iyo si aad ugu noolaataan cimri dheer dhulka Eebbe u ballanqaaday aowayaashiin iyo farcankooda, dhul hodan ku ah caano iyo malab. ¹⁰ Waayo, dhulka aad u gelayaan inaad hantidaan ma aha sida dhulka Masar oo aad ka timaadeen, halkaas oo aad abuurteen abuurkiinna oo aad cagta ku waraabisay sida beer khudradeed. ¹¹ Laakiin dhulka aad Urdun ka gudbaysaan inaad hantidaan waa dhul buuro iyo dooxooyin leh oo roob ka hela samada. ¹² Waa dhul uu Eebbe Ilaahiinna ah ilaaliyo; indhihiisu si joogto ah ayay ugu jiraan bilowga sanadka ilaa dhammaadkiisa. ¹³ Waxaana dhici doonta, haddii aad si daacad ah u addeecdaan amarrada aan maanta idin siinayo, inaad jeclaataan Eebbe Ilaahiinna ah oo aad u adeegtaan qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan, ¹⁴ inuu idiin keeni doono roob dhulkiinna xilli kasta, roobka hore iyo kan dambe, si aad u soo ururisaan sarreenkiinna, khamriga cusub, iyo saliid saytuunka. ¹⁵ Wuxuu sidoo kale idiin siin doonaa caws duurka xoolihiinna, oo waxaad cuni doontaan oo aad dhergi doontaan. ¹⁶ Digtoonadaa, si qalbiyadiinnu aanay u khiyaanayn oo aydnaan u leexan oo aydnaan u caabudin ilaahyo

kale oo aydnaan u sujuudin. ¹⁷ Markaas ayaa cadhada Eebbe idinku kici doontaa, wuuna xidhi doonaa samooyinka si aanay roob u helin, dhulkuna ma dhalin doono wax midho ah, oo si dhaqso ah ayaa uga baabbi'i doontaan dhulka wanaagsan ee Eebbe idin siinayo. ¹⁸ Sidaa darteed, ereyadeyda ku qaata qalbigiinna iyo naftiinna; calaamado ahaan ugu xidha gacmihiinna oo ku xidha fooddiinna. ¹⁹ Carruurtiinna bara, iyagoo ka hadlaya markaad guriga fadhidaan iyo markaad jidka ku socotaan, markaad jiifsataan iyo markaad kacdaan. ²⁰ Ku qor albaabbada guryihiinna iyo iriddaada, ²¹ si maalmahaaga iyo maalmaha carruurtiinnu ay u badnaadaan dhulka Eebbe u ballanqaaday inuu siiyo aowayaashiin, sida maalmaha samooyinka oo kale oo dhulka ka sarreeya. ²² Haddii aad si taxaddar leh u dhawrtid amarkan aan idin siinayo inaad raacdaan—inaad jeclaataan Eebbe Ilaahiinna ah, inaad ku socotaan jidadkiisa oo dhan oo aad isaga ku dhaganaataan— ²³ markaas Eebbe wuxuu idinka eryi doonaa quruumahan oo dhan hortiinna, oo waxaad hantiyi doontaan quruumo idinka weyn oo idinka xoog badan. ²⁴ Meel kasta oo aad cagta saartaan waa idinka ahaan doontaa: xuduuddiinnu waxay ka bilaaban doontaa cidlada ilaa Lubnaan, iyo webiga Yuufraad ilaa badda galbeed. ²⁵ Qofna ma awoodi doono inuu idin hor istaago; Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu idinku abuuri doonaa cabsi iyo baqdin dhulka oo dhan, sida uu idiin ballanqaaday. ²⁶ Bal eega, maanta waxaan idiin soo bandhigayaa barako iyo habaarba: ²⁷ barakada haddii aad addeecdaan amarrada Eebbe Ilaahiinna ah ee aan maanta idin siinayo; ²⁸ iyo habaarka haddii aydnaan addeecin amarrada Eebbe Ilaahiinna ah, laakiin aad ka leexataan jidka aan maanta idin amrayo inaad raacdaan ilaahyo kale, kuwaas oo aydnaan aqoonin. ²⁹ Waxaana dhici doonta, marka Eebbe Ilaahiinna ah idin geliyo dhulka aad u gelayaan inaad hantidaan, inaad ku dhawaaqdaan barakada Buur Gerisiim iyo habaarka Buur Ceebaal. ³⁰ Miyayna ku oolin Urdun ka gudubkeeda, dhinaca galbeed, dhanka qorrax dhaca, dhulka Kana'aaniyiinta ku nool Carabaax, ka soo horjeedka Gilgaal, agagaarka geedaha waaweyn ee Moreh? ³¹ Waayo, waxaad ku dhowdhiin inaad Urdun ka gudubtaan si aad u gashaan oo aad u hantidaan dhulka Eebbe Ilaahiinna ah idin siinayo, oo waxaad ku hanti doontaan oo aad ku noolaataan, ³² oo waxaad taxaddar u yeelan doontaan inaad

Sharciga Kunoqoshadiisa

addeecdaan dhammaan xeerarka iyo qawaaniinta aan maanta hortiinna dhigayo.

12 Kuwani waa xeerarka iyo amarada aad si taxaddar leh ugu hoggaansami doontaan dhulka uu Eebbe, Ilaaha awowayaashiin, idin siiyay inaad hantidaan, inta aad ku nooshihiin dhulka.

² Waa inaad gebi ahaanba baabbi'isaan meelaha ay quruumaha aad ka dhaxlayso ay ku caabudaan ilaahyadooda, buuraha dhaadheer, buuraha, iyo geed kasta oo ballaadhan hoostiisa. ³ Dumid meelaha allabariga, burburid dhagaxyada quduuska ah, gubid tiirarka Asherah dabka, iyo gooyid sawirrada la xardhay ee ilaahyadooda, magacyadoodana meeshaas ka tirtirid. ⁴ Waa inaad Eebbe Ilaahiinna u caabudin sida ay iyagu u caabudaan. ⁵ Halkaas beddelkeeda, raadi meesha uu Eebbe Ilaahiinna ka dooran doono dhammaan qabiilooyinkiinna si uu magaciisa ugu dego, halkaasna waa inaad tagtaan. ⁶ Halkaas geeya qurbaannadiinna gubashada, allabarigiinna, sadaqooyinkiinna, hadiyadaha gaarka ah, allabarigiinna la ballanqaaday, hadiyadaha ikhtiyaariga ah, iyo curadka xoolihiinna iyo adhigiinna. ⁷ Halkaas, hortiisa Eebbe Ilaahiinna, adiga iyo reerkiinna waa inaad wax ku cuntaan oo ku faraxdaan dhammaan hawlihiinna, maxaa yeelay Eebbe Ilaahiinna ayaa idin barakeeyay. ⁸ Ma samayn doontaan sida aan halkan maanta u samayno, qof kastaa wuxuu sameeyaa waxa saxda ah indhihiisa hortooda. ⁹ Waayo, weli ma gaadhin meeshii nasashada iyo dhaxalka uu Eebbe Ilaahiinna idin siinayo. ¹⁰ Laakiin markaad ka gudubtaan Urdun oo aad deggataan dhulka uu Eebbe Ilaahiinna idin siinayo sidii dhaxal, oo uu idin siinayo nasasho dhammaan cadaawayaashiinna hareerihiiinna si aad ugu noolaataan nabadgelyo, ¹¹ markaas meesha uu Eebbe Ilaahiinna dooran doono in magaciisu dego, halkaas waa inaad keentaan wax kasta oo aan idin amro: qurbaannadiinna gubashada, allabarigiinna, sadaqooyinkiinna, hadiyadaha gaarka ah, iyo dhammaan allabarigiinna la ballanqaaday ee Eebbe. ¹² Waxaadna ku farxi doontaan hortiisa Eebbe Ilaahiinna—adiga, wiilashaada iyo gabdhahaaga, addoommadaada lab iyo dhedig, iyo reer Laawi ee magaalooyinkiinna, waayo iyagu ma laha qayb ama dhaxal idinla jirta. ¹³ Ka digtoonow inaad qurbaannadaada gubashada ku bixin meel kasta oo aad aragto. ¹⁴ Keliya ku bixi meesha uu Eebbe dooran doono mid ka mid ah qabiilooyinkiinna, halkaasna ku dhawra wax kasta oo aan idin amro. ¹⁵

Si kastaba ha ahaatee, waxaad gowrici kartaan xoolihiinna magaalooyinkiinna oo waxaad cuni kartaan hilibka sidaad doontaan, sida uu Eebbe Ilaahiinna idin siiyo barako. Labada nijaasta ah iyo kuwa daahirka ahba way cuni karaan, sidii gazal ama deer. ¹⁶ Laakiin waa inaad cunin dhiigga; ku shub dhulka sida biyaha oo kale. ¹⁷ Waa inaad ku cunin magaalooyinkiinna sadaqada sarreenkaaga, khamriga cusub, ama saliid saytuunka, ama curadka xoolihiinna iyo adhigiinna, ama allabarigiinna la ballanqaaday, hadiyadaha ikhtiyaariga ah, ama hadiyadaha gaarka ah. ¹⁸ Halkaas beddelkeeda, waa inaad ku cuntaan hortiisa Eebbe Ilaahiinna meesha uu Eebbe Ilaahiinna dooran doono—adiga, wiilashaada iyo gabdhahaaga, addoommadaada lab iyo dhedig, iyo reer Laawi ee magaalooyinkiinna—oo waxaad ku farxi doontaan dhammaan hawlihiinna. ¹⁹ Ka digtoonow inaad taageerto reer Laawi inta aad ku nooshahay dhulkaaga. ²⁰ Marka uu Eebbe Ilaahiinna ballaadhiyo dhulkiinna sida uu ballanqaaday, oo aad hilib u xiisootaan oo tiraahdaan, “Waxaan jeclaan lahaa hilib,” markaas waxaad cuni kartaan sidaad doontaan. ²¹ Haddii meesha uu Eebbe Ilaahiinna dooran doono in magaciisu dego ay idinka fog tahay, waxaad gowrici kartaan xoolaha iyo adhiga uu Eebbe idin siiyay, sida aan idin amray, oo waxaad ku cuni kartaan magaalooyinkiinna sidaad doontaan. ²² Cuna sidaad u cuni lahaydeen gazal ama deer. Labada nijaasta ah iyo kuwa daahirka ahba way cuni karaan. ²³ Laakiin iska hubi inaad cunin dhiigga, waayo dhiiggu waa nolosha, waana inaad cunin nolosha hilibka la socda. ²⁴ Waa inaad cunin dhiigga; ku shub dhulka sida biyaha oo kale. ²⁵ Ka fogaada inaad cuntaan, si ay idiin wanaagsanaato idinka iyo carruurtiinna ka dib, maxaa yeelay waxaad samaynaysaan waxa saxda ah hortiisa Eebbe. ²⁶ Laakiin qaado waxyaalahaaga quduuska ah iyo allabarigiinna la ballanqaaday, oo tag meesha uu Eebbe dooran doono. ²⁷ Soo bandhig qurbaannadaada gubashada ee allabariga Eebbe Ilaahiinna, hilibka iyo dhiiggaba. Dhiigga allabarigiinna waa in lagu shubaa agtiisa allabariga Eebbe Ilaahiinna, laakiin waxaad cuni kartaan hilibka. ²⁸ Si taxaddar leh u raac dhammaan xeerarkan aan idin siinayo, si ay mar walba idiin wanaagsanaato idinka iyo carruurtiinna ka dib, maxaa yeelay waxaad samaynaysaan waxa wanaagsan oo saxda ah hortiisa Eebbe Ilaahiinna. ²⁹ Eebbe Ilaahiinna wuxuu ka saari doonaa quruumaha

Sharciga Kunoqoshadiisa

aad ku dhowdahay inaad weerartaan oo aad ka dhaxashaan. Laakiin markaad ka saartaan oo aad deggataan dhulkooda, ³⁰ ka digtoonow inaad ku dhicin inaad wax ka weydiisaan ilaahyadooda, adigoo leh, “Sidee bay quruumahani ugu adeegaan ilaahyadooda? Annaguna sidaas oo kale ayaan samayn doonaa.” ³¹ Waa inaad Eebbe Ilaahiinna u caabudin sida ay iyagu u caabudaan, maxaa yeelay iyagoo caabudaya ilaahyadooda, waxay sameeyaan wax kasta oo karaahiyo ah oo uu Eebbe neceb yahay. Xitaa waxay wiilashooda iyo gabdhahooda ku gubaan dabka iyagoo allabari u ah ilaahyadooda. ³² Hubaal inaad samaysaan wax kasta oo aan idin amro; ha ku darin ama ha ka dhimin.

13 Haddii nebi ama riyoole riyoyin ka mid ah uu idinku soo dhex baxo oo uu muujiyo calaamad ama yaab, ² oo calaamada ama yaabkaas ay dhacaan, oo uu yidhaahdo, ‘Aan raacno ilaahyo kale’ (ilaahyo aydnaan aqoon) ‘oo aan u adeegno,’ ³ ha maqlina erayada nebigaas ama riyoolehaas. Eebbe Ilaahiinna ah ayaa idin imtixaamaya si uu u arko haddii aad run ahaantii isaga ku jeceshihiin qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan. ⁴ Waa inaad raacdaan Eebbe Ilaahiinna ah oo aad ka cabsataan. Ilaaliya amarradiisa, dhagaysta codkiisa, u adeegga, oo ku dhaganaada isaga. ⁵ Nebigaas ama riyoolehaas waa in la dilaa, waayo, wuxuu ka hadlay Eebbe Ilaahiinna ah oo idinka soo saaray Masar oo idinka soo furtay guriga addoonsiga, isagoo doonaya inuu idinka leexiyo jidka Eebbe Ilaahiinna ah uu idinku amray inaad raacdaan. Sidaas darteed, waa inaad ka saartaan sharka dhexdiinna. ⁶ Haddii walaalkaa, wiilkaaga ama gabadhaada, naagta aad jeceshahay, ama saaxiibkaaga ugu dhow ay si qarsoodi ah kuugu kaxayso, iyagoo leh, ‘Aan tagno oo aan u adeegno ilaahyo kale’ (ilaahyo aydnaan idinka iyo awowayaashiinna aqoon, ⁷ ilaahyo dadka kugu wareegsan, ha ahaadaan kuwo kuu dhow ama kuu fog, laga bilaabo dhulka halkeeda ilaa dhamaadkeeda), ⁸ ha u ogolaanina ama ha dhagaysanina iyaga. Ha u muujinina naxariis. Ha u tudhina ama ha qarinina. ⁹ Waa inaad si dhab ah u dishaan iyaga. Gacantaadu waa inay noqotaa tan ugu horreysa ee iyaga ku disha, ka dibna gacmaha dadka oo dhan. ¹⁰ Dhagax ku dil, maxaa yeelay waxay doonayeen inay idinka leexiyaan Eebbe Ilaahiinna ah, oo idinka soo saaray Masar, oo idinka soo furtay guriga addoonsiga. ¹¹ Markaasaa reer binu Israa’iil

oo dhan maqli doonaan oo cabsan doonaan, oo cidna ma samayn doonto wax xun oo noocaas ah mar kale dhexdiinna. ¹² Haddii aad maqashaan in mid ka mid ah magaalooyinka Eebbe Ilaahiinna ah uu idin siinayo inaad ku noolaataan ¹³ in rag aan qiimo lahayn ay idinku soo dhex baxeen oo ay dadka magaaladooda ka leexiyeen, iyagoo leh, ‘Aan tagno oo aan u adeegno ilaahyo kale’ (ilaahyo aydnaan aqoon), ¹⁴ markaas waa inaad baartaan, soo saartaan, oo si fiican u weyddiisaan. Haddii ay run tahay oo la caddeeyay in waxaas karaahiyada ah lagu sameeyay dhexdiinna, ¹⁵ waa inaad si dhab ah u dishaan dhammaan dadka ku nool magaaladaas. Ku baabi’iya si buuxda, dadka iyo xoolahoodaba. ¹⁶ Uruuriya dhammaan hanti magaaladu leedahay bartamaha fagaaraha dadweynaha, oo gub magaalada iyo dhammaan hantideeda sidii allabari gubasho oo dhan ah oo loogu talagalay Eebbe Ilaahiinna ah. Waa inay noqotaa burbur weligeed ah, oo aan dib loo dhisin. ¹⁷ Waxba oo loo qoondeeyay baabi’in ha ku sii jirin gacmihiiinna, si Eebbe uu uga noqdo cadhadiisa daran oo uu idiin muujiyo naxariis, oo uu idiin naxariisto oo uu idiin kordhiyo tiradiiinna, sida uu ugu ballanqaaday awowayaashiinna— ¹⁸ haddii aad addeecdaan Eebbe Ilaahiinna ah adigoo ilaalinaya dhammaan amarradiisa aan maanta idin siinayo oo samaynaya waxa saxda ah ee hortiisa Eebbe Ilaahiinna ah.

14 Idinku waxaad tihiin carruurta Eebbe ee Rabbiga ah; ha iska jarina, hana xiirina meel madax bannaan oo ku taal fooddaada sababta geerida. ² Waayo, waxaad tihiin dad quduus ah oo u ah Rabbiga Eebbe, oo dhammaan dadyowga wejiga dhulka korkiisa, Rabbigu wuxuu idin doortay inaad noqotaan hanti qaaliga ah. ³ Waxaad ka fogaan doontaan inaad wax cunaan wax kasta oo la arko inuu karaahiyo yahay. ⁴ Kuwani waa xoolaha la idiin oggolaaday inaad cuntaan: dibiga, idaha, iyo riyaha, ⁵ dameerka, deerada, iyo deerada yaryar, iyo riyaha duurka, iyo ibex, iyo antelope, iyo idaha buuraha. ⁶ Waxaad cuni kartaa xoolo kasta oo leh qoon kala qaybsan oo calal cunaya. ⁷ Si kastaba ha ahaatee, kuwa calal cunaya ama leh qoon kala qaybsan, ma cuni kartaan awrka, bakaylaha, ama hyrax. In kasta oo ay calal cunaan, haddana ma laha qoon kala qaybsan; waxay idiin yihiin wasakh. ⁸ Doofaarkuna sidoo kale waa wasakh idiin ah; wuxuu leeyahay qoon kala qaybsan laakiin ma cuno calal. Waxaad ka fogaan doontaan inaad hilibkooda

Sharciga Kunoqoshadiisa

cuntaan ama taabtaan meydhooda. ⁹ Dhammaan makhluuqaadka ku nool biyaha, waxaad cuni kartaa wax kasta oo leh baalal iyo miisaanno. ¹⁰ Laakiin wax kasta oo aan lahayn baalal iyo miisaanno waa inaan la cunin; waa wasakh idiin ah. ¹¹ Waxaad cuni kartaa shimbir kasta oo nadiif ah. ¹² Laakiin kuwani waa inaad ka fogaan doontaan inaad cuntaan: gorgorka, gorgorka weyn, iyo gorgorka yaryar, ¹³ gorgorka cas, gorgorka madow, iyo nooc kasta oo falcon ah, ¹⁴ nooc kasta oo qoolley ah, ¹⁵ gorgorka weyn, baqalka, shimbirta badda, iyo nooc kasta oo haad ah, ¹⁶ noocyada kala duwan ee baqalka, ¹⁷ shimbirta badda, shimbirta weyn, iyo shimbirta biyaha, ¹⁸ qoolleyda, nooc kasta oo shimbir ah, hoopoe, iyo bakaylaha. ¹⁹ Dhammaan cayayaanka duulaya waa wasakh idiin ah; ka fogow inaad cuntaan. ²⁰ Laakiin waxaad cuni kartaa wax kasta oo nadiif ah oo baal leh. ²¹ Waxaad ka fogaan doontaan inaad wax cuntaan wax kasta oo iskiis u dhinta. Waxaad siin kartaa ajnabiga ku nool magaalooyinkiinna, wayna cuni karaan, ama waxaad ka iibin kartaa ajnabi; waayo, waxaad tihiiin dad quduus ah oo u ah Rabbiga Eebbe. Ha karkarin orgi yar oo ku jira caanaha hooyadiis. ²² Waxaad hubaal ahaan u goyn doontaan tobnaad dhammaan waxa beerihiinnu soo saaraan sannad kasta. ²³ Cuna tobnaadka sarreenkiinna, khamriga cusub, iyo saliid saytuunka, iyo curadka adhigiinna iyo idihiinna hortiisa Rabbiga Eebbe meesha uu dooran doono inuu dego Magiciisa, si aad u barato inaad ka cabsataan Rabbiga Eebbe mar walba. ²⁴ Laakiin haddii meesha ay aad u fog tahay oo aad ku barakowday Rabbiga Eebbe oo aanad qaadi karin tobnaadkaaga, maxaa yeelay, meesha uu Rabbigu dooran doono inuu Magiciisa dhigo waa aad u fog tahay, ²⁵ markaas u beddel tobnaadkaaga lacag, oo lacagta la qaado oo tag meesha uu Rabbiga Eebbe dooran doono. ²⁶ U isticmaal lacagta inaad iibsato wax kasta oo aad rabto: lo', ido, khamri, ama cabitaan kale oo xoog leh, ama wax kasta oo aad rabto. Markaas adiga iyo reerkaaga waxaad ku cuni doontaan halkaas hortiisa Rabbiga Eebbe oo aad ku farxi doontaan. ²⁷ Xusuuso reer Laawi ee ku nool magaalooyinkiinna, waayo, ma laha wax qaybsan ama dhaxal ah. ²⁸ Dhammaadka saddexdii sannadoodba mar, soo ururi dhammaan tobnaadyada sannadkaas oo ku kaydi magaalooyinkiinna, ²⁹ si ay reer Laawi, oo aan lahayn wax qaybsan ama dhaxal ah, iyo ajnabiga, agoonta, iyo carmallada ku nool magaalooyinkiinna, ay u

yimaadaan oo ay u cunaan oo ay ku qancaan. Sidaas daraaddeed, Rabbiga Eebbe wuu idin barakayn doonaa dhammaan shuqulka gacmihiinna.

15 Dhamaadka toddoba sannadood kasta, waa inaad bixisaa cafiska deynta. ² Tani waa habka sii deynta: deyn-bixiye kasta waa inuu cafiyaa waxa uu amaahiyay deriskiisa; waa inuusan ka dalban walaalkiis Israa'iil, waayo, wakhtiga sii deynta Eebbe ayaa lagu dhawaaqay. ³ Waxaad ka dalban kartaa ajnabi, laakiin waa inaad cafisaa wixii walaalkaa kugu leeyahay. ⁴ Ma jiri doonaan sabool idinka mid ah, waayo, Eebbe wuu idin barakayn doonaa dhulka uu idin siinayo inaad dhaxashaan, ⁵ haddii aad si taxadar leh u maqashaan codka Eebbe Ilaahiinna ah oo aad dhawrtid amarradan oo dhan ee aan maanta idin siinayo. ⁶ Eebbe Ilaahiinna ah ayaa idin barakayn doona siduu idiin ballanqaaday, waxaadna amaahin doontaan quruumo badan laakiin ma amaahan doontaan; waxaad xukumi doontaan quruumo badan, laakiin iyagu idinma xukumi doonaan. ⁷ Haddii qof sabool ah idinka mid ah, mid ka mid ah walaalihiinna Israa'iil, uu joogo magaalooyinkiinna dhulka uu Eebbe Ilaahiinna ah idin siinayo, ha adkayn qalbigaaga ama ha xidhin gacantaada walaalkaa saboolka ah. ⁸ Hase yeeshee, gacantaada si xor ah ugu fidi oo amaahi wixii uu u baahan yahay. ⁹ Ka digtoonow inaad niyad xun ku fikirto: 'Sannadka toddobaad, sannadka sii deynta, waa dhow yahay,' si aad u muujiso niyad xumo walaalkaa baahan oo aadan waxba siin. Wuxuu markaas Eebbe kaaga dacwoon karaa, waxaadna noqon doontaa mid dembi leh. ¹⁰ Waa inaad si deeqsinimo leh wax u siisaan, qalbigiinnuna ha noqon mid xaasidnimo leh markaad wax siisaan, maxaa yeelay, taas darteed Eebbe Ilaahiinna ah ayaa idin barakayn doona shaqadiinna oo dhan iyo wixii aad qabataan. ¹¹ Waayo, saboolku weligiis kama dhammaan doono dhulka; sidaas darteed waxaan idinku amrayaa inaad gacantaada si xor ah ugu fidi walaalkaa, kuwa baahan iyo saboolka dhulkaaga. ¹² Haddii walaalkaa Cibraani ah, nin ama naag, lagu iibiyo oo uu kuu adeego lix sannadood, markaas sannadka toddobaad waa inaad u fasaxdaa inuu xor noqdo. ¹³ Oo markaad fasaxdo, ha u dirin isagoo gacmo madhan. ¹⁴ Si deeqsinimo leh uga sii adhigaaga, maqaasiinkaaga, iyo meeshii khamriga lagu sameeyo. Sii sida Eebbe Ilaahiinna ah uu idinku barakeeyay. ¹⁵ Xusuuso inaad addoommo ku ahayd Masar iyo Eebbe Ilaahiinna ah ayaa idin soo furtay;

Sharciga Kunoqoshadiisa

taas darteed waxaan maanta idin siinayaa amarkan.¹⁶ Laakiin haddii addoonkaagu uu ku yidhaahdo, 'Kuma tegi doono,' maxaa yeelay, wuu ku jecel yahay adiga iyo reerkaaga oo wuu ku faraxsan yahay adiga,¹⁷ markaas qaado birta oo dalooliso dhegtiisa albaabka, wuuna kuu ahaan doonaa addoon weligiis. Sidaas oo kale u samee addoontaada.¹⁸ Ha u arkin dhib inaad addoonkaaga fasaxdo, maxaa yeelay, adeegiisa lixdaas sannadood wuxuu u dhigmaa laba jeer inta shaqaale la qaatay. Eebbe Ilaahiinna ah ayaa idin barakayn doona wax kasta oo aad samaysaan.¹⁹ U hibeeya Eebbe Ilaahiinna ah dhamaan curadka lab ee xoolihiinna iyo adhigiinna. Ha shaqaysanin curadka lo'daada, hana xiirin curadka idahaaga.²⁰ Adiga iyo reerkaaga waxaad ku cuni doontaan sannad kasta hortiiisa Eebbe Ilaahiinna ah meesha uu dooran doono.²¹ Haddii xooluhu ay leeyihiin cilad, ay curyaan yihiin ama indho la' yihiin, ama ay leeyihiin cilad weyn, waa inaadna u bixin Eebbe Ilaahiinna ah.²² Waxaad ku cuni kartaa magaalooyinkiinna. Labada nadiifka ah iyo kuwa aan nadiifka ahaynba way cuni karaan, sida haddii ay yihiin deer ama gazelle.²³ Laakiin waa inaadna dhiigga cunin; ku shub dhulka sida biyaha oo kale.

16 Bisha Abib xusuuso oo u sharfidda Kormaridda Eebbe Ilaahiinna, waayo, bishii Abib ayaa Eebbe Ilaahiinna idinka soo saaray Masar habeenkii.² Kormaridda u qalla Eebbe Ilaahiinna idinka oo ka keenaya adhigiinna ama lo'diinna, meesha Eebbe doorto inuu magacaaga dhigo.³ Ha cunin kibis khamiir leh; toddoba maalmood cun kibis aan khamiir lahayn, kibista dhibaataada, maxaa yeelay, waxaad ka baxdeen Masar si degdeg ah, si aad u xasuusato maalinta aad ka baxdeen Masar maalmaha nolashaada oo dhan.⁴ Ha helin wax khamiir ah dhulkaaga oo dhan toddoba maalmood. Ha u oggolaanin hilibka aad qashaan fiidkii maalinta koowaad inuu subaxda ka hadho.⁵ Kormaridda ha ku qalin magaalooyinka Eebbe Ilaahiinna idin siinayo;⁶ laakiin kaliya meesha Eebbe Ilaahiinna doorto inuu magacaaga dhigo. Halkaas waxaad ku qali doontaan Kormaridda fiidkii, marka qoraxdu dhacdo, wakhtiga aad ka baxdeen Masar.⁷ Dub oo cun meesha Eebbe Ilaahiinna doorto. Kadib subaxdii, ku noqo teendhooyinkiinna.⁸ Lix maalmood cun kibis aan khamiir lahayn, maalinta toddobaadna qabso kulan xusul-dheer Eebbe Ilaahiinna; ha shaqayn.⁹ Bilow inaad tiriso toddoba toddobaad

laga bilaabo wakhtiga aad bilowdo goosashada hadhuudhka taagan.¹⁰ Kadib xafid Ciidda Toddobaadyada Eebbe Ilaahiinna adiga oo bixinaya hadiyad ikhtiyaari ah sida barakada Eebbe Ilaahiinna ku siiyay.¹¹ Faraxsanow hortiiisa Eebbe Ilaahiinna—adiga, wiilashaada iyo gabdhahaaga, addoommadaada lab iyo dheddig, reer Laawi ee magaalooyinkaaga, iyo ajnabiga, agoonta, iyo carmalada idinla deggan, meesha Eebbe Ilaahiinna doorto inuu magacaaga dhigo.¹² Xusuuso inaad addoommo ku ahayd Masar, si taxaddar lehna u raac amarradan.¹³ Xafid Ciidda Teendhooyinka toddoba maalmood ka dib markaad soo ururisaa wax-soosaarka dhulkaaga iyo meertadaada.¹⁴ Faraxsanow ciiddaada—adiga, wiilashaada iyo gabdhahaaga, addoommadaada lab iyo dheddig, iyo reer Laawi, ajnabiga, agoonta, iyo carmalada ku nool magaalooyinkaaga.¹⁵ Toddoba maalmood u dabbaldeg ciidda Eebbe Ilaahiinna meesha Eebbe doorto. Eebbe Ilaahiinna wuxuu idin barakayn doonaa goosashadaada oo dhan iyo shaqada gacmahaaga oo dhan, farxaddiinnaana way dhammaan doontaa.¹⁶ Saddex jeer sannadkii dhammaan raggaaga waa inay hortooda Eebbe Ilaahiinna ka soo muuqdaan meesha uu doorto: Ciidda Kibbista Aan Khamiirka Lahayn, Ciidda Toddobaadyada, iyo Ciidda Teendhooyinka. Qofna ha ka soo muuqan Eebbe isagoo gacmo maran.¹⁷ Midkiiin kasta waa inuu keenaa hadiyad sida Eebbe Ilaahiinna idin barakeeyay.¹⁸ Magacaab garsoorayaal iyo saraakiil qabiil kasta oo magaalada kasta oo Eebbe Ilaahiinna idin siinayo, waxayna dadka ku xukumi doonaan xukun cadaalad ah.¹⁹ Ha qalloocin cadaaladda ama ha muujin eex. Ha aqbalin laaluush, waayo laaluushku wuxuu indhaha ka qarsadaa kuwa caqliga leh oo wuxuu qalloociyaa erayada kuwa xaq ah.²⁰ Raadi cadaalad, oo kaliya cadaalad, si aad u noolaato oo aad u hantido dhulka Eebbe Ilaahiinna idin siinayo.²¹ Ha beerin tiir Ashera ah oo nooc kasta oo geed ah agtiisa meesha allabariga Eebbe Ilaahiinna, kaas oo aad naftaada u samayn doonto.²² Oo ha dhigin dhagax quduus ah, waayo kuwaas Eebbe Ilaahiinna wuu neceb yahay.

17 Ha u bixin Eebbe Ilaahiinna dibiga ama idaha leh cillad ama iin, waayo, taas waxaa loo arkaa wax karaahiyo ah Eebbe hortiiisa.² Haddii nin ama naag idinka mid ah, magaalooyinkiinna oo dhan oo Eebbe Ilaahiinna idin siinayo, lagu helo isagoo sameynaya shar hortiiisa

Sharciga Kunoqoshadiisa

Eebbe isagoo jebinaya axdigiisa—³ iyagoo u tagaya oo u adeegaya ilaahyo kale oo u sujuudaya, ha ahaato qorraxda ama dayaxa ama ciidanka samada, kuwaas oo aanan amrin—⁴ oo waxaa laguugu sheegay oo aad maqashid, waa inaad si fiican u baartaa. Haddii ay run noqoto in wax karaahiyo ah oo noocaas ah lagu sameeyey Israa'iil, ⁵ markaas waxaad u soo bixisaa iriddaada ninka ama naagta sameeyey falkaas xun oo dhagax ku dil. ⁶ Markhaatiyada laba ama saddex qof ayaa lagu dili doonaa qofka mudan dilka. Qofna looma dili doono markhaati kaliya. ⁷ Gacmaha markhaatiyada waa inay noqdaan kuwa ugu horreeya ee fulinaya dilka, ka dibna gacmaha dadka oo dhan. Waa inaad ka nadiifisaa shar idinka dhexdiinna. ⁸ Haddii kiisas adag oo aad xukumi karin ay soo baxaan—ha ahaato dhiig daadin, dacwad, ama weerar—gudaha iriddaada, markaas waa inaad u kacdaa meesha Eebbe Ilaahiinna dooran doono. ⁹ Tag wadaaddada reer Laawi iyo xaakinka xilka haya wakhtigaas. Weydii iyaga, wayna kuu sheegi doonaan go'aanka sharciga ah. ¹⁰ Waa inaad ku dhaqantaa go'aanka ay ku siiyaan meesha Eebbe dooran doono. Si taxaddar leh u samee wax kasta oo ay ku farayaan. ¹¹ Raac sharciga ay ku baraan iyo go'aanka ay ku dhawaaqaan. Ha ka leexan waxa ay ku sheegaan, midig ama bidix. ¹² Qof kasta oo kibir leh oo diida inuu dhegeysto wadaadka u taagan inuu u adeego Eebbe Ilaahiinna, ama xaakinka, waa in la dilo. Waa inaad ka nadiifisaa shar Israa'iil. ¹³ Markaas dadka oo dhan way maqlaan oo cabsan doonaan, oo mar dambe ma samayn doonaan kibir. ¹⁴ Markaad gashid dalka Eebbe Ilaahiinna idin siinayo oo aad hantidaas qaadataan oo aad deggan tihiin, oo aad tidhaahdaan, 'Aan u dooranno boqor innaga oo kale sida quruumaha nagu wareegsan,' ¹⁵ waa inaad u doorataan boqor idinka mid ah oo Eebbe Ilaahiinna dooran doono. Waa inuu noqdaa mid ka mid ah reer binu Israa'iil. Waa inaadna ka dhigan qof qalaad oo aan walaalkaa ahayn. ¹⁶ Boqorku waa inuusan u urursan fardo badan naftiisa ama u dirin dad Masar si ay u keenaan kuwo kale, maadaama Eebbe idinku yidhi, 'Marna ha ku noqonin jidkaas mar kale.' ¹⁷ Waa inuusan qaadan xaasas badan, si qalbigiisu uusan u leexan. Sidoo kale waa inuusan urursan lacag iyo dahab badan. ¹⁸ Markuu fadhiisto carshiga boqortooyadiisa, waa inuu qoro nuqul ka mid ah sharcigan, oo laga soo qaatay kitaabka ay hayaan wadaaddada reer Laawi. ¹⁹ Waa inuu la sii ahaado,

oo waa inuu ka akhriyo maalmaha oo dhan noloshiisa, si uu u barto inuu ka cabsado Eebbe Ilaahiinna oo si taxaddar leh u raaco dhammaan erayada sharcigan iyo xeerarkan. ²⁰ Sidaas darteed, qalbigiisu ma sarreyn doono walaalihiisa reer binu Israa'iil, mana ka leexan doono amarka, midig ama bidix. Markaas isaga iyo farcankiisu waxay ku sii jiri doonaan boqortooyadiisa Israa'iil muddo dheer.

18 Wadaaddada reer Laawi, run ahaantiis qabiilka oo dhan ee Laawi, ma lahaan doonaan wax qaybood ama dhaxal ah oo ay la yeeshaan reer binu Israa'iil; waxay ku noolaan doonaan qurbaannada dabka lagu bixiyo Eebbe, waayo, taasaa dhaxalkooda ah. ² Ma lahaan doonaan dhaxal ay la yeeshaan walaalahooda reer binu Israa'iil; Eebbe waa qaybtooda, sida uu u ballanqaaday. ³ Tani waa qaybta wadaaddada laga siinayo dadka bixiya allabari, ha ahaato dibi ama ido: garabka, labada daan, iyo caloosha. ⁴ Waxaad siin doontaa curadkii sarreenkaaga, khamriga cusub, iyo saliid saytuunka, iyo dhogorta ugu horraya ee laga xiiray idahaaga. ⁵ Waayo, Eebbe Ilaahiinnaa doortay iyaga iyo farcankooda oo dhan oo ka mid ah qabiilooyinkiinna inay istaagaan oo ay adeegaan magaca Eebbe mar walba. ⁶ Haddii Laawi ka yimaado magaalooyinkiinna oo dhan oo ku yaal Israa'iil oo uu deggan yahay, oo uu yimaado markasta oo uu doono meesha Eebbe doorto, ⁷ wuxuu ku adeegaa magaca Eebbe Ilaahiisa sida walaalihiis reer Laawi oo kale oo halkaas hor taagan Eebbe. ⁸ Waxay wadaagi doonaan faa'iidooyinka si siman, marka laga reebo waxa ay ka helaan iibinta hantida qoyska. ⁹ Markaad gashid dalka Eebbe Ilaahiinnaa idin siinayo, ha baranina inaad ku dayataan dhaqamada xunxun ee quruumahaas. ¹⁰ Ha jirin mid idinka mid ah oo wiilkiisa ama gabadhiisa mariya dabka, oo ku dhaqma wax sheegid, ama sixir, fasiraad, ama ku hawlgala sixir, ¹¹ ama sameeya sixir, ama ah ruux sheeg, ama ruux raadis, ama raadiya talo ka timid kuwa dhintay. ¹² Waayo, qof kasta oo waxyaalahan sameeya waa mid karaahiyo ku ah Eebbe; iyo sababta dhaqamadaas karaahiyada leh, Eebbe Ilaahiinnaa wuxuu ka eryi doonaa quruumahaas hortiinna. ¹³ Waa inaad ku dhaqantaan daacadnimmo buuxda hortiisa Eebbe Ilaahiinnaa. ¹⁴ Quruumaha aad dhaxli doontaan waxay dhageystaan wax sheega iyo wax sheegayaal, laakiin adiga, Eebbe Ilaahiinnaa idinma oggolaan inaad sidaas yeeshaan. ¹⁵ Eebbe Ilaahiinnaa wuxuu idiin dooran doonaa nebi

Sharciga Kunoqoshadiisa

ila mid ah oo idinka mid ah, oo ka mid ah walaalihiinna reer binu Israa'iil; waa inaad maqashaan isaga. ¹⁶ Tani waa sida aad uga codsateen Eebbe Ilaahiinna Xoreeb maalintii shirka, markaydin tidhaahdeen, "Ha maqalno codka Eebbe Ilaahiinna mar dambe, hana aragno dabkan weyn mar dambe, ama waan dhiman doonaa." ¹⁷ Eebbe wuxuu igu yidhi, "Erayadoodu waa wanaagsan yihiin. ¹⁸ Waxaan u kicin doonaa iyaga nebi ila mid ah oo ka mid ah walaalahooda reer binu Israa'iil, waxaan afkiisa ku ridi doonaa erayadayda, wuuna ku hadli doonaa iyaga wax kasta oo aan amro. ¹⁹ Waxaana noqon doonta in qof kasta oo aan dhegaysan erayadayda uu ku hadlo magaca aan ku hadlo, aniga qudhaydu waan ka xisaabtami doonaa. ²⁰ Laakiin nebi ku dhiirrada inuu ku hadlo magaca aan ku hadlo wax aanan amrin, ama ku hadlo magaca ilaahyo kale, nebigaa wuu dhiman doonaa." ²¹ Waxaad isweydiin kartaan, "Sidee ku garan karnaa farriin aan Eebbe ku hadlin?" ²² Haddii waxa uu nebi ku dhawaaqo magaca Eebbe aan dhicin ama run noqon, taasi waa farriin aan Eebbe ku hadlin. Nebigu wuxuu ku hadlay si dhiirran; ha ka cabsanina isaga.

19 Marka Rabbiga Eebbehaaga ahu gooyo quruumaha dhulkooda oo uu ku siinayo, oo aad ka eryo oo aad degganaato magaalooinkooda iyo guryahooda, ² waa inaad saddex magaalo u qoondeysataa naftaada dhexda dhulka uu Rabbiga Eebbehaaga ahu ku siinayo inaad hantid, ³ Jidadka diyaari oo dhulkaaga u qaybi saddex qaybood, kaas oo uu Rabbiga Eebbehaaga ahu ku siinayo dhaxal ahaan, si qof kasta oo si aan ula kac ahayn qof u dilo uu halkaas u cararo. ⁴ Tani waa kiiska ku saabsan qofka si aan ula kac ahayn qof kale u dila, iyada oo aan horey u jirin xumaan: marka uu deriskiisa si ula kac ahayn u dilo. ⁵ Tusaale ahaan, haddii nin uu la tago deriskiisa duurka si uu alwaax u jaro, oo intuu faas u lulayo inuu geed jaro, madaxa birta ah ka baxo gacanta oo uu ku dhaco deriskiisa, sababo dhimasho, wuxuu u carari karaa mid ka mid ah magaalooinkaan oo uu ku noolaado. ⁶ Haddii kale, kii dhiigga aarsan lahaa wuxuu ku eryan karaa cadhadiisa, wuxuu ku gaadhi karaa haddii masaafadu aad u dheer tahay, oo wuxuu dili karaa, in kastoo aanu u qalmin dhimasho maxaa yeelay ma uu haynin nacayb hore. ⁷ Sidaa darteed, waxaan kugu amrayaa inaad saddex magaalo u dhisato naftaada. ⁸ Haddii Rabbiga Eebbehaaga ahu ballaardhiyo dhulkaaga, sida uu ugu dhaartay aawayayaashaada, oo uu ku

siyo dhamaan dhulka uu ballan qaaday, ⁹ haddii aad si taxadar leh u raacdo dhammaan amarradan aan maanta ku siinayo, inaad jeceshahay Rabbiga Eebbehaaga ah oo aad ku socoto jidadkiisa mar walba, markaas waxaad ku dari doontaa saddex magaalo oo kale naftaada, marka laga reebo saddexdan. ¹⁰ Tani samee si aan dhiig aan waxba galabsan lagu daadin dhulkaaga, kaas oo uu Rabbiga Eebbehaaga ahu ku siinayo dhaxal ahaan, oo si aadan ugu noqon dambi dhiig daadin. ¹¹ Laakiin haddii qof uu neceb yahay deriskiisa, oo uu ku dhuunto, oo uu weeraro oo dilo, ka dibna uu u cararo mid ka mid ah magaalooinkaan, ¹² waayeellada magaaladiisa waa inay u diraan, oo ka soo celiyaan halkaas, oo u dhiibaan kii dhiigga aarsan lahaa si uu u dhinto. ¹³ Ha muujin naxariis. Waa inaad ka nadiifisaa Israa'iil dembiga dhiig daadin aan waxba galabsan, si ay kuugu fiicnaato. ¹⁴ Ha dhaqaajin xadka deriskaaga ee ay aawayayaashaadu dhigeen dhaxalka aad ku hesho dhulka uu Rabbiga Eebbehaaga ahu ku siinayo inaad hantid. ¹⁵ Markhaati keliya kuma filna in lagu xukumo qof kasta oo lagu eedeeyay dembi ama xadgudub ay sameeyeen; arrin waa in lagu caddeeyaa markhaatiyadii laba ama saddex. ¹⁶ Haddii markhaati xun uu kacdo si uu qof ugu eedeeyo xumaan, ¹⁷ labada dhinac ee muranka waa inay istaagaan hortiisa Rabbiga, hortiisa wadaaddada iyo xaakinnada xilka haya wakhtigaas. ¹⁸ Xaakinnadu waa inay sameeyaan baaritaan qoto dheer, haddii markhaatiga la caddeeyo inuu been yahay, isagoo siiya markhaati been ah walaalkiisa Israa'iil, ¹⁹ markaas waxaad ku samayn doontaa markhaatiga beenta ah sida uu ula jeeday inuu walaalkiis ku sameeyo. Waa inaad ka nadiifisaa xumaanta dhexdiinna. ²⁰ Dadku way maqli doonaan oo way cabsan doonaan, iyagoo hubinaya in wax xun oo noocan ah aan lagu celin dhexdiinna. ²¹ Ha muujin naxariis: naf nafta, il il, ilig ilig, gacan gacan, lug lug.

20 Markaad dagaal la gasho cadaawayaashiinna oo aad aragto fardo, gaadiid dagaal, iyo dad idinka badan, ha ka baqin; waayo, Rabbiga Eebbehaaga ah, oo idinka soo bixiyey Masar, waa idinla jiraa. ² Markaad u dhowdahay inaad dagaal gasho, wadaadku waa inuu hor yimaado oo la hadlo dadka. ³ Waa inuu yidhaahdaa: "Dhegaysta, reer binu Israa'iilow, maanta waxaad dagaal la gelayaan cadaawayaashiinna. Ha quusanina ama ha baqin;

Sharciga Kunoqoshadiisa

ha argagaxina ama ha cabsanina. ⁴ Waayo, Rabbiga Eebbehaaga ah ayaa idinla socda si uu idiinla dagaallamo cadaawayaashiinna, isagoo idiin xaqiijinaya guusha.” ⁵ Saraakiishu waa inay markaas la hadlaan dadka, iyagoo leh, “Yaa dhisay guri cusub oo aan weli quduusin? Ha ku noqdo gurigiisa, si uusan ugu dhiman dagaalka oo nin kale u quduusin. ⁶ Yaa beeray beero canab ah oo aan weli midhihiisa cunin? Ha ku noqdo gurigiisa, si uusan ugu dhiman dagaalka oo nin kale u cuno midhihiisa. ⁷ Yaa guursaday naag oo aan weli guursan? Ha ku noqdo gurigiisa, si uusan ugu dhiman dagaalka oo nin kale u guursado.” ⁸ Saraakiishu sidoo kale waa inay yidhaahdaan, “Yaa cabsanaya ama quusanaya? Ha ku noqdo gurigiisa, si aan qalbiyada askartiisa kale u dhicin sida qalbigiisa.” ⁹ Markay saraakiishu dhammeeyaan la hadalka dadka, waa inay u magacaabaan taliyayaal ciidanka. ¹⁰ Markaad u dhowdahay magaalo si aad dagaal ula gasho, waa inaad u soo bandhigtaa shuruudo nabadeed. ¹¹ Haddii ay ogolaato inay nabad kula samayso oo ay albaabadeeda kuu furto, dhammaan dadka ku jira waa inay noqdaan shaqaale khasab ah oo kuu adeegaan. ¹² Laakiin haddii ay diido inay nabad samayso oo ay dagaal kugu qaaddo, waa inaad ku hareeraysaa. ¹³ Marka Rabbiga Eebbehaaga ah uu gacantaada ku soo geliyo, waa inaad seef ku dishaa dhammaan ragga ku jira. ¹⁴ Si kastaba ha ahaatee, dumarka, carruurta, xoolaha, iyo wax kasta oo kale oo ku jira magaalada, dhammaan qaniimada, waxaad u qaadan kartaa adiga; oo waxaad isticmaali doontaa qaniimada Rabbiga Eebbehaaga ah uu idinka siiyey cadaawayaashiinna. ¹⁵ Tani waa habka aad u qaadan doontaan dhammaan magaalooyinka ka fog idinka oo aan ka tirsanayn quruumaha ku dhow. ¹⁶ Laakiin magaalooyinka quruumaha Rabbiga Eebbehaaga ah uu idin siinayo sidii dhaxal, waa inaad ka tagin wax neefsanaya oo nool. ¹⁷ Waa inaad si buuxda u baabi’isaan—Xittiyyiin, Amoriyyiin, Kana’aniyyiin, Ferisiyyiin, Xiwiyyiin, iyo Yebuusiyyiin—sida Rabbiga Eebbehaaga ah uu idinku amray. ¹⁸ Haddii kale, waxay idin bari doonaan inaad raacdaan dhammaan dhaqammada karaahiyada ah ee ay u sameeyaan ilaahyadooda, oo waxaad ku dembaabi doontaan Rabbiga Eebbehaaga ah. ¹⁹ Markaad ku hareeraysid magaalo muddo dheer, dagaal kula jirta si aad u qabsato, ha baabbi’in geedaha adigoo faas ku dhufanaya, maxaa yeelay waxaad cuni kartaa midhahooda. Ha jarin. Ma geedaha beertu waa dad,

inaad ku hareeraysid? ²⁰ Si kastaba ha ahaatee, waxaad jari kartaa geedaha aad ogtahay inaysan ahayn geedo midho leh oo waxaad u isticmaali kartaa inaad ku dhisto qalabka hareeraynta magaalada kula dagaalamaysa, ilaa ay dhacdo.

21

Haddii qof la dilay la helo isagoo jiifa dhulka bannaan ee dalka Eebbe Ilaahiinna ah idin siinayo inaad hantidaan, oo aan la aqoon cidda dishay, ² markaas odayaasha iyo xaakinnadaadu waa inay baxaan oo ay cabbiraan masaafada ilaa magaalooyinka ku wareegsan qofka la dilay. ³ Odayaasha magaalada ugu dhow maydka waa inay qaataan sac aan la shaqayn oo aan xadhig lagu xidhnin, ⁴ oo waa inay u geeyaan dooxada leh webi qulqulaya, meel aan la falin ama la beerin, halkaasna waa inay qoorta ka jebiyaan saca. ⁵ Markaas wadaaddada reer Laawi waa inay soo hor istaagaan, waayo, Eebbe Ilaahiinna ah ayaa doortay inay u adeegaan oo ay ku duceeyaan magaca Eebbe, iyo inay xalliyaan dhammaan murannada iyo kiisaska weerarka. ⁶ Dhammaan odayaasha magaalada ugu dhow maydka waa inay gacmahooda ku dhaqdaan saca qoortiisa lagu jebiyey dooxada, ⁷ oo waa inay ku dhawaaqaan: “Gacmahayagu dhiiggan ma daadin, mana aar indhahayagu. ⁸ Dambi dhaaf, Eebbow, dadkaa Israa’iil oo aad soo furtay, hana u hayn dambiga dhiigga aan waxba galabsan dadkaaga Israa’iil.” Sidaas daraaddeed dambiga dhiig daadinta waa laga cafiyi doonaa iyaga. ⁹ Sidaas ayaad uga saari doontaan dambiga dhiigga aan waxba galabsan dhexdiinna, maadaama aad samayseen wixii saxda ahaa indhaha Eebbe hortiisa. ¹⁰ Markaad dagaal la gasho cadaawayaashiinna oo Eebbe Ilaahiinna ah gacantiinna ku soo geliyo oo aad maxaabiis qaadataan, ¹¹ haddii aad aragto haweeney qurux badan oo maxaabiista ka mid ah oo aad ku raaxaysato, waad guursan kartaa. ¹² Gurigaaga keen, oo waa inay xiirto madaxeeda oo ay jarto ciddiyahaheeda. ¹³ Sidoo kale waa inay iska dhigto dharkii ay xidhneyd markii la qabsaday oo ay gurigaaga joogto, iyada oo u barooranaysa aabbaheed iyo hooyadeed muddo bil ah. Ka dib waxaad u tegi kartaa oo aad noqon kartaa ninkeeda, iyaduna waxay noqon doontaa naagtaada. ¹⁴ Haddii aadan ku qanacsanayn iyada, waa inaad u fasaxdaa inay tagto meel kasta oo ay rabto. Waa inaad iibin ama addoon uga dhigin, maadaama aad bahdishay. ¹⁵ Haddii nin leeyahay laba naagood, mid uu jecel yahay iyo mid aan la jeclayn, oo labaduba ay wiilal u

Sharciga Kunoqoshadiisa

dhalaan, laakiin curadka uu yahay wiilka naagta aan la jeclayn, ¹⁶ markuu hantidiisa u qaybinayo wiilashiisa, waa inuusan siin xuquuqda curadka wiilka naagta uu jecel yahay isagoo doorbidaya curadkiisa dhabta ah, wiilka naagta aan la jeclayn. ¹⁷ Waa inuu aqoonsado curadka, wiilka naagta aan la jeclayn, isagoo siinaya qayb laba jibbaaran oo wax kasta oo uu leeyahay, waayo, waa calaamadda ugu horreysa ee xoogga aabbihis. Xuquuqda curadku waxay u taallaa isaga. ¹⁸ Haddii nin leeyahay wiil madax adag oo caasi ah oo aan maqlin aabbihis iyo hooyadiis oo aan dhegaysan marka ay edbiyaan, ¹⁹ aabbihis iyo hooyadiis waa inay qaadaan oo u geeyaan odayaasha albaabka magaalada. ²⁰ Waa inay odayaasha u sheegaan, “Wiilkanaga waa madax adag yahay oo caasi ah. Ma maqla amaradayada. Waa caloool weyn iyo sakhraamiye.” ²¹ Markaas ragga magaalada oo dhan waa inay dhagax ku dilaan. Waa inaad ka nadiifisaan sharka dhexdiinna. Dhammaan Israa’iil way maqli doonaan oo way cabsan doonaan. ²² Haddii nin dambi weyn galo oo la dilo, oo aad jidhkiisa ku deldelato geed, ²³ jidhkiisu ma sii jiri karo geedka habeenkii oo dhan. Hubi inaad isla maalintaas ku aasto, waayo, qof kasta oo la deldelo wuxuu ku jiraa habaar Eebbe. Waa inaad nijaasayn dhulka Eebbe Ilaahiinna ah idin siinayo dhaxal ahaan.

22 Haddii aad aragto dibiga ama idaha saaxiibkaa oo iska dhex socda, ha iska indhatirin; waa inaad si dhab ah ugu celisaa saaxiibkaa. ² Haddii saaxiibkaa uusan kuu dhoweyn ama aadan aqoon cidda iska leh, gurigaaga gee oo la joog ilaa ay yimaadaan si ay u sheegtaan. Markaas ayaad u celin doontaa. ³ Waa inaad sidaas oo kale ku samaysaa dameerkooda, dharkooda, ama wax kasta oo lumay oo saaxiibkaa ah oo aad hesho. Ha iska indhatirin. ⁴ Haddii aad aragto dameerka ama dibiga saaxiibkaa oo jidka ku dhacay, ha iska indhatirin. Waa inaad ka caawisaa inay cagahooda ku soo noqdaan. ⁵ Haweenaydu ma xiran doonto dharka nin, ninkuna ma xiran doono dharka haweenay, waayo, Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu karaahiyo ka helaa qof kasta oo sidaas sameeya. ⁶ Haddii aad ku soo baxdo shimbir guntiisa dhinaca jidka, geed ama dhulka, iyadoo hooyadu ku fadhido dhallaanka ama ukunta, ha qaadan hooyada dhallaanka la jirta. ⁷ Waad qaadan kartaa dhallaanka, laakiin waa inaad sii daysaa hooyada, si ay kuu hagaagto oo aad cimri dheer u noolaato. ⁸ Marka aad dhisato guri cusub,

waa inaad saaqfakaaga ku sameysaa xayndaab, si aanad u keenin dembiga dhiig daadinta gurigaaga haddii qof ka dhaco. ⁹ Ha beerin beertaada canab laba nooc oo abuur ah, ama wax soo saarka oo dhan, labadaba dalagga aad beertay iyo midhaha beerta canabka ah, waa la nijaasayn doonaa. ¹⁰ Ka fogow inaad ku falato dibiga iyo dameer isku xidhay. ¹¹ Ha xiran dhar ka samaysan dhogor iyo linen isku tolan. ¹² Ku xidh xargaha afarta gees ee dharka aad xiran tahay. ¹³ Haddii nin guursado naag, kadiibna, isagoo la jooga, uu ka soo horjeesto ¹⁴ oo si been ah ugu eedeeyo, isagoo magac xun u yeelaya, isagoo leh, “Naagtan ayaan qaata, laakiin markaan u dhowaaday, ma aanan helin caddaynta bikranimadeeda,” ¹⁵ markaas aabbaha iyo hooyada gabadha waxay u keeni doonaan caddaynta bikranimada gabadha odayaasha albaabka magaalada. ¹⁶ Aabbaha gabadha wuxuu odayaasha ku oran doonaa, “Gabadheyda waxaan siiyey ninkan inay u noqoto naag, laakiin wuu ka soo horjeestay. ¹⁷ Hadda wuxuu ku eedeeyey, isagoo leh, ‘Ma aanan helin gabadhaada inay bikrad tahay.’ Laakiin halkan waxaa ah caddaynta bikranimada gabadhayda.” Markaas waxay odayaasha magaalada hortooda ku soo bandhigi doonaan dharka, ¹⁸ oo odayaashu waxay tallaabo ka qaadi doonaan ninka oo edbin doonaan. ¹⁹ Waxay ku ganaaxi doonaan boqol sheqel oo lacag ah oo ay siin doonaan aabbaha gabadha, sababtoo ah ninkan wuxuu sumcad xumo u geystay bikrad reer Israa’iil ah. Waxay ahaan doontaa naagtiisa; ma furi karo inta uu nool yahay. ²⁰ Haddii, si kastaba ha ahaatee, eedeeyntu run tahay oo aan la helin caddaynta bikranimada gabadha, ²¹ waxaa la keeni doonaa albaabka guriga aabbaheed oo ragga magaalada waxay dhagax ku dili doonaan. Waxay ku kacday fal ceeb leh Israa’iil iyadoo fasaad ku samaysay guriga aabbaheed. Waa inaad ka nadiifisaa sharka dhexdiinna. ²² Haddii nin lagu helo isagoo la jiifa naag la qabo, labadaba ninka la jiifay iyo naagta waa inay dhintaan. Waa inaad ka nadiifisaa sharka Israa’iil. ²³ Haddii bikrad loo ballan qaaday in la guursado lagu helo magaalada nin kale, oo uu la jiifo, ²⁴ waa inaad labadoodaba keentaa albaabka magaalada oo dhagax ku dili—gabadha sababtoo ah ma aysan qaylin caawimaad, iyadoo ku jirta magaalada, iyo ninka sababtoo ah wuxuu xadgudbay xaaska deriskiisa. Waa inaad ka nadiifisaa sharka dhexdiinna. ²⁵ Laakiin haddii nin helo gabadh la ballan qaaday oo ku jirta baadiyaha

Sharciga Kunoqoshadiisa

oo xoog ku qabsado, kaliya ninka sidaas sameeyey waa inuu dhintaa. ²⁶ Ha sameyn wax gabadha; ma aysan gelin dembi mudan dhimasho. Kiiskan wuxuu la mid yahay qof weerara oo dila deriskiisa, ²⁷ waayo, ninku wuxuu ku helay baadiyaha, in kastoo gabadha la ballan qaaday ay caawimaad u qaylisay, ma jirin cid badbaadisa. ²⁸ Haddii nin helo bikrad aan loo ballan qaadin in la guursado oo xoog ku qabsado, oo la ogaado, ²⁹ wuxuu siin doonaa aabbaha gabadha konton sheqel oo lacag ah. Waa inuu guursadaa gabadha, waayo, wuu xadgudbay. Weligii ma furi karo inta uu nool yahay. ³⁰ Nin ma guursan doono naagta aabbihii, waayo, taas waxay sharaf dhac ku tahay sariirta aabbihii.

23 Ninna oo dhaawac awgiis dhudhun laga jarey ama xubintiisa ragannimo laga gooyey ma geli karo ururka Eebbe. ² Ninna oo ka dhashay xidhiidh aan sharci ahayn iyo faraciisuba ma geli karaan ururka Eebbe, xataa ilaa jiilka tobnad. ³ Ninna oo reer Aamoon ah ama reer Moo'aab ah iyo faracooduba ma geli karaan ururka Eebbe, xataa ilaa jiilka tobnad. ⁴ Waayo, markayd ka soo baxdeen Masar, idinma ay kulmin kibis iyo biyo safarkiinna, waxayna ka soo kireysteen Balcaam inu Becoor oo reer Fatoor ah oo ku sugan Mesobotamiya inuu idin habaaro. ⁵ Laakiin Eebbe Ilaahiinna ah Balcaam ma uu maqlin, laakiin wuxuu habaaro u rogay barako idiin ah, maxaa yeelay Eebbe Ilaahiinna ah wuu idin jecel yahay. ⁶ Weligaa ha raadin nabadgelyadooda ama barwaaqadooda. ⁷ Ha necbin Edomiyanka, waayo, waa walaalihiin. Ha necbin Masriyiinta, maxaa yeelay, waxaad ku ahaydeen shisheeye dalkooda. ⁸ Jiilka saddexaad ee carruurtooda ku dhashay way geli karaan ururka Eebbe. ⁹ Markaad ka dhisataan xerada cadowgiinna, ka digtoonow wax kasta oo nijaas ah. ¹⁰ Haddii nin idinka mid ah uu nadiif ahayn sababo la xiriira wax soo bax habeenimo, waa inuu ka baxaa xerada oo aanu dib ugu soo noqon. ¹¹ Laakiin markay makhribka timaado, waa inuu is dhaqo biyo, oo marka qorraxdu dhacdo wuxuu ku soo noqon karaa xerada. ¹² Meel ka baxsan xerada u gooni yeelo baahidaada gaarka ah. ¹³ Godax ku hayso qalabkaaga, oo markaad naftaada ka nasato, qodo god oo ku dabool saxaradaada. ¹⁴ Waayo, Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu dhex socda xeradiinna si uu idiin ilaaliyo oo uu cadowgiinna idiin dhiibo. Sidaa darteed, xeradiinnu waa inay ahaataa quduus, si aanu u arkin wax ceeb ah oo idinka mid ah oo aanu idiinka jeedsan. ¹⁵ Haddii addoon magan galo idinka,

ha u dhiibina sayidkiisa. ¹⁶ Ha ku noolaadaan idinka dhexdiinna meeshay doortaan, magaalo kasta oo ay doorbidaan. Ha dulminina. ¹⁷ Ninna ama naag Israa'iil ah ma noqon karaan dhillo caabudid. ¹⁸ Ha keenina lacagta dhillo ama lacagta eyga guriga Eebbe Ilaahiinna ah si aad u fulisaan nidar, waayo, labaduba waa karaahiyo Eebbe Ilaahiinna ah. ¹⁹ Ha qaadina ribo walaalkaaga Israa'iil, ha ahaato lacag, cunto, ama wax kale oo ribo lagu kasban karo. ²⁰ Waxaad ribo ka qaadi kartaa shisheeye, laakiin ma aha walaalkaaga Israa'iil, si Eebbe Ilaahiinna ah idiin barakeeyo wax kasta oo aad ku samaysaan dalka aad gelayaan inaad hantidaan. ²¹ Haddii aad nidar u samaysid Eebbe Ilaahiinna ah, ha ka raagin inaad fulisid, waayo, Eebbe Ilaahiinna ah si dhab ah ayuu kaaga doonayaa, oo waxaad noqon doontaa mid dembi leh. ²² Laakiin haddii aad ka gaabsato inaad nidar samaysid, dembi ma lihid. ²³ Wax kasta oo aad afkaaga ku ballanqaaday waa inaad hubisaa inaad samayso, maxaa yeelay, waxaad nidar u samaysay Eebbe Ilaahiinna ah adigoo afkaaga ka hadlaya. ²⁴ Haddii aad gasho beerta canabka ee deriskaaga, waxaad cuni kartaa canab intaad doonto, laakiin ha ku ridin wax dambiladaada. ²⁵ Haddii aad gasho beerta sarreenka ee deriskaaga, waxaad gacmaahaaga ku goosan kartaa madaxda sarreenka, laakiin ha isticmaalin faas si aad u goosato sarreenka taagan.

24 Markuu nin guursado naag, oo aanay raalli ka noqon indhihiisa maxaa yeelay wuxuu ku arkay wax ceeb ah, wuxuu u qori karaa warqad furniin ah, gacanteeda gelin karaa, oo gurigiisa ka diri karaa. ² Haddii ay ka tagto gurigiisa oo ay noqoto naag nin kale, ³ haddii ninkeedii labaad uu neceb yahay oo uu u qoro warqad furniin ah, gacanteeda geliyo, oo gurigiisa ka diro, ama haddii uu dhinto, ⁴ markaas ninkeedii hore, oo ka diray, looma oggola inuu mar kale naagtiisa ka dhigo ka dib markay nijaastowday. Tani waxay noqon lahayd karaahiyo hortiisa Eebbe, oo waa inaad dembi ku keenin dhulka Eebbe Ilaahiinna ah idiin siinayo dhaxal ahaan. ⁵ Markuu nin naag cusub guursado, waa inuusan ciidanka la bixin ama loo qorin wax hawl ah. Waa inuu xor ahaado inuu guriga joogo hal sano oo uu farxad geliyo naagta uu guursaday. ⁶ Ha qaadanin dhagaxa lafta ama xataa dhagaxa sare ee lafta sida amaahda deyn, maxaa yeelay taas waxay noqon lahayd inaad qaadata nolosha qof sida ballanqaad. ⁷ Haddii qof la helo isagoo afduubaya

Sharciga Kunoqoshadiisa

Israa'iil kale oo ula dhaqmaya sida badeecad ama iibinaya, afduubahaas waa inuu dhintaa. Waa inaad xumaanta ka nadiifisaan dhexdiinna. ⁸ Si aad u taxaddar badan kiisas cudurada maqaarka nijaasta ah inaad si sax ah u sameysid sida wadaaddada Laawiyyiinta ah ay idinku amraan. Si taxaddar leh u raac waxa aan iyaga ku amray. ⁹ Xusuuso wixii ku dhacay Maryam ee Eebbe Ilaahiinna ah intaad safarka ka soo baxdeen Masar. ¹⁰ Markaad amaah nooc kasta ah siiso deriskaaga, ha galin gurigooda si aad u soo ururiso ballanqaadka. ¹¹ Istaag dibadda, oo qofka aad amaahinayso ha kuu soo saaro ballanqaadka. ¹² Haddii qofka uu sabool yahay, ha seexan ballanqaadkooda oo gacantaada ku jira. ¹³ Soo celi go'ooda qorrax dhaca ka hor si ay ugu seexdaan oo ay kuu duceeyaan; tani waxay noqon doontaa fal xaq ah hortiisa Eebbe Ilaahiinna ah. ¹⁴ Ha dulmin shaqaale la kireystay oo sabool ah oo baahan, ha ahaado Israa'iil kale ama ajnabi deggan magaalooyinkiinna. ¹⁵ Siin mushaarkooda maalin kasta qorrax dhaca ka hor, maxaa yeelay way sabool yihiin oo waxay ku tiirsan yihiin. Haddii kale, waxay u qayshan karaan Eebbe kugu saabsan, oo waxaad noqon doontaa dambiile. ¹⁶ Waayeelka lama dili doono carruurtooda aawadood, mana aha carruurta waalidkood aawadood; mid kasta wuxuu u dhiman doonaa dembigiisa. ¹⁷ Ha leexin caddaaladda ajnabiga ama agoonta, hana qaadanin go'ka carmalka sida ballanqaad. ¹⁸ Xusuuso inaad addoommo ku ahayd Masar iyo in Eebbe Ilaahiinna ah idinka soo furtay halkaas; taas awgeed ayaan idinku amray inaad sidan sameysaan. ¹⁹ Markaad beerahaaga goosato oo aad hilmaanto xidhmo, ha ku noqon si aad u soo qaadata. U dhaaf ajnabiga, agoonta, iyo carmalka, si Eebbe Ilaahiinna ah idiinku barakeeyo dhammaan shaqada gacmihiinna. ²⁰ Markaad saytuunka ka soo ururiso geedahaaga, ha ku noqon laamaha mar labaad. U dhaaf wixii haray ajnabiga, agoonta, iyo carmalka. ²¹ Markaad canabka ka soo ururiso beertaada, ha ku noqon geedaha mar kale. U dhaaf wixii haray ajnabiga, agoonta, iyo carmalka. ²² Xusuuso inaad addoommo ku ahayd dalka Masar; sidaas darteed ayaan idinku amray inaad sidan sameysaan.

25 Marka uu jiro muran u dhexeeya shaqsiyaadka, waa inay maxkamad keenaan, garsoorayaashuna waxay go'aamin doonaan kiiska, iyagoo ku dhawaaqaya kan aan waxba galabsan inuu xaq yahay iyo kan dambilaha ah inuu

xukuman yahay. ² Haddii qofka dambilaha ah uu mudan yahay in la garaaco, garsooruhu waa inuu u jiifsadaa oo isaga ku garaacaa hortiisa tirada jeedalaha ee ku habboon dembigiisa. ³ Garsooruhu waa inuuusan ku soo rogin wax ka badan afartan jeedal, si walaalkaaga reer binu Israa'iil uusan u noqon mid la quursado indhihiinna iyadoo si xad dhaaf ah loo garaacay. ⁴ Ha ka hor istaagin dibiga inuu wax cuno intuu shaqaynayo inuu hadhuudhka tumo. ⁵ Haddii walaalo wada nool yihiin oo midkood dhinto isagoo aan lahayn wiil, carmalka waa inaanay guursan qof ka baxsan qoyska. Walaalka ninka dhintay waa inuu guursadaa iyada oo u guta waajibbaadka walaalnimada. ⁶ Wiilka ugu horreeya ee ay dhasho waa inuu sii wataa magaca walaalka dhintay, si magaciisu aanu uga tirtirin Israa'iil. ⁷ Si kastaba ha ahaatee, haddii ninku aanu doonayn inuu guursado carmalka walaalkiis, iyadu waa inay tagtaa odayaasha albaabka magaalada oo tiraahdaa, “Walaalka ninkayga wuu diiday inuu sii wado magaca walaalkiis ee Israa'iil. Isagu ma doonayo inuu ii guto waajibbaadka walaalnimada.” ⁸ Markaas odayaasha magaaladiisu waa inay u yeeraan oo la hadlaan. Haddii uu ku adkaysto isagoo leh, “Ma doonayo inaan guursado iyada,” ⁹ carmalka walaalkiis waa inay u timaadaa isaga hortiisa odayaasha, ka siibtaa kabtiisa, wejigiisana ku tufaa, oo tiraahdaa, “Kanu waa waxa lagu sameeyo ninka aan dhisin qoyska walaalkiis.” ¹⁰ Qoyskiisa waxaa lagu magacaabi doonaa Israa'iil Guriga Kab-la'aanta. ¹¹ Haddii laba nin ay diriraan oo naagta midkood ay soo farageliso si ay ninkeeda uga badbaadiso weeraryahankiisa, oo ay gacanta u fidiso oo qabato xubintiisa gaarka ah, ¹² waa inaad qaaddaa tallaabo ku habboon. Ha muujin wax naxariis ah. ¹³ Ha yeelan miisaanno kala duwan oo ku jira boorsadaada—mid culus, mid fudud. ¹⁴ Ha yeelan cabbirro kala duwan oo ku jira gurigaaga—mid weyn, mid yar. ¹⁵ Waa inaad leedahay miisaanno iyo cabbirro sax ah oo daacad ah, si aad ugu noolaato dhulka dheer ee Eebbe Ilaahiinna ah uu idin siinayo. ¹⁶ Waayo, Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu neceb yahay qof kasta oo sameeya waxyaalahan, qof kasta oo si aan caddaalad ahayn u dhaqma. ¹⁷ Xusuuso wixii reer Camaleq idinla sameeyeen safarkiinnii aad uga baxdeen Masar. ¹⁸ Markaad daashay oo daalan tihiin, waxay weerareen kuwa ka dambeeyay oo dhan; ma ay lahayn cabsi Eebbe. ¹⁹ Marka Eebbe Ilaahiinna ah uu idin siiyo nasasho dhammaan cadowgiinna kugu wareegsan dhulka uu

Sharciga Kunoqoshadiisa

idin siinayo dhaxal ahaan inaad hantidaan, waa inaad tirtirtaa magaca Camaleq hoos samada. Ha illoobin!

26 Markaad gashid dalka uu Eebbe Ilaahiinna ah idiin siinayo dhaxal ahaan, oo aad hantid iyo deggid, ² waa inaad qaadataan qaar ka mid ah midhaha ugu horreeya ee dhulka uu Eebbe Ilaahiinna ah idiin siiyey, oo ku riddaan dambiil. Markaas u soco meesha uu Eebbe Ilaahiinna ah dooran doono si uu magacaaga u dejiyo. ³ Waa inaad u tagtaa wadaadka xiligaas adeegaya oo aad ku tidhaahdaa, “Maanta waxaan u caddeynayaa Eebbe Ilaahayga inaan imid dalka uu Eebbe u dhaartay aowwayaasheen inuu na siiyo.” ⁴ Wadaadku wuxuu markaas dambiisha ka qaadi doonaa gacantaada oo wuxuu dhigi doonaa hortiisa ee Eebbe Ilaahiinna ah. ⁵ Markaas waxaad ku dhawaaqi doontaa hortiisa Eebbe Ilaahiinna ah: “Aabbahay wuxuu ahaa Aramean socdaal ah, wuxuuna u socdaalay Masar oo halkaas ku noolaa, tiro yar; laakiin halkaas ayuu ku noqday qaran weyn, xoog leh, oo dad badan.” ⁶ Laakiin Masriyiintu waxay nagu sameeyeen si xun, wayna na dulmiyeen, waxayna nagu qasbeen shaqo adag. ⁷ Markaasaan u qaylinay Eebbe, Ilaaha aowwayaasheen, Eebbena wuxuu maqlay codkeenna oo arkay dhibkeenna, shaqadeenna, iyo dulmigeenna. ⁸ Eebbena wuxuu naga soo saaray Masar gacanta xoog leh iyo cudud fidsan, cabsi weyn, calaamado iyo yaabab. ⁹ Wuxuu noo keenay meeshan wuxuuna na siiyey dhulkan, dhul caano iyo malab ku qulqulaya. ¹⁰ Hadda, waxaan soo bandhigayaa midhaha ugu horreeya ee dhulka aad, Eebbe, i siisay.” Waa inaad dambiisha hortiisa dhigtaa Eebbe Ilaahiinna ah oo sujuuddaa hortiisa. ¹¹ Markaas adiga, oo ay weheliyaan reer Laawi iyo dadka qalaad ee idin dhex deggan, waa inaad ku faraxdaan dhammaan wanaagga uu Eebbe Ilaahiinna ah idin siiyey iyo reerkiinna. ¹² Markaad dhamaysid inaad ka soocdid tobnadkii dhammaan wax soo saarkaaga sannadka saddexaad, sannadka sadaqada, waa inaad siisaa reer Laawi, dadka qalaad, agoonta, iyo carmalka, si ay ugu cunaan magaalooyinkiinna oo ay ku qanacsan yihiin. ¹³ Markaas waxaad ku dhawaaqi doontaa hortiisa Eebbe Ilaahiinna ah: “Waxaan ka saaray qaybtii quduuska ahayd gurigayga waxaanan siiyey reer Laawi, dadka qalaad, agoonta, iyo carmalka, sida aad amartay. Kama aanan leexan amarradaada mana ilaawin. ¹⁴ Kama aanan cunin wax ka mid ah intaan murugaysnaa, mana aanan ka saarin wax aan nadiif

ahayn, mana aanan bixin wax ka mid ah kuwa dhintay. Waxaan addeecay Eebbe Ilaahayga waxaanan sameeyey wax walba oo aad i amartay. ¹⁵ Ka eeg meeshaada quduuska ah ee samada, oo barakee dadkaaga Israa'iil iyo dhulka aad na siisay, sidaad ugu dhaartay aowwayaasheen, dhul caano iyo malab ku qulqulaya.” ¹⁶ Maalintan, Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu idin amray inaad xajisaan xeerarkan iyo qaynuunnadan; sidaas darteed, si taxaddar leh u xaji iyaga qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan. ¹⁷ Maanta, waxaad ku dhawaaqdeen in Eebbe yahay Ilaahiinna iyo inaad ku socon doontaan jidadkiisa, aadna xajin doontaan xeerarkiisa, amarradiisa, iyo qaynuunnadiisa, oo aad dhagaysan doontaan codkiisa. ¹⁸ Maantana, Eebbe wuxuu idinku dhawaaqay inaad tihiin dadkiisa, hantidiisa qaaliga ah, sida uu ballan qaaday, iyo inaad xajin doontaan dhammaan amarradiisa. ¹⁹ Wuxuu ku dhawaaqay inuu idin kor yeeli doono dhammaan quruumaha uu sameeyey, ammaan, magac, iyo sharaf, iyo inaad noqon doontaan dad quduus ah oo u go'an Eebbe Ilaahiinna ah, sida uu ku hadlay.

27 Muuse iyo waayeelladii reer binu Israa'iil waxay dadka ku amreen, iyagoo leh, “Dhammaan amarrada aan maanta idin siinayo dhawra. ² Maalinta aad ka gudubtaan Webiga Urdun oo aad gashaan dalka Eebbe Ilaahiinna ah idin siinayo, waxaad dhagaxyo waaweyn ka dhisataan oo aad mariin ku dabooltaan. ³ Ku qorta dhagaxyadaas erayada sharcigan oo dhan markaad ka gudubtaan, si aad u gashaan dalka Eebbe Ilaahiinna ah idin siinayo, dal caano iyo malab qulqulaya, sida Eebbe, Ilaaha aowwayaashiin, idiin ballanqaaday. ⁴ Markaad ka gudubtaan Webiga Urdun, dhagaxyadan ku dhisa Buur Eebaal, sida aan maanta idin amrayo, oo ku dabool mariin. ⁵ Halkaas waxaad ku dhisaan meeshii allabariga Eebbe Ilaahiinna ah, oo ka sameeya dhagaxyo, oo ha isticmaalina wax bir ah oo ku saabsan. ⁶ Meeshii allabariga Eebbe Ilaahiinna ah ka dhisa dhagaxyo aan la jarin oo ku dul bixiya allabari gubasho Eebbe Ilaahiinna ah. ⁷ Halkaas ku bixiya allabariga nabadda, oo ka qayb qaata oo ku farxa hortiisa Eebbe Ilaahiinna ah. ⁸ Si aad u cadcad u qorta erayada sharcigan oo dhan dhagaxyada aad dhisateen. ⁹ Markaasaa Muuse iyo wadaaddadii reer Laawi waxay la hadleen reer binu Israa'iil oo dhan, iyagoo leh, “Aamus, reer binu Israa'iil, oo dhegaysta! Maanta

Sharciga Kunoqoshadiisa

waxaad noqoteen dadkii Eebbe Ilaahiinna ah. ¹⁰ Eebbe Ilaahiinna ah maqla oo raaca amarradiisa iyo xeerarkiisa aan maanta idin siinayo.” ¹¹ Muuse wuxuu sidoo kale maalintaas dadka ku amray, isagoo leh: ¹² “Markaad ka gudubtaan Webiga Urdun, qabiilooyinkan waxay istaagi doonaan Buur Gerisiim si ay dadka ugu duceeyaan: Simecoon, Laawi, Yahuudah, Isakaarka, Yuusuf, iyo Benyaamiin. ¹³ Oo habaaridda, qabiilooyinkan waxay istaagi doonaan Buur Eebaal: Re’uubeen, Gaad, Aashar, Sebuluun, Daan, iyo Naftaali. ¹⁴ Markaasaa reer Laawi waxay ku dhawaaqi doonaan dadka reer binu Israa’iil oo dhan cod dheer: ¹⁵ ‘Halaagna ha ku dhaco kii sameeya sanam ama sawir la shubay, oo ah wax Eebbe karaahiyo ku ah, oo gacmo xirfad leh sameeyeen, oo qarsoodi ku dhiga.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ¹⁶ ‘Halaagna ha ku dhaco kii aabbiihiis ama hooyadiis quudhsada.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ¹⁷ ‘Halaagna ha ku dhaco kii calaamadda xuduudda deriskiisa dhaqaajiya.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ¹⁸ ‘Halaagna ha ku dhaco kii qof indha la’ jidka ku khiyaaneeya.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ¹⁹ ‘Halaagna ha ku dhaco kii cadaaladda ka duwa qofka qalaad, agoonta, ama carmalka.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ²⁰ ‘Halaagna ha ku dhaco kii seexda naagta aabbiihiis, waayo wuxuu sharaf darro u keenay sariirta aabbiihiis.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ²¹ ‘Halaagna ha ku dhaco kii la galmooda xayawaan kasta.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ²² ‘Halaagna ha ku dhaco kii seexda walaashiis, ha ahaato gabadha aabbiihiis ama gabadha hooyadiis.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ²³ ‘Halaagna ha ku dhaco kii la galmooda soddohdiis.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ²⁴ ‘Halaagna ha ku dhaco kii deriskiisa qarsoodi ku weerara.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ²⁵ ‘Halaagna ha ku dhaco kii laaluush qaata si uu qof aan waxba galabsan waxyeello ugu geysto.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’ ²⁶ ‘Halaagna ha ku dhaco kii ku guuldareysta inuu erayada sharcigan ku dhaqmo.’ Markaasaa dadkoo dhammu waxay odhan doonaan, ‘Aamiin.’

28

Haddii aad si taxaddar leh u addeecdo Eebbe Ilaahaaga oo aad si taxaddar leh u raacdo amarradiisa oo dhan oo aan maanta ku siinayo, Eebbe Ilaahaaga ayaa kuu sarraaysiin doona dhammaan quruumaha dhulka. ² Dhammaan barakooyinkan ayaa ku soo mari doona oo ku raaci doona haddii aad addeecdo Eebbe Ilaahaaga: ³ Barako ayaa ku heli doonta magaalada iyo barako ayaa ku heli doonta baadiyaha. ⁴ Barako ayaa ku heli doonta midhaha uurkaaga, waxsoosaarka dhulkaaga, iyo farcanka xoolahaaga—dhallaanka adhigaaga iyo wananka idahaaga. ⁵ Dambiishaada iyo weelkaaga cajiinka ayaa la jecnaan doona. ⁶ Barako ayaa ku heli doonta soo gelitaankaaga iyo bixitaankaaga. ⁷ Eebbe wuxuu sababi doona cadowgaaga kuwaas oo kugu kacaya inay kugu hor jabeen. Waxay kuugu iman doonaan hal jiho laakiin waxay kaa carari doonaan toddobo. ⁸ Eebbe wuxuu amri doona barako inay ku soo degto bakhaaradaada iyo wax kasta oo aad gacantaada saarto, wuxuuna kugu barakayn doona dhulka uu ku siinayo. ⁹ Eebbe wuxuu kuu dhisi doona sida dadkiisa quduuska ah, sida uu kugu dhaartay, haddii aad xajisid amarrada Eebbe Ilaahaaga oo aad ku socotid jidadkiisa. ¹⁰ Markaasaa dadkii dhulka oo dhan waxay arki doonaan in magaca Eebbe kugu yeedhay, wayna kaa cabsan doonaan. ¹¹ Eebbe wuxuu ku siin doona barwaaqo weyn—midhaha uurkaaga, dhallaanka xoolahaaga, iyo dalagga dhulkaaga—dhulka uu ku dhaartay awowayaashaa inuu ku siiyo. ¹² Eebbe wuxuu kuu furi doona samoooyinka, bakhaarka barwaaqadiisa, si uu roob ugu diro dhulkaaga xilligiisa oo uu u barakeeyo dhammaan shaqada gacmahaaga. Waxaad amaahin doontaa quruumo badan laakiin kama amaahan doontid. ¹³ Eebbe wuxuu kaa dhigi doona madax ee ma aha dabada. Haddii aad fiirto gaar ah u yeelatid amarrada Eebbe Ilaahaaga oo aan maanta ku siinayo oo aad si taxaddar leh u raacdid, mar walba waxaad ahaan doontaa kor, weligeedna hoos uma dhici doontid. ¹⁴ Ha leexan dhinaca midig ama bidix midna amarrada aan maanta ku siinayo, si aad ugu raacdid ilaahyo kale oo aad ugu adeegtid. ¹⁵ Si kastaba ha ahaatee, haddii aadan addeeci Eebbe Ilaahaaga oo aadan si taxaddar leh u raacin dhammaan amarradiisa iyo xeerarkiisa aan maanta ku siinayo, inkaarta oo dhan ayaa ku soo mari doonta oo ku qabsan doonta: ¹⁶ Inkaar ayaa ku heli doonta magaalada iyo inkaar ayaa ku heli doonta baadiyaha. ¹⁷ Dambiishaada iyo weelkaaga cajiinka ayaa la dhibi

Sharciga Kunoqoshadiisa

doonaa.¹⁸ Midhaha uurkaaga ayaa la inkaarayaa, iyo waxsoosaarka dhulkaaga, dhallaanka adhigaaga, iyo farcanka idahaaga.¹⁹ Inkaar ayaa ku heli doonta soo gelitaankaaga iyo bixitaankaaga.²⁰ Eebbe wuxuu kugu soo diri doonaa inkaar, jahawareer, iyo canaan wax kasta oo aad ku dadaasho inaad samayso, ilaa aad ku baaba'do oo aad ku dhacdo burbur degdeg ah sababta xumaanta aad ku samaysay isaga oo aad isaga tagtay.²¹ Eebbe wuxuu kugu dhufan doonaa cudurro ilaa uu kaa baabi'iyi dhulka aad u socoto inaad hantidid.²² Eebbe wuxuu kugu dhufan doonaa cudur baabi'inaya, barar, qandho, kulayl qandho leh, qalalan, iyo caariyaysi, kuwaas oo kugu dhici doona ilaa aad ku baaba'do.²³ Samada korkaaga waxay noqon doontaa naxaas, iyo dhulka hoostaada bir.²⁴ Eebbe wuxuu roobka dhulkaaga u rogi doonaa boodh iyo budo; waxay ka soo degi doontaa samooyinka ilaa aad ku baaba'do.²⁵ Eebbe wuxuu sababi doonaa inaad ku hor jabtid cadowgaaga. Waxaad hal jid ku aadi doontaa iyaga laakiin waxaad ka carari doontaa toddobo jid, waxaadna noqon doontaa wax cabsi leh dhammaan boqortooyoyinka dhulka.²⁶ Jidhkaaga ayaa noqon doona cunto dhammaan shimbiraha cirka iyo xayawaanka duurjoogta ah, mana jiri doono cid ka baqdin gelisa.²⁷ Eebbe wuxuu kugu dhufan doonaa boogaha Masar, burooyinka, nabarada, iyo cuncunka, kuwaas oo aan lagaa bogsiiin karin.²⁸ Eebbe wuxuu kugu soo dejin doonaa waalli, indho la'aan, iyo jahawareer maskaxeed.²⁹ Duhurkii waxaad ku dhici doontaa sidii qof indha la' oo mugdi ku jira. Waxaad ku guuldaraysan doontaa wax kasta oo aad samayso; maalinba maalinta ka dambaysa waa lagu dulmi doonaa oo waa lagaa dhici doonaa, iyadoo aan cidna ku samatabbixin.³⁰ Waxaa lagugu ballanqaadi doonaa inaad guursato naag, laakiin mid kale ayaa ku xadgudbi doona. Waxaad dhisi doontaa guri, laakiin kuma noolaan doontid. Waxaad beeri doontaa beer canab ah, laakiin midhaha kama dhadhamin doontid.³¹ Dibihaaga ayaa lagu gowrici doonaa hortaa, laakiin midna ma cuni doontid. Dameerkaaga waxaa lagu qaadi doonaa xoog, mana lagu soo celin doono. Idahaaga waxaa la siin doonaa cadowgaaga, mana jiri doonto cid samatabbixin doonta.³² Wiilashaaga iyo gabdhahaaga waxaa la siin doonaa quruun kale, indhahaagana waa la daalin doonaa iyaga oo maalinba maalinta ka dambaysa ku eegaya, iyadoo aanad waxba qaban karin.³³ Dadka aadan aqoon waxay cuni doonaan waxa dhulkaaga iyo

shaqadaadu soo saaraan, waxaadna ku noolaan doontaa dulmi daran oo keliya maalmahaaga oo dhan.³⁴ Waxyaabaha aad aragto ayaa ku waalli gelin doona.³⁵ Eebbe wuxuu kugu dhufan doonaa jilbahaaga iyo lugahaaga boogo xanuun badan oo aan la bogsiiin karin, kuwaas oo ka soo fidi doona cagahaaga ilaa madaxaaga.³⁶ Eebbe wuxuu kuu kaxayn doonaa adiga iyo boqorka aad kor u dhigtay quruun aanad adiga ama awowayaashaa aqoon. Halkaas ayaad ku caabudi doontaan ilaahyo kale, ilaahyo qoryo iyo dhagax ah.³⁷ Waxaad noqon doontaa calaamad cabsi leh, maahmaah, iyo wax lagu qoslo dhammaan dadka Eebbe kuu kaxayn doono.³⁸ Waxaad beeri doontaa abuur badan oo beerta ah laakiin wax yar ayaad goosan doontaa, maxaa yeelay ayaxa ayaa cuni doona.³⁹ Waxaad beeri doontaa beer canab ah oo aad beeran doontaa laakiin ma cabi doontid khamriga ama ma ururin doontid canabka, maxaa yeelay dixiriga ayaa cuni doona.⁴⁰ Waxaad ku yeelan doontaa geedo saytuun oo dhan dalkaaga laakiin ma isticmaali doontid saliidda, maxaa yeelay saytuunka ayaa dhici doona.⁴¹ Waxaad yeelan doontaa wiilal iyo gabdho laakiin ma haysan doontid, maxaa yeelay waxay geli doonaan maxaabiisnimo.⁴² Kuwa badan oo ayax ah ayaa cuni doona dhammaan geedahaaga iyo dalagga dhulkaaga.⁴³ Ajnabiga idin dhex deggan ayaa kor iyo kor u kici doona, laakiin adigu hoos iyo hoos ayaad u dhici doontaa.⁴⁴ Iyagu waxay ku amaahin doonaan, laakiin adigu ma amaahin doontid. Iyagu waxay noqon doonaan madax, adiguna waad raaci doontaa.⁴⁵ Inkaarta oo dhan ayaa ku soo mari doonta. Waxay ku eryl doonaan oo ku qabsan doonaan ilaa aad ku baaba'do, maxaa yeelay ma aadan addeeci Eebbe Ilaahaaga oo aadan ilaalin amarradiisa iyo xeerarkiisa uu ku siiyey.⁴⁶ Waxay noqon doonaan calaamad iyo yaab adiga iyo farcankaaga wakhti walba.⁴⁷ Maxaa yeelay ma aadan u adeegsan Eebbe Ilaahaaga farxad iyo raynrayn wakhtiga barwaaqada,⁴⁸ sidaas darteed gaajo iyo harraad, qaawan iyo saboolnimo daran, waxaad u adeegsan doontaa cadowga Eebbe kuu soo diray. Wuxuu ku dul saari doonaa harqood culus ilaa uu kaa baabi'iyi.⁴⁹ Eebbe wuxuu kugu soo kaxayn doonaa quruun meel fog, dhulka darafyadiisa, sida gorgor ku soo degaya, quruun aanad afkooda fahmi karin,⁵⁰ quruun muuqaalkeedu yahay mid naxariis daran oo aan ixtiraam u hayn waayeelka ama u naxariisan carruurta.⁵¹ Waxay cuni doonaan

Sharciga Kunoqoshadiisa

dhallaanka xoolahaaga iyo dalagga dhulkaaga ilaa aad ku baaba'do. Waxay kaa tagi doonaan hadhuudh, khamri cusub, ama saliid saytuun, ama neefadhka adhigaaga ama wananka idahaaga ilaa aad ku burburto. ⁵² Waxay ku hareerayn doonaan dhammaan magaalooyinkaaga ilaa derbiyadaaga sare ee aad isku halleysay ay dhacaan. Waxay ku hareerayn doonaan dhammaan magaalooyinka dhulka Eebbe Ilaahaaga ku siinayo. ⁵³ Sababta dhibka cadowgaagu kugu soo rogayo inta lagu jiro go'doominta, waxaad ku qasban doontaa inaad cunto midhaha uurkaaga, hilibka wiilasha iyo gabdhaha Eebbe Ilaahaaga ku siiyey. ⁵⁴ Xitaa ninka ugu naxariista badan oo ugu xasaasisan idinka mid ah ayaa waayi doona naxariista walaalkiis, naagta uu jecel yahay, iyo carruurtiisa weli nool, ⁵⁵ wuxuuna diidi doonaa inuu la wadaago hilibka carruurtiisa uu cunayo. Waxay noqon doontaa waxa kaliya ee uu haysto sababta dhibka cadowgaagu kugu soo rogayo inta lagu jiro go'doominta dhammaan magaalooyinkaaga. ⁵⁶ Naagta ugu naxariista badan oo ugu xasaasisan idinka mid ah—sidaas darteed jiilcisan oo xasaasi ah oo aan ku dhiiran lahayn inay dhulka ku taabato cagta—waxay ka xumaan doontaa ninkeeda ay jeceshahay iyo wiilkeeda ama gabadheeda ⁵⁷ dhalmada uurkeeda iyo carruurta ay dhasho. Sababta baahida daran, waxay damacsan tahay inay si qarsoodi ah u cunto sababta dhibka cadowgaagu kugu soo rogayo inta lagu jiro go'doominta magaalooyinkaaga. ⁵⁸ Haddii aadan si taxaddar leh u raacin dhammaan erayada sharcigan, oo ku qoran buuggan, oo aadan u haynin xushmad magacaas sharafta leh oo cabsi leh—Eebbe Ilaahaaga—⁵⁹ Eebbe wuxuu kugu soo diri doonaa cudurro cabsi leh adiga iyo farcankaaga, masiibooyin daran oo waqti dheer ah, iyo cudurro daran oo waqti dheer ah. ⁶⁰ Wuxuu kugu soo celin doonaa dhammaan cudurradii Masar ee aad ka cabsan jirtay, wayna kugu dhegi doonaan. ⁶¹ Eebbe wuxuu kugu soo diri doonaa nooc kasta oo cudur iyo masiibo aan lagu qorin Buuggan Sharciga, ilaa aad ku baaba'do. ⁶² Adiga oo ahaa sida xiddigaha samada oo kale oo tiro badan waxaa lagaa tagi doonaa tiro yar, maxaa yeelay ma aadan addeeci Eebbe Ilaahaaga. ⁶³ Sida uu ugu farxay Eebbe inuu kugu barwaaqeeyo oo ku kordhiyo, sidaas oo kale ayuu ugu farxi doonaa inuu kugu burburiyo oo ku baabi'yo. Waxaa lagaa saari doonaa dhulka aad u socoto inaad hantidid. ⁶⁴ Markaasaa Eebbe wuxuu ku kala firdhin doonaa

dhammaan quruumaha, dhulka darafyadiisa. Halkaas ayaad ku caabudi doontaan ilaahyo kale—ilaahyo qoryo iyo dhagax ah, kuwaas oo aanad adiga ama awowayaashaa aqoon. ⁶⁵ Dadkaas dhexdiisa ma heli doontid nasasho, ma jiro meel aad cagta ku nasato. Halkaas Eebbe wuxuu ku siin doonaa maskax walaac leh, indho daalan oo rajo leh, iyo qalbi quus ah. ⁶⁶ Waxaad ku noolaan doontaa shaki joogto ah, oo cabsida leh habeen iyo maalin, weligaa ma hubin doontid noloshaada. ⁶⁷ Subaxdii waxaad odhan doontaa, “Haddii ay ahaan lahayd fiidkii!” iyo fiidkii, “Haddii ay ahaan lahayd subaxdii!”—sababta cabsida ku qabsan doonta qalbiyadaada iyo waxyaabaha indhahaagu arki doonaan. ⁶⁸ Eebbe wuxuu kugu celin doonaa maraakiib Masar safar aan ku idhi mar dambe ma samayn doontid. Halkaas waxaad isku iibin doontaan cadowgiinna sidii addoommo rag iyo dumar ah, laakiin qofna ma iibsano doono.

29

Kuwanu waa shuruudihii axdiga oo Eebbe ku amray Muuse inuu la sameeyo reer binu Israa'iil dhulka Moo'aab, oo dheeraad ah axdigii uu la sameeyey iyaga Xoreeb. ² Muuse wuxuu soo ururiyey reer binu Israa'iil oo dhan oo ku yidhi iyaga: “Waxaad aragteen wax kasta oo Eebbe ku sameeyey Masar Fircoon, saraakiishiisii oo dhan, iyo dhulkiisii oo dhan. ³ Indhihiinnu waxay arkeen imtixaannadaas waaweyn, calaamadahaas iyo yaababkaa. ⁴ Laakiin ilaa maanta, Eebbe ma uu idin siin maskax fahamsan, indho wax arka, ama dhego wax maqla. ⁵ Waxaan idinku hoggaamiyey cidlada afartan sannadood; dharkiinnu ma uu duugoobin, kabihiinna cagihinna kama ay dhicin. ⁶ Ma aydaynaa cunin kibis ama cabbin khamri ama cabitaan kale oo la khamiiray, si aad u ogaataan inaan ahay Eebbe Ilaahiinna. ⁷ Markaad timaadeen meeshan, Siihoon boqorkii Xeshboon iyo Coog boqorkii Baashaan waxay u soo baxeen inay nala dagaallamaan, laakiin waan ka adkaanay. ⁸ Waxaan hantinnay dhulkoodii oo waxaan u qoondeynay dhaxal ahaan Re'uubeen, Gaad, iyo badhka qabiilka Manaseh. ⁹ Sidaas darteed, u fiirsada shuruudaha axdigan oo ku dhaqma, si aad ugu liibaanaysaan wax kasta oo aad samaysaan. ¹⁰ Dhammaantiin waxaad maanta taagantihiin hortiiisa Eebbe Ilaahiinna—hoggaamiyayaashiinna, qabiilooyinkiinna, waayeelladiinna iyo saraakiishiinna, dhammaan ragga Israa'iil, ¹¹ iyo carruurtiinna iyo haweenkiinna, iyo shisheeyaha deggan xeryihiinna kuwaas oo qodaya qoryihiinna oo soo jiida biyihiiinna, ¹² si aad u

Sharciga Kunoqoshadiisa

gashaan axdi la leh Eebbe Ilaahiinna, axdi uu Eebbe maanta idinla samaynayo oo ku xidhaya dhaar, ¹³ si uu maanta idiin dejiyo dadkiisa, si uu idiin noqdo Ilaahiinna, sidii uu idiin ballanqaaday iyo sidii uu ugu dhaartay aowayaashiin, Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub. ¹⁴ Kaliya idinka ma aha inaan la samaynayo axdigan iyo dhaartan, ¹⁵ laakiin sidoo kale kuwa maanta nala jooga hortiisa Eebbe Ilaaheenna, iyo sidoo kale kuwa aan maanta joogin. ¹⁶ Waxaad ogtihiin sida aan ugu noolayn Masar iyo sida aan u soo marnay quruumaha jidka halkan. ¹⁷ Waxaad aragteen sawirradooda karaahiyada leh iyo sanamyadooda alwaaxda iyo dhagaxa, lacagta iyo dahabka. ¹⁸ Hubi inaysan jirin nin ama naag, qabiil ama qoys maanta idinka mid ah oo qalbigiisu ka leexdo Eebbe Ilaaheenna si uu ugu caabudo ilaahyada quruumahaas; hubi inaysan jirin xidid idinka mid ah oo soo saara suntaas qadhaadh. ¹⁹ Marka qof noocaas ah maqlo erayada dhaartan oo is-barakeeyo, isagoo u malaynaya, 'Waan nabad geli doonaa, inkastoo aan raaco qalbigayga madax-adaygga ah,' waxay musiibo ku keenaysaa dhulka waraabinta leh iyo sidoo kale kan engegan. ²⁰ Eebbe ma doonayo inuu cafiyo; cadhadiisa iyo xamaasadiisa ayaa ku guban doonta iyaga. Habaar kasta oo ku qoran buuggan ayaa ku soo dhici doona iyaga, oo Eebbe wuxuu ka tirtiri doonaa magacyadooda samada hoostiisa. ²¹ Eebbe wuxuu ka sooci doonaa iyaga dhammaan qabiilooyinka Israa'iil si ay u dhacdo, sida waafaqsan habaar kasta oo ka mid ah axdiga ku qoran Buugga Sharciga. ²² Jiilalka mustaqbalka—farcankiinna oo idinka daba kacaya iyo shisheeyaha ka yimid dalal fog—waxay arki doonaan musiibooyinka ku dhacay dhulka iyo cudurrada uu Eebbe ku dhacay. ²³ Dhulka oo dhan wuxuu noqon doonaa qashin ololaya oo cusbo iyo baaruud leh—waxba la beerin, waxba ma soo bixin, wax dhir ahna kama kori. Waxay la mid noqon doontaa baabi'inta Sodom iyo Gomorrah, Admah iyo Zeboiim, oo Eebbe ku afgembiyey cadhadiisa daran. ²⁴ Dhammaan quruumaha waxay weydiin doonaan, 'Maxaa Eebbe u sameeyey dhulkan? Maxaa keenay cadhadan weyn?' ²⁵ Jawaabtu waxay noqon doontaa: 'Sababtoo ah dadkani waxay ka tageen axdiga Eebbe, Ilaaha aowayaashooda, kaas oo la sameeyey iyaga markuu ka soo saaray Masar. ²⁶ Waxay tageen oo u adeegeen ilaahyo kale oo caabudeen, ilaahyo aysan aqoonin oo aan loo qoondeyn iyaga. ²⁷ Sidaas darteed cadhada Eebbe

ayaa ku kacday dhulkan, oo ku keenay habaar kasta oo ku qoran buuggan. ²⁸ Cadhadiisa iyo xanaaqaasi, Eebbe wuxuu ka rujiyey dhulkooda oo ku tuuray dal kale, sida ay tahay maanta.' ²⁹ Waxyaalaha qarsoon waxay u sugnaadeen Eebbe Ilaaheenna, laakiin waxyaalaha la muujiyey waxay u sugnaadeen annaga iyo carruurteenna weligeed, si aan u raacno erayada sharcigan oo dhan.

30 Marka ay kugu dhacaan barakooyinkan iyo habaaradan oo dhan oo aan hortaalkaaga dhigay, oo aad qalbiga ku haysato quruumaha oo dhan halkaas oo Eebbe Ilaahaaga ah kugu kala firdhiyey, ² adiga iyo carruurtaaduba aad Eebbe Ilaahaaga ku soo noqotaan oo aad addeecdaan isaga qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan, sida wax kasta oo aan maanta idinku amrayo, ³ markaasaa Eebbe Ilaahaaga ah soo celin doonaa nasiibkaaga oo kuu naxariisan doonaa, oo mar kale kugu soo ururin doonaa dhammaan dadka halkaas oo uu kugu kala firdhiyey. ⁴ Xataa haddii lagaa eryo dhulka darafyadiisa, halkaas ayaa Eebbe Ilaahaaga ah kugu soo ururin doonaa oo kugu soo celin doonaa. ⁵ Wuxuu kuu keeni doonaa dhulka ay awoowayaashiin lahaayeen, oo adna waad hantiyi doontaa. Wuxuu kaa dhigi doonaa mid ka barwaaqo badan oo tiro badan intii awoowayaashiin ahaayeen. ⁶ Intaas waxaa dheer, Eebbe Ilaahaaga ah wuxuu gudan doonaa qalbigaaga iyo qalbiyada farcankaaga, si aad isaga u jeclaato qalbigaaga oo dhan iyo naftaada oo dhan, oo aad noolaato. ⁷ Eebbe Ilaahaaga ah wuxuu ku dhufan doonaa habaaradan oo dhan cadaawayaashaada kuwaas oo ku neceb oo ku silciya. ⁸ Mar kale waad maqli doontaa Eebbe oo waxaad fulin doontaa amarradiisa oo dhan oo aan maanta ku siinayo. ⁹ Markaasaa Eebbe Ilaahaaga ah kaa dhigi doonaa mid aad u barwaaqo badan oo ku saabsan shaqada gacmahaaga oo dhan, midhaha uurkaaga, farcanka xoolahaaga, iyo dalagga dhulkaaga. Eebbe mar kale wuu kugu farxi doonaa wanaag, sida uu ugu farxay awoowayaashiin, ¹⁰ haddii aad dhegaysato Eebbe Ilaahaaga ah oo aad ilaaliso amarradiisa iyo xeerarkiisa oo ku qoran Buugga Sharciga, oo aad ku soo noqoto Eebbe Ilaahaaga ah qalbigaaga oo dhan iyo naftaada oo dhan. ¹¹ Waayo, amarkan aan maanta ku siinayo ma aha mid kugu adag ama ka baxsan gaadhistaada. ¹² Ma aha samada, si aad u weydiiso, 'Yaa u kici doona samada si uu u keeno oo noogu dhawaaqo si aan u raacno?' ¹³ Mana aha ka baxsan badda, si aad u

Sharciga Kunoqoshadiisa

weydiiso, "Yaa u gudbi doona badda si uu u keeno oo noogu dhawaaqo si aan u raacno?" ¹⁴ Maya, eraygu waa kuu dhow yahay; wuxuu ku jiraa afkaaga iyo qalbigaaga si aad u raacdo. ¹⁵ Bal eeg, maanta waxaan hortaalkaaga dhigay nolol iyo barwaaqo, dhimasho iyo masiibo. ¹⁶ Waayo, waxaan maanta ku amraya inaad jeclaato Eebbe Ilaahaaga, inaad ku socoto jidadkiisa, oo aad ilaaliso amarradiisa, xeerarkiisa, iyo shuruucdiisa; markaas waxaad noolaan doontaa oo kordhi doontaa, oo Eebbe Ilaahaaga ahna wuu kugu barakayn doonaa dhulka aad gelaysid inaad hantid. ¹⁷ Laakiin haddii qalbigaagu ka leexdo oo aadan addeecin, oo haddii lagugu kaxaysto inaad u sujuuddo ilaahyo kale oo aad caabuddo, ¹⁸ waxaan maanta idiin sheegayaa inaad hubaal halligmi doontaan. Ma dheereyn doontaan maalmaha aad ku jirtaan dhulka aad ka gudubtaan Urdun si aad u gashaan oo aad u hantidaan. ¹⁹ Waxaan maanta ugu yeedhay samada iyo dhulka inay markhaati idiin ahaadaan inaan hortaalkaaga dhigay nolol iyo dhimasho, barako iyo habaar. Haddaba dooro nolosha, si aad adiga iyo farcankaaguba u noolaadaan ²⁰ adiga oo jeclaanaya Eebbe Ilaahaaga, dhegaysanaya codkiisa, oo ku dhaganaada isaga. Waayo, Eebbe waa noloshaada, oo wuxuu ku siin doonaa sannado badan dhulka uu ku dhaartay inuu siiyo aowowayaashiin, Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub.

31 Markaasaa Muuse wuxuu u tegey oo erayadan kula hadlay reer binu Israa'iil oo dhan: ² Wuxuu ku yidhi iyaga, "Hadda waxaan ahay boqol iyo labaatan sano jir; mar dambe ma awoodi karo inaan idin hoggaamiyo, oo Eebbe ayaa ii sheegay, 'Ma gudbi doontid Urdun.' ³ Eebbe Ilaahiinna ah ayaa idinka hor mari doona. Wuxuu idinka hor baabbi'in doonaa quruumahaas, oo waxaad hantiji doontaan dhulkooda. Yashuua ayaa sidoo kale idinka hor mari doona, sida Eebbe ku hadlay. ⁴ Oo Eebbe wuxuu iyaga la samayn doonaa sidii uu la sameeyey Siixon iyo Coog, boqorradii reer Amor, markuu baabbi'iyey iyaga iyo dhulkoodaba. ⁵ Eebbe wuxuu iyaga gacanta idiinku soo gelin doonaa, oo waxaad iyaga la samayn doontaan sida amarrada oo dhan aan idin siiyey. ⁶ Adkaysta oo geesinimo yeesha. Ha ka baqanina hana ka cabsanina iyaga, waayo, Eebbe Ilaahiinna ah ayaa idinla socda; idinma dayn doono mana idin faaruqin doono." ⁷ Markaasaa Muuse wuxuu u yeedhay Yashuua oo ku yidhi hortooda reer binu Israa'iil oo

dhan, "Adkaysto oo geesinimo yeelo, waayo, waxaad la tegi doontaa dadkan dhulka uu Eebbe ugu dhaartay aowowayaashood inuu siin doono, oo waxaad u qaybin doontaa dhaxalkooda. ⁸ Eebbe qudhiisu wuxuu idinka hor mari doonaa oo idinla jiri doonaa; idinma dayn doono mana idin faaruqin doono. Ha baqanina; ha niyad jabina." ⁹ Markaasaa Muuse wuxuu qoray sharcigan oo siiyey wadaaddadii reer Laawi, kuwaasoo qaaday sanduuqii axdiga Eebbe, iyo odayaasha reer binu Israa'iil oo dhan. ¹⁰ Markaasaa Muuse wuxuu iyaga ku amray, "Dhammaadka toddoba sannadood kasta, sannadka daynta la sii daayo, wakhtiga Iidda Khaamrada, ¹¹ marka reer binu Israa'iil oo dhammu yimaadaan inay hortooda Eebbe Ilaahiinna ah ka soo muuqdaan meeshii uu dooran doono, waxaad akhriin doontaan sharcigan hortooda si ay u maqlaan. ¹² Dadkii soo ururi—rag, dumar, carruur, iyo ajaanibta deggan magaalooyinkiinna—si ay u maqlaan oo u bartaan inay ka baqaan Eebbe Ilaahiinna ah oo si taxaddar leh u raacaan erayada sharcigan oo dhan. ¹³ Carruurtooda aan sharcigan aqoonin waa inay maqlaan oo bartaan inay Eebbe Ilaahiinna ah u tixgeliyaan intaad ku nooshihiin dhulka aad Urdun u gudbaysaan inaad hantidaan. ¹⁴ Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse, "Wakhtiga dhimashadaadu waa dhow yahay. Yeedh Yashuua oo isu soo bandhiga teendhada kulanka, halkaas oo aan isaga u xil saari doono." Markaasaa Muuse iyo Yashuua waxay tageen oo isugu yimaadeen teendhada kulanka. ¹⁵ Eebbe wuxuu ku soo muuqday teendhada tiir daruur ah, oo daruurtii waxay istaagtay albaabka teendhada. ¹⁶ Eebbe wuxuu ku yidhi Muuse: "Waxaad ku dhowdahay inaad la nasato aowowayaashaa, oo dadkan waxay si dhakhso ah ugu leexan doonaan ilaahyada qalaad ee dhulka ay galayaan. Way iga tegi doonaan oo axdigii aan la galay way jebin doonaan. ¹⁷ Maalintaas, cadhadaydu way ku kici doontaa iyaga, oo waan ka tegi doonaa oo wejigayga waan ka qarín doonaa, oo way baaba'i doonaan. Dhibaatooyin iyo masiibooyin badan ayaa ku dhici doona, oo waxay odhan doonaan, 'Miyaynan dhibaatooyinkan nagu dhicin maxaa yeelay Ilaahayagu nagama jiro?' ¹⁸ Dhab ahaantii waxaan wejigayga ka qarín doonaa maalintaas sababta oo ah xumaanta ay sameeyeen iyagoo u leexday ilaahyo kale. ¹⁹ "Hadda qoro heestan oo bara reer binu Israa'iil; ku rid bushimahooda, si ay markhaati iigu noqoto iyaga ka gees ah. ²⁰ Markaan iyaga geliyo dhulka caano iyo

Sharciga Kunoqoshadiisa

malab ka buuxaan, dhulka aan ugu dhaartay awowayaashood, oo ay cunaan oo ay dhergaan oo ay barwaaqoobaan, waxay u leexan doonaan ilaahyo kale oo caabudi doonaan, iyagoo i diidaya oo axdigaygii jebinaya. ²¹ Marka dhibaatooyin iyo masiibooyin badan ku dhacaan, heestan waxay ka markhaati furi doontaa iyaga, maxaa yeelay ma illoobi doonaan farcankooda. Waan ogahay waxay u janjeeraan inay sameeyaan, xitaa ka hor intaan gelin dhulka aan ugu dhaartay.” ²² Sidaas daraaddeed Muuse wuxuu maalintaas qoray heestan oo baray reer binu Israa’iil. ²³ Eebbe wuxuu u xil saaray Yashuuca ina Nuun, isagoo leh, “Adkayso oo geesinimo yeelo, waayo, waxaad reer binu Israa’iil gelin doontaa dhulka aan ugu dhaartay, oo waan kula jiri doonaa.” ²⁴ Markii Muuse dhammeeyey qorista erayadii sharcigan buugga laga bilaabo bilow ilaa dhammaad, ²⁵ wuxuu amray reer Laawi oo qaaday sanduuqii axdiga Eebbe: ²⁶ “Qaada Buuggan Sharciga oo dhig sanduuqa axdiga Eebbe Ilaahiinna ah agtiisa. Halkaas ayuu ahaan doonaa markhaati idinka gees ah. ²⁷ Waayo, waan ogahay sida aad caasiyoobi jirteen iyo sida aad u madax adaygteen. Haddii aad caasiyoobi jirteen Eebbe intaan noolahay oo idinla joogo, intee in le’eg ayaad caasiyoobi doontaan dhimashadayda dabadeed?” ²⁸ Uruuriya odayaasha qabiilooyinkiinna oo dhan iyo saraakiishiinna hortayda, si aan erayadan ugu hadlo dhegtooda oo aan cirka iyo dhulka ugu yeedho inay markhaati ka noqdaan iyaga. ²⁹ Waayo, waan ogahay in dhimashadayda dabadeed aad si xun u dhaqmi doontaan oo aad ka leexan doontaan jidkii aan idinku amray. Maalmaha soo socda, masiibo ayaa idinku dhici doonta sababta oo ah waxaad samayn doontaan xumaan Eebbe hortiisa, idinkoo isaga ku cadhaysiinaya waxaad gacmihiinnu sameeyeen.” ³⁰ Markaasaa Muuse wuxuu ku celiyey erayadii heestan bilow ilaa dhammaad dhegta ururkii reer binu Israa’iil oo dhan:

32 Dhagaysta, Samooyinkow, oo waan hadli doonaa; dhulka ha maqlo erayada afkayga. ² Waxbarashadaydu ha ku dhacdo sida roobka, erayadaydu ha ku da’aan sida sayaxa, sida roob khafiif ah oo ku dul da’a cawska jilicsan, iyo roobab ku dul da’a dhirta. ³ Waayo, waxaan ku dhawaaqi doonaa magaca Rabbiga; waxaan u nisbayn doonaa weynaanta Eebbeheen! ⁴ Dhagaxa, shuqulkiisu waa kaamil, waayo, jidadkiisa oo dhammu waa xaq. Waa Eebbe aamin ah oo aan

lahayn xumaan, xaq iyo toosan isagaa ah. ⁵ Way ku xumaadeen isaga; ma aha carruurtiisa sababtoo ah ceebtooda; waa jiil qalloocan oo fasaad ah. ⁶ Ma sidaas baad ugu abaalgudaysaan Rabbiga, dad yahow naacsnimada iyo caqliga daran? Miyaanu ahayn Aabbihiiinii, kan idin soo iibsaday? Isagaa idin sameeyey oo idin taagay. ⁷ Xusuusta maalmaha hore, ka fiirsada sannadihii ay arkeen jiilal badan. Weydiya aabbihiiinna, wuuna idin tusi doonaa; waayeelladiinna, wayna idin xusuusin doonaan. ⁸ Markii Kan Ugu Sarreeya uu qoomamadii siiyey dhaxalkooda, markii uu kala qaybiyey dadka, wuxuu dejiyey xuduudaha qoomamka sida tirada carruurta Israa’iil. ⁹ Waayo, khasnadaha Rabbiga waa dadkiisa, Yacquubna waa dhaxalkiisa la doortay. ¹⁰ Wuxuu ka helay dhul cidla ah, iyo baadiyaha qaylada leh; wuu ku wareejiyey, wuu u daryeelay, wuxuu u haystay sida indhihiisa. ¹¹ Sida gorgor oo kale oo kiciya buulkiisa, oo dul heehaabaya ubadkiisa, baalashiisa fidiya, qabta, oo ku qaada baalashiisa, ¹² Rabbiga keligiis ayaa hoggaamiyey, mana jirin Eebbe shisheeye oo la jiray. ¹³ Wuxuu ka dhigay inuu fuulo meelaha sare ee dhulka, oo wuxuu cunay midhaha beerta; wuxuu ka dhigay inuu nuugo malab dhagaxa, iyo saliid dhagaxa adag. ¹⁴ Caano ka yimid adhiga, iyo caano ka yimid idaha, oo leh baruurka wananka, iyo riyaha nooca Baashaan, iyo riyaha, oo leh sarreenka ugu fiican; waxaadna cabtay khamri ka yimid dhiigga canabka. ¹⁵ Laakiin Yashuuruun wuu barwaaqoobay oo is-qanciye; waxaad noqotay mid buuran, culus, oo dhalaalay; markaasuu ka tegey Eebbe kii sameeyey, oo wuxuu ku jeesjeesay Dhagaxa badbaadadiisa. ¹⁶ Waxay ka careysiisiyeen ilaahyo shisheeye; waxay ku cadhaysiiyeen falal karaahiyo ah. ¹⁷ Waxay u bixiyeen allabariyo ruuxyo aan ahayn ilaahyo, ilaahyo aanay aqoon, ilaahyo cusub oo dhowaan soo muuqday, kuwaasoo awowayaashiin aanay ka cabsan. ¹⁸ Waxaad dayacdeen Dhagaxa ku dhalay, oo waxaad illowdeen Eebbe ku siiyey nolosha. ¹⁹ Rabbigu wuu arkay oo wuu diiday, sababtoo ah carada wiilashiisa iyo gabdhihiisa. ²⁰ Markaasuu yidhi, ‘oo sidaas ayaan wejigayga uga qarin doonaa iyaga, waxaan arki doonaa waxa ugu dambayn doona; waayo, waa jiil qalloocan, carruur aan lahayn daacadnim. ²¹ Waxay iga maseersiyeen waxa aan ahayn Eebbe; waxay igu cadhaysiiyeen sanamyadooda. Sidaas darteed waxaan ka maseersiin doonaa kuwa aan ahayn dad; waxaan ku cadhaysiin doonaa qoom nacas ah. ²² Waayo, dab

Sharciga Kunoqoshadiisa

baa ka kacay cadhadayda, oo wuxuu gubayaa ilaa qoto dheer ee qabriga, oo wuxuu baabbi'inayaa dhulka iyo midhaha uu bixiyo, oo wuxuu gubayaa aasaaska buuraha. ²³ Oo waxaan ku soo dejin doonaa masiibooyin; waxaan ku daalin doonaa fallaadhahayga. ²⁴ Waxay ku baaba'aan gaajo, oo waxaa cuni doona cudur iyo belaaayo qadhaadh; waxaan ku soo diri doonaa ilko xayawaan oo ku lid ah, oo leh sunta makhluuqa ku gurguurta ciidda. ²⁵ Bannaanka seef baa ka dhiman doonta, gudaha naxdin, wiilka dhallinyarada ah iyo gabadha bikrada ah, ilmaha nuugaya iyo ninka timaha caddaaday. ²⁶ Waxaan odhan lahaa, "waan kala firdhin doonaa iyaga, waxaan ka dhigi doonaa xusuustooda inay ka baaba'do dadka dhexdooda," ²⁷ haddii aanan ka cabsan lahayn cayda cadowga, si aanay cadaawayaashoodu u fahmin, si aanay u odhan, "Gacantayadu waa guulaysatay, ma ahayn Rabbiga kan waxaas oo dhan sameeyey." ²⁸ Waayo, waa qoom aan lahayn talo, mana jirto wax faham ah oo ku jira. ²⁹ Haddii ay lahaan lahaayeen xigmad, waxay fahmi lahaayeen tan; waxay garan lahaayeen dhammaadkooda ugu dambeeya! ³⁰ Sidee bay hal qof u eryi lahaa kun, iyo laba u dhigi lahaayeen toban kun inay cararaan, haddii aan Dhagaxoodu u dhiibin, oo Rabbigu aanan u gacangelin? ³¹ Waayo, dhagaxoodu ma aha sida Dhagaxayaga; cadowgayaguna waa garsoorayaal. ³² Waayo, canabkoodu wuxuu ka yimid canabka Sodom iyo beeraha Gomorrah; canabkoodu waa sida sun, kooxahoodu waa qadhaadh. ³³ Khamrigoodu waa sida sunta abeesooyinka iyo sunta naxariis darrada ah ee abeesooyinka. ³⁴ 'Miyaanu kanan igu kaydsanayn, oo ku xidhixidhnayn khasnadahayga? ³⁵ Aarsashadu aniga ayay ii sugnaatay, iyo abaalgudka, wakhtiga ay cagtoodu simbiririxato; waayo, maalinta masiibadoodu waa dhow, iyo hooggoodu si dhakhsa ah ayuu u soo dhowaanayaa.' ³⁶ Waayo, Rabbigu wuxuu xaqiijin doonaa dadkiisa oo wuxuu u naxariisan doonaa addoommadiisa, markuu arko in xooggoodu dhammaaday, oo aanay jirin cid hadhay, addoon ama xor. ³⁷ Markaasuu iyaga ku odhan doonaa, 'Xaggee yihiin ilaahyadoodii, dhagaxa ay magangaleen, ³⁸ kuwaasoo markaas kunay baruurta allabariga oo cabbay khamriga qurbaanada cabbitaanka? Ha kacaan oo ha idin caawiyaan, ha noqdeen difaaciinna! ³⁹ Hadda fiiriya inaan anigu ahay, oo aanay jirin Eebbe iga sokow; waxaan keenaa dhimashada oo waxaan bixiya nolol; waxaan

dhaawacaa oo waan bogsiiinayaa; oo ma jiro mid iga samatabbixin kara gacantayda. ⁴⁰ Waayo, waxaan kor u qaadaa gacantayda samada oo waxaan ku dhawaaqaa: Sidaan u noolahay weligay, ⁴¹ haddii aan fiiqo seefayda dhalaalaysa oo gacantaydu qabato xukunka, waxaan aarsan doonaa cadaawayaashayda oo waxaan abaalmarin doonaa kuwa i neceb. ⁴² Waxaan ka dhigi doonaa fallaadhahayga inay ku qoayaan dhiig, oo seefaydu waxay cuni doontaa hilib— oo leh dhiigga kuwa la laayay iyo maxaabiista, oo ka yimid madaxda dheer ee cadowga.' ⁴³ Farxa, quruumaha, dadkiisa; waayo, wuxuu aarsan doonaa dhiigga addoommadiisa, oo wuxuu aarsan doonaa cadaawayaashiisa, oo wuxuu ka samatabbixin doonaa dhulkiisa iyo dadkiisa. ⁴⁴ Muuse ayaa yimid oo wuxuu ku hadlay erayada gabaygan oo dhan dhegaha dadkii, isaga iyo Yashuua ina Nuun. ⁴⁵ Markaas, markii Muuse dhammeeyey inuu yidhaahdo erayadan oo dhan reer binu Israa'iil: ⁴⁶ wuxuu ku yidhi iyaga, "Qalbiga ku haysta erayada oo dhan oo aan maanta idinku waaninayo, si aad ugu digtaan carruurtiinna, inay taxaddaraan inay raacaan erayada sharcigan oo dhan. ⁴⁷ Waayo, ma aha eray madhan oo idiin ah, laakiin waa noloshiinna, oo eraygan ayaad ku noolaan doontaan dhulka aad ka gudbaysaan Urdun si aad u hantidaan." ⁴⁸ Maalintaas qudheeda Rabbigu wuxuu la hadlay Muuse, ⁴⁹ "Kor u fuul buurta Abarim, Buur Nebo, oo ku taal dalka Moo'aab, oo ka soo horjeeda Yerixoo, oo fiiri dhulka Kancaan, oo aan siinayo dadka Israa'iil inay hantaan. ⁵⁰ Oo waxaad ku dhiman doontaa buurta aad fuusho oo waxaa lagu dari doonaa dadkiinna, sida Haaruun walaalkaa ugu dhintay Buur Xoor oo loogu daray dadkiisa, ⁵¹ maxaa yeelay, waxaad iga xumaysay dhexda dadka Israa'iil biyaha Meriiba-Qaadash, ee cidlada Siin, maxaa yeelay, ma aydnaan i xajin sida quduuska ah dhexda dadka Israa'iil. ⁵² Waayo, waxaad arki doontaa dhulka hortaada, laakiin ma geli doontid halkaas, dhulka aan siinayo dadka Israa'iil."

33 Kanu waa barakadii Muuse, ninka Eebbe, uu siiyey reer binu Israa'iil ka hor intii aanu dhiman. ² Wuxuu yidhi: "Rabbigu wuxuu ka yimid Siinay, oo wuxuu uga soo iftiimay iyaga Seer; wuxuu ka soo iftiimay Buur Faaraan. Wuxuu yimid isagoo wata kumanyaal quduusiin ah; gacantiisa midig waxaa ugu jiray hillaac ifaya iyaga. ³ Runtii, waa isagu kan dadka jecel; dhammaan quduusiintu waxay ku jiraan gacantiisa. Way raacaan tallaabooyinkiisa oo waxay qaataan erayadiisa. ⁴

Sharciga Kunoqoshadiisa

Muuse wuxuu na siiyey sharciga, oo waa hanti u ah ururka Yacquub. ⁵ Wuxuu boqor ka ahaa Yashuurun markii hoggaamiyeyasha dadka ay isugu yimaadeen, qabiilooyinka Israa'iil oo wada jira. ⁶ "Re'uuben ha noolaado oo yuusan dhiman, dadkiisuna ha yaraadaan." ⁷ Kanu waa wixii uu ka yidhi Yahuudah: "Maqal, Rabbiyow, codka Yahuudah, oo u keen dadkiisa. Gacmihiisa ayuu ugu dagaallamaa iyaga, adna waxaad u noqotaa caawimaad ka geysta cadowgiisa." ⁸ Laawina wuxuu yidhi: "Thummimkaaga iyo Uurimkaaga ha ahaadeen addoonkaaga aamin ah, kaas oo aad ku tijaabisay Massah iyo kaas oo aad la murantay biyaha Meeribah. ⁹ Wuxuu yidhi aabbiihiis iyo hooyadiis, 'Waxaan u hayn wax tixgelin ah.' Isaga walaalihiis ma aqoonsan ama carruurtiisa ma tixgelin, waayo, waxay xajiyeen eraygaaga oo ilaaliyeen axdigaaga. ¹⁰ Waxay Yacquub baraan xeerarkaaga iyo Israa'iil sharcigaaga. Waxay kuu bixiyaan foom iyo allabaryo gubasho oo dhan oo ku yaal meeldhexaadkaaga. ¹¹ Barakee xooggiisa, Rabbiyow, oo ku faraxsanow shaqada gacmihiisa. Ku dhufo kuwa ka soo horjeeda, cadowgiisa ilaa ay mar dambe kici waayaan." ¹² Benyamiin wuxuu yidhi: "Ha ku noolaado jacaylka Rabbiga nabadgelyo agtiisa, kaas oo maallintii oo dhan ku daboolaya, oo garbihiisa dhexdooda ayuu ku nasanayaa." ¹³ Yuusuf wuxuu yidhi: "Rabbigu ha barakeeyo dhulkiisa oo leh dhaxan qaali ah oo ka timaada samada sare iyo biyaha qoto dheer ee hoos yaal; ¹⁴ oo leh midhaha ugu fiican ee qorraxda iyo waxsoosaarka ugu fiican ee bilaha; ¹⁵ oo leh hadiyadaha ugu fiican ee buuraha qadiimiga ah iyo nimcada buuro waara; ¹⁶ oo leh hadiyadaha ugu fiican ee dhulka iyo buuxnaantiisa, iyo raalli ahaanshaha kan ku noolaaday geedka gubanaya. Kuwaas ha ku nastaan madaxa Yuusuf, oo ku dul yaal foodda amiirka walaalihiis. ¹⁷ Sharaf ahaan wuxuu la mid yahay dibiga curadka ah; geesihiisu waa geesaha dibiga duurjoogta ah. Iyaga wuxuu ku mudan doonaa quruumaha, xataa dhulka darafyadiisa. Sidaas waxaa ah toban kun oo Efrayim, sidaas waxaa ah kun oo Manaseh." ¹⁸ Sebuulun wuxuu yidhi: "Farax, Sebuulun, markaad baxdo, adiguna, Isakaarka, teendhooyinkiinna. ¹⁹ Waxay dadka ugu yeedhi doonaan buurta; halkaas ayay ku bixin doonaan allabaryo xaq ah. Waxay ku cuni doonaan badaha nimcadiisa iyo khasnadaha ku qarsoon ciidda." ²⁰ Gaad wuxuu yidhi: "Waxaa barakaysan kan ballaariyo degaanka Gaad! Gaad

wuxuu ku nool yahay halkaas sida libaax, oo gacanta iyo madaxa gooya. ²¹ Wuxuu doortay dhulka ugu fiican naftiisa; qaybta hoggaamiyaha ayaa loo hayay isaga. Wuxuu yimid madaxda dadka; wuxuu fuliyay caddaaladda Rabbiga iyo xeerarkiisa Israa'iil." ²² Daan wuxuu yidhi: "Daan waa aar yar, oo ka boodaya Baashaan." ²³ Naftaali wuxuu yidhi: "Naftaali wuxuu ka buuxaa raalli ahaanshaha Rabbiga oo waa ka buuxaa barakadiisa; wuxuu hantiyi doonaa badda iyo koonfurta." ²⁴ Aashar wuxuu yidhi: "Wiilasha ugu barakaysan waa Aashar; ha ku raalli ahaado walaalihiis, oo ha ku dhex qubo cagtiisa saliid. ²⁵ Barxadaha albaabbadaadu waxay noqon doonaan bir iyo naxaas, xooggaaguna wuxuu la mid noqon doonaa maalmahaaga. ²⁶ "Ma jiro mid la mid ah Eebbe Yashuurun, kaas oo ku dul socda samada si uu kuu caawiyo iyo daruuraha sharafkiisa. ²⁷ Eebbe weligiis waa hoygaaga, oo hoostaada waxaa ku jira gacmihiisa weligood ah. Wuxuu kaa hor kaxayn doonaa cadowgaaga, isagoo leh, 'Ka adkaada!' ²⁸ Sidaas darteed Israa'iil wuxuu ku noolaan doonaa nabadgelyo; Yacquub wuxuu ku noolaan doonaa ammaan dhul sarreeya oo sarreen iyo khamri cusub leh, halkaas oo samadu dhaxan ku daadin doonto. ²⁹ Waxaa barakaysan adiga, Israa'iil! Yaa kula mid ah, dad uu Rabbigu badbaadiyey? Isagu waa gaashaankaaga iyo caawiyahaaga iyo seeftaada sharafta leh. Cadowgaagu way kugu foorarsan doonaan, adna waxaad ku dul socon doontaa meelaha sare ee ay leeyihiin."

34

Muuse wuxuu ka tegey bannaanada Moo'aab oo fuulay Buur Nebo, ilaa dusha Pishaah, oo ka soo horjeedda Yerixoo.

Eebbe wuxuu tusay dhulka oo dhan, laga bilaabo Gilecaad ilaa Daan, ² dhammaan Naftaali, gobollada Efrayim iyo Manaseh, iyo dhulka oo dhan Yahuudah ilaa badda galbeed, ³ Negeeb iyo dhulka oo dhan laga bilaabo Dooxada Yerixoo, magaalada geedaha timirta, oo gaadhaysa Soocar. ⁴ Markaas Eebbe wuxuu ku yidhi isaga, "Kani waa dhulkii aan ku dhaartay Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub, anigoo leh, 'Waxaan siin doonaa farcankiinna.' Waxaan kuu ogolaaday inaad ku aragto indhahaaga, laakiin ma geli doontid." ⁵ Sidaas daraaddeed Muuse, addoonkii Eebbe, wuxuu ku dhintay halkaas dalka Moo'aab, sidii Eebbe uu ku hadlay. ⁶ Waxaa lagu aasay dooxada Moo'aab, oo ka soo horjeedda Beyt-fe'oor, laakiin ilaa maanta, qofna ma oga meesha uu qabrigiisu yahay. ⁷ Muuse wuxuu jiray boqol iyo labaatan sano markuu

Sharciga Kunoqoshadiisa

dhintay, haddana araggiisu ma daciifin, mana uu yaraannin xooggiisu. ⁸ Reer binu Israa'iil waxay u baroorteen Muuse bannaanada Moo'aab muddo soddon maalmood ah, ilaa muddadii oohinta iyo baroorashada Muuse ay dhammaatay. ⁹ Yashuuca, wiilkii Nuun, waxaa ka buuxsamay ruuxa xigmadda maxaa yeelay Muuse ayaa gacmihiisa saaray isaga. Reer binu Israa'iilna way maqleen isaga oo waxay sameeyeen sidii Eebbe uu Muuse ku amray. ¹⁰ Nebi

kama soo bixin Israa'iil sida Muuse, oo Eebbe si dhow u yaqaanay, ¹¹ dhamaan calaamadaha iyo yaababkii Eebbe uu u diray inuu ka sameeyo Masar, ka gees ah Fircoon, dhammaan saraakiishiisa, iyo dhulkiisa oo dhan— ¹² iyo dhammaan awooddii xoogga lahayd iyo dhammaan falalkii waaweynaa ee cabsida lahaa ee Muuse ku sameeyey hortooda reer binu Israa'iil oo dhan.

Yashuuca

1 Dhimashadii Muuse, addoonkii Rabbiga dabadeed, Rabbigu wuxuu la hadlay Yashuuca ina Nuun, oo Muuse u adeegi jiray, isagoo leh, ² “Muuse, addoonkaygii, waa dhintay. Haddaba, kako adiga iyo dadkan oo dhan, oo u gudba Webiga Urdun dhulkii aan u siinayo reer binu Israa’iil. ³ Meel kasta oo cagtaada ku tillaabsato, waxaan ku siiyey, sidaan Muuse ugu ballanqaaday. ⁴ Dhulkaaga wuxuu ka bilaaban doonaa cidlada iyo Lubnaan ilaa webiga weyn, Webiga Yuufraadis—dhulka xittida oo dhan—iyo ilaa Badda Weyn ee galbeed. ⁵ Qofna ma istaagi doono hortaa maalmaha noloshaada oo dhan. Sidii aan Muuse ula jiray, ayaan adigana kula jiri doonaa; kuma dayn doono mana dayrin doono. ⁶ Adkaysi iyo geesinimo yeelo, waayo, waxaad dadkan ku hogaamin doontaa inay dhaxlaan dhulka aan awoowayaashood ugu dhaartay inaan siinayo. ⁷ Kaliya adkaysi iyo geesinimo weyn yeelo; si taxaddar leh u dhaqma sida sharciga oo dhan oo addoonkaygii Muuse ku amray; ha ka leexan midig ama bidix, si aad ugu guulaysato meel kasta oo aad tagto. ⁸ Buuggan Sharciga ha ka tegin afkaaga; waxaad ku fikir doontaa habeen iyo maalin, si aad si taxaddar leh ugu dhaqanto sida ku qoran oo dhan. Markaas waxaad jidkaaga ka dhigi doontaa mid barwaaqo leh oo guulaysato. ⁹ Miyaan ku amrin? Adkaysi iyo geesinimo yeelo. Ha cabsan ama ha niyad jabin, waayo, Rabbiga Eebbehaaga ah ayaa kula jira meel kasta oo aad tagto.” ¹⁰ Markaasaa Yashuuca wuxuu amray saraakiisha dadkii, isagoo leh ¹¹ “Ka gudba xerada oo u sheeg dadka, ‘Diyaarso sahaydina, waayo, saddex maalmood gudahood waxaad ka gudbi doontaan Urdun si aad ugu hantidaan dhulka Rabbiga Eebbehaaga ah idiin siinayo.” ¹² Yashuuca wuxuu la hadlay reer Ruubeen, reer Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh, ¹³ “Xusuusta amarkii Muuse, addoonkii Rabbiga, idin siiyey: ‘Rabbiga Eebbehaaga ah wuxuu idin siinayaa meel nasasho ah oo dhulkan idin siinayaa.’ ¹⁴ Haweenkiinna, carruurtiinna, iyo xoolihiinna waxay ku sii nagaan doonaan dhulka Muuse idin siiyey bariga Urdun, laakiin ragga dagaalka diyaar u ah oo dhan waa inay ka gudbaan hortooda reer binu Israa’iil oo caawiyaan, ¹⁵ ilaa Rabbigu nasasho siiyo, sida uu idin siiyey, oo ay iyaguna hantidaan dhulka Rabbiga Eebbehaaga ah iyaga siinayo. Ka dib waxaad ku soo noqon doontaan inaad haysataan dhulkiinna, oo Muuse addoonkii Rabbiga idin siiyey bariga Urdun oo qorraxdu ka soo baxdo.” ¹⁶ Waxay ugu jawaabeen

Yashuuca, “Waxaan samayn doonaa wixii aad na fartay oo dhan, oo waxaan tegi doonaa meel kasta oo aad na dirto. ¹⁷ Sidaan Muuse ugu addeecnay wax kasta, ayaan adigana kuu addeeci doonaa. Kaliya Rabbiga Eebbehaaga ah ha kula jiro sida uu Muuse ula jiray. ¹⁸ Qof kasta oo ku caasiyooba amarkaaga oo aan u hoggaansamin erayadaada oo dhan oo aad amartid, waa in la dilaa. Kaliya adkaysi iyo geesinimo yeelo!”

2 Markaasaa Yashuuca ina Nuun wuxuu si qarsoodi ah uga soo diray laba nin oo basaasiin ah Shiitim, isagoo ku amraya, “Taga oo dhulka sahamiya, gaar ahaan Yerixoo.” Way tageen oo galeen guriga dhillo la odhan jiray Raaxab, halkaasay ku nagaadeen. ² Boqorkii Yerixoo ayaa la wargeliyey, “Bal eeg, niman reer binu Israa’iil ah ayaa caawa halkan u yimid inay dhulka basaasiyaan.” ³ Markaasaa boqorkii Yerixoo farriin u diray Raaxab, isagoo leh, “Soo bixiya nimankii kuu yimid oo gurigaaga galay, waayo, waxay u yimaadeen inay dhulka oo dhan basaasiyaan.” ⁴ Laakiin naagtii waxay qaadatay labada nin oo qarisay. Waxayna ku jawaabtay, “Haa, nimanku way ii yimaadeen, laakiin ma aanan garanaynin meesha ay ka yimaadeen. ⁵ Markii makhribkii la gaaray oo ay ahayd in la xidho albaabka magaalada, way baxeen. Ma garanayo jidka ay mareen. Si dhaqso ah u eryada, waayo, waad gaadhi kartaan.” ⁶ (Hase ahaatee, waxay u kaxaysay saqafka oo ku qarisay dhirtii flaxda ahayd ee ay saqafka ku fidisay.) ⁷ Markaasaa nimankii waxay eryadeen jidka u dhow marinada Urdun, oo markay eryadayaashii baxeen, albaabkii waa la xidhay. ⁸ Intaanay basaasiintii habeenkii seexan, ayay saqafka ugu tagtay ⁹ oo waxay ku tidhi, “Waan ogahay in Rabbigu idin siiyey dhulkan iyo in cabsi weyn oo idinka timaadda ay nagu dhacday, si ay dadka dhulka deggan oo dhan u quustaan idinka awgiin. ¹⁰ Waxaan maqalnay sida Rabbigu u qalajiyey biyihii Badda Cas hortiinna markaydaan Masar ka soo baxdeen, iyo wixii aad ku samayseen Sihon iyo Coog, labadii boqor oo reer Amoriyiin ah ee Urdun ka shisheeyey, oo aad si buuxda u baabbi’isheen. ¹¹ Markaan maqalnay, qalbiyadayadu cabsi bay ku dhaceen, oo geesinnimadii oo dhan way naga tagtay idinka awgiin, waayo, Rabbiga Ilaahiinna ah waa Eebbe samada sare iyo dhulka hooseba. ¹² “Haddaba, fadlan, ii dhaarta Rabbiga inaad naxariis u muujin doontaan qoyskeyga, sidaan anigu idiin naxariistay. I siiya calaamad sugan ¹³ in aad badbaadin doontaan

Yashuuca

nolosha aabbahay iyo hooyaday, walaalahay iyo walaalahay, iyo dhammaan kuwa iyaga ka tirsan, oo aad naga badbaadisaan dhimashada.” ¹⁴ Nimankii waxay ku yidhaahdeen, “Nolosheenna adiga ayaa leh! Haddii aadan sheegin arrinkan, markuu Rabbigu dhulkan na siiyo, si naxariis leh oo daacad ah ayaan kuu la dhaqmi doonaa.” ¹⁵ Markaasay iyaga ka soo dejisay daaqadda iyadoo xadhig ku xidhan, waayo, gurigeedu wuxuu qayb ka ahaa derbiga magaalada, sidaasay derbiga ugu nooshahay. ¹⁶ Waxay kula talisay, “Taga buuraha si aanay eryadayaashu idiin helin. Halkaas ku dhuunta saddex maalmood ilaa ay soo noqdaan, dabadeedna jidkiinna ku socda.” ¹⁷ Nimankii waxay ku yidhaahdeen, “Kanu waa dhaarta aad nagu dhaarisay oo aan nagu xirnaan doonin” ¹⁸ haddii aadan xadhigan guduudan ku xidhin daaqadda aad na soo dejisay, oo aadan ururin aabbahaa, hooyadaa, walaalahaa, iyo dhammaan qoyskaaga gurigaaga. ¹⁹ Haddii midkoodna gurigaaga ka baxo oo jidka u baxo, dhiiggooda madaxooda ha ahaado; annagu mas'uul kama noqon doonno. Laakiin haddii qof la waxyeelleeyo oo kula jooga guriga, dhiiggooda madaxayaga ha ahaado. ²⁰ Laakiin haddii aad arrinkan naga sheegto, waxaan ka xoroobi doonaa dhaarta aad nagu dhaarisay.” ²¹ Way oggolaatay, “Sidaad sheegtay ha noqoto.” Markaasay iyaga sii daysay, wayna tageen. Dabadeedna waxay xadhigii guduudnaa ku xidhay daaqadda. ²² Markay tageen, waxay aadeen buuraha oo halkaas ku nagaadeen saddex maalmood, ilaa ay eryadayaashii jidka oo dhan ka baadheen oo aanay iyaga helin. ²³ Markaasaa labada nin soo noqdeen, waxay ka soo degeen buuraha, waxayna u gudbeen Yashuuca ina Nuun. Waxay u warrameen wixii oo dhan oo iyaga ku dhacay. ²⁴ Waxay Yashuuca ku yidhaahdeen, “Rabbigu hubaal wuxuu dhulkan oo dhan gacanta noo geliyey; dadka oo dhammuna way quusteen annaga awgeed.”

3 Yashuuca wuxuu kacay aroortii hore, wuuna dhaqaaqay isaga iyo reer binu Israa'iil oo dhan iyagoo ka yimid Shittim oo yimid webiga Urdun, halkaasna way degeen intaysan ka gudbin. ² Dhamaadka saddex maalmood, saraakiishii waxay dhex mareen xerada; ³ waxayna dadka ku amreen, iyagoo leh, “Markaad aragtaan sanduuqa axdiga ee Rabbiga Eebihiin, oo ay wadaan wadaaddada reer Laawi, waa inaad ka dhaqaaqdaan meeshii aad joogteen oo raacdaan. ⁴ Hase yeeshee, waa inay jirtaa masaafad ku saabsan laba kun oo dhudhun oo

idinka iyo isaga ah. Ha u dhawaanina, si aad u ogaataan jidka aad mari doontaan, waayo, jidkan hore uma aydin marin.” ⁵ Markaasaa Yashuuca wuxuu dadkii ku yidhi, “Isdaahiriya, waayo, berrito Rabbigu wuxuu idinku dhex samayn doonaa yaabab.” ⁶ Oo Yashuuca wuxuu wadaaddadii ku yidhi, “Qaata sanduuqa axdiga oo dadkii hor kaca.” Sidaasay sanduuqii u qaadeen oo dadkii hor mareen. ⁷ Markaasaa Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, “Maalintan waxaan bilaabi doonaa inaan kugu sarraaysiiyo hortooda reer binu Israa'iil oo dhan, si ay u ogaadaan inaan kula jiri doono sidii aan Muuse ula jiray. ⁸ Waxaad amartaa wadaaddada sida sanduuqa axdiga u sida, oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Markaad gaadhaan cidhifka biyaha Urdun, waa inaad istaagtaan Urdun dhexdiisa.’” ⁹ Yashuuca wuxuu la hadlay reer binu Israa'iil, “Soo urura oo maqla erayada Rabbiga Eebihiin.” ¹⁰ Yashuuca wuxuu yidhi, “Tani waa sidaad ku ogaan doontaan in Eebbe nool idinla jiro, iyo inuu hubaal idinka hor kaxayn doono Kancaaniyiinta, Xittiyiin, Xiwiyiin, Fereziyiin, Girgaashiyiin, Amoriyiin, iyo Yebuusiyyiin. ¹¹ Bal eega, sanduuqa axdiga ee Rabbiga dhulka oo dhan ayaa idinka hor mari doona Urdun. ¹² Haddaba, dooro laba iyo toban nin oo ka mid ah qabiiloyinka Israa'iil, nin kasta oo qabiil kasta. ¹³ Waxaana dhici doonta, marka cagaha wadaaddada sida sanduuqa Rabbiga, Rabbiga dhulka oo dhan, ay ku nastaan biyaha Urdun, biyaha hoos u qulqulaya waa la jari doonaa oo waxay istaagi doonaan sidii buur.” ¹⁴ Markii dadkii ka dhaqaaqeen teendhooyinkoodii si ay uga gudbaan Urdun, wadaaddadii sida sanduuqa axdiga ayaa hortooda maray, ¹⁵ iyo markii wadaaddadii sida sanduuqa ay gaadheen Urdun oo cagahoodii ay ku dhaceen cidhifka biyaha (waayo, Urdun wuxuu ka buuxsamaa dhammaan cidhifyadiisa wakhtiga goosashada), ¹⁶ biyihii ka soo qulqulayay kor ayaa istaagay oo waxay kor u kaceen sidii buur meel fog, oo magaalada la yidhaahdo Adam, oo u dhow Saretaan, halka biyihii hoos u qulqulayay ee ku sii socday Badda Carabta, Badda Milixda, si buuxda loo joojiyay. Sidaasay dadkii uga gudbeen meel ka soo horjeedda Yerixoo. ¹⁷ Wadaaddadii sida sanduuqa axdiga ee Rabbiga waxay istaageen dhul qalalan dhexda Urdun, intii reer binu Israa'iil oo dhami ka gudbayeen dhul qalalan, ilaa quruunta oo dhami ay ka gudubtay.

Yashuuca

4 Markii quruunta oo dhami ay ka gudbeen Webiga Urdun, ayaa Eebbe la hadlay Yashuuca, ² oo wuxuu ku yidhi, “Ka xulo laba iyo toban nin dadka dhexdiisa, hal nin oo qabiil kasta ah, ³ oo u sheeg inay qaataan laba iyo toban dhagax oo ka soo qaadaan bartamaha Urdun, meesha wadaaddadu si adag ugu taagan yihiin, oo la socda oo dhig meesha aad caawa ku hoyan doontaan.” ⁴ Markaasaa Yashuuca u yeedhay labada iyo tobanka nin ee uu ka doortay reer binu Israa’iil, hal nin oo qabiil kasta ah, ⁵ oo wuxuu ku yidhi, “Hore u dhaafa sanduuqa axdiga Eebbe Ilaahiinna ah oo gala bartamaha Urdun, oo midkiinba dhagax ha dul saarto garbihiisa, iyadoo la waafajinayo tirada qabiilooyinka reer binu Israa’iil. ⁶ Tani waxay idiin ahaan doontaa calaamad idinka dhexdiinna ah. Mustaqbalka, marka carruurtiinnu idin weyddiiyaan, ‘Dhagaxyadani maxay tilmaamayaan?’ ⁷ waxaad ku sharraxi doontaan, ‘Biyaha Urdun way istaageen hortii sanduuqa axdiga Eebbe. Markii uu ka gudbay Urdun, biyihii waa la jaray.’ Dhagaxyadani waa inay noqdaan xusuus joogto ah oo loogu talagalay dadka Israa’iil.” ⁸ Reer binu Israa’iil waxay sameeyeen si sax ah sidii Yashuuca ku amray. Waxay ka qaadeen laba iyo toban dhagax bartamaha Urdun, sidii Eebbe ugu amray Yashuuca, iyadoo la waafajinayo tirada qabiilooyinka reer binu Israa’iil, waxayna u qaadeen xeradooda, halkaas oo ay ku dhigeen. ⁹ Yashuuca wuxuu kaloo dhigay laba iyo toban dhagax bartamaha Urdun meesha wadaaddada sanduuqa axdiga sidata ay ku taagnaayeen, welina halkaas ayay ku yaallaan ilaa maanta. ¹⁰ Wadaaddadii sanduuqa sidatay waxay ku taagnaayeen bartamaha Urdun ilaa wax walba oo Eebbe ku amray Yashuuca ay dhammeeyeen dadka, iyadoo la raacayo wixii Muuse ku amray Yashuuca. Dadkuna way degdegeen inay ka gudbaan, ¹¹ oo markii dhammaan ay ka gudbeen, sanduuqii Eebbe iyo wadaaddadii waxay yimaadeen dhinaca kale iyadoo dadka ay daawanayaan. ¹² Wiilashii Re’uuben, Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh waxay ka gudbeen qaab dagaal hortii reer binu Israa’iil, sidii Muuse ugu amray. ¹³ Qiyaastii afartan kun oo hubaysan oo dagaal u diyaarsan ayaa ka gudbay hortii Eebbe oo u socda dhanka bannaanada Yerixoo. ¹⁴ Maalintaas, Eebbe wuxuu Yashuuca ku sarraysiiyey aragtida reer binu Israa’iil oo dhan, waxayna u xushmeeyeen intii uu noolaa, sida ay Muuse u xushmeeyeen. ¹⁵ Markaasaa Eebbe la hadlay Yashuuca, oo wuxuu ku yidhi ¹⁶ “Wadaaddada

sanduuqa axdiga sharciga sidata ku amri inay ka soo baxaan Urdun.” ¹⁷ Markaasaa Yashuuca wadaaddadii ku amray, “Ka soo baxa Urdun.” ¹⁸ Waxay dhacday in markii wadaaddadii sanduuqa axdiga Eebbe sidatay ay ka soo baxeen bartamaha Urdun, oo cagahooda ay taabteen dhulka qalalan, biyihii Urdun ay ku noqdeen meeshii ay joogeen oo ay ku fataheen sida hore. ¹⁹ Maalinta tobnaad ee bisha koowaad, dadkii waxay ka soo baxeen Urdun oo waxay ku xereysteen Gilgaal xadka bari ee Yerixoo. ²⁰ Gilgaal, Yashuuca wuxuu dhisay laba iyo tobankii dhagax ee ay ka soo qaadeen Urdun. ²¹ Wuxuu la hadlay reer binu Israa’iil, “Mustaqbalka, marka farcankiinnu aabbayaashood weyddiiyaan, ‘Dhagaxyadani maxay yihiin?’ ²² waxaad u sheegi doontaan, ‘Israaiil waxay ka gudbeen Urdun iyadoo dhul qalalan.’ ²³ Waayo, Eebbe Ilaahiinna ah wuxuu qalajiyey biyihii Urdun hortiiinna ilaa aad ka gudubteen, sida uu Eebbe Ilaahiinna ah ugu sameeyey Badda Cas, taas oo uu qalajiyey hortayada ilaa aan ka gudubnay. ²⁴ Wuxuu sidaas u sameeyey si quruumaha dhulka oo dhan ay u aqoonsadaan in gacanta Eebbe ay xoog badan tahay, iyo si aad had iyo jeer u xushmeysaan Eebbe Ilaahiinna ah.”

5 Markii ay dhammaan boqorradii reer Amor oo galbeedka Urdun iyo dhammaan boqorradii reer Kancaan ee badda agteeda maqleen sida Eebbe uu biyihii Urdun uga qalajiyey hortooda reer binu Israa’iil intii ay ka gudbayeen, qalbigoodu cabsi buu ka dhalaalay, oo dhammaan ruuxii ay ku waayeen inay wajahaan reer binu Israa’iil. ² Waqtigaas, Eebbe wuxuu Yashuuca ku amray, “Diyaari mindiyo dhagax ah oo mar kale gudniinka ku samee reer binu Israa’iil.” ³ Markaasaa Yashuuca diyaariyey mindiyo dhagax ah oo gudniinka ku sameeyey reer binu Israa’iil meesha loo yaqaan Gibeath Haaraloth. ⁴ Tani waa sababta Yashuuca u guday: dhammaan ragga, nimankii dagaalka ee ka soo baxay Masar, waxay ku dhinteen cidlada intii ay safarka ku jireen ka dib markii ay ka tageen Masar. ⁵ Dhammaan dadkii ka soo baxay waa la guday, laakiin kuwii ku dhashay cidlada jidka Masar laga soo baxay lama gudin. ⁶ Reer binu Israa’iil waxay ku wareegeen cidlada afartan sano ilaa dhammaan nimankii dagaalka ee ka soo baxay Masar ay ku halaagsameen maxaa yeelay ma ay addeecin Eebbe. Eebbe wuxuu ku dhaartay inaysan arki doonin dhulka uu awowayaashood u ballanqaaday, dhul caano iyo malab la socda. ⁷ Markaasuu wuxuu kiciyey

Yashuuca

wiilashoodii meeshii ay ku jireen, kuwaas oo Yashuuca guday, maadaama aan la gudin, intii ay safarka ku jireen. ⁸ Markii qaran oo dhan la guday, waxay ku nagaadeen xerada ilaa ay ka bogsadeen. ⁹ Markaasaa Eebbe wuxuu Yashuuca ku yidhi, “Maanta waxaan idinka dul qaaday ceebtii Masar.” Sidaas darteed, meesha waxaa loogu magac daray Gilgal ilaa maantadan. ¹⁰ Intii ay ku sugnaayeen Gilgal oo ku yaal bannaanada Yerixoo, reer binu Israa’iil waxay xusheen Iidda Kormaridda fiidkii maalinta afaraad ee bisha. ¹¹ Maalintii ka dambaysay Kormaridda, isla maalintaas, waxay cuneen wax soo saarka dhulka: kibis aan khamiir lahayn iyo hadhuudh la dubay. ¹² Manna way joogsatay maalintii ka dambaysay markii ay cuneen wax soo saarka dhulka; reer binu Israa’iil manna mar dambe ma helin, sannadkaasna waxay cuneen wax soo saarka dhulka Kancaan. ¹³ Markii Yashuuca uu ku dhowaa Yerixoo, wuxuu kor u eegay oo arkay nin hortiisa taagan oo seeftiisa la soo bixiyey gacantiisa. Yashuuca ayaa u soo dhowaaday oo weyddiiyey, “Ma noo tahay mise cadowgeena baad tahay?” ¹⁴ Wuxuu ku jawaabay, “Midna, laakiin sida taliyaha ciidanka Eebbe ayaan hadda imid.” Markaasaa Yashuuca wejigiisa dhulka u dhacay isagoo ixtiraamaya, oo weyddiiyey, “Waa maxay farriinta uu sayidkaygu u leeyahay addoonkiisa?” ¹⁵ Taliyaha ciidanka Eebbe wuxuu Yashuuca ku yidhi, “Ka saar kabooyinkaaga, waayo meesha aad taagan tahay waa meel quduus ah.” Yashuucana wuu sameeyey.

6 Haddaba Yerixoo si adag ayaa loo xidhay reer binu Israa’iil aawadood; qofna ma bixin, qofna ma soo gelin. ² Markaasaa Rabbigu wuxuu Yashuuca ku yidhi, Bal eeg, Yerixoo iyo boqorkeeda iyo raggeeda xoogga leh ee geesiyada ahba gacantaada waan geliyey. ³ Waxaad wareegi doontaan magaaladii, oo ragga dagaalka oo dhammuna hal mar bay magaaladii wareegi doonaan. Waxaad sidaas samayn doontaan lix maalmood. ⁴ Oo toddoba wadaadna waxay qaadi doonaan toddoba buun oo gees riyo ah oo ay ka hor qaadaan sanduuqa; maalinta toddobaadna waxaad wareegi doontaan magaaladii toddoba jeer, oo wadaaddaduna buunanka way afuufi doonaan. ⁵ Markay afuufaan buunka dheer ee geeska riyaha, oo markaad maqashaan codka buunka, dadkoo dhammuna qaylo weyn bay ku qaylin doonaan; derbigii magaaladuna wuu dumi doonaa, oo dadkuna way fuuli doonaan, nin waluba toos ayuu u geli

doonaa.” ⁶ Markaasaa Yashuuca ina Nuun wuxuu wadaaddadii ku yidhi, “Qaada sanduuqa axdiga, oo toddoba wadaadna ha qaadaan toddoba buun oo gees riyo ah oo ay ka hor qaadaan sanduuqa Rabbiga.” ⁷ Oo wuxuu dadkii ku yidhi, “Soo baxa oo wareega magaaladii, oo ragga hubaysan ha hor maraan sanduuqa Rabbiga.” ⁸ Oo sidaasay noqotay, markii Yashuuca dadkii la hadlay, toddobadii wadaad oo qaadi jiray toddobada buun oo gees riyo ah oo Rabbiga hortiisa ahaa ayaa horay u socday, iyagoo afuufaya buunanka, oo sanduuqii axdiga Rabbiguna wuu raacay. ⁹ Raggii hubaysnaa waxay hor mareen wadaaddadii afuufayay buunanka, oo raggii gadaal joogayna waxay raaceen sanduuqii, intii buunanku sii dhawaaqayay. ¹⁰ Laakiinse Yashuuca wuxuu dadkii ku amray, isagoo leh, “Ha qayliina, hana yeedhina codkiina, erayna ha ka soo bixin afkiinna, ilaa maalinta aan idin iraaqdo qayliya. Markaas waad qaylin doontaan!” ¹¹ Markaasuu wuxuu ku wareejiyey sanduuqii Rabbiga magaaladii, isagoo hal mar ku wareegay. Markaasay dib ugu noqdeen xeradii oo halkaas bay habeenkii ku baryeen. ¹² Yashuuca subaxdii hore ayuu kacay, oo wadaaddadiina waxay qaadeen sanduuqii Rabbiga. ¹³ Toddobadii wadaad oo qaadi jiray toddobada buun oo gees riyo ah waxay sii socdeen sanduuqii Rabbiga hortiisa, iyagoo afuufaya buunanka, oo raggii hubaysnaana way hor mareen, oo raggii gadaal joogayna waxay raaceen sanduuqii Rabbiga, intii buunanku sii dhawaaqayay. ¹⁴ Maalintii labaadna waxay mar keliya ku wareegeen magaaladii oo waxay ku noqdeen xeradii. Waxay sidaas sameeyeen lix maalmood. ¹⁵ Maalintii toddobaadna subaxdii hore ayay kaceen oo waxay magaaladii ku wareegeen sidii oo kale toddoba jeer; maalintaas oo keliya ayay magaaladii toddoba jeer ku wareegeen. ¹⁶ Markii toddobaad, markii wadaaddadii afuufeen buunanka, Yashuuca wuxuu dadkii ku yidhi, “Qayliya! Waayo, Rabbigu wuxuu idin siiyey magaaladii. ¹⁷ Magaaladii iyo wixii ku jiraaba waa in loo hibeeyo Rabbiga; oo kaliya Raaxab dhillada ah iyo intii la jirta gurigeeda waa in la badbaadiyo, maxaa yeelay, waxay qarisay raggii aan u dirnay inay basaasiyaan. ¹⁸ Laakiin iska jira waxyaalaha loo hibeeyey halligaadda, si aydan u damcin oo aydan u qaadan waxyaalaha loo hibeeyey, oo aydan xerada Israa’iil u gelin halligaad iyo masiibo. ¹⁹ Dahabka iyo lacagta iyo alaabta naxaasta iyo birta oo dhammu waa quduus u ah Rabbiga; waxay geli doonaan khasnadda guriga Rabbiga.” ²⁰

Yashuuca

Markaasaa dadkii qayliyeen, oo wadaaddadiina buunankii bay afuufeen; oo markii dadkii maqleen codkii buunka, waxay ku qayliyeen qaylo weyn, oo derbigii wuu dumi, markaasaa dadkii magaaladii galeen, nin waluba toos ayuu u galay, oo way qabsadeen magaaladii. ²¹ Wayna wada baabbi'yeen wixii magaaladii ku jiray, nin iyo naag, wiil iyo gabar, dibi, ido, iyo dameerba, oo seef bay ku dileen. ²² Yashuuca wuxuu ku yidhi labadii nin ee dhulka basaasiyeen, "Gala guriga dhillada oo soo bixiya naagtii iyo wixii ay lahayd oo dhan, sidaad ugu dhaarteen." ²³ Markaasaa raggii dhallinyarada ahaa ee basaasiyeen galeen oo soo bixiyeen Raaxab, aabbaheed, hooyadeed, walalaheed, iyo wixii ay lahayd oo dhan; waxay kaloo soo bixiyeen qaraabadeed oo dhan oo waxay ku meeleeyeen xerada Israa'iil dibaddeeda. ²⁴ Markaasay magaaladii dab ku gubeen iyo wixii ku jiray oo dhan. Kaliya dahabkii iyo lacagtii, iyo alaabtii naxaasta iyo birta ayay geliyeen khasnadda guriga Rabbiga. ²⁵ Laakiinse Yashuuca wuxuu badbaadiyey Raaxab dhillada ah, iyo qoyskeedii iyo intii la lahayd oo dhan, maxaa yeelay, waxay qarisay raggii Yashuuca u diray inay basaasiyaan Yerixoo; oo ilaa maantadan waxay la nooshahay reer binu Israa'iil. ²⁶ Waqtigaas Yashuuca wuxuu ku dhaartay dhaar culus, isagoo leh, "Halaagna Rabbiga hortiisa ha ku dhaco kii isku daya inuu dib u dhiso magaaladan, Yerixoo: isagoo ku bixinaya curadkiisa ayuu aasaaskeeda dhigi doonaa; isagoo ku bixinaya kii ugu yar ayuu albaabadeeda dhigi doonaa." ²⁷ Sidaasay Rabbigu ula jiray Yashuuca, oo magaciisiina wuu ku faafay dhulka oo dhan.

7 Laakiinse reer binu Israa'iil waxay khiyaano ka galeen waxyaalihii loo gooyey in la baabbi'yo, waayo, Caakaan ina Karmi oo ina Sabdi oo ina Serax oo ka dhashay qabiilka Yahuudah ayaa qaatay qaar ka mid ah waxyaalahaas. Sidaas daraaddeed cadhadii Eebbe ayaa reer binu Israa'iil ku kacday. ² Markaasaa Yashuuca wuxuu rag ka diray Yerixoo ilaa Ay, oo ku dhow Beyt Aawen, oo ka xigta dhinaca bari Beytel, oo wuxuu ku amray, "Soo kaca oo dhulka basaasa." Sidaas daraaddeed ragii way soo kaceen oo Ay bay basaaseen. ³ Markay ku soo noqdeen Yashuuca, waxay ku yidhaahdeen, "Dhammaan dadku uma baahna inay soo kacaan; u dir ilaa laba ama saddex kun oo nin inay Ay ku weeraraan. Ha dhibin ciidanka oo dhan, waayo, dadka deggan waa yar yihiin." ⁴ Qiyaastii saddex kun oo nin ayaa soo

kacay, laakiin waxaa eryaday nimankii Ay. ⁵ Nimankii Ay waxay dileen qiyaastii lix iyo soddon ka mid ah, iyagoo eryanaya laga bilaabo iridda magaalada ilaa meelaha dhagaxa ah, oo waxay ku dhufteen buuraha. Quluubtii dadkuna way dhalaashay oo waxay noqotay sida biyo. ⁶ Yashuuca dharkiisii ayuu jeexjeexay oo wejigiisii ayuu dhulka ku dhacay hortii sanduuqii axdiga Eebbe ilaa fiidkii, isaga iyo waayeelladii reer binu Israa'iil, oo iyaguna waxay madaxa ku daadiyeen ciid. ⁷ Yashuuca wuxuu barooranayay, "Shalay, Sayidow Eebbe, maxaad dadkaas uga soo gudbisay Urdun, inaad na siisid gacanta reer Amor oo na baabbi'iso? Bal haddii aan ku qanacsanaan lahayn inaan ku sii nagaanno dhinaca kale ee Urdun! ⁸ Iga raalli noqo, Sayidow. Maxaan hadda dhihi karaa, markii Israa'iil ay cadowgooda hortooda dhabarka u jeediyeen? ⁹ Reer Kancaan iyo dhammaan dadka deggan dhulka waxay maqli doonaan taas, oo waxay nagu soo wareegi doonaan oo magacayaga dhulka ka tirtiri doonaan. Maxaad markaas u samayn doontaa magacaaga weyn?" ¹⁰ Eebbe wuxuu Yashuuca ku yidhi, "Soo kac! Maxaad wejigaaga dhulka ugu dhacday? ¹¹ Israa'iil way dembaabeen; axdigaygii aan ku amray way jebiyeen. Waxay ka qaateen waxyaalihii loo gooyey in la baabbi'yo; waxay xadeen, beenna way sheegeen, oo waxay ku dhex qariyeen alaabtooda. ¹² Taasi waa sababta reer binu Israa'iil aanay ugu istaagi karin cadowgooda; dhabarkay u jeediyaan oo way cararaan, waayo, waxay noqdeen kuwo loo gooyey in la baabbi'yo. Anigu idinla jiri maayo mar dambe ilaa aad ka saartaan waxa loo gooyey in la baabbi'yo. ¹³ "Soo kaca, dadka quduus ka dhiga. U sheeg iyaga, 'Iska quduus yeela berri, waayo, sidaas ayaa Eebbe, Ilaaha Israa'iil, leeyahay: Waxaa idinku jira waxyaalo loo gooyey in la baabbi'yo, Israa'iilow. Ma aad istaagi kartaan cadowgiinna ilaa aad ka saartaan. ¹⁴ "Subaxdii, isugu kaalaya qabiil qabiil. Qabiilka uu Eebbe doorto ha yimaado reer reer; reerka uu Eebbe doorto ha yimaado qoys qoys; qoyska uu Eebbe doorto ha yimaado nin nin. ¹⁵ Kii lagu qabto waxyaalaha loo gooyey in la baabbi'yo waa in dab lagu gubaa, isaga iyo wixii uu leeyahay oo dhan, waayo, wuxuu jebiyey axdigii Eebbe oo wuxuu ku kacay fal ceeb leh oo Israa'iil ku dhex jira." ¹⁶ Subaxdii hore, Yashuuca wuxuu reer binu Israa'iil u keenay qabiil qabiil, oo qabiilkii Yahuudah ayaa la doortay. ¹⁷ Reerkii Yahuudah ayaa yimid, oo reer Serax ayaa la doortay. Wuxuu reerkii Serax u keenay

Yashuuca

nin nin, oo Sabdi ayaa la doortay. ¹⁸ Yashuuca wuxuu reerkiisii u keenay nin nin, oo Caakaan ina Karmi oo ina Sabdi oo ina Serax oo ka dhashay qabiilka Yahuudah ayaa la doortay. ¹⁹ Markaasaa Yashuuca wuxuu Caakaan ku yidhi, “Wiilkaagiiyow, Eebbe, Ilaaha Israa’iil, ammaan u yeel oo sharaf sii. Ii sheeg waxaad samaysay; ha iga qarin.” ²⁰ Caakaan wuxuu ku jawaabay, “Runtii, waxaan dembaabay Eebbe, Ilaaha Israa’iil. Waxay ahayd sidaan sameeyey: ²¹ Markii aan arkay waxyaalaha la dhacay dhexdeeda go’ qurux badan oo ka yimid Shincaar, laba boqol oo sheqel oo lacag ah, iyo baar dahab ah oo miisaankiisu yahay konton sheqel, waan damcay oo waan qaatay. Waxay ku qarin yihiin dhulka hoostiisa teendhadayda, lacagta hoosteeda.” ²² Markaasaa Yashuuca diray farriin qaadayashiisii, waxayna u ordeen teendhadiisii; halkaasay ka heleen waxyaalihii, oo ku qarsanaa teendhada, lacagtiina hoosteeda. ²³ Waxay ka soo qaadeen waxyaalihii teendhada, waxayna u keeneen Yashuuca iyo reer binu Israa’iil oo dhan, oo waxay ku hor dhigeen Eebbe. ²⁴ Markaasaa Yashuuca, isaga iyo reer binu Israa’iil oo dhan, waxay qaadeen Caakaan ina Serax, lacagtii, go’i, baar dahabkii, wiilashiisii iyo gabdhihiisii, lo’diisii, dameerihisii, idihiisii, teendhadiisii, iyo wixii uu lahaa oo dhan, oo waxay geeyeen Dooxada Akor. ²⁵ Yashuuca wuxuu ku yidhi, “Maxaad dhib nagu soo wadday? Maanta Eebbe dhib buu kugu soo wadi doonaa.” Markaasaa reer binu Israa’iil oo dhan dhagax ku dhufteen, oo markay dhagax ku dhufteen ka dib, dab bay ku gubeen. ²⁶ Waxay dul saareen Caakaan buuro dhagaxyo waaweyn, oo ilaa maanta halkaas taagan. Markaasaa Eebbe ka noqday cadhadiisii kululayd. Sidaas daraaddeed meeshaas waxaa loo bixiyey Dooxada Akor ilaa maanta.

8 Markaasaa Rabbigu la hadlay Yashuuca oo ku yidhi, “Ha baqin, hana niyad jabin. Qaado dhammaan ragga dagaalka kula socda, oo u kacay Ai. Bal eeg, waxaan gacantaada ku soo dhiibay boqorkii Ai, dadkiisii, magaaladiisii, iyo dalkiisii. ² Waxaad Ai iyo boqorkeeda u samayn doontaan sidii aad Yerixoo iyo boqorkeeda u samayseen, laakiin waxaad qaadan kartaan dhaca iyo xoolaha. Magaaladu ha ka dambayso weerar.”

³ Markaasaa Yashuuca kacay isagoo wata dhammaan dadkii dagaalka si ay ugu kacaan Ai. Wuxuu doortay soddon kun oo rag geesiyaal ah oo habeenkii diray ⁴

oo leh tilmaamahan: “Bal eeg, waxaad ka weerari doontaan magaaladu gadaasheeda. Ha ka fogaanina, laakiin dhammaantiin feejignaada. ⁵ Aniga iyo dadkii ila joogay waxaan u soo dhowaan doonnaa magaaladu, markay noo soo baxaan si ay noola kulmaan sidii hore, waxaan ka carari doonnaa hortooda. ⁶ Waxay na eryan doonaan ilaa aan ka fogeeyno magaaladu, waayo waxay odhan doonaan, ‘Waxay naga cararayaan sidii hore.’ Sidaas ayaannu hortooda uga carari doonnaa. ⁷ Markaas waxaad ka soo bixi doontaan meeshii aad ku dhuumanayseen oo aad magaaladu qabsan doontaan, waayo Rabbiga Ilaahiinna ah ayaa gacantiinna ku soo dhiibi doona. ⁸ Markaad magaaladu qabsataan, dab qabadsiiya, sida uu Rabbigu ku amray. Bal eeg, waxaad haysaan amarkayga.”

⁹ Yashuuca ayaa diray, waxayna tageen meeshii weerarka oo ay ku sugnaayeen inta u dhexeysa Beytel iyo Ai, dhinaca galbeed ee Ai; laakiin Yashuuca wuxuu habeenkaas la joogay dadka. ¹⁰ Yashuuca ayaa aroortii hore kacay oo dadkii soo ururiyey, isaga iyo waayeellada Israa’iil waxay u kaceen hortooda Ai. ¹¹ Dhammaan dadkii dagaalka la socday waxay u kaceen oo u soo dhowaanayeen magaaladu, waxayna degeen dhinaca woqooyi ee Ai, iyadoo dooxadu u dhexeyso iyaga iyo magaaladu. ¹² Wuxuu qaatay ku dhowaad shan kun oo nin oo ku sugay weerarka inta u dhexeysa Beytel iyo Ai, dhinaca galbeed ee magaaladu. ¹³ Markaasaa dadkii waxay qaateen meelahoodii, iyadoo xerada weyn ay tahay dhinaca woqooyi ee magaaladu iyo weerarku dhinaca galbeed ee magaaladu. Yashuuca wuxuu habeenkaas ku sugnaa dooxada. ¹⁴ Markii boqorkii Ai arkay, isaga iyo dhammaan ragga magaaladu waxay u soo degdegeen si ay ula kulmaan Israa’iil dagaal meel la ballamay hortooda cidlada, laakiin ma aysan ogeyn in weerar ka dhan ah uu ka dambeeyo magaaladu. ¹⁵ Yashuuca iyo dhammaan Israa’iil waxay iska dhigeen inay ka adkaadeen hortooda oo ay u carareen cidlada. ¹⁶ Dhammaan ragga Ai ayaa loo yeedhay inay eryadaan, waxayna eryadeen Yashuuca oo ka fogeeyeen magaaladu. ¹⁷ Nin kuma harin Ai ama Beytel oo aan raacin Israa’iil, iyagoo magaaladu furan tahay intay eryanayeen Israa’iil.

¹⁸ Markaasaa Rabbigu ku yidhi Yashuuca, “Gacantaada ku fidso waranka ku jira dhinaca Ai, waayo waxaan magaaladu ku soo dhiibi doonnaa gacantaada.” Sidaas daraaddeed Yashuuca wuxuu

Yashuuca

gacantiisa ku fidiyey warankii dhinaca magaaladu. ¹⁹ Markii uu sidaas sameeyey, ragga weerarka waxay si dhakhso ah uga soo baxeen meeshii ay ku sugnaayeen oo ay u ordeen inay magaaladu galaan, iyagoo qabsaday oo dab qabadsiiyey si degdeg ah. ²⁰ Raggii Ai waxay jeesteen oo arkeen qiiqii magaaladu oo cirka u kacaya, mana helin fursad ay ku cararaan dhinac kasta; reer binu Israa'iil oo horey uga cararay cidlada ayaa ku soo jeestay kuwii erylanaayey. ²¹ Markii Yashuuca iyo dhammaan Israa'iil arkeen in weerarku qabsaday magaaladu oo qiiq ka kacayo, waxay ku soo jeesteen oo weerareen raggii Ai. ²² Kuwii kale ayaa ka soo baxay magaaladu oo ku soo jeestay, sidaas daraaddeed waxay ku dhex jireen, iyadoo reer binu Israa'iil ay ka hareeraysan yihiin labada dhinac. Israa'iil waxay ku dhufteen oo aysan reebin cid ka badbaaday ama ka carartay. ²³ Si kastaba ha ahaatee, waxay nool ku qabteen boqorkii Ai oo u keeneen Yashuuca. ²⁴ Markii Israa'iil dhammeeyeen dilka dhammaan dadkii Ai ee duurka iyo cidlada halkaas oo ay ku eryadeen, oo dhammaantood seef lagu dilay, dhammaan reer binu Israa'iil waxay ku soo noqdeen Ai oo ku dhufteen seef. ²⁵ Maalintaas, laba iyo toban kun oo rag iyo dumar ah oo Ai ah ayaa dhintay—dhammaan dadkeedii. ²⁶ Waayo Yashuuca ma aysan soo celin gacanta uu ku fidiyey waranka ilaa uu dhammaan dadka Ai ka baabbi'iyeey. ²⁷ Reer binu Israa'iil waxay kaliya qaateen xoolaha iyo dhaca magaaladu sida ay u dhaceen, sida uu Rabbigu Yashuuca ku amray. ²⁸ Sidaas daraaddeed Yashuuca wuxuu gubay Ai oo ka dhigay meel burbursan, meel cidla ah ilaa maanta. ²⁹ Wuxuu ku deldelay boqorkii Ai geed ilaa fiidkii, oo markii qorraxdu dhacday Yashuuca wuxuu amray in jidhkiisa laga soo dejiyo geedkii, oo lagu tuuro albaabka magaaladu, oo lagu dul dhiso buur weyn oo dhagaxaan ah, taas oo weli jirta ilaa maanta. ³⁰ Markaasaa Yashuuca wuxuu dhisay meel allabari ah Rabbiga, meel allabari ah Ilaaha Israa'iil, oo ku dhisan Buur Eeбал, ³¹ sida uu Muuse, addoonkii Rabbiga, u amray reer binu Israa'iil, sida ku qoran Buugga Sharciga Muuse—meel allabari ah oo dhagaxaan aan la jarin, oo aan bir lagu isticmaalin. Waxay ku bixiyeen allabariyo gubasho ah Rabbiga, oo ku bixiyeen allabariyo nabadeed. ³² Hortooda reer binu Israa'iil, Yashuuca wuxuu ku qoray dhagaxaan nuqul ka mid ah sharciga Muuse. ³³ Dhammaan reer binu Israa'iil, oo ay la socdaan waayeelladooda, saraakiishooda, iyo xaakinnadooda, waxay istaageen labada dhinac ee

sanduuqa axdiga Rabbiga, iyagoo wajiga u jeediyey wadaaddada Laawiyaanta ee sida. Labada ajnabi ee ku dhex nool iyo kuwa dhashayba way joogeen. Nus ka mid ah dadka waxay istaageen hortooda Buur Gerisiim iyo nus ka mid ah hortooda Buur Eeбал, sida uu Muuse, addoonkii Rabbiga, u amray markii uu barakeeyey dadka Israa'iil. ³⁴ Kadibna Yashuuca wuxuu akhriyey dhammaan erayadii sharciga—barakooyinka iyo habaarada—sida ay ugu qoran yihiin Buugga Sharciga. ³⁵ Ma jiro eray ka mid ah dhammaan wixii Muuse amray oo Yashuuca uusan akhriyin dhammaan ururka Israa'iil, oo ay ku jiraan dumarka, carruurta, iyo ajnabiga ku dhex nool.

9 Hadda markii boqorradii oo dhammu ay ka maqleen dhacdooyinkaas—buuraha, dooxooyinka, iyo xeebta Badda Weyn ee dhanka Lubnaan, oo ay ku jiraan boqorrada Xiitida, Amoriyada, Kana'aniga, Ferisiyada, Xiwiida, iyo Yebuusiya—² waxay isu yimaadeen hal ujeeddo: inay la dagaallamaan Yashuuca iyo reer binu Israa'iil.

³ Si kastaba ha ahaatee, markii dadka degganaa Gibecoon ay ka war heleen fiicilladii Yashuuca ee ku aaddanaa Yerixoo iyo Cayi, ⁴ waxay ku dhaqmeen xeelad, waxayna u baxeen iyagoo wadata sahay, waxayna dameerahooda ku rareen shandado duug ah iyo weelal khamri oo duug ah, dillaacay oo la hagaajiyey. ⁵ Waxay xidheen kabo duug ah oo la tolay cagahooda, waxayna xidheen dhar duug ah. Dhammaan kibistoodii way qallashay oo burburtay. ⁶ Waxay u tageen Yashuuca oo ku sugnaa xerada Gilgaal, waxayna ku yidhaahdeen isaga iyo reer binu Israa'iil, “Waxaan ka nimid waddan fog; hadda heshiis nala sameeya.” ⁷ Reer binu Israa'iil waxay ku yidhaahdeen Xiwiida, “Waxaa laga yaabaa inaad nagu dhowdahay; sidee markaa heshiis kula samayn karnaa?” ⁸ Waxay ugu jawaabeen Yashuuca, “Annagu addoommadaadii baannu nahay.” Yashuuca ayaa weyddiiyey, “Yaa tihiin, xaggee baad ka timaadeen?” ⁹ Waxay ugu jawaabeen, “Addoommadaadu waxay ka yimaadeen waddan aad u fog sababtuna waa magaca Eebbe Ilaahiinna, waayo, waxaan maqalnay warbixinno ku saabsan wixii uu ku sameeyey Masar, ¹⁰ iyo wixii uu ku sameeyey labada boqor ee Amoriyada ee ka shisheeya Urdun—Sihoon boqorkii Xeshboon, iyo Coog boqorkii Baashaan, oo ka talin jiray Cashtaaroos. ¹¹ Odayaashayada iyo dhammaan dadka deggan waddankayaga waxay nagu yidhaahdeen, ‘Qaata sahay safarka ah oo taga oo la

Yashuuca

kulma iyaga. Ku dhaha, “Annagu addoommadiinnii baannu nahay; heshiis nala sameeya.”¹² Kibistayadan waxay ahayd diirran markii aan ku ridnay maalintii aan ka tagtay inaan idiin nimaadno, laakiin hadda eeg sida ay u qallashay oo u burburtay.¹³ Weelashan khamriga ah ee aan buuxinnay way cusbaayeen, laakiin eeg sida ay u kala dillaaceen; dharkayaga iyo kabahayaguna way duugoobeen safarka dheer awgiis.”¹⁴ Reer binu Israa’iil waxay tijaabiyeen sahaydoodii laakiin talada Eebbe ma ay weyddiisan.¹⁵ Markaasaa Yashuuca nabad la sameeyey iyaga, oo heshiis la sameeyey si ay u noolaadaan, madaxda ururkuna waxay ku xoojiyeen dhaar.

¹⁶ Saddex maalmood ka dib markii ay heshiis la galeen Gibecoonyiinta, reer binu Israa’iil waxay ogaadeen inay yihiin deris, oo ay ku dhex nool yihiin.¹⁷ Reer binu Israa’iil way baxeen oo maalintii saddexaad waxay gaadheen magaalooyinkoodii: Gibecoon, Kefira, Beeroodh, iyo Qiyyad-yeecaariim.¹⁸ Laakiin reer binu Israa’iil kuma ay weerarin iyaga, maxaa yeelay madaxda ururku waxay ku dhaarteen iyaga magaca Eebbe, Ilaaha Israa’iil. Ururkii oo dhammuna waxay ku gunnuuaceen madaxda,¹⁹ laakiin madaxda oo dhammu waxay ku yidhaahdeen ururka, “Waxaan ku dhaaranay iyaga magaca Eebbe, Ilaaha Israa’iil, hadda se waxba ma yeeli karno iyaga.”²⁰ Tani waa waxa aan samaynayno: ha noolaadaan, si aan cadhadu inoogu dhicin jebinta dhaarta aan u dhaaranay iyaga.”²¹ Waxay sii wadeen, “Ha noolaadaan, laakiin ha noqdeen qoryo gooyayaal iyo biyo dhaamiyaal ururka oo dhan.” Sidaasay madaxdu ballankoodii ugu xoojiyeen iyaga.²² Markaasaa Yashuuca u yeedhay Gibecoonyiintii oo ku yidhi, “Maxaad noogu khiyaanayseen adinkoo sheeganaya, ‘Waxaan ku nool nahay meel aad idinka fog,’ marka aad dhab ahaantii naga mid tihiin?”²³ Hadda waxaad ku jirtaan habaar: weligiin ma joojin doontaan inaad noqotaan qoryo gooyayaal iyo biyo dhaamiyaal guriga Ilaahayga.”²⁴ Waxay ugu jawaabeen Yashuuca, “Addoommadaadu si cad ayaa loogu wargeliyey in Eebbe Ilaahiinna uu amray addoonkiisa Muuse inuu idiin siiyo dhul oo dhan iyo inuu baabbi’iyo dhammaan dadka deggan hortiinna. Sidaas darteed waxaan aad uga baqnay nafta annagoo idinka cabsanayna, taasina waa sababta aan sidaan u dhaqannay.”²⁵ Hadda annagu gacantiinna ayaan ku jirnaa. Nagu sameeya waxaad u malaynaysaan inay wanaagsan tahay oo sax tahay.”

²⁶ Sidaas daraaddeed Yashuuca wuu badbaadiyey iyaga oo ka badbaadiyey reer binu Israa’iil, iyaguna lama dilin.²⁷ Maalintaas ayuu ka dhigay Gibecoonyiintii qoryo gooyayaal iyo biyo dhaamiyaal ururka iyo meeshii allabariga Eebbe, meesha uu dooran doono. Oo sidaasay yihiin ilaa maanta.

10 Markii Adoni-Sedek, oo ahaa boqorkii Yeruusaalem, uu maqlay in Yashuuca uu qabsaday Ay, oo uu si buuxda u baabbi’iyey, sida uu ugu sameeyey Yerixoo iyo boqorkeeda, iyo in dadka deggan Gibecoon ay nabad la sameeyeen reer binu Israa’iil oo ay ka mid noqdeen,² isaga iyo dadkiisuba aad bay u cabsadeen, maxaa yeelay, Gibecoon waxay ahayd magaalo weyn, sida mid ka mid ah magaalooyinka boqortooyada, waxayna ka weynayd Ay, oo dhammaan raggeeduna waxay ahaayeen geesiyaal xoog leh.³ Markaasaa Adoni-Sedek, oo ahaa boqorkii Yeruusaalem, farriin u diray Xoham, oo ahaa boqorkii Xebroon, Piraam, oo ahaa boqorkii Yarmuud, Yafiya, oo ahaa boqorkii Laakiish, iyo Debiir, oo ahaa boqorkii Eegloon, isagoo leh,⁴ “Kaca oo i caawiya si aan ugu weerarno Gibecoon, waayo, waxay nabad la sameeyeen Yashuuca iyo reer binu Israa’iil.”⁵ Markaasaa shantii boqor ee reer Amoray, oo ah boqorradii Yeruusaalem, Xebroon, Yarmuud, Laakiish, iyo Eegloon, ay isugu yimaadeen. Waxay la dhaqaaqeen dhammaan ciidamadoodii oo waxay ka soo degeen Gibecoon si ay ula diraan.⁶ Ragii Gibecoon waxay farriin u direen Yashuuca oo joogay xerada Gilgaal, iyagoo leh, “Ha dayacin addoommadaada; noo kaalaya si dhakhso ah oo na badbaadiya, waayo, dhammaan boqorradii reer Amoray ee buuraha deggan ayaa naga soo horjeestay.”⁷ Markaasaa Yashuuca ka soo kacay Gilgaal isagoo wata dhammaan dadkii dagaalka, oo ay ku jiraan dhammaan geesiyaashii xoogga lahaa.⁸ Oo Rabbigu wuxuu ku yidhi Yashuuca, “Ha ka baqin iyaga, waayo, gacantaada ayaan ku soo gacangeliyey; midkoodna ma istaagi doono hortooda.”⁹ Yashuuca wuxuu ku soo gaaray iyaga si kedis ah, isagoo habeenkii oo dhan ka soo socday Gilgaal.¹⁰ Oo Rabbigu wuxuu iyaga ku dhex riday jahawareer hortii reer binu Israa’iil, oo wuxuu ku dhufatay iyaga guuldarro weyn oo ka dhacday Gibecoon, oo wuxuu ku eryaday jidka kor u sii socda Beyt Xooroon, oo wuxuu ku dhufatay ilaa Aseqaah iyo Maqeedah.¹¹ Markay ka cararayeen reer binu Israa’iil oo ay ku sii socdeen Beyt Xooroon, Rabbigu wuxuu ku tuuray iyaga roob dhagaxyo waaweyn oo ka yimid samada

Yashuuca

ilaa Aseqaah, oo kuwii dhintay roobka dhagaxyada ayaa ka badnaa kuwii seefta reer binu Israa'iil ku dhintay. ¹² Markaasaa Yashuuca la hadlay Rabbiga maalintii Rabbigu reer Amoray ku soo gacangeliyey reer binu Israa'iil, oo wuxuu ku yidhi hortii reer binu Israa'iil,

"Qorraxdu, joog Gibecoon, iyo dayaxu, dooxada Ayyaalon."

¹³ Markaasaa qorraxdu istaagtay,

oo dayaxuna joogsaday, ilaa quruuntu ay ka aargoosatay cadaawayashooda. Sow laguma qorin Kitaabka Yashaar? Qorraxdu waxay istaagtay bartamaha cirka oo waxay dib u dhigtay inay dhacdo ilaa maalin dhan.

¹⁴ Ma jirin maalin la mid ah tan ka hor ama ka dib, markii Rabbigu uu dhegaystay codka nin; waayo, Rabbigu wuxuu u diriray reer binu Israa'iil. ¹⁵ Yashuuca, isagoo la socda reer binu Israa'iil oo dhan, wuxuu ku noqday xerada Gilgaal. ¹⁶ Hadda shantii boqor way carareen oo waxay isku qariyeen godka ku yaal Maqeedah. ¹⁷ Oo waxaa loo sheegay Yashuuca, "Shantii boqor waa la helay oo waxay isku qariyeen godka ku yaal Maqeedah." ¹⁸ Yashuuca wuxuu amray, "Rog dhagaxyo waaweyn afka godka, oo rag ku soo dhaji si ay u ilaaliyaan. ¹⁹ Laakiin ha joogina; eryada cadaawayaaashiinna oo ka weerara gadaal. Ha u oggolaan inay galaan magaaloyinkooda, waayo, Rabbiga Eebbehaaga ah ayaa iyaga gacantaada ku soo gacangeliyey." ²⁰ Markii Yashuuca iyo reer binu Israa'iil ay dhammeeyeen inay ku dhufaan iyaga guuldarro weyn, ilaa ay ka baabba'een, oo kuwii badbaaday ee baxsaday ay galeen magaaloyin qalcadaysan, ²¹ dhammaan dadkii waxay si nabad ah ugu soo noqdeen Yashuuca oo ku sugnaa xerada Maqeedah, oo qofna eray kama uu oran reer binu Israa'iil. ²² Yashuuca wuxuu amray, "Fura afka godka oo ii keena shantii boqor." ²³ Markaasaa shantii boqor laga soo saaray godka—boqorradii Yerusaaalem, Xebroon, Yarmuud, Laakiish, iyo Eegloon. ²⁴ Markii boqorradii loo keenay Yashuuca, wuxuu u yeedhay dhammaan ragii reer binu Israa'iil oo wuxuu ku yidhi taliyayaashii ciidanka ee la socday, "Soo dhowaada oo cagihiiinna saara qorta boqorradan." Markaasay soo dhowaadeen oo cagahooda saareen qoortooda. ²⁵ Yashuuca wuxuu ku yidhi iyaga, "Ha baqiina ama ha niyad jabina; xoog iyo geesinimo lahaada, waayo, Rabbigu wuxuu sidan

oo kale u samayn doonaa dhammaan cadaawayaaashiinna aad la dirirtaan." ²⁶ Markaasaa Yashuuca ku dhufatay oo dilay, oo wuxuu ku deldelay shan geed, oo waxay ku jireen geedaha ilaa fiidkii. ²⁷ Qorrax dhacdii, Yashuuca wuxuu amray, oo waxay ka soo dejiyeen geedaha oo waxay ku tuureen godkii ay isku qariyeen, oo waxay ku dul dhigeen dhagaxyo waaweyn afka godka, kuwaas oo ilaa maantadan la joogo halkaas yaal. ²⁸ Maalintaas Yashuuca wuxuu qabsaday Maqeedah oo wuxuu ku dhufatay iyada iyo boqorkeedii seefta. Wuxuu si buuxda u baabbi'iyeey dhammaan dadkii ku jiray, oo cidna kama uu reebin, oo wuxuu ku sameeyey boqorkii Maqeedah sidii uu ugu sameeyey boqorkii Yerixoo. ²⁹ Markaasaa Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhan oo la socday ka dhaqaaqeen Maqeedah oo u guureen Libnaah oo la diriray. ³⁰ Rabbiguna wuxuu magaaladaas iyo boqorkeedii gacanta reer binu Israa'iil ku soo gacangeliyey. Yashuuca wuxuu ku dhufatay seefta, cidna kama uu reebin, oo wuxuu ku sameeyey boqorkii sidii uu ugu sameeyey boqorkii Yerixoo. ³¹ Markaasaa Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhan oo la socday ka dhaqaaqeen Libnaah oo u guureen Laakiish, waxayna ku qaateen jagooyin ka dhan ah oo weerareen. ³² Rabbigu wuxuu Laakiish gacanta reer binu Israa'iil ku soo gacangeliyey, oo Yashuuca wuxuu qabsaday maalintii labaad. Wuxuu ku dhufatay seefta, sidii uu ugu sameeyey Libnaah. ³³ Dhexdooda, Xooram, oo ahaa boqorkii Geser, wuxuu u yimid inuu caawiyo Laakiish, laakiin Yashuuca wuu ka adkaaday isaga iyo ciidankiisii, cidna kama uu reebin. ³⁴ Markaasaa Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhan oo la socday ka dhaqaaqeen Laakiish oo u guureen Eegloon, waxayna ku qaateen jagooyin ka dhan ah oo weerareen. ³⁵ Waxay qabsadeen isla maalintaas oo waxay ku dhufatay seefta, waxay si buuxda u baabbi'iyeen dhammaan dadkii ku jiray, sidii ay ugu sameeyeen Laakiish. ³⁶ Ka dib, Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhan oo la socday waxay ka dhaqaaqeen Eegloon oo u guureen Xebroon oo weerareen. ³⁷ Waxay qabsadeen oo ku dhufatay seefta, iyo boqorkeedii, iyo tuulooyinkeedii, iyo dhammaan dadkii ku jiray. Cidna kama uu reebin, sidii ay ugu sameeyeen Eegloon. ³⁸ Markaasaa Yashuuca iyo reer binu Israa'iil oo dhan oo la socday u jeesteen Debiir oo weerareen. ³⁹ Waxay qabsadeen, boqorkeedii, iyo tuulooyinkeedii, oo waxay ku dhufatay seefta. Wuxuu si buuxda u baabbi'iyeey dhammaan dadkii ku jiray, cidna kama uu

Yashuuca

reebin, sidii uu ugu sameeyey Xebroon iyo Libnaah.⁴⁰ Sidaasuu Yashuuca ku qabsaday dhulka oo dhan, oo ay ku jiraan buuraha, Negeeb, dooxooyinka galbeedka, iyo buuraha, iyo dhammaan boqorraddoodii. Cidna kama uu reebin, wuxuu si buuxda u baabbi'iyey dhammaan wixii neefsanayey, sidii Rabbiga, Eebbeha reer binu Israa'iil, uu ku amray.⁴¹ Yashuuca wuxuu qabsaday dhulka laga bilaabo Qaadesh Barneeca ilaa Qasaah iyo dhammaan dhulka Gooshen ilaa Gibecoon.⁴² Dhammaan boqorradan iyo dhulkooda Yashuuca wuxuu ku qabsaday hal olole, maxaa yeelay, Rabbiga, Eebbeha reer binu Israa'iil, ayaa u diriray reer binu Israa'iil.⁴³ Ka dib, Yashuuca, isagoo la socda reer binu Israa'iil oo dhan, wuxuu ku noqday xerada Gilgaal.

11 Markii Yaabiin oo ahaa boqorkii Xaasoor taas maqlay, wuxuu eray u diray Yoobaab oo ahaa boqorkii Maadoon, boqorkii Shimroon, iyo boqorkii Akshaaf,² iyo boqorradii waqooyi ee dalka buuraleyda ah, ee Carabaah koonfurta Kinnerood, ee dooxooyinka, iyo meelaha sare ee Door dhanka galbeed;³ iyo Kancaaniyiinta bari iyo galbeed, Amoriyiinta, Xitiyaasha, Ferisiyaasha, iyo Yebuusiyaasha ee dalka buuraleyda ah, iyo Xiiwiyaasha hoos Hermoon ee dalka Mispah.⁴ Waxay soo baxeen iyagoo wata dhammaan ciidamadoodii, oo tiro badan sida ciidda badda xeebteeda, oo wata fardo iyo gaadiid faro badan.⁵ Dhammaan boqorradan waxay midoobeen oo ku soo urureen Biyaha Meerom si ay ula diriraan reer binu Israa'iil.

⁶ Rabbiga wuxuu Yashuuca ku yidhi, "Ha ka baqin iyaga, waayo, berri wakhtigan oo kale waxaan iyaga oo la laayay ku soo dhiibi doonaa gacanta reer binu Israa'iil. Waa inaad fardahooda goysaa oo gaadiidkooda dab ku gubtaa."⁷ Markaasaa Yashuuca iyo dhammaan dagaalyahannadiisii si kedis ah ugu soo baxeen Biyaha Meerom oo weerareen iyaga.⁸ Rabbiga ayaa iyaga ku soo dhiibay gacanta reer binu Israa'iil. Wayna jebiyeen oo waxay eryadeen ilaa Saydoon Weyn, Misrefowt-mayim, iyo Dooxada Mispah ilaa bari, ilaa aan mid nool ka harin.⁹ Yashuuca wuxuu iyaga ku sameeyey sidii Rabbigu amray: wuxuu gooyay fardahoodii oo gaadiidkoodii dab ku gubay.¹⁰ Wakhtigaas Yashuuca wuxuu ku noqday oo qabsaday Xaazor, isagoo boqorkeedii seefti ku dilay, waayo, Xaazor waxay ahayd madaxa boqortooyooyinkaan oo dhan.¹¹ Waxay seefti ku

dhuftteen dadkii halkaas joogay oo dhan, iyagoo si buuxda u baabbi'iyey, oo aan cid neefsanaysa ka tegin, wuxuuna Xaazor ku gubay dab.¹² Yashuuca wuxuu qabsaday dhammaan magaalooyinkaan boqortooyo iyo boqorraddoodii oo seefti ku dhuftay, si buuxda u baabbi'iyey, sidii Muuse addoonkii Rabbiga amray.¹³ Si kastaba ha ahaatee, reer binu Israa'iil ma gubin magaalooyinkii ku dhisnaa buuraha, marka laga reebo Xaazor oo Yashuuca gubay.¹⁴ Reer binu Israa'iil waxay qaateen dhammaan qaniimada iyo xoolaha magaalooyinkaan sidii boobkooda, laakiin waxay seefti ku dhuftteen qof kasta ilaa ay ka baabbi'iyeen, iyagoo aan cid neefsanaysa ka tegin.¹⁵ Sida Rabbigu ugu amray addoonkiisa Muuse, sidaasuu Muuse ugu amray Yashuuca, oo Yashuuca wuu sameeyey; waxba kama tegin dhammaan wixii Rabbigu Muuse ku amray.¹⁶ Sidaas daraadeed Yashuuca wuxuu qabsaday dhulkan oo dhan: dalka buuraleyda ah, dhammaan Negeeb, dhulka oo dhan ee Gooshen, dooxooyinka, Carabaah, iyo buuraha Israa'iil iyo dooxooyinkooda,¹⁷ laga bilaabo Buur Xalaaq, oo u kacaysa Seeyir, ilaa Bacal-gaad ee Dooxada Lubnaan hoos Buur Hermoon. Wuxuu qabsaday dhammaan boqorraddoodii oo dilay.¹⁸ Yashuuca wuxuu dagaal la galay dhammaan boqorradan muddo dheer.¹⁹ Marka laga reebo Xiiwiyaasha ku nool Gibecoon, ma jiro hal magaalo oo nabad la gashay reer binu Israa'iil; dhammaantood waxay ku qabsadeen dagaal.²⁰ Waayo, waxay ahayd Rabbiga oo qalbigooda adkeeyey si ay ula diriraan reer binu Israa'iil, si uu si buuxda u baabbi'iyey, iyagoo aan naxariis lahayn, sidii Rabbigu Muuse ku amray.²¹ Wakhtigaas Yashuuca wuxuu yimid oo baabbi'iyey Anakimtii dalka buuraleyda ah: laga bilaabo Xebroon, Debiir, Canaab, iyo dhammaan dalka buuraleyda ah ee Yahuudah, iyo dhammaan dalka buuraleyda ah ee Israa'iil. Yashuuca si buuxda ayuu u baabbi'iyey iyaga iyo magaalooyinkoodii.²² Ma jiro Anakim ka haray dhulka reer binu Israa'iil; kaliya Gaza, Gaad, iyo Ashdod ayaa qaar ka badbaadeen.

²³ Sidaas daraadeed Yashuuca wuxuu qabsaday dhulka oo dhan, sidii Rabbigu Muuse ugu hadlay, wuxuuna siiyey dhaxal ahaan reer binu Israa'iil iyadoo loo qaybiyey qabiilooyinkooda. Markaas dhulkii wuxuu nastay dagaalkii ka dib.

12 Kuwani waa boqorradii dalka oo ay reer binu Israa'iil ka adkaadeen, oo dhulkoodii hantida ka dhaxleen Webi Urdun shishadiisa xagga qorrax ka soo baxa, laga bilaabo Dooxada Arnon ilaa Buur Xermoon, oo ay ku jiraan dhammaan dhulka bariga Carabaah: ² Siixoon oo ahaa boqorkii reer Amor oo degganaa Xeshboon. Wuxuu xukumay laga bilaabo Aroceer oo ku taal cidhifka Dooxada Arnon—laga bilaabo bartamaha dooxada—iyo badhkii Gilecaad, ilaa Webiga Yabbooq, kaas oo ah xuduudda reer Ammoon. ³ Wuxuu kaloo xukumay dhulka bariga Carabaah laga bilaabo Badda Kinnerood ilaa Badda Carabaah (taas oo ah Badda Milixda), xagga bari ilaa Beyt-jeshimood, iyo xagga koonfureed ilaa hooska buuraha Fisgaah.

⁴ Iyo dhulka Oog oo ahaa boqorkii reer Baashaan, oo ka mid ahaa kuwa ugu dambeeya ee reer Refaa'iim, oo degganaa Ashdarooth iyo Edree'i. ⁵ Wuxuu xukumay Buur Xermoon, Salqah, dhammaan Baashaan ilaa xuduudda reer Geshuur iyo reer Maacah, iyo badhkii Gilecaad ilaa xuduudda Siixoon oo ahaa boqorkii Xeshboon. ⁶ Muuse oo ahaa addoonkii Eebbe, iyo reer binu Israa'iil ayaa ka adkaaday. Muuse oo ahaa addoonkii Eebbe, wuxuu dhulkoodii hantida u siiyey reer Ruubeen, reer Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh. ⁷ Kuwani waa boqorradii dalka oo Yashuuca iyo reer binu Israa'iil ka adkaadeen dhinaca galbeed ee Webi Urdun, laga bilaabo Baal-gaad oo ku taal Dooxada Lubnaan ilaa Buur Xalaaq, oo kor u kacda xagga Se'iir. Yashuuca wuxuu dhulkoodii dhaxal ahaan u siiyey qabiilooyinka Israa'iil sida loo qaybiyey. ⁸ Dhulkuna wuxuu ka koobnaa dhulka buuraleyda, dhulka hoose, Carabaah, buuraha jirarka, cidlada, iyo Negeeb; dhulka reer Xitti, reer Amor, reer Kancaan, reer Feris, reer Xiwi, iyo reer Yebuus. Kuwani waa boqorradii: ⁹ boqorkii Yerixoo, mid; boqorkii Cay (ee u dhow Beytel), mid; ¹⁰ boqorkii Yerusaleem mid; boqorkii Xebroon mid; ¹¹ boqorkii Yarmuut mid; boqorkii Laakiish mid; ¹² boqorkii Eegloon mid; boqorkii Geser mid; ¹³ boqorkii Debiir mid; boqorkii Geder mid; ¹⁴ boqorkii Xormah mid; boqorkii Carad mid; ¹⁵ boqorkii Libnaah mid; boqorkii Cadullaam mid; ¹⁶ boqorkii Makkedah, mid; boqorkii Beytel mid; ¹⁷ boqorkii Tappuux mid; boqorkii Xefar mid; ¹⁸ boqorkii Afiq mid; boqorkii Lashaaroon mid; ¹⁹ boqorkii Maadoon mid; boqorkii Xaazor mid; ²⁰ boqorkii Shimroon-meroon mid; boqorkii Akshaaf mid; ²¹ boqorkii Taanak mid; boqorkii Megiddoo mid; ²² boqorkii

Geedesh mid; boqorkii Yoknecaam oo ku taal Karmel mid; ²³ boqorkii Door, oo ku yaal meelaha sare ee Door, mid; boqorkii Goyim oo ku yaal Gilgaal, mid; ²⁴ boqorkii Tiirsah mid; boqorro dhan oo ah soddon iyo kow.

13 Yashuuca wuxuu ahaa nin gaboobay oo cimrigiisu sii dhacay markii Rabbigu ku yidhi isaga, “Waad gaboowday oo cimrigaagu waa sii dhacay, welina waxaa hadhay qayb weyn oo dhulka ah oo la hantiyo. ² Kanu waa dhulka weli hadhay: dhammaan gobollada Filistiiniyiinta iyo Geshuriyaanka; ³ laga bilaabo Shihor, oo ku yaal bariga Masar, ilaa xuduudda Ekrongalbeed, oo loo tixgeliyo Kan'aan; shanta amiir ee Filistiiniyiinta: Gazite, Ashdodite, Ashkelonite, Gittite, Ekronite; iyo Avvite ⁴ koofurta; dhammaan dhulka Kan'aaniyiinta, iyo Mearah oo ay leedahay reer Sidon, ilaa Afek, ilaa xuduudda reer Amor; ⁵ iyo dhulka reer Gebal, iyo dhammaan Lubnaan oo ku wajahan bariga, laga bilaabo Baal-gad oo hoos yimaada Buur Xermoon ilaa Lebo-xamaat. ⁶ Dhammaan dadka deggan dhulka buuraha laga bilaabo Lubnaan ilaa Misrephoth-maim, dhammaan reer Sidon, waan ka eryl doonaa hortooda reer binu Israa'iil; kaliya u qaybi Israa'iil sida dhaxal ahaan sidaan kuu amray. ⁷ Haddaba, qaybso dhulkan sida dhaxal ahaan sagaalka qabiil iyo badhka qabiilka Manaseh.” ⁸ Badhka kale ee qabiilka, Reubeniyin iyo Gaadiyiin waxay heleen dhaxalkooda oo Muuse siiyay iyaga bari ee Urdun, sida Muuse, addoonkii Rabbiga, u siiyay iyaga; ⁹ laga bilaabo Aroer, oo ku yaal geeska Dooxada Arnon, oo leh magaalada dhexda dooxada, iyo dhammaan bannaanada Medeba ilaa Dibon; ¹⁰ iyo dhammaan magaalooyinka Sihon boqorkii reer Amor, oo xukumi jiray Xeshbon, oo ku fidsan ilaa xuduudda reer Ammon; ¹¹ oo ay ku jiraan Gilead, dhulka Geshuriyaanka iyo Maacathites, dhammaan Buur Xermoon, iyo dhammaan Baashaan ilaa Salecah; ¹² dhammaan boqortooyada Oog ee Baashaan, oo xukumi jiray Ashtaroth iyo Edrei (isagu wuxuu ahaa kii ugu dambeeyay ee Refa'iim); waayo, Muuse wuxuu ku jebiyey iyaga oo qabsaday dhulkooda. ¹³ Laakiin reer binu Israa'iil ma aysan eryin Geshuriyaanka ama Maacathites; sidaas darteed, Geshur iyo Maacath waxay ku noolyihiin Israa'iil ilaa maantadan. ¹⁴ Kaliya qabiilka Laawi uma uusan siin dhaxal; allabariga dabka loogu talagalay Rabbiga, Eebbe reer binu Israa'iil, waa dhaxalkooda, sida uu u ballanqaaday iyaga. ¹⁵ Sidaas darteed,

Yashuuca

Muuse wuxuu dhaxal siiyay qabiilka reer Reuben sida qoysaskooda: ¹⁶ Dhulka ay degeen wuxuu ahaa laga bilaabo Aroer, oo ku yaal geeska Dooxada Arnon, oo leh magaalada dhexda dooxada, iyo dhammaan bannaanada Medeba; ¹⁷ Xeshbon iyo magaalooyinkeedii ku wareegsanaa bannaanada: Dibon, Bamoth-baal, Beth-baal-meon, ¹⁸ magaalooyinka Jahaz, Kedemoth, iyo Mephaath, ¹⁹ magaalooyinka Kiriathaim, Sibmah, iyo Zereth-shahar oo ku yaal buurta dooxada, ²⁰ aagga Beth-peor, dhagaxyada Pisgah, iyo Beth-jeshimoth, ²¹ dhammaan magaalooyinka bannaanada, iyo boqortooyada oo dhan ee Sihon boqorkii reer Amor, oo xukumi jiray Xeshbon, oo Muuse ku dhuftay madaxda reer Midyaan, Evi, Rekem, Zur, Hur, iyo Reba, madaxda Sihon, oo ku noolaa dhulka. ²² Reer binu Israa'iil waxay sidoo kale seef ku dileen Balaam ina Beor, oo ku shaqayn jiray sixir, iyaga oo ku dhex jira meydadkooda kale. ²³ Xuduudda reer Reuben waxay ahayd Urdun. Kanu waa dhaxalka reer Reuben sida qoysaskooda, magaalooyinka iyo tuulooyinkooda. ²⁴ Muuse wuxuu dhaxal siiyay qabiilka reer Gaad, oo ah wiilasha reer Gaad, sida qoysaskooda. ²⁵ Dhulka ay degeen waxaa ka mid ahaa Jazer iyo magaalooyinka Gilead, iyo badhka dhulka wiilasha reer Ammon, oo gaaraya Aroer, oo ku yaal Rabbah; ²⁶ iyo laga bilaabo Xeshbon oo ku fidsan ilaa Ramath-mizpeh iyo Betonim, iyo laga bilaabo Mahanaim ilaa xuduudda Debir; ²⁷ iyo dooxada, Beth-haram, Beth-nimrah, Succoth, iyo Zaphon, qaybta hadhay ee boqortooyada Sihon boqorkii Xeshbon, oo leh Urdun sida xuduud, oo gaaraya ilaa dhamaadka hoose ee Badda Chinnereth ka baxsan Urdun ilaa bari. ²⁸ Kanu waa dhaxalka wiilasha reer Gaad sida qoysaskooda, oo ay ku jiraan magaalooyinka iyo tuulooyinkooda. ²⁹ Muuse wuxuu sidoo kale dhaxal siiyay badhka qabiilka Manaseh; waxay ahayd badhka qabiilka wiilasha Manaseh sida qoysaskooda. ³⁰ Dhulka ay degeen wuxuu ku fidsanaa laga bilaabo Mahanaim, oo ay ku jiraan dhammaan Baashaan, boqortooyada oo dhan ee Oog boqorkii Baashaan, iyo dhammaan magaalooyinka Yair, oo ku yaal Baashaan, oo dhan lixdan magaal; ³¹ sidoo kale badhka Gilead, oo ay ku jiraan Ashtaroth iyo Edrei, magaalooyinka boqortooyada Oog ee Baashaan, waxay ahaayeen wiilasha Makir ina Manaseh, badhka wiilasha Makir sida qoysaskooda. ³² Kuwani waa dhulkii Muuse dhaxal ahaan u qaybiyay bannaanada Mo'aab, bari ee Urdun

ee Yerixoo. ³³ Laakiin qabiilka Laawi, Muuse uma uusan siin dhaxal; Rabbiga, Eebbe reer binu Israa'iil, waa dhaxalkooda, sida uu u ballanqaaday iyaga.

14 Kuwani waa dhulkalkii ay reer binu Israa'iil dhaxleen dalkii Kancaan, oo waxaa qaybsaday wadaadkii Elecaasar ahaa, iyo Yashuuca ina Nuun, iyo madaxdii qabiilooyinka reer binu Israa'iil. ² Dhaxalkoodii waxaa lagu qaybiyey qori tuur, sida uu Eebbe ku amray Muuse, sagaalka qabiil iyo badh qabiil. ³ Waayo, Muuse wuxuu dhaxal siiyey labada qabiil iyo badh qabiil oo ku yaal bariga Urdun; laakiin uma uu siin dhaxal reer Laawi dhexdooda. ⁴ Faraca Yuusuf wuxuu noqday laba qabiil, Manaseh iyo Efrayim. Reer Laawi lama siin qayb dhulka ka mid ah, laakiin waxaa loo siiyey magaalooyin ay ku noolaadaan, iyo daaqsin xoolahooda iyo hantidooda. ⁵ Reer binu Israa'iil waxay yeeleen sida uu Eebbe ku amray Muuse, oo waxay qaybiyeen dhulka. ⁶ Markaasaa dadkii Yahuudah waxay yimaadeen Yashuuca oo joogay Gilgaal, oo waxaa la hadlay Kaleb ina Yefuneh oo ahaa Kenizzi, oo wuxuu ku yidhi, "Waad og tahay eraygii uu Eebbe ku hadlay Muuse ninka Ilaah ah ee adiga iyo aniga nagu saabsan Kadesh Barnea. ⁷ Anigu waxaan jiray afartan sannadood markii uu Muuse addoonkii Eebbe iiga soo diray Kadesh Barnea inaan dhulka soo basaaso, oo waxaan soo celiyey warbixin sida ay iigu qancisay. ⁸ Laakiin walaalahaygii ila soo baxay waxay qalbiga dadkii ka dhigeen kuwo baqaya. Si kastaba ha ahaatee, anigu waxaan si daacad ah u raacay Eebbe Ilaahayga. ⁹ Sidaas darteed maalintaas Muuse wuxuu ii dhartay, 'Dhulkii ay cagahaagu ku socdeen waa dhaxalkaaga iyo carruurtaada weligood, maxaa yeelay, waxaad si daacad ah u raacday Eebbe Ilaahayga.' ¹⁰ Haddaba, bal eeg, Eebbe wuxuu i hayay nool, sida uu ballan qaaday, tan iyo afartan iyo shan sannadood tan iyo markii uu Eebbe ku hadlay Muuse, intii reer binu Israa'iil ku jireen cidlada. Haddaba maanta waxaan ahay siddeetan iyo shan jir! ¹¹ Weli waxaan ahay xoog leh maanta sida aan ahaa maalintii uu Muuse i soo diray; xooggeygu hadda waa sidii markaas, dagaal iyo socod iyo soo noqosho. ¹² Haddaba i sii buuraahaas uu Eebbe maalintaas ii ballan qaaday. Waad maqashay markaas in Anakim halkaas joogeen, oo ay lahaayeen magaalooyin waaweyn oo qalcado leh, laakiin aniga oo kaashanaya Eebbe, waan ka eryi doonaa sida uu sheegay." ¹³ Markaasaa Yashuuca wuxuu barakeeyey Kaleb ina Yefuneh, oo

Yashuuca

wuxuu siiyey Xebroon inuu dhaxlo. ¹⁴ Sidaas darteed Xebroon wuxuu noqday Kaleb ina Yefuneh oo ahaa Kenizzi tan iyo wakhtigaas, maxaa yeelay, wuxuu si daacad ah u raacay Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil. ¹⁵ Haddaba magaca Xebroon waxaa markii hore loo yiqiin Kiryat Arbac; Arbac wuxuu ahaa ninkii ugu weynaa reer Anakim. Markaasaa dhulkii ka nastay dagaalkii.

15 Qaybtii qabiilka reer Yahuudah, oo qoysaskooda loo qaybiyey, waxay gaadhay xuduudkii Edom, oo ku fiday cidlada Siin ee koonfurta fog. ² Xuduudkooda koonfureed waxay ka bilaabantay xeebta koonfureed ee Badda Milixda, ³ waxayna u socotay koonfurta kororka Akrabbim, waxayna sii socotay Siin, oo waxay u kacday koonfurta Qadesh Barneeca. Markaasay martay Xesroon, waxayna u kacday Addaar, oo u leexatay Karkaah. ⁴ Waxay sii socotay Asmoon oo ku biirtay webiga Masar, waxayna ku dhammaatay badda. Taasina waxay ahayd xuduudkooda koonfureed. ⁵ Xuduudka bari wuxuu ahaa Badda Milixda, ilaa afka Urdun. Xuduudka waqooyi wuxuu ka bilaabmay xeebta badda ee afka Urdun, ⁶ wuxuuna u kacay Beyt Xoglaah, wuxuuna sii socday waqooyiga Beyt Carabaah ilaa dhagaxa Bohaan ina Re'uuben. ⁷ Xuduudku markaasaa u kacay Dabiir oo ka yimid Dooxada Akor, wuxuuna u leexday waqooyiga ilaa Gilgaal, oo ka soo horjeedda kororka Adummim, koonfurta dooxada. Wuxuu sii socday biyaha Een Shemesh, wuxuuna ku dhammaaday Een Rogeel. ⁸ Markaasuu u kacay Dooxada Ben Hinnom oo ku teedsan dhinaca koonfureed ee magaalada Yebuus (taasoo ah, Yeruusaalem). Halkaasuu ka kacay ilaa dusha buurta galbeedka Dooxada Hinnom ee dhamaadka waqooyi ee Dooxada Refaa'iim. ⁹ Dusha buurta ayuu xuduudku u leexday ilaha biyaha ee Neftowax, wuxuuna u baxay magaalooyinka Buur Efron, wuxuuna u leexday Baalaah (taasoo ah, Qiryad Yacariim). ¹⁰ Markaasuu u leexday galbeed Baalaah ilaa Buur Seeyir, wuxuuna ku teedsanaa dhinaca waqooyi ee Buur Yacariim (taasoo ah, Kesaaloon), wuxuuna u degay Beyt Shemesh, wuxuuna u gudbay Timnaah. ¹¹ Wuxuu u tegey dhinaca waqooyi ee Eqroon, wuxuuna u leexday Shikkeron, wuxuuna u gudbay Buur Baalaah, wuxuuna gaadhay Yabneel, halkaasay xuduudku ku dhammaatay badda. ¹² Xuduudka galbeed wuxuu ahaa xeebta Badda Weyn. Kuwani waxay ahaayeen xuduudihii ku wareegsanaa farcankii Yahuudah sida qoysaskooda.

¹³ Sida Eebbe ugu amray Yashuuca, wuxuu siiyey Kaleb ina Yeefunne meel ka mid ah farcankii Yahuudah, taasoo ah Qiryad Arbac (Arbac wuxuu ahaa aabbihii Canaaq), taasoo ah, Xebroon. ¹⁴ Kaleb wuxuu ka eryay halkaas saddexdii wiil ee Canaaq: Sheeshay, Aximaan, iyo Talmaay, farcankii Canaaq. ¹⁵ Halkaasuu ka tegey oo wuxuu u kacay dadka deggan Dabiir (oo hore loogu yiqiin Qiryad Sefer). ¹⁶ Kaleb wuxuu yidhi, "Ninkii weerara oo qabsada Qiryad Sefer, waxaan siin doonaa gabadhayda Akhsah oo aan guursiiyo." ¹⁷ Otnie'eel ina Qeenas, oo ahaa walaalkii Kaleb, ayaa qabsaday; markaasaa Kaleb siiyey gabadhiisii Akhsah oo uu guursaday. ¹⁸ Markay u timid Otnie'eel, waxay ku dhiirrigelisay inuu aabbaheed weydiisto beer. Markaasay ka degatay dameerkeedii, Kalebna wuxuu weyddiiyey, "Maxaad doonaysaa?" ¹⁹ Waxay ku jawaabtay, "I sii barako. Maadaama aad i siisay dhul ku yaal Negeeb, i sii ilo biyo ah." Markaasaa Kaleb siiyey ilihii sare iyo ilihii hoose.

²⁰ Kanu waa dhaxalkii qabiilka farcankii Yahuudah, sida qoysaskooda: ²¹ Magaalooyinkii iyo tuulooyinkoodii ugu koonfureeyey qabiilka Yahuudah ee Negeeb xagga xuduudka Edom waxay ahaayeen: Qabseel, Eder, iyo Yaaguur, ²² Qiinaah, iyo Dimoonaa, iyo degganaashaha Cadaadaah, ²³ Qeodesh, iyo Xaasor, iyo degganaashaha Iithnaan, ²⁴ Siif, iyo Telem, iyo degganaashaha Be'alood, ²⁵ Xaasor Xadaataah, Qeriyoot Xesroon (oo loo yaqaan Xaasor), ²⁶ Amaam, iyo Shemaa, iyo degganaashaha Molaadaah, ²⁷ Xasar Gaddaah, iyo Xeshmoon, iyo degganaashaha Beyt Pelet, ²⁸ Xasar Shu'aal, iyo Bi'ir Shebac, iyo degganaashaha Bisiotiyaah, ²⁹ Ba'alaah, iyo Ciim, iyo degganaashaha Esem, ³⁰ Eltolaad, iyo Kesi'il, iyo degganaashaha Xormah, ³¹ Siqlaaj, iyo Madmanaah, iyo degganaashaha Sansanaah, ³² Lebba'oot, Shilxiim, Cayn, iyo Rimmooon—wadar ahaan sagaal iyo labaatan magaalo iyo tuulooyinkoodii.

³³ Shefelah: Eshtaa'ool, iyo Soraa, iyo degganaashaha Ashnaah, ³⁴ Sanoox, iyo Een Ganniim, iyo Tappu'aax, iyo degganaashaha Eenaam, ³⁵ Yarmuuth, iyo Caduulaam, iyo Sookoh, iyo degganaashaha Azeeqah, ³⁶ Shaaraayim, Cadiitaayim, Gederah, iyo Gederotaayim —afar iyo toban magaalo iyo tuulooyinkoodii.

³⁷ Sena'an, iyo Xadaashaah, iyo degganaashaha Migdal Gaad, ³⁸ Dilee'aan, iyo Misfeh, iyo

Yashuuca

degganaashaha Yoqte'eel, ³⁹ Laakiish, iyo Boosqaat, iyo degganaashaha Eegloon, ⁴⁰ Kaaboon, iyo Laxmaas, iyo degganaashaha Kitliish, ⁴¹ Gederoot, Beyt Daagon, Naacamaah, iyo Maqeedaa —lix iyo toban magaalo iyo tuulooyinkoodii.

⁴² Libnaah, iyo Eeter, iyo degganaashaha Ashaan, ⁴³ Yiftaax, iyo Ashnaah, iyo degganaashaha Nesib, ⁴⁴ Qeeylaah, iyo Akziib, iyo Maareeshaah —sagaal magaalo iyo tuulooyinkoodii.

⁴⁵ Eqroon, iyo magaalooynkeedii ku wareegsanaa iyo tuulooyinkoodii; ⁴⁶ xagga galbeed ee Eqroon, dhulka oo dhan oo ku dhow Ashdood, iyo tuulooyinkoodii; ⁴⁷ Ashdood, magaalooynkeedii iyo tuulooyinkoodii; Qasaah, magaalooynkeedii iyo tuulooyinkoodii, ilaa webiga Masar iyo xeebta Badda Weyn.

⁴⁸ Gobolka buuraha: Shaamiir, Yatiir, iyo Sookoh, ⁴⁹ Dannaah, iyo Qiryad Sannaa (taasoo ah, Dabiir), ⁵⁰ Canaab, iyo Eshtemoh, iyo degganaashaha Caaniim, ⁵¹ Goosheen, iyo Xooloon, iyo Giiloh —kow iyo toban magaalo iyo tuulooyinkoodii.

⁵² Carab, Duu'mah, iyo degganaashaha Eeshaan, ⁵³ Yaanuum, Beyt Tappuu'aax, iyo degganaashaha Afeeqah, ⁵⁴ Xumtaah, Qiryad Arbac (taasoo ah, Xebroon), iyo Si'or —sagaal magaalo iyo tuulooyinkoodii.

⁵⁵ Ma'o'on, iyo Karmel, iyo Siif, iyo degganaashaha Yuttaah, ⁵⁶ Yizree'eel, iyo Yoqdecaam, iyo degganaashaha Sanoox, ⁵⁷ Qayiin, iyo Gibecaah, iyo degganaashaha Timnaah —toban magaalo iyo tuulooyinkoodii. ⁵⁸ Xalxul, iyo Beyt Suur, iyo degganaashaha Gedoor, ⁵⁹ Maarat, Beyt Anoot, iyo Elteqoon —lix magaalo iyo tuulooyinkoodii. ⁶⁰ Qiryad Baal (taasoo ah, Qiryad Yacariim) iyo Rabbaah —laba magaalo iyo tuulooyinkoodii. ⁶¹ Gobolka cidlada: Beyt Carabaah, Middiin, iyo Seecaakah, ⁶² Nibshaan, Magaalada Milixda, iyo Ceeyn Gedi —lix magaalo, magaalooynkeedii iyo tuulooyinkoodii. ⁶³ Farcankii Yahuudah ma ay eryi karin Yebuusiyadii degganaa Yeruusaalem; sidaas darteed Yebuusiyaad waxay la deggan yihiin farcankii Yahuudah ilaa maantadan la joogo.

16 Gaybtii reer Yoosuf waxay ka bilaabatay webiga Urdun oo u dhow Yerixoo, bariga ilaha, waxayna u gudubtay cidlada, iyadoo kor u kacaysa buuraha ilaa Beytel. ² Beytel ka dib, waxay u dhaqaaqday Luus, waxayna ka gudubtay

xuduudda reer Arkhi ee Atarood. ³ Kadibna waxay u degtay xagga galbeed dhulka reer Yaflet, waxayna gaartay ilaa Beyt Xooroon Hoose waxayna ku fidsan tahay Geeser, waxayna ku dhammaatay badda. ⁴ Sidaas daraaddeed, farcankii Yoosuf, Manaseh iyo Efrayim, waxay heleen dhaxalkoodii.

⁵ Tani waxay ahayd dhulka loo qoondeeyey reer Efrayim, sida qabiilooyinkooda: xuduudda dhaxalkooda waxay ka bilaabatay Atarood Addaar ee bari ilaa Beyt Xooroon Sare. ⁶ Xuduuddu waxay markaas u dhaqaaqday xagga galbeed ee Mikmetaat xagga woqooyi, iyadoo u leexanaysa bari ilaa Taanat Shiiloh, waxayna ka gudubtay bari ee Yanooxa. ⁷ Waxay ka degtay Yanooxa ilaa Atarood iyo Naaraah, waxayna taabatay Yerixoo, waxayna ka soo baxday webiga Urdun. ⁸ Tappuuax ka dib, xuduuddu waxay u dhaqaaqday xagga galbeed ee dooxada Kanaah waxayna ku dhammaatay badda. Tani waxay ahayd dhaxalka qabiilka reer Efrayim, sida qabiilooyinkooda. ⁹ Intaa waxaa dheer, waxaa jiray magaaloyin iyo tuulooyinkooda oo loo qoondeeyey reer Efrayim dhex dhaxalka reer Manaseh.

¹⁰ Kanaaniga degganaa Geeser ma aysan eryin; sidaas darteed, Kanaaniga ayaa weli ku nool reer Efrayim ilaa maanta, waxayna noqdeen kuwo lagu khasbo inay shaqeeyaan.

17 Kani wuxuu ahaa qaybtii qabiilka Manaseh, curadka Yuusuf: Makir, curadka Manaseh iyo aabbaha Gilecaad—oo ahaa nin dagaalyahan ah—waxaa la siiyey Gilecaad iyo Baashaan. ² Markaasaa qayb loo sameeyey inta kale ee qabiilka Manaseh, sida qabiilooyinkooda—ee farcankii Abieser, Helek, Asri'el, Shekem, Hefer, iyo Shemida. Kuwani waxay ahaayeen farcankii ragga ahaa ee Manaseh ina Yuusuf sida qabiilooyinkooda. ³ Hadda Selofexaad ina Hefer, ina Gilecaad, ina Makir, ina Manaseh, ma lahayn wiilal laakiin gabdho oo keliya. Magacyadooduna waxay ahaayeen Maxlaah, Nooca, Xoglaah, Milkaha, iyo Tirsah. ⁴ Waxay u yimaadeen Elecaasar wadaadka, Yashuuca ina Nuun, iyo madaxda, waxayna yidhaahdeen, “Rabbigu wuxuu Muuse ku amray inuu na siiyo dhaxal ka mid ah qaraabadayada.” Sidaas daraaddeed Yashuuca wuxuu siiyey dhaxal ka mid ah adeerradood, sida uu ku amray Rabbigu. ⁵ Gaybtii Manaseh waxay ka koobnayd toban qaybood oo dheeraad ah marka laga reebo Gilecaad iyo Baashaan, oo ku yaallay bariga Urdun, ⁶ maxaa yeelay gabdhiihi qabiilka

Yashuuca

Manaseh waxay heleen dhaxal la mid ah wiilasha. Dhulka Gilecaad wuxuu u ahaa inta kale ee farcankii Manaseh.

⁷ Xuduudda Manaseh waxay ka bilaabantay Aasher ilaa Mikmetaat, oo bari ka xigta Shekem. Xuduuddu markaas waxay u socotay koonfur si ay ugu darto dadka ku nool En Tappuux. ⁸ Dhulka Tappuux laftiisa wuxuu u ahaa Manaseh, laakiin Tappuux, oo ku yaalla xuduudda Manaseh, wuxuu u ahaa farcankii Efrayim. ⁹ Markaasaa xuduuddu hoos ugu degtay dooxada Kanaah, koonfurta dooxada. Magaalooyinka Efrayim waxay ka mid ahaayeen kuwa Manaseh, laakiin xuduudda Manaseh waxay ku taalay dhinaca woqooyi ee dooxada waxayna ku dhammaatay badda. ¹⁰ Dhulka koonfureed wuxuu u ahaa Efrayim iyo kan woqooyi wuxuu u ahaa Manaseh. Badduna waxay ahayd xuduudkooda. Waxay taabteen Aasher dhinaca woqooyi iyo Isaskaar dhinaca bari. ¹¹ Gudaha Isaskaar iyo Aasher, Manaseh wuxuu kaloo lahaa Beyt Shaan, Iblecaam, iyo dadka Do'or, Endor, Taanak, iyo Megiddo—mid kasta oo leh deegaannadooda ku wareegsan. ¹² Laakiin farcankii Manaseh ma awoodin inay ka saaraan dadka magaalooyinkaas, oo Kana'aaniyiintu waxay ku sii nagaadeen halkaas. ¹³ Si kastaba ha ahaatee, markii reer binu Israa'iil xoogaysteen, waxay Kana'aaniyiintii u dhiibeen shaqo qasab ah laakiin kama saarin gebi ahaanba.

¹⁴ Farcankii Yuusuf waxay Yashuuca ku yidhaahdeen, “Maxaad noogu siisay hal qayb iyo hal dhaxal? Waxaan nahay dad tiro badan, oo Rabbigu si weyn noogu barakeeyey.” ¹⁵ Yashuuca wuxuu ku jawaabay, “Haddii aad tihiin dad tiro badan, oo dhulka buuraha Efrayim uu idinku yar yahay, u kaca kaynta oo halkaas ka nadiifiya dhul idinka oo ku jira dhulka Fereziyiinta iyo Rafaa'iimka.” ¹⁶ Farcankii Yuusuf waxay yidhaahdeen, “Dhulka buuraha naguma filna, oo Kana'aaniyiinta ku nool bannaanada waxay haystaan gaadiid dagaal oo bir ah—labadaba kuwa ku sugan Beyt Shaan iyo deegaannadeeda iyo kuwa ku sugan Dooxada Yisre'eel.”

¹⁷ Laakiin Yashuuca wuxuu ku yidhi qabiilooyinkii Yuusuf—Efrayim iyo Manaseh—“Waxaad tihiin dad tiro badan oo aad u xoog badan. Ma heli doontaan hal qayb oo keliya. ¹⁸ Dhulka buuraha ee kaynta leh wuxuu kaloo noqon doonaa idinka. Ka nadiifiya, iyo xuduudhiisa ugu fog waxay noqon doonaan idinka. In kasta oo Kana'aaniyiintu haystaan gaadiid dagaal

oo bir ah oo ay xoog leeyihiin, waad ka saari kartaan.”

18 Shirkii oo dhan oo reer binu Israa'iil ah ayaa isugu yimid Shiiloh, oo halkaas ayay ka dhiseen teendhadii kulanka; dhulkana hortooda ayaa laga adkaaday. ² Si kastaba ha ahaatee, waxaa weli jiray toddoba qabiil oo reer binu Israa'iil ah oo aan weli helin dhaxalkooda.

³ Yashuuca wuxuu la hadlay reer binu Israa'iil, isagoo leh, “Intee in le'eg baad ku raagaysaan ka hor inta aanad haysan dhulka uu Eebbe, Ilaaha awowayaashiin, idin siiyey?” ⁴ Ka soo xula saddex nin qabiil kasta. Waxaan u diri doonaa inay sahamiyaan dhulka oo ay qoraan sharaxaad ka bixiyaan, sida dhaxalkooda, markaas ayay ii soo noqon doonaan. ⁵ Dhulka waxaad u qaybin doontaan toddoba qaybood. Yahuudah waa inuu ku sii nagaadaa dhulkiisa koonfurta, qabiilooyinka Yuusufna waa inay ku sii nagaadaan dhulkooda woqooyiga. ⁶ Markaad qortaan sharaxaadyada toddobada qaybood ee dhulka, ii keena halkan, oo waxaan idiin tuuri doonaa qori-tuur hortiisa Eebbe Ilaaheenna. ⁷ Laakiinse reer Laawi ma helayaan qayb idinka mid ah, waayo, adeegga wadaadnimo ee Eebbe waa dhaxalkooda. Gaad, Re'uubeen, iyo badhkii qabiilka Manaseh waxay hore u heleen dhaxalkooda dhinaca bari ee Webiga Urdun, taasoo Muuse, addoonkii Eebbe, u qoondeeyey.”

⁸ Markii raggu u baxeen inay khariidayaan dhulka, Yashuuca wuxuu ku amray, “Tag oo sahamiya dhulka, qoro sharaxaad ka bixiya, oo ii soo noqo. Markaas ayaan idiin tuuri doonaa qori-tuur halkan Shiiloh hortiisa Eebbe.” ⁹ Raggu way tageen oo dhulka dhex mareen, iyagoo qorey sharaxaadiisa magaalooyin ahaan toddoba qaybood, oo waxay ugu soo noqdeen Yashuuca xerada Shiiloh. ¹⁰ Yashuuca wuxuu u turay qori-tuur Shiiloh hortiisa Eebbe, halkaasna wuxuu ku qaybiyey dhulka reer binu Israa'iil sida qabiiladooda.

¹¹ Qori-tuurkii ugu horreeyey wuxuu ku dhacay qabiilka Benyaamiin sida qabiiladooda; dhulkooda loo qoondeeyey wuxuu u dhexeeyey qabiilada Yahuudah iyo Yuusuf. ¹² Dhinaca woqooyi, xuduudkoodu wuxuu ka bilaabmay Webiga Urdun, wuxuu u kacay dhinaca woqooyi ee Yerixoo, wuxuuna u fiday dhanka galbeed ee buuraha, isagoo ku dhammaaday cidlada Beyt Afen. ¹³ Halkaasna, wuxuu u gudbay dhinaca koonfureed ee buurta Luus

(taasoo ah Beytel) oo wuxuu u dhacay Atarood Addaar, oo ah buurta koonfureed ee Beyt Xooroon Hoose. ¹⁴ Buurta ka soo horjeedda Beyt Xooroon dhinaca koonfureed, xuduudku wuxuu u leexday dhinaca koonfureed ee dhinaca galbeed, isagoo ku dhammaaday Kiryat Baal (taasoo ah Kiryat Yeeariim), oo ah magaalo ka mid ah dadka Yahuudah. Tani waxay ahayd dhinaca galbeed. ¹⁵ Dhinaca koonfureed wuxuu ka bilaabmay geeska Kiryat Yeeariim, xuduudkuna wuxuu u fiday ilaha biyaha ee Neftowax. ¹⁶ Xuduudku wuxuu u dhacay cagta buurta ka soo horjeedda Dooxada Ben Xinnom, woqooyiga Dooxada Refa'iim, wuxuuna sii socday hoos Dooxada Xinnom dhinaca koonfureed ee magaalada Yebuus, ka dibna wuxuu u socday En Rogel. ¹⁷ Markaasuu u leexday dhinaca woqooyi, wuxuu u socday En Shemesh, wuxuu sii socday Gelilot, oo ka soo horjeedda koritaanka Adummim, oo wuxuu u dhacay Dhagaxa Bohan ina Re'uubeen. ¹⁸ Wuxuu sii socday dhinaca woqooyi ee Beyt Carabaah oo wuxuu u dhacay Carabaah. ¹⁹ Xuduudku wuxuu u socday dhinaca woqooyi ee Beyt Xoglaah oo wuxuu ku dhammaaday xeebta woqooyi ee Badda Milix, afka Urdun ee dhinaca koonfureed. Tani waxay ahayd xuduudka koonfureed. ²⁰ Webiga Urdun wuxuu sameeyey xuduudka dhinaca bari. Kuwani waxay ahaayeen xuduudaha qeexay dhaxalka qabiilada Benyaamiin dhinac walba.

²¹ Magaalooyinka qabiilka Benyaamiin sida qabiiladooda waxay ahaayeen Yerixoo, Beyt Xoglaah, iyo Emek Kesiz, ²² Beyt Carabaah, iyo Semaraayim, iyo degaanka Beytel, ²³ Cafim, iyo Faraah, iyo degaanka Cofraah, ²⁴ Kefar Cammoni, iyo Cofni, iyo Geba —laba iyo toban magaalo oo leh tuulooyinkooda. ²⁵ Gibcoon, iyo Raamaah, iyo degaanka Beerood, ²⁶ Misfaah, iyo Kefiraah, iyo degaanka Moosaah, ²⁷ Rekem, iyo Irpeel, iyo degaanka Taaralaah, ²⁸ Seelaah, Xaeleef, magaalada Yebuus (taasoo ah Yeruusaalem), Gibecaah, iyo Kiryat —afar iyo toban magaalo oo leh tuulooyinkooda. Tani waxay ahayd dhaxalka qabiilka Benyaamiin sida qabiiladooda.

19 Qaybtii labaad waxay ku dhacday qabiilka Simecoon sida qoysaskooda; dhaxalkooda wuxuu ku yaallay qaybta qabiilka Yahuudah.

² Qaybtoodu waxay ka koobnayd Beersheba (ama Sheba), Moladah, ³ Hazar Shuaal, Balaah, iyo degaanka Esem, ⁴ Eltolaad, Bethuul, iyo degaanka

Hormah, ⁵ Siklaag, Beyt Markabood, iyo degaanka Hazar Suusah, ⁶ Beyt Lebaood, iyo Sharuuxen; saddex iyo toban magaalo oo leh tuulooyinkooda; ⁷ Cayn, Rimmoon, Eeter, iyo Ashaan; afar magaalo oo leh tuulooyinkooda— ⁸ iyo dhammaan tuulooyinka ku wareegsan magaaloooyinkan ilaa Baalaat Beer (Raamah ee Negeeb). Kani wuxuu ahaa dhaxalka qabiilka Simecoon sida qoysaskooda. ⁹ Dhaxalka Simecoon waxaa laga qaatay qaybtii Yahuudah, maxaa yeelay, qaybtii Yahuudah way ka badnayd iyaga. Sidaas darteed, reer Simecoon waxay heleen dhaxalkooda gudaha dhulka Yahuudah.

¹⁰ Qaybtii saddexaad waxay ku dhacday qabiilka Sebulun sida qoysaskooda. Xuduudda dhaxalkooda waxay gaartay ilaa Saariid. ¹¹ Xuduudkoodu waxay u kacday xagga galbeed ilaa Maralah, waxay taabatay Dabbesheth, waxayna gaartay durdurka u dhow Yoknecaam. ¹² Waxay u jeedsatay xagga bari laga bilaabo Saariid dhanka qorrax ka soo baxa ilaa xuduudda Kisloth Taabor, waxay sii socotay ilaa Daaberaath, waxayna u kacday ilaa Yaafiya. ¹³ Halkaas waxay uga sii socotay xagga bari ilaa Gaath Heefer iyo Eet Kaasiin, waxayna ku soo baxday Rimmoon, iyadoo ku wareegeysa Neecaah. ¹⁴ Xuduuddu waxay ku wareegtay xagga woqooyi ilaa Xannatoon waxayna ku dhammaatay Dooxada Iftaah Eel. ¹⁵ Waxaa ku jiray Kaataath, Nahaalaal, Shimroon, Iidaalaah, iyo Beytlehem; laba iyo toban magaalo oo leh tuulooyinkooda. ¹⁶ Magaalooyinkan iyo tuulooyinkooda waxay ahaayeen dhaxalka Sebulun sida qoysaskooda.

¹⁷ Qaybtii afraad waxay ku dhacday qabiilka Isakaar sida qoysaskooda. ¹⁸ Dhulkoogu wuxuu ku fiday Yesree'el, Kesuloth, Shuunem, ¹⁹ Xaafaraayim, iyo Shioon, iyo degaanka Anaahaarath, ²⁰ Rabbith, iyo Kishiioon, iyo degaanka Eebes, ²¹ Remeeth, Een Ganniim, Een Xaddah, iyo degaanka Beyt Fassees. ²² Xuduuddu waxay taabatay Taabor, Shahasuumaah, iyo Beyt Shemesh, waxayna ku dhammaatay Urdun; lix iyo toban magaalo oo leh tuulooyinkooda. ²³ Magaalooyinkan iyo tuulooyinkooda waxay ahaayeen dhaxalka qabiilka Isakaar sida qoysaskooda. ²⁴ Qaybtii shanaad waxay ku dhacday qabiilka Aasher sida qoysaskooda. ²⁵ Dhulkoogii wuxuu ka koobnaa Helkaath, Haali, Beeten, iyo Akshaaf, ²⁶ Allammelek, Amaad, iyo Mishaal; xagga galbeed xuduuddu waxay taabatay Karmel iyo Shihoor Libnaath. ²⁷ Waxay u jeedsatay xagga bari ilaa Beyt Daagon, waxay

Yashuuca

taabatay Sebulun iyo Dooxada Iftaah Eel, waxayna u socotay woqooyi ilaa Beyt Eemek iyo Nee'iil, iyadoo ka gudbeysa Kaabuul dhinaca bidix. ²⁸ Waxay gaartay Eebroon, Rehob, Xammoon, iyo Kaanaah, ilaa Saydoon Weyn. ²⁹ Xuduuddu markaas waxay u jeedsatay Raamah waxayna gaartay magaalada qalcadda leh ee Turos, waxayna u jeedsatay Xoosah, waxayna ku dhammaatay Badda Dhexe ee gobolka Akziib. ³⁰ Waxaa ku jiray Ummah, Aafeeq, iyo Rehob; laba iyo labaatan magaalo oo leh tuulooyinkooda. ³¹ Magaalooyinka iyo tuulooyinkooda waxay ahaayeen dhaxalka qabiilka Aasher sida qoysaskooda. ³² Qaybti lixaad waxay ku dhacday qabiilka Naftaali sida qoysaskooda. ³³ Xuduuddoodu waxay ka bilaabatay Xeleef iyo geedka weyn ee Zaananniim, waxayna sii martay Aadaami Nekeb iyo Yaabneel ilaa Lakkum, waxayna ku dhammaatay Urdun. ³⁴ Xuduuddu waxay u jeedsatay xagga galbeed ilaa Asnoth Taabor waxayna ku soo baxday Xukkook. Waxay taabatay Sebulun xagga koonfureed, Aasher xagga galbeed, iyo Urdun xagga bari. ³⁵ Magaalooyinka qalcadda leh waxay ahaayeen Siiddim, Seer, Xammaath, Rakkaath, iyo Kinnereth, ³⁶ Aadaamaah, iyo Raamah, iyo degaanka Xasoor, ³⁷ Kedesh, iyo Edrei, iyo degaanka Een Xasoor, ³⁸ Yiiron, Migdal Eel, Xoorem, Beyt Anaath, iyo Beyt Shemesh; sagaal iyo toban magaalo oo leh tuulooyinkooda. ³⁹ Magaalooyinka iyo tuulooyinkooda waxay ahaayeen dhaxalka qabiilka Naftaali sida qoysaskooda. ⁴⁰ Qaybti toddobaad waxay ku dhacday qabiilka Daan sida qoysaskooda. ⁴¹ Dhulka dhaxalkooda waxaa ka mid ahaa Soorah, Eshtaool, iyo Ir Shemesh, ⁴² Shaalaabiin, iyo Aayalon, iyo degaanka Iithlaah, ⁴³ Eloon, iyo Timnaah, iyo degaanka Eqroon, ⁴⁴ Eelteqe, iyo Gibbethoon, iyo degaanka Baalaath, ⁴⁵ magaalooyinka Yehud, Bene Berak, iyo Gaath Rimmoon, ⁴⁶ Me Jaarqoon iyo Raqoon, oo ay weheliyaan gobolka u jeeda Yafaa. ⁴⁷ Markii reer Daan ay lumiyeen dhulkoodii, waxay u kaceen oo weerareen Leshem, wayna qabsadeen, halkaasna way degeen, waxayna u bixiyeen magacii Daan awowgood. ⁴⁸ Magaalooyinka iyo tuulooyinkooda waxay ahaayeen dhaxalka qabiilka Daan sida qoysaskooda. ⁴⁹ Markii dhulkii loo qaybiyey qaybo, reer binu Israa'iil waxay siiyeen Yashuuca ina Nuun dhaxal dhexdiisa, ⁵⁰ sida Eebbe ku amray. Waxay siiyeen magaalada uu codsaday—Timnaath Serax ee buuraha Efrayim. Wuxuu dhisay magaaladaas wuxuuna halkaas degey. ⁵¹ Kuwani waa dhulalkii

Elecaasar wadaadka, Yashuuca ina Nuun, iyo madaxda qabiillada reer binu Israa'iil ay ku qaybiyeen Shiloh hortiisa Eebbe ee albaabka teendhada kulanka. Sidaasay ku dhammeeyeen qaybinta dhulka.

20 Markaasaa Rabbigu la hadlay Yashuuca isagoo leh, ² “La hadal reer binu Israa'iil, oo ku amray inay doortaan magaalooyinka magangalyada, sidaan kugu amray Muuse, ³ si qof kasta oo si aan ula kac ahayn qof u dila oo aan horey u niyad samayn uu halkaas ugu cararo oo uu uga helo magangalyo ka geystaha dhiigga.

⁴ Markay u cararaan mid ka mid ah magaalooyinka, waa inay istaagaan iridda magaalada oo ay kiiskooda u soo bandhigaan waayeellada magaaladaas. Waayeelladu markaas waa inay magangelyo doonka magaalada ku soo galaan oo ay siiyaan meel ay ku noolaadaan dhexdooda. ⁵ Haddii geystaha dhiiggu eryadooda, waayeelladu waa inayna u dhiibin kii si shil ah dilay, maadaama uu deriskiisa si aan ula kac ahayn u dilay oo aan horey u niyad samayn. ⁶ Waxay ku sii jiri doonaan magaaladaas ilaa ay ka soo istaagaan maxkamad hortooda, iyo ilaa dhimashada wadaadka sare ee xiligaas adeegaya. Ka dibna, waxay ku noqon karaan gurigooda magaalada ay ka carareen.” ⁷ Sidaas daraaddeed waxay gooni u dhigeen Qedesh oo ku taal Galili ee buuraha Naftaali, Shekem oo ku taal buuraha Efrayim, iyo Kiryat Arbac (oo ah Xebroon) oo ku taal buuraha Yahuudah. ⁸ Iyo dhanka bari ee Urdun ee Yerixoo, waxay doorteen Beeser oo ku taal cidlada ee dhulka sare ka tirsan qabiilka Reuben, Raamood oo ku taal Gilecaad ka tirsan qabiilka Gaad, iyo Goolaan oo ku taal Baashaan ka tirsan qabiilka Manaseh. ⁹ Kuwani waxay ahaayeen magaalooyinka loo qoondeeyey dhammaan reer binu Israa'iil iyo qof kasta oo shisheeye ah oo dhex deggan, si qof kasta oo si aan ula kac ahayn qof u dila uu halkaas ugu cararo oo aan loo dilin geystaha dhiigga ka hor inta aysan maxkamad hortooda istaagin.

21 Hoggaamiyeyaashii qoysaska Laawiyyiinta waxay u yimaadeen Elecaasar oo ahaa wadaadka, Yashuuca ina Nuun, iyo madaxdii qoysaska qabiilooyinka reer binu Israa'iil. ² Waxay kula hadleen iyaga Shiiloh oo ku yaal dalka Kancan, iyagoo leh, “Eebbe wuxuu ku amray Muuse inuu na siiyo magaalooyin aan ku noolaano, iyo daaqsimayaal xoolahayaga.” ³ Sidaas daraaddeed,

Yashuuca

sidii Eebbe ku amray, reer binu Israa'iil waxay Laawiyyiinta ka siiyeen magaalooyin iyo daaqsimeyaal dhaxalkooda.

⁴ Qaybtii ugu horraysay waxaa loo tuuray qabiilooyinka Kohadh. Sidaas daraaddeed farcankii Laawi, farcankii Haaruun wadaadka waxay ku heleen qayb ka mid ah qabiilooyinka Yahuudah, Simecoon, iyo Benyaamiin, saddex iyo toban magaalo. ⁵ Farcankii Kohadh ee haray waxaa loo qoondeeyey toban magaalo oo ka tirsan qoysaska qabiilooyinka Efrayim, Daan, iyo badhkii Manaseh. ⁶ Farcankii Geshroon waxay heleen saddex iyo toban magaalo oo ka tirsan qoysaska qabiilooyinka Issakaar, Aashar, Naftaali, iyo badhkii qabiilka Manaseh ee Baashaan. ⁷ Farcankii Merari, sida qoysaskooda, waxaa la siiyey laba iyo toban magaalo oo ka tirsan qabiilooyinka Reuben, Gaad, iyo Sebulun. ⁸ Sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil waxay magaalooyinkan iyo daaqsimeyaashooda u qoondeeyeen Laawiyyiinta, sidii Eebbe ku amray Muuse.

⁹ Qabiilooyinka Yahuudah iyo Simecoon, waxay magaca ku siiyeen magaalooyinkan: ¹⁰ Magaalooyinkan waxay ahaayeen farcankii Haaruun, oo ka tirsan qabiilooyinka Kohadh ee Laawiyyiinta, maadaama qaybtooda ay ahayd midda ugu horraysa. ¹¹ Waxay siiyeen Kiriyaat Arbac (taasoo ah, Xebroon), oo leh daaqsimeyaal ku wareegsan, oo ku yaal buuraha Yahuudah. (Arbac wuxuu ahaa aabbaha reer Canaaq.) ¹² Si kastaba ha ahaatee, beerihii iyo tuulooyinkii ku wareegsanaa magaalada waxaa la siiyey Kaaleb ina Yefunne sida hantidiisa. ¹³ Sidaas daraaddeed waxay magaalada Xebroon siiyeen farcankii Haaruun. (magaalo magangelyo ah oo loogu talagalay qofkii si aan ula kac ahayn qof u dila), waxay sidoo kale siiyeen farcankii Haaruun magaalooyinkii Libnaah, ¹⁴ Yatiir iyo Eshtemo, ¹⁵ Xooloon iyo Debir, ¹⁶ Cayin, Yutah, iyo Beyt Shemesh, oo leh daaqsimeyaashooda—sagaal magaalo oo ka tirsan labadaas qabiil. ¹⁷ Qabiilka Benyaamiin, waxay siiyeen Gibcoon, Gebaah, ¹⁸ Canatood iyo Almoon, oo leh daaqsimeyaashooda—afar magaalo. ¹⁹ Tirada guud ee magaalooyinka wadaaddada, farcankii Haaruun, waxay ahaayeen saddex iyo toban, oo leh daaqsimeyaashooda. ²⁰ Qabiilooyinka Kohadh ee haray ee Laawiyyiinta waxay heleen magaalooyin ka tirsan qabiilka Efrayim: ²¹ Buuraha Efrayim, waxaa la siiyey Shekem (magaalo magangelyo ah oo loogu talagalay qofkii si aan ula kac ahayn qof u dila) iyo

Geeser, ²² Kibsaayim iyo Beyt Xooroon, oo leh daaqsimeyaashooda—afar magaalo. ²³ Qabiilka Daan, waxaa la siiyey Eltakeh, Gibetoon, ²⁴ Cayaloon, iyo Gaath Rimmoon, oo leh daaqsimeyaashooda—afar magaalo. ²⁵ Badhkii qabiilka Manaseh, waxay heleen Taanak iyo Gaath Rimmoon, oo leh daaqsimeyaashooda—laba magaalo. ²⁶ Guud ahaan, toban magaalooyinkan iyo daaqsimeyaashooda waxaa la siiyey qabiilooyinka Kohadh ee haray. ²⁷ Qabiilooyinka Geshroon ee Laawiyyiinta waxaa la siiyey: badhkii qabiilka Manaseh, Goolaan ee Baashaan (magaalo magangelyo ah oo loogu talagalay qofkii si aan ula kac ahayn qof u dila) iyo Be Eshterah, oo leh daaqsimeyaashooda—laba magaalo; ²⁸ Qabiilka Issakaar, waxaa la siiyey Kishoon, Daberath, ²⁹ Yarmuud, iyo Ceyn Gannim, oo leh daaqsimeyaashooda—afar magaalo; ³⁰ Qabiilka Aashar, waxaa la siiyey Mishaal, Cabdoon, ³¹ Helkaat, iyo Rehob, oo leh daaqsimeyaashooda—afar magaalo; ³² Qabiilka Naftaali, waxay heleen Qedesh ee Galili (magaalo magangelyo ah oo loogu talagalay qofkii si aan ula kac ahayn qof u dila), Xamood Dor, iyo Kartaan, oo leh daaqsimeyaashooda—saddex magaalo. ³³ Tirada guud ee magaalooyinka qabiilooyinka Geshroon waxay ahaayeen saddex iyo toban, oo leh daaqsimeyaashooda.

³⁴ Qabiilooyinka Merari, inta kale ee Laawiyyiinta, waxay heleen: qabiilka Sebulun, Yoknecaam, Kartah, ³⁵ Dimnaah, iyo Nahalal, oo leh daaqsimeyaashooda—afar magaalo; ³⁶ Qabiilka Reuben, waxaa la siiyey Beeser, Yaahaz, ³⁷ Qedemood, iyo Mefaac, oo leh daaqsimeyaashooda—afar magaalo; ³⁸ Qabiilka Gaad, waxay heleen Raamood ee Gilecaad (magaalo magangelyo ah oo loogu talagalay qofkii si aan ula kac ahayn qof u dila), Maxanaayim, ³⁹ Xeshboon, iyo Yaaser, oo leh daaqsimeyaashooda—afar magaalo oo dhan. ⁴⁰ Tirada guud ee magaalooyinka loo qoondeeyey qabiilooyinka Merari, kuwaasoo ahaa inta kale ee Laawiyyiinta, waxay ahaayeen laba iyo toban.

⁴¹ Guud ahaan, magaalooyinka Laawiyyiinta ee ku yaal dhulka ay reer binu Israa'iil haysteen waxay ahaayeen siddeetan iyo siddeed, oo leh daaqsimeyaashooda. ⁴² Mid kasta oo ka mid ah magaalooyinkan wuxuu lahaa daaqsimeyaal ku wareegsan; tani waxay ahayd kiiska dhammaan magaalooyinkan. ⁴³ Sidaas daraaddeed, Eebbe

Yashuuca

wuxuu siiyey Israa'iil dhulkii oo dhan oo uu ku dhaartay inuu siiyo awowayaashood, wayna hantiyi jireen oo halkaas ayay degeen. ⁴⁴ Eebbe wuxuu siiyey nabad dhinac kasta, sidii uu ku dhaartay awowayaashood. Midkoodna cadowgoodu ma adkaan karin; Eebbe wuxuu gacantooda ku soo dhiibay dhammaan cadowgoodii. ⁴⁵ Midna kama dhicin dhammaan ballamihii wanaagsan ee Eebbe u sameeyey reer Israa'iil; mid kasta waa la fuliyey.

22 Markaasaa Yashuuca wuxuu u yeedhay reer Ruubeen, reer Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh, ² oo wuxuu ku yidhi, "Waxaad dhawayseen wixii Muuse, addoonkii Eebbe, idinku amray, oo waxaad dhegeysateen codkayga wax alla wixii aan idinku amray. ³ Waqti dheer hadda, ma aydnaan ka tegin walaalihiin, laakiin waad gudateen waajibkii Eebbe Ilaahiinna idinku amray. ⁴ Hadda oo Eebbe Ilaahiinna uu walaalihiin nasiyey, siduu ballanqaaday, ku noqda teendhooyinkiinna dhulka uu Muuse, addoonkii Eebbe, idin siiyey ee Webi Urdun ka shisheeya. ⁵ Si aad u taxaddar inaad dhawrtid amarka iyo sharciga uu Muuse, addoonkii Eebbe, idin siiyey: inaad jeclaataan Eebbe Ilaahiinna, inaad ku socotaan jidadkiisa oo dhan, inaad dhawrtid amarradiisa, inaad u dhowaataan isaga, oo aad ugu adeegtaan qalbigiinna oo dhan iyo naftiinna oo dhan." ⁶ Markaasaa Yashuuca barakeeyey oo diray, wayna ku noqdeen teendhooyinkoodii. ⁷ Badhkii qabiilka Manaseh, Muuse wuxuu siiyey dhul ku yaal Baashaan, laakiin badhka kale, Yashuuca wuxuu siiyey dhul walaalhood ku dhex yaal dhinaca galbeed ee Urdun. Markii Yashuuca diray iyaga inay ku noqdaan teendhooyinkoodii, wuu barakeeyey, ⁸ oo wuxuu yidhi, "Ku noqda teendhooyinkiinna adoo wata maal badan, xoolo badan, lacag, dahab, naxaas, bir, iyo dhar badan. Walaalihiin la wadaaga qaniimada cadowgiinna." ⁹ Sidaas daraaddeed, wiilashii Ruubeen, wiilashii Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh waxay ku noqdeen gurigoodii, iyagoo ka tagaya reer binu Israa'iil oo joogay Shiiloh ee Kancan, si ay ugu tagaan dhulka Gilecaad, dhulkoodii ay heleen sida uu Eebbe ku amray Muuse. ¹⁰ Markay gaareen gobolka Urdun ee dhulka Kancan, reer Ruubeen, reer Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh waxay halkaas ka dhiseen meeshii allabariga weyn ee Urdun.

¹¹ Reer binu Israa'iilna waxay maqleen war: "Bal eeg, reer Ruubeen, reer Gaad, iyo badhkii qabiilka

Manaseh waxay dhiseen meel allabariga xuduudda Kancan, gobolka Urdun, dhinaca reer binu Israa'iil." ¹² Markii reer binu Israa'iil maqleen tan, kulli ururkii ayaa ku soo ururay Shiiloh si ay dagaal ugu qaadaan iyaga. ¹³ Markaasaa reer binu Israa'iil waxay u direen Fiinehaas, ina Elecaasar, wadaadka, dhulka Gilecaad—reer Ruubeen, reer Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh. ¹⁴ Isaga la socday, waxay direen toban hoggaamiye, mid kasta oo ka mid ah qabiilooyinka Israa'iil, mid kasta oo madax ka ah qayb qoyska reer binu Israa'iil. ¹⁵ Markay yimaadeen Gilecaad, waxay la hadleen reer Ruubeen, reer Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh, iyagoo leh, ¹⁶ "Tani waa waxa kulli ururkii Eebbe leeyahay: 'Maxay tahay falka aan daacadnimada ahayn ee aad ku samayseen Eebbe Ilaaha Israa'iil adigoo ka leexanaya Eebbe oo dhisaya meel allabari, inaad ku caasidaan isaga?' ¹⁷ Miyaanay dembigii Fecoor nagu filnayn, kaasoo aan ilaa maanta ka nadiifin nafteena, in kastoo belaayo ku dhacday ururka Eebbe? ¹⁸ Hadda waxaad ka leexanaysaan Eebbe. Haddii aad maanta ku caasidaan Eebbe, berri wuxuu u caroon doonaa kulli bulshada Israa'iil. ¹⁹ Haddii dhulka aad haysataan uu nijaasobay, u gudba dhulka Eebbe ee hantida ah, halkaasoo teendhada Eebbe taagan tahay, oo nala wadaaga dhulka. Laakiin ha ku caasidaan Eebbe ama annaga adigoo dhisaya meel allabari oo kale marka laga reebo meeshii allabariga ee Eebbe Ilaaheenna. ²⁰ Miyaanu Aakhaan, ina Serax, ku kicin waxyaalihii la gooni yeelay, oo cadhadii ku soo dhacday kulli bulshada Israa'iil? Isagu ma ahayn kii kaliya ee ku halaagsamay dembigiisa."

²¹ Markaasaa reer Ruubeen, reer Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh waxay ugu jawaabeen madaxda qabiilooyinka Israa'iil: ²² "Kan Awoodda Leh, Eebbe, Sayidka! Isagu waa ogyahay, oo ha ogaado Israa'iil. Haddii tan ay ahayd ku caasidaan ama caasinimada Eebbe, ha na cafiyin maanta. ²³ Haddii aan dhisnay meeshayada allabariga si aan uga leexanno Eebbe, ama si aan ugu bixino allabariyo gubasho, allabariyo hadhuudh, ama allabariyo nabadeed, ha na xisaabiyo Eebbe qudhiisu. ²⁴ Maya! Waxaan u samaynay ka walaac inaan mustaqbalka farcankiinna ay ku yidhaahdaan kuwa annaga ah, 'Maxaad ku leedahay Eebbe, Ilaaha Israa'iil?' ²⁵ Waayo, Eebbe wuxuu ka dhigay Urdun xuduud noo dhexeeya annaga iyo idinka, reer Ruubeen iyo reer Gaad; idinku waxba kuma lihidin Eebbe.' Sidaas darteed farcankiinnu waxay keeni karaan inay kuwa annaga ah joojiyaan

ka cabsashada Eebbe. ²⁶ Taasi waa sababta aan u nidhi, 'Aan diyaarsano oo aan dhisno meel allabari—laakiin ma aha allabariyo gubasho ama allabariyo. ²⁷ Beddelkeeda, waa inay noqotaa markhaati noo dhexeeya annaga iyo idinka iyo jiilalka soo socda, inaan ku caabudno Eebbe meeshiisa quduuska ah oo leh allabariyo gubasho, allabariyo, iyo allabariyo wadaag. Markaas mustaqbalka, farcankiinnu ma awoodi doonaan inay kuwa annaga ah ku yidhaahdaan, 'Waxba kuma lihdin Eebbe.' ²⁸ Oo waxaan nidhi, 'Haddii ay waligood sidaas noogu yidhaahdaan annaga ama farcankeena, waxaan ku jawaabi doona: Eeg nuqulka meeshii allabariga ee Eebbe, taasoo awowayaasheen dhiseen, ma aha allabariyo gubasho ama allabariyo, laakiin waa markhaati noo dhexeeya annaga iyo idinka.' ²⁹ Ha naga fogaan in aan ku caasidaan Eebbe oo aan ka leexanno isaga maanta adigoo dhisaya meel allabari oo loogu talagalay allabariyo gubasho, allabariyo hadhuudh, ama allabariyo, marka laga reebo meeshii allabariga ee Eebbe Ilaaheenna oo taagan teendhadiisa quduuska ah." ³⁰ Markii Fiinehaas wadaadka iyo hoggaamiyeyaaasha bulshada—madaxda qabiilooyinka reer binu Israa'iil—maqleen waxa ay reer Ruubeen, reer Gaad, iyo Manaseh yidhaahdeen, way ku farxeen. ³¹ Fiinehaas, ina Elecaasar, wadaadka, wuxuu ku yidhi reer Ruubeen, reer Gaad, iyo Manaseh, "Maanta waxaan ognahay in Eebbe nala jiro, maxaa yeelay ma aydnaan ku caasidaan Eebbe arrintan. Hadda waxaad badbaadisay reer binu Israa'iil gacanta Eebbe."

³² Markaasaa Fiinehaas, ina Elecaasar, wadaadka, iyo hoggaamiyeyaaashu waxay ku noqdeen Kancaan kulankoodii reer Ruubeen iyo reer Gaad ee Gilecaad, oo waxay ugu warbixiyeen reer binu Israa'iil. ³³ Reer binu Israa'iilna way ku farxeen inay maqlaan warbixinta oo waxay ammaaneen Eebbe. Waxay ka hadli waayeen inay dagaal ku qaadaan iyaga si ay u baabi'yaan dhulka ay reer Ruubeen iyo reer Gaad ku noolaayeen. ³⁴ Reer Ruubeen iyo reer Gaad waxay magacaabeen meeshii allabariga Markhaati; "Waayo," ayay yidhaahdeen, "waa markhaati noo dhexeeya in Eebbe yahay Ilaah."

23 Maalmo badan dabadeed, markii Eebbe uu Israa'iil ka nasiyey cadaawayaashoodii dhan walba, Yashuuca wuxuu ahaa duq oday ah oo cimrigiisu sii dhammaanayo, ² markaasuu u yeedhay Israa'iil oo dhan—waayeelladoodii,

madaxoodii, xaakinnadoodii, iyo saraakiishoodii—oo ku yidhi, "Anigu hadda waxaan ahay duq oday ah oo cimrigiisu sii dhammaanayo. ³ Waxaad aragteen wax kasta oo Eebbe Ilaahiinna ah uu u sameeyey quruumahan oo dhan idinka aawadiin, waayo, waa Eebbe Ilaahiinna ah kan idiin dagaallamay. ⁴ Xusuusta sida aan idiinku qaybiyey quruumahan hadhay dhaxal ahaan qabiilooyinkiinna, iyo dhammaan quruumihii aan qabsaday, laga bilaabo Urdun ilaa Badda Weyn ee galbeed. ⁵ Eebbe Ilaahiinna ah ayaa iyaga idinka hor kaxayn doona oo idinka eryi doona aawadiin, oo waxaad hantiyi doontaan dalkooda, sida uu Eebbe Ilaahiinna ah idiin ballanqaaday.

⁶ Si aad u adkaataan inaad dhawrtid oo samaysaan wax kasta oo ku qoran Kitaabka Sharciga Muuse, idinkoon u leexan midig iyo bidix toona, ⁷ si aydnaan ula macaamilin quruumahan hadhay ee idin dhex jooga, ama magacyada ilaahooda xusin, ama ku dhaaran, ama u adeegsan, ama u sujuudin. ⁸ Laakiin waa inaad ku dhaganaataan Eebbe Ilaahiinna ah, sidaad ilaa maanta samayseen. ⁹ Waayo, Eebbe ayaa idinka hor kaxaystay quruumo waaweyn oo xoog badan, ilaa maanta, cidna ma awoodin inay idin hor istaagto. ¹⁰ Midkiin wuxuu eryi karaa kun, maxaa yeelay, Eebbe Ilaahiinna ah ayaa idiin dagaallama, sida uu idiin ballanqaaday. ¹¹ Haddaba aad u dadaala inaad jeclaataan Eebbe Ilaahiinna ah.

¹² Laakiin haddii aad mar kasta ka leexataan oo ku dhaganaataan kuwa ka hadhay quruumahan idin dhex jooga, oo guursataan oo la macaamilaan, ¹³ markaas hubso in Eebbe Ilaahiinna ah aanu mar dambe idinka hor kaxayn doonin quruumahan. Halkii, waxay noqon doonaan dabinno iyo shabagyo idiin ah, karbaashyo dhinacyadiinna ah iyo qodxan indhihiinna ah, ilaa aad ka baabi'idoontaan dhulkan wanaagsan oo Eebbe Ilaahiinna ah uu idin siiyey. ¹⁴ "Hadda waxaan ku dhowahay inaan raaco dariiqii dhulka oo dhan, oo waxaad ogthiin qalbigiinna iyo naftiinna oo dhan in midna ka mid ah ballanqaadyadii wanaagsanayd ee Eebbe Ilaahiinna ah uu idiin sameeyey aanu dhicin. Ballan kasta waa la fuliye; midna ma dhicin. ¹⁵ Laakiin sida dhammaan waxyaalihii wanaagsanayd ee Eebbe Ilaahiinna ah uu idiin ballanqaaday ay idiin soo gaadheen, sidaas oo kale Eebbe wuxuu idiin keeni doonaa dhammaan waxyaalaha xun ee uu idiin digay, ilaa uu idinka baabi'iyey dhulkan wanaagsan

Yashuuca

oo Eebbe Ilaahiinna ah uu idin siiyey.¹⁶ Haddii aad jebisaan axdiga Eebbe Ilaahiinna ah, kaas oo uu idinku amray, oo aad tagtaan oo u adeegtaan ilaahyo kale oo u sujuudaan, markaas cadhada Eebbe ayaa idinku kici doonta, oo waxaad si dhakhso ah uga baabbi'idoontaan dhulkan wanaagsan oo uu idin siiyey.”

24 Markaasaa Yashuuca wuxuu isugu soo ururiyey qabiilooyinkii reer binu Israa'iil oo dhan meesha Shekem, oo wuxuu u yeedhay waayeellada, madaxda, xaakinnada, iyo saraakiisha reer binu Israa'iil; oo iyana waxay isu soo hor dhigeen Eebbe.² Yashuuca wuxuu dadkii oo dhan ku yidhi, “Kanu waa waxa Rabbiga, Eebbeha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: ‘Waqtiyadii hore awowayaashiin, oo ay ku jiraan Terax, oo ahaa aabbaha Ibraahim iyo Naaxoor, waxay degganaayeen webiga Eufates shishadiisa oo waxay caabudi jireen ilaahyo kale.³ Laakiin waxaan ka soo kaxeeyey aabbihiinna Ibraahim webiga Eufates shishadiisa, oo waxaan ku kaxeeyey dhulka Kanaan oo dhan, oo waxaan ka dhigay farcankiisii badan, oo waxaan siiyey Isxaaq.⁴ Isxaaqna waxaan siiyey Yacquub iyo Ceeyso. Ceeyso waxaan siiyey dalka buuraha leh ee Seeyir, laakiin Yacquub iyo wiilashiisii waxay u degeen Masar.

⁵ Markaasaan soo diray Muuse iyo Haaruun, oo waxaan dhib ku soo dejiyey Masar wixii aan halkaas ku sameeyey, dabadeedna waan idinka soo bixiyey.⁶ Waxaan awowayaashiin ka soo saaray Masar, oo waxaad timaaddeen badda, Masriyiintiina waxay idinku soo eryadeen gaadhifardoodyo iyo fardooley ilaa Badda Cas.⁷ Laakiin markay Rabbiga u qayliyeen, wuxuu idinka dhigay mugdi idinka iyo Masriyiinta dhexdooda, oo wuxuu badda ku soo rogay iyaga oo daboolay. Indhihiinna ayaa arkay wixii aan ku sameeyey Masar. Dabadeedna waxaad ku noolaateen cidlada muddo dheer.

⁸ Waxaan idin keenay dhulka reer Amor oo ku noolaa webiga Urdun shishadiisa. Way idinla dirireen, laakiin waxaan iyaga idiin gacangeliyey, oo waxaad hantideen dalkoodii markaan hortiinna ku baabbi'iyey.⁹ Markaasaa Balac ina Siipoor, oo ahaa boqorkii Moo'aab, kacay inuu reer binu Israa'iil la diriro, oo wuxuu u soo diray Balaam ina Becoor inuu idin habaaro.¹⁰ Laakiin Balaam ma aanan maqlin, sidaas daraaddeed wuu idiin barakeeyey marar badan, oo waxaan idinka samatabbixiyey gacantiisa.

¹¹ Waxaad ka gudubteen Urdun oo timaaddeen Yerixoo. Dadkii degganaa Yerixoo way idinla dirireen, sidaas oo kalena reer Amor, reer Feris, reer Kanaan, reer Xeed, reer Girgaash, reer Xiwi, iyo reer Yebuus, laakiin waxaan iyaga idiin gacangeliyey.¹² Waxaan idiin soo diray aboor, kaasoo iyaga idinka kaxeeyey hortiinna, oo ay ku jiraan labada boqor ee reer Amor. Ma aha seefihiinna ama qaansooyinkiinna.¹³ Waxaan idin siiyey dhul aydnaan ku hawshoon iyo magaalooyin aydnaan dhisin, oo waxaad ku nooshihiin iyaga, oo waxaad ka cuntaan beeraha canabka iyo saytuunka aydnaan beeran.’

¹⁴ Haddaba, sidaas daraaddeed, ka baqa Rabbiga oo u adeega isaga si daacadnimo leh. Tuura ilaahyadii awowayaashiin ay caabudi jireen webiga Eufates shishadiisa iyo Masar, oo u adeega Rabbiga.¹⁵ Laakiin haddii aydaan ku faraxsanayn inaad Rabbiga u adeegtaan, haddaba doorta maanta kii aad u adeegi doontaan, hadday ahaan lahaayeen ilaahyadii awowayaashiin ay caabudi jireen webiga Eufates shishadiisa, ama ilaahyada reer Amor, oo aad ku nooshihiin dalkooda. Laakiin aniga iyo reerhayga, waxaan u adeegi doonaa Rabbiga.”¹⁶ Markaasaa dadkii waxay ku jawaabeen, “Marnaba kama tegi doonno Rabbiga si aan ugu adeegno ilaahyo kale!”¹⁷ Waa Rabbiga Eebbeheenna ah kan na keenay annaga iyo awowayaasheenba Masar, oo ka soo bixiyey dalkaas addoonsiga, oo sameeyey calaamooyinkaas waaweyn hortayada. Wuxuu naga ilaaliyey jidkeennii oo dhan iyo quruumaha oo dhan oo aan dhex marnay.¹⁸ Rabbigu wuxuu naga hor kaxeeyey quruumihii oo dhan, oo ay ku jiraan reer Amor, oo ku noolaa dalka. Annaguna waxaan u adeegi doonaa Rabbiga, waayo, isagu waa Eebbeheenna.”

¹⁹ Yashuuca wuxuu dadkii ku yidhi, “Waxaa laga yaabaa inaad ku adkaato inaad Rabbiga u adeegtaan. Isagu waa Eebbe quduus ah; waa Eebbe masayr leh. Isagu ma dhaafi doono caasinimadaada iyo dembiyadaada.”²⁰ Haddii aad ka leexataan Rabbiga oo aad u adeegtaan ilaahyo kale, wuxuu idinku soo dejin doonaa masiibo oo idinka baabbi'in doonaa, ka dib markuu wanaag idiin sameeyey.”

²¹ Laakiin dadkii waxay ku adkaysteen Yashuuca, “Waxaan go'aansannay inaan Rabbiga u adeegno.”²² Markaasaa Yashuuca wuxuu yidhi, “Waxaad qirataan inaad markhaati u tihiin go'aankiinna inaad Rabbiga u adeegtaan.” Waxayna ku jawaabeen, “Haa,

Yashuuca

markhaatiyaal baan nahay.” ²³ “Haddaba,” ayuu yiri Yashuuca, “ka takhalusa ilaahyada qalaad ee idin dhex yaal, oo qalbiyadiinna u jeediya Rabbiga, Eebbeha reer binu Israa’iil.” ²⁴ Dadkiina waxay Yashuuca ku yidhaahdeen, “Waxaan u adeegi doonaa Rabbiga Eebbeheenna ah oo waxaan maqli doonaa codkiisa.” ²⁵ Maalintaas Yashuuca wuxuu dadkii u sameeyey axdi, oo halkaas Shekem wuxuu ugu xaqiijiyey xukummo iyo shuruuc. ²⁶ Yashuuca wuxuu waxyaalahaas ku qoray Kitaabka Sharciga Eebbe. Markaasuu qaatay dhagax weyn oo wuxuu ka taagay halkaas geedka hoostiisa oo ku dhow meesha quduuska ah ee Rabbiga. ²⁷ “Bal eega!” ayuu ku yidhi dadkii oo dhan. “Dhagaxani wuxuu markhaati ka noqon doonaa annaga. Wuxuu maqlay dhammaan erayadii Rabbigu inoo sheegay. Wuxuu idinku markhaati furi doonaa haddii aad ka been sheegtaan Eebbehiinna.” ²⁸ Markaasaa Yashuuca wuxuu dadkii u diray, mid kastaana dhaxalkiisii buu ku noqday.

²⁹ Waxyaalahaas ka dib, Yashuuca ina Nuun, oo ahaa addoonkii Rabbiga, wuxuu dhintay isagoo jira boqol iyo toban sannadood. ³⁰ Waxayna ku aaseen dhulkii dhaxalkiisa, oo ku yaal Timnaat Serax oo ku taal dalka buuraha leh ee Efrayim, waqooyiga Buur Gaash. ³¹ Reer binu Israa’iil waxay Rabbiga u adeegeen intii Yashuuca noolaa iyo waayeelladii ka badbaaday oo arkay dhammaan shuqulladii Rabbigu u sameeyey reer binu Israa’iil. ³² Lafooyinkii Yuusufna, oo reer binu Israa’iil ay Masar ka soo kaxeeyeen, waxaa lagu aasay Shekem, oo ku yaal dhulkii Yacquub ka iibsaday boqol xabbadood oo lacag ah wiilashii Xamor, oo ahaa aabbihii Shekem. Tani waxay noqotay dhaxalkii farcankii Yuusuf. ³³ Elecaasar ina Haaruunna wuu dhintay, waxaana lagu aasay Gibecaah, oo la siiyey wiilkiisii Fiinexaas, oo ku taal dalka buuraha leh ee Efrayim.

Xaakinnada

1 Markii Yuusha dhintay dabadeed, reer binu Israa'iil waxay weyddiisteen Eebbe, oo waxay yidhaahdeen, "Kumaannu hor marinaynaa oo nala dagaallami doona reer Kancaan?" ² Markaasaa Eebbe ku jawaabay, "Yahuudah ha kaco; waxaan gacantiisa geliyey dalka." ³ Markaasaa Yahuudah wuxuu ku yidhi walaalkiis Simecoon, "Ila soco dhulka laygu qaybiyey, oo aan wada dagaallanno reer Kancaan; anna waan kula socon doonaa dhulkaaga." Sidaas daraaddeed Simecoon wuu la socday.

⁴ Markaasaa Yahuudah kacay, oo Eebbe wuxuu gacantooda geliyey reer Kancaan iyo reer Feris, oo waxay ku laayeen toban kun oo nin oo ku sugan Beyseq. ⁵ Waxay halkaas kula kulmeen Adoni Beyseq oo Beyseq joogay, oo waxay la dagaallameen, oo waxay ku laayeen reer Kancaan iyo reer Feris. ⁶ Adoni Beyseq wuu cararay, laakiin way eryadeen, oo way qabteen, oo waxay ka jareen suulasha faraha iyo suulasha lugaha. ⁷ Adoni Beyseq wuxuu yidhi, "Toddobaatan boqor oo suulasha farahooda iyo suulasha lugahooda la jaray ayaa miiskayga hoostiisa ku urursan jiray jabab; sidii aan falay, Eebbe ayaa iigu abaalguday." Markaasay Yerusasaalem geeyeen, halkaasna waa ku dhintay. ⁸ Markaasaa nimankii Yahuudah waxay weerareen Yerusasaalem oo qabsadeen, oo seef bay ku dhufteen, oo magaalada dab bay qabadsiiyeen. ⁹ Markaas dabadeed Yahuudah wuxuu u degey inuu la dagaallamo reer Kancaan oo ku noolayd buuraha, iyo Negeeb, iyo dooxooyinka. ¹⁰ Yahuudah wuxuu u kacay reer Kancaan oo deggan Xebroon (oo markii hore loo yiqiin Qiryad Carba), oo wuxuu laayay Sheeshay, iyo Aximaan, iyo Dalmaay.

¹¹ Halkaasna waxay u dhaqaaqeen inay weeraraan dadka deggan Debiir (oo markii hore loo yiqiin Qiryad Sefer). ¹² Kaaleb wuxuu yidhi, "Ninkii weerara oo qabsada Qiryad Sefer, waxaan siin doonaa gabadhayda Akhsaah oo aan u guurin doonaa." ¹³ Otnie'eel ina Geenas, oo ahaa walaalka Kaaleb ka yar, ayaa qabsaday; sidaas daraaddeed Kaaleb wuxuu siiyey gabadhiisii Akhsaah oo uu guuriyey. ¹⁴ Markay Otnie'eel u timid, waxay ku dhiirrigelisay inuu aabbaheed weyddiisto beer. Markay dameerka ka degtay, Kaaleb ayaa ku yidhi, "Maxaad doonaysaa?" ¹⁵ Waxay ku jawaabtay, "I sii duco. Maaddaama aad i siisay dhul ku yaal Negeeb, i sii ilo biyo ah." Sidaas daraaddeed Kaaleb wuxuu siiyey ilaha sare iyo ilaha hoose.

¹⁶ Caruurtii Qeenii, oo ahaa soddogga Muuse, waxay ka soo kaceen Magaalada Geedaha oo ay la socdeen dadka Yahuudah ilaa cidlada Yahuudah oo ku taal koonfurta Caraad, oo halkaasay dadkii degeen. ¹⁷ Yahuudah wuxuu la socday walaalkiis Simecoon, oo waxay weerareen reer Kancaan oo deggan Ceefad, oo way wada baabbi'iyeen. Sidaas daraaddeed magaaladii waxaa loo bixiyey Xormah. ¹⁸ Yahuudah wuxuu qabsaday Qasa iyo dhulkeeda, Ashqelon iyo dhulkeeda, iyo Ceqroon iyo dhulkeeda. ¹⁹ Eebbe wuxuu la jiray Yahuudah, oo waxay qabsadeen dhulka buuraha, laakiin ma ay eryi karin dadka deggan dooxooyinka maxaa yeelay waxay lahaayeen gaadhifardoodyo bir ah. ²⁰ Xebroon waxaa la siiyey Kaaleb, sidii Muuse ballanqaaday, oo halkaas wuxuu ka eryay saddexdii wiil ee Canaaq. ²¹ Reer Benyaamiin ma ay eryin Yebuusiyaadii degganayd Yerusasaalem; sidaas daraaddeed Yebuusiyaadii waxay la noolaayeen reer Benyaamiin ilaa maantadan.

²² Qabiilladii Yuusufna waxay u kaceen inay weeraraan Beytel, oo Eebbe wuxuu la jiray iyaga. ²³ Waxay u direen rag basaaso ah Beytel (oo markii hore loo yiqiin Luus). ²⁴ Basaasiintii waxay arkeen nin magaalada ka baxaya, oo waxay ku yidhaahdeen, "Noo sheeg meesha laga galo magaalada, oo annana si wanaagsan ayaannu kuuula dhaqmi doonnaa." ²⁵ Markaasuu tusay meesha laga galo magaalada, oo waxay ku dhufteen seef, laakiin ninkii iyo qoyskiisii oo dhan way badbaadiyeen. ²⁶ Ninkii wuxuu tegey dhulka Xittida, oo halkaas ayuu magaalo ka dhisay, oo wuxuu u bixiyey Luus, oo weli magaceedii waa sidaas ilaa maantadan. ²⁷ Manaseh ma uu qabsan Beyt She'aan iyo tuulooyinkeeda, Taanak iyo tuulooyinkeeda, Door iyo tuulooyinkeeda, Iblecaam iyo tuulooyinkeeda, ama Megiddo iyo tuulooyinkeeda; reer Kancaan waxay ku sii nagaadeen dhulkaas. ²⁸ Markii Israa'iil xoogaysteen, waxay reer Kancaan ka dhigeen shaqaale la khasbo, laakiin si buuxda uma ay eryin. ²⁹ Efrayim ma ay eryin reer Kancaan oo deggan Giiseer, sidaas daraaddeed waxay la noolaadeen iyaga. ³⁰ Sabulun ma ay eryin dadka deggan Kitroon ama Naahalo, sidaas daraaddeed reer Kancaan waxay la noolaadeen iyaga oo noqday shaqaale la khasbo. ³¹ Aashar ma ay eryin dadka deggan Ako, Siidoon, Ahlab, Akziib, Xelbaah, Afiiq, ama Rehob. ³² Sidaas daraaddeed reer Aashar waxay la degeen dadka reer Kancaan ee dhulka deggan, maaddaama aanay eryin. ³³ Naftaali

Xaakinnada

ma ay eryin dadka deggan Beyt Shemesh ama Beyt Canaat, laakiin waxay la degeen reer Kancaan; dadka deggan Beyt Shemesh iyo Beyt Canaat waxay noqdeen shaqaale la khasbo. ³⁴ Amoriyadii waxay reer Daan ku xaddideen buuraha, iyaga oo aan u oggolaan inay u degaan dooxooyinka. ³⁵ Amoriyadii waxay ku sii nagaadeen Buur Xeres, Ayaloon, iyo Shaalbim, laakiin markii awoodda reer Yuusuf korodhay, waxay noqdeen shaqaale la khasbo. ³⁶ Xadka Amoriyadii wuxuu ka bilaabmay koritaanka Aqrabiim, laga bilaabo Seela iyo kor.

2 Malaa'igtii Rabbiga ayaa ka soo kacday Gilgaal una tagtay Bochim oo ku dhawaaqday, "Waxaan idinka soo saaray Masar oo idin keenay dhulkii aan u ballanqaaday awowayaashiin. Waxaan idinku xaqiijiyey, 'Waligeys ma jebin doono axdigeyga idinla, ² idinkuna ma samayn doontaan axdi la leh dadka deggan dhulkan; waxaad dumin doontaan meelahooda allabariga.' Laakiin ima aydan addeecin; maxay tahay waxa aad samayseen? ³ Sidaas darteed, waxaan kaloo ku dhawaaqay, 'Kama eryi doono hortiinna; waxay noqon doonaan qodxo dhinacyadiinna ah, ilaahyadooduna waxay idiin noqon doonaan dabin.'" ⁴ Markii malaa'igtii Rabbiga ku hadashay ereyadan reer binu Israa'iil oo dhan, dadkii ayaa codkooda kor u qaaday oo aad u ooyay, ⁵ waxayna meeshaas u bixiyeen Bochim. Halkaas ayay Rabbiga ku bixiyeen allabariyo.

⁶ Markii Yashuua dadka fasaxay, reer binu Israa'iil mid kasta dhaxalkiisii ayuu aaday si uu dhulka u hantiyo. ⁷ Dadkii waxay u adeegeen Rabbiga intii Yashuua noolaa iyo waayeelladii ka badbaaday oo arkay dhammaan falalkii waaweynaa ee Rabbigu u sameeyey Israa'iil. ⁸ Yashuua, ina Nuun, addoonkii Rabbiga, wuxuu dhintay isagoo boqol iyo toban sano jir ah. ⁹ Waxay ku aaseen dhulkii dhaxalkiisa, oo ku yaal Timnath Heres, oo ku taal dhulka buuraha ah ee Efrayim, waqooyiga Buur Gaash.

¹⁰ Markii jiilkii oo dhan la ururiyey awowayaashood, jiil kale ayaa kacay oo aan garaneyn Rabbiga iyo falalkii uu u sameeyey Israa'iil. ¹¹ Markaasaa reer binu Israa'iil waxay ku kaceen xumaan indhaha Rabbiga hortiisa waxayna u adeegeen Baal. ¹² Waxay ka tageen Rabbiga, Eebbe awowayaashood, oo iyaga ka soo saaray Masar. Waxay raaceen oo caabudeen ilaahyo kala duwan oo dadkii ku wareegsanaa, iyagoo ku kiciyey Rabbiga cadhadiisa. ¹³ Waxay ka tageen Rabbiga oo u adeegeen Baal iyo Ashtaarooh.

¹⁴ Cadhadii Rabbiga ayaa ku kacday Israa'iil, wuuna u dhiibay kuwa weeraray oo bililiqaystay. Wuxuu iyaga u iibiyeey gacanta cadaawayaashood oo dhan, mana ay awoodin inay iska caabiyaan cadaawayaashood. ¹⁵ Meel kasta oo ay aadeen, gacanta Rabbiga ayaa ka hor timid si ay u keento masiibo, sida uu ugu dhaartay. Waxay ku jireen dhibaato weyn. ¹⁶ Markaasaa Rabbigu u magacaabay xaakinnada oo iyaga ka badbaadiyey kuwa bililiqaystay. ¹⁷ Laakiin ma ay dhegaysan xaakinnadood, waxayna u galmoodaan ilaahyo kale oo caabudaan. Si dhaqso ah ayay uga leexdeen jidkii awowayaashood oo addeecay amarradii Rabbiga. ¹⁸ Markasta oo Rabbigu u kiciyo xaakin, wuxuu la jiray xaakinka oo ka badbaadiyey gacanta cadaawayaashood intii xaakinka noolaa; maxaa yeelay, Rabbigu wuxuu u naxay oohintooda hoos kuwa dulmiyey oo dhibay. ¹⁹ Laakiin markii xaakinku dhinto, dadku waxay ku noqdaan dariiqooyin ka sii xun kuwa awowayaashood, iyagoo raacaya ilaahyo kale oo u adeegaya oo caabudaya. Ma ay dooneyn inay ka tagaan dhaqamadooda xun iyo dariiqooyinkooda madax-adayga ah. ²⁰ Sidaas darteed, cadhadii Rabbiga ayaa ku kacday Israa'iil, wuxuuna yidhi, "Sababtoo ah quruuntan waxay jebisay axdigii aan u dejiyey awowayaashood oo aan dhegaysan codkayga, ²¹ waxaan joojin doonaa inaan ka eryo quruumaha Yashuua ka tagay markii uu dhintay. ²² Waxaan u isticmaali doonaa quruumahan si aan u tijaabiyo Israa'iil oo aan u arko haddii ay ilaalin doonaan jidka Rabbiga oo ay ku socdaan sida awowayaashood."

²³ Sidaas darteed, Rabbigu wuxuu u oggolaaday quruumahaas inay sii joogaan, mana uu si degdeg ah uga saarin; mana uu u dhiibin Yashuua.

3 Kuwani waa quruumihii Eebbe uga tegey inuu ku tijaabiyo reer binu Israa'iil oo dhan kuwaasoo aan la kulmin wax dagaallo ah oo ka dhacay Kancan. ² Tan waxaa loo sameeyey in lagu baro dagaalka jiilasha reer binu Israa'iil oo aan horey u arag. ³ Quruumaha waxaa ka mid ahaa shanta madaxda reer Falastiin, dhammaan reer Kancan, reer Sidon, iyo reer Xiwi oo ku nool buuraleyda Lubnaan laga bilaabo Buur Baal Xermoon ilaa Lebo Xamaad. ⁴ Waxaa loo daayey inay ku tijaabiyaan reer binu Israa'iil si loo arko haddii ay addeeci doonaan amarrada Eebbe, kuwaasoo uu siiyey awowayaashood iyada oo loo marayo Muuse. ⁵ Reer binu Israa'iil waxay degeen reer Kancan, reer Xeed,

Xaakinnada

reer Amor, reer Ferees, reer Xiiwi, iyo reer Yeboos.⁶ Waxay guursadeen gabdhahooda, waxayna siiyeen gabdhahooda wiilashooda, waxayna u adeegeen ilaahooda.

⁷ Reer binu Israa'iil waxay sameeyeen xumaan hortiisa Eebbe; waxay illoobeen Eebbe Ilaahood waxayna u adeegeen Baal iyo Asheraah.⁸ Cadhadii Eebbe ayaa ku kacday reer binu Israa'iil, wuxuuna iyaga u gacangeliyey Kushan-Rishathaim, boqorkii Aram Naharaim, reer binu Israa'iilna waxay u adeegeen siddeed sano.⁹ Markii reer binu Israa'iil ku qayliyeen Eebbe, wuxuu u kiciyey badbaadiyey, Othniel ina Genaas, walaalkii ka yaraa Kaleb, kaasoo iyaga badbaadiyey.¹⁰ Ruuxii Eebbe ayaa ku soo degay isaga, wuxuuna noqday xaalkii reer binu Israa'iil oo dagaal galay. Eebbe wuxuu gacantiisa ku soo dhiibay Kushan-Rishathaim, boqorkii Aram, Othnielna wuu ka adkaaday.¹¹ Dhulku wuxuu nabad ku jiray afartan sano, ilaa Othniel ina Genaas dhintay.

¹² Mar kale reer binu Israa'iil waxay sameeyeen xumaan hortiisa Eebbe, taas darteed Eebbe wuxuu xoogga siiyey Eglon, boqorkii Moo'aab, inuu ku kaco reer binu Israa'iil.¹³ Eglon wuxuu soo ururiyey reer Ammon iyo reer Amalek, waxayna weerareen reer binu Israa'iil, iyagoo qabsaday Magaalada Geedaha Timirta.¹⁴ Reer binu Israa'iil waxay u adeegeen Eglon, boqorkii Moo'aab, siddeed iyo toban sano.¹⁵ Markii reer binu Israa'iil ku qayliyeen Eebbe, wuxuu u kiciyey badbaadiyey, Ehud, nin bidixle ah, ina Gera reer Benyaamiin. Reer binu Israa'iil waxay isaga u direen hadiyad Eglon, boqorkii Moo'aab.¹⁶ Ehud wuxuu sameeyey seef laba af leh oo ku dhow dhudhun dheer, taasoo uu ku xidhay bowdadiisa midig dharkiisa hoostiisa.¹⁷ Wuxuu u dhiibay hadiyadda Eglon, boqorkii Moo'aab, kaasoo ahaa nin aad u weyn.¹⁸ Markii uu dhiibay hadiyadda, Ehud wuxuu diray kuwii la socday.¹⁹ Laakiin isagu wuxuu ku soo noqday agagaarka sanamyada dhagaxa ah ee ku dhow Gilgaal oo ku yidhi, "Waxaan kuu hayaa farriin qarsoodi ah, boqorow." Boqorkii wuxuu yidhi, "Aamus!" dhammaan adeegayaashiina way baxeen.²⁰ Ehud wuxuu u soo dhowaaday isaga isagoo keligiis fadhiyey qolkii sare ee qabow oo ku yidhi, "Waxaan kuu hayaa farriin ka timid Eebbe." Markii boqorkii ka kacay kursigiisa,²¹ Ehud wuxuu gacantiisa bidix ku soo bixiyey, seefna ka soo bixiyey bowdadiisa midig, wuxuuna ku muday caloosha boqorka.²² Xataa qabrigii ayaa galay ka dib seefii, baruurtiina way ku

xidhantay, waayo, seefii kama soo bixin, saxaradiina way soo baxday.²³ Markaas Ehud wuxuu ka baxay balakoonka, isagoo xiray albaabbadii qolka sare oo ka danbeeyeyna xidhay.

²⁴ Markii uu baxay, adeegayaashii waxay yimaadeen oo heleen albaabbadii qolka sare oo xiran. Waxay yidhaahdeen, "Waa inuu isku dajinayaa qolka gudaha ee guriga boqortooyada."²⁵ Way sugeen ilaa ay ceeb dareemeen, laakiin markuu albaabbadii furin, waxay qaateen furihii oo fureen. Halkaasay ka heleen sayidkoodii oo dhulka ku dhacay, oo dhintay.²⁶ Intii ay sugayeen, Ehud wuu baxsaday, isagoo ag maray sanamyadii dhagaxa ah oo u cararay Seerah.²⁷ Markii uu halkaas yimid, wuxuu ku afuufay buun buuraleyda Efrayim, reer binu Israa'iilna waxay la soo degeen buuraha, isaga oo hoggaaminaya.²⁸ Wuxuu ku yidhi iyaga, "I soo raaca, waayo, Eebbe wuxuu gacantiina ku soo dhiibay cadowgiinna, Moo'aabiinta." Way raaceen isaga oo qabsadeen marinadii Urdun ee Moo'aab u horseeday, iyagoo aan qofna u oggolaan inuu ka gudbo.²⁹ Wakhtigaas, waxay dileen ku dhowaad toban kun oo Moo'aabiin ah, oo dhammaantood ahaa rag xoog leh oo geesiyaal ah; midna ma baxsan.³⁰ Maalintaas Moo'aab waxaa lagu hoos dhigay gacanta reer binu Israa'iil, dhulkuna wuxuu nabad ku jiray siddeetan sano.³¹ Ka dib Ehud, waxaa kacay Shamgar ina Anath, kaasoo ku dilay lix boqol oo reer Falastiin ah ul lo'da. Isaguna wuxuu badbaadiyey reer binu Israa'iil.

4 Markale, reer binu Israa'iil waxay sameeyeen wax shar ah indhaha Eebbe hortiisa ka dib dhimashadii Ehud.² Sidaas daraaddeed, Eebbe wuxuu iyaga gacanta u geliyey Yaabiin, boqorkii Kancaan, oo xukumi jiray Xasor. Siseraha, taliyihii ciidankiisa, wuxuu joogay Xaroseshtii quruumaha.³ Sababtoo ah Siseraha wuxuu lahaa sagaal boqol oo gaadhi oo bir ah oo wuxuu si xun u dulmay reer binu Israa'iil labaatan sannadood, waxayna u qayshadeen Eebbe caawimaad.

⁴ Waqtigaas, Daboraah, oo ahayd nebiyaad iyo naagtii Laabiidoot, waxay xukumi jirtay Israa'iil.⁵ Waxay fadhiday geed timireedkii Daboraah u dhexeeya Raamaah iyo Beytel oo ku yaalayd dhulka buuraha Efrayim, oo reer binu Israa'iil waxay u iman jireen inay xal ka helaan murankooda.⁶ Waxay u dirtay Barak, wiilkii Abiino'am, oo joogay Qeedesh oo ku taal Naftaali, waxayna ku tidhi, "Eebbe, Ilaaha

Xaakinnada

Israa'iil, wuxuu kugu amray: 'Tag, qaado toban kun oo nin oo ka socda Naftaali iyo Sebulun oo u kaxeeya Buur Taabor. ⁷ Waxaan soo jiidi doonaa Siseraha, taliyaha ciidanka Yaabiin, oo wata gaadhidiisa iyo ciidankiisa Webiga Qiishoon, oo waxaan gacantaada ku soo gelin doonaa isaga.' ⁸ Barak wuxuu ugu jawaabay, "Haddii aad ila tagto, waan tagi doonaa; laakiin haddii aadan ila tagin, ma tegi doono." ⁹ Daboraah waxay ku jawaabtay, "Dhab ahaan, waan kula tagi doonaa. Si kastaba ha ahaatee, sharafka safarkan adiga ma ahaan doono, waayo Eebbe wuxuu Siseraha gacanta u gelin doonaa naag." Sidaas darteed Daboraah waxay la tagtay Barak ilaa Qeedesh. ¹⁰ Barak wuxuu u yeedhay Sebulun iyo Naftaali ilaa Qeedesh, oo toban kun oo nin ayaa la tegey; Daboraahna sidoo kale way la socotay.

¹¹ Haddaba Xeber oo ahaa Keenii ahaa wuxuu ka go'ay Keeniyintii kale, farcankii Xobab, oo ahaa soddogii Muuse, wuxuuna teendhadiisa ka dhigtay geedka weyn ee Zaananiim oo u dhow Qeedesh. ¹² Markii Siseraha loo sheegay in Barak wiilkii Abiino'am uu u kacay Buur Taabor, ¹³ Siseraha wuxuu soo ururiyey dhammaan gaadhidiisa, sagaal boqol oo gaadhi oo bir ah, iyo dhammaan raggiisa, laga bilaabo Xaroseshtii quruumaha ilaa Webiga Qiishoon. ¹⁴ Markaas Daboraah waxay ku tidhi Barak, "Kac! Waayo maanta waa maalintii Eebbe gacantaada ku soo gelin lahaa Siseraha. Miyaan Eebbe hor kuu socon?" Sidaas darteed Barak wuxuu ka soo degay Buur Taabor isagoo ay la socdaan toban kun oo nin. ¹⁵ Eebbe wuxuu ku qasbay Siseraha iyo dhammaan gaadhidiisa iyo ciidankiisa seef hortiisa Barak, Siserahana wuxuu ka tagay gaadhigiisa oo lug ayuu ku cararay. ¹⁶ Barak wuxuu eryaday gaadhidiidii iyo ciidankii ilaa Xaroseshtii quruumaha, oo dhammaan ciidankii Siseraha waxay ku dhaceen seef; hal nin oo keliya ma harin. ¹⁷ Dhanka kale, Siseraha wuxuu lug ku cararay ilaa teendhada Ya'eel, naagtii Xeber oo Keenii ahayd, waayo waxaa jiray nabad u dhaxaysa Yaabiin boqorkii Xasor iyo reer Xeber oo Keenii ahaa. ¹⁸ Ya'eel waxay u soo baxday inay la kulanto Siseraha waxayna ku tidhi, "Soo gal, sayidkaygiyow, soo gal. Ha baqin." Sidaas darteed wuxuu galay teendhadeeda, waxayna ku dabooshay buste. ¹⁹ Wuxuu ku yidhi, "Waan harraad qabaa. Fadlan i sii biyo aan cabo." Waxay furtay weel caano ah, waxayna siisay cabitaan, kadibna way dabooshay. ²⁰ Wuxuu ku

amray, "Istaag iridda teendhada, haddii qof yimaado oo ku weydiyo, 'Qof ma joogaa halkan?' waxaad tidhaahdaa, 'Maya.'" ²¹ Laakiin Ya'eel, naagtii Xeber, waxay qaadatay tiir teendhada iyo dubbe, waxayna si aamusnaan ah ugu tagtay isaga isagoo hurda oo daallan. Waxay tiirkii ku dhufatay meeshii madaxa ilaa dhulka, wuuna dhintay.

²² Markaas, Barak ayaa ku soo daba galay Siseraha, Ya'eelna waxay u soo baxday inay la kulanto isaga. Waxay tidhi, "Kaalay, waxaan ku tusi doonaa ninkii aad doonaysay." Sidaas darteed wuxuu la galay iyada, halkaasna waxaa yaallay Siseraha oo tiirkii teendhada madaxiisa ku yaal—dhintay. ²³ Maalintaas, Eebbe wuxuu hoos u dhigay Yaabiin, boqorkii Kancaan, hortiisa reer binu Israa'iil. ²⁴ Reer binu Israa'iil waxay sii wadeen inay xoog ku yeeshaan Yaabiin, boqorkii Kancaan, ilaa ay gebi ahaanba ka adkaadeen.

5 *Maalintaas, Deborah iyo Barak ina Abinoam ayaa gabay, iyagoo leh: ² "Markii hoggaamiyayaashu ay kacaan Israa'iil, markii dadku ay isugu dhiibaan si iskaa wax u qabso ah, ammaana Eebbe! ³ "Maqla, boqorro! Dhagaysta, madaxda! Anigu, xataa aniga, waxaan u gabyi doonaa Eebbe; waxaan u gabyi doonaa ammaanta Eebbe, Ilaaha Israa'iil. ⁴ "Eebbow, markii aad ka baxday Seir, markii aad ka socotay dhulka Edom, dhulku wuu gariiray, samooyinkuna way da'een, daruurihina waxay soo daadiyeen biyo. ⁵ Buurihiis way gariireen hortiisa Eebbe, kan reer Siinay, joogitaanka Eebbe, Ilaaha Israa'iil. ⁶ "Maalmihii Shamgar, ina Canath, maalmihii Yael, jidadku way cidla ahaayeen, iyo socotadu waxay qaateen jidad qalloocan. ⁷ Dadkii degganaa waxay ka tageen Israa'iil; way tageen ilaa aan anigu, Deborah, kacay, ilaa aan kacay, hooyo ku dhex jirta Israa'iil. ⁸ Ilaahyo cusub ayaa la doortay; markaas dagaal baa ka jiray albaabbada. Gaashaan ama waran lama arkin afartan kun oo ku dhex jirta Israa'iil. ⁹ Qalbigaagu wuxuu la jiraa taliyayaasha Israa'iil, kuwa iskaa wax u qabso ah ee dadka ka mid ah. Barak Eebbe!*

¹⁰ *"Kuwa fuula dameeraha cadcad, oo ku fadhiya gogoshaada, iyo kuwa jidka socda, tan ka fiirsada:*

¹¹ *codka gabayaaga goobaha biyaha. Waxay xusuustaan falalka xaq ah ee Eebbe, falalka xaq ah ee dadka deggan Israa'iil. Markaas dadkii Eebbe waxay u soo degeen albaabbada. ¹² "Kac, kac,*

Xaakinnada

Deborah! Kac, kac, gabay gabay! Kac, Barak, oo kaxee maxaabiistaada, ina Abinoam. ¹³ “Markaas hadhaagii gobannimada ayaa soo degtay; dadkii Eebbe ayaa ii soo degtay sida dagaalyahanno. ¹⁴ Reer Efrayim, oo xididkoodu ku jiray reer Camaleq, way soo degeen; adiga oo raacaya, Benyamiin, dadkiinna. Reer Makir, taliyayaal ayaa soo degtay, iyo reer Sebulun, kuwa haysta ulaha xafiiska. ¹⁵ Amiirrada reer Isakaar waxay la joogeen Deborah; haa, Isakaar wuxuu la joogay Barak, isagoo ku orday dooxada cagihisa. Qaybaha Reuben, waxaa jiray baaritaan badan oo qalbiga ah. ¹⁶ Maxaad ugu sii joogtay xerooyinka idaha si aad u maqashid codka adhiga? Qaybaha Reuben, waxaa jiray baaritaan badan oo qalbiga ah. ¹⁷ Gilecad wuxuu ku sii nagaa webiga Urdun. Oo maxaad Dan ugu sii nagaatay maraakiibta? Aashar wuxuu ku sii nagaa xeebta oo ku sii nagaa meelaha soo degitaanka. ¹⁸ Dadka reer Sebulun waxay halis geliyeen naftooda; sidaas oo kale Naftali oo ku yaal meelaha sare ee berrinka. ¹⁹ “Boqorro ayaa yimid oo dagaallamay, boqorradii Kana’an waxay ku dagaallameen Taanak, biyaha Megido; ma aysan qaadan wax qaniimo ah oo lacag ah. ²⁰ Samooyinka, xiddiguu waxay ku biireen dagaalka, waddooyinkooda samada, waxay la dagaallameen Sisera. ²¹ Webiga Qishon wuxuu qaaday, webiga qadiimiga ah, webiga Qishon. Soco, naftayda, xoog leh! ²² Markaas faraskii cagaheedu way garaaceen— orod, orod ee faraskiisa xoogga leh. ²³ ‘Habaar Meroz,’ ayuu yidhi malaa’igtii Eebbe. ‘Habaarka ku noolow si xun, maxaa yeelay, ma aysan iman caawimaadda Eebbe, caawimaadda Eebbe ee ka dhanka ah xoogga.’

²⁴ “Haweenka ugu barakaysan waa Yael, naagtii Xeber ee Keenayt; ugu barakaysan tahay iyada haweenka teendhooyinka dhexdeeda. ²⁵ Wuxuu weydiistay biyo, waxay siisay caano; weel wanaagsan, waxay siisay caano dhanaan. ²⁶ Gacanteeda waxay gaadhay tiirka teendhada, gacanteeda midig ee dubaha shaqaalaha. Waxay ku dhufatay Sisera, waxay burburisay madaxiisa, waxay burburisay oo daloolisay macbudkiisa. ²⁷ Cagahaheeda ayuu ku dhacay, wuu dhacay; halkaas ayuu jifay. Cagahaheeda ayuu ku dhacay, wuu dhacay; halka uu ku dhacay, halkaas ayuu ku dhacay—mayd ahaan.

²⁸ “Daaqadda, hooyadii Sisera waxay fiirisay oo qaylisay iyada oo ka dhex qaylinaysa, ‘Maxay gaadhigiisu u soo daahday? Maxay buuqa gaadhigiisu u soo daahday?’ ²⁹ Haweenkeedii caqliga lahaa ayaa ugu jawaabay, runtii, waxay ku sii waday inay nafteeda ku tiraahdo, ³⁰ ‘Miyayna helin oo qaybinayn qaniimada: naag ama laba nin kasta, dhar midab leh sida qaniimo loogu talagalay Sisera, dhar midab leh oo la xardhay, dhar aad u xardhan oo loogu talagalay qoortayda— dhammaan tan sida qaniimo?’ ³¹ “Sidaas oo kale ha dhammaadaan cadowgaaga oo dhan, Eebbow! Laakiin kuwa ku jecel ha noqdeen sida qorraxda marka ay ku kacdo xooggeeda.”

Dhulku wuxuu nabad ku jiray afartan sano.

6 Reer binu Israa’iil waxay ku kaceen xumaan hortiisa Eebbe, oo toddoba sannadood ayuu Eebbe ku wareejiyey gacanta Midiyaam. ² Awoodda Midiyaam waxay ahayd mid aad u xoog badan oo ka soo horjeedda Israa’iil. Sidaas darteed, reer binu Israa’iil waxay samaysteen hoyyo buuraha, godad, iyo qalcado. ³ Markasta oo reer binu Israa’iil ay beerahooda abuuraan, Midiyaam, Amalek, iyo quruumaha kale ee bari waxay ku soo duuli jireen dalka. ⁴ Waxay degeen dhulka oo waxay baabbi’iyeen dalagga ilaa Gaasa, iyagoo aan waxba uga tegin Israa’iil, lo’da, dibiga, ama dameerka midna. ⁵ Waxay la yimaadeen xoolahooda iyo teendhooyinkooda, oo waxay u buuxsameen sidii ay yihiin ayax. Tiradooda iyo geelhooda lama tirin karin; waxay ku soo duuleen dhulka si ay u baabbi’iyaan. ⁶ Midiyaam waxay Israa’iil ku keentay saboolnimo aad u daran oo reer binu Israa’iil waxay u qayliyeen Eebbe si uu u caawiyo.

⁷ Markii reer binu Israa’iil ay u qayliyeen Eebbe sababta Midiyaam, ⁸ Eebbe wuxuu u soo diray nebi, oo wuxuu ku yidhi, “Kanu waa waxa Eebbe, Ilaaha Israa’iil, leeyahay: ‘Waxaan idinka soo saaray Masar, oo idinka soo bixiyey guriga addoonsiga. ⁹ Waxaan idinka badbaadiyey gacanta Masriyiinta iyo kuwa idin dulmiyey oo dhan; waxaan ka eryay hortiinna oo waxaan idin siiyey dhulkooda. ¹⁰ Waxaan idinku idhi, “Anigu waxaan ahay Eebbe, Ilaahiinna; ha ka baqina ilaahyada reer Amor, oo dhulkooda aad deggan tihiin.” Laakiin ima aydan dhegaysan.”

¹¹ Malaa’igtii Eebbe waxay timid oo fadhiisatay geedkii dhirtii ku yiil Ofra oo uu lahaa Yoo’aash oo

Xaakinnada

ahaa reer Abiicir, halkaas oo wiilkiisii Gideon uu sarreen ku tumayey meel khamri lagu sameeyo si uu uga qariyo Midiyaam. ¹² Malaa'igtii Eebbe waxay u muuqatay Gideon oo ku tidhi, "Eebbe waa kula jiraa, geesi geesinimo leh." ¹³ Gideon wuxuu ku jawaabay, "Iga raalli noqo, sayidkaygiyow, laakiin haddii Eebbe nala jiro, maxaa waxan oo dhan noogu dhacay? Xaggee bay joogaan yaababka uu awoowayaasheen noo sheegay, iyagoo leh, 'Eebbe miyaanu naga soo saarin Masar?' Laakiin hadda Eebbe waa naga tegey oo wuxuu na siiyey Midiyaam." ¹⁴ Eebbe wuxuu u jeestay oo ku yidhi, "Tag oo xooggaaga ku badbaadi Israa'iil oo ka badbaadi Midiyaam. Miyaan anigu kuu dirin?" ¹⁵ Gideon wuxuu yidhi, "Iga raalli noqo, sayidkaygiyow, laakiin sidee baan Israa'iil u badbaadin karaa? Qabiilkaygu waa kan ugu liita Manaseh, aniguna waxaan ahay kan ugu yar qoyskeyga." ¹⁶ Eebbe wuxuu ku xaqiijiyey, "Anigu waan kula jiri doonaa, oo waxaad dili doontaa Midiyaam oo dhan, iyada oo aan midna ka harin." ¹⁷ Gideon wuxuu ku jawaabay, "Hadda haddii aan raalli ka ahay indhahaaga, i sii calaamad ah inaad adigu tahay kan ila hadlayo." ¹⁸ Fadlan ha tagin ilaa aan soo noqdo oo aan keeno hadiyaddayda oo aan hortaa dhigo." Eebbe wuxuu yidhi, "Waan sugi doonaa ilaa aad soo noqoto." ¹⁹ Gideon wuxuu galay guriga, wuxuu diyaariyey orgi yar, oo wuxuu ka sameeyey burka aan khamiirka lahayn ee cabbirka eefa. Wuxuu hilibka ku riday dambii iyo maraqa dheri, oo wuxuu keenay oo ku bixiyey geedka hoostiisa. ²⁰ Malaa'igtii Eebbe waxay ku amartay, "Qaado hilibka iyo burka aan khamiirka lahayn, dhig dhagaxan, oo ku shub maraqa." Gideonna wuu sameeyey. ²¹ Markaasaa malaa'igtii Eebbe waxay taabatay hilibka iyo burka aan khamiirka lahayn ee uu gacanta ku hayey ulka, oo dab baa ka kacay dhagaxa, oo cunay hilibka iyo burka. Malaa'igtii Eebbe markaasay libdhay. ²² Markii Gideon uu fahmay in ay ahayd malaa'igtii Eebbe, wuxuu ku dhawaaqay, "Nasiib darro, Sayid Eebbe! Waxaan wajiga ka arkay malaa'igtii Eebbe!" ²³ Laakiin Eebbe wuxuu ku yidhi, "Nabad ha kula jirto; ba baqin. Ma dhiman doontid." ²⁴ Gideon wuxuu halkaas u dhisay meel allabari oo loogu talagalay Eebbe oo wuxuu ugu magac daray Eebbe waa Nabad. Ilaa maanta, waxay taagan tahay Ofra ee reer Abiicir. ²⁵ Habeenkii isla markiiba Eebbe wuxuu ku yidhi, "Qaado dibiga aabbahaa iyo dibiga labaad oo toddoba sano jir ah, oo dumi meeshii allabariga ee aabbahaa ee Baal oo jebi tiirkii Aashira ee agtiisa. ²⁶

Markaas dhis meel allabari oo sax ah oo loogu talagalay Eebbe, Ilaahaaga, dusha sare ee meeshan. Isticmaalka alwaaxda tiirka Aashira ee aad jebisay, u bixiso dibiga labaad sida allabari la gubo." ²⁷ Sidaas daraaddeed Gideon wuxuu qaatay toban ka mid ah addoommadiisa oo wuxuu sameeyey sidii Eebbe ku amray. Laakiin wuxuu ka baqay qoyskiisa iyo dadka magaalada, sidaas darteed wuxuu sameeyey habeenkii halkii uu maalintii samayn lahaa. ²⁸ Subaxdii, markii dadka magaalada ay kaceen, waxay heleen meeshii allabariga ee Baal la dumiyeey, tiirkii Aashira ee agtiisa la jebiyey, iyo dibiga labaad oo la allabariyey meeshii allabariga ee cusub. ²⁹ Waxay isweydiyeen, "Yaa sameeyey tan?" Markii ay baadheen, waxaa loo sheegay, "Gideon ina Yoo'aash baa sameeyey." ³⁰ Dadka magaalada waxay Yoo'aash ka dalbadeen, "Soo saar wiilkaaga. Waa inuu dhintaa maxaa yeelay wuxuu dumiyeey meeshii allabariga ee Baal oo wuxuu jebiyey tiirkii Aashira ee agtiisa." ³¹ Laakiin Yoo'aash wuxuu ku jawaabay dadkii cadhooday, "Ma Baal baad u doodi doontaan? Ma adinka ayaa badbaadin doonta? Kii u dooda waa in la dilo subaxnimada! Haddii Baal yahay ilaah dhab ah, ha isdifaaco marka qofku jebiyo meeshii allabariga." ³² Sidaas darteed maxaa yeelay Gideon wuxuu dumiyeey meeshii allabariga ee Baal, waxay siiyeen magaca Yerub-Baal, iyagoo leh, "Ha la doodo Baal isaga." ³³ Hadda dhammaan Midiyaam, Amalek, iyo quruumaha kale ee bari waxay isu tageen, waxay ka gudbeen Urdun, oo waxay degeen Dooxada Yesree'el. ³⁴ Markaas Ruuxii Eebbe wuxuu ku soo degay Gideon, oo wuxuu afuufay buun, isagoo ku yeeraya reer Abiicir inay raacaan. ³⁵ Wuxuu diray wargeeyayaal oo dhan Manaseh, isagoo ugu yeeraya inay hubka qaataan, iyo sidoo kale Aashir, Sebulun, iyo Naftali, si ay iyaguna ugu soo baxaan inay la kulmaan. ³⁶ Gideon wuxuu ku yidhi Eebbe, "Haddii aad damacsan tahay inaad Israa'iil ku badbaadiso gacantayda, sidaad ballanqaadday— ³⁷ bal eeg, waxaan dhigi doonaa dhogor wooslan oo ku taal meesha lagu tumo. Haddii ay qoyan tahay oo keliya dhogorta oo dhulka oo dhan uu engegan yahay, markaas waxaan ogaan doonaa inaad Israa'iil ku badbaadin doonto gacantayda, sidaad sheegtay." ³⁸ Oo sidaas bay noqotay. Gideon wuxuu kacay subaxdii hore; wuxuu isku duubay dhogorta oo wuxuu ka soo saaray dhibic—bowl buuxa oo biyo ah. ³⁹ Markaas Gideon wuxuu ku yidhi Eebbe, "Fadlan ha iga xanaaqin. Ii oggolaan inaan sameeyo hal codsi oo

Xaakinnada

kale. I sii hal tijaabo oo kale oo dhogorta, laakiin markan ha qoyan dhogortu oo dhulka oo dhan ha qoynaado.”⁴⁰ Habeenkii Eebbe wuxuu sameeyey sidii la codsaday. Kaliya dhogortu waxay ahayd qallalan; dhulka oo dhan waxaa daboolay qoayaan.

7 Subaxdii hore, Yerubbaal (taas oo ah, Gideon) iyo dadkii oo dhan oo la jiray waxay degeen agagaarka il biyoodka Xarood. Xeradii Midiyaan waxay ka xigtay waqooyi, buurta Moreh ee dooxada.² Markaasaa Rabbigu wuxuu Gideon ku yidhi, “Dad badan ayaa kula jira si aan Midiyaan ugu dhiibo gacantooda. Israa’iil waxay igu faani kartaa, iyagoo leh, ‘Xooggeyga ayaa i badbaadiyey.’”³ Haddaba, ku dhawaaq dhegaha dadka, ‘Kii cabsi qaba oo gariiraya, ha ku noqdo oo ka tago Buur Gilecaad.’” Markaasaa laba iyo labaatan kun oo dad ah ay noqdeen, laakiin toban kun ayaa hadhay.⁴ Markaasaa Rabbigu wuxuu Gideon ku yidhi, “Dadku weli waa badan yihiin. U dhaadhici biyaha, halkaas ayaan kuugu imtigaami doonaa. Kii aan idhaahdo waa inuu kula tagaa, wuu tagi doonaa; kii aan idhaahdo waa inuusan kula tagin, ma tagi doono.”⁵ Markaasaa Gideon wuxuu dadkii u dhaadhiciyey biyaha. Rabbigu wuxuu ku yidhi, “Kala saar kuwa biyaha ku leefaya carrabkooda, sida eygu u leefayo, kuwa jilibka u dhacaya inay cabbaan.”⁶ Tirada kuwa leefay, iyagoo gacantooda afka saaraya, waxay ahaayeen saddex boqol oo nin; laakiin inta kale oo dhammu jilib ayay u dhaceen inay cabbaan biyaha.⁷ Markaasaa Rabbigu wuxuu Gideon ku yidhi, “Saddexda boqol ee nin ee leefay ayaan kugu badbaadin doonaa oo Midiyaanka gacantaada ku soo dhiibi doonaa. Inta kale oo dhanna ha ku noqdeen guryahooda.”⁸ Markaasaa saddexda boqol ee nin waxay la wareegeen sahaydii iyo buunannadii kuwa kale. Gideon wuxuu diray reer binu Israa’iil oo dhan inay teendhooyinkooda ku noqdaan, laakiin wuxuu haystay saddexda boqol ee nin. Xeradii Midiyaan waxay ka hoosaysay dooxada.

⁹ Habeenkii markaasaa Rabbigu wuxuu Gideon ku yidhi, “Kac, u dhaadhac xagga xerada, waayo, gacantaada ayaan ku soo dhiibay.”¹⁰ Haddii aad ka baqayso inaad weerarto, u dhaadhac xagga xerada adiga iyo addoonkaaga Fuurah¹¹ oo dhegayo waxay ku hadlayaan. Ka dibna, waxaad ku dhiirran doontaa inaad xerada weerarto.” Markaasuu u dhaadhacay isaga iyo addoonkiisii Fuurah ilaa meelihii hore ee xerada.¹² Midiyaanka, reer Camaleq, iyo dadkii bari

oo dhammu waxay ku sugnaayeen dooxada, oo sida ay u badnaayeen ayey u badnaayeen ayaxa; geelooduna tiro ma lahayn, oo waxay u badnaayeen sida ciidda xeebta badda.¹³ Markii Gideon yimid, nin baa riyadiisii u sheegay saaxiibkiis. Wuxuu yidhi, “Riyo ayaan ku riyooday: kibis shaciir ah ayaa ku soo dhacay xeradii Midiyaan. Waxay ku dhufatay teendhada xoog aad u weyn oo teendhadii rogtay oo duntay.”¹⁴ Saaxiibkiis ayaa ku jawaabay, “Tani wax kale ma aha ee waa seefkii Gideon ina Yoo’aash, reer binu Israa’iil. Eebbe ayaa Midiyaan iyo xerada oo dhan gacantiisa ku soo dhiibay.”

¹⁵ Markii Gideon maqlay riyadii iyo fasiraaddeedii, ayuu sujuuday oo caabuday. Wuxuu ku noqday xeradii Israa’iil oo ku dhawaaqay, “Kaca! Rabbigu wuxuu gacantiinna ku soo dhiibay xeradii Midiyaan.”

¹⁶ Wuxuu u qaybiyey saddexda boqol ee nin saddex kooxood oo wuxuu gacanta u geliyey buunanno iyo dheri madhan, oo ay ku jiraan tooshash.¹⁷ Wuxuu ku yidhi, “I daawada oo raaca hoggaankayga. Markaan gaaro cidhifka xerada, sida aan sameeyo sameeya.”¹⁸ Markaan aniga iyo kuwa ila jira aan buunannada afuufno, idinkuna afuufa oo ku dhawaaqay, ‘Rabbiga iyo Gideon aawadood!’”¹⁹ Gideon iyo boqolkii nin ee la jiray waxay gaareen cidhifka xerada bilowgii ilbaxnimada dhexe, kaddib markii waardiyuhu la wareegeen. Waxay afuufeen buunannada oo dheryihii ku dhufteen gacmahooda.²⁰ Saddexdii kooxood waxay afuufeen buunannada oo dheryihii jebiyeen. Iyagoo tooshashka ku haysta gacantooda bidix iyo buunannada gacantooda midig si ay u afuufaan, waxay ku dhawaaqeen, “Seef Rabbiga iyo Gideon aawadood!”²¹ Nin walba wuxuu istaagay meeshiisii agagaarka xerada, oo Midiyaanka oo dhammu way carareen, iyagoo qaylinaya oo cararaya.²² Markii saddexda boqol ee buunanno la afuufay, Rabbigu wuxuu seef midba midka kale ku jeediyey xerada dhexdeeda. Ciidankii wuxuu u cararay Beyt-shiita xagga Zererah, ilaa xadka Abel-mehola oo u dhow Tabbaat.²³ Ragga reer binu Israa’iil waxaa laga soo wacay Naftaali, Aasher, iyo Manase oo dhan, oo waxay eryadeen Midiyaanka.²⁴ Gideon wuxuu diray wargeeyayaal oo dhan oo ku baahsan buuraha Efrayim, isagoo leh, “U dhaadhaca Midiyaanka oo qabsada biyaha Urdun hortooda ilaa Beyt-bara.” Sidaas daraaddeed ragga Efrayim oo dhan waa la soo wacay, oo waxay qabsadeen biyihii Urdun ilaa Beyt-bara.²⁵ Waxay qabteen labada hoggaamiye ee Midiyaan, Ooreb iyo Seeb. Waxay dileen Ooreb

Xaakinnada

dhagaxii Ooreb iyo Seeb meeshii khamriga lagu tumo ee Seeb. Waxay eryadeen Midyaanka oo waxay madaxii Ooreb iyo Seeb u keeneen Gideon, oo joogay Urdun.

8 Markaasaa reer Efrayim waxay Gideon ku yidhaahdeen, “Maxay tahay falka aad nagu samaysay adigoo aannan na soo wicin markii aad la dagaallantay reer Midyaan?” Oo aad bay ula murmeen. ² Laakiin wuxuu ugu jawaabay, “Maxaan anigu idinka qaban karaa? Miyaanay goosashada canabka Efrayim ka wanaagsanayn goosashada buuxda ee Abiiceser? ³ Eebbe wuxuu Oreb iyo Seeb, madaxda reer Midyaan, gacantiinna ku soo dhiibay. Maxaan anigu idinka qaban karaa?” Markaasaa cadhadoodii isaga ka qabowday.

⁴ Gideon iyo saddex boqol oo nin oo la jiray, oo daallan laakiin weli erylana, waxay gaadheen Webiga Urdun oo ka gudbeen. ⁵ Wuxuu ku yidhi nimankii reer Sukot, “Fadlan ciidankayga kabis sii, waayo, way daallan yihiin, aniguna waxaan erylanaa Sebah iyo Salmunna, boqorradii reer Midyaan.” ⁶ Laakiin madaxda Sukot waxay ku jawaabeen, “Ma waxaad gacanta ku haysaa Sebah iyo Salmunna, si aan ciidankaaga kabis u siino?” ⁷ Gideon wuxuu ku jawaabay, “Jawaabtaas darteed, marka Eebbe Sebah iyo Salmunna iigu soo dhiibo gacanta, waxaan idinku ciqaabi doonaa qodxan iyo geedaha cidlada.”

⁸ Halkaas ayuu ka tegey oo wuxuu u kacay Penuel, wuxuuna sameeyey codsi la mid ah, laakiin waxay ugu jawaabeen sidii nimankii reer Sukot. ⁹ Markaasuu wuxuu ku yidhi nimankii reer Penuel, “Markaan nabad ku soo noqdo, waxaan dumin doonaa munaaraddaas.” ¹⁰ Hadda Sebah iyo Salmunna waxay joogeen Karkor iyagoo wata ku dhowaad shan iyo toban kun oo nin, oo ah intii ka hadhay ciidamadii reer bari; boqol iyo labaatan kun oo seefley ah ayaa dhintay. ¹¹ Gideon wuxuu u kacay jidka reer baadiyaha bari ee Noobah iyo Jogbeha, oo wuxuu weeraray xeradii aan filayn. ¹² Sebah iyo Salmunna way carareen, laakiin wuu eryaday oo qabtay labadii boqor ee reer Midyaan, Sebah iyo Salmunna, oo wuxuu jebiyey ciidankoodii oo dhan. ¹³ Gideon ina Yoo'aash markaasuu ka soo noqday dagaalkii isagoo maraya kororka Xeres. ¹⁴ Wuxuu qabtay wiil dhallinyaro ah oo reer Sukot ah oo weyddiiyey, wiilkiina wuxuu u qoray magacyadii toddobaatan iyo toddobadii madax iyo odayaasha Sukot. ¹⁵ Markaasaa Gideon wuxuu u yimid nimankii

reer Sukot oo ku yidhi, “Halkan waxaa jooga Sebah iyo Salmunna, oo aad igu jeesjeesateen, idinkoo leh, ‘Ma waxaad gacanta ku haysaa Sebah iyo Salmunna, si aan nimankaaga daallan kabis u siino?’” ¹⁶ Wuxuu qaatay odayaashii magaalada oo wuxuu ku edbiyey nimankii reer Sukot qodxan iyo geedaha cidlada. ¹⁷ Wuxuu kaloo soo dejiyey munaaradda Penuel oo wuxuu la macaamilay nimankii magaalada. ¹⁸ Markaasuu wuxuu weyddiiyey Sebah iyo Salmunna, “Nimankii aad ku disheen Tabor sidee ahaayeen?” Waxay ku jawaabeen, “Niman adiga oo kale ah, mid kasta wuxuu lahaa qaab amiir.” ¹⁹ Gideon wuxuu yidhi, “Kuwasii waxay ahaayeen walaalahay, wiilashii hooyaday. Sida xaqiiqada ah sida Eebbe u nool yahay, haddii aad naftooda u dayateen, ma aanan dili lahayn.” ²⁰ Wuxuu u jeestay Yeter, curadkiisii, oo ku yidhi, “Kac oo dil iyaga.” Laakiin wiilkii seef ma qaadan, waayo, wuu baqay, welina waa wiil dhallinyaro ah. ²¹ Sebah iyo Salmunna waxay yidhaahdeen, “Adigu kici oo na dil; waayo, sida nin yahay, ayey xooggiisuna yahay.” Sidaas daraaddeed Gideon wuu soo dhaqaaqay oo Sebah iyo Salmunna dilay, oo wuxuu ka qaaday qurxinta qoorta awrtooda. ²² Reer binu Israa'iil waxay Gideon ku yidhaahdeen, “Na hoggaami—adiga, wiilkaaga, iyo wiilka wiilkaaga—waayo, waxaad naga badbaadisay gacanta reer Midyaan.” ²³ Laakiin Gideon wuxuu ku jawaabay, “Anigu idinma xukumi doono, wiilkaayguna idinma xukumi doono. Eebbe ayaa idin xukumi doona.” ²⁴ Gideon wuxuu yidhi, “Waxaan leeyahay hal codsi, in midkiin kasta uu i siiyo hilqad dahab ah oo qaybtiisa dhac ah.” (Caadadii reer Ismaaciil waxay ahayd inay xirtaan hilqado dahab ah.) ²⁵ Waxay ku jawaabeen, “Si farxad leh ayaan ku siin doonaa.” Markaasay dhar fidiyey, oo nin kastaa wuxuu hilqad ka tuuray dhacii uu helay. ²⁶ Miisaanka hilqadaha dahabka ah ee uu codsaday wuxuu ahaa toddoba boqol iyo toban sheqel, aan ku darin qurxinta, silsiladaha, iyo dharka guduudan ee boqorrada reer Midyaan, ama silsiladaha qoorta awrtooda. ²⁷ Gideon wuxuu dahabka ka sameeyey efod, oo wuxuu dhigay Ofra, magaaladiisa. Reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ku qaldameen inay halkaas ku caabudaan, oo waxay noqotay dabin Gideon iyo qoyskiisa.

²⁸ Sidaas daraaddeed reer Midyaan waxaa lagu jebiyey hortii reer binu Israa'iil oo mar dambe ma kicin. Intii Gideon noolaa, dhulku wuxuu ku raaxaystay nabad afartan sannadood. ²⁹ Yerub-Baalac ina Yoo'aash wuxuu ku noqday inuu ku

Xaakinnada

noolaado gurigiisa. ³⁰ Wuxuu lahaa toddobaatan wiil, maxaa yeelay, wuxuu lahaa xaasas badan. ³¹ Wiil ayaa sidoo kale u dhashay haweeneydiisii la joogtay Shekem, oo wuxuu u bixiyey Abimelek. ³² Gideon ina Yoo'aash wuxuu ku dhintay cimri wanaagsan oo wuxuu ku aasan yahay qabriga aabbihiis Yoo'aash ee Ofra ee reer Abiiceser. ³³ Markii Gideon dhintay, reer binu Israa'iil mar kale waxay u jeesteen Baal iyo Baal-Berith waxay ka dhigteen ilaahooda. ³⁴ Ma ay xusuusan Eebbe Ilaahooda, oo ka samatabbixiyey gacanta cadaawayaashoodii oo dhan oo dhan. ³⁵ Waxay kaloo ku guuldarreysteen inay naxariis u muujiyaan qoyska Yerub-Baalca (taasoo ah, Gideon) inkastoo dhammaan wanaagga uu u sameeyey reer binu Israa'iil.

9 Abimelek, ina Yerubbaal, wuxuu u tegey Shekem oo wuxuu la hadlay walaalaha hooyadiis iyo qoyska oo dhan ee aabbihiis hooyo, isagoo leh, ² "La hadla madaxda Shekem oo dhan, 'Kuma idiin roon tahay: in toddobaatan nin, oo ah wiilasha Yerubbaal oo dhan, ay idin xukumaan, ama hal nin oo keliya? Xusuusta, waxaan ahay hilibkiinna iyo dhiiggiinna." ³ Walaalaha hooyadiis waxay erayadan oo dhan ku hadleen magaciisa madaxda Shekem, oo waxay u janjeereen inay raacaan Abimelek, waayo, waxay yidhaahdeen, "Wuxuu yahay qaraabadeenna." ⁴ Waxay siiyeen toddobaatan xabbadood oo lacag ah macbudka Baal-Berith, oo Abimelek wuxuu ku kiraystay rag aan qiimo lahayn oo aan xishood lahayn oo noqday raacdadiisii. ⁵ Wuxuu u tegey gurigii aabbihiis ee Ofra oo wuxuu ku dilay walaalihiis, wiilashii Yerubbaal, toddobaatan nin, hal dhagax. Laakiinse Yootham, wiilkii Yerubbaal ugu yaraa, wuu badbaaday waayo, wuu is qariyey. ⁶ Markaasaa madaxda Shekem iyo Beyt-Millo oo dhan isu soo urureen oo waxay Abimelek boqor uga dhigeen geedka dhirta xusuusta ee Shekem.

⁷ Markii Yootham loo sheegay, wuxuu tegey oo istaagay dusha Buur Gerisiim oo wuxuu ku qayliyey, "I maqla, madaxda Shekem, si uu Eebbe idiin maqla. ⁸ Geeduhu mar bay u baxeen inay boqor ka dhigtaan, oo waxay ku yidhaahdeen geedka saytuunka, 'Nagu xukun!' ⁹ Laakiinse geedka saytuunku wuxuu ku jawaabay, 'Ma inaan ka tago saliidayda, oo ay Eebbe iyo dadkuba ku sharfan yihiin, inaan geedaha dul sabbeeyo?' ¹⁰ Markaasaa geeduhu waxay la hadleen geedka berdega, 'Adigu, noogu taliya!' ¹¹ Laakiinse

geedka berdegu wuxuu ku jawaabay, 'Ma inaan ka tago macaanayda iyo midhahayga wanaagsan inaan geedaha dul sabbeeyo?' ¹² Geeduhu markaas waxay la hadleen geedka canabka, iyagoo leh, 'Adigu, noogu taliya!' ¹³ Laakiinse geedka canabka wuxuu ku jawaabay, 'Ma inaan ka tago khamrigayga, oo ay Eebbe iyo dadkuba ku farxaan, inaan geedaha dul sabbeeyo?' ¹⁴ Ugu dambayntii, geeduhu waxay ku yidhaahdeen geedka qodxanta, 'Adigu, noogu taliya!' ¹⁵ Geedka qodxantu wuxuu ku yidhi geedaha, 'Haddii aad dhab ahaan iigu subagaysaan inaan boqor idiin noqdo, kaalay oo hoos imaada hooska hadhka; laakiin haddii kale, dab ha ka soo baxo geedka qodxanta oo ha laayo geedaha kedarka ee Lubnaan.' ¹⁶ "Haddaba, hadda, haddii aad si daacadnimo iyo hufnaan ah ugu dhaqanteen inaad Abimelek boqor ka dhigtaan, oo haddii aad si wanaagsan ula dhaqanteen Yerubbaal iyo gurigiisa, oo aad ula dhaqanteen sidii uu istaahilay— ¹⁷ waayo, aabbahay wuxuu idiin dagaallamay oo naftiisuu halis u geliyey inuu idinka samatabbixiyo gacanta Midiyaan; ¹⁸ laakiin maanta waxaad kacdeen gurigii aabbahay, oo waxaad ku disheen wiilashiisii, toddobaatan nin, hal dhagax, oo waxaad Abimelek, ina addoontiisii, ka dhigateen boqor madaxda Shekem, waayo, wuxuu yahay qaraabadiinna— ¹⁹ haddii aad si daacadnimo iyo hufnaan ah ula dhaqanteen Yerubbaal iyo gurigiisa maanta, markaas ku farxa Abimelek, isaguna ha idinku farxo. ²⁰ Laakiin haddii kale, dab ha ka soo baxo Abimelek oo ha laayo madaxda Shekem iyo Beyt-Millo; oo dab ha ka soo baxo madaxda Shekem iyo Beyt-Millo oo ha laayo Abimelek." ²¹ Markaasaa Yootham cararay, isagoo u baxsaday Beer, oo halkaasuu ku noolaa waayo, wuxuu ka baqay walaalkiis Abimelek. ²² Abimelek wuxuu xukumay Israa'iil saddex sannadood. ²³ Markaasaa Eebbe wuxuu diray ruux iskhilaaf ah oo u dhexeeya Abimelek iyo madaxda Shekem, oo madaxda Shekem waxay si khiyaano leh ula dhaqmeen Abimelek, ²⁴ si loo aargoosto xumaantii loo geystay toddobaatan wiil ee Yerubbaal, oo mas'uuliyadda dhiiggooda lagu saaro walaalkood Abimelek, oo iyaga dilay, iyo madaxda Shekem, oo ka caawiyey inuu walaalihiis dilo. ²⁵ Madaxda Shekem waxay rag ku qariyeen buuraha, oo waxay dhaceen qof kasta oo jidka mara; arrintaasna waxaa loo sheegay Abimelek. ²⁶ Haddaba Gaal, ina Ceebed, ayaa yimid isagoo la socda qaraabadiis oo wuxuu u gudbay Shekem, oo madaxda Shekem waxay ku

Xaakinnada

kalsoonaadeen isaga. ²⁷ Waxay u baxeen beeraha, waxayna soo ururiyeen canabka beerhooda, waxayna ku tunteen, oo waxay qabteen xaflad. Waxay galeen guriga ilaahooda, waxayna cuneen oo cabbeen, oo waxay habaarteen Abimelek. ²⁸ Markaasaa Gaal, ina Ceebed, wuxuu yidhi, "Yaa yahay Abimelek, yaa yahay Shekem, inaan isaga u adeegno? Sow ma aha ina Yerubbaal, oo sow Sebul ma aha ku xigeenkiisa? U adeegaan nimanka Xaamoor, aabbaha Shekem! Maxaynu isaga ugu adeegnaa? ²⁹ Haddii dadkan la ii dhiibi lahaa! Markaasaan isaga ka takhalusi lahaa." Oo wuxuu ku yidhi Abimelek, "Ciidankaaga ballaari oo soo bax!" ³⁰ Markii Sebul, madaxa magaalada, maqlay waxa Gaal, ina Ceebed, yidhi, aad buu u cadhooday. ³¹ Isagoo qarsoon, wuxuu u diray wargeeyayaal Abimelek, isagoo leh, "Gaal, ina Ceebed, iyo qaraabadiis waxay yimaadeen Shekem oo waxay kiciyeen magaalada kugu soo horjeedda. ³² Haddaba, kac habeenkii, adiga iyo dadkii kula jiray, oo ku dhuumaalaysta beerta. ³³ Subaxdii, marka qorraxdu soo baxdo, weerar ku qaad magaalada. Markuu isagu iyo dadkii la jiray ku soo baxaan, u samee wixii aad awooddo." ³⁴ Markaasaa Abimelek iyo dadkii la jiray habeenkii kaceen oo waxay qariyeen meel u dhow Shekem afar kooxood. ³⁵ Haddaba Gaal, ina Ceebed, wuxuu u baxay oo istaagay albaabka magaalada, sidii Abimelek iyo dadkii la jiray uga soo baxeen dhabbaha. ³⁶ Markii Gaal arkay iyaga, wuxuu ku yidhi Sebul, "Bal eeg, dad baa ka soo degaya buuraha korkooda!" Sebul wuxuu ku jawaabay, "Waxaad u malaynaysaa hooska buuraha inay yihiin dad." ³⁷ Laakiin Gaal mar kale ayuu hadlay, "Bal eeg, dad baa ka soo degaya dhulka ugu sarreeya, oo koox baa ka soo socota dhanka geedka wax sheega." ³⁸ Markaasaa Sebul wuxuu ku yidhi isaga, "Xaggee buu ku jiraa faankaaga hadda, adiga oo leh, 'Yaa yahay Abimelek inaan isaga u adeegno?' Sow kuwani ma aha dadkii aad ku jeesjeesay? Bax oo la dagaallama iyaga!" ³⁹ Markaasaa Gaal u baxay hortooda madaxda Shekem oo wuxuu la dagaallamay Abimelek. ⁴⁰ Abimelek ayaa eryaday isaga, oo wuu ka cararay isaga, oo dad badan baa dhaawacmay ilaa albaabka magaalada. ⁴¹ Abimelek wuxuu joogay Aruumah, oo Sebul wuxuu ka saaray Gaal iyo qaraabadiis Shekem. ⁴² Maalintii xigtay, dadkii waxay u baxeen beeraha, arrintaasna waxaa loo sheegay Abimelek. ⁴³ Markaasuu wuxuu qaatay dadkiisii, oo wuxuu u qaybiyey saddex kooxood, oo wuxuu ku qariyey

beeraha. Markuu arkay dadkii ka soo baxaya magaalada, ayuu ku weeraray iyaga. ⁴⁴ Abimelek iyo kooxdiiisii waxay u ordeen meel u dhow albaabka magaalada. Markaasaa labada kooxood ee kale waxay weerareen kuwii beeraha ku jiray oo waxay laayeen iyaga. ⁴⁵ Abimelek wuxuu la dagaallamay magaalada maalintaas oo dhan, wuuna qabsaday, oo wuxuu laayey dadkeedii. Markaasuu magaalada burburiyey oo wuxuu ku faafiyey cusbo. ⁴⁶ Markii madaxda munaaradda Shekem maqlay arrintaas, waxay galeen qolkii gudaha ee macbudka Eel-Berith. ⁴⁷ Waxaa loo sheegay Abimelek in madaxda munaaradda Shekem ay isu soo urureen. ⁴⁸ Markaasaa Abimelek wuxuu tegey Buur Salmoon, isaga iyo dadkii la jiray. Abimelek wuxuu qaatay faas gacantiisa, oo wuxuu gooyey laan geed, oo wuxuu ku qaaday garabkiisa, oo wuxuu ku yidhi dadkii la jiray, "Waxaad aragteen anigoo sameeyay, si dhakhso ah u sameeya sidaas oo kale." ⁴⁹ Markaasaa dadkii oo dhan waxay gooyeen laamihii oo waxay raaceen Abimelek. Waxay ku ururiyeen qolka gudaha oo waxay ku shideen dab korka kuwa gudaha ku jiray, sidaas daraaddeed dadkii munaaradda Shekem oo dhan way dhinteen, qiyaastii kun nin iyo dumar ah. ⁵⁰ Abimelek markaasaa wuxuu tegey Thebez, oo wuxuu ku hareereeyey oo qabsaday. ⁵¹ Laakiin magaalada gudaheeda waxaa jiray munaarad xoog leh, oo ragga iyo dumarka oo dhan, iyo madaxda magaalada oo dhan, waxay u carareen halkaas, oo waxay isku soo xireen, oo waxay fuuleen saqafka munaaradda. ⁵² Abimelek wuxuu tegey munaaradda oo wuxuu ku weeraray, isagoo u soo dhowaanaya albaabka inuu dab ku shido. ⁵³ Laakiin naag baa ku tuurtay dhagax weyn oo lagu shiido madaxa Abimelek, oo waxay jebisay dhakadiisa. ⁵⁴ Si dhakhso ah ayuu ugu yeedhay wiilkiisii hubka siday oo wuxuu ku yidhi, "Seeftaada saar oo i dil, si aysan u oran karin, 'Naag baa dishay.' " Sidaas daraaddeed wiilki ayaa isaga ku muday, wuuna dhintay. ⁵⁵ Markii ragga Israa'iil arkeen in Abimelek dhintay, mid kastaaba gurigiisuu ku noqday. ⁵⁶ Sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu u aarguday xumaantii uu Abimelek u geystay aabbihiis isagoo dilay toddobaatan walaalihiis. ⁵⁷ Eebbe wuxuu sidoo kale ku soo celiyey dhammaan xumaantii ragga Shekem madaxyadooda, oo habaar kii Yootham, ina Yerubbaal, wuxuu ku dhacay iyaga.

Xaakinnada

badbaadiyo. Wuxuu degganaa Shaamir, oo ku yaal dhulka buuraha ah ee Efrayim. ² Wuxuu xukumay Israa'iil labaatan iyo saddex sano, ka dibna wuu dhintay oo waxaa lagu aasay Shaamir. ³ Ka dib isaga waxaa yimid Yaa'iir oo ahaa reer Gilecaad, kaasoo xukumay Israa'iil labaatan iyo laba sano. ⁴ Yaa'iir wuxuu lahaa soddon wiil oo fuushan soddon dameer, waxayna lahaayeen soddon magaalo oo ku yaal Gilecaad, oo ilaa maanta loo yaqaan Xaawooth Yaa'iir. ⁵ Markii Yaa'iir dhintay, waxaa lagu aasay Qaamoon.

⁶ Mar kale, reer binu Israa'iil waxay sameeyeen wax shar ah oo indhaha Eebbe hortisa ah. Waxay caabudeen Baal iyo Aashtaarooth, iyo sidoo kale ilaahyada Suuriya, Saydoon, Moo'aab, reer Cammoon, iyo reer Falastiin. Waxay ka tageen Eebbe oo joojiyeen inay u adeegaan. ⁷ Cadhadii Eebbe ayaa ku kacday Israa'iil, wuuna u dhiibay reer Falastiin iyo reer Cammoon. ⁸ Sanadkaas, waxay cadaadis iyo burbur ku hayeen reer binu Israa'iil. Muddo siddeed iyo toban sano ah, waxay cadaadis ku hayeen dhammaan reer binu Israa'iil ee bari ka xiga Webiga Urdun ee Gilecaad, dhulka reer Amoor. ⁹ Reer Cammoon waxay sidoo kale ka gudbeen Urdun si ay dagaal ula galaan Yahuudah, Benyaamiin, iyo reer Efrayim, taasoo keentay dhibaato weyn oo ku dhacday Israa'iil. ¹⁰ Reer binu Israa'iil waxay u qayshadeen Eebbe, iyagoo qiranaya, "Waxaan kugu dembaabnay adiga oo ka tagay Eebbe iyo u adeegidda Baal." ¹¹ Eebbe wuxuu ugu jawaabay reer binu Israa'iil, "Miyaan idinka samatabbixin Masriyiinta, reer Amoor, reer Cammoon, iyo reer Falastiin? ¹² Markii reer Saydoon, reer Camaleeq, iyo reer Ma'oon idin cadaadiyeen, waxaad ii qayshateen, anna waxaan idinka samatabbixiyey gacantooda. ¹³ Laakiin waxaad iga jeedsateen oo aad caabuddeen ilaahyo kale; sidaas darteed, mar dambe idinma samatabbixin doono. ¹⁴ Tag oo u qayshada ilaahyada aad doorateen. Ha idinka samatabbixiyaan wakhtiga dhibaataadiinna."

¹⁵ Laakiin reer binu Israa'iil waxay ku baryeen Eebbe, "Waan ku dembaabnay. Nagu samee wixii aad u aragto inay ku habboon tahay, laakiin fadlan naga samatabbixi maanta." ¹⁶ Waxay iska saareen ilaahyadii qalaad ee dhexdiisa ahaa oo waxay u adeegeen Eebbe, wuuna awoodi waayey inuu sii arko dhibaataada Israa'iil. ¹⁷ Reer Cammoon waxaa loo yeeray oo waxay ku urursadeen Gilecaad, halka reer

binu Israa'iil ay isugu yimaadeen oo ku urursadeen Mispah. ¹⁸ Hoggaamiyeyaaasha Gilecaad waxay isku yiraahdeen, "Kii hoggaamin doona weerarka reer Cammoon wuxuu noqon doonaa madaxa dhammaan dadka deggan Gilecaad."

11 Yeftaah kii reer Gilecaad wuxuu ahaa dagaalyahan geesi ah, laakiin wuxuu ahaa wiilkii dhillada. Gilecaad ayaa ahaa aabbihii. ² Naagtii Gilecaad waxay u dhashay wiilal, oo markay koreen ayay Yeftaah eryeen, iyagoo leh, "Adigu ma lihid dhaxalka qoyska, waayo, waxaad tahay wiil naag kale." ³ Markaasaa Yeftaah ka cararay walaalihiis oo wuxuu ku noolaa dalkii Toob, halkaas oo rag aan waxba tarayn ay isugu yimaadeen oo raaceen. ⁴ Muddo ka dib, reer Aamoon waxay dagaal la galeen reer binu Israa'iil. ⁵ Markii reer Aamoon la dagaallameen reer binu Israa'iil, odayaashii reer Gilecaad waxay tageen si ay Yeftaah uga soo celiyaan dalkii Toob. ⁶ Waxay u yimaadeen Yeftaah, iyagoo leh, "Nagu soo hoggaami dagaalka reer Aamoon." ⁷ Yeftaah wuxuu ugu jawaabay odayaashii reer Gilecaad, "Miyaadan i necbayn oo i eryin guriga aabbahay? Maxaad ii soo doontay hadda markaad dhibaataysan tihiin?" ⁸ Odayaashii reer Gilecaad waxay Yeftaah ku yiraahdeen, "Sababtaas aawadeed ayaan hadda kuu soo noqonay, inaad nala tagto oo aad la dagaallanto reer Aamoon oo aad madax noo noqoto dhammaan dadka deggan Gilecaad." ⁹ Yeftaah wuxuu ku yidhi iyaga, "Haddii aad i soo celisaan inaan la dagaallamo reer Aamoon oo Eebbe iyaga ii dhiibo, ma waxaan dhab ahaan noqonayaa madax idiin?" ¹⁰ Odayaashii reer Gilecaad ayaa ku jawaabay, "Eebbe waa markhaati noo dhexeeya; waxaan samayn doonaa sidaad sheegtay." ¹¹ Markaasaa Yeftaah la socday odayaashii reer Gilecaad, oo dadkii waxay ka dhigeen madax iyo hoggaamiye. Yeftaah wuxuu ku celceliyey dhammaan erayadiisii hortii Eebbe ee Micpaah. ¹² Yeftaah wuxuu u diray wargeeyayaal boqorkii reer Aamoon, isagoo weydiinaya, "Waa maxay khilaafka naga dhexeeya ee aad ula dagaallamayso dalkayga?" ¹³ Boqorkii reer Aamoon wuxuu ugu jawaabay wargeeyayaashii Yeftaah, "Markii reer binu Israa'iil ay ka soo baxeen Masar, waxay qabsadeen dalkayga laga bilaabo Arnoon ilaa Yabbok iyo Urdun. Haddaba, si nabad ah noogu soo celi." ¹⁴ Yeftaah wuxuu mar kale u diray wargeeyayaal boqorkii reer Aamoon, ¹⁵ isagoo leh, "Kanu waa waxa Yeftaah leeyahay: Reer binu Israa'iil ma aysan qaadan dhulka Moo'aab ama dhulka reer

Xaakinnada

Aamoon. ¹⁶ Markii ay ka soo baxeen Masar, reer binu Israa'iil waxay ku safreen cidlada ilaa Badda Cas ka dibna ilaa Qaadesh. ¹⁷ Reer binu Israa'iil waxay u direen wargeeyayaal boqorkii EDOM, iyadoo leh, 'Fadlan na sii waddo aan ka gudubno dhulkaaga,' laakiin boqorkii EDOM ma uu dhegaysan. Waxay sidoo kale u direen boqorkii Moo'aab, laakiin isna wuu diiday. Sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil waxay ku sugnaadeen Qaadesh. ¹⁸ Markaasay ku safreen cidlada, iyadoo hareer maray EDOM iyo Moo'aab, waxayna yimaadeen bariga Moo'aab, iyadoo ku deggan dhinaca kale ee Arnoon. Ma aysan gelin dhulka Moo'aab, waayo Arnoon wuxuu ahaa xuduuddiisa. ¹⁹ Reer binu Israa'iil waxay u direen wargeeyayaal Siixon, boqorkii reer AMOR, oo ahaa taliyihii Xeshboon, iyadoo leh, 'Fadlan na sii waddo aan ka gudubno dhulkaaga ilaa meeshayada.' ²⁰ Laakiin Siixon ma uu aaminin reer binu Israa'iil inay ka gudbaan dhulkiisa. Wuxuu soo ururiyey ciidankiisii oo dhan, wuxuuna ku degganaya Yahaas, oo wuxuu la dagaallamay reer binu Israa'iil. ²¹ Eebbe, Ilaahii reer binu Israa'iil, wuxuu Siixon iyo dadkiisii oo dhan ku gacangeliyey reer binu Israa'iil, wayna ka adkaadeen. Reer binu Israa'iil waxay qabsadeen dhulka reer AMOR oo dhan oo degganaya gobolkaas. ²² Waxay qabsadeen dhammaan dhulka laga bilaabo Arnoon ilaa Yabbok iyo laga bilaabo cidlada ilaa Urdun.

²³ Hadda oo Eebbe, Ilaahii reer binu Israa'iil, uu ka saaray reer AMOR hortiisa dadkiisa reer binu Israa'iil, miyaad adigu markaas ku lahaanaysaa? ²⁴ Miyaadan haysan waxa Kemosh ilaahaaga uu ku siiyo? Sidoo kale, waxa Eebbe Ilaaheenna uu na siiyey, waanu haysan doonaa. ²⁵ Ma waxaad ka fiican tahay Balac ina Sippow, boqorkii Moo'aab? Miyaanu waligiis la dagaallamin reer binu Israa'iil ama dagaal ku qaadin? ²⁶ Saddex boqol oo sannadood, reer binu Israa'iil waxay degganaayeen Xeshboon, Aroceer, iyo degaannada ku wareegsan, iyo dhammaan magaalooyinka ku teedsan Arnoon. Maxaad u soo ceshan weydeen muddadaas? ²⁷ Anigu kuma aanan dulmin, laakiin adigu waad i dulmaysaa adigoo dagaal igu soo qaadaya. Ha Eebbe, Xaakinka, go'aamiyo muranka maanta u dhexeeya reer binu Israa'iil iyo reer Aamoon." ²⁸ Boqorkii reer Aamoon, si kastaba ha ahaatee, wuu iska indhatiray farriintii Yeftaah u soo diray.

²⁹ Markaasaa Ruuxii Eebbe ku soo degay Yeftaah. Wuxuu dhex maray Gilecaad iyo Manaseh, iyo

Micpaah ee Gilecaad, isagoo u socda reer Aamoon. ³⁰ Yeftaah wuxuu u ballan qaaday Eebbe: "Haddii aad reer Aamoon igu gacangeliso, ³¹ markaas wixii ka soo baxa albaabka gurigayga si ay ii soo dhaweeyaan markaan guul ka soo laabto reer Aamoon, waxay noqon doonaan Eebbe, oo waxaan u bixin doonaa sida gubasho." ³² Yeftaah wuxuu u gudbay inuu la dagaallamo reer Aamoon, oo Eebbe wuxuu iyaga ku gacangeliyey. ³³ Wuxuu ka laayay laga bilaabo Aroceer ilaa agagaarka Minnith, labaatan magaalo, ilaa Abel Keramiim. Sidaas daraaddeed reer Aamoon waxaa lagu hoos dhigay reer binu Israa'iil. ³⁴ Markii Yeftaah ku soo laabtay gurigiisii Micpaah, gabadhiisii ayaa u soo baxday si ay u soo dhaweeyaan iyadoo garaacaysa durbaano oo ciyaaraysa. Waxay ahayd ilmaha keliya; marka laga reebo iyada, wiil ama gabadh ma uusan lahayn. ³⁵ Markuu arkay, ayuu dharkiisii jeexjeexay oo wuxuu yidhi, "Halaas, gabadhayda! Waad i hoosaysiisay, oo waxaad ka mid tahay kuwa i dhibaya, waayo waxaan eraygayga siiyey Eebbe, mana noqon karo." ³⁶ Way ugu jawaabtay, "Aabbahayow, waxaad eraygaaga siisay Eebbe; i samee sidaad u ballanqaaday, maadaama Eebbe uu kaa aarsaday cadaawayaashaada, reer Aamoon." ³⁷ Markaasay aabbaheed ku tidhi, "I sii codsigan: ii oggoolow laba bilood inaan ku dhex wareego buuraha oo aan la ooyo saaxiibaday, maxaa yeelay weligay ma guursan doono." ³⁸ Wuxuu yidhi, "Tag." Sidaas daraaddeed wuxuu u diray laba bilood. Iyada iyo saaxiibadeed waxay galeen buuraha oo waxay ooyeen bikranimadeeda. ³⁹ Laba bilood ka dib, waxay ku soo laabatay aabbaheed, wuuna u sameeyey sidii uu u ballanqaaday. Waxayna ahayd bikrad. Tan waxaa ka dhashay caado ku dhex jirta reer binu Israa'iil, ⁴⁰ in sannad kasta gabdhaha reer binu Israa'iil ay u baxaan afar maalmood si ay u xusuustaan gabadhiisii Yeftaah kii reer Gilecaad.

12 Ragga reer Efrayim ayaa la soo wacay, oo waxay u gudbeen Safon. Waxay ku yidhaahdeen Yeftaah, "Maxaad u aaddey inaad la dagaallanto reer Ammoon adigoo na casuumin inaan kula soconno? Gurigaaga ayaan kugu gubi doonnaa!" ² Yeftaah ayaa ku jawaabay, "Aniga iyo dadkaygu waxaan ku jirnay dagaal weyn oo aan la galnay reer Ammoon, waanan idin soo wacay, laakiin idinku ima aydan samatabbixin gacantooda. ³ Markii aan ogaaday inaad i caawin doonin, waxaan halis galiyay naftayda oo waxaan u

Xaakinnada

gudbay inaan la dagaallamo reer Ammoon, oo Eebbe ayaa i siiyey guul ka gees ah iyaga. Haddaba maxaad maanta iigu timaadeen inaad ila dagaallanto?”

⁴ Markaasaa Yeftaah wuxuu soo ururiyey ragga reer Gilecaad oo wuxuu la dagaallamay reer Efrayim. Reer Gilecaad waxay ka adkaadeen reer Efrayim maxaa yeelay waxay yidhaahdeen, “Reer Gilecaadow waxaad tihiin baxsadyo dhexdeena Efrayim iyo Manaseh.” ⁵ Reer Gilecaad waxay qabsadeen marinada Urdun ee u horseeday Efrayim, oo markasta oo qof ka badbaaday Efrayim uu yidhaahdo, “Iga gudbiya,” ragga reer Gilecaad waxay weydiin jireen, “Ma tahay reer Efrayim?” Haddii uu ku jawaabo, “Maya,” ⁶ waxay odhan jireen, “Fadlan dheh ‘Shibboleth.’” Haddii uu yidhaahdo, “Shibboleth,” maxaa yeelay ma awoodi karin inuu si sax ah u dhawaaqo, waxay qaban jireen oo ku dili jireen marinada Urdun. Waqtigaas, laba iyo afartan kun oo reer Efrayim ah ayaa dhintay. ⁷ Yeftaah wuxuu xukumay Israa’iil lix sannadood. Markaasaa Yeftaah reer Gilecaad dhintay oo lagu aasay magaalo ku taal Gilecaad.

⁸ Yeftaah dabadiis, Ibzaan oo reer Beytlaxam ah ayaa bilaabay inuu xukumo Israa’iil. ⁹ Wuxuu lahaa soddon wiil iyo soddon gabdhood. Gabdhihiisa wuxuu guursiiyey qabiilkiisa dibaddiisa wuxuuna u keenay soddon dumar ah oo u ah xaasas wiilashiisa qabiilkiisa dibaddiisa. Ibzaan wuxuu xukumay Israa’iil toddoba sannadood. ¹⁰ Kadib, Ibzaan wuu dhintay oo waxaa lagu aasay Beytlaxam. ¹¹ Isaga dabadiis, Eloon oo reer Sebulun ah ayaa xukumay Israa’iil toban sannadood. ¹² Eloon oo reer Sebulun ah ugu dambeyntii wuu dhintay oo waxaa lagu aasay Ayyaalon oo ku taal dalka Sebulun. ¹³ Isaga dabadiis, Cabdon ina Hilleel, oo reer Firaatoon ah, ayaa xukumay Israa’iil. ¹⁴ Wuxuu lahaa afartan wiil iyo soddon wiilal awoowayaal ah, kuwaas oo fuulay toddobaatan dameer. Cabdon wuxuu u adeegay sidii xaakin Israa’iil muddo siddeed sannadood ah. ¹⁵ Markaasaa Cabdon ina Hilleel dhintay oo lagu aasay Firaatoon oo ku taal dalka Efrayim, oo ku yaal buuraha reer Camaleeq.

13 Mar kale reer binu Israa’iil waxay sameeyeen shar hortiisa Eebbe, markaasuu iyaga u dhiibay Filistiiniyiinta afartan sannadood. ² Waxaa jiray nin ka yimid Soraa, oo ka tirsan qabiilka Daan, magiciisuna ahaa Manoaax, naagtiisuna waxay ahayd madhalays oo aan wax

dhalin. ³ Malaa’igtii Eebbe ayaa u muuqatay iyada oo ku tidhi, “Waxaad tahay madhalays oo aan wax dhalin, laakiin waxaad uuraysataa oo wiil dhali doontaa.” ⁴ Haddaba iska jir inaad cabbin khamri ama wax cabitaan xoog leh, oo ha cunin wax aan nadiif ahayn. ⁵ Waayo, waxaad uuraysataa oo wiil dhali doontaa. Maqasku ha taabanin madaxiisa, waayo wiilku wuxuu noqon doonaa Naasiri, oo Eebbe loo gooyay laga bilaabo uurka. Isagu wuxuu bilaabi doonaa inuu Israa’iil ka samatabbixiyo Filistiiniyiinta.”

⁶ Naagtii waxay u tagtay ninkeeda oo ku tidhi, “Nin Eebbe ayaa ii yimid; muuqiisu wuxuu ahaa sida malaa’igtii Eebbe, aad u cabsi badan. Ma aanan weydiin meeshuu ka yimid, mana ii sheegin magaciisa.” ⁷ Wuxuu igu yidhi, “Waxaad uuraysataa oo wiil dhali doontaa. Haddaba, ha cabbin khamri ama cabitaan xoog leh, oo ha cunin wax aan nadiif ahayn, waayo wiilku wuxuu noqon doonaa Naasiri Eebbe laga bilaabo uurka ilaa maalinta uu dhiman doono.”

⁸ Manoaax wuxuu u duceeyey Eebbe, “Fadlan, Eebbow, ha noo yimaado ninkii Eebbe ee aad soo dirtay si uu noo baro sida aan u kori karno wiilka la dhalayo.” ⁹ Eebbe wuu maqlay Manoaax, oo malaa’igtii Eebbe ayaa mar kale u timid naagtii iyadoo ku sugan beerta, laakiin ninkeedii Manoaax ma uusan la joogin. ¹⁰ Naagtii waxay u carartay ninkeeda oo ku tidhi, “Ninkii maalintii hore ii muuqday waa halkan!” ¹² Manoaax wuxuu weydiyey, “Marka erayadaadu rumoobaan, sidee buu wiilku u noolaan doonaa, maxaase hawshiisu noqon doontaa?” ¹³ Malaa’igtii Eebbe ayaa ku jawaabtay, “Naagtaadu waa inay raacdo wax kasta oo aan u sheegay.” ¹⁴ Waa inaanay cunin wax ka yimaada geedka canabka, mana cabbin khamri ama cabitaan xoog leh, mana cunin wax aan nadiif ahayn. Waa inay samaysaa wax kasta oo aan amray.” ¹⁵ Manoaax wuxuu ku yidhi malaa’igtii Eebbe, “Fadlan joog intaan kuu diyaarinno orgi yar.” ¹⁶ Malaa’igtii Eebbe ayaa ku jawaabtay, “Haddii aad iga celiso, cuntadaada ma cuni doono. Laakiin haddii aad diyaarisid qurbaanno gubasho, u bixi Eebbe.” Manoaax ma uusan garanaynin inay ahayd malaa’igtii Eebbe. ¹⁷ Manoaax wuxuu weydiyey malaa’igtii Eebbe, “Magacaagu waa maxay, si aan kuu sharfo marka eraygaagu rumoobo?” ¹⁸ Wuxuu ku jawaabay, “Maxaad magacayga u weydiinaysaa? Waa sir.” ¹⁹ Manoaax wuxuu qaatay orgi yar iyo qurbaanno hadhuudh ah oo ku bixiyey dhagax Eebbe. Eebbe wuxuu sameeyey

Xaakinnada

yaabab intay Manoaax iyo naagtiisu daawanayeen.²⁰ Markii ololku ka kacay meesha allabariga oo cirka u kacay, malaa'igtii Eebbe ayaa ku kacday ololka. Markay arkeen, Manoaax iyo naagtiisu wejigooda ayay dhulka ku dhaceen.²¹ Markii malaa'igtii Eebbe aysan mar kale u muuqan Manoaax iyo naagtiisa, Manoaax wuxuu gartay inay ahayd malaa'igtii Eebbe.²² Manoaax wuxuu ku yidhi naagtiisa, "Hubaal waanu dhiman doonaa, waayo Eebbe ayaannu aragnay!"²³ Laakiin naagtiisii waxay ku jawaabtay, "Haddii Eebbe uu doonayo inuu na dilo, ma aqbali lahayn qurbaanno gubasho iyo qurbaanno hadhuudh ah oo gacmaheenna ka yimid, mana tusin lahayn waxyaalahan oo dhan ama noo sheegi lahayn tan."²⁴ Naagtii waxay dhashay wiil oo magiciisa waxay u bixisay Samsan. Wuxuu koray, Eebbena wuu barakeeyey.²⁵ Ruuxii Eebbe ayaa bilaabay inuu kiciyo isagoo ku sugan Mahaneh Daan, inta u dhexeysa Soraa iyo Eshtaool.

14 Samsoon wuxuu u soo degay Timnaah, halkaasna wuxuu ku arkay naag dhalinyaro ah oo reer Falastiin ah.² Markuu soo noqday, wuxuu u sheegay aabbihiis iyo hooyadiis, "Waxaan Timnaah ku arkay naag reer Falastiin ah; hadda ii diyaariya inay noqoto naagtayda."³ Aabbihiis iyo hooyadiis ayaa weyddiiyey, "Ma jirtaa naag ku habboon oo ka mid ah qaraabadaada ama dadkeenna, inaad u tagto reer Falastiin aan gudnayn inaad ka guursato?" Laakiin Samsoon wuxuu ku adkaystay aabbihiis, "Ii soo hel iyada, waayo, way i raalli gelisaa."⁴ Waalidkiis ma ay ogeyn in tani ay ka timid Eebbe, oo doonayey inuu marmarsiyo ka raadiyo reer Falastiin, maadaama ay xukumi jireen reer binu Israa'iil wakhtigaas.

⁵ Samsoon ayaa u soo degay Timnaah isaga oo ay la socdaan aabbihiis iyo hooyadiis. Markay soo gaadheen beero canab ah oo Timnaah ah, waxaa ku soo booday libaax dhalinyaro ah oo ciyaya.⁶ Ruuxa Eebbe ayaa xoog ku soo degay isaga, wuxuuna libaaxa ku jeexjeexay gacmo qaawan sidii qof u jeexi lahaa orgi yar. Wuxuuna waalidkiis uusan u sheegin waxa uu sameeyey.⁷ Wuxuu u soo degay oo la hadlay naagtii, wayna raalli gelisay Samsoon.⁸ Muddo ka dib, markuu ku soo noqday inuu guursado, wuxuu u leexday inuu eego baktigii libaaxa, wuxuuna arkay duullaan bees ah iyo malab ku jira.⁹ Wuxuu gacmihiisa ku soo qaaday malabkii oo cunay intuu socday. Markuu waalidkiis ku soo biiray, wuxuu

iyagii siiyey oo ay cuneen, laakiin uma uu sheegin inuu malabka ka soo qaaday baktigii libaaxa.¹⁰ Aabbihiis wuxuu u soo degay inuu arko naagtii, Samsoonna wuxuu halkaas ku qabtay xaflad, sidii caadada u ahayd dhallinyarada.¹¹ Markay dadkii arkeen, waxay doorteen soddon saaxiib oo la joogaan isaga.¹² Samsoon wuxuu ku yidhi iyaga, "Aan idin waydiiyo halxidhaale. Haddii aad ku xallin kartaan toddobada maalmood ee xafladda, waxaan idin siin doonaa soddon dhar linen ah iyo soddon set oo dhar ah."¹³ Laakiin haddii aydnaan xallin karin, waa inaad i siisaan soddon dhar linen ah iyo soddon set oo dhar ah." Waxay ku jawaabeen, "Noo sheeg halxidhaalahaaga, si aan u maqalno."¹⁴ Wuxuu yidhi,

"Cunaha wax cunaya ayaa wax laga cunay, xoogga ayaa wax macaan laga helay."

Saddex maalmood ayay ku xallin kari waayeen halxidhaalaha.¹⁵ Maalintii afraad, waxay ku yidhaahdeen naagtii Samsoon, "Ka dhaadhici ninkaaga inuu noo sharaxo halxidhaalaha, haddii kale waan ku gubi doonnaa adiga iyo reerka aabbahaa. Ma waxaad noo soo casuuntay si aad noo faqriso?"¹⁶ Naagtii Samsoon waxay hortiiisa ku ooyday, iyadoo leh, "Waad i neceb tahay! Iimaad jecla. Waxaad dadkayga siisay halxidhaale, laakiin iimaad sheegin jawaabta." Wuxuu ku jawaabay, "Xitaa aabbahay iyo hooyaday umaan sheegin, maxaan kuu sheegi lahaa adiga?"¹⁷ Waxay ooyday oo dhan toddobada maalmood ee xafladda. Maalintii toddobaad, wuxuu ugu dambayntii u sheegay sababtoo ah way ku adkaysay. Markaasay halxidhaalihii u sharaxday dadkeedii.¹⁸ Ka hor intaan qorraxdu dhicin maalintii toddobaad, nimankii magaalada waxay ku yidhaahdeen isaga,

"Maxaa ka macaan malabka? Maxaa ka xoog badan libaaxa?"

Samsoon wuxuu ku jawaabay,

"Haddii aydnaan dibiga kayga ku falin, ma aydnaan xallin lahayn halxidhaalahaaga."

¹⁹ Markaas Ruuxa Eebbe ayaa xoog ku soo degay isaga. Wuxuu u soo degay Ashqelon, wuxuu dilay soddon nin, wuxuu qaatay alaabtoodii, wuxuuna dharkoodii siiyey kuwii xalliyey halxidhaalaha. Isagoo cadhaysan, ayuu ku soo noqday gurigii aabbihiis.²⁰ Naagtii Samsoon waxaa la siiyey mid ka mid ah saaxiibbadiis oo xafladda joogay.

15 Muddo ka dib, intii lagu jiray goosashada sarreenka, Samsan wuxuu u tegey inuu booqdo naagtiisii, isagoo wata orgi yar. Wuxuu yidhi, “Waxaan u tegi doonaa qolka naagtayda.” Laakiin aabbaheed uma oggolaan inuu galo. ² Aabbaheed wuxuu yidhi, “Waxaan hubay inaad nacday, sidaas darteed waxaan siiyey saaxiibkaa. Ma aha walaasheed ka yar oo ka qurux badan? Waxaad qaadan kartaa iyada beddelkeeda.” ³ Samsan wuxuu ugu jawaabay iyaga, “Markan waxaan noqon doonaa mid aan waxba galabsan marka aan waxyeelleeyo Filistiin.”

⁴ Markaas Samsan wuxuu tegey oo qabtay saddex boqol oo dawaco ah, oo wuxuu qaatay toorrey, isagoo dawacaha dabada isugu xiray laba laba, oo wuxuu toorrey dhex dhigay labada dabo ee is raacsan. ⁵ Wuxuu toorreydii shiday oo sii daayey dawacihii oo galay sarreenkii Filistiin, isagoo gubay midhaha iyo sarreenka taagnaa, iyo sidoo kale beerihii canabka iyo geedihii saytuunka. ⁶ Markii Filistiin weyddiiyeen, “Yaa sidaas yeelay?” waxaa loo sheegay, “Samsan, wiilka sodogga u ah Timnigii, maxaa yeelay naagtiisii waxaa la siiyey saaxiibkiisii.” Sidaas darteed Filistiin way soo kaceen oo iyada iyo aabbaheedba dab bay ku gubeen. ⁷ Samsan wuxuu ku yidhi iyaga, “Maadaama aad sidan u dhaqanteen, ma joojin doono ilaa aan ka aarsado.” ⁸ Wuxuu ku weeraray si xun oo badan oo wuxuu laayey dad badan. Markaas ayuu hoos u degey oo ku nagaaday god ku yaal dhagaxa Eetaam. ⁹ Filistiin waxay soo kaceen oo ku soo degeen Yahuudah, iyagoo ku faafay agagaarka Leexi. ¹⁰ Ragga Yahuudah waxay weyddiiyeen, “Maxaad noo soo weerartay?” Waxay ugu jawaabeen, “Waxaan u nimid inaan qabanno Samsan, si aan ugu sameyno siduu noogu sameeyey.” ¹¹ Markaas saddex kun oo nin oo reer Yahuudah ah ayaa hoos ugu degey godka ku yaal dhagaxa Eetaam oo waxay ku yidhaahdeen Samsan, “Miyaadan garanayn in Filistiin ay na xukumaan? Maxaad noo sameysay?” Wuxuu ugu jawaabay, “Waxaan u sameeyey sida ay iigu sameeyeen.” ¹² Waxay ku yidhaahdeen, “Waxaan u nimid inaan ku xidhno oo aan ku siino Filistiin.” Samsan wuxuu yidhi, “Ila ballanqaada inaad i dilin.” ¹³ Waxay ugu jawaabeen, “Waan oggolnahay; kaliya waan ku xidhaynaa oo ku siin doonaa iyaga. Kumanu dili doonno.” Sidaas darteed waxay ku xireen laba xadhig oo cusub oo waxay ka kaxeeyeen dhagaxa. ¹⁴ Markuu soo dhowaaday Leexi, Filistiin waxay ku soo

qayliyeen inay la kulmaan. Ruuxa Eebbe ayaa xoog ku soo degay, xadkhiihi gacmihiisa saannaa waxay noqdeen sida dufan la gubay, iyo xadkhiihi gacmihiisa ka dhacay. ¹⁵ Wuxuu helay daan cusub oo dameer, oo wuxuu u fidiyey, qaatay, oo wuxuu ku dilay kun nin. ¹⁶ Markaas Samsan wuxuu ku dhawaaqay, “Daan dameer, waxaan ku sameeyey buuro buuro; daan dameer, waxaan ku dilay kun nin.” ¹⁷ Markuu hadalkii dhammeeyey, wuxuu tuuray daankii, oo wuxuu meeshaas ugu magac daray Raamath Leexi. ¹⁸ Isagoo aad u harraad qaba, wuxuu ku baryay Eebbe oo yidhi, “Waxaad siisay guushan weyn addoonkaaga. Ma hadda ayaan harraad ugu dhimanayaa oo gacanta u gelayaa kuwa aan gudnayn?” ¹⁹ Markaas Eebbe wuxuu furay meel bannaan oo ku taal Leexi, oo biyo ka soo burqadeen. Markuu Samsan cabbay, xooggiisii baa soo noqday oo wuu soo noolaaday. Sidaas darteed isha waxaa loogu magac daray Een Xakkore, oo weli ku taal Leexi ilaa maanta. ²⁰ Samsan wuxuu xukumay Israa’iil labaan sano intii lagu jiray maalmaha Filistiin.

16 Samsoon wuxuu tegey Gaasa, halkaasna wuxuu ku arkay dhillo, wuuna la jiiifay habeenkii oo dhan. ² Dadkii Gaasa waxaa loo sheegay, “Samsoon waa halkan.” Waxayna hareereeyeen meesha oo dhan, waxayna ku sugnaayeen iridda magaalada habeenkii oo dhan, iyagoo aamusan habeenkii oo dhan, waxayna yidhaahdeen, “Markii waagu beryo, waanu dili doonaa.” ³ Samsoon wuxuu jiiifay ilaa habeenbadhkii, markaasuu kacay oo qabsaday albaabbadii iridda magaalada iyo labada tiir, oo wada gooyay, oo garbihiisa saaray, oo qaaday ilaa buurta ka soo horjeedda Xebroon. ⁴ Muddo ka dib, wuxuu jeclaaday naag ku noolayd Dooxah Soreq oo la odhan jiray Deliila. ⁵ Hoggaamiyayaashii Filistiin waxay u yimaadeen iyada oo ku yidhaahdeen, “Ku sasab inuu kuu sheego meesha uu xooggiisa weyn ka helay iyo sida aan ku awoodi karno, si aan u xidho oo u adoonsanno. Midkeen kasta wuxuu ku siin doonaa kun iyo boqol lacag ah.” ⁶ Deliila waxay Samsoon ku tidhi, “Fadlan ii sheeg sirta xooggaaga weyn iyo sida laguugu xidhi karo oo laguugu adoonsan karo.” ⁷ Samsoon wuxuu iyada ku yidhi, “Haddii qof i xiro toddoba xarig oo cusub oo aan la qalajin, waxaan noqon doonaa sidii nin kale oo daciif ah.” ⁸ Hoggaamiyayaashii Filistiin waxay iyada u keeneen toddoba xarig oo cusub oo aan la qalajin,

Xaakinnada

wayna ku xidhay. ⁹ Iyadoo rag ku dhuumanaya qolka, waxay ku qaylisay, “Samsoon, Filistiiniintu way ku soo weerarayaan!” Laakiin wuxuu jabiyay xadhkaha sidii xarig yar oo ku dhow dabka. Sidaas daraaddeed sirta xooggiisa lama ogaan. ¹⁰ Deliila waxay Samsoon ku tidhi, “Waad i khiyaantay oo i beenisay. Haddaba ii sheeg sida laguugu xidhi karo.” ¹¹ Wuxuu ku jawaabay, “Haddii qof i xiro xadhko cusub oo aan weligood la isticmaalin, waxaan noqon doonaa sidii nin kale oo daciif ah.” ¹² Markaas Deliila waxay qaaday xadhko cusub oo ku xidhay. Markaas, iyadoo rag ku dhuumanaya qolka, waxay ku qaylisay, “Samsoon, Filistiiniintu way ku soo weerarayaan!” Laakiin wuxuu ka jabiyay xadhkaha gacmihiisa sidii xarig. ¹³ Deliila waxay Samsoon ku tidhi, “Wakhtigan oo dhan waad i khiyaantay oo i beenisay. Ii sheeg sida laguugu xidhi karo.” Wuxuu yidhi, “Haddii aad tolayso toddobada timo ee madaxayga oo aad ku xidhid dharka, waxaan noqon doonaa sidii nin kale oo daciif ah.” Markaas intuu hurday, Deliila waxay toshay toddobada timo ee madaxayga oo ku xidhay dharka. ¹⁴ Wayna ku xidhay birta oo ku qaylisay, “Samsoon, Filistiiniintu way ku soo weerarayaan!” Wuxuu ka toosay hurdadii oo bixiyay birta iyo dharka. ¹⁵ Markaasay ku tidhi, “Sidee baad u odhan kartaa, ‘Waan ku jeclahay,’ marka aadan iigu kalsoonaanayn? Tani waa markii saddexaad ee aad i khiyaantay oo aadan ii sheegin sirta xooggaaga weyn.” ¹⁶ Iyadoo si joogto ah u cawday, waxay ku cadaadisay maalinba maalinta ka dambaysa ilaa uu ka daalay oo uu dhimasho u dhowaa. ¹⁷ Markaasuu u sheegay wax walba. “Madaxa waxaa igu taaban waayay faas,” ayuu yidhi, “waayo, waxaan ahay Naasiri oo loo hibeeyay Eebbe tan iyo uurka hooyaday. Haddii madaxa layga xiiraa, xooggaygu waa iga tagi doonaa, oo waxaan noqon doonaa sidii nin kale oo daciif ah.” ¹⁸ Markii Deliila garatay inuu u sheegay wax walba, waxay u dirtay hoggaamiyayaashii Filistiin, “Mar kale soo noqda; wuxuu ii sheegay wax walba.” Sidaas daraaddeed hoggaamiyayaashii way soo noqdeen iyagoo lacagtii gacmahooda ku sita. ¹⁹ Waxay ku seexisay jilbaheeda oo u yeedhay nin si uu u xiirto toddobada timo ee madaxayga. Sidaas daraaddeed waxay bilowday inay adoonsato, xooggiisiina waa ka tegey. ²⁰ Waxay ku qaylisay, “Samsoon, Filistiiniintu way ku soo weerarayaan!” Wuxuu ka toosay hurdadii oo wuxuu is yidhi, “Sida mar hore ayaan u bixi doonaa oo iska xoreyn doonaa.” Laakiin ma ogayn in Eebbe ka tegey.

²¹ Filistiiniintii way qabteen, indhihiisiina way ka fiiqeen, oo waxay u kaxeeyeen Gaasa. Waxay ku xidhxidheen biraha naxaasta ah oo waxay u dhiibeen inuu wax burburiyo xabsiga.

²² Si kastaba ha ahaatee, timihii madaxiisa waxay bilaabeen inay dib u koraan ka dib markii la xiiray. ²³ Hoggaamiyayaashii Filistiin waxay isugu yimaadeen inay u bixiyaan allabari weyn Dagon ilaahooda oo ay u dabaaldegaan, iyagoo leh, “Ilaaheenna wuxuu gacanta noo geliyay Samsoon, cadowgeennii.” ²⁴ Markii dadku arkeen, waxay ammaaneen ilaahooda, iyagoo leh, “Ilaaheenna wuxuu gacanta noo geliyay cadowgeennii, kii dhulkeenna baabbi’iyay oo dad badan naga dilay.” ²⁵ Markay faraxsan yihiin, waxay u yeedheen Samsoon inuu madadaaliyo. Sidaas daraaddeed waxay ka soo saareen xabsiga, wuuna u ciyaaray. Waxay isaga dhex dhigeen tiirarka. ²⁶ Samsoon wuxuu ku yidhi wiilkii gacantiisa hayay, “I dhig meesha aan ka dareemi karo tiirarka taageeraya macbudka, si aan ugu tiirsado.” ²⁷ Macbudku wuxuu ka buuxay rag iyo dumar, dhammaan hoggaamiyayaashii Filistiin way halkaas joogeen. Saqafka waxaa saarnaa ku dhowaad saddex kun oo rag iyo dumar ah oo daawanayay Samsoon oo ciyaaraya. ²⁸ Markaasaa Samsoon wuxuu u duceeyay Eebbe, “Sayidow Eebbe, i xusuuso. Fadlan, Eebbow, mar kale i adkee, si aan hal mar ugu aarsado Filistiiniinta indhahayga labadood.” ²⁹ Samsoon wuxuu gacmaha ku gaadhay labada tiir ee dhexe ee macbudka ku taagnaa, isagoo isku tiirinaya, midigtiisa mid ka mid ah iyo bidixdiisa midka kale. ³⁰ Samsoon wuxuu yidhi, “Ha igu dhinto Filistiiniinta!” Wuxuu ku riixay xooggiisa oo dhan, macbudkiina wuu ku dumay hoggaamiyayaashii iyo dadkii oo dhan. Sidaas daraaddeed wuxuu dilay intii uu dhintay ka badan intii uu noolaa. ³¹ Markaasaa walaalihiis iyo qoyska aabbihiis oo dhan waxay u soo degeen inay qaataan. Waxay qaadeen oo ku aaseen Zoraah iyo Eshtaool u dhaxaysa, qabriga aabbihiis Manoaah. Wuxuu xukumay Israa’iil labaan sannadood.

17

Waxaa jiray nin la odhan jiray Miikaah oo ka yimid dhulka buuraha Efrayim. ² Wuxuu ku yidhi hooyadiis, “Kii kun iyo boqolkii lacagood ahaa ee lagaa xaday, oo aad ku dhaaratay oo aad igu tidhi, bal eeg, lacagtii waa haysaa; anigaa qaatay.” Hooyadiisna waxay ku jawaabtay, “Wiilkaygu ha barakeeyo Eebbe.” ³ Markaasuu ku soo celiyey kun iyo boqolkii lacagood ahaa hooyadiis, waxayna

Xaakinnada

tidhi, “Si dhab ah ayaan lacagtayda ugu hibaynayaa Eebbe wiilkayga inuu sameeyo sanam la xardhay iyo sanam bir ah; waan kuu soo celin doonaa.”⁴ Markuu lacagtii ku soo celiyey hooyadiis, waxay qaadatay laba boqol oo lacagood oo siisay nin lacag yaqaan ah, kaasoo ka dhigay sanam la xardhay iyo sanam bir ah, kuwaasoo la dhigay guriga Miikaah.⁵ Miikaah wuxuu lahaa meel cibaado, wuxuuna sameeyey efod iyo sanamyadii guriga, wuxuuna wadaad uga dhigay mid ka mid ah wiilashiisa.⁶ Wakhtigaas, ma jirin boqor ku jiray Israa’iil, qof kastana wuxuu sameeyey wixii isaga u muuqday inay sax yihiin.

⁷ Waxaa jiray nin dhallinyaro ah oo ka yimid Beytlaxam oo Yahuudah ku yaal, oo ka mid ahaa qoyska Yahuudah, oo ahaa reer Laawi, wuxuuna joogay halkaas.⁸ Wuxuu ka tagay magaalada Beytlaxam oo Yahuudah ku taal si uu meel ugu helo inuu dego, oo intuu safarkiisii ku jiray, wuxuu yimid dhulka buuraha Efrayim, guriga Miikaah.⁹ Miikaah baa weyddiiyey, “Xaggee ka timid?” Wuxuu ku jawaabay, “Waxaan ahay reer Laawi oo ka yimid Beytlaxam oo Yahuudah ku taal, waxaan raadinayaa meel aan dego.”¹⁰ Miikaah wuxuu ku yidhi, “Ila joog oo aabbe iyo wadaad ii noqo, waxaan ku siin doonaa toban lacagood sanadkii, dhar, iyo cuntadaada.” Markaasaa reer Laawigii galay.¹¹ Reer Laawigii waa oggolaaday inuu la noolaado Miikaah, ninkii dhallinyarada ahaa wuxuu noqday sida mid ka mid ah wiilashiisa.¹² Miikaah wuxuu u magacaabay reer Laawiga, ninkii dhallinyarada ahaa wuxuu u shaqeeyey sida wadaadkiisa oo ku noolaa guriga Miikaah.¹³ Miikaah wuxuu yidhi, “Hadda waan ogahay in Eebbe ii wanaajin doono, maxaa yeelay waxaan haystaa reer Laawi oo wadaad ii ah.”

18 Waagaas reer binu Israa’iil boqor ma ay lahayn, oo qabiilka Daan waxay raadinayeen dhul ay iyagu degaan, waayo, ilaa wakhtigaas dhaxal looma qoondeyn qabiilooyinka Israa’iil dhexdooda.² Markaasaa reer Daan waxay ka direen qabiilkooda shan nin oo karti leh oo ka yimid Sooraah iyo Eshtaool si ay dhulka u basaasaan oo u sahlayaan. Waxay ku yidhaahdeen, “Taga oo dhulka sahamiya.” Markay gaadheen buuraha Efrayim, waxay yimaadeen guriga Miikaa oo halkaas ku hoydeen.³ Markay u soo dhowaadeen guriga Miikaa, waxay garteen codka wiilka reer Laawi, oo waxay u leexdeen inay la hadlaan, iyagoo waydiinaya, “Yaa ku

keenay halkan? Maxaad halkan ka samaynaysaa? Maxaad halkan ku haysaa?”⁴ Wuxuu ugu jawaabay, “Tanu waa waxa Miikaa ii sameeyey: wuu i kireystay, oo waxaan noqday wadaadkiisa.”⁵ Markaasay ku yidhaahdeen, “Fadlan Eebbe weyddii si aad u ogaato in safarkayagu guulaysan doono.”⁶ Wadaadkii wuxuu ku yidhi, “Nabad ku taga; safarkiinnu wuxuu leeyahay raalli ahaanshaha Rabbiga.”

⁷ Markaasay shantii nin baxeen oo gaadheen Laayish, halkaas oo ay ku arkeen in dadku ku nool yihiin nabad, sida reer Sidon, oo nabad iyo aan waxba ka shakin. Dhulkoodu waxba kama maqna oo wuu barwaaqoobay. Waxay ka fog yihiin reer Sidon oo cid kale la maamul ma leh.⁸ Markay ku soo noqdeen walaalahood oo joogay Sooraah iyo Eshtaool, ayaa reer Daan ku yidhaahdeen, “Maxaad soo sheegaysaan?”⁹ Waxay ugu jawaabeen, “Aan kor u kacno oo aan ku weerarno, waayo, waxaan aragnay dhulka, oo aad buu u wanaagsan yahay. Maxaad u hacad gelaysaan? Ha sugin inaad tagto oo aad dhulka hantiso.”¹⁰ Markaad gaadho, waxaad heli doontaan dad aan waxba ka shakin iyo dhul ballaadhan oo Eebbe gacantiinna geliyey, meel aan waxba ka dhimanaynin dhulka.”¹¹ Markaasaa lix boqol oo nin oo reer Daan ah, oo dagaal u hubaysan, waxay ka baxeen Sooraah iyo Eshtaool.¹² Safarkoodii, waxay ku hoydeen meel u dhow Qiryad Yehaarim oo Yahuudah ku taal. Taasina waa sababta meesha loogu yeedho Mahaneh Daan ilaa maantadan, oo ku taal galbeedka Qiryad Yehaarim.¹³ Halkaasay ka sii wadeen ilaa buuraha Efrayim oo yimaadeen guriga Miikaa.¹⁴ Markaasaa shantii nin oo dhulka Laayish basaaseen waxay ku yidhaahdeen qaraabadood, “Ma ogtihiin in guryahan ay ku jiraan efod, sanamyo guriga ah, iyo sanam la xardhay oo lacag lagu dahaadhay? Hadda waad garanaysaan waxaad samaynaysaan.”¹⁵ Markaasay u leexdeen oo tageen guriga wiilka reer Laawi ee meesha Miikaa oo salaameen.¹⁶ Lixda boqol ee reer Daan, oo dagaal u diyaarsan, waxay istaageen iridda laga galo.¹⁷ Shantii nin oo dhulka basaaseen waxay galeen oo qaateen sanamkii la xardhay, efodkii, sanamyadii guriga, iyo sanamkii birta la shubay, intii wadaadka iyo lixda boqol ee nin ee hubaysnaa ay istaageen iridda laga galo.¹⁸ Markay nimankaasi galeen guriga Miikaa oo qaateen sanamkii la xardhay, efodkii, sanamyadii guriga, iyo sanamkii birta la shubay, ayaa wadaadkii ku yidhi, “Maxaad samaynaysaan?”¹⁹ Waxay ugu jawaabeen, “Aamus; gacantaada afka

Xaakinnada

saar oo nala soo soco, oo aabbe iyo wadaad noqo. Ma ka fiican tahay inaad wadaad u noqoto hal nin oo reerkiisa, mise qabiil iyo qoys reer binu Israa'iil ah?"

²⁰ Wadaadkii aad buu ugu farxay. Wuxuu qaatay efodkii, sanamyadii guriga, iyo sanamkii la xardhay oo dadkii la raacay. ²¹ Carruurtoodii, xoolahoodii, iyo hantidoodii hortooda ayay dhigeen oo way dhaqaaqeen. ²² Markay waxoogaa ka fogaadeen guriga Miikaa, ayaa nimankii ku noolaa agagaarka guriga Miikaa isu soo ururiyeen oo ku soo gaadheen reer Daan. ²³ Markay ku qayliyeen, reer Daan way jeesteen oo waxay ku yidhaahdeen Miikaa, "Maxaa kugu dhacay oo aad raggaaga ugu yeedhay inaad dagaal gasho?" ²⁴ Wuxuu ugu jawaabay, "Waxaad qaadateen sanamyadii aan sameeyey iyo wadaadkaygii, oo waad tegeen. Maxaan kale oo aan haystaa? Sidee baad iigu odhanaysaan, 'Maxaa kugu dhacay?'" ²⁵ Reer Daan waxay ku yidhaahdeen, "Ha kor u qaadin codkaaga naga gees, ama rag xoog leh ayaa ku weerari kara, adiga iyo qoyskaagana waad dhiman doontaan." ²⁶ Markaasaa reer Daan waxay sii wadeen jidkoodii, oo markuu Miikaa arkay inay aad uga xoog badan yihiin, ayuu jeestay oo gurigiisii ku noqday. ²⁷ Waxay qaateen wixii Miikaa sameeyey iyo wadaadkiisii oo tageen Laayish, oo dad nabad iyo ammaan ku noolaa. Waxay ku weerareen seef oo magaalada gubeen. ²⁸ Ma jirin cid samatabbixin karta, waayo, waxay ku noolaayeen meel ka fog Saydoon oo cid kale la maamul ma leh. Magaalada waxay ku taal dooxada u dhow Beyt Rehob. Reer Daan waxay dib u dhiseen magaalada oo halkaas degeen. ²⁹ Waxay magaceedii u bixiyeen Daan, oo ahaa awoowgood Daan, oo Israa'iil u dhashay, in kastoo magaaladu markii hore Laayish la odhan jiray. ³⁰ Reer Daan waxay u sameeyeen sanamkii la xardhay, iyo Yoonataan ina Geshom, ina Muuse, iyo wiilashiisii waxay ahaayeen wadaaddo qabiilka Daan ilaa wakhtigii maxaabiista dhulka. ³¹ Waxay sii wadeen inay isticmaalaan sanamkii la xardhay ee Miikaa sameeyey, intii guriga Eebbe ku jiray Shiiloh.

19 Maalmahaas, Israa'iil boqor ma lahayn. Nin Laawi ah oo degganaa meel fog oo buuraha Efrayim ah ayaa guursaday naagtiisa ka dhigtay gabadh ka timid Beytlaxam oo Yahuudah ah. ² Si kastaba ha ahaatee, naagtiisu waxay ka xumaatay isaga oo ka tagtay, waxayna ku noqotay gurigii aabbaheed oo ku yaal Beytlaxam, Yahuudah, halkaas oo ay joogtay afar bilood. ³ Ninkeeda ayaa markaas u baxay inuu ku qanciyo inay soo noqoto,

isagoo si naxariis leh ula hadlay. Wuxuu la qaatay addoonkiisa iyo laba dameer. Waxay ku soo gelisay gurigii aabbaheed, aabbaheedna aad buu ugu farxay markuu arkay. ⁴ Aabbihii naagtu wuxuu ku boorriyay inuu joogo, sidaas daraaddeed wuxuu la joogay saddex maalmood, isagoo cunaya, cabbaya, oo halkaas ku hoyanaya. ⁵ Maalintii afraad, waxay u kaceen aroortii, wuuna isu diyaariyay inuu baxo. Laakiin aabbihii naagtu wuxuu ku yidhi wiilkiisa soddogga ah, "Waxoogaa wax cun si aad naftaada u bogsato, ka dibna waad tegi kartaa." ⁶ Markaasay labadoodii fadhiisteen si ay wax u cunaan oo u cabbaan. Aabbihii naagtu wuxuu yidhi, "Fadlan hal habeen kale joog oo naftaada ku raaxayso." ⁷ Markii ninku kacay inuu baxo, soddoggiisii ayaa ku qanciya, wuuna joogay habeen kale.

⁸ Maalintii shanaad, wuxuu u kacay inuu baxo aroortii, laakiin aabbihii naagtu wuxuu yidhi, "Fadlan, naftaada xoogee oo sug ilaa galab." Sidaas daraaddeed labadoodii ayaa wada cunay. ⁹ Markii ninku, isaga iyo naagtiisa iyo addoonkiisu, ay u kaceen inay baxaan, soddoggiisii wuxuu yidhi, "Bal eeg, maalintii waa ku dhawaad dhammaatay. Halkan ku hoyo; naftaada ku raaxayso. Subaxda berri waxaad u kici kartaa aroortii oo gurigaaga ku noqon kartaa." ¹⁰ Laakiin ninku ma doonayn inuu habeen kale joogo, sidaas daraaddeed wuu baxay oo u socdaalay dhinaca Yebuus (taasoo ah Yeruusaalem), isagoo wata laba dameer oo rarani iyo naagtiisa. ¹¹ Markay ku dhowaadeen Yebuus, maalintii waxay ahayd ku dhawaad dhammaatay. Addoonkii wuxuu ku yidhi sayidkiis, "Aan u leexanno magaalada Yebuusiyaan oo aan halkaas ku hoyanno." ¹² Sayidkiisii wuxuu ku jawaabay, "Magaalada shisheeyaha oo aan Israa'iiliyiin ahayn ma geli doonno. Waxaan sii socoon doonnaa Gibeca." ¹³ Wuxuu intaas ku daray, "Kaalay, aan isku dayno inaan gaarno Gibeca ama Raama oo aan halkaas ku hoyanno." ¹⁴ Sidaas daraaddeed waxay sii wadeen jidkoodii, qorraxdu way dhacday markay ku soo dhowaadeen Gibeca oo ku taal Benyaamiin. ¹⁵ Waxay istaageen inay ku hoydaan Gibeca. Waxay fadhiisteen fagaaraha magaalada, laakiin qofna uma fidin martigelin. ¹⁶ Fiidkii, nin duq ah ayaa ka yimid shaqadiisii beeraha. Wuxuu ka yimid buuraha Efrayim oo wuxuu ku noolaa Gibeca, in kastoo dadka halkaas joogay ay ahaayeen reer Benyaamiin. ¹⁷ Markuu arkay socdaalkii ku sugnaa fagaaraha magaalada, ninkii duq ahaa wuxuu weydiyay,

“Xaggee baad u socotaa oo xaggee baad ka timid?”
¹⁸ Wuxuu ku jawaabay, “Waxaan ka soo socdaalnay Beytlaxam oo Yahuudah ku taal oo waxaan u soconnaa meel fog oo buuraha Efrayim ah, halkaasoo aan ku noolahay. Waxaan u tegey Beytlaxam, oo hadda waxaan u socdaa guriga Eebbe. Qofna naguma martiqaadin inaan habeenka ku hoyanno. ¹⁹ Waxaan haynaa caws iyo quudin dameeradayada, iyo rooti iyo khamri annaga, addoommadaada—aniga, naagta, iyo wiilka nala socda. Waxba nagama dhinna.” ²⁰ Ninkii duq ahaa wuxuu yidhi, “Gurigayga waad ku soo dhawaatay. Aan idiin diyaariyo dhammaan baahiyihiinna. Kaliya ha ku hoyan fagaaraha.” ²¹ Sidaas daraaddeed wuxuu u kaxeeyay gurigiisa oo quudiyay dameeradiisii. Markay cagahooda dhaqeen, waxay wax cuneen oo cabbeen. ²² Intay naftooda ku raaxaysanayeen, niman shar leh oo magaalada ka mid ah ayaa guriga hareereeyay. Waxay ku garaaceen albaabka oo ku qayliyeen ninkii duq ahaa, “Soo saar ninka gurigaaga yimid si aan ula galmoo.” ²³ Milkiiliihi guriga ayaa dibadda u baxay oo ku yidhi, “Maya, walaalayaal, ha samaynina fal xun oo noocaas ah. Tan iyo markii ninkani yahay martidayda, ha samaynina wax xun oo noocaas ah. ²⁴ Bal eeg, halkan waxaa jooga gabadhayda bikrada ah iyo naagtiisa. Waxaan hadda idiin soo saarayaa iyaga. Sameeya wixii aad doontaan, laakiin ha samaynina wax xun oo noocaas ah ninkan.” ²⁵ Laakiin nimankii ma ay dhegaysan isaga. Sidaas daraaddeed ninkii wuxuu qaatay naagtiisa oo dibadda u diray iyaga. Way kufsadeen oo jirdileen habeenkii oo dhan, waaberigii ayay sii daayeen. ²⁶ Markii waagu beryay, naagtii waxay ku soo noqotay gurigii uu sayidkeedu ku sugnaa, waxayna ku dhacday albaabka, halkaasna waxay ku jiiftay ilaa waaga. ²⁷ Markii sayidkeedu subaxdii kacay, albaabka furay, oo u baxay inuu jidkiisa sii wato, wuxuu arkay naagtiisii oo ku tiirsan albaabka guriga, iyadoo gacmaheeda ku haysa albaabka. ²⁸ Wuxuu ku yidhi iyada, “Kac; aan tagnee.” Laakiin wax jawaab ah ma jirin. Wuxuu saaray dameerkiisa oo guriga u baxay. ²⁹ Markuu guriga gaaray, wuxuu qaatay mindi oo naagtiisii jaray, xubno xubno, laba iyo toban qaybood, oo wuxuu u diray dhulka Israa’iil oo dhan. ³⁰ Qof kastoo arkay wuxuu yidhi, “Arrin sidan oo kale ah waligeed lama arag ama lama samayn, tan iyo markii Israa’iiliyiintu ka soo baxeen Masar. Ka fiirsada, qorshe sameeya, oo hadla!”

Markaasaa reer binu Israa’iil oo dhan, laga bilaabo Daan ilaa Bi’ir Shebac, oo ay ku jiraan dhulka Gilecaad, waxay u soo wada urureen sidii hal shir Eebbe hortiisa ku yaal Micfaah. ² Hoggaamiyeyaasha qabiilooyinka reer binu Israa’iil oo dhan waxay qaateen meelahooda shirkii dadkii Eebbe, oo ka koobnaa afar boqol oo kun oo ciidan lug ah oo seefo ku hubaysan. ³ (Reer Benyaamiin waxay maqleen in reer binu Israa’iil ay isugu yimaadeen Micfaah.) Reer binu Israa’iil waxay weyddiiyeen, “Noo sharax sida xumaantan u dhacday.” ⁴ Reer Laawi, ninkii naagta la dilay, ayaa ku jawaabay, “Aniga iyo naagtii aan la socday waxaan u nimid Gibecaah oo ku taal Benyaamiin si aan habeenkaas ugu hoyanno. ⁵ Ragga Gibecaah waxay igu soo kaceen oo guriga hareereeyeen habeenkii, iyagoo damacsan inay i dilaan. Waxay kufsadeen naagtaydii, wayna dhimatay. ⁶ Waxaan qaatay naagtaydii, waxaan u jarjaray qaybo, oo waxaan u diray dhulka reer binu Israa’iil oo dhan, maxaa yeelay waxay ku kaceen fal foolxumo iyo xumaan ah oo Israa’iil dhexdeeda ah. ⁷ Haddaba, reer binu Israa’iil oo dhammow, halkan ku soo gudbiya go’aankiinna iyo taladiinna.”

⁸ Dadka oo dhammu waxay u kaceen sidii hal qof, iyagoo leh, “Midkeenna midna uma noqon doono teendhooyinkiisa ama guryihiisa. ⁹ Tani waa waxa aan ku samayn doonno Gibecaah: waxaan ku qori doonaa saami si aan u go’aamino sida aan u weerari doonno. ¹⁰ Waxaan ka qaadan doonnaa toban nin boqolkii ninba qabiilooyinka reer binu Israa’iil oo dhan, boqolna kunkiiba, kunna toban kunkiiba, si ay u siiyaan sahayda ciidanka. Markii ciidanku yimaado Gibecaah oo ku taal Benyaamiin, waxay ciqaabi doonaan iyaga falka xun ee ay ku kaceen Israa’iil dhexdeeda.” ¹¹ Sidaas daraaddeed ragga reer binu Israa’iil oo dhammu waxay u midoobeen sidii hal qof oo ka soo horjeeda magaalada. ¹² Qabiilooyinka reer binu Israa’iil waxay u direen wargeeyayaal qabiilka Benyaamiin oo dhan, iyagoo leh, “Waa maxay xumaantan idinku dhex dhacday? ¹³ Haddaba soo dhiiba nimankaas xun ee Gibecaah si aan u dilno oo aan xumaanta uga nadiifinno Israa’iil.” Laakiin reer Benyaamiin way diideen inay dhegayastaan walaalahooda reer binu Israa’iil. ¹⁴ Taas beddelkeeda, reer Benyaamiin waxay ka soo urureen magaalooyinkooda si ay ula dagaallamaan reer binu Israa’iil. ¹⁵ Maalintaas, reer Benyaamiin waxay abaabuleen labaatan iyo lix kun oo nin oo seefo ku

Xaakinnada

hubaysan oo ka soo jeeda magaalooyinkooda, marka laga reebo toddoba boqol oo nin oo la soo xulay oo ka yimid Gibecaah. ¹⁶ Dhammaan askartan waxaa ka mid ahaa toddoba boqol oo askari oo la soo xulay, oo bidixley ah, mid kastaana wuxuu dhagax ku tuuri karaa timaha iyadoo la seegin. ¹⁷ Reer binu Israa'iil, marka laga reebo Benyaamiin, waxay abaabuleen afar boqol oo kun oo nin oo seefo ku hubaysan, oo dhammaantood dagaal u diyaar ah. ¹⁸ Reer binu Israa'iil waxay u kaceen Beytel oo waxay weyddiiyeen Eebbe, "Kuma horeyn doonaa dagaalka ka dhanka ah reer Benyaamiin?" Eebbe wuxuu ku jawaabay, "Yahuudah ha horeeyo." ¹⁹ Subaxdii dambe, reer binu Israa'iil waxay kaceen oo waxay ku degeen meel u dhow Gibecaah. ²⁰ Reer binu Israa'iil waxay u dhaqaaqeen inay la dagaallamaan reer Benyaamiin oo waxay qaateen meelo dagaal oo ka dhan ah Gibecaah. ²¹ Reer Benyaamiin waxay ka soo baxeen Gibecaah oo waxay dhulka ku dhufteen labaatan iyo laba kun oo reer binu Israa'iil ah maalintaas dagaalka. ²² Laakiin reer binu Israa'iil way is dhiirrigeliyeen oo waxay dib u qaateen meelhoodii sidii maaliintii hore. ²³ Reer binu Israa'iil waxay u kaceen oo ilaa fiidkii ayay Eebbe hortiisa ku ooyeen, oo waxay weyddiiyeen Eebbe, "Ma u kici doonaa mar kale inaan la dagaallanno reer Benyaamiin, walaalaheen?" Eebbe wuxuu ku jawaabay, "Kaca oo la dagaallama." ²⁴ Reer binu Israa'iil waxay u soo dhowaadeen reer Benyaamiin maaliintii labaad. ²⁵ Markan, reer Benyaamiin waxay ka soo baxeen Gibecaah oo waxay dileen siddeed iyo toban kun oo reer binu Israa'iil ah, oo dhammaantood seefo ku hubaysan. ²⁶ Markaasaa reer binu Israa'iil oo dhan, ciidanka oo dhan, waxay u kaceen Beytel, halkaas oo ay ku fadhiisteen iyagoo ooyaya Eebbe hortiisa. Waxay soomeen maalintaas ilaa fiidkii oo waxay u bixiyeen qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabadeed Eebbe. ²⁷ Reer binu Israa'iil waxay weyddiiyeen Eebbe. (Waagaas sanduugii axdiga Eebbe ayaa halkaas yaallay, ²⁸ oo waxaa hortiisa adeegayay Fiinehaas ina Elecaasar, oo ahaa ina Haaruun.) Waxay weyddiiyeen, "Ma u kici doonaa mar kale inaan la dagaallanno reer Benyaamiin, walaalaheen, mise waan joojin doonaa?" Eebbe wuxuu ku jawaabay, "Kaca, waayo, berrito waxaan iyaga gacantiinna ku siin doonaa." ²⁹ Markaasaa Israa'iil waxay rag ku dhigeen meel qarsoon oo ku wareegsan Gibecaah. ³⁰ Maaliintii saddexaad, reer binu Israa'iil waxay u kaceen reer Benyaamiin oo

waxay qaateen meelo ka dhan ah Gibecaah sidii hore. ³¹ Reer Benyaamiin waxay u soo baxeen inay la kulmaan oo laga soo jiiday magaalada. Waxay bilaabeen inay dhaawacaan reer binu Israa'iil sidii waagii hore, qiyaastii soddon nin ayaa ku dhacay berrinka furan iyo waddooyinka—mid u horseedaya Beytel iyo midka kale Gibecaah. ³² Reer Benyaamiin waxay u maleeyeen, "Waxaan ku garaacnay sidii hore," laakiin reer binu Israa'iil waxay yiraahdeen, "Aan dib u guranno oo aan ka soo jiidno magaalada waddooyinka." ³³ Dhammaan ragga Israa'iil waxay ka dhaqaaqeen meelhoodii oo waxay qaateen meelo ku yaal Baal Tamar, oo weerarkii qarsoonaa ee reer binu Israa'iil wuxuu ka soo baxay Maareh-geba. ³⁴ Toban kun oo ragga la soo xulay ee Israa'iil ayaa weerar toos ah ku qaaday Gibecaah. Dagaalku aad buu u kululaa, reer Benyaamiinna ma aysan garanaynin in musiibo soo dhowdahay. ³⁵ Eebbe wuxuu ka adkaaday Benyaamiin hortiisa Israa'iil, oo reer binu Israa'iil waxay dhulka ku dhufteen 25,100 oo reer Benyaamiin ah maalintaas, oo dhammaantood seefo ku hubaysan. ³⁶ Reer Benyaamiin waxay arkeen inay la jabiya. Ragga Israa'iil waxay ka tageen hortooda Benyaamiin maxaa yeelay waxay ku tiirsanaayeen weerarkii qarsoonaa ee ay ka dhigeen Gibecaah agteeda. ³⁷ Kuwa ku jiray weerarka qarsoonaa waxay ku soo ordi jireen Gibecaah, waxay ku fidiyeen oo waxay dhulka ku dhufteen magaalada oo dhan. ³⁸ Reer binu Israa'iil waxay la soo heshiiyeen weerarka qarsoonaa inay soo saaraan qiiq weyn oo ka soo baxa magaalada, ³⁹ Markaasaa reer binu Israa'iil waxay bilaabeen weerarkooda. Reer Benyaamiin waxay bilaabeen inay dhaawacaan reer binu Israa'iil (qiyaastii soddon), waxayna yiraahdeen, "Waxaan ku garaacnay sidii dagaalkii hore." ⁴⁰ Laakiin markii tiirka qiiqa uu ka soo baxay magaalada, reer Benyaamiin waxay jeesteen oo waxay arkeen magaalada oo dhan oo qiiq ku kacay. ⁴¹ Markaasaa reer binu Israa'iil ku soo jeesteen iyaga, reer Benyaamiinna way cabsadeen maxaa yeelay waxay garteen in musiibo ku soo dhacday. ⁴² Waxay ka carareen reer binu Israa'iil oo u baxeen cidlada, laakiin ma aysan awoodin inay ka baxsadaan dagaalka. Reer binu Israa'iil oo ka soo baxay magaalooyinkii ayaa halkaas ku dhufteen. ⁴³ Waxay hareereeyeen reer Benyaamiin, waxayna ku eryadeen oo si fudud ugu garaaceen agagaarka Gibecaah dhanka bari. ⁴⁴ Siddeed iyo toban kun oo reer

Xaakinnada

Benyaamiin ah ayaa ku dhacay, dhammaantoodna waxay ahaayeen geesiyaal. ⁴⁵ Markii ay jeesteen oo u carareen cidlada dhagaxa Rimmon, reer binu Israa'iil waxay ku qabteen shan kun oo iyaga ka mid ah waddooyinka oo waxay ku heleen Gidom, halkaas oo ay ku dhufteen laba kun oo kale. ⁴⁶ Maalintaas, shan iyo labaatan kun oo ragga reer Benyaamiin ee seefo ku hubaysan ayaa ku dhacay, dhammaantoodna waxay ahaayeen geesiyaal. ⁴⁷ Laakiin lix boqol oo nin ayaa jeestay oo u cararay cidlada dhagaxa Rimmon, halkaas oo ay joogeen afar bilood. ⁴⁸ Ragga reer binu Israa'iil waxay ku noqdeen Benyaamiin oo waxay dhulka ku dhufteen magaalooyinkii oo dhan, oo ay ku jiraan xoolaha iyo wax kasta oo ay heleen. Waxay dab qabadsiiyeen magaalooyinkii oo dhan oo ay soo mareen.

21 Reer binu Israa'iil waxay ku dhaarteen Mispah, iyadoo leh, "Midkeenna gabadhiisa guur uma siin doono reer Benyaamiin." ² Dadkii waxay tageen Beytel oo halkaas ku fadhiisteen Eebbe hortiisa ilaa fiidkii, iyadoo codkooda kor u qaaday oo si qadhaadh u ooyay. ³ "Maxaa, Sayidow, Eebbeha reer binu Israa'iilow," ayay ku qayliyeen, "waxani ugu dhacay Israa'iil, in qabiil ka maqan yahay maanta Israa'iil?"

⁴ Maalintii xigtay, dadkii way soo tooseen aroortii, waxayna dhiseen meeshii allabariga, oo waxay bixiyeen allabaryo gubasho iyo allabaryo nabadeed. ⁵ Reer binu Israa'iilna waxay weyddiiyeen, "Yaa ka mid ah qabiilooyinka Israa'iil ee ka baaqday inuu u soo kaco Eebbe shirkii?" Waayo, waxay ku dhaarteen axdi adag mid kasta oo aan u soo kicin Eebbe Mispah, iyadoo leh, "Dhab ahaan waa in la dilaa." ⁶ Reer binu Israa'iilna way u murugoodeen walaalkood Benyaamiin, iyadoo leh, "Maanta qabiil baa laga jaray Israa'iil." ⁷ "Maxaan u samaynaa naagaha kuwa hadhay, maadaama aan ku dhaaranay Eebbe inaan siin iyaga midkood gabadhayada guur ahaan?"

⁸ Waxay weyddiiyeen, "Qabiilkee ka mid ah qabiilooyinka Israa'iil ee aan u soo kicin Eebbe Mispah?" Waxay ogaadeen in cidna ka iman Jabesh-gilecad aysan iman xerada shirka. ⁹ Markii dadkii la tiriyey, midna ka mid ah dadka deggan Jabesh-gilecad halkaas ma joogin. ¹⁰ Markaasaa shirkii diray laba iyo toban kun oo dagaalyahanno geesiyaal ah oo leh amarro ah inay ku dhufaan dadka deggan Jabesh-gilecad seef, oo ay ku jiraan dumarka iyo

carruurta. ¹¹ "Tan ayaad samayn doontaan," ayay ku amreen. "Dhammaan ragga iyo haweenka la seexday nin waa in la baabbi'yo."

¹² Waxay ka heleen dadka deggan Jabesh-gilecad afar boqol oo bikrado yar yar oo aan nin aqoon, oo waxay u keeneen xerada Shiiloh ee Kancaan. ¹³ Shirkii oo dhan ayaa eray u diray reer Benyaamiin ee dhagaxa Rimmon, iyadoo nabad ugu dhawaaqaya iyaga. ¹⁴ Reer Benyaamiin waxay ku soo noqdeen wakhtigaas, oo waxay siiyeen haweenkii Jabesh-gilecad ee la badbaadiyey, laakiin kuma filnayn iyaga. ¹⁵ Dadkii waxay u baroorteen Benyaamiin, maadaama Eebbe uu oggolaaday in farqi ka dhaco qabiilooyinka Israa'iil. ¹⁶ Odayaashii shirkii waxay yidhaahdeen, "Maxaan u samaynaa naagaha kuwa hadhay, maadaama haweenkii Benyaamiin la baabbi'iyeey?" ¹⁷ "Waa in ay jirto dhaxal u ah kuwa ka badbaaday Benyaamiin," ayay yidhaahdeen, "si aan qabiil looga tirtirin Israa'iil." ¹⁸ "Laakiin ma siin karno iyaga naago gabdhahayada," ayay yidhaahdeen, "waayo reer binu Israa'iil waxay ku dhaarteen, 'Halaag baa ku dhici doona mid kasta oo naag u siiya reer Benyaamiin.'" ¹⁹ Waxay yidhaahdeen, "Bal eega, waxaa jira ciidda sannadlaha ah ee Eebbe ee Shiiloh, waqooyiga Beytel, bari ee jidka ka taga Beytel ilaa Shekem, iyo koonfurta Lebonah." ²⁰ Waxay ku amreen reer Benyaamiin, iyadoo leh, "Tag oo ku dhuumaalaysta beero canab ah ²¹ oo daawada. Markay gabdhaha Shiiloh u soo baxaan inay ku biiraan ciyaaraha, ka soo baxa beero canab ah oo mid kasta ha qabsado naag gabdhaha Shiiloh, markaas ku soo noqda dhulka Benyaamiin. ²² Markay aabbayaashooda ama walaalahooda u yimaadaan inay nagu dacwoodaan, waxaanu odhan doonaa, 'Noo sameeya naxariis oo u oggolow iyaga, maxaa yeelay maanaan qaadan naago iyaga intii lagu jiray dagaalka. Ma aad noqon doontaan kuwa ku xad-gudbay dhaartiinna, maadaama aydnaan siin gabdhihiinna iyaga.'" ²³ Reer Benyaamiinna way sameeyeen oo waxay qaateen naago tiradooda u dhiganta kuwa ciyaaray, kuwaas oo ay qabsadeen. Markaasay ku noqdeen dhaxalkooda, waxayna dhiseen magaalooyinkii, oo halkaas ku degeen. ²⁴ Wakhtigaas, reer binu Israa'iil waxay ka tageen halkaas, mid kasta qabiilkiisa iyo qoyskiisa, oo waxay ku noqdeen dhaxalkooda. ²⁵ Maalmahaas, Israa'iil boqor ma lahayn; mid kasta wuxuu sameeyey wixii saxda ahaa indhihiisa.

1 Maalmihii xaakinnadu xukumi jireen, waxaa dalka ka jiray abaar. Nin reer Beytlaxam oo Yahuudah ah ayaa u guuray dalka Moo'aab isagoo wata naagtiisa iyo labadiisa wiil. ² Ninka magiciisu wuxuu ahaa Eliimeleg, naagtiisuna waxay ahayd Naoomi, magacyada labadiisa wiilna waxay ahaayeen Maxloon iyo Kilyoon. Waxay ahaayeen reer Efrata oo Beytlaxam, Yahuudah ka yimid. Waxay galeen Moo'aab oo halkaas ku noolaadeen. ³ Eliimeleg, oo ahaa ninkii Naoomi, wuu dhintay, iyadana waxaa haray labadeedii wiil. ⁴ Waxay guursadeen naago Moo'aabiyad ah; mid waxaa la odhan jiray Corfa, midda kalena Ruudh. Waxay halkaas ku noolaayeen ku dhowaad toban sannadood. ⁵ Labadii wiil, Maxloon iyo Kilyoon, iyaguna way dhinteen, Naoomina waxaa ka haray labadeedii wiil iyo ninkeedii.

⁶ Naoomi waxay ku maqashay Moo'aab in Eebbe dadkiisii soo boogday oo cunto siiyey. Markaasay iyada iyo labadeedii gabdhood ee soddohda u ahayd u diyaar garoobeen inay halkaas ka noqdaan. ⁷ Waxay ka baxday meeshii ay ku noolayd, iyadoo wata labadeedii gabdhood ee soddohda u ahayd, waxayna ku dhaqaaqeen jidkii ay ku noqon lahaayeen dalkii Yahuudah. ⁸ Naoomi waxay ku tidhi labadeedii gabdhood ee soddohda u ahayd, "Ku noqda, midkiinba, guriga hooyadiin. Eebbe ha idiin muujiyo naxariis, sidaad u muujiseen kuwii dhintay iyo anigaba. ⁹ Eebbe ha idin siiyo inaad midkiinba nasasho ka hesho guriga nin kale." Markaasay dhunkatay, wayna ooyeen oo qayliyeen. ¹⁰ Waxay ku yidhaahdeen iyada, "Annagu waan kula noqon doonaa oo waxaan tagi doonaa dadkaaga." ¹¹ Laakiinse Naoomi waxay tidhi, "Guryihiinna ku noqda, gabdhahaygiyow. Maxaad ila imaanaysaan? Ma wiilal kale ayaan dhalayaa oo idin guursan kara?" ¹² Ku noqda, gabdhahaygiyow; waan ka weynahay inaan nin yeesho. Haddii aan xitaa filayo in weli rajo jirto—haddii aan xitaa caawa nin yeesho oo wiilal dhalayo—¹³ ma sugi doontaan ilaa ay ka weynaadaan? Ma ka joogi doontaan guur? Maya, gabdhahaygiyow. Aniga ayaa idinka murugo badan, maxaa yeelay, gacanta Eebbe ayaa iga soo horjeedsatay!" ¹⁴ Markaasay haddana qayliyeen oo ooyeen. Corfa waxay dhunkatay soddohdeed oo macasalaamaysay, laakiinse Ruudh way ku dheganayd. ¹⁵ Naoomi waxay tidhi, "Bal eeg, walaashaa waxay ku noqotay dadkeedii iyo ilaahyadeedii. Iyadana raac." ¹⁶ Laakiinse Ruudh waxay ku jawaabtay, "Ha iigu qasbin

inaan kaa tago ama aan kaa noqdo. Meeshaad tagto, waan tegi doonaa, meeshaad degto, waan deggi doonaa. Dadkaagu waa dadkayga, Eebbahaaguna waa Eebbahayga. ¹⁷ Meeshaad ku dhimato, ayaan ku dhiman doonaa, halkaasna waa laygu aasi doonaa. Eebbe ha igu sameeyo, ha ahaato si adag, haddii wax aan dhimasho ahayn ay inaga soocaan." ¹⁸ Markii Naoomi aragtay in Ruudh ay go'aansatay inay la socoto, way joojisay inay ku qanciso. ¹⁹ Labadii naagood waxay socdeen ilaa ay ka yimaadeen Beytlaxam. Markay Beytlaxam yimaadeen, magaalada oo dhami way ka gilgishay, naagihiiina waxay yidhaahdeen, "Naoomi ma kan baa?" ²⁰ Waxay ugu jawaabtay, "Ha iigu yeedhina Naoomi; taa beddelkeeda iigu yeedha Maara, waayo, Qaadirka ayaa si aad ah ii dhibay. ²¹ Waxaan tegey anigoo buuxa, laakiinse Eebbe ayaa i soo celiyey anigoo madhan. Maxaad iigu yeedhaan Naoomi? Eebbe ayaa ii markhaati furay, Qaadirka ayaa i dhibay." ²² Sidaasay Naoomi uga soo noqotay Moo'aab iyadoo la socota Ruudh Moo'aabiyaddii, oo ahayd gabadheeda soddohda, waxayna yimaadeen Beytlaxam markii goosashada shaciirku bilaabmaysey.

2 Haddaba Naomiy waxay lahayd qaraabo dhinaca ninkeeda ah, nin maalqabeen weyn oo ka yimid qoyska Elymelek, kaasoo magiciisu ahaa Boos. ² Ruudh oo ahayd Mo'aabiyad waxay Naomiy ku tidhi, "Fadlan ii oggolow inaan tago beeraha oo aan wax ka soo gurto hadhuudhka ka dambeeya cidda aan indhahooda raalli ka noqdo." Naomiy waxay ku jawaabtay, "Tag, gabadhayda." ³ Markaasay baxday, beer bay gashay oo waxay bilowday inay wax ka soo gurto ka dambeeya kuwa goosanaya. Si kadis ah, waxay isku aragtay inay ka shaqaynayso qayb ka mid ah beerta Boos, oo ka tirsan qoyska Elymelek. ⁴ Markaasaa Boos yimid oo ka yimid Beytlaxam, wuxuuna ku yidhi kuwa goosanaya, "Eebbe ha idinla jiro." Iyaguna waxay ugu jawaabeen, "Eebbe ha ku barakeeyo." ⁵ Boos wuxuu weyddiiyey kormeerihiisii mas'uulka ka ahaa kuwa goosanaya, "Gabadhan dhallinyarada ah ee tan waa ayo?" ⁶ Kormeerihiisii ayaa ku jawaabay, "Waa gabadhii Mo'aabiyada ahayd ee la soo noqotay Naomiy oo ka timid dalka Mo'aab. ⁷ Waxay weyddiisatay, 'Fadlan ii oggolow inaan wax ka soo gurto oo aan soo ururiyo hadhuudhka ka dambeeya kuwa goosanaya.' Waxay halkan joogtay tan iyo subaxdii ilaa hadda, marka laga reebo nasasho gaaban oo ay ku nasatay hoyga."

Ruud

⁸ Markaasaa Boos wuxuu Ruudh ku yidhi, “Si taxaddar leh ii dhagayso, gabadhayda. Ha tagin oo ha wax ka soo gurin beer kale, hana ka tegin tan. Ku dhowow gabdhahayga dhallinyarada ah.” ⁹ Indhahaaga ku hay beerta ay goosanayaan, oo raac ka dambeeya. Waxaan amray dhallinyarada inayna ku taaban. Marka aad harraad qabto, tag oo cab biyo ka mid ah weelasha biyaha ee dhallinyaradu buuxiyeen.” ¹⁰ Markaasay wejigeeda dhulka dhigtay, iyadoo sujuudaysa, waxayna ku tidhi, “Maxaan indhahaaga raalli ka noqday inaad ii fiirsato, maadaama aan ahay qof ajnabi ah?” ¹¹ Boos ayaa ku jawaabay, “Waxaan si buuxda uga war helay wax kasta oo aad u samaysay soddohdaada tan iyo dhimashadii ninkaaga—sidaad uga tagtay aabbahaa iyo hooyadaa iyo dalkii aad ku dhalatay, oo aad u timid dad aadan hore u aqoon.” ¹² Eebbe ha kuu abaalmariyo camalkaaga. Eebbe, Ilaaha Israa’iil, ha kaa siiyo abaal buuxa, kaasoo baalashiisa aad magan gashay.” ¹³ Markaasay tidhi, “Waxaan indhahaaga raalli ka noqday, sayidkaygiyow, waayo, waad i dejisay oo si naxariis leh ayaad ula hadashay addoontaada, in kastoo aanan ahayn mid ka mid ah addoommadaada.” ¹⁴ Markii la qadeeyey Boos wuxuu ku yidhi, “Imaansho halkan oo cun kibis oo ku dhex rushee khalka.” Sidaasay ku ag fadhiisatay kuwa goosanaya, wuuna u soo bandhigay hadhuudh la dubay. Way cuntay ilaa ay ka dhergtay oo wax bay ka soo hadheen. ¹⁵ Markay kacday inay wax ka soo gurto, Boos wuxuu dhallinyaradiisii ku amray, “U oggolow inay wax ka soo gurato xataa hadhuudhka, hana caayin.” ¹⁶ Sidoo kale, ka soo bixiya qaar ka mid ah xidhmooyinka oo uga taga inay wax ka soo gurato, hana canaanan.” ¹⁷ Ruudh waxay sii waday inay wax ka soo gurato beerta ilaa fiidkii. Dabadeed, waxay tumatay shaciirkii ay soo ururisay, oo qiyaastii ahaa eefa. ¹⁸ Waxay u qaaday magaalada, soddohdeedna waxay aragtay intay soo ururisay. Ruudh waxay kaloo soo bixisay oo siisay wixii uga soo hadhay markay dhergatay. ¹⁹ Soddohdeed ayaa weyddiisay, “Xaggee baad maanta wax ka soo guratay? Xaggee baad ka shaqaysay? Ninkii ku fiirsaday ha la barakeeyo!” Sidaasay soddohdeed ugu sheegtay ninkii ay ka shaqaynaysay meeshiisa. “Magaca ninka aan maanta la shaqeeyey waa Boos,” ayay tidhi. ²⁰ Naomiy waxay ku tidhi soddohdeed, “Eebbe ha u barakeeyo, kanan ka joojin naxariistiisii noolaha iyo kuwii dhintay.” Waxay kaloo intaas ku darty, “Ninkaas waa qaraabadeenna dhow; waa mid

ka mid ah kuwa na soo furta.” ²¹ Markaasaa Ruudh oo ahayd Mo’aabiyad waxay tidhi, “Wuxuu xataa igu yidhi, ‘Ku dhowow addoommadayda ilaa ay dhammeeyaan goosashadayda oo dhan.’” ²² Naomiy waxay Ruudh soddohdeed ku tidhi, “Waa wanaagsan tahay, gabadhayda, inaad la baxdo gabdhihiisa dhallinyarada ah, si aan lagugu dhibin beer kale.” ²³ Sidaasay Ruudh ugu dhowaatay gabdhaha dhallinyarada ah ee Boos si ay wax uga soo gurato ilaa dhammaadka goosashada shaciirka iyo sarreenka. Waxayna la nooleyd soddohdeed.

3 Naomi, oo ahayd soddohda Ruud, waxay ku tidhi iyada, “Gabadheyda, miyaanad raadin doonin meel ammaan ah oo kuu ah, si ay kuu hagaagto? ² Hadda, Boos, oo ah ninkii ay la shaqaynaysay gabdhahaaga, waa qaraabadeenna. Bal eeg, caawa wuxuu ku tumayaa shaciirka goobta tumaalka. ³ Sidaas darteed, is dhaqo, is cadarso, xidho dharkaaga ugu fiican, oo u dhaadhac goobta tumaalka. Si kastaba ha ahaatee, ha is muujin ninka ilaa uu ka dhammeeyo cunidda iyo cabidda. ⁴ Markuu seexdo, fiiri gaar ah u yeelo meesha uu jiiifo. Markaas waxaad tagtaa, cagihiiisa ka qaad, oo jiiiso; isagaa kuu sheegi doona waxaad samayn doonto.” ⁵ Ruud waxay ku jawaabtay, “Wax walba oo aad tidhaahdo waan samayn doonaa.” ⁶ Markaasay u dhaadhacday goobta tumaalka oo waxay samaysay wax walba oo ay soddohdeed ku amartay.

⁷ Ka dib markii Boos uu cunay oo cabbay, oo qalbigiisu faraxay, wuxuu u dhaqaaqay inuu seexdo dhamaadka xidhmada hadhuudhka. Ruud ayaa si tartiib ah u timid, cagihiiisa ka qaadday, oo jiftay. ⁸ Bartamaha habeenkii, ninku wuu naxay oo hore u foorarsaday; waxaa jiray naag cagihiiisa jifta. ⁹ Wuxuu weyddiisay, “Kumaad tahay?” Waxay ku jawaabtay, “Anigu waxaan ahay Ruud, addoonkaaga. Guntigaaga ku fidi addoonkaaga, waayo, waxaad tahay badbaadiye-ilaaliye.” ¹⁰ Wuxuu yidhi, “Eebbe ha kuu barakeeyo, gabadhayda. Naxariistaadii ugu dambaysay waxay ka weyn tahay tii hore, maadaama aadan raacin ragga dhallinyarada ah, kuwaas oo hodan ama faqiir ah. ¹¹ Hadda, gabadhayda, ha baqin. Waxaan kuu samayn doonaa wax kasta oo aad weyddiisato, waayo, dhammaan dadka magaalada aan ku noolahay waxay ogyihiin inaad tahay naag dabeecad wanaagsan leh. ¹² Waa run inaan ahay badbaadiye-ilaaliye, laakiin waxaa jira mid kale oo qaraabo dhow iga ah. ¹³ Halkan joog habeenka, oo

Ruud

subaxdii, haddii uu doonayo inuu ku soo furto, waa hagaag; ha ku soo furto. Laakiin haddii uusan doonayn, sida xaqiiqada ah sida Eebbe u nool yahay, anigu waan ku soo furan doonaa. Halkan jifso ilaa subax.”¹⁴ Markaasay cagiihiisa jiftay ilaa subax, laakiin waxay kacday ka hor intaan qofna la aqoonsan; wuxuuna yidhi, “Ha la ogaado in naag ay timid goobta tumaalka.”¹⁵ Wuxuu yidhi, “Keen maro-xidhka aad xiran tahay oo soo qaad.” Markay soo qaaday, wuxuu cabbiray lix cabbir oo shaciir ah oo dusha ka saaray. Markaasay dib ugu noqotay magaalada.¹⁶ Markii Ruud ay ku soo noqotay soddohdeed, Naomi waxay weydiisay, “Sidee bay wax u dhaceen, gabadhayda?” Ruud waxay u sheegtay wax walba oo Boos u sameeyay iyada.¹⁷ Waxay intaa ku dartay, “Wuxuu i siiyay lixdan cabbir ee shaciirka ah, isagoo leh, ‘Ha ku noqon soddohdaada gacmo maran.’”¹⁸ Naomi waxay tidhi, “Sug, gabadhayda, ilaa aad aragto sida arrinku u dhamaanayo; waayo, ninku ma nasan doono ilaa uu arrinka maanta xalliyo.”

4 Boos wuxuu u kacay albaabka magaalada oo fadhiistay halkaas, markaasaa waxaa soo maray kii soo furtaha ahaa oo Boos xusay. Boos wuxuu ku yidhi, “Halkan kaalay, saaxiibkayow, oo fadhiiso.” Markaasuu u yimid oo fadhiistay.² Boos wuxuu markaas qaatay toban oday oo ka mid ah odayaasha magaalada, oo wuxuu ku yidhi, “Halkan fadhiista.” Markaasay fadhiisteen.³ Wuxuuna la hadlay kii soo furtaha ahaa, “Naomi oo ka soo noqotay Moo'aab, waxay iibinaysaa dhulkii ay lahayd qaraabadeenna Eliimeleg.”⁴ Waxaan is idhi waa inaan ku ogeysiiyaa oo aan kuusoo jeediyo inaad iibsato hortooda kuwa halkan fadhiya iyo hortooda odayaasha dadkayga. Haddii aad soo furato, samee; laakiin haddii kale, ii sheeg, waayo, adiga ayaa xaq u leh inaad soo furato, aniguna waxaan ahay kan xiga.” Kii soo furtaha ahaa wuxuu yidhi, “Waan soo furtaa.”

⁵ Markaas Boos wuxuu yidhi, “Maalinta aad ka iibsanayso dhulka Naomi, waxaad sidoo kale helayasaa Ruudhos Moo'aabiyadda, oo ah naagtii ninka dhintay, si aad u ilaaliso magaca kii dhintay oo dhaxalkiisa la socda.”⁶ Kii soo furtaha ahaa wuxuu ku jawaabay, “Ma awoodo inaan naftayda u soo furto, si aanan u khatar gelin dhaxalkayga. Adigu qaado xaqaa aan u leeyahay soo furashada, waayo, ma awoodo inaan sameeyo.”⁷ Waqtiyadii hore ee

Israa'iil, si loo dhammeeyo soo furashada iyo wareejinta hantida, mid ka mid ah dhinacyada ayaa kabihiisa iska siibi jiray oo siin jiray kan kale. Tani waxay ahayd habka sharciyeenta macaamilka ee Israa'iil.⁸ Markaasaa kii soo furtaha ahaa wuxuu Boos ku yidhi, “Adigu iibsato.” Markaasuu kabihiisa iska siibay.⁹ Markaasaa Boos wuxuu ku dhawaaqay odayaasha iyo dadkii oo dhan, “Maanta waxaad tihiin markhaatiyaal inaan ka iibsaday Naomi wax walba oo Eliimeleg, Kilyoon, iyo Maalon lahaayeen.”¹⁰ Waxaan sidoo kale helay Ruudhos Moo'aabiyadda, oo ahayd naagtii Maalon, inay noqoto naagtayda, si aan u ilaalino magaca kii dhintay oo hantidiisa la socda, si aan magaciisu uga baabi'in qoyska dhexdiisa ama magaalada uu ka yimid. Maanta waxaad tihiin markhaatiyaal.”¹¹ Markaasaa dadkii oo dhan iyo odayaashii albaabka joogay waxay yidhaahdeen, “Annagu markhaatiyaal baan nahay. Eebbe ha ka dhigo naagta gurigaaga soo gelaya sida Raaxel iyo Le'ah, oo labadooduba dhiseen reer binu Israa'iil. Ha ku barakoobo Efrataah oo ha ku caanka noqoto Beytlaxam.”¹² Qoyskaaga, carruurta Eebbe ku siiyo gabadhan dhallinyarada ah, ha noqdo sida reer Feres, oo Taamar u dhashay Yahuudah.”¹³ Markaasaa Boos wuxuu guursaday Ruudhos, oo waxay noqotay naagtiisii. Markii uu la yeeshay xiriir, Eebbe wuxuu u suurtageliyey inay uuraysato, oo waxay dhashay wiil.¹⁴ Haweenkii waxay Naomi ku yidhaahdeen, “Mahad ha u sugnaato Eebbe, kaas oo maanta aan ku dhaafin adiga soo furte. Ha ku caanka noqdo Israa'iil oo dhan!”¹⁵ Wuxuu cusboonaysiin doonaa noloshaada oo ku taageeri doonaa cimrigaaga gabowga. Waayo, gabadhaada-in-law, oo ku jecel oo kuu wanaagsan intii toddoba wiil, ayaa dhashay isaga.”¹⁶ Naomi waxay qaaday ilmaha, waxayna dhigtay laabteeda, oo waxay u daryeeshay isaga.¹⁷ Haweenkii deriska ahaa waxay yidhaahdeen, “Naomi wiil baa u dhashay!” Waxayna u bixiyeen magaca Cobeed. Isagu wuxuu ahaa aabbihii Yesay, oo ahaa aabbihii Daa'uud.¹⁸ Tani waa farcankii Feres: Feres wuxuu ahaa aabbihii Xesroon,¹⁹ Xesroon wuxuu dhalay Raam, Raamna wuxuu dhalay Cammiinaadaab,²⁰ Cammiinaadaab wuxuu dhalay Naxshoon, Naxshoonna wuxuu dhalay Salmoon,²¹ Salmoon wuxuu dhalay Boos, Boosna wuxuu dhalay Cobeed,²² Cobeed wuxuu dhalay Yesay, Yesayna wuxuu ahaa aabbihii Daa'uud.

1 Samuu'eel

1 Waxaa jiray nin ka yimid Ramataayim Soofim, oo ku yaal dhulka buuraha ee Efrayim, magaciisuna wuxuu ahaa Elqaana ina Yeroxam, ina Eliihu, ina Toohu, ina Suuf, oo ahaa reer Efrayim. ² Wuxuu qabay laba naagood. Magaca midna wuxuu ahaa Xannaah, midda kalena wuxuu ahaa Beniinna. Beniinna waxay lahayd carruur, laakiin Xannaah waxba ma lahayn. ³ Sannad kasta ninkaasu wuxuu ka tegi jiray magaaladiisa si uu ugu caabudo oo allabaryo ugu bixiyo Sayidka ciidammada Shiiloh, halkaas oo labada wiil ee Eli — Hoofni iyo Fiinexaas — ay ka ahaayeen wadaaddada Sayidka. ⁴ Markasta oo Elqaana uu allabaryo bixin jiray, wuxuu qayb ka mid ah hilibka siin jiray naagtiisa Beniinna iyo dhammaan wiilasheeda iyo gabdhaha. ⁵ Laakiin Xannaah wuxuu siiyay laba jibbaar, waayo, wuu jeclaa, inkastoo Sayidku aanay carruur u siin. ⁶ Tartankeeda ayaa si xun u kicisay si ay uga xanaajiso, maxaa yeelay, Sayidku wuxuu xidhay uurkeeda. ⁷ Tani waxay dhacday sannadba sannadka ka dambeeya. Markasta oo Xannaah ay u tegi jirtay guriga Sayidka, tartankeeda ayaa kicisay, oo waxay ooyi jirtay oo waxba ma cuni jirin. ⁸ Elqaana ninkeedii wuxuu ku yidhi, “Xannaah, maxaad u ooyaysaa? Maxaad wax u cuni weyday? Maxaad u niyad jabsan tahay? Miyaan kaaga fiicnayn toban wiil?”

⁹ Markay wax cuneen oo cabbeen Shiiloh, Xannaah istaagtay. Haddaba Eli wadaadka wuxuu ku fadihiyey kursigiisa albaabka macbudka Sayidka. ¹⁰ Xannaah aad bay u murugootay, oo waxay u ducaysay Sayidka, iyadoo si xun u ooyaysa. ¹¹ Waxay nidartay, iyadoo leh, “Sayidka ciidammada, haddaad run ahaantii eegto dhibaataada addoonkaaga, oo aad i xusuusato oo aadan illaawin addoonkaaga, laakiin aad addoonkaaga wiil siisid, markaasaan isaga siin doonaa Sayidka maalmaha noloshiisa oo dhan, oo maqaarkiisana ma taaban doono faas.” ¹² Markay sii waday inay Sayidka hor joogsato, Eli wuxuu daawanayay afkeeda. ¹³ Xannaah waxay ku hadlaysay qalbiga: dibnahaheedu way dhaqaaqayeen, laakiin codkeedu lama maqlin. Sidaas darteed Eli wuxuu u maleeyay inay sakhraansan tahay. ¹⁴ Eli wuxuu ku yidhi, “Intee in le’eg ayaad sakhraansanaan doontaa? Kaarso khamrigaaga!” ¹⁵ Laakiin Xannaah waxay ku jawaabtay, “Maya, sayidkaygiyow, waxaan ahay naag ruuxeedu dhibaataysan yahay. Khamri ama cabitaan xoog leh ma cabbin, laakiin waxaan naftayda ku shubay Sayidka hortiisa. ¹⁶ Ha u malayn addoonkaaga inay tahay naag shar leh, waayo,

waxaan ka baryay meelaha ugu hooseeya ee murugada iyo caloolxumada.” ¹⁷ Markaas Eli wuxuu ku jawaabay, “Nabad ku tag, oo Eebbeha Israa’iil ha ku siiyo waxaad ka codsatay.” ¹⁸ Waxay tiri, “Addoonkaaga ha ka hesho raalli ahaanshaha indhahaaga.” Markaasay jidkeedii ku tagtay oo wax cunay, wejigeeduna mar dambe ma niyad jabin.

¹⁹ Subaxdii hore ayay kaceen oo Sayidka hortiisa caabudeen, markaasay ku noqdeen gurigoodii Raama. Elqaana wuxuu la aqal galay Xannaah naagtiisa, oo Sayidku wuu xusuustay iyada. ²⁰ Waqtigeedii markuu yimid, Xannaah uuraysatay oo dhashay wiil. Waxay magaciisa u bixisay Samuu'eel, iyadoo leh, “Maxaa yeelay, waxaan ka baryay Sayidka.” ²¹ Markii Elqaana uu u kacay isaga iyo reerkiisii oo dhan si ay u bixiyaan allabariga sannadlaha ah ee Sayidka iyo inuu oofiyo nidarkiisii, ²² Xannaah ma tegin. Waxay ku tiri ninkeedii, “Markuu wiilku nuugista ka go’o, waan kaxayn doonaa, si uu Sayidka hortiisa u soo muuqdo oo halkaas joogto ahaan ugu sii joogo.” ²³ Elqaana ninkeedii wuxuu ku yidhi, “Samee wixii kuu muuqda inay fiican yihiin. Joog ilaa aad ka goysid; oo keliya Sayidku ha adkeeyo eraygiisa.” Sidaas darteed waxay guriga joogtay oo naas nuujisay wiilkeedii ilaa ay ka goysay.

²⁴ Markay ka goysay, waxay isaga la tagtay guriga Sayidka ee Shiiloh, iyadoo wadata dibiga saddex sano jir ah, eeefa bur ah, iyo maqaarka khamriga. Wiilku weli wuu yaraa. ²⁵ Waxay gowraceen dibiga oo waxay wiilka u geeyeen Eli. ²⁶ Waxay ku tidhi, “Iga raalli noqo, sayidkaygiyow. Sida xaqiiqada ah sidaad u nooshahay, sayidkaygiyow, waxaan ahay naagtii halkan kugu ag taagnayd, oo Sayidka u ducaysanaysay. ²⁷ Wiilkan baan u ducaystay, oo Sayidkuna wuxuu ii fiihiyay codsigii aan ka baryay. ²⁸ Haddaba waxaan isaga u hibaynayaa Sayidka. Inta uu nool yahay, waxaa loo siiyey Sayidka.” Oo halkaasay Sayidka ku caabudeen.

2 Markaasaa Xannaah ducaysatay oo tidhi:

*“Qalbigaagu wuxuu ku farxaa Rabbiga;
Geesigaygu wuxuu ku sarreeyaa Rabbiga.*

*Afkaygu wuxuu ku faanaa cadaawayaashayda,
Waayo, waxaan ku farxaa badbaadintaada. ² Mid quduus ah oo kale ma jiro Rabbiga, Waayo, adiga mooyaane mid kale ma jiro, Dhagaxna ma jiro sida Eebbeheen. ³ Ha ku hadlina kibir, Ha ka soo bixin*

1 Samuu'eel

isla weyni afkiinna, Waayo, Rabbigu waa Eebbe aqoon leh, Oo isaga ayaa fiicllada miisaama. ⁴ Qaansooyinkii xoogga badnaa waa la jebiyey, Laakiin kuwii turunturooday hadda waxay leeyihiin xoog. ⁵ Kuwa dheregsanaa waxay isku kireeyaan kibis, Laakiin kuwii gaajaysnaa hadda way dhergeen. Xataa midda madhalayska ahayd waxay dhashay toddoba, Laakiin midda wiilal badan lahayd way daashay. ⁶ Rabbigu wuxuu keenaa dhimasho oo wuxuu siiyaa nolol; Wuxuu keenaa xabaasha oo kor buu u qaadaa. ⁷ Rabbigu wuu hoosaysiiyaa oo wuu hodmiyaa; Wuxuu hoosaysiiyaa oo wuxuu kor u qaadaa. ⁸ Wuxuu ka qaadaa miskiinka ciidda, Wuxuu ka qaadaa kan baahan dambaska Si uu ula fadhiisiyo amiirrada Oo uu dhaxalsiiyo kursi sharaf leh. Waayo, aasaaska dhulka Rabbiga ayay leeyihiin, Oo isaga ayaa ku dhigay dunida korkooda. ⁹ Wuxuu ilaaliyaa cagaha kuwa isaga aaminka ah, Laakiin kuwa sharka leh waxaa lagu aamusiya gudcurka, Waayo, xoog kuma guulaysan karo qof. ¹⁰ Kuwa Rabbiga ka soo horjeeda waa la burburin doonaa; Wuxuu ka soo onkodin doonaa samada. Rabbigu wuxuu xukumi doonaa dhammaadka dhulka. Wuxuu siin doonaa xoog boqorkiisa Oo wuxuu kor u qaadi doonaa geeska midkiisa subkan.”

¹¹ Markaasaa Elqaana ku noqday gurigiisii Raamaah, laakiin wiilkii wuxuu u sii adeegi jiray Rabbiga Eli hoostiisa oo ahaa wadaadka. ¹² Haddaba wiilashii Eli waxay ahaayeen niman shar leh; iyagu ma ay lahayn tixgelin Rabbiga. ¹³ Caadadii wadaaddada dadka la lahaayeen waxay ahayd in marka qof kasta uu keeno allabari, uu u yimaado adeegaha wadaadka oo uu sito fargeeto saddex geesood leh intuu hilibku kariyo, ¹⁴ Oo wuxuu ku muday digsi ama dheryo ama qasacad ama weel weyn. Wax alla wixii fargeetadu soo qaaddo, wadaadku wuxuu u qaadan jiray naftiisa. Sidaasay ula dhaqmi jireen reer binu Israa'iil oo dhan oo yimaada Shiiloh. ¹⁵ Xataa ka hor intaan baruurta la gubin, adeegaha wadaadku wuxuu u iman jiray qofka allabariga keenaya, isagoo leh, “Wadaadka sii hilib uu dubto. Wuxuu kaa aqbali maayo hilib la kariyey—kaliya mid ceeriin.” ¹⁶ Haddii ninku ku yidhaahdo, “Baruurta hore ha la gubo, markaas ayaad qaadan kartaa intaad doonto,” wuxuu ku jawaabi jiray, “Maya, hadda i sii. Haddii kale, xoog baan ku qaadan doonaa.” ¹⁷ Sidaas daraaddeed dembigii dhallinyarada wuxuu ahaa mid aad u weyn

Rabbiga hortiisa, maxaa yeelay, waxay ku xadgudbeen allabarigii Rabbiga.

¹⁸ Laakiin Samuu'eel wuxuu u adeegi jiray Rabbiga—wiil yar oo xidhnaa khamiis linen ah. ¹⁹ Sannad kasta hooyadiis waxay u samayn jirtay khamiis yar oo waxay u keeni jirtay markay la tagto ninkeeda si ay u bixiso allabariga sannadlaha ah. ²⁰ Eli wuxuu barakayn jiray Elqaana iyo naagtiisa, isagoo leh, “Rabbigu ha ku siiyo carruur ka timid naagtan beddelkii kii ay u goosatay Rabbiga.” Markaasay ku noqon jireen gurigooda. ²¹ Rabbiguna wuu soo booqday Xanaah, oo waxay uuraysatay oo dhashay saddex wiil iyo laba gabdhood. Inta u dhaxaysa, wiilkii Samuu'eel wuxuu ku koray Rabbiga hortiisa.

²² Haddaba Eli waa duqoobay, oo wuxuu maqlay wax kasta oo wiilashiisu ku sameeyeen reer binu Israa'iil oo dhan—sida ay ula seexdeen dumarkii u adeegi jiray iridda teendhada kulanka. ²³ Markaasuu ku yidhi, “Maxaad waxyaalahan oo kale u samaysaan? Waayo, waxaan maqlayaa waxyaalihiinna shar leh oo ka imanaya dadka oo dhan. ²⁴ Wiilashayda, warbixinta aan ka maqlo dadka Rabbiga waa mid dhib leh. ²⁵ Haddii nin ka dembaabo mid kale, Eebbe wuxuu u dhex dhexaadin karaa isaga; laakiin haddii qof ka dembaabo Rabbiga, yaa u dhex dhexaadin kara?” Laakiin ma ay dhegaysan aabbahood, waayo, waxay ahayd doonista Rabbiga in la dilo.

²⁶ Wiilkii Samuu'eelna wuxuu sii waday inuu ku koro dherer iyo raalli ahaansho labadaba Rabbiga iyo dadka.

²⁷ Nin Eebbe ah ayaa u yimid Eli oo ku yidhi, “Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Miyaan si cad u muujin naftayda guriga awowgaa markii ay joogeen Masar, iyagoo ku hoos jira Fircoon? ²⁸ Waxaan ka doortay awowgaa dhammaan qabiilooyinka Israa'iil inuu noqdo wadaadkayga, si uu allabari ugu bixiyo meertadayda, inuu foox ku shido, oo uu xidho khamiis linen ah hortayda. Waxaan sidoo kale siiyey qoyskaaga dhammaan cuntooyinka allabariga ee dabka lagu bixiyo reer binu Israa'iil. ²⁹ Maxaad markaa u muujisaa quudhsiga allabarigayga iyo hadiyadda aan ku amray meel deggenaantayda? Maxaad u sharfaysaan wiilashiinna intaan iga sharfaysaan, adigoo naftiinna ku buuxinaya qaybaha ugu fiican ee allabariga ay dadkayga Israa'iil ii bixiyaan?” ³⁰ “Sidaas daraaddeed, Rabbiga, Eebbeha Israa'iil, wuxuu leeyahay: Waxaan ballanqaaday in

1 Samuu'eel

qoyskaaga iyo qoyska aowogaa ay hortayda u adeegaan weligood. Laakiin hadda,” ayaa Rabbigu leeyahay, “waxay iga fog tahay! Kuwa i sharfaya waxaan ku sharfayaa, laakiin kuwa i quudhsada waxaa lagu quudhsan doonaa.”³¹ Wakhtiga ayaa imanaya markaan goyn doono xooggaaga iyo xoogga qoyskaaga, si aan qofna gurigaaga uga gaadhin cimri dheer.³² Waxaad arki doontaa dhibka meertadayda, in kastoo wanaag loo samayn doono Israa'iil, oo marna ma jiri doono nin da' weyn oo qoyskaaga ku jira.³³ Qof kasta oo aan ka goynin meertadayda waxaa loo badbaadin doonaa oo keliya inuu keeno murugo indhahaaga iyo calool xumo qalbigaaga, oo farcankaaga oo dhan waxay ku dhiman doonaan wakhtiga ugu fiican ee nolosha.³⁴ Oo calaamadani waxay ku timaaddaa adiga oo ku saabsan labadiinna wiil, Hoofni iyo Fiinexaas: labadooduba waxay ku dhiman doonaan isla maalintaas.³⁵ Markaasaan u kicin doonaa naftayda wadaad aamin ah, oo sameeya waxa ku jira qalbigayga iyo maskaxdayda. Waxaan dhisi doonaa gurigiisa, oo wuxuu hortayda u adeegayaa midka aan subkay weligiis.³⁶ Markaas qof kasta oo qoyskaaga ku hadhay wuxuu u iman doonaa oo u sujuudi doonaa isaga si uu u helo lacag lacag ah iyo kibis, isagoo leh, ‘Fadlan ii magacaab xafiis wadaad si aan u helo cunto aan cuno.”

3 Wiilkii Samuu'eel wuxuu u adeegayey Eebbe Eli hortiisa. Maalmahaas ereyga Eebbe wuu yaraa; waxyaalaha la arko ma aysan badnayn.² Habeenkii Eli, oo indhihiisu ay daciifeen oo aanu si fiican wax u arki karin, wuxuu jifay meeshiisii caadiga ahayd.³ Laambaddii Eebbe weli ma aysan damin, Samuu'eelna wuxuu jifay macbudka Eebbe, meesha sanduuqa Eebbe yaallay.⁴ Markaasaa Eebbe u yeedhay Samuu'eel. Wuxuu ku jawaabay, “Halkan ayaan joogaa!”⁵ Wuxuu u orday Eli oo ku yidhi, “Halkan ayaan joogaa, waayo, waad i yeedhay.” Laakiin Eli wuxuu yidhi, “Kumaanaan yeedhin; tag oo jif.” Markaasuu tegey oo jifay.⁶ Mar kale Eebbe wuxuu yidhi, “Samuu'eel!” Samuu'eelna wuu kacay oo wuxuu u tegey Eli oo ku yidhi, “Halkan ayaan joogaa, waayo, waad i yeedhay.” Laakiin Eli wuxuu ku jawaabay, “Kumaanaan yeedhin, wiilkaygiyow. Tag oo jif.”⁷ Samuu'eel weli ma aanu la kulmin Eebbe, ereyga Eebbena looma muujin isaga.⁸ Eebbe wuxuu Samuu'eel ugu yeedhay markii saddexaad. Wuxuu kacay, u tegey Eli, oo ku yidhi, “Halkan ayaan joogaa, waayo, waad i yeedhay.” Markaasaa Eli gartay in Eebbe wiilka u yeedhay.⁹ Markaasaa Eli wuxuu ku

yidhi Samuu'eel, “Tag oo jif, oo haddii uu mar kale kuugu yeedho, waxaad tidhaahdaa, ‘Hadal, Eebbow, waayo, addoonkaaga waa maqleeyaa.” Markaasaa Samuu'eel tegey oo meeshiisii jifay.¹⁰ Eebbe wuxuu yimid oo istaagay agtiisa, isagoo ugu yeedhaya sidii hore, “Samuu'eel! Samuu'eel!” Markaasaa Samuu'eel yidhi, “Hadal, waayo, addoonkaaga waa maqleeyaa.”

¹¹ Eebbe wuxuu ku yidhi Samuu'eel, “Bal eeg, waxaan ku samayn doonaa wax Israa'iil oo dhan dhegahooda ku dhici doona oo dhagaxu ku dhici doono.”¹² Maalintaas waxaan ku fulin doonaa Eli wax kasta oo aan ka hadlay gurigiisa—laga bilaabo bilow ilaa dhammaad.¹³ Waayo, waxaan u sheegay inuu qoyskaaga weligiis xukumi doono sababta xumaanta uu ogaa—sidii wiilashiisu Eebbe u caayeen, isaguna ma uu joojin.¹⁴ Sidaa darteed waxaan ku dhaartay guriga Eli, ‘Dembiga guriga Eli weligiis looma kafaaro qaadi doono allabari ama hadiyad.”

¹⁵ Samuu'eel wuxuu jifay ilaa subaxdii. Markaasuu furay albaabbadii guriga Eebbe. Laakiin Samuu'eel wuxuu ka baqay inuu Eli u sheego aragtida.¹⁶ Eli wuxuu ugu yeedhay oo ku yidhi, “Samuu'eel, wiilkaygiyow.” Samuu'eelna wuxuu ku jawaabay, “Halkan ayaan joogaa.”¹⁷ “Muxuu kuu yidhi?” Eli ayaa weydiyey. “Ha iga qarin. Eebbe ha kula macaamilo, ha ahaato si aad u daran, haddii aad iga qariso wax kasta oo uu kuu sheegay.”¹⁸ Markaasaa Samuu'eel wuxuu u sheegay wax kasta oo aan waxba ka qarin. Markaasaa Eli wuxuu yidhi, “Isagu waa Eebbe; ha sameeyo waxa indhihiisu ku wanaagsan yihiin.”

¹⁹ Samuu'eel wuu koray, Eebbena wuu la jiray, oo wax ka mid ah ereyada Samuu'eelna dhulka ma dhicin.²⁰ Dhammaan Israa'iil laga bilaabo Daan ilaa Bi'ir Sheba waxay aqoonsadeen in Samuu'eel loo xaqiijiyey inuu yahay nebi Eebbe.²¹ Eebbe wuxuu sii wadaa inuu ka soo muuqdo Shiiloh, waayo, halkaas ayuu isugu muujiyey Samuu'eel ereygiisa.

4 Eragii Samuu'eelna wuxuu ku faaftay reer binu Israa'iil oo dhan.

Haddaba reer binu Israa'iil waxay u baxeen inay la diriraan reer Falastiin. Waxay degeen Ebeenezar, reer Falastiinna waxay degeen Afiiq.² Reer Falastiin waxay isku habeeyeen inay la kulmaan reer binu Israa'iil, oo markii dagaalkii bilaabmay, reer binu Israa'iil waxaa ka adkaaday reer Falastiin, oo waxay ku dileen ku dhawaad afar kun oo nin goobtii dagaalka.³ Markii askartii xeradii ku soo noqdeen,

1 Samuu'eel

odayaashii reer binu Israa'iil waxay yidhaahdeen, "Maxaa Eebbe maanta noo oggolaaday in reer Falastiin naga adkaadaan? Aan sanduuqa axdiga Eebbe ka keeno Shiiloh, si uu inala socdo oo uu naga badbaadiyo cadaawayaasheenna." ⁴ Markaasaa dadkii waxay rag u direen Shiiloh, oo waxay soo celiyeen sanduuqii axdiga Eebbe ciidammada, oo ku dul fadhiya keruubiimta. Oo labada wiil ee Eli, Hofni iyo Fiinehas, waxay la joogeen sanduuqii axdiga Eebbe. ⁵ Markii sanduuqii axdiga Eebbe xerada soo galay, reer binu Israa'iil oo dhammu qaylo weyn bay kor u qaadeen ilaa dhulkii gariiray. ⁶ Reer Falastiin waxay maqleen qayladii oo waxay yidhaahdeen, "Waa maxay qayladan weyn ee xerada Cibraaniyada?" Markay ogaadeen in sanduuqii Eebbe xerada soo galay, ⁷ Reer Falastiin way cabsadeen. Waxay yidhaahdeen, "Ilaah baa xeradooda soo galay." Waxay yidhaahdeen, "Naga hoog! Wax sidan oo kale ah hore uma dhicin." ⁸ Naga hoog! Yaa naga samatabbixin kara gacanta ilaahyadan xoogga badan? Kuwani waa ilaahyadii ku dhufatay Masriyiinta belaayoyin kala duwan cidlada dhexdeeda. ⁹ Naftu ha idin gasho oo rag noqda, reer Falastiinow, ama waxaad noqon doontaan addoommo u ah Cibraaniyada, sida ay idiin ahaayeen. Rag noqda oo dagaallama!"

¹⁰ Markaasaa reer Falastiin la dirireen, oo reer binu Israa'iil waa laga adkaaday. Nin walbana teendhadiisuu ku cararay. Xasuuq aad u weyn baa dhacay—soddon kun oo askari oo reer binu Israa'iil ah baa dhintay. ¹¹ Sanduuqii Eebbe wuxuu galay gacanta cadaawayaasha, labada wiil ee Eli, Hofni iyo Fiinehasna way dhinteen.

¹² Nin ka yimid qabiilka Benyaamiin ayaa ka soo cararay safkii dagaalka oo yimid Shiiloh isla maalintaas, isagoo dharkiisii jeexan yahay oo boodh madaxiisa ku yaal. ¹³ Markuu yimid, Eli wuxuu ku fadhiyey kursigiisa dhinaca jidka, isagoo fiirinaya, maxaa yeelay, qalbigiisu wuxuu u gariirayay sanduuqa Eebbe. Markii ninkii magaalada soo galay oo uu soo sheegay wixii dhacay, magaalada oo dhammu way qaylisay. ¹⁴ Eli wuxuu maqlay qayladii oo wuxuu yidhi, "Maxay tahay macnaha buuqan?" Ninkii wuu u soo degdegay inuu Eli u sheego. ¹⁵ Eli wuxuu jiray sagaashan iyo siddeed sannadood, indhihiisuna aad bay u daciifeen oo waxba ma arki karin. ¹⁶ Ninkii wuxuu Eli ku yidhi, "Waxaan ka imid safkii dagaalka—maanta ayaan ka soo cararay." Eli

wuxuu weyddiiyey, "Maxaa dhacay, wiilkaygiyow?" ¹⁷ Rasuulkii wuxuu ku jawaabay, "Reer binu Israa'iil waxay ka carareen reer Falastiin, oo dadkii waxaa ku dhacay xasuuq weyn. Labada wiil eeaga, Hofni iyo Fiinehas, way dhinteen, sanduuqii Eebbena waa la qaatay." ¹⁸ Markii uu xusay sanduuqii Eebbe, Eli wuxuu ku dhacay kursigiisii dhinaca iridda. Qoortisii baa jabtay wuuna dhintay, maxaa yeelay, wuu gaboobay oo wuu cuslaa. Wuxuu xukumayay reer binu Israa'iil afartan sannadood.

¹⁹ Hadda gabadhii Eli soddohdiis ahayd, oo ahayd naagtii Fiinehas, way uuraysnayd oo waxay ku dhowayd wakhtigii ay umuli lahayd. Markay maqashay warka ah in sanduuqii Eebbe la qaatay, iyo in soddohdeed iyo ninkeed ay dhinteen, waxay gashay fool oo dhashay, iyadoo la ildaran xanuunkeedii. ²⁰ Markay dhimanaysay, dumarkii agteeda joogay waxay ku yidhaahdeen, "Ha baqin, wiil baad dhashay." Laakiin iyadu ma ay jawaabin mana ay dhegaysan. ²¹ Wiilkii waxay u bixisay Iikaabood, iyadoo leh, "Ammaantii reer binu Israa'iil waa ka tagtay," maxaa yeelay, sanduuqii Eebbe waa la qaatay iyo dhimashada soddohdeed iyo ninkeed. ²² Waxay tidhi, "Ammaantii reer binu Israa'iil waa ka tagtay, maxaa yeelay, sanduuqii Eebbe waa la qaatay."

5 Markii Falastiiniyiintu qabsadeen sanduuqii Eebbe, waxay ka soo qaadeen Eebenezzer oo geeyeen Ashdod. ² Waxay sanduuqii geliyeen macbudkii Daagon oo waxay dhigeen agtiisa. ³ Markii dadkii Ashdod subaxdii hore kaceen, waxaa meesha yaallay Daagon oo wejigiisii dhulka ugu dhacay hortii sanduuqii Eebbe. Way qaadeen Daagon oo dib ugu celiyeen meeshiisii. ⁴ Laakiin subaxdii xigtay markay hore u kaceen, Daagon mar kale ayuu wejigiisii dhulka ugu dhacay hortii sanduuqii Eebbe. Madaxiisii iyo labadiisii gacmoodba waa go'een oo waxay ku yaalleen iridda; oo keliya jidhkiisii ayaa haray. ⁵ Taasi waa sababta ilaa maantadan aan wadaaddada Daagon iyo cid kasta oo gasha macbudka Daagon ee Ashdod aysan ku tallaabsan iridda.

⁶ Gacantii Eebbe ayaa si culus ugu dhacday dadka Ashdod. Wuxuu baabbi'iyey iyaga oo ku dhufatay burooyin. ⁷ Markii dadka Ashdod arkeen waxa dhacaya, waxay yidhaahdeen, "Sanduuqa Eebbe ee reer binu Israa'iil ma sii joogi karo annaga, waayo, gacantiisu waa adag tahay annaga iyo Daagon ilaahayaga." ⁸ Sidaas darteed waxay u yeedheen

1 Samuu'eel

dhammaan madaxda Falastiiniyiinta oo weyddiisteen, “Maxaan ku sameynaa sanduuqa Eebbe ee reer binu Israa’iil?” Waxay ku jawaabeen, “Ha loo raro Gaad.” Markaasay u rareen sanduuqa Eebbe ee reer binu Israa’iil halkaas. ⁹ Laakiin markii ay u rareen, gacantii Eebbe ayaa sidoo kale ka soo horjeesatay magaaladaas. Wuxuu ku riday cabsi weyn, isagoo ku dhufatay dadka magaalada, da’yar iyo da’weynba, burooyin, oo waxay ku faafeen magaalada. ¹⁰ Markaasay sanduuqii Eebbe u direen Eekroon. Laakiin markii sanduuqu yimid Eekroon, dadka ayaa qayliyey, “Waxay noo keeneen sanduuqa Eebbe ee reer binu Israa’iil si ay noo dilaan annaga iyo dadkeenna!” ¹¹ Markaasay u yeedheen dhammaan madaxda Falastiiniyiinta oo yidhaahdeen, “Dir sanduuqa Eebbe ee reer binu Israa’iil. Ha ku noqdo meeshiisii, si uusan noo dilin annaga iyo dadkeenna.” Waayo, dhimasho iyo cabsi ayaa buuxiyey magaalada; gacantii Eebbe ayaa si aad ah ugu cuslayd halkaas. ¹² Kuwa badbaaday waxaa ku dhacay burooyin, iyo qaylada magaalada ayaa cirka gaadhay.

6 Sanduuqii Eebbe wuxuu joogay dhulka Filistiin toddoba bilood. ² Markaasaa Filistiiniyiintii waxay u yeedheen wadaaddadii iyo faaliyaashii oo waxay ku yidhaahdeen, “Maxaan ku samaynaa sanduuqii Eebbe? Noo sheeg sidaan ugu celin lahayn meeshiisii.” ³ Wayna ku jawaabeen, “Haddii aad celinaysaan sanduuqii Eebbe ee reer binu Israa’iil, ha ku celinina isagoo madhan, laakiin hubiya inaad la dirtaan hadiyad dembi dhaaf. Markaas ayaad bogsan doontaan, oo waxaad garan doontaan sababta gacantiisu aysan idiinka noqonin.” ⁴ Filistiiniyiintii waxay weyddiyeen, “Maxaynu u dirnaa hadiyadda dembi dhaafka?” Waxay ku jawaabeen, “Shan buro oo dahab ah iyo shan jiir oo dahab ah, sida tirada madaxda Filistiiniyiinta, maxaa yeelay, belaayadii isku midka ahayd ayaa idin wada heshay idinka iyo madaxdiinnaba. ⁵ Haddaba sameeya tusaalooyin burooyinkii iyo jiirkii baabbi’inayay dalkiinna, oo sharafta siiya Eebbe ee reer binu Israa’iil. Waxaa laga yaabaa inuu gacantiisa idinka qaado, iyo ilaahyadiinna, iyo dalkiinnaba. ⁶ Maxaad qalbiyadiinna u adkaysaan sida Masriyiintii iyo Fircoonkii sameeyeen? Markii uu si kulul ula dhaqmay, miyaanay dadkii fasaxin, oo ayan tegin?

⁷ Haddaba sameeya gaari cusub oo qaada laba sac oo dhawaan dhalay oo aan weligood la xidhin. Ku

xidha sacii gaadhiga, laakiin ka qaada neefleyda oo xidh. ⁸ Markaas sanduuqii Eebbe saar gaadhiga oo ku dul dhig sanduuqa agtiisa alaabta dahabka ah ee aad u diraysaan hadiyadda dembi dhaafka. Dir oo ha iska tago. ⁹ Eega waxa ay samayso. Haddii ay u kacdo dhulkeeda, oo tagto Beyt-shemesh, markaas Eebbe ayaa belaayadan nagu soo dejiyay. Laakiin haddii aysan samayn, markaas waxaan ogaan doonnaa inaanay gacantiisu nagu dhufan—waxay dhacday si kama’ ah.”

¹⁰ Markaasay sidaas yeeleen. Waxay qaadeen laba sac oo ku xidheen gaadhiga, oo waxay xidhxidheen neefleydii guriga. ¹¹ Waxay saareen sanduuqii Eebbe gaadhiga, iyo sanduuqii agtiisa ahaa ee ku jiray jiirkii dahabka ahaa iyo tusaalooyinkii burooyinkooda. ¹² Markaas sacii waxay si toos ah ugu dhaqaaqeen Beyt-shemesh, iyagoo jidka haya oo ciyaya. Ma ay leexan midig ama bidix. Madaxda Filistiiniyiinta ayaa raacay ilaa xadka Beyt-shemesh.

¹³ Haddaba dadkii Beyt-shemesh waxay ku jireen goosashada sarreenka dooxada. Markay kor u eegaan oo ay arkeen sanduuqa, way ku farxeen aragtidiisa. ¹⁴ Gaarigii wuxuu yimid beertii Yashuuca ee Beyt-shemesh oo istaagay dhagax weyn agtiisa. Dadkii waxay jareen alwaaxdii gaadhiga oo waxay allabari gubeen saca Eebbe. ¹⁵ Reer Laawi waxay soo dejiyeen sanduuqii Eebbe iyo sanduuqii agtiisa ahaa ee ku jiray alaabtii dahabka ahayd, oo waxay saareen dhagaxii weynaa. Maalintaas dadkii Beyt-shemesh waxay bixiyeen allabariyo gubasho iyo allabaryo Eebbe. ¹⁶ Markii shantii madax ee Filistiiniyiinta arkeen, waxay ku noqdeen Ekroon isla maalintaas.

¹⁷ Kuwani waa burooyinkii dahabka ahaa ee Filistiiniyiintu u direen hadiyadda dembi dhaafka Eebbe—mid kastaa Ashdod, Gaza, Ashkelon, Gath, iyo Ekroon. ¹⁸ Jiirkii dahabka ahaa waxay ahaayeen sida tirada dhammaan magaalooyinka Filistiiniyiinta ee shanta madax, kuwaas oo la xoojiyey iyo kuwa miyiga ahba. Dhagaxii weynaa ee reer Laawi saareen sanduuqii Eebbe waa markhaati ilaa maantadan beerta Yashuuca ee Beyt-shemesh.

¹⁹ Laakiin Eebbe wuxuu laayay qaar ka mid ah ragii Beyt-shemesh maxaa yeelay waxay ku fiiryeen sanduuqii Eebbe. Wuxuu dilay toddobaatan ka mid ah, dadkiina way baroorteen maxaa yeelay Eebbe wuxuu ku dhufatay dharbaaxo daran. ²⁰ Raggii Beyt-shemesh waxay yidhaahdeen, “Yaa istaagi kara

1 Samuu'eel

hortiisa Eebbe, Ilaahgan quduuska ah? Yaa u qaadi doona sanduuqa halkan?" ²¹ Markaasay u direen wargeeyayaal dadka Kiryat-yecaarim, iyagoo leh, "Filistiiniyintu waxay soo celiyeen sanduuqii Eebbe. Hoos u soo deg oo qaada."

7 Markaasaa nimankii reer Qiryaad-yeecaariim yimaadeen oo qaadeen sanduuqii axdiga ee Rabbiga. Waxay geeyeen gurigii Abiinaadaab oo buurta ku yiil, oo waxay quduuseeyeen wiilkiisii Elecaasaar inuu ilaaliyo sanduuqii axdiga ee Rabbiga. ² Sanduuqu wuxuu ku sii nagaaday Qiryaad-yeecaariim waqti dheer—wuxuu joogay labaatan sannadood oo dhan. Markaasaa reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u soo noqdeen Rabbiga iyagoo murugaysan. ³ Samuu'eel wuxuu ku yidhi dadkii reer binu Israa'iil oo dhan, "Haddaad dhab ahaan ugu soo noqonaysaan Rabbiga qalbiyadiinna oo dhan, markaas ka fogeeya ilaahyada qalaad iyo Ashtoreetka idinka dhex jira. Naftiinna u hibe Rabbiga oo isaga keliya u adeega, oo isna wuxuu idinka samatabbixin doonaa gacanta reer Filistiin." ⁴ Markaasaa reer binu Israa'iil waxay ka fogeeyeen Baal iyo Ashtoreet, oo waxay u adeegeen Rabbiga oo keliya.

⁵ Markaasaa Samuu'eel wuxuu yidhi, "Reer binu Israa'iil oo dhan ku soo ururiya Miisfaah, anna waxaan idiinku baryi doonaa Rabbiga." ⁶ Markay ku soo urureen Miisfaah, waxay soo qaadeen biyo oo waxay ku daadiyeen Rabbiga hortiisa. Maalintaas way soomeen, oo waxay qirteen, "Rabbiga ayaannu ka dembaabnay." Oo Samuu'eel wuxuu ahaa xaakimkii reer binu Israa'iil oo Miisfaah joogay. ⁷ Markay reer Filistiin maqleen in reer binu Israa'iil ku soo urureen Miisfaah, taliyayaashoodii ayaa u soo kacay inay ku soo weeraraan. Markay reer binu Israa'iil taas maqleen, waxay ka baqeen reer Filistiin. ⁸ Waxay ku yidhaahdeen Samuu'eel, "Ha joojin inaad noo baridaan Rabbiga Eebbeheen, si uu nooga samatabbixiyo reer Filistiin." ⁹ Markaasaa Samuu'eel soo qaatay wan yar oo nuugaya, oo wuxuu Rabbiga u bixiyey allabari gubid dhan ah. Wuxuu Rabbiga ugu qayliyey reer binu Israa'iil aawadood, oo Rabbiguna waa ka jawaabay.

¹⁰ Markuu Samuu'eel allabarigii gubnaa bixinayay, ayaa reer Filistiin u soo dhowaadeen inay la dagaallamaan reer binu Israa'iil. Laakiin maalintaas Rabbigu wuxuu ku onkoday cod weyn reer Filistiin, oo wuxuu ku riday jahawareer weyn, oo waxay ku hor

jabeen reer binu Israa'iil. ¹¹ Ragga reer binu Israa'iil ayaa ka soo baxay Miisfaah oo waxay eryadeen reer Filistiin, oo waxay ku dhufteen ilaa meeshii ka hooseysay Beyt-kaar. ¹² Markaasaa Samuu'eel dhigay dhagax u dhexeeya Miisfaah iyo Sheen, oo wuxuu ugu magac daray Eebenecer, oo wuxuu yidhi, "Ilaa hadda Rabbigu waa na caawiyey."

¹³ Sidaas daraaddeed reer Filistiin waa la jebiyey oo mar dambe kuma aysan soo duulin dhulka reer binu Israa'iil. Gacanta Rabbiga waxay reer Filistiin ka gees ahayd intii Samuu'eel noolaa. ¹⁴ Magaalooyinkii reer Filistiin ka qabsadeen reer binu Israa'iil ayaa loo soo celiyey, laga bilaabo Eqroon ilaa Gaad, oo reer binu Israa'iil waxay ka soo ceshadeen dhulka ku wareegsan reer Filistiin. Oo waxaa jiray nabad u dhexeysay reer binu Israa'iil iyo reer Amor.

¹⁵ Samuu'eel wuxuu sii waday inuu xaakim ka ahaado reer binu Israa'iil intii uu noolaa oo dhan. ¹⁶ Sannad kasta wuxuu ku wareegi jiray Beytel ilaa Gilgaal ilaa Miisfaah, isagoo reer binu Israa'iil ku xukumaya dhammaan meelahaas. ¹⁷ Laakiin mar walba wuxuu ku soo noqon jiray Raamaah, halkaas oo gurigiisu ahaa, oo halkaas ayuu ku xukumay reer binu Israa'iil. Wuxuuna halkaas u dhisay meel allabari oo Rabbiga ah.

8 Markii Samuu'eel cimrigiisu sii kordhay, wuxuu wiilashiisa ka dhigay xaakinnada reer binu Israa'iil. ² Kii curadkiisa waxaa la odhan jiray Yo'eel, kii labaadna waxaa la odhan jiray Abiijaa. Waxay xaakinnimo ku hayeen Beersheba. ³ Laakiin wiilashiisu ma ay raacin jidkiisii. Waxay raaceen faa'iido xun, waxayna qaateen laaluush, oo caddaaladdii bay qalloociyeen.

⁴ Markaasaa odayaashii reer binu Israa'iil oo dhammu isugu soo urureen oo Samuu'eel ugu yimaadeen Raamaah. ⁵ Waxayna ku yidhaahdeen, "Waad gaboowday, wiilashaaduna kuma socdaan jidadkaaga. Noo magacaab boqor ina xukuma, sida quruumaha kale oo dhan." ⁶ Laakiin codsigaas wuxuu dhibay Samuu'eel, gaar ahaan dalabkooda boqor in uu xukumo. Markaasuu Eebbe baryay. ⁷ Markaasaa Eebbe ku yidhi Samuu'eel, "Dadka dhegayso wax kasta oo ay kuu sheegaan. Ma aha adiga oo ay diideen, laakiin waa Aniga oo ay diideen inaan boqorkooda noqdo. ⁸ Waxay kula dhaqmayaan sidii ay Aniga iigu dhaqmeen tan iyo maalintii aan ka soo saaray Masar—way iga tageen oo ilaahyo kale ayay u

1 Samuu'eel

adeegayeen. ⁹ Hadda dhegayso, laakiin si adag ugu dig oo u sharax waxa boqorka xukumi doona ay samayn doono."

¹⁰ Markaasaa Samuu'eel dadka oo boqor ka dalbanayay u sheegay erayadii Eebbe oo dhan. ¹¹ Wuxuu yidhi, "Tanu waa waxa boqorka xukumi doona uu samayn doono: Wuxuu qaadan doonaa wiilashiinna oo u qoondayn doonaa gaadhifardoodkiisa iyo fardihiisa, waxayna hor ordi doonaan gaadhifardoodkiisa. ¹² Wuxuu magacaabi doonaa taliyayaal kun iyo konton, iyo kuwo kale oo beertiisa qoda iyo goosashada beerihiisa, iyo kuwo hubka dagaalka iyo qalabka gaadhifardoodkiisa sameeya. ¹³ Wuxuu qaadan doonaa gabdhihiinna si ay u noqdaan udgoon sameeyayaal, cunto kariyayaal, iyo rooti dubayaal. ¹⁴ Wuxuu qaadan doonaa beerihiinna ugu wanaagsan, canabkiinna, iyo geedihiiinna saytuunka, oo wuxuu siin doonaa saraakiishiisa. ¹⁵ Wuxuu qaadan doonaa tobnadkii hadhuudhkiinna iyo khamrigiinna oo wuxuu siin doonaa ehelkiisa iyo saraakiishiisa. ¹⁶ Wuxuu qaadan doonaa addoommadiinna rag iyo dumar, lo'diinna iyo dameerihiiinna ugu wanaagsan, oo wuxuu u isticmaali doonaa hawshiisa. ¹⁷ Wuxuu qaadan doonaa tobnadkii idihiiinna, waxaadna noqon doontaan addoommadiisa. ¹⁸ Marka maalintaas timaado, waxaad u ooyi doontaan boqorka aad doorateen, laakiin Eebbe ma idin maqla maalintaas."

¹⁹ Laakiin dadkii way diideen inay dhegayaan Samuu'eel. Waxay yidhaahdeen, "Maya! Waxaan rabnaa boqor inoo xukuma. ²⁰ Markaasaan noqon doonnaa sida quruumaha kale oo dhan, oo boqor baa na hoggaamin doona oo hor mari doona oo noo dagaallami doona." ²¹ Markii Samuu'eel maqlay wax kasta oo dadku yidhaahdeen, wuxuu u gudbiyey Eebbe. ²² Markaasaa Eebbe ku yidhi Samuu'eel, "Dhegayso oo u magacaab boqor." Markaasaa Samuu'eel ku yidhi nimankii reer binu Israa'iil, "Qof kastaaba ha ku noqdo magaaladiisa."

9 Waxaa jiray nin reer Benyaamiin ah oo la odhan jiray Qiish, ina Abii'eel, ina Seror, ina Bekoraat, ina Afiyaah, oo ahaa reer Benyaamiin, nin maalqabeen ah. ² Wuxuu lahaa wiil la odhan jiray Saa'uul, oo ahaa nin la doortay oo qurux badan. Wiilasha Israa'iil dhexdooda mid isaga ka qurux badan ma jirin; garbihiisa korna wuu ka dheerraa dadka oo dhan. ³ Haddaba dameerihii Qiish oo ahaa Saa'uul aabbihis way lumeen. Markaasaa Qiish

wuxuu ku yidhi wiilkiisii Saa'uul, "Mid ka mid ah addoommada qaado oo u bax oo dameeraha soo raadi." ⁴ Markaasuu dhex maray dalka buuraha leh ee Efrayim iyo dalka Shaaliishaa, laakiinse ma ay helin. Markaasay dhex mareen dalka Shaaciim, laakiinse halkaasna ma ay joogin. Wuxuuna kaloo dhex maray dalka Benyaamiin, laakiinse ma ay helin. ⁵ Markay yimaadeen dalka Suuf, Saa'uul wuxuu ku yidhi addoonkii la socday, "Kaalay, aan ku noqono, si kale aabbahay dameeraha ha ka welwelin oo ha inaga welwelo." ⁶ Laakiin addoonkii wuxuu yidhi, "Bal eeg, hadda waxaa magaalada ku sugan nin Eebbe, waana nin sharaf leh. Wax alla wuxuu yidhaahdo oo dhan waa rumoobaan. Aan halkaas tagnee; waxaa laga yaabaa inuu inoo sheegi karo jidkeenna." ⁷ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi addoonkii, "Laakiin bal eeg, haddaynu tagno, maxaynu ninka siin doonnaa? Rootiga waa naga dhammaaday, hadiyadda ninka Eebbe ma haysanno. Maxaynu haysannaa?" ⁸ Addoonkii baa haddana Saa'uul ugu jawaabay oo yidhi, "Bal eeg, waxaan haystaa rubuc sheqel oo lacag ah. Waxaan siin doonaa ninka Eebbe, wuuna inoo sheegi doonaa jidkeenna." ⁹ (Hore Israa'iil, markii nin uu Eebbe wax ka weyddiinayo, wuxuu odhan jiray, "Kaalay, aan u tagno wax arkaaga," waayo, nebi maanta waxaa hore loogu yeedhi jiray wax arka.) ¹⁰ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi addoonkii, "Talo wanaagsan baad siisay; kaalay, aynu tagnee." Markaasay tageen magaalada uu ninka Eebbe ku sugnaa.

¹¹ Markay buurta ku sii socdeen magaalada, waxay la kulmeen gabdho biyo soo dhaansanaya, oo waxay ku yidhaahdeen, "Ma halkan buu joogaa wax arkaagu?"

¹² Waxay ugu jawaabeen oo ku yidhaahdeen, "Haa, wuxuu idinka horreeyaa. Degdeg u taga, waayo, maanta wuxuu yimid magaalada, maxaa yeelay, dadku waxay samaynayaan allabari meesha sare. ¹³ Markaad magaalada gashaan, waxaad ka heli doontaan intuusan kor u tegin meesha sare inuu wax cuno, waayo, dadku ma cunaan intuu imanayo. Waa inuu allabariga barakeeyaa; ka dibna kuwa la casuumay ayaa wax cunaya. Hadda u kaca, waadna heli doontaan isaga." ¹⁴ Markaasay magaalada u kaceen. Markay galeen, bal eeg, Samuu'eel wuxuu u soo baxay inuu u kaco meesha sare.

¹⁵ Haddaba Eebbe wuxuu Samuu'eel u muujiyey maalin ka hor intaan Saa'uul imaan, isagoo leh, ¹⁶ "Berri wakhtigan oo kale waxaan kuu soo diri doonaa

1 Samuu'eel

nin ka yimid dalka Benyaamiin, oo waxaad subki doontaa inuu madax ka noqdo dadkayga Israa'iil. Wuxuu ka samatabbixin doonaa dadkayga gacanta Filistiin, waayo, waxaan fiiriyeey dadkayga, maxaa yeelay, qayladdoodii way ii timid." ¹⁷ Markii Samuu'eel arkay Saa'uul, Eebbe wuxuu ku yidhi isaga, "Bal eeg, kan waa ninkii aan kuu sheegay! Isagu wuxuu xukumi doonaa dadkayga."

¹⁸ Saa'uul wuxuu u tegey Samuu'eel iridda oo weyddiiyey, "Ma ii sheegi kartaa jidka guriga wax arkaaga?" ¹⁹ Samuu'eel baa Saa'uul ugu jawaabay oo ku yidhi, "Anigu waxaan ahay wax arkaaga. I hor mari oo u kac meesha sare, waayo, maanta waad ila cuni doontaa. Subaxdii waan ku sii dayn doonaa oo waxaan kuu sheegi doonaa wax alla waxaad qalbigaaga ku haysato. ²⁰ Dameerahaagii saddex maalmood ka hor lumay, ha ka welwelin, waayo, waa la helay. Yaa u jeelka leh wax alla wuxuu Israa'iil doonayo, haddaanay adiga iyo reerka aabbahaa ahayn?" ²¹ Saa'uul baa ugu jawaabay oo ku yidhi, "Miyaan ahayn reer Benyaamiin, oo ah qabiilka ugu yar qabiilooyinka Israa'iil, miyaan reerka aabbahayna ahayn kan ugu yar qoysaska qabiilka Benyaamiin? Maxaad markaa sidan ila hadashay?"

²² Markaasaa Samuu'eel wuxuu Saa'uul iyo addoonkiisii u kaxeeyey hoolka, oo wuxuu u fadhiisiyey meesha ugu horreysa ee kuwa la casuumay—qiyaastii soddon qof. ²³ Samuu'eel wuxuu ku yidhi karsadihii, "Keeni qaybtii aan ku siiyey, oo aan ku idhi, 'Soo dhig.'" ²⁴ Markaasaa karsadihii wuxuu qaaday bowdadii iyo wixii saarnaa oo wuxuu hor dhigay Saa'uul. Samuu'eel wuxuu yidhi, "Bal eeg, waxa la idiin kaydiyey waa halkan. Cuna, waayo, waxaa loo kaydiyey ilaa wakhtigan, tan iyo markii aan idhi, 'Dadkii waan casuumay.'" ²⁵ Markaasaa Saa'uul la cunteeyey Samuu'eel maalintaas.

²⁶ Markay ka soo degeen meesha sare magaalada, Samuu'eel wuxuu Saa'uul kula sheekaystay saqafka guriga. ²⁷ Way soo tooseen aroortii, oo waaberigii Samuu'eel wuxuu ku yidhi Saa'uul saqafka guriga, "Kac, aan ku sii daynee." Markaasaa Saa'uul kacay, oo labadoodiiba waxay u baxeen waddada. ²⁸ Markay magaalada ka sii degayeen, Samuu'eel wuxuu ku yidhi Saa'uul, "Addoonka u sheeg inuu naga sii hormaro"—markaasaa addoonkii sii maray—"laakiin adigu joogso hal daqiiqo, si aan kuugu sheego ereyga Eebbe."

10 Markaasaa Samuu'eel wuxuu qaatay weel saliid ah oo wuxuu ku shubay madaxii Saa'uul, wuuna dhunkaday, oo wuxuu ku yidhi, "Eebbe miyaanu kugu saliiday inaad u taliyaahad dhaxalkiisa?" ² Markaad iga tagto maanta, waxaad ku heli doontaa laba nin oo ku dhow xabaashii Raaxayel, oo ku taal dhulka Benyaamiin ee Seltsaah. Waxay ku odhan doonaan, 'Dameerihii aad u baxday inaad raadiso waa la helay. Haddaba aabbahaa wuxuu joojiyey inuu dameeraha ka welwelo, wuxuuna kaa welwelsan yahay, isagoo leh, "Maxaan wiilkayga ka yeelaa?"' ³ Markaas waxaad sii socon doontaa oo waxaad tegi doontaa geedka Tabor. Saddex nin oo u socda Eebbe oo ku sugan Beytel ayaa kula kulmi doona, mid wuxuu sido saddex orgi oo yaryar, midna wuxuu sido saddex kibis ah, midna wuxuu sido maqaarka khamriga. ⁴ Waxay ku salaami doonaan oo waxay ku siin doonaan laba kibis ah, oo waxaad ka qaadan doontaa gacantooda. ⁵ Ka dib waxaad tegi doontaa Gibcaah-haeloohiim, halkaas oo ay joogaan ciidankii reer Falastiin. Markaad magaalada soo dhawaato, waxaad la kulmi doontaa koox nebiyaal ah oo ka soo degaya meeshii sare oo leh kataarad, daf, faan, iyo lyre hortooda, wayna waxyoon doonaan. ⁶ Markaasaa Ruuxa Eebbe si xoog leh kuugu soo degi doonaa, oo waxaad la waxyoon doontaa iyaga oo waxaad noqon doontaa nin kale. ⁷ Oo markay calaamadahani kuu yimaadaan, samee wixii gacantaadu hesho inaad sameyso, waayo, Eebbe waa kula jiraa. ⁸ Waxaad hortayda ugu degi doontaa Gilgaal. Oo bal eeg, waxaan kuu soo degi doonaa inaan bixiyo allabariyo gubasho iyo inaan bixiyo allabariyo nabadeed. Waa inaad sugto toddoba maalmood ilaa aan kuu imanayo oo aan ku tuso waxaad samaynayso."

⁹ Markaasay dhacday in Saa'uul uu u jeestay inuu ka tago Samuu'eel, Eebbe wuxuu siiyey qalbi kale, oo calaamadahaa oo dhan maalintaas ayay dhaceen. ¹⁰ Markay yimaadeen Gibcaah, bal eeg, koox nebiyaal ah ayaa la kulmay; oo Ruuxa Eebbe ayaa ku soo degay, wuuna waxyooday iyaga dhexdooda. ¹¹ Oo markay dadkii hore u yaqaanay arkeen inuu la waxyoonayo nebiyada, dadkii waxay isku yidhaahdeen, "Maxaa ku dhacay wiilkii Kiish? Saa'uul ma nebiyada ayuu ku jiraa?" ¹² Oo mid ka mid ah halkaas ayaa ka jawaabay oo yidhi, "Laakiin yaa aabbahood ah?" Sidaas daraadeed waxay noqotay maahmaah: "Saa'uul ma nebiyada ayuu ku jiraa?" ¹³

1 Samuu'eel

Markuu dhammeeyey waxyoodiddiisii, wuxuu u kacay meeshii sare.

¹⁴ Walaalkii Saa'uul wuxuu ku yidhi isaga iyo addoonkiisii, "Xaggee baad tagteen?" Markaasuu yidhi, "Waxaan u baxnay inaan raadino dameeraha. Markaan aragnay inaan la helin, waxaan u tagnay Samuu'eel." ¹⁵ Walaalkii Saa'uul wuxuu weyddiiyey, "Fadlan ii sheeg waxa Samuu'eel kuu sheegay." ¹⁶ Saa'uul wuxuu ku yidhi walaalkiis, "Wuxuu si cad noogu sheegay in dameerihii la helay." Laakiin uma sheegin arrinta boqortooyada ee Samuu'eel ka hadlay.

¹⁷ Markaasaa Samuu'eel wuxuu dadkii ugu yeedhay inay isugu yimaadaan Eebbe hortiisa ee Mispah. ¹⁸ Wuxuu ku yidhi wiilashii Israa'iil, "Sidaas waxaa leeyahay Eebbe, Ilaaha Israa'iil, 'Waxaan Israa'iil ka soo bixiyey Masar, oo waxaan idinka samatabbixiyey gacanta Masriyiinta iyo xoogga boqortooyooyinka idin dulmiyey.' ¹⁹ Laakiin maanta waxaad diideen Eebbe, kaasoo idinka samatabbixiya dhammaan masiibooyinkiinna iyo dhibaatooyinkiinna, waxaadna tidhaahdeen, 'Maya! Boqor noogu yeel.' Haddaba naftiinna horteeda ku soo bandhiga Eebbe qabiilooyinkiinna iyo reeraha." ²⁰ Markaasaa Samuu'eel wuxuu soo dhoweeyey qabiilooyinkii Israa'iil oo dhan, oo qabiilkii Benyaamiin ayaa la soo qaatay. ²¹ Markaasuu soo dhoweeyey qabiilkii Benyaamiin oo ay la socdaan qoysaskoodii, oo qoyska Matrî ayaa la soo qaatay, Saa'uul wiilkii Kiish ayaa la soo qaatay. Laakiin markay raadiyeen, lama helin. ²² Markaasay sii weyddiiyeen Eebbe, "Ninku ma halkan buu yimid?" Oo Eebbe wuxuu yidhi, "Bal eeg, wuxuu isku qariyey alaabta dhexdooda." ²³ Markaasay u ordeen oo halkaas ka soo qaadeen. Markuu dadkii dhex istaagay, wuxuu ka dheeraa dadkii oo dhan garbihiisa kor. ²⁴ Samuu'eel wuxuu ku yidhi dadkii oo dhan, "Ma aragtaan kan Eebbe doortay? Hubaal ma jiro mid la mid ah isaga dadkii oo dhan." Markaasay dadkii oo dhan qayliyeen, "Boqorku ha noolaado!"

²⁵ Markaasaa Samuu'eel wuxuu dadkii u sheegay xeerarka boqortooyada oo wuxuu ku qoray kitaab oo wuxuu dhigay Eebbe hortiisa. Markaasaa Samuu'eel wuxuu dadkii oo dhan u diray, mid kasta gurigiisa. ²⁶ Saa'uul wuxuu ku noqday gurigiisii Gibcaah, isagoo ay weheliyaan rag geesiyaal ah oo qalbigooda Eebbe taabtay. ²⁷ Laakiin rag aan qiimo lahayn ayaa yidhi, "Ninkan sidee buu noogu samatabbixin karaa?"

Wayna quudhsadeen oo wax hadiyad ah uma keenin. Laakiin Saa'uul wuu aamusey.

11 Markaasaa Naaxaash oo reer Cammoon ah wuxuu u kacay oo hareereeyey Yabesh-gilecaad. Markaasaa nimankii Yabesh oo dhammu waxay ku yidhaahdeen Naaxaash, "Heshiis nala samee, oo annaguna waan kuu adeegi doonnaa." ² Laakiinse Naaxaash oo reer Cammoon ah wuxuu ku yidhi iyaga, "Shuruuddani waa tan aan idinla heshiinayo—inaan ka bixiyo isha midig midkiin kasta, oo sidaasna aan ceeb ugu soo hooyo reer binu Israa'iil oo dhan." ³ Waayeelladii Yabesh waxay ku yidhaahdeen isaga, "Na sii toddoba maalmood si aan fariin u dirno dhulka reer binu Israa'iil oo dhan. Markaas, haddaanay jirin cid na badbaadisa, annaguna waan kuu dhiibaynaa." ⁴ Markii wargeeyayaashii yimaadeen Gibecaah oo Saa'uul joogay oo ay dadka dhegtooda ku soo sheegeen shuruudihii, dadkii oo dhammu si cod dheer ah bay u ooyeen. ⁵ Haddaba bal eeg, Saa'uul wuxuu ka yimid beerihii oo wuxuu ka dambeeyey dibida, markaasuu yidhi, "Maxaa dadka ku dhacay, oo ay u ooyayaan?" Markaasay u sheegeen erayadii nimankii Yabesh. ⁶ Markaasaa Ruuxa Eebbe si xoog leh ugu soo degay Saa'uul markuu maqlay erayadan, oo cadhadiisii aad bay u kululaatay. ⁷ Markaasuu qaatay laba dibiyo oo jarjaray, oo wuxuu ku diray dhulka reer binu Israa'iil oo dhan gacanta wargeeyayaasha, isagoo leh, "Kii aan Saa'uul iyo Samuu'eel ka daba bixin, dibidiisa sidaas oo kale ayaa loo samayn doonaa." Markaasaa dadkii waxaa ku soo dhacay cabsidii Eebbe, oo waxay u soo baxeen sidii nin keliya. ⁸ Markuu ku soo ururiyey Beyseq, reer binu Israa'iil waxay ahaayeen saddex boqol oo kun, nimankii Yahuudahna waxay ahaayeen soddon kun. ⁹ Waxay ku yidhaahdeen wargeeyayaashii yimid, "Sidaas waxaad ugu tidhaahdaan nimankii Yabesh-gilecaad, 'Berri, marka qorraxdu kululaato, waxaad heli doontaan badbaado.'" Markaasay wargeeyayaashii tageen oo u sheegeen nimankii Yabesh, wayna farxeen. ¹⁰ Markaasaa nimankii Yabesh waxay yidhaahdeen, "Berri waxaan isu soo dhiibi doonnaa, oo waxaad nagu samayn kartaan wixii aad u aragtaan inay ku habboon yihiin."

¹¹ Maalintii xigtay Saa'uul wuxuu ciidankii u qaybiyey saddex qaybood, oo waxay galeen xeradii subaxdii hore, oo waxay laayeen reer Cammoon ilaa maalintii kululaatay. Kuwa hadhayna way kala firxadeen, si aan

1 Samuu'eel

laba ka mid ah midna mid kale ula harin. ¹² Markaasaa dadkii waxay ku yidhaahdeen Samuu'eel, "Yaa ahaa kii yidhi, 'Saa'uul ma inaga talin doonaa?' Keena nimankaas halkan, si aan u dilno." ¹³ Laakiinse Saa'uul wuxuu yidhi, "Qofna maanta lama dili doono, waayo, maanta Eebbe wuxuu badbaadiyey reer binu Israa'iil."

¹⁴ Samuu'eel markaasaa dadkii la hadlay, "Kaalaya, aan u tagno Gilgaal si aan boqortooyada halkaas ugu cusboonaysiinno." ¹⁵ Markaasaa dadkii oo dhammu waxay tageen Gilgaal, oo halkaasay Saa'uul boqor uga dhigeen hortii Eebbe Gilgaal. Halkaasay ku bixiyeen allabaryo nabadeed hortii Eebbe, Saa'uul iyo nimankii reer binu Israa'iil oo dhammuna aad bay ugu farheen.

12 Markaasaa Samuu'eel wuxuu ku yidhi reer binu Israa'iil oo dhan, "Bal eega, waxaan maqlay codkiinna wax walba oo aad igu tidhaahdeen, oo waxaan idiin doortay boqor idin kor jooga. ² Haatan waa kan boqorkii hortiinna socda, aniguna waan duqoobay oo madaxaygii waa caddaan yahay; oo bal eega, wiilashaydu way idinla joogaan. Anigu hortiinna ayaan ka socday tan iyo yaraantaydii ilaa maantadan. ³ Halkan baan joogaa. Hortii Eebbe iyo hortii kii uu subkay iiga marag fura: Yaa aan dibigiisii ka qaatay? Ama yaa aan dameerkiisii ka qaatay? Yaa aan khiyaanay? Yaa aan dulmiyey? Gacantii yaa aan laaluush uga qaatay inaan indhahayga ku indha la'ado? Iiga marag fura, waanan idiin soo celin doonaa." ⁴ Markaasay ugu jawaabeen, "Waxba naguma aadan samayn, mana aadan dulmin, waxna gacanta qofna kama aadan qaadan." ⁵ Wuxuu ku yidhi, "Eebbe iyo kii uu subkayba waa marag maanta inaad waxba iga helin." Markaasay ku jawaabeen, "Waa marag."

⁶ Markaasaa Samuu'eel wuxuu dadkii ku yidhi, "Eebbe waa kan doortay Muuse iyo Haaruun, oo wuxuu idinka soo saaray aabbayaashiin dalkii Masar. ⁷ Haddaba istaaga, aan hortii Eebbe idiinku doodo waxyaalihii xaq ahaa ee Eebbe, oo uu idiin sameeyey idinka iyo aabbayaashiin. ⁸ Markii Yacquub galay Masar, aabbayaashiinna waxay u qayliyeen Eebbe, markaasaa Eebbe soo diray Muuse iyo Haaruun, kuwaasoo aabbayaashiin ka soo saaray Masar, oo degganaansho ku siiyey meeshan. ⁹ Laakiin waxay illoobeen Eebbe Ilaahoodii, sidaas daraaddeed wuxuu iyaga u dhiibay gacanta Sisera, oo ahaa taliye ciidankii Xaasor, iyo gacanta Filistiin,

iyoo gacanta boqorkii Moo'aab, wayna la dirireen. ¹⁰ Markaasay u qayliyeen Eebbe oo waxay yidhaahdeen, 'Waan dembaabnay, waayo, Eebbe waannu ka tagnay, oo waxaan u adeegnay Baal iyo Astoret; laakiin hadda naga samatabbixi gacanta cadaawayaasheenna, oo annaguna waan kuu adeegi doonaa.' ¹¹ Markaasaa Eebbe soo diray Yerubbaal iyo Bedaan iyo Yeftaax iyo Samuu'eel, oo wuxuu idinka samatabbixiyey gacanta cadaawayaashiinna dhinac walba, idinkuna nabad baad ku noolaateen. ¹² Laakiin markii aad aragteen in Naaxaash, oo ahaa boqorkii reer Cammoon, uu idin soo weeraray, waxaad igu tidhaahdeen, 'Maya, laakiin boqor baa na xukumi doona'—markii Eebbe Ilaahiinna uu ahaa boqorkiinna. ¹³ Haddaba bal eega boqorkii aad doorateen, oo aad weyddiisateen; oo bal eega, Eebbe wuxuu idiin doortay boqor. ¹⁴ Haddii aad ka cabsataan Eebbe oo aad u adeegtaan, oo aad codkiisa maqashaan oo aydnaan caasin amarka Eebbe, haddii aad idinka iyo boqorka idiin taliya aad raacdaan Eebbe Ilaahiinna, way idiin fiicnaan doontaa. ¹⁵ Laakiin haddii aydnaan maqlin codka Eebbe, oo aad caasidaan amarka Eebbe, markaas gacanta Eebbe way idinla diriri doontaa iyo boqorkiinna.

¹⁶ Haddaba istaaga oo arka waxan weyn oo Eebbe hortiinna ku samayn doono. ¹⁷ Maanta miyaanay ahayn goosashada sarreenka? Waxaan u yeedhi doonaa Eebbe, si uu u soo diro onkod iyo roob. Markaas waxaad ogaan doontaan oo arki doontaan in shar weyn aad ku samayseen hortii Eebbe, inaad weyddiisateen boqor." ¹⁸ Markaasaa Samuu'eel u yeedhay Eebbe, oo Eebbe wuxuu maalintaas soo diray onkod iyo roob; sidaas daraaddeed dadkii oo dhammu waxay aad u cabsadeen Eebbe iyo Samuu'eel.

¹⁹ Dadkii oo dhammuna waxay Samuu'eel ku yidhaahdeen, "U ducee addoommadaada Eebbe Ilaahaaga, si aannan u dhiman; waayo, waxaan dembiyadeennii oo dhan ku darnay shar kan, inaan weyddiisanno boqor." ²⁰ Markaasaa Samuu'eel wuxuu dadkii ku yidhi, "Ha baqina. Waxaad samayseen shar oo dhan, laakiin ha ka leexanina inaad raacdaan Eebbe, laakiinse u adeeg Eebbe qalbigiinna oo dhan. ²¹ Oo ha ka leexanina inaad raacdaan waxyaalo aan waxtar lahayn oo aan idin badbaadin karin, waayo, waxba ma aha. ²² Waayo, Eebbe dadkiisa ma dayici doono magiciisa weyn aawadiis, maxaa yeelay,

1 Samuu'eel

Eebbe way u faraxday inuu idinka dhigo dadkiisa. ²³ Aniguna, waligay kama dembaabi doono Eebbe inaan joojiyo inaan idiin duceeyo; taa beddelkeeda, waxaan idinku hagi doonaa jidka wanaagsan oo xaq ah. ²⁴ Ka cabsada Eebbe oo si daacad ah ugu adeega qalbigiinna oo dhan; waayo, bal ka fiirsada waxyaalihii waaweynaa ee uu idiin sameeyey. ²⁵ Laakiin haddii aad sii wadaan sharka, idinka iyo boqorkiinna labadiinuba halaag baa idin sugaysa.

13 Sa'uul wuxuu boqor noqday isagoo soddon jir ah, wuxuuna boqor ka ahaa Israa'iil labataan iyo laba sano. ² Sa'uul wuxuu doortay saddex kun oo nin oo reer binu Israa'iil ah. Laba kun waxay la joogeen Sa'uul meesha Mikmaash iyo buuraha Beytel, kunna waxay la joogeen Yoonatan meesha Gibecaah oo reer Benyaamiin ah. Intii kalena wuxuu u diray inay teendhooyinkooda ku noqdaan. ³ Yoonatan wuxuu laayay fadhiisinkii reer Falastiin ee meesha Gebaah, wayna maqleen reer Falastiin. Sa'uulna wuxuu buun ka afuufay dhulka oo dhan, isagoo leh, "Yuhuuddu ha maqlaan!" ⁴ Markaasaa reer binu Israa'iil oo dhammu maqleen in la yidhi Sa'uul baa laayay fadhiisinkii reer Falastiin, oo Israa'iilna wuxuu u noqday wax uraya reer Falastiin. Sidaas daraaddeed dadkii waxaa loogu yeedhay Sa'uul oo joogay Gilgaal.

⁵ Reer Falastiinna waxay isugu yimaadeen inay la diraan reer binu Israa'iil—soddon kun oo gaadhi, lix kun oo fardooley ah, iyo ciidamo sida ciidda badda xeebteeda u badan. Waxayna yimaadeen oo degeen Mikmaash, oo ka xagga bari ka xigta Beyt-awen. ⁶ Markii ragga reer binu Israa'iil arkeen inay halis ku jiraan—waayo, dadkii waa la cadaadiyay—waxay isku qariyeen godad, meelaha qodxanta leh, dhagaxyada, dhulka hoostiisa, iyo godad. ⁷ Qaar ka mid ah Yuhuudduna waxay u gudbeen webiga Urdun dhulka Gaad iyo Gilecaad. Laakiin Sa'uul wuxuu ku sugnaa Gilgaal, dadkiina oo dhammu waxay ku raaceen iyagoo gariiraya. ⁸ Wuxuu sugay toddoba maalmood, sida wakhtiga uu Sameu'eel u qabtay. Laakiin Sameu'eel Gilgaal uma iman, dadkiina way ka kala yaaceen. ⁹ Markaasaa Sa'uul wuxuu amray, "Ii keena qurbaanka la gubo iyo qurbaannada nabadda." Wuxuuna bilaabay inuu bixiyo qurbaanka la gubo. ¹⁰ Markii uu dhammeeyay bixinta qurbaanka la gubo, bal eeg, Sameu'eel yimid. Sa'uulna wuu u baxay inuu la kulmo oo salaamo. ¹¹ Laakiin Sameu'eel wuxuu yidhi, "Maxaad samaysay?" Sa'uulna wuxuu ku

jawaabay, "Markii aan arkay in dadkii iga kala yaacayaan, oo aadan iman maalmaha loo qabtay, iyo in reer Falastiin ay isugu yimaadeen Mikmaash, ¹² Waxaan is idhi, 'Reer Falastiin waxay iigu soo degi doonaan Gilgaal, aniguna ma aanan doondoonin raalli ahaanshaha Eebbe.' Sidaas daraaddeed waxaan dareemay inaan bixiyo qurbaanka la gubo." ¹³ Markaasaa Sameu'eel wuxuu ku yidhi Sa'uul, "Waxaad samaysay wax nacasnimo ah. Ma aadan ilaalin amarkii Eebbe Ilaahaaga ah, kaasoo uu ku amray. Hadda Eebbe wuxuu boqortooyadaada ka dhigi lahaa mid weligeedba ka sii jirta Israa'iil. ¹⁴ Laakiin hadda boqortooyadaadu ma sii jiri doonto. Eebbe wuxuu u doondoonay nin qalbigiisa raalli ka ah, Eebbena wuxuu u magacaabay inuu dadka u taliyo, maxaa yeelay, ma aadan ilaalin wixii Eebbe ku amray."

¹⁵ Markaasaa Sameu'eel kacay oo ka tagay Gilgaal una aaday Gibecaah oo reer Benyaamiin ah. Sa'uulna wuxuu tiriyay dadkii la joogay, oo waxay ahaayeen ku dhowaad lix boqol oo nin. ¹⁶ Hadda Sa'uul iyo wiilkiisii Yoonatan iyo dadkii la joogay waxay ku sugnaayeen Gibecaah oo reer Benyaamiin ah, halkaasoo reer Falastiin ay ku degeen Mikmaash. ¹⁷ Kooxihii weerarka ahaa waxay ka soo baxeen xeradii reer Falastiin saddex kooxood: koox waxay u jeedsatay xagga Ofraah, dhulka Shucla'; ¹⁸ koox kalena waxay u jeedsatay xagga Beyt-xooroon; koox kalena waxay u jeedsatay xagga xuduudda ee ku aaddan dooxada Sebo'iim, xagga ciidlada.

¹⁹ Wakhtigaas, birleey ma jirin dhulka oo dhan oo reer binu Israa'iil ah, waayo, reer Falastiin waxay yidhaahdeen, "Haddii kale Yuhuuddu waxay samaysan karaan seefaf ama warmaha." ²⁰ Sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u degeen reer Falastiin, mid kastaana wuxuu u tagay inuu afaysto majarafaddiisa, qodxadiisa, faasas, ama qalinkiiisa. ²¹ Qiimaha waxaa ahaa laba dalool oo sheqel ah si loo afaysto majarafadaha, qodxadaha, miinshaarada, iyo faasas, iyo si loo hagaajiyo qalabka. ²² Sidaas daraaddeed maaliintii dagaalka, seef ama waran midna lama helin gacanta dadka la joogay Sa'uul iyo Yoonatan, laakiin waxaa laga helay oo keliya Sa'uul iyo Yoonatan wiilkiisa. ²³ Fadhiisinkii reer Falastiinna waxay u dhaqaaqeen marinka Mikmaash.

14 Haddaba maalin baa timid in Yoonataan ina Saa'uul uu ku yidhi wiilkii hubkiisa siday, "Kaalay, aan u gudubno xagga xerada reer

Filistiim ee dhinaca kale." Laakiinse aabbihiis uma uu sheegin. ² Saa'uulna wuxuu joogay duleedka Gibeca hoos geedka rummaan ee Migroon. Dadkii la jirayna waxay ahaayeen lix boqol oo nin, ³ Iyo Ahiyaah ina Ahiituub, walaalkii Ikhaaboos, ina Fiinexaas, ina Elii, wadaadkii Eebbe ee Shiiloh, oo xidhnaa khamiiskii wadaadka. Laakiinse dadkii ma ay ogeyn in Yoonataan tegey. ⁴ Haddaba intii u dhexaysay marinadii Yoonataan doonayay inuu u gudbo xerada reer Filistiim, waxaa jiray dhagax fiqan oo dhinac ah iyo dhagax fiqan oo dhinaca kale ah; mid waxaa la odhan jiray Booses, midka kalena Seneh. ⁵ Mid ka mid ah dhagaxyadii wuxuu ka soo kacay dhinaca woqooyi oo u jeedda Mikmaash, midka kalena dhinaca koonfureed oo u jeedda Geba. ⁶ Markaasaa Yoonataan wuxuu ku yidhi wiilkii hubkiisa siday, "Kaalay, aan u gudubno xerada nimankan aan gudnayn. Waxaa dhici karta in Eebbe noo sameeyo, waayo, waxba ma joojin karaan Eebbe inuu badbaadiyo, ha ahaato tiro badan ama tiro yar." ⁷ Markaasaa kii hubka u siday wuxuu ku yidhi, "Samee wixii qalbigaaga ku jira. Hore u soco; waxaan kula ahay qalbi iyo nafsadba." ⁸ Markaasaa Yoonataan wuxuu yidhi, "Haddaba aan u gudubno nimanka oo aan isu muujinno." ⁹ Hadday na yidhaahdaan, 'Sugta ilaa aan idiin nimaadno,' markaasaan ku sii nagaan doonaa meesha aan joogno oo uma kici doonno iyaga. ¹⁰ Laakiinse hadday yidhaahdaan, 'Naga soo kaca,' markaasaan kor u kici doonaa, waayo, Eebbe gacanta noo geliyey. Taasina waxay noqon doontaa calaamadda noo ah."

¹¹ Markay labadooduba isu muujiyeen xerada reer Filistiim, reer Filistiim waxay yidhaahdeen, "Bal eeg, Cibraaniyiintu waxay ka soo baxayaan godadkii ay isku qariyeen." ¹² Markaasaa nimankii xerada waxay u yeedheen Yoonataan iyo kii hubka u siday oo waxay ku yidhaahdeen, "Naga soo kaca, oo waxaan idin tusi doonaa wax." Yoonataan wuxuu ku yidhi kii hubka u siday, "I soo raac, waayo, Eebbe iyaga gacanta Israa'iil ku geliyey." ¹³ Markaasaa Yoonataan wuxuu ku kor kacay gacmihiisa iyo cagihiiisa, kii hubka u sidayna waa daba socday. Wayna ku dhaceen hortiiisa, kii hubka u sidayna waa laayay intii ka dambaysay. ¹⁴ Weerarkii ugu horreeyey, Yoonataan iyo kii hubka u siday waxay ku dileen ilaa

labaatan nin oo ku dhex jiray dhul ku dhow nus fardoolay. ¹⁵ Markaasaa waxaa dhacay gariir xerada, iyo beeraha, iyo dadkii oo dhan dhexdooda. Xeradii iyo xataa kuwii wax dhici jiray way gariireen, dhulkuna wuu gariiray, oo waxaa dhacay argagax weyn oo ka yimid Eebbe.

¹⁶ Ilaaliyayaashii Saa'uul ee Gibeca oo reer Benyaamiin waxay fiiriyeen, oo bal eeg, dadkii badnaa way kala firdheen oo dhinac walba u kala yaaceen. ¹⁷ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi dadkii la jiray, "Tira koob oo arka yaa naga maqan." Markay tirakoobeen, bal eeg, Yoonataan iyo kii hubka u siday ma joogin. ¹⁸ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi Ahiyaah, "Halkan keena sanduuqa Eebbe." Waayo, sanduuqa Eebbe wakhtigaas wuxuu la joogay reer binu Israa'iil. ¹⁹ Oo intii Saa'uul la hadlayay wadaadka, buuqa xerada reer Filistiim ayaa sii kordhay. Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi wadaadka, "Gacantaada kala bax." ²⁰ Markaasaa Saa'uul iyo dadkii oo dhan oo la jiray isu ururiyeen oo waxay galeen dagaalka; oo bal eeg, nin walba seef ayuu ku hayay saaxiibkiis, oo waxaa jiray jahawareer weyn. ²¹ Haddaba Cibraaniyiintii hore ula joogay reer Filistiim oo ka soo baxay dalka ku wareegsan oo xerada la galay, xataa iyaguna waxay ku biireen reer binu Israa'iil oo la jiray Saa'uul iyo Yoonataan. ²² Oo nimankii reer binu Israa'iil oo dhan oo isku qariyey buuraha dalka Efrayim markay maqleen in reer Filistiim cararayaan, iyaguna waxay ku daba ordeed dagaalka. ²³ Sidaas Eebbe Israa'iil u badbaadiyey maalintaas, oo dagaalku wuxuu dhaafay Beyt Aawen.

²⁴ Haddaba nimankii reer binu Israa'iil aad bay ugu dhibtoodeen maalintaas, waayo, Saa'uul wuxuu dadka ku dhaariyey, isagoo leh, "Hala habaarro ninkii wax cuna ilaa fiidkii, intaan cadaawayaashayda ka aarsado." Sidaas daraaddeed dadku waxba ma ay cunin. ²⁵ Markaasaa dadkii oo dhammu waxay galeen kaynta, oo waxaa dhulka yiil malab. ²⁶ Oo dadkii markay galeen kaynta, bal eeg, malabkii wuu dareerayay, laakiinse ninna gacantiisa afkiisa ma saarin, waayo, dadkii way ka baqayeen dhaarta. ²⁷ Laakiinse Yoonataan ma uu maqlin aabbihiis oo dadka ku dhaariyey; sidaas daraaddeed wuxuu fidiyey dhammaadka usha gacantiisa ku jirtay oo wuxuu ku rusheeyey malabka, markaasuu gacantiisa afkiisa saaray, oo indhihiisii way iftiimeen. ²⁸ Markaasaa mid ka mid ah dadkii wuxuu yidhi, "Aabbahaa wuxuu dadka si adag ugu dhaariyey,

1 Samuu'eel

isagoo leh, 'Hala habaarro ninkii wax cuna maanta.'" Dadkiina way daaleen. ²⁹ Markaasaa Yoonataan wuxuu yidhi, "Aabbahay wuxuu dalka u keenay dhibaato. Bal eeg sida indhahaygu u iftiimeen maxaa yeelay waxaan dhadhamiyeey wax yar oo malabkan ah. ³⁰ Maxaa ka sii fiicnaan lahaa haddii dadku si xor ah wax uga cuni lahaayeen maalintaas qaniimada cadaawayaashooda oo ay heleen! Waayo, hadda xasuuqii reer Filistiim ma ahayn mid weyn."

³¹ Maalintaas, waxay ka adkaadeen reer Filistiim laga bilaabo Mikmaash ilaa Ayyaaloon, dadkiina aad bay u daaleen. ³² Dadkiina waxay ku yaaceen qaniimadii oo waxay qaateen ido, dibiyo, iyo weylal, oo halkaas ayay ku gowraceen; dadkiina waxay cuneen iyagoo dhiigga wata. ³³ Markaasaa Saa'uul loo sheegay, iyadoo la leh, "Bal eeg, dadku waxay ku dembaabayaan Eebbe iyagoo cunaya hilib dhiig wata." Markaasuu yidhi, "Waxaad samayseen khiyaano; halkan ii keena dhagax weyn." ³⁴ Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, "Dhexda dadka ku kala firdha oo waxaad ku tidhaahdaan, 'Nin walba ha keeno dibigiisa ama idihiisa, oo halkan ha ku gowraco oo ha cuno, hana ku dembaabin Eebbe inaad wax ku cuntaan dhiigga.'" Sidaas daraaddeed dadkii oo dhammu waxay keeneen dibidoodii habeenkaas oo halkaas ayay ku gowraceen. ³⁵ Markaasaa Saa'uul wuxuu dhisay meel allabari oo Eebbe loogu talagalay—taasina waxay ahayd meeshii allabariga ugu horreysay ee uu u dhisay Eebbe.

³⁶ Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, "Aan u degno reer Filistiim habeenka oo aan dhacno ilaa iftiinka subaxdii, oo aanan ka tegin nin iyaga ka mid ah." Waxayna yidhaahdeen, "Samee wixii kugu wanaagsan." Laakiinse wadaadkii wuxuu yidhi, "Aan halkan Eebbe ugu dhawaano." ³⁷ Markaasaa Saa'uul wuxuu weyddiiyey Eebbe, "Ma u degi doonaa reer Filistiim? Maad gacanta Israa'iil ku gelin doontaa?" Laakiinse maalintaas wax jawaab ah kama uu helin. ³⁸ Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, "Imaada, madaxda dadka oo dhammow, oo ogaada oo arka dembigan maanta dhacay. ³⁹ Waayo, sida Eebbe oo badbaadiya Israa'iil u nool yahay, xataa hadday tahay Yoonataan ina Saa'uul, hubaal wuu dhiman doonaa." Laakiinse dadkii oo dhammu waxba kuma ay jawaabin. ⁴⁰ Markaasuu wuxuu la hadlay reer binu Israa'iil oo dhan, "Idinku waxaad noqon doontaan dhinac, aniga iyo Yoonataan ina Saa'uulna waxaan noqon doonnaa dhinaca kale." Dadkiina waxay ku yidhaahdeen

Saa'uul, "Samee wixii kugu wanaagsan." ⁴¹ Sidaas daraaddeed Saa'uul wuxuu ku yidhi Eebbe, "Eebbe oo ah Ilaaha Israa'iilow, noo keen qayb qumman." Markaasaa Yoonataan iyo Saa'uul la qaatay, laakiinse dadkii waa baxsadeen. ⁴² Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, "Qaybta u kala qaada aniga iyo Yoonataan ina Saa'uul." Markaasaa Yoonataan la qaatay. ⁴³ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi Yoonataan, "Ti sheeg waxaad samaysay." Markaasaa Yoonataan u sheegay, "Runtii waxaan dhadhamiyeey wax yar oo malab ah dhammaadka usha gacanta iigu jirtay. Halkan ayaan ahay; waa inaan dhintaa." ⁴⁴ Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, "Eebbe ha igu sameeyo sidaas iyo wax ka badan, waayo, hubaal waad dhiman doontaa, Yoonataan." ⁴⁵ Laakiinse dadkii waxay ku yidhaahdeen Saa'uul, "Yoonataan ma dhiman doonaa, kaasoo keenay badbaadadan weyn ee Israa'iil? Taasi ha ka fogaato! Sida Eebbe u nool yahay, xataa timo madaxiisa ka mid ah dhulka ma dhici doonto, waayo, maanta wuxuu la shaqeeyey Eebbe." Sidaas daraaddeed dadkii waxay badbaadiyeen Yoonataan, oo ma uu dhiman. ⁴⁶ Markaasaa Saa'uul ka joogsaday inuu eryado reer Filistiim, reer Filistiimna waxay ku noqdeen meeshii ay joogeen.

⁴⁷ Haddaba markii Saa'uul boqortooyadii Israa'iil qabsaday, wuxuu la dagaallamay cadaawayaashiisii oo dhan oo dhinac walba ka soo weeraray—Mo'aab, reer Cammoon, Edom, boqorradii Sobaah, iyo reer Filistiim. Meel kasta oo uu u jeestay, wuu ka adkaaday. ⁴⁸ Wuxuu ku dhaqaaday geesinimo oo wuxuu laayay reer Camaleq, oo wuxuu Israa'iil ka badbaadiyey gacanta kuwii dhici jiray. ⁴⁹ Wiilashii Saa'uul waxay ahaayeen Yoonataan, Ishvii, iyo Malki-shuu'a. Labadiisii gabbhoodna waxaa la odhan jiray Meerab, oo ahayd curaddii, iyo Miikaal, oo ahayd tan yarayd. ⁵⁰ Axino'o'am oo ahayd gabadhii Axiimaas ayaal ahayd naagtii Saa'uul. Taliyihii ciidankiisuna wuxuu ahaa Abner, ina Neer, oo ahaa adeerkii Saa'uul. ⁵¹ Saa'uul wuxuu ahaa ina Kiish, Neerna, aabbihii Abner, wuxuu ahaa ina Abi'eel. ⁵² Waxaa jiray dagaal adag oo reer Filistiim la galay maalmaha Saa'uul oo dhan. Mar kasta oo Saa'uul arko nin xoog badan ama nin geesi ah, wuxuu u qaadan jiray adeegiiisa.

1 Samuu'eel

bal dhegayso erayada Eebbe. ² Kanu waa waxa Eebbe ciidammadu leeyahay: 'Waxaan ciqaabi doonaa reer Caamaaleq wixii ay ku sameeyeen reer binu Israa'iil, sida ay isaga hor istaageen jidka markuu ka soo baxayay Masar.' ³ Hadda tag oo ku dhufo reer Caamaaleq oo si buuxda u baabbi'i wax kasta oo ay leeyihiin. Ha ka reebin wax, laakiin dil nin iyo naag, ilmo iyo dhallaanka, dibi iyo ido, geel iyo dameer."

⁴ Markaasaa Sa'uul dadkii soo ururiyey oo ku tiriyey Teela'iim: laba boqol oo kun oo askari oo lug ah, iyo toban kun oo nin oo reer Yahuudah ah. ⁵ Sa'uul wuxuu yimid magaalada reer Caamaaleq oo wuxuu ku dhuuntay dooxada. ⁶ Sa'uul wuxuu ku yidhi reer Keen, "Tag, ka bax, ka soo dega reer Caamaaleq dhexdooda, si aanan idiin la baabbi'in iyaga; waayo, waxaad wanaag u samaysay dhammaan wiilashii reer binu Israa'iil markay ka soo baxayeen Masar." Sidaas daraaddeed reer Keen way ka baxeen reer Caamaaleq dhexdooda. ⁷ Markaasaa Sa'uul ku dhuftay reer Caamaaleq laga bilaabo Xawilaah ilaa aad u tagto Suur, oo Masar bari ka xigta. ⁸ Wuxuu qabtay Agaag oo ahaa boqorkii reer Caamaaleq isagoo nool, oo wuxuu si buuxda u baabbi'iyeey dadkii oo dhan seef afkeed. ⁹ Laakiin Sa'uul iyo dadkii waxay ka reeben Agaag, iyo wixii ugu wanaagsan ee idaha, dibida, xoolaha la dhaqay, wananka, iyo wax kasta oo wanaagsan, oo ma ay doonayn inay si buuxda u baabbi'iyaan. Laakiin wax kasta oo la quudhsaday oo aan qiimo lahayn, way si buuxda u baabbi'iyeen.

¹⁰ Markaasaa eray Eebbe uga yimid Samuu'eel, isagoo leh, ¹¹ "Waan ka qoomamooday inaan Sa'uul boqor ka dhigo, waayo, wuu iga jeestay oo ma uu fulin amarradaydii." Oo Samuu'eel wuu murugooday oo habeenkii oo dhan ayuu Eebbe u qayliyey. ¹² Samuu'eel wuxuu subaxdii hore u kacay inuu la kulmo Sa'uul; oo waxaa Samuu'eel lagu soo warramay, isagoo leh, "Sa'uul wuxuu yimid Kaami'i'el, oo bal eeg, wuxuu u dhisay taallo, markaasuu u leexday oo u gudbay Gilgaal." ¹³ Markii Samuu'eel uu Sa'uul gaadhay, Sa'uul baa isaga salaamay, isagoo leh, "Eebbe ha ku barakeeyo! Waxaan fuliyey amarkii Eebbe." ¹⁴ Laakiin Samuu'eel wuxuu yidhi, "Haddaba maxay yihiin dhawaaqii idaha ee dhegahayga ku jira, iyo dhawaaqii dibida ee aan maql'o?" ¹⁵ Sa'uul wuxuu ku jawaabay, "Waxay ka yimaadeen reer Caamaaleq, waayo, dadkii waxay ka reeben wixii ugu wanaagsan

ee idaha iyo dibida si ay allabari ugu bixiyaan Eebbe Ilaahaaga; laakiin inta kale waan baabbi'inay."

¹⁶ Markaasaa Samuu'eel wuxuu ku yidhi Sa'uul, "Jooji! Waxaan kuu sheegi doonaa wixii Eebbe igu yidhi xalay." Markaasuu ku yidhi, "Soo hadal." ¹⁷ Samuu'eel wuxuu yidhi, "Inkastoo aad isugu tihiin wax aan muhiim ahayn, miyaanad noqonin hoggaamiyaha qabiilooyinka reer binu Israa'iil? Eebbena wuxuu ku subkay boqor reer binu Israa'iil," ¹⁸ Eebbena wuxuu kuu soo diray hawl, isagoo kugu amray inaad 'Tag oo si buuxda u baabbi'i reer Caamaaleq oo dembiilayaasha ah, oo la dagaallama ilaa ay ka dhammaadaan.' ¹⁹ Haddaba maxaad ugu addeeci weyday codkii Eebbe, laakiin halkii aad ka addeeci lahayd waxaad qaadatay dhaca oo waxaad samaysay wixii xun oo Eebbe hortiisa ah?" ²⁰ Markaasaa Sa'uul wuxuu ku yidhi Samuu'eel, "Runtii waxaan raacay codkii Eebbe, oo waxaan u baxay hawshii uu Eebbe ii soo diray, oo waxaan soo kaxeeyey Agaag oo ahaa boqorkii reer Caamaaleq, oo waxaan si buuxda u baabbi'iyeey reer Caamaaleq. ²¹ Laakiin dadkii waxay qaateen qaar ka mid ah dhaca, idaha iyo dibida, wixii ugu wanaagsan ee loo qoondeeyey in la baabbi'iyo, si ay allabari ugu bixiyaan Eebbe Ilaahaaga ee Gilgaal."

²² Samuu'eel wuxuu yidhi,

"Eebbe ma wuxuu ku farxaa allabariga la gubo iyo qurbaanka Sida uu ugu farxo in la addeeco codka Eebbe? Bal eeg, in la addeeco ayaa ka wanaagsan allabari, Oo in la maql'o ayaa ka wanaagsan baruurta wananka. ²³ Waayo, caasinimadu waa sida dembiga sixirka, Oo madax adayguna waa sida xumaanta iyo sanam caabudidida. Maxaa yeelay, waxaad diidday eraygii Eebbe, Isaguna wuxuu kaa diiday inaad boqor noqoto."

²⁴ Markaasaa Sa'uul wuxuu ku yidhi Samuu'eel, "Waan dembaabay; runtii waxaan ku caasiyey amarkii Eebbe iyo erayadaada, waayo, waxaan ka baqay dadkii oo waxaan dhegaystay codkooda. ²⁵ Haddaba, fadlan iga cafi dembigayga oo ila soo noqo, si aan u caabudo Eebbe." ²⁶ Laakiin Samuu'eel wuxuu ugu jawaabay Sa'uul, "Kuma soo noqon doono; waayo, waxaad diidday eraygii Eebbe, Eebbena wuxuu kaa diiday inaad boqor ka noqoto reer binu Israa'iil." ²⁷ Markii Samuu'eel uu u jeestay inuu tago, Sa'uul wuxuu qabtay darafkii go'iisa, wuuna dillaacay. ²⁸ Markaasaa Samuu'eel wuxuu ku yidhi isaga, "Eebbe

1 Samuu'eel

wuxuu kaa gooyay boqortooyadii reer binu Israa'iil maanta oo wuxuu siiyey deriskaaga kaa wanaagsan.

²⁹ Intaas waxaa dheer, Ammaanta reer binu Israa'iil ma khiyaami doonto ama ma beddeli doonto fikirkiisa; waayo, isagu ma aha nin inuu beddelo fikirkiisa."

³⁰ Markaasaa Sa'uul wuxuu yidhi, "Waan dembaabay; laakiin fadlan i maamuus hadda hortooda odayaasha dadkayga iyo hortooda reer binu Israa'iil, oo ila soo noqo, si aan u caabudo Eebbe Ilaahaaga." ³¹ Markaasaa Samuu'eel wuxuu raacay Sa'uul, oo Sa'uulna wuxuu caabuday Eebbe. ³² Markaasaa Samuu'eel wuxuu yidhi, "Ila keena Agaag, oo ahaa boqorkii reer Caamaaleq." Oo Agaag wuxuu u soo dhowaaday isagoo faraxsan, isagoo leh, "Hubaal, qadhaadhkii dhimashada waa dhammaaday." ³³ Laakiin Samuu'eel wuxuu yidhi,

"Sida seeftaadu haweenka u dhigtay carruuro la'aan, Sidaas daraaddeed hooyadaadu waxay noqon doontaa carruuro la'aan haweenka dhexdooda." Oo Samuu'eel wuxuu Agaag ku dilay hortiisa Eebbe ee Gilgaal.

³⁴ Markaasaa Samuu'eel wuxuu aaday Raamaah, halkaasoo Sa'uulna uu aaday gurigiisii Gibecaah oo Sa'uul. ³⁵ Samuu'eel mar dambe ma arkin Sa'uul ilaa maalintii uu dhintay; waayo, Samuu'eel wuxuu u murugooday Sa'uul, Eebbena wuxuu ka qoomamooday inuu Sa'uul boqor ka dhigo reer binu Israa'iil.

16 Rabbigu wuxuu ku yidhi Samuu'eel, "Intee in le'eg baad uga murugoonaysaa Saa'uul, maadaama aan ka diiday inuu boqor ka noqdo Israa'iil? Buuxi geeskaaga saliidi oo tag; waxaan kuu dirayaa Yesee reer Beytlaxam, waayo, waxaan ka doortay boqor Aniga ii gaar ah wiilashiisa dhexdooda." ² Laakiin Samuu'eel wuxuu yidhi, "Sideen u tegi karaa? Haddii Saa'uul maqlo, wuu i dili doonaa." Rabbiguna wuxuu yidhi, "Kaxee dibi yar oo waxaad tidhaahdaa, 'Waxaan u imid inaan Rabbiga u allabariyo.' " ³ Markaas Yesee u yeedh allabariga, oo waxaan ku tusi doonaa waxaad samaynayso; oo waxaad ii subbi doontaa kii aan kuu tilmaamo." ⁴ Markaasaa Samuu'eel wuxuu sameeyey wixii Rabbigu ku yidhi oo wuxuu tegey Beytlaxam. Waayeelladii magaaladu waxay u yimaadeen iyagoo gariiraya oo waxay ku yidhaahdeen, "Nabad miyaad ku timid?" ⁵ Wuxuu yidhi, "Haa, nabad; waxaan u imid inaan

Rabbiga u allabariyo. Isdaahiriya oo ila kaalaya allabariga." Markaasuu Yesee iyo wiilashiisii daahiriye oo wuxuu ugu yeedhay allabariga.

⁶ Markay yimaadeen, wuxuu fiiriyey Eliyaab oo wuxuu is yidhi, "Hubaal kii Rabbigu subkay ayaa halkan hortiisa taagan." ⁷ Laakiin Rabbigu wuxuu ku yidhi Samuu'eel,

"Ha eegin muuqaalka ama dhererka jidhkiisa, waayo, waan diiday; maxaa yeelay, Rabbigu ma arko sida dadku u arkaan, waayo, dadku waxay eegaan muuqaalka dibadda, laakiin Rabbigu wuxuu eegaa qalbiga."

⁸ Markaasaa Yesee u yeedhay Abiinaadaab oo wuxuu ka hor mariyey Samuu'eel. Laakiin wuxuu yidhi, "Rabbigu kanna ma dooran." ⁹ Markaasaa Yesee ka dhigay Shammaah inuu soo maro. Laakiin wuxuu yidhi, "Rabbigu kanna ma dooran." ¹⁰ Markaasaa Yesee ka dhigay toddoba wiilashiisii inay ka hor maraan Samuu'eel. Laakiin Samuu'eel wuxuu ku yidhi Yesee, "Rabbigu kuma dooran kuwanu."

¹¹ Markaasaa Samuu'eel wuxuu ku yidhi Yesee, "Kuwanu ma dhammaan wiilashii?" Markaasuu yidhi, "Waxaa weli hadhay kii ugu yaraa, laakiin bal eeg, wuxuu raacayaa idaha." Markaasaa Samuu'eel wuxuu ku yidhi Yesee, "Soo dir oo keena, waayo, ma fadhiisan doono ilaa uu halkan yimaado." ¹² Markaasuu u diray oo keenay. Haddaba wuxuu ahaa mid casaanka leh, oo indho qurxoon leh, iyo muuqaal wanaagsan. Rabbiguna wuxuu yidhi, "Kac, subki, waayo, kan waa isagii." ¹³ Markaasaa Samuu'eel qaatay geeskii saliidda oo wuxuu ku subkay hortiisa walaalihiis; oo maalintaas wixii ka dambeeyey, Ruuxa Rabbigu si xoog leh ayuu ula jiray Daa'uud. Markaasaa Samuu'eel kacay oo tegey Raamaah.

¹⁴ Markaasaa Ruuxii Rabbigu ka tegey Saa'uul, oo ruux dhibaya oo ka yimid Rabbiga ayaa bilaabay inuu dhibo. ¹⁵ Markaasaa addoommadii Saa'uul waxay ku yidhaahdeen, "Bal eeg, ruux shar leh oo ka yimid Eebbe ayaa ku dhibaya. ¹⁶ Sayidkayagu ha amro addoommadaada hortaada jooga. Ha u doondoonaan nin ku xeel dheer ciyaarista kataaradda; oo marka ruuxa shar leh oo ka yimid Eebbe kugu soo dego, wuu ciyaari doonaa, oo waad fiicnaan doontaa." ¹⁷ Markaasaa Saa'uul wuxuu addoommadiisii ku yidhi, "Tiga soo hel qof si wanaagsan u ciyaari kara oo ii keena." ¹⁸ Markaasaa mid ka mid ah dhallinyaradii wuxuu ku jawaabay oo

1 Samuu'eel

yidhi, “Bal eeg, waxaan arkay wiilkii Yesee reer Beytlaxam oo ku xeel dheer ciyaarista, nin geesi ah, dagaalyahan ah, hadal yaqaan ah, iyo nin muuqaal wanaagsan leh; Rabbiguna wuu la jiraa.”

¹⁹ Markaasaa Saa'uul wuxuu u diray wargeeyayaal Yesee isagoo leh, “Ii soo dir wiilkaaga Daa'uud, oo adhiga la jooga.” ²⁰ Markaasaa Yesee wuxuu qaaday dameer cunto ku raran, weel khamri ah, iyo orgi yar, oo wuxuu ku diray Saa'uul iyagoo wata Daa'uud wiilkiisii. ²¹ Markaasaa Daa'uud u yimid Saa'uul oo galay adeegiisii; Saa'uulna aad buu u jeclaaday, oo wuxuu noqday hub-qaadihiisii. ²² Markaasaa Saa'uul wuxuu eray u diray Yesee isagoo leh, “Haatan Daa'uud ha sii joogo adeeggayga, waayo, wuxuu helay raalli ahaanshaha indhahayga.” ²³ Markaasaa waxay noqotay, markasta oo ruuxa shar leh oo ka yimid Eebbe ku soo dego Saa'uul, Daa'uud wuxuu qaadan jiray kataaradda oo gacantiisa ku ciyaari jiray; markaasaa Saa'uul wuu nasan jiray oo fiicnaan jiray, oo ruuxa sharka lehna wuu ka tegi jiray.

17 Haddaba Filistiiniyiintu waxay isu ururiyeen ciidamadoodii dagaalka, oo waxay isugu yimaadeen Sokoh, oo Yahuudah iska leh; oo waxay degeen Sokoh iyo Ceesekaa dhexdooda, oo ku taal Efes-dammim. ² Sa'uul iyo raggii reer binu Israa'iilna way isugu soo urureen oo waxay degeen Dooxada Ceelaah, oo waxay saf u galeen inay Filistiiniyiinta la kulmaan. ³ Filistiiniyiintuna waxay isku toosnaayeen buur, reer binu Israa'iilna waxay istaageen buurta ka soo horjeedda, oo dooxadii baa iyaga u dhaxaysay. ⁴ Markaasaa waxaa ka soo baxay xeradii Filistiiniyiinta nin geesi ah oo magiciisu ahaa Goli'ad, oo ka yimid Gaad, oo dhererkiisuna ahaa lix dhudhun iyo baac. ⁵ Madaxana wuxuu ku sitay koofiyad naxaas ah, oo wuxuu gashanaa hub miisaankiisu yahay shan kun oo sheqel oo naxaas ah. ⁶ Sidoo kale wuxuu gashanaa gaashaammada lugaha oo naxaas ah, oo wuxuu garbihiisa ku sitay waran naxaas ah. ⁷ Qudhunta warankiisuna waxay la mid ahayd ul tolida, oo birta warankiisuna waxay miisaankeedu ahaa lix boqol oo sheqel oo bir ah; oo gaashaanka sidayaa hortiisa ayuu socday. ⁸ Markaasuu istaagay oo wuxuu ku qayliyey safalkii reer binu Israa'iil oo wuxuu ku yidhi, “Maxaad ugu soo baxaysaan inaad saf u gashaan dagaalka? Sow anigu ma ihi Filistiiniyiintii, idinkuna addoommadii Sa'uul? Iska doorta nin, oo ha ii soo dego. ⁹ Haddii uu i la dagaallami karo oo i dili karo, markaas

annagu addoommadiinnaan noqon doonnaa; laakiinse haddii aan ka adkaado oo aan dilo, markaas idinku waxaad noqon doontaan addoommadayada, oo waadna na adeegi doontaan.” ¹⁰ Filistiiniyihiina wuxuu yidhi, “Maanta safafka reer binu Israa'iil baan caayay. I siiya nin, aan wada dagaallamnee.” ¹¹ Markii Sa'uul iyo reer binu Israa'iil oo dhammu maqleen hadalladii Filistiiniyihii, aad bay u niyad jabeen oo aad bay u baqeen.

¹² Haddaba Daa'uud wuxuu ahaa wiilkii reer Efradhaah oo Beytlaxam oo Yahuudah ku yaal, oo magiciisuna wuxuu ahaa Yese. Wuxuuna lahaa siddee wiil, oo wakhtigii Sa'uulna nin oday ah oo cimrigiisu weynaaday buu ahaa. ¹³ Saddexdii wiil ee ugu waaweynaa ee Yese waxay raaceen Sa'uul dagaalka. Magacyada saddexdiisa wiil ee dagaalka tegey waxay ahaayeen Eli'aab curadkii, iyo Abinaadaab kii labaad, iyo Shammaah kii saddexaad. ¹⁴ Daa'uudna wuxuu ahaa kii ugu yaraa. Saddexdii ugu waaweyna Sa'uul bay raaceen, ¹⁵ laakiinse Daa'uud wuxuu ka tegi jiray Sa'uul oo wuxuu daajin jiray aabbihii idhihiisii Beytlaxam. ¹⁶ Afartan maalmood Filistiiniyihii subax kasta iyo galab kasta ayuu soo baxayay oo istaagayay.

¹⁷ Markaasaa Yese wuxuu Daa'uud ku yidhi, “Hadda walaalaha u qaad eefaah hadhuudh la dubay iyo tobankan kibis ah, oo xeryaha ugu carar walaalaha. ¹⁸ Tobankanna farmaajo u gee taliyaha kunka, oo soo hubi walaalaha nabaddooda, oo war ka keen.” ¹⁹ Haddaba Sa'uul iyo raggii reer binu Israa'iil oo dhammu waxay joogeen Dooxada Ceelaah, iyagoo la diriraya Filistiiniyiinta. ²⁰ Markaasaa Daa'uud aroortii hore kacay, oo wuxuu idihii u dhaafay mid ilaaliya, oo wuxuu qaaday wixii la saaray, oo wuxuu u tegey sidii Yese ku amray. Markaasuu yimid xeryihii ciidanka, oo ciidankii wuxuu u baxayay safka dagaalka iyagoo ku qaylinaya qayladii dagaalka. ²¹ Reer binu Israa'iil iyo Filistiiniyiintii waxay saf u galeen dagaalka, ciidankii ciidanka ka soo horjeedda. ²² Markaasaa Daa'uud alaabtii u dhiibay kii alaabta ilaaliyay, oo wuxuu u orday safkii dagaalka, oo wuxuu u galay inuu walaalihiis salaamo. ²³ Intuu la hadlayay, bal eeg, geesigii, Filistiiniyihii reer Gaad oo magiciisu ahaa Goli'ad, ayaa ka soo baxay safkii Filistiiniyiinta, oo wuxuu ku hadlay hadalladii hore; oo Daa'uudna waa maqlay. ²⁴ Markii ragga reer binu Israa'iil oo dhammu arkeen, aad bay uga carareen, waayo, aad bay u baqeen.

1 Samuu'eel

²⁵ Markaasay ragga reer binu Israa'iil yidhaahdeen, "Ma aragteen ninkan soo baxaya? Hubaal wuxuu u soo baxayaa inuu caayo reer binu Israa'iil. Oo waxaa dhici doonta in boqorku ninkii dilo uu ku hodmin doono maal badan, oo uu siin doono gabadhiisa, oo guriga aabbihiisna wuxuu ka dhigi doonaa mid xor ah oo Israa'iil ku dhex jira." ²⁶ Markaasaa Daa'uud wuxuu la hadlay ragga ag taagnaa, oo wuxuu ku yidhi, "Maxaa loo samayn doonaa ninkii dilo Filistiiniyahan oo ka qaada ceebta reer binu Israa'iil? Waayo, waa kuma Filistiiniyahan aan gudnayn, inuu caayo ciidammada Eebbe nool?" ²⁷ Markaasay dadkii u jawaabeen sidii hore, oo waxay ku yidhaahdeen, "Sidaas ayaa loo samayn doonaa ninkii dilo." ²⁸ Haddaba Eli'aab walaalkiisii curad ahaa ayaa maqlay markuu la hadlayay ragga; markaasaa Eli'aab aad uga cadhooday Daa'uud, oo wuxuu ku yidhi, "Maxaad halkan ugu soo degtay? Oo yaad uga tagtay idihii yaraa ee cidlada ku jiray? Anigu waxaan garanayaa kibirkaaga iyo xumaanta qalbigaaga, waayo, waxaad u soo degtay inaad dagaalka aragto." ²⁹ Markaasaa Daa'uud wuxuu yidhi, "Maxaan hadda sameeyey? Sow su'aal keliya ma ahayn?" ³⁰ Markaasuu ka jeestay oo wuxuu u jeestay mid kale, oo wuxuu ku yidhi hadalkii hore; dadkiina waxay ugu jawaabeen sidii hore.

³¹ Markii hadalladii Daa'uud ku hadlay la maqlay, waxaa loo sheegay Sa'uul, markaasuu u cid diray. ³² Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Sa'uul, "Ninna yuusan qalbi jabin Filistiiniyahan aawadiis; addoonkaaga ayaa u bixi doona oo la dagaallami doona isaga." ³³ Laakiinse Sa'uul wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Adigu ma awoodid inaad Filistiiniyahan la dirirto, waayo, waxaad tahay wiil yar, laakiinse isagu wuxuu ahaa nin dagaalyahan ah tan iyo yaraantiisii." ³⁴ Laakiinse Daa'uud wuxuu ku yidhi Sa'uul, "Addoonkaagu wuxuu daajin jiray idihii aabbihiis. Markii libaax ama orso yimid oo uu idaha ka qaatay neef, ³⁵ markaasaan ka daba tegey oo ku dhuftay, oo ka samatabbixiyey neefkii afkiisa. Oo markuu ii soo kacay, markaasaan gadhka ka qabtay oo ku dhuftay oo dilay. ³⁶ Addoonkaagu wuxuu dilay libaaxii iyo orsadiiba; Filistiiniyahan aan gudnayna wuxuu ahaan doonaa sida midkood, waayo, wuxuu caayay ciidammada Eebbe nool." ³⁷ Markaasaa Daa'uud wuxuu yidhi, "Eebbe, oo iga samatabbixiyey libaaxii iyo orso, wuxuu iga samatabbixin doonaa gacanta Filistiiniyahan." Markaasaa Sa'uul wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Tag, oo Eebbe ha kula jiro."

³⁸ Markaasaa Sa'uul wuxuu Daa'uud ku labbistay dharkiisii, oo wuxuu madaxiisa ku saaray koofiyyad naxaas ah, oo wuxuu ku labbistay hub. ³⁹ Daa'uudna wuxuu seef u xidhay dharkiisii korkiisa, oo wuxuu isku dayay inuu socdo, laakiinse ma uu baran. Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Sa'uul, "Kuwani ma awoodo inaan ku socdo, waayo, ma aan baran." Markaasuu Daa'uud iska bixiyey. ⁴⁰ Markaasuu ulkiisii gacanta ku qaatay, oo wuxuu doortay shan dhagax oo siman oo ka soo qaaday webiga, oo wuxuu ku riday boorsadiisii adhijirka, taasoo ahayd kiishkiisii, oo gamuuntiisii gacanta ayuu ku haystay. Markaasuu u soo dhowaaday Filistiiniyihii. ⁴¹ Halkaasna Filistiiniyihii soo socday oo Daa'uud u soo dhowaaday, isagoo gaashaanka sidayaa hortiisa socdo. ⁴² Markii Filistiiniyihii fiiriyey oo arkay Daa'uud, wuu quudhsaday, waayo, wuxuu ahaa wiil yar, oo casaan iyo muuqaal qurux badan leh. ⁴³ Markaasaa Filistiiniyihii wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Ma eey baan ahay, inaad ul iigu soo timaaddo?" Markaasuu Daa'uud ku caayay ilaahyadiis. ⁴⁴ Filistiiniyihiina wuxuu kaloo ku yidhi Daa'uud, "Ii soo dhowow, oo hilibkaaga waxaan siin doonaa haadda cirka iyo dugaagga duurka."

⁴⁵ Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Filistiiniyihii,

"Adigu waxaad ii soo timaaddaa seef, iyo waran, iyo gamuun, laakiinse anigu waxaan kuu imid magaca Eebbe ciidammada, oo ah Eebbe ciidammada reer binu Israa'iil, kaasoo aad caaysay. ⁴⁶ Maanta Eebbe wuxuu ku siin doonaa gacantayda, oo waan ku dili doonaa oo madaxaaga waan kaa goyn doonaa. Oo waxaan meydadka ciidanka Filistiiniyiinta maanta siin doonaa haadda cirka iyo dugaagga dhulka, si ay dhulka oo dhammu u ogaadaan in Eebbe jiro Israa'iil, ⁴⁷ iyo in ururkaan oo dhammu ogaadaan in Eebbe aanu badbaadin seef ama waran; waayo, dagaalku waa Eebbe, oo isagaa gacanta noogu soo gelin doona!"

⁴⁸ Markaasay dhacday, markii Filistiiniyihii kacay oo u soo dhaqaaqay inuu Daa'uud la kulmo, in Daa'uud u orday si dhakhso ah safkii dagaalka si uu ula kulmo Filistiiniyihii. ⁴⁹ Markaasaa Daa'uud gacantiisii boorsada geliyey oo dhagax ka soo bixiyey, oo ku gamuunay, oo ku dhuftay Filistiiniyihii fooddiisa. Dhagaxii baa fooddiisii galay, oo wejigiisuu dhulka ugu dhacay. ⁵⁰ Sidaasay Daa'uud ugu adkaaday Filistiiniyihii gamuun iyo dhagax, oo wuxuu ku dhuftay Filistiiniyihii oo dilay; laakiinse seef Daa'uud

1 Samuu'eel

gacantiisa kuma jirin. ⁵¹ Markaasaa Daa'uud orday oo istaagay Filistiiniyihii korkiisa, oo wuxuu qaaday seeftiisii oo ka soo bixiyeey qodxantii, oo dilay oo madaxa kaga gooyey. Markii Filistiiniyiintii arkeen in geesigoodii dhintay, way carareen. ⁵² Markaasaa ragga reer binu Israa'iil iyo Yahuudah kacay oo qayliyeen oo waxay eryadeen Filistiiniyiintii ilaa dooxadii, iyo ilaa iriddii Ceqroon. Oo Filistiiniyiintii la laayay waxay ku daadsanaayeen jidka Shaacaraayim, ilaa Gaad iyo Ceqroon. ⁵³ Markaasaa wiilashii reer binu Israa'iil ka soo noqdeen eryadii Filistiiniyiinta oo waxay dhaceen xeryahoodii. ⁵⁴ Daa'uudna wuxuu qaaday madaxdii Filistiiniyihii oo wuxuu geeyey Yeruusaalem, laakiinse hubkiisii wuxuu dhigay teendhadiisii.

⁵⁵ Haddaba markii Sa'uul arkay Daa'uud oo Filistiiniyihii la diriraya, wuxuu ku yidhi Abner oo ahaa taliyihii ciidanka, "Abner, wiilkee yahay wiilkan yar?" Abnerna wuxuu yidhi, "Naf-taada ku noolow, boqorow, anigu garan maayo." ⁵⁶ Boqorkiina wuxuu yidhi, "Soo ogaada wiilku inuu yahay wiilkee." ⁵⁷ Markaasaa markii Daa'uud ka soo noqday diliddii Filistiiniyihii, Abner wuxuu qaaday oo keenay Sa'uul hortiisa isagoo madaxdii Filistiiniyihii gacanta ku haya. ⁵⁸ Markaasaa Sa'uul wuxuu ku yidhi, "Wiilkee baad tahay, wiil yarow?" Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi, "Waxaan ahay wiilkii addoonkaaga Yese oo reer Beytlaxam ah."

18 Markii uu dhammeeyey hadalkii uu la hadlayay Saa'uul, Yoonaataan wuxuu aad ugu xidhmay Daa'uud, sidaas darteed Yoonaataan wuxuu u heellanaa isaga; sida naftiisa oo kale. ² Saa'uul ayaa maalintaas qaatay oo uma oggolaan inuu ku laabto guriga aabbihiis. ³ Markaasaa Yoonaataan axdi la galay Daa'uud oo wuxuu u heellanaa isaga; sida naftiisa oo kale. ⁴ Yoonaataan wuxuu iska bixiyeey khamiiskii uu gashnaa oo siiyey Daa'uud, isagoo raacinaya hubkiisii, xataa seeftiisa, qaansadiisa, iyo suunkiiisii. ⁵ Daa'uudna wuu baxay oo wuxuu ku guuleystay meel kasta oo Saa'uul u diray, sidaas darteed Saa'uul wuxuu ka dhigay madaxa ragga dagaalka. Waxayna ku faraxsanaayeen indhaha dadka oo dhan, iyo sidoo kale indhaha addoommada Saa'uul.

⁶ Haddaba waxay noqotay markii ay guriga ku soo noqdeen, markuu Daa'uud ka soo noqday dilkii Filistiin, in dumarku ka soo baxeen magaalooyinka Israa'iil oo dhan, iyagoo heesaya oo ciyaaraya, si ay

ula kulmaan Boqor Saa'uul, iyagoo sitay durbaano, farxad, iyo alaab muusiko. ⁷ Dumarkii waxay heeseen iyagoo dabaaldegaya oo waxay yidhaahdeen,

"Saa'uul wuxuu dilay kumanyaal, Daa'uudna tobanaan kun."

⁸ Markaasaa Saa'uul aad u cadhooday, maxaa yeelay hadalkan ayaa ka xanaajiyeey, oo wuxuu yidhi, "Waxay Daa'uud u qireen tobanaan kun, laakiin aniga waxay i siiyeen oo keliya kumanyaal. Maxaa kale oo uu heli karaa laakiin boqortooyada?" ⁹ Sidaas darteed Saa'uul wuxuu ka fiirsaday Daa'uud shaki laga bilaabo maalintaas.

¹⁰ Maalintii xigtay, ruux shar ah oo ka yimid Eebbe ayaa xoog ku qabsaday Saa'uul, oo wuxuu ku waashay guriga dhexdiisa, halkaasoo Daa'uud ku ciyaarayay kataaradiisa, sidii caadada ahayd. Saa'uulna wuxuu gacanta ku haystay waran. ¹¹ Markaasaa Saa'uul tuuray warankii, isagoo damacsan inuu Daa'uud ku dhajiyo derbiga. Laakiin Daa'uud wuxuu ka baxsaday hortiisa laba jeer. ¹² Saa'uul wuxuu ka baqay Daa'uud, maxaa yeelay Eebbe wuxuu la jiray isaga, laakiin wuxuu ka tegey Saa'uul. ¹³ Sidaas darteed Saa'uul wuxuu ka saaray hortiisa oo wuxuu ka dhigay taliyaha kun; oo wuxuu u baxay oo soo galay hortooda. ¹⁴ Daa'uud wuxuu ku guuleystay dhammaan hawlihiisa, oo Eebbe wuxuu la jiray isaga. ¹⁵ Markii Saa'uul arkay inuu aad ugu guuleystay, wuu ka baqay isaga. ¹⁶ Laakiin reer binu Israa'iil oo dhan iyo reer Yahuudah waxay jeclaayeen Daa'uud, maxaa yeelay wuxuu hoggaamin jiray dagaalka oo wuxuu ku soo noqon jiray hortooda.

¹⁷ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Halkan waxaa ku yaal gabadhayda weyn Meerab; waxaan ku siin doonaa iyada sida naag. Kaliya waxaad ii noqotaa nin geesi ah oo u dagaallama dagaallada Eebbe." Saa'uul wuxuu u maleeyey, "Ha noqonin gacantayda isaga ka gees ah, laakiin gacanta Filistiin ha ka gees ahaato isaga." ¹⁸ Laakiin Daa'uud wuxuu ku yidhi Saa'uul, "Yaa ahay, iyo maxay tahay noloshayda ama qoyska aabbahay ee Israa'iil, inaan noqdo soddogga boqorka?" ¹⁹ Sidaas darteed waxay noqotay, markii la gaadhay wakhtigii Meerab, gabadhii Saa'uul, in la siiyo Daa'uud, in iyada la siiyey Adri'el reer Meholaat sida naag.

²⁰ Haddaba Miikaal, gabadhii Saa'uul, waxay jeclaatay Daa'uud. Markii ay u sheegeen Saa'uul, arrinku wuxuu ahaa mid isaga ka farxiyeey. ²¹ Saa'uul wuxuu u

1 Samuu'eel

maleeyey, "Waxaan siin doonaa iyada, si ay u noqoto dabin isaga, iyo si ay gacanta Filistiin uga gees ahaato isaga." Sidaas darteed Saa'uul wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Marka labaad waxaad maanta noqon kartaa soddoggeyga." ²² Markaasaa Saa'uul wuxuu amray addoommadiisa, "Si qarsoodi ah ula hadla Daa'uud, oo waxaad tidhaahdaan, 'Bal eeg, boqorku wuxuu kaa helay raalli ahaansho, oo addoommadiisuna way ku jecel yihiin. Haddaba waxaad noqotaa soddogga boqorka.'" ²³ Sidaas darteed addoommadii Saa'uul waxay kula hadleen Daa'uud erayadan. Laakiin Daa'uud wuxuu yidhi, "Ma wax fudud baa aragtidaada inaad noqoto soddogga boqorka, markaan ahay nin sabool ah oo aan la qiimeyn?" ²⁴ Addoommadii Saa'uul waxay u sheegeen isaga sida uu Daa'uud yidhi. ²⁵ Markaasaa Saa'uul wuxuu yidhi, "Kanu waa waxa aad Daa'uud ku tidhaahdaan: 'Boqorku ma doonayo meher laakiin boqol qoor-gooyo oo Filistiin ah, si uu ugu aargoosto cadaawayaasha boqorka.'" Laakiin Saa'uul wuxuu damacsanaa in Daa'uud ku dhaco gacanta Filistiin.

²⁶ Markii addoommadiisu u sheegeen Daa'uud erayadan, waxay Daa'uud ka farxisay inuu noqdo soddogga boqorka. Ka hor intaan wakhtigii la qoondeeyey dhicin, ²⁷ Daa'uud wuu baxay oo wuxuu la socday raggiisii, oo wuxuu ku dhufay laba boqol oo nin oo Filistiin ah. Markaasaa Daa'uud keenay qoor-gooyadoodii oo wuxuu tirada buuxda u soo bandhigay boqorka, si uu u noqdo soddogga boqorka. Sidaas darteed Saa'uul wuxuu siiyey gabadhiisii Miikaal sida naag. ²⁸ Markii Saa'uul arkay oo fahmay in Eebbe la jiray Daa'uud, iyo in Miikaal, gabadhii Saa'uul, ay jeclaatay isaga, ²⁹ Cabsida Saa'uul ee Daa'uud ayaa korodhay. Sidaas darteed, Saa'uul wuxuu ahaa cadowga Daa'uud si joogto ah. ³⁰ Markaasaa taliyayaasha Filistiin waxay u baxeen dagaal, waxayna noqotay, mar kasta oo ay baxaan, in Daa'uud uu ka guuleysto dhammaan addoommada Saa'uul.

19 Haddaba Saa'uul wuxuu u sheegay Yoonaataan wiilkiisa iyo addoommadiisa oo dhan inay Daa'uud dilaan. Laakiinse Yoonaataan oo ahaa wiilkii Saa'uul aad buu ugu farxay Daa'uud. ² Markaasaa Yoonaataan Daa'uud wargeliyey, isagoo leh, "Aabbahay Saa'uul wuxuu doonayaa inuu ku dilo. Haddaba subaxdii iska jir, oo meel qarsoon joog oo is qari. ³ Anigu waan soo bixi doonaa oo waxaan istaagi doonaa aabbahay agtiisa

beerka meesha aad joogto, oo waxaan kula hadli doonaa aabbahay adiga kugu saabsan; oo haddii aan wax barto, waan kuu sheegi doonaa." ⁴ Markaasaa Yoonaataan si wanaagsan Daa'uud uga hadlay Saa'uul aabbihiis, oo wuxuu ku yidhi, "Boqorku yuusan ku dembaabin addoonkiisa Daa'uud, waayo, isagu kuma uu dembaabin, oo tan iyo markii uu kuula dhaqmay si aad waxtar kuu leh. ⁵ Waayo, naftiisuu gacantiisa geliyey oo wuxuu laayay Falastiin, oo Eebbe wuxuu Israa'iil oo dhan u keenay guul weyn. Waad aragtay oo waadna ku faraxday. Haddaba maxaad ugu dembaabaysaa dhiig aan waxba galabsan adigoo Daa'uud sabab la'aan ku dilaya?" ⁶ Saa'uulna wuxuu dhegaystay hadalladii Yoonaataan, oo wuxuu ku dhaartay, "Sida xaqiiqada ah sida Eebbe u nool yahay, Daa'uud lama dili doono." ⁷ Markaasaa Yoonaataan u yeedhay Daa'uud oo wuxuu u sheegay hadalladan oo dhan. Yoonaataan wuxuu Daa'uud keenay Saa'uul, wuuna joogay hortiisa sidii hore.

⁸ Markii dagaal mar kale dhacay, Daa'uud wuxuu u baxay oo la diriray Falastiiniyiinta oo wuxuu ku laayay si weyn, sidaas daraaddeed way ka carareen hortiisa. ⁹ Haddaba ruux shar leh oo ka yimid Eebbe ayaa ku soo degay Saa'uul isagoo fadhiyey gurigiisa oo warankiisa gacanta ku haysta, Daa'uudna wuxuu gacantiisa ku garaacayay kataar. ¹⁰ Saa'uul wuxuu isku dayay inuu Daa'uud ku dhajiyo derbiga waranka, laakiinse wuu ka baxsaday Saa'uul hortiisa, sidaas daraaddeed warankii wuxuu galay derbiga. Daa'uudna wuu cararay oo habeenkaas wuu baxsaday. ¹¹ Markaasaa Saa'uul wuxuu diray wargeeyayaal guriga Daa'uud si ay u ilaaliyaan, si ay subaxdii u dilaan. Laakiinse Miikaal oo ahayd naagtii Daa'uud waxay ku tidhi, "Haddii aadan naaftada caawa badbaadin, berri waad dhiman doontaa." ¹² Sidaas daraaddeed Miikaal waxay Daa'uud ka caawisay inuu ka baxsado daaqadda, wuuna cararay oo baxsaday. ¹³ Miikaal waxay qaadatay sanamkii guriga oo waxay saartay sariirta, waxayna madaxii saartay gogol timir ah oo waxay ku dabooshaa dhar. ¹⁴ Markii Saa'uul diray wargeeyayaal si ay u qabtaan Daa'uud, waxay tidhi, "Wuu bukaa." ¹⁵ Markaasaa Saa'uul wuxuu diray wargeeyayaal si ay u soo arkaan Daa'uud, isagoo leh, "Soo kaxeeya sariirta, aan ku dilo." ¹⁶ Markii wargeeyayaashu galeen, bal eeg, sanamkii ayaa sariirta saarnaa oo gogol timir ah ayaa madaxiisa saarnaa. ¹⁷ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi Miikaal, "Maxaad sidan iigu khiyaanaysay oo

1 Samuu'eel

cadowgayga u sii daysay, si uu u baxsado?" Miikaalna waxay ku tidhi Saa'uul, "Wuxuu igu yidhi, 'I sii daa! Maxaad ii dili doontaa?'"

¹⁸ Haddaba Daa'uud wuu cararay oo baxsaday, wuxuuna u yimid Samuu'eel oo joogay Raamaah, oo wuxuu u sheegay wax kasta oo Saa'uul ku sameeyey. Markaasuu isaga iyo Samuu'eel waxay tageen oo joogeen Nayoodh. ¹⁹ Waxaa Saa'uul loo sheegay, isagoo leh, "Bal eeg, Daa'uud wuxuu joogaa Nayoodh oo Raamaah ku yaal." ²⁰ Markaasaa Saa'uul wuxuu diray wargeeyayaal si ay u qabtaan Daa'uud, laakiinse markay arkeen kooxdii nebiyada oo wax sii sheegaya, Samuu'eelna uu hoggaaminayo, Ruuxii Eebbe ayaa ku soo degay wargeeyayaashii Saa'uul, oo iyaguna wax bay sii sheegeen. ²¹ Markii Saa'uul loo sheegay, wuxuu diray wargeeyayaal kale, iyaguna wax bay sii sheegeen. Saa'uulna wuxuu diray wargeeyayaal mar saddexaad, iyaguna wax bay sii sheegeen. ²² Markaasuu isagii u baxay Raamaah oo yimid ceelkii weynaa ee ku yaal Seequu. Wuxuuna weyddiiyey, "Xaggee bay joogaan Samuu'eel iyo Daa'uud?" Qof baa yidhi, "Bal eeg, waxay joogaan Nayoodh oo Raamaah ku yaal." ²³ Markaasuu u baxay Nayoodh oo Raamaah ku yaal. Ruuxii Eebbe ayaa ku soo degay isagii, sidaas daraaddeed wuxuu sii waday wax sii sheegiddii ilaa uu ka yimid Nayoodh oo Raamaah ku yaal. ²⁴ Markaasuu isna dharkiisii iska bixiyey, oo isna wuxuu wax sii sheegay Samuu'eel hortiisa, oo wuxuu jifay qaawan maalintaas oo dhan iyo habeenkaas oo dhan. Sidaas daraaddeed waxay yidhaahdaan, "Saa'uul ma nebiyada ayuu ka mid yahay?"

20 Markaasaa Daa'uud ka cararay Nayoodh oo ku yaal Raamaah, wuxuuna yimid oo wuxuu ku yidhi Yoonaataan, "Maxaan sameeyey? Waa maxay dembigaygu? Waa maxay dembigayga aabbahaa hortiisa, inuu naftayda doonayo?" ² Laakiinse wuxuu ku yidhi, "Ha ka fogaan! Ma dhiman doontid. Bal eeg, aabbahay wax weyn ama wax yar midna ma sameeyo isagoo aan ii sheegin. Maxaa aabbahay arrintan iga qarin lahaa? Ma aha sidaas!" ³ Hase ahaatee Daa'uud mar kale ku dhaartay oo wuxuu yidhi, "Aabbahaa si fiican buu u og yahay inaan aniga raalli ka ahay aragtidaada, wuxuuna yidhi, 'Yoonaataan yaanu taas ogaan, si uusan u murugoon.' Laakiin run ahaantii, sida Eebbe u nool yahay iyo sidaad adigu u nooshahay, waxaa igu jira hal tallaabo oo u dhaxaysa aniga iyo dhimashada." ⁴

Markaasaa Yoonaataan Daa'uud ku yidhi, "Wax kasta oo aad codsato waan kuu samayn doonaa." ⁵ Daa'uud wuxuu ku yidhi Yoonaataan, "Bal eeg, berri waa bil cusub, waxaana la filayaa inaan la fadhiisto boqorka si aan wax u cuno. Laakiin ii oggolow inaan tago, si aan ugu dhuunto beerka ilaa fiidka saddexaad." ⁶ Haddii aabbahaa i waayo, markaas waxaad dhahdaa, 'Daa'uud si daacad ah ayuu iiga codsaday inaan u tago Beytlaxam, magaaladiisa, maxaa yeelay, waxaa halkaas ka jira allabari sannadle ah oo qoyska oo dhan ah.' ⁷ Haddii uu yidhaahdo, 'Waa wanaagsan tahay,' addoonkaagu waa nabad; laakiin haddii uu cadhoodo, ogow inuu go'aansaday inuu waxyeello ii geysto. ⁸ Sidaas darteed si naxariis leh ula dhaqan addoonkaaga, waayo, waxaad addoonkaaga ku soo gelisay axdi Eebbe oo adiga kula jira. Laakiin haddii dembi igu jiro, adigu i dil; maxaad iigu geyneysaa aabbahaa?" ⁹ Yoonaataan wuxuu yidhi, "Ha ka fogaan! Waayo, haddii aan run ahaantii ogaado in aabbahay go'aansaday inuu waxyeello kuu geysto, miyaan kuu sheegi lahayn?"

¹⁰ Markaasaa Daa'uud weyddiiyey Yoonaataan, "Sidee baan ku ogaan doonaa haddii aabbahaa si kulul kuu jawaabo?" ¹¹ Yoonaataan wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Kaalay, aan u baxno beerka." Markaasaa labadoodii beerka u baxeen. ¹² Markaasaa Yoonaataan wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, ha noqdo markhaati! Markaan aabbahay kala hadlo arrintan berri ama maalinta saddexaad, haddii Daa'uud wanaag ku jiro, miyaan markaas kuu soo diri doonin oo aan kuu sheegi doonin?" ¹³ Laakiin haddii ay aabbahay ku faraxdo inuu waxyeello kuu geysto, Eebbe ha igu sameeyo si xun, Yoonaataan, iyo ka sii xun, haddii aanan kuu sheegin oo aanan kuu dirin, si aad nabad ugu tagto. Eebbe ha kula jiro sida uu aabbahay ula jiray. ¹⁴ Haddii aan weli noolahay, miyaadan i tusin doonin naxariista Eebbe, si aanan u dhiman? ¹⁵ Adiguna kama goyn doontid daacadnimada gurigayga weligeed, xitaa marka Eebbe ka tirtiro cadowga Daa'uud oo dhan wejiga dhulka." ¹⁶ Sidaas darteed Yoonaataan wuxuu axdi la galay guriga Daa'uud, isagoo leh, "Eebbe ha ka qaado cadowga Daa'uud mas'uuliyadda." ¹⁷ Yoonaataan wuxuu mar kale ku dhaartay Daa'uud jacaylkiisa, waayo, wuxuu u jeclaa sidii naftiisa.

¹⁸ Markaasaa Yoonaataan wuxuu ku yidhi, "Berri waa bil cusub, waana lagaa tebi doonaa, waayo,

1 Samuu'eel

kursigaagu waa bannaan yahay. ¹⁹ Markaad saddex maalmood joogtid, waxaad si degdeg ah ugu degi doontaa meesha aad isku qarisay maalintaas muhiimka ah, waxaadna ku ag joogi doontaa dhagaxa Ezel. ²⁰ Aniguna waxaan ku toogan doonaa saddex fallaadho dhinaca, sidii inaan bartilmaameed ku tooganayo. ²¹ Markaas bal eeg, waxaan u diri doonaa wiilka oo aan ku odhan doonaa, 'Tag, fallaadhooyinka soo hel.' Haddii aan si gaar ah ugu idhaahdo wiilka, 'Bal eeg, fallaadhooyinku waa dhinacaaga; soo qaado,' markaas soo bax, waayo, nabad baad ku jirtaa oo waxyeello ma jirto, sida Eebbe u nool yahay. ²² Laakiin haddii aan ku idhaahdo wiilka, 'Bal eeg, fallaadhooyinku waa kaa dambeeyaan,' markaas tag, waayo, Eebbe ayaa kuu diray. ²³ Sida arrinta aan adiga iyo aniga ka wada hadalnay, bal eeg, Eebbe waa inaga dhexeeyaa weligeed."

²⁴ Sidaas darteed Daa'uud wuxuu isku qariyey beerka; oo markii bil cusub timid, boqorkii wuxuu fadhiistay inuu cuntada cuno. ²⁵ Boqorkii wuxuu fadhiistay kursigiisii caadiga ahaa, kursiga derbiga agtiisa; markaasaa Yoonaataan kacay, oo Abner wuxuu fadhiistay dhinaca Sa'uul, laakiin meesha Daa'uud way bannaanayd. ²⁶ Si kastaba ha ahaatee Sa'uul waxba ma odhan maalintaas, waayo, wuxuu u maleeyey, "Waxaa laga yaabaa inuu shil yahay; ma aha mid daahir ah; hubaal ma aha mid daahir ah." ²⁷ Oo waxay noqotay maalintii xigtay, maalintii labaad ee bil cusub, in meesha Daa'uud bannaanayd. Markaasaa Sa'uul wuxuu ku yidhi Yoonaataan wiilkiisa, "Maxaa wiilka Yesay u iman waayey cuntada, shalay ama maanta?" ²⁸ Yoonaataan wuxuu ugu jawaabay Sa'uul, "Daa'uud si daacad ah ayuu iiga codsaday inuu u tago Beytlaxam. ²⁹ Wuxuu yidhi, 'Fadlan ii oggolow inaan tago, maxaa yeelay, qoyskaagu wuxuu leeyahay allabari magaaladan, oo walaalkay ayaa i amray inaan ka soo qayb galo. Hadda haddii aan raalli ka ahay aragtidaada, fadlan ii oggolow inaan baxo si aan walaalahay u arko.' Sababtaas darteed uma uusan iman miiska boqorka."

³⁰ Markaasaa cadhadii Sa'uul ka kacday Yoonaataan oo wuxuu ku yidhi, "Wiilka naag aan toosnayn oo caasiyad ah! Miyaanan garanayn inaad dooratay wiilka Yesay ceebtaada iyo ceebta hooyadaa?" ³¹ Waayo, intii wiilka Yesay nool yahay dhulka, adiga iyo boqortooyadaaduba ma dhismi doontaan. Haddaba,

cid u dir oo ii keen, waayo, waa inuu dhintaa!" ³² Laakiin Yoonaataan wuxuu ugu jawaabay aabbihiis Sa'uul oo weyddiiyey, "Maxaa loogu dilaa? Maxuu sameeyey?" ³³ Markaasaa Sa'uul u tuuray warankiisii si uu u dilo; sidaas darteed Yoonaataan wuxuu ogaaday in aabbihiis go'aansaday inuu Daa'uud dilo. ³⁴ Sidaas darteed Yoonaataan wuxuu ka kacay miiska isagoo aad uga xanaaqsan, oo ma uusan cunin cunto maalintii labaad ee bil cusub, waayo, wuxuu u murugooday Daa'uud sababtoo ah aabbihiis ayaa sharaf darro u geystay.

³⁵ Hadda subaxdii waxay noqotay in Yoonaataan u baxay beerka si uu ula kulmo Daa'uud, oo wiil yar baa la socday. ³⁶ Wuxuuna ku yidhi wiilkiisii, "Orod, hadda ka hel fallaadhooyinka aan tooganayo." Markii wiilkii orday, wuxuu toogtay fallaadho ka dambeeya isaga. ³⁷ Markii wiilkii gaaray meesha fallaadho uu Yoonaataan toogtay, Yoonaataan wuxuu ku qayliyey wiilkii oo wuxuu yidhi, "Fallaadhuu ma kaa dambeeyaan?" ³⁸ Yoonaataan wuxuu ku qayliyey wiilkii, "Degdeg, dhaqso, ha joogsan!" Wiilkii Yoonaataan wuxuu soo qaaday fallaadhihiis oo wuxuu u yimid sayidkiisii. ³⁹ Laakiin wiilkii waxba kama uu ogaayn; kaliya Yoonaataan iyo Daa'uud ayaa arrinta fahmay. ⁴⁰ Markaasaa Yoonaataan wuxuu hubkiisii siiyey wiilkiisii oo wuxuu ku amray, "Tag, u qaad magaalada." ⁴¹ Markii wiilkii tagay, Daa'uud wuxuu ka kacay dhinaca koonfureed oo wejigiisa dhulka dhigay, oo saddex jeer ayuu sujuuday. Waxayna is dhunkadeen oo wada ooyeen, laakiin Daa'uud baa ka sii ooyay. ⁴² Yoonaataan wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Nabad ku tag, maadaama aan ku dhaaranay magaca Eebbe, annagoo leh, 'Eebbe ha ahaado inaga dhexeeya, iyo farcankayga iyo farcankaaga weligeed.'" Sidaas darteed Daa'uud wuu baxay oo Yoonaataan wuxuu galay magaalada.

21 Daa'uud wuxuu yimid Noob, halkaas oo uu joogay Ahimelek oo wadaad ah. Ahimelek oo gariiraya ayaa u yimid Daa'uud oo ku yidhi, "Maxaad kaligaa u timid, adigoo aan cidna kula socon?" ² Daa'uud wuxuu ku yidhi Ahimelek oo wadaad ah, "Boqorku wuxuu ii xil saaray arrin wuxuuna igu yidhi, 'Ha u sheegin cidna arrinta aan kuu dirayo iyo xilka aan kuu dhiibay.' Waxaan u tilmaamay dhalinyarada meel gaar ah. ³ Haddaba, maxaad haysaa oo cunto ah? I sii shan kibis ah, ama wixii la heli karo." ⁴ Wadaadkii wuxuu ugu jawaabay Daa'uud oo ku yidhi, "Ma jiro kibis caadi ah oo la heli

1 Samuu'eel

karo, laakiin waxaa jira kibis quduus ah—haddii raggu ay iska dhawreen dumarka.”⁵ Daa'uud wuxuu ugu jawaabay wadaadka oo ku yidhi, “Runtii, dumarka waa laga dhawray sidii caadiga ahayd markaan baxo. Weelasha dhalinyarada waa quduus, in kastoo ay ahayd safar caadi ah; maxay noqon doontaa maanta markaas oo weelashooda ay quduus noqon doonaan?”⁶ Sidaas darteed, wadaadkii wuxuu siiyey kibis quduus ah, maaddaama aanay jirin kibis kale oo halkaas taal aan ka ahayn kibista Joogitaanka, oo laga qaaday hortii Eebbe si loogu beddelo kibis kulul markii la qaaday.

⁷ Hadda mid ka mid ah addoommada Saa'uul ayaa halkaas joogay maalintaas, oo la haystay hortii Eebbe. Magaciisu wuxuu ahaa Doog oo ahaa Edomiyad, madaxa adhijiradii Saa'uul. ⁸ Daa'uud wuxuu weyddiiyey Ahimelek, “Ma jiraa waran ama seef halkan la heli karo? Ma aanan soo qaadan seefteydii ama hubkaygii, maaddaama arrinta boqorku ay ahayd mid degdeg ah.”⁹ Wadaadkii wuxuu ku jawaabay, “Seeftii Goliad oo ahaa Filistiin, oo aad ku dishay Dooxada Eelaah, waa halkan, oo ku duudduuban maro gadaasha efoodka. Haddii aad rabto inaad qaadato, samee, maxaa yeelay ma jiro mid kale oo halkan ah.” Daa'uudna wuxuu yidhi, “Mid la mid ah ma jiro; i sii.”

¹⁰ Markaas Daa'uud wuu kacay oo maalintaas ka baxsaday Saa'uul, wuxuuna tegey Akhiish oo ahaa boqorkii Gaad. ¹¹ Laakiin addoommadii Akhiish waxay ku yidhaahdeen, “Ma kani maaha Daa'uud oo ahaa boqorkii dalka? Miyaanay ku heesin isaga iyagoo ciyaaraya, iyagoo leh,

‘Saa'uul wuxuu dilay kumanyaal, Oo Daa'uudna wuxuu dilay toban kun?’”

¹² Daa'uud wuxuu ka fikiray erayadan oo aad buu uga baqay Akhiish oo ahaa boqorkii Gaad. ¹³ Markaasuu is beddelay dhaqankiisii hortooda, oo iska dhigay inuu waalan yahay gacmahooda, wuxuuna wax ku xardhay albaabbada iridda, oo candhuuftiisii waxay ku daadatay gadhkiisa. ¹⁴ Markaasaa Akhiish wuxuu ku yidhi addoommadiisii, “Bal eega, waxaad aragtaan ninkani inuu waalan yahay. Maxaad ii keenteen?”¹⁵ Ma waxaan ka dhimanahay waalan, inaad keentaan midkan inuu sida waalan u dhaqmo hortayda? Ninkani ma wuxuu iman doonaa gurigayga?”

22 Daa'uud meeshaas ayuu ka tegey oo wuxuu magangelyo ka helay godka Cadullam.

Markii walaalihiis iyo dhammaan reer aabbihiis ay taas maqleen, ayay halkaas ugu soo degeen. ² Kii kasta oo dhibaataysan, kii kasta oo deyn ku jiray, iyo kii kasta oo niyad-jabsan ayaa isaga u soo ururay; isaguna wuxuu noqday hoggaamiyashooda. Haddaba waxaa la jiray ku dhowaad afar boqol oo nin. ³ Daa'uudna halkaas ayuu ka tegey oo wuxuu aaday Micfaah oo reer Moo'aab. Wuxuu ku yidhi boqorkii Moo'aab, “Fadlan aabbahay iyo hooyaday ha yimaadaan oo ha idinla joogaan ilaa aan ogaado waxa Eebbe ii qaban doono.”⁴ Wuxuu ku aaminay boqorkii Moo'aab; oo intii Daa'uud ku jiray qalcadda ayay la joogeen. ⁵ Laakiin nebiyii Gaad wuxuu Daa'uud ku yidhi, “Ha joogin qalcadda; ka bax oo u tag dalka Yahuudah.” Markaasaa Daa'uud ka tegey oo wuxuu aaday kaynta Xeeret.

⁶ Markaasaa Saa'uul maqlay in Daa'uud iyo nimankii la jiray la helay. Haddaba Saa'uul wuxuu fadhiyey Gibecaah, geedkii tamarisk ee buurta saaran, oo warankiisii gacanta ku haysta, oo dhammaan addoommadiisii hareerhiisa taagan yihiin. ⁷ Saa'uul wuxuu ku yidhi addoommadiisii hareerhiisa taagnaa, “Maqlaya, reer Benyaamiinow! Ma wiilka Yesay idin siin doonaa beeraha iyo canablayda? Ma idinka dhigi doonaa kumanyaal iyo boqollaal taliyayaal?”⁸ Waayo, dhammaantiin waxaad igu heshiiseen, si aanan u ogaan marka wiilkaygu axdi la sameeyo wiilka Yesay, midkiinna igama walwalo ama iiga warramo in wiilkaygu kiciyey addoonkayga inuu igu weeraro, sidii maanta.”⁹ Markaasaa Do'eg oo reer Edom ahaa, oo addoommadii Saa'uul ag taagnaa, wuxuu yidhi, “Waxaan arkay wiilka Yesay oo u yimid Noob, oo u yimid Ahimeleg ina Ahiituub. ¹⁰ Wuxuu Eebbe uga doondoonyay talo, wuxuu siiyey sahay, wuxuuna siiyey seeftii Goli'ad oo reer Filistiin.”

¹¹ Markaasaa boqorkii cid u diray inuu u yeedho Ahimeleg oo ahaa wadaadkii, ina Ahiituub, iyo dhammaan reer aabbihiis, wadaaddadii Noob joogtay; oo dhammaantood waxay u yimaadeen boqorkii. ¹² Saa'uul wuxuu yidhi, “Maqlaya, ina Ahiituub.” Isna wuxuu yidhi, “Halkan ayaan joogaa, sayidkaygiyow.”¹³ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi, “Maxaad adiga iyo wiilka Yesay igu heshiiseen, adigoo siinaya kibis iyo seef, oo Eebbe uga doondoonyaya talo, si uu iigu kaco, isagoo igu

1 Samuu'eel

weeraraya, sidii maanta?" ¹⁴ Ahimeleg wuxuu boqorkii ugu jawaabay, "Yaa ka mid ah addoommadaada oo dhan oo u daacad ah sida Daa'uud, ina boqorka, taliyaha ilaalintaada, oo gurigaaga ku sharaf leh?" ¹⁵ Ma maanta oo keliya ayaan Eebbe uga doondoonaay talo? Hubaal ma aha! Ha eedayn addoonkaaga ama reer aabbahay midkoodna, waayo, addoonkaagu waxba kama oga arrinkan oo dhan." ¹⁶ Laakiin boqorkii wuxuu ku dhawaaqay, "Ahimeleg, adiga iyo reer aabbahaaga oo dhan hubaal waa dhiman doontaan!" ¹⁷ Boqorkiina wuxuu ku yidhi ilaaladiisii ag taagnayd, "U jeedsada oo wadaaddadii Eebbe laaya, maxaa yeelay, gacantoodu waxay la jirtaa Daa'uud, waayo, waxay ogaayeen inuu cararay oo ima aysan ogeysiin." Laakiin addoommadii boqorka ma doonayn inay gacmahooda u taagaan inay ku weeraraan wadaaddadii Eebbe. ¹⁸ Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi Do'eg, "Adigu u jeeso oo wadaaddada weerar!" Markaasaa Do'eg oo reer Edom ahaa u jeestay oo weeraray wadaaddadii, oo maalintaas wuxuu dilay shan iyo siddeetan nin oo xidhnaa khamiiskii sharafta lahaa. ¹⁹ Wuxuu sidoo kale seef ku laayey Noob oo ahayd magaalada wadaaddada, rag iyo dumar, carruur iyo dhallaanno; sidoo kale dibi, dameero, iyo ido ayuu seef ku laayey.

²⁰ Si kastaba ha ahaatee, waxaa baxsaday wiilkii Ahimeleg, ina Ahiituub, oo la odhan jiray Abiyaataar, oo wuxuu u cararay Daa'uud. ²¹ Abiyaataar wuxuu Daa'uud u sheegay in Saa'uul uu wadaaddadii Eebbe laayey. ²² Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Abiyaataar, "Maalintaas ayaan gartay, markii Do'eg oo reer Edom ahaa joogay, inuu hubaal Saa'uul u sheegi doono. Waxaan dhib ku keenay qof kasta oo reer aabbahaaga ah. ²³ Ila joog; ha baqin, waayo, kii naftayda doonaya wuxuu doonayaa naftaada sidoo kale, laakiin adigu waxaad ku nabadgelayasaa aniga agtayda."

23 Markaasay waxay u sheegeen Daa'uud, "Bal eeg, Filistiiniyiintu waxay la dirayaan Keeylaah, oo waxay dhacayaan meelihii sarreenka lagu tumay." ² Markaasaa Daa'uud wuxuu talo weydiistay Eebbe, isagoo leh, "Ma tagaa oo ma la diraa Filistiiniyiintan?" Oo Eebbe wuxuu Daa'uud ku yidhi, "Tag, Filistiiniyiinta la dirir oo Keeylaah badbaadi." ³ Laakiinse nimankii Daa'uud waxay muujiyeen walaacoodii, iyagoo leh, "Annagu halkan Yahuudahba waannu ka baqaynaa. Maxaa ka sii

badan haddaan u tagno Keeylaah oo aan la dirirno safafka Filistiiniyiinta?" ⁴ Markaasaa Daa'uud mar kale Eebbe wax ka weyddiiyey. Oo Eebbe wuxuu ugu jawaabay oo ku yidhi, "Kac, Keeylaah u dhaadhac, waayo, Filistiiniyiinta gacantaada ayaan ku gelin doonaa." ⁵ Markaasaa Daa'uud iyo nimankiisii waxay tageen Keeylaah oo la dirireen Filistiiniyiintii. Wuxuu kaxeeyey xoolahoodii oo wuxuu ku dhufatay laayaad weyn. Sidaasuu Daa'uud ku badbaadiyey dadkii degganaa Keeylaah.

⁶ Haddaba markii Ebiyaataar ina Axiimeleg uu u cararay Daa'uud isagoo jooga Keeylaah, wuxuu la soo degay ephod gacantiisa ku jira. ⁷ Markii loo sheegay Saa'uul in Daa'uud yimid Keeylaah, Saa'uul wuxuu yidhi, "Eebbe ayaa gacantayda ku soo dhiibay, waayo, wuxuu isku xidhay magaalo leh albaabbo iyo qufulo labalaab ah." ⁸ Markaasaa Saa'uul wuxuu soo ururiyey dadkii oo dhan si ay u tagaan Keeylaah, isagoo damacsan inuu go'doomiyo Daa'uud iyo nimankiisii. ⁹ Haddaba Daa'uud wuu oga dhagartii Saa'uul ka dhan ahayd; sidaas darteed wuxuu ku yidhi Ebiyaataar wadaadka, "Halkan ii keen ephodka." ¹⁰ Markaasaa Daa'uud wuxuu yidhi, "Sayidow Eebbe ah oo reer binu Israa'iilow, addoonkaagu wuxuu si dhab ah u maqlay in Saa'uul damacsan yahay inuu yimaado Keeylaah, si uu magaalada u burburiyo aniga dartay. ¹¹ Ma nimankii Keeylaah i siin doonaan? Ma Saa'uul baa u soo degi doona sidii addoonkaagu maqlay? Sayidow Eebbe ah oo reer binu Israa'iilow, waxaan ku baryayaa, addoonkaaga u sheeg." Oo Eebbe wuxuu yidhi, "Wuu soo degi doonaa." ¹² Markaasaa Daa'uud wuxuu yidhi, "Ma nimankii Keeylaah anniga iyo nimankayga u dhiibi doonaan Saa'uul?" Oo Eebbe wuxuu yidhi, "Way idin dhiibi doonaan." ¹³ Markaasaa Daa'uud iyo nimankiisii, oo ku dhowaad lix boqol ahaa, kaceen oo ka tageen Keeylaah, oo waxay tageen meel kasta oo ay tagi kareen. Markii Saa'uul loo sheegay in Daa'uud ka baxsaday Keeylaah, wuu ka haray eryadii.

¹⁴ Daa'uud wuxuu joogay dhufaysada cidlada oo wuxuu ku sugnaa buuraha cidlada Siif. Saa'uulna maalin kasta ayuu raadin jiray, laakiinse Eebbe uma dhiibin gacantiisa. ¹⁵ Daa'uud wuxuu ogaaday in Saa'uul u soo baxay inuu naftiisa raadsado, isagoo jooga cidlada Siif, oo ku sugan Xoresh. ¹⁶ Yoonaataan oo ahaa Saa'uul wiilkiisii wuxuu u tegey Daa'uud isagoo jooga Xoresh oo wuxuu ku xoojiyey rumaysadkiisa Eebbe. ¹⁷ Wuxuuna ku yidhi, "Ha

1 Samuu'eel

baqin, waayo, gacanta aabbahay Saa'uul kuuma heli doonto, adiguna waxaad noqon doontaa boqorka reer binu Israa'iil, anna waxaan noqon doonaa kan labaad ee adiga kuu dhow; Saa'uul aabbahayna wuu ogyahay taas." ¹⁸ Markaasay labadoodii axdi ku dhex sameeyeen Eebbe hortiisa. Daa'uudna wuxuu sii joogay Xoresh, Yoonataaanna wuxuu ku noqday gurigiisii.

¹⁹ Markaasaa dadkii Siif waxay u tageen Saa'uul oo joogay Gibecaah, iyagoo leh, "Daa'uud miyaanu nala joogin dhufaysyada Xoresh, oo buurta Xakiilah, oo koonfurta Yeshimon ku taal?" ²⁰ Haddaba, boqorow, soo deg, sidaad naftaada u doonayso inaad samayso; annaguna qaybteenna waxay noqon doontaa inaan boqorka u dhiibno." ²¹ Saa'uul wuxuu yidhi, "Eebbe ha idin barakeeyo, waayo, waxaad ii muujiseen naxariis." ²² Hadda taga, aadna u taxaddara, oo ogaada meeshuu joogo iyo cidda aragtay isaga halkaas; waayo, waxaa laygu sheegay inuu aad u caqli badan yahay. ²³ Sidaas darteed, la socda oo ogaada meel kasta oo uu isku qariyo, oo ii soo celi war sugan, aniguna waan idin raaci doonaa. Haddii uu dhulka joogo, waxaan ka dhex raadin doonaa isaga kumanyaalka reer Yahuudah oo dhan."

²⁴ Markaasay kaceen oo waxay tageen Siif hortiisa Saa'uul. Haddaba Daa'uud iyo nimankiisii waxay joogeen cidlada Maacoon, oo ku taal Carabaah oo koonfurta Yeshimon. ²⁵ Markii Saa'uul iyo nimankiisii ay u tageen inay isaga raadiyaan, Daa'uud waa loo sheegay, markaasuu u degay dhagaxa oo ku sugnaa cidlada Maacoon. Markii Saa'uul taas maqlay, wuxuu eryaday Daa'uud isagoo ku sugan cidlada Maacoon.

²⁶ Saa'uul wuxuu maray dhinaca kale ee buurta, Daa'uud iyo nimankiisii waxay marayeen dhinaca kale ee buurta. Daa'uudna wuu dadaalay inuu ka baxsado Saa'uul, waayo, Saa'uul iyo nimankiisii waxay hareereeyeen Daa'uud iyo nimankiisii si ay u qabsadaan. ²⁷ Laakiinse waxaa Saa'uul u yimid wargeeye, isagoo leh, "Degdeg u kaalay, waayo, Filistiiniyiintu waxay weerareen dhulka!" ²⁸ Markaasaa Saa'uul ka noqday eryadii Daa'uud oo wuxuu u dhaqaaqay inuu la dagaallamo Filistiiniyiinta; sidaas darteed waxay meeshaas ugu bixiyeen Dhagaxa Baxsashada. ²⁹ Daa'uudna halkaas ayuu ka tegey oo wuxuu ku sugnaa dhufaysyada Eengedi.

24 Haddaba markii Saa'uul uu ka soo laabtay eryashada Filistiim, waxay u sheegeen, "Bal eeg, Daa'uud wuxuu ku jiraa cidlada Eengedi."

² Markaasaa Saa'uul wuxuu qaatay saddex kun oo nin oo la soo xulay oo reer binu Israa'iil oo dhan ah, wuxuuna u baxay inuu Daa'uud iyo raggii la jiray ka raadiyo horta Dhagaxyada Ariga Duurjoogta ah. ³ Wuxuu ka gudbay meelaha idaha lagu hayo jidka agtiisa, halkaas oo god ku yaallay; Saa'uulna wuu galay si uu naftiisa u nasiyo. Haddaba Daa'uud iyo raggii la jiray waxay fadhiyeen gudaha godka. ⁴ Raggii Daa'uud ayaa ku yidhi isaga, "Bal eeg, maanta waa maaliintii uu Rabbigu ku yidhi adiga, 'Bal eeg, waxaan gacantaada ku soo gelayaa cadowgaaga, oo waxaad isaga ku samayn doontaa wixii kugu wanaagsan.'" Markaasaa Daa'uud kacay oo si dhuumasho ah gooyay geeska khamiiska Saa'uul. ⁵ Laakiin ka dib, Daa'uud wax farxad ah ma dareemin gooyntii geeska khamiiska Saa'uul. ⁶ Markaasuu wuxuu ku yidhi raggii la jiray, "Rabbiga daraaddiis, ha iga fogaato inaan waxaas oo kale sameeyo sayidkayga, kii Rabbigu subkay, inaan gacantayda ku taago isaga, maadaama uu yahay kii Rabbigu subkay." ⁷ Daa'uudna wuxuu hadalladan ku joojiyey raggii la jiray, mana uusan oggolaan inay Saa'uul ku kacaan. Saa'uulna wuu kacay, godkiina wuu ka baxay, oo jidkiisii ayuu iska raacay.

⁸ Markaasaa Daa'uud kacay oo godka ka baxay, oo wuxuu ku qayliyey Saa'uul, isagoo leh, "Sayidkayga boqorow!" Markii Saa'uul gadaashiisa fiiriyey, Daa'uud wejigiisa dhulka ku foororsaday oo sujuuday.

⁹ Daa'uud wuxuu ku yidhi Saa'uul, "Maxaad u maqashaa hadallada dadka ku leh, 'Bal eeg, Daa'uud wuxuu doonayaa inuu ku waxyeelleeyo?'" ¹⁰ Bal eeg, maanta indhahaagu waxay arkeen in Rabbigu maanta kugu soo gacangeliyey godka, qaarkoodna waxay yidhaahdeen in lagu dilo, laakiin waan ku badbaadiyey. Waxaan idhi, 'Gacantayda kuma taagi doono sayidkayga, waayo, waa kii Rabbigu subkay.' ¹¹ Haddaba, aabbahayow, eeg! Bal eeg geeska khamiiskaaga oo gacantayda ku jira! Waayo waxaan gooyay geeska khamiiskaaga laakiin kumaanaan dilin, ogow oo garo in aanay wax shar ah ama kacdoon ah gacmahayga ku jirin, aniguna kumaanaan dembaabin, in kastoo aad doonayso inaad naftayda qaaddo. ¹² Rabbigu ha ahaado xaakinka adiga iyo aniga dhexdooda, oo ha ku keeno caddaalad; laakiin gacantaydu kuguma noqon doonto. ¹³ Sida maahmaahdii hore u tidhi,

1 Samuu'eel

'Sharka waxaa ka yimaada shar'; Laakiin gacantaydu kuguma noqon doonto.

¹⁴ Boqorka Israa'iil wuxuu u soo baxay yaa? Yaa aad erylansaa? Eey yar, kaneeco keliya? ¹⁵ Rabbigu ha ahaado xaakinka oo ha go'aamiyo adiga iyo aniga dhexdooda; oo ha arko oo ha taageero dacwaddayda oo ha iga samatabbiixiyo gacantaada."

¹⁶ Haddaba markii Daa'uud uu ku dhammeeyey hadalladan Saa'uul, Saa'uul wuxuu yidhi, "Ma codkaaga, wiilkaagiiyow Daa'uud?" Markaasaa Saa'uul codkiisa kor u qaaday oo ooyay. ¹⁷ Wuxuuna ku yidhi Daa'uud, "Adigu waxaad iga tahay mid xaq badan; waayo, si wanaagsan baad ii samaysay, aniguna si xun baan kuu sameeyey. ¹⁸ Waxaad maanta muujisay inaad wanaag ii samaysay, in Rabbigu igu soo gacangeliley adiga oo aadan i dilin. ¹⁹ Waayo, haddii nin uu cadowgiisa helo, ma si nabad ah buu u sii dayn doonaa? Rabbigu ha kugu abaalmariyo wanaag beddelkii waxaad maanta ii samaysay. ²⁰ Haddaba bal eeg, waan ogahay inaad hubaal ahaan doonto boqor, oo boqortooyada Israa'iilna gacantaada lagu aasaasi doono. ²¹ Haddaba haatan igu dhaar Rabbiga inaad farcankayga iga goyn doonin, oo aadan magacayga ka tirtiri doonin reer aabbahay." ²² Daa'uudna wuu u dhaartay Saa'uul. Markaasaa Saa'uul gurigiisii tegey, laakiin Daa'uud iyo raggii la jiray waxay u kaceen qalcaddii.

25 Markaasaa Samuu'eel dhintay, oo reer binu Israa'iil oo dhammuna isugu soo urureen, oo u baroordeen, oo ku aaseen gurigiisii Raamaah. Daa'uudna waa kacay oo u degay cidlada Faaran.

² Waxaa Ma'oon joogay nin ganacsigiisu ku yaallay Karmel; ninkaasuna aad buu u hodan ahaa, wuxuuna lahaa saddex kun oo ido ah iyo kun ariga. Wakhti baa yimid isagoo Karmel idihiisa xiiraya— ³ Ninka magiciisu wuxuu ahaa Naabaal, naagtiisana waxaa la odhan jiray Abiiqayil. Naagtuna waxay ahayd mid caqli badan oo qurux badan, laakiinse ninku wuxuu ahaa mid qallafsan oo aan daacad ahayn, wuxuuna ahaa reer Kaaleeb. ⁴ Markaasaa Daa'uud cidladii ku maqlay in Naabaal idihiisa xiirayo. ⁵ Daa'uudna wuxuu diray toban dhallinyaro ah, isagoo ku amray, "Karmel u kaca, Naabaalna booqda, oo magacayga ku salaama. ⁶ Kuwaasna waxaad ku tidhaahdaan, 'Nabadgalyo ha kuu ahaato, iyo nabadgalyo gurigaaga, iyo nabadgalyo wax kasta oo aad

leedahay! ⁷ Hadda waxaan maqlay inaad leedahay xiirayaal. Adhijirraduna way nala joogeen, mana aynaan caayin, mana ayan waayin waxba maalmaha oo dhan oo ay Karmel joogeen. ⁸ Dhallinyaradaada weydii, wayna kuu sheegi doonaan. Haddaba dhallinyaradeydu ha ku helaan raalli ahaanshahaaga, waayo, maaltintii ciidda ayaan nimid. Fadlan u dhiib wixii aad haysid addoommadaada iyo wiilkaaga Daa'uud." ⁹ Markii dhallinyaradii Daa'uud yimaadeen, waxay Naabaal u sheegeen erayadan oo dhan Daa'uud magaciisa ku hadlaya; markaasay jawaabtiisii sugeen. ¹⁰ Laakiinse Naabaal wuxuu ugu jawaabay addoommadii Daa'uud, "Yuu yahay Daa'uud? Oo yuu yahay wiilka Yesay? Maanta waxaa jira addoommo badan oo ka cararaya sayidyadood. ¹¹ Ma waxaan qaadan doonaa kibistayda iyo biyahayga iyo hilibkayga aan u diyaariyey xiirayaashayda, oo waxaan siin doonaa niman aanan aqoon meesha ay ka yimaadeen?" ¹² Markaasaa dhallinyaradii Daa'uud soo noqdeen oo dib u laabteen; oo waxay u yimaadeen oo u sheegeen erayadan oo dhan. ¹³ Daa'uudna wuxuu ku yidhi nimankiisii, "Qof walba seeftiisa ku xidho!" Markaasaa nin walba seeftiisii ku xidhay, Daa'uudna sidoo kale seeftiisii ku xidhay. Oo ku dhowaad afar boqol oo nin ayaa Daa'uud raacay, halka laba boqol ay alaabtii la joogeen.

¹⁴ Laakiinse mid ka mid ah dhallinyaradii ayaa u sheegay Abiiqayil, naagtii Naabaal, isagoo leh, "Bal eeg, Daa'uud wuxuu ka soo diray cidlada wargeeyayaal si ay sayidkayaga u salaamaan, isna wuu ku qayliyey iyaga isagoo cadhaysan. ¹⁵ Haddana nimanku aad bay noo wanaagsanaayeen, mana aynaan caayin, mana ayan waayin waxba intii aan la joognay iyaga, intii aan ku jiray beeraha. ¹⁶ Way na ilaaliyeen habeen iyo maalinba, wakhtiga oo dhan oo aan la joognay iyaga annagoo adhiga daajinayna. ¹⁷ Haddaba, ogaaw oo ka fiirso waxaad samayn lahayd, waayo, waxyeello ayaa loo go'aamiyey sayidkeenna iyo gurigiisa oo dhan; isaguna waa nin aan waxba tarayn oo aan la hadli karin." ¹⁸ Markaasaa Abiiqayil dhaqso u dhaqaaqday oo qaaday laba boqol oo kibis ah, laba weel oo khamri ah, shan ido oo diyaar ah, shan se'ah oo hadhuudh la dubay, boqol xidhmo oo sabiib ah, iyo laba boqol oo keeg oo berde ah, oo waxay saartay dameerro. ¹⁹ Waxayna ku tidhi dhallinyaradeedii, "I hor mariya; bal eeg, waan idinka daba imaanayaa." Laakiinse ninkeedii Naabaal uma ay sheegin. ²⁰ Markay dameerkeedii fuushanayd oo ay ku soo degaysay qayb qarsoon oo buurta ka mid

1 Samuu'eel

ah, Daa'uud iyo nimankiisii ayaa iyada u soo degayay; markaasay la kulantay iyaga. ²¹ Haddaba Daa'uud wuxuu yidhi, "Hubaal waa wax aan micno lahayn inaan ilaaliyo wax kasta oo ninkan cidlada ku leh, si aanay waxba uga lumin wax kasta oo uu leeyahay; isna wuxuu iigu abaalguday xumaan wanaag. ²² Eebbe ha u yeelo sidaas cadowga Daa'uud, oo ha ka sii daro, haddii aan subaxnimada ka tago mid lab ah oo ka mid ah kuwa isaga ka tirsan oo nool."

²³ Markii Abiiqayil aragtay Daa'uud, waxay dhaqso uga degatay dameerkeedii, oo waxay wejigeeda ku dhacday Daa'uud hortiisa oo dhulka ku sujuudday. ²⁴ Waxayna ku dhacday cagihisa, oo waxay tidhi, "Aniga keligay, sayidkaygiyow, ha ahaato dembiga. Fadlan addoontaada ha kuu hadasho, oo dhegayso erayada addoontaada. ²⁵ Fadlan sayidkaygiyow, ha u fiirsan ninkan aan waxba tarayn, Naabaal, waayo, sida magiciisu yahay, waa sida uu yahay: Naabaal waa magiciisa, nacasnimaduna waa la jirtaa isaga. Laakiinse anigu, addoontaada, ma aan arkin dhallinyaradii sayidkayga ee aad soo dirtay. ²⁶ Haddaba, sayidkaygiyow, sida Eebbe u nool yahay iyo sida aad u nooshahay, maadaama Eebbe kaa joojiyey inaad dhiig daadiso, oo aad naftaada aargudato, cadowgaaga iyo kuwa doonaya inay sayidkayga waxyeelleeyaan ha noqdeen sida Naabaal. ²⁷ Haddaba, hadiyadda addoontaadu u keentay sayidkayga ha la siiyo dhallinyarada la socota sayidkayga. ²⁸ Fadlan cafi dembiga addoontaada; waayo, Eebbe hubaal wuxuu sayidkayga u dhihi doonaa guri waara, maxaa yeelay, sayidkaygu wuxuu dagaallamayaa dagaallada Eebbe, oo sharna lagama heli doono adiga maalmahaaga oo dhan. ²⁹ Oo marka qof kugu soo kaco inuu ku eryado oo naftaada raadiyo, nolosha sayidkayga waxaa lagu xidhay xidhmada kuwa nool oo la jira Eebbe Ilaahaaga; laakiinse nolosha cadowgaaga wuxuu ku tuuri doonaa sidii laga tuuro godka dhagaxa. ³⁰ Oo marka Eebbe fuliyo sayidkayga wax kasta oo wanaagsan oo uu kuu ballanqaaday, oo uu kuu magacaabo hoggaamiyaha Israa'iil, ³¹ tani ma noqon doonto caqabad kugu soo noqnoqota, ama qalbi dhibban oo ku haysa sayidkayga, labadaba dhiig aan sabab lahayn oo la daadiyo iyo sayidkayga oo naftiisa aargudashada. Marka Eebbe si wanaagsan ula macaamilo sayidkayga, markaas xusuusnow addoontaada."

³² Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Abiiqayil, "Waxaa barakaysan Eebbe, Ilaaha Israa'iil, kan kugu soo diray maanta inaad iigu timaaddo, ³³ oo waxaa barakaysan garashadaada, oo waxaa barakaysan adiga, kan iga joojiyey maanta inaan dhiig daadiyo iyo inaan naftayda aargudashada. ³⁴ Si kastaba ha ahaatee, sida Eebbe Ilaaha Israa'iil u nool yahay, kan iga joojiyey inaan ku waxyeelleeyo, haddii aadan si dhaqso ah iigu iman, hubaal subaxnimada mid lab ah oo Naabaal ka tirsan ma aanan ka tegi lahayn." ³⁵ Markaasaa Daa'uud ka aqbalay gacanteeda wixii ay u keentay, oo wuxuu ku yidhi iyada, "Gurigaaga nabad ku tag. Bal eeg, waan ku dhegaystay oo codsigaagii waan aqbalay."

³⁶ Markaasaa Abiiqayil u timid Naabaal, oo bal eeg, wuxuu gurigiisa ku haystay xaflad, sida xafladda boqor. Naabaalna qalbigiisu wuxuu ku faraxsanaa isaga, waayo, aad buu u sakhraansanaa; sidaas darteed waxba uma ay sheegin ilaa iftiinka subax. ³⁷ Laakiinse subaxdii, markii khamrigii ka baxay Naabaal, naagtiisii waxay u sheegtay waxyaalahaas, qalbigiisiina wuu ku dhintay gudaha isaga, wuuna noqday sidii dhagax. ³⁸ Ku dhowaad toban maalmood dabadeed, Eebbe wuxuu sababay in Naabaal dhinto.

³⁹ Markii Daa'uud maqlay in Naabaal dhintay, wuxuu yidhi, "Waxaa barakaysan Eebbe, kan u dooday sababta cayda iigu soo jeediyey gacanta Naabaal, oo iga joojiyey inaan shar sameeyo. Eebbe wuxuu sidoo kale Naabaal xumaantiisii ku soo celiyey madaxiisa." Markaasaa Daa'uud u soo diray soo jeedin Abiiqayil, inuu ka dhigo naagtiisa. ⁴⁰ Markii addoommadii Daa'uud u yimaadeen Abiiqayil ee Karmel, waxay kula hadleen iyada, iyagoo leh, "Daa'uud wuxuu noo soo diray adiga, inuu kaa dhigo naagtiisa." ⁴¹ Way kacday oo wejigeeda dhulka ku sujuudday, oo waxay tidhi, "Bal eeg, addoontaadu waa addoon si ay cagaha ugu dhaqo addoommada sayidkayga." ⁴² Markaasaa Abiiqayil dhaqso u kacday, oo dameer fuushay, iyadoo ay shan gabdhood oo adeegayaal ah raacayaan; oo waxay raacday wargeeyayaashii Daa'uud oo waxay noqotay naagtiisii.

⁴³ Daa'uud wuxuu kaloo guursaday Ahiino'am oo reer Yesree'el ahayd, waxayna noqotay naagtiisii oo la socota Abiiqayil. ⁴⁴ Haddaba Saa'uul wuxuu siiyey gabadhiisii Miikaal, oo ahayd naagtii Daa'uud, Baltii ina Layish, oo ka yimid Galiim.

1 Samuu'eel

26

Sifiyiintii waxay u yimaadeen Saa'uul oo joogay Gibeca oo waxay ku yidhaahdeen, "Miyaal Daa'uud isku qarinnayn buurta Xakiilaah, oo ka soo horjeedda Yesimon?"² Markaasaa Saa'uul kacay oo u dhaqaaqay cidladii Sifi, wuxuuna watay saddex kun oo ragga Israa'iil ah oo la doortay, si uu uga dhex raadiyo Daa'uud cidlada Sifi.³ Saa'uul wuxuu ku soo deggay buurta Xakiilaah, oo ka soo horjeedda Yesimon, jidka agtiisa. Laakiinse Daa'uud wuxuu joogay cidlada, wuuna arkay Saa'uul oo soo galay cidladii isaga daba socday.⁴ Daa'uud wuxuu diray basaasiin, wuuna xaqiijiyey in Saa'uul dhab ahaan yimid.⁵ Markaasaa Daa'uud kacay oo yimid meesha Saa'uul ku soo deggan yahay. Daa'uudna wuxuu arkay meesha Saa'uul jifay, iyo Abner ina Neer, oo ahaa taliye ciidankiisa. Haddaba Saa'uul wuxuu jifay dhexda xerada, dadkiina waxay ku hareereysnaayeen.

⁶ Daa'uud wuxuu la hadlay Aximeleg oo ahaa Xitiyihii iyo Abiishay ina Seruuyaah, oo ahaa walaalkii Yoo'aab, isagoo leh, "Yaa ila tagi doona Saa'uul xeradiisa?" Abiishayna wuxuu ku jawaabay, "Anigu waan kula soo degi doonaa."⁷ Markaasaa Daa'uud iyo Abiishay dadkii ugu yimaadeen habeenkii, oo bal eeg, Saa'uul wuxuu jifay xerada dhexdeeda, oo warankiisii wuxuu dhulka kaga mudnaa madaxiisa agtiisa. Abner iyo dadkiina waxay ku hareereysnaayeen.⁸ Markaasaa Abiishay wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Maanta Eebbe wuxuu gacantaada ku soo dhiibay cadaawigaaga; haddaba, fadlan, aan waranka ku dhuftee dhulka ku dhajiyo hal mar, oo uma baahni inaan mar labaad ku dhuftee."⁹ Laakiinse Daa'uud wuxuu ku jawaabay Abiishay, "Ha dilin, waayo, yaa gacanta u qaadi kara kii Rabbiga subkay oo aan dembi lahayn?"¹⁰ Daa'uudna wuxuu kaloo yidhi, "Sida Rabbigu u noolyahay, Rabbigu waa hubaal inuu dili doono, ama maalintiisu waa iman doontaa markuu dhiman doono, ama dagaal buu geli doonaa oo halligmi doonaa."¹¹ Rabbigu ha iga fogeeyo inaan gacanta u qaado kii Rabbiga subkay! Laakiin hadda, fadlan qaad waranka madaxiisa agtiisa yaal iyo dhalada biyaha, oo aan tagnee."¹² Markaasaa Daa'uud qaatay warankii iyo dhaladii biyaha ee Saa'uul madaxiisa agtiisa yaalay, wayna tageen. Laakiin cidina ma arag ama ma ogaan, mana kicin, waayo, dhammaantood way hurdeen, maxaa yeelay, hurdo qoto dheer oo ka timid Rabbiga ayaa ku dhacday.

¹³ Markaasaa Daa'uud u gudbay dhinaca kale oo istaagay buurta korkeeda meel fog; meel ballaadhan baa iyaga u dhaxaysay.¹⁴ Daa'uudna wuxuu u yeedhay dadkii iyo Abner ina Neer, isagoo leh, "Miyaadan jawaabi doonin, Abner?" Markaasaa Abner ku jawaabay, "Yaa ah kan boqorka u yeedhaya?"¹⁵ Markaasaa Daa'uud la hadlay Abner, "Miyaadan ahayn nin? Oo yaa kula mid ah Israa'iil? Haddaba, maxaad u ilaalin weyday sayidkaaga boqorka? Waayo, mid ka mid ah dadkii baa yimid inuu boqorka sayidkaaga waxyeelleeyo."¹⁶ Waxaad samaysay ma wanaagsana. Sida Rabbigu u noolyahay, dhammaantiin waa inaad dhintaan, maxaa yeelay, ma aydan ilaalin sayidkiinna, kii Rabbiga subkay. Hadda eeg oo arag meesha warankii boqorka iyo dhaladii biyaha ee madaxiisa agtiisa yaalay."

¹⁷ Markaasaa Saa'uul aqoonsaday codkii Daa'uud oo wuxuu yidhi, "Ma codkaaga, wiilkaygiyow Daa'uud?" Daa'uudna wuxuu yidhi, "Codkayga, sayidkaygiyow boqorka."¹⁸ Wuxuuna kaloo yidhi, "Maxaa sayidkaygu addoonkiisa u eryanayaa? Maxaan sameeyey, ama maxaa shar ah oo gacantayda ku jira?"¹⁹ Haddaba, fadlan, ha maqlo sayidkayga boqorka erayada addoonkiisa. Haddii Rabbigu kugu kiciyey aniga, ha aqbalo allabari; laakiin haddii ay dad yihiin, ha la habaarmo iyaga Rabbiga hortiiisa, waayo, waxay i eryeen maanta si aanan qayb uga helin dhaxalka Rabbiga, iyagoo leh, 'Tag, ilaahyo kale u adeeg.'²⁰ Sidaa darteed, ha dhicin dhiiggaygu dhulka ka fog hortiiisa Rabbiga, waayo, boqorka Israa'iil wuxuu u soo baxay inuu raadiyo hal quraandho, sida mid ugaadhsado shinbiraha buuraha."

²¹ Markaasaa Saa'uul yidhi, "Waan dembaabay. Soo noqo, wiilkaygiyow Daa'uud, waayo, mar dambe waxyeello kuuma geysan doono, maxaa yeelay, noloshaydu waxay maanta qiimo wayn kuugu lahayd. Bal eeg, waxaan sameeyey nacasnimo, waxaan sameeyey qalad weyn."²² Daa'uudna wuxuu ku jawaabay oo yidhi, "Bal eeg, warankii boqorka! Hadda mid ka mid ah dhallinyarada ha yimaado oo ha qaato."²³ Rabbiguna wuxuu u abaalgudi doonaa nin kasta xaqnimadiisa iyo daacadnimadiisa; waayo, Rabbigu wuxuu maanta gacantayda ku soo dhiibay adiga, laakiin waan diiday inaan gacanta u qaado kii Rabbiga subkay.²⁴ Haddaba bal eeg, sida noloshaadu maanta qiimo wayn ugu lahayd indhahayga, sidaas oo kale ha ugu qiimo waynaato nolosheyda indhaha Rabbiga, oo ha iga

1 Samuu'eel

samatabbixiyo dhib kasta.”²⁵ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi Daa'uud, “Barako kugu sugnaato, wiilkaygiyow Daa'uud; waxaad samayn doontaa wax badan oo waad guulaysan doontaa.” Markaasaa Daa'uud jidkiisii iska raacay, Saa'uulna meeshiisii ku noqday.

27 Markaasaa Daa'uud wuxuu isku yidhi, “Hadda waxaan maalin ku halligmi doonaa gacanta Saa'uul. Waxba igama fiicna inaan u baxsado dalkii Filistiin, si Saa'uul uga quusto inuu i sii raadiyo gudaha xuduudaha reer binu Israa'iil, oo aan ka baxsado gacantiisa.”² Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu tegey lix boqol oo nin oo la socday, oo wuxuu u tegey Aakiish ina Maok oo ahaa boqorkii Gaad.³ Oo Daa'uud wuxuu la joogay Aakiish magaalada Gaad, isaga iyo nimankiisii, mid kasta iyo reerkiisii— Daa'uudna wuxuu la joogay labadiisii naagood, Ahinoam oo reer Yisreel ahayd iyo Abiigayil oo ahayd naagtii Nabaal ee reer Karmel.⁴ Haddaba markii Saa'uul loo sheegay in Daa'uud u cararay Gaad, mar dambe uma uu raadin.⁵ Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Aakiish, “Haddaad ii hesho raalli ahaansho, ha la ii siiyo meel magaalooyinka waddanka ka mid ah, si aan halkaas ugu noolaado. Maxaa addoonkaaga kula noolaanayaa magaalada boqortooyada adiga kula joogaa?”⁶ Aakiishna maalintaas wuxuu siiyey Siklaag; sidaas daraaddeed Siklaag waxay boqorrada Yahuudah leedahay ilaa maantadan.⁷ Haddaba muddadii Daa'uud ku noolaa dalka Filistiin waxay ahayd sannad iyo afar bilood.

⁸ Haddaba Daa'uud iyo nimankiisii waxay u kaceen oo weerareen reer Geshuur, reer Giirzi, iyo reer Camaleq; waayo, iyagu waxay ahaayeen dadkii degganaa dalka tan iyo waagii hore, markaad u socoto Shuur, xataa ilaa dalka Masar.⁹ Oo Daa'uud wuxuu weeraray dalka, mana uu reebin nin ama naag nool, laakiin wuxuu qaata yidhi, lo'dii, dameerihii, geelii, iyo dharkii. Markaasuu ku noqday oo u yimid Aakiish.¹⁰ Haddaba Aakiish wuxuu odhan jiray, “Xaggee ayaad maanta weerar ku qaaday?” Daa'uudna wuxuu odhan jiray, “Negeebkii Yahuudah,” ama “Negeebkii reer Yerahmeel,” ama “Negeebkii reer Keen.”¹¹ Oo Daa'uud ma uu reebin nin ama naag nool, si uu ugu keeno Gaad, wuxuuna yidhi, “Haddii kale waxay naga sheegi doonaan, iyagoo leh, ‘Kanu waa wuxuu Daa'uud sameeyey.’” Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu sidaas yeelay intii uu ku noolaa dalka Filistiin.¹² Markaasaa Aakiish wuxuu

aaminay Daa'uud, isagoo leh, “Dhab ahaan wuxuu isu nacsiiyey dadkiisii reer binu Israa'iil; sidaas daraaddeed wuxuu ahaan doonaa addoonkayga weligiis.”

28 Haddaba waxay noqotay maalmahaas in Filistiiniyiintu ay isu soo ururiyeen xeryahoodii hubaysnaa dagaal, inay la diraan reer binu Israa'iil. Markaasaa Akhiish wuxuu Daa'uud ku yidhi, “Ogow si dhab ah inaad adiga iyo nimankaagu aad ciidanka ila soo bixi doontaan.”² Daa'uudna wuxuu Akhiish ku yidhi, “Wanaagsan, waad ogaan doontaa waxa addoonkaagu samayn karo.” Markaasaa Akhiish wuxuu Daa'uud ku yidhi, “Wanaagsan, waxaan kuu magacaabi doonaa waardiayahayga nolosha oo dhan.”

³ Haddaba Samuu'eel waa dhintay, oo reer binu Israa'iil oo dhammuna way u baroordeen, oo waxay ku aaseen Raamaah, oo ahayd magaaladiisii. Sa'uulna wuxuu dalka ka saaray saaxiriintii iyo dadka ruuxyada la hadla.⁴ Markaasaa Filistiiniyiintii isu soo ururiyeen oo teendhooyinkoodii ka dhisteen Shuunem, Sa'uulna wuxuu soo wada ururiyey reer binu Israa'iil oo dhan, oo waxay teendhooyinkoodii ka dhisteen Gilbooca.⁵ Markii Sa'uul arkay xeradii Filistiiniyiinta, wuxuu ka buuxsamay cabsi, oo qalbigiisii aad buu u gariiray.⁶ Markaasaa Sa'uul wuxuu wax ka weyddiiyey Eebbe, laakiinse Eebbe uma uu jawaabin, ha ahaato riyooyin, ama Urim, ama nebiyadii toona.⁷ Markaasaa Sa'uul wuxuu addoommadiisii ku yidhi, “Iga doondoona naag saaxirad ah, si aan u tago oo aan talo uga helo.” Addoommadiisiina waxay ku jawaabeen, “Bal eeg, waxaa jira naag saaxirad ah oo joogta Een-door.”⁸ Markaasaa Sa'uul is qariyey isagoo dhar kale gashaday, oo wuxuu tegey isaga iyo laba nin oo la socday, waxayna u yimaadeen naagtii habeenkii. Markaasuu ku yidhi, “Fadlan, ruux ii soo saaxir, oo ii soo kici kii aan kuu magacaabo.”⁹ Laakiinse naagtii waxay ku tidhi, “Bal eeg, waad og tahay waxa uu Sa'uul sameeyey, sida uu dalka uga saaray saaxiriintii iyo dadka ruuxyada la hadla. Maxaad haddaba nafta ii gelinaysaa, si aad dhimashadayda u keento?”¹⁰ Markaasaa Sa'uul wuxuu ku dhaartay Eebbe, isagoo leh, “Sida Eebbe u nool yahay, ciqaab kuguma soo degi doonto waxan aawadiis.”¹¹ Markaasaa naagtii waxay weyddiisay, “Kuma kuu soo kiciyaa?” Isaguna wuxuu ku jawaabay, “Ii soo kici Samuu'eel.”¹² Markii naagtii aragtay Samuu'eel, ayay aad u qayltisay;

1 Samuu'eel

naagtiina waxay Sa'uul ku tidhi, "Maxaad iigu khiyaantay? Waayo, adigu waxaad tahay Sa'uul!" ¹³ Laakiinse boqorku wuxuu ku yidhi, "Ha baqin; ii sheeg waxaad aragtay." Naagtiina waxay Sa'uul ku tidhi, "Waxaan arkaa mid Eebbe oo dhulka ka soo kacaya." ¹⁴ Isaguna wuxuu ku yidhi, "Waa sidee muuqaalkiisu?" Waxayna tidhi, "Nin duq ah ayaa soo kacaya, oo wuxuu ku duuduuban yahay khamiis." Markaasaa Sa'uul gartay inuu yahay Samuu'eel, oo wejigiisii ayuu dhulka ku dhacay oo sujuuday.

¹⁵ Markaasaa Samuu'eel wuxuu Sa'uul ku yidhi, "Maxaad iigu dhibtay inaad i soo kiciso?" Sa'uulna wuxuu ku jawaabay, "Aad baan u dhibbanahay; waayo, Filistiiniyiintu waxay igu soo qaadayaan dagaal, Eebbena waa iga tegey oo mar dambe iima jawaabo, ha ahaato nebiyadii ama riyooyinkii toona. Sidaas daraaddeed ayaan kuu soo wacay, si aad iigu sheegto waxa aan sameeyo." ¹⁶ Markaasaa Samuu'eel wuxuu yidhi, "Maxaad iigu weyddiinaysaa, iyadoo Eebbe kaa tegey oo hadda kugu soo horjeedo?" ¹⁷ Eebbena wuxuu sameeyey sidii uu igu hadlay; waayo, Eebbe wuxuu boqortooyadii gacantaada ka gooyey oo siiyey deriskaaga, oo ah Daa'uud. ¹⁸ Maxaa yeelay, ma aadan addeecin codkii Eebbe, mana aadan fulin cadhadiisii kululaa ee ku saabsan reer Caamaaleq, sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu waxan kugu sameeyey maanta. ¹⁹ Intaas waxaa dheer, Eebbe wuxuu sidoo kale reer binu Israa'iil adiga kula siin doonaa Filistiiniyiinta; berritana adiga iyo wiilashaaduba waxaad ila jiri doontaan. Runtii, Eebbe wuxuu ciidankii reer binu Israa'iil ku wareejin doonaa Filistiiniyiinta!"

²⁰ Markaasaa Sa'uul isla markiiba wejigiisii dhulka ku dhacay, oo aad buu uga baqay erayadii Samuu'eel. Wax xoog ahna kuma harin, waayo, ma uu cunin wax cunto ah maalintii oo dhan iyo habeenkii oo dhan. ²¹ Markaasaa naagtii u timid Sa'uul oo aragtay inuu baqayo, waxayna ku tidhi, "Bal eeg, addoontaadu way ku addeecday, oo naftayda ayaan halis geliyey oo waxaan dhegeystay erayadii aad igu tidhi. ²² Haddaba adiguna, fadlan dhegeyso codka addoontaada, oo aan kuu dhigo wax kibiis ah oo aad cunto, si aad xoog ugu yeelato markaad jidkaaga sii waddo." ²³ Laakiinse wuu diiday, isagoo leh, "Ma cuni doono." Hase yeeshee, addoommadiisii, iyo naagtii, ayaa ku qanciyeey, wuuna dhegeystay. Markaasuu ka kacay dhulka oo sariirta ku fadhiistay. ²⁴ Haddaba naagtu waxay guriga ku haysatay weyl baruur leh, oo

si dhaqso ah ayay u gowracday. Waxayna qaadatay bur, oo waxay ka cajiintay, oo waxay ka dubtay kibis aan khamiir lahayn. ²⁵ Waxayna u keentay Sa'uul iyo addoommadiisii, wayna cuneen. Markaasay kaceen oo habeenkii baxeen.

29 Haddaba reer Falastiin waxay soo uruuriyeen ciidamadoodii oo dhan Afiq, isla markaana reer binu Israa'iil waxay ka soo degeen il ku taal Yesree'eel. ² Oo taliyayaashii reer Falastiin waxay u socdeen boqollaal iyo kumanyaal, Daa'uud iyo nimankiisiina waxay ku socdeen gadaal Aakiish. ³ Markaasaa taliyayaashii reer Falastiin waxay yidhaahdeen, "Cibraaniyiintan maxay halkan ka qabanayaan?" Aakiishna wuxuu ku yidhi taliyayaashii reer Falastiin, "Kaasi ma aha Daa'uud, oo ah addoonkii Sa'uul oo ahaa boqorkii Israa'iil, oo hadda ila joogay maalmo iyo sannado, oo aanan wax eed ah ka helin tan iyo maalintii uu ii yimid ilaa maanta?" ⁴ Laakiin taliyayaashii reer Falastiin way ka xanaaqeen, oo taliyayaashii reer Falastiin waxay ku yidhaahdeen, "Ninka soo celi, si uu ugu noqdo meeshuu kuu qoondeeyey, hana u oggolaan inuu dagaalka nala soo dego, si uusan cadow noogu noqon dagaalka dhexdiisa. Ninkan muxuu ku kasban doonaa sayidkiis? Miyaanu ahayn madaxda nimankan?" ⁵ Kaasi ma aha Daa'uud, oo ay ku heesaan ciyaaraha, iyagoo leh,

'Saa'uul wuxuu laayay kumanyaal, Oo Daa'uudna wuxuu laayay toban kun?'

⁶ Markaasaa Aakiish wuxuu u yeedhay Daa'uud oo ku yidhi, "Sida Eebbe u nool yahay, waxaad ahayd mid daacad ah, oo aad iyo aad baad ugu fiicnayd inaad ila soo baxdo oo ila soo gasho ciidanka, waayo, ma aanan helin wax shar ah oo kugu jira tan iyo maalintii aad ii timid ilaa maanta. Si kastaba ha ahaatee, ma tihid mid ku faraxsan indhaha taliyayaasha. ⁷ Haddaba hadda ku noqo oo nabad ku tag, si aadan ugu xanaajin taliyayaasha reer Falastiin." ⁸ Laakiin Daa'uud wuxuu ku yidhi Aakiish, "Laakiin maxaan sameeyey? Oo maxaad ka heshay addoonkaaga tan iyo maalintii aan kuu imid ilaa maanta, si aanan u tegin oo aanan ula dagaallamin cadowga sayidkayga boqorka?" ⁹ Laakiin Aakiish wuxuu ugu jawaabay Daa'uud, "Waan ogahay inaad tahay mid iigu faraxsan sida malaa'igta Eebbe; si kastaba ha ahaatee, taliyayaasha reer Falastiin waxay yidhaahdeen, 'Isagu waa inuusan nala soo bixin dagaalka.' ¹⁰ Haddaba, kac subaxnimada hore adiga

1 Samuu'eel

iy addoommada sayidkaaga ee kula yimid; oo markaad subaxnimada hore kacdo oo iftiinka yimaado, tag.” ¹¹ Markaasaa Daa'uud iyo nimankiisii waxay subaxnimadii hore u kaceen inay baxaan oo ay ku noqdaan dalka reer Falastiin. Dhanka kale, reer Falastiin waxay u kaceen Yesree'el.

30 Markii Daa'uud iyo nimankiisii ay yimaadeen Siklaag maalintii saddexaad, waxay ogaadeen in reer Camaleq ay weerareen Negeeb iyo Siklaag, iyagoo Siklaag qabsaday oo dab qabadiisiiyey. ² Waxayna qafaasheen dumarkii iyo intii ku jirtay, yar iyo weynba, iyagoon cidna dilin, wayna kaxeeyeen oo iska tageen. ³ Markii ay magaaladii gaareen, Daa'uud iyo nimankiisii waxay heleen iyadoo gubanaysa, oo waxay ogaadeen in naagahoodii, wiilashoodii, iyo gabdhahoodii la qafaashay. ⁴ Markaasaa Daa'uud iyo dadkii la jiray kor u qaadeen codkoodii oo ooyeen ilaa ay ka dhammaatay xooggoodii ay ku ooyi lahaayeen. ⁵ Labadii naagood ee Daa'uudna waa la qafaashay, Axino'o'am oo reer Yesree'el ahayd iyo Abiigayil oo ahayd naagtii hore ee Naabal oo reer Karmel ahayd. ⁶ Daa'uud aad buu u dhibtooday maxaa yeelay dadkii waxay ku hadleen inay dhagaxyeeyaan, waayo, kulligood way qadhaadhsanaayeen, mid kasta wiilashiisii iyo gabdhihiisii aawadood. Laakiin Daa'uud wuxuu xoog ka helay Eebbe Ilaahiisii.

⁷ Markaasaa Daa'uud la hadlay Abiyaa'taar oo ahaa wadaadkii, inay Aximeleg, oo ku yidhi, “Fadlan ii keen efodka.” Sidaas daraaddeed Abiyaa'taar wuxuu efodkii u keenay Daa'uud. ⁸ Daa'uudna wuxuu talo ka doontay Eebbe, isagoo waydiinaya, “Ma eryl doonaa kooxdan weerartay? Ma gaadhi doonaa?” Markaasuu ku jawaabay, “Eryo, waayo, hubaal waad gaadhi doontaa oo waxaad soo samatabbixin doontaa qof walba.” ⁹ Markaasaa Daa'uud u baxay lix boqol oo nin oo la jiray, waxayna gaareen webiga Besoor, halkaasoo kuwii hadhay ay joogeen. ¹⁰ Daa'uudna wuxuu sii waday eryashadii isagoo wata afar boqol oo nin, halka laba boqol oo aad u daallan oo aan awoodin inay webiga Besoor ka gudbaan ay hadheen.

¹¹ Waxay ku soo heleen nin Masri ah duurka, waxayna u keeneen Daa'uud, waxayna siiyeen kibis uu cuno iyo biyo uu cabo. ¹² Waxay siiyeen qayb miro berde ah iyo laba xidhmo oo sabiib ah, markuu cunayna, naftiisii way soo noolaatey, waayo, saddex maalmood iyo saddex habeen waxba ma cunin

waxna ma cabin. ¹³ Markaasaa Daa'uud weyddiiyey, “Yaa tahay, xaggee baad ka timid?” Wuxuuna ku jawaabay, “Waxaan ahay nin Masri ah, oo addoon u ah nin reer Camaleq ah, sayidkaygiina wuu i dayriyey markii aan bukooday saddex maalmood ka hor. ¹⁴ Waxaan weerarnay Negeebta reer Kereeti, iyo wixii Yahuudah lahaa, iyo Negeebta Kaleb, Siklaagna dab baan ku gubnay.” ¹⁵ Markaasaa Daa'uud ku yidhi, “Ma i geyn doontaa kooxdan?” Markaasuu yidhi, “Ii dhaaro Eebbe inaad i dili doonin ama aad i siin doonin sayidkayga, markaasaan kuu geyn doonaa kooxdan.”

¹⁶ Markii uu hoos u keenay, waxay heleen iyagoo ku kala firdhiyey dhulka oo dhan, cunaya, cabbaya, oo dabaaldegay, sababtoo ah waxay ka soo dhaceen dhulkii Filistiin iyo dhulkii Yahuudah. ¹⁷ Daa'uudna wuxuu ku weeraray laga bilaabo waaberiga ilaa fiidkii maalintii xigtay; mana jiro nin ka baxsaday, marka laga reebo afar boqol oo nin oo fuulay geel oo cararay. ¹⁸ Daa'uudna wuxuu soo furtay wixii reer Camaleq ay qaateen, oo wuxuu soo badbaadiyey labadiisii naagood. ¹⁹ Mana jirin wax ka maqan, yar ama weyn, wiilal ama gabdho, dhac ama wax kale oo ay qaateen; Daa'uudna wuxuu soo celiyey wax walba. ²⁰ Markaasaa Daa'uud qabsaday dhammaan idihii iyo lo'dii oo dadkii kale hor kaxeeyey, waxayna yidhaahdeen, “Tani waa dhacii Daa'uud.”

²¹ Markii Daa'uud yimid labadii boqol ee nin oo aad u daallan oo aan awoodin inay raacaan oo iyaguna lagu reebay webiga Besoor, waxay u soo baxeen inay la kulmaan Daa'uud iyo dadkii la jiray. Markaasaa Daa'uud u soo dhowaaday dadkii oo salaamay. ²² Markaasaa dhammaan nimankii shar iyo wax aan faa'iido lahayn ee Daa'uud la socday waxay yidhaahdeen, “Maadaama ay nala socon, waxba kama siin doonno dhaca aan soo helnay, marka laga reebo nin walba naagtiisa iyo carruurtiisa, si ay u kaxeystaan oo u tagaan.” ²³ Laakiin Daa'uud wuxuu yidhi, “Ma samayn kartaan sidaas, walaalahayow, waxa Eebbe inoo siiyey, oo na badbaadiyey oo gacanta noo geliyey kooxdii nagu soo weerartay. ²⁴ Oo yaa idin maqli doona arrintan? Waayo, sida qaybta midka dagaalka gala, sidaas oo kale waa qaybta midka alaabta la jooga; way wada qaybsan doonaan.” ²⁵ Laga bilaabo maalintaas, waxaa loo dejiyey xeer iyo nidaam oo Israa'iil u ah.

²⁶ Markii uu ku soo noqday Siklaag, Daa'uud wuxuu diray qaar ka mid ah dhaca odayaasha Yahuudah,

1 Samuu'eel

saaxiibbadiis, isagoo leh, "Halkan waa hadiyad idinka mid ah dhaca cadowga Eebbe: ²⁷ kuwa Beytel, Raamood oo Negeeb, iyo Yatiir; ²⁸ kuwa Aroceer, Sifmood, iyo Eshtemo'o'a; ²⁹ kuwa Rakaal, iyo kuwa magaalooyinka reer Yeraaxmeel, iyo kuwa magaalooyinka reer Qeyn; ³⁰ kuwa Xormah, Bor-ashaan, iyo Ataakh; ³¹ iyo kuwa Xebroon, iyo dhammaan meelihii Daa'uud iyo nimankiisii ay mareen."

31 Filistiiniyiintu waxay dagaal la galeen reer binu Israa'iil, ragga reer binu Israa'iilna way ka carareen Filistiiniyiinta, waxaana lagu laayay Buur Gilboo. ² Filistiiniyiintuna waxay gaadheen Saa'uul iyo wiilashiisii; Filistiiniyiintuna waxay dileen Yoonataan, Abiinaadaab, iyo Malkii-shuuwaah, oo ahaa wiilashii Saa'uul. ³ Dagaalkii ayaa Saa'uul aad ugu adkaaday, rasaastii qaansoleyda ayaa heshay; wuuna ku dhaawacmay si xun. ⁴ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi kii hubkiisa siday, "Seeftaada soo bixiso oo igu mud, haddii kale nimankan aan gudnayn ayaa iman doona oo i mudi doona oo i dhibi doona." Laakiin kii hubka siday wuu diiday, waayo, aad buu u baqay. Markaasaa Saa'uul seeftii qaatay oo isku dhacay. ⁵ Markii kii hubka siday arkay in Saa'uul dhintay, isna seeftiisii ayuu isku dhacay oo la dhintay. ⁶ Sidaas daraaddeed Saa'uul

ayaa dhintay isaga iyo saddexdiisii wiil, kii hubka siday, iyo dhammaan raggiisii maalintaas oo wada jira.

⁷ Markii ragga reer binu Israa'iil ee dhinaca kale ee dooxada joogay, iyo kuwii ka shisheeyey Urdun, ay arkeen in ragga reer binu Israa'iil ay carareen iyo in Saa'uul iyo wiilashiisii ay dhinteen, waxay ka tageen magaalooyinkoodii oo carareen; markaasaa Filistiiniyiintii yimaadeen oo degeen. ⁸ Maalintii dambe, markii Filistiiniyiintu yimaadeen inay meydka furtaan, waxay heleen Saa'uul iyo saddexdiisii wiil oo ku dhacay Buur Gilboo. ⁹ Waxay ka qaadeen madaxiisii iyo hubkiisii, waxayna u direen dhulka Filistiiniyiinta oo dhan, si ay warka ugu sheegaan guriga sanamyadooda iyo dadka. ¹⁰ Markaasay hubkiisii geliyeen macbudka Ashtaaroos, jidhkiisiina waxay ku dhejiyeen derbiga Beyt-shaan.

¹¹ Markii dadkii degganaa Yaabesh-gilecaad ay maqleen wixii Filistiiniyiintu ku sameeyeen Saa'uul, ¹² ragga geesiyada ah oo dhan ayaa kacay oo habeenkii oo dhan socday, waxayna ka qaadeen jidhkii Saa'uul iyo jidhaskii wiilashiisii derbiga Beyt-shaan, waxayna u yimaadeen Yaabesh oo halkaas ku gubeen. ¹³ Waxayna qaadeen lafahoodii oo ku aaseen geedka tamarisk ee Yaabesh, waxayna soomeen toddoba maalmood.

2 Samuu'eel

1 Markii Saa'uul dhintay dabadeed, markii Daa'uud ka soo noqday inuu jebiyo reer Camaaleq, wuxuu joogay Sikelaag laba maalmood. ² Maalintii saddexaad nin baa ka yimid xeradii Saa'uul, dharkiisiina waa jeexnaa, madaxana boodh baa ka buuxay. Markuu Daa'uud u soo dhowaaday, ayuu dhulka ku dhacay isagoo ixtiraamaya. ³ Daa'uud baa weyddiiyey, "Xaggee baad ka timid?" Wuxuu ugu jawaabay, "Waxaan ka soo baxsaday xeradii reer binu Israa'iil." ⁴ Daa'uud wuxuu yidhi, "Maxaa dhacay? Ii sheeg." Wuxuu ugu jawaabay, "Ciidankii dagaalka wuu cararay; qaar badanna way dhaceen oo dhinteen. Saa'uul iyo wiilkiisii Yoonataan way dhinteen." ⁵ Markaasaa Daa'uud weyddiiyey wiilkii dhallinyarada ahaa ee warbixinta u keenay, "Sidee baad ku ogtahay in Saa'uul iyo wiilkiisii Yoonataan ay dhinteen?" ⁶ Wiilkii dhallinyarada ahaa ayaa ugu jawaabay, "Waxaan si kadis ah ugu sugnaa Buur Gilbo'a, waxaana halkaas joogay Saa'uul oo ku tiirsan warankiisa, gaadhifardoodkii iyo fardooleyda ayaa ku soo dhowaanayey. ⁷ Markuu ii jeestay oo i arkay, ayuu iigu yeedhay, anna waxaan idhi, 'Waa kan anigu.' ⁸ Wuxuu i weyddiiyey, 'Yaa tahay adigu?' Anna waxaan ugu jawaabay, 'Waxaan ahay reer Camaaleq.' ⁹ Markaasuu yidhi, 'I dul istaag oo i dil, waayo, waxaan ku jiraa xanuun, welina waan noolahay.' ¹⁰ Markaasaan dul istaagay oo dilay, waayo, waan ogaa inuu markuu dhacay aanu noolaan doonin. Markaasaan qaatay taajkii madaxiisa saarnaa iyo gacanqabsigii gacantiisa, oo waxaan u keenay halkan sayidkayga."

¹¹ Markaasaa Daa'uud dharkiisii jeexjeexay, ragga la joogayna sidaas oo kale ayay yeeleen. ¹² Way baroorteen, ooyeen, oo soomeen ilaa fiidkii Saa'uul iyo wiilkiisii Yoonataan aawadood, iyo dadkii Eebbe iyo quruuntii Israa'iil aawadood, maxaa yeelay, seef baa lagu laayay. ¹³ Markaasaa Daa'uud weyddiiyey wiilkii dhallinyarada ahaa ee warbixinta keenay, "Xaggee baad ka timid?" Wuxuu ugu jawaabay, "Waxaan ahay wiil ajnabi ah, reer Camaaleq." ¹⁴ Daa'uud wuxuu ku yidhi, "Sidee bay kugu dhacday inaad ka baqin inaad gacantaada u fidiso inaad disho kii Eebbe subkay?" ¹⁵ Markaasaa Daa'uud mid raggiisa ka mid ah u yeedhay oo ku yidhi, "Tag oo dil isaga." Markaasuu dilay, ninkiina wuu dhintay. ¹⁶ Daa'uud wuxuu ku yidhi, "Dhiiggaagu madaxaaga ha ahaado. Afkaaga ayaa kugu marag furay markii aad tidhi, 'Waxaan dilay kii Eebbe subkay.'"

¹⁷ Markaasaa Daa'uud u tiriyeey barooran Saa'uul iyo wiilkiisii Yoonataan, ¹⁸ wuxuuna amray in dadka Yahuudah lagu baro heestan qaansada — waxaa lagu qoray Kitaabka Yaasaar:

¹⁹ *Quruxdaadu, Israa'iilow, waxay ku dhacday meelahaaga sare. Sidee bay xoogga lihi u dhaceen!*

²⁰ *Ha ku dhawaaqina Gadh, Ha ku sheegin waddooyinka Ashqeloon, Si aan gabdhaha Filistiin u farxin, Si aan gabdhaha aan la gudin u guulaysan.*

²¹ *Buuraha Gilbo'a, Roob ama sayax ha idinku dhicin, Ama beeraha wax bixinaya, Waayo, halkaas gaashaankii xoogga lahaa waa la nijaaseeyey, Gaashaankii Saa'uul—oo aan mar dambe subag lagu marin.* ²² *Dhiigga kuwa la laayay, Hilibka xoogga leh, Qaansadii Yoonataan dib uma soo noqon, Seeftii Saa'uulna madhan uma soo noqon.*

²³ *Saa'uul iyo Yoonataan—nolosha waa la jeclaa oo la qaddariyay, Oo dhimashadana lama kala qaybin. Waxay ka dheereeyeen gorgorrada, Waxay ka xoog badnaayeen libaaxyada.* ²⁴ *Gabdhaha Israa'iilow, u ooya Saa'uul, Kan idinku labisay guduud iyo dhar wanaagsan, Kan dharkiinna ku qurxiyey dahab.* ²⁵ *Sidee bay xoogga lihi u dhaceen dagaalka! Yoonataan wuxuu ku jifaa, meydkiisu waa ku dul yaal meelahaaga sare.* ²⁶ *Waxaan kuu murugoodaa, Yoonataan walaalkay; Aad baad ii jeclayd. Jacaylkaagii ii ahaa wuxuu ka yaab badnaa Jacaylka dumarka.* ²⁷ *Sidee bay xoogga lihi u dhaceen! Hubkii dagaalku waa lumay!*

2 Markaas dabadeed Daa'uud wuxuu Eebbe ka doondoonay talo, isagoo weyddiisanaya, "Ma u kacaa mid ka mid ah magaalooyinka Yahuudah?" Eebbe ayaa ku jawaabay, "Kac." Daa'uudna wuxuu weyddiiyey, "Magaaloo tee ayaan u kacaa?" Isaguna wuxuu ku jawaabay, "Xebroon." ² Sidaas daraaddeed Daa'uud halkaas ayuu u kacay, isagoo ay la socdaan labadiisii naagood: Axiino'am oo reer Yesree'el ahayd iyo Abiigayil, oo ahayd naagtii Naabaal oo reer Karmel ahayd. ³ Daa'uud wuxuu kaloo hoggaamiyey nimankiisii la jiray, mid kasta oo reerkiisii wata, waxayna degeen magaalooyinkii Xebroon. ⁴ Markaas nimankii Yahuudah ayaa yimid oo Daa'uud waxay ku subkeen boqor reer Yahuudah. Waxayna Daa'uud ku wargeliyeen, iyagoo leh, "Nimankii reer Yaabesh-gilecaad ayaa Sa'uul aasay." ⁵ Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu farriin u diray nimankii reer Yaabesh-gilecaad oo wuxuu ku yidhi, "Ilaah ha idin barakeeyo

2 Samuu'eel

maxaa yeelay waxaad u muujiseen Sa'uul sayidkiin naxariis, oo aad aasayseen. ⁶ Haatan Eebbe ha idiin muujiyo naxariis iyo run, aniguna waxaan idiin muujin doonaa wanaaggan maxaa yeelay waxaad samayseen waxan. ⁷ Haddaba, gacmihiinnu ha xoogaystaan oo geesiyaal ahaada, waayo, Sa'uul sayidkiin waa dhintay, guriga Yahuudahna waxay igu subkeen boqor."

⁸ Laakiin Abner ina Neer, oo ahaa taliyihii ciidanka Sa'uul, wuxuu qaatay Ish-boshet ina Sa'uul, oo wuxuu geeyey Mahanayim. ⁹ Wuxuuna ka dhigay boqor reer Gilecaad, reer Ashuur, reer Yesree'eel, reer Efrayim, reer Benyaamiin, xataa reer Israa'iil oo dhan. ¹⁰ Ish-boshet, ina Sa'uul, wuxuu jiray afartan sano markuu noqday boqor reer Israa'iil, wuxuuna xukumay laba sano. Laakiin guriga Yahuudah waxay raaceen Daa'uud. ¹¹ Daa'uud wuxuu Xebroon boqor uga ahaa guriga Yahuudah toddoba sannadood iyo lix bilood.

¹² Abner, ina Neer, wuxuu ka baxay Mahanayim oo wuxuu aaday Gibecoon iyadoo ay la socdaan addoommadii Ish-boshet, ina Sa'uul. ¹³ Yo'aab, ina Seruuyaah, iyo addoommadii Daa'uud ayaa sidoo kale baxeen oo waxay kula kulmeen barkadda Gibecoon; wayna fadhiisteen, kooxda dhinaca kale ee barkadda, iyo kooxdii kale dhinaca kale. ¹⁴ Markaas Abner wuxuu ku yidhi Yo'aab, "Hadda ha kacaan dhallinyaradu oo ha tartamaan hortayada." Yo'aabna wuxuu yidhi, "Ha kacaan." ¹⁵ Sidaas daraaddeed waxay kaceen oo waxay u yimaadeen tirinta: laba iyo toban reer Benyaamiin iyo Ish-boshet, ina Sa'uul, iyo laba iyo toban ka mid ah addoommadii Daa'uud. ¹⁶ Mid kastaana wuxuu qabsaday madaxa ninka kale oo seeftiisii ku muday dhinaca ninka kale; sidaas daraaddeed waxay wada dhaceen. Sidaas daraaddeed meeshaas waxaa loogu yeedhay Helkaat-xasuuriim, oo ku taal Gibecoon. ¹⁷ Dagaalku aad buu u kululaaday maalintaas, Abner iyo nimankii reer Israa'iilna waa laga adkaaday hortii addoommadii Daa'uud.

¹⁸ Haddaba saddexdii wiil ee Seruuyaah ayaa halkaas joogay: Yo'aab, Abiishay, iyo Casaaheel. Casaaheelna wuxuu ahaa sida deerada duurka oo kale oo lugaha u dheereeya. ¹⁹ Casaaheelna wuxuu eryaday Abner oo ma leexan midigta ama bidixda isagoo raacaya. ²⁰ Markaas Abner ayuu soo jeestay oo wuxuu yidhi, "Ma adigaas, Casaaheel?" Isaguna wuxuu ku jawaabay, "Anigaa ah." ²¹ Sidaas daraaddeed Abner wuxuu ku yidhi, "Leexo midigtaada ama bidixdaada, oo qabo

mid ka mid ah dhallinyarada oo hubkiisa qaado." Laakiin Casaaheel ma leexan inuu ka raaco. ²² Sidaas daraaddeed Abner mar kale ayuu ku celiyey Casaaheel, "Leexo oo iga raac. Maxaan kuugu dhufanayaa dhulka? Sidee baan markaas wejigayga ugu muujin karaa walaalkaa Yo'aab?" ²³ Si kastaba ha ahaatee, wuu diiday inuu leexo; sidaas daraaddeed Abner wuxuu ku dhufatay caloosha caarada geeska waranka, sidaas daraaddeed waranku wuxuu ka soo baxay dhabarkiisa. Wuxuuna ku dhacay halkaas oo isla goobtii ku dhintay. Waxayna dhacday in qof kasta oo yimaada meesha uu Casaaheel ku dhacay oo ku dhintay uu istaago.

²⁴ Laakiin Yo'aab iyo Abiishay waxay eryadeen Abner, qorraxduna way dhacaysay markay yimaadeen buurta Ammaah, oo ku taal hortii Giyaah jidka cidlada Gibecoon. ²⁵ Wiilashii Benyaamiin waxay isugu yimaadeen gadaashiisa Abner oo noqdeen koox, waxayna istaageen dusha sare ee buur. ²⁶ Markaas Abner wuxuu ku dhawaaqay Yo'aab oo wuxuu yidhi, "Seeftu ma weligeed bay cuni doontaa? Miyaadan ogayn in ay dhamaadka ku noqon doonto qadhaadh? Intee in le'eg ayaad ka waaban doontaa inaad dadka ka joojiso inay eryadaan walaalahooda?" ²⁷ Yo'aab wuxuu yidhi, "Sida Eebbe u nool yahay, haddii aadan hadlin, markaas dadka waxay ka noqon lahaayeen subaxnimadii, mid kasta oo ka eryanaya walaalkiis." ²⁸ Sidaas daraaddeed Yo'aab wuxuu afuufay buunkii, dadka oo dhanna way istaageen oo mar dambe ma aysan eryan Israa'iil, mana aysan sii wadin dagaalka.

²⁹ Markaas Abner iyo nimankiisii waxay safreen iyagoo maraya Carabta habeenka oo dhan, iyagoo ka gudbay Urdun, socday subaxdii oo dhan, oo waxay yimaadeen Mahanayim. ³⁰ Markaas Yo'aab wuxuu ka soo noqday eryashadii Abner, markuu soo ururiyey dadkii oo dhan, sagaal iyo toban ka mid ah addoommadii Daa'uud ayaa maqnaa, marka laga reebo Casaaheel. ³¹ Laakiin addoommadii Daa'uud waxay dileen dad badan oo reer Benyaamiin iyo nimankii Abner, taasoo keentay dhimashada saddex boqol iyo lixdan nin. ³² Waxayna qaadeen Casaaheel oo waxay ku aaseen xabaashii aabbihiis, oo ku taal Baytlaxam. Markaas Yo'aab iyo nimankiisii waxay safreen habeenka oo dhan ilaa waagu ka beryay Xebroon.

2 Samuu'eel

3 Haddaba dagaalkii u dhexeeyey reer Saa'uul iyo reer Daa'uud wuu dheeraaday; Daa'uudna wuu sii xoogaystay, laakiinse reer Saa'uul way sii daciifeen. ² Daa'uudna wiilal baa ugu dhashay Xebroon: curadkiisuna wuxuu ahaa Amnoon oo ahaa ina Axinoo'am oo reer Yizreecel ahayd; ³ midka labaadna wuxuu ahaa Kilecaab oo ahaa ina Abiiqayil oo ahayd naagtii Naabaal oo reer Karmel; midka saddexaadna wuxuu ahaa Absaloom oo ahaa ina Maakah oo ahayd gabadhii Talmai oo ahaa boqorkii Geshur; ⁴ midka afraadna wuxuu ahaa Adoniyaah oo ahaa ina Xaggid; midka shanaadna wuxuu ahaa Shefatiyaah oo ahaa ina Abiitaal; ⁵ midka lixaadna wuxuu ahaa Yitrecaam oo ahaa ina Eglah oo ahayd naagtii Daa'uud. Kuwanu waxay Daa'uud ugu dhasheen Xebroon.

⁶ Intii lagu jiray wakhtigii dagaalka u dhexeeyey reer Saa'uul iyo reer Daa'uud, Abner wuxuu ku xoogaystay reer Saa'uul. ⁷ Saa'uul wuxuu lahaa haweeney la qabo oo la odhan jiray Rispaah, oo ahayd gabadhii Ayah; Iishboshetna wuxuu ku yidhi Abner, "Maxaad ula joogtay naagtii aabbahay?" ⁸ Markaasaa Abner aad uga cadhooday hadalladii Iishboshet, oo wuxuu yidhi, "Ma madax eey baan u ahay Yahuudah? Maanta waxaan u muujiyey naxariis reer Saa'uul aabbahaa, walaalihiis iyo saaxiibbadiis, mana aanan kuu dhiibin Daa'uud; haddana waxaad igu eedaynaysaa maanta inaan naag la khaldamay?" ⁹ Eebbe ha igu sameeyo Abner sidaas, oo ha ka sii badsado, haddii aanan u samayn sidii Rabbigu ugu dhaartay Daa'uud: ¹⁰ in boqortooyada laga wareejiyo reer Saa'uul, oo lagu adkeeyo carshiga Daa'uud oo Israa'iil iyo Yahuudahba ka sarreeya, laga bilaabo Daan ilaa Bi'ir Shebac!" ¹¹ Iishboshetna uma uu jawaabi karin Abner hal eray, waayo, wuu ka baqay.

¹² Markaasaa Abner wuxuu u diray wargeeyayaal Daa'uud oo ku yidhi, "Yaa leh dhulkan? Heshiis ila samee, oo bal eeg, gacantaydu way kula jiri doontaa si aan Israa'iil oo dhan kuu keeno." ¹³ Markaasaa Daa'uud wuxuu yidhi, "Wanaagsan, heshiis baan kula samayn doonaa. Laakiin waxaan kaa doonayaa hal shardi: ma arki doontid wejigayga ilaa aad marka hore ii keento Mikal, gabadhii Saa'uul, markaad ii timaaddo." ¹⁴ Markaasaa Daa'uud wuxuu wargeeyayaal u diray Iishboshet, ina Saa'uul, oo ku yidhi, "Ii soo celi naagtaydii Mikal, oo aan ku meheriyey boqol qoorjaro oo Filistiin ah." ¹⁵ Markaasaa Iishboshet u soo diray oo ka soo qaaday

ninkeedii, oo ahaa Faltii'eel ina Layish. ¹⁶ Laakiin ninkeedii ayaa la socday, isagoo ooyaya intuu socday, oo raacay ilaa Baaxuriim. Markaasaa Abner ku yidhi, "Tag, soo noqo." Markaasuu soo noqday.

¹⁷ Abner wuxuu la hadlay waayeelladii Israa'iil, isagoo leh, "Waagii hore waxaad doonayseen in Daa'uud boqor idiin noqdo. ¹⁸ Haddaba, sameeya! Waayo, Rabbigu wuxuu ka hadlay Daa'uud, isagoo leh, 'Gacanta addoonkayga Daa'uud ayaan ku badbaadin doonaa dadkayga Israa'iil gacanta Filistiin iyo gacanta cadowgoda oo dhan.'" ¹⁹ Abner wuxuu kaloo la hadlay reer Benyaamiin; sidoo kale, Abner wuxuu u tegey inuu la hadlo Daa'uud oo ku sugan Xebroon wax kasta oo wanaagsan oo ku saabsan aragtida Israa'iil iyo aragtida reer Benyaamiin oo dhan. ²⁰ Markaasaa Abner iyo labaatan nin oo la socday waxay u yimaadeen Daa'uud oo ku sugan Xebroon. Daa'uudna wuxuu u diyaariyey xaflad Abner iyo nimankii la socday. ²¹ Abner wuxuu ku yidhi Daa'uud, "I daa aan kaco oo aan soo ururiyo Israa'iil oo dhan say u yimaaddaan say heshiis kula sameeyaan, oo aad boqor ugu noqoto wax kasta oo naftaadu doonayso." Markaasaa Daa'uud diray Abner, wuuna nabad galay.

²² Oo bal eeg, addoommadii Daa'uud iyo Yoo'aab waxay ka yimaadeen weerar oo waxay la yimaadeen hanti badan; laakiin Abner ma uu joogin Daa'uud oo ku sugan Xebroon, waayo, Daa'uud baa diray, wuuna nabad galay. ²³ Markii Yoo'aab iyo ciidankii oo dhan oo la socday ay yimaadeen, waxay Yoo'aab ku wargeliyeen, iyagoo leh, "Abner ina Neer wuxuu u yimid boqorka, wuuna diray, wuuna nabad galay." ²⁴ Markaasaa Yoo'aab u tegey boqorka oo weyddiiyey, "Maxaad samaysay? Abner wuu kuu yimid. Maxaad haddaba u dirtay, wuuna tagay?" ²⁵ Waad garanaysaa Abner ina Neer, inuu u yimid inuu ku khiyaaneeyo iyo inuu ogaado dhaqdhaqaaqyadaada iyo inuu ogaado wax kasta oo aad samayso."

²⁶ Markii Yoo'aab ka tagay Daa'uud, wuxuu diray wargeeyayaal ka daba tegey Abner, oo waxay ka soo celiyeen ceelkii Siiraa; laakiin Daa'uud ma uu ogayn.

²⁷ Markii Abner ku soo noqday Xebroon, Yoo'aab wuxuu u kaxeeyey dhinaca albaabka si uu ula hadlo si gaar ah, oo halkaasuu caloosha kaga dhuftay, sidaasay ku dhimatay dhiiggi Asahel walaalkiis.

²⁸ Markii dambe, markii Daa'uud maqlay, wuxuu yidhi, "Aniga iyo boqortooyadayda waxaan Rabbiga hortiisa

2 Samuu'eel

ka nahay kuwo aan waxba galabsan weligeedba dhiigii Abner ina Neer. ²⁹ Haddaba mas'uuliyaddu ha ku dhacdo Yoo'aab iyo dhammaan reer aabbihiis, oo ha ka dhamaan reer Yoo'aab mid dhiig baxa, ama mid baras qaba, ama mid ul qabsada, ama mid seef ku dhaca, ama mid kibis la'aan ah." ³⁰ Sidaas, Yoo'aab iyo Abiishay walaalkiis waxay mas'uul ka ahaayeen dhimashadii Abner, waayo, wuxuu dilay walaalkood Asahel intii lagu jiray dagaalkii Gibecoon.

³¹ Markaasaa Daa'uud ku amray Yoo'aab iyo dadkii oo dhan oo la socday, "Dharrahaaga jeex oo dharka baroorashada xidho, oo baroor hortiisa Abner." Boqor Daa'uudna wuxuu ku socday dabada naxashka.

³² Waxay Abner ku aaseen Xebroon; boqorkuna wuxuu codkiisa ku ooyay qabrigii Abner, dadkiina oo dhammu way ooyeen. ³³ Boqorkuna wuxuu u qaaday gabay barooran oo ku saabsan Abner oo wuxuu yidhi,

"Abner ma wuxuu ku dhimanayaa sidii nacas u dhinto?" ³⁴ *Gacmahaaga lama xidhin, Lugahaagana birta laguma xidhin; Sida mid u dhaco hortiisa kuwa sharka leh, ayaad u dhacday."* Dadkiina oo dhammu mar kale way ku ooyeen isaga.

³⁵ Markaasaa dadkii oo dhammu waxay u yimaadeen inay cunto siiyaan Daa'uud isagoo murugaysan, laakiin Daa'uud wuxuu ku dhaartay, isagoo leh, "Eebbe ha igu sameeyo sidaas, oo ha ka sii badsado, haddii aan wax kibis ah ama wax kale dhadhamiyo intaan qorraxdu dhicin."

³⁶ Dadkii oo dhammu way arkeen, wayna ku farxeen, sida wax kasta oo boqorku sameeyo ay ugu farxaan dadka oo dhan. ³⁷ Sidaas daraaddeed dadkii oo dhammu iyo Israa'iil oo dhammu way fahmeen maalintaas in aanay ahayn doonista boqorka in la dilo Abner ina Neer. ³⁸ Markaasaa boqorku wuxuu ku yidhi addoommadiisii, "Miyaanad ogayn in hoggaamiye iyo nin weyn uu ku dhacay Israa'iil maanta?" ³⁹ Aniguna maanta waan daciif ahay, in kastoo laygu subkay boqor; raggan, wiilasha Seruuyaah, way igu adag yihiin. Rabbigu ha u abaalmariyo kan sharka leh sida uu sharkiisa yahay."

4 Markii Ish-bosheth, wiilkii Saa'uul, maqlay in Abner ku dhintay Xebroon, geesinimadiisii wuu wayey, oo reer binu Israa'iil oo dhanna way naxeen. ² Saa'uul wiilkiis wuxuu lahaa laba nin oo ahaa taliyayaal kooxo weerar ah; magaca midkoodna wuxuu ahaa Baanah, magaca kalena wuxuu ahaa Reekab, oo ahaa wiilashii Rimmon oo ahaa reer

Beeroth, ee reer Benyaamiin (waayo, Beeroth waxaa sidoo kale loo tixgeliyaa qayb ka mid ah Benyaamiin, ³ oo reer Beerothna waxay u carareen Gittaim oo halkaas ayay ku noolaayeen sidii shisheeye ilaa maanta). ⁴ Haddaba Yoonataan, oo ahaa wiilkii Saa'uul, wuxuu lahaa wiil labadiisa lugoodba naafo ka ahaa. Wuxuu jiray shan sano markay warkii Saa'uul iyo Yoonataan ka yimaadeen Yisreel, oo naagtii xanaanaynaysay ayaa qaaday oo carartay. Laakiin waxay dhacday in iyadoo degdegsan ay cararto, uu dhacay oo naafo noqday. Magaciisuna wuxuu ahaa Mefibosheth.

⁵ Markaasaa wiilashii Rimmon oo ahaa reer Beeroth, Reekab iyo Baanah, ay tageen oo yimaadeen gurigii Ish-bosheth xilligii kulka maalinta, isagoo sariirtiisa ku jiifa duhurkii. ⁶ Waxay galeen guriga sidii inay sarreen ka soo qaadanayaan, waxayna ku dhufteen caloosha; Reekab iyo walaalkiis Baanahna way baxsadeen. ⁷ Markii ay galeen guriga, isagoo sariirtiisa ku jiifa qolka jiifka, way ku dhufteen oo dileen oo madaxiisana ka gooyeen. Madaxiisiina way qaateen oo waxay ku safreen jidka Carabaah habeenkii oo dhan. ⁸ Markaasay madaxiisii Ish-bosheth u keeneen Daa'uud oo Xebroon joogay, oo waxay ku yidhaahdeen boqorka, "Bal eeg, madaxiisii Ish-bosheth wiilkii Saa'uul, cadowgaaga, oo noloshaada doonayay; Eebbe ayaa maanta sayidkayga boqorka u aarguday Saa'uul iyo farcankiisii."

⁹ Laakiin Daa'uud wuxuu ugu jawaabay Reekab iyo Baanah walaalkiis, oo ahaa wiilashii Rimmon oo ahaa reer Beeroth, oo ku yidhi, "Sida Eebbe u nool yahay, oo noloshayda ka soo furtay dhib kasta, ¹⁰ markii mid iigu soo warramay, isagoo leh, 'Bal eeg, Saa'uul waa dhintay,' isagoo u malaynaya inuu warka wanaagsan ii keenay, waan qabtay oo Ziklag ku dilay—tani waxay ahayd abaalmarintii aan siiyey warkiisii. ¹¹ Maxaa ka sii badan, marka niman shar leh ay ku dileen nin xaq ah gurigiisa sariirtiisa, miyaan hadda kaaga aargudan doonin dhiiggiisa gacmahaaga oo idinka baabi'in doonin dhulka?" ¹² Markaasaa Daa'uud amray in dhallinyaradu dilaan oo gacmahooda iyo lugahooda gooyaan, oo ay ku soo bandhigaan agagaarka barkadda Xebroon. Si kastaba ha ahaatee, madaxiisii Ish-bosheth way qaadeen oo waxay ku aaseen qabriga Abner oo Xebroon ku yaal.

2 Samuu'eel

5 Markaasaa qabiilooyinkii reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u yimaadeen Daa'uud oo ku sugnaa Xebroon, oo waxay ku yidhaahdeen, "Bal eeg, annagu waxaanu nahay laf iyo hilib adiga kuu gaar ah. ² Waagii hore, markuu Saa'uul boqor noogu ahaa, adigaa ahaa kii reer binu Israa'iil hoggaamin jiray oo soo celin jiray. Oo Eebbe wuxuu kuu yidhi, 'Adigu waxaad noqon doontaa adhijirka dadkayga reer binu Israa'iil, oo waxaad noqon doontaa boqor ku sarreeya Israa'iil.'" ³ Sidaas daraaddeed odayaashii reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u yimaadeen boqorkii oo ku sugnaa Xebroon, oo Boqor Daa'uudna wuxuu halkaas kula galay axdi hortii Eebbe; oo waxay Daa'uud ku subkeen boqor ku sarreeya Israa'iil. ⁴ Daa'uud wuxuu jiray soddon sannadood markuu boqornimada bilaabay, oo wuxuu boqor ahaa afartan sannadood. ⁵ Wuxuu Xebroon boqor ku ahaa reer Yahuudah toddoba sannadood iyo lix bilood, Yerusaalemnna wuxuu boqor ku ahaa saddex iyo soddon sannadood oo dhan reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudahba.

⁶ Haatan boqorkii iyo nimankiisii waxay u tageen Yerusaaalem oo ku kacsanaa Yebuusiyyintii, kuwaasoo degganaa dalka. Oo waxay Daa'uud ku yidhaahdeen, "Adigu halkan ma soo geli kartid, laakiin indho la'aanta iyo curyaannimada ayaa kaa celin doonta," iyagoo u malaynaya, "Daa'uud halkan ma soo geli karo." ⁷ Hase ahaatee, Daa'uud wuxuu qabsaday qalcaddii Siyoon, taasoo loo yaqaan magaalada Daa'uud. ⁸ Oo Daa'uud wuxuu maalintaas yidhi, "Kii weerara Yebuusiyyinta waa inuu ku dhuftee tuubada biyaha si uu u gaaro curyaanka iyo indho la'aanta, kuwaasoo ay neceb tahay nafta Daa'uud." Sidaas daraaddeed waxay yidhaahdaan, "Indho la'aanta iyo curyaanku ma geli doonaan guriga." ⁹ Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu ku noolaa qalcaddii oo wuxuu u bixiyey magaca magaalada Daa'uud. Oo wuxuu ka dhisay hareeraha Millo iyo gudaha. ¹⁰ Oo Daa'uudna wuu sii weynaanaayay oo sii weynaanaayay, waayo, Eebbe oo ciidamadu la jiray.

¹¹ Xiraam oo ahaa boqorkii Turos wuxuu Daa'uud u soo diray wargeeyayaal iyo geedo kedar ah, iyo sidoo kale farshaxanno iyo dhagax tuujiyayaal; oo waxay Daa'uud u dhiseen guri. ¹² Oo Daa'uudna wuxuu gartay in Eebbe uu isaga boqor ka dhigay Israa'iil, iyo in uu sare u qaaday boqortooyadiisa dadkiisa reer binu Israa'iil aawadood. ¹³ Dhanka kale, Daa'uud wuxuu ka qaatay xaasas iyo naago kale oo

Yerusaaalem ka dib markuu ka yimid Xebroon, oo waxaa u dhashay wiilal iyo gabdho kale. ¹⁴ Carruurtii Yerusaaalem ugu dhalatay waxay ahaayeen: Shammuca, Shooabaab, Naataan, Solomoon, ¹⁵ Iibhaar, iyo Eliishuu, Neefeg, iyo Yaafiya, ¹⁶ iyo Eliishama, Eliyaada, iyo Eliifelet.

¹⁷ Markay Falastiiniyiintu maqleen in Daa'uud lagu subkay boqor ku sarreeya Israa'iil, dhammaan Falastiiniyiintii waxay u kaceen inay Daa'uud raadiyaan. Oo Daa'uudna wuu maqlay, oo wuxuu hoos ugu degay qalcaddii. ¹⁸ Falastiiniyiintii waxay ku soo durkeen oo ku fidiyeen dooxadii Refaa'iim. ¹⁹ Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu weyddiistay Eebbe, isagoo leh, "Ma ku kici doonaa Falastiiniyiinta? Ma gacanta iigu dhiibi doontaa?" Oo Eebbe wuxuu Daa'uud ugu jawaabay, "Kac, waayo, hubaal waan gacantaada ku dhiibi doonaa Falastiiniyiinta." ²⁰ Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu u tegey Baal Farasiim oo halkaas ku jebiyey; oo wuxuu ku dhawaaqay, "Eebbe wuxuu hortayda u jebiyey cadaawayaashayda sida jebinta biyaha." Sidaas daraaddeed, wuxuu meeshaas u bixiyey magaca Baal Farasiim. ²¹ Falastiiniyiintii waxay halkaas kaga tageen sanamyadoodii, sidaas daraaddeed Daa'uud iyo nimankiisii way qaateen.

²² Falastiiniyiintii mar kale ayay soo kaceen oo ku fidiyeen dooxadii Refaa'iim. ²³ Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu weyddiistay Eebbe, oo wuxuu yidhi, "Ha u kicin si toos ah; hareeraha ka wareeg oo ka hor tag geedaha balsamka. ²⁴ Oo waxay noqon doontaa, markaad maqasho dhawaaqa socodka ee dusha geedaha balsamka, markaas si dhakhso ah u dhaqaaq, waayo, Eebbe ayaa hortaa u baxay si uu u jebiyo ciidanka Falastiiniyiinta." ²⁵ Markaasaa Daa'uud sidaas yeelay, sidii Eebbe ku amray, oo wuxuu ku dhufatay oo jebiyey Falastiiniyiinta laga bilaabo Geba ilaa Geeser.

6 Daa'uud mar kale wuxuu soo ururiyey dhammaan ragga la soo xulay ee reer binu Israa'iil, soddon kun. ² Markaasaa Daa'uud kacay oo dadkii oo dhan oo la jiray ayuu la tegey Baale-Yuudaah, si uu halkaas uga soo qaado sanduuqa Eebbe, oo lagu magacaabo Magaca, magaca Rabbiga ciidammada, kan ku fadhiya kor cherubimta. ³ Waxayna saareen sanduuqii Eebbe gaari cusub, oo waxay ka soo qaadeen gurigii Abinaadaab, oo buurta saarnaa; Uusaa iyo Axyo, oo ahaa wiilashii Abinaadaab, ayaa hoggaaminayay

2 Samuu'eel

gaarigii cusubaa. ⁴ Sidaasay sanduuqii Eebbe uga soo qaadeen gurigii Abinaadaab, oo buurta saarnaa, Axyo ayaa hor socday sanduuqii. ⁵ Isla markaasna Daa'uud iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ku faraxsanaayeen Rabbiga hortiisa qalabyo kala duwan oo geed juniper ka samaysan, iyo sidoo kale lyres, harps, tambourines, castanets, iyo cymbals.

⁶ Laakiin markay yimaadeen meeshii lagu tumay ee Naakon, Uusaa wuxuu gacantiisa u fidiyey sanduuqii Eebbe oo qabsaday, waayo, dibigii ayaa turunturooday. ⁷ Markaasaa cadhadii Rabbigu ku kacday Uusaa, oo Eebbe ayaa halkaas ku dhufatay isaga xushmad la'aantiisa; oo halkaas ayuu ku dhintay sanduuqii Eebbe agtiisa. ⁸ Markaasaa Daa'uud ka xanaaqay Rabbiga u kacay Uusaa, iyo meeshii waxaa loo bixiyey Perez-uusaa ilaa maantadan. ⁹ Daa'uudna wuu ka cabsaday Rabbiga maalintaas; wuxuuna yidhi, "Sidee bay sanduuqa Rabbigu ii soo gaadhi kartaa?" ¹⁰ Daa'uudna ma doonayn inuu sanduuqii Rabbiga u soo raro magaalada Daa'uud; laakiin Daa'uud wuxuu geeyey guriga Cobed-edom kii Gittite. ¹¹ Sidaasay sanduuqii Rabbigu ugu hadhay gurigii Cobed-edom kii Gittite saddex bilood, Rabbiguna wuu barakeeyey Cobed-edom iyo reerkiisii oo dhan.

¹² Hadda waxaa loo sheegay Boqor Daa'uud, isagoo leh, "Rabbigu wuxuu barakeeyey gurigii Cobed-edom iyo wax kasta oo uu leeyahay, sanduuqa Eebbe aawadiis." Markaasaa Daa'uud tegey oo sanduuqii Eebbe ka soo qaaday gurigii Cobed-edom oo ku geeyey magaalada Daa'uud farxad. ¹³ Markay ahayd, markii kuwa sanduuqii Rabbiga qaaday ay lix tallaabo qaadeen, wuxuu u bixiyey dibiga iyo diibi baruur ah. ¹⁴ Daa'uudna wuxuu Rabbiga hortiisa ku ciyaaray xooggiisa oo dhan, wuxuuna xidhnaa khamiis linen ah. ¹⁵ Sidaasay Daa'uud iyo reer binu Israa'iil oo dhammu u keeneen sanduuqii Rabbiga iyagoo ku faraxsan qaylo iyo codka buun.

¹⁶ Markaasay dhacday, markii sanduuqii Rabbigu soo galay magaalada Daa'uud, in Miikaal gabadhii Saa'uul ay ka fiirisay daaqadda oo ay aragtay Boqor Daa'uud oo boodboodaya oo Rabbiga hortiisa ku ciyaaraya; oo qalbiga ayay ku nacday. ¹⁷ Sidaasay sanduuqii Rabbiga ugu dhigeen meeshii loogu talagalay teendhada uu Daa'uud u dhisay, Daa'uudna wuxuu bixiyey qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabadeed Rabbiga hortiisa. ¹⁸ Markii Daa'uud dhammeeyey qurbaankii la gubay iyo qurbaannadii

nabadeed, wuxuu dadkii ku barakeeyey magaca Rabbiga ciidammada. ¹⁹ Wuxuuna u qaybiyey dadkii oo dhan, dadkii badnaa ee reer binu Israa'iil, rag iyo dumarba, keeg rooti ah, qayb hilib ah, iyo keeg sabiib ah mid kasta. Markaasay dadkii oo dhammu tageen, mid kasta gurigiisa.

²⁰ Laakiin markii Daa'uud ku soo noqday inuu reerkiisa u barakeeyo, Miikaal gabadhii Saa'uul ayaa u soo baxday inay Daa'uud la kulanto oo tidhi, "Boqorka Israa'iil maanta si fiican ayuu isu muujiyey! Wuxuu isu soo bandhigay maanta indhaha addoomadiisa dumarka ah, sida mid nacas ah oo kale isugu soo bandhigaya!" ²¹ Laakiin Daa'uud wuxuu ku yidhi Miikaal, "Waxay ahayd Rabbiga hortiisa, kan i doortay aniga kaaga sarreeya aabbahaa iyo reerkiisa oo dhan, si uu iiga dhigo hoggaamiye dadka Rabbiga, ee Israa'iil; sidaas darteed waxaan ku farxi doonaa Rabbiga hortiisa!" ²² Oo waxaan isu hoosaysiin doonaa xataa intan ka badan, oo waxaan is-hoosaysiin doonaa indhahayga; laakiin addoomadii dumarka ah ee aad ka hadashay, iyaga waxaan ku heli doonaa sharaf." ²³ Miikaal, gabadhii Saa'uulna, ma dhalin wax caruur ah intii ay noolayd.

7 Markii boqorku ku nastay gurigiisa, oo Eebbe uu ka siiyey nabad dhammaan cadaawayaashiisa dhan walba, ² boqorkii wuxuu ku yidhi Nabi Naataan, "Bal eeg, waxaan ku noolahay guri kedar ah, laakiin sanduuqii axdiga Eebbe wuxuu ku dhex jiraa daahyo teendho." ³ Naataan wuxuu boqorkii ku yidhi, "Tag, samee wixii qalbigaaga ku jira, waayo Eebbe waa kula jiraa."

⁴ Hase yeeshee, habeenkaas, waxaa Naataan u yimid eraygii Eebbe, isagoo leh, ⁵ "Tag oo u sheeg addoonkayga Daa'uud, 'Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Ma adigaa ii dhisni doona guri aan ku dhex dego?' ⁶ Waayo, tan iyo maaliintii aan ka soo saaray reer binu Israa'iil Masar, ilaa maantadan, ma aanan deggan guri; laakiin waxaan ku dhex wareegayay teendho, taas oo ah meel la dego. ⁷ Meel kasta oo aan la tagay dhammaan reer binu Israa'iil, ma aanan ku hadlin eray mid ka mid ah qabiilooyinka Israa'iil, oo aan ku amray inay adhijiraan dadkayga Israa'iil, anigoo leh, "Maxaad iigu dhisni weydeen guri kedar ah?"

⁸ Haddaba, waxaad ku tidhaahdaa addoonkayga Daa'uud: 'Kanu waa waxa Eebbe ciidammadu

2 Samuu'eel

leeyahay: Waxaan kaa soo qaatay daaqa, adigoo adhiga raacaya, si aad ugu noqoto taliyaha dadkayga Israa'iil. ⁹ Aniguna waan kula joogay meel kasta oo aad tagtay, oo waxaan kaa baabbi'iyey dhammaan cadaawayaashaadii; oo magacaaga waxaan ka dhigi doonaa mid weyn, sida magacyada ragga waaweyn ee dhulka jooga. ¹⁰ Oo waxaan u dhisi doonaa meel dadkayga Israa'iil oo aan ku beeri doonaa, si ay ugu noolaadaan meeshii ay leeyihiin oo aan mar kale la dhibin, oo kuwa sharka lehna aanay mar dambe u dhibi doonin sidii hore, ¹¹ tan iyo wakhtigii aan u magacaabay xaakinnada dadkayga Israa'iil; oo waxaan ku siin doonaa nabad dhammaan cadaawayaashaada. Eebbe wuxuu kaloo kuu caddeeyaa inuu kuu dhisi doono guri. ¹² Markay dhammaadaan maalmahaaga oo aad la nasato awoyayaashaa, waxaan kicin doonaa farcankaaga kaa dambeeya, kaas oo kaa soo bixi doona, oo waxaan dhisi doonaa boqortooyadiisa. ¹³ Isagu wuxuu dhisi doonaa guri magacayga, oo waxaan adkayn doonaa carshiga boqortooyadiisa weligiis. ¹⁴ Waxaan u ahaan doonaa aabbe, isaguna wuxuu ii ahaan doonaa wiil; markuu qaldo, waxaan ku edbin doonaa usha dadka iyo karbaashka wiilasha aadanaha, ¹⁵ laakiin raallinimadaydu kama tegi doonto, sidaan uga qaaday Saa'uul, kaas oo aan kaa fogeeyey. ¹⁶ Gurigaaga iyo boqortooyadaaduba waxay hor istaagi doonaan hortayda weligood; carshigaaguna wuxuu ahaan doonaa mid adkaysanaya weligiis." ¹⁷ Naataan wuxuu Daa'uud u sheegay dhammaan erayadan iyo aragtidan.

¹⁸ Markaasaa Boqor Daa'uud galay oo hortii Eebbe fadhiistay, oo wuxuu yidhi, "Yaa aniga ah, Sayid Eebbe, iyo gurigaygu, inaad i keentay meeshan fog?" ¹⁹ Haddana tani waxay ahayd wax yar indahaaga, Sayid Eebbe, waayo, waxaad kaloo ka hadashay guriga addoonkaaga ee mustaqbalka fog. Tani waa caadada aadanaha, Sayid Eebbe. ²⁰ Intaas waxaa dheer, maxaa kale oo Daa'uud kuu odhan karaa? Waayo, waxaad taqaanaa addoonkaaga, Sayid Eebbe! ²¹ Sababta ballankaaga, iyo sida qalbigaaga u ah, waxaad samaysay dhammaan weynaantan, si aad addoonkaaga u fahansiiso. ²² Sidaas darteed, waad weyn tahay, Sayid Eebbe; waayo, ma jiro mid kula mid ah, mana jiro Eebbe aan adiga ahayn, sida wax kasta oo aan maqalnay dhegahayaga. ²³ Oo yaa la mid ah dadkaaga, Israa'iil, quruun keliya oo dhulka ku taal oo Eebbe u tegey inuu u furto naftiisa dad ahaan, oo uu magac u sameeyo naftiisa, oo uu kuu

sameeyo wax weyn—waxyaalo cabsi leh dhulkaaga, sababtoo ah dadkaaga oo aad naftaada u furtay Masar, quruumaha kale iyo ilaahyadooda? ²⁴ Waayo, waxaad dejisay dadkaaga Israa'iil inay yihiin dad kuu gaar ah weligood, adiguna, Sayidow, waxaad noqotay ilaahooda.

²⁵ Haddaba Sayid Eebbe, erayga aad ka hadashay addoonkaaga iyo gurigiisa, xaqiiji weligiis, oo samee sida aad u hadashay, ²⁶ si magacaagu u noqdo weyn weligiis, adigoo leh, 'Eebbe ciidammadu waa Eebbe Israa'iil'; oo ha la dhiso guriga addoonkaaga Daa'uud hortaa. ²⁷ Waayo, adiga, Eebbe ciidammadu, Eebbe Israa'iil, waxaad u muujisay addoonkaaga, adigoo leh, 'Waxaan kuu dhisi doonaa guri'; sidaas darteed addoonkaagu wuxuu helay dhiirraanaan inuu kuu duceeyo ducadan. ²⁸ Haddaba, Sayid Eebbe, adigu waxaad tahay Eebbe, erayadaaduna waa run, waxaadna addoonkaaga u ballanqaaday wax wanaagsan. ²⁹ Haddaba, ha kuu wanaagsan tahay inaad barakaysid guriga addoonkaaga, si uu u sii jiro weligiis hortaa. Waayo, adiga, Sayid Eebbe, waxaad ku hadashay; iyo barakadaada guriga addoonkaaga ha la barakeeyo weligiis."

8 Waxyaalahaas dabadood Daa'uud wuxuu jebiyey Filistiin oo hoos geeyey; Daa'uudna wuxuu gacanta ku dhigay magaalada ugu weyn oo ka qabsaday Filistiin. ² Wuxuuna jebiyey Moo'aab, oo wuxuu ku cabbiray xadhig, iyagoo dhulka jiifa; wuxuu cabbiray laba xadhig in la dilo, iyo hal xadhig oo buuxa in la nooleeyo. Sidaas daraadeed Moo'aabiintu waxay noqdeen addoommo u ah Daa'uud, iyagoo cashuur keenaya. ³ Daa'uudna wuxuu kaloo jebiyey Hadadezer ina Rexob, boqorkii Sooba, markuu u socday inuu soo ceshto awooddiisa Webiga Eufates. ⁴ Daa'uudna wuxuu ka qabsaday toddoba boqol oo faras iyo labaatan kun oo askari oo lug ah; Daa'uudna wuxuu curyaamiyey dhammaan fardihii gaadhifardoodka, laakiin wuxuu uga tegey ku filan boqol gaadhifardood. ⁵ Markii Suuriyaankii Dimishaq ay u yimaadeen inay caawiyaan Hadadezer, boqorkii Sooba, Daa'uudna wuxuu laayey labaatan iyo laba kun oo nin oo Suuriyaan ah. ⁶ Markaasaa Daa'uud wuxuu dhigay ciidan joogto ah Suuriyaankii Dimishaq, Suuriyaankiina waxay noqdeen addoommo u ah Daa'uud, iyagoo cashuur keenaya. Eebbena wuxuu caawiyey Daa'uud meel kasta oo uu tago. ⁷ Daa'uudna wuxuu qaatay gaashaammadii dahabka ahaa ee ay wateen addoommadii

2 Samuu'eel

Hadadezer, wuxuuna keenay Yerusaaalem. ⁸ Betax iyo Berotay, magaalooinkii Hadadezer, Boqor Daa'uud wuxuu ka helay naxaas aad u badan.

⁹ Hadda markuu Tooy boqorkii Xamaad maqlay in Daa'uud uu jebiyey ciidankii Hadadezer oo dhan, ¹⁰ Tooy wuxuu u soo diray Yooram wiilkiisa Boqor Daa'uud si uu u salaamo oo u barakeeyo, maxaa yeelay, wuxuu la diriray Hadadezer oo jebiyey (maxaa yeelay, Hadadezer wuxuu dagaal kula jiray Tooy); Yooramna wuxuu keenay alaabtii lacagta, dahabka, iyo naxaasta. ¹¹ Boqor Daa'uudna wuxuu u hibeeyey kuwaas Eebbe, iyo lacagtii iyo dahabkii uu ka soocay quruumaha oo dhan oo uu hoos geeyey: ¹² Suuriya, Moo'aab, reer Aamoon, Filistiin, Caamalek, iyo qaniimadii Hadadezer, ina Rexob, boqorkii Sooba. ¹³ Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu magac ku yeeshay, markii uu ka soo noqday jebinta siddeed iyo toban kun oo Suuriyaan ah Dooxada Milixda. ¹⁴ Wuxuu dhigay ciidan joogto ah Edom; Edom oo dhan wuxuu dhigay ciidan joogto ah, Edomiintiina waxay noqdeen addoommo u ah Daa'uud. Eebbena wuxuu caawiyeey Daa'uud meel kasta oo uu tago.

¹⁵ Daa'uudna wuxuu boqor ka ahaa Israa'iil oo dhan; wuxuuna u xukumay caddaalad iyo xaqnimo dadkiisa oo dhan. ¹⁶ Yo'aab ina Seruuya wuxuu madax ka ahaa ciidanka, iyo Yehooshaafaad ina Axiluud wuxuu ahaa qoraa. ¹⁷ Saadooq ina Axituub iyo Axiimeleg ina Abyaataar waxay ahaayeen wadaaddo, iyo Seraayaah wuxuu ahaa qoraa. ¹⁸ Benaayaah ina Yehoyadaah wuxuu madax ka ahaa Keretiyiinta iyo Feletiyiinta, wiilashii Daa'uudna waxay ahaayeen saraakiil.

9 Markaasaa Daa'uud wuxuu yidhi, "Ma jiraa weli qof ka hadhay reer Saa'uul, si aan u tuso naxariis aawadii Yoonaatan?" ² Waxaa jiray addoon ka mid ah reer Saa'uul oo magiciisu ahaa Siibaa, kaasoo la hor keenay Daa'uud. Boqorkiina wuxuu weyddiiyey, "Ma adigaa Siibaa ah?" Markaasuu ku jawaabay, "Addoonkaagii baan ahay." ³ Markaasaa boqorkii wuxuu yidhi, "Ma jiro qof ka hadhay reer Saa'uul oo aan u tusi karo naxariista Eebbe?" Siibaana wuxuu boqorkii ku yidhi, "Weli waxaa jira wiilkii Yoonaatan, oo labadiisa lugoodba naafo ka ah." ⁴ Boqorkii wuxuu weyddiiyey, "Xaggee buu joogaa?" Siibaana wuxuu boqorkii ku jawaabay, "Wuxuu ku jiraa guriga Maakiir ina Cammi'eel, oo Lodebar ku yaal." ⁵ Markaasaa Boqor Daa'uud fariin u diray oo ka keenay gurigii Maakiir ina Cammi'eel, Lodebar. ⁶ Mefiboshedh, wiilkii Yoonaatan iyo wiilkii

Saa'uul, ayaa Daa'uud u yimid oo sujuuday, isna dhulka isku tuuray. Daa'uudna wuxuu yidhi, "Mefiboshedh!" Isna wuxuu ku jawaabay, "Addoonkaagii baan ahay!" ⁷ Daa'uudna wuxuu ku yidhi, "Ha baqin, waayo, hubaal waxaan kuu tusi doonaa naxariis aawadii aabbahaa Yoonaatan, oo waxaan kugu soo celin doonaa dhulka oo dhan ee awowgaa Saa'uul; adiguna waxaad joogtaba miiskayga ayaad wax ka cuni doontaa." ⁸ Markaasuu is dhulka isku tuuray oo yidhi, "Addoonkaagii muxuu yahay, inaad u fiirsato eey dhintay oo kale?"

⁹ Boqorkii markaasaa wuxuu u yeedhay Siibaa, addoonkii Saa'uul, oo wuxuu ku yidhi, "Waxaan siiyey wiilka sayidkaaga wixii Saa'uul iyo qoyskiisii lahaa oo dhan. ¹⁰ Adiga, wiilashaada, iyo addoommadaaduba dhulka u shaqeeya, oo soo gooya midhaha si wiilka sayidkaaga uu cunto u helo; si kastaba ha ahaatee, Mefiboshedh, wiilka sayidkaaga, wuxuu joogtaba miiskayga wax ka cuni doonaa." Siibaa wuxuu lahaa shan iyo toban wiil iyo labaatan addoon. ¹¹ Markaasaa Siibaa wuxuu boqorkii ku yidhi, "Sida uu sayidkayga boqorku addoonkiisa amray, sidaasuu addoonkaagu yeeli doonaa." Sidaas daraaddeed Mefiboshedh wuxuu wax ka cunay miiska Daa'uud, sida mid ka mid ah wiilasha boqorka. ¹² Mefiboshedh wuxuu lahaa wiil yar oo la odhan jiray Miikaa. Dhammaan kuwii ku noolaa guriga Siibaa waxay ahaayeen addoommo u shaqeeya Mefiboshedh. ¹³ Sidaas daraaddeed Mefiboshedh wuxuu ku noolaa Yerusaaalem, waayo, wuxuu joogtaba miiska boqorka wax ka cuni jiray. Wuxuuna naafo ka ahaa labadiisa lugood.

10 Haddaba waxyaalihii waxay dhaceen dabadeed in boqorkii reer Cammoon uu dhintay, oo Xaanuun wiilkiisii ayaa boqor ka noqday meeshiisii. ² Markaasaa Daa'uud wuxuu yidhi, "Xaanuun ina Naaxaash ayaan u muujin doonaa naxariis, sida aabbihis iigu muujiyey naxariis." Markaasaa Daa'uud wuxuu u diray addoommadiisii inay aabbihis uga tacsiyadeeyaan. Laakiinse markii addoommadii Daa'uud ay yimaadeen dalkii reer Cammoon, ³ wasiiradii reer Cammoon waxay Xaanuun sayidkoodii ku yidhaahdeen, "Ma waxaad u malaynaysaa in Daa'uud uu aabbahaa maamuusayo maxaa yeelay wuxuu kuu soo diray kuwa tacsiyadeeya? Daa'uud ma wuxuu kuu soo diray addoommadiisii si ay magaalada u sahamiyaan, u basaaseen oo u afgambiyaan?" ⁴ Markaasaa

2 Samuu'eel

Xaanuun qabtay addoommadii Daa'uud, oo wuxuu xiiray badh garka, oo wuxuu ka jaray dharkoodii dhexda, oo wuxuu diray iyagoo tagaya. ⁵ Markii Daa'uud loo sheegay, wuxuu u diray wargeeyayaal inay la kulmaan, waayo, nimankii aad bay u xumaadeen. Boqorkuna wuxuu yidhi, "Jooga Yerixoo ilaa garkiinu dib u koro, dabadeedna soo noqda."

⁶ Markii reer Cammoon ay arkeen inay Daa'uud ku noqdeen nacasnimo, reer Cammoon waxay direen oo kireeyeen reer Suuriya ee Beytrexob iyo reer Suuriya ee Sooba, labaatan kun oo askari oo lug ah, iyo boqorkii Maacah oo kun nin wata, iyo nimankii Toob oo laba iyo toban kun oo nin wata. ⁷ Markii Daa'uud taas maqlay, wuxuu diray Yo'aab iyo ciidankii oo dhan, geesiyaashii. ⁸ Reer Cammoon waxay u soo baxeen oo safteen dagaalka iridda magaalada, halkaasoo reer Suuriya ee Sooba iyo Rehob iyo nimankii Toob iyo Maacah ay kaligood ku jireen berrinka. ⁹ Haddaba markii Yo'aab arkay in dagaalku ka hor iyo gadaalba ka soo horjeedaan, wuxuu doortay qaar ka mid ah ragga ugu fiican reer binu Israa'iil oo wuxuu u safay inay la dagaallamaan reer Suuriya. ¹⁰ Markaasuu inta kale dadkii wuxuu hoos geliyey amar walaalkiis Abishay, oo wuxuu u safay inay la dagaallamaan reer Cammoon. ¹¹ Wuxuuna yidhi, "Haddii reer Suuriya ay igu xoog badan yihiin, markaas waad i caawin doontaa; laakiinse haddii reer Cammoon ay kugu xoog badan yihiin, markaas anigu waan kuu iman doonaa inaan ku caawiyo. ¹² Adkaysada, oo aan isu muujinno geesiyaal danta dadkeenna iyo magaalooyinka Eebbe; oo Eebbe ha sameeyo wixii wanaagsan indhihiisa." ¹³ Markaasaa Yo'aab iyo dadkii la jiray u dhaqaaqeen inay la dagaallamaan reer Suuriya, oo way ka carareen isaga. ¹⁴ Markii reer Cammoon ay arkeen in reer Suuriya ay carareen, iyana way ka carareen Abishay oo waxay galeen magaalada. Markaasaa Yo'aab ka soo noqday dagaalkii reer Cammoon oo yimid Yerusaaalem.

¹⁵ Markii reer Suuriya ay arkeen in reer binu Israa'iil ay ka adkaadeen, way isu soo urursadeen. ¹⁶ Oo Hadadezer wuxuu diray erayo oo soo bixiyeey reer Suuriya oo ka shisheeya Webiga Yufraadis, oo waxay yimaadeen Xeelam; oo Shobak oo ahaa taliyihii ciidanka Hadadezer ayaa hoggaaminayey. ¹⁷ Markii Daa'uud loo sheegay, wuxuu ururiyey reer binu Israa'iil oo dhan, oo wuxuu ka gudbay Urdun, oo yimid Xeelam. Reer Suuriya waxay u safteen inay la

kulmaan Daa'uud oo la dagaallamaan isaga. ¹⁸ Laakiinse reer Suuriya waxay ka carareen reer binu Israa'iil, oo Daa'uud wuxuu dilay toddoba boqol oo gaadhifardood reer Suuriya ah iyo afartan kun oo fardooley ah, oo wuxuu laayay Shobak oo ahaa taliyihii ciidankooda, oo halkaasuu ku dhintay. ¹⁹ Markii boqorradii oo dhan oo ahaa addoommada Hadadezer ay arkeen in reer binu Israa'iil ay ka adkaadeen, waxay la nabadgaleen reer binu Israa'iil oo u adeegeen. Sidaas daraaddeed reer Suuriya waxay ka baqeen inay caawiyaan reer Cammoon mar dambe.

11 Markaasay dhacday gu'ga, wakhtigii boqorradu dagaal geli jireen, in Daa'uud uu diray Yo'aab iyo addoommadiisii la socday, iyo reer binu Israa'iil oo dhan, oo ay baabbi'iyeen reer Ammoon oo ay hareereeyeen Rabbah. Laakiin Daa'uud wuxuu ku hadhay Yerusaaalem. ² Habeenkii, Daa'uud sariirtiisuu ka kacay oo wuxuu ku socday saqafka guriga boqorka. Halkaasuu ka arkay naag qubeysanaysa, oo aad u qurux badnayd. ³ Daa'uud wuxuu diray addoommo si ay wax uga ogaadaan naagta. Kuwaasna waxay yidhaahdeen, "Miyaan tan ah Batsheba, gabadhii Eliyaam, naagtii Uriaah reer Xitiyah?" ⁴ Markaasaa Daa'uud wuxuu diray wargeeyayaal oo soo kaxeeyey iyada, oo markay u timid, wuu la seexday —hadda way iska nadiifisay wasakhdeedii— markaasay gurigeedii ku noqotay. ⁵ Naagtuna way uuraysatay; markaasay Daa'uud u soo dirtay, oo tidhi, "Waan uuraysnahay."

⁶ Markaasaa Daa'uud wuxuu farriin u diray Yo'aab, isagoo leh, "Ii soo dir Uriaah reer Xitiyah." Sidaas daraaddeed Yo'aab wuxuu u soo diray Uriaah Daa'uud. ⁷ Markii Uriaah u yimid, Daa'uud wuxuu wax ka weyddiiyey wanaagga Yo'aab iyo wanaagga dadka iyo xaaladda dagaalka. ⁸ Daa'uud wuxuu Uriaah ku yidhi, "Gurigaaga tag, oo is dejiiso." Sidaas daraaddeed Uriaah wuxuu ka tegey guriga boqorka, oo hadiyad ka timid boqorka ayaa raacday. ⁹ Si kastaba ha ahaatee, Uriaah wuxuu ku seexday iridda guriga boqorka isagoo la jooga addoommada sayidkiis, oo gurigiisii ma tegin. ¹⁰ Markii ay Daa'uud u sheegeen, iyagoo leh, "Uriaah gurigiisii ma tegin," Daa'uud wuxuu ku yidhi Uriaah, "Miyaadan safar ka iman? Maxaad gurigaaga u tegi weyday?" ¹¹ Uriaahna wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Sanduuqa iyo reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah waxay ku joogaan hoyyo ku meel gaar ah, iyo sayidkayga Yo'aab iyo

2 Samuu'eel

addoommada sayidkayga waxay ku hoyanayaan berrinka furan. Ma waxaan gurigayga u tegi inaan wax cuno oo cabbo oo aan naagtayda la seexo? Noloshada iyo naftaada, ma samayn doono waxan.”¹² Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Uriaah, “Maanta halkan joog, berritana waan kuu soo diri doonaa.” Sidaas daraaddeed Uriaah wuxuu ku sii joogay Yerusaleem maalintaas iyo maallintii xigtayba. ¹³ Hadda Daa'uud wuxuu u yeedhay, oo hortiisa ayuu wax ku kunay oo cabbay, oo wuxuu ka dhigay mid sakhransan. Habeenkii wuxuu u baxay inuu ku seexo sariirtiisa isagoo la jooga addoommada sayidkiisa, laakiin gurigiisii ma tegin.

¹⁴ Subaxdii, Daa'uud wuxuu warqad u dhiibay Yo'aab oo wuxuu u diray Uriaah. ¹⁵ Wuxuu ku qoray warqadda, isagoo leh, “Uriaah ku dheji safka hore ee dagaalka ugu kulul, oo ka soo bax isaga, si uu u dhaco oo u dhinto.” ¹⁶ Sidaas daraaddeed markuu Yo'aab ilaalinayey magaaladii, wuxuu u qoondeeyey Uriaah meesha uu ogaa inay yihiin rag geesiyaal ah. ¹⁷ Ragii magaalada ayaa u soo baxay oo la dagaallamay Yo'aab, oo qaar ka mid ah dadka addoommada Daa'uud ayaa dhintay; Uriaah reer Xitiahna wuu dhintay. ¹⁸ Markaasaa Yo'aab wuxuu u soo diray Daa'uud oo u soo sheegay dhammaan dhacdooyinkii dagaalka. ¹⁹ Wuxuu ku amray wargeeyaha, isagoo leh, “Markaad dhamayso inaad boqorka u sheegto dhammaan dhacdooyinkii dagaalka, ²⁰ haddii xanaaqa boqorka kaco oo uu ku yidhaahdo, ‘Maxaad ugu dhowaateen magaalada si aad u dagaallantaan? Miyaadan ogayn inay ka toogan doonaan derbiga?’ ²¹ Yaa dilay Abimeleg ina Yerubbesheth? Miyaanay naag dhagax cirif sare ah ka tuurin derbiga si uu ugu dhinto Thebes? Maxaad ugu dhowaateen derbiga?’ —markaas waxaad odhan doontaa, ‘Addoonkaaga Uriaah reer Xitiahna wuu dhintay.’”

²² Sidaas daraaddeed wargeeyihii waa tegey oo wuxuu u sheegay Daa'uud wax walba oo Yo'aab u soo diray inuu soo sheego. ²³ Wargeeyihiina wuxuu ku yidhi Daa'uud, “Raggu waxay nagu soo xoogeysteen oo waxay noogu soo baxeen berrinka, laakiin waxaan ku celinay iridda laga galo. ²⁴ Markaasaa fallaadhleydu waxay ka toogteen addoommadaada derbiga; qaar ka mid ah addoommada boqorka ayaa dhintay, iyo addoonkaaga Uriaah reer Xitiahna wuu dhintay.” ²⁵ Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi wargeeyaha, “Tan waxaad ku tidhaahdaa Yo'aab: ‘Ha

ka xumaan arrintan, waayo, seeftu waxay baabbi'isaa mid sida mid kale; xooggaaga ku sii dagaal magaalada oo burburi; oo dhiirrigeli isaga.”

²⁶ Hadda markii naagtii Uriaah maqashay in ninkeedii Uriaah dhintay, way u barooratay ninkeedii.

²⁷ Markii wakhtigii baroorta dhammaaday, Daa'uud wuxuu diray addoommo oo wuxuu keenay gurigiisa, oo waxay noqotay naagtiisii; markaasay dhashay wiil. Laakiin waxa Daa'uud sameeyey waxay shar ku ahaayeen indhaha Eebbe.

12

Markaasaa Rabbigu wuxuu u soo diray Naataan Daa'uud. Markaasuu u yimid oo ku yidhi, “Waxaa magaalada joogay laba nin, mid hodan ah iyo mid faqiih ah. ² Ninka hodanka ah wuxuu lahaa adhiijirro iyo xoolo badan. ³ Laakiin ninka faqiirka ah waxba ma haysan, hal wan yar mooyaane oo uu iibsaday oo uu koriyey; oo waxay la kortay isaga iyo carruurtiisa. Waxay ka cuni jirtay jajabka, koobkiisana way ka cabbi jirtay, oo laabta ayuu ku seexin jiray, oo waxay u ahayd sidii gabadhiis oo kale. ⁴ Haddaba nin marti ah ayaa u yimid ninka hodanka ah, oo isagu ma uu doonaynin inuu wax ka qaato adhiijirkiisa ama xoolihiisa si uu ugu diyaariyo ninka martida u yimid; sidaas daraaddeed ayuu u qaatay wankii ninka faqiirka ah oo u diyaariyey ninkii u yimid.” ⁵ Markaasaa Daa'uud aad uga cadhooday ninkii, oo wuxuu ku yidhi Naataan, “Sida Rabbigu u nool yahay, ninka waxan sameeyey waa istaahil inuu dhinto! ⁶ Sidaas daraaddeed waa inuu afar laab bixiyaa wankii, maxaa yeelay, wuxuu sameeyey waxan oo kale oo aanu naxariis lahayn.” ⁷ Markaasaa Naataan wuxuu ku yidhi Daa'uud, “Adigu waxaad tahay ninkii! Tanu waa waxa Rabbiga, Eebbeha Israa'iil, uu leeyahay: ‘Anigu waxaan kuu subkay inaad boqor ka noqotid Israa'iil, oo anigu waxaan kaa samatabbixiyey gacanta Saa'uul. ⁸ Waxaan kaloo kugu aaminay guriga sayidkaaga iyo naaghiisa, oo waxaan ku siiyey guriga Israa'iil iyo Yahuudah; oo haddii ay taas kuugu filnaan lahayn, waxaan kuugu dari lahaa barakooyin badan oo kale oo sidan oo kale ah! ⁹ Maxaad u quudhsatay ereygii Rabbiga, adigoo shar ku sameeyey hortiisa? Waxaad seeftii ku dhufatay oo ku dishay Uriaah Xitiga, oo waxaad naagtiisii ka dhigtay naagtaada, oo waxaad ku dishay seeftii reer Ammoon. ¹⁰ Haddaba sidaas daraaddeed, seeftu weligeed kama tegi doonto gurigaaga, maxaa yeelay, waad i quudhsatay oo waxaad naagtii Uriaah Xitiga

2 Samuu'eel

ka dhigtay naagtaada.' ¹¹ Tanu waa waxa Rabbigu leeyahay: 'Bal eeg, waxaan kaa keeni doonaa dhibaato gurigaaga dhexdiisa; waxaan xataa naagahaaga ku siin doonaa saaxiibkaaga hortiisa, oo isna wuxuu la seexan doonaa naagahaaga ifka cad. ¹² Dhab ahaan, adigu si qarsoodi ah ayaad waxan u samaysay, laakiin anigu waxaan waxan ku samayn doonaa hortooda oo dhan Israa'iil, oo si furan.'"

¹³ Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Naataan, "Waxaan dembaabay Rabbiga hortiisa." Naataanna wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Rabbiguna wuxuu kaloo cafiyey dembigaaga; ma dhiman doontid. ¹⁴ Si kastaba ha ahaatee, maxaa yeelay, falkaas ayaad ku muujisay quudhsiga Rabbiga, ilmaha kugu dhashay hubaal wuu dhiman doonaa." ¹⁵ Markaasaa Naataan wuxuu tegey gurigiisa. Rabbiguna wuxuu ku dhuftay ilmaha ay naagtii Uriah u dhashay Daa'uud, sidaas daraaddeed aad buu u xanuunsaday. ¹⁶ Daa'uudna wuxuu Eebbe uga baryay ilmaha; Daa'uudna wuu soomay oo habeenkii dhulka ayuu jifay. ¹⁷ Waayeelladii gurigiisa ayaa ag taagnaa si ay uga caawiyaan inuu dhulka ka kaco, laakiin ma uu doonaynin oo cuntana lama uu cunin iyaga. ¹⁸ Markaasaa maalintii toddobaad ilmaha dhintay. Laakiin addoommadii Daa'uud way ka baqeen inay u sheegaan inuu ilmuhu dhintay, waayo, waxay yidhaahdeen, "Bal eeg, intii ilmuhu noolaa, waan la hadalnay oo ma uu dhegaysan codkeenna; haddaba sidee baan ugu sheegi karnaa inuu ilmuhu dhintay, maadaama uu is-dhibi karo?" ¹⁹ Laakiin markuu Daa'uud arkay inay addoommadiisu is-dhex wadaan, wuxuu gartay inuu ilmuhu dhintay; sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu ku yidhi addoommadiisa, "Ilmuhu ma dhintay?" Wayna yidhaahdeen, "Wuu dhintay." ²⁰ Markaasaa Daa'uud dhulka ka kacay, isna maydhay, isna subkay, oo dharkiisii beddelay; oo wuxuu galay gurigii Rabbiga oo cibaadaysaday. Markaasuu gurigiisii tegey, oo markuu dalbaday, waxay u keeneen cunto wuuna cunay. ²¹ Markaasaa addoommadiisii waxay ku yidhaahdeen, "Maxaa ah waxa aad samaysay? Intii ilmuhu noolaa, waad soontay oo ooyday; laakiin markuu ilmuhu dhintay, waad kacday oo cuntay." ²² Wuxuu yidhi, "Intii ilmuhu noolaa, waan soomay oo ooyay; waayo, waxaan is-idhi, 'Yaa garanaya, waxaa laga yaabaa in Rabbigu ii naxariisto, oo ilmuhu noolaan karo.' ²³ Laakiin hadda markuu dhintay, maxaan u soomi? Ma soo celin karaa? Anigu waxaan aadi doonaa isaga, laakiin isagu iima soo noqon doono."

²⁴ Markaasaa Daa'uud wuxuu qalbi qabooyiyey naagtiisii Batsheba, oo wuxuu u tegey oo la seexday; waxayna dhashay wiil, oo wuxuu u bixiyey Sulaymaan. Haddaba Rabbigu wuu jeclaa, ²⁵ oo wuxuu eray u soo diray Naataan nebiga, oo wuxuu u bixiyey Yedidiyaah, Rabbiga daraaddiis.

²⁶ Wakhtigaas, Yo'aab wuxuu dagaal la galay Rabbah reer Ammoon oo qabsaday magaalada boqortooyada. ²⁷ Markaasaa Yo'aab wuxuu farriin u soo diray Daa'uud oo ku yidhi, "Waxaan la dagaallamay Rabbah, oo xataa waxaan qabsaday magaalada biyaha. ²⁸ Haddaba, soo ururi dadka intiisa kale, oo magaalada ka soo hor deji oo qabsada, haddii kale anigu waxaan qabsan doonaa magaalada, oo waxaa la ii bixin doonaa magacayga." ²⁹ Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu soo ururiyey dadka oo dhan oo Rabbah u tegey, wuxuuna la dagaallamay magaalada, wuuna qabsaday. ³⁰ Markaasuu wuxuu ka qaaday taajkii boqorkooda madaxiisa; oo miisaankiisu wuxuu ahaa talanti dahab ah, oo dhexdiisana waxaa ku jiray dhagax qaali ah, oo waxaa la saaray madaxa Daa'uud. Oo wuxuu magaalada ka soo bixiyey hanti badan. ³¹ Wuxuu kaloo soo bixiyey dadkii ku jiray, oo wuxuu ku shaqeeyey fargeetooyin, bir fiqan, iyo faasas, oo wuxuu u diray dhagax shiiddo. Oo wuxuu sidaas oo kale u sameeyey dhammaan magaaloooyinkii reer Ammoon. Markaasaa Daa'uud iyo dadkii oo dhammu waxay ku noqdeen Yeruusaalem.

13 Haddaba waxyaalihii ka dambeeyey waxaa jiray in Absaloom ina Daa'uud uu lahaa walaashiis oo qurux badan oo magaceedu ahaa Taamar, Amnoonna ina Daa'uud baa jeclaaday iyada. ² Amnoon aad buu uga murugooday walaashiis Taamar aawadeed oo uu xanuunsaday, waayo, waxay ahayd bikrad, Amnoonna waxay u muuqatay inay adag tahay inuu wax u sameeyo iyada. ³ Amnoonna wuxuu lahaa saaxiib magiciisu ahaa Yoonadaab, oo ahaa ina Shimeeacaah, walaalkii Daa'uud; Yoonadaabna waxaa loo yaqaannay xeelad. ⁴ Wuxuuna ku yidhi, "Maxaad, adiga oo ah wiilka boqorka, subax walba u murugaysan tahay? Miyaadan ii sheegi doonin?" Markaasaa Amnoon wuxuu ku yidhi, "Waxaan jeclahay Taamar oo ah walaashii walaalkay Absaloom." ⁵ Yoonadaabna wuxuu ku yidhi, "Sariirtaada ku jif oo iska dhig inaad xanuunsan tahay, oo markuu aabbahaa kuu yimaado inaad aragto, waxaad ku tidhaahdaa, 'Fadlan ii

2 Samuu'eel

oggolow walaashay Taamar inay ii timaado oo ay wax i siiso inaan cuno, oo ay cuntada hortayda ku diyaariso, si aan u arko oo aan uga cuno gacanteeda.”⁶ Markaasaa Amnoon intuu jiifsaday iska dhigay inuu xanuunsan yahay, oo markuu boqorku u yimid inuu arko, Amnoonna wuxuu boqorkii ku yidhi, “Fadlan ii oggolow walaashay Taamar inay ii timaado oo ay hortayda ku samayso laba keeg, si aan uga cuno gacanteeda.”⁷ Markaasaa Daa'uud wuxuu eray u diray gurigii Taamar, isagoo leh, “Hadda tag guriga walaalkaa Amnoon, oo cuntada u diyaarso.”⁸ Markaasaa Taamar waxay tagtay gurigii walaalkeed Amnoon, halkaas oo uu jifay. Waxay qaadday bur, oo ay ku kicisay, oo ay keegag hortiisa ku samaysay, oo ay dubtay.⁹ Markaasay qaadday digsigii oo ay hortiisa dhigatay, laakiinse wuu diiday inuu cuno. Amnoonna wuxuu yidhi, “Dadka oo dhan iga taga.” Markaasay dadkii oo dhammu ka tageen.¹⁰ Markaasaa Amnoon wuxuu Taamar ku yidhi, “Cuntada qolka jifka ii keen, si aan uga cuno gacantaada.” Markaasay Taamar qaadday keegagii ay samaysay oo ay qolka jifka ugu keentay walaalkeed Amnoon.¹¹ Markay u keentay inuu cuno, ayuu qabtay oo ku yidhi, “Ii kaalay, walaashay, ila jif.”¹² Laakiinse waxay ugu jawaabtay, “Maya, walaalkay! Ha igu xadgudbin, waayo, waxaas oo kale laguma sameeyo Israa'iil; ha samayn dembigan ceebta leh!”¹³ Aniga xaggayga, xaggee ayaan ceebtayda ku qaadi karaa? Adigana, waxaad noqon doontaa mid ka mid ah nacasyada Israa'iil. Haddaba, fadlan boqorka la hadal, waayo, isagu kuma diidi doono.”¹⁴ Si kastaba ha ahaatee, ma uu dhegaysan; maaddaama uu ka xoog weynaa iyada, wuu qabsaday oo la jifay.¹⁵ Markaasaa Amnoon aad iyo aad u nacay iyada; waayo, nacaybkii uu nacay iyada wuxuu ka weynaa jacaylkii uu jeclaa iyada. Markaasaa Amnoon wuxuu ku yidhi iyada, “Kac, tag!”¹⁶ Laakiinse waxay ku tidhi, “Maya, waayo, xumaantan aad igu dirayso waxay ka weyn tahay wixii aad hore ii samaysay!” Si kastaba ha ahaatee, ma uu dhegaysan.¹⁷ Markaasuu u yeedhay wiilkiisii oo isaga u adeegi jiray oo ku yidhi, “Hadda naagtaan iga fogee, oo albaabka gadaasheeda ka xidh!”¹⁸ Hadda waxay xidhnayd dhar gacmo-dheer, waayo, sidaas ayaa gabdhaha bikradaha ah ee boqorka hore u xidhan jireen. Markaasaa adeegiisii iyada dibadda u saaray oo albaabka gadaasheeda ka xidhay.¹⁹ Markaasaa Taamar waxay dambas ku shubtay madaxeeda oo ay jeexday dharkii gacmo-dheeraa ee ay xidhnayd, oo waxay gacanteeda

saartay madaxeeda oo ay iska tagtay iyadoo ooyaysa.²⁰ Markaasaa walaalkeed Absaloom ku yidhi iyada, “Amnoon walaalkaa ma kula joogay? Laakiin hadda, aamus, walaashay; isagu waa walaalkaa. Arrintan qalbigaaga ha ku qaadan.” Markaasaa Taamar joogtay oo ku nooleyd guriga walaalkeed Absaloom, iyadoo murugaysan.

²¹ Markuu Boqor Daa'uud maqlay waxyaalahan oo dhan, aad buu u cadhoday.²² Absaloomna kama uu hadlin Amnoon wax wanaagsan ama xun; waayo, Absaloom wuxuu nacay Amnoon maxaa yeelay wuxuu xumeeyey walaashiis Taamar.

²³ Haddaba laba sano oo buuxa dabadeed, Absaloom wuxuu lahaa xoolo dhaqato ku sugan Baal-xasoor, oo u dhow Efrayim, Absaloomna wuxuu casuumay dhammaan wiilashii boqorka.²⁴ Markaasaa Absaloom u yimid boqorkii oo ku yidhi, “Haddaba bal eeg, addoonkaaga wuxuu leeyahay xoolo dhaqato; fadlan boqorka iyo addoommadiisa ha la tago addoonkaaga.”²⁵ Laakiinse boqorkii wuxuu Absaloom ku yidhi, “Maya, wiilkaygiyow, dhammaanteen ma tagi karno, si aanan kuugu noqon culays.” Inkastoo uu ku adkeeyey, ma uu tegin; laakiin wuu u duceeyey.²⁶ Markaasaa Absaloom yidhi, “Haddii kale, fadlan walaalkay Amnoon ha nala tago.” Boqorkiina wuxuu ku yidhi, “Maxaa uu kula tagayaa?”²⁷ Si kastaba ha ahaatee, Absaloom wuu ku adkeeyey, markaasuu u oggolaaday Amnoon iyo dhammaan wiilashii boqorka inay la tagaan.²⁸ Markaasaa Absaloom wuxuu amar ku siiyey addoommadiisii, isagoo leh, “Hadda bal eega, markuu Amnoon qalbigiisu faraxsanaado khamriga, oo aan idinku iraaqdo, ‘Dil Amnoon,’ markaas dil. Ha baqanina; miyaan anigu idin amrin? Geesiyaal ahaada oo dhiirranaada.”²⁹ Addoommadii Absaloomna waxay ku dhaqmeen amarkiisii oo ku saabsanaa Amnoon. Markaasaa dhammaan wiilashii boqorku kaceen oo mid waluba dameerkiisii fuulay oo cararay.

³⁰ Markay jidka ku jireen, war baa Daa'uud soo gaaray, isagoo leh, “Absaloom wuxuu dilay dhammaan wiilashii boqorka, oo midna kama harin!”

³¹ Markaasaa boqorkii kacay, dharkiiisii jeexay, oo dhulka ku dhacay; dhammaan addoommadiisii waxay ag taagnaayeen iyagoo dharkoodii jeehan.³² Laakiin Yoonadaab, oo ahaa ina Shimeeaaah, walaalkii Daa'uud, ayaa ku jawaabay, “Sayidkaygiyow ha u malaynin inay dileen dhallinyaradii oo dhan,

2 Samuu'eel

wiilashii boqorka; waayo, Amnoon keliya ayaa dhintay, maxaa yeelay, Absaloom wuxuu tan qorsheeyey tan iyo maalintii uu xumeeyey walaashiis Taamar. ³³ Haddaba, sayidkaygiyow boqorow, ha u qaadan qalbigaaga warbixinta, taas oo ah, 'Dhammaan wiilashii boqorka way dhinteen,' waayo, Amnoon keliya ayaa dhintay." ³⁴ Haddaba Absaloom wuu cararay. Wiilkii waardiyaaha ahaa ayaa indhihiisii kor u qaaday oo fiiriyey, oo bal eeg, dad badan ayaa ka imanaya jidka gadaashiisa dhinaca buurta. ³⁵ Yoonadaabna wuxuu boqorkii ku yidhi, "Bal eeg, wiilashii boqorka way yimaadeen; sida uu addoonkaaga ku hadlay, sidaasay noqotay." ³⁶ Markii uu hadalkiisii dhammeeyey, bal eeg, wiilashii boqorka ayaa yimid oo codkooda kor u qaaday oo ooyay; boqorkii iyo dhammaan addoommadiisiina aad bay u ooyeen.

³⁷ Dhanka kale, Absaloom wuxuu u cararay Talmaay in Cammiihuud, oo ahaa boqorkii Geshur. Daa'uudna wuxuu maalin walba u barooran jiray wiilkiisii. ³⁸ Sidaas darteed Absaloom wuu cararay oo wuxuu tegey Geshur, halkaasna wuxuu joogay saddex sano. ³⁹ Boqor Daa'uudna qalbigiisu wuxuu u xiisay inuu u baxo Absaloom; wuxuuna ku jiray murugo ku saabsan dhimashadii wiilkiisii Amnoon.

14 Haddaba Yo'aab in Seruuyaah ayaa gartay in qalbiga boqorku ku mashquulsanaa Absaloom. ² Markaasaa Yo'aab wuxuu u diray Teqowac, oo wuxuu halkaas ka keenay naag caqli badan. Wuxuu ku yidhi iyada, "Fadlan iska dhig inaad murugaysan tahay, oo xidho dhar murugo. Ha isku subkin saliid, laakiin iska dhig naag muddo dheer u barooranaysay meydka. ³ Markaas u tag boqorka oo sidan ula hadal." Yo'aab ayaa iyada ku amray waxay odhan lahayd. ⁴ Markii naagtii Teqowac boqorkii la hadashay, ayay wejigeeda dhulka ku dhacday, oo waxay u sujuudday, iyadoo leh, "Ii gargaar, boqorow." ⁵ Boqorkii wuxuu ku yidhi iyada, "Maxaa kugu dhacay?" Markaasay ku jawaabtay, "Runtii waxaan ahay carmal, waayo, ninkaygii waa dhintay. ⁶ Haddaba addoonkaaga wuxuu lahaa laba wiil, laakiin labadoodii ayaa berrinka ku diriray, oo ma jirin cid kala dhex gasha. Mid baa kan kale ku dhuftay oo dilay. ⁷ Haddaba qoyska oo dhammu waxay u kaceen addoonkaaga, iyadoo leh, 'Naga keen kii walaalkii dilay, si aan isaga dilno isagoo walaalkii dilay.' Waxay kaloo baabbi'in lahaayeen dhaxlaha, oo sidaasay ku damin lahaayeen dhuxusha

aan ololaysa ee ii hadhay, iyadoo aan magac iyo raad midna dhulka uga reebin ninkaygii." ⁸ Markaasaa boqorkii wuxuu naagtii ku yidhi, "Ku noqo gurigaaga, oo waxaan ku siin doonaa amar ku saabsan kiiskaaga." ⁹ Naagtii Teqowac waxay boqorkii ku tidhi, "Sayidkayga boqorow, dembigu ha igu dhaco aniga iyo reer aabbahay, oo boqorka iyo carshigiisuna ha noqdeen kuwo aan dembi lahayn." ¹⁰ Boqorkii wuxuu yidhi, "Haddii qof ku dhibo, ii keen, oo mar dambe ku dhibi maayo." ¹¹ Markaasay tidhi, "Fadlan boqorku ha xusuusto Eebahaaga, si aan dhiigga aarsaduhu u baabbi'in, si aanay wiilkayga u tirtirin." Markaasuu yidhi, "Sida Eebbe u nool yahay, timo ka mid ah wiilkaaga dhulka kuma dhici doonto." ¹² Markaasay naagtii tidhi, "Fadlan addoontaadu ha u hadasho sayidkayga boqorka." Markaasuu yidhi, "Hadli." ¹³ Markaasay naagtii tidhi, "Maxaad haddaba ugu talogashay wax sidan oo kale ah dadka Eebbe? Waayo, eraygan aad ku hadashay, boqorku wuxuu la mid yahay mid dembi leh, maaddaama boqorku aanu soo celin kii la masaafuriyey. ¹⁴ Waayo, hubaal waan dhiman doonnaa, oo waxaan la mid nahay biyo dhulka lagu shubay, oo aan dib loo soo ururin karin. Hase yeeshee Eebbe nolosha ma qaado, laakiin wuxuu hindisaa siyaalo si aan kii la masaafuriyey uga sii fogaanin isaga. ¹⁵ Haddaba waxaan u imid inaan arrintan uga hadlo sayidkayga boqorka, maxaa yeelay, dadku way i cabsi geliyeen. Sidaas daraaddeed addoontaadu waxay tidhi, 'Aan boqorka la hadlo; waxaa laga yaabaa in boqorku uu ku dhaqmo codsiga addoontiisa. ¹⁶ Waayo, boqorku wuu maqli doonaa oo addoontiisa ka samatabbixin doonaa gacanta ninka doonaya inuu iga jaro aniga iyo wiilkayga dhaxalka Eebbe.' ¹⁷ Markaasaa addoontaadu waxay u malaysay, 'Erayga sayidkayga boqorku wuxuu keeni doonaa nasasho, waayo, sayidkayga boqorku wuxuu la mid yahay malaa'igta Eebbe, si uu u garto wanaagga iyo xumaanta. Eebbahana ha kula jiro.'"

¹⁸ Markaasaa boqorkii wuxuu naagtii ugu jawaabay oo ku yidhi, "Fadlan ha iga qarin wax kasta oo aan ku weyddiinayo." Naagtiina waxay tidhi, "Sayidkayga boqorow ha hadlo." ¹⁹ Markaasaa boqorkii wuxuu yidhi, "Ma gacanta Yo'aab baa kula jirta waxan oo dhan?" Naagtiina waxay ku jawaabtay, "Sida naftaada u nool tahay, sayidkayga boqorow, cidna ma leexin karto midig ama bidix wax kasta oo sayidkayga boqorku ku hadlay. Runtii addoonkaaga Yo'aab ayaa i amray, oo isagaa erayadan oo dhan afka

2 Samuu'eel

addoontaada geliyey.²⁶ Addoonkaaga Yo'aab wuxuu sidaas u sameeyey si uu isbeddelkan ugu keeno xaaladda. Laakiin sayidkaygu waa caqli badan yahay, sida xigmadda malaa'igta Eebbe, si uu u ogaado wax kasta oo dhulka ku jira."

²¹ Markaasaa boqorkii Yo'aab ku yidhi, "Bal eeg, hadda waxaan samayn doonaa waxan. Tag haddaba, oo keen ninka yar ee Absaloom."²² Yo'aab wuxuu wejigiisa dhulka ku dhacay, oo u sujuuday, oo boqorkii barakeeyey. Markaasaa Yo'aab wuxuu yidhi, "Maanta addoonkaagu wuu og yahay inaan anigu helay raalligelin hortiisa, sayidkayga boqorow, maxaa yeelay, boqorku wuxuu sameeyey codsiga addoonkiisa."²³ Markaasaa Yo'aab wuxuu u baxay Geshur oo wuxuu Absaloom ku soo celiyey Yerusaaalem.²⁴ Si kastaba ha ahaatee, boqorkii wuxuu yidhi, "Ha ku noqdo gurigiisa, oo wejigayga ha arkin." Sidaas daraaddeed Absaloom wuxuu ku noqday gurigiisa oo wejiga boqorkana ma arkin.

²⁵ Haddaba reer binu Israa'iil oo dhan ma jirin qof lagu ammaano muuqaal ahaan sida Absaloom; laga bilaabo ciribta cagtiisa ilaa taajka madaxiisa, ma jirin cilad ku jirta isaga.²⁶ Oo markii uu xiiray timaha madaxiisa—waayo, dhammaadka sannad kasta ayuu xiiri jiray, maxaa yeelay, way ku cuslaatay, oo markii uu xiiray, wuxuu miisaamay timaha madaxiisa laba boqol oo sheqel miisaanka boqorka.²⁷ Absaloom wuxuu lahaa saddex wiil iyo gabadh la odhan jiray Taamar. Waxay ahayd naag muuqaal qurux badan leh.

²⁸ Absaloom wuxuu ku sugnaa Yerusaaalem laba sannadood oo buuxa isagoo aan arkin wejiga boqorka.²⁹ Markaasaa Absaloom wuxuu u diray Yo'aab si uu boqorka ugu diro, laakiin isagu uma iman. Markaasuu mar labaad u diray, laakiin weli uma iman.³⁰ Sidaas daraaddeed wuxuu ku amray addoommadiisa, "Bal eega, beerta Yo'aab waa tii aan ku xigay, oo wuxuu ku leeyahay shaciir; taga oo dab qabadsiya." Sidaas daraaddeed addoommadii Absaloom waxay dab qabadiyeen beertii.³¹ Markaasaa Yo'aab kacay oo wuxuu u yimid Absaloom gurigiisa oo ku yidhi isaga, "Maxaad addoommadaadu beertayda dab ugu qabadiyeen?"

³² Absaloom wuxuu Yo'aab ugu jawaabay, "Bal eeg, waxaan kuu soo diray, anigoo leh, 'Imaaw, si aan kuu diro boqorka, inaan ku idhaahdo, Maxaan uga imid Geshur? Waxaa ii wanaagsan inaan weli halkaas joogo.' Haddaba, ii oggolow inaan arko wejiga

boqorka; haddii dembi igu jiro, ha i dilo."³³ Markaasaa Yo'aab wuxuu u yimid boqorkii oo u sheegay. Markaasuu u yeedhay Absaloom, oo wuxuu u yimid boqorkii oo wejigiisa dhulka u dhigay hortiisa boqorka, oo boqorkiina wuxuu dhunkaday Absaloom.

15 Haddaba dabadeed, Absaloom wuxuu isu diyaariyey gaadhi iyo fardo, iyo konton nin oo horteeda orda.² Absaloomna wuxuu subaxdii hore u kici jiray oo wuxuu istaagi jiray jidka agtiisa oo albaabka u dhow. Markasta oo nin dacwad u keeni lahaa boqorka si uu xukun u gaaro, Absaloom baa u yeedhi jiray oo ku odhan jiray, "Ka xagee baad ka timid?" Isaguna wuxuu odhan jiray, "Addoonkaagu wuxuu ka yimid mid ka mid ah qabiilooyinka Israa'iil."³ Markaasaa Absaloom wuxuu ku odhan jiray, "Bal eeg, dacwadaadu waa wanaagsan tahay oo saxan tahay, laakiin ma jiro qof boqorku u magacaabay inuu ku maqlo."⁴ Absaloomna wuxuu odhan jiray, "Bal inaan dalka xukumo la i magacaabo, markaas nin kasta oo dacwad ama sabab leh wuxuu ii iman lahaa, aniguna waxaan siin lahaa caddaalad."⁵ Markasta oo nin u soo dhowaado inuu hortiisa sujuudo, wuxuu u fidin jiray gacantiisa, qabana jiray, oo dhunkan jiray.⁶ Absaloomna sidan buu ku sameeyey reer Israa'iil oo dhan oo boqorka u yimid xukun; sidaas daraaddeed Absaloom wuxuu xaday qalbiyada raggii Israa'iil.

⁷ Hadda dhamaadka afar sannadood, Absaloom wuxuu ku yidhi boqorka, "Fadlan ii ogolow inaan aado oo aan bixiyo nidarkii aan ku sameeyey Rabbiga Xebroon."⁸ Waayo, addoonkaagu wuxuu nidar ku sameeyey intaan ku noolaa Geshur ee Aram, isagoo leh, 'Haddii Rabbigu dhab ahaantii i soo celiyo Yerusaaalem, markaas waxaan u adeegi doonaa Rabbiga.'"⁹ Boqorkuna wuxuu ugu jawaabay, "Nabad ku tag." Markaasuu kacay oo Xebroon aaday.

¹⁰ Si kastaba ha ahaatee, Absaloom wuxuu diray wargeeyayaal oo dhan qabiilooyinka Israa'iil, isagoo faraya, "Markaad maqashaan dhawaaqa buunka, markaas waxaad ku dhawaaqi doontaan, 'Absaloom wuxuu boqor ka yahay Xebroon!'"¹¹ Oo laba boqol oo nin baa Absaloom la tegey oo Yerusaaalem ka yimid, kuwaas oo la casuumay; waxay u tageen si daacad ah, iyagoo aan waxba ogeyn.¹² Oo intii Absaloom allabaryada bixinayay, wuxuu u yeedhay Ahiitofel kii Giilooni, la taliyihii Daa'uud, oo ka yimid magaaladiisii Giiloh. Oo shirqoolkii xoog buu

2 Samuu'eel

yeeshay, dadkiina Absaloom la socday way sii kordheen.

¹³ Markaasaa wargeeye u yimid Daa'uud, isagoo leh, "Daacadnimadii raggii Israa'iil waxay u leexatay Absaloom." ¹⁴ Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi addoommadiisii oo dhan oo la joogay Yerusaaalem, "Kaca, aan cararnnee, haddii kale midkeenna kama baxsan doono Absaloom. Si degdeg ah u baxa, si uusan noogu soo gaarin si kedis ah oo belaayo nagu soo dejin, oo uusan magaalada seefta afkeeda ku dhufan." ¹⁵ Markaasaa addoommadii boqorka waxay ku yidhaahdeen, "Bal eeg, addoommadaadu waxay diyaar u yihiin inay sameeyaan wixii sayidkayga boqorku doorto." ¹⁶ Markaasaa boqorkii baxay, iyo dhammaan reerkiisii oo la socday. Laakiin boqorku wuxuu ka tagay toban naagood oo suuxsan si ay guriga u ilaaliyaan. ¹⁷ Boqorkiina wuu baxay oo dadkii oo dhan baa raacay, waxayna hakadeen gurigii ugu dambeeyay. ¹⁸ Haddaba addoommadiisii oo dhan way ka hor mareen, iyo dhammaan reer Kereet, dhammaan reer Felet, iyo dhammaan reer Giitay—lix boqol oo nin oo ka yimid Giit—way ka hor mareen boqorka. ¹⁹ Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi Ittay kii Giitay, "Maxaad adiguna nala socotaa? Ku noqo oo boqorka la joog, waayo, waxaad tahay shisheeye oo waxaad kaloo tahay qaxooti ka yimid meeshii aad joogtay. ²⁰ Adigu shalay baad timid, maantana ma waxaan kaa dhigayaa inaad nala wareegto, maadaama aanan xataa garanayn meesha aan aadayo? Ku noqo, oo walaalahaaga dib u qaado. Naxariis iyo run ha kula jiraan." ²¹ Laakiin Ittay wuxuu boqorkii ugu jawaabay oo ku yidhi, "Sida Rabbigu u nool yahay, iyo sida sayidkayga boqorku u nool yahay, hubaal meesha sayidkayga boqorku joogo, haddii ay dhimasho ama nolol tahay, halkaas addoonkaagu wuu joogi doonaa." ²² Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Ittay, "Tag oo socda." Markaasaa Ittay kii Giitay ka hor maray isaga oo dhan raggii la socday iyo carruurtii yaraa ee la socotay.

²³ Dhulkii oo dhanna cod dheer bay ku ooyeen intii dadkii oo dhami ka hor marayeen. Boqorkiina wuxuu ka gudbay webigii Qidroon, dadkiina oo dhanna waxay ka gudbeen dhinaca jidka lamadegaanka. ²⁴ Bal eeg, sidoo kale Saadooq baa yimid, iyo dhammaan reer Laawi oo la socday, iyagoo sida sanduuqii axdiga Eebbe. Waxay dhigeen sanduuqii Eebbe, Abiyaa'taarnana wuu yimid ilaa dadkii oo

dhami ka gudbeen magaalada. ²⁵ Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi Saadooq, "Sanduuqii Eebbe ku celi magaalada. Haddii aan raalli ka noqdo indhaha Rabbiga, isagu wuu i soo celin doonaa oo wuxuu ii ogolaan doonaa inaan arko isaga iyo hoygiisa. ²⁶ Laakiin haddii uu sidaas yidhaahdo, 'Kuma faraxsanid adiga,' bal eeg, halkan ayaan joogaa; ha igu sameeyo wixii isaga u wanaagsan." ²⁷ Boqorkuna wuxuu kaloo ku yidhi Saadooq wadaadka, "Ma seer baad tahay? Ku noqo magaalada si nabad ah, iyo labada wiil ee kula socda, Aximaas wiilkaaga iyo Yoonaataan wiilka Abiyaa'taar. ²⁸ Bal eeg, waxaan sugi doonaa meelaha biyaha lamadegaanka ilaa aad eray ii soo dirtaan si aad iigu wargeliseen." ²⁹ Sidaas daraaddeed, Saadooq iyo Abiyaa'taar waxay ku celiyeen Sanduuqii Eebbe Yerusaaalem oo halkaas bay ku nagaadeen.

³⁰ Daa'uudna wuxuu kor u kacay buurtii Saytuunka, isagoo ooyaya intuu socday. Madaxiisuna wuu daboolnaa oo cagaha ayuu ka qaawan yahay. Dadka oo dhanna oo la socdayna madaxyadooda way daboolnaayeen oo kor bay u kaceen, iyagoo ooyaya intay socdeen. ³¹ Markaasaa qof u sheegay Daa'uud, isagoo leh, "Ahiitofel wuxuu ka mid yahay kuwii Absaloom la shirqoolay." Daa'uudna wuxuu yidhi, "Rabbiyow, fadlan taladii Ahiitofel nacasnimo ka dhig." ³² Hadda intii Daa'uud u yimid meesha ugu sarreysa ee Eebbe lagu caabudo, bal eeg, Xuushay kii Arkhi baa u yimid isagoo dharkiisii jeexan iyo boodh madaxiisa ku yaal. ³³ Daa'uudna wuxuu ku yidhi, "Haddii aad ila gudubto, waxaad ii noqon doontaa culays. ³⁴ Laakiin haddii aad ku noqoto magaalada oo aad ku tidhaahdo Absaloom, 'Waxaan kuu ahaan doonaa addoonkaaga, boqorow; sidaan u ahaan jiray addoonkii aabbahaa waagii hore, sidaas ayaan hadda kuu ahaan doonaa addoonkaaga,' markaas waxaad ii baajin kartaa taladii Ahiitofel. ³⁵ Saadooq iyo Abiyaa'taar wadaaddada ma kula joogi doonaan halkaas? Sidaas daraaddeed wixii aad ka maqashid guriga boqorka, waxaad u sheegi doontaa Saadooq iyo Abiyaa'taar wadaaddada. ³⁶ Bal eeg, labada wiil ayaa la jooga, Aximaas, wiilka Saadooq, iyo Yoonaataan, wiilka Abiyaa'taar; iyaga ayaad wax kasta oo aad maqashid ii soo diri doontaan." ³⁷ Sidaas daraaddeed, Xuushay, saaxiibkii Daa'uud, wuxuu galay magaalada markii Absaloom uu imanayey Yerusaaalem.

2 Samuu'eel

16 Haddaba markii Daa'uud uu ka gudbay meel yar oo ka baxsan buurta, Siibaa oo ahaa addoonkii Mefiboshedh ayaa la kulmay isaga isagoo wata laba dameer oo xidhxidhan, oo dushooda waxaa saarnaa laba boqol oo kibis ah, boqol xidhmo oo sabiib ah, boqol miro xagaaga ah, iyo wheel khamri ah. ² Boqorkii wuxuu ku yidhi Siibaa, "Maxaad ula jeeddaa waxyaalahan?" Siibaa wuxuu yidhi, "Dameeraha waxaa loogu talagalay reerka boqorka inay fuulaan, kibista iyo miraha xagaaga waxaa loogu talagalay in dhallinyaradu cunaan, iyo khamriga waxaa loogu talagalay qof kasta oo daalana inuu ku cabo cidlada." ³ Markaasaa boqorkii yidhi, "Xaggee buu joogaa wiilka sayidkaaga?" Siibaa wuxuu boqorkii ku yidhi, "Bal eeg, wuxuu joogaa Yerusaaalem, waayo, wuxuu yidhi, 'Maanta reer binu Israa'iil waxay ii soo celin doonaan boqortooyadii aabbahay.'" ⁴ Markaasaa boqorkii Siibaa ku yidhi, "Bal eeg, wax kasta oo Mefiboshedh lahaa hadda waa adiga." Siibaa wuxuu yidhi, "Waxaan kuu sujuuday; waxaan rajaynayaa inaan helo raalli ahaanshahaaga, sayidkayga boqorka."

⁵ Markii Boqor Daa'uud uu yimid Bahuurim, bal eeg, nin ayaa ka soo baxay halkaas oo ka mid ahaa qoyska reer Saa'uul, magaciisuna wuxuu ahaa Shimey, ina Geera; wuxuu soo baxayay isagoo habaaraya si joogto ah intuu soo socday. ⁶ Wuxuu ku tuuray dhagxaan Daa'uud iyo dhammaan addoommadii Boqor Daa'uud, inkastoo dadkii oo dhammu iyo ragga xoogga badani ay ku jireen midigtiisa iyo bidixdiisa. ⁷ Sidaasuu Shimey ku yidhi markii uu habaarayay, "Bax, bax, adigu waxaad tahay nin dhiig leh, nin aan qiimo lahayn!" ⁸ Eebbe wuxuu kugu soo celiyay dhammaan dhiiggii reer Saa'uul, oo meeshiisa aad ku talinaysay. Eebbe wuxuu boqortooyada gacanta u geliyay wiilkaaga Absaloom. Bal eeg, waxaad ku dhacday sharkaaga, waayo, waxaad tahay nin dhiig leh!" ⁹ Markaasaa Abiishay ina Seruuya wuxuu boqorkii ku yidhi, "Maxaa ninkan eyga dhintay u habaarayaa sayidkayga boqorka? Ii oggolow inaan haatan u gudbo oo madaxiisa ka gooyo." ¹⁰ Laakiin boqorkii wuxuu yidhi, "Maxaa iga galay idinka, wiilasha Seruuya? Haddii uu habaaro, oo haddii Eebbe uu ku yidhi, 'Daa'uud habaari,' markaas yaa odhan doona, 'Maxaad sidaas u samaysay?'" ¹¹ Markaasaa Daa'uud wuxuu Abiishay iyo dhammaan addoommadiisii ku yidhi, "Bal eeg, wiilkayga, oo jidhkayga ka yimid, wuxuu doonayaa naftayda; sidaas darteed maxay hadda kani

Benyaamiin u noqon la'dahay? Iska daaya oo ha habaareeyo, waayo, Eebbe ayaa ku yidhi. ¹² Waxaa laga yaabaa in Eebbe uu arko dhibaatadayda oo uu iigu abaalgudo wanaag halkii uu maanta igu habaaray." ¹³ Markaasaa Daa'uud iyo raggii la socday jidka sii wadeen, Shimeyna wuxuu ku socday dhinaca buurta ee ka soo horjeedda isaga, isagoo habaaraya intuu socday, dhagxaan ku tuurayay isaga, oo boodh ku firdhinayay. ¹⁴ Boqorkii iyo dadkii oo dhammu oo la socday ayaa daalay, oo halkaas ayuu ku nastay.

¹⁵ Haddaba Absaloom iyo dadkii oo dhammu, ragga reer binu Israa'iil, waxay yimaadeen Yerusaaalem, Axitoofelna wuu la socday. ¹⁶ Markaasaa Xushaay oo ahaa reer Arkhi, saaxiibkii Daa'uud, wuxuu u yimid Absaloom oo ku yidhi, "Ha noolaado boqorka! Ha noolaado boqorka!" ¹⁷ Laakiin Absaloom wuxuu Xushaay ku yidhi, "Tani ma sidaad ugu muujinaysaa daacadmadaada saaxiibkaa? Maxaad ula tegi weyday saaxiibkaa?" ¹⁸ Markaasaa Xushaay wuxuu Absaloom ku yidhi, "Maya! Waayo, qofka Eebbe, dadkan, iyo ragga reer binu Israa'iil oo dhammu ay doortaan, kaas ayaan ahaan doonaa, oo isaga ayaan la joogi doonaa. ¹⁹ Intaas waxaa dheer, yaan u adeegi lahaa? Miyayna noqon doonin wiilkiisa? Sidaan ugu adeegi jiray aabbahaa, sidaas ayaan kuugu adeegi doonaa."

²⁰ Markaasaa Absaloom wuxuu Axitoofel ku yidhi, "Na sii talo. Maxaan samaynaa?" ²¹ Axitoofel wuxuu Absaloom ku yidhi, "Geli naagihii aabbahaa ee uu uga tagay inay guriga ilaaliyaan; markaasaa reer binu Israa'iil oo dhammu maqli doonaan inaad nacayb ku abuurtay aabbahaa. Markaasaa gacmaha kuwa kula jira oo dhammu xoogaysan doonaan." ²² Markaasay teendho u dhigeen Absaloom saqafka sare, oo Absaloom wuxuu galay naagihii aabbihiis hortooda oo reer binu Israa'iil oo dhan. ²³ Hadda taladii Axitoofel, oo uu maalmahaas bixiyay, waxay ahayd sidii qof ku weydiyay erayga Eebbe. Sidaasay ahayd dhammaan taladii Axitoofel, labadaba Daa'uud iyo Absaloom.

17 Markaasaa Ahiitofel wuxuu ku yidhi Absaloom, "Ii ogolow inaan doorto labaatan kun oo nin, anna waan kici doonaa oo caawa Daa'uud waan eryan doonaa. ² Waxaan ku soo dhici doonaa isagoo daallan oo gacmo la', oo waan cabsiin doonaa si dadkii oo dhan oo la jooga ay u kala yaacaan. Markaasaan aniga qudhayda boqorka diili doonaa, ³ oo waxaan kuu soo celin doonaa dadkii oo

2 Samuu'eel

dhan. Soo noqoshada qof kastaa waxay ku tiirsan tahay ninka aad doonayso; markaasaa dadkii oo dhammu nabad geli doonaan.” ⁴ Absaloom iyo odayaashii reer binu Israa'iil oo dhammu waxay taladaas u arkeen mid wanaagsan.

⁵ Laakiinse Absaloom wuxuu yidhi, “U yeedha sidoo kale Xushaay reer Arkhi, oo aan maqalno waxa uu leeyahay.” ⁶ Markii Xushaay u yimid Absaloom, Absaloom wuxuu ku yidhi, “Ahiitofel sidan buu ku hadlay. Miyaan raacnaa hadalkiisa? Haddaanay ahayn, hadal.” ⁷ Markaasaa Xushaay wuxuu ku yidhi Absaloom, “Talada Ahiitofel markan bixiyey ma fiicna.” ⁸ Xushaay wuxuu sii yidhi, “Waad taqaan aabbahaa iyo nimankiisa, inay yihiin rag xoog badan, oo ay naftoodu qadhaadh tahay sida orso laga dhacay cubkeeda duurka. Intaa waxaa dheer, aabbahaa waa khabiir dagaal; isagu ma seexan doono dadkii.” ⁹ Bal eeg, xataa haatan isagu wuxuu isku qarinayaa mid ka mid ah godadka ama meel kale. Oo markii qaar ka mid ah ay ku dhacaan weerarkii ugu horreeyey, cidda maqasha waxay odhan doontaa, ‘Waxaa dhacay laayaal ka mid ah taageerayaasha Absaloom.’” ¹⁰ Markaasaa xataa midka geesiga ah oo qalbiga libaaxa leh si buuxda u dhalaali doonaa, waayo, reer binu Israa'iil oo dhammu waxay og yihiin in aabbahaa yahay nin xoog badan iyo kuwa la joogaana ay yihiin geesiyaal.” ¹¹ “Laakiin waxaan ku talinayaa in reer binu Israa'iil oo dhammu kugu soo ururaan, laga soo bilaabo Daan ilaa Bi'ir Shebac, sida ciidda badda ku ag taal oo kale, oo adigu shaqsiyan dagaalka u bax.” ¹² Markaasaan ku soo dhici doonaa meeshii uu ku jiro, oo annagu waxaan ku dhici doonaa isaga sida dhibicda roobka dhulka ku dhacdo. Isaga iyo nimanka la jooga midna lama reebi doono.” ¹³ Haddii uu magaalada galo, markaasaa reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u soo qaadi doonaan xadhko magaaladaas, oo waxaan ku jidi doonaa dooxada, si aan xataa dhagax yar oo keliya meeshaas looga helin.” ¹⁴ Markaasaa Absaloom iyo nimankii reer binu Israa'iil oo dhammu waxay yidhaahdeen, “Talada Xushaay reer Arkhi waa ka wanaagsan tahay talada Ahiitofel.” Waayo, Eebbe ayaa u qoray inuu jebiyo taladii wanaagsanayd ee Ahiitofel, si Eebbe uu belaayo ugu keeno Absaloom.

¹⁵ Markaasaa Xushaay wuxuu ku yidhi Saadooq iyo Abiyaatar oo wadaaddadii, “Ahiitofel wuxuu Absaloom iyo odayaashii reer binu Israa'iil kula

taliyey sidan, laakiin anigu waxaan kula taliyey si ka duwan.” ¹⁶ Haddaba sidaas daraaddeed, si dhakhso ah u dir oo u sheeg Daa'uud, waxaadna tidhaahdaan, ‘Ha ku seexan habeenka meelaha biyaha ee cidlada, laakiin si kasta oo ay ahaataba ka gudub, ama boqorka iyo dadkii oo dhan oo la jooga ayaa la liqi doonaa.”” ¹⁷ Haddaba Yoonaataan iyo Ahiimaas waxay joogeen Een-rogeel, oo gabadhii waxay u tegi jirtay oo u sheegi jirtay, oo iyana waxay u tegi jireen oo u sheegi jireen Boqor Daa'uud, waayo, ma ay dhici karin in la arko iyagoo magaalada soo gelaya.” ¹⁸ Laakiin nin dhallinyaro ah ayaa arkay oo u sheegay Absaloom. Markaasay labadooduba si dhakhso ah u tageen oo yimaadeen gurigii nin ku yaal Bahuurim, oo wuxuu lahaa ceel barxaddiisa, oo iyana way hoos u degeen.” ¹⁹ Naagtii waxay qaadatay dabool oo ku fidisay afkii ceelka oo waxay ku daadisay hadhuudh, sidaas daraaddeed waxba lama ogaan.” ²⁰ Markaasaa addoommadii Absaloom waxay u yimaadeen naagtii guriga joogtay oo waxay ku yidhaahdeen, “Xaggee joogaan Ahiimaas iyo Yoonaataan?” Naagtii waxay ku tidhi, “Way ka gudbeen durdurka biyaha.” Markaasay baadheen oo ma ay helin, oo Yerusaaalem bay ku noqdeen.” ²¹ Markii ay tageen, nimankii waxay ka soo baxeen ceelkii, oo waxay tageen oo u sheegeen Boqor Daa'uud. Waxay Daa'uud ku yidhaahdeen, “Kac oo si dhakhso ah uga gudub biyaha, waayo, sidaas Ahiitofel ayaa kaa soo horjeedda kula taliyey.” ²² Markaasaa Daa'uud iyo dadkii oo dhammu oo la joogay kaceen oo ka gudbeen Urdun. Markii waagu beryey, xataa hal qof oo keliya ma harin oo aan ka gudbin Urdun.

²³ Haddaba markii Ahiitofel arkay in aan taladiisii la raacin, wuxuu qalab qaatay dameerkiisii oo kacay oo tegey gurigiisii, oo magaaladiisii. Wuxuu gurigiisii u diyaariyey sidii loo amray oo is dal-dalay. Sidaasuu ku dhintay oo lagu aasay xabaashii aabbihiis.

²⁴ Markaasaa Daa'uud yimid Mahanayim. Oo Absaloomna wuxuu ka gudbay Urdun, isagoo la socda nimankii reer binu Israa'iil oo dhan.” ²⁵ Oo Absaloom wuxuu Amasa u dhigay ciidankii meeshii Yoo'aab. Haddaba Amasa wuxuu ahaa wiil uu dhalay nin la odhan jiray Yithra oo reer binu Israa'iil ah, oo guursaday Abiigayil oo ahayd Naaxaash gabadhii, walaashii Seruuyaah, hooyadii Yoo'aab.” ²⁶ Oo Absaloom iyo reer binu Israa'iil waxay degeen dhulka Gilecaad.

2 Samuu'eel

²⁷ Haddaba markii Daa'uud yimid Mahanayim, Shooibii ina Naaxaash oo ka yimid Rabbah oo reer Cammoon, Makiir ina Cammi'eel oo ka yimid Lo-debaar, iyo Barzillay reer Gilecaad oo ka yimid Rogeliim, ²⁸ waxay keeneen sariiro, weelal, weelal dhoobo, sarreen, shaciir, bur, hadhuudh la dubay, digir, masaggo, iyo iniin la dubay, ²⁹ malab, subag, ido, iyo farmaajo ka yimid adhiga, si ay Daa'uud iyo dadkii oo la joogay u cunaan; waayo, waxay yidhaahdeen, "Dadku waa gaajaysan yihiin oo daallan yihiin oo harraadsan yihiin cidlada."

18 Markaasaa Daa'uud dadkii la jiray soo wada ururiyey, oo wuxuu u dhigay saraakiil kun kun iyo saraakiil boqol boqol. ² Daa'uudna ciidankii buu diray: saddex meelood meel waxaa hoos joogay Yo'aab, saddex meelood meel waxaa hoos joogay Abiishay ina Seruuyaah, oo ahaa Yo'aab walaalkiis, saddex meelood meelna waxaa hoos joogay Ittay kii Gityah. Boqorkiina wuxuu dadkii ku yidhi, "Aniguba hubaal waan idinla soo bixi doonaa." ³ Laakiinse dadkii waxay yidhaahdeen, "Adigu ma bixi doontid. Waayo, haddii aan cararno, iyagu nama danayn doonaan; xataa haddii kala badh naga dhinto, iyagu nama danayn doonaan. Laakiinse adigu waxaad qiimo leedahay toban kun oo naga mid ah. Sidaas daraaddeed waxaa fiican inaad diyaar u ahaatid inaad caawimaad ka soo dirto magaalada." ⁴ Boqorkiina wuxuu iyagii ku yidhi, "Wax allaale iyo wixii idinla wanaagsan ayaan samayn doonaa." Markaasaa boqorkii iridda ag joogsaday, dadkii oo dhammuna waxay u baxeen boqol boqol iyo kun kun. ⁵ Boqorkiina wuxuu amray Yo'aab, Abiishay, iyo Ittay, isagoo leh, "Dhaqso ula dhaqma wiilka yar ee Absaloom aniga dartay." Dadkii oo dhammuna waxay maqleen boqorkii oo amraya taliyayaasha wax ku saabsan Absaloom.

⁶ Markaasaa dadkii u baxeen berrinka inay la kulmaan reer binu Israa'iil, dagaalkiina waxaa lagu dagaallamay kaynta Efrayim. ⁷ Halkaasna dadkii reer binu Israa'iil waxaa ka adkaaday addoommadii Daa'uud, iyo maalintaas waxaa halkaas lagu laayey dad badan oo labaatan kun oo nin ah. ⁸ Dagaalkiina wuxuu ku fiday dhulkii oo dhan, oo kayntuna maalintaas waxay la tagtay dad ka badan intii seeftu la tagtay.

⁹ Haddaba Absaloom wuxuu la kulmay addoommadii Daa'uud. Absaloom wuxuu fuushan yahay dameerkiisii, dameerkiina wuxuu hoos maray

laamaha qaro weyn oo geed weyn. Madaxiisiina wuu ku xayirmay geedka, wuxuuna ku dhex dhacay samada iyo dhulka, dameerkiina wuxuu sii watay socodkiisii. ¹⁰ Nin ayaa arkay oo Yo'aab u sheegay, "Bal eeg, waxaan arkay Absaloom oo ku xayiran geed weyn." ¹¹ Markaasaa Yo'aab ku yidhi ninkii u sheegay, "Adigu waad aragtay! Haddaba maxaad ugu dhufan weyday dhulka? Waxaan ku siin lahaa toban xabbo oo lacag ah iyo suun." ¹² Laakiinse ninkii wuxuu Yo'aab ku yidhi, "In kastoo la i siin lahaa kun xabbo oo lacag ah, gacantayda kuma fidin lahaa wiilka boqorka; waayo, waxaan maqalnay boqorkii oo ku amraya adiga, Abiishay, iyo Ittay, isagoo leh, 'Wiilka yar ee Absaloom ilaaliya aniga dartay.' ¹³ Haddii kale, haddii aan si khiyaano ah ugu dhaqmo noloshiisa, waxna boqorka kama qarsoona, markaas adiguba waad iska fogaan lahayd." ¹⁴ Markaasaa Yo'aab yidhi, "Waqtii kuguma lumin doono." Markaasuu qaatay saddex waran oo gacantiisa ku jira oo wuxuu ku muday wadnaha Absaloom intuu weli noolaa oo ku dhex jiray geedka weyn. ¹⁵ Toban dhallinyaro ah oo hubka Yo'aab siday ayaa hareeraysay Absaloom oo waxay ku dhufteen oo dileen. ¹⁶ Markaasaa Yo'aab buunkii afuufay, dadkiina waxay ka soo noqdeen eryadii reer binu Israa'iil, waayo, Yo'aab ayaa joojiyey ciidamadii. ¹⁷ Waxay qaadeen Absaloom oo waxay ku tuureen god weyn oo ku yaal kaynta, oo waxay ku dul dhiseen taallo aad u weyn oo dhagax ah. Reer binu Israa'iil oo dhammuna way carareen, mid kastaana teendhadiisii buu ku noqday. ¹⁸ Haddaba Absaloom intuu noolaa wuxuu qaatay oo isagu wuxuu u dhigtay taallo, taasoo ku taal Dooxada Boqorka, waayo, wuxuu yidhi, "Wiil ima jiro oo magacayga sii haynaya." Wuxuuna ugu yeedhay taalladii magaciisa, oo ilaa maantadan waxaa loogu yeedhaa Taallada Absaloom.

¹⁹ Markaasaa Ahimaas ina Saadooq wuxuu yidhi, "Ii oggolow inaan ordo oo aan boqorka u qaado warka, in Eebbe uu xaqiijiyey isaga isagoo ka samatabbixiyey gacanta cadaawayaaishiisa." ²⁰ Laakiinse Yo'aab wuxuu ku yidhi, "Maanta ma qaadi doontid war, laakiin waxaad qaadi doontaa war maalin kale. Maanta ma qaadi doontid warka, waayo, wiilka boqorka waa dhintay." ²¹ Markaasaa Yo'aab wuxuu ku yidhi nin Kushi ah, "Tag, oo boqorka u sheeg wixii aad aragtay." Markaasaa ninkii Kushi ah u sujuuday Yo'aab oo orday. ²² Ahimaas ina Saadooq mar kale wuxuu ku yidhi Yo'aab, "Wax allaale iyo wixii dhici kara, fadlan ii oggolow inaan ordo ninka Kushi

2 Samuu'eel

ah ka dib.” Yo'aabna wuxuu yidhi, “Maxaad u orday, wiilkaygiyow, adigoo aan abaalmarin lahayn?” ²³ “Laakiin wixii dhici kara,” ayuu yidhi, “waan ordi doonaa.” Markaasuu ku yidhi, “Orod.” Markaasaa Ahimaas wuxuu orday jidka bannaan oo wuxuu ka hor maray ninkii Kushi ah.

²⁴ Haddaba Daa'uud wuxuu fadhiistay labada iridood dhexdooda, oo waardihiyihii wuxuu kor u kacay saqafka iridda derbiga ku tiil, oo wuxuu kor u qaaday indhihiisii oo eegay, oo bal eeg, nin baa keligiis ordaya. ²⁵ Waardihihiina wuu qayliyey oo boqorkii u sheegay. Boqorkiina wuxuu yidhi, “Haddii uu keligiis yahay, waxaa afkiisa ku jira war wanaagsan.” Markaasuu soo dhowaaday oo soo dhowaaday. ²⁶ Markaasaa waardihiyihii wuxuu arkay nin kale oo ordaya, oo waardihiyihii wuxuu u qayliyey albaab-ilaaliyaha oo ku yidhi, “Bal eeg, nin kale ayaa keligiis ordaya.” Boqorkiina wuxuu yidhi, “Isaguna wuxuu wadaa war wanaagsan.” ²⁷ Waardihihiina wuxuu yidhi, “Waxaan u malaynayaa in orodka kii hore uu la mid yahay orodka Ahimaas ina Saadooq.” Boqorkiina wuxuu yidhi, “Waa nin wanaagsan, oo wuxuu la imanayaa war wanaagsan.” ²⁸ Markaasaa Ahimaas qayliyey oo boqorkii ku yidhi, “Wax waliba waa hagaagsan yihiin.” Markaasuu boqorkii hortii ku dhacay wejigiisii dhulka ku dhufan oo yidhi, “Mahad waxaa leh Eebbe Ilaahaaga, kaasoo bixiyey nimankii gacantooda u qaaday sayidkayga boqorka.” ²⁹ Boqorkiina wuxuu yidhi, “Wiilka yar ee Absaloom ma nabad qabaa?” Ahimaasna wuxuu ugu jawaabay, “Markii Yo'aab u soo diray addoonka boqorka, aniga addoonkaaga ah, waxaan arkay buuq weyn, laakiinse ma aan garan waxa uu ahaa.” ³⁰ Boqorkiina wuxuu ku amray, “Iska leexo oo halkan joog.” Markaasuu iska leexday oo joogsaday. ³¹ Markaasaa bal eeg, ninkii Kushi ah yimid oo yidhi, “Sayidkayga boqorka ha maqlo war wanaagsan, waayo, Eebbe wuxuu xaqiijiyey maalintan isagoo kaa samatabbixiyey gacanta kuwa oo dhan oo kugu kacay.” ³² Boqorkiina wuxuu ku yidhi ninkii Kushi ah, “Wiilka yar ee Absaloom ma nabad qabaa?” Ninkii Kushi ahna wuxuu ugu jawaabay, “Cadaawayasha sayidkayga boqorka, iyo kuwa oo dhan oo kugu kacay si xun, ha noqdeen sida wiilkaas yar.”

³³ Markaasaa boqorkii aad u gilgilmay, oo wuxuu kor u kacay qolka iridda korkiisa oo ooyey. Markuu socdayna wuxuu yidhi, “Wiilkaygiyow Absaloom, wiilkaygiyow, wiilkaygiyow Absaloom! Bal inaan

anigu kuu dhiman lahaa, Absaloomow, wiilkaygiyow, wiilkaygiyow!”

19 Markaasaa waxaa loo sheegay Yo'aab, “Bal eeg, boqorku wuxuu u ooyayaa oo u barooranayaa Absaloom.” ² Sidaas daraaddeed guushii maalintaas waxay isu beddeshay baroor dhan dadka oo dhan, waayo, dadkii waxay maalintaas maqleen, “Boqorku wuxuu u murugoonayaa wiilkiisii.” ³ Dadkiina waxay si dhuumaalaysi ah ugu galeen magaalada maalintaas sida dad si dhuumaalaysi ah u gala oo ceebaysan markay dagaal ka cararaan. ⁴ Boqorkuna wejigiisuu qariyey oo aad buu u barooranayay, “Oo wiilkaygiyow Absaloom, Absaloom, wiilkaygiyow, wiilkaygiyow!” ⁵ Markaasaa Yo'aab wuxuu galay gurigii boqorka oo wuxuu ku yidhi, “Maanta waxaad ceebaysay addoommadaada oo dhan, kuwaas oo maanta naftaada iyo nafta wiilashaada iyo gabdhahaaga, iyo nafta naagahaaga iyo nafta haweenkaaga la nool badbaadiyey, ⁶ adigoo jecel kuwa ku neceb oo aad neceb tahay kuwa ku jecel. Maanta waxaad caddeysay in taliyayaasha iyo addoommadu aanay waxba kuu ahayn. Waayo, maanta waxaan arkaa haddii Absaloom noolaan lahaa oo annagu aan dhiman lahayn, markaas inaad ku farxi lahayd. ⁷ Haddaba kici oo u bax oo si wanaagsan ula hadal addoommadaada, waayo, waxaan ku dhaartay Eebbe, haddii aadan u bixin, ninna kula joogi maayo caawa. Oo taasna waxay kuu noqon doontaa wax ka sii xun dhammaan musiibadii kugu dhacday tan iyo yaraantaadii ilaa hadda.”

⁸ Markaasaa boqorkii kacay oo fadhiistay iridda. Oo markii loo sheegay dadkii oo dhan, iyagoo leh, “Bal eeg, boqorku wuxuu fadhiyaa iridda,” markaasaa dadkii oo dhammu hortii yimaadeen boqorka. Haddaba reer binu Israa'iil waxay u carareen teendhooyinkoodii. ⁹ Dhammaan dadka oo dhan oo ku kala firdhsanaa qabiilooyinka reer binu Israa'iil waxay ku murmeen, iyagoo leh, “Boqorku wuxuu naga badbaadiyey gacanta cadowgeena oo wuxuu naga soo furtay gacanta reer Falastiin, laakiin hadda wuxuu ka cararay dhulkii Absaloom.” ¹⁰ Absaloomna, kii aan korkeenna ku subagnay, wuxuu ku dhintay dagaalka. Haddaba maxaad uga aamusteen inaad boqorka soo celisaan?” ¹¹ Markaasaa Boqor Daa'uud wuxuu eray u diray Saadooq iyo Abiyaataar oo ahaa wadaaddadii, isagoo leh, “La hadla odayaasha Yahuudah, waxaadna ku

2 Samuu'eel

tidhaahdaan, 'Maxaad ugu dambaysaan inaad boqorka gurigiisa ku soo celisaan, maadaama eraygii reer binu Israa'iil oo dhammu uu boqorka u yimid, si uu gurigiisa ugu soo noqdo?' ¹² Idinku waxaad tihiin walaalahayga; waxaad tihiin hilibkayga iyo dhiiggayga. Maxaad haddaba ugu dambaysaan inaad boqorka soo celisaan?" ¹³ Oo waxaad ku tidhaahdaan Amasaa, 'Miyaadan ahayn lafahayga iyo hilibkayga? Eebbe ha igu sameeyo sidaas iyo si ka badanba haddii aadan noqon doonin taliyaha ciidanka hortayda si joogto ah meeshii Yo'aab.'" ¹⁴ Markaasuu qalbigii nimankii Yahuudah oo dhan u rogay sidii nin keliya, sidaas daraaddeed waxay boqorkii u direen eray, iyagoo leh, "Soo noqo, adiga iyo addoommadaaduba."

¹⁵ Markaasaa boqorkii soo noqday oo yimid ilaa Webiga Urdun. Oo nimankii Yahuudah waxay yimaadeen Gilgaal si ay boqorka ula kulmaan, si ay boqorka uga gudbiyaan Webiga Urdun. ¹⁶ Markaasaa Shiimey ina Geeraah, oo ahaa reer Benyaamiin oo ka yimid Bahuurim, wuxuu degdeg ugu yimid nimankii Yahuudah si uu ula kulmo Boqor Daa'uud. ¹⁷ Oo kun nin oo reer Benyaamiin ah ayaa la jiray, iyo Siibaa oo ahaa addoonkii reer Saa'uul, iyo shan iyo toban wiilashiisii iyo labaatan addoommadiisii; wayna u ordeen Webiga Urdun hortii boqorka. ¹⁸ Waxay ka gudbeen meel durdur ah si ay boqorka reerkiisa uga gudbiyaan oo ay uga sameeyaan wixii uu ku farxo. Markaasaa Shiimey ina Geeraah hortii boqorka ku dhacay markii uu ku dhowaaday inuu ka gudbo Webiga Urdun. ¹⁹ Wuxuu boqorkii ku yidhi, "Sayidkaygiyow ha i gelin dembi, hana xusuusan wixii uu addoonkaagu ku khaldanaa maalintii uu sayidkayga boqorka ka baxay Yeruusaalem, si uu boqorku qalbigiisa ugu qaato." ²⁰ Waayo, addoonkaagu wuu og yahay inaan dembaabay. Haddaba, bal eeg, maanta waxaan imid, ugu horreeya reerka Yuusuf oo dhan, si aan u soo dego oo aan ula kulmo sayidkayga boqorka." ²¹ Laakiin Abiishay ina Seruuyaah ayaa u jawaabay oo yidhi, "Miyaynaan Shiimey dilin, maxaa yeelay, wuxuu caayay kii Eebbe subkay?" ²² Laakiin Daa'uud wuxuu yidhi, "Maxay arrintani aniga iyo idinka iga dhexaysaa, wiilasha Seruuyaahow, inaydaan maanta ii noqonnin cadow? Ma nin reer binu Israa'iil ah ayaa maanta la dili doonaa? Ma garan maayo inaan maanta boqor u ahay reer binu Israa'iil?" ²³ Markaasaa boqorkii Shiimey ku yidhi, "Ma dhiman doontid." Oo boqorkii wuu u dhaartay.

²⁴ Markaasaa Mefiboshedh ina Saa'uul u soo degay si uu boqorka ula kulmo. Ma uusan daryeelin cagihiiisa, mana jarin gadhkiisa, mana dhaqin dharkiisa, tan iyo maalintii uu boqorku ka tegey ilaa maalintii uu nabad ku soo noqday. ²⁵ Waxay dhacday markii uu Yeruusaalem u yimid si uu boqorka ula kulmo, boqorkii wuxuu ku yidhi, "Maxaad ila socon weyday, Mefiboshedh?" ²⁶ Wuxuu ku jawaabay, "Sayidkaygiyow boqorow, addoonkaygu wuu i khiyaanay. Waayo, addoonkaagu wuxuu yidhi, 'Waxaan u xidhayaa dameer, si aan ugu koro oo aan boqorka ula socdo,' maxaa yeelay, addoonkaagu waa curyaan." ²⁷ Oo wuxuu addoonkaaga ku dacaayadeeyey sayidkayga boqorka. Laakiin sayidkayga boqorka waa sida malaa'igta Eebbe; sidaas daraaddeed samee wixii kugu wanaagsan. ²⁸ Waayo, dhammaan reerkii aabbahay waxay ahaayeen dad dhintay hortii sayidkayga boqorka; hase yeeshee waxaad addoonkaaga ka mid dhigtay kuwa miiskaaga wax ka cunna. Maxaa xaq ah oo aan u leeyahay inaan boqorka mar dambe la hadlo?" ²⁹ Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi, "Maxaad mar dambe uga hadlaysaa arrimahaaga? Waxaan go'aansaday: adiga iyo Siibaa waxaad qaybsan doontaan dhulka." ³⁰ Markaasaa Mefiboshedh boqorkii ku yidhi, "Ha qaato dhammaan, maadaama sayidkayga boqorka uu nabad ku soo noqday gurigiisa."

³¹ Haddaba Barzillay oo ahaa reer Gilecaad wuxuu ka soo degay Rogeliim, oo wuxuu la gudbay boqorka Webiga Urdun, si uu uga gudbiyo Webiga Urdun. ³² Barzillay wuxuu ahaa nin da' weyn, siddeetan sano jir, oo wuxuu boqorka ku siiyey cunto intii uu joogay Mahanaim, waayo, wuxuu ahaa nin maal badan. ³³ Boqorkii wuxuu Barzillay ku yidhi, "Ila gudub, oo waxaan ku siin doonaa wax kasta oo aad u baahan tahay aniga kula joog Jerusalem." ³⁴ Laakiin Barzillay wuxuu boqorkii ku yidhi, "Imisa ayaan noolaan doonaa, inaan boqorka la tago Yeruusaalem?" ³⁵ Maanta waxaan ahay siddeetan sano jir. Ma kala saari karaa wanaagga iyo xumaanta? Ma dhadhamin karaa waxa uu addoonkaagu cunayo ama cabbayo? Ma maqali karaa codka ragga iyo dumarka heesaya? Maxaa haddaba addoonkaagu ugu noqonayaa culays sayidkayga boqorka? ³⁶ Addoonkaagu wuxuu kaliya la gudbi doonaa boqorka Webiga Urdun. Maxaa boqorka loogu abaalgudayaa abaal intaa le'eg? ³⁷ Fadlan ha ii oggolaado addoonkaaga inuu ku noqdo, si aan ugu dhinto magaaladayda ee u dhow

2 Samuu'eel

xabaasha aabbahay iyo hooyaday. Laakiin halkan waxaa jooga addoonkaaga Kimhaam; ha la gudbo sayidkayga boqorka, oo samee wixii kugu wanaagsan.”³⁸ Oo boqorkii wuxuu ku jawaabay, “Kimhaam waa la gudbi doonaa aniga, oo waxaan u samayn doonaa wixii kugu wanaagsan. Wax kasta oo aad iga codsato, waan kuu samayn doonaa.”³⁹ Markaasaa dadkii oo dhammu ka gudbeen Webiga Urdun, boqorkuna wuu ka gudbay. Oo boqorkii wuxuu dhunkaday Barzillay oo uu barakeeyey, oo isna wuxuu ku noqday meeshiisii.

⁴⁰ Haddaba boqorkii wuxuu u socday Gilgaal, Kimhaamna wuu la socday. Dhammaan dadkii Yahuudah iyo sidoo kale kala badh dadkii Israa'iil ayaa boqorka la socday.⁴¹ Oo bal eeg, dhammaan nimankii Israa'iil waxay u yimaadeen boqorka oo waxay ku yidhaahdeen, “Maxay walaalaheen, nimankii Yahuudah, kuu kaxeeyeen, oo ay boqorka iyo reerkiisa uga gudbiyeen Webiga Urdun, iyo dhammaan nimankii Daa'uud la jiray?”⁴² Dhammaan nimankii Yahuudah waxay u jawaabeen nimankii Israa'iil, “Maxaa yeelay, boqorku waa qaraabadeenna. Maxaad arrintan uga xanaaqdeen? Ma boqorka ayaan wax ka cunay, mise wax hadiyad ah ayuu na siiyey?”⁴³ Markaasaa nimankii Israa'iil waxay u jawaabeen nimankii Yahuudah oo waxay yidhaahdeen, “Waxaan boqorka ku leenahay toban qaybood; sidaas daraaddeed waxaan ku leenahay Daa'uud ka badan idinka. Maxaad haddaba noo quudhsateen? Miyaanan ahayn kuwii ugu horreeyey ee ka hadla soo celinta boqorkeena?” Laakiin erayadii nimankii Yahuudah waxay ka xoog badnaayeen erayadii nimankii Israa'iil.

20 Haddaba waxaa halkaas joogay nin aan qiimo lahayn oo magiciisu ahaa Sheeba ina Bikri, oo reer Benyaamiin ah. Wuu afuufay buunkii oo wuxuu yidhi, “Waxba nagama go'aan Daa'uud, mana lihin dhaxal wiilka Yesay; nin walbow teendhadiinna ku noqda, reer binu Israa'iilow!”² Markaasaa nimankii reer binu Israa'iil oo dhammu ka tegeen Daa'uud oo raaceen Sheeba ina Bikri. Laakiinse nimankii reer Yahuudah waxay ku sii dheganaadeen boqorkoodii, laga bilaabo Urdun ilaa Yerusaaalem.

³ Markaasaa Daa'uud yimid gurigiisii Yerusaaalem. Oo boqorkii wuxuu qaatay tobankii naagood oo laqayrka ahaa oo uu uga tegey inay guriga ilaaliyaan, oo wuxuu geliyey meel xidhxidhan oo wuxuu u

diyaariyey cunto, laakiinse uma tegin. Sidaasay ku xidhnaayeen ilaa maalintii ay dhimanayeen, oo waxay u noolaayeen sidii carmaal.

⁴ Markaasaa boqorkii wuxuu Amasa ku amray, “U soo ururi nimanka reer Yahuudah saddex maalmood gudahood, oo hubi inaad adigu halkan joogtid.”⁵ Markaasaa Amasa u tegey inuu u yeedho reer Yahuudah, laakiinse wuu ka raagay wakhtigii loo qabtay.⁶ Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Abishay, “Hadda Sheeba ina Bikri wuxuu inoo geysan doonaa dhibaato ka badan tii Absalom. Qaado addoommada sayidkaaga oo ku soo eryo si dhakhso ah, si aanu u helin magaalooyin qalcado leh oo aanu indhahayaga ka baxsan.”⁷ Markaasaa nimankii Yo'aab ka daba tageen, iyo reer Kereet, reer Feleet, iyo nimankii xoogga lahaa oo dhan; wayna ka baxeen Yerusaaalem si ay Sheeba ina Bikri u soo eryadaan.⁸ Markay joogeen dhagaxii weynaa ee Gibecoon ku yaallay, ayaa Amasa u yimid inuu la kulmo iyaga. Haddaba Yo'aab wuxuu gashanaa dharkiisii ciidanka, oo korkiisa waxaa ku xirnaa suun seef ku jirto oo ku dheggan dhexdiisa; oo markuu horay u socday, way ka dhacday.⁹ Markaasaa Yo'aab Amasa salaamay, “Ma nabad qabtaa walaalkay?” Oo Yo'aab wuxuu Amasa gacan midig kaga qabtay gadhka si uu u dhunkado.¹⁰ Laakiinse Amasa ma aanuu arkin seefii Yo'aab gacanta ku hayey. Markaasaa Yo'aab caloosha kaga dhuftay oo wuxuu ku daadiyey mindhicirtii dhulka, oo isagoon mar kale waxba ku dhufan ayuu dhintay. Markaasaa Yo'aab iyo walaalkiis Abishay waxay eryadeen Sheeba ina Bikri.

¹¹ Haddaba mid ka mid ah nimankii Yo'aab ayaa ag taagnaa oo yidhi, “Kii Yo'aab taageersan iyo kii Daa'uud taageersan, ha raaco Yo'aab!”¹² Laakiinse Amasa wuxuu ku jifay dhiiggiisii oo dhexda jidka. Oo markuu ninkii arkay in dadkii oo dhammu ay istaageen, ayuu Amasa jidka uga qaaday oo beer ku tuuray oo dhar ku deday, waayo, wuxuu arkay in dadkii oo dhammu ay istaageen markay arkeen.¹³ Markii jidka laga qaaday, dadkii oo dhammu way sii socdeen iyagoo Yo'aab raacaya si ay Sheeba ina Bikri u soo eryadaan.

¹⁴ Haddaba wuxuu dhex maray qabiilooyinkii reer binu Israa'iil oo dhan ilaa Aabel, xataa Beyt Maakah, oo Bichriyiintii oo dhammu way isugu soo urureen oo way raaceen.¹⁵ Markaasay yimaadeen oo ku hareereeyeen isaga Aabel oo Beyt Maakah, oo waxay ku tuureen buur magaalada, oo waxay istaagtay

2 Samuu'eel

derbiga agtiisa; dadkii oo dhammu oo Yo'aab la jiray waxay ku garaacayeen derbiga si ay u soo ridaan. ¹⁶ Markaasaa naag caqli leh magaalada ka qaylisay, "Dhagaysta, dhagaysta! Fadlan u sheega Yo'aab, 'Halkan kaalay si aan kula hadlo.'" ¹⁷ Markaasuu u soo dhowaaday iyada, oo naagtii waxay ku tidhi, "Ma adigaa Yo'aab ah?" Markaasuu ugu jawaabay, "Haa, waan ahay." Markaasay ku tidhi, "Dhagayso erayada addoontaada." Markaasuu yidhi, "Waan dhagaysanayaa." ¹⁸ Markaasay hadashay oo tidhi, "Waa la odhan jiray waagii hore, 'Ha ka talo qaataan Aabel,' sidaasayna ku xallin jireen murannada. ¹⁹ Waxaan ka mid ahay kuwa nabadda iyo daacadnimada ku jira Israa'iil. Waxaad doonaysaa inaad burburiso magaalo iyo hooyo ku jirta Israa'iil. Maxaad u liqi lahayd dhaxalkii Eebbe?" ²⁰ Yo'aab ayaa ku jawaabay, "Ha ka fogow, ha ka fogow inaan liqo ama aan burburiyo! ²¹ Arrintu sidaas ma aha. Nin ka yimid buuraha dalka Efrayim, Sheeba ina Bikri oo magaciisu yahay, ayaa gacantiisa u qaaday Boqor Daa'uud. Isaga oo keliya soo dhiib, oo waan ka tegi doonaa magaalada." Naagtii waxay Yo'aab ku tidhi, "Bal eeg, madaxiisa waxaa lagu tuuri doonaa derbiga dusheeda."

²² Markaasay naagtii si xikmad leh ugu tagtay dadkii oo dhan. Wayna gooyeen madaxa Sheeba ina Bikri oo waxay ugu tuureen Yo'aab. Markaasuu afuufay buunkii, oo way ka tageen magaalada, nin walbana teendhadiisuu ku noqday. Yo'aabna wuxuu ku noqday boqorkii Yeruusaalem.

²³ Haddaba Yo'aab wuxuu madax ka ahaa ciidankii oo dhan ee Israa'iil, Benaaya ina Yehoyadaana wuxuu madax ka ahaa reer Kereet iyo reer Feleet. ²⁴ Adooraam wuxuu madax ka ahaa shaqaalaha khasabka ah, iyo Yehooshaafaad ina Ahiiludna wuxuu ahaa qoraaga. ²⁵ Sheeva wuxuu ahaa qoraaga, iyo Saadoq iyo Abiyaataarna waxay ahaayeen wadaaddo. ²⁶ Iyo Iiraa reer Yaa'iirna wuxuu ahaa wadaadkii Daa'uud.

21 Haddaba wakhtigii Daa'uud ayaa saddex sannadood, sannadba sannadka ka dambeeya, abaar jirtay; Daa'uudna wuxuu wax ka weyddiiyey Eebbe. Eebbena wuxuu yidhi, "Waxaana ugu wacan Saa'uul iyo gurigiisii dhiigga lahaa, waayo, wuxuu laayay Gibecoon." ² Markaasaa boqorkii wuxuu u yeedhay Gibecoon oo la hadlay. (Haddaba Gibecoon ma ahayn reer binu Israa'iil laakiin waxay ahaayeen hadhaagii reer Amor, reer

binu Israa'iilna waxay u dhaarteen; laakiinse Saa'uul wuxuu doonayay inuu laayo iyaga isagoo u xamaasad qaba reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah.) ³ Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu ku yidhi Gibecoon, "Maxaan idiin sameeyaa, iyo sideen u dembi dhaaf u heli karaa, si aad u barakaysaan dhaxalka Eebbe?" ⁴ Gibecoon waxay ku yidhaahdeen isaga, "Annagu ma lihin wax sheegasho ah oo lacag ama dahab ah oo la xidhiidha Saa'uul ama gurigiisa, mana aha annaga inaan nin ku dilno Israa'iil." Markaasuu yidhi, "Waxaan idiin samayn doonaa waxaad tiraahdaan." ⁵ Markaasay boqorkii ku yidhaahdeen, "Ninkii na cunay oo qorsheeyay inuu na baabbi'yo, si aan meel ugu yeelan dhulka Israa'iil oo dhan—" ⁶ Ha nala siiyo toddoba nin oo wiilashiisa ah, annaguna waan ku deldeli doonaa Eebbe hortiisa Gibecaah Saa'uul, oo ah kii Eebbe doortay." Boqorkiina wuxuu yidhi, "Waan idin siin doonaa."

⁷ Laakiinse boqorkii wuu ka reebay Mefiboshed, wiilkii Yoonaatan wiilkii Saa'uul, sababta ah dhaartii Eebbe oo u dhexaysay iyaga, oo u dhexaysay Daa'uud iyo Yoonaatan wiilkii Saa'uul. ⁸ Markaasaa boqorkii wuxuu qaatay labadii wiil ee Risfah gabadhii Ayah, oo ay Saa'uul u dhashay—Armoni iyo Mefiboshed— iyo shantii wiil ee Meerab gabadhii Saa'uul, oo ay u dhashay Cadrii'eel wiilkii Barzillai Meholathite. ⁹ Markaasuu iyaga u dhiibay Gibecoon, oo waxay ku deldeli jireen buurta Eebbe hortiisa. Sidaas daraaddeed toddobadii way wada dhaceen, waxayna ku dhinteen maalmaha ugu horreeya ee goosashada, bilowga goosashada shaaciirta.

¹⁰ Markaasaa Risfah gabadhii Ayah waxay qaadatay dhar joonyad ah oo ku fidisay dhagaxa, laga bilaabo bilowgii goosashada ilaa roobku ka da'ayay samada; oo ma aysan oggolaanin shimbiraha hawada inay ku nastaan maaltintii, mana oggolaanin xayawaanka duurka habeenkii. ¹¹ Markii Daa'uud ogaaday falalka Risfah, gabadhii Ayah, oo ahayd saaxiibtii Saa'uul, ¹² Daa'uud wuxuu tegey oo qaatay lafihii Saa'uul iyo lafihii Yoonaatan wiilkiisa ragga reer Yabesh-gilecad, oo ka xaday fagaaraha dadweynaha ee Beyt-shaan, halkaas oo Filistiin ay ku deldeli jireen, maaltintii Filistiin ay dileen Saa'uul ee Gilboa. ¹³ Wuxuu ka soo kaxeeyay lafihii Saa'uul iyo Yoonaatan wiilkiisa halkaas, waxayna soo ururiyeen haraadigii kuwaas oo la toogtay. ¹⁴ Waxayna ku aaseen lafihii Saa'uul iyo Yoonaatan wiilkiisa dalka Benyaamiin oo ku yaal Zela, qabriga Kiish aabbihiis. Sidaas

2 Samuu'eel

daraaddeed waxay sameeyeen wax walba oo boqorku amray. Ka dibna Eebbe wuxuu ka jawaabay salaadda dalka.

¹⁵ Haddaba Filistiin mar kale waxay dagaal la galeen Israa'iil, Daa'uudna wuxuu la degay addoommadiisii oo la dagaallamay Filistiin, Daa'uudna wuu daalay. ¹⁶ Markaasaa Ishbi-benob, oo ka mid ahaa farcankii jinka, oo warankiisu uu miisaankiisu ahaa saddex boqol oo sheqel oo naxaas ah, oo uu ku xidhnaa seef cusub, wuxuu damcay inuu dilo Daa'uud. ¹⁷ Laakiinse Abiishay wiilkii Seruuyah ayaa u yimid caawimaad oo ku dhufay Filistiin oo dilay. Markaasaa ragga Daa'uud waxay u dhaarteen isaga, iyagoo leh, "Mar dambe nagala bixi doontid dagaalka, si aanan u damin laambadda Israa'iil."

¹⁸ Haddaba waxay dhacday ka dib markii taas ay mar kale dagaal la galeen Filistiin ee Gob. Markaasaa Sibbecai oo ahaa Hushathite wuxuu ku dhufay Saaf, oo ka mid ahaa farcankii jinka. ¹⁹ Oo mar kale waxaa dhacay dagaal la galay Filistiin ee Gob, iyo Elhanan wiilkii Jaare-oregim oo ahaa reer Beytlaxam wuxuu ku dhufay Goliath oo ahaa reer Gittite, oo warankiisu uu ahaa sida usha weelka. ²⁰ Waxaa mar kale dagaal ka dhacay Gath, oo waxaa jiray nin weyn oo aad u dheer, oo lix farood ku lahaa gacantiisa kasta iyo lix suul ku lahaa lugtiisa kasta, afar iyo labaatan tiradoodu; isaguna wuxuu ahaa farcankii jinka. ²¹ Markii uu caqabad ku noqday Israa'iil, Yoonaan wiilkii Shimee, walaalkii Daa'uud, ayaa ka adkaaday. ²² Kuwani afar waxay ku dhasheen jinka Gath, waxayna ku guuleysteen Daa'uud iyo addoommadiisii.

22 Daa'uudna wuxuu erayadii gabaygan ku hadlay Eebbe maalintii Eebbe ka samatabbixiyey gacanta cadaawayaashiisii oo dhan, iyo gacanta Saa'uul. ² Wuxuu yidhi:

"Eebbe waa dhagaxayga, qalcaddayda, iyo badbaadiyahayga; ³ Eebbahayga, dhagaxayga, kan aan ku helo ammaan, Gaashaankayga iyo geeska badbaadadayda, Qalcaddayda iyo magangalkayga; Badbaadiyahayga, adaa iga ilaaliya waxyeellada. ⁴ Waxaan baryayaa Eebbe, kan istaahilaya in la ammaano, Oo waxaan ka badbaaday cadaawayaashayda.

⁵ Waayo, hirarkii dhimashada ayaa hareereeyey, Webiyadii halligaadda ayaa igu dul dhacay; ⁶ Xadhkihii She'ol ayaa igu wareegsanaa; Dabinnadii

dhimashada ayaa i hor yimid. ⁷ Dhibaatadayda dhexdeeda waxaan ku baryay Eebbe, Haa, waxaan u qayliyey Eebbahay; Macbudkiisa ayuu codkayga ka maqlay, Oo qayladaydii gargaar ayaa gaadhay dhegihiisa.

⁸ Markaasaa dhulkii gariiray oo ruxmay, Aasaaskii samada ayaa gariiray Oo ruxmay, maxaa yeelay, wuu cadhooday. ⁹ Qiiq ayaa ka kacay sankiisa, Oo dab ayaa ka baxay afkiisa oo baabbi'iyey; Dhuxul ayaa lagu shiday. ¹⁰ Wuxuu foororsaday samada oo soo degay Iyadoo gudcurka qaro weyn caghiisa hoos yaal. ¹¹ Wuxuu fuulay keruub oo duulay; Wuxuu ku dul socday baalasha dabaysaha. ¹² Wuxuu gudcur ka dhigtay teendhadiisa hareerihiisa, Ururinta biyaha, daruuraha qaro weyn ee cirka. ¹³ Iftiinka hortiisa Dhuxul dab ah ayaa la shiday. ¹⁴ Eebbe ayaa ka onkodday samada, Oo kan ugu sarreeya ayaa kor u qaaday codkiisa. ¹⁵ Wuxuu soo diray fallaadhihi oo kala firdhiyey, Hillaac, oo iyaga cararay. ¹⁶ Markaasaa marinadii badda la muujiyey, Aasaaskii dunida ayaa la soo bandhigay Cadhadii Eebbe, Iyo afuufidda neefta sankiisa.

¹⁷ Wuxuu iga soo gaadhay meel sare, wuuna i qaatay; Wuxuu iga soo saaray biyihii badan. ¹⁸ Wuxuu iga samatabbixiyey cadaawahaygii xoogga badnaa, Kuwa i necebe, waayo, way iga xoog badnaayeen. ¹⁹ Waxay igu soo hor istaageen wakhtigii masiibadayda, Laakiinse Eebbe wuxuu ahaa taageeradayda. ²⁰ Wuxuu i keenay meel ballaadhan; Wuu i badbaadiyey, maxaa yeelay, wuu igu farxay.

²¹ Eebbe wuxuu i abaalmariyey sida xaqnimadayda; Sida daahirnimada gacmahayga ayuu igu abaalguday. ²² Waayo, waxaan raacay jidadkii Eebbe, Oo kama aan leexan Eebbahay. ²³ Waayo, amarradiisa oo dhan way hor yaalleen, Oo kama aan leexan xeerarkiisa. ²⁴ Waxaan kaloo ahaa mid aan ceeb lahayn hortiisa, Oo waxaan iska ilaalin jiray dembigayga. ²⁵ Sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu igu abaalguday sida xaqnimadayda, Sida daahirnimadayda hortiisa.

²⁶ Kuwa daacadda ah waxaad isku muujisaa daacadnimo, Kuwa aan ceeb lahayn waxaad isku muujisaa ceeb la'aan; ²⁷ Kuwa daahirka ah waxaad isku muujisaa daahirnimo, Laakiin kuwa khiyaanada leh waxaad isku muujisaa xeelad. ²⁸ Oo waxaad badbaadisaa dadka is-hoosaysiiya, Laakiin

2 Samuu'eel

indhahaagu waxay ku jiraan kuwa kibirka badan, oo aad hoos u dhigto.

²⁹ Waayo, waxaad tahay laambaddayda, Eebbow; Oo Eebbe wuxuu iftiimiya gudcurkayga. ³⁰ Waayo, adiga daraaddaa waxaan ku weerari karaa ciidan; Eebbahayga daraaddiis waxaan ku boodi karaa derbi. ³¹ Eebbe, jidkiisu waa qumman yahay; Erayga Eebbe waa daahir; Wuxuu gaashaan u yahay kuwa oo dhan oo magan gala. ³² Waayo, yaa Eebbe ah, haddaanu Eebbe ahayn? Oo yaa dhagax ah, haddaanu Eebbahay ahayn? ³³ Eebbe waa qalcaddayda; Oo wuxuu toosiya jidkayga. ³⁴ Wuxuu cagahayga ka dhigay sida cagaha deerada, Oo wuxuu i saaray meelaha sare. ³⁵ Wuxuu gacmahayga u diyaariyey dagaal, Si gacmahaygu ay u foororiyaan qaanso naxaas ah. ³⁶ Waxaad i siisay gaashaanka badbaadadaada, Taageeradaaduna waxay iga dhigtaa mid weyn. ³⁷ Waad ballaadhisay jidkayga hoostayda, Oo cagahaygu ma ay simbiririxan.

³⁸ Waxaan eryaday cadaawayaashayda oo waan jebiyey, Oo kama aan noqon ilaa intaan ka baabbi'iyeey. ³⁹ Waxaan baabbi'iyeey oo burburiyey, Si aanay u kicin; Waxay ku dhaceen cagahayga hoostooda. ⁴⁰ Waayo, waxaad i siisay xoog aan ku dagaallamo; Waxaad hoos iigu dhigtay kuwa iga soo horjeeda. ⁴¹ Waxaad iga dhigtay cadaawayaashayda inay dhabarka ii jeediyaan, Oo waxaan baabbi'iyeey kuwii i neceb. ⁴² Way fiiriyeen, laakiin ma jirin cid badbaadisa— Xataa Eebbe, laakiin isagu uma uu jawaabin. ⁴³ Markaasaan ku burburiyey sida boodhka dhulka; Waxaan ku tumanay oo ku burburiyey sida dhoobada jidadka.

⁴⁴ Waxaad iga samatabbixisay murannadii dadkayga; Waxaad iiga dhigtay madax quruumaha; Dad aanan aqoon ayaa i adeeca. ⁴⁵ Ajaanibku waxay iigu adeegaan si been ah; Markay maqlaan, way i adeecaan. ⁴⁶ Ajaanibku way qalbi jabeen, Oo waxay ka soo baxaan qalcadahaooda iyagoo gariiraya.

⁴⁷ Eebbe wuu nool yahay, oo ha la barakeeyo dhagaxayga; Oo ha la sarraysiyo Eebbahayga, aasaaska badbaadadayda, ⁴⁸ Eebbe kan iga aarguda, Oo dadka hoos iigu dhiga, ⁴⁹ Kan iga samatabbixiya cadaawayaashayda; Xataa waxaad iga kor qaadday kuwa iga soo horjeeda; Waxaad iga badbaadisay ninka rabshadaha leh. ⁵⁰ Sidaas

daraaddeed waxaan kugu mahadnaqayaa, Eebbow, quruumaha dhexdooda, Oo waxaan u heesi doonaa magacaaga. ⁵¹ Wuxuu u yahay munaarad badbaado boqorkiisa, Oo wuxuu u muujinayaa nimco midkiisa la subkay, Daa'uud iyo farcankiisa weligiisba."

23

Kuwani waa erayadii ugu dambeeyey ee Daa'uud: Daa'uud ina Yesay wuxuu yidhi, Ninka Eebbe ugu sarraysiye, Midka la subkay ee Ilaaha Yacquub, Iyo gabyaaga la jeclaaday ee Israa'iil:

² "Ruuxa Rabbigu wuxuu igaga hadlay, Oo erayadiisuna waxay ahaayeen carrabkayga. ³ Ilaaha Israa'iil wuxuu yidhi, Dhagaxa Israa'iil wuxuu igu hadlay: 'Kii dadka si caddaalad ah u xukuma, Oo xukuma isagoo Eebbe ka cabsanaya, ⁴ Waa sida iftiinka subaxdii marka qorraxdu soo baxdo, Aroor aan daruuro lahayn, Marka doogga cusub ka soo baxo dhulka, Ka dib qorraxda iyo roobka.' ⁵ Runtii ma gurigaygu sidaasuu la yahay Eebbe? Waayo, isagu wuxuu ila galay axdi weligiis ah, Oo amray oo sugnaaday dhammaan waxyaalaha; Waayo, miyaanu xaqiiqdii samatabbixintayda oo dhan iyo dhammaan damacayga kobcin doonin? ⁶ Laakiinse kuwa aan waxtarka lahayn, dhammaantood waxaa la tuuri doonaa sida qodxan, Maxaa yeelay, lama qaban karo; ⁷ Laakiinse kii taabta Waa inuu ku hubaysan yahay bir iyo ul waran, Oo iyaga waxaa si buuxda loogu gubi doonaa dabka meesha ay joogaan."

⁸ Kuwani waa magacyada ragga xoogga leh ee Daa'uud lahaa: Yosheb-baashebeth, oo ahaa Tahkemonite, madaxa saraakiisha— Wuxuu warankiisa ku dilay siddeed boqol hal mar. ⁹ Isaga ku xigay wuxuu ahaa Elecaasar ina Dodoo, ina Ahohi, mid ka mid ah saddexda nin ee xoogga leh ee Daa'uud la jiray markay caasiyeen Filistiinta oo halkaas isugu soo ururay dagaal, ragga Israa'iilna way ka tageen. ¹⁰ Wuu kacay oo wuxuu laayay Filistiinta ilaa gacantiisu daashay oo seefta ku dhegtay, oo Rabbiguna wuxuu maalintaas keenay guul weyn; dadkiina way ku soo noqdeen kaliya inay maydka furtaan. ¹¹ Isaga ku xigay wuxuu ahaa Shammaah ina Agee oo ahaa Xarari. Filistiintuna waxay isugu soo urureen koox halkaas oo ay ahayd meel dhul ah oo buuxay digir, dadkiina way ka carareen Filistiinta. ¹² Laakiin wuxuu istaagay dhexda dhulkaas oo difaacay, oo wuxuu laayay Filistiinta; oo Rabbiguna wuxuu keenay guul weyn.

2 Samuu'eel

¹³ Markaas saddex ka mid ah soddonkii nin ee madaxda ahaa ayaa hoos u soo degeen oo u yimaadeen Daa'uud xilliga goosashada godka Cadullam, halkaas oo xerada Filistiintu ku taalay Dooxada Refa'iim. ¹⁴ Daa'uudna wuxuu ku sugnaa qalcadda, iyo saldhiggii Filistiinta wuxuu ku sugnaa Beytlaxam. ¹⁵ Daa'uudna wuxuu damcay oo yidhi, "Bal yaa ii keeni doona biyo aan ka cabbo ceelka Beytlaxam, kaas oo ku yaal albaabka agtiisa!" ¹⁶ Markaas saddexdii nin ee xoogga lahaa waxay ku dhex jabsadeen xerada Filistiinta, oo biyo ka soo saareen ceelka Beytlaxam oo ku yaal albaabka agtiisa, oo qaadeen oo u keeneen Daa'uud. Laakiin ma uu cabbi karin, oo wuxuu ku shubay Rabbiga hortiisa sida allabari; ¹⁷ Isaguna wuxuu yidhi, "Rabbiyow, ha iga fogaatu in aan sidaas sameeyo! Ma cabbi doonaa dhiigga ragga naftooda halis geliyey?" Sidaas daraaddeed ma uu cabbin. Waxyaalahan waxaa sameeyey saddexdii nin ee xoogga lahaa.

¹⁸ Abishai, walaalkii Yoo'aab, ina Seruyaah, wuxuu ahaa madaxa soddonka. Wuxuuna warankiisa ku dilay saddex boqol oo nin, wuxuuna lahaa magac sida saddexda. ¹⁹ Wuxuu ahaa kan ugu sharafta badan soddonka, sidaas daraaddeed wuxuu noqday hoggaamiyaha; laakiin ma uu gaadhin saddexda. ²⁰ Markaasaa Benaayaah ina Yehooyaadaah, geesi ka soo jeeda Kabseel, oo sameeyey waxyaalo xoog leh, wuxuu dilay laba wiil oo reer Mo'aab ah. Wuxuu kaloo hoos ugu dhacay oo dilay libaax dhexda god ku jira maalintii barafka ahayd. ²¹ Wuxuuna dilay nin Masri ah oo caan ah. Hadda Masrigii wuxuu gacanta ku haystay waran, laakiin wuxuu hoos ugu dhacay isaga isagoo ul wata, oo warankii ka soo qaatay gacanta Masrigii, oo ku dilay warankiisii. ²² Waxyaalahan waxaa sameeyey Benaayaah ina Yehooyaadaah, wuxuuna lahaa magac sida saddexda nin ee xoogga leh. ²³ Wuxuu ahaa kan ugu sharafta badan soddonka, laakiin ma uu gaadhin saddexda. Daa'uudna wuxuu u magacaabay inuu ilaaliyihisa noqdo.

²⁴ Casaa'eel, walaalkii Yoo'aab, wuxuu ka mid ahaa soddonka; Elxaanaan, ina Dodoo oo ka yimid Beytlaxam, ²⁵ Shammaah, oo ahaa Xarood; Eliikaah, oo ahaa Xarood kale; ²⁶ Xelees, oo ahaa Falti; Iraa, ina Ikesh, oo ka yimid Tekowaah, ²⁷ Abii-cezer, oo ahaa Canatot; Mebunnaay, oo ahaa Xushaat; ²⁸ Salmown, oo ahaa Axooha; Maxaray, oo ahaa

Netofaah; ²⁹ Xeleeb, ina Bacnaah oo ka yimid Netofaah; Ittay, ina Ribay oo ka yimid Gibecaah oo reer Benyaamiin ah, ³⁰ Benaayaah, oo ahaa Firaatoon; Xidday oo ka yimid durdurada Gaash, ³¹ Abii-alboon, oo ahaa Arbacah; Casmaaweth, oo ahaa Barxuum, ³² Eliyaahbaa, oo ahaa Shaalboon; wiilashii Yaashen, oo ay ku jiraan Yoonataan, ³³ Shammaah, oo ahaa Xarari; Axiyaam, ina Shaarar oo ka yimid Arar, ³⁴ Eliifelet, ina Ahasbay, oo ahaa Maacati; Eliyaam, ina Axiitofel oo ka yimid Giiloo, ³⁵ Xesroo, oo ahaa Karmel; Paaray, oo ahaa Arbacah; ³⁶ Yigaal, ina Naataan, oo ka yimid Soobah; Baani, oo ahaa Gaad, ³⁷ Seleq, oo ahaa Cammoon; Naxaray, oo ahaa Beeroti, oo ahaa hubiyihii Yoo'aab, ina Seruyaah, ³⁸ Iraa, oo ahaa Yitri; Gaarab, oo ahaa Yitri kale, ³⁹ Uuriyaah, oo ahaa Xitti; soddon iyo toddoba oo dhan.

24

Haddana cadhadii Rabbiga ayaa ku kicisay reer binu Israa'iil, oo wuxuu kiciyey Daa'uud oo ka gees ah iyaga, isagoo leh, "Taga oo tirakoobka reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah." ² Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi Yo'aab oo ahaa taliye ciidanka oo la joogay, "Tag hadda oo dhex mari qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan, laga bilaabo Daan ilaa Bi'ir Shebac, oo dadka tirakoob, si aan u ogaado tirada dadka." ³ Laakiin Yo'aab wuxuu boqorkii ku yidhi, "Rabbiga Eebbahaa ha u kordhiyo dadka boqol jeer intay hadda yihiin, inta indhaha sayidkayga boqorka ay weli arkaan; laakiin maxaa sayidkayga boqorka ah ugu faraxsan yahay waxan?" ⁴ Si kastaba ha ahaatee, hadalkii boqorka ayaa ka adkaaday Yo'aab iyo taliyeaashii ciidanka. Markaasaa Yo'aab iyo taliyeaashii ciidanka waxay ka baxeen hortii boqorka si ay u tirakoobaan dadka reer binu Israa'iil. ⁵ Waxay ka gudbeen Urduun oo waxay degeen Aro'er, dhinaca midig ee magaalada ku taal bartamaha Dooxada Gaad iyo xagga Yaaser. ⁶ Markaasay yimaadeen Gilecad iyo dhulka Taxtim-xodshi, waxayna yimaadeen Daan-yaan oo ku wareegeen Saydoon. ⁷ Waxayna yimaadeen qalcaddii Turos iyo dhammaan magaalooyinkii Xiwiga iyo Kan'aaniyiinta, waxayna u baxeen koonfurta Yahuudah, ilaa Bi'ir Shebac. ⁸ Markay dhulka oo dhan dhex mareen, waxay yimaadeen Yeruusaalem dhamaadka sagaal bilood iyo labaatan maalmood. ⁹ Yo'aabna wuxuu boqorkii siiyey tirada tirakoobka dadka: reer binu Israa'iil waxaa jiray siddeed boqol oo kun oo nin oo seef qaata, ragga reer Yahuudahna waxay ahaayeen shan boqol oo kun oo nin.

2 Samuu'eel

¹⁰ Haddaba qalbiga Daa'uud ayaa dhibay markuu tirakoobay dadka. Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Rabbiga, "Si weyn ayaan u dembaabay waxaan sameeyey. Laakiin hadda, Rabbiyow, fadlan dembiga addoonkaaga cafi, waayo waxaan sameeyey si aad u nacasnimo ah." ¹¹ Markii Daa'uud subaxdii toosay, farriin ayaa ka timid Rabbiga oo u timid nebiga Gaad, oo ahaa aragtida Daa'uud, isagoo leh, ¹² "Tag oo la hadal Daa'uud, 'Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Waxaan ku siinayaa saddex wax; dooran midkood, oo waxaan ku samayn doonaa.'" ¹³ Markaasaa Gaad u yimid Daa'uud oo u sheegay, "Ma toddoba sano oo abaar ah ayaa kuugu iman doonta dhulkaaga? Mise waxaad u carari doontaa saddex bilood hortooda cadaawayaashaada intay ku eryanayaan? Mise saddex maalmood oo cudur ah ayaa kuugu iman doonta dhulkaaga? Hadda ka fiirso oo arag jawaabta aan u celin doono kan i soo diray." ¹⁴ Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Gaad, "Waxaan ku jiraa dhibaato weyn. Aan ku dhacno gacanta Rabbiga, waayo naxariistiisu waa weyn tahay; laakiin ha igu dhicin gacanta aadanaha."

¹⁵ Markaasaa Rabbigu wuxuu cudur ku soo diray reer binu Israa'iil subaxii ilaa waqtigii la cayimay, iyo toddobaatan kun oo nin oo ka mid ah dadka laga bilaabo Daan ilaa Bi'ir Shebac ayaa dhintay. ¹⁶ Markii malaa'igtii gacanta u fidsay Yeruusaaleem si ay u burburiso, Rabbigu wuu ka qoomameeyey musiibadii, wuxuuna ku yidhi malaa'igtii dadka burburinaysay, "Way ku filan tahay! Hadda gacantaada debci!" Malaa'igtii Rabbiguna waxay ag joogtay meeshii lagu tumo ee Araunah oo Yebuusiyad ah. ¹⁷ Markaasaa Daa'uud wuxuu la hadlay Rabbiga markuu arkay malaa'igtii dadka laayay, oo wuxuu yidhi, "Bal eeg,

aniga ayaa dembaabay, aniga ayaa qaldamay; laakiin idahan, maxay sameeyeen? Fadlan gacantaadu ha igu dhacdo aniga iyo reerka aabbahay!"

¹⁸ Markaasaa Gaad u yimid Daa'uud maalintaas oo ku yidhi, "Kac, oo Rabbiga meeshii lagu tumo ee Araunah oo Yebuusiyad ah meel allabari ka dhis." ¹⁹ Daa'uudna wuu kacay sida uu Gaad ku amray, sida uu Rabbigu ku amray. ²⁰ Araunahna hoos ayuu fiiriyey oo wuxuu arkay boqorkii iyo addoommadiisii oo u soo socda, markaasuu u soo baxay oo boqorkii u sujuuday wejigiisa dhulka. ²¹ Markaasaa Araunah wuxuu yidhi, "Maxaa sayidkayga boqorka ah u yimid addoonkiisa?" Daa'uudna wuxuu yidhi, "Inaan kaa iibsado meeshii lagu tumo, si aan u dhiso meel allabari oo Rabbiga ah, si cudurku uga joogsado dadka." ²² Araunahna wuxuu ku yidhi Daa'uud, "Sayidkayga boqorka ha qaato oo ha bixiyo wixii u wanaagsan isaga. Bal eeg, dibiyada allabariga la gubo, saarayaasha lagu tumo, iyo harqoodka dibiyada ee alwaaxda. ²³ Kulligood, boqorow, Araunah si xor ah ayuu u siinayaa boqorka." Araunahna wuxuu ku yidhi boqorka, "Rabbiga Eebbahaa ha ku aqbalo." ²⁴ Si kastaba ha ahaatee, boqorkii wuxuu ku yidhi Araunah, "Maya, laakiin hubaal waan kaa iibsano doonaa qiimo; waayo ma bixin doono allabariyo la gubo oo Rabbiga Eebbahay ah oo aan waxba iiga bixin." Markaasaa Daa'uud wuxuu iibsaday meeshii lagu tumo iyo dibiyada konton sheqel oo lacag ah. ²⁵ Markaasaa Daa'uud halkaas ka dhisay meel allabari oo Rabbiga ah, oo bixiyey allabariyo la gubo iyo allabariyo nabadeed. Rabbiguna wuxuu ka jawaabay baryadii dhulka, oo cudurkii waa laga qaaday reer binu Israa'iil.

1 Boqorradii

1 Hadda Boqor Daa'uud waa duqoobay oo cimri dheer yahay, oo in kastoo ay ku dedaan maro, haddana ma uu kululaan jirin. ² Markaasaa addoommadiisii waxay ku yidhaahdeen, “Sayidkayga boqorka ahow, gabadh bikrad ah ha loo doondoona, oo iyaduna boqorka ha u adeegto oo ha ku seexato laabtaada, si sayidkayga boqorka ah loo kululeeyo.” ³ Markaasay gabadh qurux badan oo dhallinyaro ah ka doondooneen dhulka reer binu Israa'iil oo dhan, oo waxay heleen Abiishag oo reer Shuuneem ahayd, oo waxay u keeneen boqorkii. ⁴ Gabadhii dhallinyarada ahayd aad bay u qurux badnayd, oo waxay u adeegaysay boqorkii oo u adeegaysay, laakiinse boqorku ma uu lahayn xiriir iyada la ah.

⁵ Haddaba Adoniyaah oo ahaa ina Xaggid, wuxuu isku dayay inuu isagu is magacaabo, “Anigu waxaan noqon doonaa boqor.” Oo wuxuu isu diyaariyey gaadhifardoodiyo iyo fardooley iyo konton nin oo hor orda. ⁶ Aabbihisna weligiis ma canaanan isaga isagoo weydiinaya, “Maxaad sidaan u samaysay?” Isaguna wuxuu kaloo ahaa nin aad u qurux badan, wuxuuna dhashay ka dib Absaaloom. ⁷ Wuxuu la tashaday Yoo'aab ina Seruuyaah iyo Abiyaataar oo ahaa wadaad, wayna raaceen Adoniyaah oo taageereen. ⁸ Laakiinse Saadoq oo ahaa wadaadka, Benayaah ina Yehoyadaah, Naatan oo ahaa nebi, Shimeey, Reey, iyo ragga xoogga leh ee Daa'uud ma ay raacin Adoniyaah.

⁹ Markaasaa Adoniyaah wuxuu allabaryay ido iyo dibiyo iyo lo' baruur leh agagaarka dhagaxa Soohleel ee oo ku dhow Eenroogeel. Wuxuuna casuumay dhammaan walaalihiis, wiilashii boqorka, iyo dhammaan ragga reer Yahuudah oo ahaa addoommadii boqorka. ¹⁰ Laakiin Naatan oo ahaa nebi, Benayaah, ragga xoogga leh, iyo Sulaymaan walaalkiis lama casuumin.

¹¹ Markaasaa Naatan wuxuu u tegey Bathsheba, hooyadii Sulaymaan, oo ku yidhi, “Miyaadan maqal in Adoniyaah oo ahaa ina Xaggid uu isagu is magacaabay boqor, oo sayidkeenna Daa'uudna aanu ka warqabin?” ¹² Haddaba kaalay, aan ku siiyo talo, si aad naftaada iyo nafta wiilkaaga Sulaymaan u badbaadisid. ¹³ Isla markiiba u tag Boqor Daa'uud oo ku dheh, ‘Sayidkayga boqorka ahow, sow adigu uma dhaaran sayidaddayda, adigoo leh, “Sulaymaan wiilkaaga ah ayaa iga daba noqon doona boqor, oo wuxuu fadhiisan doonaa carshigayga?”’ Haddaba maxaa Adoniyaah boqor u noqday? ¹⁴ Markaas,

intaad weli boqorka la hadlaysid, waan soo gelayaa oo erayadaada xaqiijin doonaa.”

¹⁵ Markaasaa Bathsheba waxay u tagtay boqorkii qolkii. Hadda boqorku aad buu u duqoobay, oo Abiishag oo reer Shuuneem ahayd ayaa boqorkii u adeegaysay. ¹⁶ Bathsheba way foorarsatay oo waxay isku tuurtay boqorkii hortiiisa, oo boqorkii wuxuu yidhi, “Maxaad doonaysaa?” ¹⁷ Waxayna ku tidhi, “Sayidkayga, waxaad ugu dhaaratay Eebbe Ilaahaaga sayidaddayda, ‘Sulaymaan wiilkaaga ah ayaa iga daba noqon doona boqor, oo wuxuu fadhiisan doonaa carshigayga.’” ¹⁸ Laakiin hadda, bal eeg, Adoniyaah ayaa boqor noqday, oo adigu, sayidkayga boqorka ahow, ma ogid. ¹⁹ Oo wuxuu allabaryay dibiyo iyo lo' baruur leh iyo ido badan, oo wuxuu casuumay dhammaan wiilashii boqorka, iyo Abiyaataar oo ahaa wadaad iyo Yoo'aab oo ahaa taliyaha ciidanka, laakiin Sulaymaan addoonkaaga ah ma uu casuumin. ²⁰ Adiguna, sayidkayga boqorka ahow, indhaha reer binu Israa'iil oo dhammu adigaa ku yaal, si aad ugu sheegtid cidda carshiga sayidkayga boqorka ah ka dib fadhiisan doonta. ²¹ Haddii kale waxay noqon doontaa, marka sayidkayga boqorka ahow uu aabbayaashiis la seexdo, in aniga iyo wiilkayga Sulaymaan nala xisaabin doono dambiilayaal.”

²² Hadda intay weli boqorka la hadlaysay, Naatan oo ahaa nebi ayaa soo galay. ²³ Markaasay boqorkii ku yidhaahdeen, “Bal eeg, Naatan oo ah nebi waa halkan.” Markaasuu boqorkii hortiiisa yimid oo wejigiisa dhulka ku foorarsaday boqorkii hortiiisa. ²⁴ Markaasaa Naatan wuxuu yidhi, “Sayidkayga boqorka ahow, ma waxaad tidhi, ‘Adoniyaah ayaa iga daba noqon doona boqor, oo wuxuu fadhiisan doonaa carshigayga?’” ²⁵ Waayo, maanta ayuu hoos u degay oo wuxuu allabaryay dibiyo iyo lo' baruur leh iyo ido badan, oo wuxuu casuumay dhammaan wiilashii boqorka, iyo taliyayaasha ciidanka, iyo Abiyaataar oo ahaa wadaad; oo bal eeg, waxay hortiiisa ku cunayaan oo ku cabbayaan, iyagoo leh, “Nolol dheer ha yeesho Boqor Adoniyaah!” ²⁶ Laakiin aniga, aniga oo ah addoonkaaga, iyo Saadoq oo ah wadaadka, iyo Benayaah ina Yehoyadaah, iyo addoonkaaga Sulaymaan—isagu ma uu casuumin. ²⁷ Ma sayidkayga boqorka ah ayaa waxan sameeyey, adigoo aan addoommadaada ogeysiin cidda carshiga sayidkayga boqorka ah ka dib fadhiisan doonta?”

1 Boqorradii

²⁸ Boqor Daa'uud ayaa ka jawaabay, "Bathsheba ii yeedha." Markaasay boqorkii hortisa u timid oo hortiiisa istaagtay. ²⁹ Markaasaa boqorkii ku dhaartay oo yidhi, "Sida Eebbe u nool yahay, kan naftayda ka furtay dhib kasta, ³⁰ sidaan ugu dhaartay adiga Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, anigoo leh, 'Sulaymaan wiilkaaga ah ayaa iga daba noqon doona boqor, oo wuxuu fadhiisan doonaa carshigayga meeshiisa,' sidaas ayaan maanta yeeli doonaa." ³¹ Markaasay Bathsheba wejigeeda dhulka ku foorarsatay, oo waxay isku tuurtay boqorkii hortiiisa oo tidhi, "Sayidkayga Boqor Daa'uud ha noolaado wetigiis."

³² Markaasaa Boqor Daa'uud wuxuu yidhi, "Saadooq oo ah wadaadka, Naatan oo ah nebi, iyo Benayaah ina Yehoyadaah ii yeedha." Markaasay boqorkii hortiiisa yimaadeen. ³³ Oo boqorkii wuxuu iyaga amray, "Addoommada sayidkiinna la qaata, oo wiilkayga Sulaymaan fuulsha dameerka aan leeyahay, oo u geeya Giixon. ³⁴ Oo Saadooq oo ah wadaadka iyo Naatan oo ah nebi ha ku subkaan halkaas boqorka reer binu Israa'iil, oo buun ha afuufaan oo ha yidhaahdaan, 'Nolol dheer ha yeesho Boqor Sulaymaan!' ³⁵ Markaas waxaad raaci doontaan, oo wuxuu iman doonaa oo fadhiisan doonaa carshigayga oo boqor ahaan doonaa meeshiisa; waayo, waxaan isaga u doortay inuu taliyo reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah." ³⁶ Markaasaa Benayaah ina Yehoyadaah boqorkii ugu jawaabay oo yidhi, "Aamiin! Eebbe, Ilaaha sayidkayga boqorka ahow, ha xaqiijiyo. ³⁷ Sida Eebbe ula jiray sayidkayga boqorka ah, sidaas oo kale ha la jiro Sulaymaan, oo carshigiisa ha ka sarraaysiiyo kan sayidkayga Boqor Daa'uud."

³⁸ Markaasaa Saadooq oo ah wadaadka, Naatan oo ah nebi, Benayaah ina Yehoyadaah, iyo reer Keret iyo reer Felet hoos u degeen oo Sulaymaan fuulshiyeen dameerkii Boqor Daa'uud, oo u geeyeen Giixon. ³⁹ Markaasaa Saadooq oo ahaa wadaadka wuxuu ka soo qaatay geeska saliidda teendhada oo Sulaymaan ku subkay. Markaasay buun afuufatay, dadkiina oo dhammu waxay yidhaahdeen, "Nolol dheer ha yeesho Boqor Sulaymaan!" ⁴⁰ Dadkiina oo dhammu way raaceen, dadkiina waxay ciyaarayeen biibiileyaal oo ku farxayeen farxad weyn, si dhulka uu u gariiray codkooda.

⁴¹ Haddaba Adoniyaah iyo dhammaan martidii la joogtay way maqleen intay cunto cunayeen. Markii

Yoo'aab maqlay codkii buunka, wuxuu yidhi, "Maxaa magaalada sidaas ugu qaylinaysa?" ⁴² Intuu weli hadlayay, Yoonaaatan oo ahaa ina Abiyaataar oo ahaa wadaad ayaa yimid. Markaasaa Adoniyaah wuxuu yidhi, "Soo gal, waayo, waxaad tahay nin wanaagsan oo hubaal warka wanaagsan keeni doonta." ⁴³ Laakiin Yoonaaatan wuxuu Adoniyaah ugu jawaabay oo yidhi, "Maya! Sayidkeenna Boqor Daa'uud wuxuu Sulaymaan ka dhigay boqor. ⁴⁴ Oo boqorkii wuxuu la diray isaga Saadooq oo ah wadaadka, Naatan oo ah nebi, Benayaah ina Yehoyadaah, reer Keret iyo reer Felet, oo waxay isaga fuulshiyeen dameerkii boqorka. ⁴⁵ Oo Saadooq oo ah wadaadka iyo Naatan oo ah nebi waxay isaga ku subkeen boqor Giixon, oo halkaasay ka soo kaceen iyagoo ku faraxsan, si ay magaalada ugu qayliyaan. Kani waa codkii aad maqasheen. ⁴⁶ Intaa waxaa dheer, Sulaymaan hadda wuxuu fadhiyaa carshigii boqortooyada. ⁴⁷ Intaa waxaa dheer, addoommadii boqorku waxay yimaadeen inay barakeeyaan sayidkeenna Boqor Daa'uud, iyagoo leh, 'Eebbe ha ka dhigo magaca Sulaymaan mid ka sarreeya kanaga, iyo carshigiisa mid ka weyn kanaga.' Boqorkiina wuxuu isku foorariyay sariirta. ⁴⁸ Boqorkiina wuxuu kaloo yidhi, "Mahad waxaa leh Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, kaasoo ii oggolaaday in mid carshigayga ku fadhiisto maanta intaan indhahaygu arkaan."

⁴⁹ Markaasaa dhammaan martidii Adoniyaah aad bay u baqeen, oo waxay kaceen oo nin waluba jidkiisa u baxay. ⁵⁰ Adoniyaahna wuu ka baqay Sulaymaan, oo wuxuu kacay oo qabtay geesaha allabariga. ⁵¹ Markaasaa Sulaymaan loo sheegay, isagoo leh, "Bal eeg, Adoniyaah wuxuu ka baqayaa Boqor Sulaymaan; waayo, bal eeg, wuxuu qabtay geesaha allabariga, isagoo leh, 'Boqor Sulaymaan ha ii dhaarto maanta inuusan addoonkiisa seef ku dili doonin.'" ⁵² Markaasaa Sulaymaan wuxuu yidhi, "Haddii uu yahay nin wanaagsan, timo keliya oo madaxiisa ah dhulka ma dhici doonto; laakiin haddii shar laga helo, wuu dhiman doonaa." ⁵³ Markaasaa Boqor Sulaymaan diray, oo waxay ka soo dejiyeen allabariga. Markaasuu yimid oo u sujuuday Boqor Sulaymaan, oo Sulaymaan wuxuu ku yidhi, "Gurigaaga tag."

2 Markii wakhtigii geerida Daa'uud soo dhowaatay, wuxuu ammaan ku siiyey wiilkiisa Sulaymaan, isagoo leh, ² "Waxaan u socdaa jidka dhulka oo dhan. Sidaas darteed xoog yeelo, oo

1 Boqorradii

isku caddée inaad nin tahay. ³ Xaji amarka Eebbe Ilaahaaga, si aad ugu socoto jidadkiisa, aad u xajiso qaynuunnadiisa, amarradiisa, xukumradiisa, iyo markhaatifurkiisa, sida ku qoran Sharciga Muuse, si aad ugu liibaanaysid wax kasta oo aad samayso iyo meel kasta oo aad u jeedsato, ⁴ si Eebbe u fuliyo ereygiisii uu igu hadlay, isagoo leh, ‘Haddii wiilashaadu ay taxaddaraan jidkooda, oo ay hortayda ku socdaan runta qalbigooda iyo naftooda oo dhan, ma waayi doontid nin ku fadhia carshiga Israa’iil.’

⁵ Sidoo kale, waxaad ogtahay wixii Yoo’aab ina Seruuya igu sameeyey, wixii uu ku sameeyey labada taliye ee ciidammada Israa’iil, Abner ina Neer iyo Amasa ina Yeter, oo uu dilay. Wuxuu daadshay dhiigigii dagaalka xilligii nabadda, wuxuuna dhiigigii dagaalka ku shubay suunkiiisii ku wareegsanaa dhexdiisa iyo kabooyinkiisii ku yaallay cagihisa. ⁶ Sidaas darteed u dhaqaaq sida xikmaddaada, hana u oggolaanin in timihiisa caddaaday ay nabad ku aadaan xabaasha. ⁷ Laakiin naxariis u muuji wiilasha Barzillay reer Gilecaad, oo ha ka mid noqdeen kuwa miiskaaga wax ka cuna, waayo, waxay ii yimaadeen markii aan ka cararay Absaloom walaalkaa. ⁸ Oo bal eeg, waxaad la joogtaa Shimey ina Geera, oo ahaa reer Benyaamiin oo ka yimid Bahuurim, oo igu habaaray habaarka weyn maaliintii aan u socday Mahanayim. Laakiin markii uu iigu yimid Webiga Urdun, waxaan ku dhaartay Eebbe, anigoo leh, ‘Kuma dili doono seefta.’ ⁹ Laakiin ha u arkin inuu yahay mid aan waxba galabsan, waayo, waxaad tahay nin caqli leh oo ogaan doontid waxaad ku samayn lahayd; oo waxaad timihiisa caddaaday ku keeni doontaa xabaasha dhiig.”

¹⁰ Markaasaa Daa’uud dhintay oo la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay Magaalada Daa’uud. ¹¹ Daa’uud wuxuu boqor ka ahaa Israa’iil afartan sannadood. Wuxuu toddoba sannadood ka talinayey Xebroon, soddon iyo saddex sannadoodna Yerusaaalem. ¹² Markaasaa Sulaymaan fadhiistay carshigii aabbihis Daa’uud, oo boqortooyadiisii si adag ayaa loo aasaasay.

¹³ Haddaba Adoniyaah ina Xaagith wuxuu u yimid Bathsheba hooyadii Sulaymaan, oo waxay ku tidhi, “Ma nabad baa u timid?” Wuxuuna yidhi, “Nabad.” ¹⁴ Markaasuu yidhi, “Waxaan kuu hayaa wax aan ku iraaqdo.” Markaasay tidhi, “Hadal.” ¹⁵ Markaasuu yidhi, “Waad ogtahay in boqortooyadu ahayd middayda, oo Israa’iil oo dhammu iiga filanayeen

inaan boqor noqdo. Si kastaba ha ahaatee, boqortooyadu way is beddeshay oo waxay noqotay mid walaalkay, waayo, waxay ahayd mid isaga ka timid Eebbe. ¹⁶ Hadda waxaan kaa codsanayaa hal dalab; ha iga diidin.” Markaasay ku tidhi, “Hadal.” ¹⁷ Markaasuu yidhi, “Fadlan la hadal Boqor Sulaymaan—wuxuu kuu diidi maayo— si uu ii siiyo Abiishag oo ahayd reer Shuunem inay noqoto naagtiisa.” ¹⁸ Markaasaa Bathsheba tidhi, “Si fiican; waxaan boqorka kuu hadli doonaa.”

¹⁹ Markaasaa Bathsheba u tagtay Boqor Sulaymaan inay u hadasho Adoniyaah. Boqorkuna wuxuu u kacay inuu la kulmo oo u sujuudo, oo wuxuu ku fadhista carshigiisa oo wuxuu carshiga u dhigay hooyadii boqorka, oo waxay ku fadhiisatay gacantiisa midig. ²⁰ Markaasay tidhi, “Waxaan kaa codsanayaa codsi yar; ha iga diidin.” Boqorkuna wuxuu ku yidhi, “Weedh, hooyaday, waayo, kuma diidi doono.” ²¹ Markaasay tidhi, “U oggolow in Abiishag oo ahayd reer Shuunem la siiyo Adoniyaah walaalkaa inay noqoto naagtiisa.” ²² Boqor Sulaymaan ayaa ugu jawaabay oo ku yidhi hooyadiis, “Maxaad u weyddiisanaysaa Abiishag oo ahayd reer Shuunem Adoniyaah? Weydii boqortooyada oo dhan—maadaama uu yahay walaalkay iga weyn— xataa isaga, Abiathaar oo wadaadka ah, iyo Yoo’aab ina Seruuya!” ²³ Markaasaa Boqor Sulaymaan ku dhaartay Eebbe, isagoo leh, “Eebbe ha igu sameeyo, ha ahaato si aad u daran, haddii Adoniyaah aanu hadalkan ku hadlin naftiisa ka gees. ²⁴ Haddaba sida xaqiigada ah sida Eebbe u nool yahay, oo i aasaasay oo i saaray carshigii aabbahay Daa’uud, oo iiga dhigay guri sida uu ballan qaaday— Adoniyaah maanta waa la dili doonaa.” ²⁵ Markaasaa Boqor Sulaymaan u soo diray Benayaah ina Yehoyada, oo wuxuu ku dhuftay, wuuna dhintay.

²⁶ Markaasaa boqorku ku yidhi Abiathaar oo ahaa wadaadka, “Taga Anatooth, beerahaaga, waayo, waxaad istaahishaa inaad dhimato; laakiin wakhtigan kuma dili doono, waayo, waxaad sidday sanduuqi axdiga Eebbe Ilaaha hortayda aabbahay Daa’uud, oo waxaad ku dhibtootay wax kasta oo aabbahay ku dhibtooday.” ²⁷ Markaasaa Sulaymaan ka qaaday Abiathaar inuu noqdo wadaadka Eebbe, si loo fuliyo ereygii Eebbe oo uu ku hadlay guri Eli oo ku yaal Shiiloh.

²⁸ Haddaba war ayaa u yimid Yoo’aab, waayo, Yoo’aab wuxuu raacay Adoniyaah, inkasta oo aanu raacin Absaloom. Markaasaa Yoo’aab u cararay

1 Boqorradii

teendhada Eebbe oo qabsaday geesaha allabariga.²⁹ Oo waxaa loo sheegay Boqor Sulaymaan in Yoo'aab u cararay teendhada Eebbe, oo bal eeg, wuxuu ku ag yaallay allabariga. Markaasaa Sulaymaan u soo diray Benayaah ina Yehoyada, isagoo leh, "Taga, ku dhufo." ³⁰ Markaasaa Benayaah u yimid teendhada Eebbe oo ku yidhi, "Sidaa waxaa yidhi boqorka, 'Soo bax!'" Laakiin wuxuu yidhi, "Maya, waayo, halkan ayaan ku dhiman doonaa." Markaasaa Benayaah mar kale boqorka u keenay war, isagoo leh, "Kanu waa wixii Yoo'aab yidhi, kanuna waa sida uu iigu jawaabay." ³¹ Markaasaa boqorku ku yidhi, "Sida uu yidhi yeel, oo ku dhufo oo aas, si aad uga saarto aniga iyo guriga aabbahay dembiga dhiigga oo Yoo'aab ku shubay sabab la'aan." ³² Eebbe wuxuu dhiiggiisa ku soo celin doonaa madaxiisa, waayo, wuxuu ku dhufatay laba nin oo ka xaq badan oo ka wanaagsan isaga, oo seftu ku dishay: Abner ina Neer, oo ahaa taliye ciidanka Israa'iil, iyo Amasa ina Yeter, oo ahaa taliye ciidanka Yahuudah, inkasta oo aabbahay Daa'uud aanu ogayn. ³³ Sidaas daraaddeed, dhiiggoodu wuxuu ku soo noqon doonaa madaxa Yoo'aab iyo madaxa farcankiisa weligiis. Laakiin Daa'uud iyo farcankiisa iyo gurigiisa iyo carshigiisa nabadi Eebbe ka timaadda ha ku jirto weligeed." ³⁴ Markaasaa Benayaah ina Yehoyada kor u kacay oo ku dhufatay Yoo'aab oo dilay, oo waxaa lagu aasay gurigiisa oo ku yaal cidlada.

³⁵ Boqorkuna wuxuu Benayaah ina Yehoyada u dhigay inuu taliye u noqdo ciidanka meeshiisii, oo boqorkuna wuxuu Zadoog u magacaabay inuu noqdo wadaadka meeshiisii Abiathaar.

³⁶ Markaasaa boqorku u soo diray oo u yeedhay Shimey, oo ku yidhi, "Naftaada guri ka dhiso Yerusaaalem oo halkaas ku noolow, oo ha ka bixin meeshaas oo ha u tegin meel kale." ³⁷ Waayo, maalinta aad ka baxdo oo aad ka gudubto Webiga Gidroon, waxaad ogaan doontaa inaad hubaal dhiman doonto; dhiiggaaga wuxuu ku noqon doonaa madaxaaga." ³⁸ Shimey wuxuu boqorka ku yidhi, "Eraygu waa wanaagsan yahay. Sida sayidkayga boqorku yidhi, sidaasuu addoonkaagu yeeli doonaa." Sidaas daraaddeed Shimey wuxuu ku noolaa Yerusaaalem maalmo badan. ³⁹ Laakiin saddex sannadood dabadeed, laba ka mid ah addoommadii Shimey ayaa u baxsaday Akish ina Maacah, oo ahaa boqorka Gaad. Oo waxaa loo sheegay Shimey, isagoo leh, "Bal eeg, addoommadaadu waxay

joogaan Gaad." ⁴⁰ Markaasaa Shimey kacay oo fuulay dameerkiisii, oo u tegey Gaad oo u tegey Akish inuu raadiyo addoommadiisa, oo Shimey wuxuu tegey oo ka soo kaxeeyey addoommadiisii Gaad. ⁴¹ Markaasaa Sulaymaan loo sheegay in Shimey ka tegey Yerusaaalem oo u tegey Gaad oo soo noqday. ⁴² Markaasaa boqorku u soo diray oo u yeedhay Shimey oo ku yidhi, "Miyaanan kugu dhaarin Eebbe oo kugu digin, anigoo leh, 'Ogow hubaal maalinta aad ka baxdo oo aad u tagto meel kasta, waad dhiman doontaa'? Oo maadan iigu jawaabin, 'Erayga aan maqlay waa wanaagsan yahay.'" ⁴³ Maxaad u xajin weyday dhaarta Eebbe iyo amarkii aan ku siiyey?" ⁴⁴ Boqorkuna wuxuu kaloo ku yidhi Shimey, "Qalbigaaga waxaad ku ogtahay xumaanta oo dhan ee aad u samaysay aabbahay Daa'uud; sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu xumaantaada ku soo celin doonaa madaxaaga." ⁴⁵ Laakiin Boqor Sulaymaan waa la barakayn doonaa, oo carshiga Daa'uud wuxuu sii ahaan doonaa mid la aasaasay hortii Eebbe weligiis." ⁴⁶ Sidaas daraaddeed boqorku wuxuu amray Benayaah ina Yehoyada, oo wuxuu baxay oo ku dhufatay, wuuna dhintay. Sidaas daraaddeed boqortooyadii waxaa lagu aasaasay gacanta Sulaymaan.

3 Sulaymaan wuxuu galay heshiis guur la leh Fircoon, boqorkii Masar, wuxuuna keenay gabadhii Fircoon magaalada Daa'uud. Tani waxay ahayd ilaa uu dhammaystiray dhismaha gurigiisa, guriga Eebbe, iyo derbiga ku wareegsan Yerusaaalem. ² Dadku weli waxay allabari ku bixinayeen meelaha sarsare, maxaa yeelay guriga magacii Eebbe looma dhisin weli. ³ Hadda Sulaymaan wuxuu jeclaa Eebbe, wuxuuna ku socday xeerarkii aabbihiis Daa'uud, laakiin wuxuu allabari ku bixin jiray oo fook ku shidi jiray meelaha sarsare.

⁴ Boqorku wuxuu aaday Gibecoon si uu halkaas allabari ugu bixiyo, waayo, meeshaas ayaa ahayd meesha sare ee weyn; Sulaymaan wuxuu ku bixiyeey kun allabari oo la gubo meeshaas. ⁵ Markuu Gibecoon joogay, Eebbe wuxuu ku soo muuqday Sulaymaan riyo habeen ah; Eebbe wuxuu ku yidhi, "Weydiiso waxaad doonaysid inaan ku siiyo." ⁶ Markaasaa Sulaymaan yidhi, "Waxaad muujisay naxariis weyn addoonkaaga Daa'uud aabbahay, sida uu hortaada ugu socday run, iyo xaqnimo iyo qalbi qumman xaggaaga; waxaadna u kaydisay naxariistan weyn, adigoo siisay wiil inuu carshigiisa ku fadhiisto,

1 Boqorradii

sida ay tahay maanta. ⁷ Hadda, Eebbow Ilaahayga, waxaad ka dhigtay addoonkaaga boqor meeshii aabbahay Daa'uud, hase ahaatee waxaan ahay ilmo yar; ma aqaan sida loo baxo ama loo soo galo. ⁸ Halkaan waxaa jooga addoonkaaga oo ka mid ah dadkaaga la doortay, dad tiro badan oo aan la tirin karin ama la xisaabin karin. ⁹ Haddaba, sii addoonkaaga qalbi wax garad ah si uu dadkaaga u xukumo, si uu u kala saaro wanaagga iyo xumaanta. Waayo, yaa awood u leh inuu xukumo dadkan weyn ee adiga kuu ah?"

¹⁰ Waxay Eebbe ka farxisay in Suleymaan uu codsaday tan. ¹¹ Eebbe wuxuu ku yidhi, "Sababtoo ah waxaad weydiisatay tan, oo aadan weydiisan cimri dheer naftaada, ama hodantinimo naftaada, ama nafta cadaawayaashaada, laakiin waxaad doontay garasho si aad u fahanto caddaaladda, ¹² Bal eeg, waxaan sameeyey sida aad tidhi. Waxaan ku siiyey qalbi xigmad leh oo wax garad ah, si aanay u jirin qof kula mid ah ka hor, mana jiri doono qof kula mid ah ka dib. ¹³ Waxaan sidoo kale ku siiyey waxa aadan weydiisan, labadaba hodantinimo iyo sharaf, si aanay u jiri doonin boqor kula mid ah maalmahaaga oo dhan. ¹⁴ Haddii aad ku socoto jidadkayga, adigoo ilaalinaya xeerarkayga iyo amarradayda, sida aabbahaa Daa'uud ku socday, markaas waxaan dheereyn doonaa cimrigaaga." ¹⁵ Markaasaa Suleymaan toosay, oo bal eeg, waxay ahayd riyo. Wuxuu yimid Yerusaleem oo hortii istaagay sanduuqii axdiga Eebbe, wuxuuna bixiyey allabariyo la gubo iyo allabariyo nabadeed, wuxuuna u sameeyey ciidda dhammaan addoommadiisa.

¹⁶ Ka dib, laba dumar ah oo caan ku ahaa ganacsigooda ayaa u timid boqorka oo hortiisa istaagay. ¹⁷ Mid ka mid ah dumarka ayaa tidhi, "Fadlan, sayidkayga: naagtaan iyo anigu waxaan ku nool nahay guri isku mid ah; aniguna waxaan dhalay ilmo intay guriga joogtay. ¹⁸ Maalintii saddexaad markaan dhalay, naagtaan ayaa sidoo kale dhashay ilmo. Waxaan wada joognay; ma jirin cid shisheeye ah oo nala joogtay guriga, annaga oo keliya. ¹⁹ Wiilkii naagtaan ayaa dhintay habeenkii, maxaa yeelay, si shil ah ayay ugu dul jiiftay. ²⁰ Markaasay kacday habeenkii dhexdiisa oo waxay iga qaadatay wiilkaygii anigoo addoonkaaga ah oo hurda, oo waxay ku dul dhigtay gacmaheeda, oo waxay ku dul dhigtay wiilkeedii dhintay gacmahayga. ²¹ Markaan subaxdii kacay si aan wiilkayga u nuujiyo, bal eeg, wuu

dhintay; laakiin markaan si dhow u eegay subaxdii, bal eeg, ma ahayn wiilkaygii, kii aan dhalay." ²² Markaasay naagtii kale tidhi, "Maya! Kan nool waa wiilkayga, kan dhintayna waa wiilkaaga." Laakiin naagtii hore ayaa tidhi, "Maya! Kan dhintay waa wiilkaaga, kan noolna waa wiilkayga." Sidaasay boqorka hortiisa uga hadleen.

²³ Markaasaa boqorku yidhi, "Midkani wuxuu leeyahay, 'Kani waa wiilkayga, kan nool, kan dhintayna waa wiilkaaga'; kan kalena wuxuu leeyahay, 'Maya! Wiilkaaga waa kan dhintay, wiilkayguna waa kan nool.'" ²⁴ Markaasaa boqorku amray, "Ti keena seef." Markaasay seef u keeneen boqorka. ²⁵ Boqorkuna wuxuu faray, "Wiilka nool kala jar laba, oo mid ka mid ah sii midka kale." ²⁶ Markaasaa naagtii wiilkeedu noolaa boqorka la hadashay, maxaa yeelay, aad bay uga naxday wiilkeeda, oo waxay tidhi, "Fadlan, sayidkayga, siin naagta kale wiilka nool, hana dilin!" Laakiin tan kale waxay tidhi, "Isagu ma noqon doono midkayga ama midkaaga; kala qaybiya!" ²⁷ Markaasaa boqorku ku jawaabay, "Sii naagta hore wiilka nool, hana dilin. Iyadu waa hooyadiis."

²⁸ Markay reer binu Israa'iil oo dhammu maqleen xukunkii uu boqorku bixiyey, way boqorka ka cabsadeen, waayo, waxay arkeen in xigmadda Eebbe ay ku jirtay isaga si uu caddaalad ugu sameeyo.

4 Boqor Sulaymaan wuxuu xukumay reer binu Israa'iil oo dhan. ² Kuwanu waxay ahaayeen saraakiishiisii: Casaryaah, ina Saadooq, wuxuu u adeegi jiray sida wadaadka; ³ Elihoref iyo Ahiyaah, wiilashii Shiisha, waxay ahaayeen qoraayaal; Yehooshaafaad, ina Axiluud, wuxuu ahaa xusuusqaadaha; ⁴ Benaayaah, ina Yehooyaadaa, wuxuu ahaa taliyaha ciidanka; Saadooq iyo Ebiyaataar waxay ahaayeen wadaaddo; ⁵ Casaryaah, ina Naataan, wuxuu madax u ahaa kormeerayaasha; Saabuud, ina Naataan, wadaad, wuxuu ahaa saaxiibka boqorka; ⁶ Axiishaar wuxuu maamuli jiray guriga; iyo Adooniraam, ina Cabdaa, wuxuu madax u ahaa shaqada khasabka ah.

⁷ Sulaymaan wuxuu lahaa laba iyo toban kormeerayaal oo reer binu Israa'iil oo dhan ah, kuwaas oo boqorka iyo reerkiisa cunto siin jiray; nin walbana wuxuu bixin jiray cunto bil sannadka ka mid ah. ⁸ Magacyadooduna waxay ahaayeen: Ben-xuur, oo ahaa buuraha dalka Efrayim; ⁹ Ben-deker, oo ahaa

1 Boqorradii

guddoomiyaha Makas, Shaalbiim, Beyt-shemesh, iyo Eloon-beyt-xaanaan; ¹⁰ Ben-xesed, oo ahaa Aruuboodh (Sookoh wuxuu ahaa midkiis, iyo dhulka Xefer oo dhan); ¹¹ Ben-abinaadaab, oo ahaa gobolkii oo dhan ee Door (Taafaad, gabadhii Sulaymaan, waxay ahayd naagtiisa); ¹² Baanaah, ina Axiluud, oo ahaa Taanakh iyo Megiddo, iyo Beyt-she'aan oo dhan, oo ku dhow Sareetaan oo hoos taga Yisreel, laga bilaabo Beyt-she'aan ilaa Abel-meholaah, oo ku fidsan dhinaca kale ee Yokme'aam; ¹³ Ben-geber, oo ahaa Raamod-gilecaad (magaalooyinkii Yaa'iir, ina Manaseh, oo ku yaal Gilecaad, waxay ahaayeen kuwo isaga u gaar ah; sidoo kale gobolka Argob, oo ku yaal Baashaan—lixdan magaalo oo waaweyn oo leh derbiyo iyo biraha naxaasta); ¹⁴ Ahinadaab, wuxuu ahaa ina Iddoo, oo ku yaal Mahanayim; ¹⁵ Axiimaas, oo ku yaal Naftaali (isna wuxuu guursaday Basemath, gabadhii Sulaymaan); ¹⁶ Baanaah, ina Xushaay - wuxuu mas'uul ka ahaa Aasher iyo Be'aloodh; ¹⁷ Yehooshaafaad, wuxuu ahaa ina Paruux, oo ku yaal Isakaarka; ¹⁸ Shimeec, wuxuu ahaa ina Eelaa, oo ku yaal Benyaamiin; ¹⁹ Geber, ina Uuri, oo ku yaal dalka Gilecaad, dalka Siihoon boqorkii reer Amor iyo Oog boqorkii Baashaan; waxaana jiray hal kormeeraha oo dalka ka sarreeyey.

²⁰ Yahuudah iyo Israa'iil waxay ahaayeen tiro badan sida ciidda badda xeebteeda; waxay cuni jireen, cabbi jireen, oo farxi jireen. ²¹ Sulaymaan wuxuu xukumay boqortooyooyinka oo dhan laga bilaabo Webiga ilaa dalka reer Falastiin iyo ilaa xadka Masar; waxay keeni jireen cashuur waxayna u adeegi jireen Sulaymaan intii uu noolaa oo dhan.

²² Sulaymaan cuntooyinkiisii maalintaha ahaa waxay ahaayeen soddon kor oo bur wanaagsan, iyo lixdan kor oo daqiiq ah, ²³ toban dibiyo oo baruur ah, labaatan dibiyo oo daaqsimeed ah, boqol ido ah, iyo deer, gazelle, roebucks, iyo digaag baruur ah. ²⁴ Waayo, wuxuu xukun ku lahaa wax kasta oo ku yaal galbeedka Webiga, laga bilaabo Tiifsax ilaa Gaasa, boqorrada oo dhan galbeedka Webiga; wuxuuna nabad ku lahaa dhinacyada oo dhan hareerihiisa. ²⁵ Sidaas daraaddeed Yahuudah iyo Israa'iil waxay ku noolaayeen nabad, nin walba geedkiisa canabka ah iyo geedkiisa berde ah, laga bilaabo Daan ilaa Bi'ir-sheba, intii Sulaymaan noolaa oo dhan.

²⁶ Sulaymaan wuxuu lahaa afartan kun oo meheradood oo fardaha gaadhifardoodkiisa, iyo laba iyo toban kun oo fardooley ah. ²⁷ Kuwii

kormeerayaasha ahaa waxay cunto siin jireen Boqor Sulaymaan iyo intii u iman jirtay miiska Boqor Sulaymaan, mid walbana bishiisa; waxba kama ay maqnaan. ²⁸ Waxay sidoo kale keeneen garow iyo caws fardaha iyo fardaha orodka meesha loo baahnaa, mid walbana sida uu xilka u hayay.

²⁹ Eebbe wuxuu Sulaymaan siiyey xigmad iyo garasho aad u weyn iyo faham ballaaran, sida ciidda xeebta badda. ³⁰ Xigmadda Sulaymaan waxay ka badnayd xigmadda dadka bari oo dhan, iyo xigmadda Masar oo dhan. ³¹ Waayo, wuxuu ka xigmadsanaa dhammaan ragga kale, ka xigmadsanaa Eetaan reer Ezerxii, Heemaan, Kalkool, iyo Dardaa, wiilashii Maaxool; oo magaciisana waxaa laga yaqaannay quruumaha hareeraha ah oo dhan. ³² Wuxuu kaloo ku hadlay saddex kun oo maahmaahood, iyo heesihiisii waxay ahaayeen kun iyo shan. ³³ Wuxuu ka hadlay geedaha, laga bilaabo kedarka ku yaal Lubnaan ilaa xuska ku kora derbiga; wuxuu kaloo ka hadlay xayawaanka, shimbiraha, xamaaratada, iyo kalluunka. ³⁴ Dadka ayaa ka iman jiray quruumaha oo dhan si ay u maqlaan xigmadda Sulaymaan, laga bilaabo boqorrada dhulka oo dhan oo maqlay xigmaddiisa.

5 Haddaba Xiraam oo ahaa boqorkii Turos ayaa u soo diray addoommadiisii Sulaymaan, markuu maqlay in isaga lagu subkay inuu boqor ka noqdo meeshiisii aabbihiis, waayo, Xiraam wuxuu mar walba saaxiib la ahaa Daa'uud. ² Markaasaa Sulaymaan fariin u diray Xiraam, isagoo leh, ³ “Waad ogtahay in aabbahay Daa'uud aanu awoodin inuu dhiso guri loogu magac daro magaca Rabbiga Ilaahiisa sababtoo ah dagaalladii hareerihiisa ka socday, ilaa Rabbigu ka dhigay kuwaas cagihisa hoostooda. ⁴ Laakiin haatan Rabbiga Ilaahayga ah ayaa i siiyey nabad dhan walba; ma jiro cadow iyo dhib toona. ⁵ Haddaba bal eeg, waxaan damacsanahay inaan dhiso guri loogu magac daro magaca Rabbiga Ilaahayga ah, sidii Rabbigu ugu hadlay aabbahay Daa'uud, isagoo leh, ‘Wiilkaaga, oo aan ku fadhiisin doono carshigaaga meeshiisa, isagu wuxuu dhisi doonaa guriga magacayga.’ ⁶ Haddaba amarkaaga ha la jaro geedo kedar ah oo Lubnaan ah, oo addoommadaydu waxay la jiri doonaan addoommadaada; oo waxaan ku siin doonaa mushahaar addoommadaada sida aad doonto. Waayo, waad ogtahay in aanu jirin qof naga mid ah oo yaqaan sida loo jaro alwaax sida reer Sidoon.”

1 Boqorradii

⁷ Markii Xiraam maqlay fariintii Sulaymaan, wuxuu aad ugu farxay oo yidhi, “Maanta ha barakoobo Rabbiga, kaasoo siiyey Daa’uud wiil caqli badan inuu xukumo dadkan weyn.” ⁸ Markaasaa Xiraam eray u soo diray Sulaymaan, isagoo leh, “Waxaan maqlay fariintaadii aad ii soo dirtay; waxaan samayn doonaa waxaad doonayso ee ku saabsan geedaha kedarka iyo geedaha sarbeebta. ⁹ Addoommadaydu waxay ka soo dejin doonaan Lubnaan ilaa badda; oo waxaan ka dhigi doonaa doonno inay badda ku maraan meesha aad tilmaanto, oo halkaas ayaan ku kala furi doonaa, adna waad qaadi doontaa. Markaas waxaad fulin doontaa codsigayga adigoo cunto u siinaya reerkeyga.”

¹⁰ Haddaba Xiraam wuxuu Sulaymaan siiyey dhammaan geedihii kedarka iyo sarbeebta ee uu doonayey. ¹¹ Sulaymaan wuxuu markaas Xiraam siiyey labaatan kun oo kor oo sarreen ah oo cunto u ah reerkiisa, iyo labaatan kor oo saliid la shiiday. Sulaymaan wuxuu sidan ugu siin jiray Xiraam sannad walba. ¹² Rabbiguna wuxuu Sulaymaan siiyey xigmad, sidii uu u ballanqaaday; waxayna ahayd isfahan dhex maray Xiraam iyo Sulaymaan, oo labadooduba waxay sameeyeen axdi.

¹³ Haddaba Boqor Sulaymaan wuxuu qortay shaqaale qasab ah oo ka yimid reer binu Israa’iil oo dhan, oo shaqaalihii qasabka ahaa waxay ahaayeen soddon kun oo nin. ¹⁴ Wuxuu u diray Lubnaan, toban kun oo bil kasta si wareeg ah; waxay joogeen Lubnaan hal bil iyo laba bilood oo gurigooda ah. Oo Adoniram wuxuu madax ka ahaa shaqaalihii qasabka ahaa. ¹⁵ Haddaba Sulaymaan wuxuu lahaa toddobaatan kun oo nin oo xamuul qaada, iyo siddeetan kun oo dhagax qoda buuraha, ¹⁶ marka laga reebo saraakiishii Sulaymaan ee madaxda ka ahayd shaqada, saddex kun iyo saddex boqol oo xukumayay dadka shaqada qabanayay. ¹⁷ Markaasaa boqorku amray, waxayna qodeen dhagaxyo waaweyn, dhagaxyo qiimo leh, si ay u dhigaan aasaaska guriga dhagaxyo la jaray. ¹⁸ Sidaas daraaddeed dhisayaashii Sulaymaan iyo dhisayaashii Xiraam iyo nimankii Gebaal waxay jareen dhagaxyadii, oo waxay diyaariyeen alwaaxii iyo dhagaxyadii si ay u dhisaan guriga.

6 Saddex boqol iyo siddeetan sannadood ka dib markii reer binu Israa’iil ay ka baxeen dalka Masar, sannadkii afraad ee Sulaaymaan uu boqor ka ahaa Israa’iil, bisha Siif (oo ah bisha

labaad), ayuu bilaabay dhismaha guriga Eebbe. ² Guriga uu Boqor Sulaaymaan u dhisay Eebbe wuxuu ahaa lixdan dhudhun dherer ah, labaatan dhudhun ballac ah, iyo soddon dhudhun oo sarre ah. ³ Balbalada guriga horteeda waxay ahayd labaatan dhudhun dherer ah, oo la jaanqaadaysa ballaca guriga, iyo toban dhudhun oo qoto dheer horteeda guriga. ⁴ Oo wuxuu u sameeyey daaqqado guriga leh qaab farshaxan. ⁵ Wuxuu kaloo dhisay derbiga guriga ku wareegsan derbiyada guriga, labadaba qaybta hore iyo qaybta gudaha; oo wuxuu sameeyey qolal dhinac ah oo ku wareegsan. ⁶ Dabaqa ugu hooseeya wuxuu ahaa shan dhudhun ballac ah, kan dhexe wuxuu ahaa lix dhudhun ballac ah, kan saddexaadna wuxuu ahaa toddoba dhudhun ballac ah; waayo, wuxuu sameeyey meelaha derbiga guriga ku wareegsan, si aanan biraha loogu getin derbiyada guriga. ⁷ Guriga waxaa laga dhisay dhagaxyo lagu diyaariyey meesha qodista, mana maqal qori ama faas ama wax bir ah oo guriga lagu dhisayo. ⁸ Albaabka qolalka dhinaca hoose wuxuu ku yaallay dhinaca midig ee guriga; waxayna kor ugu kici jireen jaranjarooyin wareegsan ilaa dabaqa dhexe, iyo kan dhexe ilaa kan saddexaad. ⁹ Sidaas ayuu guriga u dhisay oo dhammeeyey; wuxuuna ku daboolay guriga alwaax iyo looxyo kedar ah. ¹⁰ Wuxuu kaloo dhisay qolalka dhinaca guriga oo dhan, mid kasta oo shan dhudhun oo sarre ah; waxayna ku xidhnaayeen guriga alwaaxyo kedar ah.

¹¹ Markaasaa Eebbe u yimid Sulaaymaan, isagoo leh, ¹² “Gurigan aad dhisayso, haddii aad ku socoto xeerarkayga, aadna fuliso xukummayda, oo aad dhawrtid amarradayda oo dhan adigoo ku socda, markaasaan kula oofin doonaa eraygayga, oo aan ku hadlay aabbahaa Daa’uud. ¹³ Oo waxaan dhex degganaan doonaa reer binu Israa’iil, mana dayn doono dadkayga Israa’iil.”

¹⁴ Sidaas ayuu Sulaaymaan guriga u dhisay oo dhammeeyey. ¹⁵ Wuxuu ku dhisay derbiyada guriga gudaha kedar; laga bilaabo sagxadda guriga ilaa saqafka wuxuu ku daboolay alwaax gudaha, wuxuuna ku daboolay sagxadda guriga looxyo juniper ah. ¹⁶ Wuxuu kaloo dhisay qayb labaatan dhudhun ah oo ku taal dhabarka guriga looxyo kedar ah laga bilaabo sagxadda ilaa saqafka; wuxuu ku dhisay gudaha sidii meel quduus ah, loo yaqaan Meesha Quduuska Ah. ¹⁷ Qaybta hore, oo ah meesha ku taal horteeda meesha quduuska ah, waxay ahayd afartan dhudhun

1 Boqorradii

oo dherer ah. ¹⁸ Gudaha guriga waxaa lagu qurxiyey kedar, oo lagu xardhay qaab bocor iyo ubaxyo furan; wax walba waxay ahaayeen kedar, mana jirin dhagax muuqda. ¹⁹ Markaasuu diyaariyey meel quduus ah gudaha guriga si uu u dhigo sanduuqa axdiga Eebbe. ²⁰ Meesha quduuska ah waxay ahayd labaatan dhudhun oo dherer ah, labaatan dhudhun oo ballac ah, iyo labaatan dhudhun oo sarre ah, wuxuuna ku daboolay dahab saafi ah. Wuxuu kaloo ku daboolay meeshii allabariga kedar. ²¹ Sidaas ayuu Sulaymaan gudaha guriga ku daboolay dahab saafi ah. Wuxuu ka soo jiiday silsilado dahab ah horteeda meesha quduuska ah, wuxuuna ku daboolay dahab. ²² Wuxuu ku daboolay guriga oo dhan dahab, ilaa guriga oo dhan la dhammeeyey. Wuxuu kaloo ku daboolay allabariga oo dhan oo ku yaal meesha quduuska ah dahab.

²³ Gudaha meesha quduuska ah, wuxuu sameeyey laba kerubiin oo alwaax saytuun ah, mid kasta oo toban dhudhun oo sarre ah. ²⁴ Shan dhudhun ayaa ahayd dhererka baalasha mid ka mid ah keruubka, iyo shan dhudhun dhererka baalasha kale ee keruubka; laga bilaabo caarada baalasha mid ilaa caarada kale waxay ahayd toban dhudhun. ²⁵ Keruubka kale wuxuu ahaa toban dhudhun; labada kerubiin waxay ahaayeen isku cabbir iyo qaab. ²⁶ Dhererka mid ka mid ah keruubka wuxuu ahaa toban dhudhun, iyo keruubka kale wuxuu ahaa isla dhererkaas. ²⁷ Wuxuu ku dhex dhigay kerubiin guriga gudaha, oo baalasha kerubiin waa la kala bixiyey, si baalasha mid ka mid ah uu u taabto derbiga mid ka mid ah, iyo baalasha keruubka kale uu u taabto derbiga kale, oo baalashooda waxay isku taabanayeen bartamaha guriga. ²⁸ Wuxuu kaloo ku daboolay kerubiin dahab.

²⁹ Markaasuu xardhay derbiyada guriga oo dhan hareeraha xardho kerubiin, geedo timireed, iyo ubaxyo furan, laga bilaabo qolka gudaha ilaa qolka dibadda. ³⁰ Wuxuu kaloo ku daboolay sagxadda guriga dahab, laga bilaabo qolka gudaha ilaa qolka dibadda.

³¹ Albaabka laga galo meesha quduuska ah, wuxuu ka sameeyey alwaax saytuun ah, oo leh xagal iyo tiirar albaab oo shan dhinac leh. ³² Sidaas ayuu u sameeyey laba albaab oo alwaax saytuun ah, wuxuuna ku xardhay kerubiin, geedo timireed, iyo ubaxyo furan, wuxuuna ku daboolay dahab; wuxuuna ku garaacay dahab kerubiin iyo geedo timireed. ³³

Sidoo kale, wuxuu sameeyey tiirar albaab oo afar dhinac leh oo alwaax saytuun ah albaabka laga galo qaybta hore, ³⁴ wuxuuna sameeyey laba albaab oo alwaax geed kedar ah; labada caleemood ee mid ka mid ah albaabka waxay ku wareegayeen tiirar, iyo labada caleemood ee albaabka kale waxay ku wareegayeen tiirar. ³⁵ Wuxuu ku xardhay kerubiin, geedo timireed, iyo ubaxyo furan, wuxuuna ku daboolay dahab si siman loogu mariyey xardho.

³⁶ Wuxuu dhisay barxadda gudaha oo leh saddex saf oo dhagaxyo la jaray iyo saf alwaaxyo kedar ah.

³⁷ Sannadkii afraad, bisha Siif, waxaa la dhigay aasaaska guriga Eebbe. ³⁸ Sannadkii kow iyo tobnaad, bisha Buul (oo ah bisha siddeedaad), guriga waxaa lagu dhammeeyey dhammaan qaybihiiisa iyo dhammaan qorshihiisa. Sidaas ayuu ku dhisay toddoba sannadood.

7 Haddaba Sulaymaan wuxuu dhistay gurigiisii saddex iyo toban sannadood, oo wuxuu dhammeeyey gurigiisii oo dhan. ² Wuxuu dhisay Gurigii Degaanka Lebnaoon; dhererkiisuna wuxuu ahaa boqol dhudhun, ballaadhiisuna konton dhudhun, oo sidiisuna soddon dhudhun, oo wuxuu ku dul dhisay afar saf oo tiirar kedar ah oo tiirar kedar ah ku dul yaallay. ³ Waxaa lagu saqafay kedar kor ku yaal qolalka oo ku dul yaallay afartan iyo shan tiirar, oo shan iyo toban saf kasta. ⁴ Waxaa jiray daaqado qurxin leh oo saddex saf ah, oo daaqad kastana waxay ka soo horjeedday daaqad kale oo saddex saf ah. ⁵ Daaqadaha iyo daaqadaha oo dhammu waxay lahaayeen qaab afar gees ah oo farshaxan ah, oo daaqad kastana waxay ka soo horjeedday daaqad kale oo saddex saf ah. ⁶ Markaasuu sameeyey Balbalada Tiirarka; dhererkeeduna wuxuu ahaa konton dhudhun, ballaadhikeeduna soddon dhudhun, oo balbalaqna waxay ku hor taal tiirar iyo saqaf ku hor taal. ⁷ Wuxuu sameeyey Balbalada Carshiga meesha uu ku xukumi lahaa, Balbalada Xukunka, oo waxaa lagu dahaadhay kedar laga bilaabo dhulka ilaa saqafka. ⁸ Gurigiisii uu ku noolaan lahaa, oo ku yaal barxadda kale ee gudaha ka xigta balbalada, wuxuu ahaa isla shaqaadii. Wuxuu kaloo u sameeyey guri sidan oo kale ah gabadhii Fircoon, oo Sulaymaan uu naag ka dhigtay.

⁹ Kuwani oo dhammu waxay ahaayeen dhagaxyo qaali ah, oo loo jaray cabbir, oo gudaha iyo dibaddaba lagu jaray, laga bilaabo aasaaska ilaa

1 Boqorradii

saqafka sare, iyo dibadda ilaa barxadda weyn.¹⁰ Aasaaskuna wuxuu ahaa dhagaxyo qaali ah, dhagaxyo waaweyn, dhagaxyo toban iyo siddeed dhudhun ah.¹¹ Oo kor waxaa ku yaallay dhagaxyo qaali ah, dhagaxyo loo jaray cabbir, iyo kedar.¹² Sidaas daraaddeed barxaddii weynayd oo dhan waxay lahayd saddex saf oo dhagaxyo la jaray iyo saf kedar ah, oo la mid ah barxadda gudaha ee guriga Eebbe, iyo balbalada guriga.

¹³ Wakhtigaas, Boqor Sulaymaan wuxuu u diray Xiirros inuu ka yimaado Turos.¹⁴ Wuxuu ahaa wiil carmal ah oo ka yimid qabiilka Naftaali, aabbihiisna wuxuu ahaa nin Turos ah, oo shaqeeya naxaas; wuxuuna ka buuxay xigmad iyo faham iyo xirfad uu ku sameeyo shaqo kasta oo naxaas ah. Markaasuu u yimid Boqor Sulaymaan oo wuxuu qabtay dhammaan shaqadiisii.¹⁵ Wuxuu shubay laba tiirar oo naxaas ah; dhererka tiir kasta wuxuu ahaa siddeed iyo toban dhudhun, oo xadhig laba iyo toban dhudhun ayaa lagu cabbiray wareegga labadaba.¹⁶ Wuxuu sameeyey laba madax oo naxaas la shubay oo la saaro dusha tiirarka; dhererka madax kasta wuxuu ahaa shan dhudhun, iyo dhererka madax kale wuxuu ahaa shan dhudhun.¹⁷ Waxaa jiray shabagyo shabagyo ah iyo xadhko silsilado ah oo loogu talagalay madaxda oo ku yaallay dusha tiirarka, toddoba mid kasta oo madax ah.¹⁸ Markaasuu sameeyey tiirarka, oo laba saf oo rummaan ah oo ku wareegsan shabag kasta si ay u daboolaan madaxda ku yaal dusha tiirarka; oo wuxuu sidaas oo kale u sameeyey madax kale.¹⁹ Hadda madaxda ku yaal dusha tiirarka ee balbalada waxay ahaayeen naqshad ubaxyo, afar dhudhun.²⁰ Oo waxaa jiray madaxyo ku yaal labada tiirar xataa qaybta wareegsan oo ku xigta shabagyo, oo rummaanka tiradoodu waxay ahayd laba boqol oo safaf ku wareegsan madax kasta.²¹ Markaasuu tiirarkii ka taagay balbalada hoolka weyn; wuxuu taagay tiirarkii midig oo wuxuu magacaabay Yaakiin, oo wuxuu taagay tiirarkii bidix oo wuxuu magacaabay Booqas.²² Dusha tiirarkana waxaa ku yaallay naqshad ubaxyo. Sidaas daraaddeed shaqadii tiirarka waa la dhammeeyey.

²³ Wuxuu kaloo sameeyey Badda birta la shubay, toban dhudhun laga bilaabo gees ilaa gees, oo wareegsan, oo shan dhudhun dheer, oo xadhig soddon dhudhun ayaa lagu cabbiray wareeggeeda.²⁴ Oo hoosteeda waxaa ku wareegsanaa qarfo, toban

dhudhun kasta, oo ku wareegsan Badda oo dhan; qarfooyinkana waxaa lagu shubay laba saf markii la shubay.²⁵ Waxay ku taagnayd laba iyo toban dibi, saddexna waxay u jeedaan woqooyi, saddexna waxay u jeedaan galbeed, saddexna waxay u jeedaan koonfur, saddexna waxay u jeedaan bari; oo Badduna waxay ku dul taagnayd, oo dhammaantoodna waxay u jeedeen gudaha.²⁶ Waxay ahayd dhumucda gacanta, oo geeskeedana waxaa loo sameeyey sida geeska koob, sida ubax ubax; waxay qaadi kartaa laba kun oo baad.

²⁷ Markaasuu sameeyey toban saldhig oo naxaas ah; dhererka saldhig kasta wuxuu ahaa afar dhudhun, ballaadhiisuna afar dhudhun, sidiisuna saddex dhudhun.²⁸ Oo tan ayaa ahayd naqshadda saldhigyada: waxay lahaayeen xuduudo, xuduudo u dhexeeya qaababka;²⁹ oo xuduudaha u dhexeeya qaababka waxaa ku yaallay libaaxyo, dibiyo, iyo keruubiim. Oo qaababka waxaa ku yaallay meel sare, oo hoosna libaaxyada iyo dibiyada waxaa ku yaallay ubaxyo qurxin leh.³⁰ Hadda saldhig kasta wuxuu lahaa afar taayir oo naxaas ah oo leh dhidibyoo naxaas ah, oo afar cagoodna waxay lahaayeen taageero; hoostana waxaa ku yaallay taageero la shubay, dhinac kasta oo ka mid ah, ubaxyo.³¹ Furitaankiisu wuxuu ku yaallay gudaha taajka sare wuxuu ahaa dhudhun, furitaankuna wuxuu ahaa wareegsan, sida meel sare, dhudhun iyo badh dhexroor ah; oo sidoo kale furitaanka waxaa ku yaallay farshaxan. Xuduudahooduna waxay ahaayeen afar gees, ma ahayn wareegsan.³² Oo afarta taayir waxay ku yaalleen hoosta xuduudaha, oo dhidibyada taayirrada waxay ku yaalleen saldhigga laftiisa; dhererka taayir kastana wuxuu ahaa dhudhun iyo badh.³³ Shaqada taayirrada waxay la mid ahayd taayirrada gaadhiga. Dhidibadooda, dhagaxyadooda, xadhdooda, iyo xarumaha waxaa lagu shubay.³⁴ Hadda waxaa jiray afar taageero oo ku yaal afarta gees ee saldhig kasta; taageerayaashan waxay ahaayeen qayb ka mid ah saldhigga laftiisa.³⁵ Dusha sare ee saldhigga waxaa ku yaallay qaab wareegsan oo dhudhun iyo badh sare ah, oo dusha sare ee saldhigga waxaa ku yaallay taageero iyo xuduudo oo qayb ka mid ah.³⁶ Oo wuxuu ku xardhay saxannada taageerayaashooda iyo xuduudahooda, keruubiim, libaaxyo, iyo geedo timireed, sida booska u oggol yahay mid kasta, iyadoo ubaxyo ku wareegsan.³⁷ Wuxuu sameeyey

1 Boqorradii

toban saldhig sidan oo kale: dhammaantood waxay lahaayeen shubid isku mid ah, cabbir, iyo qaab.

³⁸ Oo wuxuu sameeyey toban weel oo naxaas ah, weel kasta oo ka mid ah toban saldhig; weel kastana wuxuu qaadi karaa afartan baad oo wuxuu ahaa afar dhudhun; oo saldhig kasta oo ka mid ah toban saldhig wuxuu lahaa weel. ³⁹ Markaasuu saldhigyada dhigay, shan dhinaca midig ee guriga iyo shan dhinaca bidix ee guriga; oo wuxuu dhigay Badda dhinaca midig ee guriga oo u jeedda bari dhanka koonfureed.

⁴⁰ Hadda Xiiroos wuxuu sameeyey weelashii, iyo majarafadihii, iyo baaqulihi. Sidaas daraaddeed Xiiroos wuxuu dhammeeyey dhammaan shaqadii uu u qabtay Boqor Sulaymaan guriga Eebbe: ⁴¹ laba tiirar iyo laba baaquli oo madaxyo ku yaal dusha labada tiirar, iyo laba shabagyo si ay u daboolaan labada baaquli ee madaxyo ku yaal dusha tiirarka; ⁴² iyo afar boql oo rummaan oo loogu talagalay labada shabagyo, laba saf oo rummaan ah shabag kasta si ay u daboolaan labada baaquli ee madaxyo ku yaal tiirarka; ⁴³ iyo toban saldhig oo leh toban weel; ⁴⁴ iyo weelka weyn, oo loo yaqaan Badda, iyo laba iyo toban dibi oo hoosteeda ku yaal; ⁴⁵ iyo digsiyaasha, majarafadaha, iyo baaqulihi. Dhammaan weelashan oo Xiiroos u sameeyey Boqor Sulaymaan guriga Eebbe waxay ahaayeen naxaas la safeeyey. ⁴⁶ Dhulka bannaan ee Urdun, boqorku halkaasuu ku shubay, ciidda dhoobada u dhexeysa Sukood iyo Sareedaan. ⁴⁷ Sulaymaan wuxuu ka tagay dhammaan weelashii aan la miisaamin, maxaa yeelay, aad bay u badnaayeen; miisaanka naxaaskana lama go'aamin karin.

⁴⁸ Sulaymaan wuxuu kaloo sameeyey dhammaan alaabtii guriga Eebbe: meesha allabariga dahabka ah iyo miiska dahabka ah oo lagu dul saaray kibista Joogitaanka; ⁴⁹ iyo laambadaha, shan dhinaca midig iyo shan dhinaca bidix, oo ku hor yaal meesha quduuska ah, oo dahab saafi ah, iyo ubaxyada, laambadaha, iyo maqasyo dahab ah; ⁵⁰ iyo koobabka, maqasyo, baaqulihi, qaaddooyinka, iyo meelaha dabka lagu shido, oo dahab saafi ah; iyo hingaadyada albaabbada guriga gudaha, taasoo ah, meesha Quduuska ah, iyo albaabbada guriga, taasoo ah, hoolka, oo dahab ah.

⁵¹ Sidaas daraaddeed dhammaan shaqadii Boqor Sulaymaan uu ka qabtay guriga Eebbe waa la

dhammeeyey. Sulaymaanna wuxuu keenay waxyaalihii aabbihiis Daa'uud u hibeeyey: lacagtii, dahabkii, iyo weelashii; oo wuxuu geliyey khasnadaha guriga Eebbe.

8 Markaasaa Sulaymaan isugu soo ururiyey waayeelladii reer binu Israa'iil iyo madaxdii qabiilooyinka oo dhan, iyo madaxda reeraha awowayaashii wiilashii Israa'iil, oo u yimid Boqor Sulaymaan Yeruusaalem, si ay u soo qaadaan sanduuqii axdiga Eebbe oo ka yimid magaalada Daa'uud, taasoo Siyoon ah. ² Dhammaan nimankii reer binu Israa'iil waxay isugu yimaadeen Boqor Sulaymaan ciidda, bisha Eetaanim, taasoo ah bisha toddobaad. ³ Markaasaa waayeelladii reer binu Israa'iil oo dhammu yimaadeen, wadaaddadiina waxay qaadeen sanduuqii. ⁴ Waxay soo qaadeen sanduuqii Eebbe, teendhadii kulanka, iyo dhammaan alaabtii quduuska ahayd ee teendhada ku jirtay; wadaaddada iyo reer Laawi waxay kor u qaadeen. ⁵ Boqor Sulaymaan iyo ururkii reer binu Israa'iil oo dhan, oo isaga la soo ururiyey, waxay la joogeen sanduuqa hortiisa, iyagoo bixinaya ido iyo dibi aad u tiro badan oo aan la tirin karin ama la xisaabin karin. ⁶ Markaasaa wadaaddadu waxay sanduuqii axdiga Eebbe dhigeen meeshiisii, gudaha quduuska quduuska ah ee guriga, meesha ugu quduusan, hoosta baalasha keruubiimka. ⁷ Waayo, keruubiimku waxay baalashooda ku fidiyeen meesha sanduuqa, keruubiimkuna waxay kor ka daboolayeen sanduuqa iyo ulahiisa. ⁸ Laakiin uluhu aad bay u dheeraayeen oo dhamaadkoodii waxaa laga arki karay meesha quduuska ah ee hortiisa quduuska quduuska ah, laakiin dibadda lagama arki karin; waxayna halkaas joogaan ilaa maanta. ⁹ Sanduuqa waxba kuma jirin laba loox oo dhagax ah mooyaane oo Muuse dhigay halkaas Xoreeb, halkaas oo Eebbe axdi kula galay wiilashii Israa'iil markay ka soo baxeen dalka Masar.

¹⁰ Markay wadaaddadu ka baxeen meesha quduuska ah, daruurtii ayaa buuxisay gurigii Eebbe, ¹¹ si aan wadaaddadu u istaagi karin oo u adeegsan karin daruurta, waayo, ammaanta Eebbe ayaa buuxisay gurigii Eebbe.

¹² Markaasaa Sulaymaan yidhi, "Eebbe wuxuu sheegay inuu ku degganaan doono daruurta cufan. ¹³ Runtii waxaan kuu dhisay guri weyn, meel aad weligaa ku degganaan doonto."

1 Boqorradii

¹⁴ Markaasaa boqorku u jeestay inuu barakeeyo ururkii reer binu Israa'iil oo dhan, iyadoo ururkii reer binu Israa'iil oo dhammu taagnaa. ¹⁵ Wuxuu yidhi, "Barakaysan yahay Eebbe, Ilaaha Israa'iil, kaasoo afkiisa kula hadlay aabbahay Daa'uud, oo gacantiisana ku oofiyeey, isagoo leh, ¹⁶ 'Laga soo bilaabo maallintii aan dadkayga Israa'iil ka soo bixiyeey Masar, ma dooran magaalo qabiilooyinka Israa'iil oo dhan inaan guri ka dhiso si magacaygu halkaas ugu jiro, laakiin waxaan doortay Daa'uud inuu madax u noqdo dadkayga Israa'iil.' ¹⁷ Haddaba waxay ahayd qalbiga aabbahay Daa'uud inuu guri u dhiso magaca Eebbe, Ilaaha Israa'iil. ¹⁸ Laakiin Eebbe wuxuu ku yidhi aabbahay Daa'uud, 'Waxaan arkay inay qalbigaaga ku jirtay inaad guri u dhisto magacayga, waadna wanaagsantahay inaad doonistaas leedahay. ¹⁹ Laakiin, adigu ma dhisi doontid guriga, laakiin wiilka kaa dhashay, isagaa guriga magacayga u dhisi doona.' ²⁰ Haddaba Eebbe wuxuu oofiyeey hadalkiisii uu ku hadlay, waayo, waxaan ka kacay meeshiisii aabbahay Daa'uud oo waxaan ku fadiyaa carshigii Israa'iil, sida Eebbe ballanqaaday, oo waxaan u dhisay guriga magaca Eebbe, Ilaaha Israa'iil. ²¹ Oo waxaan halkaas dhigay meel sanduuga loogu talagalay, kaasoo ah axdiga Eebbe, kaasoo uu awoyayaasheen la galay markuu ka soo bixiyeey dalka Masar."

²² Markaasaa Sulaymaan istaagay hortiiisa allabariga Eebbe oo hortiiisa ururkii reer binu Israa'iil oo dhan, oo gacmihiisana kor u qaaday samada. ²³ Wuxuu yidhi, "O Eebbe, Ilaaha Israa'iil, ma jiro Ilaah adiga oo kale ah samada sare ama dhulka hoostiisa, kaasoo axdiga ilaaliya oo daacadnimo muujinaya addoommadaada oo ku hor socda qalbigooda oo dhan, ²⁴ kuwaasoo la joogay addoonkaaga, aabbahay Daa'uud, wixii aad u ballanqaaday; afkaaga ayaad ku hadashay oo gacantaada ayaad ku oofisay, sida ay tahay maanta. ²⁵ Haddaba, Eebbe, Ilaaha Israa'iil, ilaali wixii aad addoonkaaga Daa'uud aabbahay u ballanqaaday, adigoo leh, 'Ma waayi doontid nin ku fadiya carshiga Israa'iil, haddii wiilashaadu taxaddaraan jidkooda, si ay hortayda ugu socdaan sidaad u socotay.' ²⁶ Haddaba, Ilaaha Israa'iil, ha xaqiijiso hadalkaaga, kaasoo aad addoonkaaga, aabbahay Daa'uud, kula hadashay.

²⁷ Laakiin ma runtii baa Eebbe ku degganaan karaa dhulka? Bal eeg, samada iyo samada sare kuma ay hayn karaan, maxaa ka sii yar gurigan aan dhisay! ²⁸

Haddana, fadlan u jeeso tukashada addoonkaaga iyo baryadiisa, Eebbe Ilaahayga, si aad u maqasho qaylada iyo tukashada oo addoonkaagu maanta hortaada ku tukado, ²⁹ si indhaahaagu ugu furan yihiin gurigan maalin iyo habeen, meesha aad ku tidhi, 'Magacaygu halkaas buu ku jiri doonaa,' si aad u maqasho tukashada oo addoonkaagu u tukado meeshaas. ³⁰ Oo maqlo baryada addoonkaaga iyo dadkaaga Israa'iil markay u tukadaan meeshaas; maqal samada meeshaada deggan; oo markaad maqasho, dembidhaaf.

³¹ Haddii qof dembaabo deriskiisa oo lagu qasbo inuu dhaarto, oo uu yimaado oo ku dhaarto allabarigaaga gurigan, ³² markaas maqlo samada oo fal, adigoo xukumaya addoommadaada, oo dembiilaha ku xukuma isagoo jidkiisa madaxiisa ku soo celinaya, oo xaqa xaqiijiya isagoo siinaya sidii xaqnimadiisa.

³³ Markay dadkaa Israa'iil ka jabaan cadowga maxaa yeelay way kaa dembaabeen, haddii ay kugu soo noqdaan oo magacaaga qirtaan oo tukadaan oo ku baryaan gurigan, ³⁴ markaas maqlo samada, dembidhaaf u samee dadkaa Israa'iil, oo ku soo celi dhulka aad awoyayaashood siisay.

³⁵ Marka cirka la xidho oo roob la waayo maxaa yeelay way kaa dembaabeen, oo ay u tukadaan meeshaas oo magacaaga qirtaan oo ka noqdaan dembigooda markaad ku ciqaabto, ³⁶ markaas maqlo samada oo dembidhaaf u samee addoommadaada iyo dadkaa Israa'iil; run ahaantii, bara jidka wanaagsan ee ay ku socdaan. Oo roob ku soo daa dhulkaaga, kaasoo aad dadkaa siisay dhaxal ahaan.

³⁷ Haddii ay abaar ku dhacdo dhulka, haddii ay cudur, ama caariyaysi ama dhirbaaxo, quraanjada ama ayax, haddii cadowgu ku hareereeyo magaalooyinkooda dhulkooda, cudur kasta, cudur kasta oo jira, ³⁸ tukasho kasta ama baryo kasta oo qof kasta ama dadkaa Israa'iil oo dhan sameeyo, mid kasta oo og xanuunka qalbigiisa, oo gacmihiisa ku fidiya gurigan, ³⁹ markaas maqlo samada meeshaada deggan, oo dembidhaaf, oo fal oo mid kasta siiya sidii jidkiisa oo dhan, oo qalbigiisa aad ogtahay—waayo, adiga keliya ayaal oo qalbiyada dadka oo dhan— ⁴⁰ si ay kaaga cabsadaan maalmaha oo dhan oo ay ku noolyihiin dhulka oo aad awoyayaashay siinay.

⁴¹ Sidoo kale ku saabsan shisheeyaha aan ka mid ahayn dadkaa Israa'iil, markuu ka yimaado waddan

1 Boqorradii

fog magacaaga aawadiis ⁴² (waayo, waxay maqli doonaan magacaaga weyn, iyo gacantaada xoogga leh, iyo cududdaada fidsan), markuu yimaado oo u tukado gurigan, ⁴³ maqal samada meeshaada deggan, oo samee sida oo dhan oo shisheeyuhu kuu baryo, si ay dadka dhulka oo dhan u ogaadaan magacaaga, oo ay kaaga cabsadaan sida dadkaa Israa'iil, oo ay ogaadaan in gurigan aan dhisay lagu magacaabo magacaaga.

⁴⁴ Markay dadkaa u baxaan dagaal cadowgooda, sidaad u dirto, oo ay u tukadaan Eebbe magaalada aad dooratay iyo guriga aan magacaaga u dhisay, ⁴⁵ markaas maqlo samada tukashadooda iyo baryadooda, oo taageer sababtooda.

⁴⁶ Markay kaa dembaabaan (waayo, ma jiro qof aan dembaabin), oo aad ka cadhootid oo aad cadowga u dhiibtid, si ay u qafaashaan dhulka cadowga, meel fog ama meel dhow; ⁴⁷ haddii ay qalbigooda ku qaataan dhulka ay qafaasheen, oo ay toobad keenaan oo kugu baryaan dhulka qafaalayaashooda, iyagoo leh, 'Waannu dembaabnay oo xumaan samaynay, si xun baan u dhaqannay'; ⁴⁸ haddii ay kugu soo noqdaan qalbigooda oo dhan iyo naftooda oo dhan dhulka cadowgooda oo qafaashay, oo ay kuu tukadaan dhulkooda oo aad awowayaashood siisay, magaalada aad dooratay, iyo guriga aan magacaaga u dhisay, ⁴⁹ markaas maqlo samada meeshaada deggan tukashadooda iyo baryadooda, oo taageer sababtooda, ⁵⁰ oo dembidhaaf u samee dadkaa oo kaa dembaabay, iyo dhammaan xadgudubadooda oo ay kugu galeen, oo ka dhig inay naxariis ka helaan kuwa qafaashay, si ay ugu naxariistaan. ⁵¹ Waayo, iyagu waa dadkaa iyo dhaxalkaaga oo aad ka soo bixisay Masar, dhexda foornada birta— ⁵² si indhahaagu ugu furan yihiin baryada addoonkaaga iyo baryada dadkaa Israa'iil, si aad u maqasho markay kuugu yeedhaan. ⁵³ Waayo, waxaad ka soocday dadka dhulka oo dhan oo aad dhaxalkaaga ka dhigtay, sidaad ugu hadashay Muuse addoonkaaga, markaad awowayaashay Masar ka soo bixisay, Eebbe Ilaahow."

⁵⁴ Markuu Sulaymaan dhammeeyey tukashadan oo dhan iyo baryadan Eebbe, wuxuu ka kacay hortisa allabariga Eebbe, oo jilbihiisa ku foorarsan oo gacmihiisana kor u qaaday samada. ⁵⁵ Wuxuuna istaagay oo barakeeyey ururkii reer binu Israa'iil oo dhan cod dheer, isagoo leh, ⁵⁶ "Barakaysan yahay Eebbe, kaasoo nasiyey dadkiisa Israa'iil, sida wax

kasta oo uu ballanqaaday; hal eray kama dhicin dhammaan ballanqaadkiisii wanaagsan, oo uu ku ballanqaaday Muuse addoonkiisa. ⁵⁷ Eebbe Ilaahayagu ha nala jiro, sida uu awowayaasheen ula jiray; yuusan naga tegin ama naga tagin, ⁵⁸ si uu qalbiyadeenna u hanuuniyo isaga, si aan ugu socunno jidadkiisa oo dhan oo aan u ilaalinno amarradiisa, xeerarkiisa, iyo awaamiirtiisa, oo uu awowayaasheen ku amray. ⁵⁹ Oo erayadani oo aan ku baryay Eebbe, ha ku dhowdahay Eebbe Ilaahayaga maalin iyo habeen, si uu u taageero sababta addoonkiisa iyo sababta dadkiisa Israa'iil, sida maalin kasta u baahan tahay, ⁶⁰ si ay dadka dhulka oo dhan u ogaadaan in Eebbe yahay Ilaah; oo aan kale jirin. ⁶¹ Qalbigiinnu ha u go'naado Eebbe Ilaahayaga, si aad ugu socotaan xeerarkiisa oo aad u ilaalisaa amarradiisa, sida maanta."

⁶² Markaasaa boqorku, isaga oo ay la jiraan reer binu Israa'iil oo dhan, allabaryo ku bixiyey Eebbe. ⁶³ Sulaymaan wuxuu bixiyey allabarigii nabadda, kaasoo uu u bixiyey Eebbe, labaatan iyo laba kun oo dibi iyo boqol iyo labaatan kun oo ido. Sidaas daraaddeed boqorku iyo wiilashii Israa'iil oo dhan waxay u hibeeyeen gurigii Eebbe. ⁶⁴ Maalintaas qudheeda boqorku wuxuu quduus ka dhigay bartamaha barxadda ee gurigii Eebbe hortisa, maxaa yeelay halkaas ayuu ku bixiyey allabarigii la gubo, allabarigii daqiiqda, iyo baruurtii allabarigii nabadda; waayo, meeshii naxaasta ahayd oo Eebbe hortisa ahayd aad bay u yarayd si ay u qabato allabarigii la gubo, allabarigii daqiiqda, iyo baruurtii allabarigii nabadda. ⁶⁵ Sidaas daraaddeed Sulaymaan wuxuu ciidda ku qabtay wakhtigaas, iyo reer binu Israa'iil oo dhan oo la jiray, urur weyn laga soo bilaabo gelitaanka Xamaad ilaa webiga Masar, hortisa Eebbe Ilaahayaga, toddoba maalmood iyo toddoba maalmood oo kale, afar iyo toban maalmood oo dhan. ⁶⁶ Maalintii siddeedaad ayuu dadka diray, wayna barakeeyeen boqorka. Markaasay tageen teendhooyinkoodii iyagoo faraxsan oo qalbi faraxsan sababta oo ah wanaagga oo dhan oo Eebbe u muujiyey Daa'uud addoonkiisa, iyo dadkiisa Israa'iil.

9 Markii Sulaymaan dhammeeyey dhismaha guriga Rabbiga, iyo guriga boqorka, iyo wax walba oo Sulaymaan doonayay inuu qabto, ² Rabbiga ayaa mar kale u muuqday Sulaymaan, sidii uu uga soo muuqday Gibecoon. ³ Rabbiguna wuxuu ku yidhi isaga, "Waan maqlay tukashadaada iyo

1 Boqorradii

baryadaada aad hortayda ka samaysay; gurigan aad dhistay waan quduus yeelay, anigoo magacayga halkaas dhigay weligiis, indhahayga iyo qalbigayguna halkaas way ahaan doonaan mar walba. ⁴ Adiguna, haddaad hortayda ku socoto sidii aabbahaa Daa'uud ku socday, oo qalbi daacadnimo iyo qummanimo leh, si aad ugu samayso wax walba oo aan kugu amray, oo aad xeerarkayga iyo qaynuunnadayda xajisid, ⁵ markaasaan adkayn doonaa carshiga boqortooyadaada oo Israa'iil ka sarreysa weligeed, sidaan ugu ballanqaaday aabbahaa Daa'uud, anigoo leh, 'Adigu waxaad mar walba yeelan doontaa mid ku fadhiya carshiga Israa'iil.' ⁶ Laakiin haddaad adiga ama wiilashaadu iga jeedsataan, oo aydnaan xajin amarradayda iyo xeerarkayga aan hortiinna dhigay, oo aad tagtaan oo aad u adeegtaan ilaahyo kale oo caabuddaan, ⁷ markaasaan Israa'iil ka goyn doonaa dhulka aan iyaga siiyey, iyo gurigan aan magacayga quduus ugu dhigay, waxaan ka eryi doonaa hortayda. Sidaas daraaddeed Israa'iil waxay noqon doontaa maahmaah iyo wax lagu qoslo dadka oo dhan dhexdooda. ⁸ Guriganna wuxuu noqon doonaa burbur; qof kasta oo ag maraya wuu naxayaa oo wuxuu odhanayaa, 'Maxaa Rabbigu waxan oo kale ugu sameeyey dhulkan iyo gurigan?' ⁹ Waxayna odhan doonaan, 'Sababtoo ah waxay ka tageen Rabbigoodii Eebbe ahaa, kaasoo awowayaashood ka soo bixiyey dalka Masar, oo waxay qaatan ilaahyo kale oo caabudeen oo u adeegeen; sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu ku keenay masiibadan oo dhan.'"

¹⁰ Dhamaadka labaaatan sannadood, intii Sulaymaan dhisay labada guri, guriga Rabbiga iyo guriga boqorka, ¹¹ maadaama Xiraam boqorkii Turos uu Sulaymaan siiyey alwaax kedar iyo alwaax berosh iyo dahab sida uu doonayay, Boqor Sulaymaan wuxuu Xiraam siiyey labaaatan magaalo oo ku yaal dhulka Galili. ¹² Markaasaa Xiraam ka yimid Turos si uu u arko magaalooyinkii uu Sulaymaan siiyey, laakiin ma aysan cajabin isaga. ¹³ Wuxuuna yidhi, "Maxay yihiin magaalooyinkan aad i siisay, walaalkayow?" Sidaas daraaddeed wuxuu ugu yeedhay dhulka Kaabuul ilaa maanta. ¹⁴ Xiraamna wuxuu boqorka u soo diray boqol iyo labaaatan tan oo dahab ah.

¹⁵ Hadda kani waa xisaabtii shaqaalihii khasabka ahaa ee Boqor Sulaymaan qortay si uu u dhiso guriga Rabbiga, gurigiisa, Millowga, derbiga Yerusaaalem, Xaasor, Megiddo, iyo Geser. ¹⁶ Fircoon

boqorkii Masar ayaa kacay oo qabsaday Geser, oo gubay dab, oo wuxuu dilay Kana'aaniyiintii magaalada degganaa, oo wuxuu siiyey gabadhiisa, xaaska Sulaymaan, sidii meherkeedii. ¹⁷ Sidaas daraaddeed Sulaymaan wuxuu dib u dhisay Geser, iyo Beyt-xooroon Hoose, ¹⁸ Bacalad iyo Tamaar oo ku yaal dhulka cidlada ee Yahuudah, ¹⁹ iyo dhammaan magaalooyinkii kaydka ee Sulaymaan lahaa, magaalooyinkii gaadhifardoodkiisa iyo fardoolayda, iyo wax walba oo Sulaymaan ku farxay inuu ku dhiso Yerusaaalem, Lubnaan, iyo dhulka oo dhan oo uu xukumo.

²⁰ Ku saabsan dadka ka hadhay reer Amor, reer Xeed, reer Feris, reer Xiwi, iyo reer Yebuus, oo aan ahayn wiilashii Israa'iil, ²¹ faracoodii ka hadhay iyaga ka dib dhulka, kuwaasoo wiilashii Israa'iil aanay awoodin inay si buuxda u baabi'iyaan, Sulaymaan wuxuu ku qasbay inay shaqo khasab ah qabtaan ilaa maanta. ²² Laakiin Sulaymaan ma uusan ka dhigin addoommo wiilashii Israa'iil; waxay ahaayeen rag dagaalyahanno ah, addoommadiisa, taliyayaashiisa, saraakiishiisa, taliyayaashii gaadhifardoodkiisa, iyo fardoolayda. ²³ Kuwanu waxay ahaayeen saraakiishii ugu sarraysay ee Sulaymaan shaqaadiisa ka sarreeyey, shan boqol iyo konton tiradoodu, kuwaasoo kormeerayay dadka shaqada qabanayay.

²⁴ Markii gabadhii Fircoon ka soo kacday magaalada Daa'uud oo ay u tagtay gurigeeda ee Sulaymaan u dhisay, markaasuu dhisay Millowga. ²⁵ Hadda saddex jeer sannadkii Sulaymaan wuxuu bixin jiray allabaryo la gubo iyo allabaryo nabadeed meesha allabariga ee uu u dhisay Rabbiga, uumiya dhirta ku dul gubaya meesha allabariga ee Rabbiga hortiisa. Sidaas ayuu ku dhammeeyey guriga.

²⁶ Boqor Sulaymaan wuxuu kaloo dhisay doonyo ciidan oo ku yaal Esiyon-geber, oo ku dhow Eeloodh oo ku yaal xeebta Badda Cas, dhulka Edom. ²⁷ Xiraamna wuxuu u soo diray addoommadiisa doonyaha, badmareeno yaqaanna badda, iyo addoommadii Sulaymaan. ²⁸ Waxay u safreen Ofiir oo waxay halkaas ka soo heleen afar boqol iyo labaaatan tan oo dahab ah, oo waxay u keeneen Boqor Sulaymaan.

10 Markii boqorradii Sheba maqashay sumcadda Sulaymaan ee ku saabsan magaca Eebbe, waxay u timid inay ku tijaabiso su'aalo adag. ² Waxay timid Yerusaaalem

1 Boqorradii

iyadoo wadata dad badan oo badan, iyadoo geel wadata dhir udgoon, iyo dahab badan, iyo dhagaxyo qaali ah. Markii ay u timid Sulaymaan, waxay la hadashay wax kasta oo qalbigeeda ku jiray. ³ Sulaymaan wuxuu uga jawaabay dhammaan su'aalaha; waxba kama qarsoona boqorka oo uu u caddeyn waayey iyada. ⁴ Markii boqorradii Sheba aragtay dhammaan xigmadda Sulaymaan, gurigii uu dhisay, ⁵ cuntadii miiskiisa saarnayd, fadhiisinta addoommadiisa, joogitaanka wasiiradiisa iyo labiskooda, kuwa koobabka u shuba, iyo jaranjaradiisa uu ku tago guriga Eebbe, waxay noqotay mid aan ruux dambe ku jirin. ⁶ Markaasay waxay ku tidhi boqorka, "Warbixintii aan dalkayga ku maqlay ee ku saabsan hadalladaada iyo xigmaddaada waa run. ⁷ Laakiin ma rumaysan warbixinaha ilaa aan imid oo aan indhahayga ku arkay. Oo bal eeg, kala badh lama ii sheegin! Xigmaddaada iyo barwaaqadaada waxaad ka badantahay warbixintii aan maqlay. ⁸ Waxaa barakaysan nimankaaga, barakaysan yihiin addoommadan joogta hortaada si joogto ah oo maqla xigmaddaada. ⁹ Barakaysan yahay Eebbe Ilaahaaga, oo kugu farxay inuu ku fadhiisiyo carshiga Israa'iil! Sababtoo ah Eebbe wuxuu Israa'iil u jeclaa weligiis, wuxuu kaa dhigay boqor, inaad samayso caddaalad iyo xaqnimo." ¹⁰ Markaasay siisay boqorka boqol iyo labaatan talanti oo dahab ah, aad u badan oo dhir udgoon ah, iyo dhagaxyo qaali ah. Mar dambe ma imaanin dhir udgoon oo sidaas u badan sidii boqorradii Sheba siisay Boqor Sulaymaan.

¹¹ Sidoo kale maraakiibtii Xiraam, oo dahab ka keentay Ofir, waxay ka keeneen Ofir qadar aad u weyn oo almag ah iyo dhagaxyo qaali ah. ¹² Boqorku wuxuu ka sameeyey almag-kii tiirarka guriga Eebbe iyo guriga boqorka, iyo sidoo kale lyres iyo harps loogu talagalay heesayaasha; almag-kii noocaas ah mar dambe ma iman mana la arag ilaa maantadan.

¹³ Boqor Sulaymaan wuxuu siiyey boqorradii Sheba wax kasta oo ay dooneysay, wax kasta oo ay codsatay, marka laga reebo wixii uu ka siiyey deeqdiisa boqortooyada. Markaasay u jeedsatay oo aaday dalkeedii, iyada iyo addoommadeedii.

¹⁴ Qadarka dahabka ee Sulaymaan u yimid sannadkii wuxuu ahaa lix boqol iyo lixdan iyo lix talanti oo dahab ah, ¹⁵ marka laga reebo tan ganacsatada iyo alaabta ganacsatada iyo dhammaan boqorrada Carabta iyo guddoomiyeyaasha dalka. ¹⁶ Boqor

Sulaymaan wuxuu sameeyey laba boqol oo gaashaan oo dahab la garaacay, lix boqol oo sheqel oo dahab ah ayaa loo isticmaalay gaashaan kasta. ¹⁷ Wuxuuna sameeyey saddex boqol oo gaashaan oo dahab la garaacay, saddex mina oo dahab ah ayaa loo isticmaalay gaashaan kasta; boqorkuna wuxuu ku meeleeyey Guriga Degaanka ee Lubnaan. ¹⁸ Intaa waxaa dheer, boqorku wuxuu dhisay carshiga weyn ee fool maroodi oo wuxuu ku daboolay dahab saafi ah. ¹⁹ Waxaa jiray lix jaranjaro oo carshiga ah iyo qayb wareegsan oo gadaashiisa ah, oo gacmo ku yaallaan dhinac kasta oo kursiga ah, iyo laba libaax oo taagan dhinacyada gacmaha. ²⁰ Laba iyo toban libaax ayaa halkaas ku taagnaa lixda jaranjaro, mid kasta dhinac kasta; wax la mid ahna looma samayn boqortooyo kale. ²¹ Dhammaan weelasha cabitaanka ee Boqor Sulaymaan waxay ahaayeen dahab, iyo dhammaan weelasha Guriga Degaanka ee Lubnaan waxay ahaayeen dahab saafi ah. Midna ma ahayn lacag; looma tixgelin qiimo maalmaha Sulaymaan.

²² Waayo, boqorku wuxuu badda ku lahaa maraakiibta Tarshiish oo la socda maraakiibta Xiraam; hal mar saddexdii sanaba maraakiibta Tarshiish waxay yimaadeen, iyagoo keenaya dahab, lacag, fool maroodi, daayeero, iyo tukaan. ²³ Sidaas darteed Boqor Sulaymaan wuxuu ka weynaa dhammaan boqorrada dhulka xagga maal iyo xigmadba. ²⁴ Dunida oo dhan waxay dooneysay inay la kulanto Sulaymaan, si ay u maqlaan xigmadda Eebbe uu qalbigiisa ku beeray. ²⁵ Waxayna keeneen nin kasta hadiyaddiisa: qalab lacag iyo dahab ah, dhar, hub, dhir udgoon, fardo, iyo dameero, aad u badan sannadba sannadka ka dambeeya.

²⁶ Sulaymaan wuxuu ururiyey gaadiid iyo fardooley; wuxuu lahaa kun iyo afar boqol oo gaadiid iyo laba iyo toban kun oo fardooley, wuxuuna ku meeleeyey magaalooyinka gaadiidka iyo boqorka oo la jooga Yerusaaalem. ²⁷ Boqorku wuxuu ka dhigay lacagta mid caadi ah oo Yerusaaalem sida dhagaxyada, wuxuuna ka dhigay kedarka mid badan sida sycamores ee dhulka hoose. ²⁸ Fardaha Sulaymaan waxaa laga soo dhoofiyey Masar iyo Kue; ganacsatada boqorku waxay ka soo iibsadeen Kue qiimo. ²⁹ Gaadhi waxaa laga soo dhoofiyey Masar lix boqol oo sheqel oo lacag ah, iyo faras boqol iyo konton; iyo iyaga oo kale waxay u dhoofiyeen dhammaan boqorrada Xittida iyo boqorrada Aram.

1 Boqorradii

11 Haddaba Boqor Sulaymaan wuxuu jeclaa dumar badan oo qalaad oo dheeraad ah gabadhii Fircoon: Haweenkii Moo'aab, Cammoon, Edom, Sidon, iyo Xeed. ² Kaasoo ka yimid quruumaha Eebbe ku yidhi reer binu Israa'iil, "Ha la soconina, mana aydaan la socon doonin; hubaal waxay qalbigiinna ka leexin doonaan ilaahyadooda dabadeed." Sulaymaan wuxuu ku dhegganaa kuwaas jacayl dartii. ³ Wuxuu lahaa toddoba boqol oo naagood oo boqortooyo ah, iyo saddex boqol oo haween la dhaxlay, naagihisuna waxay saameeyeen qalbigiisa. ⁴ Waayo, markuu Sulaymaan gaboobay, naagihisii waxay qalbigiisa ka leexiyeen ilaahyo kale; qalbigiisuna uma go'na Eebbe Ilaahisii, sidii qalbiga aabbihiis Daa'uud ahaa. ⁵ Sulaymaan wuxuu raacay Ashtoreth, ilaahaddii Sidoniya, iyo Milcom, sanamkii reer Cammoon. ⁶ Sulaymaan wuxuu ku dhacmay si aan raalli ka ahayn Eebbe, mana uu raacin Eebbe si buuxda, sida Daa'uud aabbihiis u sameeyey. ⁷ Markaasaa Sulaymaan wuxuu dhisay meel sare oo loogu talagalay Chemosh, sanamkii Moo'aab, buurta ku taal bariga Yerusaleem, iyo Molech, sanamkii reer Cammoon. ⁸ Wuxuu sidoo kale u sameeyey dhammaan naagihisii qalaad, kuwaasoo foox gubay oo allabaryo u bixiyeey ilaahyadooda.

⁹ Haddaba Eebbe wuxuu ka xanaaqay Sulaymaan maxaa yeelay qalbigiisii wuxuu ka leexday Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, kaasoo laba jeer u muuqday isaga, ¹⁰ oo ku amray arrintan, in aanu raacin ilaahyo kale. Laakiin ma uu raacin wixii Eebbe ku amray. ¹¹ Markaasaa Eebbe wuxuu ku yidhi Sulaymaan, "Tan iyo markii aad sidaas samaysay, oo aanad xajin axdigaygii iyo xeerarkaygii aan kugu amray, hubaal waxaan kaa goyn doonaa boqortooyada oo aan siin doonaa addoonkaaga. ¹² Si kastaba ha ahaatee, ma samayn doono wakhtigaaga aawadiis aabbahaaga Daa'uud, laakiin waxaan ka goyn doonaa gacanta wiilkaaga. ¹³ Hase yeeshee, boqortooyada oo dhan kama qaadi doono, laakiin waxaan siin doonaa hal qabiil wiilkaaga, aawadii addoonkayga Daa'uud iyo aawadii Yerusaleem, oo aan doortay."

¹⁴ Markaasaa Eebbe wuxuu Sulaymaan ka soo saaray cadow, Xadaadkii Edom; wuxuu ka soo jeeday boqortooyada Edom. ¹⁵ Waayo, markii Daa'uud joogay Edom, iyo Yo'aab taliyihii ciidanka kor ugu kacay si uu u aaso kuwii la dilay, wuxuu laayay dhammaan ragga Edom. ¹⁶ Waayo, Yo'aab iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay halkaas joogeen lix

bilood, ilaa uu ka laayay dhammaan ragga Edom. ¹⁷ Laakiin Xadaad wuxuu u cararay Masar, isaga iyo qaar ka mid ah Edomiyaantii adeegyadii aabbihiis la socdeen, intuu Xadaad weli yaraa. ¹⁸ Waxay ka soo baxeen Midyaan oo yimaadeen Faraan, waxayna la soo qaateen rag Faraan oo yimaadeen Masar, Fircoonkii boqorka Masar, kaasoo siiyey guri, oo cunto u qoondeeyey, oo dhul siiyey. ¹⁹ Haddaba Xadaad wuxuu ka helay raalli ahaansho weyn indhaha Fircoon, wuxuuna siiyey naag walaashii naagtiisii, walaashii Tahpenes boqoradda. ²⁰ Walaashii Tahpenes waxay dhashay wiilkiisii Genubath, kaasoo Tahpenes ku nuujisay guriga Fircoon, Genubathna wuxuu ku jiray guriga Fircoon oo ka mid ahaa wiilasha Fircoon. ²¹ Laakiin markii Xadaad ka maqlay Masar in Daa'uud la seexday awoyayaashiis, iyo in Yo'aab taliyihii ciidanka uu dhintay, Xadaad wuxuu ku yidhi Fircoon, "I sii daa, aan dalkaygii ku noqdee." ²² Markaasaa Fircoon wuxuu ku yidhi, "Laakiin maxaad iga heshay, oo hadda aad doonaysaa inaad dalkii ku noqoto?" Isaguna wuxuu yidhi, "Waxba; si kastaba ha ahaatee, waa inaad i sii daysaa."

²³ Eebbe wuxuu sidoo kale u kiciyey cadow kale, Rezon ina Eliyada, kaasoo ka cararay sayidkiisii Hadadezer boqorkii Sobaah. ²⁴ Wuxuu isu urursaday rag oo noqday hoggaamiyaha koox, markii Daa'uud laayay kuwii Sobaah; waxayna tageen Dimishaq oo halkaas joogeen, oo ka talinayeen Dimishaq. ²⁵ Sidaas daraaddeed wuxuu ahaa cadowga Israa'iil maalmaha oo dhan ee Sulaymaan, waxaana la jiray xumaanta uu Xadaad sameeyey; wuxuuna nacay Israa'iil oo ka talinayay Aram.

²⁶ Haddaba Yarabcaam ina Nebad, reer Efrayim oo ka yimid Seredah, adeegihii Sulaymaan—magaca hooyadiisna wuxuu ahaa Seruah, oo ahayd carmaal—isna wuxuu gacantiisa ka qaaday boqorka. ²⁷ Haddaba tani waxay ahayd sababta uu gacantiisa uga qaaday boqorka: Sulaymaan wuxuu dhisay Millo oo xidhay farqiga magaalada aabbihiis Daa'uud. ²⁸ Haddaba ninka Yarabcaam wuxuu ahaa dagaalyahan geesi ah, markii Sulaymaan arkay in ninkii dhallinyarada ahaa uu shaqo badan yahay, wuxuu u magacaabay inuu madax ka noqdo shaqaalaha khasabka ah ee reer Yusuuf.

²⁹ Haddaba waxay dhacday wakhtigaas, markii Yarabcaam ka baxay Yerusaleem, in nebi Ahiyaah oo Shilon ah uu ku helay jidka. Haddaba wuxuu isku

1 Boqorradii

daboolay go' cusub, oo labadooduba waxay ahaayeen meel bannaan. ³⁰ Markaasaa Ahiyaah wuxuu qabsaday go'ii cusbaa ee uu xirnaa oo wuxuu ka jeexay laba iyo toban qaybood. ³¹ Wuxuuna ku yidhi Yarabcaam, "Qaado toban qaybood adiga; waayo, sidaas waxaa leeyahay Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil: 'Bal eeg, waxaan boqortooyada ka goyn doonaa gacanta Sulaymaan oo waxaan ku siin doonaa toban qabiil. ³² Laakiin wuxuu hayn doonaa hal qabiil, aawadii addoonkayga Daa'uud iyo aawadii Yerusaaalem, magaalada aan ka doortay dhammaan qabiilooloyinka Israa'iil, ³³ maxaa yeelay way iga tageen, oo waxay u sujuudeen Ashtoreth ilaahaddii Sidoniyiinta, Chemosh ilaaha Moo'aab, iyo Milcom ilaaha reer Cammoon, mana ay socon jidadkayga, mana ay samayn wixii xaqaa ahaa indhahayga hortooda, mana ay xajin xeerarkayga iyo amarradayda, sida aabbihiis Daa'uud sameeyey. ³⁴ Si kastaba ha ahaatee, boqortooyada oo dhan kama qaadi doono gacantiisa, laakiin waxaan ka dhigi doonaa inuu taliyo maalmaha oo dhan noloshiisa, aawadii addoonkayga Daa'uud oo aan doortay, kaasoo xajiyey amarradayda iyo xeerarkayga. ³⁵ Laakiin waxaan boqortooyada ka qaadi doonaa gacanta wiilkiisa oo waxaan ku siin doonaa adiga—taasoo ah, toban qabiil. ³⁶ Laakiin wiilkiisa waxaan siin doonaa hal qabiil, si addoonkayga Daa'uud uu had iyo jeer iftiin ugu ahaado hortayda Yerusaaalem, magaalada aan doortay inaan magaca ii gaar ah ku dhex dhigo. ³⁷ Hase yeeshee, waxaan ku qaadi doonaa, oo waxaad ka talin doontaa waxa qalbigaagu doonayo oo dhan, oo waxaad noqon doontaa boqorka Israa'iil. ³⁸ Markaasay noqon doontaa, haddii aad dhegaysato wax kasta oo aan kugu amro oo aad ku socoto jidadkayga, oo aad samayso wixii xaqaa ahaa indhahayga hortooda adigoo xajinaya xeerarkayga iyo amarradayda, sida addoonkayga Daa'uud sameeyey, markaasaan kula jiri doonaa oo aan kuu dhihi doonaa guri waara sidaan ugu dhisay Daa'uud, oo waxaan ku siin doonaa Israa'iil. ³⁹ Sidaas daraaddeed waxaan ku dhibi doonaa farcanka Daa'uud tan, laakiin ma aha weligeedba."

⁴⁰ Sulaymaan wuxuu doonay inuu Yarabcaam dilo, laakiin Yarabcaam wuxuu kacay oo u cararay Masar, oo Shishaq boqorkii Masar, oo wuxuu joogay Masar ilaa Sulaymaan dhintay.

⁴¹ Haddaba inta kale ee Sulaymaan falimihiisii, iyo wixii uu qabtay oo dhan, iyo xikmaddiisii, miyaanay ku qoranayn Buugga Falalka Sulaymaan? ⁴² Sidaas daraaddeed, Sulaymaan wuxuu Yerusaaalem ka talinayay Israa'iil oo dhan afartan sannadood. ⁴³ Markaasaa Sulaymaan la seexday awowayaashiis oo lagu aasay magaalada aabbihiis Daa'uud, wiilkiisii Rehobcaam ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

12 Reexabcaam wuxuu u safray Shekem, waayo, reer binu Israa'iil oo dhammu halkaas ayay isugu soo urureen inay isaga boqor ka dhigaan. ² Haddaba markii Yerobcaam ina Nebaad uu maqlay, wuxuu weli joogay Masar halkaas oo uu uga cararay hortii Boqor Sulaymaan, oo Yerobcaamna wuxuu ku sii nagaaday Masar. ³ Markaasay eray u direen oo u yeedheen, oo Yerobcaam iyo ururka reer binu Israa'iil oo dhammu yimaadeen oo waxay la hadleen Reexabcaam, iyagoo leh, ⁴ "Aabbahaa harqiigeenna wuu adkeeyey; haddaba adkee shaqada adag iyo harqiga culus oo aabbahaa nagu saaray, annaguna waan kuu adeegi doonnaa." ⁵ Markaasuu ku yidhi iyaga, "Saddex maalmood ka taga, dabadeedna ii soo noqda." Sidaas daraaddeed dadkii way tageen.

⁶ Markaasaa Boqor Reexabcaam la tashaday waayeelladii u adeegi jiray aabbihiis Sulaymaan intuu noolaa, isagoo leh, "Sidee baad igula talinaysaan inaan dadkan ugu jawaabo?" ⁷ Way la hadleen, iyagoo leh, "Haddii aad maanta addoon u noqoto dadkan, oo aad u adeegto oo aad codsigooda fuliso oo aad erayo naxariis leh kula hadasho, markaasay weligood kuu ahaan doonaan addoommo." ⁸ Laakiinse wuu ka tegey taladii waayeelladii oo ay siiyeen, oo wuxuu la tashaday dhallinyaradii la soo kortay oo u adeegaysay. ⁹ Wuxuu ku yidhi iyaga, "Maxaad igula talinaysaan, inaan ugu jawaabno dadkan igu hadlay, iyagoo leh, 'Harqiga aabbahaa nagu saaray noo fududee?'" ¹⁰ Dhallinyaradii la soo kortay ayaa la hadashay, iyagoo leh, "Kanu waa waxa aad ku tidhaahdo dadkan kula hadlay, iyagoo leh, 'Aabbahaa harqiigeenna wuu adkeeyey, hadda noo fududee!'" Waxaad ku tidhaahdaa iyaga, "Farta yarayd baa ka weyn laabta aabbahay! ¹¹ In kastoo aabbahay idinku saaray harqig culus, anigu waan kordhin doonaa; aabbahay wuxuu idinku edbiyey karbaash, laakiinse anigu waxaan idinku edbin doonaa abeesooyin."

1 Boqorradii

¹² Yerobcaam iyo dadkii oo dhammu waxay u soo noqdeen Reexabcaam maaltintii saddexaad, sida boqorku ku amray, isagoo leh, "Maalinta saddexaad ii soo noqda." ¹³ Boqorku wuxuu dadkii ugu jawaabay si kulul, waayo, wuxuu ka tegey taladii waayeelladii oo ay siiyeen, ¹⁴ oo wuxuu kula hadlay iyaga isagoo raacaya taladii dhallinyarada, isagoo leh, "Aabbahay harqigiinna wuu adkeeyey, laakiinse anigu waxaan ku dari doonaa harqigiinna; aabbahay wuxuu idinku edbiyey karbaash, laakiinse anigu waxaan idinku edbin doonaa abeesooyin." ¹⁵ Sidaas daraaddeed boqorku ma uu dhegaysan dadkii, waayo, waxay ahayd dhacdo ka timid Eebbe, si uu u adkeeyo eraygiisa, kaas oo Eebbe ku hadlay iyada oo loo sii marayo Ahiyaah kii Shilooni ahaa oo Yerobcaam ina Nebaad.

¹⁶ Markii reer binu Israa'iil oo dhammu arkeen in boqorku aanuu dhegaysan iyaga, dadkii waxay boqorka ugu jawaabeen, iyagoo leh, "Maxaynu ku leenahay qayb Daa'uud? Dhaxal kuma lihin wiilka Yesay! Teendhooyinkiinna ku noqda, reer binu Israa'iilow! Hadda gurihaaga eeg, Daa'uudow!" Sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil waxay u noqdeen teendhooyinkoodii. ¹⁷ Hase yeeshee, reer binu Israa'iil oo ku noolaa magaalooiyinkii Yahuudah, Reexabcaam wuxuu sii ahaan jiray boqorkooda. ¹⁸ Markaasaa Boqor Reexabcaam wuxuu diray Adooram, kii mas'uulka ka ahaa shaqada khasabka ah, laakiinse reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ku dhagaxyeeyeen ilaa uu ka dhintay. Boqor Reexabcaamna wuxuu ku degdegay inuu fuulo gaadhifardoodkiisa si uu ugu cararo Yerusaaalem. ¹⁹ Sidaas daraaddeed, reer binu Israa'iil waxay sii wadaan inay iska caabiyaan reer Daa'uud ilaa maantadan.

²⁰ Markii ay dhacday, markii reer binu Israa'iil oo dhammu maqleen in Yerobcaam uu soo noqday, waxay direen oo ugu yeedheen ururka oo waxay ka dhigeen boqor reer binu Israa'iil oo dhan. Qofna ma raacin reer Daa'uud oo aan ka ahayn qabiilka Yahuudah oo keliya. ²¹ Haddaba markii Reexabcaam uu yimid Yerusaaalem, wuxuu soo ururiyey reer Yahuudah oo dhan iyo qabiilka Benyaamiin, boqol iyo siddeetan kun oo nin oo la doortay, si ay ula dagaallamaan reer binu Israa'iil si ay boqortooyada ugu soo celiyaan Reexabcaam ina Sulaymaan. ²² Hase yeeshee, farriintii Eebbe waxay u timid Shemacyaah, ninkii Eebbe, isagoo leh, ²³ "U sheeg

Reexabcaam ina Sulaymaan, boqorka Yahuudah, iyo reer Yahuudah oo dhan iyo Benyaamiin iyo dadkii kale, iyagoo leh, ²⁴ 'Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Ha korin, hana la dagaallamin walaalihiinna, wiilashii Israa'iil; nin walba gurigiisa ha ku noqdo, waayo, arrintan aniga ayay iga timid.'" Sidaas daraaddeed waxay dhegaysteen eraygii Eebbe, oo waxay ku noqdeen oo ay tageen, sida uu Eebbe ku amray.

²⁵ Yerobcaam wuxuu degey Shekem oo ku yaal buuraha Efrayim, oo halkaas ayuu degay. Markaasuu baxay oo wuxuu dhisay Penuu'eel. ²⁶ Yerobcaam wuxuu naftiisa ku fikiray, "Hadda boqortooyadu waxay ku noqon doontaa reer Daa'uud. ²⁷ Haddii dadkan ay sii wadaan inay allabariyo ku bixiyaan guriga Eebbe ee Yerusaaalem, qalbigoodu wuxuu ku noqon doonaa sayidkooda, Reexabcaam boqorka Yahuudah; wayna i dili doonaan oo waxay ku noqon doonaan Reexabcaam boqorka Yahuudah." ²⁸ Sidaas daraaddeed boqorku wuxuu raadiyey talo, oo wuxuu sameeyey laba weyl oo dahab ah, oo wuxuu ku yidhi dadkii, "Waa idinka badan tahay inaad u kacdaan Yerusaaalem; bal eega ilaahiinna, reer binu Israa'iilow, kuwaas oo idinka soo bixiyey dalka Masar." ²⁹ Mid ayuu ku dhigay Beytel, midka kalena wuxuu dhigay Daan. ³⁰ Falkan wuxuu keenay dembi, waayo, dadkii waxay u tageen inay caabudaan midka ilaa Daan. ³¹ Wuxuuna dhisay meelaha sarsare, oo wuxuu ka dhigay wadaaddo dadkii oo dhan oo aan ka mid ahayn wiilashii Laawi. ³² Yerobcaam wuxuu sameeyey ciidda siddeedaad bisha shan iyo tobnaad, sida ciidda ku jirta Yahuudah, oo wuxuu u kacay meeshiisii allabariga; sidaasuu ku sameeyey Beytel, isagoo allabariyo u bixiya weylaha uu sameeyey. Wuxuuna Beytel ku meeleeey wadaaddadii meelaha sarsare oo uu sameeyey. ³³ Markaasuu u kacay meeshiisii allabariga oo uu ku sameeyey Beytel bishii siddeedaad maaltinteedii shan iyo tobnaad, bisha uu qalbigiisa ku hindisay; wuxuuna sameeyey ciidda wiilashii Israa'iil, oo wuxuu u kacay meeshiisii allabariga si uu fox u shido.

13 Haddaba bal eeg, nin Eebbe ka yimid oo reer Yahuudah ah ayaa eraygii Rabbiga ku yimid Beytel, markii Yarabcam uu ag taagnaa meeshii allabariga si uu fox ugu shido. ² Oo wuxuu ku qayliyey meeshii allabariga eraygii Rabbiga, oo wuxuu yidhi, "Allabarigow, allabarigow, Rabbigu wuxuu leeyahay sidan: 'Bal eeg, wiil ayaa u dhalan doona reer Daa'uud, magaciisuna waa

1 Boqorradii

Yoosiyaah; oo isagu wuxuu kugu allabari doonaa wadaaddada meelaha sarsare ee kugu foox shida, oo lafaha dadka ayaa kugu gubi doona.”³ Markaasuu maalintaas calaamad bixiyey, isagoo leh, “Tanu waa calaamaddii Rabbigu ku dhawaaqay: Bal eeg, meeshii allabariga waa la jejebin doonaa, oo dambaskii korkiisa saarnaa waa la daadin doonaa.”⁴ Haddaba markii boqorku maqlay eraygii ninka Eebbe, oo uu ku qayliyey meeshii allabariga ee Beytel, Yarabcam wuxuu ka soo fidiyey gacantiisii meeshii allabariga, isagoo leh, “Qabta!” Laakiin gacantiisii uu ku soo fidiyey way engegtay, si uu uusan dib ugu soo celin karin.⁵ Meeshii allabarigana waa la jejebiyey, dambaskii korkiisa saarnaana waa la daadiyey, sida calaamaddii uu ninka Eebbe ku bixiyey eraygii Rabbiga.⁶ Markaasaa boqorkii u jawaabay oo ninkii Eebbe ku yidhi, “Fadlan Rabbiga Ilaahaaga ah raalli geli, oo ii ducee, si gacantaydu iigu soo noqon karto.” Markaasaa ninkii Eebbe raalli geliyey Rabbiga, oo gacantii boqorkana waa loo soo celiyey, oo sidii hore ayay noqotay.⁷ Markaasaa boqorkii ninkii Eebbe ku casuumay, isagoo leh, “Gurigayga ila soo noqo oo is dejiiso, oo waxaan ku siin doonaa hadiyad.”⁸ Laakiin ninkii Eebbe wuxuu boqorkii ugu jawaabay, “Haddii aad i siisid badh hantidaada, kuma raaci doono, mana cuni doono kibis mana cabbi doono biyo meeshan.”⁹ Waayo, waxaa la iigu amray eraygii Rabbiga, isagoo leh, “Kibis ha cunin, biyo ha cabbin, hana ku noqon jidkii aad ku timid.”¹⁰ Sidaas daraaddeed wuxuu qaatay jid kale oo kuma noqon jidkii uu ku yimid Beytel.

¹¹ Haddaba waxaa Beytel degganaa nebi duq ah, wiilashiisii ayaa u yimid oo u sheegay dhammaan wixii uu ninkii Eebbe maalintaas Beytel ka sameeyey; waxa kale oo ay aabbahood u sheegeen erayadii uu boqorka ku hadlay.¹² Markaasaa aabbahood ku yidhi, “Jidkee ayuu maray?” Haddaba wiilashiisii waxay arkeen jidkii uu ninkii Eebbe maray, kaasoo ka yimid Yahuudah.¹³ Markaasuu ku yidhi wiilashiisii, “Dameerka ii xidh.” Sidaas daraaddeed waxay u xidheen dameerkii, wuuna fuulay.¹⁴ Markaasuu eryaday ninkii Eebbe, oo wuxuu ku helay isagoo geedkii dhirtii hoostiisa fadhiya. Markaasuu ku yidhi, “Ma waxaad tahay ninkii Eebbe ee ka yimid Yahuudah?” Kaasuna wuxuu ugu jawaabay, “Haa, waan ahay.”¹⁵ Markaasuu ku casuumay, “Gurigayga ila soo noqo oo kibis cun.”¹⁶ Laakiin wuxuu yidhi, “Uma soo noqon karo adiga ama ku raaci karo, mana cuni doono kibis mana cabbi doono biyo kula jooga

meeshan.”¹⁷ Waayo, waxaan ammar ka helay eraygii Rabbiga: ‘Kibis ha cunin mana cabbin biyo halkaas; ha ku noqon jidkii aad ku timid.’”¹⁸ Laakiin wuxuu ku yidhi, “Aniguna waxaan ahay nebi adiga oo kale, oo malaa’ig ayaa igula hadashay eraygii Rabbiga, iyadoo leh, ‘Gurigaaga ku soo celi, si uu kibis u cuno oo biyo u cabbo.’” Laakiin wuu khiyaameeyey.¹⁹ Sidaas daraaddeed, wuxuu la soo noqday, oo waxay wada cuneen kibis oo biyo ku cabbeen gurigiisa.

²⁰ Haddaba waxay ku jireen miiska, eraygii Rabbiga ayaa u yimid nebiga soo celiyey;²¹ oo wuxuu ku dhawaaqay ninkii Eebbe ee ka yimid Yahuudah, isagoo leh, “Rabbigu wuxuu leeyahay sidan: ‘Maxaa yeelay, waad caasiday amarkii Rabbiga, oo ma aadan ilaalin amarkii Rabbiga Ilaahaaga ah ee uu ku siiyey,’²² laakiin waad soo noqotay oo kibis cuntay oo biyo cabtay meeshii uu ku yidhi, ‘Kibis ha cunin mana cabbin biyo,’ jidhkaaga dhintay ma geli doono qabriga aawayaaashaa.”²³ Oo waxay noqotay markii uu kibis cunay oo uu biyo cabbay, inuu dameerkii u xidhay, nebiga soo celiyey.²⁴ Haddaba markuu tegey, libaax ayaa jidka kula kulmay oo dilay, oo jidhkiisii dhintay ayaa jidka lagu tuuray, dameerkiina wuxuu taagnaa agtiisa, libaaxuna wuxuu taagnaa jidhka dhintay agtiisa.²⁵ Markaasaa bal eeg, rag ayaa jidka maray oo arkay jidhkii dhintay oo jidka lagu tuuray, iyo libaaxii oo ag taagan jidhka; sidaas daraaddeed waxay u yimaadeen oo ka sheegeen magaalada uu nebiga duq ah degganaa.

²⁶ Haddaba markii nebiga soo celiyey jidka uu maqlay, wuxuu yidhi, “Waa ninkii Eebbe, oo caasiyey amarkii Rabbiga; sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu u dhiibay libaaxa, oo wuxuu kala jejebiyey oo dilay, sida eraygii Rabbiga uu ku hadlay.”²⁷ Markaasuu wiilashiisii ku amray, isagoo leh, “Dameerka ii xidh.” Sidaas daraaddeed way u xidheen.²⁸ Markaasuu tegey oo wuxuu helay jidhkiisii dhintay oo jidka lagu tuuray, dameerkiina iyo libaaxuna waxay taagnaayeen jidhka dhintay agtiisa; libaaxuna ma cunin jidhka dhintay mana weerarin dameerka.²⁹ Markaasaa nebiga qaaday jidhkii dhintay ee ninkii Eebbe, oo dameerkii saaray, oo dib ugu soo celiyey; oo wuxuu yimid magaalada nebiga duq ah, si uu u barooran iyo u aaso.³⁰ Markaasuu jidhkiisii dhintay ku aasay qabrigiisii, oo waxay ku baroordeen, iyagoo leh, “Walaalkayow!”³¹ Haddaba waxay noqotay, markii uu aasay, inuu wiilashiisii ku yidhi, “Markaan dhinto, iigu aasa qabriga uu ninkii Eebbe ku aasan

1 Boqorradii

yahay; lafahayga dhig laftiisa agtooda. ³² Waayo, eraygu wuxuu si dhab ah u dhici doonaa oo uu ku dhawaaqay eraygii Rabbiga ee ka dhanka ah meeshii allabariga ee Beytel, iyo dhammaan guryaha meelaha sarsare ee magaaloyinka Samaariya.”

³³ Markii dhacdadan ka dib, Yarabcam ma uu ka tegin jidkiisii xumaa, laakiin mar kale wuxuu ka dhigay wadaaddo meelaha sarsare dadka oo dhan; cid kasta oo doonaysa, ayuu u magacaabay, sidaas daraaddeed waxay noqdeen wadaaddo meelaha sarsare. ³⁴ Dhacdadan waxay sidoo kale noqotay dembi guriga Yarabcam, si loo tirtiro oo looga baabi'yo wejiga dhulka.

14 Muddadaas, Abiyaah, wiilkii Yerobo'aam, ayaa xanuunsaday. ² Markaasaa Yerobo'aam wuxuu ku yidhi naagtiisii, “Fadlan kac oo isqari si aanay u garan in aad tahay naagtii Yerobo'aam, oo u tag Shiiloh. Bal eeg, waxaa halkaas jooga Abiyaah oo ah nebiga, kaas oo igu yidhi inaan boqor ka noqon doono dadkan. ³ Qaado toban kibis ah, keegag, iyo weel malab ah, oo u tag isaga; wuxuu kuu sheegi doonaa waxa wiilka ku dhici doona.” ⁴ Markaasaa naagtii Yerobo'aam sidaas samaysay, wayna kacday oo tagtay Shiiloh, oo waxay timid gurigii Abiyaah. Haddaba Abiyaah ma arki karin, waayo, indhihiisu way daciifeen da'dartiis. ⁵ Laakiin Eebbe wuxuu Abiyaah ku yidhi, “Bal eeg, naagtii Yerobo'aam ayaa kuu imanaysa inay wax kaa weyddiisato wiilkeeda, waayo, wuu bukaaye. Waxaad ku tidhaahdaa iyada waxaas iyo waxaas, waayo, markay timaaddo, way iska dhigi doontaa qof kale.” ⁶ Markii Abiyaah maqlay codkii cagaha iyada oo albaabka soo gelaya, wuxuu yidhi, “Soo gal, naagtii Yerobo'aamow! Maxaad isu dhigaysaa qof kale? Waxaa lay soo diray inaan kuu keeno farriin adag. ⁷ Tag, oo Yerobo'aam u sheeg, ‘Kanu waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, leeyahay: “Anigu waxaan kaa soo kiciyey dadka dhexdooda oo aan kuu doortay inaad madax u noqoto dadkayga Israa'iil, ⁸ oo waxaan boqortooyadii ka gooyay gurigii Daa'uud oo aan ku siiyey— hase ahaatee, adigu ma aadan noqon sidii addoonkaygii Daa'uud, kaas oo amarradayda xajiyey oo i raacay qalbigiisa oo dhan, si uu u sameeyo oo keliya wixii xaqa ahaa hortayda— ⁹ adigu waxaad samaysay xumaan ka badan intii kuwii kaa horreeyey oo dhan, oo waxaad tagtay oo samaysatay ilaahyo kale iyo sanamyo bir ah, oo aad igu kicisay cadhadayda, oo aad i tuurtay— ¹⁰ sidaas

daraaddeed, bal eeg, waxaan belaayo ku soo dejin doonaa guriga Yerobo'aam, oo waxaan ka tirtiri doonaa Yerobo'aam nin kasta oo lab ah, mid addoon ah iyo mid xor ahaa oo Israa'iil jooga, oo waxaan u nadiifin doonaa guriga Yerobo'aam, sida qof qashinka u nadiifiyo ilaa uu dhammaado. ¹¹ Kuwa Yerobo'aam ka tirsan ee magaalada ku dhinta, eeyaha ayaa cuni doona, kuwa duurka ku dhintana, haadda cirka ayaa cuni doonta; waayo, Eebbe ayaa sidaas ku hadlay.” ¹² Haddaba adigu kac, oo gurigaaga ku noqo. Marka cagahaagu magaalada galaan, ilmuhu wuu dhiman doonaa. ¹³ Oo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u barooran doonaan oo aasi doonaan, waayo, isaga oo keliya oo ka tirsan qoyska Yerobo'aam ayaa qabriga geli doona, maxaa yeelay, isaga waxaa laga helay wax wanaagsan oo ku wajahan Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, gudaha guriga Yerobo'aam. ¹⁴ Intaas waxaa dheer, Eebbe wuxuu u kicin doonaa isagii boqor reer binu Israa'iil kaas oo tirtiri doona guriga Yerobo'aam maalintaas. Hadda iyo tan iyo hadda! ¹⁵ Waayo, Eebbe wuxuu ku dhufan doonaa Israa'iil, sida usha biyaha ku dhex ruxmato; oo wuxuu Israa'iil ka rujin doonaa dhulkan wanaagsan oo uu awoyayaashood siiyey, oo wuxuu ku kala firdhin doonaa Webiga Yuufraadhi ka shisheeya, maxaa yeelay, waxay samaysteen Asherim, iyagoo Eebbe ku kiciyey cadhadiisa. ¹⁶ Oo wuxuu Israa'iil ku wareejin doonaa dembiyada Yerobo'aam, oo uu sameeyey oo uu Israa'iil ugu kaxaystay dembi.” ¹⁷ Markaasaa naagtii Yerobo'aam kacday oo tagtay, oo waxay timid Tiirsah. Markii ay ka gudubtay iridda guriga, ilmuhu wuu dhintay. ¹⁸ Oo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay aaseen oo u baroorteen, sida uu Eebbe ku hadlay eraygiisii uu ku hadlay addoonkiisii Abiyaah oo ahaa nebiga.

¹⁹ Haddaba wixii kale oo Yerobo'aam sameeyey, dagaalladiisii iyo boqornimadiisii, bal eeg, waxaa lagu qoray Buugga Taariikhda Boqorradii Israa'iil. ²⁰ Oo muddadii Yerobo'aam boqor ahaa waxay ahayd laba iyo labaatan sannadood; oo wuxuu ku nasaday awoyayaashiis, oo wiilkiisii Naadaab ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

²¹ Haddaba Rehobcaam, wiilkii Sulaymaan, ayaa boqor ka noqday Yahuudah. Rehobcaam wuxuu jiray afartan iyo kow sano markii uu boqor noqday, oo wuxuu boqor ahaa toddoba iyo toban sannadood Yerusaleem, magaaladaas oo uu Eebbe ka doortay qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan inuu

1 Boqorradii

magacaaga dhigo halkaas. Oo hooyadiis magaceedu wuxuu ahaa Naacama oo ahayd reer Cammoon. ²² Oo reer Yahuudah waxay sameeyeen wax shar ah hortii Eebbe, oo waxay ku kiciyeen masayr ka badan intii awowayaashood sameeyeen, dembiyada ay galeen daraaddood. ²³ Waayo, iyaguna waxay u dhiseen meelaha sarsare, dhagxaan xusuus ah, iyo Asherim buur kasta oo sarraysa iyo geed kasta oo cagaaran hoostiisa. ²⁴ Waxaa kaloo dalka ka jiray rag diimeedyo ah. Waxay sameeyeen karaahiyooyinka quruumaha oo Eebbe ka eryay hortii reer binu Israa'iil. ²⁵ Sannaddii shanaad ee boqornimadii Rehobcaam, Shishaq oo ahaa boqorkii Masar ayaa weeraray Yeruusaalem. ²⁶ Oo wuxuu qaatay khasnadihii gurigii Eebbe iyo khasnadihii gurigii boqorka, oo wuxuu qaatay wax walba; wuxuu kaloo qaatay gaashaammadii dahabka ahaa oo Sulaymaan sameeyey. ²⁷ Markaasaa Boqor Rehobcaam wuxuu sameeyey gaashaammadii naxaasta si uu u beddele, oo wuxuu ku wareejiyey taliyayaasha ilaalada oo ilaaliya albaabka guriga boqorka. ²⁸ Oo waxay dhacday in mar kasta oo boqorku guriga Eebbe galo, ilaaladu waxay qaadi jireen oo dib ugu celi jireen qolka ilaalada.

²⁹ Haddaba wixii kale oo Rehobcaam sameeyey iyo wax walba oo uu sameeyey, miyayna lagu qorin Buugga Taariikhda Boqorradii Yahuudah? ³⁰ Oo dagaal iyo colaad baa ka dhex jirtay Rehobcaam iyo Yerobo'aam intii ay boqorrada ahaayeen. ³¹ Oo Rehobcaam wuxuu ku nasaday awowayaashiis oo waxaa lagu aasay magaalada Daa'uud. Oo hooyadiis magaceedu wuxuu ahaa Naacama oo ahayd reer Cammoon. Oo wiilkiisii Abiyaam ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

15 Sannaddii siddeed iyo tobnaad oo boqor Yerobcoom ina Nebad, Abiyaam wuxuu bilaabay inuu boqor ka noqdo Yahuudah. ² Wuxuu boqor ahaa saddex sannadood oo Yeruusaalem ah, hooyadiisna waxay ahayd Maakah oo ahayd gabadhii Abishaaloom. ³ Wuxuu raacay dembiyadii aabbihiiis oo dhan, oo uu horay u galay, qalbigiisuna si buuxda ughuma uu dhicin Eebbe Ilaahiis, sida qalbiga awowgiis Daa'uud. ⁴ Hase ahaatee, Daa'uud aawadiis, Eebbe Ilaahiis wuxuu Yeruusaalem ku siiyey laambad, markuu wiilkiisii ka kiciyey oo uu Yeruusaalem dhisay; ⁵ maxaa yeelay, Daa'uud wuxuu sameeyey wixii sax ahaa oo indhaha Eebbe, oo kama uu leexan wax alla wixii uu ku amray

intii uu noolaa, marka laga reebo arrinta ku saabsan Uriah reer Xeed. ⁶ Oo waxaa jiray dagaal joogto ah oo u dhexeeyey Rehobcaam iyo Yerobcoom intii uu noolaa. ⁷ Haddaba, Abiyaam falimihiisii kale iyo wixii uu qabtay, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorradii Yahuudah? Oo waxaa jiray dagaal u dhexeeyey Abiyaam iyo Yerobcoom. ⁸ Markaasaa Abiyaam la seexday awowayaashiis, waxayna ku aaseen magaalada Daa'uud; oo wiilkiisii Aasaa ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

⁹ Sannaddii labaatanaad oo Yerobcoom boqor ka ahaa Israa'iil, Aasaa wuxuu noqday boqor ka Yahuudah. ¹⁰ Wuxuu boqor ahaa afartan iyo kow sannadood oo Yeruusaalem ah, hooyadiisna waxay ahayd Maakah oo ahayd gabadhii Abishaaloom. ¹¹ Aasaa wuxuu sameeyey wixii sax ahaa oo indhaha Eebbe, sida awowgiis Daa'uud. ¹² Wuxuu kaloo dalka ka eryay kuwa dhillaysiga macbudyada ku jiray, oo wuxuu ka saaray sanamyadii oo dhan oo awowayaashiis sameeyeen. ¹³ Wuxuu kaloo ka qaaday Maakah hooyadiis xilkii boqoradda hooyo, maxaa yeelay, waxay samaysay sanam ceeb leh oo Ashayrah; Aasaana jaray sanamkeedii ceebta lahaa oo wuxuu ku gubay durdurka Qidroon. ¹⁴ Laakiinse meelihii sarsare lama tirtirin; si kastaba ha ahaatee, qalbiga Aasaa wuxuu si buuxda ugu dhacsanaa Eebbe maalmahiisii oo dhan. ¹⁵ Wuxuuna guriga Eebbe keenay waxyaalihii quduuska ahaa ee aabbihiiis iyo waxyaalihii quduuska ahaa ee uu isagu keenay: qalin, dahab, iyo weela.

¹⁶ Waxaa jiray dagaal joogto ah oo u dhexeeyey Aasaa iyo Ba'asha, boqorka Israa'iil, intii ay boqorrada ahaayeen. ¹⁷ Oo Ba'asha, boqorka Israa'iil, wuxuu u kacay Yahuudah oo wuxuu xoojiyey Raamaah, si uu uga hortago in qofna u soo baxo ama u soo galo Aasaa, boqorka Yahuudah. ¹⁸ Markaasaa Aasaa wuxuu qaaday qalin iyo dahab oo dhan oo ku hadhay khasnadaha guriga Eebbe iyo khasnadaha guriga boqorka, oo wuxuu u dhiibay addoommadiisii; oo Boqor Aasaa wuxuu u diray Ben-hadaad, ina Tabrimoon, ina Xeesioon, boqorka Suuriya, oo degganaa Dimishaq, isagoo leh, ¹⁹ "Ha ahaato axdi adiga iyo aniga, sida aabbahay iyo aabbahaa. Bal eeg, waxaan kuu soo diray hadiyad qalin iyo dahab. Tag, jebiya axdigii Ba'asha, boqorka Israa'iil, si uu iga tago." ²⁰ Markaasaa Ben-hadaad wuxuu dhegastay Boqor Aasaa oo wuxuu diray taliyayaashiisii ciidamadiisa oo dhan magaalooyinka

1 Boqorradii

Israa'iil, wayna qabsadeen Iyon, Daan, Aabel-bet-maakah, Chinneroth oo dhan, iyo dhulka Naftaali oo dhan. ²¹ Markii Ba'asha maqlay, wuxuu joogiyey xoojinta Raamaah oo wuxuu joogay Tiirsaa. ²² Markaasaa Boqor Aasaa wuxuu ku dhawaaqay Yahuudah oo dhan—qofna looma reebin— waxayna qaadeen dhagxantii Raamaah iyo alwaaxdii Ba'asha ku dhisay, oo Boqor Aasaa wuxuu ku dhisay Geba oo reer Benyaamiin iyo Misfaah.

²³ Haddaba, falimihii Aasaa oo dhan iyo xooggiisii iyo wax alla wixii uu qabtay, iyo magaalooyinkii uu dhisay, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorradii Yahuudah? Laakiin intii uu duqobay, wuxuu ku xanuunsaday cagihisa. ²⁴ Markaasaa Aasaa la seexday awoyaashiis oo waxaa lagu aasay awoyaashiis magaalada awoogiiis Daa'uud; oo wiilkiisii Yehooshaafaad ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

²⁵ Naadaab, ina Yerobcoom, wuxuu boqor ka noqday Israa'iil sannaddii labaad oo Aasaa, boqorka Yahuudah, wuxuuna boqor ka ahaa Israa'iil laba sannadood. ²⁶ Wuxuu sameeyey wixii shar ahaa oo indhaha Eebbe, wuxuuna raacay dariiqii aabbihiis iyo dembigiisii, kaasoo uu Israa'iil ku hoggaamiyey. ²⁷ Markaasaa Ba'asha, ina Ahiyaah oo reer Isakaar, wuxuu ku shirqoolay, oo Ba'asha wuxuu ku dhuftay Gibetoon, oo reer Falastiin lahaa, markii Naadaab iyo Israa'iil oo dhan ku hareereeyeen Gibetoon. ²⁸ Sidaas daraaddeed, Ba'asha wuxuu dilay sannaddii saddexaad oo Aasaa, boqorka Yahuudah, oo wuxuu qabsaday carshigii. ²⁹ Markii uu boqor noqday, wuxuu laayay reer Yerobcoom oo dhan. Kama uu reebin Yerobcoom qof nool, laakiin wuu wada tirtiro, sida eraygii Eebbe oo uu ku hadlay addoonkiisii Ahiyaah oo reer Shiiloan, ³⁰ sababta dembiyada Yerobcoom, oo uu galay, iyo kuwa uu Israa'iil ku hoggaamiyey, sababta xanaaqa uu ku kiciyey Eebbe Ilaaha Israa'iil.

³¹ Haddaba, falimihii kale ee Naadaab iyo wax alla wixii uu qabtay, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorradii Israa'iil? ³² Oo waxaa jiray dagaal joogto ah oo u dhexeeyey Aasaa iyo Ba'asha, boqorka Israa'iil, intii ay boqorrada ahaayeen.

³³ Sannaddii saddexaad oo Aasaa, boqorka Yahuudah, Ba'asha, ina Ahiyaah, wuxuu boqor ka noqday Israa'iil oo dhan oo Tiirsaa, wuxuuna boqor ahaa afar iyo labataan sannadood. ³⁴ Wuxuu sameeyey wixii shar ahaa oo indhaha Eebbe,

wuxuuna raacay dariiqii Yerobcoom iyo dembigiisii, kaasoo uu Israa'iil ku hoggaamiyey.

16 Fariintii Eebbe ayaa loo soo dhiibay Yehu ina Xanaani oo ku saabsan Baashaa, isagoo leh, ² “Maadaama aan kaa koryeelay boodhka oo aan kaa dhigay hoggaamiye dadkayga Israa'iil, laakiin waxaad ku socotay jidkii Yerobcoom oo aad sababtay dadkayga Israa'iil inay dembaabaan, adigoo iga cadhaysiiyey dembiyadooda, ³ bal eeg, waxaan baabbi'in doonaa Baashaa iyo gurigiisa, oo waxaan ka dhigi doonaa gurigaaga sida gurigii Yerobcoom ina Nebaad. ⁴ Kii Baashaa ka tirsan oo magaalada ku dhinta eeyuhu way cuni doonaan, kii duurka ku dhintana shimbiraha cirka ayaa cuni doona.” ⁵ Haddaba falalkii kale ee Baashaa, ficilladiisii iyo xooggiisii, miyaaysan ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorrada Israa'iil? ⁶ Markaas Baashaa wuu dhintay oo waxaa lagu aasay Tiirsah, wiilkiisii Ceelaahna wuxuu ku guuleystay inuu boqor noqdo. ⁷ Sidoo kale, eraygii Eebbe oo uu soo mariyey nebi Yehu ina Xanaani ayaa sidoo kale ka soo horjeestay Baashaa iyo reerkiisa, sababtoo ah dhammaan xumaantii uu sameeyey ee hortiisa Eebbe, isagoo isaga ka cadhaysiiyey shaqada gacmihiisa, isagoo la mid noqday gurigii Yerobcoom, iyo sababtoo ah wuxuu ku dhuftay.

⁸ Sannaddii labaatanaad iyo lixaad ee Aasaa oo ahaa boqorka Yahuudah, Ceelaah ina Baashaa wuxuu ka bilaabay inuu boqor ka noqdo Israa'iil Tiirsah, wuxuuna xukumay laba sano. ⁹ Laakiin addoonkiisii Simrii, oo ahaa taliyaha badhkiiis gaadhifardood, ayaa ka shirqoolay. Haddaba Ceelaah wuxuu joogay Tiirsah isagoo isagu sakhraansan guriga Arsa, kaasoo mas'uul ka ahaa guriga Tiirsah. ¹⁰ Markaasaa Simrii soo galay oo ku dhuftay oo dilay sannaddii toddoba iyo labaatanaad ee Aasaa oo ahaa boqorka Yahuudah, oo wuxuu noqday boqor meeshiisii. ¹¹ Markii uu boqor noqday, isla markiiba markuu ku fariistay carshigiisa, wuxuu laayay dhammaan reerkii Baashaa; ma uusan reebin hal nin oo ka mid ah, mana ahayn qaraabadiisa ama saaxiibbadiisa. ¹² Sidaas daraaddeed, Simrii wuxuu baabbi'iyey dhammaan reerkii Baashaa, sida uu ku hadlay eraygii Eebbe oo uu ku hadlay Baashaa oo uu soo mariyey nebi Yehu, ¹³ sababtoo ah dhammaan dembiyadii Baashaa iyo dembiyadii Ceelaah wiilkiisa, oo ay galeen oo ay Israa'iil ku hoggaamiyeen, iyagoo ka cadhaysiiyey Eebbe Ilaaha Israa'iil sanamyadooda. ¹⁴

1 Boqorradii

Haddaba falalkii kale ee Ceelaah iyo wax kasta oo uu sameeyey, miyaysan ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorrada Israa'iil?

¹⁵ Sannaddii toddoba iyo labaatanad ee Aasaa oo ahaa boqorka Yahuudah, Simrii wuxuu xukumay toddoba maalmood Tiirsah. Haddaba dadkii waxay ku sugnaayeen Gibbethon, oo ay lahaayeen Filistiin.

¹⁶ Markaas dadkii xerada joogay waxay maqleen iyadoo la leeyahay, "Simrii ayaa shirqoolay oo boqorkii dilay." Sidaas daraaddeed Israa'iil oo dhan waxay maalintaas xerada ku doorteen Cimrii, oo ahaa taliyaha ciidanka, inuu boqor ka noqdo Israa'iil.

¹⁷ Cimrii iyo Israa'iil oo dhan oo la jiray waxay ka soo dhaqaaqeen Gibbethon oo waxay hareereeyeen Tiirsah. ¹⁸ Markii Simrii arkay in magaalada la qabsaday, wuxuu galay qalcaddii guriga boqorka, oo wuxuu dab qabadsiiyey guriga boqorka oo isaga ku wareegsanaa, wuuna dhintay, ¹⁹ sababtoo ah dembiyadiisii uu galay, oo xumaan ku sameeyey hortiisa Eebbe, isagoo ku socday jidkii Yerobcoom, iyo dembiga uu galay, isagoo Israa'iil dembi ka dhigay. ²⁰ Haddaba falalkii kale ee Simrii iyo shirqoolkii uu fuliyey, miyaysan ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorrada Israa'iil?

²¹ Markaas dadkii Israa'iil waxay u kala qaybsameen laba kooxood: badh ka mid ah dadkii waxay raaceen Tibni ina Giinaat, si ay boqor uga dhigaan; badhka kalena waxay raaceen Cimrii. ²² Si kastaba ha ahaatee, taageerayaasha Cimrii waxay ka xoog weynayeen taageerayaasha Tibni ina Giinaat. Sidaas daraaddeed Tibni wuu dhintay, Cimriina wuxuu noqday boqor. ²³ Sannaddii kow iyo soddonaad ee Aasaa oo ahaa boqorka Yahuudah, Cimrii wuxuu bilaabay inuu boqor ka noqdo Israa'iil oo wuxuu xukumay laba iyo toban sano; wuxuu lix sano ku xukumay Tiirsah. ²⁴ Wuxuu ka iibsaday Shemer buurta Samaariya laba talanti oo lacag ah, wuxuuna ka dhisay buurta, isagoo magaaladii uu dhisay ugu magac daray Samaariya, ka dib markii uu ka iibsaday Shemer, oo ahaa milkiilihii hore ee buurta. ²⁵ Laakiin Cimrii wuxuu xumaan ku sameeyey hortiisa Eebbe, oo wuxuu ku dhaqmay si ka sii xun dhammaan kuwii ka horreeyey. ²⁶ Waayo, wuxuu si buuxda ugu socday jidkii Yerobcoom ina Nebaad, iyo dembiyadiisii uu Israa'iil ku hoggaamiyey, isagoo ka cadhaysiiyey Eebbe Ilaaha Israa'iil sanamyadooda aan qiimaha lahayn. ²⁷ Haddaba falalkii kale ee Cimrii oo uu fuliyey iyo xooggiisii uu muujiyey, miyaysan ku

qornayn Buugga Taariikhda Boqorrada Israa'iil? ²⁸ Markaasaa Cimrii wuu dhintay oo waxaa lagu aasay Samaariya, wiilkiisii Ax'aabna wuxuu ku guuleystay inuu boqor noqdo.

²⁹ Haddaba Ax'aab ina Cimrii wuxuu bilaabay inuu boqor ka noqdo Israa'iil sannaddii siddeed iyo soddonaad ee Aasaa oo ahaa boqorka Yahuudah, Ax'aab ina Cimriina wuxuu xukumay Israa'iil Samaariya labaatan iyo laba sano. ³⁰ Ax'aab ina Cimrii wuxuu ku dhaqmay si ka sii xun hortiisa Eebbe dhammaan kuwii ka horreeyey. ³¹ Waxayna noqotay, sidii ay u ahayd wax aan muhiim ahayn inuu raaco dembiyadii Yerobcoom ina Nebaad, inuu sidoo kale guursaday Yesebel oo ahayd gabadhii Ethbaal oo ahaa boqorka Sidoniyaan, oo uu u dhaqaaqay oo u adeegsaday Baal, oo caabuday. ³² Markaasuu wuxuu u dhisay meel allabari Baal guriga Baal, oo uu ku dhisay Samaariya. ³³ Ax'aabna wuxuu sameeyey Ashera. Sidaas daraaddeed, Ax'aab wuxuu sameeyey wax ka sii badan oo ka cadhaysiiyey Eebbe Ilaaha Israa'iil kaydii dhammaan boqorradii Israa'iil ee ka horreeyey. ³⁴ Maalmihiisa Hi'eel oo ahaa reer Beytel wuxuu dib u dhisay Yerixoo; wuxuu aasaasay aasaaskeeda isagoo ku bixiyey Abiraam oo ahaa curadkiiisii, oo wuxuu dhisay irdaheeda isagoo ku bixiyey wiilkiisii ugu yaraa Segub, sida uu ku hadlay eraygii Eebbe, oo uu ku hadlay Yashuua ina Nuun.

17 Haddaba Eliyaah Tiishbi, oo ka mid ahaa deggeneyaasha Gilecaad, wuxuu ku yidhi Ax'aab, "Sida Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil u nool yahay, hortiisa ayaan taaganahay, sannadadanna ma jiri doonto dhibic iyo roob midna, eraygayga mooyaane." ² Markaasaa eray Eebbe uga yimid, isagoo leh, ³ "Ka tag halkan oo u dhaqaaq dhanka bari, oo isqarso agagaarka webiga Keriid, oo bari ka xiga Urdun. ⁴ Waxaad ka cabbi doontaa webiga, oo waxaan amray tukeerada inay halkaas kuugu keenaan cunto." ⁵ Markaasuu tegey oo sameeyey sidii eraygii Eebbe ahaa, waayo, wuxuu tegey oo degganaa agagaarka webiga Keriid, oo bari ka xiga Urdun. ⁶ Tukeeradii ayaa subaxdii u keeni jiray kibis iyo hilib, galabtiina kibis iyo hilib, wuxuuna ka cabbi jiray webiga. ⁷ Muddo ka dib, webigii waa engegay, maxaa yeelay, roob kuma uusan di'in dhulka.

⁸ Markaasaa eray Eebbe uga yimid, isagoo leh, ⁹ "Kac, oo u tag Sarefta, oo Sidon ka tirsan, oo halkaas degganow. Bal eeg, waxaan amray naag carmal ah

1 Boqorradii

inay halkaas kuugu keento cunto." ¹⁰ Markaasuu kacay oo tegey Sarefta, oo markuu iriddii magaalada yimid, bal eeg, naag carmal ah ayaa halkaas qoryo soo ururinaysay. Markaasuu u yeedhay oo ku yidhi, "Fadlan iigu keen biyo yar oo weel ku jira, si aan u cabbo." ¹¹ Markay u socotay inay keento, ayuu u yeedhay oo ku yidhi, "Fadlan iigu keen kibiis yar oo gacantaada ku jirta." ¹² Laakiinse waxay tidhi, "Sida Eebbe Ilaahaaga u nool yahay, wax cunto ah ma haysto, oo waxaan haystaa oo keliya bur yar oo baaquli ku jira iyo saliid yar oo weel ku jira. Bal eeg, waxaan soo ururinayaa qoryo yar si aan u galo oo ugu diyaariyo aniga iyo wiilkayga, si aan u cunno dabadeedna aan u dhinto." ¹³ Markaasaa Eliyaah ku yidhi, "Ha baqan; tag, oo samee sidaad tidhi. Laakiin marka hore iga samee keeg yar oo kibiis ah, oo ii keen, ka dibna mid adiga iyo wiilkaaga u samee." ¹⁴ Waayo, Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil wuxuu leeyahay: 'Baaqulka burka ah lama isticmaali doono, weelka saliidda ahna madhnaan maayo, ilaa maalinta Eebbe roob ku keeno wejiga dhulka.'" ¹⁵ Markaasay tegtay oo samaysay sidii Eliyaah ku yidhi, oo iyada iyo isaga iyo reerkeedii waxay haysteen cunto maalmo badan. ¹⁶ Baaqulkii burka ahaa lama isticmaalin, weelkii saliidda ahna madhnaan maayo, sida eraygii Eebbe ahaa ee Eliyaah ku hadlay.

¹⁷ Haddaba waxyaalahaas ka dib, wiilkii naagtii, sayiddadii guriga, ayaa xanuunsaday. Xanuunkii aad buu u darnaa, ilaa aan neef ku harin. ¹⁸ Markaasay ku tidhi Eliyaah, "Maxaan kula samayn, ninka Ilaahow? Waxaad ii timid inaad dembigayga ii soo xusuusiso oo wiilkayga disho!" ¹⁹ Laakiin wuxuu ku yidhi, "I sii wiilkaaga." Markaasuu ka qaaday gacmaheeda oo u qaaday qolkii sare ee uu degganaa, oo ku dul dhigay sariirtiisii. ²⁰ Markaasuu u yeedhay Eebbe oo yidhi, "Eebbow Ilaahayow, fadlan wiilkan naftiisa ha ku soo celi." ²² Markaasaa Eebbe maqlay codkii Eliyaah, oo naftii wiilkii ku soo noqotay oo wuu soo nooladay. ²³ Eliyaah ayaa wiilkii qaaday oo ka soo dejiyey qolkii sare ee guriga, oo hooyadiis siiyey; Eliyaahna wuxuu yidhi, "Bal eeg, wiilkaagu wuu nool yahay." ²⁴ Markaasay naagtii ku tidhi Eliyaah, "Hadda waxaan hubaa inaad tahay nin Ilaah, iyo in erayga Eebbe ee afkaaga ku jira uu run yahay."

18 Muddo dheer dabadeed, eraygii Rabbiga ayaa u yimid Eliyaah sannaddii saddexaad, isagoo faraya, "Teg, isu soo bandhig Axaab, oo waxaan roob ku soo dejin doonaa dalka." ² Sidaas daraaddeed, Eliyaah wuu baxay si uu isu soo bandhigo Axaab. Waqtigaas, abaartu aad bay uga sii darneyd Samaariya. ³ Markaasaa Axaab u yeedhay Cabaadyaah, oo ahaa kan guriga u xil saarnaa. (Cabaadyaah aad buu u qaddariyay Rabbiga. ⁴ Waayo, markii Yesebel dooneysay inay baabbi'iso nebiyada Rabbiga, Cabaadyaah wuxuu qaatay boqol nebi oo ku qariyay kooxo konton ah oo god ku jira, oo wuxuu siiyay kibiis iyo biyo.) ⁵ Markaasaa Axaab wuxuu ku yidhi Cabaadyaah, "Dhulka oo dhan mari ilaa ceelasha biyaha iyo dooxooyinka oo dhan; bal inaynu caws helno si aynu fardaha iyo dameeraha nool ugu hayno, oo aynaan qaar ka mid ah xoolaha u layn." ⁶ Sidaas daraaddeed, waxay dhulka u qaybsadeen inay baadhaan; Axaab wuxuu u baxay hal jid oo iskii ah, Cabaadyaahna wuxuu u baxay jid kale oo iskii ah. ⁷ Haddaba markii Cabaadyaah jidka ku jiray, bal eeg, Eliyaah baa la kulmay, oo wuu aqoonsaday oo wejigiisii ku dhacay oo yidhi, "Ma adigaa tahay, Eliyaah sayidkaygiiyow?" ⁸ Markaasuu ku yidhi, "Haa, waa aniga. Tag, oo sayidkaaga u sheeg, 'Bal eeg, Eliyaah waa halkan.'" ⁹ Laakiin wuxuu yidhi, "Maxaan sameeyay oo qalad ah, inaad addoonkaaga u dhiibto Axaab, si laygu dilo?" ¹⁰ Sida xaqiqaada ah Rabbiga Ilaahaaga nool, ma jiro quruun ama boqortooyo aan sayidkaygu kuu dirin inuu ku soo baadho; markay yidhaahdeen, "Halkan ma joogo," wuxuu boqortooyada ama quruunta ku dhaariyay inayna ku heli karin. ¹¹ Hadda waxaad igu leedahay, 'Tag, oo sayidkaaga u sheeg, "Bal eeg, Eliyaah waa halkan.'" ¹² Oo waxay noqon doontaa markii aan kaa tago in Ruuxa Rabbiga ku qaadi doono meel aanan garanayn, marka aan tago oo Axaab u sheego oo aanu ku helin, wuu i dili doonaa, inkastoo aniga oo addoonkaaga ah aan Rabbiga ka cabsaday tan iyo yaraantaydii. ¹³ Sayidkaygu ma laguugu soo warramay wixii aan sameeyay markii Yesebel nebiyada Rabbiga dishay, in aan boqol nebi oo Rabbiga ah ku qariyay kooxo konton ah oo god ku jira, oo aan siiyay kibiis iyo biyo?" ¹⁴ Hadda waxaad igu leedahay, 'Tag, oo sayidkaaga u sheeg, "Bal eeg, Eliyaah waa halkan"; markaasuu i dili doonaa.'" ¹⁵ Laakiin Eliyaah wuxuu yidhi, "Sida Rabbiga ciidammada nool, hortiisa aan taaganahay, waxaan hubaal ah inaan maanta is tuso isaga." ¹⁶ Sidaas

1 Boqorradii

daraaddeed, Cobaadyaah wuxuu u tegey inuu la kulmo Axaab oo u sheegay; Axaabna wuxuu u tegey inuu la kulmo Eliyaah. ¹⁷ Markii Axaab arkay Eliyaah, Axaab wuxuu ku yidhi isaga, “Ma adiga ayaa ah kan Israa’iil dhibaataada ku haya?” ¹⁸ Wuxuu ku jawaabay, “Anigu ma aanan noqon sababta dhibaataada Israa’iil, laakiin adiga iyo guriga aabbahaa ayaa noqotay, maxaa yeelay, waxaad ka tagteen amarradii Rabbiga oo waxaad raacdeen Baal. ¹⁹ Haddaba, amarro dir oo ii soo ururi Israa’iil oo dhan Buur Karmel, iyo 450 nebiyada Baal iyo 400 nebiyada Ashera, oo wax ka cuna miiska Yesebel.”

²⁰ Sidaas daraaddeed, Axaab wuxuu amarro ku dhex diray wiilashii Israa’iil oo dhan oo wuxuu nebiyada ku soo ururiyay Buur Karmel. ²¹ Markaasaa Eliyaah wuxuu u soo dhowaaday dadka oo dhan oo yidhi, “Intee in le’eg ayaad laba fikraddood ku dhex wareegi doontaan? Haddii Rabbigu yahay Eebbe, raaca; laakiin haddii Baal yahay, raaca isaga.” Laakiin dadku kuma ay jawaabin isaga hal eray. ²² Markaasaa Eliyaah wuxuu ku yidhi dadka, “Aniga oo keliya ayaa ka hadhay nebiyada Rabbiga, halka nebiyada Baal ay yihiin 450 nin. ²³ Haddaba ha na siiyaan laba dibi; oo ha doortaan dibi midkood oo ay gooyaan, oo ha saaraan alwaaxda, laakiin dab ha hoos dhigin; aniguna waxaan diyaarin doonaa dibiga kale oo aan saari doonaa alwaaxda, oo dab ma hoos dhigi doono.

²⁴ Markaas waxaad ku dhawaaqi doontaan magaca ilaahiinna, aniguna waxaan ku dhawaaqi doonaa magaca Rabbiga; iyo Ilaaha dabka ku jawaaba, Isagu waa Eebbe.” Dadka oo dhammu waxay ku jawaabeen, “Taas waa soo jeedin wanaagsan.” ²⁵ Sidaas daraaddeed, Eliyaah wuxuu ku yidhi nebiyada Baal, “Doorta dibi midkood oo naftiinna u diyaariya marka hore, maadaama aad tiro badan tihiin, oo ku dhawaaqa magaca ilaahiinna, laakiin dab ha hoos dhigin.” ²⁶ Markaasay qaateen dibigii loo siiyay oo diyaariyeen, oo waxay ku dhawaaqeen magaca Baal laga bilaabo subax ilaa duhur, iyagoo leh, “Baalooow, noo jawaab!” Laakiin ma jiro cod, mana jiro cid jawaabtay. Oo waxay ku wareegeen meeshii allabariga oo ay sameeyeen. ²⁷ Duhurnimadii Eliyaah wuu ku jeesjeesay oo ku yidhi, “Cod dheer ku dhawaaqa, maadaama uu yahay ilaah; malaha wuxuu ku jiraa fikir qoto dheer, ama jidka ku jira, ama safar ku jira; malaha wuu hurdaa oo wuu soo toosi doonaa!” ²⁸ Sidaas daraaddeed, waxay ku dhawaaqeen cod dheer, oo waxay isku gooyeen sida caadadooda ahayd seefo iyo warmaha ilaa dhiiggu

ka soo butaacay iyaga. ²⁹ Markii duhurkii la dhaafay, waxay ku waashay ilaa waqtigii allabariga fiidkii; laakiin ma jiro cod, ma jiro jawaab, mana jiro wax dareen ah.

³⁰ Markaasaa Eliyaah wuxuu ku yidhi dadka oo dhan, “I soo dhowaada.” Sidaas daraaddeed, dadka oo dhammu way u soo dhowaadeen. Oo wuxuu soo celiyay meeshii allabariga ee Rabbiga oo la dumiyay.

³¹ Markaasaa Eliyaah wuxuu qaatay laba iyo toban dhagax, oo u taagan tirada qabiilooyinka wiilashii Yacquub, oo uu eraygii Rabbigu u yimid, isagoo leh, “Israa’iil waa magacaaga.” ³² Oo dhagaxyadaas ayuu ku dhisay meel allabari oo magaca Rabbiga ah; oo wuxuu sameeyay god ku wareegsan meeshii allabariga, oo ku filan inuu qiyaas ahaan laba cabbir oo abuur ah ku hayo. ³³ Markaasuu alwaaxdii dhigay, oo dibigii gooyay oo saaray alwaaxdii. Oo wuxuu yidhi, “Buuxiya afar weel oo biyo ah oo ku shuba allabariga la gubo iyo alwaaxda.” ³⁴ Markaasuu yidhi, “Mar kale sameeya,” wayna sameeyeen mar kale. Markaasuu yidhi, “Saddexaad sameeya,” wayna sameeyeen saddexaad. ³⁵ Sidaas daraaddeed, biyihii waxay ku qulquleen meeshii allabariga, oo wuxuu kaloo godkii ku buuxiyay biyo. ³⁶ Markaasaa wakhtigii allabariga fiidkii, Eliyaah nebiga ah ayaa u soo dhowaaday oo yidhi, “Rabbiyow, Ilaaha Ibraahim, Isxaaq, iyo Israa’iil, maanta ha la ogaado inaad tahay Eebbe Israa’iil iyo inaan ahay addoonkaaga, iyo inaan waxyaalahan oo dhan ku sameeyay eraygaaga. ³⁷ I maqla, Rabbiyow, i maqla, si dadkan ay u ogaadaan inaad, Rabbiyow, tahay Eebbe, iyo inaad qalbigooda soo celisay.” ³⁸ Markaasaa dabkii Rabbiga soo dhacay oo cunay allabariigii la gubay, alwaaxdii, dhagaxyadii, iyo ciidii, oo wuxuu leefay biyihii ku jiray godkii. ³⁹ Markii dadkii oo dhambi taas arkeen, waxay wejigooda ku dhaceen; oo waxay yidhaahdeen, “Rabbigu, Isagu waa Eebbe; Rabbigu, Isagu waa Eebbe!” ⁴⁰ Markaasaa Eliyaah wuxuu ku yidhi iyaga, “Qabta nebiyada Baal; midkoodna ha baxsan.” Sidaas daraaddeed, way qabteen; oo Eliyaah wuxuu geeyey durdurkii Qiishoon, oo halkaas ku dilay.

⁴¹ Eliyaah markaasaa wuxuu ku yidhi Axaab, “Kor u kac, cun oo cab; waayo, waxaa jira codka roob xoog leh.” ⁴² Sidaas daraaddeed, Axaab wuxuu u kacay inuu cuno oo cabo. Laakiin Eliyaah wuxuu u kacay dusha Karmel; oo wuxuu u foororsaday dhulka, oo wejigiisii wuxuu geliyay jilbihiisa. ⁴³ Oo wuxuu ku

1 Boqorradii

yidhi addoonkiisii, “Hadda kor u kac, oo dhinaca badda eeg.” Sidaas daraaddeed, wuu kacay oo eegay, oo yidhi, “Waxba ma jiraan.” Laakiin wuxuu yidhi, “Ku noqo” toddoba jeer. ⁴⁴ Oo markii uu ku soo noqday toddobaadkii, wuxuu yidhi, “Bal eeg, daruur sida gacanta qofka oo kale ah ayaa ka soo kacaysa badda.” Markaasaa Eliyaah wuxuu yidhi, “Kor u kac, oo Axaab ku dheh, ‘Diyaari gaadhigaaga oo hoos u dhaadhac, si roobka culus aanu kuu joojin.’” ⁴⁵ Intii uu hadalkaasi socday cirka ayaa daruur iyo dabayl madow noqday, oo roob culus baa dhacay. Axaabna wuu fuulay oo tegey Yisreel. ⁴⁶ Markaasaa gacantii Rabbiga waxay ku dul ahayd Eliyaah, oo wuxuu ku duubay dharkiisii suunka oo wuxuu ka orday Axaab ilaa Yisreel.

19 Axaab wuxuu Yeesebel u sheegay wax alla wixii Eliiyaas sameeyey, oo ay ku jirto siduu seef ugu laayey nebiyadii oo dhan. ²

Markaasaa Yeesebel farriin u dirtay Eliiyaas, iyadoo leh, “Ilaahyadu ha igu sameeyaan sidaas iyo si ka badan, haddii berri wakhtigan aanan noloshaada ka dhigin sida midkood oo kale.” ³ Eliiyaas, isagoo cabsaday, ayuu kacay oo naftiisa la cararay, wuxuuna yimid B’ir Shebac, oo ka tirsan Yahuudah, halkaas oo uu addoonkiisii uga tegey. ⁴ Laakiin isagu wuxuu galay cidlada safar maalin ah, wuxuuna yimid oo fadhiistay geed xanjabi ah hoostiisa; wuxuuna naftiisa ka dalbaday inuu dhinto, oo wuxuu yidhi, “Waa intaas! Haddaba, Sayidow, naftayda qaad, waayo, uma fiicni aabbayaashay.” ⁵ Markaasuu jiftaday oo ku gam’ay geedkii xanjabiga ahaa hoostiisa; laakiin bal eeg, waxaa jiray malaa’ig taabanaysa isaga, oo waxay ku tidhi, “Kac, cun!” ⁶ Markaasuu fiiriyey, oo bal eeg, waxaa madaxiisa agtiisa yiil kibis dhagax kulul lagu dubay, iyo weel biyo ah. Markaasuu cunay oo cabbay, oo haddana jiftaday. ⁷ Laakiin malaa’igtii Eebbe ayaa mar labaad ku soo noqotay, oo taabatay isaga, oo waxay ku tidhi, “Kac, cun, waayo, safarku waa kugu badan yahay.” ⁸ Markaasuu kacay, oo cunay oo cabbay, oo wuxuu ku socday xoogga cuntadaas afartan maalmood iyo afartan habeen ilaa uu ka yimid Xoreeb, buurtii Eebbe.

⁹ Markaasuu yimid god, oo halkaas ayuu habeenkii ku hoyday; oo bal eeg, ereygii Eebbe ayaa u yimid, oo wuxuu ku yidhi, “Maxaad halkan u joogtaa, Eliiyaasow?” ¹⁰ Wuxuu yidhi, “Waxaan aad ugu dadaalay Eebbe, Ilaaha ciidammada; waayo, wiilashii

Israa’iil axdigaaga way ka tageen, meeshaada allabarigana way dumiyeen, nebiyadiina seef bay ku dileen. Aniga keligay ayaa haray; oo waxay doonayeen inay naftayda qaadaan.” ¹¹ Markaasuu yidhi, “Bax oo istaag buurta hortayda Eebbe.” Oo bal eeg, Eebbe ayaa soo maraya! Oo dabayl weyn oo xoog badan ayaa buurihi jeejjeexaysay oo dhagaxyadii hortii Eebbe burburinaysay; laakiin Eebbe dabaysha kuma uu jirin. Oo dabaysha dabadeed, dhulgariir; laakiin Eebbe dhulgariirka kuma uu jirin. ¹² Oo dhulgariirka dabadeed, dab; laakiin Eebbe dabka kuma uu jirin. Oo dabka dabadeed, cod foori khafiif ah. ¹³ Markuu Eliiyaas maqlay, ayuu wejigiisa maro ku duubay oo baxay oo istaagay iridda godka. Oo bal eeg, cod baa u yimid oo wuxuu ku yidhi, “Maxaad halkan u joogtaa, Eliiyaasow?” ¹⁴ Markaasuu yidhi, “Waxaan aad ugu dadaalay Eebbe, Ilaaha ciidammada; waayo, wiilashii Israa’iil axdigaaga way ka tageen, meeshaada allabarigana way dumiyeen, nebiyadiina seef bay ku dileen. Aniga keligay ayaa haray; oo waxay doonayeen inay naftayda qaadaan.” ¹⁵ Eebbe wuxuu ku amray, “Tag, oo ku noqo jidkaagii aad ku timid cidlada Dimishaq, oo markaad timaado, waxaad subag ku shubi Xasaeel inuu boqor ka noqdo Suuriya; ¹⁶ iyo Yehuu ina Nimshi waxaad subag ku shubi inuu boqor ka noqdo Israa’iil; iyo Eliishaa ina Shaafad oo reer Abel-meholah waxaad subag ku shubi inuu nebi ka noqdo meeshiinna. ¹⁷ Oo waxaa noqon doonta in kii ka baxsada seefta Xasaeel, Yehuu dili doono, oo kii ka baxsada seefta Yehuu, Eliishaa dili doono. ¹⁸ Hase ahaatee waxaan Israa’iil ku hayn doonaa toddoba kun, dhammaan jilbaha aan u sujuudin Baal iyo af kasta oo aan dhunkan isaga.”

¹⁹ Markaasuu halkaas ka tegey oo wuxuu helay Eliishaa ina Shaafad, isagoo laba iyo toban sac oo lab ah ku wada horreeya, isna wuxuu la jiray kii laba iyo tobnad. Markaasaa Eliiyaas ag maray oo maro ku tuuray isaga. ²⁰ Markaasuu ka tegey dibigii oo Eliiyaas daba orday, oo wuxuu yidhi, “Fadlan, ii oggolow inaan aabbahay iyo hooyaday dhunko, markaasaan ku raaci doonaa.” Eliiyaasna wuxuu ku jawaabay, “Ku noqo, maxaan kugu sameeyey?” ²¹ Markaasuu ka soo noqday raacistiisii, oo wuxuu qaatay labadii dibigood oo allabari ku bixiyey, oo wuxuu hilibkoodii ku kariyey qalabkii dibiga, oo dadkii siiyey, wayna cuneen. Markaasuu kacay oo raacay Eliiyaas, oo u adeegay.

1 Boqorradii

20 Haddaba Ben-hadad oo ahaa boqorkii Suuriya ayaa ururiyey ciidankiisii oo dhan.

Labaatan iyo laba boqol oo boqorro ayaa la jiray, oo waxay wateen fardo iyo gaadhifardoodyo. Markaasuu u kacay oo hareereeyey Samaariya, wuuna weeraray. ² Wuxuu farriin u diray magaalada oo u diray Ahaab oo ahaa boqorkii reer binu Israa'iil, isagoo leh, ³ "Kanu waa waxa Ben-hadad leeyahay: Lacagtaada iyo dahabkaaguba waa kayga. Haweenkaaga iyo carruurtaada ugu fiicanna sidoo kale waa kayga." ⁴ Boqorkii reer binu Israa'iil ayaa ugu jawaabay, "Sidaad sheegtay, sayidkaygiyow boqorow. Aniga iyo wax walba oo aan leeyahay waa adiga." ⁵ Markaasaa wargeeyayaashii soo noqdeen oo waxay yidhaahdeen, "Kanu waa waxa Ben-hadad leeyahay: Waxaan kuu soo diray inaad isiiso lacagtaada iyo dahabkaaga, haweenkaaga iyo carruurtaada." ⁶ Laakiin hadda waxaan kuu soo diri doonaa addoommadayda berri wakhtigan oo kale, wayna baari doonaan gurigaaga iyo guryaha saraakiishaada. Wax kasta oo qiimo leh oo indhahaaga ku jira, way qaadan doonaan oo way kaxaysan doonaan."

⁷ Markaasaa boqorkii reer binu Israa'iil wuxuu u yeedhay odayaashii dalka oo dhan, wuxuuna yidhi, "Fadlan ogaada sida ninkani dhib u raadinayo. Wuxuu ii soo diray haweenkayga, carruurtayda, lacagta iyo dahabka, mana aanan diidin." ⁸ Dhammaan odayaashii iyo dadkii waxay ku yidhaahdeen, "Ha maqal isaga ama ha u oggolaan." ⁹ Markaasuu wuxuu ku yidhi wargeeyayaashii Ben-hadad, "U sheeg sayidkayga boqorka: Waxaan bixin doonaa wax walba oo aad ugu horraysay inaad iga dalbato addoonkaaga, laakiin dalabka labaad ma buuxin karo." Markaasay wargeeyayaashii tageen oo u sheegeen. ¹⁰ Markaasaa Ben-hadad mar kale farriin soo diray, isagoo leh, "Ilaahyadu ha i ciqaabaan si daran haddii ciid ku filan uu ku haro Samaariya si mid kasta oo ragga i raaca uu u helo qaddar." ¹¹ Laakiin boqorkii reer binu Israa'iil ayaa ugu jawaabay, "U sheeg: Ha faanin kan hubka xidhanaya sida kan iska siibaya." ¹² Markii Ben-hadad maqlay jawaabtaas, isaga iyo boqorradii kale waxay ku cabbayeen teendhooyinkooda. Wuxuu amray raggiisa, "Diyaar garooba oo weerara!" Markaasay u diyaar garoobeen inay magaalada weeraraan.

¹³ Markaasaa nebi u yimid Ahaab oo ahaa boqorkii reer binu Israa'iil, wuxuuna yidhi, "Kanu waa waxa

Eebbe leeyahay: Ma aragtay ciidankan ballaaran? Maanta gacantaada ayaan ku soo dhiibi doonaa, oo waxaad ogaan doontaa inaan anigu ahay Eebbe." ¹⁴ Ahaab wuxuu weyddiiyey, "Yaa ku dagaallami doona?" Kaasaa wuxuu yidhi, "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Wiilasha saraakiisha gobollada." Markaasaa Ahaab weyddiiyey, "Yaa dagaalka bilaabi doona?" Kaasaa wuxuu ugu jawaabay, "Adiga." ¹⁵ Markaasaa Ahaab ururiyey wiilashii saraakiisha gobollada, oo tiradoodu ahayd 232. Markaasuu ururiyey ciidankii intiisii kale — reer binu Israa'iil oo dhan — oo tiradoodu ahayd toddoba kun. ¹⁶ Waxay u baxeen duhurkii, halkaas oo Ben-hadad iyo boqorradii labaan iyo laba ay la joogeen teendhooyinkooda iyagoo sakhraansan. ¹⁷ Wiilashii saraakiisha gobollada ayaa ugu horreeyey oo baxay. Ben-hadad wuxuu diray basaasiin, kuwaas oo soo sheegay, "Rag baa ka soo socda Samaariya." ¹⁸ Wuxuu yidhi, "Haddii ay nabad u yimaadeen, nool ku qabta; haddii ay dagaal u yimaadeenna, nool ku qabta." ¹⁹ Markaasaa wiilashii saraakiisha gobollada ka soo baxeen magaalada, iyadoo ciidankii ka dambeeyo. ²⁰ Mid kastaaba wuxuu dilay ninkii ka soo horjeeday, markaasay Suuriyiin carareen. Reer binu Israa'iil ayaa eryaday, oo Ben-hadad oo ahaa boqorkii Suuriya ayaa ka baxsaday faras isagoo wata qaar ka mid ah fardoolayda. ²¹ Markaasaa boqorkii reer binu Israa'iil baxay oo wuxuu laayay fardihiisii iyo gaadhifardoodyadiisii, oo wuxuu Suuriyiinta ku dhigay jab weyn.

²² Markaasaa nebigii u yimid boqorkii reer binu Israa'iil oo ku yidhi, "Taga oo is adkeeya. Si taxaddar leh u fiiri waxaad samayn doontid, waayo, guga boqorkii Suuriya ayaa kugu soo noqon doona." ²³ Dhinaca kale, saraakiishii boqorkii Suuriya waxay ku yidhaahdeen, "Ilaahooda waa ilaahyada buuraleyda. Taas ayaa sabab u ah inay naga xoog badnaadeen. Laakiin haddii aan kula dagaallanno bannaanada, hubaal way naga xoog badnaan doonaan." ²⁴ Sidaas samee: ka saar dhammaan boqorrada amarradooda oo ku beddel taliyayaal. ²⁵ Sidoo kale, ururi ciidan sida kii aad lumisay — faras faras iyo gaadhifardoodyo gaadhifardoodyo — si aan ula dagaallanno bannaanada. Markaas hubaal waynu ka adkaan doonaa." Wuxuu oggolaaday oo wuxuu sameeyey sidii ay kula taliyeen.

²⁶ Markii guga yimid, Ben-hadad wuxuu ururiyey Suuriyiintii oo u kacay Afek si uu ula dagaallamo reer

1 Boqorradii

binu Israa'iil. ²⁷ Reer binu Israa'iilna waa la ururiyey oo la siiyey sahay, wayna u baxeen inay la kulmaan. Dadkii reer binu Israa'iil waxay hor fadhiyeen sidii laba adhijir oo yaryar, halkaas oo Suuriyiintu ay buuxiyeen dhulka. ²⁸ Markaasaa nin Eebbe u yimid oo boqorkii reer binu Israa'iil ku yidhi, "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Sababtoo ah Suuriyiintu waxay yidhaahdeen, 'Eebbe waa ilaah buuraleyda laakiin ma aha ilaah doxooyinka,' ciidankan ballaaran gacantaada ayaan ku soo dhiibi doonaa, oo waxaad ogaan doontaa inaan anigu ahay Eebbe."

²⁹ Waxay isku hor fadhiyeen toddoba maalmood. Maalintii toddobaad, waxay galeen dagaal, oo reer binu Israa'iil waxay dileen 100,000 oo askari oo lug ah oo Suuriyiinta ah hal maalin gudaheed. ³⁰ Intii kale waxay u carareen magaalada Afek, halkaas oo derbigu ku dumay 27,000 oo ka mid ah. Ben-hadadna wuu cararay oo wuxuu ku dhuuntay qol gudaha magaalada ku yaal. ³¹ Saraakiishiisii waxay ku yidhaahdeen, "Bal eeg, waxaan maqalnay in boqorrada reer binu Israa'iil ay naxariis badan yihiin. Aan guntanno dhar joonyad ah oo xadhko madaxa ku wareejino oo aan u baxno boqorka reer binu Israa'iil. Malaha wuu kuu naxariisan doonaa." ³² Markaasay xidheen dhar joonyad ah iyo xadhko, oo u tageen boqorkii reer binu Israa'iil oo ku yidhaahdeen, "Addoonkaaga Ben-hadad wuxuu leeyahay: Fadlan ii oggolaan inaan noolaado." Ahaab wuxuu ku jawaabay, "Ma nool yahay weli? Walaalkay buu yahay." ³³ Raggu waxay u qaateen inay tahay calaamad wanaagsan oo si degdeg ah ugu jawaabeen, "Haa, Ben-hadad waa walaalkaaga." Ahaab wuxuu yidhi, "Taga oo keena." Markaasaa Ben-hadad soo baxay, oo Ahaab wuxuu ku casuumay inuu fuulo gaadhifardoodka. ³⁴ Ben-hadad wuxuu yidhi, "Waxaan soo celin doonaa magaalooyinkii aabbahay kaa qaatay. Waxaad ka dhisan kartaa suuqyo Dimishaq, sidii aabbahay Samaariya ka sameeyey." Ahaab wuxuu yidhi, "Heshiiskan ku salaysan, waan ku sii dayn doonaa." Markaasuu heshiis la galay oo sii daayay.

³⁵ Haddaba nin ka mid ah wiilashii nebiyada ayaa deriskiisa ku yidhi erayga Eebbe, "I garaac, fadlan." Laakiin ninkii wuu diiday inuu garaaco. ³⁶ Markaasaa nebigii ku yidhi, "Sababtoo ah ma aadan addeecin codkii Eebbe, marka aad iga tagto, libaax ayaa ku dili doona." Markii uu ka tagay, libaax ayaa helay oo dilay. ³⁷ Markaasuu u dhowaaqay nin kale oo weyddiistay, "I garaac, fadlan." Ninkii wuu garaacay

oo dhaawacay. ³⁸ Markaasaa nebigii tegey oo boqorkii jidka ku sugay, isagoo is qarinaya oo indhihiisa ku duubay faashad. ³⁹ Markii boqorkii soo maray, wuxuu ku qayliyey, "Addoonkaagu wuxuu galay dhexda dagaalka, oo qof baa ii soo leexday oo ii keenay nin, isagoo leh, 'Ilaali ninkan; haddii uu ka maqan yahay, naftaadu waxay noqon doontaa naftiisa beddelkeeda, ama waxaad bixin doontaa talanti lacag ah.'" ⁴⁰ Laakiin intii addoonkaagu mashquul ahaa halkan iyo halkaas, ninkii waa lumay." Boqorkii reer binu Israa'iil wuxuu ku yidhi, "Taasi waa xukunkaaga. Adigu waad go'aamisay." ⁴¹ Markaasaa nebigii si degdeg ah uga saaray faashaddii indhihiisa, oo boqorkii reer binu Israa'iil wuxuu aqoonsaday inuu yahay mid ka mid ah nebiyada. ⁴² Wuxuuna ku yidhi boqorkii, "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Sababtoo ah waxaad ka sii daysay gacantaada ninkii aan u go'ay halaag, naftaadu waxay noqon doontaa naftiisa beddelkeeda, iyo dadkiinna dadkiisa beddelkooda." ⁴³ Markaasaa boqorkii reer binu Israa'iil gurigiisa ku noqday isagoo niyad jabsan oo cadhaysan, oo yimid Samaariya.

21 Haddaba waxyaalahaas dabadood waxaa dhacay in Naabood reer Yesreel uu lahaa beero canab ah oo ku yiil Yesreel, oo ku xigay qasriga Ax'aab oo ahaa boqorkii Samaariya. ² Ax'aabna wuxuu ku yidhi Naabood, "I sii beerahaaga canabka ah aan ka dhigo beer khudradeed, waayo, waa u dhow yahay qasrigayga. Waxaan ku siin doonaa beer canab oo ka wanaagsan beddelkeeda, ama haddii aad doorbideyo, waxaan ku siin doonaa qiimaheeda lacag ah." ³ Laakiin Naabood wuxuu ku yidhi Ax'aab, "Eebbe ha iga fageeyo inaan ku siiyo dhaxalka awowayaashay." ⁴ Markaasaa Ax'aab gurigiisii tegey isagoo calool xuntahay, "Maxaa yeelay, Naabood reer Yesreel wuxuu yidhi, 'Kuma siin doono dhaxalka awowayaashay.'" Wuxuu ku jiiqsaday sariirtiisii, wejigiisiina dhinac ayuu ka jeediyey, oo cuntana wuu diiday.

⁵ Naagtiisii Yesebel ayaa soo gashay oo weyddiisay, "Maxaad sidaas ugu calool xuntahay? Maxaadse wax u cuni la'dahay?" ⁶ Wuxuu ugu jawaabay, "Maxaa yeelay, waxaan la hadlay Naabood reer Yesreel oo weyddiistay inuu i iibiyoo beerihiisa canabka ah, ama uu beddel ugu beddelo haddii uu doorbido. Laakiin wuxuu iigu jawaabay, 'Kuma siin doono beerahayga canabka ah.'" ⁷ Yesebel naagtiisii waxay tiri, "Ma sidaas baad ku dhaqantaa adigoo boqor ka ah

1 Boqorradii

Israa'iil? Kac oo wax cun. Farxadna yeelo. Anigu waxaan ku heli doonaa beeraha canabka ah ee Naabood reer Yesreel.”⁸ Markaasay waxay qortay warqado magaca Ax'aab, oo ku shaabaddaysay shaabaddiisii, oo u dirtay odayaashii iyo kuwa sharafta lahaa ee magaalada Naabood ku noolaa.⁹ Warqadahaas waxay ku qortay: “Ku dhawaaqa soon oo fadhiisiya Naabood meel sare oo dadka ka dhex muuqda.”¹⁰ Laakiin laba nin oo shar leh ku fadhiisiya hortiisa oo ha ku marag furaan inuu caayay Eebbe iyo boqorka. Markaas ka dib bannaanka u saara oo dhagax ku dil.”

¹¹ Markaasaa nimankii magaalada Naabood—oo ahaa odayaashii iyo kuwa sharafta lahaa ee halkaas ku noolaa—waxay si sax ah u sameeyeen sidii Yesebel ku amartay warqadaha ay u dirtay.¹² Waxay ku dhawaaqeen soon oo Naaboodna waxay ku fadhiisiyeen meel sare oo dadka ka dhex muuqda.¹³ Markaasaa laba nin oo aan qiimo lahayn soo galeen oo hortiisa fadhiisteen, oo hortii ku marag fureen, iyagoo leh, “Naabood wuxuu caayay Eebbe iyo boqorka.” Markaasay magaalada ka saareen oo dhagax ku dileen.¹⁴ Markaas dabadeed, waxay Yesebel u sheegeen, “Naabood waa la dhagaxyeeyey oo waa dhintay.”

¹⁵ Markii Yesebel maqashay in Naabood la dhagaxyeeyey oo uu dhintay, waxay ku tidhi Ax'aab, “Kac oo hantidaada ka qaado beeraha canabka ah ee Naabood reer Yesreel, kaasoo kuu diiday inuu kuu iibiyo. Ma noola, laakiin waa dhintay.”¹⁶ Markii Ax'aab maqlay in Naabood dhintay, ayuu kacay oo tegey si uu u hantiyoo beeraha canabka ah.

¹⁷ Eraygii Eebbe ayaa u yimid Eliiyaah kii Tiishbi ahaa oo wuxuu ahaa: ¹⁸ “Teg oo la kulma Ax'aab boqorka Israa'iil, oo Samaariya ka taliya. Hadda wuxuu ku sugan yahay beeraha canabka ah ee Naabood, halkaasoo uu u tegey inuu hantiyoo.”¹⁹ Wuxuu ku yidhi: ‘Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Ma waxaad dishay oo weliba hantiday?’ Markaas waxaad ku tidhaahdaa, ‘Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Meeshii eydu ku leefeen dhiiggii Naabood, eydu waxay ku leefi doonaan dhiiggaaga—haa, adigoo kale!’”²⁰ Ax'aab wuxuu ku yidhi Eliiyaah, “Sidaas miyaad igu heshay, cadowgaygiyow!” Eliiyaah wuxuu ugu jawaabay, “Waan ku helay, maxaa yeelay, waxaad iibsatay naftaada inaad shar ku samayso hortii Eebbe.”²¹ Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: ‘Waxaan kugu soo dejin doonaa masiibo. Waxaan baabi'in doonaa

farcankaaga, oo waxaan ka goyn doonaa Ax'aab rag kasta oo Israa'iil ku jira—addoon ama xor.”²² Gurigaaga waxaan ka dhigi doonaa sida gurigii Yerobcaam ina Nebaad iyo sida gurigii Baa'sha ina Axiijah, maxaa yeelay, waxaad iga cadhaysiisay oo waxaad Israa'iil ku sababtay inay dembaabaan.”²³ Oo ku saabsan Yesebel, Eebbe wuxuu kaloo leeyahay: ‘Eydu waxay cuni doonaan Yesebel derbiga Yesreel agtiisa.’²⁴ Eydu waxay cuni doonaan qof kasta oo Ax'aab ka tirsan oo magaalada ku dhinta, shimbiruhuna waxay quudan doonaan kuwa baadiyaha ku dhinta.”

²⁵ Ma jirin qof Ax'aab la mid ah, oo iibsatay naftiisa inuu shar ku sameeyo hortii Eebbe, oo ay saameysay Yesebel naagtiisii.²⁶ Wuxuu ku dhaqmay hababka ugu karaahiyada badan isagoo raacaya sanamyada, sida reer Amor oo kale, kuwaasoo Eebbe ka eryay hortii Israa'iil.

²⁷ Markii Ax'aab maqlay erayadan, wuxuu jeexay dharkiisii, wuxuu xidhay dhar joonyad ah oo soomay. Wuxuu ku jiiifaday dhar joonyad ah oo wuxuu ku socday si deggan oo hoos u dhigan.²⁸ Fariintii Eebbe ayaa u timid Eliiyaah kii Tiishbi ahaa: ²⁹ “Ma aragtay sida Ax'aab naftiisa u hoosaysiiyey hortayda? Maxaa yeelay, naftiisa ayuu hoosaysiiyey, masiibada ma keeni doono cimrigiisa. Waxaan ku soo dejin doonaa gurigiisa maalmaha wiilkiisa.”

22 Muddo saddex sannadood ah, Aram iyo Israa'iil dagaal ma gelin. ² Laakiin sannaddii saddexaad, Yehoshaafaad, boqorkii Yahuudah, ayaa booqday boqorkii Israa'iil. ³ Boqorkii Israa'iil wuxuu ku yidhi addoommadiisii, “Miyaadan ogayn in Raamod-gilecaad ay inoo tahay? Hase yeeshee waxba ma aynaan samayn si aan uga soo ceshanno boqorka Aram.”⁴ Markaasuu Yehoshaafaad weyddiiyey, “Ma i raaci doontaa si aan ula dagaallano Raamod-gilecaad?” Yehoshaafaad wuxuu boqorkii Israa'iil ugu jawaabay, “Anigu waxaan ahay sida aad tahay; dadkayguna waa sida dadkaaga, fardahayguna waa sida fardahaaga.”

⁵ Laakiin Yehoshaafaad wuxuu boqorkii Israa'iil ku yidhi, “Marka hore, erayga Eebbe raadiya.”⁶ Markaasaa boqorkii Israa'iil soo wada ururiyey nebiyadii—qiyaastii afar boqol oo nin—oo weyddiiyey, “Ma u duulaa dagaal Raamod-gilecaad, mise waan ka joogsanayaa?” Waxay ugu jawaabeen, “Tag, waayo Eebbe wuxuu gacanta boqorka gelin doonaa.”⁷

1 Boqorradii

Laakiin Yehoshaafaad wuxuu weyddiiyey, “Miyaanan weli halkan ku jirin nebi Eebbe oo aan wax ka weyddiin karno?”⁸ Boqorkii Israa’iil wuxuu Yehoshaafaad ku yidhi, “Weli waxaa jira nin aan wax ka weyddiin karno Eebbe, laakiin waan necbahay maxaa yeelay marna wax wanaagsan igama sheego—oo kaliya masiibo. Waa Miikaah ina Imlah.” Yehoshaafaad wuxuu ku jawaabay, “Boqorku sidaas ha ku hadlin.”⁹ Markaasaa boqorkii Israa’iil wuxuu u yeedhay sarkaal oo ku yidhi, “Miikaah ina Imlah halkan keena isla markiiba.”

¹⁰ Haatan boqorkii Israa’iil iyo Yehoshaafaad boqorkii Yahuudah waxay ku fadhiyeen carshiyadoodii, oo dhar ku labisan goobtii lagu tumo sarreenka ee albaabka Samaariya, iyadoo nebiyadii oo dhammu ay hortooda wax sii sheegayaan.¹¹ Sedeqiyaah ina Kenaacaanah wuxuu sameeyey geeso bir ah, oo wuxuu yidhi, “Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Kuwaas waxaad ku mudan doontaa reer Aram ilaa aad ka baabbi’iso.”¹² Nebiyadii oo dhammu waxay sii sheegayeen isla wax la mid ah: “U kaca Raamod-gilecaad oo guuleysta, waayo Eebbe wuxuu gacanta boqorka gelin doonaa.”

¹³ Rasuulkii u tegey inuu u yeedho Miikaah wuxuu ku yidhi, “Bal eeg, erayadii nebiyadu waxay dhammaantood ku heshiiyeen, oo boqorka guul ugu ballanqaadeen. Hadalkaagu ha la mid noqdo iyaga, oo si wanaagsan u hadal.”¹⁴ Laakiin Miikaah wuxuu yidhi, “Sida xaqiiqada ah Eebbe u nool yahay, waxaan odhan doonaa waxa kaliya ee Eebbe igu yidhaahdo.”

¹⁵ Markuu boqorkii hortiisa yimid, boqorkii wuxuu weyddiiyey, “Miikaah, ma u duulnaa dagaal Raamod-gilecaad, mise maya?” Wuxuu ku jawaabay, “Tag oo guuleysto, waayo Eebbe wuxuu gacanta boqorka gelin doonaa.”¹⁶ Boqorkii markaasaa weyddiiyey, “Intee in le’eg ayaan kugu adkaynayaa inaad runta oo kaliya ku hadasho magaca Eebbe?”¹⁷ Markaasaa Miikaah wuxuu yidhi, “Waxaan arkay Israa’iil oo dhan oo ku kala firisan buuraleyda, sida ido aan adhijir lahayn,

oo Eebbe wuxuu yidhi, ‘Dadkani ma laha sayid; mid kasta gurigiisa ha ku noqdo nabadgelyo.’”

¹⁸ Boqorkii Israa’iil wuxuu Yehoshaafaad ku yidhi, “Miyaan aanan kuu sheegin inuu wax wanaagsan igama sii sheegi doono, laakiin kaliya masiibo?”¹⁹ Miikaah wuxuu yidhi, “Sidaa darteed maqla erayga Eebbe: Waxaan arkay Eebbe oo ku fadhiya

carshigiisa, iyadoo ciidanka samadu ay ku ag taagan yihiin, midigtiisa iyo bidixdiisa.”²⁰ Oo Eebbe wuxuu yidhi, “Yaa Axaab u khiyaanayn doona inuu tago oo ku dhaco Raamod-gilecaad?” Mid baa ku taliyey sidan, mid kalena sidan.²¹ Markaasaa ruux u soo dhowaaday Eebbe oo yidhi, ‘Anigu waan khiyaanayn doonaa isaga.’²² ‘Sidee?’ ayuu Eebbe weyddiiyey. ‘Aniga oo ah ruux beenlow ah oo afka nebiyadiisa oo dhan ku jira,’ ayuu yidhi. Eebbe wuxuu yidhi, ‘Waad ku guulaysan doontaa inaad khiyaanayso isaga. Tag oo samee.’²³ Haddaba Eebbe wuxuu afka nebiyadan oo dhan ku riday ruux beenlow ah. Eebbe wuxuu kuu go’aamiyey masiibo.”

²⁴ Markaasaa Sedeqiyaah ina Kenaacaanah u soo dhowaaday Miikaah oo dhabanka ka dharbaaxay. Wuxuu yidhi, “Ruuxa Eebbe xaggee buu iga tegey si uu adiga kula hadlo?”²⁵ Miikaah wuxuu ku jawaabay, “Waxaad ogaan doontaa maalinta aad gasho inaad qolka gudaha ku dhuumato.”²⁶ Boqorkii Israa’iil wuxuu amray, “Qaada Miikaah oo u celi Aamon, taliyaha magaalada, iyo Yoo’aash ina boqorka,”²⁷ oo waxaad ku tidhaahdaan, ‘Kanu waa waxa boqorku leeyahay: Ninkan xabsiga geliya oo wax aan kibis iyo biyo ahayn ha siinina ilaa aan nabadgelyo ku soo noqdo.’”²⁸ Laakiin Miikaah wuxuu yidhi, “Haddii aad weligaa nabadgelyo ku soo noqoto, markaas Eebbe iguma uu hadlin.” Wuxuuna intaa ku daray, “Dhammaan dadkani ha ogaadeen!”

²⁹ Sidaas darteed, boqorkii Israa’iil iyo Yehoshaafaad, boqorkii Yahuudah, waxay u dhaqaaqeen Raamod-gilecaad.³⁰ Boqorkii Israa’iil wuxuu Yehoshaafaad ku yidhi, “Waan is qarin doonaa markaan dagaalka galo, laakiin adigu dharkaaga boqornimo xidho.” Sidaas darteed boqorkii Israa’iil wuu is qariyey oo dagaalka galay.³¹ Dhanka kale, boqorkii Aram wuxuu ku amray soddon iyo laba taliyayaasha gaadhifardoodkiisa, “Ha la dagaallamin cid kasta, yar ama weyn, marka laga reebo boqorka Israa’iil.”³² Markii taliyayaasha gaadhifardoodku arkeen Yehoshaafaad, waxay u maleeyeen, “Hubaal kani waa boqorkii Israa’iil.” Sidaas darteed waxay u jeesteen inay weeraraan isaga, laakiin Yehoshaafaad wuu qayliyey.³³ Markii taliyayaasha gaadhifardoodku arkeen inuusan ahayn boqorkii Israa’iil, way ka jeesteen isaga.

³⁴ Laakiin nin baa si aan kala sooc lahayn qaansadiisa u ganay oo ku dhufatay boqorkii Israa’iil inta u dhaxaysa kala goysyada gaashaankiisa. Wuxuu ku yidhi darawalkii gaadhifardoodkiisa, “U jeedi oo

1 Boqorradii

iga saar dagaalka, waayo waan dhaawacmay.”³⁵ Dagaalkii maalintaas wuu socday, boqorkiina waxaa lagu taageeray gaadhifardoodkiisa isagoo wajahaya reer Aram. Laakiin dhiiggii dhaawaciisa ayaa ku qulqulay sagxadda gaadhifardoodka, fiidkiina wuu dhintay.³⁶ Qorrax dhacdii, qaylo ayaa ka dhex baxday ciidanka: “Nin kasta magaaladiisa ha aado, nin kastana dhulkiisa ha aado!”³⁷ Sidaas darteed, boqorkii wuu dhintay oo waxaa loo qaaday Samaariya, halkaas oo lagu aasay.³⁸ Waxay ku maydheen gaadhifardoodka barkad ku taal Samaariya, halkaas oo dhillayaashu ku qubaysan jireen, eygiina dhiiggiisii ayuu leefay, sida eraygii Eebbe uu sheegay.

³⁹ Haatan inta kale ee falalkii Axaab, iyo wixii uu sameeyey—saraynta foolkaantii uu dhisay iyo magaaloyinkii uu xoojiyey—miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorradii Israa’iil? ⁴⁰ Axaab waxaa lagu aasay awowayaashiis, wiilkiisii Axasyaaahna wuxuu ku guuleystay inuu boqor noqdo.

⁴¹ Yehoshaafaad, ina Aasaa, wuxuu bilaabay inuu boqor ka noqdo Yahuudah sannaddii afraad ee Axaab, boqorkii Israa’iil. ⁴² Yehoshaafaad wuxuu boqor noqday isagoo soddon iyo shan jir ah, wuxuuna Yerusaaalem boqor ka ahaa shan iyo labaatan sannadood. Magaca hooyadiisna wuxuu ahaa Asuubaah, gabadhii Shilxi. ⁴³ Wuxuu ku socday jidadkii aabbihiis Aasaa, mana uu leexan; wuxuu sameeyey waxa saxda ah ee indhaha Eebbe. Hase yeeshee meelihii sarsare lama qaadin, dadkuna

waxay sii wadeen inay halkaas ku bixiyaan allabaryo oo fox ku gubaan. ⁴⁴ Yehoshaafaad wuxuu ilaalin jiray xiriir nabadeed oo uu la lahaa boqorkii Israa’iil.

⁴⁵ Inta kale ee falalkii Yehoshaafaad, iyo xooggiisii iyo dagaalladii uu la galay—miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorradii Yahuudah? ⁴⁶ Wuxuu ka saaray dalka inta ka hartay dhillayaasha cibaadada ee ka haray maaliintii aabbihiis Aasaa. ⁴⁷ Edom boqor ma lahayn; wakiil baa ka talin jiray halkii boqor. ⁴⁸ Yehoshaafaad wuxuu dhisay maraakiibta Tarshiish si ay ugu safraan Ofiir si ay dahab u soo qaadaan, laakiin marna ma ay bixin, waayo waxay ku burbureen Esiyoona-geber. ⁴⁹ Muddadan, Axasyaaah, ina Axaab, wuxuu Yehoshaafaad ku soo jeediyey, “Raggiina ha la socdaan kuwaaga,” laakiin Yehoshaafaad wuu diiday.

⁵⁰ Yehoshaafaad waxaa lagu aasay awowayaashiis, waxaana lagu aasay magaalada aabbihiis Daa’uud. Wiilkiisii Yehooraam ayaa ku guuleystay inuu boqor noqdo.

⁵¹ Axasyaaah, ina Axaab, wuxuu bilaabay inuu boqor ka noqdo Israa’iil Samaariya sannaddii toddoba iyo tobnaad ee Yehoshaafaad, boqorkii Yahuudah, wuxuuna boqor ka ahaa Israa’iil laba sannadood. ⁵² Wuxuu sameeyey waxa shar ah ee indhaha Eebbe, wuxuuna ku socday jidadkii aabbihiis iyo hooyadiis iyo jidkii Yerobcoom ina Nebaad, kaasoo Israa’iil dembi geliyey. ⁵³ Wuxuu u adeegay oo caabuday Baal, wuxuuna Eebbe, Ilaaha Israa’iil, u kiciyey cadhada, sida aabbihiis sameeyey.

2 Boqorradii

1 Ka dib dhimashadii Axaab, Moo'aab ayaa kacay oo ka hor yimid Israa'iil. ² Haatan Axaasiyaah ayaa ku dhacay dariishadda qolkiisa sare ee Samaariya oo dhaawacmay. Markaasuu diray wargeeyayaal, isagoo ku leh, "Taga oo weyddiiba Baal-sabuub, ilaaha Ekroon, haddii aan ka bogsado dhaawacan." ³ Laakiin malaa'igtii Rabbiga ayaa u sheegtay Eliyaah kii Tiishbi, "Tag oo la kulma wargeeyayaasha boqorka Samaariya oo ku dheh, 'Ma waxaa jira sabab la'aanta Eebbe oo ku jira Israa'iil inaad u tegaysaan inaad la tashataan Baal-sabuub, ilaaha Ekroon?' ⁴ Sidaa darteed, Rabbigu wuxuu leeyahay: Ma tegi doontid sariirta aad ku jiftid. Hubaal waad dhiman doontaa." Markaasaa Eliyaah tegey.

⁵ Markay wargeeyayaashii soo noqdeen, boqorkii wuxuu weyddiiyey, "Maxaad u soo noqoteen?" ⁶ Waxay ugu jawaabeen, "Nin ayaa nagu soo baxay oo wuxuu nagu yiri, 'Ku noqo boqorka kuu soo diray oo ku dheh, Sidan ayaa Rabbigu leeyahay: Ma waxaa jira sabab la'aanta Eebbe oo ku jira Israa'iil inaad diraysid rag inay la tashadaan Baal-sabuub, ilaaha Ekroon? Sidaa darteed ma tegi doontid sariirta aad ku jiftid. Hubaal waad dhiman doontaa.'" ⁷ Boqorkii ayaa markaas weyddiiyey, "Nin nooc ee ah ayuu ahaa kii idiin yimid oo idiin sheegay waxan?" ⁸ Waxay ugu jawaabeen, "Wuxuu ahaa nin dhar dhogor leh iyo suun maqaar ah oo dhexda ku xiran." Boqorkii wuxuu yiri, "Kaasu waa Eliyaah kii Tiishbi."

⁹ Markaasaa boqorkii diray taliye iyo konton nin oo Eliyaah u tagay. Wuxuu u tegey Eliyaah, oo ku fadihiyey buur dusheeda, oo ku yiri, "Ninka Eebbe, boqorku wuxuu leeyahay, 'Soo deg!'" ¹⁰ Eliyaah ayaa ugu jawaabay taliyihii, "Haddii aan ahay ninka Eebbe, dab ha ka soo dego samada oo ha idin cuno adiga iyo kontonkan ragga ah." Markaasaa dab ka soo dhacay samada oo cunay taliyihii iyo raggiisii. ¹¹ Markaasaa boqorkii diray taliye kale iyo konton nin. Wuxuu ku yiri Eliyaah, "Ninka Eebbe, boqorku wuxuu leeyahay: 'Soo deg isla markiiba!'" ¹² Eliyaah ayaa ugu jawaabay, "Haddii aan ahay ninka Eebbe, dab ha ka soo dego samada oo ha idin cuno adiga iyo kontonkan ragga ah." Markaasaa dabhii Eebbe ka soo dhacay samada oo cunay iyaga.

¹³ Markaasaa boqorkii diray taliye saddexaad iyo konton nin. Taliyihii saddexaad ayaa u tegey, jilba joogsaday Eliyaah hortiiisa, oo baryay, "Ninka Eebbe, fadlan ixtiraam nolosha aniga iyo kontonkan

addoommadaada ah. ¹⁴ Bal eeg, dab ayaa ka soo dhacay samada oo cunay labadii taliye ee hore iyo raggoodii. Laakiin hadda, fadlan noloshayda ha qiimo badnaato indhahaaga hortooda." ¹⁵ Markaasaa malaa'igtii Rabbiga ku tiri Eliyaah, "La tag isaga; ha baqin." Markaasaa Eliyaah kacay oo la tegey isaga boqorkii.

¹⁶ Wuxuu ku yiri boqorkii, "Sidan ayaa Rabbigu leeyahay: Waxaad dirtay wargeeyayaal inaad la tashato Baal-sabuub, ilaaha Ekroon. Ma waxaa jira sabab la'aanta Eebbe oo ku jira Israa'iil inaad weyddiisid Eraygiisa? Sidaa darteed ma tegi doontid sariirta aad ku jiftid. Hubaal waad dhiman doontaa."

¹⁷ Markaasaa Axaasiyaah dhintay, sida uu ku hadlay Eraygii Rabbiga oo uu ku sheegay Eliyaah. Maaddaama uusan lahayn wiil, Yehooraa ayaa boqor ka noqday sannadkii labaad ee Yehooraa ina Yehooshaafaad boqorkii Yahuudah.

¹⁸ Haddaba inta kale ee falalkii Axaasiyaah iyo wixii uu sameeyey, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorrada Israa'iil?

2 Markii wakhtigu soo dhowaaday oo Eebbe Eliyaas ku qaadi lahaa samada dabayl, Eliyaas iyo Elishac waxay ka soo socdaaleen Gilgaal. ² Eliyaas wuxuu ku yidhi Elishac, "Halkan joog, waayo, Eebbe wuxuu ii soo diray Beytel." Laakiin Elishac wuxuu yidhi, "Sida xaqiiqada ah Eebbe u nool yahay iyo sida aad u nooshahay, kuuma tegi doono." Sidaas daraaddeed waxay u soo degeen Beytel. ³ Kooxdii nebiyadii ee Beytel joogtay ayaa u soo baxday Elishac oo waxay ku yidhaahdeen, "Ma ogtahay in Eebbe maanta sayidkaaga kaa qaadi doono?" Wuxuu ugu jawaabay, "Haa, waan ogahay — aamusa." ⁴ Markaasaa Eliyaas wuxuu ku yidhi, "Elishac, halkan joog, waayo, Eebbe wuxuu ii soo diray Yerixoo." Laakiin wuxuu ugu jawaabay, "Sida xaqiiqada ah Eebbe u nool yahay iyo sida aad u nooshahay, kuuma tegi doono." Sidaas daraaddeed waxay u tageen Yerixoo. ⁵ Kooxdii nebiyadii ee Yerixoo joogtay ayaa u soo dhowaaday Elishac oo waxay ku yidhaahdeen, "Ma ogtahay in maanta Eebbe sayidkaaga kaa qaadi doono?" Wuxuu ugu jawaabay, "Haa, waan ogahay. Aamusa." ⁶ Markaasaa Eliyaas wuxuu ku yidhi, "Halkan joog, waayo, Eebbe wuxuu ii soo diray Urdun." Laakiin Elishac wuxuu ugu jawaabay, "Sida xaqiiqada ah Eebbe u nool yahay iyo sida aad u nooshahay, kuuma tegi doono." Sidaas daraaddeed labadoodii way sii socdeen.

2 Boqorradii

⁷ Konton nin oo ka mid ah kooxdii nebiyadii ayaa tegey oo istaagay meel fog, iyagoo fiirinaya meesha Eliyaas iyo Elishac ay Urdun ku hakadeen. ⁸ Markaasaa Eliyaas wuxuu qaatay go'iisii, duubay, oo biyaha ku dhuftay. Biyihii waxay u kala qaybsameen bidix iyo midig, oo labadoodii waxay ku gudbeen dhul qalalan. ⁹ Markay gudbeen, Eliyaas wuxuu ku yidhi Elishac, "Waxaad i weydiiso wixii aan kuu qaban karo intaan kaa tegin." Elishac wuxuu yidhi, "Ii oggolow inaan dhaxlo laba jibaar ruuxaaga." ¹⁰ Eliyaas ayaa ugu jawaabay, "Waxaad weydiisatay wax adag. Haddii aad i aragto markii aan kaa tegeyo, adiga ayey kuu ahaan doontaa — haddii kale, ma ahaan doonto." ¹¹ Markay socdeen oo ay wada hadlayeen, waxaa si lama filaan ah u soo muuqday gaadhi dab ah iyo fardo dab ah oo labadoodii kala soocay, oo Eliyaas wuxuu ku tegey samada dabayl. ¹² Elishac ayaa arkay oo qayliyey, "Aabbahay, aabbahay! Gaadhigii Israa'iil iyo fardihii!" Markaasaa Elishac mar dambe ma arkin. Markaasuu qaatay dharkiisii oo jeexjeexay.

¹³ Elishac wuxuu qaaday go'iisii Eliyaas oo ka dhacay oo wuxuu ku noqday oo istaagay bangiga Urdun. ¹⁴ Wuxuu qaatay go'iisii Eliyaas oo ka dhacay, biyaha ku dhuftay, oo wuxuu yidhi, "Xaggee buu joogaa Eebbe, Ilaahii Eliyaas?" Markuu biyaha ku dhuftay, waxay u kala qaybsameen bidix iyo midig, oo Elishac wuu gudbay.

¹⁵ Markii kooxdii nebiyadii ee Yerixoo joogtay oo fiirinaasay ay arkeen, waxay yidhaahdeen, "Ruuxii Eliyaas hadda wuxuu ku nasanayaa Elishac." Markaasay u yimaadeen oo dhulka hortiisa ku sujuudeen. ¹⁶ Waxay ku yidhaahdeen, "Bal eeg, annaga addoommadaada ah waxaan haysanaa konton nin oo xoog leh. U oggolow inay tagaan oo sayidkaaga raadiyaan. Waxaa laga yaabaa in Ruuxa Eebbe uu qaaday oo uu ku dejiyey buur ama doox." Laakiin Elishac wuxuu ugu jawaabay, "Ha dirina." ¹⁷ Laakiin way ku adkaysteen ilaa uu ka xishooday inuu diido. Markaasuu yidhi, "Dir." Markaasay direen konton nin, oo waxay baadheen saddex maalmood laakiin ma ay helin. ¹⁸ Markay ku soo noqdeen Elishac, oo Yerixoo joogay, wuxuu ku yidhi, "Miyaanan idin oran ha tegin?"

¹⁹ Ragga magaalada ayaa ku yidhi Elishac, "Bal eeg, sayidkayaga wuxuu arki karaa in magaaladan si wanaagsan loo dejiyey, laakiin biyuhu waa xun yihiin oo dhulkuna ma dhalo." ²⁰ Elishac wuxuu faray, "Ii

keena weel cusub oo cusbo ku rida." Markaasay u keeneen. ²¹ Markaasuu u baxay isha biyaha oo wuxuu ku riday cusbadii, isagoo leh, "Tani waa waxa Eebbe leeyahay: Waxaan bogsiiyey biyahan. Mar dambe ma sababi doonaan dhimasho ama dhul aan waxba dhalin." ²² Biyihii waxay ahaadeen kuwo nadiif ah ilaa maanta, sida uu Elishac ku dhawaaqay.

²³ Halkaasuu Elishac uga tegey oo u kacay Beytel. Markuu jidka marayay, wiilal magaalada ka soo baxay ayaa ku jeesjeesay, iyagoo leh, "Kac, madaxaaga qaawanow! Kac, madaxaaga qaawanow!" ²⁴ Wuxuu u jeestay, eegay, oo wuxuu ku habaaray magaca Eebbe. Markaasaa laba orso ka soo baxeen kaynta oo waxay dileen laba iyo afartan wiil. ²⁵ Halkaasuu Elishac uga tegey oo tegey Buur Karmel, ka dibna ku noqday Samaariya.

3 Yehooraam ina Axaab wuxuu boqor ka noqday Israa'iil oo Samaariya ku taal sannaddii siddeed iyo tobnaad ee Yehooshaafaad boqorkii Yahuudah, oo boqor buu ahaa laba iyo toban sannadood. ² Wuxuu sameeyey wax shar ah oo Eebbe hortiisa ah, in kastoo aanay ahayn sida aabbihiis iyo hooyadiis, waayo, wuxuu ka saaray tiirkii quduuska ahaa ee Baal ee aabbihiis sameeyey. ³ Hase ahaatee, wuxuu ku dhegganaa dembiyadii Yerobcaam ina Nebaad, oo Israa'iil dembi geliyey. Kama uu tegin.

⁴ Haddaba Mesha oo ahaa boqorkii Moo'aab wuxuu ahaa mid ido dhaqda, oo wuxuu boqorkii Israa'iil siin jiray boqol kun oo wan iyo dhogorta boqol kun oo riyo ah. ⁵ Laakiin, dhimashadii Axaab dabadeed, boqorkii Moo'aab wuxuu kacdoon ku qaaday boqorkii Israa'iil. ⁶ Sidaas daraaddeed Boqor Yehooraam ayaa wakhtigaas ka baxay Samaariya oo soo wada ururiyey Israa'iil oo dhan. ⁷ Wuxuuna farriin u diray Yehooshaafaad boqorkii Yahuudah, oo wuxuu ku yidhi, "Boqorkii Moo'aab wuxuu kacdoon igu qaaday. Ma waxaad ila tagaysaa inaad la dirirto Moo'aab?" Yehooshaafaadna wuxuu ugu jawaabay, "Waan tagayaa. Anigu waxaan ahay sida aad tahay, dadkayguna waa sida dadkaaga, fardahayguna waa sida fardahaaga." ⁸ Markaasuu weyddiiyey, "Jidkee baynu mari doonnaa?" Yehooraamna wuxuu ugu jawaabay, "Jidka cidlada Edom."

⁹ Sidaas daraaddeed boqorkii Israa'iil, boqorkii Yahuudah, iyo boqorkii Edom way baxeen. Markii ay toddoba maalmood hareer wareegeen, waxaa

2 Boqorradii

ciidankii iyo xoolihiiba raacay oon. ¹⁰ Markaasaa boqorkii Israa'iil wuxuu yidhi, "Hoogay! Eebbe wuxuu isu keenay saddexdan boqor oo keliya inuu na geliyo gacanta Moo'aab!" ¹¹ Laakiin Yehooshaafaad wuxuu yidhi, "Halkan miyaanay jirin nebi Eebbe, oo aynu Eebbe wax kaga weyddiin karno?" Mid ka mid ah addoomadii boqorkii Israa'iil ayaa jawaabay, "Elishaa ina Shaafaad waa halkan. Isagu wuxuu biyo ku shubi jiray gacmaha Eliiyaah." ¹² Yehooshaafaad wuxuu yidhi, "Ereyga Eebbe waa la jiraa isaga." Sidaas daraaddeed boqorkii Israa'iil, Yehooshaafaad, iyo boqorkii Edom waxay u degeen isagii.

¹³ Elishaa wuxuu ku yidhi boqorkii Israa'iil, "Maxaa aniga iyo adiga ii dhexeeya? U tag nebiyadii aabbahaaga iyo nebiyadii hooyadaa." Laakiin boqorkii Israa'iil wuxuu ku yidhi isaga, "Maya, waayo waa Eebbe kan isu keenay saddexdan boqor si uu noo geliyo gacanta Moo'aab." ¹⁴ Elishaa wuxuu yidhi, "Sida xaqiiqada ah Eebbe ciidammada nool yahay, kan aan u adeego, haddii aanan ixtiraam u hayn joogitaanka Yehooshaafaad boqorkii Yahuudah, kuma aan eegi lahayn ama xitaa ku ogaan lahayn." ¹⁵ Laakiin haatan ii keena muusikiiste." Oo markii muusikiistaha ciyaaray, gacantii Eebbe ayaa ku soo degtay Elishaa. ¹⁶ Wuxuu yidhi, "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Buuxi dooxadan godad badan. ¹⁷ Waayo, kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Ma arki doontaan dabayl iyo roob midna,

haddana dooxadan waxaa buuxin doona biyo, oo idinka, lo'diinna, iyo xoolihiinna ayaa cabbi doona.

¹⁸ Tanu waa wax sahlan oo Eebbe hortiisa ah. Wuxuu sidoo kale idinku gelin doonaa Moo'aab gacantiinna. ¹⁹ Waxaad qabsan doontaan magaalo kasta oo qalcad leh iyo magaalo kasta oo weyn. Waxaad jari doontaan geed kasta oo wanaagsan, waxaadna xidhaysaan il kasta, waxaadna dhagax ku dabooli doontaan beer kasta oo wanaagsan.

²⁰ Subaxdii xigtay, xilliga allabariga subaxnimo, si lama filaan ah biyo ayaa ka yimid jihada Edom, oo dhulkii waxaa buuxiyey biyo.

²¹ Haddaba Moo'aabiyiintii oo dhammu waxay maqleen in boqorradu u soo baxeen inay la diriraan, sidaas daraaddeed nin kasta oo hub qaadi kara waa la soo ururiyey oo xuduudda lagu soo xereeyey. ²² Markii ay subaxdii hore kaceen, qorraxdu waxay ku dhacday biyaha, oo Moo'aabiyiintii waxay u ekaadeen guuduud—sida dhiig. ²³ Waxay

yidhaahdeen, "Kanu waa dhiig! Boqorradu way dirireen oo is laayeen. Hadda Mo'aabow, qaniimada qaado!" ²⁴ Laakiin markii Moo'aabiyiintii yimaadeen xeradii Israa'iil, reer binu Israa'iil baa kacay oo laayay. Way ka carareen Israa'iil, oo iyaguna way eryadeen oo laayeen. ²⁵ Waxay baabbi'iyeen magaalooyinkii, oo nin kastaa dhagax ayuu ku tuuray beer kasta oo wanaagsan ilaa ay ka dabooshay. Waxay xidheen il kasta oo biyo ah oo jareen geed kasta oo wanaagsan. Kaliya Kir-xareeseth ayaa la reebay, laakiin xitaa taas waxaa hareereeyey oo weeraray kuwa dhagaxa tuura.

²⁶ Markii boqorkii Moo'aab arkay in dagaalku ka soo horjeedo, wuxuu qaatay toddoba boqol oo seefley ah si ay ugu jabaan boqorkii Edom, laakiin ma ay guulaysan. ²⁷ Markaasuu qaatay wiilkiisii curadka ahaa, oo ahaa inuu isaga boqor ka noqdo, oo wuxuu ku bixiyey allabari gubasho ah derbiga dushiisa. Cadho weyn baa ku soo degtay Israa'iil, oo way ka tageen isaga oo ku noqdeen dalkoodii.

4 Haddaba naag ka mid ah naagihii wiilashii nebiyada ayaa u qaylisay Eliishac, iyadoo leh, "Adoontaada, ninkayga, waa dhintay, oo waad ogtahay in addoonkaaga uu ka cabsaday Eebbe. Haddaba deyn-bixiyuhu waa yimid inuu qaato labadayda carruur ah si ay addoomadiisa u noqdaan." ² Eliishac ayaa ugu jawaabay, "Sideen kuugu caawin karaa? Fadlan ii sheeg, maxaad guriga ku haysaa?" Markaasay ku jawaabtay, "Adoontaadu waxba kuma haysato guriga, keliya weel saliid ah." ³ Markaasuu yidhi, "Taga, weelal meel kale ka amaahda, dhammaan derisyadiinna — weelal madhan; ha soo qaadan wax yar oo keliya. ⁴ Markaas waxaad gashaa oo albaabka ka xidh adiga iyo wiilashaada, oo saliidda ku shub weelashan oo dhan; oo waxaad meel dhigtaa mid kasta marka uu buuxsamo." ⁵ Markaasay isaga ka tagtay oo albaabka ka xidhay iyada iyo wiilashaada. Weelashii ayay u keeneen, iyaduna way sii shubaysay. ⁶ Markii weelashii buuxsameen, waxay ku tidhi wiilkeedii, "Ti keen weel kale." Laakiin wuxuu ku yidhi, "Mid kale ma jiro." Markaasay saliiddii joogsatay. ⁷ Markaasay u tagtay oo u sheegtay ninkii Eebbe. Isna wuxuu ku amray, "Taga, saliidda iibi oo deyntaada iska bixi, adiga iyo wiilashaaduna waxaad ku noolaan kartaan inta soo hadhay."

⁸ Haddaba waxaa yimid maalin markii Eliishac uu tegey Shuunem, halkaas oo ay joogtay naag caan ah,

2 Boqorradii

oo waxay ku qasabtay inuu cunto cuno. Markasta oo uu halkaas marayo, wuxuu u leexan jiray inuu wax ka cuno. ⁹ Markaasay ninkeedii ku tidhi, “Bal eeg, hadda, waxaan ogahay in kani yahay nin quduus ah oo Eebbe ah oo mar walba noo soo mara.” ¹⁰ Fadlan, aan samayno qol yar oo derbi leh, oo aan sairiir ugu dhigno, iyo miis, kursi, iyo laambad; oo markuu noo yimaado, wuxuu halkaas ku leexan karaa.” ¹¹ Maalin ayuu halkaas yimid oo wuxuu galay qolka sare oo halkaas ku jifay. ¹² Markaasuu ku yidhi Geexasi addoonkiisii, “Naagta Shuunemiyad ah u yeedh.” Markaasuu u yeedhay, oo waxay istaagtay hortiisa. ¹³ Markaasuu ku yidhi isaga, “Hadda u dheh iyada, ‘Bal eeg, waxaad noo samaysay dhibkan oo dhan; maxaan kuu qaban karaa? Ma waxaan kuu hadlaa boqorka ama taliyaha ciidanka?” Laakiin waxay ku jawaabtay, “Waxaan ku noolahay dadkayga dhexdiisa.” ¹⁴ Markaasuu yidhi, “Maxaa haddaba loo qaban karaa iyada?” Geexasi ayaa ku jawaabay, “Hagaag, iyadu wiil ma leh, ninkeediina waa duqoobay.” ¹⁵ Markaasuu yidhi, “U yeedh.” Markaasuu u yeedhay, oo waxay istaagtay albaabka. ¹⁶ Markaasuu yidhi, “Waqtigen sanadka soo socda, waxaad ku qaadan doontaa wiil.” Laakiin waxay tidhi, “Maya, sayidkaygiyow, ninka Eebbe, ha ii sheegin been aniga addoonkaaga ah.” ¹⁷ Laakiin naagtii uur bay yeelatay oo waxay dhashay wiil xilligaas sanadka xigay, sida Eliishac ugu sheegay.

¹⁸ Haddaba wiilkii wuu koray. Oo waxay dhacday maalin inuu u baxay aabbiihiis, oo wuxuu u tegey goosatada. ¹⁹ Markaasuu ku yidhi aabbiihiis, “Madaxayga, madaxayga!” Markaasuu ku yidhi addoonkiisii, “U qaad hooyadiis.” ²⁰ Markii uu qaaday oo uu u geeyey hooyadiis, wuxuu ku fadhiistay jilbaheeda ilaa duhurkii, markaasuu dhintay. ²¹ Markaasay kor u qaaday oo waxay saartay sariirta ninkii Eebbe, oo waxay ka xidhay albaabka isaga iyo iyada oo ka tagtay. ²² Waxay u yeedhay ninkeedii oo tidhi, “Fadlan ii dir mid ka mid ah addoommada iyo mid ka mid ah dameeraha, si aan ugu ordo ninkii Eebbe oo aan ugu soo noqdo.” ²³ Laakiin wuxuu ku yidhi, “Maxaad maanta ugu tegaysaa? Ma aha bil cusub ama sabti.” Wayna tidhi, “Wax walba waa hagaagsan yihiin.” ²⁴ Markaasay dameerihii saartay oo waxay ku tidhi addoonkeedii, “Wad oo ha gaabin socodka ilaa aan kuu sheego.” ²⁵ Markaasay tagtay oo waxay u timid ninkii Eebbe ee Buur Karmel. Markii ninkii Eebbe uu iyada meel fog ka arkay, wuxuu ku yidhi Geexasi addoonkiisii, “Bal eeg, waa naagtii

Shuunemiyad ahayd. ²⁶ Hadda fadlan u orod oo la kulma oo ku dheh, ‘Ma hagaagsantahay? Ma hagaagsanyahay ninkaaga? Ma hagaagsanyahay wiilka?” Wayna ku jawaabtay, “Wax walba waa hagaagsan yihiin.” ²⁷ Markii ay u timid ninkii Eebbe ee buurta, waxay qabsatay cagihisa. Geexasi ayaa u yimid inuu ka fogeeyo, laakiin ninkii Eebbe wuxuu yidhi, “Iska daaya, waayo nafteedu way dhibaataysan tahay; oo Eebbe wuxuu iga qariyey, mana ii sheegin.” ²⁸ Markaasay tidhi, “Ma waxaan weydiistay wiil sayidkayga? Miyaan ku odhan, ‘Ha i khiyaanayn’?”

²⁹ Markaasuu ku yidhi Geexasi, “Is diyaari, ulahayga gacantaada ku qaado oo tag. Haddii aad qof la kulanto, ha salaamin, haddii qof ku salaamo, ha uga jawaabin. Oo ulahayga saar wejiga wiilka.” ³⁰ Laakiin hooyadii wiilku waxay tidhi, “Sida xaqiiqda ah Eebbe u nool yahay iyo sida aad u nooshahay, kuma dayn doono.” Markaasuu kacay oo raacay. ³¹ Haddaba Geexasi ayaa ka hor maray oo ulahayga saaray wejiga wiilka, laakiin wax dhawaaq ama jawaab ah ma jirin. Markaasuu ku soo noqday inuu la kulmo oo wuxuu ku yidhi, “Wiilkii ma soo kicin.”

³² Markii Eliishac guriga soo galay, bal eeg, wiilkii wuu dhintay oo sariirtiisii ayuu saarnaa. ³³ Markaasuu galay oo albaabka ka xidhay labadoodii, oo wuxuu ku tukaday Eebbe. ³⁴ Markaasuu sariirta fuulay oo ku dul jifay wiilkii, afkiisa afkiisa saaray, indhihiisa indhihiisa saaray, iyo gacmihiisa gacmihiisa saaray, oo markuu ku dul foorarsaday, hilibkii wiilka ayaa diirimaad yeeshay. ³⁵ Markaasuu ku noqday oo guriga dhex maray hal mar oo gadaal iyo horay u socday, oo wuxuu fuulay oo mar kale ku dul foorarsaday; markaasaa wiilkii toddoba jeer hindhisay oo indhihiisii furay. ³⁶ Markaasuu Geexasi u yeedhay oo ku yidhi, “Naagta Shuunemiyad ah u yeedh.” Markaasuu u yeedhay, oo markay u timid isaga, wuxuu ku yidhi, “Wiilkaaga qaado.” ³⁷ Markaasay u timid oo cagihisa ku dhacday oo dhulka u sujuudday. Markaasay wiilkeedii qaadatay oo baxday.

³⁸ Markii Eliishac ka soo noqday Gilgaal, waxaa dalka ka jiray abaar. Markii wiilashii nebiyada hortiisa fadhiyeen, wuxuu addoonkiisii ku amray, “Dheriga weyn saara oo maraq u kari wiilashii nebiyada.” ³⁹ Markaasaa mid u baxay beeraha inuu ururiyo geedo, oo wuxuu helay geed duurjoog ah, oo wuxuu ka ururiyey laab buuxda oo qajaar duurjoog ah, oo wuxuu ku jarjaray dherigii maraqa, inkastoo aanay

2 Boqorradii

garanayn waxa ay yihiin. ⁴⁰ Markaasay u adeegeen nimankii inay cunaan. Laakiin markay maraqqii cunayeen, way qayliyeen oo waxay yidhaahdeen, “Ninka Eebbe, dheriga waxaa ku jira geeri!” Oo way kari waayeen inay cunaan. ⁴¹ Markaasuu yidhi, “Bur keen.” Oo wuxuu ku tuuray dherigii oo yidhi, “U adeeg dadka oo ha cunaan.” Oo dheriga wax dhib ah kuma jirin.

⁴² Haddaba nin ayaa ka yimid Baal-shaalishah, oo wuxuu ninkii Eebbe u keenay kibis ka mid ah midhihi ugu horreeyey: labaatan kibis oo shaciir ah iyo dhir cusub oo ku jira kiishkiisa. Eliishac wuxuu yidhi, “Siya dadka u siiya inay cunaan.” ⁴³ Laakiin addoonkiisii wuxuu yidhi, “Sideen tan ugu hor dhigi karaa boqol nin?” Hase yeeshee wuxuu yidhi, “Siya dadka u siiya inay cunaan, waayo, Eebbe wuxuu leeyahay: ‘Way cuni doonaan oo wax baa soo hadhi doona.’” ⁴⁴ Markaasuu hortooda dhigay, wayna cuneen oo wax baa soo hadhay, sida Eebbe uu yidhi.

5 Haddaba Naacamaan, taliyaha ciidanka boqorka Suuriya, wuxuu ahaa nin weyn oo ku sugan aragtida sayidkiisa oo aad loo ixtiraamo, maxaa yeelay, isaga ayaa Eebbe ku siiyey guul Suuriya. Ninkaasu wuxuu kaloo ahaa geesi dagaal, laakiin wuxuu qabay baras. ² Haddaba Suuriyiin ayaa soo baxay kooxo kooxo ah oo waxay qafaasheen gabar yar oo ka timid dalka Israa’iil; oo waxay u adeegaysay naagtii Naacamaan. ³ Markaasay waxay ku tidhi sayidaddeed, “Haddii sayidkaygu la joogi lahaa nebigii Samaariya! Wuxuu hubaal ahaan u bogsiiin lahaa baraskiisa.” ⁴ Markaasaa Naacamaan u galay oo u sheegay sayidkiisii, isagoo leh, “Tanu waa waxa gabadhii ka timid dalka Israa’iil tidhi.” ⁵ Markaasaa boqorkii Suuriya ku jawaabay, “Tag hadda, oo waxaan warqad u diri doonaa boqorka Israa’iil.” Markaasuu baxay, isagoo wata toban talanti oo lacag ah, lix kun oo sheqel oo dahab ah, iyo toban isbeddel oo dhar ah. ⁶ Markaasuu warqaddii u geeyey boqorkii Israa’iil, taasoo ku qornayd: “Hadda markay warqaddani kuu timaado, bal eeg, waxaan kuu soo diray Naacamaan addoonkayga, si aad uga bogsiiiso baraskiisa.” ⁷ Laakiin markii boqorkii Israa’iil akhriyey warqaddii, ayuu dharkiisii jeexjeexay oo yidhi, “Ma waxaan ahay Eebbe, oo aan dilo oo aan nooleeyo, in ninkan ii soo diro inaan nin ka bogsiiyo baraskiisa? Laakiin hadda fiiri, oo arag siduu iila doonayo inuu dagaal igu soo qaado.”

⁸ Haddaba waxaa dhacday, markii Eliishaa ninkii Eebbe maqalay in boqorkii Israa’iil uu dharkiisii jeexjeexay, wuxuu u diray eray boqorkii, isagoo leh, “Maxaad dharkaaga u jeexjeexday? Ha ii yimaado, wuuna ogaan doonaa in nebi ku sugan yahay Israa’iil.” ⁹ Markaasaa Naacamaan yimid isagoo wata fardihiisii iyo gaadhifardoodkiisii, oo wuxuu istaagay albaabka gurigii Eliishaa. ¹⁰ Markaasaa Eliishaa u diray wargeeye, isagoo faraya, “Tago oo ku maydh Urdun toddoba jeer, jiridaaduna way kuu soo noqon doontaa, oo waxaad noqon doontaa mid nadiif ah.” ¹¹ Laakiin Naacamaan wuu cadhooday oo iska tegey, isagoo leh, “Bal eeg, waxaan moodayey, ‘Wuxuu hubaal ahaan ii soo bixi doonaa oo istaagi doonaa, oo wuxuu ku dhawaaqi doonaa magaca Eebbe Ilaahiisa, oo wuxuu gacantiisa dul mari doonaa meesha oo wuxuu bogsiiin doonaa baraska.’” ¹² Miyey Abanah iyo Faarfaar, webiyada Dimishaq, ka wanaagsan yihiin dhammaan biyaha Israa’iil? Miyaanan ku maydhan karin oo aan noqon karin mid nadiif ah?” Markaasuu u jeestay oo cadho kaga tegey. ¹³ Markaasaa addoommadiisii u soo dhowaadeen oo la hadleen, oo waxay ku yidhaahdeen, “Aabbahayow, haddii nebigu ku yidhi inaad wax weyn samayso, miyaadan samayn lahayn? Maxay haddaba ka badan tahay, marka uu kugu yidhaahdo, ‘Ku maydh, oo nadiifi.’” ¹⁴ Markaasuu hoos u degay oo isku rusheeyey Urdun toddoba jeer, sidii uu ninkii Eebbe faray; jiridiisiina waxay u soo noqotay sidii ilmo yar, wuuna nadiif noqday.

¹⁵ Markaasuu ku soo noqday ninkii Eebbe isagoo wata dhammaan kooxdiisii, oo wuxuu yimid oo istaagay hortiisa. Markaasuu ku dhawaaqay, “Bal eeg, hadda waan ogahay in aanay jirin Eebbe dhulka oo dhan, laakiin kaliya Israa’iil; markaa fadlan aqbal hadiyad addoonkaaga hadda.” ¹⁶ Laakiin wuxuu yidhi, “Sida xaqiiqada ah Eebbe nool yahay, oo aan hortisa taaganahay, waxba ma aqbali doono.” Wuxuuna ku qasbay inuu qaato, laakiin wuu diiday. ¹⁷ Markaasaa Naacamaan yidhi, “Haddii kale, fadlan addoonkaaga ha la siiyo laba rar oo dameer oo dhul ah; maxaa yeelay, addoonkaagu mar dambe ma bixin doono allabari gubasho ama allabari kale oo ilaahyo kale ah, laakiin kaliya Eebbe.” ¹⁸ Arrintan Eebbe ha cafiyo addoonkaaga: markii sayidkaygu galo guriga Rimmon inuu halkaas ku caabudo, oo uu igu tiirsado gacantayda oo aan isku foorarsado guriga Rimmon—markii aan isku foorarsado guriga Rimmon, Eebbe ha cafiyo addoonkaaga arrintan.” ¹⁹ Markaasuu ku yidhi,

2 Boqorradii

“Nabad ku tag.” Markaasuu ka tegey isaga masaafu gaaban.

²⁰ Laakiin Geexasi, addoonkii Eliishaa ninkii Eebbe, wuxuu is yidhi, “Bal eeg, sayidkaygu wuxuu ka reebay kan Suuriyaan Naacamaan, isagoo aan ka aqbalin gacantiisa wixii uu keenay. Sida xaqiigada ah Eebbe nool yahay, waan ka daba ordi doonaa oo wax ka qaadan doonaa.” ²¹ Markaasaa Geexasi daba galay Naacamaan. Markii Naacamaan arkay qof ordaya oo ka daba socda, ayuu ka soo degay gaadhifardoodkiisii si uu ula kulmo oo weydiyey, “Ma wax walba waa hagaagsan yihiin?” ²² Markaasuu yidhi, “Wax walba waa hagaagsan yihiin. Sayidkaygu wuxuu ii soo diray, isagoo leh, ‘Bal eeg, hadda laba nin oo ka mid ah wiilashii nebiyada ayaa ii yimid buuraha Efrayim. Fadlan sii hal talanti oo lacag ah iyo laba isbeddel oo dhar ah.’” ²³ Naacamaan wuxuu yidhi, “Fadlan qaado laba talanti.” Markaasuu ku qasbay oo xidhay laba talanti oo lacag ah laba boorso oo leh laba isbeddel oo dhar ah, oo wuxuu siiyey laba ka mid ah addoommadiisii; oo waxay hor mariyeen isaga. ²⁴ Markii uu yimid buurtii, wuxuu ka qaatay gacantooda oo ku kaydiyey guriga, markaasuu diray nimankii, wayna tageen. ²⁵ Laakiin wuxuu galay oo istaagay hortii sayidkiisii. Markaasaa Eliishaa weydiyey, “Xaggee baad tagtay, Geexasi?” Markaasuu ku jawaabay, “Addoonkaagu meelna ma tegin.” ²⁶ Markaasuu ku yidhi, “Miyay qalbigaygu kula socon, markii ninku ka soo jeestay gaadhifardoodkiisii si uu kula kulmo? Ma wakhti baa lacag lagu aqbalu, iyo dhar lagu aqbalu, beero saytuun, beero canab, ido, dibiyo, addoommo rag iyo dumar ah? ²⁷ Sidaas darteed baraskii Naacamaan wuxuu kugu dhagayaa adiga iyo farcankaaga weligiis.” Markaasuu ka baxay hortii isagoo baras qaba, oo cad sida barafka.

6 Wiilashii nebiyada ayaa u yimid Eliishaa, iyagoo leh, “Bal eeg, meesha aan ku nool nahay hanuunkaaga hoostiisa waa cidhiidhi noo ah.” ² Noo oggolaan inaan u tagno Urdun, midkeenna kastana uu halkaas ka soo qaato alwaax, oo aan halkaas ka dhiso meel aan degganahay.” Markaasuu yidhi, “Taga.” ³ Markaasaa midkood yidhi, “Fadlan raac addoommadaada.” Isna wuxuu ku jawaabay, “Waan tegi doonaa.” ⁴ Markaasuu la tegey; markay Urdun gaadheen, waxay bilaabeen inay geedo jaraan. ⁵ Laakiin midkood markuu alwaax goynayey, madaxii faaska ayaa biyaha ku dhacay.

Markaasuu qayliyey oo yidhi, “Sayidkaygiyow! Waa la amaahday!” ⁶ Ninkii Eebbe wuxuu weyddiiyey, “Xaggee buu ku dhacay?” Markuu tusay meeshii, wuxuu gooyey ul oo halkaas ku tuuray, birtina way sabbaysay. ⁷ Markaasuu yidhi, “Iska soo qaad.” Markaasuu gacantiisii soo fidiyey oo qaatay.

⁸ Boqorkii Suuriya wuxuu dagaal kula jiray Israa'iil, wuxuuna la tashaday addoommadiisii, isagoo leh, “Meel heblaayo iyo meel heblaayo ayaa xeradaydu noqon doontaa.” ⁹ Laakiin ninkii Eebbe wuxuu eray u soo diray boqorkii Israa'iil, isagoo leh, “Iska jir inaad meeshaas marto, waayo, Suuriyiin ayaa halkaas u soo degaya.” ¹⁰ Markaasaa boqorkii Israa'iil cid u diray meeshii ninkii Eebbe u sheegay. Sidaasuu uga digay, si uu naftiisa uga ilaaliyo halkaas in ka badan hal ama laba jeer. ¹¹ Qalbiga boqorkii Suuriya ayaa arrintan ka cadhooday; markaasuu u yeedhay addoommadiisii oo ku yidhi, “Miyaydaan ii sheegi doonin midkeenna yaa u ah boqorka Israa'iil?” ¹² Mid ka mid ah addoommadiisii ayaa ku jawaabay, “Maya, sayidkaygiyow boqor; laakiin Eliishaa, nebiga ku jira Israa'iil, ayaa boqorka Israa'iil u sheegaya erayada aad ku hadasho qolkaaga jifka.” ¹³ Markaasuu yidhi, “Tag oo arag meeshuu joogo, si aan u soo diro rag aan ku soo qabto.” Markaasaa loo sheegay, isagoo leh, “Bal eeg, wuxuu joogaa Doothaan.” ¹⁴ Markaasuu halkaas u soo diray fardo, gaadiid, iyo ciidan badan, waxayna yimaadeen habeenkii oo hareereeyeen magaalada.

¹⁵ Markii adeegihii ninkii Eebbe subaxdii hore kacay oo baxay, bal eeg, ciidan leh fardo iyo gaadiid ayaa magaalada ku wareegsan. Markaasaa addoonkiisii ku yidhi, “Sayidkaygiyow! Maxaan samaynaa?” ¹⁶ Markaasuu yidhi, “Ha baqin, waayo, kuwa nala jira ayaa ka badan kuwa la jira iyaga.” ¹⁷ Markaasaa Eliishaa tukaday oo yidhi, “Sayidow, si naxariis leh indhihiisa u fur, si uu u arko.” Markaasaa Sayidku indhihiisii addoonka furay, wuuna arkay; bal eeg, buurtii waxay ahayd fardo iyo gaadiid dab ah oo hareeraysan Eliishaa.

¹⁸ Markay u soo degeen, Eliishaa wuxuu Sayidka ku tukaday oo yidhi, “Dadkan indho la'aan ku dhufu, waan ku baryayaaye.” Markaasuu iyaga indho la'aan ku dhufatay sida uu eraygii Eliishaa ahaa. ¹⁹ Markaasaa Eliishaa ku yidhi, “Kani ma aha jidkii, kani ma aha magaaladii. I raaca, oo waxaan idin geyn doonaa ninkii aad doonayseen.” Markaasuu iyaga u kaxeeyey Samaariya. ²⁰ Markay Samaariya galeen,

2 Boqorradii

Eliishaa wuxuu yidhi, “Sayidow, indhaha nimankan u fur, si ay u arkaan.” Markaasaa Sayidku indhaahoodii furay, wayna arkeen; bal eeg, waxay ku dhex jireen Samaariya. ²¹ Markaasaa boqorkii Israa’iil, markuu arkay, wuxuu ku yidhi Eliishaa, “Ma laynayaa? Ma laynayaa, aabbahay?” ²² Laakiin wuxuu yidhi, “Ha laynin. Ma waxaad laynaysaa kuwa aad seef iyo qaanso ku qabsatay? Cunto iyo biyo hortooda dhig, si ay u cunaan oo u cabbaan oo ugu noqdaan sayidkoodii.” ²³ Markaasuu u diyaariyey xafad weyn; markay cuneen oo cabbeen, ayuu sii daayey, wayna ku noqdeen sayidkoodii. Kooxihii weerarka ahaa ee Suuriyiinta ahna mar dambe uma iman dhulka Israa’iil.

²⁴ Ka dib markaas, Ben-hadaad boqorkii Suuriya wuxuu soo ururiyey ciidankiisii oo dhan, wuxuuna u kacay oo hareereeyey Samaariya. ²⁵ Waxaa Samaariya ka dhacay gaajo daran; bal eeg, waxay hareereeyeen ilaa madaxii dameerka lagu iibiyey siddeetan sheqel oo lacag ah, iyo rubuc kab oo saxarada qoolleyda ah oo lagu iibiyey shan sheqel oo lacag ah. ²⁶ Markuu boqorkii Israa’iil derbiga dul marayey, naag ayaa u qaylisay, iyadoo leh, “Gargaar, sayidkaygiyow boqor!” ²⁷ Laakiin wuxuu yidhi, “Haddii Sayidku aanaad kaa caawin, xaggee baan kaa caawinayaa? Ma laga soo bilaabay maqaasiinka ama laga soo bilaabay miidhka khamriga?” ²⁸ Markaasaa boqorkii ku yidhi, “Maxaa kugu dhacay?” Waxayna ku jawaabtay, “Naagtan waxay igu tidhi, ‘Wiilkaaga sii, si aan u cunno maanta, berina waxaan cunaynaa wiilkayga.’” ²⁹ Markaasaan wiilkaygii karinay oo cuneen; maalintii dambe ayaa ku idhi, ‘Wiilkaaga sii, si aan u cunno; laakiin waxay qarisay wiilkeedii.”

³⁰ Markii boqorkii maqlay erayadii naagta, ayuu dharkiisii jeexjeexay— markuu derbiga dul marayey, dadkii ayaa fiiriyey, bal eeg, wuxuu jidhkiisa ku hoos xidhnaa dhar joonyad ah. ³¹ Markaasuu yidhi, “Haddii Eebbe sidaas igu sameeyo oo ka badan, haddii madaxa Eliishaa ina Shaafad maanta korkiisa ku sii jiro!” ³² Hadda Eliishaa wuxuu ku fadhiyey gurigiisii, odayaashuna way la fadhiyeen. Boqorkiina wuxuu soo diray nin hortiisa, laakiin intaan wargeeyaha u iman, wuxuu ku yidhi odayaasha, “Ma aragtaan sida wiilka dilaa ah uu nin u soo diray inuu madaxayga iga qaado? Bal eega, markuu wargeeyuhu yimaado, albaabka xidh oo ka hor qabo. Miyaanu dhawaaqii sayidkiisa cagihiiisa ka dambayn?” ³³ Intuu weli la hadlayey, bal eeg, wargeeyihii ayaa u soo degay oo

yidhi, “Bal eeg, belaayadan waxay ka timid Sayidka; maxaan u sii sugayaa Sayidka?”

7 Markaasaa Elishacah wuxuu yidhi, “Maqla hadalka Rabbiga: Rabbigu wuxuu leeyahay, ‘Waqtigan oo kale berrito, cabbir bur wanaagsan ayaa lagu iibin doonaa sheqel, iyo laba cabbir oo shacir ah sheqel, iridda Samaariya.’” ² Laakiin sarkaalka uu boqorku ku tiirsanaa gacantiisa ayaa ninka Eebbe ugu jawaabay oo ku yidhi, “Bal eeg, haddii Rabbigu daaqado samada ka sameeyo, ma waxan baa dhici kara?” Markaasuu yidhi, “Bal eeg, waxaad ku arki doontaa indhaahaaga, laakiin ma cuni doontid.”

³ Haddaba waxaa iridda laga soo galo joogay afar nin oo baras qaba; waxayna isku yidhaahdeen, “Maxaynu halkan ugu fadhiisanaynaa ilaa aynu dhimanno?” ⁴ Haddii aynu nidhaahno, ‘Magaalada aynu galno,’ markaas gaajo ayaa magaalada ka jirta, oo halkaasaynu ku dhiman doonnaa. Haddii aynu halkan ku sii fadhino, sidoo kale waynu dhiman doonnaa. Haddaba, kaalaya, aynu u gudubno xerada reer Suuriya. Haddii ay ina daystaan, waynu noolaan doonnaa; haddii ay ina dilaan, waynu dhiman doonnaa.” ⁵ Markaasay habeenkii kaceen si ay ugu socdaan xerada reer Suuriya. Markay gaadheen cidhifka xerada reer Suuriya, bal eeg, cidna meesha ma joogin. ⁶ Waayo, Rabbigu wuxuu xerada reer Suuriya ka dhigay inay maqlaan sanqadha gaadhifardood iyo sanqadha fardo— taasoo ah, sanqadha ciidamo waaweyn—sidaasay isku yidhaahdeen, “Bal eeg, boqorka Israa’iil wuxuu naga soo kireeyey boqorradii Xittida iyo boqorradii Masriyiinta inay inagu soo duulaan!” ⁷ Markaasay kaceen oo habeenkii carareen, waxayna ka tageen teendhooyinkoodii, fardahoodii, iyo dameerahoodii— xerada sidii ay ahayd—oo naftooda ayay u baxsadeen.

⁸ Markay nimankii baraska qabay yimaadeen cidhifka xerada, waxay galeen teendho oo cuneen oo cabbeen, waxayna qaateen lacag, dahab, iyo dhar, oo wayna qariyeen. Markaasay ku noqdeen oo galeen teendho kale, oo wax ka qaateen, oo wayna qariyeen.

⁹ Markaasay isku yidhaahdeen, “Waxaanu samaynayno ma aha sax. Maanta waa maalin warka wanaagsan, laakiin aamusnaan baanu ku jirnaa. Haddii aynu sugno ilaa iftiinka subaxnimada, ciqaab baa ina heli doonta. Haddaba kaalaya, aynu tagno oo u sheegno reer boqorka.” ¹⁰ Markaasay yimaadeen

2 Boqorradii

oo u yeedheen waardiyaashii magaalada, oo waxay ku yidhaahdeen, “Waxaanu tagnay xerada reer Suuriya, oo bal eeg, cidna meesha ma joogin, mana jirin cod bini’aadam—kaliya fardaha iyo dameeraha oo xidhxidhan, iyo teendhooyinkii sidii ay ahaayeen.”¹¹ Markaasay waardiyaashaahii qayliyeen, oo waxaa lagu soo sheegay guriga boqorka gudihiisa.

¹² Markaasaa boqorkii habeenkii kacay oo wuxuu ku yidhi addoommadiisii, “Hadda waxaan idiin sheegi doonaa waxa reer Suuriya inagu sameeyeen. Way garanayaan inaanu gaajaysanahay, markaasay ka soo baxeen xerada si ay isugu qariyaan berrinka, iyagoo leh, ‘Markay magaalada ka soo baxaan, waxaynu noolaan ku qaban doonaa oo magaalada gelaynaa.’”¹³ Laakiin mid ka mid ah addoommadiisii ayaa ugu jawaabay oo ku yidhi, “Fadlan, niman ha qaataan shan ka mid ah fardaha magaalada ku hadhay— bal eeg, waxay noqon doonaan sida dadkii badnaa ee Israa’iil ee ku hadhay— oo aynu u dirno oo aan aragno.”¹⁴ Markaasay diyaariyeen laba gaadhifardood oo fardo leh, boqorkuna wuxuu u diray ciidankii reer Suuriya dabadood, isagoo faraya, “Tag oo arag.”¹⁵ Markaasay raaceen ilaa Urdun, oo bal eeg, waddada oo dhan waxaa ka buuxay dhar iyo qalab ay reer Suuriya ku tuureen degdegtooda. Markaasaa wargeeyayaashii soo noqdeen oo boqorkii u sheegeen.

¹⁶ Markaasaa dadkii u baxeen oo ka dhacday xeradii reer Suuriya. Sidaas darteed, cabbir bur wanaagsan ayaa lagu iibiyeysheqel, iyo laba cabbir oo shaciir ah sheqel, sida hadalka Rabbiga ahaa.¹⁷ Haddaba boqorkii wuxuu sarkaalka uu ku tiirsanaa gacantiisa u magacaabay inuu mas’uul ka noqdo iridda; laakiin dadkii ayaa isaga ku tuntey iridda, wuuna dhintay, sida ninka Eebbe ku hadlay, oo ku hadlay markii boqorku u soo degay.¹⁸ Waxayna u dhacday sidii ninka Eebbe boqorka ugu hadlay, isagoo leh, “Laba cabbir oo shaciir ah sheqel iyo cabbir bur wanaagsan ah sheqel ayaa lagu iibin doonaa berrito waqtigan oo kale iridda Samaariya.”¹⁹ Markaasaa sarkaalka ugu jawaabay ninka Eebbe oo ku yidhi, “Bal eeg, haddii Rabbigu dhaqado samada ka sameeyo, ma waxan baa dhici kara?” Markaasuu yidhi, “Bal eeg, waxaad ku arki doontaa indhahaaga, laakiin ma cuni doontid.”²⁰ Runtii, sidaasay ugu dhacday isaga: dadkii ayaa ku tuntey iridda, wuuna dhintay.

8 Haddaba Elishac wuxuu la hadlay naagtii wiilkeeda uu soo nooleeyey, isagoo leh, “Kac oo tag, adiga iyo reerkaagaba, oo joog meeshii aad kari kartaan; waayo, Rabbigu wuxuu u yeedhay abaar, oo waxay ku soo degi doontaa dalka toddoba sannadood.”² Markaasay naagtii kacday oo waxay u dhaqantay sida uu ninka Eebbe u hadlay, oo waxay la tagtay reerkeedii oo waxay degganaatay dalkii Filistiim toddoba sannadood.³ Markii toddobadii sannadood dhammaadeen, naagtii waxay ka soo noqotay dalkii Filistiim; oo waxay u tagtay inay boqorka ka codsato gurigeeda iyo beerteeda.⁴ Wakhtigaas, boqorku wuxuu la hadlayey Geexasi, oo ahaa ninkii Eebbe u adeegi jiray, isagoo leh, “Fadlan ii sheeg waxyaalihii la yaabka lahaa oo dhan ee Elishac sameeyey.”⁵ Oo intuu boqorkii uga warramayey sidii uu kuwii dhintay u soo nooleeyey, bal eeg, naagtii wiilkeeda uu soo nooleeyey ayaa boqorka ka codsatay gurigeeda iyo beerteeda. Markaasaa Geexasi wuxuu yidhi, “Sayidkaygiyow boqorow, naagtan waa tan, wiilkeeduna waa kan, kii Elishac soo nooleeyey.”⁶ Markaasaa boqorkii naagtii weyddiiyey, oo iyaduna u sheegtay qisadii. Markaasaa boqorkii wuxuu u magacaabay sarkaalka gaar ah, isagoo leh, “Soo celi wixii iyada lahaa oo dhan, iyo waxsoosaarka beerta tan iyo maalintii ay dalka ka tagtay ilaa hadda.”

⁷ Elishac wuxuu yimid Dimishaq. Wakhtigaas, Ben-hadaad, oo ahaa boqorkii Suuriya, ayaa xanuunsanaa, waxaana loo sheegay, isagoo leh, “Ninkii Eebbe ayaa halkan yimid.”⁸ Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi Xaasaal, “Qaado hadiyad gacantaada ku jirta oo u tag ninkii Eebbe, oo Rabbiga ka weyddii isaga, isagoo leh, ‘Xanuunkan ma ka bogsan doonaa?’”⁹ Markaasaa Xaasaal u tagay isaga oo wata hadiyad gacantiisa ku jirta, oo ka mid ah waxyaalihii wanaagsanaa ee Dimishaq—afar iyo toban rati oo rar ah— oo wuxuu yimid oo istaagay hortiisa oo yidhi, “Wiilkaaga Ben-hadaad boqorka Suuriya ayaa ii soo diray adiga, isagoo leh, ‘Xanuunkan ma ka bogsan doonaa?’”¹⁰ Markaasaa Elishac wuxuu ku yidhi, “Taga, u dhaha, ‘Hubaal waad bogsan doontaa,’ laakiin Rabbigu wuxuu ii muujiyey inuu hubaal dhiman doono.”¹¹ Oo wuxuu si joogto ah ugu fiiriyeys ilaa Xaasaal uu xishooday, markaasaa ninkii Eebbe oooyey.¹² Xaasaal wuxuu yidhi, “Sayidkaygiyow maxaa kugu ooyiyeys?” Markaasuu ku jawaabay, “Waayo, waan ogahay sharka aad ku samayn doonto reer binu Israa’iil: adigu waxaad dab

2 Boqorradii

qabadsiiin doontaa qalcadhooda, dhalinyaradoodana waxaad ku layn doontaa seef, carruurtoodana waxaad ku dhufan doontaa dhagax, haweenkooda uurka lehna waxaad ka jeexi doontaa uurka.”¹³ Markaasaa Xaasaheel wuxuu yidhi, “Laakiin addoonkaaga, oo aan ka ahayn eey, muxuu yahay, inuu waxan weyn sameeyo?” Markaasaa Elishac ku jawaabay, “Rabbigu wuxuu ii muujiyey inaad boqor ka noqon doonto Suuriya.”¹⁴ Markaasuu ka tagay Elishac oo ku noqday sayidkiisii, oo wuxuu ku yidhi, “Maxaa Elishac kuu sheegay?” Markaasuu ku yidhi, “Wuxuu ii sheegay inaad hubaal bogsan doonto.”¹⁵ Hase yeeshee, maalintii dambe, wuxuu qaatay dabool, oo biyo ku qooyay, oo wejigiisa ku faafay, taasoo keentay inuu dhinto. Markaasaa Xaasaheel boqor noqday meeshiisii.

¹⁶ Hadda sannadkii shanaad ee Yooram ina Axaab boqorkii Israa'iil, Yehoshafaad boqorkii Yahuudah ahaana, Yooram ina Yehoshafaad boqorkii Yahuudah ayaa boqor noqday.¹⁷ Wuxuu jiray laba iyo soddon sannadood markii uu markii ugu horraysay fadhiistay carshiga, oo boqornimadiisii Yerusaleem waxay socotay siddeed sannadood.¹⁸ Wuxuu ku socday jidkii boqorradii Israa'iil, sidii reer Axaab oo kale, waayo, gabadhii Axaab ayaa noqotay naagtiisii. Sidaas daraaddeed wuxuu shar ku sameeyey indhaha Rabbiga.¹⁹ Si kastaba ha ahaatee, Rabbigu ma doonayn inuu baabbi'yo Yahuudah, addoonkiisii Daa'uud aawadiis, maadaama uu u ballanqaaday inuu siiyo laambad wiilashiisa mar walba.

²⁰ Maalmihiisii Edom waxay ka go'day gacanti Yahuudah, oo waxay doorteen boqor iyaga u gaar ah.

²¹ Markaasaa Yooram u gudbay Seyciir isagoo wata gaadhifardoodkiisii oo dhan, oo waxay noqotay inuu habeenkii kacay oo ku dhuftay reer Edom oo hareerhiisa ku wareegsanaa, iyo saraakiishii gaadhifardoodka; laakiin dadkii waxay u carareen teendhooyinkoodii.²² Sidaas daraaddeed Edom waxay ka go'day Yahuudah ilaa maantadan. Markaasaa Libnaahna waxay ka go'day isla wakhtigaas.²³ Haddaba inta kale ee falalkii Yooram iyo wixii uu sameeyey oo dhan, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhdiisii Boqorradii Yahuudah?²⁴ Markaasaa Yooram la seexday aowayaashiis, oo waxaa lagu aasay magaalada Daa'uud, oo Axaasyaa wiilkiisii ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

²⁵ Sannadkii laba iyo tobnaad ee Yooram, ina Axaab, boqorkii Israa'iil, Axaasyaa, ina Yooram, boqorkii

Yahuudah, ayaa boqornimadiisii bilaabay.²⁶ Axaasyaa wuxuu jiray laba iyo labaatan sannadood markii uu boqor noqday, oo wuxuu boqor ka ahaa Yerusaleem hal sannad. Magaca hooyadiisna waxaa la odhan jiray Cataalyaah, oo ahayd gabadhii Cumrii boqorkii Israa'iil.²⁷ Wuxuu raacay dariiqii reer Axaab oo wuxuu shar ku sameeyey indhaha Rabbiga, sida reer Axaab oo kale, maxaa yeelay, wuxuu ahaa mid guursaday reer Axaab.²⁸ Wuxuu la tegay Yooram ina Axaab inuu la dagaallamo Xaasaheel boqorkii Suuriya ee Raamod-gilecaad, oo Suuriyaanku waxay dhaawaceen Yooram.²⁹ Markaasaa Boqor Yooram ku noqday Yesree'el si uu uga soo kabto dhaawacyadii uu Suuriyaanku ku dhuftay ee Raamaah, markii uu la dagaallamay Xaasaheel boqorkii Suuriya. Markaasaa Axaasyaa ina Yooram boqorkii Yahuudah u soo degay inuu arko Yooram ina Axaab ee Yesree'el, maxaa yeelay, wuu xanuunsanaa.

9 Haddaba Eliashaa nebiga ah wuxuu u yeedhay mid ka mid ah wiilashii nebiyada, wuxuuna ku yidhi, “Is diyaari, qaado weelkan saliidda ah oo gacantaada ku jirta, oo tag Raamod Gilecaad.”² Markaad halkaas tagtid, ka fiiri Yehuu ina Yehooshaafaad, ina Nimshii, oo u gal oo ka kici isaga walaalihiis, oo geey qol gudaha ah.³ Markaas qaado weelka saliidda oo ku shub madaxiisa, oo waxaad tidhaahdaa, ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Waxaan kuu subkay boqor reer binu Israa'iil.’ Markaas albaabka fur oo carar, oo ha sugin.”⁴ Dhalinyaradii u adeegaysay nebiga ayaa u dhaqaaqay Raamod Gilecaad.⁵ Markii uu yimid, bal eeg, taliyayaashii ciidanka ayaa fadhiya, oo wuxuu yidhi, “Waxaan kuu hayaa farriin, taliye.” Markaasaa Yehuu wuxuu yidhi, “Kuma?” Wuxuuna yidhi, “Adiga, taliye.”⁶ Markaasuu kacay oo galay guriga, oo dhalinyaradii saliidda ku shubtay madaxiisa oo ku tidhi, “Kanu waa waxa Rabbiga, Eebbe reer binu Israa'iil, leeyahay: ‘Waxaan kuu subkay boqor dadka Rabbiga, reer binu Israa'iil.’⁷ Waxaad dhufan doontaa guriga sayidkaaga Axaab, si aan ugu aarsado dhiiggii addoommadayda nebiyada, iyo dhiiggii addoommada Rabbiga oo dhan, gacanta Yesebel.”⁸ Waayo, guriga Axaab oo dhammu wuxuu ku dhammaan doonaa, oo waxaan ka gooyin doonaa Axaab nin kasta, mid xor ah iyo mid addoon ahba oo reer binu Israa'iil ah.⁹ Waxaan burburin doonaa guriga Axaab, sidaan yeelay guriga Yerobcaam ina Nebaad, iyo guriga Baashaa ina Ahiyaah.¹⁰ Eydu

2 Boqorradii

waxay cuni doonaan Yesebel dhulka Yizreel, oo lama aasi doono.” Markaasuu albaabka furay oo cararay.

¹¹ Haddaba Yehuu wuxuu u baxay addoommadii sayidkiis, midna wuxuu ku yidhi, “Ma wax walba waa hagaagsan yihiin? Maxaa ninkan waalan kuu yimid?” Wuxuuna ku yidhi, “Waad garanaysaan ninka iyo hadalkiisa.” ¹² Laakiin waxay yidhaahdeen, “Waa been! Noo sheeg hadda.” Markaasuu yidhi, “Kanu waa waxa uu ii sheegay: ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Waxaan kuu subkay boqor reer binu Israa’iil.’” ¹³ Markaasay dhaqso u dhaqaaqeen, oo nin kastaa wuxuu qaatay dharkiisii oo hoostiisa dhigay jaranjarada bannaan, oo buun bay afuufeen, iyagoo ku dhawaaqaya, “Yehuu waa boqor!”

¹⁴ Haddaba Yehuu ina Yehooshaafaad, ina Nimshii, wuxuu shirqoolay Yoram. Haddaba Yoram wuxuu ilaalinayay Ramod Gilecaad, isaga iyo reer binu Israa’iil oo dhan, sababta awgeed Xasael boqorka Suuriya. ¹⁵ Laakiin Boqor Yoram wuxuu ku noqday Yizreel si uu uga soo kabto dhaawacyadii ay Suuriyaanku u geysteen markuu la diriray Xasael boqorka Suuriya. Markaasaa Yehuu wuxuu yidhi, “Haddii ay tani tahay go’aankaaga, markaas ha u oggolaanin qof inuu baxsado ama ka tago magaalada si uu ugu sheego Yizreel.” ¹⁶ Markaasaa Yehuu wuxuu fuulay gaadhifardood oo u dhaqaaqay Yizreel, waayo, Yoram halkaas ayuu ku jifay oo ka soo kabanayay. Oo Axasyaa boqorka Yahuudahna wuxuu u soo degay inuu arko Yoram.

¹⁷ Haddaba waardihihi wuxuu taagnaa munaaradda Yizreel oo wuxuu arkay ciidankii Yehuu oo imanaya, wuxuuna yidhi, “Waxaan arkaa ciidan.” Markaasaa Yoram wuxuu yidhi, “Qaado farasle oo u dir inuu la kulmo, oo ha ku yidhaahdo, ‘Ma nabad baa?’” ¹⁸ Markaasaa farasle u dhaqaaqay inuu la kulmo oo yidhi, “Boqorku wuxuu ku weydiinayaa, ‘Ma nabad baa?’” Markaasaa Yehuu wuxuu yidhi, “Maxaa nabad ku saabsan adiga? I soo raac.” Markaasaa waardihihi soo sheegay, “Rasuulkii wuxuu gaadhay iyaga, laakiin ma soo noqon.” ¹⁹ Markaasuu diray farasle labaad, oo wuxuu u yimid oo ku yidhi, “Boqorku wuxuu ku weydiinayaa, ‘Ma nabad baa?’” Markaasaa Yehuu wuxuu ugu jawaabay, “Maxaa nabad ku saabsan adiga? I soo raac.” ²⁰ Markaasaa waardihihi soo sheegay, “Wuxuu gaadhay iyaga, laakiin ma soo noqon. Oo kaxayntu waa sida Yehuu ina Nimshii, waayo, wuxuu kaxeeyaa si xamaasad leh.”

²¹ Markaasaa Yoram wuxuu yidhi, “Is diyaari.” Markaasay gaadhifardoodkiisii diyaariyeen. Markaasaa Yoram boqorka reer binu Israa’iil iyo Axasyaa boqorka Yahuudah u baxeen, mid kasta oo gaadhifardoodkiisii wata, oo waxay u baxeen inay la kulmaan Yehuu oo waxay ku heleen beerihii Naaboodh reer Yizreel. ²² Markii Yoram arkay Yehuu, wuxuu yidhi, “Ma nabad baa, Yehuu?” Markaasuu ugu jawaabay, “Sidee nabad ku jiri kartaa, intay dhillaysiga hooyadaa Yesebel iyo sixirkeedu badan yihiin?” ²³ Markaasaa Yoram jeestay oo cararay, oo wuxuu ku yidhi Axasyaa, “Khiyaano baa jirta, Axasyaa!” ²⁴ Markaasaa Yehuu qaansadiisii xoog buuxa ku soo jiiday oo Yoram ku toogtay labada gacmood dhexdooda; oo fallaadhu waxay dhex martay wadnihisa, oo wuxuu ku dhacay gaadhifardoodkiisii. ²⁵ Markaasaa Yehuu wuxuu ku yidhi Bidkar sarkaalka, “Qaado oo ku tuur beerihii Naaboodh reer Yizreel, waayo, xusuuso, markaan adiga iyo anigu wada fuulnay Axaab aabbihiis gadaashiisa, Rabbigu wuxuu ku dhawaaqay xukunkan isaga ka gees ah: ²⁶ ‘Dhab ahaan waxaan shalay arkay dhiiggii Naaboodh iyo dhiiggii wiilashiisa,’ ayuu leeyahay Rabbigu, ‘oo waxaan kugu abaalmarin doonaa halkan,’ ayuu leeyahay Rabbigu. Haddaba, qaado oo ku tuur beeraha, sida uu ku yidhi Rabbigu.”

²⁷ Haddaba markii Axasyaa boqorka Yahuudah arkay tan, wuxuu ku cararay jidka Beyt Xagaan. Laakiin Yehuu ayaa eryaday oo wuxuu yidhi, “Dila isaga, sidoo kale, gaadhifardoodka.” Markaasay ku dhufteen kor u kaca Guur, oo ku yaal Iblecaam. Laakiin wuxuu u cararay Megiddo oo halkaas ayuu ku dhintay. ²⁸ Markaasaa addoommadiisii waxay ku qaadeen gaadhifardood oo geeyeen Yeruusaalem oo waxay ku aaseen awowayaashiis magaalada Daa’uud. ²⁹ Waxay ahayd sannadkii kow iyo tobnaad ee Yoram, ina Axaab, markii Axasyaa boqorka ka noqday Yahuudah.

³⁰ Haddaba markii Yehuu yimid Yizreel, Yesebel ayaa ka war heshay. Markaasay is qurxisay indhaheeda oo madaxeeda qurxisay oo daaqadda ka fiirisay. ³¹ Markii Yehuu galay albaabka, waxay tidhi, “Ma hagaagsan tahay, Simrii, dilaha sayidkaaga?” ³² Markaasuu wejigiisa kor u qaaday daaqadda oo wuxuu yidhi, “Yaa ila jira? Yaa?” Markaasaa laba ama saddex sarkaal hoos u fiiriyey isaga. ³³ Markaasuu yidhi, “Tuura hoos.” Markaasay hoos u tuureen, oo dhiiggeedii wuxuu ku saydhamay derbiga iyo

2 Boqorradii

fardaha, oo isaguna cagihisa ku tuntey. ³⁴ Markaasuu galay oo cunay oo cabbay, oo wuxuu yidhi, “Ka taxaddara naagtaas habaaran oo aasa, waayo, waxay ahayd gabadh boqor.” ³⁵ Markaasay tageen inay aasaan, laakiin waxay ka heleen wax kale oo aan ka ahayn dhakadeeda iyo cagaha iyo calaalaha gacmaheeda. ³⁶ Sidaas daraaddeed way soo noqdeen oo u sheegeen isaga. Markaasuu yidhi, “Kanu waa ereygii Rabbiga, oo uu ku hadlay addoonkiisa Eliyaah Tiishbi, isagoo leh, ‘Dhulka Yizreel eydu waxay cuni doonaan hilibka Yesebel,’ ³⁷ oo meydku Yesebel wuxuu noqon doonaa sida saxarada oo kale wejiga beerta dhulka Yizreel, si aanay u odhan karin, ‘Tanu waa Yesebel.’”

10 Haddaba Axaab wuxuu Samaariya ku lahaa toddobaatan wiil. Markaasaa Yehu wuxuu qoray waraaqo oo u diray Samaariya, taliyayaasha Yesreel, waayeellada, iyo ilaaliyayaasha wiilasha Axaab, isagoo leh, ² “Hadda marka waraaqdan idin soo gaadho, maaddaama wiilasha sayidkiin idinla joogaan, oo aad leedihiin gaadhifardoodyo, fardo, magaalo qalcadaysan, iyo hub, ³ doorta kii ugu wanaagsan uguna kartida badan wiilasha sayidkiin, oo fadhiisiya carshigii aabbihiis, oo la dagaallama reerka sayidkiin.” ⁴ Laakiin aad bay u cabsadeen oo waxay yidhaahdeen, “Bal eega, labadii boqorba ma ay istaagi karin hortii; sidaynu markaa u istaagi karnaa?” ⁵ Markaasaa mas’uulkii guriga, iyo mas’uulkii magaalada, iyo waayeelladii iyo ilaaliyayaashii, waxay eray u direen Yehu, iyagoo leh, “Annagu addoommadaadii baannu nahay; wax alla waxaad tidhaahdo waan samayn doonnaa. Ninna boqor ma dhigi doonno. Waxa indhahaagu ku wanaagsan samee.” ⁶ Markaasuu mar labaad waraaq u qoray, isagoo leh, “Haddaad dhinacayga tihiin, oo aad codkayga maqashaan, qaata madaxyada raggii, wiilasha sayidkiin, oo iigu kaalaya Yesreel berri wakhtigan.” Haddaba wiilashii boqorka, toddobaatan qof, waxay la joogeen madaxda magaalada, oo iyaga korinaysay. ⁷ Oo markii waraaqdii u timid, waxay qaadeen wiilashii boqorka oo gowraceen, toddobaatan qof, oo madaxyadoodii waxay ku rideen dambiilo oo waxay u soo direen isaga Yesreel. ⁸ Markii wargeeyihii yimid oo uu soo sheegay, “Waxay keeneen madaxyadii wiilashii boqorka,” wuxuu amray, “U dhig laba taag oo albaabka laga soo galo ilaa subaxnimada.”

⁹ Subaxdii ayuu baxay oo istaagay, oo wuxuu dadkii oo dhan ku yidhi, “Idinku xaq baad tihiin; bal eega, waxaan dhagarta ku dilay sayidkaygii. Laakiin yaa dilay kuwanu oo dhan?” ¹⁰ Ogaada markaa in erayga Eebbe waxba dhulka uga dhici doonin, kaasoo Eebbe ku hadlay reerka Axaab, waayo, Eebbe wuxuu sameeyey wixii uu ku hadlay addoonkiisii Eliyaah.” ¹¹ Markaasaa Yehu wuxuu laayay intii ka hadhay reerkii Axaab ee Yesreel, iyo raggii waaweynaa, iyo aqoonyahannadiisii, iyo wadaadadiisii, ilaa uu ka tegey isaga oo aan wax badbaadiyey lahayn.

¹² Markaasuu kacay oo u safray Samaariya. Markuu jidka ku sii socday, isagoo ku sugan Beyt-eked oo adhihirrada, ¹³ Yehu wuxuu la kulmay ehelkii Axaasiyaah oo boqorka Yahuudah, oo wuxuu weyddiiyey, “Kuwiinna yaa tihiin?” Markaasay ku jawaabeen, “Annagu waxaan nahay ehelkii Axaasiyaah, oo waxaan u soo degnay inaan salaanno wiilashii boqorka iyo wiilashii boqoradda hooyo.” ¹⁴ Markaasuu yidhi, “Nool ku qabta.” Sidaasay nool ku qabteen oo ku laayeen ceelka Beyt-eked, laba iyo afartan nin, oo midkoodna nool ugama tegin.

¹⁵ Haddaba intuu halkaas ka tegey, wuxuu la kulmay Yehoonadaab ina Reekaab oo u soo baxaya inuu la kulmo; markaasuu salaamay oo weyddiiyey, “Ma run baa qalbigaagu, sida qalbigaygu kula jiro?” Yehoonadaabna wuxuu ugu jawaabay, “Waa run.” Yehu wuxuu yidhi, “Haddii ay sidaas tahay, i sii gacantaada.” Markaasuu gacantiisii siiyey, oo wuxuu koryeelay gaadhifardoodkiisa. ¹⁶ Markaasuu yidhi, “Ilaa soo raac oo arag sida aan ugu dadaalayo Eebbe.” Sidaasay gaadhifardoodkiisa ku wada raaceen. ¹⁷ Markuu yimid Samaariya, wuxuu laayay intii ka hadhay reerkii Axaab ee Samaariya, ilaa uu ka baabbi’iyey, sida eraygii Eebbe oo uu ku hadlay Eliyaah.

¹⁸ Markaasaa Yehu wuxuu soo ururiyey dadkii oo dhan oo wuxuu ku yidhi, “Axaab wuxuu u adeegi jiray Baal wax yar; Yehu wuxuu u adeegi doonaa si weyn.

¹⁹ Hadda, ii soo wada yeedha nebiyadii Baal, iyo addoommadiisii oo dhan, iyo wadaadadiisii oo dhan; ha ka maqnaado ninna, waayo, waxaan Baal u hayaa allabari weyn; kii maqnaadaa ma noolaan doono.” Laakiin Yehu wuxuu ku dhaqmay khiyaano, si uu u baabbi’iyo addoommadii Baal. ²⁰ Markaasaa Yehu wuxuu yidhi, “U sameeya Baal shir quduus ah.” Sidaasay ugu dhawaaqeen. ²¹ Markaasaa Yehu wuxuu eray u diray Israa’iil oo dhan, oo

2 Boqorradii

addoommadii Baal oo dhan way yimaadeen, si aanay u jirin ninna ka maqnaaday. Markay galeen gurigii Baal, gurigii Baal wuxuu ka buuxay dhammaad ilaa dhammaad. ²² Markaasuu wuxuu ku yidhi kii mas'uulka ka ahaa dharka, "U soo bixiya dhar addoommadii Baal oo dhan." Sidaasuu dhar ugu soo bixiyey. ²³ Markaasaa Yehu iyo Yehoonaadaab ina Reekaab waxay galeen gurigii Baal, oo wuxuu ku yidhi addoommadii Baal, "Si fiican u baadha oo arka in aan idinla joogin mid ka mid ah addoommada Eebbe, laakiin kaliya addoommadii Baal." ²⁴ Markaasay galeen inay bixiyaan allabariyo iyo qurbaanno la gubo. Haddaba Yehu wuxuu bannaanka u dhigay siddeetan nin, oo wuxuu yidhi, "Kii ka baxsada mid ka mid ah raggii aan gacantiinna idiin keenay, naftiisa ayaa beddelkeeda bixin doona." ²⁵ Markaasay noqotay, markii uu dhammeeyey bixinta qurbaankii la gubayey, in Yehu uu ku yidhi waardiyaashaashii iyo saraakiishii, "Gala, oo laaya; yaan ninna ka soo bixin." Sidaasay seeftii ku laayeen, oo waardiyaashaashii iyo saraakiishii waxay ku tuureen bannaanka, oo waxay galeen qolkii gudaha ee gurigii Baal. ²⁶ Oo waxay soo saareen dhagxantii xusuusta ahayd ee gurigii Baal oo gubeen. ²⁷ Waxay kaloo dumiyeen dhagxantii xusuusta ahayd ee Baal iyo gurigii Baal, oo waxay ka dhigeen musqul ilaa maantadan.

²⁸ Sidaasuu Yehu uga saaray Baal reer binu Israa'iil. ²⁹ Si kastaba ha ahaatee, Yehu kama uu tegin dembiyadii Yerobcaam ina Nebaad, kaasoo reer binu Israa'iil ku sababay inay dembaabaan—gaar ahaan, weylhii dahabka ahaa ee Beytel iyo Daan. ³⁰ Markaasaa Eebbe wuxuu ku yidhi Yehu, "Sababta oo ah waxaad si wanaagsan ugu dhaqantay inaad samayso waxa indhahayga ku saxan, oo aad ku samaysay reerkii Axaab wax alla wixii qalbigayga ku jiray, wiilashaada ilaa jiilka afraad waxay ku fadhiisan doonaan carshiga Israa'iil." ³¹ Laakiin Yehu ma uu taxaddarin inuu ku socdo sharciga Eebbe, Ilaaha Israa'iil, qalbigiisa oo dhan; kama uu tegin dembiyadii Yerobcaam, kaasoo uu sababay reer binu Israa'iil inay dembaabaan.

³² Maalmahaas Eebbe wuxuu bilaabay inuu Israa'iil ka gooyo qaybo; oo Xasaeel wuxuu ku dhuftay dhulka oo dhan ee Israa'iil: ³³ laga bilaabo Urdun bari, dhulka oo dhan ee Gilecaad— Reer Gaad, reer Re'uubeen, iyo reer Manaseh— laga bilaabo Aroceer, oo ku yaal dooxada Arnoon, ilaa Gilecaad iyo

Baashaan. ³⁴ Haddaba inta kale ee falimihii Yehu, iyo wixii uu sameeyey, iyo xooggiisii oo dhan, miyaanay ku qornayn kitaabka Taariikhda Boqorradii Israa'iil? ³⁵ Markaasaa Yehu wuxuu ku nasay awowayaashiis, oo waxay ku aaseen Samaariya; oo Yeho'aaxaas wiilkiisii baa boqor ka noqday meeshiisii. ³⁶ Yehu wuxuu boqor ka ahaa Israa'iil ee Samaariya muddo siddeed iyo labaatan sannadood ah.

11 Markii Cataalyaah, hooyadii Axaasyaah, ay ogaatey in wiilkeedii dhintay, way kacday oo baabbi'isay dhammaan farcankii boqortooyada. ² Laakiin Yehooshebaab, oo ahayd gabadhii Boqor Yooraam, walaashii Axaasyaah, ayaa qaaday Yoo'aash ina Axaasyaah oo xaday isaga iyo wiilashii boqorka oo la dilayay, oo isaga iyo naas-nuujiyihiisii waxay ku dhex qariyeen qol jiif. Sidaasay isaga uga qariyeen Cataalyaah, mana la dilin. ³ Markaasuu isaga la qarsanaa iyada guriga Eebbe lix sannadood, intii Cataalyaah ay ka talinaysay dalka.

⁴ Sannaddii toddobaad, Yehooyaadaah wuxuu u diray oo keenay boqollaalka saraakiisha Kaarayimka iyo ilaaladii, oo wuxuu ku soo geliyey guriga Eebbe. Markaasuu axdi la galay, oo wuxuu ku dhaariyey guriga Eebbe, oo wuxuu tusay wiilkii boqorka. ⁵ Markaasuu iyaga ku amray, isagoo leh, "Tani waa waxa aad samayn doontaan: saddex meelood oo idinka mid ah, kuwa Sabtida yimaada oo ilaaliya guriga boqorka, ⁶ saddex meeloodna waxay joogi doonaan iridda Suur, saddex meeloodna iridda ka dambaysa ilaaladii. Oo waxaad ilaalin doontaan guriga si aad u difaacdaan. ⁷ Laba qaybood oo idinka mid ah, kuwa Sabtida baxa, waxay ilaalin doonaan guriga Eebbe boqorka. ⁸ Oo waxaad ku hareeraysan doontaan boqorka, mid kasta oo hubkiisa gacanta ku haya, oo kii soo dhex gala safafka waa in la dilo. Oo waxaad la joogaysaan boqorka markuu baxo iyo markuu soo galo."

⁹ Sidaas daraaddeed boqollaalka saraakiisha waxay sameeyeen wax kasta oo Yehooyaadaah wadaadku amray. Mid kasta wuxuu qaatay raggiisii Sabtida iman lahaa, iyo kuwii Sabtida baxayay, oo waxay u yimaadeen Yehooyaadaah wadaadka. ¹⁰ Oo wadaadkii wuxuu boqollaalka saraakiisha siiyey warmaha iyo gaashaammadii Boqor Daa'uud lahaa, oo ku jiray guriga Eebbe. ¹¹ Markaasay ilaaladii istaageen, mid kasta oo hubkiisa gacanta ku haya, laga bilaabo dhinaca midig ee guriga ilaa dhinaca bidix ee guriga, agagaarka meeshii allabariga iyo

2 Boqorradii

guriga, hareeraha boqorka. ¹² Markaasuu soo bixiyey wiilkii boqorka oo wuxuu saaray taajka oo siiyey maragga. Markaasay boqor ka dhigeen oo subkeen, oo waxay sacab tumaan oo yidhaahdeen, "Boqorku ha noolaado!"

¹³ Markii Cataalyaah maqashay qaylada ilaaladii iyo dadkii, waxay u timid dadka guriga Eebbe. ¹⁴ Markaasay fiirisay, oo bal eeg, boqorkii wuxuu taagnaa tiirka agtiisa, sidii caadadu ahayd, oo saraakiishii iyo buunblowayaashii waxay ag taagnaayeen boqorka. Oo dadkii dalkana way faraxsanayeen oo buunbooyin ayay afuufayeen. Markaasay Cataalyaah dharkeedii jeexday oo qaylisay, "Khiyaano! Khiyaano!" ¹⁵ Markaasaa Yehooyaadaah wadaadkii wuxuu amray boqollaalka saraakiisha oo ciidanka loo dhiibay oo ku yidhi, "Iyadu ha loo soo bixiyo safafka dhexdooda, oo kii raaca iyada seef ha lagu dilo." Waayo, wadaadkii wuxuu yidhi, "Iyadu ha lagu dilin guriga Eebbe." ¹⁶ Sidaasay iyada u qabteen, oo waxay martay jidka laga galo fardaha ee guriga boqorka, oo halkaasay ku dileen.

¹⁷ Markaasaa Yehooyaadaah axdi ka dhex dhigay Eebbe, boqorka, iyo dadkii, inay noqon doonaan dadkii Eebbe; sidoo kale boqorka iyo dadkii dhexdooda. ¹⁸ Markaasay dadkii dalku wada yimaadeen gurigii Baal oo dumiyeen; oo waxay si buuxda u burburiyeen meeshii allabariga iyo sanamyadiisii, oo waxay dileen Mattan oo ahaa wadaadkii Baal hortiisa meeshii allabariga. Oo wadaadkii wuxuu u magacaabay saraakiil guriga Eebbe. ¹⁹ Markaasuu soo ururiyey boqollaalka saraakiisha, Kaarayimka, ilaaladii, iyo dadkii dalkaba, oo waxay boqorkii ka soo kaxeeyeen guriga Eebbe, iyagoo maraya jidka laga galo ilaaladii ilaa guriga boqorka. Halkaasuu ku fadhiistay carshigii boqortooyada. ²⁰ Sidaasay dadkii dalku wada farxeen, oo magaaladuna way deggenayd, waayo, waxay seef ku dileen Cataalyaah guriga boqorka.

²¹ Yeho'aash wuxuu jiray toddoba sannadood markii boqor laga dhigay.

12

Sannadii toddobaad ee Yehu, Yoo'aash wuxuu bilaabay inuu boqor noqdo, wuxuuna boqor ka ahaa afartan sannadood Yerusaaalem. Hooyadiisna waxay ahayd Sibyaah oo reer Bi'ir-shebac ahayd. ² Yoo'aash wuxuu sameeyey wixii Eebbe hortiisa ku qummanaa maalmahiisa oo

dhan, intii Yowyaadaah wadaadka ah uu barayay isaga. ³ Hase yeeshee, meelihii sarsare lama tirtirin; dadkuna way sii wadeen inay allabariyo ku bixiyaan oo fox ku gubaan.

⁴ Markaasaa Yoo'aash wuxuu ku yidhi wadaaddada, "Lacagta allabariga quduuska ah oo dhan ee guriga Eebbe lagu keeno, lacagta hadda jirta—labadaba lacagta qiimaynta qof kasta iyo lacagta qalbiga qof kasta ku dhiirrigeliyo inuu guriga Eebbe ku keeno—" ⁵ Wadaaddadu ha ka qaateen naftooda, mid kasta saaxiibkii; oo ha dayactiraan dhaawacyada guriga meel kasta oo dhaawac laga helo." ⁶ Laakiin waxay noqotay in sannadii labaatanaad iyo saddexaad ee Boqor Yoo'aash, wadaaddadu aanay dayactirin dhaawacyadii guriga. ⁷ Markaasaa Boqor Yoo'aash wuxuu u yeedhay Yowyaadaah wadaadka iyo wadaaddadii kale, oo wuxuu ku yidhi, "Maxaad u dayactiri weydeen dhaawacyadii guriga? Hadda, ha qaadanina lacag kale oo saaxiibbadiinna ka timaadda, laakiin u dhiiba dayactirka guriga." ⁸ Markaasaa wadaaddadii waxay ku heshiiyeen in aanay lacag kale dadweynaha ka qaadan, oo aanay dhaawacyadii guriga iyagu dayactirin.

⁹ Laakiin Yowyaadaah wadaadka wuxuu qaatay sanduuq, daloolna wuxuu ka sameeyey daboolkiisa, oo wuxuu dhigay agtiisa meesha allabariga, dhinaca midig marka la soo galo guriga Eebbe; wadaaddadii ilaalinayay iridda waxay ku rideen lacagta oo dhan ee guriga Eebbe lagu keenay. ¹⁰ Markay arkeen in sanduuqa lacag badan ku jirto, wakiilka boqorka iyo wadaadka sare ayaa soo kacay, oo waxay lacagta ku rideen bacaha oo waxay tirakoobeen lacagtii guriga Eebbe laga helay. ¹¹ Markaasay lacagtii la tiriyey, gacanta u geliyeen kuwa shaqada qabtay, kuwaas oo guriga Eebbe ka mas'uul ahaa; oo waxay ku bixiyeen kuwa alwaaxyada iyo dhisayaasha ah ee guriga Eebbe ka shaqeeya, ¹² iyo kuwa dhagaxaanta iyo dhagax go'ayaasha ah, iyo inay iibsadaan alwaax iyo dhagax go'an si ay u dayactiraan dhaawacyadii guriga Eebbe, iyo wixii kale oo dhan oo guriga loo dhigay si loo dayactiro. ¹³ Si kastaba ha ahaatee, guriga Eebbe laguma samayn koobab lacag ah, qiiqleyaal, baaquliyo, turumbooyin, wax kasta oo weelal dahab ama lacag ah, lacagtii guriga Eebbe lagu keenay; ¹⁴ waayo, waxay u qoondeeyeen shaqaalaha, kuwaas oo u isticmaalay inay guriga Eebbe soo celiyaan. ¹⁵ Intaa waxaa dheer, ma aysan weydiisan xisaabtan ragga gacantooda lacagta lagu

2 Boqorradii

siyey inay shaqaalaha ku bixiyaan, waayo, si daacadnimo leh ayey ula dhaqmeen. ¹⁶ Lacagtii dembiga iyo lacagtii dembiga laguma keenin guriga Eebbe; waxaa haystay wadaaddada.

¹⁷ Markaasaa Xasaeel boqorkii Suuriya soo kacay oo la diriray Gaad oo qabsaday, Xasaeelna wuxuu u diyaar garoobay inuu Yerusaleem u kaco. ¹⁸ Markaasaa Yoo'aash boqorkii Yahuudah wuxuu qaatay waxyaalihii quduuska ahaa oo dhan ee Yehoshaafaad iyo Yehooraaam iyo Axaasiya aabbayaashiis, boqorradii Yahuudah, ay quduus ka dhigeen, iyo waxyaalihii quduuska ahaa, iyo dahabkii oo dhan oo laga helay khasnadaha guriga Eebbe iyo guriga boqorka, oo wuxuu u diray Xasaeel boqorkii Suuriya. Markaasuu ka tegey Yerusaleem.

¹⁹ Haddaba dhacdooyinkii kale ee xukunkii Yoo'aash iyo wixii uu qabtay oo dhan, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorradii Yahuudah? ²⁰ Oo addoomadiisii ayaa kacay oo shirqool sameeyey, oo waxay ku dileen Yoo'aash guriga Millo, jidka hoos u sii mara Silla. ²¹ Waayo, Yoozaakar ina Shimecad iyo Yehoosaabad ina Shoomer, oo addoomadiisii ahaa, ayaa dilay, wuuna dhintay. Oo waxay ku aaseen isaga aabbayaashiis magaalada Daa'uud, oo Amasyaah wiilkiisii ayaa boqor noqday meeshiisii.

13 Intii lagu jiray sannaddii saddex iyo labaatanaad ee Yo'aash ina Axaasiyay boqorkii Yahuudah, waxaa boqor ka noqday reer binu Israa'iil Yeho'aaxaas ina Yehu oo boqor ka noqday reer binu Israa'iil oo ku jiray Samaariya, boqornimadiisuna waxay socotay toddoba iyo toban sannadood. ² Wuxuu sameeyey wax shar ah oo Eebbe hortisa ah, wuxuuna raacay dembiyadii Yerobecaam ina Nebaad, kaasoo reer binu Israa'iil dembi ka dhigay; kama uu tegin. ³ Sidaas daraaddeed cadhadii Eebbe ayaa ku kicisay reer binu Israa'iil, oo had iyo goorba wuxuu gacanta u geliyey Xasaeel boqorkii Suuriya, iyo gacanta Ben-xadaad ina Xasaeel. ⁴ Markaasaa Yeho'aaxaas wuxuu baryay Eebbe, Eebbena wuu maqlay baryadiisii; waayo, wuxuu arkay dhibaataadii reer binu Israa'iil, iyo sida boqorkii Suuriya u dhibay. ⁵ Eebbena wuxuu reer binu Israa'iil siiyey badbaadiye, si ay uga baxsadaan gacanta Suuriya; oo reer binu Israa'iil waxay ku noolaayeen teendhooyinkoodii sidii hore. ⁶ Hase ahaatee, kama ay tegin dembiyadii reer Yerobecaam, oo uu reer binu Israa'iil dembi ka dhigay, laakiin way ku socdeen; oo weliba Asheeraahna waxay weli

taagnayd Samaariya. ⁷ Waayo, wuxuu Yeho'aaxaas uga tegey ciidankiisii wax ka badan konton fardooley, toban gaadhi, iyo toban kun oo ciidan lug ah, waayo, boqorkii Suuriya ayaa baabbi'iyeey, oo wuxuu ka dhigay sida ciidda la tumo.

⁸ Haddaba falalkii kale ee Yeho'aaxaas, oo ay ku jiraan dhammaan wixii uu sameeyey iyo xooggiiisii, miyaanay ku qornayn kitaabka Taariikhdi Boqorradii reer binu Israa'iil? ⁹ Yeho'aaxaasna wuxuu ku jiifsaday awoyayaashiis, waxaana lagu aasay Samaariya; iyo wiilkiisii Yeho'aash ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

¹⁰ Sannaddii toddoba iyo soddonaad ee Yo'aash boqorkii Yahuudah, Yeho'aash ina Yeho'aaxaas ayaa boqor ka noqday reer binu Israa'iil oo Samaariya ku jiray, boqornimadiisuna waxay socotay lix iyo toban sannadood. ¹¹ Wuxuu sameeyey wax shar ah oo Eebbe hortisa ah; kama uu tegin dhammaan dembiyadii Yerobecaam ina Nebaad, oo uu reer binu Israa'iil dembi ka dhigay, laakiin wuu ku socday. ¹² Haddaba falalkii kale ee Yeho'aash iyo wixii uu sameeyey, iyo xooggiiisii uu kula diriray Amasyaah boqorkii Yahuudah, miyaanay ku qornayn kitaabka Taariikhdi Boqorradii reer binu Israa'iil? ¹³ Markaasaa Yeho'aash ku jiifsaday awoyayaashiis, oo Yerobecaam ayaa ku fadhiistay carshigiisii; Yeho'aashna waxaa lagu aasay Samaariya oo ay la jiraan boqorradii reer binu Israa'iil.

¹⁴ Markii Eliishaah uu ku bukooday cudurkii uu ku dhiman lahaa, Yeho'aash boqorkii reer binu Israa'iil ayaa u yimid oo ku dul ooyay oo ku yidhi, "Aabbahay, aabbahay, gaadhifardoodkii reer binu Israa'iil iyo fardooleyda!" ¹⁵ Eliishaana wuxuu ku yidhi, "Qaado qaanso iyo fallaadho." Markaasuu isagu qaanso iyo fallaadho u qaatay. ¹⁶ Markaasuu boqorkii reer binu Israa'iil ku amray, "Gacantaada saar qaansada." Markaasuu gacantiisa saaray, Eliishaana wuxuu gacmihiisa saaray gacmihi boqorka. ¹⁷ Markaasuu yidhi, "Fur daaqadda xagga bari," markaasuu furay. Eliishaana wuxuu yidhi, "Gantaal!" markaasuu gantaalay. Markaasuu yidhi, "Gantaalka guusha Eebbe, iyo gantaalka guusha Suuriya; waayo, waxaad ku dhufan doontaa Suuriya oo Afek ku jirta ilaa aad ka baabbi'iso." ¹⁸ Markaasuu yidhi, "Qaado fallaadho," markaasuu qaatay. Wuxuuna boqorkii reer binu Israa'iil ku amray, "Dhulka ku dhufo," markaasuu saddex jeer ku dhufay oo joojiyey. ¹⁹ Markaasaa ninkii Eebbe ka carooday oo ku yidhi, "Waxaad ahayd

2 Boqorradii

inaad shan ama lix jeer ku dhufato; markaas waxaad ku dhufan lahayd Suuriya ilaa aad ka dhammayso. Laakiin hadda waxaad Suuriya ku dhufan doontaa saddex jeer oo keliya.”

²⁰ Markaasaa Eliishaa dhintay, oo la aasay. Hadda kooxo reer Moo'aab ayaa dhulka soo weerari jiray gu'ga. ²¹ Markay nin aasinayeen, waxay arkeen koox dhacaya; markaasay ninkii ku tuureen qabriga Eliishaa. Markii uu taabtay lafihii Eliishaa, ninkii wuu soo noolaaday oo cagihisii ayuu istaagay.

²² Intii lagu jiray wakhtigii Yeho'aaxaas, Xasaeel boqorkii Suuriya ayaa reer binu Israa'iil dhibay. ²³ Hase ahaatee, Eebbe wuu u naxariistay oo u damqaday, oo u soo jeestay, sabab la xiriirta axdigiisii uu la galay Ibrahim, Isxaaq, iyo Yacquub, oo ma uu baabbi'in, mana uu eryin hortiiisa ilaa wakhtigaas. ²⁴ Markii uu dhintay Xasaeel boqorkii Suuriya, wiilkiisii Ben-xadaad ayaa boqor noqday meeshiisii. ²⁵ Markaasaa Yeho'aash ina Yeho'aaxaas ka soo qaatay gacanta Ben-xadaad ina Xasaeel magaaloyinkii uu dagaal kaga qaatay gacanta aabbihiis Yeho'aaxaas. Yeho'aash ayaa saddex jeer ku dhufay oo soo ceshaday magaaloyinkii reer binu Israa'iil.

14 Sanaddii labaad ee Yo'aas ina Yeho'aahaas, boqorkii reer Israa'iil, Ayuu Amasyaah, ina Yo'aas, boqorkii Yahuudah, bilaabay inuu boqor noqdo. ² Amasyaah wuxuu boqor noqday isagoo shan iyo labaatan jir ah, wuxuuna Yerusaaalem boqor ka ahaa sagaal iyo labaatan sannadood. Hooyadiis waxay ahayd Yeho'addin oo reer Yerusaaalem ah. ³ Wuxuu sameeyey wixii Eebbe hortiiisa ku qumman, inkastoo uusan samayn sidii awowgiis Daa'uud. Wuxuu raacay tusaalihii aabbihiis Yo'aas. ⁴ Si kastaba ha ahaatee, meelihii sarsare lama qaadin; dadkuna waxay halkaas ku sii bixiyeen allabaryo oo fox ku shideen. ⁵ Markii boqortooyadii si adag gacantiisa ugu jirtay, wuxuu dilay addoommadii dilay aabbihiis, boqorkii. ⁶ Laakiin uma uu dilin carruurtii dilayaashii, sida ku qoran Kitaabka Sharciga Muuse, sida Eebbe ku amray, isagoo leh, “Aabayaal looma dili doono wiilal aawadood, wiilalna looma dili doono aabayaal aawadood; laakiin mid kasta waxaa loo dili doonaa dembigiisa aawadiis.”

⁷ Wuxuu ku jebiyey toban kun oo Edomiyaan ah Dooxada Milixda, wuxuuna dagaal ku qabsaday Sela, wuxuuna u bixiyey magaceeda Yaqte'el, sida ay

maanta tahay. ⁸ Markaasaa Amasyaah wuxuu farriin u diray Yoo'aas, ina Yeho'aahaas, ina Yehuu, boqorkii reer Israa'iil, isagoo leh, “Kaalay, aan is hor nimaadno oo dagaallano.” ⁹ Laakiin Yoo'aas, boqorkii reer Israa'iil, wuxuu farriin u diray Amasyaah, boqorkii Yahuudah, isagoo leh, “Qodax ku yaal Lubnaan wuxuu farriin u diray geed kedar ah oo Lubnaan ku yaal, isagoo leh, ‘Gabadhaada i sii si wiilkayga uu u guursado.’ Laakiin bahal duurjoog ah oo Lubnaan ku yaal ayaa soo maray oo qodaxii ku tuntay. ¹⁰ Dhab ahaantii waxaad ku jebisay Edom, qalbigaagana waa ku kibray. Ku raaxayso sharafkaaga oo gurigaaga joog. Maxaad dhibaato u kicisaa si aad u dhacdo, adiga iyo Yahuudahba?” ¹¹ Hase ahaatee Amasyaah ma uu dhegaysan digniinta. Markaasaa Yoo'aas, boqorkii reer Israa'iil, soo dhaqaaqay, isagoo isaga iyo Amasyaah, boqorkii Yahuudah, is hor yimaadeen Beyt-shemesh, oo qayb ka ah Yahuudah. ¹² Yahuudah waxaa ku jebiyey Israa'iil, nin walbana teendhadiisuu ku cararay. ¹³ Yoo'aas, boqorkii reer Israa'iil, wuxuu qabsaday Amasyaah, boqorkii Yahuudah, ina Yoo'aas, ina Axaasyaah, oo ku sugnaa Beyt-shemesh. Markaasuu Yerusaaalem tegey oo dumiye derbigii Yerusaaalem laga bilaabo Albaabka Efrayim ilaa Albaabka Geeska, masaafu afar boqol oo dhudhun ah. ¹⁴ Wuxuu qaatay dahabkii iyo lacagtii iyo weelashii oo dhan ee laga helay gurigii Eebbe iyo khasnadihii guriga boqorka, iyo maxaabiis, wuxuuna ku noqday Samaariya.

¹⁵ Waxyaalihii kale ee Yoo'aas, xooggiisii, iyo sida uu ula dagaallamay Amasyaah, boqorkii Yahuudah, miyaanay ku qornayn Kitaabka Taariikhda Boqorradii Israa'iil? ¹⁶ Yoo'aas wuxuu ku nasay awowayaashiis, waxaana lagu aasay Samaariya oo ay boqorradii Israa'iil ku aasan yihiin, wiilkiisii Yerobcoomna waa boqor noqday meeshiisii.

¹⁷ Amasyaah, ina Yoo'aas, boqorkii Yahuudah, wuxuu noolaa shan iyo toban sannadood ka dib dhimashadii Yoo'aas, ina Yeho'aahaas, boqorkii reer Israa'iil. ¹⁸ Haddaba waxyaalihii kale ee Amasyaah lagu sameeyey, miyaanay ku qornayn Kitaabka Taariikhda Boqorradii Yahuudah? ¹⁹ Waxay ku shirqoolleen Yerusaaalem, markaasuu u cararay Laakiish. Laakiin waxay rag u direen Laakiish, halkaasay ku dileen. ²⁰ Waxay ku soo celiyeen fardaha, waxaana lagu aasay Yerusaaalem oo ay awowayaashiis ku aasan yihiin magaalada Daa'uud. ²¹ Dhammaan dadkii Yahuudah waxay qaateen

2 Boqorradii

Cazaryaah, oo lix iyo toban jir ah, waxayna ka dhigeen boqor meeshiisii aabbihiis Amasyaah. ²² Wuxuu dib u dhisay Ceelat oo u soo celiyey Yahuudah ka dib markii boqorkii dhintay.

²³ Sanaddii shan iyo tobnaad ee Amasyaah, ina Yoo'aas, boqorkii Yahuudah, Yerobcoom, ina Yoo'aas, boqorkii reer Israa'iil, wuxuu bilaabay inuu Samaariya boqor ka noqdo, wuxuuna boqor ahaa afar iyo afartan sannadood. ²⁴ Wuxuu sameeyey xumaan Eebbe hortiisa; kama uu tegin dhammaan dembiyadii Yerobcoom, ina Nebaad, kaasoo Israa'iil dembi geliyey. ²⁵ Wuxuu soo celiyey xuduudka Israa'iil laga bilaabo gelitaanka Xamaad ilaa Badda Carabta, sida uu ku hadlay Eebbe, Ilaaha Israa'iil, oo uu ku hadlay addoonkiisa Yoonis, ina Amittay, oo ahaa nebi, kaasoo ka yimid Gaath-xefer. ²⁶ Waayo, Eebbe wuxuu arkay dhibaataada Israa'iil, taasoo aad u xumayd; waayo, ma jirin mid xor ah ama addoon ah oo hadhay, mana jirin caawiyaha Israa'iil. ²⁷ Hase ahaatee Eebbe ma uu sheegin inuu tirtiri doono magaca Israa'iil oo samada hoostiisa ka tirtiri doono; laakiin wuxuu ku badbaadiyey gacanta Yerobcoom, ina Yoo'aas.

²⁸ Waxyaalihii kale ee Yerobcoom, dhammaan wixii uu sameeyey, xooggiisii, sida uu u dagaallamay iyo sida uu ugu soo celiyey Israa'iil Dimishaq iyo Xamaad, oo Yahuudah lahaa, miyaanay ku qornayn Kitaabka Taariikhda Boqorradii Israa'iil? ²⁹ Yerobcoom wuxuu ku nasay aowowayaashiis, oo ay boqorradii Israa'iil ku aasan yihiin, wiilkiisii Sekaryaahna waa boqor noqday meeshiisii.

15 Sannaddii toddoba iyo labaatanaad ee Yerobcoom boqorkii reer Israa'iil, Casaryaah ina Amasyaah, boqorkii Yahuudah, ayaa boqor noqday. ² Markuu lix iyo toban jir ahaa ayuu boqor noqday, wuxuuna Yerusaaalem boqor ka ahaa laba iyo konton sannadood; hooyadiisna waxay ahayd Yekolyaah oo reer Yerusaaalem ahayd. ³ Wuxuu ku camal falay waxa xaq ah indhaha Eebbe hortiisa, wuxuuna raacay jidkii aabbihiis Amasyaah. ⁴ Hase ahaatee meelihii sarsare lama baabbi'in; dadkiina way sii wada bixinta allabaryada iyo fooxa ku gubidda meelahaas sarsare. ⁵ Markaasaa Eebbe boqorkii ku dhuftay, oo wuxuu noqday baras ilaa maalintii uu dhintay. Wuxuu degay guri gooni ah, Yootam oo ahaa wiilkii boqorka ayaa guriga maamulayay, dadka dalkana xukumayay. ⁶ Haddaba falimihii kale ee Casaryaah iyo wixii uu qabtay,

miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorrada Yahuudah? ⁷ Casaryaah waa dhintay, oo waxaa lagu aasay aowowayaashiis magaalada Daa'uud, wiilkiisii Yootam ayaa boqor noqday meeshiisii.

⁸ Sannaddii siddeed iyo soddonaad ee Casaryaah boqorkii Yahuudah, Sekaryaah ina Yerobcoom ayaa boqor ka noqday Israa'iil oo Samaariya boqor ka ahaa lix bilood. ⁹ Wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe hortiisa, sida aowowayaashiis oo kale; kama uu tegin dembiyadii Yerobcoom ina Nebaad, oo uu reer Israa'iil dembiga ku geliyey. ¹⁰ Markaasaa Shalum ina Yaabesh kula kacay khiyaano, oo hortii dadka ku dhuftay oo dilay, boqorkiina meeshiisii noqday. ¹¹ Haddaba falimihii kale ee Sekaryaah, waa run, waxay ku qoran yihiin Buugga Taariikhda Boqorrada Israa'iil. ¹² Kanu waa hadalkii Eebbe uu ku hadlay Yehuu, isagoo leh, "Wiilashaada ilaa jiilka afraad ayaa boqortooyada Israa'iil ku fadhiisan doona." Sidaasay noqotay.

¹³ Shalum ina Yaabesh ayaa boqor noqday sannaddii sagaal iyo soddonaad ee Cusiyaah boqorkii Yahuudah, wuxuuna Samaariya boqor ka ahaa hal bil.

¹⁴ Markaasaa Menaxem ina Gaadii ka kacay Tiirsaah oo yimid Samaariya, oo wuxuu ku dhufatay Shalum ina Yaabesh oo Samaariya ku dilay, oo meeshiisii boqor ka noqday. ¹⁵ Haddaba falimihii kale ee Shalum iyo khiyaanadiisii, waa run, waxay ku qoran yihiin Buugga Taariikhda Boqorrada Israa'iil. ¹⁶ Markaasaa Menaxem weeraray Tiifsax iyo kuwii ku jiray iyo xuduudhiisa, laga bilaabo Tiirsaah, maxaa yeelay, ma ay furin; markaasuu weeraray, oo wuxuu jeexjeexay haweenkii uurka lahaa oo dhan.

¹⁷ Sannaddii sagaal iyo soddonaad ee Casaryaah boqorkii Yahuudah, Menaxem ina Gaadii ayaa boqor ka noqday Israa'iil, wuxuuna Samaariya boqor ka ahaa toban sannadood. ¹⁸ Wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe hortiisa; kama uu tegin maalmahiisa oo dhan dembiyadii Yerobcoom ina Nebaad, oo uu reer Israa'iil dembiga ku geliyey. ¹⁹ Boqorkii reer Ashuur oo Ful la odhan jiray ayaa dalka ku soo duulay, oo Menaxem wuxuu Ful siiyey kun talanti oo lacag ah, si uu taageero ugu noqdo oo boqortooyada hoos ugu dhigo xukunkiisa. ²⁰ Markaasaa Menaxem lacagta ka qaaday Israa'iil, ragga xoogga leh oo maalgabeennada ah, konton sheqel oo lacag ah nin walba, si uu ugu siiyo boqorkii reer Ashuur. Sidaasay boqorkii reer Ashuur uga noqday oo aanu dalka joogin. ²¹ Haddaba

2 Boqorradii

falimihii kale ee Menaxem iyo wixii uu qabtay, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorrada Israa'iil? ²² Menaxem waa dhintay, wiilkiisii Feqaxyaahna ayaa boqor noqday meeshiisii.

²³ Sannaddii kontonaad ee Casaryaah boqorkii Yahuudah, Feqaxyaah ina Menaxem ayaa boqor ka noqday Israa'iil oo Samaariya boqor ka ahaa laba sannadood. ²⁴ Wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe hortiisa; kama uu tegin dembiyadii Yerobcoom ina Nebaad, oo uu reer Israa'iil dembiga ku geliyey. ²⁵ Markaasaa Feqax ina Remalyaah, oo ahaa sarkaalka, kula kacay khiyaano oo ku dhuftay Samaariya, qalcaddii guriga boqorka, wuxuuna la dilay Argob iyo Ariyeh, iyo konton nin oo reer Gilecaad ah. Wuxuuna dilay oo boqor noqday meeshiisii. ²⁶ Haddaba falimihii kale ee Feqaxyaah iyo wixii uu qabtay, waa run, waxay ku qoran yihiin Buugga Taariikhda Boqorrada Israa'iil.

²⁷ Sannaddii laba iyo kontonaad ee Casaryaah boqorkii Yahuudah, Feqax ina Remalyaah ayaa boqor ka noqday Israa'iil oo Samaariya boqor ka ahaa labaatan sannadood. ²⁸ Wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe hortiisa; kama uu tegin dembiyadii Yerobcoom ina Nebaad, oo uu reer Israa'iil dembiga ku geliyey. ²⁹ Maalmihii Feqax boqorkii Israa'iil, Tiglat-fileser boqorkii reer Ashuur ayaa yimid oo qabsaday Iyon, Abel-beyt-maacah, Yanooh, Qedesh, Xaasor, Gilecaad, iyo Galili, dhammaan dalka Naftaali; oo wuxuu dadkii ku qaatay maxaabiis ahaan Ashuur. ³⁰ Markaasaa Hooshecah ina Ceelaah kula kacay khiyaano Feqax ina Remalyaah, oo ku dhuftay oo dilay, oo boqor noqday meeshiisii, sannaddii labaatanad ee Yootam ina Cusiyaah. ³¹ Haddaba falimihii kale ee Feqax iyo wixii uu qabtay, waa run, waxay ku qoran yihiin Buugga Taariikhda Boqorrada Israa'iil.

³² Sannaddii labaad ee Feqax ina Remalyaah boqorkii Israa'iil, Yootam ina Cusiyaah boqorkii Yahuudah ayaa boqor noqday. ³³ Wuxuu ahaa shan iyo labaatan jir markuu boqor noqday, wuxuuna Yerusaaalem boqor ka ahaa lix iyo toban sannadood; hooyadiisna waxay ahayd Yeruushah, oo ahayd ina Saadooq. ³⁴ Wuxuu ku camal falay waxa xaq ah indhaha Eebbe hortiisa; wuxuuna raacay jidkii aabbihiis Cusiyaah oo dhan. ³⁵ Hase ahaatee meelihii sarsare lama baabbi'in; dadkiina way sii wada bixinta allabaryada iyo fooxa ku gubidda meelahaas sarsare. Wuxuu dhisay iridda sare ee

guriga Eebbe. ³⁶ Haddaba falimihii kale ee Yootam iyo wixii uu qabtay, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorrada Yahuudah? ³⁷ Waqtigaas, Eebbe wuxuu bilaabay inuu soo diro Reesin boqorkii Suuriya iyo Feqax ina Remalyaah oo Yahuudah ku soo duula. ³⁸ Yootam waa dhintay, oo waxaa lagu aasay awoyayaashiis magaalada aabbihiis Daa'uud; wiilkiisii Axaasna ayaa boqor noqday meeshiisii.

16 Sannaddii toddoba iyo tobnad ee Pekah ina Remalyaah, Axaas ina Yoothaam, boqorkii Yahuudah, ayaa boqor noqday. ² Axaas wuxuu jiray labaatan sannadood markuu boqor noqday, wuxuuna Yerusaaalem boqor ka ahaa lix iyo toban sannadood. Wuxuuna samayn waayay waxa Eebbe hortiisa ku qumman, sida aabbihiis Daa'uud oo kale. ³ Laakiinse wuxuu ku socday jidkii boqorradii reer binu Israa'iil, xataa wuxuu wiilkiisii mariyey dabka, sida karaahiyooyinka quruumihii Eebbe ka eryay hortii reer binu Israa'iil. ⁴ Wuxuu allabaryo ku bixiyey, fooxna ku shiday meelihii sarsare, buuraha korkooda, iyo geed kasta oo cagaaran hoostiisa.

⁵ Markaasaa Reesiin oo ahaa boqorkii Suuriya iyo Pekah ina Remalyaah oo ahaa boqorkii Israa'iil waxay u soo baxeen Yerusaaalem inay la dagaallamaan, wayna hareereeyeen Axaas, laakiinse ma ay awoodin inay ka adkaadaan. ⁶ Wakhtigaas Reesiin oo ahaa boqorkii Suuriya wuxuu Elad ku soo celiyey Suuriya, wuxuuna ka eryay dadka Yahuudah Elad gebi ahaanba; Suuriyaankuna waxay yimaadeen Elad oo ilaa maanta halkaas degan.

⁷ Markaasaa Axaas wuxuu diray wargeeyayaal u diray Tiglat Bileser oo ahaa boqorkii Ashuur, isagoo leh, "Adeegahaagii iyo wiilkaagii baan ahay; i caawi oo iga soo badbaadi boqorka Suuriya, iyo boqorka Israa'iil, oo iga kacay." ⁸ Oo Axaas wuxuu qaatay lacagtii iyo dahabkii laga helay gurigii Eebbe iyo khasnadihii guriga boqorka, wuxuuna hadiyad ahaan ugu diray boqorkii Ashuur. ⁹ Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu aqbalay codsigiisii; oo boqorkii Ashuur wuxuu u kacay Dimishaq, wuuna qabsaday, dadkiisiina wuxuu u kaxaystay qaxooti Kir, oo wuxuu dilay Reesiin.

¹⁰ Haddaba Boqor Axaas wuxuu u tegey Dimishaq inuu la kulmo Tiglat Bileser oo ahaa boqorkii Ashuur, wuxuuna arkay meeshii allabariga ee Dimishaq. Oo Boqor Axaas wuxuu u diray wadaad Uriah qaabka

2 Boqorradii

meeshii allabariga iyo tusaalaha, oo u dhigma dhammaan shaqadeeda. ¹¹ Markaasaa wadaad Uriaah wuxuu dhisay meeshii allabariga; sida oo kale oo dhan oo Boqor Axaas uga soo diray Dimishaq, sidaasuu wadaad Uriaah u sameeyey intaan boqorku ka iman Dimishaq. ¹² Markii boqorku ka yimid Dimishaq, boqorku wuxuu arkay meeshii allabariga; oo boqorku wuxuu u tegey meeshii allabariga oo kor buu u fuulay, ¹³ wuxuuna ku gubay qurbaankiisii la gubo iyo qurbaankiisii hadhuudhka ahaa, wuxuuna ku shubay qurbaankiisii cabniinka ahaa oo ku saydhay dhiigii qurbaannadii nabadda meeshii allabariga. ¹⁴ Meeshii allabariga naxaasta ahayd, oo Eebbe hortiiisa ahayd, wuxuu ka wareejiyey hortii guriga, oo wuxuu ka dhex qaaday meeshii allabariga iyo guriga Eebbe, wuxuuna dhigay dhinaca woqooyi ee meeshii allabariga. ¹⁵ Markaasaa Boqor Axaas wuxuu amray wadaad Uriaah, isagoo leh, "Meeshii allabariga weyn ku gub qurbaanka subaxdii la gubo iyo qurbaanka hadhuudhka fiidkii, iyo qurbaanka boqorka la gubo iyo qurbaankiisa hadhuudhka, iyo qurbaanka la gubo ee dadka dalka oo dhan, iyo qurbaankooda hadhuudhka iyo qurbaannadooda cabniinka; oo ku saydh dhiigga qurbaanka la gubo oo dhan iyo dhiigga allabariga oo dhan. Laakiinse meeshii allabariga naxaasta ahayd aniga ayay ii ahaan doontaa inaan wax ku weyddiisto." ¹⁶ Markaasaa wadaad Uriaah wuxuu sameeyey wax alla wixii Boqor Axaas amray oo dhan.

¹⁷ Markaasaa Boqor Axaas wuxuu gooyay xuduudtii miisaska, wuxuuna ka qaaday weelkii lagu dhaqi jiray; wuxuuna hoos uga dejiyey badda naxaasta ah dibigii naxaasta ahaa ee hoostiisa ku jiray, wuxuuna saaray dhagaxaan goglan. ¹⁸ Wuxuuna ka qaaday saqafkii daboolnaa ee Sabtida oo ay ku dhiseen guriga, iyo irriddii dibadda ee boqorka, gurigii Eebbe, sababtoo ah boqorkii Ashuur.

¹⁹ Haddaba falalkii kale oo dhan oo Axaas sameeyey, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorradii Yahuudah? ²⁰ Markaasaa Axaas la seexday awowayaashiis, waxaana lagu aasay awowayaashiis magaalada Daa'uud, wiilkiisii Xisqiyaahna wuxuu noqday boqor meeshiisii.

17 Sannaddii laba iyo tobnaad ee Axaas boqorkii Yahuudah, Xoseeca ina Ceelaah wuxuu boqor ka noqday Israa'iil oo Samaariya joogta, oo wuxuu boqor ahaa sagaal sannadood. ² Wuxuu sameeyey wax shar ah Eebbe

hortiisa, inkastoo aanay ahayn sidii boqorradii Israa'iil oo ka horreeyey. ³ Shalmaneser oo ahaa boqorkii Ashuur ayaa ku soo duulay, markaasaa Xoseeca wuxuu noqday addoonkiisii oo wuxuu siiyey cashuur. ⁴ Laakiinse boqorkii Ashuur wuxuu Xoseeca ka helay khiyaano, waayo, wuxuu u diray wargeeyayaal So oo ahaa boqorkii Masar, isaguna ma uu siin cashuurtii boqorkii Ashuur, sida uu sanad walba samayn jiray. Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu xidhay oo ku xidhay xabsi. ⁵ Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu ku duulay dalkii oo dhan oo wuxuu u kacay Samaariya oo wuxuu ku hareereeyey saddex sannadood. ⁶ Sannaddii sagaalaad ee Xoseeca, boqorkii Ashuur wuxuu qabsaday Samaariya oo wuxuu dadkii Israa'iil u kaxaystay qaxooti ahaan Ashuur, oo wuxuu dejiyey Halaah iyo webiga Xaaboar oo Gozan ah, iyo magaalooyinkii Medes.

⁷ Haddaba waxanuu dhacay maxaa yeelay wiilashii Israa'iil waxay ku dembaabeen Eebbe Ilaahood, kaasoo ka soo bixiyey dalkii Masar oo ka hoos bixiyey gacantii Fircoon boqorkii Masar, oo waxay ka cabsadeen ilaahyo kale ⁸ oo waxay raaceen caadooyinkii quruumaha oo Eebbe ka eryay hortoodii wiilashii Israa'iil, iyo dariiqyadii boqorradii Israa'iil oo ay soo kordhiyeen. ⁹ Oo wiilashii Israa'iil waxay si qarsoodi ah u sameeyeen waxyaalo aan sax ahayn oo ka gees ah Eebbe Ilaahood. Intaas waxaa dheer, waxay dhisteen meelihii sarsare oo dhan magaalooyinkoodii, laga bilaabo munaaradda waardiya ilaa magaalada qalcadda leh. ¹⁰ Waxay u sameeyeen dhagxaan xusuus iyo Asherim oo dhan buur sare iyo geed kasta oo cagaaran hoostiisa, ¹¹ oo halkaasay ku gubeen foox meelihii sarsare oo dhan, sida quruumaha oo kale oo Eebbe ka kaxeeyey hortooda; oo waxay sameeyeen waxyaalo shar ah, iyagoo Eebbe ka xanaajinaya. ¹² Waxay u adeegeen sanamyo, oo Eebbe wuxuu ku yidhi, "Waxaad ku samayn maysaan waxan." ¹³ Si kastaba ha ahaatee, Eebbe wuxuu farriimo u diray Israa'iil iyo Yahuudah oo dhan isagoo adeegsanaya nebiyadiisii iyo wax arkiyayaashii oo dhan, isagoo leh, "Ka leexda jidadkiinna sharka ah oo xajiya amarradayda iyo xeerarkayga, sida waafaqsan sharciga oo dhan oo aan amray awowayaashiin, oo aan idiin soo diray addoommadayda nebiyadii." ¹⁴ Si kastaba ha ahaatee, ma ay dhegaysan, laakiin way adkeeyeen qoortooda sida awowayaashood oo aan rumaysan Eebbe Ilaahood. ¹⁵ Waxay diideen xeerarkiisii iyo

2 Boqorradii

axdigiisii uu la galay awowayaashood, iyo digniinihiisii uu ku digay. Waxayna raaceen sanamyo oo ay noqdeen wax aan waxba ahayn, oo waxay raaceen quruumaha ku wareegsanaa, oo Eebbe ku amray inayna samayn sida ay sameeyeen.¹⁶ Waxay ka tageen amarradii oo dhan oo Eebbe Ilaahood oo waxay u sameeyeen sanamyo bir ah oo laba dibi ah— oo waxay sameeyeen Asherah, oo waxay caabudeen iftiinka samada oo dhan oo u adeegeen Baal.¹⁷ Markaasay wiilashoodii iyo gabdhahoodii mariyeen dabka, waxay sameeyeen sibir iyo faal, oo waxay naftooda u hureen inay sameeyaan wax shar ah Eebbe hortiisa, iyagoo ka xanaajinaya.¹⁸ Sidaas daraaddeed Eebbe aad buu uga xanaaqay Israa'iil oo wuxuu ka fogeeyey hortiisa; midna kama harin oo aan ahayn qabiilka Yahuudah oo keliya.¹⁹ Sidoo kale Yahuudah ma ay xajin amarradii Eebbe Ilaahood, laakiin waxay ku socdeen caadooyinkii Israa'iil oo ay soo kordhiyeen.²⁰ Sidaas daraaddeed Eebbe wuu diiday farcankii oo dhan oo Israa'iil oo wuxuu ku riday dhibaato, oo wuxuu gacanta u geliyey kuwa wax dhaca, ilaa uu ka fogeeyey hortiisa.²¹ Markii uu kala soocay Israa'iil gurigii Daa'uud, waxay ka dhigeen Yerobo'aam ina Nebaad boqor. Markaasaa Yerobo'aam wuxuu Israa'iil ka leexiyey inay raacaan Eebbe oo wuxuu sababay inay sameeyaan dembi weyn.²² Oo wiilashii Israa'iil waxay ku socdeen dembiyadii oo dhan oo Yerobo'aam oo uu sameeyey; kama ay tegin,²³ ilaa Eebbe ka fogeeyey Israa'iil hortiisa, sida uu ku hadlay addoommadiisa nebiyadii oo dhan. Sidaas daraaddeed Israa'iil waxay noqdeen qaxooti dalkoodii oo ay u kaxaysteen Ashuur ilaa maanta.

²⁴ Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu keenay dad ka yimid Baabuloon, Kuuthaah, Awfaa, Xamaad, iyo Sefarfaayim, oo wuxuu dejiyey magaalooyinkii Samaariya meeshii wiilashii Israa'iil. Sidaas daraaddeed waxay hantidii Samaariya oo waxay ku noolaayeen magaalooyinkeedii.²⁵ Bilowgii ay halkaas ku noolaayeen, ma ay cabsan Eebbe; sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu u soo diray libaaxyo oo ka mid ah oo qaar ka mid ah ku dilay.²⁶ Markaasay boqorkii Ashuur u sheegeen, iyagoo leh, “Quruumaha oo aad qaxooti ahaan u kaxaystay oo aad dejiysay magaalooyinkii Samaariya ma ay garan caadooyinkii Ilaaha dhulka; sidaas daraaddeed wuxuu u soo diray libaaxyo oo ka mid ah, oo bal eeg, way dilayaan, maxaa yeelay, ma ay garan caadooyinkii Ilaaha dhulka.”²⁷ Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu amray,

isagoo leh, “Qaata mid ka mid ah wadaaddadii oo aad qaxooti ahaan uga kaxayseen halkaas, oo ha tago oo halkaas ha ku noolaado, oo ha baro caadooyinkii Ilaaha dhulka.”²⁸ Sidaas daraaddeed mid ka mid ah wadaaddadii oo laga kaxaystay Samaariya ayaa yimid oo ku noolaa Beytel, oo wuxuu baray sida ay u cabsan lahaayeen Eebbe.

²⁹ Laakiin quruun kasta weli waxay samaysatay ilaahyo ay leeyihiin oo waxay gelisay guryihii meelihii sarsare oo dadka Samaariya ay sameeyeen, quruun kasta magaalooyinkoodii oo ay ku noolaayeen.³⁰ Dadka Baabuloon waxay sameeyeen Sukoot-benoot, dadka Kuuthaah waxay sameeyeen Nergal, dadka Xamaad waxay sameeyeen Ashima,³¹ iyo Awfayt waxay sameeyeen Nibxaas iyo Tartaaq, iyo Sefarfaayim waxay u bixiyeen carruurtoodii dabka Adrammelek iyo Anammelek, ilaahyadii Sefarfaayim.³² Sidoo kale waxay ka cabsadeen Eebbe, oo waxay ka dhex doorteen wadaaddo meelihii sarsare, oo u adeegi jiray iyaga guryihii meelihii sarsare.³³ Waxay ka cabsadeen Eebbe, laakiin waxay u adeegaan ilaahyo ay leeyihiin sida caadooyinkii quruumaha oo ay ka qaxiyeen.³⁴ Ilaa maanta waxay ku dhaqmaan sida caadooyinkii hore: ma ay cabsan Eebbe, mana ay raacaan xeerarkiisii, xukumradiisii, sharcigiisii, ama amarkiisii oo Eebbe ku amray wiilashii Yacquub, oo uu u bixiyey Israa'iil;³⁵ oo Eebbe wuxuu la galay axdi oo wuxuu ku amray, isagoo leh, “Ha ka cabsanina ilaahyo kale, hana u sujuudina, hana u adeegina, hana u bixinina.”³⁶ Laakiin Eebbe, oo idinka soo bixiyey dalkii Masar oo leh xoog weyn iyo gacmo fidsan, Isaga waxaad ka cabsan doontaan, oo Isaga waxaad u sujuudi doontaan, oo Isaga waxaad u bixin doontaan allabaryo.³⁷ Oo xeerarka, xukumrada, sharciga, iyo amarka oo uu idiin qoray, waa inaad si taxaddar leh u samaysaan mar walba, oo ha ka cabsanina ilaahyo kale.³⁸ Oo axdiga oo aan idin la galay, waa inaad xusuusaan, hana ka cabsanina ilaahyo kale.³⁹ Laakiin Eebbe Ilaahiinna waa inaad ka cabsataan; oo wuxuu idinka badbaadin doonaa gacanta cadowgiinna oo dhan.”⁴⁰ Si kastaba ha ahaatee, ma ay dhegaysan, laakiin waxay sii wadeen inay ku dhaqmaan sida caadooyinkoodii hore.⁴¹ Sidaas daraaddeed quruumahaas waxay ka cabsadeen Eebbe, laakiin waxay sidoo kale u adeegaan sanamyadooda; carruurtoodii iyo carruurtoodii carruurtoodii, sida awowayaashoodii oo ay sameeyeen, sidaas daraaddeed ilaa maanta.

2 Boqorradii

18 Haddaba waxay noqotay sannaddii saddexaad ee Hooshea ina Eelaah, oo ahaa boqorkii reer binu Israa'iil, in Xisqiyaah ina Axaas, oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, uu boqor noqday. ² Markuu boqor noqday wuxuu jiray shan iyo labaatan sannadood, wuxuuna Yerusaaalem boqor ka ahaa sagaal iyo labaatan sannadood. Hooyadiisna waxay ahayd Abii, oo ahayd gabadhii Sekaryaah. ³ Wuxuuna sameeyey waxa Eebbe hortiisa ku qumman, sida wax walba oo aabbihiis Daa'uud sameeyey. ⁴ Wuxuu meesha sare ka qaaday meelihii sarsare, wuxuu burburiyey tiirarkii xusuusta, wuxuu gooyey geedkii Asheeraah, wuxuuna burburiyey masduulaagii naxaasta ahaa ee Muuse sameeyey, waayo, ilaa maalmahaas wiilashii Israa'iil waxay u foofin jireen foox; waxayna ugu yeedheen Nehushtaan. ⁵ Wuxuu kalsooniidiisa saaray Eebbe, oo ahaa Ilaaha Israa'iil; waxna kama jirin isaga oo kale boqorradii dalka Yahuudah oo dhan, ama ka horreeyey ama ka dambeeyey. ⁶ Waayo, wuxuu ku dhegganaa Eebbe; mana uu leexan inuu ka daba socdo, laakiin wuxuu xajiyey amarradiisii, oo uu Eebbe Muuse siiyey. ⁷ Eebbe wuxuu la jiray isaga; meel kasta oo uu tago, wuu ku guulaystaa. Wuxuu kaloo ka hor yimid boqorkii Ashuur, mana uu adeegin isaga. ⁸ Wuxuu ka adkaaday reer Falastiin ilaa Gaasa iyo dhulkeeda, laga bilaabo munaaradda ilaaliyaha ilaa magaalada qalcadda leh.

⁹ Sannaddii afraad ee Boqor Xisqiyaah, taasoo ahayd sannaddii toddobaad ee Hooshea ina Eelaah boqorkii Israa'iil, Shalmaneser boqorkii Ashuur wuxuu ku soo duulay Samaariya, wuuna hareereeyey. ¹⁰ Dhamaadkii saddex sannadood ayay qabsadeen; sannaddii lixaad ee Xisqiyaah, taasoo ahayd sannaddii sagaalaad ee Hooshea boqorkii Israa'iil, Samaariya waa la qabsaday. ¹¹ Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu reer binu Israa'iil u kaxaystay maxaabiis ahaan Ashuur, wuxuuna dejiyey Halaah iyo Habor, webiga Gozan, iyo magaalooyinka reer Medes, ¹² maxaa yeelay, ma ay addeecin codkii Eebbe Ilaahooda, laakiin waxay jebiyeen axdigiisii—dhammaan wixii Muuse addoonkii Eebbe amray; mana ay maqlin mana ay addeecin.

¹³ Sannaddii afar iyo tobnaad ee Boqor Xisqiyaah, Sennacherib boqorkii Ashuur wuxuu ku soo duulay dhammaan magaalooyinkii qalcadda lahaa ee dalka Yahuudah, wuuna qabsaday. ¹⁴ Markaasaa Xisqiyaah boqorkii dalka Yahuudah wuxuu eray u diray boqorkii

Ashuur ee Laakis, isagoo leh, “Waan qaldamay; iga tag. Wax kasta oo aad igu soo rogtu waan qaadan doonaa.” Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu ku soo rogay Xisqiyaah boqorkii dalka Yahuudah lacag dhan saddex boqol oo talanti oo lacag ah iyo soddon talanti oo dahab ah. ¹⁵ Xisqiyaah wuxuu siiyey isaga lacagtii oo dhan oo laga helay gurigii Eebbe, iyo khasnadihii guriga boqorka. ¹⁶ Wakhtigaas Xisqiyaah wuxuu ka saaray dahabkii laga saaray albaabbadii macbudka Eebbe, iyo tiirarkii albaabka oo Xisqiyaah boqorkii dalka Yahuudah ku dahaadhay, wuxuuna siiyey boqorkii Ashuur.

¹⁷ Markaasaa boqorkii Ashuur wuxuu ka soo diray Tartan, Rab-saris, iyo Rabshakeh oo ka yimid Laakis oo u yimid Boqor Xisqiyaah iyagoo wata ciidan weyn oo Yerusaaalem. Markaasay soo baxeen oo yimaadeen Yerusaaalem. Wayna soo baxeen oo istaageen meel ku ag taal biyo mareenka balliga sare, oo ku yaal jidka beerta dharka dhaqidda. ¹⁸ Markaasay boqorkii u yeedheen, oo waxaa u soo baxay Eliyaqiim ina Xilqiyaah, oo ahaa kan guriga u sarreeya, iyo Shebnaah oo ahaa qoraaga, iyo Yoo'aax ina Aasaaf, oo ahaa qoraal hayaha. ¹⁹ Markaasaa Rabshakeh wuxuu ku yidhi iyaga, “Hadda Xisqiyaah u sheeg, ‘Kanu waa waxa boqorka weyn, boqorka Ashuur, uu leeyahay: Maxay tahay kalsoonida aad leedahay?’ ²⁰ Waxaad sheegaysaa—laakiin waa erayo madhan—“Waxaan haystaa qorshe iyo xoog dagaal.” Haddaba yaad ku tiirsan tahay, inaad iga soo hor jeedsato? ²¹ Haddaba bal eeg, waxaad ku tiirsan tahay ulkan la jabiyey, oo ah Masar, oo haddii nin ku tiirsado, gacantiisa geli doonta oo daloolin doonta. Sidaas daraaddeed Fircoon boqorka Masar wuxuu u yahay dhammaan kuwa ku tiirsan isaga. ²² Laakiin haddaad igu tidhaahdaan, “Waxaan ku tiirsannahay Eebbe Ilaaheenna,” ma aha isaga oo meelihii sarsare iyo meelihii allabariga Xisqiyaah ka qaaday, oo ku yidhi Yahuudah iyo Yerusaaalem, “Waxaad ku caabudaysaan allabari hortiisa oo ku yaal Yerusaaalem?” ²³ Haddaba, samee sharad la socda sayidkayga boqorka Ashuur, oo waxaan ku siin doonaa laba kun oo faras, haddii aad awooddo inaad fuulayaal ku saarto. ²⁴ Sidee baad ugu soo celin kartaa xataa mid ka mid ah saraakiisha ugu yar ee addoommada sayidkayga, oo ku tiirsan tahay Masar oo ah gaadiid iyo fardooley? ²⁵ Ma waxaan hadda u soo kacay aan la'aanteed Eebbe oggolaansho ku burburiyo meeshan? Eebbe wuxuu igu yidhi, “U kac dhulkan, oo burburi.””

2 Boqorradii

²⁶ Markaasaa Eliyaaqiim ina Xilqiyaah, iyo Shebnaah iyo Yoo'aax, waxay ku yidhaahdeen Rabshakeh, "Fadlan noo la hadal afka Suuriyaanka, waayo, waan fahmi karnaa; hana nala hadlin afka Yahuudah iyadoo dadka ku maqlayaan derbiga." ²⁷ Laakiin Rabshakeh wuxuu ku yidhi iyaga, "Sayidkaygu ma ii soo diray inaan hadalladan ku iraaqdo sayidkiinna iyo idinka, oo aanan ku odhan nimanka fadhiya derbiga, oo la doonayo inay cunaan saxaradooda oo cabbaan kaadidooda idinka?" ²⁸ Markaasaa Rabshakeh istaagay oo cod dheer ku dhawaaqay afka Yahuudah, oo yidhi, "Maqlaya erayga boqorka weyn, boqorka Ashuur!" ²⁹ Kanu waa waxa boqorku leeyahay: 'Ha u oggolaanina Xisqiyaah inuu idin khiyaaneeyo, waayo, ma awoodi doono inuu idinka samatabbixiyo gacantayda.' ³⁰ Xisqiyaahna ha idinka dhigin inaad ku kalsoonaataan Eebbe, isagoo leh, "Eebbe hubaal wuu ina badbaadin doonaa, oo magaaladan looma dhiibi doono boqorka Ashuur." ³¹ Ha maqlina Xisqiyaah; waayo, kanu waa waxa boqorka Ashuur leeyahay: "Nabadda ila sameeya oo ii soo baxa, oo midkiin kastaa wuxuu cuni doonaa canabkiisa iyo geedkiisa berde, oo wuxuu ka cabbi doonaa biyaha ceelkiisa, ³² ilaa aan imaado oo idin kaxeeyo dhul la mid ah dhulkiinna, dhul sarreen iyo khamri cusub leh, dhul rooti iyo beero canab leh, dhul saytuun iyo malab leh, si aad u noolaataan oo aanad u dhiman." Laakiin ha maqlina Xisqiyaah, waayo, wuxuu idin khiyaaneeyaa isagoo leh, "Eebbe waa ina badbaadin doonaa." ³³ Ilaahyada quruumaha ma awoodaan inay dhulkooda ka samatabbixiyaan gacanta boqorka Ashuur? ³⁴ Maxaa ku dhacay ilaahyadii Xamaad iyo Arfaad? Maxaa ku dhacay ilaahyadii Sefarwayim, Xena, iyo Iwaha? Ma waxay ka samatabbixiyeen Samaariya gacantayda? ³⁵ Yaa ka mid ah ilaahyada dhulalka oo badbaadiyey dhulkooda gacantayda, in Eebbe badbaadiyo Yerusaaalem gacantayda?"

³⁶ Laakiin dadkii way aamuseen oo erayna uma ay jawaabin, waayo, amarkii boqorka wuxuu ahaa, "Ha u jawaabina." ³⁷ Markaasaa Eliyaaqiim ina Xilqiyaah, oo ahaa kan guriga u sarreeya, iyo Shebnaah oo ahaa qoraaga, iyo Yoo'aax ina Aasaaf oo ahaa qoraal hayaha, waxay u yimaadeen Xisqiyaah iyagoo dharkoodii jeexjeexan, waxayna u sheegeen isaga erayadii Rabshakeh.

19 Haddaba markii Boqor Xisqiyaah maqlay waxaas, ayuu dharkiisii jeexjeexay, isku duubay dhar joonyad ah, oo wuxuu galay gurigii Rabbiga. ² Markaasuu wuxuu diray Elyaaqiim oo guriga u sarreeyey, iyo Shebnaa oo ahaa qoraaga, iyo waayeelladii wadaaddada oo dhar joonyad ah qaba, wuxuuna u diray Nebi Isayaah ina Amos. ³ Waxayna ku yidhaahdeen, "Kanu waa waxa Xisqiyaah leeyahay: 'Maalintan waa maalin dhib, canaan, iyo dulli ah; waayo, carruurtii waxay yimaadeen wakhtigii dhalmada, oo xoog uma ay laha inay dhalaan.' ⁴ Waxaa laga yaabaa in Eebbe Ilaahaaga uu maqla erayadii Rabshakeh, oo sayidkiisii boqorka Ashuur u soo diray inuu ku caayo Ilaaha nool, oo uu canaanto erayadii uu Eebbe Ilaahaaga maqlay. Haddaba u barya hadhaaga weli jooga." ⁵ Sidaas daraaddeed, addoommadii Boqor Xisqiyaah waxay u tageen Isayaah. ⁶ Markaasaa Isayaah wuxuu ku yidhi iyaga, "Sayidkiin ku dheh: 'Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Ha baqin erayada aad maqasheen, kuwaas oo addoommada boqorka Ashuur igu caayeen.' ⁷ Bal eeg, waxaan ku ridi doonaa ruux, si uu u maqla war, oo ku noqdo dalkiisa. Oo waxaan ku ridi doonaa seef dalkiisa dhexdiisa."

⁸ Rabshakeh wuxuu ku noqday inuu helo boqorkii Ashuur oo dagaal kula jira Libnaah, waayo, waxaa loo sheegay in boqorkii ka tegey Laakiish. ⁹ Markii uu maqlay iyaga oo leh Tirkaah boqorkii Kuush, "Bal eeg, wuxuu u soo baxay inuu kula dagaallamo," markaasuu mar kale diray wargeeyayaal Xisqiyaah, isagoo leh, ¹⁰ "Kanu waa waxa aad ku tidhaahdaan Xisqiyaah boqorka Yahuudah: 'Ha u oggolaan Eebbe Ilaahaaga aad isku halleysid inuu ku khiyaaneeyo, isagoo leh, "Yerusaaalem looma gacan gelin doono boqorka Ashuur." ¹¹ Bal eeg, waxaad maqashay wixii ay boqorradii Ashuur ku sameeyeen dhulalka oo dhan, iyagoo si buuxda u baabbi'iyey. Haddaba ma badbaadi doontaa? ¹² Miyuu ilaahyaashii quruumaha oo aabbayaashay baabbi'iyeen badbaadiyey—Goozaan, Xaraan, Resef, iyo wiilashii Ceeden oo joogay Telasar? ¹³ Maxaa ku dhacay boqorkii Xamaad, boqorkii Arfaad, boqorkii magaalada Sefarfaayim, iyo Xena iyo Ciwwah?"

¹⁴ Xisqiyaah wuxuu warqaddii ka helay wargeeyayaashii, wuuna akhriyey, markaasuu u kacay gurigii Rabbiga, oo wuxuu ku fidiyey Rabbiga hortiisa.

¹⁵ Xisqiyaahna wuxuu Rabbiga hortiisa ku tukaday, isagoo leh, "Rabbiyow, Ilaaha reer binu Israa'iil, oo

2 Boqorradii

ku dul fadhiya keruubiimka, Adigu waxaad tahay Ilaaha, keliga ah, oo boqortooyooyinka dhulka oo dhan. Adigu waxaad samaysay samada iyo dhulka.¹⁶ Dhegtaada u foorarso, Rabbiyow, oo maqal; indhahaagana fur, Rabbiyow, oo arag; oo maqal erayadii Sennakariib, oo uu soo diray inuu ku caayo Ilaaha nool.¹⁷ Runtii, Rabbiyow, boqorradii Ashuur waxay baabbi'yeen quruumaha iyo dhulkoodii,¹⁸ waxayna ilaahyaashoodii ku tuureen dabka, waayo, ma ay ahayn ilaahyo laakiin waxay ahaayeen shuqul gacmo dad ah, oo qoryo iyo dhagaxyo ah. Sidaas daraaddeed way baabbi'yeen.¹⁹ Laakiin hadda, Rabbiyow Ilaaheenna, waxaan ku weydiisanaynaa inaad naga badbaadiso gacantiisa, si ay boqortooyooyinka dhulka oo dhan u ogaadaan inaad keliga ah, Rabbiyow, tahay Ilaah."

²⁰ Markaasaa Isayaah ina Amoos wuxuu eray u soo diray Xisqiyaah, isagoo leh, "Kanu waa waxa Rabbiga, Ilaaha reer binu Israa'iil, leeyahay: 'Maxaa yeelay, waxaad ii soo tukatay aniga oo ku saabsan Sennakariib boqorka Ashuur, waan ku maqlay.'"²¹ Kanu waa farriinta Rabbigu ku hadlay isaga ka gees ah:

'Iyadu way ku quudhsatay oo ku caaysay, Gabadhii bikradda ahayd ee Siyoon; Iyadu waxay madaxeeda ku ruxday, Gabadhii Yerususaalem!' ²² Kii aad codkaaga u qaadday oo aad indhahaaga ku kibirtay waa kuma? Waa Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil! ²³ Wargeeyayaashaa ku caayey Rabbiga, oo waxaad tidhi, "Gaadiidkayga badan ayaan ku imid buuraha sarraysiintooda, Meelaha ugu fog ee Lubnaan; Oo waxaan jarey kedarkeedii dhaadheeraa iyo geedihii juniper ee la doortay. Oo waxaan galay meeshii ugu fogayd ee nasashada, kaymaha ugu cufan. ²⁴ Waxaan qoday ceelal oo aan ka cabbay biyaha dalalka qalaad, Oo cagahayga waxaan ku qallajiyey Dhammaan webiyada Masar."

²⁵ Ma aadan maqlin? Waqti dheer ayaan sameeyey, Waqtiyadii hore ayaan qorsheeyey. Hadda waxaan keenay, Inaad magaalooyin qalcado leh u rogto burbur. ²⁶ Sidaas daraaddeed, dadkoodii waxay ahaayeen kuwo aan awood lahayn, Way burbureen oo ceebtoodii waa la tusay. Waxay ahaayeen sida dhirta beerta iyo cawska cagaaran, Sida cawska saqafka oo la gubay ka hor intaanu korin. ²⁷ Laakiin waxaan ka war qabaa fadhigaaga, Soo bixitaankaaga iyo gelitaankaaga, Iyo cadhadaada igu kacsan. ²⁸ Maxaa yeelay, cadhadaada igu

kacsan, Iyo kibirkaaga oo dhegtayda gaadhay, Waxaan ku dhejin doonaa xadhigkayga sankaaaga Iyo xadhigkayga bushimahaaga, Oo waxaan ku celin doonaa jidkii aad ku timid.

²⁹ Kanu waa calaamadda kuu ah:

waxaad cuni doontaan sannadkan wixii iskiis u baxa, sannadka labaadna wixii ka soo baxa isla wixii, sannadka saddexaadna beer, goosan, beero canab ah, oo cuni midhahooda. ³⁰ Oo kuwa hadhay ee reer Yahuudah Mar kale xididdo hoos u sii geli doona oo midho kor u soo saari doona. ³¹ Waayo, Yerususaalem waxaa ka soo bixi doona hadhaaga, iyo kuwa ka badbaaday Buur Siyoon. Xamaasadda Rabbiga ayaa tan samayn doonta.

³² Sidaas daraaddeed kanu waa waxa Rabbigu ka leeyahay boqorka Ashuur:

'Magaaladan iman maayo, Mana soo ridi doono fallaadh halkaas; Mana iman doono hortiisa gaashaan, Mana dhisi doono jaranjaro ku wareegsan. ³³ Wuxuu ku noqon doonaa jidkii uu ku yimid, oo ma iman doono magaaladan,' ayuu leeyahay Rabbigu. ³⁴ 'Waayo, waxaan ilaalin doonaa magaaladan oo aan badbaadin doonaa, Aniga aawaday iyo addoonkayga Daa'uud aawadiis.'"

³⁵ Markaasaa habeenkaas waxaa dhacay in malaa'igtii Rabbiga ay baxday oo ay ku dhufatay 185,000 xeradii Ashuuriyiinta; oo markii dadkii subaxdii kacay, bal eeg, dhammaantood waxay ahaayeen meydad. ³⁶ Sidaas daraaddeed Sennakariib boqorkii Ashuur wuu baxay oo gurigiisii ku noqday, oo wuxuu ku noolaa Nineweh. ³⁷ Oo waxay noqotay, intuu ku cibaadeysanayay gurigii Nisrokh ilaahiisa, in Adramelek iyo Shareeser ay seef ku dileen, oo ay u carareen dalkii Ararat. Oo wiilkiisii Esarxaddon ayaa boqor noqday meeshiisii.

20 Wakhtigaas, Xisqiyaah aad buu u xanuunsaday. Ilaa iyo Nebi Isayaah, ina Amoos, ayaa u yimid oo ku yidhi, "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: 'Diyaari hawlahaaga, waayo, ma bogsan doontid; waad dhiman doontaa oo waad baxaysaa.'" ² Markaasuu xaggiisa derbiga u jeestay oo Eebbe baryay, isagoo leh, ³ "Fadlan, Eebbow, kaliya xusuusnow sidaan hortaa ugu socday qalbi dhan iyo run, oo aan sameeyey waxa wanaagsan ee hortaa ah." Xisqiyaahna si qadhaadh ayuu u ooyay.

2 Boqorradii

⁴ Haddaba xataa ka hor intaan Isayaah ka bixin barxadda dhexe, ereygii Eebbe ayaa u yimid, isagoo leh, ⁵ “Soo noqo oo u sheeg Xisqiyaah, hoggaamiyaha dadkayga, ‘Kanu waa waxa Eebbe, Eebbeha awoowga Daa’uud, leeyahay:

Waxaan maqlay ducadaada, Waxaan arkay ilmadaada; bal eeg, waan ku bogsiiin doonaa. Maalinta saddexaad waxaad u kici doontaa guriga Eebbe. ⁶ Waxaan cimrigaaga ku kordhin doonaa shan iyo toban sano, oo waxaan kaa samatabbixin doonaa adiga iyo magaaladan gacanta boqorka Ashuur, oo waxaan u ilaalin doonaa magaaladan aniga dartay, iyo addoonkayga Daa’uud dartii.”

⁷ Markaasaa Isayaah yidhi, “Gaata keeg berde ah.” Wayna qaateen oo ku dul dhigeen boogtii, wuuna bogsaday. ⁸ Xisqiyaahna wuxuu weyddiiyey Isayaah, “Waa maxay calaamadda Eebbe i bogsiiin doono, oo aan maalinta saddexaad u kici doono guriga Eebbe?” ⁹ Isayaah wuxuu yidhi, “Tani waa calaamadda Eebbe kuu samayn doono, in Eebbe fulin doono waxa uu ballan qaaday:

Ma hoos u dhici doonaa hooska toban tallaabo, mise wuxuu dib ugu noqon doonaa toban tallaabo?”

¹⁰ Markaasaa Xisqiyaah ku jawaabay, “Way fududahay in hooska hoos u dhaco toban tallaabo; maya, laakiin ha dib ugu noqdo toban tallaabo.” ¹¹ Markaasaa Nebi Isayaah Eebbe baryay, oo Eebbe wuxuu sababay in hooska jaranjarada dib ugu noqdo toban tallaabo, kaasoo ku soo dhacay jaranjarada Axaas.

¹² Wakhtigaas, Berodak-baladaan, ina Baladaan, boqorka Baabuloon, wuxuu u soo diray warqado iyo hadiyad Xisqiyaah, waayo, wuxuu maqlay xanuunka Xisqiyaah. ¹³ Xisqiyaahna wuu maqlay, oo wuxuu tusay gurigiisa khasnadihiisa oo dhan— lacagta, dahabka, saliidda basbaaska, saliidda udgoon, hubkiisa, iyo wax kasta oo laga helay khasnadihiisa. Ma jirin wax gurigiisa ku jira, ama boqortooyadiisa oo dhan, oo Xisqiyaah aan tusin. ¹⁴ Markaasaa Nebi Isayaah u yimid Boqor Xisqiyaah oo ku yidhi, “Maxay nimankani yidhaahdeen, oo xaggee bay kaaga yimaadeen?” Xisqiyaahna wuxuu yidhi, “Waxay ka yimaadeen dal fog, oo Baabuloon ah.” ¹⁵ Markaasuu yidhi, “Maxay arkeen gurigaaga?” Xisqiyaahna wuxuu ku jawaabay, “Waxay arkeen wax kasta oo gurigayga ku jira; waxba kama jiraan khasnadahayga oo aanan

tusin.” ¹⁶ Markaasaa Isayaah Xisqiyaah ku yidhi, “Maqlow ereyga Eebbe:

¹⁷ ‘Bal eeg, maalmaha ayaa iman doona marka wax kasta oo gurigaaga ku jira, iyo wax kasta oo aabbayaashaadu kaydiyeen ilaa maanta, loo qaadi doono Baabuloon; waxba kama hadhi doonaan,’ ayuu leeyahay Eebbe. ¹⁸ ‘Oo qaar ka mid ah farcankaaga, farcankaaga gaarka ah, waa la qaadi doonaa, oo waxay u adeegi doonaan sidii saraakiil qasriga boqorka Baabuloon.”

¹⁹ Markaasaa Xisqiyaah ku yidhi Isayaah, “Ereyga Eebbe ee aad sheegtay waa wanaagsan yahay.” Waayo, wuxuu is yidhi, “Miyaynaan wanaagsanayn haddii ay nabad iyo run jiri doonaan maalmahayga?”

²⁰ Haddaba inta kale ee falalka Xisqiyaah iyo dhammaan waxqabadkiisa, oo ay ku jiraan sida uu u sameeyey barkadda iyo dhuumaha oo biyo ugu keenay magaalada, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorradii Yahuudah? ²¹ Markaasaa Xisqiyaah la nastay awooyaashiis, oo wiilkiisii Manaseh ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

21

Manaseh wuxuu jiray laba iyo toban sano markii uu boqor noqday, wuxuuna Yerusaaalem boqor ka ahaa shan iyo konton iyo shan sannadood. Hooyadiis waxaa la odhan jiray Xefsibah. ² Wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe hortiisa, wuxuuna raacay dhaqammadii karaahiyada lahaa ee quruumihii Eebbe ka eryay hortii reer binu Israa’iil. ³ Waayo, wuxuu dib u dhisay meelihii sarsare oo aabbihiis Xisqiyaah dumin, wuxuuna u dhisay meelaloo allabariyo Baal, oo wuxuu sameeyey Asheraah, sidii Axaab oo ahaa boqorkii Israa’iil uu sameeyey, wuxuuna u sujuuday ciidanka samada oo dhan oo u adeegi jiray. ⁴ Wuxuu kaloo dhisay meelo allabariyo guriga Eebbe, oo halkaas Eebbe wuxuu ku yidhi, “Yerusaaalem ayaan magaca aan ku dhigi doonaa.” ⁵ Waayo, wuxuu dhisay meelo allabariyo ciidanka samada oo dhan labada barxadood ee guriga Eebbe. ⁶ Wuxuuna wiilkiisii mariyey dabka, wuxuuna ku dhaqmay sixir iyo fal aragti, wuxuuna la macaamilay ruuxaanta iyo saaxiiriinta. Wuxuu sameeyey shar badan indhaha Eebbe hortiisa, isagoo isaga cadhaysiinaya. ⁷ Markaasuu wuxuu guriga ku dhex dhigay sanamkii Asheraah oo uu sameeyey gurigaas oo Eebbe ugu hadlay Daa’uud iyo wiilkiisii Sulaymaan, “Gurigaan iyo Yerusaaalem, oo aan ka doortay qabiilooyinka

2 Boqorradii

Israa'iil oo dhan, magacayga ayaan ku dhigi doonaa weligiis. ⁸ Mana ka dhigi doono cagaha Israa'iil inay mar kale ka guuraan dhulka aan siiyey awowayaashood, haddii ay si taxaddar leh u sameeyaan wax kasta oo aan iyaga amray, sida sharciga oo dhan oo addoonkayga Muuse ku amray.”
⁹ Laakiin ma ay dhegaysan, Manasehna wuxuu iyaga ka leexiyey inay sameeyaan shar ka badan quruumihii Eebbe ka baabbi'iyey hortii reer binu Israa'iil.

¹⁰ Eebbe wuxuu farriintiisa ku soo gaarsiisay addoommadiisa nebiyada, isagoo leh, ¹¹ “Maaddaama Manaseh oo ahaa boqorkii Yahuudah uu sameeyey karaahiyooyinkan, oo uu sameeyey shar ka badan reer Amor oo hortiisa jiray, oo uu Yahuudah ku dembaabiyey sanamyadiisa, ¹² sidaas daraaddeed Eebbe, oo ah Ilaaha Israa'iil, wuxuu leeyahay:

‘Bal eeg, waxaan Yerusaaalem iyo Yahuudah ku soo dejinayaa masiibo, oo ku alla kii maqla, labadiisa dhegoodba way gariiri doonaan. ¹³ Waxaan Yerusaaalem ku fidin doonaa xadhigga cabbirka ee Samaariya, iyo xadhigga miisaanka ee reer Axaab, oo waxaan nadiifin doonaa Yerusaaalem sida qof saxan u nadiifiyo, isagoo masaxaya oo dhinac u roga. ¹⁴ Waxaan ka tegi doonaa hadhaagii dhaxalkayga oo waxaan iyaga u dhiibi doonaa gacanta cadaawayaashooda, oo waxay noqon doonaan sidii bililiqo iyo sidii dhac u ah cadaawayaashooda oo dhan, ¹⁵ maxaa yeelay, waxay sameeyeen wax shar ah indhahaga hortooda, oo waxay igu cadhaysiiyeen tan iyo maalintii awowayaashood ka yimaadeen Masar, ilaa maanta.”

¹⁶ Intaas waxaa dheer, Manaseh wuxuu daadshay dhiig badan oo aan waxba galabsan ilaa uu ka buuxiyey Yerusaaalem dhammaad ilaa dhammaad, marka laga reebo dembigiisii uu Yahuudah ku leexiyey, iyagoo samaynaya shar indhaha Eebbe hortiisa.

¹⁷ Haddaba inta kale ee falalkii Manaseh iyo wixii uu sameeyey, iyo dembigiisii uu galay, miyaanay ku qornayn kitaabka taariikhda boqorradii Yahuudah? ¹⁸ Manasehna wuxuu la seexday awowayaashiis, waxaana lagu aasay beerta gurigiisa, ee beerta Uzza, wiilkiisii Aamonna wuxuu noqday boqor meeshiisii.

¹⁹ Aamon wuxuu jiray laba iyo labaatan sano markii uu boqor noqday, wuxuuna Yerusaaalem boqor ka

ahaa laba sannadood. Hooyadiis waxaa la odhan jiray Meshullemeth, oo ahayd gabadhii Xaruus oo reer Yotbah. ²⁰ Wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe hortiisa, sida aabbihiis Manaseh uu sameeyey. ²¹ Waayo, wuxuu raacay dhammaan jidadii aabbihiis uu raacay, wuxuuna u adeegi jiray sanamyadii aabbihiis uu u adeegi jiray, oo u sujuudi jiray. ²² Sidaas daraaddeed wuxuu ka tegey Eebbe, oo ahaa Ilaaha awowayaashiis, oo ma uu socon jidkii Eebbe. ²³ Addoommadii Aamonna waxay ku shirqoolleen, oo waxay ku dileen gurigiisa dhexdiisa. ²⁴ Markaas dadkii dalka waxay la macaamileen kuwii Boqor Aamon ku shirqoolay, oo waxay boqor ka dhigeen wiilkiisii Yoosiyaah meeshiisii.

²⁵ Haddaba inta kale ee falalkii Aamon, oo uu sameeyey, miyaanay ku qornayn kitaabka taariikhda boqorradii Yahuudah? ²⁶ Waxaana lagu aasay qabrigiisii beerta Uzza, wiilkiisii Yoosiyaahna wuxuu noqday boqor meeshiisii.

22 Yoosiyaah wuxuu jiray siddeed sano markuu boqortooyada bilaabay, wuxuuna Yerusaaalem boqor ka ahaa muddo saddex iyo soddon sannadood ah. Magaca hooyadiisna wuxuu ahaa Yedidaah, oo ahayd gabadhii Adaayaah oo reer Boosqad. ² Wuxuu sameeyey waxa Eebbe hortiisa ku qumman, wuxuuna ku socday dariiqii aabbihiis Daa'uud, oo uma leexan dhinaca midig ama bidix.

³ Sannaddii siddeed iyo tobnaad ee boqortooyadii Boqor Yoosiyaah, boqorku wuxuu u diray Shaafaan ina Asalyaah, ina Meshullam qoraaga, guriga Eebbe, isagoo leh, ⁴ “Kor u tag Xilqiyaah oo ah wadaadka sare, si uu u tiriyo lacagta loo keenay guriga Eebbe, oo waardiyaashu ka soo ururiyeen dadka. ⁵ Oo ha u dhiibeen kuwa shaqaalaha ah ee guriga Eebbe maamula, oo ha siiyaan shaqaalaha ku jira guriga Eebbe si ay u dayactiraan burburka guriga, ⁶ oo u siiyaan farshaxanada iyo dhiseyaasha iyo dhagax-goysyada, iyo inay iibsadaan alwaax iyo dhagax la jaray si ay guriga u dayactiraan. ⁷ Si kastaba ha ahaatee, xisaab lagama samayn doono lacagta loo dhiibay, maxaa yeelay, si daacadnimo leh bay u dhaqmaan.”

⁸ Xilqiyaah oo ah wadaadka sare wuxuu u sheegay Shaafaan qoraaga, “Waxaan ka helay Kitaabka Sharciga guriga Eebbe.” Markaasaa Xilqiyaah kitaabkii u dhiibay Shaafaan, oo isna wuu akhriyey. ⁹

2 Boqorradii

Markaasaa Shaafaan qoraaga u yimid boqorkii oo u sheegay boqorkii, isagoo leh, “Addoommadaadu waxay soo saareen lacagtii laga helay guriga, waxayna u dhiibeen shaqaalaha guriga Eebbe maamula.”¹⁰ Intaas waxaa dheer, Shaafaan qoraaga wuxuu u sheegay boqorkii, isagoo leh, “Xilqiyaah wadaadka ayaa i siiyey kitaab.” Markaasaa Shaafaan kitaabkii boqorkii hor akhriyey.¹¹ Markuu boqorku maqlay erayadii Kitaabka Sharciga, wuxuu jeexay dharkisii.¹² Markaasaa boqorku wuxuu amray Xilqiyaah wadaadka, Axiqaam ina Shaafaan, Akhbor ina Mikaayaah, Shaafaan qoraaga, iyo Casayaah oo ahaa addoonkii boqorka, isagoo leh,¹³ “Taga, oo Eebbe iigu weyddiia, iyo dadka, iyo reer Yahuudah oo dhan ku saabsan erayadii kitaabkan la helay—maxaa yeelay, cadhada weyn ee Eebbe ayaa nagu kacsan, maxaa yeelay, aowowayaasheen ma ay maqlin erayadii kitaabkan, si ay ugu sameeyaan wax kasta oo nagu saabsan oo lagu qoray.”

¹⁴ Markaasaa Xilqiyaah wadaadka, Axiqaam, Akhbor, Shaafaan, iyo Casayaah u tageen Xuldaah oo ahayd nebiyad, naagtii Shalum ina Tiqvah, ina Xarxas, oo ahaa waardihihi dhabka (oo iyadu waxay ku nooleyd Yerusaaalem qaybta Labaad), wayna la hadleen iyada.¹⁵ Markaasay iyadu ku tidhi iyaga, “Tanu waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu Israa’iil, leeyahay: ‘U sheeg ninka idiin soo diray,

¹⁶ “Tanu waa waxa Eebbe leeyahay: Bal eeg, waxaan belaayo ku soo dejinayaa meeshan iyo dadkeeda, dhammaan erayadii kitaabka uu boqorka Yahuudah akhriyey.”¹⁷ Maxaa yeelay, way iga tageen oo u foofiyeen allabaryo ilaahyo kale, si ay iigu kiciyaan cadhadayda oo ay ku sameeyeen shuqulka gacmahooda, sidaas daraaddeed cadhadaydu waxay ku kacsan tahay meeshan, mana la damin doono.”

¹⁸ Boqorka Yahuudah ee idiin soo diray inaad Eebbe weyddiisaan, tan waxaad ku tidhaahdaan isaga:

“Tanu waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu Israa’iil, leeyahay: Ku saabsan erayadii aad maqashay—¹⁹ maxaa yeelay, qalbigaagu wuu jilicsanaa oo waad is-hoosaysiisay Eebbe hortiisa markaad maqashay wixii aan ka hadlay meeshan iyo dadkeeda, inay noqon doonaan wax laga naxo iyo habaar, oo waxaad jeexday dharkaaga oo aad hortayda ku ooyday, run ahaantii waan ku maqlay,” ayaa Eebbe leeyahay.²⁰ “Sidaas daraaddeed, bal eeg, waxaan

kugu soo ururin doonaa aowowayaashaa, oo waxaad ku nasan doontaa qabrigaa nabad, oo indhahaagu ma arki doonaan dhammaan belaayada aan ku soo dejinayo meeshan.”” Sidaasay boqorkii ugu soo celiyeen eraygii.

23 Boqorkii wuxuu diray wargeeyayaal, oo waxay u soo wada ururiyeen isaga odayaashii Yahuudah iyo Yerusaaalem oo dhan.² Markaasaa boqorkii tegey gurigii Rabbiga, oo ragga Yahuudah oo dhan iyo dadka deggan Yerusaaalem oo dhan ayaa la tegey, iyo wadaaddadii, iyo nebiyadii, iyo dadkii oo dhan, laga bilaabo kii ugu yar ilaa kii ugu weyn; oo wuxuu dhegtooda ku akhriyey erayadii oo dhan ee Kitaabkii Axdiga ee laga helay gurigii Rabbiga.³ Markaasaa boqorkii istaagay tiirkii agtiisa oo wuxuu Rabbiga hortiisa ku sameeyey axdi, inuu Rabbiga raaco, oo uu dhawro amarradiisa, iyo markhaatifurkiisa, iyo qaynuunnadiisa qalbigiisa oo dhan iyo naftiisa oo dhan, si uu u fuliyo erayadii axdigaas oo ku qornaa kitaabkan. Dadka oo dhanna way xaqiijiyeen axdiga.

⁴ Markaasaa boqorkii wuxuu amray Hilqiyaah oo ahaa wadaadkii sare, iyo wadaaddadii derejada labaad, iyo kuwa iridda waardiyeeya, inay ka soo saaraan macbudka Rabbiga weelashii oo dhan oo loo sameeyey Baal, iyo Asheraah, iyo ciidanka samada oo dhan; oo wuxuu ku gubay dibadda Yerusaaalem beerihii Qidroon, oo dambaskoodiina wuxuu u qaaday Beytel.⁵ Wuxuu kaloo meesha ka saaray wadaaddadii sanamyada caabudi jiray ee ay boqorradii Yahuudah u magacaabeen inay foom ku shidaan meelaha sarsare magaaloyinka Yahuudah iyo hareeraha Yerusaaalem, iyo kuwa fooma u shida Baal, iyo qorraxda, iyo dayaxa, iyo xiddigaha, iyo ciidanka samada oo dhan.⁶ Wuxuu ka soo saaray Asheraah gurigii Rabbiga oo wuxuu u saaray dibadda Yerusaaalem, webiga Qidroon, oo wuxuu ku gubay webiga Qidroon, oo wuxuu u rogay ciid, oo ciidkeediina wuxuu ku tuuray xabaalihii dadka caadiga ah.⁷ Wuxuu kaloo dumiyeey guryihii dhillayaasha ragga ee ku dhex yiil gurigii Rabbiga, meeshii ay dumarku u tolayeen Asheraah.⁸ Markaasuu wadaaddadii oo dhan ka keenay magaaloyinkii Yahuudah, oo wuxuu nijaaseeyey meelihii sarsare ee ay wadaaddadu fooma ku shidaan, laga bilaabo Gebac ilaa Bi’ir Shebac. Oo wuxuu dumiyeey meelihii sarsare ee iridda ee ku yiil iridda Yashuua oo ahaa guddoomiyihii magaalada,

2 Boqorradii

oo ku yiil midigta iridda magaalada. ⁹ Laakiinse wadaaddadii meelaha sarsare ma aysan tegin meesha allabariga ee Rabbiga ee Yeruusaalem, laakiinse waxay walaalahood la cuneen kibis aan khamiir lahayn. ¹⁰ Wuxuu kaloo nijaaseeyey Toofedh, oo ku yiil Dooxada Wiilka Xinnom, si aanu qofna wiilkiisa ama gabadhiisa dab ugu marin Molek. ¹¹ Wuxuu kaloo meesha ka saaray fardihii ay boqorradii Yahuudah qorraxda u siiyeen, oo ku yiil iridda guriga Rabbiga, qolka Naataan-melek oo ahaa sarkaal, oo ku yiil dhismaha; wuxuuna ku gubay gaadhifardoodkii qorraxda dab. ¹² Meelihii allabariga ee saqafka sare, qolkii sare ee Axaas, oo ay boqorradii Yahuudah sameeyeen, iyo meelihii allabariga ee Manaseh ku sameeyey labada barxadood ee guriga Rabbiga, boqorkii waa dumiyeey; oo wuxuu ku burburiyey meeshaas oo wuxuu ciidkoodii ku tuuray webiga Qidroon. ¹³ Meelihii sarsare ee ku yiil hortii Yeruusaalem, oo ku yiil midigta buurta halaagga oo Sulaymaan boqorkii reer binu Israa'iil u dhisay Ashtoreth oo ahayd karaahiyada reer Sidon, iyo Kemosh oo ahayd karaahiyada reer Moo'aab, iyo Milkom oo ahayd karaahiyada reer Ammoon, boqorkii waa nijaaseeyey. ¹⁴ Wuxuu kaloo burburiyey dhagxaan xusuus ah, oo wuxuu jaray Asheraah, oo wuxuu meelahoodii ku buuxiyey lafaha dadka.

¹⁵ Intaas waxaa dheer, meesha allabariga ee ku yiil Beytel iyo meesha sarsare ee uu sameeyey Yerobo'am ina Nebaad oo Israa'iil dembi u horseeday, xataa meeshaas allabariga iyo meesha sarsare ayuu dumiyeey. Markaasuu dhagxaanheeda burburiyey, ciidna u rogay, oo wuxuu gubay Asheraah. ¹⁶ Hadda markuu Yoosiyaah jeestay, wuxuu arkay xabaalihii ku yiil buurta, oo wuxuu diray niman oo wuxuu ka soo qaaday lafihii xabaalaha oo wuxuu ku gubay meesha allabariga, oo wuxuu nijaaseeyey, sida uu ku dhawaaqay eraygii Rabbiga oo uu ninka Eebbe ku dhawaaqay, oo ku dhawaaqay waxyaalahan. ¹⁷ Markaasuu yidhi, "Waa maxay taallooyinkan aan arko?" Oo nimankii magaalada waxay u sheegeen, "Waa xabaashii ninka Eebbe oo ka yimid Yahuudah, oo ku dhawaaqay waxyaalahan aad ka samaysay meesha allabariga ee Beytel." ¹⁸ Markaasuu yidhi, "Ha taabanina, yaan la dhibin lafihisa." Sidaasay lafihisii uga tageen, iyagoo lafta nebigii ka yimid Samaariya. ¹⁹ Markaasaa Yoosiyaah meesha ka saaray meelihii sarsare oo dhan ee ku yiil magaalooiyinkii Samaariya, oo ay boqorradii reer binu Israa'iil ku cadhaysiiyeen Rabbiga; oo wuxuu ku

sameeyey sidii uu Beytel ku sameeyey. ²⁰ Wuxuuna ku laayay meelihii allabariga wadaaddadii meelaha sarsare oo halkaas joogay, oo wuxuu ku gubay lafaha dadka; markaasuu ku noqday Yeruusaalem.

²¹ Boqorkii wuxuu amray dadkii oo dhan, isagoo leh, "U dabaaldegga Kormaridda Rabbiga Eebbehiinna sidii ku qoran Kitaabkan Axdiga." ²² Waayo, Kormarid noocan ah lama dabaaldegay tan iyo maalintii xaakinnadii reer binu Israa'iil xukumi jireen, ama maalmaha boqorradii reer binu Israa'iil iyo boqorradii Yahuudah. ²³ Si kastaba ha ahaatee, sannaddii siddeed iyo tobnaad ee boqor Yoosiyaah, Kormariddan waxaa loo sameeyey Rabbiga Yeruusaalem.

²⁴ Intaas waxaa dheer, Yoosiyaah wuxuu meesha ka saaray kuwa wax sheega, kuwa ruuxa leh, sanamyadii guriga, sanamyadii, iyo karaahiyadii oo dhan oo lagu arkay dalka Yahuudah iyo Yeruusaalem, si uu u xaqiijiiyo erayadii Sharciga ee ku qornaa kitaabka uu Hilqiyaah wadaadku ka helay gurigii Rabbiga. ²⁵ Ka hor isaga ma jirin boqor la mid ah oo Rabbiga u jeestay qalbigiisa oo dhan iyo naftiisa oo dhan iyo xooggiisa oo dhan, sida ku qoran sharciga Muuse; mana jirin mid la mid ah oo ka kacay isaga dabadiiis.

²⁶ Si kastaba ha ahaatee, Rabbigu kama uu jeesan weynida cadhadiisa oo uu cadhadiisu ku kacday Yahuudah, sababta oo ah dhammaan waxyaalihii uu Manaseh ku cadhaysiiyey. ²⁷ Rabbiguna wuxuu yidhi, "Waxaan kaloo ka fogeeyaa Yahuudah hortayda, sidaan Israa'iil uga fogeeyey. Oo waxaan diidi doonaa Yeruusaalem, magaaladaan doortay, iyo macbudka aan ku idhi, 'Magacaygu halkaas buu joogi doonaa.'"

²⁸ Haddaba falalkii kale ee Yoosiyaah iyo wixii uu sameeyey oo dhan, miyaanay ku qornayn Kitaabka Taariikhdiisii Boqorradii Yahuudah? ²⁹ Maalmihisii Fircoon Nekoo oo ahaa boqorkii Masar wuxuu u kacay boqorkii Ashuur ilaa Webiga Yuufraadhi. Oo Boqor Yoosiyaah wuxuu u tegey inuu la kulmo, laakiinse markuu Fircoon Nekoo arkay ayuu ku dilay Megiddoo. ³⁰ Addoommadiisiina waxay meydkiisii ku qaadeen gaadhifardooley Megiddoo, oo waxay keeneen Yeruusaalem, oo waxay ku aaseen xabaashisii. Markaasaa dadkii dalku waxay qaadeen Yeho'aahaas ina Yoosiyaah, oo waxay subkeen, oo waxay ka dhigeen boqor meeshiisii aabbihiis.

2 Boqorradii

³¹ Yeho'aahaas wuxuu jiray saddex iyo labaatan sannadood markuu boqor noqday, oo wuxuu Yerusaaalem boqor ka ahaa saddex bilood. Magaca hooyadiisna wuxuu ahaa Xamuutaal, oo ahayd gabadhii Yeremyaah oo reer Libnaah ahayd. ³² Wuxuu sameeyey wax shar ah Rabbiga hortiisa, sida ay aabbayaashiis oo dhan sameeyeen. ³³ Fircoon Nekoo wuxuu isaga ku xidhay Riblaah oo ku taal dalka Xamaad, isagoo ka horjoogsanaya inuu Yerusaaalem boqor ka ahaado; oo wuxuu dalka ku soo rogay ganaax ah boqol talanti oo lacag ah iyo talanti dahab ah. ³⁴ Markaasaa Fircoon Nekoo wuxuu Eliyaaqiim oo ahaa ina Yoosiyaah ka dhigay boqor meeshiisii aabbihiis Yoosiyaah, oo wuxuu magiciisii u beddelay Yehooyaaqiim. Laakiinse wuxuu qaatay Yeho'aahaas oo wuxuu geeyey Masar, oo halkaasuu ku dhintay. ³⁵ Sidaasay Yehooyaaqiim lacagtii iyo dahabkii u siisay Fircoon, laakiinse wuxuu dalka ku soo rogay canshuur si uu lacagta ugu bixiyo amarka Fircoon. Wuxuu lacagtii iyo dahabkii ka qaaday dadka dalka, mid kasta oo loo qiyaasay, si uu ugu bixiyo Fircoon Nekoo.

³⁶ Yehooyaaqiim wuxuu jiray shan iyo labaatan sannadood markuu boqor noqday, oo wuxuu Yerusaaalem boqor ka ahaa kow iyo toban sannadood. Magaca hooyadiisna wuxuu ahaa Sebidaah, oo ahayd gabadhii Fedaayaah oo reer Ruumaah ahayd. ³⁷ Wuxuu sameeyey wax shar ah Rabbiga hortiisa, sida ay aabbayaashiis oo dhan sameeyeen.

24 Maalmihiisa Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabuloon ayaa yimid, oo Yehooyaaqiim wuxuu noqday addoonkiisii saddex sannadood; laakiin markaasuu ka jeestay oo ku kacay. ² Oo Eebbe wuxuu ku soo diray kooxo Kaldii ah, kooxo Suuriyaan ah, kooxo Moo'aabi ah, iyo kooxo Cammooniyiin ah. Sidaas daraaddeed wuxuu iyaga u soo diray Yahuudah inay halligaan, sida uu Eebbe ku hadlay eraygiisii uu ku hadlay addoommadiisa nebiyada. ³ Runtii, waxay ku timid Yahuudah amarka Eebbe, in laga fogeeyo araggiisa sababo la xiriiira dembiyada Manaseh, sida wax kasta oo uu sameeyey, ⁴ iyo sidoo kale dhiigga aan waxba galabsan oo uu daadshay, waayo, wuxuu buuxiyey Yerusaaalem dhiig aan waxba galabsan; oo Eebbe ma doonayn inuu cafiyo.

⁵ Haddaba dhacdooyinkii kale ee xukunkii Yehooyaaqiim iyo wax kasta oo uu qabtay, miyaanay

ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorradii Yahuudah?

⁶ Haddaba Yehooyaaqiim wuxuu ku nasay awowayaashiis, oo wiilkiisii Yehooyaaqiin ayaa isaga beddelay boqor ahaan. ⁷ Boqorkii Masar mar dambe kama bixin dalkiisa, waayo, boqorkii Baabuloon wuxuu qaatay wax kasta oo boqorkii Masar lahaa laga bilaabo webiga Masar ilaa webiga Yuufrates.

⁸ Yehooyaaqiin wuxuu jiray siddeed iyo toban sannadood markuu boqor noqday, oo wuxuu boqor ka ahaa saddex bilood Yerusaaalem. Hooyadiis waxay ahayd Nehushta, oo ahayd gabadhii Elnataan ee Yerusaaalem. ⁹ Wuxuu xumaan ku sameeyey indhaha Eebbe, wuxuuna raacay dariiqii aabbihiis.

¹⁰ Mudadaas, addoommadii Nebukadnesar boqorkii Baabuloon waxay yimaadeen Yerusaaalem, oo magaaladii waa la hareereeyey. ¹¹ Nebukadnesar boqorkii Baabuloon qudhiisu wuxuu yimid magaalada, markii addoommadiisu ay ku hareereeyeen. ¹² Markaasaa Yehooyaaqiin boqorkii Yahuudah wuxuu u baxay boqorkii Baabuloon, isaga, hooyadiis, addoommadiis, saraakiishiis, iyo madaxdiis. Sidaas daraaddeed boqorkii Baabuloon wuxuu qafaashay sannadkii siddeedaad ee boqornimadiisa. ¹³ Oo wuxuu ka soo bixiyeey halkaas dhammaan khasnadihii guriga Eebbe, iyo khasnadihii guriga boqorka, oo wuxuu jaray dhammaan alaabtii dahabka ahayd ee Sulaymaan boqorkii Israa'iil uu ka sameeyey macbudka Eebbe, sida Eebbe uu sheegay. ¹⁴ Markaasuu wuxuu qaatay oo qaxiyeey Yerusaaalem oo dhan: dhammaan saraakiisha iyo dhammaan geesiyaashii dagaalka, toban kun oo maxaabiis ah, iyo dhammaan farshaxanada iyo birlabayaasha. Midna ma harin oo aan ahayn dadka ugu saboolsan dalka. ¹⁵ Sidaas daraaddeed wuxuu qaatay oo qaxiyeey Yehooyaaqiin Baabuloon; sidoo kale hooyadiis boqorka, naagihis boqorka, saraakiishiis, iyo ragga hogaaminaya dalka, wuxuu ka qaxiyeey Yerusaaalem ilaa Baabuloon. ¹⁶ Iyo dhammaan ragga geesiyaasha ah, toddoba kun, iyo farshaxanada iyo birlabayaasha, kun, dhammaan xoog iyo diyaar u ah dagaalka, kuwaas boqorkii Baabuloon wuxuu qaatay oo qaxiyeey Baabuloon.

¹⁷ Markaasaa boqorkii Baabuloon wuxuu magacaabay Mattaniyaah, oo ahaa adeerkii Yehooyaaqiin, inuu noqdo boqor, oo wuxuu beddelay magaciisii oo wuxuu u bixiyeey Sidqiyaah. ¹⁸ Sidqiyaah wuxuu jiray labaatan iyo kow sannadood markuu boqor noqday, oo wuxuu boqor ka ahaa kow iyo

2 Boqorradii

toban sannadood Yerusaaalem. Hooyadiis waxay ahayd Xamutal, oo ahayd gabadhii Yeremyaah ee Libnaah. ¹⁹ Wuxuu xumaan ku sameeyey indhaha Eebbe, wuxuuna raacay dariiqii Yehooyaaqiim. ²⁰ Waayo, waxay ahayd cadhada Eebbe awgeed in tan ay ku dhacdo Yerusaaalem iyo Yahuudah, ilaa uu ka tuuro hortiisa. Oo Sidqiyaah wuxuu ku kacay boqorkii Baabuloon.

25 Sannaddii sagaalaad ee boqornimadiisa, maalintii tobnaad ee bisha tobnaad, Nebukadnesar, oo ahaa boqorkii Baabuloon, ayaa yimid isaga oo wata ciidankiisii oo dhan oo Yerusaaalem ku soo horjoogsaday, oo hareerhiisa deggay, oo derbi hareerhiisa ku wareejiyey. ² Sidaas daraaddeed magaalada waxaa lagu hareereeyey ilaa sannaddii kow iyo tobnaad ee Boqor Sidqiyaah. ³ Maalintii sagaalaad ee bisha afraad, gaajo daran baa magaalada ka jirtay, sidaas daraaddeed cuntadii dadka dalku way dhammaatay. ⁴ Markaasaa magaalada la jebiyey, oo nimankii dagaalka oo dhammu habeen bay ka carareen iyagoo maraya iridda u dhexeysa labada derbi ee beerta boqorka agteeda ah, in kastoo reer Kaldaiyiin ay magaalada oo dhan ku hareereysnaayeen. Oo waxay mareen jidka Carabaah. ⁵ Hase yeeshee, ciidankii reer Kaldaiyiin ayaa boqorkii eryaday, oo waxay ku heleen bannaanada Yerixoo, oo ciidankiisii oo dhammuna way ka kala yaaceen. ⁶ Markaasay boqorkii qabteen oo waxay u geeyeen boqorkii Baabuloon oo ku sugnaa Riblaah, oo halkaas ayaa lagu xukumay. ⁷ Oo waxay hortiisa ku gowraceen wiilashii Sidqiyaah, markaasay indhihiisii ka rideen Sidqiyaah oo waxay ku xidheen silsilado naxaas ah, oo waxay geeyeen Baabuloon.

⁸ Maalintii toddobaad ee bisha shanaad, sannaddii sagaal iyo tobnaad ee Boqor Nebukadnesar oo Baabuloon, Nebusaradan, oo ahaa taliyaha waardiyaasha iyo addoonkii boqorka Baabuloon, ayaa yimid Yerusaaalem. ⁹ Oo wuxuu gubay gurigii Rabbiga, gurigii boqorka, iyo guryihii Yerusaaalem oo dhan; xataa guri kasta oo weyn ayuu dab ku gubay. ¹⁰ Sidaas daraaddeed ciidankii reer Kaldaiyiin oo la jiray taliyaha waardiyaasha ayaa dumiyeey derbiyadii Yerusaaalem oo dhan. ¹¹ Markaasaa Nebusaradan oo ahaa taliyaha waardiyaasha waxaa uu qaatay dadka intiisii kale oo magaalada ku hadhay, iyo kuwii u goostay boqorka Baabuloon, iyo dadkii intiisii kale.

¹² Laakiin taliyaha waardiyaasha wuxuu ka tagay

qaar ka mid ah dadka ugu saboolsan si ay beeraley iyo beeraley u noqdaan.

¹³ Tiirarkii naxaasta ahaa ee gurigii Rabbiga, iyo saldhigyadii iyo baddii naxaasta ahayd, ayaa reer Kaldaiyiin jajabiyeen, oo waxay naxaastii u qaadeen Baabuloon. ¹⁴ Waxay kaloo qaateen digsiyaashii, majarafadihii, miirayaashii, qaaddooyinkii, iyo weelashii naxaasta ahaa oo dhan ee adeegga macbudka loo isticmaali jiray. ¹⁵ Taliyaha waardiyaasha wuxuu kaloo qaaday mashqaciyadii iyo weelashii, wax alla wixii dahab wanaagsan ahaa iyo wixii lacag wanaagsan ahaa. ¹⁶ Labadii tiir, baddii, iyo saldhigyadii oo Sulaymaan u sameeyey gurigii Rabbiga— naxaastii weelashaas oo dhan miisaan ma lahayn. ¹⁷ Dhererka tiirka midkiis wuxuu ahaa siddeed iyo toban dhudhun, oo waxaa korkiisa saarnaa madax naxaas ah; dhererka madaxa wuxuu ahaa saddex dhudhun, oo waxaa ku wareegsanaa shabagyo iyo rummaan, oo dhan naxaas ah. Tiirkii labaadna wuxuu la mid ahaa kuwaas, oo leh shabagyo.

¹⁸ Markaasaa taliyaha waardiyaasha wuxuu qaaday Seraayaah oo ahaa wadaadkii sare, iyo Sekanyaah oo ahaa wadaadkii labaad, iyo saddexdii waardiye ee iridda. ¹⁹ Oo magaalada wuxuu ka qaaday nin sarkaal ah oo madax ka ahaa nimankii dagaalka, shantii lataliyayaal ee boqorka oo magaalada laga helay, qorihii taliyaha ciidanka oo dadka dalka u qori jiray, iyo lixdan nin oo dadka dalka ka mid ahaa oo magaalada laga helay. ²⁰ Nebusaradan, oo ahaa taliyaha waardiyaasha, ayaa u kaxeeyey boqorkii Baabuloon oo ku sugnaa Riblaah. ²¹ Markaasaa boqorkii Baabuloon ku dhufatay oo ku dilay Riblaah oo ku taal dalka Xamaad. Sidaas daraaddeed Yahuudah waxaa laga kaxeeyey dalkiisii.

²² Dadka dalka Yahuudah ku haray, oo Nebukadnesar, boqorkii Baabuloon, ka tagay, wuxuu u magacaabay Gedalyaah ina Ahiqaam, ina Shaafaan, inuu madax ka noqdo. ²³ Markii ay dhammaan saraakiishii ciidammada, iyaga iyo nimankoodii, maqleen in boqorkii Baabuloon u magacaabay Gedalyaah inuu taliye noqdo, waxay u yimaadeen Gedalyaah oo ku sugnaa Mispaah, oo waxaa ka mid ahaa Ismaaciil ina Netanyaah, Yooxaanaan ina Qareeha, Seraayaah ina Tanxumet oo ahaa Netofaah, iyo Yaazanyaah ina Maakaati, iyaga iyo nimankoodii. ²⁴ Markaasaa Gedalyaah ku dhaartay iyaga iyo nimankoodii oo wuxuu ku yidhi,

2 Boqorradii

“Ha ka baqina addoommada reer Kaldayiin; dalkana degganaada oo boqorka Baabuloon u adeega, oo way idiin wanaagsan doontaa.” ²⁵ Laakiin bishii toddobaad, Ismaaciil ina Netanyaah, ina Eliishamaah, oo ka mid ahaa qoyska boqortooyada, ayaa yimid isagoo wata toban nin oo dilay Gedalyaah si uu u dilo, iyo Yuhuuddii iyo reer Kaldayiintii la joogtay oo ku sugnaa Mispaah. ²⁶ Markaasaa dadkii oo dhan, laga bilaabo kan yar ilaa kan weyn, iyo saraakiishii ciidammada, kaceen oo u tageen Masar, maxaa yeelay, waxay ka baqayeen reer Kaldayiin.

²⁷ Waxay dhacday sannaddii toddoba iyo soddonaad ee maxaabiisnimadii Yehooyakiin, boqorkii

Yahuudah, maalintii toddoba iyo labaatanaad ee bisha laba iyo tobnaad, in Evil-merodak, boqorkii Baabuloon, sannaddii uu boqor noqday, uu sii daayay Yehooyakiin, boqorkii Yahuudah, oo xabsiga ka sii daayay. ²⁸ Oo wuxuu la hadlay si naxariis leh oo wuxuu ka dhigay carshigiisa mid ka sarreeya carshiyada boqorradii la jiray oo Baabuloon joogay. ²⁹ Sidaas daraaddeed Yehooyakiin wuxuu beddelay dharkiisii xabsiga, oo wuxuu si joogto ah ugu cuntay hortiisa boqorka maalmaha noloshiisa oo dhan. ³⁰ Oo nolol maalmeedkiisii, boqorku wuxuu si joogto ah u siin jiray qayb maalin kasta, intii uu noolaa oo dhan.

1 Taariikhdi

1 Adam, Sheeth, iyo Eenoosh, ² Kaynaan, Mahalalel, iyo Yaarad, ³ Eenoog, Methuselah, iyo Laamek, ⁴ Nuux, iyo wiilashiisii:

Sheem, Xaam, iyo Yaafedh.

⁵ Wiilashii Yaafedh waxay ahaayeen:

Gomer, Maagog, Maadaay, Yawaan, Tubal, Meshek, iyo Tiiraas.

⁶ Wiilashii Gomer waxay ahaayeen:

Ashkenaas, Difaath, iyo Togarmaah.

⁷ Faracii Yawaan waxaa ka mid ahaa:

Eliishah, Tarsiish, Kiitiim, iyo Rodaniim.

⁸ Wiilashii Xaam waxay ahaayeen:

Kuush, Misraayim, Fuud, iyo Kanaan.

⁹ Wiilashii Kuush waxay ahaayeen:

Seba, Xawilah, Sabta, Raamaah, iyo Sabtekaah. Wiilashii Raamaah waxay ahaayeen: Sheba iyo Dedaan. ¹⁰ Kuush wuxuu ahaa aabbihii Nimrod; wuxuu noqday nin xoog badan oo dhulka ku noolaa.

¹¹ Misraayim wuxuu ahaa aabbihii

Luud, Canaam, Lehaab, Naftuux, ¹² Fatrus, Kasluux (oo Filistiiniyiintu ka yimaadeen), iyo Kaftoor.

¹³ Kanaan wuxuu ahaa aabbihii

Saydoon, curadkiisii, iyo Xeeth,

¹⁴ iyo Yebuusiyyiin, Amoriyyiin, iyo Girgaashiyiin, ¹⁵ iyo Xiwiyyiin, Arqiyyiin, iyo Siiniyyiin, ¹⁶ iyo Arwaadiyyiin, Semariyyiin, iyo Xamaatiyyiin.

¹⁷ Wiilashii Sheem waxay ahaayeen:

Eelaam, Ashuur, Arfakhshaad, Luud, Aram, Wiilashii Aram waxay ahaayeen Cuus, Xul, Gether, iyo Meshek.

¹⁸ Arfakhshaad wuxuu ahaa aabbihii Sheelah, iyo Sheelah wuxuu ahaa aabbihii Eber. ¹⁹ Eber wuxuu lahaa laba wiil:

mid waxaa la odhan jiray Faalig, waayo, wakhtigiisii dhulkii waa la kala qaybiyey; walaalkiisna waxaa la odhan jiray Yoqtaan.

²⁰ Faracii Yoqtaan waxaa ka mid ahaa:

Almodaad, Sheeleef, Xasarmaaweth, Yeraax,

²¹ Hadooraam, iyo Uusaal, iyo Diklaah, ²² Eebaal, Abiimaee, iyo Sheba, ²³ Oofir, Xawilah, iyo Yoobaab. Kuwani waxay ahaayeen dhammaan wiilashii Yoqtaan.

²⁴ Sheem, Arfakhshaad, iyo Sheelah, ²⁵ Eber, Faalig, iyo Reeu, ²⁶ Serug, Naaxoor, iyo Taaraah, ²⁷ iyo Abraam, oo sidoo kale loo yaqaan Ibraahim.

²⁸ Wiilashii Ibraahim waxay ahaayeen: Isxaaq iyo Ismaaciil.

²⁹ Kuwani waa faracoodii:

Curadkii Ismaaciil wuxuu ahaa Nebayoodh, waxaa ku xigay Qeedaar, Adbeel, iyo Mibsaam,

³⁰ Mishmaah, Duumaah, Masaa, Xadaad, iyo Teemaa,

³¹ Yatuur, Naafiish, iyo Qeedemah. Kuwani waxay ahaayeen faracii Ismaaciil.

³² Wiilashii Qeturah, oo ahayd saaxiibtii Ibraahim, oo ay dhashay:

Simraan, Yoqshaan, Medaan, Midyaan, Ishbaaq, iyo Shuuux. Wiilashii Yoqshaan waxay ahaayeen: Sheba iyo Dedaan.

³³ Wiilashii Midyaan waxay ahaayeen:

Ceefah, Cefer, Xanaak, Abidaah, iyo Eldacah. Kuwani waxay ahaayeen dhammaan wiilashii Qeturah.

³⁴ Ibraahim wuxuu dhalay Isxaaq.

Wiilashii Isxaaq waxay ahaayeen: Esau iyo Israa'iil.

³⁵ Wiilashii Esau waxay ahaayeen:

Elifaaz, Reu'eel, iyo Ye'uush; Yaalam, iyo Qooraax.

³⁶ Wiilashii Elifaaz waxay ahaayeen:

Teeman, Oomar, Seefii, Gaatam, Qeenaz, Timnaah, iyo Caamaaleq.

³⁷ Wiilashii Reu'eel waxay ahaayeen:

Naaxath, iyo Seerah; Shammaah, iyo Mizah.

³⁸ Wiilashii Se'iir waxay ahaayeen:

Looraan, Shoooba, iyo Sibon; Canaah, Dishon, Eeser, iyo Dishaan.

³⁹ Wiilashii Looraan waxay ahaayeen:

1 Taariikhdiis

Hooree iyo Homaan; Timnaahna waxay ahayd walaashii Looraan.

⁴⁰ Wiilashii Shooba waxay ahaayeen:

*Calyaan, Manaaxat, Eebaal, Sheefii, iyo Oonaam. Wiilashii Sibon waxay ahaayeen: Cayaa*h* iyo Canaah.*

⁴¹ Wiilkii Canaah wuxuu ahaa:

Dishon. Wiilashii Dishon waxay ahaayeen: Xamraan, Eeshbaan, Itiraan, iyo Keraan.

⁴² Wiilashii Eeser waxay ahaayeen:

Bilhaan, Sacawaan, iyo Yacaan. Wiilashii Dishaan waxay ahaayeen: Cuus iyo Aran.

⁴³ Kuwani waa boqorradii xukumi jiray dalka Edom ka hor intaan boqor ka talin reer binu Israa'iil: Belaa ina Be'or, oo magaaladiisuna waxay ahayd Dinhabaah. ⁴⁴ Markii Belaa dhintay, Yowbaab ina Serah oo reer Boosrah ahaa ayaa boqor noqday. ⁴⁵ Markii Yowbaab dhintay, Xushaam oo dalka reer Teemaan ka yimid ayaa boqor noqday. ⁴⁶ Markii Xushaam dhintay, Xadaad ina Bedaad, oo Midyaan ku jebiyey dhulka Moo'aab, ayaa boqor noqday; magaaladiisuna waxay ahayd Cawiith. ⁴⁷ Markii Xadaad dhintay, Samlaah oo reer Masreqaah ahaa ayaa boqor noqday. ⁴⁸ Markii Samlaah dhintay, Sha'uul oo reer Rehoboodh oo webiga ku teedsan ahaa ayaa boqor noqday. ⁴⁹ Markii Sha'uul dhintay, Baal-xanaan ina Akhboor ayaa boqor noqday. ⁵⁰ Markii Baal-xanaan dhintay, Xadaad ayaa boqor noqday; magaciisuna wuxuu ahaa Faay, naagtiisuna waxay ahayd Mehetebeel, oo ahayd gabadhii Matreed, oo ahayd gabadhii Mezaahaab.

⁵¹ Markaas Xadaad wuu dhintay. Saraakiishii Edom waxay ahaayeen: sarkaal Timnaah, sarkaal Calyaah, iyo sarkaal Yeteeth, ⁵² sarkaal Oholiibaamah, sarkaal Elaah, iyo sarkaal Piinon, ⁵³ sarkaal Qeenaz, sarkaal Teemaan, iyo sarkaal Mibsaal, ⁵⁴ sarkaal Magdii'eel, iyo sarkaal Iiraam. Kuwani waxay ahaayeen madaxda Edom.

2 Kuwani waxay ahaayeen wiilashii Israa'iil: *Reuben, Simecoon, Laawi, Yahuudah, Isakaarka, Sebuluun, Daan, Yooseef, Benyaamiin, Naftaali, Gaad, iyo Aashar*

², ³ Wiilashii Yahuudah waxay ahaayeen:

Eer, Oonan, iyo Sheelaah. Saddexdan waxaa u dhashay isaga Bath-shua oo reer Kancaan ahayd. Eer, curadkii Yahuudah, wuxuu shar ku sameeyey aragtida Eebbe, sidaas darteedna wuu dilay.

⁴ Taamar, oo ahayd naagtii Yahuudah, waxay dhashay Ferec iyo Seeraah.

Yahuudah wuxuu lahaa shan wiil oo dhan.

⁵ Ferec wuxuu dhalay laba wiil:

Xesroon iyo Xaamuul.

⁶ Wiilashii Seeraah waxay ahaayeen:

Simrii, Eetaan, Heeman, Kalkool, iyo Daarah—shan oo dhan.

⁷ Wiilkii Kaarmi wuxuu ahaa:

Aakaar, kaasoo dhib u keenay Israa'iil isagoo jebiyey xayiraadda.

⁸ Eetaan wuxuu lahaa wiil la odhan jiray:

*Casaryaa*h*.*

⁹ Xesroon wuxuu lahaa wiilal, kuwaasoo ahaa:

Yeraxmeel, Raam, iyo Kheluubay.

¹⁰ Raam wuxuu dhalay Cammiinaadaab, Cammiinaadaabna wuxuu dhalay Naxshoon,

hogaamiyihii wiilashii Yahuudah.

¹¹ Naxshoon wuxuu noqday aabbihii Salma, kaasoo isna noqday aabbihii Bo'aas.

¹² Bo'aas wuxuu ahaa aabbihii Cobed, kaasoo ahaa aabbihii Yese.

¹³ Yese wuxuu dhalay Eliyaab curadkiisii,

markaasaa waxaa xigay Abiinaadaab kii labaad, Shimeeca kii saddexaad, ¹⁴ Naataana'eel kii afraad, Radday kii shanaad, ¹⁵ Ooseem kii lixaad, Daa'uud kii toddobaad.

¹⁶ Walaalahood waxay ahaayeen:

Seruuyaah iyo Abiiqayil. Seruuyaah waxay lahayd saddex wiil: Abishay, Yoo'aab, iyo Casaaheel.

¹⁷ Abiiqayil waxay ahayd hooyadii Amasa,

aabbihii Amasaana wuxuu ahaa Yeter oo reer Ismaaciil ahaa.

1 Taariikhdi

¹⁸ Haddaba Kaaleeb, wiilkii Xesroon, wuxuu dhalay carruur Azubaah naagtiisa iyo Jeriyood; kuwaasna waxay ahaayeen wiilasheeda:

Yesher, Shooabaab, iyo Ardoon.

¹⁹ Markii Azubaah dhimatay, Kaaleeb wuxuu guursaday Efraata,

waxayna u dhashay Xuur.

²⁰ Xuur wuxuu ahaa aabbihii Uuri, Uurina wuxuu dhalay Besaleel.

²¹ Dabadeed, Xesroon wuxuu guursaday gabadhii Maakiir, oo ahayd aabbihii Gilecaad,

kaasoo uu guursaday markuu lixdan jir ahaa; waxayna u dhashay Seguub.

²² Seguub wuxuu dhalay Yacir, kaasoo lahaa saddex iyo labaatan magaalo oo ku yaal dalka Gilecaad.

²³ Laakiin Geshuur iyo Aram waxay ka qaadeen magaalooyinkii Yacir, iyo Keenad iyo tuulooyinkeedii, lixdan degaan. Kuwani oo dhammu waxay ahaayeen farcankii Maakiir, aabbihii Gilecaad.

²⁴ Markii Xesroon dhintay ee Kaleb-efraataah, Abiyyaah, naagtii Xesroon, waxay u dhashay Ashxuura,

aabbihii Teqowaah.

²⁵ Haddaba Yeraxmeel, curadkii Xesroon, wuxuu lahaa wiilal:

Raam curadkii, markaasaa waxaa xigay Buunaah, Oorayn, Ooseem, iyo Axijjaah.

²⁶ Yeraxmeel wuxuu lahaa naag kale, oo la odhan jiray Ataaraah;

iyadu waxay ahayd hooyadii Oonaam.

²⁷ Raam, curadkii Yeraxmeel, wuxuu lahaa wiilal:

Maac, Yaamiin, iyo Eker.

²⁸ Wiilashii Oonaam waxay ahaayeen:

Shammaay iyo Yaadaah. Shammaay wuxuu lahaa wiilal: Naadaab iyo Abiishuur.

²⁹ Naagtii Abiishuur waxaa la odhan jiray Abiiaayil,

waxayna u dhashay Axbaan iyo Mooliidh.

³⁰ Wiilashii Naadaab waxay ahaayeen:

Seeleed iyo Abbaayim. Seeleed wuxuu dhintay isagoo aan lahayn wiilal.

³¹ Abbaayim wuxuu lahaa wiil la odhan jiray:

Iishii. Iishii wuxuu lahaa wiil la odhan jiray: Sheeshan. Sheeshan wuxuu lahaa wiil la odhan jiray: Axlaay.

³² Yaadaah, walaalkii Shammaay, wuxuu lahaa wiilal:

Yeeter iyo Yoonataan. Yeeter wuxuu dhintay isagoo aan lahayn wiilal.

³³ Wiilashii Yoonataan waxay ahaayeen:

Feleet iyo Saasaa. Kuwani waxay ka mid ahaayeen farcankii Yeraxmeel.

³⁴ Sheeshan wiilal ma lahayn, gabdho mooyaane. Sheeshan wuxuu lahaa addoon Masri ah oo la odhan jiray Yarkha.

³⁵ Sheeshan wuxuu gabadhiisii siiyey guur Yarkha, addoonkiisii,

waxayna u dhashay Cattay.

³⁶ Cattay wuxuu noqday aabbihii Naataan, Naataanna wuxuu dhalay Saabaad, ³⁷ Saabaad wuxuu ahaa aabbihii Eflaal, Eflaalna wuxuu dhalay Coobed, ³⁸ Coobed wuxuu ahaa aabbihii Yehuu, Yehuuna wuxuu dhalay Casaryaah, ³⁹ Casaryaah wuxuu ahaa aabbihii Xelees, Xeleesna wuxuu noqday aabbihii Ele'asaah, ⁴⁰ Ele'asaah wuxuu ahaa aabbihii Sismaay, Sismaayna wuxuu noqday aabbihii Shalluum, ⁴¹ Shalluum wuxuu ahaa aabbihii Yekaamyaah, Yekaamyaahna wuxuu dhalay Eliishaamaah.

⁴² Kaaleeb, walaalkii Yeraxmeel, wuxuu lahaa wiilal:

Meesha curadkiisii, kaasoo ahaa aabbihii Siif; iyo wiilashii Maareeshaah, aabbihii Xebroon.

⁴³ Xebroon wuxuu lahaa wiilal:

Qoorax, Tappuuwaax, Reekem, iyo Shemaa.

⁴⁴ Shemaa wuxuu ahaa aabbihii Raaxam, kaasoo ahaa aabbihii Yoorke'aam; Reekemna wuxuu ahaa aabbihii Shammaay.

⁴⁵ Wiilkii Shammaay wuxuu ahaa:

Maacoon, Maacoonna wuxuu ahaa aabbihii Beytsuur.

1 Taariikhdi

⁴⁶ Eefah, oo ahayd naagtii Kaaleeb, waxay dhashay Xaraan, Moosa, iyo Gaasees; Xaraanna wuxuu ahaa aabbihii Gaasees.

⁴⁷ Yahday wuxuu lahaa wiilal:

Reegem, Yoothaam, Geeshaan, Feelet, Eefah, iyo Shaacaf.

⁴⁸ Naagtii Kaaleeb ee Maakah waxay dhashay Sheber iyo Tirxanaah.

⁴⁹ Waxay kaloo dhashay Shaaf, aabbihii Madmannaah, Sheeva, aabbihii Makhbeenaah iyo aabbihii Gibeaa; gabadhii Kaaleebna waxay ahayd Akhsah.

⁵⁰ Kuwani waxay ahaayeen wiilashii Kaaleeb: Wiilashii Xuur, oo ahaa curadkii Efrataah:

Shoobaal, aabbihii Qiryat-yecaariim, ⁵¹ Salma, oo ahaa aabbihii Beytlaxam, iyo Xaareef, oo ahaa aabbihii Beyt-gaader.

⁵² Shoobaal, oo ahaa aabbihii Qiryat-yecaariim, wuxuu lahaa wiilal:

Xaaraah iyo badhkii Manaahatiyiinta, ⁵³ iyo qoysaskii Qiryat-yecaariim: Ithriyiinta, Puutiinta, Shumaatiyiinta, iyo Mishraatiyiinta. Kuwaas waxaa ka soo farcamay Sooraatiyiinta iyo Eshtooliitiinta.

⁵⁴ Wiilashii Salma waxay ahaayeen:

Beytlaxam iyo Netofaatiyiinta, Atroot-beyt-yo'aab, iyo badhkii Manaahatiyiinta, Sooriyaasha.

⁵⁵ Qoysaskii qorayaasha ee degganaa Yaabees waxay ahaayeen: Tiiraatiyiinta, Shimecaatiyiinta, iyo Sukaatiyiinta. Kuwaas waxay ahaayeen Keeniyintii ka timid Xammat, aabbihii reer Reekaab.

3 Kuwani waa wiilashii Daa'uud oo loogu dhashay Xebroon:

Curadkii wuxuu ahaa Amnoon, oo ahaa wiilkii Axinoam reer Yesrec'eel; kan labaadna wuxuu ahaa Daaniyeel, oo ahaa wiilkii Abiiqayil reer Karmel; ² kan saddexaadna wuxuu ahaa Absaalooq, oo ahaa wiilkii Maakah, oo ahayd gabadhii Talmaay boqorkii Geshur; kan afraadna wuxuu ahaa Adooniyaah, oo ahaa wiilkii Xaggit; ³ kan shanaadna wuxuu ahaa Shefatiyaah, oo ahaa wiilkii Abiitaal; kan lixaadna wuxuu ahaa Yitrecaam, oo ahaa wiilkii Eglah naagtiisii.

⁴ Lix wiil ayaa loogu dhashay Xebroon, halkaas oo uu boqor ka ahaa toddoba sannadood iyo lix bilood. Yerusaalemnna wuxuu boqor ka ahaa saddex iyo soddon sannadood.

⁵ Kuwani waxay ahaayeen wiilashii loogu dhashay Yerusaaalem:

Shimeeca, Shoobaab, Naataan, iyo Sulaymaan—afar oo ahaa wiilashii Baashuwa, oo ahayd gabadhii Cammi'eel— ⁶ iyo Ibxar, Elyshaamaah, iyo Eliifelet, ayaa dhashay ⁷ Nogah, Neefeg, iyo Yaafiyaah, ayaa dhashay ⁸ Elyshaamaah, Eliyaacda, iyo Eliifelet—oo tiradoodu tahay sagaal.

⁹ Kuwani oo dhan waxay ahaayeen wiilashii Daa'uud, marka lagu daro wiilashii haweenkii la qabay;

Taamarna waxay ahayd walaashood.

¹⁰ Reexabcaam wuxuu ahaa wiilkii Sulaymaan,

waxaa ku xigay Abiiyaah, Aasaa, iyo Yehooshaafaad, ¹¹ Yooram, Axaasiyaah, iyo Yoo'aash, ¹² Amasiyaah, Cazariyaah, iyo Yootam, ¹³ Aaxaas, Xisqiyaah, iyo Manaseh, ¹⁴ Aamoon, waxaa ku xigay Yoosiyaah.

¹⁵ Wiilashii Yoosiyaah waxay ahaayeen:

Yooxaanaan curadkii, kan labaad Yoyaaqiim, kan saddexaad Sedqiyaah, kan afraad Shalum.

¹⁶ Wiilashii Yoyaaqiim waxay ahaayeen:

Yekonyaah wiilkiisii, Sedqiyaah wiilkiisii.

¹⁷ Yekonyaah, oo la qafaashay, wuxuu lahaa wiilal:

She'alti'eel wiilkiisii, ¹⁸ iyo weliba Malkiiraam, Fedayaah, Shenaasar, Yekamiyaah, Xooshaamaah, iyo Nedaabyaah.

¹⁹ Wiilashii Fedayaah waxaa ka mid ahaa:

Serubaabel iyo Shimeeca. Carruurtii Serubaabel waxay ahaayeen: Meshullam iyo Xanaanyaah, iyadoo Sheloomith ay ahayd walaashood; ²⁰ iyo weliba Xaashuubaah, Ohel, Berekyaaah, Xasaadiyaah, iyo Yuushaab-xeesed—shan oo dhan.

²¹ Wiilashii Xanaanyaah waxay ahaayeen:

Pelatiyaah iyo Yeeshayaah, wiilashii Refayaah, wiilashii Arnaan, wiilashii Cobaadiyaah, iyo wiilashii Shekanyaah.

1 Taariikhdi

²² Faraaciintii Shekanyaah waxay ahaayeen:

Shemayaah, iyo wiilashii Shemayaah: Xattush, Igaal, Baryaah, Nearyaah, iyo Shaafad—lix oo dhan.

²³ Wiilashii Nearyaah waxay ahaayeen:

Elyoo'eenaay, Xizqiyaah, iyo Casriqaam—saddex oo dhan.

²⁴ Wiilashii Elyoo'eenaay waxay ahaayeen:

Hoodaawyaah, Elyaasib, Pelaayaah, Akkuub, Yooxaanaan, Delaayaah, iyo Canaani—todoba oo dhan.

4 Wiilashii Yahuudah waxay ka mid ahaayeen:

Feres, Xesroon, Karmi, Xuur, iyo Shoobaal.

² Wiilkii Shoobaal oo ahaa Recaayaah wuxuu ahaa aabbihii Yaxaad,

Yaxaadna wuxuu ahaa aabbihii Axumay iyo Laahaad. Kuwanu waxay ahaayeen farcankii Sooraatiyiinta.

³ Kuwanu waxay ahaayeen farcankii Ceetaam:

Yesrec'eel, Ismaa, iyo Iidbaash; walaashoodna waxaa la odhan jiray Xaselefooni.

⁴ Benuu'eel wuxuu ahaa aabbihii Gedoor, Eeser wuxuu ahaa aabbihii Xushaah.

Kuwanu waxay ahaayeen farcankii Xuur, curadkii Efrataah, oo ahaa aabbihii Beytlaxam.

⁵ Aashxuurna, oo ahaa aabbihii Teqoah, wuxuu qabay laba naagood:

Xeelah iyo Naacaraah.

⁶ Naacaraah waxay dhashay:

Axussaam, Xefer, Teemeni, iyo Xaahashtaari. Kuwanu waxay ahaayeen wiilashii Naacaraah.

⁷ Wiilashii Xeelah waxay ka mid ahaayeen:

Seres, Isxaar, iyo Etnan.

⁸ Koos wuxuu ahaa aabbihii Caanuub iyo Soobebah, iyo qoysaskii Axarxel, wiilkii Xaruum.

⁹ Haddaba Yaabees wuxuu ka sharaf badnaa walaalihiis, hooyadiisna waxay magiciisa u bixisay Yaabees, iyadoo leh, "Waayo, waxaan ku dhashay isagoo xanuun igu haya."

¹⁰ Haddaba Yaabees wuxuu ku baryay Eebbe oo ahaa Ilaaha reer binu Israa'iil, isagoo leh,

"Haddaanad i barakeeydo oo aad dhulkeyga ballaadhis, oo gacantaadu ila jirto, oo aad iga ilaaliso waxyeellada si aanan u xanuunsan!" Eebben wuu siiyey wixii uu weyddiistay.

¹¹ Kheluub, oo ahaa walaalkii Shuuxah, wuxuu ahaa aabbihii Mexiir,

oo ahaa aabbihii qoyska Eshtoon.

¹² Beyt-raafaa wuxuu ahaa wiilkii Eshtoon, sidaas oo kale Faseeha, iyo Tehinnah, oo ahaa aabbihii Ciir-naaxaash.

Kuwanu waxay ahaayeen nimankii Reekaa.

¹³ Wiilashii Qenaas waxay ka mid ahaayeen:

Otnie'eel iyo Seraayaah. Wiilkii Otnie'eelna wuxuu ahaa Xaataat.

¹⁴ Meonotay wuxuu ahaa aabbihii Cofraah,

Seraayaahna wuxuu ahaa aabbihii Yoo'aab, oo ahaa aabbihii Gee-xaraashiim, waayo, waxay ahaayeen farsamayaqaan.

¹⁵ Kaaleb oo ahaa wiilkii Yeefunneeh, wiilashiisuna waxay ahaayeen:

Iruu, Eelaah, iyo Naacam; wiilkii Eelaahna wuxuu ahaa Qenaas.

¹⁶ Wiilashii Yehaalleel waxay ka mid ahaayeen:

Siif, Siifaa, Tiiryaah, iyo Aasareel.

¹⁷ Wiilashii Cesraa waxay ahaayeen:

Yeeter, Mereed, Cefer, iyo Yaaloon. Kuwanu waa wiilashii Biitiyaah, oo ahayd gabadhii Fircoon, oo Mereed guursaday: Waxay uursatay oo dhashay Miiryaam, Shammaay, iyo Ishbaax, oo ahaa aabbihii Eshtemoo'aah.

¹⁸ Naagtiisii Yuhuudda waxay dhashay Yeered, oo ahaa aabbihii Gedoor, Xeber, oo ahaa aabbihii Sookoo, iyo Yekuuti'eel, oo ahaa aabbihii Sanoox.

Kuwanu waxay ahaayeen wiilashii Biitiyaah, oo ahayd gabadhii Fircoon, oo Mereed guursaday.

¹⁹ Wiilashii naagtii Xodiyaah, oo ahayd walaashii Naaxam, waxay ahaayeen:

1 Taariikhdi

aabbihii Qeeylaah oo ahaa Garmi, iyo Eshtemoo'aah oo ahaa Maacati.

²⁶ Wiilashii Shimon waxay ka mid ahaayeen:

Camnoon, Rinnaah, Benxanaan, iyo Tiilon. Wiilashii Ishi waxay ahaayeen: Sooxet iyo Ben-sooxet.

²¹ Wiilashii Sheelaah, oo ahaa wiilkii Yahuudah, waxay ahaayeen:

Ceer, oo ahaa aabbihii Leekah, Laacdaah, oo ahaa aabbihii Maareeshaah, iyo qoysaskii guriga shaqaalaha dharka ka shaqeeya ee Beyt-ashbeeca;

²² *Yookiim, nimankii Kooseebaa, Yoo'aash, iyo Saaraaf, oo xukumi jiray Moo'aab iyo Yashuub-laxem. Laakiin diiwaannadu waa duug.*

²³ Kuwanu waxay ahaayeen dheri sameeyayaal iyo dadka degganaa Neetaayim iyo Gederaah; waxay halkaas degganaayeen iyagoo la shaqaynaya boqorka.

²⁴ Wiilashii Simecoon waxay ka mid ahaayeen:

Nemuu'eel, Yaamiin, Yaarib, Serax, iyo Shaa'uul;

²⁵ *wilkiisii Shallu'um, Mibsaam wilkiisii, iyo Mishmaah wilkiisii.*

²⁶ Wiilashii Mishmaah waxay ahaayeen:

wilkiisii Xammu'eel, Zakuur wilkiisii, iyo Shimeeci wilkiisii.

²⁷ Haddaba Shimeeci wuxuu lahaa lix iyo toban wiil iyo lix gabdhood, laakiin walaalihiis ma aysan lahayn intaas oo wiilal ah,

mana aysan tarmin qoysaskooda sida qoyska Yahuudah.

²⁸ Waxay degganaayeen Beersheba, Mooladaah, iyo Xaasaarsuucala, ²⁹ Bilhaah, Ecsem, iyo Tolaad, ³⁰ Beytu'eel, Xormah, iyo Siqlaaj, ³¹ Beyt-maarkaabooth, Xaasaarsuusiim, Beyt-biri, iyo Shaacaraayim.

Kuwanu waxay ahaayeen magaaladoodii ilaa wakhtigii Daa'uud.

³² Tuulooyinkoodii waxay ka mid ahaayeen:

Ceetaam, Cayn, Rimmown, Toocheen, iyo Aashaan—shan magaalo—

³³ iyo dhammaan deegaannadoodii oo ku wareegsanaa magaaloyinkaas ilaa Baal.

Kuwanu waxay ahaayeen deegaannadoodii, waxayna lahaayeen abtirsiiin.

³⁴ Meshobaab, Yaamleeg, iyo Yooshaah, oo ahaa aabbihii Amasyaah, ³⁵ iyo Yo'eel iyo Yehuu, oo ahaa farcankii Yooshibyaah, Seraayaah, iyo Caasi'eel, ³⁶ iyo Eliyocnaay, Yaacoobaah, Yeshooxaayaah, Casayaah, Cadi'eel, Yesim'eel, iyo Benaayaah, ³⁷ iyo Siisaah, oo ahaa wiilkii Shifci, oo ahaa Alloon, oo ahaa Yedaayaah, oo ahaa Shimric, oo ahaa Shemaayaah—

³⁸ kuwaas magacyadooda lagu sheegay waxay ahaayeen madax qoysaskooda; guryaheedii awowayaashoodna aad bay u bateen.

³⁹ Waxay u safreen iridda Gedoor, dhinaca bari ee dooxada, si ay daaqsin ugu raadiyaan adhigooda.

⁴⁰ Waxay heleen daaqsin hodan ah oo wanaagsan, dhulkuna wuxuu ahaa ballaaran, deggan, oo nabad ah;

waayo, kuwii hore halkaas u degganaa waxay ahaayeen Xaamiyiin.

⁴¹ Haddaba kuwii magacyadooda lagu sheegay maalintii Xisqiyaah, oo ahaa boqorkii Yahuudah, waxay weerareen teendhooyinkoodii iyo Mehuuniimtii halkaas laga helay, wayna wada baabbi'yeen ilaa maantadan, waxayna degeen meeshoodii, waayo, halkaas waxaa ka jiray daaqsin adhigooda.

⁴² Kuwii ka mid ahaa farcankii Simecoon, shan boqol oo nin ayaa u kacay Buur Se'iir, iyagoo Pelatyaah, Nearyaah, Refaayaah, iyo Cusi'eel, oo ahaa wiilashii Ishi, u ahaayeen madax.

⁴³ Waxay wada baabbi'yeen hadhaagii reer Caamaaleq oo baxsaday, waxayna halkaas degganaayeen ilaa maantadan.

5 Dadka ka soo farcamay Re'uuben oo ahaa curadkii Israa'iil, (waayo, isagu wuxuu ahaa curadkii, laakiin maxaa yeelay, wuxuu nijaaseeyey sariirtii aabbihis,

curadnimadiisii waxaa la siiyey wiilashii Yuusuf, oo ahaa wiilkii Israa'iil; sidaas darteed isagu kuma qorna abtirsiiinta sida curadnimada.

² In kastoo Yahuudah walaalihiis ka dhex muuqday, oo uu ka yimid hoggaamiyihii, weliba curadnimadu waxay u sugaataay Yuusuf),

1 Taariikhdi

³ Carruurtii Re'uuben oo ahaa curadkii Israa'iil, waxaa ka mid ahaa:

Xanookh, Faluu, Xesroon, iyo Karmi.

⁴ Dadka ka soo farcamay Yo'eel waxaa ka mid ahaa:

Shemayaah wiilkiisii, Goog wiilkiisii, Shimeey wiilkiisii, ⁵ Miikaa, farcankiisii, Recaayaah, farcankiisii, Bacal, farcankiisii, ⁶ iyo Beerac wiilkiisii, kaasoo Tilgaad-pilneser oo ahaa boqorkii Ashuur uu qafaashay oo uu kaxaystay. Isagu wuxuu ahaa hoggaamiyihii reer Re'uuben.

⁷ Walaalihis, sida qoysaskooda iyo abtirsintooda, waxay ahaayeen Ye'i'il oo ahaa madaxa, dabadeed Sekaryaah, ⁸ iyo Bela oo ahaa wiilkii Cazaas, wiilkii Sheemac, wiilkii Yo'eel,

oo ku noolaa Aroceer, oo u fidsanaa ilaa Neboo iyo Bacal-me'oon.

⁹ Dhinaca bari, wuxuu degay ilaa laga galo cidlada laga bilaabo webiga Yuufraad, maxaa yeelay, xoolahoodii ayaa ku batay dalkii Gilecaad.

¹⁰ Maalmihii Sawl, waxay dagaal la galeen reer Xagri, *oo ay gacantooda ku dhaceen, oo waxay degeen teendhooyinkoodii dhulka bari ee Gilecaad.*

¹¹ Dadka ka soo farcamay Gaad waxay degeen iyaga ka soo horjeedkooda dhulka Baashaan,

oo u fidsanaa ilaa Salekah.

¹² Yo'eel wuxuu qabtay jagada madaxtinimada,

oo Shaafaam wuxuu ahaa kii labaad, dabadeed Yanaay iyo Shaafaad oo Baashaan.

¹³ Walaalhood oo ka yimid qoysaska aabbayaashood waxaa ka mid ahaa:

Miikaa'iil, Meshullam, Shebaa, Yooray, Yacaan, Siya, iyo Eber—toddoba dhammaantood.

¹⁴ Kuwanu waxay ahaayeen farcankii Abiihaayil, wiilkii Xuurii,

wiilkii Yaroo'ax, wiilkii Gilecaad, wiilkii Miikaa'iil, wiilkii Yehiishay, wiilkii Yaxdo, wiilkii Buus—

¹⁵ Axi, wiilkii Cabdii'eel, wiilkii Guunii,

wuxuu ahaa madaxa qoysaskoodii aabbayaashood.

¹⁶ Waxay degeen Gilecaad, Baashaan iyo magaaloyinkiisa, iyo dhammaan daaqsimeedyadii Shaaron, oo gaadhay xuduudahooda.

¹⁷ Kuwani oo dhan waxaa lagu qoray abtirsintooda maalmihii Yootam oo ahaa boqorkii Yahuudah,

iyo maalmihii Yerobcaam oo ahaa boqorkii Israa'iil.

¹⁸ Dadka ka soo farcamay Re'uuben, reer Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh—

oo ka koobnaa rag geesiyaal ah, raggaasoo sita gaashaanka iyo seefta, oo qaata qaanso, oo dagaalka u tababaran— waxay ahaayeen 44,760, oo u baxay hawlgalka milatari.

¹⁹ Waxay dagaal la galeen reer Xagri,

Yeetur, Naafiish, iyo Noodaab.

²⁰ Waxay heleen caawimo ka dhan ah iyaga, oo reer Xagri iyo dhammaan kuwii la jiray waxaa loo dhiibay gacantooda;

maxaa yeelay, waxay dagaalka ku qayliyeen Eebbe, oo Eebbe wuxuu ka aqbalay baryadoodii, maxaa yeelay, waxay ku kalsoonayeen Isaga.

²¹ Waxay qabsadeen xoolahoodii:

konton kun oo geel ah, laba boqol iyo konton kun oo ido ah, laba kun oo dameer ah, iyo boqol kun oo qof.

²² Waayo, dad badan ayaa si xun u dhintay, maxaa yeelay, dagaalku wuxuu ahaa mid Eebbe.

Oo waxay degeen meeshoodii ilaa qafaalashadii.

²³ Dadka ka soo farcamay badhkii qabiilka Manaseh waxay degeen dhulka; laga bilaabo Baashaan ilaa Bacal-xermoon, Senir, iyo Buur Xermoon, waxay ahaayeen kuwo badan.

²⁴ Kuwani waxay ahaayeen hoggaamiyeyaashii qoysaskoodii aabbayaashood:

Eefer, Ishi, Eli'eel, Casri'eel, Yeremyaah, Xoodaawyaah, iyo Yaxdii'eel— rag geesiyaal ah, rag caan ah, madaxii qoysaskoodii aabbayaashood.

²⁵ Laakiin waxay ahaayeen kuwo aan daacad u ahayn Eebbe oo ahaa Ilaahoodii aabbayaashood, oo waxay ku dhaqmeen sanam caabudid la jirta ilaahyada dadka dhulka, kuwaasoo Eebbe ka hor baabbi'iyey hortooda.

1 Taariikhdi

²⁶ Markaas Eebbe oo ahaa Ilaaha Israa'iil wuxuu kiciyey ruuxii Pul oo ahaa boqorkii Ashuur, taasoo ah, ruuxii Tilgaad-pilneser oo ahaa boqorkii Ashuur, oo wuxuu qafaashay oo kaxaystay:

reer Re'uuben, reer Gaad, iyo badhkii qabiilka Manaseh, oo wuxuu geeyey Xalaah, Xaaboar, Xaaraa, iyo webiga Goosaan, ilaa maantadan la joogo.

6 Faraaciintii Laawi waxaa ka mid ahaa: *Geyshoon, Qohaad, iyo Merari.*

² Nasabkii Qohaad wuxuu ka koobnaa:

Camraam, Yishaar, Xebroon, iyo Cusii'eel.

³ Carruurtii Camraam waxay ahaayeen:

Haaruun, Muuse, iyo Maryan. Wiilashii Haaruun waxay ahaayeen: Naadaab, Abiihu, Elecaasar, iyo Iitaamaar.

⁴ Elecaasar wuxuu dhalay Fiineexaas, Fiineexaasna wuxuu dhalay Abiishuwa, ⁵ Abiishuwana wuxuu dhalay Buqqi, Buqqina wuxuu dhalay Cusii, ⁶ Cusiina wuxuu dhalay Seraxyaah, Seraxyaahna wuxuu dhalay Meraayoodh, ⁷ Meraayoodhna wuxuu dhalay Amaryaah, Amaryaahna wuxuu dhalay Axi'uub, ⁸ Axi'uubna wuxuu dhalay Saadooq, Saadooqna wuxuu dhalay Aximaac, ⁹ Aximaacna wuxuu dhalay Casaryaah, Casaryaahna wuxuu dhalay Yooxaanaan, ¹⁰ Yooxaanaanna wuxuu dhalay Casaryaah (isagu waa kii wadaad ka ahaa gurigii Sulaymaan ka dhisay Yerusaaalem), ¹¹ Casaryaahna wuxuu dhalay Amaryaah, Amaryaahna wuxuu dhalay Axi'uub, ¹² Axi'uubna wuxuu dhalay Saadooq, Saadooqna wuxuu dhalay Shalluum, ¹³ Shalluumna wuxuu dhalay Xilqiyaah, Xilqiyaahna wuxuu dhalay Casaryaah, ¹⁴ Casaryaahna wuxuu dhalay Serayaah, Serayaahna wuxuu dhalay Yehoosaadaaq;

¹⁵ Yehoosaadaaqna wuu raacay markii Eebbe uu Yahuudah iyo Yerusaaalem u kaxaystay maxaabiis ahaan gacanta Nebukadnesar.

¹⁶ Faraaciintii Laawi waxaa ka mid ahaa:

Geyshoom, Qohaad, iyo Merari.

¹⁷ Kuwani waa wiilashii Geysroom:

Libni iyo Shimeeci.

¹⁸ Nasabkii Qohaad wuxuu ka koobnaa:

Camraam, Yishaar, Xebroon, iyo Cusii'eel.

¹⁹ Wiilashii Merari waxay ahaayeen:

Maxlii iyo Muushii. Kuwani waa qoysaskii reer Laawi sida qoysaskoodii aabbayaashood.

²⁰ Kuwa Geysroom:

Libni oo dhalay, Yaaxat oo dhalay, Simmah ²¹ Yoo'ax oo dhalay, Iidoo oo dhalay, Serax oo dhalay, Ye'ateray

²² Nasabkii Qohaad wuxuu ka koobnaa:

Cammiinaadaab oo dhalay, Qooraax oo dhalay, Asiiir, ²³ Elqaanaah oo dhalay, Ebyaasaaf oo dhalay, Asiiir, ²⁴ Taaxad oo dhalay, Uurii'eel oo dhalay, Cusiyaah oo dhalay, Shaacuul.

²⁵ Carruurtii Elqaanaah waxay ahaayeen:

Amasay iyo Axiimooth.

²⁶ Elqaanaah:

Elqaanaah oo dhalay, Soofay oo dhalay, Naaxad, ²⁷ Eliyaab oo dhalay, Yeroxam oo dhalay, Elqaanaah.

²⁸ Carruurtii Samuueel waxay ahaayeen:

Yoo'eel curadkii, iyo Abiiaah kii labaad.

²⁹ Wiilashii Merari waxay ahaayeen:

Maxlii, Libni oo dhalay, Shimeeci oo dhalay, Cusaa, ³⁰ Shimeecaah oo dhalay, Xaggiyaah oo dhalay, Casayaa.

³¹ Kuwani waa kuwii Daa'uud u magacaabay adeegga gabayga guriga Eebbe, markii sanduuqii uu halkaas ku nastay.

³² Waxay gabay ku adeegayeen hortiisa teendhada kulanka, ilaa Sulaymaan uu ka dhisay guriga Eebbe ee Yerusaaalem; waxayna u adeegeen sida amarka loogu siiyey.

³³ Kuwani waa kuwii la adeegi jiray carruurtooda: Kuwa reer Qohaad:

Xeemaan gabyaagii, aabbihisna wuxuu ahaa Yoo'eel, aabbihisna wuxuu ahaa Samuueel, ³⁴ aabbihisna wuxuu ahaa Elqaanaah, aabbihisna wuxuu ahaa Yeroxam, aabbihisna wuxuu ahaa Elii'eel, aabbihisna wuxuu ahaa Toox, ³⁵ aabbihisna wuxuu ahaa Suuf, aabbihisna wuxuu ahaa Elqaanaah, aabbihisna wuxuu ahaa Maxad,

1 Taariikhdi

aabbiihiisna wuxuu ahaa Amasay, ³⁶ aabbiihiisna wuxuu ahaa Elqaanaah, aabbiihiisna wuxuu ahaa Yoo'eel, aabbiihiisna wuxuu ahaa Casaryaah, aabbiihiisna wuxuu ahaa Sefanyaah, ³⁷ aabbiihiisna wuxuu ahaa Taaxad, aabbiihiisna wuxuu ahaa Asiiir, aabbiihiisna wuxuu ahaa Ebyaasaaf, aabbiihiisna wuxuu ahaa Qooraax, ³⁸ aabbiihiisna wuxuu ahaa Yishaar, aabbiihiisna wuxuu ahaa Qohaad, aabbiihiisna wuxuu ahaa Laawi, aabbiihiisna wuxuu ahaa Israa'iil.

³⁹ Xeemaan walaalkiis Aasaaf wuxuu taagnaa midigtiisa,

Aasaaf aabbiihiisna wuxuu ahaa Berekyaaah, aabbiihiisna wuxuu ahaa Shimeecaah, ⁴⁰ aabbiihiisna wuxuu ahaa Miikaa'iil, aabbiihiisna wuxuu ahaa Baaseeyaah, aabbiihiisna wuxuu ahaa Malkiyyaah, ⁴¹ aabbiihiisna wuxuu ahaa Etnay, aabbiihiisna wuxuu ahaa Serax, aabbiihiisna wuxuu ahaa Caddayaah, ⁴² aabbiihiisna wuxuu ahaa Eetaan, aabbiihiisna wuxuu ahaa Simmah, aabbiihiisna wuxuu ahaa Shimeeci, ⁴³ aabbiihiisna wuxuu ahaa Yaaxat, aabbiihiisna wuxuu ahaa Geysroom, aabbiihiisna wuxuu ahaa Laawi.

⁴⁴ Bidixdooda waxaa joogay walaalahood,

wiilashii Merari: Eetaan aabbiihiisna wuxuu ahaa Qishii, aabbiihiisna wuxuu ahaa Cabdi, aabbiihiisna wuxuu ahaa Malluukh, ⁴⁵ aabbiihiisna wuxuu ahaa Xashaabyaah, aabbiihiisna wuxuu ahaa Amasyaah, aabbiihiisna wuxuu ahaa Xilqiyaah, ⁴⁶ aabbiihiisna wuxuu ahaa Camzii, aabbiihiisna wuxuu ahaa Baani, aabbiihiisna wuxuu ahaa Sheemer, ⁴⁷ aabbiihiisna wuxuu ahaa Maxlii, aabbiihiisna wuxuu ahaa Muushii, aabbiihiisna wuxuu ahaa Merari, aabbiihiisna wuxuu ahaa Laawi.

⁴⁸ Walaalahooda reer Laawi waxaa loo magacaabay adeegga teendhada guriga Eebbe oo dhan.

⁴⁹ Laakiinse Haaruun iyo wiilashiis waxay bixin jireen allabariga la gubo iyo allabariga fooxa, shaqada meelaha ugu quduusan oo dhan, si ay u sameeyaan kafaaraggudka Israa'iil, sida uu amray Muuse addoonkii Eebbe.

⁵⁰ Kuwani waa wiilashii Haaruun:

Elecaasar oo dhalay, Fiineexaas oo dhalay, Abiishuwa oo dhalay, ⁵¹ Buqqi oo dhalay, Cusii oo dhalay, Seraxyaah oo dhalay, ⁵² Meraayoodh oo

dhalay, Amaryaah oo dhalay, Axii'uub oo dhalay, ⁵³ Saadooq oo dhalay, iyo Aximaac.

⁵⁴ Haddaba kuwani waa deegaannadoodii sida xeradoodii xuduudahooda: Wiilashii Haaruun, qoysaskii reer Qohaad,

waayo, kuraasidu waxay ugu horreeyeen iyaga.

⁵⁵ Waxay siiyeen iyaga Xebroon oo ku taal dalka Yahuudah iyo daaqsimaheeda ku wareegsan, ⁵⁶ laakiinse waxay siiyeen beerihii magaalada iyo tuulooyinkeedii Kaleeb ina Yeefuneh.

⁵⁷ Wiilashii Haaruun waxay siiyeen magaalooyinkan magangelyada:

Xebroon, Libnaa oo leh daaqsimaheeda, Yaatiir, Eshtemo'o'a oo leh daaqsimaheeda, ⁵⁸ Xiileen oo leh daaqsimaheeda, Debiir oo leh daaqsimaheeda, ⁵⁹ Aashaan oo leh daaqsimaheeda, iyo Beyt Shemesh oo leh daaqsimaheeda.

⁶⁰ Reer Benyaamiin waxay ka siiyeen:

Geba, Alemeth, iyo Canaatooth oo leh daaqsimaheeda. Magaalooyinkoodii oo dhan oo qoysaskii wiilashii Haaruun waxay ahaayeen saddex iyo toban magaalo.

⁶¹ Intii kale oo wiilashii Qohaad, qoysaskii qabiilka, waxay siiyeen toban magaalo oo qori tuur ah ka helay badh qabiilka, badhka Manaseh.

⁶² Wiilashii Geysroom, sida qoysaskoodii, waxay ka heleen saddex iyo toban magaalo qabiillada Isakaakar, Aasher, Naftaali, iyo Manaseh ee Baashaan.

⁶³ Wiilashii Merari, sida qoysaskoodii, waxay ka heleen laba iyo toban magaalo qabiillada Reuben, Gaad, iyo Sebulun.

⁶⁴ Sidaas daraaddeed, reer binu Israa'iil waxay siiyeen reer Laawi magaalooyinkii iyo daaqsimaheedii.

⁶⁵ Waxay qori tuur ka heleen qabiilka wiilashii Yahuudah, qabiilka wiilashii Simcoon, iyo qabiilka wiilashii Benyaamiin, magaalooyinkan oo magac ahaan loo sheegay.

⁶⁶ Haddaba qaar ka mid ah qoysaskii wiilashii Qohaad waxay lahaayeen magaalooyinkoodii dhaxalka qabiilka Efrayim.

1 Taariikhdi

⁶⁷ Waxay siiyeen magaalooyinkan magangelyada:

Shekem oo ku taal buuraha Efrayim oo leh daaqsimaheeda, Geser oo leh daaqsimaheeda, ⁶⁸ Yoqmeecaam oo leh daaqsimaheeda, Beyt Xooroon oo leh daaqsimaheeda, ⁶⁹ Ayyaaloon oo leh daaqsimaheeda, iyo Gaath Rimmoon oo leh daaqsimaheeda;

⁷⁰ iyo badh qabiilka Manaseh:

Caaner oo leh daaqsimaheeda, iyo Bilcaam oo leh daaqsimaheeda, intii kale oo qoysaskii wiilashii Gohaad.

⁷¹ Wiilashii Geysboom waxay ka heleen:

Qoyska badh qabiilka Manaseh: Goolaan oo ku taal Baashaan oo leh daaqsimaheeda, iyo Cashtaarooth oo leh daaqsimaheeda;

⁷² Qabiilka Isakaar:

Geedesh oo leh daaqsimaheeda, Daberath oo leh daaqsimaheeda, ⁷³ Raamoodh oo leh daaqsimaheeda, iyo Canem oo leh daaqsimaheeda;

⁷⁴ Qabiilka Aasher:

Mashal oo leh daaqsimaheeda, Cabdoon oo leh daaqsimaheeda, ⁷⁵ Xuqoq oo leh daaqsimaheeda, iyo Rehoob oo leh daaqsimaheeda;

⁷⁶ Qabiilka Naftaali:

Geedesh oo ku taal Galili oo leh daaqsimaheeda, Xammoon oo leh daaqsimaheeda, iyo Qiryaataayim oo leh daaqsimaheeda.

⁷⁷ Intii kale oo reer Laawi, wiilashii Merari:

Qabiilka Sebulun: Rimmoonoo oo leh daaqsimaheeda, Taabor oo leh daaqsimaheeda;

⁷⁸ Iyo dhinaca kale ee webiga Urdun ee Yerixoo, dhinaca bari ee Urdun:

Qabiilka Reuben: Beeser oo ku taal cidlada oo leh daaqsimaheeda, Yaaxas oo leh daaqsimaheeda, ⁷⁹ Qedemoodh oo leh daaqsimaheeda, iyo Meefacaat oo leh daaqsimaheeda;

⁸⁰ Qabiilka Gaad:

Raamoodh oo ku taal Gilecaad oo leh daaqsimaheeda, Maxanaayim oo leh daaqsimaheeda, ⁸¹ Xeshboon oo leh

daaqsimaheeda, iyo Yaazeer oo leh daaqsimaheeda.

7 Haddaba wiilashii Isakaar waxay ahaayeen:

Toole, Fuux, Yaashuub, iyo Shimroon—afar dhammaantood.

² Wiilashii Toole waxay ahaayeen:

Cusii, Refacyaah, Yeri'eel, Yaxmay, Ibsaan, iyo Samuu'eel—madaxdii qoysaskoodii aabbayaashood. Farcankii Toole waxaa loo qoondeeyey rag dagaalyahanno ah jiitalkoodii, tiradooduna wakhtigii Daa'uud waxay ahayd labaatan iyo laba kun iyo lix boqol.

³ Wiilkii Cusii wuxuu ahaa Yisraxyaah. Wiilashii Yisraxyaah waxay ahaayeen:

Miika'eel, Cobaadiyaah, Yo'eel, iyo Yishiyaah—shan dhammaantood, dhammaantood waxay ahaayeen rag madax ah.

⁴ Iyaga iyo farcankoodii, sida qoysaskoodii aabbayaashood, waxay lahaayeen soddon iyo lix kun oo ciidan ah oo dagaal,

maxaa yeelay, waxay lahaayeen xaasas iyo wiilal badan.

⁵ Walaalhood oo ka mid ahaa dhammaan qoysaskii Isakaar,

rag geesiyaal ah, waxaa lagu qoray taariikhda—siddeetan iyo toddoba kun dhammaantood.

⁶ Wiilashii Benyaamiin waxay ahaayeen:

Bela, Bekher, iyo Yediicaeel—saddex.

⁷ Wiilashii Bela waxay ahaayeen:

Esbon, Cusii, Cusii'eel, Yerimood, iyo Irii—shan; waxay ahaayeen madaxdii qoysaskoodii aabbayaashood, rag geesiyaal ah, waxaana lagu qoray taariikhda—labaatan iyo laba kun iyo afar iyo soddon.

⁸ Wiilashii Bekher waxaa ka mid ahaa:

Semiraa, Yoo'aash, Eliicezer, Eliyo'enay, Cumrii, Yerimood, Abiiyaah, Canaatooth, iyo Alemeth. Kuwani waxay ahaayeen dhammaan wiilashii Bekher.

1 Taariikhdi

⁹ Waxaa lagu qoray taariikhda sida jiilalkoodii, madaxdii qoysaskoodii aabbayaashood, rag geesiyaal ah—

labaatan kun iyo laba boqol.

¹⁰ Wiilkii Yediicaeel wuxuu ahaa Bilhaan. Wiilashii Bilhaan waxay ahaayeen:

Ye'ush, Benyaamiin, Ehud, Kenacanaah, Seethaan, Tarshiish, iyo Axiishaxar.

¹¹ Dhammaantood waxay ahaayeen wiilashii Yediicaeel,

sida madaxdii qoysaskoodii aabbayaashood, toddoba iyo toban kun iyo laba boqol oo rag geesiyaal ah, oo diyaar u ah inay ciidanka la baxaan dagaal.

¹² Shuppiim iyo Xuppiim waxay ahaayeen wiilashii Ciir;

Xushiim wuxuu ahaa farcankii Axer.

¹³ Wiilashii Naftaali waxay ahaayeen:

Yaxsi'eel, Guuni, Yezer, iyo Shalluum—wiilashii Bilhaah.

¹⁴ Wiilashii Manaseh waxay ahaayeen:

Asrii'eel, oo ay dhashay naagtiisii Suuriyaanka ahayd; waxay dhashay Maakiir aabbihii Gilecaad.

¹⁵ Maakiir wuxuu naag u guursaday Xuppiim iyo Shuppiim,

walaashoodna waxaa la odhan jiray Maakah. Kan labaadna waxaa la odhan jiray Selofexaad, Selofexaadna wuxuu lahaa gabdho.

¹⁶ Maakah, naagtii Maakiir, waxay dhashay wiil,

oo ay u bixisay Fereesh; walaalkiisna wuxuu ahaa Shereesh. Wiilashiisuna waxay ahaayeen: Ulaam iyo Raakem.

¹⁷ Wiilkii Ulaam wuxuu ahaa Bedaan.

Kuwani waxay ahaayeen farcankii Gilecaad, wiilkii Maakiir, wiilkii Manaseh.

¹⁸ Xammoleketh, walaashiis, waxay dhashay:

Ishood, Abii'ezer, iyo Maalax.

¹⁹ Farcankii Shemida waxaa ka mid ahaa:

Axiyaan, Shekem, Likhi, iyo Aniyaam.

²⁰ Wiilashii Efrayim waxay ahaayeen:

Shutelaah, iyo Bered wiilkiis, iyo Taaxat wiilkiis, iyo Elaacah wiilkiis, iyo Taaxat wiilkiis, ²¹ iyo Saabaad wiilkiis, iyo Shutelaah wiilkiis, iyo Ezer iyo Elaad. Laakiinse nimankii Gaad oo ku dhashay dalka ayaa dilay, maxaa yeelay, waxay u soo degeen inay xoolahooda qaataan.

²² Aabbahood Efrayim wuxuu u barooranayay maalmo badan,

oo qaraabadiis ayaa u timid inay u tacsiyadeeyaan.

²³ Markaasuu u tegey naagtiisii, oo waxay uuraysatay oo dhashay wiil,

oo uu u bixiyey Beriicaah, maxaa yeelay, masiibo ayaa ku dhacday gurigiisii.

²⁴ Gabadhiisii waxay ahayd Sheerah,

taasoo dhistay Beyt-xooroon Hoose iyo Beyt-xooroon Sare, iyo Cussen-sheerah.

²⁵ Refah wuxuu ahaa wiilkiis,

iyo Resheef, Telah oo dhalay, Taaxan oo dhalay, ²⁶ Laadan oo dhalay, Cammiihud oo dhalay, Eliishamaah oo dhalay, ²⁷ Nuun oo dhalay Yashuua.

²⁸ Hantidoodii iyo deegaannadoodii waxay ahaayeen:

Beytel oo ay la jirto tuulooyinkeeda, iyo bari Naaran, iyo galbeed Geser oo ay la jirto tuulooyinkeeda, sidoo kale Shekem oo ay la jirto tuulooyinkeeda, ilaa Ayyaah oo ay la jirto tuulooyinkeeda.

²⁹ Iyo xuduudaha wiilashii Manaseh:

Beyt-she'aan, Tacnaak, Megiddo, iyo Door, oo ay la jirto tuulooyinkooda. Kuwaas waxaa ku noolaa wiilashii Yuusuf wiilkii Israa'iil.

³⁰ Wiilashii Aasher waxay ahaayeen:

Imnaah, Ishwaah, Ishwii, iyo Beriicaah, iyo walaashood Serax.

³¹ Wiilashii Beriicaah waxay ahaayeen:

Xeber iyo Malkii'eel, oo noqday aabbihii Birzaayith.

³² Carruurtii Xeber waxay ahaayeen:

1 Taariikhdiis

Yafleeth, Shoomer, Xootam, iyo walaashood Shuaa.

³³ Wiilashii Yafleeth waxay ahaayeen:

Faasaax, Bimhaal, iyo Ashwaath. Kuwani waxay ahaayeen farcankii Yafleeth.

³⁴ Wiilashii Shemer waxay ahaayeen:

Axi, Roogah, Yehuubbah, iyo Aram.

³⁵ Wiilashii walaalkiis Xelem waxaa ka mid ahaa:

Soofah, Iimnaah, Shelesh, iyo Camaal.

³⁶ Wiilashii Soofah waxaa ka mid ahaa:

Suucaah, Xarneefer, Shucaal, Berii, Cimrah, ³⁷ Beeser, Hood, iyo Shammaa, Shilshah, Itraan, iyo Beeraah.

³⁸ Wiilashii Yeter waxaa ka mid ahaa:

Yeefunne, Pispaah, iyo Araah.

³⁹ Wiilashii Ulla waxaa ka mid ahaa:

Araah, Xanni'eel, iyo Risiyaah.

⁴⁰ Dhammaantood waxay ahaayeen wiilashii Aasher,

madaxdii qoysaskoodii aabbayaashood, rag la doortay oo geesiyaal ah, madaxda amiirrada. Tiradoodii lagu qoray taariikhda si ay ugu adeegaan dagaalka waxay ahayd lix iyo labaatan kun oo nin.

8 Benyamiin wuxuu dhalay:

Beela curadkiisii, Ashbel kii labaad, Aharah kii saddexaad, ² Nohaah wuxuu ahaa kii afraad, Raafaahna kii shanaad.

³ Wiilashii Beela waxaa ka mid ahaa:

Addar, Geera, Abihud, ⁴ Abiishuwa, iyo Naamaan, iyo Ahohah, ⁵ Geera, iyo Shefuaan, iyo Xuraam.

⁶ Kuwani waa farcankii Ehud. Waxay ahaayeen madaxda qoysaska ku nool Geba,

oo waxaa loo kaxaystay qaxootinimada Manahath:

⁷ waa Naamaan, Ahiyaah, iyo Geera—oo isagu hoggaamiyey qaxootinimada. Isaguna wuxuu ahaa aabbihii Cusaa iyo Ahiihud.

⁸ Shahariim wuxuu carruur ku dhalay dalka Moo'aab ka dib markii uu diray Xaashim iyo Baara naagihisii.

⁹ Hodesh naagtiisa wuxuu ku dhalay:

Yoobaab, Siibiya, Meesha, Malkam, ¹⁰ Yeus, Saakiya, iyo Mirmaah. Kuwani waxay ahaayeen wiilashiisii, madaxda qoysaskooda.

¹¹ Xaashimna wuxuu ku dhalay:

Abiituub iyo Elpaal.

¹² Wiilashii Elpaal waxay ahaayeen:

Eber, Miisham, iyo Shemed—oo dhisay Oono iyo Lod oo ay la jireen magaalooyinkooda—

¹³ iyo Beriyaah iyo Sheemaah, oo ahaa madaxda qoysaska ee dadka deggan Aayaloon, kuwaas oo eryay dadka deggan Gaad.

¹⁴ Axiho, iyo Shaashaaq, iyo Yeremood, ¹⁵ iyo Sebadyaah, Aarad, Eder, ¹⁶ Mikay'eel, iyo Ishfaa, iyo Yooxaah waxay ahaayeen wiilashii Beriyaah.

¹⁷ Sebadyaah, iyo Meshullam, Xizqii, Xeber, ¹⁸ Ishmeray, iyo Isliyaah, iyo Yoobaab waxay ahaayeen wiilashii Elpaal.

¹⁹ Yakiim, iyo Sikrii, iyo Sabdii, ²⁰ Eliinaay, iyo Silleetay, iyo Elii'eel, ²¹ Cadyaah, iyo Beraayaah, iyo Shimraath waxay ahaayeen wiilashii Shimeecaay.

²² Iishpaan, iyo Eber, iyo Elii'eel, ²³ Cabdoon, iyo Sikrii, iyo Xanaan, ²⁴ Xananyaah, iyo Eelaam, iyo Antoodiyaah, ²⁵ Ifdeyaah, iyo Penu'eel -wiilashii Shaashaaq.

²⁶ Shamsheraah, iyo Sheharyaah, iyo Ataalyaah, ²⁷ Yareshyaah, iyo Eliiyaah, iyo Sikrii waxay ahaayeen wiilashii Yeroxam.

²⁸ Kuwani waxay ahaayeen madaxda qoysaska sida ay u kala dhaleen,

rag caan ah oo ku noolaa Yeruusaalem.

²⁹ Hadda Gibecon, Ye'i'eel, aabbihii Gibecon, ayaa ku noolaa,

oo naagtiisii magaceedu wuxuu ahaa Maacah.

³⁰ Wiilkiisii curad wuxuu ahaa Cabdoon, waxaa ku xigay Suur, Kiish, Baal, Naadaab, ³¹ Gedoor, iyo Axiho, iyo Sekar.

³² Mikloot wuxuu ahaa aabbihii Shimeecaah.

1 Taariikhdi

Waxay kaloo la degganaayeen walaalahood Yerusaaalem oo ka soo horjeeda walaalahooda kale.

³³ Ner wuxuu ahaa aabbihii Kiish,

Kiishna wuxuu dhalay Saa'uul, Saa'uulna wuxuu dhalay Yoonataan, Malkii-shuuc, Abiinaadaab, iyo Eshbaal.

³⁴ Wiilkii Yoonataan wuxuu ahaa Merib-baal,

Merib-baalna wuxuu dhalay Miikaah.

³⁵ Farcankii Miikaah waxay ahaayeen:

Piithoon, Melekh, Tareeca, iyo Axaas.

³⁶ Axaas wuxuu ahaa aabbihii Yeho'addaah,

Yeho'addaahna wuxuu ahaa aabbihii Aleemeth, Asmaaweth, iyo Simri; Simriina wuxuu ahaa aabbihii Moozaah.

³⁷ Moozaah wuxuu ahaa aabbihii Bineeca; Raafaah wuxuu ahaa wiilkiisii,

Eleecaasaahna wiilkiisii, Aaselna wiilkiisii.

³⁸ Aasel wuxuu lahaa lix wiil, magacyadooduna waa kuwan:

Asriikaam, Bokheru, Ismaaciil, She'aryaah, Cobadyaah, iyo Xanaan. Dhammaan kuwanu waxay ahaayeen farcankii Aasel.

³⁹ Wiilashii Eeshek waxaa ka mid ahaa:

Ulaam curadkiisii, Ye'uush kii labaad, iyo Etiifelet kii saddexaad.

⁴⁰ Wiilashii Ulaam waxay ahaayeen rag geesiyaal ah oo ku fiican qaansoleyda,

waxayna lahaayeen wiilal iyo wiilal wiilal, 150 oo dhan. Dhammaan kuwanu waxay ka mid ahaayeen farcankii Benyaamiin.

9 Sidaas daraaddeed, reer binu Israa'iil oo dhammu waxaa lagu qoray abtirsiiimo, oo runtii, waxaa lagu diiwaangeliyey Buugga Boqorrada Israa'iil. Yahuudahna waxaa loo kaxaystay maxaabiis ahaan Baabuloon sabab la'aantooda.

² Hadda kuwa ugu horreeyey ee degganaa dhulkooda magaalooyinkooda waxay ahaayeen:

Reer binu Israa'iil, wadaaddo, reer Laawi, iyo addoommada macbudka.

³ Qaar ka mid ah farcankii Yahuudah, Benyaamiin, Efrayim, iyo Manaseh waxay degganaayeen Yerusaaalem:

⁴ Uthai, farcankii Ammihud, Cumrii, Imrii, iyo Baani, oo ka soo jeeda farcankii Feres, ina Yahuudah.

⁵ Farcankii Shiiloh: Asaaya curadka iyo wiilashiisa.

⁶ Wiilashii Serah: Yeueel iyo walaalahood, 690.

⁷ Kuwa ka mid ah farcankii Benyaamiin: Salluu ina Meshullam, ina Hoodawyaah, ina Xasenuucaah, ⁸ iyo Ibneeyaah, farcankii Yeroram, iyo Elaah, farcankii Cusii iyo Mikri, iyo Meshullam, farcankii Shefatiyaah, Reu'eel, iyo Ibniyaah;

⁹ iyo walaalahood siday abtirsiiimooyinkooda ahaayeen, 956. Kuwani oo dhammu waxay ahaayeen madaxda qoysaskooda siday qoysaskoodu ahaayeen.

¹⁰ Kuwa ka mid ah wadaaddada waxay ahaayeen Yedaayaah, Yehooyaariib, iyo Yaakiin,

¹¹ iyo Casaryaah, farcankii Xilqiyaah, Meshullam, Saadooq, Merayoot, iyo Ahiituub, madaxa guriga Eebbe;

¹² iyo Cadaa'yaah, farcankii Yeroram, Faashuur, iyo Malkiyaah; iyo Ma'asay, farcankii Cadi'eel, Yaxzeraah, Meshullam, Meshillemiit, iyo Immer;

¹³ iyo walaalahood, madaxda qoysaskooda, 1,760 nin oo karti leh oo loogu talagalay shaqada adeegga guriga Eebbe.

¹⁴ Reer Laawi: Shemayaah, farcankii Xashuub, Casriqaam, iyo Xashaabiyaah, oo ka mid ah wiilashii Merari;

¹⁵ iyo Bakbakkar, Xereesh, iyo Gaalal; iyo Mattanyaah, farcankii Miikaa, Sikrii, iyo Aasaaf;

¹⁶ iyo Cobadyaah, farcankii Shemayaah, Gaalal, iyo Yeduutuun; iyo Berekiyaah, farcankii Aasaa iyo Elqaanaah, oo degganaa degaannada Netofaatiyiinta.

¹⁷ Hadda waardiyeaashu waxay ahaayeen:

Shalluum, Akkuub, Talmoon, Ahiimaan, iyo walaalahood. Shalluum wuxuu ahaa madaxa.

1 Taariikhdi

¹⁸ Ilaa hadda wuxuu joogay albaabka boqorka ee bari. Kuwani waxay ahaayeen waardiyeaasha xerada wiilashii Laawi.

¹⁹ Shalluum, farcankii Koore, Ebyaasaaf, iyo Qooraax, iyo walaalahood oo ka mid ah qoyska aabbahood, Qooraaxiinta, waxay ahaayeen kuwa mas'uulka ka ah shaqada adeegga, waardiyeaasha iridda teendhada.

Oo aabbayaashood waxay ahaayeen kuwa mas'uulka ka ah xerada Eebbe, waardiyeaasha iridda.

²⁰ Finihaas, farcankii Elecaasar, wuxuu horay u ahaa taliyahooda, Eebena wuu la jiray.

²¹ Sekaryaah, ina Meshelemiyaah, wuxuu ahaa waardiyaah iridda teendhada shirarka.

²² Dhammaan kuwaas oo la doortay inay noqdaan waardiyeaasha iridda waxay ahaayeen 212. Kuwani waxaa lagu qoray abtirsimooyinkooda degaannadooda,

kuwaas oo Daa'uud iyo Samu'uul wax arkaaga ay u magacaabeen xilka kalsoonida.

²³ Sidaas daraaddeed iyaga iyo wiilashoodu waxay ahaayeen kuwa mas'uulka ka ah iridda guriga Eebbe, taasoo ah, guriga teendhada, sida waardiyeaasha.

²⁴ Waardiyeaashu waxay ku sugnaayeen afarta jiho: bari, galbeed, woqooyi, iyo koonfur.

²⁵ Walaalahood oo ka yimid degaannadooda waxay ku biiri jireen toddobaad kasta si joogto ah;

²⁶ maxaa yeelay afarta waardiye ee ugu sarreeya, oo ahaa reer Laawi, waxaa lagu aaminay qolalka iyo khasnadaha guriga Eebbe.

²⁷ Waxay habeenkii ku hoyan jireen guriga Eebbe agtiisa, maxaa yeelay waardiyaad iyaga ayaa lagu aaminay;

iyaguna waxay mas'uul ka ahaayeen furitaankiisa subax walba.

²⁸ Hadda qaar ka mid ah iyaga ayaa mas'uul ka ahaa alaabta adeegga, maxaa yeelay way tirin jireen markay soo geliyaan iyo markay soo saaraan.

²⁹ Qaar ka mid ah iyaga ayaa sidoo kale loo magacaabay alaabta guriga iyo dhammaan alaabta

quduuska ah, iyo burka wanaagsan, khamriga, saliidda, fooxa, iyo basbaaska.

³⁰ Qaar ka mid ah farcankii wadaaddada ayaa loo xil saaray diyaarinta isku darka basbaaska.

³¹ Mattithyaah, mid ka mid ah reer Laawi, oo ahaa curadka Shalluum Qooraaxi,

wuxuu mas'uul ka ahaa dubista keegaga fidsan ee digsigaga lagu dubo.

³² Qaar ka mid ah walaalahood oo ka mid ah wiilashii Gohaatiyiinta waxay mas'uul ka ahaayeen kibista tasmada si ay u diyaariyaan Sabti kasta.

³³ Hadda kuwanu waa heesayaashii, madaxda qoysaskii aabbayaasha ee reer Laawi, kuwaasoo ku noolaa qolalka macbudka oo laga dhaafay adeegga kale, maxaa yeelay waxay ku hawlanaayeen shaqadooda habeen iyo maalin.

³⁴ Kuwani waxay ahaayeen madaxda qoysaskii aabbayaasha ee reer Laawi siday abtirsimooyinkooda ahaayeen, ragga ugu sarreeya, oo degganaa Yerusaleem.

³⁵ Gibcoon, Yeceel aabbihi Gibcoon ayaa ku noolaa, magaca naagtiisuna wuxuu ahaa Maakah.

³⁶ Wiilkiisii ugu horreeyey wuxuu ahaa Cabdon, waxaa ku xigay Suur, Kiish, Bacal, Neer, Naadaab, ³⁷ sidoo kale Gedoor, Axiyo, Sekaryaah, iyo Mikloot.

³⁸ Mikloot wuxuu dhalay Shimecaam.

Iyaguna waxay la noolaayeen walaalahood Yerusaleem ka soo horjeedka walaalahood kale.

³⁹ Neer wuxuu dhalay Kiish, Kiishna wuxuu dhalay Saa'uul;

Saa'uulna wuxuu dhalay Yoonaataan, Malkii-shuu, Abiinaadaab, iyo Eshbaal.

⁴⁰ Wiilkii Yoonaataan wuxuu ahaa Meerib-bacal,

Meerib-bacalna wuxuu dhalay Miikaah.

⁴¹ Wiilashii Miikaah waxaa ka mid ahaa:

Piiton, Melek, Taxreeca, iyo Axaas.

⁴² Axaas wuxuu dhalay Yaaraah,

Yaaraahna wuxuu dhalay Aleemeth, Asmaaweth, iyo Simrii; Simriina wuxuu dhalay Moosaah;

1 Taariikhdiis

⁴³ Moosaah wuxuu dhalay Bineeca,

wilkiisuna wuxuu ahaa Refaa, wilkiisuna wuxuu ahaa Elecaasah, wilkiisuna wuxuu ahaa Aasel.

⁴⁴ Aasel wuxuu lahaa lix wiil oo magacyadoodu kala ahaayeen:

Casriqaam, Bokheru, Ismaaciil, She'aryaah, Cobadyaah, iyo Xaanan. Kuwani waxay ahaayeen wiilashii Aasel.

10 Filistiiniyiintu waxay dagaal la galeen Israa'iil, ragga Israa'iilna waxay ka carareen Filistiiniyiinta oo waxaa lagu laayay Buur Gilbooca.

² Filistiiniyiintu waxay si xamaasad leh u eryadeen Saa'uul iyo wiilashiisa, waxayna dileen Yoonaaan, Abiinaadaab, iyo Malkii-shuuce, oo ahaa wiilashii Saa'uul.

³ Dagaalku wuxuu ku cuslaaday Saa'uul, rasaastii qaansoleyda ayaa heshay;

wuuna ku dhaawacmay qaansoleyda.

⁴ Markaasaa Saa'uul wuxuu ku yidhi hub-qaadihiisii,

"Seeftaada soo bixiso oo igu mud, haddii kale kuwa aan gudhayn ayaa iman doona oo i dhibi doona." Laakiin hub-qaadihiisii ma uu samayn, waayo, aad buu u baqay. Saa'uulna wuxuu qaatay seefdiisii oo isaga wuu isku dhacay.

⁵ Markii hub-qaadihiisii arkay in Saa'uul dhintay,

isaguna wuxuu isku dhacay seefdiisii oo wuu dhintay.

⁶ Sidaas daraaddeed Saa'uul wuu dhintay isaga iyo saddexdiisii wiil, iyo dhammaan reerkiisii oo dhan oo wada dhintay.

⁷ Markii ragga Israa'iil oo dhan ee dooxada joogay ay arkeen in ay carareen, iyo in Saa'uul iyo wiilashiisii ay dhinteen,

waxay ka tageen magaalooyinkoodii oo carareen. Markaasaa Filistiiniyiintii yimaadeen oo degeen.

⁸ Waxay noqotay maaliintii dambe, markii Filistiiniyiintu yimaadeen inay qaataan kuwii la laayay,

waxay heleen Saa'uul iyo wiilashiisii oo ku dhacay Buur Gilbooca.

⁹ Markaasay qaateen madaxiisii iyo hubkiisii, waxayna dirayaan wargeeyayaal dhulka Filistiiniyiinta oo dhan,

si ay warka wanaagsan ugu geeyaan sanamyadooda iyo dadka.

¹⁰ Waxay hubkiisii geliyeen guriga sanamyadooda, waxayna ku dhejiyeen madaxiisii guriga Daagon.

¹¹ Markii dadkii Yaaweesh-gilecaad ay maqleen wax walba oo Filistiiniyiintu ku sameeyeen Saa'uul,

¹² dhammaan ragga geesiyaasha ah ayaa kacay oo qaadeen jidhkii Saa'uul iyo jidhkii wiilashiisii, waxayna u keeneen Yaaweesh, waxayna ku aaseen lafahoodii geedka hoostiisa ee Yaaweesh,

waxayna soomeen toddoba maalmood.

¹³ Sidaas daraaddeed Saa'uul wuu dhintay sababta uu u xumaaday oo uu ku xadgudbay Eebbe,

sababta oo ah ereygii Eebbe oo aanu ilaalin; iyo sidoo kale sababta oo ah wuxuu talo weydiistay haweeney sixir ah, isagoo wax ka weydiinaya,

¹⁴ oo aanu wax ka weydiin Eebbe.

Sidaas daraaddeed Eebbe wuxuu dilay isaga oo boqortooyadii u wareejiyey Daa'uud, ina Yese.

11 Markaasaa reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u yimaadeen Daa'uud oo ku sugan Xebroon, oo waxay ku yidhaahdeen,

"Bal eeg, annagu waxaanu nahay lafahaaga iyo hilibkaaga.

² *Wagii hore, xataa markii Saa'uul boqor ahaa, adigu waxaad ahayd kii reer binu Israa'iil u kaxayn jiray dagaalka oo soo celin jiray. Oo Rabbiga Ilaahaaga ah ayaa kugu yidhi, 'Dadkayga reer binu Israa'iil waxaad u ahaan doontaa adhijir, oo waxaad u ahaan doontaa amiir dadkayga reer binu Israa'iil.'"*

³ Markaasaa odayaashii reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u yimaadeen boqorkii Xebroon, oo Daa'uudna wuxuu Xebroon kula dhigay axdi Rabbiga hortiiisa;

oo waxay Daa'uud ku subkeen inuu boqor u noqdo reer binu Israa'iil, sida uu Rabbigu eraygiisa ugu sii sheegay Samuu'eel.

1 Taariikhdi

⁴ Markaasaa Daa'uud iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay tageen Yeruusaalem (taasoo ah, Yebuus); oo Yebuusiyaan ayaa degganaa dalka.

⁵ Dadkii Yebuusna waxay Daa'uud ku yidhaahdeen,

"Halkan kuma soo geli kartid." Hase yeeshee, Daa'uud wuxuu qabsaday qalcaddii Siyoon, taasoo ah magaalada Daa'uud.

⁶ Hadda Daa'uud wuxuu yidhi,

"Kii ugu horreeya ee Yebuusiyaanta laaya wuxuu noqon doonaa madaxa iyo taliye." Yo'aab ina Seruuyaah baa ugu horreeyey, sidaas daraaddeed wuxuu noqday madaxa.

⁷ Markaasaa Daa'uud wuxuu degganaa qalcaddii;

sidaas daraaddeed waxaa loogu yeedhay magaalada Daa'uud.

⁸ Wuxuu magaalada ka dhisay hareeraheeda oo dhan, laga bilaabo Millo ilaa meel kasta,

Yo'aabna wuxuu dayactiray inta kale ee magaalada.

⁹ Daa'uudna wuu sii xoogaystay oo sii xoogaystay,

waayo, Rabbiga ciidamadu wuu la jiray.

¹⁰ Haddaba kuwanu waa madaxda ragga xoogga badan ee Daa'uud lahaa, oo isaga ku siiyey taageero xoog leh boqortooyadiisa, oo ay la jireen reer binu Israa'iil oo dhan, si ay isaga boqor ugu dhigaan sida uu Rabbigu eraygiisa ugu sii sheegay reer binu Israa'iil.

¹¹ Kuwanu waa madaxda ragga xoogga badan ee Daa'uud:

Yashobe'aam ina Xaakmoon, madaxa soddonka; wuxuu warankiisa ku dilay saddex boqol oo nin hal mar.

¹² Isaga ka dibna waxaa jiray Elecaasaar ina Doodoo, oo ahaa Axohite,

oo ahaa mid ka mid ah saddexda nin ee xoogga badan.

¹³ Wuxuu la joogay Daa'uud markay joogeen Pas-dammim, markii reer Falastiin halkaas isugu soo urureen dagaal,

oo halkaas waxaa jiray dhul buuxo oo shacii ah; dadkiina way ka carareen reer Falastiin hortooda.

¹⁴ Laakiin waxay istaageen bartamaha dhulkaas oo difaaceen, oo waxay laayeen reer Falastiin;

oo Rabbiguna wuxuu iyaga ku badbaadiyey guul weyn.

¹⁵ Waqtigaas, saddex ka mid ah soddonka nin ee madaxda ahaa ayaa u tegey Daa'uud oo ku sugnaa dhagaxa, godka Cadullam,

iyadoo ciidankii reer Falastiin ay ku xeraysnaayeen dooxada Refaa'iim.

¹⁶ Daa'uudna wuxuu markaas ku sugnaa qalcaddii, ciidankii reer Falastiinna waxay joogeen Beytlaxam.

¹⁷ Daa'uudna wuxuu muujiyey damac oo wuxuu yidhi,

"Bal yaa i siin lahaa biyo aan ka cabo ceelka Beytlaxam, kaasoo ku yaal iridda agteeda!"

¹⁸ Markaasaa saddexdii nin waxay jebiyeen xeradii reer Falastiin oo waxay biyo ka soo dhaamiyeen ceelkii Beytlaxam oo ku yaal iridda agteeda, oo waxay u keeneen Daa'uud;

hase yeeshee, Daa'uud ma cabbinn, laakiin wuxuu ku shubay Rabbiga hortiis;

¹⁹ Oo wuxuu yidhi,

"Eebbe ha iga fogeeyo inaan waxan sameeyo. Ma cabbii doonaa dhiigga raggan oo naftooda khatar u geliyey? Waayo, waxay keeneen iyagoo naftooda khatar geliyey." Sidaas daraaddeed ma uu cabbinn. Waxyaalahan waxaa sameeyey saddexdii nin ee xoogga badnaa.

²⁰ Haddaba Abishay oo ahaa walaalka Yo'aab, wuxuu ahaa madaxa soddonka.

Wuxuu warankiisa ku dilay saddex boqol oo nin, oo wuxuu lahaa magac la mid ah saddexda.

²¹ Wuxuu ahaa mid ka sarreeya soddonka,

laakiin ma uu gaadhin saddexda. Oo Daa'uudna wuxuu isaga ka dhigay madaxa ilaaladiisa.

²² Benaayaah ina Yahuyaadaah, in a nin geesi ah oo Kabseel ka soo jeeda, oo ku xoog badan falalka, wuxuu laayay labadii wiil ee Caari'eel oo reer Moo'aab ahaa.

Wuxuu kaloo galay godka oo wuxuu ku dilay libaax maaliintii barafka ahayd.

1 Taariikhdi

²³ Wuxuu kaloo dilay nin Masaari ah oo aad u dheer shan dhudhun.

Hadda gacanta Masaari waxaa ku jiray waran u eg tiirka weelka, laakiin wuxuu u tegey isaga isagoo ul wata oo wuxuu ka qaatay warankii gacanta Masaari oo wuxuu ku dilay warankiisii.

²⁴ Falalkan waxaa sameeyey Benaayaah ina Yahuyaadaah,

oo wuxuu lahaa magac la mid ah saddexda nin ee xoogga badnaa.

²⁵ Wuxuu ahaa mid ka sarreeya soddonka,

laakiin ma uu gaadhin saddexda. Oo Daa'uudna wuxuu isaga ka dhigay madaxa ilaaladiisa.

²⁶ Haddaba ragga xoogga badan ee ciidamadu waxay ahaayeen:

Casaa'eel oo ahaa walaalka Yo'aab, Elxaanaan ina Doodoo oo reer Beytlaxam ahaa, ²⁷ Shammood oo ahaa reer Xarood, iyo Xelees oo ahaa reer Feloon, ²⁸ Iiraa, ina Ikkeshe oo ahaa reer Teqowa, Abiiceser oo ka yimid Canatood, ²⁹ Sibbekay oo ahaa reer Xusha, Ilaay oo ahaa reer Axoos, ³⁰ Maharaay oo ka yimid Netofaah, iyo Xeleed, ina Bacnaah oo sidoo kale ka yimid Netofaah, ³¹ Ittay, ina Riibay oo ka yimid Gibecaah oo ka tirsan reer Benyaamiin, Benaayaah oo ahaa reer Firaatoon, ³² Xuuray oo ka yimid durdurrada Gaash, Cabii'eel oo ahaa reer Carbaah, ³³ Casmaawet oo ka yimid Baxuriim, iyo Eliyaabaa oo ahaa reer Shaalboon, ³⁴ wiilashii Xaashem oo ahaa reer Giison, Yoonaataan, ina Shaagee oo ahaa reer Xaraar, ³⁵ Axiyaam, ina Sacaar oo ahaa reer Xaraar, Eliifaal, ina Uur, ³⁶ Xeeфар oo ahaa reer Meekeraah, Axiyaah oo ahaa reer Feloon, ³⁷ Xesroo oo ka yimid Karmel, Naacaray, ina Esbay, ³⁸ Yoo'eel, oo ahaa walaalka Naataan, iyo Miibxaar, ina Xagri, ³⁹ Seleeg oo ahaa reer Cammoon, Naaxaray oo ahaa reer Beerood, oo ahaa hubiyihii Yo'aab ina Seruuyaah, ⁴⁰ Iiraa, oo ahaa reer Yitrii, iyo sidoo kale Gaareeb, oo ahaa reer Yitrii, ⁴¹ Uriiaah oo ahaa reer Xitti, iyo Saabaad, ina Axlax, ⁴² Cadiinaa, ina Shiisaa oo ahaa reer Ruubeen, oo ahaa hoggaamiye ka mid ah reer Ruubeen, oo ay la socdeen soddon kale, ⁴³ Xanaaan, ina Maacah, iyo sidoo kale Yooshaafaad oo ahaa reer Miitni, ⁴⁴ Cusiyaah oo ka yimid Cashtaraat, Shaamaa iyo Yee'i'eel, oo ahaa wiilashii Xootam oo ahaa reer Aro'er, ⁴⁵ Yediicaa'eel, ina

Shimrii, iyo sidoo kale Yooha, oo ahaa walaalkiis, oo ahaa reer Tiis, ⁴⁶ Eli'i'eel oo ahaa reer Maxawii, iyo sidoo kale Yeribay iyo Yooshaafyaah, oo ahaa wiilashii Elnaam, iyo Yiitmaa oo ahaa reer Moo'aab, ⁴⁷ iyo Eli'i'eel, iyo Coobed, iyo Yaasi'i'eel oo ahaa reer Mesobayaah.

12 Haddaba kuwanu waa kuwii u yimid Daa'uud markuu joogay Sikelaag, intuu weli ku xannibnaa awgeed Saa'uul ina Kiish;

oo waxay ahaayeen rag xoog badan oo dagaalka ku caawiye.

² Waxay ahaayeen rag fallaadhoo ku fiican,

oo ku xeeldheer inay dhagaxaan ku gammaan iyo inay fallaadhoo ridaan iyagoo midig iyo bidixba adeegsanaya; waxay ahaayeen Saa'uul qaraabadiis oo reer Benyaamiin ah.

³ Hoggaamiyuhu wuxuu ahaa Axiiceser, waxaa ku xigay Yoo'aash,

oo ahaa wiilashii Shemaacah oo Gibecaah ahaa; iyo Yeezi'i'eel iyo Pelet, oo ahaa wiilashii Casmaawet, iyo Beraakah, iyo Yehuu oo ahaa reer Canaatoos,

⁴ iyo Ismaayah oo ahaa Gibecooni, oo ahaa hoggaamiye geesi ah oo soddonkii ka mid ahaa, oo iyaga ka sarreeyey. Markaasaa waxaa yimid Yeremyaah, Yaaxaasi'eel, Yooxaanaan, iyo Yoosaabad oo ahaa reer Gederaah,

⁵ iyo Eluusay, Yerimood, Becalyaah, Shemaryaaah, iyo Shefataah oo ahaa reer Xaruf,

⁶ iyo Elqaanaah, Yishsiyah, Casareel, Yoocezer, iyo Yashocbaacam, oo ahaa reer Qorax,

⁷ iyo Yoo'eelaah iyo Sebadyaah, oo ahaa wiilashii Yeroxam oo reer Gedoor.

⁸ Reer Gaad rag geesiyaal ah ayaa Daa'uud ugu yimid meel adag oo cidlada ku taal, rag xoog badan oo dagaal yaqaan ah,

oo gaashaanka iyo waranka qabsan kara, wejigooduna wuxuu u ekaa sida libaaxyada, oo waxay ahaayeen kuwo ugaadha buuraha sida deerada oo kale u orda.

⁹ Cezer wuxuu ahaa hoggaamiyaha, waxaa ku xigay Cobaadyaah, Eli'aabna wuxuu ahaa saddexaad,

1 Taariikhdiis

¹⁰ *Mishmanaah wuxuu ahaa afraad, Yeremyaahna wuxuu ahaa shanaad,*

¹¹ *Cattay wuxuu ahaa lixaad, Elii'eelna wuxuu ahaa toddobaad,*

¹² *Yoohaanaan wuxuu ahaa siddeedaad, iyo Elsaabaadna wuxuu ahaa sagaalaad,*

¹³ *Yeremyaah wuxuu ahaa tobnaad, iyo Maxbanaynaah wuxuu ahaa kow iyo tobnaad.*

¹⁴ Wiilashan reer Gaad waxay ahaayeen hoggaamiyeyaal ciidanka;

kii ugu yaraa wuxuu ahaa mid boqol ka xoog badan, kii ugu weynna wuxuu ahaa mid kun ka xoog badan.

¹⁵ Kuwanu waa kuwii Yordaan ku gudbay bisha kowaad markay biyaha oo dhan ka buuxsmeen,

oo waxay eryeen kuwii dooxooyinka joogay, xagga bari iyo xagga galbeedba.

¹⁶ Markaasaa qaar ka mid ah qabiilooyinka reer Benyaamiin iyo reer Yahuudah waxay ku biireen Daa'uud iyagoo jooga meel adag.

¹⁷ Daa'uud baa u baxay inuu la kulmo, oo wuxuu ku yidhi,

"Haddii aad nabad ku timaadeen inaad i caawisaan, qalbigaygu wuxuu idinla jiri doonaa; laakiinse haddii aad i khiyaanteen oo aad cadowgayga ii dhiibtan, in kastoo aan gacmahayga wax dulmi ah ku jirin, Eebbe oo ah Ilaaha awowayaasheen ha arko oo ha xukumo."

¹⁸ Markaasaa Ruuxu ku soo degay Amasaay, oo ahaa soddonkii madaxdooda, wuuna yidhi,

"Adigaanu kuu nahay, Daa'uudow, oo adigaanu kula jirnaa, ina Yesayow! Nabad, nabad ha kuu ahaato, iyo nabad ha u ahaato kan ku caawiya; waayo, Ilaahaagu waa ku caawiyaa." Markaasaa Daa'uud iyaga soo dhoweeyey oo wuxuu ka dhigay taliyayaal ciidanka.

¹⁹ Reer Manaseh qaar baa Daa'uud u goostay markuu u socday inuu la dagaallamo reer Filistiim Saa'uul. Hase ahaatee, iyagu kuma ay caawinin,

waayo, madaxda reer Filistiim baa isaga diray markay talo wada qaateen, oo waxay yidhaahdeen,

"Wuxuu u noqon karaa sayidkiis Saa'uul, taasoo madaxayaga ku kici karta."

²⁰ Markuu Sikelaag tegey, kuwii reer Manaseh oo u yimid waxay ahaayeen:

Cadnaah, Yoozaabaad, Yediicaa'eel, Miikaa'eel, Yoozaabaad, Eliihu, iyo Silleetay, oo ahaa kumanyaal taliyayaal oo reer Manaseh ka mid ahaa.

²¹ Waxay Daa'uud ka caawiyeen kooxihii wax dhici jiray,

waayo, waxay ahaayeen rag xoog badan oo geesiyaal ah oo ciidanka taliyayaal ka ahaa.

²² Waayo, maalinba maalinta ka dambaysa rag baa Daa'uud ugu iman jiray inay taageeraan, ilaa ay noqdeen ciidan weyn oo la mid ah ciidanka Eebbe.

²³ Haddaba kuwanu waa tirada cutubyadii dagaalka loo diyaariyey, oo Daa'uud ugu yimid Xebroon si boqortooyadii Saa'uul loogu wareejiyo isaga,

sidii Eebbe ku dhawaaqay.

²⁴ Reer Yahuudah oo gaashaanka iyo waranka sida waxay ahaayeen:

6,800, oo dagaal loo diyaariyey.

²⁵ Reer Simcoon oo ahaa rag xoog badan oo dagaal u diyaarsan:

7,100.

²⁶ Reer Laawi:

tiradoodu waxay ahayd 4,600.

²⁷ Yehooyaadaa wuxuu ahaa hoggaamiyaha reer Haaruun,

oo isaga waxaa la jiray 3,700.

²⁸ Sidoo kale Saadooq oo ahaa nin dhallinyaro ah oo xoog badan,

iyo reerkiisii oo ahaa laba iyo labaatan taliye.

²⁹ Reer Benyaamiin oo ahaa Saa'uul qaraabadiis:

3,000; waayo, ilaa wakhtigaas badidoodu waxay daacad u ahaayeen reer Saa'uul.

³⁰ Reer Efrayim oo ahaa rag xoog badan oo geesiyaal ah, oo caan ku ahaa reerahooda:

20,800.

1 Taariikhdiis

³¹ Reer Manaseh kala badh:

18,000, oo magac ahaan loo doortay inay Daa'uud boqor ka dhigaan.

³² Reer Isakaar oo ahaa rag garanaya wakhtiyada, oo yaqaan waxa Israa'iil samayn lahayd:

madaxdoodu waxay ahaayeen 200, oo dhammaan qaraabadooduna amarkooda ayay ku jireen.

³³ Reer Sebulun oo ahaa kuwa dagaalka u baxa oo leh hubka dagaalka oo dhan, oo dagaal u diyaarsan:

50,000, oo safka dagaalka geli kara iyagoo aan laba qalbi lahayn.

³⁴ Reer Naftaali:

1,000 taliye, oo iyaga waxaa la jiray 37,000 oo gaashaanka iyo waranka sida.

³⁵ Reer Daan oo ahaa kuwa safka dagaalka geli kara:

28,600.

³⁶ Reer Aasher oo ahaa kuwa dagaalka u baxa, oo safka dagaalka geli kara:

40,000.

³⁷ Dhinaca kale ee Yordaan, oo ka yimid reer Ruubeen, reer Gaad, iyo kala badhkii reer Manaseh, oo leh hubka dagaalka oo dhan:

120,000.

³⁸ Dhammaan kuwanu, oo ahaa rag dagaal oo safka dagaalka geli kara, waxay Xebroon ugu yimaadeen qalbi qumman inay Daa'uud boqor ka dhigaan Israa'iil oo dhan; oo intii kale oo Israa'iilna waxay ahaayeen kuwo isku qalbi ah inay Daa'uud boqor ka dhigaan.

³⁹ Waxay halkaas Daa'uud la joogeen saddex maalmood, iyagoo wax cunaya oo cabbaya,

waa'yo, qaraabadood baa iyaga u diyaariyey.

⁴⁰ Sidoo kale, kuwii iyaga u dhowaa, xataa ilaa Isakaar, Sebulun, iyo Naftaali, waxay keeneen cunto faras, geel, dameero, iyo dibi—bur badan, keegas berde ah, keegas sabiib ah, khamri, saliid, dibi, iyo ido.

Runtii waxaa Israa'iil ka jiray farxad.

13 Daa'uud wuxuu talo weydiistay madaxda kumanaanka iyo boqollaalka, oo ay ku jiraan madax kasta.

² Daa'uud wuxuu ku yidhi kullankii reer binu Israa'iil oo dhan,

"Haddii ay idinla wanaagsan tahay, oo ay ka timid Eebbe Ilaaheenna, aan eray u dirno walaalaheenna ku hadhay dhulka Israa'iil oo dhan, iyo wadaaddada iyo reer Laawi oo la jooga magaalooyinkooda leh daaqa, inay nala kulmaan;

³ oo aan soo celinno sanduuqa Ilaaheenna noo soo noqda, waayo, maanaan doondooinin maalmihii Saa'uul."

⁴ Markaasaa kullankii oo dhammu ku raacay inay sidaas sameeyaan,

waa'yo, waxay ku wanaagsanayd indhaha dadkii oo dhan.

⁵ Markaasaa Daa'uud soo wada ururiyey reer binu Israa'iil oo dhan, laga bilaabo Shiixoor oo Masar ilaa laga galo Xamaat,

si ay sanduuqa Eebbe uga soo qaadaan Kiryad-yeecaariim.

⁶ Daa'uud iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u kaceen Baalaha, oo ah Kiryad-yeecaariim oo Yahoodah ku taal,

si ay halkaas uga soo qaadaan sanduuqa Eebbe, Sayidka ku fadhiya keruubiinta, meesha magiciisa lagu caabudo.

⁷ Waxay sanduuqii Eebbe ku qaadeen gaari cusub oo laga keenay guriga Abiinaadaab,

iyadoo Uzza iyo Axiyo ay gaariga hagayaan.

⁸ Daa'uud iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay ku faraxsanaayeen Eebbe hortiisa xooggooda oo dhan,

iyagoo heesaya, oo leh lyres, harps, tambourines, cymbals, iyo turumbooyin.

⁹ Markay yimaadeen meeshii lagu tumay qamadiga ee Kiidoon, Uzza wuxuu gacantiisa u fidiyey inuu sanduuqa qabsado,

maxaa yeelay, dibidii ayaa ku dhowaaday inay rogto.

1 Taariikhdi

¹⁰ Cadhadii Eebbe ayaa ku kicisay Uzza, markaasuu ku dhufatay maxaa yeelay wuxuu gacantiisa u fidiiyey sanduuqa;

markaasuu halkaas ku dhintay Eebbe hortiisa.

¹¹ Daa'uudna wuu xanaaqay maxaa yeelay Eebbe ayaa Uzza ku kicisay;

markaasuu meeshaas u bixiyey Perez-uzza, magac kaas oo ilaa maanta la yaqaan.

¹² Daa'uudna maalintaas wuu ka baqay Eebbe, isagoo leh,

"Sidee baan sanduuqa Eebbe ugu keeni karaa naftayda?"

¹³ Markaasaa Daa'uud sanduuqii uusan u keenin magaalada Daa'uud,

laakiinse wuxuu u leexiyey guriga Ceebed-edoomee Gittite.

¹⁴ Sidaas daraaddeed sanduuqii Eebbe wuxuu la joogay qoyska Ceebed-edoomee gurigiisa saddex bilood;

oo Eebbe wuxuu barakeeyey reer Ceebed-edoomee iyo wax kasta oo uu lahaa.

14 Haddaba Xiraam oo ahaa boqorkii Turos wuxuu Daa'uud u soo diray wargeeyayaal, iyo alwaax geed kedar ah, iyo dhagaxyo iyo qoryo,

si ay guriga ugu dhisaan.

² Oo Daa'uudna wuu gartay in Rabbigu isaga boqor uga dhigay reer binu Israa'iil,

oo boqortooyadiisuna aad loo sarraaysiiyey, dadkiisa reer binu Israa'iil daraaddood.

³ Daa'uudna Yeruusaalem wuxuu ku guursaday naago kale,

oo wuxuu dhalay wiilal iyo gabdho kale.

⁴ Kuwanu waa magacyadii carruurtii Yeruusaalem ugu dhalatay:

Shammuuca, iyo Shoobaab, iyo Naataan, iyo Sulaymaan, ⁵ Iyo Ibxkaar, iyo Eliishuwaa, iyo Elfeleet,

⁶ Iyo Nogah, iyo Neefeg, iyo Yaafiyaah, ⁷ Iyo Eliishamaa, iyo Be'elyaadaa, iyo Eliifeleet.

⁸ Markii Filistiin ay maqleen in Daa'uud lagu subkay boqor reer binu Israa'iil oo dhan, ayaa Filistiin oo dhan waxay u soo baxeen inay Daa'uud raadiyaan;

oo Daa'uud markuu taas maqlay, ayuu u baxay inuu la kulmo.

⁹ Markaasaa Filistiin yimid oo waxay ku duuleen dooxadii Refaa'iim.

¹⁰ Markaasaa Daa'uud Eebbe weyddiiyey, oo wuxuu yidhi,

"Ma ku kici doonaa Filistiin, oo ma iigu soo dhiibi doontaa?" Oo Rabbigu wuxuu ku yidhi, "Kac, waayo, waan kuu soo dhiibi doonaa."

¹¹ Markaasay Baal Farasiim tageen, halkaasoo Daa'uud ku guulaystay. Daa'uudna wuxuu yidhi,

"Eebbe wuxuu iga jebiyey cadaawayaashayda gacantayda, sida biyaha oo kale." Sidaas daraaddeed meeshaas waxaa loogu bixiyey Baal Farasiim.

¹² Halkaasay kaga tageen sanamyadii ilaahyadooda;

markaasaa Daa'uud amray in dab lagu gubo.

¹³ Markaasaa Filistiin haddana ku duuleen dooxadii.

¹⁴ Daa'uudna haddana Eebbe weyddiiyey, oo Eebbe wuxuu ku yidhi,

"Ha toosna u kicin iyaga; hareeraha ka wareeg, oo ka hor tag iyaga hortooda geedaha baca.

¹⁵ Oo markay dhacdo inaad maqasho dhawaaqa socodka ee dusha geedaha baca,

markaas dagaal u bax, waayo, Eebbe ayaa hor kuu baxay inuu laayo ciidanka Filistiin."

¹⁶ Daa'uudna wuxuu sameeyey sidii Eebbe ku amray,

oo waxay laayeen ciidankii Filistiin laga bilaabo Gibecoon ilaa Geeser.

¹⁷ Magaca Daa'uudna wuxuu ku faafay dhulka oo dhan;

oo Rabbiguna wuxuu ku beeray cabsi qoomamkii oo dhan.

15

Daa'uud wuxuu dhistay guryo isaga u gaar ah magaalada Daa'uud; wuxuuna diyaariyey meel sanduuqa Eebbe loogu talagalay,

1 Taariikhdi

oo wuxuu u dhisay teendho.

² Markaasaa Daa'uud ku dhawaaqay,

“Gofna ma qaadi karo sanduuqa Eebbe aan ka ahayn reer Laawi, waayo, Rabbigu wuxuu doortay inay qaadaan sanduuqa Rabbiga oo ay isaga u adeegaan weligood.”

³ Daa'uud wuxuu Yeruusaalem isugu soo ururiyey reer binu Israa'iil oo dhan si ay u soo qaadaan sanduuqa Rabbiga meeshii uu u diyaariyey.

⁴ Daa'uud wuxuu isugu yeedhay wiilashii Haaruun iyo reer Laawi:

⁵ *Reer Kohad: Uurii'eel oo madax ah, iyo 120 nin oo walaalihiis ah;*

⁶ *Reer Meraar: Casayaah oo madax ah, iyo 220 nin oo walaalihiis ah;*

⁷ *Reer Geshom: Yoo'eel oo madax ah, iyo 130 nin oo walaalihiis ah;*

⁸ *Reer Eliisaafaan: Shemayaah oo madax ah, iyo 200 nin oo walaalihiis ah;*

⁹ *Reer Xebroon: Eli'eel oo madax ah, iyo 80 nin oo walaalihiis ah;*

¹⁰ *Reer Uusii'eel: Cammiinaadaab oo madax ah, iyo 112 nin oo walaalihiis ah.*

¹¹ Markaasaa Daa'uud u yeedhay wadaaddadii Saadooq iyo Abiyaataar, iyo reer Laawi:

Uurii'eel, Casayaah, Yoo'eel, Shemayaah, Eli'eel, iyo Cammiinaadaab,

¹² oo wuxuu ku yidhi,

“Idinku waxaad tihiin madaxdii qoysaska aabbayaasha reer Laawi; quduus yeesha, idinka iyo walaalihiin, si aad u soo qaadaan sanduuqa Rabbiga Eebbe ee reer binu Israa'iil meeshii aan u diyaariyey.

¹³ *Maxaa yeelay, markii hore idinku ma aydan qaadin, Rabbiga Eebbeheen ayaa nagu soo kiciyey, waayo, uma aannu raadin sidii sharcigu ahaa.”*

¹⁴ Sidaas daraaddeed, wadaaddadii iyo reer Laawi waxay isu quduuseeyeen si ay u soo qaadaan sanduuqa Rabbiga Eebbe ee reer binu Israa'iil.

¹⁵ Wiilashii reer Laawi waxay sanduuqii Eebbe ku qaadeen garbaha ulaha saaran,

sidii Muuse ku amray erayga Rabbiga.

¹⁶ Markaasaa Daa'uud la hadlay madaxii reer Laawi si ay u doortaan walaalahooda heesayaal, oo leh qalab muusiko, harfo, shareero, iyo sanqadhyo, si ay codkooda farxad ugu qaadaan.

¹⁷ Markaasaa reer Laawi doorteen:

Heemaan ina Yoo'eel, iyo walaalihiis Asaf ina Berekyaaah, iyo wiilashii Meraar walaalahooda, Eetaan ina Qushaayaah;

¹⁸ iyo iyaga oo la socda walaalahooda heerka labaad:

Sekaryaah, Yaasi'eel, Shemiramood, Yehi'eel, Unni, Eliyaab, Benayaah, Maaseyaah, Mattitiyaah, Eliiflehu, Miikneeyaah, Cobed-edom, iyo Yee'i'eel, oo albaabada ilaalinaya.

¹⁹ Sidaas daraaddeed, heesayaashii, Heemaan, Asaf, iyo Eetaan ayaa loo doortay

inay sanqadhyo naxaas ah ku dhawaaqaan;

²⁰ iyo Sekaryaah, Caasi'eel, Shemiramood, Yehi'eel, Unni, Eliyaab, Maaseyaah, iyo Benayaah

oo leh harfo loo dejiyey habka alamoodh;

²¹ iyo Mattitiyaah, Eliiflehu, Miikneeyaah, Cobed-edom, Yee'i'eel, iyo Casaasiyaah

oo leh shareero loo dejiyey sheminith, si ay heesaha u hagaan.

²² Kenyaah, madaxa reer Laawi, ayaa mas'uul ka ahaa heesaha;

wuxuu bixin jiray casharro heesaha maxaa yeelay wuxuu ahaa xirfad leh.

²³ Berekyaaah iyo Elqaanaah waxay u adeegeen sidii albaabada ilaalinaya sanduuqa.

²⁴ Iyo wadaaddadii Shebanayaah, Yooshaafaad, Netaaneel, Amasai, Sekaryaah, Benayaah, iyo Elii'ezer

waxay afuufeen buunno hortooda sanduuqa Eebbe. Iyo Cobed-edom iyo Yeehiyaah waxay sidoo kale ahaayeen albaabada ilaalinaya sanduuqa.

1 Taariikhdi

²⁵ Sidaas daraaddeed, Daa'uud, oo ay la socdaan waayeelladii Israa'iil iyo saraakiishii kumanyaalka, ayaa u tegey inay soo qaadaan sanduuqa axdiga Rabbiga

guriga Cobed-edom iyadoo farxad leh.

²⁶ Iyo maxaa yeelay Eebbe wuxuu caawinayay reer Laawi oo sanduuqa axdiga Rabbiga qaadayay,

waxay bixiyeen toddoba dibiiyo iyo toddoba wan.

²⁷ Hadda Daa'uud wuxuu ku labisnaa khamiis wanaagsan oo linen ah isaga iyo reer Laawi oo dhan oo sanduuqa qaadayay, iyo heesayaashii iyo Kenyaah oo ahaa hoggaamiyaha heesaha oo la socda heesayaashii.

Daa'uud wuxuu sidoo kale xirnaa khamiis linen ah.

²⁸ Sidaas daraaddeed, reer binu Israa'iil oo dhan waxay soo qaadeen sanduuqa axdiga Rabbiga iyagoo qaylinaya,

iyu codka buunno, iyo sanqadhyo cod dheer leh, iyo harfo iyo shareero.

²⁹ Oo markuu sanduuqa axdiga Rabbigu yimid magaalada Daa'uud, Mikaaal oo ahayd gabadhii Saa'uul ayaa daaqaadda ka fiirisay oo aragtay Boqor Daa'uud oo boodaya oo faraxsan;

oo waxay ku nacday qalbiga.

16 Waxay keeneen sanduuqii axdiga Eebbe oo waxay dhex dhigeen teendhadii Daa'uud u diyaariyey,

oo waxay Eebbe hortiisa ku bixiyeen qurbaanno la gubo iyo qurbaanno nabadeed.

² Markii Daa'uud dhammeeyey bixinta qurbaannadii la gubayey iyo kuwii nabadeed,

ayuu dadka magaca Rabbiga ku barakeeyey.

³ Wuxuu u qaybiyey qof kasta oo reer binu Israa'iil ah, haween iyo ragba,

qof kasta kibis, hilib, iyo keeg sabiib ah.

⁴ Wuxuu ka dhigay qaar reer Laawi ah inay sanduuqa axdiga Rabbiga hortiisa u adeegaan,

inay u dabaaldegaan, mahadnaqaan, oo ammaanaan Rabbiga Eebbe ah reer binu Israa'iil:

⁵ Aasaaf oo madax ah, iyo kan labaad oo ahaa Sekaryaah, markaasaa waxaa raacay Ye'i'el, Shemiramood, Yehi'el, Mattitiah, Eliyaab, Benayaah, iyo Cobeed-edom, iyo Ye'i'el oo ku tumanaya kataarado iyo shareero; Aasaafna wuxuu ku tumanayey sanqadh dheer.

⁶ Benayaah iyo Yaxaasi'el oo wadaaddo ahaa waxay si joogto ah ugu yeedhi jireen buunno sanduuqa axdiga Eebbe hortiisa.

⁷ Maalintaas ayaa Daa'uud markii ugu horraysay u qoondeeyey heestan mahadnaqa Rabbiga

oo uu Aasaaf iyo walaalihiis ku qaaday:

⁸ Rabbiga mahadnaqa, magiciisana ugu yeedha; Hawlihiisa ka dhex sheega dadyowga.

⁹ U heesa, oo ammaana; Hawlihiisa yaabka leh oo dhan ka sheega.

¹⁰ Magiciisa quduuska ah ku faana; Quluubta kuwa Rabbiga doondoona ha farxaan.

¹¹ Rabbiga iyo xooggiisa doondoona; Joogitaankiisana si joogto ah u doondoona.

¹² Xusuusta yaababkiisa uu sameeyey, Waxyaalihiisa yaabka leh iyo xukummadiisa afkiisa,

¹³ Idinka farcankii Israa'iil, addoonkiisa, Carruurtii Yacquub, kuwa uu doortay!

¹⁴ Isagu waa Rabbiga Eebbeheenna ah; Xukummadiisu waxay gaadhsantahay dhulka oo dhan.

¹⁵ Heshiiskiisa weligiis xusuusta, Ereyga uu amray kun jiil,

¹⁶ Heshiiska uu la sameeyey Ibraahim, Iyo ballankiisa uu Isxaaq la galay.

¹⁷ Isaguna wuxuu u xaqiijiyey Yacquub sida xeer, Israa'iilna sida axdi weligiis ah,

¹⁸ Isagoo leh, "Waxaan ku siin doonaa dalka Kancaan, Sida qayb ka mid ah dhaxalkaaga."

¹⁹ Markaad tira yar ahayd, Aad u yar, oo aad ku ahayd shisheeye,

²⁰ Oo ay ka guureen quruun ilaa quruun, Iyo boqortooyo ilaa dad kale,

1 Taariikhdi

²¹ Isagu uma oggolaan inuu cidna dulmiyo, Boqorro ayuu u canaantay iyaga daraaddood, isagoo leh,

²² “Ha taabanina kuwa aan subkay, Nebiyadaydana waxba ha yeelina.”

²³ Rabbiga u heesa, dhulka oo dhanna; War wanaagsan oo badbaadintiisa maalin walba ku dhawaaqa.

²⁴ Ammaantiisa ka dhex sheega quruumaha, Hawlihiisa yaabka leh oo dhan ka dhex sheega dadyowga.

²⁵ Waayo, Rabbiga waa weyn yahay oo si weyn baa loo ammaanaa; Waa in laga cabsadaa dhammaan ilaahyada oo dhan.

²⁶ Waayo, ilaahyada dadyowga oo dhammu waa sanamyo, Laakiinse Rabbiga ayaa sameeyey samada.

²⁷ Qurux iyo haybad ayaa hortiisa ah, Xoog iyo farxadna waxay ku jiraan meelaha uu deggan yahay.

²⁸ Rabbiga u nisbeeya, qoysaska dadyowga, Rabbiga u nisbeeya ammaanta iyo xoogga.

²⁹ Rabbiga u nisbeeya ammaanta magiciisa ku waajibka ah; Qurbaan keena, oo hortiisa kaalaya; Rabbiga ku caabuda dhar quduus ah.

³⁰ Hortiisa ka cabsada, dhulka oo dhanna; Runtii, duniidu si adag bay u taagan tahay, mana dhaqdhaqaaqi doonto.

³¹ Samadu ha faraxdo, dhulkuna ha reyreeyo; Ha dhex yiraahdaan quruumaha, “Rabbiga ayaa boqor ah.”

³² Badda ha dhawaaqdo, iyo waxa ku jira oo dhan; Beertuna ha faraxdo, iyo waxa ku jira oo dhan.

³³ Markaas geedaha kaynta ayaa Rabbiga hortiisa farxi doona; Waayo, isagu waa imanayaa inuu xukumo dhulka.

³⁴ Rabbiga mahadnaqa, waayo, isagu waa wanaagsan yahay; Waayo, daacadnimadiisu waa weligeed.

³⁵ Markaas waxaad tidhaahdaan, “Na badbaadi, Eebbeheenna badbaadinta, Oo na soo ururi oo naga samatabbixi quruumaha, Si aan magacaga

quduuska ah ugu mahadnaqno, Oo aan ammaantaada ku faanno.”

³⁶ Rabbiga, Eebbeha Israa'iil, ha ammaanmo, Ilaa weligiis iyo weligiis!” Markaasay dadkii oo dhammu yidhaahdeen, “Aamiin,” oo waxay ammaaneen Rabbiga.

³⁷ Markaasuu Aasaaf iyo walaalihiis halkaas uga tegey sanduuqa axdiga Rabbiga hortiisa,

inay sanduuqa hortiisa si joogto ah ugu adeegaan, sidii hawsha maalin walba ahayd;

³⁸ iyo Cobeed-edom iyo lixdan iyo siddeed walaalihiis ah;

Cobeed-edom, oo ahaa ina Yeduutuun, iyo Xoosah, sida waardiyaal.

³⁹ Wuxuu uga tegey Saadooq oo ahaa wadaadka iyo walaalihiis oo wadaaddo ah teendhada Rabbiga meesha sarraysa oo ku taal Gibecoon,

⁴⁰ inay Rabbiga ku bixiyaan qurbaanno la gubo oo joogto ah meeshii allabariga ee qurbaannada la gubo subax iyo galab,

sida oo dhan ee ku qoran sharciga Rabbiga, kaasoo uu amray Israa'iil.

⁴¹ Iyaga la jiray Xeemaan iyo Yeduutuun, iyo inta kale ee la doortay,

kuwaasoo magac ahaan loogu qoondeeyey inay Rabbiga mahadnaqaan, maxaa yeelay, daacadnimadiisu waa weligeed.

⁴² Iyaga la jiray Xeemaan iyo Yeduutuun oo wata buunno iyo sanqadh dheer kuwaasoo ku tumanaya,

iyo qalab loogu talagalay heesaha Eebbe, iyo wiilashii Yeduutuun oo waardiyaal.

⁴³ Markaasay dadkii oo dhammu tageen, mid kastaana wuxuu u tegey gurigiisa; Daa'uudna wuxuu ku noqday inuu reerkiisa barakeeyo.

17 Oo waxay noqotay, markii Daa'uud ku noolaa gurigiisa, in Daa'uud ku yidhi Nabi Naatan,

“Bal eeg, waxaan ku noolahay guri kedar ah, laakiin sanduuqi axdiga Eebbe wuxuu ku hoos jiraa daahyada teendhada.”

² Markaasaa Naatan wuxuu ku yidhi Daa'uud,

1 Taariikhdiis

“Sii wad waxaad maskaxda ku hayso, waayo, Eebbe waa kula jiraa.”

³ Laakiin waxay noqotay habeenkaas, in eraygii Eebbe uu u yimid Naatan, isagoo leh,

⁴ *“Tag oo waxaad ku tidhaahdaa addoonkayga Daa’uud, ‘Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Guriga iigu ma dhisi doontid inaan ku dhex dego.*

⁵ *Waayo, tan iyo maalintii aan Israa’iil soo kaxeeyey ilaa maanta, guriga kuma aanan dhex degin, laakiin waxaan ka tegey teendho ilaa teendho, iyo meel kale oo la dego ilaa meel kale.*

⁶ *Meel kasta oo aan la socday Israa’iil oo dhan, ma aanan ku hadlin eray mid ka mid ah xaakinnada Israa’iil, kuwaas oo aan ku amray inay dadka aan raacaan, iyagoo leh, “Maxaad iigu ma dhisin guri kedar ah?”*

⁷ *Haddaba, kanu waa waxa aad ku tidhaahdaa addoonkayga Daa’uud: ‘Kanu waa waxa Eebbe ciidammada leeyahay: Waxaan kaa soo kaxeeyey daaqa, adigoo raacaya idaha, inaad noqoto hoggaamiye dadka aan Israa’iil.*

⁸ *Waxaan kula joogay meel kasta oo aad tagtay, oo waxaan kaa baabbi’iyey cadaawayaashaada oo dhan; oo waxaan kuu samayn doonaa magac sida magaca kuwa waaweyn ee dhulka jooga.*

⁹ *Oo waxaan u diyaarin doonaa meel dadka aan Israa’iil, oo waxaan ku beeri doonaa, si ay ugu noolaadaan meeshooda oo aan mar kale la dhaqaajin; oo kuwa sharka leh ma ay baabbi’in doonaan mar dambe sidii hore,*

¹⁰ *xataa maalintii aan u magacaabay xaakinnada dadka aan Israa’iil. Oo waxaan hoos u dhigi doonaa cadaawayaashaada oo dhan. Intaa waxaa dheer, waxaan kuu caddeynayaa in Eebbe kuu dhisi doono guri.*

¹¹ *Marka maalmahaaga la dhammaystiro oo aad aado inaad la joogtid awooyaashaa, waxaan kicin doonaa mid ka mid ah farcankaaga kaaga dambeeya, mid ka mid ah wiilashaada; oo waxaan adkayn doonaa boqortooyadiisa.*

¹² *Isagu wuxuu ii dhisi doonaa guri, oo waxaan adkayn doonaa carshigiisa weligiis.*

¹³ *Waxaan u noqon doonaa aabbe isaga, isaguna wuxuu ii noqon doonaa wiil; oo waxaan ka qaadi maayo raallinimadayda, sidaan uga qaaday kii kaa horreeyey.*

¹⁴ *Laakiin waxaan ku adkayn doonaa isaga gurigayga iyo boqortooyadayda weligiis, oo carshigiisa waa la adkayn doonaa weligiis.”*

¹⁵ *Sida erayadan oo dhan iyo aragtidan, Naatan wuxuu u gudbiyey Daa’uud.*

¹⁶ *Markaasaa Daa’uud boqorkii galay oo hortii Eebbe fadhiistay, oo wuxuu yidhi,*

“Yaa aniga ah, Eebbow Eebbe, iyo maxay tahay gurigaygu, inaad i keentay ilaa halkan?

¹⁷ *Tani waxay ahayd wax yar indhahaaga, Eebbow, laakiin waxaad ka hadashay guriga addoonkaaga muddo dheer oo soo socota, oo waxaad i tixgelisay sida heerka nin heer sare ah, Eebbow Eebbe.*

¹⁸ *Maxaa kale oo Daa’uud weli kuu sheegi karaa sharafta lagu siiyey addoonkaaga? Waayo, waxaad taqaanid addoonkaaga.*

¹⁹ *Eebbow, danta addoonkaaga, iyo sida qalbigaaga, waxaad samaysay dhammaan weynidaan, inaad ogaato dhammaan waxyaalahan waaweyn.*

²⁰ *Eebbow, ma jiro mid kula mid ah, mana jiro Eebbe kale oo adiga mooyaane, sida aan ku maqalnay dhegahayaga.*

²¹ *Oo quruunt ee dhulka ku taal oo la mid ah dadkaaga Israa’iil, kuwaas oo Eebbe u tegey inuu u soo furto naftiisa sidii dad, si uu magac ugu sameeyo naftiisa falal waaweyn oo cajiib ah, isagoo quruumaha ka eryaya hortii dadkaaga, kuwaas oo aad ka soo furtay Masar?*

²² *Waayo, waxaad ka dhigtay dadkaaga Israa’iil dadkaaga weligood, oo adigu, Eebbow, waxaad noqotay Eebbehood.*

²³ *Haddaba, Eebbow, erayga aad ka hadashay addoonkaaga iyo gurigiisa ha la xaqiijiyo weligiis, oo samee sidaad u hadashay.*

²⁴ *Magacaaga ha la xaqiijiyo oo ha weynaado weligiis, isagoo leh, “Eebbe ciidammada waa Eebbe Israa’iil, xataa Eebbe u ah Israa’iil; oo guriga addoonkaaga Daa’uud waa la adkeeyey hortaa.”*

1 Taariikhdiis

²⁵ Waayo, adiga, Eebbahayga, waxaad u sheegtay addoonkaaga inaad u dhisi doonto guri; sidaas darteed, addoonkaaga wuxuu helay geesinimo inuu ku baryo hortaa.

²⁶ Haddaba, Eebbow, adigu waa Eebbe, oo waxaad u ballanqaaday wax wanaagsan addoonkaaga.

²⁷ Oo hadda, waxaad ku faraxday inaad barakaysid guriga addoonkaaga, si uu u sii jiro weligiis hortaa; waayo, adigu, Eebbow, waad barakaysay, oo waa la barakeeyey weligiis.”

18 Haddaba intaas ka dib waxaa dhacday in Daa'uud uu ka adkaaday Filistiin oo uu hoos geeyey,

wuxuuna ka qabsaday Gadh iyo tuulooyinkeedii gacanta Filistiiniyiinta.

² Wuxuu ka adkaaday Moo'aab,

oo reer Moo'aabna waxay noqdeen kuwa Daa'uud u adeegaya, iyagoo cashuur bixinaya.

³ Daa'uud wuxuu kaloo ka adkaaday Xadaadezer oo ahaa boqorkii Sooba ee Xamaad,

markuu u socday inuu xukumi doono Webiga Yuufraadis.

⁴ Daa'uud wuxuu ka qaatay kun gaari, toddoba kun oo fardooley ah, iyo labaatan kun oo ciidamo lug ah.

Daa'uudna wuxuu gooyey dhammaan fardihii gaariga, laakiin wuxuu ka reebay kuwa ku filan boqol gaari.

⁵ Markii reer Suuriya ee Dimishiq ay u yimaadeen inay caawiyaan Xadaadezer oo ahaa boqorkii Sooba, Daa'uud wuxuu laayay labaatan iyo laba kun oo rag ah oo reer Suuriya ah.

⁶ Markaasaa Daa'uud wuxuu saldhigyo ka dhigtay reer Suuriya ee Dimishiq,

oo reer Suuriya waxay noqdeen kuwa Daa'uud u adeegaya, iyagoo cashuur bixinaya. Eebbena wuxuu taageeray Daa'uud dhammaan hawlihiisa.

⁷ Daa'uudna wuxuu qaatay gaashaammadii dahabka ahaa oo ay wateen addoommadii Xadaadezer,

oo wuxuu geeyey Yeruusaalem.

⁸ Sidoo kale wuxuu ka qaatay Tibxaah iyo Kuun, magaaloyinkii Xadaadezer, Daa'uud wuxuu qaatay naxaas aad u badan,

kaas oo Sulaymaan ka sameeyey badda naxaasta ah iyo tiirarka iyo alaabta naxaasta ah.

⁹ Markuu maqlay guushii Daa'uud ee uu ka gaaray ciidankii oo dhan ee Xadaadezer boqorkii Sooba,

¹⁰ wuxuu u soo diray Xadooraam oo ahaa wiilkiisii Boqor Daa'uud si uu u salaamo oo u barakeeyo,

maxaa yeelay wuxuu la dagaallamay Xadaadezer oo ka adkaaday (waayo Xadaadezer wuxuu dagaal kula jiray Tow). Wuxuuna keenay noocyo kala duwan oo dahab, lacag, iyo naxaas ah.

¹¹ Boqor Daa'uudna wuxuu iyagana u hibeeyey Eebbe,

isagoo wata lacagtii iyo dahabkii uu ka qaatay quruumaha oo dhan: Edom, Moo'aab, reer Cammoon, Filistiin, iyo Camaaleq.

¹² Abishay oo ahaa wiilkii Seruuya wuxuu guul ka gaaray siddeed iyo toban kun oo Edomiyaan ah Dooxada Milixda.

¹³ Markaasuu saldhigyo ka dhigtay Edom, oo dhammaan Edomiyaantii waxay noqdeen kuwa Daa'uud u adeegaya.

Eebbena wuxuu taageeray Daa'uud dhammaan hawlihiisa.

¹⁴ Sidaas daraaddeed Daa'uud wuxuu boqor ka noqday Israa'iil oo dhan;

wuxuuna xaq iyo caddaalad u sameeyey dadkiisa oo dhan.

¹⁵ Yo'aab oo ahaa wiilkii Seruuya wuxuu madax ka ahaa ciidanka,

iyo Yehooshaafaad oo ahaa wiilkii Axiluud wuxuu ahaa qoraaga;

¹⁶ Saadooq oo ahaa wiilkii Axituub iyo Abiimeleg oo ahaa wiilkii Abiyaatar waxay ahaayeen wadaaddo,

iyo Shaawshaa wuxuu ahaa xoghayaha;

¹⁷ Benaayaah oo ahaa wiilkii Yehoyadaah wuxuu madax ka ahaa Keretiyaan iyo Feletiyaan,

1 Taariikhdi

wiilashii Daa'uudna waxay ahaayeen saraakiil sare oo boqorka agtiisa ah.

19 Markii ay dhacdooyinkaas dhaceen, Nahash, boqorkii reer Ammon, wuu dhintay,

oo wiilkiisii baa boqor ka noqday meeshiisii.

² Daa'uud wuxuu go'aansaday,

"Waxaan u muujin doonaa naxariis Hanun, wiilka Nahash, sida aabbihiis ii naxariistay." Sidaas daraaddeed, Daa'uud wuxuu diray ergooyin si ay ugu tacsiyadeeyaan aabbihiis. Addoommadii Daa'uud waxay galeen dalka reer Ammon si ay ugu tacsiyadeeyaan Hanun.

³ Laakiinse madaxda reer Ammon waxay Hanun ku yidhaahdeen,

"Ma waxaad u malaynaysaa in Daa'uud uu sharfayo aabbahaa maxaa yeelay wuxuu kuu soo diray kuwa ku tacsiiyeeya? Ma addoommadiisu uma iman inay wax baadhaan, oo ay dumiyaan, oo ay dhulka basaasiyaan?"

⁴ Markaasaa Hanun qaatay addoommadii Daa'uud,

oo wuxuu xiiray, oo dharkoodii ayuu ka jaray bartamaha ilaa miskahooda, oo wuu diray.

⁵ Markaasaa dad gaar ah tageen oo Daa'uud uga warrameen ragga,

oo wuxuu diray ergooyin si uu ula kulmo, waayo, raggu aad bay u ceebaysnaayeen. Oo boqorku wuxuu yidhi, "Jooga Yerixoo ilaa gadhihiinnu ay dib u koraan, markaas ka dibna soo noqda."

⁶ Markii reer Ammon arkeen inay Daa'uud ka careysiyeen, Hanun iyo reer Ammon waxay direen kun talanti oo lacag ah

si ay ugu kireystaan gaadiid iyo fardooley Mesobotamiya, Aram-maacah, iyo Zobah.

⁷ Sidaas daraaddeed waxay u kireysteen soddon iyo laba kun oo gaadiid, iyo boqorkii Maacah iyo dadkiisii, kuwaas oo yimid oo hor fadhiistay Medeba. Reer Ammonna waxay isu soo ururiyeen magaaloyinkoodii oo waxay yimaadeen dagaalka.

⁸ Markii Daa'uud taas ogaaday,

wuxuu diray Yo'aab iyo ciidankii oo dhan, ragga xoogga leh.

⁹ Reer Ammonna waxay soo baxeen oo waxay safteen dagaal albaabka magaalada,

iyoo boqorradii yimid waxay ahaayeen kaligood duurka.

¹⁰ Haddaba markii Yo'aab arkay in dagaalku ku soo jeedo hortista iyo gadaashiis,

wuxuu ka doortay ragga reer binu Israa'iil kuwa ugu fiican, oo waxay safteen Arameyiinta.

¹¹ Laakiinse inta kale ee dadka wuxuu hoos dhigay amarka walaalkiis Abishai,

oo waxay safteen reer Ammon.

¹² Oo wuxuu yidhi,

"Haddii Arameyiintu iga xoog badan yihiin, markaas waxaad ii noqon doontaa caawimaad; laakiinse haddii reer Ammon ay kaa xoog badan yihiin, markaas anigu waan kuu noqon doonaa caawimaad.

¹³ Adkaysta, oo aan is muujino geesinnimo danta dadkeenna iyo magaaloyinka Eebbe; oo Eebbe ha sameeyo waxa wanaagsan ee hortista ah."

¹⁴ Sidaas daraaddeed Yo'aab iyo dadkii la jiray waxay u dhaqaaqeen dagaalka Arameyiinta,

oo way ka carareen isaga.

¹⁵ Markii reer Ammon arkeen in Arameyiintu carareen,

iyaguna way ka carareen Abishai walaalkiis, oo waxay galeen magaalada. Markaasaa Yo'aab yimid Yeruusaalem.

¹⁶ Markii Arameyiintu arkeen in laga adkaaday iyaga oo reer binu Israa'iil ah, waxay direen ergooyin oo soo kaxeeyeen Arameyiinta ka soo jeeda Webiga Furaat,

oo Shofakh, taliyaha ciidanka Hadadezer, ayaa hogaaminayay iyaga.

¹⁷ Markii Daa'uud la wargeliyay, wuxuu soo ururiyay reer binu Israa'iil oo dhan,

oo wuxuu ka gudbay Urdun, oo wuxuu ku soo baxay iyaga, oo wuxuu safay iyaga. Markii Daa'uud uu safay dagaalka Arameyiinta, way la dagaalameen isaga.

1 Taariikhdiis

¹⁸ Laakiin Arameyiintu way ka carareen reer binu Israa'iil, Daa'uudna wuxuu dilay toddoba kun oo gaadiidley ah iyo afartan kun oo askari oo lug ah,

oo wuxuu dilay Shofakh, taliyaha ciidanka.

¹⁹ Markii addoommadii Hadadezer ay arkeen in laga adkaaday iyaga oo reer binu Israa'iil ah,

waxay la heshiyeen Daa'uud oo u adeegayeen isaga. Sidaas daraaddeed Arameyiintu ma doonayn inay caawiyaan reer Ammon mar dambe.

20 Markii guga yimid, xilliga boqorradu caadi ahaan dagaalka aadaan, Yo'aab wuxuu hoggaamiyey ciidanka oo dhulka reer Ammoon baabbi'iyey,

oo wuxuu u dhaqaaqay inuu hareereeyo Rabbah. Dhanka kale, Daa'uud wuxuu ku sugnaa Yeruusaalem. Yo'aab wuxuu weeraray Rabbah oo qabsaday.

² Daa'uud wuxuu madaxa boqorkooda ka qaaday taajkii,

oo wuxuu ogaaday inuu miisaamo talanti dahab ah, oo uu ku jiray dhagax qaali ah; waxaana la saaray madaxa Daa'uud. Oo wuxuu ka soo saaray magaalada qaniimada aad u badan.

³ Wuxuu soo saaray dadkii ku jiray, oo wuxuu ku shaqeeyey seefo, biraha qodista, iyo faasas.

Oo Daa'uud wuxuu sidaas oo kale ugu sameeyey dhammaan magaaloyinkii reer Ammoon. Markaasaa Daa'uud iyo dadkii oo dhammu ku soo noqdeen Yeruusaalem.

⁴ Haddana waxaa dhacay in dagaal ka qarxay Geser oo lala galay Filistiin;

markaasaa Sibbekay oo ahaa reer Xushaah dilay Sippay, oo ahaa mid ka mid ah farcankii jidhka weynaa, oo way hoos yimaadeen.

⁵ Mar kale, khilaaf ayaa ka dhacay Filistiin,

oo Elxaanaan ina Yacir wuxuu dilay Laxmi, oo ahaa walaalkii Goli'adkii reer Gid, oo birta warankiisu waxay ahayd sida usha weelka.

⁶ Haddana waxaa dagaal ka dhacay Gaad,

halkaasoo uu joogay nin aad u dheer oo lahaa afar iyo labaatan farood iyo suul, lix gacan kasta iyo lix

cag kasta; oo isna wuxuu ka soo farcamay jidhka weynaa.

⁷ Markuu Israa'iil caayay, Yoonaaataan ina Shimeeca, oo ahaa walaalkii Daa'uud, ayaa dilay.

⁸ Kuwanu waxay ahaayeen farcankii jidhka weynaa ee Gaad,

oo waxaa lagu jebiyey Daa'uud iyo addoommadiisii.

21 Satan baa kacay oo ka gees noqday reer binu Israa'iil

oo wuxuu kiciyey Daa'uud inuu tiriyo dadkii reer binu Israa'iil.

² Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Yo'aab iyo madaxii dadkii,

"Tag oo reer binu Israa'iil ka tiriyo Be'er Shebac ilaa Daan, oo ii keena warbixin, si aan tiradooda u ogaado."

³ Laakiinse Yo'aab wuxuu yidhi,

"Eebbe ha u kordhiyo dadkiisa boqol jeer intay yihiin! Laakiin sayidkayga boqorow, miyaanay dhammaantood ahayn addoommada sayidkayga? Maxaa sayidkaygu waxan u doonayaa? Maxaynu dembi ugu keenaynaa reer binu Israa'iil?"

⁴ Si kastaba ha ahaatee, eraygii boqorka ayaa ka adkaaday Yo'aab. Sidaa darteed Yo'aab waa baxay oo wuxuu dhex maray reer binu Israa'iil oo dhan,

oo wuxuu yimid Yeruusaalem.

⁵ Yo'aab wuxuu Daa'uud siiyey tiradii dadkii la tiriye.

Reer binu Israa'iil oo dhan waxay ahaayeen 1,100,000 nin oo seef qaata, Yahuudahna waxay ahaayeen 470,000 nin oo seef qaata.

⁶ Laakiinse ma uu tirin reer Laawi iyo reer Benyaamiin dhexdooda,

maxaa yeelay, amarkii boqorka ayaa Yo'aab u nacas ahaa.

⁷ Eebbe wuxuu ka xanaaqay falkaas,

sidaas darteed wuxuu belaa'yo ku keenay reer binu Israa'iil.

⁸ Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Eebbe,

1 Taariikhdi

"Waxaan sameeyey dembi weyn anoo waxan sameeyey. Laakiin hadda, fadlan dembigii addoonkaaga cafi, waayo, waxaan sameeyey nacasnimo weyn."

⁹ Markaasaa Eebbe wuxuu farriin u diray Gaad, oo ahaa wax arkaaga Daa'uud,

¹⁰ "Tag oo la hadal Daa'uud, oo waxaad ku tidhaahdaa, 'Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Waxaan ku siinayaa saddex wax; mid ka dooro, si aan kuugu sameeyo.'"

¹¹ Markaasaa Gaad wuxuu u yimid Daa'uud oo wuxuu ku yidhi,

"Kanu waa waxa Eebbe leeyahay:

¹² 'Mid ka dooro: ama saddex sano oo abaar ah, ama saddex bilood oo aad cadowgaaga hortooda ku baaba'do, iyadoo seefka cadowgaaga ku soo gaadho, ama saddex maalmood oo seefka Eebbe, belaayo ku dhacdo dalka, iyo malaa'igta Eebbe oo baabbi'isa dhulka reer binu Israa'iil oo dhan.' Haddaba go'aan ka gaadh waxa aan u sheegi doono kan i soo diray."

¹³ Daa'uud wuxuu ku yidhi Gaad,

"Waxaan ku jiraa dhibaato weyn; aan ku dhaco gacanta Eebbe, waayo, naxariistiisu waa weyn tahay. Laakiin ha igu dhicin gacanta dadka."

¹⁴ Sidaas darteed Eebbe wuxuu belaayo ku soo dejiyey reer binu Israa'iil,

oo toddobaatan kun oo nin oo reer binu Israa'iil ah ayaa dhintay.

¹⁵ Eebbe wuxuu malaa'ig u diray Yerusaaalem si uu u baabbi'yo; laakiin markuu ku dhowaaday inuu baabbi'yo, Eebbe wuu arkay oo ka qoomameeyey masiibada,

oo wuxuu ku yidhi malaa'igtii baabbi'inaysay, "Waa ku filan tahay; hadda gacantaada dabci." Malaa'igtii Eebbe waxay istaagtay meeshii lagu tumay ee Ornaan Yebuusiyanaka.

¹⁶ Markaasaa Daa'uud indhihiisa kor u qaaday oo wuxuu arkay malaa'igtii Eebbe oo u dhex taagan dhulka iyo samada,

isagoo seef la soo bixiyey gacantiisa, oo ku fidsan Yerusaaalem. Daa'uud iyo waayeelladii, oo dhar

joonyad ah ku duudduubnaa, ayay wejigooda dhulka saareen.

¹⁷ Daa'uud wuxuu ku yidhi Eebbe,

"Miyaan anigu ahayn kii amray in dadkii la tiriyo? Runtii, anigaa dembaabay oo si xun u sameeyey, laakiin idahaas, maxay sameeyeen? Sayidkayga Eebbow, fadlan gacantaadu ha igu dhacdo aniga iyo reerka aabbahay, laakiin ha ku dhicin dadkaaga, si aanay belaayo ugu dhicin dhexdooda."

¹⁸ Markaasaa malaa'igtii Eebbe waxay Gaad ku amartay inuu Daa'uud u sheego

inuu kor u kaco oo meel lagu tumanayo oo Ornaan Yebuusiyanaka ah ku dhiso meel allabari oo Eebbe ah.

¹⁹ Markaasaa Daa'uud wuxuu u kacay sida uu Gaad ku amray,

oo uu ku hadlay magaca Eebbe.

²⁰ Ornaan ayaa dib u jeestay oo arkay malaa'igta, iyo afartii wiil oo la joogay ayaa isku qariyey.

Ornaan wuxuu tumanayey sarreen.

²¹ Markii Daa'uud u soo dhowaaday Ornaan,

Ornaan ayaa fiiriyey oo arkay Daa'uud, oo ka soo baxay meeshii lagu tumanayey, oo wejigiisa dhulka u foorarsaday Daa'uud hortiisa.

²² Markaasaa Daa'uud wuxuu ku yidhi Ornaan,

"I sii meesha lagu tumanayo, si aan meel allabari oo Eebbe ah ugu dhiso; i sii qiimaha buuxa, si belaayadu uga joogsato dadka."

²³ Laakiin Ornaan wuxuu ku yidhi Daa'uud,

"Qaado adigu; oo sayidkayga boqorow ha sameeyo waxa wanaagsan indhihiisa. Bal eeg, waxaan ku siinayaa dibiyada allabariga la gubo, iyo qalabka lagu tumo oo alwaax ah, iyo sarreenka qurbaan ahaan; waan ku siinayaa dhammaantood."

²⁴ Si kastaba ha ahaatee, Boqor Daa'uud wuxuu ku yidhi Ornaan,

"Maya, laakiin waxaan si dhab ah u iibsan doonaa qiimaha buuxa; waayo, ma qaadan doono waxaaga oo aan Eebbe u bixin, mana bixin doono allabari la gubo oo aan waxba iiga bixin."

1 Taariikhdi

²⁵ Sidaas darteed Daa'uud wuxuu Ornaan siiyey lix boqol oo sheqel oo dahab ah miisaanka si uu u iibsado meesha.

²⁶ Markaasaa Daa'uud halkaas ku dhisay meel allabari oo Eebbe ah,

oo wuxuu bixiyey allabari la gubo iyo allabari nabadeed. Wuxuu ku baryay Eebbe, oo Eebbe wuxuu uga jawaabay dab samada ka yimid oo ku dul dhacay meeshii allabariga la gubo.

²⁷ Markaasaa Eebbe wuxuu amray malaa'igtii,

oo waxay seefteedii ku celisay galkeedii.

²⁸ Markii Daa'uud ogaaday in Eebbe uga jawaabay meeshii lagu tumanayey ee Ornaan Yebuusiyanka,

halkaasuu ku bixiyey allabari.

²⁹ Wakhtigaas, teendhadii Eebbe, oo Muuse ku dhisay cidlada, iyo meeshii allabariga la gubo, waxay ku yaalleen meeshii sare ee Gibecoon.

³⁰ Laakiin Daa'uud ma uu tegi karin hortiiisa si uu Eebbe wax uga weydiyo,

maxaa yeelay, wuxuu ka baqay seefka malaa'igtii Eebbe.

22 Wakhtigaas Daa'uud wuxuu ku dhawaaqay,

"Kani waa guriga Rabbiga Eebbe, oo kani waa meeshii allabariga la gubo loogu talagalay Israa'iil."

² Markaasaa Daa'uud wuxuu amray in la soo ururiyo dadka qalaad ee ku noolaa dalka Israa'iil,

oo wuxuu u magacaabay dad dhagaxyo gooya si ay u gooyaan dhagaxyo dhammeystiran oo lagu dhiso guriga Eebbe.

³ Daa'uud wuxuu diyaariyey bir badan si uu uga sameeyo iridaha albaabbada iyo xidhmooyinka,

iyoo naxaas ka badan intii la miisaami karay,

⁴ *iyoo alwaax kedar ah oo badan; waayo, reer Sidon iyo reer Turos waxay Daa'uud u keeneen alwaax kedar ah oo badan.*

⁵ Daa'uud wuxuu yidhi,

"Wiilkayga Sulaymaan waa dhallinyar oo aan khibrad lahayn, guriga Rabbiga loo dhisayo waa inuu noqdaa mid aad u qurux badan, oo caan ah oo

sharaf leh dhamaan dalalka oo dhan. Sidaas darteed waxaan u diyaarin doonaa. Markaasaa Daa'uud diyaariyey wax badan intaanu dhiman.

⁶ Markaasuu u yeedhay wiilkiisii Sulaymaan

oo wuxuu ku amray inuu dhiso guriga Rabbiga Eebbe ee Israa'iil.

⁷ Daa'uud wuxuu ku yidhi Sulaymaan,

"Wiilkaygiyow, qalbigayga waxaa ku jiray inaan dhiso guriga magaca Rabbiga Eebbahaaga.

⁸ *Si kastaba ha ahaatee, ereyga Rabbiga ayaa ii yimid, isagoo leh, 'Waxaad daadisay dhiig badan oo aad dagaallo waaweyn gashay; ma dhisi doontid guriga magacayga, maxaa yeelay waxaad hortayda ku daadisay dhiig badan dhulka.*

⁹ *Wiil baa kuu dhalan doona, oo wuxuu noqon doonaa nin nabad ah; oo waxaan ka nasin doonaa dhammaan cadaawayaashiisa dhinac walba. Magaciisana waxaa la odhan doonaa Sulaymaan, oo waxaan siin doonaa nabad iyo xasilooni Israa'iil maalmahiisa.*

¹⁰ *Isagu wuxuu dhisi doonaa guriga magacayga, oo isagu wuxuu noqon doonaa wiilkayga aniguna waxaan noqon doonaa aabbihii; oo waxaan adkayn doonaa carshiga boqortooyadiisa Israa'iil weligiis.'*

¹¹ *Haddaba, wiilkaygiyow, ha ahaato Rabbigu kula jira, si aad ugu guulaysato dhisidda guriga Rabbiga Eebbahaaga, sida uu kugu hadlay.*

¹² *Kaliya Rabbigu ha ku siiyo faham iyo garasho, oo ha ku siiyo amar ku saabsan Israa'iil, si aad u ilaaliso sharciga Rabbiga Eebbahaaga.*

¹³ *Markaas waxaad ku liibaani doontaa oo ku guulaysan doontaa, haddii aad dadaasho oo aad raacdo xeerarka iyo amarrada oo Rabbigu ku amray Muuse ee ku saabsan Israa'iil. Adkaysi iyo geesinimo lehow, ha baqin ama ha niyad jabin.*

¹⁴ *Hadda bal eeg, dadaal weyn ayaan u diyaariyey guriga Rabbiga:*

boqol kun oo talanti oo dahab ah, hal milyan oo talanti oo lacag ah, iyo naxaas iyo bir aan la qiyaasi karin, waayo, way badan yihiin; waxaan sidoo kale diyaariyey alwaax iyo dhagaxyo, oo waxaad ku dari kartaa.

1 Taariikhdi

¹⁵ Intaa waxaa dheer, waxaad haysataa shaqaale badan:

dhagax gooyayaal, dhismayaal, alwaaxley, iyo rag oo dhan oo ku xeel dheer nooc kasta oo shaqo ah.

¹⁶ *Dahabka, lacagta, naxaasta, iyo birta xad ma leh. Kac oo shaqee, oo ha ahaato Rabbigu kula jira.”*

¹⁷ Daa'uud wuxuu amray dhammaan madaxda Israa'iil inay caawiyaan wiilkiisa Sulaymaan, isagoo leh,

¹⁸ *“Rabbiga Eebbahaaga ma kula jiro? Oo ma uu ku siin nasasho dhinac walba? Waayo, wuxuu gacanta iigu soo dhiibay dadka deggan dalka, oo dalka waa la dejiyey hortiisa Rabbiga iyo hortiisa dadkiisa.*

¹⁹ *Haddaba qalbigiinna iyo naftiinna u jeediya inaad doondoonaan Rabbiga Eebbahaaga. Kaca, oo dhisa meesha quduuska ah ee Rabbiga Eebbe, si aad u keentaan sanduuqa axdiga Rabbiga iyo alaabta quduuska ah ee Eebbe guriga loo dhisayo magaca Rabbiga.”*

23 Sanadihii dambe ee noloshiisa, Daa'uud wuxuu wiilkiisa Sulaymaan u magacaabay boqor reer Israa'iil.

² Wuxuuna isugu keenay dhammaan madaxda reer Israa'iil, oo ay ku jiraan wadaaddada iyo reer Laawi.

³ Reer Laawi waxaa la tiriyeey laga bilaabo soddon sano jir iyo wixii ka weyn,

tiradooduna waxay ahayd soddon iyo siddeed kun oo nin.

⁴ Kuwaas dhexdeeda, labaatan iyo afar kun waxay mas'uul ka ahaayeen shaqada guriga Rabbiga;

lix kunna waxay u adeegeen sida saraakiil iyo xaakinnada,

⁵ *afar kunna waxay ahaayeen waardiyaal, afar kunna waxay ahaayeen kuwa Rabbiga ku ammaana alaabta muusikada oo Daa'uud u sameeyey cibaadada.*

⁶ Daa'uud wuxuu u abaabulay iyaga qaybo sida wiilashii Laawi:

Girsheen, Qohaath, iyo Merari.

⁷ Waxa ka soo farcamay Girsheen:

Laadaan iyo Shimeeca.

⁸ Wiilashii Laadaan waxay ahaayeen:

Yehi'eel kii ugu horreeyey, markaas Zetham iyo Yoo'eel—saddex.

⁹ Wiilashii Shimeeca waxay ahaayeen:

Shelomoth, Xasi'eel, iyo Xaraan—saddex. Kuwani waxay ahaayeen madaxdii qoysaska aabbayaasha Laadaan.

¹⁰ Wiilashii Shimeeca waxaa ka mid ahaa:

Yaaxat, Ziina, Ye'ush, iyo Beriicaah. Afartan waxay ahaayeen wiilashii Shimeeca.

¹¹ Yaaxat wuxuu ahaa kii ugu horreeyey, Ziisahna kii labaad; laakiin Ye'ush iyo Beriicaah ma aysan lahayn wiilal badan,

sidaas darteed waxaa loo tiriyeey hal qoys oo aabbayaal ah.

¹² Wiilashii Qohaath waxay ahaayeen:

Camraam, Isxaar, Xebroon, iyo Cusii'eel—afar.

¹³ Wiilashii Camraam waxay ahaayeen:

Haaruun iyo Muuse. Haaruunna waxaa loo doortay inuu quduus yahay, isaga iyo wiilashiisa weligood, inuu allabaryo hor keeno Rabbiga, inuu u adeego oo uu ku barakeeyo magiciisa weligiis.

¹⁴ Muusena, ninka Eebbe, wiilashiisa waxaa lagu aqoonsaday qabiilka reer Laawi.

¹⁵ Waxa ka soo farcamay Muuse waxay ahaayeen:

Girsom iyo Eliicezer.

¹⁶ Wiilkii Girsom wuxuu ahaa Shebuu'eel, oo u adeegi jiray sida madaxa.

¹⁷ Wiilkii Eliicezer wuxuu ahaa Rexabyaah oo ahaa madaxa; Eliicezerna wiilal kale ma lahayn,

hase yeeshee wiilashii Rexabyaah way badnaayeen.

¹⁸ Wiilkii Isxaar wuxuu ahaa Shelomith, oo ahaa hoggaamiyaha iyo madaxa.

¹⁹ Wiilashii Xebroon waxay ahaayeen:

Yeriyah kii ugu horreeyey, Amaryaah kii labaad, Yaxaasi'eel kii saddexaad, iyo Yekamecaam kii afraad.

²⁰ Wiilashii Cusii'eel waxay ahaayeen:

1 Taariikhdi

Miikaa kii ugu horreeyey iyo Isiyaah kii labaad.

²¹ Waxa ka soo farcamay Merari waxay ahaayeen:

Maxlii iyo Muushi. Wiilashii Maxlii waxay ahaayeen: Elecaasar iyo Qiish.

²² Elecaasar wuu dhintay oo wiilal ma lahayn, laakiin wuxuu lahaa gabdho,

ehelkoodana, wiilashii Qiish, ayaa guursaday.

²³ Wiilashii Muushi waxay ahaayeen:

Maxlii, Eder, iyo Yeremoodh—saddex.

²⁴ Kuwani waxay ahaayeen wiilashii Laawi ee qoysaskooda aabbayaasha, madaxdii qoysaska aabbayaasha ee kuwa la tiriyey, sida magacyadooda oo ay ku tirinayeen madaxdooda,

kuwaas oo u shaqeeyey adeegga guriga Rabbiga, laga bilaabo labataan sano jir iyo wixii ka weyn.

²⁵ Waayo, Daa'uud wuxuu yidhi,

"Rabbiga Eebbe ee reer Israa'iil wuxuu siiyey nabad dadkiisa, wuxuuna deggan yahay Yeruusaalem weliigiis.

²⁶ *Intaas waxaa dheer, reer Laawi uma baahna inay qaadaan teendhada iyo dhammaan alaabteeda adeegga."*

²⁷ Sida waajibaadka ugu dambeeya ee Daa'uud,

wiilashii Laawi waxaa la tiriyey laga bilaabo labataan sano jir iyo wixii ka weyn.

²⁸ Waajibaadkoodu waa inay caawiyaan wiilashii Haaruun adeegga guriga Rabbiga,

barxadaha iyo qolalka, iyo nadiifinta dhammaan waxyaalaha quduuska ah, xitaa shaqada adeegga guriga Eebbe,

²⁹ *iyo rootiga tusmada, burka wanaagsan ee qurbaan hadhuudh ah, keegagga aan khamiirka lahayn, ama waxa lagu dubo digsigga ama la isku daro, iyo dhammaan cabirrada mugga iyo baaxadda.*

³⁰ Waxay istaagi doonaan subax kasta si ay ugu mahadnaqaan oo ay u ammaanaan Rabbiga,

sidaas oo kale fiidkii,

³¹ *iyo inay Rabbiga hor keeneen dhammaan allabaryada la gubo, maalmaha sabtida, bilaha cusub, iyo ciidaha loo asteeyey, tirada lagu sheegay xeerka ku saabsan iyaga, si joogto ah Rabbiga hortiisa.*

³² Sidaas darteed waxay u fulinayaan waajibaadka teendhada kulanka,

waajibaadka meesha quduuska ah, iyo waajibaadka wiilashii Haaruun, ehelkooda, adeegga guriga Rabbiga.

24 Kuwani waa qaybsamadii wiilashii Haaruun:
Wiilashii Haaruun waxay ahaayeen Naadaab, Abiihu, Elecaasar, iyo Iitamaarka.

² Si kastaba ha ahaatee, Naadaab iyo Abiihu waxay dhinteen ka hor aabbahood, waxayna ahaayeen kuwo aan carruur lahayn.

Sidaas daraaddeed, Elecaasar iyo Iitamaarka waxay u adeegeen sidii wadaaddo.

³ Daa'uud, oo la jiray Saadooq oo ahaa wiilashii Elecaasar iyo Ahimeleg oo ahaa wiilashii Iitamaarka,

ayaa u qaybiyey iyaga sida waajibaadkooda loogu qoondeeyey adeegyadooda.

⁴ Rag madax ah ayaa laga helay wiilashii Elecaasar ka badan intii laga helay wiilashii Iitamaarka,

oo waxay u qaybiyeen si waafaqsan. Waxaa jiray lix iyo toban madax oo reer aabbayaal ah oo ka mid ah wiilashii Elecaasar, iyo siddeed ka mid ah wiilashii Iitamaarka sida reer aabbayaashood.

⁵ Sidaas daraaddeed waxaa loo qaybiyey qori tuur, kooxda koox kale la jirto,

waayo, saraakiisha quduuska ah iyo saraakiisha Eebbe waxay ka ahaayeen wiilashii Elecaasar iyo wiilashii Iitamaarka.

⁶ Shemaayaah ina Neethanel oo ahaa qoraaga, oo ka mid ahaa reer Laawi, ayaa iyaga soo qoray hortiisa boqorka, saraakiisha, Saadooq oo ahaa wadaadka, Ahimeleg ina Abiyaataar,

iyo madaxda reer aabbayaashii wadaaddada iyo reer Laawi— reer aabbayaal midna waxaa loo qaatay Elecaasar iyo midna waxaa loo qaatay Iitamaarka.

1 Taariikhdi

⁷ Qori tuurkii ugu horreeyey waxaa la siiyey Yehooyariib,

kii labaadna waxaa la siiyey Yedacyaah,

⁸ *kii saddexaadna waxaa la siiyey Xariim, kii afraadna waxaa la siiyey Seoriim,*

⁹ *kii shanaadna waxaa la siiyey Malkiyaah, kii lixaadna waxaa la siiyey Miyamiin,*

¹⁰ *kii toddobaadna waxaa la siiyey Haqqos, kii siddeedaadna waxaa la siiyey Abiyaah,*

¹¹ *kii sagaalaadna waxaa la siiyey Yeshua, kii tobnadna waxaa la siiyey Shekanyaah,*

¹² *kii kow iyo tobnadna waxaa la siiyey Eliyaashiib, kii laba iyo tobnadna waxaa la siiyey Yaakiim,*

¹³ *kii saddex iyo tobnadna waxaa la siiyey Xuppaah, kii afar iyo tobnadna waxaa la siiyey Yeshebe'aab,*

¹⁴ *kii shan iyo tobnadna waxaa la siiyey Bilgaah, kii lix iyo tobnadna waxaa la siiyey Immer,*

¹⁵ *kii toddoba iyo tobnadna waxaa la siiyey Xeziir, kii siddeed iyo tobnadna waxaa la siiyey Xappissees,*

¹⁶ *kii sagaal iyo tobnadna waxaa la siiyey Pethaahiyaah, kii labaatanaadna waxaa la siiyey Yehex'eel,*

¹⁷ *kii kow iyo labaatanaadna waxaa la siiyey Yaakiin, kii laba iyo labaatanaadna waxaa la siiyey Gaamuul,*

¹⁸ *kii saddex iyo labaatanaadna waxaa la siiyey Delaayaah, kii afar iyo labaatanaadna waxaa la siiyey Ma'asiyaah.*

¹⁹ Kuwani waxay ahaayeen xafiisyadoodii adeegyadooda markay yimaadeen guriga Rabbiga sida amar lagu siiyey iyaga iyaga oo loo marayo Haaruun aabbahood,

sida Rabbiga Eebbe ee reer binu Israa'iil uu ku amray isaga.

²⁰ Hadda wixii ka haray wiilashii Laawi:

ee wiilashii Camraam: Shuba'eel; ee wiilashii Shuba'eel: Yexdeyaah.

²¹ *Ee Rehabiyaah, Isshiyaah wuxuu ahaa kii ugu horreeyey wiilashiisa.*

²² *Laga bilaabo Isxaar: Shelomoot; ee wiilashii Shelomoot: Yaaxaat.*

²³ *Wiilashii Xebroon waxay ahaayeen: Yeriyaah oo ahaa kii ugu horreeyey, Amaryaah oo ahaa kii labaad, Yaaxasi'eel oo ahaa kii saddexaad, iyo Yekaamecaam oo ahaa kii afraad.*

²⁴ *Ee wiilashii Cusii'eel: Miikaah; ee wiilashii Miikaah: Shaamiir.*

²⁵ *Walaalkii Miikaah: Isshiyaah; ee wiilashii Isshiyaah: Sekaryaah.*

²⁶ *Farcankii Meerari waxaa ka mid ahaa Maxlii iyo Muushii; wiilashii Yaaciyaah: Beeno.*

²⁷ *Farcankii Meerari oo loo sii marayo Yaaciyaah waxay ahaayeen Beeno, Shohaam, Zakkuur, iyo Ibr.*

²⁸ *Laga bilaabo Maxlii: Elecaasar, oo aan wiilal lahayn.*

²⁹ *Ee Kiish: Yeraxme'eel, ina Kiish.*

³⁰ Wiilashii Muushii waxay ahaayeen:

Maxlii, Eder, iyo Yerimood. Kuwani waxay ahaayeen wiilashii reer Laawi sida reer aabbayaashood.

³¹ Kuwani sidoo kale waxay tuureen qori tuur sidii walaalahood wiilashii Haaruun ay sameeyeen hortisa Daa'uud boqorka, Saadooq, Ahimeleg, iyo madaxda reer aabbayaashii wadaaddada iyo reer Laawi—

madaxda reer aabbayaashood iyo sidoo kale kuwa walaalkiis ka yar.

25 Markaasaa Daa'uud iyo taliyayaashii ciidanku u doorteen adeegga qaar ka mid ah wiilashii Aasaaf, Heemaan, iyo Yeduutuun,

oo ahaa inay wax sii sheegaan iyagoo garaacaya shareer, kataarad, iyo suxun; tirada kuwii adeegooda qabtayna waa sidan:

² *Wiilashii Aasaaf waxaa ka mid ahaa: Sakkur, Yooseef, Netanyaah, iyo Ashareelaah; wiilashan waxaa hagayey Aasaaf, oo wax sii sheegay isagoo ku hoos jira hagidda boqorka.*

³ *Yeduutuun: wiilashii Yeduutuun waxay ahaayeen Gedalyaah, Serii, Yeshaayaah, Shimeecaah,*

1 Taariikhdi

Xashaabyaah, iyo Mattiyyaah—lix, oo ay aabbahood Yeduutuun hagi jiray isagoo wata kataarad, oo wax sii sheegay isagoo Eebbe uga mahadnaqaya oo ammaanaya.

⁴ *Heemaan: wiilashii Heemaan waxay ahaayeen Buqqiyaah, Mattanyaah, Ussi'eel, Sheebu'eel, Yerimood, Xanaanyaah, Xanaani, Eliyaataah, Giddalti, Romamti-ezer, Yooshebeqashaah, Mallootii, Xootir, iyo Maaxasiyooth.*

⁵ *Kuwani oo dhammu waxay ahaayeen wiilashii Heemaan, wax arkii boqorka,*

si loo sharfayo isaga sida erayada Eebbe; waayo, Eebbe wuxuu Heemaan siiyey afar iyo toban wiil iyo saddex gabdhood.

⁶ *Kuwani oo dhammu waxay ahaayeen kuwo uu aabbahood hagayo*

si ay ugu heesaan guriga Eebbe, iyagoo wata suxuun, kataarad, iyo shareer, si ay ugu adeegaan guriga Eebbe. Aasaaf, Yeduutuun, iyo Heemaan waxay ku hoos jireen hagidda boqorka.

⁷ *Tiradoodii kuwaas oo lagu tababaray inay u heesaan Eebbe, iyagoo la socda ehelkoodii, dhammaantoodna waxay ahaayeen kuwo xirfad leh, waxayna ahaayeen*

⁸ *Waxay u tuureen qori si ay u kala qaybsadaan wajibaadkooda, dhammaantood si siman,*

da'yarta iyo waayeelka, macallinka iyo ardayga.

⁹ *Qorigii ugu horreeyey ee Aasaaf wuxuu ku dhacay Yooseef,*

kii labaadna wuxuu ku dhacay Gedalyaah, isaga iyo ehelkiisii iyo wiilashiisii waxay ahaayeen laba iyo toban;

¹⁰ *kii saddexaad wuxuu ku dhacay Sakkur, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

¹¹ *kii afraad wuxuu ku dhacay Isrii, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

¹² *kii shanaad wuxuu ku dhacay Netanyaah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

¹³ *kii lixaad wuxuu ku dhacay Buqqiyaah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

¹⁴ *kii toddobaad wuxuu ku dhacay Yeshareelaah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

¹⁵ *kii siddeedaad wuxuu ku dhacay Yeshaayaah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

¹⁶ *kii sagaalaad wuxuu ku dhacay Mattanyaah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

¹⁷ *kii tobnaad wuxuu ku dhacay Shimeecaah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

¹⁸ *kii kow iyo tobnaad wuxuu ku dhacay Asareel, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

¹⁹ *kii laba iyo tobnaad wuxuu ku dhacay Xashaabyaah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

²⁰ *kii saddex iyo tobnaad wuxuu ku dhacay Shuuba'eel, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

²¹ *kii afar iyo tobnaad wuxuu ku dhacay Mattiyyaah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

²² *kii shan iyo tobnaad wuxuu ku dhacay Yerimood, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

²³ *kii lix iyo tobnaad wuxuu ku dhacay Xanaanyaah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

²⁴ *kii toddoba iyo tobnaad wuxuu ku dhacay Yooshebeqashaah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

²⁵ *kii siddeed iyo tobnaad wuxuu ku dhacay Xanaani, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

²⁶ *kii sagaal iyo tobnaad wuxuu ku dhacay Mallootii, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

²⁷ *kii labaatanaad wuxuu ku dhacay Eliyaataah, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

²⁸ *kii kow iyo labaatanaad wuxuu ku dhacay Xootir, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

²⁹ *kii laba iyo labaatanaad wuxuu ku dhacay Giddalti, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

³⁰ *kii saddex iyo labaatanaad wuxuu ku dhacay Maaxasiyooth, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban;*

1 Taariikhdiis

³¹ *kii afar iyo labaatanaad wuxuu ku dhacay Romamti-ezer, isaga iyo wiilashiisii iyo ehelkiisii, laba iyo toban.*

26 Kuwaas oo ku saabsan qaybsanaanta waardiyeaasha: Korahiyadii, Meshelemyaah, ina Kore, oo ka mid ah farcankii Aasaaf.

² Wiilashii Meshelemyaah waxay ahaayeen:

Sekaryaah curadkii, Yediyaal labaadkii, Sebadyaah saddexaadkii, Yathni'eel afraadkii,

³ *Eelaam wuxuu ahaa shanaadkii, Yehooxanaan lixaadkii, Elihoonaayii toddobaadkii.*

⁴ Wiilashii Cobeed-Edom waxay ahaayeen:

Shemayaah curadkii, Yehoosaabaad labaadkii, Yoo'aah saddexaadkii, Saakar afraadkii, Netaneel shanaadkii,

⁵ *Cammi'eel lixaadkii, Issakaar toddobaadkii, Feulleetayii siddeedaadkii; waayo, Eebbe ayaa barakeeyey isaga.*

⁶ Sidoo kale wiilkiisii Shemayaah waxaa u dhashay wiilal,

kuwaas oo xukumi jiray gurigii aabbahood, waayo, waxay ahaayeen rag geesiyaal ah.

⁷ Wiilashii Shemayaah waxay ahaayeen:

Ootni, Refaeel, Cobeed, Elsaabaad, walaalahood, Eliihu iyo Semakyaah, waxay ahaayeen rag geesiyaal ah.

⁸ Kuwani oo dhammu waxay ahaayeen wiilashii Cobeed-Edom; iyaga iyo wiilashooda iyo xigtadooda waxay ahaayeen rag karti leh oo xoog u leh shaqada:

laba iyo lixdan oo ka yimid Cobeed-Edom.

⁹ Meshelemyaah wuxuu lahaa wiilal iyo xigtadood, rag karti leh:

siddeed iyo toban oo dhan.

¹⁰ Sidoo kale Xoosaa, oo ka mid ah wiilashii Merari, wuxuu lahaa wiilal:

Shimrii curadkii (inkastoo uusan ahayn curadkii, aabbihisii ayaa ka dhigay curad),

¹¹ *Xilqiyaah labaadkii, Tebalyaah saddexaadkii, Sekaryaah afraadkii. Dhammaantood, wiilashii iyo xigtadii Xoosaa waxay ahaayeen saddex iyo toban.*

¹² Qaybahaan waardiyeaasha, ragga hoggaamiyeyaasha ah, waxaa loo xilsaaray waajibaad la mid ah xigtadood,

si ay ugu adeegaan guriga Eebbe.

¹³ Waxay tuureen saami, kuwa yar iyo kuwa weynba, sida qoysaskii aabbayaashood, mid kasta oo albaab ah.

¹⁴ Saamigii bari wuxuu ku dhacay Shelemyaah. Markaas wiilkiisii Sekaryaah, oo ahaa la-taliye leh aragti, waxay tuureen saami,

saamigiisuna wuxuu u soo baxay waqooyi.

¹⁵ Cobeed-Edom wuxuu ahaa koonfur,

wiilashiisuna, bakhaarka.

¹⁶ Shuppim iyo Xoosaa waxay ahaayeen galbeed,

albaabka Shalleket ee jidka kor u kaca. Ilaaladu waxay la mid ahayd ilaaladii.

¹⁷ Bariga waxaa loo xilsaaray lix reer Laawi ah,

waqooyiga afar maalin kasta, koonfurta afar maalin kasta, iyo bakhaarka laba mar.

¹⁸ Parbar ee galbeed waxaa joogay afar jidka

iyu laba Parbar.

¹⁹ Kuwani waxay ahaayeen qaybahii waardiyeaasha wiilashii Korahiyadii iyo wiilashii Merari.

²⁰ Reer Laawiyaanta, Axijjaah wuxuu mas'uul ka ahaa khasnadaha guriga Eebbe

iyu khasnadaha hadiyadaha la gooniyeelay.

²¹ Wiilashii Laadaan, wiilashii reer Gershoon oo Laadaan ka tirsan, madaxda qoysaskii aabbayaashood ee Laadaan reer Gershooni, waxay ahaayeen:

Yehi'eeli.

²² Wiilashii Yehi'eeli waxay ahaayeen:

Seetaam iyo Yoo'eel walaalkiis, kuwaas oo mas'uul ka ahaa khasnadaha guriga Eebbe.

²³ Farcankii Amraam, Iishaar, Xebroon, iyo Cusi'eel—

1 Taariikhdiis

²⁴ Shebuu'eel, oo ahaa farcankii Gershom iyo Muuse, wuxuu mas'uul ka ahaa khasnadaha.

²⁵ Xigtadiisa oo ka yimid Eliicezer waxay ahaayeen:

Rehabiyaah wiilkiisa, iyo Yeshaayaah wiilkiisa, iyo Yooraaam wiilkiisa, iyo Sikrii wiilkiisa, iyo Sheloomoot wiilkiisa.

²⁶ Sheloomootkan iyo xigtadiisa waxay mas'uul ka ahaayeen dhammaan khasnadaha hadiyadaha la gooniyeelay,

kuwaas oo Boqor Daa'uud iyo madaxda qoysaskii aabbayaashood, taliyayaasha kumanyaalka iyo boqollaalka, iyo taliyayaasha ciidanka ay gooniyeeleen.

²⁷ Waxay gooniyeleen qayb ka mid ah qaniimada dagaalka lagu guuleystay si ay u dayactiraan guriga Eebbe.

²⁸ Iyo wax walba oo uu gooniyeelay Samuu'eel aragtiyahan,

iyo Saa'uul ina Kiish, iyo Abner ina Neer, iyo Yoo'aab ina Seruuyaah, wax walba oo qof kasta uu gooniyeelay, waxaa gacanta ku hayay Sheloomoot iyo xigtadiisa.

²⁹ Reer Iishaar, Kenaniyaah iyo wiilashiisa waxaa loo xilsaaray hawlaha dibadda ee Israa'iil,

sida saraakiil iyo xaakinnada.

³⁰ Reer Xebroon, Xaashaabiyaah iyo xigtadiisa, kun iyo toddoba boqol oo rag karti leh,

waxay mas'uul ka ahaayeen arrimaha Israa'iil galbeedka Urdun, dhammaan shaqada Eebbe iyo adeegga boqorka.

³¹ Reer Xebroon, Yeriyaah wuxuu ahaa madaxa reer Xebroon. Sida qoysaskoodii aabbayaashood,

sannadkii afaraad ee boqortooyadii Daa'uud waa la baaray, rag karti lehna waa laga helay iyaga oo jooga Yaasaar ee Gilecaad.

³² Iyo xigtadiisa, rag karti leh, waxay ahaayeen laba kun iyo toddoba boqol oo madaxda qoysaskii aabbayaashood.

Boqor Daa'uudna wuxuu u magacaabay iyaga Reer Ruubeen, Reer Gaad, iyo badhkii qabiilka Manase, dhammaan arrimaha Eebbe iyo boqorka.

27 Haddaba kani waa tirada wiilashii Israa'iil, madaxdii qoysaska aabbayaasha, taliyayaashii kumanyaalka iyo boqollaalka,

iyo saraakiishoodii u adeegi jiray boqorka dhammaan arrimaha qaybaha oo bisha bil u soo geli jiray oo ka bixi jiray sannadka oo dhan—qayb kastaana waxay ahayd 24,000.

² Yashobeam ina Sabdii'eel ayaa hoggaamin jiray qaybtii ugu horraysay ee bisha ugu horraysa;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

³ Wuxuu ahaa farcankii Feres, wuxuuna hoggaamin jiray dhammaan taliyayaashii ciidanka bisha ugu horraysa.

⁴ Doodai oo ahaa reer Ahoh ayaa ka sarreeyey qaybtii bisha labaad,

oo Miklootna wuxuu ahaa sarkaalka ugu sarreeya; oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

⁵ Benaayaah oo ahaa ina Yehooyaada oo wadaad ahaa ayaa ahaa taliyihii saddexaad ee ciidanka bisha saddexaad;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

⁶ Benaayaah kanu wuxuu ahaa nin xoog badan oo soddon ah,

oo wuxuu ka sarreeyey soddonka; oo qaybtiisana waxaa ka sarreeyey Amiisaabad ina Benaayaah.

⁷ Asaheel oo ahaa walaalkii Yoo'aab ayaa ahaa kii afraad ee bisha afraad, isaga iyo Sebadyaah ina Asaheel oo isaga beddelay;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

⁸ Kii shanaad ee bisha shanaad wuxuu ahaa Shamhuth oo ahaa reer Israh;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

⁹ Ciiraah oo ahaa ina Ikkesh oo reer Tekowaah ayaa ahaa kii lixaad ee bisha lixaad;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

¹⁰ Xelees oo ahaa reer Pelon oo ka mid ahaa wiilashii Efrayim ayaa ahaa kii toddobaad ee bisha toddobaad;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

1 Taariikhdi

¹¹ Sibbeekaay oo ahaa reer Xuushaah oo ka mid ahaa reer Serax ayaa ahaa kii siddeedaad ee bisha siddeedaad;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

¹² Kii sagaalaad ee bisha sagaalaad wuxuu ahaa Abi'ezar oo ahaa reer Canatood oo ka mid ahaa reer Benyaamiin;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

¹³ Maxaraay oo ahaa reer Netofaah oo ka mid ahaa reer Serax ayaa ahaa kii tobnaad ee bisha tobnaad;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

¹⁴ Benaayaah oo ahaa reer Piraatoon oo ka mid ahaa wiilashii Efrayim ayaa ahaa kii kow iyo tobnaad ee bisha kow iyo tobnaad;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

¹⁵ Xelday oo ahaa reer Netofaah oo ka mid ahaa reer Ootni'eel ayaa ahaa kii laba iyo tobnaad ee bisha laba iyo tobnaad;

oo qaybtiisana waxay ahayd 24,000.

¹⁶ Haddaba qabiilooyinkii Israa'iil:

reer Ruubeen waxaa madax ka ahaa Eli'ezer in Sikrii; reer Simecoona waxaa madax ka ahaa Shefataayaah in Maakah;

¹⁷ *reer Laawina waxaa ka sarreeyey Xaashabyaah in Qemu'eel; reer Haaruunnana waxaa ka sarreeyey Saadooq;*

¹⁸ *reer Yahuudah waxaa hoggaamin jiray Eliihu oo ahaa mid ka mid ah walaalihii Daa'uud; reer Isakaarna waxaa hoggaamin jiray Cumrii in Miikaa'eel;*

¹⁹ *reer Sebulunna waxaa hoggaamin jiray Ismaayaah in Cabaadyaah; reer Naftaaliina waxaa hoggaamin jiray Yeremood in Casri'eel;*

²⁰ *reer Efrayimna waxaa ka sarreeyey Hoosheeca in Casasiyaah; reer Manaseh oo kala badh ahaa waxaa ka sarreeyey Yoo'eel in Pedaa'yaah;*

²¹ *reer Manaseh oo kala badh ah oo ku sugan Gilecaad waxaa ka sarreeyey Iddoo in Sekaryaah; reer Benyaamiinna waxaa ka sarreeyey Yaasi'eel in Abner;*

²² *reer Daanna waxaa ka sarreeyey Casareel in Yeroxam. Kuwanu waxay ahaayeen madaxdii qabiilooyinkii Israa'iil.*

²³ Laakiinse Daa'uud ma tirin kuwii labaatan jirka ahaa iyo kuwa ka yar,

waayo, Eebbe wuxuu ballan qaaday inuu Israa'iil ka dhigi doono sida xiddigaha samada oo kale.

²⁴ Yoo'aab in Seruuyaah wuxuu bilaabay inuu tiriyo, laakiinse ma dhamayn; sababtaas daraaddeedna cadhadii waxay ku soo dhacday Israa'iil,

tiradana laguma darin xisaabtii kitaabkii taariikhda ee Boqor Daa'uud.

²⁵ Haddaba kaydadkii boqorka waxaa ka sarreeyey Casmaawet in Cadi'eel.

Kaydadkii waddankana, magaalooyinkii, tuulooyinkii, iyo munaaradihiina waxaa ka sarreeyey Yoonataana in Cusiyaah;

²⁶ *oo Ezerina in Keluub wuxuu madax ka ahaa kuwii ka shaqayn jiray beeraha oo dhulka qodi jiray;*

²⁷ *oo canabkii waxaa ka sarreeyey Shimeey oo ahaa reer Raamaah; oo midhaha canabkana oo lagu kaydiyo qolka khamriga waxaa ka sarreeyey Sabdii oo ahaa reer Shifmi;*

²⁸ *oo geedaha saytuunka iyo geedaha sikamoraha ee Shefelah waxaa ka sarreeyey Bacal-xanaan oo ahaa reer Geder; oo kaydadka saliidda waxaa ka sarreeyey Yoo'aash;*

²⁹ *oo lo'dii daaqi jirtay Shaaroon waxaa ka sarreeyey Shitraay oo ahaa reer Shaaron; lo'dii dooxooyinkana waxaa ka sarreeyey Shaafad in Cadlay;*

³⁰ *oo geelashana waxaa ka sarreeyey Cobiil oo ahaa reer Ismaaciil; dameerradana waxaa ka sarreeyey Yexdeyaah oo ahaa reer Meeroonood;*

³¹ *adhigana waxaa ka sarreeyey Yaasiis oo ahaa reer Xaag. Kuwani oo dhammu waxay ahaayeen wakiilladii hantidii Boqor Daa'uud.*

³² Sidoo kale Yoonataana oo ahaa adeerkii Daa'uud ayaa ahaa la-taliye, nin waxgarad ah, iyo qoraa;

oo Yeexi'eel in Xakmoni wuxuu baray wiilashii boqorka.

1 Taariikhdiis

³³ Axiitoofel wuxuu ahaa la-taliyaha boqorka,

oo Xuushaay oo ahaa reer Arkiina wuxuu ahaa saaxiibkii boqorka.

³⁴ Yehooyaadaah oo ahaa ina Benaayaah, iyo Ebiyaataar waxay beddeleen Axiitoofel;

oo Yoo'aabna wuxuu ahaa taliyaha ciidankii boqorka.

28

Haddaba Daa'uud wuxuu Yerusaleem isugu soo ururiyey saraakiishii reer binu Israa'iil oo dhan:

madaxda qabiilooyinka, taliyayaasha qaybaha u adeegi jiray boqorka, taliyayaasha kunka iyo boqolka, kormeerayaasha dhammaan hantida iyo xoolaha boqorka iyo wiilashiisa, saraakiisha iyo ragga xoogga leh, iyo dhammaan geesiyaasha dagaalka.

² Markaasaa Boqor Daa'uud cagihisii istaagay oo yidhi,

"I maqla, walaalahay iyo dadkaygiyow; waxaan qalbigayga ku haystay inaan dhiso guri joogto ah oo loogu talagalay sanduuqa axdiga Eebbe, iyo kursiga cagaha Ilaaheenna. Sidaas daraaddeed waxaan diyaariyey inaan dhiso.

³ Si kastaba ha ahaatee, Eebbe wuxuu igu yidhi,

'Adigu ma dhisi doontid guri magacayga, maxaa yeelay waxaad tahay nin dagaal iyo dhiig daadisay.'

⁴ Si kastaba ha ahaatee, Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, wuxuu i doortay aniga oo ka mid ah qoyska aabbahay inaan boqor ka noqdo reer binu Israa'iil weligiis.

Waayo, wuxuu doortay Yahuudah inuu hoggaamiyo, oo guriga Yahuudah, qoyska aabbahay, oo wiilashii aabbahay dhexdooda, wuxuu igu farxay inuu iga dhigo boqor reer binu Israa'iil oo dhan.

⁵ Oo wiilashayda oo dhan (waayo, Eebbe wuxuu igu barakeeyey wiilal badan),

wuxuu doortay wiilkayga Sulaymaan inuu fadhiisto carshiga boqortooyada Eebbe ee reer binu Israa'iil.

⁶ Wuxuu igu yidhi,

'Wiilkaaga Sulaymaan waa kan dhisi doona gurigayga iyo barxadaha; waayo, waxaan doortay

inuu wiil ii noqdo, aniguna waxaan u noqon doonaa Aabbahiis.

⁷ *Waxaan adkayn doonaa boqortooyadiisa weligeed haddii uu si daacad ah u ilaaliyo amarradayda iyo xeerarkayga, sida hadda la sameeyo.'*

⁸ Haddaba, hortiisa reer binu Israa'iil oo dhan, ururka Eebbe, iyo maqalka Ilaaheenna,

ilaaliya oo raadiya dhammaan amarrada Eebbe Ilaahiinna si aad u hantidaan dhulka wanaagsan oo aad uga tagtaan dhaxal ahaan wiilashiinna idinka dambeeya weligiin.

⁹ Adiguna, wiilkayga Sulaymaanow, aqoonso Ilaaha aabbahaa,

oo u adeeg isaga qalbi dhan iyo maskax doonaysa; waayo, Eebbe wuxuu baadhaa dhammaan qalbiyada, oo wuxuu fahmaa ujeed kasta oo fikradaha. Haddii aad isaga raadiso, wuxuu kuu oggolaan doonaa inaad hesho; laakiin haddii aad isaga dayacdo, wuxuu kaa diidi doonaa weligiis.

¹⁰ *Haddaba ka fiirso, waayo, Eebbe wuxuu doortay inaad dhisto guri loogu talagalay quduuska; geesi noqo oo wax qabso."*

¹¹ Markaasaa Daa'uud wuxuu wiilkiisa Sulaymaan siiyey qorshaha balbalada macbudka,

dhismihiisa, bakhaarradiisa, qolalkiisa sare, qolalkiisa gudaha, iyo qolka kursiga naxariista;

¹² iyo naqshadda dhammaan wixii uu ku fikiray,

barxadaha guriga Eebbe, iyo dhammaan qolalka ku wareegsan, bakhaarrada guriga Eebbe iyo bakhaarrada waxyaalaha quduuska ah;

¹³ *iyo ku saabsan qaybaha wadaaddada iyo reer Laawi, iyo hawlaha ku lug leh adeegga guriga Eebbe, iyo dhammaan weelasha loo isticmaaloo adeegga guriga Eebbe;*

¹⁴ *weelasha dahabka ah, oo miisaanka dahab kasta oo loogu talagalay adeeg kasta; iyo dhammaan weelasha lacagta ah, oo miisaanka lacag kasta oo loogu talagalay adeeg kasta;*

¹⁵ *iyo miisaanka dahabka ah ee laambadaha dahabka ah iyo laambadahooda, miisaanka laambad kasta iyo laambadahooda; iyo miisaanka lacagta ah ee laambadaha lacagta ah iyo*

1 Taariikhdi

laambadahooda, miisaanka laambad kasta iyo laambadahooda, sida loogu adeego laambad kasta;

¹⁶ iyo dahabka, oo lagu cabiray miiska kibista tusmada, miis kasta; iyo lacagta miisaska lacagta ka samaysan;

¹⁷ iyo dahabka saafi ah ee fargeetada, weelasha, iyo dhalooyinka; iyo weelasha dahabka ah, miisaanka weel kasta; iyo weelasha lacagta ah, miisaanka weel kasta;

¹⁸ iyo miiska fooxda oo dahab saafi ah miisaankiisa; iyo dahabka loogu talagalay qaabka gaadhiga, keruubiimta baalasha fidiya oo daboolaya sanduuqa axdiga Eebbe.

¹⁹ “Faahfaahintaas oo dhan,” ayuu yidhi Daa’uud, “Eebbe wuxuu igu fahamsiiyey hanuunkiisa, dhammaan faahfaahinta naqshaddan.”

²⁰ Markaasaa Daa’uud wuxuu wiilkiisa Sulaymaan ku yidhi,

“Adkaysi iyo geesinimo yeelo, oo wax qabso; ha cabsan hana niyad jabin, waayo, Eebbe Ilaaha, Ilaahayga, waa kula jiraa. Isagu kuma dayici doono mana kaa tegi doono ilaa dhammaan shaqada loogu talagalay adeegga guriga Eebbe la dhammeeyo.

²¹ Haddaba bal eeg, waxaa jira qaybaha wadaaddada iyo reer Laawi ee dhammaan adeegga guriga Eebbe,

iyo qof kasta oo doonaya xirfad kasta wuxuu kula jiri doonaa dhammaan shaqada, dhammaan shaqada, sidoo kale saraakiisha iyo dadka oo dhan, waxay si buuxda kuugu adeegi doonaan.”

29 Markaasaa Boqor Daa’uud wuxuu yidhi ururkii oo dhan,

“Wiilkayga Sulaymaan oo keliya Eebbe doortay waa dhallaan oo aan waayo-aragnimo lahayn, shaqaduna waa weyn tahay; waayo, macbudku ma aha mid dadka loogu talagalay, laakiin waa mid Rabbiga Eebbe loogu talagalay.

² Hadda anigoo leh kartidayda oo dhan waxaan u diyaariyey guriga Eebbaha aan caabudo:

dahabka waxyaalaha dahabka ah, lacagta waxyaalaha lacagta ah, naxaasta waxyaalaha naxaasta ah, birta waxyaalaha birta ah, iyo alwaaxda waxyaalaha alwaaxda ah, dhagaxyo oniks

ah iyo dhagaxyo lagu xardhay, dhagaxyo antimony ah iyo dhagaxyo midab leh, iyo nooc kasta oo dhagaxyo qaali ah iyo alabastar badan.

³ Intaa waxaa dheer, maxaa yeelay, waxaan ku faraxsanahay guriga Eebbaha aan caabudo, waxaan siiyey khasnadayda dahabka iyo lacagta guriga Eebbaha aan caabudo,

marka laga reebo wax kasta oo aan hore ugu diyaariyey macbudka quduuska ah:

⁴ gaar ahaan, 3,000 talanti oo dahab ah (dahabka Ofiir), iyo 7,000 talanti oo lacag saafi ah, si loogu dahaadho derbiyada dhismayaasha;

⁵ dahabka waxyaalaha dahabka ah iyo lacagta waxyaalaha lacagta ah, in dhammaan shaqada ay fuliyaan farshaxan yahannadu. Haddaba yaa diyaar u ah inuu maanta isu quduusiyo Rabbiga?”

⁶ Markaasaa madaxda reeraha aabbayaasha, madaxda qabiilooyinka Israa’iil, taliyayaasha kumanyaalka iyo boqollaalka,

iyo kormeerayaasha shaqada boqorka waxay bixiyeen si ikhtiyaari ah;

⁷ iyo adeegga guriga Eebbe waxay bixiyeen:

5,000 talanti iyo 10,000 oo qadaadiic dahab ah, 10,000 talanti oo lacag ah, 18,000 talanti oo naxaas ah, iyo 100,000 talanti oo bir ah.

⁸ Qof kasta oo lahaa dhagaxyo qaali ah wuxuu siiyey khasnadda guriga Rabbiga,

oo uu gacanta ku hayo Yexii’el oo ahaa reer Gerson.

⁹ Markaasaa dadkii farxeen maxaa yeelay waxay si ikhtiyaari ah wax u bixiyeen, waayo, waxay Rabbiga ugu deeqeen qalbi dhan,

oo Boqor Daa’uudna aad buu ugu farxay.

¹⁰ Markaasaa Daa’uud ku ammaanay Rabbiga hortiisa ururka oo dhan; oo Daa’uud wuxuu yidhi,

“Barakaysan tahay, Rabbiga Eebbeha Israa’iil aabbahayow, weligiin iyo weligiinba.

¹¹ Adiga, Rabbiyow, waa weynaanta, xoogga, quruxda, guusha, iyo haybadda, run ahaantii wax kasta oo samooyinka iyo dhulka ku jira; Adiga ayaa

1 Taariikhdi

leh xukunka, Rabbiyow, oo waxaad isu qaaddaa madax ka sarreeya dhammaan.

¹² Labada hodantinimo iyo sharafba adiga ayay kaa yimaadaan, oo adiga ayaa wax walba xukuma, oo gacantaada waxaa ku jira awood iyo xoog; oo gacantaada waxaa ku jira inaad weyniso oo aad qof walba xoogga geliso.

¹³ Haddaba, Eebbeheenna, waxaan kuu muujinaynaa mahadnaq, oo waxaan ammaanaynaa magacaaga sharafta leh.

¹⁴ Laakiin yaan ahay, iyo yaa dadkayga, inaan awoodno inaan si deeqsinimo leh wax u bixino sidaan oo kale? Waayo, wax walba adiga ayay kaa yimaadaan, oo gacantaada ayaan ku siinnay.

¹⁵ Waayo, annagu waxaan nahay shisheeye hortaa, iyo socdaal, sida aabbayaasheen oo dhan ahaayeen; maalmahaenna dhulka waa sida hoos, oo aan lahayn wax hubanti ah.

¹⁶ Rabbiyow Eebbeheenna, dhammaan hodantinimadan aan soo ururinay si aan u dhisno guri loogu talagalay magacaaga quduuska ah, waxay ka timid gacantaada, oo wax walba waa adiga.

¹⁷ Tan iyo markii aan ogahay, Eebbehayga, inaad qalbiga tijaabiso oo aad ku faraxdo daacadnimada, aniga, oo qalbigayga daacadnimo leh, waxaan si ikhtiyaari ah u bixiyey waxyaalahan oo dhan; haddaba farxad ayaan ku arkay dadkaa, oo halkan jooga, iyagoo si ikhtiyaari ah kuu siiyey.

¹⁸ Rabbiyow, Eebbeha Ibraahim, Isxaaq, iyo Israa'iil, aabbayaasheen, tan weligeed ku hayso niyadaha qalbiyada dadkaa, oo qalbigooda ku hanuuni adiga;

¹⁹ oo wiilkayga Sulaymaan sii qalbi daacad ah si uu u ilaaliyo amarradaada, markhaatifurkaaga, iyo xeerarkaaga, oo uu u fuliyo, oo uu u dhisno macbudka, kaas oo aan u diyaariyey."

²⁰ Markaasaa Daa'uud wuxuu la hadlay ururka oo dhan,

"Hadda u mahadnaqa Rabbiga Eebbehiinna." Oo ururkii oo dhammu waxay ammaaneen Rabbiga, Eebbeha aabbayaashooda, oo waxay u sujuudeen oo ay u cibaadeeyeen Rabbiga iyo boqorka.

²¹ Maalintii xigtay waxay allabaryo u bixiyeen Rabbiga,

oo waxay u bixiyeen allabaryo la gubo Rabbiga: kun dibiyoy, kun wan, iyo kun ido, oo ay la socdaan allabaryo cabitaan iyo allabaryo badan oo Israa'iil oo dhan ah.

²² Sidaasay maalintaas ku cuneen oo ku cabbeen Rabbiga hortiiisa farxad weyn. Markaasay Sulaymaan wiilka Daa'uud mar labaad boqor ka dhigeen,

oo waxay u subkeen inuu u taliyo Rabbiga, iyo Saadoq inuu wadaad noqdo.

²³ Markaasaa Sulaymaan ku fadhiistay carshiga Rabbiga isagoo boqor ah meeshiisii aabbiihiis Daa'uud; oo wuu guulaystay,

oo Israa'iil oo dhammu way addeceen.

²⁴ Dhammaan saraakiisha, ragga xoogga leh, iyo sidoo kale dhammaan wiilashii Boqor Daa'uud waxay daacadnimo u ballanqaadeen Boqor Sulaymaan.

²⁵ Rabbigu aad buu Sulaymaan u sarraaysiiyey hortiiisa Israa'iil oo dhan,

oo wuxuu siiyey haybad boqornimo oo aan la siinin boqor kale oo isaga ka horreeyey Israa'iil.

²⁶ Daa'uud, ina Yesay, wuxuu boqor ka ahaa Israa'iil oo dhan.

²⁷ Muddadii uu boqor ka ahaa Israa'iil waxay ahayd afartan sannadood:

wuxuu toddoba sannadood ku talinayey Xebroon, iyo saddex iyo soddon sannadood oo Yerusaleem ah.

²⁸ Markaasuu dhintay isagoo cimri wanaagsan, oo maalmo, hodantinimo, iyo sharaf leh;

oo wiilkiisii Sulaymaan ayaa meeshiisii boqor ka noqday.

²⁹ Haddaba falalkii Boqor Daa'uud, laga bilaabo kii ugu horreeyey ilaa kii ugu dambeeyey,

waxaa lagu qoray taariikhda Samu'eel oo ahaa wax arkay, taariikhda Naataan oo ahaa nebi, iyo taariikhda Gaad oo ahaa wax arkay,

³⁰ oo ay la socdaan dhammaan boqornimadiisii, awooddiisii, iyo xaaladihii ku dhacay isaga, Israa'iil, iyo boqortooyooyinka dhulka oo dhan.

2 Taariikhdiis

1 Sulaymaan oo ahaa wiilkii Daa'uud, wuxuu si adag u aasaasay xukunkiisa boqortooyadiisa,

waayo, Eebbe Ilaahisii baa la jiray oo aad u sarraaysiiyey.

² Sulaymaan wuxuu la hadlay reer binu Israa'iil oo dhan,

oo wuxuu la hadlay taliyayaasha kumanyaalka iyo boqollaalka, iyo xaakinnada, iyo madax kasta oo reer binu Israa'iil ah, madaxda qoysaska aabbayaasha.

³ Sulaymaan iyo ururkii oo dhan waxay tageen meeshii sarraysay ee Gibecoon,

waayo, teendhadii kulanka ee Eebbe baa halkaas ku tiil, taas oo Muuse, addoonkii Eebbe, uu cidlada ku dhisay.

⁴ Daa'uudse wuxuu sanduudkii Eebbe ka soo qaaday Kiryad Yecaarim

oo wuxuu geeyey meeshuu u diyaariyey, waayo, wuxuu u dhisay teendho Yerusaaalem.

⁵ Haddaba meeshii allabariga naxaasta ahayd oo Besal'eel ina Uuri, ina Xuur, uu sameeyey,

waxay ku tiil hortii teendhada Eebbe, oo Sulaymaan iyo ururkii oo dhammu way u dooneen.

⁶ Sulaymaan wuxuu u soo dhowaaday meeshii allabariga naxaasta ahayd ee hortii Eebbe, taas oo ku tiil teendhada kulanka,

oo wuxuu ku bixiyey kun allabari oo la gubo.

⁷ Habeenkii Eebbe ayaa Sulaymaan u muuqday oo ku yidhi,

"Waxaad i weydiisato waxaan ku siin doonaa."

⁸ Sulaymaan wuxuu Eebbe ku yidhi,

"Waxaad aabbahay Daa'uud u muujisay daacadnimo weyn, oo waxaad iga dhigtay boqor meeshiisii.

⁹ Haddaba, Eebbe Ilaahow, ballantii aad u qaaday aabbahay Daa'uud waa la fuliyey, waayo, waxaad iga dhigtay boqor dad tiro badan oo dhulka ciidda u eg.

¹⁰ Sidaas daraaddeed, i sii xigmad iyo garasho, si aan dadkan u hoggaamiyo, waayo, yaa maamuli kara dadkan weyn ee adiga kuu leh?"

¹¹ Markaasaa Eebbe Sulaymaan ku yidhi,

"Sababtoo ah arrintan qalbigaaga ku jirtay, oo aadan weydiisan maal, hodantinimo, ama sharaf, ama nolosha kuwa ku neceb, ama xataa aadan weydiisan cimri dheer, laakiin waxaad weydiisatay xigmad iyo garasho naftaada si aad u xukunto dadkayga aan kaa dhigay boqor,

¹² *xigmad iyo garasho waa lagu siiyey. Waxaan sidoo kale ku siin doonaa maal, hodantinimo, iyo sharaf, sida aanay lahayn boqorradii kaa horreeyey, mana laha kuwa kaa dambeeya."*

¹³ Sulaymaan wuxuu ka tagay meeshii sarraysay ee Gibecoon,

teendhada kulanka, oo wuxuu tegey Yerusaaalem, halkaas oo uu ka talinayey reer binu Israa'iil.

¹⁴ Sulaymaan wuxuu urursaday gaadhifardoodyo iyo fardooley.

Wuxuu lahaa 1,400 gaadhifardoodyo iyo 12,000 fardooley, oo wuxuu ku meeleeyey magaalooyinka gaadhifardoodyada iyo boqorka la jooga Yerusaaalem.

¹⁵ Boqorku wuxuu ka dhigay lacag iyo dahab sida dhagaxyo caadi ah oo Yerusaaalem ku yaal,

oo wuxuu ka dhigay geedaha kedarka sida geedaha sucamoorada ee dooxada ku badan.

¹⁶ Fardihii Sulaymaan waxaa laga soo dhoofiyeey Masar iyo Kuwe;

ganacsatada boqorku waxay ka soo iibsadeen Kuwe qiimo.

¹⁷ Waxay ka soo dhoofiyeen gaadhifardoodyo Masar oo midkiiba lix boqol oo sheqel oo lacag ah,

iyo fardana boqol iyo konton. Oo isla habkaas, waxay u dhoofiyeen boqorrada Xitida iyo boqorrada Aram.

2 Suleymaan wuxuu qorsheeyey inuu dhiso guri loogu magac daray Eebbe,

iyo qasri boqortooyo oo uu isagu leeyahay.

2 Taariikhdi

² Markaasaa Suleymaan u qoondeeyey toddobaatan kun oo nin inay rarka qaadaan,

siddeetan kun oo nin inay buuraha dhagaxa ka qodaan, iyo 3,600 oo kormeerayaal ah inay dadka hagaan.

³ Markaasaa Suleymaan eray u diray Xuuram oo ahaa boqorkii Turos, isagoo leh,

“Sidaad ula dhaqantay aabbahay Daa’uud oo aad u dirtay kedar si uu guri ugu dhiso inuu ku noolaado, sidaas oo kale ii samee.

⁴ Bal eeg, waxaan dhisayaa guri loogu magac daray Eebbahay Eebbe, inaan u quduus yeelo, inaan foox udgoon hortiisa ku gubo, inaan joogto u dhigo kibista tusmada, iyo inaan bixiyo allabaryo la gubo subax iyo galab, maalmaha Sabtida, bilaha cusub, iyo ciidaha loo qoondeeyey Eebbahay Eebbe. Tan waxaa lagu sameyn doonaa Israa’iil weligeed.

⁵ Guriga aan damacsanahay inaan dhiso wuxuu noqon doonaa mid cajiib ah, waayo, Eebbeheen ayaa ka weyn dhammaan ilaahyada kale.

⁶ Si kastaba ha ahaatee, yaa awood u leh inuu guri u dhiso, maadaama samooyinka iyo samooyinka ugu sarreeya aysan karin inay ku jiraan? Haddaba, yaan ahay, inaan guri u dhiso, aan ka ahayn meel lagu bixiyo foox hortiisa?

⁷ Haddaba ii soo dir nin xirfad leh oo ku shaqeeya dahab, lacag, naxaas, bir, guduud, casaan, iyo dhar guduudan, oo yaqaan sida loo xardho, inuu la shaqeeyo shaqaalaha xirfadda leh ee ila joogta Yahuudah iyo Yerusaleem, kuwaas oo aabbahay Daa’uud bixiyey.

⁸ Sidoo kale ii soo dir kedar, sarbeeb, iyo aljum alwaax ka timid Lubnaan, waayo, waxaan ogahay in addoommadaadu ay yaqaanaan sida loo jaro alwaax Lubnaan; iyo runtii addoommadaydu waxay la shaqeyn doonaan addoommadaada,

⁹ si ay ii diyaariyaan alwaax badan, waayo, guriga aan qorsheynayo inaan dhiso wuxuu noqon doonaa mid weyn oo cajiib ah.

¹⁰ Bal eeg, waxaan siin doonaa addoommadaada, kuwa alwaaxa jara, labaatan kun oo kor oo sarreen la burburiyey, labaatan kun oo kor oo shaciir, labaatan kun oo baad oo khamri, iyo labaatan kun oo baad oo saliid.”

¹¹ Markaasaa Xuuram, boqorkii Turos, ugu jawaabay warqad u diray Suleymaan:

“Sababtoo ah Eebbe wuxuu jecel yahay dadkiisa, wuxuu kuu doortay inaad noqotid boqorkooda.”

¹² Xuuram wuxuu kaloo yiri,

“Waxaa barakaysan Eebbe, Eebbeha Israa’iil, kan sameeyey samada iyo dhulka, kan siiyey Boqor Daa’uud wiil caqli leh, oo leh xigmad iyo faham, kaas oo dhisi doona guri loogu magac daray Eebbe iyo qasri boqortooyo oo uu isagu leeyahay.

¹³ Waxaan hadda kuu soo dirayaa Xuuram-aabi, nin xirfad leh, oo leh faham,

¹⁴ wiilka haweeney Dan ah iyo aabbe Turos ah, oo yaqaan sida loo shaqeeyo dahab, lacag, naxaas, bir, dhagax, iyo alwaax, iyo dhar guduud, guduud, linen, iyo casaan, oo yaqaan sida loo xardho dhammaan noocyada xardho, iyo inuu fuliyo naqshad kasta oo loo xilsaaro, inuu la shaqeeyo shaqaalahaaga xirfadda leh iyo kuwa sayidkayga Daa’uud aabbahaa.

¹⁵ Haddaba, sayidkayga ha u soo diro addoommadiisa sarreenka, shaciirka, saliidda, iyo khamriga uu ka hadlay.

¹⁶ Waxaan jaraynaa alwaax kasta oo aad u baahan tahay oo ka timid Lubnaan oo aan kuugu keenaynaa doonniyo badda Joppa, si aad ugu qaadatid Yerusaleem.”

¹⁷ Markaasaa Suleymaan tiriyey dhammaan ajnabiga ku nool dalka Israa’iil,

isagoo raacaya tirakoobkii uu aabbihis Daa’uud qaaday; waxaana la helay 153,600.

¹⁸ Wuxuu u magacaabay toddobaatan kun oo ka mid ah inay rarka qaadaan, siddeetan kun oo dhagaxa ka qodaan buuraha, iyo 3,600 oo kormeerayaal ah inay dadka shaqada qabanaya hagaan.

3 Suleymaan wuxuu bilaabay dhismaha guriga Eebbe ee Yerusaleem oo ku yaal Buur Moriah,

meeshaas oo Eebbe uu ugu muuqday aabbihis Daa’uud, goobtaas oo Daa’uud uu diyaariyey meeshii lagu tumay sarreenka ee Ornaan Yebuusiaga.

2 Taariikhdi

² Wuxuu bilaabay dhismaha maalintii labaad ee bisha labaad sannadkii afraad ee boqornimadiisa.

³ Haddaba kuwani waa aasaasyadii uu Suleymaan u dhigay dhismaha guriga Eebbe.

Dhererka dhudhun, sida heerkii hore, wuxuu ahaa lixdan dhudhun, ballacaana wuxuu ahaa labaatan dhudhun.

⁴ Balbalada guriga hortiisa waxay la ballac ahayd guriga, labaatan dhudhun,

dhererkaana wuxuu ahaa 120; wuuna dahab saaray gudaha oo dhan.

⁵ Wuxuu dahab saaray qolka weyn oo geed juniper ah oo dahab fiican ku dahaadhay,

wuxuuna ku qurxiyey geedo timireed iyo silsilado.

⁶ Wuxuu sidoo kale guriga ku qurxiyey dhagaxyo qaali ah;

dahabkaana wuxuu ahaa dahab ka yimid Parvaim.

⁷ Wuxuu dahab saaray guriga, alwaaxyadiisa, jaranjaradiisa, derbiyadiisa, iyo albaabadiisa,

wuxuuna ku xardhay kerubiin derbiyada.

⁸ Markaasuu sameeyey Meesha Ugu Quduusan.

Dhererkeedu, oo la mid ah ballaca guriga, wuxuu ahaa labaatan dhudhun, ballacaana wuxuu ahaa labaatan dhudhun; wuuna dahab saaray, oo wuxuu ahaa 600 oo talanti.

⁹ Furayaashu waxay miisaameen konton sheqel oo dahab ah.

Wuxuu sidoo kale dahab saaray qolalka sare.

¹⁰ Markaasuu sameeyey laba kerubiin oo la xardhay oo ku yaal Meesha Ugu Quduusan

oo dahab saaray.

¹¹ Baalkii kerubiin wuxuu ahaa labaatan dhudhun:

baalka mid ka mid ah, shan dhudhun, wuxuu taabtay derbiga guriga, baalkiisa kale, shan dhudhun, wuxuu taabtay baalka kerubka kale.

¹² *Baalka kerubka kale, shan dhudhun, wuxuu taabtay derbiga kale ee guriga, baalkiisa kale, shan dhudhun, wuxuu ku xidhnaa baalka kerubka hore.*

¹³ Baallada kerubiin waxay ahaayeen labaatan dhudhun,

waxayna istaageen iyagoo u jeeda qolka weyn.

¹⁴ Wuxuu sameeyey daah buluug, guduud, casaan, iyo xariir fiican,

wuxuuna ku xardhay kerubiin.

¹⁵ Wuxuu sidoo kale sameeyey laba tiir oo ku yaal hortiisa guriga, soddon iyo shan dhudhun oo dheer,

madax kastana wuxuu ahaa shan dhudhun.

¹⁶ Wuxuu sameeyey silsilado ku yaal meesha quduuska ah oo ku dul saaray tiirarka,

wuxuu sameeyey boqol rummaan oo ku dul saaray silsiladaha.

¹⁷ Wuxuu tiirarka ku dhigay hortiisa macbudka,

mid midigta iyo mid bidixda; kii midigta wuxuu u bixiyey Yaakiin, kii bidixdaana wuxuu u bixiyey Boo'as.

4 Wuxuu dhisay meeshii allabariga ee naxaasta, labaatan dhudhun dherer, labaatan dhudhun ballac, iyo toban dhudhun oo joog ah.

² Wuxuu kaloo sameeyey Badda birta la shubay, toban dhudhun laga bilaabo gees ilaa gees, oo wareegsan,

jooggeeduna wuxuu ahaa shan dhudhun, oo wareeggeeduna wuxuu ahaa soddon dhudhun.

³ Hoosteeda waxaa ku wareegsanaa wax u eg sawirrada dibi,

toban dhudhunkiiba, oo gebi ahaanba ku wareegsanaa Badda; dibiyada waxaa la shubay laba saf markii la shubay.

⁴ Waxay ku taagnayd laba iyo toban dibi:

saddex waxay u jeedeen waqooyi, saddexna galbeed, saddexna koonfur, saddexna bari; Baddana waxaa lagu dul saaray iyaga, oo dhammaantoodna gadaashooda way u jeedsadeen gudaha.

⁵ Waxay ahayd sida ballac gacan,

2 Taariikhdi

oo geeskeeduna wuxuu ahaa sida gees koob, oo u eg ubax lily; waxay qaadi kartay saddex kun oo baad.

⁶ Wuxuu kaloo sameeyey toban weel oo lagu dhaqo, wuxuuna shan dhigay dhinaca midig iyo shan dhinaca bidix, si loogu dhaqo waxyaalaha allabariga la gubo; laakiin Badda waxay ahayd tan wadaaddada ku dhaqdaan.

⁷ Markaasuu sameeyey tobankii laambadood ee dahabka ahaa sida loogu talagalay,

oo wuxuu ku dhex dhigay macbudka: shan dhinaca midig iyo shan dhinaca bidix.

⁸ Wuxuu sameeyey toban miis

oo wuxuu ku dhex dhigay macbudka: shan dhinaca midig iyo shan dhinaca bidix. Intaas waxaa dheer, wuxuu sameeyey boqol baaquli oo dahab ah.

⁹ Markaasuu sameeyey barxaddii wadaaddada, iyo barxaddii weynayd iyo albaabbadii barxadda,

oo wuxuu ku dahaadhay albaabbadoodii naxaas.

¹⁰ Wuxuu Badda dhigay dhinaca midig ee guriga, dhinaca koonfurbari.

¹¹ Huraam wuxuu kaloo sameeyey baaldiyo, majarafado, iyo baaquliyo.

Sidaas daraaddeed, Huraam wuxuu dhammeeyey shaqadii uu u qabtay Boqor Sulaymaan guriga Eebbe:

¹² labada tiir, baaquliyo iyo labada madax ee tiirarka korkooda, iyo labada shabag oo daboolaya labada baaquli ee madaxda tiirarka korkooda,

¹³ iyo afar boqol oo rummaan oo loogu talagalay labada shabag— laba saf oo rummaan ah shabag kasta si ay u daboolaan labada baaquli ee madaxda tiirarka korkooda.

¹⁴ Wuxuu kaloo sameeyey saldhigyada iyo weelasha lagu saaray,

¹⁵ iyo Badda oo ay la socdeen laba iyo toban dibi oo hoosteeda ku jiray.

¹⁶ Baaldiyaada, majarafadaha, fargeetada, iyo dhammaan alaabteeda waxaa sameeyey Huraam—abi oo ka sameeyey naxaas la safeeyey Boqor Sulaymaan guriga Eebbe.

¹⁷ Boqorku wuxuu ku shubay dhulka dhoobada ah ee dooxada Urdun,

intii u dhexeysay Sukod iyo Saredaah.

¹⁸ Sidaas daraaddeed Sulaymaan wuxuu soo saaray dhammaan alaabtan tiro badan,

waayo miisaanka naxaasta lama qiyaasi karin.

¹⁹ Sulaymaan wuxuu kaloo sameeyey dhammaan waxyaalihii ku jiray guriga Eebbe:

meeshii allabariga dahabka ah, miisaska leh kibista Joogitaanka korkooda,

²⁰ laambadaha iyo laambadahooda oo dahab saafi ah, si ay ugu shitaan hortooda meelaha quduuska ah sida loo amray;

²¹ ubaxyada, laambadaha, iyo maqasyada dahabka, oo ah dahabkii ugu fiicnaa;

²² iyo damisayaasha, baaquliyo, qaaddooyinka, iyo foornada dahab saafi ah; iyo albaabka guriga, albaabbada gudaha ee Meesha Quduuska Ah, iyo albaabbada guriga, taas oo ah, qolka weyn, oo dahab ka samaysan.

5 Sidaas daraaddeed, dhammaan shaqadii Sulaymaan u dhammaystiray guriga Rabbiga waa la qabtay. Sulaymaanna wuxuu keenay alaabtii aabbihiis Daa'uud u gooni yeelay— lacagtii, dahabkii, iyo dhammaan weelashii— wuxuuna ku riday khasnadaha guriga Eebbe.

² Markaasaa Sulaymaan wuxuu u soo ururiyey Yerusaaalem waayeelladii Israa'iil iyo madaxdii qabiilooyinka oo dhan, hoggaamiyeyaashii reeraha aowwayaasha wiilashii Israa'iil, si ay u soo qaadaan sanduuqa axdiga Rabbiga oo ka yimid magaalada Daa'uud, taasoo Siyoon ah.

³ Dhammaan nimankii Israa'iil waxay isugu soo urureen boqorka hortiisa xafladda, taasoo dhacday bishii toddobaad.

⁴ Markaasaa waayeelladii Israa'iil oo dhan yimaadeen, waddadii ay Laawiyyintu kaxeeyeen sanduuqa.

⁵ Waxay soo kaxeeyeen sanduuqii, teendhadii kulanka, iyo dhammaan weelashii quduuska ahaa ee teendhada ku jiray; waddadii Laawiyyiinta wadaaddada ah ayaa soo kaxeeyey.

2 Taariikhdi

⁶ Boqor Sulaymaan iyo dhammaan ururkii Israa'iil oo la joogay hortiisa sanduuqa waxay bixinayeen ido iyo dibiyaal aad u badan oo aan la tirin karin ama la xisaabin karin.

⁷ Markaasaa wadaaddadii waxay sanduuqii axdiga Rabbiga geeyeen meeshii loogu talagalay, gudaha quduuska quduuska ah ee guriga, gudaha meesha ugu quduusan, hoosta baalasha keruubiimka.

⁸ Waayo, keruubiimka waxay baalashooda ku fidiyeen meesha sanduuqa, si keruubiimku ay u sameeyaan daboolka sanduuqa iyo tiirarkiisa.

⁹ Laakiin tiirarku aad bay u dheeraayeen si darafyadii tiirarka sanduuqa looga arki karay hortiisa quduuska gudaha, laakiin dibadda lagama arki karin; oo ilaa maantadan joogaan halkaas.

¹⁰ Sanduuqa gudaheeda wax kale kuma jirin marka laga reebo labada loox oo Muuse ku riday Xoreeb, halkaasoo Rabbigu axdi kula sameeyey wiilashii Israa'iil, markay ka soo baxeen Masar.

¹¹ Markii wadaaddadii ka soo baxeen meesha quduuska ah (waayo, wadaaddadii oo dhan oo joogay way quduuseeyeen naftooda, iyagoo aan loo eegin qaybo),

¹² iyo dhammaan heesayaashii Laawiyyiinta, Aasaaf, Heeman, Yeduutuun, iyo wiilashooda iyo xigtadooda, oo ku labisan dhar wanaagsan, oo leh cimbalo, kataaroyin, iyo lyres, waxay taagnaayeen bariga allabariga, iyo iyaga la jira boqol iyo labaatan wadaaddo oo buunyo afuufaya—

¹³ si wadajir ah markii buunyo afuufayaashii iyo heesayaashii ay isku maqlaan cod kaliya si ay u ammaanaan oo u weyneeyaan Rabbiga, markayna kor u qaadeen codkooda, oo ay la socdeen buunyo iyo cimbalo iyo qalab kale oo muusig, markay Rabbiga ammaaneen, iyagoo leh,

“Runtii waa wanaagsan yahay, waayo, naxariistiisu weligeed way sii socotaa,”

markaasaa guriga, guriga Rabbiga, waxaa buuxiyey daruur,

¹⁴ si aan wadaaddadu u istaagi karin inay adeegaan daruurta awgeed, waayo, ammaanta Rabbiga ayaa buuxisay guriga Eebbe.

6 Markaasaa Sulaymaan hadlay, “Eebbe wuxuu sheegay inuu ku dhex joogi doono daruurta cufan.

² Waxaan kuu dhisay guri weyn, Iyo meel aad weligaaga ku degto.”

³ Markaasaa boqorkii u jeestay oo duceeyey ururkii reer binu Israa'iil oo dhan, intii ururkii reer binu Israa'iil oo dhan ay taagnaayeen.

⁴ Wuxuu ku dhawaaqay, “Waxaa barakaysan Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, kaasoo la hadlay aabbahay Daa'uud, oo ku sameeyey gacmihiisa, isagoo leh,

⁵ ‘Laga soo bilaabo maaliintii aan dadkayga ka soo bixiyey dalka Masar, ma dooran magaalo ka mid ah qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan si aan guri ugu dhiso si magacaygu halkaas ugu jiro, mana dooran nin madax uga noqda dadkayga reer binu Israa'iil;

⁶ laakiin waxaan doortay Yerusaleem si magacaygu halkaas ugu jiro, waxaana doortay Daa'uud inuu madax uga noqdo dadkayga reer binu Israa'iil.’

⁷ Waxay ahayd qalbiga aabbahay Daa'uud inuu guri u dhiso magaca Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil.

⁸ Laakiin Eebbe wuxuu ku yidhi aabbahay Daa'uud, ‘Sababtoo ah qalbigaaga waxaa ku jirtay inaad guri u dhiso magacayga, waxaad si wanaagsan u yeeshay inaad rabitaan kan oo kale qalbigaaga ku hayso.

⁹ Si kastaba ha ahaatee, adigu ma dhisi doontid guriga, laakiin wiilkaaga kuu dhasha, isagaa guriga u dhisi doona magacayga.’

¹⁰ Hadda Eebbe wuxuu oofiyeey eraygiisii uu ku hadlay; waayo, waxaan ku kacay meeshiisii aabbahay Daa'uud oo waxaan ku fadhiyaa carshiga Israa'iil, sida Eebbe ballan qaaday, waxaanan dhisay guriga magaca Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil.

¹¹ Oo halkaasaan dhigay sanduuqii, kaasoo ah axdiga Eebbe, kaasoo uu la sameeyey wiilashii Israa'iil.”

¹² Markaasuu hor istaagay allabariga Eebbe ee hortiisa ururka reer binu Israa'iil oo dhan oo gacmihiisa kor u taagay.

¹³ Waayo, Sulaymaan wuxuu sameeyey meel bir ah, shan dhudhun dheer, shan dhudhun ballaaran, iyo saddex dhudhun sarreeya, wuxuuna dhigay bartamaha barxadda; markaasuu ku istaagay,

2 Taariikhdi

kadibna jilbihiisa ku dhacay hortiisa ururka reer binu Israa'iil oo dhan, oo gacmihiisa kor u taagay xagga samada.

¹⁴ Wuxuu yidhi, “Eebbow, Ilaaha reer binu Israa'iil, ma jiro ilaah adiga kula mid ah samada ama dhulka, adigoo axdigaaga iyo daacadnimadaada u ilaalinaya addoommadaada ku hor socda qalbigooda oo dhan—

¹⁵ Adigoo ilaalisay addoonkaaga, aabbahay Daa'uud, wixii aad u ballanqaadday; afkaaga ayaad ku hadashay oo gacantaada ayaad ku oofisay, sida ay tahay maanta.

¹⁶ Haddaba, Eebbow, Ilaaha reer binu Israa'iil, u ilaali addoonkaaga, aabbahay Daa'uud, wixii aad u ballanqaadday, adigoo leh, ‘Adigu ma waayi doontid nin ku fadhiya carshiga Israa'iil, haddii wiilashaadu ay daryeelan jidkooda, si ay ugu socdaan sharcigayga sidaad hortayda ugu socotay.’

¹⁷ Haddaba, Eebbow, Ilaaha reer binu Israa'iil, ha xaqiijiyo eraygaaga aad kula hadashay addoonkaaga Daa'uud.

¹⁸ Laakiin ma dhabbaa in Eebbe uu la dego dadka dhulka? Bal eeg, samada iyo samada sare kuma qaban karaan; sidaas darteed gurigan aan dhisay ma qaban karo!

¹⁹ Hase yeeshee, u jeeso xagga tukashada addoonkaaga iyo baryadiisa, Eebbow Ilaahayga, si aad u maqasho qaylada iyo tukashada uu addoonkaagu halkan kuugu soo bandhigo,

²⁰ si indhahaagu ay u furan yihiin xagga gurigan maalin iyo habeen, xagga meeshii aad ku dhawaaqday inaad magacaga halkaas dhigi doonto, si aad u maqasho tukashada uu addoonkaagu u tukado xagga meeshan.

²¹ Oo maqlo baryada addoonkaaga iyo dadkaaga reer binu Israa'iil, markay xagga meeshan u tukadaan; ka maqlo meel degitaankaaga, oo samada; maqlo oo dembi dhaaf.

²² Haddii qof dembaabo deriskiisa oo lagu khasbo inuu dhaarto, oo uu yimaado oo ku dhaarto hortiisa allabarigaaga gurigan,

²³ markaas ka maqlo samada oo fal, oo xukumo addoommadaada, caddaaladna u samee kan sharka

leh adigoo jidkiisa madaxiisa saara, oo xaqsoorka u caddee adigoo abaalmarin siya sida xaqnimadiisa.

²⁴ Haddii dadkaaga reer binu Israa'iil laga adkaado cadowga sababtoo ah way kugu dembaabeen, oo ay soo noqdaan oo qirtaan magacaga, oo ay ku tukadaan oo ku baryaan gurigan,

²⁵ markaas ka maqlo samada oo dembiga u dhaaf dadkaaga reer binu Israa'iil, oo ku soo celi dhulka aad siisay iyaga iyo awowayaashood.

²⁶ Marka samadu xidhanto oo roobku aanu da'in sababtoo ah way kugu dembaabeen, oo ay xagga meeshan u tukadaan oo qirtaan magacaga, oo ay ka toobad keenaan dembigooda markaad ku dhibtid,

²⁷ markaas ka maqlo samada oo dembiga u dhaaf addoommadaada iyo dadkaaga reer binu Israa'iil, xaqiigdii, bar iyaga jidka wanaagsan ee ay ku socdaan; oo roobna ku soo dir dhulkaaga aad siisay dadkaaga sidii dhaxal.

²⁸ Haddii ay abaar ku dhacdo dhulka, haddii ay cudur ku dhacdo, haddii ay dhacdo cudur ama caariyaysi, ayax ama caaro, haddii cadowgu ku hareereeyo dhulkooda magaalooyinkooda, cudur kasta ama xanuun kasta oo jira,

²⁹ tukasho kasta ama baryo kasta oo qof kasta sameeyo, ama dadkaaga reer binu Israa'iil oo dhan, mid kasta oo garanaya dhibkiisa iyo xanuunkiisa, oo gacmihiisa kor u taagaya xagga gurigan,

³⁰ markaas ka maqlo samada meel degitaankaaga, oo dembi dhaaf, oo u abaalmari mid kasta sida jidadkiisa oo dhan, qalbigooda aad taqaan— waayo, adiga keligaa ayaad taqaan qalbiyada wiilasha dadka—

³¹ si ay kuu cabsadaan, oo ay ku socdaan jidadkaaga intay ku nool yihiin dhulka aad siisay awowayaasheen.

³² Sidoo kale ku saabsan shisheeyaha aan ka mid ahayn dadkaaga reer binu Israa'iil, laakiin ka yimaada waddan fog sababtoo ah magacaaga weyn, iyo gacantaada xoogga badan, iyo cududdaada fidsan— markay yimaadaan oo xagga gurigan u tukadaan,

³³ markaas ka maqlo samada, meel degitaankaaga, oo samee sida wax kasta oo uu shisheeyaha kuu baryo, si ay dadka dhulka oo dhan u ogaadaan

2 Taariikhdi

magacaaga, oo ay kuu cabsadaan sida dadkaaga reer binu Israa'iil, oo ay ogaadaan in gurigan aan dhisay lagu magacaabo magacaaga.

³⁴ Marka dadkaaga u baxaan dagaal cadowgooda, xagga jihada aad u dirto, oo ay ku tukadaan xagga magaaladan aad dooratay, iyo gurigan aan u dhisay magacaaga,

³⁵ markaas ka maqlo samada tukashadooda iyo baryadooda, oo u taageer sababtooda.

³⁶ Markay kugu dembaabaan (waayo ma jiro qof aan dembaabin) oo aad ka cadhootid oo aad u dhiibtid cadow, si ay u kaxaystaan oo u qaataan dhul fog ama dhow,

³⁷ haddii ay qalbigooda ku qaataan dhulka ay ku qafaasheen, oo ay toobad keenaan oo ku baryaan dhulka ay ku qafaasheen, iyagoo leh, 'Waan dembaabnay, waxaan sameynnay qaldan oo waxaan falnay si xun';

³⁸ haddii ay kugu soo noqdaan qalbi iyo nafsad dhan dhulka ay ku qafaasheen, halkaasoo lagu qafaashay, oo ay ku tukadaan xagga dhulkooda aad siisay awowayaashood, iyo magaaladan aad dooratay, iyo xagga gurigan aan u dhisay magacaaga,

³⁹ markaas ka maqlo samada, meel degitaankaaga, tukashadooda iyo baryadooda, oo u taageer sababtooda, oo dembi dhaaf dadkaaga kugu dembaabay.

⁴⁰ Haddaba, Ilaahayga, ha furan yihiin indhahaaga iyo dhegahaaga ha maqlaan tukashada lagu bixiyo meeshan.

⁴¹ *Haddaba kac, Eebbow Ilaahow, xagga meeshii nasashadaada, Adiga iyo sanduuqa xooggaaga; ha ku labistaan wadaaddadaada, Eebbow Ilaahow, badbaado, oo ha ku farxaan kuwa daacadda kuu ah wanaagga.*

⁴² *Eebbow Ilaahow, ha u jeedin wejiga midkaaga la subkay; xusuuso jacaylkaaga joogtada ah ee addoonkaaga Daa'uud."*

7 Markii Sulaymaan ku soo gabagabeeyey ducadiisii, dab ayaa samada ka soo degay oo gubay qurbaankii la gubay iyo allabaryadii, iyo ammaanta Eebbe ayaa guriga buuxisay.

² Oo wadaaddadii ma ay geli karin gurigii Rabbiga maxaa yeelay, ammaanta Rabbiga ayaa buuxisay gurigii Rabbiga.

³ Dhammaan wiilashii Israa'iil, markay arkeen dabkii soo degay iyo ammaantii Rabbiga oo guriga saaran, way sujuudeen iyadoo wejigoodu dhulka yaallo, wayna caabudeen oo ammaaneen Rabbiga, iyagoo leh,

"Dhab ahaantii waa wanaagsan yahay, waayo, naxariistiisu waa weligeed."

⁴ Markaasaa boqorkii iyo dadkii oo dhammu waxay Rabbiga hortiisa ku bixiyeen allabaryo iyo qurbaanno.

⁵ Boqor Sulaymaan wuxuu bixiyeey allabarigii labaatan iyo laba kun oo dibi iyo 120,000 oo ido ah. Sidaas daraaddeed, boqorkii iyo dadkii oo dhammu waxay u hibeeyeen gurigii Eebbe.

⁶ Wadaaddadii waxay istaageen meelhoodii, iyo reer Laawi sidoo kale, oo wata qalabkii muusikada ee Rabbiga oo Boqor Daa'uud u sameeyey in lagu ammaano Rabbiga— "Waayo, naxariistiisu waa weligeed"— markasta oo uu ku ammaano iyaga, wadaaddadii dhinaca kale waxay afuufayeen buunno, oo reer binu Israa'iil oo dhammu way taagnaayeen.

⁷ Markaasaa Sulaymaan quduusiyeey bartamaha barxadda oo guriga Rabbiga hortiisa ahayd, waayo, halkaas ayuu ku bixiyeey qurbaankii la gubay iyo baruurtii allabarigii nabadda maxaa yeelay, meeshii naxaasta ahayd ee Sulaymaan sameeyey ma ay qaadi karin qurbaankii la gubay, qurbaankii hadhuudhka, iyo baruurtii.

⁸ Sidaas daraaddeed, Sulaymaan wuxuu xilligaa xaflad u qabtay toddoba maalmood, iyo reer binu Israa'iil oo dhan oo la jiray, shir aad u weyn oo ka yimid Lebo-xamaad ilaa webiga Masar.

⁹ Oo maalintii siddeedaad waxay qabteen shir farxadeed, waayo, waxay u dabaaldegayeen u hibeeyntii meeshii allabariga toddoba maalmood, iyo xafladdii toddoba maalmood.

¹⁰ Markaasaa maalintii saddex iyo labaatanaad ee bisha toddobaad, wuxuu dadka u diray teendhooyinkoodii, iyagoo faraxsan oo qalbi wanaagsan leh sababtoo ah wanaaggii Rabbigu u muujiyey Daa'uud, Sulaymaan, iyo dadkiisa Israa'iil.

2 Taariikhdi

¹¹ Sidaas daraaddeed, Sulaymaan wuxuu dhammeeyey gurigii Rabbiga iyo qasrigii boqorka, wuxuuna si guul leh u dhammeeyey wax kasta oo uu qorsheeyey inuu sameeyo gurigii Rabbiga iyo qasrigiisa.

¹² Markaasaa Rabbigu u muuqday Sulaymaan habeenkii oo ku yidhi, “Ducadaadii waan maqlay oo waxaan doortay meeshan aniga ii ah guriga allabariga.

¹³ Haddii aan xiro samooyinka si aan roob u diin, ama aan amro ayax inay dhulka cunaan, ama aan cudur ku soo diro dadkayga,

¹⁴ iyo dadkayga oo magacayga loogu yeedho ay is-hoosaysiiyaan, oo ay tukadaan oo wejigayga doondoonaan, oo ay ka jeestaan jidadkooda xun, markaasaan ka maqli doonaa samada, oo waxaan ka cafiyi doonaa dembigooda oo dhulkooda waan soo celin doonaa.

¹⁵ Laga bilaabo hadda, indhahaygu way furan yihiin oo dhegahayguna way u dhug yeelan doonaan tukashada lagu sameeyo meeshan.

¹⁶ Waqtigan xaadirka ah, waxaan doortay oo quduusiyeey gurigan si magacaygu halkaas ugu sii jiro weligiis, indhahayga iyo qalbigayguna halkaas way ku sii jiri doonaan weligood.

¹⁷ Adiguna, haddii aad hortayda ku socotid sida aabbahaa Daa'uud ku socday, oo aad samaysid wax kasta oo aan kugu amray, oo aad xeerarkayga iyo qaynuunnadayda ilaalisid,

¹⁸ markaasaan adkayn doonaa carshigaaga boqortooyada sidaan ugu ballanqaaday aabbahaa Daa'uud, inogoo leh, ‘Adigu ma waayi doontid nin u taliya Israa'iil.’

¹⁹ Hase yeeshee, haddii aad ka jeesatid oo aad ka tagtid xeerarkayga iyo amarradayda oo aan hortaada dhigay, oo aad tagtid oo aad u adeegtid ilaahyo kale oo aad caabudid,

²⁰ markaasaan idinka saari doonaa dhulkayga aan idin siiyey, iyo gurigan aan quduusiyeey magacayga aawadiis waan ka fogayn doonaa hortayda, oo waxaan ka dhigi doonaa maahmaah iyo wax lagu qoslo dadka oo dhan dhexdooda.

²¹ Gurigaan, oo la sarraysiiyey, qof kasta oo ag maraya wuu amakaagi doonaa oo wuxuu odhan

doonaa, ‘Maxaa Rabbigu waxyaalahan ugu sameeyey dhulkan iyo gurigan?’

²² Wayna odhan doonaan, ‘Sababtoo ah waxay ka tageen Rabbiga, Eebbaha awoyayaashood oo iyaga ka soo saaray dalka Masar, oo waxay qaateen ilaahyo kale oo caabudeen oo u adeegeen; sidaas daraaddeed wuxuu ku soo dejiyey masiibadan oo dhan iyaga.’”

8 Markii la soo gabagabeeyey labaatanka sano oo Sulaymaan dhisay guriga Rabbiga iyo hoygiisa,

² wuxuu dejiyey magaalooyinkii Xuuram siiyey, oo wuxuu halkaas dejiyey wiilashii Israa'iil.

³ Sulaymaan wuxuu u dhaqaaqay Xamaat-soobaah oo wuxuu qabsaday.

⁴ Wuxuu horumariyey Taadmoor ee cidlada iyo magaalooyinkii kaydka oo dhan ee uu Xamaat ka dhisay.

⁵ Wuxuu dhisay Beyt-xooroon oo Sare iyo Beyt-xooroon oo Hoose, oo ahaa magaalooyin la adkeeyey oo leh derbiyo, albaabbo, iyo biralbaabbo;

⁶ iyo Baalac iyo magaalooyinkii kaydka oo dhan ee Sulaymaan lahaa, iyo magaalooyinkii gaadhifardoodkiisa iyo magaalooyinkii fardooleyda, iyo wax kasta oo Sulaymaan ka farxiyey inuu ka dhiso Yerusaaalem, Lubnaan, iyo dhulka oo dhan oo uu xukumo.

⁷ Dadka Hitti, Amoriyiin, Ferisiyiin, Xiwiyiin, iyo Yebuusiyiin oo aan Israa'iil ahayn oo hadhay—

⁸ faracoodii oo ku hadhay dhulka ka dib markii wiilashii Israa'iil aanay baabbi'in—Sulaymaan wuxuu ku qasbay inay shaqo qasab ah qabtaan ilaa maanta.

⁹ Laakiin Sulaymaan ma uusan ka dhigin addoommo wiilashii Israa'iil shaqadiisa; waxay ahaayeen rag dagaal, madaxdiisa ugu waaweyn, saraakiishiisa, iyo taliyayaasha gaadhifardoodkiisa iyo fardooleyda.

¹⁰ Kuwanu waxay ahaayeen saraakiishii ugu waaweynaa ee Boqor Sulaymaan, laba boqol iyo konton oo xukuma dadka.

¹¹ Markaasaa Sulaymaan wuxuu gabadhii Fircoon ka soo kaxeeyey magaalada Daa'uud ilaa gurigii uu u dhisay, waayo, wuxuu yidhi, “Naagtaydu kuma noolaan doonto guriga Daa'uud boqorkii Israa'iil,

2 Taariikhdi

maxaa yeelay, meelahaas waa quduus halkaas oo sanduuqa Rabbiga galay.”

¹² Sulaymaan markaasaa wuxuu Rabbiga ku bixiyey allabari gubasho oo ku yaal meel allabariga Rabbiga oo uu ka dhisay hortiisa balbalada;

¹³ oo wuxuu sidaas yeelay si waafaqsan xeerka maalinlaha ah, isagoo u bixiyey sida uu amray Muuse, sabtiyada, bilaha cusub, iyo ciidaha loo qoondeeyey sannadka saddex jeer: Ciidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn, Ciidda Toddobaadyada, iyo Ciidda Khaamamka.

¹⁴ Hadda sida uu amray aabbihiis Daa'uud, wuxuu u magacaabay qaybaha wadaaddada adeegyadooda, iyo reer Laawi shaqooyinkooda ammaan iyo adeegid hortooda wadaaddada sida xeerka maalinlaha ah, iyo ilaalada albaabbada qaybtooda albaab kasta; waayo, kani wuxuu ahaa amarkii Daa'uud, ninkii Eebbe.

¹⁵ Waxayna si daacadnimo leh ugu hoggaansameen amarkii boqorka ee wadaaddada iyo reer Laawi arrin kasta, oo ay ku jiraan bakhaarada.

¹⁶ Sidaas darteed dhammaan shaqadii Sulaymaan waa la fuliyey laga bilaabo maalintii aasaaska guriga Rabbiga, ilaa iyo intii la dhammeeyey. Sidaas ayaa guriga Rabbiga loo dhammaystiray.

¹⁷ Sulaymaan markaasaa wuxuu u safray Esiyon-geber iyo Eloot oo ku yaal xeebta dhulka Edom.

¹⁸ Xuuram wuxuu u soo diray doonyo gacanta addoommadiisa, iyo addoommo yaqaanna badda. Waxayna la tageen addoommadii Sulaymaan ilaa Ofiir, oo halkaas ka soo qaadeen afar boqol iyo konton talanti oo dahab ah, oo waxay u keeneen Boqor Sulaymaan.

9 Hadda markii boqoraddii Sheba maqashay magaca Sulaymaan, ayay Yerusaaalem u timid inay Sulaymaan ku tijaabiso halxidhaale. Waxay la timid dad badan oo raacsan, geelna waxay siday xawaashyo, dahab badan, iyo dhagaxyo qaali ah. Markay Sulaymaan u timid, waxay la hadashay wax kasta oo maskaxdeeda ku jiray.

² Sulaymaan wuxuu ka jawaabay dhammaan su'aalaha; ma jirin wax Sulaymaan uusan u caddaynin iyada.

³ Markii boqoraddii Sheba aragtay xigmadda Sulaymaan, gurigii uu dhisay,

⁴ cuntadii miiskiisa, fadhiisiga addoommadiisa, adeeggii wasiirradiisa iyo labiskooda, kuwa koobabka u shubayay iyo labiskooda, iyo jaranjaradii uu ku tegi jiray guriga Eebbe, way neef qabatoontay.

⁵ Markaasay waxay ku tidhi boqorka, “Warbixintii aan dalkayga ka maqlay ee ku saabsan hadalladaada iyo xigmaddaada runtii way ahayd.

⁶ Laakiin ma rumaysan warbixinta ilaa aan imid oo indhahaygu arkeen. Bal eeg, kala badh weynida xigmaddaada lama ii sheegin! Waxaad dhaaftay warbixintii aan maqlay.

⁷ Nasiib wanaag raggaaga, nasiib wanaag addoommadaada kuwaas oo joogta kuu hor taagan oo maqla xigmaddaada.

⁸ Waxaa barakaysan Eebbe Ilaahaaga oo kugu farxay, inuu ku saaro carshigiisa sida boqor u ah Eebbe Ilaahaaga; maxaa yeelay, Ilaahaagu wuxuu jeclaaday Israa'iil, inuu adkeeyo weligiis, wuxuu kaa dhigay boqor iyaga kor saaran, inaad fuliso caddaalad iyo xaqnimo.”

⁹ Markaasay siisay boqorka boqol iyo labaatan talanti oo dahab ah, iyo xawaashyo aad u badan iyo dhagaxyo qaali ah. Mar dambe ma iman xawaashyo sida kuwaas oo boqoraddii Sheba siisay Boqor Sulaymaan.

¹⁰ Iyo addoommadii Xuuram iyo addoommadii Sulaymaan, kuwaas oo dahab ka keenay Ofir, waxay kaloo keeneen geedo algummo iyo dhagaxyo qaali ah.

¹¹ Geedaha algummada boqorku wuxuu ka sameeyey jaranjarootin loogu talagalay guriga Eebbe iyo qasriga boqorka, iyo lyres iyo harps loogu talagalay heesayaasha; wax la mid ahna looma arag dalka Yahuudah.

¹² Boqor Sulaymaan wuxuu siisay boqoraddii Sheba wax kasta oo ay rabtay, wax kasta oo ay weydiisatay, marka laga reebo wixii ay boqorka u keentay. Markaasay ku noqotay dalkeeda iyadoo la socota addoommadeeda.

¹³ Hadda dahabkii Sulaymaan u iman jiray sannadkii wuxuu ahaa 666 talanti oo dahab ah,

¹⁴ marka laga reebo wixii ganacsatada iyo baayacmushtarka keeneen; iyo dhammaan

2 Taariikhdi

boqorradii Carabiya iyo taliyayaashii dalka waxay Sulaymaan u keeneen dahab iyo lacag.

¹⁵ Boqor Sulaymaan wuxuu farsameeyey laba boqol oo gaashaan oo dahab la tumay, isagoo lix boqol oo sheqel oo dahab la tumay ku isticmaalay gaashaan kasta oo weyn.

¹⁶ Wuxuu farsameeyey saddex boqol oo gaashaan oo dahab la tumay, isagoo saddex boqol oo sheqel oo dahab ku isticmaalay gaashaan kasta; boqorkuna wuxuu ku dhigay guriga kaynta Lubnaan.

¹⁷ Boqorku wuxuu kaloo sameeyey carshiyo weyn oo foolmaroodi ah oo dahab saafi ah lagu dahaadhay.

¹⁸ Carshigu wuxuu lahaa lix jaranjaro, oo lagu daray kursi dahab ah, iyo gacmo dhinac kasta oo kursiga ah, laba libaaxna waxay taagnaayeen dhinacyada gacmaha.

¹⁹ Laba iyo toban libaax ayaa taagnaa halkaas lixda jaranjaro dhinac kasta iyo dhinaca kale; wax la mid ahna looma samayn boqortooyo kale oo kale.

²⁰ Dhammaan weelashii cabitaanka ee Boqor Sulaymaan waxay ahaayeen dahab, iyo dhammaan alaabtii guriga kaynta Lubnaan waxay ahaayeen dahab saafi ah; lacagta looma tixgelin wax qiimo leh maalmaha Sulaymaan.

²¹ Waayo, maraakiibtii boqorka waxay u socdeen Tarshiish oo ay la socdaan addoommadii Xuuram; mar kasta oo saddex sannadood maraakiibtii Tarshiish waxay keeni jireen dahab, lacag, foolmaroodi, daayeeero, iyo tukaan.

²² Sidaas darteed Boqor Sulaymaan wuxuu dhaafay dhammaan boqorradii dhulka xagga maal iyo xigmadba.

²³ Dhammaan boqorradii dhulka waxay u doondoonaayeen joogitaanka Sulaymaan, inay maqlaan xigmadda Eebbe uu qalbigiisa geliyey.

²⁴ Waxay keenayeen, nin kasta hadiyaddiisa: maqaallo lacag iyo dahab ah, dhar, hub, xawaashyo, fardo, iyo dameerro, sannadba sannadka ka dambeeya.

²⁵ Sulaymaan wuxuu lahaa afar kun oo meelood oo fardo iyo gaadhifardoodyo ah, iyo laba iyo toban kun oo fardooley ah; wuxuuna ku meeleeeyey

magaalooyinka gaadhifardoodyoada iyo boqorka la jooga Yerusaaalem.

²⁶ Wuxuuna ahaa taliyaha dhammaan boqorradii laga bilaabo Webiga Yuufraadis ilaa dalka Filistiin, iyo ilaa xadka Masar.

²⁷ Boqorku wuxuu ka dhigay lacagta sida dhagaxyo caadi ah oo kale oo Yerusaaalem ku yaal, wuxuuna ka dhigay kedar sida geedaha sicamore ee dooxada hoose.

²⁸ Fardahana waxaa loogu keenay Sulaymaan Masar iyo dhammaan dalalka.

²⁹ Hadda inta kale ee falalkii Sulaymaan, laga bilaabo bilow ilaa dhammaad, miyaanay ku qornayn diiwaannada Nabi Naataan, iyo waxyiga Ahiiyaah ee Shiloni, iyo aragtiyadii Iddo ee wax arkay ee ku saabsan Yerobcaam ina Nebaad?

³⁰ Xukunkii Sulaymaan ee Yerusaaalem oo dhan Israa'iil wuxuu socday afartan sannadood.

³¹ Sulaymaan wuxuu la seexday awowayaashii, waxaana lagu aasay magaalada aabbihiis Daa'uud; wiilkiisii Reexabcaam ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

10 Rehobcaam wuxuu u safray Shekem, maxaa yeelay, reer binu Israa'iil oo dhammuna halkaas ayay isugu soo urureen inay boqor uga dhigeen.

² Markii Yarabcaam ina Nebaad maqlay (maxaa yeelay, wuxuu joogay Masar halkaas oo uu uga cararay Boqor Sulaymaan), Yarabcaam wuxuu ka soo noqday Masar.

³ Waxay u direen isaga, oo markii Yarabcaam iyo reer binu Israa'iil oo dhammu yimaadeen, waxay la hadleen Rehobcaam, iyagoo leh,

⁴ "Aabbahaa wuxuu nagu adkeeyey harqoodkeenna; haddaba, fududee shaqadii adkayd ee aabbahaa nagu soo rogay iyo harqoodkiisii culus ee uu nagu soo rogay, oo annaguna waan kuu adeegi doonnaa."

⁵ Laakiin wuxuu ku yidhi iyaga, "Saddex maalmood dabadeed ii soo noqda." Markaasaa dadkii tegey.

⁶ Markaasaa Boqor Rehobcaam wuxuu la tashaday waayeelladii u adeegi jiray aabbihiis Sulaymaan intuu noolaa, isagoo leh, "Maxaad igula talinaysaan inaan dadkan ugu jawaabo?"

2 Taariikhdi

⁷ Waxay ku yidhaahdeen, “Haddaad dadkan u naxariisatid oo aad raalligeliso oo aad hadallo wanaagsan kula hadashid, markaasay weligood kuu ahaan doonaan addoommo.”

⁸ Laakiin wuu ka tegey taladii waayeellada oo ay siiyeen, oo wuxuu la tashaday dhallinyaradii la soo kortay oo u adeegi jirtay.

⁹ Markaasuu ku yidhi iyaga, “Maxaad talo i siisaa, inaan ugu jawaabno dadkan igu yidhi, ‘Fududee harqoodkii aabbahaa nagu soo rogay?’”

¹⁰ Markaasaa dhallinyaradii la soo kortay waxay ku yidhaahdeen, “Dadkii kuula hadlay, iyagoo leh, ‘Aabbahaa wuxuu nagu adkeeyey harqoodkeenna, laakiin adigu noo fududee!’ Waxaad ku tidhaahdaa, ‘Farta yar ee aan leeyahay baa ka weyn dhexda aabbahay!’

¹¹ Haddaba, aabbahay wuxuu idinku soo rogay harqood culus, laakiin anigu waxaan kuugu dari doonaa harqoodkiinna; aabbahay wuxuu idinku edbiyey karbaashyo, laakiin anigu waxaan idinku edbin doonaa abeesooyin.”

¹² Yarabcaam iyo dadkii oo dhammu waxay u soo noqdeen Rehobcaam maalintii saddexaad, sidii boqorku faray, isagoo leh, “Maalinta saddexaad ii soo noqda.”

¹³ Markaasaa boqorku si kulul ugu jawaabay, oo Boqor Rehobcaam wuxuu ka tegey taladii waayeellada.

¹⁴ Wuxuu kula hadlay iyaga isagoo raacaya taladii dhallinyarada, isagoo leh, “Aabbahay wuxuu idinku soo rogay harqood culus, laakiin anigu waxaan kuugu dari doonaa; aabbahay wuxuu idinku edbiyey karbaashyo, laakiin anigu waxaan idinku edbin doonaa abeesooyin.”

¹⁵ Sidaas daraaddeed boqorku ma uu dhegaysan dadkii, maxaa yeelay, waxay ahayd dhacdo Eebbe ka timid si Rabbiu u xaqiijiyey ereygiisii uu ku hadlay Ahiyaah kii Shilooni ahaa oo ku saabsan Yarabcaam ina Nebaad.

¹⁶ Markii reer binu Israa'iil oo dhammu arkeen inaan boqorku dhegaysan, dadkii waxay boqorka ugu jawaabeen, iyagoo leh,

“Maxaan ka haysannaa Daa'uud? Dhaxal kuma lihin ina Yese. Nin walbow teendhadiinna ku noqda, reer

binu Israa'iilow! Haddaba, Daa'uudow, gurigaaga eeg!”

Markaasaa reer binu Israa'iil oo dhammu teendhooyinkoodii ku noqdeen.

¹⁷ Laakiin Rehobcaam wuxuu weli boqor ka ahaa reer binu Israa'iilkii degganaa magaalooyinka Yahuudah.

¹⁸ Markaasaa Boqor Rehobcaam wuxuu diray Hadooraam, kii mas'uulka ka ahaa shaqada khasabka ah, oo reer binu Israa'iilna waxay ku dhagaxyeeyeen ilaa uu ka dhintay. Markaasaa Boqor Rehobcaam u degdegay inuu fuulo gaadhifardoodkiisii si uu ugu cararo Yeruusaalem.

¹⁹ Sidaas daraaddeed, reer binu Israa'iil waxay weli ka soo horjeedaan guriga Daa'uud ilaa maanta.

11 Markii Reexabcaam yimid Yeruusaalem, wuxuu soo wada ururiyey reer Yahuudah iyo reer Benyaamiin, 180,000 oo dagaalyahanno la soo xulay, si ay ula dagaallamaan reer binu Israa'iil iyagoo doonaya inay boqortooyada u soo celiyaan isaga.

² Hase yeeshee, eray Eebbe ayaa u yimid Shemacyaah, ninka Ilaah, isagoo leh,

³ “Fariintan gaarsii Reexabcaam, wiilka Sulaymaan, boqorka Yahuudah, iyo reer binu Israa'iil oo dhan ee Yahuudah iyo Benyaamiin ku sugan:

⁴ ‘Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Waa inaad kor u kicin oo aanad la dagaallamin walaalihiinna; ku noqda, nin walba gurigiisa, waayo, arrintani waa mid aniga iga timid.” Sidaas daraaddeed waxay maqleen erayadii Eebbe oo ay ka noqdeen inay la dagaallamaan Yerobcaam.

⁵ Reexabcaam wuxuu ku noolaa Yeruusaalem wuxuuna dhisay magaalooyin difaac ah oo ku yaal Yahuudah.

⁶ Wuxuu dhisay Beytlaxam, Ceetaam, iyo Teqowaah,

⁷ iyo Beytsuur, Sokow, iyo Caduulaam,

⁸ sidoo kale Gaas, Maareeshaah, iyo Siif,

⁹ iyo sidoo kale Adoraayim, Laakiish, iyo Aseqaah,

¹⁰ oo ay ku jiraan Sooraah, Cayaloon, iyo Xebroon, kuwaas oo ahaa magaalooyin la xoojiyey oo ku yaal Yahuudah iyo Benyaamiin.

2 Taariikhdi

¹¹ Wuxuu sii xoojiyey qalcadaha, isagoo u magacaabay saraakiil oo siiyey raashin, saliid, iyo khamri.

¹² Wuxuu qalabiyeey magaalo kasta gaashaanno iyo warmaha, isagoo si weyn u xoojiyey. Sidaas ayuu ku haystay Yahuudah iyo Benyaamiin.

¹³ Intaas waxaa dheer, wadaaddadii iyo reer Laawi oo ku sugnaa reer binu Israa'iil oo dhan ayaa la joogay isaga dhammaan dhulkooda.

¹⁴ Waayo, reer Laawi waxay ka tageen daaqaadoodii iyo hantidoodii waxayna u yimaadeen Yahuudah iyo Yerusaaalem, maxaa yeelay Yerobcaam iyo wiilashiisii ayaa ka reebay inay u adeegaan Eebbe.

¹⁵ Wuxuu u magacaabay isaga qudhiisa wadaaddo meelaha sarsare, jinniyada riyaha iyo weylaha uu sameeyey.

¹⁶ Kuwa ka yimid qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan oo u heellan inay raadiyaan Eebbe Ilaaha reer binu Israa'iil ayaa raacay iyaga Yerusaaalem, si ay u bixiyaan allabaryo Eebbe Ilaaha awowayaashood.

¹⁷ Waxay xoojiyeen boqortooyadii Yahuudah oo ay taageereen Reexabcaam, wiilka Sulaymaan, muddo saddex sano ah, maaddaama ay raaceen dariiqyadii Daa'uud iyo Sulaymaan muddadaas.

¹⁸ Reexabcaam wuxuu guursaday Maxalath, gabadhii Yerimowt, wiilkii Daa'uud, iyo Abihaayil, gabadhii Eliyaab, wiilkii Yesay.

¹⁹ Waxay u dhashay wiilashii: Yee'ush, Shemaryah, iyo Saaham.

²⁰ Kadib, wuxuu guursaday Maacah, gabadhii Absalom, waxayna u dhashay Abiiaah, Attai, Siisaah, iyo Shelomith.

²¹ Reexabcaam wuxuu jeclaa Maacah, gabadhii Absalom, in ka badan dhammaan naagihiisii kale iyo haweenaydii uu qabay. Wuxuu guursaday siddeed iyo toban naagood iyo lixdan haweenay, wuxuuna dhalay siddeed iyo labaatan wiil iyo lixdan gabdhood.

²² Reexabcaam wuxuu u magacaabay Abiiaah, wiilka Maacah, inuu noqdo madaxa iyo hoggaamiyaha walaalihiis, isagoo doonaya inuu ka dhigo boqor.

²³ Wuxuu si xikmad leh u dhaqmay oo wuxuu qaar ka mid ah wiilashiisa u qaybiyey dhammaan gobollada Yahuudah iyo Benyaamiin, dhammaan

magaalooyinka la xoojiyey. Wuxuuna siiyey raashin badan oo wuxuu u raadiyey naago badan.

12 Markii boqortooyadii Reexabcaam la aasaasay oo xoogaysatay, isaga iyo reer binu Israa'iil oo dhan waxay ka jeesteen sharcigii Eebbe.

² Sannadkii shanaad ee boqornimadii Reexabcaam, maxaa yeelay, waxay ahaayeen kuwo aan daacad u ahayn Eebbe, Shishaq, boqorkii Masar, ayaa ku soo duulay Yerusaaalem.

³ Wuxuu la yimid 1,200 gaadhi, 60,000 fardooley, iyo dad aan la soo koobi karin oo ka yimid Masar: Lubim, Sukkiim, iyo Itoobiyaan.

⁴ Wuxuu qabsaday magaalooyinkii la adkeeyey ee Yahuudah oo u dhaqaaqay dhinaca Yerusaaalem.

⁵ Markaasaa Shemaayahii nebi u yimid Reexabcaam iyo madaxda Yahuudah oo Yerusaaalem isugu soo ururay sababta Shishaq, oo wuxuu ku yidhi, "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: 'Waxaad iga tageen, sidaas daraaddeed aniguna waxaan idin siiyey Shishaq.'"

⁶ Sidaas daraaddeed, madaxda reer binu Israa'iil iyo boqorkii way is-hoosaysiiyeen oo waxay yidhaahdeen, "Eebbe waa xaq."

⁷ Markii Eebbe arkay inay is-hoosaysiiyeen, ereygii Eebbe ayaa u yimid Shemaayah, isagoo leh, "Way is-hoosaysiiyeen, sidaas daraaddeed ma baabbi'in doono; waxaan siin doonaa samatabbixin yar, oo cadhadaydu kuma soo degi doonto Yerusaaalem iyada oo loo marayo Shishaq.

⁸ Si kastaba ha ahaatee, way u adeegi doonaan, si ay u fahmaan farqiga u dhexeeya aniga i adeega iyo boqortooyoyinka dalalka kale."

⁹ Markaasaa Shishaq boqorkii Masar ku soo duulay Yerusaaalem, oo wuxuu qaatay khasnadihii gurigii Eebbe iyo khasnadihii gurigii boqorka. Wuxuu qaatay wax walba. Wuxuu kaloo qaatay gaashaammadii dahabka ahaa ee Sulaymaan sameeyey.

¹⁰ Markaasaa Boqor Reexabcaam gaashaammo naxaas ah sameeyey oo ku beddelay, oo wuxuu u dhiibay taliyayaasha waardiyeaasha ilaalin jiray albaabka guriga boqorka.

2 Taariikhdiis

¹¹ Oo mar kasta oo boqorku galo guriga Eebbe, waardiyeaashu way yimaadaan oo dib ugu celiyaan qolka waardiyeaasha.

¹² Oo markuu is-hoosaysiiyey, cadhadii Eebbe ayaa ka jeesatay, si aan loo baabbi'in gebi ahaanba; xaaladuhuna waxay ahaayeen kuwo wanaagsan oo ku sugan Yahuudah.

¹³ Markaasaa Boqor Reexabcaam ku xoogaystay Yerusaaalem oo boqor noqday. Hadda Reexabcaam wuxuu jiray afartan iyo kow sano markuu boqor noqday, wuxuuna boqor ahaa toddoba iyo toban sannadood oo ku sugnaa Yerusaaalem, magaalada Eebbe ka doortay dhammaan qabiilooyinka Israa'iil inuu magacaaga halkaas dhigo. Magaca hooyadiisna wuxuu ahaa Naamaah oo ahayd reer Cammoon.

¹⁴ Wuxuu falay xumaan maxaa yeelay qalbigiisa uma dejin inuu Eebbe doondoona.

¹⁵ Miyayna ahayn falalkii Reexabcaam, laga bilaabo kii ugu horreeyey ilaa kii ugu dambeeyey, lagu qorin qoraalladii Shemaayahii nebi iyo Iddo wax arkay, sida ku qoran diiwaanka qabiilada? Waxaa jiray dagaallo joogto ah oo u dhexeeyey Reexabcaam iyo Yerobcaam.

¹⁶ Reexabcaam wuxuu ku nasan jiray arowayaashiis oo lagu aasay magaalada Daa'uud; wiilkiisii Abiiaahna wuxuu ku xigay boqortooyada.

13 Sannaddii siddeedaad ee boqornimadii Yerobcoom, waxaa boqor noqday Abiiaaah oo boqor ka noqday Yahuudah.

² Wuxuu boqor ahaa saddex sannadood oo ku yaal Yerusaaalem; magac hooyadiisna wuxuu ahaa Miikaayah oo ahayd gabadhii Uuri'eel oo reer Gibecaah ah. Oo waxaa jiray dagaal u dhexeeya Abiiaaah iyo Yerobcoom.

³ Abiiaaah wuxuu dagaalka ku bilaabay ciidan geesiyaal ah, afar boqol oo kun oo nin oo la doortay, Yerobcoomna wuxuu dagaal ku diyaariyey isaga oo wata siddeed boqol oo kun oo nin oo la doortay, geesiyaal ah.

⁴ Abiiaaah wuxuu istaagay Buur Semaraayim, oo ku taal dhulka buuraha ah ee Efrayim, wuxuuna ku dhawaaqay, "I maqla, Yerobcoom iyo reer binu Israa'iil oo dhammow:

⁵ Miyaadan ogeyn in Rabbiga Eebbe ee reer binu Israa'iil uu boqornimada Israa'iil siiyey Daa'uud iyo farcankiisa weligood axdi adag?

⁶ Hase ahaatee, Yerobcoom ina Nebaad, oo u adeegi jiray Sulaymaan ina Daa'uud, ayaa kacay oo ku kacay sayidkiis,

⁷ oo rag xun oo liita ayaa isugu soo ururay isaga, rag aan xaq ahayn, oo xoog ku yeeshay Rehobcaam ina Sulaymaan, markuu yaraa oo uu tabar yaraa oo aanu awoodin inuu ka hortago.

⁸ Haddaba waxaad damacsan tihiin inaad ku kacsataan boqortooyada Rabbiga iyada oo loo marayo wiilasha Daa'uud, idinka oo tiro badan oo aad haysataan weylaha dahabka ah oo Yerobcoom idiin sameeyey ilaahyo.

⁹ Miyaadan eryin wadaaddadii Rabbiga, oo ahaa wiilashii Haaruun iyo reer Laawi, oo aydnaan wadaaddo idiin sameysan sidii dadyowga dalalka kale? Kii kasta oo la yimaada inuu is quduusiyo neef dibiga ah iyo toddoba wan, xataa isagaa noqon kara wadaad waxa aan ilaahyo ahayn.

¹⁰ Laakiinse annaga, Rabbiga waa Eebbaha, mana annu dayrin. Wiilashii Haaruun ayaa Rabbiga u adeegaya sida wadaaddo, reer Laawina waxay ku jiraan shaqadooda.

¹¹ Subax kasta iyo galab kasta waxay u gubaan Rabbiga qurbaanno la gubo iyo foox udgoon, oo kibista tusmadu waxay saaran tahay miiska daahirka ah, iyo laambadda dahabka ah oo laambadaha ku jira waa diyaar in la shido galab kasta; waayo, waxaan ilaalinnaa masuuliyadda uu na siiyey Rabbiga Eebbeheen, laakiin idinku waad ka tagteen isaga.

¹² Haddaba bal eega, Eebbe waa nala joogaa madaxa, iyo wadaaddadiisa oo wata buunno calaamad ah si ay idiin ku dhawaaqaan. Wiilasha Israa'iilow, ha la dagaalina Rabbiga Eebbe ee arowayaashiin, waayo, ma liibaanaysaan."

¹³ Hase ahaatee, Yerobcoom wuxuu diyaariyey weerar ka yimaada gadaal, si Israa'iil ay ugu horreeyaan Yahuudah, iyo weerarku wuxuu ka dhacay gadaashooda.

¹⁴ Markii Yahuudah ay jeesteen, bal eeg, waxaa lagu weeraray labadaba hore iyo gadaal; markaasay u

2 Taariikhdi

qayliyeen Rabbiga, wadaaddaduna waxay afuufeen buunno.

¹⁵ Markaasay nimankii Yahuudah ku dhawaaqeen qaylo dagaal, oo markay sidaas sameeyeen, Eebbe wuxuu ku jebiyey Yerobcoom iyo reer binu Israa'iil oo dhan hortii Abiyaah iyo Yahuudah.

¹⁶ Markaasay wiilashii Israa'iil ka carareen Yahuudah, oo Eebbe wuxuu iyaga gacanta u geliyey iyaga.

¹⁷ Abiyaah iyo dadkiisu waxay ku dhufteen iyaga dharbaaxo xoog leh, si ay shan boqol oo kun oo nin oo la doortay oo reer binu Israa'iil ah ay u dhaceen.

¹⁸ Sidaasay wiilashii Israa'iil ku hoos galeen wakhtigaas, oo wiilashii Yahuudahna way guulaysteen maxaa yeelay waxay isku halleeyeen Rabbiga, Eebbe ee awowayaashood.

¹⁹ Abiyaah wuxuu eryaday Yerobcoom oo wuxuu ka qabsaday magaalooyin isaga: Beytel iyo tuulooyinkeeda, Yeshanaah iyo tuulooyinkeeda, iyo Efron iyo tuulooyinkeeda.

²⁰ Yerobcoomna mar kale ma soo kabsan awoodiisii maalmaha Abiyaah; oo Rabbiga ayaa ku dhufay oo wuu dhintay.

²¹ Laakiin Abiyaah wuu xoogaystay; oo wuxuu isagu guursaday afar iyo toban naagood oo wuxuu dhalay laba iyo labaatan wiil iyo lix iyo toban gabdhood.

²² Haddaba inta kale ee falalkii Abiyaah, jidkiisii iyo erayadiisii, waxaa lagu qoray kitaabka nebi Iddo.

14 Abiyaah wuu dhintay waxaana lagu aasay magaalada Daa'uud; wiilkiisa Aasaa ayaa boqor ka noqday meeshiisii. Dhulku wuxuu ku jiray nabad toban sano intii uu xukumaayay.

² Aasaa wuxuu ku dhaqmay si raalli ah oo xaq ah hortiiisa Eebbe,

³ waayo, wuxuu baabi'iyey meelo allabariyo shisheeye iyo meelaha sarsare, wuxuu burburiyey dhagaxii xusuusta, wuxuuna jaray Asherim,

⁴ wuxuuna faray Yahuudah inay raadiyaan Eebbe Ilaahoodii awoowayaashood iyo inay raacaan Sharciga iyo amarka.

⁵ Wuxuu kaloo ka saaray meelaha sarsare iyo meelaha fooxa laga shido dhammaan

magaalooyinka Yahuudah, boqortooyaduna waxay ku jirtay nabad intii uu xukumaayay.

⁶ Wuxuu dhisay magaalooyin la adkeeyey oo ku yaal Yahuudah, maadaama dhulku ku jiray nabad, oo aan wax dagaal ah ka dhicin sannadihii, waayo Eebbe ayaa siiyey nasasho.

⁷ Waayo, wuxuu ku yidhi Yahuudah, "Aan dhisno magaalooyinkan oo aan ku wareejino derbiyo iyo munaarado, albaabyo iyo biraha. Dhulku weli waa inoo leeyahay maxaa yeelay waxaan raadinay Eebbe Ilaaheenna; waannu raadinay, wuuna na siiyey nabad dhinac walba." Sidaasay u dhiseen oo u barwaaqoobeen.

⁸ Hadda Aasaa wuxuu lahaa ciidan ka kooban 300,000 oo ka yimid Yahuudah, oo sitay gaashaanno waaweyn iyo warmaha, iyo 280,000 oo ka yimid Benyaamiin, oo sitay gaashaanno oo qaadanayay qaansooyin; dhammaantoodna waxay ahaayeen geesiyaal dagaalyahanno ah.

⁹ Haddaba Seraxii Itoobiyaanka ahaa ayaa ka soo horjeestay iyaga isagoo wata ciidan ka kooban hal milyan oo nin iyo saddex boqol oo gaari, wuxuuna yimid ilaa Maareeshaah.

¹⁰ Aasaa wuxuu u baxay inuu la kulmo, waxayna isku habeeyeen saf dagaal Dooxada Seefaataah ee Maareeshaah.

¹¹ Markaasaa Aasaa u yeedhay Eebbe Ilaahiis oo yidhi, "Eebbow, ma jiro mid kale oo kaa caawiya dagaalka u dhexeeya kuwa xoogga leh iyo kuwa aan xoog lahayn; sidaas darteed na caawi, Eebbow Ilaaheenna, waayo, waxaan kugu kalsoonahay, oo magacaaga ayaan kula nimid dadkan badan. Eebbow, adiga ayaa Ilaaheenna ah; ha u oggolaanin nin inuu kaa adkaado."

¹² Eebbe wuxuu ka adkaaday Itoobiyaanka hortii Aasaa iyo Yahuudah, Itoobiyaankuna way carareen.

¹³ Aasaa iyo dadkii la jiray ayaa eryaday ilaa Gerar; Itoobiyaanka badankoodna way dhaceen oo midna lama helin nool, waayo, waxay ku burbureen hortii Eebbe iyo ciidankiisa. Waxayna qaadeen hanti aad u badan.

¹⁴ Waxay burburiyeen dhammaan magaalooyinkii ku wareegsanaa Gerar, waayo, cabsi Eebbe ayaa ku dhacday; waxayna dhaceen dhammaan magaalooyinka, waayo, waxaa ku jiray hanti badan.

2 Taariikhdi

¹⁵ Waxay sidoo kale dileen kuwa xoolaha lahaa, waxayna qaadeen tiro badan oo idaad iyo geel ah. Markaasay ku noqdeen Yerusaaalem.

15 Ruuxii Eebbe ayaa ku soo degay Asaryaah, ina Oodeed,

² Wuxuu u soo dhowaaday Aasaa oo ku yidhi, "I maqal, Aasaa, iyo Yahuudah oo dhan iyo Benyaamiim: Rabbigu wuu idinla jiraa markaad la jirtaan isaga. Haddaad doontaan isaga, wuxuu idin oggolaan doonaa inaad heshaan; laakiin haddaad isaga ka tagtaan, isna wuu idinka tegi doonaa.

³ Waayo, muddo dheer reer binu Israa'iil waxay ahaayeen iyagoo aan lahayn Eebbe run ah, iyagoo aan lahayn wadaad wax bara, iyo iyagoo aan lahayn sharciga.

⁴ Laakiin dhibkoodii, waxay u jeesteen Eebbe Ilaaha reer binu Israa'iil, wayna doondeen, wuuna u oggolaaday inay helaan.

⁵ Waagaas, ma jirin nabad kuwa baxa ama soo gala, maxaa yeelay, dhibaatooyin badan ayaa dhibay dhammaan dadka dhulka deggan.

⁶ Quruun baa quruun kale la dagaallantay, iyo magaalo magaalo kale, waayo, Eebbe ayaa ku dhibay dhibaatooyin kala duwan.

⁷ Laakiin idinku, geesinimo yeesha oo ha quusanina, waayo, waxaa jira abaalmarin shaqadiinna."

⁸ Markii Aasaa maqlay erayadan iyo waxygii Asaryaah ina Oodeed nebiga, wuu dhiirranaaday oo wuxuu ka saaray sanamyadii karaahiyada ahaa dhulka oo dhan ee Yahuudah iyo Benyaamiim iyo magaaloyinkii uu qabsaday ee buuraha Efrayim. Markaasuu soo celiyey meeshii allabariga ee Rabbiga oo ku tiil barxadda Rabbiga hortiisa.

⁹ Wuxuuna soo ururiyey Yahuudah oo dhan iyo Benyaamiim, iyo kuwii ka yimid Efrayim, Manaseh, iyo Simcoon oo la degganaa, waayo, dad badan ayaa isaga uga soo goostay reer binu Israa'iil markii ay arkeen in Rabbiga Ilaahiisa uu la jiro.

¹⁰ Sidaas daraaddeed, waxay isugu yimaadeen Yerusaaalem bishii saddexaad ee sannadkii shan iyo tobnaad ee boqortooyadii Aasaa.

¹¹ Waxay maalintaas u allabariyeen Rabbiga toddoba boqol oo dibi iyo toddoba kun oo ido ah oo ay ka soo qaniimeeyeen.

¹² Waxay galeen axdi ay ku doonayaan Rabbiga Ilaaha aowwayaashood qalbigooda oo dhan iyo naftooda oo dhan;

¹³ iyo kuwa aan doondooinin Rabbiga Ilaaha reer binu Israa'iil waxay la kulmeen cawaaqib xumo daran, iyadoon loo eegin darajo ama jinsi.

¹⁴ Intaa waxaa dheer, waxay ku dhaarteen Rabbiga cod dheer, oo ay weheliyaan qaylo, buunno, iyo turumbooyin.

¹⁵ Yahuudah oo dhan ayaa ku farxay dhaarta, waayo, waxay ku dhaarteen qalbigooda oo dhan oo ay si dhab ah u doondeen, wuuna u oggolaaday inay helaan. Sidaas daraaddeed, Rabbigu wuxuu siiyey nasasho dhan walba.

¹⁶ Wuxuu kaloo ka saaray Maakah, hooyadii Boqor Aasaa, xilkeedii boqoradda hooyo, maxaa yeelay, waxay samaysay sanam xun oo Ashera ah, Aasaana jaray sanamkeedii, burburiyey, oo ku gubay dooxada Qidroon.

¹⁷ Laakiin meelihii sarsare lagama saarin Israa'iil; si kastaba ha ahaatee, qalbiga Aasaa wuxuu ahaa mid si buuxda u go'an maaliintisii oo dhan.

¹⁸ Wuxuuna guriga Eebbe keenay waxyaalihii quduuska ahaa ee aabbihis iyo waxyaalihisii quduuska ahaa: lacag, dahab, iyo weelal.

¹⁹ Waxaana jiray nabad ilaa sannadkii shan iyo soddonaad ee boqortooyadii Aasaa.

16 Sannaddii lix iyo soddonaad ee boqornimadii Aasaa, waxaa Yahuudah ku soo kacay Baashaa oo ahaa boqorkii Israa'iil, wuxuuna xoojiyey Raamaha, si uu uga hortago qof kasta oo u baxaya ama u soo gelaya Aasaa oo ahaa boqorkii Yahuudah.

² Aasaa wuxuu qaatay lacag iyo dahab laga keenay khasnadaha guriga Rabbiga iyo guriga boqorka, wuxuuna u diray Ben-hadaad oo ahaa boqorkii Suuriya, oo degganaa Dimishaq, isagoo leh farriintan,

³ "Waxaa jira axdi adiga iyo aniga ah, sida kii aabbahay iyo aabbahaa. Bal eeg, waxaan kuu soo

2 Taariikhdiis

diray lacag iyo dahab; tag, jebiya axdigaaga Baashaa oo ahaa boqorkii Israa'iil si uu iga noqdo."

⁴ Markaasaa Ben-hadaad maqlay Boqor Aasaa, oo wuxuu u diray taliyayaashii ciidamadiisa magaalooyinka Israa'iil, wayna dhufteen Iyon, Daan, Abel-mayim, iyo dhammaan magaalooyinkii kaydka ahaa ee Naftaali.

⁵ Markii Baashaa maqlay, wuxuu joojiyey xoojintii Raamaha, wuuna ka tegey shaqadiisii.

⁶ Markaasaa Boqor Aasaa wuxuu soo ururiyey Yahuudah oo dhan, oo waxay qaadeen dhagaxii Raamaha iyo alwaaxii uu Baashaa ku dhisayay, waxyaalahaasna wuxuu ku xoojiyey Geba iyo Misfaah.

⁷ Waqtigaas waxaa Aasaa oo ahaa boqorkii Yahuudah u yimid Xanaani oo ahaa waxsheegihii, wuxuuna ku yidhi, "Maxaa yeelay, waxaad ku tiirsan tahay boqorkii Suuriya, mana aadan ku tiirsan Rabbiga Ilaahaaga, sidaas darteed ciidankii boqorkii Suuriya gacantaada kama baxsadeen.

⁸ Miyaanay Itoobiyaanka iyo Lubim lahayn ciidan ballaaran oo leh gaadiid dagaal iyo fardo badan? Haddana maxaa yeelay, waxaad ku kalsoonayd Rabbiga, Isagu wuxuu iyaga gacantaada ku soo bixiyey.

⁹ Waayo, indhaha Rabbiga waxay ku wareegayaan dhulka oo dhan, si uu xoog ugu taageero kuwa qalbigoodu si buuxda Isaga u yahay. Waxaad ku dhaqantay si aan caqli lahayn; run ahaantii, laga bilaabo hadda waxaad la kulmi doontaa dagaallo."

¹⁰ Markaasaa Aasaa xanaaqay waxsheegihii, wuxuuna geliyey xabsi, waayo, wuxuu ka xanaaqay isaga arrintan darteed. Aasaa wuxuu sidoo kale dulmiyey qaar ka mid ah dadka wakhtigaas.

¹¹ Waxyaalihii Aasaa, bilow ilaa dhammaad, waxaa lagu qoray Kitaabka Boqorradii Yahuudah iyo Israa'iil.

¹² Sannaddii sagaal iyo soddonaad ee boqornimadiisa, Aasaa wuxuu ku dhacay cudur cagihiiisa ah. Xaaladdiisu aad bay u xumayd, hase yeeshee xanuunkiisa wuxuu ku tiirsan yahay dhakhaatiirta, mana uusan raadin Rabbiga.

¹³ Markaasaa Aasaa la seexday aowayaashiis. Wuxuu dhintay sannaddii afaraad iyo tobnaad ee boqornimadiisa.

¹⁴ Waxay ku aaseen qabrigiisii uu isagu u qoday magaalada Daa'uud, waxayna ku dul dhigteen meel nasasho oo uu ka buuxiyey udgoonno kala duwan oo lagu qasay farshaxanka udgoonka; waxayna u sameeyeen dab aad u weyn.

17 Markaasaa Yehooshaafaad oo wiilkiisii ahaa boqor ka noqday meeshiisii, oo wuxuu isku muujiyey inuu xoog ku leeyahay Israa'iil.

² Wuxuu ciidamo dhigay magaalooyinka qalcadda leh oo dhan oo Yahuudah, wuxuuna ciidamo ku sii dajiyeey dalka Yahuudah iyo magaalooyinka Efrayim oo aabbihiis Aasaa qabsaday.

³ Rabbiguna wuxuu la jiray Yehooshaafaad maxaa yeelay, wuxuu raacay jidadkii awowgiis Daa'uud maalmahiisii hore, mana uu raadin Baal.

⁴ Laakiinse wuxuu doondoonyay Eebbe oo ahaa kii aabbihiis, wuuna xajiyey amarradiisii, mana uu yeelin sidii Israa'iil u dhaqmay.

⁵ Sidaas daraaddeed, Rabbigu wuxuu boqortooyadii si adag ugu dhisay xukunkiisa, oo Yahuudah oo dhanna waxay hadiyado u keeneen Yehooshaafaad, wuuna ku raaxaystay maal iyo sharaf weyn.

⁶ Wuxuuna ku faanay jidadkii Rabbiga, mar kale wuxuu ka saaray meelihii sarsare iyo Asherimkii Yahuudah.

⁷ Sanadkii saddexaad oo boqornimadiisa, wuxuu diray saraakiishiisii—Ben-xayil, Cobaadiyaah, Sekaryaah, Netaaneel, iyo Miikaayaah—si ay waxbarid ugu bixiyaan magaalooyinka Yahuudah;

⁸ iyo iyaga la socda waxaa jiray reer Laawi, oo ahaa Shemacyaah, Netanyaah, Sebadyaah, Casaxeel, Shemiraamood, Yehoonaataan, Adooniyaah, Toobiyaah, iyo Tob-adoniyaah—reer Laawi; iyo iyaga la socda waxaa jiray Eliishaamaah iyo Yehooraam, oo wadaaddo ah.

⁹ Waxayna wax ku bareen Yahuudah, waxayna wateen Kitaabkii Sharciga ee Rabbiga; waxayna dhex mareen magaalooyinka Yahuudah oo dhan oo dadka dhexdiisa wax ku bareen.

¹⁰ Haddaba cabsi Rabbiga ayaa ku habsatay boqortooyoyinkii dhulka ku wareegsanaa Yahuudah, si aysan ula dagaallamin Yehooshaafaad.

2 Taariikhdi

¹¹ Qaar ka mid ah Filistiimna waxay hadiyado iyo lacag u keeneen Yehooshaafaad. Carabtu waxay kaloo u keeneen adhi, toddoba kun iyo toddoba boqol wan iyo toddoba kun iyo toddoba boqol orgi.

¹² Yehooshaafaadna wuu sii xoogaystay, wuxuuna ka dhisay qalcado iyo magaalooyin kayd ah Yahuudah.

¹³ Wuxuu haystay sahay badan oo magaalooyinka Yahuudah, iyo dagaalyahanno, niman xoog leh oo geesiyaal ah, oo ku sugnaa Yerusalaam.

¹⁴ Kuwanu waxay ahaayeen tirakoobkoodii qoysaskoodii awoyayaashood:

Yahuudah, taliyayaal kun: Cadnaa oo ahaa taliyaha, iyo isaga la socda 300,000 oo geesiyaal dagaalyahanno ah;

¹⁵ *iyo isaga ku xiga, Yooxaanan oo ahaa taliyaha, iyo isaga la socda 280,000;*

¹⁶ *iyo isaga ku xiga, Amasyaah ina Zikrii, oo iskii isu bixiyey Rabbiga, iyo isaga la socda 200,000 oo geesiyaal dagaalyahanno ah;*

¹⁷ *iyo reer Benyaamiin: Eliyaadaa, oo ahaa geesi dagaalyahan ah, iyo isaga la socda 200,000 oo hubaysan qaanso iyo gaashaan;*

¹⁸ *iyo isaga ku xiga, Yehoosaabaad, iyo isaga la socda 180,000 oo u diyaarsan dagaal.*

¹⁹ Kuwanu waa kuwii boqorka u adeegi jiray, marka laga reebo kuwa boqorku ku sii dajiyey magaalooyinka qalcadda leh oo Yahuudah oo dhan.

18 Yehooshaafaad wuxuu lahaa maal iyo sharaf badan; wuuna guursaday Axaab.

² Sanado ka dib ayuu u tegey Axaab oo joogay Samaariya. Markaasaa Axaab wuxuu u qalay ido iyo dibi badan isaga iyo dadkii la joogay, oo wuxuu ku qanciyeey inuu la dagaallamo Raamod Gilecaad.

³ Axaab oo ahaa boqorkii Israa'iil ayaa weyddiiyey Yehooshaafaad oo ahaa boqorkii Yahuudah, "Ma iigu biiri doontaa dagaalka Raamod Gilecaad?" Markaasuu ku jawaabay, "Anigu waxaan ahay sida aad tahay, dadkayguna waa sida dadkaaga, oo dagaalka waan kula jiri doonaa."

⁴ Yehooshaafaadse wuxuu boqorkii Israa'iil ku yidhi, "Aan marka hore talada Eebbe raadino."

⁵ Markaasaa boqorkii Israa'iil wuxuu soo ururiyey nebiyadii, afar boqol oo nin, oo wuxuu ku yidhi, "Ma u dagaallannaa Raamod Gilecaad, mise waan ka joogsanayaa?" Wayna ku yidhaahdeen, "Soco, waayo, Eebbe wuxuu gacanta u gelin doonaa boqorka."

⁶ Laakiinse Yehooshaafaad wuxuu yidhi, "Halkan ma joogaa nebi Eebbe oo kale, si aan wax uga weyddiinno?"

⁷ Markaasaa boqorkii Israa'iil wuxuu Yehooshaafaad ku yidhi, "Waxaa weli jira nin aan wax kaga weyddiin karno Eebbe, laakiinse waan necbahay, waayo, marna wax wanaagsan igama sii sheego, laakiin kaliya wax xun. Waa Miikaayaah ina Imlaa." Yehooshaafaadse wuxuu yidhi, "Boqorku yuusan sidaas odhan."

⁸ Markaasaa boqorkii Israa'iil wuxuu u yeedhay sarkaal oo wuxuu ku yidhi, "Soo kaxee Miikaayaah ina Imlaa si dhakhso ah."

⁹ Haddaba boqorkii Israa'iil iyo Yehooshaafaad boqorkii Yahuudah waxay fadhiyeen mid kasta oo carshigiisa ku fadhiya, oo waxay ku labisnaayeen dharkoodii, oo waxay fadhiyeen goobtii lagu tumay oo ku taalay iridda Samaariya; oo nebiyadii oo dhammuna hortooda ayay wax sii sheegayeen.

¹⁰ Markaasaa Sedekiyaah ina Kenaacanaah wuxuu sameeyey geeso bir ah oo wuxuu yidhi, "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: 'Kuwanu waxaad ku qodbi doontaa Suuriya ilaa aad ka baabbi'iso!'"

¹¹ Nebiyadii oo dhammuna waxay wax sii sheegayeen, iyagoo leh, "Soco Raamod Gilecaad oo guuleyso, waayo, Eebbe wuxuu gacanta u gelin doonaa boqorka."

¹² Markaasaa wargeeyihii u tegey inuu soo kaxeeyo Miikaayaah wuxuu ku yidhi, "Bal eeg, erayadii nebiyadu waxay dhammaantood u yihiin kuwo boqorka u wanaagsan. Haddaba eraygaagu ha noqdo sida midkood oo kale, oo si wanaagsan u hadal."

¹³ Laakiinse Miikaayaah wuxuu yidhi, "Sida xaqiiqada ah Eebbe u nool yahay, waxaan ku hadli doonaa waxii Eebbahay igu yidhaahdo."

¹⁴ Markuu boqorkii u yimid, boqorkii wuxuu ku yidhi, "Miikaayaah, ma u dagaallannaa Raamod Gilecaad, mise waan ka joogsanayaa?" Wuxuu yidhi, "Soco oo guuleyso, waayo, waa lagu soo gacangelin doonaa!"

2 Taariikhdi

¹⁵ Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi, “Immisa jeer ayaan kugu dhaarinayaa inaad wax kale ii sheegin laakiin runta magaca Eebbe?”

¹⁶ Markaasuu yidhi, “Waxaan arkay Israa’iil oo dhan oo ku kala firirsan buuraha, sida ido aan adhijir lahayn; oo Eebbe wuxuu yidhi, ‘Kuwanu ma laha sayid. Mid kasta gurigiisa ha ku noqdo nabadgelyo.’”

¹⁷ Markaasaa boqorkii Israa’iil wuxuu Yehooshaafaad ku yidhi, “Miyaan ku odhan inaanu wax wanaagsan iga sii sheegi doonin, laakiin kaliya wax xun?”

¹⁸ Miikaayaah wuxuu yidhi, “Haddaba, maqla erayga Eebbe. Waxaan arkay Eebbe oo carshigiisa ku fadhiya, oo malaa’igtii samada oo dhan waxay ku taagnaayeen midigtiisa iyo bixdiisa.

¹⁹ Oo Eebbe wuxuu yidhi, ‘Yaa khiyaanayn doona Axaab boqorka Israa’iil si uu ugu kaco oo ugu dhaco Raamod Gilecaad?’ Mid baa sidaas yidhi, mid kalena sidaas.

²⁰ Markaasaa ruux soo hor istaagay Eebbe oo wuxuu yidhi, ‘Anigu waan khiyaanayn doonaa.’ Eebbe wuxuu ku yidhi, ‘Sida maxay tahay?’

²¹ Wuxuu yidhi, ‘Waxaan ahaan doonaa ruux khiyaano ah oo afka nebiyadiisa oo dhan ku jira.’ Markaasuu yidhi, ‘Waad khiyaanayn doontaa, waana guulaysan doontaa. Tag oo sidaas yeel.’

²² Haddaba, bal eeg, Eebbe wuxuu ruux khiyaano ah geliyey afka nebiyadani; waayo, Eebbe wuxuu kuu sheegay masiibo.”

²³ Markaasaa Sedekiyaah ina Kenaacanaah u yimid oo Miikaayaah dhabanka ku dhufatay oo wuxuu yidhi, “Sidee Ruuxa Eebbe iiga tegey si uu adiga kula hadlo?”

²⁴ Miikaayaah wuxuu yidhi, “Bal eeg, waad arki doontaa maalintaas markaad qol qol kale uga dhuumato.”

²⁵ Markaasaa boqorkii Israa’iil wuxuu amray, “Miikaayaah dib ugu celi Aamon oo ah taliyaha magaalada, iyo Yoo’aash oo ah wiilka boqorka,

²⁶ oo waxaad ku tidhaahdaan, ‘Boqorku wuxuu leeyahay, “Ninkan xabsiga geliya, oo quudiya kibis iyo biyo keliya ilaa aan nabadgelyo ku soo noqdo.’”

²⁷ Laakiinse Miikaayaah wuxuu yidhi, “Haddii aad nabadgelyo ku soo noqoto, Eebbe iguma hadlin.” Oo wuxuu yidhi, “Dhagaysta, dad oo dhammow!”

²⁸ Sidaas daraaddeed, boqorkii Israa’iil iyo Yehooshaafaad boqorkii Yahuudah waxay u dhaqaaqeen Raamod Gilecaad.

²⁹ Boqorkii Israa’iil wuxuu Yehooshaafaad ku yidhi, “Anigu waan isqarin doonaa oo dagaalka ayaan geli doonaa, laakiinse adigu dharkaaga boqornimo xidho.” Sidaas daraaddeed boqorkii Israa’iil wuu isqariyey, oo dagaalka ayay galeen.

³⁰ Haddaba boqorkii Suuriya wuxuu amray taliyayaashii gaadhifardoodkiisa, isagoo leh, “Ha la dagaallamina mid yar ama mid weyn, laakiin boqorka Israa’iil oo keliya.”

³¹ Markaasaa taliyayaashii gaadhifardoodku markay arkeen Yehooshaafaad, waxay yidhaahdeen, “Waa boqorkii Israa’iil!” Oo waxay u jeesteen inay la dagaallamaan, laakiinse Yehooshaafaad wuu qayliyey, oo Eebbe ayaa caawiyey, oo Eebbe ayaa ka leexiyey.

³² Markay taliyayaashii gaadhifardoodku ogaadeen inuusan ahayn boqorkii Israa’iil, ayay ka noqdeen inay eryadaan.

³³ Haddaba nin ayaa si aan kala sooc lahayn qaansadiisa u riday oo wuxuu ku dhufatay boqorkii Israa’iil meel ka mid ah laabtiisa. Markaasuu wuxuu ku yidhi darawalkii gaadhifardoodka, “Soo jeedi oo dagaalka iga saar, waayo, si xun baan u dhaawacmay.”

³⁴ Dagaalku wuxuu socday maalintaas oo dhan, oo boqorkii Israa’iil wuxuu isku hayey gaadhifardoodkiisa isagoo la dagaallamaya Suuriya ilaa fiidkii; oo markii qorraxdu dhacday wuu dhintay.

19 Yehooshaafaad, boqorkii Yahuudah, wuxuu nabad ku soo gaaray gurigiisii Yerusaleem.

² Markaasaa Yehuu ina Xanaani oo wax arkaa u soo baxay inuu la kulmo, wuxuuna ku yidhi Boqor Yehooshaafaad, “Ma waxaad caawinaysaa kuwa sharka leh oo waxaad jeclaanaysaa kuwa Eebbe neceb, oo sidaas miyaad cadhada Eebbe isugu keenaysaa?”

³ Laakiin waxaa kugu jira wax wanaagsan, waayo, waxaad ka saartay dhulka tiirarkii Asheera, oo

2 Taariikhdi

waxaad qalbigaaga u jeedisay inaad Eebbe doondoonto.”

⁴ Yehooshaafaad wuxuu degganaa Yeruusaalem, wuuna u baxay mar kale dadkii oo dhan laga bilaabo Bi'ir Sheba ilaa buuraha dalka Efrayim, wuxuuna ku soo celiyey Eebbe, Ilaahoodii aowayaashood.

⁵ Wuxuu dejiyey xaakinnada dhulka oo dhan magaalooyinka qalcadaha leh ee Yahuudah, magaalo kasta mid.

⁶ Wuxuu la hadlay xaakinnada, isagoo leh, “Ka digtoonaada falalkiinna, waayo, ma aydnaan xukumin dadka aawadood laakiin Eebbe aawadiis, kaasoo idinla jira xukumadiinna.

⁷ Haddaba, ha ahaato cabsida Eebbe korkiinna; ka digtoonaada waxaad samaynaysaan, waayo, Eebbeheen, Eebbeheen, ma jiro dulmi, ama eex, ama laaluush qaadasho.”

⁸ Yeruusaalemna Yehooshaafaad wuxuu u magacaabay qaar ka mid ah reer Laawi, wadaaddo, iyo madaxda qoysaska aabbayaasha reer binu Israa'iil, si ay u xukumaan Eebbe iyo inay xukumaan murannada dadka deggan Yeruusaalem.

⁹ Wuxuu ku amray, isagoo leh, “Sidan ayaad ugu dhaqmi doontaan cabsida Eebbe, daacadnimo iyo daahirnimo.

¹⁰ Markasta oo muran idinku yimaado walaalihiinna ku nool magaalooyinkooda, dhiig iyo dhiig, sharci iyo amar, xeerar iyo xukummo, waa inaad u digtaan si aanay ugu dembaabin Eebbe, oo cadhadu aanay idinku soo degin idinka iyo walaalihiinna. Sidan ayaad samayn doontaan, oo dembi ma gelaysaan.

¹¹ Bal eega, Amaryah wadaadka sare wuxuu idinla jiraa wax kasta oo ku saabsan Eebbe, iyo Sebadyaah ina Ismaaciil, taliyaha guriga Yahuudah, wax kasta oo ku saabsan boqorka. Sidoo kale reer Laawi waxay noqon doonaan saraakiil hortiinna. Si geesinimo leh u dhaqma, Eebbena ha la jiro kuwa xaq ah.”

20 Haddaba dhacdooyinkaas dabadood, waxaa dagaal ku soo qaaday Yehooshaafaad wiilashii Moo'aab iyo wiilashii Cammoon, iyo qaar ka mid ah Mehuuniyiinta.

² Fariinwadaayaal ayaa u yimid oo u sheegay Yehooshaafaad, iyagoo leh, “Ciidan weyn ayaa kugu soo socda oo ka yimid dhinaca badda, oo ka yimid

Aram; bal eeg, waxay joogaan Xasaason-taamar (taasoo ah Engedi).”

³ Yehooshaafaadna wuu baqay oo wuxuu wajigiisa u jeediyey inuu Eebbe doondoona; wuxuuna ku dhawaaqay soon oo dhan Yahuudah.

⁴ Sidaas daraaddeed Yahuudah ayaa isu soo ururay inay Eebbe kaalmo ka doondoonaan; dadka xataa waxay ka yimaadeen magaalooyinka Yahuudah oo dhan si ay Eebbe u doondoonaan.

⁵ Markaasaa Yehooshaafaad istaagay ururkii Yahuudah iyo Yeruusaalem, guriga Eebbe hortiisa, barxadda cusub,

⁶ oo wuxuu yidhi, “Sayidow, Eebbeha aowayaasheenow, sow ma tihid Eebbeha samooyinka? Oo sow ma xukuntid boqortooyoyinka quruumaha oo dhan? Awood iyo xoogba gacantaada ayay ku jiraan, oo cidina kuguma horjoogsan karto.

⁷ Sow adigu ma ahayn, Eebbahanaga, kii dadka degganaa dalka ka cayriyey dadkanaga reer binu Israa'iil hortooda, oo u siiyey farcanka saaxiibkaa Ibraahim weligiis?

⁸ Waxay degeen dalka oo waxay dhiseen meel quduus ah oo loogu talagalay Magacaaga, iyagoo leh,

⁹ ‘Haddii musiibo nagu timaado, ha ahaato seef, xukun, belaayo, ama abaar, annagu waxaan istaagi doonaa guriganaga hortiisa iyo hortaa (waayo, Magacaagu guriganaga dhexdiisa ayuu ku jiraa), oo waxaan kuu qayshan doonaa dhibaatanaga, oo waad na maqli doontaa oo na samatabbixin doontaa.’

¹⁰ Haatan bal eeg, wiilashii Cammoon, Moo'aab, iyo Buur Se'iir, kuwaasoo aadan u oggolaan Israa'iil inay weeraraan markay ka soo baxeen dalka Masar (waayo, way ka leexdeen oo ma ay baabbi'in),

¹¹ bal eeg sida ay noogu abaalgudayaan iyagoo doonaya inay naga eryaan hantidaada, taasoo aad na siisay dhaxal ahaan.

¹² Eebbahanaga, miyaadan iyaga xukumi doonin? Waayo, annagu awood uma lihin dadkan badan ee nagu soo socda; mana naqaan waxa aan samayno, laakiin indhahayagu adigaa ku jeedaan.”

2 Taariikhdi

¹³ Yahuudah oo dhami waxay horjoogsadeen Eebbe, iyagoo ay la jiraan dhallaankoodii, naagahoodii, iyo carruurtoodii.

¹⁴ Markaas, intii ururku isugu yimid, Ruuxa Eebbe wuxuu ku soo degay Yaaxaasi'eel, ina Sekaryaah, ina Benayaah, ina Yeci'el, ina Mattanyaah, oo ahaa reer Laawi oo ka mid ahaa reer Aasaaf;

¹⁵ oo wuxuu yidhi, "Dhegaysta, Yahuudah oo dhan iyo dadka deggan Yerusaaalem, iyo Boqor Yehooshaafaad: tanu waa waxa Eebbe idiin leeyahay: 'Ha baqina ama ha niyad jabina dadkan badan dartood, waayo, dagaalku idinka ma aha laakiin waa Eebbe.

¹⁶ Berri, u soo dega iyaga. Bal eeg, waxay ku soo kici doonaan koritaanka Siis, oo waxaad ku heli doontaan dhamaadka dooxada hortiisa cidlada Yeruu'eel.

¹⁷ Uma baahnidin inaad dagaalkaan ku dagaallantaan; qaata meeshinna, istaaga oo arka samatabbixinta Eebbe ee idinka wakiil ah, Yahuudah iyo Yerusaaalem. Ha baqina ama ha niyad jabina; berrito, u baxa oo la kulma iyaga, waayo, Eebbe waa idinla jiraa."

¹⁸ Yehooshaafaadna wejigiisa ayuu dhulka u foororay, Yahuudah oo dhan iyo dadka deggan Yerusaaalemna waxay dhulka u dhaceen hortiisa Eebbe, iyagoo caabudaya Eebbe.

¹⁹ Reer Laawi, oo ka mid ahaa farcankii Kohat iyo Korah, waxay istaageen inay ku ammaanaan Eebbe Ilaaha reer binu Israa'iil cod aad u weyn.

²⁰ Waxay subaxdii hore u kaceen oo u baxeen cidlada Teqoa; markay baxeen, Yehooshaafaad istaagay oo yidhi, "I maqla, Yahuudah iyo dadka deggan Yerusaaalem: Ku kalsoonaada Eebbe Ilaahiinna oo waad sii jiri doontaan. Ku kalsoonaada nebiyadiisa, oo guuleysta."

²¹ Markuu la tashaday dadkii, wuxuu doortay kuwa u gabya Eebbe iyo kuwa ku ammaana isaga dhar quduus ah, iyagoo u baxaya hortiisa ciidanka oo leh,

"Mahadnaq Eebbe, waayo, daacadnimadiisu waa weligeed."

²² Markay bilaabeen inay gabyaan oo ammaanaan, Eebbe wuxuu dhigay weerarro ka dhan ah wiilashii Cammoon, Moo'aab, iyo Buur Se'iir, kuwaasoo u

yimid inay Yahuudah la dagaallamaan; sidaas daraaddeed waa la laayay.

²³ Waayo, wiilashii Cammoon iyo Moo'aab waxay ku kaceen dadka deggan Buur Se'iir, iyagoo si buuxda u baabbi'iyey; markay dhammeeyeen dadka deggan Se'iir, waxay isku jeesteen oo is wada baabbi'yeen.

²⁴ Markii Yahuudah yimid munaaradda cidlada, waxay u jeesteen dadkii badnaa, oo bal eeg, meydad ayaa dhulka yaallay, oo cidina ma baxsan.

²⁵ Markii Yehooshaafaad iyo dadkiisii yimaadeen inay qaniimo ururiyaan, waxay ka heleen wax badan, oo ay ku jiraan alaab, dhar, iyo waxyaalo qiimo leh oo ay isugu ururiyeen, ka badan intay qaadi karaan. Waxayna qaniimo ururiyaan saddex maalmood maxaa yeelay aad bay u badnaayeen.

²⁶ Markaas maalintii afraad waxay isugu yimaadeen Dooxada Beraakaah, waayo, halkaas ayay ku ammaaneen Eebbe. Sidaas daraaddeed waxay meeshaas ugu magacdaareen "Dooxada Beraakaah" ilaa maanta.

²⁷ Nin kasta oo ka mid ah Yahuudah iyo Yerusaaalem wuxuu ku soo noqday Yehooshaafaad madaxiisa, iyagoo ku soo noqday Yerusaaalem farxad, waayo, Eebbe wuxuu ka dhigay inay ku farxaan cadaawayaashoodii.

²⁸ Waxay galeen Yerusaaalem iyagoo wata kataarad, lyres, iyo turumbooyin, iyagoo u socda guriga Eebbe.

²⁹ Cabsida Eebbe waxay ku dhacday boqortooyooyinka dhulka markii ay maqleen in Eebbe la dagaallamay cadaawayaashii Israa'iil.

³⁰ Sidaas daraaddeed boqortooyadii Yehooshaafaad waxay ahayd nabad, waayo, Eebbihiisa wuxuu siiyey nasasho dhinac kasta.

³¹ Yehooshaafaad wuxuu bilaabay boqortooyadiisii Yahuudah isagoo soddon iyo shan jir ah. Wuxuu Yerusaaalem ka talinayey shan iyo labaatan sannadood. Hooyadiis waxay ahayd Asuubaah, gabadhii Shilxi.

³² Wuxuu ku socday dariiqii aabbihis Aasaa oo kama leexan, wuxuuna sameeyey waxa saxda ah ee hortiisa Eebbe.

³³ Katiya, meelihii sarsare lama tirtirin; dadkuna weli ma ay jeedin qalbigooda Eebbeha awoowayaashood.

2 Taariikhdi

³⁴ Haatan inta kale ee falalkii Yehooshaafaad, laga bilaabo kii ugu horreeyey ilaa kii ugu dambeeyey, bal eeg, waxay ku qoran yihiin taariikhda Yehuu in Xanaani, taasoo lagu qoray Buugga Boqorrada Israa'iil.

³⁵ Intaas ka dib, Yehooshaafaad boqorkii Yahuudah wuxuu sameeyey heshiis la galay Axaasyaa boqorkii Israa'iil. Wuxuu ku dhaqmay si shar ah isagoo sidaas sameeyey.

³⁶ Sidaas daraaddeed, wuxuu la heshiiyey inuu sameeyo maraakiib u socda Tarsiish, waxayna ku dhiseen maraakiibta Ezyoon-geber.

³⁷ Eliyeeser, ina Doodaawaahu oo reer Maareeshaah, wuxuu wax ka sii sheegay Yehooshaafaad, isagoo leh, "Sababta oo ah waxaad la heshiisay Axaasyaa, Eebbe wuxuu burburiyey shuqulkaaga." Natijadii, maraakiibtii waa la jebiyey oo ma ay tegi karin Tarsiish.

21 Yehooshaafaad wuu dhintay, waxaana lagu aasay aowayaashiis magaalada Daa'uud, wiilkiisii Yehooraam ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

² Yehooraam wuxuu lahaa walaalo, oo ahaa wiilashii Yehooshaafaad: Casaryaah, Yehi'eel, Sekaryaah, Casaryaahu, Miikaa'eel, iyo Shefaatiyaah. Kuwaas oo dhammu waxay ahaayeen wiilashii Yehooshaafaad, oo ahaa boqorkii Israa'iil.

³ Aabbahood wuxuu siiyey hadiyado badan oo lacag, dahab, iyo waxyaalo qaali ah, iyo magaalooyin qalcadaysan oo ku yaal Yahuudah, laakiin boqortooyada wuxuu siiyey Yehooraam maxaa yeelay, isagu wuxuu ahaa curadkii.

⁴ Haddaba markii Yehooraam uu la wareegay boqortooyadii aabbihiis oo uu xoog yeeshay, wuxuu seef ku laayey dhammaan walaalihiis, iyo qaar ka mid ah madaxda Israa'iil.

⁵ Yehooraam wuxuu jiray labaaan iyo laba sano markii uu boqor noqday, wuxuuna boqor ka ahaa Yerusaaalem siddeed sannadood.

⁶ Wuxuu raacay dhaqankii boqorradii Israa'iil, sidii reer Axaab oo kale (maxaa yeelay, gabadhii Axaab ayaa ahayd naagtiisii), wuuna sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe hortiisa.

⁷ Hase ahaatee, Eebbe wuxuu doortay inuusan baabbi'in reer Daa'uud, sababtoo ah axdiga uu la galay Daa'uud, iyo maxaa yeelay, wuxuu ballan qaaday inuu laambad u hayn doono isaga iyo wiilashiisa weligood.

⁸ Wakhtigiisii, Edom waxay ka goosatay xukunkii Yahuudah, waxayna boqor u sameysteen iyaga.

⁹ Markaasaa Yehooraam wuxuu la gudbay saraakiishiisii iyo gaadhifardoodkiisii oo dhan, wuxuuna kacay habeenkii oo wuxuu laayay Edomiintii ku wareegsanaa isaga iyo saraakiishii gaadhifardoodka.

¹⁰ Sidaas daraaddeed Edom waxay ka goosatay Yahuudah ilaa maanta. Markaasaa Libnaahna waxay ka goosatay wakhtigaas xukunkiisii, maxaa yeelay, wuxuu ka tegey Eebbe Ilaahii aowayaashiis.

¹¹ Intaa waxaa dheer, wuxuu sameeyey meelihii sarsare ee buuraha Yahuudah, wuxuuna sababay dadka Yerusaaalem inay sinaystaan, oo wuxuu Yahuudah ku hoggaamiyey jid qaldan.

¹² Ka dib, fariin ayaa uga timid Eliiyaah nebiga, isagoo leh, "Tani waa waxa Eebbe, Ilaaha awoowgaa Daa'uud, uu ku dhawaaqayo: 'Sababtoo ah ma aadan raacin jidadkii aabbahaa Yehooshaafaad iyo jidadkii Aasaa boqorkii Yahuudah,

¹³ laakiin waxaad raacday dhaqankii boqorradii Israa'iil, oo waxaad sababtay Yahuudah iyo dadka Yerusaaalem inay sinaystaan sidii reer Axaab oo kale, oo waxaad kaloo dishay walaalahaa, qoyskaaga, oo kaa fiicnaa,

¹⁴ bal eeg, Eebbe wuxuu ku dhufan doonaa dadkaaga, wiilashaaga, naagahaaga, iyo hantidaada oo dhan masiibo weyn;

¹⁵ adiguna waxaad ku xanuunsan doontaa xanuun weyn oo calooshaada ah, ilaa calooshaadu ka soo baxdo xanuunka darteed, maalinba maalinta ka dambaysa."

¹⁶ Markaasaa Eebbe wuxuu kiciyey Yehooraam ka gees ah ruuxii Filistiinta iyo Carabta xuduudda Itoobiyaanka;

¹⁷ wayna soo weerareen Yahuudah, wayna qabsadeen, waxayna qaadeen dhammaan hantidii laga helay guriga boqorka, iyo wiilashiisii iyo

2 Taariikhdi

naagihiisii, si aan wiil uga harin isaga oo aan ahayn Yeho'aaxaas, oo ahaa wiilkiisii ugu yaraa.

¹⁸ Markaas ka dib, Eebbe wuxuu ku dhufatay calooshiisa cudur aan la daaweyn karin.

¹⁹ Haddaba waxay noqotay wakhtiga, dhammaadka laba sannadood, in calooshiisu ka soo baxday cudurkiisa darteed oo uu ku dhintay xanuun weyn. Dadkiisuna dab uma shidin sidii aabbayaashiis.

²⁰ Wuxuu jiray labaatan iyo laba sano markii uu boqor noqday, wuxuuna boqor ka ahaa Yerusaaalem siddeed sannadood; wuuna dhintay iyadoo aan cidina ka murugoon. Waxayna ku aaseen magaalada Daa'uud, laakiin ma aysan gelin xabaalihii boqorrada.

22 Dadkii Yerusaaalem waxay boqor ka dhigeen Axasyaah, wiilkiisii ugu yaraa, meeshiisii, maxaa yeelay, nimankii Carabta la socday xerada waxay dileen wiilashii waaweynaa oo dhan. Sidaas daraaddeed Axasyaah, wiilki Yehooraaam, boqorkii Yahuudah, ayaa boqor noqday.

² Axasyaah wuxuu jiray labaatan iyo laba sannadood markuu boqortooyada bilaabay, wuxuuna Yerusaaalem boqor ka ahaa hal sano. Hooyadiis waxay ahayd Caṭalyaah, oo ka soo jeedda Omrii.

³ Isaguna wuxuu ku socday jidadkii reer Axaab, waayo, hooyadiis waxay ahayd lataliyihiisii inuu xumaan ku kaco.

⁴ Wuxuuna xumaan ku sameeyey indhihii Eebbe sida reer Axaab, waayo, waxay ahaayeen lataliyayaashiisii ka dib dhimashadii aabbihiis, taasoo keentay halligaaddiisa.

⁵ Isaguna wuxuu raacay taladoodii, wuxuuna la tegey Yehooraaam ina Axaab boqorkii Israa'iil inuu dagaal la galo Xasaayel boqorkii Suuriya ee Raamod-gilecaad. Laakiin Suuriyaanku waxay dhaawaceen Yooraaam.

⁶ Markaasuu ku noqday inuu ku bogsado Yeesrehe'el dhaawacyadii ay ku dhufteen Raamaah, markuu la diriray Xasaayel boqorkii Suuriya. Axasyaah ina Yehooraaam boqorkii Yahuudahna wuxuu u tegey inuu arko Yehooraaam ina Axaab ee Yeesrehe'el, waayo, wuu bukey.

⁷ Haddaba Axasyaah hoos u dhaca wuxuu ka yimid Eebbe, sababtoo ah wuxuu u tegey Yooraaam. Waayo, markuu yimid, wuxuu la baxay Yehooraaam oo wuxuu

la diriray Yehu ina Nimshi, kaasoo Eebbe subkay inuu baabi'iyay reer Axaab.

⁸ Markuu Yehu xukun ku fulinayey reer Axaab, wuxuu helay madaxda Yahuudah iyo wiilashii walaalaha Axasyaah oo u adeegayey Axasyaah, wuuna dilay.

⁹ Markaasuu u doondooney Axasyaah, wayna qabteen isagoo ku dhuumanaya Samaariya. Waxayna u keeneen Yehu, wayna dileen, oo waxay ku aaseen, waayo, waxay yidhaahdeen, "Waa wiilki Yehooshaafaad, oo Eebbe ku doondooney qalbigiisa oo dhan." Sidaas daraaddeed reer Axasyaah midkoodna ma hayn awoodda boqortooyada.

¹⁰ Markii Caṭalyaah, hooyadii Axasyaah, ay ogaatay in wiilkeedii dhintay, way kacday oo waxay baabi'isay dhammaan carruurtii boqortooyada reer Yahuudah.

¹¹ Laakiin Yehooshaabeed, gabadhii boqorka, ayaa qaaday Yo'aash ina Axasyaah oo ka xaday wiilashii boqorka oo la dilayey, oo isaga iyo naas-nuujiyihiisii waxay ku qariyeen qolka jiifka. Sidaas daraaddeed Yehooshaabeed, oo ahayd gabadhii Boqor Yehooraaam iyo naagtii Yehooyaada wadaadka (waayo, waxay ahayd walaashii Axasyaah), ayaa isaga ka qarisay Caṭalyaah si aysan u dilin.

¹² Isaguna wuxuu la qarsanaa iyaga guriga Eebbe lix sannadood, intii Caṭalyaah ka talinaysay dalka.

23 Haddaba sannaddii toddobaad Yahuyaada wuxuu is-adeegsaday, oo wuxuu qaatay taliyayaal boqolleyaal ah: Casaryaah ina Yeroxam, Ismaaciil ina Yehoonaan, Casaryaah ina Cobeed, Maaseeyaah ina Cadayah, iyo Eliishaafaad ina Sikrii, oo waxay la galeen axdi.

² Wayna safreen oo waxay soo ururiyeen reer Laawi oo dhan oo magaalooyinka Yahuudah, iyo madaxda qoysaska reer binu Israa'iil, oo waxay isugu yimaadeen Yerusaaalem.

³ Markaasaa ururkii oo dhammu waxay axdi la galeen boqorka guriga Eebbe. Yahuyaadana wuxuu ku yidhi, "Bal eega, wiilka boqorka ayaa boqon doona, sida Rabbigu ku hadlay wiilashii Daa'uud.

⁴ Tanu waa waxa aad samaynaysaan: saddex meelood meel idinka mid ah, wadaaddada iyo reer Laawi oo Sabtida imanaya, waa inay albaabada ilaaliyaan,

2 Taariikhdi

⁵ saddex meelood meelna waa inay joogaan guriga boqorka, saddex meelood meelna waa inay joogaan Albaabka Aasaaska; dadkuna waa inay joogaan barxadaha guriga Rabbiga.

⁶ Laakiin ninna ma geli karo guriga Rabbiga wadaaddada iyo reer Laawi oo adeegaya mooyaane; iyagu way geli karaan, waayo, waa quduus. Dhammaan dadkuna waa inay ilaaliyaan Rabbiga.

⁷ Reer Laawina waxay hareerayn doonaan boqorka, nin kasta oo hubkiisa gacanta ku haysta; oo ku alla kii guriga soo gala waa in la dilo. Oo waa inaad la jirtaan boqorka markuu soo galo iyo markuu baxo."

⁸ Markaasaa reer Laawi iyo Yahuudah oo dhammu waxay sameeyeen wax kasta oo Yahuyaada wadaadku amray. Oo mid kastaaba wuxuu qaatay nimankii Sabtida iman lahaa, iyo kuwii Sabtida bixi lahaa, waayo, Yahuyaada wadaadku ma uu fasixin qaybaha midkoodna.

⁹ Markaasaa Yahuyaada wadaadku wuxuu taliyayaashii boqolleyaasha ahaa siiyey warmaha iyo gaashaammadii waaweynaa iyo kuwii yaryaraa oo ahaa kuwii Boqor Daa'uud lahaa, oo ku jiray guriga Eebbe.

¹⁰ Wuxuuna dadka oo dhan dhigay, nin kasta oo hubkiisa gacanta ku haysta, laga bilaabo dhinaca midig ee guriga ilaa dhinaca bidix ee guriga, agtiisa meesha allabariga iyo guriga, oo ku wareegsan boqorka.

¹¹ Markaasay soo saareen wiilkii boqorka oo waxay saareen taajkiisa, oo waxay siiyeen maraggii, oo waxay ku dhawaaqeen inuu boqor yahay. Yahuyaada iyo wiilashiisuna way subkeen oo waxay yidhaahdeen, "Boqorku ha noolaado!"

¹² Markii Cataalya maqashay dadkii ordaya iyo boqorka u dabaaldegay, way gashay guriga Rabbiga oo dadkii u tagtay.

¹³ Markaasay aragtay, oo bal eeg, boqorku wuxuu taagnaa tiirkiisa albaabka, iyo taliyayaashii iyo buunshiddii oo boqorka ag joogta. Dhammaan dadkii dalkuna way faraxsan yihiin oo buunshiddii ayay afuufayaan, heesaayaashuna waxay wadeen ammaanta iyagoo leh alaab muusiko. Markaasay Cataalya dharkeedii jeexjeexday oo tidhi, "Khiyaano! Khiyaano!"

¹⁴ Markaasaa Yahuyaada wadaadku wuxuu soo saaray taliyayaashii boqolleyaasha ahaa ee ciidanka loo magacaabay oo wuxuu ku yidhi, "Kala soo baxa safafka dhexdooda; oo ku alla kii raaca waa in seef lagu dilo." Waayo, wadaadku wuxuu yidhi, "Guriga Rabbiga gudaheeda lama dili karo iyada."

¹⁵ Markaasay qabteen iyada, oo markay gaadhay albaabka Fardaha ee guriga boqorka, halkaasay ku dileen.

¹⁶ Markaasaa Yahuyaada wuxuu axdi la dhigtay isaga, dadkii oo dhan, iyo boqorka, inay noqdaan dadkii Rabbiga.

¹⁷ Dadka oo dhammuna waxay tageen gurigii Bacal oo way dumiyeen, oo waxay burburiyeen meeshii allabariga iyo sanamyadii oo dhan, oo waxay dileen Mattaan oo ahaa wadaadkii Bacal hortiisa meeshii allabariga.

¹⁸ Intaas waxaa dheer, Yahuyaada wuxuu maamulka guriga Rabbiga gacanta u geliyey wadaaddadii reer Laawi, oo Daa'uud u magacaabay guriga Rabbiga, si ay u bixiyaan allabariga la gubo ee Rabbiga, sida ku qoran sharciga Muuse—iyagoo leh farxad iyo hees sida amarka Daa'uud.

¹⁹ Wuxuu albaabada guriga Rabbiga ka dhigay ilaaliyayaal, si aan ninna u gelin oo uu u ahaado mid aan nadiif ahayn.

²⁰ Wuxuu qaatay taliyayaashii boqolleyaasha ahaa, kuwaas oo sharaf leh, madaxda dadka, iyo dadka oo dhan, oo wuxuu boqorka ka soo dejiyey guriga Rabbiga, waxayna yimaadeen iyagoo maraya albaabka sare ee guriga boqorka, oo waxay boqorka saareen carshigii boqortooyada.

²¹ Markaasaa dadka dalku oo dhammu farheen oo magaaladu way degtay. Waayo, waxay seef ku dileen Cataalya.

24 Yo'aash wuxuu jiray toddobo sano markuu boqor noqday, wuxuuna boqor ahaa afartan sano oo ku yaal Yeruusaalem; hooyadiisna waxay ahayd Sibyaah oo reer Bi'ir Shebac ahayd.

² Yo'aash wuxuu si qumman ugu dhaqmay indhaha Eebbe intii uu noolaa Yaxoyadaah wadaadka.

³ Yaxoyadaah wuxuu u guuriyey laba naagood, wuuna dhalay wiilal iyo gabdho.

2 Taariikhdi

⁴ Markay waxyaalahaas dhaceen dabadeed, Yo'aash wuxuu go'aansaday inuu dayactiro macbudka Eebbe.

⁵ Markaasuu wadaaddadii iyo reer Laawi soo ururiyey oo wuxuu ku yidhi, "U baxa magaalooyinka Yahuudah, oo lacag ka soo ururiya reer binu Israa'iil oo dhan si aad u dayactirtaan guriga Ilaahiinna sannad walba, oo waxaad shaqada u qabataan si dhakhso ah." Laakiin reer Laawi si dhakhso ah uma ay dhaqaaqin.

⁶ Markaasaa boqorkii wuxuu u yeedhay Yaxoyadaah oo ahaa wadaadka sare, oo wuxuu ku yidhi, "Maxaad ugu qasbi weyday reer Laawi inay ka keenaan Yahuudah iyo Yerusaaalem ururintii uu Muuseh addoonkii Eebbe u soo rogay teendhada maragga?"

⁷ Waayo, wiilashii Atalyaah oo shar badnaa ayaa jebiyey macbudka Eebbe, oo xataa waxay u isticmaaleen alaabtii quduuska ahayd ee guriga Eebbe Baal.

⁸ Markaasaa boqorkii amray, oo waxay sameeyeen sanduuq oo waxay dhigeen dibadda albaabka macbudka Eebbe.

⁹ Oo waxay ku dhawaaqeen Yahuudah iyo Yerusaaalem inay u keenaan Eebbe ururintii uu Muuseh addoonkii Eebbe ku soo rogay reer binu Israa'iil cidlada.

¹⁰ Dhammaan saraakiishii iyo dadkii oo dhammu way farxeen oo waxay keeneen tabaruaadkoodii oo waxay ku rideen sanduuqii ilaa ay dhammeeyeen.

¹¹ Markasta oo sanduuqa loo keeno sarkaalka boqorka ee reer Laawi, oo markay arkaan in lacag badan ay jirto, waxa yimaada qoraaga boqorka iyo sarkaalka wadaadka sare, oo waxay faaruqiyeen sanduuqa, markaasay qaadeen oo dib ugu celiyeen meeshiisii. Waxay sidaas sameeyeen maalin walba, oo waxay ururiyeen lacag badan.

¹² Boqorkii iyo Yaxoyadaah waxay siisay kuwii qabtay shaqadii adeegga guriga Eebbe. Oo waxay kiraysteen dhagax-tumayaal iyo alwaaxyo si ay u dayactiraan guriga Eebbe, iyo sidoo kale farshaxanayaal bir iyo naxaas ku shaqeeya si ay u hagaajiyaan guriga Eebbe.

¹³ Sidaas daraaddeed shaqaalihii way shaqeeyeen, oo shaqadii dayactirka ayaa gacmahooda ku socotay, oo waxay dayactireen guriga Eebbe sida uu ahaa, oo waxay ku adkeeyeen.

¹⁴ Markay dhammeeyeen, waxay keeneen inta lacagta ka hartay boqorka iyo Yaxoyadaah, oo waxaa laga sameeyey alaab loogu talagalay guriga Eebbe—alaab loogu talagalay adeegga iyo allabariga gubashada, iyo digsiyo iyo alaab dahab iyo lacag ah. Oo waxay allabari gubasho ku bixiyeen guriga Eebbe si joogto ah intii uu noolaa Yaxoyadaah.

¹⁵ Laakiin Yaxoyadaah wuu gabowday oo wuu dhintay, isagoo cimri dheer ahaa; wuxuu jiray 130 sano markuu dhintay.

¹⁶ Oo waxay ku aaseen magaalada Daa'uud dhexdeeda boqorrada, maxaa yeelay wuxuu wanaag u sameeyey Israa'iil iyo Eebbe iyo gurigiisa.

¹⁷ Si kastaba ha ahaatee, markii uu Yaxoyadaah dhintay dabadeed, saraakiishii Yahuudah ayaa u timid oo u sujuuday boqorka, markaasaa boqorkii dhageystay taladooda.

¹⁸ Waxay ka tageen gurigii Eebbe, Ilaahoodii aowwayaashood, oo waxay u adeegeen Asherim iyo sanamyada; sidaas daraaddeed cadhadii waxay ku timid Yahuudah iyo Yerusaaalem dembigoodii aawadiis.

¹⁹ Si kastaba ha ahaatee, nebiyo ayaa loo soo diray inay dib ugu soo celiyaan Eebbe; inkastoo ay ka markhaati kaceen, ma ay dhegaysan.

²⁰ Markaasaa Ruuxii Eebbe ku soo degay Sekaryaah ina Yaxoyadaah oo ahaa wadaadka; oo wuxuu istaagay dadkii korkooda oo wuxuu ku yidhi, "Tani waa waxa Eebbe leeyahay: 'Maxaad jebiseen amarradii Eebbe oo aanad u liibaanin? Maxaa yeelay waxaad ka tagteen Eebbe, isna wuu idin ka tagay.'"

²¹ Markaasay ka shireen, oo amarka boqorka, waxay ku dhagaxyeeyeen dhimasho barxadda macbudka Eebbe.

²² Markaasaa Boqor Yo'aash ma xusuusan wanaaggii uu aabbihiis Yaxoyadaah u sameeyey, laakiin wuxuu dilay wiilkiisii. Oo intuu dhimanayay, wuxuu yidhi, "Eebbe ha arko oo ha aarsado!"

²³ Bilowgii sannadka, ciidankii reer Suuriya ayaa u kacay Yo'aash, oo waxay yimaadeen Yahuudah iyo Yerusaaalem, oo waxay baabbi'yeen dhammaan saraakiishii dadka dhexdiisa, oo waxayirteen dhammaan qaniimadoodii boqorka Dimishaq.

2 Taariikhdi

²⁴ Runtii, ciidankii reer Suuriya waxay yimaadeen iyagoo tiro yar; hase yeeshee Eebbe wuxuu gacanta u geliyey ciidan aad u weyn, maxaa yeelay waxay ka tageen Eebbe, Ilaahoodii awowayaashood. Sidaas daraaddeed waxay xukun ku fuliyeen Yo'aash.

²⁵ Markay ka tageen isaga—maxaa yeelay waxay isaga uga tageen isagoo aad u xanuunsan—addoommadiisii ayaa ku shireen dhiiggii wiilkii Yaxoyadaah oo ahaa wadaadka aawadiis, oo waxay ku dileen sariirtiisii. Sidaasuu ku dhintay, oo waxay ku aaseen magaalada Daa'uud, laakiin kuma ay aasin qubuuraha boqorrada.

²⁶ Kuwani waa kuwii ku shireen isaga: Saabad ina Shimecaat oo ahayd reer Cammoon, iyo Yehoosaabad ina Shimriit oo ahayd reer Moo'aab.

²⁷ Ku saabsan wiilashiisii, waxyaalihii badan ee laga sheegay isaga, iyo dayactirkii guriga Eebbe, bal eeg, waxaa lagu qoray kitaabka Boqorrada. Markaasaa wiilkiisii Amasyaah boqor noqday meeshiisii.

25 Amasyaah wuxuu boqor noqday isagoo shan iyo labaatan jir ah, wuxuuna boqor ahaa sagaal iyo labaatan sannadood oo Yerusaaalem ah. Hooyadiisna waxay ahayd Yeho'addaan oo reer Yerusaaalem ah.

² Wuxuu sameeyey waxa Eebbe hortiisa ku qumman, hase ahaatee qalbigiisa oo dhan kuma uu samayn.

³ Haddaba, markiiba boqortooyadu gacantiisa adag ku noqotay, wuxuu dilay addoommadiisii dilay aabbihiiis boqorka ahaa.

⁴ Si kastaba ha ahaatee, wiilashoodii ma uu dilin, laakiin wuxuu ku dhaqmay sidii ku qoran sharciga, Buugga Muuse, oo Eebbe ku amray, isagoo leh, "Aabayaashu wiilashooda dartiis lama dili doono, wiilashuna aabayaashood dartiis lama dili doono, laakiin mid kastaaba dembigiisa dartiis buu u dhiman doonaa."

⁵ Intaas waxaa dheer, Amasyaah wuxuu soo ururiyey reer Yahuudah oo wuxuu u qaybiyey qoysaska aabayaashood iyagoo hoos jooga taliyayaal kun iyo boqolba leh oo Yahuudah iyo Benyaamiin oo dhan ah; wuxuuna tiriyey kuwa labaatan jirka ka weyn, wuxuuna helay saddex boqol oo kun oo nin oo xul ah, oo dagaal geli kara oo waran iyo gaashaan qabsan kara.

⁶ Wuxuu kaloo ka qortay boqol kun oo geesiyaal ah oo reer binu Israa'iil ah boqol talanti oo lacag ah.

⁷ Hase ahaatee, nin Eebbe ah ayaa u yimid, isagoo leh, "Boqorow, ha u oggolaan ciidanka Israa'iil inay kula socdaan, waayo, Eebbe ma jiro reer binu Israa'iil, mana jiro wiilasha Efrayim.

⁸ Laakiin haddii aad tagto, samee, xoog yeelo dagaalka—hase ahaatee Eebbe wuxuu ku soo dejin doonaa cadowgaaga, waayo, Eebbe wuxuu awood u leeyahay inuu caawiyo iyo inuu soo dejiyo."

⁹ Amasyaah wuxuu ninkii Eebbe ku yidhi, "Laakiin maxaan ku samaynaa boqolkii talanti ee aan siiyey ciidanka Israa'iil?" Ninkii Eebbe ayaa ugu jawaabay, "Eebbe wuxuu kuu hayaa wax ka badan intan."

¹⁰ Markaasaa Amasyaah diray ciidamadii u yimid oo reer Efrayim ahaa, si ay u noqdaan; sidaas daraaddeed cadowdoodii waxay ku kacday reer Yahuudah, oo waxay gurigoodii ugu noqdeen cadho weyn.

¹¹ Haddaba Amasyaah wuxuu soo ururiyey geesinimadiisii oo hoggaamiyey dadkiisii, wuxuuna tegey Dooxada Cusbo oo wuxuu laayay wiilashii Se'iir, toban kun oo iyaga ka mid ah.

¹² Wiilashii Yahuudahna waxay qabteen toban kun oo nool oo waxay geeyeen dusha sare ee buurta, oo waxay ka soo tuureen dusha sare ee buurta si ay u wada burburaan.

¹³ Laakiin ciidamadii Amasyaah uu diray, kuwaas oo aan la socon dagaalka, waxay weerareen magaalooyinkii Yahuudah laga soo bilaabo Samaariya ilaa Beyt-xooroon, oo waxay dileen saddex kun oo iyaga ka mid ah oo waxay dhaceen hanti badan.

¹⁴ Markii Amasyaah ka soo noqday inuu Edomiyiin jebiyo, wuxuu keenay ilaahyadii wiilashii Se'iir, oo wuxuu u dhigtay ilaahyadiisii, wuxuuna u sujuuday hortooda, oo wuxuu u shiday foox.

¹⁵ Markaasaa cadowdii Eebbe ku kacday Amasyaah, oo wuxuu u soo diray nebi ku yidhi, "Maxaad u doondoonyasaa ilaahyada dadka aanan badbaadin dadkoodii gacantaada?"

¹⁶ Intuu la hadlayay ayuu boqorkii ku yidhi, "Yaa kaa dhigay la-taliye boqortooyo? Jooji hadalka! Ama waa lagu dili doonaa!" Markaasaa nebigu joojiyey oo

2 Taariikhdi

wuxuu yidhi, "Waan ogahay in Eebbe qorsheeyey inuu ku baabbi'yo, maxaa yeelay, waxaad samaysay tan oo aadan dhegaysan taladaydii."

¹⁷ Markaasaa Amasyaah boqorkii Yahuudah la tashaday oo wuxuu war u diray Yoo'aash in Yeho'aaxaas, in Yehuu, boqorkii Israa'iil, isagoo leh, "Kaalay, aan is hor nimaadno dagaal."

¹⁸ Laakiin Yoo'aash boqorkii Israa'iil ayaa jawaab u diray Amasyaah boqorkii Yahuudah, isagoo leh, "Qodaxii ku yiil Lubnaan wuxuu war u diray geedkii kedarka ahaa ee Lubnaan ku yiil, isagoo leh, 'Gabadhaada ii sii wiilkayga guur ahaan.' Laakiin bahal duurjoog ah oo Lubnaan ku yiil ayaa soo maray oo ku tuman qodaxii.

¹⁹ Waxaad tidhi, 'Bal eeg, waxaad ku guulaysatay Edom.' Qalbigaaguna wuxuu ku faanay faankaaga. Hadda gurigaaga joog; maxaad dhib u kicinaysaa oo keeni lahaa in aad hoos u dhacdo, iyo Yahuudah oo kula socda?"

²⁰ Laakiin Amasyaah ma uu dhegaysan, maxaa yeelay, waxay ahayd Eebbe, si uu u dhiibo iyaga, maxaa yeelay, waxay doondoonaayeen ilaahyada Edom.

²¹ Markaasaa Yoo'aash boqorkii Israa'iil soo kacay, oo isagii iyo Amasyaah boqorkii Yahuudah ayaa is hor yimid Beyt-shemesh, oo Yahuudah iska leh.

²² Oo Yahuudah waxaa ka adkaaday Israa'iil, oo waxay carareen, nin walba teendhadiisa.

²³ Markaasaa Yoo'aash boqorkii Israa'iil qabsaday Amasyaah boqorkii Yahuudah, in Yoo'aash, in Yeho'aaxaas, oo Beyt-shemesh, oo wuxuu keenay Yeruusaalem, oo wuxuu dumiyeey derbigii Yeruusaalem laga bilaabo Albaabka Efrayim ilaa Albaabka Geeska, masaafu afar boqol oo dhudhun.

²⁴ Wuxuuna qaatay dahabkii, lacagtii, iyo weelashii oo dhan oo laga helay gurigii Eebbe oo uu la joogay Cooheed-edom, iyo khasnadihii guriga boqorka, maxaabiistii sidoo kale, oo wuxuu ku noqday Samaariya.

²⁵ Oo Amasyaah, in Yoo'aash, boqorkii Yahuudah, wuxuu sii noolaa shan iyo toban sannadood ka dib dhimashadii Yoo'aash, in Yeho'aaxaas, boqorkii Israa'iil.

²⁶ Haddaba inta ka hartay falalkii Amasyaah, laga bilaabo kii ugu horreeyey ilaa kii ugu dambeeyey, bal eeg, miyaanay ku qornayn Buugga Boqorradii Yahuudah iyo Israa'iil?

²⁷ Markii Amasyaah ka leexday inuu raaco Eebbe, waxay ku shirqoolen isaga Yeruusaalem, oo wuxuu cararay Laakiish; laakiin waxay u direen niman Laakiish ka daba tagay, oo halkaasay ku dileen.

²⁸ Markaasay dib ugu soo celiyeen fardo oo waxay ku aaseen aowwayaashiis magaalada Yahuudah.

26 Dadkii Yahuudah waxay doorteen Usiiyaah oo lix iyo toban jir ahaa, waxayna isaga u doorteen inuu boqor ka noqdo meeshiisii aabbiihiis Amasyaah.

² Wuxuu dib u dhisay Eeloodh oo ku soo celiyey Yahuudah ka dib markii boqorkii la seexiyey aowwayaashiis.

³ Usiiyaah wuxuu boqor noqday isagoo lix iyo toban jir ah, wuxuuna boqor ka ahaa shan iyo konton iyo laba sannadood Yeruusaalem; magacii hooyadiisna wuxuu ahaa Yekooliyaah oo reer Yeruusaalem ahayd.

⁴ Wuxuu sameeyey wixii xaq ahaa ee indhaha Eebbe hortiisa, isagoo raacaya wixii oo dhan ee aabbiihiis Amasyaah sameeyey.

⁵ Wuxuu sii waday inuu Eebbe doondoonaayo intii ay jireen Zakariyaah, oo lahaa aragtiyo Eebbe; oo intii uu Eebbe doondoonaayey, Eebbe wuxuu siiyey guul.

⁶ Wuxuu u baxay oo la diray Filistiin, wuxuuna dumiyeey derbigii Gaad, derbigii Yabne, iyo derbigii Ashdood; wuxuuna dhisay magaalooyin dhulka Ashdood iyo Filistiin dhexdooda.

⁷ Eebbe wuxuu ka taageeray Filistiin, iyo Carabta ku noolaa Gurbaal, iyo Mehuuniim.

⁸ Reer Cammoonna waxay Usiiyaah u bixiyeen cashuur, magaciisiina wuxuu ku faafay xadka Masar, waayo wuxuu noqday mid aad u xoog badan.

⁹ Usiiyaah wuxuu kaloo dhisay munaarado Yeruusaalem ku yaal albaabka Geeska, albaabka Dooxada, iyo geeska derbiga, wuxuuna adkeeyey.

¹⁰ Wuxuu dhisay munaarado cidlada ku yaal, wuxuuna qoday ceelal badan, waayo wuxuu lahaa xoolo badan, oo ku noolaa dhulka hoose iyo dooxooyinka. Wuxuu kaloo lahaa beeraley iyo canab

2 Taariikhdi

beereyaal buuraha iyo beeraha barwaaqada leh, waayo wuxuu jeclaa dhulka.

¹¹ Usiiyaah wuxuu kaloo lahaa ciidan diyaar u ah dagaal, oo u galay dagaal qaybaha tiradooda tiriyey qoraha Yeceel iyo sarkaalka Maaseyaah, oo hoos yimaadeen Hananyaah, mid ka mid ah saraakiisha boqorka.

¹² Tirada guud ee madaxda qoysaska, geesiyaasha dagaalka, waxay ahaayeen 2,600.

¹³ Iyaga hoostooda waxaa jiray ciidan xoog leh oo tiradoodu ahayd 307,500, oo awood u leh inay dagaal galaan si xoog leh oo ay boqorka uga caawiyaan cadowga.

¹⁴ Usiiyaah wuxuu kaloo hubiyey ciidanka oo dhan oo ku qalabeeyey gaashaanno, warmaha, koofiyo, jubbada, qaansooyinka, iyo dhagxaan la tuuro.

¹⁵ Wuxuu sameeyey qalab si xirfad leh loogu talagalay oo Yerusaleem lagu dhigay munaaradaha iyo geesaha, si loo tuuro fallaadhaha iyo dhagxaan waaweyn. Magaciisna wuxuu ku faafay meel fog, waayo waxaa si yaab leh loo caawiyey ilaa uu xoog yeeshay.

¹⁶ Laakiin markii uu xoog yeeshay, qalbigiisu wuxuu noqday kibir, taasoo keentay inuu hoos u dhaco, wuxuuna noqday mid aan daacad u ahayn Eebbe, waayo wuxuu galay macbudka Eebbe si uu foox ugu shido meesha foosa lagu shido.

¹⁷ Markaasaa Cazaryaah wadaadka wuxuu raacay isaga, waxaana la socday siddeetan wadaad oo Eebbe ah, oo ahaa rag geesiyaal ah.

¹⁸ Waxay la kulmeen Boqor Usiiyaah oo ku yidhaahdeen, “Adiga ma aha, Usiiyaah, inaad foox u shido Eebbe, laakiin waa wadaaddada, wiilashii Haarun oo loo quduusiyey inay foox shiddo. Ka bax meesha quduuska ah, waayo waxaad noqotay mid aan daacad ahayn oo sharaf ka heli maayo Eebbe.”

¹⁹ Laakiin Usiiyaah, isagoo gacanta ku haysta foox shiddada, ayaa cadhooday; oo intuu wadaaddada la murmayey, baras ayaa ka soo muuqday wejigiisa hortiisa wadaaddada guriga Eebbe, agtiisa meesha foosa lagu shido.

²⁰ Cazaryaah oo ahaa wadaadka sare iyo wadaaddadii oo dhan ayaa fiiriyey isaga, oo bal eeg, wuxuu ku baras baxay wejigiisa; waxayna ka soo

saareen halkaas, isaguna wuxuu u degdegay inuu baxo, maxaa yeelay Eebbe ayaa ku dhufatay.

²¹ Boqor Usiiyaah wuxuu ahaa baras ilaa maalintii uu dhintay; wuxuuna ku noolaa guri gooni ah, isagoo baras qaba, waayo waxaa laga gooyey gurigii Eebbe. Wiilkiisii Yootam ayaa mas'uul ka ahaa gurigii boqorka, isagoo xukumayey dadka dalka.

²² Hadda inta kale ee falalkii Usiiyaah, bilow ilaa dhammaad, waxaa qoray nebi Isayaah, ina Amos.

²³ Markaasaa Usiiyaah la seexiyey awowayaashii, waxaana lagu aasay isaga iyo awowayaashii beeraha qabriga oo boqorrada lahaa, waayo waxay yidhaahdeen, “Waa baras.” Wiilkiisii Yootam ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

27 Yootam wuxuu boqor noqday isagoo shan iyo labaatan jir ah, wuxuuna xukumay Yerusaleem lix iyo toban sannadood. Hooyadiis waxaa la odhan jiray Yerusaleem, oo ahayd gabadhii Saadoq.

² Wuxuu sameeyey wixii saxda ahaa ee Eebbe hortiisa ku qummanaa, sida wax walba oo aabbihiis Cusiyaah sameeyey; si kastaba ha ahaatee, ma gelin macbudka Eebbe. Laakiin dadkii waxay sii wadeen inay si xun u dhaqmaan.

³ Wuxuu dhisay iridda sare ee guriga Eebbe, wuxuuna aad u xoojiyey derbiga Oofel.

⁴ Intaas waxaa dheer, wuxuu magaalooyin ka dhisay dhulka buuraha leh ee Yahuudah, wuxuuna ka dhisay qalcado iyo munaarado meelaha kaymaha leh.

⁵ Wuxuu la dagaallamay boqorkii reer Cammoon oo ka adkaaday. Reer Cammoon waxay siiyeen sannadkaas boqol talanti oo lacag ah, toban kun oo kor oo sarreen ah, iyo toban kun oo shaciih ah. Reer Cammoon waxay sidoo kale bixiyeen intaas oo kale sannadkii labaad iyo kii saddexaad.

⁶ Sidaas daraaddeed Yootam waa xoogaystay maxaa yeelay wuxuu habaysnaa jidkiisa hortiisa Eebbe Ilaahiisa.

⁷ Hadda waxyaalihii kale ee Yootam, iyo dhammaan dagaalladiisii iyo dhaqankiisii, bal eeg, waxaa lagu qoray Kitaabka Boqorrada Israa'iil iyo Yahuudah.

2 Taariikhdi

⁸ Markuu jiray shan iyo labaatan sano ayuu boqor noqday, wuxuuna xukumay Yeruusaalem lix iyo toban sannadood.

⁹ Yootam wuxuu ku nasay awoyayaashiis, waxaana lagu aasay magaalada Daa'uud; wiilkiisii Axaas ayaa isaga boqor ka noqday.

28 Axaas wuxuu boqor noqday isagoo labaatan jir ah, wuxuuna Yeruusaalem boqor ka ahaa lix iyo toban sannadood; oo isagu ma uu samayn waxa Eebbe hortiisa ku qumman, sida aabbiihiis Daa'uud yeelay.

² Laakiinse wuxuu ku socday dariiqii boqorradii Israa'iil, oo isna wuxuu u sameeyey sanamyo shub ah Baal.

³ Oo weliba wuxuu foox ku shiday Dooxada Ben-xinnom, oo wuxuu dab ku gubay wiilashiisii, sida karaahiyooyinkii quruumaha ee Eebbe hortooda ka eryay reer binu Israa'iil.

⁴ Wuxuu allabariyo iyo foox ku shiday meelaha sarsare, buuraha, iyo geed kasta oo cagaaran hoostiisa.

⁵ Sidaas daraaddeed Eebbe Ilaahiisii wuxuu gacanta u geliyey boqorkii Suuriya; oo way ka adkaadeen oo dad badan oo dadkiisii ka mid ah waxay u kaxaysteen Dimishaq. Oo isna waxaa gacanta loo geliyey boqorkii Israa'iil, oo isna wuxuu ku dhuftay jab weyn.

⁶ Waayo, Feqax ina Remalyaah wuxuu hal maalin ku dilay boqol iyo labaatan kun oo reer Yahuudah ah, oo ahaa rag geesiyaal ah, maxaa yeelay, waxay ka tageen Eebbe Ilaahoodii awoyayaashood.

⁷ Oo Zikrii oo ahaa nin xoog badan oo reer Efrayim ah, wuxuu dilay Maaseeya oo ahaa wiilkii boqorka, Asriqaam oo ahaa madaxdii guriga, iyo Elqaanaah oo ahaa kii labaad ee boqorka.

⁸ Oo reer binu Israa'iil waxay qafaasheen laba boqol oo kun oo walaalahood ah, haween, wiilal, iyo gabdhaba; oo waxay ka qaadeen hanti badan, oo waxay hantidii u keeneen Samaariya.

⁹ Laakiinse waxaa meesha joogay nebi Eebbe oo la odhan jiray Coode; oo wuxuu u tegey ciidankii ku soo noqonayay Samaariya, oo wuxuu ku yidhi, "Bal eega, maxaa yeelay, Eebbe, Ilaaha awoyayaashiin, wuxuu ka cadhoday Yahuudah, oo wuxuu iyaga idinku

gacangeliyey, oo waxaad ku disheen cadhadii ilaa samada gaadhay.

¹⁰ Haddaba waxaad leedihiin waxaad addoommo iyo gabdhaha addoommaha ka dhiganaysaan wiilashii Yahuudah iyo Yeruusaalem? Bal eega, miyaanad idinkuna dembi ku lahayn Eebbe Ilaahiinna hortiisa?

¹¹ Haddaba i maqla oo soo celiya maxaabiistii aad walaalihiin ka soo qabsateen, waayo, cadhada Eebbe way idinku kacsan tahay."

¹² Markaasaa qaar ka mid ah madaxda reer Efrayim oo ahaa Casaryaah ina Yooxaanaan, Berekiyaah ina Meshilleemood, Yeexizqiyaah ina Shalluum, iyo Caamaasaa ina Xadlay, waxay ka hor yimaadeen kuwii dagaalka ka soo noqday,

¹³ oo waxay ku yidhaahdeen, "Maxaabiista halkan ma keeni kartaan, waayo, waxaad doonaysaan inaad Eebbe nagu soo kordhisaan dembi, annagoo dembiyadayada iyo xumaantayada ku darayna; waayo, xumaantayadu way weyn tahay, oo cadhada Eebbe way ku kacsan tahay Israa'iil."

¹⁴ Markaasay ragga hubaysani maxaabiistii iyo hantidii hor dhigeen saraakiishii iyo ururkii oo dhan.

¹⁵ Markaasaa nimankii magacyadooda la magacaabay kaceen oo maxaabiistii qaadeen, oo waxay ka soo qaadeen hantidii oo dhan oo waxay siiyeen dhar iyo kabo, cunto iyo cabbitaan, oo waxay mariyeen saliid, oo waxay kuwii itaalka darnaa saareen dameerro, oo waxay geeyeen Yerixoo oo ahayd magaaladii timirta, oo waxay u geeyeen walaalahood. Markaasay ku noqdeen Samaariya.

¹⁶ Wakhtigaas Boqor Axaas wuxuu u diray boqorradii Ashuur si ay u caawiyaan.

¹⁷ Waayo, markale Edomiyyiintii waxay yimaadeen oo weerareen Yahuudah, oo waxay kaxaysteen maxaabiis.

¹⁸ Filiistiiniyiintuna waxay weerareen magaalooyinkii dooxada iyo Negeebta Yahuudah, oo waxay qabsadeen Beyt-shemesh, Ayyaaloona, Gederood, Sokoh iyo tuulooyinkeedii, Timnaah iyo tuulooyinkeedii, iyo Gimsoo iyo tuulooyinkeedii, oo halkaasay degen.

¹⁹ Waayo, Eebbe wuxuu hoos u dhigay Yahuudah sabab la xiriirta Axaas oo ahaa boqorkii Israa'iil,

2 Taariikhdi

waayo, wuxuu Yahuudah ku dhex abuurray fawdo, oo wuxuu aad ugu xadgudbay Eebbe.

²⁰ Markaasaa Tilgaat-pilneeser oo ahaa boqorkii Ashuur wuxuu ku soo kacay oo cadaadisay halkii uu ka caawin lahaa.

²¹ In kastoo Axaas uu qayb ka soo qaatay gurigii Eebbe, gurigii boqorka iyo saraakiisha, oo uu siiyey boqorkii Ashuur, haddana waxba uma tarin.

²² Haatan wakhtigii dhibaatiisaa, Boqor Axaas wuxuu noqday mid aad uga sii xun Eebbe.

²³ Waayo, wuxuu allabariyo u bixiyey ilaahyadii Dimishaq ee isaga ka adkaaday, oo wuxuu yidhi, “Sababtoo ah, ilaahyadii boqorradii Suuriya way caawiyeen, anna waxaan u bixin doonaa allabariyo si ay iigu caawiyaan.” Laakiin waxay noqdeen hooggiisii iyo Israa’iil oo dhan.

²⁴ Oo weliba markii Axaas soo ururiyey alaabtii gurigii Eebbe, wuxuu jarjaray alaabtii gurigii Eebbe; oo wuxuu xidhay albaabbadii gurigii Eebbe, oo wuxuu meelo allabariyo u sameeyey gees kasta oo Yerusaaalem ah.

²⁵ Magaalo kasta oo Yahuudah ah wuxuu ka dhisay meelo sarsare oo uu foom ugu shido ilaahyo kale, oo wuxuu Eebbe, Ilaaha aowayaashiis, ku kiciyey cadho.

²⁶ Haddaba falimihiisii kale iyo dhammaan wixii uu sameeyey, laga bilaabo kii ugu horreeyey ilaa kii ugu dambeeyey, bal eeg, waxaa lagu qoray Kitaabkii Boqorradii Yahuudah iyo Israa’iil.

²⁷ Markaasaa Axaas wuxuu la seexday aowayaashiis, oo waxay ku aaseen magaalada, oo Yerusaaalem, waayo, kuma ay aasin qabriga boqorradii Israa’iil; oo meeshiisii waxaa boqor ka noqday wiilkiisii Xisqiyaah.

29 Xisqiyaah wuxuu bilaabay inuu boqor noqdo isagoo shan iyo labaatan jir ah, oo wuxuu Yerusaaalem boqor ka ahaa sagaal iyo labaatan sannadood. Hooyadiisna waxaa la odhan jiray Abiyaah oo ahayd gabadhiis Sekaryaah. ² Wuxuu sameeyey waxa xaq ah ee Eebbe hortiisa ku wanaagsan, isagoo raacaya tusaalihii awowgiis Daa’uud.

³ Sannadkii ugu horreeyey ee boqornimadiisa, bisha koowaad, wuxuu furay albaabbadii guriga Eebbe oo

dib u hagaajiyey. ⁴ Wuxuu isugu yeedhay wadaaddadii iyo reer Laawi, oo wuxuu ku soo ururiyey barxadda dadweynaha ee dhinaca bari. ⁵ Markaasuu ku yidhi, “I maqla, reer Laawi. Hadda quduus yeesha, oo quduus yeesha guriga Eebbe, Ilaaha aowayaashiin, oo ka soo saar wasakhda meesha quduuska ah. ⁶ Waayo, aowayaasheen waxay ahaayeen kuwo aan daacad ahayn oo waxay sameeyeen shar hortiisa Eebbe Ilaaheenna, oo way ka tageen isaga oo wejigooda ka jeediyeen hoygii Eebbe, oo dhabarkooda u jeediyeen. ⁷ Sidoo kale waxay xidheen albaabbadii balbalada oo damiyeen laambadihii, mana ay gubin foom mana ay bixin qurbaanno la gubo meesha quduuska ah ee Ilaaha reer binu Israa’iil. ⁸ Sidaas daraaddeed cadhadii Eebbe waxay ku kacday Yahuudah iyo Yerusaaalem, oo wuxuu ka dhigay wax cabsi, argagax, iyo quudhsi leh, sida aad indhihiinna ku aragtaan. ⁹ Waayo, run ahaantii, aowayaasheen waxay ku dhaceen seef, wiilashenna, gabdhaheenna, iyo naagahayaguna waxay ku jiraan maxaabiisnimo taas daraaddeed. ¹⁰ Hadda waxaan goostay inaan axdi la sameeyo Eebbe Ilaaha reer binu Israa’iil, si uu cadhadiisa kulul nooga jeesto. ¹¹ Wiilashenna, ha noqonina kuwo aan xilkas ahayn hadda, waayo, Eebbe wuxuu idin doortay inaad hortiisa istaagaan, oo aad u adeegtaan, oo aad noqotaan mididiinyadiisa oo aad foom bixisaan.”

¹² *Markaasaa reer Laawi kaceen: Maahad, ina Amasay, iyo Yo’eel, ina Casaryaah, oo ka mid ah reer Kohat; iyo reer Meraari, Kiish, ina Cabdi, iyo Casaryaah, ina Yehalaleel; iyo reer Gershon, Yoo’aax, ina Simmaah, iyo Ceeden, ina Yoo’aax; ¹³ Reer Eliisaafaan waxaa ka mid ahaa Simrii iyo Yee’i’eel; reer Aasaafna waxaa ka mid ahaa Sekaryaah iyo Mattanyaah; ¹⁴ Reer Heemaan waxaa ka mid ahaa Yee’i’eel iyo Shimeeci; reer Yeduutuun waxaa ka mid ahaa Shemacyaah iyo Cusi’eel.*

¹⁵ Waxay isu soo ururiyeen walaalahood, wayna quduus yeesheen, oo waxay galeen inay nadiifiyaan guriga Eebbe, sida uu boqorku ku amray erayadii Eebbe. ¹⁶ Markaasaa wadaaddadii galeen qaybtii gudaha ee guriga Eebbe si ay u nadiifiyaan, waxayna soo saareen wixii wasakh ahaa oo ay ka heleen macbudka Eebbe oo dhan ilaa barxadda guriga Eebbe. Markaasaa reer Laawi waxay qaadeen si ay uga saaraan dooxada Qidroon. ¹⁷ Waxay bilaabeen quduus yeelidda maaliintii ugu horreysay ee bisha

2 Taariikhdi

koowaad, oo maalintii siddeedaad ee bisha waxay galeen balbalada Eebbe. Markaasay quduus yeeleen guriga Eebbe muddo siddeed maalmood ah oo ay dhammeeyeen maalintii lixaad ee bisha koowaad.

¹⁸ Markaasay u galeen Boqor Xisqiyaah oo waxay yidhaahdeen, “Waxaan nadiifinnay guriga Eebbe oo dhan, meeshii allabariga la gubo iyo dhammaan alaabteedii, iyo miiska kibistii joogitaanka iyo dhammaan alaabteedii.” ¹⁹ Sidoo kale, dhammaan alaabtii Boqor Axaas uu tuuray intii uu boqor ahaa isagoo aan daacad ahayn, waxaan diyaarinay oo quduus yeelnay; oo bal eeg, waxay hortaal meeshii allabariga Eebbe.”

²⁰ Markaasaa Boqor Xisqiyaah subaxdii hore kacay oo wuxuu isugu yeedhay amiirradii magaalada, oo wuxuu u kacay guriga Eebbe. ²¹ Waxay keeneen toddoba dibiyo, toddoba wan, toddoba ido, iyo toddoba orgi oo qurbaan dembi ah oo loogu talagalay boqortooyada, meesha quduuska ah, iyo Yahuudah. Wuxuuna amray wadaaddadii, wiilashii Haaruun, inay ku bixiyaan meeshii allabariga Eebbe.

²² Markaasay gowraceen dibiyadii, oo wadaaddadii waxay qaadeen dhiiggii oo ku saydheen meeshii allabariga. Sidoo kale waxay sameeyeen wankii oo dhiiggii ku saydheen meeshii allabariga; markaasay sidaas oo kale yeeleen idihii oo dhiiggii ku saydheen meeshii allabariga. ²³ Markaasay keeneen orgigii qurbaan dembi ah hortii boqorka iyo ururkii, oo waxay ku dul saareen gacmahooda. ²⁴ Markaasaa wadaaddadii gowraceen oo dhiiggii ku nadiifiyeen meeshii allabariga, si ay u sameeyaan kafaaraggud dhammaan reer binu Israa'iil, maxaa yeelay, boqorku wuxuu amray qurbaanka la gubo iyo qurbaanka dembiga ee reer binu Israa'iil oo dhan.

²⁵ Markaasuu reer Laawi ku meeleeyey guriga Eebbe oo leh sanqadhyo, harfo, iyo kataarad, sida uu amray Daa'uud iyo Gaad, kii boqorka wax tusay, iyo Nabi Naatan; waayo, amarku wuxuu ka yimid Eebbe oo ahaa nebiyadiisa. ²⁶ Reer Laawina waxay qaateen meelahoodii oo leh alaabtii Daa'uud, iyo wadaaddadii oo leh buunno.

²⁷ Markaasaa Xisqiyaah amray in la bixiyo qurbaanka la gubo meeshii allabariga. Markii qurbaanka la gubo bilaabmay, hees Eebbe loo qaaday oo la bilaabay buunno, oo ay weheliyaan alaabtii Daa'uud, boqorkii Israa'iil. ²⁸ Markaasaa ururkii oo dhan caabuday, iyo heesayaashii oo heesay, iyo buunnooyinkii oo

dhawaaqay; dhammaan waxaas oo dhan waxay socdeen ilaa qurbaanka la gubo la dhammeeyey.

²⁹ Markii qurbaannadii la gubo la dhammeeyey, boqorkii iyo dhammaan intii la joogtay way sujuudeen oo caabudeen. ³⁰ Sidoo kale, Boqor Xisqiyaah iyo amiirradii waxay amreen reer Laawi inay heesaan ammaan Eebbe oo leh erayadii Daa'uud iyo Aasaaf kii wax tusay. Markaasay heeseen ammaan farxad leh, oo sujuudeen oo caabudeen.

³¹ Markaasaa Xisqiyaah ka jawaabay oo yidhi, “Hadda oo aad quduus yeesheen Eebbe, u soo dhowaada oo keena qurbaanno iyo qurbaanno mahadnaqid oo guriga Eebbe.” Markaasaa ururkii keenay qurbaanno iyo qurbaanno mahadnaqid, oo dhammaan intii doonaysay waxay keeneen qurbaanno la gubo.

³² Ururkii wuxuu keenay toddobaatan dibiyo, boqol wan, iyo laba boqol ido oo qurbaanno la gubo; dhammaan kuwanu waxay ahaayeen qurbaanno la gubo oo Eebbe loogu talagalay. ³³ Iyo qurbaannadii la gooni yeelay waxay ahaayeen lix boqol dibiyo iyo saddex kun ido. ³⁴ Laakiin wadaaddadii way yaraayeen, sidaas daraaddeed ma ay karin dhammaan qurbaannadii la gubo; sidaas daraaddeed walaalahood reer Laawi ayaa ka caawiyey ilaa shaqadii la dhammeeyey iyo ilaa wadaaddadii ay quduus yeesheen. Waayo, reer Laawi waxay ahaayeen kuwo ka taxaddar badan inay quduus yeeshaan naftooda marka loo eego wadaaddadii. ³⁵ Waxaa kale oo jiray qurbaanno badan oo la gubo oo leh baruurtii qurbaannadii nabadda iyo cabitaannadii qurbaannadii la gubo.

Sidaas daraaddeed, adeegii guriga Eebbe waa la soo celiyey. ³⁶ Markaasaa Xisqiyaah iyo dadkii oo dhammu ku farheen wixii Eebbe u diyaariyey dadka, maxaa yeelay, waxay u dhacday si kedis ah.

30 Haddaba Xisqiyaah wuxuu war u diray reer binu Israa'iil oo dhan iyo reer Yahuudah, oo wuxuu kaloo warqado u qoray reer Efrayim iyo reer Manaseh, iyagoo ku martiqaadaya inay yimaadaan guriga Rabbiga ee Yeruusaalem, si ay u dabbaaldegaan Iidda Kormaridda Rabbiga Eebbeha reer binu Israa'iil. ² Waayo, boqorkii, saraakiishiisii, iyo ururkii oo dhammu waxay go'aansadeen inay Iidda Kormaridda ku xusaan bisha labaad, ³ maaddaama ayan wakhtigaas ku xusi karin, maxaa yeelay, wadaaddo ku filan ma ayan quduus yeelan, dadkiina lama soo wada ururin Yeruusaalem. ⁴

2 Taariikhdi

Go'aanku wuxuu ku toosnaa hortiisa boqorka iyo ururka oo dhan. ⁵ Markaasay ammar ku bixiyeen inay ku dhawaaqaan ogeysiis oo dhan reer binu Israa'iil, laga bilaabo Bi'ir Shebac ilaa Daan, inay yimaadaan si ay ugu dabbaaldegaan Iidda Kormaridda Rabbiga Eebbeha reer binu Israa'iil ee Yeruusaalem. Waayo, tiradii badnayd ma ayan ku xusin sidii loogu talagalay.

⁶ Warqaadayaashii waxay dhex mareen reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah iyagoo wata warqadihii boqorka iyo saraakiishiisa, sida uu boqorku amray, iyagoo leh, "Wiilashii Israa'iilow, ku soo noqda Rabbiga Eebbeha Ibraahim, Isxaaq, iyo Israa'iil, si uu ugu soo noqdo kuwa idinka mid ah ee haray, oo ka baxsaday gacanta boqorradii Ashuur. ⁷ Ha noqonina sida aabbayaashiin iyo walaalihiin, oo aan daacad u noqon Rabbiga Eebbeha aabbayaashood, sidaas daraaddeedna wuxuu ka dhigay wax laga argagaxo, sidii aad aragtaan. ⁸ Haatan ha adkaynina qoortinna sida aabbayaashiin, laakiin u jilcaan Rabbiga oo gala quduuskiisa oo uu quduus yeelay weligiis, oo u adeega Rabbiga Eebbehiinna, si uu cadhadiisa kulul idiinka jeediyo. ⁹ Waayo, haddaad Rabbiga ku soo noqotaan, walaalihiinna iyo wiilashiinna waxay ka heli doonaan naxariis kuwii qafaashay, oo waxay ku soo noqon doonaan dalkan. Waayo, Rabbiga Eebbehiinna waa deeqsi iyo naxariis badan, oo wejigiisa idiinka ma jeedin doono haddaad isaga ku soo noqotaan."

¹⁰ Markaasay warqaadayaashii magaalo ilaa magaalo dhex mareen dhulka reer Efrayim iyo reer Manaseh, iyo ilaa Sebuluun, laakiin waxaa lagu kulmay qosol iyo jeesjees. ¹¹ Hase yeeshee, niman ka mid ah reer Aashar, reer Manaseh, iyo reer Sebuluun way is-hoosaysiiyeen oo waxay yimaadeen Yeruusaalem. ¹² Eebbe wuxuu kaloo kiciyey qalbiyada dadkii reer Yahuudah si ay ugu midoobaan raacitaanka amarrada boqorka iyo saraakiisha, sida uu ereyga Rabbigu ahaa.

¹³ Haddaba dad badan ayaa isugu soo ururay Yeruusaalem si ay u dabbaaldegaan Iidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn bisha labaad, urur aad u weyn. ¹⁴ Way kaceen oo waxay ka saareen meelahii allabariga ee Yeruusaalem; waxay kaloo qaadeen meelahii fooxa oo dhan oo waxay ku tuureen webiga Qidroon.

¹⁵ Markaasay gowraceen neefafkii Kormaridda maalintii afar iyo tobnaad ee bisha labaad. Wadaaddadii iyo reer Laawi way is-yaxyaxeen, wayna quduus yeelaysteen, oo waxay keeneen allabarigii la gubo guriga Rabbiga. ¹⁶ Waxay qaateen meelhoodii sida sharciga Muuse ninka Eebbe; wadaaddaduna waxay ku saydheen dhiiggi ay ka qaateen reer Laawi. ¹⁷ Maaddaama ay jireen dad badan oo ururka ka mid ah oo aan quduus yeelan, reer Laawi ayaa mas'uul ka ahaa gowraca neefafkii Kormaridda qof kasta oo aan nadiif ahayn, si ay ugu quduus yeelaan Rabbiga. ¹⁸ Waayo, dad badan oo ka mid ah dadkii, oo badan oo ka yimid reer Efrayim, reer Manaseh, reer Isakaar, iyo reer Sebuluun, ma ayan is-daahirin, haddana waxay cuneen Kormaridda si ka duwan sidii loo qoray. Waayo, Xisqiyaah ayaa u duceeyey, isagoo leh, "Rabbiga wanaagsan ha cafiyo ¹⁹ qof kasta oo qalbigiisa u jeediya inuu Eebbe doondoona, Rabbiga Eebbeha aabbayaashiis, inkastoo aan la waafajin xeerarka daahirinta ee quduuska ah." ²⁰ Markaasaa Rabbigu maqlay Xisqiyaah oo dadkiina bogsiyey.

²¹ Wiilashii Israa'iil ee joogay Yeruusaalem waxay u dabbaaldegeen Iidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn toddoba maalmood iyagoo farxad weyn ku jira, iyo reer Laawi iyo wadaaddadii waxay Rabbiga ku ammaaneen maalinba maalinta ka dambaysa alaab cod dheer leh oo Rabbiga loogu talagalay.

²² Markaasaa Xisqiyaah wuxuu si dhiirrigelin leh ula hadlay reer Laawi oo muujiyey faham wanaagsan waxyaalaha Rabbiga. Sidaasay toddobadii maalmood ee loogu talagalay wax u cuneen, oo waxay bixiyeen allabarigii nabadda oo ay u mahadceliyeen Rabbiga Eebbeha aabbayaashood.

²³ Markaasaa ururkii oo dhammu go'aansaday inay iidda u dabbaaldegaan toddoba maalmood oo kale, sidaasay toddobadii maalmood oo dheeraad ah ugu dabbaaldegeen farxad. ²⁴ Waayo, Xisqiyaah boqorkii Yahuudah wuxuu ururka u bixiyey kun dibiyo ah iyo toddoba kun oo ido ah, iyo madaxdu waxay ururka u bixiyeen kun dibiyo ah iyo toban kun oo ido ah; iyo tiro badan oo wadaaddo ah ayaa quduus yeelaysteen. ²⁵ Ururkii oo dhan ee reer Yahuudah ayaa farxay, wadaaddadii, reer Laawi, iyo dhammaan kuwii ka yimid Israa'iil, oo ay ku jiraan ajaanibtii ka timid dalka Israa'iil iyo kuwa degganaa Yahuudah. ²⁶ Sidaasay farxad weyn uga jirtay Yeruusaalem, maxaa yeelay, dhacdo noocan oo kale ah ma ayan dhicin Yeruusaalem tan iyo maalintii Sulaymaan ina

2 Taariikhdi

Daa'uud, boqorkii Israa'iil. ²⁷ Markaasaa wadaaddadii reer Laawi istaageen oo dadkii duceeyeen; codkoodii waa la maqlay, oo ducadoodiina waxay gaadhay hoygiisii quduuska ahaa, oo cirka.

31 Haddaba markay dhammaadeen waxyaalahan oo dhan, reer binu Israa'iil oo dhammu waxay u baxeen magaalooyinkii Yahuudah, oo burburiyeen dhagaxyadii xusuusta, gooyeenna Asherim, oo dumiyeen meelihii sarraaysnaa iyo meeshii allabariga oo dhan Yahuudah iyo Benyamiin, iyo weliba Efrayim iyo Manaseh, ilaa dhammaad. Markaasaa wiilashii reer binu Israa'iil waxay ku noqdeen magaalooyinkoodii, mid kastaa dhaxalkiisii.

² Markaasaa Xisqiyaah wuxuu qaybiyey wadaaddadii iyo reer Laawi qaybahoodii, mid kastaaba adeeggiisa, wadaaddada iyo reer Laawiba, allabarigii la gubo iyo allabarigii nabadda, si ay ugu adeegaan oo ay ugu mahadnaqaan oo ay ugu ammaanaan iridda xerada Rabbiga. ³ Wuxuu kaloo u qaybiyey boqorkii qaybtii uu ka lahaa alaabtiisa allabarigii la gubo, taasoo ah, allabarigii subaxdii iyo allabarigii fiidkii, iyo allabarigii la gubo ee sabtida, ee bilaha cusub, iyo ee iidaaha loo qoondeeyey, sida ku qoran sharciga Rabbiga. ⁴ Wuxuu kaloo ku amray dadkii degganaa Yerusaaalem inay siiyaan qaybtii wadaaddada iyo reer Laawi, si ay ugu go'aan sharciga Rabbiga. ⁵ Markii amarku faafay, wiilashii reer binu Israa'iil waxay si deeqsinimo leh u keeneen midihii ugu horreeyey ee sarreenkooda, khamrigooda cusub, saliidda, malabka, iyo wax soo saarka dhulka oo dhan, waxayna si badan u keeneen tobnaadkii wax walba. ⁶ Dadkii Israa'iil iyo Yahuudah ee degganaa magaalooyinkii Yahuudah waxay kaloo keeneen tobnaadkii dibiyada iyo idaha, iyo tobnaadkii allabarigii quduuska ahaa ee loo huray Rabbigooda Eebbe, waxayna ku ururiyeen meelaha. ⁷ Waxay bilaabeen inay ururiyaan meelaha bilowgii bisha saddexaad oo ay dhammeeyeen ilaa bisha toddobaad. ⁸ Markii Xisqiyaah iyo madaxdu yimaadeen oo ay arkeen meelihii la ururiyey, waxay ammaaneen Rabbiga iyo dadkiisa Israa'iil.

⁹ Markaasaa Xisqiyaah wuxuu su'aalay wadaaddadii iyo reer Laawi meelihii la ururiyey. ¹⁰ Casaryaah, oo ahaa wadaadka sare ee guriga Saadooq, ayaa wuxuu ku yidhi isaga, "Tan iyo markii deeqaha la bilaabay in guriga Rabbiga la keeno, waxaan haysannaa wax ku filan oo aan cunno oo wax badan oo naga hadhay,

waayo, Rabbigu wuu barakeeyey dadkiisa, oo badnaantaanina way hadhay."

¹¹ Markaasaa Xisqiyaah wuxuu amray inay qolal diyaariyaan guriga Rabbiga, wayna diyaariyeen. ¹² Waxay si daacadnimo leh u keeneen deeqihii, tobnaadkii, iyo waxyaalihii quduuska ahaa; Konaanyaah reer Laawi ayaa ahaa sarkaalka mas'uulka ka ah, walaalkiisna Shimeecaah ayaa ahaa kii labaad. ¹³ Yehi'el, Casaryaah, Naaxaath, Casaxeel, Yerimoodh, Yoosaabaad, Elii'el, Ismaaciyaah, Maaxaath, iyo Benayaah ayaa ahaa kormeerayaal hoos yimaada amarka Konaanyaah iyo Shimeecaah walaalkiis magacaabidda Boqor Xisqiyaah, oo Casaryaahna wuxuu ahaa sarkaalka sare ee guriga Eebbe.

¹⁴ Koore ina Iimnaah reer Laawi, oo ahaa ilaaliyaha iridda bari, ayaa mas'uul ka ahaa deeqaha ikhtiyaariga ah ee Eebbe, si uu u qaybiyo deeqaha Rabbiga iyo waxyaalaha ugu quduusan. ¹⁵ Hoos yimaada amarkiisa waxaa jiray Ceden, Minyaamiin, Yeshuu, Shemacyaah, Amaryaah, iyo Shekanyaah magaalooyinkii wadaaddada, si daacadnimo lehna waxay u qaybiyeen qaybaha walaalahood qaybahooda, ha ahaadeen kuwo waaweyn ama kuwo yaryar,

¹⁶ iyadoo aan loo eegin diiwaankooda qabiilka, ragga ka bilaabma soddon jir iyo ka weyn— kasta oo guriga Rabbiga u gala waajibbaadkiisa maalin kasta— shaqadooda waajibbaadkooda sida qaybahooda; ¹⁷ iyo diiwaanka qabiilka ee wadaaddada qoysaskooda aabbayaashood, iyo reer Laawi ka bilaabma labaatan jir iyo ka weyn, waajibbaadkooda iyo qaybahooda; ¹⁸ iyo diiwaanka qabiilka ee carruurtooda yaryar oo dhan, naagahooda, wiilashooda iyo gabdhahooda, ee shirweynaha oo dhan— waayo, waxay si daacadnimo leh ugu quduuseeyeen quduusnimada.

¹⁹ Sidoo kale wiilashii Haaruun, wadaaddadii, oo joogay dhul daaqsimeedka magaalooyinkooda, ama magaalo kasta iyo magaalo kasta, waxaa jiray rag magac ahaan loogu magacaabay inay qaybaha u qaybiyaan nin kasta oo ka mid ah wadaaddada iyo reer Laawi kasta oo diiwaanka qabiilka ku jira.

²⁰ Tani waxay ahayd dhaqanka Xisqiyaah oo dhan Yahuudah; wuxuuna ku dhaqmay si wanaagsan, sax ah, oo run ah hortiisa Rabbiga Eebihiisa. ²¹ Shaqadii kasta oo uu bilaabay adeegga guriga Eebbe, sharciga iyo amarka, isagoo raadinaya Eebbihiisa,

2 Taariikhdi

wuxuu sameeyey qalbigiisa oo dhan oo wuu guuleystay.

32 Ka dib markii waxyaalahan daacadnimo la sameeyey, Sennacherib oo ahaa boqorkii Ashuur ayaa yimid oo weeraray Yahuudah, oo ku soo degey magaalooyinkii qalcadaha lahaa, oo damcay inuu isagu ku soo galo. ² Markii Xisqiyaah ogaaday in Sennacherib yimid oo uu damacsan yahay inuu Yerusaaalem la dagaallamo, ³ ayuu go'aansaday isaga iyo saraakiishiisa iyo raggiisii dagaalka inay joojiyaan biyihii ka imanayay ilaha biyaha ee magaalada dibaddeeda ahaa, wayna caawiyeen. ⁴ Sidaas daraaddeed dad badan ayaa isugu soo ururay oo joojiyey ilihii biyaha oo dhan iyo webigii dhulka dhex mari jiray, iyagoo leh, "Maxay boqorrada Ashuur u imanayaan oo ay biyo badan u heli doonaan?" ⁵ Markaasuu dhiirranaaday oo dhisay derbigii oo dhan oo dunsanaa, oo ku dul dhisay munaarado, oo dhisay derbi kale oo dibadda ah oo xoojiyey Millowgii magaalada Daa'uud, oo sameeyey hub iyo gaashaammo tiro badan.

⁶ Xisqiyaah wuxuu dadka u magacaabay saraakiil ciidan, oo wuxuu isugu soo ururiyey iyaga fagaaraha iridda magaalada, oo wuxuu kula hadlay dhiirrigelin, isagoo leh, ⁷ "Adkaada oo dhiirranaada. Ha ka baqanina hana niyad jabina boqorka Ashuur iyo dadkii badnaa ee la socday midkoodna; waayo, kan nala jira ayaa ka weyn kan la jira. ⁸ Isaga waxaa la jira xoog nin, laakiin annaga waxaa nala jira Eebbe Ilaaheenna ah, si uu nooga caawiyo oo uu dagaalladayada noola dagaallamo." Dadkiina waxay isku haleeyeen hadalladii Xisqiyaah oo ahaa boqorkii Yahuudah.

⁹ Ka dib markaas, Sennacherib oo ahaa boqorkii Ashuur wuxuu u soo diray addoommadiisii Yerusaaalem intuu ku hareeraysnaa Laakiish oo uu la socday ciidankiisii oo dhan, ka gees ah Xisqiyaah oo ahaa boqorkii Yahuudah iyo Yahuudah oo dhan oo Yerusaaalem joogay, isagoo leh,

¹⁰ "Sennacherib oo ahaa boqorkii Ashuur wuxuu leeyahay: 'Maxaad ku kalsoon tihiin, inaad ku sii jirtaan Yerusaaalem oo go'doonsan?' ¹¹ Xisqiyaah miyaanu idin khiyaanaynin si aad isugu dhiibtaan inaad gaajo iyo harraad ku dhimataan, isagoo leh, "Eebbe Ilaaheenna ah ayaa naga badbaadin doona gacanta boqorka Ashuur?" ¹² Xisqiyaah laftiisu miyaanu ka qaadin meeliihiisii sarsare iyo

allabariggiisii, oo uusan Yahuudah iyo Yerusaaalem ku oran, "Waxaad ku caabudaysaan hal allabari hortiisa, oo waxaad ku gubaysaan foox?"

¹³ Miyaadan ogayn waxa aniga iyo aowowayaashay sameeyeen dhammaan dadyowgii dhulka? Ilaahyadii quruumaha dhulka ma ay awoodi karaan inay dalkooda iga badbaadiyaan gacantayda? ¹⁴ Yaa ka mid ahaa ilaahyadii quruumahaas oo aowowayaashay si buuxda u baabbi'yeen oo dadkiisa iga badbaadiyay gacantayda, in Ilaahiinna uu idinka badbaadiyo gacantayda? ¹⁵ Haddaba, ha u oggolaanina Xisqiyaah inuu idin khiyaaneeyo ama idin marin habaabiyo sidan, hana rumaysanina isaga, waayo, ilaah quruun ama boqortooyo midkoodna ma awoodin inuu dadkiisa iga badbaadiyo gacantayda ama gacanta aowowayaashay. Sidaas darteed, Ilaahiinna ma idinka badbaadin doono gacantayda."

¹⁶ Addoommadiisii waxay sii wadeen inay ka sii hadlaan Eebbe Ilaaha ah iyo addoonkiisii Xisqiyaah.

¹⁷ Wuxuu kaloo qoray waraako uu ku caayay Eebbe Ilaaha Israa'iil, oo uu kaga hadlay isaga, isagoo leh, "Sida ilaahyadii quruumaha dhulka aysan dadkooda iga badbaadin gacantayda, sidaas oo kale Ilaaha Xisqiyaah ma badbaadin doono dadkiisa gacantayda." ¹⁸ Waxay ku qayliyeen cod dheer oo afkii Yahuudah ku hadlayeen dadka Yerusaaalem oo derbiga saarnaa, si ay u cabsi geliyaan oo u argagax geliyaan, si ay magaalada u qabsadaan. ¹⁹ Waxay ka hadleen Ilaaha Yerusaaalem sidii ilaahyadii quruumaha dhulka, oo ahaa shaqadii gacmaha aadanaha.

²⁰ Si kastaba ha ahaatee, Boqor Xisqiyaah iyo Nebi Isayaah oo ahaa ina Amos, waxay ka baryeen arrintan oo ay u qayliyeen samada. ²¹ Eebbe wuxuu soo diray malaa'igtii oo baabbi'isay askartii xoogga lahayd, taliyayaashii, iyo saraakiishii xeradii boqorka Ashuur. Markaasuu ku noqday dalkiisii isagoo ceebaysan. Markii uu galay macbudkii ilaahiisa, qaar ka mid ah carruurtiisii ayaa ku dilay seef.

²² Sidaas daraaddeed, Eebbe wuxuu badbaadiyay Xisqiyaah iyo dadka Yerusaaalem ka badbaadiyay gacanti Sennacherib oo ahaa boqorkii Ashuur, iyo gacanta dhammaan kuwa kale, oo wuxuu ku hagay dhinac walba. ²³ Dad badan ayaa keenay hadiyado Eebbe u ah Yerusaaalem iyo waxyaalo qiimo leh oo Xisqiyaah oo ahaa boqorkii Yahuudah, si uu ugu

2 Taariikhdiis

sarraysiiyo aragtida quruumaha oo dhan wixii ka dambeeyay.

²⁴ Maalmahaas Xisqiyaah wuxuu noqday mid si daran u xanuunsan; oo wuxuu u duceeyay Eebbe, Eebbena wuu la hadlay oo calaamad ayuu siiyay. ²⁵ Laakiin Xisqiyaah si habboon ugama jawaabin wanaagga uu helay, maxaa yeelay, qalbigiisu waa is kibriyey; sidaas darteed cadhadii ayaa ku timid isaga iyo Yahuudah iyo Yerusaaalem. ²⁶ Si kastaba ha ahaatee, Xisqiyaah iyo dadka Yerusaaalem waxay is hoosaysiiyeen, sidaas darteed cadhadii Eebbe kuma aysan soo degin iyaga intii Xisqiyaah noolaa.

²⁷ Xisqiyaah wuxuu lahaa maal iyo sharaf aad u weyn; oo wuxuu isagu u sameeyey khasnadaha lacag, dahab, dhagaxyo qaali ah, xawaashyo, gaashaammo, iyo nooc kasta oo alaab qiimo leh, ²⁸ Wuxuu kaloo dhisay bakhaarro loogu talagalay goosashada sarreenka, khamriga, iyo saliidda, iyo sidoo kale hoyo loogu talagalay noocyada kala duwan ee xoolaha iyo xerooyin loogu talagalay adhiga. ²⁹ Wuxuu kaloo isagu sameeyey magaalooyin, oo wuxuu helay adhiyo iyo lo' tiro badan, maxaa yeelay, Eebbe wuxuu siiyey maal aad u weyn. ³⁰ Xisqiyaah ayaa ahaa kii joojiyey ilihii biyaha ee sare ee Giixon oo u leexiyey dhinaca galbeed ee magaalada Daa'uud. Xisqiyaahna wuu ku guuleystay wax kasta oo uu sameeyey. ³¹ Xataa arrinta ergadii madaxda Baabuloon, oo loo soo diray si ay uga waraystaan mucjidadii ka dhacday dhulka, Eebbe wuxuu isaga uga tagay keligiis si uu u tijaabiyo, si uu u ogaado wax kasta oo qalbigiisa ku jira.

³² Hadda inta kale ee falalkii Xisqiyaah iyo camalkiisii daacadda ahaa, bal eeg, waxaa lagu qoray aragtidi Nebi Isayaah oo ahaa ina Amoos, ee ku qoran Buugga Boqorradii Yahuudah iyo Israa'iil. ³³ Markaas Xisqiyaah wuxuu la seexday awowayaashiis, oo waxaa lagu aasay qaybta sare ee xabaalihii wiilashii Daa'uud; Yahuudah oo dhan iyo dadka Yerusaaalem waxay ku maamuseen dhimashadiisa. Wiilkiisii Manaseh ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

33 Manaseh wuxuu jiray laba iyo toban sano markii uu bilaabay inuu xukumo, wuxuuna xukumay konton iyo shan sano Yerusaaalem. ² Wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe hortiisa, isagoo raacay karaahiyooyinka quruumaha uu Eebbe ka eryay hortii reer binu Israa'iil. ³ Waayo, wuxuu dib u dhisay

meelihii sarsare ee uu aabbihiis Xisqiyaah dumiyey; wuxuu kaloo u dhisay meelallada Bacallada iyo Asherim, oo wuxuu caabuday iftiinka samada oo dhan oo u adeegi jiray. ⁴ Wuxuu dhisay meelo allabari guriga Eebbe dhexdiisa, oo Eebbe wuxuu ku dhawaaqay, "Magacaygu wuxuu ahaan doonaa Yerusaaalem weligiis." ⁵ Wuxuu meelo allabari u sameeyey iftiinka samada oo dhan labada barxadood ee guriga Eebbe. ⁶ Wuxuu kaloo wiilashiisa mariyey dabka Dooxada Ben-xinnom; wuxuuna ku dhaqmay sixir, isticmaalay waxyaalaha la saadaaliyo, ku dhaqmay sixir, oo la macaamilay kuwa wax sheega iyo ruuxaanta. Wuxuu sameeyey shar weyn indhaha Eebbe hortiisa, isagoo isaga ka cadhaysiiyey.

⁷ Markaasuu wuxuu guriga Eebbe dhexdiisa geliyey sanamkii uu sameeyey, oo Eebbe wuxuu ku yidhi Daa'uud iyo wiilkiisa Sulaymaan, "Gurigan iyo Yerusaaalem, oo aan ka doortay qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan, waxaan ku dhigi doonaa magacayga weligiis; ⁸ oo mar dambe kama qaadi doono cagta Israa'iil dhulka aan u qoondeeyey awowayaashiin, haddii ay taxaddaraan inay sameeyaan wax walba oo aan ku amray iyaga sida sharciga oo dhan, xeerarka, iyo amarrada la siiyey iyaga iyada oo loo marayo Muuse." ⁹ Sidaas daraaddeed Manaseh wuxuu marin habaabiye Yahuudah iyo dadka deggan Yerusaaalem inay sameeyaan shar ka badan quruumaha uu Eebbe ka baabbi'iyeey hortii reer binu Israa'iil.

¹⁰ Markaasaa Eebbe la hadlay Manaseh iyo dadkiisa, laakiin way iska dhego tireen isaga. ¹¹ Natiijadii, Eebbe wuxuu u oggolaaday taliyayaasha ciidanka boqorka Ashuur inay ku soo weeraraan, oo waxay qabsadeen Manaseh iyagoo ku xidhay silsilado naxaas ah, oo waxay u kaxeeyeen Baabuloon. ¹² Markii uu dhibaataysnaa, wuxuu isku dayay inuu qanciyo Eebbe Ilaahiisa oo wuxuu aad u hoosaysiiyey naftiisa hortii Ilaaha awowayaashiis. ¹³ Markuu baryay isaga, Eebbe wuxuu ka naxay baryadiisa oo maqlay codsigiisa, oo wuxuu ku soo celiyey Yerusaaalem boqortooyadiisii. Markaasaa Manaseh ogaaday in Eebbe kaliya yahay Ilaah.

¹⁴ Intaas ka dib wuxuu dhisay derbigii dibadda ee magaalada Daa'uud dhinaca galbeed ee Gihon, dooxada, xataa ilaa albaabka Kalluunka; oo wuxuu ku wareejiyey Ofel oo aad u dheer. Markaasuu wuxuu dhigay taliyayaal ciidan dhammaan magaalooyinka la

2 Taariikhdi

xoojiyey ee Yahuudah. ¹⁵ Wuxuu kaloo ka saaray ilaahyadii qalaad iyo sanamkii guriga Eebbe, iyo meelo allabari oo dhan oo uu ku dhisay buurta guriga Eebbe iyo Yerusaaalem, oo wuxuu ku tuuray dibadda magaalada. ¹⁶ Wuxuu soo celiyey meeshii allabariga ee Eebbe oo wuxuu ku bixiyey allabaryo nabadeed iyo allabaryo mahadnaq; oo wuxuu amray Yahuudah inay u adeegaan Eebbe Ilaaha reer binu Israa'iil. ¹⁷ Si kastaba ha ahaatee, dadku weli waxay ku allabaryeen meelaha sarsare, in kastoo ay kaliya u ahaayeen Eebbe Ilaahooda.

¹⁸ Hadda inta kale ee Manaseh falimihiisa, oo ay ku jirto baryadiisii Ilaahiisa, iyo erayadii wax sheega ee la hadlay isaga magaca Eebbe Ilaaha reer binu Israa'iil, bal eeg, waxay ku qoran yihiin diiwaanka boqorrada reer binu Israa'iil. ¹⁹ Baryadiisii iyo sida Eebbe uga naxay isaga, iyo dhammaan dembiyadiisii, iyo khiyaanadiisii, iyo goobihii uu ku dhisay meelaha sarsare iyo Asherim iyo sanamyadii la qoday, ka hor intii uusan hoosaysiin naftiisa, bal eeg, waxay ku qoran yihiin diiwaanka Xooxay. ²⁰ Sidaas daraaddeed Manaseh wuxuu la seexday awoyayaashiis, oo waxay ku aaseen gurigiisa, iyo wiilkiisii Amoon ayaa boqor ka noqday meeshiisii.

²¹ Amoon wuxuu jiray laba iyo labaatan sano markii uu bilaabay inuu xukumo, wuxuuna xukumay laba sano Yerusaaalem. ²² Wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe hortiiisa, sida uu aabbihii Manaseh sameeyey. Oo Amoon wuxuu caabuday dhammaan sanamyadii uu aabbihii Manaseh sameeyey, oo wuxuu u adeegi jiray. ²³ Intaa waxaa dheer, isagu ma hoosaysiin naftiisa hortii Eebbe sida uu aabbihii Manaseh naftiisa u hoosaysiiyey, laakiin Amoon wuxuu badsaday dembigiisii. ²⁴ Ugu dambayntii, addoommadiisii waxay ku shirqoolleen isaga oo waxay ku dileen gurigiisa dhexdiisa. ²⁵ Si kastaba ha ahaatee, dadkii dalka waxay dileen dhammaan kuwii shirqoolka ka dhanka ahaa Boqor Amoon, oo dadkii dalka waxay boqor ka dhiigeen wiilkiisii Yoosiyaah meeshiisii.

34 Yoosiyaah wuxuu jiray siddeed sano markuu boqor noqday, wuxuuna boqor ka ahaa saddex iyo soddon sano Yerusaaalem. ² Wuxuu sameeyey wixii Eebbe hortiiisa ku qumman, wuxuuna ku socday jidadkii awoowgiis Daa'uud, mana uu leexan midig iyo bidix toona.

³ Sanadkii siddeedaad ee boqornimadiisa, isagoo weli yar, ayuu bilaabay inuu doondo Eebbe oo ahaa Ilaaha awoowgiis Daa'uud; iyo sanadkii laba iyo tobnaad, wuxuu bilaabay inuu nadiifiyo Yahuudah iyo Yerusaaalem meelaha sare, Ashteroot, sanamyada la xardhay, iyo sanamyada birta ah. ⁴ Waxay ku dumiyeen meeshii allabariga ee Baal hortiiisa, wuxuuna jaray meeshii fooxa lagu shidi jiray oo ka sarreysay; sidoo kale wuxuu burburiyey Ashteroot, sanamyada la xardhay, iyo sanamyada birta ah oo uu budo ka dhigay, wuxuuna ku faafiyeey xabaalaha kuwii u allabariyey. ⁵ Markaasuu gubay lafihii wadaaddada meelahooda allabariga, wuxuuna nadiifiyey Yahuudah iyo Yerusaaalem. ⁶ Magaalooyinka Manaseh, Efrayim, iyo Simcoon, iyo ilaa Naftaali, iyo hareerahooda, ⁷ sidoo kale wuxuu duminayey meelahooda allabariga oo burburiyey Ashteroot iyo sanamyada la xardhay oo budo ka dhigay, wuxuuna jaray meelahooda fooxa lagu shidi jiray oo dhan dalka Israa'iil. Markaasuu ku soo noqday Yerusaaalem.

⁸ Hadda sanadkii siddeed iyo tobnaad ee boqornimadiisa, markuu nadiifiyey dalka iyo guriga, wuxuu diray Shaafaan ina Asalyaah, Maaseyaah oo ahaa guddoomiyaha magaalada, iyo Yoo'aax ina Yoo'aaxaas oo ahaa qoraaga, inay hagaajiyaan guriga Eebbe oo ahaa Ilaahiisa.

⁹ Waxay u tageen Xilqiyaah oo ahaa wadaadka sare, waxayna u dhiibeen lacagtii la keenay guriga Eebbe, oo ay soo ururiyeen reer Laawi oo ahaa waardiyeayaasha albaabbada, oo ka soo ururiyeen Manaseh iyo Efrayim, iyo dhammaan inta ka hadhay reer Israa'iil, iyo Yahuudah oo dhan iyo Benyamiin iyo dadka Yerusaaalem deggan. ¹⁰ Markaasay ku aamineen gacanta shaqaalaha ka shaqaynayay guriga Eebbe, iyo shaqaalaha ka shaqaynayay guriga Eebbe ayaa u isticmaalay inay ku soo celiyaan oo hagaajiyaan guriga. ¹¹ Waxay iyaguna siiyeen farshaxanlayaasha iyo dhisayaasha inay iibsadaan dhagax la qoday iyo alwaax isku xira iyo inay sameeyaan tiirar dhismayaasha boqorradii Yahuudah ay dayaceen.

¹² Raggu waxay shaqada u qabteen si daacad ah iyadoo ay kormeerayaal kor joogaan: Yaxaadh iyo Cobadyaah, oo ahaa reer Laawi oo ka mid ahaa reer Merari, iyo Sekaryaah iyo Meshullam oo ahaa reer Qohad; iyo reer Laawi—dhammaan kuwii xirfadda lahaa ee qalabka muusikada. ¹³ Waxay sidoo kale

2 Taariikhdi

mas'uul ka ahaayeen kuwa culayska qaadi jiray waxayna kormeereen dhammaan shaqaalaha shaqo kasta; iyo qaar ka mid ah reer Laawi waxay ahaayeen qoraayaal, saraakiil, iyo waardiyeayaasha albaabbada.

¹⁴ Markay soo saarayeen lacagtii la keenay guriga Eebbe, Xilqiyaah oo ahaa wadaadka ayaa helay Kitaabkii Sharciga ee Eebbe oo Muuse siiyey. ¹⁵ Xilqiyaah wuxuu la hadlay Shaafaan oo ahaa qoraaga, "Waxaan ka helay Kitaabkii Sharciga guriga Eebbe." Markaasuu Xilqiyaah kitaabkii u dhiibay Shaafaan.

¹⁶ Markaasaa Shaafaan kitaabkii u keenay boqorka oo u sheegay war kale oo dheeraad ah, isagoo leh, "Wax walba oo loo xil saaray addoommadaada, way samaynayaan. ¹⁷ Waxay sidoo kale soo saareen lacagtii laga helay guriga Eebbe, waxayna ku wareejiyeen gacanta kormeerayaasha iyo shaqaalaha." ¹⁸ Intaa waxaa dheer, Shaafaan oo ahaa qoraaga wuxuu boqorka u sheegay, isagoo leh, "Xilqiyaah oo ahaa wadaadka ayaa i siiyey kitaab." Markaasaa Shaafaan ka akhriyey boqorka hortiisa.

¹⁹ Markii uu maqalay erayadii Sharciga, boqorku wuxuu jeexay dharkiisii. ²⁰ Markaasaa boqorku wuxuu amray Xilqiyaah, Axiqaam ina Shaafaan, Cabadon ina Miikah, Shaafaan oo ahaa qoraaga, iyo Asayaah oo ahaa addoonka boqorka, isagoo leh, ²¹ "Taga, u doondoona Eebbe aniga iyo kuwa ka hadhay Israa'iil iyo Yahuudah, ku saabsan erayadii kitaabka la helay, waayo cadhada Eebbe ee nagu soo daadatay waa weyn tahay, maxaa yeelay, awoyayaasheen ma aysan ilaalin erayada Eebbe, inay sameeyaan wax walba oo ku qoran kitaabkan."

²² Markaasaa Xilqiyaah iyo kuwa boqorku u magacaabay waxay u tageen Xuldah oo ahayd nebiyad, oo ahayd naagta Shalum ina Toqhaat, ina Xasrah, oo ahaa ilaalayaha dharka (hadda waxay ku nooleyd Yerusaaalem oo ku taalay Quarter-ka Labaad), waxayna la hadleen iyada arrintan.

²³ Waxay ku tiri, "Tani waa waxa Eebbe, Ilaaha Israa'iil, uu leeyahay: U sheeg ninka idin soo diray, ²⁴ 'Tani waa waxa Eebbe leeyahay: Bal eeg, waxaan belaayo ku soo dejinayaa meeshaan iyo dadka deggan, dhammaan habaaradii ku qoran kitaabka ay ka akhriyeen boqorka Yahuudah hortiisa, ²⁵ maxaa yeelay, way iga tageen oo foox u shideen ilaahyo kale, si ay iigu xanaajiyaan dhammaan shuqullada gacmahooda; sidaas darteed cadhadaydu waxay ku

soo daadan doontaa meeshaan, mana la damin doono.' ²⁶ Laakiin boqorka Yahuudah ee idin soo diray inaad Eebbe wax ka doondoonaan, kani waa waxa aad ku tidhaahdaan isaga: 'Tani waa waxa Eebbe, Ilaaha Israa'iil, uu leeyahay ee ku saabsan erayadii aad maqashay: ²⁷ Maxaa yeelay, qalbigaagu wuu jilicsanaa oo waxaad is-hoosaysiisay Eebbe hortiisa markii aad maqashay erayadiisa ka dhanka ah meeshaan iyo dadka deggan, iyo maxaa yeelay, waxaad is-hoosaysiisay hortayda, dharkaagii jeexday, oo hortayda ooyday, si dhab ah ayaan kuu maqlay,' waxaa leh Eebbe. ²⁸ 'Bal eeg, waxaan kugu soo ururin doonaa awoyayaashaa, waxaana lagu soo ururin doonaa qabrigaaga nabadgelyo, oo indhahaagu ma arki doonaan dhammaan sharka aan ku soo dejinayo meeshaan iyo dadka deggan.'" Markaasay boqorkii u soo celiyeen war.

²⁹ Boqorkii markaasaa farriin diray oo soo ururiyey odayaasha Yahuudah iyo Yerusaaalem oo dhan. ³⁰ Boqorkii wuxuu u kacay guriga Eebbe, iyo ragga Yahuudah oo dhan, dadka Yerusaaalem deggan, wadaaddada, reer Laawi, iyo dadka oo dhan laga bilaabo kan ugu weyn ilaa kan ugu yar; wuxuuna ku akhriyey dhegtooda erayadii Kitaabka Axdii ee laga helay guriga Eebbe oo dhan. ³¹ Markaasaa boqorkii istaagay meeshiisii oo axdi la galay Eebbe hortiisa, inuu ku socdo Eebbe, iyo inuu xajiyo amarradiisa, markhaatifurkiisa, iyo xeerarkiisa oo dhan qalbigiisa iyo naftiisa oo dhan, si uu u sameeyo erayada axdiga ku qoran kitaabkan.

³² Intaa waxaa dheer, wuxuu ka dhigay dhammaan kuwii joogay Yerusaaalem iyo Benyamiin inay la istaagaan. Sidaas darteed dadka Yerusaaalem deggan waxay u dhaqmeen sida axdiga Eebbe, Ilaaha awoyayaashood.

³³ Yoosiyaah wuxuu meesha ka saaray waxyaalihii karaahiyada lahaa oo dhan oo ka jiray dhulka reer binu Israa'iil, wuxuuna ku qasbay dhammaan kuwii joogay Israa'iil inay u adeegaan Eebbe oo ahaa Ilaahooda. Intii uu noolaa, kama ay leexan inay raacaan Eebbe oo ahaa Ilaaha awoyayaashood.

35

Yoosiyaah wuxuu Yerusaaalem ku xusay Kormaridda Eebbe, waxaana la qalay xoolihii Kormaridda maalintii afar iyo tobnaad ee bisha kowaad. ² Wuxuu wadaaddadii u qoondeeyey xilalkooda, oo wuxuu ku dhiirrigeliyey inay u adeegaan guriga Eebbe. ³ Wuxuu amray reer

2 Taariikhdi

Laawi, oo wax bara reer binu Israa'iil oo Eebbe u heellan, "In sanduuqa quduuska ah la dhigo guriga Sulaymaan ina Daa'uud, boqorkii Israa'iil, dhisay; mar dambe ma noqon doono culeys garbihiinna saaran. Hadda u adeeg Eebbe Ilaahiinna iyo dadkiisa Israa'iil. ⁴ Isu diyaariya guryihiinna aabbayaashiin qaybihiinna, sida uu qoray Daa'uud boqorkii Israa'iil iyo qoraalka wiilkiisa Sulaymaan.

⁵ Sidoo kale, istaaga meesha quduuska ah sida qaybaha guryaha aabbayaashiin ee dadkiinna, wiilasha dadka, iyo sida reer Laawi, qaybta guriga aabbaha. ⁶ Hadda qala xoolaha Kormaridda, is quduus yeela, oo u diyaariya dadkiinna inay fuliyaan erayga Eebbe gacanta Muuse."

⁷ Yoosiyaah wuxuu u deeqay wiilasha dadka, adhiga iyo riyaha yaryar, dhammaantoodna waxay ahaayeen qurbaannadii Kormaridda, dhammaan kuwa joogay, tiradooduna waxay ahayd 30,000, iyo 3,000 oo dibiyo ah; kuwanu waxay ka yimaadeen hanti boqorka.

⁸ Saraakiishiisuna waxay sidoo kale u deeqeen dadkii, wadaaddadii, iyo reer Laawi. Xilqiyaah, Sekaryaah, iyo Yehi'el, saraakiishii guriga Eebbe, waxay wadaaddadii siiyeen qurbaannadii Kormaridda 2,600 oo adhiga, iyo 300 oo dibiyo ah. ⁹ Konaanyaah, Shemacyaah iyo Nethaneel walaalihiis, iyo Xaashabyaah, Yehi'el, iyo Yozaabaad, hoggaamiyeyaashii reer Laawi, waxay u bixiyeen reer Laawi qurbaannadii Kormaridda 5,000 oo adhiga, iyo 500 oo dibiyo ah.

¹⁰ Sidaas daraaddeed adeegii waa la diyaariyey, oo wadaaddadiina waxay istaageen meelhoodii, iyo reer Laawi qaybihiinna sida uu boqorku amray. ¹¹ Waxay qaleen xoolihii Kormaridda, oo intii wadaaddadii ku saydheen dhiiggii ay heleen, reer Laawina waxay diirteen xoolihii. ¹² Markaasay qaadeen qurbaannadii la gubo si ay u siiyaan qaybaha guryaha aabbayaashiin ee wiilasha dadka, si ay ugu soo bandhigaan Eebbe, sida ku qoran Kitaabka Muuse. Sidoo kale waxay sidaas ula dhaqmeen dibiyada. ¹³ Markaasay ku dubteen xoolihii Kormaridda dabka sida amarka, waxayna kariyeen waxyaalihii quduuska ahaa digsi, daasado, iyo dheriyo, oo si dhakhso ah ugu qaybiyeen dhammaan wiilasha dadka. ¹⁴ Markaas dabadeed, waxay u diyaariyeen naftooda iyo wadaaddadii, maadaama wadaaddadii, wiilashii Haaruun, ay ku

mashquulsanaayeen bixinta qurbaannadii la gubo iyo baruurtii ilaa habeenkii. Sidaas daraaddeed, reer Laawi waxay u diyaariyeen naftooda iyo wadaaddadii, wiilashii Haaruun.

¹⁵ Heesayaashii, wiilashii Aasaaf, waxay joogeen meelhoodii sida uu amray Daa'uud, Aasaaf, Heeman, iyo Yeduutuun waxsheegihii boqorka; iyo ilaalada albaabadu waxay joogeen albaab kasta. Uma baahnayn inay ka tagaan adeegyadooda, maxaa yeelay, dadkoodii reer Laawi ayaa u diyaariyey.

¹⁶ Sidaas daraaddeed dhammaan adeeggii Eebbe waa la diyaariyey maalintaas si loo xuso Kormaridda, loona bixiyo qurbaannadii la gubo ee allabariga Eebbe sida uu amray Boqor Yoosiyaah. ¹⁷ Wiilashii Israa'iil ee joogayna waxay xuseen Kormaridda wakhtigaas, iyo Ciidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn muddo toddoba maalmood ah. ¹⁸ Kormarid sidaas oo kale ah laguma arag Israa'iil tan iyo maalintii Sama'uul nebiga; mana jiro boqoradii Israa'iil oo xusay Kormarid sida Yoosiyaah sameeyey oo wadaaddadii, reer Laawi, dhammaan Yahuudah iyo Israa'iil oo joogay, iyo dadka deggan Yerusaleem. ¹⁹ Kormariddan waxaa la xusay sannadkii siddeedaad ee boqortooyadii Yoosiyaah.

²⁰ Dhammaan waxaas ka dib, markii Yoosiyaah uu guriga Eebbe hagaajiyey, Neko boqorkii Masar wuxuu u kacay inuu dagaal ku qaado Karkemish oo ku taal Webiga Yuufrates, Yoosiyaahna wuxuu u baxay inuu la kulmo. ²¹ Laakiin Neko wuxuu u soo diray farriin, isagoo leh, "Maxaynu isku haynaa, Boqorka Yahuudah? Maanta kuguma soo socdo, laakiin waxaan la dagaallamayaa guriga aan dagaalka kula jiro; Eebbena wuxuu ii sheegay inaan degdeg u socdo. Jooji naftaada darteed inaad farageliso Eebbe oo ila jira, si uusan kuu baabbi'in."

²² Si kastaba ha ahaatee, Yoosiyaah kama leexan isaga, laakiin wuu is qariyey si uu ula dagaallamo; mana uu dhegaysan erayadii Neko ee afka Eebbe, laakiin wuxuu u yimid inuu la dagaallamo bannaanada Megiddo.

²³ Riidlirii waxay toogteen Boqor Yoosiyaah, boqorkiina wuxuu ku yidhi addoommadiisii, "I iga qaada, maxaa yeelay, si xun ayaan u dhaawacmay."

²⁴ Sidaas daraaddeed addoommadiisii waxay ka soo saareen gaadhifardoodkii oo waxay ku qaadeen gaadhifardoodkii labaad ee uu lahaa, waxayna u geeyeen Yerusaleem halkaas oo uu ku dhintay oo

2 Taariikhdiis

lagu aasay xabaalihii aabbayaashiis. Dhammaan Yahuudah iyo Yerusaaalem waxay u baroorteen Yoosiyaah.

²⁵ Markaas Yeremyaah wuxuu u qaaday hees barooran ah Yoosiyaah. Dhammaan ragga iyo dumarka heesayaashu waxay ka hadlaan Yoosiyaah heesahooda baroorashada ilaa maanta. Waxayna ka dhigeen caado Israa'iil; bal eeg, waxaa lagu qoray Baroorashada.

²⁶ Waxyaalihii kale ee Yoosiyaah iyo camalladiisii cibaadada, sida ku qoran Sharciga Eebbe,

²⁷ iyo camalladiisii, bilow ilaa dhammaad, waxaa runtii lagu qoray Kitaabka Boqorrada Israa'iil iyo Yahuudah.

36 Dadkii dalka waxay doorteen Yeho'aahas ina Yoosiyaah, oo waxay isaga ka dhigeen boqor meeshiisii aabbihii Yerusaaalem.

² Yeho'aahas wuxuu boqor noqday isagoo saddex iyo labaatan jir ah, oo wuxuu Yerusaaalem boqor ka ahaa saddex bilood. ³ Markaasaa boqorkii Masar isaga ka qaaday boqornimadii Yerusaaalem, oo wuxuu dalka ku soo rogay ganaax ah boqol talanti oo lacag ah iyo talanti dahab ah. ⁴ Boqorkii Masar wuxuu Eliyaaqiim walaalkiis ka dhigay boqor dalka Yahuudah iyo Yerusaaalem, oo magiciisiina wuxuu u beddelay Yehooyaaqiim. Laakiin Nekoo wuxuu qaatay walaalkiis Yeho'aahas oo wuxuu geeyey Masar.

⁵ Yehooyaaqiim wuxuu boqor noqday isagoo shan iyo labaatan jir ah, oo wuxuu Yerusaaalem boqor ka ahaa kow iyo toban sannadood. Oo wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe Ilaahiisa hortiisa. ⁶ Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabuloon ayaa isaga ku soo kacay oo wuxuu ku xidhay silsilado naxaas ah si uu u geeyo Baabuloon. ⁷ Nebukadnesar wuxuu kaloo geeyey qaar ka mid ah alaabtii guriga Eebbe Baabuloon, oo wuxuu ku dhex riday macbudkiisa Baabuloon.

⁸ Haddaba falalkii kale ee Yehooyaaqiim iyo karaahiyadii uu sameeyey, iyo wixii laga helay isaga, bal eeg, waxaa lagu qoray Kitaabkii Boqorrada Israa'iil iyo Yahuudah. Oo wiilkiisii Yehooyaaqiin ayaa boqor noqday meeshiisii.

⁹ Yehooyaaqiin wuxuu boqor noqday isagoo siddeed jir ah, oo wuxuu Yerusaaalem boqor ka ahaa saddex

bilood iyo toban maalmood. Oo wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe hortiisa. ¹⁰ Sannadkii markuu dhammaaday Boqor Nebukadnesar ayaa amar soo diray oo wuxuu geeyey Baabuloon, alaabtii qiimaha lahayd ee guriga Eebbe, oo wuxuu ka dhigay qaraabadiisii Sidqiyaah boqor dalka Yahuudah iyo Yerusaaalem.

¹¹ Sidqiyaah, isagoo labaatan iyo kow jir ah, ayaa boqor noqday oo wuxuu Yerusaaalem boqor ka ahaa kow iyo toban sannadood. ¹² Wuxuu sameeyey wax shar ah indhaha Eebbe Ilaahiisa hortiisa; isagu isma hoosaysiin Nebi Yeremyaah oo ku hadlay magaca Eebbe. ¹³ Wuxuu kaloo caasiyey Boqor Nebukadnesar, oo isaga ku dhaariyey Eebbe. Laakiin wuxuu adkeeyey qoortiiisa oo qalbigiisa ka adkeeyey inuu ku soo noqdo Eebbe Ilaaha Israa'iil. ¹⁴ Intaa waxaa dheer, dhammaan madaxda wadaaddada iyo dadkuba waxay ahaayeen kuwo aad u daacad darnaa, iyagoo raacaya dhammaan dhaqammadii karaahiyada ahaa ee quruumaha; oo waxay nijaaseeyeen gurigii Eebbe oo uu quduus ka dhigay Yerusaaalem.

¹⁵ Oo Eebbe, Ilaaha aowayaashood, wuxuu marar badan u soo diray erayadiisa rasuulladiisa, maxaa yeelay, wuxuu u naxariistay dadkiisa iyo hoygiisa; ¹⁶ laakiin waxay si joogto ah u jees jeeseen rasuulladii Eebbe, waxay quudhsadeen erayadiisa, oo waxay ku jees jeeseen nebiyadiisa, ilaa cadhadii Eebbe ay ka kacday dadkiisa, ilaa aan wax daawo ah jirin. ¹⁷ Sidaas daraaddeed wuxuu ku soo kiciyey boqorkii Kaldayaanka, kaasoo dhalinyaradoodii seef ku laayey guriga quduuska ah, oo aan u naxariisan dhalinyaro ama bikrad, oday ama curyaan; wuxuu iyaga oo dhan gacanta u geliyey isaga. ¹⁸ Dhammaan alaabtii guriga Eebbe, mid weyn iyo mid yarba, iyo khasnadihii guriga Eebbe, iyo khasnadihii boqorka iyo saraakiishiisa, wuxuu wada geeyey Baabuloon. ¹⁹ Markaasay dab qabadiiyeen gurigii Eebbe oo waxay dumiyeen derbigii Yerusaaalem, oo waxay gubeen dhamaan qasriyadeedii dab, oo waxay baabbi'iyeen dhammaan alaabteedii qaalii ahaa.

²⁰ Wuxuu qafaashay kuwii seefta ka baxsaday oo wuxuu geeyey Baabuloon; oo waxay ahaayeen addoommo isaga iyo wiilashiisa ilaa boqortooyadii Faaris ay ka taliso, ²¹ si uu u hirgalo eraygii Eebbe ee uu ku hadlay Yeremyaah, ilaa dhulkii uu ku raaxaysto sabtiyadiisii. Dhammaan maalmaha baabba'giisa

2 Taariikhdi

wuxuu xusuustay nasasho ilaa toddobaatan sannadood ay dhammaadeen.

²² Hadda sannadkii ugu horreeyey ee Koorash boqorkii Faaris— si uu u hirgalo eraygii Eebbe ee uu ku hadlay Yeremyaah— Eebbe wuxuu kiciyey ruuxii Koorash boqorkii Faaris, sidaas daraaddeed wuxuu soo saaray ogeysiis boqortooyadiisa oo dhan, oo

sidoo kale wuxuu ku qoray qoraal, isagoo leh, ²³ “Kani waa waxa Koorash boqorkii Faaris leeyahay: ‘Eebbe, Ilaaha samada, wuxuu i siiyey dhammaan boqortooyooyinka dhulka, oo wuxuu ii doortay inaan u dhiso guri Yerusaaalem, oo ku taal dalka Yahuudah. Kii idinka mid ah oo ka mid ah dadkiisa oo dhan, ha ahaado Eebbe Ilaahiisa la jira, oo ha kaco!’”

1 Sannadkii ugu horreeyey ee Koorash oo ahaa boqorkii Faaris, si uu u oofiyo ereygii Eebbe ee uu ku hadlay Yeremyaah, Eebbe wuxuu kiciyey qalbiga Koorash oo ahaa boqorkii Faaris inuu ku dhawaaqo amar ku baahsan boqortooyadiisa oo dhan, isla markaana uu qoro:

² "Kani waa waxa Koorash oo ahaa boqorkii Faaris uu leeyahay: 'Eebbe, Ilaaha samada, wuxuu i siiyey boqortooyooyinka dhulka oo dhan, wuxuuna ii doortay inaan u dhiso guri isaga oo ku yaal Yerusaaalem, oo ku taal Yahuudah.' ³ Kii idinka mid ah oo ah dadkiisa, Ilaahiisa ha la jiro, oo ha u kaco Yerusaaalem oo ku taal Yahuudah, oo ha dhiso guriga Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, oo ku yaal Yerusaaalem. ⁴ Meel kasta oo ay ku nool yihiin kuwa badbaaday, dadka waa inay ku taageeraan lacag iyo dahab, alaabo iyo xoolo, iyo sidoo kale hadiyado ikhtiyaar ah oo loogu talagalay guriga Eebbe ee Yerusaaalem."

⁵ Markaas madaxda qoysaska Yahuudah iyo Benyaamiin, iyo wadaaddada iyo reer Laawi—qof kasta oo ruuxiisa uu Eebbe kiciyey—ayaa isu diyaariyey inay u kacaan oo ay dhisaan guriga Eebbe ee Yerusaaalem. ⁶ Dhammaan deriskooda waxay ku caawiyeen alaabo lacag iyo dahab ah, alaabo iyo xoolo, iyo hadiyado qiimo leh, marka laga reebo hadiyadaha ikhtiyaarka ah oo dhan. ⁷ Intaa waxaa dheer, Boqor Koorash wuxuu soo saaray alaabtii guriga Eebbe, oo Nebukadnesar ka soo qaaday Yerusaaalem oo ku riday guriga ilaahyadiisa. ⁸ Koorash oo ahaa boqorkii Faaris wuxuu ku soo saaray Mithredath oo ahaa khasnadjiga, kaasoo tiriyey oo siiyey Sheshbassar oo ahaa amiirka Yahuudah. ⁹ Kani waa tirakoobka:

soddon saxan oo dahab ah, kun saxan oo lacag ah, iyo sagaal iyo labaatan digsi oo lacag ah; ¹⁰ *soddon baaquli oo dahab ah, afar boqol iyo toban baaquli oo lacag ah oo is le'ey, iyo kun alaab oo kale.*

¹¹ Wadar ahaan, waxaa jiray 5,400 oo alaab oo dahab iyo lacag ah. Sheshbassar wuxuu keenay dhammaan kuwaas oo la socday maxaabiistii markay ka soo baxeen Baabuloon oo ay yimaadeen Yerusaaalem.

2 Kuwani waa dadka gobolka ee ka soo noqday maxaabiistii la qafaashay, oo uu Nebukadnesar, boqorkii Baabuloon, u qafaashay Baabuloon. Waxay ku soo noqdeen Yerusaaalem iyo Yahuudah,

mid kastana magaaladiisii ayuu ku noqday. ² Waxay la yimaadeen Serubaabel, Yeshua, Nehemyaah, Serayaah, Reelaayah, Mordekay, Bilshan, Mispas, Bigway, Rehun, iyo Baanah. Halkan waxaa ku qoran liiska ragga dadka Israa'iil:

³ *reer Farosh, tiradoodu waxay ahayd 2,172;* ⁴ *reer Shefatiyaah, tiradoodu waxay ahayd 372;* ⁵ *reer Arah, tiradoodu waxay ahayd 775;* ⁶ *reer Faahath-Mo'aab, iyada oo loo sii marayo reer Yeshua iyo Yo'aab, tiradoodu waxay ahayd 2,812;* ⁷ *reer Eelaam, tiradoodu waxay ahayd 1,254;* ⁸ *reer Sattu, tiradoodu waxay ahayd 945;* ⁹ *reer Sakkay, tiradoodu waxay ahayd 760;* ¹⁰ *reer Baani, tiradoodu waxay ahayd 642;* ¹¹ *reer Beebay, tiradoodu waxay ahayd 623;* ¹² *reer Asgaad, tiradoodu waxay ahayd 1,222;* ¹³ *reer Adoniikaam, tiradoodu waxay ahayd 666;* ¹⁴ *reer Bigway, tiradoodu waxay ahayd 2,056;* ¹⁵ *reer Aadiin, tiradoodu waxay ahayd 454;* ¹⁶ *reer Aater, iyada oo loo sii marayo Xisqiyaah, tiradoodu waxay ahayd 98;* ¹⁷ *reer Beesay, tiradoodu waxay ahayd 323;* ¹⁸ *reer Yooraah, tiradoodu waxay ahayd 112;* ¹⁹ *reer Xaashuum, tiradoodu waxay ahayd 223;* ²⁰ *reer Gibbaar, tiradoodu waxay ahayd 95;*

²¹ *ragga Beytlaxam, tiradoodu waxay ahayd 123;* ²² *ragga Netofaah, tiradoodu waxay ahayd 56;* ²³ *ragga Canaatod, tiradoodu waxay ahayd 128;* ²⁴ *reer Asmaawet, tiradoodu waxay ahayd 42;* ²⁵ *reer Qiryat Ye'aarim, Kefiraah, iyo Beerod, 743;* ²⁶ *reer Raamaah iyo Gebaah, tiradoodu waxay ahayd 621;* ²⁷ *kuwa ka yimid Mikmas, tiradoodu waxay ahayd 122;* ²⁸ *kuwa ka yimid Beytel iyo Ay, tiradoodu waxay ahayd 223;* ²⁹ *reer Nebo, tiradoodu waxay ahayd 52;* ³⁰ *reer Magbish, tiradoodu waxay ahayd 156;* ³¹ *reer Eelaam kale, tiradoodu waxay ahayd 1,254;* ³² *reer Xariim, tiradoodu waxay ahayd 320;* ³³ *reer Lod, Xadiid, iyo Ono, 725;* ³⁴ *ragga Yerixoo, tiradoodu waxay ahayd 345;* ³⁵ *reer Senaac, tiradoodu waxay ahayd 3,630.* ³⁶ *Wadaaddada: reer Yedaayaah, oo ka mid ah reer Yeshua, tiradoodu waxay ahayd 973;* ³⁷ *reer Immer, tiradoodu waxay ahayd 1,052;* ³⁸ *reer Faashxuura, tiradoodu waxay ahayd 1,247;* ³⁹ *reer Xariim, tiradoodu waxay ahayd 1,017.*

⁴⁰ *Laawiyyinta: reer Yeshua iyo Qadmii'eel, oo ka mid ah reer Hoodaawiyaah, 74.* ⁴¹ *Heesaaga: reer Aasaaf, 128.*

⁴² Ilaaliyeyaasha albaabbada macbudka:

reer Shaalum, Aater, Talmoon, Aqquub, Xatiita, iyo ShooBay, 139.

⁴³ Adeegayaasha macbudka:

reer Siha, Xasuufa, Tabba'oodh, ⁴⁴ Keros, Si'aaha, iyo Padoon, ⁴⁵ Lebaanaah, Xaagabaah, iyo Aqquub, ⁴⁶ Xaagab, Shalmaay, iyo Xanaan, ⁴⁷ Giddeel, Gaaxar, iyo Re'aayaah, ⁴⁸ Reesin, Neekooda, iyo Gaazaam, ⁴⁹ Cuzaa, Faasee'aah, iyo Beesay, ⁵⁰ Asnaah, Me'uunim, iyo Nefuusim, ⁵¹ Baqbuuq, Xaquufaah, iyo Xarxuura, ⁵² Basluudh, Meexidaa, iyo Xarshaa, ⁵³ Baarqoos, Siserah, iyo Teemaah, ⁵⁴ Neesiyaah, iyo sidoo kale Xaatiifaah.

⁵⁵ Reer addoommadii Sulaymaan: reer Sootaay, Xasoferet, iyo Peruudaah,

⁵⁶ Ya'aalaah, Daarqoon, iyo Giddeel, ⁵⁷ Shefatiyaah, Xattiil, iyo Foqereth-Xasseba'iim, iyo Caamii.

⁵⁸ Adeegayaasha macbudka iyo reer addoommadii Sulaymaan tiradoodu waxay ahayd 392. ⁵⁹ Kuwani waa kuwii ka soo baxay Tel Meelaah, Tel Xarshaa, Keruub, Addoon, iyo Immer, laakiin ma ay caddayn karin in qoysaskoodu ka soo jeedaan Israa'iil: ⁶⁰ Qoysaska Delaayaah, Toobiyaah, iyo Neekoodaah, 652. ⁶¹ Iyo ka mid ah wadaaddada:

reer Xoobaayaah, Xaqqoos, iyo Barzillay, oo guursaday gabadh ka mid ah gabdhihii Barzillay ee Gile'aadi oo magacooda lagu yeedhay. ⁶² Waxay baadheen diiwaannadooda qoysaska laakiin ma ay helin, sidaas darteedna waxaa laga reebay wadaaddanimada sidii kuwo aan nadiif ahayn. ⁶³ Taliyuhu wuxuu ku amray inaysan cunin cuntada ugu quduusan ilaa uu jiro wadaad adeegaya oo wata Uuriim iyo Tummiim.

⁶⁴ Sidaas darteed, ururkii oo dhammu tiradoodu waxay ahayd 42,360, ⁶⁵ marka laga reebo addoommadooda rag iyo dumar, oo tiradoodu ahayd 7,337; waxayna lahaayeen 200 oo heesaa rag iyo dumar ah. ⁶⁶ Waxay lahaayeen 736 faras, iyo 245 dameer, ⁶⁷ waxay lahaayeen 435 geel, iyo 6,720 dameer.

⁶⁸ Markay yimaadeen guriga Rabbiga ee Yerusaaalem, qaar ka mid ah madaxdii qoysaska waxay bixiyeen hadiyado iskaa wax u qabso ah oo loogu talagalay dib-u-dhiska guriga Eebbe meeshiisa. ⁶⁹ Sida ay awoodeen, waxay ku deeqeen

hasnadda shaqadan 61,000 oo daarik oo dahab ah, 5,000 oo miina oo lacag ah, iyo 100 dhar wadaad.

⁷⁰ Wadaaddadii, Laawiyyintii, heesaagii, ilaaliyeyaashii albaabbada, iyo adeegayaashii macbudka waxay degeen magaalooyinkoodii, iyo qaar ka mid ah dadkii kale, halka inta kale ee reer binu Israa'iil ay degeen magaalooyinkoodii.

3 Markii bishii toddobaad timid oo reer binu Israa'iilna ay degeen magaalooyinkoodii, dadkii waxay isu yimaadeen sidii hal mid oo kale oo ku sugan Yerusaaalem. ² Markaasaa Yashuua ina Yoosaadaq iyo wadaaddadii la jiray, iyo sidoo kale Serubaabel ina Shealti'eel iyo asxaabtisii waxay bilaabeen inay dhisaan meeshii allabariga Eebbe ee reer binu Israa'iil si ay ku dul bixiyaan qurbaanno la gubo, sida ku qoran sharciga Muuse, ninka Eebbe. ³ Iyagoo ka baqaya dadka ku wareegsan, waxay meeshii allabariga ku dul dhiseen aasaaskeedii oo waxay ku dul bixiyeen qurbaanno la gubo oo loogu talagalay Eebbe, subax iyo galabba. ⁴ Waxay u dabaaldegeen Iidda Khaaymaha, sida ku qoran, oo waxay bixiyeen tirada la faray ee qurbaanno la gubo maalintii kasta, sida waajibka ah. ⁵ Ka dib markaas, waxay bixiyeen qurbaannadii joogtada ahaa ee la gubo, qurbaannadii Bisha Cusub, iyo dhammaan ciidaha quduuska ah ee loo qoondeeyey Eebbe, iyo sidoo kale kuwa la siiyey sida qurbaanno ikhtiyaari ah oo loogu talagalay Eebbe. ⁶ Laga bilaabo maalintii ugu horraysay ee bishii toddobaad, waxay bilaabeen inay bixiyaan qurbaanno la gubo oo loogu talagalay Eebbe, in kastoo aasaaskii macbudka Eebbe aan weli la dhigin.

⁷ Waxay lacag siiyeen dhagax-shiidayaasha iyo alwaaxleyda, iyo cunto, cabitaan, iyo saliidi si ay u siiyaan reer Sidor iyo reer Turos, si ay u keenaan geedo kedar ah oo ka yimaada Lubnaan ilaa badda Yabuu, sida uu amray Boqor Kuros oo reer Faaris ah.

⁸ Sanadkii labaad ee imaatinkoodii guriga Eebbe ee Yerusaaalem, bisha labaad, Serubaabel ina Shealti'eel, Yashuua ina Yoosaadaq, iyo walaalahoodii kale—wadaaddadii, reer Laawi, iyo dhammaan kuwii ka soo noqday maxaabiistii Yerusaaalem—waxay bilaabeen shaqadii. Waxay u magacaabeen reer Laawi oo labaatan jir iyo wixii ka weyn inay kormeeraan dhismaha guriga Eebbe. ⁹ Yashuua iyo wiilashiisii iyo walaalihiis, iyo sidoo kale Kaadmii'eel iyo wiilashiis, wiilashii Hoodaawiyaaah, iyo wiilashii Xenaadaad oo wiilashoodii iyo

walaalahood—dhammaan reer Laawi—waxay wadajir u kormeereen kuwa ka shaqeynaya guriga Eebbe.

¹⁰ Markii kuwa dhisaya ay dhigeen aasaaskii macbudka Eebbe, wadaaddadii waxay istaageen dharkoodii oo turumbooyin wata, iyo reer Laawi, wiilashii Aasaaf, oo suxun ku garaacaya, si ay u ammaanaan Eebbe, sida uu amray Boqor Daa'uud oo reer binu Israa'iil. ¹¹ Iyada oo ay ku ammaanaan oo ay ku mahadnaqayaan, waxay u heeseen Eebbe: "Waa wanaagsan yahay; jacaylkiisu wuxuu u sii waarayaa Israa'iil weligiis." Dadkii oo dhammuna waxay si weyn ugu qayliyeen farxad Eebbe, maxaa yeelay aasaaskii guriga Eebbe waa la dhigay. ¹² Si kastaba ha ahaatee, wadaaddadii waaweynaa, reer Laawi, iyo madaxdii qoysaska, kuwaas oo arkay macbudkii hore, way ooyeen si cod dheer markii ay arkeen aasaaskii macbudkan oo la dhigay, halka qaar kalena ay ku qayliyeen farxad. ¹³ Qofna ma kala saari karin codka qaylada farxadda leh iyo codka oohinta, maxaa yeelay dadku aad bay u qayliyeen, codkuna meel fog baa laga maqlay.

4 Haddaba markii cadaawayaasha Yahuudah iyo Benyaamiin maqleen in maxaabiistii ay dhisayeen macbud u ah Rabbiga, Eebbeha reer binu Israa'iil, ² waxay u soo dhowaadeen Serubaabel iyo madaxdii awoyayaasha qoysaska, iyagoo leh, "Aan idinla dhisnee, waayo, sida idinka oo kale, annaguna Eebihii baan doondoonaaynaa, oo tan iyo wakhtigii Esarxaddon oo ahaa boqorkii Ashuur, oo na keenay halkan, annaguna allabariyo baan u bixinaynay."

³ Laakiin Serubaabel, Yashuuca, iyo inta kale oo madaxdii awoyayaasha qoysaska reer binu Israa'iil waxay ku yidhaahdeen iyaga, "Idinkuma lihidin wax qayb ah dhismaha guriga Eebbeheen; annaga oo keliya ayaa u dhisid doona Rabbiga, Eebbeha reer binu Israa'iil, sida Boqor Kuros, oo ahaa boqorkii Faaris, noo amray." ⁴ Markaasaa dadkii dalka waxay niyad jebiyeen dadkii Yahuudah, oo waxay ka dhigeen kuwo ka cabsada inay sii wadaan dhismaha, ⁵ oo waxay u kireysteen lataliyeyaal ka geysta inay fashiliyaan qorshahooda intii Boqor Kuros, oo ahaa boqorkii Faaris, uu noolaa, ilaa xilligii Boqor Daariyus, oo ahaa boqorkii Faaris. ⁶ Bilowgii xukunkii Ahasuerus, waxay qoreen dacwad ka dhan ah dadka deggan Yahuudah iyo Yerusalaam. ⁷ Oo maalmihii Artaxerxes, Bishlam, Mithredath, Tabeel, iyo inta kale oo la socotay waxay u qoreen Artaxerxes, oo ahaa

boqorkii Faaris; warqadda waxaa lagu qoray luqadda Suuriya, oo waa la tarjumay. ⁸ Rehum oo ahaa taliyaha iyo Shimshai oo ahaa qoraaga waxay qoreen warqad ku saabsan Yerusalaam oo ay u direen Boqor Artaxerxes, iyagoo leh: ⁹ Rehum oo ahaa taliyaha, Shimshai oo ahaa qoraaga, iyo inta kale oo la socotay—garsoorayaasha, gudoomiyeyaasha hoose, saraakiisha, qoraayaasha, nimanka Faaris, Uruk, iyo Baabuloon, nimanka Suusa, kuwaas oo ah, reer Eelaam, ¹⁰ iyo inta kale oo quruumaha ka mid ah oo uu Osnapper oo ahaa mid weyn oo sharaf leh uu qixiyeey oo ku dejiyeey magaalada Samaariya iyo inta kale oo gobolka Webiga ka shisheeya. ¹¹ (Tani waa nuqulkii warqaddii ay u direen isaga.) "Boqor Artaxerxes, addoommadaada, nimanka gobolka Webiga ka shisheeya: Haddaba, ¹² boqorka ha loo ogaado in Yuhuudda kaa soo kacday ay noo yimaadeen Yerusalaam; waxay dib u dhisayaan magaalada caasiga ah oo sharka leh, oo waxay dhammaystirayaan derbiyada oo aasaaska hagaajinayaan.

¹³ Haddaba boqorka ha loo ogaado in haddii magaaladaas dib loo dhiso oo derbiyaduna la dhammaystiro, aanay bixin doonin cashuur, caado, ama toll, oo ay dhaawici doonto dakhliga boqortooyada. ¹⁴ Haddaba maxaa yeelay, annagu waxaan ku jirnaa adeegga qasriga, oo ma aha wax habboon in aan aragno sharafka boqorka oo la dhaawaco, waxaan u dirnay oo aan u ogeysiinay boqorka, ¹⁵ si baaritaan loogu sameeyo buugaagta diiwaanka ee awoyayaashaada. Waxaad ka heli doontaa diiwaannada in magaaladaas ay tahay magaalo caasi ah, oo waxyeello u leh boqorrada iyo gobollada, oo ay leedahay taariikh kacdoon. Taasina waa sababta magaaladaas loo burburiyey. ¹⁶ Waxaan ogeysiinaynaa boqorka in haddii magaaladaas dib loo dhiso oo derbiyaduna la dhammaystiro, aanad wax hanti ah ku yeelan doonin gobolka Webiga ka shisheeya." ¹⁷ Boqorku wuxuu soo diray jawaabtan: "Rehum oo ah taliyaha, Shimshai oo ah qoraaga, iyo inta kale oo la socota oo ku nool Samaariya iyo inta kale oo gobolka Webiga ka shisheeya: Nabad. Haddaba, ¹⁸ dukumentigii aad noo soo dirtay waa la tarjumay oo waa la akhriyay hortayda. ¹⁹ Waxaan soo saaray amar, oo baaritaan baa la sameeyey, waxaana la ogaaday in magaaladaas ay leedahay taariikh dheer oo kacdoon ka dhan ah boqorrada oo ay ahayd meel kacdoon iyo khilaaf. ²⁰ Yerusalaam waxay lahayd boqorro awood leh oo xukumayay guud

ahaan gobolka Webiga ka shisheeya, oo cashuur, caado, iyo toll baa loo bixin jiray iyaga. ²¹ Haddaba soo saara amar si nimankan loo joojiyo shaqada, si aan magaaladaas dib loogu dhisin ilaa amar aan ka soo saaray. ²² Iska jira inaad dayacdaan arrintan. Maxaa yeelay, maxaa khasaaro u kordhinaya boqorrada?" ²³ Markaas, isla markiiba nuqulkii warqaddii Boqor Artaxerxes la akhriyay hortooda Rehum, Shimshai oo ahaa qoraaga, iyo inta kale oo la socotay, waxay u dhaqaaqeen Yerusaaalem si ay Yuhuudda u joojiyaan iyagoo adeegsanaya xoog hubaysan. ²⁴ Sidaas daraaddeed shaqadii guriga Eebbe ee Yerusaaalem way joogsatay, oo waxay istaagtay ilaa sannadkii labaad ee xukunkii Boqor Daariyus oo ahaa boqorkii Faaris.

5 Waqtigaas, nebiyadii Xaggaay iyo Sekaryaah, ina Iddo, waxay wax u sii sheegeen Yuhuudda ku sugan Yahuudah iyo Yerusaaalem, iyagoo ku hadlaya magaca Eebbe ee reer binu Israa'iil, oo iyaga ka sarreeyey. ² Serebubaabel, ina She'alti'eel, iyo Yashuuca, ina Yoosaadaaq, ayaa kacay oo bilaabay dib-u-dhiska gurigii Eebbe ee Yerusaaalem; nebiyadii Eebbe ayaa la jiray, iyagoo taageero siinaya.

³ Muddo ka dib, Tahtanayi, taliyaha gobolka ka shisheeya Webiga Yuufrates, iyo Sheetar-Boosnaay iyo saaxiibbaddood, ayaa u yimaadeen oo weyddiiyeen, "Yaa idin siiyey amar aad ku dhisaan macbudkan oo aad ku dhammeystirtaan dhismahan?" ⁴ Waxay kaloo weyddiiyeen magacyada dadka ka qayb qaadanaya dhismaha gurigan. ⁵ Hase yeeshee, indhaha Eebbahood ayaa ku sii jeeday odayaasha Yuhuudda, mana la horjoogsaday ilaa arrinta loo gudbiyo Daarayawesh oo jawaab laga helo. ⁶ Halkan waxaa ku qoran nuqulka warqaddii ay Tahtanayi, taliyaha gobolka ka shisheeya Webiga Yuufrates, iyo Sheetar-Boosnaay iyo saaxiibbaddood, madaxda gobolkaas, u direen Boqor Daarayawesh. ⁷ Warbixintii ay u direen waxay u qornayd sida tan: "Boqor Daarayawesh: Nabad oo dhan. ⁸ Waxaan dooneynaa inaan boqorka ogeysiino inaan booqannay gobolka Yahuudah, macbudka Eebbe weyn. Dhismaha waxaa lagu dhisayaa dhagaxyo waaweyn, alwaaxna waxaa lagu dhejinayaa derbiyada. Shaqadu si dadaal leh ayay u socotaa, waxayna ku socotaa guul iyagoo kormeeraya.

⁹ Waxaan weyddiinay odayaasha, annagoo leh, 'Yaa idin siiyey amar aad ku dhisaan macbudkan oo aad

ku dhammeystirtaan dhismahan?' ¹⁰ Waxaan kaloo weyddiinay magacyadooda si aan kuu ogeysiino, si aan u diiwaangelinno magacyada hoggaamiyeyaasha si aad u ogaato. ¹¹ Jawaabtoodii waxay ahayd: 'Annagu waxaan nahay addoommada Eebbe ee samada iyo dhulka, waxaana dib u dhiseynaa macbudkii la dhisay sannado badan ka hor, kaasoo boqor weyn oo reer binu Israa'iil dhisay oo dhammeystiray. ¹² Laakiin maxaa yeelay awowayaasheen waxay ka careysiyeen Eebbe ee samada, wuxuu iyaga ku wareejiyey gacanta Nebukadnesar, boqorkii Kaldayaanka ee Baabuloon, kaasoo macbudkan dumiyey oo dadka u kaxaystay Baabuloon. ¹³ Si kastaba ha ahaatee, sannadkii ugu horreeyey ee Koorash, boqorkii Baabuloon, Boqor Koorash wuxuu soo saaray amar lagu dhisayo gurigan Eebbe. ¹⁴ Intaa waxaa dheer, alaabtii dahabka iyo lacagta ahayd ee gurigii Eebbe, oo Nebukadnesar ka qaatay macbudkii Yerusaaalem oo keenay macbudkii Baabuloon, Boqor Koorash wuxuu ka soo saaray macbudkii Baabuloon oo wuxuu ku wareejiyey nin la yiraahdo Sheeshbasar, kaasoo uu u magacaabay taliyaha. ¹⁵ Wuxuu ku amray, "Qaado alaabtan oo dhig macbudka Yerusaaalem, oo guriga Eebbe ha lagu dhiso meeshiisii asalka ahayd." ¹⁶ Sidaas darteed, Sheeshbasar ayaa yimid oo dhagax dhigay aasaaska gurigii Eebbe ee Yerusaaalem; tan iyo waqtigaas ilaa hadda, waxaa lagu dhisayaa, in kastoo aan weli la dhammeystirin.' ¹⁷ Sidaa darteed, haddii ay boqorka raalli ka tahay, ha la sameeyo baaritaan lagu sameeyo diiwaanka boqortooyada ee halkaas Baabuloon si loo ogaado haddii amar dhab ah uu soo saaray Boqor Koorash si loogu dhiso gurigan Eebbe ee Yerusaaalem; oo boqorku ha noo soo diro go'aankiisa arrintan ku saabsan."

6 Boqor Darius ayaa soo saaray amar, waxaana la sameeyay baaritaan kaydka halkaas oo alaabtii qaaliga ahayd lagu kaydiyay Baabuloon. ² Qalcadda Ecbatana ee gobolka Media, waxaa laga helay duub, waxaana ku qornaa waxyaabaha soo socda: Xusuusin— ³ Sannadkii ugu horreeyey ee Boqor Cyrus, amar ayaa la soo saaray oo ku saabsan guriga Eebbe ee Yerusaaalem: Ha la dhiso macbudka si loogu bixiyo allabaryo, oo ha la dhigo aasaaskiisa, dhererkiisuna ha ahaado lixdan dhudhun iyo ballaciisuna lixdan dhudhun, ⁴ iyadoo la adeegsanayo saddex lakab oo dhagaxyo waaweyn iyo hal lakab oo alwaax ah. Kharashkuna ha laga bixiyo khasnadda boqortooyada. ⁵ Sidoo kale,

alaabtii dahabka iyo lacagta ahayd ee guriga Eebbe, oo Nebukadnesar ka qaatay Yerusaaalem oo keenay Baabuloon, waa in loo celiyo meelahooodii saxda ahaa ee macbudka Yerusaaalem; waa in lagu meeleeyo guriga Eebbe.

⁶ Haddaba, Tattenai, guddoomiyaha gobolka webiga ka shisheeya, Shethar-Bozenai, iyo saaxiibbadiinna, saraakiisha gobolkaas, ka fogaada halkaas. ⁷ Ha faragelinina shaqada gurigan Eebbe. U ogolaada guddoomiyaha Yuhuudda iyo waayeellada Yuhuudda inay dib u dhisaan gurigan Eebbe meeshii uu markii hore yaallay. ⁸ Intaas waxaa dheer, waxaan soo saaray amar ku saabsan waxa aad u qaban doontaan waayeelladan Yuhuudda ee ku saabsan dib u dhiska gurigan Eebbe: Kharashka oo dhan waa in laga bixiyo raggan khasnadda boqortooyada, laga bilaabo canshuuraha gobollada webiga ka shisheeya, iyada oo aan dib loo dhigin. ⁹ Wax kasta oo loo baahan yahay—dibi, wan, iyo ido loogu talagalay allabaryada gubashada Eebaha samada, iyo sarreen, cusbo, khamri, iyo saliid saytuun, sida ay codsadeen wadaaddada Yerusaaalem—waa in loo siiyo iyaga maalin kasta iyada oo aan la dayacin, ¹⁰ si ay ugu bixiyaan allabaryo Eebaha samada oo ay u raadiyaan wanaagga boqorka iyo wiilashiisa. ¹¹ Waxaan sidoo kale soo saaray amar ah haddii qof kasta oo ku xad-gudba amarkan, alwaax waa in laga soo jiido gurigiisa oo lagu qodaa, gurigiisuna waa in loo beddelaa meel qashin lagu tuuro dembigan. ¹² Ilaahii magaca uu halkaas ku dejiyay ha afgembiyo boqor ama dad kasta oo isku dayaya inuu beddelo amarkan ama burburiyo gurigan Eebbe ee Yerusaaalem. Aniga, Darius, waxaan soo saaray amar kan; ha lagu dhaqmo si taxadar leh. ¹³ Markaas, iyadoo la raacayo amarkii Boqor Darius uu soo saaray, Tattenai, guddoomiyaha gobolka webiga ka shisheeya, Shethar-Bozenai, iyo saaxiibbadooda waxay u fuliyeen si taxadar leh. ¹⁴ Sidaas darteed, waayeellada Yuhuudda waxay sii wadeen inay dhisaan oo barwaaqobaan iyaga oo hoos yimaada waxsiinta nebiga Haggai iyo Sekaryaah, wiilka Iddo. Waxay dhameystireen dhismaha sida uu amray Eebbe ee Israa'iil iyo amaradii Cyrus, Darius, iyo Artaxerxes, boqorrada Faaris. ¹⁵ Macbudka waxaa la dhameystiray maalintii saddexaad ee bisha Adar, sannadkii lixaad ee boqornimada Boqor Darius. ¹⁶ Markaas reer binu Israa'iil—wadaaddada, reer Laawi, iyo inta kale ee qaxootiga ah—waxay u dabaal-dageen u hibeeynta guriga Eebbe iyagoo faraxsan. ¹⁷

U hibeeynta gurigan Eebbe, waxay bixiyeen boqol dibi, laba boqol oo wan, afar boqol oo ido, iyo sidii dembi-dhaaf u ah Israa'iil oo dhan, laba iyo toban orgi, oo u dhiganta tirada qabiilooyinka Israa'iil. ¹⁸ Waxay u magacaabeen wadaaddada qaybahooda iyo reer Laawi kooxahooda adeegga Eebbe ee Yerusaaalem, sida ku qoran Kitaabka Muuse. ¹⁹ Maalintii afar iyo tobnaad ee bisha koowaad, qaxootigu waxay xuseen Kormaridda. ²⁰ Wadaaddada iyo reer Laawi waxay isku wada daahiriyeen; dhammaantoodna waxay ahaayeen kuwo daahir ah. Reer Laawigu waxay gowraceen neefkii Kormaridda oo dhan qaxootiga, walaalahooda wadaaddada, iyo naftooda. ²¹ Sidaas darteed reer binu Israa'iil ee ka soo noqday qaxootiga ayaa cunay, iyaga oo ay la jiraan dhammaan kuwa ka soocay wasakhnimada quruumaha si ay u raadiyaan Eebbe, Ilaaha Israa'iil. ²² Todoba maalmood ayay ku dabaal-dageen farxad iyagoo xusaya Ciidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn, maxaa yeelay Eebbe ayaa ka buuxiyay farxad isagoo beddelay qalbiga boqorka Ashuur si uu ugu dhiirrigeliyo shaqada guriga Eebbe, Ilaaha Israa'iil.

7 Haddaba dhacdooyinkan dabadood, xilligii Artaxerxes, boqorkii Faaris, Cibraaniyada wuxuu u kacay Yerusaaalem. Wuxuu ahaa wiilkii Seraayaah, wiilkii Casaaryaah, wiilkii Xilqiyaah, ² faraca Shaalluum, faraca Saadooq, faraca Ahituub, ³ faraca Amaryaah, faraca Casaaryaah, faraca Merayoot, ⁴ faraca Seraayaah, faraca Cusii, faraca Buqqii, ⁵ faraca Abiishuwa, faraca Fiinexaas, faraca Elecaasar, faraca Haaruun oo ahaa wadaadkii sare. ⁶ Cibraaniyadaan wuxuu ka yimid Baabuloon. Wuxuu ahaa qoraa ku xeel dheer Sharciga Muuse, kaas oo Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, siiyey. Boqorku wuxuu siiyay wax kasta oo uu dalbaday, waayo, gacanta Eebbe Ilaahiisa ayaa korkiisa ahayd. ⁷ Gaar ka mid ah reer binu Israa'iil, oo ay ku jiraan wadaaddo, reer Laawi, heesayaal, waardiyaal, iyo addoommada macbudka, waxay u kaceen Yerusaaalem sannadkii toddobaad ee Boqor Artaxerxes. ⁸ Cibraaniyada wuxuu yimid Yerusaaalem bishii shanaad, sannadkii toddobaad ee boqorka.

⁹ Maalintii ugu horreysay ee bisha koowaad, wuxuu ka bilaabay safarkiisii Baabuloon, wuxuuna yimid Yerusaaalem maalintii ugu horreysay ee bishii shanaad, maxaa yeelay gacanta wanaagsan ee Ilaahiisa ayaa korkiisa ahayd. ¹⁰ Waayo, Cibraaniyada

wuxuu qalbigiisa u dejiyey inuu barto Sharciga Eebbe, uu ku dhaqmo, oo uu baro xeerarkiisa iyo amarradiisa reer binu Israa'iil. ¹¹ Kani waa nuqulka warqaddii Boqor Artaxerxes uu siiyey Cibraaniyada wadaadka ah, qoraa ku xeel dheer erayada amarrada Eebbe iyo xeerarkiisa reer binu Israa'iil. ¹² "Artaxerxes, boqorka boqorrada, wuxuu u qorayaa Cibraaniyada wadaadka ah, qoraaga Sharciga Ilaaha samada: Nabad qumman. Haddaba ¹³ waxaan soo saaray amar in mid kasta oo ka mid ah dadka reer binu Israa'iil, oo ay ku jiraan wadaaddo iyo reer Laawi, oo ku sugan boqortooyadayda oo doonaya inuu u tago Yerusaaalem, uu kula tagi karo. ¹⁴ Waxaad u diran tahay boqorka iyo toddobadiisa la-taliyayaasha si aad u baartid Yahuudah iyo Yerusaaalem marka loo eego Sharciga Ilaahaaga, kaas oo gacantaada ku jira. ¹⁵ Intaa waxaa dheer, waa inaad qaadataa lacagta iyo dahabka ay boqorka iyo la-taliyayaashiisu si ikhtiyaari ah ugu bixiyeen Ilaaha reer binu Israa'iil, kaas oo hoygiisu ku yaal Yerusaaalem, ¹⁶ iyo sidoo kale lacagta iyo dahabka oo dhan ee aad ka hesho gobolka Baabuloon, oo ay weheliyaan hadiyadaha ikhtiyaariga ah ee dadka iyo wadaaddada loogu talagalay guriga Ilaahooda ee Yerusaaalem. ¹⁷ Lacagtan, hubi inaad ku iibsato dibi, wan, iyo neefyo, oo ay la socdaan hadiyadahooda daqiiqda iyo cabbitaanka, oo ku bixi meeshii allabariga ee guriga Ilaahaaga ee Yerusaaalem. ¹⁸ Adiga iyo walaalahaaga reer binu Israa'iil waxaad markaas samayn kartaan wixii ugu wanaagsan ee idiin muuqda lacagta iyo dahabka intiisa kale, sida doonista Ilaahaaga. ¹⁹ Dhammaan alaabta lagu aaminay adeegga guriga Ilaahaaga u dhiib Ilaaha Yerusaaalem. ²⁰ Iyo baahiyaha kale ee guriga Ilaahaaga, oo laga yaabo inaad bixiso, waxaad ka heli kartaa khasnadda boqortooyada. ²¹ "Aniga, Boqor Artaxerxes, waxaan soo saaray amar dhammaan khasnajiyaasha gobollada ka baxsan Webiga Yuufrates, in wixii Cibraaniyada wadaadka ah, qoraaga Sharciga Ilaaha samada, uu idinka dalbado, waa in si taxaddar leh loo sameeyaa, ²² ilaa boql talanti oo lacag ah, boql kor oo sarreen ah, boql baad oo khamri ah, boql baad oo saliid saytuun ah, iyo cusbo aan xad lahayn. ²³ Wax kasta oo uu amro Ilaaha samadu waa in si xamaasad leh loogu sameeyaa guriga Ilaaha samada, si aan cadhadu ugu dhicin boqortooyada boqorka iyo wiilashiisa. ²⁴ Waxaan sidoo kale idin ogeysiinaynaa in aan la oggolaayn in canshuur, khidmad, ama toll

laga qaado mid ka mid ah wadaaddada, reer Laawi, heesayaasha, waardiyaasha, addoommada macbudka, ama shaqaalaha kale ee gurigan Eebbe. ²⁵ "Adiga, Cibraaniyada, sida xigmadda Ilaahaaga ee aad haysato, u magacaab garsoorayaal iyo xaakinnada inay xukumaan dadka oo dhan ee gobolka ka baxsan Webiga Yuufrates—dhammaan kuwa yaqaanna sharciga Ilaahaaga. Waana inaad barato qof kasta oo aan aqoon u lahayn. ²⁶ Qof kasta oo aan u hoggaansamin sharciga Ilaahaaga iyo sharciga boqorka waa in lagu ciqaabaa dil, masaafurin, la wareegid hanti, ama xabsi sida loo arko lagama maarmaan." ²⁷ Waxaa mahad leh Eebbe, Ilaaha aowayaasheen, kaas oo wax sidan oo kale ah geliyey qalbiga boqorka, si uu u sharfaan guriga Eebbe ee Yerusaaalem, ²⁸ iyo kaas oo naxariistiisa ii fidiyey hortiisa boqorka iyo la-taliyayaashiisa iyo dhammaan saraakiisha xoogga leh ee boqorka. Maxaa yeelay gacanta Eebbe Ilaahayga ayaa igu kor ahayd, waxaan dhiirranahay oo waxaan soo ururiyey ragga hogaamiyayaasha reer binu Israa'iil inay ila soo baxaan.

8 Kuwanu waa madaxdii qoysaska iyo diwaannadii abtirsiinyada kuwii ila soo kacay oo ka yimid Baabuloon intii uu boqor Artaxerxes talinayay: ² ee farcankii Fiineexaas, Gerson; ee farcankii Iitaamar, Daaniyeel; ee farcankii Daa'uud, Xattush; ³ ee farcankii Shekanyaah, oo ahaa farcankii Faroosh, Sekaryaah, oo la jiray 150 nin; ⁴ ee farcankii Faahad-Mow'aab, Eliyoceanay ina Seraxyaah, oo la jiray 200 nin; ⁵ ee farcankii Sattu, Shekanyaah ina Yaxasi'eeel, oo la jiray 300 nin; ⁶ ee farcankii Aadiin, Ceebed ina Yoonataan, oo la jiray 50 nin; ⁷ ee farcankii Ceelaam, Yeshaayaah ina Cataalyaah, oo la jiray 70 nin; ⁸ ee farcankii Shefatiyaah, Sebadyaah ina Miika'eeel, oo la jiray 80 nin; ⁹ ee farcankii Yoo'aab, Cobadyaah ina Yexi'eeel, oo la jiray 218 nin; ¹⁰ ee farcankii Baani, Sheloomit ina Yoosiifiyaah, oo la jiray 160 nin; ¹¹ ee farcankii Beebay, Sekaryaah ina Beebay, oo la jiray 28 nin; ¹² ee farcankii Asgaad, Yooxaanaan ina Haqqataan, oo la jiray 110 nin; ¹³ ee farcankii Aadooniqaam, kuwa ugu dambeeyey, magacyadooduna waxay ahaayeen Eliifeeleet, Yece'eeel, iyo Shemaayaah, oo la jiray 60 nin; ¹⁴ ee farcankii Bigway, Cutay iyo Zakkuur, oo la jiray 70 nin. ¹⁵ Waxaan ku soo ururiyey webiga ku qulqulaya Ahawa, waxaana halkaas ku deggannay saddex maalmood. Markii aan dadkii iyo wadaaddadii eegay, waxaan halkaas ka waayey reer Laawi. ¹⁶ Markaasaan

u yeedhay Eliiceezer, Cari'eel, Shemaayaah, Elnataan, Yaariib, Elnataan, Naataan, Sekaryaah, iyo Meshullam, oo ahaa ragga hoggaaminayay, iyo Yoo'yaariib iyo Elnataan, oo ahaa macallimiin.¹⁷ Waxaan iyaga u diray Iddo, oo ahaa hoggaamiyaha Kasifiya, waxaanan u sheegay waxay Iddo iyo walaalihiis reer Laawi, oo ahaa adeegayaashii macbudka ee Kasifiya, inay noo keenaan adeegayaal guriga Eebbahay.¹⁸ Sababtoo ah gacanta wanaagsan ee Eebbahay ayaa nagu kor ahayd, waxay noo keeneen Sherebiyaah, oo ahaa nin waxgarad ah, oo ka mid ahaa farcankii Maahli, ina Laawi, ina Israa'iil, iyo Sherebiyaah wiilashiisii iyo walaalihiis, oo tiradoodu ahayd 18;¹⁹ iyo Xaashaabiyaah, oo la jiray Yeshaayaah oo ka mid ahaa farcankii Merari, iyo walaalihiis iyo wiilashoodii, oo tiradoodu ahayd 20.²⁰ Waxay kaloo keeneen 220 oo adeegayaashii macbudka, oo Daa'uud iyo madaxdu u magacaabeen inay caawiyaan reer Laawi, oo dhammaantood magacooda lagu qoray.²¹ Halkaas, webiga Ahawa agtiisa, ayaan ku dhawaaqay soon, si aan isu hoosaysiino Eebbahay hortiisa oo aan ka doondoonna safar nabdoon annaga, carruurteenna, iyo dhammaan hantideenna.²² Waan ka xishooday inaan ka codsado askar iyo fardooley boqorka si ay nooga ilaaliyaan cadowga jidka, waayo, waxaan boqorka u sheegnay, "Gacanta Eebbahay ayaa u roon dhammaan kuwa doondoona, laakiin xooggiisa iyo cadhadiisa ayaa ka gees ah kuwa isaga ka taga."²³ Sidaas daraaddeed waan soomnay oo Eebbahay ayaan ka baryay arrintan, wuuna naga aqbalay baryadayadii.²⁴ Markaasaan magacaabay laba iyo toban ka mid ah wadaaddadii hoggaaminayay: Sherebiyaah, Xaashaabiyaah, iyo toban kale oo walaalahooda ah.²⁵ Waxaan u miisaamay lacagtii, dahabkii, iyo alaabtii, oo ahayd hadiyadda guriga Eebbahay oo boqorka, la-taliyayaashiisa, saraakiishiisa, iyo dhammaan Israa'iil joogay ay ku deeqeen.²⁶ Waxaan u miisaamay 650 talanti oo lacag ah, alaab lacag ah oo miisaankeedu yahay 100 talanti, iyo 100 talanti oo dahab ah,²⁷ 20 baaqli oo dahab ah oo qiimahoodu yahay 1,000 daarik, iyo laba alaab oo naxaas ah oo nadiif ah, sida dahabka oo kale qaalii ah.²⁸ Waxaan ku idhi, "Waxaad u quduus tihiin Eebbe, alaabtuna waa quduus; lacagta iyo dahabkuna waa hadiyad iskaa wax u qabso ah oo loo bixiyey Eebbe, Ilaaha awoyayaashiin."²⁹ Si taxaddar leh u ilaaliya ilaa aad ku miisaantaan qolalka guriga Eebbe ee Yerusaaalem hortooda

wadaaddada hoggaaminaya, reer Laawi, iyo madaxdii qoysaska Israa'iil."³⁰ Sidaas daraaddeed wadaaddadii iyo reer Laawi waxay qaateen lacagtii, dahabkii, iyo alaabtii quduuska ahayd ee loo miisaamay in loo qaado guriga Eebbahay ee Yerusaaalem.³¹ Maalintii laba iyo tobnad ee bisha kowaad, waxaan ka dhacaaqnay webiga Ahawa si aan u tagno Yerusaaalem. Gacanta Eebbahay ayaa nagu kor ahayd, wuuna naga ilaaliyay cadowga iyo weerarrada jidka.³² Sidaas daraaddeed waxaan nimid Yerusaaalem oo saddex maalmood halkaas joognay.³³ Maalintii afraad, guriga Eebbahay gudaheeda, waxaan ku miisaannay lacagtii, dahabkii, iyo alaabtii quduuska ahayd gacanta Meeremood ina Uriiyaah, wadaadka. Elecaasar ina Fiineexaas ayaa la jiray, iyo sidoo kale reer Laawi Yoosaabaad ina Yeshuua iyo No'odiyaah ina Binnuu'i.³⁴ Wax walba waxaa lagu xaqiijiyey tiro iyo miisaan, miisaanka oo dhanna waxaa lagu qoray wakhtigaas.³⁵ Markaasaa maxaabiistii ka soo noqotay qafaalashada waxay bixiyeen qurbaanno la gubo oo loo bixiyey Ilaaha Israa'iil: laba iyo toban dibiyo oo dhan Israa'iil, lix iyo sagaashan wan, toddoba iyo toddobaatan wan yar, iyo laba iyo toban orgi oo qurbaan dembi ah. Dhammaan waxaa loo bixiyey qurbaan la gubo oo Eebbe ah.³⁶ Waxay kaloo gaarsiyeen amarradii boqorka satraabada boqorka iyo taliyayaasha gobollada ka shisheeya Webiga Yuufraad, kuwaas oo markaas taageeray dadkii iyo guriga Eebbe.

9 Markii arrimahan la dhammeeyey, saraakiishii ayaa ii soo dhowaaday oo waxay yidhaahdeen, "Dadkii reer binu Israa'iil, oo ay ku jiraan wadaaddada iyo reer Laawi, ma ay kala soocnaanin dadka deriska ah iyo karaahiyadooda, sida kuwa Kancaaniyiinta, Xitiyiinta, Ferisiyiinta, Yebuusiyiinta, Cammoniyyiinta, Moo'aabiinta, Masriyiinta, iyo Amoriyiinta."² Waxay ka guursadeen qaar gabdhahooda iyaga iyo wiilashooda, sidaas darteed waxay ku dhex milmeen farcankii quduuska ahaa dadka dhulka. Runtii, madaxda iyo saraakiishu waxay ahaayeen kuwa ugu horreeya ee ku jira daacad-darradan."

³ Markii aan maqlay tan, waxaan jeexay dharkayga iyo go'kayga, waxaan ka soo jiiday timaha madaxa iyo garka, oo waxaan fadhiistay anigoo aad u naxsan.⁴ Markaasaa dhammaan kuwii ka gariiray erayada Eebbe ee reer binu Israa'iil, oo ku saabsan daacad-darrada qaxootiga, waxay igu soo urureen agtayda,

aniguna waxaan sii ahaanayay mid naxsan ilaa allabariga fiidka. ⁵ Waqtigii allabariga fiidka, ayaan ka kacay is-hoosaysiintayda, anigoo dharkayga iyo go'kayga jeexan, oo waxaan ku dhacay jilbaha, gacmahayga ku fidiyey Eebbe Ilaahayga; ⁶ oo waxaan ku baryay, "Ilaahaygayow, aad baan uga xishoodaa oo aan u liita inaan wejigayga kuu soo qaado, Ilaahaygayow, waayo, xumaantayadu waxay ka sarreysaa madaxyadayada, oo dembiyadayadu waxay gaareen cirka. ⁷ Laga soo bilaabo maalintii awowayaasheen ilaa maanta, dembiyadayadu aad bay u weynaayeen. Sababta dembiyadayada awgeed, annaga, boqorradayada, iyo wadaaddadayada waxaa naloo dhiibay gacanta boqorrada dhulka, seefta, maxaabiiis ahaan, dhaca, iyo ceeb, sida ay tahay maanta. ⁸ Laakiin hadda, muddo gaaban, Eebbe Ilaahayagu wuxuu noo muujiyey nimco isagoo noo reebay haraadiga oo na siiyey meel ammaan ah meel quduuskiisa ah, si Eebbe Ilaahayagu u iftiimiyo indhahayaga oo na siiyo nasasho yar oo addoonsigayaga. ⁹ In kasta oo aan addoommo nahay, Eebbe Ilaahayagu nagama tegin addoonsigayaga. Wuxuu noo fidiyey naxariis hortiisa boqorrada Faaris, isagoo na siiyey nolol cusub si aan u dhisno guriga Eebbe Ilaahayaga oo aan u soo celinno burburkiisa, oo wuxuu na siiyey derbi ilaalin ah Yahuudah iyo Yerusaaalem. ¹⁰ "Haddaba, Eebbe Ilaahayaga, maxaan ka oran karnaa tan ka dib? Waayo, run ahaantii waxaan ka tagney amarradaada, ¹¹ oo aad siisay addoommadaada nebiyada, adigoo leh, 'Dhulka aad gelayaan inaad hantidaan waa dhul wasakhaysan oo ay wasakheeyeen dadka dhulka, iyagoo karaahiyadooda ka buuxiyey dhamaad ilaa dhamaad. ¹² Sidaa darteed, ha siinina gabdhihiinna guur ahaan wiilashooda hana ka qaadana gabbdhahooda wiilashiinna. Waligaa ha raadin nabaddooda ama barwaaqadooda, si aad u xoogaysataan oo aad u cuntaan wanaagga dhulka oo aad uga tagtaan dhaxal weligiis ah carruurtiinna.'

¹³ Dhammaan wixii nagu soo maray falalkayaga xun iyo dembiyadayada weyn, maadaama Eebbe Ilaahayaga uu noo ciqaabay wax ka yar intii dembiyadayadu mudnaayeen oo uu noo reebay haraadiga sidan oo kale ah, ¹⁴ ma mar kale baalmarnaa amarradaada oo ma guursanaa dadka sameeya karaahiyadan? Ma waxaad nagu cadhoon lahayd ilaa baabi'in, oo naga tagi lahayd haraadig la'aan ama badbaadiye? ¹⁵ Sayidow, Eebbe ee reer binu Israa'iil, waxaad tahay xaq! Maanta waxaa nala

reebay haraadig. Halkan ayaan kugu hor taaganahay dembiyadayada, oo sababtaas awgeed, midkeenna ma istaagi karo hortiisa."

10 Markii Cibraahii tukanayay oo qiranayay, ooyayay oo ku dhacay hortiisa guriga Eebbe, waxaa hareerhiisa isugu soo ururay dad badan oo reer binu Israa'iil ah—rag, dumar, iyo carruur—waayo, dadkii aad bay u ooyeen. ² Markaasaa Shekanyaah ina Yehi'el, oo ka mid ahaa farcankii Eelaam, wuxuu ku yidhi Cibraahii, "Waxaan ka gaabinay Eebbe annagoo guursannay dumar qalaad oo ka yimid dadyowga dalka. Hase ahaatee waxaa jira rajo u ah Israa'iil inkastoo ay sidaas tahay. ³ Haddaba aan axdi la galno Eebbe in aan dirno dumar iyo carruurtaan, annagoo raacayna talada sayidkayga iyo kuwa ka baqaya amarka Eebbe. Ha lagu sameeyo sida sharcigu qabo. ⁴ Kac, waayo arrintan waa mas'uuliyaddaada. Waxaan ku taageeri doonaa, sidaas darteed geesinimo yeelo oo wax qabso."

⁵ Markaasaa Cibraahii kacay oo wuxuu wada dhaariyey wadaaddadii madaxda ahaa, iyo reer Laawi, iyo reer binu Israa'iil oo dhan inay sameeyaan wixii la soo jeediyey. Wayna dhaarteen. ⁶ Markaasaa Cibraahii ka tegey hortiisa guriga Eebbe oo wuxuu tegey qolka Yehoonaan ina Elyasib. Halkaas kibis kuma uu cinin, biyo na ma uu cabin, waayo, wuxuu u barooranayay ka gaabinta qaxootiga. ⁷ Waxaa Yerusaaalem iyo dalka Yahuudah oo dhan lagu soo saaray ammar ah in qaxootiga oo dhan ay isugu yimaadaan Yerusaaalem. ⁸ Qofkii aan soo muuqan saddex maalmood gudahood wuxuu waayi doonaa dhammaan hantidiisa, sida go'aanka madaxda iyo waayeelladu qabeen, waxaana laga saari doonaa ururka qaxootiga.

⁹ Saddex maalmood gudahood, ragga Yahuudah iyo Benyaamiin oo dhan waxay isugu yimaadeen Yerusaaalem. Maalintii labaatanaad ee bisha sagaalaad, dadkii oo dhan waxay fadhiisteen fagaaraha hortiisa guriga Eebbe, iyagoo gariiraya arrintan iyo roobka culus dartood. ¹⁰ Markaasaa Cibraahii wadaadka ahaa istaagay oo wuxuu ku yidhi iyaga, "Waxaad ka gaabisay guursashada dumar qalaad, taasoo dembiga Israa'iil ku kordhisay. ¹¹ Hadda qirto Eebbe, Ilaaha awowayaashiin, oo sameeya doonistiisa. Iska sooca dadyowga dalka iyo naaghiinna qalaad." ¹² Ururkii oo dhan wuxuu ku jawaabay cod dheer, "Waajibkayaga waa inaan

Cesraa

sameyno sidaad sheegtay. ¹³ Si kastaba ha ahaatee, dad badan ayaa halkan jooga, waana xilli roobaadka; dibadda ma istaagi karno. Intaa waxaa dheer, arrintan ma lagu xallin karo maalin ama laba, waayo, waxaan dembaabnay si weyn arrintan. ¹⁴ Ha u dhaqmaan madaxdayadu magaca ururka oo dhan, oo ha yimaado qof kasta oo magaalooyinkayaga ka guursaday naag qalaad wakhtiyada loo qoondeeyey, oo ay la socdaan waayeellada iyo xaakinnada magaalo kasta, ilaa cadhada daran ee Eebbe arrintan naga dhaafto.” ¹⁵ Yoonataan ina Casaheel iyo Yahseeyaah ina Tiqvah ayaa keliya ka soo horjeestay arrintan, iyagoo ay taageerayaan Meshullam iyo Shabbethai oo reer Laawi ah. ¹⁶ Markaasaa qaxootigii waxay sameeyeen sidii la soo jeediyey. Cibraahii wadaadka ahaa wuxuu doortay rag madax u ahaa qoysas, mid kasta oo qoys kasta ka mid ah, dhammaantoodna magac ahaan loo magacaabay. Waxay isugu yimaadeen maalintii ugu horraysay ee bisha tobnad si ay u baaraan arrinta, ¹⁷ oo maalintii ugu horraysay ee bisha koowaad waxay dhammeeyeen inay la hadlaan dhammaan ragga guursaday dumar qalaad. ¹⁸ Dhexda farcankii wadaaddada, kuwani waxay guursadeen dumar qalaad: Ka farcankii Yeshua ina Yoosadaaq, iyo walaalihiis: Maaseyaah, Elii’ezer, Yaariib, iyo Gedalyaah. ¹⁹ Waxay ku dhaarteen inay dirayaan naagahooda, oo dembigooda darteed, waxay mid kasta keeneen wan ka mid ah adhiga sida qurbaan dembi dhaaf ah. ²⁰ Ka farcankii Imeer: Xanaani iyo Sebadyaah. ²¹ Ka farcankii Xariim: Maaseyaah, Eliiyaah, Shemaayaah, Yehi’el, iyo Cusiyaah. ²² Ka farcankii Faashuur: Eliyoonaay, Maaseyaah, Ismaaciil, Nethanel, Yoosaabaad, iyo Elaasaah. ²³ Dhexda reer

Laawi: Yoosaabaad, Shimeci, Kelaayaah (oo sidoo kale loo yaqaan Kelita), Fethaahiyaah, Yahuudah, iyo Elii’ezer. ²⁴ Elyaasib wuxuu ka mid ahaa kuwa ka shaqeeya doorka muusikada. Shallum, Telem, iyo Uuri waxay ka mid ahaayeen kuwa ka shaqeeya irid-ilaaliyeyaasha. ²⁵ Iyo dhexda reer binu Israa’iil kale: Ka farcankii Faaros: Raamiyaah, Cizziyaah, Malkiyaah, Miyamiin, Elii’ezer, Malkiyaah, iyo Benayaah. ²⁶ Ka farcankii Eelaam: Matanyaah, Sekaryaah, Yehi’el, Cabdi, Yeremood, iyo Eliiyaah. ²⁷ Ka farcankii Zattu: Eliyoonaay, Elyaasib, Matanyaah, Yeremood, Zabad, iyo Caziiza. ²⁸ Ka farcankii Beebay: Yehoonaan, Xanaanyaah, Zabbay, iyo Atlay. ²⁹ Ka qoyska Baani: Meshullam, Malluukh, Cadayaah, Yaashuub, Shee’al, iyo Yeremood. ³⁰ Ka qoyska Faaxat-mo’aab: Cadna, Kelaal, Benayaah, Maaseyaah, Matanyaah, Besaleel, Binnuu’i, iyo Manaseh. ³¹ Ka farcankii Xariim: Elii’ezer, Isshiyaah, Malkiyaah, Shemaayaah, Shimecoon, ³² Oo ay ku jiraan Benyaamiin, Malluukh, iyo Shemaryaah. ³³ Ka farcankii Xaashuum: Mattenay, Mattataah, Zabad, Eliifelet, Yeremay, Manaseh, iyo Shimeci. ³⁴ Ka farcankii Baani: Ma’adaay, Camraam, Uu’eel, ³⁵ Benayaah, iyo Bedeeyaah, iyo Cheluuxi, ³⁶ Vanyaah, iyo Meeremood, iyo Elyaasib, ³⁷ Matanyaah, iyo Mattenay, iyo Yaasu. ³⁸ Ka farcankii Binnuu’i: Shimeci, ³⁹ Shelemiyaah, iyo Naataan, iyo Cadayaah, ⁴⁰ Maxnadeebay, iyo Shashai, iyo Sharaay, ⁴¹ Cazareel, iyo Shelemiyaah, iyo Shemaryaah, ⁴² Shalluum, iyo Camaryaah, iyo Yooseef. ⁴³ Ka farcankii Nebo: Yehi’el, Matitayaah, Zabad, Sebina, Yadaay, Yo’eel, iyo Benayaah. ⁴⁴ Dhammaan kuwani waxay guursadeen dumar qalaad, oo qaar ka mid ahna waxay carruur la lahaayeen naagahan.

Nexemyaah

1 Kuwani waa erayadii Nehemyaah, ina Xakalyaah. Bishii Kislew, sannaddii labaatanaad, anoo joogay qalcaddii Suusa, ² Xanaan, oo ahaa mid walaalahay ka mid ah, ayaa yimid isagoo ay la socdaan niman ka yimid Yahuudah, markaasaan weyddiiyey iyaga wax ku saabsan dadkii Yuhuudda ahaa ee ka haray maxaafidnimadii, iyo wax ku saabsan Yerususaalem. ³ Waxay iigu jawaabeen, “Kuwii ka badbaaday maxaafidnimadii oo ku sugan gobolka waxay ku jiraan dhibaato weyn iyo ceeb. Derbigii Yerususaalem waa dunsan yahay, oo albaabbadiina waxaa lagu gubay dab.”

⁴ Markii aan maqlay erayadan, ayaan fadhiistay oo ooyay, anoo barooranaya maalamo badan. Waxaan soomay oo tukaday hortiisa Eebbe ee samada. ⁵ Waxaan idhi, “Sayidow, Eebbe ee samada, Ilaah weyn oo cajiib ah, kan axdigiisa jacaylka ah la ilaaliya kuwa isaga jecel oo amarradiisa dhawra, ⁶ fadlan si dhow u dhegeysa oo eeg tukashada addoonkaaga oo hortaada ku bixinaya maalin iyo habeenba addoommadaada, dadka Israa’iil. Waxaan qirayaa dembiyadii aan annaga reer binu Israa’iil, aniga iyo qoyska aabbahayba, kaa galabsannay. ⁷ Aad ayaannu kuugu xumaynay. Maanaa addeecin amarrada, xeerarka, iyo sharcigaad siisay addoonkaaga Muuse. ⁸ Xusuuso eraygii aad siisay addoonkaaga Muuse, adigoo leh, ‘Haddii aad i khiyaantaan, waxaan idinku kala firdhin doonaa quruumaha dhexdooda, ⁹ laakiin haddii aad ii soo noqotaan oo aad addeecdaan amarradayda, markaas xataa haddii dadkiinna la masaafuriyey ay joogaan meesha ugu fog ee cirifka, waan ka soo ururin doonaa halkaas oo aan u keeni doonaa meesha aan doortay inay magacaygu ku dego.’ ¹⁰ Iyagu waa addoommadaada iyo dadkaaga, kuwaas oo aad ku soo furtay xooggaaga weyn iyo gacantaada xoogga leh. ¹¹ Sayidow, dhegtaadu ha u dhug yeelato tukashada addoonkaaga iyo tukashada addoommadaada kuwaas oo ku faraxsan inay magacaaga cabsadaan. Siin addoonkaaga guul maanta adigoo siinaya naxariis hortiisa ninkan.” Waxaan ahaa koobbiye u ahaa boqorka.

2 Bishii Nisan, sannaddii labaatanaad ee Boqor Artaxerxes, markii khamri hortiisa la keenay, ayaan khamrigii qaaday oo boqorkii siiyey. Anigu weligay ma aanan murugoonin hortiisa. ² Markaasaa boqorkii ugu yidhi, “Maxaa wejigaagu u murugaysan yahay adigoo aan jiranayn? Tani waxay noqon kartaa oo keliya murugo qalbi.” Markaasaan

aad u baqay. ³ Oo waxaan boqorkii ku idhi, “Boqorku ha noolaado weligiis! Maxaa wejigaygu u noqon waayaa murugo marka magaalada ay aabayaashay ku aasan yihiin ay cidla tahay oo irdaheedii dab lagu baabbi’iyey?” ⁴ Boqorkii wuxuu igu yidhi, “Maxaad doonaysaa?” Markaasaan Eebbe ee samada u tukaday. ⁵ Oo waxaan boqorkii ku idhi, “Haddii ay boqorka raalli gelinayso, oo haddii addoonkaagu uu nimco kaa helay, ii dir Yahuudah, magaalada ay aabayaashay ku aasan yihiin, si aan u dhiso.” ⁶ Markaasaa boqorkii, oo boqoraddii ag fadhiday, i weyddiiyey, “Intee ayay safarkaagu qaadan doontaa, goormaadna soo noqon doontaa?” Waxay boqorka raalli gelisay inuu ii diro, sidaas daraaddeed ayaan wakhti u qabtay. ⁷ Waxaan kaloo boqorkii ku idhi, “Haddii ay boqorka raalli gelinayso, waxaan helo waraaqo loogu talagalay taliyayaasha gobollada ee Webiga ka shisheeya, si ay ii oggolaadaan inaan dhex maro ilaa aan ka gaaro Yahuudah?” ⁸ Oo waxaan helo warqad loo diro Aasaaf, ilaaliyaha kaynta boqorka, si uu ii siiyo alwaax aan ka sameeyo tiirar loogu talagalay iridaha qalcadda ee macbudka agtiisa, derbiga magaalada, iyo guriga aan degi doono?” Oo maxaa yeelay gacanta naxariista leh ee Eebbahay waxay igu ahayd, boqorkii wuxuu ii oggolaaday codsiyadaydii. ⁹ Markaasaan u tegey taliyayaasha gobollada ee Webiga ka shisheeya oo waxaan siiyey waraaqihii boqorka. Boqorkii wuxuu kaloo ila soo diray saraakiil ciidan iyo fardooley. ¹⁰ Markii Sannabalad Xoroniga iyo Toobiyaah oo ahaa sarkaal reer Aamoon ay maqlaan arrintan, aad bay uga xumaadeen in qof uu yimid si uu u raadiyo wanaagga reer binu Israa’iil. ¹¹ Markii aan Yerususaalem imid, waxaan halkaas joogay saddex maalmood oo dhan. ¹² Habeenkii ayaan baxay aniga iyo qaar kale. Ma aanan u sheegin cidna wixii Eebbahay qalbigayga geliyey inaan Yerususaalem u sameeyo. Ma jirin xayawaan ila socday aan ka ahayn kan aan fuushanahay. ¹³ Habeenkii waxaan ka baxay Iridii Dooxada oo aan u dhaqaaqay dhinaca Ilayaska Masduulaaga iyo Iridii Qashinka, anigoo baadhaya derbiyada Yerususaalem, kuwaas oo la dumiyeey, iyo irdaheedii, kuwaas oo dab lagu baabbi’iyey. ¹⁴ Markaasaan u dhaqaaqay Iridii Ilayka iyo Barkadda Boqorka, laakiin ma jirin meel xoolahaygu ka gudbi karo. ¹⁵ Sidaas daraaddeed waxaan ku sii socday dooxada habeenkii, anigoo baadhaya derbiga. Ugu dambayntii, waan soo noqday oo waxaan dib ugu soo galay Iridii Dooxada. ¹⁶

Nexemyaah

Saraakiishu ma ayan ogeyn meel aan tegay ama waxa aan sameeyey, maxaa yeelay weli waxba uma aanan sheegin Yuhuudda, wadaaddada, kuwa gobta ah, saraakiisha, ama inta kale ee shaqada qaban lahayd. ¹⁷ Markaasaan ku idhi iyaga, “Waxaad arki kartaan xaaladda aan ku jirno: Yerusaaalem waa burbur, irdaheedana waa la gubay. Kaalaya, aan dhisno derbiga Yerusaaalem, si aanan mar dambe ceeb ugu jirin.” ¹⁸ Waxaan kaloo u sheegay gacanta naxariista leh ee Eebbahay oo igu ahayd iyo wixii boqorku igu yidhi. Waxay ku jawaabeen, “Aan kacno oo aan dhisno.” Sidaas daraaddeed waxay gacmahooda u diyaariyeen shaqadan wanaagsan. ¹⁹ Laakiin markii Sannabalad Xoroniga, Toobiyaah oo ahaa sarkaal reer Aamoon, iyo Geshem oo Carab ah ay maqleen, way nagu qosleen oo na quudhsadeen. Waxay weyddiiyeen, “Maxaad samaynaysaan? Ma waxaad ku kacsan tihiin boqorka?” ²⁰ Waxaan ugu jawaabay, angoo leh, “Eebbe ee samada ayaa na guuleyn doona. Annaga, addoommadiisa, waxaan bilaabi doonnaa inaan dhisno, laakiin idinka, ma lihidin wax qayb ah, xaq ah, ama sheegasho taariikheed oo ku saabsan Yerusaaalem.”

3 Eliyaashiib oo ahaa wadaadka sare, isaga iyo wadaaddadii la jiray, waxay bilaabeen shaqadii Albaabka Idaha. Way quduuseeyeen oo waxay ku rakibeen albaabbadiisii. Waxay sii wadeen quduuseynta ilaa munaaradda Boqolka iyo munaaradda Xanaaneel. ² Agtooda waxaa dhisay nimankii reer Yerixoo qaybtii ku xigtay, Zakkur ina Imrina wuxuu dhisay agtooda. ³ Wiilashii Xasenaah waxay dib u dhiseen Albaabka Kalluunka, waxay dhigeen tiirarkii iyo albaabbadiisii, boolal iyo baarar. ⁴ Agtooda waxaa dayactiray Meeremoodh ina Urayaah, ina Haqqos. Agtiisa waxaa dayactiray Meshullam ina Berekyaaah, ina Meshezaabel, Zadoq ina Baanana wuxuu dayactiray agtiisa. ⁵ Reer Tekoaah waxay dayactireen qaybta ku xigtay, in kastoo madaxdiisu aysan taageerin shaqada kormeerayaashooda. ⁶ Yooyaadaah ina Faaseeex iyo Meshullam ina Besodeyaaah waxay dayactireen Albaabka Yeshanah, waxay dhigeen tiirarkii iyo ku rakibeen albaabbadiisii, boolal iyo baarar. ⁷ Agtooda waxaa dayactiray Melatiyaah oo reer Gibcoon ah iyo Yaadon oo reer Meronoot ah, nimankii reer Gibcoon iyo reer Mispaah, oo u dayactiray taliyaha gobolka ka baxsan Webiga Yufraad. ⁸ Uziil ina Xarxaayah, oo ahaa dahable, ayaa dayactiray qaybta ku xigtay, oo Xanaanyaah, mid ka mid ah udgoon sameeyaasha,

ayaa agtiisa dayactiray, isagoo soo celinaya Yerusaaalem ilaa Darbiga Ballaaran. ⁹ Reefaayaah ina Xuur, oo ahaa sarkaal ka tirsan kala bar degmooyinka Yerusaaalem, ayaa dayactiray qaybta ku xigtay. ¹⁰ Agtooda waxaa dayactiray Yedaayaah ina Xarumaaf oo ku dayactiray gurigiisa hortiisa, Xattush ina Xaashabneyaah ayaa agtiisa ka shaqeeyey. ¹¹ Malkiyaah ina Xarim iyo Xashuub ina Faahat-Mo'aab waxay dayactireen qayb kale, oo ay ku jirto Munaaradda Foomada. ¹² Shalluum ina Xallooheesh, oo ahaa sarkaal ka tirsan kala bar degmooyinka Yerusaaalem, ayaa qaybta ku xigtay dayactiray isaga iyo gabdhihiisa. ¹³ Xanuun iyo dadka deggan Sanoox waxay dayactireen Albaabka Dooxada, waxayna dhiseen oo ku rakibeen albaabbadiisii, boolal iyo baarar, iyo kun dhudhun oo derbiga ah ilaa Albaabka Qashinka. ¹⁴ Malkiyaah ina Reekaab, oo ahaa sarkaal ka tirsan degmooyinka Beyt Xakkerem, ayaa dayactiray Albaabka Qashinka, isagoo dhisay oo ku rakibay albaabbadiisii, boolal iyo baarar. ¹⁵ Shalluun ina Kol-Xozeh, oo ahaa sarkaal ka tirsan degmooyinka Mispaah, ayaa dayactiray Albaabka Ilmaha, isagoo saqaf saaray oo ku rakibay albaabbadiisii, boolal iyo baarar. Wuxuu kaloo dayactiray derbiga Barkadda Siloam ee ku taal Beerta Boqorka, ilaa jaranjarada ka soo degta Magaalada Daa'uud. ¹⁶ Ka dib isaga, Nehemyaah ina Azbuq, oo ahaa sarkaal ka tirsan kala bar degmooyinka Beyt Suur, ayaa dayactiray hortiisa qabrigada Daa'uud, ilaa barkadda farsamada iyo Guriga Geesiyaasha. ¹⁷ Agtiisa, waxaa dayactiray reer Laawi oo uu hoggaaminayo Reexum ina Baani. Agtiisa, Xaashabyaah, oo ahaa sarkaal ka tirsan kala bar degmooyinka Keeylaah, ayaa dayactiray degmadiisa. ¹⁸ Agtiisa, waxaa dayactiray reer Laawi oo ay hoggaaminayeen Binnui ina Xenaadaad, oo ahaa sarkaal ka tirsan kala bar degmooyinka Keeylaah. ¹⁹ Agtiisa, Eezer ina Yeshuua, oo ahaa sarkaal ka tirsan Mispaah, ayaa dayactiray qayb kale oo ka soo horjeedda kor u kaca hubka ee geeska. ²⁰ Agtiisa, Baaruuk ina Zabbai ayaa si xamaasad leh u dayactiray qayb kale, laga bilaabo geeska ilaa albaabka guriga Eliyaashiib oo ahaa wadaadka sare. ²¹ Agtiisa, Meeremoodh ina Urayaah, ina Haqqos, ayaa dayactiray qayb kale, laga bilaabo albaabka guriga Eliyaashiib ilaa dhammaadkiisa. ²² Wadaaddadii ka yimid gobolka ku wareegsan ayaa agtiisa dayactiray. ²³ Ka dib iyaga, Benyaamiin iyo Xashuub ayaa dayactiray hortooda guriga, Azaryaah

Nexemyaah

ina Maaseeyaah, ina Anaaniyaah, ayaa agtiisa gurigiisa dayactiray. ²⁴ Agtiisa, Binnui ina Xenaadaad ayaa dayactiray qayb kale, laga bilaabo guriga Azaryaah ilaa geeska iyo xagasha. ²⁵ Balaal ina Uzaay ayaa ka shaqeeyey geeska iyo munaaradda ka soo baxda qasriga sare ee u dhow maxkamadda ilaalinta. Agtiisa, Pedayaah ina Faroosh ayaa dayactiray. ²⁶ Adeegayaashii macbudka ee ku noolaa buurta Ofel ayaa dayactiray ilaa meel ka soo horjeedda Albaabka Biyaha ee dhanka bari iyo munaaradda ka soo baxda. ²⁷ Agtooda, nimankii reer Tekoah ayaa dayactiray qayb kale, laga bilaabo munaaradda weyn ee ka soo baxda ilaa derbiga Ofel. ²⁸ Kor Albaabka Fardaha, wadaaddadu waxay dayactireen, mid kasta hortiisa gurigiisa. ²⁹ Agtooda, Zadoq ina Immer ayaa dayactiray hortiisa gurigiisa, Shemayaah ina Shekaniyaah, oo ahaa ilaaliyaha Albaabka Bari, ayaa agtiisa dayactiray. ³⁰ Agtiisa, Xanaanyaah ina Shelemiyaah, iyo Xaanuun, oo ahaa wiilkii lixaad ee Salaaf, ayaa dayactiray qayb kale. Agtooda, Meshullam ina Berekyah ayaa dayactiray hortiisa hoygiisa. ³¹ Agtiisa, Malkiyaah, oo ka mid ahaa dahableyaasha, ayaa dayactiray ilaa guriga adeegayaasha macbudka iyo ganacsatada, oo ka soo horjeedda Albaabka Kormeerka, iyo ilaa qolka ka sarreeya geeska. ³² Inta u dhaxaysa qolka ka sarreeya geeska iyo Albaabka Idaha, dahableyaasha iyo ganacsatada ayaa dayactiray.

4 Markii Sanballat maqlay inaan derbigii dhisaynay, ayuu aad u cadhooday oo aad u xanaaqay, wuuna ku jeesjeesay Yuhuuddii. ² Wuxuu la hadlay asxaabtiisa iyo ciidankii Samaariya, isagoo leh, “Maxay Yuhuuddani tabarta yar samaynayaan? Ma derbigoodii bay soo celin doonaan? Ma allabari bay bixin karaan? Ma maalin bay ku dhammayn doonaan? Ma dhagaxyada burburka ku dhex jira, xataa kuwii gubtay, bay soo noolayn karaan?” ³ Tobiyaahii reer Cammoon oo agtiisa joogay ayaa yidhi, “Waxay dhisayaan—xataa hadduu dawaco korkiisa fuulo, wuxuu dumin doonaa derbigooda dhagaxa ah!” ⁴ Noo maqal, Eebow, waayo, waa nala quudhsaday. Caydooda madaxdooda ku soo celi, oo ka dhig inay dhacaal ku noqdaan dal maxaabiisnimo. ⁵ Ha daboolin dembigooda hana ka tirtirin xaggaaga, waayo, waxay niyad jab ku rideen kuwa dhisayay. ⁶ Sidaas daraaddeed, waxaan sii wadnay dhismaha derbiga ilaa uu gaadhay badhkiisii dhererka ahaa, waayo, dadku waxay ahaayeen kuwo si buuxda ugu go’ay

shaqada. ⁷ Markii Sanballat, Tobiyaah, Carabta, reer Cammoon, iyo reer Ashdod maqleen in dayactirkii derbiyada Yeruusaalem uu socdo oo godadkii la xidhayo, aad bay u cadhoodeen. ⁸ Dhammaantood waxay ku heshiiyeen inay yimaadaan oo Yeruusaalem la dagaallamaan oo ay dhexdeeda qas ka abuuraa. ⁹ Jawaab ahaan, waxaan u tukanay Eebbe oo waxaan habeen iyo maalin waardiye u dhignay si aan uga hortagno hanjabaaddan. ¹⁰ Dhanka kale, dadkii Yahuudah waxay yidhaahdeen, “Awooddii shaqaalaha way sii yaraanaysaa, oo burburka aad buu u badan yahay oo derbiga ma dhihi karno.” ¹¹ Cadowgayagii waxay yidhaahdeen, “Kahor intaysan ogaan ama arkin, waxaanu dhexdeeda ku noqon doonaa oo waanu dili doonaa oo shaqada waanu joojin doonaa.” ¹² Markaasaa Yuhuuddii agtooda ku noolayd waxay soo noqnoqon ugu digtay, “Meel kasta oo aad u jeedsataan, way idin weerari doonaan.” ¹³ Sidaas daraaddeed, waxaan dadka qaar ka dhigay meelaha ugu hooseeya ee derbiga meelaha furan, anigoo abaabulay qoysaskooda oo ku hubaysan seefo, waran, iyo qaansooyin. ¹⁴ Markaan wax walba eegay ka dib, waxaan istaagay oo waxaan ku idhi madaxda, saraakiisha, iyo dadka intiisa kale, “Ha ka baqanina iyaga. Xusuusta Eebbe, oo weyn oo cajiib ah, oo la dagaallama qoysaskiinna, wiilashiinna iyo gabdhihiinna, naagihiinna iyo guryihiinna.” ¹⁵ Markii cadowgayagu maqleen inaan ognahay dhagatooda iyo in Eebbe fashiliyey, dhammaanteen waxaan ku noqonay derbiga, mid kastaana shaqadiisii ayuu ku noqday. ¹⁶ Laga bilaabo maalintaas, badh raggeyga waxay ku shaqeynayeen dhismaha, halka badhka kale ay ku hubaysnaayeen waran, gaashaan, qaanso, iyo hub. Saraakiishu waxay istaageen dadka reer Yahuudah oo dhan gadaashooda. ¹⁷ Kuwa dhisayay derbiga iyo kuwa alaabta qaadi jiray waxay shaqadooda ku wateen hal gacan halka gacanta kale ay ku haysteen hub. ¹⁸ Mid kasta oo dhisaya wuxuu seefiisa ku xidhnaa dhinaciisa intuu shaqaynayay. Laakiin ninkii buunka afuufi jiray wuxuu joogay aniga agtayda. ¹⁹ Waxaan la hadlay madaxda, saraakiisha, iyo dadka intiisa kale, anigoo leh, “Hawshu waa ballaaran oo kala firdhisan, oo waxaan ku kala firdhisan nahay derbiga dushiisa. ²⁰ Goorta aad maqashaan dhawaaqa buunka, halkaas ku soo urura. Eebbe wuxuu noo dagaallami doonaa!” ²¹ Sidaas daraaddeed, waxaan sii wadnay shaqada anagoo badhka ragga haysta waran, laga bilaabo iftiinka ugu

Nexemyaah

horreeya ee waaberiga ilaa xiddigaha ay muuqdaan.²² Waqtigaas waxaan kaloo ku idhi dadka, “Nin kasta iyo kaaliyihiisa ha joogaan gudaha Yeruusaalem habeenkii, si ay waardiye ugu noqdaan habeenkii iyo shaqaale maalintii.”²³ Aniga iyo walaalahay iyo raggeyga iyo waardiyeaasha ila joogay midkoodna ma dhigin dharkayaga; mid kasta wuxuu haystay hubkiisa, xataa markuu biyaha u tagayay.

5 Haddaba waxaa jiray qaylo weyn oo ka soo yeedhay dadkii iyo naaghoodii oo ka dhan ah walaalahoodii Yuhuudda ahaa.² Qaar waxay yidhaahdeen, “Annaga iyo wiilashayada iyo gabdhahayaga waa badanahay; sidaas darteed, waxaan u baahanahay inaan helno hadhuudh si aan u cunno oo u noolaano.”³ Qaar kalena waxay yidhaahdeen, “Waxaan dammaanad gelinay beerahayaga, beero canabkayaga, iyo guryahayaga si aan u helno hadhuudh sababta oo ah abaaraha.”

⁴ Waxaa kaloo jiray kuwo yidhi, “Waxaan amaahnay lacag si aan u bixino cashuurtii boqorka ee beerahayaga iyo beero canabkayaga.”⁵ Hadda hilibkayagu waa sida walaalahayo, carruurtaaduna waa sida carruurtooda. Si kastaba ha ahaatee, waxaan khasbaynaa wiilashayada iyo gabdhahayaga inay addoonsadaan; qaar ka mid ah gabdhahayaga horey ayaa loo addoonsaday, mana awoodno sababta oo ah beerahayaga iyo beero canabkayaga waxay u leeyihiin kuwo kale.”⁶ Markii aan maqlay qayladoodii iyo erayadan, aad ayaan u cadhooday.⁷ Markii aan arrinta ka fiirsaday, waxaan la hadlay madaxda iyo saraakiisha, anigoo leh, “Waxaad ribo ka qaadaysaan dadkiina!” Sidaas darteed, waxaan isugu keenay shir weyn oo ka dhan ah iyaga.⁸ Waxaan ku idhi iyaga, “Intii karaankayaga ah, waxaan soo furannay walaalahayo Yuhuudda ah oo loo iibiyey dadka aan Yuhuudda ahayn. Hadda waxaad iibinaysaan walaalihiin, kaliya si mar kale naloo iibiyol!” Waxay ahaayeen aamusan, iyagoo aan awoodin inay jawaab helaan.⁹ Markaasaan sii waday, “Waxaad samaynaysaan ma aha wax sax ah. Miyaanay ahayn inaad ku socotaan cabsida Eebbe si aad uga fogaataan ceebta cadowgeena aan Yuhuudda ahayn?”¹⁰ Aniga, walaalahay, iyo ragayga waxaan sidoo kale amaahinnaa lacag iyo hadhuudh. Aan joojino ribadan!¹¹ Fadlan, ku soo celiya maanta beerahooda, beero canabkooda, beeraha saytuunka, iyo guryahooda, iyo ribada aad ka qaadaysaan—boqolkiiba boqol ee lacagta, hadhuudhka, khamriga

cusub, iyo saliidda.”¹² Waxay ku jawaabeen, “Waan soo celin doonaa mana dooni doonno wax kale oo ka badan; waxaan samayn doonaa sidaad tidhaahdo.” Markaasaan wada xusay wadaaddada oo waxaan ka dhigay madaxda iyo saraakiisha inay dhaar ku qaadaan inay sameeyaan wixii ay ballanqaadeen.¹³ Waxaan sidoo kale ruxay laabtayda dharka oo waxaan ku dhawaaqay, “Sidan oo kale Eebbe ha ka ruxo gurigiisa iyo hantidiisa qof kasta oo aan ballankan ilaalin. Sidaas ha loo ruxo oo ha loo madhiyo!” Shirkii oo dhami wuxuu yidhi, “Aamiin,” oo waxay ammaaneen Eebbe. Dadkiina waxay sameeyeen sidii ay ballanqaadeen.¹⁴ Intaa waxaa dheer, laga soo bilaabo maalintii layga dhigay inuu noqdo guddoomiyahooda dalka Yahuudah, laga bilaabo sannadkii labaatanaad ilaa sannadkii labaatanaad ee boqor Artaxerxes, laba iyo toban sannadood, aniga iyo walaalahay midkoodna ma cunin raashinka guddoomiyaha.¹⁵ Laakiin guddoomiyayaashii iga horreeyey waxay dadka saareen culaysyo waaweyn oo waxay ka qaadeen afartan sheqel oo lacag ah oo dheeraad ah marka laga reebo rootiga iyo khamriga. Xataa addoommadoodii waxay ku amar ku taagleeyeen dadka. Laakiin anigu ma samayn sababta oo ah cabsida Eebbe.¹⁶ Taa beddelkeeda, waxaan u huray naftayda shaqada darbigan. Dhammaan ragaygii waxay isugu yimaadeen halkaas shaqada; ma aanan helin wax dhul ah.¹⁷ Intaa waxaa dheer, 150 Yuhuud iyo saraakiil ayaa miiskayga wax ka cunay, marka laga reebo kuwa naga yimid quruumaha ku wareegsan.¹⁸ Maalin kasta, dibi, lix ido oo la doortay, iyo qaar ka mid ah digaagga ayaa layga diyaariyay, iyo tobankii maalmoodba mar waxaa la ii keenay noocyo badan oo khamri ah. Inkasta oo intaas oo dhan, ma aanan dalban raashinka guddoomiyaha, sababta oo ah dalabku wuxuu ahaa culays weyn dadkaas.¹⁹ I xusuuso si wanaagsan, Eebbow, wixii aan u sameeyey dadkaas oo dhan.

6 Markii loo sheegay Sanballad, Tobiyaah, Geshem kii Carabta ahaa, iyo inta kale oo cadowgeenna ah inaan derbigii dhisay, oo aan innaba daldalool ku hadhin—inkastoo wakhtigaas aan weli albaabbadii iriddaha ku dhigin—² Sanballad iyo Geshem waxay ii soo direen farriin: “Kaalay, aan ku kulanno mid ka mid ah tuulooyinka dooxada Ono.” Laakiin waxay maleegayeen inay waxyeello ii geystaan.³ Markaasaan u diray wargeeyayaal, anigoo leh, “Waxaan ku mashquulsanahay shaqo weyn

Nexemyaah

mana soo degi karo. Maxay shaqadu u joogsanaysaa intaan ka tagayo oo aan idiin soo degayo?" ⁴ Waxay ii soo direen farriintaas oo kale afar jeer, oo mar kasta waxaan siiyey jawaab la mid ah. ⁵ Markaas, markii shanaad, Sanballad wuxuu ii soo diray addoonkiisii oo wata farriintii oo kale, oo gacantiisana waxaa ku jiray warqad furan ⁶ oo ku qornayd: "Waxaa la sheegayaa quruumaha dhexdooda—oo Gashmu wuu xaqiijiye—inaanad adiga iyo Yuhuudduba doonaysaan inaad caasiyoobaan, taasina waa sababta aad derbiga u dhisaysaan. Sida warbixinnadaas sheegayaan, waxaad noqon doontaa boqorkooda. ⁷ Waxaad kaloo u magacawday nebiyo inay Yerusaaalem ku dhawaaqaan, 'Waxaa jira boqor Yahuudah!' Warbixintan waxay gaadhi doontaa boqorka; haddaba aan wada hadalno." ⁸ Waxaan u diray jawaabtan: "Midna waxa aad sheegaysaan ma dhicin; waxaad ku hindistay maskaxdaada." ⁹ Dhammaantood waxay isku dayayeen inay na cabsi geliyaan, iyagoo leh, "Gacmahoodu way daciifi doonaan shaqada, oo ma dhamaan doonto." Laakiin waxaan ku baryay, "Hadda, Eebbow, xoogee gacmahayga." ¹⁰ Waxaan tegey guriga Shemayaah ina Delayaah, ina Mehetabel, oo guriga lagu xidhay. Wuxuu yidhi, "Aan ku kulanno guriga Eebbe, gudaha macbudka, oo aan albaabbada macbudka xidhno, waayo, way imanayaan inay ku dilaan—habeenkii way imanayaan inay ku dilaan." ¹¹ Laakiin waxaan idhi, "Nin aniga oo kale ah ma cararaa? Oo yaa aniga oo kale ah oo macbudka geli lahaa si uu naftiisa u badbaadiyo? Ma geli doono." ¹² Markaasaan garwaaqsaday inaan Eebbe i soo dirin, laakiin uu nebiyaddiisa iga hor keenay maxaa yeelay Tobiyaah iyo Sanballad ayaa kiraystay. ¹³ Waxaa la kiraystay inuu i cabsi geliyo si aan ugu dhaqmo cabsi iyo dembi, oo ay u helaan sabab ay igu ceebayn karaan. ¹⁴ Xusuuso, Eebbow, Tobiyaah iyo Sanballad falalkooda, iyo sidoo kale nebiyaddii Noadiyaah iyo nebiyadii kale oo isku dayay inay i cabsi geliyaan. ¹⁵ Sidaas daraaddeed derbigii waa la dhammeeyey maaliintii shan iyo labaatanad ee Eluul, konton iyo laba maalmood gudahood. ¹⁶ Markii cadowgeenna oo dhan ay maqleen tan, iyo quruumihii ku wareegsanaa oo dhan ay arkeen, kalsoondoodii way lumiyeen, waayo, waxay garwaaqsadeen in shaqadan lagu dhammeeyey caawimada Eebbe. ¹⁷ Maalmahaas, madaxda Yahuudah waxay u dirayeen warqado badan Tobiyaah, warqado Tobiyaahna waxay uga imanayeen iyaga. ¹⁸ Waayo, qaar badan

oo Yahuudah ah ayaa ku dhaartay isaga, maaddaama uu ahaa wiilkii guursaday Shekanyaah ina Arah, iyo wiilkiisii Yehohanan oo guursaday gabadhii Meshullam ina Berekiyaah. ¹⁹ Intaa waxaa dheer, waxay ka sheekaynayeen falalkiisii wanaagsan hortayda, oo waxay u gudbinayeen hadalladayda isaga. Tobiyaahna wuxuu soo diray warqado si uu ii cabsi geliyo.

7 Markii derbiga la dhammeeyey oo albaabbadana la dhigay, waxaan magacaabay waardiyeayaasha, heesayaashii, iyo reer Laawi. ² Waxaan magacaabay walaalkay Xanaani, iyo Xananiyaah oo ahaa taliyaha qalcadda, inuu mas'uul ka noqdo Yerusaaalem, waayo, wuxuu ahaa nin lagu kalsoonaan karo oo ka cabsaday Eebbe in ka badan dad badan. ³ Waxaan ku amray, "Ha furina albaabbada Yerusaaalem ilaa qorraxdu ay sare u kacdo. Inta waardiyeayaashu weli shaqada ku jiraan, ha xidhaan oo ha xiraan albaabbada. Sidoo kale, magacaaba waardiyeaal ka mid ah dadka deggan Yerusaaalem, mid kasta oo jooga goobtiisa iyo hortiisa gurigiisa."

⁴ Magaaladu way weynayd oo ballaadhanayd, laakiin dadku way yaraayeen, guryahana lama dhisin. ⁵ Markaasaa Eebbaha aan caabudo wuxuu qalbigayga geliyey inaan kulmiyo madaxda, saraakiisha, iyo dadka caadiga ah si qoysaskooda loogu diiwaangeliyo. Waxaan helay diiwaanka abtirsiiyada ee kuwii hore u soo noqday, oo waxaan ogaaday waxyaalahan: ⁶ Kuwani waa dadka gobolkii oo ka soo noqday maxaabiistii la qafaashay oo uu Nebukadnesar, oo ahaa boqorkii Baabuloon, qafaashay. Waxay ku soo noqdeen Yerusaaalem iyo Yahuudah, mid kasta oo magaaladiisii ku soo noqday, ⁷ iyagoo la socday Serubaabel, Yeeshuua, Nehemyaah, Casaryaah, Raacmyaah, Naxamaani, Mordekay, Bilshan, Misperet, Bigway, Nehum, iyo Bacnaah. Liiska ragga reer binu Israa'iil:

⁸ *qoyska Faroosh, tiradoodu waxay ahayd 2,172;* ⁹ *qoyska Shefatiyaah, tiradoodu waxay ahayd 372;* ¹⁰ *qoyska Caaraax, tiradoodu waxay ahayd 652;* ¹¹ *qoyska Faahad-Mow'aab, oo lagu tiriyey qoyska Yeeshuua iyo Yoo'aab, 2,818;* ¹² *qoyska Ceelaam, tiradoodu waxay ahayd 1,254;* ¹³ *qoyska Saattu, tiradoodu waxay ahayd 845;* ¹⁴ *qoyska Saccay, tiradoodu waxay ahayd 760;* ¹⁵ *qoyska Binnuwi, tiradoodu waxay ahayd 648;* ¹⁶ *qoyska Beebay, tiradoodu waxay ahayd 628;* ¹⁷ *qoyska Casgaad,*

Nexemyaah

tiradoodu waxay ahayd 2,322; ¹⁸ qoyska Adoniqaam, tiradoodu waxay ahayd 667; ¹⁹ qoyska Bigway, tiradoodu waxay ahayd 2,067; ²⁰ qoyska Caadiin, tiradoodu waxay ahayd 655; ²¹ qoyska Aater, oo lagu tiriyey Xisqiyaah, 98; ²² qoyska Xaashuum, tiradoodu waxay ahayd 328; ²³ qoyska Beesay, tiradoodu waxay ahayd 324; ²⁴ qoyska Xaariif, tiradoodu waxay ahayd 112; ²⁵ qoyska Gibecoon, tiradoodu waxay ahayd 95;

²⁶ dadka Beytlaxam iyo Netofaah, tiradoodu waxay ahayd 188; ²⁷ dadka Canatood, tiradoodu waxay ahayd 128; ²⁸ dadka Beyt Asmaawet, tiradoodu waxay ahayd 42; ²⁹ dadka Kiryat Yeiriim, Kefiraah, iyo Beerood, tiradoodu waxay ahayd 743; ³⁰ dadka Raamaah iyo Gebac, tiradoodu waxay ahayd 621; ³¹ dadka Mikmas, tiradoodu waxay ahayd 122; ³² dadka Beytel iyo Cayi, tiradoodu waxay ahayd 123; ³³ dadka Nebo kale, tiradoodu waxay ahayd 52; ³⁴ qoyska Ceelaam kale, tiradoodu waxay ahayd 1,254; ³⁵ qoyska Xariim, tiradoodu waxay ahayd 320; ³⁶ dadka Yerixoo, tiradoodu waxay ahayd 345; ³⁷ dadka Lood, Xadiid, iyo Oono, tiradoodu waxay ahayd 721; ³⁸ qoyska Seenaac, tiradoodu waxay ahayd 3,930.

³⁹ Wadaaddada:

qoyska Yedacyaah, oo ka mid ah reer Yeeshuua, tiradoodu waxay ahayd 973; ⁴⁰ qoyska Immer, tiradoodu waxay ahayd 1,052; ⁴¹ qoyska Faashxuuri, tiradoodu waxay ahayd 1,247; ⁴² qoyska Xariim, tiradoodu waxay ahayd 1,017.

⁴³ Reer Laawi:

qoyska Yeeshuua, oo loo sii maray Qaadmii'eel, oo loo sii maray qoyska Hoodawaah, tiradoodu waxay ahayd 74.

⁴⁴ Heesayaashii:

qoyska Aasaaf, tiradoodu waxay ahayd 148.

⁴⁵ Waardiyeaashii:

qoyska Shaalum, Aater, Talmown, Akkuub, Xatiida, iyo ShooBay, tiradoodu waxay ahayd 138.

⁴⁶ Adeegayaashii macbudka: qoyska Siiha, Xasuufa, Tabbaacood,

⁴⁷ qoyska Qeros, Si'a, iyo Fadoon, ⁴⁸ qoyska Lebaana, Xaagaaba, iyo Shalmaay, ⁴⁹ qoyska

Xana'an, Giddel, iyo Gaaxar, ⁵⁰ qoyska Recaayaah, Reesiin, iyo Neekooda, ⁵¹ qoyska Gassaam, Uzzaa, iyo Faasee'a, ⁵² qoyska Beesay, Me'uniim, iyo adeegaha macbudka Neefushesim, ⁵³ qoyska Bakbuq, Xaquufa, iyo Xarxuuri, ⁵⁴ qoyska Basluut, Meexida, iyo Xarshaa, ⁵⁵ qoyska Baarqoos, Siisera, iyo Teemaax, ⁵⁶ qoyska Neesiyaah, iyo Xatiifa.

⁵⁷ Faraaciintii Sulaymaan: faraaciintii Sootay, Soofereet, iyo Periida, ⁵⁸ faraaciintii Yaclaa, Daarqoon, iyo Giddel, ⁵⁹ faraaciintii Sheefatyaah, Xatiil, Fokereet-Xasseba'iim, iyo adeegaha macbudka Aamoon. ⁶⁰ Adeegayaashii macbudka iyo faraaciintii Sulaymaan waxay ahaayeen 392.

⁶¹ Kuwani waa kuwii ka soo baxay Tel Melah, Tel Xarsha, Keruub, Addoon, iyo Immer, laakiin ma ayan caddayn karin qoysaskooda ama abtirsiiyadooda, haddii ay reer binu Israa'iil ahaayeen: ⁶² qoysaska Delaayaah, Toobiyaah, iyo Neekooda, 642. ⁶³ Iyo ka mid ah wadaaddada: faraaciintii Xobaayaah, Xaqoos, iyo Barzillay, oo guursaday gabadh ka mid ah Barzillay reer Gilecaad oo magaceedii qaatay.

⁶⁴ Kuwani waxay baadheen diiwaannadoodii qoysaska, laakiin ma ayan helin, sidaas daraaddeedna waxaa laga reebay wadaadnimada iyagoo aan nadiif ahayn. ⁶⁵ Guddoomiyuhu wuxuu ku amray in aanay cunin wax ka mid ah cuntada ugu quduusan ilaa wadaad uu kaco oo wata Uuriim iyo Tummiim.

⁶⁶ Shirkii oo dhammu wuxuu ahaa 42,360, ⁶⁷ marka lagu daro 7,337 addoommo rag iyo dumar ah;

waxayna lahaayeen 245 heesayaal rag iyo dumar ah.

⁶⁸ Waxay lahaayeen 736 faras, 245 dameer, ⁶⁹ waxayna lahaayeen 435 geel, iyo 6,720 dameero.

⁷⁰ Qaar ka mid ah madaxda qoysasku waxay wax ku deeqeen shaqada. Guddoomiyuhu wuxuu khasnadda ku deeqay 1,000 oo dahab ah, 50 weel, iyo 530 dhar oo loogu talagalay wadaaddada. ⁷¹ Qaar ka mid ah madaxda qoysasku waxay khasnadda ku deeqeen shaqada 20,000 oo dahab ah iyo 2,200 oo lacag ah.

⁷² Dadkii kalena waxay ku deeqeen 20,000 oo dahab ah, 2,000 oo lacag ah, iyo 67 dhar oo loogu talagalay wadaaddada. ⁷³ Wadaaddadii, reer Laawigii, waardiyeaashii, heesayaashii, qaar ka mid ah dadkii, adeegayaashii macbudka, iyo reer binu Israa'iil oo dhammu waxay degeen magaalooyinkoodii. Markii bishii toddobaad timid, reer binu Israa'iil waxay joogeen magaalooyinkoodii.

Nexemyaah

8 Dhammaan dadkii waxay isugu yimaadeen sidii hal qof oo kale fagaaraha hortiisa Albaabka Biyaha, waxayna weyddiisteen Cesraa qorihii inuu keeno Kitaabka Sharciga Muuse, kaas oo Rabbigu siiyey reer binu Israa'iil. ² Markaasaa Cesraa wadaadkii wuxuu keenay Sharcigii hortiisa ururkii, oo ay ku jireen rag, haween, iyo kuwa wax garan karay, maalintii ugu horraysay ee bishii toddobaad. ³ Wuxuu ka akhriyey cod dheer subaxdii hore ilaa duhurkii hortiisa fagaaraha hortiisa Albaabka Biyaha, ragga, haweenka, iyo kuwa wax garan karay hortooda, oo dadkii oo dhammu si taxaddar leh bay u dhegaysteen Kitaabka Sharciga.

⁴ Cesraa qorihii wuxuu istaagay meelo sare oo alwaax ah oo loogu talagalay munaasabadda. Dhankiisa midig waxaa taagnaa Mattithyaah, Sheema, Anaayaah, Urigaah, Xilqiyaah, iyo Maaseyaah; dhankiisa bidixna waxaa taagnaa Pedayaah, Mishael, Malkiyaah, Xashuum, Xashbaddanaah, Sekaryaah, iyo Meshullam. ⁵ Cesraa wuxuu furay kitaabka isagoo hortiisa dadka oo dhan, waayo, wuxuu ka sarreeyey iyaga; oo markuu furay, dadkii oo dhammu way istaageen. ⁶ Cesraa wuxuu ammaanay Rabbiga, Eebbe weyn, dadkii oo dhammuna waxay ku jawaabeen, "Aamiin, Aamiin!" iyagoo gacmahooda kor u qaada. Markaasay u sujuudeen oo Rabbiga caabudeen iyagoo wejyadooda dhulka ku haya. ⁷ Laawiyyintii—Yeshuuca, Baani, Sherebiyaah, Jaamin, Akkuub, Shabbethai, Hoodiyaah, Maaseyaah, Kelita, Asaryaah, Yoosaabaad, Xanaan, iyo Pelaayaah—waxay dadka u sharkeen Sharciga iyagoo meelahooda taagan. ⁸ Waxay ka akhriyeen Kitaabka Sharciga Eebbe, iyagoo caddeynaya oo macnaha siinaya si dadku u fahmaan waxa la akhriyey.

⁹ Markaasaa Nehemyaah oo ahaa guddoomiyihii, Cesraa oo ahaa wadaadkii iyo qorihii, iyo Laawiyyintii dadka bararay waxay dhammaantood ku yidhaahdeen, "Maalintan waa quduus Rabbiga Eebbehiinna. Ha murugoonina ama ha ooyina." Waayo, dadkii oo dhammu way ooyayeen markay maqleen erayadii Sharciga. ¹⁰ Nehemyaah wuxuu yidhi, "Taga, cuna cuntooyin hodan ah oo cabbab cabbitaanno macaan, oo u dir qaybaha kuwa aan waxba diyaarsanayn. Maalintan waa quduus Rabbigeenna. Ha murugoonina, waayo, farxadda Rabbiga waa xooggiinna." ¹¹ Laawiyyintii waxay dejinayeen dadkii oo dhan, iyagoo leh, "Aamusnaada,

waayo, kani waa maalin quduus ah. Ha murugoonina." ¹² Markaasaa dadkii oo dhammu waxay u kaceen inay cunaan oo cabbaan, oo qaybsadaan cuntooyinka, oo ay ku dabaaldegaan farxad weyn, maxaa yeelay, hadda waxay fahmeen erayadii loo sharxay.

¹³ Maalintii labaad, madaxda qoysaska oo dhan, wadaaddada iyo Laawiyyintuba waxay isugu yimaadeen Cesraa qorihii si ay u helaan fahamka erayada Sharciga. ¹⁴ Waxay ka heleen Sharciga ku qoran in Rabbigu ku amray Muuse in reer binu Israa'iil ay ku noolaadaan teendhooyin ku meel gaar ah intii lagu jiray ciidda bisha toddobaad. ¹⁵ Waxayna ahayd inay ku dhawaaqaan farriintan oo ay ku faafiyaan magaalooyinkooda iyo Yeruusaalem: "U baxa buuraha oo soo qaada laamo saytuun iyo saytuun duurjoog ah, mirto, timir, iyo geedo kale oo caleen leh si aad u samaysataan teendhooyin ku meel gaar ah, sida ku qoran." ¹⁶ Markaasaa dadkii waxay u baxeen oo soo qaadeen laamo oo ay naftooda u dhiseen teendhooyin ku meel gaar ah saqafkooda, barxadahooda, barxadaha guriga Eebbe, iyo fagaaraha Albaabka Biyaha iyo kan Albaabka Efrayim. ¹⁷ Ururkii oo dhammu oo ka soo noqday masaafurinta waxay sameeyeen teendhooyin ku meel gaar ah oo ay ku noolaadeen. Laga soo bilaabo maalmaha Yashuuca ina Nuun ilaa maalintaas, reer binu Israa'iil sidan uma ay dabaal degin. Farxaddooduna aad bay u weynayd. ¹⁸ Maalinba maalinta ka dambaysa, laga bilaabo maalintii ugu horraysay ilaa maalintii ugu dambaysay, Cesraa wuxuu ka akhriyey Kitaabka Sharciga Eebbe. Waxay dabaaldegen ciidda toddoba maalmood, maalintii siddeedaadna, sida lagu amray, waxaa jiray shir weyn oo xusuus ah.

9 Maalintii afraad iyo labaatanaad ee bishan, reer binu Israa'iil waxay isugu yimaadeen iyagoo sooman, dhar joonyad ahna gashan, boodhna madaxa ku leh. ² Faraacii Israa'iil waxay isku soocday dhammaan shisheeyaha, oo waxay istaageen oo qirteen dembiyadooda iyo xumaantii awowayaashood. ³ Iyagoo meelahooda taagan ayay akhriyeen Kitaabka Sharciga Eebbahood rubuc maalintii, rubuc kalena way qirteen oo caabudeen Eebbahood. ⁴ Meesha sare ee reer Laawi waxaa taagnaa Yashuuca, Baani, Qadmii'eel, Shebanyaah, Bunni, Sherebyaah, Baani, iyo Kenaani, oo waxay cod dheer ugu qayliyeen Eebbahood. ⁵ Markaasaa reer

Nexemyaah

Laawi oo ahaa Yashuua, Qadmii'eel, Baani, Xaashabneyaah, Sherebyaah, Hoodiyaah, Shebanyaah, iyo Petahyaah waxay yidhaahdeen, "Kaca, oo barakada Eebbahaa oo weligiis ah. Magacaaga ammaanta leh ha la barakeeyo oo ha la sarraaysiiyo wax kasta oo barako iyo ammaan ah. ⁶ Adiga keliyahaa tahay Eebbe. Adigaa sameeyey samada, samada samada oo dhan iyo xiddigahooda, dhulka iyo waxa ku jira oo dhan, badda iyo waxa ku jira oo dhan. Adigaa nolosha siya dhammaantood, oo ciidanka samadu way ku caabudaan. ⁷ Adiga ayaa ah Eebbe Ilaah, kaasoo doortay Aabraam oo ka soo bixiyeey Uur oo reer Kaldaiin ah, oo siiyey magaca Ibraahim. ⁸ Adigaa qalbigiisa daacad ka helay, oo axdi la yeeshay inuu farcankiisa siiyo dalka Kancaaniyiinta, Xittiyyiinta, Amoriyiinta, Ferisiyiinta, Yebuusiyyiinta, iyo Girgaashiiyiinta. Waadna oofisay ballankaaga, waayo, adigu waxaad tahay mid xaq ah. ⁹ Waad aragtay dhibaataadii awowayaasheen Masar ku haysatay, oo waxaad maqashay qayladdoodii Badda Cas agteeda. ¹⁰ Waxaad samaysay calaamooyin iyo yaabab Fircoon, addoommadiisii iyo dadkiisii oo dhan, waayo, waad ogayd sida kibirka leh ee ay ula dhaqmeen. Magac ayaadna samaysatay, kaasoo weligiis sii jira. ¹¹ Badda ayaad hortooda u kala qaybisay, si ay dhexdeeda uga gudbaan dhul qalalan, oo kuwa erylanaayna waxaad ku tuurtay moolka, sida dhagax biyo xoog leh lagu tuuro. ¹² Tiir daruur ah ayaad maaliintii ku hoggaamisay, iyo tiir dab ah habeenkii si aad ugu iftiimiso jidka ay mari lahaayeen. ¹³ Buurtu Siinaa ayaad ku soo degtay oo ka hadashay samada. Waxaad siisay xukummo xaq ah iyo sharciyo run ah, qaynuunno wanaagsan iyo amarraba. ¹⁴ Waxaad u muujisay sabtidaada quduuska ah, oo waxaad siisay amarrada, qaynuunnada, iyo sharciga addoonkaaga Muuse. ¹⁵ Gaajadoodii waxaad ka siisay kibis samada ka timid, oo harraadkoodiina waxaad ka siisay biyo dhagaxa ka soo baxay; waxaadna ku tidhi inay galaan oo hantaan dalka aad ku dhaaratay inaad siin doonto. ¹⁶ Laakiinse iyagu, awowayaasheen, waxay ku kibrayeen oo noqdeen kuwo ad-adag, oo ma ay addeecin amarradaada. ¹⁷ Ma ay dhegaysan mana ay xusuusan falalkii yaabka lahaa ee aad dhexdeeda ka samaysay. Waxay noqdeen kuwo madax adag oo doorteen hoggaamiye si ay ugu noqdaan addoonsigoodii. Laakiinse adigu waxaad tahay Ilaah dambi dhaafa, oo deeqsi iyo naxariis leh, gaabis ku ah cadhada oo hodan ku ah naxariista; mana aadan dayrin. ¹⁸ Xataa

markii ay samaysteen weyl bir ah oo dhalaalaysa oo yidhaahdeen, "Kanu waa ilaahaagii ku soo bixiyeey Masar," oo ay sameeyeen caymo waaweyn, ¹⁹ Naxariistaada weyn aawadeed, ma aadan dayrin lamadegaanka. Tiirka daruurta ma aysan ka tegin maaliintii, tiirka dabhana ma aysan ka tegin habeenkii, si ay ugu iftiimiso jidka ay mari lahaayeen. ²⁰ Waxaad siisay Ruuxaaga wanaagsan si aad u barato, mana aadan ka celin mannada afkooda, oo waxaad siisay biyo harraadkooda. ²¹ Afar iyo afartan sannadood ayaad ku haysay lamadegaanka; waxba ma aysan waayin, dharkoodiina ma uu duugoobin, cagahooduna ma ay bararin. ²² Waxaad siisay boqortooyooyin iyo dadyoow, xataa waxaad siisay xuduudaha ugu fog. Waxay hantideen dalka Sihiin oo ahaa boqorkii Xeshboon iyo dalka Coog oo ahaa boqorkii Baashaan. ²³ Waxaad ka dhigtay carruurtoodii kuwo badan sida xiddigaha samada, oo waxaad gelisay dalka aad u ballanqaaday awowayaashood inay galaan oo hantaan. ²⁴ Carruurtoodii waxay galeen oo hantideen dalka. Waxaad hortooda ku jebisay dadka dhulka degganaa, Kancaaniyiinta, oo aad gacanta u gelisay, iyaga iyo boqorraddoodii iyo dadka dhulka, si ay ula dhaqmaan sidii ay doonaan. ²⁵ Waxay qabsadeen magaalootin qalcad ah iyo dal barwaaqo ah; waxay hantideen guryo ka buuxaan wax kasta oo wanaagsan, ceelal hore loo qoday, beeraha canabka, geedo saytuun iyo geedo midho badan. Waxay cuneen si buuxda, si wanaagsan ayayna u dhergeen, oo waxay ku raaxaysteen wanaaggaaga weyn. ²⁶ Laakiinse way caasiyeen oo kaa hor yimaadeen; waxayna jeedsadeen sharcigaaga. Waxay dileen nebiyadaada, kuwaasoo uga digay inay kugu soo noqdaan, oo waxay sameeyeen caymo waaweyn. ²⁷ Markaasaa waxaad ku dhiibtay gacanta cadaawayashooda, kuwaasoo dulmiyay. Laakiinse markay ku qayliyeen dhibaataadooda, waxaad ka maqashay samada, oo naxariistaada weyn aawadeed, waxaad siisay badbaadiyayaal kuwaasoo ka samatabbixiyay gacanta cadaawayashooda. ²⁸ Laakiinse markay nasteen, mar kale ayay xumaan sameeyeen hortooda; sidaas daraaddeed waxaad ku dhiibtay gacanta cadaawayashooda, si ay ugu taliyaan. Markay mar kale ku qayliyeen, waxaad ka maqashay samada, oo marar badan ayaad ka samatabbixisay naxariistaada aawadeed. ²⁹ Waad u digtay inay ku soo noqdaan sharcigaaga, laakiinse way ku kibrayeen mana ay dhegaysan amarradaada. Waxay

Nexemyaah

ku dembaabeen xukummooyinkaaga, kuwaasoo, haddii qof raaco, uu ku noolaan doono. Waxay jeedsadeen garabka madax adag oo adkeeyeen qoortooda, mana ay dhegaysan. ³⁰ Haddana waxaad dulqaadatay sannado badan, oo waxaad ku waanisay Ruuxaaga nebiyadaada, laakiinse ma ay dhegaysan. Sidaas daraaddeed waxaad ku dhiibtay dadka dalalka. ³¹ Hase yeeshee, naxariistaada weyn aawadeed, ma aadan dhamayn ama dayrin, waayo, waxaad tahay Ilaah deeqsi iyo naxariis leh.

³² Haddaba, Eebbeheenna weyn, kan xoogga leh, kan cabsida leh, kan axdigiisa iyo daacadnimadiisa ilaaliya, ha u muuqan dhibaataada oo dhan ee nagu dhacday, boqorradayada, madaxdayada, wadaaddadayada, nebiyadayada, awowayaashayada, iyo dadkaa oo dhan, laga bilaabo maalintii boqorradii Ashuur ilaa maanta. ³³ Wax kasta oo nagu dhacay, waxaad ku sii ahaanaysaa xaq; waxaad u dhaqantay si daacad ah, annaguse si xun ayaannu u dhaqannay. ³⁴ Boqorradayada, madaxdayada, wadaaddadayada, iyo awowayaashayada ma ay raacin sharcigaaga mana ay dhegaysan amarradaada iyo waanooyinkaaga aad ku waanisay. ³⁵ Xataa marka ay boqortooyadooda ku jireen, oo ay ku raaxaysanayeen wanaaggaaga weyn ee dhulka ballaadhan oo barwaaqada ah ee aad siisay, ma ay kuu adeegin mana ay ka jeedsan jidadkooda xun.

³⁶ Bal eeg, maanta addoommo ayaannu nahay, addoommo ayaannu ku nahay dhulka aad siisay awowayaashayada inay midhihiisa iyo barwaaqadiisa cunaan. ³⁷ Dembiyadayada aawadood, waxsoosaarkiisa badan wuxuu u tagaa boqorrada aad nagu dul dhigtay. Waxay xukumaan jidhkayaga iyo xoolahayaga sidii ay doonaan, oo dhib weyn ayaannu ku jirnaa. ³⁸ Haddaba intaas oo dhan aawadood, waxaan samaynaynaa axdi qoran, oo madaxdayada, reer Laawigeenna, iyo wadaaddadayada ayaa saxeexaya.

10 Dukumentiga la shaabadeeyey waxaa ku qornaa magacyada: Nehemya oo ahaa guddoomiyaha, ina Hakalyaah, iyo Sedeqyaah,

² *Seraayaah, Casaryaah, iyo Yeremyaah,* ³ *Faashhuur, Amaryaah, iyo Malkiyaah,* ⁴ *Xattuus, Shebanyaah, iyo Malluukh,* ⁵ *Xarim, Meeremoodh, iyo Cobadyaah,* ⁶ *Daani'eel, Ginetoon, iyo Baaruuk,* ⁷ *Meshullam, Abiyaah, iyo Mijamiin,* ⁸ *Ma'azyah,*

Bilgay, iyo Shemayaah waxay ahaayeen wadaaddadii. ⁹ *Iyo reer Laawi: Yeshuuca ina Asanyaah, Binuuy oo ahaa reer Xenaadaad, iyo Qadmii'eel;* ¹⁰ *iyaga iyo walaalahood: Shebanyaah, Hoodiyaah, Qeliida, Felaayaah, iyo Xaanan,* ¹¹ *Miikaa, Rehob, iyo Xaashaabyaah,* ¹² *Zakkuur, Sherebyaah, iyo Shebanyaah,* ¹³ *Hoodiyaah, iyo Baani, iyo Beniinu.*

¹⁴ Hoggaamiyeyaasha dadka:

Farcosh, Faahad-mo'aab, Ceelaam, Zattu, iyo Baani, ¹⁵ *Bunni, Casgaad, iyo Beebay,* ¹⁶ *Aadooniyaah, Bigway, iyo Cadiin,* ¹⁷ *Aateer, Xisqiyaah, iyo Cazuur,* ¹⁸ *Hoodiyaah, Xaashuum, iyo Beesay,* ¹⁹ *Xarif, Canaatooth, iyo Nebay,* ²⁰ *Magpiish, Meshullam, iyo Xezir,* ²¹ *Meshezaabeel, Saadooq, iyo Yadduu'a,* ²² *Felaatiyaah, Xaanan, iyo Canaayaah,* ²³ *Hoosheeca, Xanan-yaah, iyo Xaashuub,* ²⁴ *Xallooheesh, Filxaa, iyo Shoobeq,* ²⁵ *Reexuum, Xaashaabnaa, iyo Maaseeyaah,* ²⁶ *Aaxiyaah, Xaanan, iyo Canaan,* ²⁷ *Malluukh, iyo Xarim, iyo Ba'anaah.*

²⁸ Haddaba inta kale oo dadka ka mid ah—wadaaddadii, reer Laawigii, waardiyeaashii, heesayaashii, addoommadii macbudka, iyo kuwii ka soodday dadka dhulka si ay ugu hoggaansamaan sharciga Eebbe, iyaga iyo naaghooda, wiilashooda, iyo gabdhahooda, dhammaan kuwii aqoon iyo faham lahaa—²⁹ waxay ku biirayaan walaalahooda, kuwa gobta ah, oo waxay qaadanayaan habaar iyo dhaar inay ku socdaan sharciga Eebbe, oo la siiyey Muuse, addoonkii Eebbe, oo ay dhawraan oo ay ilaaliyaan amarrada, xeerarka, iyo qawaaniinta Rabbiga Eebbeheen. ³⁰ Iyo inaanan gabdhahayaga guur siin dadka dhulka ama aanan gabdhahooda u guurin wiilashheenna. ³¹ Dadka dhulka hadday keenaan badeecad ama hadhuudh maalinta Sabtida si ay u iibiyaan, annagu kama iibsan doonno maalinta Sabtida ama maalinta quduuska ah midna; oo waxaan ka tegi doonnaa dalagga sannadka toddobaad iyo deyn kasta. ³² Waxaan sidoo kale nafteena ku waajibinay inaan sannad kasta bixinno saddex meelood meel sheqel oo loogu talagalay adeegga guriga Eebbeheen: ³³ oo loogu talagalay kibista tusmada, allabariga hadhuudhka joogtada ah iyo allabariga la gubo, Sabtida, bilaha cusub, ciidaha la cayimay, allabariga quduuska ah, allabariga dembiga si loogu dembi dhaafo Israa'iil, iyo dhammaan hawlaha guriga Eebbeheen. ³⁴ Sidoo kale, waxaan ku riday kuraas wadaaddada, reer

Nexemyaah

Laawiga, iyo dadka si loo keeno alwaax, oo loo keeno guriga Eebbeheen, iyadoo loo eegayo qoysaskeenna, wakhtiyo cayiman sannad kasta, si loogu shido meesha allabariga Rabbiga Eebbeheen, sida ku qoran sharciga. ³⁵ Waxaan sidoo kale qaadanaaynaa mas'uuliyadda inaan guriga Rabbiga sannad kasta keeno midhaha ugu horreeya ee dhulkayaga iyo midhaha ugu horreeya ee geed kasta. ³⁶ Iyo inaan guriga Eebbeheen keeno curadka wiilasheenna iyo lo'deenna, sida ku qoran sharciga, iyo curadka adhigayaga iyo idahayaga, oo aan u keeno wadaaddada ka adeega guriga Eebbeheen. ³⁷ Intaa waxaa dheer, waxaan keeni doonnaa midhaha ugu horreeya ee cajiinkayaga, waxyaabaha aan ku deeqno, midhaha geed kasta, khamriga cusub, iyo saliidda wadaaddada qolalka guriga Eebbeheen, iyo tobankii meelood ee dhulkayaga reer Laawiga, waayo, reer Laawiga ayaa qaata tobankii meelood ee magaalooyinka miyiga oo dhan. ³⁸ Iyo wadaadka, oo ah farcanka Haaruun, wuxuu la jiri doonaa reer Laawiga marka ay reer Laawiga qaataan tobankii meelood, oo reer Laawiga waxay tobankii meelood ee tobankii meelood keeni doonaan guriga Eebbeheen, qolalka bakhaarka. ³⁹ Waayo, dadkii Israa'iil iyo wiilashii Laawi waxay keeni doonaan deeqda hadhuudhka, khamriga cusub, iyo saliidda qolalka bakhaarka, halkaas oo alaabta quduuska ah, wadaaddada adeegaya, waardiyeyaasha, iyo heesayaashu lagu hayo. Sidaas darteed, ma dayaci doonno guriga Eebbeheen.

11 Hoggamiyeyaasha dadku waxay degeen Yerusaaalem, intii kalena waxay tuureen kuraa si ay ugu keenaan mid ka mid ah tobankii qofba inuu dego Yerusaaalem, magaalada quduuska ah, sagaalka kalena waxay joogeen magaalooyinkoodii. ² Dadku waxay ammaaneen dhammaan kuwa si iktiyaari ah u doortay inay degaan Yerusaaalem. ³ Kuwani waa madaxdii gobollada ee degganaa Yerusaaalem. Magaalooyinka Yahuudah, mid kasta wuxuu ku noolaa hantiisa—Reer binu Israa'iil, wadaaddada, reer Laawi, addoommada macbudka, iyo farcankii addoommadii Sulaymaan. ⁴ Qaar ka mid ah wiilashii Yahuudah iyo Benyaamiin waxay degeen Yerusaaalem.

Reer Yahuudah:

Ataayaah in Cusiiyaah, in Sekaryaah, in Amaryaah, in Shefataayaah, in Mahalael, oo ka

mid ahaa farcankii Feres; ⁵ iyo Maaseeyaah in Baaruuk, in Kol-Xoseeh, in Xazaayaah, in Adayaah, in Yoo'yaariib, in Sekaryaah, oo ahaa farcankii Sheelaah. ⁶ Farcankii Feres ee degganaa Yerusaaalem waxay ahaayeen 468 nin oo geesiyaal ah.

⁷ Reer Benyaamiin: Salluu in Meshullam, in Yoo'ed, in Pedayaah, in Kolayaah, in Maaseeyaah, in Ithi'eel, in Yeshaayaah; ⁸ iyo kuwa la jiray, Gabay iyo Sallay—928 nin. ⁹ Yoo'eel in Zikrii wuxuu ahaa sarkaalka ugu sarreeya, Yahuudah in Xasenuuhna wuxuu ahaa kan labaad ee magaalada. ¹⁰ Wadaaddada waxaa ka mid ahaa Yedayaah in Yoo'yaariib, iyo Yaakiin; ¹¹ Serayaah in Xilqiyaah, in Meshullam, in Saadooq, in Merayoodh, in Axiituub, oo ahaa sarkaalka mas'uulka ka ah guriga Eebbe, ¹² iyo kuwa la jiray oo ka shaqeeya macbudka—822 nin; Adayaah in Yeroxam, in Pelalyaah, in Amzii, in Sekaryaah, in Faashxuura, in Malkiyaah, ¹³ iyo kuwa la jiray, madaxda qoysaska—242 nin; Amaashaay in Casarel, in Axzai, in Meshilleemoodh, in Immer, ¹⁴ iyo walaalahood, geesiyaal dagaalyahanno ah—128. Sarkaalka ugu sarreeya wuxuu ahaa Zabdiel in Xaggedoolim. ¹⁵ Reer Laawi waxaa ka mid ahaa Shemayaah, oo ahaa farcankii Xashuub, in Asriikaam, in Xashabyaah, in Bunni; ¹⁶ Shabbethai iyo Yoozaabaad, oo ahaa madaxda reer Laawi, oo mas'uul ka ahaa shaqada dibadda ee guriga Eebbe; ¹⁷ Mattanyaah in Miika, in Zabdi, in Aasaaf, oo ahaa hoggamiyaha bilaabay mahadnaqidda salaadda; Bakkukiyaah, oo ahaa kan labaad ee walaalihiis; iyo Cabda in Shammuu'a, in Galal, in Yeduutuun. ¹⁸ Reer Laawi ee degganaa magaalada quduuska ah waxay ahaayeen 284. ¹⁹ Ilaaliyeyaasha albaabbada: Akkuub, Talmuun iyo walaalahood, oo ilaalin jiray albaabbada—172 nin. ²⁰ Intii kale ee reer binu Israa'iil, wadaaddada iyo reer Laawi, waxay joogeen magaalooyinka Yahuudah, mid kastaana wuxuu joogay hantiisii awoowayaashii. ²¹ Addoommada macbudku waxay degganaayeen buurta Ofel, Ziha iyo Giishpana waxay ahaayeen kuwa iyaga maamula. ²² Sarkaalka ugu sarreeya ee reer Laawi ee Yerusaaalem wuxuu ahaa Cusii in Baani, in Xashabyaah, in Mattanyaah, in Miika, oo ahaa farcankii Aasaaf, oo ahaa heesayaashii mas'uulka ka ahaa adeegga guriga Eebbe. ²³ Waxaa jiray amar boqortooyo oo ku saabsan heesayaasha, oo nidaaminaya hawlhooda maalinlaha ah. ²⁴

Nexemyaah

Pethahyaah ina Meshezabel, oo ka mid ahaa farcankii Serax ina Yahuudah, wuxuu ahaa wakiilka boqorka ee arrin kasta oo ku saabsan dadka. ²⁵ Marka laga hadlayo tuulooyinka iyo beerahooda, qaar ka mid ah dadka Yahuudah waxay degganaayeen Kiryat Arbac iyo deegaannadeeda, Dibon iyo tuulooyinkeeda, iyo Yekabseel iyo deegaannadeeda, ²⁶ magaalooyinka Yeshua, Moladah, iyo Beyt Pelet, ²⁷ Xasar Shu'aal, Bi'ir Sheba iyo deegaannadeeda, ²⁸ Siklag, Mekonaah iyo deegaannadeeda, ²⁹ En Rimmon, Soraah, iyo Yarmuud, ³⁰ Sanoox, Cadullam iyo tuulooyinkooda, Laakis iyo beerahooda, iyo Azeekaaah iyo deegaannadeeda. Sidaas ayay ugu noolaayeen Bi'ir Sheba ilaa Dooxada Xinnom. ³¹ Wiilashii Benyaamiin waxay degganaayeen Geba, Mikmaash, Cayaah, Beytel iyo deegaannadeeda, ³² Anatoodh, Noob, iyo Ananyaah, ³³ Xaasor, Raamaah, iyo Gittayim, ³⁴ Xadiid, Sebo'im, iyo Neballaad, ³⁵ Lood iyo Onoo, oo ku yaal Dooxada Farshaxannada. ³⁶ Qaar ka mid ah qaybaha reer Laawi ee Yahuudah waxaa loo qoondeeyey Benyaamiin.

12 Kuwani waa wadaaddadii iyo reer Laawi ee la soo baxay Serubaabel ina Shealtiyel, iyo Yashuua: Serayaah, Yeremyaah, Cesraa, ² Amaryaah, Malluukh, iyo Xattuush, ³ Shekanyaah, Rehuum, iyo Mereemoodh, ⁴ Iddo, Ginnetoon, iyo Abiyyaah, ⁵ Mijamiin, Maadiyaah, iyo Bilgaah, ⁶ Shemaayaah, Yooyariib, iyo Yedayaah, ⁷ Sallu, Amook, Xilqiyaah, iyo Yedayaah. Kuwani waxay ahaayeen madaxii wadaaddada iyo walaalahood wakhtigii Yashuua.

⁸ Reer Laawi dhexdooda waxaa ka mid ahaa Yashuua, Binnu'i, Qadmii'eel, Sherebiyaah, Yahuudah, iyo Mattanyaah, oo isaga iyo walaalihiisba mas'uul ka ahaa heesaha mahadnaq. ⁹ Bakbuqiyaah iyo Unni, walaalahood, waxay ka soo horjeedeen iyaga qaybahooda adeegga. ¹⁰ Yashuua wuxuu dhalay Yooyaaqiim, Yooyaaqiimna wuxuu dhalay Eliyaashiib, Eliyaashiibna wuxuu dhalay Yooyaadaah, ¹¹ Yooyaadaahna wuxuu dhalay Yoonaataan, Yoonaataanna wuxuu dhalay Yadduua. ¹² Wakhtigii Yooyaaqiim, kuwani waxay ahaayeen madaxdii qoysaska wadaaddada: qoyska Serayaah waxaa ka soo jeeday Meraayaah; qoyska Yeremyaah waxaa ka soo jeeday Xanaanyaah; ¹³ Qoyska Cesraa waxaa ka soo jeeday Meshullaah; qoyska Amaryaah waxaa ka soo jeeday Yehooxanaan; ¹⁴ Qoyska Malluukh waxaa

ka soo jeeday Yoonaataan; qoyska Shebanyaah waxaa ka soo jeeday Yooseef; ¹⁵ Qoyska Xarim waxaa ka soo jeeday Cadnaa; qoyska Mereyoot waxaa ka soo jeeday Xelqay; ¹⁶ Qoyska Iddo waxaa ka soo jeeday Sekaryaah; qoyska Ginnetoon waxaa ka soo jeeday Meshullaah; ¹⁷ Qoyska Abiyyaah waxaa ka soo jeeday Zikrii; qoyska Mowadyaah waxaa ka soo jeeday Piltay, oo ka yimid dhulka Miniyaamiin; ¹⁸ Qoyska Bilgaah waxaa ka soo jeeday Shammuu'a; qoyska Shemaayaah waxaa ka soo jeeday Yehoonataan; ¹⁹ Qoyska Yooyariib waxaa ka soo jeeday Matenay; qoyska Yedayaah waxaa ka soo jeeday Cuzzay; ²⁰ Qoyska Sallay waxaa ka soo jeeday Kallay; qoyska Amook waxaa ka soo jeeday Ceber; ²¹ Qoyska Xilqiyaah waxaa ka soo jeeday Xashaabyaah; qoyska Yedayaah waxaa ka soo jeeday Netaaneel. ²² Madaxda reer Laawi waxaa la diiwaangeliyey wakhtigii Eliyaashiib, Yooyaadaah, Yooxaanaan, iyo Yadduua, iyo sidoo kale wadaaddada xilligii Daa'uud oo ahaa boqorkii Faaris. ²³ Wiilashii Laawi, madaxda qoysaska, waxaa lagu diiwaangeliyey Buugga Taariikhda ilaa wakhtigii Yooxaanaan ina Eliyaashiib. ²⁴ Madaxda reer Laawi waxay ahaayeen Xashaabyaah, Sherebiyaah, Yashuua ina Qadmii'eel, iyo walaalahood, oo ka soo horjeeday iyaga inay ammaanaan oo mahadnaqaan, midba midka kale uga jawaabay, sida uu amray Daa'uud ninkii Eebbe. ²⁵ Mattanyaah, Bakbuqiyaah, Cobaadyaah, Meshullaah, Talmoon, iyo Akkuub waxay ahaayeen waardiyaal ilaaliiya bakhaarada albaabbada. ²⁶ Waxay u adeegeen wakhtigii Yooyaaqiim ina Yashuua, ina Yoosadaaq, iyo wakhtigii Nehemyaah oo ahaa taliyaha iyo Cesraa oo ahaa wadaadka iyo qoraha. ²⁷ Markii la goynayey derbiga Yerusaaalem, reer Laawi ayaa laga soo doondoonaay meel kasta oo ay joogeen si loogu keeno Yerusaaalem inay u dabaaldegaan goynta farxad leh, iyagoo wata heeso mahadnaq iyo muusigyo sanqadhyo, kataarro, iyo lyres. ²⁸ Wiilashii heesayaasha ayaa isugu yimid gobolka ku wareegsan Yerusaaalem, iyo tuulooyinka Netofaatiyiinta, ²⁹ laga bilaabo Beyt-gilgaal, iyo beeraha Geba iyo Asmaaweth, waayo, heesayaashu waxay u dhiseen tuulooyin agagaarka Yerusaaalem. ³⁰ Wadaaddada iyo reer Laawi waxay is daahiriyeen; waxay sidoo kale daahiriyeen dadkii, albaabbadii, iyo derbigii. ³¹ Markaasaan madaxda Yahuudah kor ugu kaxeeyey derbiga, waxaana aan u magacaabay laba kooxood oo waaweyn oo mahadnaqaya. Mid waxay u socotay dhinaca midig ee derbiga xagga Albaabka Qashinka.

Nexemyaah

³² Xoshaayaah, iyo badhkii madaxda Yahuudah, ayaa raacay, ³³ waxaana la socday Casaryaah, Cesraa, iyo Meshullaan, ³⁴ Yahuudah, iyo Benyaamiin, Shemaayaah, iyo Yeremyaah, ³⁵ iyo qaar ka mid ah wadaaddada oo wata turumbooyin, iyo sidoo kale Sekaryaah, iyo Yoonataan, iya Shemaayaah, iya Mattanyaah, iya Miikaayaah, iya Zakuur, iya Aasaaf, ³⁶ iyo walaalihiis—Shemaayaah, Casareel, Milalay, Gilalay, Maai, Netaaneel, Yahuudah, iyo Xanaani—oo wata alaabtii muusikada ee Daa'uud ninkii Eebbe. Cesraa qoraha ayaa hoggaaminayey. ³⁷ Markay joogeen Albaabka Ilayka waxay si toos ah ugu kaceen jaranjarada Magaalada Daa'uud oo kor u socday derbiga waxayna ka gudbeen guriga Daa'uud ilaa Albaabka Biyaha oo dhinaca bari ah. ³⁸ Kooxdii labaad ee heesaha waxay u socdeen dhinaca bidix, anna waan raacay iyaga aniga iyo badhkii dadkii derbiga, kor u dhaafay Tower of the Ovens ilaa derbiga Ballaaran, ³⁹ kor u dhaafay Albaabka Efrayim, Albaabka Jeshanaah, Albaabka Kalluunka, Tower of Hananel, iyo Tower of the Hundred, ilaa Albaabka Idaha; waxayna istaageen Albaabka Ilaalada. ⁴⁰ Labadii kooxood ee mahadnaqaya ayaa markaas meelahooda ka qaatay guriga Eebbe; aniguna waxaan halkaas la joogay badhkii madaxda, ⁴¹ iyo wadaaddada—Eliyaaqiim, Maaseeyaah, Miniyaamiin, Miikaayaah, Eliyoonaay, Sekaryaah, iyo Xanaanyaah oo wata turumbooyinkooda— ⁴² iyo Maaseeyaah, Shemaayaah, Elecaasar, Cuzzi, Yehooxanaan, Malkiyaah, Ceelaam, iyo Cezer. Heesayaashu waxay ku heesayeen hoggaanka Yezrahiyaah. ⁴³ Maalintaas waxay bixiyeen allabaryo waaweyn, iyagoo ku faraxsan maxaa yeelay Eebbe wuxuu siiyey farxad weyn. Haweenka iyo carruurtuna way farheen. Dhawaaqii farxadda ee Yerusalaam waxaa laga maqlay meel fog.

⁴⁴ Wakhtigaas waxaa loo magacaabay rag bakhaarada loogu talagalay waxyaabaha la bixiyo, midhaha ugu horreeya, iyo sadaqada, si ay uga soo ururiyaan beeraha magaalooyinka qaybaha sharcigu u baahan yahay wadaaddada iyo reer Laawi, waayo, Yahuudah waxay ku farheen wadaaddada iyo reer Laawi ee u adeegay. ⁴⁵ Waxay fuliyeen cibaadada Eebbadooda iyo adeegga daahirinta, sidaas oo kale heesayaashii iyo waardiyaashii, sida uu amray Daa'uud iyo wiilkiisii Suleymaan. ⁴⁶ Waayo, wakhtigii Daa'uud iyo Aasaaf, waagii hore, waxaa jiray madax heesayaal ah, iyo heeso ammaan iyo mahadnaq Eebbe. ⁴⁷ Sidaas daraaddeed reer binu Israa'iil oo

dhan wakhtigii Serubaabel iyo Nehemyaah waxay bixiyeen qaybihii loogu talagalay heesayaasha iyo waardiyaasha sida maalin walba looga baahnaa, waxayna u gooni yeelayeen qaybta quduuska ah ee reer Laawi, reer Laawina waxay u gooni yeelayeen qaybta quduuska ah ee wiilashii Haaruun.

13 Maalintaas waxaa la akhriyey Kitaabka Muuse dadkii hortooda, waxaana la ogaaday in aan Ammoni ama Mo'aabi waligiisba loo oggolaan in uu soo galo ururka Eebbe, ² maxaa yeelay, iyagu ma aysan la kulmin reer binu Israa'iil kibiis iyo biyo, laakiinse waxay kiraysteen Balaam inuu habaaro. Si kastaba ha ahaatee, Eebbahaaga ayaa habaaro ka dhigay barako. ³ Markay maqleen sharcigaas, waxay ka saareen dhammaan dadka ajnabiga ah reer binu Israa'iil.

⁴ Kahor intaanay taasi dhicin, Eliyaashiib oo ahaa wadaadka, oo loo magacaabay bakhaarada guriga Eebbahaaga, wuxuu ahaa mid aad ugu dhow Tobiyaah, ⁵ wuxuuna u diyaariyey qol weyn, kaasoo markii hore loo isticmaali jiray in lagu kaydiyo qurbaannada hadhuudhka, fooxa, alaabta macbudka, iyo sadaqada hadhuudhka, khamriga cusub, iyo saliid saytuunka ee loo qoray reer Laawi, heesayaasha, iyo waardiyaasha, iyo sidoo kale waxyaabaha loogu deeqo wadaaddada.

⁶ Laakiin intii ay arrimahan oo dhan socdeen, anigu kuma aanan joogin Yerusalaam, waayo, sannadkii labaatanaad iyo labaad ee Artaxerxes oo ahaa boqorka Baabuloon, ayaan ku noqday boqorka. Markii dambe, waxaan ka codsaday fasax boqorka. ⁷ oo waxaan ku soo noqday Yerusalaam. Halkaas, waxaan ku ogaaday wax xun oo Eliyaashiib u sameeyey Tobiyaah isagoo u diyaariyey qol gudaha barxadda guriga Eebbe. ⁸ Aad baan uga xanaaqay, oo waxaan ka soo tuuray alaabtii guriga Tobiyaah qolkii. ⁹ Waxaan amray in qolalka la nadiifiyo, ka dibna waxaan soo celiyey qalabkii guriga Eebbe, iyo qurbaannadii hadhuudhka iyo fooxa. ¹⁰ Waxaan sidoo kale ogaaday in qaybihii loo qoondeeyey reer Laawi aan la siin, sidaas darteed reer Laawi iyo heesayaashii mas'uulka ka ahaa adeegga ayaa ku noqday beerahooda. ¹¹ Markaasaan canaantay madaxda oo aan weyddiiyey, "Maxaa guriga Eebbe loo dayacay?" Markaasaan ururiyey oo aan ku soo celiyey meelahoodii. ¹² Yahuudah oo dhan ayaa markaas keenay sadaqadii hadhuudhka, khamriga cusub, iyo saliid saytuunka bakhaarada. ¹³ Waxaan u

Nexemyaah

magacaabay Shelemyaah oo ahaa wadaadka, Saadooq oo ahaa qoraaga, iyo reer Laawi oo la odhan jiray Pedayaah inay mas'uul ka noqdaan bakhaarada, waxaan ka dhigay Hanaan ina Zakkur, oo ahaa ina Mattaniyaah, kaaliyehooda, maxaa yeelay, waxaa loo arkay inay yihiin kuwo lagu kalsoonaan karo. Waxay mas'uul ka ahaayeen qaybinta sahayda reer Laawi kale.

¹⁴ I xusuuso taas, Eebbahaay, hana tirtirin wixii aan si daacadnimmo leh ugu sameeyey guriga Eebbahaaga iyo adeeggiisa. ¹⁵ Maalmahaas, waxaan arkay dad Yahuudah ku jira oo ku tumanaya meertada khamriga maalinta sabtida iyo keenaya jawaano hadhuudh ah, oo ku raranaya dameerro, iyo sidoo kale khamri, canab, berde, iyo nooc kasta oo xamuul ah. Waxay waxaas oo dhan ku soo wadeen Yeruusaalem maalinta sabtida. Sidaas darteed waxaan uga digay inay cunto iibiyaan maalintaas. ¹⁶ Dad ka yimid Turos oo ku noolaa Yeruusaalem ayaa keenaya kalluun iyo nooc kasta oo badeeco ah oo iibinaya dadka Yahuudah maalinta sabtida, xataa gudaha Yeruusaalem. ¹⁷ Waxaan canaantay madaxdii Yahuudah oo aan ku idhi, "Maxay tahay waxan xun ee aad samaynaysaan—oo aad ku xumaynaysaan maalinta sabtida?" ¹⁸ Ma samaynin awoyayaashiin waxyaalahan oo kale, taasoo keentay in Eebbahaaga uu belaayo ku soo dejiyo annaga iyo magaaladaan? Hadda waxaad kicinaysaan cadhada kale ee Israa'iil adigoo ku xumaynaya maalinta sabtida."

¹⁹ Markii hooska fiidkii ku dhacay albaabbada Yeruusaalem ka hor sabtida, waxaan amray in albaabbada la xiro oo aan la furin ilaa sabtida ka dib. Waxaan qaar ka mid ah raggeyga ku soo dhoobay albaabbada si aan xamuul la keeni karin maalinta sabtida. ²⁰ Marar dhawr ah, ganacsatada iyo iibiyeyaasha alaabada kala duwan ayaa habeenkii ku hoyday bannaanka Yeruusaalem. ²¹ Laakiin waan uga digay oo aan ku idhi, "Maxaad ugu hoyanaysaan derbiga agtiisa? Haddii aad mar kale sidaas

samaysaan, waxaan idinku isticmaali doonaa xoog." Laga bilaabo waqtigaas, mar dambe ma aysan imaan maalinta sabtida. ²² Markaasaan amray reer Laawi inay isdaahiriyaan oo ay ilaaliyaan albaabbada si ay u dhawraan maalinta sabtida inay quduus tahay. I xusuuso taas sidoo kale, Eebbahaay, oo naxariiso i tus sida aad u jeceshahay. ²³ Intaas waxaa dheer, maalmahaas waxaan arkay rag Yahuudah oo guursaday haween ka yimid Ashdod, Ammon, iyo Mo'aab. ²⁴ Kala bar carruurtoodii waxay ku hadleen afka Ashdod ama afka mid ka mid ah dadyowga kale, mana aysan ku fiicnayn afka Yahuudah. ²⁵ Sidaas darteed waxaan canaantay oo aan habaaray. Waxaan garaacay qaar ka mid ah ragga oo aan timaha ka jeexay. Waxaan ka dhigay inay dhaar ku qaadaan magaca Eebbe oo aan ku idhi: "Dumarkiinna ha siinina wiilashooda, hana u guursanina gabdhahooda wiilashiinna ama naftiinna. ²⁶ Miyaanu Sulaymaan oo ahaa boqorkii Israa'iil dambi uusan ku dhicin guurarka noocan oo kale ah? Dadyowga badan dhexdooda ma jirin boqor isaga la mid ah. Eebbahaaga ayaa jeclaa, Eebbena wuxuu ka dhigay boqor guud ahaan Israa'iil, hase yeeshee xitaa isaga waxaa dembi geliyey haween ajnabi ah. ²⁷ Ma inaan maqalnaa hadda inaad adiguna samaynayso waxyaalahan xun oo weyn oo aad ku khiyaamayso Eebbahaaga adigoo guursanaya haween ajnabi ah?" ²⁸ Mid ka mid ah wiilashii Yoyadaah, oo ahaa wiilkii Eliyaashiib oo ahaa wadaadka sare, wuxuu ahaa soddogga Sanballaad oo ahaa Xoroniga. Sidaas darteed waxaan ka eryay agtayda.

²⁹ Xusuuso iyaga, Eebbahaay, waayo waxay ceeb ku soo hooyeen wadaadnimada iyo axdiga wadaadnimada iyo reer Laawi. ³⁰ Sidaas darteed waxaan ka daahiriyeen wadaaddadii iyo reer Laawi wax kasta oo ajnabi ah, waxaan u qoondeeyey hawlaha mid kasta, sida waajibkiisu yahay. ³¹ Waxaan sidoo kale u diyaariyey deeqaha alwaaxda waqtiyada loo cayimay, iyo midhaha ugu horreeya. I xusuuso si naxariis leh, Eebbahaay.

1 Maalmihii Ahasuerus, Ahasueruskii xukumii jiray 127 gobol laga bilaabo Hindiya ilaa Kuush, ² wakhtigii Boqor Ahasuerus ku fadhiyey carshigiisa boqortooyada ee qalcaddii Suusa, ³ sannaddii saddexaad ee boqornimadiisa, wuxuu u sameeyey xafad dhammaan saraakiishiisa iyo addoommadiisa, madaxda ciidanka ee Baabiloon iyo Meediyah, raggii gobta ahaa, iyo amiirrada gobollada oo joogay.

⁴ Wuxuu soo bandhigay hodantinimada boqortooyadiisa sharafta leh iyo bilicda haybaddiisa muddo maalmood badan ah, 180 maalmood oo dhan. ⁵ Markii maalmahaas la dhammeeyey, boqorku wuxuu sameeyey xafad toddoba maalmood socotay oo loogu talagalay dhammaan dadkii joogay qalcaddii Suusa, laga bilaabo kii ugu weynaa ilaa kii ugu yaraa, barxadda beerta ee qasriga boqorka. ⁶ Waxaa jiray daahyo cad iyo buluug wanaagsan oo lagu xidhay xadhko guduud wanaagsan oo lagu xidhay giraanado lacag ah oo ku yaal tiirar marmar ah. Fadhiyadu waxay ahaayeen dahab iyo lacag oo ku yaal dhulka moosaayikada ah ee porfiri, marmar, hooyo-luul, iyo dhagxaan kale oo qaali ah. ⁷ Cabitaanno ayaa lagu shubay koobab dahab ah, mid kasta oo ka duwan kan kale, iyo khamriga boqortooyada ayaa ahaa mid badan sida deeqsinimada boqorka. ⁸ Amarka boqorka, ma jirin khasab cabitaan, waayo, wuxuu amray dhammaan wakiillada inay u adeegaan nin kasta wixii uu doonayo.

⁹ Boqorad Vashti sidoo kale waxay xafad u samaysay dumarka qasriga boqortooyada ee Boqor Ahasuerus.

¹⁰ Maalintii toddobaad, markii qalbiga boqorka uu faraxsan yahay khamriga, wuxuu amray Mehuman, Biztha, Harbona, Bigtha, Abagtha, Zethar, iyo Karkas, toddobada khasiis ee u adeegi jiray Boqor Ahasuerus, ¹¹ inay keenaan Boqorad Vashti hortiisa boqorka iyada oo ku labisan taajkeeda boqortooyada, si ay u tusaan quruxdeeda dadka iyo saraakiisha, waayo, waxay ahayd mid qurux badan oo la daawado. ¹² Laakiin Boqorad Vashti way diidday inay timaado amarka boqorka ee loo soo dhiibay khasiisyada. Markaasaa boqorku aad u cadhooday, cadhadiisuna waxay ku dhex gubatay. ¹³ Markaasaa boqorku la tashaday raggii caqliga lahaa ee garanayay wakhtiyada, waayo, caadada boqorka waxay ahayd inuu la hadlo dhammaan kuwa garanaya sharciga iyo caddaaladda, ¹⁴ iyo kuwa ugu dhawaa: Carshena, Shethar, Admatha, Tarshish,

Meres, Marsena, iyo Memucan, toddobada nin ee gobta ahaa ee Baabiloon iyo Meediyah oo heli jiray boqorka oo ahaa kuwa ugu sarreeya boqortooyada.

¹⁵ "Maxaa laga yeelayaa Boqorad Vashti sida uu sharcigu yahay," ayuu weydiiyey, "maxaa yeelay, ma aysan fulin amarka Boqor Ahasuerus ee loo soo dhiibay khasiisyada?" ¹⁶ Markaasaa Memucan ku jawaabay hortiisa boqorka iyo raggii gobta ahaa, "Boqorad Vashti waxay ku xadgudubtay kaliya boqorka laakiin sidoo kale dhammaan raggii gobta ahaa iyo dadkii ku noolaa dhammaan gobollada Boqor Ahasuerus. ¹⁷ Waayo, dhaqanka boqoradda wuxuu noqon doonaa mid la ogaado dhammaan dumarka, taasoo keeni doonta inay naco ninkooda, iyagoo leh, 'Boqor Ahasuerus wuxuu amray in Boqorad Vashti loo keeno hortiisa, laakiin ma aysan imaan.' ¹⁸ Maalintaas lafteeda dumarka gobta ah ee Baabiloon iyo Meediyah oo maqla dhaqanka boqoradda waxay ugu jawaabi doonaan si la mid ah dhammaan saraakiisha boqorka, taasoo keeni doonta nacayb iyo cadho badan. ¹⁹ Haddii ay boqorka raalli ka tahay, ha la soo saaro amar boqortooyo oo lagu qoro sharciga Baabiloon iyo Meediyah, kaas oo aan la beddeli karin, in Vashti mar dambe aysan galin hortiisa Boqor Ahasuerus. Sidoo kale, boqorku ha siiyo booskeeda boqortooyo mid kale oo ka wanaagsan iyada. ²⁰ Marka amarka boqorka lagu dhawaaqo boqortooyadiisa ballaaran, dhammaan dumarku waxay maamuusi doonaan nimankooda, laga bilaabo kii ugu weynaa ilaa kii ugu yaraa." ²¹ Talo soo jeedintaas waxay ka farxisay boqorka iyo raggii gobta ahaa, boqorkuna wuxuu sameeyey sidii Memucan soo jeediyey. ²² Wuxuu diray warqado dhammaan gobollada boqorka, mid kasta oo gobolkiisa ku qoran qoraalkiisa iyo dadka kasta oo ku qoran luqaddooda, isagoo ku dhawaaqaya in nin kasta uu yahay maamulaha gurigiisa iyo inuu ku hadlo luqadda dadkiisa.

2 Markii waxyaalahaas ay dhaceen, oo xanaaqii Boqor Xerxes uu degay, ayuu xusuustay Washti iyo wixii ay samaysay, iyo wixii lagu xukumay iyada. ² Markaasaa adeegayaashii boqorka ee u adeegi jiray waxay soo jeediyeen, "Haween bikrooyin qurux badan ha loo raadiyo boqorka. ³ Boqorku ha magacaabo saraakiil oo dhan gobollada boqortooyadiisa si ay u soo ururiyaan haweenka bikrooyinka quruxda badan oo dhan oo ay u keenaan qalcadda Suusaan, xareedda, iyagoo hoos imaanaya

kormeerka Hegay, khasiiska boqorka ee mas'uulka ka ah haweenka; ha la siiyo daawaynta quruxda. ⁴ Markaas haweenaydii boqorka ka farxisa ha lagu beddelo boqorad Washti." Soo jeedintan ayaa boqorka ka farxisay, wuuna yeelay.

⁵ Hadda waxaa jiray Yuhuudi ku nool qalcadda Suusaan oo la odhan jiray Mordekay, ina Yaa'iir, ina Shimeec, ina Qiish, oo ahaa reer Benyaamiin, ⁶ oo la qafaashay oo laga soo kaxeeyey Yerusaleem iyaga oo la socda maxaabiistii la qafaashay ee la socotay Yehooyakiin boqorkii Yahuudah, oo uu Nebukadnesar boqorkii Baabuloon qafaashay. ⁷ Mordekay wuxuu lahaa ina adeer la odhan jiray Xadasa, oo sidoo kale loo yaqaanay Esther, oo uu soo koriyey maxaa yeelay iyadu aabbow iyo hooyona ma lahayn. Gabadhan dhallinyarada ah waxay ahayd mid quruxsan oo muuqaal iyo muuqaalba leh, oo markii aabbaheed iyo hooyadeed dhinteen, Mordekay ayaa korsaday iyada sidii gabadhiisi.

⁸ Markii amarkii boqorka iyo xeerkee la shaaciyey, gabdho badan ayaa loo keenay qalcadda Suusaan oo la hoos geeyey daryeelka Hegay. Esther sidoo kale waxaa loo qaaday qasriga boqorka oo loo dhiibay Hegay, oo mas'uul ka ahaa xareedda. ⁹ Waxay ka farxisay isaga oo heshay raalli ahaanshihiisa. Isla markiiba wuxuu siiyey daawayn qurux iyo cunto gaar ah. Wuxuu u qoondeeyey toddoba adeegto oo la soo xulay oo ka socotay qasriga boqorka oo u wareejiyey iyada iyo adeegayaasheeda meesha ugu fiican ee xareedda. ¹⁰ Esther ma sheegin qowmiyadeeda ama asalka qoyskeeda, maxaa yeelay Mordekay ayaa ku amray inay sidaas samayso. ¹¹ Maalin walba Mordekay wuxuu ku wareegay agagaarka barxadda xareedda si uu u ogaado sida Esther tahay iyo waxa ku dhacaya. ¹² Ka hor intaan gabadh dhallinyaro ah loo oggolaan inay u gasho Boqor Xerxes, waa inay dhammaysato laba iyo toban bilood oo daawayn qurux ah sida la faray: lix bilood oo saliid mirra ah iyo lix bilood oo cadar iyo waxyaabo kale oo la isku qurxiyo. ¹³ Oo sidan ayay boqorka ugu tegi lahayd: wax kasta oo ay doonto waxaa la siin jiray inay la qaadata iyada oo ka socota xareedda ilaa qasriga boqorka. ¹⁴ Fiidkii ayay geli jirtay subaxdii ayayna ku soo noqon jirtay qayb kale oo xareedda ah, iyadoo hoos imaanaysa daryeelka Shaashgaas, khasiiska boqorka ee mas'uulka ka ah naagaha la qabo. Mar dambe boqorka uma soo noqon jirin ilaa uu ka raalli noqdo oo uu magaceeda ku yeedho.

¹⁵ Markii ay noqotay in Esther, gabadhii Abihayil, adeerkii Mordekay oo korsaday iyada sidii gabadhiisii, ay u gasho boqorka, waxba ma dalban iyada oo aan ahayn wixii Hegay, khasiiska boqorka ee mas'uulka ka ah xareedda, uu soo jeediyey. Esther waxay heshay raalli ahaansho indhaha dhammaan kuwa arkay. ¹⁶ Esther waxaa loo qaaday Boqor Xerxes qasriga boqortooyada bishii tobnad, bisha Tebeth, sannadkii toddobaad ee boqornimadiisa. ¹⁷ Boqorku wuxuu jeclaa Esther in ka badan haweenka kale oo dhan, waxayna heshay raalli ahaansho iyo naxariis isaga ka badan bikrooyinka kale oo dhan. Sidaas ayuu taaj boqortooyo madaxeeda saaray oo ka dhigay boqorad beddelkii Washti. ¹⁸ Markaasaa boqorku sameeyey xafad weyn, xafaddii Esther, oo dhan amiirradiisa iyo saraakiishiisa. Wuxuu ku dhawaaqay fasax guud oo gobollada oo dhan ah oo wuxuu bixiyey hadiyado boqortooyo deeqsinimo leh.

¹⁹ Markii bikrooyinku mar labaad la isu soo ururiyey, Mordekay wuxuu fadhiyey iridda boqorka. ²⁰ Esther ma sheegin asalka qoyskeeda ama dadkeeda, sida Mordekay uu ku amray, maxaa yeelay waxay sii waday inay raacdo amarradii Mordekay sidii ay samayn jirtay markii uu soo korinayey. ²¹ Intii Mordekay uu joogay iridda boqorka, Bigtaana iyo Teresh, laba ka mid ah saraakiisha boqorka ee ilaalin jiray albaabka, ayaa xanaaqay oo waxay maleegeen inay waxyeleeyaan Boqor Xerxes. ²² Laakiin shirqoolka ayaa Mordekay loo sheegay, wuuna u sheegay Boqorad Esther, taasoo u sheegtay boqorka, iyadoo u mahadcelinaysa Mordekay. ²³ Markii warbixinta la baaray oo la xaqiijiyey inay run tahay, labadii sarkaal ayaa lagu deldelay tiir. Dhammaan tan waxaa lagu qoray buugga taariikhda hortiisa boqorka.

3 Markii ay waxyaalahan dhaceen dabadeed, Boqor Xerxes wuxuu sharfay Haamaan ina Hamedata oo ahaa Agaagi, isagoo kor u qaaday oo u adkeeyey xukunkiisa dhammaan saraakiisha kale. ² Dhammaan addoommada boqorka ee iridda boqorka waxay u sujuudeen oo u ixtiraameen Haamaan, waayo, boqorku wuxuu amray sidaas. Laakiin Mordekay ma uusan sujuudin mana uusan ixtiraamin.

³ Markaasaa addoommada boqorka ee iridda boqorka waxay weyddiiyeen Mordekay, "Maxaad u jebinaysaa amarka boqorka?" ⁴ Maalinba maalinta ka dambaysa way la hadleen, laakiin wuu diiday inuu

dhegeysto. Sidaa darteed, waxay u sheegeen Haamaan si ay u arkaan in sababta Mordekay la aqbali doono, waayo, wuxuu u sheegay inay Yuhuudi yihiin.

⁵ Markii Haamaan arkay in Mordekay uusan sujuudin ama uusan ixtiraamin, ayuu cadhaysan yahay. ⁶ Markuu ogaaday cidda ay yihiin dadka Mordekay, wuxuu u arkay inay ka hooseyso inuu dilo Mordekay oo keliya. Halkii, Haamaan wuxuu doonay inuu baabi'iy dhammaan Yuhuudda, dadka Mordekay, oo dhan boqortooyada Xerxes. ⁷ Sannadkii laba iyo tobnaad ee Boqor Xerxes, bishii kowaad, bisha Nisan, pur (taas oo ah, gorof) ayaa lagu riday hortiisa Haamaan si loo go'aamiyo maalinta iyo bisha, gorofkuna wuxuu ku dhacay bishii laba iyo tobnaad, bisha Adar. ⁸ Markaasaa Haamaan wuxuu ku yidhi Boqor Xerxes, "Waxaa jira dad gaar ah oo ku kala firirsan oo ku kala firdhisan dadka oo dhan gobollada boqortooyadaada. Caadooyinkoodu way ka duwan yihiin dadka kale oo dhan, mana ay raacaan shuruudka boqorka; dani uguma jirto boqorka inuu u dulqaato. ⁹ Haddii ay boqorka ka farxiso, ha la soo saaro amar lagu baabi'inayo, anna waxaan bixin doonaa toban kun oo talanti oo lacag ah gacanta kuwa maamula arrimaha boqorka ee khasnadda boqortooyada." ¹⁰ Boqorku wuxuu ka qaaday faraantiisa saxiixa gacantiisa oo siiyey Haamaan, ina Hamedata oo ahaa Agaagi, cadowga Yuhuudda. ¹¹ Boqorku wuxuu ku yidhi Haamaan, "Lacagta hayso, dadkaana samee sidaad doonto."

¹² Maalintii saddex iyo tobnaad ee bisha kowaad, waxaa la isugu yeeray qoraayaasha boqorka, oo waxay qoreen dhammaan amarradii Haamaan oo dhan oo loo diray satraabada boqorka, guddoomiyeyaasha gobol kasta, iyo saraakiisha dadka kasta, gobol kasta luuqaddiisa iyo dadka kasta afkooda. Waxay ku qornaayeen magaca Boqor Xerxes oo lagu shaabadeeyey faraantiisa. ¹³ Warqado ayaa waxaa diray wargeeyayaal oo dhan gobollada boqorka oo leh amar lagu baabi'inayo, lagu dilayo, oo lagu dabar goynayo dhammaan Yuhuudda—yar iyo weyn, haween iyo carruur—hal maalin gudaheed, maalinta saddex iyo tobnaad ee bisha laba iyo tobnaad, bisha Adar, iyo in la dhaco hantidooda. ¹⁴ Nuqulka amarka waxaa loo soo saaray sharci ahaan gobol kasta oo dhan oo loo sheegay dadka oo dhan si ay ugu diyaar garoobaan maalintaas. ¹⁵ Wargeeyayaashii way baxeen, iyagoo

ku degdegaya amarka boqorka, amarkuna waxaa lagu soo saaray qalcadda Suusa. Boqorkii iyo Haamaan waxay fadhiisteen inay wax cabbaan, laakiin magaalada Suusa way wareertay.

4 Markii Mordekay ogaaday wax walba oo la sameeyey, ayuu dharkiisii jeexjeexay, wuxuu xidhay dhar joonyad ah iyo dambas, oo wuxuu u baxay bartamaha magaalada, isagoo si cod dheer ah oo murugo leh u ooyaya. ² Wuxuu u tegay ilaa albaabka boqorka, maadaama aan qofna loo oggolaan inuu galo albaabka boqorka isagoo xiran dhar joonyad ah. ³ Gobol kasta oo ay gaadhay amarka iyo xukunka boqorka, waxaa jiray baroor weyn oo Yuhuudda ah, iyadoo la sooman yahay, la ooyayo, lana barooranayo; qaar badan ayaa dhar joonyad ah iyo dambas ku jifay.

⁴ Markii khasiisyadii iyo adeegayaashii dumarka ee Ester ay u yimaadeen oo ay ka warameen Mordekay, waxay la kulantay murugo weyn. Waxay dirtay dhar uu Mordekay xidho halkii dharkiisii joonyadda ahaa, laakiin wuu diiday inuu aqbalo. ⁵ Markaasaa Ester u yeedhay Xataak, oo ahaa mid ka mid ah khasiisyada boqorka ee loo xilsaaray inay iyada u adeegaan, waxayna ku amartay inuu u tago Mordekay si uu u ogaado waxa dhibaya iyo sababta.

⁶ Xataak wuxuu u tegey Mordekay oo ku sugnaa fagaaraha weyn ee magaalada oo ku dhow albaabka boqorka. ⁷ Mordekay wuxuu u sheegay wax walba oo ku dhacay, oo ay ku jirto qadarka lacagta saxda ah ee Haamaan ballanqaaday inuu geliyo khasnadda boqortooyada si loogu baabi'iy Yuhuudda. ⁸ Wuxuu sidoo kale u dhiibay nuqulka xukunka lagu baabi'inayo, kaas oo lagu daabacay Suusa, si uu u tuso Ester oo uu ugu sharaxo, isagoo faraya inay u tagto boqorka si ay u raadsato raalli ahaanshihiisa oo ay ugu baryooto dadkeeda.

⁹ Xataak wuu soo noqday oo wuxuu u gudbiyey Mordekay erayadiisii Ester. ¹⁰ Markaasaa Ester Xataak ku amartay inuu Mordekay u jawaabo: ¹¹ "Dhammaan addoommada boqorka iyo dadka gobollada boqorka waxay og yihiin in nin ama naag kasta oo u soo dhowaada boqorka maxkamadda gudaha iyadoon la yeedhin ay la kulmaan isla sharcigaas: dil, ilaa boqorku fidiyo usha dahabka ah si ay u noolaadaan. Aniga la ima yeedhin inaan u tago boqorka muddo soddon maalmood ah." ¹² Erayadii Ester waxaa loo gudbiyey Mordekay. ¹³

Mordekay wuxuu u diray jawaabtan Ester: “Ha u malayn inaad guriga boqorka ku jirta aad kaligaa ka badbaadi doonto dhammaan Yuhuudda.”¹⁴ Haddii aad aamusnaato wakhtigan, badbaado iyo samatabbixin Yuhuudda waxay ka iman doontaa meel kale, laakiin adiga iyo reer aabbahaa waad halligmi doontaan. Oo yaa garanaya inaad gaadhay booskaaga boqornimo wakhti sidan oo kale ah?”

¹⁵ Markaasaa Ester u jawaabtay Mordekay: ¹⁶ “Taga, soo ururi dhammaan Yuhuudda ku sugan Suusa, oo ii sooma. Ha cunina ama ha cabin saddex maalmood, habeen iyo maalin. Aniga iyo adeegayaashaydu sidaas oo kale ayaan u soomi doonaa. Intaas ka dib, waxaan u tegi doonaa boqorka, inkastoo ay ka soo horjeeddo sharciga. Oo haddii aan halligmo, waan halligmi doonaa.”¹⁷ Sidaas daraaddeed Mordekay waa tegey oo wuxuu sameeyey wax walba sidii Ester ku amartay.

5 Maalintii saddexaad, Ester waxay xidhatay dharkeeda boqornimada oo waxay istaagtay barxadda gudaha ee qasriga boqorka, iyadoo wejiga ka eegaysa albaabka hoolka boqorka. Boqorkuna wuxuu ku fadhiyey carshigiisa boqornimada ee qolka carshiga, oo ka soo horjeeda albaabka.² Markii boqorku arkay boqoraddii Ester oo taagan barxadda, waxay heshay raalli ahaansho indhihiisa; oo wuxuu u fidiyey usha dahabka ah ee gacantiisa ku jirtay. Esterna way soo dhowaatay oo taabatay usha korkeeda.

³ Boqorku markaas wuxuu weyddiiyey, “Maxaa ku dhibaya, Boqoraddii Ester? Waa maxay codsigaaga? Ilaa kala badh boqortooyada, waa lagu siin doonaa.”

⁴ Esterna waxay ku jawaabtay, “Haddii ay boqorka ka farxiso, boqorku iyo Haamaan ha yimaadeen maanta casho aan u diyaariyey isaga.”⁵ Boqorku wuxuu yidhi, “Haamaan si dhakhso ah ha loo keeno si aan u samayno sida Ester doonayso.” Sidaas daraaddeed boqorkii iyo Haamaan waxay tageen cashadii Ester u diyaarisay.⁶ Markay khamriga cabbayeen cashada, boqorku wuxuu weyddiiyey Ester, “Waa maxay codsigaaga? Waa lagu siin doonaa. Oo waa maxay codsigaaga? Xataa ilaa kala badh boqortooyada, waa la fulin doonaa.”

⁷ Esterna waxay ku jawaabtay, “Waa kan codsigayga iyo dalabkayga.”⁸ Haddii aan raalli ahaansho ka helay boqorka hortii, oo haddii ay boqorka ka farxiso inuu codsigayga ii fuliyo oo dalabkayga ii sameeyo,

boqorku iyo Haamaan ha yimaadeen berrito casho aan u diyaarin doono iyaga. Markaas ayaan boqorka su’aashiisa ka jawaabi doonaa.”⁹ Haamaan maalintaas wuxuu ka tegey isagoo faraxsan oo qalbi wanaagsan leh. Laakiin markuu arkay Mordekay oo jooga albaabka boqorka, oo uu ogaaday in Mordekayna aanu istaagin ama cabsi muujin marka uu agtiisa joogo, Haamaan wuxuu ka buuxsamay cadho isaga ka dhan ah.¹⁰ Si kastaba ha ahaatee, Haamaan wuu isceliyey oo gurigiisii tegey.

Wuxuu isu yeedhay saaxiibbadiis iyo Zeresh, naagtiisa,¹¹ oo wuxuu ku faanay iyaga hortooda hodantinimadiisa weyn, wiilashiisa badan, iyo dhammaan siyaabaha boqorku u sharfay oo u koryeelay isaga ka sarreeya saraakiisha kale iyo addoommada.¹² Haamaan wuxuu intaas ku daray, “Intaa waxaa dheer, boqoraddii Ester cid kale ma casuumin aniga mooyaane inaan boqorka la socdo cashadii ay diyaarisay. Oo berrito, mar kale waxaa i casuumay iyada aniga iyo boqorka.”¹³ Laakiin intaas oo dhan iguma filna intaan arkayo Mordekay Yuhuudiga oo fadhiya albaabka boqorka.”

¹⁴ Naagtiisa Zeresh iyo dhammaan saaxiibbadiis waxay soo jeediyeen, “Samee meel lagu deldelo, konton dhudhun dheer, oo subaxnimada weyddii boqorka in Mordekay lagu deldelo. Markaas waxaad farxad la tagi doontaa boqorka cashada.” Talooyinkan waxay ka farxiyeen Haamaan, wuuna sameeyey meeshii lagu deldeli lahaa.

6 Habeenkaa, boqorku ma seexan kari waayey, markaasuu amray in kitaabka taariikhda, oo ah xusuusqorkii boqortooyadiisa, la keeno oo loo akhriyo isaga.² Waxaa laga helay halkaas in Mordecai uu soo sheegay Bigthana iyo Teresh, oo ahaa laba ka mid ah boqorka waardiyeaashiisa oo albaabka ilaaliya, kuwaasoo shirqoolay inay boqor Xerxes weeraraan.³ Boqorkii wuxuu weyddiiyey, “Maxaa sharaf ama aqoonsi ah oo Mordecai loo siiyey arrintan?” Adeegyadii boqorka ayaa ku jawaabay, “Waxba looma qaban isaga.”

⁴ Markaasaa boqorkii wuxuu yidhi, “Yaa ku sugan barxadda?” Haamaan ayaa markaa soo galay barxadda dibadda ee qasriga si uu boqorka ula hadlo oo uu Mordecai ku deldelo tiirkii uu u diyaariyey.⁵ Adeegyadii boqorka ayaa ku jawaabay, “Haamaan ayaa taagan barxadda.” Boqorkii wuxuu yidhi, “Soo geliya.”⁶ Markii Haamaan soo galay,

boqorkii wuxuu weyddiiyey, “Maxaa loo qabanayaa ninka boqorku doonayo inuu sharfo?”

Haamaan wuxuu isagii isku yidhi, “Boqorku yaa ka badan aniga oo uu doonayo inuu sharfo?” ⁷ Markaasaa Haamaan boqorkii ku jawaabay, “Ninka boqorku doonayo inuu sharfo, ⁸ ha loo keeno khamiis boqortooyo oo boqorku xirnaa, iyo faras uu boqorku fuulay, oo calaamad boqortooyo madaxiisa lagu dhejiyey. ⁹ Ha loo dhiibo khamiiska iyo fardaha mid ka mid ah saraakiisha boqorka ee ugu sharafta badan. Ha u labiso ninka boqorku doonayo inuu sharfo, oo ha ku kaxeeyo fardaha suuqa magaalada dhexdeeda, isagoo ku dhawaaqaya hortiisa, ‘Tani waa waxa loo sameeyo ninka boqorku doonayo inuu sharfo!’”

¹⁰ Boqorkii wuxuu amray Haamaan, “Si dhaqso ah u qaado khamiiska iyo fardaha, sidaad soo jeedisay, oo u samee Mordecai Yuhuudiga, oo fadhiya albaabka boqorka. Ha dayacin wax kasta oo aad soo jeedisay.”

¹¹ Markaasaa Haamaan qaaday khamiiska iyo fardaha, oo Mordecai u labisay, oo ku kaxeeyey fardaha suuqa magaalada dhexdeeda, isagoo ku dhawaaqaya hortiisa, “Tani waa waxa loo sameeyo ninka boqorku doonayo inuu sharfo!” ¹² Kadibna, Mordecai wuxuu ku noqday albaabka boqorka, laakiin Haamaan wuxuu gurigiisa ugu degdegay isagoo murugaysan, madaxana daboolan. ¹³ Haamaan wuxuu u sheegay Zeresh naagtiisa iyo saaxiibbadiis oo dhan wax walba oo ku dhacay isaga.

Raggiisii caqliga lahaa iyo naagtiisii Zeresh waxay ku yidhaahdeen isaga, “Haddii Mordecai, kaasoo aad horay ugu bilaabatay inaad hoos u dhacdo, uu yahay asal Yuhuudi ah, ma adkaan doontid isaga, laakiin hubaal waxaad ku dhici doontaa halaag.” ¹⁴ Intii ay weli la hadlayeen isaga, waardiyeaashii boqorka ayaa yimid oo si dhaqso ah u kaxeeyey Haamaan si uu uga qayb galo cashadii Ester diyaarisay.

7 Boqorkii iyo Haamaan waxay u tageen inay khamri la cabbaan boqoraddii Ester. ² Maalintii labaad, intay khamri ku cabbayeen qado sharafta, boqorkii wuxuu weyddiiyey, “Boqorad Ester, maxay tahay codsigaaga? Waa lagu fulin doonaa. Maxay tahay dalabkaaga? Xataa ilaa badh boqortooyada, waa la fulin doonaa.”

³ Boqoraddii Ester ayaa ku jawaabtay, “Haddii aan raalli ka ahay hortiisa, boqorow, oo haddii ay ku faraxdo, noloshayda ii sii—tani waa codsigayga. Oo

dadkayga badbaadi—tani waa dalabkayga. ⁴ Waayo, dadkayga iyo aniga waxaa naloo iibiyeey in la baabi’iyo, la dilo, oo la tirtiro. Haddaan kaliya la iibin lahayn addoommo ahaan, rag iyo dumarba, waan aamusi lahaa, maxaa yeelay, dhibaataani ma ahayn mid xaq u leh in boqorka lagu dhibo.” ⁵ Boqor Axasweros wuxuu weyddiiyey boqoraddii Ester, “Yuu yahay, xaggee buu joogaa, kan ku dhiiraday inuu waxaas sameeyo?” ⁶ Ester waxay tiri, “Cadow iyo nacab! Kan sharka leh ee Haamaan!” Markaasaa Haamaan ka argagaxay hortii boqorka iyo boqoradda. ⁷ Boqorkii wuxuu cadho kaga kacay khamrigii oo wuxuu galay beerta qasriga. Laakiin Haamaan, isagoo garowsaday in boqorku go’aansaday inuu waxyeello u geysto, ayuu ka haray si uu boqoraddii Ester uga baryo naftiisa.

⁸ Markii boqorkii ka soo noqday beertii qasriga oo uu yimid meesha qado sharafta, Haamaan wuxuu ku dhacay sariirta ay Ester ku fadhiday. Boqorkii wuxuu qayliyey, “Miyaanu xitaa weerari doonaa boqoradda intaan guriga ku jiro?” Erayadii afka boqorku ka baxeen, waxay wejiga Haamaan ku daboolmeen. ⁹ Markaasaa Xarboona, mid ka mid ah waardiyeaasha boqorka, wuxuu yidhi, “Eeg, geed dhererkiisu yahay konton dhudhun ayaa taagan guriga Haamaan. Wuxuu u sameeyey Mordekay, kii boqorka caawiyey.”

Boqorkii wuxuu yidhi, “Ku deldela isaga!” ¹⁰ Markaasay Haamaan ku deldeleen geedkii uu Mordekay u diyaariyey. Markaasaa cadhadii boqorku degtay.

8 Maalintaas qudheeda, Boqor Ahasuerus wuxuu siiyey Boqorad Ester dhulka Haamaan, cadowga Yuhuudda. Mordecai ayaa hortagay boqorka, maadaama Ester ay shaacisay xiriirkooda. ² Boqorku wuxuu ka bixiyey faraantiisa shaabad, kaas oo uu ka qaaday Haamaan, wuxuuna siiyey Mordecai. Ester ayaa markaas Mordecai u magacowday dhulka Haamaan.

³ Ester ayaa mar kale u soo dhowaaday boqorka, iyadoo ku dhacday cagihisa, ooyaysa oo ka baryaysa inuu joojiyo shirqoolka xun ee Haamaan reer Agaag, kaas oo uu u maleegay Yuhuudda. ⁴ Boqorku wuxuu u fidiyey usha dahabka ah Ester, markaasay kacday oo hortiisa istaagtay. ⁵ Waxay tiri, “Haddii ay boqorka ka farxiso, oo aan anigu raalli ka ahay hortiisa, oo haddii arrinku boqorka u muuqdo mid sax ah, oo aan anigu ku faraxsanahay indhihiisa, ha la qoro amar

lagu burinayo waraaqihii uu qoray Haamaan, ina Hamedataha reer Agaag, kaas oo uu ku qoray inuu baabbi'yo Yuhuudda oo dhan gobollada boqorka. ⁶ Maxaan u adkaysan karaa inaan arko musiibada ku dhici doonta dadkayga? Sideen ugu dulqaadan karaa baabba'a qoyskeyga?" ⁷ Boqor Ahasuerus wuxuu ku yidhi Boqorad Ester iyo Mordecai Yuhuudiga, "Waxaan siiyey dhulka Haamaan Ester, wayna deldeleen isaga maxaa yeelay wuxuu gacanta u qaaday Yuhuudda. ⁸ Hadda, ku qor amar kale magaca boqorka oo ku saabsan Yuhuudda sidaad u aragto inay habboon tahay, oo ku shaabadee faraantiisa boqorka, waayo, dukumenti kasta oo lagu qoray magaca boqorka oo lagu shaabadeeyey faraantiisa boqorka lama burin karo."

⁹ Qorayaashii boqorka ayaa markiiba la isugu yeedhay, maalintii saddexaad ee bisha saddexaad, bisha Siwaan. Waxay qoreen dhammaan amardii Mordecai ee ku saabsan Yuhuudda, iyo satraabyaasha, taliyaasha, iyo saraakiisha 127 gobol oo ka bilaabma Hindiya ilaa Kuush. Amaradan waxaa lagu qoray qoraalka gobol kasta iyo luqadda dadka kasta, oo ay ku jiraan Yuhuudda oo lagu qoray qoraalkooda iyo luqaddooda. ¹⁰ Mordecai wuxuu ku qoray magaca Boqor Ahasuerus, wuxuu ku shaabadeeyey waraaqihii faraantiisa boqorka, wuxuuna u diray iyaga oo ay wadaan farriinwadaayaal fuushan fardo boqortooyo, oo laga soo saaray fardaha dhaqso badan. ¹¹ Amarkii boqorka wuxuu siinayey Yuhuudda magaalo kasta xaq ay isku uruursan karaan oo ay isdifaaci karaan, inay baabbi'yaan, dilaan, oo ay baabbi'yaan ciidanka hubaysan ee quruun kasta ama gobol kasta oo ku soo weerari kara, oo ay ku jiraan dumarkooda iyo carruurtooda, oo ay dhacaan alaaboooda. ¹² Tani waa in la sameeyo hal maalin oo keliya dhammaan gobollada Boqor Ahasuerus, maalinta saddex iyo tobnaad ee bisha laba iyo tobnaad, bisha Aadar. ¹³ Nuqulka qoraalka amarka waa in loo soo saaraa sharci gobol kasta oo loo soo bandhigaa dhammaan dadka, si Yuhuudda ay ugu diyaar garoobaan maalintaas inay ka aargoostaan cadowgooda. ¹⁴ Fariinwadaayaashii, oo fuushan fardihii boqortooyada, waxay u dhaqaaqeen si degdeg ah, iyagoo ku kiciyey amarka boqorka, amarkaasna waxaa lagu soo saaray qalcaddii Suusa. ¹⁵ Mordecai wuxuu ka tagay hortiisa boqorka isagoo xiran dhar boqortooyo oo buluug iyo caddaan ah, oo wata taaj weyn oo dahab ah iyo go' wanaagsan oo linen iyo guduud ah. Magaalada

Suusa waxay ku qaylisay oo ku faraxday. ¹⁶ Yuhuudda, waxay ahayd wakhti iftiin, farxad, raynrayn, iyo sharaf. ¹⁷ Gobol kasta iyo magaalo kasta oo uu gaaray amarka boqorka iyo amarka, waxaa jiray farxad iyo raynrayn Yuhuudda dhexdeeda, oo ay la socotay cunto iyo dabaaldeg. Dad badan oo quruumo kale ah ayaa noqday Yuhuud maxaa yeelay cabsi Yuhuudda ayaa ku dhacday iyaga.

9 Bishii laba iyo tobnaad, bisha Aadar, maalintii saddex iyo tobnaad, markii amarkii boqorka iyo xeerki la fulin lahaa, maalintii ay cadaawayaashii Yuhuuddu rajaynayaan inay ka adkaadaan, waa la rogay, oo Yuhuuddii baa ka adkaatay kuwii necbaa. ² Yuhuuddii waxay isugu soo urureen magaalooyinkoodii oo dhan oo gobolladii Boqor Xerxes si ay u weeraraan kuwii doonayay inay waxyeelleeyaan, oo cidina kama hor istaagin, waayo, cabsi bay ku rideen dadkii oo dhan. ³ Dhammaan saraakiishii gobollada, satraabyaashii, taliyaashii, iyo kuwii hawshii boqorka waday waxay taageereen Yuhuudda, maxaa yeelay, cabsi Mordecai baa ku dhacday. ⁴ Mordecai wuxuu caan ka ahaa qasriga boqorka, oo magaciisii baa ku faafay gobollada oo dhan, waayo, aad iyo aad buu u xoogaystay.

⁵ Yuhuuddii waxay seef ku dhufteen dhammaan cadaawayaashoodii, iyagoo dilay oo baabbi'iyey, waxayna sameeyeen wixii ay doonayeen kuwii necbaa. ⁶ Gudaha qalcaddii Suusana, Yuhuuddii waxay dileen oo baabbi'iyeen shan boqol oo nin. ⁷ Parshandata, Dalfoon, Aspata, ⁸ Forata, Adaliya, iyo Aridata, ⁹ Parmashta, iyo Arisai, Aridai, iyo Fayasata, ¹⁰ tobankii wiil ee Haamaan, ina Hammedata, oo ahaa cadaawihii Yuhuudda. Si kastaba ha ahaatee, kama ay qaadan wax dhac ah.

¹¹ Maalintaas tiradii kuwii lagu dilay qalcaddii Suusa waxaa loo sheegay boqorka. ¹² Boqorkii wuxuu ku yidhi boqoraddii Ester, "Qalcaddii Suusa, Yuhuuddii waxay dileen oo baabbi'iyeen shan boqol oo nin iyo tobankii wiil ee Haamaan. Maxay ku sameeyeen gobollada kale ee boqorka? Haddaba, maxay tahay codsigaaga? Waa lagu siin doonaa. Oo maxay tahay dalabkaaga kale? Waa la samayn doonaa." ¹³ Ester waxay ku jawaabtay, "Haddii ay boqorka ka farxiso, Yuhuuddii Suusa ha loo oggolaado inay fuliyaan xeerki maanta berrito sidoo kale, oo tobankii wiil ee Haamaan ha lagu deldelo alwaax." ¹⁴ Sidaas daraaddeed boqorkii wuxuu amray in la sameeyo.

Keer baa laga soo saaray Suusa, oo tobankii wiil ee Haamaan waa la deldelay. ¹⁵ Yuhuuddii Suusa waxay mar kale isugu soo urureen maalintii afar iyo tobnaad ee bisha Aadar oo waxay ku dileen saddex boqol oo nin Suusa, laakiin kama ay qaadan wax dhac ah.

¹⁶ Dhanka kale, Yuhuuddii kale ee gobollada boqorka waxay isugu soo urureen inay isdifaacaan oo ay iska fogeeyaan cadaawayaashoodii, iyagoo dilay toddobaatan iyo shan kun oo kuwii necbaa, laakiin kama ay qaadan wax dhac ah. ¹⁷ Tani waxay dhacday maalintii saddex iyo tobnaad ee bisha Aadar, oo maalintii afar iyo tobnaadna way nasteen oo waxay ka dhigeen maalin farxad iyo raynrayn. ¹⁸ Si kastaba ha ahaatee, Yuhuuddii Suusa waxay isugu soo urureen maalintii saddex iyo tobnaad iyo afar iyo tobnaad, oo maalintii shan iyo tobnaadna way nasteen oo waxay ka dhigeen maalin farxad iyo raynrayn. ¹⁹ Sidaas daraaddeed, Yuhuuddii miyiga, oo ku nool tuulooyinka, waxay u dabaaldegaan maalintii afar iyo tobnaad ee bisha Aadar sida maalin farxad iyo raynrayn, maalin ay isugu diraan hadiyado cunto.

²⁰ Mordecai wuxuu qoray dhacdooyinkaas oo wuxuu warqado u diray dhammaan Yuhuuddii gobollada Boqor Xerxes, kuwa dhow iyo kuwa fogba, ²¹ si uu u dejiyo dabaaldeg sannadle ah maalmaha afar iyo tobnaad iyo shan iyo tobnaad ee bisha Aadar ²² sida wakhtigii ay Yuhuuddu ka nasteen cadaawayaashoodii, iyo bisha markii murugadoodii loo rogay farxad iyo baroorashadoodii loo rogay maalin dabaaldeg. Waxay ahayd inay u dabaaldegaan maalmahaas sida maalmo farxad iyo raynrayn iyo bixinta hadiyado cunto oo ay isugu diraan iyo hadiyado masaakiinta. ²³ Sidaas daraaddeed, Yuhuuddii waxay oggolaadeen inay sii wadaan dabaaldeggi ay bilaabeen, sida Mordecai ugu qoray. ²⁴ Waayo, Haamaan, ina Hammedata, oo ahaa Agagi, cadaawihii dhammaan Yuhuudda, wuxuu ku talagalay inuu baabbi'yo Yuhuudda oo wuxuu tuuray pur, taas oo ah, qori, si uu u dhibo oo u baabbi'yo. ²⁵ Laakiin markii arrinku soo gaaray boqorka, wuxuu soo saaray amar qoraal ah in

shirqoolkii xumaa ee Haamaan uu ku talagalay Yuhuudda inuu ku soo laabto madaxiisa, iyo in isaga iyo wiilashiisaba lagu deldelo alwaax. ²⁶ Sidaas daraaddeed, maalmahaas waxaa loogu yeedhay Purim, erayga pur awgiis. Sababta oo ah wax walba oo ku qoran warqaddan iyo wixii ay arkeen iyo wixii ku dhacay, ²⁷ Yuhuuddii waxay dejisteen oo caado ka dhigteen naftooda, farcankooda, iyo dhammaan kuwa la midoobay, inay u dabaaldegaan labadaas maalmood sannad kasta, sida loo dejiyey iyo wakhtiga loogu talagalay. ²⁸ Maalmahaas waa in la xusuustaa oo loo dabaaldega jiiil kasta, qoys kasta, gobol kasta iyo magaalo kasta. Oo maalmahaas Purim waa inayna marna ka joogsan in lagu dabaaldego Yuhuudda, mana aha in xusuustooda ka baaba'aan farcankooda.

²⁹ Markaasaa Boqoraddii Ester, gabadhii Abihail, oo ay weheliyaan Mordecai Yuhuudda, waxay qoreen amar buuxa si ay u xaqiijiyaan warqaddan labaad ee ku saabsan Purim. ³⁰ Mordecai wuxuu warqado u diray dhammaan Yuhuuddii 127 gobol ee boqortooyada Xerxes, oo ay ku jiraan ereyo nabad iyo run, ³¹ si loo dejiyo maalmahaas Purim wakhtiyadooda loogu talagalay, sida Mordecai Yuhuudda iyo Boqoraddii Ester ugu amreen, iyo sida ay u dejisteen naftooda iyo farcankooda ku saabsan wakhtiyadooda soomid iyo baroorasho. ³² Amarkii Ester wuxuu xaqiijiyey xeerarkan ku saabsan Purim, waxaana lagu qoray diiwaannada.

10 Boqor Ahasuerus wuxuu canshuur ku soo rogay dhulka iyo jasiiradaha badda. ²

Dhammaan falalkiisii xoogga iyo itaalka, iyo sidoo kale xisaab faahfaahsan oo ku saabsan weynaanta Mordecai, oo boqorku maamuusay, miyaanay ku qornayn Buugga Taariikhda Boqorrada Meediya iyo Baabiliya? ³ Mordecai Yuhuudiga wuxuu ahaa kan labaad oo keliya Boqor Ahasuerus, oo lagu qaddariyo Yuhuudda dhexdooda oo lagu haybso badan yahay walaalihiisa badan, maaddaama uu u doondoonaayay wanaagga dadkiisa oo uu ka hadlay wanaagga quruuntiisa oo dhan.

Ayuub

1 Dhulkii Uus waxaa joogay nin la odhan jiray Ayuub; ninkaas wuxuu ahaa mid aan eed lahayn oo qumman, Eebbe ka cabsada oo sharka iska ilaaliya. ² Ayuub wuxuu lahaa toddoba wiil iyo saddex gabdhood. ³ Hantidiisu waxay ka koobnayd toddoba kun oo ido ah, saddex kun oo geel ah, shan boqol oo dibi ah, shan boqol oo dameero ah, iyo addoommo badan. Wuxuu ahaa ninka ugu caansan dadka bari oo dhan.

⁴ Wiilashiisu waxay isku beddeli jireen inay xaflado ku qabtaan guryahooda maalintooda la qoondeeyey, waxayna casuumi jireen saddexdooda walaalo ah inay la cunaan oo la cabbaan. ⁵ Markii maalmaha xafladuhu dhammaadaan, Ayuub wuxuu u diri jiray inay is daahiriyaanna. Subaxdii hore ayuu kici jiray oo wuxuu u bixin jiray allabari gubasho mid kasta oo iyaga ka mid ah, isagoo leh, “Malaha carruurtaydu way dembaabeen oo qalbigooda ku caayeen Eebbe.” Tani waxay ahayd caadadii Ayuub.

⁶ Maalin maalmaha ka mid ah, wiilashii Eebbe ayaa isugu yimid inay is-hor dhigaan Eebbe, Shayddaanna wuu la yimid. ⁷ Eebbe wuxuu Shayddaan ku yidhi, “Xaggee ka timid?”

Shayddaankii wuxuu Eebbe ugu jawaabay, “Dhulka dhex wareegistiisa iyo socodkiisa ayaan ka imid.” ⁸ Markaasaa Eebbe wuxuu Shayddaan ku yidhi, “Ma ka fiirsatay addoonkayga Ayuub? Ma jiro mid isaga la mid ah oo dhulka jooga; waa nin aan eed lahayn oo qumman, Eebbe ka cabsada oo sharka iska ilaaliya.”

⁹ Shayddaankii wuxuu Eebbe ugu jawaabay, “Ayuub ma Eebbe buu si bilaash ah uga cabsadaa?” ¹⁰ “Miyaanad derbi ku wareejin isaga iyo reerkiisa iyo waxa uu leeyahay oo dhan? Waxaad barakaysay shaqada gacmihiisa, xoolihiisuna dhulka way ku faafeen. ¹¹ Laakiin gacantaada u soo qaad oo taabo waxa uu leeyahay oo dhan, wuuna ku caayi doonaa wejigaaga.”

¹² Eebbe wuxuu Shayddaan ku yidhi, “Hagaag, waxa uu leeyahay oo dhan gacantaada ayaan ku jiraa, laakiin ninka laftiisa ha taaban.” Markaasaa Shayddaan ka tegey Eebbe hortiisa.

¹³ Maalin maalmaha ka mid ah, intii wiilashii iyo gabdhihii Ayuub ay wax cunayeen oo khamri cabbayeen guriga walaalkoodii weynaa, ¹⁴ ayaa waxaa yimid wargeeye oo Ayuub ku yidhi, “Dibiyadii way falayeen, dameerradiina agtooda ayay

daaqaayeen, ¹⁵ markaasaa waxaa soo weeraray Sabeeyiin oo kaxaystay. Addoommadiina seef bay ku dileen, anigoo keliyaana ka baxsaday inaan kuu warramo.”

¹⁶ Intuu weli hadlayay, ayaa waxaa yimid wargeeye kale oo yidhi, “Dabka Eebbe ayaa cirka ka soo dhacay oo gubay idihii iyo addoommadii, anigoo keliyaana ka baxsaday inaan kuu warramo.” ¹⁷ Intuu weli hadlayay, ayaa waxaa yimid wargeeye kale oo yidhi, “Kaldaniyiintii ayaa saddex kooxood samaystay oo geelii weeraray oo kaxaystay. Addoommadiina seef bay ku dileen, anigoo keliyaana ka baxsaday inaan kuu warramo.” ¹⁸ Intuu weli hadlayay, ayaa waxaa yimid wargeeye kale oo yidhi, “Wiilashaadii iyo gabdhahaagii waxay wax cunayeen oo khamri cabbayeen guriga walaalkoodii weynaa, ¹⁹ markii si kedis ah dabayl xoog leh uga timid cidlada oo ku dhacday afarta gees ee guriga, wuuna ku dumay iyaga, wayna dhinteen. Anigoo keliyaana ka baxsaday inaan kuu warramo.” ²⁰ Markaasaa Ayuub kacay, dharkiisii jeexay, madaxiisiina xiiray. Markaasuu dhulka ku dhacay oo caabuday. ²¹ Wuxuu yidhi,

“Caddaan ayaan ka soo baxay uurka hooyaday, oo caddaan ayaan ku noqon doonaa halkaas. Eebbe waa bixiyey, Eebbenaa waa qaaday; magaca Eebbe ha barakoobo.”

²² Dhacdadan oo dhan, Ayuub ma dembaabin mana eedayn Eebbe.

2 Maalin kale, wiilashii Eebbe waxay yimaadeen inay is-horjoogsadaan Rabbiga, Shayddaanna wuxuu kaloo ka mid ahaa iyaga inuu is-horjoogsado Rabbiga. ² Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi Shayddaanka, “Xaggee baad ka timid?”

Shayddaankii wuxuu Rabbiga ugu jawaabay, “Dhulka oo dhan baan dhex mushaaxayay oo ku dhex socday.”

³ Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi Shayddaanka, “Miyaadan fiirin addoonkayga Ayuub? Ma jiro mid isaga la mid ah dhulka; waa nin aan eed lahayn oo qumman, oo Eebbe ka cabsada oo sharka ka fogaada. Wuxuuna weli ku sii adkaysanayaa daacadnimadiisa, in kastoo aad igu kicisay inaan isaga baabi'yo sabab la'aan.” ⁴ Shayddaankii wuxuu Rabbiga ugu jawaabay, “Maqaar maqaar! Runtii, nin wuxuu siin doonaa wax kasta oo uu leeyahay naftiisa aawadeed. ⁵ Laakiin hadda, gacantaada soo fidi oo

Ayuub

taabo lafahiisa iyo hilibkiisa, wuuna ku habaarayaa wejigaaga.”

⁶ Rabbigu wuxuu ku yidhi Shayddaanka, “Wanaagsan, gacantaada ayuu ku jiraa; laakiin naftiisa uun ka badbaadi.” ⁷ Markaasaa Shayddaankii ka baxay hortiisa Rabbiga, wuxuuna ku dhufatay Ayuub boogo xanuun badan laga soo bilaabo caghihiisa ilaa madaxiisa taajkiisa. ⁸ Markaasaa Ayuub wuxuu qaatay dheri jajaban inuu isku xoqo isagoo fadhiya dambaska dhexdiisa. ⁹ Naagtiisii waxay ku tidhi, “Ma weli ku sii adkaysanaysaa daacadnimadaada? Eebbe caayi oo dhimo!” ¹⁰ Wuxuu ugu jawaabay, “Waxaad la hadlaysaa sida mid ka mid ah dumarka nacasnimada leh. Ma wanaag Eebbe ka aqbalnaa, oo aan dhibaataana aqbalin?” Waxaas oo dhan, Ayuub ma uu dembaabin bushimihiisa. ¹¹ Markii saddexdii saaxiib ee Ayuub, Eliifaas kii reer Teeman, Bildad kii reer Shuh, iyo Soofar kii reer Naamaat, ay maqleen dhammaan dhibaatooyinkii ku dhacay, waxay ka soo baxeen guryahooda oo isku raaceen inay isugu yimaadaan si ay ugu tacsiyadeeyaan oo u qalbi qaboojiyaan. ¹² Markay meel fog ka arkeen, way ku adkaatay inay garanayaan; waxayna kor u qaadeen codkooda oo ooyeen, dharkoodana jeexjeexeen oo boodh ku daadiyeen madaxyadooda xagga cirka. ¹³ Markaasay dhulka la fadhiisteen toddoba maalmood iyo toddoba habeen. Midkoodna eray uma uu oran, maxaa yeelay waxay arkeen sida weyn ee uu u silcayo.

3 Markii ay waxyaalahan dhaceen dabadeed, Ayuub ayaa hadlay oo u barooranayay maallintii uu dhashay. ² Oo wuxuu yidhi:

³ “Maallintii aan dhashay ha baabba’do, iyo habeenkii lagu dhawaaqay, ‘Wiil baa la uursatay.’

⁴ Maallintaas ha ahaato gudcur; Eebbe kor ha iska indho tiro, oo ha jirto iftiin ku shidma. ⁵ Gudcur iyo hoos madow ha sheegtaan; daruur ha ku degganaato; madowga maallinta ha argagax geliyo.

⁶ Habaynkaas, gudcur qaro weyn ha qabsado; yaan lagu tirin maalmaha sannadka, ama lagu tirin bilaha. ⁷ Bal eeg, habaynkaas ha ahaato madhan; yaan farxad lagu dhawaaqin dhexdiisa. ⁸ Kuwa maalmaha habaara ha habaaraan maallintaas, kuwa diyaar u ah inay kiciyaan Liwiyaadaan. ⁹ Xiddigaha subaxdiisa ha madoobaadaan; ha rajayso iftiin laakiin ha waayo, oo ha arko iftiinka waaberiga ugu horreeya, ¹⁰ maxaa yeelay, ma xidhin albaabbada

uurka hooyaday, mana iga ilaalin dhibka indhahayga.

¹¹ “Maxaan ugu dhiman waayay dhalashada, ka soo bixidda uurka oo aan dhiman waayay? ¹² Maxaa jilibyo ii qabtay, iyo naaso aan nuugo? ¹³ Haddaba, waxaan ku nasan lahaa nabad; waxaan seexan lahaa oo nasan lahaa, ¹⁴ oo la jiri lahaa boqorrada iyo lataliyayaasha dhulka, kuwaas oo burbur u dhisay naftooda, ¹⁵ ama amiirrada lahaa dahabka, oo guryahooda ka buuxiyay lacag. ¹⁶ Ama maxaa laygu qarin waayay sida ilmo dhintay, sida dhallaanka aan weligood arkin iftiinka? ¹⁷ Halkaas kuwa sharka leh waxay ka joogaan nasasho la’aantooda, halkaasna daallanka ayaa nasanaya. ¹⁸ Maxaabiista ayaa wada nasanaya; ma maqlaan codka dulmig. ¹⁹ Labada hoose iyo kuwa xoogga lehba halkaas ayay joogaan, oo addoonka waa laga xoreeyaa sayidkiisa.

²⁰ “Maxaa iftiin loogu siiyaa kuwa dhibaataaysan, iyo nolol kuwa nafta ka qadhaadh, ²¹ kuwa u xiiso qaba dhimashada, laakiin aanay iman, oo u qoda intii ay ka qodan lahaayeen khasnadaha qarsoon, ²² kuwa ku farxa oo ku rayrayn marka ay helaan xabaasha?

²³ Maxaa iftiin loogu siiyaa nin jidkiisu qarsoon yahay, oo Eebbe hareereeyay? ²⁴ Waayo, oohintaydu waxay timaaddaa cuntadayda horteed, iyo taahkaygu wuxuu u daataa sida biyo. ²⁵ Waayo, waxaan ka baqay ayaa igu dhacay, iyo waxaan ka cabsaday ayaa i qabsaday. ²⁶ Ma lihi nabad, ma lihi xasilooni, ma lihi nasasho, laakiin kaliya jahawareer.”

4 Eliifaas oo ahaa reer Teemaan ayaa ku jawaabay:

² “Haddii qof ku dhiirrado inuu kula hadlo, ma noqon doontaa mid aan degganayn? Haddana yaa celin kara erayada? ³ Ka fiirso sidaad u barayso kuwa badan, iyo sidaad u xoojisay gacmo daciif ah.

⁴ Erayadaadu waxay taageereen kuwa turunturoonaya, oo waxaad xoojisay jilbaha gariiraya. ⁵ Laakiin hadda waxay ku soo gaartay, oo waad qalbi jabisay; waxay ku taabatay, oo waad naxday. ⁶ Ma aha cabsidaada Eebbe kalsooniadaada, iyo daacadnimada jidadkaaga rajadaada?

⁷ “Hadda ka fiirso, yaa weligiis ku halligmay isagoo aan waxba galabsan? Ama xaggee ayaa kuwa qumman lagu baabbi’iyeey? ⁸ Sida aan u arkay, kuwa xumaanta beera iyo kuwa dhibaataada abuura waxay

goostaan isla wixii ay beereen. ⁹ Neefta Eebbe ayey ku halligmaan; oo cadho qaraxdiisa ayey ku baabbi'yaan. ¹⁰ Cabaadka libaaxa iyo codka libaaxa xoogga leh, haddana ilka libaaxyada yaryar waa la jebiyey. ¹¹ Libaaxu wuxuu ku halligmayaa la'aanta ugaadh, oo dhallaanka libaaxa dhedig waa la kala firdhiyey. ¹² "Eray si qarsoodi ah ayaa la ii keenay, oo dhegahaygu waxay qabteen guuxiisa. ¹³ Dhexda fikradaha dhibaataada leh ee aragtiyada habeenkii, marka hurdada qoto dheer ay ku dhacdo dadka, ¹⁴ cabsi iyo gariir ayaa igu soo degay, oo dhammaan lafahayga ayaa gariiray. ¹⁵ Ruux ayaa wejigayga hor maray; timaha jidhkayga ayaa istaagay. ¹⁶ Wuxuu istaagay, laakiin ma aanan garan karin qaabkiisa; qaab ayaa hortayda ahaa, oo waxaan maqlay cod deggan: ¹⁷ 'Ma noqon karaa qof dhimanaya mid xaq ah Eebbe hortiisa? Ma noqon karaa nin daahir ah hortiisa Abuurihiisa? ¹⁸ Xataa kuma kalsoona addoommadiisa, oo wuxuu ku eedeeyaa malaa'igiihiisa khalad. ¹⁹ Haddaba intee in le'eg kuwa ku nool guryaha dhoobada, kuwaasoo aasaaskoodu ku yaal ciidda, oo si fudud uga jaban caarada? ²⁰ Laga bilaabo subax ilaa fiid waa la jebiyey; iyagoo aan la dareemin, waxay ku halligmaan weligood. ²¹ Ma aha xadkhaha teendhooyinkooda ayaa laga soo jiiday gudaha? Waxay u dhintaan iyagoo aan lahayn xigmad.'

5 "Hadda wac, ma jiraa mid kuu jawaabi doona? Oo yaad u jeedsan doontaa quduusiinta? ²

Waayo, xanaaqa nacaska wuu dilaa, Iyo masayrku wuxuu keenaa dhimashada nacaska. ³ Waxaan arkay nacas xidid samaysanaya, Oo markiiba gurigiisaan habaaray. ⁴ Wiilashiisuna waa ka fog yihiin nabadgelyada, Xataa waa lagu dulmaayaa irridda, Oo ma jiro mid samatabbixiya. ⁵ Kuwa gaajaysan waxay cunaan goosashadiisa Oo waxay ka qaataan xataa qodxanta, Oo khiyaanoole wuxuu u hanqal taagayaa maalkooda. ⁶ Waayo, masiibo kama soo kacdo boodhka, Mana aha dhibaataadu inay ka soo baxdo dhulka, ⁷ Laakiin dadku wuxuu u dhashaa dhibaato, Sida dhimbiluhu kor ugu kacaan.

⁸ "Si kastaba ha ahaatee, waxaan dooni lahaa Eebbe, Oo waxaan baryi lahaa Eebbe, ⁹ Kaasoo sameeya waxyaalo waaweyn oo aan la qiyaasi karin, Yaabyo aan la tirin karin. ¹⁰ Isagu wuxuu roob ku siiyaa dhulka, Oo wuxuu biyo ku diraa beeraha, ¹¹ Si uu kuwa hooseeya ugu kiciyo sare, Iyo kuwa

barooranaya loo kiciyo nabadgelyo. ¹² Isagu wuxuu fashiliyaa qorshayaasha kuwa xeeldheer, Si ay gacmahoodu u guulaysan karin. ¹³ Isagu wuxuu dabin u dhigaa kuwa caqliga leh xeeladooda, Oo talada kuwa khiyaanada leh si dhakhso ah ayaa loo roga. ¹⁴ Maalin bay gudcur la kulmaan, Oo waxay ku taataabtaan duhurka sidii habeenkii. ¹⁵ Laakiin Isagu wuxuu ka samatabbixiyaa afkooda seef, Iyo masaakiinta gacanta kuwa xoogga leh. ¹⁶ Sidaas daraaddeed kuwa aan waxba haysan waxay leeyihiin rajo, Oo cadaalad darradu afkeeda way xidhaa.

¹⁷ "Bal eeg, waa barakaysan yahay qofka uu Eebbe saxo, Sidaas daraaddeed ha diidin edbinta Kan Qaadirka ah. ¹⁸ Waayo, Isagu wuu xanuujiyaa oo wuu bogsiiinayaa; Isagu wuu dhaawacaa, oo gacmihiisuna way bogsiiinayaan. ¹⁹ Lix dhibaato ayuu kaa badbaadin doonaa, Xataa toddoba, shar kuma taaban doono. ²⁰ Abaarta, Isagu wuxuu kaa samatabbixin doonaa dhimashada, Iyo dagaalka, xoogga seefka. ²¹ Waxaad ka dhuuman doontaa karbaashka carrabka, Oo ma baqi doontid rabshadaha marka ay yimaadaan. ²² Waxaad ku qosli doontaa baabba' iyo gaajo, Oo ma baqi doontid xayawaanka duurjoogta ah. ²³ Waayo, waxaad heshiis la yeelan doontaa dhagaxyada berrinka, Oo xayawaanka berrinkuna nabad bay kula jiri doonaan. ²⁴ Waxaad ogaan doontaa in teendhadaadu ammaan tahay, Waayo, waxaad booqan doontaa gurigaaga oo wax khalidan ma heli doontid. ²⁵ Waxaad kaloo ogaan doontaa in farcankaagu badan doonaan, Iyo farcankaaga sida cawska dhulka oo kale. ²⁶ Waxaad u iman doontaa xabaasha iyadoo da' buuxda, Sida xidhmo hadhuudh ah oo lagu soo ururiyey xilligeeda. ²⁷ Bal eeg, tan waanu baadhnaay, oo waa run; Maqal, oo naftaada u garo."

6 Markaasaa Ayuub ka jawaabay, isagoo leh

² "Haddii keliya dhibaataadayda la miisaami lahaa iyo masiibadayda oo miisaanka la saaro! ³ Waayo, hubaal waxay ka culusaan ciidda badda; taas ayaa sabab u ah in erayadaydu ay noqdeen kuwo degdeg ah. ⁴ Fallaaraha Qaadirka ayaa igu jira, naftaydu waxay cabtaa suntooda; argagaxa Eebbe ayaa igu soo baxay. ⁵ Ma qayliyaa dameer duurjoog ah marka uu caws haysto, ama ma guuxaa dibigu marka uu quudkiisa haysto? ⁶ Ma la cuni karaa cunto aan dhadhan lahayn iyada oo aan

cusbo lahayn, ama ma jiro wax dhadhan leh oo ku jira casiirka mallowga? ⁷ Waxaan diiday inaan taabto waxyaalahaas; waxay ila mid yihiin cunto nacasnimo leh.

⁸ “Oo, in codsigayga la fuliyo, in Eebbe uu ii siiyo waxa aan u xiiseeyo, ⁹ in Eebbe uu doonayo inuu i burburiyo, inuu gacantiisa furo oo i gooyo! ¹⁰ Markaas waxaan weli heli lahaa tasallidaydan—farxaddayda xanuun aan kala go’ lahayn—inaanan diidin erayada Kan Quduuska ah.

¹¹ Maxaa xoog ah oo aan ku rajo qabo? Waa maxay dhammaadkayga, inaan dulqaato? ¹² Ma xoogga dhagaxyada ayaa ah xooggayga, mise hilibkaygu wuxuu ka samaysan yahay naxaas? ¹³ Ma jirtaa wax caawimaad ah oo igu jira, hadda oo guushu la eryay?

¹⁴ “Waayo, nin quus ah waxaa ka habboon inuu saaxiibkiisa ka helo naxariis, si uusan uga tegin cabsida Qaadirka. ¹⁵ Laakiin walaalahay waxay u dhaqmeen si khiyaano leh sida wadi, sida durdurraa oo buux dhaafiya ¹⁶ marka ay madow yihiin barafka dhalaalaya oo ay buuxaan barafka dhalaalaya, ¹⁷ laakiin marka ay engegaan, way baaba’aan; kulaylka ayay ka baaba’aan meeshii ay joogeen. ¹⁸ Jidadkoodu way wareegaan; waxay u kacaan dhul cidla ah oo way lumiyaan. ¹⁹ Kaarafaanada Tema way eegaan, socdaalayaasha Sheba way rajaynayaan. ²⁰ Waxaa lagu ceebeeyaa maxaa yeelay way aamineen; halkaas ayay yimaadaan, iyagoo niyad jabsan. ²¹ Runtii, hadda waxaad noqdeen sida iyaga; waxaad aragtaan wax cabsi leh oo baqaysaan. ²² Miyeynu weligay idhi, ‘Wax i sii,’ ama, ‘I siiya laaluush aniga oo ka wakiil ah hantidiinna,’ ²³ ama, ‘Iga samatabbixi gacanta cadowga,’ ama, ‘Iga soo furto gacanta kuwa naxariis darada ah’?”

²⁴ “I bar, oo waan aamushaan doonaa; i tus meesha aan khaldamay. ²⁵ Sidee bay u adag tahay in la maqlo erayo daacad ah! Laakiin maxay ku salaysan yihiin doodihiinnu? ²⁶ Ma waxaad damacsan tihiin inaad saxdaan erayadayda, oo aad u tihiin erayada mid quus ah sida dabaysha? ²⁷ Waxaad xitaa ku gamban lahaydeen agoon oo aad saaxiibkiinna ku iibsana lahaydeen.

²⁸ Laakiin hadda, fadlan i eeg, oo arag haddii aan been kuu sheego. ²⁹ Ka noqo, ha jirin wax dulmi ah; dib u fiirso, waayo, daacadnimadayda ayaa halis ku

jirta. ³⁰ Ma jirtaa wax shar ah oo ku jira carrabkayga? Ma afkaygu ma garan karo masiibo?

7 “Miyaan aan dadka lagu qasbin inay dhulka ku shaqeeyaan, Oo ma maalmihiisu ma aha sida maalmaha shaqaale qandaraasle ah? ² Sida addoonka oo kale oo harraad u qaba, Oo sida shaqaale oo kale oo si weyn u sugaya mushaharkiisa, ³ Sidaas ayaan loogu siiyey bilaha waxba tarayn, Oo habeennu dhib leh ayaa la ii qoondeeyey. ⁴ Markaan jiifsado, waxaan weydiya, ‘Goormaan kici doonaa?’ Laakiin habeenu wuu dheeraadaa, Oo waxaan ahay mid aan nasan karin ilaa waaberiga. ⁵ Hilibkaygu wuxuu daboolan yahay dixirigyo iyo boodh, Maqaarkaygu wuu adkaadaa oo dillaacaa.

⁶ Maalmahaygu waxay dhaafaan si ka dhaqso badan suunka weelka, Oo waxay dhammaadaan iyagoo aan rajo lahayn. ⁷ Xusuusnow in nolosheydu ay tahay neef kaliya; Indhahaygu mar dambe ma arki doonaan wanaag. ⁸ Indhaha kan i arkaa mar dambe ima arki doonaan; Indhahaagu way igu soo jeedsan doonaan, laakiin waan tegi doonaa. ⁹ Daruur baa baaba’aysa, oo mar dambe ma jirto, Sidaas daraaddeed kan She’ol u dhaadhaca ma soo noqonayo. ¹⁰ Mar dambe gurigiisa uma soo noqon doono, Meeshii uu joogayna mar dambe ma aqoonsan doonto isaga.

¹¹ “Sidaas daraaddeed, ma joojin doono erayadayda; Waxaan ku hadli doonaa dhibaataada ruuxayga, Waxaan muujin doonaa murugadayda qadhaadhnimada naftayda. ¹² Ma waxaan ahay badda, ama bahal badeed, Inaad ila dhigto waardiye? ¹³ Haddii aan u maleeyo, ‘Sariitaydu way i raalli gelin doontaa, Fadhiigayguna wuxuu yareyn doonaa cabashadayda,’ ¹⁴ Markaas waxaad igu argagaxisaa riyooyin Oo waxaad igu baqdin gelisaa aragtiyo, ¹⁵ Si naftaydu ay u doorbido in la isku qabto, Geeriduna ka doorbido dhibaataadayda. ¹⁶ Waan baaba’ayaa; weligay ma noolaan doono. Iga tag, waayo, maalmahaygu waa neef kaliya.

¹⁷ Waa maxay dadka, inaad sharfayso, Oo aad daryeesho, ¹⁸ Inaad subax kasta u fiirsato Oo aad ku tijaabiso daqiiqad kasta? ¹⁹ Miyaadan weligaa iga jeedin doonin aragtidaada, Ama iiga tagi doonin ilaa aan liqo candhuuftayda? ²⁰ Ma dembaabay? Maxaan kuu sameeyey, Ilaaliyaha dadka? Maxaad iiga dhigtay bartilmaameedkaaga,

Si aan naftayda ugu noqdo culays? ²¹ Maxaad haddaba u cafin weyday xadgudubkayga Oo aadan u qaadin xumaantayda? Waayo, hadda waxaan jiifsan doonaa boodhka; Oo waxaad i doondoontaa, laakiin mar dambe ima heli doontid."

8 Bildad kii Shuuxi ahaa ayaa ka jawaabay,

² "Intee in le'eg ayaad waxyaalahan ku hadli doontaa, iyo erayada afkaaga oo noqon doonaan dabayl xoog leh? ³ Ma Eebbe ayaa caddaaladda qalloociya? Mise Qaadirka ayaa waxa saxda ah qalloociya? ⁴ Haddii carruurtaadu ay isaga ka gefoobeen, Wuxuu iyaga u dhiibay cawaaqibka xumaantooda. ⁵ Laakiin haddii aad si daacad ah Eebbe u doondoonaayo oo aad Qaadirka naxariistiisa ku baryayso, ⁶ haddii aad daahir iyo toosan tahay, hubaal Wuxuu kugu kicin doonaa oo kugu soo celin doonaa meeshuu xaqaagu ku sugnaa. ⁷ In kastoo bilowgaagu uu yaraa, mustaqbalkaagu si weyn ayuu u barwaaqoobi doonaa.

⁸ "Weydii jiilashii hore, oo ka fiirso wixii ay awoowayaashood ogaadeen, ⁹ waayo, annagu shalay u baannu nahay waxna ma naqaan, maaddaama maalmahaennu dhulka ay hadh yar yihiin. ¹⁰ Sow iyagu kuuma sheegi doonaan oo kula hadli maayaan, iyagoo erayo ka keenaya fahamkooda? ¹¹ Ma canabku kor buu u koraa iyada oo aan balli jirin? Ma qodaxdu biyaha la'aantood ma barwaaqoobaan? ¹² Iyagoo weli cagaaran oo aan la goyn, way engegaan si ka dhaqso badan dhirta kale oo dhan. ¹³ Sidaas oo kale waa masiibada kuwa Eebbe illooba oo dhan; rajada kuwa aan Eebbe rumaysnayn way halligmi doontaa.

¹⁴ Kalsoonidoodu waa mid jilicsan, oo kalsoonidoodu waa sida shabagga caaro. ¹⁵ Waxay ku tiirsan yihiin gurigooda, laakiin ma istaago; way ku dheggan yihiin, laakiin ma sii jiro. ¹⁶ Waxay la mid yihiin geed barwaaqoobaya oo qorraxda ku jira, oo laamihiisa ku faafinaya beerta. ¹⁷ Xiddigadiisu waxay ku duudduubmaan dhagaxyo badan, waxayna raadiyaan meel dhagaxyada dhexdooda ah. ¹⁸ Laakiin haddii laga rujiyo meeshiisa, meeshii waxay inkiri doontaa, iyadoo leh, 'Kuma arag weligay.' ¹⁹ Hubaal kani waa farxadda jidkiisa, oo ciidda ka soo baxaya kuwo kale ayaa soo bixi doona.

²⁰ Bal eeg, Eebbe ma diidi doono qof daacad ah, mana taageeri doono kuwa sharka leh. ²¹ Mar kale wuxuu qosol ku soo celin doonaa afkaaga iyo farxad bushimahaaga. ²² Kuwa ku diida waxaa lagu dabooli doonaa ceeb, teendhooyinka kuwa sharka lehna ma jiri doonaan mar dambe."

9 Ayuub ayaa ka jawaabay, isagoo leh,

² "Runtii, waan ogahay in tani sidaas tahay; laakiin sidee bay dadku ugu xaq noqon karaan Eebbe hortiisa? ³ Haddii mid uu doonayo inuu la doodo, ma awoodi karo inuu hal mar ka jawaabo kun jeer. ⁴ Isagu waa xikmad leh oo xoog badan; yaa isaga ka soo horjeestay oo aan waxyeello la kulmin? ⁵ Isagu wuxuu dhaqaajiyaa buuro iyagoo aan ogayn, markuu ku rogo cadhadiisa. ⁶ Isagu wuxuu dhulka ka dhaqaajiyaa meeshiisa, iyo aasaaskeeda ayaa gariira. ⁷ Isagu wuxuu amraa qorraxda inaanay iftiimin, wuxuuna xiraa xiddigaha. ⁸ Isagu keliigis baa samada kala bixiyaa oo ku socda hirarka badda. ⁹ Isagu waa Abuuraha Dubbaha iyo Orion, Pleiades, iyo xiddigaha koonfureed. ¹⁰ Isagu wuxuu sameeyaa waxyaalo waaweyn oo aan la fahmi karin, yaabab aan tiro lahayn. ¹¹ Haddii uu iga ag maro, ma arki karo; haddii uu gudbo, ma dareemi karo. ¹² Haddii uu qaato, yaa ka hor istaagi kara? Yaa weydiin kara, 'Maxaad samaynaysaa?' ¹³ Eebbe ma celiyo cadhadiisa; hoostiisa kuwa caawiya Rahab way gariiraan.

¹⁴ Haddaba sidee baan ugu jawaabi karaa, ama erayadayda ula dooran karaa? ¹⁵ Xataa haddii aan xaq ahay, ma jawaabi karo; waa inaan ka baryaa naxariis Garsoorahayga. ¹⁶ Haddii aan waco oo uu iigu jawaabo, ma rumaysan doono inuu dhegaystay codkayga. ¹⁷ Isagu wuxuu igu burburin lahaa duufaan wuxuuna ii kordhin lahaa dhaawacyadayda sabab la'aan. ¹⁸ Isagu ima siin lahaa inaan neefsado, laakiin wuxuu i buuxin lahaa qadhaadh. ¹⁹ Haddii ay tahay arrin xoog, isagu waa xoog badan yahay; haddii ay tahay arrin caddaalad, yaa u yeeri kara? ²⁰ Xataa haddii aan xaq ahay, afkayga ayaa i xukumi lahaa; haddii aan eed lahayn, waxay ii sheegi lahayd inaan dembi leh ahay.

²¹ Anigu waxaan ahay mid aan eed lahayn, weli naftayda uma danaynayo; waxaan necbahay nolosheyda. ²² Dhammaantood waa isku mid; sidaas daraaddeed waxaan leeyahay, 'Wuxuu

baabi'yaa kuwa aan eed lahayn iyo kuwa sharka lehba.' ²³ Haddii masiibo keento dhimasho degdeg ah, wuxuu ku jeesjeesaa niyad-jabka kuwa aan waxba galabsan. ²⁴ Markii dhul lagu dhiibo gacanta kuwa sharka leh, wuxuu indho tirayaa xaakinnadiisa. Haddii aysan isaga ahayn, haddaba waa ayo? ²⁵ "Maalmuhu way ka dheereeyaan orodyahanka; way dhaqso u dhaqaaqaan, wax wanaagsan ma arkaan. ²⁶ Waxay u gudbaan sida doonyaha papyrus, sida gorgorka ku soo degaya ugaadhigiisa. ²⁷ Haddii aan iraaqdo, 'Waan iska dhaafi doonaa cabashadayda, waxaan beddeli doonaa wejigayga, oo waan dhoola caddayn doonaa,' ²⁸ Weli waxaan ka cabsanayaa dhammaan dhibaataadayda, waayo, waan ogahay inaad i cafin doonin. ²⁹ Maaddaama aan horeba u dembi leh ahay, maxaan ugu hawshoodaa wax aan faa'iido lahayn? ³⁰ Xataa haddii aan isku dhaqo baraf oo aan gacmahayga ku nadiifiyo saabuun, ³¹ Waxaad i gelin lahayd god, si xitaa dharkaygu ii karhaayo.

³² Waayo, isagu ma aha nin, sida aan ahay, inaan ugu jawaabo, inaan is hor taagno maxkamad. ³³ Ma jiro dhexdhexaadiye noo dhexeeya, oo gacantiisa nagu saari kara labadayada. ³⁴ Ha iga qaado ushiisa, hana iga baqin cabsi. ³⁵ Markaasaan la hadli lahaa isaga oo aan ka cabsan, laakiin sida ay hadda ila tahay, ma awoodo.

10 "Murugo awgeed waxaan karhiyaa nolosheyda; sidaas darteed waxaan si xor ah u caban doonaa; oo waxaan ku hadli doonaa qadhaadhka naftayda. ² Waxaan weyddiin doonaa Eebbe, 'Ha i xukumin; I caawi inaan fahmo sababta aad ii eedaynayso. ³ Ma sax baa inaad runtii dulmiso, Inaad diido shaqada gacmahaaga, Oo aad ku eegto raalli ahaanshaha qorshaha kuwa sharka leh? ⁴ Ma leedahay indho sida nin, Mise waxaad u aragtaa sida bani'aadamku u arko? ⁵ Ma maalmahaaga waa kuwa dhimanaya, Mise sannadahaaga sida kuwa nin, ⁶ Inaad baadho khaladaadkayga Oo aad baadho dembigayga oo dhan? ⁷ In kastoo aad ogtahay inaan dembi lahayn, Oo aanay jirin cid iga badbaadin karta gacantaada.

⁸ 'Gacmahaagu waxay i sameeyeen oo i sameeyeen, Haddana ma waxaad u jeedsan lahayd inaad i baabbi'iso? ⁹ Xusuuso inaad i sameysay sida dhoobo; Oo ma waxaad iigu soo celin lahayd ciidda mar kale? ¹⁰ Miyaanad i samayn sida caano,

Oo ii adkayn sida farmaajo; ¹¹ I dabool maqaarka iyo hilibka, Oo i xidh lafo iyo seedo? ¹² Noloshu iyo naxariista waad i siisay; Daryeelkaagana wuxuu ilaaliyay ruuxayga.

¹³ Haddana waxyaalahan waxaad ku qarisay qalbigaaga; Waan ogahay in tani ay kugu jirto: ¹⁴ Haddii aan dembaabo, markaas waad ii fiirsan lahayd, Oo ima cafiyi lahayn dembigayga. ¹⁵ Haddii aan shar ahay, hoogayga! Laakiin haddii aan xaq ahay, madaxayga ma qaadi karo. Waxaan ka buuxaa ceeb, oo waan ka warqabaa dhibaataadayda. ¹⁶ Haddii madaxaygu kor u kacdo, waxaad i ugaadhsan lahayd sida libaax, Oo mar kale waxaad igu tusi lahayd xooggaaga. ¹⁷ Waxaad cusboonaysiinaysaa markaatiyaashaaga igu lid ah Oo waxaad kordhisaa cadhadaada igu lid ah; Dhibaato ka dib dhibaato ayaa igu soo dhacda.

¹⁸ Maxaad haddaba iiga soo saartay uurka? Haddii aan kaliya dhiman lahaa, oo aanan indho arkin! ¹⁹ Waxaan ahaan lahaa sidii inaan jirin, Laga soo bixiyay uurka ilaa xabaasha.' ²⁰ Ma maalmahaygu ma yara? Jooji, iga tag, si aan farxad yar u helo ²¹ Ka hor intaan tegin—oo aanan soo noqon doonin— Dhulka mugdiga iyo hooska qoto dheer, ²² Dhulka gudcurka buuxa, sida mugdiga laftiisa, Hoos qoto dheer oo aan kala dambayn, Halkaas oo xitaa iftiinka uu yahay sida mugdiga."

11 Soofer oo ahaa Naamacyihii ayaa ka jawaabay:

² "Ma hadallo badan ayaa jawaab la'aan ahaan doona, oo ma nin hadal badan ayaa xaq laga dhigi doonaa? ³ Ma hadalladaada madhan ayaa dadka kale aamusin doona? Ma cidna ku toosin doontaa markaad ku jeesjeesid? ⁴ Waxaad sheeganaysaa, 'Cilmigaygu waa daahir, oo waxaan ahay nadiif indhahaaga hortooda.' ⁵ Bal inay Eebbe hadlo oo bushimihiisa kaa furo, ⁶ oo ku muujiyo siraha xigmadda, waayo, xigmadda dhabta ahi waxay leedahay laba dhinac. Hubso in Eebbe uu qaar ka mid ah xumaantaada iska indhatiray.

⁷ "Ma fahmi kartaa siraha Eebbe? Ma baari kartaa xuduudaha Qaadirka? ⁸ Waxay ka sarreeyaan samooyinka—maxaad gaadhi kartaa? Waxay ka hooseeyaan xabaasha—maxaad fahmi kartaa? ⁹ Baaxaddoodu waxay ka dheer tahay dhulka oo ka ballaaran tahay badda.

¹⁰ Haddii uu soo maro oo uu xiro ama maxkamad ku dhawaaqo, yaa isaga hor istaagi kara? ¹¹ Waayo, wuxuu ogyahay dadka khiyaanada leh; wuxuu arkaa sharka isaga oo aan u baahnayn inuu baadho. ¹² Qof aan caqli lahayn wuxuu heli doonaa faham marka dameerka duurjoogta ah ee yar uu nin noqdo.

¹³ “Haddii aad qalbigaaga diyaariso oo gacmahaaga u fidiso xaggiisa, ¹⁴ haddii wax qaldan oo gacantaada ku jira ay jiraan, ka saar, oo ha u oggolaanin in shar ku noolaado teendhooyinkaaga, ¹⁵ markaas waxaad kor u qaadi doontaa wejigaaga adigoon ceeb lahayn; waxaad istaagi doontaa adigoon cabsi lahayn. ¹⁶ Waad illoobi doontaa dhibaataadaada, adigoo xusuusanaya sida biyihii dhaafay. ¹⁷ Noloshadu waxay ka iftiimi doontaa duhurka; xitaa mugdigu wuxuu noqon doonaa sida subaxda. ¹⁸ Waxaad dareemi doontaa ammaan, waayo, waxaa jira rajo; waxaad fiirin doontaa hareeraha oo ku nasan doontaa ammaan. ¹⁹ Waxaad seexan doontaa, oo cidna ku cabsi gelin mayso, oo dad badan ayaa raadin doona raalli ahaanshahaaga. ²⁰ Laakiin indhaha kuwa sharka leh way fashilmi doonaan, oo baxsashadu way ka fogaan doontaa; rajadoodu waxay noqon doontaa inay neeftooda ugu dambayso.”

12

Markaasaa Ayuub ka jawaabay, isagoo leh,

² “Dhab ahaan, idinku waxaad tiihin dadka, xigmadduna idinka ayey idinla dhiman doontaa! ³ Laakiin waxaan leeyahay waxgarasho sida idinka; idinka hoos ma jiro. Yaa aan aqoon waxyaalaahaas oo kale?

⁴ Waxaan noqday majaajilo saaxiibadayda, Aniga oo Eebbe baryay oo la iigu jawaabay— nin xaq ah oo aan eed lahayn ayaa noqday majaajilo. ⁵ Kuwa deggan waxay yasaan masiibo, sida loogu diyaariyay kuwa cagahoodu simbiririxanayaan. ⁶ Teendhooyinka tuugadu nabad bay ku jiraan, kuwa Eebbe kiciyaana waa ammaan, kuwaasoo Eebbe ku keenay awooddooda.

⁷ “Laakiin xoolaha weydii, wayna ku bari doonaan; ama shimbiraha cirka, wayna ku ogeysiin doonaan.

⁸ Ama dhulka la hadal, wayna ku bari doontaa; kalluunka baddana ha kuu sheego. ⁹ Yaa ka mid ah kuwaas oo dhan aan aqbalin in gacanta Rabbigu mas'uul ka tahay tan? ¹⁰ Gacantiisa waxaa ku jira nolosha makhluuq kasta iyo neefta aadanaha oo

dhan. ¹¹ Ma dhegta ma tijaabiso erayada sida carabka cuntada u dhadhamiyo? ¹² Xigmadda waxaa laga helaa waayeelka, fahamkuna wuxuu la yimaadaa cimri dheer.

¹³ “Xaggiisa waxaa iska leh xigmad iyo xoog; talo iyo faham waa Isaga. ¹⁴ Waxa uu dumin karo lama dhihi karo; qofka uu xiro lama sii deyn karo. ¹⁵ Haddii uu biyaha celiyo, way engegaan; haddii uu sii daayo, way ku fatahaan dhulka. ¹⁶ Xaggiisa waxaa iska leh xoog iyo xigmad wanaagsan; labadaba kuwa la khiyaanay iyo khiyaanoole waa Isaga. ¹⁷ Wuxuu la tagaa lataliyayaasha cagacac, garsoorayaashana wuxuu ka dhigaa nacasyo. ¹⁸ Wuxuu ka qaadaa silsiladaha boqorrada wuxuuna dhexda uga xiraa suun. ¹⁹ Wuxuu la tagaa wadaaddada cagacac wuxuuna afgembiyaa kuwa muddada dheer joogay. ²⁰ Wuxuu aamusiya hadalka lataliyayaasha la aamini karo wuxuuna ka qaadaa garashada waayeelka. ²¹ Wuxuu quudhsi ku shubaa madaxda wuxuuna dabciiya suunka kuwa xoogga leh. ²² Wuxuu muujinayaa waxyaalaha qoto dheer ee mugdiga wuxuuna iftiimiya mugdiga qarsoon. ²³ Wuxuu ka dhigayaa quruumaha kuwa waaweyn, markaasuu baabi'iyaa; Wuxuu ballaariyaa quruumaha, markaasuu kala firdhiyaa. ²⁴ Wuxuu ka qaadaa madaxda dhulka caqligooda wuxuuna ka dhigaa inay ku wareeraan lamadegaanka aan raad lahayn. ²⁵ Waxay ku taahaan mugdi la'aan iftiin; Wuxuu ka dhigaa inay ku turunturoodaan sida kuwa sakhransan.

13

“Bal eeg, indhahaygu waxay arkeen waxaas oo dhan, Dhegahayguna way maqleen oo fahmeen. ² Waxaad taqaaniin, anna waan fahmayaa; Anigu idinka hoosayn maayo. ³ Laakiinse waxaan jeclaan lahaa inaan la hadlo Kan Qaadirka ah, Oo waxaan doonayaa inaan Eebbe la doodo. ⁴ Laakiinse waxaad igu daboolaysaan been; Dhammaantiin waxaad tiihin dhakhaatiir aan waxba tarayn. ⁵ Haddii aad aamusi lahaydeen, Taasi waxay ahaan lahayd xikmaddiinna! ⁶ Fadlan maqla codsigayga, Oo dhagaysada doodda bushimahayga. ⁷ Ma waxaad ku hadlaysaan si aan caddaalad ahayn Eebbe dartiis, Oo waxaad u hadlaysaan si khiyaano leh isaga? ⁸ Ma waxaad u muujinaysaan eex isaga? Ma waxaad Eebbe u doodayaan? ⁹ Ma wanaagsanaan doontaa marka uu idin baadho? Mise waxaad isaga u khiyaanayn doontaan sida nin loo khiyaaneeyo? ¹⁰ Isagu

hubaal wuu idin toosin doonaa Haddii aad si qarsoodi ah u muujisaan eex. ¹¹ Ma karaamadiisa ayaa idin cabsi gelin doonta, Oo cabsidiisa ma idinku soo dhici doontaa? ¹² Hadalladiinna xusuusta leh waa maahmaahyada dambaska; Difaacyadiinnu waa difaacyada dhoobada.

¹³ “Aamus hortayda si aan u hadlo; Markaas ha igu dhaco wixii dhici kara. ¹⁴ Maxaan naftayda khatar ugu gelinayaa, Oo aan naftayda gacmahayga ugu dhigayaa? ¹⁵ In kasta oo uu i dili karo, waan isku hallayn doonaa isaga. Si kastaba ha ahaatee, waxaan hor dhigi doonaa dacwaddayda hortiisa. ¹⁶ Tani sidoo kale waxay noqon doontaa samatabbixintayda, Waayo, qof aan Eebbe lahayn ma hor istaagi karo isaga. ¹⁷ Si dhow u fiirsada eradayda, Oo ha gaadho dhegihiinna bayaankayga. ¹⁸ Bal eeg, waxaan diyaariyey dacwaddayda; Waxaan ku kalsoonahay inaan la xaqiijin doono. ¹⁹ Yaa igu doodi doona? Waayo, markaas waan aamusnaan lahaa oo halaagsami lahaa.

²⁰ “Kaliya laba shay ha ii samayn, Markaasaan ka dhuuman doonin joogitaankaaga: ²¹ Gacantaada iga qaad, Oo ha igu soo ridin cabsidaada. ²² Markaas wac, anna waan ka jawaabi doonaa; Ama ii oggolow inaan hadlo, markaas iigu jawaab. ²³ Immisa ayaa xadgudubaydayda iyo dembiyadayda ah? I tus xadgudubaydayda iyo dembigayga. ²⁴ Maxaad wejigaaga u qarinaysaa Oo aad iigu aragtaa sida cadowgaaga? ²⁵ Ma waxaad cabsi gelin doontaa caleen dabayshu qaaday? Mise waxaad eryan doontaa buunshaha qalalan? ²⁶ Waayo, waxaad igu qortaa waxyaalo qadhaadh Oo waxaad igu qasbaysaa inaan qaado cawaaqibka dhalinyaranimadayda. ²⁷ Waxaad cagahayga ku xidhaysaa silsilado Oo waxaad fiirsaa jidadkayga oo dhan; Waxaad u dejisaa xuduudda cidhibtayda, ²⁸ Anigoo baaba'aya sida wax qudhmay, Sida dhar ay caaro cunto.

14 “Bini'aadamka, oo haweenku dhaleen, Cimrigoodu waa gaaban yahay oo dhib baa ka buuxa. ² Sida ubax, way soo baxaan oo engegaan, Sidoo kale way cararaan sida hooska oo ma sii waarayaan. ³ Adiguna si dhow baad u fiirsaa Oo waxaad iyaga la gelisaa xukunka Naftaada. ⁴ Yaa ka keeni kara daahir wasakh? Midna ma awoodo! ⁵ Maaddaama maalmahooda la go'aamiyey, Tirada bilahooda waa kuu caddahay;

Oo waxaad u dejisay xuduudahooda oo ayan dhaafi karin. ⁶ Ka leexo iyaga si ay u nastaan, Ilaa ay dhammeeyaan maalintooda sida shaqaale la kireeyey.

⁷ “Waayo, geed waxaa u jira rajo, Haddii la jaro, in uu mar kale soo baxo, Oo laamihisuna ma guuldarraystaan. ⁸ In kastoo xididkiisu gabowdo dhulka, Oo jiriddiisuna ku dhinto ciidda engegan, ⁹ Urta biyaha, way barwaaqoobi Oo waxay soo saartaa laamo sida geed yar. ¹⁰ Laakiin marka qofku dhinto oo hooseeyo, Qofku wuu dhintaa, oo xaggee buu jiraa? ¹¹ Sida biyuhu uga baaba'aan badda, Oo webi u engego oo u qallajiyo, ¹² Sidaas daraaddeed dadku way jiifaan oo ma kici karaan. Ilaa samooyinku baaba'aan, Ma soo toosayaan mana laga kicin doono hurdadooda.

¹³ “Oo bal inaad i qarisid She'ool, Inaad i qarisid ilaa cadhadaadu ka yaraato, Inaad ii dejisid waqti oo aad i xusuusati! ¹⁴ Haddii qofku dhinto, ma noolaan doonaa mar kale? Maalmaha dhibaataadayda oo dhan waan sugi doonaa Ilaa dib-u-soo-kabashadaydu timaado. ¹⁵ Waad wici doontaa, anna waan kuu jawaabi doonaa; Waxaad u xiisi doontaa shuqulka gacmahaaga. ¹⁶ Waayo, hadda waxaad tirisaa tallaabooyinkayga, Ma fiirisid dembigayga. ¹⁷ Xadgudubkayga waxaa lagu xidhay boorso, Oo waxaad ku daboolaysaa xumaantayda.

¹⁸ “Laakiin buur baa duntay oo burburta, Oo dhagax baa laga dhaqaajiyaa meeshiisa; ¹⁹ Biyuhu way baabi'iyaa dhagaxyada, Durduradooduna waxay dhaqaan ciidda dhulka; Sidaas daraaddeed waxaad yaraysaa rajada qofka. ²⁰ Si joogto ah baad u awood badan tahay oo way tagaan; Waxaad beddeshaa muuqaalkooda oo waad dirtaa. ²¹ Carruurtoodu waxay gaaraan sharaf, laakiin ma oga; Ama waxay noqdaan kuwo aan qiimo lahayn, mana dareemaan. ²² Si kastaba ha ahaatee, jidhkoodu wuu dareemaa xanuun, Oo naftoodu way u baroorataa.”

15 Markaasaa Elifaas oo reer Teemaan ah hadlay:

² “Ma nin caqli leh baa ku jawaabi lahaa fikrado madhan, oo naftiisa ku buuxin lahaa dabaylta kulul ee bari? ³ Ma waxay ku hadli lahaayeen hadallo aan waxba tarayn, oo erayo aan faa'iido lahayn? ⁴ Runtii waxaad yaraysaa cabsida oo waxaad hor istaagtaa fikirka hortiisa Eebbe. ⁵

Xumaantaadu waxay baraysaa hadalkaaga, oo waxaad doorataa carrabka khiyaanada leh. ⁶ Afkaaga ayaa kugu xukumaya, anigu ma ahi; bushimahaaga ayaa markaati kaa ah.

⁷ “Ma adigaa ahaa dadkii ugu horreeyey ee la dhashay? Ma waxaa laguu keenay ka hor buuraha? ⁸ Ma waxaad dhegaysataa golaha qarsoodiga ah ee Eebbe? Ma waxaad sheeganaysaa xigmadda gaarka ah? ⁹ Maxaad taqaan oo aanaan aqoon? Maxay yihiin aragtiyada aad leedahay oo naga maqan? ¹⁰ Dadka cirro leh iyo kuwa da'da weyn ayaa nala jooga, oo ka weyn aabbahaa. ¹¹ Ma waxaa yar xasilloonida Eebbe ee adiga, ama erayga jilicsan ee lagugu hadlay? ¹² Maxaa qalbigaaga kugu kaxaynayaa, oo maxay indhahaagu u ifayaan, ¹³ inaad ruuxaaga ka soo horjeeddo Eebbe oo aad ku hadasho erayo noocan oo kale ah? ¹⁴ Waa maxay bini'aadamka, inay daahir noqon karaan, ama kuwa haweenay dhashay, inay xaq noqon karaan? ¹⁵ Haddaanu kalsooni ku qabin quduusiintiisa, xataa samooyinku ma aha kuwo daahir ah hortiisa, ¹⁶ maxaa ka sii yar bini'aadamka, kuwa xun oo musuqmaasuq ah, oo cabba xumaanta sida biyaha!

¹⁷ “I dhegayso oo waan sharxi doonaa; waxaan ku dhawaaqi doonaa wixii aan arkay, ¹⁸ waxa kuwa caqli leh ku dhawaaqeen, oo aan ka qarin awowayaashood, ¹⁹ oo dhulka keliya la siiyey markii aanay cid shisheeye ah dhex marin: ²⁰ Qofka sharka leh wuxuu ku dhibaatooodaa maalmahiisa oo dhan, iyo sannadaha loo qoondeeyey kuwa naxariis darrada ah waa xaddidan yihiin. ²¹ Codad cabsi leh ayaa buuxiya dhegihiisa; markuu nabad yahay, kuwa dhaca ayaa ku soo weerara. ²² Ma filayo inuu ka xoroobo mugdiga; waxaa loo calaamadeeyey seefta. ²³ Wuxuu u wareegaa cunto, isagoo leh, ‘Xaggee bay joogtaa?’ Wuxuu og yahay maalinta mugdiga inay dhowdahay. ²⁴ Dhib iyo cidhiidhi ayaa cabsi geliya; waxay ku xoog badan yihiin sida boqor u diyaarsan dagaal, ²⁵ maxaa yeelay wuxuu gacantiisa u fidiyey Eebbe, oo wuxuu muujiyey isla weyni xagga Qaadirka. ²⁶ Wuxuu ku soo ordayaa isaga isagoo leh gaashaan qaro weyn oo adag.

²⁷ In kasta oo wejigiisu dufan ku daboolan yahay iyo dhexdiisu buuxdo hilib, ²⁸ wuxuu deggan doonaa magaalooyin cidla ah, guryo aan cidna degganayn, oo loo qoondeeyey inay noqdaan burbur. ²⁹ Ma sii ahaan doono hodan, mana sii jiri

doonaan maalkiisu; hantidiisu ma faafin doonto dhulka. ³⁰ Ma heli doono magangalyo ka soo baxa mugdiga; olol ayaa qalajin doona laamihisa, iyo neefta afka Eebbe ayaa qaadi doonta. ³¹ Ha is khiyaanayn isagoo ku kalsoon wax aan jirin, waayo waxba kama heli doono. ³² Waxay noqon doontaa oo la fulin doonaa ka hor wakhtigiisa, oo laamihisu ma barwaaqoobi doonaan. ³³ Wuxuu noqon doonaa sida geed canab ah oo laga gooyay canabkiisa aan bislaan, sida geed saytuun ah oo daadinaya ubaxyadiisa. ³⁴ Waayo, shirka kuwa aan Eebbe ahayn waa madhalays, oo dabku wuxuu baabbi'iyaa teendhooyinka kuwa jecel laaluushka. ³⁵ Waxay uursaysataa dhib iyo waxay dhalaan xumaan; maskaxdoodu waxay diyaarinaysaa khiyaano.”

16

Ayuub ayaa ka jawaabay, isagoo leh,

² “Wax badan ayaan ka maqlay tan; dhammaantiin waxaad tihiin kuwa aan waxba tarayn oo wax qancinaya! ³ Ma jirtaa dhammaad khudbadihiinna dhaadheer? Maxaa idin kiciyay inaad sii murantaan? ⁴ Aniguna waxaan ku hadli karaa sida aad u hadashaan, haddii aad joogtaan meeshayda. Waxaan sameyn karaa khudbado qurux badan oo idin ka soo horjeeda oo madaxayga idinku ruxi karaa. ⁵ Laakiin waxaan idinku dhiirrigelin lahaa afkayga, iyo raaxada bushimahaygu waxay idiin keeni lahayd nasasho. ⁶ “Haddii aan hadlo, dhibaatadayda lagama fududayn, haddii aan aamuso, kama tagto. ⁷ Hubaal, hadda Eebbe ayaa i daaliyay; waxaad burburiseen gurigayga oo dhan. ⁸ Waad i cidhiidhyeyseen, oo waxay noqotay markaati; caatidayda ayaa kacda oo ii markaati furta. ⁹ Cadhadiisa, Eebbe ayaa i jeexjeexay oo i ugaarsaday; wuxuu igu qaniinaa ilkihiisa. Cadowgaygu wuxuu igu eegaa si kulul. ¹⁰ Dadku waxay igu eegaan affkooda oo furan; waxay dhirbaaxaan dhabankayga si quudhsi ah oo waxay isu soo urursadaan inay i hor yimaadaan. ¹¹ Eebbe wuxuu ii dhiibay kuwa sharka leh oo wuxuu ii tuuray gacanta kuwa aan cibaadada lahayn. ¹² Waxaan ku sugnaa nabad, laakiin wuu i burburiyay; wuxuu iga qabtay qoorta oo i burburiyay. Wuxuu iga dhigtay bartilmaameedkiisa. ¹³ Fardaha toogta ayaa igu hareeraysan. Iyadoo aan naxariis lahayn, wuxuu dalooliyaa kelyahayga oo wuxuu dhulka ku daadiyaa xammeetidayda. ¹⁴ Wuxuu igu jebiyaa daldaloolo daldaloolo; wuxuu igu soo ordaa sida

dagaalyahan. ¹⁵ Waxaan isku tolai dhar joonyad ah oo dusha sare ah oo waxaan ku aasay fooddayda ciidda. ¹⁶ Wajigaygu wuxuu ku gubtay oohin, iyo hoos madow ayaa indhahayga ku wareegsan, ¹⁷ in kastoo gacmahaygu ay ka madax bannaan yihiin rabshad iyo ducadaydu ay daahir tahay.

¹⁸ “Dhulkow, ha daboolin dhiigayga; qayladaydu ha helin meel nasasho!” ¹⁹ Si kastaba ha ahaatee, markhaatigeygu wuxuu ku jiraa samooyinka; difaacahaygu wuxuu deggan yahay meel sare. ²⁰ Saaxiibadaydu waa kuwa i quudhsada; indhahaygu waxay ku daadiyaan ilmo Eebbe, ²¹ in mid ka mid ah uu u doodo nin Eebbe sida mid u doodo saaxiib.

²² Waayo, sannado yar kadib, waxaan mari doonaa jid aan soo noqon.

17 “Ruuxaygu waa la burburiyey, maalmahayguna waa dhammaadeen, Qabriguna wuu i sugayaa. ² Dhab ahaanna kuwa i quudhsada way ila joogaan, Indhahayguna waxay eegayaan kicintooda.

³ Fadlan, Iigu dhig ballan adiga keligaa; Yaa jira oo noqon doona dammaanad qaadkayga? ⁴ Waayo, waxaad ka fogaysay qalbigooda fahamka, Sidaas darteed ma sarreyn doontid iyaga. ⁵ Kii saaxiibbadiisa u sheega qayb ka mid ah dhaca, Indhaha carruurtiisu way halligmi doonaan.

⁶ Hase ahaatee, wuxuu iga dhigay maahmaah dadka dhexdeeda, Inguna waxaan ahay mid dadku ku candhuuftaan. ⁷ Indhahayguna way daciifeen murugada aawadeed, Jidhkaygana dhammaan qaybihiisu waxay la mid yihiin hadh. ⁸ Kuwa qumman ayaa ka yaabi doona tan, Kuwa aan waxba galabsan ayaa ka kici doona kuwa aan Eebbe aqoon. ⁹ Si kastaba ha ahaatee, kuwa xaq ah waxay ku sii jiri doonaan dariiqooda, Kii gacmo nadiif ahna wuu sii xoogaysan doonaa.

¹⁰ Haddana, dhammaantiin, waan idinka baryayaa, soo noqda, Waayo, idinka dhexdiinna nin caqli leh ma arko. ¹¹ Maalmahaygii way tageen, qorshayaashaydii waa la jebiyey, Hawada qalbigayga. ¹² Habeenkii waxay u rogaan maalin, iyagoo leh, ‘Iftiinku waa dhow yahay,’ iyagoo jooga gudcurka. ¹³ Haddii aan She’ool u arko gurigayga, Waxaan ku fidinayaa sariirtayda gudcurka; ¹⁴ Waxaan u yeedhaa qabriga, ‘Adigu waxaad tahay aabbahay;’ Duqsigana, ‘hooyaday iyo walaashay.’ ¹⁵

Xaggee markaa rajadaydu tahay? Oo yaa arki kara rajo ii ah? ¹⁶ Ma waxay ila degi doontaa She’ool? Ma wada geli doonaa ciidda?”

18 Markaasaa Bildad oo Shuuxi ahaa u jawaabay oo wuxuu yidhi:

² “Intee in le’eg baad erayo ka dhex baadi dooni doontaan? Caqli yeesha, dabadeedna waan wada hadli karnaa. ³ Maxaa annaga na loogu arkaa sida bahalaha, oo indhihiinna ugu tihiin nacasnimo? ⁴ Adiga oo cadhaysan naftaada jeexjeexa, miyaa dhulka lagaa tegi doonaa, ama dhagaxa booskiisa laga dhaqaajin doonaa?

⁵ “Iftiinka kuwa sharka leh waa la demiyey, iyo ololka dabkiisuna wuu damayaa. ⁶ Iftiinka teendhadiisa waa la damiyey, iyo laambaddii korkiisa ahaydna waa la baktiyeey. ⁷ Talaabadiisa xoogga lahayd waa la gaabiyeey, iyo qorshihiiisii ayaa hoos u dhigay. ⁸ Lugihiiisu waxay ku hoggaamiyaan shabag, oo wuxuu ku socdaa meshkeeda. ⁹ Dabinku wuxuu qabtaa cidhibtiisa, iyo dabinnada ayaa si adag u haya. ¹⁰ Xadhig ayaa dhulka loogu qariyey, iyo dabin ayaa jidkiisa yaal. ¹¹ Cabsi lama filaan ah ayaa dhinac walba ka baqdin gelisa oo waxay eryataa tallaabo kasta. ¹² Xooggiisu waa la dhameeyey, iyo masiibo ayaa dhinaciisa diyaar ah. ¹³ Waxay cunaan qaybaha maqaarkiisa; curadkii dhimashadu wuxuu cunaa addimihiisa. ¹⁴ Waxaa laga jeexjeexaa amniga teendhadiisa oo waxaa loo hoggaamiyaa boqorka cabsida. ¹⁵ Baarud ayaa lagu firdhiyaa hoygiisa; dab ayaa cuna teendhadiisa. ¹⁶ Xiddidihiisa hoos bay u engegaan, iyo laamihiisuna kor bay u engegaan. ¹⁷ Xusuustiisu dhulka way ka baaba’daa, oo magacna kuma reebo dhulka. ¹⁸ Waxaa laga tuuraa iftiinka gudihiisa mugdiga oo laga saaraa dunida. ¹⁹ Ma laha farac ama farcankii dadkiisa, mana jiro qof ka badbaaday meesha uu ku noolaa. ²⁰ Kuwa galbeedka ku nool way ka naxaan masiibadiisa, iyo kuwa bari ku noolna cabsi bay ka buuxsamaan. ²¹ Hubaal kuwa sharka leh waa hoygooda, oo kani waa meesha mid aan Eebbe aqoon.”

19 Markaasaa Ayuub ka jawaabay, isagoo leh, ² “Intee in le’eg baad i silcinaasaan oo i burburinaasaan erayadiinna? ³ Toban jeer baad i ceebteen; ma xishootaan inaad i dhibtaan. ⁴ Haddii aan khaldamay, qaladkaygu aniga keliya

ayuu igu saabsan yahay. ⁵ Haddii aad run ahaantii igu faantaan oo aad ceebtaayda igu adeegataan, ⁶ markaas fahma inaan dareemayo inaan Eebbe i dumiyay oo aan ku wareegsanahay shabaqiisa.

⁷ "In kastoo aan qayliyo, 'Dhibaato!' jawaab ma helayo; waxaan u yeedhaa caawimaad, laakiin caddaalad ma jirto. ⁸ Wuxuu xidhay jidkayga si aanan u gudbin karin, wuxuuna ku duudduubay jidadkayga gudcur. ⁹ Wuxuu iga qaaday sharafkaygii wuuna iga qaaday taajkii madaxa iga saarnaa. ¹⁰ Dhinac walba wuu iga dumiya, oo waan tegey; wuxuu xididada iga siibaa rajadayda sida geed. ¹¹ Cadhadiisu way iga kacdaa; wuxuu ii arkaa sida cadowgiisa. ¹² Ciidamadiisu way soo wada socdaan; waxay ii dhisaan jaranjarro dagaal oo waxay hareereeyaan teendhadayda.

¹³ "Wuxuu iga fogeeyay walaalahayga, iyo aqoontayda way iga yaraadeen. ¹⁴ Kuwa iga xiga way i khiyaameeyeen; saaxiibbada dhow waxay iga tageen. ¹⁵ Dadka gurigayga iyo gabdhahayga waxay iigu qaataan nin qalaad; waxaan ku ahay nin shisheeye indhahooda. ¹⁶ Waxaan u yeedhaa adeeggahayga, laakiin jawaab ma bixiyo; waa inaan baryaa isaga afkayga. ¹⁷ Neefkaygu waa karaahiyo xaaskayga, waxaan ahay mid nacas ah qoyskeyga dhexdiisa. ¹⁸ Xitaa carruurta yaryar way i quudhsadaan; markaan istaago, way iga hadlaan. ¹⁹ Saaxiibbada dhow oo dhan way i necebi yihiin; kuwa aan jeclahay way iga soo horjeedaan. ²⁰ Waxaan ku soo haray maqaar iyo laf; waxaan ka baxsaday oo keliya maqaarka ilkahayga. ²¹ "I tusiye naxariis, saaxiibbayaalow, i tusiye naxariis, waayo, gacanta Eebbe ayaa i dhufatay. ²² Maxaad iigu eryeysaan sida Eebbe oo kale? Ma ku qanacsanidin hilibkayga?

²³ "Bal inay erayadaydu la qoro, inay lagu xardho buug, ²⁴ inay lagu xardho qalab bir ah iyo rasaas, ama lagu qoro dhagax weligiis! ²⁵ Waayo, waan ogahay in Badbaadiyahaygu nool yahay, iyo in dhammaadka uu istaagi doono dhulka. ²⁶ Oo ka dib markii maqaarkayga la baabbi'yo, haddana hilibkayga dhexdiisa waxaan arki doonaa Eebbe; ²⁷ Anigu waxaan isaga ku arki doonaa indhahayga — aniga, iyo mid kale ma aha. Qalbiga ayaa igu xiisooday! ²⁸ Haddii aad tidhaahdaan, 'Sideen isaga u silcin karnaa, maadaama xididka dhibaataadu ku jiro isaga,' ²⁹ markaas ka digtoonaada seefta naftiinna, waayo, cadhadu waxay keentaa

cawaaqibka seefta, si aad u fahantaan in xukun jiro."

20 Sofar oo reer Naamac ahaa ayaa ku jawaabay,

² "Fikradahayga aan nasashada lahayn ayaa igu qasbaya inaan ka jawaabo, sababtoo ah welwelka qotoda dheer ee aan qabo. ³ Waxaan maqlay canaan i caayaysa, iyo garashada fahamkayga ayaa igu dhiirrigelinaysa inaan ka jawaabo.

⁴ Miyaanad tan ka aqoon waayadii hore, tan iyo markii aadamuhu lagu beeray dhulka, ⁵ in farxadda kuwa sharka leh ay tahay mid gaaban, iyo rayraynta kuwa aan Eebbe aqoon ay tahay mid daqiiqad ah? ⁶ In kasta oo isla weyniisu ay cirka gaadho iyo madaxiisu uu daruuraha taabto, ⁷ wuu baabbi'i doonaa weligiis sida saxaraddiisa; kuwa arkay ayaa odhan doona, 'Xaggee buu joogaa?' ⁸ Wuxuu baabbi'i doonaa sida riyo, oo lama heli karo; sida aragti habeenkii, waa la eryi doonaa. ⁹ Indhaha arkay ma arki doonaan mar dambe; meeshiisuna mar dambe ma arki doonto. ¹⁰ Carruurtiisu waxay doondooni doonaan raalli ahaanshaha masaakiinta, gacmihiiisuna waxay soo celin doonaan maalkiisii. ¹¹ Lafihiisa, oo mar ka buuxay xoogga dhallinyaranimada, waxay la jiifsan doonaan isaga ciidda dhexdeeda.

¹² "In kasta oo xumaantu ay macaan tahay afkiisa oo uu ku qariyo carrabkiisa hoostiisa, ¹³ in kastoo uu ku farxo oo aanu ka tegin, laakiin uu ku hayo afkiisa, ¹⁴ cuntadiisu waxay ku noqon doontaa dhanaan calooshiisa; waxay ku noqon doontaa sunta masaska gudahiisa. ¹⁵ Wuxuu liqay maal, laakiin wuu soo matagi doonaa; Eebbe ayaa ka soo saari doona calooshiisa. ¹⁶ Wuxuu nuugi doonaa sunta masaska; carrabka abeesada ayaa hoos u dhigi doona. ¹⁷ Isagu ma eegi doono durdurrada, webiyada malabka iyo subagga leh. ¹⁸ Wuxuu soo celin doonaa wixii uu ku hawshooday mana cuni doono; ma raaxaysan doono maalka ganacsigiisa. ¹⁹ Waayo, wuxuu burburiyey oo ka tegey masaakiinta; wuxuu qabsaday guri aanu dhisin. ²⁰ "Sababtoo ah isagu ma aqoon nabad gudhiisa, waxba ma hayn doono wax uu doonayo. ²¹ Waxba uma harin inuu cuno; sidaas darteed barwaaqadiisu ma sii jiri doonto. ²² Bartamaha badnaantiisa, dhib baa ku soo gaadhi doonta; xoogga buuxa ee

dhibaatadu waxay ku soo degi doontaa. ²³ Markuu calooshiisa buuxiyo, Eebbe wuxuu ku soo dayn doonaa cadhadiisa kulul isaga oo ku roobayn doonaa intuu wax cunayo. ²⁴ In kasta oo uu ka cararo hub bir ah, fallaadho naxaas ah ayaa ku dhici doona. ²⁵ Waa la soo saaray oo dhabarkiisa ayuu ka soo baxayaa, dhibicda ifaysa ayaa beerkiisa ka soo baxaysa; argagax ayaa ku soo degi doona. ²⁶ Gudcur buuxa ayaa loo hayaa khasnadihiisa; dab aan la shidin ayaa baabbi'in doona oo cuni doona waxa ku hadhay teendhadiisa. ²⁷ Samooyinku waxay muujin doonaan xumaantiisa, dhulkuna wuu ka kici doonaa isaga. ²⁸ Kordhinta gurigiisu way socon doontaa; hantidiisuna way baabbi'i doontaa maalinta cadhada Eebbe. ²⁹ Tani waa qaybta Eebbe u qoondeeyey kuwa sharka leh, dhaxalka isaga loogu talagalay Eebbe."

21 Ayuub ayaa ka jawaabay:

² "Si fiican u dhegaysta eradayda, oo tan ha idin noqoto dariiq aad igu qalbi qaboojiisaan. ³ I ogolaada inaan hadlo, oo markaan hadlo dabadeed waad i maadsan kartaan. ⁴ Cabashadaydu ma ku socotaa aadanaha kaliya? Maxaan u noqon waayaa mid aan dulqaad lahayn? ⁵ I eega oo yaaba; gacantiinna ku dhiga afkiinna. ⁶ Markaan ka fikiro, waan naxayaa; argagax ayaa qabsada jidhkayga. ⁷ Maxay kuwa sharka leh u sii nool yihiin, u gabowaan, oo u kordhaan awoodda? ⁸ Carruurtooda ayaa ku barwaaqoobay hareerahooda, faracooduna hortooda ayuu joogaa. ⁹ Guryahoodu waa ammaan oo cabsi la'aan; ul Eebbe kuma kor taallo. ¹⁰ Dibiyadoodu si guul leh ayay u dhalaan; sacahooduna way umulaan oo ma lumiyaan dhashooda. ¹¹ Waxay u diraan carruurtooda sida adhiga; yaryarkooduna way ciyaaraan. ¹² Waxay ku heesaan durbaan iyo shareero, oo ku farxaan codka fuudhka. ¹³ Waxay maalmooda ku qaataan barwaaqo oo si nabad ah ayay u galaan xabaasha. ¹⁴ Hase ahaatee waxay Eebbe ku yidhaahdaan, 'Naga tag! Ma lihin ribitaan aan ku ogaano jidadkaaga. ¹⁵ Yuu yahay Kan Qaadirka ah, inaan u adeegno? Maxaan faa'iido ku qabnaa haddii aan u tukanno?' ¹⁶ Runtii, barwaaqadoodu gacmahooda kuma jirto, sidaas darteed waan ka fogaadaa talada kuwa sharka leh.

¹⁷ "Intee in le'eg baa la bakhtiyaa laambadda kuwa sharka leh? Intee in le'eg baa masiibo ku dhacdaa iyaga, oo loo qaybiyey Eebbe cadhadiisa? ¹⁸ Ma

yihiiin sida cawska oo kale oo dabayshu qaaddo, sida buunshaha oo duufaanku kaxaysto? ¹⁹ Waxaa la yidhi, 'Eebbe wuxuu kaydiyaa qofka xumaantiisa carruurtiisa.' Ha u abaalmariyo si ay iyagu u ogaadaan. ²⁰ Indhahooda ha arkaan hooggooda; ha cabbaan cadhada Kan Qaadirka ah. ²¹ Maxay ka daneeyaan reerka ka dambeeya, marka bilahooda loo qoondeeyey ay dhammaadaan?

²² Ma jiraa qof Eebbe wax baran kara, maadaama uu xitaa xukumo kuwa ugu sarreeya? ²³ Qof ayaa ku dhinta xoog buuxa, oo gebi ahaanba ku raaxaysanaya oo ammaan ah, ²⁴ jidhkiisu si fiican u nafaqaysan yahay, lafihiisuna hodan ku yihiin dhuux. ²⁵ Mid kale ayaa ku dhinta nafsad dhibban, oo aan waligiis ku raaxaysan wax wanaagsan. ²⁶ Wadajir ayay ugu jiifaan ciidda, oo dixiriguna labadoodaba wuu daboolaa. ²⁷ "Bal eega, waan ogahay fikiradiinna iyo dhagarta aad igu maleegaysaan. ²⁸ Waxaad weydiisaan, 'Xaggee hadda ku yaalliin guriga ninka sharaf leh, teendhooyinkii kuwa sharka lahaa ku noolaayeen?' ²⁹ Miyaanad su'aal ka weydiin kuwa socda? Miyaanad tixgelin xisaabahooda— ³⁰ in kuwa sharka leh laga badbaadiyo maalinta masiibada, oo laga kaxeeyo maalinta cadhada? ³¹ Yaa ku hor imaanaya ficilladooda, yaa abaalmarinaya waxa ay sameeyeen? ³² Waxaa loo qaadaa xabaasha, oo waardiye ayaa lagu hayaa qabriga. ³³ Dhulka dooxada ku yaal ayaa u macaan iyaga; dhammaan aadanuhu way raacaan, oo kuwa aan la soo koobi karin ayaa ka horreeya.

³⁴ Haddaba sidee baad ii siin kartaa qalbi qaboojin madhan? Jawaabihiiinnu waxba ma aha oo waa been kaliya!"

22 Haddaba Eliifaas oo ahaa reer Teeman ayaa hadlay,

² "Nin ma noqon karaa mid faa'iido u leh Eebbe? Ma ninka caqliga leh ayaa naftiisa anfaca? ³ Ma wuxuu keenaa raalli ahaansho Qaadirka haddii aad xaq tahay, ama faa'iido haddii jidadkaagu qumman yihiin?

⁴ Ma waxay sabab u tahay cabsidaada inuu ku saxo oo uu xukun kula galo? ⁵ Ma xumaantaadu ma aha mid ballaaran, oo ma dembiyadaadu ma dhammaadaan? ⁶ Waayo, waxaad ka qaadatay ballanqaadyo qaraabadaada sabab la'aan oo waxaad dharka ka siibtay kuwa qaawan. ⁷ Ma aadan

bixin biyo kuwa daallan, oo waxaad ka diidday kibis kuwa gaajaysan. ⁸ Laakiin dhulku wuxuu u leeyahay kuwa xoogga leh, oo kuwa sharafta leh ayaa ku nool. ⁹ Waxaad dirsatay carmalada iyagoo gacmo madhan, oo xoogga agoonta ayaa la burburiyey. ¹⁰ Taas darteed dabinnaada ayaa kugu wareegsan, iyo cabsi kedis ah ayaa ku qabsata, ¹¹ ama gudcur si aanad u arkin, iyo daad biyo ah ayaa ku daboolaya.

¹² “Eebbe ma joogo meelaha sare ee samada? Oo bal eeg xiddigaha ugu sarreeya, sida ay u sarraaysanyihiin! ¹³ Haddana waxaad isweydiisaa, ‘Eebbe maxuu ogyahay? Ma xukumi karaa gudcurka cufan?’ ¹⁴ Daruuraha ayaa u ah dabool, si aanu noo arkin, oo wuxuu ku socdaa saqafka samada.’ ¹⁵ Ma sii wadi doontaa jidkii hore ee kuwa sharka leh ku socdeen, ¹⁶ kuwaas oo la qaaday ka hor wakhtigoodii, kuwaas oo aasaaskoodii daadku qaaday? ¹⁷ Waxay Eebbe ku yidhaahdeen, ‘Naga tag!’ iyo ‘Qaadirka maxuu u qaban karaa iyaga?’ ¹⁸ Haddana isagaa guryahooda ku buuxiyey waxyaalo wanaagsan, laakiin talada kuwa sharka leh waa iga fog tahay. ¹⁹ Kuwa xaq ah way arkaan oo way ku farxaan, oo kuwa aan waxba galabsan way ku jeesjeesaan, iyagoo leh, ²⁰ ‘Hubaal cadowgeennu waa la gooyay, oo dab baa hantidoodii baabbi’iyey.’

²¹ “Isbaro isaga oo nabad ku noqo; sidaas darteed wanaag baa kuu iman doona. ²² Aqbal hanuunka afkiisa oo ereyadiisa ku kaydi qalbigaaga. ²³ Haddii aad ku soo noqoto Qaadirka, waa lagu soo celin doonaa; haddii aad dembiga ka fogeyso teendhadaada, ²⁴ oo aad dahabkaaga ku tuurto ciidda, dahabka Ofiirna dhagaxyada durdurrada, ²⁵ markaas Qaadirka wuxuu noqon doonaa khasnadahaaga, iyo lacag qaali ah adiga. ²⁶ Waayo, markaas waxaad ku farxi doontaa Qaadirka oo wajigaaga u qaadi doontaa Eebbe. ²⁷ Waxaad u yeedhi doontaa isaga, wuuna kuu jawaabi doonaa, oo waxaad oofin doontaa nidarradaada. ²⁸ Waxaad go’aamin doontaa wax, oo waa laguugu dhisi doonaa, oo iitiin baa ku ifin doona jidadkaaga. ²⁹ Marka dadka la hoosaysiiyo, waxaad odhan doontaa, ‘Kor u qaadi!’ oo wuxuu badbaadin doonaa kuwa hooseeya. ³⁰ Wuxuu xataa badbaadin doonaa kuwa dembi leh, kuwaas oo lagu badbaadin doono daahirmimada gacmaahaaga.”

qadhaadh; Gacantiisu waa culus inkasta oo aan taahayo. ³ Haddaan garan lahaa sidaan ku heli lahaa, inaan gaadho hoygiisa! ⁴ Waxaan hor dhigi lahaa dacwaddayda oo waxaan la hadli lahaa kalsooni. ⁵ Waxaan ogaan lahaa erayada uu ii jawaabi lahaa, oo waxaan ka fiirsan lahaa wuxuu odhan lahaa. ⁶ Ma igu diidi lahaa xoog weyn? Maya, hubaal wuu ii dhagaysan lahaa. ⁷ Halkaas kuwa xaq ah ayaa la falgeli kara, oo waxaan ka xoroobi lahaa weligay garsoorahayga.

⁸ “Bal eeg, waxaan u socdaa bari laakiin ma joogo halkaas, iyo galbeed, laakiin ma heli karo; ⁹ Markuu ka shaqeeyo waqooyi, ma arko; Wuxuu u leexdaa koonfur, laakiin ma arko. ¹⁰ Hase yeeshee wuu garanayaa jidka aan qaado; markuu i tijaabiyo, waxaan u soo bixi doonaa sida dahab. ¹¹ Lugahaygu waxay ku dheggan yihiin tallaabooyinkiisa; Waan hayay jidkiisa mana leexan. ¹² Ma aan ka tegin amarka bushimihiisa; Waxaan ka qaalibiyey erayada afkiisa intii aan ka heli lahaa quudkayga maalinlaha ah.

¹³ Laakiin isagu waa aan isbeddelin, yaase u leexin kara? Wuxuu sameeyaa wixii uu doono. ¹⁴ Wuxuu dhammayn doonaa wuxuu ii qorsheeyay, oo waxyaalo badan oo kale ayaa la jira isaga. ¹⁵ Sidaa darteed, waan ka baqayaa joogitaankiisa; markaan tan ka fiirsado, waxaan ka cabsanayaa isaga. ¹⁶ Waa Eebbe kan qalbigayga daciifiyey, iyo kan Qaadirka ah ee iga baqdin geliyey, ¹⁷ Hase yeeshee ma aamusi doono mugdiga, mana aha madowga qoto dheer ee wejigayga daboolay.

24 “Waa maxay sababta waqtiyada aan loo qoondeynin Qaadirka, Oo maxay kuwa garanaya aanay u arkin maalmahiisa? ² Dadku waxay dhaqaajiyaan dhagxaanta xuduudaha; Waxay qabsadaan oo cunaan adhiga. ³ Waxay kaxeeyaan dameeraha agoonta, Waxay qabsadaan dibiga carmalka sidii ballanqaad. ⁴ Waxay ka riixaan masaakiinta jidka; Masaakiinta dhulka waa la isugu qariyaa. ⁵ Bal eeg, sida dameeraha duurjoogta ah ee cidlada Ayay raadiyaan cunto hawshooda, Sida quudinta carruurtooda ee lamadegaanka. ⁶ Waxay ururiyaan cawska beerta Oo waxay soo gurtaan beerta canabka ee kuwa xaqdarada ah. ⁷ Waxay habeenkii ku qaataan dhar la’aan, Oo ma haystaan wax ay kaga daboolaan qabowga. ⁸ Waxay ku qoayaan roobabka buuraha, Oo waxay ku dhegaan dhagaxa sababo la’aanta

hoy. ⁹ Kuwa kale waxay ka qafaashaan agoonta naaska, Oo waxay u qabsadaan sidii ballanqaad saboolka. ¹⁰ Waxay sababaan in masaakiinta ay ku socdaan dhar la'aan, Oo waxay ka qaadaan xidhmooyinka kuwa gaajaysan. ¹¹ Gudaha derbiyada waxay ku cadaadiyaan saliid; Waxay ku tumanan cadaadiska khamriga laakiin way harraadsan yihiin. ¹² Magaaladii dadku way taahaan, Oo nafta dhaawaca leh way qaylisaa; Haddana Eebbe ma fiiriyo xumaanta.

¹³ Kuwa kale waxay la joogeen kuwa ka horyimaada iftiinka; Ma doonayaan inay ogaadaan jidadkiisa, Oo kuma sii jiraan waddooyinkiisa. ¹⁴ Dilaa waa uu kacaa waaberiga; Wuxuu dilaa masaakiinta iyo kuwa baahan, Oo habeenkii wuxuu u dhaqmaa sida tuug. ¹⁵ Indhaha sinaystaha waxay sugaan mugdiga, Iyagoo leh, 'Indho ma i arki doonaan.' Oo wuxuu qariya wejigiisa. ¹⁶ Mugdiga waxay ku jebiyaan guryaha, Waxay isku xidhaan maaliintii; Ma garanayaan iftiinka. ¹⁷ Waayo, subaxdu waxay la mid tahay isaga sida mugdiga qoto dheer, Waayo, wuxuu la qabsaday argagaxa mugdiga qoto dheer.

¹⁸ Waxay yihiin kuwo aan muhiim ahayn dusha biyaha; Dhulkooda waa la habaaraa dhulka. Ma u jeestaan beerta canabka. ¹⁹ Qalalan iyo kulaylku waxay liqaan barafka, Sida She'ool u liqdo kuwa dembaabay. ²⁰ Hooyo way illoobi doontaa; dixirigu wuxuu ku quudaa macaan. Lama xusuusto mar dambe. Oo xumaantu waa la jebiyey sida geed. ²¹ Wuxuu xumeeyaa haweeneyda aan carruurta lahayn, Oo uma sameeyo wax wanaagsan carmalka. ²² Laakiin Wuxuu jiitaa kuwa xoogga leh xooggiisa; Wuxuu kiciyaa, laakiin qofna ma haysto kalsooni nololeed. ²³ Wuxuu siiyaan ammaan, wayna taageersan yihiin; Oo indhihiisu waxay ku jiraan jidadkooda. ²⁴ Waxay kor u qaadaan muddo yar, markaas way tagaan; Intaa waxaa dheer, waa la soo dejiyey, sida wax walba oo la soo ururiyey; Xataa sida madaxda hadhuudhka ayaa la jaraa.

²⁵ Hadda haddii aysan sidaas ahayn, yaa ii caddeyn kara inaan been ahay, Oo erayadayda ka dhigi kara macno la'aan?"

25 Bildad kii Shuuxi ahaa ayaa ku jawaabay, isagoo leh,

² "Xukunka iyo cabsida waxaa iska leh Eebbe kan nidaamiya meelaha sare. ³ Ma jiraa xad u ah ciidammadiisa? Yaa aan iftiinkiisu ku dhicin?" ⁴

Haddaba sidee bay dadku ugu garsoori karaan Eebbe? Sidee buu mid naag dhashay u noqon karaa mid nadiif ah? ⁵ Haddii xataa dayaxu iftiin la'aan yahay iyo xiddiguhuna aanay daahir ku ahayn araggiisa, ⁶ intee in le'eg baa aadanaha, oo ah dixirig, iyo wiilka dadka, oo ah dirxi!"

26 Markaasaa Ayuub ku jawaabay, ² "Maxaad caawimo siisay kan itaalka daran! Sidee baad u xoojisay gacanta aan awoodda lahayn! ³ Maxaad talo siisay kan aan xigmadda lahayn! Maxaa aragti badan aad muujisay! ⁴ Yaa aad la hadashay erayadan? Ruuxa kee baa kugu hadlay?"

⁵ "Ruuxyada dhintay way gariiraan biyaha hoostooda iyo degganayaashooda. ⁶ She'ool hortiisa waa la muujiyey; Abaddon waa la muujiyey. ⁷ Wuxuu fidiyey cirifka woqooyi ee meel madhan oo wuxuu dhulka ku laalay waxba. ⁸ Wuxuu ku xidhaa biyaha daruurihiisa, hase yeeshee daruuruhu ma dillaacaan culayskooda awgii. ⁹ Wuxuu qariya wejiga dayaxa buuxa, daruurihiisa ayuu ku faafiyaa. ¹⁰ Wuxuu ku sawiray goobo dusha sare ee biyaha, isagoo calaamadeeyey xadka u dhexeeya iftiinka iyo gudcurka. ¹¹ Tiirarka samadu way gariiraan, iyagoo la yaaban canaantiisa. ¹² Awooddiisa ayuu ku kiciyey badda; xigmaddiisa ayuu ku burburiyey Raahab. ¹³ Neeftiisa, cirka waa la caddeeyey; gacantiisa ayaa daloolisay mas duulaya.

¹⁴ Runtii, kuwani waa kaliya geesaha jidadkiisa; iyo sida yar ee aan u maqalno codkiisa! Laakiin onkodka awooddiisa, yaa garan kara?"

27 Markaasaa Ayuub hadalkiisii mar kale bilaabay oo wuxuu yidhi,

² "Sida xaqiiqada ah Eebbe u nool yahay, kan xaq iga duudsiyey, Iyo Kan Qaadirka ah, kan naftayda qadhaadh ku buuxiyey, ³ Inta aan nolol igu jirto, Iyo neefta Kan Qaadirka ah ee sanku igu jirta, ⁴ Dibnahaygu been ma hadli doonaan, Mana dhihi doono carrabkaygu khiyaano. ⁵ Waa iga fog tahay inaan idhaahdo waad saxantihiin; Ilaa aan dhinto, ma dayn doono daacadnimadayda. ⁶ Waxaan si adag ugu dhegganahay xaqnimadayda mana dayn doono. Qalbigaygu iima canaan doono maalmahayga midkoodna.

⁷ Cadowgaygu ha noqdo sida kuwa sharka leh, Iyo cadaawigaygu sida kuwa aan caddaaladda lahayn. ⁸

Maxaa rajo ah oo kan aan Eebbe aqooni leeyahay marka noloshiisu dhammaato, Marka Eebbe noloshiisa dalbado? ⁹ Eebbe ma maqli doonaa qayladiisa Marka dhibaato ku dhacdo? ¹⁰ Ma ka heli doonaa farxad Kan Qaadirka ah? Ma ku baryi doonaa Eebbe waqti kasta?

¹¹ Waxaan idin bari doonaa xoogga Eebbe; Mana qarín doono waxa Kan Qaadirka ah la jira. ¹² Bal eega, dhammaantiin hadda waad aragteen; Maxaad haddaba ugu hadlaysaan wax aan micne lahayn?

¹³ Tani waa masiibada qofka sharka leh ee Eebbe ka timaada, Iyo dhaxalka kuwa dulmiga sameeyaa ka helaan Kan Qaadirka ah: ¹⁴ In kastoo carruurtiisu badan yihiin, waxaa loogu talagalay seef; Iyo farcankiisuna ma heli doonaan kibis ku filan. ¹⁵ Kuwa ka hadhay waxaa lagu aasi doonaa belayaay, Iyo naagahooda carmalka ahna ma awoodi doonaan inay baroortaan. ¹⁶ In kastoo uu lacag u urursado sida boodhka, Iyo dhar u urursado sida dhoobada oo kale, ¹⁷ Wuxuu urursan karaa, laakiin kuwa xaq ah ayaa xidhan doona, Iyo kuwa aan waxba galabsan ayaa lacagta qaybsan doona. ¹⁸ Gurigiisa wuxuu u dhisaa sida shabaqa caaro, Ama hoy uu sameeyo ilaaliye. ¹⁹ Wuxuu seexdaa isagoo hodan ah, laakiin mar dambe ma aha; Wuxuu indhihiisa furaa, waana tagtay. ²⁰ Argagax baa ku soo weerara sida daad; Duufaanna habeenkii baa isaga qaada. ²¹ Dabaysha bari baa isaga qaadda, wuuna baaba'aa; Waxay ka qaaddaa meeshiisa. ²² Waxay isku tuurtaa isaga iyada oo aan naxariis lahayn; Wuxuu isku dayi doonaa inuu ka baxsado awooddeeda. ²³ Dadku waxay ku sacbin doonaan isaga, Waxayna ku ciyi doonaan isaga meelhooda.

28 “Runtii, waxaa jira meel lacagta laga qodo Iyo meel dahabka lagu nadiifiyo. ² Birta waxaa laga soo saaraa dhulka, Iyo naxaasta waxaa laga sifeeyaa dhagaxa. ³ Dadku waxay soo afjaraan gudcurka, Oo waxay baadhaan ilaa xadka ugu fog Dhagaxa gudcurka iyo hooska qoto dheer. ⁴ Wuxuu qodaa ceel meel ka fog degaanka, Oo cagtu way illoowdaa; Waxay ku laalaadaan oo u lulmaan meel ka fog dadka. ⁵ Dhulka, waxaa ka soo baxa cunto, Oo hoostiisana waxaa loo rogaa sida dabka. ⁶ Dhagaxyadiisu waxay soo saaraan safayro, Oo ciiddiisuna waxay haysaa dahab. ⁷ Jidka waxaa ka maqan haadka ugaadhsada, Mana arag isha

baalalayda. ⁸ Xayawaanka kibirka leh kuma ay socon, Mana uu gudbin libaaxa. ⁹ Wuxuu gacantiisa saaraa dhagaxa adag; Wuxuu rogaa buuraha saldhiggooda. ¹⁰ Wuxuu qodaa marinada dhagaxyada dhexdiisa, Oo ishiisuna waxay ogaataa wax kasta oo qaali ah. ¹¹ Wuxuu joojiyaa durdurrada inay qulqulaan, Oo wuxuu iftiimiya wixii qarsoonaa.

¹² “Laakiin xaggee laga helaa xigmadda? Oo xaggee bay ku taal meesha fahamka? ¹³ Dadku ma oga qiimaheeda, Mana ku sugna dhulka kuwa nool. ¹⁴ Meelaha hoose ee badda waxay yiraahdaan, ‘Ilaaheyga kuma jiro’; Oo badduna waxay ku dhawaaqdaa, ‘Ilaaheyga ma jiro.’ ¹⁵ Dahab saafi ah laguma beddeli karo, Mana lagu miisaami karo lacag qiimaheeda. ¹⁶ Laguma qiimeyn karo dahabka Ofiir, Dhagaxa qaali ah, ama safayr. ¹⁷ Dahab ama galaas laguma barbar dhigi karo, Mana lagu beddeli karo waxyaalaha dahabka fiican. ¹⁸ Marjaan iyo muraayad lagama sheegin; Oo helidda xigmadda ayaa ka qiimo badan luul. ¹⁹ Topaaska Kuush laguma barbar dhigi karo, Mana lagu qiimeyn karo dahab saafi ah.

²⁰ “Markaas xaggee bay ka soo baxdaa xigmadda? Oo xaggee bay ku taal meesha fahamka? ²¹ Waxay qarsoon tahay indhaha noolaha oo dhan, Oo waxay ka qarsan tahay shimbiraha cirka. ²² Abaddon iyo Geerida waxay yiraahdaan, ‘Dhegahayaga waxaan ku maqlnay warar ka mid ah.’ ²³ Eebbe ayaa fahma jidkeeda, Oo isagaa garanaya meesha ay ku taal. ²⁴ Waayo, wuxuu fiiriyaa dhammaadka dhulka; Wuxuu arkaa wax kasta oo samada hoos yimaada. ²⁵ Markuu dabaysha miisaankeeda siiyey, Oo biyaha cabbiray cabbir, ²⁶ Markuu xuduud u dejiyey roobka, Iyo jidka hillaaca, ²⁷ Markaasuu arkay oo sheegay; Wuxuu aasaasay oo sidoo kale baaray. ²⁸ Oo dadka oo dhan wuxuu ku yidhi, ‘Bal eega, cabsida Eebbe, taasaa xigmad ah; Oo ka leexashada sharka waa faham.’”

29 Markaasaa Ayuub mar kale hadalkiisii qaatay oo wuxuu yidhi,

² “Haddii aan ahaan lahaa sidii bilihii hore, Sidii maalmaha Eebbe i ilaaliyay; ³ Markii laambaddiisu kor iiga iftiimisay, Oo aan iftiinkiisa ku dhex socday gudcurka; ⁴ Sidii aan ahaa maalmaha dhalinyaranimadayda, Markii ilaaladii Eebbe ay ka sarreysay teendhadayda; ⁵ Markii

Awoodda Weyn weli ila joogay, Oo carruurtayduna hareerahayga joogeen; ⁶ Markii tallaabooyinkaygu subag ku maydheen, Oo dhagaxa uu ii soo daadiyay durdurro saliid ah!

⁷ Markii aan tagay iridda magaalada, Markii aan kursigayga ku qaatay fagaarihii dadweynaha, ⁸ Dhallinyaradii i arkeen oo dib u gurteen, Waayeelladiina kaceen oo istaageen. ⁹ Hoggaamiyayaashii hadalka joojiyeen Oo gacmahooda afkooda saareen; ¹⁰ Codadkii gobannimada aamusay, Iyo carrabkoodii oo hunguriga ku dhegay. ¹¹ Waayo, dhegta maqashay, wayna i barakaysay, Iyo indhihii arkay, wayna ii marag fureen, ¹² Maxaa yeelay, waxaan samatabbixiyay miskiinka ooyaya caawimaad, Iyo agoonta aan taageere lahayn. ¹³ Barakada kii halligmay ayaa igu soo dhacday, Oo waxaan farxad ka dhigay qalbiga carmalka. ¹⁴ Waxaan xidhnaa xaqnimo, wayna i huwisay; Caddaaladdayduna waxay ahayd sida khamiis iyo cimaamad. ¹⁵ Waxaan ahaa hage indhoolayaasha, Iyo taageero curyaanka. ¹⁶ Waxaan ahaa aabbe kuwa baahan, Oo waxaan baadhay kiis aanan aqoon. ¹⁷ Waxaan jebebiyay daamanka kuwa sharka leh, Oo waxaan ka samatabbixiyay ugaadhsiga ilkahooda.

¹⁸ Markaasaan idhi, 'Waxaan ku dhiman doonaa buulkayga, Oo waxaan ku badi doonaa maalmahayga sida ciidda. ¹⁹ Xiddidaydu waxay ku fidi doonaan biyaha, Oo sayaxu wuxuu ku dul jiri doonaa laamahayga habeenkii oo dhan. ²⁰ Ammaantaydu weligeed way ila joogtaa, Oo qaansadaydu waxay ku cusboonaanaysaa gacantayda.'

²¹ Iyana way i dhageysan jireen oo sugi jireen, Oo waxay u aamusnaayeen taladayda. ²² Markii aan hadlo ka dib, mar kale ma ay hadli jirin, Hadalkayguna wuxuu ku degganaa iyaga. ²³ Way i sugi jireen sidii roobka, Oo waxay afkooda u furi jireen sidii roobka gu'ga. ²⁴ Waan u dhoola caddeeyay markii ayan rumaysan, Oo iftiinka wejigayga si xun uma ay eegi jirin. ²⁵ Waxaan go'aamin jiray jidkooda oo waxaan u fadhiyay sida madaxa, Oo waxaan u noolaa sidii boqor ciidankiisa dhexdiisa, Sida mid u qalbi qabooyiyay kuwa barooranaya.

30 "Laakiin haatan kuwa iga yar ayaa i caaya, Aabayaashoodna uma aanan dhigi jirin eeyaha adhiyayga. ² Runtii, maxaa faa'iido ah oo xooggooda gacmahoodu ii lahaayeen? Xooggoodii waa ka tegay. ³ Saboolnimo iyo gaajo ayay la dhuuban yihiin— Kuwa cuna dhulka qalalan habeenkii burbur iyo cidla, ⁴ Kuwa ururiya cusbada geedaha, Cuntadooduna waa xididka geedka jinka. ⁵ Bulshada waa laga eryay; Dadku waxay ku qayliyaan iyaga sida tuugga, ⁶ Si ay ugu noolaadaan dooxooyinka cidla ah, Godadka dhulka iyo dhagaxaanta. ⁷ Geedaha hoostooda ayay ku ooyaan; Cawska hoostiisa ayay isku urursadaan. ⁸ Wiilasha nacaska, xataa wiilasha aan magac lahayn, Waxaa laga eryay dhulka.

⁹ Oo haatan waxaan noqday caydooda, Waxaan noqday maahmaah u ah iyaga. ¹⁰ Way i neceb yihiin oo way iga fogaadaan, Mana ka waantoobaan inay wejigayga ku tufaan. ¹¹ Maxaa yeelay, wuxuu dabciyey xadhigiisa qaanso oo i dhibay, Waxay iska daayeen xakamaynta hortayda. ¹² Midigta waxaa ka kacay faracooda; Waxay iga riixaan lugahayga oo waxay igu dhisaan waddooyinkooda burburka. ¹³ Waxay carqaladeeyaan jidkayga, Waxay ka faa'iidaystaan dhicitaankayga; Qofna ma joojinayo. ¹⁴ Waxay igu soo weeraraan sida dillaac derbi; Waxay ku soo socdaan duufaanka. ¹⁵ Cabsi lama filaan ah ayaa igu soo jeestay; Waxay eryaan sharaftayda sida dabaysha, Oo barwaaqadaydii waxay u gudubtay sida daruur.

¹⁶ Oo haatan naftaydu waxay ku daadatay gudaha; Maalmaha dhibaataada ayaa i qabtay. ¹⁷ Habeenkii waxay dhex mariyaan lafahayga, Xanuunadayda aan joogsanayn ma nastaan. ¹⁸ Xoog weyn ayaa dharkayga qalloociyay; Waxay igu xidhaan sida qoorta koodhka. ¹⁹ Wuxuu igu tuuray dhoobo, Oo waxaan noqday boodh iyo dambas.

²⁰ Waxaan kuu qayliyaa caawimaad, welina ma aadan jawaabin; Waxaan istaagaa, adiguna waxaad ii jeedisaa indhahaaga. ²¹ Waxaad igu noqotay mid adag; Xoogga gacantaada ayaad igu silcisaa. ²² Waxaad igu qaaddaa dabaysha oo waxaad igu kaxaysaa, Waxaad igu kala firdhisaa duufaanka. ²³ Waayo, waan ogahay inaad i keeni doonto dhimashada, Iyo guriga kulanka ee noolaha oo dhan.

²⁴ Haddana ma mid ma fidin gacantiisa burburka, Mise musiibadiisa ayuu caawimaad ugu qayliya? ²⁵ Miyaan u ooyin kii dhibaataysan? Naftaydu miyayna u murugoon midka baahan? ²⁶ Markii aan wanaag rajaynayay, shar baa yimid; Markii aan sugayay iftiin, gudcur baa yimid. ²⁷ Gudahayga way kacsan yihiin oo weligood ma nastaan; Maalmaha dhibaataada ayaa i hor yimaada. ²⁸ Waxaan ku wareegaa barooranaya anigoo aan wax raaxo ah lahayn; Waxaan istaagaa shirarka oo caawimaad u baryaa. ²⁹ Waxaan noqday mid la mid ah dawacooyinka, Iyo saaxiibka gorayada. ³⁰ Maqaarkaygu wuxuu igu madoobaaday, Lafahayguna waxay ku gubtaan qandho. ³¹ Sidaas daraaddeed kataaradaydu waxay u laxamaysaa baroor, Iyo fuudhigaygu codka baroorashada.

31 “Anigu waxaan indhahayga la galay axdi; Haddaba sideen ugu fiirin karaa gabadh yar? ² Oo qaybta Eebbe ka bixiyo kor, maxay tahay, Ama dhaxalka ka yimaada Kan Qaadirka ah ee sarreeya? ³ Sow musiibo ma aha midda kuwa aan caddaaladda lahayn, Iyo masiibo kuwa xumaanta sameeya? ⁴ Sow Isagu ma arko jidadkayga, Oo ma tiriyo tallaabooyinkayga oo dhan?

⁵ Haddaan ku socday been, Oo cagahaygu ku degdegeen khiyaano, ⁶ Ha igu miisaamo miisaan daacad ah, Oo Eebbe ha ogaado daacadnimadayda. ⁷ Hadday tallaabadaydu ka leexatay jidka, Ama qalbigaygu raacay indhahayga, Ama wasakh kastaa ku dhegtay gacmahayga, ⁸ Ha ii suuro gasho inaan beero oo mid kale cuno, Oo ha la rujiyo waxsoosaarkayga.

⁹ Hadday qalbigaygu soo jiidatay naag, Ama aan sugay albaabka deriskayga, ¹⁰ Ha u rido naagtaydu mid kale, Oo ha u foorarsadaan iyada. ¹¹ Waayo, taas waxay ahaan lahayd fal ceeb leh; Intaa waxaa dheer, waxay ahaan lahayd xumaan ciqaab mudan oo garsoorayaashu ciqaabaan. ¹² Waayo, waxay ahaan lahayd dab baabi'iyaa oo wax burburiya, Oo waxay rujin lahayd koritaankayga oo dhan.

¹³ Haddaan iska indhatiray codsiga addoommadayda rag iyo dumar Markay dacwad iga keeneen, ¹⁴ Maxaan samayn lahaa markuu Eebbe kaco? Oo markuu i xisaabinayo, sideen ugu jawaabi lahaa? ¹⁵ Sow kan igu sameeyey uurka kuma

samayn iyaga, Oo sow midkaas oo kale kuma samayn uurka dhexdiisa?

¹⁶ Haddaan ka hor istaagay saboolka rabitaankooda, Ama sababay in carmalka ay rajada lumiyaan, ¹⁷ Ama aan kaligay cunay qaybteyda, Oo aanan la wadaagin agoonta ¹⁸ (Laakiin tan iyo yaraantaydii wuxuu ila koray sidii aabbe, Oo tan iyo uurka hooyaday waan hagayay iyada), ¹⁹ Haddaan arkay qof ku baaba'aya dhar la'aan, Ama qof baahan oo aan go' lahayn, ²⁰ Haddaan dhexdiisa ku barakayn, Ama aanu ku diirsan dhogorta idahayga, ²¹ Haddaan kor u qaaday gacantayda ka dhanka ah agoonta, Waayo, waxaan arkay inaan taageero ku leeyahay albaabka, ²² Garabkaygu ha kala baxo, Oo gacantaydu ha jabto xusulka. ²³ Waayo, cabsi ka timaada masiibo Eebbe ayaa igu badan, Oo sababta awgeed, waxaan ahay mid aan awood lahayn.

²⁴ Haddaan kalsoonidayda saaray dahabka, Oo dahabka wanaagsan ugu yeedhay amnigayga, ²⁵ Haddaan ku farxay maadaama hantidaydu weynayd, Oo sababtoo ah gacantaydu wax badan heshay, ²⁶ Haddaan ku dhacay qorraxda markay iftiimaysay Ama dayaxa quruxdiisa, ²⁷ Oo qalbigaygu si qarsoodi ah u jiiyay, Oo gacantaydu ka bixisay dhunkasho afkayga, ²⁸ Taasina waxay ahaan lahayd dembi mudan xukun, Waayo, waxaan diidi lahaa Eebbe sare.

²⁹ Ma ku farxay hoos u dhaca cadowgayga, Ama ma ku farxay markay dhibaato ku dhacday isaga? ³⁰ Maya, uma oggolaan inaan afkaygu dembaabo Anigoo weydiisanaya noloshiisa habaar. ³¹ Ma dadka teendhadayda ayaa yidhi, 'Yaa heli kara mid aan ku qanacsanayn cuntadiisa?' ³² Qof shisheeye ah ma seexan bannaanka, Waayo, waxaan u furay albaabbadayda socdaalka. ³³ Ma qariyay xadgudubyadayda sida Aadan, Anigoo qarinaya dembigayga qalbigayga, ³⁴ Sababtoo ah waxaan ka baqay dad badan, Iyo quudhsiga qoysaska ayaa i cabsi geliyay, Oo waxaan iska aamusay oo ma aanan bixin albaabbada?

³⁵ Bal inaan lahaa qof i maqla! Waa kan calaamadeyda; Ha ka jawaabo Kan Qaadirka ah! Iyo dacwadada uu qoray cadowgaygu, ³⁶ Waxaan si dhab ah u qaadi lahaa garabkayga, Waxaan u xidhi lahaa naftayda sida taaj. ³⁷ Waxaan u sheegi lahaa

Ayuub

isaga dhammaan tallaabooyinkayga; Sida amiir, ayaan ugu soo dhowaaday isaga.

³⁸ Haddii dhulkaygu iga qayliyo, Iyo godadkiisu ku biiraan baroor, ³⁹ Haddaan kunay waxsoosaarkiisa anigoon bixin, Ama aan sababay in milkiilayaashiisu lumiyaan naftooda, ⁴⁰ Ha koraan qodxan halkii sarreenka, Iyo caws halkii shaciir.” Hadalladii Ayuub waa dhammaadeen.

32 Sidaas daraaddeed saddexdii nin way joojiyeen inay Ayuub ka jawaabaan, waayo, isagu wuxuu isugu muuqday xaq. ² Laakiin Eliihu ina Baraakeel oo reer Buuz ahaa, oo ka yimid qoyska Raam, wuxuu u cadhooday Ayuub, maxaa yeelay, isagaa is xaq yeelay halkii uu Eebbe ka xaq yeeli lahaa. ³ Wuxuu kaloo u cadhooday saddexdii saaxiib, waayo, jawaab ay Ayuub ku diidaan ma ay helin, hase ahaatee way cambaareeyeen. ⁴ Eliihu wuxuu ka gaabsaday inuu Ayuub la hadlo, waayo, iyagu way ka waaweynaayeen. ⁵ Laakiin markuu Eliihu arkay in saddexdii nin aysan wax jawaab ah oo kale haynin, ayuu cadhooday.

⁶ Markaasaa Eliihu ina Baraakeel oo reer Buuz ahaa wuxuu yidhi:

“Anigu waxaan ahay nin sannado yar, idinkuna waad da'weyntihiin; sidaas daraaddeed waan xishooday oo waan ka gaabsaday inaan fikradahayga muujiyo. ⁷ Waxaan is idhi, ‘Da’du ha hadasho, sannado badanna ha bixiyaan xigmad.’ ⁸ Laakiin waa ruuxa qofka ku jira, neefta Qaadirka ah, ee fahamka bixisa. ⁹ Ma aha oo keliya waayeellada kuwa xigmadda leh, mana aha oo keliya kuwa da’da weyn ee garashada leh.

¹⁰ Sidaas daraaddeed, waxaan leeyahay: ‘I maqla; aniguna waxaan la wadaagi doonaa waxa aan ogahay.’ ¹¹ Waxaan sugaayey hadalkiinna, waxaan dhagaysanayey hadalkiinna la tixgeliyey, intaad raadineysen waxaad odhan lahaydeen. ¹² Waxaan idin siiyey dareenkayga oo dhan. Laakiin midkiinba ma caddeyn Ayuub inuu qaldan yahay; midkiinna ma jawaabin doodihiisa. ¹³ Sidaas daraaddeed, ha sheeganina, ‘Xigmad baan helnay; Eebbe ha jebiyo, ee ha ahaado nin.’ ¹⁴ Laakiin Ayuub hadalkiisa iguma soo jeedin, aniguna uma jawaabi doono isaga doodihiinna.

¹⁵ Way yaabeen oo hadalkii bay joojiyeen; erayadu way ka tageen. ¹⁶ Ma sugaa, hadda oo ay

aamuseen, hadda oo ay taagan yihiin iyagoo aan jawaab lahayn? ¹⁷ Aniguna waxaan leeyahay; aniguna waxaan la wadaagi doonaa fikradahayga.

¹⁸ Waayo, waxaan ka buuxaa erayo, oo ruuxa igu jiraa wuxuu igu dhiirrigelinayaa inaan hadlo. ¹⁹ Gudaha, waxaan ahay sida khamri aan af lahayn, sida weelal khamri cusub oo qarxi doona. ²⁰ Waa inaan hadlaa si aan u helo nasasho; waa inaan bushimahayga furo oo aan jawaabo. ²¹ Ma muujin doono eexasho, mana ammaanayo nin. ²² Waayo, ma aqaan sida loo ammaanayo; haddaan sidaas sameeyo, Abuurahaygu si dhakhso ah buu i qaadi lahaa.

33 “Laakiin hadda, Ayuub, fadlan dhegeyso hadalkayga; fiiro gaar ah u yeelo dhammaan ereyadayda. ² Bal eeg, hadda waxaan u furanayaa afkayga; carrabkaygu waa diyaar inuu hadlo. ³ Ereyadaydu waxay ka yimaadaan daacadnimada qalbigayga; bushimahaygu waxay si daacad ah u muujiyaan aqoon. ⁴ Ruuxa Eebbe ayaa i abuuray; neefta Qaadirka ayaa i siinaysa nolol. ⁵ Igu jawaab haddii aad awoodid; is diyaari oo istaag. ⁶ Anigu waxaan ahay sidaad tahay hortiisa Eebbe; aniguba waxaan ka samaysan ahay dhoobo. ⁷ Cabsi iga qabta yaanay ku argagaxin, gacantaydu yaanay kugu cuslayn.

⁸ “Laakiin waxaad ku hadashay dhegeheyga, waxaanan maqlay erayadii aad tidhi: ⁹ ‘Anigu waxaan ahay daahir, dembi la’aan; waxaan ahay nadiif oo xumaan iguma jirto. ¹⁰ Si kastaba ha ahaatee, Wuxuu iga helaa marmarsiyo; Wuxuu i arkaa sida cadowgiisa. ¹¹ Wuxuu cagahayga gelinayaa silsilado; Wuxuu ila socdaa dhammaan jidadkayga.’

¹² “Laakiin waxaan ku leeyahay, arrintan kuma saxnid, waayo, Eebbe waa ka weyn yahay bini’aadam kasta. ¹³ Maxaad ula murantay isaga, adigoo leh isagu kuma jawaabo erayadaada? ¹⁴ Waayo, Eebbe wuu hadlaa—marba si, marna si kale—laakiin qofna ma dareemo. ¹⁵ Riyo, aragti habeenkii, marka hurdada qoto dheer dadka ku dhacdo, iyagoo sariirtooda ku hurda, ¹⁶ Wuxuu u furi karaa dhegahooda oo wuxuu ku cabsiin karaa digniino, ¹⁷ si uu qofka uga leexiyo xumaanta oo uu uga ilaaliyo kibirka, ¹⁸ si uu naftooda uga badbaadiyo godka, iyo noloshooda inay seef ku baaba’aan.

¹⁹ “Ama waxaa lagu edbin karaa sariir xanuun, iyadoo la joogto ku dhibaataysan lafahooda, ²⁰ si ay naftoodu u karhiso kibis, iyo naftooda u naco cuntadooda ugu jecel. ²¹ Hilibkoodu wuxuu ku baaba’ayaa waxba, iyo lafahooda, oo aan hore loo arki jirin, hadda way soo baxaan. ²² Naftoodu waxay u dhowdahay godka, iyo noloshooda fariimaha dhimashada. ²³ Haddii ay jirto malaa’ig dhinacooda ah, dhexdhexaadiye, mid ka mid ah kun, si ay ugu tusaan waxay saxan yihiin, ²⁴ oo uu u naxariisto, oo yidhaahdo, ‘Ka samatabbixi inay godka u dhacaan; waxaan u helay fidiyaad iyaga—’ ²⁵ ha loo cusboonaysiiyo hilibkooda sida ilmo; ha ku noqdaan maalmaha xooggoodii dhallinyaranimo—’ ²⁶ markaasay Eebbe baryi doonaan oo raalli ka noqon doonaan; waxay wejigiisa ku arki doonaan farxad, oo wuxuu soo celin doonaa xaqnimadooda. ²⁷ Waxay ku heesi doonaan kuwa kale oo odhan doonaan, ‘Waan dembaabay oo waxaan qalloociyay wixii saxnaa, laakiin ma aanan helin wixii aan istaahilaayay. ²⁸ Wuxuu ka samatabbixiyeey naftayda inay godka u dhacdo, oo nolosheydu waxay arki doontaa iftiinka.’

²⁹ “Runtii, Eebbe wuxuu qofka u sameeyaa waxyaalahan—laba jeer, xataa saddex jeer— ³⁰ si uu naftooda uga soo celiyo godka, inay ku iftiimaan iftiinka nolosha.

³¹ “Si taxaddar leh u dhegeyso, Ayuub, oo i maqla; aamus, oo waan hadli doonaa. ³² Haddii aad wax leedahay, iigu jawaab; hadal, waayo, waxaan doonayaa inaan ku cadddeeyo. ³³ Laakiin haddii kale, markaa dhegeyso ereyadayda; aamus, oo waxaan ku siin doonaa xigmad.”

34 Markaasaa Eliihu hadalkiisii sii waday oo wuxuu yidhi:

² “Erayadayda maqla, ragga caqliga leh, oo i dhagaysta, ragga wax garanayaow. ³ Waayo, sida carabka cuntada u dhadhamiyaa, ayaa dhegta erayada u kala soocdaa. ⁴ Aan dooranno waxa xaqa ah; aan wada garanno waxa wanaagsan.

⁵ Waayo, Ayuub wuxuu yidhi, ‘Waan xaq ahay, laakiin Eebbe ayaa caddaalad iga diiday. ⁶ In kastoo aan eed lahayn, haddana beenlow ayaa laygu tiriyaa; dhaawacaygu waa mid aan la bogsiiin karin, in kastoo aan eed lahayn.’ ⁷ Nin Ayuub la mid ah ma jiro, oo quuta cayda sida biyaha, ⁸ oo la saaxiiba kuwa sharka leh oo la socda kuwa sharka

leh? ⁹ Waayo, wuxuu yidhi, ‘Nin wax faa’iido ah uma laha isku dayga inuu Eebbe raalli geliyo.’ ¹⁰ “Haddaba, i maqla, ragga wax garanayaow. Eebbe ka fogow inuu shar sameeyo, iyo Qaadirka inuu qalloociyo xaq. ¹¹ Wuxuu qofka ku abaalmariyaa sida falalkiisu yihiin, oo wuxuu ku soo dejinayaa wixii ay dhaqankiisu istaahila. ¹² Waa wax aan la qiyaasi karin in Eebbe shar sameeyo, ama Qaadirka uu caddaaladda qalloociyo. ¹³ Yaa isaga siiyey amar dhulka? Yaa dunida oo dhan isaga u dhiibay? ¹⁴ Haddii uu ruuxiisa iyo neeftiisa isu soo ururiyo, ¹⁵ insaan oo dhammu hal mar bay wada halligmi lahaayeen, oo bani’-aadamku wuxuu ku noqon lahaa ciid.

¹⁶ “Haddii aad caqli leedahay, tan fiiro gaar ah u yeelo; dhegaysta codka erayadayda. ¹⁷ Ma midka caddaaladda neceb baa xukumi kara? Ma waxaad cambaareyn doontaa kan xaq ah oo xoogga badan? ¹⁸ Ma isagaa boqorrada ku yidhaahda, ‘Waxaad tihiin wax aan qiimo lahayn,’ iyo kuwa sharafka leh, ‘Waxaad tihiin kuwo musuqmaasuq ah,’ ¹⁹ oo aan kala sooc lahayn amiirrada oo aan u eexan kuwa hodanka ah ee kuwa saboolka ah, waayo, dhammaantood waa shuqulka gacmihiisa? ²⁰ Hal mar bay dhintaan, habeen barkii; dad baa la ruxaa oo dhintaan, oo kuwa xoogga lehna waa laga qaadaa iyada oo aan gacanta aadanaha la isticmaalin.

²¹ “Waayo, indhihiisu waa kuwan jidadka dadka; wuxuu arkaa tallaabo kasta oo ay qaadaan. ²² Ma jiro gudcur ama hoos madow halka kuwa sharka leh ay isku qarin karaan. ²³ Eebbe uma baahna inuu dadka sii baadh, si ay hortiisa ugu yimaadaan xukun. ²⁴ Isaga oo aan waxba weydiin, ayuu kuwa xoogga leh burburiyaa oo kuwa kale ayuu meeshii ku beddelaa. ²⁵ Sababtoo ah wuxuu arkaa falalkooda, habeenkiina wuu afgambiayaa oo waa la burburiyaa. ²⁶ Wuxuu ku dhuftaa iyaga xumaantooda meel fagaare ah, ²⁷ maxaa yeelay, way ka leexdeen inay isaga raacaan oo ma aysan tixgelin jidadkiisa midkoodna. ²⁸ Waxay keeneen qaylada masaakiinta hortiisa, si uu u maqlo qaylada kuwa dhibaataysan. ²⁹ Markuu aamuso, yaa isaga cambaareyn kara? Haddii uu wejigiisa qariyo, yaa arki kara? Isaga ayaa ka sarreeya quruun iyo qof kasta oo gaar ah, ³⁰ si uu uga hortago kuwa aan Eebbe aqoon inay xukumaan oo ay dabin u dhigaan dadka.

³¹ “Ma jiraa qof Eebbe ku yidhi, ‘Ciqaab baan u adkaystay; mar dambe ma xadgudbi doono; ³² i tus waxa aanan arkin; haddii aan khaldamay, ma soo celin doono?” ³³ Ma Eebbe ayaa kuugu abaalgudi doona shuruudahaaga maxaa yeelay waxaad diidday tiisa? Waa inaad doorataa, anigu ma ihi; sidaas darteed, sheeg waxaad taqaan.

³⁴ Ragga wax garanaya ayaa ii sheegi doona, iyo nin caqli leh oo i maqla ayaa odhan doona, ³⁵ ‘Ayuub wuxuu ku hadlaa isagoo aan aqoon lahayn; erayadiisuna waa kuwo aan xigmad lahayn.’ ³⁶ Bal in Ayuub si buuxda loo imtiixaamo, waayo, wuxuu u jawaabay sida nin shar leh! ³⁷ Waayo, wuxuu ku daray caasinimo dembigiisa; wuxuu sacabada u tumaa annaga dhexdeena oo wuxuu kordhiyaa erayadiisa ka dhanka ah Eebbe.”

35 Markaasaa Eliihu hadalkiisii sii watay oo wuxuu yidhi:

² “Ma waxaad u aragtaa in tan ay caddaalad tahay? Waxaad sheeganaysaa, ‘Xaqnimadaydu way ka sarraaysaa tan Eebbe.’ ³ Waayo, waxaad weyddiisaa, ‘Maxay ii tahay faa’iido? Maxaan ka hela wax ka badan haddii aan dembaabo?’

⁴ Waxaan ka jawaabi doonaa adiga iyo saaxiibbadaada. ⁵ Fiiri samooyinka oo arag; eeg daruuraha, way kaa fog yihiin. ⁶ Haddii aad dembaabto, maxay ku leedahay saameyn ku saabsan Isaga? Haddii xadgudubyadaadu badan yihiin, sidee bay u saameeyaan Isaga? ⁷ Haddii aad xaq tahay, maxaad Isaga siin kartaa, ama muxuu kaaga baahan yahay gacantaada? ⁸ Xumaantaadu waxay saameyn ku leedahay oo keliya dadka kula midka ah, iyo xaqnimadaadu waxay saameyn ku leedahay oo keliya dadka kale.

⁹ “Dadku waxay ku qayliyaan culaayska dulmiga; waxay raadiyaan gargaar ka timaada awoodda kuwa xoogga leh. ¹⁰ Laakiin qofna ma weyddiyo, ‘Xaggee buu joogaa Eebbe Abuurahayga, kan bixiya heeso habeenkii, ¹¹ kan na bara wax ka badan xayawaanka dhulka oo naga dhiga kuwo caqli badan ka badan shimbiraha cirka?’ ¹² Way ku qayliyaan, laakiin Isagu ma jawaabo sababta oo ah kibirka kuwa sharka leh. ¹³ Runtii, Eebbe ma dhegeysto baryo madhan; Kan Qaadirka ahna ma siinayo dheg jalaq. ¹⁴ Inta ka sii yar buu dhegeysan doonaa markaad sheegato inaad arkin Isaga, in kiiskaagu hortiisa yaallo, oo aad sugto Isaga. ¹⁵

Haddaba, maxaa yeelay, Isagu kuma uu ciqaabin cadhadiisa, mana uu tixgelin xumaanta, ¹⁶ Sidaas daraaddeed Ayuub wuxuu ku hadlaa erayo madhan; wuxuu badiyaa erayo aan wax faham ah lahayn.”

36 Eliihu ayaa sii waday hadalkiisii oo wuxuu yidhi:

² “I sug wax yar, oo waxaan ku tusi doonaa in wax badan oo Eebbe la xiriira la hadli karo. ³ Waxaan ka keeni doonaa aqoontayda meel fog oo waxaan u nisbayn doonaa xaqnimada Abuurahayga. ⁴ Hubso, eradaydu ma aha been; mid aqoon ku qumman ayaa kula jooga.

⁵ Bal eeg, Eebbe waa xoog badan yahay mana diido qofna; Isagu waa xoog badan yahay oo faham leh. ⁶ Isagu ma ilaaliyo kuwa sharka leh, laakiin wuxuu taageeraa xuquuqda kuwa dhibaataysan. ⁷ Isagu kama jeediyo indhihiisa kuwa xaq ah; Wuxuu ku fadhiisiyaa boqorrada carshiga oo wuxuu kor u qaadaa weligiis. ⁸ Haddii lagu xidho silsilado oo lagu qabto xadhkaha dhibaataada, ⁹ markaasuu u sheegaa falimahooda iyo xadgudubyadooda, inay kibreen. ¹⁰ Wuxuu u furaa dhegahooda waxbarid oo wuxuu amraa inay ka leexdaan xumaanta. ¹¹ Haddii ay maqlaan oo ay u adeegaan, waxay ku qaadan doonaan maalmahooda barwaaqo iyo sannadahooda farxad. ¹² Laakiin haddii aysan dhegaysan, waxay ku dhammaan doonaan seef oo waxay dhiman doonaan iyagoo aan wax fahmin.

¹³ Kuwa aan Eebbe rumaysnayn ee qalbiga leh waxay ku hayaan cadho; ma ay baryaan marka uu xidho. ¹⁴ Waxay ku dhintaan dhalinyaranimadooda, oo noloshoodu waxay ku dhammaataa meelaha lagu caabudo ee ragga. ¹⁵ Wuxuu badbaadiyaa kuwa dhibaataysan ee masiibadooda oo wuxuu furaa dhegahooda wakhtiyada dulmiga.

¹⁶ Runtii, Wuxuu kaa soo jiidayaa daamanka cidhiidhiga meel ballaaran oo aan xad lahayn, oo miiskaaga waxaa ku buuxsamay cunto hodan ah. ¹⁷ Laakiin hadda waxaad ka buuxsantahay xukunkii kuwa sharka leh; xukun iyo caddaalad ayaa ku qabsatay. ¹⁸ Ka digtoonow in cadhadu ku kicin, oo ha u oggolaanin in magdhow weyn ku leexiyo. ¹⁹ Ma hantidaada ama dadaalkaaga xooggaaga ayaa kaa ilaalin doona dhibaataada? ²⁰ Ha doonin habeenka, marka dadka laga qaado meelahooda. ²¹ Ka digtoonow inaad u leexato xumaan, taas oo aad u muuqato inaad doorbidayso dhibaataada.

²² Bal eeg, Eebbe waa sarreeyaa awooddiisa; yaa wax baran kara sida Isaga? ²³ Yaa u dejiyey jidkiisa, ama yaa ku yidhi, 'Waxaad samaysay qaldan?' ²⁴ Xusuuso inaad ammaanid shaqadiisa, taas oo dadku ku heeseen ammaan. ²⁵ Dhamaan aadanuhu way arkeen; bini'aadamku waxay ka eegaan meel fog. ²⁶ Bal eeg, Eebbe waa weyn yahay oo aan la fahmi karin; tirada sannadihiisa lama baari karo.

²⁷ Waayo, Isagu wuxuu soo qaadaa dhibcaha biyaha, kuwaas oo u da'a roob ka yimaada durdurada samada, ²⁸ daruuruhu waxay ku shubaan qoyskooda, oo roobab badan ayaa ku soo da'a aadanaha. ²⁹ Ma jiraa qof fahmi kara faafidda daruuraha, onkodka ka yimaada hoygiisa? ³⁰ Bal eeg, Wuxuu ku kala firdhiyaa hillaaciisa hareerihiisa oo wuxuu daboolaa moolka badda. ³¹ Waayo, kuwaasuu ku xukuma quruumaha oo wuxuu ku bixiya cunto badan. ³² Wuxuu gacmihiisa ka buuxiyaa hillaac oo wuxuu amraa inay ku dhacdo bartilmaameedkeeda. ³³ Onkodkiisu wuxuu ku dhawaaqaa duufaanka; xataa lo'du way ka warqabaan soo dhowaanshihiisa.

37 "Markaasaa qalbigaygu gariiraa, Oo ka boodaa meeshiisa. ² Dhegaysta si taxaddar leh onkodka codkiisa, Iyo guuxa ka soo baxa afkiisa. ³ Wuxuu ku sii daayaa cirka oo dhan, Oo hillaaciisuna wuxuu gaaraa darafyadii dhulka. ⁴ Markaasaa cod guuxayaa soo raaca; Wuxuu ku onkodayaa codkiisa weyn, Oo ma joojiyo hillaaca marka codkiisa la maqlo. ⁵ Eebbe wuxuu ku onkodayaa si yaab leh codkiisa, Wuxuuna sameeyaa waxyaalo waaweyn oo aan la fahmi karin. ⁶ Barafka wuxuu ku amraa, 'Dhulka ku dhac,' Iyo roobka, 'Adkaada.' ⁷ Wuxuu shaabadeynayaa gacanta qof kasta, Si dadkoo dhammu ay u aqoonsadaan shuqulkiisa. ⁸ Markaasaa xayawaanku dib ugu noqdaa godkiisa Oo ku sii nagaadaa godkiisa. ⁹ Koonfurta waxaa ka yimaada duufaanka, Iyo waqooyiga qabowga. ¹⁰ Neefta Eebbe baraf baa lagu sameeyaa, Oo ballaadhka biyuhuna waa baraf. ¹¹ Wuxuu sidoo kale daruuraha ku buuxiyaa qoqaan; Wuxuu kala firdhiyaa daruurtiisa hillaaca. ¹² Waxay beddeshaa jihada, oo ku wareegtaa hanuunkiisa, Si ay u fuliyaan wixii uu ku amro Wajiga dhulka la deggan yahay. ¹³ Haddii ay tahay edbin, ama dunidiisa, Ama naxariis, wuxuu sababaa inay dhacdo.

¹⁴ "Ayuub, tan maqal: Istaag oo ka fiirso yaababta Eebbe. ¹⁵ Ma ogtahay sida Eebbe u dejiyo, Oo uu u iftiimiyo hillaaca daruurtiisa? ¹⁶ Ma fahantahay ku dul wareegidda daruuraha, Yaababta Kan ku qumman aqoonta, ¹⁷ Adiga oo dharkaagu kulul yahay, Marka dhulku deggan yahay sababo dabaysha koonfureed? ¹⁸ Ma waxaad, isaga la jirta, ku fidin kartaa cirka, Oo xoog badan sida muraayad bir ah?

¹⁹ "Nagu amr waxa aan ku dhihi lahayn isaga; Ma soo bandhigi karno kiiskayaga sababo mugdi awood. ²⁰ Ma waxaa loo sheegi doonaa isaga inaan hadli lahaa? Mise qof baa oran lahaa inuu la dhici doono? ²¹ Hadda, dadku ma arkaan iftiinka ku jira cirka; Laakiin dabayshu way dhaaftay oo way nadiifisay. ²² Waqooyiga waxaa ka yimaada dhalaal dahab ah; Hareeraha Eebbe waxaa ku wareegsan haybad cajiib ah. ²³ Kan Qaadirka ah—ma fahmi karno gebi ahaanba; Wuxuu ku sarreeyaa awoodda, Oo ma oggolaan doono caddaalad darro iyo xaqnimo badan. ²⁴ Sidaas daraaddeed dadku way ixtiraamaan; Isagu ma tixgeliyo kuwa caqliga leh ee qalbiga leh."

38 Markaasaa Rabbigu wuxuu la hadlay Ayuub isagoo dabayl xoog leh ku jira, oo wuxuu yidhi:

² "Kumaa taladayda madow ka dhiga erayo aan cilmi lahayn? ³ Isku xidho sida nin; Anigu waan ku weydiin doonaa, adna waad ii sheegi doontaa.

⁴ Xaggee baad joogtay markii aan aasaaska dhulka dhigay? Sheeg, haddaad wax garanayso. ⁵ Yaa cabbirkiisa gooyay? Hubaal waad garanaysaa! Ama yaa xadhigga cabbirka dul dhigay? ⁶ Maxaa saldhiggiisa lagu dhigay, ama yaa dhagaxa geeska u dhigay— ⁷ marka xiddigaha subaxdii wada heeseen oo dhammaan wiilashii Eebbe farxad la qaytiyeen?

⁸ "Yaa badda albaabbo ku xidhay markii ay caloosha ka soo dillaacday, ⁹ markii aan daruuraha dhar ahaan ugu huwiyey oo aan mugdi qaro weyn ku duuddubay, ¹⁰ markii aan xuduud u dhigay oo aan biraha iyo albaabbada meel dhigay, ¹¹ markii aan idhi, 'Halkan baad iman kartaa oo waxba dhaafi maysid; halkan ayaa ah meesha ay hirarkaaga kibirka leh ku joogsadaan?'

Ayuub

¹² “Ma waxaad waligaa amartay subaxda, ama ma waxaad muujisay waaberiga meeshiisa, ¹³ inuu qabsado geesaha dhulka oo uu sharka ka ruuxo? ¹⁴ Dhulku wuxuu qaataa qaab sida dhoobo hoos ku yaal; astaamihiisuna waxay u muuqdaan sida dhar. ¹⁵ Iftiinkana waa laga qariyaa sharka, oo gacanta kor loo qaadayna waa la jebiyaa.

¹⁶ “Ma waxaad safartay ilaha badda ama ma waxaad ku socotay moolka badweynta? ¹⁷ Ma waxaa lagu tusay siraha dhimashada? Ma waxaad aragtay albaabbada meesha hadhka leh? ¹⁸ Ma waxaad garatay ballaadhka dhulka? Sheeg, haddaad waxaas oo dhan garanayso.

¹⁹ Xaggee baa jidka hoyga iftiinka? Meeshase mugdigu deggan yahay, ²⁰ inaad u qaaddo dhulkiisa, oo aad garato jidadka hoygiisa? ²¹ Hubaal waa inaad garanaysaa, waayo, waad dhalatay markaas, maalmahaagana waa badan yihiin!

²² “Ma waxaad gashay khasnadaha barafka ama ma waxaad aragtay kaydka dhibicda, ²³ oo aan u kaydiyey wakhtiyada dhibaataada, maalmaha dagaalka iyo dagaalka? ²⁴ Waa maxay jidka meesha iftiinka lagu qaybiyo, ama dabaysha bari lagu kala firdhiyo dhulka? ²⁵ Yaa u qoday kanaal daadadka roobka, iyo waddo hillaaca, ²⁶ si uu u waraabiyo dhul aan la degganayn, lamadegaan cidla ah, ²⁷ si uu u qanciyo dhul cidla ah oo uu cawska ka soo bixiyo? ²⁸ Roobku ma leeyahay isha? Yaa waalid u ah dhibcaha sayaxa? ²⁹ Caloosha yaa barafka ka yimaadaa? Yaa dhaxanta samada dhalay ³⁰ marka biyuhu sida dhagax u adkaadaan, marka dusha moolka la qaboojiyo?

³¹ “Ma waxaad xidhi kartaa silsiladaha Pleiades, ama ma waxaad furfuri kartaa xadhkaha Orion? ³² Ma waxaad keeni kartaa xiddigaha xilliyadooda ama ma waxaad hagi kartaa Bear iyo dhallaankeeda? ³³ Ma waxaad taqaan sharciga samada? Ma waxaad dhulka ku dejin kartaa xukunkiisa?

³⁴ “Ma waxaad u yeedhi kartaa daruuraha oo aad isku dabooshaa daad biyo ah? ³⁵ Ma waxaad dirtaa hillaacyada jidkooda? Ma waxay isu soo taagaan, iyagoo leh, ‘Halkan ayaan joognaa’? ³⁶ Yaa xigmad ku dhex dhigay qalbiga, ama yaa garasho siiyey maskaxda? ³⁷ Yaa tirin kara daruuraha xigmadda, ama yaa rogi kara weelasha biyaha samada ³⁸

marka boodhku adag yahay oo dhagaxyada isku dheggan yihiin?

³⁹ “Ma waxaad uga ugaadhsan kartaa libaaxadda oo aad ka qancin kartaa gaajada libaaxyada yaryar ⁴⁰ marka ay ku dhuuntaan godadkooda ama ay ku sugaan meelaha ay ku hoydaan? ⁴¹ Yaa quudiya gorayga marka ay dhallaankeeda u qayliyaan Eebbe oo ay ku wareegaan iyagoo aan cunto haysan?

39 “Ma ogtahay goorta buuraleyda dhasha? Ma daawataa marka deeradu ay dhalayaan dhashooda? ² Ma tirin kartaa bilaha ay dhammaystiraan, Mise waad ogtahay wakhtiga ay dhalaan? ³ Way jilba joogsadaan, way dhalaan dhashooda, Way iska fogeeyaan xanuunka foosha. ⁴ Dhashooda way xoogaystaan, waxay ku koraan duurka; Way tagaan oo uma soo noqdaan iyaga.

⁵ Yaa xoreeyey dameerka duurjoogta ah? Oo yaa ka sii daayey dameerka orodka badan xadhkihiisa, ⁶ Anigaa cidlada u siiyey guri ahaan, Dhulka cusbada ahna u siiyey hoygiisa? ⁷ Wuxuu ku qoslaa fowdada magaalada, Ma maqlo qaylada shaqaalaha. ⁸ Wuxuu ku wareegaa buuraha daa’iisa, Wuxuuna raadiyaa wax kasta oo cagaaran.

⁹ Ma doonayaa dibiga duurjoogta ah inuu kuu adeego, Mise wuxuu habeenkii ku qaadan doonaa meelahaaga quudinta? ¹⁰ Ma ku xidhi kartaa dibiga duurjoogta ah godad xadhko ah, Mise wuxuu kuu fali doonaa dooxooyinka? ¹¹ Ma ku aamini doontaa isaga sababtoo ah xooggiisu waa weyn yahay, Oo ma u dayn doontaa shaqadaada isaga? ¹² Ma ku tiirsanaan doontaa isaga inuu kuu soo celiyo sarreenkaaga, Oo uu ka soo ururiyo meeshaada tumaalka?

¹³ “Baalkii gorayadu farxad bay u lulataa, Iyada oo leh baalal iyo baalal jacayl, ¹⁴ Waayo, waxay ukunteeda kaga tagtaa dhulka, Waxayna ku kululeysaa ciidda, ¹⁵ Iyadoo aan ogeyn in cagtu ay burburin karto, Ama xayawaanka duurjoogta ah uu ku tunto. ¹⁶ Waxay ula dhaqantaa dhashaheeda si adag, sidii iyaga oo aan iyada ahayn; In kasta oo shaqadeedu ay tahay wax aan faa’iido lahayn, haddana kama welwelsana, ¹⁷ Sababtoo ah Eebbe wuxuu ka qaaday xigmadda, Mana siinin wax faham ah. ¹⁸ Marka ay duusho, Waxay ku qosashaa faraska iyo fardaha.

Ayuub

¹⁹ “Ma adigaa faraska ku siiya xoog? Ma adigaa qurxiya qoortiisa timo dhaadheer?” ²⁰ Ma adigaa ka dhigaya inuu boodboodo sida ayax? Neefsigiisa weyn ayaa cabsi gelinaya. ²¹ Wuxuu ku qodaa dooxada, isagoo ku faanaya xooggiisa; Wuxuu ku ordaa dagaalka. ²² Wuxuu ku qoslaa cabsida oo ma baqo; Mana ka leexdo seefta. ²³ Gadhka ayaa ku dhaca isaga, Usha iyo waranka ifaya. ²⁴ Wuxuu ku ordaa dhulka isagoo qaylinaya oo cadhaysan, Mana istaago marka buunka la yeedhiyo. ²⁵ Marka buunku yeedho wuxuu yidhaahdaa, ‘Aha!’ Wuxuuna ka dareemaa dagaalka meel fog, Iyo onkodka saraakiisha iyo qaylada dagaalka.

²⁶ “Ma xigmaddaada ayay sababi kartaa in gorgorka uu kaco, Isagoo baalashiisa u fidinaya koonfurta?” ²⁷ Ma amarkaaga ayuu gorgorka ku kaca, Oo ma samaystaa buulkiisa meel sare? ²⁸ Wuxuu degaa oo habeenkii ku qaataa meel dhagax ah, Meel dhagax ah oo aan la gaadhi karin. ²⁹ Halkaas ayuu ugaarsadaa; Indhihiisu waxay ka arkaan meel fog. ³⁰ Dhashiisa ayaa sidoo kale ku cunta dhiig; Halka kuwa la laayey ay joogaan, halkaas ayuu joogaa.”

40 Markaasaa Rabbigu la hadlay Ayuub,

² “Ma kan Eebbe ku canaanta ayaa ku doodi doona Qaadirka? Kan Eebbe caqabadda ku ah ha ka jawaabo.”

³ Ayuub baa Rabbiga ugu jawaabay, oo wuxuu yidhi,

⁴ “Bal eeg, waxaan ahay mid aan qiimo lahayn; sideen kuugu jawaabi karaa? Gacantayda ayaan afkayga saari doonaa. ⁵ Mar baan hadlay, mana jawaabi doono mar kale; laba jeer, mana sii kordhin doono wax kale.”

⁶ Markaasaa Rabbigu la hadlay Ayuub isagoo dabayl xoog leh ka dhex hadlaya,

⁷ “Is diyaari sida nin; waan ku weydiin doonaa, adna waad ii sheegi doontaa. ⁸ Ma waxaad dhab ahaan baabi’in doontaa xukunkayga? Ma waxaad i xukumi doontaa si aad naftaada u xaqiijiso? ⁹ Ma waxaad leedahay xoog sida kan Eebbe, codkaagana ma ku dhawaaqi kartaa awood sida kan Isaga?

¹⁰ Isku qurxi weynaan iyo sharaf, oo isku labis karaamo iyo haybad. ¹¹ Sii daa cadhadaada, oo eeg kuwa kibirsan oo hoos u dhig. ¹² Eeg kuwa isla weyn oo soo rid, oo ku burburi kuwa sharka leh meesha ay joogaan. ¹³ Ku aasi iyaga ciidda wadajir;

ku xidh meel qarsoon. ¹⁴ Markaasaan kuu qiran doonaa in gacantaada midig ay ku badbaadin karto.

¹⁵ Bal eeg, Behemoth, oo aan adiga kula sameeyey; wuxuu cuna caws sida dibiga. ¹⁶ Eeg xooggiisa dhexdiisa, iyo awoodda muruqyadiisa calooshiisa.

¹⁷ Dabadiisu waxay u lulataa sida kedar; seedihiisa bowdadiisu si dhow bay isugu xidhan yihiin. ¹⁸ Lafihiisu waa sida tuubooyin naxaas ah, addimihiisuna waa sida biraha birta ah. ¹⁹ Waa kan ugu horreeya ee shuqullada Eebbe; Abuurihiisu wuxuu ku soo dhowaan karaa seeftiisa. ²⁰ Buuraha ayaa cunto u soo saara, iyo xayawaanka duurka oo dhan ayaa ag ciyaara. ²¹ Hooska geedaha lotuska ayuu ku nasanayaa, oo wuxuu ku qarinayaa cawska dhexdiisa. ²² Geedaha lotuska ayaa hoos siinaya; geedaha dhoobada ayaa hareeraha ku wareegsan. ²³ In kasta oo webi kaco, ma baqo; wuxuu ku kalsoon yahay, xataa haddii Urdun ku soo kaco afkiisa. ²⁴ Ma jiraa qof qabsan kara marka uu feejigan yahay, ama daloolin kara sankiisa dabinno?

41 “Ma ku soo jiidi kartaa Liwyaadaan qool, Oo carrabkiisana ma ku celin kartaa xadhig?” ²

Ma ku xidhi kartaa xadhig sankiisa, Oo daankiisana ma ku dalooli kartaa qool? ³ Ma ku baryi doonaa marar badan, Mise wuxuu kula hadli doonaa erayo jilicsan? ⁴ Ma heshiis buu kula samayn doonaa? Ma addoon ahaan baad u qaadan doontaa weligiis? ⁵ Ma ku ciyaari doontaa sidii shimbir, Mise waxaad u xidhi doontaa gabdhahaaga yaryar? ⁶ Ma ganacsatada ayaa ku murmi doona isaga? Ma waxay u qaybin doonaan ganacsatada? ⁷ Ma ku dabooli kartaa harpuunno maqaarkiisa, Ama madaxdiisa warmaha kalluumeysiga? ⁸ Gacantaada saar isaga. Xusuuso dagaalka; mar kale ma isku dayi doontid! ⁹ Bal eeg, rajadaadu waa waxba; Ma waxaad ku dhici doontaa xitaa araggiisa? ¹⁰ Qofna ma jiro oo sidaas u geesinimo badan oo ku dhiirran kara inuu kiciyo; Haddaba waa kuma kan hortayda istaagi kara? ¹¹ Yaa wax i siiyey inaan u celiyo? Wax kasta oo samada hoosteeda ku jira waa kayga.

¹² “Ma aamusnaan doono xubnihiisa, Ama xooggiisa weyn, ama qaabkiisa quruxda badan. ¹³ Yaa ka siibi kara daboolka dibadda? Yaa dhex geli kara hubkiisa laba jibbaaran? ¹⁴ Yaa furi kara afkiisa? Ilkihiisu waxay ku abuurayaan cabsi. ¹⁵

Miisaankiisa adag waa kibirkiisa, Si adag ayaa loo wada xidhay. ¹⁶ Mid kasta ayaa midka kale u dhow In hawadu aysan dhex mari karin. ¹⁷ Waxay isku xidhan yihiin midba midka kale; Way isku dheggaan yihiin oo lama kala saari karo. ¹⁸ Hindhisadiisu waxay soo saartaa iitiin dhalaalaysa, Indhihiisuna waxay la mid yihiin iitiinka waaberiga. ¹⁹ Afkiisa waxaa ka soo baxa toorrey gubanaysa; Dhimbiilo dab ah ayaa ka soo baxa. ²⁰ Qiiq ayaa ka soo baxa sankiisa Sida digsi karkaraya iyo caws gubanaya. ²¹ Neefsigiisu wuxuu shidayaa dhuxul, Oo dab ayaa ka soo baxa afkiisa. ²² Awood baa ku jirta luquntiisa, Cabsina way ka hor socotaa. ²³ Laalaabkiisa hilibka ayaa si adag isugu xidhan, Adag oo aan la dhaqaajin karin. ²⁴ Qalbigiisu waa adag yahay sida dhagax, Runtii, sida dhagax shiid hoose. ²⁵ Markuu kaco, kuwa xoogga badan way cabsadaan; Sababta qaraxa awood way wareeraan. ²⁶ Seefta ku dhacda isaga ma guulaysato, Mana warmaha, mana fallaadhaha, mana javelin. ²⁷ Birta wuxuu u arkaa sida caws, Naxashka sida alwaax qudhuntay. ²⁸ Fallaadh ma ka dhigi karto inuu cararo; Dhagaxda la tuuro waxay u tahay sida qashin isaga. ²⁹ Ulo waxay u yihiin sida qashin; Wuxuu ku qoslaa qaylada javelin. ³⁰ Qaybihiisa hoose waxay la mid yihiin dhoobo fiiqan; Wuxuu isku fidinayaa sida qalab wax lagu shiido oo dhoobo ku yaal. ³¹ Wuxuu ka dhigayaa moolka inuu karkariyo sida digsi; Wuxuu ka dhigayaa badda sida digsi saliid leh. ³² Dabadiisa wuxuu ka tagaa raad dhalaalaya; Mid baa u malayn lahaa in moolka uu yahay timo caddaan. ³³ Ma jiro wax dhulka ku yaal oo la mid ah isaga, Waa abuur aan cabsan. ³⁴ Wuxuu eegaa wax kasta oo sarreeya; Isagu waa boqorka dhammaan kuwa kibirka badan.”

42 Markaasaa Ayuub wuxuu ugu jawaabay Eebbe oo wuxuu yidhi,

² “Waxaan ogahay inaad wax walba awooddo, iyo in aanay jirin qorshe kaa xannibi kara.

³ ‘Yaa kan ah ee talada qarinaaya iyada oo aan waxba la garanayn?’ Runtii, waxaan ka hadlay waxyaalo aanan fahmin, waxyaalo aad u yaab badan oo aanan garan karin. ⁴ ‘Hadda i dhegeysa, oo waan hadli doonaa; waan ku weydiin doonaa,

adna waad ii sheegi doontaa.’ ⁵ Waxaan kaa maqlay maqalka dhegta, laakiin hadda indhahaygu way ku arkeen; ⁶ Sidaas daraaddeed waxaan ka noqonayaa eradayda oo waxaan ku toobad keenayaa ciid iyo dambas.”

⁷ Markii Eebbe uu erayadan kula hadlay Ayuub dabadeed, wuxuu ku yidhi Eliifaas reer Teemaan, “Cadhadaydu way kugu kacday adiga iyo labadaada saaxiib, maxaa yeelay, ma aydan ku hadlin wixii saxda ahaa ee iga saabsan, sida addoonkayga Ayuub uu sameeyey. ⁸ Hadda qaata toddoba dibiyoy iyo toddoba wan oo taga addoonkayga Ayuub oo u bixiya allabari gubasho nafsaddiinna. Addoonkayga Ayuub wuu idiin duceyn doonaa, aniguna ducadiisa waan aqbali doonaa oo idiinla dhaqmi maayo sida nacasnimadiinna, maxaa yeelay, ma aydan ku hadlin wixii saxda ahaa ee iga saabsan, sida addoonkayga Ayuub uu sameeyey.” ⁹ Markaasaa Eliifaas reer Teemaan, Bildad reer Shuux, iyo Soofar reer Naamac waxay tageen oo sameeyeen sidii Eebbe uu ku amray; Eebbena wuu aqbalay ducadii Ayuub.

¹⁰ Eebbe wuxuu soo celiyey barwaaqadii Ayuub markii uu saaxiibbadiis u duceeyey, Eebbena wuxuu siiyey laba laab intii uu hore u haystay. ¹¹ Markaasaa dhammaan walaalihiis, walaalihiis dumar, iyo kuwii hore u yaqaanayba waxay u yimaadeen oo la cuneen gurigiisa. Waxay la damqadeen oo u tacsiiyeeyeen dhammaan masiibooyinkii Eebbe ku soo dejiyey, mid kastaana wuxuu siiyey lacag iyo faraanti dahab ah.

¹² Eebbe wuxuu barakeeyey qaybtii dambe ee nolosha Ayuub in ka badan bilowgii. Wuxuu lahaa afar iyo toban kun oo ido ah, lix kun oo geel ah, kun qori oo dibi ah, iyo kun dameero ah. ¹³ Wuxuu lahaa toddoba wiil iyo saddex gabdhood. ¹⁴ Wuxuu magac u bixiyey gabadhii ugu horreysay Yemiima, tii labaadna Keesiya, tii saddexaadna Keren-Habuukh. ¹⁵ Dhulka oo dhan lagama helin dumar qurux badan sida gabdhaha Ayuub, aabbahoodna wuxuu siiyey dhaxal la mid ah walaalahood.

¹⁶ Intaas ka dib, Ayuub wuxuu noolaa 140 sano; wuxuu arkay carruurtiisa iyo carruurtooda ilaa jiilka afraad. ¹⁷ Sidaas daraaddeed, Ayuub wuu dhintay, isagoo noolaa nolol dheer oo buuxda.

Sabuurradii

1 Waxaa barakaysan ninka aan ku socon talada kuwa sharka leh, Oo aan istaagin jidka dembiilayaasha, Oo aan fadhiisan kursiga kuwa wax quudhsada! ² Laakiin wuxuu ku farxaa sharciga Eebbe, Oo sharcigiisa ayuu ku fikiraa habeen iyo maalinba. ³ Wuxuu la mid yahay geed lagu beero durdurka biyaha, Oo midhihiisa ku bixiya xilligiisa, Oo caleentiisuna ay cagaaran tahay; Oo wax kasta oo uu sameeyo, wuu barwaaqoobaa.

⁴ Kuwa sharka leh sidaas ma aha, Laakiin waxay la mid yihiin baalasha dabayshu kaxayso. ⁵ Sidaas daraadeed kuwa sharka leh ma sii jiri doonaan xukunka, Mana heli doonaan dembiilayaashu ururka kuwa xaq ah.

⁶ Waayo, Eebbe waa og yahay jidka kuwa xaq ah, Laakiin jidka kuwa sharka leh wuxuu u horseedaa halligaad.

2 Maxaa quruumaha u cadhoodaan, Oo dadkuna u hindisaan qorshooyin aan waxtar lahayn? ² Boqorrada dhulka ayaa istaagaan, Oo madaxda ayaa isku biiraan Kuwaas oo ka gees ah Rabbiga iyo kii uu subkay, iyagoo leh, ³ “Aan jebinno silsiladahooda, Oo aan ka tuurno xadkhahooda!”

⁴ Kii samada deggan ayaa qosla, Rabbigu wuu ku majaajiloodaa iyaga. ⁵ Markaasuu wuxuu la hadli doonaa iyaga isagoo cadhaysan, Oo wuxuu ku baqdin gelin doonaa caradiisa, isagoo leh, ⁶ “Weliba waxaan dhigay Boqorkayga Siyoon, buurta quduuska ah ee aan leeyahay.”

⁷ Waxaan ku dhawaaqi doonaa amarka Rabbiga:

Wuxuu igu yidhi, “Adigu waxaad tahay Wiilkayga, Maanta waxaan noqday Aabbahaa. ⁸ I weyddiiso, oo waxaan si dhab ah kuugu siin doonaa quruumaha dhaxalkaaga, Iyo meelaha ugu fog ee dhulka hantidaada. ⁹ Waxaad ku burburin doontaa ul bir ah, Waxaad ku jejebin doontaa sida dhoobada.”

¹⁰ Haddaba, boqorradoow, caqli yeesha; Ogaada waanada, xaakinnada dhulka. ¹¹ Caabuda Rabbiga iyadoo cabsida leh, Oo ku farxa gariir. ¹² Maamuusa Wiilka, si uusan u cadhoon oo aydhaan u halligmin jidkiinna, Waayo, cadhadiisu si dhakhso ah bay u kici kartaa. Waxaa barakaysan kuwa oo dhan ee magangala Eebbe.

3 Sabuur Daa'uud, markuu ka cararay wiilkiisii Absaloom.

¹ Sayidow, cadaawayaaashaydu sida ay u bateen! Badan baa igu soo kacaya. ² Badan baa igu leh, “Ma jiro badbaado uu Eebbe ku siinayo isaga.” Selah

³ Laakiin adigu, Sayidow, waxaad tahay gaashaan igu wareegsan, Ammaantayda, iyo kan madaxa ii qaadaya. ⁴ Waxaan codkayga ugu dhawaaqay Sayidka, Oo wuxuu iiga jawaabay buurtiisa quduuska ah. Selah

⁵ Waan jiifsaday oo waan seexday; Waxaan soo toosay, waayo Sayidku waa i taageeraa. ⁶ Dad badan oo igu hareeraysan ma cabsan doono.

⁷ Kac, Sayidow; i badbaadi, Eebbahayow! Waayo, waxaad dhabanka ka dhufatay cadaawayaaashayda oo dhan; Waxaad jebisay iligga kuwa sharka leh.

⁸ Badbaadintu waa Sayidka; Barakadaadu ha ku dul taal dadkaaga. Selah

4 Taliyaha muusikada; alaabaha xadkhaha leh. Sabuurradii Daa'uud.

¹ Iga jawaab markaan ku dhawaaqo, Eebbe xaqnimadayda! Waad i dejisay markaan dhibaataysnaa; Ii naxariiso oo maqal baryadayda.

² Wiilasha dadka, ilaa goorma sharaftaydu ceeb bay noqonaysaa? Ilaa goorma baad jeceshihiin waxa aan qiimaha lahayn oo aad ku dadaashaan beenta? Selah ³ Si kastaba ha ahaatee, ogaada in Rabbigu uu doortay kuwa daacadda ah naftiisa; Rabbigu wuu maqlaa markaan u yeedho.

⁴ Cabsada, hana dembaabina; Si deggan qalbigiinna ugu fikir sartiirtiinna, oo aamusa. Selah ⁵ Soo bandhiga allabaryo xaqnimo, Oo kalsoonidaada ku dhig Rabbiga.

⁶ Dad badan ayaa leh, “Yaa noo muujin doona wax wanaagsan?” Iftiinka wejigaaga nagu soo iftiimi, Rabbiyow! ⁷ Qalbigaad igu buuxisay farxad, Ka badan markii sarreenkooda iyo khamrigooda cusubi ay daadsan yihiin.

Sabuurradii

⁸ Waxaan seexan doonaa oo ku nasan doonaa nabad, Waayo, adiga keligaa, Rabbiyow, waxaad i siisaa ammaan.

5

Agaasimaha muusikada; loogu talagalay fuustooyinka. Sabuur Daa'uud.

¹ Dhegeyso eradayda, Rabbiyow, Ka fiirso taahkayga. ² Maqal baryadayda caawimaad, Boqorkayga iyo Ilaahayga, Waayo, adiga ayaan kuu tukanayaa.

³ Subaxdii, Rabbiyow, waxaad maqli doontaa codkayga; Waaberiga, waxaan kuu soo bandhigi doonaa tukashadayda oo waan sugi doonaa. ⁴ Waayo, ma tihiid Ilaah ku farxa xumaanta; Sharna kula joogi kari maayo. ⁵ Kuwa faana ma hor istaagi doonaan indhahaaga; Waxaad neceb tahay kuwa caddaalad-darrada sameeya oo dhan. ⁶ Waxaad halaagtaa kuwa been sheegaya; Rabbigu wuxuu karhaa qofka dhiigga daadiya iyo khiyaanada leh. ⁷ Laakiin aniga, naxariistaada badan daraadeed waxaan geli doonaa gurigaaga; Macbudkaaga quduuska ah ayaan kuugu sujuudi doonaa xushmad daraadeed.

⁸ Rabbiyow, igu hanuuni xaqnimadaada cadowgeyga daraadiis; Ka dhig jidkaaga mid toosan hortayda. ⁹ Waayo, wax lagu kalsoonaan karo kuma jiro hadalkooda; Jiritaankooda gudihiisa waa halaag qudhiisa. Hunguriyahooda waa qabriga furan; Carrabkooda waxay u isticmaalaan inay ku ammaan sheegaan. ¹⁰ Xisaabi, Eebbow; Ha ku dhacaan dhagartooda! Dambiyadooda badan dhexdeeda, ka saar, Waayo, way kugu caasiyeen. ¹¹ Laakiin kuwa magangalyo kaaga raadsada ha farxaan; Ha ku heesaan farxad weligood! Oo adigu ha ku ilaalis, In kuwa magacaaga jecel ay kugu farxaan.

¹² Waayo, waxaad barakaysaa qofka xaq ah, Rabbiyow, Waxaad ku hareereysaa iyaga raalli ahaansho sida gaashaan.

6

Agaasimaha muusikada; oo leh qalab xadhig leh, oo ku saabsan lyre siddeed-xadhig leh. Sabuur Daa'uud.

¹ Rabbiyow, ha igu canaanan cadhadaada, Hana i edbin caro aad u kulul. ² Ii naxariiso, Rabbiyow, waayo, waan itaal daranahay; I bogsi, Rabbiyow, waayo, lafahaygu waxay ku jiraan dhib. ³ Naftaydu aad bay u dhibban tahay; Laakiin adigu, Rabbiyow—ilaa goorma?

⁴ Soo noqo, Rabbiyow, naftayda soo fur; I badbaadi sababta jacaylkaaga naxariista leh. ⁵ Waayo, ma jiro xusuus adiga ku saabsan dhimashada; She'ool, yaa ku ammaani doona?

⁶ Waxaan ku daalay oohintayda; Habeen kasta sariirtayda waan qoyaa, Waxaan ilmada ku qoyaa fadhigayga. ⁷ Iligeygu wuxuu daciifay murugada; Waxay gabowday sababta cadowgeyga oo dhan.

⁸ Iga taga, dhammaan kuwa aad ku xadgudubtaan, Waayo, Rabbigu wuxuu maqlay codka oohintayda. ⁹ Rabbigu wuu maqlay baryadayda, Rabbigu wuu aqbalay tukashadayda. ¹⁰ Dhammaan cadaawayaaashayda waa la ceebeeyaa oo aad bay u dhibtoon doonaan; Way soo noqon doonaan, si kedis ah ayaa loo ceebeeyaa.

7

Shiggaon oo Daa'uud, kaas oo uu u qaaday Eebbe oo ku saabsan Kuush oo ahaa reer Benyaamiin.

¹ Sayidow Eebbahaay, Adiga ayaan magan galay; I badbaadi kuwa i eryanaya oo dhan, oo i samatabbixi. ² Ama wuxuu naftayda u jeexi doonaa sida libaax, I jiidaya, iyadoo aan cidna i samatabbixin.

³ Sayidow Eebbahaay, haddii aan tan sameeyey, Haddii ay caddaalad darro ku jirto gacmahayga, ⁴ Haddii aan xumaan u geystay saaxiibkay, Ama aan bililiqaystay cadowgayga sabab la'aan, ⁵ U oggolow cadowga inuu naftayda eryo oo qabsado; Oo ha ku tunto nolosha dhulka Oo sharaftayda ha ku rido ciidda. Selah

⁶ Kac, Sayidow, cadhadaada; Ka hor istaag cadhada cadowgayga, Oo ii soo kici; Xukun baad u magacawday. ⁷ Ha ku wareego ururka dadku, Oo ku soo noqo meeshiinna sarraaysaa. ⁸ Sayidku wuxuu xukumaa dadyowga; I xukun, Sayidow, sida xaqnimadayda iyo daacadnimada igu jirta. ⁹ Ha dhammaato xumaanta kuwa sharka leh, laakiin

Sabuurradii

xaqa ha adkeeyo; Waayo, Eebbe xaq ah ayaa baadhaa qalbiyada iyo maskaxda.

¹⁰ Ilaalintaydu waxay la jirtaa Eebbe, Kaas oo badbaadiya kuwa qalbiga toosan leh. ¹¹ Eebbe waa garsoore caddaalad ah, Oo waa Eebbe oo muujinaya xanaaq maalin kasta. ¹² Haddii aan la toobad keenin, wuxuu afaysan doonaa seeftiisa; Wuxuu foorarsaday qaansadiisa oo diyaar ka dhigay. ¹³ Sidoo kale wuxuu diyaariyey hubkiisa wax dila; Wuxuu ka dhigay fallaadhihiisa kuwo ololaya.

¹⁴ Bal eega, qof shar leh ayaa ku buuxsamay caddaalad darro, Wuxuuna dhalay waxyeello oo wuxuu dhalay been. ¹⁵ Wuxuu qoday god oo wuxuu ka dhigay mid qoto dheer, Wuxuuna ku dhacay godkii uu sameeyey. ¹⁶ Waxyeelladiisu waxay ku soo noqon doontaa madaxiisa, Oo rabshaddiisu waxay ku soo degi doontaa taajikiisa.

¹⁷ Waxaan ugu mahadcelin doonaa Sayidka xaqnimadiisa Oo waxaan u qaadi doonaa ammaan magaca Sayidka Sarreeya.

8

Agaasimaha muusikada; Gittith. Sabuurradii Daa'uud.

¹ Sayidow, Sayidkayaga, Magacaagu sida uu ugu weyn yahay dhulka oo dhan, Adiga oo muujiyey quruxdaada samada sare! ² Afka dhallaanka iyo nuujinta, waxaad ku adkaysay xoog Sababta cadowgaaga, Si aad u aamusiiso cadawga iyo aargudaha. ³ Markaan ka fikiro samooyinkaaga, shaqada gacmahaaga, Dayaxa iyo xiddigaha, oo aad meel dhigtay, ⁴ Waa maxay aadanaha in aad xasuusato, Iyo waa maxay ilmaha aadanaha in aad daryeesho?

⁵ Si kastaba ha ahaatee, waxaad ka dhigtay wax yar oo ka hooseeya Eebbe, Oo waxaad ku taajirisay sharaf iyo karaamo! ⁶ Waxaad siisay xukunka shaqada gacmahaaga; Wax walba waxaad dhigtay cagahooda hoostooda, ⁷ Dhammaan idaha iyo dibiyada, Iyo sidoo kale makhluuqaadka duurka, ⁸ Shimbiraha hawada, iyo kalluunka badda, Wax kasta oo socda waddooyinka badda.

⁹ Sayidow, Sayidkayaga, Magacaagu sida uu ugu weyn yahay dhulka oo dhan!

9

Agaasimaha muusikada; Muth-labben. Sabuur Daa'uud.

¹ Waxaan ugu mahadcelin doonaa Rabbiga qalbigayga oo dhan; Waan ka sheekayn doonaa yaababkaaga oo dhan. ² Waxaan kugu farxi doonaa oo kugu reyreyn doonaa; Waxaan u gabyi doonaa magacaaga, Adiga oo ah Kan ugu Sarreeya.

³ Markii cadaawayaashaydu dib u gurtaan, Way turunturoodaan oo baaba'aan hortiisaaga. ⁴ Waayo, waxaad taageertay dacwaddayda xaq ah; Waxaad ku fadhiisatay carshiga adigoo xukun xaq ah bixinaya. ⁵ Waxaad canaanatay quruumaha, waxaad dhammaad u keentay kuwa sharka leh; Waxaad tirtirtay magacooda weligiis. ⁶ Cadaawuhu wuxuu la kulmay dhammaad burbur weligiis ah, Oo waxaad siigootay magaalooyinkii; Xusuustoodii way baaba'day.

⁷ Hase yeeshee, Rabbigu weligiis ayuu boqor ahaan u talinayaa; Wuxuu dhidibbada u aasay carshigiisa xukun, ⁸ Oo wuxuu ku xukumi doonaa dunida xaqnimo; Wuxuu ku maamuli doonaa dadyowga caddaalad. ⁹ Rabbigu wuxuu kaloo noqon doonaa magangelyo kuwa la dulmiyo, Oo wuxuu noqon doonaa qalcad wakhtiyada dhibaataada; ¹⁰ Kuwa garanaya magacaaga way kugu kalsoonaan doonaan, Waayo, Adigu, Rabbiyow, ma aadan dayrin kuwa ku doondoona.

¹¹ U gabya Rabbiga, kan deggan Siyoon; Ku dhawaaq falimihiisa dadyowga dhexdooda. ¹² Waayo, kan dhiigga aarsada wuu xusuustaa iyaga; Ma illoobo qaylada kuwa dhibaataysan.

¹³ Ii naxariiso, Rabbiyow; Fiiri dhibaatadayda kuwa i neceb, Adiga oo i qaada albaabbada dhimashada,

¹⁴ Si aan u sheego ammaantaada oo dhan, In albaabbada gabadha Siyoon Aan ku farxo badbaadadaada.

¹⁵ Quruumuhu waxay ku dhaceen godkii ay qodeen; Shabagga ay qariyeen, cagtooda ayaa ku dhex xannibantay. ¹⁶ Rabbigu wuxuu is muujiyey; wuxuu fuliyey xukun. Mid shar leh ayaa lagu qabtay shuqulkiisa gacantiisa. Higgaaon Selah ¹⁷ Kuwa sharka leh waxay u degi doonaan She'ool, Iyo dhammaan quruumaha illooba Eebbe. ¹⁸ Waayo, kuwa baahan mar walba lama illoobi doono, Rajada kuwa dhibaataysanna weligeed ma baaba'ayso.

Sabuurradii

¹⁹ Kac, Rabbiyow, ha u oggolaan aadanaha inuu guuleysto; Ha lagu xukumo quruumaha hortisaaga.

²⁰ Ku beer cabsi iyaga, Rabbiyow; Ha ogaadaan quruumuhu inay yihiin bini'adam keliya. Selah

10 Maxaad u muuqataa mid fog, Rabbiyow? Maxaad isku qarinarsaa wakhtiyada dhibaataada?

² Kibirkiisa, kan sharka leh wuxuu si xamaasad leh u eryadaa kuwa baahan; Ha lagu qabto shirqoollada ay hindiseen. ³ Waayo, kan sharka leh wuxuu ku faanaa damaciisa qalbiga, Oo kan bakhaylka ah wuxuu caayaa oo quudhsadaa Rabbiga. ⁴ Kan sharka leh, kibirkiisa, ma doondoono Eebbe. Ma jiro meel Eebbe ku jiro dhammaan qorshayaashiisa. ⁵ Jidadkiisu way barwaaqoobaan wakhti kasta; Xukummadaadu way ka fog yihiin gaadhistiisa; Dhammaan cadaawayaashiisa wuu quudhsadaa. ⁶ Wuxuu isku yidhaahdaa, "Anigu ma gariiri doono; Jiil kasta waan ka badbaadi doonaa dhibaataada."

⁷ Afkiisu waa ka buuxaa habaar, khiyaano, iyo dulmi; Carrabkiisa hoostiisa waxaa ku jira shar iyo xaqdaro. ⁸ Wuxuu ku sugaa weerar tuulooyinka; Wuxuu ku dilaa kuwa aan waxba galabsan meelaha qarsoon; Indhihiisu si qarsoodi ah bay ugu fiirsadaan kuwa nasiib darrada ah. ⁹ Wuxuu u jiifsadaa sidii libaax godkiisa; Wuxuu sugaa inuu qabsado kuwa baahan; Wuxuu qabsadaa kuwa baahan markuu ku jiido shabaqiisa. ¹⁰ Wuxuu isku duubaa, wuu foororsadaa, Oo kuwa nasiib darrada ah waxay ku dhacaan xooggiisa. ¹¹ Wuxuu isku yidhaahdaa, "Eebbe wuu iska indhatiray; Wuxuu wejigiisa qariyey; weligiis ma ogaan doono."

¹² Kac, Rabbiyow; Eebow, kor u qaad gacantaada. Ha iska indho tirin kuwa is-hoosaysiisa. ¹³ Maxaa kan sharka leh ugu quudhsaday Eebbe? Wuxuu isku yidhaahdaa, "Iima keeni doontid xisaabtan." ¹⁴ Waxaad aragtay, waayo, waxaad u fiirsatay waxyeello iyo kicin si aad ugu qaadata gacantaada. Kan nasiib darrada ah wuxuu isku halleeyaa adiga; Waxaad ahayd caawiyaha agoonta. ¹⁵ Jebi xoogga kan sharka leh iyo kan xumaanta sameeya, Raadso sharkiisa ilaa aan midna ka harin.

¹⁶ Rabbigu wuxuu u taliya sidii Boqor weligiis iyo weligiis; Quruumaha way ka baaba'een dhulkiisa. ¹⁷ Rabbiyow, waxaad maqashay hanka kuwa is-hoosaysiisa; Waxaad xoojin doontaa qalbigooda,

waxaad u foorarsan doontaa dhegtaada, ¹⁸ Si aad u taageerto agoonta iyo kuwa la dulmiyo, Si aadanaha, oo ah kan dhulka, uusan mar dambe u sababin cabsi.

11 U qaadista agaasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud.

¹ Eebbe ayaan magangelyo ka helay; Sidee baad naftayda ugu leedahay, "U carar sida shimbir buurtaada; ² Waayo, bal eeg, kuwa sharka leh qaansadooda ayay diyaariyeen, Fallaadhooda xadhigga ayay ku diyaariyeen Si ay ugu toogtaan hooska kuwa qumman ee qalbiga leh. ³ Haddii aasaaska la burburiyo, Maxay kuwa xaq ah samayn karaan?"

⁴ Eebbe waa ku jiraa macbudkiisa quduuska ah; Carshiga Eebbe waa samada; Indhihiisa way arkaan, indhihiisa ayaa imtixaanaya wiilasha dadka.

⁵ Eebbe wuxuu imtixamaa kuwa xaq ah iyo kuwa sharka leh labadaba, Wuxuuna aad u neceb yahay midka ku farxa rabshadaha. ⁶ Wuxuu ku roobi doonaa dhagxaan dab ah kuwa sharka leh, Dab iyo baaruud iyo dabayl kulul ayaa noqon doonta qaybta koobkooda.

⁷ Waayo, Eebbe waa xaq, wuxuu jecel yahay xaqnimada; Kuwa qumman waxay arki doonaan wejigiisa.

12 Agaasimaha muusikada; ku saabsan lyre siddeed-xadhig leh. Sabuur Daa'uud.

¹ Caawi, Rabbiyow, waayo, qofka Eebbe ka cabsada waa dhammaaday, Waayo, kuwa aamin ah way ka lumen wiilashii dadka. ² Waxay isku hadlaan si khiyaano ah; Waxay isticmaalaan dibno ammaan ah oo waxay qalbigooda ku hayaan laba-wajiilenimo.

³ Rabbigu ha aamusiyo dibnaha ammaanaya oo dhan, Carrabka ku faana waxyaalo waaweyn; ⁴ Kuwa yidhi, "Erayadayada, waan ku guulaysan doonaa; Dibnahayagu waa annaga; yaa ina xukumi kara?"

⁵ "Sababta dulmiga saboolka, sababta u oohinta kuwa baahan, Haddaba waan kici doonaa," ayuu leeyahay Rabbigu; "Waxaan ku dhigi doonaa meel ammaan ah oo uu doonayo."

Sabuurradii

⁶ Erayada Rabbigu waa erayo daahirsan; Sida lacag lagu sifeeyey foornada dhulka, Oo toddoba jeer la daahiriyeey. ⁷ Adigu, Rabbiyow, waad ilaalin doontaa iyaga; Waxaad ka ilaalin doontaa jiilkan weligiis. ⁸ Kuwa sharka leh waxay ku wareegaan dhinac kasta, Marka xumaantu sharaf leedahay wiilasha dadka dhexdiisa.

13 Agaasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud.

¹ Ilaahow, ilaa goorma? Ma i illoobi doontaa weligaa? Ilaa goorma ayaad wejigaaga iga qarin doontaa? ² Ilaa goorma ayaan naftayda la qaadi doonaa walbahaar, Oo qalbigayga murugo ku jiri doonaa maalintii oo dhan? Ilaa goorma ayaad cadowgaygu iga adkaan doonaa?

³ I eeg oo iigu jawaab, Sayidkayga Eebbow; Iftiin i sii indhahayga, si aanan u seexan hurdada dhimashada, ⁴ Oo cadowgaygu ha sheego, "Waan ka adkaaday," Oo kuwa i dhibaya ha ku farxaan markaan dhibbanahay.

⁵ Hase yeeshee, kalsoonida ayaan ku qabaa jacaylkaaga daacadda ah; Qalbiga ayaa ku farxi doona badbaadintaada. ⁶ Waxaan u heesi doonaa Eebbe, Waayo, wuu ii roonaaday.

14 Agaasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud.

¹ Nacasku wuxuu qalbigiisa ku yidhi, "Ilaah ma jiro." Way xumaadeen, waxay sameeyeen falal karaahiyo ah; Mid wanaag sameeya ma jiro.

² Eebbe wuxuu ka eegay samada dadyowga Si uu u arko haddii ay jiraan kuwo caqli leh, Kuwa Eebbe doondoonaaya. ³ Dhammaantood way leexdeen, waxay wada noqdeen kuwo xumaaday; Mid wanaag sameeya ma jiro, xataa hal midna.

⁴ Ma oga kuwa xaqdarrada ku shaqeeya, Kuwa dadkayga cunaya sida kibis loo cuno, Oo aan Eebbe ku baryin?

⁵ Halkaas ayay ka buuxaan cabsi weyn, Waayo, Eebbe wuxuu la jiraa jiilka xaq ah. ⁶ Waxaad isku dayaysaan inaad carqaladayso qorshayaasha masaakiinta, Laakiin Eebbe waa magangalkooda.

⁷ Bal in badbaadinta Israa'iil ay Siyoon ka timaaddo! Markii Eebbe soo celiyo barwaaqada

dadkiisa, Yacquub wuu farxi doonaa, Israa'iilna wuu ku rayrayn doonaa.

15 Sabuur Daa'uud.

¹ Eebbow, yaa ku hoyan kara teendhadaada? Yaa deggan kara buurtaada quduuska ah?

² Waa kan ku nool daacadnimo, si caddaalad ah u dhaqma, Oo runta ka hadla qalbiga. ³ Ma xaman carrabkiisa, Mana yeelo wax shar ah deriskiisa, Mana ceebayn saaxiibkiisa; ⁴ Indhihiisa waxaa quudhsi ku ah qofka liita, Laakiin wuu sharfaa kuwa ka cabsada Eebbe; Wuxuu qaadaa dhaar isaga dhibaysa, mana beddelo; ⁵ Lacagtiisa si dulmi ah uma amaahiyo, Mana aqbalo laaluush ka dhan ah kuwa aan waxba galabsan.

Kii sidan u noolow, wuu sii jiri doonaa.

16 Mikhtaam Daa'uud.

¹ Ilaali, Eebbow, waayo, waxaan magan galaa Adiga.

² Waxaan ku idhi Rabbiga, "Adigu waxaad tahay Rabbigayga; Wanaag igama jiro Adiga mooyane." ³ Kuwa quduuska ah ee dhulka jooga, Iyagu waa kuwa sharafta leh; farxaddaydu dhammaanteed iyaga ayay ku jirtaa. ⁴ Murugada kuwa ilaah kale raacda way sii badan doontaa; Waxaan diidi doonaa inaan bixiyo allabaryadooda dhiigga ah, Mana oran doono magacyadooda bushimahayga.

⁵ Rabbigu waa qaybta iyo koobka barakadayda; Adigu waxaad taageertaa masiirkayga. ⁶ Xuduudaha ayaa ii dhacay meelaha wanaagsan; Runtii, waxaan leeyahay dhaxal farxad leh. ⁷ Waxaan ammaanayaa Rabbiga i hanuuniya; Runtii, qalbigaygu wuxuu i baraa habeenkii. ⁸ Si joogto ah ayaan Rabbiga hortayda u dhigaa; Isagoo midigta ii jooga, ma gariiri doono.

⁹ Sidaas daraaddeed qalbigaygu wuu faraxsan yahay, naftayduna way rayraynaysaa; Jidhkayguna wuxuu ku nasan doonaa ammaan. ¹⁰ Waayo, naftayda kuma dayn doontid She'ool; Quduuskaaga ma arki doono qudhun. ¹¹ Waxaad i tusi doontaa jidka nolosha; Joogitaankaaga waxaa ku jira

farxadda buuxda; Midigtaada waxaa ku yaal raaxo weligeed ah.

17

Tukashadii Daa'uud.

¹ Maqal sabab xaq ah, Rabbiyow, dheg u dhig qayladayda; Dhagayso tukashadayda, oo aan ka iman bushimo khiyaano leh. ² Xukunka iga soo baxa ha ka yimaado hortiisa; Indhahaagu ha eego si daacadnimdo leh.

³ Qalbigaad i tijaabisay; Habeenkii waad i soo booqatay; Waad i baadhay oo waxba ma aadan helin; Ujeeddadaydu ma aha inaan afkayga ku xadgudbo. ⁴ Sida camalka dadka, Erayada bushimahaaga ayaan kaga leexday jidadka kuwa waxyeellada leh. ⁵ Waxaan ku sii adkaystay jidadkaaga. Lugahaygu ma ay turunturoon.

⁶ Waxaan kuu yeedhay, waayo, waad ii jawaabi doontaa, Eebbow; Dhegtaada ii soo foorarso, erayadayda dhegeyso. ⁷ Muuji daacadnimadaada yaabka leh, Adiga oo badbaadiya kuwa magan gala gacantaada midig Kuwa ka soo horjeeda iyaga. ⁸ I ilaali sida midka la jecel yahay; I hoos geli baalashaada hoostooda. ⁹ Kuwa sharka leh ee igu soo weerara si xun, Cadowgayga nafta iga doonaya oo hareeraha igu wareegsan.

¹⁰ Waxay adkeeyeen qalbiyadooda aan naxariista lahayn, Afkooda waxay ku hadlaan kibir. ¹¹ Hadda waxay nagu hareereeyeen tillaabooyinkayaga; Indhahooda waxay u jeediyeen inay na dhulka dhigaan. ¹² Wuxuu la mid yahay libaax u hamuun qaba inuu jeexo, Iyo sida libaax yar oo ku dhuumaalaysanaya meelaha qarsoon.

¹³ Kac, Rabbiyow, wajihi oo hoos u dhig; Naftayda ka samatabbixi kuwa sharka leh seefkaaga, ¹⁴ Dadka gacantaada, Rabbiyow, Dadka dunida, oo qaybtoodu tahay noloshaan, Iyo calooshooda aad ka buuxiso khasnadahaaga; Waxay ku qanacsan yihiin carruur, Oo waxay badnaantooda uga tagaan dhallaankooda.

¹⁵ Aniga, waxaan ku fiirin doonaa wejigaaga xaqnimada; Waxaan ku qanacsanaan doonaa muuqaalladaada marka aan soo tooso.

18

Agaasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud, addoonka Eebbe, oo Eebbe kula hadlay ereyada heestan maalintii Eebbe ka samatabbixiyeey gacanta cadaawayaashiisa oo dhan iyo gacanta Saa'uul. Oo wuxuu yidhi:

¹ Waan ku jeclahay, Eebbow, xooggeyga. ² Eebbe waa dhagaxayga iyo qalcaddayda iyo Badbaadiyahayga, Eebbahay, dhagaxayga aan magangalo; Gaashaan iyo geeska badbaadadayda, meel adag.

³ Waxaan ku baryaa Eebbe, oo istaahila in la ammaan, Oo waxaan ka samatabbaxaa cadaawayaashayda. ⁴ Xadhkaha dhimashada ayaa hareereyey, Oo daadadka halaagga ayaa igu cabsiiyey. ⁵ Qabashada qabriga ayaa igu dhex wareegtay; Dabinnada dhimashada ayaa i hor istaagay.

⁶ Dhibaatadayda dhexdeeda waxaan ku baryay Eebbe, Oo waxaan u qayliyey Eebbahay caawimaad; Codkayga ayuu ka maqlay macbudkiisa, Oo qayladaydii caawimaad ayaa gaadhay dhegihiisa. ⁷ Markaas dhulku wuu gariiray oo ruxmay; Aasaaska buuraha ayaa gariiray Oo dhaqaaqay, maxaa yeelay, wuu cadhooday. ⁸ Qiig ayaa ka soo baxay sankiisa, Oo dab baabbi'inaya ayaa ka soo baxay afkiisa; Dhagaxyo kulul ayaa ololay. ⁹ Wuxuu kaloo foororiyey samooyinka oo soo degay, Iyadoo gudcurka qaro weyn uu ka hooseeyo cagihiiisa. ¹⁰ Wuxuu fuulay keruub oo duulay; Wuxuuna ku dul heehaabay baalasha dabaysha. ¹¹ Wuxuu gudcur ka dhigtay meeshii qarsoodiga ahayd, daboolkiisa hareerihiiisa, Biyo madow, daruuro qaro weyn oo cirka ah. ¹² Iftiinka hortiisa daruurihiisa qaro weyn ayaa dhaafay, Roobdhagaxyo iyo dhagaxyo kulul. ¹³ Eebbe ayaa kaloo samada ku onkodiyeey, Oo kan ugu sarreeya ayaa kor u qaaday codkiisa, Roobdhagaxyo iyo dhagaxyo kulul. ¹⁴ Wuxuu soo diray fallaadhihiisa oo kala firdhiyey, Oo hillaacyo badan, oo kala eryay. ¹⁵ Markaas marinada biyaha ayaa la arkay, Oo aasaaska dunida ayaa la muujiyey Cadhadaada, Eebbow, Iyo neefta sankaa.

¹⁶ Wuxuu ka soo gaadhay meel sare, oo i qabsaday; Wuxuu iiga soo bixiyeey biyo qoto dheer. ¹⁷ Wuxuu iiga samatabbixiyeey cadaawahayga xoogga badan, Iyo kuwa i neceb, maxaa yeelay, way iiga xoog

Sabuurradii

badnaayeen. ¹⁸ Waxay igu soo hor istaageen maaliintii masiibadayda, Laakiin Eebbe wuxuu ahaa taageeradayda. ¹⁹ Wuxuu kaloo i keenay meel ballaadhan; Wuxuu i badbaadiyey, maxaa yeelay, wuu igu farxay.

²⁰ Eebbe wuxuu i abaalmariyey sida xaqnimadayda; Sida daahirnimada gacmahayga ayuu iigu abaalmariyey. ²¹ Waayo, waxaan raacay jidadka Eebbe, Oo kama aan leexan Eebbahay. ²² Waayo, xukumadiisa oo dhan waxay ahaayeen hortayda, Oo ma aan dayacin qaynuunnadiisa. ²³ Waxaan kaloo ahaa mid aan eed lahayn hortiisa, Oo waxaan iska ilaalin jiray xumaanta. ²⁴ Sidaas darteed Eebbe wuxuu iigu abaalmariyey sida xaqnimadayda, Sida daahirnimada gacmahayga hortiisa.

²⁵ Kuwa daacadda ah waxaad isku muujisaa daacadnimo; Kuwa aan eed lahayn waxaad isku muujisaa eedla'aan; ²⁶ Kuwa daahirka ah waxaad isku muujisaa daahirnimo, Oo kuwa khiyaamada leh waxaad isku muujisaa xeelad. ²⁷ Waayo, waxaad badbaadisaa dadka hooseeya, Laakiin waxaad hoos u dhigtaa indhaha kibirka leh. ²⁸ Waayo, waxaad iftiimisaa laambaddayda; Eebbahay Eebbe wuxuu iftiimiya gudcurkayga. ²⁹ Waayo, caawimaaddaada waxaan ku ordi karaa ciidan; Oo Eebbahayga waxaan ku boodi karaa derbi.

³⁰ Eebbe, jidkiisu waa kaamil; Ereyga Eebbe waa la tijaabiyey; Wuxuu yahay gaashaan kuwa oo dhan oo magangalyo ka raadsada isaga. ³¹ Waayo, yaa Eebbe ah, haddii aanay ahayn Eebbe? Oo yaa dhagax ah, haddii aanay ahayn Eebbahay? ³² Eebbe wuxuu i siiya xoog, Oo wuxuu kaamil ka dhigaa jidkayga? ³³ Wuxuu cagahayga ka dhigayaa kuwo dhakhso leh sida deerada, Oo wuxuu i dhigaa meelaha sare ee ammaan ah. ³⁴ Wuxuu diyaarshay gacmahayga dagaal, Si ay gacmahaygu u foorsadaan qaanso naxaas ah. ³⁵ Waxaad kaloo i siisay gaashaanka badbaadadaada, Iyo gacantaada midig ayaa i taageerta; Iyo dabacsanaantaada ayaa i koraysa. ³⁶ Waxaad ballaadhisay jidka hoostayda, Oo cagahaygu ma aan simbiririxin.

³⁷ Waxaan eryaday cadaawayaashayda oo aan gaadhay, Oo ma aan noqon ilaa ay baabba'een. ³⁸ Waxaan ku dhufatay, si aanay u kicin; Waxay ku dhaceen cagahayga hoostooda. ³⁹ Waayo, waxaad i siisay xoog dagaal; Waxaad hoos u dhigtay kuwa igu kacay. ⁴⁰ Waxaad kaloo iga dhigtay

cadaawayaashayda inay dhabarkooda ii jeediyaan, Oo waxaan baabbi'iyey kuwa i neceb. ⁴¹ Waxay u qayliyeen caawimaad, laakiin ma jirin cid badbaadisa; Waxay u qayliyeen Eebbe, laakiin isagu uma jawaabin. ⁴² Markaas waxaan u burburiyey sida boodhka hortii dabaysha; Waxaan u turay sida dhoobada jidadka. ⁴³ Waxaad iga samatabbixisay murannada dadka; Waxaad iga dhigtay hoggaamiye quruumaha; Dad aanan aqoon ayaa i adeega. ⁴⁴ Isla marka ay maqlaan, way i adeecaan; Ajaanibta ayaa iigu jilcisa. ⁴⁵ Ajaanibta ayaa qalbi jabta, Oo waxay ka soo baxaan qalcaddahooda iyagoo gaririya.

⁴⁶ Eebbe wuu nool yahay, oo barakaysan ha ahaado dhagaxayga; Oo ha la sarraysiiyo Eebbe i badbaadiya, ⁴⁷ Eebbe i siiya caddaalad, Oo wuxuu hoos u dhigaa dadyoowga hoostayda. ⁴⁸ Wuxuu iga samatabbixiyaa cadaawayaashayda; Waxaad ii qaaday kuwa igu kacay; Waxaad iga badbaadisay nin rabshad leh. ⁴⁹ Sidaas darteed waxaan kuugu mahadnaqayaa quruumaha dhexdeeda, Eebbow, Oo waxaan u heesi doonaa magacaaga.

⁵⁰ Wuxuu siiya badbaado weyn boqorkiisa, Oo wuxuu muujinayaa jacayl daacad ah midkiisa la subkay, Daa'uud iyo farcankiisa weligiis.

19 Agaasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud.

¹ Samooyinku waxay sheegaan ammaanta Eebbe; Fidsanaantooduna waxay muujinaysaa shuqullada gacmihiisa. ² Maalin walba waxay keentaa hadal, Habeen walbana waxay muujisaa aqoon. ³ Ma hadlaan, mana isticmaalaan erayo; Codkooduna lama maqal. ⁴ Fariintoodu waxay gaartay dhulka oo dhan, Erayadooduna ilaa dhammaadka dunida. Iyaga dhexdiisa wuxuu dejiyey hoyga qorraxda, ⁵ Kaas oo u eg sida aroos ka soo baxaya qolka; Waxay ku faraxdaa sida orodyahan xoog leh oo raacaya jidkiisa. ⁶ Soo bixitaankiisu wuxuu ka yimaadaa dhamaadka samooyinka, Socodkiisuna ilaa dhamaadka kale; Waxna kama qarsoona kulaylkiisa.

⁷ Sharciga Rabbiga waa aan iin lahayn, nafta dib u soo nooleeya; Markhaatifurka Rabbiga waa hubaal, xigmadda siinaya kuwa fudud. ⁸ Amarada Rabbiga waa xaq, qalbiga farxiya; Amarka Rabbiga waa cad, indhaha iftiimiya. ⁹ Cabsida Rabbiga waa daahir,

Sabuurradii

weligeedna waarta; Xukunnada Rabbiga waa la isku halayn karaa; dhammaantood waa xaq.

¹⁰ Waxay ka qaalisan yihiin dahabka, xataa dahab badan oo saafi ah; Macaan badan yihiin malabka iyo dhibcaha shinnida. ¹¹ Intaa waxaa dheer, addoonkaaga waxaa lagu iftiimiya ayaga; Ku ilaalintooda waxaa ku jira abaal weyn. ¹² Yaa garan kara khaladaadkiisa? I nadiifi khaladaadka qarsoon. ¹³ Sidoo kale ka jooji addoonkaaga dembiyada ula kaca ah; Ha igu talin; Markaas waxaan noqon doonaa mid aan eed lahayn, Oo aan ka xoroobi doonaa xadgudub weyn.

¹⁴ Erayada afkayga iyo fikirrada qalbigayga Ha kuu noqdaan kuwo la aqbali karo, Rabbiyow, dhagaxayga iyo Bixiyahayga.

20

U qaadista maamulaha muusikada.
Sabuur Daa'uud.

¹ Eebbe ha kuugu jawaabo maalinta dhibaataada! Magaca Ilaaha Yacquub ha ku ilaaliyo! ² Ha kuu soo diro caawimaad quduuska, Oo ha ku taageero Siyoon! ³ Allabariyadaada oo dhan ha xusuusto Oo ha ku aqbalo allabariyadaada gubashada leh! Selaah ⁴ Ha ku siiyo waxa qalbigaagu doonayo Oo ha dhammeeyo qorshahaaga oo dhan!

⁵ Waxaan ku farxi doonaa guushaada, Magaca Ilaaheenna ayaannu calammadeenna ku taagi doonaa.

Eebbe ha ka aqbalo codsiyadaada oo dhan.

⁶ Haddaba waxaan hubaa in Eebbe badbaadiyo kii uu subkay; Wuxuu uga jawaabi doonaa samadiisa quduuska ah Iyada oo xoogga gacantiisa midig. ⁷ Qaarkood waxay ku faanaan gaadhifardoodyo iyo qaarna fardo, Laakiin annagu magaca Eebbe, Ilaaheenna ayaannu ku faani doonaa. ⁸ Way dhaceen oo kufeen, Laakiin annagu waan kicinay oo waan taaganahay. ⁹ Naga badbaadi, Eebbow; Boqorku ha noo jawaabo maalinta aan ku dhawaaqno.

21

U qaadista agaasimaha muusikada.
Sabuur Daa'uud.

¹ Rabbiyow, boqorku wuxuu ku farxi doonaa xooggaaga, Oo aad buu ugu farxi doonaa badbaadintaada!

² Waxaad siisay waxa qalbigiisu doonayay, Oo ma aadan diidin codsiga bushimihiisa. Selaah ³ Waayo, waxaad ku soo dhowaysay barakooyin wanaagsan; Waxaad madaxiisa saartay taaj dahab saafi ah. ⁴ Wuxuu ku weydiistay nolol, waadna siisay, Cimri dheer oo weligiis ah. ⁵ Ammaan weyn ayuu ku leeyahay badbaadintaada, Qurux iyo haybad ayaad ku sharfaysaa. ⁶ Waayo, waxaad ka dhigaysaa mid aad u barakaysan weligiis; Waxaad ku buuxisaa farxad joogitaankaaga. ⁷ Waayo, boqorku wuxuu ku aaminay Rabbiga, Oo adkaysiga kan ugu sarreeya ayuu ku sii jiri doonaa isagoo aan la dhaqaajin.

⁸ Gacantaadu waxay gaadhi doontaa cadaawayaashaada oo dhan; Gacantaada midig waxay qabsan doontaa kuwa kuu neceb. ⁹ Waxaad ka dhigi doontaa sidii foomo ololaysa wakhtiga cadhadaada; Rabbigu wuxuu ku baabi'in doonaa cadhadiisa, Oo dab ayaa ku liqi doona. ¹⁰ Waxaad ka tirtiri doontaa farcankooda dhulka, Iyo abuurkooda carruurta dadka dhexdooda. ¹¹ In kastoo ay shar kuu maleegeen Oo ay dhagarta qabeen, Haddana ma ay guulaysan doonaan. ¹² Waayo, waxaad ka dhigi doontaa inay dib u noqdaan; Waxaad ku beegsan doontaa wejigadooda qaansooyinkaaga.

¹³ Rabbiyow, xooggaaga ha la koryeelo; Waxaan ku heesi doonaa oo ku ammaani doonaa xooggaaga.

22

Agaasimaha muusikada; Ajeleth
Hashshahar. Sabuur Daa'uud.

¹ Ilaahayow, Ilaahayow, maxaad iiga tagtay? Erayada taahkayga waxay ka fog yihiin caawimaaddayda. ² Ilaahayow, maalintii ayaan ku baryaa, welina ma aadan jawaabin; Habeenkiina, laakiin nabad ma helin.

³ Hase ahaatee, Adigu waxaad tahay Quduus, Adiga oo ku fadhiya ammaanada Israa'iil. ⁴ Adiga ayay awowayaasheen ku kalsoonayeen; Way ku aamineen, oo Adigu waad samatabbixisay. ⁵ Adiga ayay kuu qayliyeen oo magangelyo heleen; Adiga ayay ku aamineen oo ceeb ma aysan mutaysan.

Sabuurradii

⁶ Laakiin anigu waxaan ahay sida dixirig, maaha nin, Cayn iyo quudhsasho dadka dhexdiisa. ⁷ Dhammaan kuwa i arka waxay igu jeesjeesaa; Way afka qalloociyaan, madaxooda ayay ruxaan, iyagoo leh, ⁸ “Iska dhiib Eebbe; ha samatabbixiyo; Ha samatabbixiyo, maadaama uu ku faraxsan yahay.”

⁹ Hase ahaatee, Adigu waxaad ahayd kan iga soo bixiyey uurka; Waxaad iiga dhigtay inaan ku kalsoonaado anigoo ku jira naasaha hooyaday. ¹⁰ Laga soo bilaabo dhalashada, waxaa la igu aaminay Adiga; Adigu waxaad ahayd Ilaahaygayga tan iyo uurka hooyaday.

¹¹ Ha iga fogaan, maxaa yeelay dhib baa dhow; Waayo, ma jiro cid caawinaysa.

¹² Dibiyoo badan ayaa hareereeyey; Dibiyada xoogga leh ee Baashaan ayaa igu wareegay. ¹³ Waxay iigu soo jeedaan afkooda, Sida libaax gaajaysan oo ciyeysa. ¹⁴ Waxaan u daatay sida biyo, Dhammaan lafahayguna way kala go’een; Qalbiga ayaa iigu jira sida dhalaal; Wuxuu ku dhalaalay gudaha iiga. ¹⁵ Awooddayda waxay u engegtay sida dhoobo la jajiyeey, Carrabkayguna wuxuu ku dheggaan yahay daamankayga; Adiguna waxaad i dhigtaa ciidda dhimashada.

¹⁶ Waayo, eey ayaa hareereeyey; Sida koox, kuwa shar leh ayaa igu wareegay; Waxay dalooliyeen gacmahayga iyo cagahayga. ¹⁷ Waxaan tirin karaa dhammaan lafahayga. Way i eegaan, way igu fiirsadaan; ¹⁸ Dharkayga ayay isku qaybsadaan, Waxayna u tuuraan quraarad dharkayga.

¹⁹ Laakiin Adigu, Eebow, ha iga fogaan; Adigu waxaad tahay caawimaaddayda, dhaqso iigu soo gurmado. ²⁰ Naftayda ka samatabbixi seefta, Noloshayda qaali ah ka samatabbixi eeyga. ²¹ Iga samatabbixi afka libaaxa; Geesaha dibiyada duurjoogta ah, Adigu waad i maqashay.

²² Magacaaga waxaan u sheegi doonaa walaalahay; Dhexda ururka, waan ku ammaani doonaa. ²³ Kuwa Eebbe ka cabsada, isaga ammaana; Dhammaan farcanka Yacquub, isaga sharafta, Oo isaga ka yaaba, dhammaan farcanka Israa’iil. ²⁴ Waayo, isagu ma uu quudhsan mana uu karhin dhibaataada kan dhibban; Mana uu qarin wejigiisa isaga; Laakiin markuu u qayliyey caawimaad, wuu maqlay.

²⁵ Adiga ayaa ka yimaada ammaantayda ururka weyn; Ballamadayda waxaan ka oofin doonaa kuwa

isaga ka cabsada hortooda. ²⁶ Kuwa dhibban way cuni doonaan oo dhergi doonaan; Kuwa isaga doondoona waxay ammaani doonaan Eebbe. Qalbigiinnu ha sii jiro weligiis!

²⁷ Dhammaan dhammaadka dhulka waxay xusuusan doonaan oo u soo noqon doonaan Eebbe, Dhammaan qoysaska quruumaha waxay kuu sujuudi doonaan. ²⁸ Waayo, boqortooyadu waxay u sugnaatay Eebbe, Isaguna wuxuu xukumiyaa quruumaha.

²⁹ Dhammaan kuwa hodanka ah ee dhulka waxay cuni doonaan oo caabudi doonaan, Dhammaan kuwa u soo degaya ciidda waxay u sujuudi doonaan isaga, Xataa kan aan awoodin inuu naftiisa sii hayo.

³⁰ Jiilalka mustaqbalka waxay u adeegi doonaan isaga; Waxaa loo sheegi doonaa Eebbe jiilka imanaya. ³¹ Waxay iman doonaan oo waxay ku dhawaaqi doonaan xaqnimadiisa Dad aan weli dhalan, in isagu uu dhammeeyey.

23

Sabuur Daa’uud.

¹ Rabbigu waa adhijirkayga, waxaanan u baahan doonin. ² Wuxuu ii jiifinayaa daaqsina cagaaran; Wuxuu i hoggaamiyaa biyaha nasashada. ³ Wuxuu cusboonaysiiyaa naftayda; Wuxuu i hoggaamiyaa jidadka xaqnimada Magiciisa aawadiis. ⁴ In kastoo aan dhex maro dooxada hooska dhimashada, Shar ma cabsan doono, waayo, Adigu waad ila jirtaa; Ushaada iyo ulahaaga, way i qalbi qabooyiyeen.

⁵ Waxaad hortayda miis u dhigtaa cadaawayaashayda hortooda; Madaxaaga waxaad iigu subagtay saliid; Koobkaygu waa buux dhaafay. ⁶ Hubaal wanaag iyo naaxariis ayaa i raaci doona maalmaha oo dhan cimrigayga, Aniguna waxaan ku noolaan doonaa guriga Rabbiga weligiis.

24

Sabuur Daa’uud.

¹ Dhulka waa Eebbe, iyo waxa ku jira oo dhan, Dunida, iyo kuwa ku nool. ² Waayo, wuxuu dul dhigay badda Oo wuxuu ka dhigay mid adag biyaha dushiisa.

³ Yaa loo oggol yahay inuu fuulo buurta Eebbe? Oo yaa awood u leh inuu istaago meeshiisa quduuska ah? ⁴ Kan gacmo nadiif ah iyo qalbi daahir ah leh,

Sabuurradii

Oo aan naftiisa u jeedin been Oo aan ku dhaaran been.

⁵ Qofkaas wuxuu Eebbe ka heli doonaa barako Iyo xaqnimo ka timid Eebbe kan badbaadiya. ⁶ Kani waa jiilka kuwa isaga doondoona, Kuwa wejigaaga doondoona—Yacquub. Selah

⁷ Madaxyadiina kor u qaada, idinku iridaha, Oo kor u kaca, idinku albaabbada qadiimiga ah, In Boqorka ammaanta uu soo galo! ⁸ Waa kuma Boqorka ammaanta? Eebbe, xoog leh oo awood badan, Eebbe, xoog badan dagaalka. ⁹ Madaxyadiina kor u qaada, idinku iridaha, Oo kor u qaada, idinku albaabbada qadiimiga ah, In Boqorka ammaanta uu soo galo! ¹⁰ Waa kuma Boqorkan sharafta leh? Eebbe ciidammada, isagu waa runtii Boqorka ammaanta. Selah

25

Sabuur Daa'uud.

¹ Adiga, Sayidow, waxaan kuu qaadaa naftayda.

² Eebbahaay, adiga ayaan ku kalsoonahay, Ha ii oggolaan inaan ceebowdo; Ha u oggolaan cadowgaygu inay igu faanaan. ³ Runtii, kuwa ku suga ma ceebowayaan; Kuwa khiyaano sameeya iyaga oo aan sabab lahayn waa la ceebeeyaa.

⁴ I tus jidadkaaga, Sayidow; I hag jidadkaaga. ⁵ I toosi runtaada oo i bar, Waayo, adigu waxaad tahay Ilaaha badbaadadayda; Maalinta oo dhan waan ku sugayaa. ⁶ Xusuuso, Sayidow, naxariistaada iyo jacaylkaaga weligiis ah, Waayo, waxay jireen waayadii hore. ⁷ Ha xusuusan dembiyadii yaraantayda ama xadgudubyadayda; I xusuuso sida aad u jeceshahay, Sababta wanaagsanidaada, Sayidow.

⁸ Sayidku waa naxariis iyo caddaalad; Sidaas daraaddeed wuxuu ku hanuuniyaa dembiilayaasha jidka saxda ah. ⁹ Wuxuu hoggaamiyaa kuwa is-hoosaysiiya waxa saxda ah, Wuxuuna baraa kuwa is-hoosaysiiya jidkiisa. ¹⁰ Dhammaan jidadka Sayidka waa jacayl iyo run Kuwa xajiya axdigiisa iyo amarradiisa. ¹¹ Sharafta magacaaga, Sayidow, Cafi xumaantayda, waayo, waa weyn tahay.

¹² Waa kuma kan ka cabsada Sayidka? Wuxuu ku hanuunin doonaa jidka uu dooran doono. ¹³ Naftiisu waxay ku sii jiri doontaa wanaag, Farcankiisuna

dhaxli doonaan dhulka. ¹⁴ Talada Sayidka waa kuwa ka cabsada, Wuxuuna u muujin doonaa axdigiisa. ¹⁵ Indhahaygu waxay mar walba ku jiraan Sayidka, Waayo, wuxuu iga xoreyn doonaa lugahayga dabinka.

¹⁶ I soo jeedso oo ii naxariiso, Waayo, waan keliyastaa oo dhibbanahay. ¹⁷ Walbahaarka qalbigayga ayaa sii kordhay; Iga samatabbixi dhibaataadayda. ¹⁸ Fiiri dhibkayga iyo murugadayda, Oo cafi dhammaan dembiyadayda. ¹⁹ Fiiri cadaawayaaashayda, waayo, way badan yihiin, Waxayna igu hayaan nacayb daran.

²⁰ Ilaali naftayda oo iga samatabbixi; Ha ii oggolaan inaan ceebowdo, waayo, waxaan magangelyo kaaga raadiyaa. ²¹ Ha igu ilaalin daacadnimo iyo toosnaan, Waayo, waxaan rajadayda ku saaray adiga. ²² Badbaadi Israa'iil, Eebbe, Dhammaan dhibaatooyinkiisa.

26

Sabuur Daa'uud.

¹ I garsoor, Rabbiyow, waayo, waxaan ku socday daacadnimadayda, Oo waxaan ku kalsoonahay Rabbiga anigoo aan laba labayn. ² I baadh, Rabbiyow, oo qalbigayga tijaabi; Fikradahayga iyo naftayda daahiri. ³ Waayo, jacaylkaaga daacadda ah hortayda ayuu yaallaa, Oo waxaan raacay runtaada.

⁴ Dad khiyaano badan kuma dhex socdo, Mana la joogi doono kuwa wax isku ekaysiiya. ⁵ Waxaan necbahay kulanka kuwa sharka leh, Oo ma fadhiisan doono kuwa sharka leh. ⁶ Waxaan gacmahayga ku dhaqi doonaa daahirnimo, Oo waxaan ku wareegi doonaa meeshiisa allabariga, Rabbiyow, ⁷ Si aan ugu dhawaaqo cod mahadnaq ah Oo aan u sheego dhammaan shuqulladaada yaabka leh.

⁸ Rabbiyow, waxaan jeclahay hoyga gurigaaga, Iyo meesha ay sharaftaadu degto. ⁹ Naftayda ha la ururin kuwa dembiilayaasha ah, Nolosheydana kuwa dhiigga ku daadiya ha la mid noqon, ¹⁰ Gacmahooda waxaa ku jira shirqoolo shar ah, Iyo gacantooda midig oo buuxda laaluush. ¹¹ Laakiin aniga, waxaan ku socon doonaa daacadnimadayda; I badbaadi, oo i tus naxariistaada.

¹² Lugtaydu waxay ku taagan tahay dhul adag; Shirarka dhexdiisa, waxaan ku ammaani doonaa Rabbiga.

27

Sabuur Daa'uud.

¹ Rabbigu waa iftiinkayga iyo badbaadadayda; Yaa aan ka baqayaa? Rabbigu waa difaaca nolosheyda; Yaa aan ka baqanayaa?

² Markii kuwa sharka leh ay iigu soo dhowaadeen inay waxyeelleeyaan, Cadowgayga iyo cadaawayaaashayda, way turunturoodeen oo dhaceen. ³ In kastoo ciidan igu hareeraysan yahay, Qalbigu ma baqi doono; In kastoo dagaal igu soo kaco, Xataa markaas waan ku kalsoonahay.

⁴ Hal shay ayaan Rabbiga ka codsaday, taasaan doondooni doonaa: In aan dego guriga Rabbiga maalmaha nolosheyda oo dhan, In aan fiiriyo quruxda Rabbiga Oo aan ka fikiro macbudkiisa. ⁵ Waayo, maalinta dhibaataada wuxuu i qarin doonaa teendhadiisa; Wuxuu igu qarin doonaa meel qarsoon oo teendhadiisa ah; Wuxuu i saari doonaa meel sare oo dhagax ah.

⁶ Haddaba madaxa ayaa iga sarraaysiin doona cadaawayaaashayda hareerahayga, Oo waxaan ku bixin doonaa allabaryo teendhadiisa oo qaylo farxad leh; Waxaan u heesi doonaa, haa, waxaan u heesi doonaa ammaan Rabbiga.

⁷ I maqla, Rabbiyow, markaan ku qayliyo codkayga, Oo ii naxariiso oo iigu jawaab. ⁸ Markaad tidhi, "Weydiiso wejigayga," qalbigaygu wuxuu kugu jawaabay, "Waan weydiisan doonaa wejigaaga, Rabbiyow." ⁹ Ha iga qarin wejigaaga, Ha igu diidin addoonkaaga cadhada; Adigu waxaad ahayd caawimaaddayda; Ha i dayacin hana iga tegin, Eebbe badbaadadayda! ¹⁰ In kastoo aabbahay iyo hooyaday ay iga tageen, Rabbigu waa i aqbali doonaa. ¹¹ I bar jidkaaga, Rabbiyow, Oo i hag waddo siman sababta cadowgayga awgeed. ¹² Ha i siin doonista cadaawayaaashayda, Waayo, markaatiyaal been ah ayaa igu kacay, Oo kuwa rabshadaha ku neefsada rabshad.

¹³ Waxaan ku kalsoonahay inaan arki doono wanaagga Rabbiga Dhulka kuwa nool. ¹⁴ Sug Rabbiga; Adkaysi yeelo oo qalbigaagu ha yeesho dhiiranaan; Runtii, sug Rabbiga.

28

Sabuur Daa'uud.

¹ Xaggaaga, Rabbiyow, ayaan ku baryaya; Dhagaxayga, ha ii noqon dhego la'aan, Waayo, haddaad aamusto, Waxaan noqon doonaa sida kuwa godka ku dhaadhaca. ² Dhegayso baryadayda markaan u ooyo caawimadaada, Markaan gacmahayga u taago quduuskaaga macbudka.

³ Ha i jiidin kuwa sharka leh Iyo kuwa caddaalad darrada ku dhaqma, Kuwa nabad kula hadla deriskooda, Iyagoo shar xambaarsan qalbigooda. ⁴ U abaalgud sida ay camalkoodu yahay Iyo sida ay xumaantoodu tahay; U abaalgud sida ay gacmahoodu u shaqeeyaan; Siiyoo waxay istaahilaan.

⁵ Waayo, ma tixgeliyaan shuqullada Rabbiga Iyo camalka gacmihiisa, Isagu wuu dumin doonaa mana dhihi doono.

⁶ Waxaa barakaysan Rabbiga, Waayo, wuxuu dhegaystay codka baryadayda. ⁷ Rabbigu waa xooggayga iyo gaashaanhayga; Qalbiga ayaa ku kalsoon oo waan caawimaad helay; Sidaas daraaddeed qalbigaygu wuu ku farxaa, Hees ayaan ugu mahadnaqayaa. ⁸ Rabbigu waa xoogga dadkiisa, Isagu waa qalcad badbaado oo loogu talagalay kii la subkay. ⁹ Badbaadi dadkaaga oo sii nicmo dhaxalkaaga; Hanuuni oo taageer mar walba.

29

Sabuur Daa'uud.

¹ U nisbeeya Eebbe, wiilashii xoogga lahaa, U nisbeeya Eebbe ammaanta iyo xoogga. ² U nisbeeya Eebbe ammaanta magaca uu mudan yahay; Caabuda Eebbe quruxda quduuska ah.

³ Codka Eebbe wuxuu ka dhex yeedhyaa biyaha; Eebbe ee ammaanta leh ayaa guuxa, Eebbe wuxuu ka sarreeyaa biyaha ballaaran. ⁴ Codka Eebbe waa mid xoog leh, Codka Eebbe waa mid sharafta leh. ⁵ Codka Eebbe wuxuu jejebiyaa geedaha kedarka; Runtii, Eebbe wuxuu jejebiyaa geedaha kedarka Lubnaan. ⁶ Wuxuu ka dhigayaa Lubnaan inuu boodboodo sida weyl, Iyo Siryon inuu boodo sida dibiga duurjoogta ah ee da'da yar. ⁷ Codka Eebbe wuxuu kala qaybiyaa ololka dabka. ⁸ Codka Eebbe

Sabuurradii

wuxuu ruxaa cidlada; Eebbe wuxuu ka dhigayaa cidlada Qaadiish inay gariirto. ⁹ Codka Eebbe wuxuu sababayaa deerada inay dhasho Oo wuxuu qaawiyaa kaymaha; Oo macbudkiisa dhexdiisa, dhammaan waxay ku dhawaaqaan, “Amaan!” ¹⁰ Eebbe wuxuu ku fariistay sidii Boqor markii daadku yimid; Runtii, Eebbe wuxuu ahaanayaa Boqor weligiis. ¹¹ Eebbe wuxuu siin doonaa xoog dadkiisa; Eebbe wuxuu siin doonaa nabad dadkiisa.

30

Sabuur; Heeska Dedicitaanka Guriga. Sabuur Daa'uud.

¹ Waxaan kuu sarraysiin doonaa, Eebbe, waayo, waad i kor u qaadday, Oo uma aadan oggolaan cadaawayaashaydu inay igu farxaan. ² Eebbow Ilaahaygiyow, Waxaan kuu yeedhay caawimaad, oo waad i soo celisay. ³ Eebbow, waxaad ka soo saartay naftayda She'ool; Waad badbaadisay noloshayda, si aanan ugu degin godka.

⁴ U mahadnaqa Eebbe, kuwa isaga aaminayow, Oo ugu mahadnaqa xusuusta quduusnimadiisa. ⁵ Waayo, cadhadiisu waa hal ilbiriqsi, Raalli ahaanshihiisuna waa cimri dheer; Oohintu waxay socon kartaa habeenkii, Laakiin farxadda qayladeedu waxay timaadaa subaxdii.

⁶ Haddaba aniga, waxaan idhi barwaaqadayda, “Waligeys lama dhaqaajin doono.” ⁷ Eebbow, raalli ahaanshahaaga waxaad ka dhigtay buurta aan ku adkaado; Waad qarisay wejigaaga, waan naxay.

⁸ Adiga, Eebbow, ayaan ku baryay, Oo waxaan ku baryootamay Eebbe: ⁹ “Maxaa faa'iido ah oo ku jirta dhimashadayda, haddii aan u dego godka? Ma ciidda ayaa kuu mahadnaqaysa? Ma waxay ku dhawaaqaysaa daacadnimadaada?” ¹⁰ Maqal, Eebbow, oo i tus nimcadaada; Eebbow, ii noqo taageero.”

¹¹ Waad beddeshay baroorashadaydii oo ka dhigtay qoob ka ciyaar; Waad iga bixisay dharka baroorta oo igu hareeraysay farxad, ¹² Si naftaydu ay kuu ammaanto oo aanay aamusanayn. Eebbow Ilaahaygiyow, waxaan kuu mahadnaqi doonaa weligay.

31

Agaasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud.

¹ Adiga, Rabbiyow, ayaan magan galay; Ha i gelin ceeb weligay; Xaqnimadaada i badbaadi. ² Dhegta ii soo jeedi, i samatabbixi si degdeg ah; Dhagax adag ii noqo, Qalcad i ilaalisa. ³ Waayo, Adigu waxaad tahay dhagaxayga iyo qalcaddayda; Magacaaga aawadiis, waad i hoggaamin doontaa oo i hagi doontaa. ⁴ Waad iga xorayn doontaa shabagga ay si qarsoodi ah ii dhigeen, Waayo, Adigu waxaad tahay xooggayga. ⁵ Gacantaada ayaan ruuxayga ku aaminayaa; Waad i soo furtay, Rabbiyow, Eebbe aamin ah.

⁶ Waxaan diidayaa kuwa ku dheggaan sanamyada aan waxtarka lahayn, Laakiin waxaan isku halleeyaa Rabbiga. ⁷ Waxaan ku farxi doonaa oo ku rayrayn doonaa raallinimadaada, Waayo, waxaad aragtay dhibaataadayda; Waxaad ogaatay dhibaatooyinka naftayda, ⁸ Oo gacanta cadowga iima aadan dhiibin; Waxaad cagahayga dhigtay meel ballaadhan.

⁹ Ii naxariiso, Rabbiyow, waayo, waxaan ku jiraa dhibaataaysan; Indhahayga waxaa daalshay murugo, naftayda iyo jidhkayga sidoo kale. ¹⁰ Waayo, nolosheyda waxaa cunay murugo Iyo sannadahayga oohin; Xooggeyga waa uu guuldarraystay dembigayga daraaddiis, Jidhkayguna wuu engegay. ¹¹ Dhammaan cadowgayga daraaddood, waxaan noqday ceeb, Gaar ahaan deriskayga, Iyo cabsi ku ah aqoontayda; Kuwa i arka jidka way iga cararaan. ¹² Waxaan la mid ahay qof la illaaway oo dhintay, oo maskaxda ka baxay; Waxaan la mid ahay weel jajaban. ¹³ Waayo, waxaan maqlay xanta badan, “Cabsi dhinac walba!” Markay igu midoobeen, Waxay ku shirqoolaan inay naftayda qaadaan.

¹⁴ Hase yeeshee, waxaan isku halleeyaa Adiga, Rabbiyow, Waxaan leeyahay, “Adigu waxaad tahay Ilaahayga.” ¹⁵ Wakhtigaygu gacantaada ayuu ku jiraa; I badbaadi gacanta cadowgayga iyo kuwa i eryanaya. ¹⁶ Wejigaagu ha iftiimiyo addoonkaaga; I badbaadi daacadnimadaada. ¹⁷ Rabbiyow, ha i gelin ceeb, waayo, waxaan kugu baryayaa; Ha lagu ceebeeyo kuwa sharka leh, ha ku aamuseen She'ool. ¹⁸ Dibnaha khiyaanada leh ha la aamusiiyo, Kuwaas oo si kibir leh uga hadla kuwa xaq ah Iyada oo lagu faanayo iyo quudhsasho.

¹⁹ Sidee u badan tahay wanaaggaaga, Kaas oo aad u kaydisay kuwa kaa cabsada, Kaas oo aad u

Sabuurradii

samaysay kuwa magan gala, Aragtida aadanaha! ²⁰ Waxaad ku qarinaysaa hoyga joogitaankaaga ka hortagga dhagarta dadka; Waxaad ku ilaalisaa magan-galyo ka hortagga muranka carrabka.

²¹ Waxaa barakaysan Rabbiga, Waayo, wuxuu i tusay daacadnimadiisa yaabka leh magaalada la hareeraystay. ²² Markii aan argagaxay, waxaan idhi, "Waxaan ka go'ay aragtidaada!" Hase yeeshee, waad maqashay codsigayga Markii aan kuu yeedhay caawimaad.

²³ Jeclaada Rabbiga, dhammaan kuwa aamin ah! Rabbigu wuxuu ilaaliyaa kuwa daacadda ah Laakiin si buuxda ayuu u abaalmariyaa kan si kibir leh u dhaqma. ²⁴ Adkaysada oo qalbiyadiinnu geesinimo ha yeeshaan, Dhammaan kuwa ku rajo weyn Rabbiga.

32

Sabuur Daa'uud. Maskil.

¹ Waxaa barakaysan kii dembigiisa la cafiyey, Kii dembigiisa la qariyey. ² Waxaa barakaysan qofka Eebbe dembigiisa aan loo tirin, Oo ruuxiisa aan khiyaano ku jirin.

³ Markii aan ka aamusay dembigayga, jidhkaygu wuu daciifay Sababta oohintayda joogtada ah. ⁴ Waayo, maalin iyo habeenba gacantaadu way igu cuslayd; Awooddaydii way dhammaatay sida kulaylka xagaaga. Selah

⁵ Waan qirtay dembigayga adiga, Oo ma qarin dembigayga; Waxaan idhi, "Waxaan qiran doonaa xadgudubyadayda Eebbe"; Oo waxaad cafisay dembigaygii. Selah

⁶ Sidaas daraaddeed, ha ka baryo qof kasta oo Eebbe ka cabsada inta aad la heli karo; Dhab ahaan, marka biyaha waaweyn ay soo buux dhaafaan, ma gaadhi doonaan isaga. ⁷ Adigu waxaad tahay magangalkayga; Waxaad iga ilaalisaa dhibaato; Waxaad igu hareereeesaa heeso samatabbixin. Selah

⁸ Waxaan ku hagi doonaa oo ku bari doonaa jidka aad mari lahayd; Waxaan ku talin doonaa anoo ku ilaalinaya indhahayga. ⁹ Ha noqon sida faraska ama dameerka, oo aan wax fahmin, Kuwaas oo qalabkoodu yahay xadhig iyo fardaha si loo xakameeyo, Haddii kale kuguma soo dhowaadaan.

¹⁰ Murugada kuwa sharka leh waa badan tahay, Laakiin kii ku kalsoon Eebbe waxaa hareerayn doona wanaag.

¹¹ Ku farxa Eebbe oo rayrayn, kuwa xaqa ahow, Oo qayliya farxad, kulligiin kuwa qalbiga toosanow.

33 Ku farxa Eebbe, kuwa xaq ah; Ammaan baa ku habboon kuwa toosan. ² Eebbe ku mahadiya shareer; U heesa isaga shareer toban xadhig leh. ³ U heesa isaga hees cusub; Si xirfad leh ugu ciyaara qaylo farxad leh.

⁴ Waayo, erayga Eebbe waa run, Dhammaan shuqulkiisana waxaa lagu sameeyaa daacadnimo. ⁵ Wuxuu jecel yahay xaqnimada iyo caddaaladda; Dhulka waxaa ka buuxa wanaagga Eebbe.

⁶ Erayga Eebbe ayaa samooyinka lagu abuuray, Iyo neefta afkiisa dhammaan ciidankooda. ⁷ Biyaha badda wuxuu ku ururiyaa sidii buuro; Wuxuu ku kaydiyaa meelaha hoose. ⁸ Dhulka oo dhan ha ka cabsado Eebbe; Dhammaan dadka adduunka ha ka yaabaan isaga. ⁹ Waayo, isagu wuu hadlay, wayna dhacday; Wuxuu bixiyey amarka, wayna la aasaasay.

¹⁰ Eebbe wuxuu joojiyaa talada quruumaha; Wuxuu fashiliyaa qorshayaasha dadka. ¹¹ Talada Eebbe waxay sii jirtaa weligeed, Fikradaha qalbigiisa jilalka oo dhan.

¹² Waxaa nasiib leh quruunta Eebbe yahay Eebbehood, Dadka uu doortay inay ahaadaan hantidiisa. ¹³ Eebbe wuxuu ka fiirsadaa samada; Wuxuu arkaa dhammaan carruurta aadanaha; ¹⁴ Meesha uu deggan yahay wuxuu ka fiirsadaa Dhammaan dadka dhulka ku nool, ¹⁵ Isaga oo sameeya qalbiyadooda oo dhan, Isaga oo fahmaya dhammaan falalkooda.

¹⁶ Boqor kuma badbaado ciidan weyn; Geesi kuma samatabbaxo xoog weyn. ¹⁷ Faras waa rajo aan faa'iido lahayn guusha; Mana samatabbaxo xooggiisa weyn. ¹⁸ Bal eeg, indhaha Eebbe waxay ku jiraan kuwa ka cabsada isaga, Kuwa ku rajo weyn daacadnimadiisa, ¹⁹ Inay naftooda ka samatabbixiyaan dhimashada Oo ay ku hayaan abaarta.

²⁰ Naftayadu waxay sugaysaa Eebbe; Isagu waa caawimaaddeenna iyo gaashaankeenna. ²¹ Waayo, qalbiyadeennu waxay ku farxaan isaga, Maxaa

Sabuurradii

yeelay, waxaan ku kalsoonahay magiciisa quduuska ah. ²² Fadligaaga, Eebbow, ha nagu dul ahaado, Sida aan kuugu rajaynay.

34

Sabuur Daa'uud, markii uu iska dhigay inuu waalan yahay hortii Abimeleg, kaasoo eryay, markaasuu ka tegey.

¹ Waan ammaani doonaa Eebbe mar walba; Ammaan kiisa ayaa had iyo jeer ku jiri doona bushimahayga. ² Naftaydu waxay ku faani doontaa Eebbe; Kuwa hooseeya ayaa maqli doona oo farxi doona. ³ Weyneeya Eebbe ila jira, Oo aan wada weyneyno magiciisa.

⁴ Waxaan doondoony Eebbe, wuuna iigu jawaabay, Oo wuxuu iga samatabbixiyey dhammaan cabsiyaashayda. ⁵ Way u fiiriyeen isaga oo way dhalaaleen, Oo wejyadooda weligood ceeb kuma dabooli doonto. ⁶ Ninkan hooseeya ayaa qaytiyey, Eebbena wuu maqlay, Oo wuxuu ka samatabbixiyey dhammaan dhibaatooyinkiisa. ⁷ Malaa'igta Eebbe waxay hareereeyaan kuwa isaga cabsada, Oo iyaga ayuu ka samatabbixiyaa.

⁸ Tijaabi oo arag in Eebbe wanaagsan yahay; Nasiib wacan kan isaga magangala! ⁹ Ka cabsada Eebbe, idinka quduusiintiisa; Waayo, kuwa isaga cabsada waxba ma waayaan. ¹⁰ Libaaxyada dhallinyarada ah way daciifi karaan oo gaajoon karaan; Laakiin kuwa doondoona Eebbe wax wanaagsan ma waayaan. ¹¹ Kaalaya, carruurtayda, i maqla; Waxaan idin bari doonaa cabsida Eebbe. ¹² Yaa ah qofka doonaya nolosha Oo jecel maalmo badan, si uu wanaag u arko? ¹³ Ka ilaali hadalkaaga xumaanta Iyo bushimahaaga inay khiyaano ku hadlaan. ¹⁴ Ka leexda xumaanta oo samee wanaag; Raadi nabad oo ku dadaal inaad ilaaliso.

¹⁵ Eebbe wuxuu ilaaliyaa kuwa xaq ah, Dhegahihiisana waa u furan yihiin qayladooda. ¹⁶ Wajiga Eebbe wuxuu ka soo horjeeda kuwa xumaanta sameeya, Si uu xusuustooda uga tirtiro dhulka.

¹⁷ Kuwa xaq ah way qayliyaan, Eebbena wuu maqlayaa, Oo wuxuu ka samatabbixiyaa dhammaan dhibaatooyinkooda. ¹⁸ Eebbe wuxuu u dhow yahay kuwa qalbiga jaban Oo wuxuu badbaadiyaa kuwa ruuxa ku burburay.

¹⁹ Kuwa xaq ah waxay lahaan karaan dhibaatooyin badan, Laakiin Eebbe wuxuu ka samatabbixiyaa dhammaantood. ²⁰ Wuxuu ilaaliyaa dhammaan lafihiisa, Midkoodna ma jabin doono.

²¹ Masiibo ayaa ku dhici doonta kuwa sharka leh, Oo kuwa neceb kuwa xaq ah waa la xisaabin doonaa. ²² Eebbe wuxuu soo furtay nafta addoommadiisa, Oo midkoodna kuwa isaga magangala lama canaanan doono.

35

Sabuurradii Daa'uud.

¹ Eebbe, la dirir kuwa ila diriraya; La dagaallan kuwa ila dagaallamaya. ² Qabso gaashaanka iyo hubka, Oo istaag si aad ii caawisid. ³ Soo jiid waranka iyo fallaadha kuwa i eryanaya; Naftayda u xaqiiji, "Anigu waxaan ahay badbaadadaada."

⁴ Ha ceeboobeen oo sharaf beelaan kuwa naftayda doonaya; Ha noqdeen oo ha dulloowbeen kuwa shar ka soo maleegaya. ⁵ Ha noqdeen sida buunshaha dabaysha, Iyadoo malaa'igta Eebbe ay eryeyso. ⁶ Ha noqoto jidkoodu mid madow oo simbiririxan, Iyadoo malaa'igta Eebbe ay eryeyso.

⁷ Waayo, waxay ii dhigeen shabag aan sabab lahayn; Iyaga oo aan sabab lahayn ayay god ii qodeen naftayda. ⁸ Ha ku soo dhacdo halaag isaga isagoo aan la socon, Oo ha ku dhaco shabagga uu qariyey; Ha ku dhaco isla halaaggaa. ⁹ Oo naftaydu waxay ku farxi doontaa Eebbe; Waxay ku farxi doontaa badbaadadiisa. ¹⁰ Dhammaan lafahaygu waxay oran doonaan, "Eebbe, yaa kula mid ah, Ka samatabbixiya dhibbanaha kan isaga ka xoog badan, Iyo dhibbanaha iyo miskiinka kan isaga dhaca?"

¹¹ Markhaatiyaal been ah ayaa kacay; Waxay i weydiyaan wax aanan aqoon. ¹² Waxay iigu soo celiyaan xumaan wanaaggayga, Iyagoo murugo u keenaya naftayda. ¹³ Laakiin anigu, markay xanuunsanaayeen, waxaan xidhnaa dhar joonyad ah; Waxaan naftayda ku hoosaysiiyey soomid, Laakiin ducadaydu jawaab ma helin. ¹⁴ Waxaan u socday sidii saaxiibkay ama walaalkay; Waxaan u foorarsaday barooran, sida mid hooyadii u barooranaya. ¹⁵ Laakiin markaan turunturooday ayay ku farheen oo isu soo urureen; Kuwa dhibban oo aanan aqoon ayaa isu soo urureen aniga igu lid

Sabuurradii

ah, Waxay igu caayeen iyagoo aan joojin. ¹⁶ Sida majaanjiliistayaal aan ixtiraam lahayn oo xaflad ku jira, Waxay igu qaniineen ilkhooda.

¹⁷ Eebbe, ilaa goorma ayaad fiirinaysaa? Naftayda ka samatabbixi burburkooda, Noloshayda qaaliga ah ka samatabbixi libaaxyada. ¹⁸ Waxaan kugu mahadin doonaa urur weyn; Waxaan kugu ammaani doonaa shir ballaaran. ¹⁹ Ha ku farxin kuwa aan xaqdarro iigu cadow ahayn; Ha u oggolaan kuwa i neceb sabab la'aan inay si xun u ilko laabtaan. ²⁰ Waayo, kama hadlaan nabad, Laakiin waxay maleegaan erayo khiyaano leh kuwa si deggan u nool dhulka. ²¹ Waxay afkooda si ballaaran iiga fureen; Waxay ku dhawaaqeen, "Aha, aha! Indhahayagu way arkeen!"

²² Waad aragtay, Eebbe, ha aamusin; Eebbe, ha iga fogaan. ²³ Iskaga kici, oo u kac xaqayga Iyo dacwaddayda, Eebbahay iyo Sayidkay. ²⁴ I garsoor, Eebbahay Eebbe, sida xaqnimadaada, Oo ka hortag inay igu farxaan.

²⁵ Ha oranina qalbigooda, "Aha, rabitaankayaga!" Ha oranina, "Waanu liqnay isaga!" ²⁶ Ha ceeboobeen oo dhammaan ha dulloowbeen kuwa ku farxa dhibaataadayda; Ha la huwado ceeb iyo sharaf dhac kuwa isku koryeela aniga igu lid ah. ²⁷ Ha qaytiyaan oo ha farxaan, kuwa ku farxa xaqayga; Oo ha yiraahdaan si joogto ah, "Eebbe ha la sarraysiiyo, Kaasoo ku farxa barwaaqada addoonkiisa."

²⁸ Oo carrabkaygu wuxuu ku dhawaaqi doonaa xaqnimadaada Iyo ammaantaada maalinta oo dhan.

36

U qaabilsan madaxa muusikada. Sabuur Daa'uud, addoonka Rabbiga.

¹ Xumaantu waxay ku hadashaa midka aan Eebbe ka cabsan qalbigiisa; Ma jiro cabsi Eebbe hortiisa.

² Waayo, isagu wuxuu isku ammaanaa indhihiisa Ku saabsan ogaanshaha dembigiisa iyo nacaybkiiisa. ³ Erayadiisu waa kuwo shar iyo khiyaano leh; Wuxuu ka tagay xigmadda iyo wanaagga. ⁴ Wuxuu ku talogalaa shar isagoo sariirtiisa saaran; Wuxuu doortaa waddo aan wanaagsanayn; Kama jeedsado xumaanta.

⁵ Naxariistaada, Rabbiiyow, waxay gaartaa samooyinka, Daacadnimadaaduna waxay gaartaa cirka. ⁶ Xaqnimadaadu waa sida buuraha waaweyn; Xukummadaaduna waa sida moolka weyn. Rabbiiyow, waxaad daryeeshaa dadka iyo xoolahaba. ⁷ Sidee qiimo leh tahay naxariistaada, Eebbow! Dadkuna waxay magan galaan hooska baalashaada. ⁸ Waxay ku qancaan badnaanta gurigaaga; Waxaadna ku cusboonaysiisaa webiga farxaddaada. ⁹ Waayo, adiga ayaa ah isha nolosha; Iftiinkaaga ayaan ku aragnaa iftiin.

¹⁰ Sii wad naxariistaada kuwa ku yaqaanna, Iyo xaqnimadaada kuwa qalbiga toosan leh. ¹¹ Ha igu soo dhicin lugta kibirka, Hana iga eryin gacanta kuwa sharka leh. ¹² Halkaas kuwa xumaanta sameeyaa way dhaceen; Waa la tuuray mana kici karaan.

37

Sabuur Daa'uud.

¹ Ha ka xanaaqin kuwa sharka leh, Ha ka hinaasin kuwa wax qalloociya. ² Waayo, iyagu way libdhi doonaan sida cawska, Oo way engegi doonaan sida dhirta cagaaran.

³ Kalsoonidaada saar Eebbe oo wanaag samee; Deg dhulka oo aaminimo ku nooloow. ⁴ Ku faraxsanow Eebbe; Oo isagu wuxuu kuu oofin doonaa damacyada qalbigaaga.

⁵ Jidkaaga u dhiib Eebbe, Isaga ku tiirsanow, wuuna samayn doonaa. ⁶ Wuxuu iftiimin doonaa xaqnimadaada sida waaberiga, Iyo caddaaladdaada sida qorraxda duhurka.

⁷ Eebbe hortiisa ku degganaan oo isaga sug dulqaad; Ha ka welwelin kuwa ku guuleysta jidadkooda, Kuwa qorsheyaal shar leh fuliya.

⁸ Ka joog xanaaqa oo ka tag cadho; Ha ka xanaaqin, waxay kaliya u horseedaa waxyeello. ⁹ Waayo, kuwa sharka leh waa la goyn doonaa, Laakiin kuwa Eebbe ku rajo weyn waxay dhaxli doonaan dhulka.

¹⁰ Muddo yar kadib, kuwa sharka leh ma jiri doonaan; In kastoo aad raadsato, lama heli doono.

¹¹ Laakiin kuwa qalbiga wanaagsan waxay dhaxli doonaan dhulka, Oo waxay ku raaxaysan doonaan nabad badan.

Sabuurradii

¹² Kuwa sharka leh waxay maleegaan dhagar kuwa xaq ah, Oo waxay ku ilko xoqaan iyaga. ¹³ Eebbe wuxuu ku qoslaa kuwa sharka leh, Waayo, wuu ogyahay maalintooda inay soo socoto.

¹⁴ Kuwa sharka leh waxay diyaariyaan hubkooda Si ay u soo ridaan kuwa saboolka ah iyo kuwa baahan, Si ay u waxyeelleeyaan kuwa si toosan u socda. ¹⁵ Seefahooda waxay geli doonaan qalbigooda, Oo qaansooyinkoodana waa la jebin doonaa.

¹⁶ Wax yar oo xaq ah haysto Waa ka wanaagsan yahay maal badan oo kuwa sharka leh. ¹⁷ Waayo, xoogga kuwa sharka leh waa la jebin doonaa, Laakiin Eebbe wuxuu taageeraa kuwa xaq ah.

¹⁸ Eebbe wuxuu ilaaliyaa maalmaha kuwa aan eed lahayn, Dhaxalkooduna wuxuu jiri doonaa weligiis.

¹⁹ Looma ceeboobi doono waqtiyada dhibaataada, Maalmaha abaarahana waxay heli doonaan badnaan.

²⁰ Laakiin kuwa sharka leh way halligmi doonaan; Cadowga Eebbe waxay baabi'i doonaan sida quruxda doogga, Waxay u libdhi doonaan sida qiiaa.

²¹ Kuwa sharka leh way amaahdaan mana bixiyaan, Laakiin kuwa xaq ah waa deeqsi oo wax bixiya. ²² Kuwa uu barakeeyo waxay dhaxli doonaan dhulka, Laakiin kuwa uu habaareyna waa la goyn doonaa.

²³ Eebbe wuxuu adkeeyaa tallaabooyinka midka ku faraxsan isaga; Wuxuu ku raaxaystaa jidkooda. ²⁴ In kastoo ay turunturoodaan, ma dhici doonaan, Waayo, Eebbe wuxuu ku hayaa gacantiisa.

²⁵ Waxaan ahaa nin yar oo hadda waxaan ahay nin duq ah, Weligayna ma arag mid xaq ah oo la dayacay Ama carruurtooda oo kibis tuugsanaya. ²⁶ Had iyo jeer waa deeqsi oo si xor ah u amaahda, Carruurtooduna waxay noqon doonaan barako.

²⁷ Ka leexo sharka oo wanaag samee, Si aad ugu noolaato dhulka weligiis. ²⁸ Waayo, Eebbe wuxuu jecel yahay caddaaladda Mana dayaco kuwa daacadda ah;

Iyaga waxaa la ilaalin doonaa weligood, Laakiin farcanka kuwa sharka leh waa la goyn doonaa. ²⁹ Kuwa xaq ah waxay dhaxli doonaan dhulka Oo waxay ku noolaan doonaan weligood.

³⁰ Afka kuwa xaq ah waxay ku hadlaan xigmad, Carrabkooduna wuxuu muujinayaa waxa xaq ah. ³¹ Sharciga Eebbahooda waa ku jiraa qalbigooda; Tallaabooyinkooda ma turunturoon doonaan.

³² Kuwa sharka leh waxay u dhufanayaan kuwa xaq ah, Iyagoo doonaya inay noloshooda qaadaan. ³³ Laakiin Eebbe ma dayici doono inay ku dhacaan gacanta kuwa sharka leh Ama looma xukumi doono marka la keeno maxkamad.

³⁴ Ku rajo weynow Eebbe oo raac jidkiisa, Wuxuuna ku kicin doonaa inaad dhaxasho dhulka; Marka kuwa sharka leh la halligo, waad arki doontaa.

³⁵ Waxaan arkay qof shar leh oo naxariis daran Oo u barwaaqoobay sida geed asal ahaan u dhashay.

³⁶ Laakiin si dhakhso ah ayay u libdheen oo ma aysan jirin; In kastoo aan raadiyay, lama heli karin.

³⁷ Tixgeli kuwa aan eed lahayn, u fiirso kuwa toosan; Mustaqbal ayaa sugaya kuwa nabadda raadiya. ³⁸ Laakiin dhammaan kuwa dembaaba waa la halligi doonaa; Mustaqbal uma jiro kuwa sharka leh.

³⁹ Badbaadada kuwa xaq ah waxay ka timaadaa Eebbe; Isagu waa qalcaddooda waqtiyada dhibaataada. ⁴⁰ Eebbe wuxuu caawiyaa iyaga oo badbaadiya; Wuxuu ka samatabbixiyaa kuwa sharka leh oo badbaadiya, Waayo, waxay magangaleen isaga.

38

Sabuur Daa'uud, oo loo keenay in la xusuusto.

¹ Sayidow, ha igu canaanan cadhadaada, Oo ha i ciqaabin xanaaqaaga kulul. ² Waayo, fallaadhahaagu si qoto dheer ayay ii dhufteen, Oo gacantaadu si culus ayay iigu dul dhacday. ³ Ma jiro meel caafimaad leh oo jidhkayga ah cadhadaada daraaddeed; Ma jiro caafimaad lafahayga ah dembigayga daraaddiis. ⁴ Waayo, xumaantaydu way igu cuslaatay; Sida rarka culus way igu cuslaatay inaan qaado.

⁵ Dhaawacyadaydu waa xun yihiin oo way bararsan yihiin Nacasnimadayda daraaddeed. ⁶ Waan foorarsanahay oo aad baan u hoos u dhacay; Waan u barooranayaa maalintii oo dhan. ⁷ Waayo, dhinacaygu waa olol, Oo ma jiro meel caafimaad

Sabuurradii

leh oo jidhkayga ah. ⁸ Waan dareemayaa daal iyo burbur; Waxaan u ooyaa qalbigayga dhibkiisa daraaddiis.

⁹ Sayidow, dhammaan damacaygu waa hortaada; Oo taahdaydu kama qarsoona adiga. ¹⁰ Qalbigaygu si xawli ah ayuu u garaacayaa, xooggaygii waa iga dhammaaday; Oo iftiinka indhahayga, xataa taasna waa iga tagtay. ¹¹ Kuwii aan jeclaa iyo saaxiibbadaydu way iga fogaadeen dhibaatadayda, Oo qaraabadaydu way iga durkeen. ¹² Kuwa naftayda doonaya waxay ii dhigeen dabinno; Oo kuwa doonaya inay i dhibaana waxay ka hadlaan baabbi'in, Oo waxay maleegaan khiyaano maalintii oo dhan.

¹³ Laakiin anigu, sida mid aan maqalku u shaqayn, ma maqal; Oo waxaan ahay sida mid aan hadlin, oo aan afka furin. ¹⁴ Haa, waxaan ahay sida mid aan maqalku u shaqayn, Oo afkiisa aan dood ku jirin. ¹⁵ Waayo, waan ku sugaa adiga, Sayidow; Adigu waad iigu jawaabi doontaa, Sayidow Eebbahayow. ¹⁶ Waayo, waxaan idhi, "Ha ku farxinina igu saabsan, Kuwa, marka cagta i simbiriirixato, ay is-kor dhigaan."

¹⁷ Waayo, waxaan ku dhowahay inaan dhaco, Oo murugadaydu waa horteeda mar walba. ¹⁸ Waayo, waxaan qirayaa dembigayga; Waxaan ka buuxaa welwel dembigayga daraaddiis. ¹⁹ Laakiin cadaawayaaashaydu waa xoog badan yihiin oo xoog leh yihiin, Oo kuwa xaqdarro i neceb waa badan yihiin. ²⁰ Oo kuwa xumaan ku abaalmariya wanaagga, Way iga soo horjeedaan, maxaa yeelay, waxaan raacaa waxa wanaagsan.

²¹ Ha i daynin, Sayidow; Eebbahayow, ha iga fogaanin! ²² U soo dhakhso inaad i caawiso, Sayidow, badbaadadayda!

39

U qaabilsan hoggaamiyaha muusikada, Yeduutuun. Sabuur Daa'uud.

¹ Waxaan idhi, "Waxaan ilaalin doonaa jidadkayga Si aanan ugu dembaabin carrabkayga; Waxaan ilaalin doonaa afkayga sidii xidhmo Inta kuwa sharka leh ay igu ag jiraan." ² Waxaan ahaa aamusan oo aan hadlin, Xitaa waxaan ka joogsaday wanaagga, Oo xanuunkaygii waa kici jiray. ³ Qalbiga ayaa igu gubtay, Intii aan ka fikirayay, dabkii baa shidmay; Markaasaan carrabkayga ku hadlay:

⁴ "Sayidow, i caawi inaan fahmo dhammaadkayga, Iyo cabbirka maalmahayga; Iga dhig inaan ogaado sida aan u yahay mid dhakhso ah. ⁵ Bal eeg, waxaad ka dhigtay maalmahayga kuwo gaaban sida gacmaha, Nolosheyda oo dhan waxba ma aha hortaada; Runtii, aadanaha oo dhami waa neef. Selah

⁶ Runtii, qof walba wuxuu u dhaqaaqaa sida hoos maraya; Waxay sameeyaan buuq aan waxba tarayn; Wuxuu urursadaa maal, isagoo aan garanayn cidda ururin doonta.

⁷ Haddaba, Sayidow, maxaan filayaa? Rajadaydu waxay ku tiirsan tahay Adiga. ⁸ Iga samatabbixi dembiyadayda oo dhan; Ha iga dhigin mid lagu qoslo nacasyada. ⁹ Waxaan noqday aamusan, ma furo afkayga, Maxaa yeelay waa Adiga kan wax sameeyay. ¹⁰ Ka qaad dhibaataada iga; Sababta culeyska gacantaada, waan baaba'ay. ¹¹ Cadhadaada waxaad ku edbisaa qofka dembiga; Waxaad baabi'isaa waxa uu jecel yahay sida cayayaan; Runtii, aadanaha oo dhami waa neef. Selah

¹² Maqal baryadayda, Sayidow, oo dhegayso qayladayda caawimaad; Ha iska indha tirin ilmada; Waayo waxaan ahay ajanabi kula jooga, Socdaal sida awowayaashay oo dhan. ¹³ Ka leexo i eegistaada, si aan mar kale farxad u helo Ka hor intaan tegin oo aanan jirin mar dambe.

40

U qaabilsan agaasimaha muusikada. Sabuurrad Daa'uud.

¹ Waxaan sugey si dulqaad leh Eebbe; Oo isna wuu ii soo degay oo maqlay qayladaydii. ² Wuxuu iiga soo qaaday godka baabba'a, iyo dhoobada; Oo cagahaygana wuxuu saaray dhagax, isagoo tallaabooyinkayga adkeeyey. ³ Wuxuu afkayga geliyey gabay cusub, oo ah gabay ammaan u ah Eebbeheenna; Dad badan ayaa arki doona oo cabsan doona, Oo waxay kalsoonidooda ku aamin doonaan Eebbe.

⁴ Waxaa barakaysan ninkii Eebbe ka dhigtay kalsoonidiisa, Oo aan u jeedsan kuwa isla weyn, ama kuwa ku lug yeesha beenta. ⁵ Badan yihiin, Eebbe Ilaahayow, yaa yaabka leh ee aad samaysay, Iyo fikirradaada noo jeeda; Ma jiro mid kula siman.

Sabuurradii

Haddii aan ku dhawaaqo oo aan ka hadlo, Way ka badan yihiin tirinta.

⁶ Ma aadan dooneyn allabaryo iyo hadiyado; Dhegahayga waad furteen; Ma aadan u baahnayn allabaryo la gubo iyo dembi-dhaafyo. ⁷ Markaasaan idhi, “Bal eeg, waan imid; Waxaa iga qoran buugga kitaabka. ⁸ Waxaan ku faraxsanahay inaan sameeyo doonistaada, Ilaahayow; Sharcigaaga waa ku jiraa qalbigayga.”

⁹ Waxaan ku dhawaaqay warka wanaagsan ee xaqnimada shir weyn; Bal eeg, ma celin doono bushimahayga, Eebbow, waad og tahay. ¹⁰ Xaqnimadaada kuma qarin qalbigayga; Waxaan ku dhawaaqay daacadnimadaada iyo badbaadadaada; Ma aan qarin naxariistaada iyo runtaada shirka weyn.

¹¹ Adigu, Eebbow, kama celin doontid naxariistaada iga; Naxariistaada iyo runtaada si joogto ah ayay i ilaalin doonaan. ¹² Waayo, sharka aan la tirin karin ayaa hareereeyey; Falalkayga xun ayaa igu soo dhacay, si aanan u arki karin; Way ka badan yihiin timaha madaxa; Oo qalbigayga waa ii guuldarraystay. ¹³ Raalli noqo, Eebbow, inaad i samatabbixiso; Degdeg, Eebbow, inaad i caawiso.

¹⁴ Waxaa wada ceeboobaan oo wada xishoodaan Kuwa doonaya inay naftayda baabbi'yaan; Waxaa dib loo celin oo sharaf beelaan Kuwa ku farxa dhibkayga. ¹⁵ Waxaa niyad jabaan sababta ceebtooda Kuwa igu leh, “Aha, aha!” ¹⁶ Waxaa farxa oo ku farxa kuwa ku doondoona; Waxaa si joogto ah u yidhaahda kuwa jecel badbaadadaada, “Eebbe ha weynnaado!”

¹⁷ Laakiin anigu waxaan ahay mid dhibban oo baahan; Eebbow, ha iga ilduufin. Adigu waxaad tahay caawimaaddayda iyo badbaadiyahayga; Ha sugin, Ilaahayow.

41

U qaabilsan agaasimaha muusikada. Sabuurrad Daa'uud.

¹ Waxaa barakaysan kii tixgeliya kuwa aan waxba haysan; Eebbe ayaa badbaadin doona maalinta dhibaataada. ² Eebbe ayaa ilaalin doona oo noloshiisa dhawri doona, Waxaana lagu tixgelin doonaa mid barakaysan dhulka; Hana u dhiibin doonista cadaawayaashiisa. ³ Eebbe ayaa ku

taageeri doona sariirtiisa bukaanka; Xanuunkiisa, Waxaad ku soo celisaa caafimaad.

⁴ Aniga, waxaan idhi, “Eebbe, ii naxariiso; Naftayda bogsii, waayo, waan kugu dembaabay.” ⁵ Cadaawayaaashaydu waxay iga hadlaan si xun, “Goorma ayuu dhiman doonaa, magiciisuna baab'i doonaa?” ⁶ Oo markuu ii yimaado inuu i arko, wuxuu ku hadlaa si aan daacad ahayn; Qalbigiisu wuxuu qariyaa shar; Markuu dibadda u baxo, wuu faafiya.

⁷ Dhammaan kuwa i quudhsada waxay si hoose isugu sheegaan; Waxay igu maleegaan waxyeello, iyagoo leh, ⁸ “Dhib daran ayaa ku dhacay, Si markuu jiifsado, inuusan mar kale kicin.” ⁹ Xitaa saaxiibkayga dhow oo aan ku kalsoonahay, Kii aan kibistayda la wadaagay, Ayaa iga soo horjeestay.

¹⁰ Laakiin Adiga, Eebbe, ii naxariiso oo i kiciso, Si aan ugu abalgudo. ¹¹ Tan ayaan ku ogahay inaad igu faraxsan tahay, Maxaa yeelay, cadowgaygu igama adkaanayo. ¹² Laakiin aniga, Waxaad igu taageertaa daacadnimadayda, Oo Waxaad igu dhigtaa joogitaankaaga weligeed.

¹³ Waxaa barakaysan Eebbe, Ilaaha Israa'iil, Laga soo bilaabo weligeed ilaa weligeed. Aamiin iyo Aamiin.

42

U qaabilsan agaasimaha muusikada. Maskil wiilashii Qorax.

¹ Sidii deer biyaha durdurrada u ooman, Sidaas oo kale naftaydu adiga ayay kuu ooman tahay, Eebbow. ² Naftaydu waxay u oomman tahay Eebbe nool; Goormaan iman doonaa oo aan Eebbe hortiisa joogayaa? ³ Ilmadaydu waxay ahayd cunto ii joogta maalintii iyo habeenkii, Iyagoo had iyo jeer i weydiinaya, “Xaggee buu Eebbahaa joogaa?” ⁴ Waxaan xusuustaa xusuusahan oo waxaan ku shubaa naftayda gudaha. Waayo, waxaan la socon jiray dadkii badnaa oo waxaan u horseedi jiray guriga Eebbe, Iyagoo leh qaylo farxad iyo mahadnaq, dad badan oo ciid u dabaaldegaya.

⁵ Maxaa naftaydu u niyad jabsan tahay? Oo maxaa iigu dhex kacsan tahay? Eebbe ku rajo qabo, waayo, weli waan ammaan doonaa isaga Badbaadadiisa, Eebbaha aan leeyahay.

Sabuurradii

⁶ Naftaydu waa niyad jabsan tahay gudaha; Sidaas daraaddeed waxaan kaa xusuustaa dhulka Urdun Iyo meelaha sare ee Xermoon, buurta Misaari. ⁷ Meelaha hoose ayaa isugu yeeraya codka durdurradaada; Dhammaan hirarkaaga iyo mowjadahaaga ayaa igu dul maray.

⁸ Eebbe wuxuu dirayaa jacaylkiisa joogtada ah maaliintii; Iyo heestiisu waxay ila socon doontaa habeenkii, Salaad ku socota Eebbaha nolosheyda.

⁹ Waxaan Eebbe dhagaxayga ah ku dhihi doonaa, “Maxaad ii illowday? Maxaan u soconayaa anigoo murugaysan cadowga cadaadintiisa?” ¹⁰ Sidii lafahayga la jebinayo, cadowgaygu way i caayaan, Iyagoo had iyo jeer i weydiinaya, “Xaggee buu Eebbahaa joogaa?”

¹¹ Maxaa naftaydu u niyad jabsan tahay? Oo maxaa iigu dhex kacsan tahay? Eebbe ku rajo qabo, waayo, weli waan ammaan doonaa isaga Badbaadadiisa, Eebbaha aan leeyahay.

43 I garab gal, Eebbow, oo dacwaddayda ku doodo quruun aan Eebbe lahayn; I badbaadi qofka khiyaanada iyo xaqdarrada leh! ² Waayo, Adigu waxaad tahay Eebaha magangalkayga; maxaad ii diidday? Maxaan u dul socdaa anoo murugaysan sababo la xiriira cadaadiska cadowga? ³ Iftiinkaaga iyo runtaada soo dir, wayna i hagayaan; Waxay i keeni doonaan buurtaada quduuska ah Iyo hoygaaga. ⁴ Markaasaan u soo dhowaan doonaa allabariga Eebbe, Eebahayga, farxaddayda ugu weyn; Oo waxaan kugu ammaanayaa shareeradda, Eebbow, Eebbahayow.

⁵ Maxaad u murugaysan tahay, naftayda? Oo maxaad iigu dhex kacsan tahay? Eebbe ku rajo qabo, waayo, weli waan ammaanayaa Caawimada joogitaankiisa, Eebbahayga.

44 Agaasimaha muusikada. Maskil wiilashii Gorah.

¹ Eebbe, waxaan ku maqalnay dhegahayaga, Aabbayaasheenna ayaa noo sheegay Shuqulkii aad ku samaysay maalmahoodii, Maalmihii hore. ² Gacantaada xoogga leh, waxaad ka eryay quruumaha oo aad aasaastay awoyayaasheenna; Waxaad dhibtay dadyowga ka dibna waad sii

daysay. ³ Waayo, seeftooda ma aysan ku hantin dhulka, Gacantooda ma aysan badbaadin, Laakiin gacantaada midig iyo gacantaada iyo nuurka joogitaankaaga, Waayo, waad u roonaatay iyaga.

⁴ Adigu waxaad tahay boqorkayga, Eebbow; Guul u sii Jacayb. ⁵ Adiga dartaa, waxaan ku celin doonaa kuwa naga soo horjeeda; Magacaaga, waxaan ku guuleysan doonaa kuwa naga soo kako. ⁶ Waayo, ma ku tiirsanaan doono qaansadayda, Mana iga badbaadin doonto seeftaydu. ⁷ Laakiin adigu waad naga badbaadisay kuwa naga soo horjeeda, Oo waxaad ceeb ku ridday kuwa na neceb. ⁸ Eebbe, waxaan ku faanaynaa maaliintii oo dhan, Oo waxaan si joogto ah ugu mahadcelin doonaa magacaaga. Selah

⁹ Hase yeeshee waad na diidday oo na ceebaysay, Oo ma aadan la bixin ciidamadayada. ¹⁰ Waxaad nagu qasbaysaa inaan ka cararno cadowga, Oo kuwa na neceb ayaa qaniimo u qaatay naftooda. ¹¹ Waxaad na siisay sidii ido la cuni lahaa, Oo waxaad nagu kala firdhisay quruumaha dhexdooda. ¹² Waxaad iibisay dadkii aad u lahayd wax yar, Oo wax faa'iido ah kama aadan helin iibintooda.

¹³ Waxaad naga dhigtay wax ceeb ah deriskayaga, Kuwa nagu wareegsan ayaa na majaajilooday oo nagu qoslay. ¹⁴ Waxaad naga dhigtay maahmaah quruumaha dhexdooda, Waxaad naga dhigtay wax lagu qoslo dadyowga dhexdooda. ¹⁵ Maaliintii oo dhan ceebtaydu waxay hortayda tahay, Oo waxaan ku daboolanahay ceebtayda, ¹⁶ Sababta codka midka ku caytama oo ku caaya, Sababta cadowga iyo aargudaha.

¹⁷ Waxaas oo dhan ayaa nagu dhacay, welina kuguma aanan illaawin, Oo waxaan daacad u ahayn axdigaaga. ¹⁸ Qalbigaenu dib uma noqon, Tallaabooyinkayaguna kama ay leexan jidkaaga, ¹⁹ Hase yeeshee waad na burburisay meel cidlo ah, Oo waxaad nagu daboolday mugdi qoto dheer.

²⁰ Haddii aan illoownay magaca Eebbeheen Ama aan u fidinay ilaah qalaad, ²¹ Eebbe miyaanuu tan ogaan doonin? Waayo, isagu wuu ogyahay siraha qalbiga. ²² Hase yeeshee adiga dartaa, waxaan khatar ku jirnaa maaliintii oo dhan; Waxaa nala tixgaliyaa sidii ido loo qoondeeyey gowrac.

²³ Toos, maxaad u huruddaa, Sayidow? Kaca, ha na diidin weligeed. ²⁴ Maxaad wejigaaga u qarinaysaa

Sabuurradii

Oo aad u ilowdaa dhibaataadayada iyo dulmigayaga?

²⁵ Waayo, nafahayaga waxaa loo dhigay ciidda; Jidhkayaguna wuxuu ku dheggaan yahay dhulka. ²⁶ Kaca, noqo gargaar, Oo naga soo furtid sababta naxariistaada.

45

**Agaasimaha muusikada; sida
Shoshannim. Maskil wiilashii Qorah.
Hees Jacayl.**

¹ Qalbigaygu wuxuu ku dhaqaaqay mawduuc wanaagsan; Waxaan u jeedinayaa gabayadayda Boqorka; Carrabkaygu waa qalin qoraa diyaarsan.

² Adigu waxaad tahay kan ugu quruxda badan wiilasha dadka; Nimco ayaa ka soo burqanaysa bushimahaaga; Sidaas darteed Eebbe ayaa kugu barakeeyey weligiis.

³ Seefkaaga ku xidho bowdadaada, Kan Awoodda Badanow, Quruxdaada iyo haybaddaada! ⁴ Oo haybaddaada ku kaxee si guul leh, Sababta runta, is-hoosaysiinta, iyo xaqnimada; Gacantaada midig ha muujiso waxyaalo yaab leh. ⁵ Fallaadhaagu waa fiiqan yihiin; Quruumaha ayaa hoos kuu dhacaya; Fallaadhaagu waxay dhex mariyaan qalbiga cadaawayaa sha Boqorka. ⁶ Carshigaaga, Eebbow, waa weligiis iyo weligiis; Usha boqortooyadaadu waa usha caddaaladda. ⁷ Waxaad jeceshahay xaqnimada oo waxaad neceb tahay sharka; Sidaas darteed Eebbe, Ilaahaaga, ayaa kugu subkay Saliidda farxadda ka sarreysa asxaabtaada. ⁸ Dharkaaga oo dhami waxay udgoon yihiin muraayad, calamo, iyo qasiyah; Laga soo bilaabo qasriyadii foolkaanta, qalabka xadhkaha leh ayaa ku farxiyey. ⁹ Gabdhaha boqorrada waxay ka mid yihiin haweenkaaga sharafta leh; Midigtaada waxaa taagan boqorad ku labisan dahab ka yimid Ofir.

¹⁰ Maqal, gabadhay, fiirso oo dhegta u dhig: Ka tag dadkaaga iyo guriga aabbahaa; ¹¹ Markaas Boqorku wuxuu jecleaan doonaa quruxdaada. Maxaa yeelay, Isagu waa Sayidkaaga, sharaf u yeel. ¹² Gabadhii Tuross waxay la iman doontaa hadiyad; Taajiriinta dadka ayaa raadin doona raalli ahaanshahaaga. ¹³ Gabadhii Boqorka waxay ku dhex jirtaa qurux weyn; Dharkeeda waxaa lagu tolay dahab. ¹⁴ Waxaa loo keeni doonaa Boqorka dhar midab leh; Bikradaha, asxaabteeda raacaya, ayaa loo keeni doonaa Adiga.

¹⁵ Waxaa loo keeni doonaa farxad iyo raynrayn; Waxay geli doonaan qasriga Boqorka.

¹⁶ Meesha aabbayaashaada waxay noqon doonaan wiilashaada; Waxaad u magacawdaa amiirro dalka oo dhan.

¹⁷ Waxaan sababi doonaa magacaaga in lagu xusuusto jiilalka oo dhan; Sidaas darteed dadka ayaa kugu ammaani doona weligood iyo weligood.

46

**U madaxda muusikada. Sabuurka
wiilasha Qoorax, oo loo dejiyey
Alamoth. Hees.**

¹ Eebbe waa magangalkayaga iyo xooggeena, Caawimaad aad u joogta wakhtiyada dhibaataada. ² Sidaas darteed, ma cabsan doonno, xataa haddii dhulku gariiro Oo buuraha ku dhacaan moolka badda; ³ In kasta oo biyahaheedu ku qayliyaan oo xumboodaan, In kasta oo buuraha ku gariiraan kibirkaheeda soo kacaya. Selaah

⁴ Waxaa jira webi oo durdurradiisu farxad geliyaan magaalada Eebbe, Meelaha quduuska ah ee degganaanshaha Kan ugu Sarreeya. ⁵ Eebbe waa dhexdeeda, lama dhaqaajin doono; Eebbe waa ka caawin doonaa waaberiga. ⁶ Quruumuhu waxay ahaayeen fowdo, boqortooyooyinkuna way gariireen; Codkiisuu kor u qaaday, dhulkuna waa dhalaalay.

⁷ Rabbiga Ciidamadu waa nala jiraa; Eebbe Yacquub waa qalcaddayada. Selaah

⁸ Kaalaya, arka shuqullada Rabbiga, Kaas oo keenay dhacdooyin yaab leh dhulka. ⁹ Wuxuu joojiyaa dagaallada ilaa dhulka darafkiisa; Wuxuu jebiyaa qaansooyinka oo laba gooyaa warmaha; Wuxuu gubaa gaadhifardoodka dabka. ¹⁰ "Aamus oo aqoonsada inaan ahay Eebbe; Waxaan ku sarraysiin doonaa quruumaha dhexdooda, Waxaan ku sarraysiin doonaa dhulka."

¹¹ Rabbiga Ciidamadu waa nala jiraa; Eebbe Yacquub waa qalcaddayada. Selaah

47

**Agaasimaha muusikada. Sabuurka
wiilashii Qorax.**

Sabuurradii

¹ Sacabada garaaca, dhammaan dadyowga; U qaytiya Eebbe cod farxad leh.

² Waayo, Sayidka ugu Sarreeya waa mid cabsi leh, Boqor weyn oo dhulka oo dhan ah. ³ Wuxuu dadyowga hoos keenayaa saameyntayada Iyo quruumaha cagahayaga hoostooda. ⁴ Wuxuu noo doortaa dhaxalkayaga, Kibirka Yacquub oo uu jecel yahay. Selah

⁵ Eebbe ayaa kor u kacay iyadoo qaylo farxad leh, Sayidka, iyadoo buun la tumayo. ⁶ Eebbe ammaana, ammaana; Boqorkayaga ammaana, ammaana. ⁷ Waayo, Eebbe waa Boqorka dhulka oo dhan; Ammaana sabuurka fahamka leh.

⁸ Eebbe wuxuu xukumiyaa quruumaha, Eebbe wuxuu ku fadhiyaa carshigiisa quduuska ah. ⁹ Hoggaamiyeyasha dadyowga ayaa isugu yimid Sida dadkii Eebbe ee Ibraahim, Waayo, gaashaammada dhulka waxay u leeyihiin Eebbe; Wuxuu aad u sarreeyaa.

48

Hees; Sabuurka wiilashii Qorah.

¹ Waa weyn yahay Rabbiga, oo aad iyo aad baa loogu ammaanayaa Magaalada Eebbahayaga, buurtiisa quduuska ah.

² Quruxdeeda sare, oo farxad u keenaysa dhulka oo dhan, Waa Buur Siyoon dhinaceeda woqooyi, Magaalada Boqorka weyn. ³ Eebbe wuxuu isku muujiyey inuu yahay magangal Gudaha qalcadahooda.

⁴ Runtii, boqorradii way soo wada urureen, Wayna wada dhaqaaqeen. ⁵ Way arkeen oo yaabeen; Way argagaxeen, si dhakhso ahna way u carreen. ⁶ Cabsi baa halkaas ku qabatay, Xanuun, sida naag foolanaysa. ⁷ Dabaysha bari Waxaad ku burburisaa maraakiibta Tarsiish.

⁸ Sidii aan maqalnay, ayaan aragnay Magaalada Rabbiga ciidammada, magaalada Eebbahayaga; Eebbe wuxuu dhihi doonaa weligeed. Selah

⁹ Waxaan ka fikirnay naxariistaada, Eebbow, Dhexda macbudkaaga. ¹⁰ Sida magacaagu caan yahay, Eebbow, Sidaas oo kale ammaan baa laguugu hayaa dhulka oo dhan; Gacantaada midig waa ka buuxdaa xaqnimo. ¹¹ Ha farxaan Buur

Siyoon, Ha rayraystaan gabdhaha Yahuudah Sababta xukummadaada.

¹² Ku wareega Siyoon oo hareeraheeda socda; Tirsha munaaradaheeda; ¹³ Ka fikirso derbiyadeeda; Ka dhex mari qalcadahooda, Si aad ugu sheegtaan jiilka soo socda. ¹⁴ Waayo, Eebbe kani waa Eebbahayaga weligiis iyo weligiisba; Wuxuu ina hagi doonaa xataa dhimashada.

49

U qaabilsan agaasimaha muusikada. Sabuurka wiilashii Qorah.

¹ Dhagaysta tan, dhammaan dadweynaha; Dhagaysta, dhammaan dadka adduunka ku nool, ² Haddii ay yihiin kuwo asal ahaan hooseeya ama sharaf leh, Taajiriinta iyo masaakiinta wada jir. ³ Afkaygu wuxuu ku hadli doonaa xigmad, Fikradaha qalbigayguna waxay noqon doonaan kuwo waxgarad leh. ⁴ Waxaan dhagaysan doonaa maahmaah; Waxaan muujin doonaa halxidhaalkayga oo aan ku garaaci doonaa kataarad.

⁵ Maxaan uga cabsanayaa maalmaha dhibaataada, Markii dembiga cadowgaygu igu wareegsan yahay,

⁶ Kuwa ku tiirsan hantidooda Oo ku faana maaloooda badan? ⁷ Qofna waligiis ma furan karo mid kale, Ama Eebbe u bixin karo madax furasho—

⁸ Waayo, furashada naftooda waa mid aan qiimo lahayn, Oo waa inay joojiyaan inay waligood ku fikiraan— ⁹ Si ay u noolaadaan weligood, Oo aanay u dhicin. ¹⁰ Waayo, wuxuu arkaa in xigmadda leh xitaa ay dhamaadkooda gaadhaan; Nacaska iyo doqonku way halligmi doonaan si isku mid ah Oo hantidooda waxay uga tagi doonaan kuwa kale. ¹¹ Waxay rumaysan yihiin in guryahoodu ay weligood sii jiri doonaan Iyo meelaha ay deggan yihiin jiilal dhan; Waxay dhulkooda ugu magac dareen naftooda.

¹² Laakiin dadka quruxdooda ma sii jiri doonaan; Wuxuu la mid yahay xoolaha halligmaya.

¹³ Sidaas ayaa ah jidka kuwa nacasnimada leh, Iyo kuwa raaca oo ansixiya hadalladooda. Selaah ¹⁴ Sida ido waxay ugu talagalanyihiin Sheool; Geeridu waxay noqon doontaa adhijirkooda; Oo kuwa xaq ah ayaa subaxdii iyaga ka talin doona, Oo qaabkoodu wuxuu ku baaba'i doonaa Sheool Si aanay u lahaan guri sare. ¹⁵ Laakiin Eebbe wuxuu

Sabuurradii

ka furan doonaa naftayda gacanta Sheool, Waayo, Isagu wuxuu i qaadan doonaa. Selaah ¹⁶ Ha baqin marka qof hodan noqdo, Marka quruxda gurigiisu ay korodho; ¹⁷ Waayo, markay dhintaan, waxba ma qaadan doonaan; Hantidoodu ma raaci doonto hoos. ¹⁸ In kasta oo ay nolosha ku ammaanaan—Oo in kasta oo kuwa kale ku ammaanaan markaad barwaaqowdo— ¹⁹ Waxay ku biiri doonaan shirkadda awoowayaashood; Mar dambe iftiinka ma arki doonaan.

²⁰ Aadanaha, quruxdiisa, haddana aan waxgarad lahayn, Wuxuu la mid yahay xoolaha halligmaya.

50

Sabuur Asaf.

¹ Kan Awoodda Badan, Eebbe, Rabbiga, ayaa hadlay, Oo wuxuu u yeedhay dhulka, laga bilaabo soo baxa qorraxda ilaa dhacdeeda. ² Siyoona, oo ah quruxda dhammaadkeeda, Eebbe ayaa iftiinkiisa muujiyey. ³ Eebbeheenna ha yimaado oo yuusan aamusan; Dab baabbi'inaya ayaa hortiisa soconaya, Oo duufaan xoog leh ayaa hareerihisa ku wareegsan. ⁴ Wuxuu u yeedhay samada kor, Iyo dhulka, si uu dadkiisa u xukumo: ⁵ “Ii soo ururiya kuwa iigu daacadda badan, Kuwa igula galay axdi allabari.” ⁶ Samaduna waxay muujinaysaa xaqnimadiisa, Waayo, Eebbe qudhiisu waa xaakimka. Selah

⁷ “Dhegaysta, dadkayga, oo waan hadli doonaa; Israa'iilow, waan idin ka marag furayaa; Anigu waxaan ahay Eebbe, Ilaahiinna. ⁸ Uma canaananayo allabariyadiinna, Iyo qurbaannadiinna la gubo oo weligood hortayda yaal. ⁹ Dibiga gurigaaga kama qaadan doono, Ama orgiyada riyaha xerooyinkiinna. ¹⁰ Waayo, xayawaanka kaynta oo dhan waa kayga, Lo'da ku nool kun buurood. ¹¹ Waxaan aqaan shimbir kasta oo buuraha, Oo waxa ku dhaqdhaqaaqa duurka oo dhan waa kayga. ¹² Haddii aan gaajoodo, ma idiin sheegi doono, Waayo, duniidu waa kayga, iyo waxa ku jira oo dhan. ¹³ Ma cuni doonaa hilibka dibiyada Ama ma cabbi doonaa dhiigga orgiyada?

¹⁴ Eebbe u bixi qurbaan mahadnaq Oo ballamahaaga ugu oofso Kan Sarreeya; ¹⁵ Iigu yeedha marka aad dhibaataysan tahay; Waan ku samatabbixin doonaa, oo waad i sharfaysaa.”

¹⁶ Laakiin kuwa sharka leh Eebbe wuxuu leeyahay,

“Maxaad xaq ugu leedahay inaad akhrido qaynuunnadayda Oo aad ka hadasho axdigayga? ¹⁷ Waayo, waxaad neceb tahay toosinta, Oo waxaad ereygayga dhinac iska dhigtaa. ¹⁸ Marka aad aragto tuug, waad la heshiisaa, Oo waxaad la joogtaa dhillaayaasha. ¹⁹ Si xor ah ayaad u hadashaa xumaan, Carrabkaagana wuxuu dardaraa khiyaano. ²⁰ Waad fadhidaa oo walaalkaa ka hadashaa; Wiilka hooyadaa ayaad caaydaa. ²¹ Waxyaalahan ayaad samaysay, anna waan aamusanaahay; Waxaad moodday inaan kuu egahay; Waan kuu toosin doonaa oo waxaan kuu soo bandhigi doonaa kiiska hortiisa indhahaaga.

²² Haddaba ka fiirsada tan, kuwa illooba Eebbe, Si aanan idiin goyn, oo aanan idiin samatabbixin. ²³ Kii bixiya qurbaan mahadnaq wuxuu i sharafaa; Oo kii jidkiisa si sax ah u dhaqma, waxaan muujin doonaa badbaadinta Eebbe.”

51

U qaadista maamulaha muusikada.

Sabuurradii Daa'uud, markuu u yimid

Nabi Naataan, ka dib markuu galay Batseba.

¹ Ii naxariiso, Eebbe, sida naxariistaada; Sida weynaanta naxariistaada, dembiyadayda iga masax.

² Si fiican iga nadiifi xumaantayda Oo iga daahir dembigayga.

³ Waayo, waxaan ogahay dembiyadayda, Oo dembigaygu had iyo jeer hortayda ayuu yaallaa. ⁴ Adiga kaliya ayaan kugu dembaabay Oo waxaan sameeyey waxa shar ah hortiisa, Si aad ugu xaqowdo hadalkaaga Oo aad ugu eed la'aan noqoto xukunkaga. ⁵ Runtii, waxaan ku dhashay xaalad dembi, Oo hooyaday dembi bay igu uuraysatay. ⁶ Runtii, waxaad dooneysaa run gudaha, Oo qaybta qarsoon waxaad igu ogeysiin doontaa xigmadda.

⁷ I nadiifi geedka xusbi, oo waan nadiifi doonaa; I daahir, oo waxaan noqon doonaa mid ka caddaan barafka. ⁸ I maqashi farxad iyo raynrayn, Ha ku farxaan lafooyinkii aad hoosaysiisay. ⁹ Wajigaaga ka qari dembiyadayda Oo masax dhammaan falalkayga xun.

¹⁰ Abuur qalbi daahir ah igu, Eebbe, Oo cusboonaysii ruux deggan igu dhex jira. ¹¹ Ha iga

Sabuurradii

eryin joogitaankaaga, Oo ha iga qaadin Ruuxaaga Quduuska ah. ¹² Iigu soo celi farxadda badbaadintaada, Oo i taageer ruux doonaya.

¹³ Markaas waxaan bari doonaa kuwa khaldan jidadkaaga, Oo dembiilayaashu way kuu soo noqon doonaan. ¹⁴ Iga samatabbixi dembiga dhiigga, Eebbe, Eebaha badbaadintayda; Markaas carrabkaygu wuxuu farxad ku heesi doonaa xaqnimadaada. ¹⁵ Sayidow, bushimahayga fur, Si afkaygu u sheego ammaantaada. ¹⁶ Waayo, ma jeclid allabari, haddii kale waan keeni lahaa; Kuma faraxsana allabariga la gubo. ¹⁷ Allabariga Eebbe waa ruux is-hoosaysiiya; Qalbi jaban oo qoomamaynaya, Eebbe, ma quudhsan doontid.

¹⁸ Fadligaaga ku wanaaji Siyoon; Dhis derbiyada Yeruusaalem. ¹⁹ Markaas waxaad ku farxi doontaa allabariga xaq ah, Allabariga la gubo iyo allabariga dhan; Markaas dibiyada ayaa lagu bixin doonaa meeshiisa allabarigaaga.

52

Agaasimaha muusikada. Maskil oo Daa'uud ah, markii Do'eg reer Edom u yimid oo u sheegay Saa'uul, oo ku yidhi, "Daa'uud wuxuu yimid guriga Ahimeleg."

¹ Maxaad ugu faantaa xumaanta, nin xoog badanow? Daacadnimada Eebbe way sii jirtaa maalinta oo dhan. ² Carrabkaagu wuxuu maleegaa baabbi'in, Sida mindi fiiqan, adiga oo khiyaano ku dhaqma. ³ Xumaan baad ka doorbidaa wanaagga, Beenta baad ka doorbidaa hadalka saxda ah. Selah ⁴ Waxaad ku faraxdaa erayo baabbi'iya, Carrab khiyaano badan.

⁵ Hase ahaatee Eebbe wuu kaa soo dejin doonaa si joogto ah; Wuu ku qabsan doonaa oo kaa saari doonaa hoygaaga, Oo wuu kaa rujin doonaa dhulka kuwa nool. Selah ⁶ Kuwa xaq ah way arki doonaan oo cabsan doonaan, Oo way ku jeesjeesi doonaan, iyagoo leh, ⁷ "Bal eega, ninka aan Eebbe ka dhigan hoygiisa, Laakiin ku kalsoonaan jiray maal badan, Oo magan galay baabbi'intiisa."

⁸ Laakiin anigu waxaan ahay sida geed saytuun ah oo barwaaqo ah guriga Eebbe; Waxaan ku kalsoonahay daacadnimada Eebbe weligeed iyo weligeed. ⁹ Waan ku ammaani doonaa weligey, maxaa yeelay, waad samaysay, Oo waxaan sugi

doonaa magacaaga, waayo, waa wanaagsan yahay, hortiiisa kuwaaga daacadda ah.

53

Agaasimaha muusikada; sida Mahalath. Maskil oo ah kii Daa'uud.

¹ Nacasku wuxuu qalbigiisa ku yidhi, "Ilaah ma jiro." Way fasaadiyeen, oo waxay sameeyeen dulmi karaahiyo ah; Mid wanaag sameeyaa ma jiro.

² Eebbe wuxuu ka fiiriyeey samada korkooda biniaadmiga Si uu u arko haddii ay jiraan kuwo wax garanaya, Kuwa Eebbe doondoonaaya. ³ Dhammaantood way leexdeen; kulligood way wada fasahaadeen; Mid wanaag sameeyaa ma jiro, xataa hal midna.

⁴ Ma garanayaan kuwa dulmiga shaqeeaya, Kuwa dadkayga sida kibis u cuna, Oo aan Eebbe ku baryin? ⁵ Way cabsadeen iyagoo aan sabab loo cabsan jirin; Waayo, Eebbe wuxuu kala firdhiyey lafihii kuwa kugu soo duulay; Waxaad ku ceebaysay, maxaa yeelay, Eebbe waa diiday iyaga.

⁶ Bal inay badbaadinta Israa'iil Siyoon ka timaado! Markii Eebbe soo celiyo dadkaagiisa nasiibkooda, Yacquub wuu farxi doonaa, Israa'iilna wuu ku reyreyi doonaa.

54

Agaasimaha muusikada; alaabaha xadhkaha leh. Maskil oo Daa'uud ah, markay Siiffim u yimaadeen oo ku yidhaahdeen Saa'uul, "Daa'uud miyaanu isagu is qarin innaga dhexdeenna?"

¹ I badbaadi, Eebbow, magacaaga, Oo i xaq sii xooggaaga. ² Dhagaysi ducoyinkayga, Eebbow; Dheg u dhig erayada aan ku hadlo.

³ Waayo, shisheeyayaal ayaa igu kacay, Oo niman aan naxariis lahayn ayaa naftayda doondoonaay; Iyagu Eebbe hortooda ma dhigin. Selaah

⁴ Runtii, Eebbe waa gargaarkayga; Sayidku waa tiirka naftayda.

⁵ Wuxuu cadowgayga u abaalgudi doonaa xumaanta; Daacadnimadaada, hoos u dhig iyaga.

⁶ Si xor ah ayaan allabaryo kuu bixin doonaa; Magacaaga ayaan ammaan doonaa, Sayidow,

Sabuurradii

waayo, waa wanaagsan yahay. ⁷ Waayo, Wuxuu iga samatabbixiyeey dhib kasta, Oo indhahaygu waxay ku qancaan cadowgayga.

55

U qaabil music director; ku saabsan qalabka xadhkaha. Maskil oo Daa'uud.

¹ Dhegayso tukashadayda, Eebbe; Oo ha ka qarin baryadayda. ² Dhegta ii soo jeedi oo iigu jawaab; Waxaan ku jirayaa cabasho iyo dhibaato weyn, ³ Sababta codka cadowga, Sababta dulmiga kuwa sharka leh; Waayo, waxay igu tuuraan dhibaato Oo cadhaysan ayey iigu xajiyaan.

⁴ Qalbiga ayaa aad ii xanuunay, Oo argagaxa dhimashada ayaa i qabtay. ⁵ Cabsi iyo gariir ayaa igu soo degay, Oo naxdin ayaa igu hareeraysay. ⁶ Waxaan idhi, “Bal, inaan lahaa baalal sida qoolleyda! Waxaan u duuli lahaa oo heli lahaa nasasho. ⁷ Bal eeg, waxaan ka carari lahaa meel fog, Waxaan ku hoyan lahaa lamadegaanka. Selah ⁸ Waxaan u degdegi lahaa meel aan ku magan galo Ka soo baxa dabaysha duufaanka iyo dabaylaha xoogan.”

⁹ Wareeri iyaga, Rabbiyow, kala qaybi carrabkooda, Waayo, waxaan arkay rabshad iyo dagaal magaalada dhexdeeda. ¹⁰ Habeen iyo maalin waxay ku wareegaan derbiyadeeda, Oo xumaan iyo dhibaato ayaa ku dhex jirta. ¹¹ Burbur ayaa ku dhex jira; Dulmi iyo khiyaano kama tagaan waddooyinkeeda.

¹² Waayo, ma aha cadow i quudhsaday, markaas waan xamili lahaa; Mana aha mid i neceb oo iga soo horjeeda, Markaas waan ka dhuuman lahaa isaga. ¹³ Laakiin waa adiga, qof aan u dhigma, Saaxiibkay iyo asxaabtayda; ¹⁴ Annaga oo wadaagno wada sheekaysi macaan, Waxaan ku soconay guriga Eebbe dhexdiisa dadkii badnaa.

¹⁵ Geeri ha ku soo degto iyaga si lama filaan ah; Ha ku soo degaan Sheol iyaga oo nool, Waayo, sharka ayaa ku dhex jira hoygooda, iyaga dhexdiisa.

¹⁶ Aniga, waxaan ku dhawaaqi doonaa Eebbe, Oo Rabbiga ayaa i badbaadin doona. ¹⁷ Fiidkii iyo subaxdii iyo duhurkii, waxaan ooyi doonaa oo barooran doonaa, Oo isagu wuu maqli doonaa codkayga. ¹⁸ Isagu wuxuu naftayda nabad ku badbaadin doonaa dagaalka iga soo horjeeda,

Waayo, kuwa i soo horjeeda waa badan yihiin. ¹⁹ Eebbe wuu maqli doonaa oo wuu hoosaysiin doonaa iyaga— Xitaa kan ku fadhiya carshiga wakhtiyadii hore— Selah Maxaa yeelay, ma beddelaan, Mana ka baqaan Eebbe.

²⁰ Isagu wuxuu gacmihiisa ku fidiye kuwa nabad kula jiray; Wuxuu jebiyey axdigiisii. ²¹ Erayadiisu waxay ahaayeen kuwo ka sii macaan subagga, Laakiin qalbigiisu wuxuu ahaa dagaal; Erayadiisu waxay ahaayeen kuwo ka sii jilicsan saliidda, Hase yeeshee waxay ahaayeen seef la soo bixiye.

²² Ku tuur culeyskaaga Rabbiga oo isagu wuu ku taageeri doonaa; Isagu weligiis ma oggolaan doono in kuwa xaq ah la dhaqaajiyo. ²³ Laakiin adigu, Eebbow, waxaad hoos u dhigi doontaa godka halaagga; Nimanka dhiigga iyo khiyaanada ma noolaan doonaan nuska maalmahooda. Laakiin waxaan ku kalsoonaan doonaa adiga.

56

U qaadista maamulaha muusikada; sida Jonath elem rehokim. Mikhtam oo Daa'uud, markii reer Falastiin ay ku qabsadeen Gaad.

¹ I naxariiso, Eebbe, waayo, nin baa igu tuntay; Maalintii oo dhan ayuu i dhibaa. ² Cadowgaygu maalintii oo dhan way i eryanayaan, Waayo, waxaa badan kuwa igu soo duulay kibir.

³ Waqtiyada cabsi, Kalsoonidayda ayaan kugu aaminayaa. ⁴ Eebbe, oo aan ammaanay eraygiisa, Eebbe ayaan kalsoonidayda ku aaminay; ma baqi doono. Maxay dadka caadiga ahi ii qaban karaan?

⁵ Maalintii oo dhan ereyadayda way qalloociyaan; Dhamaan dhagartoodu waxay igu tahay waxyeello.

⁶ Way weeraraan, way dhuuntaan, Tallaabooyinkayga way fiirsadaan, Sida ay ugu sugayaan inay naftayda qaadaan. ⁷ Xumaantooda awgeed, ma jirtaa waddo ay kaga baxsadaan? Cadhadaada ku soo rid quruumaha, Eebbe!

⁸ Waxaad xusuusatay dhibaataadayda; Ilmadayda ku ururi weelkaaga. Miyaanay ku qornayn buugaaga?

⁹ Markaas cadowgaygu dib u guran doonaan maalinta aan ku dhawaaqo; Tan waan ogahay, in Eebbe ila jiro.

¹⁰ Eebbe, oo aan ammaanay eraygiisa, Sayidka, oo aan sharaftay farriintiisa, ¹¹ Eebbe ayaan

kalsoonidayda ku aaminay, ma baqi doono. Maxay dunidu ii qaban kartaa?

¹² *Ballanqaadyadaadu waa igu waajib, Eebbe; Waxaan kuu bixin doonaa allabaryo mahadnaq ah.*

¹³ *Waayo, waxaad ka samatabbixisay naftayda dhimashada, Runtii lugahayga turunturo, Si aan ugu socdo hortiisa Eebbe Iftiinka nolosha.*

57

Agaasimaha muusikada; lagu dejiyay Al-tashheth. Mikhtam oo Daa'uud, markuu ka cararay Saa'uul oo uu ku jiray godka.

¹ *Ii naxariiso, Eebbe, ii naxariiso, Waayo, naftaydu waxay magan gashataa Adiga; Hooska baalashaada ayaan magan galaa Ilaa ay baabba'u dhaafto.*

² *Waxaan u dhawaaqi doonaa Eebbe Sarreeya, Eebbe oo u fuliya ujeeddadiisa aniga. ³ Wuxuu ka soo diri doonaa samada oo i badbaadin doonaa; Wuxuu canaanan doonaa kan i dulmara. Selah Eebbe wuxuu soo diri doonaa naxariistiisa iyo runta.*

⁴ *Naftaydu waxay ku dhex jirtaa libaaxyada; Waa inaan ku seexdaa kuwa wax cunaya, Kuwa aadanaha ah, ilkohoodu waa warmaha iyo fallaadhaha, Iyo carrabkoodu waa seef fiqan.*

⁵ *Ha la koryeelo samada sare, Eebbe; Ammaantaadu ha ahaato dhulka oo dhan.*

⁶ *Waxay ii dhigeen dabin tallaabooyinkayga; Naftaydu way foorarsan tahay; Waxay hortayda qodeen god; Iyaga qudhoodu waxay ku dhaceen dhexdiisa. Selah*

⁷ *Qalbigaagu waa aan gariirin, Eebbe, qalbigaygu waa aan gariirin; Waan heesi doonaa, runtii, waxaan ku heesi doonaa ammaan! ⁸ Kac, naftayda! Kac, kataar iyo lyre! Waxaan toosin doonaa iftiinka subaxda.*

⁹ *Waxaan kugu mahadin doonaa, Sayidow, dadyowga dhexdooda; Waxaan kugu heesi doonaa ammaan quruumaha dhexdooda. ¹⁰ Waayo, naxariistaadu waxay gaartaa samada, Iyo runtaadu daruuraha.*

¹¹ *Ha la koryeelo samada sare, Eebbe; Ammaantaadu ha ahaato dhulka oo dhan.*

58

U qaadista agaasimaha muusikada; lagu dejiyay Al-tashheth. Mikhtam oo Daa'uud.

¹ *Ma waxaad dhab ahaan ku hadashaan xaqnimada, idinku ilaahyoow? Ma waxaad si caddaalad ah u xukuntaan, wiilasha dadka? ² Laakiin, qalbiga waxaad ku hawlan tihiin xumaan; Dhulka waxaad u gogol-xaadhaan waddo gacan-ku-dhaca.*

³ *Kuwa sharka leh waxay ka leexdeen bilowgii hore; Kuwa been ku hadla waxay ku wareeraan dhalashada. ⁴ Waxay leeyihiin sun la mid ah tan abeesada; Sida mas dhaga-la' oo dhegihiisa xira, ⁵ Si aanay u maqlin codka sixir-bararka, Ama sixiroole xirfad leh.*

⁶ *Eebbe, jebiso ilkahooda afkooda dhexdiisa; Ka saar iligayda libaaxyada yar yar, Sayidow. ⁷ Ha baaba'aan sida biyo qulqulaya; Marka uu qaanso foorariyo, ha noqdeen fallaadhoo madax la'. ⁸ Ha noqdeen sida dulin ku milma dhoobo, Sida ilmo dhicis ah oo aan weligii arkin qorraxda.*

⁹ *Ka hor inta aan digsiyaashiinu dareemin kulaylka qodxan, Isaga ayaa ku kaxayn doona duufaan, labadaba cusub iyo gubanaya. ¹⁰ Kuwa xaq ah way ku farxi doonaan markay arkaan caddaaladda; Waxay cagahooda ku maydhi doonaan hoos u dhaca kuwa sharka leh. ¹¹ Dadkuna waxay oran doonaan, "Runtii waxaa jira abaal marin loogu talagalay kuwa xaq ah; Runtii waxaa jira Eebbe xukuma dhulka!"*

59

Agaasimaha muusikada; loo dejiyey Al-tashheth. Mikhtam oo Daa'uud, markuu Saa'uul diray niman oo ay guriga ilaalinayeen inay dilaan.

¹ *I iga samatabbixi cadaawayaashayda, Eebbahay; I sarre mari meel ammaan ah kuwa igu kacaya. ² I iga samatabbixi kuwa xaqdarada sameeya, Oo iga badbaadi nimanka gacan ka hadalka ah.*

³ *Waayo, bal eeg, waxay ii dhigeen dabin naftayda; Nimanka daran ayaa i weerara, Ma aha sabab wax qaldan ama dembi aan sameeyey, Rabbiyow, ⁴ Iyaga oo aan wax dembi ah iga jirin, way ordaan oo*

Sabuurradii

waxay igu soo istaagaan. Iskaca si aad ii caawisid, oo arag! ⁵ Adiga, Rabbiga Eebbe ciidammada, Eebbe reer binu Israa'iil, Kaca si aad cadaalad ugu keentid quruumaha oo dhan; Ha u naxariisan kuwa khiyaanada ku sameeya dembiga. Selah

⁶ Fiidkii way soo noqdaan, waxay u ciyi sida eey, Oo waxay ku wareegaan magaalada. ⁷ Bal eeg, waxay afkooda ka soo daadiyaan; Seefaha waxay ku jiraan dibnahooda, Waayo, waxay yidhaahdaan, "Yaa maqla?" ⁸ Laakiin Adigu, Rabbiyow, waxaad u aragtaa kuwo qosol leh; Waxaad ku jeesjeesaysaa quruumaha oo dhan.

⁹ Xooggiisa, waan ku sugi doonaa, Waayo, Eebbe waa magangalkayga. ¹⁰ Eebbahay daacadnimadiisa ayuu ii iman doonaa; Eebbe wuxuu ii oggolaan doonaa inaan guul ku arko cadaawayaashayda.

¹¹ Ha baabbi'in, si dadkaygu u illoobin; Ku kala firdhi xooggaaga oo soo rid, Rabbiyow, gaashaankayaga. ¹² Sababta dembiga afkooda iyo erayada dibnahooda, Ha lagu qabto kibirkooda, Iyo sababta habaarka iyo beenta ay ku hadlaan. ¹³ Ku baabbi'i cadhada, ku baabbi'i si aanay u sii jirin; Si dadku u ogaadaan in Eebbe ka taliya Yacquub, Ilaa dhulka darafyadiisa. Selah

¹⁴ Fiidkii way soo noqdaan, waxay u ciyi sida eey, Oo waxay ku wareegaan magaalada. ¹⁵ Waxay u wareegaan cunto doonis, Oo waxay cabanayaan haddii aanay dheregin. ¹⁶ Laakiin nagu, waxaan ku heesi doonaa xooggaaga; Haa, waxaan farxad ku heesi doonaa naxariistaada subaxdii, Waayo, waxaad ii ahayd magangal Iyo meel aan ku gabado maalinta dhibaatadayda.

¹⁷ Xooggeyga, waxaan kuu heesi doonaa ammaan; Waayo, Eebbe waa magangalkayga, Eebbe oo i tusay naxariis.

60

Agaasimaha muusikada; sida Shushan Eduth. Mikhtaam Daa'uud, si uu wax u baro; markuu la dagaallamay Aram-naharaim iyo Aram-zobah, iyo Yo'aab oo soo noqday oo dilay laba iyo toban kun oo reer Edom ah Dooxada Cusbo.

¹ Eebbe, waad na diidday. Waad na jebisay; Waad cadhaysatay; na soo celi. ² Dhulka waad ruxday, waad kala jabisay; Bogsi cracks-keeda, waayo, way

ruxmaysaa. ³ Dadkaaga waxaad ku keentay dhibaato; Waad na siisay khamri nagu keena suuxdin. ⁴ Calan baad siisay kuwa kaa cabsada, Si ay ugu muujiyaan runta aawadeed. Selah

⁵ Si kuwaad jeceshahay loo badbaadiyo, Badbaadi gacantaada midig, oo noo jawaab! ⁶ Eebbe quduusnimadiisa ayuu ku hadlay: "Waan guulaysan doonaa, Shekem baan qaybin doonaa, Oo Dooxada Sukot baan qiyaasi doonaa. ⁷ Gilecaad waa kayga, Manasehna waa kayga; Efrayim sidoo kale waa koofiayadda madaxa; Yahuudah waa usha boqornimadayda. ⁸ Moo'aab waa wheelka aan ku dhaqdo; Edom dusheeda kabahayga ayaan ku tuuri doonaa; Filistiin, qayliyo faraxsanow aniga aawaday!"

⁹ Yaa i hagi doona magaalada qalcadda leh? Yaa i geyn doona Edom? ¹⁰ Ma adigu naftaada nooma diidid, Eebbe? Oo ma adigu la socon doontid cidamadayada, Eebbe? ¹¹ Na sii caawimaad ka dhanka ah cadowga, Waayo, badbaadinta dadka waa wax aan faa'iido lahayn. ¹² Eebbe dhexdiisa waxaan ku gaari doonaa guul, Waana isagaa ka adkaan doona cadowgeena.

61

Agaasimaha muusikada; oo ku saabsan qalab xadhig leh. Sabuur Daa'uud.

¹ Maqal qayladayda, Eebbe; U fiirso tukashadayda.

² Meelaha ugu fog, waxaan kuu yeedhaa marka qalbigaygu daalo; I hag ilaa dhagaxa iga sarreeya. ³ Waayo, waxaad ii ahayd magangal, Taawar xoog leh oo ka gees ah cadowga.

⁴ Waxaan ku noolaan doonaa teendhadaada weligeed; Ha ii oggolaado inaan nabad ku helo hooska baalashaada. Selah ⁵ Waayo, waxaad maqashay nidarradayda, Eebbe; Waxaad i siisay dhaxalka kuwa ixtiraama magacaaga.

⁶ Waxaad dheereyn doontaa cimriga boqorka; Sannadihiisu waxay gaari doonaan qarniyo. ⁷ Wuxuu hor joogsan doonaa Eebbe weligiis; U magacaab naxariis iyo run, inay isaga ilaaliyaan.

⁸ Sidaas darteed waxaan ammaan doonaa magacaaga weligeed, Si aan u oofiyo nidarradayda maalin walba.

Agaasimaha muusikada; sida Yeduutuun. Sabuurradii Daa'uud.

¹ Naftaydu waxay u sugaysaa Eebbe keligiis si aamusan; Badbaadadaydu waxay ka timaadaa Isaga. ² Isaga keliya ayaa ah dhagaxayga iyo badbaadadayda, Qalcaddayda; si weyn uma dhaqdhaqaaqi doono.

³ Ilaa goormaad nin weerari doontaan, Si aad isaga wada riddaan, Sida derbi liicaya, sida xayndaab ruxmaya? ⁴ Waxay ku talagaleen inay isaga ka tuuraan meeshiisa sare; Waxay ku farxaan beenta; Afkooda ayay ku duceeyaan, Laakiin gudaha ayay ku habaaryaan. Selaah

⁵ Naftayda, Eebbe keligiis hortiisa aamus, Waayo, rajadaydu waxay ka timaadaa Isaga. ⁶ Isaga keliya ayaa ah dhagaxayga iyo badbaadadayda, Magangalkayga; ma dhaqdhaqaaqi doono. ⁷ Badbaadadayda iyo sharaftaydu waxay ku tiirsan yihiin Eebbe; Dhagaxa xooggayga, magangalkaygu waa Eebbe. ⁸ Ku kalsoonow Isaga waqti kasta, dadkiyow; Quluubtiinna ku shub hortiisa; Eebbe waa hoygeena. Selaah

⁹ Dadka heerka hooseeya waa neef, kuwa darajada lehna waa khiyaano; Miisaanka ayay kor u kacaan. Wadajir ayay ka fudud yihiin hawada. ¹⁰ Ha ku tiirsanina dulmi, Hana dhigin rajada beenta ah ee tuuganimada; Haddii maal ku kordho, ha ku dhegin qalbigiinna.

¹¹ Eebbe hal mar ayuu hadlay; Laba jeer ayaan tan maqlay: In xooggu uu Eebbe leeyahay; ¹² Iyo jacaylka joogtada ah waa adiga, Sayidow, Waayo, waxaad qofka u abaalmarisaa sida ay falalkoodu yihiin.

Sabuur Daa'uud, markuu joogay cidlada Yahuudah.

¹ Eebbe, Adigu waxaad tahay Ilaahayga; Waan ku sugayaa; Naftaydu way kuu oomman tahay, jidhkayguna wuu kuu haraaday, Dhul qallalan oo daallan, oo aan biyo lahayn.

² Sidaas ayaan kugu arkay meesha quduuska ah, Si aan u arko xooggaaga iyo ammaantaada. ³ Waayo, naxariistaadu way ka wanaagsan tahay nolosha,

Bushimahaygu way ku ammaani doonaan. ⁴ Sidaa darteed, waxaan kugu barakayn doonaa cimrigayga oo dhan; Waxaan kor u qaadi doonaa gacmahayga magacaaga. ⁵ Naftaydu way dhergi doontaa sida cunto hodan ah, Afkayguna wuxuu ku bixin doonaa ammaan bushimo faraxsan.

⁶ Markaan sariirtayda kugu fikiro, Waxaan kugu xusuustaa saacadaha habeenkii, ⁷ Waayo, waxaad ii ahayd taageero, Hooska baalashaada ayaan ku heesaa farxad. ⁸ Naftaydu way kuu dheggen tahay; Gacantaada midig ayaa i taageerta.

⁹ Laakiin kuwa doonaya inay naftayda waxyeelleeyaan Waxay hoos ugu dagi doonaan dhulka hoostiisa. ¹⁰ Waxay u dhiibmi doonaan xoogga seefta; Waxay noqon doonaan cunto dawacooyinka. ¹¹ Si kastaba ha ahaatee, boqorku wuxuu ku farxi doonaa Eebbe; Qof kasta oo isaga ku dhaarta wuu ku farxi doonaa, Waayo, afafka kuwa been sheegaya waa la aamusiin doonaa.

Agaasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud.

¹ Maqal codkayga, Eebbow, markaan cabanayo; Nolosheyda ka ilaali cabsida cadowga.

² I qari shirqoollada qarsoon ee kuwa sharka leh, Iyo buuqa kuwa xaqdarrada sameeya, ³ Kuwaas oo carrabkooda u afaystay sida seef. Hadallo kulul ayay u jeediyeen sida fallaadhahooda, ⁴ Si ay si lama filaan ah ugu dhuftaan kuwa aan waxba galabsan; Si kedis ah ayay ugu weeraraan iyagoo aan cabsan.

⁵ Waxay xoojiyaan qorshahooda sharka ah; Waxay ka wada hadlaan dabinno qarsoon; Waxay yiraahdaan, "Yaa arki kara?" ⁶ Waxay shirqoolaan xaqdarrada, iyagoo leh, "Waxaan u diyaarinay qorshe xariif ah"; Waayo, fikirrada gudaha iyo qalbiga qofka waa qoto dheer yihiin.

⁷ Laakiin Eebbe ayaa fallaadh ku soo diri doona iyaga; Si kedis ah ayaa loogu dhuftaa. ⁸ Sidaas darteed way ku turunturoon doonaan; Carrabkooda ayaa iyaga ka soo horjeesan doona; Kuwa oo dhan oo arka ayaa madaxooda ruxi doona. ⁹ Markaas dad oo dhan waxay ku baqayaan, Waxayna ku dhawaaqi doonaan falalka Eebbe, Waxayna ka fikir doonaan wixii uu qabtay.

Sabuurradii

¹⁰ Kuwa xaq ah waxay ku farxi doonaan Eebbe oo waxay magangeli doonaan isaga; Kuwa qalbiga toosan oo dhan way ku farxi doonaan.

65

Agaasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud. Hees.

¹ Waxaa jiri doona aamusnaan hortaa, iyo ammaan Siyoon, Eebbe, Oo nidarkana waa lagu oofin doonaa adiga. ² Adiga oo maqla tukashada, Dhammaan dadka ayaa kuu imanaya. ³ Xumaantu way iga adkaatay; Dembigayaga, adiga ayaa cafiya. ⁴ Waxaa barakaysan kan aad doorato oo aad kuu soo dhowaato; Wuxuu degganaan doonaa barxadahaaga. Waxaan ku qanacsanaan doonaa wanaagga gurigaaga, Macbadkaaga quduuska ah.

⁵ Waxaad nagu jawaabtaa falal yaab leh oo xaqnimo leh, Eebbe badbaadadayada, Adiga oo ah rajada dhammaan dhulka iyo badaha fog; ⁶ Kaas oo ku adkeeya buuraleyda xooggiiisa, Kaas oo ku hareeraysan xoog; ⁷ Kaas oo dejinaya guuxa badaha, Guuxa hirarkooda, Iyo kacsanaanta quruumaha. ⁸ Kuwa deggan dhammaadka dhulka waxay la yaaban yihiin calaamooyinkaaga; Waxaad ka dhigtaa qorrax soo baxa iyo qorrax dhaca inay farxad ku qayliyaan.

⁹ Waxaad soo booqataa dhulka oo aad ka dhigtaa inuu durduraan; Waxaad si weyn u hodmisaa; Webiga Eebbe waa buuxaa biyo; Waxaad u diyaarisaa sarreenkooda, sidaas ayaad dhulka u diyaarisay. ¹⁰ Waxaad si weyn u waraabisaa godadkeeda, Waxaad simisaa buurooyinkeeda, Waxaad ku jilcisaa roobab, Waxaad barakaysaa koboca. ¹¹ Waxaad ku taajirisaa sannadka wanaaggaaga, Jidadkaagana waxay ka buuxaan barwaaqo. ¹² Daaqsinaada lamadegaanka way durdurayaan, Buuraha waxay isku duubaan farxad. ¹³ Dooxooyinku waxay ku labisan yihiin adhiga, Dooxooyinkuna waxay ku daboolan yihiin sarreen; Way ku qayliyaan farxad, haa, way heesaan.

66

Agaasimaha muusikada. Hees. Sabuur.

¹ Dhulka oo dhammow, Eebbe ugu qayliya farxad; ² Ku heesa quruxda magiciisa; Ammaanadiisa ha u dhawaaqdo si qurux badan. ³ Eebbe waxaad ku tidhaahdaan, “Sida shuqulkaagu u yaab badan

yahay! Sababta awgeed weynaanta xooggaaga, cadowgaagu waxay iska dhigi doonaan kuwo kuu hoggaansan. ⁴ Dhulka oo dhammow adiga ayay kuu caabudi doonaan, Waxayna kuu heesi doonaan ammaan; Waxay u dabaaldegaayan magacaaga.” Selah

⁵ Kaalaya oo arka shuqullada Eebbe, Kaas oo ku yaab badan falimihiisa carruurta dadka. ⁶ Badda ayuu dhulka qalalan ka dhigay; Webiga ayay lug ku dhaafeen; Aan ku faraxno halkaas, isaga! ⁷ Wuxuu xukumii doonaa xooggiisa weligiis; Indhihiisu waxay fiirinayaan quruumaha; Kuwa caasiga ah ha isku kibrin. Selah

⁸ Dadka, Eebbeheen ammaan, Oo ammaanadiisu ha maqnaato meel fog iyo meel dhow, ⁹ Kaas oo ilaaliya nolosheena, Oo aan cagahayaga turunturoon. ¹⁰ Waayo, adigu waad na tijaabisay, Eebbow; Waxaad na nadiifisay sida lacagta loo nadiifiyo. ¹¹ Waxaad nagu soo gelisay shabag; Waxaad nagu ridday culeys weyn. ¹² Waxaad u oggolaatay rag inay madaxayaga dul fuulaan; Waxaan dhex marnay dab iyo biyo. Si kastaba ha ahaatee, waxaad na keentay meel barwaaqo leh.

¹³ Waxaan iman doonaa gurigaaga anigoo wata allabaryo la gubo; Waxaan oofin doonaa nidarradayda adiga, ¹⁴ Kuwaas oo bushimahaygu ku hadleen Iyo afkaygu sheegay markaan dhibaataysnaa. ¹⁵ Waxaan kuu bixin doonaa allabaryo la gubo oo xoolo si fiican loo quudiyay, Iyadoo qiiqa wananka; Waxaan soo bandhigi doonaa allabaryo dibi leh orgi. Selah

¹⁶ Kaalaya oo dhagaysta, kuwa oo dhan oo Eebbe ka baqa, Oo waxaan ka sheegi doonaa waxa uu naftayda u sameeyay. ¹⁷ Waxaan afkayga ku dhawaaqay isaga, Oo ammaanadiisu waxay ku taalay carrabkayga. ¹⁸ Haddii aan xumaan qalbigayga ku haysto, Sayidku ma dhegaysan doono; ¹⁹ Laakiin Eebbe waa dhegaystay; Wuxuu u fiirsaday codka tukashadayda. ²⁰ Waxaa barakaysan Eebbe, Kaas oo aan ka leexin tukashadayda, Mana iga celin naxariistiisa.

67

Agaasimaha muusikada; oo leh qalab xadhig leh. Sabuur. Hees.

¹ Eebbe ha noo naxariisto oo ha na barakeeyo, Oo wejigiisa ha nagu iftiimiyo— Selah ² Si jidadkaaga

Sabuurradii

looga aqoonsado dhulka, Badbaadintaada ha dhex marto quruumaha oo dhan.

³ Dadku ha kuu mahadnaqeen, Eebbow; Dadka oo dhammu ha kuu mahadnaqeen. ⁴ Quruumuhu ha ku farxaan oo ha ku heesaan farxad; Waayo, waxaad dadka ku xukumi doontaa caddaalad Oo waxaad quruumaha ku hagi doontaa dhulka. Selah ⁵ Dadku ha kuu mahadnaqeen, Eebbow; Dadka oo dhammu ha kuu mahadnaqeen.

⁶ Dhulku wuxuu keenay goosashadiisii; Eebbe, Eebbahaaga, wuxuu nagu mannaystay barakooyinkiisa. ⁷ Eebbe wuxuu nagu mannaystay barakooyinkiisa, Si dhammaan darafyadii dhulka ay isaga u cabsadaan.

68

U qaadista agaasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud. Hees.

¹ Eebbe wuu kacaa, cadaawayaashiisana way kala firdhaan, Oo kuwa neceb isaga way ka cararaan hortiisa. ² Sidii qiiq la kaxeeyo, sidaas ayaad u kaxaysaa; Sida dhalaalku ugu dhalaalo dabka hortiisa, Sidaas oo kale kuwa sharka leh waxay ku halligmayaan Eebbe hortiisa. ³ Laakiinse kuwa xaq ah way farxaan; waxay ku rayraynayaan Eebbe hortiisa, Haa, waxay ku rayraynayaan farxad.

⁴ U heesa Eebbe, u mahadnaqa magiciisa; Koryeela kan ku socda lamadegaanka, Magiciisu waa Sayid, oo ku farxa hortiisa. ⁵ Ilaaliye agoomo iyo difaace carmalada, Waa Eebbe hoygiisa quduuska ah. ⁶ Eebbe wuxuu hoy u diyaariyaa kuwa kali ah; Wuxuu u horseedaa maxaabiista barwaaqo, Laakiinse kuwa caasiga ah waxay ku noolyihiin dhul qalalan.

⁷ Eebbe, markaad hortooda ka baxday dadkiinna, Marka aad ku socotay lamadegaanka, Selah ⁸ Dhulku wuu gariiray; Samooyinkuna roob bay ku daadiyeen Eebbe hortiisa; Siinay laftiisuna wuu gariiray Eebbe hortiisa, Eebbe reer binu Israa'iil. ⁹ Roob badan baad soo dirtay, Eebbe; Waxaad soo celisay dhaxalkaaga markuu daalay. ¹⁰ Dadkaaga way degeen; Wanaaggaaga waxaad ugu diyaarisay kuwa baahan, Eebbe.

¹¹ Sayidku wuxuu gudbiyaa farriinta; Haweenka ku dhawaaqaya warka waa ciidamo badan: ¹² "Boqorrada ciidamadu way cararaan, way cararaan, Oo iyada oo guriga joogta ayaa qaybsata dhaca!" ¹³

Marka aad ku nasataan xoolaha dhexdiisa, Waxaad la mid tihiin baalasha qoolleyda oo qalin leh, Iyo baalasha dahab dhalaalaya. ¹⁴ Markii Eebbe kala firdhiyey boqorrada halkaas, Waxay ahayd sidii baraf ku da'ay Salmoon.

¹⁵ Buurta Baashaan waa buur sharaf leh; Buurta Baashaan waa buur leh dhawr buurood. ¹⁶ Maxaad ugu eeganaysaan xaasidnimo, buuro ad-adag, Buurta Eebbe doortay inuu dego? Runtii, Sayidku halkaas ayuu ku noolaan doonaa weligiis. ¹⁷ Gaadiidka dagaalka ee Eebbe waa aan la tirin karin, kumanaan iyo kumanaan; Sayidku waa dhexdeeda sidii uu ahaa Siinay, quduusnimada. ¹⁸ Waxaad u kacday meel sare, waxaad hogaamisay maxaabiis; Waxaad ka heshay hadiyado dad, Xataa kuwa caasiga ah, Inuu Sayidka Eebbe halkaas ku noolaado.

¹⁹ Mahad waxaa leh Sayidka, oo maalin walba xambaara culaysyadeenna, Eebbe oo ah badbaadadeenna. Selah ²⁰ Eebbeheen waa Eebbe badbaadiya; Sayidka Eebbe waxaa iska leh jidadka ka baxsashada dhimashada. ²¹ Eebbe dhab ahaan wuu burburin doonaa madaxda cadaawayaashiisa, Taajka timo leh ee kuwa ku sii socda dembiyadooda. ²² Sayidku wuxuu yiri, "Waxaan ka soo celin doonaa Baashaan. Waxaan ka soo celin doonaa qoto dheer ee badda, ²³ Si cagtaadu ugu dul socoto dhiiggooda, Iyo carrabka eeyahaagu uga helaan qaybtooda cadaawayaasha."

²⁴ Waxay arkeen socodkaaga, Eebbe, Socodka Eebbeheeyga, Boqorkeyga, gudaha quduuska. ²⁵ Heesayaashu waxay hor kacayaan, muusikada ayaa daba socota, Dhexda gabdhaha yaryar ee durbaanada ciyaaraya. ²⁶ Eebbe ku barakeeya kulamada, Sayidka, idinka oo ka yimid isha Israa'iil. ²⁷ Binyamiin, kan ugu yar, waa halkaas, oo hogaaminaya, Amiirrada Yahuudah oo ku dhex jira, Amiirrada Sebulun, amiirrada Naftaali.

²⁸ Eebbehaagu wuxuu kuu qoray xooggaaga; Muuji awooddaada, Eebbe, adiga oo ku sameeyey magaceenna. ²⁹ Sababta macbudkaaga ee Yerusaleem, Maamulayaashu waxay kuu keeni doonaa hadiyado. ³⁰ Canbaaree xayawaanka dhexda cawska, Xoolaha dibiga leh ee dibi yaryar ee quruumaha, Ku tumanaya qaybo lacag ah; Wuxuu kala firdhiyey quruumaha ku faraxsan dagaalka. ³¹ Ergadu waxay ka iman doonaan Masar;

Sabuurradii

Kuush si dhaqso ah ayay gacmaheeda ugu fidin doontaa Eebbe.

³² U heesa Eebbe, dhammaan boqortooyooyinka dhulka, U heesa ammaan Sayidka, Selah ³³ Kan fuula samooyinka ugu sarreeya, kuwaas oo ka yimid waayihii hore; Bal eeg, wuxuu ku hadlaa codkiisa, cod xoog leh. ³⁴ U qiro awoodda Eebbe; Quruxdiisu waa Israa'iil, Awooddiisuna waa cirka. ³⁵ Eebbe, waxaad tahay mid cabsi leh oo ka yimid quduuskaaga. Eebbe reer binu Israa'iil wuxuu qudhiisa siiya xoog iyo awood dadka. Barako waxaa leh Eebbe!

69

Agaasimaha muusikada; sida Shoshannim. Sabuur Daa'uud.

¹ I badbaadi, Eebbe, Waayo, biyuhu waxay halis geliyeen naftayda. ² Waxaan ku dhacay dhoobo qoto dheer, mana jiro meel aan cagta saaro; Waxaan galay biyo qoto dheer, daadkuna wuu igu soo rogmaday. ³ Waxaan ka daalay oohintay; hungurigaygu waa qallalay; Indhahaygu way daaleen anigoo sugaya Eebbahay. ⁴ Kuwa aan sabab la'aan ii neceb waxay ka badan yihiin timaha madaxa; Kuwa doonaya inay i baabbi'iyaan waa xoog badan yihiin, kuwa igu diidan been; Waxa aanan xadin, waa inaan hadda soo celiyo.

⁵ Eebbe, waad ogtahay nacasnimadayda, Dambigayguna kama qarsoona adiga.

⁶ Kuwa ku suga yaanay ceebaysan igu noqon, Sayid Eebbe ciidammada; Kuwa ku doondoona yaanay sharaf beelin igu noqon, Eebbe reer binu Israa'iil, ⁷ Waayo, adiga daraaddaa ayaan ceeb u dulqaatay; Sharaf darro ayaa wejigayga qarisay. ⁸ Waxaan noqday mid walaalahay ka soocan, Iyo nin qalaad wiilasha hooyaday. ⁹ Waayo, xamaasad gurigaaga ayaa i gubtay, Cayda kuwa ku caaya ayaa igu soo dhacday. ¹⁰ Markaan ooyay oo soomay, Waxaa ii keenay ceeb. ¹¹ Markaan dhar joonyad ah xidho, Waxaan noqday maahmaahooda. ¹² Kuwa albaabka fadhiya waxay iga sheekeeyaan, Waxaan ahay mawduuca heesaha kuwa sakhraansan.

¹³ Laakiin aniga, tukashadaydu waa adiga, Sayidow, wakhti wanaagsan; Eebbe, naxariistaada badnaanteeda, Iigu jawaab runtaada badbaadinta leh. ¹⁴ Iga soo saar dhoobada hana i gelin; Waxaa laga yaabaa inaan laga samatabbixin kuwa i neceb,

iyo qoto dheer biyaha. ¹⁵ Waxaa laga yaabaa inaan biyaha daadku i qaadin Mana qoto dheer i liqin, Mana afka qabrigu igu soo xidhin.

¹⁶ Iigu jawaab, Sayidow, waayo, naxariistaadu waa badan tahay; Naxariistaada weyn, igu soo jeeso, ¹⁷ Oo wejigaaga ha iga qarin addoonkaaga, Waayo, waxaan ku jiraa dhib; igu jawaab si degdeg ah. ¹⁸ Naftayda u soo dhawoow oo ka iibso; I badbaadi cadowgayga daraaddood!

¹⁹ Waad ogtahay ceebtayda, sharaf la'aantayda, iyo sharaf darrooyinkayga; Dhammaan kuwa i dhibaya waa kuu caddahay. ²⁰ Ceebtu waxay jebisay qalbigayga, waxaanan ahay mid aad u tabar daran. Waxaan raadiyay naxariis, laakiin ma jirin, Iyo kuwo i qalbi qaboogiya, laakiin ma aanan helin. ²¹ Waxay sidoo kale i siiyeen cunto qadhaadh, Oo harraadkayga waxay igu siiyeen khamri dhanaan.

²² Miiskooda hortooda ha noqdo dabin; Oo marka ay isku nabad dareemaan, ha noqoto dabin. ²³ Indhahoodu ha madoobaadaan si aanay wax u arkin, Oo jidhkooda ha gariirto si joogto ah. ²⁴ Cadhadaada ku shub iyaga, Oo xanaaqaaga kulul ha ku soo gaadho. ²⁵ Kaamkooda ha noqdo cidla; Ha jirin cid degan teendhooyinkooda. ²⁶ Waayo, waxay silciyeen kii aad ku dhufatay, Waxayna ka sheekeeyaan xanuunka kuwa aad dhaawacday. ²⁷ Dembi ku dar dembigooda, Oo yaanay gelin xaqnimadaada. ²⁸ Ha laga tirtiro kitaabka nolosha, Oo yaanay lagu qorin kuwa xaq ah.

²⁹ Laakiin waxaan ahay mid dhibban oo xanuun qaba; Badbaadintaada, Eebbe, ha igu dejiso meel sare.

³⁰ Waxaan ku sharfayaa magaca Eebbe hees, Oo waxaan ku sarraaysiinayaa mahadnaq. ³¹ Oo waxay ka farxin doontaa Sayidka ka badan dibiga Ama dibi geesaha iyo qodxaha leh. ³² Kuwii is-hoosaysiiya way arkeen wayna farxeen; Kuwa Eebbe doondoona, qalbiyadiinnu ha noolaadaan. ³³ Waayo, Sayidku wuu maqlaa kuwa baahan, Mana quudhsado maxaabiistiisa.

³⁴ Samooyinka iyo dhulka ha ammaanaan, Badaha iyo wax kasta oo ku dhex socda. ³⁵ Waayo, Eebbe wuxuu badbaadin doonaa Siyoon oo wuxuu dib u dhisi doonaa magaalooyinka Yahuudah, Si ay halkaas ugu noolaadaan oo ay u hantaan. ³⁶

Sabuurradii

Farcanka addoommadiisa ayaa dhaxli doona, Iyo kuwa jecel magiciisa ayaa ku noolaan doona.

70

Agaasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud; in la xusuusto.

¹ Eebbe, dhaqso iigu badbaadi; Rabbiyow, dhaqso iigu gargaar!

² Kuwa naftayda doonaya ha ceeboobeen oo ha la bahdilo; Kuwa dhibkayga ku farxaya ha noqdeen kuwa gadaal loo celiyo oo sharaf beela. ³ Kuwa ku jeesjeesa "Aha, aha!" ha noqdeen kuwa gadaal loo celiyo Sababtoo ah ceebtooda. ⁴ Kuwa ku doondoona oo dhan ha ku farheen oo ha ku reyreyeen; Oo kuwa jecel badbaadadaa ha yidhaahdaan mar walba, "Eebbe ha la sarraysiiyo!"

⁵ Laakiin anigu waxaan ahay mid dhibban oo baahan; Dhaqso ii soo gaadh, Eebbow! Adigu waxaad tahay gargaarkayga iyo badbaadiyahayga; Rabbiyow, ha raagin.

71

Adiga, Sayidow, ayaan magan galaa; Ha la i ceebeeyo weligay. ² Xaqnimadaada igu samatabbixi oo i badbaadi; Dhegta ii soo foorari oo i caawi. ³ Iigu noqo dhagax aan ku dego oo aan had iyo jeer u imaan karo; Amarka waad bixisay inaad i badbaadiso, Waayo, adigu waxaad tahay dhagaxayga iyo qalcaddayda. ⁴ Iga samatabbixi, Ilaahayow, gacanta kuwa sharka leh, Gacanta kuwa xun iyo kuwa naxariis darran.

⁵ Waayo, adigu waxaad tahay rajadayda; Sayid Eebbe, tan iyo yaraantaydii waan kugu kalsoonahay. ⁶ Tan iyo dhalashadaydii adiga ayaan kugu tiirsanaa; Adigu waxaad tahay kii iga soo bixiyey uurka hooyaday; Ammaaniddu weligeedba adiga ayey kuu tahay. ⁷ Waxaan u noqday yaab dad badan, Waayo, adigu waxaad tahay magangkalkayga xooggan. ⁸ Afkaygu wuxuu ka buuxaa ammaantaada Iyo ammaantaada maalintii oo dhan.

⁹ Ha i tuurin wakhtiga gabowgayga; Ha i dayacin marka xoogaygu dhammaado. ¹⁰ Waayo, cadaawayaaashaydu way iga hadleen; Kuwa naftayda doonayana way isugu tageen, ¹¹ Iyagoo leh, "Eebbe waa ka tegey; Raac oo qabo, waayo, ma jiro mid samatabbixinaya." ¹² Ilaahayow, ha iga fogaan; Ilaahayow, dhaqso i caawi! ¹³ Kuwa naftayda cadowga u ah waxaa lagu ceebeeyaa oo

la baabbi'iyaa; Waxaa lagu daboolaa ceeb iyo sharafdarro, kuwa doonaya inay i waxyeelleeyaan.

¹⁴ Laakiinse anigu, waan rajaynayaa weligay, Oo waan ku ammaani doonaa marar badan.

¹⁵ Afkaygu wuxuu sheegi doonaa xaqnimadaada Iyo badbaadintaada maalintii oo dhan, Waayo, ma aqaan farshaxanka qorista. ¹⁶ Waxaan imaan doonaa shuqullada xoogga leh ee Sayidka Eebbe; Waxaan ka hadli doonaa xaqnimadaada, adiga oo keliya. ¹⁷ Ilaahayow, tan iyo yaraantaydii waad i baraysey, Oo weli waxaan ku dhawaaqayaa shuqulladaada yaabka leh. ¹⁸ Oo xataa marka aan gaboobo oo aan cirroobo, Ilaahayow, ha iga tegin, Ilaa aan u caddeeyo xooggaaga jiilka hadda jira, Awooddaada kuwa iman doona oo dhan.

¹⁹ Waayo, xaqnimadaada, Ilaahayow, waxay gaartaa cirka, Adiga oo sameeyey shuqullo yaab leh; Ilaahayow, yaa kula mid ah? ²⁰ Adiga oo ii oggolaaday inaan la kulmo dhibaatooyin iyo culaysyo badan Mar kale waad i soo celin doontaa, Oo mar kale waad i kicin doontaa oo iga soo saari doontaa moolka murugada. ²¹ Sharafkayga ha kordhiso Oo ii soo jeeso oo i dejiso.

²² Waxaan kaloo kugu ammaani doonaa kataarad, Oo waxaan ku caddeyn doonaa daacadnimadaada, Ilaahayow; Waxaan kugu heesi doonaa ammaanta lyre, Kan Quduuska ah ee Israa'iil. ²³ Bushimahaygu waxay ku qaylin doonaan farxad markaan kugu heeso ammaanta; Iyo naftayda, adiga oo badbaadiyey. ²⁴ Carrabkaygu wuxuu kaloo ka hadli doonaa xaqnimadaada maalintii oo dhan; Waayo, waxaa lagu ceebeeyaa, waxaa lagu bahdilaa kuwa doonaya inay i waxyeelleeyaan.

72

Sabuurkii Sulaymaan.

¹ Boqorka sii xukummadaada, Eebbe, Iyo xaqnimadaada wiilka boqorka. ² Dadkaaga ha ku xukumo caddaalad Iyo kuwa dhibaataysan ha ku xukumo sinnaansho.

³ Buuraha ha u soo saaraan nabad dadka, Iyo kuruha, iyagoo ku dhex jira xaqnimo. ⁴ Ha u doodo kuwa dhibaataysan ee dadka dhexdiisa, Ha badbaadiyo carruurta kuwa baahan, Oo ha hoosaysiiyo kan dulmiga sameeya. ⁵ Ha kaa cabsadaan intay qorraxdu sii jirto, Iyo intay dayaxu

Sabuurradii

sii jiro, tan iyo qarniyada oo dhan. ⁶ Ha u soo dego sida roobku cawska la jaray, Sida roobabka dhulka nafaqeeya. ⁷ Ha barwaaqoobaan kuwa xaqa ah maalmahiisa, Oo ha jirto nabad badan ilaa dayaxu ka dhammaado.

⁸ Ha yeesho xukun bad ilaa bad, Iyo webiga Yuufates ilaa dhulka darafyadiisa. ⁹ Ha u sujuudaan kuwa lamadegaanka ku nool, Oo cadaawayaaashiisuna ha jaqaan ciidda. ¹⁰ Boqorrada Tarsis iyo jasiiradaha ha keenaan hadiyado; Boqorrada Sheba iyo Seba ha keenaan hadiyado. ¹¹ Oo boqorrada oo dhan ha u sujuudaan, Dadyowga oo dhanna ha u adeegaan.

¹² Waayo, wuxuu samatabbixin doonaa kuwa baahan marka ay caawimaad dalbadaan, Kuwa dhibaataysan iyo kuwa aan caawiyaha lahayn. ¹³ Wuxuu u naxariisan doonaa kuwa saboolka ah iyo kuwa baahan, Oo wuxuu ilaalin doonaa nolosha kuwa baahan. ¹⁴ Wuxuu ka furan doonaa noloshooda dulmi iyo rabshad, Oo dhiiggooda wuxuu qiimo ku yeelan doonaa hortiisa.

¹⁵ Sidaas daraaddeed ha noolaado, oo dahabka Sheba ha la siiyo; Oo ha loogu duceeyo si joogto ah; Ha la barakeeyo maalintii oo dhan. ¹⁶ Ha jirto badnaan hadhuudh dhulka, xataa buuraha dushooda; Midhahaasna ha u lulmaan sida geedaha kedarka Lubnaan; Oo kuwa magaalada ka yimidna ha barwaaqoobaan sida dhirta dhulka. ¹⁷ Magaciisu ha sii jiro weligiis; Magaciisu ha sii jiro intay qorraxdu sii iftiimayso;

Dadkuna ha isku barakeeyaan isaga; Dadyowga oo dhanna ha ugu yeeraan barakaysan.

¹⁸ Waxaa mahad leh Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, Keliya oo sameeya yaabab. ¹⁹ Magaciisa sharafta lehna ha la ammaanay weligiis; Dhulka oo dhanna ha ka buuxsamo ammaantiisa. Aamiin iyo Aamiin.

²⁰ Salaadaha Daa'uud ina Yesay way dhammaadeen.

² Laakiin cagahaygu waxay ku dhowaadeen inay turunturoodaan, Talaabadaydu waxay ku dhowaadeen inay simbiirixdaan. ³ Waayo, waxaan ka maseyray kuwa isla weyn Markaan arkay guusha kuwa sharka leh.

⁴ Waayo, uma muuqdaan inay dhibaato ku jiraan marka ay dhimanayaan, Jidhkooduna waa nafaqaysan yahay. ⁵ Ma la kulmaan dhibaatooyinka dadka kale, Mana aha kuwo la silcaya sida inta kale ee aadanaha. ⁶ Sidaas darteed isla weyni waxay u xidhantahay sida silsilad; Rabshaduna waxay ugu labisan tahay sida dhar. ⁷ Indhahoodu waxay ka buuxaan badnaan; Khayaaliga qalbigoodu wuu buuxsamaa. ⁸ Waxay ku qoslaan oo ku hadlaan xumaan; Waxay ku hadlaan ujeedo isla weyn. ⁹ Afkooda waxay ka dhigeen kuwa samada ka gees ah, Carrabkooduna wuxuu ku dhex socdaa dhulka. ¹⁰ Sidaas darteed dadkoodu waxay u jeestaan iyaga, Waxayna cabbaan biyo badan. ¹¹ Waxay yidhaahdaan, "Sidee buu Eebbe wax u ogaan karaa? Ma jirtaa aqoon kan ugu sarreeya?"

¹² Bal eeg, kuwanu waa kuwa sharka leh; Had iyo jeer way ku raaxaystaan, waxayna ku kordhaan maal.

¹³ Runtii waxaan qalbigayga daahirin ku hayay micno la'aan Oo gacmahayga ku maydhay daahirimo; ¹⁴ Waayo, waxaan dhibanahay maalintii oo dhan, Subax kastaana waa lay canaantaa.

¹⁵ Haddaan go'aansaday inaan sidaas ku hadlo, Bal eeg, waxaan noqon lahaa mid aan daacad u ahayn carruurtaada. ¹⁶ Markaan isku dayay inaan tan fahmo, Waxay ahayd culeys igu ah ¹⁷ Ilaa aan galay meesha quduuska ah ee Eebbe; Markaasaan fahmay masiirkooda ugu dambeeya.

¹⁸ Runtii waxaad dhigtay jidad simbiirixan; Waxaad u tuurtay halaag. ¹⁹ Sidee si lama filaan ah loo baabbi'iyey, Si buuxda ayay uga baaba'aan argagax! ²⁰ Sida riyo marka la tooso, Sayidow, Markaad kacdo, waxaad quudhsan doontaa muuqaalkooda.

²¹ Markii qalbigaygu murugooday Ruuxayguna qadhaadh noqday, ²² Waxaan ahaa mid aan waxba garanayn oo jaahil ah; Waxaan kuu ahaa sida xayawaan hortaa.

²³ Si kastaba ha ahaatee, weligay waan kula joogaa; Waxaad igu haysaa gacanta midig. ²⁴ Waxaad igu

¹ Eebbe runtii waa wanaagsan yahay reer binu Israa'iil, Kuwa qalbiga daahirka ah leh!

Sabuurradii

hogaamisaa xigmaddaada, Ka dibna waxaad i qaadan doontaa sharaf. ²⁵ Yaa igu jira samada adiga maahee? Dhulka korkiisa, wax kale ma jecti adiga maahee. ²⁶ Jidhkayga iyo qalbigaygu way daciifi karaan, Laakiin Eebbe wuxuu ahaanayaa xoogga qalbigayga iyo qaybta weligiis.

²⁷ Waayo, kuwa kaa fog runtii way halligmi doonaan; Waxaad baabbiisaa kuwa aan daacad kuu ahayn oo dhan. ²⁸ Laakiin aniga, waa wanaagsan tahay inaan Eebbe ku dhawaado; Waxaan ka dhigtay Sayidka Sare magangalkayga, Si aan uga sheego dhammaan falalkaaga.

74

Maskil oo reer Aasaaf ah.

¹ Eebbow, maxaad noo diidday weligeed? Maxaa cadhadaadu u qiiqaysaa idaha daaqaaga? ² Xusuuso dadkii aad waqti hore heshay, Kuwaas oo aad dib u soo ceshatay sida qabiilka dhaxalkaaga; Iyo Buur Siyoonkan, halkaas oo aad degtay. ³ U soo dhowaada burburka cidla ah; Cadowgu wuxuu baabbi'iyey wax kasta oo ku yaal meesha quduuska ah.

⁴ Cadowgaagu waxay ku qeyliyaan qalbiga meesha kulankaaga; Waxay dhigeen astaamahooda u gaar ah sida calaamado. ⁵ Waxay u muuqataa sida mid soo qaadaya Faas ku dhex jira kaynta geedaha. ⁶ Hadda waxay jebinayaan dhammaan farshaxanka la qoday Iyagoo isticmaalaya faas iyo dubbe. ⁷ Waxay u beddeleen quduuskaaga dambas; Waxay nijaaseeyeen meesha magacaga lagu caabudo. ⁸ Waxay ku yidhaahdeen qalbigooda, "Aan si buuxda u adkaanno." Waxay dab qabadsiiyeen dhammaan meelaha kulanka Eebbe ee dhulka ku yaal.

⁹ Calaamadaha ma aragno; Ma jiro nebi dambe, Mana jiro qof naga mid ah oo garanaya muddada.

¹⁰ Ilaa goorma, Eebbow, cadowgu ku caayi doonaa? Ma cadowgu magacaga si xushmad darro ah ula dhaqmi doonaa weligiis? ¹¹ Maxaad u celinaysaa gacantaada, xataa gacantaada midig? Ka soo saar laabtaada oo caddaalad samee!

¹² Laakiin Eebbe waa boqorkaygii waqti hore, Kaas oo sameeya falalka badbaadinta ee dhulka dhexdiisa.

¹³ Waxaad ku kala qaybisay badda xooggaaga; Waxaad burburisay madaxyada makhluuqaadka

badda ku jira. ¹⁴ Waxaad burburisay madaxyada Liwiyaatan; Waxaad uga dhigtay cunto makhluuqaadka lamadegaanka. ¹⁵ Waxaad furtay ilaha iyo durdurrada; Waxaad qallajisay webiyada weligood socda. ¹⁶ Adigaa leh maalinta, adigana habeenka; Waxaad dejisay iftiinka iyo qorraxda. ¹⁷ Waxaad qeexday dhammaan xuduudaha dhulka; Waxaad samaysay xagaaga iyo jiilaalka.

¹⁸ Xusuuso tan, Sayidow, in cadowgu ku caayey, Iyo dad nacas ah oo magacaga si xushmad darro ah ula dhaqmay. ¹⁹ Ha u dhiibin nafta qoolleydaada bahalka duurka; Ha illoobin nolosha kuwa dhibaataysan weligeed. ²⁰ Ka fiirso axdiga; Waayo, meelaha mugdiga ah ee dhulka waxaa ka buuxa hoyga rabshadaha. ²¹ Ha noqon kuwa dulman oo aan sharaf lahayn; Ha u ammaanaan magacaaga kuwa dhibaataysan iyo kuwa baahan. ²² Kac, Eebbow, oo difaac sababtaada; Xusuuso sida qofka nacaska ah kuu caayo maallintii oo dhan. ²³ Ha illoobin codka cadowgaaga, Buuqa kuwa kugu kaco, kaas oo si joogto ah u kaco.

75

Tifatiraha muusikada; loo dejiyey Al-tashheth. Sabuurka Asaaf, Gabay.

¹ Waannu kuugu mahadnaqaynaa, Eebbow, waannu kuugu mahadnaqaynaa, Waayo, magacaagu waa dhow yahay; Dadku waxay sheegaan shuqulladaada yaabka leh.

² "Markaan doorto wakhtiga saxda ah, Anigu waxaan xukumi doonaa si caddaalad ah. ³ Dhulka iyo kuwa deggan oo dhammu way gariiraan; Anigu waxaan si adag u taagay tiirarkeeda. Selah ⁴ Waxaan ku idhi kuwa faanaya, 'Ka joog faanka,' Iyo kuwa sharka leh, 'Ha kor u qaadin geeskaaga; ⁵ Ha kor u qaadin geeskaaga, Ha ku hadlin kibir isla weyn."

⁶ Waayo, sarraysiintu kama timaado bari, ama galbeed, Ama lamadegaanka; ⁷ Laakiinse Eebbe waa Garsooraha; Mid buu soo dejinayaa midna kor buu u qaadayaa. ⁸ Waayo, koob baa ku jira gacanta Rabbiga, khamriguna wuu xumbaynayaa; Si fiican ayaa loo qasay, wuuna ka shubayaa; Dhab ahaantii kuwa sharka leh oo dhulka oo dhammu waa inay cabbaan oo cabbaan hadhaaga.

⁹ Hase yeeshee, waan ku dhawaaqi doonaa weligiis; Waxaan u heesi doonaa ammaanta Ilaaha

Sabuurradii

Yacquub. ¹⁰ Oo wuxuu gooyin doonaa dhammaan geesaha kuwa sharka leh, Laakiinse geesaha kuwa xaq ah waa la sarraaysiin doonaa.

76

U qaabilsan agaasimaha muusikada; ku saabsan qalabka xadhkaha leh. Sabuurka Asaaf, Gabay.

¹ Eebbe waa la xushmeeyaa Yahuudah; Magiciisa wuxuu caan ku yahay Israa'iil. ² Meeshii quduuska ahaydna waxay ku taal Saalem; Hoygiisuna wuxuu ku yaal Siyoon. ³ Halkaas ayuu ku jebebiyey fallaadhihii ololayey, Gaashaankii, seefkii, iyo qalabkii dagaalka. Selaah

⁴ Adigu waxaad tahay mid dhalaalaya, Ka sii weyn buuraha ugaadhsiga leh. ⁵ Geesiyaashii waa la dhacay, Waxay ku dhaceen hurdo; Oo midna ma awoodin inuu gacmihiisa isticmaalo. ⁶ Cadhadaada, Eebbe ee Yacquub, Fardihii iyo fardooleydu waxay ku dhaceen hurdo qoto dheer.

⁷ Adigu, dhab ahaantii waa in lagu xushmeeyaa, Oo yaa istaagi kara hortiiisa, marka aad carootid? ⁸ Xukunka waxaad ka dhigtay inuu ka soo yeedho samada; Dhulku wuu gariiray oo wuu degganaa, ⁹ Markii Eebbe kacay inuu xukumo, Si uu u badbaadiyo kuwa dhulka ku dulman oo dhan. Selaah ¹⁰ Waayo, cadhada dadka ayaa ku dhamanyi doonta; Waxaad isku xidhi doontaa hadhaaga cadhada.

¹¹ U ballanqaada Rabbiga Eebbehiinna oo oofiya; Kuwa u dhow waa inay hadiyado u keenaan kan la xushmeeyo. ¹² Wuxuu hoos u dhigi doonaa ruuxa amiirrada; Waxaa lagu xushmeeyaa boqorrada dhulka.

77

Tifatiraha muusikada; sida uu qoro Yeduutuun. Sabuurka Aasaaf.

¹ Codkaygu wuxuu u kacaa Eebbe, oo waan qaylin doonaa; Codkaygu wuxuu u kacaa Eebbe, wuuna i maqli doonaa. ² Dhibaataadayda, waxaan Eebbe doondoona; Habeenkii, gacantaydu way fidsanayd iyada oo aan daalin; Naftaydu ma helin wax raaxo ah.

³ Markaan ka fikiro Eebbe, waan kacsanahay; Markaan taahdo, ruuxaygu wuu daciifaa. Selaah ⁴

Waxaad iga ilaalisay indhahayga inay xirmaan; Aad baan u dhibbanahay oo ma hadli karo. ⁵ Waxaan ka fikiraa maalmaha hore, Sannadihii waayadii hore. ⁶ Waxaan xusuusan doonaa heestayda habeenkii; Waxaan ku fikiri doonaa qalbigayga, Ruuxayguna wuxuu ka fikiraa:

⁷ Ma Eebbe weligiis buu diidi doonaa? Oo ma mar kale ayuu naxariis tusi doonaa? ⁸ Ma naxariistiisu weligeed baa dhammaatay? Ma ballankiisu dhammaaday weligiis? ⁹ Ma Eebbe wuu hilmaamay inuu naxariisto, Mise caradiisa ayuu joojiyey naxariistiisa? Selaah

¹⁰ Markaasaan idhi, "Tani waa murugadayda, In gacanta midig ee Kan Sarreeya ay is beddeshay." ¹¹ Waxaan xusuusan doonaa falalka Eebbe; Hubaal waxaan xusuusan doonaa shuqulladaada yaabka leh ee hore. ¹² Waxaan ka fikiri doonaa dhammaan shuqulladaada, Iyo falalkaaga anigoo mahadnaqaya.

¹³ Jidkaaga, Eebbow, waa quduus; Waa maxay ilaah weyn sida Eebbeheen? ¹⁴ Adigu waxaad tahay Eebbe sameeya yaabab; Waxaad muujisay xooggaaga ummadaha dhexdooda. ¹⁵ Awooddaada ayaad ku soo furtay dadkaaga, Farcankii Yacquub iyo Yuusuf. Selaah

¹⁶ Biyuhu way ku arkeen, Eebbow; Biyuhu way ku arkeen oo way dhibtoodeen; Meelaha badda hoose ayaa sidoo kale gariiray. ¹⁷ Daruuruhu waxay daadiyeen biyo; Cirku wuxuu ka dhawaaqay; Fallaarahaagu way iftiimeen. ¹⁸ Dhawaaqa onkodkaaga wuxuu ku jiray duufaanka; Hillaacu wuxuu iftiimiyey dunida; Dhulku wuu gariiray oo ruuxmay. ¹⁹ Jidkaagu wuxuu ahaa badda dhexdeeda, Iyo jidkaaga biyaha xoogga leh dhexdiisa, Tallaabooyinkaagana lama arkin. ²⁰ Waxaad dadkaaga ku hoggaamisay sida adhiga Gacanta Muuse iyo Haaruun.

78

Maskil oo Asaf.

¹ Dadkayga, maqla waanooyinkayga; Dhegihiinna u fidiya erayada afkayga. ² Waxaan ku hadli doonaa masalooyin; Waxaan la wadaagi doonaa halxidhaale qadiimi ah, ³ Kuwaas oo aan maqalnay oo aan naqaan, Oo awoyayaasheen nala wadaageen. ⁴ Annagu ma qarin doonno

Sabuurradii

carruurtooda, Laakiin waxaan u sheegi doonaa jiilka soo socda ammaanta Eebbe, Iyo xooggiisa iyo shuqullada yaabka leh ee uu sameeyey.

⁵ Waayo, wuxuu Yacquub dhexdiisa ka dhigay marag, Oo wuxuu sharciga u dejiyey Israa'iil, Kaas oo uu awoyaaasheen ku amray Si ay carruurtooda ugu baraan, ⁶ In jiilka soo socda ay ogaadaan, carruurta aan weli dhalan, Inay kici doonaan oo ay carruurtooda u sheegi doonaan, ⁷ Si ay kalsoonidooda ugu dhigaan Eebbe Oo aanay illoobin shuqullada Eebbe, Laakiin ay dhawraan amarradiisa, ⁸ Oo aanay noqon sida awoyaaashood, Jiil madax adag oo caasi ah, Jiil aan qalbigiisu diyaar ahayn, Oo aan ruuxoodu daacad u ahayn Eebbe.

⁹ Wiilashii Efrayim, oo qaansooyin ku hubaysan, Haddana dib u gurtay maaliintii dagaalka. ¹⁰ Ma ay dhawrin axdiga Eebbe Oo waxay diideen inay raacaan sharcigiisa; ¹¹ Waxay illoobeen shuqulladiisa Iyo yaababkii uu tusay iyaga. ¹² Wuxuu sameeyey yaabab hortooda Dhulka Masar, beeraha So'caan.

¹³ Wuxuu kala qaybiyey badda oo iyaga dhex mariyey, Oo wuxuu biyaha ka dhigay inay istaagaan sida derbi. ¹⁴ Markaasuu iyaga ku hagay daruur maaliintii, Oo habeenkiina wuxuu ku hagay iftiin dab ah. ¹⁵ Wuxuu kala jebebiyey dhagaxyadii cidlada Oo wuxuu siiyey iyaga biyo badan sida badda qoto dheer. ¹⁶ Wuxuu ka soo saaray durdurro dhagaxa Oo wuxuu ka dhigay biyihii inay u qulqulaan sida webiyo.

[Sabuurka 78 wuxuu sii socdaa ilaa aayadda 72; maadaama uu dheer yahay, ma jeclaan lahayd inaan sii wado hadda oo ku jira Markdown, mise halkaan ayaan ku joojiyaa oo aan ka sii amba qaadaa aayadda 17 farriinta xigta?]

¹⁷ Haddana way sii dembaabeen isaga, Iyagoo ku caasiyoobay kan ugu sarreeya cidlada. ¹⁸ Waxayna ku tijaabiyeen Eebbe qalbigooda Iyagoo dalbanaya cunto ay ku qancaan. ¹⁹ Markaasay ka geeyeen Eebbe; Waxay yidhaahdeen, "Eebbe ma miis buu ku dhigi karaa cidlada?" ²⁰ Bal eeg, wuxuu garaacay dhagaxa si ay biyuhu u soo burqadaan, Oo durdurro u qulqulaan; Ma kibis buu keeni karaa? Ma hilib buu siin doonaa dadkiisa?"

²¹ Sidaa darteed Eebbe wuu maqlay oo wuu cadhooday; Oo dab baa ka kacay Yacquub, Oo cadhadiina waxay ku kicisay Israa'iil, ²² Waayo, ma ay rumaysan Eebbe Mana ay ku kalsoonaan badbaadintiisa. ²³ Hase yeeshee, wuxuu amray cirka sare Oo wuxuu furay albaabbadii samada; ²⁴ Wuxuu ku soo daadiyey manna inay cunaan, Oo wuxuu siiyey cunto samada ka timid. ²⁵ Dadku waxay cuneen kibistii malaa'igaha; Wuxuu siiyey cunto badan.

²⁶ Wuxuu ka dhigay dabaysha bari inay ku dhacdo samada Oo wuxuu xooggiisa ku hagay dabaysha koonfureed. ²⁷ Wuxuu ku soo daadiyey hilib sida boodhka, Xataa shimbiraha baalasha leh sida ciidda badda, ²⁸ Wuxuu u oggolaaday inay ku dhacaan dhexda xeradooda, Dhammaan hareerahooda. ²⁹ Sidaasay u cuneen oo ay ku qanceen, Oo wuxuu u fuliyey rabitaankooda. ³⁰ Hase yeeshee intaanay weli rabitaankooda ka qancin, Intay cuntadoodu weli afkooda ku jirtay, ³¹ Cadhadii Eebbe ayaa ku kacday iyaga Oo wuxuu laayay qaar ka mid ah kuwa ugu xoogga badan, Oo wuxuu hoos u dhigay ragga la doortay ee Israa'iil.

³² Inkasta oo intaas oo dhan, way sii dembaabeen Oo ma ay rumaysan shuqulladiisa yaabka leh. ³³ Sidaas daraaddeed wuxuu ku dhammeeyey maalmihii ay ku jireen wax aan faa'iido lahayn, Iyo sannadahoodii cabsi lama filaan ah. ³⁴ Markuu laayay, markaasay doondooneen isaga, Oo way soo noqdeen oo si dhab ah bay u doondooneen Eebbe; ³⁵ Waxayna xusuusteen in Eebbe uu yahay dhagaxooda, Iyo kan ugu sarreeya Eebbe badbaadiyehooda.

³⁶ Laakiin waxay ku ammaanayeen isaga erayadooda Oo waxay ku been sheegayeen carrabkooda. ³⁷ Waayo, qalbigoodu ma uu joogin isaga, Mana ay daacad u ahayn axdigiisa. ³⁸ Laakiin isaga oo naxariis leh, ayuu dembigooda cafiyey mana uu baabbi'in; Oo marar badan ayuu cadhadiisa xakameeyey Oo ma uu soo dayn dhammaan cadhadiisa. ³⁹ Sidaas daraaddeed wuxuu xusuustay inay ahaayeen hilib keliya, Oo neef mar soo baxa oo aan soo noqon.

⁴⁰ Sidee badanaa ayay isaga ku caasiyoobeen cidlada, Oo ay ku murugo geliyeen lamadegaanka!

⁴¹ Marar badan ayay Eebbe tijaabiyeen, Oo waxay xanuujiyeen kan quduuska ah ee Israa'iil. ⁴² Ma ay

Sabuurradii

xusuusan xooggiisa, Maalintii uu ka soo furtay cadowga, ⁴³ Markuu calaamadaha ku muujiyey Masar Iyo yaababkiisa beeraha So'caan,

⁴⁴ Oo wuxuu webiyadoodii ka dhigay dhiig, Iyo durdurrohoodii, si aanay u cabbin. ⁴⁵ Wuxuu ku soo diray duullaan duqsiyo ah oo cuna iyaga, Iyo rahyo burburiyey iyaga. ⁴⁶ Wuxuu sidoo kale dalaggoodii siiyey ayax Iyo wax soo saarkoodii hawsha ay ku shaqeeyeen quraanjada. ⁴⁷ Wuxuu ku burburiyey canabkoodii duufaana Iyo geedihii sucamoraaha baraf. ⁴⁸ Wuxuu xoolahoodii siiyey duufaannada barafka, Iyo adhiigoodii hillaac.

⁴⁹ Wuxuu ku soo diray cadhadiisa gubanaysa, Cadhada iyo xanaaqa iyo dhibaataada, Koox malaa'igo burburinaysa. ⁵⁰ Wuxuu u furay waddo cadhadiisa; Ma uu badbaadin naftooda dhimashada, Laakiin wuxuu noloshoodii u dhiibay cudurka faafa, ⁵¹ Oo wuxuu laayay curadkii Masar, Curadkii iyo xoogoodii ugu wanaagsanaa teendhooyinkii Xaam.

⁵² Laakiin wuxuu dadkiisii ka soo saaray sida ido, Oo wuxuu ku hagay cidlada sida adhiga; ⁵³ Wuxuu ku hagay si nabad ah, si aanay u cabsan; Laakiin baddii waxay ku liqday cadaawayaashoodii. ⁵⁴ Sidaas daraaddeed wuxuu iyaga keenay dhulkiisa quduuska ah, Buurtaas oo gacantiisa midig ay heshay. ⁵⁵ Wuxuu sidoo kale ka eryay quruumihii hortooda, Oo wuxuu u qaybiyey dhaxal ahaan cabbir, Oo wuxuu qabiilooyinkii Israa'iil dejiyey teendhooyinkoodii.

⁵⁶ Laakiin way tijaabiyeen oo ku caasiyoobeen kan ugu sarreeya Eebbe Oo ma ay dhawrin amarraadiisa,

⁵⁷ Laakiin way soo noqdeen oo waxay u dhaqmeen si khiyaano leh sida awowayaashood; Waxay u leexdeen sida qaanso jaban. ⁵⁸ Waayo, waxay ku kiciyeen meelaha sarsare Oo waxay ku kiciyeen hinaase sawirradooda la xardhay. ⁵⁹ Markuu Eebbe maqlay, wuu cadhooday Oo wuxuu gebi ahaanba diiday Israa'iil;

⁶⁰ Sidaas daraaddeed wuxuu ka tagay meesha deggan ee Shiiloh, Teendhadii uu dadka dhexdiisa dhigay, ⁶¹ Oo wuxuu xooggiisii u dhiibay maxaabiiis ahaan, Iyo ammaantiisii gacanta cadowga. ⁶² Wuxuu sidoo kale dadkiisii u dhiibay seefta, Oo wuxuu cadhooday dhaxalkiisii. ⁶³ Dab baa cunay dhallinyaradiisii, Oo gabdhihiisii aanay lahayn

heeso aroos. ⁶⁴ Wadaadadiisii seeftu way dishey, Oo naaghoodii aanay ooyin karin.

⁶⁵ Markaasaa Eebbe u soo toosay sidii mid hurda, Sida geesi khamri ku sakhraamay. ⁶⁶ Wuxuu cadowgiisii dib u celiyey; Wuxuu saaray iyaga ceeb weligeed ah. ⁶⁷ Wuxuu sidoo kale ka jeestay teendhadii Yuusuf, Oo ma uu dooran qabiilkii Efrayim, ⁶⁸ Laakiin wuxuu doortay qabiilkii Yahuudah, Buur Siyoon, taas oo uu jeclaa.

⁶⁹ Wuxuuna dhisay meeshiisii quduuska ahayd sida meelaha sarsare, Sida dhulka uu weligiis aasaasay.

⁷⁰ Wuxuu sidoo kale doortay addoonkiisii Daa'uud, Oo wuxuu ka soo qaaday adhiga; ⁷¹ Laga soo bilaabo daryeelka idaha iyo wananka nuugaya ayuu u keenay Inuu adhiga u raaco dadkiisa Yacquub, Iyo Israa'iil dhaxalkiisa. ⁷² Sidaas daraaddeed wuxuu u raacay iyaga qalbi daacad ah, Oo wuxuu ku hagay gacmo xirfad leh.

79

Sabuur Asaf.

¹ Eebbow, quruumuhu waxay weerareen dhaxalkaaga; Waxay nijaaseeyeen macbudkaaga quduuska ah; Waxay burburiyeen Yerusaaalem. ² Waxay meydadka addoommadaada u siiyeen cunto shimbiraha cirka, Hilibka quduusiintaada xayawaanka dhulka. ³ Waxay daadiyeen dhiiggooda sida biyo oo kale hareeraha Yerusaaalem, Mana jirin cid u aasaysa. ⁴ Waxaan noqonnay ceeb hortooda deriskeenna, Waxay nagu qosleen oo nagu jeesjeeseen kuwa nagu wareegsan.

⁵ Ilaahow, ilaa goorma? Ma weligaaba cadhadaadu sii jiri doontaa? Ma xanaaqaagu sida dabka u gubi doonaa? ⁶ Ku shub cadhadaada quruumaha aan ku aqoon, Iyo boqortooyooyinka aan magacaga ku baryin. ⁷ Waayo, waxay cuneen Yacquub Oo waxay burburiyeen hoygiisii.

⁸ Ha nagu xisaabin dembiyadii awowayaashleen; Naxariistaadu ha na soo gaadho si dhakhso ah, Waayo, aad baan u liidannay. ⁹ Naga caawi, Eebbe ee badbaadadeenna, sharafta magacaga aawadiis; Oo naga samatabbixi oo naga cafi dembiyadayada magacaga aawadiis. ¹⁰ Maxay quruumuhu u odhan, "Aaway Ilaahood?"

Ha la ogaado aargoosiga dhiiggii addoommadaada ee la daadiyey Quruumaha dhexdooda hortayada.

Sabuurradii

¹¹ Ha kuu yimaado oohinta maxbuuska; Sida weynida xooggaaga, kuwa dhimashada loogu talagalay ha la badbaadiyo. ¹² Oo deriskeenna ha ugu celin toddoba laab Caydii ay kugu caayeen, Eebbow.

¹³ Sidaas daraaddeed, annaga oo ah dadkiinna iyo idaha daaqaaga, Waan kuugu mahadcelin doonaa weligeen; Jiil kasta, waxaan ku faafin doonaa ammaantaada.

80

Agaasimaha muusikada; loo dejiyey Shoshannim, Eduth. Sabuurka Aasaaf.

¹ Maqal, Adhijirka Israa'iil, Kaas oo Yuusuf u hoggaamiya sida adhiga; Adiga oo ku fadhiya kor cherubim, iftiimi! ² Kici xooggaaga horta Ephraim, Benyamiin, iyo Manaseh, Oo noogu soo gurmadi!

³ Eebbe, noo soo celi Oo wejigaaga iftiimi, si aan u badbaadno.

⁴ Sayidka Eebbe ee ciidammada, Ilaa goorma ayaad ka xanaaqi doontaa tukashada dadkaaga? ⁵ Waxaad siisay kibista ilmada, Oo waxaad ka dhigtay inay cabbaan ilmad badan. ⁶ Waxaad naga dhigtay ismaandhaaf deriskeenna, Oo cadaawayaashayadu way isku qoslaan.

⁷ Eebbe ee ciidammada, noo soo celi Oo wejigaaga iftiimi, si aan u badbaadno.

⁸ Waxaad ka soo saartay geed canab ah Masar; Waxaad ka saartay quruumaha oo aad beertay. ⁹ Waxaad u diyaarisay dhulka, Oo xididdo qoto dheer bay samaysay oo dhulka buuxisay. ¹⁰ Hooskeedu waxuu daboolay buuraha, Laamahaheeduna waxay gaareen kedarka xoogga leh. ¹¹ Waxay fidisay laamaheeda ilaa badda Iyo laanteeda ilaa Webiga Yufrates.

¹² Maxaad u jebisay derbiyadeeda, Si kuwa jidkaas maraa ay midhaha ka goostaan? ¹³ Doofaar duurka ka yimid baa baabi'iyaa, Oo waxa ku nool beerta ayaa ku quuta. ¹⁴ Eebbe ee ciidammada, fadlan soo noqo; Ka eeg samada oo arag, oo daryeel geedkan canabka ah, ¹⁵ Xididka ay gacantaada midig beertay, Iyo wiilka aad u korisay Naftaada.

¹⁶ Waxaa gubay dab, waxaa la jaray; Waxay ku baaba'aan canaanta joogitaankaaga. ¹⁷ Gacantaadu ha ku nasato ninka ku jira gacantaada midig, Wiilka

aad u xoogga yeeshay Naftaada. ¹⁸ Markaas kama leexan doonno adiga; Nagu soo noolee, oo magacagaannu ku dhawaaqi doonnaa.

¹⁹ Sayidka Eebbe ee ciidammada, noo soo celi; Wejigaaga iftiimi, si aan u badbaadno.

81

Agaasimaha muusikada; Gittith. Sabuurka Aasaaf.

¹ U heesa farxad Eebbe xooggeenna; U qayliya si farxad leh Eebbe Yacquub. ² Hees kor u qaada, garaaca durbaan, Lyre macaan leh oo leh kataarad.

³ Buun u yeedha bil cusub, Bil buuxda, maalinteenna dabaaldega. ⁴ Waayo, waa amar Israa'iil, Amarka Eebbe Yacquub. ⁵ Wuxuu u dejiyey marag Yuusuf, Markuu safarka ku maray dalka Masar;

Waxaan maqlay luuqad aanan aqoon:

⁶ "Waxaan ka qaaday culeyska garabkiisa, Gacmihiisuna waxay ka baxsadeen dambiilaha. ⁷ Waad ii qayshateen dhibaataada, anna waan idin badbaadiyay; Waxaan idinku jawaabay meel qarsoon oo onkodka; Waxaan idinku tijaabiyey biyaha Meriibaah. Selaah ⁸ Dhageysta, dadkayga, anna waan idin digayaa; Israa'iil, haddii aad codkayga dhegaysan lahayd! ⁹ Ha jirin ilaah qalaad oo idin dhex jira; Hana u sujuudin ilaah qalaad. ¹⁰ Anigu waxaan ahay Rabbiga Ilaahiinna, Kan idinka soo saaray dalka Masar; Afkiinna ballaadhsada, anna waan idin dherjin doonaa.

¹¹ Laakiin dadkaygu ma ay dhegaysan codkayga, Israa'iilna ima ay raacin. ¹² Sidaas daraaddeed waxaan u daayay inay raacaan qalbigooda madax-daygga, Si ay u raacaan qalabkooda.

¹³ Bal inay dadkaygu i dhegaysan lahaayeen, Inay Israa'iil raaci lahaayeen waddooyinkayga! ¹⁴ Waxaan si dhakhso leh u jebin lahaa cadaawayaashooda Oo gacantayda ka soo jeedin lahaa kuwa ka soo horjeeda. ¹⁵ Kuwa neceb Rabbiga waxay iska dhigi lahaayeen inay adeecaan, Ciqaabtooduna waxay ahaan lahayd mid weligeed ah. ¹⁶ Laakiin waxaan idin siin lahaa sarreenka ugu fiican, Iyo malab ka soo baxa dhagaxa waxaan idin dherjin lahaa."

Asaf gabaygiisii.

¹ Eebbe wuxuu istaagaa ururkiisa dhexdiisa; Wuxuu xukumiyaa ilaahyada dhexdeeda.

² Ilaa goormaad xukumi doontaan si aan caddaalad ahayn Oo aad u eexan doontaan kuwa sharka leh? Selaah ³ U hiili kuwa itaalka daran iyo kuwa aabbalaawayaasha ah; U garsoora kuwa dhibaataysan iyo kuwa saboolka ah. ⁴ Badbaadi kuwa itaalka daran iyo kuwa baahan; Ka samatabbixi gacanta kuwa sharka leh.

⁵ Waxayna garanayn mana fahmaan; Waxay ku wareeraan gudcurka; Aasaaska dhulka oo dhammu way dhaqaaqaan.

⁶ Waxaan idhi, "Ilaahyo baad tihiin, Oo kulligiin waxaad tihiin carruurtii Kan ugu Sarreeya. ⁷ Laakiinse waxaad u dhiman doontaan sida dad, Oo waxaad u dhici doontaan sida amiir kasta oo kale."

⁸ Kaca, Eebbow, oo dhulka xukumo! Waayo, waxaad xukuntaa quruumaha oo dhan.

Hees, Sabuur Asaf.

¹ Eebbe, ha aamusin; Ha aamusin, Eebbow, ha degdegin. ² Waayo, cadowgaagu qaylo ayay ku jiraan, Kuwa kaa soo horjeedaana way is kiciyeen. ³ Waxay maleegaan dhagar ka dhan ah dadkaaga, Waxayna si wadajir ah u shirqoolaan kuwa aad jeceshahay. ⁴ Waxay ku dhawaaqeen, "Kaalay, aan iyaga qaran ahaan u baabi'inno, Si magaca Israa'iil loo illoobo."

⁵ Waayo, waxay ku midoobeen hal ujeedo; Waxay sameeyeen isbahaysi kaa soo horjeeda: ⁶ Teendhooyinka Edom iyo reer Ismaaciil, Moo'aab iyo reer Hagar; ⁷ Dadka Gebal, Cammoon, iyo Caamaaleq, Filistiin oo ay weheliyaan dadka Turo; ⁸ Asuuriyahuna iyagaa la midoobay; Waxay taageero siiyeen farcanka Luud. Selah

⁹ La dhaqan sidaad Midyaan ula dhaqantay, Sidaad Sisera iyo Jaabiin ugu dhaqantay webiga Qishoon,

¹⁰ Kuwaas oo dhammaadkoodii ku kulmay Een-door, Iyagoo noqday qashinka dhulka. ¹¹ Amiirradooda ha noqdeen sida Ooreb iyo Seeb, Iyo

madaxooda sida Sebox iyo Salmunna, ¹² Kuwaas oo yidhi, "Aan hantinno Beeraha Eebbe."

¹³ Eebbow, ka dhig sida boodhka wareegaya, Sida buunshaha dabayshu kaxayso. ¹⁴ Sida dabka kaynta cuna, Iyo sida ololka buuraha shidaya, ¹⁵ Sidaas oo kale ku eryo duufaantaada, Oo ku cabsi geli duufaankaaga. ¹⁶ Wajigooda ceeb ku dabool, Si ay magacaaga, Sayidow, u doondoonaan.

¹⁷ Ha noqdeen kuwo weligood ceeboobay oo niyad jabay, Oo ha noqdeen kuwo la bahdilay oo baaba'a,

¹⁸ Si ay u aqoonsadaan in adiga keligaa, magacaagu yahay Sayidka, Ayaa ugu Sarreeya dhulka oo dhan.

Agaasimaha muusikada; Gittith. Sabuurka wiilashii Qoorax.

¹ Meeqo bay qurux badan yihiin hoygaaga, Sayidka ciidammada! ² Naftaydu waxay u hanqal taagaysaa oo xitaa u xiisootaa barxadaha Sayidka; Qalbiga iyo jidhkayguba waxay ku farxaan Eebbe nool. ³ Shimbiruhuna waxay helaan guri, Iyo baalalleydu meel ay ku dhigto dhashadeeda: Meeleydaada allabari, Sayidka ciidammada, Boqorkayga iyo Ilaahayga. ⁴ Waxaa faraxsan kuwa deggan gurigaaga! Iyagu si joogto ah ayay ku ammaanaan. Selaah

⁵ Waxaa nasiib leh qofka xooggiisu kugu jiro, Qalbigiisa waxaa ku jira waddooyinka Siyoon! ⁶ Markay dhex maraan Dooxada Baaka, waxay ka dhigaan meel ishaaro; Roobka hore ayaa sidoo kale ku daboola barakooyin. ⁷ Waxay ka horumaraan xoog ilaa xoog, Mid kastaa wuxuu hor yimaadaa Eebbe Siyoon.

⁸ Sayidka Eebbe ciidammada, maqal baryadayda; Dhageyso, Eebbe Yacquub! Selaah ⁹ Bal eeg gaashaanadayada, Eebbe, Oo fiiri wejiga midkaaga la subkay.

¹⁰ Waayo, maalin ku jirta barxadahaaga ayaa ka qiimo badan kun meel kale. Waxaan door bidaa inaan istaago iridda guriga Ilaahayga Inta aan dego teendhooyinka xumaanta. ¹¹ Waayo, Sayidka Eebbe waa qorax iyo gaashaan; Sayidku wuxuu bixiya nimco iyo sharaf; Ma celiyo wax wanaagsan kuwa ku socda daacadnimu.

Sabuurradii

¹² Sayidka ciidammada, Waxaa nasiib leh qofka ku kalsoonida saara!

85

Agaasimaha muusikada. Sabuurka wiilashii Qooraa.

¹ Sayidow, waxaad u muujisay naxariis dhulkaaga; Waxaad soo celisay wanaaggii Yacquub. ² Waad cafisay xumaantii dadkaaga; Waad qarisay dembigooda oo dhan. Selaah ³ Waad ka noqotay cadhadii oo dhan; Waad ka jeesatay xanaaqii kugu shidnaa.

⁴ Nagu cusboonaysii, Eebbe ee badbaadadeenna, Oo ha dhammaato cadho aad noo qabtid. ⁵ Ma weligaa ayaad nagu cadhaysnaa doontaa? Ma cadhaada ayaa ku fidhi doonta jiilal dhan? ⁶ Ma noo soo noolayn doontid mar kale, Si dadku ugu farxaan adiga? ⁷ Naxariistaada noo muuji, Sayidow, Oo na sii badbaadadaada.

⁸ Waxaan dhegaysan doonaa waxa Eebbe Sayidku odhan doono; Waayo, wuxuu nabad kula hadli doonaa dadkiisa, kuwa daacadda ah; Oo ha ku noqonina nacasnimo. ⁹ Hubaal badbaadadiisu waxay u dhowdahay kuwa isaga ixtiraama, In sharaftu ku noolaato dhulkeenna.

¹⁰ Naxariis iyo run ayaa kulmeen; Xaqnimo iyo nabad ayaa isku dhunkaday. ¹¹ Run ayaa ka soo baxaysa dhulka, Oo xaqnimo ayaa ka soo eegaysa samada. ¹² Runtii, Sayidku wuxuu siin doonaa waxa wanaagsan, Oo dhulkeenna wuxuu soo saari doonaa midhihiisa. ¹³ Xaqnimo ayaa hor mari doonta isaga Oo waxay u diyaarin doontaa waddo tallaabooyinkiisa.

86

Ducadii Daa'uud.

¹ Dhegta u soo foorarso, Sayidow, oo iigu jawaab; Waayo, waxaan ahay mid dhibaataysan oo baahan.

² Naftayda dhawr, waayo, waxaan ahay mid kuu heellan; Adigu waxaad tahay Ilaahayga, u samatabbixi addoonkaaga kugu kalsoon. ³ Ii naxariiso, Sayidow, Waayo, maallintii oo dhan waan ku baryayaa. ⁴ Farxad geli nafta addoonkaaga, Waayo, adiga, Sayidow, ayaan naftayda kuu qaadaa.

⁵ Waayo, adiga, Sayidow, waxaad tahay mid wanaagsan oo diyaar u ah inuu cafiyo, Oo waxaad

tahay mid hodan ku ah naxariista kuwa oo dhan kuu yeedha. ⁶ Maqal, Sayidow, baryadayda; Oo dheg u yeelo codka baryootankayga! ⁷ Maalinta dhibkayga waxaan kuu yeedhi doonaa, Waayo, adigu waad iigu jawaabi doontaa.

⁸ Ma jiro mid kula mid ah ilaahyada dhexdooda, Sayidow, Mana jiraan waxyaalo camalkaaga la mid ah. ⁹ Dhammaan quruumaha aad samaysay waxay iman doonaan oo ku caabudi doonaan hortooda, Sayidow, Oo waxay maamuusi doonaan magacaaga. ¹⁰ Waayo, adigu waxaad tahay mid weyn, oo waxaad samaysaa waxyaalo yaab leh; Adigu keligaaba waxaad tahay Eebbe.

¹¹ I bar jidkaaga, Sayidow; Waxaan ku socon doonaa runtaada; Qalbiga ii midee inaan magacaaga ka cabsado. ¹² Waxaan kugu mahadin doonaa, Sayidow Ilaahayga, qalbigayga oo dhan, Oo waxaan magacaaga maamuusi doonaa weligay. ¹³ Waayo, naxariistaadu aad bay ii weyn tahay, Oo waxaad naftayda ka samatabbixisay hooska She'ool.

¹⁴ Eebbow, niman kibir badan ayaa igu kacay, Oo koox rag ah oo rabshad leh ayaa naftayda doondoonaay, Oo iyagu kuma aysan tixgelin. ¹⁵ Laakiinse adiga, Sayidow, waxaad tahay Eebbe naxariis badan oo deeqsi ah, Gaabis u ah cadhada oo hodan ku ah naxariista iyo runta. ¹⁶ Ii soo jeeso, oo ii naxariiso; I sii xooggaaga addoonkaaga, Oo badbaadi ilmaha gabadhaada addoonta ah. ¹⁷ I tus calaamad wanaaggaaga, In kuwa i neceb ay arkaan oo ay ceeboobaan, Maxaa yeelay, adiga, Sayidow, waad i caawisay oo i qalbi qaboojisay.

87

Sabuurka wiilashii Qooraa. Hees.

¹ Aasaaskiisu wuxuu ku yaal buuraleyda quduuska ah. ² Rabbigu wuxuu jecel yahay iridaha Siyoon In ka badan dhammaan hoyga kale ee Yacquub.

³ Waxyaalo yaab leh ayaa lagaa sheegay, Magaalada Eebbe. Selah ⁴ "Waxaan ka xusi doonaa Raaxab iyo Baabuloon kuwa i yaqaanna; Bal eeg, Filistiin iyo Turoos oo la jira Kuush: 'Kaan waxaa lagu dhalay halkaas.'" ⁵ Si kastaba ha ahaatee, Siyoon waxaa lagu dhawaaqi doonaa, "Kaan iyo kaan waxaa lagu dhalay iyada"; Oo Kan ugu Sarreeya qudhiisa ayaa taageeri doona iyada. ⁶ Rabbigu

Sabuurradii

wuxuu xisaabin doonaa markuu qoro dadyowga: "Kaan waxaa lagu dhalay halkaas." Selah ⁷ Markaas kuwa heesa, oo ay la socdaan kuwa biibiileyaasha ciyaara, waxay ku dhawaaqi doonaan, "Dhammaan ilaha farxaddaydu waxay ku jiraan adiga."

88

Hees. Sabuurka wiilashii Qorah.

Agaasimaha muusikada; sida Mahalath

Leannoth. Maskil oo Xeman oo reer Ezerah.

¹ Sayidow, Eebbe badbaadadayda, Waxaan ku ooyay maalintii iyo habeenkii hortaa. ² Salaaddaydu ha ku soo gaadho; Fadlan dhegeyso baryadayda!

³ Naftaydu waxay la daashay dhibaatooyin, Noloshayduna waxay u dhowdahay Sheool. ⁴ Waxaa la igu tiriyaa mid ku soo degaya godka; Waxaan noqday sida qof aan xoog lahayn, ⁵ Waxaa la igu dayacay kuwa dhintay, Sida kuwa la laayay oo qabriga ku jiifa, Kuwaas oo aadan mar dambe xusuusan, Oo aad ka goysay gacantaada.

⁶ Waxaad i dhigtay godka ugu hooseeya, Meelaha mugdiga ah, meelaha hoose. ⁷ Cadhadaadu waxay igu cuslaatay, Oo waxaad igu rogmatay dhammaan hirarkaaga. Selah ⁸ Waxaad iga fogeysay aqoontayda; Waxaad iga dhigtay mid ay neceb yihiin; Waxaan ku xiranahay oo ma bixi karo. ⁹ Indhahaygu waxay ku baaba'een sababta dhibka;

Maalin kasta waxaan ku baryay, Sayidow; Waxaan kuu fidiyay gacmahayga. ¹⁰ Ma waxaad la yaab ku samayn doontaa kuwa dhintay? Mise ruuxyada tagay ayaa kugu ammaanaya? Selah ¹¹ Ma qabriga ayaa lagu sheegi doonaa naxariistaada, Daacadnimadaada Abaddon? ¹² Ma waxyaalahaaga yaabka leh ayaa lagu muujin doonaa mugdiga? Iyo xaqnimadaada dhulka illowga?

¹³ Laakiin anigu, Sayidow, waxaan kuu ooyay caawimaad, Oo subaxdii salaaddaydu way ku soo gaartaa. ¹⁴ Sayidow, maxaad uga jeedsatay naftayda? Maxaad wejigaaga iga qarisay?

¹⁵ Waxaan dhibtoonayay oo u dhowaa dhimashada tan iyo yaraantaydii; Waxaan u adkaystay argagaxaaga; waan daalay. ¹⁶ Cadhadaada kulul ayaa igu dul socotay; Argagaxaaga ayaa i baabi'iyay. ¹⁷ Waxay igu hareereeyeen sida biyaha maalintii oo dhan; Way igu hareereeyeen gebi

aahaanba. ¹⁸ Waxaad iga fogeysay jaceyl iyo saaxiib; Aqoontaydu waxay ku nooshahay mugdiga.

89

Maskil oo uu qoray Ethan oo reer Ezrah ah.

¹ Waan ka heesi doonaa naxariista Rabbiga weligeedba; Afkayga waxaan ku muujin doonaa daacadnimadaada jiil kasta. ² Waayo, waxaan idhi, "Naxariistu way dhismi doontaa weligeedba; Samooyinka waxaad ku aasaasi doontaa daacadnimadaada." ³ "Waxaan axdi la galay midka aan doortay; Waxaan u dhaartay addoonkayga Daa'uud, ⁴ Waxaan adkayn doonaa farcankaaga weligiis, Oo carshigaaga waxaan ku hayn doonaa jiil kasta." Selaah

⁵ Samooyinku waxay u dabaaldegi doonaan yaababtaada, Rabbiyow, Daacadnimadaadana waxay ku jirtaa ururka quduusiinta. ⁶ Waayo, yaa cirka ku jira oo la mid ah Rabbiga? Yaa ka mid ah kuwa xoogga badan oo la mid ah Rabbiga, ⁷ Eebbe aad iyo aad loogu xushmeeyo golaha quduusiinta, Oo ka yaab badan dhammaan kuwa hareerihiisa ku wareegsan? ⁸ Rabbiga ciidammada, yaa kula mid ah, Rabbiyow xoog badan? Daacadnimadaadu waxay ku hareeraysan tahay.

⁹ Waxaad maamushaa hirarka badda; Marka mawjadaha ay koraan, waad dejisaa. ¹⁰ Waad burburisay Raahab sida mid la dilay; Cadowgaaga waxaad ku kala firdhisay cududdaada xoogga badan. ¹¹ Samooyinku adigaa iska leh, dhulkuna adigaa iska leh; Adigu waxaad aasaastay dunida iyo waxa ku jira oo dhan. ¹² Adigu waxaad samaysay woqooyi iyo koonfur; Taabor iyo Xermon waxay ku farxaan magacaga. ¹³ Waxaad leedahay cudud xoog leh; Gacantaadu waa xoog badan tahay, midigtaaduna waa kor u qaaddan tahay.

¹⁴ Xaqnimada iyo caddaaladdu waa aasaaska carshigaaga; Naxariis iyo run ayaa hortaada socda.

¹⁵ Waxaa barakaysan dadka maqla yeedhmada farxadda leh! Rabbiyow, waxay ku socdaan iftiinka wejigaaga. ¹⁶ Magacaaga ayay ku farxaan maalintii oo dhan, Oo xaqnimadaada ayay ku sarreeyaan. ¹⁷ Waayo, adigu waxaad tahay quruxda xooggooda, Oo raallinimadaada awgeed geeskeennu waa kor u kacay. ¹⁸ Waayo, ilaaliyahayagu waa Rabbiga, Oo

Sabuurradii

boqorkayagu waa Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil.

¹⁹ Mar baad ku hadashay aragti ku socota kuwaaga daacadda ah, Oo waxaad tidhi, "Waxaan siiyey caawimaad mid xoog leh; Waxaan kor u qaaday mid la doortay dadka dhexdooda. ²⁰ Waxaan helay addoonkayga Daa'uud; Saliidayda quduuska ah ayaan ku subkay, ²¹ Kii gacantaydu adkayn doonto; Cududdana aan ku xoojin doono. ²² Cadowgu ma khiyaanayn doono, Mana dulmi doono kuwa sharka leh. ²³ Laakiin waxaan burburin doonaa cadaawayaashiisa hortiisa, Oo waxaan dhulka ku dhufan doonaa kuwa neceb. ²⁴ Daacadnimadayda iyo naxariistaydu way la jiri doonaan, Oo magacayga geeskiisu waa kor u kici doonaa. ²⁵ Waxaan gacantiisa ku fidin doonaa badda, Iyo midigtiisa webiyada. ²⁶ Wuxuu ii yeedhi doonaa, 'Adigu waxaad tahay Aabbahay, Ilaahayga, iyo aasaaska badbaadadayda.' ²⁷ Waxaan kaloo ka dhigi doonaa curadkayga, Kan ugu sarreeya boqorrada dhulka. ²⁸ Waxaan u hayn doonaa naxariistayda weligeedba, Oo axdigayguna wuxuu la jiri doonaa isaga. ²⁹ Sidaas ayaan u adkayn doonaa farcankiisa weligiis, Iyo carshigiisa sida maalmaha samada.

³⁰ Haddii wiilashiisu ka tagaan sharcigayga Oo aanay raacin xukummaydayda, ³¹ Haddii ay jebiyaan qaynuunnadayda Oo aanay dhawrin amarradayda, ³² Markaas waxaan ku edbin doonaa xumaantooda usha, Iyo dembigooda belaaoyoyinka. ³³ Laakiin kama qaadi doono naxariistayda, Mana noqon doono mid aan daacad ahayn ballankayga. ³⁴ Ma jebin doono axdigayga, Mana beddeli doono waxa afkayga ka soo baxay. ³⁵ Mar baan ku dhaartay quduusnimadayda; Ma khiyaami doono Daa'uud. ³⁶ Farcankiisu wuxuu jiri doonaa weligiis, Oo carshigiisu waa joogto sida qorraxda hortayda. ³⁷ Waxaa la aasaasi doonaa weligeed sida dayaxa, Oo marag daacad ah oo cirka ku jira." Selaah

³⁸ Laakiin waad diidday oo quudhsatay, Waadna ka cadhootay midkaaga subkan. ³⁹ Waad ka noqotay axdiga addoonkaaga; Taajkiisii waxaad ku qudhuntay ciidda. ⁴⁰ Waad jebisay derbiyadiisii oo dhan; Meelihiisii xoogga badnaa waxaad u rogday burbur. ⁴¹ Dhammaan kuwa ag maraya ayaa bililiqaysta; Wuxuu noqday ceeb deriskiisa. ⁴² Waad kor u qaaday gacanta midig ee cadaawayaashiisa; Dhammaan cadaawayaashiisuna way ku farxeen. ⁴³

Waxaad kaloo dib u celisay afka seefkiisa, Oo aadan ku taageerin dagaalka. ⁴⁴ Waxaad dhammaysay quruxdiisii Oo carshigiisii dhulka ku tuurtay. ⁴⁵ Waxaad gaabisay maalmaha dhallinyaranimadiisa; Waadna ku duudduubtay sharafdarro. Selaah

⁴⁶ Ilaa goormaan, Rabbiyow? Ma is qarin doontaa weligaaba? Ma cadhadaadu u ololaysaa sida dabka? ⁴⁷ Xusuuso sida cimrigaygu u kooban yahay; Waayo, maxaa faa'iido ah oo aad ku abuurtay dhammaan wiilasha dadka! ⁴⁸ Yaa nin ah oo noolaan kara oo aan arki karin dhimashada? Miyuu naftiisa ka badbaadin karaa xoogga She'ool? Selaah ⁴⁹ Xaggee bay joogaan falimihii hore ee naxariistaada, Rabbiyow, Kuwaas oo aad ugu dhaaratay Daa'uud daacadnimadaada? ⁵⁰ Xusuuso, Rabbiyow, cayda addoommadaada; Sida aan qalbigayga ugu qaato cayda dad badan oo badan, ⁵¹ Kuwaas oo cadowgaagu ku caayeen, Rabbiyow, Kuwaas oo ku jeesjeesay tallaabooyinka midkaaga subkan.

⁵² Waxaa mahad leh Rabbiga weligiis! Aamiin iyo Aamiin.

90

Tukashadii Muuse, ninka Eebbe.

¹ Rabbiyow, waxaad noogu noqotay hoy qarni kasta.

² Intaan buuraha la abuurin Ama aad dhulka iyo dunida samayn, Xataa weligeedba ilaa weligeed, waxaad tahay Eebbe.

³ Waxaad dadka ku celisaa ciidda Oo waxaad tidhaahdaa, "Kusoo noqda, carruurta aadamow." ⁴ Waayo, kun sano hortiisa Waa sida maalin dhawaan tagtay, Ama sida waardiye habeenkii. ⁵ Waxaad u qaadaa sida daad, way seexdaan; Subaxdii waxay la mid yihiin caws iscusboonaysiia. ⁶ Subaxdii way barwaaqoobaan oo koraan; Fiidkii way engegaan oo libdhaan.

⁷ Waayo, cadhadaada ayaa na baabbi'isay, Oo xanaaqaaga ayaan ka argagaxnay. ⁸ Waxaad hor dhigtay xumaantayada, Dembigayaga qarsoon iftiinka wejigaaga. ⁹ Waayo, maalmaheenna oo dhan waxay ku dhaafeen cadhadaada; Sannadahayagii waxaan ku dhamaynay oohin. ¹⁰ Maalmaha nolosheenna waa toddobaatan sano, Ama haddii xoog loo leeyahay, siddeetan sano,

Sabuurradii

Haddana kibirkoodu waa dhib iyo murugo; Waayo, si dhakhso ah ayay u dhaafaan, oo way libdhaan. ¹¹ Yaa fahmaya xoogga cadhadaada Iyo xanaaqaaga, sida cabsida kugu habboon? ¹² Haddaba na bar inaan maalmahaenna si sax ah u tirinno, Si aan u horumarino qalbi xigmad leh.

¹³ Soo noqo, Rabbiyow; intee in le'eg ayay noqon doontaa? Oo u naxariiso addoommadaada. ¹⁴ Subaxdii na qanciso naxariistaada, Si aan ugu heesno farxad oo aan ugu faraxno maalmahaenna oo dhan. ¹⁵ Noo farax geli sida maalmaha aad nagu dhibtay, Iyo sannadaha aan la kulannay dhibaataada. ¹⁶ Falalkaaga ha loo muujiyo addoommadaada Iyo quruxdaada carruurtooda.

¹⁷ Fadliga Rabbiga Eebbeheenna ha nagu dul nasto; Oo noo adkee shuqulka gacmaheenna—Haa, adkee shuqulka gacmaheenna.

91 Kii deggan magangalyada Kan Ugu Sarreeya Wuxuu ku nasan doonaa hooska Kan Qaadirka ah. ² Waxaan ku dhawaaqi doonaa Rabbiga, “Adigu waxaad tahay magangalyadayda iyo qalcaddayda, Eebbahay, kan aan isku halleeyo!”

³ Waayo, isagu waa kan kaa samatabbixiya dabinka ugaarsadaha Iyo cudurka halista ah. ⁴ Isagu wuxuu kugu dabooli doonaa baalasihiisa, Oo baalashiisa hoostooda waxaad ka heli doontaa magangalyo; Daacadnimadiisu waa gaashaan iyo darbi difaac ah. ⁵ Uma baahnid inaad ka cabsato argagaxa habeenkii, Ama fallaadha maalintii duusha; ⁶ Ama cudurka gudcurka ku wareega, Ama halligaadda duhurnimada baabba'isa. ⁷ In kastoo kun dhinacaaga dhaco Iyo toban kun midigtaada, Kuu soo dhowaan mayso. ⁸ Indhahaaga ayaad ku daawan doontaa Oo waxaad arki doontaa abaalmarinta kuwa sharka leh.

⁹ Maaddaama aad Rabbiga ka dhigatay magangalyadaada, Kan Ugu Sarreeya degaankaaga, ¹⁰ Waxyeello kuguma dhici doonto, Mana jiro cudur kuu soo dhowaan doona degaankaaga. ¹¹ Waayo, malaa'igihisa ayuu kuu amri doonaa, Inay ku ilaaliyaan jidadkaaga oo dhan. ¹² Waxay ku qaadi doonaan gacmahooda, Si aadan cagtaada dhagax ugu dhicin. ¹³ Waxaad ku socon doontaa libaaxa iyo masduulaagada, Waxaad ku tunan doontaa libaaxa cadhaysan iyo abeesada.

¹⁴ “Sababtoo ah isagu wuxuu igu xidhan yahay jacayl, waan samatabbixin doonaa; Waxaan ku koryeeli doonaa, maxaa yeelay, magacayga ayuu yaqaan. ¹⁵ Isagu wuu i baryi doonaa, anna waan ka jawaabi doonaa; Waxaan la jiri doonaa dhibaataada dhexdeeda; Waan samatabbixin doonaa oo sharaf baan siin doonaa. ¹⁶ Waxaan ku barakayn doonaa cimri dheer, Oo waxaan u muujin doonaa badbaadintayda.”

92

Sabuur, Hees Maalinta Sabtida.

¹ Waa wanaagsan tahay in Eebbe lagu mahadiyo Oo in magacaaga lagu ammaano, Kan Sarreeya; ² In naxariistaada subaxdii lagu sheego Iyo daacadnimadaada habeenkii, ³ Iyada oo la isticmaalayo codadka iswaafaqsan ee kataar iyo shareero, Iyada oo muusig macaan lagu ciyaaro lyre.

⁴ Waayo, Rabbiyow, waxaad igu farxisay falalkaaga, Waxaan ku heesi doonaa farxad ku saabsan shuqullada gacmahaaga. ⁵ Shuqulladaadu waa yaab badan yihiin, Rabbiyow! Fikradahaagu waa kuwo aad u qoto dheer. ⁶ Qof aan caqli lahayn ma laha aqoon, Mana fahmo qof aan waxba dareemin tan: ⁷ Marka kuwa sharka leh ay u baxaan sida cawska Oo dhammaan kuwa dulmiga sameeyaa ay barwaaqoobaan, Kaliya waxay u ahayd in si joogto ah loo baabi'iyo.

⁸ Laakiin Adigu, Rabbiyow, waxaad tahay mid weligiis sarreeya.

⁹ Waayo, xaqiiqdii, cadaawayaashaada, Rabbiyow, Xaqiiqdii, cadaawayaashaadu way halligmi doonaan; Dhammaan kuwa dulmiga sameeyaa way kala firdhi doonaan. ¹⁰ Laakiin waxaad kor u qaaday geeskeyga sida geeska dibida duurjoogta ah; Waxaa laygu subkay saliid cusub. ¹¹ Indhahaygu waxay arkeen hoos u dhaca cadaawayaashayda, Dhegahaygu waxay maqlaan kuwa sharka leh ee igu kacaya.

¹² Kuwa xaq ah waxay barwaaqoobi doonaan sida geedka timirta, Waxay kori doonaan sida kedarka Lubnaan. ¹³ Ku xidhan guriga Rabbiga, Waxay barwaaqoobi doonaan barxadaha Eebbeheen. ¹⁴ Weli waxay midho dhali doonaan sannadhooda dambe; Waxay ahaan doonaan kuwo firfircoon oo

Sabuurradii

aad u cagaaran, ¹⁵ In lagu sheego in Rabbigu yahay mid qumman; Isagu waa dhagaxayga, mana jiro wax shar ah oo ku jira isaga.

93 Rabbigu waa boqor, oo wuxuu huwan yahay haybad; Rabbigu wuxuu isku duubay xoog. Runtii, dunidu si adag bay u taagan tahay; mana dhaqdhaqaaqi doonto. ² Carshigaagu wuxuu la aasaasay waayihii hore; Adigu waxaad tahay mid daa'im ah.

³ Webiyadu way kaceen, Rabbiyow, Webiyadu waxay kiciyeen codkooda, Webiyadu waxay kor u qaadaan hirarkooda burqada. ⁴ Ka sarreeya dhawaaqa biyaha badan, Ka sarreeya hirarka xoogga leh ee badda, Rabbiga sare wuxuu leeyahay xoog weyn.

⁵ Xukummadaadu si buuxda ayaa loo xaqiijiyey; Quduusnimadu waxay qurxisaa gurigaaga, Rabbiyow, waqti walba.

94 Rabbiyow, Eebbe xaq keena, Eebbe xaq keena, muuji Naftaada! ² Kac, Xaakinka dhulka, U keen xaq kuwa kibirka leh. ³ Ilaa goorma, Rabbiyow, kuwa sharka leh— Ilaa goorma kuwa sharka leh guulaysan doonaan?

⁴ Waxay ku hadlaan erayo, waxay ku hadlaan isla weyni; Dhammaan kuwa xumaanta sameeya way faanaan. ⁵ Waxay dulmiyaan dadkaa, Rabbiyow, Oo waxay dhib u keenaan dhaxalkaaga. ⁶ Waxay dilaan carmalka iyo shisheeyaha, Oo waxay laayaan agoonta. ⁷ Waxay yidhaahdeen, "Rabbigu ma arko, Mana oga Eebaha Yacquub."

⁸ Dhugta, kuwa aan caqliga lahayn ee dadka ka mid ah; Goormaad garan doontaan, kuwa doqonimada leh? ⁹ Kan dhegta abuuray, ma maqli maayo? Kan isha sameeyey, ma arki maayo? ¹⁰ Kan quruumaha bara, ma saxi maayo, Kan aqoonta u gudbiya aadanaha? ¹¹ Rabbigu wuu ogyahay fikirrada aadanaha, Inay yihiin neef gaaban oo kaliya.

¹² Waxaa barakaysan kan aad saxo, Rabbiyow, Iyo kan aad ka barato Sharcigaaga, ¹³ Si aad uga nasato maalmaha dhibka, Ilaa god loo diyaariyo kuwa sharka leh. ¹⁴ Waayo, Rabbigu ma dayn doono dadkiisa, Mana dayn doono dhaxalkiisa. ¹⁵ Waayo, xaq ayaa mar kale cadaalad noqon doona, Oo kuwa qumman ee qalbiga leh oo dhan ayaa raaci doona.

¹⁶ Yaa ii kacaya kuwa sharka leh? Yaa ila taagan kuwa xumaanta sameeya? ¹⁷ Haddaan Rabbigu ii noqon taageero, Naftaydu waxay degi lahayd aamusnaan. ¹⁸ Haddaan idhaahdo, "Lugtaydu way simbiririxatay," Naxariistaada, Rabbiyow, ayaa i taageeri doonta. ¹⁹ Markay fikradahayga walaaca leh igu bataan, Raaxadaadu waxay farxad u keentaa naftayda.

²⁰ Ma carshiga halaagga ayaa kula xiriiri kara, Midka qorsheeya sharka amar ahaan? ²¹ Waxay isugu yimaadaan nolosha kuwa xaq ah Oo waxay xukumaan kuwa aan waxba galabsan inay dhintaan. ²² Laakiin Rabbigu wuxuu ii ahaa magangal, Iyo Eebbaha dhagaxa ilaalintayda. ²³ Wuxuu ku soo celiyey xumaantooda korkooda, Oo wuxuu u keeni doonaa halaag sharnimadooda; Rabbiga Eebbaha ah ayaa u keeni doona halaag.

95 Kaalaya, aan ku heesno farxad Eebbe, Aan qaylino farxad dhagaxa badbaadadayada. ² Aan u soo dhowaanno hortiiisa hees mahadnaq, Aan ku ammaanno farxad muusig.

³ Waayo, Eebbe waa Ilaah weyn Oo waa Boqor xoog badan oo ka sarreeya ilaahyada oo dhan, ⁴ Gacantiisa waxaa ku jira moolalka dhulka, Buuraha dhererkooda isagaa leh. ⁵ Badda waa tiisa, waayo, isagaa abuuray, Gacmihiisuna waxay sameeyeen dhulka qallalan.

⁶ Kaalaya, aan caabudno oo aan sujuudno, Aan jilba joogsanno Eebbe, Abuurahayaga. ⁷ Waayo, isagu waa Ilaaheenna, Annaguna waxaan nahay dadkiisa, adhigiisa uu daajiyo.

Maanta, haddii aad maqashaan codkiisa, ⁸ Ha adkaynina qalbiyadiinna sidii Meriiba, Sida maaltintii Massah cidlada ku jirtay, ⁹ Markii awowayaashii in tijaabiyeen, I tijaabiyeen, in kastoo ay arkeen falalkayga. ¹⁰ Afartan sannadood ayaan ka calool xumaaday jiilkaas, Oo waxaan idhi waa dad qalbigoodu khaldamo, Oo aanan fahmin jidadkayga. ¹¹ Sidaas daraaddeed waxaan ku dhaartay cadhadayda, Dhab ahaan ma geli doonaan nasashadayda.

96 U heesa Eebbe hees cusub; U heesa Eebbe, dhammaan dadka dhulka saaran. ² U heesa Eebbe, magaca kiisa barakeeya; Ku dhawaaqa warka wanaagsan ee badbaadintiisa maalin kasta. ³ Ku dhawaaq ammaantiisa

Sabuurradii

quruumaha dhexdooda, Falalkiisa yaabka lehna dadka oo dhan dhexdooda.

⁴ Waayo, Eebbe waa weyn yahay oo wuxuu mudan yahay in aad loo ammaano; Waa in laga cabsado isaga ka sarreeya ilaahyada oo dhan. ⁵ Waayo, ilaahyada dadka oo dhan waa sanamyo keliya, Laakiinse Eebbe ayaa abuuray samada. ⁶ Qurux iyo haybad ayaa ku jira joogitaankiisa, Xoog iyo qurux ayaa laga helaa meeshii quduuska ahayd.

⁷ U nisbeeya Eebbe, qoysaska quruumaha, U nisbeeya Eebbe ammaanta iyo xoogga. ⁸ U nisbeeya Eebbe ammaanta magaca kiisa mudan; Keena hadiyad oo gala barxaddiisa. ⁹ Caabuda Eebbe oo ku lebisaa dhar quduus ah; Ka gariira hortiisa, dhammaan dadka dhulka saaran. ¹⁰ Ku dhawaaqa quruumaha dhexdooda, "Eebbe boqor buu yahay; Run ahaantii, dunida si adag ayaa loo dhigay, mana la dhaqaajin doono; Wuxuu dadka u xukumi doonaa si caddaalad ah."

¹¹ Ha farxaan samooyinka, dhulkuna ha ku farxo; Ha dhawaaqdo badda, iyo waxa ku jira oo dhan; ¹² Ha farxo beerta, iyo wax kasta oo ku jira; Markaas geedaha kaynta oo dhan waxay ku heesi doonaan farxad ¹³ Hortiisa Eebbe, waayo, wuu imanayaa, Waayo, wuu imanayaa inuu dhulka xukumo. Wuxuu dunida ku xukumi doonaa xaqnimo, Dadkana wuxuu ku xukumi doonaa daacadnimadiisa.

97 Rabbigu waa boqor, dhulka ha farxo; Jasiiradaha badan ha dabaaldegaan. ² Daruuraha iyo gudcurka madow ayaa hareeraysan; Xaqnimada iyo caddaaladda ayaa saldhig u ah carshigiisa. ³ Dab ayaa hortiisa socda Oo wuxuu baabbi'iyaa cadaawayaashiisa dhan walba. ⁴ Hillaaciisa ayaa iftiimisay dunida; Dhulku wuu arkay oo wuu gariiray. ⁵ Buuraha ayaa dhalaalay sida shamac Rabbiga hortiisa, Rabbiga dhulka oo dhan hortiisa. ⁶ Samooyinku waxay muujinayaan xaqnimadiisa, Dadka oo dhammuna waxay arkeen ammaantiisa.

⁷ Dhammaan kuwa u adeegaya sanamyada la xardhay ha ceeboobeen, Kuwa ku faana sanamyada; U sujuuda isaga, dhammaan ilaahyada.

⁸ Siyoona way maqashay oo way faraxday, Gabdhaha Yahuudahna way rayraynayaan Sababta xukummadaada, Rabbiyow. ⁹ Waayo, Adigu waxaad tahay Rabbiga ugu sarreeya dhulka oo dhan;

Waxaad ka sarraaysaa dhammaan ilaahyada oo dhan. ¹⁰ Nacayso sharka, kuwa Rabbiga jecelow, Kaas oo ilaaliya nafta kuwa daacadda ah; Wuxuu ka samatabbixiyaa gacanta kuwa sharka leh. ¹¹ Iftiin ayaa loo kala firdhiyey kuwa xaq ah, Iyo farxad kuwa qalbiga toosan. ¹² Ku farxa Rabbiga, kuwa xaq ahaw, Oo ammaana magiciisa quduuska ah.

98

Sabuur.

¹ U heesa hees cusub Rabbiga, Waayo, wuxuu sameeyey waxyaalo yaab leh, Gacantiisa midig iyo cududdiisa quduuska ah ayaa u guuleystay. ² Rabbigu wuxuu muujiyey badbaadadiisa; Wuxuu xaqnimadiisa tusay quruumaha oo dhan. ³ Wuxuu xusuustay naxariistiisa iyo daacadnimadiisa reer binu Israa'iil; Dhamaadka dhulka oo dhan waxay arkeen badbaadada Eebbeheene.

⁴ U qayliya farxad Rabbiga, dhulka oo dhan; Farxa oo ku heesa farxad iyo ammaan. ⁵ Ku ammaana Rabbiga kataarad, Kataarad iyo codka hees. ⁶ Turumbooyin iyo codka buun Ku farxa hortiisa Boqorka, Rabbiga.

⁷ Ha guuxo badda iyo waxa ku jira oo dhan, Dunida, iyo kuwa deggan. ⁸ Webiyadu ha sacbiyaan farxad, Buurahana ha ku biiraan hees farxad leh ⁹ Hortiisa Rabbiga, waayo, wuxuu imaanayaa inuu xukumo dhulka; Wuxuu ku xukumi doonaa dunida xaqnimo, Iyo dadkuna caddaalad.

99

Rabbigu waa boqor, ha gariireen dadyowgu; Wuxuu ku fadhiyaa carshiga kor cherubim, ha gariiro dhulku. ² Rabbigu waa weyn yahay Siyoona, Oo wuxuu ka sarreeyaa dadyowga oo dhan. ³ Ha ammaaneen magacaaga weyn oo cabsi gelinaya; Quduus buu yahay.

⁴ Xoogga Boqorku wuxuu jecel yahay caddaaladda; Waxaad dhigtay sinaan; Waxaad ku fulisay caddaalad iyo xaqnimo Yacquub. ⁵ Kor u qaada Eebbeheenna Oo ku caabuda cagihiiisa hoostooda; Quduus buu yahay.

⁶ Wadaaddadiisa waxaa ka mid ahaa Muuse iyo Haaruun, Samuueelna wuxuu ka mid ahaa kuwii magacaaga ku baryay; Waxay ku baryeen Rabbiga, wuuna ka jawaabay. ⁷ Wuxuu kula hadlay tiirka daruurta; Waxay xajiyeen markhaatifurkiisa Iyo xeerka uu siiyey iyaga.

Sabuurradii

⁸ Eebbeheenna, waad ka jawaabtay iyaga; Waxaad u ahayd Ilaah dembidhaaf ah, Laakiin waxaad ahayd mid ka aarguda xumaantooda. ⁹ Kor u qaada Eebbeheenna Oo ku caabuda buurtiisa quduuska ah, Waayo, Eebbeheenna waa quduus.

100

Sabuur mahadnaq ah.

¹ Dhawaaq farxad leh u yeedha Eebbe, dhammaan dhulka. ² Eebbe ku adeega farxad; U soo dhowaada isaga adiga oo ku heesaya farxad. ³ Ogaada in Eebbe uu yahay Ilaah; Isagu waa Abuuraha, mana aynaan is abuuran; Annagu waxaanu nahay dadkiisa, adhigiisa uu daryeelo. ⁴ Albaabadiisa ku gala mahadnaq, Iyo barxadiisa ammaan. Mahad u bixi isaga, magaca isaga sharaf. ⁵ Waayo, Eebbe waa wanaagsan yahay; Naxariistiisu waa mid sii jirta weligeed, Daacadnimadiisuna waxay sii socotaa jiil kasta.

101

Sabuur Daa'uud.

¹ Waxaan ka heesi doonaa naxariis iyo caddaalad; Adiga, Rabbiyow, waxaan kuu heesi doonaa ammaan. ² Waxaan ku dadaali doonaa inaan raaco jidka daacadnimada. Goorma ayaad i soo booqan doontaa?

Waxaan ku dhex socon doonaa hoolalka gurigayga qalbi daacad ah. ³ Wax aan qiimo lahayn ma hor dhigi doono indhahayga;

Waxaan necbahay falalka kuwa leexda; Iima dhegi doonaan. ⁴ Qalbi qalloocan ayaa iga tegi doona; Sharka kuma dhaqmi doono.

⁵ Kii si qarsoodi ah u caaya deriskiisa, waan soo afjari doonaa; Kii leh muuqaal kibir leh iyo qalbi isla weyn, ma dulqaadan doono.

⁶ Indhahaygu waxay ku sii jeedi doonaan kuwa daacadda ah ee dhulka, inay ila degganaadaan; Kii ku socda jid aan eed lahayn waa kii i adeegi doona.

⁷ Kii khiyaano ku dhaqma ma sii joogi doono gurigayga; Kii been ku hadla ma hor istaagi doono hortayda.

⁸ Subax kasta waxaan ka saari doonaa kuwa sharka leh ee dhulka, Si aan uga nadiifiyo magaalada

Rabbiga kuwa caddaalad darrada sameeya oo dhan.

102

Tukashada mid dhibban marka uu itaal daranyahay oo uu cabashadiisa ku hor shubayo Eebbe.

¹ Eebbow, tukashadayda maqal! Oo qayladayda caawimaad ha kuu timaado. ² Ha wejigaaga iga qararin maalinta dhibaataadayda; Dhegtaada ii foorarso; Maalinta aan ku baryo, si dhakhso ah iigu jawaab.

³ Waayo, maalmahaygu waxay u dhamaadeen sida qiiq, Oo lafahaygu waxay dareemayaan sidii ay u gubteen meel dab lagu shido. ⁴ Qalbiga ayaa i dhaawacay oo i engegay sida cawska, Runtii, waan ilaawaa inaan kibistayda cuno. ⁵ Sababta oohintayda daran, Lafahaygu waxay ku dhegaan hilibkayga. ⁶ Waxaan ahay sida gorgor cidla jooga; Waxaan noqday sida buulal ku dhex jira burburka. ⁷ Waxaan ku soo jeedaa, Waxaan ahay sida shimbir kali ah oo saaran saqafka guri. ⁸ Cadowgaygu way i caayeen maalintii oo dhan; Kuwa i quudhsada waxay magacayga u isticmaalaan habaar. ⁹ Waayo, waxaan unay dambas sidii kibis, Oo cabitaankayga waxaan ku qasay ilmo. ¹⁰ Sababta cadhadaada iyo xanaaqaaga; Waayo, waad i qaadday oo i tuurtay. ¹¹ Maalmahaygu waxay la mid yihiin hoos dheer, Oo waxaan u engegaa sida cawska.

¹² Laakiin Adigu, Eebbow, waxaad sii jirtaa weligeed, Magacaagana waa lagu xusuustaa jiil kasta. ¹³ Waad kici doontaa oo waxaad u naxariisan doontaa Siyoon; Waayo, waa waqtigii loogu muujin lahaa naxariis, Waayo, wakhtigii la qabtay waa yimid. ¹⁴ Runtii addoommadaadu waxay jecel yihiin dhagxaanteed, Oo waxay u naxariistaan ciiddeeda. ¹⁵ Sidaas darteed quruumaha waxay u cabsan doonaan magaca Eebbe, Oo dhammaan boqorrada dhulka waxay arki doonaan ammaantaada. ¹⁶ Waayo, Eebbe wuxuu dib u dhisay Siyoon; Wuxuu muujiyey ammaantiisa. ¹⁷ Wuxuu maqlay tukashada kuwa saboolka ah, Mana quudhsan baryadooda.

¹⁸ Tani waxaa loo qori doonaa jiilalka soo socda, Si dad aan weli la abuurin ay u ammaanaan Eebbe: ¹⁹ Waayo, Wuxuu ka fiiriyey meel sare oo quduus ah; Samada Eebbe wuxuu ka eegay dhulka, ²⁰ Si uu u maqlo oohinta maxaabiista, Si uu u xoreeyo kuwa

Sabuurradii

xukunka dilka ah, ²¹ Si dadka ay ugu dhawaaqaan magaca Eebbe ee Siyoon, Iyo ammaantiisa ee Yerusaaalem, ²² Marka dadka la isu keeno, Iyo boqortooyooyinka, inay caabudaan Eebbe.

²³ Wuxuu daciifiyey xoogayga jidka; Wuxuu gaabiyey maalmahayga. ²⁴ Waxaan idhaahdaa, “Eebbow, ha iga qaadin aniga oo ku jira maalmahayga, Sanooyinkaaga waxay ku fidiyaan jiil kasta. ²⁵ Waagii hore, waxaad dhigtay aasaaska dhulka, Samaduna waxay ku samaysan yihiin gacmahaaga. ²⁶ Way baabbi’i doonaan, laakiin Adigu waad sii jiri doontaa; Dhammaantood waxay u duugoobi doonaan sida dhar; Sida dhar duugoobay ayaad u beddeli doontaa, wayna baabbi’i doonaan. ²⁷ Laakiin Adigu waad sii jiri doontaa, Sanooyinkaagana weligood ma dhammaan doonaan. ²⁸ Carruurta addoommadaada waxay ku noolaan doonaan ammaan, Farcankooduna waa la dhihi doonaa hortaada.”

103

Daa'uud.

¹ Naftaydaay, Eebbe ammaan, Oo waxa igu jira oo dhammow, magaca quduuska ah ammaan. ² Naftaydaay, Eebbe ammaan, Oo xusuuso dhammaan wanaaggiisa; ³ Kaas oo dembiyadaada oo dhan cafiya, Kaas oo cudurradaada oo dhan bogsinaya; ⁴ Kaas oo noloshaada ka soo furtay godka, Kaas oo kugu taajiriyey naxariis iyo raxmad; ⁵ Kaas oo noloshaada ku buuxiyey waxyaalo wanaagsan, Si ay da'daadu ugu cusboonaato sida gorgorka.

⁶ Eebbe wuxuu fuliyaa falal xaq ah Iyo caddaalad kuwa la dulmiyey oo dhan.

⁷ Wuxuu Muuse tusay jidadkiisa, Falalkiisii carruurtii Israa'iil. ⁸ Eebbe waa naxariis iyo deeq, Wuu gaabiyaa xanaaqa oo hodan ku yahay naxariista. ⁹ Mar walba nama eedayn doono, Mana hayn doono xanaaqiisa weligiis. ¹⁰ Inagama yeelin sida dembiyadeennu u qalmaan, Mana nagu abaalmarin sida xumaateennu tahay. ¹¹ Waayo, sida cirka uga sarreeyo dhulka, Sidaas oo kale naxariistiisu ugu weyn tahay kuwa ka cabsada. ¹² Sida bari uga fog yahay galbeed, Sidaas oo kale ayuu naga fogeeyey xadgudubyadeenna.

¹³ Sida aabbe carruurtiisa ugu naxariisto, Sidaas oo kale Eebbe ugu naxariistaa kuwa ka cabsada. ¹⁴ Waayo, wuu garanayaa dabeecaddeenna; Wuxuu xusuustaa inaynu nahay ciid. ¹⁵ Ninka, maalintiisu waa sida cawska; Sida ubax duurka, sidaas ayuu u ubaxaa. ¹⁶ Marka dabayshu ka gudubto, ma jiro mar dambe, Meeshii uu joogayna ma xusuusato mar dambe. ¹⁷ Laakiin naxariista Eebbe waa tan weligeed ah Kuwa ka cabsada, Iyo xaqnimadiisa carruurta carruurtooda, ¹⁸ Kuwa axdigiisa ilaaliya Oo xusuusta amarradiisa inay raacaan.

¹⁹ Eebbe wuxuu carshigiisa dhigay samada, Boqortooyadiisuna waxay xukuntaa dhammaan.

²⁰ Eebbe ammaan, malaa'igihisa, Kuwa xoogga leh, oo fulinaya ereygiisa, Oo addeecaya codka ereygiisa! ²¹ Eebbe ammaan, ciidammadiisa oo dhan, Kuwa u adeega, oo doonaya doonistiisa. ²² Eebbe ammaan, dhammaan shuqulkiisa, Meel kasta oo xukunkooda ah; Naftaydaay, Eebbe ammaan!

104

Naftaydaay, Eebbe ammaan! Eebbow Ilaahaygaygiyow, aad baad u weyn tahay; Waxaad huwan tahay qurux iyo haybad,

² Adigoo iftiin isku duuddubaya sida dhar, Samada fidinaya sida daah teendho. ³ Isagu wuxuu dhisaa tiirarka qolalkiisa sare biyaha korkooda; Daruuraha wuxuu u isticmaalaa sida gaadhifardood; Wuxuu ku socdaa baalasha dabaysha; ⁴ Wuxuu u magacaabaa dabaysha fariinwadaayaashiisa, Dab ololaya sida addoommadiisa.

⁵ Isagu wuxuu dhigay dhulka aasaaskeeda, Si aanay u dhaqdhaqaaqin weligeedba. ⁶ Waxaad ku duuduubtay mool sida dabool; Biyuhu waxay ka sarreeyeen buuraha. ⁷ Cadhadaada way carareen, Dhawaaqa onkodkaaga way carareen. ⁸ Buuraha kor bay u kaceen, dooxooyinkuna hoos bay u degeen Meeshii aad u dejisay iyaga. ⁹ Waxaad dejisay xad aanay ka gudbin, Si aanay ugu soo noqonin inay dhulka ku fatahaan.

¹⁰ Isagu wuxuu sii daayaa ilaha biyaha dooxooyinka; Waxay dhex socdaan buuraha; ¹¹ Waxay waraabiyaan bahal kasta oo duurka jooga; Dameeraha duurjoogta ahna way ka dhergaan. ¹² Agtooda shimbiraha cirka ayaa deggan; Waxay ku heesaan laamaha dhexdooda. ¹³ Isagu wuxuu

Sabuurradii

waraabiyaa buuraha qolalkiisa sare; Dhulku wuxuu ka dhergaa midhaha shuqulladiisa. ¹⁴ Isagu wuxuu sababa cawska inuu u baxo xoolaha, Iyo dhirta shaqada aadanaha, Si ay uga soo saaraan cunto dhulka, ¹⁵ Iyo khamri, oo qalbiga aadanaha farxad gelisa, Si wejigu u dhalaalo saliid, Iyo cunto, oo qalbiga aadanaha xoogga gelisa. ¹⁶ Geedaha Eebbe waa si fiican loo waraabiyey, Sarcedarada Lubnaan oo uu asaasay, ¹⁷ Meesha shimbiruhu ku samaystaan buulkooda, Iyo gorgorka, oo hoygiisu yahay geedaha geedaha. ¹⁸ Buuraha dhaadheer waa u xayawaanka duurjoogta ah; Dhagaxyada waxay u adeegaan sida magangalyo dhagaxa hyrax.

¹⁹ Isagu wuxuu abuurray dayaxa si uu u calaamadiyo xilliyada; Qorraxduna waxay taqaanaa meeshay ku dhacdo. ²⁰ Waxaad keentaa gudcurka oo habeen bay noqotaa, Kaas oo dhammaan xayawaanka kaynta ku dhaqaaqaan. ²¹ Libaaxyada yaryar waxay u ciyi doonaan ugaadhsigooda, Waxayna raadiyaan quudkooda Eebbe. ²² Markay qorraxdu soo baxdo, way cararaan, Waxayna ku seexdaan godadkooda. ²³ Qofku wuxuu u baxaa shaqadiisa Iyo shaqadiisa ilaa fiidkii.

²⁴ Eebbow, shuqulladaadu waa faro badan yihiin! Xigmad ayaad ku samaysay dhammaantood; Dhulku wuxuu ka buuxaa abuurkaaga. ²⁵ Tani waa badda, oo ballaaran oo baaxad leh, Kaas oo ay ku jiraan makhluuqyo aan la tirin karin, Nooleyaal yaryar iyo kuwa waaweynba. ²⁶ Doonyuhu halkaas bay ku socdaan, Iyo Leviathan, oo aad u samaysay inuu ku ciyaaro.

²⁷ Dhammaantood way kugu tiirsan yihiin Waxay sugayaan in cuntadooda la siiyo wakhtigeeda. ²⁸ Waxaad u soo bandhigtaa, way ururiyaan; Waxaad fartaada furtaa, waxay ka dhergaan waxyaalo wanaagsan. ²⁹ Waxaad wejigaaga qarisa, way niyad jabsan yihiin; Waxaad ka qaaddaa neeftooda, way dhintaan Oo waxay ku noqdaan boodhkooda. ³⁰ Waxaad soo dirtaa Ruuxaaga, way dhalanayaan; Oo waxaad cusboonaysiisaa oogada dhulka.

³¹ Ha ahaato ammaanta Eebbe weligeed; Eebbe ha ku farxo abuurkiisa; ³² Wuxuu fiiriyaa dhulka, oo wuu gariiraa; Wuxuu taabtaa buuraha, oo waxay soo daayaan qiiq.

³³ Waxaan u heesi doonaa Eebbe inta aan noolahay; Waxaan ammaan ugu heesi doonaa

Ilaahayga inta aan jiro. ³⁴ Ha ahaato fikirkeygu mid isaga raalli geliyo; Aniga ahaan, waxaan ku farxi doonaa Eebbe. ³⁵ Ha baaba'aan dembiilayaashu dhulka Oo ha noqdo kuwa sharka leh mar dambe. Naftaydaay, Eebbe ammaan. Eebbe ammaan!

105 Eebbe mahadnaq u bixi, magacaana ugu barya; Shuqulkiisa dhex mari dadka. ² U heesa, ammaan u bixi; Caddee dhammaan yaababkiisa. ³ Ku faan magaca quduuska ah; Ha farxaan qalbiga kuwa Eebbe doondoona. ⁴ Eebbe iyo xooggiisa doondoona; Wajigiisa si joogto ah u raadiya.

⁵ Xusuuso yaababkiisa uu sameeyey, Yaabkiisa, iyo xukummada afkiisa ka soo baxay, ⁶ Idinka farcanka addoonkiisa Ibraahim, Idinka wiilasha Yacquub, kuwa la doortay! ⁷ Isagu waa Eebbeheen; Xukummadiisu waxay ku jiraan dhulka oo dhan.

⁸ Wuxuu xusuustay axdigiisa weligiis, Erayga uu amray kun jiiil, ⁹ Axdiga uu la dhigay Ibraahim, Iyo ballankiisa Isxaaq. ¹⁰ Markaasuu u xaqiijiyey Yacquub sida amar, Israa'iilna sida axdi weligiis ah, ¹¹ Isagoo leh, "Adiga waxaan ku siin doonaa dhulka Kana'an Sida dhaxalkaaga loo qoondeeyey."

¹² Markay ahaayeen tiro yar, Aad u yar, iyo shisheeyayaal ku dhex nool, ¹³ Oo ay ka guureen quruun ilaa quruun, Laga soo bilaabo boqortooyo ilaa dad kale, ¹⁴ Uma oggolaan inuu cidna dulmiyo, Boqorrada wuxuu ku canaantay iyaga dartiis, isagoo leh, ¹⁵ "Ha taabanin kuwa aan subkay, Oo ha waxyeelennin nebiyadayda."

¹⁶ Wuxuu ku amray abaar dhulka; Wuxuu jebiyey sahayda rootiga oo dhan. ¹⁷ Wuxuu u diray nin hortooda, Yuusuf, oo la iibiyey sida addoon. ¹⁸ Lugihiisa waxaa lagu dhibay silsilado, Isaguna wuxuu ku jiray biraha; ¹⁹ Ilaa wakhtiga eraygiisu uu fulay, Erayga Eebbe ayaa imitixaanay. ²⁰ Boqorkii baa u yeeray oo sii daayay, Taliyaha quruumaha ayaa sii daayay. ²¹ Wuxuu ka dhigay sayid gurigiisa, Iyo taliyaha dhammaan hantidiisa, ²² Inuu xidhidho saraakiishiisa sida uu doono, Inuu odayaashiisa xigmad baro.

²³ Israa'iilna wuxuu yimid Masar; Yacquubna wuxuu degganaa dhulka Xaam. ²⁴ Wuxuuna ka dhigay dadkiisa mid aad u barwaaqo badan, Wuxuuna ka dhigay kuwo ka xoog badan cadowgooda. ²⁵ Wuxuu qalbigooda u rogay inay neceb yihiin dadkiisa, Inay

Sabuurradii

si xeelad leh ula dhaqmaan addoommadiisa. ²⁶ Wuxuu diray Muuse, addoonkiisa la doortay, Iyo Haaruun, kii uu doortay. ²⁷ Waxay muujiyeen calaamadaha yaabka leh dhexdiisa, Iyo yaabab ku yaal dhulka Xaam. ²⁸ Wuxuu diray gudcur oo ka dhigay mugdi; Oo ma aysan diidin amarradiisa. ²⁹ Wuxuu baddalay biyahooda dhiig, Wuxuuna sababay kalluunka inay dhintaan. ³⁰ Dhulkooda wuxuu ku buuxiyey rahyo Xataa qolalka boqorraddo. ³¹ Wuxuu hadlay, oo duulal duqsiyo ah ayaa yimid, Iyo kaneecooyin ku baahsan dhulkooda. ³² Wuxuu siiyey baraf halkii roobka, Iyo dab ololaya dhulkooda. ³³ Wuxuu sidoo kale ku dhufatay geedahooda canabka iyo geedahooda berde, Wuxuuna burburiyey geedahooda dhulkooda. ³⁴ Wuxuu hadlay, oo ay yimaadeen ayax, Iyo caaro aan la tirin karin, ³⁵ Waxayna cunay dhammaan dhirta dhulkooda, Waxayna baabi'iyeen midhaha dhulkooda. ³⁶ Wuxuu sidoo kale ku dhufatay curadkooda dhulkooda, Midhaha ugu horreeya ee xooggooda oo dhan. ³⁷ Markaasuu Israa'iiliyiinta ka soo saaray lacag iyo dahab, Oo qabiilooyinkiisa dhexdiisana ma jirin mid daciif ah. ³⁸ Masar way faraxday markay baxeen, Waayo, cabsi baa ku dhacday Masriyiinta.

³⁹ Wuxuu ku fidiyey daruur sidii dabool, Iyo dab inuu iftiimiyo habeenka. ⁴⁰ Way weyddiisteen, wuuna keenay qumbaha, Wuxuuna siiyey rootiga samada. ⁴¹ Wuxuu furay dhagaxa oo biyo ka soo burqadeen; Waxayna u socdeen sida webi oo kale cidlada dhexdeeda.

⁴² Waayo, wuxuu xusuustay ballankiisa quduuska ah Addoonkiisa Ibraahim; ⁴³ Wuxuuna soo saaray dadkiisa isagoo faraxsan, Kuwa la doortay oo qaylo farxad leh. ⁴⁴ Wuxuuna siiyey dhulalkii quruumaha, Waxayna dhaxleen shaqadii dadka, ⁴⁵ Si ay u ilaaliyaan xeerarkiisa Oo ay u hoggaansamaan sharcigiisa. Mahad Eebbe!

106

Ammaana Eebbe!

Eebbe ku mahadiya, waayo, isagu waa wanaagsan yahay; Waayo, naxariistiisu waa weligeed.

² Yaa ka hadli kara shuqullada xoogga leh ee Eebbe, Ama ku dhawaaqi kara ammaantiisa oo dhan? ³ Waxaa barakaysan kuwa caddaaladda dhawra, Kuwa xaqnimada mar walba ku dhaqma!

⁴ Ii xusuuso, Rabbiyow, markaad dadkaaga u roonaatid; I soo booqo badbaadintaada, ⁵ Si aan u arko barwaaqada kuwaaga la doortay, Si aan ugu wadaago farxadda quruuntaada, Si aan ugu faano dhaxalkaaga.

⁶ Waannu dembaabnay sida awowayaasheen, Waannu leexannay, si xun ayaannu u dhaqannay. ⁷ Awowayaasheen Masar kuma ay fahmin yaababtaada; Ma ay xusuusan naxariistaada badan, Laakiin waxay ku caasiyeen badda, Badda Cas. ⁸ Hase ahaatee wuu badbaadiyey iyaga magiciisa aawadiis, Si uu awooddiisa u muujiyo. ⁹ Wuxuu canaantay Badda Cas oo way engegtay, Wuxuuna ku hoggaamiyey iyaga biyaha xoogga leh, sida cidlada dhexdeeda. ¹⁰ Sidaas ayuu uga badbaadiyey gacanta kuwii necbaa, Oo ka furtay gacanta cadowga. ¹¹ Biyihii waxay daboolleen cadaawayaaashoodii; Midkoodna ma harin. ¹² Markaas ayay kalsoonida ku qabaan erayadiisa; Waxay u heeseen ammaantiisa.

¹³ Si dhakhso ah ayay u illaabeen shuqulladiisa; Ma ay sugin hanuunkiisa, ¹⁴ Laakiin waxay noqdeen kuwo damac leh cidlada, Oo waxay Eebbe ku tijaabiyeen lamadegaanka. ¹⁵ Sidaas ayuu u siiyey codsigoodii, Laakiin wuxuu ku soo diray cudur halaag ah dhexdooda.

¹⁶ Markay ku masayreen Muuse xerada, Iyo Haaruun, kan quduuska ah ee Eebbe, ¹⁷ Dhulkii baa furmay oo liqay Daataan, Oo daboolay shirkii Abiiraam. ¹⁸ Oo dab baa ka kacay kooxdooda dhexdeeda; Ololkii baa baabi'iyey kuwa sharka leh. ¹⁹ Waxay sameeyeen weyl Xoreeb, Oo waxay caabudeen sanam bir ah. ²⁰ Sidaas ayay ammaantoodii ugu beddeleen Wax la mid ah dibi caws cunaya. ²¹ Waxay illaabeen Eebbe Badbaadiyahooda, Kaasoo waxyaalo waaweyn ku sameeyey Masar, ²² Yaabab dhulka Xaam, Iyo shuqullo cabsi leh Badda Cas agteeda. ²³ Sidaas darteed wuxuu ku dhawaaqay inuu baabi'in doono iyaga, Haddii uusan Muuse, kii la doortay, istaagin farqiga hortiisa, Si uu uga leexiyo cadhadiisa inay baabi'iso iyaga.

²⁴ Markaas ayay diideen dhulka wanaagsan; Ma ay rumaysan ballankiisa, ²⁵ Laakiin waxay ku gunuunaceen teendhooyinkooda; Ma ay dhegaysan codka Eebbe. ²⁶ Sidaas darteed wuxuu ugu dhaartay iyaga Inuu ku ridi doono cidlada

Sabuurradii

dhexdeeda, ²⁷ Iyo inuu ku kala firdhin doono farcankooda quruumaha dhexdooda, Oo ku kala firdhin doono dhulka.

²⁸ Waxay kaloo raaceen Bacal Beecoor, Oo waxay cuneen allabaryo loo bixiyey kuwii dhintay. ²⁹ Sidaas ayay ku cadhaysiiyeen isaga shuqulladooda, Oo belaaayo baa ku dhex dhacday. ³⁰ Markaas ayaa Fiinexaas istaagay oo dhex galay, Oo belaaayadii waa la joojiyey. ³¹ Oo waxaa loogu tiriyeey xaqnimo, Jiilasha soo socda oo dhan. ³² Waxay kaloo ku cadhaysiiyeen isaga biyaha Meeribah, Sidaas darteed waxay ku xumaatay Muuse iyaga aawadood; ³³ Maxaa yeelay, waxay caasiyeen Ruuxiisa, Isaguna wuxuu ku hadlay si degdeg ah bushimihiisa.

³⁴ Ma ay baabbi'in quruumaha, Sida Eebbe ugu amray iyaga, ³⁵ Laakiin waxay isku dhex dareen quruumaha Oo waxay qaateen caadooyinkooda, ³⁶ Oo waxay caabudeen sanamyadooda, Kuwaasoo noqday dabin iyaga. ³⁷ Waayo, waxay xataa u bixiyeen wiilashooda iyo gabdhahooda jinniyada, ³⁸ Oo waxay daadiyeen dhiig aan waxba galabsan, Dhiiggii wiilashooda iyo gabdhahooda, Kuwaasoo ay u bixiyeen sanamyada Kana'aan; Dhulkuna wuxuu ku wasakhay dhiigga. ³⁹ Sidaas ayay ku noqdeen kuwo aan nadiif ahayn dhaqankooda, Oo waxay ku khaldameen shuqulladooda.

⁴⁰ Sidaas darteed cadhadii Eebbe ayaa ku kacday dadkiisa, Wuxuuna necbaaday dhaxalkiisa. ⁴¹ Sidaas ayuu ugu dhiibay gacanta quruumaha, Kuwa necbaa ayaa iyaga xukumay. ⁴² Cadawgooduna wuxuu ku dulmiyey iyaga, Oo waxay ku hoos jireen awoodooda. ⁴³ Marar badan ayuu badbaadiyey iyaga; Hase ahaatee way caasiyeen niyadooda, Oo waxay ku dhaceen dembigooda. ⁴⁴ Hase ahaatee wuxuu eegay dhibkooda Markuu maqlay qayladooda; ⁴⁵ Wuxuuna xusuustay axdiigiisa aawadood, Oo wuxuu ka noqday sida waafaqsan naxariistiisa weyn. ⁴⁶ Wuxuu kaloo ka dhigay kuwo naxariis leh Indhaha kuwii qafaashay oo dhan.

⁴⁷ Naga badbaadi, Rabbiyow Eebbeheenna, Oo naga soo ururi quruumaha, Si aan ugu mahadino magacaaga quduuska ah Oo aan ugu faano ammaantaada.

⁴⁸ Waxaa barakaysan Eebbe, Ilaaha Israa'iil, Laga soo bilaabo weligeed ilaa weligeed. Dhammaan

dadkuna waxay odhan doonaan, "Aamiin." Ammaana Eebbe!

107 Mahad Eebbe siiya, waayo, isagu waa wanaagsan yahay; Waayo, jacaylkiisu waa daa'im.

² Kuwa Eebbe soo furtay ha sheegeen, Kuwa uu ka samatabbixiyey gacanta cadowga. ³ Oo uu ka soo wada ururiyey dalal fog, Bariga iyo galbeedka, Waqooyiga iyo koonfurgaba.

⁴ Waxay ku wareereen cidlada, dhul lama degaan ah; Ma ay heli karin waddo ay u tagaan magaalo ay degaan. ⁵ Way gaajoodaan oo harraadaan; Naftoodu way ku daashay gudaha. ⁶ Markaasay Eebbe ku qayliyeen dhibkooda; Isaguna wuxuu ka samatabbixiyey dhibtooda. ⁷ Wuxuu iyaga ku hoggaamiyey waddo toosan, Si ay u tagaan magaalo la deggan yahay. ⁸ Ha u mahadnaqaan Eebbe naxariistiisa, Iyo shuqulladiisa yaabka leh ee carruurta aadamaha! ⁹ Waayo, wuxuu qanciyeey nafta harraaddan, Wuxuuna ka buuxiyey nafta gaajaysan wax wanaagsan.

¹⁰ Waxaa jiray kuwo ku dhex noolaa gudcurka iyo hooska dhimashada, Maxaabiis ku jira silic iyo silsilado, ¹¹ Sababtoo ah waxay caasiyeen erayada Eebbe Oo diideen talada kan ugu sarreeya. ¹² Sidaas darteed wuxuu ku dejiyey qalbigooda shaqo; Way turunturoodeen oo ma jirin cid caawisa. ¹³ Markaasay Eebbe ku qayliyeen dhibkooda; Isaguna wuxuu ka samatabbixiyey dhibtooda. ¹⁴ Wuxuu ka soo saaray gudcurka iyo hooska dhimashada Oo wuxuu jebiyey silsiladahooda. ¹⁵ Ha u mahadnaqaan Eebbe naxariistiisa, Iyo shuqulladiisa yaabka leh ee carruurta aadamaha! ¹⁶ Waayo, wuxuu burburiyey albaabbada naxaasta, Oo wuxuu gooyey biraha birta.

¹⁷ Doqonimada, sababtoo ah dariiqadooda caasinimada, Iyo sababtoo ah xumaantooda, ayaa la silciyey. ¹⁸ Naftoodu waxay neceb tahay cuntooyin kala duwan, Waxayna u dhowaanayeen albaabbada dhimashada. ¹⁹ Markaasay Eebbe ku qayliyeen dhibkooda; Isaguna wuxuu ka samatabbixiyey dhibtooda. ²⁰ Wuxuu diray eraygiisa oo bogsiyey, Oo wuxuu ka badbaadiyey halaaggooda. ²¹ Ha u mahadnaqaan Eebbe naxariistiisa, Iyo shuqulladiisa yaabka leh ee carruurta aadamaha! ²² Ha keenaan allabaryo

Sabuurradii

mahadnaq, Oo ha ku dhawaaqaan shuqulkiisa gabay farxad leh.

²³ Kuwa badda ku dega markabyo, Kuwa ganacsi ku sameeya biyaha waaweyn, ²⁴ Waxay arkeen shuqullada Eebbe, Iyo yaababkiisa qoto dheer. ²⁵ Waayo, wuxuu hadlay oo kiciyey dabayl xoog leh, Taas oo kor u qaaday hirarka badda. ²⁶ Waxay u kaceen cirka, waxay u degeen qoto dheer; Geesinimadoodii way dhalaashay dhibkooda. ²⁷ Waxay ku wareereen oo turunturoodeen sida qof sakhraansan, Waxayna ahaayeen dhammaadkii caqligooda. ²⁸ Markaasay Eebbe ku qayliyeen dhibkooda, Isaguna wuxuu ka samatabbixiyey dhibtooda. ²⁹ Wuxuu dejiyey duufaanka ilaa uu noqdo aamusnaan, Si hirarka badda loo aamusiyo. ³⁰ Markaasay ku farxeen, maxaa yeelay way aamusnaayeen, Sidaas darteed wuxuu ku hagay dekedda ay doonayeen. ³¹ Ha u mahadnaqaan Eebbe naxariistiisa, Iyo shuqulladiisa yaabka leh ee carruurta aadamaha! ³² Ha weyneeyaan isaga shirarka dadka, Oo ha ammaanaan isaga golahaodayaasha.

³³ Wuxuu roгаа webiyada oo noqda lama degaan, Iyo ilo biyo ah oo noqda dhul engegan; ³⁴ Dhul barwaaqo ah oo noqda lama degaan, Sababtoo ah sharka kuwa ku dhex nool. ³⁵ Wuxuu beddelaa lama degaan oo noqda balliyo biyo ah, Iyo dhul qalalan oo noqda ilo biyo ah; ³⁶ Wuxuu ku noolaysiiyaa kuwa gaajaysan, Si ay u dhistaan magaalo ay degaan, ³⁷ Oo ay beeraan beeraha oo ay beeraan canab, Oo ay soo ururiyaan goosashada barwaaqada leh. ³⁸ Wuxuu iyaga barakeeyaa oo aad bay u tarmaan, Mana uu yareeyo xoolahooda.

³⁹ Markay yaraanayaan oo hooseeyaan Sababta dulmiga, silic, iyo murugada, ⁴⁰ Wuxuu ku shubaa quudhsiga nimanka sharaf leh Oo wuxuu ka dhigay inay ku wareeraan lama degaan aan waddo lahayn. ⁴¹ Laakiin wuxuu sare u qaadaa kuwa baahan oo ammaan ah, kana fog dhibaataada, Oo wuxuu ka dhigay qoysaskooda sida adhiga. ⁴² Kuwa xaq ah way arkaan oo ku farxaan; Laakiin dhammaan xaqdarradu waa la aamusiyeey.

⁴³ Yaa caqli leh? Ha fiiri gaar ah u yeesho waxyaalahan, Oo ha tixgeliyo naxariista Eebbe.

Hees. Sabuurradii Daa'uud.

¹ Qalbiga ayaa ii adkaysanaya, Eebbe; Waxaan heesi doonaa, waxaan kaloo ammaan kuugu heesi doonaa naftayda. ² Toos, kataar iyo lyre; Waxaan ku dhawaaqi doonaa waaberiga! ³ Waxaan kugu mahadin doonaa, Rabbiyow, dadka dhexdooda, Oo waxaan kugu ammaan doonaa quruumaha dhexdooda. ⁴ Waayo, naxariistaadu way ka ballaaran tahay samooyinka, Oo runtaaduna waxay gaartaa cirka. ⁵ Ha la sarraysiiyo Eebbe samooyinka ka sarreeya, Oo ammaanadaaduna ha ahaato dhulka oo dhan.

⁶ Si aad u badbaadiso kuwaad jeceshahay, Badbaadi gacantaada midig, oo iigu jawaab! ⁷ Eebbe wuxuu ku hadlay quduusnimadiisa: "Waxaan ku guuleysan doonaa, Waxaan qaybin doonaa Shekem, oo waxaan cabbiri doonaa Dooxada Sukot. ⁸ Gilecaad waa kayga, Manaseh waa kayga; Efrayim sidoo kale waa koofiyadda madaxa; Yahuudah waa usha boqornimadayda. ⁹ Moo'aab waa weelka aan ku dhaqo; Waxaan kabahayga ku tuuri doonaa Edom; Waxaan ku dhawaaqi doonaa guul Filistiin."

¹⁰ Yaa i geyn doona magaalada qalcadda leh? Yaa i hoggaamin doona Edom? ¹¹ Ma adigu ma na diidday, Eebbe? Oo ma aadan bixin ciidamadayada? ¹² Noo sii caawimaad ka geeska cadowga, Waayo, samatabbixinta dadku waa wax aan faa'iido lahayn. ¹³ Eebbe dhexdiisa waxaan ku gaari doonaa waxyaalo waaweyn, Oo waa isagii cadowgeena hoos u dhigi doona.

109

Agasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud.

¹ Eebbe ee ammaanadayda, ha aamusin! ² Waayo, waxay igu hadleen xumaan iyo khiyaano; Waxay igu isticmaaleen ereyo been ah. ³ Waxay igu hareereeyeen ereyo nacayb ah, Oo waxay igu dagaalameen sabab la'aan. ⁴ Jacaylkayga beddelkiisa way igu eedeeyaan; Laakiin waxaan ku sii socdaa tukashada. ⁵ Sidaasay xumaan iigu abaalgudeen wanaag, Iyo colaad jacaylkayga.

⁶ Ha loo magacaabo qof aan xaq ahayn inuu isaga ka sarreeyo, Oo ha istaago qof dacweeya midigtiisa. ⁷ Markii la xukumo, ha lagu helo dambi, Oo ha loo tixgeliyo tukashadiisa sida dembi. ⁸ Ha

Sabuurradii

yaraadaan maalintiisu; Ha mid kale qabto jagadiisa.⁹ Ha ilmahiisu ahaadaan kuwo aan aabbe lahayn, Iyo naagtiisu aan ninkeed lahayn.¹⁰ Ha ilmahiisu wareegaan oo caawimaad raadsadaan; Oo ha raadiyaan quudin meel fog oo ka fog guryahooda burburay.¹¹ Ha amaahiyuhu qabsado wixii uu haysto, Oo ha shisheeyuhu qaataan midhaha shaqadiisa.¹² Ha jirin qof u naxariista, Ama mid u naxariista carruurtiisa agoonta ah.¹³ Ha la gooyo farcankiisa; Ha la tirtiro magacooda jiilka soo socda.¹⁴ Ha la xusuusto xumaanta aowayaashiis hortiiisa Eebbe, Oo ha la tirtirin dembiga hooyadiis.¹⁵ Ha joogaan hortiiisa Eebbe si joogto ah, Si uu uga tirtiro xusuustooda dhulka;

¹⁶ Sababtoo ah ma uu muujin naxariis, Laakiin wuxuu eryaday kuwa dhibaataysan iyo kuwa baahan, Iyo kuwa qalbi-jab ah, si uu u keeno dhammaadkooda.¹⁷ Isaguna wuxuu jeclaa habaar, sidaasay ugu dhacday; Oo ma uu jeclayn barako, sidaasay uga fogaatay.¹⁸ Isaguna wuxuu u xidhay habaar sida dhar, Oo waxay jidhkiisa u gashay sida biyo, Iyo sida saliid lafihiisa.¹⁹ Ha noqoto isaga sida dhar uu isku duubo, Iyo sida suun uu had iyo jeer xidho.²⁰ Ha noqoto tan abaalmarinta eedeymahayga ka timid Eebbe, Iyo kuwa ku hadla waxyeello naftayda.

²¹ Laakiin Adigu, Eebbe, Sayidka, si naxariis leh iigu samee magacaaga aawadiis; Sababtoo ah naxariistaadu waa wanaagsan tahay, i badbaadi; ²² Waayo, waxaan ahay mid dhibaataysan oo baahan, Oo qalbigaygu si qoto dheer ayuu u dhaawacmay.

²³ Waxaan u libdhayaa sida hooska sii dheeraanaya; Waxaan u tuurmay sida ayax.²⁴ Jilbahaygu way daciifteen soonka, Oo jidhkaygu wuxuu noqday mid caato ah, oo aan quudin lahayn.²⁵ Waxaan sidoo kale u noqday ceeb iyaga; Markay i arkaan, madaxa ayay ruxaan.

²⁶ I caawi, Sayidkayga Eebbe; I badbaadi sida naxariistaada.²⁷ Oo ha ogaadaan in tani tahay falkaaga: Adigu, Sayidow, waad samaysay.²⁸ Way habaarayaan, laakiin Adigu waad barakaynaysaa; Markay kacaan, way ceeboobi doonaan, Laakiin addoonkaaga wuu farxi doonaa.²⁹ Ha lagu huwiyo ceeb eedeymahayga, Oo ha isku daboolaan ceebtooda sida dhar.

³⁰ Afkayga waxaan ku siin doonaa mahad badan Eebbe, Oo waxaan ku ammaani doonaa isaga

dhexda dad badan.³¹ Waayo, wuxuu ku jiraa dhinaca kuwa baahan, Si uu uga badbaadiyo kuwa xukuma naftiisa.

110

Sabuur Daa'uud.

¹ Sayidku wuxuu ku yidhi Sayidkayga: “Fadhiiso midigta Eebbe Ilaa aan cadaawayaashaada ka dhigo sariirta cagahaaga.”

² Sayidku wuxuu ka fidin doonaa ushaada xoogga leh Siyoon, isagoo leh, “Xukun dhexda cadaawayaashaada.” ³ Dadkaaga waxay si xor ah ugu tabaruci doonaan maalinta awooddaada; Quruxda quduuska ah, laga soo bilaabo uurka waaberiga, Dhallinyaradaadu waxay kuu noqon doonaan sida sayaxa.

⁴ Sayidku wuxuu sameeyey dhaar aan la beddeli karin, “Adigu waxaad tahay wadaad weligiis ah Sida Melkisedek.”

⁵ Sayidku wuxuu taagan yahay midigtaada; Wuxuu burburin doonaa boqorrada maalinta cadhadiisa.⁶ Wuxuu xukumi doonaa quruumaha, Isagoo ka buuxinaya kuwii dhacay, Wuxuu burburin doonaa madaxda dhul ballaaran.⁷ Wuxuu ka cabbi doonaa webiga jidka agtiisa; Sidaas darteed wuxuu kor u qaadi doonaa madaxiisa.

111

Maamuus Eebbe! Waxaan Eebbe uga mahadnaqayaa qalbi dhan, Kuwa xaqa ah dhexdiisa iyo kulanka dhexdiisa.

² Shuqullada Eebbe waa yaab badan yihiin; Waxaa baara dhammaan kuwa ku farxa.³ Qurux iyo haybad waa shuqulkiisa, Oo xaqnimadiisu waa mid sii waarta weligeed.⁴ Wuxuu hubiyeey in yaababkiisa la xusuusto; Eebbe waa deeqsi iyo naxariis badan.⁵ Wuxuu cunto siiyaa kuwa isaga ka cabsada; Wuxuu xusuusan doonaa axdigiisa weligiis.

⁶ Wuxuu dadkiisa tusay xoogga shuqulladiisa, Markuu siiyey dhaxalka quruumaha.⁷ Shuqullada gacmihiisu waa run iyo caddaalad; Dhammaan amarradiisu waa la isku halleyn karaa.⁸ Waa kuwo ad-adag waqti walba; Waxaa lagu sameeyaa run iyo daacadnimo.⁹ Wuxuu soo furtay dadkiisa; Wuxuu dhigay axdigiisa weligiis; Magiciisu waa quduus iyo cabsi leh.

Sabuurradii

¹⁰ Cabsida Eebbe waa bilowga xigmadda; Dhammaan kuwa amarradiisa raaca waxay leeyihiin faham wanaagsan; Ammaanidiisu waa mid sii waarta weligeed.

112 Ammaana Eebbe! Waxaa nasiib leh kan Eebbe ka cabsada, Kaasoo farxad weyn ka hela amarradiisa.

² Farcankiisu waxay saameyn ku yeelan doonaan dhulka; Faraca kuwa qumman waa la jeclaan doonaa. ³ Hanti iyo maal baa gurigiisa deggan, Oo xaqnimadiisuna weligeed way sii jirtaa. ⁴ Iftiin baa u soo baxa mugdiga kuwa qumman; Wuxuu yahay mid deeqsi ah, naxariis leh, oo caddaalad ah. ⁵ Waxaa u wanaagsan qofka deeqsi ah oo amaahda; Wuxuu ku adkaysan doonaa sababtiisa xukunka.

⁶ Waayo, isagu ma dhaqdhaqaaqi doono; Kuwa xaqa ah waa la xusuusan doonaa weligood. ⁷ Wuxuu ka baqi maayo war xun; Qalbigiisu waa adkaysi leh, isagoo ku kalsoon Eebbe. ⁸ Qalbigiisu waa go'an yahay, ma baqi doono, Laakiin wuxuu ku eegi doonaa cadaawayaashiisa go'aan leh. ⁹ Wuxuu siiyey masaakiinta si xor ah, Xaqnimadiisu weligeed way sii jirtaa; Geeskiisu waxaa lagu sarraysiin doonaa sharaf.

¹⁰ Kuwa sharka leh way arki doonaan oo dhibi doonaa, Wuxuu ilko la qaniini doonaa oo baabi doonaa; Rabitaanka kuwa sharka leh waxba kama soo bixi doonaan.

113 Ammaana Eebbe!

Ammaana, addoommada Eebbe, Ammaana magaca Eebbe. ² Magaca Eebbe ha la sharfiyo Laga bilaabo wakhtigan iyo weligiis. ³ Laga bilaabo qorrax soo baxa ilaa qorrax dhaca, Magaca Eebbe waa mudan yahay in la ammaano.

⁴ Eebbe waa ka sarraysiyaa quruumaha oo dhan; Quruxdiisuna waa ka sarreysaa samooyinka. ⁵ Yaa la mid ah Eebbe Ilaaheenna, Kaasoo ku fadhiya meel sare, ⁶ Kaasoo is-hoosaysiiya si uu u arko Waxyaalaha ku jira samada iyo dhulka?

⁷ Wuxuu ka qaadaa miskiinka boodhka, Wuxuu kor u qaadaa kan baahan qashinka, ⁸ Si uu ula fadhiisiiyo amiirrada, Iyaga oo ah madaxda dadkiisa. ⁹ Wuxuu siinayaa haweeneyda aan

carruurta lahayn guri Sida hooyo faraxsan oo carruur leh. Ammaana Eebbe!

114 Markii Israa'iil ka baxday Masar, Guriga Yacquub ka yimid dad af qalaad leh, ² Yahudah wuxuu noqday meeshiisa quduuska ah, Israa'iil, boqortooyadiisa.

³ Badda way aragtay oo dib u guran; Webiga Urdun wuxuu u qulqulay gadaal. ⁴ Buuraha waxay u boodboodeen sida wananka, Buuraha yaryar, sida ido yar yar.

⁵ Maxaa kugu dhacay, badda, inaad dib u gurato? Urdun, inaad u qulqusho gadaal? ⁶ Buuraha, inaad u boodboodaan sida wananka? Buuraha yaryar, sida ido yar yar?

⁷ Dhulka ha gariiro, hortiisa Eebbe, Hortiisa Ilaaha Yacquub, ⁸ Kaas oo dhagaxa u beddelay barkad biyo ah, Dhagaxa adag u beddelay ilo qulqulaya.

115 Annaga ma aha, Rabbiyow, annaga ma aha, Laakiin magacaaga ha ammaanmo, Sababta naxariistaada iyo daacadnimadaada aawadood.

² Maxay quruumuhu u weydiinayaan, "Aaway Ilaahooda hadda?" ³ Hase yeeshee Ilaaheenna wuxuu ku jiraa samada; Wuxuu sameeyaa wixii uu doono oo dhan. ⁴ Sanamyadoodu waa lacag iyo dahab, Gacmo dad ayaa sameeyay. ⁵ Afaf bay leeyihiin, laakiin ma hadlaan; Indho bay leeyihiin, laakiin ma arkaan; ⁶ Dhego bay leeyihiin, laakiin ma maqlaan; Sanka bay leeyihiin, laakiin ma urinayaan; ⁷ Gacmo bay leeyihiin, laakiin ma dareemaan; Lugaha bay leeyihiin, laakiin ma socdaan; Ma jiro dhawaaq ay dhuunta ka soo saaraan. ⁸ Kuwa sameeya waxay la mid noqon doonaan, Sida kuwa oo dhan oo ku kalsoon iyaga.

⁹ Israa'iilow, kalsoonidaada saar Rabbiga; Isagu waa caawimaaddaada iyo gaashaankaaga. ¹⁰ Reer Haaruunow, kalsoonidaada saar Rabbiga; Isagu waa caawimaaddaada iyo gaashaankaaga. ¹¹ Kuwa Rabbiga ka cabsadaow, kalsoonidaada saar Rabbiga; Isagu waa caawimaaddaada iyo gaashaankaaga.

¹² Rabbigu wuu na xusuustaa oo wuxuu nagu mannaysan doonaa barako. Wuxuu barakayn doonaa reer Israa'iil; Wuxuu barakayn doonaa reer

Sabuurradii

Haaruun. ¹³ Wuxuu barakayn doonaa kuwa Rabbiga ka cabsada, Kuwa yar iyo kuwa weynba.

¹⁴ Rabbigu ha idin barwaaqeeeyo, Idinka iyo carruurtiinnaba. ¹⁵ Rabbigu ha idiin naxariisto, Abuuraha samada iyo dhulka.

¹⁶ Samadu waxay u sugnaatay Rabbiga, Laakiin dhulka wuxuu ku aaminay dadka. ¹⁷ Dhimashadu ma ammaanto Rabbiga, Mana jiro mid ku dega aamusnaanta; ¹⁸ Laakiin annagu waan barakayn doonaa Rabbiga Hadda iyo weligiisba. Ammaana Rabbiga!

116 Waxaan jeclahay Rabbiga, waayo, wuu maqlaa Codkayga iyo baryootankayga. ² Maaddaama uu dhegtiisa ii rogay, Waxaan u yeedhi doonaa intaan noolahay oo dhan.

³ Dabinnadii dhimashada ayaa igu wareegsanaa Iyo argaggixisadii xabaasha ayaa igu soo gaadhay; Waxaan la kulmay cidhiidhi iyo murugo. ⁴ Markaasaan magaca Rabbiga ku baryay: “Fadlan, Rabbiyow, naftayda badbaadi!”

⁵ Rabbigu waa deeqsi iyo xaq; Runtii, Eebbeheen waa naxariis badan yahay. ⁶ Rabbigu wuxuu ilaaliyaa kuwa qalbiga fudud; Waxaan ahaa mid hooseeya, wuuna i samatabbixiyey.

⁷ Naftayda, ku noqo nabaddaada, Waayo, Rabbigu wuu kuu roonaaday. ⁸ Waayo, waxaad ka samatabbixisay naftayda dhimashada, Indhahayga oohinta, Lughayga turunturoodka. ⁹ Waxaan hor socon doonaa Rabbiga Dhulka kuwa nool.

¹⁰ Waan aaminay xataa markaan idhi, “Aad baan u dhibaataaysanahay.” ¹¹ Waxaan ku dhawaaqay niyad-jabkayga, “Dhammaan dadka waa khiyaano.”

¹² Sideen ugu abaalgudi karaa Rabbiga Dhammaan wanaaggiisa ii sameeyey?

¹³ Waxaan qaadi doonaa koobka badbaadada, Oo magaca Rabbiga ayaan ku baryi doonaa. ¹⁴ Waxaan oofin doonaa nidarradayda Rabbiga Shirka dadkiisa dhexdiisa.

¹⁵ Gaali ayay indhaha Rabbiga ku tahay Geerida kuwa uu aaminka u yahay. ¹⁶ Rabbiyow, runtii waxaan ahay addoonkaaga; Waxaan ahay addoonkaaga, ilmaha gabadhii addoonta ahayd, Xadhkahaygii waad iga furto.

¹⁷ Adiga ayaan kuu bixin doonaa allabari mahadnaq, Oo magaca Rabbiga ayaan ku baryi doonaa. ¹⁸ Waxaan oofin doonaa nidarradayda Rabbiga Shirka dadkiisa dhexdiisa. ¹⁹ Barxadaha guriga Rabbiga, Dhexdiisa, Yeruusaalem. Ammaana Rabbiga!

117 Sharafta Eebbe, quruumaha oo dhan; Magiciisa u dabaaldeg, dadyowga oo dhan! ² Waayo, naxariistiisu waa weyn tahay, Daacadnimada Eebbe waxay sii jiraysaa weligeed.

Sharafta Eebbe!

118 Eebbe ku mahadnaqa, waayo, isagu waa wanaagsan yahay; Naxariistiisuna weligeed bay sii waartaa.

² Israa'iil ha yidhaahdo, “Naxariistiisu weligeed bay sii waartaa.” ³ Guriga Haaruun ha yidhaahdo, “Naxariistiisu weligeed bay sii waartaa.” ⁴ Kuwa Eebbe ka cabsada ha yidhaahdaan, “Naxariistiisu weligeed bay sii waartaa.”

⁵ Dhibaataadayda dhexdeeda ayaan Eebbe ku baryay; Eebbe waa i maqlay oo meel ballaadhan buu i dhigay. ⁶ Eebbe waa dhinacayga; ma baqi doono; Maxay dad caadi ahi ii qaban karaan? ⁷ Eebbe waa ila jiraa oo waa iga caawiyaha; Sidaas daraaddeed waxaan guul ku eegayaa kuwa i neceba.

⁸ Waxaa wanaagsan in Eebbe magan laga dhigo In ka badan in dad lagu kalsoonaado. ⁹ Waxaa wanaagsan in Eebbe magan laga dhigo In ka badan in madax lagu kalsoonaado. ¹⁰ Dhammaan quruumaha ayaa hareereeyey; Magaca Eebbe ayaan ku celin doonaa. ¹¹ Way hareereeyeen, runtii, way igu hareereeyeen; Magaca Eebbe ayaan ku celin doonaa. ¹² Waxay igu hareereeyeen sida bees; Waxay u bakhtiyeen sida dabka qodxanta; Magaca Eebbe ayaan ku celin doonaa. ¹³ Aad baad i riixday si aan u dhaco, Laakiin Eebbe waa i taageeray. ¹⁴ Eebbe waa xooggeyga iyo gabaygayga, Oo wuxuu noqday badbaadadayda.

¹⁵ Farxad iyo badbaado qaylo ayaa ka dhex yeedhaysa teendhooyinka kuwa xaq ah; Gacanta midig ee Eebbe si geesinimo leh bay u shaqaysaa.

¹⁶ Gacanta midig ee Eebbe waa la koryeelay; Gacanta midig ee Eebbe si geesinimo leh bay u shaqaysaa. ¹⁷ Ma dhiman doono, laakiin waan noolaan doonaa, Oo waxaan ku dhawaaqi doonaa

Sabuurradii

shuqullada Eebbe. ¹⁸ Eebbe si adag buu ii edbiyey, Laakiin ima uu siin dhimasho. ¹⁹ Albaabbada xaqnimada ii fura; Waxaan ku dhex geli doonaa oo waxaan ku ammaan doonaa Eebbe. ²⁰ Kani waa albaabka Eebbe; Kuwa xaq ah ayaa ku dhex geli doona. ²¹ Waan kuugu mahadnaqayaa, waayo, waad i maqashay, Oo waxaad noqotay badbaadadayda.

²² Dhagaxii ay dhisayaashu diideen Waxaa uu noqday tiir-dhexaadmii. ²³ Eebbe ayaa tan sameeyey; Waa wax cajiib ah indhahayaga. ²⁴ Kani waa maaliintii Eebbe sameeyey; Aan ku faraxno oo ku reyreyno.

²⁵ Eebbow, waan ku baryaynaa, na badbaadi; Eebbow, waan ku baryaynaa, guul na sii!

²⁶ Waxaa nasiib leh kii ku yimaada magaca Eebbe; Waxaan ka soo ducaynaynaa guriga Eebbe. ²⁷ Eebbe waa Eebbe, oo wuxuu na siiyey iftiin; Xadhkaha ku xidh hadiyadda ciidda geesaha allabariga.

²⁸ Adigu waxaad tahay Ilaahayga, oo waan kuugu mahadnaqayaa; Adigu waxaad tahay Ilaahayga, waan ku sarraysiin doonaa.

²⁹ Eebbe ku mahadnaqa, waayo, isagu waa wanaagsan yahay; Naxariistisuna weligeed bay sii waartaa.

119

Ⲁ Aleph

¹ Waxaa faraxsan kuwa jidkoodu nadiif yahay, Kuwa raaca Sharciga Eebbe. ² Waxaa faraxsan kuwa dhawra markhaatiyadiisa, Oo isaga u doondoona qalbigooda oo dhan. ³ Iyaguna ma sameeyaan wax qaldan; Waxay ku socdaan jidalkiisa. ⁴ Waxaad dejisay amarradaada, In aan si dadaal leh u ilaalino. ⁵ Bal in jidalkaygu ay joogto noqdaan Si aan u dhawro xeerarkaaga! ⁶ Markaasaan ma xishoon doono Markaan tixgeliyo amarradaada oo dhan. ⁷ Waxaan kuugu mahadcelin doonaa qalbi daacad ah, Markaan barto xukumadaada xaq ah. ⁸ Waxaan ilaalin doonaa xeerarkaaga; Ha iga tegin gebi ahaanba!

Ⲃ Beth

⁹ Sidee ayuu wiil dhallinyaro ah jidkiisa nadiif uga dhigi karaa? Markuu ku hayo eraygaaga. ¹⁰ Qalbigayga oo dhan ayaan ku doondoona; Ha iga

leexin amarradaada. ¹¹ Waxaan qalbigayga ku haystay eraygaaga, Si aanan kaaga dembaabin. ¹² Waxaa ammaan mudan tahay, Eebbow; I bar xeerarkaaga. ¹³ Bushimahayga waxaan ku sheegay Dhammaan xeerarka afkaaga. ¹⁴ Waxaan farxad ku helay jidka markhaatiyadaada, Sida oo kale dhammaan maalmaha hodanka ah. ¹⁵ Waxaan ka fikirayaa amarradaada Oo waxaan tixgelinayaa jidadkaaga. ¹⁶ Waxaan ku raaxaysan doonaa xeerarkaaga; Ma illoobi doono eraygaaga.

Ⲅ Gimel

¹⁷ U naxariiso addoonkaaga, Si aan u noolaado oo aan u hayo eraygaaga. ¹⁸ I fur indhahayga, si aan u arko Waxyaalaha yaabka leh ee Sharcigaaga. ¹⁹ Waxaan ahay socdaal dhulka; Ha iga qarin amarradaada. ²⁰ Naftaydu waxay ku dheggaan tahay xiisaha Xeerarkaaga waqti kasta. ²¹ Waxaad canaanatay kuwa kibirka leh, kuwa la habaaray, Kuwa ka leexda amarradaada. ²² Ka qaad ceeb iyo quudhsi iga, Waayo, waxaan dhawrayaa markhaatiyadaada. ²³ In kastoo taliyayaashu fadhiyaan oo iga hadlaan, Addoonkaaga wuxuu ka fikiraa xeerarkaaga. ²⁴ Markhaatiyadaaduna waa farxaddayda; Iyagu waa la-taliyayaashayda.

Ⲇ Daleth

²⁵ Naftaydu waxay ku dheggaan tahay dhulka; I cusbooneysii sida ku qoran eraygaaga. ²⁶ Waxaan ka sheekeeyey jidadkayga, oo waxaad ii jawaabtay; I bar xeerarkaaga. ²⁷ I caawi inaan fahmo jidka amarradaada, Si aan uga fikiro yaababtaada. ²⁸ Naftaydu waxay ilmeesaa murugo awgeed; I adkee sida ku qoran eraygaaga. ²⁹ Ka fogee jidka khiyaanada iga, Oo si naxariis leh i sii Sharcigaaga. ³⁰ Waxaan doortay jidka daacadnimada; Waxaan hortayda dhigay xukumadaada. ³¹ Waxaan ku dheggaanahay markhaatiyadaada; Eebbow, ha iga dhigin mid xishooda! ³² Waxaan ku ordi doonaa jidka amarradaada, Waayo, waxaad ballaadhin doontaa qalbigayga.

Ⲉ He

³³ I bar, jidka xeerarkaaga, Eebbow, Oo waan dhawri doonaa ilaa dhammaadka. ³⁴ I sii faham, si aan u dhawro Sharcigaaga Oo aan ugu hayo qalbigayga oo dhan. ³⁵ I hanuuni jidka amarradaada, Waayo, waxaan ku raaxaystaa. ³⁶ Qalbigayga u soo jiid markhaatiyadaada, Oo aan u

Sabuurradii

jeedin faa'iido been ah. ³⁷ I leexi indhahayga si aanan ugu fiirsan waxa aan qiimo lahayn, Oo i cusbooneysi jidadkaaga. ³⁸ Adkee eraygaaga addoonkaaga, Sida mid ku dhiirigeliya cabsidaada. ³⁹ Ka fogee ceebtayda aan ka baqayo, Waayo, xukummadaadu waa wanaagsan yihiin. ⁴⁰ Bal eeg, waxaan u xiisay amarradaada; I cusbooneysi xaqnimadaada.

1 Waw

⁴¹ Fadligaaga ha ii yimaado, Eebbow, Badbaadintaada sida ku qoran eraygaaga; ⁴² Si aan u helo jawaab midka i quudhsada, Waayo, waxaan isku halleeyaa eraygaaga. ⁴³ Ha iga qaadin erayga runta gebi ahaanba afkayga, Waayo, waxaan sugayaa xukummadaada. ⁴⁴ Sidaas ayaan u ilaalin doonaa Sharcigaaga si joogto ah, Waqti walba. ⁴⁵ Oo waxaan ku socon doonaa xorriyad, Waayo, waxaan doondoonyaa amarradaada. ⁴⁶ Waxaan kaloo ka sheegi doonaa markhaatiyadaada hortooda boqorrada, Oo ma xishoon doono. ⁴⁷ Waxaan ku raaxaysan doonaa amarradaada, Kuwa aan jeclahay. ⁴⁸ Oo waxaan kor u qaadi doonaa gacmahayga amarradaada, kuwa aan jeclahay; Oo waxaan ka fikiri doonaa xeerarkaaga.

2 Zayin

⁴⁹ Xusuuso erayga addoonkaaga, Kaas oo aad igu rajo gelisay. ⁵⁰ Tani waa raaxadayda dhibaataadayda, In eraygaaga i cusbooneysiye. ⁵¹ Kuwa kibirka leh waxay i quudhsadaan gebi ahaanba, Hase yeeshee kama leexdo Sharcigaaga. ⁵² Waxaan xusuustay xukummadaadii hore, Eebbow, Oo waxaan helay raaxo. ⁵³ Cadho xoog leh ayaa i qabatay sababtoo ah kuwa sharka leh, Kuwa ka tagay Sharcigaaga. ⁵⁴ Xeerarkaagu waxay ahaayeen heesahayga Guriga safarkayga. ⁵⁵ Eebbow, waxaan xusuustaa magacaaga habeenkii, Oo waxaan dhawraa Sharcigaaga. ⁵⁶ Tani waxay noqotay aniga, In aan dhawro amarradaada.

3 Heth

⁵⁷ Eebbe waa qaybteyda; Waxaan ballanqaaday inaan dhawro erayadaada. ⁵⁸ Waxaan ku doondoony fadligaaga qalbigayga oo dhan; I si naxariis leh sida ku qoran eraygaaga. ⁵⁹ Waxaan ka fikiri jiray jidadkayga Oo waxaan u jeestay tallaabooyinkayga markhaatiyadaada. ⁶⁰ Waxaan ku degdegay oo ma daahin In aan raaco

amarradaada. ⁶¹ Dabinnada kuwa sharka leh ayaa hareereeyey, Laakiin ma illoobin Sharcigaaga. ⁶² Waxaan kacaa habeenbadhkii si aan kuugu mahadceliyo Sababta xukummadaada xaq ah. ⁶³ Waxaan ahay saaxiib u ah dhammaan kuwa kaa cabsada, Iyo kuwa dhawra amarradaada. ⁶⁴ Dhulka waxaa ka buuxa naxariistaada, Eebbow; I bar xeerarkaaga.

4 Teth

⁶⁵ Waxaad si wanaagsan ula dhaqantay addoonkaaga, Eebbow, Sida ku qoran eraygaaga. ⁶⁶ I bar garasho wanaagsan iyo aqoon, Waayo, waxaan isku halleeyaa amarradaada. ⁶⁷ Intaanan dhibaataysan, waan ka leexday, Laakiin hadda waxaan had iyo jeer dhawraa eraygaaga. ⁶⁸ Waxaad tahay mid wanaagsan oo samaysa waxa saxda ah; I bar xeerarkaaga. ⁶⁹ Kuwa kibirka leh waxay igu been abuureen; Qalbigayga oo dhan waxaan dhawri doonaa amarradaada. ⁷⁰ Qalbigoodu waa mid aan dareen lahayn, sida baruurta adag, Laakiin waxaan ku raaxaystaa Sharcigaaga. ⁷¹ Waxaa ii wanaagsanayd inaan la kulmo dhibaato, Si aan u barto xeerarkaaga. ⁷² Sharciga afkaaga wuxuu ii yahay mid ka qaalisan Kumanaan dahab iyo lacag ah.

5 Yodh

⁷³ Gacmahaagu waxay i sameeyeen oo i qaabeeyeen; I sii faham, si aan u barto amarradaada. ⁷⁴ Kuwa kaa cabsada ha i arkaan oo ha ku farxaan, Waayo, waxaan rajaynayaa eraygaaga. ⁷⁵ Waxaan ogahay, Eebbow, in xukummadaadu ay yihiin kuwo xaq ah, Oo inaad i siisay imtixaan si daacadnimo ah. ⁷⁶ Fadligaagu ha i raaxeeyo, Sida ku qoran eraygaaga addoonkaaga. ⁷⁷ Naxariistaadu ha ii timaado, i siiso nolol, Waayo, Sharcigaagu waa farxaddayda. ⁷⁸ Kuwa kibirka leh ha xishoodaan, waayo, waxay igu sameeyaan been; Laakiin waxaan ka fikiri doonaa amarradaada. ⁷⁹ Kuwa kaa cabsada ha ii soo jeestaan, Iyo kuwa yaqaan markhaatiyadaada. ⁸⁰ Qalbigaygu ha noqdo mid joogto ah xeerarkaaga, Si aanan u xishoon.

6 Kaph

⁸¹ Naftaydu waxay u xiisay badbaadintaada; Waxaan sugayaa eraygaaga. ⁸² Indhahaygu way daaleen iyagoo u xiisaya eraygaaga, Intaan leeyahay, "Goorma ayaad i raaxayn doontaa?" ⁸³ In

Sabuurradii

kastoo aan noqday sida maqaarka khamriga ee qalalan ee qiiqa, Ma illoobin xeerarkaaga. ⁸⁴ Waa maxay cabbirka maalmahayga, addoonkaaga? Goorma ayaad cadaalad u keeni doontaa kuwa i erylanya? ⁸⁵ Kuwa kibirka leh waxay ii qodeen godad, Dadka aan ku raacsanayn Sharcigaaga. ⁸⁶ Dhammaan amarradaadu waa kuwo daacad ah; Waxay igu silciyeen been; i caawi! ⁸⁷ Waxay ku dhowaadeen inay i baabi'yaan dhulka, Laakiin kama tagin amarradaada. ⁸⁸ I cusbooneysiis sida ku qoran naxariistaada, Si aan u dhawro markhaatiga afkaaga.

↳ Lamedh

⁸⁹ Weligeed, Eebbow, Eraygaagu wuxuu taagan yahay samada. ⁹⁰ Daacadnimadaadu waxay sii socotaa jiilal dhan; Waxaad dejisay dhulka, oo wuu taagan yahay. ⁹¹ Waxay taagan yihiin maanta xukummadaada, Waayo, dhammaan waxyaaluhu way kuu adeegaan. ⁹² Haddaan Sharcigaagu noqon mid aan ku raaxaysto, Waxaan ku halligmi lahaa dhibaatadayda. ⁹³ Marnaba ma illoobi doono amarradaada, Waayo, adigaa i cusbooneysiyeey iyaga. ⁹⁴ Waxaan kuu ahay; i badbaadi, Waayo, waxaan doondoonaay amarradaada. ⁹⁵ Kuwa sharka leh waxay ku sugayaan inay i baabi'yaan; Waxaan si dadaal leh u tixgelin doonaa markhaatiyadaada. ⁹⁶ Waxaan arkay xad u leh dhammaan kaamilnimada; Amarkaagu waa mid aad u ballaadhan.

↪ Mem

⁹⁷ Sidee ayaan u jeclahay Sharcigaaga! Waa fikirka maalintayda oo dhan. ⁹⁸ Amarradaadu waxay iga dhigaan mid ka caqli badan cadowgayga, Waayo, weligood waa kayga. ⁹⁹ Waxaan leeyahay faham ka badan dhammaan macallimiintayda, Waayo, markhaatiyadaadu waa fikirka aan ka fikiro. ¹⁰⁰ Waxaan fahmayaa ka badan kuwa waayeelka ah, Sababta oo ah waxaan dhawray amarradaada. ¹⁰¹ Waxaan ka ilaaliyay cagahayga jid kasta oo shar ah, Si aan u dhawro eraygaaga. ¹⁰² Kama leexan xukummadaada, Waayo, adigaa i baray. ¹⁰³ Sidee ayay erayadaadu ugu macaan yihiin dhadhankayga! Haa, way ka macaan yihiin malabka afkayga! ¹⁰⁴ Amarradaada waxaan ka helaa faham; Sidaa darteed waxaan necbahay jid kasta oo been ah.

↪ Nun

¹⁰⁵ Eraygaagu waa sida laambad cagahayga u ah Iyo iftiin jidkayga. ¹⁰⁶ Waxaan ku dhaartay oo waan ilaalin doonaa, In aan dhawro xukummadaada xaqa ah. ¹⁰⁷ Waxaan ahay mid aad u dhibaataysan; I cusbooneysiis, Eebbow, sida ku qoran eraygaaga. ¹⁰⁸ Fadlan aqbal hadiyadaha afkayga ee ikhtiyaarka ah, Eebbow, Oo i bar xukummadaada. ¹⁰⁹ Nolosheydu waxay si joogto ah ugu jirtaa gacantayda, Hase yeeshee ma illoobin Sharcigaaga. ¹¹⁰ Kuwa sharka leh waxay ii dhigeen dabin, Hase yeeshee kama leexan amarradaada. ¹¹¹ Waxaan helay markhaatiyadaada sida dhaxal weligiis ah, Waayo, waa farxadda qalbigayga. ¹¹² Waxaan dejiyay qalbigayga inaan fuliyo xeerarkaaga Weligeed, ilaa dhammaadka.

↪ Samekh

¹¹³ Waxaan necbahay kuwa laba-wajiilayaasha ah, Laakiin waxaan jeclahay Sharcigaaga. ¹¹⁴ Adigu waxaad tahay magangalkayga iyo gaashaanadayda; Waxaan rajaynayaa eraygaaga. ¹¹⁵ Iga taga, kuwa sharka leh, Si aan u dhawro amarrada Eebbaha. ¹¹⁶ I taageer sida ku qoran eraygaaga, si aan u noolaado; Oo ha iga dhigin mid xishooda rajadayda. ¹¹⁷ I taageer si aan u nabad galo, Si aan u tixgeliyo xeerarkaaga si joogto ah. ¹¹⁸ Waxaad diidday dhammaan kuwa ka leexda xeerarkaaga, Waayo, khiyaanadoodu waa mid aan faa'iido lahayn. ¹¹⁹ Waxaad ka saartay dhammaan kuwa sharka leh ee dhulka sida wasakhda; Sidaa darteed waxaan jeclahay xeerarkaaga. ¹²⁰ Hilibkaygu wuxuu la gariiraa cabsidaada, Oo waxaan ka baqayaa xukummadaada.

↪ Ayin

¹²¹ Waxaan sameeyey caddaalad iyo xaqnimo; Ha iga tegin kuwa i dulma. ¹²² Noqo dammaanad qaade addoonkaaga wanaag; Ha u ogolaan kuwa kibirka leh inay i dulmaan. ¹²³ Indhahaygu way daaleen iyagoo u xiisaya badbaadintaada, Iyo eraygaaga xaqa ah. ¹²⁴ U dhaqan addoonkaaga naxariistaada, Oo i bar xeerarkaaga. ¹²⁵ Waxaan ahay addoonkaaga; i sii faham, Si aan u ogaado markhaatiyadaada. ¹²⁶ Waa waqtigii Eebbe uu wax qaban lahaa, Waayo, waxay jebiyeen Sharcigaaga. ¹²⁷ Sidaa darteed waxaan jeclahay amarradaada ka badan dahabka, haa, ka badan dahabka saafi ah. ¹²⁸ Sidaa darteed waxaan raacaa dhammaan

Sabuurradii

amarradaada si taxaddar leh, Waxaan necbahay jid kasta oo been ah.

Pe

¹²⁹ Markhaatiyadaadu waa yaab; Sidaa darteed naftaydu way dhawrtay. ¹³⁰ Muujinta erayadaadu waxay keentaa iftiin; Waxay faham siisaa kuwa fudud. ¹³¹ Waxaan afkayga u furay si ballaadhan oo xiiiso leh, Waayo, waxaan u xiisay amarradaada. ¹³² I soo jeedso oo ii naxariiso, Sida ku habboon kuwa jeclaada magacaaga. ¹³³ Adkee tallaabooyinkayga eraygaaga, Oo ha u ogolaan wax qaldan inay igu awood yeeshaan. ¹³⁴ Iga soo fur dulmiga dadka, Si aan u dhawro amarradaada. ¹³⁵ Wajigaaga ku iftiimi addoonkaaga, Oo i bar xeerarkaaga. ¹³⁶ Indhahaygu waxay daadshaan biyo qulqulaya, Sababta oo ah ma dhawraan Sharcigaaga.

Tsadhe

¹³⁷ Adigu waxaad tahay mid xaq ah, Eebbow, Oo xukummadaadu waa sax. ¹³⁸ Waxaad ku amartay markhaatiyadaada xaqnimo Iyo daacadnimo weyn. ¹³⁹ Xamaasadaydu waxay i qabatay, Sababta oo ah cadowgaygu waxay illoobeen erayadaada. ¹⁴⁰ Eraygaagu waa mid aad u saafi ah, Sidaa darteed addoonkaagu wuu jeclaanayaa. ¹⁴¹ Waxaan ahay mid aan qiimo lahayn oo la quudhsaday, Hase yeeshee ma illoobin amarradaada. ¹⁴² Xaqnimadaadu waa mid weligeed ah, Oo Sharcigaagu waa udub dhexaadka runta. ¹⁴³ Dhib iyo cidhiidhi ayaa i helay, Hase yeeshee amarradaadu waxay ii keenaan farxad. ¹⁴⁴ Markhaatiyadaadu waa xaq weligeed ah; I sii faham si aan u noolaado.

Goph

¹⁴⁵ Waxaan ku qayliyay qalbigayga oo dhan; iigu jawaab, Eebbow! Waxaan dhawri doonaa xeerarkaaga. ¹⁴⁶ Waxaan kuu yeedhay; i badbaadi, Oo waxaan dhawri doonaa markhaatiyadaada. ¹⁴⁷ Waxaan kacaa waaberiga ka hor oo waxaan u qayliya caawimaad; Waxaan sugayaa erayadaada. ¹⁴⁸ Indhahaygu waxay sugayaan ilaalinta habeenka, Si aan uga fikiro eraygaaga. ¹⁴⁹ Maqal codkayga sida ku qoran naxariistaada; I cusbooneysi, Eebbow, sida ku qoran xukummadaada. ¹⁵⁰ Kuwa sharka leh waxay ii soo dhowaanayaan; Waxay ka fog yihiin Sharcigaaga. ¹⁵¹ Hase yeeshee adigu waxaad tahay mid dhow, Eebbow, Oo dhammaan

amarradaadu waa run. ¹⁵² Hore ayaan uga bartay markhaatiyadaada, In aad dejisay weligeed.

Resh

¹⁵³ Fiiri dhibaatadayda oo i badbaadi, Waayo, ma illoobin Sharcigaaga. ¹⁵⁴ Dacwaddayda u doodo oo i soo fur; I cusbooneysi sida ku qoran eraygaaga. ¹⁵⁵ Badbaadintu waa ka fog tahay kuwa sharka leh, Waayo, ma doondoonaan xeerarkaaga. ¹⁵⁶ Naxariistaadu waa weyn tahay, Eebbow; I cusbooneysi sida ku qoran xukummadaada. ¹⁵⁷ Waxaa badan kuwa i silciya iyo cadowgayga, Hase yeeshee kama leexo markhaatiyadaada. ¹⁵⁸ Waxaan arkaa kuwa khiyaano leh oo dareemaya quudhsi, Sababta oo ah ma dhawraan eraygaaga. ¹⁵⁹ Tixgeli sida aan u jeclahay amarradaada; I cusbooneysi, Eebbow, sida ku qoran naxariistaada. ¹⁶⁰ Dhammaan eraygaagu waa run, Oo mid kasta oo xukummadaada xaq ah waa weligeed.

Sin and Shin

¹⁶¹ Amiirro waxay i eryaan sabab la'aan, Laakiin qalbigaygu wuxuu ka cabsadaa erayadaada. ¹⁶² Waxaan ku farxaa eraygaaga, Sida mid helay hanti weyn. ¹⁶³ Waxaan necbahay oo quudhsadaa been, Laakiin waxaan jeclahay Sharcigaaga. ¹⁶⁴ Waxaan ku ammaanayaa maalinta oo dhan Sababta oo ah xukummadaada xaq ah. ¹⁶⁵ Kuwa jeclaada Sharcigaaga waxay leeyihiin nabad weyn, Oo waxba ma keeni karaan inay ku turunturoodaan. ¹⁶⁶ Waxaan rajaynayaa badbaadintaada, Eebbow, Oo waxaan raacaa amarradaada. ¹⁶⁷ Naftaydu waxay dhawrtay markhaatiyadaada, Oo waxaan aad u jeclahay. ¹⁶⁸ Waxaan dhawrayaa amarradaada iyo markhaatiyadaada, Waayo, dhammaan jidadkaygu waa hortaa.

Taw

¹⁶⁹ Ha yimaado qayladaydu hortaa, Eebbow; I sii faham sida ku qoran eraygaaga. ¹⁷⁰ Ha yimaado baryadaydu hortaa; I badbaadi sida ku qoran eraygaaga. ¹⁷¹ Bushimahaygu ha ka buuxsamaan ammaan, Waayo, waxaad i bartaa xeerarkaaga. ¹⁷² Carrabkaygu ha ku heeso eraygaaga, Waayo, dhammaan amarradaadu waa xaqnimo. ¹⁷³ Gacantaadu ha diyaar noqoto inay i caawiso, Waayo, waxaan doortay amarradaada. ¹⁷⁴ Waxaan u xiisay badbaadintaada, Eebbow, Oo Sharcigaagu waa farxaddayda. ¹⁷⁵ Naftaydu ha noolaato si ay

Sabuurradii

kuu ammaanto, Oo xukummadaadu ha i caawiyaan.
¹⁷⁶ Waxaan ku wareegay sida ido lumay;
addoonkaaga raadi, Waayo, ma illoobin
amarradaada.

120

Hees Kor U Kac Ah.

¹ Dhibkayga waxaan ku qayliyey Eebbe, Oo isna
waa ii jawaabay. ² Eebbow, naftayda ka badbaadi
bushimaha beenta ah, Iyo carrab khiyaano leh.

³ Maxaa lagu siin doonaa, maxaase kale oo lagu
samayn doonaa, Carrab khiyaano leh? ⁴ Fallaaraha
fiiqan ee dagaalyahanka, Iyo dhuxusha ololaysa ee
geedka xanjada!

⁵ Hoogayga, waayo, waxaan degganahay Meeshek,
Oo waxaan hoy ka dhigtay teendhooyinka Qeedaar!

⁶ Naftaydu aad bay ugu dheeraatay Kuwa nabadda
ka soo horjeeda. ⁷ Waxaan raadiyaa nabad, laakiin
markaan hadlo, Dagaal bay raadiyaan.

121

Hees Kor U Kac Ah.

¹ Waxaan indhahayga u qaadaa buuraha; Xaggee
ka iman doontaa caawimadaydu? ² Caawimadaydu
waxay ka timaadaa Eebbe, Abuuraha samada iyo
dhulka.

³ Isagu ma oggolaan doono in cagtaadu
turuntoorto; Kan ku ilaalinayaa ma gam'i doono. ⁴
Bal eeg, ilaaliyaha Israa'iil Ma gam'i doono mana
seexan doono.

⁵ Eebbe waa ilaaliyahaaga; Eebbe wuxuu ku
siinayaa hooska gacantaada midig. ⁶ Qorraxduna
kuuma dhibi doonto maaliintii, Mana kuu dhibi
doonto dayaxu habeenkii.

⁷ Eebbe wuxuu kaa ilaalin doonaa wax kasta oo
dhib ah; Isagu wuxuu dhawri doonaa naftaada. ⁸
Eebbe wuxuu ilaalin doonaa socodkaaga iyo
imaatinkaaga Hadda iyo weligoodba.

122

Hees Kor U Socod Ah. Daa'uud.

¹ Waxaan ku farxay markay igu yidhaahdeen, "Aynu
tagno hoyga Rabbiga." ² Lugahayagu waxay hadda
taagan yihiin Gudaha iriddaada, Yerusasaalemow,

³ Yerusasaalem, oo la dhisay Sida magaalo isku
xidhan; ⁴ Oo ay qabiilooyinku u koraan,
qabiilooyinka Rabbiga— Amar u ah Israa'iil— Inay
ugu mahadnaqaan magaca Rabbiga. ⁵ Waayo,
waxaa halkaas la dhigay kursiyo xukun, Kursiyada
guriga Daa'uud.

⁶ U duceeya nabadda Yerusasaalem: "Kuwa ku
jecelow ha helaan nabadgelyo. ⁷ Ha ahaato
xasilooni derbiyadaada dhexdeeda, Iyo barwaaqo
qalcadahaaga dhexdeeda." ⁸ Anigoo u tixgelinaya
walaalahay iyo asxaabtayda, Waxaan hadda odhan
doonaa, "Ha ahaato xasilooni dhexdaada." ⁹
Anigoo u tixgelinaya guriga Rabbiga Eebbehehen,
Waxaan raadin doonaa wanaaggaaga.

123

Hees Kor U Kac Ah.

¹ Adiga ayaan indhahayga kuu qaaday, Adiga oo ku
fadhiya samada! ² Fiiri, sida indhaha addoommadu
ugu dhegan yihiin gacanta sayidkooda, Iyo sida
indhaha gabadha adeegaha ahi ugu fiirsadaan
gacanta sayidaddaada, Sidaas oo kale indhahayagu
waxay u jeedaan Eebbe Ilaahayaga ah, Ilaa uu noo
muujiyo naxariistiisa.

³ Naxariiso, Eebbow, naxariiso, Waayo, waxaan ku
filannay quudhsasho badan. ⁴ Naftayadu waxay ku
filnaatay Jeessjeeska kuwa raaxaysanaya, Iyo
quudhsashada kuwa kibirsan.

124

Hees La Fuulo. Daa'uud.

¹ "Haddii aanay Eebbe nala jirin," Ha yidhaahdo
reer binu Israa'iil, ² "Haddii Eebbe aanu nala jirin
Markii dadku nagu kaceen, ³ Markaasay na liqi
lahaayeen gebi ahaanba, Markii cadhadoodu nagu
kululaatay; ⁴ Markaasay biyuhu nagu soo fatahi
lahaayeen, Webigu wuxuu ku dul socon lahaa
nafsaddeenna; ⁵ iyo biyaha kacsan waxay ku dul
socon lahaayeen nafsaddeenna."

⁶ Mahad ha u sugnaato Eebbe, Kan aan noo
oggolaan in ay ilkaheennu na gooyaan. ⁷
Nafsaddeennu waxay ka baxsatay sida shimbir ka
baxsata dabinka ugaadhsadaha; Dabinku waa jabay
oo waannu baxsanay. ⁸ Gargaarkayagu wuxuu ku
jiraa magaca Eebbe, Kan sameeyey samada iyo
dhulka.

125

Hees Korkacaad.

¹ Kuwa ku kalsoon Eebbe Waa sida Buur Siyoon, oo aan la dhaqaajin karin laakiin weligeedba jirta. ² Sidii buuruhu Yeruusaalem u hareereeyaan, Sidaas oo kale Eebbe u hareereeyaa dadkiisa Hadda iyo weligoodba.

³ Waayo, usha sharka kuma nasan doonto dhulka kuwa xaq ah, Si kuwa xaq ah aanay gacmahooda ugu fidin inay xumaan sameeyaan.

⁴ Naxariiso, Eebbow, kuwa wanaagsan, Iyo kuwa qalbigoodu toosan yahay. ⁵ Laakiin kuwa u leexda jidadkooda qalloocan, Eebbe wuxuu iyaga la kaxayn doonaa kuwa caddaalad darrada ku dhaqma. Nabadi ha ahaato Israa'iil.

126

Hees Koryeed.

¹ Markii Eebbe soo celiyey nasiibkii Siyoon, Waxaannu ahayn sida kuwa riyoonaaya. ² Markaas afkayaga waxaa ka buuxsamay qosol Iyo carrabkayaga heeso farxadeed; Markaas ayay quruumuhu dheheen, "Eebbe waxyaalo waaweyn ayuu u sameeyey iyaga." ³ Eebbe waxyaalo waaweyn ayuu noo sameeyey; Waxaannu ka buuxsannahay farxad.

⁴ Soo celi nasiibkayaga, Eebbow, Sida durdurraada Negeeb. ⁵ Kuwa ilmaynaya oo wax beeraya waxay goosan doonaan heeso farxadeed. ⁶ Midka tagaya isagoo ooyaya, oo sida abuur uu beero, Dhab ahaan ayuu ku soo noqon doonaa qaylo farxadeed, isagoo sidda goosashadiisa la jirta.

127

Hees Kor Ukac ah. Suleymaan.

¹ Haddaan Eebbe guriga dhisin, Kuwa dhisaya waxay ku hawshoodaan micno la'aan; Haddaan Eebbe magaalada ilaalin, Ilaaliyuhu wuxuu soo jeedaa micno la'aan. ² Waa micno la'aan inaad aroor hore kacdaan, Oo aad habeen dambe seexataan, Oo aad cuntaan kibista hawlaha xanuunka leh; Waayo, wuxuu siiya kuwa uu jecel yahay xataa marka ay hurdaan.

³ Bal eega, carruurta waa barako ka timaadda Eebbe, Midhaha uurka waa abaal marin deeqsi ah.

⁴ Sida fallaadhaha gacanta geesi ku jira, Sidaas oo kale waa carruurta lagu dhalay dhalinyaranimada. ⁵ Waxaa barakaysan ninka guntadiisu ka buuxdo; Iyagu ma ceeboobi doonaan Markay la kulmaan cadaawayaashooda iridda.

128

Hees Kor U Kac

¹ Waxaa barakaysan qof kasta oo Eebbe ka cabsada, Oo ku socda jidadkiisa. ² Waxaad cuni doontaa midhaha shaqada gacmaahaaga; Waad farxi doontaa, oo way kuu fiicnaan doontaa. ³ Naagtaadu waxay noqon doontaa sida geed canab ah oo midho badan gurigaaga dhexdiisa, Carruurtaaduna waxay noqon doonaan sida geedo saytuun oo yaryar oo ku wareegsan miiskaaga. ⁴ Eeg, sidaas oo kale ayaa nin Oo Eebbe ka cabsada loo nicmeeyaa.

⁵ Eebbe ha idinka barakeeyo Siyoon, Oo waxaad arki doontaa barwaaqada Yeruusaalem maalmaha noloshaada oo dhan. ⁶ Runtii, waxaad arki doontaa farcankaaga. Nabadi ha ahaato Israa'iil!

129

Hees Korkacsi ah.

¹ "Marar badan ayay iga soo weerareen yaraantaydii," Yacquub ha yidhaahdo, ² "Marar badan ayay iga soo weerareen tan iyo yaraantaydii; Hase yeeshee ima ay ka adkaan. ³ Falaadhayaashu waxay ku faliyeen dhabarkayga; Wayna dheereeyeen surimmadooda." ⁴ Eebbe waa xaq; Wuxuu gooyay xadhkaha kuwa sharka leh.

⁵ Kuwa oo dhan oo quudhsada Siyoon Ha lagu ceebeeyo oo ha loo celiyo gadaal; ⁶ Ha noqdeen sida cawska saqafka guryaha, Kaas oo engega ka hor intaanu korin; ⁷ Kaas oo goosaduhu aanay gacantiisa buuxin, Mana buuxiyo gacmihiisa xidhaha xidhmooyinka; ⁸ Mana odhanayaan kuwa ag maraya, "Barakooyinka Eebbe ha idinku dul ahaadeen; Magaca Eebbe ayaannu idinku barakaynaynaa."

130

Hees Korkorid.

Sabuurradii

¹ Meelaha hoose ayaan kaaga qayliyey, Sayidow. ² Sayidow, codkayga maqal! Dhegahaagu ha u dhug lahaadaan Codka baryootankayga.

³ Haddii aad, Sayidow, dembiyadayada xisaabin lahayd, Sayidow, yaa istaagi kara? ⁴ Laakiin adiga waxaa kula jira cafis, Sidaas darteed waa lagu ciseeyaa.

⁵ Waxaan sugayaa Sayidka, naftaydu waa dulqaadataa, Oo waxaan rajadayda saarayaa eraygiisa. ⁶ Naftaydu si aad ah ayay u sugaysaa Sayidka In ka badan waardiyeaasha sugayaan waaberiga; Runtii, in ka badan waardiyeaasha waaberiga.

⁷ Israa'iilow, rajadaada ku saar Sayidka; Waayo, Sayidka waxaa la jira naxariis, Oo isaga waxaa la jira samatabbixin badan. ⁸ Oo isagu wuxuu ka samatabbixin doonaa Israa'iil Dhammaan dembiyadiisa.

131

Hees Kor U Kac. Daa'uud.

¹ Sayidow, qalbigaygu ma kibro, indhahayguna ma aha kuwa isla weyn; Mana ku lug leeyahay arrimo waaweyn, Ama waxyaabo aad ii adag. ² Runtii waan dejiyey oo aamusiiyey naftayda, Sida ilmo la guday oo hooyadiis la nasanaya, Naftayda dhexdayda waa sida ilmo la guday.

³ Israa'iilow, sug Sayidka Hadda iyo weligiisba.

132

Hees Kor U Kac Ah.

¹ Eebbow, xusuuso, Dhibaataadii Daa'uud oo dhan;

² Siduu ugu dhaartay Eebbe Oo ugu ballanqaaday Kan Qaadirka ah ee Yacquub: ³ “Dhab ahaantii gurigayga ma geli doono, Mana seexan doono sariirtayda; ⁴ Indhahayga hurdo ma siin doono, Ama indhahayga ma siin doono hurdo, ⁵ Ilaa aan ka helo meel Eebbe, Meel quduus ah oo loogu talagalay Kan Qaadirka ah ee Yacquub.”

⁶ Runtii, waxaan ku maqalnay Efrataah, Waxaan ku helnay beeraha Yaar. ⁷ Aan galno hoygiisa; Aan ku sujuudno meesha cagihisa. ⁸ Kac, Eebbow, meeshii aad ku nasan lahayd, Adiga iyo sanduuqa xooggaaga. ⁹ Ha lagu qurxiyo wadaaddadaada

xaqnimada, Oo kuwaaga daacadda ahna ha ku qayliyaan farxad.

¹⁰ Sababta addoonkaaga Daa'uud, Ha diidin wejiga midkaaga la subkay.

¹¹ Eebbe wuxuu Daa'uud u sameeyey ballan Run ah oo aanu ka noqon doonin: “Waxaan ku dul dhigi doonaa carshigaaga Mid ka mid ah farcankaaga. ¹² Haddii wiilashaadu ilaaliyaan axdigayga Iyo xeerarka aan bari doono, Farcankooda ayaa sidoo kale ku fadhiisan doona carshigaaga weligiis.”

¹³ Waayo, Eebbe wuxuu doortay Siyoon; Wuxuu u doonay inay noqoto hoygiisa. ¹⁴ “Tani waa meeshayda nasashada weligeed; Halkan ayaan degganaan doonaa, waayo waxaan u xiisay. ¹⁵ Waxaan si weyn u barakayn doonaa sahaydeeda; Waxaan ku qancin doonaa masaakiinteeda kibis. ¹⁶ Waxaan sidoo kale ku labbisi doonaa wadaaddeeda badbaado, Oo kuwaaga daacadda ahna waxay ku heesi doonaan farxad.

¹⁷ Waxaan ka dhigi doonaa geeska Daa'uud inuu halkaas ku barwaaqoobo; Waxaan u diyaariyey iftiin midkaaga la subkay. ¹⁸ Waxaan cadowgiisa ku dabooli doonaa ceeb, Laakiin isaga, taajikiisa ayaa iftiimin doona.”

133

Hees Kor Ukac Ah. Daa'uud.

¹ Bal eega, sida ay u wanaagsan tahay oo ay u farxad badan tahay Walaalaha inay wada degganaadaan midnimo!

² Waa sida saliid qaali ah oo madaxa ku taal, Oo ku sii qulqulaysa gadhka, Gadhka Haaruun, Oo ku sii degaysa cirifka dharkiisa. ³ Waa sida sayaxa Hermon Oo ku soo degaya buuraha Siyoon; Waayo, halkaas Eebbe wuxuu amray barako— Nolosha weligeed ah.

134

Hees Kor U Kac Ah.

¹ Bal eega, Eebbe ammaana, kulligiin addoommada Eebbe, Kuwa habeenkii u adeega guriga Eebbe! ² Gacmihiinna u qaada meesha quduuska ah Oo Eebbe ammaan.

³ Eebbe, Abuuraha samada iyo dhulka, ha idinka barakeeyo Siyoon.

Sabuurradii

135 *Rabbiga ammaan! Maamuusa magaca Rabbiga; Ammaana isaga, addoommada Rabbiga, ² Kuwiinna ku taagan hoyga Rabbiga, Barxadaha guriga Eebbeheenna!*

³ *Rabbiga ammaana, waayo, Rabbigu waa wanaagsan yahay; Magiciisa u gabya ammaanta, waayo, waa mid farxad leh. ⁴ Waayo, Rabbigu wuxuu doortay Yacquub inuu isagu leeyahay, Israa'iilna wuxuu ka dhigtay hanti qaaliga ah.*

⁵ *Waayo, waxaan hubaa in Rabbigu weyn yahay, Oo in Rabbigeenu ka sarreeyo ilaahyada kale oo dhan. ⁶ Wax kasta oo Rabbigu doono, wuu fuliyaa, Samada iyo dhulka, badda iyo dhammaan moolalka badaha. ⁷ Isagu wuxuu keenaa daruuraha inay ka kacaan dhulka darafyadiisa, Kaasoo sameeya hillaaca roobka, Kaasoo dabaysha ka soo saara kaydkiiisa.*

⁸ *Isagu wuxuu laayay curadyadii Masar, Labadaba dadka iyo xoolaha. ⁹ Calaamooyin iyo yaabab ayuu dhexdiinna u soo diray, Masarow, Ka gees ah Fircoon iyo addoommadiisii oo dhan. ¹⁰ Wuxuu jebiyey quruumo badan Oo wuxuu soo riday boqorro xoog leh: ¹¹ Siicon, oo ahaa boqorkii Amoriyiin, Iyo Coog, oo ahaa boqorkii Baashaan, Iyo dhulalka Kancaan oo dhan; ¹² Oo dhulkoodii wuxuu u siiyey dhaxal, Dhaxal dadkiisa Israa'iil.*

¹³ *Magacaaga, Rabbiiyow, waa weligiis, Xusuustaada, Rabbiiyow, waa tan iyo qarniyada oo dhan. ¹⁴ Waayo, Rabbigu wuxuu xukumi doonaa dadkiisa Oo wuxuu u naxariisan doonaa addoommadiisa.*

¹⁵ *Sanamyada quruumuhu waa lacag iyo dahab, Shaqadii gacmaha dadka. ¹⁶ Afaf bay leeyihiin, hase ahaatee ma hadlaan; Indho bay leeyihiin, hase ahaatee ma arkaan; ¹⁷ Dhego bay leeyihiin, hase ahaatee ma maqlaan, Mana jiro neef afkooda ku jira. ¹⁸ Kuwa sameeya way la mid noqon doonaan, Qof kasta oo ku kalsoon iyaga.*

¹⁹ *Reer Israa'iilow, Rabbiga maamuusa; Reer Haaruunow, Rabbiga maamuusa; ²⁰ Reer Laawiyow, Rabbiga maamuusa; Kuwiinna Rabbiga ka cabsada, Rabbiga maamuusa. ²¹ Waxaa barakaysan Rabbiga, oo ka yimaada Siyoon, Oo deggan Yeruusaalem. Rabbiga ammaan!*

136 *Eebbe mahadnaq u sameeya, isagu waa wanaagsan yahay, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

² *Mahadnaq u sameeya isaga, Eebaha ilaahyada, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

³ *Mahadnaq u sameeya isaga, Sayidka sayidyada, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

⁴ *Isaga oo keliya sameeya yaabab waaweyn, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

⁵ *Isaga oo samada ku sameeyey xirfad, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

⁶ *Isaga oo dhulka ku fidiyey biyaha kor, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

⁷ *Isaga oo sameeyey iftiimo waaweyn, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

⁸ *Qorraxda si ay maalinta u xukunto, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

⁹ *Dayaxa iyo xiddigaha si ay habeenka u xukumaan, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

¹⁰ *Isaga oo ku dhuftay Masriyiinta, taas oo ah, curadkooda, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

¹¹ *Oo Israa'iil ka soo saaray dhexdeeda, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

¹² *Gacmo xoog leh iyo cudud fidsan, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

¹³ *Isaga oo Badda Cas u kala qaybiyey qaybo, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

¹⁴ *Oo Israa'iil dhexdeeda ku hoggaamiyey, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

¹⁵ *Laakiin Fircoon iyo ciidankiisii ku riday Badda Cas, Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.*

¹⁶ *Isaga oo dadkiisa ku hagay cidlada dhexdeeda,*

Sabuurradii

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

¹⁷ Isaga oo ku dhufatay boqorro waaweyn,

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

¹⁸ Oo geeriyooqey boqorro xoog leh,

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

¹⁹ Sihihoon, oo ahaa xukunkoodii Amoriyiin,

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

²⁰ Iyo Oog, oo ahaa xukunkoodii Baashaan,

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

²¹ Oo dhulkoodii siiyey dhaxal ahaan,

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

²² Dhaxal ahaan u siiyey addoonkiisa Israa'iil,

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

²³ Kii na xusuustay annagoo liita,

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

²⁴ Oo naga badbaadiyey cadaawayaasheenna,

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

²⁵ Kii cunto siiya dhammaan noolaha,

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

²⁶ Mahadnaq u sameeya Eebaha samada,

Jaceylkiisu waa mid weligiis ah.

137 Webiyada Baabuloon, Halkaas ayaan fadhinnay oo oohnay, Markaan soo xusuusannay Siyoona. ² Geedaha saaliisa dhexdiisa Waxaan ku tiirinay kataaradeenna. ³ Waayo, halkaas kuwa na qafaashay waxay naga dalbadeen heeso, Iyo kuwa na silciyay waxay naga dalbadeen farxad, iyagoo leh, "Noo heesa mid ka mid ah heesaha Siyoona!"

⁴ Sidee baan ugu heesi karnaa heesta Eebbe Intaan ku jirno dal qalaad? ⁵ Haddii aan ku illoobo, Yerusalaam, Gacantayda midig ha weydo xirfadeeda. ⁶ Carrabkaygu ha ku dhegto saqafka afkayga Haddii aan ku illoobo, Haddii aanan sharfayn Yerusalaam Ka sarreeya farxaddayda ugu weyn.

⁷ Xusuuso, Eebow, kuwa Edom Maalintii Yerusalaam, Kuwaas oo yidhi, "Burburiya, burburiya Ilaa aasaaskeeda!" ⁸ Gabadhii Baabuloon, adigoo burburay, Waxaa barakaysan kii kuu abaalguda Abaalka aad na siisay. ⁹ Waxaa barakaysan isagu, kii qabsada carruurtaada oo ku tuura dhagaxyadaada.

138

Sabuur Daa'uud.

¹ Waxaan kugu mahadin doonaa qalbigayga oo dhan; Waxaan kuugu heesi doonaa ammaan hortooda ilaahyada. ² Waxaan u sujuudi doonaa xagga macbudkaaga quduuska ah Oo waxaan ugu mahadin doonaa magacaaga naxariistaada iyo runtaada; Waayo, waxaad weyneysay eraygaaga sida magacaaga oo dhan. ³ Maalintii aan ku baryay, waad i maqashay; Naftayda waxaad ku shubtay geesinimo iyo xoog.

⁴ Boqorrada dhulka oo dhan way kuugu mahadin doonaan, Sayidow, Markay maqlaan erayada afkaaga ka soo baxay. ⁵ Oo waxay ku heesi doonaan jidadka Sayidka, Waayo, ammaanta Sayidku waa mid aad u weyn.

⁶ Waayo, Sayidku waa sarreeyaa, Haddana wuxuu fiiriya kuwa hooseeya, Laakiin kuwa kibirka leh meel fog ayuu ka ogaadaa. ⁷ In kastoo aan dhex socdo dhibaato, waad i soo noolayn doontaa; Gacantaada waxaad ku fidin doontaa cadhada cadaawayaashayda, Gacantaada midigna way i badbaadin doontaa. ⁸ Sayidku wuxuu dhammeystiri doonaa ujeeddadiisa igu saabsan; Naxariistaada, Sayidow, waa weligeed; Ha dayacin shuqullada gacmahaaga.

139

Agasimaha muusikada. Sabuur Daa'uud.

¹ Sayidow, waad i baadhay oo waad i taqaan. ² Waad ogtahay marka aan fadhiisto iyo marka aan kaco; Fikirradayda meel fog baad ka garataa. ³ Jidkayga iyo jifkayga waad baadhaysaa, Oo waxaad taqaan dhammaan jidadkayga. ⁴ Xataa ereyga aan carrabkayga ku leeyahay ka hor, Bal eeg, Sayidow, waad ogtahay gebi ahaanba. ⁵ Sayidow, gadaal iyo horeba waad i xidhay, Oo gacantaada baad igu saartay. ⁶ Aqoon noocaas ah

waa ka sarreeyaa fahamkayga; Aad bay u sarraaysa, ma qabsan karo.

⁷ Xaggee baan ka tegi karaa Ruuxaaga? Ama xaggee baan ka baxsan karaa joogitaankaaga? ⁸ Haddii aan samada tago, waad joogtaa; Haddii aan naftayda ku dul dhigo hooska, waad joogtaa. ⁹ Haddii aan qaato baalasha waaberiga, Oo aan dego qaybta ugu fog ee badda, ¹⁰ Xataa halkaas gacantaadu way i hoggaamin doontaa, Oo gacantaada midigna way i qaban doontaa. ¹¹ Haddii aan iraaqdo, “Dabcan gudcur baa i dabooli doona, Oo iftiinka igu wareegsan wuxuu noqon doonaa habeen,” ¹² Xataa gudcurku ma aha gudcur adiga, Oo habeenkuna wuxuu iftiimiya sida maalinta. Gudcurka iyo iftiinku labaduba adiga way isku mid yihiin.

¹³ Waayo, waxaad u samaysay jiritaankayga gudaha; Hooyaday caloosheeda ayaad igu toshay. ¹⁴ Waan kuu mahadnaqayaa, waayo, si cabsi leh oo yaab leh ayaa laygu sameeyey; Shuqulladaadu waa yaab badan yihiin, Oo naftaydu si fiican bay u taqaan. ¹⁵ Qaabkaygu kama qarsoona adiga Markii laygu sameeyey meel qarsoon, Oo si xirfad leh laygu sameeyey dhulka hoostiisa. ¹⁶ Indhahaagu waxay arkeen jidhkayga aan la samayn; Oo buuggaaga waxaa lagu qoray Maalmaha oo dhan ee laygu talagalay, Markii midkoodna aan weli iman. ¹⁷ Fikradahaagu sida ay ii qiimo badan yihiin, Eebbow! Sida ay u ballaaran yihiin tiradooda! ¹⁸ Haddii aan tiriyo, way ka badan yihiin ciidda. Markaan tooso, weli waan kula jiraa.

¹⁹ Haddii aad kaliya dili lahayd kuwa sharka leh, Eebbow; Iga taga, ragga dhiigga daadiya. ²⁰ Waayo, waxay kaa hadlaan si xun, Oo kuwa kaa soo horjeeda waxay si xun u isticmaalaan magacaaga.

²¹ Kuwa ku neceb ma nebcaan, Sayidow? Oo kuwa kugu kacana ma quudhsan? ²² Waxaan ku nebcahay neceyb dhammeystiran; Waxay noqdeen cadaawayaashayda. ²³ I baadh, Eebbow, oo qalbigayga ogow; I imitxaam oo ogow fikirradayda walaaca leh; ²⁴ Oo arag haddii jid xun igu jiro, Oo i hoggaami jidka weligiis ah.

¹ I badbaadi, Rabbiyow, dadka sharka leh; I ilaali ragga gacan ka hadalka badan ² Kuwaas oo qalbigooda ku maleega shirqoollo shar ah; Had iyo jeer waxay kiciyaan khilaafaad. ³ Carrabkooda waxay u afaystaan sida abeeso; Sunta masduulaaga waxay hoos taal bushimahooda. Selaah

⁴ I ilaali, Rabbiyow, gacmaha kuwa sharka leh; I ilaali ragga gacan ka hadalka badan Kuwaas oo doonaya inay tallaabooyinkayga jaraan. ⁵ Kuwa kibirka leh waxay ii dhigeen dabin, iyagoo shabagyo leh; Waxay shabagga ku faafiyeen jidka agtiisa; Waxay ii dhigeen dabinno. Selaah

⁶ Waxaan ku sheegay Rabbiga, “Adigu waxaad tahay Ilaahayga; Maqal, Rabbiyow, codka baryadayda.” ⁷ Rabbiga sare, xoogga badbaadadayda, Waxaad madaxa iiga gaashaan qaadday maalinta dagaalka. ⁸ Ha siin, Rabbiyow, damacyada kuwa sharka leh; Ha u oggolaan inay guuleystaan qorshayaashooda sharka leh, si aanay u kibrin. Selaah

⁹ Kuwa hareerahayga ku wareegsan, Ha u noqdaan ereyadooda waxyeello. ¹⁰ Dhuxul gubanaysa ha ku soo dhacdo korkooda; Ha lagu tuuro dabka, Godad qoto dheer oo aanay ka baxsan karin. ¹¹ Ha sii jirin kuwa xanta ku nool dhulka; Sharka ha eryo ninka gacan ka hadalka badan ilaa uu halligmo.

¹² Waxaan ku kalsoonahay in Rabbigu uu taageeri doono sababta kuwa dhibaataysan, Oo uu caddaalad siin doono kuwa saboolka ah. ¹³ Hubaal kuwa xaq ah waxay ku mahadnaqayaan magacaaga; Kuwa toosan waxay ku sii jiri doonaan joogitaankaaga.

141

Sabuur Daa'uud.

¹ Sayidow, waxaan kuugu yeedhayaa; ii soo dhaqso! Maqal codkayga markaan kuu yeedhayo! ² Salaaddaydu hortaa ha u kacdo sida fooxa; Gacmahayga kor u qaaddiddoodu ha noqoto sida allabari fiidnimo.

³ Sayidow, afkayga waardiye saar; Ilaali iridda bushimahayga. ⁴ Ha u oggolaan qalbigaygu inuu u soo jiito wax shar ah, Inaan ku lug yeesho falal shar leh Kuwa xumaan sameeya; Oo ha ka qaybqaadanin raaxadooda.

Sabuurradii

⁵ Ha ii dharbaaxo kuwa xaq ah, waa naxariis; Ha i canaanto, waa saliid madaxa loogu talagalay; Madaxaygu kama diidi doono, Waayo, weli salaaddaydu waxay ka dhan tahay falalkooda shar leh.

⁶ Garsoorayaashooda waxaa lagu tuuray dhinacyada dhagaxa, Oo waxay maqli doonaan ereyadayda, waayo, waa kuwo macaan. ⁷ Sida marka la falo oo dhulka la furo, Lafahayagu waxay ku kala firdheen afka She'ool.

⁸ Waayo, indhahaygu waxay ku sii jeedaan xaggaaga, Eebbe Sayidka ah; Kugu dhex gabbaday, ha iga tagin naftayda oo aan difaac lahayn. ⁹ Iga ilaali daamanka dabinka ay ii dhigeen, Iyo dabinnada kuwa xumaanta sameeya. ¹⁰ Ha ku dhacaan kuwa sharka leh shabagyadooda, Aniguna aan ka gudbo anigoo aan waxba yeelin.

142

Maskil Daa'uud. Markuu godka ku jiray. Tukasho.

¹ Waxaan ku qayliyaa codkayga xagga Eebbe; Waxaan codkayga ku baryaa Eebbe inuu ii naxariisto. ² Waxaan hortiisa ku daadshaa dhibaataadayda; Waxaan u muujinayaa dhibaatooyinkayga.

³ Markii naftaydu ay igu cuslaatay, Adigu waad ogayd socodkayga. Jidka aan ku socdo Waxay ii dhigeen dabin. ⁴ Eeg midigta oo fiiri; Waayo, ma jiro qof ii fiirsada. Ma jiro meel aan u baxsado; Qofna naftayda uma danqado.

⁵ Waxaan kuu qayliyey, Eebbow; Waxaan ku sheegay, "Adigu waxaad tahay magangalkayga, Qaybtayda dhulka kuwa nool.

⁶ Dhegayso qayladayda, Waayo, aad baan u liitay; I badbaadi kuwa i silcinaya, Waayo, aad bay ii xoog badan yihiin. ⁷ Naftayda ka soo kiciso murugada, Si aan ugu mahadnaqo magacaaga; Kuwa xaq ah ayaa igu soo ururi doona, Waayo, adigu waad ii danayn doontaa."

143

Sabuur Daa'uud.

¹ I maqashii tukashadayda, Sayidow, Dhegayso baryadayda! Iigu jawaab daacadnimadaada, iyo

xaqnimadaada! ² Oo ha iga dhigin addoonkaaga inuu maxkamad istaago, Waayo, ninna nool ma aha mid xaq ah hortaada. ³ Waayo, cadowgu naftayda ayuu eryaday; Nolosheyda ayuu dhulka ku soo riday; Wuxuu igu dhigay inaan gudcur ku noolaado, sida kuwii hore u dhintay. ⁴ Sidaas daraaddeed ruuxaygu wuu itaal darnaaday; Qalbiga ayaa igu dhex niyad jabay. ⁵ Waxaan xusuustaa maalmaha hore; Waxaan ka fikiraa dhammaan falalkaaga; Waxaan ku milicsadaa shuqullada gacmahaaga. ⁶ Waxaan kuu fidiyey gacmahayga; Naftaydu waxay kuu oomman tahay, sida dhul engegan. Selaah

⁷ Si dhakhso ah iigu jawaab, Sayidow, Ruuxaygu wuu itaal darnaaday; Ha iga qarin wejigaaga, Ama waxaan noqon doonaa sida kuwa godka u dhaadhaca. ⁸ Subaxdii i maqashii naxariistaada, Waayo, adiga ayaan isku halleeyaa; I bar jidka aan ku socon lahaa, Waayo, adiga ayaan naftayda kuu qaadaa. ⁹ I badbaadi, Sayidow, cadowyaashayda; Adiga ayaan magan galaa. ¹⁰ I hanuuni inaan doonistaada sameeyo, Waayo, adigu waxaad tahay Ilaahayga; Ruuxaaga wanaagsan ha i hanuuniyo dhul siman.

¹¹ Magacaaga daraaddiis, Sayidow, iigu noolow. Xaqnimadaada ku badbaadi naftayda dhibaataada.

¹² Oo naxariistaada ku baabbi'i cadowyaashayda, Oo wada baabbi'i kuwa naftayda dulma, Waayo, waxaan ahay addoonkaaga.

144

Sabuur Daa'uud.

¹ Waxaa barakaysan Rabbiga, dhagaxayga, Kan gacmahayga u tababara dagaalka, Iyo farahayga u tababara dirirta; ² Daacadnimadayda iyo qalcaddayda, Meesha xoogga leh iyo badbaadiyahayga, Gaashaan hayga iyo kan aan magangalo, Kan dadka hoos ii dhigaya.

³ Rabbiyow, waa maxay nin, inaad ka fikirto? Ama carruurta dadka, inaad ka fikirto? ⁴ Ninku waa neef; Maalmahiisuna waa sida hoos dhakhso u dhaafa.

⁵ Hoos u dhig samadaada, Rabbiyow, oo soo deg; Taabo buuraha, si ay u qiiqaan. ⁶ U dir hillaac oo kala firdhi; Soo daayo fallaadhahaaga oo jahawareeri. ⁷ Gacantaada kor ka soo fid; I badbaadi oo iga samatabbixi biyaha xoogga leh,

Sabuurradii

Gacanta shisheeyaha ⁸ Afkooda been ku hadla, Iyo gacanta midig oo ah gacanta beenta.

⁹ Eebbow, waxaan kuu heesi doonaa gabay cusub; Kaman toban xarig leh ayaan kuu ammaan doonaa,

¹⁰ Kan boqorrada samatabbixiya, Kan badbaadiya addoonkiisa Daa'uud seef waxyeello leh. ¹¹ I samatabbixi oo iga badbaadi gacanta shisheeyaha, Afkooda been ku hadla, Iyo gacanta midig oo ah gacanta beenta.

¹² Wiilasheenna dhalinyarada ah ha noqdeen sida dhir barwaaqo ah, Gabdhaheennana sida tiirar geesaha Loogu sameeyey qasri. ¹³ Ha buuxsamaan bakharradeennu, Oo ha bixiyaan nooc kasta oo wax soo saar ah, Adhigayaguna ha dhalaan kumanaan Iyo toban kun oo ku jira beeraha; ¹⁴ Lo'dayadu ha tarmaan Iyadoo aan wax dhibaato ah iyo khasaare ahayn, Ha jirin wax dhibaato ah oo waddooyinkeenna ah! ¹⁵ Waxaa barakaysan dadku ku jira xaalad noocaas ah; Waxaa barakaysan dadku kan Eebbaha u ah Rabbiga!

145

Sabuurka Ammaan Ee Daa'uud.

¹ Waan ku sarraysiin doonaa, Eebbahayga, Boqorka ah, Oo magacaaga waan barakayn doonaa weligeed iyo weligeedba. ² Maalin kasta waan ku barakayn doonaa, Oo magacaaga waan ammaan doonaa waqti walba.

³ Rabbigu waa weyn yahay oo ammaan sare ayuu mudan yahay, Weynaantiisa lama qiyaasi karo. ⁴ Jiilba jiil ayuu shuqulladaada u ammaani doonaa, Oo waxay ku dhawaaqi doonaan falalkaaga xoogga leh. ⁵ Quruxda weynaantaada sharafta leh Iyo shuqulladaada yaabka leh waan ka fikiri doonaa. ⁶ Dadku waxay ka hadli doonaan xoogga falalkaaga cajiibka leh, Oo waxaan xusuusin doonaa weynaantaada. ⁷ Waxay ku hadli doonaan xusuusta wanaaggaaga badan, Oo waxay ku farxi doonaan xaqnimadaada.

⁸ Rabbigu waa deeqsi oo naxariis buu ka buuxaa; Wuu gaabiyaa inuu cadhoodo oo naxariis buu hodan ku yahay.

⁹ Rabbigu waa naxariis badan yahay dhammaan, Oo naxariistiisu waxay ku fidsan tahay dhammaan shuqulladiisa. ¹⁰ Dhammaan shuqulladaadu way kuugu mahadcelin doonaan, Rabbiyow, Oo

kuwaaga aaminka ahna way ku barakayn doonaan.

¹¹ Waxay ka hadli doonaan sharafta boqortooyadaada, Oo waxay ka sheekayn doonaan xooggaaga, ¹² Si ay carruurta dadka ugu muujiyaan falalkaaga xoogga leh, Iyo sharafta weynaanta boqortooyadaada. ¹³ Boqortooyadaadu waa boqortooyo weligeed ah, Oo xukunkaaguna wuxuu sii soconayaa jiilalka oo dhan.

Rabbigu waa aamin dhammaan ballamadiisa oo aamin buu ku yahay dhammaan waxa uu sameeyo ¹⁴ Rabbigu wuxuu taageeraa kuwa oo dhan oo turunturooda, Oo wuxuu koryeelaa kuwa oo dhan oo laablaaban. ¹⁵ Indhaha oo dhammu way ku soo jeedaan, Oo waxaad siisaa cuntadooda wakhtiga ku habboon. ¹⁶ Waxaad fureysaa gacantaada Oo waxaad qancisaa baahida wax kasta oo nool.

¹⁷ Rabbigu waa xaq dhammaan jidadkiisa, Oo waa deeqsi dhammaan shuqulladiisa. ¹⁸ Rabbigu waa u dhow yahay kuwa oo dhan oo isaga u yeedha, Kuwa oo dhan oo isaga u yeedha si daacad ah. ¹⁹ Wuxuu oofin doonaa doonista kuwa isaga ka cabsada; Wuxuu kaloo maqli doonaa qayladooda caawimaad iyo badbaadin doonaa. ²⁰ Rabbigu wuxuu ilaaliyaa kuwa oo dhan oo isaga jecel, Laakiin wuxuu dhammaan doonaa kuwa sharka leh.

²¹ Afkaygu wuxuu ku dhawaaqi doonaa ammaanta Rabbiga, Oo dadkoo dhammu waxay barakayn doonaan magiciisa quduuska ah weligeed.

146

Rabbiga ammaan! Naftaydaay, Rabbiga ammaan! ² Intaan noolahay Rabbiga waan ammaanayaa; Ilaahaygayga waan u gabyi doonaa intaan jiro. ³ Ha ku hallaynin amiirrada, Aadanaha dhimanaya, meesha aan samatabbixin jirin. ⁴ Markuu ruuxiisa ka baxo, dhulka ayuu ku noqdaa; Maalintaas qudheeda, qorshayaashiisu waxba ma noqdaan. ⁵ Waxaa nasiib leh kan caawimaaddiisu tahay Ilaaha Yacquub, Kan rajadiisu ku tiirsan tahay Rabbiga, Ilaahiisa,

⁶ Kan sameeyey samada iyo dhulka, Badda iyo waxa ku jira oo dhan; Kan weligiis daacad ah; ⁷ Kan cadaalad u keena kuwa la dulmiyo; Kan cunto siya kuwa gaajaysan. Rabbigu wuxuu sii daayaa maxaabiista. ⁸ Rabbigu wuxuu arag siiya indhoolayaasha; Rabbigu wuxuu kor u qaadaa kuwa la foorariyey; Rabbigu wuxuu jecel yahay kuwa xaqa ah. ⁹ Rabbigu wuxuu ilaaliyaa dadka qalaad; Wuxuu

Sabuurradii

taageeraa agoonta iyo carmalka, Laakiin wuxuu khalkhal geliyaa qorshayaasha kuwa sharka leh.

¹⁰ Rabbigu wuxuu xukumi doonaa weligiis, Ilaahaaga, Siyoon, jiilalka oo dhan. Rabbiga ammaan!

147 Rabbiga ammaan! Waa wanaagsan tahay in Eebbeheen loogu gabyo ammaan; Waa farxad, ammaan noocaas ahna waa qurux badan tahay.

² Rabbigu wuxuu soo celinayaa Yerusaleem; Wuxuu soo ururinayaa kuwa la masaafuriyey ee Israa'iil. ³ Wuxuu bogsiiinayaa kuwa qalbiga jaban Oo wuxuu dawaynayaa nabarradooda. ⁴ Wuxuu tirinayaa xiddigaha; Mid kasta magac buu u bixiyaa.

⁵ Rabbigeennu waa weyn yahay, xoogna waa ku xoog badan yahay; Fahamkiisa wax xad ah ma leh.

⁶ Rabbigu wuxuu taageeraa kuwa dulman; Wuxuu dhulka ku soo tuuraa kuwa sharka leh.

⁷ Rabbiga ugu gabya heeso mahadnaq leh; Eebbeheen ku garaaca muusigga shareeradda,

⁸ Kaasoo daruuraha ku faafinaya cirka, Kaasoo roobka ku soo dira dhulka, Kaasoo cawska ku barwaaqeeya buuraha. ⁹ Wuxuu quudiyaa xayawaanka, Iyo qoolleyda yaryar markay qaytiyaan.

¹⁰ Wuxuu ku farxi maayo xoogga faraska; Lugaha ninka kuma raaxaysto. ¹¹ Rabbigu wuxuu ku farxaa kuwa isaga ka cabsada, Kuwa rajo ka qaba naxariistiisa.

¹² Rabbiga ammaan, Yerusaleem! Eebbehaaga sharf, Siyoon!

¹³ Waayo, wuxuu adkeeyey biraha albaabbadaada; Wuxuu barakeeyey carruurtaada dhexdaada. ¹⁴ Wuxuu ku siiya nabad xuduudahaaga; Wuxuu kugu buuxiyaa sarreenka ugu fiican.

¹⁵ Wuxuu amarkiisa u diraa dhulka; Eraygiisu si dhaqso ah ayuu u socdaa. ¹⁶ Wuxuu baraf u bixiyaa sida dhogor; Wuxuu qaboobaha u faafiyaa sida dambas. ¹⁷ Wuxuu barafka u tuuraa sida jajabyo; Yaa u adkaysan kara qabowgiisa? ¹⁸ Wuxuu eraygiisa u diraa oo dhalaaliyaa; Wuxuu dabayshiisa u afuufaa, biyuhuna way qulqulaan.

¹⁹ Wuxuu erayadiisa u muujiyey Yacquub, Xeerarkiisa iyo xukummadiisa Israa'iil. ²⁰ Wuxuu

sidan ula dhaqmin quruun kale; Xukummadiisana ma ay garan. Rabbiga ammaan!

148 Ammaana Eebbe! Ammaana Eebbe samada; Ammaana isaga meelaha sare!

² Ammaana isaga, dhammaan malaa'igihisa; Ammaana isaga, dhammaan ciidammadiisa samada! ³ Ammaana isaga, qorraxda iyo dayaxa; Ammaana isaga, dhammaan xiddigaha ifaya! ⁴ Ammaana isaga, samooyinka ugu sarreeya, Iyo biyaha kor ku yaal samooyinka!

⁵ Ha ammaanaan magaca Eebbe, Waayo, isagu wuxuu amray, wayna yimaadeen. ⁶ Isagu wuxuu u adkeeyey weligiis iyo weligiis; Isagu wuxuu sameeyey amar, mana baabi'i doono.

⁷ Ammaana Eebbe dhulka, Xayawaanka badda iyo dhammaan moolalka badda; ⁸ Dab iyo baraf, baraf iyo ceeryaan; Dabaysha duufaanka, oo fulinaysa eraygiisa; ⁹ Buuraha dhaadheer iyo buuraleyda jiilcsan; Geedaha midhaha leh iyo kedarka sharafta leh; ¹⁰ Xayawaanka iyo dhammaan xoolaha; Waxyaalaha gurguurta iyo shimbiraha duulaya; ¹¹ Boqorrada dhulka iyo dhammaan dadka; Dhammaan kuwa xukuma iyo kuwa xukuma dhulka; ¹² Ragga dhallinyarada ah iyo gabdhaha; Waayeelka iyo dhallinyarada.

¹³ Ha ammaanaan magaca Eebbe, Waayo, magiciisa keliya ayaa sarreeya; Sharaftiisu waxay ka sarreysaa dhulka iyo samada. ¹⁴ Wuxuu u kiciyey gees dadkiisa, Ammaan dhammaan kuwa isaga daacadda u ah, Carruurta Israa'iil, dad isaga u dhow. Ammaana Eebbe!

149 Ammaana Eebbe! U heesa Eebbe hees cusub, Oo ku farxa isaga dhexdiisa

ururka kuwa aamin ah. ² Israa'iil ha ku farxaan Abuurahooda; Carruurta Siyoon ha ku rayraystaan Boqorkooda. ³ Magiciisa ha ku ammaanaan qoob ka ciyaar; Ha u heesaan isaga oo leh durbaan iyo lyre. ⁴ Waayo, Eebbe wuxuu ku farxaa dadkiisa; Wuxuu qurxin doonaa kuwa is-hoosaysiisa badbaado. ⁵ Kuwa aamin ah ha ku farxaan ammaanta; Ha ku heesaan farxad sariirtooda.

⁶ Ammaan sare oo Eebbe ha ku jirto afkooda, Iyo seef laba af leh gacmahooda, ⁷ Si ay cadaalad ugu fuliyaan quruumaha, Iyo toosin dadka, ⁸ Inay ku xidhaan madaxooda silsilado, Iyo kuwa sharaf leh

Sabuurradii

oo bir ah, ° Inay fuliyaan xukunka lagu amray iyaga.
Sharaftan waxaa leh dhammaan kuwa aamin ah.
Ammaana Eebbe!

150 Rabbiga ammaan! Eebbe ku sharf meel
quduus ah; Ku ammaana samadaheeda
ballaaran. ² Ku sharf falimihiisa xoogga

leh; Ku ammaana weynaantiisa sare. ³ Ku sharf
codka turumbo; Ku ammaana kataarad iyo lyre. ⁴
Ku sharf durbaan iyo qoob-ka-ciyaar; Ku ammaana
alaabaha xadhkaha leh iyo fuuq. ⁵ Ku sharf
sanqadhaha sanqadha dheer; Ku ammaana
sanqadha sanqadha dheer. ⁶ Wax kasta oo neef
leh, Rabbiga ammaan. Rabbiga ammaan!

Maahmaahyadii

1 Maahmaahyadii Sulaymaan ina Daa'uud, boqorkii Israa'iil: ² Si loo helo xigmad iyo waano, si loo garto erayada fahamka; ³ Si loo helo waano ku saabsan dhaqanka xigmadda leh, xaqnimada, caddaaladda, iyo sinnaanta; ⁴ Si loo siiyo xigmad dadka fudud, aqoon iyo miyir dhalinyarada; ⁵ Ha dhegaysto kuwa xigmadda leh oo ha kordhisto barashadooda, oo ha helaan kuwa fahamka leh talo, ⁶ Si ay u gartaan maahmaahyada iyo masalooyinka, erayada iyo halxiraalaha kuwa xigmadda leh. ⁷ Waayo, cabsida Eebbe waa bilowga aqoonta; kuwa nacasnimada ah waxay neceb yihiin xigmadda iyo waanada. ⁸ Dhegayso, wiilkaygiyow, hanuunka aabbahaa, hana dayacin baridda hooyadaa; ⁹ Waayo, waxay la mid yihiin taaj qurux badan oo madaxaaga ah iyo qurxin qoortaada.

¹⁰ Wiilkaygiyow, haddii dembiilayaashu isku dayaan inay ku sasabaan, ha raacin. ¹¹ Haddii ay yiraahdaan, "Nagu soo biir,

aan qarsoodi ku sugno dhiig, aan weerarno kuwa aan waxba galabsan iyadoon sabab jirin;

¹² Aan liqno iyaga nool sida qabriga,

oo dhan, sida kuwa u dhaadhaca godka;

¹³ Waxaan heli doonnaa dhammaan noocyada alaabta qaaliga ah,

waxaan ku buuxin doonnaa guryahayaga dhac;

¹⁴ Saamigaaga nagu soo tuur,

dhammaanteen waxaan wadaagi doonnaa hal kiish"—

¹⁵ Wiilkaygiyow, ha socon dariiqooda, cagahaaga ka ilaali jidkooda, ¹⁶ Waayo, waxay u degdegayaan inay ku dhaqmaan xumaan, oo waxay u degdegayaan inay dhiig daadshaan. ¹⁷ Intee bay tahay wax aan faa'iido lahayn in shabag la fidiyo iyadoo dhammaan shimbiraha la arkayo! ¹⁸ Laakiin nimankani waxay dabbin u dhigayaan naftooda; waxay weerarayaan naftooda. ¹⁹ Sidaas oo kale waa dariiqyada qof kasta oo damac xun leh; waxay qaadataa nolosha kuwa raacda.

²⁰ Xigmadda waxay ku dhawaaqdaa waddada, codkeeda ayay kor u qaaddaa meelaha dadweynaha;

²¹ Madaxa waddooyinka mashquulka ah ayay ku qaylisaa, iridda magaalada ayay khudbadeeda ka

jeedisaa: ²² "Intee bay idinku qaadan doontaa, kuwa fudud, inaad jeceshihiin dariiqyadiinna fudud?"

Intee bay kuwa quudhsada ku farxi doonaan quudhsigooda iyo nacasyadu neceb yihiin aqoonta?

²³ Toobad keena canaantayda!

Markaasaan ruuxayga idinku shubi doonaa, erayadayda waan idin ogeysiin doonaa.

²⁴ Waayo, waxaan idin yeedhay oo waad diideen, gacantayda ayaan soo fidiyay oo cidina ma dhegaysan; ²⁵ Maadaama aad iska indhatirteen dhammaan taladayda oo aydnaan aqbalin canaantayda, ²⁶ Aniguna waxaan ku qosli doonaa masiibadiinna; waxaan ku farxi doonaa marka cabsi idin soo gaadho,

²⁷ Marka cabsi idin soo gaadho sida duufaan iyo masiibo sida dabayl, marka dhib iyo cidhiidhi idinku soo dhacaan. ²⁸ Waxay ii yeedhi doonaan, laakiin ma jawaabi doono; si dadaal leh ayay ii doondooni doonaan laakiin ima heli doonaan, ²⁹ Waayo, waxay diideen xigmadda mana dooran inay ka cabsadaan Eebbe. ³⁰ Ma aqbalin taladayda oo waxay quudhsadeen dhammaan canaantayda. ³¹ Sidaas darteed waxay cuni doonaan midhaha dariiqadooda oo waxay ka buuxsami doonaan midhaha dhagartooda. ³² Waayo, dariiqyada kuwa fudud waxay u horseedi doonaan hoos u dhacooda, iyo kalsoonida nacasyadu waxay keeni doontaa halaagooda; ³³ Laakiin ku alla kii i maqla wuxuu ku noolaan doonaa ammaan oo wuxuu noqon doonaa mid deggan, isagoo aan ka cabsan waxyeello."

2 Wiilkaygiyow, haddii aad aqbasho erayadayda oo aad amarradayda ku kaydsato naftaada, ² Markaas dhegta u raarici xigmadda oo qalbigaaga u fur garashada— ³ Hubaal, haddii aad u qayshato fahamka oo aad codkaaga u qaaddo garashada, ⁴ Haddii aad u raadiso sida lacagta oo aad u baadho sida khasnad qarsoon, ⁵ Markaas ayaad fahmi doontaa waxa ay tahay in la xushmeeyo Eebbe oo aad heli doontaa aqoonta Eebbe. ⁶ Waayo, Eebbe ayaa bixiya xigmadda; afkiisa waxaa ka soo burqanaya aqoon iyo garasho. ⁷ Wuxuu kaydiyaa xigmadda wanaagsan kuwa qumman; wuxuu gaashaan u yahay kuwa aan eed lahayn, ⁸ Wuxuu ilaaliyaa jidadka caddaaladda oo wuxuu kormeerayaa jidka kuwa daacadda ah.

Maahmaahyadii

⁹ Markaas ayaad garan doontaa waxa saxda ah iyo caddaaladda iyo sinaanta—jid kasta oo wanaagsan.

¹⁰ Waayo, xigmadda ayaa buuxin doonta qalbigaaga, aqoontuna waxay farxad u keeni doontaa naftaada. ¹¹ Fahanka ayaa ku ilaalin doona, garashaduna waxay kugu ilaalin doontaa.

¹² Si aad uga badbaado jidadka nimanka sharka leh, kuwa ku hadla waxyaabo qalloocan, ¹³ Kuwa ka tagay jidadka qummanaanta si ay ugu socdaan jidad madow, ¹⁴ Kuwa ku farxa samaynta xumaanta oo ku rayraysta qallooca sharka, ¹⁵ Kuwa jidadkoodu qalloocan yihiin oo khiyaano ku jira falalkooda.

¹⁶ Si aad uga badbaado haweeneyda sinada ah, haweeneyda qalaad ee ku sasabta erayadeeda, ¹⁷ Tii ka tagtay saaxiibkeedii dhalinyaranimadeeda oo illowday axdiga Eebbe. ¹⁸ Waayo, gurigeedu wuxuu ku leexiyaa dhimashada, jidadkeeduna waxay u horseedaan ruuxyada dhintay. ¹⁹ Kuwa u taga iyada ma soo noqonayaan, mana gaaraan jidadka nolosha.

²⁰ Sidaas darteed waxaad ku socon doontaa jidadka dadka wanaagsan oo waxaad ku sii jiri doontaa jidadka kuwa xaq ah. ²¹ Waayo, kuwa qumman ayaa degi doona dhulka, kuwa aan eed lahaynna waxay ku noolan doonaan; ²² Laakiin kuwa sharka leh waa laga saari doonaa dhulka, kuwa khiyaanada lehna waa laga rujin doonaa.

3 Wiilkaygiyow, ha ilaawin waxbariddayda, laakiin qalbigaagu ha u hoggaansamo amarradayda; ² waayo, waxay ku kordhin doonaan cimri dheer iyo sannado nololeed, oo waxay kuu keeni doonaan nabad. ³ Ha ka tagin naxariis iyo run; ku xidh qoortaada, ku qor looxa qalbigaaga. ⁴ Sidaas ayaad Eebbe iyo dad hortooda raalli iyo sumcad wanaagsan ku heli doontaa. ⁵ Si buuxda ugu kalsoonow Rabbiga, qalbigaaga oo dhan hana ku tiirsanaan garashadaada. ⁶ Jid kasta oo aad marto aqoonso, oo isagu wuu toosin doonaa jidadkaaga. ⁷ Ha isku tirin inaad caqli leedahay; ka baq Rabbiga oo ka leexo xumaanta. ⁸ Tani waxay jidhkaaga u keeni doontaa caafimaad iyo lafahaaga nasasho. ⁹ Rabbiga sharfid ku siya maalkaaga, iyo midhaha hore ee waxsoosaarkaaga oo dhan; ¹⁰ markaas bakhaarradaadu waxay ka buuxsami doonaan barwaaqo, weelashaaguna waxay ka buuxsami doonaan khamri cusub.

¹¹ Wiilkaygiyow, ha diidin edbinta Rabbiga, hana nacin canaantiisa, ¹² waayo, Rabbigu wuxuu edbiyaa kuwa uu jecel yahay,

sida aabbuhu u edbiyo wiilka uu ku farxo.

¹³ Waxaa barakaysan kan helo xigmad, iyo kan helo garasho, ¹⁴ waayo, faa'iidadeedu way ka wanaagsan tahay lacagta, iyo waxsoosaarkeeda oo ka wanaagsan dahabka. ¹⁵ Way ka qiimo badan tahay jawharad, wax kasta oo aad doontana ma la mid noqon karaan. ¹⁶ Cimri dheer ayaa gacanta midig ku raacda; gacanta kale waxaa ku jira maal iyo sharaf. ¹⁷ Jidadkeedu waa kuwo raaxo leh, dhammaan jidadkeeduna waa nabad. ¹⁸ Waxay tahay geed nololeed kuwa qabsada; kuwa si adag u haysta way faraxsan yihiin.

¹⁹ Xigmadda Eebbe ayaa dhulka ku aasaasay; garashadiisa ayaa cirka ku dhisay. ²⁰ Aqoontiisa ayaa moolka kala qaybiyay, daruuruhuna roobka daadiyaan.

²¹ Wiilkaygiyow, ha ka tagin xigmad iyo taxaddar aragtidaada; ilaali xukunka wanaagsan, ²² waxayna naftaada u noqon doonaan nolol iyo qurxin qoortaada. ²³ Markaas waxaad ku socon doontaa si ammaan ah jidkaaga, cagtaaduna ma turunturoon doonto. ²⁴ Markaad seexato, ma baqi doontid; hurdadaaduna waxay noqon doontaa macaan. ²⁵ Ha ka cabsan masiibo kedis ah, ama halaagga kuwa sharka leh marka ay yimaadaan; ²⁶ waayo, Rabbigu wuxuu noqon doonaa kalsoonidaada, wuxuuna ka hortagi doonaa cagtaada inay dabin gasho.

²⁷ Ha ka celin wanaagga kuwa u qalma, marka ay awooddaadu tahay inaad caawiso. ²⁸ Ha ku odhan deriskaaga, “Tag, oo soo noqo,

berri ayaan ku siin doonaa,” marka aad haysato.

²⁹ Ha u qorin waxyeello deriskaaga, oo si kalsooni leh kuu ag deggan. ³⁰ Ha la murmin qofna sabab la'aan, haddii aysan waxyeello kuu geysan. ³¹ Ha ka hinaasin kuwa rabshadaha leh, hana dooran jidadkooda midkoodna. ³² Waayo, kuwa khiyaanada leh waa kuwo Rabbiga karaahiyo ku ah, laakiin isagu wuxuu la joogaa kuwa qumman. ³³ Habaar Rabbigu wuxuu ku yaal hoyga kuwa sharka leh, laakiin wuxuu barakeeyaa guriga kuwa xaq ah. ³⁴ Wuxuu ku jeesjeesaa kuwa jeesjeesaa, laakiin wuxuu nimco u siiyaa kuwa is-hoosaysiiya. ³⁵ Kuwa caqliga leh waxay

Maahmaahyadii

dhaxli doonaan sharaf, laakiin nacasyadu waxay heli doonaan ceeb.

4 Sonskayga, maqla waanada aabbihiiinna; dhegeysta inaad fahamtaan. ² Waayo, waxaan idin siinayaa waxbarid wanaagsan; ha dayacina hagitaankayga. ³ Markii aan ahaa wiil aabbahay, oo jiticsan oo ay hooyaday jeclayd, ⁴ Wuu i baray oo wuxuu yidhi,

“Qalbigaagu ha qabsado erayadayda; amarradayda hayso oo noolaaw.

⁵ Xigmad raadso, faham raadso; ha illoobin hana ka leexan erayada afkayga. ⁶ Ha dayacin xigmadda, wayna ku ilaalin doontaa; jeclow, wayna ku dhawri doontaa. ⁷ Bilowga xigmadda waa tan: xigmad raadso. In kasta oo ay ku kacayso wax kasta oo aad haysato, faham hel. ⁸ Qiimee, wayna ku sarraysiin doontaa; ku duub, wayna ku sharfi doontaa. ⁹ Waxay madaxaaga saari doontaa garland nimco ah oo waxay ku siin doontaa taaj sharaf leh.”

¹⁰ Maqal, wiilkaygiyow, aqbal erayadayda, sannadihii noloshaaduna way badnaan doonaan. ¹¹ Waxaan ku hagayaa jidka xigmadda oo waxaan ku hogaaminayaa waddooyin toosan. ¹² Markaad socoto, tallaabooyinkaagu ma xannibmi doonaan; oo haddii aad oroddo, ma turunturoon doontid. ¹³ Qabso waanada, ha ka tegin; ilaali, waayo waa noloshaada. ¹⁴ Ha gelin jidka kuwa sharka leh ama ha socon jidka kuwa xumaanta sameeya. ¹⁵ Ka fogow, ha ku safrin; ka leexo oo jidkaaga sii wad. ¹⁶ Waayo, ma seexan karaan ilaa ay shar sameeyaan; hurdo waa laga qaadaa ilaa ay qof turunturoodaan. ¹⁷ Waxay cunaan kibista sharka iyo waxay cabbaan khamriga rabshadaha.

¹⁸ Laakiin jidka kuwa xaq ah waa sida iftiinka subaxdii, oo sii kordhaya ilaa iftiinka buuxa ee maallinta. ¹⁹ Jidka kuwa sharka leh waa sida mugdiga qoto dheer; ma oga waxa ay ku turunturoodaan.

²⁰ Wiilkaygiyow, dhegeyso erayadayda; si taxaddar leh u dhegeyso hadalladayda. ²¹ Had iyo jeer indhahaaga ku hay; ku dhowr qalbigaaga gudihiisa. ²² Waayo, waxay nolosha u yihiin kuwa helay iyo caafimaad u dhan jidhka oo dhan. ²³ Qalbigaaga ilaali si taxaddar leh, waayo waa isha nolosha. ²⁴ Iska rid af been ah; hadalka xunna ka fogee bushimahaaga. ²⁵ Indhahaagu si toos ah ha eegaan; aragtidaada si toos ah ha hor istaagto. ²⁶ Ka fiirso

jidka cagahaaga, oo dhammaan waddooyinkaaguna ammaan bay noqon doonaan. ²⁷ Ha u leexan midig ama bidix; cagtaada ka fogee sharka.

5 Wiilkaygiyow, dhegta u dhig xigmaddayda, oo u soo jeedi dhegtaada fahankayga, ² si aad u ilaaliso garasho, oo bushimahaaguna ay u dhawraan aqoon. ³ Waayo, bushimaha naag dhillo ah waxay daadiyaan malab, hadalkeeduna waa ka siman yahay saliidi; ⁴ laakiin ugu dambaysta waxay u tahay sida geed qadhaadh, oo af laba go'le ah oo fiiqan. ⁵ Lugeheedu waxay u dhaadhacaan dhimashada, tallaabooyinkeeda waxay toos ugu hoggaamiyaan Sheool. ⁶ Ma tixgeliso jidka nolosha; jidadkeedu waa aan degganayn, mana oga.

⁷ Sidaa darteed, wiilashayda, i maqla oo ha ka leexanina erayadayda. ⁸ Jidkaaga ka fogee iyada, oo ha u dhowaanin albaabka gurigeeda, ⁹ si aad u siin weydo sharafkaaga kuwa kale, iyo sannadahaaga midka arxan laawaha ah; ¹⁰ si ajnabiyaal ugu buuxsamaan maalkaaga, oo hantidaada adkaysiga lehna ay u tagto guriga nin qalaad; ¹¹ iyo ugu dambaysta, waxaad ooyi doontaa marka jidhkaaga iyo jidhkaagu dhammaadaan, ¹² Waxaad odhan doontaa, “Sidee ayaan u necbaa edbinta, oo qalbigaygu u diiday toosinta! ¹³ Ma aanan dhegaysan codka macallimiintayda, mana aanan maqlin kuwa i bararay. ¹⁴ Waxaan ku dhowaaday in aan baabba'o oo dhan ku dhex jiro ururka iyo shirka.”

¹⁵ Biyo ka cab weelashaaga kaydka ah oo keliya, oo biyo cusub ka soo jiid ceelashaaga oo keliya. ¹⁶ Ma biyo-mareennadaadu ku daataan waddooyinka, iyo durdurro biyahaaga oo ku dhex jira fagaarayaasha? ¹⁷ Ha kuu ahaadaan adiga oo keliya, oo ha lala wadaagin ajnabi. ¹⁸ Isha farxaddaadu ha la barakeeyo, oo ku raaxayso naagta yaraantaada. ¹⁹ Dibi jecel, deerad qurux badan—naasahaheedu ha ku qanciyaan mar walba, jacaylkeedana ha ku sakhraamo mar walba. ²⁰ Maxaad, wiilkaygiyow, ugu sakhraami lahayd naag dhillo ah, oo ugu dhabbici lahayd laabta naag aan toosnayn?

²¹ Waayo, jidadka qof kasta hortooda way yaallaan indhaha Eebbe, oo wuxuu baadhaa dhammaan waddooyinkooda. ²² Xumaanta kuwa sharka leh ayaal dabin u noqon doonta, oo waxaa lagu qaban doonaa xadhkaha dembiyadooda. ²³ Waxay u dhiman doonaan edbin la'aan, iyo xadgudubkooda weyn dartii way baadi noqon doonaan.

Maahmaahyadii

6 Wiilkaygiyow, haddaad dammaanad qaadday deriskaaga, ama aad gacan u taagtay nin qalaad, ² waxaad ku xidhantay hadalka afkaaga, oo waxaa lagu qabtay waxaad ku hadashay. ³ Haddaba samee tan, wiilkaygiyow, si aad naftaada u badbaadiso, maadaama aad gacanta deriskaaga ku dhacday:

Tag, naftaada hoos u dhig, oo deriskaaga la degdeg si aad naftaada u xorayso.

⁴ Ha u oggolaan hurdo indhahaaga, ama suuxdin baalasha indhahaaga; ⁵ Naftaada badbaadi sida deerada gacanta uga ugaadhsadaha,

iyoo sida shimbirta dabinka uga ugaadhsadaha.

⁶ Ka fiirso qandhada, adiga oo caajis ah; fiiri dariiqeeda oo xigmad hel! ⁷ Ma laha madax, sarkaal, ama taliye, ⁸ haddana waxay cunto u diyaarsataa xagaaga, oo waxay urursataa sahaydeeda goosashada. ⁹ Intee in le'eg baad jiifsan doontaa, adiga oo caajis ah? Goormaad hurdada ka kici doontaa? ¹⁰ Hurdada yar, suuxdin yar,

iyoo gacmaha yar oo laalaabashada nasashada—

¹¹ fakhriina wuxuu kugu soo degi doonaa sida qof socda, iyo baahi sida nin hubaysan.

¹² Qof aan waxtar lahayn oo shar leh, oo ku socda af qalloocan, ¹³ oo indhihiisa ku libiqsada, cagihiiisa ku tilmaama, oo farahiisa ku tilmaama, ¹⁴ oo sharka ku maleega qalbigiisa khiyaano—

had iyo jeer wuxuu faafiyaa khilaaf.

¹⁵ Sidaas darteed musiibo ayaa si kedis ah ugu soo degi doonta; isla markiiba waa la jebin doonaa iyada oo aan dawo lahayn.

¹⁶ Waxaa jira lix waxyaalood oo Eebbe neceb yahay, toddoba oo isaga karaahiyo ku ah:

¹⁷ indho kibir leh, carrab khiyaano leh, iyo gacmo dhiig aan waxba galabsan daadiya, ¹⁸ qalbi sharka maleega, cagaha si dhaqso ah ugu orda xumaanta, ¹⁹ markaati been ah oo been ku shuba, iyo mid faafiya khilaaf walaalaha dhexdooda.

²⁰ Wiilkaygiyow, amarka aabbahaa hay, hana dayacin baridda hooyadaa. ²¹ Si joogto ah qalbigaaga ugu xidho; qoortaada ku dheji. ²² Markaad socoto, way ku hagamaan; markaad seexato, way ku ilaalinayaan;

oo markaad soo kacdo, way kula hadlayaan.

²³ Waayo, amarka waa laambad, baridduna waa iftiin, iyo edbinta toosintu waa jidka nolosha, ²⁴ si ay kaaga ilaalisoo naagta shar leh, carrabka jilicsan ee naagta laaluushka leh. ²⁵ Ha u damcin quruxdeeda qalbigaaga, hana ku qancin indhaheeda.

²⁶ Waayo, dhillo waxaa lagu heli karaa kibis lafo, laakiin naag sinaysaa waxay ugaadhsataa nolol qaali ah. ²⁷ Nin ma qaadan karaa dab laabta isaga oo aan dharkiisu guban? ²⁸ Ama ma ku socon karaa dhuxul kulul isaga oo aan cagihiiisu gubin? ²⁹ Sidaas oo kale waa midka u taga naagta deriskiisa; kii taabta ma noqon doono mid aan la ciqaabin.

³⁰ Tuug lama naco haddii uu wax xado si uu gaajada isaga qanciyo marka uu gaajaysan yahay; ³¹ hase yeeshee haddii la qabto, waa inuu bixiyo toddoba laab, xitaa haddii ay ku kacdo dhammaan hantida gurigiisa. ³² Laakiin midka sinaysta naag xigmad ma leh; kii sidaas sameeyaa naftiisa ayuu halligayaa. ³³ Wuxuu wajjhi doonaa dhaawacyo iyo ceeb, iyo ceebtiisa weligeed lagama tirtiri doono.

³⁴ Waayo, masayrku wuxuu kicisaa nin, mana muujin doono naxariis maalinta aargoosiga. ³⁵ Ma aqbali doono wax magdhow ah; iyadoon loo eegin sida laaluushku u weyn yahay, wuu diidi doonaa.

7 Wiilkaygiyow, ereyadayda xafid oo amarradayda ku kaydi gudahaaga. ² Amarradayda hay oo noolaaw; waxbarashadaydana u ilaali sida indhahaaga. ³ Ku xidho farahaaga; ku qor looxa qalbigaaga. ⁴ Xigmadana ku dheh, “Adigu waxaad tahay walaashay,” fahamkaagana ugu yeedh saaxiibkaaga dhow, ⁵ si ay kuu ilaaliyaan haweeneyda sinada leh, haweeneyda qalaad ee erayadeeda ku sasabta.

⁶ Waayo, daaqadda gurigayga ayaan ka fiiriyeey oo waxaan ka eegay shabag, ⁷ waxaan ku arkay kuwa fudud, waxaan ka dhex arkay dhallinyarada, nin yar oo aan caqli lahayn, ⁸ oo maraya waddada u dhow geeskeeda, oo qaadaya jidka gurigeeda ⁹ markii ay ahayd fiidkii, habeenkii, iyo mugdiga habeenka.

¹⁰ Oo bal eeg, naag baa u soo baxday inay la kulanto, oo u labisan sida dhillo oo qalbi khiyaano leh. ¹¹ Way qaylo badan tahay oo caasi ah; cagahaheeduna guriga kuma nagaadaan; ¹² hadda jidadka, hadda suuqyada, waxay ku dhuumataa gees kasta. ¹³ Waxay

Maahmaahyadii

qabsataa oo dhunkataa, oo wejigeeda aan xishoodka lahayn waxay ku tidhaahdaa:

¹⁴ “Maanta waxaan oofiyeey nidarradaydii, waxaanan guriga ku hayaa cunto ka timid allabaryadaydii nabadda. ¹⁵ Sidaas daraaddeed waxaan u soo baxday inaan kula kulmo, inaan si dhab ah kuu raadiyo, waana ku helay! ¹⁶ Sariirtayda waxaan ku qurxiyeey daboollo, dhar midabaysan oo Masar ka yimid. ¹⁷ Sariirtayda waxaan ku udgoonaysiiyeey myrrh, aloes, iyo qorfaha. ¹⁸ Kaalay, aan si qoto dheer u cabno jacaylka ilaa waaberiga; aan ku raaxaysano isdhexgalka. ¹⁹ Ninkaygu wuu maqan yahay; wuxuu u baxay safar dheer. ²⁰ Wuxuu la qaataay boorso lacag ah oo ma soo noqon doono ilaa dayaxa buuxo.”

²¹ Iyadoo la yaab leh waxay ku sasabtaa; dibnahaheeda siman ayay ku khiyaanaysaa. ²² Si kedis ah ayuu u raacaa iyada sida dibiga loo geeyo gowraca,

ama sida deer oo kale oo tallaabsanaya dabin,

²³ ilaa fallaadhu beerkiisa dhex gasho;

sida shimbir u degdegeysa dabin, iyada oo aan ogeyn inay nafteeda ku kici doonto.

²⁴ Haddaba, wiilashayda, i maqla, oo dhagta u dhiga waxa aan idhaahdo. ²⁵ Ha u leexan qalbigiinnu jidadkeeda, ha ku wareegin waddooyinkeeda. ²⁶ Waayo, waxay soo ridday dad badan oo dhibanayaal ah; kuwii ay dishayna waa tiro badan. ²⁷ Gurigeedu waa waddo u socota xabaasha, oo hoos u dhaadhacaysa qolalka dhimashada.

8 Miyaanay xigmadda ooyin, iyo garashadu codkeeda kor u qaadin? ² Meelaha sarsare ee jidka, meesha waddooyinku ku kulmaan, ayay istaagtaa; ³ Dhinaca iridda magaalada u horseedayna, albaabka laga soo galo, ayay ku qaylisaa: ⁴ “Idinka, dadweynow, waxaan idiin yeedhayaa, codkayguna wuxuu u yahay aadanaha oo dhan. ⁵ Idinka oo aan khibrad lahayn, xigmad qaata; idinka oo nacas ah, garasho yeesha. ⁶ I maqla, waayo, waxaan ka hadlaa waxyaalo sharaf leh; furitaanka bushimahayguna wuxuu muujin doonaa waxa saxda ah. ⁷ Afkaygu wuxuu ku hadlaa runta; sharka waa karaahiyo bushimahayga. ⁸ Dhammaan ereyada afkaygu waa xaq; ma jiro wax qalloocan ama xun oo ku jira. ⁹ Kuwa wax garanaya, dhammaantood waa toos; kuwa aqoonta hela, way saxan yihiin. ¹⁰ Aqbal casharkayga halkii aad lacag ka dooran

lahayd, iyo aqoonta halkii aad dahab la doortay ka dooran lahayd. ¹¹ Waayo, xigmadda ayaa ka qiimo badan luul, wax kastoo aad doontana ma la mid noqon karaan iyada.

¹² “Aniga, xigmadda, waxaan la noolahay xigmad, waxaanan leeyahay aqoon iyo xigmad. ¹³ In Eebbe laga cabsado waa in sharka la neceb yahay; waxaan necbahay kibirka, isla weyni, jidka sharka leh,

iyoo hadalka qalloocan.

¹⁴ Talo wanaagsan waa tayda iyo xigmadda runta ah; waxaan ahay garasho, xoogna waa tayda. ¹⁵ Aniga ayaa boqorradu ku xukumaan, iyo taliyayaashu ku sameeyaan xeerarkooda cadaaladda leh; ¹⁶ aniga ayaa amiirradu ku xukumaan, iyo sharafta leh—dhammaan kuwa si sax ah u xukumaan. ¹⁷ Waxaan jeclahay kuwa i jecel, kuwa si dhab ah ii doonaana waa i heli doonaan. ¹⁸ Aniga waxaa ila jira hodantinimo iyo sharaf, maal joogto ah iyo xaqnimo. ¹⁹ Midhaheynu waa ka fiican yihiin dahab, xataa dahab saafi ah; waxa aan bixiyo ayaa ka sarreeya lacag la doortay. ²⁰ Waxaan raacaa jidka xaqnimada, dhexda waddooyinka caddaaladda, ²¹ anigoo maal siinaya kuwa i jecel, oo buuxinaya khasnadahooda.

²² “Eebbe wuxuu i abuuray sida shaqadiisii ugu horraysay, intaanay jirin falimihiisii hore. ²³ Laga soo bilaabo weligeed ayaan la aasaasay, bilowgii, markay dunidu abuurantay. ²⁴ Intaanay jirin moolalka badda, waa la i keenay, intaanay jirin ilaha biyaha ka buuxsana; ²⁵ intaanay buuraha la abuurin, intaanay kuruhi jirin, waa la i keenay; ²⁶ intaanu samayn dhulka ama beerihiisa ama ciidda dunida. ²⁷ Waxaan joogay markuu samooyinka meelaynayay, markuu goobo ku qorayay wejiga moolka, ²⁸ markuu samada sare adkaynayay oo si ammaan ah u adkaynayay ilaha moolka, ²⁹ markuu xuduud u dejinayay badda si aan biyuhu uga gudbin amarkiisa,

iyoo markuu aasaaska dhulka calaamadeeyay.

³⁰ Markaasaan agtiisa ahaa, sida farshaxan yaqaan; waxaan ahaa farxaaddiisa maalin kasta,

mar walbana ku farxaya joogitaankiisa, ³¹ farxadda ka helaya abuuristiisa oo ku raaxaysanaya aadanaha.

³² “Haddaba, carruurtayda, i maqla; waxaa barakaysan kuwa jidadkayga raaca. ³³ Dhagaysta casharkayga oo xigmadda yeesha; ha dayacina. ³⁴

Maahmaahyadii

Nasiib leh waa qofka i maqla, maalin kasta iriddahayga ku suga, albaabbadayda ku sugaya. ³⁵ Waayo, qofkii i hela wuxuu helaa nolol oo wuxuu ka helaa raalli ahaansho Eebbe. ³⁶ Laakiin qofkii i waaya wuxuu waxyeelleeyaa naftiisa; dhammaan kuwa i neceb waxay jecel yihiin dhimashada.”

9 Xigmadda ayaa dhistay hoygeeda; waxay qodday toddobada tiir. ² Waxay diyaarisay cashadeeda, waxay isku dartay khamrigeeda;

waxay kaloo diyaarisay miiskeeda.

³ Waxay dirtay addoommadeeda, waxayna ka qaylisay meelaha ugu sarreeya magaalada, ⁴ “Qof kasta oo sahlan halkan ha soo galo!” Kuwa aan caqliga lahayn waxay ku tidhaahdaa, ⁵ “Soo gala, ka qayb qaata cuntadayda oo cabba khamriga aan isku qasay. ⁶ Ka taga nacasnimadiinna oo noolaada; ku socda jidka garashada.”

⁷ Kii canaanta nacaska wuxuu keenaa sharaf-darro; kii canaanta sharka wuxuu helaa cay. ⁸ Ha canaanan nacaska, si aysan kuu nebaan;

canaanta xigmadda leh, wayna ku jeclaan doonaan.

⁹ Bar xigmadda leh, wayna sii xigmadoonaan;

bar kuwa xaq ah, wayna kordhin doonaan waxbarashadooda.

¹⁰ Cabsida Eebbe waa aasaaska xigmadda, garashaduna waxay ka timaadaa aqoonta Kan Quduuska ah. ¹¹ Waayo, xigmaddaada ayaad ku dheeraan doontaa maalmahaaga, sannado ayaana lagu kordhin doonaa noloshaada. ¹² Haddii aad xigmadda leedahay, xigmaddaadu adiga ayey ku anfici doontaa; haddii aad nacas tahay, adiga keligaa ayaad ku qaadi doontaa.

¹³ Nacasnimadu waa naag buuq badan; waa doqon waxna ma taqaan. ¹⁴ Waxay fadhidaa albaabka gurigeeda, kursi ku yaal meelaha sare ee magaalada, ¹⁵ iyadoo u qaylinaysa kuwa ag maraya, intay jidkooda ku socdaan, ¹⁶ “Qof kasta oo sahlan halkan ha soo galo!” Kuwa aan caqliga lahayn waxay ku tidhaahdaa, ¹⁷ “Biyaha la xaday waa macaan yihiin, iyo kibista qarsoodiga lagu cunay waa raaxo.” ¹⁸ Laakiin ma oga in kuwii dhintay ay halkaas joogaan, in martideedu ay ku jiraan godka qoto dheer.

10 Kuwani waa maahmaahyadii Sulaymaan: Wiil caqli leh wuxuu farxad u keenaa aabbiihiis, laakiin wiil nacas ah wuxuu murugo u keenaa hooyadiis. ² Dheefta si xun lagu helo ma sii jirto, laakiin xaqnimadu waxay ka samatabbixisaa dhimashada. ³ Eebbe ma oggolaan doono in kuwa xaq ah ay gaajoodaan, laakiin wuxuu carqaladeeyaa damacyada kuwa sharka leh. ⁴ Gacmo caajis ah waxay horseedaan saboolnimo, laakiin gacmo dadaal leh waxay keenaan maal. ⁵ Kii xagaaga wax uruursada waa wiil caqli leh, laakiin kii xilliga goosashada seexda waa wiil ceeb leh. ⁶ Barakooyn waxay taajirayaan madaxa kuwa xaq ah, laakiin afka kuwa sharka leh wuxuu qariyaa rabshad. ⁷ Xusuusta kuwa xaq ah waa barako, laakiin magaca kuwa sharka leh wuu baaba'ayaa. ⁸ Kuwa caqliga leh ee qalbiga leh waxay aqbalaan amarrada, laakiin kuwa nacasnimada ku hadla waxay ku dhammaan doonaan halaag. ⁹ Kii daacadnimo ku socda wuxuu ku socda ammaan, laakiin kii waddooyin qalloocan qaada waa la ogaan doonaa. ¹⁰ Kii si xun indhaha u ruxa wuxuu keenaa murugo, iyo kuwa nacasnimada ku hadla waxay ku dhammaan doonaan halaag. ¹¹ Erayada kuwa xaq ah waa isha nolosha, laakiin hadalka kuwa sharka leh wuxuu qariyaa waxyeello. ¹² Nacaybku wuxuu kiciyaa khilaaf, laakiin jacyalku wuxuu daboolaa dhammaan qaladaadka. ¹³ Xigmadda waxaa laga helaa bushimaha kuwa garashada leh, laakiin ul ayaa loogu talagalay dhabarka kii aan caqliga lahayn. ¹⁴ Kuwa caqliga leh waxay uruursadaan aqoon, laakiin erayada nacaska waxay keenaan halaag. ¹⁵ Hantida kuwa hodanka ah waa qalcaddooda, laakiin saboolnimadu waa halaagga kuwa saboolka ah. ¹⁶ Mushaharka kuwa xaq ah wuxuu horseedaa nolol, laakiin dakhliga kuwa sharka leh wuxuu keenaa ciqaab. ¹⁷ Kii maqla edbinta wuxuu muujinayaa jidka nolosha, laakiin kii iska indhatira toosinta wuxuu kuwa kale u horseedaa qaldan. ¹⁸ Kuwa nacaybka qariya erayo khiyaano leh iyo kuwa faafiya dacaayadda waa nacas. ¹⁹ Marka erayo badan yihiin, dembi ma maqna, laakiin kii bushimihiisa xakameeya waa caqli. ²⁰ Carrabka kuwa xaq ah waa sida lacagta la doortay, laakiin qalbiga kuwa sharka leh waa mid qiimo yar. ²¹ Bushimaha kuwa xaq ah waxay quudiyaa dad badan, laakiin kuwa aan caqliga lahayn way halligmi doonaan. ²² Barakada Eebbe waxay keentaa maal, iyada oo aan murugo lagu darin. ²³ Qof nacas ah wuxuu ka helaa farxad khiyaamooyinka shar leh, laakiin kii caqli leh

Maahmaahyadii

wuxuu ku raaxaystaa fahamka. ²⁴ Waxa ay kuwa sharka leh ka cabsadaan ayaa ku dhici doona, laakiin damacyada kuwa xaqa ah waa la siin doona. ²⁵ Marka duufaanku dhafo, kuwa sharka leh ma jiraan, laakiin kuwa xaqa ah waxay istaagaan si joogto ah. ²⁶ Sida khalka ilkaha iyo qiqa indhaha, sidaas oo kale ayaa caajiska loogu yahay kuwa isaga dira. ²⁷ Kalsoonida Eebbe waxay dheeraysaa nolosha, laakiin sannadaha kuwa sharka leh waa la gaabin doona. ²⁸ Rajada kuwa xaqa ah waa farxad, laakiin filashada kuwa sharka leh way baaba'aysaa. ²⁹ Jidka Eebbe waa magangalyo kuwa aan waxba galabsan, laakiin waa halaag kuwa sharka sameeya. ³⁰ Kuwa xaqa ah waxay sii ahaan doonaan ammaan, laakiin kuwa sharka leh ma sii joogi doonaan dhulka. ³¹ Erayada kuwa xaqa ah waxay dhalaan midhaha xigmadda, laakiin carrab qalloocan waa la aamusin doona. ³² Bushimaha kuwa xaqa ah waxay garanayaan waxa wanaagsan, laakiin afka kuwa sharka leh wuxuu garanayaa kaliya waxa qalloocan.

11 Eebbe wuxuu karhaa miisaannada beenta ah, laakiin miisaannada saxda ah waa raalli ahaanshihiisa. ² Marka kibir yimaado, ceeb baa raacda, laakiin kuwa is-hoosaysiiya waxaa la jira xigmad. ³ Daacadnimada kuwa qumman ayaa hanuuniya, laakiin khiyaanada kuwa aan daacadda ahayn waxay u horseedaa halaagooda. ⁴ Hantidu waa wax aan faa'iido lahayn maalinta cadhada, laakiin xaqnimadu waxay ka badbaadisaa dhimashada. ⁵ Xaqnimada kuwa aan eed lahayn waxay nadiifisaa jidkooda, laakiin kuwa sharka leh waxay ku turunturoodaan sharnimadooda. ⁶ Xaqnimada kuwa qumman ayaa badbaadisa, laakiin kuwa khiyaanada leh waxaa lagu dabraa damacooda. ⁷ Marka kuwa sharka leh dhintaan, rajadooda way baaba'daa, iyo ballanqaadka xooggooda waxba ma noqdo. ⁸ Kuwa xaqa ah waxaa laga badbaadiyaa dhibaataada, waxaana ku dhaca kuwa sharka leh. ⁹ Afkooda kuwa aan Eebbe rumaysnayn waxay ku halligaan deriskooda, laakiin aqoonta ayaa kuwa xaqa ah ka badbaadisa. ¹⁰ Marka kuwa xaqa ah barwaaqoobaan, magaalada way faraxdaa; marka kuwa sharka leh dhintaan, waxaa jira dabaaldeg. ¹¹ Magaalada waxaa kor u qaada barakada kuwa qumman, laakiin waxaa lagu halligaa erayada kuwa sharka leh. ¹² Qofka yaso deriskiisa wuxuu la'yahay garasho, laakiin qofka fahamka leh waa aamusin yahay. ¹³ Qofka xanbaarsan wuxuu daaha ka qaadaa sirta, laakiin qofka lagu kalsoon yahay wuxuu qariyaa arrin. ¹⁴

Hoggaan la'aantiis qaran baa dhacda, laakiin guul baa timaada iyadoo ay jiraan lataliyeyaal badan. ¹⁵ Qofka dammaanad qaada qof qalaad wuxuu la kulmi doona dhib, laakiin qofka ka fogaada ballanqaadyadaas waa ammaan. ¹⁶ Haweeney qalbi wanaagsan waxay heshaa sharaf, laakiin ragga naxariis darani waxay helaan oo keliya hanti. ¹⁷ Qofka naxariista leh wuxuu faa'iido u yahay naftiisa, laakiin kuwa naxariis darani waxay dhib u keenaan naftooda. ¹⁸ Qofka sharka leh wuxuu kasbadaa mushahar khiyaano ah, laakiin kan beera xaqnimada wuxuu helaa abaalmarin run ah. ¹⁹ Kuwa ku adkaysta xaqnimada waxay gaaraan nolol, laakiin kuwa raacda sharka waxay la kulmaan dhimasho. ²⁰ Eebbe wuxuu karhaa kuwa qalbiga qalloocan leh, laakiin wuxuu ku farxaa kuwa aan eed lahayn. ²¹ Hubso, kuwa sharka leh ma noqon doonaan kuwa aan la ciqaabin, laakiin kuwa xaqa ah waa la badbaadin doona. ²² Sida faraanti dahab ah oo ku jira sanqadha doofaarka, sidaas oo kale waa haweeney qurux badan oo aan lahayn xishood. ²³ Rabitaanka kuwa xaqa ah wuxuu ku dhammaadaa wanaag, laakiin rajada kuwa sharka leh waxay keentaa cadho. ²⁴ Qof baa si xor ah wax u bixiya, haddana wuxuu kasbadaa wax badan; mid kalena si aan loo baahnayn ayuu u celceliyaa, oo wuxuu ku dhamaadaa saboolnimo. ²⁵ Qofka deeqsiga ah wuu barwaaqoobi doona, oo kii kuwa kale soo nooleeyaa isna waa la soo nooleyn doona. ²⁶ Dadka waxay habaaraan kan cunto kaydsada, laakiin barako ayaa ku dhacda kan diyaar u ah inuu iibiyo. ²⁷ Qofka wanaagga raadiyaa wuxuu helaa raalli ahaansho, laakiin sharka wuxuu ku yimaadaa kuwa raadiya. ²⁸ Kuwa ku kalsoon hantidooda way dhici doonaan, laakiin kuwa xaqa ah waxay u barwaaqoobi doonaan sida caleen cagaaran. ²⁹ Qofka dhib u keena qoyskiisa wuxuu dhaxli doona dabayl oo keliya, iyo nacaska wuxuu u adeegi doona kuwa caqliga leh. ³⁰ Midhaha kuwa xaqa ah waa geed nololeed, iyo kuwa caqliga leh waxay badbaadiyaan nolosha. ³¹ Haddii kuwa xaqa ah lagu abaalmariyo dhulka, intee in le'eg baa kuwa sharka leh iyo dembiilaha!

12 Kii jecel edbinta wuxuu jecel yahay aqoonta, laakiin kii quudhsada canaanta waa nacas. ² Ninka wanaagsan wuxuu Eebbe ka helaa raalli ahaansho, laakiin wuxuu xukumi kuwa sharka hindisa. ³ Qofna shar kuma dhisna, laakiin xididka xaqa ah ma dhaqdhaqaaqo. ⁴ Naag dabeecad wanaagsan leh waa taajka ninkeeda, laakiin naag ceeb keenta waxay la mid tahay qudhun lafihiisa ku

Maahmaahyadii

jira. ⁵ Fikirrada xaqaa ah waa kuwa cadaalad ah, laakiin talada kuwa sharka leh waa khiyaano. ⁶ Ereyada kuwa sharka leh waxay ku dhuuntaan dhiig, laakiin hadalka kuwa toosan ayaa badbaadiya. ⁷ Kuwa sharka leh waa la afgembiyaa oo baaba'aan, laakiin guriga kuwa xaqaa ah wuu adkaystaa. ⁸ Qof waxaa lagu ammaanaa sida uu u fahmo, laakiin midka maskaxdiisu qalloocan tahay waa la quudhsadaa. ⁹ Waa ka wanaagsan tahay inaad ahaato mid hooseeya oo aad leedahay addoon, intii aad iska dhigto mid muhiim ah oo aad cuntada ka maqan tahay. ¹⁰ Kuwa xaqaa ah waxay u naxariistaan nolosha xoolahooda, laakiin falalka ugu naxariista badan ee kuwa sharka leh waa arxan darro. ¹¹ Kuwa dhulkooda shaqeeya waxay heli doonaan cunto badan, laakiin kuwa eryada hawlaha aan qiimaha lahayn ma laha caqli. ¹² Kuwa sharka leh waxay rabaan dhaca kuwa sharka leh, laakiin xididka kuwa xaqaa ah wuxuu dhalinayaa midho. ¹³ Kuwa sharka leh waxaa lagu dabinayaa hadalkooda dembiga leh, laakiin kuwa xaqaa ah waxay ka baxsadaan dhibaata. ¹⁴ Midhaha erayadooda dadka waxaa ka buuxa waxyaalo wanaagsan, iyo shaqada gacmahooda waxay u keentaa abaalmarin. ¹⁵ Jidka nacaska wuxuu u muuqdaa mid sax ah isaga, laakiin kuwa caqliga leh waxay maqlaan talada. ¹⁶ Nacasyaashu waxay muujinayaan xanaaqooda isla markiiba, laakiin kuwa miyirka leh waxay iska indhatiraan aflagaadada. ¹⁷ Markhaati daacad ah wuxuu ku hadlaa run, laakiin markhaati been ah wuxuu ku hadlaa khiyaano. ¹⁸ Ereyada degdega ah waxay mudaan sida seefaha, laakiin carrabka kuwa caqliga leh wuxuu keenaa bogsiin. ¹⁹ Hadalkii runta ahaa waa mid sii jira, laakiin erayada khiyaanada ah waa kuwo gaaban. ²⁰ Kuwa khiyaano ku haya qalbigooda waxay hindisaan shar, laakiin kuwa nabadda dhiirrigeliya waxay la kulmaan farxad. ²¹ Kuwa xaqaa ah ma la kulmaan waxyeello joogto ah, laakiin kuwa sharka leh waxaa ka buuxa dhibaato. ²² Eebbe wuxuu karhaa bushimaha beenta ah, laakiin wuxuu ku farxaa kuwa lagu aamini karo. ²³ Kuwa miyirka leh waxay aqoontooda u haystaan naftooda, laakiin qalbiga nacasyada ayaa ku dhawaaqaya nacasnimo. ²⁴ Gacmo dadaal leh ayaa xukumi doona, laakiin caajisnimadu waxay keentaa shaqo qasab ah. ²⁵ Welwelku wuxuu culays saaraa qalbiga, laakiin eray naxariis leh ayaa kor u qaada. ²⁶ Kuwa xaqaa ah waxay taxaddar ku sameeyaan xulashada saaxiibadooda, laakiin jidka kuwa sharka leh ayaa

luminaya. ²⁷ Caajisayaasha ma dubtaan ugaadhsigooda, laakiin kuwa dadaalka leh waxay ka faa'iideystaan kheyraadkooda. ²⁸ Jidka xaqnimada waxaa ku jira nolol; jidkiisa ma jiro dhimasho.

13 Wiil caqli leh wuxuu maqlaa hanuunka aabbihis, laakiin kan wax quudhsadaa ma dhegaysanayo edbinta. ² Midho afka laga soo saaro, waxyaalo wanaagsan ayaa laga raaxaystaa, laakiin damaca kuwa aan daacadda ahayn waa rabshad. ³ Kuwa dhawra afkooda waxay ilaaliyaan noloshooda, laakiin kuwa si dhaqso ah u hadla waxay ku dhamaanayaan halaag. ⁴ Nafta caajiska ah waxay damacdaa waxna ma hesho, laakiin damacyada kuwa dadaala waa la dhergiyaa. ⁵ Kuwa xaqaa ah waxay neceb yihiin beenta, laakiin kuwa sharka leh waxay ku dhaqmaan ceeb iyo karaahiyo. ⁶ Xaqnimadu waxay ilaalisaa qofka daacadda ah, laakiin sharka ayaa rida dembiilaha. ⁷ Mid baa iska dhigaya inuu hodan yahay oo waxba ma haysto; mid kalena wuxuu iska dhigaa inuu faqiir yahay oo wuxuu leeyahay maal badan. ⁸ Maalku wuxuu qofka u furtaa nolol, laakiin faqiirka lama canaanto. ⁹ Iftiinka kuwa xaqaa ah wuxuu iftiimiya si dhalaalaya, laakiin laambadda kuwa sharka leh way dami doontaa. ¹⁰ Kibirka wuxuu keenaa muran, laakiin xigmadda waxaa laga helaa kuwa aqbala talada. ¹¹ Maalkii si aan daacad ahayn lagu helay wuu yaraadaa, laakiin kan si tartiib tartiib ah u ururiyaa wuu kordhiyaa. ¹² Rajada dib u dhacda waxay culays ku noqotaa qalbiga, laakiin marka damac la fuliyo, waxay la mid tahay geed nololeed. ¹³ Kii quudhsada hanuunka wuxuu la kulmi doonaa dhib, laakiin kii ixtiraama amarka waa la abaalmariyaa. ¹⁴ Waxbarashada kuwa caqliga leh waa il nololeed, waxayna ka leexisaa midka dabinnaa dhimashada. ¹⁵ Garasho wanaagsan waxay heshaa raalli ahaansho, laakiin jidka khiyaanada wuxuu horseedaa halaag. ¹⁶ Qof kasta oo miyir leh wuxuu ku dhaqmaa aqoon, laakiin nacas wuxuu muujinayaa nacasnimadiisa. ¹⁷ Fariin-wade shar leh wuxuu la kulmaa masiibo, laakiin ergay aamin ah wuxuu keenaa bogsiin. ¹⁸ Faqrinimo iyo ceeb waxay ku yimaadaan kuwa iska indhatira edbinta, laakiin kuwa maqla edbinta waa la sharafaa. ¹⁹ Damaca la fuliyo wuxuu macaan yahay nafta, laakiin nacasyadu waxay neceb yihiin ka leexashada sharka. ²⁰ La soco kuwa caqliga leh oo caqli yeelo, waayo saaxiibka nacasyada wuxuu la kulmaa waxyeello. ²¹ Dhibaataadu waxay daba socotaa

Maahmaahyadii

dembii laayaasha, laakiin kuwa xaqaa ah waxaa la siiyaa barwaaqo. ²² Qof wanaagsan wuxuu uga tagaa dhaxal awlaaddiisa, laakiin maalka dembiilaha waxaa loo kaydiyaa kuwa xaqaa ah. ²³ Cunto badan ayaa laga helaa beer aan la falin oo faqiirka, laakiin waxaa la qaadaa cadaalad darro. ²⁴ Kii u tudha usha wuxuu neceb yahay ilmihiisa, laakiin kii jecel ilmihiisa wuxuu dadaalaa inuu edbiyo. ²⁵ Kuwa xaqaa ah waxay cunaan ilaa ay ka dhergaan, laakiin caloosha kuwa sharka leh way gaajoonaysaa.

14 Naagta caqliga leh waxay dhistaa gurigeeda, laakiin tan doqonta ah waxay ku duminaysaa gacmaheeda. ² Kii ku socda toosnaanta wuu ka cabsadaa Eebbe, laakiin kuwa khiyaanada leh waxay muujinayaan quudhsasho. ³ Afka doqonta waxaa ku jira ul dhabarka loogu dhufto, laakiin bushimaha kuwa caqliga leh way badbaadin doonaan. ⁴ Halka aan dibiyo joogin, meeshii cawska waa nadiif, laakiin goosashada badan waxay ka timaadaa xoogga dibiga. ⁵ Markhaati run sheeg ah been ma sheego, laakiin markhaati beenaal ah wuxuu ku hadlaa khiyaano. ⁶ Kii wax quudhsada wuxuu raadiyaa xigmad mana helo, laakiin aqoonta si fudud ayaa loogu helaa kuwa wax fahma. ⁷ Ka tag joogitaanka doqon, waayo, kuma heli doontid erayo aqoon ah bushimahooda. ⁸ Xigmadda kuwa miyirka leh waa inay fahmaan jidkooda, laakiin nacasnimada doqonnimada waa khiyaano. ⁹ Doqonku wuxuu ka dhigayaa iiftiin inuu ka toobad keeno dembiga, laakiin wanaag waxaa laga helaa kuwa toosan. ¹⁰ Qalbiga keliya ayaa og cabashada naftiisa, oo qof qalaadna si buuxda uma wadaagi karo farxaddiisa. ¹¹ Hoyga kuwa sharka leh waa la dumin doonaa, laakiin hoyga kuwa toosan wuu barwaaqoobi doonaa. ¹² Waxaa jira jid u muuqda mid sax ah qofka, laakiin dhammaadkiisa wuxuu u horseedaa dhimasho. ¹³ Xitaa marka la qoslayo, qalbigu wuu xanuunsan karaa, iyo gabagabada farxadda waxaa laga yaabaa inay noqoto murugo. ¹⁴ Kii aan daacad ahayn wuxuu ku dhammayn doonaa jidkiisa, laakiin qof wanaagsan wuxuu ku qanci doonaa tiisa. ¹⁵ Kuwa sahlan waxay rumaystaan wax kasta, laakiin kuwa miyirka leh waxay tixgeliyaan tallaabooyinkooda. ¹⁶ Qof caqli leh waa taxaddaraa oo ka fogaadaa sharka, laakiin doqon waa khatar iyo kalsooni darro. ¹⁷ Qofka dhakhso u xanaaqa wuxuu ku dhaqmaa doqonnimo, iyo kii shirqoolo shar ah sameeya waa la quudhsadaa. ¹⁸ Kuwa aan waayo-aragnimada lahayn waxay helaan doqonnimo, laakiin kuwa miyirka leh

waxaa lagu qurxiyaa aqoon. ¹⁹ Kuwa sharka leh waxay u sujuudaan kuwa wanaagsan, iyo kuwa sharka leh albaabka kuwa xaqaa ah. ²⁰ Fakirku xitaa deriskiisa wuu ka fogaadaa, laakiin taajirku saaxiibo badan ayuu leeyahay. ²¹ Waa dembi in la quudhsado deriskaaga, laakiin waxaa barakaysan kii u naxariista kuwa masaakiinta ah. ²² Miyaanay kuwa sharka maleega aanay lumin? Laakiin naxariis iyo run waxaa helaan kuwa wanaagga maleega. ²³ Shaqo kasta oo dadaal leh waxaa ku jira faa'iido, laakiin hadal aan waxba tarayn wuxuu kaliya u horseedaa saboolnimo. ²⁴ Hantida kuwa caqliga leh waa taajikooda, laakiin doqonnimada doqonnimada waa doqonnimo kaliya. ²⁵ Markhaati run sheeg ah wuxuu badbaadiyaa nolosha, laakiin kii been ku hadlaa waa khiyaano. ²⁶ Cabsida Eebbe waxaa ku jira kalsooni xoog leh, iyo carruurtooduna waxay heli doonaan magangalyo. ²⁷ Cabsida Eebbe waa il nololeed, oo qofka ka leexisa dabinnaa dhimashada. ²⁸ Dad tiro badan oo qaran waa sharaf boqor, laakiin amiir waa la burburinayaa marka aanu taageerayaal lahayn. ²⁹ Kii xanaaqa u gaabiya wuxuu leeyahay faham weyn, laakiin kii dhakhso u xanaaqa wuxuu muujinayaa doqonnimo. ³⁰ Qalbiga deggan wuxuu nolosha siiyaa jidhka, laakiin masayrku wuxuu qudhmiyaa lafaha. ³¹ Kii dulmiya masaakiinta wuxuu quudhsadaa Abuurhooda, laakiin kii u naxariista kuwa baahan wuu sharafaa. ³² Marka masiibo timaado, kuwa sharka leh waa la dumin doonaa, laakiin kuwa xaqaa ah waxay leeyihiin magangalyo xitaa dhimashada. ³³ Xigmadda waxay ku nasataa qalbiga kuwa wax garanaya, laakiin xitaa doqonnimada dhexdeeda, way la ogaataa. ³⁴ Xaqnimadu waxay kor u qaadaa qaran, laakiin dembigu wuxuu ceeb u keenayaa dadka kasta. ³⁵ Boqor wuxuu ku farxaa addoon caqli leh, laakiin cadhadiisu waxay ku wajahan tahay kii si ceeb leh u dhaqma.

15 Jawaab deggan ayaa cadhada celisa, laakiin eray qallafsan ayaa xanaaq kicisa. ² Carrabka kuwa xigmadda leh ayaa aqoonta kordhiya, laakiin afka nacasyada ayaa nacasnimo daadiya. ³ Indhaha Eebbe ayaa meel walba jooga, oo kuwa sharka leh iyo kuwa wanaagsanba way fiirinayaan. ⁴ Carrab deggan waa geed nololeed, laakiin carrab qalloocan ayaa ruuxa burburiya. ⁵ Nacas ayaa diida edbinta waalidka, laakiin kii aqbala toosinta waa xigmad leh. ⁶ Guriga kuwa xaqaa ah waxaa ku jira maal badan, laakiin dakhliga kuwa sharka leh ayaa dhib keenaya. ⁷ Bushimaha kuwa

Maahmaahyadii

xigmadda leh ayaa aqoonta faafiyaa, laakiin qalbiyada nacasyada ma aha kuwo sax ah.⁸ Allabariga kuwa sharka leh waa karaahiyo Eebbe agtiisa, laakiin salaadda kuwa toosan ayaa isaga farxad gelisa.⁹ Eebbe wuxuu ka helaa dariiqa kuwa sharka leh karaahiyo, laakiin wuxuu jecel yahay kuwa xaqnimada raaca.¹⁰ Eddin adag ayaa sugaysa mid kasta oo ka leexda jidka; kii neceb toosinta wuu dhiman doonaa.¹¹ She'ool iyo Abaddon waxay u furan yihiin Eebbe hortiisa; intee ka badan qalbiyada dadka!¹² Mid ku jeesjeesa ayaa neceb toosinta mana doondooni doono kuwa xigmadda leh.¹³ Qalbiga faraxsan wuxuu sameeyaa wejiga faraxsan, laakiin qalbi jaban ayaa ruuxa burburiya.¹⁴ Qalbiga garashada leh wuxuu raadiyaa aqoon, laakiin afka nacasyada wuxuu ku raaxaystaa nacasnimo.¹⁵ Maalmaha kuwa la dulmiyay waa adag yihiin, laakiin qalbi faraxsan wuxuu ku raaxaystaa cunto joogto ah.¹⁶ Waa ka wanaagsan tahay wax yar oo leh cabsida Eebbe intii maal badan oo leh qalalaase.¹⁷ Waa ka wanaagsan tahay qayb yar oo khudaar ah oo leh jacayl intii dibi la buuxiyay oo leh nacayb.¹⁸ Gof xanaaq badan ayaa muran kiciya, laakiin mid deggan oo xanaaqa ayaa muranka dejisa.¹⁹ Dariiqa qofka caajiska ah waa sida gidaarka qodxanta, laakiin jidka kuwa toosan waa waddo weyn.²⁰ Ilmo xigmad leh wuxuu farxad u keena aabbihis, laakiin qof nacas ah wuxuu muujinayaa tixgelin la'aan hooyadiis.²¹ Nacasnimo waxay farxad u keentaa mid aan caqli lahayn, laakiin qofka garashada leh wuxuu ku socdaa jid toosan.²² Qorshayaashu way guuldarraystaan la'aanta talo, laakiin la-taliyayaal badan way guulaystaan.²³ Qofku wuxuu farxad ka helaa jawaab ku habboon, iyo sida ay u farxad gelinayso eray ku habboon wakhtigiisa!²⁴ Jidka nolosha wuxuu u kaxeeyaa kor kuwa miyirka leh, si ay uga fogaadaan inay u degaan She'ool.²⁵ Eebbe wuxuu dumin doonaa guriga kuwa kibirka leh, laakiin wuxuu ilaalin doonaa xadka carmalka.²⁶ Eebbe wuxuu ka helaa qorshayaasha sharka leh karaahiyo, laakiin erayada naxariista leh waa kuwo daahir ah.²⁷ Kuwa hunguri weyn ayaa dhib u keena gurigooda, laakiin kii neceb laaluushka wuu noolaan doonaa.²⁸ Qalbiga kuwa xaq ah wuxuu ka fiirsadaa sida loo jawaabo, laakiin afka kuwa sharka leh wuxuu soo daadiyaa shar.²⁹ Eebbe wuxuu ka fogaadaa kuwa sharka leh, laakiin wuxuu maqlaa salaadda kuwa xaq ah.³⁰ Indho ifaya waxay farxad u keenaan qalbiga; war wanaagsan wuxuu cusboonaysiiyaa lafta.³¹ Kii maqla toosinta

nolosha siinaysa wuxuu ku noolaan doonaa kuwa xigmadda leh.³² Kuwa dayaca edbinta waxay neceb yihiin naftooda, laakiin kii maqla toosinta wuxuu helaa garasho.³³ Cabsida Eebbe waa casharka xigmadda, ka horna sharaf waxaa yimaada is-hoosaysiin.

16

Qorshayaasha qalbiga waxay ka tirsan yihiin dadka, laakiin jawaabta carrabkuna waa ka timid Eebbe.² Dhammaan jidadka qofka waxay u muuqdaan kuwo daahir ah indhahooda hortooda, laakiin Eebbe ayaa miisaama niyadaha.³ Falalkaaga u hibee Eebbe, wuuna adkayn doonaa qorshayaashaada.⁴ Eebbe wuxuu wax walba u sameeyey ujeedadiisa, xataa kuwa sharka leh maalinta dhibaataada.⁵ Eebbe wuxuu karhaa kuwa qalbiga kibirka leh oo dhan; hubso, ciqaab la'aan ma tagayaan.⁶ Naxariis iyo runta ayaa dembiga lagu kafaaraggudaa; cabsida Eebbe awgeed, sharka waa laga fogaadaa.⁷ Marka Eebbe uu ku farxo jidadka qofka, wuxuu xataa cadowgooda ka dhigaa inay nabad kula noolaadaan.⁸ Wanaagsan yahay wax yar oo xaqnimo leh intii faa'iido weyn oo dulmi leh.⁹ Qalbiyadooda, dadka waxay qorsheeyaan jidkooda, laakiin Eebbe ayaa hagta tallaabooyinkooda.

¹⁰ Go'aan ilbaxnimo ayaa ku yaal bushimaha boqorka; afkiisu ma khiyaano cadaaladda.¹¹ Miisaan iyo miisaanno daacad ah waa kuwa Eebbe; dhammaan miisaannada boorsada waa mas'uuliyaddiisa.¹² Boqorradu waxay karhaan xumaanta, waayo carshiga waxaa lagu adkeeyaa xaqnimo.¹³ Bushimaha xaq ah waa farxadda boqorrada, waxayna jecel yihiin kuwa ku hadla waxa saxda ah.¹⁴ Cadhada boqorka waa farriin dhimasho, laakiin qof xigmad leh ayaa dejin doona.¹⁵ Iftiinka wejiga boqorka waxaa ku jira nolol, raalliniimadiisuna waa sida daruur keenta roobka guga.

¹⁶ In la helo xigmad ayaa ka wanaagsan dahab, fahamka la helaa waa in la doorto ka sareeya lacagta.¹⁷ Jidka toosan wuxuu ka leexdaa sharka; kuwa ilaaliya jidkooda waxay ilaaliyaan noloshooda.¹⁸ Kibirka wuxuu horreeyaa burburka, iyo ruux isqaadqaad leh ka hor dhicidda.¹⁹ Waxaa wanaagsan in ruux ahaan lagu yaryahay kuwa dulman intii lala wadaagi lahaa qaniimada kuwa kibirka leh.²⁰ Kii fiiro gaar ah u yeesha amarka wuxuu heli doonaa wanaag, waxaana barakaysan kii ku kalsoon Eebbe.²¹ Xigmadda qalbiga waxaa lagu magacaabaa garasho, macaanida hadalkuna waxay

Maahmaahyadii

kordhisaa qancinta.²² Fahamka waa il nololeed kuwa haysta, laakiin nacasnimada nacasyadu waxay keentaa ciqaab.²³ Qalbiga xigmadda leh wuxuu ka dhigaa afkooda mid taxaddar leh, bushimahooduna waxay kor u qaadaan waxbarashada.²⁴ Erayo macaan waa sida malab, macaan nafta iyo bogsiin lafaha.

²⁵ Waxaa jira jid u muuqda mid sax ah qofka, laakiin dhammaadkiisu wuxuu horseedaa dhimasho.²⁶ Rabitaanka shaqaalaha ayaa u shaqeeya; gaajadoodu waxay ku kaxaysaa.²⁷ Qof aan qiimo lahayn wuxuu maleegaa shar, erayadooduna waa sida dab gubaya.²⁸ Qof qalloocan wuxuu kiciyaa khilaaf, iyo qof xanta wuxuu kala soocaa saaxiibbada dhow.²⁹ Qof gacan ka hadal ah wuxuu khiyaameeyaa deriskiisa oo wuxuu ku hoggaamiyaa jid waxyeello leh.³⁰ Kii ilkiisa ku libiqsada wuxuu maleegaa qalloocnimo; kii bushimihiisa isku cadaadiya wuxuu keenaa shar.³¹ Timaha caddaanku waa taaj sharaf; waxaa laga helaa jidka xaqnimada.³² Waxaa wanaagsan qof dulqaad leh intii geesi ah, mid xakameeya ruuxiisa intii qabsada magaalo.³³ Saxanka ayaa lagu tuuraa dhabta, haddana go'aankiisa kasta wuxuu ka yimaadaa Eebbe.

17 Qolof qallalan oo nabad ah ayaa ka wanaagsan guri buuxa oo cunto ah oo khilaaf leh.² Addoon caqli leh ayaa xukumi doona wiil ceeb leh oo dhaxalka la wadaagi doona qoyska.³ Weelka lagu shubto waa lacagta, foornaduna waa dahabka, laakiin Eebbe ayaa qalbiyada baadha.⁴ Ninka shar leh wuxuu dhegeystaa bushimo khiyaano leh; beenaalena wuxuu dhegeystaa carrab waxyeello leh.⁵ Kii masaakiinta ku jeesjeesa wuxuu caayaa Abuurahooda; kii ku farxa masiibadana ciqaab la'aan ma tagi doono.⁶ Carruurta carruurtooda waa kibirka ayeeyadooda, sharafta carruurtana waxaa laga helaa waalidkood.⁷ Hadallo hufan ma aha kuwo ku habboon nacas, xitaa carrab been ahna ma aha mid ku habboon hoggaamiye.⁸ Laaluushku wuxuu la mid yahay sixirkii kan bixiya; meel kasta oo uu u jeesto, wuu guuleystaa.⁹ Kii qariya xadgudub wuxuu kor u qaadaa jacaylka, laakiin kii arrinta ku celceliya wuxuu kala firdhiyaa saaxiibbada dhow.¹⁰ Canaan ayaa si qoto dheer ugu dhex gasha qof wax garad ah intii boqol jeedal ah lagu dhufto nacas.¹¹ Qof caasi ah wuxuu raadiyaa shar keliya; sidaas darteed fariin naxariis darro ah ayaa loo diri doona isaga.¹²

Waxaa ka wanaagsan in la kulmo bear laga dhacay cubs-keeda intii nacas lagu dhex heli lahaa nacasnimadiisa.¹³ Sharku kama tegi doono guriga kii wanaag ku beddela shar.¹⁴ Bilowga muranku waa sida biyaha la sii daayo; sidaas darteed muranka ka tag ka hor inta aan la kala bixin.¹⁵ Caddaalad u sameynta kuwa sharka leh iyo cambaareynta kuwa xaq ah labaduba waa wax laga naco Eebbe.¹⁶ Maxaa nacas u leeyahay lacag uu ku iibsado xigmad marka aanu wax fahmin?¹⁷ Saaxiibku wuu jeclaanayaa waqti kasta, walaalna waxaa loogu talagalay waqtiyo dhib ah.¹⁸ Mid aan caqli lahayn ayaa gacan ku dhufanaya ballanqaad wuxuuna noqonayaa dammaanad deriskiisa.¹⁹ Kii jecel muranka wuxuu jecel yahay dembiga; kii kor u qaada albaabkiisana wuxuu raadiyaa halaag.²⁰ Qof qalbi qalloocan leh ma helo wanaag, qof carrab khiyaano lehna wuxuu ku dhacaa dhibaato.²¹ Inaad nacas u dhasho ilmo waxay keentaa murugo; farxadna ma jirto waalidka nacaska.²² Qalbiga faraxsan waa dawo wanaagsan, laakiin ruux jaban wuxuu engejiyaa lafaha.²³ Qof shar leh wuxuu qaataa laaluush qarsoodi ah si uu u qalloociyo caddaaladda.²⁴ Xigmadda waxay ku jirtaa qofka wax fahmaya, laakiin indhaha nacaska waxay ku wareegaan dhammaadka dhulka.²⁵ Wiil nacas ah wuxuu u keenaa murugo aabbiihiis iyo calool xumo hooyadii dhashay.²⁶ Ma fiicna in la ciqaabo kuwa aan waxba galabsan, ama in la garaaco kuwa toosan sababta ay u yihiin daacadnimadooda.²⁷ Qofkii aqoon leh wuxuu adeegsadaa erayo kooban, qof ruux deggan lehna waa qof wax fahmaya.²⁸ Xitaa nacas waxaa loo arkaa inuu caqli leeyahay haddii uu aamuso, waxaana loo arkaa inuu wax garad yahay haddii uu carrabkiisa hayo.

18 Qofka is go'doomiya wuxuu raadiyaa damaciisa; waxayna murmaan dhammaan xukunka wanaagsan.² Nacasyadu ma jecla inay wax fahmaan, laakiin waxay kaliya ku faraxsan yihiin inay muujiyaan fikirkooda.³ Marka xumaantu timaado, waxaa la yimaada quudhsasho, iyo sharafdarro waxaa la socda ceeb.⁴ Erayada afka qofka waa biyo qoto dheer; isha xigmadda waa durdur socda.⁵ Ma fiicna in la muujiyo eexda kuwa sharka leh ama in la diido caddaaladda kuwa xaq ah.⁶ Bushimaha nacaska waxay keeniyaan isku dhac, afkooduna wuxuu casuumaa garaacid.⁷ Afka nacaska waa hooggooda, bushimahooduna waa dabin naftooda.⁸ Erayada qofka xanbaarsan waa

Maahmaahyadii

sida jajabyo la doortay; waxay u dhaadhacaan qaybaha ugu hooseeya. ⁹ Qofka ku caajisa shaqadiisa waa walaal la burburiya. ¹⁰ Magaca Eebbe waa munaarad xoog leh; kuwa xaq ah ayaa u orda oo helaan ammaan. ¹¹ Hantida kuwa hodanka ah waa magaaladooda la adkeeyey; waxay u arkaan sida derbi aan la fuuli karin. ¹² Kahor burburka, qalbiga qofka waa kibir, laakiin is-hoosaysiintu waxay ka horraysaa sharaf. ¹³ In la jawaabo kahor intaan la dhagaysan waa nacasnimo oo keenta ceeb. ¹⁴ Ruuxa qofka wuxuu ku taageeri karaa cudur, laakiin ruux jaban yaa adkaysan kara? ¹⁵ Qalbiga wax garadka ah wuxuu helaa aqoon, dhegaha kuwa xigmadda lehna way raadiyaan. ¹⁶ Hadiyaddu waxay u gogol xaadhaysaa bixiyaha oo waxay keentaa hortiisa kuwa waaweyn. ¹⁷ Qofka ugu horreeya ee soo bandhiga kiiskooda wuxuu u muuqdaa sax, ilaa mid kale yimaado oo baadh. ¹⁸ Saaridda lots waxay soo afjartaa murannada waxayna kala saartaa kuwa awoodda leh. ¹⁹ Walaal la dhibay waa ka adkaysi badan yahay magaalo la adkeeyey, murannaduna waa sida albaabada xiran ee qalcad. ²⁰ Midhaha afkooda waxaa ka buuxsama caloosha qofka; wax soo saarka bushimahoodana way ku qanacsan yihiin. ²¹ Carrabku wuxuu leeyahay awoodda nolosha iyo dhimashada, kuwa jecelna waxay cunaan midhihiisa. ²² Qofka hela naag wuxuu helaa wax wanaagsan oo wuxuu ka helaa Eebbe raalli ahaansho. ²³ Masaakiintu waxay baryaan naxariis, laakiin kuwa hodanka ah waxay uga jawaabaan si adag. ²⁴ Qofka leh saaxiibo badan wuxuu ku dhici karaa hoog, laakiin waxaa jira saaxiib ka dhow walaal.

19 Waxaa ka wanaagsan qof sabool ah oo daacad ku socda mid hadal xun oo nacas ah. ² Rabitaan aan aqoon lahayn ma fiicna, oo kii degdega tillaabadiisa wuu lumaa. ³ Nacasnimada qofka ayaa halaag u keenta, laakiinse qalbigiisu wuxuu ka cadhaysiiyaa Eebbe. ⁴ Hantidu waxay keentaa saaxiibo badan, laakiin qofka saboolka ah wuxuu ka fogaanayaa saaxiibbadiisa. ⁵ Markhaati been ah lama ciqaabi doono, oo kii faafiya beenta ma baxsado. ⁶ Dad badan ayaa raadiya raalli ahaanshaha qof deeqsi ah, oo qof kastaana waa saaxiib kii hadiyado bixiya. ⁷ Ehelka oo dhan ee qofka saboolka ah way ka fogaadaan; intee ka sii badan saaxiibbadiisa ayaa ka fogaanaya! In kasta oo uu ku daba ordo baryo, meelna lagama helo. ⁸ Kii xigmadda helaa wuxuu jecel yahay naftiisa; kii fahamka qaddariyaa wuxuu heli doonaa wanaag. ⁹

Markhaati been ah lama ciqaabi doono, oo kii faafiya beenta wuxuu la kulmi doonaa dhammaadkooda. ¹⁰ Raaxo ma aha mid ku habboon nacas; xataa ka sii yar in addoon uu xukumo kuwa gobta ah. ¹¹ Xigmadda qofka ayaa ka dhigta mid gaabis ah inuu cadhoodo; waa sharafkiisa inuu iska indho-tiro xadgudub. ¹² Cadhada boqorka waa sida onkodka libaaxa, laakiin raalli ahaanshihiisu waa sida sayaxa cawksa. ¹³ Ilmo nacas ah waa halaagga aabbiihiis, iyo muranka naagta waa sida daadin joogto ah. ¹⁴ Hanti iyo maal waxaa laga dhaxlaa waalidka, laakiin naag caqli leh waa mid ka timaadda Eebbe. ¹⁵ Caajisku wuxuu keenaa hurdo qoto dheer, oo qofka caajiska ah wuxuu la kulmi doonaa gaajo. ¹⁶ Kii dhawra amarka wuxuu dhawraa naftiisa, laakiin kii ku dayaca dhaqanka wuu dhiman doonaa. ¹⁷ Kii naxariista u fidiya saboolka wuxuu amaahsiinayaa Eebbe, oo isagu wuxuu ku abaalmarin doonaa wanaaggiisa. ¹⁸ Carruurtaada edbi intay rajadu jirto, oo ha noqon mid raalli ka ah dhimashadooda. ¹⁹ Qofka xanaaq badan waa in lagu ciqaabaa; haddii aad badbaadiso, mar kale ayaad samayn doontaa. ²⁰ Dhagayso talada oo aqbal edbinta, si aad u noqoto mid caqli leh maalmahaaga oo dhan. ²¹ Qorshayaal badan ayaa ku jira qalbiga qofka, laakiin ujeeddada Eebbe ayaa taagnaan doonta. ²² Waxa la jecel yahay qofka waa naxariistiisa; waxaa ka wanaagsan in la noqdo sabool intii beenlow noqon lahaa. ²³ Cabsida Eebbe waxay keentaa nolol; markaas mid ayaa ku nastaa qanacsanaan, oo aan dhib la kulmin. ²⁴ Caajisuhu wuxuu gacantiisa geliyaa weelka laakiin xataa dib uma soo celin doono afkiisa. ²⁵ Garaac nacaska, oo kuwa fudud waxay baran doonaan xigmad; canaanta kuwa wax garanaya, oo waxay heli doonaan aqoon. ²⁶ Kii dhaca aabbiihiis oo erya hooyadiis waa wiil ceeb iyo sharaf darro leh. ²⁷ Haddii aad joojiso inaad dhagaysato edbinta, waxaad ka leexan doontaa erayada aqoonta. ²⁸ Markhaati aan qiimo lahayn wuxuu ku jeesjeesaa caddaaladda, oo afka kuwa sharka leh wuxuu liqaa xumaanta. ²⁹ Xukunno ayaa diyaar u ah kuwa jeesjeeska, iyo dharbaaxooyinka dhabarka nacasyada.

20 Khamrigu waa jeesjeese, cabbitaanka xoogga lehna waa dagaalyahan; kii ay ku khaldanto ma aha nin caqli leh. ² Cadhada boqorku waa sida onkodka libaaxa; kii xanaajiya wuxuu luminayaa naftiisa. ³ Ka fogaanshaha muranku waa sharaf qofka, laakiin nacas kasta si dhakhso ah ayuu u murmaa. ⁴ Ninka caajiska ah ma beero xilliga

Maahmaahyadii

ku habboon; sidaas darteed xilliga goosashada way fiiriyaan oo waxba ma helaan. ⁵ Ujeeddooyinka qalbiga qofka waa sida biyo qoto dheer, laakiin mid caqli leh ayaa soo saara. ⁶ Dadka badankoodu waxay sheegtaan jacaylkooda joogtada ah, laakiin qof daacad ah yaa heli kara? ⁷ Kan xaq ah wuxuu ku socda daacadnimo; waxaa barakaysan carruurtooda ka dib. ⁸ Boqor ku fadhiya carshiga xukunka wuxuu indhihiisa ku kala soocaa xumaanta oo dhan. ⁹ Yaa sheegan kara, “Qalbiga ayaan nadiifiyey; waxaan ka xor ahay dembigayga”? ¹⁰ Miisaanno kala duwan iyo cabbiro kala duwan— labaduba waa karaahiyo Eebbe. ¹¹ Xitaa ilmuhu waxaa lagu gartaa falalkooda, haddii dhaqankoodu yahay mid daahir ah oo sax ah. ¹² Awoodda maqalka iyo aragga— labaduba waxaa sameeyey Eebbe. ¹³ Ha jeclaan hurdada, haddii kale waxaad noqon doontaa sabool; indhahaaga fur, waxaadna heli doontaa cunto ku filan. ¹⁴ “Ma fiicna, ma fiicna!” ayuu iibsaduhu leeyahay, laakiin markaas ayuu tagaa oo faanaa. ¹⁵ Waxaa jira dahab iyo luul badan, laakiin bushimaha aqoonta leh waa hanti naadir ah. ¹⁶ Qaado dharka midka dammaanad ka qaada shisheeye; ku hay gorgortan haddii ay tahay mid ajnabi ah. ¹⁷ Cuntada lagu helo khiyaano waa macaan, laakiin ka dib afka ayaa ka buuxsanaa ciid. ¹⁸ Qorshayaasha waxaa lagu dhisaa talo; dagaal samee adoo leh hagitaan xikmad leh. ¹⁹ Qofka faafiya sirta wuxuu khiyaameeyaa kalsooniida; sidaas darteed iska jir qof kasta oo hadal badan. ²⁰ Haddii qof caayo aabbahood ama hooyadood, laambaddooda waxaa lagu damin doonaa mugdiga. ²¹ Dhaxal si dhakhso ah loo sheegto ma noqon doonto mid barakaysan dhammaadka. ²² Ha oran, “Shar ayaan ku abaalmarin doonaa”; halkii, sug Eebbe, isagaa ku samatabbixin doona. ²³ Miisaanno kala duwan waa karaahiyo Eebbe, iyo miisaanno aan daacad ahayn ma fiicna. ²⁴ Eebbe ayaa hagta tallaabooyinka qofka; sidee markaa qofku si buuxda u fahmi karaa jidkooda? ²⁵ Waa khatar in si degdeg ah wax loo hibeeyo oo kaliya ka dib laga fikiro ballanqaadyada qofka. ²⁶ Boqor caqli leh wuxuu kala soocaa kuwa sharka leh oo wuxuu ku kaxeeyaa giraangiraha goosashada korkooda. ²⁷ Ruuxa aadanaha waa laambadda Eebbe, oo baaraya dhammaan qaybaha ugu hooseeya. ²⁸ Jacaylka iyo daacadnimadu waxay ilaaliyaan boqorka; iyada oo loo marayo daacadnimo carshigiisa waa la adkeeyaa. ²⁹ Sharafka dhallinyarada waa xooggooda, iyo quruxda waayeelka waa timahooda cirroobay. ³⁰ Garaacidda

iyoo dhaawacyadu waxay baabi'iyaan xumaanta, iyo garaacidda waxay nadiifisaa qaybaha ugu hooseeya.

21 Qalbiga boqorka wuxuu la mid yahay durdurrada biyaha ee gacanta Eebbe; Isaga ayaa u jeediya meel kasta oo uu doono. ² Jidka qofka wuxuu u muuqan karaa mid sax ah indhihiisa, laakiin Eebbe ayaa qiimeeya qalbiga. ³ In lagu dhaqmo xaqnimo iyo caddaalad ayaa Eebbe ka sii wanaagsan allabari. ⁴ Indho kibir leh iyo qalbi isla weyn, laambadda kuwa sharka leh, waa dembi. ⁵ Qorshayaasha kuwa dadaala waxay hubaal u horseedaan faa'iido, laakiin kuwa degdega waxay ku dhammaadaan saboolnimo. ⁶ Hantida lagu helo carrab been ah waa uumi baabba' ah iyo dabin halis ah. ⁷ Ficillada rabshadaha leh ee kuwa sharka leh ayaa iyaga qaadi doona, maxaa yeelay way diideen inay si caddaalad ah u dhaqmaan. ⁸ Jidka dambiilaha waa qalloocaan yahay, laakiin ficillada kuwa daahirka ah waa toosan yihiin. ⁹ Way ka wanaagsan tahay in lagu noolaado geeska saqafka guriga intii lala wadaagi lahaa guri naag muran badan. ¹⁰ Nafta kuwa sharka leh waxay rabtaa xumaan; wax naxariis ah uma hayaan deriskooda. ¹¹ Marka kuwa ku jeesjeesa la ciqaabo, kuwa fudud waxay helaan xigmad; marka kuwa caqliga leh la baro, waxay helaan aqoon. ¹² Kan xaq ah wuxuu tixgeliyaa guriga kuwa sharka leh oo wuxuu u horseedaa halaag. ¹³ Kii dhegihiisa ka xidha qaylada masaakiinta ayaa isna qayli doona oo aan jawaab heli doonin. ¹⁴ Hadiyad qarsoodi ah ayaa dejisa xanaaqa, iyo laaluush ku jira dharka ayaa dejisa cadhada xooggan. ¹⁵ Fulinta caddaaladda waxay farxad u keentaa kuwa xaq ah laakiin argagax u tahay kuwa xumaanta sameeya. ¹⁶ Kii ka leexda jidka fahamka wuxuu ku nasan doonaa kooxdii dhimatay. ¹⁷ Kii jecel raaxada wuxuu noqon doonaa sabool; kii jecel khamriga iyo saliidda ma noqon doono mid hodan ah. ¹⁸ Kuwa sharka leh waxay u adeegaan sidii madax furasho kuwa xaq ah, iyo kuwa khiyaanada leh kuwa toosan. ¹⁹ Way ka wanaagsan tahay in lagu noolaado lamadegaan intii lala wadaagi lahaa naag muran badan oo xanaaq badan. ²⁰ Kuwa caqliga leh waxay kaydiyaan hanti qaali ah iyo saliid, laakiin kuwa doqonimada leh waxay wada cunaan. ²¹ Kii raadiya xaqnimada iyo jacaylka wuxuu helaa nolol, barwaaqo, iyo sharaf. ²² Qof caqli leh wuxuu fuuli karaa magaalada kuwa xoogga leh oo wuxuu soo dejin karaa qalcadda ay ku kalsoon yihiin. ²³ Kuwa ilaaliya afkooda iyo carrabkooda waxay ka ilaaliyaan naftooda dhibaato.

Maahmaahyadii

²⁴ Qofka isla weyn oo kibir leh, oo loo yaqaan "Kujeesjees," wuxuu ku dhaqmaa kibir islaweyn. ²⁵ Rabitaanka qofka caajiska ah wuxuu noqon doonaa hooggiisa, maxaa yeelay gacmihiisu way diidaan inay shaqeeyaan. ²⁶ Maalin dhan ayuu damcaa, laakiin kuwa xaq ah waxay si deeqsinimo leh u bixiyaan iyagoo aan waxba ka hagrán. ²⁷ Allabariga kuwa sharka leh waa karaahiyo, iyo xitaa ka sii badan marka la keeno niyad xun. ²⁸ Markhaati been ah wuu halligmi doonaa, laakiin kii dhegeysta wuxuu ku hadli doonaa adkaysi. ²⁹ Qofka sharka leh wuxuu saaraa wejiga geesnimada leh, laakiin kuwa toosan waxay si taxaddar leh uga fikiraan jidadkooda. ³⁰ Ma jiro xigmad, faham, iyo qorshe ka adkaan kara Eebbe. ³¹ Fardaha waxaa loo diyaariyaa maalinta dagaalka, laakiin guusha waxay ka timaadaa Eebbe.

22 Magac wanaagsan ayaa ka qiimo badan maal badan; in lagu qaddariyo ayaa ka wanaagsan lacag ama dahab. ² Taajirka iyo miskiinka waxay wadaagaan waxan: Eebbe ayaa abuuray dhammaantood. ³ Qof caqli leh wuxuu arkaa khatar oo wuxuu qaataa magangelyo, laakiin qof aan waayo-aragnimo lahayn ayaa sii socda oo wuxuu bixiyaa ciqaabta. ⁴ Abaalmarinta is-hoosaysiinta iyo cabsida Eebbe waa maal, sharaf, iyo nolol. ⁵ Qodxan iyo dabin ayaa ku yaal jidka kuwa sharka leh; kuwa ilaaliya noloshooda way ka fogaadaan. ⁶ U tababaro cunugga jidka uu ku soconayo, iyo xataa marka uu weynaado kama leexan doono. ⁷ Kuwa maallqabeenka ah waxay xukun ku leeyihiin kuwa aan haysan, iyo kuwa amaahda qaata waxay u adeegaan kuwa amaahiya. ⁸ Qof kasta oo dulmi abuura wuxuu goosan doonaa masiibo, iyo ulka cadhadooda waa la jebin doonaa. ⁹ Kuwa deeqsiga ah waa la barakayn doonaa, waayo waxay la wadaagaan cunto kuwa baahan. ¹⁰ Ka saar qofka jeesjeeska ah, oo muranku wuu tegi doonaa; muran iyo caydu way joogsan doonaan. ¹¹ Qofka jecel qalbi daahir ah iyo hadal wanaagsan wuxuu saaxiib la noqon doonaa boqorka. ¹² Indhaha Eebbe waxay ilaaliyaan aqoonta, laakiin wuxuu afgembiyaa erayada kuwa aan daacadda ahayn. ¹³ Qofka caajiska ah wuxuu yiraahdaa, "Libaax ayaa bannaanka jooga! Waxaa laygu dili doonaa waddooyinka!" ¹⁴ Afka naagta sinaysta waa god dheer; kii Eebbe nacladay ayaa ku dhici doona. ¹⁵ Doqonnimo ayaa ku xidhan qalbiga cunugga, laakiin ulka edbinta ayaa ka fogayn doonta. ¹⁶ Qofka dulmiya miskiinka si uu maal u kordhiyo, ama

hadiyado siiya taajirka, wuxuu kaliya ku dambayn doonaa saboolnimo.

¹⁷ Dhegtaada u foorarso oo dhegayso erayada kuwa caqliga leh; qalbigaaga u adeegso aqoontayda, ¹⁸ waayo, waa raalli gelin marka aad ku hayso gudahaaga oo aad ku hayso bushimahaaga diyaar. ¹⁹ Si kalsoonidaadu ugu jirto Eebbe, maanta waxaan kuu farayaa, xataa adiga. ²⁰ Miyaanan ku siin odhaahyo badan oo talo iyo aqoon ah, ²¹ si aan kuugu baro erayo run ah oo lagu kalsoonaan karo, si aad jawaab sax ah ugu siiso kuwa kuu soo diray? ²² Ha dulmin miskiinka maxaa yeelay waa miskiin, hana cadaadin kuwa baahan albaabka, ²³ waayo, Eebbe ayaa u doodi doona dacwadooda oo wuxuu keeni doonaa caddaalad.

²⁴ Ha saaxiibin qof xanaaq badan, hana la socon qof si fudud u xanaaqa, ²⁵ ama waxaad baran kartaa habkooda oo waxaad heli kartaa dabin naftaada.

²⁶ Ha noqon kuwa gacmaha isugu dhiiba ballanqaad, ama kuwa dammaanad qaada deymo. ²⁷ Haddii aadan wax bixin karin, maxaa sariirtaada lagaa qaadi doonaa? ²⁸ Ha dhaqaajin dhagax xuduudeed oo qadiimi ah oo ay dhigeen awoowayaashaa. ²⁹ Ma aragtaa qof xirfad leh shaqadiisa? Waxay u adeegi doonaan hortooda boqorrada; ma u adeegi doonaan hortooda dad aan la aqoon.

23 Marka aad la fadhiisato inaad wax la cunto taliye, fiiro gaar ah u yeelo waxa hortaada la dhigo, ² oo seeftiina qoortaada saar haddii aad u nugushahay rabitaan weyn. ³ Ha jeclaanin macmacaankiisa, waayo, cuntadaasi waa khiyaano. ⁴ Ha is daalin inaad raacdo maal; jooji inaad ku tiirsanaato fahamkaaga. ⁵ Marka aad indhaha ku hayso, way tagtaa, waayo, maalku hubaal wuxuu yeelan doonaa baalal oo wuxuu u duuli doonaa cirka sida gorgor.

⁶ Ha cunin rootiga qofka bakhaylka ah, hana jeclaanin macmacaankiisa; ⁷ waayo, sidii uu naftiisa ula fikiro, ayuu yahay. Wuxuu ku leeyahay, "Cun oo cab," laakiin qalbigiisu run ahaantii kula ma jiro. ⁸ Waxaad matagaysaa goosashada aad cuntay oo waxaad khasaarinaysaa ammaanadii aad bixisay. ⁹ Ha la hadlin nacas hortisa, waayo, wuxuu quudhsan doonaa xikmadda erayadaada. ¹⁰ Ha dhaqaajin xuduud dhagax qadiimi ah ama ha ku xadgudbin beeraha agoonta, ¹¹ waayo, Difaacooda waa xoog badan yahay; wuxuu qaadi doonaa dacwadooda kugu

Maahmaahyadii

soo horjeedda.¹² Naftaada u hibe waxbarashada oo dhegayso erayada aqoonta.¹³ Ha ka joojin edbinta ilmaha; haddii aad usha ku dhufatid, ma dhiman doonaan.¹⁴ Usha ku dhufo oo naftooda ka samatabbixi Sheol.¹⁵ Wiilkaygiyow, haddii qalbigaagu xigmad leeyahay, markaas qalbigaygu runtii farxi doonaa;¹⁶ jidhkayga ugu hooseeya ayaa ku farxi doona marka bushimahaagu ku hadlaan waxa saxda ah.¹⁷ Ha u oggolaan qalbigaagu inuu ku masayro dembiilayaasha, laakiin mar walba ku dadaal inaad ka cabsato Eebbe.¹⁸ Hubaal waxaa kuu jiri doona rajo mustaqbalka, rajadaaduna lama goyn doono.¹⁹ I dhegayso, wiilkaygiyow, oo xigmad yeelo, oo qalbigaaga ku hagaaji dariiqa saxda ah.²⁰ Ha ka mid noqon kuwa aadka u cabba khamriga ama ku cunta hilibka,²¹ waayo, kuwa sakhraama iyo kuwa caloosha weyn waxay ku dhici doonaan saboolnimo, oo hurdo badanna waxay ku huwisa dhar duug ah.²² U fiirso aabbahaaga, kan ku siiyey nolol, hana quudhsan hooyadaada marka ay gabowdo.²³ Iibso runta hana iibin; xigmad, waxbarasho, iyo faham hel.²⁴ Aabbaha ilmaha xaq ah wuxuu yeelan doonaa farxad weyn; kii wiil xigmad leh dhalay wuxuu ku farxi doonaa isaga.²⁵ Aabbahaaga iyo hooyadaada ha farxeen; iyada oo ku dhashay ha ku rayrayso.²⁶ Wiilkaygiyow, i sii qalbigaaga oo indhahaagu ha ku raaxaystaan jidadkayga,²⁷ waayo, naag sinaysa waa god qoto dheer, naag aan daacad ahayna waa ceel cidhiidhi ah.²⁸ Waxay ku dhuumataa sida tuug oo waxay kordhisaa kuwa aan daacadda ahayn ragga dhexdooda.²⁹ Yaa leh hoog? Yaa leh murugo? Yaa leh dagaal? Yaa leh cabasho? Yaa leh nabaro aan loo baahnayn? Yaa leh indho guduudan? ³⁰ Kuwa waqti dheer ku raaga khamriga, kuwa u taga inay isku dayaan khamriga isku qasan.³¹ Ha ku dhicin khamriga marka uu cas yahay, marka uu ku dhalaalayo koobka, marka uu si fudud u hoos u socdo;³² waayo, dhammaadkii wuxuu qaniinaa sida abeeso oo wuxuu ku qaniinaa sida mas.³³ Indhahaagu waxay arki doonaan waxyaabo la yaab leh, maskaxdaaduna waxay ku hadli doontaa waxyaabo qalloocan.³⁴ Waxaad noqon doontaa sida mid ku hurda badweynta sare, oo ku jiifa dusha masraxa.³⁵ “Way i garaaceen,” ayaad leedahay, “laakiin ma dhaawacmin! Way i garaaceen, laakiin ma dareemin! Goorma ayaan soo toosayaa si aan u helo cabitaan kale?”

24

Ha ku masayrin dadka sharka leh, hana jeclaain wehelkooda;² waayo, qalbigooda waxay hindisaan rabshad, bushimahooduna waxay ka hadlaan dhibaato.³ Xigmad baa guri lagu aasaasaa, fahamkana waxaa lagu adkeeyaa;⁴ aqoontana qolalkiisu waxay ku buuxsamaan waxyaalo qaali ah oo farxad leh.

⁵ Qof xigmad leh waa xoog badan yahay, qof aqoon lehna wuxuu kordhiyaa xooggiiisa.⁶ Waayo, hanuun xigmad leh ayaad ku dagaalami kartaa, guushana waxaa lagu gaaraa talooyin badan.⁷ Xigmadda waa ka fog tahay nacasyada; albaabka magaalada bushimahooda ma furaa.⁸ Kii sharka hindisa waxaa loo yaqaanaa khiyaanoole.⁹ Hindisidda nacasnimadu waa dembi, qofka jeesjeesana dadka way neceb yihiin.¹⁰ Haddii aad ku liidato wakhtiyada dhibka, xooggaagu waa yar yahay.¹¹ Badbaadi kuwa loo wado dhimashada; jooji kuwa ku sii socda gowraca.¹² Haddii aad tiraahdo, “Tan ma aanan ogayn,” sow kan miisaama qalbiga ma arko? Sow kan ilaaliya noloshaada ma oga? Sow ma uusan abaalmarin qof kasta sida ay falayaan? ¹³ Wiilkaygiyow, malab cun, waayo, waa wanaagsan yahay; malabka shinnida wuxuu u macaan yahay dhadhankaaga.¹⁴ Ogow in xigmadda ay u macaan tahay naftaada; haddii aad hesho, mustaqbal baa jira, rajadaadana lama goyn doono.¹⁵ Ha ku seexan, adiga oo shar leh, guriga kuwa xaq ah; ha burburin hoygooda;¹⁶ waayo, in kastoo kuwa xaq ah ay toddoba jeer dhacaan, haddana way kacaan, laakiin kuwa sharka leh way dhici doonaan marka musiibo timaado.¹⁷ Ha ku farxin marka cadowgaagu dhaco, qalbigaagana ha ku farxin marka ay ku turunturoodaan,¹⁸ si Eebbe uusan u arkin oo uusan uga jeesan iyaga.¹⁹ Ha ka welwelin kuwa sharka leh ama ha ku masayrin kuwa shar leh,²⁰ waayo, kan sharka leh mustaqbal ma leh, iftiinka kuwa shar lehna waa la demiin doonaa.²¹ Ka baq Eebbe iyo boqorka, wiilkaygiyow, hana la socon kuwa caasiga ah,²² waayo, musiibadoodu si kedis ah bay u kici doontaa, yaa garan kara burburka ay keeni karaan? ²³ Kuwani sidoo kale waa maahmaahyadii xigmadda: Eexashada xukunka ma fiicna.²⁴ Kii ku dhawaaqa in kuwa sharka leh ay yihiin kuwa aan waxba galabsan waxaa inkaaraya dadyowga, quruumaha ayaana cambaareynaya.²⁵ Laakiin kuwa xukuma kuwa dembiilayaasha ah way fiicnaan doonaan, barako badanna waa ku soo degi doontaa.²⁶ Jawaab daacad ah oo daacad ah waa sida dhunkasho jiticsan oo raalli gelin leh.²⁷ Shaqadaada

Maahmaahyadii

dibadda u diyaari, oo beerta ku diyaari; kadibna, gurigaaga dhis. ²⁸ Ha u marag furin deriskaaga sabab la'aan, hana khiyaanayn bushimahaaga. ²⁹ Ha dhihin, "Waxaan u samayn doonaa sida ay iigu sameeyeen; waxaan ka aarsan doonaa wixii ay iigu sameeyeen." ³⁰ Waxaan ag maray beerta nin caajis ah, beerta canabka ahna qof aan caqli lahayn; ³¹ waxayna ku baxday qodxo, dhulkuna wuxuu ku daboolnaa haramaha, derbigii dhagaxa ahaana wuu burburay. ³² Waan fiiriyey oo qalbigayga ku qaatay; waan eegay oo waan ka bartay. ³³ Wax yar oo hurdo ah, wax yar oo suuxdin ah, wax yar oo gacmaha laabanaya si ay u nastaan— ³⁴ fakhriina wuxuu kugu soo degi doonaa sida tuug, baahina sida nin hubaysan.

25 Kuwanu waa maahmaahyadii kale ee Sulaymaan, oo ay qoreen nimankii Xisqiyaah, boqorkii Yahuudah. ² Sharafka Eebbe waa inuu wax qariyo; ammaanta boqorraduna waa inay wax baadhaan. ³ Sida samooyinku u sarreeyaan iyo dhulkuna u qoto dheer yahay, sidaasoo kale ayaa qalbiga boqorradu u baadhitaan la'aan yahay. ⁴ Nijaasta lacagta ka saar, markaasaa weel u soo baxaya ninkii lacagta samayn lahaa. ⁵ Sharka boqorka hortiisa ka saar, markaasaa carshigiisu xaqnimo ku dhismi doonaa. ⁶ Ha isku koryeelin boqorka hortiisa, oo ha istaagin meesha kuwa waaweyn. ⁷ Waxaa kuu wanaagsan inuu ku yidhaahdo, "Halkaan soo kor," intii aad ku ceeboobi lahayd amiirka indhahaagu arkeen. ⁸ Ha u degdegin inaad maxkamad tagto, maxaa yeelay, maxaad ku samayn doontaa dhammaadka haddii deriskaagu ku ceebeeyo? ⁹ Dacwadaada deriskaaga la hadal, oo ha khiyaanayn kalsoonida qof kale, ¹⁰ si uusan kan maqlaa kuu ceebeeynin, oo sumcaddaaduna u burburin. ¹¹ Eray si habboon loo yidhi waa sida tufaax dahab ah oo lagu dhex dhigay meel lacag ah. ¹² Sida hilqad dahab ah ama dahab wanaagsan oo kale ayaa canaan xikmad leh loogu yeedhay dheg wax maqleysa. ¹³ Sida qabowga barafka xilliga goosashada ayaa farriin warka wanaagsan u ah kuwa u dira; wuxuu cusboonaysiiyaa nafta sayidkiisa. ¹⁴ Kii ku faana hadiyado aan la bixin waa sida daruur iyo dabayl aan roob lahayn. ¹⁵ Dulqaadku wuxuu qancin karaa taliyaha, carrab debecsan ayaa lafta jebin kara. ¹⁶ Haddii aad malab hesho, cun intaad u baahan tahay, si aanad u cunin wax badan oo aad matagto. ¹⁷ Cagtaada ha ku badnaato guriga deriskaaga, si aanu kuu caajisin oo aanu kuu nicin. ¹⁸ Sida ul, seef,

ama fallaadh fiqaan ayaa ah kii marag been ah ka bixiya deriskiisa. ¹⁹ Sida il xun ama cag curyaan ah ayaa ah ku tiirsanaanta qof aan daacad ahayn wakhtiga dhibaato. ²⁰ Sida mid dharka ka qaada maalinta qabow, ama khalka ku shubta soodhaha, ayaa ah midka heeso u qaada qalbi culus. ²¹ Haddii cadowgaaga gaajaysan yahay, cunto sii; haddii uu harraad qabo, biyo sii. ²² Adigoo sidaas samaynaya, waxaad madaxiisa ku shubaysaa dhuxul gubanaysa, oo Eebbe ayaa ku abaalmarin doona. ²³ Sida dabaysha woqooyi roob u keento, sidaasoo kale carrab khiyaano leh wajiga xanaaqa leh u keeno. ²⁴ Waxaa ka wanaagsan in lagu noolaado geeska saaqfka korkiisa intii aad la wadaagi lahayd guri naag muran badan. ²⁵ War wanaagsan oo ka yimaada dhul fog waa sida biyo qabow oo nafta daallan loogu shubo. ²⁶ Sida isha wasakhaysan ama ceel wasakhaysan ayaa ah kuwa xaq ah ee sharka hortiisa is dhiiba. ²⁷ Ma wanaagsana in la cuno malab badan, mana aha sharaf in la raadiyo ammaanta qofka naftiisa. ²⁸ Sida magaalo derbiyadeedu dumiyeen ayaa ah qof aan is-xakameyn lahayn.

26 Sidii baraf xagaaga iyo roobka wakhtiga goosashada, sidaas oo kale sharaftu ma aha mid ku habboon nacas. ² Sida shimbir yar oo duulaysa ama guumays duulaya, habaar aan sabab lahayn ma dego. ³ Karbaashka faraska, xadhigga dameerka, iyo ulaha dhabarka nacasyada. ⁴ Ha uga jawaabin nacas sida nacasnimadiisa, ama waxaad noqon doontaa mid la mid ah. ⁵ Uga jawaab nacas sida nacasnimadiisa, si uusan ugu noqon caqli indhihiisa hortooda. ⁶ Fariin u dirista nacas waa sida in la gooyo cagaha oo la cabbo rabshad. ⁷ Sida lugaha aan faa'iido lahayn qof curyaan ah, waa maahmaah afka nacasyada. ⁸ Sida dhagax lagu xidhay gimbaleel, waa sida in la siiyo sharaf nacas. ⁹ Sida geed qodax ah oo ku jira gacanta nin sakhraansan, waa maahmaah afka nacasyada. ¹⁰ Sida qaansoole aan u toogan meel gaar ah, waa mid shaqaaleysiinaya nacas ama qof kasta oo maraya. ¹¹ Sida eeygu ugu soo noqdo mataggiisa, sidaas oo kale nacas ayaa ku celceliya nacasnimadiisa. ¹² Ma aragtaa qof caqli ku leh indhihiisa hortooda? Waxaa jira rajo ka badan nacas isaga. ¹³ Ninka caajiska ah wuxuu yidhi, "Libaax baa jidka ku jira, libaax baa waddooyinka ku jira!" ¹⁴ Sida albaabku ugu wareego hingaadiisa, sidaas oo kale ninka caajiska ah sariirtiisa. ¹⁵ Ninka caajiska ah wuxuu gacantiisa gelinayaa saxanka; wuu daalay inuu dib ugu soo

Maahmaahyadii

celiyo afkiisa. ¹⁶ Ninka caajiska ah wuxuu caqli badan yahay indhihiisa hortooda toddoba qof oo jawaab caqli leh bixin kara. ¹⁷ Sida qof eeyga dhegihiisa qabsada, waa qof ku dhex jira muran aan isaga ahayn. ¹⁸ Sida qof waalan oo tooganaya fallaadhaha oolka iyo dhimashada, ¹⁹ waa qof khiyaameeya deriskiisa oo yidhaahda, "Waan kaftamayay oo keliya!" ²⁰ La'aanta qoryaha, dabku wuu bakhtiiyaa; la'aanta qof xan ah, muranku wuu degaa. ²¹ Sida dhuxusha dhalaalaysa iyo qoryaha dabka, sidaas oo kale qof muran badan ayaa hurinaya khilaaf. ²² Erayada qofka xanta waa sida jajabyo la doortay; waxay u dhaadhacaan qaybaha ugu hooseeya. ²³ Sida weel dhoobo ah oo lagu dahaadhay lacag dhoobo ah, waa bushimaha kulul leh qalbi shar leh. ²⁴ Kuwa cadowga ah waxay qariyaan ujeedadooda bushimahooda, laakiin qalbigooda waxay ku hayaan khiyaano. ²⁵ In kasta oo hadalkoodu yahay mid soo jiidasho leh, ha rumaysan, waayo, toddoba karaahiyo ayaa buux dhaafisay qalbigooda. ²⁶ Xumaantooda waxaa lagu qarin karaa khiyaano, laakiin sharaf darradooda waxaa lagu muujin doonaa shirarka. ²⁷ Qof kasta oo qodaya god wuxuu ku dhici doonaa; haddii qof dhagax rogo, wuxuu ku soo noqon doonaa isaga. ²⁸ Carrab khiyaano leh wuxuu quudhsadaa kuwa uu waxyeeleeyo, iyo afka ammaanaya wuxuu horseedaa halaag.

27 Ha ku faanin berri, waayo, ma ogid waxa maalin keeni karto. ² Dad kale ha ku ammaaneen, afkaagana ha noqon; ha ahaato qof qalaad, bushimahaagana ha noqon. ³ Dhagaxu waa culus yahay, ciiddu waa dhib badan tahay, laakiin xanaaqa nacaska ayaa ka culus labadaba. ⁴ Cadhadu waa naxariis darro, xanaaqa waa xoog badan yahay, laakiin yaa istaagi kara masayrka? ⁵ Canaan furan ayaa ka wanaagsan jacayl la qariyay. ⁶ Dhaawacyada saaxiibka waa la isku hallayn karaa, laakiin dhunkashada cadowgu waa khiyaano. ⁷ Qof buuxa malab wuu quudhsadaa, laakiin qof gaajaysan xitaa waxa qadhaadh ayaa macaan u dhadhamiya. ⁸ Sida shimbir ka tagta shimbirkeeda, ayaa qofka ka taga gurigiisa yahay. ⁹ Uunsi iyo saliid ayaa qalbiga farxad geliya, iyo macaanka saaxiibka wuxuu ka yimaadaa taladiisa daacadadda ah. ¹⁰ Ha dayacin saaxiibkaaga ama saaxiibkii aabbahaa, hana aadin guriga walaalkaa maalinta masiibadaada; deris kuu dhow ayaa ka wanaagsan walaal fog.

¹¹ Noqo nin caqli leh, wiilkaygiyow, qalbigayguna ha farxo, si aan ugu jawaabo kuwa i caaya. ¹² Ninka miyirka leh wuxuu arkaa khatarta oo isqariya, laakiin kuwa fudud way socdaan oo dhib bay la kulmaan. ¹³ Qaado dharka midka dammaanad u ah qof qalaad; hayso oo ku hayso marka ay tahay qof shisheeye. ¹⁴ Haddii qof ku duceeyo deriskiisa cod dheer subaxdii hore, waxaa loo qaadan doonaa inkaar. ¹⁵ Daadashada joogtada ah maalinta roobka waa sida naag muran badan. ¹⁶ Isku dayga in la xakameeyo waa sida in la xakameeyo dabaysha ama in gacanta lagu qabsado saliid.

¹⁷ Sida bir birta u afayso, ayaa qofna qof kale u afaystaa. ¹⁸ Kii geed berde ah daryeela wuxuu cuni doonaa midhihiisa, kii sayidkiisa daryeelana waa la sharfayaa. ¹⁹ Sida biyuhu wejiga u muujinayaan, ayaa qalbiga qofkuna qofka u muujinayaa. ²⁰ She'ool iyo Abaddon weligood ma dhergaan, indhaha qofkuna sidoo kale ma dhergaan. ²¹ Dabku waa lacagta iyo foornada dahabka, laakiin dadka waxaa lagu tijaabiya ammaanada ay helaan. ²² In kasta oo aad nacas ku shiiddo weel, oo aad u shiiddo sida hadhuudhka oo kale, nacasnimadiisu kama tagi doonto.

²³ Hubi inaad taqaan xaaladda adhigaaga, oo fiiri gaar ah u yeelo xoolahaaga; ²⁴ waayo, maalka weligiis ma sii jiro, mana jiro taaj u sii waaraya jiilalka oo dhan. ²⁵ Marka cawksa la saaro oo korriin cusub soo baxdo, iyo dhirta buuraha la soo ururiyo, ²⁶ wanka ayaa kuu keeni doona dhar, iyo riyaah ayaa kuu keeni doona qiimaha beer. ²⁷ Oo waxaa jiri doona caano riyo oo kugu filan cuntadaada, cuntada reerkaaga, iyo quudinta addoommadaada.

28 Sharka leh way cararaan in kastoo aan cidna eryl, laakiin kuwa xaqa ah waxay u taagan yihiin si kalsooni leh sida libaax. ² Marka dhulku kacdoon ku jiro, waxaa jira taliyayaal badan, laakiin qofka waxgaradka iyo aqoonta leh, wuu sii waarayaa. ³ Taliyaha dulmiya masaakiinta waa sida roob xoog leh oo aan cunto reebin. ⁴ Kuwa sharciga dayaca waxay ammaanaan sharka leh, laakiin kuwa haysta waxay la diriraan iyaga. ⁵ Kuwa sharka leh ma fahmaan caddaaladda, laakiin kuwa Eebbe doondoona si buuxda bay u fahmaan. ⁶ Waxaa ka wanaagsan miskiinka ku socda daacadnimada kan hodanka ah ee dariiqyadiisu qalloocan yihiin. ⁷ Wiil garasho leh wuxuu dhegeystaa sharciga, laakiin saaxiibka kuwa calooshooda buuxiya wuxuu ceeb u

Maahmaahyadii

keenaa aabbiihiis. ⁸ Kii maal ku kordhiya ribo ama faa'iido ka helidda masaakiinta wuxuu u ururiyaa mid naxariis u leh masaakiinta. ⁹ Haddii qof ka jeesto dhegeysiga sharciga, xitaa salaaddiisa waa karaahiyo. ¹⁰ Kii tooska ah ku hoggaamiya jid xun wuxuu ku dhici doonaa godkiisa, laakiin kan aan eed lahayn wuxuu dhaxli doonaa wanaag.

¹¹ Hodanka ah ayaa indhahooda ku caqli leh, laakiin miskiinka waxgaradka ah wuxuu arkaa iyaga. ¹² Marka kuwa xaq ah guuleystaan, waxaa jira farxad weyn; laakiin marka kuwa sharka leh talada qabtaan, dadku way dhuuntaan. ¹³ Kii qariya dembiyadiisa ma liibaani doono, laakiin kii qirta oo ka taga wuxuu helaa naxariis. ¹⁴ Waxaa barakaysan kan mar walba ka cabsada Eebbe, laakiin kii qalbigiisa adkeeya wuxuu ku dhacaa masiibo. ¹⁵ Taliye sharka leh oo awood ku leh dad masaakiin ah waa sida libaax ciyaya ama orso weeraraya. ¹⁶ Taliye kali-talis ah ma laha waxgarad, laakiin kii neceb faa'iido aan caddaalad ahayn wuxuu cimrigiisa dheerayn doonaa. ¹⁷ Kii lagu xambaaray dembiga dilka wuxuu ahaan doonaa baxsad ilaa dhimashada; ha u taageerin.

¹⁸ Kii ku socda si aan eed lahayn waa la badbaadin doonaa, laakiin kii dariiqyadiisu qalloocan yihiin si lama filaan ah buu u dhici doonaa. ¹⁹ Kuwa dhulkooda ka shaqeeya waxay heli doonaan cunto badan, laakiin kuwa ku raaxaysta mala-awaalka waxay heli doonaan saboolnimo badan. ²⁰ Qof daacad ah wuxuu ku badnaan doonaa barakooyin, laakiin kii doonaya inuu hodan noqdo lama ciqaabi doono. ²¹ In la muujiyo eex ma fiicna, haddana qof dartiis kibis uun wuxuu sameyn doonaa xumaan. ²² Kii bakhaylka ah wuxuu u degdegaa maal, mana oga in saboolnimo sugayso. ²³ Kii qof canaanta wuxuu ugu dambayntii heli doonaa raalli ahaansho ka badan kii carrabkiisa ku ammaanay. ²⁴ Kii aabbiihiis ama hooyadiis xado oo yiraahda, "Ma xuma," waa saaxiib kii wax dumiya. ²⁵ Kii kibirka leh wuxuu kiciyaa muran, laakiin kuwa ku kalsoon Eebbe way liibaanayaan. ²⁶ Kuwa isku kalsoon waa nacasyo, laakiin kuwa si xigmad leh u socda waa la badbaadin doonaa. ²⁷ Kuwa masaakiinta wax siya waxba ma waayi doonaan, laakiin kuwa indhahooda ka xidha waxay heli doonaan habaar badan. ²⁸ Marka kuwa sharka leh talada qabtaan, dadku way dhuuntaan; laakiin marka ay tagaan, kuwa xaq ah way barwaaqobaan.

29 Qofka si joogto ah wax loogu saxo haddana madax adag, si kedis ah ayuu ula kulmi doonaa cawaaqib aan daawo lahayn. ²

Marka kuwa xaq ah barwaaqobaan, dadku way farxaan; laakiin marka kuwa sharka leh ay xukumuu, dadku way ooyaan. ³ Ninka xigmadda jecel wuxuu farxad u keenaa aabbiihiis, laakiin kan la saaxiiba dhillooyinka wuxuu khasaariyaa maalkiisa. ⁴ Boqor wuxuu dhulka ku sii adkeeyaa caddaalad, laakiin kuwa laaluushka qaata way dumiyaan. ⁵ Kuwa jaarkooda amaana waxay u dhigayaan dabin tallaabooyinkooda. ⁶ Dembiilayaashu waxay ku xayiran yihiin dembigooda, laakiin kuwa xaq ah way heesaan oo farxaan. ⁷ Kuwa xaq ah waxay ka walaacsan yihiin xuquuqda masaakiinta; kuwa sharka lehna ma muujiyaan wax dan ah. ⁸ Kuwii jeesjeeska ahaa waxay kiciyaan magaaladii, laakiin kuwa xigmadda leh waxay ka leexiyaan cadhada. ⁹ Marka qof xigmad leh uu muran la galo nacas, nacasku ama wuu xanaaqaa ama wuu jeesjeesaa, nabadna ma jirto. ¹⁰ Kuwa dhiigga u oomman waxay neceb yihiin qofka daacadda ah, laakiin kuwa toosan waxay raadiyaan inay ilaaliyaan. ¹¹ Nacasyaashu waxay si buuxda u muujiyaan cadhadooda, laakiin kuwa xigmadda leh way celinayaan. ¹² Haddii taliyuhu dhagaysto been, dhammaan saraakiishiisu way musuqmaasuqaan. ¹³ Masaakiinta iyo kali-taliyaha waxay wadaagaan waxan: Eebbe ayaa iftiimiya indhahooda labadaba. ¹⁴ Marka boqor uu si caddaalad ah u xukumo masaakiinta, boqortooyadiisu si adag ayay u istaagi doontaa.

¹⁵ Ul iyo canaan waxay bixiyaan xigmad, laakiin ilmihii la daayo wuxuu ceeb u keenaa hooyadiis. ¹⁶ Marka kuwa sharka leh ay bataan, xadgudubku wuu kordhaa; laakiin kuwa xaq ah waxay arki doonaan dhicitaankooda. ¹⁷ Carruurtaada edbi, waxayna kuu keenaan nasasho; waxayna farxad u keeni doonaan naftaada. ¹⁸ Halka aan aragti jirin, dadku way iska tuuraan xakamaha; laakiin waxaa barakaysan kan sharciga raaca. ¹⁹ Addoonka erayo keliya laguma saxo; in kastoo ay fahmaan, haddana ma jawaabaan. ²⁰ Ma aragtay qof degdeg u hadla? Waxaa ka rajjo wanaagsan nacas. ²¹ Qofka ka farxiya addoonkiisa yaraantiisa wuxuu heli doonaa inuu isagu ku caasiyoobo dhammaadka.

²² Qofka xanaaqsan wuxuu kiciyaa khilaaf, qofka kululna wuxuu ku badnaadaa dembi. ²³ Kibirka wuxuu qofka hoos u dhigaa, laakiin ruuxa is-

Maahmaahyadii

hoosaysiia wuxuu helaa sharaf. ²⁴ Qofka la saaxiiba tuug waa cadowgiisa; waxay maqlaan habaar laakiin waxba ma sheegi karaan. ²⁵ Cabsi dadka kale waxay dhigtaa dabin, laakiin kan ku kalsoon Eebbe waa la ilaaliyaa. ²⁶ Dadka badani waxay raadiyaan raalli ahaanshaha taliyaha, laakiin caddaaladda aadanaha waxay ka timaadaa Eebbe. ²⁷ Kuwa xaqa ah waxay neceb yihiin kuwa aan caddaaladda ahayn; kuwa sharka lehna waxay neceb yihiin kuwa toosan.

30 Hadaladii Agur, ina Yaqeh, oo ah hadal. Ninkaas wuxuu ku dhawaaqayaa Iti'leel, Iti'leel iyo Ukaal: "Waan daalay, Eebbe, laakiin waan adkaan karaa. ² Dhab ahaantii waxaan ka jaahil sanahay cid kasta, waxaana iga maqan fahamka aadanaha. ³ Ma aanan helin xigmadda, mana lihi aqoonta Kan Quduuska ah. ⁴ Yaa u kacay samada oo soo degay? Yaa dabaysha ku ururiyey gacmihiisa? Yaa biyaha ku duudduubay dhar? Yaa aasaasay dhammaan darafyadii dhulka? Waa maxay magiciisa, iyo waa maxay magaca wiilkiisa? Dhab ahaan waad garanaysaal! ⁵ Eray kasta oo Eebbe waa mid aan iin lahayn; wuxuu gaashaan u yahay kuwa magangelyo ka raadsada isaga. ⁶ Ha ku darin erayadiiisa, ama wuu ku canaanan doonaa oo waxaa lagu heli doonaa beenaale.

⁷ Laba waxyaalood ayaan kaa baryayaa, Rabbiyow; ha iga diidin intaanan dhiman: ⁸ Iiga fogee beenta iyo khiyaanada; ha i siin faqriga ama hodantinimada, laakiin i sii qaybteyda la ii qoondeeyey. ⁹ Haddii kale, waxaan heli karaa wax badan oo aan ku diido oo aan iraaqdo, 'Yaa Rabbiga ah?' Ama waxaan noqon karaa mid sabool ah oo xado, sidaasna ku sharaf darro magaca Eebbaha. ¹⁰ Ha caytamin addoonka sayidkiisa, ama way ku habaarayaan, waxaana lagu heli doonaa dambi.

¹¹ Qaar baa habaara aabbayaashood oo ku guuldareysta inay barakeeyaan hooyooyinkood; ¹² kuwa isula muuqda inay daahir yihiin laakiin aan laga nadiifin dembigooda; ¹³ kuwa indhahoodu aad u kibirsan yihiin, oo indhahoodu ka buuxaan isla weyni; ¹⁴ kuwa ilkahoodu yihiin sida seefo oo daankoodu ku qalabaysan yahay mindiyo si ay u cunaan masaakiinta dhulka iyo kuwa baahan ee dadka dhexdooda.

¹⁵ Dhiigmiiruhu wuxuu leeyahay laba gabdhood, oo ku qaylinaya, 'I sii! I sii!' Waxaa jira saddex wax oo aan waligood qanacsanayn, afar oo aan waligood

dhihin, 'Waa ku filan!': ¹⁶ qabriga, uurka aan wax dhalin, dhulka aan waligii biyo ku filan, iyo dabka aan waligii dhihin, 'Waa ku filan!' ¹⁷ Indhaha ku jeesjeesa aabbaha oo quudhsada hooyada gabowday waxaa qodaya gorgorrada dooxada, waxaana cunaya gorgorrada.

¹⁸ Waxaa jira saddex wax oo aad iiga yaab badan, afar oo aanan fahmin: ¹⁹ duulista gorgorka ee cirka, dhaqdhaqaaqa abeesada dhagaxa, socodka markabka badda sare, iyo habka nin ula dhaqmo gabadh yar. ²⁰ Sidaas oo kale waa dhaqanka naag aan daacad ahayn: waxay cuntaa cuntada, ka dibna afkeeda nadiifisaa si ay u tidhaahdo: 'Waxba ma aanan samayn.' ²¹ Saddex wax dhulka ku gariirayaan, afar oo aan la qaadan karin: ²² addoon boqor noqda, nacas ku qanacsan cuntada, ²³ naag aan la jeclayn oo la guursado, iyo addoon beddesha sayiddeeda.

²⁴ Afar makhluuq oo yaryar oo dhulka ku nool ayaa aad u xigmadda badan: ²⁵ Abaabule, in kastoo ay yaryar yihiin oo daciif yihiin, waxay kaydsadaan cuntadooda xagaaga; ²⁶ Dabagaallayaasha, in kastoo aan xoog lahayn, waxay guryahooda ka dhigtaan dhagaxyada; ²⁷ Ayaxa, oo aan boqor lahayn, haddana waxay u socdaan si isku mid ah; ²⁸ Qurbaanka, si fudud gacanta loogu qaban karo, haddana laga helaa qasriyada boqorrada.

²⁹ Waxaa jira saddex wax oo si sharaf leh u socda, afar oo dhaqaaqooda leh haybad: ³⁰ Libaax, oo ah mid sharaf leh oo ka mid ah makhluuqaadka, oo aan ka cararin waxba; ³¹ Digaag kibir leh, orgi, iyo boqor ka nabad qaba kacdoon.

³² Haddii aad nacasnimo ku kibriso naftaada, ama aad shar qorto, gacantaada saar afkaaga. ³³ Sida caanaha la garaaco ay subag u soo saaraan, iyo sida sanko la qalloociyo uu dhiig u soo saaro, sidaas oo kale xanaaqa la kiciyo wuxuu keenaa muran.

31 Hadalladii Boqor Lemuu'eel, fariin dhiirrigelin ah oo hooyadiis u sheegtay: ² Sideen kuu magacaabaa, wiilkaygiiyow? Sideen kuu magacaabaa, ilmihii uurkayga? Sideen kuu magacaabaa, ilmihii nidarradayda? ³ Ha siin xooggaaga dumarka, hana u bixin jidadkaaga kuwa boqorrada halliga. ⁴ Boqorrada uma aha, Lemuu'eel, boqorrada uma aha inay khamri cabbaan, mana aha kuwa xukuma inay u xiiseeyaan cabbitaanka xooggan, ⁵ si aanay u cabbin oo u illaawin waxa la go'aamiyey, oo aanay u leexin xuquuqda kuwa

Maahmaahyadii

dulman oo dhan. ⁶ Ha la siiyo cabbitaanka xooggan kuwa halligmaya, iyo khamriga kuwa ku jira dhibaataada qadhaadh. ⁷ Ha cabbaan oo ha illaawaan faqriga, oo ha xusuusan dhibkooda mar dambe.

⁸ U dood kuwa aan isdifaaci karin, xuquuqda kuwa saboolka ah oo dhan. ⁹ Hadallo, xukun si caddaalad ah, oo u dood xuquuqda kuwa saboolka ah iyo kuwa baahan.

¹⁰ Naag dabeecad wanaagsan leh, yaa heli kara? Qiimaheedu waa ka sarreeyaa rubi. ¹¹ Ninkeeda wuxuu ku kalsoon yahay iyada, mana heli doono wax la'aan ah. ¹² Waxay u keentaa wanaag oo aan waxyeello ahayn, intii ay nooshahay. ¹³ Waxay raadisaa dhogor iyo shaciir, oo waxay ku shaqaysaa gacmo dadaal leh. ¹⁴ Waxay la mid tahay doonyo ganacsi oo degdeg ah, oo cuntadeeda ka keenta meel fog. ¹⁵ Waxay kacdaa intay habeenku weli yahay, oo waxay cunto u diyaarisaa reerkeeda, iyo qaybo u gaar ah gabdhaha gurigeeda. ¹⁶ Waxay qiimeysaa beero oo iibsataa; iyada oo lacagta ay kasbatay waxay beeraysaa canab. ¹⁷ Waxay isku diyaarisaa xoog iyo gacmaheeda ayay xoojisaa. ¹⁸ Waxay dareentaa in ganacsigeedu faa'iido leeyahay, iyo in laambaddeedu aanay damin habeenkii. ¹⁹ Waxay gacmaheeda saartaa dhogorta, iyo

gacmaheeda waxay qabataa usha. ²⁰ Waxay gacmaheeda u fidisaa kuwa saboolka ah, oo waxay gacmaheeda u fidisaa kuwa baahan. ²¹ Ma cabsato reerkeeda marka barafku da'o, waayo dhammaantood waxay ku labisan yihiin guduud. ²² Waxay samaysaa daboollo sariirteeda; dharkeeda waa khayraad iyo guduud. ²³ Ninkeeda waxaa lagu ixtiraamaa albaabka magaalada, halkaas oo uu ku fadhiisto odayaasha dalka. ²⁴ Waxay samaysaa dhar khayraad ah oo iibisaa, oo waxay ganacsatada siisaa suumanka. ²⁵ Xoog iyo sharaf ayaa dharkeeda ah, oo waxay ku qosli kartaa maalmaha soo socda. ²⁶ Erayadeedu waxay ka buuxaan xigmad, oo waxay baraysaa naxariis: had iyo jeer waa ku jirtaa carrabkeeda. ²⁷ Waxay kormeertaa hawlaha gurigeeda, mana ka qaybqaadato caajisnimo. ²⁸ Carruurteedu way istaagaan oo waxay u duceeyaan; ninkeeda ayaa sidoo kale ammaanaya: ²⁹ "Dumar badan ayaa sameeya waxyaalo wanaagsan, laakiin adigu waad ka sarreysaa dhammaantood." ³⁰ Soo jiidashadu waxay noqon kartaa mid marin habaabin ah, iyo quruxdu ma sii jirto; laakiin naagta u baqta Eebbe waa in la ammaanaa. ³¹ Sharaf u yeelo dhammaan waxa ay gacmaheedu sameeyeen, oo ha u keento ammaan hawlaheeda albaabka magaalada.

Wacdiyahii

1 Hadallada Macallinka, farcankii Daa'uud, oo ahaa boqor Yerusaaalem. ² “Wax walba waa wax aan faa'iido lahayn,” ayuu yidhi Macallinku, “Wax walba waa wax aan faa'iido lahayn! Wax walba waa micno la'aan.” ³ Maxay dadku ka faa'iidaan dhammaan shaqadooda ay ku hawlan yihiin hoos qorraxda? ⁴ Jiilal way yimaadaan wayna tagaan, hase yeeshee dhulku wuxuu ahaanayaa sidii hore waqti dheer. ⁵ Qorraxdu way soo baxdaa wayna dhacdaa, oo waxay ku degdegtaa meeshii ay ka soo baxday. ⁶ Dabayshu waxay u dhacdaa koonfurta oo waxay u jeedsataa waqooyiga; wareeg iyo wareeg ayay ku socotaa, oo waxay ku soo noqotaa jidkeedii. ⁷ Dhammaan webiyadu waxay ku qulqulaan badda, hase yeeshee badda weligeed ma buuxsanto. Meeshii ay webiyadu ka yimaadeen, halkaas ayay ku soo noqdaan mar kale. ⁸ Wax walba waa daal, wax ka badan inta qofku sheegi karo. Indhuhu kama dhergaan aragga, dhegahuna kama buuxsamaan maqalka. ⁹ Waxa la soo maray ayaa mar kale la soo mari doonaa, waxa la sameeyey ayaa mar kale la sameyn doonaa; wax cusub ma jiro hoos qorraxda. ¹⁰ Ma jiraa wax la yidhaahdo, “Eeg! Tani waa wax cusub”? Waxay hore u jirtay waayadii hore. ¹¹ Ma jiro xusuus waxyaabihii hore, mana jiri doonto xusuus waxyaabaha dambe ee kuwa iman doona. ¹² Aniga, Macallinka, waxaan u adeegay sidii boqor reer binu Israa'iil ee Yerusaaalem. ¹³ Waxaan maskaxdayda u adeegsanayay inaan ku baadho oo ku sahmiiyo xigmadda wax walba oo la sameeyo hoos samada. Waa hawl culus oo Eebbe siiyey wiilasha dadka. ¹⁴ Waxaan arkay wax walba oo la sameeyo hoos qorraxda; dhammaantood waa micno la'aan iyo dabaysha oo la erylano. ¹⁵ Waxa qalloocan lama toosin karo; waxa maqan lama tirin karo. ¹⁶ Waxaan naftayda ku idhi, “Bal eeg, waxaan ku kordhay xigmadda intii ka badan qof kasta oo ka talin jiray Yerusaaalem hortayda; waxaan la kulmay xigmad iyo aqoon badan.” ¹⁷ Markaasaan maskaxdayda u adeegsanayay inaan ogaado xigmadda iyo sidoo kale waalida iyo nacasnimada, laakiin waxaan bartay in tanina ay tahay dabaysha oo la erylano. ¹⁸ Waayo, xigmadda badan waxaa la socda murugo badan; aqoonta badan, xanuun badan.

2 Waxaan naftayda ku idhi, “Kaalay, hadda waan ku tijaabin doonaa raaxaysi si aan u ogaado waxa qiimo leh.” Laakiin tanina waxay noqotay wax aan micne lahayn. ² Waxaan qosolka ku idhi, “Waa waalli,” iyo raaxaysiga, “Maxay faa'iido

leedahay?” ³ Waxaan isku dayay inaan naftayda ku farxiyo khamri, inagoo ku dhex jira nacasnimo—maskaxdaydu weli waxay igu hogaaminaysay xigmad—si aan u garto waxa wanaagsan ee dadka ay ku sameeyaan samada hoosteeda inta ay noloshoodu kooban tahay. ⁴ Waxaan bilaabay shaqooyin waaweyn: Waxaan dhistay guryo aniga ii gaar ah oo waxaan beeray canab. ⁵ Waxaan sameeyay jardiinooyin iyo beeraha, oo waxaan ku beeray dhammaan noocyada kala duwan ee geedaha miraha leh. ⁶ Waxaan dhistay biyo-xireeno si aan ugu waraabiyo beero geedo barwaaqo ah. ⁷ Waxaan helay addoomo rag iyo dumar ah, oo waxaan lahaa addoomo ku dhashay gurigayga. Waxaan kaloo lahaa xoolo iyo adhiyo ka badan cid kasta oo iga horreysay Yerusaaalem. ⁸ Waxaan isku urursaday lacag iyo dahab, iyo khasnadaha boqorrada iyo gobollada. Waxaan helay heesaa rag iyo dumar ah, iyo raaxaysiga ragga: haween badan. ⁹ Waxaan noqday mid ka weyn cid kasta oo iga horreysay Yerusaaalem. Dhammaan intaas, xigmaddaydu waxay igu sii jirtay. ¹⁰ Indhahaygu ma diidin wax ay doonayeen; ma aanan celin raaxaysi qalbigayga. Qalbigaygu wuxuu ku farxay dhammaan shaqadayda, tanina waxay ahayd abaalmarinta dhammaan hawshayda. ¹¹ Laakiin markii aan eegay dhammaan wixii gacmahaygu ay qabteen iyo wixii aan ku hawshooday inaan gaaro, wax walba waxay ahaayeen wax aan micne lahayn, oo dabagal dabaysha ah; ma jirin faa'iido hoos cadceedda. ¹² Markaasaan fikiradayda u jeediyey inaan tixgeliyo xigmad, waalli, iyo nacasnimo. Maxaa kale oo uu dhaxlaha boqorka samayn karaa marka laga reebo wixii horay loo sameeyey? ¹³ Waxaan arkay in xigmadda ay ka sarreyso nacasnimada, sida iftiinka uu uga sarreeyo mugdiga. ¹⁴ Xigmadda leh waxay leeyihiin indho madaxyadooda ku jira, halka nacasku uu ku socdo mugdi; hase yeeshee waxaan ogaaday in isla masiibada ay ku dhacdo labadaba. ¹⁵ Markaasaan naftayda ku idhi, “Masiibada nacaska waxay igu soo degi doontaa anigana. Maxay tahay markaa faa'iidada xigmadda leh?” Waxaan naftayda ku idhi, “Tani sidoo kale waa wax aan micne lahayn.” ¹⁶ Waayo, xigmadda leh, sida nacaska, looma xusuusan doono muddo dheer; maalmaha soo socda labadaba waa la illaawi doonaa. Sida nacaska, xigmadda lehna waa inuu dhinto! ¹⁷ Sidaas daraaddeed waxaan nacay nolosha, maxaa yeelay shaqada hoos cadceedda lagu qabtay waxay ii ahayd wax dhib leh.

Wacdiyahii

Dhammaan waxay yihiin wax aan micne lahayn, oo dabagal dabaysha ah. ¹⁸ Waxaan nacay dhammaan waxyaalihii aan ku hawshooday hoos cadceedda, maxaa yeelay waa inaan uga tagaa kan iga dambeeya. ¹⁹ Oo yaa sheegi kara haddii qofkaas uu noqon doono xigmad leh ama nacas? Hase yeeshee waxay awood u yeelan doonaan dhammaan natiijooyinka shaqadayda aan ku bixiyey dadaal iyo xirfad hoos cadceedda. Tani sidoo kale waa wax aan micne lahayn. ²⁰ Sidaas daraaddeed qalbigaygu wuxuu ka buuxsamay niyad jab dhammaan shaqadayda culus ee hoos cadceedda. ²¹ Waayo, qof wuxuu ku hawshoodaa xigmad, aqoon, iyo xirfad, ka dibna waa inuu uga tagaa dhammaan wixii uu leeyahay qof kale oo aan ku hawshoon. Tani sidoo kale waa wax aan micne lahayn iyo masiibo weyn. ²² Maxay dadku ka faa'iidaan dhammaan hawshooda iyo dadaalkooda ay ku hawshoodaan hoos cadceedda? ²³ Dhammaan maalmahooda shaqadoodu waxay keentaa murugo iyo xanuun; xitaa habeenkii maskaxdoodu ma nasato. Tani sidoo kale waa wax aan micne lahayn. ²⁴ Ma jiro wax ka wanaagsan qofka inuu cuno, cabbo, oo uu ku qanacsanaado hawshiisa. Tanina, waxaan arkaa, waa ka timid gacanta Eebbe, ²⁵ waayo, yaa cuni kara ama raaxaysan kara isaga mooyaane? ²⁶ Qofka isaga raalli gelinaya, Eebbe wuxuu siiyaa xigmad, aqoon, iyo farxad, laakiin dembiilaha, wuxuu u xil saarayaa hawsha ururinta iyo kaydinta hantida si uu ugu wareejiyo kan Eebbe raalli geliyo. Tani sidoo kale waa wax aan micne lahayn, oo dabagal dabaysha ah.

3 Wax walba waxaa loo qabtay wakhti, iyo xilli kasta oo hawl ah oo samada hoosteeda ah: ²

Wakhti la dhalo iyo wakhti la dhinto, wakhti la beero iyo wakhti la rujiyo waxa la beero, ³ Wakhti la dilo iyo wakhti la bogsiiyo, wakhti la dumiyo iyo wakhti la dhiso, ⁴ Wakhti la ooyo iyo wakhti la qoslo, wakhti la barooriyo iyo wakhti la ciyaaro, ⁵ Wakhti la firdhiyo dhagxaan iyo wakhti la ururiyo, wakhti la isku duubo iyo wakhti la iska ilaaliyo isku duubista, ⁶ Wakhti la raadiyo iyo wakhti la joojiyo raadinta, wakhti la hayo iyo wakhti la tuuro, ⁷ Wakhti la jeexo iyo wakhti la tolo, wakhti la aamuso iyo wakhti la hadlo, ⁸ Wakhti la jeclaado iyo wakhti la neceb yahay, wakhti dagaal iyo wakhti nabad. ⁹ Maxay shaqaalaha ka faa'iidaan shaqadooda? ¹⁰ Waxaan arkay hawsha Eebbe uu siiyey aadanaha inay ku mashquulaan. ¹¹ Wuxuu ka dhigay wax walba quruxsan wakhtigiisa. Sidoo kale wuxuu weligeed ku dhex dhigay qalbiga

aadanaha, hase yeeshee qofna ma fahmi karo waxa Eebbe sameeyey bilow ilaa dhammaad. ¹² Waxaan ogahay in aanay jirin wax ka wanaagsan dadka inay ku farxaan oo ay wanaag sameeyaan cimrigooda. ¹³ Sidoo kale, in qof walba uu cuno oo cabbo oo uu ku qanacsanaado shaqadiisa oo dhan—tani waa hadiyadda Eebbe. ¹⁴ Waxaan ogahay in wax walba oo Eebbe sameeyo ay sii jiri doonaan weligood; waxba laguma dari karo, waxna lagama dhimi karo. Eebbe wuxuu sidaas u sameeyaa si dadka ay uga cabsadaan isaga. ¹⁵ Wax kasta oo jira hore ayaa loo jiray, iyo waxa jiri doona ayaa hore loo jiray; Eebbe wuxuu xisaabiyaa wixii hore. ¹⁶ Intaa waxaa dheer, waxaan arkay qorraxda hoosteeda in meesha xukunka ay ku jirto xumaan, iyo meesha caddaaladda ay ku jirto xumaan. ¹⁷ Waxaan naftayda ku idhi, “Eebbe wuxuu xukumi doonaa kuwa xaq ah iyo kuwa sharka leh, waayo waxaa jira wakhti loo qabtay arrin kasta iyo fal kasta.” ¹⁸ Sidoo kale waxaan naftayda ku idhi aadanaha ku saabsan, “Eebbe wuu imtixaamaa si ay u arkaan inay la mid yihiin xoolaha.”

¹⁹ Waayo, masiirka aadanaha iyo masiirka xoolaha waa isku mid: Sida mid u dhinto, sidaas oo kale midka kalena wuu u dhintaa. Dhammaantood waxay leeyihiin neef isku mid ah; aadanuhu ma laha wax faa'iido ah oo ka sarreeya xoolaha. Wax walba waa micno darro. ²⁰ Dhammaantood waxay ku noqdaan meel isku mid ah; dhammaantood waxay ka yimaadeen ciid, ciidna way ku noqon doonaan. ²¹ Yaa go'aamin kara haddii ruuxa aadanaha uu kor u kaco iyo haddii ruuxa xoolaha uu dhulka hoos ugu dhaco? ²² Sidaas daraaddeed waxaan arkay in aanay jirin wax ka wanaagsan qofka inuu ku farxo shaqadiisa, maxaa yeelay taasi waa qaybtiisa. Waayo, yaa keeni kara inay arkaan waxa ka dhici doona ka dib?

4 Mar kale ayaan arkay dulmiga oo dhan oo ka dhaca qorraxda hoosteeda. Waxaan arkay ilmada kuwa la dulmiyay, mana ay lahayn mid u tacsiyadeeya; xooggu wuxuu ku jiray dhinaca kuwa dulmiga sameeya, mana ay lahayn mid u tacsiyadeeya. ² Waxaan go'aansaday in kuwii dhintay ee horey u baxay ay ka nasiib badan yihiin kuwa nool ee weli nool. ³ Haddana ka fiican labadaba waa kan aan weligiis dhalan, kaasoo aan arkin shuqullada sharka ah ee qorraxda hoosteeda lagu sameeyo. ⁴ Waxaan ogaaday in shaqo kasta iyo guul kasta ay ka yimaadaan tartanka qof kale. Tani sidoo kale waa wax aan micne lahayn, raacdada dabaysha. ⁵ Ninkii nacaska ahaa wuxuu fadhiiyaa isagoo aan waxba

Wacdiyahii

qaban, oo wuxuu isku keenayaa halaag. ⁶ Mid gacmo buuxda oo xasilooni leh ayaa ka fiican laba gacmood oo buuxda oo hawl iyo raacdada dabaysha leh. ⁷ Mar kale, waxaan arkay wax aan micne lahayn oo qorraxda hoosteeda ah: ⁸ Waxaa jiray nin keli ah, oo aan wiil ama walaal lahayn. Shaqaadiisa dhammaad ma lahayn, haddana indhihiisu kuma qanacsanayn maal. "Kuma aan shaqaynayaa," ayuu is waydiiyay, "oo waxaan ka hor istaagayaa naftayda raaxaysiga?" Tani sidoo kale waa wax aan micne lahayn, iyo hawl murugo leh. ⁹ Laba ayaa ka waxtar badan hal, maadaama ay leeyihiin natiijo wanaagsan oo dadaalkooda ah: ¹⁰ Haddii mid dhaco, kan kale ayaa kor u qaadi kara. Laakiin hoogay kii dhaca oo aan lahayn cid u kaalmeeysa inay kiciso. ¹¹ Intaas waxaa dheer, haddii laba ay wada seexdaan, way is kululaan doonaan. Laakiin sidee baa mid keli ah u kululaadaa? ¹² In kasta oo mid la awoodi karo, laba ayaa is difaaci kara. Xadhig saddex xarig leh si fudud looma jebin karo. ¹³ Ka fiican waa dhalinyaro sabool ah laakiin caqli leh, marka loo eego boqor duq ah oo nacas ah oo aan mar dambe garanayn sida talo loo qaato. ¹⁴ Waayo, wuxuu ka soo bixi karaa xabsiga si uu boqor u noqdo, in kasta oo uu ku dhashay saboolnimada boqortooyadiisa. ¹⁵ Waxaan arkay dhammaan kuwa ku nool oo socda qorraxda hoosteeda oo raacaya dhalinyarada, kuwaasoo beddelaya carshiga. ¹⁶ Ma jiro dhammaad dadka oo dhan oo ka horreeyay, weliba kuwa dambe ma ay raalli noqon doonaan isaga. Tani sidoo kale waa wax aan micne lahayn, raacdada dabaysha.

5 U fiirso markaad gasho guriga Eebbe, oo u soo dhowaada inaad dhagaysato halkii aad ku keeni lahayd allabari nacasnimo, kuwaas oo aan ogeyn inay qaldan yihiin. ² Ha noqon mid degdeg ah afkaaga, hana degdegin qalbigaaga inaad arrin hor keento Eebbe. Waayo, Eebbe waa samada, adiguna dhulkaad joogtaa, sidaas darteed hadalkaagu ha yaraado. ³ Waayo, riyoyinka waxay la yimaadaan hawl badan, codka nacaskuna wuxuu la yimaadaa hadal badan. ⁴ Markaad nidar u samayso Eebbe, ha ka raagin inaad fuliso. Isagu kuma farxo nacasyada; waxaad nidartay fuliso. ⁵ Way ka wanaagsan tahay inaad nidadar inaad nidadto oo aadan fulin. ⁶ Ha u oggolaan afkaagu inuu kugu kaxaysto dembi, hana dhihin hortiisa rasuulka Eebbe inay ahayd qalad. Maxay tahay sababta Eebbe uga xanaaqi lahaa hadalkaaga oo uu u baabbi'in lahaa shuqulka gacmaahaaga? ⁷ Waayo, riyoyin badan iyo hadallo

badan, waxaa ku jira wax aan faa'iido lahayn. Halkii, ka cabsada Eebbe. ⁸ Haddaad aragto dulmiga masaakiinta iyo diidmada caddaaladda iyo xuquuqda gobol, ha la yaabin arrinta; waayo, mid sarkaal ah waxaa ilaaliya mid ka sarreeya, waxaana jira saraakiil ka sarreeya iyaga. ⁹ Wax soo saarka dhulka waxaa wadaaga dhammaan; xataa boqorku wuxuu ka faa'iidaystaa beeraha. ¹⁰ Kii jeclaada lacagta weligiis ma heli doono ku filan; kii jeclaada maalna kuma qanacsanaan doono dakhliga ay helaan. Tani sidoo kale waa wax aan faa'iido lahayn. ¹¹ Sida alaabta loo kordhiyo, sidaas oo kale kuwa isticmaala way kordhaan. Maxay faa'iido u leeyihiin milkiilayaasha marka laga reebo inay ku eegaan? ¹² Hurdada shaqaalaha waa macaan tahay, hadduu wax yar ama wax badan cuno, laakiin maal badan oo hodanka ah ma oggolaan doonaan inay seexdaan. ¹³ Waxaa jira shar weyn oo aan arkay hoos qorraxda: maal la ururiyey oo waxyeello u leh milkiilaha, ¹⁴ ama maal la waayey sababo nasiib darro ah, iyadoo aan waxba uga tegin carruurtooda inay dhaxlaan. ¹⁵ Sida qof u yimaado isagoo qaawan oo ka yimid uurka hooyadiis, sidaas oo kale ayuu u bixi doonaa sidii uu ku yimid. Waxba kama qaadan doonaan hawshooda oo ay gacmahooda ku qaadan karaan. ¹⁶ Tani sidoo kale waa shar weyn: sida qof u yimaado, sidaas oo kale ayuu u bixi doonaa. Maxay faa'iido u leedahay kuwa hawsha u qabta dabaysha? ¹⁷ Dhammaan maalmahooda waxay ku cunaan mugdi, iyagoo leh niyad jab weyn, cudur, iyo xanaaq. ¹⁸ Tani waa waxa aan arkay inay tahay mid wanaagsan oo habboon: in la cuno, la cabo, lana helo qanacsanaan dhammaan hawsha qofka hoos qorraxda inta lagu jiro maalmaha yar ee nolosha Eebbe siiyey—waayo, tani waa abaalmarintooda. ¹⁹ Intaa waxaa dheer, marka Eebbe qof siiyo maal iyo hanti, iyo awoodda inuu ku raaxaysto, inuu aqballo qaybtiisa oo uu ku farxo hawshiisa—tani waa hadiyad ka timid Eebbe. ²⁰ Way yar tahay inay ka fikiraan maalmaha noloshooda, maxaa yeelay Eebbe wuxuu ku mashquuliyaa farxad qalbigooda.

6 Waxaan arkay shar hoos qorraxda, waana mid ku badan dadka dhexdiisa: ² Eebbe wuxuu dadka siiya hodantinimo, maal, iyo sharaf, si aysan u waayin wax qalbigoodu doonayo, hase yeeshee Eebbe uma oggola inay awoodaan inay ku raaxayaan, halkii taas beddelkeeda, nin qalaad ayaa ku raaxaysta. Tani waa wax aan micne lahayn iyo masiibo daran. ³ Haddii nin leeyahay boqol

Wacdiyahii

carruur ah oo uu nool yahay sannado badan, iyadoon loo eegin inta uu nool yahay, laakiin aanu ku raaxaysan karin hodantinimadiisa oo aan la siin aaska habboon, markaas waxaan leeyahay ilmo dhicis ah ayaa ka wanaagsan isaga. ⁴ Waayo, waxay timaadaa iyadoo aan micne lahayn oo waxay ku baxdaa gudcur, magaceeduna waxaa lagu daboolaa gudcur. ⁵ In kasta oo aysan arkin qorraxda ama aysan aqoon waxba, haddana waxay heshaa nasasho ka badan ninkaas. ⁶ Xataa haddii uu nool yahay laba kun oo sannadood laakiin aanu ku raaxaysan barwaaqadiisa—miyaanay dhammaantood u wada tegin meel isku mid ah? ⁷ Dhammaan shaqada qofku waa afkiisa, hase yeeshee rabitaanka weligiis ma dhargo. ⁸ Maxay faa'iido ah oo uu caqli badani leeyahay ka badan nacaska? Maxay faa'iido ah oo uu saboolku leeyahay isagoo og sida uu ugu dhaqmo dadka nool dhexdiisa? ⁹ Waa ka wanaagsan tahay waxa indhuhu arkaan intii ay tahay rabitaanka wareega. Tani sidoo kale waa wax aan micne lahayn, dabagalka dabaysha. ¹⁰ Wax kasta oo jira waa la magacaabay, iyo waxa bini'adamku yahay waa la yaqaan; qofna ma la tartami karo mid ka xoog badan. ¹¹ Hadallada oo badan, waxaa sii badanaya wax aan micne lahayn, maxayse faa'iido u leedahay qofna? ¹² Waayo, yaa garanaya waxa wanaagsan qofka noloshiisa, intii maalmo yar oo aan micne lahayn ay u gudbaan sida hoos? Yaa u sheegi kara waxa dhici doona hoos qorraxda ka dib marka ay tagaan?

7 Magac wanaagsan ayaa ka qiimo badan saliid wanaagsan, maalinta dhimashaduna way ka wanaagsan tahay maalinta dhalashada. ² Waxaa ka wanaagsan in la booqdo guriga baroorta intii la tegi lahaa guriga xafladda, waayo, dhimashadu waa masiibada qof kasta, kuwa noolna waa inay tan qalbiga ku hayaan. ³ Murugadu waxay ka wanaagsan tahay qosolka, waayo, wejiga murugada leh wuxuu keeni karaa qalbi faraxsan. ⁴ Qalbiga xigmadda leh wuxuu ku jiraa guriga baroorta, halka qalbiga nacasyaduna uu ku jiro guriga raaxada. ⁵ Waxaa ka wanaagsan in la maqlo canaanta xigmadda leh intii la dhagaysan lahaa heesta nacasyada. ⁶ Sida dhawaqa qodxanta ee hoosta dheriga, sidaas oo kale waa qosolka nacasyada. Tani sidoo kale waa wax aan micne lahayn. ⁷ Dulmigu wuxuu ka dhigi karaa qof xigmad leh inuu nacasnimo sameeyo, laaluushkuna wuxuu musuqmaasuqaa qalbiga. ⁸ Gabagabada arrinku way ka wanaagsan tahay bilowgiisa, dulqaadkuna wuxuu ka sarreeyaa kibirka. ⁹ Ha noqon

mid si dhakhso ah u cadhooda, waayo, cadho waxay ku jirtaa laabta nacasyada. ¹⁰ Ha weydiin, “Maxay maalmaha hore uga fiicnaayeen kuwaan?” Waayo, ma aha xigmad in la weydiyo su'aalo noocaas ah. ¹¹ Xigmaddu, sida dhaxalka, waa wax wanaagsan oo faa'iido leh kuwa arka qorraxda. ¹² Xigmaddu waa hoy, sida lacagtu ay hoy u tahay, laakiin faa'iidada aqoontu waa in xigmadda ay ilaaliso nolosha qofka leh. ¹³ Ka fiirso shaqada Eebbe: Yaa toosin kara waxa uu qalloociyay? ¹⁴ Waqtiyada barwaaqada ku farax, laakiin waqtiyada dhibaataada ka fiirso: Eebbe wuxuu sameeyay mid iyo kan kale, si aan qofna u ogaado waxa ka dambeeya. ¹⁵ Nolosheyda gaaban, waxaan arkay labadaba: kuwa xaq ah oo ku halligmay xaqnimadooda, iyo kuwa sharka leh oo ku nool muddo dheer sharnimadooda. ¹⁶ Ha noqon mid aad u xaq ah, hana noqon mid aad u xigmad leh—maxaad naftaada dhib ugu keeni? ¹⁷ Ha noqon mid aad u shar leh, hana noqon nacas—maxaad u dhiman ka hor wakhtigaaga? ¹⁸ Waxaa wanaagsan in la qabsado midna aan laga tegin kan kale. Kii ka cabsada Eebbe wuxuu iska ilaalin doonaa xad-dhaafka oo dhan. ¹⁹ Xigmadda waxay siisaa xoog qofka xigmadda leh in ka badan toban taliyayaal oo magaalada ku sugan. ²⁰ Runtii, ma jiro qof dhulka jooga oo si buuxda u xaq ah, qof aan mar walba sax u samayn oo aan sinayn. ²¹ Ha u fiirsan eray kasta oo dadka ay yiraahdaan, ama waxaad maqli doontaa addoonkaaga oo ku caayaya—²² waayo, waxaad ogtahay in qalbigaaga aad sidoo kale dadka kale si xun uga hadashay marar badan. ²³ Waxaan tan oo dhan u adeegsaday xigmad oo waxaan idhi, “Xigmad baan noqon doonaa”—laakiin waxay ahayd mid iga fog. ²⁴ Waxa jira waa mid fog oo qoto dheer—yaa ogaan kara? ²⁵ Markaasaan maskaxdayda u rogay inaan fahmo, aan baadho oo aan raadiyo xigmadda iyo nidaamka waxyaalaha, iyo inaan fahmo nacasnimada sharnimada iyo waalida nacasnimada. ²⁶ Waxaan ka helay mid ka qadhaadh dhimashada naagta qoolka ah, oo qalbiga ee yahay dabin iyo gacmaheedu yihiin silsilado. Ninka raalli ka ah Eebbe wuu ka baxsan doonaa, laakiin dembiilaha ayay qabsan doontaa. ²⁷ “Bal eeg,” ayuu yidhi Macallinka, “tani waa waxa aan helay: Midba mid ku daraya si aan u helo sharaxaad—²⁸ intii aan weli raadinayay laakiin aanan helin—waxaan helay hal nin oo toosan kun ka mid ah, laakiin ma helin hal naag oo toosan dhammaantood. ²⁹ Tan oo keliya ayaan helay: Eebbe

Wacdiyahii

wuxuu abuuray dadka si toosan, laakiin waxay raadiyeen xeelado badan.”

8 Yaa la mid ah kan xigmadda leh, yaase fahmi kara macnaha arrin? Xigmadda waxay iftiimisaa wejiga qofka oo waxay jilcisaa adkaantiisa. ² Waxaan kugula talinayaa inaad xajisid amarka boqorka sababtoo ah dhaarta Eebbe hortisa lagu sameeyey. ³ Ha degdegin inaad ka tagto joogitaankiisa. Ha taageerin arrin shar ah, waayo, wuxuu ku dhaqmi doonaa sida uu doono. ⁴ Maaddaama hadalka boqorka uu yahay mid amar leh, yaa su'aali kara isaga, “Maxaad samaynaysaa?” ⁵ Kii amarkiisa adeeca wax dhibaato ah ma la kulmi doono, qalbi xigmad lehna wuxuu garanayaa waqtiga iyo habka saxda ah. ⁶ Waayo, waxaa jira waqti iyo hab sax ah oo arrin kasta ah, in kastoo dhibaatooyinka qofka ay ku cuslaanayaan. ⁷ Maaddaama aanay jirin cid garanaysa waxa dhici doona, yaa u sheegi kara goorta ay dhici doonto? ⁸ Qofna ma laha awood uu dabaysha ku xakameeyo, mana laha amar uu ku maamulo maalinta dhimashada; sida aanay u jirin fasax wakhtiga dagaalka, sharka ma badbaadin doono kuwa ku dhaqma. ⁹ Waxaas oo dhan waan arkay, waxaan maskaxdayda u adeegsaday wax kasta oo la sameeyo hoos qorraxda, wakhti uu qof ka awood badan yahay mid kale si ay u dhibaato. ¹⁰ Markaasaan arkay kuwa sharka leh oo la aasay, kuwaas oo joogay meelaha quduuska ah oo lagu ammaano magaalada ay ku sameeyeen. Tani sidoo kale waa wax aan micno lahayn. ¹¹ Sababtoo ah xukunka ka dhanka ah xumaanta lama fuliyo si dhakhso ah, sidaas darteed qalbiyada dadka waxaa ka buuxsaday dhagar ay ku sameeyaan shar. ¹² In kasta oo dembiile uu shar sameeyo boqol jeer oo cimrigiisa dheereeyo, waxaan hubaa inay wanaagsanaan doonto kuwa ka cabsada Eebbe, kuwaas oo si cad u ixtiraama isaga. ¹³ Laakiin ma wanaagsanaan doonto kuwa sharka leh, mana dheereyn doonaan maalmahooda sida hooska, sababtoo ah ma ay cabsadaan Eebbe. ¹⁴ Waxaa jira wax aan micno lahayn oo dhulka ka dhaca: dadka xaq ah oo hela waxa ay mudan yihiin kuwa sharka leh, iyo dadka sharka leh oo hela waxa ay mudan yihiin kuwa xaq ah. Waxaan leeyahay in tani sidoo kale ay tahay wax aan micno lahayn. ¹⁵ Sidaas darteed waxaan ammaanayaa raaxaysiga, waayo ma jiro wax ka wanaagsan qofka hoos qorraxda inuu cuno, cabbo, oo uu farxo, waayo, tani waxay la socon doontaa shaqadiisa maalmaha nolosha ee Eebbe

siyey hoos qorraxda. ¹⁶ Markii aan maskaxdayda u dejiyey inaan fahmo xigmadda oo aan arko ganacsiga dhulka lagu sameeyo, in kastoo dadka aysan waligood hurdin habeen iyo maalin, ¹⁷ markaasaan arkay shaqada Eebbe oo dhan. Qofna ma fahmi karo waxa hoos qorraxda ka dhaca. Inkastoo ay dadaal badan ku bixiyaan inay baadhaan, qofna ma heli karo macnaheeda. Xataa haddii kuwa xigmadda leh sheegaan inay garanayaan, ma fahmi karaan si dhab ah.

9 Waxaan ka fikiray waxyaalahan oo dhan, waxaana go'aansaday in kuwa xaq ah, kuwa caqliga leh, iyo falimahooda ay ku jiraan gacanta Eebbe. Si kastaba ha ahaatee, qofna ma oga in jacayl ama nacayb ay hor yaalliin. ² Dhammaan waxay wadaagaan isla masiirka: kuwa xaq ah iyo kuwa sharka leh, kuwa wanaagsan iyo kuwa xun, kuwa nadiifka ah iyo kuwa aan nadiifka ahayn, kuwa allabari bixiya iyo kuwa aan bixin. Sida ay tahay kuwa wanaagsan, sidaas oo kale waa midka dembiilaha ah; midka dhaarta ku dhaarta waa sida midka ka baqa inuu dhaarto. ³ Kani waa sharka ku jira wax kasta oo dhacaya hoos qorraxda: isla masiirka ayaa ku dhacaya qof walba. Intaa waxaa dheer, qalbiyada dadka waxaa ka buuxa shar, waalli ayaa ku jirta qalbigooda intay nool yihiin, ka dibna waxay ku biiraan kuwa dhintay. ⁴ Qof kasta oo ka mid ah kuwa nool, waxaa jira rajo; runtii, eey nool ayaa ka wanaagsan libaax dhintay. ⁵ Kuwa nool waxay og yihiin inay dhiman doonaan, laakiin kuwa dhintay waxba ma oga; abaalmarin dambe ma leh, xitaa xusuustooda waa la ilaaway. ⁶ Jacaylkooda, nacaybkooda, iyo xamaasadoodaba muddo dheer ayaa baaba'ay; mar dambe kama qayb qaadan doonaan wax kasta oo dhacaya hoos qorraxda. ⁷ Haddaba tag, cun kibistaada farxad, oo cab khamrigaaga qalbi faraxsan, waayo, Eebbe ayaa hore u ansixiyay falalkaaga. ⁸ Hubi in maradaadu had iyo jeer cad yihiin, oo ha u oggolaan in saliid ka maqnaato madaxaaga. ⁹ Ku raaxayso nolosha xaaskaaga aad jeceshahay maalmaha noloshaada aan wixtarka lahayn oo dhan ee Eebbe ku siiyay hoos qorraxda—maalmahaaga aan wixtarka lahayn oo dhan. Waayo, tani waa qaybtaada noloshaada iyo shaqadaada hoos qorraxda. ¹⁰ Wax kasta oo gacantaadu hesho inaad qabato, ku samee xooggaaga oo dhan, waayo, She'ool, halka aad u socoto, ma jiro wax hawl ah ama qorshe ah ama aqoon ama xigmad. ¹¹ Mar kale waxaan ku arkay

Wacdiyahii

hoos qorraxda in tartanka aanu u ahayn kuwa dhakhso badan, ama dagaalka kuwa xoogga leh, ama kibista u iman kuwa caqliga leh, ama hodantinimada kuwa wax garanaya, ama raalli ahaanshaha kuwa xirfadda leh; laakiin wakhti iyo fursad ayaa ku dhacda dhammaantood. ¹² Runtii, qofna ma oga goorta waqtigiisu iman doono: sida kalluun lagu qabto shabag khiyaano leh, ama shimbiraha lagu qabto dabin, sidaas oo kale dadka ayaa lagu qabsadaa wakhti shar leh marka si kedis ah ay ugu dhacdo. ¹³ Waxaan sidoo kale arkay tusaalahan xigmadda hoos qorraxda, aadna way iiga yaabisay: ¹⁴ Waxaa jiray magaalo yar oo dad yar ku nool yihiin, oo boqor weyn ayaa ka soo horjeestay, hareereeyay, oo dhisay goobo weyn oo ku wareegsan. ¹⁵ Gudaha waxaa ku noolaa nin faqiir ah oo caqli leh, wuxuuna badbaadiyay magaalada xigmaddiisa. Si kastaba ha ahaatee, qofna ma xusuusan ninkii faqiirka ahaa. ¹⁶ Markaasaan idhi, “Xigmadda ayaa ka wanaagsan xoogga.” Si kastaba ha ahaatee, xigmadda ninka faqiirka ah waa la quudhsadaa, erayadiisana lama maqlo mar dambe. ¹⁷ Erayada deggan ee kuwa xigmadda leh waa in la maqlaa in ka badan qaylada hoggaamiye ku dhex jira nacasyo. ¹⁸ Xigmadda waxay ka sarreysaa hubka dagaalka, si kastaba ha ahaatee, dembiile keliya ayaa baabi’in kara wax badan oo wanaagsan.

10 Duqsiiyo dhintay waxay sababaan in saliidiid udgoonaysiiyuhu urto, sidaas darteed nacasnimo yar ayaa ka saamayn badan xigmad iyo sharaf. ² Qalbiga qofka xigmadda leh wuxuu u janjeeraa midig, laakiin qalbiga nacaska wuxuu u janjeeraa bidx. ³ Xataa marka nacasku jidka ku socdo, wuxuu ka maqan yahay garasho wuxuuna tusayaa qof walba inuu nacas yahay. ⁴ Haddii xanaaqa taliyuhu kugu kaco, ha ka tegin booskaaga; degganaantu waxay dejin kartaa dembiyo waaweyn. ⁵ Waxaa jira shar aan arkay hoos qorraxda, sida qalad ka yimaada taliyaha: ⁶ Nacasnimo ayaa lagu meeleeeyaa meelo badan oo sarreeya, halka kuwa hodanka ah ay fadhiyaan meelo hooseeya. ⁷ Waxaan arkay addoommo fuushan fardo, halka amiiradu ay lugaynayaan sida addoommada. ⁸ Qof kasta oo qodo god wuu ku dhici karaa, oo qof kasta oo dumiya derbi waxaa qaniini kara mas. ⁹ Qof kasta oo dhagaxyo qoda waxaa dhaawici kara, oo qof kasta oo qoryo kala jara waxaa haliis ugu jira. ¹⁰ Haddii faasku caajis yahay oo afkiisu aan la fiiqin, xoog badan ayaa loo baahan yahay, laakiin xigmadda ayaa guul

keenta. ¹¹ Haddii mas qaniino ka hor inta aan la sixrin, ma jiro faa’iido u ah sixraya. ¹² Erayada afka ka soo baxa qofka xigmadda leh waa naxariis, laakiin bushimaha nacaska ayaa isaga cunaya. ¹³ Bilowga erayadiisu waa nacasnimo, dhammaadkiisuna waa waalli xun. ¹⁴ Haddana nacasku wuxuu badiyaa erayo. Qofna ma oga waxa dhici doona, yaase u sheegi kara waxa ka dambayn doona isaga? ¹⁵ Dadaalka nacasku wuu daaliyaa; xataa ma oga jidka magaalada. ¹⁶ Nasiib darro ayaa u ah dalka boqorkiisu yahay addoon, oo amiiradiisu ay ku cunteeyaan subaxdii. ¹⁷ Waxaa barakaysan dalka boqorkiisu yahay mid asal wanaagsan leh, oo amiiradiisu ay ku cunaan wakhtiga ku habboon—xoog darteed ee ma aha sakhraannimo. ¹⁸ Sababta caajiska, saqafka ayaa laalaada; sababta gacmo caajisnimo, guriga ayaa daadaya. ¹⁹ Cunto ayaa loo sameeyaa qosol, khamrigu wuxuu nolosha ka dhigaa farxad, lacagta ayaa jawaabta wax walba. ²⁰ Ha caayin boqorka xataa fikradahaaga, hana caayin kuwa hodanka ah qolkaaga jiifka, waayo, shimbir samada ka mid ah ayaa qaadi karta erayadaada, oo makhluuqa baalasha leh ayaa laga yaabaa inuu soo sheego waxaad tidhi.

11 Geeskaaga badda ku tuur, waayo, maalmu badan dabadeed waad heli doontaa. ² Khayraadkaaga u qaybi toddoba, ama xataa siddeed, maxaa yeelay, ma ogid musiibo nooc ee ah oo dhulka ku dhici doonta. ³ Marka daruuruhu buuxaan, waxay roob ku shubaan dhulka; iyo geed hadduu u dhaco koonfur ama woqooyi, meeshuu ku dhaco, halkaasuu ku sii ahaan doonaa. ⁴ Kuwa dabaysha fiiriya ma beeri doonaan, kuwa daruuraha fiiriya ma goosan doonaan. ⁵ Sidaad u garan weydo jidka dabaysha, iyo sida lafaha loogu sameeyo uurka haweeney uur leh, sidaas oo kale ma fahmi kartid falalka Eebbe, Abuuraha wax walba. ⁶ Abuurkaaga subaxda ku beero, hana ka dhigin gacmahaaga kuwo caajis ah fiidkii, maxaa yeelay, ma ogid midkee liibaani doona, kan ama kan kale, ama haddii labaduba si isku mid ah u fiicnaan doonaan. ⁷ Iftiinku waa farxad, oo indhuhu waxay ku farxaan inay arkaan qorraxda. ⁸ Haddii qof uu noolaado sanado badan, ha ku farxo dhammaan sanadahaas; hase yeeshee ha xusuusto maalmaha gudcurka, waayo, way badnaan doonaan. Wax walba oo iman doona waa wax aan micne lahayn. ⁹ Ku farax, qof yar, intaad dhalinyarada tahay, qalbigaagana ha ku farxo maalmaha dhalinyaradaada. Raac damacyada

Wacdiyahii

qalbigaaga iyo aragtida indhahaaga, laakiin ogow in Eebbe ku xukumi doono waxyaalahan oo dhan. ¹⁰ Sidaa darteed, ka saar murugada qalbigaaga oo iska fogee dhibaataada jidhkaaga, maxaa yeelay, dhalinyarada iyo waaberiga nolosha waa wax aan waqti dheer sii jirin.

12 Xusuuso Abuuraahaaga maalmaha dhallinyaranimadaada, intaanay iman maalmaha dhibaataadu iyo sannaduhu soo dhowaanin, markaad odhan doonto, “Kama helo raaxo iyaga”— ² intaanay qorraxdu iyo iftiinku, dayaxu iyo xiddiguhuba madoobaan, oo daruuruhuna dib ugu soo noqon roobka dabadiis; ³ markay ilaaliyayaasha gurigu gariiraan, nimanka xoogga lehina foororsadaan, markay kuwa wax shiidaa joojiyaan maxaa yeelay, way yar yihiin, oo kuwa daaqaadaha ka fiiriyaana madoobaan; ⁴ markay albaabbada waddada loo xidho oo dhawaaqa wax shiidku yaraado; markay qof ku kaco dhawaaqa shimbirta, oo gabdhaha heesaha oo dhammuna hoos loo dhigo; ⁵ markay dadku ka baqaan meelaha dhaadheer iyo khataraha waddooyinka; markay geedka loowsku ubaxyo, ay duurjoogtu is jiidato, oo ay geedaha caperku fashilmaan. Waayo, ninku wuxuu u socdaa gurigiisa weligiis, oo barooranayaashuna

waxay ku wareegaan waddooyinka. ⁶ Xusuuso Abuuraahaaga intaanay xadhigga lacagta ah la goyn, iyo intaanay baaquli dahab ah la jebin; intaanay weelka ilayska ku yaal la burburin, iyo intaanay giraangiraha ceelka ku yaal la jebin, ⁷ oo intaanay boodhku dhulka ugu noqon sidii uu ahaa, iyo intaanay ruuxu ugu noqon Eebbe kii bixiyey. ⁸ “Dhammaan waa wax aan faa’iido lahayn,” ayuu yidhi Macallinku, “wax waluba waa wax aan faa’iido lahayn!” ⁹ Marka lagu daro inuu caqli lahaa, Macallinku wuxuu kaloo dadka siiyey aqoon. Wuxuu ka fiirsaday, baadhay, oo habeeey maahmaaho badan. ¹⁰ Macallinku wuxuu doonay inuu helo erayada saxda ah oo uu si sax ah u qoro erayada runta ah. ¹¹ Erayada kuwa caqliga leh waxay la mid yihiin ulaha, iyo hadalladooda la ururiyey waxay la mid yihiin ciddiyo si adag loo dhajiyey—oo ay bixiyeen mid Adhijir ah. ¹² Laakiin tan ka sokow, wiilkaygiyow, waxaa lagugu digayaa: samaynta buugaag badan dhamaad ma leh, oo waxbarashada badan jidhka way daalisaa. ¹³ Hadda wax walba waa la maqlay; halkan waxaa ku jira gabagabada arrinta: Eebbe ka baq oo amarradiisa dhawra, waayo, tani waa waajibka dadka oo dhan. ¹⁴ Waayo, Eebbe wuxuu qiimayn doonaa fal kasta, oo ay ku jiraan wax kasta oo qarsoon, ha ahaado wanaag ama shar.

Gabaygii Sulaymaan

1 Heesta ugu weyn ee loo nisbeeyey Sulaymaan.

2 Ha ii dhunkado dhunkashada afkiisa! Waayo, jacaylkaagu waa ka raaxo badan yahay khamriga. 3 Saliidahaagu waxay leeyihiin udgoon wanaagsan, Magacaaguna waa sida saliid la safeeyey; Sidaas daraaddeed gabdhaha dhallinyarada ah way ku jecel yihiin. 4 I soo jiid oo aan wada orodno! Boqorku wuxuu i geeyey qolalkiisa. Waxaan kuugu farxi doonaa oo kugu rayrayn doonaa; Waxaan ku ammaani doonaa jacaylkaaga in ka badan khamriga. Si sax ah ayay kuu jecel yihiin.

5 Madow baan ahay oo qurux badanahay, Idinku gabdhaha Yeruusaalem, Sida teendhooyinka Qeedaar, Sida daahyada Sulaymaan. 6 Ha i eegin maxaa yeelay waan madow ahay, Waayo, qorraxdu way i gubtay. Wiilashii hooyaday way igu cadhoodeen; Waxay iga dhigeen ilaaliyaha beero canab ah, Laakiin beertayda canabka ah ma aanan ilaalin.

7 Ii sheeg, adiga oo ay naftaydu jeceshahay, Xaggee baad adhigaaga daajisaa, Xaggee baad ku nasisaa duhurkii? Maxaa yeelay, maxaan u noqonayaa mid isku qariya Agta xoolaha saaxiibbadaada?

8 Haddii aadan hubin, Adiga oo ugu qurux badan dumarka, Raac raadadka adhiga Oo daaji orgigaaga yar yar Agagaarka teendhooyinka adhiijirrada. 9 Aniga, gacaliyahayga, waxaad ii tahay sida Fardahayga ka mid ah gaadhifardoodka Fircoon. 10 Dhabannadaadu waxay ku qurux badan yihiin dahabka, Qoortaaduna waxay ku qurux badan tahay silsilado. 11 Waxaan kuu samayn doonaa dahab Iyo silsilado lacag ah.

12 Intii boqorku fadhiyey miiskiisa, Udugayga ayaa faafiyey udgoonkiisa. 13 Gacaliyahaygu wuxuu ii yahay sida kiishka murraha Oo habeenkii oo dhan ku nasanaya dhexda naasahayga. 14 Gacaliyahaygu wuxuu ii yahay sida ubaxyo xanna Ee beerta Engedi.

15 Sidee baad u qurux badan tahay, gacaliyahayga, Sidee baad u qurux badan tahay! Indhahaagu waxay u egyihiin sida qoolleyda. 16 Sidee baad u qurux badan tahay, gacaliyahayga, Oo aad u raaxo badan tahay! Runtii, sariirtayadu waa raaxo badan tahay! 17 Tiirarka gurigeennu waa kedar, Saqafka sare ee gurigeennu waa geedo cypress ah.

2 Waxaan ahay sida ubaxa Sharon, Iyo sida ubaxa dooxooyinka. 2 Sida ubaxa dhexda qodxanta, Ayaa gacalisadaydu uga dhex jirtaa gabdhaha.

3 Sida geedka tufaaxa uga dhex muuqdo geedaha kaynta, Ayaa gacaliyahaygu uga dhex jiraa wiilasha. Hooskiisa waxaan ka helay farxad weyn oo fadhiistay, Iyo midhihiisuna waxay ahaayeen kuwo macaan dhadhankayga. 4 Wuxuu i geeyey meesha lagu cunteeyo, Calankiisuna waa jacayl. 5 I soo noolee keega sabiibka, I sii tufaax, Waayo, waxaan ahay mid jacaylku buhay. 6 Gacantiisa bidix waxay taageertaa madaxa, Gacantiisa midigna way i haynaysaa.

7 Waxaan idinku dhaarinayaa, Gabdhaha Yeruusaalemow, Dugaagga ama deerada duurka, In aydnaan kicin ama kicin jacaylka Ilaa uu raalli ka noqdo.

8 Codka gacaliyahayga! Bal eeg, wuu imanayaa, Buuraha ayuu ku boodboodayaa, Buuro yaryarna wuu ku boodboodayaa! 9 Gacaliyahaygu wuxuu la mid yahay deer ama deer yar. Bal eeg, wuxuu taagan yahay derbigayaga gadaashiisa, Wuxuu ka eegayaa daaqadaha, Wuxuu ka fiirinayaa xariijimaha.

10 Gacaliyahaygu wuxuu ila hadlay oo igu yidhi, "Kac, gacalisadayda, middayda quruxda badan, Oo kaalay.

11 Waayo, runtii, jiilaalkii waa dhammaaday, Roobkiina waa dhammaaday oo tagay. 12 Ubaxyadii ayaa ka soo muuqday dhulka; Wakhtigii la goyn lahaa canabka ayaa yimid, Codkii qoolleyda ayaa laga maqlay dhulkeenna. 13 Geedka berdeku wuxuu soo saaray midhihiisii, Canabkiina ubaxay ayaa soo saaray udgoon. Kac, gacalisadayda, middayda quruxda badan, Oo kaalay!"

14 Qoolleydayda, godadka dhagaxa, Meesha qarsoon ee jidka buuraha, I tus muuqaalkaaga, I maqashii codkaaga; Waayo, codkaagu waa macaan, Muuqaalkaaguna waa quruxsan yahay.

15 Gabashada dawacooyinka noo, Dawacooyinka yaryar ee baabbi'inaya beeraha canabka, Inta beeraha canabkayagu ubaxayaan.

16 Gacaliyahaygu wuxuu ii yahay, aniguna waxaan ahay isagii; Wuxuu adhigiisa ku raacaa ubaxyada dhexdeeda. 17 Ilaa maalintu neefsato iyo hoosku cararo, Soo noqo, gacaliyahayga, oo u ekaaw deer Ama deer yar oo ku jira buuro adag.

Gabaygii Sulaymaan

3 Sariirtayda, habeenba habeenka ka dambeeya, waxaan raadiyay isaga Kii naftaydu jeceshahay; Waan doondooney isaga laakiin ma aanan helin.

² Waa inaan hadda kaco oo aan magaalada dhex mushaaxo; Waddooyinka iyo fagaarayaasha. Waa inaan raadiyo kii naftaydu jeceshahay.” Waan doondooney isaga laakiin ma aanan helin. ³ Ilaaliyeyaaasha magaalada ku wareegaya ayaa i helay, Oo waxaan weyddiiyay, “Ma aragteen kii naftaydu jeceshahay?” ⁴ Inyar ayaan ka soo gudbay Markii aan helay kii naftaydu jeceshahay; Waan qabsaday isaga oo ma aanan sii deyn Ilaa aan keenay guriga hooyaday, Iyo qolka tii i uuraysatay.

⁵ Waxaan idinku dhaarinayaa, Gabdhaha Yerusaleemow, Dabagaallaha ama deerada duurka, In aydnaan kicin ama kicin jacaylka Ilaa uu raalli ka noqdo.

⁶ Waa maxay kan ka soo baxaya cidlada Sida tiirar qiiq ah, Udgoon leh oo leh malmal iyo foox, Iyo dhammaan budada udgoon ee ganacsadaha? ⁷ Bal eega, waa sariirta socdaalka ee Sulaymaan; Lixdan geesiyaal hareeraha ka wareegsan, Geesiyaasha Israa’iil. ⁸ Dhammaantood waa kuwa seef ku dagaallama, Khabiir ku ah dagaalka; Mid kastaaba seef ayuu dhinaciisa ku haystaa, Isagoo ka ilaalinaya argagaxa habeenka. ⁹ Boqor Sulaymaan wuxuu isagu u sameeyay kursi Geedaha Lubnaan. ¹⁰ Wuxuu ka sameeyay tiirarkiisa lacag, Dhabarkiisana dahab, Kursigiisana maro guduudan, Gudihiisana si jacayl leh ayaa loogu qurxiyay Gabdhaha Yerusaleem.

¹¹ Soo baxa, gabdhaha Siyoonow, Oo eeg Boqor Sulaymaan oo wata taajka Kaasi oo hooyadiis ku taajisay Maalinta arooskiisa, Iyo maalinta farxadda qalbigiisa.

4 Sidee ayaad u qurux badan tahay, gacaliyahayga, Runtii sidee ayaad u qurux badan tahay! Indhahaagu waxay la mid yihiin qoolleyaha daboolkaaga gadaashiisa; Timahaagu waxay u qulqulayaan sida adhiga riyaha Ee ka soo degay Buur Gilcaad. ² Ilkahaagu waxay la mid yihiin adhiga idaha la xiiray Kuwaas oo ka soo baxay maydhashadooda, Dhammaantoodna mataano ayay dhaleen, Mana jiro mid iyaga ka mid ah oo lumiyay ilmaheeda. ³ Bushimahaagu waxay la mid yihiin xarig guduudan, Afkaagana waa mid farxad leh. Dhabanadaadu waxay la mid yihiin jeex rumman Daboolkaaga gadaashiisa. ⁴ Luquntaadu waxay la

mid tahay munaaradda Daa’uud, Oo lagu dhisay lakabyo dhagaxyo Kuwaas oo lagu sudhay kun gaashaan, Dhammaan gaashaammadii wareegga ee dagaalyahannada. ⁵ Naasahaaga labadoodu waxay la mid yihiin laba deer, Mataanaha gazalaha, Kuwaas oo daaqa ubaxyada dhexdiisa.

⁶ Ilaa maalintu qabowdana, Marka hooska cararayo, Waxaan u socon doonaa buurta myrrh Iyo buurta fooxa. ⁷ Adigu waxaad tahay mid gebi ahaanba qurux badan, gacaliyahayga, Mana jiro iin kugu jirta.

⁸ Ila joog Liibaanoon, aroosadayda, Ha ii timaado Liibaanoon. Ka soo deg dusha sare ee Amana, Dusha sare ee Senir iyo Xarmuun, Godadka libaaxyada, Buuraleyda shabeelka. ⁹ Waad qabsatay qalbigayga, walaashay, aroosadayda; Waad qabsatay qalbigayga hal ilbidhiqsi oo indhahaaga ah, Hal xarig oo silsiladdaada ah. ¹⁰ Sidee u farxad badan tahay jacaylkaagu, walaashay, aroosadayda! Sidee uga wanaagsan yahay jacaylkaagu khamriga, Iyo udgoonka saliidahaaga dhammaan noocyada saliidaha balsamka! ¹¹ Bushimahaagu waxay daadsan yihiin malab, aroosadayda; Malab iyo caano waxay ku jiraan carrabkaaga hoostiisa, Udgoonka dharkaaguna waa sida udgoonka Liibaanoon. ¹² Beerta la xidhay waa walaashay, aroosadayda, Ceel la xidhay, ilo la shaabadeeyey. ¹³ Laamahaagu waxay la mid yihiin beerta rumman Oo leh miro farxad leh, Xinna leh dhirta nard, ¹⁴ Nard iyo saffron, qoryo udgoon iyo sinjibiil, Iyada oo dhammaan geedaha fooxa, Myrrh iyo aloes, oo ay weheliyaan dhammaan saliidaha balsamka ugu fiican. ¹⁵ Waxaad la mid tahay il beerta, Ceel biyo cusub leh, Iyo durdurrada qulqulaya ee Liibaanoon.

¹⁶ Kac, dabaysha waqooyi, Oo kaalay, dabaysha koonfureed; Ha beertaydu u neefsato udgoon, Ha saliidaha balsamka ah ay qulqulaan. Ha yimaado gacaliyahaygu beertiisa Oo ha cuno miroheeda farxadda leh!

5 Waxaan imid beertayda, walaashay, aroosadayda; Waxaan soo ururiyey malmalkeyga iyo geedkeyga basamka. Waxaan cunay shinnidii iyo malabkaygii; Waxaan cabbay khamrigayga iyo caanahayga. Cuna, saaxiibbayaal; Cabba oo jacaylka ku sakhaama.

² Waxaan hurday, laakiin qalbigaygu wuu soo jeeday. Waxaan maqlay cod! Gacaliyahaygu wuxuu joogay albaabka: “Ii fur, walaashay, gacalisadayda,

Gabaygii Sulaymaan

Qoolleydayda, mid aan iin lahayn! Madaxaygu wuxuu qoyan yahay sayaxa, Timahayguna qoayaan habeenkii.”³ “Waxaan iska bixiyeey khamiiskayga, Sideen mar kale u xidhaa? Waxaan dhaqay cagahayga, Sideen mar kale ugu wasakhoobaa?”⁴ Gacaliyahaygu wuxuu gacantiisa soo geliyeey daloolka, Qalbiga ayaan u jecladay isaga.⁵ Waxaan kacay inaan u furo gacaliyahayga; Gacmahaygu waxay ku daboolnaayeen malmal, Fartaheyguna waxay ku qoynaayeen malmal qulqulaya, Gacmaha qufulka.⁶ Waxaan u furay gacaliyahayga, Laakiin gacaliyahaygu wuu jeestay oo wuu tegey! Naftaydu way guuldarraysatay markuu tegey. Waan raadiyeey isaga laakiin ma aanan helin; Waan u yeedhay isaga laakiin ima uu jawaabin.⁷ Ilaaliyayaasha magaalada wareegaya ayaa i helay, Way i garaaceen oo i dhaawaceen; Ilaaliyayaasha derbiyada ayaa iga qaaday marooyinkaygii.⁸ Waxaan idinku dhaarinayaa, Gabdhaha Yerusaaalem, Haddii aad heshaan gacaliyahayga, Maxaad u sheegi doontaan isaga: Inaan jacayl la il daranahay.

⁹ Gacaliyahaagu nooc ee ayuu yahay, Haweenka ugu quruxda badan? Gacaliyahaagu nooc ee ayuu yahay, Inaad nagu dhaarisoo?

¹⁰ Gacaliyahaygu waa dhalaalaya oo casaan ah, Wuxuu ka sarreeyaa toban kun.¹¹ Madaxiisu waa sida dahab la safeeyey; Timihiisu waa sida kooxo timir ah Oo madow sida qoolley.¹² Indhihiisu waa sida qoolley biyo durdurro ah, Ku maydhan caano, Oo si fiican loo dejiyeey.¹³ Dhabanadiisu waa sida sariirta geedka basamka, Biyo udgoon leh; Bushimihiisu waa ubaxyo Oo malmal dareeraya ku daadanaya.¹⁴ Gacmihiisu waa ul dahab ah Oo lagu dhejiyeey topaas; Caloolkiisu waa fool maroodi la xardhay Oo lagu dhex dhajiyey saphirro.¹⁵ Lugihiisu waa tiirar alabastar ah Oo lagu dhejiyeey saldhigyo dahab saafi ah; Muuqaalka guud waa sida Lubnaan, Sida geedaha kedarka oo la doortay.¹⁶ Afkiisu waa macaan oo dhan. Isagu waa mid gebi ahaanba qurux badan. Kani waa gacaliyahayga oo kani waa saaxiibkay, Gabdhaha Yerusaaalem.

6 Xaggee ayuu ka tegey kii aad jeceshahay, Haweenka ugu quruxda badan? Xaggee ayuu u jeestay kii aad jeceshahay, Si aan kuula raadinno?

² Kii aan jeclaa wuxuu u degay beertiisa, Sariiraha basamka, Si uu ugu raaco adhigiisa beerta Oo uu

ubaxyo soo urursado.³ Anigu waxaan ahay kii aan jeclahay, kii aan jeclaadana waa aniga, Kii adhigiisa ku raaca ubaxyada.

⁴ Waxaad tahay mid soo jiidasho leh sida Tiirsa, gacaliyahayga, Sida Yerusaaalem oo kale u qurux badan, Sida ciidan calamo wata oo kale u weyn.⁵ Indhahaaga iga jeedi, Waayo, way i qabsadeen; Timahaagu waa sida adhiga riyaha Ee ka soo degay Gilecaad.⁶ Ilkahaagu waa sida adhiga idaha Ee ka soo baxay maydhashadooda, Kuwaas oo dhammaantood mataano dhaleen, Midna ma lumin dhallaankeeda.⁷ Timo-xirashadaadu waa sida qaybta gudaha ee rummaanka Ka dambeeya indhashareerkaaga.⁸ Waxaa jira lixdan boqorad iyo siddeetan haween la qabo, Iyo gabdho aan la tirin karin;⁹ Laakiin qoolleydayda, middayda qumman, waxay taagan tahay keligeed: Waxay tahay gabadha keliya ee hooyadeed; Waxay tahay ilmaha qaaliga ah ee iyada dhashay. Gabdhihii dhallinyarada ahaa way arkeen oo waxay ugu yeedheen in la barakeeyo, Boqoradihii iyo haweenkii la qabay ayaa sidoo kale, wayna ammaaneen, iyagoo leh,

¹⁰ “Yaa tahay kan u muuqda sida waaberiga, Sida dayaxa oo kale u qurux badan, Sida qorraxda oo kale u daahir ah, Sida ciidan calamo wata oo kale u weyn?”

¹¹ Waxaan u degay beeraha geedaha lowska Si aan u arko ubaxyada dooxada, Si aan u arko haddii canabka uu ubaxay Ama rummaanka uu ubaxay.¹² Intaan ka warqabin, naftaydu waxay i geysay Gaadiidka dagaalka ee dadkayga sharafta leh.

¹³ Soo noqo, soo noqo, Shulammitte; Soo noqo, soo noqo, si aan kuu eegno! Maxaad ugu fiirsanaysaan Shulammitte, Sida qoob-ka-ciyaarka labada ciidan?

7 Intee bay qurux badan yihiin cagahaagu markaad kabaha gashan tahay, Gabadha amiir! Gallooca misigyadaadu waa sida jawharad, Shaqada gacmaha farshaxanka.² Dhexdaadu waa koob wareegsan Oo aan marna ka dhammaan khamri isku qasan; Caloolkaagu waa sida buur timir ah Oo ubaxyo ku wareegsan yihiin.³ Naasahaaga labadooduba waa sida deerada yaryar, Laba mataano ah oo gazal ah.⁴ Luquntaadu waa sida munaarad foolmaroodi, Indhahaagu waa sida barkadaha deggan ee Xeshbon Ee iridda Bath-rabbim; Sankaagu waa sida munaaradda Lubnaan, Oo eegaysa Dimishiq.⁵ Madaxaagu waa sida Carmel

Gabaygii Sulaymaan

oo kale, Timahaaga qulqulaya ee madaxaagu waxay la mid yihiin xadhkaha guduudka ah; Boqorku waxa uu ku soo jiiday timooyinkaga. ⁶ Intee bay qurux iyo raalli kuugu tahay, Jaceylkayga, dhammaan soo jiidashadaada! ⁷ Qaabkaaga waa sida geed timir ah, Naasahaaguna waxay la mid yihiin kooxaha. ⁸ Waxaan idhi, “Waxaan fuuli doonaa geedka timirta, Waxaan qabsan doonaa midhaha.” Oh, naasahaagu ha noqdeen sida kooxaha canabka, Udgoonka neeftaada ha ahaado sida tufaaxa, ⁹ Afkaaguna sida khamriga ugu fiican!” Si habsami leh ayuu ugu socdaa jaceylkayga, Si tartiib ah ayuu ugu qulqulayaa bushimaha kuwa nasanaya.

¹⁰ Anigu waxaan leeyahay jaceylkayga, Oo rabitaankiisu waa aniga. ¹¹ Kaalay, jaceylkayga, aan u baxno baadiyaha, Aan ku hoyanno tuulooyinka. ¹² Aan hore u kacno oo aan u tagno beero canab ah; Aan aragno in canabku uu ubaxay Iyo in ubaxyadiisu ay furmeen, Iyo in rummaanku uu ubaxay. Halkaas ayaan kula wadaagi doonaa jaceylkayga. ¹³ Mandrakes-ku waxay sii daayeen udgoonkooda; Oo albaabadeenna korkooda waxaa yaal dhammaan miraha la doortay, Labada cusub iyo duugga, Oo aan kuu hayay, jaceylkayga.

8 Haddii aad walaal ii ahaan lahayd, Oo ay hooyaday naas nuujisay. Haddii aan dibadda kaa helo, waan ku dhunkan lahaa; Gofna ima yasi lahaa. ² Waxaan ku kaxayn lahaa oo ku keeni lahaa Guriga hooyaday, oo i baray; Waxaan ku siin lahaa khamri udgoon ah inaad cabto Casiirka rummaanadayda. ³ Gacantiisa bidix way taageertaa madaxa, Gacantiisa midigna way igu dhagan tahay.

⁴ Waxaan idinku dhaarinayaa, Gabdhaha Yerusaaalemow, Ha kicinina ama ha kicinina jaceylka Ilaa uu doonayo.

⁵ Kanu waa kuma oo ka soo baxaya cidlada Isagoo ku tiirsan jaceylkeeda?” “Hoos geedka tufaaxa ayaan kugu kiciyey; Halkaas hooyadaa ku foolatay, Halkaas ayay ku foolatay oo ku dhashay. ⁶ I dhig sida shaabad ku taal qalbigaaga, Sida shaabad ku taal gacantaada. Waayo, jaceylku waa xoog sida dhimashada, Dareenku waa sida xabaasha oo kale; Dabkiisu waa dab ololaya, Olol Eebbe. ⁷ Biyo badan ma bakhtiinkaraan jaceylka, Mana soo rogman doonaan webiyo; Haddii nin uu siiyo dhammaan hantidiisa jaceylka, Si xun ayaa loo quudhsan lahaa.

⁸ Waxaan leenahay walaal yar, Oo weli ma bislaan; Maxaan u samaynaa walaashay Maalinta loogu hadlo? ⁹ Haddii ay tahay derbi, Waxaan ku dhisi doonaa derbi lacag ah; Laakiin haddii ay tahay albaab, Waxaan ku xidhi doonaa looxyo kedar ah.

¹⁰ Waxaan ahaa derbi, oo dhererkaygu wuxuu ahaa sida munaarado; Markaas waxaan noqday indhihiisa Sida mid nabad helay. ¹¹ Sulaymaan wuxuu lahaa beer canab ah oo ku taal Baal-xamon; Wuxuu beerta canabka ah u kireeyey ilaaliyeyaal. Mid kasta wuxuu keeni jiray kun sheqel oo lacag ah oo midhaha beerta ah. ¹² Beertayda canabka ah ee aniga ii gaar ah waa gacantayda; Kunka sheqel waa adiga, Sulaymaanow, Laba boqolna waa kuwa ilaaliya midhaha.

¹³ Adiga oo ku nool beeraha, Saaxiibadaydu waxay dhagaysanayaan codkaaga— I maqashii! ¹⁴ Degdeg, gacaliyahayga, Oo noqo sida deer ama qaalin yar Korraanka udgoon.

Ishacyaah

1 Aragtida Ishacyaah ina Amoos ku saabsan Yahuudah iyo Yeruusaalem oo uu arkay intii lagu jiray xukunkii Usiyaah, Yoothaam, Axaas, iyo Xisqiyaah, boqorradii Yahuudah. ² Dhegaysta, samada, oo dhagta u dhiga, dhulka; waayo, Rabbigu wuxuu yidhi: “Caruur baan koriyey oo soo barbaariyey, laakiin way igu caasiyeen. ³ Dibi wuxuu yaqaannaa milkiilihiisa, iyo dameerka maqaasiinkiisa sayidkiisa, laakiin Israa’iil ma oga; dadkaygu ma fahmaan.” ⁴ Halaagna ha ku dhaco quruunta dembiga leh, dad xumaanta ku raran, farcanka kuwa sharka leh, carruurta si xun u dhaqanta! Way ka tageen Rabbiga, waxay quudhsadeen Kan Quduuska ah ee Israa’iil, wayna ka jeesteen isaga. ⁵ Maxaad mar kale u dhirbaaxanaysaan, intaad caasinnimada ku sii socotaan? Madaxa oo dhami wuu buka, qalbiga oo dhanna wuu daalan yahay. ⁶ Laga soo bilaabo ciribta cagta ilaa madaxa ma jiro wax caafimaad ah, oo keliya nabaro, barar, iyo dhaawacyo cusub; looma cadaadin, looma duubin, mana lagu dhay saliid. ⁷ Dalkiinnu waa cidla, magaalooyinkiinna waa dab lagu gubay; beeraheennu waxaa cunaaya shisheeyayaal hortiinna; waa cidla, sidii ay shisheeye u burburiyeen. ⁸ Gabadha Siyoon waxay u hartay sida buul ku yaal beerta canabka, sida teendho ku taal beerta qajaar, sida magaalo lagu hareereeyey. ⁹ Haddii Rabbiga Ciidamadu aanu naga tegin dhowr badbaaday, waxaan noqon lahayn sida Sodom, waxaan la mid noqon lahayn Gomorra. ¹⁰ Maqla farriinta Rabbiga, madaxda Sodom; dhegaysta hagidda Eebbeheenna, dadkiinna sida kuwa Gomorra! ¹¹ “Maxay ii yihiin allabaryadiinna badan?” ayuu leeyahay Rabbigu. “Waxaan ka dhergay qurbaannada la gubo ee wananka iyo baruurta lo’da si fiican loo quudiyay; raalli kama ihi dhiigga dibiyada, wananka, ama riyaha. ¹² Markaad ii timaaddaan inaad hortayda timaaddaan, yaa idinka doonay tan, inaad ku tuntaan barxaddayda? ¹³ Ha keenina allabaryo macno darro ah; fooxu waa karaahiyo ii ah. Bilaha cusub, Sabtiyada, iyo kulammada—ma adkaysan karo xumaanta iyo shirarka quduuska ah. ¹⁴ Iidda bilihiinna cusub iyo ciidhiinna loo qoondeeyey naftaydu way neceb tahay; waxay ii noqdeen culays; waan ka daalay inaan xambaarto. ¹⁵ Markaad gacmaahaaga salaadda ku fidisaan, indhahayga waan idinka qarin doonaa; in kastoo aad ducooyin badan samaysaan, maqli maayo. Gacmihiinnu waa dhiig buuxaan. ¹⁶ Isdaahiriya, falalkiinna nadiifiya. Ka fogeeya xumaanta falalkiinna hortayda. Joojiya inaad

xumaan samaysaan, ¹⁷ Baro inaad wanaag samaysaan; caddaalad raadso, dulmiga sax; difaaca agoonta, dacwada carmalka u dooda. ¹⁸ “Kaalaya, aan isla garanno,” ayuu leeyahay Rabbigu. “In kastoo dembiyadiinnu sida guduudka yihiin, waxay noqon doonaan sida barafka oo kale; in kastoo ay guduudan yihiin sida casaanka, waxay noqon doonaan sida dhogorta. ¹⁹ Haddii aad diyaar tihiin oo aad u hoggaansantaan, waxaad ku raaxaysan doontaan barwaaqada dalka; ²⁰ laakiin haddii aad diidaan oo caasidaan, waxaad ku dhici doontaan seef.” Waayo, Rabbigu wuu ku dhawaaqay. ²¹ Sida ay magaalada aamin ahayd u noqotay mid aan aamin ahayn! Iyadu oo caddaalad ka buuxday! Xaqnimadu mar baa ku hoyatay, laakiin hadda waa dilaayaa. ²² Qalin baa wasakh noqotay, khamrigana waxaa lagu qasay biyo. ²³ Madaxdiinnu waa caasiyiin iyo saaxiibbada tuugagga; qof kastaa wuxuu jecel yahay laaluushka oo wuxuu raacaa abaalmarinta. Ma difaacan agoonta, dacwada carmalka hortooda ma timaaddo. ²⁴ Sidaas daraaddeed Rabbiga, Rabbiga Ciidamada, Kan Awoodda Leh ee Israa’iil, wuxuu leeyahay: “Ah, waxaan ka nasan doonaa cadawgeyga oo aan is aarsan doonaa cadowgeyga. ²⁵ Gacantayda ayaan idinku soo jeedin doonaa, oo si buuxda ayaan u nadiifin doonaa wasakhdiinna, oo dhammaan wasakhdiinna waan ka saari doonaa. ²⁶ Waxaan soo celin doonaa xaakinnadiinna sidii hore, iyo lataliyyaashiinna sidii bilowgii. Markaas dabadeed waxaa laguugu yeedhi doonaa Magaalada Xaqnimada, Magaalada Aaminada ah.” ²⁷ Siyoon waxaa lagu furan doonaa caddaalad, iyo kuwa toobad keenay waxaa lagu furan doonaa xaqnimo. ²⁸ Laakiin kuwa caasiyooba oo dembaaba waxaa la wada jebin doonaa, kuwa Rabbiga ka tagaana waa la baabbi’in doonaa. ²⁹ Waayo, way ceeboobi doonaan geedaha aad jeclaydeen, oo waxaad ku xishoon doontaan beero aad doorateen. ³⁰ Waayo, waxaad noqon doontaan sida geed caleentiisu libdho, iyo sida beer aan biyo lahayn. ³¹ Ninka xoogga leh wuxuu noqon doonaa sida qoryo, iyo shaqadiisuna sida dhimbii; labaduba way wada gubi doonaan, oo ma jiro qof damin kara dabka.

2 Fariintii uu Ishacyaah ina Amoos ka helay Yahuudah iyo Yeruusaalem. ² Maalmaha dambe, buurta guriga Rabbiga waxaa la dhisi doonaa inay noqoto tan ugu sarraaya buuraha; way ka sarraaysiin doontaa kuraha, oo quruumaha oo dhan ayaa u qulqulsi doona. ³ Dadyow badan ayaa iman

Ishacyaah

doona oo odhan doona, “Kaalaya, aan u kacno buurta Rabbiga, guriga Eebbe ee Yacquub. Wuxuu ina bari doonaa jidadkiisa, si aan ugu soconno waddooyinkiisa.” Waayo, Siyoon waxaa ka soo bixi doona sharciga, iyo ereyga Rabbiga oo Yerusaaalem ka iman doona. ⁴ Wuxuu dhex dhexaadin doonaa quruumaha, wuxuuna garsoori doonaa dadyow badan. Seefahooda waxay ka dhigi doonaan majarafado iyo warmahooda maqasyo. Qurruun quruun kale seef uma qaadan doonto, dagaalkana ma baran doonaan mar dambe. ⁵ Kaalaya, reer Yacquubow, aan ku soconno iftiinka Rabbiga. ⁶ Waayo, waxaad ka tagtay dadkaaga, reer Yacquub, maxaa yeelay, waxay ka buuxaan saameyn ka timid bariga waxayna ku dhaqmaan sixir sida Filistiin; waxayna heshiisyo la sameeyaan ajaanibta. ⁷ Dalkoodu wuxuu ka buuxaa lacag iyo dahab, oo khasnadahoodu ma dhammaadaan. Dalkoodu wuxuu ka buuxaa fardo, gaadhifardoodayadooduna ma dhammaadaan. ⁸ Dalkoodu wuxuu ka buuxaa sanamyo; waxay u sujuudaan waxa ay gacmahoodu sameeyeen, iyo waxa ay farahoodu farsameeyeen. ⁹ Sidaas daraaddeed aadanuhu wuu liici doonaa, qof kastana waa la hoosaysiin doonaa— ha cafiyn iyaga. ¹⁰ Gala dhagaxyada oo ku dhuunta ciidda cabsida Rabbiga iyo sharafta weynaantiisa. ¹¹ Indhaha kibirka leh ee aadanaha waa la hoosaysiin doonaa, isla weyni aadanahana waa la dhimi doonaa; Rabbiga keliya ayaa la sarraaysiin doonaa maalintaas. ¹² Waayo, Rabbiga Ciidammadu wuxuu leeyahay maalin xisaabtan oo ka dhan ah wax kasta oo kibir iyo sarraaysiin leh, oo ka dhan ah wax kasta oo la sarraaysiiyay, wayna hoosaysiin doonaan, ¹³ ka dhan ah geedaha kedarka ee Lubnaan, kuwa dhaadheer oo kibir leh, iyo ka dhan ah geedaha oak ee Baashaan, ¹⁴ ka dhan ah buuraha dhaadheer iyo kuraha sarraaysa oo dhan, ¹⁵ ka dhan ah munaaradda sarraaysa oo dhan iyo derbiga xoogga leh oo dhan, ¹⁶ ka dhan ah maraakiibta Tarshiish iyo ka dhan ah doonyaha sharafta leh oo dhan. ¹⁷ Kibirka aadanaha waa la hoosaysiin doonaa, isla weyni aadanahana waa la dhimi doonaa; Rabbiga keliya ayaa la sarraaysiin doonaa maalintaas, ¹⁸ iyo sanamyada ayaa gebi ahaanba baaba'aya.

¹⁹ Dadku waxay u carari doonaan godadka dhagaxyada iyo daloolada dhulka cabsida Rabbiga iyo sharafta weynaantiisa, marka uu kaco inuu dhulka gilgilo. ²⁰ Maalintaas dadku waxay tuuri doonaan jirka iyo bakaylaha sanamyadooda lacagta iyo

sanamyadooda dahabka, kuwaas oo ay sameeyeen inay caabudaan. ²¹ Waxay dib ugu noqon doonaan godadka dhagaxyada iyo meelaha sare ee dhagaxyada cabsida Rabbiga iyo sharafta weynaantiisa, marka uu kaco inuu dhulka gilgilo. ²² Jooji inaad ku kalsoonaato aadanaha oo keliya, kuwaas oo neefta ku leh sanqaroorkooda. Maxaad u qiimeysaa iyaga?

3 Bal eeg, Sayidka, Eebbe ciidammada, wuxuu ka qaadi doonaa Yerusaaalem iyo Yahuudah labadaba quud iyo taageero: dhammaan raashinka kibista iyo dhammaan raashinka biyaha; ² Ninka xoogga leh iyo dagaalyahanka, xaakinka iyo nebiga, faaliyaha iyo odayga, ³ Taliyaha konton iyo ninka sharafta leh, lataliyaha iyo farsamayaqaanka xirfadda leh, iyo sixirka khabiirka ah. ⁴ “Waxaan u magacaabi doonaa wiilal yar yar inay madax u noqdaan, carruurta aan edebta lahayna way xukumi doonaan.” ⁵ Dadkuna way la cadaadin doonaan, midba midka kale iyo midba deriskiisa; dhallinyaradu waxay ka kici doonaan odayga, kuwa hooseeyana kuwa sharafta leh. ⁶ Marka nin uu qabto walaalkiis guriga aabbihiis, isagoo leh, “Waxaad leedahay go’yaal, waxaad noqon doontaa hoggaamiyahayaga; mas’uul ka noqo burburkan!” ⁷ Maalintaas wuxuu ku andacoon doonaa, isagoo leh, “Anigu ma noqon doono bogsiiyahaaga, waayo, gurigayga ma jiro kibis iyo go’yaal midna; ha ii magacaabin hoggaamiye dadka.” ⁸ Waayo, Yerusaaalem way turunturootay, Yahuudahna wuu dhacay, maxaa yeelay, erayadooda iyo falalkoodu waxay ka soo horjeedaan Sayidka, si ay ugu caasiyoobaan joogtaankiisa ammaanta leh. ⁹ Muuqooda wejigooda ayaa ka marag kacaya iyaga; waxay ku faanaan dembigooda sida Sodom; xataa iskuma dayaan inay qariyaan. Hoogay iyaga! Waayo, waxay isku keeneen masiibo. ¹⁰ U sheeg kuwa xaqaa ah inay wanaag heli doonaan, waayo, waxay ku raaxaysan doonaan midhaha falalkooda. ¹¹ Hoogay kan sharka leh! Wuxuu heli doonaa xumaan, waayo, waxa gacmihiisu sameeyeen ayaa isaga lagu samayn doonaa. ¹² Dadkayga! Kuwa idin dulmiyay waa carruur, dumarkuna way idin xukumaan. Dadkayga, kuwa idin hagaya waxay idin khaldamaan oo waxay idin marin habaabiyaan waddooyinkiinna.

¹³ Sayidku wuxuu istaagayaa inuu dacweeyo, oo wuxuu u kacayaa inuu xukumo dadka. ¹⁴ Sayidku wuxuu xukun la gelayaa odayaasha iyo madaxda dadkiisa: “Idinka ayaa baabbi’iyay beertayda canabka

Ishacyaah

ah; waxa laga dhacay masaakiinta ayaa ku jira guryihiinna. ¹⁵ Maxaad uga jeeddaan inaad dadkayga burburisaan oo wejiyada masaakiinta aad ku jajabisaan?" ayaa leh Sayidka, Eebbe ciidammada.

¹⁶ Sidoo kale, Sayidku wuxuu leeyahay, "Sababta gabdhaha Siyoon ay u kibreen, oo ay u socdaan iyagoo qoorta kor u taagaya iyo indho xodxodasho leh, oo ay u socdaan iyagoo luqunaya, oo ay u ruxayaan silsiladahooda, ¹⁷ Sayidku wuxuu ku dhufan doonaa madaxooda gabdhaha Siyoon boogo, Sayidkuna wuxuu ka dhigi doonaa foodhooda qaawan." ¹⁸ Maalintaas Sayidku wuxuu ka qaadi doonaa bilicda silsiladahooda, xijaabkooda, iyo qurxiyadooda bilaha, ¹⁹ dhegaha laalaada, jijimooyinka, iyo masaarka, ²⁰ xijaabada, silsiladaha canqowga, suumanka, dhalooyinka cadarka, iyo waxyaalaha sixirka, ²¹ faraha awoodda iyo qurxinta sanku, ²² dhar xafadeed, dhar dibadda ah, garbasaarrada, iyo boorsooyinka, ²³ iyo dharka wanaagsan ee linenka, cimaamadaha, iyo masaarka. ²⁴ Waxayna noqon doontaa in halkii udgoon ay jiri doonto ur xun; halkii suunka, xadhig; halkii timaha hagaagsan, madax qaawan; halkii dharka wanaagsan, dhar joonyad ah; iyo calaamad halkii quruxda. ²⁵ Raggaaga waxay la kulmi doonaan masiibadooda seef, iyo dagaalyahannadaada waxay ku dhici doonaan dagaalka. ²⁶ Oo irdaheedu waxay ooyi doonaan oo barooran doonaan, oo waxay fadhiisan doontaa iyadoo cidlo ah dhulka.

4 Maalintaas, toddoba naagood ayaa nin keliya qabsan doona, iyagoo leh, "Annagu waxaan cuni doonnaa kibisteenna, oo waxaan xiran doonnaa dharkeenna; kaliya magacaaga ha nalagu yeero. Ceebteena naga qaad!" ² Maalintaas, Laanta Eebbe ayaa noqon doonta mid qurux badan oo ammaanteeda leh, midhaha dhulkana waxay noqon doonaan sharaf iyo karaamo kuwa ka haray reer binu Israa'iil. ³ Kuwa ku hadhay Siyoon oo ku haray Yerusaaalem waxaa lagu magacaabi doonaa quduus, dhammaan kuwa ku qoran kuwa nool Yerusaaalem. ⁴ Eebbe wuxuu maydhi doonaa wasakhda gabdhaha Siyoon, oo wuxuu ka nadiifin doonaa dhiigga Yerusaaalem dhexdeeda ruux xukun iyo ruux gubasho. ⁵ Markaasaa Eebbe wuxuu abuuri doonaa guud ahaan aagga Buur Siyoon iyo kuwa halkaas isugu yimaada daruur maalintii iyo ololka dabka habeenkii; dhammaan ammaanta waxaa dabooli doona teendho. ⁶ Waxay u adeegi doontaa hoy iyo

hadh maalintii kulaylka, iyo magangalyo iyo meel lagu dhuunto roobka iyo duufaanka.

5 Aan u heeso aan u qaaday jacaylkayga oo ku saabsan beertiisa canabka ah: Jacaylkaygu wuxuu lahaa beer canab ah oo ku taal buuro dhul fiican leh. ² Wuxuu qoday, ka nadiifiyey dhagxaan, wuxuuna ku beeray canabkii ugu fiicnaa. Wuxuu dhexdiisa ka dhisay munaarad ilaalin ah, wuxuuna ku qoday meeshii lagu tumi lahaa canabka. Markaasuu sugay inuu midho fiican soo saaro, laakiin wuxuu soo saaray midho aan qiimo lahayn. ³ "Hadda, idinka deggan Yerusaaalem iyo dadka Yahuudah, xukuma aniga iyo beertayda canabka ah dhexdooda. ⁴ Maxaa intaa ka badan oo aan u qaban kari lahaa beertayda canabka ah oo aanan u qaban? Markii aan sugayay canab wanaagsan, maxay kaliya u soo saartay kuwo xun? ⁵ Hadda waxaan idiin sheegi doonaa waxa aan ku samayn doono beertayda canabka ah: Waxaan ka qaadi doonaa deyrkeeda, oo waa la baabbi'in doonaa; waxaan jebin doonaa derbiga, oo waa la burburin doonaa. ⁶ Waxaan ka dhigi doonaa cidla; lama goyn doono mana la falan doono, oo qodxan iyo qodax ayaa ku koraan doona. Waxaan amri doonaa daruuraha inaysan roob ku daadin." ⁷ Waayo, beerta canabka ah ee Eebbe ah waa guriga Israa'iil, dadka Yahuudahna waa canabkii uu ku farxay. Wuxuu sugay caddaalad, laakiin wuxuu arkay dhiig daadin; xaqnimo, laakiin wuxuu maqlay qaylo cadhaysan.

⁸ Halaagna kuwa guri ku daraya guri iyo beer ku xidhaya beer, ilaa aan meel cidla ah la helin oo aad keligiin ku nooshihiin dhulka. ⁹ Eebbe ayaa dhegahayga ku dhawaaqay: "Guryo badan ayaa cidla noqon doona, xataa kuwa waaweyn oo quruxda badan, iyagoo aan lahayn cid deggan. ¹⁰ Beer canab ah oo toban acre ah waxay soo saari doontaa kaliya baadad khamri ah, iyo homer abuur ah waxay soo saari doontaa kaliya eefa sarreen ah."

¹¹ Halaagna kuwa subaxdii hore u kaca si ay u raadiyaan cabitaan xoog leh, kuwa habeenkii dambe joogta ilaa ay khamri ku kiciyaan. ¹² Cuntadooda waxaa la socda lyres iyo harps, durbaano iyo foornooyin, iyo khamri; laakiin ma tixgeliyaan camalka Eebbe, mana fiiriyaan shaqada gacmihiisa. ¹³ Sidaas darteed dadkaygu waxay u geli doonaan qaxootinimo faham la'aan; madaxda waxay u dhiman doonaan gaajo, dadkuna waxay u ooman doonaan harraad. ¹⁴ Sidaas darteed Sheol ayaa afkeeda

Ishacyaah

ballaadhisay oo afkeeda ka furtay si aan xad lahayn; madaxda iyo dadweynaha, oo dhan farxaddooda iyo rayrayntooda ayaa ku degi doona. ¹⁵ Markaas dadku way liidi doonaan oo qof walba waa la hoos dhigi doonaa, indhaha kuwa kibirka lehna waa la liidi doonaa. ¹⁶ Laakiin Eebbe ayaa ku sarreyn doona caddaaladdiisa, Eebbe quduuska ahna wuxuu muujin doonaa quduusnimadiisa xaqnimadiisa. ¹⁷ Markaasay wananku daaqi doonaan sidii daaqooda, dadka shisheeyana waxay cuni doonaan burburka kuwa hodanka ah.

¹⁸ Halaagna kuwa jiidaya dembiga oo leh xadhko khiyaamo, iyo xumaanta oo leh xadhko gaari, ¹⁹ kuwa leh, “Ha degdego Eebbe, ha dadajiyo shaqadiisa si aan u aragno; ha soo dhawaado qorshaha Quduuska Israa’iil oo ha dhaco, si aan u ogaano.” ²⁰ Halaagna kuwa ugu yeera xumaanta wanaag iyo wanaagga xumaan, kuwa mugdiga u beddela iftiin iyo iftiinka mugdi, kuwa qadhaadhka u beddela macaan iyo macaanka qadhaadh. ²¹ Halaagna kuwa isugu yeera inay yihiin kuwa caqli leh oo is arka inay yihiin kuwa caqli badan. ²² Halaagna kuwa geesiyaasha ah ee cabbida khamri iyo kuwa xoogga leh ee isku qasida cabitaan xoog leh, ²³ kuwa ku xukuma dambilaha laaluush, oo diida caddaaladda kuwa aan waxba galabsan. ²⁴ Sidaas darteed, sida carrabka dabku u cuno cawska iyo cawska qallalan ee ku dhaca oolka, sidaas darteed xididkooda way qudhmi doonaan oo ubaxooda waxay u duuli doonaan sida boodhka; waayo, waxay diideen sharciga Eebbe oo quduuska ah waxayna quudhsadeen ereyga Quduuska Israa’iil. ²⁵ Sidaas darteed cadhada Eebbe ayaa ku kici doonta dadkiisa; gacantiisa waa la kicin doonaa oo waa la dhufan doonaa. Buuraha way gariiri doonaan, meydhooduna wuxuu u jifi doonaa sida qashinka waddooyinka. Hase yeeshee, cadhadiisa ma aysan noqon mid ka noqota, gacantiisuna weli waa la kicin doonaa. ²⁶ Wuxuu u taagi doonaa calan quruumaha fogfog oo wuxuu u yeeri doonaa kuwa dhulka darafyadiisa ku sugan. Waa kuwan, si dhakhso ah oo degdeg ah! ²⁷ Midkoodna ma daalo ama ma dhaco, midna ma hurdo ama ma seexo; suunka dhexda kama furmo, mana jabin xadhiga kabaha. ²⁸ Fallaarahooda waa fiiqan yihiin, dhammaan qaansooyinkooduna waa la foorariyay; faraskooda kabahoodu waxay u muuqdaan sida dhagaxaan, iyo giraangiraha gaadhifardoodkooduna sida duufaanka. ²⁹ Ciyowgoodu waa sida shabeelka, waxay u ciyoodaan sida libaaxyada yaryar; waxay u ciyoodaan

sida ay u qabsadaan ugaadhsigooda oo u kaxaystaan iyadoo aan cidna ka badbaadin. ³⁰ Maalintaas waxay ku ciyoon doonaan iyada sida ciyowga badda. Haddii mid fiiriyo dhulka, waxaa kaliya ah mugdi iyo dhib; xataa iftiinka waxaa madoobaadiyay daruuraha.

6 Sannaddii Boqor Cusiyaah dhintay, waxaan arkay Eebbe oo carshiga ku fadhiya, sarreeya oo sarraaysiisan, oo dharka dabadiisuna buuxiyey macbudka. ² Kor waxaa ka taagnaa serafiim, mid kastaana wuxuu lahaa lix baal: laba way wejigooda ku qariyeen, laba way cagahooda ku qariyeen, laba kalena way ku duulayeen. ³ Waxayna isku yeedheen, iyagoo leh, “Quduus, quduus, quduus waa Eebbe ciidammada; dhulka oo dhanna waxaa ka buuxa ammaantiisa.” ⁴ Codka ay ku dhawaaqayeen aawadiis, aasaaska iriddaha ayaa gariiray, macbudkuna qiiq buu ka buuxsamay. ⁵ Markaasaan idhi, “Naxariis darro ayaa igu dhacday, waayo, waan lumay! Waayo, waxaan ahay nin bushimo aan nadiif ahayn leh, oo waxaan dhex degganahay dad bushimo aan nadiif ahayn leh; waayo, indhahaygu waxay arkeen Boqorka, Eebbe ciidammada.” ⁶ Markaasaa mid ka mid ah serafiimtii ii soo duulay isagoo gacanta ku sida dhuxul nool, taas oo uu ka soo qaaday meesha allabariga ee birta ah. ⁷ Wuxuu taabtay afkayga oo wuxuu yidhi, “Bal eeg, tan baa taabatay bushimahaaga; dembigaaga waa laga qaaday, oo dembigaagana waa laga kafaaragguday.” ⁸ Markaasaan maqlay codkii Eebbe oo leh, “Yaa aan diri doonaa, oo yaa noo tegi doona?” Markaasaan idhi, “Halkan baan joogaa. I diri!” ⁹ Wuxuu yidhi, “Tag oo dadkaas u sheeg: ‘Waxaad sii maqli doontaan, laakiin weligiin ma fahmi doontaan; waxaad sii arki doontaan, laakiin weligiin ma garan doontaan.’” ¹⁰ Qalbiga dadkaas ka dhigo mid qallafsan, dhegahoodana culays saar, indhahoodana xidhi; si ayan indhahooda wax ugu arkin, dhegahoodana wax ugu maqlin, qalbigoodana wax ugu fahmin, oo ayan u soo noqon oo aanan u bogsii.” ¹¹ Markaasaan idhi, “Muddo intee le’eg, Eebbow?” Markaasuu ku jawaabay, “Ilaa magaalooyinku baabba’aan oo aan cidna ku nooleyn, guryuhuna cidla noqdaan, beeruhuna baabba’aan oo la burburiyo, ¹² ilaa Eebbe dadka fog ka qaado, dhulkuna uu si buuxda u cidla noqdo. ¹³ In kastoo tobnaad ka hadho, haddana mar kale waa la gubi doonaa, sida geedaha dhirirka leh ama geedaha geedaha oo kale oo jirida ka hadha marka la jaro. Abuurka quduuska ah waa jiridaas.”

Ishacyaah

7 Maalmihii Axaas ina Yoothaam, ina Cusiyaah, oo ahaa boqorkii Yahuudah, waxaa Yerusaaalem dagaal ku soo qaaday Reesiin oo ahaa boqorkii Suuriya iyo Feqax ina Remalyaah oo ahaa boqorkii Israa'iil, laakiin ma ay awoodin inay ka adkaadaan. ² Markii reer Daa'uud la soo wargeliyey, "Suuriya waxay heshiis la gashay Efrayim," qalbiga Axaas iyo dadkiisuba way gariireen sida geedaha kaynta oo dabayshu ruxdo. ³ Markaasaa Rabbigu wuxuu Ishacyaah ku yidhi, "Hadda u bax inaad la kulanto Axaas, adiga iyo wiilkaaga Sheer-Yaashuub, dhammaadka tuubada Biyomareenka Sare, jidka loo maro Beerka Dharka Dhaqda. ⁴ Waxaad ku tidhaahdaa, 'Iska jir, degganow, ha baqin, hana qalbi jabin sababta labadan qoryo dabka ku shidan ee qiiqaya—sababta cadhada daran ee Reesiin iyo Suuriya iyo ina Remalyaah. ⁵ Suuriya, Efrayim, iyo ina Remalyaah waxay kaa maleegeen shar, iyagoo leh, ⁶ "Aynu weerarno Yahuudah, aynu cabsi gelinno, oo aynu qaybsanno, oo aynu dhexdeeda boqor uga dhigno ina Tabeel." ⁷ Sidaas waxaa leeyahay Sayidka Eebbe: "Tani ma taagnaan doonto, mana dhici doonto. ⁸ Waayo, Dimishaq waa caasimadda Suuriya, Reesiinna waa madaxa Dimishaq. Lixdan iyo shan sannadood gudahood, Efrayim waa la burburin doonaa, oo dad dambe ma ahaan doonaan. ⁹ Madaxa Efrayim waa Samaariya, madaxa Samaariyana waa ina Remalyaah. Haddii aydnaan rumaysad ku adkaysan, ma adkaan doontaan." ¹⁰ Rabbigu mar kale ayuu la hadlay Axaas, ¹¹ "Ka doon calaamad Rabbiga Eebbahaa, ha ahaato meelaha hoose ama meelaha sare." ¹² Laakiin Axaas wuxuu ku jawaabay, "Calaamad ma doonan doono. Rabbigana ma imtixaami doono." ¹³ Markaasaa Ishacyaah wuxuu yidhi, "Haddaba bal maqla, reer Daa'uudow! Ma ku filna inaad dadka dulqaadkooda tijaabiso? Ma waxaad tijaabinaysaan dulqaadka Eebbahayga sidoo kale? ¹⁴ Sidaas darteed Rabbigu isagaa idin siin doona calaamad: Bal eega, gabadh bikrad ah ayaa uuraysan doonta oo wiil dhali doonta, oo magiciisana waxaa loo bixin doonaa Imaan'u'eel. ¹⁵ Wuxuu cuni doonaa subag iyo malab marka uu ogaado inuu ka fogaado sharka oo uu doorto wanaagga, ¹⁶ waayo, ka hor intaan wiilku garan inuu ka fogaado sharka oo uu doorto wanaagga, dhulka labada boqor ee aad ka cabsanaysaan waa la dayri doonaa.

¹⁷ Rabbigu wuxuu kugu soo dejin doonaa, adiga, dadkiinna, iyo guriga aabbahaa maalmihii ugu xumaa tan iyo markii Efrayim ka go'ay Yahuudah—wuxuu

keeni doonaa boqorkii Ashuur." ¹⁸ Maalintaas, Rabbigu wuxuu u yeeri doonaa duqsiga ka imanaya durrurrada ugu fog Masar iyo shinnida ka imanaysa dalka Ashuur. ¹⁹ Dhammaantood way iman doonaan oo degganaan doonaan dooxooyinka dhaadheer, godadka dhagaxaanta, geedaha qodxanta leh, iyo meelaha biyaha leh oo dhan. ²⁰ Maalintaas, Rabbigu wuxuu isticmaali doonaa ustaaraag laga kireeyay webiga Yuufraadhi ka shisheeya—boqorka Ashuur—si uu madaxaaga iyo timaha lugahaaga u xiirto, oo sidoo kale gadhkaaga u qaado. ²¹ Maalintaas, qof wuxuu hayn doonaa sac yar iyo laba ido. ²² Oo sababta caanaha badan ee ay soo saaraan, wuxuu cuni doonaa subag; waayo, qof kasta oo dhulka ku haray wuxuu cuni doonaa subag iyo malab. ²³ Maalintaas, meel kasta oo ay ku yaalliin kun geed canab ah oo qiimahoodu yahay kun sheqel oo lacag ah waxay noqon doontaa qodxan iyo qodax. ²⁴ Dadku waxay halkaas ku tegi doonaan qaansooyin iyo fallaadh, maxaa yeelay dhulku wuxuu wada noqon doonaa qodxan iyo qodax. ²⁵ Dhulkii oo dhan oo mar lagu beeri jiray qodaxda, ma tegi doontid cabsi darteed qodxan iyo qodax; waxay noqon doonaan meel lo'du ku daaqdo iyo iduhu ku tuntaan.

8 Rabbigu wuxuu igu yidhi, "Qaado loox weyn oo ku qor xarfaha caadiga ah: Maher-Shalal-Xash-Baas." ² Waxaan u yeedhay Uriaah oo wadaad ah iyo Sekaryaah ina Yeberekyah inay markhaatiyo lagu kalsoonaan karo ii noqdaan. ³ Waxaan u dhowaaday nebiyaddii, oo iyaduna uuraysatay oo wiil dhashay. Rabbigu wuxuu igu amray, "U bixi magaca Maher-Shalal-Xash-Baas. ⁴ Waayo, ka hor intaan ilmuhu oran 'Aabbahay' ama 'Hooyaday,' waxaa la qaadi doonaa hantida Dimishaq iyo qaniimada Samaariya oo waxaa qaadan doona boqorka Ashuur."

⁵ Rabbigu mar kale igu hadlay: ⁶ "Sababta oo ah dadkani waxay diideen biyaha si tartiib ah u qulqulaya ee Shilooh oo waxay ku farheen Reesin iyo wiilka Remalyaah, ⁷ sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu ku soo dejin doonaa biyaha xoogga leh oo buuxa ee Yuufraadis—boqorka Ashuur oo dhammaan quruxdiisa wata. Waxay ka sara mari doonaan dhammaan marinadaheeda oo waxay ka buuxin doonaan dhammaan bangiyadaheeda. ⁸ Waxay ku soo qulquli doonaan Yahuudah, waxayna ku soo fatahi doonaan oo soo mari doonaan; waxay gaadhi doonaan ilaa qorta. Baalashaheeda fidsan waxay dabooli doonaan ballaca dhulkaaga,

Ishacyaah

Immaanueelow.”⁹ Kala daata, quruumaha, oo burbura! Dhagaysta, dhulalka fog. U diyaar garooba dagaal, laakiin burbura! U diyaar garooba dagaal, laakiin burbura!¹⁰ Qorshe sameeya, laakiin waxba kama soo bixi doonaan; xeelad soo jeediya, laakiin ma guulaysan doonto, waayo, Eebbe waa nala jiraa.

¹¹ Kanu waa waxa Rabbigu igu yidhi isagoo gacantiisa xoog leh igu saaran tahay, isagoo iga digaya inaan raacin jidka dadkan: ¹² “Ha u yeedhin shirqool wax kasta oo dadkani shirqool u yeedhaan; ha ka baqin waxa ay ka baqaan, hana ka cabsan.”¹³ Rabbiga Ciidammada waa kan aad quduus u tixgelinaysaan; Isaga waa kan aad ka baqaysaan, Isaga waa kan aad ka cabsanaysaan.¹⁴ Isagu wuxuu noqon doonaa meel quduus ah; laakiin labada reer ee Israa’iil, wuxuu noqon doonaa dhagax dadka ku turunturoodaan iyo dhagax ay ku dhacaan. Dadka Yerusaleem, wuxuu noqon doonaa dabin iyo qool.¹⁵ Badidoodu way ku turunturoon doonaan, way dhici doonaan oo way burburi doonaan, way dabinmi doonaan oo la qabsan doonaa.”

¹⁶ Xidhid maragfurka oo ku shaabadee sharciga xertayda dhexdooda.¹⁷ Waxaan sugayaa Rabbiga, kan wejigiisa ka qarinya reer Yacquub. Waxaan rajaynayaa isaga.¹⁸ Halkan ayaan ahay, iyo carruurta Rabbigu i siiyey. Waxaan nahay calaamado iyo astaamo ku yaal Israa’iil oo ka yimid Rabbiga Ciidammada, kan ku nool Buur Siyoon.

¹⁹ Marka dadku ku yidhaahdaan, “La tasho kuwa ruuxa leh iyo kuwa wax sheega oo si hoose u hadla,” ma dadka ma Eebbahooda ma weydiinayaan? Maxaa loogu talinayaa kuwa dhintay iyaga oo ku saabsan kuwa nool?²⁰ Eeg sharciga iyo maragfurka! Hadday ku hadli waayaan eraygan, waa sababta oo ah iftiin ma haystaan.²¹ Waxay ku wareegi doonaan dhulka, iyagoo dhibban oo gaajaysan; markay gaajoodaan, way cadhoon doonaan oo kor u eegi doonaan, waxayna habaarayaan boqorkooda iyo Eebbahooda.²² Markaasay dhulka eegi doonaan oo waxay arki doonaan oo keliya dhib iyo gudcur, murugada cidhiidhiga ah; waxaana lagu tuuri doonaa gudcurka ugu madow.

9 Si kastaba ha ahaatee, ma jiri doonto marnaba madow dheeraad ah kuwa ku jiray cidhiidhi. Waagii hore, wuxuu hoosaysiiyey dalka Sebulun iyo dalka Naftaali, laakiin mustaqbalka, wuxuu sharaf siin doonaa Galili quruumaha, jidka badda, ee ka

baxsan Urdun.² Dadkii ku socday gudcur waxay arkeen iftiin weyn; kuwa ku noolaa dhul gudcur qoto dheer, iftiin baa ku soo baxay.³ Waxaad ballaarisay quruunta oo kordhisay farxaddooda; waxay ku farxaan hortaada sida dadku ugu farxaan goosashada, sida dagaalyahannadu ugu farxaan marka ay qaybsanayaan qaniimada.⁴ Waayo, waxaad jebisay harqoodkii culeyskooda iyo usha garbaha saarnaa, ulkii dulmiga, sida maalintii Midyaan la jebiyey.⁵ Kabo kasta oo dagaalyahanka ee buuqa dagaalka, iyo dhar kasta oo dhiig ku duudduuban, waxaa loogu talagalay in la gubo, shidaalna u noqda dabka.⁶ Waayo, waxaa inoo dhashay ilmo, waxaa inoo la siiyey wiil, oo maamulka ayaa ku dul saaran garbihiisa. Waxaana loogu yeedhi doonaa La-taliyaha Wanaagsan, Eebbe Adag, Aabbaha Weligiis, Amiirka Nabadda.⁷ Maamulka iyo nabaddiisa kordhaya ma jiri doonto dhammaad. Wuxuu ku talin doonaa carshiga Daa’uud iyo boqortooyadiisa, isagoo aasaasaya oo ku haynaya caddaalad iyo xaqnimo laga bilaabo wakhtigaas iyo weligiisba. Xamaasadda Rabbiga ciidammada ayaa tan fulin doonta.⁸ Rabbigu wuxuu soo diray eray ka gees ah Yacquub, oo wuxuu ku dhici doonaa Israa’iil.⁹ Dhammaan dadkuna way ogaan doonaan—Efrayim iyo dadka Samaariya—kuwaasoo ku leh kibir iyo isla weyni qalbiga:¹⁰ “Lebaagii waa dumeen, laakiin waxaan ku dhisi doonaa dhagaxyo la xardhay; geedihii suufka ahaa waa la jaray, laakiin waxaan ku beddeli doonaa geedo kedar ah.”¹¹ Laakiin Rabbigu wuxuu xoojiyey cadowga Reesin oo ka gees ah, wuxuuna kiciyey cadaawayaashooda.¹² Reer Suriya oo bari ka yimid iyo Filistiin oo galbeed ka yimid waxay Israa’iil ku liqeen afka furan. Si kastaba ha ahaatee, intaas oo dhan, cadhadiisu ma aysan noqon mid ka leexatay, gacantiisuna weli waa fidsan tahay.¹³ Laakiin dadku uma aysan soo noqon isaga oo ku dhuffay, mana ayan doondoonin Rabbiga ciidammada.¹⁴ Sidaas darteed, Rabbigu wuxuu ka goyn doonaa Israa’iil madaxa iyo dabada, laanta timirta iyo cawska hal maalin gudaheed.¹⁵ Odayga iyo ninka sharafta leh waa madaxa, iyo nebiga beenta wax bara waa dabada.¹⁶ Waayo, kuwa dadkaas hoggaamiya waxay sababaan inay khaldamaan, kuwaasoo ay hoggaamiyaanna waa wareersan yihiin.¹⁷ Sidaas darteed, Rabbigu ma farxi doono dhallinyaradooda, mana u naxariisan doono agoontooda iyo carmalladooda, waayo, qof walba waa mid aan Eebbe aqoon iyo mid shar leh, af kastaana wuxuu ku

Ishacyaah

hadlaa nacasnimo. Si kastaba ha ahaatee, intaas oo dhan, cadhadiisu ma aysan noqon mid ka leexatay, gacantiisuna weli waa fidsan tahay. ¹⁸ Waayo, sharka wuxuu u gubtaa sida dabka; wuxuu baabbi'iyaa qodxanta iyo qodxanta, wuxuuna shidayaa kaymaha, waxayna u rogmadaan qiiq tiir ah. ¹⁹ Cadhada Rabbiga ciidammada awgeed, dhulku waa gubtay, dadkuna waa shidaal dabka; qofna walaalkiis ma badbaadiyo. ²⁰ Waxay ku cunaan gacanta midig laakiin weli way gaajaysan yihiin; waxay ku cunaan gacanta bidix, laakiin ma aysan dhergin. Mid kastaaba wuxuu cunaa hilibka gacantiisa. ²¹ Manase wuxuu cunaa Efrayim, Efrayimna wuxuu cunaa Manase; iyagoo wada jira waxay ka soo horjeedaan Yahuudah. Si kastaba ha ahaatee, intaas oo dhan, cadhadiisu ma aysan noqon mid ka leexatay, gacantiisuna weli waa fidsan tahay.

10 Halaagna kuwa sharciga aan caddaaladda ahayn sameeya iyo kuwa si joogto ah u qoro xeerarka waxyeellada leh, ² si ay caddaaladda uga duudsiyaan kuwa baahan oo ay xaqii ka qaadaan masaakiinta dadkayga, oo ay carmalada u dhigtaan bohool iyo agoonta u dhaca. ³ Maxaad samayn doontaan maalinta xisaabta, marka baabbi'antu ka timaaddo meel fog? Yaa aad u carari doontaan caawimaad, xaggee baadna hantidiinna uga tagi doontaan? ⁴ Waxa keliya ee hadhay waa in la isku laabo maxaabiista dhexdeeda ama la dhaco kuwa la laayay. In kastoo waxaas oo dhan, cadhadiisu ma leexato, gacantiisuna way sii fidsan tahay.

⁵ Halaagna Aasuur, ulka cadhadayda, oo gacantiisa ku jirta ulka xanaaqayga. ⁶ Waxaan u dirayaa quruun aan Eebbe aqoon, waxaan u xilsaaraa dadka cadhadayda, si ay u qafaashaan oo u dhacaan, oo ay u tuntaan sida dhoobada waddooyinka. ⁷ Laakiin tani ma aha waxa uu damacsan yahay, mana qorsheeyo qalbigiisa; ujeeddadiisu waa inuu baabbi'iyoo oo uu tirtiro quruumo badan. ⁸ Waayo, wuxuu leeyahay, "Saraakiishaydu ma aha sida boqorrada?" ⁹ "Kaalno ma aha sida Karkemish? Xamaad ma aha sida Arfad, iyo Samaariya sida Dimishaq?" ¹⁰ Sida gacantaydu ku gaadhay boqortooyooyinka sanamyada, oo sawirradooda la xardhay ka weyn yihiin kuwa Yerusalaam iyo Samaariya— ¹¹ miyaan Yerusalaam iyo sawirradeeda u samayn doonin wixii aan Samaariya iyo sanamyadeeda u sameeyey?" ¹² Marka Eebbe dhammeeyo shuqulkiisa oo dhan oo ka

dhanka ah Buur Siyoon iyo Yerusalaam, wuxuu odhan doonaa, "Waxaan ciqaabi doonaa midhaha qalbiga kibirka leh ee boqorka Aasuur iyo islaweynihiisa indhihiisa." ¹³ Waayo, wuxuu yidhi, "Xoogga gacantayda iyo xigmaddayda ayaan ku sameeyey tan, maxaa yeelay, waxaan leeyahay faham; waxaan ka saaray xuduudaha quruumaha oo waxaan dhacay khasnadahooda; sida mid xoog leh ayaan ku hoosaysiiyey dadka deggan. ¹⁴ Gacantaydu waxay gaadhay hantida dadyowga sida buul, oo sida mid ukumo la dayacay u urursada, ayaan dhulka oo dhan u urursaday; midna baal ma ruxin, afkana ma furin, mana qaylin." ¹⁵ Ma faantaa faasku kan ku shaqeeya, mise miinshaaru isagu isqaadaa kan isticmaala? Taasi waxay la mid noqon lahayd ul ku shaqaysa kan qaada, ama ul ku faanaysa kan aan qoryaha ahayn. ¹⁶ Sidaa darteed, Sayidka, Eebbe ciidammada, wuxuu ku soo diri doonaa cudur baabbi'iya geesiyaashiisa xooggan; hoos sharaftiisa dab ayaa lagu shidi doonaa sida olol gubanaya. ¹⁷ Iftiinka Israa'iil wuxuu noqon doonaa dab, oo Kan Quduuska ahna olol; wuxuu gubi doonaa oo baabbi'in doonaa qodxantiisa iyo geedihisa hal maalin gudaheed. ¹⁸ Wuxuu baabbi'in doonaa quruxda kayntiisa iyo beerihisa barwaaqada leh, nafta iyo jidhkaba; waxay noqon doontaa sida marka qof buka uu dhinto. ¹⁹ Geedaha kayntiisa ee hadhay waxay noqon doonaan kuwo yar oo ilmuhu qori karo.

²⁰ Maalintaas, hadhaaga Israa'iil, kuwa ka badbaaday reer Yacquub, mar dambe ma ku tiirsanaan doonaan kii ku dhufatay, laakiin si dhab ah ayay ugu tiirsanaan doonaan Sayidka, Kan Quduuska ah ee Israa'iil. ²¹ Hadhaaga Yacquub wuxuu ku soo noqon doonaa Eebbe Xoog leh. ²² In kastoo dadkiinnu, Israa'iil, ay la mid yihiin ciidda badda, hadhaaga keliya ayaa soo noqon doona. Baabbi'in ayaa la go'aamiyey, oo ka buuxda xaqnimada. ²³ Sayidka, Eebbe ciidammada, wuxuu fulin doonaa baabbi'inta la go'aamiyey dhulka oo dhan. ²⁴ Sidaa darteed, Sayidka, Eebbe ciidammada, wuxuu leeyahay: "Dadkayga deggan Siyoon, ha ka baqin Aasuur, oo ul ku dhufatay oo ulka kor u qaada sida Masar sameeyey. ²⁵ Waayo, muddo yar gudahood, xanaaqayga idinka wuu dhammaan doonaa, oo cadhadaydu waxay ku wajihi doontaa baabbi'intoona." ²⁶ Eebbe ciidammada wuxuu u adeegsan doonaa karbaash iyaga, sida uu sameeyey markii uu ku dhufatay Midyaan dhagaxa Ooreb; oo wuxuu ulka kor u qaadi doonaa badda, sida uu ku sameeyey Masar. ²⁷ Maalintaas, culeyskooda ayaa

Ishacyaah

laga qaadi doonaa garbihiinna, iyo harqoodkooda qoortiinna; harqoodka waxaa la jebin doonaa barwaaqo darteed. ²⁸ Waxay ka soo horjeedaan Cayaad; waxay ka gudbeen Migroon; waxay ku kaydsadeen sahayda Micmaash. ²⁹ Waxay ka gudbeen marinka, iyagoo leh, “Waxaan ku hoyan doonaa Gebac.” Raamaah way gariirtaa, Gibecaah oo Saa’uul way carartaa. ³⁰ Qayli, gabadha Galliim! Dhagayso, Layishah! Anatooth miskiin! ³¹ Madmenah way carartay; dadka Gebiim waxay heleen magangelyo. ³² Maalintaas waxay ku joogsan doonaan Noob; waxay gacan ku ruxayaan buurta gabadha Siyoon, oo ah buurta Yerusaaalem. ³³ Bal eeg, Sayidka, Eebbe ciidammada, wuxuu si xoog leh u goyn doonaa laamaha; geedaha dhaadheer waa la jari doonaa, kuwa sarraysana waa la soo dejin doonaa. ³⁴ Wuxuu ku jari doonaa qodxanta kaynta faas bir ah; Lubnaan waxay ku dhici doontaa Kan Xoogga Leh hortisa.

11 Laam yar baa ka soo bixi doona jiridda Yesay, oo xididdadiisana laan baa midho dhali doonta. ² Ruuxa Rabbiga ayaa ku dul nasan doona—ruuxa xigmadda iyo garashada, ruuxa talada iyo xoogga, ruuxa aqoonta iyo cabsida Rabbiga. ³ Wuxuu ku farxi doonaa cabsida Rabbiga. Isagu ma xukumi doono waxa indhihiisu arkaan, mana go’aamin doono waxa dhegihiisu maqlaan; ⁴ laakiin wuxuu xaq ku xukumi doonaa masaakiinta, oo si caddaalad ah ayuu ugu go’aamin doonaa kuwa dhulka ku dulman. Wuxuu dhulka ku dhufan doonaa usha afkiisa, oo neefta bushimihiisana wuxuu ku dili doonaa kuwa sharka leh. ⁵ Xaqnimadu waxay noqon doontaa suunka dhexdiisa, iyo daacadnimadu suunka dhexdiisa. ⁶ Yeeydu waxay la degganaan doontaa wananka, shabeelkuna wuxuu la jiifsan doonaa orgiga yar, weylka iyo libaaxa yar iyo dibi la dhaqay oo wada jira; oo ilmo yar baa iyaga hoggaamin doona. ⁷ Saca iyo orso waxay wada daaqi doonaan, oo dhashooduna way wada jiifsan doonaan, libaaxuna wuxuu cuni doonaa caws sida dibiga. ⁸ Ilmaha naaska nuugayaa wuxuu ku ciyaari doonaa godka masduulaaga, ilmaha la gooyay gacantiisana wuxuu saari doonaa hoyga abeesada. ⁹ Waxba ma yeeli doonaan, mana baabbi’in doonaan buurta quduuska ah oo dhan, waayo, dhulka waxaa ka buuxsami doona aqoonta Rabbiga sida biyuhu badda u daboolaan.

¹⁰ Maalintaas, xididka Yesay wuxuu istaagi doonaa calan ahaan dadka; quruumuhuna waxay u soo noqon doonaan isaga, iyo meesha uu ku nasto waxay noqon doontaa mid ammaan leh. ¹¹ Maalintaas, Rabbigu wuxuu mar labaad gacantiisa ku fidin doonaa inuu soo celiyo hadhaaga dadkiisa oo ka yimid Ashuur, Masar, Baadros, Kuush, Ceelaam, Shincaar, Xamaad, iyo jasiiradaha badda. ¹² Wuxuu u taagi doonaa quruumaha calan, oo wuxuu soo ururin doonaa kuwa Israa’iil laga masaafuriyey; wuxuu soo wada ururin doonaa kuwa Yahuudah laga kala firdhiyey afarta geesood ee dhulka. ¹³ Masayrkii Efrayim wuu baabbi’i doonaa, oo kuwa Yahuudah dhibaatayn jirayna waa la dabar goyn doonaa; Efrayim uma masayri doono Yahuudah, Yahuudahna uma dhibi doono Efrayim. ¹⁴ Waxay ku degi doonaan buuraha Filistiim dhinaca galbeed; waxayna si wadajir ah u dhici doonaan dadka bari. Waxay hantiyi doonaan Edom iyo Moo’aab, oo reer Cammoon waxay noqon doonaan kuwa iyaga ka hooseeya. ¹⁵ Rabbigu wuxuu si buuxda u baabbi’in doonaa carrabka badda Masar; dabayl kulul ayuu ku ruxi doonaa gacantiisa webiga Yuufraadis, isagoo u kala jebin doona toddoba durdur si dadku ay u gudbaan iyagoo kabo wata. ¹⁶ Waxaa jiri doona jid weyn oo ka yimaada Ashuur oo loogu talagalay hadhaaga dadkiisa ee hadhay, sida markii Israa’iil ka soo baxeen dalka Masar.

12 Maalintaas waxaad oran doontaa: “Waxaan kuugu mahadnaqayaa, Rabbiyow. In kastoo aad iga cadhootay, cadhadaadii way iga jeedsatay oo waxaad i siisay raaxo. ² Bal eeg, Eebbe waa badbaadayda; waan isku halleyn doonaa oo cabsi ma dareemi doono. Rabbiga Eebbe waa xooggeyga iyo heesahayga; wuxuu noqday badbaadayda.” ³ Farxad ayaad ka soo dhaansan doontaan ceelasha badbaadada. ⁴ Maalintaas waxaad odhan doontaan: “Rabbiga ammaan, magacaaga ugu yeedha; falimihiisa ka dhiga kuwa la yaqaan quruumaha dhexdooda, oo ha xusuustaan in magiciisu sarreeyo. ⁵ Rabbiga u heesa, waayo, wuxuu sameeyey waxyaalo yaab leh; ha laga ogaado dhulka oo dhan. ⁶ Qayliya oo farxad ku heesa, kuwa deggan Siyoonow, waayo, weynaan baa idinku dhex jirta Kan Quduuska ah ee Israa’iil.”

13 Waa warka ku saabsan Baabuloon ee uu Ishacyaah ina Amoos arkay: ² Calan kor u taaga buurta qaawan, codkiinna u qaada;

Ishacyaah

gacanta u haadiya inay galaan iridda kuwa gobta ah. ³ Waxaan amray kuwa aan u doortay dagaalka; waxaan u yeedhay geesiyaashayda, kuwa ku faana ammaantayda, inay fuliyaan cadhadayda. ⁴ Dhagaysta, buuq buuraha ka yeeraya, sida dad badan oo badan! Dhagaysta qaylada boqortooyooyinka, quruumaha isu soo ururaya! Eebbe ciidammada ayaa ciidamo u diyaarinaya dagaal. ⁵ Waxay ka imanayaan dalal fog, meelaha ugu fog ee cirifka— Eebbe iyo hubkiisa cadhadiisa— si ay u baabbi'iyaan dhulka oo dhan. ⁶ Ooya, waayo, maalinta Eebbe waa dhowdahay; waxay iman doontaa sida halligaad ka timid Kan Qaadirka ah. ⁷ Sidaas darteed, gacmo kasta way laalaadi doonaan, qalbi kastaana wuu dhalaali doonaa. ⁸ Waxay ku dhici doonaan argagax, xanuun iyo dhibaato ayaa qaban doonta; waxay u ooyi doonaan sida naag foolanaysa. Waxay isha ku eegi doonaan midba midka kale yaab, wejiyadooduna way guban doonaan. ⁹ Bal eeg, maalinta Eebbe waa imanaysaa— maalin naxariisdarro, cadhadiisa iyo xanaaqiisa daran— si ay dhulka u cidla ka dhigto oo ay u baabbi'iso dembiilayaasha dhexdiisa. ¹⁰ Waayo, xiddigaha samada iyo ururkooda ma iftiimi doonaan; qorraxda soo baxaysa way madoobaan doontaa, dayaxana iftiinkiisa ma bixin doono. ¹¹ Waxaan ciqaabi doonaa dunida xumaanteeda, iyo kuwa sharka leh dembigooda. Waxaan dhamayn doonaa kibirka kuwa isla weyn, oo waxaan hoos u dhigi doonaa isla weyni kuwa arxanka daran. ¹² Waxaan ka dhigi doonaa dadka kuwo ka yar dahabka saafi ah, oo ka sii yar dahabka Ofir. ¹³ Sidaas darteed, waxaan sababi doonaa in samooyinku gariiraan, dhulkuna laga dhaqaajiyo meeshiisa cadhada Eebbe ciidammada, maalinta cadhadiisa gubanaysa. ¹⁴ Waxay noqon doontaa sida deer la ugaarsanayo, ama sida ido aan cidna u ururin; mid kasta wuxuu u jeedsan doonaa dadkiisa, mid kastana wuxuu u carari doonaa dalkiisa hooyo. ¹⁵ Kii la helo waa la daloolin doonaa; dhammaan kuwa la qabtana seef baa lagu dhici doonaa. ¹⁶ Ilmahooda hortooda ayaa la burburin doonaa; guryahoodana waa la dhici doonaa, naagahoodana waa la kufsan doonaa. ¹⁷ Bal eeg, waxaan kicinayaa reer Maad oo ka gees ah, kuwa aan qiimeynin lacag oo aan ku farxin dahab. ¹⁸ Qaansooyinkooda waxay ku dhici doonaan dhallinyarada; ma tusin doonaan naxariis dhallaanka, mana u turaan carruurta. ¹⁹ Baabuloon, quruxda boqortooyooyinka, kibirka iyo ammaanta reer

Kaldayiin, waxay noqon doontaa sidii markii Eebbe afgembiyey Sodom iyo Gomorra. ²⁰ Waligeed lama degganaan doono ama lama noolaan doono jiilal dhan; Carabna teendho kuma dhigan doono halkaas, adhijirraduna xoolahooda kuma nasin doonaan halkaas. ²¹ Laakiin makhluuqaadka lamadegaanka ayaa halkaas jiifi doona, guryahoodana waxaa ka buuxsami doona baqbaqaaqyo; gorayaduna halkaas ayay degganaan doonaan, iyo riyaha duurjoogta ah ayaa halkaas ku ciyaari doona. ²² Dhawaqyada waraabaha ayaa ka yeeri doona qalcadahooda, iyo dawacooyinka ayaa ka yeeri doona qasriyadooda raaxada leh. Wakhtigeeda waa dhowdahay inay timaado, maalmahoodana lama dheereyn doono.

14 Rabbigu wuxuu u naxariisan doonaa Yacquub, oo mar kale wuxuu dooran doonaa Israa'iil, oo wuxuu dejin doonaa dalkooda. Ajnabiyaduna way la midoobi doonaan oo waxay isku xidhi doonaan reer Yacquub. ² Quruumuhu waxay u kaxayn doonaan oo waxay geeyaan meeshooda, oo reer binu Israa'iilna waxay iyaga ku lahaan doonaan dalkii Rabbiga sida addoommo rag iyo dumar ah. Waxay qabsan doonaan kuwii qabsaday oo waxay xukumi doonaan kuwii dulmiyay. ³ Maalintaas Rabbigu wuxuu idin siin doonaa nasasho xagga dhibaataadiinna, jahawareerkiinna, iyo shaqadii adkayd ee aad ku addoonsanayd, ⁴ waxaad ku odhan doonaan boqorka Baabuloon, "Sidee ayuu u joogsaday dulmiyuhu, sidee ayuu u dhammaaday cadhadiisii!" ⁵ Rabbigu wuxuu burburiyey ulkii kuwa sharka leh, iyo usha xukumada, ⁶ oo dadka ku dhuftay cadhada dhirbaaxo aan joogsanayn, oo quruumaha ku hoos dhigay cadhada cadaadis aan kala go' lahayn. ⁷ Dhulka oo dhammu waa nasanayaa oo deggan yahay; waxay ku heesaan farxad. ⁸ Xataa geedaha juniperka iyo kedarka Lubnaan way kugu faraxsan yihiin, iyagoo leh, "Haddaad hoos u dhacday, nin geed jarana nooma yimaado." ⁹ Boqortooyada kuwa dhintay ee hoos ku jirta ayaa kugu kicisay imaatinkaaga; waxay kicisaa ruuxyada kuwii dhintay, oo dhan madaxda dhulka; waxay kor u qaadaa boqorrada quruumaha oo dhan oo ka soo kicisa carshigooda. ¹⁰ Dhammaantood way kuu jawaabi doonaan oo waxay ku odhan doonaan, "Adiguna waxaad noqotay mid daciif ah sida annaga oo kale; waxaad noqotay sida annaga oo kale." ¹¹ Sharaftaada iyo codka kataaradahaaga waxaa loo soo dejiyey xabaasha; dixiriguna wuxuu ku hoos yaal, iyo cayayaanka ayaa kugu daboolan. ¹² Sidee baad

Ishacyaah

uga dhacday samada, iftiinka, wiilka waaberiga! Waxaa lagugu tuuray dhulka, adigoo mar hoos u dhigay quruumaha! ¹³ Waxaad qalbigaaga ku tidhi, “Waxaan u kici doonaa samada; waxaan kor u qaadi doonaa carshigayga xiddigaha Eebbe; waxaan ku fadhiisan doonaa carshiga shirka, meelaha ugu sarreeya ee woqooyi. ¹⁴ Waxaan ka kici doonaa daruuraha; waxaan isku eegi doonaa kan ugu sarreeya.” ¹⁵ Si kastaba ha ahaatee waxaa lagugu soo dejiyey boqortooyada kuwa dhintay, ilaa gunta godka. ¹⁶ Kuwa ku arka ayaa kugu fiirin doona, waxayna ka fikirayaan masiirkaaga: “Ma ninkii dhulka gilgilay, boqortooyooyinkana ruxay baa kan ah, ¹⁷ oo dunida ka dhigay lama degaan, magaalooyinkiisana burburiyey oo aan u oggolaan maxaabiiistiisa inay guryahooda ku noqdaan?” ¹⁸ Dhammaan madaxda quruumuhu waxay ku nasanayaan sharaf, mid kasta oo qabrigiisa ku jira. ¹⁹ Laakiin waxaa lagaa tuuray qabrigaaga sida laan la diiday, oo lagu daboolay kuwa la laayey, kuwa seefta lagu dalooliyey, kuwa ku soo dega dhagaxyada godka, sida meyd la tuman yahay. ²⁰ Ma aadan ku biirin xabaalaha, waayo, waxaad baabbi’isay dhulkaaga oo dadkiina dishay. Farcanka kuwa sharka leh mar dambe yaan la xusin. ²¹ U diyaariya meel lagu gowraco carruurtiisa dembiyadii awowayaashood; waa inaanay kicin oo dhaxlin dhulka oo aanay buuxin dhulka magaalooyinkooda. ²² “Waxaan ka kici doonaa iyaga,” ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay, “oo Baabuloon ka jari doonaa magac iyo kuwa badbaaday, farac iyo farcanka,” ayaa Rabbigu leeyahay. ²³ “Waxaan ka dhigi doonaa meel ugaadha iyo dooxooyin; waxaan ku xaaqi doonaa xaaqin baabba’ ah,” ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay.

²⁴ Rabbiga ciidamadu wuxuu dhaartay: “Hubaal, sidii aan qorsheeyey, sidaasay noqon doontaa, oo sidii aan u qasdiyey, sidaasay u taagnaan doontaa. ²⁵ Waxaan ku burburin doonaa Asuuriyiinta dalkayga; buurahayga ayaan ku tuman doonaa. Harqoodkiisu wuxuu ka qaadi doonaa dadkayga, oo culeyskiisuna wuxuu ka qaadi doonaa garbaha.” ²⁶ Kani waa qorshaha loo dejiyey dhulka oo dhan; kani waa gacanta loo fidiyey quruumaha oo dhan. ²⁷ Waayo, Rabbiga ciidamadu wuxuu qasdiyey, oo yaa ka horjoogsan kara? Gacantiisu waa la fidiyey, oo yaa dib u celin kara?

²⁸ Sannadkii Boqor Axaas dhintay, waxsii sheegiddan ayaa timid: ²⁹ Ha ku farxin, dhammaan Filistiinow, in

ulkii idinku dhufatay la jebiyey; xididka abeesadaas waxaa ka soo bixi doona abeeso, midhahaana waxay noqon doonaan abeeso sun leh oo boodbooda. ³⁰ Masaakiinta ayaa daaqsin heli doona, kuwa baahanina waxay seexan doonaan nabadgelyo. Laakiin waxaan baabbi’iin doonaa xididkiinna gaajo; waxayna dili doontaa kuwa idinka hadhay. ³¹ Ooya, irdow! Qayli, magaalow! Dhammaan Filistiinow, baaba’a! Daruur qiiq ah ayaa ka imanaysa woqooyi, oo ma jiro mid ku hadhay safkeeda. ³² Maxaa jawaab ah oo la siin doonaa ergada quruuntaas? “Rabbigu wuxuu aasaasay Siyoon, oo ku dhex jirta kuwa dhibaataysan dadkiisa waxay heli doonaan magangalyo.”

15 War ku saabsan Moo’aab: Hubaal habeen gudaheed ayaa Aar ee Moo’aab la halligay oo la baabbi’iyey; Hubaal habeen gudaheed ayaa Kiir ee Moo’aab la halligay oo la baabbi’iyey. ² Dadku waxay fuulaan macbudka iyo Diboon, meelaha sarsare si ay u baroortaan. Moo’aab wuxuu u barooraa Nebo iyo Medeba; Madaxa kasta waa qaawan yahay, gadhka kastana waa la xiiray. ³ Jidadka dhexdiisa waxay xidhaan dhar joonyad ah; Saqafyada iyo fagaarayaasha, dhammaan way barooranayaan, iyagoo ilmadu ka qubanayso. ⁴ Xeshboon iyo Elecaaleh iyaguna way qaylinayaan, Codkoodu wuxuu gaaraa ilaa Yahas; Sidaas daraaddeed geesiyaasha Moo’aab way qaylinayaan; Naftoodu way gariiraysaa gudaha. ⁵ Qalbiga ayaa u ooyaya Moo’aab; Qaxootigoodu waxay gaaraan ilaa So’aar iyo Eglath-shelishiyah. Waxay fuulaan buurta Luhith iyagoo ooyaya; Runtii, jidka Horonaim waxay kor u qaadaan qaylo murugo ah oo ku saabsan hoos u dhaca. ⁶ Biyaha Nimrim waa cidla. Runtii, cawska waa qalalay, biqilka cusubna waa baaba’ay, Cagaarna ma jiro. ⁷ Sidaas darteed hantidii ay uruursadeen oo kaydsadeen, Waxay ka gudbiyaan durdurka Poplars. ⁸ Waayo, qaylada murugada ayaa ku wareegtay dalka Moo’aab, Baroorashadoodu waxay gaartaa ilaa Eglayim, oohintoodu ilaa Beer-eliim. ⁹ Waayo, biyaha Dimon waxaa ka buuxa dhiig; Hubaal waxaan ku soo kordhin doonaa dhibaatooyin kale Dimon, Libaaxna ku soo dejin doonaa qaxootiga Moo’aab iyo kuwa ku hadhay dalka.

16 Dir idaha sida cashuurta u ah boqorka dalka, laga soo bilaabo Sela, iyagoo maraya cidlada, ilaa buurta gabadha Siyoon. ² Sida shimbiraha dillaacsan oo laga soo tuuray shimbiraha,

Ishacyaah

sidaas oo kale ayaa gabbdhaha Moo'aab ugu sugan yihiin buundooyinka Arnon. ³ "Bixiya talo, go'aan qaata. Hooskaaga sida habeenka u tuura duhurka. Qariya kuwa baxsodka ah, ha khiyaanina qaxootiga. ⁴ Ha degaan kuwa Moo'aab ee la eryay; siya hoy ka ilaalinta halaagga." Daalimka wuu joogsaday, iyo baabbi'inta way dhammaatay; kuwa gardarrada sameeya waa laga saaray dhulka. ⁵ Daacadnimo, carshiga waa la dhisi doonaa; mid baa ku fariisan doona teendhada Daa'uud, oo caddaalad doonaya oo dhaqso ugu dhaqma xaqnimada. ⁶ Waxaan maqalnay kibirka Moo'aab—sida ay u xad dhaaftay isla weyni!—kibirkeeda, isla weyni, iyo cadhadeeda; welise faankeedu waa madhan yahay. ⁷ Sidaas daraaddeed Moo'aab way barooran doontaa; dhammaan Moo'aab way ooyi doonaan. U baroorta keegga sabiibka ee Kiir Xareseth sida kuwa si qoto dheer u dhaawacmay. ⁸ Beeraha Xeshbon way engeegen, canabka Sibmaahna sidoo kale. Taliyayaasha quruumaha ayaa ku tuntey canabkii la doortay, oo gaadhay Yaaser oo ku fiday cidlada. Laamahaas waxay gaadheen oo gaadheen badda. ⁹ Sidaas daraaddeed waxaan u ooyi doonaa sida Yaaser u ooyay canabka Sibmaah. Waxaan idinku qoyn doonaa ilmada, Xeshbon iyo Elealeh; waayo qaylada mirahaaga xagaaga iyo goosashadaada way joogsatay. ¹⁰ Farxad iyo raynrayn waa laga saaray beeraha; canablayda, ma jiro hees ama qaylo farxadeed; cidina ma tunto khamriga ee cadaadiska, waayo waxaan aamusiiyay qaylada. ¹¹ Qalbigaagu wuxuu u baroortaa Moo'aab sida codka shareerka, naftayda ugu hooseysa ee Kiir Xareseth. ¹² Marka Moo'aab ay muuqato goobteeda sare, way daalaysaa; marka ay tagto macbudkeeda inay ku tukato, waxba kama faa'iideysto. ¹³ Kani waa eraygii Eebbe hore ugu hadlay Moo'aab. ¹⁴ Laakiin hadda Eebbe wuxuu leeyahay: "Muddo saddex sano gudahood, sida shaqaale la kireystay u tirin lahaa, quruxda Moo'aab iyo dadkeeda badan waa la quudhsan doonaa, kuwa ka badbaadana way yaraan doonaan oo tabar daran."

17 Ogeysiis ku saabsan Dimishaq: "Bal eega, Dimishaq waxay joojin doontaa inay noqoto magaalo waxayna noqon doontaa burbur. ² Magaalooyinka Aroer waa la dayri doonaa; waxaa loo dayn doonaa adhiga inuu ku nasto, iyada oo aan cidna ka qasin. ³ Magaalada qalcadda leh waxay ka baabi'i doontaa Efrayim, iyo boqortooyada Dimishaq; hadhaaga Aram wuxuu noqon doonaa sida ammaanta reer binu Israa'iil," ayaa yiri Rabbiga

Ciidammada. ⁴ Maalintaas, ammaanta Yacquub way yaraan doontaa, iyo baruurta jidhkiisuna way caatoobi doontaa. ⁵ Waxay ahaan doontaa sidii marka goosadku soo ururiyo hadhuudhka taagan, oo gacantiisu goosato madaxda hadhuudhka, ama sidii marka mid qodqodo madaxda hadhuudhka ee Dooxada Refaayim. ⁶ Haddana waxooga hadhuudh ah ayaa hadhi doona, sidii marka geed saytuun ah la ruuxo, oo laba ama saddex saytuun ah ay ku hadhaan laamaha ugu sarreeya, afar ama shan ku hadhaan laamaha midhaha leh," ayaa yiri Rabbiga, Eebbeha Israa'iil. ⁷ Maalintaas, dadku waxay u jeedsan doonaan Abuurahooda, indhahooduna waxay eegi doonaan Kan Quduuska ah ee Israa'iil. ⁸ Kuma ay eegi doonaan meheradaha allabariga, shaqada gacmahooda, mana ay tixgelin doonaan waxa farahoodu sameeyeen, mana aha tiirarka Ashera iyo meheradaha fooxa. ⁹ Maalintaas, magaalooyinkooda qalcadda leh waxay ahaan doonaan sida meelaha cidla ah ee kaynta, ama sida laamaha laga tagay hortii reer binu Israa'iil; dhulkuna cidla ayuu ahaan doonaa. ¹⁰ Waayo, waxaad illowday Eebbeha badbaadadaada mana aadan xusuusan Dhagaxa magangalyadaada. Sidaas darteed, in kastoo aad beerto dhirta ugu fiican oo aad ku beerto geedo canab ah oo la soo dhoofiyo, ¹¹ in kastoo maalinta aad beerto aad ka dhigto inay koraan, subaxdii aad ka dhigto iniintaada inay ubaxdo, haddana goosashada waxba ma noqon doonto maalinta cudurka iyo xanuunka aan la daweyn karin. ¹² Aha, buuqa quruumo badan, oo u qaylinaya sida qaylada badda, iyo qulqulka dadweynaha oo qulqulaya sida qulqulka biyaha xoogga leh! ¹³ Quruumuhu waxay u qulquli doonaan sida qulqulka biyaha badan, laakiin Isagu wuu canaanan doonaa oo way carari doonaan meel fog, oo la kaxeeyey sida buunshaha buuraha hortooda dabaysha, ama sida boodhka wareega hortiisa duufaanka. ¹⁴ Fiidkii, bal eega, argagax! Ka hor subaxdii, ma jiraan. Tani waa masiibada kuwa na dhaca, iyo qaybta kuwa na bililiqeysta.

18 Halaagna dhulka baalasha buuqa leh ee ku yaal webiyada Kuuusheen ka shisheeya, ² oo diraya ergooyin badda dhexdeeda ku socda maraakiibta xaashida ah. Tag, wargeeyayaal dhaqso badan, qaran dheer oo maqaarkoodu siman yahay, dad laga cabsado meel kasta oo ballaaran, qaran xoog badan oo gardarro leh oo dhulkoodu webiyo kala qaybiyaan. ³ Dhammaan dadka dunida deggan, kuwa dhulka ku noolow, marka calan buuraha lagu

Ishacyaah

taago, waad arki doontaan, oo marka buun la yeedhiyo, waad maqli doontaan. ⁴ Waayo, Rabbigu wuxuu iigu sheegay sidan: “Waxaan ahaan doonaa mid aamusan oo ka fiirsan doona meesheyda deggan, sida kulaylka dhalaalaya ee qorraxda, sida daruurta sayaxa ee kulaylka goosashada.” ⁵ Waayo, goor goosashada ka hor, marka ubaxa dhammaado oo ubaxu noqdo canab bislaaday, wuxuu gooyin doonaa laamaha mindiyo goyn ah, oo wuxuu ka qaadi doonaa oo ka tegi doonaa laamaha fidsan. ⁶ Waxay wada ahaan doonaan cunto haadka buuraha iyo xayawaanka duurjoogta ah; haadku wuxuu ku quudan doonaa xagaaga oo dhan, xayawaanka duurjoogta ahna waxay ku quudan doonaan jiilaalka oo dhan. ⁷ Waqtigaas hadiyado sharaf leh ayaa loo keeni doonaa Rabbiga Ciidammada oo ka iman doona dad dheer oo maqaarkoodu siman yahay, dad laga cabsado meel kasta oo ballaaran, qaran xoog badan oo gardarro leh oo dhulkoodu webiyo kala qaybiyaan—meesha Magaca Rabbiga Ciidammada, Buur Siyoon.

19 Waxsi ku saabsan Masar: Bal eeg, Sayidka ayaa fuushan daruur dhaqso badan oo wuxuu ku soo socdaa Masar; sanamyada Masar ayaa gariiri doona hortiisa, qalbigana Masriyiinta ayaa ku dhalaali doona dhexdiisa. ² “Waxaan kicin doonaa Masriyiinta inay isku kacaan; walaal baa la dagaallami doona walaal, deris baa la dagaallami doona deris, magaalo baa la dagaallami doona magaalo, boqortooyo baa la dagaallami doona boqortooyo. ³ Ruuxa Masriyiinta ayaa ku niyad jabaya dhexdiisa, waxaan wareerin doonaa qorshahooda. Waxay u laaban doonaan sanamyada iyo ruuxyada dhintay, kuwa wax sheega iyo saaxiiriinta. ⁴ Waxaan Masriyiinta gacanta u gelin doonaa sayid arxan daran, oo boqor xoog leh ayaa xukumi doona iyaga,” ayaa leh Sayidka, Rabbiga Ciidammada. ⁵ Biyaha badda ayaa engegi doona, sariirta webigana way qallali doontaa oo engegi doontaa. ⁶ Kanaallada ayaa soo dayn doona ur xun; durdurrada Masar ayaa yaraan doona oo engegi doona. Cawska iyo xabbaduhu way engegi doonaan. ⁷ Cawska ku ag yaal Niil, geeska webiga, iyo dhammaan beeraha la beero ee ku yaal Niil ayaa engegi doona, la xaxayn doonaa, oo ma jiri doonaan mar dambe. ⁸ Kalluumaysatada ayaa taah iyo barooran doona; dhammaan kuwa qashinka ku tuura Niil ayaa barooran doona, kuwa shabaagaha ku fidiya biyahana way dhiman doonaan. ⁹ Kuwa la shaqeeya

flax la shanleeyay ayaa niyad jabi doona, kuwa dharka wanaagsan tolanaana aad bay u niyad jabi doonaan. ¹⁰ Shaqaalaha dharka ku shaqeeya ayaa niyad jabi doona, dhammaan shaqaalaha la kiraystayna waxay ku murugoon doonaan nafta. ¹¹ Saraakiisha Soan waa nacasyo keliya; lataliyayaasha caqliga leh ee Fircoon waxay bixiyaan talo aan macno lahayn. Sidee baad ugu oran kartaa Fircoon, “Waxaan ahay mid ka mid ah kuwa caqliga leh, ardaygii boqorradii hore”? ¹² Xaggee bay joogaan nimankaaga caqliga leh hadda? Ha ku tusaan oo ha ogaadaan waxa Rabbiga Ciidammadu ka qorsheeyay Masar. ¹³ Saraakiisha Soan waxay noqdeen nacasyo, hoggaamiyeyaasha Memfisna waa la khiyaameeyay; tiirarka qabiilooyinkeeda ayaa Masar marin habaabiya. ¹⁴ Sayidku wuxuu dhexdeeda ku dhex qasay ruux wareer; waxay Masar ku xaxayn doonaan inay ku wareerto wax kasta oo ay samayso, sida nin sakhraansan oo ku wareeraya mataggiisa. ¹⁵ Ma jiro wax Masar samayn karto—madaxa ama dabada, laanta timirta ama cawska. ¹⁶ Maalintaas Masriyiintu waxay noqon doonaan daciif; waxay gariiri doonaan cabsi darteed gacanta kor loo qaaday ee Rabbiga Ciidammadu ku kiciyo iyaga. ¹⁷ Dhulka Yahuudah wuxuu cabsi gelin doonaa Masriyiinta; qof kasta oo lagu xuso wuxuu ku jiri doonaa cabsi weyn sababta waxa Rabbiga Ciidammadu ka qorsheeyay iyaga. ¹⁸ Maalintaas, shan magaalo oo ku yaal Masar ayaa ku hadli doona luqadda Kancaan waxayna ku dhaaran doonaan daacadnimo Rabbiga Ciidammada; mid waxaa loogu yeeri doonaa Magaalada Qorraxda. ¹⁹ Maalintaas waxaa jiri doona meel allabari oo Rabbiga loogu talagalay oo ku taal qalbiga Masar, iyo taallo Rabbiga loogu talagalay oo ku taal xuduudkeeda. ²⁰ Waxay noqon doontaa calaamad iyo markhaati Rabbiga Ciidammada ee dalka Masar. Markay u qayliyaan Rabbiga sababta cadaawayaashooda, wuxuu u diri doonaa badbaadiye iyo difaace, wuuna samatabbixin doonaa iyaga. ²¹ Sidaas daraaddeed Rabbigu wuxuu isagii u muujin doonaa Masriyiinta, maalintaasna waxay aqoonsan doonaan Rabbiga. Waxay ku caabudi doonaan allabaryo iyo hadiyado, waxayna u samayn doonaan nidar Rabbiga oo way fuliyaan. ²² Rabbigu wuxuu belaayo ku soo dejin doonaa Masar, laakiin wuxuu kaloo keeni doonaa bogsiin. Waxay u soo jeesan doonaan Rabbiga, wuuna ka jawaabi doonaa baryadooda oo dib ayuu u soo celin doonaa. ²³ Maalintaas waxaa jiri doona jid

Ishacyaah

weyn oo ka yimaada Masar ilaa Ashuur. Ashuuriyaanku waxay u tegi doonaan Masar iyo Masriyiintu Ashuur; Masriyiinta iyo Ashuuriyaanku waxay wada caabudi doonaan. ²⁴ Maalintaas Israa'iil wuxuu noqon doonaa saddexaad, oo ay weheliyaan Masar iyo Ashuur, barako ku dhex jirta dhulka. ²⁵ Rabbiga Ciidammadu wuxuu iyaga ku barakayn doonaa, isagoo leh, "Barakaysanow Masar dadkayga, Ashuur shaqadayda, iyo Israa'iil dhaxalkayga."

20 Sannaddii uu Sargon, oo ahaa boqorkii Ashuur, u soo diray taliyaha Ashdod, oo uu la diriray oo qabsaday— ² waqtigaas ayaa Rabbigu wuxuu kula hadlay Ishacyaah ina Aamoos, isagoo leh, "Ka qaad dharka joonyadda ah jidhkaaga, oo ka bixi kabooyinka cagahaaga." Isna wuu sameeyey sidaas, isagoo ku wareegaya qaawan oo cagacaddaan ah. ³ Markaas ayaa Rabbigu wuxuu yidhi, "Sida addoonkayga Ishacyaah uu saddex sannadood qaawan oo cagacaddaan ah ugu socday calaamad iyo yaab ka gees ah Masar iyo Kuush, ⁴ sidaas oo kale ayaa boqorka Ashuur wuxuu u kaxayn doonaa maxaabiista Masar iyo kuwa la masaafuriyey ee Kuush, yar iyo weyn, qaawan oo cagacaddaan ah, oo dabadooda bannaan tahay, si loo ceebeeyo Masar. ⁵ Kuwa isku halleeyey Kuush oo ku faanay Masar way niyad jabi doonaan oo ceeboobi doonaan. ⁶ Maalintaas, dadka deggan xeebtan waxay odhan doonaan, 'Bal eega waxa ku dhacay kuwa aan isku hallaynay, kuwa aan u cararnay si ay nooga caawiyaan oo nooga samatabbixiyaan boqorka Ashuur! Haddaba sidee baynu u baxsan karnaa?'"

21 Ogeysiis ku saabsan Lama Deegaanka Badda: Sidii duufaanno ka dhaca Negeeb oo kale, waxay ka timaaddaa cidlada, dhul cabsi leh. ² Waxaan la tusay aragti daran: Khiyaanooluhu wuu sii khiyaaneeyaa, iyo baabbi'iyuhu wuu sii baabbi'iyaa. Ceelaam, horay u soco! Meediyo, go'doomi! Waxaan dhammeeyey oohintii oo dhan. ³ Sidaas daraaddeed dhexda ayaa i xanuunsanaysa; xanuun baa i qabtay sida naag foolanaysa. Waxaan ka yaabay waxa aan maqlayo, waxaan ka baqay waxa aan arko. ⁴ Qalbiga ayaa i gariraya, argagax baa i qabsaday; iftiinkii aan jeclaa waxaa loo beddelay argagax. ⁵ Waxay diyaariyeen miisaska, waxay fidiyeen dharka, waxay cunaan, waxayna cabbaan! Sara kaca, taliyayaalow, saliida ku mari gaashaammada! ⁶ Waayo, Eebbe ayaa sidan iigu sheegay: "Tag, waardiye dhig, ha sheego waxa

uu arko. ⁷ Markuu arko gaadhifardood wata fardo, fuushanayaal dameero, fuushanayaal geel, waa inuu ahaado mid aad u feejigan, aad u feejigan." ⁸ Waardiyyihii ayaa qayliyey, "Maalinba maalinta ka dambaysa, sayidkaygiyow, waxaan taaganahay munaaradda waardiya; habeen walba waxaan joogaa meesha aan ku suganahay. ⁹ Bal eeg, halkan waxaa imanaya gaadhifardood rag wata, oo leh laba nin oo fardooley ah. Markaasuu ku jawaabay, isagoo leh, 'Baabuloon way dhacday, way dhacday! Dhammaan sanamyadii ilaahyadeeda waxay ku burbureen dhulka!'" ¹⁰ Dadkayga la burburiyey, oo lagu tumay meeshii wax lagu tumay, waxaan idinku sheegayaa waxa aan ka maqlay Eebbe Ciidammada, Eebbe reer binu Israa'iil. ¹¹ Ogeysiis ku saabsan Edom: Qof baa iiga yeeray Seer, "Waardiye, maxaa ka haray habeenkii? Waardiye, maxaa ka haray habeenkii?" ¹² Waardiyyihii ayaa ku jawaabay, "Waagu waa soo dhow yahay, laakiin habeenkuna waa imanayaa. Haddii aad wax weydiinayso, weydii; mar kale soo noqo." ¹³ Ogeysiis ku saabsan Carabiya: Idinka karabaanada Dedaan, oo ku hoyda duurka Carabiya, ¹⁴ biyo keena kuwa harraadsan; idinka deggan Teemaa, la kulma kuwa cararaya kibis. ¹⁵ Waayo, waxay ka cararayaan seefo, seef la soo bixiyey, qaanso foorarsan, iyo kulaylka dagaalka. ¹⁶ Waayo, Eebbe ayaa sidan iigu sheegay: "Sanad gudihiis, sida shaqaale la kireystay uu u tiriyo, dhammaan quruxdii Qeedaar way dhammaan doontaa. ¹⁷ Tirada fallaadh-tuurayaasha, dagaalyahannada Qeedaar, way yaraan doonaan." Eebbe, Eebbe reer binu Israa'iil, ayaa hadlay.

22 Ogeysiis ku saabsan Dooxada Aragti: Maxaa idin dhibaya haatan, inaad dhammaantiin fuusheen saqafyada? ² Magaalo buuq badan, magaaladii buuqa, magaaladii farxadda. Kuwiinna dhintay seef kuma dhiman, mana ku halligmin dagaal. ³ Hoggaamiyeyaashiinna oo dhammu way wada carareen; iyaga ayaa la qabtay iyada oo aan qaanso la isticmaalin. Dhammaantiin kuwa la helay waa la wada qafaashay, in kastoo aad fog ka cararteen. ⁴ Sidaas daraaddeed waxaan idhi, "I iga jeedda; ii daa inaan si qadhaadh u ooyo. Ha isku dayin inaad iigu tacsiiyaysaan halligaadda dadkayga." ⁵ Waayo, Rabbiga, Eebbe ciidammadu wuxuu leeyahay maalin argagax, cagajuglayn, iyo jahawareer oo ku taal Dooxada Aragti, maalin derbiyada la jebinayo iyo qaylo buuraha loogu yeerayo. ⁶ Ceelaam wuxuu qaatay gaadhifardood,

Ishacyaah

isagoo wata gaadiid, ciidamo lug ah, iyo fardooley; Kiir wuxuu furay gaashaanka. ⁷ Doxoooyinkiinna ugu fiican waxaa buuxiyey gaadiid, fardooleyda ayaa ka qabsaday jagooyinka iridda magaalada. ⁸ Rabbigu wuxuu ka qaaday difaaca Yahuudah, maalintaasna waxaad u jeedsateen hubka ku jira Guriga Kaynta. ⁹ Waxaad aragteen in daldaloolo badan ay ku jiraan derbiyada Magaalada Daa'uud; waxaad ururisay biyaha Barkadda Hoose. ¹⁰ Waxaad tirisay guryaha Yerusaaalem oo waxaad duminaysey guryo si aad derbiga u xoojiso. ¹¹ Waxaad dhistay biyo-xireen u dhexeeya labada derbi ee biyaha Barkadda Hore, laakiin uma aadan jeedsan Kan sameeyey, mana aadan tixgelin Kan qorsheeyey waqti dheer ka hor. ¹² Maalintaas, Rabbiga, Eebbe ciidammadu wuxuu idinku yeedhay oohin, baroor, xiiridda madaxa, iyo xidhashada dhar joonyad ah. ¹³ Laakiin taa beddelkeeda, waxaa jira farxad iyo rayrayn, gowraca lo'da iyo gowraca idaha, cunidda hilibka iyo cabidda khamriga: "Aan cunno oo aan cabno, waayo, berri waannu dhiman karnaa." ¹⁴ Rabbiga ciidammadu wuxuu tan ku muujiyey dhegahayga: "Dhab ahaan dembigan lama cafin doono ilaa aad dhimato," ayuu leeyahay Rabbiga, Eebbe ciidammadu. ¹⁵ Kanu waa waxa Rabbiga, Eebbe ciidammadu leeyahay: "Tag, u tag wakiilkan, oo Shebna, kan mas'uulka ka ah guriga boqortooyada: ¹⁶ Maxaad xaq u leedahay halkan, yaa ku leedahay halkan, inaad qabrigaaga halkan qodato, adigoo qabrigaaga ku qodaya meel sare oo meel nasasho ah dhagax ku qodaya?" ¹⁷ Bal eeg, Rabbigu wuxuu ku tuuri doonaa si xoog leh, adiga nin xoog leh. Wuxuu ku qaban doonaa si adag ¹⁸ oo wuxuu kugu duubi doonaa si adag sida kubbad, si laguugu tuuro waddan ballaaran; halkaas ayaad ku dhiman doontaa, halkaasna gaadiidkaaga quruxda badan ayaa noqon doona, ceebta guriga sayidkaaga. ¹⁹ Waxaan kaa qaadi doonaa xafiiskaaga, waxaana lagaa soo dejin doonaa jagadaada. ²⁰ Maalintaas, waxaan u yeedhi doonaa addoonkayga, Elyaaqiim in Xilqiyaah. ²¹ Waxaan ku huwiyi doonaa khamiiskaaga oo waxaan si adag ugu xidhi doonaa suunkaaga, waxaana ku wareejin doonaa awooddaada isaga. Wuxuu noqon doonaa aabbe dadka deggan Yerusaaalem iyo reer Yahuudah. ²² Waxaan garbihiisa saari doonaa furaha guriga Daa'uud; wuxuu furo, cidna ma xidhido, wuxuu xidhana, cidna ma furi karto. ²³ Waxaan isaga ku dhajin doonaa sida qodax meel adag; wuxuu noqon doonaa carshiga sharaf ee guriga aabbihiis. ²⁴ Dhammaan ammaanta

qoyskaaga ayaa ku tiirsanaan doonta isaga: farcankiisa iyo abtirsigiisa—dhammaan weelasha yaryar, laga bilaabo baaquli ilaa dhammaan dheriyada. ²⁵ Maalintaas," ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay, "qodaxda lagu dhajiyey meel adag ayaa is-dhiibi doonta; waa la goyn doonaa oo dhici doontaa, iyo culayska ku tiirsan ayaa la goyn doonaa, waayo, Rabbigu waa hadlay."

23 Fariin ku saabsan Turos: Barooro, markabyo reer Tarshiishow, waayo, Turos waa la dumiyeey, oo guri iyo deked midna ma leh; waxaa looga soo waramay iyaga dalka Qubrus. ² Aamus, kuwa xeebta degganow, ganacsatada reer Siidoonow; ergooyinkiinnu waxay ka gudbeen badda. ³ Biyaha waaweyn waxaa ka yimid sarreenkii webiga Niil; waxsoosaarkeedu wuxuu ahaa dakhliga Turos, waxayna ahayd suuqii quruumaha. ⁴ Ceeboow, Siidoonow, waayo, baddii ayaa hadashay, oo waxay tidhi, "Ma aanan foolan mana aanan dhalin; ma aanan korin rag dhalinyaro ah mana aanan soo barbaarin gabdho." ⁵ Marka warku Masar gaaro, way murugoon doonaan warka Turos aawadiis. ⁶ U socdaala Tarshiish; barooro, kuwa xeebta degganow. ⁷ Ma magaalooyinkii farxadda lahaa ayaa tan ah, kuwaas oo asalkoodu ahaa waayadii hore, oo cagahoodu waxay ku geeyeen inay degaan dalal fog? ⁸ Yaa ka fikiray Turos, taajsiyaha, oo ganacsatadeedu ay ahaayeen amiirro, oo ganacsatadeedu ay ahaayeen kuwo lagu maamuuso dunida oo dhan? ⁹ Eebbe ciidammadu wuxuu u jeediyey inay nijaasayso kibirka quruxda oo dhan, inay hoos u dhigto kuwa la maamuuso dhulka oo dhan. ¹⁰ Biyahaaga ku faafi sida webiga Niil, Gabadhii Tarshiishow, waayo, mar dambe xayiraad ma lihid. ¹¹ Eebbe gacantiisuu ku fidiyey badda, boqortooyooyinkana wuu gilgilay; wuxuu amray Kancaan in la burburiyo qalcadahooda. ¹² Wuxuu ku dhawaaqay, "Mar dambe ma farxi doontid, Bikrad la burburiyey, gabadhii Siidoonow. Kac, u gudub Qubrus; xataa halkaas nasasho ma heli doontid." ¹³ Eega dalka Kaldayaanka—dadkani ma ahayn; Ashuur waxay u qoondeeyeen duurjoog—waxay dhiseen munaaradoodii, waxay ka qaadeen qalcadahoodii, waxayna ka dhigeen burbur. ¹⁴ Barooro, markabyo reer Tarshiishow, waayo, qalcaddiinnii waa la burburiyey. ¹⁵ Wakhtigaas Turos waa la illaawi doonaa toddobaatan sannadood, sida maalmaha boqor keliya. Dhammaadka toddobaatan sannadood, Turos waxaa ku dhici doonta sida heesta dhillada: ¹⁶

Ishacyaah

“Qaado kataarad, magaalo wareeg, dhillo la illaaway; kataarada si fiican u ciyaar, heeso badan ku hees, si laguu xusuusto.” ¹⁷ Dhammaadka toddobaatan sannadood, Eebbe wuxuu u soo jeesan doonaa Turos. Waxay ku soo noqon doontaa ganacsigeedii waxayna la ganacsan doontaa boqortooyooyinka oo dhan ee wejiga dhulka. ¹⁸ Hase yeeshree, faa’iidadeeda iyo mushaharkeeda waxaa loo gooni yeeli doonaa Eebbe; lama kaydin doono ama lama ururin doono, laakiin faa’iidadeedu waxay siin doontaa cunto badan iyo dhar qurux badan kuwa jooga hortiisa Eebbe.

24 Bal eeg, Rabbigu wuxuu diyaar u yahay inuu dhulka baabbi’iyo, burburiyo, oogadiisa qalloociyo, oo dadka deggan kala eryo. ² Dadku waxay ahaan doonaan sida wadaadka, addoonku sida sayidkiisa, gabadhuna sida sayiddeeda, iibsaduhu sida iibiyaha, amaahiyuhu sida amaah qaataha, deynluhu sida deyn bixiyaha. ³ Dhulka si buuxda ayaa loo baabbi’in doonaa oo si fiican loo dhici doonaa, waayo, Rabbigu wuxuu ku dhawaaqay ereygan. ⁴ Dhulku wuu engegaa oo qallalaa, duniduna wuu daciifaa oo burburaa, kuwa dhulka ku sarreeyana way yaraanayaan. ⁵ Dhulka waxaa nijaaseeyey dadka deggan; waxay ku xadgudbeen sharciga, waxay beddeleen xeerarka, oo waxay jebiyeen axdiga weligiis ah. ⁶ Sidaas daraaddeed, habaar baa dhulka la cunaa, dadkiisuna waxay la dhibaatoodaan dembigooda. Sidaas darteed, dadka dhulka deggan waa la gubaa, oo wax yar baa ka hadhay. ⁷ Khamriga cusubi wuu baroorta, canabkuna wuu qallalaa, dhammaan kuwa faraxsan way taahaan. ⁸ Farxaddii durbaannadu way joogsataa, buuqa damaashaadayaashuna wuu dhammaadaa, farxaddii kataaradduna waa la aamusiiyaa. ⁹ Khamri ma cabbaan iyadoo lagu heesayo; cabbitaanka xoogga lehna wuu qadhaadh yahay kuwa cabba. ¹⁰ Magaalada qasan way burburtay; guri kasta waa la xidhay si aan loo gelin. ¹¹ Waxaa jidadka ka yeedha qaylo khamri doonis; farxaddii oo dhanna way madoobaatay, farxaddii dhulkana waa la eryay. ¹² Burbur baa magaalada ka hadhay, oo iridda waa la burburiyey. ¹³ Sidaasay noqon doontaa bartamaha dhulka quruumaha dhexdooda, sida marka geed saytuun ah la garaaco, ama sida hadhaaga canabka goosashada ka dib. ¹⁴ Waxay kor u qaadaan codkooda, waxay ku heesaan farxad; waxay ka qaylinayaan galbeedka oo ku saabsan haybadda Rabbiga. ¹⁵ Sidaas darteed,

Rabbiga ku maamuusa bari, magaca Rabbiga, Eebbe reer binu Israa’iil, xeebaha badda. ¹⁶ Dhammaadka dhulka waxaan ka maqalnaa heeso: “Ammaan ha u sugnaato Kan xaq ah.” Laakiin waxaan idhaahdaa, “Waan baaba’ay! Waan baaba’ay! Hoogayga! Kuwa khiyaanada leh waxay ku dhaqmaan khiyaano, iyo kuwa khiyaanada leh waxay ku dhaqmaan khiyaano aad u weyn.” ¹⁷ Argagax, god, iyo dabin ayaa idin sugaya, kuwa dhulka degganow. ¹⁸ Kii ka baxsada dhawaaqa argagaxa wuxuu ku dhici doonaa godka, kii godka ka soo baxana waxaa lagu qaban doonaa dabinka; waayo, daaqaadaha samadu way furmeen, aasaaska dhulkuna way gariiraan. ¹⁹ Dhulku si buuxda ayuu u burburay, dhulku wuu kala qaybsamay, dhulku si xun ayuu u gariiray. ²⁰ Dhulku wuxuu u legdamaa sida nin sakhraansan, wuxuu u lulmaa sida aqal; xadgudubkiisu wuxuu ku culus yahay, wuuna dhacaa, mar dambenba ma kici doono. ²¹ Maalintaas, Rabbigu wuxuu ciqaabi doonaa ciidanka samada ku jira samada, iyo boqorrada dhulka ku jira dhulka. ²² Waxaana la isu soo ururin doonaa sida maxaabiis god ku jira; waxaa lagu xidhi doonaa xabsi, oo maalmo badan ka dib waa la ciqaabi doonaa. ²³ Markaas dayaxu wuu ceeboobi doonaa, qorraxduna way ceeboobi doontaa; waayo, Rabbiga Ciidammadu wuxuu ka talin doonaa Buur Siyoon iyo Yeruusaalem, oo ammaantiisuna waxay hor joogsan doontaa waayeelladiisa.

25 Sayidow, adigu waxaad tahay Ilaahayga; waan ku sarraysiin doonaa oo magacaaga waan u mahadcelin doonaa, waayo, waxaad samaysay shuqullo yaab leh, qorshayaal waqti hore la sameeyey oo leh daacadnimmo qumman. ² Waad ka dhigtay magaalada burbur, magaalada qalcadaysanna burbur; qasriga shisheeyahana ma aha magaalada mar dambe, weligeedna dib looma dhigi doono. ³ Sidaas daraaddeed, dadyow xoog leh ayaa ku sharfi doona; magaaloooyinka quruumaha arxanka daran ayaa kaa cabsan doona. ⁴ Waayo, waxaad u ahayd magangalyo miskiinka, magangalyo u baahanaha dhibaataadiisa, hoy ka hortag ah duufaanka iyo hoos ka hortag ah kulaylka; waayo, neefta kuwa arxanka daran waa sida duufaan derbi ka soo horjeedda. ⁵ Sida kulaylka dhul qallalan, waxaad dejisaa buuqa shisheeyaha; sida kulaylka hooska daruurta lagu yareeyo, sidaas daraaddeed heesta kuwa arxanka daran waa la aamusiin doonaa. ⁶ Buurtan, Sayidka ciidammada ayaa diyaarin doona xaflad ballaadhan oo loogu talagalay dadyowga oo

Ishacyaah

dhan, casho khamri duug ah, hilibka ugu fiican iyo khamriga ugu fiican. ⁷ Oo buurtan, wuxuu baabi'in doonaa maro daboolaysa dadyowga oo dhan, daboolka ku fidsan quruumaha oo dhan. ⁸ Wuxuu liqi doonaa dhimashada weligeed, Sayidka Eebbe ayaa ka tirtiri doona ilmada wejiyada oo dhan; wuxuu ka qaadi doonaa ceebta dadkiisa dhulka oo dhan. Sayidku waa hadlay. ⁹ Maalintaas waxaa la odhan doonaa, "Hubaal kani waa Ilaaheenna; isagaannu sugaynay, wuuna ina badbaadiyey. Kani waa Sayidka aan sugaynay; aan ku faraxno oo ku rayrayno badbaadintiisa." ¹⁰ Waayo, gacanta Sayidka ayaa ku nasan doonta buurtan, laakiin Moo'aab waxaa lagu tuntaa meeshooda sida cawska lagu tunto biyaha meel saxaro ah. ¹¹ Waxay ku fidin doonaan gacmahooda dhexdeeda, sida dabaasha gacmahooda ugu fidiyaan inay dabaashaan, laakiin Sayidku wuxuu hoos u dhigi doonaa kibirkooda iyo xeeladooda gacmahooda. ¹² Darafka sare ee derbiyada qalcadaysan wuxuu hoos u dhigi doonaa, dhulka dhigi doonaa, oo ciidda ku tuuri doonaa.

26 Maalintaas waxaa lagu heesi doonaa dhulka Yahuudah: "Waxaan leenahay magaalo xoog leh; Eebbe wuxuu u dhigay badbaado derbiyadeeda iyo difaaceeda ammaan ahaan. ² Fura albaabbada, si quruunta xaq ah ay u gasho, quruunta daacadda ah. ³ Waxaad ku haysan doontaa nabad dhamaystiran kuwa maskaxdoodu adkaysiga leedahay, maxaa yeelay way kugu kalsoon yihiin. ⁴ Ku kalsoonow Eebbe weligiis, waayo, Eebbe waa Dhagaxa weligiis ah. ⁵ Wuxuu soo dejiyey kuwa ku nool meel sare; magaalada sare wuxuu u dhigey mid hooseeya, wuxuu u dhigey dhulka wuxuuna u tuuray ciidda. ⁶ Lugta ayaa ku tunta—lugaha masaakiinta, tallaabooyinka kuwa dulman. ⁷ Jidka kuwa xaq ah waa siman yahay; O Toosanow, waxaad ka dhigtaa jidka kuwa xaq ah mid siman. ⁸ Runtii, intii aan raacayno jidka shuruucdaada, Eebbow, waxaan ku sugaynay; magacaaga iyo sumcaddaada waa rabitaanka nafteena. ⁹ Habeenkii naftaydu waxay kuu xiistay, runtii, ruuxayga gudaha iiga jira wuxuu si dadaal leh kuu raadiyaa; waayo, marka xukummadaadu ku yimaadaan dhulka, dadka adduunka waxay bartaan xaqnimada. ¹⁰ In kasta oo naxariis loo muujiyo kuwa sharka leh, ma bartaan xaqnimada; waxay sii wadaan inay si aan caddaalad ahayn ugu dhaqmaan dhul toosan oo ma arkaan weynaanta Eebbe. ¹¹ Eebbow, gacantaadu waa kor u qaaddan tahay, haddana ma arkaan. Ha arkaan

xamaasaddaada dadkaaga oo ha la ceebeeyo; runtii, dabka loo diyaariyey cadaawayaaashaada ha ku gubo. ¹² Eebbow, waxaad noo keeni doontaa nabad, maadaama aad sidoo kale noo dhamaystirtay dhammaan shuulkeenna. ¹³ Eebbow Eebbeheenna ahow, taliyayaal kale oo aan adiga ahayn ayaa na xukumay, laakiin magacaaga keliya ayaan sharafnaa. ¹⁴ Dadka dhintay ma noolaan doonaan, ruuxyada tagayna ma soo kici doonaan; sidaas darteed waxaad ciqaabtay oo baabbi'isay iyaga, oo waxaad tirtirtay xusuustooda oo dhan. ¹⁵ Waxaad kordhisay quruunta, Eebbow; waxaad kordhisay quruunta. Waxaad u heshay ammaantaada; waxaad ballaarisay xuduudaha dhulka oo dhan. ¹⁶ Eebbow, waxay ku doondooneyeen dhibaataadooda; markaad eebiso, waxay kaliya ku tukan karaan si hoose. ¹⁷ Sida haweeney uur leh oo ku dhow inay dhasho oo ku ooya xanuunkeda dhalmaad, sidaas ayaanu ku ahayn joogitaankaaga, Eebbow. ¹⁸ Waxaan uur lahayn, waxaan ku oonay xanuun, laakiin waxaan dhalnay dabayl. Ma aanan awoodin inaan badbaadinta dhulka u keeno, mana ahayn dadka adduunka oo la dhashay. ¹⁹ Dadkaaga dhintay way noolaan doonaan; jidhkoodu wuu soo kici doonaa. Kuwa ku nool ciidda, toosa oo ku qayliya farxad, waayo, saydhkaagu waa sida saydhka waaberiga, dhulkuna wuxuu dhalayaa ruuxyada tagay. ²⁰ Kaalay, dadkayga, gala qolalkiinna oo xidh albaabbadiinna gadaashiinna; dhuumaalaysiga wax yar ilaa xanaaqa uu ka gudbo. ²¹ Waayo, bal eeg, Eebbe wuxuu ka soo baxayaa meeshiisa si uu u ciqaabo dadka dhulka ku nool xumaantooda; dhulku wuxuu muujin doonaa dhiigga la daadiyey mana qarin doono kuwa la dilay.

27 Maalintaas, Eebbe wuxuu ciqaabi doonaa Liwyaataan, abeesada dhaqso u socota, isagoo ku garaacaya seefiisa cadhada leh, weyn, oo xoogga badan— Liwyaataan, abeesada isku duuban; wuxuu dili doonaa bahalka badda. ² Maalintaas— "Heesa beerta canabka ah ee quruxda badan: ³ Aniga, Eebbe, ayaan ilaaliyaa; waxaan si joogto ah u waraabiya. Waxaan u ilaaliyaa habeen iyo maalin si aan cidna waxyeello ugu geysan karin. ⁴ Cadhaysan ma ihi. Haddii ay jiri lahaayeen qodxan iyo qodax igu soo horjeeda! Waxaan ku socon lahaa iyaga; waxaan ku gubi lahaa dhammaantood. ⁵ Ama ha raadiyaan magangalyadayda; ha ila heshiin, haa, ha ila heshiin." ⁶ Maalmaha soo socda, Yacquub wuxuu xidid yeelan doonaa, Israa'iilna wuxuu ubax iyo laamo yeelan doonaa, oo waxay ku buuxin

Ishacyaah

doonaan dunida oo dhan midho. ⁷ Miyaanu iyaga u dhufan sidii uu u dhufan jiray kuwii iyaga dhufan jiray? Mise waa la laayay sidii loo laayay kuwii iyaga dilay? ⁸ Dagaal iyo masafuris, waxaad kula dagaallantay iyaga— isagoo ku xakaynaya dabayshiisa cadhada leh, sida maalinta dabaysha bari ay ku dhacdo. ⁹ Sidaas darteed, tan awoodeed, dembiga Yacquub waa la kafaaragudayaa, oo tani waxay noqon doontaa cabbirka buuxa ee dembigiisa laga saaro: Markuu ka dhigo dhammaan dhagaxyada allabariga sida ciidda la jajabiyey, ma jiri doonaan tiirarka Aashuur ama meelaha foox lagu shido oo taagan. ¹⁰ Magaalada qalcadda leh waxay taagan tahay kaligeed, guri cidla ah, oo la dayacay sida lamadegaanka; halkaas ayaa weyluhu daaqaan, halkaas ayay ku jiifaan oo laamihiisa ka dhammaystiraan. ¹¹ Marka laamihiisu qalalaa, waa la jebinayaa, oo dumarku waxay u yimaadaan inay dab ka dhigtaan. Waayo, kani waa dad aan wax fahmin; sidaas darteed, Abuurahooda ma tusi doono naxariis, iyo Abuurahooda ma siin doono deeqsinimo. ¹² Maalintaas, Eebbe wuxuu ka garaaci doonaa webiga Furaat ilaa durdurka Masar, idinka, carruurta Israa'iil, waxaa la idiin soo ururin doonaa mid mid. ¹³ Oo maalintaas, buun weyn ayaa dhawaaqi doonta. Kuwa ku halligmay Ashuur iyo kuwa la masaafuriyey ee Masar waxay iman doonaan oo ku caabudi doonaan Eebbe buurta quduuska ah ee Yerusaleem.

28 Halaagna taajka kibirka leh ee kuwa sakhraansan ee Efrayim, iyo ubaxa quruxda leh ee libdhi doona, oo ku yaal madaxa dooxada barwaaqada leh, kuwaas oo ay khamrigu ka adkaadeen! ² Bal eeg, Rabbigu wuxuu leeyahay mid xoog leh oo awood badan. Sida duufaanta barafka iyo dabaysha halaagga, sida duufaanta biyaha xoogga leh ee fataha, wuxuu ku tuuri doonaa dhulka xoog. ³ Taajka kibirka leh ee kuwa sakhraansan ee Efrayim waxaa lagu tuntaa cagaha hoostooda. ⁴ Ubaxa quruxda leh ee libdhi doona, oo ku yaal madaxa dooxada barwaaqada leh, wuxuu noqon doonaa sida berde bisil oo ugu horreysa xagaaga; kolka uu qof arko, intuu gacantiisa ku jiro, ayuu liqi doonaa. ⁵ Maalintaas, Rabbiga Ciidammadu wuxuu noqon doonaa taaj qurux badan iyo diadem sharaf leh oo u ah hadhaaga dadkiisa. ⁶ Wuxuu noqon doonaa ruux caddaalad u ah kan ku fadhiya xukunka, iyo isha xoogga u ah kuwa dagaalka ku soo celiya iridda. ⁷ Kuwani sidoo kale waxay ka suuxaan

khamriga waxayna ku wareeraan cabbitaanka sakhraanka ah: wadaadka iyo nebi waxay ka suuxaan cabbitaanka, waxay ku wareeraan khamriga, waxay ka suuxaan cabbitaanka sakhraanka ah; waxay ku wareeraan aragtiyadooda, waxay ku turunturoodaan go'aamada ay gaaraan. ⁸ Dhammaan miisaska waxaa daboolay matag; meel nadiif ah ma jirto meelna. ⁹ “Yuu isku dayayaa inuu baro aqoonta, yaa uu u sharxayaa farriinta? Carruurta laga gooyay caanaha, kuwa laga qaaday naaska? ¹⁰ Waayo, waa: Amarka amarka, amarka amarka, xariiqda xariiqda, xariiqda xariiqda, wax yar halkan, wax yar halkaas.” ¹¹ Dhab ahaantii, leh dibno jabaq ah iyo carrab qalaad, Eebbe wuxuu kula hadli doonaa dadkan, ¹² kuwaas oo uu ku dhawaaqay, “Kani waa meesha nasashada; ha ku nastaan kuwa daallan,” iyo, “Kani waa meesha nasashada,” laakiin ma ay dhegaysan. ¹³ Sidaas darteed, erayga Rabbiga iyaga wuxuu noqon doonaa: Amarka amarka, amarka amarka, xariiqda xariiqda, xariiqda xariiqda, wax yar halkan, wax yar halkaas, si ay u socdaan oo diib ugu dhacaan, u burburaan, u dabin galaan, oo la qabsado. ¹⁴ Sidaas darteed, dhegaysta erayga Rabbiga, kuwa jeesjeesa oo xukuma dadkan Yerusaleem. ¹⁵ Maxaa yeelay, waxaad tidhaahdeen, “Waxaan la galnay axdi dhimashada, iyo She'ool waxaan la galnay heshiis. Marka karbaashka xoogga leh soo dhex maro, nama soo gaadhi doono, waayo, waxaan been ka dhiganay magangelyo oo waxaan isku qarinnay khiyaano.” ¹⁶ Sidaas darteed, tani waa waxa Rabbiga Sare leeyahay: “Bal eeg, waxaan dhigay dhagax Siyoon, dhagax la tijaabiyey, dhagax geesinimo oo qaali ah oo saldhig sugan; kii rumaysta ma niyad jabi doono. ¹⁷ Caddaaladda waxaan ka dhigi doonaa xariiqda cabbirka iyo xaqnimada xariiqda toosan; barafka ayaa baabi'in doona magangelyada beenta, biyuhuna waxay ku fatahi doonaan meesha qarsoon. ¹⁸ Axdigiinna dhimashada waa la burin doonaa, heshiiskiinna She'oolna ma sii jiri doono; marka karbaashka xoogga leh soo dhex maro, waxaa lagu tuntaa. ¹⁹ Markasta oo ay soo dhex marto, way idin qabsan doontaa; subax kasta, maaliintii iyo habeenkii, way soo dhex mari doontaa. Fahamka farriintan wuxuu keeni doonaa cabsi weyn. ²⁰ Sariirta waa mid aad u gaaban oo aan lagu jiifsan karin, iyo bustaha waa mid aad u cidhiidhi ah oo aan lagu duuduubi karin. ²¹ Waayo, Rabbigu wuxuu kici doonaa sidii uu sameeyey Buur Perasiim, wuxuu kicin doonaa sidii uu ku sameeyey Dooxada Gibecoon, si uu u sameeyo

Ishacyaah

shaqadiisa, shaqadiisa qalaad, iyo inuu fuliyo hawshiisa, hawshiisa qalaad.²² Hadda joojiya jeesjeeskiinna, ama silsiladahaaga ayaa sii cuslaan doona; waayo, waxaan ka maqlay Rabbiga Eebbe ee ciidammada burburin go'aan leh oo ku saabsan dhulka oo dhan.²³ Dhagaysta oo maqla codkayga; fiiri gaar ah u yeesha oo dhegaysta erayadayda.²⁴ Ma beeralaydu si joogto ah ayuu u falfalaa si uu abuur u beero? Ma si joogto ah ayuu u rogaa oo u jajabiyaa dhulkiisa? ²⁵ Markuu simo dusha sare, ma wuxuu beeraa dill oo ku firdhiyaa kumin, oo wuxuu ku beeraa sarreen safaf, shaciir meeshii loogu talagalay, iyo rye aagga uu leeyahay? ²⁶ Eebbe ayaa baraya oo ku hanuuninaya jidka saxda ah. ²⁷ Dill lama tumo iyadoo la isticmaalayo sledge, mana la saaro cartwheel kumin; laakiin dill waxaa lagu garaacaa ul, kuminna ul. ²⁸ Hadhuudh waa in la burburiyaa si rooti loo sameeyo; midna ma sii wado inuu si joogto ah u tumo. In kasta oo giraangiraha gaadhiga lagu rogi karo, midna ma isticmaalo fardo si uu hadhuudh u shiido. ²⁹ Dhammaan tan sidoo kale waxay ka timaadaa Rabbiga ciidammada, taladiisu waa mid cajiib ah oo xigmaddiisuna waa weyn tahay.

29 Halaagna kugu sugnaaday, Ari'el, Ari'el, magaalada uu Daa'uud degganaa! Sannad ku dar sannad kale, ha sii socoto wareegga ciidahaaga. ² Hase yeeshee waxaan Ari'el ku soo dejin doonaa dhib, oo waxay noqon doontaa magaalo murugo iyo barooran; waxay ii noqon doontaa sida meeshii allabariga. ³ Waxaan hareerahaaga ka degganaan doonaa; waxaan kugu hareerayn doonaa munaarado, oo waxaan kugu soo kicin doonaa dhufaysyo. ⁴ Hoos loo dhigay, waxaad ka hadli doontaa dhulka; erayadaadu waxay ka iman doonaan ciidda halkaas oo aad jiifto. Codkaagu wuxuu noqon doonaa sida ruux ka hadlaya dhulka, hadalkaaguna wuxuu ka guuxi doonaa ciidda. ⁵ Laakiin dadweynaha cadowgaaga waxay noqon doonaan sida ciid wanaagsan, iyo kooxaha aan naxariista lahayn sida haraaga dabaysha; waxay dhici doontaa si kedis ah, hal mar. ⁶ Waxaa lagugu soo booqan doonaa Eebbe ciidammada leh oo leh onkod, dhulgariir, iyo buuq weyn, oo leh duufaan iyo dabayl xoog leh, iyo olol dab baabbi'inaya. ⁷ Dadweynaha quruumaha oo dhan ee Ari'el la dagaallama, oo iyada iyo qalcaddeeda hareereya, waxay noqon doonaan sida riyo, aragti habeen. ⁸ Waxay noqon doontaa sida qof gaajaysan oo

riyoonaya isagoo wax cunaya laakiin soo toosaya isagoo gaajaysan, ama qof harraad qaba oo riyoonaya isagoo wax cabbaya laakiin soo toosaya isagoo daallan oo harraad qaba. Sidaas oo kale ayay noqon doontaa dadweynaha quruumaha oo dhan ee Buur Siyoon la dagaallama. ⁹ Yaab iyo amakaag; indhihiinna ku indho tirso oo arag la'aan noqda; way sakhraansan yihiin, laakiin khamri ma aha, way waji rogmanayaan, laakiin cabitaan xoog leh ma aha. ¹⁰ Waayo, Eebbe wuxuu idinku shubay ruux hurdo qoto dheer; indhihiinna ayuu xidhay, nebiyada, madaxyadiinnana wuxuu daboolay, wax arkaaga. ¹¹ Aragtidan oo dhan waxay idiin noqon doontaa sida erayada buug xidhxidhan. Marka la siiyo mid akhriyi kara, isagoo leh, "Fadlan tan akhri," wuxuu odhan doonaa, "Ma kari karo, waayo waa xidhxidhan tahay." ¹² Ama haddii la siiyo mid aan akhriyi karin, isagoo leh, "Fadlan tan akhri," wuxuu odhan doonaa, "Akhriyi ma aqaan." ¹³ Eebbe wuxuu leeyahay: "Dadkani waxay ii soo dhowaadaan afkooda waxayna igu maamuusaan bushimahooda, laakiin qalbigoodu waa iga fog yahay. Cabsidooda ii hayaan waxay ku salaysan tahay xeerar bini'aadam oo ay dad barteen. ¹⁴ Sidaas darteed, bal eega, waxaan mar kale ku samayn doonaa dadkan shaqo yaab leh, shaqo la yaab leh; xigmadda ragga xigmadda leh way baaba'aysaa, fahamka ragga miyirka lehna waa la qarin doonaa." ¹⁵ Halaagna kuwa qoto dheer ku qariya taladooda Eebbe, kuwaas oo camalkoodu gudcur ku jira, oo leh, "Yaa na arka? Yaa na ogaada?" ¹⁶ Waxaad beddesheen nidaamka dabiiciga ah! Miyaa dheri sameeyaha loo tixgelin karaa inuu la mid yahay dhoobada? Ma waxa la sameeyey ayaa ka odhan kara sameeyihiisa, "Isagu ima samayn," ama abuurku ka odhan karaa abuurihisa, "Isagu waxba ma fahmo?" ¹⁷ Ma aha in dhawaan Lubnaan loo beddeli doono beer barwaaqo ah, beerta barwaaqada ahna loo tixgelin doono sida kayn? ¹⁸ Maalintaas dhegooluhu waxay maqli doonaan erayada buug, oo mugdiga iyo gudcurka indhaha indhooluhu way arki doonaan. ¹⁹ Dadka hooseeya waxay ku kordhin doonaan farxaddooda Eebbe, kuwa baahan ee dadka dhexdiisana waxay ku reyreyn doonaan Kan Quduuska ah ee Israa'iil. ²⁰ Waayo, kuwa aan naxariista lahayn way dhammaan doonaan, kuwa ku jeesjeesana way dhammaan doonaan, kuwa dhanbaal u ah xumaantana waa la goyn doonaa— ²¹ kuwa ka dhiga nin dambiile eray, oo dabin u dhiga kan xagga iridda wax ku canaanta, oo markhaati

Ishacyaah

been ah ku leexiya xaq. ²² Sidaas darteed, tani waa waxa Eebbe, oo Ibraahim soo furtay, uu ka leeyahay reer Yacquub: “Yacquub mar dambe ma ceebaysan doono, wejigiisuna ma libdhayo. ²³ Laakiin markuu arko carruurtiisa, oo ah shaqada gacmahayga, dhexdiisa, waxay quduus ka dhigi doonaan magacayga; waxay quduus ka dhigi doonaan Kan Quduuska ah ee Yacquub oo ay ka cabsan doonaan Eebbe ee Israa'iil. ²⁴ Kuwa ruux ahaan ku khaldama waxay heli doonaan faham, kuwa gunuunucana waxay aqbali doonaan waxbarid.”

30 “Waxaa hoogay carruurta madax adag,” ayuu leeyahay Eebbe, “kuwaas oo fuliya qorshayaal aan aniga ahayn, oo sameeya isbahaysiyo aan Ruuxayga ahayn, iyagoo dembi dembi ku daraya; ² kuwaas oo u dhaadhaca Masar iyaga oo aan ila tashan, oo magangelyo ka raadiya ilaalinta Fircoon iyo hoyga hooska Masar. ³ Laakiin ilaalinta Fircoon waxay noqon doontaa ceebtiinna, iyo hoyga hooska Masarna sharafdarro. ⁴ Waayo, in kastoo saraakiishoodu joogaan So'aan iyo ergadooduna gaareen Xanes, ⁵ qof kastaa wuu ceeboobi doonaa sababta dadka aan iyaga faa'iido u lahayn, oo aan keenin caawimaad ama faa'iido midna, laakiin kaliya ceeb iyo sharafdarro.” ⁶ Waxyi ku saabsan xayawaanka Negeeb: Iyagoo maraya dhul adag iyo dhib, oo ay ku jiraan libaaxyo iyo libaaxyo dumar ah, iyo abeesooyin iyo masaska dhahksaha leh, waxay ku qaadaan maalkooda dhabarka dameeraha, khasnadahoodana ku qaadaan kuraha geelasha, ilaa dad aan iyaga faa'iido u lahayn; ⁷ Masar, oo caawimaaddeedu gebi ahaanba tahay wax aan faa'iido lahayn. Sidaa darteed waxaan ugu yeeray Raaxab wax aan waxba qaban. ⁸ Hadda tag, ku qor loox hortooda, ku qor duub, si ay ugu adeegsato markhaati weligiis ah maalmaha soo socda. ⁹ Waayo, kuwanu waa dad caasi ah, carruur khiyaano badan, carruur aan doonayn inay maqlaan amarka Eebbe. ¹⁰ Waxay ku yiraahdaan aragtiyayaasha, “Ha arkin aragtiyo dambel!” iyo nebiyada, “Ha noo sii sheegin runta. Noo sheeg waxyaalo wanaagsan, sii sheeg khiyaamooyin. ¹¹ Naga tag, ka leexda jidka, oo jooji inaad nagu soo horjoogsato Kan Quduuska ah ee Israa'iil!” ¹² Sidaa darteed kan Quduuska ah ee Israa'iil wuxuu leeyahay: “Maadaama aad diiddeen farriintan oo aad ku tiirsan tihiiin dulmi iyo khiyaano, oo aad ku tiirsan tihiiin iyaga, ¹³ dembigan wuxuu idiin noqon doonaa sida dildilaac ku yaal derbi dheer, oo bararaya oo ku

dhow inuu dumo, oo dhicitaankiisu si lama filaan ah, hal mar ah u yimaado. ¹⁴ Wuxuu u burburin doonaa sida dhoobo, oo si naxariis darro ah loo burburiyay oo aan xataa hal jabab laga heli doonin qaybihiisa si loogu qaado dhuxul laga soo qaado meel dab lagu shido ama biyo looga soo qaado haan.” ¹⁵ Kanu waa waxa Eebbe, Kan Quduuska ah ee Israa'iil, leeyahay: “Toobadkeenka iyo nasashada waa badbaadadiinna, xasilloonida iyo kalsoonida waa xooggiinna, laakiin ma aydan doonaynin. ¹⁶ Waxaad tidhaahdeen, ‘Maya, waxaan ku carari doonaa fardaha.’ Sidaa darteed waad carari doontaan! Waxaad tidhaahdeen, ‘Waxaan fuuli doonaa fardo dhaqsaha leh.’ Sidaa darteed kuwa idin eryan doona ayaa noqon doona kuwo dhaqsaha leh! ¹⁷ Kun ayaa ku carari doona hal hanjabaad; shan hanjabaad ayaad dhammaantiin ku carari doontaan, ilaa aad ka hadhaan sida calan ku yaal buurta sare, sida calan ku yaal buur.” ¹⁸ Haddana Eebbe wuxuu doonayaa inuu idiin naxariisto; sidaa darteed wuxuu u kici doonaa inuu idiin muujiyo naxariis. Waayo, Eebbe waa Ilaah cadaalad ah. Waxaa barakaysan kuwa oo dhan isaga suga! ¹⁹ Dadkii Siyoon, oo ku nool Yeruusaalem, mar dambe ma ooyi doontaan. Sida uu idiin naxariisan doono markaad caawimaad u qaylisaan! Isla marka uu maqla, wuu idiin jawaabi doonaa. ²⁰ In kasta oo Eebbe idin siiyo rootiga dhibka iyo biyaha dhibaataada, Macallinkiinnu mar dambe isma qarin doono; indhihiinnu waxay arki doonaan Macallinkiinna. ²¹ Meel kasta oo aad u jeedsataan, dhegihiinnu waxay maqli doonaan cod ka dambeeya, isagoo leh, “Kanu waa jidka; ku soco.” ²² Markaas waxaad nijaasayn doontaan sanamyadiinna lacagta lagu dahaadhay iyo sawirradiinna dahabka lagu daboolay; waxaad ku tuuri doontaan sidii wax wasakh ah oo waxaad ku dhahdaan, “Tag!” ²³ Wuxuu sidoo kale roob u diri doonaa abuurka aad dhulka ku beertaan, iyo cuntada ka timaadda dhulka waxay noqon doontaa mid hodan ah oo badan. Maalintaas xoolihiinnu waxay daa'qi doonaan daaqsin ballaadhan. ²⁴ Dibi iyo dameero ka shaqeeya dhulka waxay cuni doonaan cunto la diyaariyay, oo fargeeto iyo qori lagu fidiya. ²⁵ Buuro kasta oo sare iyo kur kasta oo sarreeya waxaa jiri doona durdurro biyo ah maalinta gowraca weyn, marka munaaraduhu dhacaan. ²⁶ Iftiinka dayaxu wuxuu noqon doonaa sida iftiinka qorraxda, iftiinka qorraxduna wuxuu noqon doonaa toddoba jeer ka sii dhalaalaya, sida iftiinka toddoba maalmoood, marka Eebbe bogsiiyo

Ishacyaah

dhaawacyada dadkiisa oo uu bogsiiyo nabarradii uu u geystay. ²⁷ Bal eeg, magaca Eebbe wuxuu ka imanayaa meel fog, isagoo leh cadho gubanaysa iyo daruuro qiiq cufan; bushimihiiisu waxay ka buuxaan cadhada, iyo carrabkiisu waa sida dab wax guba. ²⁸ Neefsigiisu waa sida webi buux dhaafay, oo gaadhaya qoorta, si uu u ruxo quruumaha shaandhada halaagga, oo uu u geliyo daanka dadka xadhig u horseeda inay dhumuqaan. ²⁹ Waxaad heli doontaan heeso sida habeenka markaad u dabaaldegtaan ciid quduus ah; qalbiyadiinnu way farxi doonaan sida marka dad ciyaaraya biibitooyin ay u koraan buurta Eebbe, dhagaxa Israa'iil. ³⁰ Eebbe wuxuu sababi doonaa codkiisa weyn in la maqlo oo wuxuu ka dhigi doonaa inay arkaan gacantiisa oo soo degaysa iyadoo leh cadho daran iyo dab wax guba, oo leh roob, dufaan, iyo baraf. ³¹ Codka Eebbe, Ashuur waa la burburin doonaa; wuxuu ku dhufan doonaa ulkiisa. ³² Dhulka kasta oo Eebbe ku dhufan doono ulkiisa ciqaabta ah waxaa la socon doona muusigga durbaannada iyo lyres, isagoo kula dagaallamaya dagaalka dhufashada gacantiisa. ³³ Waayo, Toofet waxaa muddo dheer loo diyaariyay; waxaa loo diyaariyay boqorka. Dabkeedu waa qoto dheer yahay oo ballaadhan, oo leh dab iyo qoryo badan; neefsiga Eebbe, sida webi baaruud gubanaysa, ayaa shidaya.

31 Waxaa hoogay kuwa u dhaadhaca Masar gargaar ahaan, kuwa ku tiirsan fardaha, oo ku kalsoon tiro badanida gaadhifardoodkooda iyo xoogga fardoolayda, laakiin aan u jeesan Quduuska reer binu Israa'iil ama aan raadin hagidda Eebbe. ² Haddana Isagu waa caqli badan yahay oo belaayo keena; Erayadiisa dib ugama noqdo. Wuxuu kici doonaa quruunta waxyeellada leh iyo kuwa taageera kuwa xumaanta sameeya. ³ Masriyiintu waa bini-aadam mana aha ilaah; fardahooduna waa hilib, ma aha ruux. Markuu Eebbe gacantiisa fidiyo, kuwa caawiya way turunturoon doonaan, kuwa la caawiyayna way dhici doonaan; dhammaantoodna way wada halligmi doonaan. ⁴ Kanu waa waxa Eebbe ii sheegay: "Sida libaax ama libaax dhallinyar ah oo ku ciyaya ugaadhsigiisa, in kastoo koox adhijirro ah loogu yeedho inay ka gees noqdaan, haddana ma baqo qayladooda ama ma dhibsado buuqa ay sameeyaan, sidaas oo kale Eebbe Ciidammada oo dhan wuxuu u soo degi doonaa inuu dagaal ku qaado Buur Siyoon iyo buurtiisa." ⁵ Sida shimbiraha dul heehaabaya,

Eebbe Ciidammada oo dhan wuxuu ilaalin doonaa Yerusaaalem; Wuxuu ka difaaci doonaa oo badbaadin doonaa, Wuxuu ka gudbi doonaa oo samatabbixin doonaa. ⁶ U soo noqda isaga, reer binu Israa'iilow, kuwaas oo aad si weyn uga horjeeddeen. ⁷ Waayo, maalintaas, midkiin kasta wuxuu iska tuuri doonaa sanamyadiisa lacagta iyo sanamyadiisa dahabka, kuwaas oo gacmihinna dembiga leh ay farsameeyeen. ⁸ Ashuur wuxuu ku dhici doonaa seef aan bini-aadam wadan; seef aan dad ahayn ayaa baabi'in doonta. Waxay ka carari doonaan seefta, oo dhallinyaradooduna waxay noqon doonaan shaqaale qasabka ah. ⁹ Qalcaddooda waxay ku burburi doontaa argagax, iyo taliyayaashooduna waxay ka baqi doonaan aragtida calanka dagaalka," ayuu leeyahay Eebbe, kaas oo dabkiisu ku yaal Siyoon iyo foornadiisu ku taal Yerusaaalem.

32 Bal eega, boqor xaqnimo ku talin doona, iyo saraakiil cadaalad ku adeegsan doona. ² Mid kasta wuxuu ahaan doonaa hoy dabaysha ka celinaya iyo magangal dabaylaha, sida durdurrada biyaha dhulka engegan iyo hooska dhagax weyn oo dhul qalalan ku yaal. ³ Waqtigaas, kuwa wax arka indhahoodu way furmi doonaan, kuwa maqlaana si taxaddar leh bay u dhagaysan doonaan. ⁴ Maskaxda kuwa dagdagga ah waxay fahmi doonaan aqoonta, carrabka kuwa cagaagta ahna si hufan oo cad bay u hadli doonaan. ⁵ Mar dambe nacas looma odhan doono sharaf leh, mana aha in qof khiyaano badan loo arko deeqsi. ⁶ Waayo, nacasyadu nacasnimo bay ku hadlaan, qalbigooduna wuxuu u janjeeraa xumaan: Waxay ku hawlan yihiin caasinimo waxayna faafinayaan been Eebbe ka dhan ah; waxayna gaajada kaga tagaan kuwa baahan oo waxay ka celiyaan cabbitaanka kuwa harraadsan. ⁷ Khiyaano badani wuxuu isticmaalaa xeelado xun; wuxuu maleegaa shirqoolo shar ah si uu ugu baabi'yo masaakiinta beenta, xataa marka kuwa baahan ay xaq ku hadlaan. ⁸ Laakiin qofka sharaf leh wuxuu maleegaa qorshayaal sharaf leh, oo falalka sharafka leh ayuu ku taagan yahay. ⁹ Kaca, dumar yahow raalli ah, oo codkayga maqla; erayadayda dhagaysta, gabdhaha ammaan dareemaya. ¹⁰ In ka yar sannad ka badan, idinka ammaan dareemaya waa la dhibi doonaa; goosashada canabka way guuldarrayn doontaa, ururinta mirahana ma dhici doonto. ¹¹ Gariira, dumar yahow raalli ah; dhibtooda, gabdhaha ammaan dareemaya! Dharkaaga wanaagsan iska siib oo joonyad xidh. ¹² U barooro beeraha quruxda

Ishacyaah

badan, iyo canabkii midhaha lahaa, ¹³ iyo dhulka dadkayga, oo qodax iyo geedo qodxan ku koraan—haa, u barooro dhammaan guryaha farxadda leh iyo magaalada faraxsan. ¹⁴ Waayo, qasriga waa la dayri doonaa, magaalada mashquulka ahna waa la cidlaayn doonaa; buur iyo munaarad ilaalin ah waxay noqon doonaan godad weligood, farxad u ah dameeraha duurjoogta ah, daaqsinna u ah adhiga, ¹⁵ ilaa Ruuxa korka nalaga soo shubo, iyo cidlada ay noqoto beer bacrin ah, iyo beerta bacrinta ahna loo arko kayd. ¹⁶ Markaas cadaalad waxay degganaan doontaa cidlada, iyo xaqnimaduna waxay degganaan doontaa beerta bacrinta ah. ¹⁷ Natijada xaqnimadu waxay noqon doontaa nabad, iyo saameynta xaqnimaduna waxay noqon doontaa xasillooni iyo kalsooni weligeed ah. ¹⁸ Dadkaygu waxay degganaan doonaan deegaanno nabdoon, guryo ammaan ah, iyo meelaha nasashada ee aan la dhibin. ¹⁹ Waxayna roob dhagax ah ku dhici doontaa marka kayntu dhacdo, magaalada na si buuxda ayaa loo dhigi doonaa hoose. ²⁰ Sidee baad ugu barakaysan doontaan, abuurkaaga ku beeraya biyaha oo dhan agtooda, oo xoolahaaga iyo dameerahaaga si xor ah u daaqaaya.

33 Waxaa hoogay adiga, wax baabi'iyee, oo aan weli la baabi'in; iyo adiga, khiyaanoole, oo aan weli la khiyaaneeynin! Marka aad dhamayso baabi'intaada, waa lagu baabi'in doonaa; marka aad joojiso khiyaanadaada, waa lagu khiyaaneeyn doonaa. ² Sayidow, noo naxariiso; waannu ku sugnayn. Noqo xooggeenna subax kasta, badbaadadeenna wakhtiyada dhibaataada. ³ Marka dhawaaqaaga la maqlo, dadyowgu way cararaan; markaad kacdo, quruumaha way kala firdhaan. ⁴ Boobkaaga waa la urursadaa sida ay ayaxu u urursadaan; sida ayax duulaya, dadku way ku soo ordaan. ⁵ Sayidku waa kor loo qaaday, waayo, wuxuu deggan yahay meel sare; wuxuu Siyoon ka buuxiyey caddaalad iyo xaqnimo. ⁶ Isagu wuxuu noqon doonaa xasilloonida wakhtiyadaada, hodantinimada badbaadada, xigmadda, iyo aqoonta; cabsida Sayidka waa khasnadda. ⁷ Bal eeg, raggooda geesiga ah ayaa ku qaylinaya waddooyinka; ergooyinkii nabadda si qadhaadh ayay u ooyaan. ⁸ Waddooyinku waa baabba'aen, socotadii way joojiyeen. Axdigii waa la jebiyey, magaalooyinkii waa la quudhsaday, mana jiro tixgelin loo hayo aadanaha. ⁹ Dhulku waa barooranayaa oo wuu itaal darnaanayaa, Lubnaan waa ceeboobay oo wuu engegay; Shaaron waa sida

lamadegaan, iyo Baashaan iyo Karmel caleemahoodii way daadiyeen. ¹⁰ “Hadda waxaan qaadi doonaa tallaabo,” ayuu leeyahay Sayidku. “Hadda waa la i sarraysiin doonaa; hadda waa la i kor qaadi doonaa. ¹¹ Waxaad uuraysataan xaab, waxaad dhashaan qoryo engengan; neeftaydu waxay idinku gubi doontaa sida dab. ¹² Dadyowga waxaa lagu gubi doonaa lime, sida qodxan la jaray oo la shiday. ¹³ Kuwa fogow, maqla waxa aan sameeyey; iyo kuwa dhow, aqoonsada xooggeyga. ¹⁴ Dembiilayaasha Siyoon way cabsadeen; gariir ayaa qabsaday kuwa aan Eebbe lahayn: “Yaa naga mid ah oo la noolaan kara dabka baabi'iyaa? Yaa naga mid ah oo la noolaan kara gubashada weligeed ah?” ¹⁵ Kuwa si xaq ah u socda oo si daacadnimo leh u hadla, kuwa diida faa'iidada aan caddaaladda ahayn oo gacmahooda ka nadiifiya laaluushka, kuwa joojiya dhegahooda inay maqlaan dhiig daadin iyo kuwa indhahooda ka xidha inay arkaan shar— ¹⁶ iyagu waxay ku noolaan doonaan meelaha sare, mangangalkoodu wuxuu noqon doonaa dhagax aan la jebin karin; kibistooda waa la siin doonaa, biyahooduna waa habsan yihiin. ¹⁷ Indhihiinnu waxay arki doonaan boqorka quruxdiisa iyo dhul dheer oo la arki karo. ¹⁸ Galbigiinna, waxaad ku fikiraysaan argagixii hore: “Xaggee buu joogaa kan tirinaya? Xaggee buu joogaa kan miisaamaya? Xaggee buu joogaa kan tirinaya munaaradaha?” ¹⁹ Mar dambe ma arki doontaan dad daran, dad leh hadal aan la fahmi karin, oo afkoodu yahay mid aan la fahmi karin. ²⁰ Eega Siyoon, magaalada ciidahaheenna; indhihiinnu waxay arki doonaan Yerusaleem, meel deggan oo nabad ah, teendho aan la dhaqaajin doonin; tiirarkeeda weligood lama qaadi doono, mana jabin doono xadkhahooda. ²¹ Halkaas Sayidku wuxuu noqon doonaa midkeenna sharafta leh, meel ballaaran oo webiyo iyo durdurro leh, halkaas oo aan dooni laheyn oo shiraac leh tegi doonin, mana mari doonto doon weyn oo xoog leh. ²² Waayo, Sayidku waa xaakinkeenna, Sayidku waa sharcidejiyahayaga, Sayidku waa boqorkeenna; isagu waa na badbaadin doonaa. ²³ Xadkhahaagu waa dabacsan yihiin; ma hayn karaan mastarka adag, mana fidi karaan shiraaca. Markaas qaniimada badan waa la qaybin doonaa, xataa curyaanka ayaa qaadan doona boobka. ²⁴ Ma jiro qof deggan oo odhan doona, “Waan xanuunsanahay”; dadka halkaas deggan waxaa loo cagin doonaa xumaantooda.

34 Soo dhowaada, dadyowga quruumaha, oo maqla; dhegaysta, dadyowga! Dhulka iyo waxa ku jira oo dhan ha maqleen, dunida iyo waxa ka soo baxa oo dhan. ² Waayo, Eebbe ayaa ka cadhaysan quruumaha oo dhan, oo ciilkiisuna wuxuu ku socdaa ciidammadooda oo dhan. Wuxuu si buuxda u baabi'iyey, oo wuxuu u dhiibay in la laayo. ³ Kuwii la laayay waa la tuuri doonaa, meydhooduna wuxuu soo dayn doonaa ur; buurahana waxaa lagu qooyn doonaa dhiiggooda. ⁴ Xiddigaha samadu dhammaantood way libdhi doonaan, samaduna waxaa lagu duubi doonaa sidii buug; ciidankeeda oo dhanna way engegi doonaan sida caleemaha geedka canabka ah, ama sida berdeyda geedka berdeyda. ⁵ Waayo, seeftaydu waxay ku dheragtay samada; bal eeg, waxay ku soo degi doontaa Edom, dadka aan u gooyey halaagga. ⁶ Seefta Eebbe waa dhiig qabow, oo waxaa daboolay baruur, dhiigga wananka iyo riyaha, baruurta kilyaha wananka. Waayo, Eebbe wuxuu allabari ku leeyahay Boosra, iyo laaya weyn dhulka Edom. ⁷ Dibi duurjoog ah ayaa la dhici doona iyaga, iyo dibi yaryar oo xoog leh; dalkooduna waxaa lagu qooyn doonaa dhiig, ciidooduna waxaa lagu dufan doonaa baruur. ⁸ Waayo, Eebbe wuxuu leeyahay wakhti aargoosi, iyo sannad magdhow magacii Siyoon. ⁹ Wabiyaadeedu waxay isu rogi doonaan daamur, ciiddeeduna waxay isu rogi doontaa baaruud gubanaysa; dalkuna wuxuu noqon doonaa daamur ololaya. ¹⁰ Ma dami doonto habeen ama maalin; qiiceeda ayaa weligiis kor u kici doona. Jiilba jiil ayuu cidla ahaan doonaa; weligiis iyo weligiisna cidna kama gudbi doonto. ¹¹ Gorgorka iyo qodxan ayaa hantiyi doona; balooga iyo qoolleyda ayaa degganaan doona. Wuxuu ku fidin doonaa xadhigga fowdada iyo xadhigga cidla. ¹² Nobleydooda waxba kama heli doonaan in lagu magacaabo boqortooyo, amiiradooduna dhammaantood way baaba'i doonaan. ¹³ Qodxan ayaa ku fidi doona qalcadahooda, qodxan iyo qodxan ayaa ku fidi doona qalcadahooda xoogga leh; waxay noqon doontaa meel ay ka cabsadaan dawacooyinka, meel ay deggaan gorayada. ¹⁴ Xayawaanka lamadegaanka ayaa la kulmi doona waraabaha, iyo riyaha duurjoogta ayaa isugu yeeri doona; halkaasna shimbirta habeenkii ayaa degi doonta oo nafteeda u heli doonta meel ay ku nasto. ¹⁵ Masduulaagii geedka ayaa halkaas ku samaysan doona buulkeeda oo ku dhigi doonta ukumo, oo ku dillaaci doonta, oo ku soo ururin doonta hooskeeda; halkaasna

gorgorrada ayaa isugu iman doona, mid kasta oo ay lamaantiisu la jirto. ¹⁶ Ka raadi buugga Eebbe, oo akhri: Midkoodna ma maqnaan doono, midna lama waayi doono lamaantiisa. Waayo, afkiisa ayaa amray, Ruuxiisuna waa soo ururiyey. ¹⁷ Wuxuu u tuuray qori, gacantiisuna waxay u qaybisay cabbir. Way haysan doonaan weligood; jiilba jiil ayay ku dhex degi doonaan.

35 Cidlada iyo dhulku ooman waa farxi doonaan; lamadegaanku wuxuu ku reyreyi doonaa oo ubax badan, sida ubaxa. ² Wuxuu ku qarxi doonaa ubax oo ku reyreyi doonaa farxad weyn iyo gabay. Ammaanada Lubnaan waxaa la siin doonaa, quruxda Karmel iyo Sharon. Waxay arki doonaan ammaanta Rabbiga, haybadda Eebbeheenna. ³ Taageera kuwa gacmahoodu daciif yihiin, oo adkeeya jilbaha gariiraya. ⁴ U sheeg kuwa qalbigoodu welwelka ku jiro, "Adkeysta, ha baqina; bal eega, Eebbehiinna wuxuu iman doonaa isagoo aargudasho wata, isagoo ciqaab Eebbe wata. Wuu iman doonaa inuu idin badbaadiyo." ⁵ Wakhtigaas, indhaha indhoolaha ayaa la furi doonaa, dhegaha dhego la'aantana waa la nadiifin doonaa. ⁶ Markaas curyaanku wuxuu boodboodi doonaa sida deerada, carrabka carrab la'aantuna wuxuu ku qaylin doonaa farxad. Waayo, biyuhu waxay ka qarxi doonaan cidlada, iyo durdurro lamadegaanka. ⁷ Ciidda kulul waxay noqon doontaa balli, dhulka harraadduna ilo biyo ah. Meesha ay yaxaasku ku jireen, halkaas caws, qodax, iyo xashiish ayaa ka bixi doona. ⁸ Jid weyn ayaa halkaas jiri doona, oo waxaa loogu yeedhi doonaa Jidka Quduuska ah. Kuwa aan nadiifka ahayn kuma socdaan, laakiin waxaa loogu talagalay kuwa jidkaas ku socda; nacasna kuma wareeri doono. ⁹ Libaax halkaas ma jiri doono, mana jiri doono wax xayawaan cuni kara oo ku kici doona; lagama heli doono halkaas. Laakiin kuwa la soo furtay ayaa halkaas ku socon doona, ¹⁰ iyo kuwa Rabbiga soo furtay ayaa ku soo noqon doona oo Ziyoona ku iman doona gabay; farxad weligeed ah ayaa madaxdooda lagu taajin doonaa. Farxad iyo raynrayn ayaa ku soo gaadhi doona, murugo iyo oohin ayaa ka carari doona.

36 Sannaddii afartanaad ee xukunkii Boqor Xisqiyaah, Sannakheriib, boqorkii Ashuur, ayaa ku soo duulay dhammaan magaalooyinkii qalcadda lahaa ee Yahuudah, oo qabsaday. ² Boqorkii Ashuur wuxuu ka soo diray

Ishacyaah

sarkaalka ugu sarreeya Laakiish inuu u tago Yerusaaalem, Boqor Xisqiyaah, isagoo wata ciidan weyn. Wuxuu istaagay biyomareenka Barkadda Sare, jidka loo maro Beerka Dhilifka. ³ Eliyaaqiim ina Xilqiyaah, oo mas'uul ka ahaa qasriga, Shebna oo ahaa qoraaga, iyo Yoo'aax ina Asaaf, oo ahaa xusuusqaadaha, ayaa u soo baxay inay la kulmaan isaga. ⁴ Sarkaalka ugu sarreeya wuxuu ku yidhi iyaga, "Xisqiyaah ku dhaha: 'Kanu waa waxa boqorka weyn, boqorka Ashuur, uu leeyahay: Maxay tahay kalsoonida aad leedahay?' ⁵ Waxaad sheeganaysaa inaad leedahay xeelad iyo xoog dagaal, laakiin kuwani waa erayo kaliya. Kumaa ku tiirsan tahay, inaad iga kacsato? ⁶ Bal eeg, waxaad ku tiirsan tahay Masar, usha jaban ee qoryaha, oo gacanta ku mudda qof kasta oo ku tiirsada. Sidaas oo kale waa Fircoon boqorka Masar dhammaan kuwa isaga ku kalsoon. ⁷ Laakiin haddaad iyo tidhaahdo, "Waxaan ku kalsoonahay Eebbe Ilaahayaga," sow ma aha Isaga oo meelihii sarsare iyo meeshii allabariga Xisqiyaah ka saaray, isagoo amray Yahuudah iyo Yerusaaalem, "Waa inaad ku caabuddaan hortan allabarigan?" ⁸ "Hadda, heshiis la samee sayidkayga, boqorka Ashuur: Waxaan ku siinayaa laba kun oo fardo, haddaad heli karto fardooley u saarta! ⁹ Sidee baad markaas uga hortagi kartaa xitaa hal sarkaal oo ka mid ah kuwa ugu yar ee addoommada sayidkayga, markaad ku tiirsan tahay Masar oo aad ka hesho gaadiid iyo fardooley?" ¹⁰ Intaa waxaa dheer, ma waxaan u soo kacay inaan dhulka kan baabbi'yo la'aanteed oggolaanshaha Eebbe? Eebbe qudhiisu wuxuu igu yidhi, "Dhulkan u kac oo baabbi'i."" ¹¹ Markaasaa Eliyaaqiim, Shebna, iyo Yoo'aax waxay ku yidhaahdeen sarkaalka ugu sarreeya, "Fadlan noogu hadal afka Suuriyaanka, waayo, waan fahamnaa. Ha noogu hadlin afka Yahuudda iyadoo dadkii derbiga saarnaa ay maqlaan." ¹² Laakiin sarkaalka ugu sarreeya wuxuu ku jawaabay, "Sayidkaygu ma wuxuu ii soo diray inaan erayadan u sheego sayidkiinna iyo idinka oo keliya, iyo aanan u sheegin nimanka derbiga saaran, kuwaas oo, sida idinka oo kale, ay khasab ku tahay inay canaanan saxaradooda oo cabbaan kaadidooda?" ¹³ Markaasaa sarkaalka ugu sarreeya istaagay oo cod dheer ku dhawaaqay afka Yahuudda, "Maqla erayada boqorka weyn, boqorka Ashuur! ¹⁴ Kanu waa waxa boqorku leeyahay: Ha u oggolaan Xisqiyaah inuu idin khiyaaneeyo, waayo, ma idin samatabbixin karo. ¹⁵ Ha u oggolaan Xisqiyaah inuu idinku qanciyo inaad ku

kalsoonaataan Eebbe isagoo leh, 'Eebbe waa hubaal inuu na samatabbixin doono; magaaladan gacanta boqorka Ashuur kuma dhici doonto.' ¹⁶ Ha dhegaysanina Xisqiyaah. Kanu waa waxa boqorka Ashuur leeyahay: Nabadda ila sameeya oo ii soo baxa. Markaas midkiin kasta wuxuu cuni doonaa canabkiisa iyo geedkiisa berde, oo wuxuu cabbii doonaa biyaha ceelkiisa, ¹⁷ ilaa aan imaado oo idin qaado dhul la mid ah kiinna, dhul sarreen iyo khamri cusub, dhul kibis iyo beero canab ah. ¹⁸ Ha u oggolaan Xisqiyaah inuu idin khiyaaneeyo isagoo leh, 'Eebbe waa na samatabbixin doonaa.' Ma jiraan ilaahyada quruumaha oo dhulkooda ka samatabbixiyey gacanta boqorka Ashuur? ¹⁹ Xaggee joogaan ilaahyadii Xamaad iyo Arfaad? Xaggee joogaan ilaahyadii Sefarfaayim? Ma waxay ka samatabbixiyeen Samaariya gacantayda? ²⁰ Kumaa ka mid ah dhammaan ilaahyada dhulkan oo dhulkooda ka samatabbixiyey gacantayda, in Eebbe uu Yerusaaalem gacantayda ka samatabbixiyo?" ²¹ Laakiin dadkii way aamuseen oo erayna uma aysan jawaabin, waayo, boqorku wuxuu ku amray, "Ha u jawaabina." ²² Markaasaa Eliyaaqiim ina Xilqiyaah, oo ahaa mas'uulka guriga, Shebna oo ahaa qoraaga, iyo Yoo'aax ina Asaaf, oo ahaa xusuusqaadaha, waxay u yimaadeen Xisqiyaah iyagoo dharkoodii jeexjeexan, oo waxay u sheegeen erayadii sarkaalka ugu sarreeya.

37 Markii Boqor Xisqiyaah helay warbixinta, ayuu dharkiisii jeexjeexay, wuxuu gashaday dhar joonyad ah, oo wuxuu galay gurigii Rabbiga. ² Wuxuu diray Elyaaqiim oo mas'uul ka ahaa qasriga, Shebna oo ahaa qoraaga, iyo waayeelladii wadaaddada, oo dhammaantood dhar joonyad ah gashan, inay u tagaan nebi Ishacyaah ina Amoos. ³ Waxayna ku yidhaahdeen, "Xisqiyaah wuxuu leeyahay, 'Maalintan waa maalin dhib, canaan, iyo bahdilaad, sida markii carruurtu ay ku dhowaadaan dhalmada, laakiin aan xoog loo hayn in lagu soo saaro. ⁴ Waxaa laga yaabaa in Rabbiga Eebbehaaga uu maqlo erayada taliyaha ciidanka, oo sayidkiisii, boqorka Ashuur, u soo diray inuu ku caayo Eebbe nool, oo uu canaanto erayadii uu Rabbiga Eebbehaagu maqlay. Haddaba, u ducee inta hadhay.'" ⁵ Raggii Boqor Xisqiyaah waxay u tageen Ishacyaah. ⁶ Ishacyaah wuxuu ku yidhi iyaga, "Kanu waa waxa aad ku tidhaahdaan sayidkiin: 'Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Ha ka baqin erayada aad maqasheen, kuwaas oo addoommada boqorka

Ishacyaah

Ashuur igu caayeen. ⁷ Bal eeg, waxaan ku dhex gelin doonaa ruux, si markuu maqlo war gaar ah, uu ugu noqdo dalkiisii, oo halkaas ayaan seef ku soo ridi doonaa.” ⁸ Markii taliyihii ciidanka soo noqday, wuxuu helay boqorkii Ashuur oo la diriraya Libnaah, waayo, wuxuu maqlay in boqorkii ka tegey Laakiish. ⁹ Hadda Sennakereeb wuxuu maqlay wax ku saabsan Tirhaaqa, boqorka Kuush, “Wuxuu u baxay inuu kula dagaallamo.” Markuu taas maqlay, wuxuu diray wargeeyayaal u tagaan Xisqiyaah, isagoo leh, ¹⁰ “Kanu waa waxa aad ku tidhaahdaan Xisqiyaah boqorka Yahuudah: ‘Ha u oggolaan Eebbehaaga, ee aad ku kalsoon tahay, inuu ku khiyaaneeyo isagoo leh, “Yeruusaalem looma gacan gelin doono boqorka Ashuur.”’ ¹¹ Hubaal waxaad maqashay waxa boqorradii Ashuur ku sameeyeen dhulalka oo dhan, iyagoo gebi ahaanba baabbi’iyey. Ma markaas baad badbaadi doontaa? ¹² Ilaahyadii quruumaha oo aawowyaashay baabbi’iyeen ma badbaadiyeen iyaga—Goozaan, Xaraan, Reesef, iyo dadkii Ceden ee Telasar joogay? ¹³ Xaggee buu joogaa boqorkii Xamaad, boqorkii Arfaad, ama boqorradii magaalada Sefarwayim, Xena, iyo Cifaha?” ¹⁴ Xisqiyaah wuxuu warqaddii ka qaatay wargeeyayaashii oo akhriyey. Markaasuu kor u tegey gurigii Rabbiga oo wuxuu ku fidiyey Rabbiga hortii. ¹⁵ Xisqiyaahna wuxuu Rabbiga u bixiyey tukashadiisii: ¹⁶ “Rabbiga ciidammada, Eebbeha reer binu Israa’iil, kan ku dul fadhiya keruubiimka, adiga keligaa ayaa Eebbe ka ah boqortooyooyinka dhulka oo dhan. Adigu waxaad samaysay samada iyo dhulka. ¹⁷ Dhegta u soo foorari, Rabbiyow, oo maqal; indhahaaga fur, Rabbiyow, oo arag; oo dhegeyso erayada Sennakereeb uu soo diray inuu ku caayo Eebbe nool. ¹⁸ Rabbiyow, hubaal boqorradii Ashuur waxay baabbi’iyeen quruumaha oo dhan iyo dhulkoodii, ¹⁹ oo waxay ilaahyadoodii ku tuureen dabka, waayo, ma ay ahayn ilaahyo, laakiin waxay ahaayeen shuqulka gacmaha dadka, alwaax iyo dhagax. Sidaas daraaddeed waa la baabbi’iyey. ²⁰ Haddaba, Rabbiyow Eebbeheenna ahow, naga badbaadi gacantiisa, si boqortooyooyinka dhulka oo dhan ay u ogaadaan inaad adiga keligaa tahay, Rabbiyow, Eebbe.” ²¹ Markaasaa Ishacyaah ina Amoos wuxuu diray farriin u tagta Xisqiyaah, isagoo leh, “Kanu waa waxa Rabbiga, Eebbeha reer binu Israa’iil, leeyahay: ‘Sababta oo ah waxaad ii soo duceysay Sennakereeb boqorka Ashuur, ²² kanu waa erayga Rabbigu ka hadlay isaga: “Gabadh bikrad ah oo Siyoon ah ayaa

ku quudhsanaysa oo ku qosleysa; gabadha Yeruusaalem waxay madaxa ku ruxaysaa adiga markaad carartid. ²³ Kii aad cayday oo aad caayday waa kuma? Oo kii aad codkaaga kor u qaadday oo indhahaaga ku faantay waa kuma? Waa Kan Quduuska ah ee reer binu Israa’iil! ²⁴ Adigoo adeegsanaya addoommadaada waxaad ku quudhsatay Rabbiga, oo waxaad tidhi, ‘Gaadhifardhayaashayda badan ayaan ku fuulay meelaha sare ee buuraha, meelaha ugu fog ee Lubnaan. Waxaan gooyey kedaradiisii ugu dheerayd, geedihiiisii juniper ee ugu wanaagsanayd. Waxaan gaadhay meeliihiisii ugu fogaa, kayntiisii ugu cufnaayd. ²⁵ Wells ayaan qoday oo biyo cabbay, oo cagahayga keliya ayaan ku qalajiyeey dhammaan durdurradii Masar.’ ²⁶ Ma maqal? Hore ayaan u amray. Maalmaha hore ayaan qorsheeyey; hadda waxaan keenay inay dhacdo, inaad magaalooyn la adkeeyey u rogtu buuro burbursan. ²⁷ Dadka deggan, oo aan xoog lahayn, waa niyad jabsan yihiin oo wareersan. Waxay la mid yihiin dhir ku taal beerta, sida caleemo cagaaran oo jilicsan, sida cawska saqafka guryaha, oo gubta ka hor inta aanay kor u kicin. ²⁸ Laakiin waxaan ogahay fadhigaaga, soo bixitaankaaga iyo gelitaankaaga, iyo xanaaqaaga igu lidka ah. ²⁹ Sababta oo ah xanaaqaaga igu lidka ah iyo kibirkaaga oo dhegahayga gaadhay, waxaan ku gelin doonaa xadhig sankaa iyo xakamka bushimahaaga, oo waxaan ku celin doonaa jidkii aad ku timid. ³⁰ “Kanu waa calaamada kuu ah: Sannadkan waxaad cuni doontaan waxa iskiis u baxa, iyo sannadka labaad waxa ka soo baxa taas. Laakiin sannadka saddexaad beera oo goosta, beera canab, oo cuna midhihiisa. ³¹ Inta hadhay ee reer Yahuudah ayaa mar kale xidid ka dhigi doonta hoos iyo midho ka dhalin doonta kor. ³² Waayo, Yeruusaalem waxaa ka soo bixi doona inta hadhay, iyo Buur Siyoon koox ka badbaaday. Xamaasadda Rabbiga ciidammada ayaa tan fulin doonta. ³³ “Sidaa darteed, kanu waa waxa Rabbigu leeyahay oo ku saabsan boqorka Ashuur: ‘Isagu ma geli doono magaaladan mana soo ridi doono fallaadh halkaas. Isagu ma hor iman doono iyada isagoo gaashaan wata mana dhihi doono jaranjaro ku wareegsan. ³⁴ Wuxuu ku soo noqon doonaa jidkii uu ku yimid; ma geli doono magaaladan,’ ayaa Rabbigu leeyahay. ³⁵ ‘Waxaan ilaalin doonaa magaaladan oo badbaadin doonaa, naftayda daraaddeed iyo addoonkayga Daa’uud daraadiisii.” ³⁶ Markaasaa malaa’igtii Rabbiga

Ishacyaah

boxday oo waxay ku dhufatay 185,000 xeradii Ashuuriyiinta. Markii dadku subaxdii hore kaceen, bal eeg, dhammaantood waxay ahaayeen meydad. ³⁷ Sennakereeb boqorkii Ashuurna waa tegey oo ku noqday gurigiisii, oo wuxuu joogay Nineweh. ³⁸ Oo waxay dhacday, intuu ku cibaadeysanayay gurigii Nisrokh ilaahisa, in wiilashiisii Adrammelek iyo Shareeser ay seefta ku dileen, oo ay u carareen dalka Ararat. Esarxaddon wiilkiisiina wuxuu boqor ka noqday meeshiisii.

38 Maalmahaas, Xisqiyaah aad buu u xanuunsaday oo wuxuu ku dhowaaday dhimasho. Nebi Ishacyaah, ina Aamooos, ayaa u yimid oo ku yidhi, “Kanu waa hadalka Eebbe: Hawlahaaga hagaaji, waayo, waad dhiman doontaa; ma noolaan doontid.” ² Markaasaa Xisqiyaah u jeestay oo wejigiisa derbiga u jeediyey, oo wuxuu ku tukaday Eebbe, ³ oo yidhi, “Eebbow, xusuuso sidaan si qalbi furan iyo run ah ugu socday hortaa, oo aan u sameeyey waxa wanaagsan ee indhahaaga ku jira.” Markaasaa Xisqiyaah aad u ooyay. ⁴ Waqtigaas, farriintii Eebbe ayaa soo gaadhay Ishacyaah, ⁵ “Taga oo u sheeg Xisqiyaah, ‘Kanu waa hadalka Eebbe, Ilaaha awowgaa Daa’uud, wuxuu leeyahay: Waan maqlay ducadaada oo waan arkay ilmadaada; waxaan cimrigaaga ku dari doonaa shan iyo toban sannadood. ⁶ Waxaan sidoo kale kaa samatabbixin doonaa adiga iyo magaaladan gacanta boqorka Ashuur. Waxaan difaaci doonaa magaaladan. ⁷ “Tani waxay noqon doontaa calaamadda Eebbe inuu samayn doono waxa uu ballanqaaday: ⁸ Waxaan ka dhigi doonaa hooska qorraxdu ku tuurto jaranjarada Axaas inuu dib ugu noqdo toban tallaabo.” Sidaas daraaddeed hooskii ayaa dib ugu noqday toban tallaabo oo uu ku soo dhacay. ⁹ Kanu waa qiso Xisqiyaah, boqorkii Yahuudah, markii uu xanuunsaday oo bogsaday: ¹⁰ Waxaan idhi, “Bartamaha maalmahayga waa inaan dhex maro albaabbada She’ool oo aan ka maqnaado sannadahayga intiisa kale.” ¹¹ Waxaan idhi, “Eebbe kuma arki doono dhulka kuwa nool; mar dambe ma eegi doono aadanaha ama ma jiri doono dadka deggan dunida. ¹² Sida teendhada adhijirka, hoygayga waa la qaaday oo waa la iga qaaday. Sida weever, waxaan duuddubay nolosheyda, oo wuxuu iga gooyay dunta; laga bilaabo subax ilaa habeen waxaad i keentaa dhammaad. ¹³ Waxaan is dejiyey ilaa subaxdii, laakiin sida libaax, wuxuu jebiyey dhammaan lafahayga; laga bilaabo subax ilaa

habeen waxaad i keentaa dhammaad. ¹⁴ Waxaan u qayliyey sida shinbir yar ama garan, waxaan u barooran sida qoolley. Indhahaygu waxay daciifeen markaan cirka fiirinayey. Waxaan ahay mid la dulmay, Eebbow, ii garab gall!” ¹⁵ Laakiin maxaan dhihi doonaa? Wuxuu ila hadlay, oo isagaa sameeyey. Waxaan si hoose ugu socon doonaa sannadahayga oo dhan sababtan awgeed dhibaataada naftayda. ¹⁶ Eebbow, waxyaalahan dadka ayaa ku noolaanaya; oo dhammaan kuwaas waxaa ku jira nolosha ruuxayga. I soo celi caafimaad oo ii oggolow inaan noolaado. ¹⁷ Dhab ahaan, waxay ahayd faa’iidadayda inaan la kulmo xanuunkan. Jacaylkaaga, waxaad iga ilaalisay godka halaagga; waxaad dhabarkaaga ka tuurtay dhammaan dembiyadayda. ¹⁸ Waayo, boqortooyada kuwa dhintay kuma mahadin karaan, mana ku ammaani karaan dhimashadu; kuwa u dhaadhaca xabaasha ma rajayn karaan daacadnimadaada. ¹⁹ Kuwa nool, kuwa nool—way kuu mahadcelinayaan, sidaan maanta u sameeyo; waalidiintu waxay carruurtooda uga sheekaynayaan daacadnimadaada. ²⁰ Eebbe waa i badbaadin doonaa, oo waxaan ku heesi doonaa alaabaha la garaaco maalmaha nolosheenna oo dhan guriga Eebbe. ²¹ Ishacyaah wuxuu faray, “Diyaariya daawo berde ah oo mariya boogta, wuuna bogsan doonaa.” ²² Xisqiyaah wuxuu weyddiiyey, “Maxay noqon doontaa calaamadda aan ku tegi doono guriga Eebbe?”

39 Waqtigaas, Merodak-Balaadan ina Balaadan, oo ahaa boqorkii Baabuloon, wuxuu u soo diray waraaqo iyo hadiyad Xisqiyaah, waayo, wuxuu maqlay jirradiisa iyo bogsashadiisa. ² Xisqiyaahna wuu ku farxay, oo wuxuu tusay wax alla wixii yaallay bakhaaradiisa—lacagtii, dahabkii, dhirtii udgoonayd, saliiddii saytuunka ahayd—hubkiisii oo dhan iyo wax alla wixii laga helay khasnadihiisa. Ma jirin wax uu ku reebay oo aanuu tusin qasrigiisa ama boqortooyadiisa oo dhan. ³ Markaasaa Ishacyaah oo nebi ah u yimid Boqor Xisqiyaah oo weyddiiyey, “Nimankanu maxay yidhaahdeen, xaggee bayna kaaga yimaadeen?” Xisqiyaahna wuxuu ugu jawaabay, “Waxay ii yimaadeen dal fog, oo waxay ka yimaadeen Baabuloon.” ⁴ Nabigu wuxuu weyddiiyey, “Maxay arkeen qasrigaaga?” Xisqiyaahna wuxuu ugu jawaabay, “Waxay arkeen wax alla wixii yaallay qasrigayga; ma jiro wax aan ku reebay oo aanan tusin khasnadahayga.” ⁵ Markaasaa Ishacyaah Xisqiyaah ku yidhi, “Maqlow farriinta ka timid

Ishacyaah

Rabbiga Ciidammada: ⁶ 'Bal eeg, maalmo ayaa iman doona oo wax alla wixii yaalla qasrigaaga, iyo wax alla wixii awoyayaashaa kaydshadeen ilaa maantadan, waxaa loo qaadi doonaa Baabuloon. Waxba ma hadhi doonaan,' ayuu leeyahay Rabbigu. ⁷ 'Oo qaar ka mid ah farcankaaga, oo ah hilibkaaga iyo dhiiggaaga kuwaasoo kugu dhici doona, waa la kaxaysan doonaa, oo waxay ka adeegi doonaan qasriga boqorka Baabuloon.'" ⁸ Markaasaa Xisqiyaah wuxuu Ishacyaah ku yidhi, "Erayga Rabbiga ee aad ku hadashay waa wanaagsan yahay." Waayo, wuxuu isyidhi, "Nabadi iyo ammaan baa jiri doona maalmahayga."

40 "U qaboobiya, u qaboobiya dadkayga," ayuu leeyahay Eebihinna. ² Si naxariis leh ugu hadla Yerusaaalem oo u sheeg in dagaalkeedu dhammaaday, in dembigeedii laga cafiyay, in ay ka heshay gacanta Rabbiga laba jibbaar wixii ay dembiga lahayd. ³ Cod baa ku dhawaaqaya cidlada: "Jidka Rabbiga u diyaariya; lamadegaanka dhexdiisa waddo toosan ugu sameeya Eebbeheenna. ⁴ Doox kasta waa la qaadi doonaa, buur kasta iyo kur kasta waa la dhimi doonaa; dhulka aan sinnayn waa la simi doonaa, dhulka qodqodanna waa bannaan noqon doonaa. ⁵ Markaasaa sharafta Rabbiga la muujin doonaa, dadka oo dhammuna way wada arki doonaan. Waayo, afka Rabbiga ayaa hadlay." ⁶ Cod baa leh, "Qayli." Aniguna waxaan idhi, "Maxaan qayliyaa?" Hilibka oo dhammu waa sida cawska, iyo quruxdiisuna waa sida ubaxa duurka. ⁷ Cawska waa engegaa, ubaxuna waa libdhaa, maxaa yeelay, neefta Rabbiga ayaa ku dhacda. Xaqiiqdii dadka waa caws. ⁸ Cawska waa engegaa, ubaxuna waa libdhaa, laakiin erayga Eebbeheenna waa waarayaa weligiis. ⁹ Adiga oo warka wanaagsan u keenaya Siyoon, buur dheer fuul. Adiga oo warka wanaagsan u keenaya Yerusaaalem, codkaaga kor ugu qaad qaylo, kor u qaad, ha cabsan; magaalooyinka Yahuudah ku dheh, "Halkan waa Eebihini!" ¹⁰ Bal eega, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu u imanayaa xoog, oo gacantiisuna waa u talisaa. Bal eega, abaalgudkiisu waa la jiraa, iyo abaalmarintiisuna waa la socotaa. ¹¹ Wuxuu adhigiisa u hayaa sida adhijir: wuxuu gacmihiisa ku ururiyaa baraarka, oo wuxuu ku sidaa laabta agteeda; si tartiib ah ayuu u hoggaamiyaa kuwa yar yar. ¹² Yaa biyaha ku miisaamay godka gacantiisa, ama gacantiisa fidsan ku dhigay samooyinka? Yaa ciidda dhulka ku ururiyey cabbir, ama buuraha ku miisaamay miisaanka iyo kuraha miisaanka? ¹³ Yaa garan kara

Ruuxa Rabbiga, ama u adeegi kara lataliyaha Rabbiga? ¹⁴ Yuu la tashaday si uu u iftiimiyo, yaase u baray jidka saxda ah? Yaa u baray aqoonta, ama u tusay jidka fahamka? ¹⁵ Xaqiiqdii quruumuhu waa sida dhibic baaldi ku jirta; waxaa loo tixgeliyaa sida ciid miisaanka saaran; wuxuu u qaadaa jasiiradaha sida boodhka wanaagsan. ¹⁶ Xataa Lubnaan kuma filna dabka allabariga, xoolihiisuna kuma filna allabariga la gubo. ¹⁷ Hortiisa quruumaha oo dhammu waa waxba; waxaa loo tixgeliyaa wax ka yar waxba iyo macno darro. ¹⁸ Haddaba yaad Eebbe la barbar dhigi doontaan? Wax la mid ah yaad u ekaysiin doontaan? ¹⁹ Sanam, farshaxan sameeyaa wuxuu ka shubaa, dahab sameeyana wuxuu ku dahaadhaa dahab oo wuxuu u sameeyaa silsilado lacag ah. ²⁰ Gofka saboolka ah ee aan awoodin hadiyad sidan oo kale ah wuxuu doortaa alwaax aan qudhu, waxayna raadiyaan farshaxan yaqaan xirfad leh si uu u sameeyo sanam aan ruxmin. ²¹ Miyaadan garanayn? Ma maqlin? Miyaan tan lagaaga sheegin bilowgii? Ma fahmin tan iyo aasaaskii dhulka? ²² Wuxuu ku fadhiyaa carshiga wareega dhulka, oo dadka degganuna waa sida ayax. Wuxuu ku fidiyaa samooyinka sida daah, oo wuxuu ku kala bixiyaa sida teendho lagu noolaado. ²³ Wuxuu amiirrada ka dhigaa wax aan micne lahayn, oo wuxuu madaxda dunida ka dhimaa waxba. ²⁴ In yar bay beeraan, in yar bay abuuraan, in yar bay xididdo ku yeeshaan dhulka, markaasuu ku afuufaa oo way engegaan, dabayl xawli lehna waxay ku qaaddaa sida buunshaha. ²⁵ "Yaa igu barbar dhigi kara? Ama yaa la mid ah aniga?" ayuu leeyahay Kan Quduuska ah. ²⁶ Indhihiinna kor ugu qaada oo fiiriya samooyinka: Yaa abuuray kuwaas oo dhan? Waa kan soo saara xiddigaha mid mid, oo mid kasta magaciisa ugu yeedha. Sababta oo ah xooggiisa weyn iyo awooddiisa xoogga badan, midkoodna ma maqna. ²⁷ Maxaad u cabanaysaa, Yacquub? Maxaad u leedahay, Israa'iil, "Jidkaygu waa ka qarsoon yahay Rabbiga; dacwaddaydana waa ka indha la'dahay Eebbahay"? ²⁸ Miyaadan garanayn? Ma maqlin? Rabbigu waa Eebbe weligiis ah, Abuuraha darafyadii dhulka. Ma daalo mana daalayo, fahamkiisuna waa ka baxsan yahay aadanaha. ²⁹ Wuxuu xoog siiyaa kuwa daallan, oo wuxuu xoojiyaa kuwa tabarta daran. ³⁰ Xataa dhalinyaradu way daalaan oo daalaan, ragga xoogga lehna way turunturoodaan oo dhacaan; ³¹ laakiin kuwa Rabbiga suga way cusboonaysiin doonaan xooggooda. Waxay ku duuli doonaan baalal

Ishacyaah

sida gorgorrada; way ordi doonaan mana daali doonaan, way socon doonaan mana daallan doonaan.

41 “Ha aamusnaadaan hortayda, jasiiradaha, oo quruumahuna ha cusboonaysiiyaan xooggooda. Ha yimaadeen oo ha hadlaan; aynu isugu nimaadno xukun. ² Yaa ka kiciyey mid bari ka yimid, oo uu ugu yeedhay xaqnimada adeegiisa? Wuxuu quruumaha u dhiibaa isaga oo boqorradana hoos u dhigaa. Wuxuu ka dhigay sida boodhka seeftiisa, sida buunshaha dabayshu ku kaxayso qaansadiisa. ³ Wuxuu eryadaa iyaga oo si nabad ah u socda, jid aan cagihisu hore u marin. ⁴ Yaa sameeyey oo dhammeeyey tan, oo ka yeedhay jiilashii bilowgii? Aniga, Eebbe, waxaan ahay kan ugu horreeya, oo kan ugu dambeeya—aniga ayaa ah isaga.” ⁵ Jasiiraduhu way arkeen oo way cabsadeen; dhammaadka dhulkuna wuu gariiray. Way soo dhowaadeen oo horay u yimaadeen; ⁶ Mid walba wuxuu caawiyaa kan kale oo wuxuu ku yidhaahdaa saaxiibkiis, “Adkaysol!” ⁷ Ninkii farsamada yaqaan wuxuu dhiirrigeliyaa ninkii dahab-sameeyaha ahaa, kii fargeetiga ku simaana wuxuu dhiirrigeliyaa kan birta ku garaaca. Waxay ku yidhaahdaan alxanka, “Waa wanaagsan yahay.” Waxay ku xajiyaan musmaarro si aanu u dhicin. ⁸ “Laakiin adiga, Israa’iil, addoonkayga, Yacquub oo aan doortay, farcankii Ibraahim saaxiibkayga, ⁹ Waxaan kaa soo qaatay dhammaadka dhulka oo waxaan kaaga yeedhay meelhiisa ugu fog. Waxaan idhi, ‘Adigu waxaad tahay addoonkayga; waan doortay oo kuma aan diidin. ¹⁰ Ha baqin, waayo, anigu waxaan ahay kula; ha niyad jabin, waayo, anigu waxaan ahay Ilaahaaga. Waan ku xoojin doonaa oo waan ku caawin doonaa; waxaan kugu hayn doonaa gacantayda midig ee xaq ah. ¹¹ Kuwa oo dhammu oo kugu xanaaqsan way ceeboobi doonaan oo sharaif beeli doonaan; kuwa kula doodana waxay ahaan doonaan waxba oo baabbi’i doonaan. ¹² In kasta oo aad raadiso cadowgaaga, ma heli doontid. Kuwa kula dagaallama waxay ahaan doonaan waxba oo aan jirin. ¹³ Waayo, anigu waxaan ahay Eebbe Ilaahaaga, oo gacantaada midig ku haya, oo waxaan ku leeyahay, ‘Ha baqin; waan ku caawin doonaa.’ ¹⁴ Ha baqin, Yacquub oo duud ah, Israa’iil yar, waayo, anigu waxaan ahay kan ku caawinaya,” ayaa leh Eebbe, Bixiyahaaga, Kan Quduuska ah ee Israa’iil. ¹⁵ “Bal eeg, waxaan kaa dhigi doonaa mid cusub, oo fiqan oo ilko badan leh. Waxaad burburin doontaa buuraha

oo waxaad ka dhigi doontaa buunsho, oo waxaad ka dhigi doontaa kuraha sida buunshaha. ¹⁶ Waad kala sooci doontaa, oo dabayshu way kaxayn doontaa, oo duufaanku way kala firdhin doontaa. Laakiin waxaad ku farxi doontaa Eebbe oo waxaad ku faani doontaa Kan Quduuska ah ee Israa’iil. ¹⁷ “Miskiinka iyo kan baahan ayaa biyo doonaya, laakiin ma jiro; carrabkooduna wuxuu la qalalay harraad. Aniga, Eebbe, ayaan ka jawaabi doonaa; aniga, Ilaaha Israa’iil, ma dayici doono. ¹⁸ Waxaan ka dhigi doonaa webiyo inay ku qulqulaan meelaha sare ee bannaan, iyo ilo ku yaal dooxyoyinka. Waxaan ka dhigi doonaa lamadegaanka balliyo biyo ah, iyo dhulka qalalan ilo biyo ah. ¹⁹ Waxaan dhigi doonaa geedka kedarka lamadegaanka, geedka akashiyada, geedka mirta, iyo geedka saytuunka. Waxaan dhigi doonaa geedka juniperka lamadegaanka, oo aan la wada dhigi doonaa geedka elm iyo geedka cypress, ²⁰ si dadku u arkaan oo u aqoonsadaan, u fikiraan oo u fahmaan, in gacanta Eebbe ay tan samaysay, in Kan Quduuska ah ee Israa’iil uu abuuray. ²¹ “Dacwaddiinna soo bandhiga,” ayaa leh Eebbe. “Doodihiinna soo bandhiga,” ayaa leh Boqorka Yacquub. ²² Ha keenaan oo ha sheegeen waxa dhici doona. Noo sheeg wixii hore u dhacay, si aan u tixgelinno oo aan u ogaano natiijadooda. Ama noo sheeg waxa iman doona, ²³ soo bandhiga waxa mustaqbalka ku jira, si aan u ogaano inaad tihiin ilaahyo. Wax sameeya, ha ahaato wanaag ama xumaan, si aan ula yaabno oo aan u buuxsanno baqdin. ²⁴ Laakiin waxaad ka yar tihiin waxba, oo shuqulkiinnuna waa wax aan qiimo lahayn; kii doortaana waa karaahiyo. ²⁵ “Waxaan ka kiciyey mid woqooyi ka yimid, oo wuu imanayaa; ka soo baxa qorraxdu wuxuu ku yeedhi doonaa magacayga. Wuxuu ku tuntaa taliyayaasha sidii ay dhoobo yihiin, sidii dheri-sameeyaha oo kale oo dhoobada ku tunta. ²⁶ Yaa tan ka sheegay bilowgii, si aan u ogaano, ama waqtiyadii hore, si aan u nidhaahno, ‘Waa sax?’ Ma jiro cid sheegtay, ma jiro cid ku dhawaaqday, ma jiro cid ka maqashay erayo idinka. ²⁷ Anigu waxaan ahaa kii ugu horreeyey ee Siyoon ku yidhi, ‘Bal eeg, waa kuwaasi!’ Waxaan u dhiibay Yerusaleem farriin warka wanaagsan. ²⁸ Laakiin markaan fiiriyo, ma jiro cid, ma jiro la-taliye iyaga ka mid ah, oo haddii aan weydiyo, jawaab bixin kara. ²⁹ Bal eeg, dhammaantood waa khiyaano! Shuqulladoodu waa waxba; sanamyadooduna waa dabayl iyo jahawareer.

“Bal eega, addoonkayga aan doortay; midka aan jeclahay oo naftaydu ku faraxday.

Waxaan saaray Ruuxayga korkiisa; wuxuu caddaalad u keeni doonaa quruumaha. ² Ma qaylin doono mana korin doono codkiisa, mana dhigi doono codkiisa in lagu maqlo waddooyinka. ³ Gori jaban ma jebin doono, iyo dhimbil si tartiib ah u shidan ma demio; si daacadnimo leh ayuu caddaalad u keeni doonaa. ⁴ Ma niyad jabi doono mana quusan doono ilaa uu caddaalad dhulka ka dhigo; iyo xeebaha ayaa waxbariddiisa si rajayn leh u sugi doona.” ⁵ Kanu waa waxa Eebbe Rabbiga ahu leeyahay, kan samooyinka abuuray oo fidiyey, kan dhulka kala bixiyey iyo waxa ka soo baxa oo dhan, kan neefta siiya dadka ku dul nool iyo ruuxa kuwa ku socda: ⁶ “Anigu waxaan ahay Rabbiga; waxaan kugu yeedhay xaqnimo, waxaan ku qabsan doonaa gacanta oo aan ku ilaalin doonaa, oo waxaan kuu dhigi doonaa axdi dadka, iftiin quruumaha, ⁷ in aad indhaha u furto kuwa indhaha la', in aad xorayso maxaabiista xabsiga, iyo kuwa ku jira gudcurka xabsigooda. ⁸ Anigu waxaan ahay Rabbiga; kani waa magacayga! Ma wadaagi doono ammaantayda mid kale, ama ammaanayda sanamyo. ⁹ Bal eega, waxyaalihii hore way dhaceen, waxyaalo cusub ayaan ku dhawaaqayaa; ka hor intaanay soo bixin ayaan idiin sheegaya.” ¹⁰ U heesa Rabbiga gabay cusub, ammaantiisa dhulka darafyadiisa, kuwa badda hoos u dega iyo waxa ku jira oo dhan, jasiiradaha iyo kuwa ku nool. ¹¹ Ha kor yeelaan codkooda cidlada iyo magaaloyinkeeda, deegaannada ay deggan yihiin Qeedaar. Ha ku heesaan farxad kuwa degan Seela; ha ka qayliyaan buuraha dushooda. ¹² Ha siiyaan sharaf iyo ammaan Rabbiga oo ha ku dhawaaqaan ammaantiisa xeebaha. ¹³ Rabbigu wuxuu u bixi doonaa sida dagaalyahan; wuxuu kicin doonaa xamaasaddiisa sida nin dagaal. Iyada oo qaylo ayuu kor u qaadi doonaa qaylada dagaalka oo wuxuu ku guulaysan doonaa cadaawayaashiisa. ¹⁴ “Waan aamusey muddo dheer; waan aamusay oo isxakameeyey. Haddana, sida haweeney foolanaysa, waan ooyi doonaa, waan neefsan doonaa oo waan hinqan doonaa. ¹⁵ Buuro iyo kurayba waxaan ka dhigi doonaa cidla oo waxaan qalajin doonaa dhirta oo dhan; webiyada waxaan ka dhigi doonaa xeebaha oo waxaan engejin doonaa balliyada. ¹⁶ Waxaan hagi doonaa kuwa indhaha la' waddooyin aanay aqoon, waddooyin aan la aqoon ayaan ku hagi doonaa. Waxaan gudcurka hortooda ka dhigi doonaa iftiin oo meelaha qalloocanna

waxaan ka dhigi doonaa kuwo siman. Kuwani waa waxyaalaha aan samayn doono, mana dayn doono. ¹⁷ Waxaa dib loo celin doonaa oo si buuxda loo ceebeeyaa, kuwa ku kalsoon sanamyada, kuwa ku leh sawirrada la shubay, 'Idinku waxaad tihiin ilaahyadayada.' ¹⁸ Dhagaysta, kuwa dhegaha la', eega, kuwa indhaha la', oo arka! ¹⁹ Yaa indho la' laakiin addoonkayga, ama dhego la' sida rasuulkayga aan soo diray? Yaa sidaas indho la' sida midka axdiga ila leh, ama sidaas indho la' sida addoonka Rabbiga? ²⁰ Waxaad aragtay waxyaalo badan, laakiin ma xusuusatiid; dhegahaaga waa furan yihiin, laakiin cidna ma dhagaysato. ²¹ Rabbigu wuxuu ku farxay, xaqnimadiisa aawadeed, inuu sharcigiisa ka dhigo mid weyn oo ammaan. ²² Laakiin kani waa dad la dhacay oo la bililiqaystay; dhammaantood waxaa lagu xidhay godad ama waxaa lagu qariyey xabsiyo. Waxay noqdeen bililiqo, cidna uma samatabbixin; waxaa loo dhigay in la boobo, cidna uma dhihi, “Dib u soo celiya.” ²³ Yaa idinka mid ah oo tan maqli doona? Yaa fiiri siin doona oo u dhagaysan doona mustaqbalka? ²⁴ Yaa Yacquub u dhiibay in la dhaco, iyo Israa'iil in la bililiqaysto? Sow ma aha Rabbiga, kaas oo aan ka dembaabnay? Waayo, ma ay raacin jidadkiisa, mana ay addeecin sharcigiisa. ²⁵ Sidaas darteed wuxuu ku shubay iyaga kulka cadhadiisa iyo rabshadaha dagaalka; waxay ku duubeen olol, laakiin ma ay fahmin; waxay ku baabi'iyeen, laakiin ma ay fiirsan.

Haddana, kani waa waxa uu Sayidku leeyahay— Kan idin abuuray, Yacquubow, iyo Kan idin sameeyey, Israa'iilow: “Ha baqin, waayo, waan idin soo furtay; waxaan idinku magacaabay magacaaga; waxaad tihiin kuwa ii leh. ² Markaad biyaha dhex marto, waan kula jiri doonaa; iyo markaad webiyada dhex marto, kuma hafin doonaan. Markaad dabka dhex socoto, laguma gubi doono, ololkuna kuuma qabsan doono. ³ Waayo, anigu waxaan ahay Sayidka Ilaahiinna ah, Kan Quduuska ah ee Israa'iil, Badbaadiyihiinna; waxaan Masar idinku siiyey furashadiinna, Kuush iyo Seba beddelkiinna. ⁴ Maadaama aad qiimo ku teedahay indhahayga, sharaf iyo jacayl, waxaan idinku siin doonaa dad, iyo quruumo beddelkiinna. ⁵ Ha baqin, waayo, waan kula jiraa; waxaan ka keeni doonaa farcankaaga bari, oo waxaan idinka soo ururin doonaa galbeed. ⁶ Waxaan amri doonaa waqooyi inay sii daayaan, iyo koonfur inaanay celin. Uruuriya wiilashayda dhulal fog iyo gabdhahayga geesaha ugu

Ishacyaah

fog ee dhulka— ⁷ dhammaan kuwa magacayga lagu yeedhay, kuwa aan u abuuray ammaantayda, kuwa aan sameeyey oo aan abuuray.” ⁸ Soo bixiya dadka indhaha leh, in kastoo ay indho leeyihiin, iyo kuwa dhagoolka ah, in kastoo ay dhego leeyihiin. ⁹ Dhammaan quruumaha ha isugu yimaadaan, iyo dadku ha isugu yimaadeen. Yaa ka mid ah iyaga oo waxan sheegi kara oo waxyaalihii hore noo sheegaya? Ha keenaan markhaatiyadooda si ay u caddeeyaan inay saxan yihiin, si kuwa kale ay u maqlaan oo ay yiraahdaan, “Waa run.” ¹⁰ “Idinku waxaad tihiin markhaatiyadayda,” ayuu leeyahay Sayidku, “iyo addoonkayga aan doortay, si aad ii garataan oo aad i rumaysataan oo aad fahantaan inaan anigu ahay isagu. Aniga hortayda ilaah lama abuurin, mana jiri doono mid iga dambeeya. ¹¹ Aniga, xataa aniga, waxaan ahay Sayidka, oo aniga mooyaane badbaadiye kale ma jiro. ¹² Waxaan muujiyey, badbaadiyey, oo aan ku dhawaaqay— Aniga, oo aan ahayn ilaah shisheeye oo idin dhex yaal. Idinku waxaad tihiin markhaatiyadayda,” ayuu leeyahay Sayidku, “in aan anigu ahay Eebbe. ¹³ Laga soo bilaabo weligeed, anigu waxaan ahay isagu, oo qofna kama samatabbixin karo gacantayda. Markaan wax sameeyo, yaa ka noqon kara?” ¹⁴ Kani waa waxa uu Sayidku leeyahay— Bixiyihiinna, Kan Quduuska ah ee Israa'iil: “Dartiinna, waxaan u diray Baabuloon oo waxaan soo dejin doonaa iyaga oo dhan sidii kuwa baxsaday, xataa Kaldaiyinta, doonyaha ay ku farxeen. ¹⁵ Anigu waxaan ahay Sayidka, Kan Quduuska ah, Abuuraha Israa'iil, Boqorkiinna iyo Boqorkiinna.” ¹⁶ Kani waa waxa uu Sayidku leeyahay— Kan jid ka dhiga badda dhexdeeda iyo waddo biyaha xoogga leh dhexdeeda, ¹⁷ kan soo saara gaadhifardoodka iyo faraska, ciidanka iyo ninka xoogga leh; waxay wada jiifsan doonaan oo mar dambe ma kici doonaan, waa la bakhtiyeey, sida shiddo la damiyeey: ¹⁸ “Ha xusuusan waxyaalihii hore, hana ku sii jirin wixii la soo dhaafay. ¹⁹ Bal eega, waxaan sameynayaa wax cusub! Hadda way soo baxaysaa; miyaadan arkin? Waxaan jid ka dhigayaa cidlada iyo webiyo lamadegaanka. ²⁰ Xayawaanka duurjoogta ah ayaa i sharfi doona, dawacooyinka iyo gorayada, maxaa yeelay waxaan biyo ku siinayaa cidlada iyo webiyo lamadegaanka, si aan u siiyo cabitaan dadka aan doortay, ²¹ dadka aan u sameeyey naftayda si ay ammaantayda ugu dhawaaqaan. ²² “Welina iimaad yeedhin, Yacquubow; waad iga daashay, Israa'iilow. ²³ Idinma aydan ii keenin ido allabari gubasho ah,

mana aad i sharfteen allabariyadiinna. Idinka aan idinku rarin allabariyo mana aan idinku daalin foox. ²⁴ Idinma aydan iiga iibsan qasab macaan lacag, mana aad i qanciseen baruurta allabariyadiinna; halkii, waxaad igu rartay dembiyadiinna oo waxaad igu daalisay xumaantiinna. ²⁵ “Aniga, xataa aniga, waxaan ahay kan masaxaya xadgudubyadiinna dartiinna, mana xusuusto dembiyadiinna mar dambe. ²⁶ La soo dhaafay ila soo eeg, aan arrinta wada doodno; sheeg kiiskaaga, si aad xaq ugu noqoto. ²⁷ Aabbahaaga ugu horreeyey wuu dembaabay, iyo wakiilladaada ayaa iga caasiyoobay. ²⁸ Sidaas darteed waxaan ceebayn doonaa saraakiisha macbudka, oo waxaan Yacquub u dhiibi doonaa halligaad iyo Israa'iil quudhsasho.

44 “Laakiin hadda maqal, Yacquubow, addoonkaygiyow, iyo Israa'iilow, kan aan doortayow: ² Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay— kan ku sameeyey oo kugu abuuray uurka hooyadaa, kan ku caawin doona: Ha baqin, Yacquubow addoonkaygiyow, iyo Yeshuurunow, kan aan doortayow. ³ Waayo, waxaan biyo ku shubi doonaa dhulka engegan, iyo durdurro dhulka qalalan; Ruuxayga ayaan ku shubi doonaa farcankaaga, iyo barakadaya farcankaaga. ⁴ Waxay ka soo bixi doonaan cawska dhexdooda, sida geedaha poplarka ah ee ku ag yaal durdurro qulqulaya. ⁵ Mid baa odhan doona, ‘Rabbiga ayaan ahay’; mid kalena wuxuu isku magacaabi doonaa magaca Yacquub; mid kalena wuxuu gacantiisa ku qori doonaa, ‘Rabbiga,’ oo magaca Israa'iil sharaf buu ku qaadan doonaa.

⁶ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay— Boqorka Israa'iil iyo Gargaarihiisa, Rabbiga Ciidammada: Anigu waxaan ahay kan ugu horreeya iyo kan ugu dambeeya; aniga la'antay, ma jiro Eebbe kale. ⁷ Yaa ila mid ah? Ha ku dhawaaqo. Ha sheego oo ha soo bandhigo hortayda, wixii dhacay tan iyo markii aan aasaasay dadkayga hore, iyo waxa weli iman doona— ha sii sheegaan waxa iman doona. ⁸ Ha gariirin, ha baqin. Miyaan tan iyo waqti hore ku dhawaaqin oo aanan sheegin? Idinku waxaad tihiin markhaatiyadayda. Ma jiro Eebbe kale oo aan aniga ahayn? Maya, ma jiro Dhagax kale; midna ma aqaan. ⁹ Kuwa sanamyada sameeya dhammaantood waa wax aan faa'iido lahayn, waxyaalaha ay ku faanaanna wax faa'iido leh ma aha; xataa markhaatiyadooda ma arkaan ama ma oga, si ay ceeb ugu dhacaan. ¹⁰ Yaa

Ishacyaah

samaysta ilaah ama sanam shubta, kaas oo aan faa'iido lahayn? ¹¹ Bal eega, dhammaan saaxiibadooda waa la ceeboobi doonaa, waayo, kuwa farshaxanka ah qudhoodu waa dad caadi ah. Ha isu yimaadaan oo ha istaagaan; waxay ku dhici doonaan argagax iyo ceeb. ¹² Bishubuhu wuxuu qaataa qalab oo wuxuu la shaqeeyaa dhuxusha; wuxuu sanam ku qaabeeyaa dubbe iyo xoogga gacantiisa. Wuxuu gaajoodaa oo xooggiisii wuu lumiya; biyo ma cabbo oo wuu daalaa. ¹³ Nijaaruhu wuxuu fidinayaa xariiq oo wuxuu samaynayaa khadad; wuxuu ku qodaa qodaxyo oo wuxuu ku calaamadiyaa compasses. Wuxuu ku qaabeeyaa qaab bin'aadam, qaab bin'aadam oo dhan quruxdiisa, si uu ugu noolaado macbud. ¹⁴ Wuxuu jaraa geedo kedar ah, ama wuxuu qaataa geed cypress ama oak. Wuxuu ka dhigaa mid xoog leh geedaha kaynta dhexdeeda, ama wuxuu beeraa geed pin, roobkuna wuxuu ka dhigaa inuu koro. ¹⁵ Waxay noqotaa shidaal dab lagu shido; qaar ka mid ah ayuu qaataa oo iskululaysiiyaa, wuxuu shita'a dab oo kibis ayuu dubtaa. Laakiin sidoo kale wuxuu samaystaa ilaah oo caabudaa; wuxuu sameeyaa sanam oo u sujuudaa. ¹⁶ Kala badh alwaax ayuu ku shita'a dabka; dusha sare ayuu ku diyaariyaa cuntadiisa, wuxuu dubtaa hilib oo wuxuu cunaa intuu ka dhergo. Isna wuu iskululaysiiyaa oo wuxuu leeyahay, "Ah! Waan kululaaday; dabka ayaan arkaa." ¹⁷ Waxa soo hadhay wuxuu ka sameeyaa ilaah, sanamkiisa; wuxuu u sujuudaa oo caabudaa. Wuxuu baryaa oo wuxuu leeyahay, "I badbaadi! Adigu waxaad tahay ilaahayga!" ¹⁸ Waxba ma oga, waxba ma fahmaan; indhahooda waa lagu xidhay si ayan u arkin, iyo qalbigooda si ayan u fahmin. ¹⁹ Qofna ma tixgeliyo, mana jiro aqoon ama faham uu ku yiraahdo, "Kala badh waxaan u isticmaalay shidaal; xataa waxaan ku dubay kibis dhuxusha, waxaan dubay hilib oo waan cunay. Ma waxaan ka samaynayaa wax karaahiyo ah waxa soo hadhay? Ma waxaan u sujuudaa alwaax?" ²⁰ Wuxuu quudaa dambas; qalbi khiyaano leh ayaa khiyaanay. Isma badbaadin karo, mana odhan karo, "Miyaanu waxan gacantayda midig ku jira been ahayn?" ²¹ "Xusuuso waxyaalahan, Yacquubow, waayo, adigu, Israa'iilow, waxaad tahay addoonkayga. Anigu waxaan ku sameeyey, waxaad tahay addoonkayga; Israa'iilow, ma illoobi doono. ²² Anigu waxaan masaxay xadgudubyadaada sida daruur, iyo dembiyadaada sida ceeryaamo. Ii soo noqo, waayo, waan ku soo furtay." ²³ Heesa farxad, samooyinkow, waayo,

Rabbigu wuu sameeyey; qayliya, qaybaha hoose ee dhulka. Heesa, buuraha, kaymaha iyo dhammaan geedihinna, waayo, Rabbigu wuxuu soo furtay Yacquub, oo wuxuu muujinayaa ammaantiisa Israa'iil. ²⁴ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay—Gargaarihinna, kan idinka abuuraay uurka hooyadiin: Anigu waxaan ahay Rabbiga, Kan wax walba sameeya, kan samada keligay fidiyey, kan dhulka keligay ku kala bixiyey, ²⁵ kan niyad jabiyo calaamadaha nebiyada beenta ah oo ka dhigo waxma-garato faaliyayaasha, kan afgembiyo aqoonta kuwa caqliga leh oo ka dhigo wax aan micne lahayn, ²⁶ kan xaqiijiya erayga addoonkiisa oo fuliyo ujeeddada rasuulladiisa, kan ku yiraahda Yerusaleem, 'Way deganaan doontaa,' iyo magaalooyinka Yahuudah, 'Way dib loo dhisi doonaa,' iyo burburkooda, 'Waan soo celin doonaa,' ²⁷ kan amra badda qoto dheer, 'Ha qalasho, oo waxaan qalajin doonaa durdurro yadiinna,' ²⁸ kan ka hadla Kuros, 'Isagu waa adhijirkayga oo wuxuu fulin doonaa dhammaan waxa aan doonayo; wuxuu ku odhan doonaa Yerusaleem, "Ha la dhiso," iyo macbudka, "Aasaaskiisa ha la dhigo.""

45 Kanu waa waxa Rabbigu ku leeyahay midkiisa subkan, oo ah Koorash, kaas oo gacantiisa midig aan qabsaday, inaan quruumaha hortiisa hoos dhigo oo aan furfuro hubka boqorrada; inaan hortiisa albaabbada furo si aan iriduhu u xidhmin: ² Waxaan hortaada mari doonaa oo meelaha qallafsan waxaan ka dhigi doonaa kuwo siman; waxaan jebin doonaa albaabbada naxaasta ah oo waxaan gooyin doonaa biraha birta ah. ³ Waxaan ku siin doonaa khasnadaha ku qarsoon gudcurka iyo maalmaha lagu kaydiyey meelaha qarsoon, si aad u ogaato inaan ahay Rabbiga, Eebaha reer binu Israa'iil, ee kugu yeedha magacaaga. ⁴ Sidaas ayaan ugu yeedhay magacaaga oo aan ku siiyey sharaf, jacaylka Yacquub addoonkayga, iyo reer binu Israa'iil oo aan doortay, in kastoo aadan i aqoon. ⁵ Anigu waxaan ahay Rabbiga, oo mid kale ma jiro; aniga mooyaane Eebbe kale ma jiro. Waxaan ku xoojin doonaa, in kastoo aadan i aqoon, ⁶ si laga soo bilaabo soo baxa qorraxda ilaa dhacdeeda ay dadku u ogaadaan inaan mid kale jirin. Anigu waxaan ahay Rabbiga, oo mid kale ma jiro. ⁷ Anigu waxaan abuuraay iftiinka oo sameeyey gudcurka, waxaan keenaa barwaaqada oo oggolaadaa caqabadaha; aniga, Rabbiga, ayaan sameeyaa waxyaalahan oo dhan. ⁸ Samada kor ku taal, hoos u soo daadi

Ishacyaah

xaqnimada; daruuruhu ha ku shubaan. Dhulku ha furmo, badbaadaduna ha soo baxdo, xaqnimaduna ha ku barwaaqowdo; aniga, Rabbiga, ayaan abuuray. ⁹ Halaagna kuwa la doodaya Abuurahooda, kuwa uun ah dhoobo la jajabiyeey oo dhulka ku yaal. Ma dhoobadu waxay ku leedahay dhoobaystaha, 'Maxaad samaynaysaa?' Ma shaqadaadu waxay leedahay, 'Gacmo ma leh?' ¹⁰ Halaagna kuwa su'aala aabbaha, 'Maxaad dhalatay?' ama hooyada, 'Maxaad soo saartay?' ¹¹ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay—Kan Quduuska ah ee reer binu Israa'iil, iyo Abuurahooda: Waxyaalaha soo socda, ma i weydiinaysaan carruurteyda, ama ma i amraysaan shaqada gacmahayga? ¹² Aniga ayaa sameeyey dhulka oo ku abuuray aadanaha korkiisa. Gacmahayga ayaa kala bixiyey samada; waxaan ku amray ciidamadooda xiddigaha leh. ¹³ Waxaan isaga kicinayaa xaqnimada, oo waxaan toosin doonaa jidadkiisa oo dhan. Wuxuu dib u dhis doonaa magaaladayda oo wuxuu xorayn doonaa maxaabiiistayda, laakiin ma aha qiimo ama abaalmarin, ayuu leeyahay Rabbiga Ciidammada. ¹⁴ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Alaabta Masar, badeecadaha Kuush, iyo reer Sabea oo dhaadheer ayaa kuu iman doona oo adiga ayay kuu ahaan doonaan; waxay ku soo socon doonaan silsilado. Waxay kuu sujuudi doonaan oo ku baryi doonaan, iyagoo leh, 'Hubaal Eebbe waa kula jiraa, oo mid kale ma jiro; Eebbe kale ma jiro.' ¹⁵ Runtii, waxaad tahay Eebbe is qariya, Eebbe iyo Badbaadiyaha reer binu Israa'iil. ¹⁶ Dhammaan kuwa sameeya sanamyada waa la ceeboobi doonaa oo sharaf dhici doonaan; waxay wada tegi doonaan iyagoo sharaf la'aan ah. ¹⁷ Laakiin reer binu Israa'iil waxaa badbaadin doona Rabbiga badbaado weligeed ah; ma ceeboobi doontaan ama sharaf dhici doontaan weligiinba. ¹⁸ Waayo, kanu waa waxa Rabbigu leeyahay—kaas oo abuuray samada, waa Eebbe; kaas oo sameeyey oo dhulka dhisay, wuxuu aasaasay; uma uusan abuurin inuu madhnaado, laakiin wuxuu u sameeyey in lagu noolaado—wuxuu leeyahay: Anigu waxaan ahay Rabbiga, oo mid kale ma jiro. ¹⁹ Ma aanan hadlin si qarsoodi ah, meel qarsoon oo dhul gudcur ah; ma aanan ku odhan farcanka Yacquub, 'Igu doondoona si aan faa'iido lahayn.' Aniga, Rabbiga, waxaan ku hadlaa runta; waxaan ku dhawaaqaa waxa saxda ah. ²⁰ Isu soo urura oo kaalaya; isu soo urura, idinka qaxootiga ka ah quruumaha. Waa jaahiliin kuwa ku wareega sanamyada alwaaxda oo u tukanaya ilaahyo

aan badbaadin karin. ²¹ Ku dhawaaqa oo soo bandhiga kiiskiinna; ha isula taliyaan. Yaa tan hore u sii sheegay, yaa ka soo sheegay waagii hore? Sow aniga, Rabbiga, ma aha? Oo Eebbe kale ma jiro aniga mooyaane, Eebbe xaq ah iyo Badbaadiye; mid kale ma jiro aniga mooyaane. ²² Ilaaheenna iigu soo jeesta badbaadada, dhammaan dhulka darafyadiisa; waayo, anigu waxaan ahay Eebbe, oo mid kale ma jiro. ²³ Aniga qudhaydu waxaan ku dhaartay, afkaygu wuxuu ku dhawaaqay daacadnimo oo dhan eray aan la beddeli doonin: Hortayda jilib kasta waa sujuudi doonaa, aniga ayaa af kasta ku dhaaran doonaa daacadnimo. ²⁴ Waxay igu odhan doonaan, 'Kaliya Rabbiga waxaa ku jira xaqnimo iyo xoog.' Dhammaan kuwa isaga ka soo horjeeda waxay u iman doonaan isaga oo waa la ceeboobi doonaa. ²⁵ Rabbiga dhexdiisa farcanka reer binu Israa'iil oo dhan waa la xaq dhigi doonaa oo way faani doonaan.

46

Bel wuu foororsaday, Nebo wuu sujuuday; sanamyadooda waxaa sida xoolaha iyo lo'da.

Sawirrada aad sidataan waa culays, waa rar daal ah. ² Way sujuudaan oo wada foororsadaan; ma badbaadin karaan culayska, iyaguna waxay galaan maxaabiiisnimo. ³ 'Ii dhagaysta, reer Yacquubow, dhammaan inta ka hadhay dadka Israa'iil, idinka oo aan idin taageeray tan iyo dhalashada oo aan idin siday tan iyo uurka. ⁴ Xataa ilaa gabowgiinna iyo timaha caddaadaan waan ahaan doonaa midkaas oo kale; aniga ayaa idin qaadi doona. Anigu waan idin sameeyey oo waan idin qaadi doonaa; waan idin qaadi doonaa oo waan idin badbaadin doonaa. ⁵ "Yaa igu ekaysiin doontaan ama igu simi doontaan? Yaa igu barbardhigi doontaan si aan isku mid u ahaanno? ⁶ Qaar waxay ka qaataan dahab boorsooyinkooda oo waxay miisaamaan lacag miisaanka; waxay shaqaaleeyaan dahab-sameeye si uu ugu sameeyo ilaah, oo way u sujuudaan oo caabudaan. ⁷ Waxay u qaadaan garbaha oo sidaan; waxay dhigaan meeshiisa, oo halkaas ayuu taagan yahay. Kama dhaqaaqi karo meeshiisa. In kastoo mid u qayliyo, kama jawaabi karo; kama badbaadin karo dhibkooda. ⁸ "Xusuusta tan, maskaxda ku haysta; qalbiga ku qaata, kuwa qalloocanow. ⁹ Xusuusta waxyaalihii hore, kuwii hore; waayo, anigu waxaan ahay Eebbe, oo mid kale ma jiro; anigu waxaan ahay Eebbe, oo mid ila mid ah ma jiro. ¹⁰ Waxaan ka sheegaa dhammaadka bilowga, waayihii hore waxa weli iman doona. Waxaan leeyahay, 'Ujeeddadaydu way taagnaan doontaa, oo waxaan fuliyaa wax kasta

Ishacyaah

oo aan doonayo.’¹¹ Waxaan ka soo wacaa shimbir ugaadhsade bariga, nin ujeeddadayda ka yimid dal fog. Waxa aan ku hadlay, waan keeni doonaa; waxa aan qorsheeyey, hubaal waan samayn doonaa.¹² “Ii dhagaysta, idinka qalbiga adag, idinka oo ka fog xaqnimada.”¹³ Waxaan soo dhoweynayaa xaqnimadayda, ma aha mid fog; iyo badbaadadaydu ma raagi doonto. Waxaan siin doonaa badbaado Siyoon, ammaantayda Israa’iil.

47 “Soo deg oo fadhiiso ciidda, Gabadh bikrad ah oo Baabuloon; fadhiiso dhulka adigoo aan carshiga lahayn, Gabadh Kaldaniyiinta. Mar dambe laguma odhan doono mid jiicsan oo xarrago leh.² Qaado dhagxaanta shiida oo burka shiid; qaad weelkaaga, kor u qaad dharkaaga, lugahaaga qaawiso, oo webiyada gudub.”³ Qaawanaantaada waa la muujin doonaa, ceebtaadana waa la soo bandhigi doonaa. Ayaan ka aargudan doonaa oo cidna ma cafin doono.”⁴ Gadayaheenna, Eebbe Ciidan waa magiciisa, Kan Quduuska ah ee Israa’iil.⁵ “Fadhiiso aamusnaan oo madowgana gal, Gabadh Kaldaniyiinta; waayo, mar dambe laguma odhan doono boqoradda boqortooyooyinka.”⁶ Waxaan u cadhooday dadkayga, dhaxalkaygiina waan nijaaseeyey oo gacantaada ku dhiibay. Waxaad tustay naxariis la’aan; xataa waayeelka waxaad saartay harqood culus.⁷ Waxaad tidhi, ‘Waan ahaan doonaa boqorad weligeed,’ laakiin ma aadan tixgelin waxyaalahan ama ka fiirsan natiijadooda.⁸ “Hadda haddaba, dhegayso, adiga oo ku raaxaysta, ammaan ku nool, qalbigaaga ku leh, ‘Anigu waxaan ahay, oo ma jiro mid kale oo aan ahayn aniga. Weligeey ma noqon doono carmal ama ma garan doono luminta carruurta.’⁹ Labadan waxyaalood ayaa kugu soo degi doona si kedis ah hal maalin gudaheed: luminta carruurta iyo carmalnimada. Waxay kugu soo degi doonaan si buuxda inkastoo sixirro badan iyo saaxirnimoo xooggan.”¹⁰ Waxaad isku kalsoon tahay sharraadkaaga oo waxaad tidhi, ‘Qofna ima arko.’ Xigmaddaada iyo aqoontaadu way ku khiyaaneeyeen, waayo, qalbigaaga waxaad ku tidhi, ‘Anigu waxaan ahay, oo ma jiro mid kale oo aan ahayn aniga.’¹¹ Laakiin masiibo ayaa kugu soo degi doonta, oo ma ogaan doontid sida loo joojiyo. Masiibo ayaa kugu soo degi doonta oo aadan ka hortagi karin; burbur aanad arki karin ayaa kugu soo degi doona si kedis ah.¹² “Sii wad sixirkaaga iyo saaxirnimadaada badan, kuwaas oo aad ku tababartay tan iyo yaraantaada.

Waxaa laga yaabaa inaad guulaysato, waxaa laga yaabaa inaad gariiriso.”¹³ Waxaad ku daashay talooyinkaaga badan; ha istaagaan xiddigiskaaga, kuwa xiddigaha fiiriya oo saadaaliya bilaha cusub, ha ku badbaadiyaan waxa kugu soo socda.”¹⁴ Dhab ahaantii waxay u egyihiin sida qoryo qallalan; dabku wuu baabi’in doonaa. Iyagu ma badbaadin karaan naftooda awoodda ololka. Tani ma aha dhuxul lagu kululeeyo, mana aha dab lagu ag fadhiisto.¹⁵ Tani waa waxa ay kuu noqdeen, kuwa aad la shaqaysay, kuwa aad la macaamishay tan iyo yaraantaada; mid kastaa wuxuu ku wareegayaa jihadiisa; ma jiro qof ku badbaadin kara.

48 “Tan maqla, farcanka Yacquub, kuwa magacii Israa’iil lagu yeedhay oo ka soo baxay biyihii Yahuudah, kuwa magaca Rabbiga ku dhaarta oo Eebbe ee Israa’iil ku yeedha—laakiin ma aha run iyo xaqnimo—² Waayo, waxaad isku magacowdaan magaalada quduuska ah oo waxaad isku halleysaan Eebbe ee Israa’iil; Rabbiga Ciidammada waa magiciisa: ³ Waxyaalihii hore waxaan ku dhawaaqay waqti dheer ka hor; way ka soo baxeen afkayga, oo waxaan ka dhigay kuwo la ogaado. Si lama filaan ah ayaan u dhaqaaqay, wayna dhaceen.”⁴ Maxaa yeelay, waan ogaa sida aad u madax adag tahay, luquntaadu waa seed bir ah iyo fooddaadu naxaas,⁵ Sidaas darteed waxaan waxyaalahan kuu sheegay waqti dheer ka hor; ka hor intaanay dhicin ayaan kugu dhawaaqay si aadan u odhan, ‘Sanamkaygii baa sameeyey; sawirkeygii la xardhay iyo sawirkeygii birta la shubay baa amray.’⁶ Waxaad maqashay waxyaalahan; dhammaantoodna fiiri. Miyaadan ku dhawaaqi doonin? Laga bilaabo hadda waxaan kuu sheegi doonaa waxyaalo cusub, waxyaalo qarsoon oo aanad aqoon.”⁷ Hadda ayaa la abuuray, mana aha waqti dheer ka hor; ma aadan maqlin iyaga ka hor maanta, sidaas darteed ma odhan kartid, ‘Haa, waan garanayay.’⁸ Ma aadan maqlin mana aadan fahmin; tan iyo hore dhegtaadu ma furnayn. Waan ogaa inaad si khiyaano leh u dhaqmi lahayd; waxaad ahayd mid caasi ah tan iyo dhalashada.”⁹ Magacayga aawadiis waxaan dib u dhigayaa cadhadayda; ammaantayda aawadiis ayaan kuu xajinayaa, si aanan kuu goyn.”¹⁰ Bal eeg, waan ku safeeyey, in kastoo aan sida lacagta loo safeeyo; waxaan kugu tijaabiyeey foornada dhibaataada.”¹¹ Magacayga aawadiis, magacayga aawadiis, waxaan sameeyaa tan. Sidee magacaygu u xumaan karaa? Ammaantayda uma siin doono mid kale.”¹² “Ilaa i

Ishacyaah

dhegayso, Yacquub, Israa'iil oo aan ugu yeedhay: Anigu waxaan ahay Kan; waxaan ahay kan ugu horreeya, waxaan ahay kan ugu dambeeya. ¹³ Gacantayda ayaa dhigtay aasaaska dhulka, gacantayda midigna waxay kala bixisay samooyinka; markaan ugu yeedho, way wada istaagaan. ¹⁴ U wada soo urura, oo dhegaysta: Yaa iyaga ka mid ah ku dhawaaqay waxyaalahan? Saaxiibka la doortay ee Rabbiga ayaa fulin doona ujeeddadiisa ka dhanka ah Baabuloon; gacantiisu waxay ka soo horjeedaa Kaldaniyiinta. ¹⁵ Aniga, xataa aniga, ayaan hadlay; runtii waan ugu yeedhay. Waxaan u keenay, wuuna ku guuleysan doonaa hawshiisa. ¹⁶ "Ii soo dhawaada oo tan dhegaysta: Laga soo bilaabo bilowgii ma aanan hadlin si qarsoodi ah; markay dhacdo, waan joogaa." Haddana Sayidka Sare ayaa ii soo diray, isagoo igu hibeeyey Ruuxiisa. ¹⁷ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay—Bixiyahaaga, Kan Quduuska ah ee Israa'iil: "Anigu waxaan ahay Rabbiga Eebbehaaga, kan ku bara inaad faa'iido hesho, kan ku hanuuniya jidka aad mari lahayd. ¹⁸ Haddii aad fiiri gaar ah u yeelan lahayd amarradayda, nabaddaadu waxay ahaan lahayd sida webi, iyo xaqnimadaadu sida hirarka badda. ¹⁹ Farcankaagu wuxuu ahaan lahaa sida ciidda, farcankaaguna sida tirada aan la tirin karin; magacoodu waligood lama tirtiri doono mana laga baabi'in doono hortayda." ²⁰ Ka bax Baabuloon, ka carar Kaldaniyiinta! Ku dhawaaq tan iyadoo farxad la qaylinayo oo ku sheega. U dir dhammaadka dhulka; waxaad tidhaahdaan, "Rabbigu wuxuu soo furtay addoonkiisa Yacquub." ²¹ Ma ay harraadin markuu ku hagayay lamadegaanka; wuxuu ka dhigay biyo inay uga soo baxaan dhagaxa; wuxuu kala jebebiyey dhagaxa, oo biyo ayaa ka soo burqaday. ²² "Rabbigu wuxuu leeyahay, 'Kuwa sharka leh, nabad ma jirto.'"

49 I maqla, jasiiradaha; dhegaysta, dadyowga fogfog: Eebbe ayaa i yeedhay intaan uurka ku jiray; caloosha hooyaday ayuu magacayga ku bixiyey. ² Afkayga wuxuu ka dhigay seefo af leh, hooska gacantiisa ayuu igu qariyey; wuxuu iga dhigay fallaadho la safeeyey oo wuxuu igu qariyey gaadhigiisa. ³ Wuxuu igu yidhi, "Adigu waxaad tahay addoonkayga, Israa'iil, kaas oo aan ammaantayda ku muujin doono." ⁴ Laakiin waxaan idhi, "Waxaan ku hawshooday wax aan faa'iido lahayn; xooggayga waxaan u bixiyey wax aan waxba tarayn oo micno darro ah. Hase yeeshee xaqnimadayda waxay la jirtaa Eebbe, abaalmarintayduna waxay la jirtaa

Ilaahay." ⁵ Haatan Eebbe wuxuu leeyahay— kan i sameeyey intaan uurka ku jiray inaan noqdo addoonkiisa si aan Yacquub ugu soo celiyo isaga oo aan Israa'iil ugu soo ururiyo isaga, waayo, waxaan sharaf ku leeyahay aragtida Eebbe, Ilaahayguna waa xooggayga— ⁶ wuxuu leeyahay: "Wax yar bay kuu tahay inaad noqoto addoonkayga si aad u soo celiso qabiilooyinka Yacquub oo aad u soo celiso kuwa la ilaaliyey ee Israa'iil. Waxaan kaloo kaa dhigi doonaa iftiin quruumaha, si badbaadadaydu ay ugu gaadho dhulka darafyadiisa." ⁷ Kanu waa waxa Eebbe leeyahay— Bixiyaha iyo Kan Quduuska ah ee Israa'iil— kan ay quruuntu quudhsato oo ay nacdo, addoonka taliyayaasha: "Boqorradu way arki doonaan oo kici doonaan, amiirradu way foororsan doonaan, sababta oo ah Eebbe, kan aamin ah, Kan Quduuska ah ee Israa'iil, kaas oo ku doortay." ⁸ Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: "Waqtiga raalinimadayda waan kuu jawaabi doonaa, maalinta badbaadadana waan kuu caawin doonaa; waan ku ilaalin doonaa oo waxaan kaa dhigi doonaa axdi dadka, si aad u soo celiso dhulka oo aad u qaybisid dhaxalka cidla ah, ⁹ si aad ugu tidhaahdid maxaabiista, 'Soo baxa,' iyo kuwa gudcurka ku jira, 'Na tus.' Waxay ku daa'qi doonaan hareeraha waddooyinka oo waxay daaqsin ka heli doonaan meelaha sare ee cidla ah oo dhan. ¹⁰ Ma ay gaajoon doonaan mana ay harraadi doonaan, mana ay kululaan doonaan kulaylka ama qorraxda. Kan u naxariista ayaa hagi doona oo wuxuu ku hoggaamin doonaa agagaarka ilaha biyaha. ¹¹ Dhammaan buurahayga waxaan ka dhigi doonaa waddooyin, jidadkayguna way sarraysiin doonaan. ¹² Bal eega, way ka iman doonaan meel fog— qaar ka imanaya woqooyi, qaar ka imanaya galbeed, iyo qaar ka imanaya dalka Aswaan." ¹³ Farxa, samooyinkow; reyreeya, dhulkow; gabya, buuraha! Waayo, Eebbe wuxuu raalli gelin doonaa dadkiisa oo wuxuu u naxariisan doonaa kuwa dhibaataysan. ¹⁴ Laakiin Siyoon waxay tidhi, "Eebbe waa iga tegey; Eebbe mar dambe ima xasuusto." ¹⁵ "Hooyo ma illoobi kartaa ilmaheeda nuugaya oo ma u naxariisan kartaa ilmaha ay dhashay? In kasta oo ay illoobi karto, anigu ku illoobi maayo! ¹⁶ Bal eeg, waxaan kugu qoray calaalaha gacmahayga; derbiyadaadu way igu hor joogaan mar walba. ¹⁷ Carruurtaadu way soo degdegi doonaan, kuwa ku halligayna way kaa tegi doonaan. ¹⁸ Kor u qaad indhahaaga oo hareerahaaga eeg; dhammaan carruurtaadu way isugu soo ururin doonaan oo kuu iman doonaan. Sida xaqiigada ah

Ishacyaah

sidaan u noolahay,” ayuu leeyahay Eebbe, “dhammaantood waxaad u xidhan doontaa sida qurxiyo; waxaad isku qurxin doontaa iyaga, sida aroosad. ¹⁹ In kastoo aad burburtay oo cidla ahayd oo dhulkaagii la halligay, hadda waxaad noqon doontaa mid cidhiidhi ah dadkaaga, kuwa ku liqayna way kaa fogaan doonaan. ²⁰ Carruurta lagu dhalay intaad murugaysanayd waxay weli kugu odhan doonaan maqalkaaga, ‘Meeshani way nagu cidhiidhi badan tahay; na sii meel badan oo aan ku noolaano.’

²¹ Markaas waxaad qalbigaaga ku odhan doontaa, ‘Yaa iigu dhashay kuwaan? Waxaan ahaa mid murugaysan oo aan wax dhalin; waxaan ahaa mid la masaafuriyey oo la diiday. Yaa koriyey kuwaan? Anigu kaligay ayaan ahaa, laakiin kuwaan—xaggee bay ka yimaadeen?’” ²² Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: “Bal eega, waxaan u yeedhi doonaa qurruumaha, waxaan u qaadi doonaa calankayga dadyowga; waxay ku keeni doonaan wiilashaada gacmahooda oo waxay ku qaadi doonaan gabdhahaaga garbaha. ²³ Boqorradu waxay noqon doonaan aabbayaashaada, boqoraduhuna waxay noqon doonaan hooyooyinkaaga nuujinaya. Waxay kuu foororsan doonaan wejigooda dhulka; waxay cuni doonaan boodhka cagahaaga. Markaas waxaad ogaan doontaa inaan ahay Eebbe; kuwa igu rajo weyn lama ceeboobi doono.” ²⁴ Ma laga qaadi karaa qaniimada dagaalyahannada, ama ma laga sii deyn karaa maxaabiista kuwa xoogga badan? ²⁵ Laakiin kanu waa waxa Eebbe leeyahay: “Haa, maxaabiista waa laga qaadi karaa dagaalyahannada, qaniimadana waa laga soo celin karaa kuwa xoogga badan; kuwa kula dagaallama waan la dagaallami doonaa, carruurtaadana waan badbaadin doonaa. ²⁶ Kuwa ku dulmiyaya waxaan ka dhigi doonaa inay cunaan hilibkooda; waxayna ku sakhraami doonaan dhiggooda, sida khamri macaan. Markaas aadanaha oo dhami waxay ogaan doonaan inaan ahay Eebbe, Badbaadiyahaaga, Bixiyahaaga, Kan Xoogga Leh ee Yacquub.”

50 Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: “Xaggee buu jiraa warqaddii furriinka ee hooyadiin oo aan ku diray? Ama yaa ah dayn-bixiyayaashayda aan idinku iibiyey? Bal eega, waxaad ku iibanteen dembiyadiinna, oo xadgudubyadiinna aawadood ayaa hooyadiin loo diray. ² Maxaa yeelay, markii aan imid ma jirin qof? Markii aan wacay, maxaa yeelay, ma jiro qof iigu jawaabay? Gacantaydu ma gaaban tahay si aan u soo furto? Ma waxaan ka

dhimanahay awood aan ku badbaadiyo? Canaantayda, waxaan ku engejiyaa badda, waxaan u roгаа webiyada lamadegaan; kalluunka ku jira ayaa qudhma biyo la'aan iyo harraad aawadood. ³ Waxaan ku daboolaa samooyinka gudcur, oo waxaan u isticmaalaa dhar joonyad ah sida daboolkooda.” ⁴ Sayidka Eebbe wuxuu i siiyey carrabka aqoonta leh, si aan u ogaado sida aan erey ugu qaboobo kuwa daallan. Subax walba wuu i toosiyaa, dhegtayda wuu toosiyaa si aan u maqlo sidii mid la barayo. ⁵ Sayidka Eebbe wuxuu furay dhegahayga, mana aanan caasiyin, mana aanan jeedsan. ⁶ Waxaan u dhiibay dhabarkayga kuwa i garaacaya, dhabannadaydana kuwa gadhkayga ka siibaya; wejigayga kama aanan qarin jeesjees iyo candhuuf. ⁷ Waayo, Sayidka Eebbe waa i caawiyaa, ma aanan ceeboobin. Sidaa darteed, wejigayga waxaan u dejiyey sida dhagax adag, oo waan ogahay inaan ceebaysan doonin. ⁸ Kii i xaqiijinaya waa dhow yahay. Yaa ila doodi doona? Aan wada istaagno. Yaa dacwad ii haya? Ha ii yimaado. ⁹ Bal eega, Sayidka Eebbe waa i caawiyaa. Yaa i xukumi doona? Dhammaantood waxay noqon doonaan sida dhar duugoobay; cayayaanka ayaa cuni doona. ¹⁰ Kii idinka mid ah oo ka baqa Rabbiga oo adeeca codka addoonkiisa? Kii ku socda gudcur oo aan iftiin lahayn ha ku kalsoonaado magaca Rabbiga oo ha ku tiirsanaado Eebbahooda. ¹¹ Bal eega, kulligiin kuwa shiday dab oo isku wareejiyey laambado ololaya, ku socda iftiinka dabkiinna iyo laambadaha aad shiddeen. Kanu waa waxa aad ka heli doontaan gacantayda: waxaad ku seexan doontaan silica.

51 “Ilaalaya, kuwa xaqnimada eryada, kuwa Eebbe doondoona: Ka fiirsada dhagaxa aad ka go'day, iyo qodxanta aad ka qodantay; ² Ka fiirsada Ibraahim, aabbihiin, iyo Saara, oo idin dhashay. Markuu hal keliya ahaa, ayaan u yeedhay, oo waan barakeeyey, oo waxaan ka dhigay mid badan.” ³ Runtii, Eebbe wuxuu raalli gelin doonaa Siyoon; Wuxuu qalbi qabooin doonaa burburkeeda oo dhan. Wuxuu cidladeeda u beddeli doonaa Ceeden, iyo lamadegaankeeda beerta Eebbe. Farxad iyo raynrayn ayaa laga heli doonaa iyada, mahadnaq iyo cod hees. ⁴ “Ilaalaya, dadkayga; i maqla, quruuntayda: Sharciga ayaa iga soo bixi doona; caddaaladdayda waxay iftiin u noqon doontaa dadyowga. ⁵ Xaqnimadaydu waa dhowdahay, badbaadadaydu waa soo socotaa, gacmahayguna waxay xukumi doonaan qurruumaha. Xeebaha ayaa i

Ishacyaah

eegaya oo sugaya gacantayda. ⁶ Kor u fiiriya samada, dabadeed dhulka hoos ka eega; samadu waxay baabi'i doontaa sida qiiq, dhulkuna wuxuu duugoobi doonaa sida dhar, dadka degganna way halligmi doonaan sidaas oo kale. Laakiin badbaadadaydu waxay sii jiri doontaa weligeed, xaqnimadayuna weligeed ma dhici doonto. ⁷ "I maqla, kuwa xaqnimada yaqaanna, dadka qalbigooda sharcigaygu ku jiro: Ha ka baqin ceebta dadka, hana ka welwelin cayda ay ku caayaan. ⁸ Waayo, diiqdu waxay u cunaysaa sida dhar, iyo dixiriguna wuxuu u cunaa sida dhogor. Laakiin xaqnimadaydu waxay sii jiri doontaa weligeed, iyo badbaadadayda jiilalka oo dhan." ⁹ Toos, toos, gacanta Eebbe, isku huw xoog! Toos, sidii maalmaha hore, jiilashii hore. Ma aha adiga kii Raaxab gooyay, oo abeesada dalooliyay? ¹⁰ Ma aha adiga kii badda qalajiyay, biyihii moolka weyn, kii moolka badda jid uga dhigay kuwa la soo furtay inay ka gudbaan? ¹¹ Kuwa Eebbe soo furtay waxay ku soo noqon doonaan Siyoon iyagoo heesaya; farxad weligeed ah ayaa madaxdooda lagu taajin doonaa. Waxay heli doonaan raynrayn iyo farxad, murug iyo oohin way carari doonaan. ¹² "Anigu, aniga qudhaydu, waxaan ahay kan idin qalbi qaboojiya. Yaa tahay inaad ka baqdo nin dhimanaya, bini-aadamka oo sida cawska ah, ¹³ inaad illoowdo Eebbe Abuuraahaaga, kan samada kala bixiyey iyo kan dhulka aasaaska u dhigay, inaad maalin walba ku noolaato cabsi joogto ah oo ka timaadda cadhada dulmiga, kan u heelan burburinta? Xaggee buu ku jiraa cadhada dulmiga? ¹⁴ Kuwa la masaafuriyey waxaa si dhakhso ah loo sii dayn doonaa; ma dhiman doonaan godkooda, mana heli doonaan kibis la'aan. ¹⁵ Waayo, anigu waxaan ahay Eebbe Ilaahiinna, kan badda kiciyey si ay hirarkeeda u guuxaan—Eebbe Ciidammadu waa Magiciisa. ¹⁶ Erayadayda ayaan afkaaga geliyey oo waxaan kugu daboolay hooska gacantayda, si aan u dhiso samada, u dhigo aasaaska dhulka, oo aan Siyoon ku iraaqdo, 'Idinku waxaad tihiin dadkayga.'" ¹⁷ Toos, toos! Kac, Yerusaleem, adiga oo ka cabtay gacanta Eebbe koobka cadhadiisa, adiga oo dhammaystiray koobka cadhada oo dadka ka dhiga inay suuxaan. ¹⁸ Ma jiro mid iyada hanuuniya carruurteeda oo dhan, mana jiro mid gacanta ka qabta carruurteeda oo dhan oo iyada koriyey. ¹⁹ Masiibooyinkan labaduba way idin ku dhaceen—yaa idin qalbi qaboojin doona?—burbur iyo halaag, gaajo iyo seef—sidee baan idiin qalbi qaboojin karaa? ²⁰ Carruurtiinna way suuxeen; waxay

ku jiifaa gees kasta oo waddo, sida deerada shabag ku dhacday. Waxay ka buuxaan cadhada Eebbe, canaanta Ilaahiinna. ²¹ Sidaa darteed, tan maqla, adiga oo dhibban, oo sakhraansan, laakiin aan khamri ahayn. ²² Kanu waa waxa Eebbe Sarreeya leeyahay, Ilaahiinna oo u dooda dadkiisa: "Bal eeg, waxaan gacantaada ka qaaday koobkii kaa dhigay inaad suuxdo; koobka cadhadayda, mar dambe ma cabi doontid. ²³ Waxaan u gelin doonaa gacanta kuwa idin silcinaya, kuwa idin yidhi, 'Dhul dhig si aan idiin dul marno.' Oo waxaad dhabarkaaga dhigtay sida dhulka, sida waddo lagu dul maro."

52 Toos, toos, Siyoon, isku qurxi xoog! Xidho dharkaaga quruxda badan, Yerusaleem, magaalada quduuska ah. Kuwa aan gudnayn iyo kuwa aan nadiifka ahayn mar dambe kuma geli doonaan. ² Dabaysha iska siib, kac, oo fadhiiso Yerusaleem; Iska xoree silsiladaha qoortaada ku wareegsan, Gabadhii Siyoon ee maxbuuska ahayd. ³ Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay: "Waxba la idinku iibin, oo lacag la'aan ayaad ku soo furan doontaan." ⁴ Waayo, Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay: "Dadkaygu waxay markii hore u degeen Masar inay halkaas ku noolaadaan; markaasaa Ashuur iyaga sabab la'aan ku dulmay. ⁵ "Hadda maxaan halkan ku hayaan?" ayaa Rabbigu leeyahay. "Iyadoo dadkaygu la kaxeeyey waxba la'aan, oo kuwa iyaga xukuma ay ooyaan," ayaa Rabbigu leeyahay. "Magacayga si joogto ah ayaa maalintii oo dhan lagu caayaa. ⁶ Sidaas daraaddeed dadkaygu waxay garan doonaan magacayga; sidaas daraaddeed maallintaas way ogaan doonaan inaan anigu ahay kan hadlaya, 'Halkan ayaan joogaa.'" ⁷ Sidee qurux badan yihiin buuraha korkooda cagaha midka warka wanaagsan keena, kan nabadda ku dhawaaqaya, kan farxadda warka keena, kan badbaadada ku dhawaaqaya, oo Siyoon ku leh, "Eebbehaagu waa boqor!" ⁸ Dhageysta! Ilaaladaadu waxay kor u qaadaan codkooda, waxay wada qayliyaan farxad; waayo, waxay indhahooda ku arki doonaan marka Rabbigu ku soo noqdo Siyoon. ⁹ Isku wada qaada gabay farxadeed, burburka Yerusaleemow, waayo, Rabbigu dadkiisa ayuu qalbi qaboojiyey, Yerusaleemna wuu soo furtay. ¹⁰ Rabbigu wuxuu muujiyey gacantiisa quduuska ah hortooda quruumaha oo dhan, dhammaadka dhulka oo dhanna waxay arki doonaan badbaadada Eebbeheenna. ¹¹ Ka baxa, ka baxa, ka soo bax meeshaas! Ha taabanin wax aan nadiif ahayn! Ka soo bax dhexdeeda, nadiif ahaada, kuwa

Ishacyaah

weelasha Rabbiga qaada. ¹² Laakiin si degdeg ah uma bixi doontaan, mana carari doontaan; waayo, Rabbigu hortiinna ayuu socon doonaa, Eebbeha Israa'iilna wuxuu ahaan doonaa ilaaladiinna dambe. ¹³ Bal eega, addoonkaygu si xikmad leh ayuu u dhaqmi doonaa; waa la sarraaysiin doonaa oo kor loo qaadi doonaa, aadna waa loo sarraaysiin doonaa. ¹⁴ Sida dad badani isaga uga yaabeen—muuqaalkiisu wuxuu ahaa mid aad uga beddelan kan aadanaha, iyo qaabkiisuna wuxuu ka beddelnaa kan wiilasha dadka— ¹⁵ sidaasuu quruumo badan ugu saydhi doonaa, boqorraduna afkooda ayay isaga aawadiis u xidhi doonaan; waayo, wixii aan loo sheegin ayay arki doonaan, wixii aanay maqlinna way garan doonaan.

53 Yaa markaas helay warbixintayada? Yaa markaas arkay gacanta xoogga leh ee Rabbiga? ² Wuxuu ku koray hortiisa sida geed jilicsan, iyo sida xidid ka soo baxa dhul qallalan. Ma uusan lahayn qurux ama haybad noo soo jiidata, mana jirin muuqaal aan ku dooneyno. ³ Wuxuu ahaa mid la quursaday oo ay dadku diideen, nin xanuun qaba, oo la qabsaday xanuunka. Sida mid dadku wejigooda ka qariyaan, waa la quursaday, oo annaguna ma aanan qiimeyn. ⁴ Dhab ahaantii Wuxuu qaaday xanuunkeenna oo xambaarsaday dhibaataadeenna, hase yeeshee annagu waxaan u tixgelinay in Eebbe ku dhufatay, oo dhibaataystay, oo hoos u dhigay. ⁵ Laakiin Wuxuu ku mudnaa xadgudubyadeenna, Wuxuu ku burburay dembiyadeenna; ciqaabtii nabadda noo keentay ayaa ku dul saarnayd, oo nabarkiisa ayaannu ku bogsannay. ⁶ Dhammaanteen waxaan u leexannay sida ido, midkeen kastaana wuxuu raacay waddadiisa; oo Rabbigu wuxuu isaga saaray dembiga ee noo dhan. ⁷ Wuxuu ahaa mid la dulmay oo dhibaataysnaa, hase yeeshee Wuxuu aamusnaa; waxaa loo kaxeeyey sida wan loo gawraco, iyo sida ido hortiisa kuwa xiira ay aamusnaan, sidaasuu u aamusnaa. ⁸ Dulmiga iyo xukunka ayaa laga qaaday. Haddana yaa ka mid ah jiilkiisa u tixgeliyey? Waayo, waxaa laga gooyay dhulka kuwa nool; xadgudubka dadkayga aawadiis ayaa lagu ciqaabay. ⁹ Waxaa lagu siiyey qabriga kuwa sharka leh, iyo kuwa hodanka ah dhimashadiisa, in kastoo uusan wax rabshad ah samayn, mana jirin khiyaano laga helay afkiisa. ¹⁰ Haddana waxay ahayd doonista Rabbiga in la burburiyo oo uu dhibaataysnaado. Marka uu naftiisa ka dhigo qurbaan dembi, wuxuu arki doonaa farcankiisa oo cimrigiisa dheereyn doonaa, doonista

Rabbiguna gacantiisa ayay ku liibaani doontaa. ¹¹ Markuu dhibaataysnaado ka dib, wuxuu arki doonaa iftiinka nolosha oo ku qanacsanaan doonaa; aqoontiisa, addoonkayga xaq ah wuxuu xaq ka dhigi doonaa kuwa badan, waayo wuxuu xambaarsan doonaa dembiyadooda. ¹² Sidaa darteed, waxaan siin doonaa qayb ka mid ah kuwa weyn, oo wuxuu la qaybsan doonaa qaniimada kuwa xoogga leh, maxaa yeelay wuxuu naftiisa u huray dhimashada oo waxaa loo tiriye kuwa xadgudbay. Waayo, wuxuu xambaarsaday dembiga kuwa badan oo wuxuu u duceeyey xadgudbayaasha.

54 “Farax, naagtii madhalayska ahayd, adiga oo aan ilmo dhalin; gabay oo qayli farxad, adiga oo aan foolan; waayo, carruurta naagta cidla ah ayaa ka badan kuwa naagta ninkeeda leh,” ayuu leeyahay Rabbigu. ² “Ballaadhi meesha teendhadaada, kala bixi daahyada hoygaaga, ha celin; dhereri xadkhahaaga oo adkee tiirarkaaga. ³ Waayo, waxaad ku fidi doontaa midig iyo bidix; farcankaaguna wuxuu dhaxli doonaa quruumaha oo degi doonaa magaalooyinka cidla ah. ⁴ “Ha baqin, waayo, ceeb ma la kulmi doontid; ha niyad jabin, waayo, sharaf-darro ma la kulmi doontid; waxaad illoobi doontaa ceebtii dhaliyaranimadaada oo mar dambe ma xusuusan doontid canaantii carmalnimadaada. ⁵ Waayo, Kan ku sameeyey waa ninkaaga— Rabbiga Ciidammada waa magiciisa— Kan Quduuska ah ee Israa'iil waa Bixiyahaaga; waxaa loogu yeedhaa Eebbe ee dhulka oo dhan. ⁶ Rabbigu wuxuu kuugu yeedhay sida naag la dayacay oo niyad-jabsan, sida naag yar la guursaday, oo keliya in la diido,” ayuu leeyahay Eebbahaaga. ⁷ “Waqtiga gaaban ayaan kaa tegey, laakiin naxariis weyn ayaan kugu soo ururin doonaa. ⁸ Daqiiqad cadhaysan, ayaan kaa jeestay, laakiin naxariis joogto ah ayaan kuu muujin doonaa,” ayuu leeyahay Rabbiga Bixiyahaaga. ⁹ “Aniga waxaa ila mid ah maalmihii Nuux, markii aan ku dhaartay in biyihii Nuux aysan mar kale dhulka ku soo fatahi doonin. Sidaas ayaan ugu dhaartay inaan kugu cadhaysan ama kugu canaan mar kale. ¹⁰ In kasta oo buuraha laga qaado iyo buurooyinka la ruho, haddana jacaylka aan kuu qabo looma qaadi doono mana la ruxi doono axdigayga nabadda,” ayuu leeyahay Rabbiga, kan kuu naxariista. ¹¹ “Magaalada dhibaataysan, oo duufaanno ku dhufteen oo aan la qalbi qaboojin, waxaan kugu dhisi doonaa dhagaxyo turquoise ah oo aasaaskaaga ku dhigi doonaa sapphires. ¹² Waxaan

Ishacyaah

ka dhigi doonaa gidaarradaa rubies, albaabbadaa crystal, iyo gidaarradaa oo dhan dhagaxyo qaali ah. ¹³ Carruurtaada oo dhan waxaa hagi doona Rabbiga, nabaddooduna waa badnaan doontaa. ¹⁴ Xaqnimada waxaad ku dhismi doontaa; waxaad ka fogaan doontaa dulmi, ma baqi doontid; argagaxna waa laga fogaan doonaa; kuu soo dhowaan maayo. ¹⁵ Haddii qof ku weeraro, aniga kama imaan doono; qof kasta oo ku weerara wuxuu ku dhici doonaa hortaa. ¹⁶ “Bal eeg, aniga ayaa abuuray birleeyaha oo dabka ku shidaya dhuxusha oo sameeya hub ku habboon shaqadiisa; aniga ayaa abuuray baabbi’iyaha si uu wax u burburiyo. ¹⁷ Hub kasta oo lagugu sameeyo ma guulaysan doono, waxaadna beenin doontaa carrab kasta oo kugu kacda xukun. Tani waa dhaxalka addoommada Rabbiga, xaqnimadooduna aniga ayay iga timid,” ayuu leeyahay Rabbigu.

55 “Kaalaya, kulligiin kuwa harraadsanow, kaalaya biyaha; iyo kuwa aan lacagta haysanow, kaalaya, soo iibsada oo wax cuna! Kaalaya, soo iibsada khamri iyo caano la’aan lacag iyo la’aan qiimo. ² Maxaad lacag ku bixisaan waxa aan kibis ahayn, iyo shaqadiinna waxa aan idin qancinayn? Si taxaddar leh ii dhagaysta, oo cuna waxa wanaagsan, oo waxaad ku farxi doontaan badnaanta. ³ Dhegta u fidiya oo ii kaalaya; i maqla, inaad noolaataan. Waxaan idinla samayn doonaa axdi weligiis ah, jacaylka aan daacadnimada ku ballanqaaday Daa’uud. ⁴ Bal eega, waxaan isaga u magacaabay markaati quruumaha, hoggaamiye iyo taliye dadyowga. ⁵ Hubaal waxaad u yeeri doontaan quruumo aadan aqoon, iyo quruumo aan idin aqooni doonaan inay idiin soo degdegaan, sababtoo ah Eebbe Ilaahiinna ah, Kan Quduuska ah ee Israa’iil, waayo, isagu wuu idin shafay.” ⁶ Eebbe doondoonaa intuu weli la heli karo; isaga u yeera intuu weli dhow yahay. ⁷ Kuwa sharka leh ha ka tagaan jidkooda iyo kuwa xaqdarada ah fikirkooda. Ha ku soo noqdaan Eebbe, oo isagu wuu u naxariisan doonaa, iyo Ilaaheenna, waayo, isagu si weyn ayuu u cafiyi doonaa. ⁸ “Waayo, fikradahaygu ma aha sida fikradihiinna, jidadkiinnuna ma aha sida jidadkayga,” ayuu leeyahay Eebbe. ⁹ “Waayo, sida samooyinku uga sarreeyaan dhulka, sidaas oo kale jidadkaygu uga sarreeyaan jidadkiinna iyo fikradahaygu fikradihiinna. ¹⁰ Sida roobka iyo barafka uga soo degaan samada, oo aanay halkaas ugu noqon iyagoo aan dhulka waraabin, oo aan soo saarin oo aan barwaaqoobin,

oo aan abuur u siin abuuraha iyo kibis u siin cunaha, ¹¹ sidaas oo kale eraygaygu waa kan afkayga ka baxa: uma soo noqon doono aniga isagoo madhan, laakiin wuxuu fuliyaa wixii aan doonayo oo wuxuu ku guuleysan doonaa ujeeddada aan u diray. ¹² Waxaad ku bixi doontaan farxad iyo nabad lagu hoggaamin doonaa; buuraha iyo buuro yaryar ayaa hees ku qarxin doona hortiinna, iyo dhirta beerta oo dhammu waxay sacab tumi doonaan. ¹³ Meesha qodxanta ka bixi doonta geedka juniper, iyo meesha qodxanta ka bixi doonta geedka myrtle. Tani waxay noqon doontaa xusuus u ah Eebbe, calaamad weligeed ah oo aan la goyn doonin.”

56 Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: “Cadaaladda haysta oo xaqnimada ku dhaqma, waayo, badbaadadaydu way dhowdahay, xaqnimadayduna way soo muuqan doontaa dhawaan. ² Waxaa barakaysan qofka sidan u dhaqma, iyo qofka ku dheggan; kan ka dhowra in uu Sabbatha nijaaseeyo, oo gacmihiisa ka ilaaliya in ay wax shar ah sameeyaan.” ³ Yeynaan shisheeyaha isku xidha Rabbiga odhan, “Rabbigu hubaal waa iga sooci doonaa dadkiisa.” Yeyna midiidinku yidhi, “Anigu waxaan ahay geed engegan oo keliya.” ⁴ Waayo, kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: “Midiidinka xajista Sabbathadayda, kuwa doorta waxa i farxiya oo si adag ugu dheggan axdigayga— ⁵ kuwaas waxaan gurigayga iyo derbiyadiisa dhexdiisa ku siin doonaa xusuus iyo magac ka sarreeya kan wiilal iyo gabdho; waxaan iyaga siin doonaa magac weligiis jiri doona oo aan la goyn doonin. ⁶ Iyo shisheeyaha isku xidha Rabbiga si ay ugu adeegaan, si ay u jeclaadaan magaca Rabbiga, oo ay ugu noqdaan addoommadiisa, qof kasta oo xajista Sabbatha iyada oo aan la nijaaseynin oo si adag ugu dheggan axdigayga— ⁷ kuwaas waxaan keeni doonaa buurta quduuska ah oo waxaan ku farxin doonaa gurigayga tukashada. Allabarigooda gubashada iyo allabarigooda waxaa lagu aqbali doonaa meeshayda allabariga; waayo, gurigaygu waxaa loogu yeedhi doonaa guriga tukashada ee dadyowga oo dhan.” ⁸ Rabbiga Eebbe, kan soo ururiya kuwa kala firdhaday ee Israa’iil, wuxuu ku dhawaaqayaa, “Waxaan iyaga u soo ururin doonaa kuwo kale, marka laga reebo kuwa horay loo soo ururiyey.” ⁹ Kaalaya, dhammaan duurjoogta berriga, kaalaya oo cuna, dhammaan duurjoogta kaynta! ¹⁰ Ilaaliyayaashiisu waa indhoole, dhammaantoodna aqoon ma leh; dhammaantood waa eeyo aamusan, oo aan ciyi karin; waxay ku dul

Ishacyaah

jiifaan riyoonaayaal, oo jecel inay hurdaan. ¹¹ Eeyadu waa kuwo hunguri weyn, oo aan waligood dhergin. Waxay yihiin adhijirro aan wax fahmin; dhammaantood waxay u leexdeen jidkooda, mid kasta wuxuu raadinayaa faa'iidada naftiisa. ¹² "Kaalaya," ayay yidhaahdaan, "bal aan soo qaadanno khamri, oo aan cabno cabitaan xoog leh; berri waxay noqon doontaa sida maanta, xataa ka sii badan."

57 Kuwa xaq ah way halligmaan, mana jiro qof u qaata qalbiga; kuwa cibaadada leh waa la qaadaa, iyadoo aan la fahmin in kuwa xaq ah laga qaado si looga badbaadiyo sharka. ² Waxay galaan nabad; waxay ku nastaan sariirtooda, mid kasta oo si toosan u socday. ³ "Laakiin halkan kaalaya, carruurtii sixiroolaha, farcankii sinaysta iyo dhillo! ⁴ Kumaad ku jeesjeesaysaan? Kumaad afka u kala qaadaysaan oo carrabka u soo bixisaan? Miyaydaan ahayn farcankii caasiyiinta, farcankii khiyaanada? ⁵ Waxaad ku gubtaan damac geedaha dhirirka leh iyo geed kasta oo cagaaran hoostiisa; waxaad ku gawracdaan carruurtiinna dooxooyinka, hoostooda dhagxaanta la qodqoday. ⁶ Dhagxaanta siman ee dooxooyinka dhexdiisa waa qaybtiinna; iyaga waa qaddarkiinna. Haa, iyaga waxaad ugu shubteen allabaryo cabitaan ah oo aad u bixiseen allabaryo hadhuudh ah. Ma ka noqon karaa waxyaalahan? ⁷ Waxaad ku samaysateen meel nasasho oo buur sare iyo meel kor u qaadday; halkaas ayaad u fuusheen inaad bixisaan allabaryadiinna. ⁸ Dabadiinna albaabbada iyo tiirarka albaabbada waxaad ku dhigtay calaamadahaaga sanamyada. Iga tagtay, waxaad fidsatay sariirtaada, waxaad fuusheen oo ballaadhiiseen; waxaad heshiis la samayseen kuwa sariirtooda aad jeceshahay, oo waxaad fiirisay qaawanaantooda. ⁹ Waxaad u safartay boqorka saliid saytuun iyo cadar badan; waxaad u dirtay ergooyin meel fog oo aad u degtay Sheol. ¹⁰ Waxaad ku daashay safarro badan, hase yeeshee ma aadan odhan, 'Waa rajo la'aan.' Waxaad heshay cusboonaysiinta xooggaaga, sidaas darteed ma aadan suuxin. ¹¹ "Kumaad ka baqday oo aad ka cabsatay si aad iigu khiyaanto, oo aadan i xusuusan ama qalbiga u qaadan? Ma aha sababtoo ah waxaan aamusnaa muddo dheer oo aadan iigu cabsan? ¹² Waxaan soo bandhigi doonaa xaqnimadaada iyo falalkaaga, mana kuu tari doonaan waxba. ¹³ Markaad qaylisaan caawimaad, ururinta sanamyadiinna ha idin badbaadiyaan! Dabayshu way wada qaadi doontaa, neef yar ayaa ku kaxayn doonta.

Laakiin kii magangelyo iiga dhigta ayaa dhaxli doona dhulka oo hantiyi doona buurta quduuska ah." ¹⁴ Waxaana la odhan doonaa: "Dhisa, dhisa, jidka u diyaariya! Ka saar caqabadaha jidka dadkayga." ¹⁵ Waayo, kan sarreeya oo sharafta leh ayaa leh— kan weligiis nool, magaciisuna waa quduus: "Waxaan degganahay meel sare oo quduus ah, laakiin sidoo kale waxaan la joogaa kuwa qalbiga jaban iyo kuwa ruuxa hooseeya, si aan u soo nooleeyo ruuxa kuwa hooseeya iyo si aan u soo nooleeyo qalbiga kuwa qalbiga jaban. ¹⁶ Waayo, weligay ma eedayn doono, mana cadhaysan doono weligood, waayo, markaas ruuxu wuxuu noqon lahaa mid daciif ah hortayda— neefta aan sameeyey. ¹⁷ Sababtoo ah xumaanta faa'iidada aan caddaaladda ahayn ayaan u cadhooday oo ku dhuftay; wejigayga ayaan ku qariyey cadho, hase yeeshee wuu sii jeestay, jidka qalbigiisa. ¹⁸ Waan arkay jidadkiisa, laakiin waan bogsiiin doonaa; waan hanuunin doonaa oo waxaan soo celin doonaa raaxada isaga iyo kuwa barooranaya, ¹⁹ oo ammaan afkooda ka soo saaraya. Nabad, nabad, kuwa fog iyo kuwa dhow," ayuu leeyahay Eebbe. "Oo waan bogsiiin doonaa." ²⁰ Laakiin kuwa sharka leh waxay la mid yihiin badda kacsan, oo aan nasan karin, biyahooda oo soo tuura dhoobo iyo wasakh. ²¹ "Ilaahaygaygu wuxuu leeyahay, 'Kuwa sharka leh nabad ma leh.'"

58 "Qayli si cod dheer, ha hakran; Codkaaga sida buun u qaad, oo dadka aan leeyahay ku sheeg caasinimadooda, iyo reer Yacquub dembiyadooda. ² Maalinba maalinta ka dambaysa way i doondoonaan oo waxay ku farxaan inay ogaadaan jidadkayga, sidii inay ahaayeen quruun xaqnimo ku dhaqanta oo aan ka tegin xeerka Eebbahooda. Way i weyddiiyaan go'aammo xaq ah, oo waxay ku farxaan dhowrsanaanta Eebbe. ³ 'Maxaan u soomnay,' ayay yidhaahdaan, 'adiguna maadan arag? Maxaan isu hoosaysiinay, adiguna maadan ogaan?' Bal eega, maalinta aad sooman tihiin, waxaad raacdaan damacyadiinna, oo waxaad dulmidaan shaqaalihiinna oo dhan. ⁴ Soomaantiinnu waxay keentaa muran iyo dagaal, iyo inaad is garaacdaan feer shar leh. Ma soomi kartaan sida aad maanta u soomaysaan oo filataan in codkiinna kor loo maqla. ⁵ Ma kani baa soomka aan doortay, maalin qofku isu hoosaysiinayo? Ma kaliya madaxa in la foororiyo sida cawska, iyo in dhar joonyad ah iyo dambas la fidiyo? Ma waxaad ugu yeedhi doontaan kani waa soom, maalin Eebbe aqbali karo? ⁶ Soomka

Ishacyaah

aan doortay ma kan ma aha: in la sii daayo silsiladaha dulmiga, in la furo xadkhaha harqoodka, in kuwa la dulmay la sii daayo, iyo in la jebiyo harqood kasta? ⁷ Ma aha in kibistaada aad la wadaagto kuwa gaajaysan oo aad gurigaaga soo geliso kuwa saboolka ah ee hoylaawayaaasha ah; markaad aragto kuwa qaawan, inaad qarisiid, oo aanad is qarin jidhkaaga iyo dhiiggaaga? ⁸ Markaas iftiinkaagu wuxuu u soo bixi doonaa sida waaberiga, oo bogsashadaaduna si dhakhso ah ayay u muuqan doontaa; xaqnimadaaduna way ku hor mari doontaa, oo ammaanta Eebbe ayaa gadaashaada ilaalin doonta. ⁹ Markaas waad dhawaaqi doontaa, oo Eebbe waa kaaga jawaabi doonaa; waad qaylin doontaa caawimaad, oo wuxuu odhan doonaa, 'Halkan ayaan joogaa.' Haddii aad ka saartid harqoodka dhexdiinna, farta lagu fiiqo iyo hadalka xun, ¹⁰ oo haddii aad naftaada u hurto kuwa gaajaysan oo aad dhergiso baahida kuwa dhibaataysan, markaas iftiinkaagu wuxuu ka soo bixi doonaa gudcurka, oo madowgaaguna wuxuu noqon doonaa sida duhurka. ¹¹ Eebbe si joogto ah ayuu kuu hagi doonaa, oo wuxuu dhergin doonaa baahidaada dhul kulul, oo wuxuu xoojin doonaa laftaada. Waxaad noqon doontaa sida beer si fiican loo waraabiyey, sida ilo aan biyihiisu dhammaan. ¹² Dadkaaga waxay dib u dhisi doonaan burburkii hore; waxaad kor u qaadi doontaan aasaasyadii hore; waxaa laguugu yeedhi doonaa Dayactiraha Derbiyada Jaban, Soo Celiyaha Waddooyinka lagu Dego. ¹³ "Haddii aad ka joogtid jebinta Sabtida iyo inaad samaysid sidaad doonto maalintayda quduuska ah, haddii aad Sabtida u yeedhid farxad iyo maalinta quduuska ah ee Eebbe sharaf leh, oo haddii aad sharfid adigoo aan raacin jidkaaga ama aan raadin raaxadaada ama aan ku hadlin hadallo aan waxtar lahayn, ¹⁴ markaas waxaad ku heli doontaa farxaddaada Eebbe, oo waxaan kugu sababi doonaa inaad fuusho meelaha sare ee dhulka oo aad ku cunto dhaxalka aabbahaa Yacquub." Waayo, afka Eebbe ayaa hadlay.

59 Runtii, gacanta Rabbigu ma aha mid gaaban oo aan badbaadin karin, dhegtiisuna ma aha mid aan wax maqli karin. ² Laakiin xumaantiinnu waxay kala geysay idinka iyo Ilaahiinna; dembiyadiinnuna waxay wejigiisa idinka qariyeen si uu uusan idiin maqlin. ³ Waayo, gacmihiinnu dhiig bay ku wasakhoobeen, farahiinnuna xumaan bay ku wasakhoobeen. Dibnihiinnu waxay ku hadleen beenta, carrabkiinnuna

wuxuu ku hadlaa xumaan. ⁴ Qofna ma dalbado caddaalad, mana jiro mid si daacad ah u dooda. Waxay ku tiirsan yihiin doodaha madhan oo waxay ku hadlaan been; waxay uuraysiidaan dhibaataada oo waxay dhalaan masiibo. ⁵ Waxay dillaacaan ukunta masaska oo waxay tolmaan shabaq masduulaag. Kii cuna ukuntooda wuu dhintaa, midka la burburiyana, mas baa ka soo baxa. ⁶ Shabaqoodu ma noqon karo dhar, mana ay dabooli karaan naftooda waxay sameeyaan. Falalkoodu waa falal xumaan, gacmahooduna waxay ku jiraan rabshado. ⁷ Lugahoodu waxay u ordaan xumaan, wayna u degdeg badan yihiin inay daadiyaan dhiig aan waxba galabsan. Fikradahoodu waa fikrado xumaan; burbur iyo halaag baa ku jira waddooyinkooda. ⁸ Ma yaqaaniin waddada nabadda, caddaaladna kama jirto waddooyinkooda. Waxay ka dhigeen waddooyinkooda kuwo qalloocan; kii ku socdaana ma helo nabad. ⁹ Sidaas darteed, caddaaladdu waa naga fog tahay, xaqnimaduna nama soo gaadho. Waxaan rajaynaynaa iftiin, laakiin bal eeg, waxaa jira gudcur; waxaan rajaynaynaa iftiin, laakiin waxaan ku soconnaa gudcur. ¹⁰ Waxaan ku taataabanaynaa derbiga sida indhoolayaasha, waxaan dareemaynaa sidii kuwa aan indho lahayn. Waxaan ku turunturoonnaa duhurkii sidii ay ahayd fiidkii; kuwa xoogga leh dhexdiinna, waxaan nahay sida kuwa dhintay. ¹¹ Dhammaanteen waxaan u guuxnaa sida orsooyinka oo waxaan u ooynaa si murugo leh sida qoolleyda. Waxaan u fiirsannaa caddaalad, laakiin ma helno; badbaadana, laakiin way naga fog tahay. ¹² Waayo, xadgudubyadayadu waa badan yihiin hortiisa, dembiyadayaduna way naga marag kacaan. Xumaantayadu waa nala jirtaa, oo waxaan qirannaa dembiyadayada: ¹³ Kacdoon iyo diidmo Rabbiga, ka leexashada Ilaahayaga, ku hadlidda dulmi iyo kacdoon, uraysashada iyo ku hadlidda erayo beenta ah oo ka yimaada qalbiga. ¹⁴ Caddaaladdu waa la eryay, xaqnimaduna waa ka fog tahay; runta ayaa ku turunturootay waddooyinka, toosnaantuna ma geli karto. ¹⁵ Runta waa maqan tahay, kii sharka ka fogaadana wuxuu noqdaa ugaadhsi. Rabbigu wuu arkay, wuuna ka xumaaday in aan caddaalad jirin. ¹⁶ Wuxuu arkay in aan qofna jirin, wuuna la yaabay in aan qofna u dhexgelin; sidaas darteed, gacantiisa ayaa badbaado u keentay, xaqnimadiisuna way taageertay. ¹⁷ Wuxuu xidhay xaqnimada sidii gaashaan, iyo koofiyadda badbaadada oo madaxiisa ah; wuxuu isku huwiyay dhar aargoosi ah, wuxuuna

Ishacyaah

isku duubay xamaasad sidii go' ah. ¹⁸ Sida ay falalkoodu yihiin, ayuu u abaalgudi doonaa: cadhada cadaawayaashiisa, aargoosi cadowgiisa; jasiiradaha wuxuu siin doonaa abaalgudkooda. ¹⁹ Sidaas darteed, dadku waxay ka cabsan doonaan magaca Rabbiga xagga galbeed, iyo ammaantiisa xagga soo bixidda qorraxda, waayo, wuxuu u iman doonaa sida durdur xoog leh oo ay kaxayso neefta Rabbiga. ²⁰ “Gargaarahu wuxuu u iman doonaa Siyoon, kuwa ku jira Yacquub ee ka toobad keenay dembiyadooda,” ayaa Rabbigu leeyahay. ²¹ “Aniga, tani waa axdigayga iyaga la leh,” ayaa Rabbigu leeyahay: “Ruuxayga, oo idin kor saaran, iyo erayadayda aan afkiinna geliyay kama tegi doonaan afkiinna, ama afka carruurtiinna, ama afka farcankiinna—laga bilaabo wakhtigan iyo weligiis,” ayaa Rabbigu leeyahay.

60 “Kaca oo iftiimaya, waayo, iftiinkaagu waa yimid, oo ammaanta Rabbiga ayaa kugu kacda. ² Bal eeg, gudcur baa dhulka daboolay, iyo gudcur qoto dheer dadka, laakiin Rabbiga ayaa kugu kacda, oo ammaantiisa ayaa kugu muuqata. ³ Quruumaha ayaa loo soo jiidi doonaa iftiinkaaga, iyo taliyayaasha iftiinka subaxdaada. ⁴ “Indhahaaga kor u qaad oo hareerahaaga fiiri; dhammaantood way soo urursanayaan oo kuu imanayaan. Wiilashaadu way ka iman doonaan meel fog, gabdhahaagana waxaa lagu qaadi doonaa sinta. ⁵ Markaas ayaad arki doontaa oo iftiimi doontaa, qalbigaaguna wuu garaaci doonaa oo farxad buu ku weyna doonaa; hodantinimada badda ayaa laguugu keeni doonaa, iyo qaniimada quruumaha ayaa kuu iman doonta. ⁶ Awood badan oo geel ah ayaa dhulkaaga dabooli doona, geela yar ee Midyaan iyo Efaah; dhammaantood oo ka imanaya Sheba waxay keeni doonaan dahab iyo foox, oo ammaanta Rabbiga ayay ku dhawaaqi doonaan. ⁷ Dhammaan adhiga Qeedaar waa laguugu soo ururin doonaa, wananka Nebayoodh ayaa kuu adeegi doona; waxay aqbali doonaan meeshayda allabariga, oo waxaan ku qurxin doonaa macbudkayga ammaanta leh. ⁸ Kuwani waa ayo oo u duulaya sida daruuraha, sida qoolleyda ku aaddan buulkooda? ⁹ Dhab ahaantii xeebaha ayaa i eegaya; maraakiibta Taarshiish ayaa hor kacaya, oo waxay keeni doonaan carruurtaada meel fog, oo wata lacagtooda iyo dahabkooda, si ay u sharaftaan Rabbiga Eebbahaa, Kan Quduuska ah ee Israa'iil, waayo, isagu wuu ku sharfay. ¹⁰ “Ajaanib ayaa derbiyadaada dib u dhisi doona, oo boqorradda ayaa kuu adeegi doona;

waayo, cadhadayda ayaan kugu dhuftay, laakiin raallinimadayda ayaan kugu naxariistay. ¹¹ Albaabbadaadu mar walba way furnaan doonaan; ma la xiri doonaan maalintii ama habeenkii, si dadka ay kuu keenaan hodantinimada quruumaha, oo boqorradda la horkacayo. ¹² Waayo, quruun ama boqortooyo aan kuu adeegin way halligmi doontaa; gebi ahaanba waa la baabi'in doonaa. ¹³ Ammaanta Lubnaan ayaa kuu iman doonta, geedka juniper, geedka fir, iyo geedka cypress oo wada socda, si ay u qurxiyaan meesheyda quduuska ah; oo waxaan ka dhigi doonaa meesha cagahayga mid ammaanta leh. ¹⁴ Wiilashii kuwii ku dultimiyay ayaa kuu iman doona iyagoo kuu sujuudaya; dhammaan kuwii ku quudhsaday ayaa cagahaaga ku sujuudi doona oo waxay kugu magacaabi doonaan Magaalada Rabbiga, Siyoon Kan Quduuska ah ee Israa'iil. ¹⁵ “Inkastoo lagaa tegey oo lagu neebaa, oo aan cidina ku soo marin, waxaan kaa dhigi doonaa sharaf weligeed ah, farxad jiil ilaa jiil. ¹⁶ Waxaad ka qayb qaadan doontaa hodantinimada quruumaha oo waxaa lagu sii hayn doonaa sahay boqortooyo; markaas ayaad ogaan doontaa inaan anigu, Rabbiga, ahay Badbaadiyahaaga, Gargaaraaga, Kan Awoodda Leh ee Yacquub. ¹⁷ Meesha naxaasta waxaan keeni doonaa dahab, iyo lacag meesha birta; meesha alwaaxda waxaan keeni doonaa naxaas, iyo bir meesha dhagaxyada. Nabadda ayaan ka dhigi doonaa guddoomiyahaaga iyo xaqnimada kormeerahaaga. ¹⁸ Rabshad dambe ma lagu maqli doono dhulkaaga, mana jiri doonto burbur ama baabba' gudaha xuduudahaaga; laakiin waxaad derbiyadaada ugu yeeri doontaa Badbaado iyo albaabbadaada Ammaanta. ¹⁹ Qorraxdu mar dambe ma noqon doonto iftiinkaaga maalintii, mana jiri doonto iftiinka dayaxa oo kugu shidma; waayo, Rabbiga ayaa noqon doona iftiinkaaga weligiis ah, Eebbahaagana wuxuu noqon doonaa ammaantaada. ²⁰ Qorraxdaadu mar dambe ma dhici doonto, dayaxaaguna mar dambe ma dhici doono; waayo, Rabbiga ayaa noqon doona iftiinkaaga weligiis ah, oo maalmaha baroorashadaada waa la dhammeeyey. ²¹ Markaas dad oo dhammu waxay noqon doonaan kuwa xaq ah; waxay dhaxli doonaan dhulka weligood. Iyagu waa laanta aan beeray, oo waa shuqullada gacmahayga, si aan u ammaano. ²² Kan ugu yar idinka mid ah wuxuu noqon doonaa kun, kan ugu yarna quruun xoog leh. Aniga, Rabbiga, waxaan ku keeni doonaa si dhakhso ah wakhtigeeda.”

61 Ruuxa Sayidka Sare wuxuu igu soo degay, maxaa yeelay, Sayidku wuxuu ii subkay inaan warka wanaagsan u keeno kuwa camalka yar. Wuxuu ii soo diray inaan bogsiiyo kuwa qalbiga jaban, inaan xoreeyo maxaabiista oo aan sii daayo kuwa xiran; ² in aan ku dhawaaqo sannadka wanaagsan ee Sayidka iyo maalinta aargoosiga Eebbeheen; inaan qalbi qaboojiyo kuwa oo dhan ee barooranaya, ³ in aan siiyo kuwa ku murugaysan Siyoon, oo aan ku siiyo taaj halkii dambas, saliidda farxadda halkii baroor, iyo dhar ammaan halkii ruux quus ah. Waxaa loo bixin doonaa geedo xaqnimo, beeridda Sayidka ee quruxdiisa. ⁴ Waxay dib u dhis doonaan burburkii hore oo waxay kicin doonaan baaba'i hore; waxay cusboonaysiin doonaan magaalooiyinka burburay, baaba'i qarniyo badan. ⁵ Ajaanib ayaa daa'iq doona adhigiinna, iyo shisheeyayaal ayaa noqon doona beeralaydiinna iyo beeralayda canabka. ⁶ Laakiin waxaa laydin odhan doonaa wadaaddada Sayidka; waxaa laydin magacaabi doonaa adeegayaasha Eebbeheen. Waxaad ku noolaan doontaan hodantinimada quruumaha, oo waxaad ku faani doontaan maalkooda. ⁷ Halkii ceebtiinna waxaad heli doontaan qayb labanlaab ah, iyo halkii sharaf-darro waxay ku qaylin doonaan farxad dhaxalkooda. Sidaas darteed, waxay dhaxli doonaan qayb labanlaab ah dalkooda, farxad weligeed ahna waxay ahaan doontaa iyaga. ⁸ Waayo, anigu, Sayidka, waxaan jeclahay caddaaladda; waxaan necbahay dhaca iyo xumaanta. Daacadnimadayda, waxaan abaal marin doonaa iyaga oo waxaan la samayn doonaa axdi weligeed ah. ⁹ Faruuryadooda waxaa lagu garan doonaa quruumaha, iyo farcankooda dadka dhexdooda. Dhammaan kuwa arka waxay qiran doonaan inay yihiin dad uu Sayidku barakeeyey. ¹⁰ Aad baan ugu farxi doonaa Sayidka, naftaydu waxay ku farxi doontaa Eebbahay; waayo, wuxuu ii huwiyey dhar badbaado oo wuxuu igu duubay khamiis xaqnimo, sida arooska madaxiisa u qurxiyo sida wadaad, iyo sida aroosadda u qurxiso nafteeda dahabkeeda. ¹¹ Waayo, sida dhulka u soo saaro caleemihiiisa, iyo sida beertu u sababto in abuurku koro, sidaas oo kale Sayidka Sare wuxuu sababi doonaa xaqnimo iyo ammaan inay ka soo baxaan quruumaha oo dhan hortooda.

62 Sida awgeed Siyoon, kama aamusnaan doono, iyo sida awgeed Yerusaaalem, kama aamusnaan doono, ilaa xaqnimadeedu u

iftiimiso sida waaberiga, iyo badbaadadeedu sida toosh ololaya. ² Quruumaha ayaa arki doona xaqnimadaada, iyo boqorrada oo dhan ammaanadaada; magaca cusub ayaa lagu siin doonaa oo afka Rabbiga ayaa u qoondeyn doona. ³ Waxaad ahaan doontaa sida taaj sharaf leh oo ku jira gacanta Rabbiga, iyo sida diadem boqortooyo oo uu hayo Eebbahaa. ⁴ Mar dambe laguma odhan doono Mid La Dayacay, dhulkana laguma odhan doono Mid La Xumeeyey. Halkii, waxaa laguugu yeedhi doonaa Xefsiiibah, dhulkana waxaa laguugu yeedhi doonaa Beulah; waayo, Rabbigu wuxuu ku farxaa adiga, dhulkana waa la guursan doonaa. ⁵ Sida nin dhallinyaro ah uu u guursado gabadh dhallinyaro ah, sidaas oo kale wiilashaadu way ku guursan doonaan; iyo sida aroosku ugu farxo aroosaddiisa, sidaas oo kale Eebbahaa wuu ku farxi doonaa. ⁶ Waxaan derbiyadaada, Yerusaaalem, ku dhigay waardiyaal; ma aamusnaan doonaan habeen iyo maalin. Kuwa Rabbiga baryaya, ha nasanina, ⁷ oo ha siinina nasasho ilaa uu dhiso Yerusaaalem oo uu ka dhigo ammaan dhulka. ⁸ Rabbigu wuxuu ku dhaartay gacantiisa midig iyo cududdiisa xoogga leh: "Mar dambe abid ma siin doono sarreenkaaga cunto ahaan cadowgaaga, mana cabbi doonaan shisheeyayaal khamriga cusub ee aad u shaqaysay; ⁹ laakiin kuwa goosta ayaa cuni doona oo Rabbiga ammaanaya, kuwa canabka ururiyaana waxay ku raaxaysan doonaan barxadaha quduuska ah ee aan leeyahay." ¹⁰ Soo mara irdaha! U diyaar garooba dadka jidka. Dhis waddada weyn! Ka nadiifi dhagxaanta. Calan u taaga quruumaha. ¹¹ Bal eeg, Rabbigu wuxuu ku dhawaaqay dhulka darafyadiisa: "U sheeg Gabadh Siyoon, 'Bal eeg, Badbaadiyahaagu waa imanayaa; bal eeg, abaalgudkiisu waa la jiraa, iyo abaalmarintiisuna waa la socotaa.'" ¹² Waxaa laguugu yeedhi doonaa Dadka Quduuska ah, Kuwa Rabbigu Soo Furay; adna waxaa laguugu yeedhi doonaa Mid La Raadiyay, Magaalo Aan Mar Dambe La Dayicin.

63 Kumaa ka imanaya Edom, dhar midabbo dhalaalaya ka wata Boosrah, kan ku weyn labiskiisa, oo ku socda xooggiisa weyn? "Aniga ayaa ah, kan ku hadla xaqnimada, oo xoog badan inuu badbaadiyo." ² Maxaa dharkaagu u guduudan yahay, sida kan ku tumanaya macsaro? ³ "Anigu kaligay ayaan ku tumay macsarada, oo quruumaha cidna ima ayla jirin. Waxaan ku tumanayay cadhadayda, oo waxaan ku burburiyay

Ishacyaah

xanaaqayga; dhiiggoodii ayaa ku daatay dharkayga, oo waxaan wasakhaynay dharkayga oo dhan. ⁴ Waayo, maalintii aargudashadu waxay ku jirtay qalbigayga, oo sannadkii madaxfurashadaydu waa yimid. ⁵ Waan fiiriye, laakiin cid ii gargaarta ma jirin, waan la yaabay in cidna taageero bixin; sidaas daraaddeed gacantayda ayaa badbaado ii keentay, xanaaqayguna wuu i taageeray. ⁶ Quruumaha ayaan ku tumanayay cadhadayda, oo waxaan ku sakhraamiyay xanaaqayga, oo waxaan ku daadiyay dhiiggoodii dhulka.” ⁷ Waxaan soo bandhigi doonaa naxariista Eebbe, iyo ammaanta Eebbe, sida wax walba oo Eebbe noo sameeyey, iyo wanaagga weyn ee reer binu Israa’iil, kaas oo uu siiyey sida uu naxariistiisa iyo naxariis badan u siiyey. ⁸ Waayo, wuxuu yidhi, “Hubaal waa dadkayga, carruur aan been ahayn.” Sidaas daraaddeed wuxuu noqday Badbaadiyaha. ⁹ Dhibkooda oo dhan, isaguna wuu la dhibaatooday, oo malaa’igta joogitaankiisa ayaa iyaga badbaadisay. Jacaylkiisa iyo naxariistiisa ayuu ku soo furtay; wuu kor u qaaday oo xambaartay maalmaha hore oo dhan. ¹⁰ Hase yeeshee way caasiyeen oo waxay murjiyeen Ruuxii Quduuska ahaa; sidaas daraaddeed wuxuu isu rogay cadowgoodii, oo isagii ayaa la dagaallamay. ¹¹ Markaas dadkiisii waxay xusuusteen maalmaha hore, maalintii Muuse. Xaggee buu joogaa kii iyaga badda ka soo saaray oo adhiigiisa la joogay? Xaggee buu joogaa kii Ruuxiisa Quduuska ah dhex dhigay, ¹² kii gacantiisa sharafta leh ee xoogga leh Muuse midigtiisa ku diray, kii biyaha hortooda u kala qaybiyey si uu magac weligiis ah u helo, ¹³ kii iyaga dhex mariyey moolka? Sida faras duurka ku jira, ma ay turunturoon, ¹⁴ sida lo’ u degta dooxada, Ruuxa Eebbe ayaa iyaga nasiyey. Sidaas ayaad dadkaaaga u hoggaamisay si aad magac sharaf leh u samaysato. ¹⁵ Ka eeg samada oo ka arag hoygaaga quduuska ah iyo sharafta leh ee sarreeya. Xaggee joogaan xiisahaaga iyo falalkaaga xoogga leh? Kacdoonka qalbigaaga iyo naxariistaada waa naga go’an yihiin. ¹⁶ Waayo, adiga ayaa aabbahayaga ah, in kastoo Ibraahim aanu na aqoonin iyo Israa’iil aanu na aqoonsanayn; adiga, Eebbe, ayaa aabbahayaga ah, Magacaaga ayaa ahaa Madaxfurahaaga tan iyo hore. ¹⁷ Maxaad, Eebbow, nooga dhigtaa inaan ka leexanno jidadkaaga oo aad qalbiyadayada ka adkaysato inaan kaa cabsanno? Noogu soo noqo adoo u tixgelinaya addoommadaada, qabiilooyinka dhaxalkaaga. ¹⁸ Muddo yar ayay dadkaaga quduuska

ah hantiday meeshii quduuska ahayd, laakiin hadda cadaawayaashayadu way ku tunteen. ¹⁹ Waxaan noqonnay dad aanad xukumin, sida kuwa aan magacooda lagu yeedhin.

64 Haddii aad samada furi lahayd oo aad soo degi lahayd, si buuruhu u gariiraan marka aad joogto— ² Sida dabku u shido qoryaha oo uu biyaha u karsado, soo deg si aad magacaaga ugu muujiso kuwa kaa soo horjeeda, si quruumuhu u gariiraan marka aad joogto! ³ Markii aad samaysay waxyaalo cajiib ah oo aanan filayn, waad soo degtay, oo buuruhu way gariireen marka aad joogto. ⁴ Tan iyo waayihii hore, qofna ma maqlin ama ma dareemin dhagta, mana jirto indho aragtay Eebbe adiga mooyaane, kaas oo u shaqeeya kuwa isaga suga. ⁵ Waxaad la kulantaa kuwa ku farxa samaynta xaqnimada, kuwa xusuusta jidadkaaga. Bal eeg, waad cadhootay, waayo, waannu dembaabnay; dembiyadayada waannu ku sii jirnay muddo dheer. Haddaba sidee baannu ku badbaadi karnaa? ⁶ Waayo, dhammaanteen waxaynu noqonnay sida mid aan nadiif ahayn, oo dhammaan shuqulladayada xaqnimada ah waxay la mid yihiin dhar wasakh ah; dhammaanteen waxaynu u engegnaay sida caleen, oo xumaantayada, sida dabaysha, ayay inaga qaaddaa. ⁷ Ma jiro qof magacaaga ku yeedha ama is kiciyo si uu kuu qabsado; waayo, wejigaaga ayaad naga qarisay oo waxaad na siisay awoodda xumaantayada. ⁸ Haddana adigu, Sayidow, waxaad tahay Aabbahayaga. Annagu waxaan nahay dhoobada, adiguna waxaad tahay kan na sameeya; dhammaanteen waxaanu nahay shuqulka gacantaada. ⁹ Ha u cadhoon si ka badan, Sayidow, hana xusuusan xumaantayada weligeed. Bal eeg, fadlan fiiri, waayo, dhammaanteen waxaanu nahay dadkiiga. ¹⁰ Magaalooyinkiiga quduuska ahaa waxay noqdeen cidla; Siyoona waxay noqotay baadiyaha, Yerusaleemna waxay noqotay cidla. ¹¹ Macbudkeennii quduuska ahaa oo quruxda badnaa, halkaas oo aowayaasheen kugu ammaaneen, waxaa lagu gubay dab, oo dhammaan waxyaalahayagii qaaliga ahaa waxay noqdeen burbur. ¹² Ma ku sii jiri doontaa waxyaalahan, Sayidow? Ma aamusnaan doontaa oo ma noo oggolaan doontaa inaan dhibtoonno si ka badan?

65 “Aan is oggolaaday in la i helo kuwa aan i weyddiisan; waxaa i helay kuwa aan i doondoonin. Waxaan idhi, ‘Halkan ayaan

Ishacyaah

joogaa, halkan ayaan joogaa,' quruun aan magacayga ku bixin. ² Maalin oo dhan gacmahayga ayaan u fidiyey dad caasi ah, oo ku socda dariiqooyin aan wanaagsanayn, iyagoo raacaya fikirkooda— ³ dad aan joogsi lahayn oo igu kicinaya si furan, oo bixinaya allabaryo beero iyo foox ku gubaya lebeno; ⁴ kuwa fadhiya xabaalaha dhexdeeda oo habeenkii ku qaata meelaha qarsoon; kuwa cunaya hilibka doofaarka, iyo kuwa digsigooda ku jira maraq hilib aan nadiif ahayn; ⁵ kuwa leh, 'Naftaada ila jir, ha ii soo dhowaan, waayo, waxaan ahay mid kaa quduusan!' Dadkaas oo kale waa qiiq sanku iiga soo baxa, waa dab oo maalin oo dhan gubanaya. ⁶ Bal eeg, hortayda waa la qoray: ma aamusnaan doono laakiin waan abaalmarin doonaa; waxaan abaalmarin doonaa dhexda dhabanadooda— ⁷ dembigiinna iyo dembiyada awowayaashiin," ayuu leeyahay Rabbiga. "Sababtoo ah waxay foox ku bixiyeen buuraha oo igu quudhsadeen buuraleyda, waxaan dhexda dhabanadooda ku qiyaasi doonaa abaalmarin buuxda oo falalkoodii hore ah." ⁸ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: "Sida markii khamri cusub laga helo baalal, oo qof yidhaahdo, 'Ha baabbi'in, waayo, waxaa ku jira barako,' sidaas ayaan ugu dhaqmi doonaa addoommadayda, inaan dhammaanin. ⁹ Waxaan ka soo saari doonaa farcaan Yacquub, iyo Yahuudah kuwa dhaxli doona buuraleyda; kuwa aan doortay ayaa hantiyi doona, halkaasna addoommadaydu degganaan doonaan. ¹⁰ Sharon waxay noqon doontaa daaqsin adhiga, iyo Dooxada Akhor meel nasasho xoolaha, dadkayga i doondoonaaya. ¹¹ Laakiin idinka kuwa Rabbiga ka taga oo ilaawa buurta quduuska ah, kuwa miis u dhigaya Fortune iyo kuwa buuxiya weelal khamri isku qasan ee Destiny, ¹² Waxaan idiin qori doonaa seef, oo dhammaantiin waxaad u foorarsan doontaan laayidda; maxaa yeelay, waan idin yeedhay oo ma aydnaan jawaabin, waan idinla hadlay oo ma aydnaan dhegaysan. Waxaad samayseen shar hortayda ah oo doorateen waxa aanan jeclayn." ¹³ Sidaa darteed kanu waa waxa Rabbiga Sare leh leeyahay: "Bal eeg, addoommadaydu way cuni doonaan, laakiin idinku gaajoon doontaan; bal eeg, addoommadaydu way cabbi doonaan, laakiin idinku harraadi doontaan; bal eeg, addoommadaydu way farxi doonaan, laakiin idinku waad ceeboobi doontaan. ¹⁴ Bal eeg, addoommadaydu waxay ku heesi doonaan farxadda qalbigooda, laakiin idinku waxaad ooyi doontaan xanuunka qalbiga iyo qaylin

doontaan ruux jaban. ¹⁵ Magaciinna waxaad uga tegi doontaan inkaar kuwa aan doortay, oo Rabbiga Sare leh wuxuu idin dili doonaa, laakiin wuxuu siin doonaa addoommadiisa magac kale. ¹⁶ Kii barako ku duceeya dhulka wuxuu ku samayn doonaa Eebbe runta ah; kii dhaarta ku dhaarta dhulka wuxuu ku dhaaran doonaa Eebbe runta ah. Waayo, dhibaatooyinkii hore waa la ilaawi doonaa oo hortayda waa laga qararin doonaa. ¹⁷ "Waayo, run ahaantii, waxaan abuura samooyin cusub iyo dhul cusub, waxyaabihii horena lama xusuusan doono ama maanka kuma soo dhici doonaan. ¹⁸ Laakiin farxa oo weligiin ku rayrayn waxa aan abuur; waayo, run ahaantii, waxaan Yerusaleem u abuuraa rayrayn iyo dadkeeda farxad. ¹⁹ Waxaan ku rayrayn doonaa Yerusaleem oo ku farxi doonaa dadkayga; codka oohinta iyo qaylada mar dambe lagama maqli doono iyada. ²⁰ Mar dambe kuma jiri doono ilmo yar oo maalmo yar noolaanaya, ama qof duq ah oo aan sannadihiisa dhamayn; kii boqol jir ku dhinta waxaa loo tixgelin doonaa dhallaan, kii aan boqol gaadhina waxaa loo malayn doonaa inkaar. ²¹ Guryo ayay dhisi doonaan oo ku noolaan doonaan; sidoo kale beero canab ah ayay beeri doonaan oo midhahooda ku raaxaysan doonaan. ²² Ma dhisi doonaan oo kuwa kale ma degganaan doonaan, ma beeri doonaan oo kuwa kale ma cuni doonaan; waayo, sida maalmaha geed, sidaas oo kale ayay noqon doonaan maalmaha dadkayga, kuwa aan doortayna waxay muddo dheer ku raaxaysan doonaan shuqullada gacmahooda. ²³ Ma shaqayn doonaan si aan faa'iido lahayn, mana dhalin doonaan carruur loogu talagalay masiibo; waayo, waxay noqon doonaan dad uu barakeeyey Rabbiga, iyaga iyo farcankooda la socda. ²⁴ Xitaa intaan yeedhin, waan ka jawaabi doonaa; intay weli hadlayaan, waan u jawaabi doonaa. ²⁵ Wiyisha iyo wananka ayaa wada daa'iq doona, libaaxuna wuxuu cuni doonaa caws sida dibiga, boodhkuna wuxuu noqon doonaa cuntada abeesada. Waxay waxyeello ma gaadhsiin doonaan mana baabbi'in doonaan buurta quduuska ah oo dhan," ayuu leeyahay Rabbiga.

66

Kanu waa hadalkii Rabbiga: "Samadu waa carshigayga, dhulkuna waa meeshaan cagahayga saaro. Mee xagga guriga aad ii dhisi kartaan? Mee xagga meeshaan ku nasto? ² Waayo, gacantaydu waxay samaysay waxyaalahan oo dhan, sidaas ahaadeen," ayuu leeyahay Rabbigu. "Laakiin waxaan fiirin doonaa kan: mid is-hoosaysiia

Ishacyaah

oo ruux ahaan qoomamooda, oo hadalkayga ka gariira. ³ Laakiin kii dibiga gowracaa wuxuu la mid yahay kii qof dila; kii wan bixiyaa wuxuu la mid yahay kii qoorta eey jebiya; kii qurbaan hadhuudh bixiyaa wuxuu la mid yahay kii dhiig doofaar bixiyaa; kii foox gubaa wuxuu la mid yahay kii sanam caabuda. Waxay doorteen jidakkooda, naftooduna waxay ku faraxdaa karaahiyadooda; ⁴ sidaas daraaddeed waxaan u dooran doonaa in si adag loola dhaqmo oo waxaan ku soo dejin doonaa waxay ka baqaan. Waayo, markaan wacay, cidina ma ay jawaabin; markaan hadlay, ma ay maqlin. Halkii, waxay sameeyeen xumaan hortayda, waxayna doorteen wixii aanan ku faraxsanayn.” ⁵ Maqla hadalka Rabbiga, kuwa hadalkiisa ka gariira: “Dadkiinna idin neceb oo idinka reebay magacayga aawadiis waxay yidhaahdeen, ‘Rabbigu ha ammaanmo, si aan faraxdiinna u aragno!’ Laakiin way ceeboobi doonaan. ⁶ Dhawaq buuq ka imanaya magaalada, cod ka imanaya macbudka, codka Rabbiga oo cadowgiisa u abaalmarinaya wixii ay istaahilaan. ⁷ “Kahor intaanay foolan, way dhashay; kahor intaan xanuunku ku iman, waxay dhashay wiil. ⁸ Yaa weligiis maqlay waxyaalahan oo kale? Yaa weligiis arkay waxyaalahan oo kale? Ma dhul baa maalin ku dhasha ama quruun hal mar ku dhalata? Hase yeeshee, markay Siyoon foolatay, waxay dhashay carruurteeda. ⁹ Ma waxaan keenaa wakhtiga dhalmada oo aanan dhalin?” ayuu leeyahay Rabbigu. “Ama ma waxaan xidhaa ilmo-galeenka markaan dhalinayo?” ayuu leeyahay Eebihiinna. ¹⁰ “U dabbaaldeeg Yerusaaalem oo ku farax iyada, dhammaantiin kuwa iyada jecel; ku farxa oo ku raaxaysta iyada, dhammaantiin kuwa iyada u barooran, ¹¹ si aad u nuugtaan oo aad ugu qanacdaan naasaha iyada ee raaxada leh; waxaad si qoto dheer u cabbi doontaan oo aad ugu raaxaysan doontaan naasaha iyada ee badan.” ¹² Waayo, kanu waa hadalkii Rabbiga: “Waxaan iyada u fidin doonaa nabad sida webi, iyo ammaanta quruumaha sida durdur buux dhaafay; waxaad ku nuugi doontaan, waxaa lagu qaadi doonaa sinta iyada oo lagu ciyaarsiin doonaa jilbaha iyada. ¹³ Sida hooyo ilmaheeda u raaxaysato, sidaas ayaan idiin raaxayn doonaa; waxaana lagu raaxaysiin doonaa Yerusaaalem.” ¹⁴ Markaad aragtaan tan, qalbigiinnu

wuu farxi doonaa, lafihiinnuna waxay u barwaaqoobi doonaan sida caws cusub; gacanta Rabbiga waxaa loo muujin doonaa addoommadiisa, laakiin wuxuu cadhaysan doonaa cadowgiisa. ¹⁵ Waayo, bal eega, Rabbigu wuxuu iman doonaa dab, iyo gaadhifardoodkiisa sida duufaanka, si uu cadhadiisa ugu soo dejiyo xanaaq, iyo canaantiisa oo leh olol dab. ¹⁶ Waayo, dab iyo seef ayuu Rabbigu ku soo dejin doonaa xukun dadka oo dhan, dad badanna waxay ku dhici doonaan gacanta Rabbiga. ¹⁷ “Kuwa is-quduuseeya oo is-daahiriya si ay beerta ugu galaan, iyagoo raacaya mid bartamaha ku jira, kuwa hilibka doofaarka cunaya, waxyaalaha karaahiyada leh, iyo jiirka, dhammaantood waxay la kulmi doonaan dhammaadkooda,” ayuu leeyahay Rabbigu. ¹⁸ “Waayo, waxaan ogahay shuqulladooda iyo fikirraddooda, wakhtiguna waa soo dhowaanayaa in la ururiyo quruumaha iyo luqadaha oo dhan. Waxayna iman doonaan oo arki doonaan ammaantayda. ¹⁹ Waxaan iyaga dhexdiisa ka dhigi doonaa calaamad, waxaana u diri doonaa kuwa badbaaday quruumaha: Tarshiish, Fuud, Luud, Meshekh, Tubal, iyo Yawaan, xeebaha fogfog oo aanan maqal magacayga ama aanan arag ammaantayda. Waxay quruumaha dhexdooda ku dhawaaqi doonaan ammaantayda. ²⁰ Waxayna keeni doonaan dadkiinna oo dhan oo ka yimaada quruumaha oo dhan buurta quduuska ah ee Yerusaaalem sida hadiyad loo keeno Rabbiga—faras, gaadhifardood iyo gaadhi, dameer iyo geel,” ayuu leeyahay Rabbigu, “sida reer binu Israa’iil ay hadhuudhka ku keeni jireen weelal nadiif ah guriga Rabbiga. ²¹ Waxaan ka dooran doonaa qaar iyaga ka mid ah wadaaddo iyo reer Laawi,” ayuu leeyahay Rabbigu. ²² “Waayo, sida samooyinka cusub iyo dhulka cusub ee aan sameeyo ay hortayda u sii jiri doonaan,” ayuu leeyahay Rabbigu, “sidaas oo kale magacaaga iyo farcankaaga ayaa sii jiri doona. ²³ Bil cusub bil cusub iyo sabti sabti, dadka oo dhammu waxay iman doonaan inay hortayda ku sujuudaan,” ayuu leeyahay Rabbigu. ²⁴ “Markaasay dibadda u bixi doonaan oo waxay fiirin doonaan meydadka kuwa iga hor yimid; waayo, dixirigoodu ma dhiman doono, dabcuna ma bakhtiin doono, waxayna karaahiyo ku noqon doonaan dadka oo dhan.”

Yeremyaah

1 Kuwani waa erayadii Yeremyaah ina Xilqiyaah, oo ka mid ahaa wadaaddadii ku sugnaa Anatot oo ku taal dalka Benyaamiin, ² oo uu eraygii Rabbigu u yimid wakhtigii Yoosiyaah ina Aamon oo ahaa boqorkii Yahuudah, sanadkii saddex iyo tobnaad ee boqornimadiisa. ³ Waxa kale oo uu yimid wakhtigii Yehooyaakiin ina Yoosiyaah oo ahaa boqorkii Yahuudah, ilaa bisha shanaad ee sanadkii kow iyo tobnaad ee boqornimadii Sedeciyaah ina Yoosiyaah oo ahaa boqorkii Yahuudah, markii dadkii Yerusaaalem la qafaashay. ⁴ Markaasaa eraygii Rabbigu ii yimid, isagoo leh, ⁵ “Intaanan uurka kugu samayn ayaan ku aqaanay, oo intaanad dhalan ayaan kuu doortay; waxaan kuu dhigay nebi quruumaha.” ⁶ Markaasaan idhi, “Haye, Sayidow Eebbe! Anigu ma garanayo sidaan u hadlo, waayo, weli waxaan ahay dhallinyaro.” ⁷ Laakiin Rabbigu wuxuu igu yidhi, “Ha odhan, ‘Waan yarayah,’ waayo, waxaad u tegi doontaa qof kasta oo aan kuu diro, oo waxaad ku hadli doontaa wax kasta oo aan ku amro.” ⁸ Ha ka baqin iyaga, waayo, anigu waan kula jiraa inaan ku ilaaliyo,” ayaa Rabbigu leeyahay. ⁹ Markaasaa Rabbigu gacantiisii fidiyey oo afkaygii taabtay, oo wuxuu igu yidhi, “Erayadaydii ayaan afkaaga ku riday.” ¹⁰ Bal eeg, maanta waxaan kuu dhigay inaad quruumaha iyo boqortooyooyinka ka sarreyso inaad rujiso oo aad burburiso, inaad baabbi’iso oo aad afgembiso, inaad dhisto oo aad beerato.” ¹¹ Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid, isagoo leh, “Maxaad aragtaa, Yeremyaah?” Anna waxaan ku jawaabay, “Waxaan arkaa laan geed qarfo ah.” ¹² Rabbiguna wuxuu igu yidhi, “Si wanaagsan baad u aragtay, waayo, eraygayga ayaan ku ilaalinayaa inaan oofiyo.” ¹³ Eraygii Rabbiga ayaa mar labaad ii yimid, isagoo leh, “Maxaad aragtaa?” Anna waxaan idhi, “Waxaan arkaa digsi karkaraya, oo ka soo jeeda dhinaca woqooyi.” ¹⁴ Markaasaa Rabbigu wuxuu igu yidhi, “Dhinaca woqooyi waxaa ka soo burqan doona masiibo ku timaada dadka dalka ku nool oo dhan.” ¹⁵ Waayo, waxaan u yeedhayaa dadka boqortooyooyinka woqooyi oo dhan,” ayaa Rabbigu leeyahay. “Boqorradooduna way iman doonaan oo waxay carshiyadooda ka dhigan doonaan iridda laga galo albaabbada Yerusaaalem; oo waxay ku soo hor iman doonaan derbiyadeeda oo dhan iyo magaaloooyinka Yahuudah oo dhan.” ¹⁶ Waxaan iyaga ku xukumi doona xumaantooda oo ay igu kaceen, oo ay foox ugu shideen ilaahyo kale, oo ay caabudeen waxa ay gacmahoodu sameeyeen. ¹⁷ “Is diyaari! Kac oo

waxaad ku tidhaahdaa iyaga wax kasta oo aan ku amro. Ha ka baqin iyaga, haddii kale waan kaa baqdin gelin doonaa hortooda. ¹⁸ Maanta waxaan kaa dhigay magaalo la adkeeyey, tiir bir ah iyo derbi naxaas ah oo aad kaga hor tagto dalka oo dhan—boqorrada Yahuudah, saraakiisheeda, wadaaddadeeda, iyo dadka dalka ku nool oo dhan. ¹⁹ Way kula diriri doonaan laakiin kuma adkaan doonaan, waayo, anigu waan kula jiraa inaan ku samatabbixiyo,” ayaa Rabbigu leeyahay.

2 Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid: ² “Tag oo ku dhawaaq dhegaha Yerusaaalem: ‘Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: “Waxaan xusuustaa jacaylkii dhalinyaranimadaada, jacaylkaaga sida aroosadda, sidaad iigu raacday cidlada, dhul aan la beerin. ³ Israa’iil wuxuu quduus u ahaa Eebbe, midhaha ugu horreeya ee goosashadiisa. Dhammaan kuwii cuni jirayna waa lagu xukumay; masiibo ayaa ku dhacday,” ayaa yiri Eebbe. ⁴ Maqla erayga Eebbe, farcankii Yacquub, dhammaan qoysaska reer Israa’iil. ⁵ Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: “Maxay awoowayaashiin iga heleen wax aan ku filnayn, oo ay iga fogaanayeen? Waxay raaceen sanamyo aan qiimo lahayn oo iyaguna waxay noqdeen kuwo aan qiimo lahayn. ⁶ Kuma ay odhan, ‘Xaggee buu joogaa Eebbe, kii naga soo saaray Masar, kii na dhex mariyay cidlada cidla ah, dhul saxaro iyo godad leh, dhul abaar iyo mugdi qoto dheer leh, dhul aan cidna ku safrin oo aan cidna ku noolayn?’ ⁷ Waxaan idin keenay dhul barwaaqo ah si aad u cuntaan midhihiisa iyo waxyaalihiisa wanaagsan. Laakiin waxaad timaadeen oo aad nijaastay dhulkeygii, oo waxaad dhaxalkaygii ka dhigateen wax la naco. ⁸ Wadaaddadu kuma ay odhan, ‘Xaggee buu joogaa Eebbe?’ Kuwa sharciga gacanta ku haya iima ay aqoon; madaxdu way igu caasiyeen, oo nebiyaduna waxay wax ku sii sheegeen Baal, iyagoo dacayaya waxyaalo aan faa’iido lahayn. ⁹ “Sidaa darteed waxaan mar kale idinla dacwoonayaa,” ayaa yiri Eebbe. “Oo waxaan la doodi doonaa carruurtiinna carruurtooda. ¹⁰ Gudub xeebaha Kittim oo arka, u dir Qedar oo si dhow u fiiri; bal arka haddii ay weligeed jirto wax sidan oo kale ah: ¹¹ Ma ummad baa beddeshay ilaahyadeeda, in kastoo aanay ilaahyo ahayn? Laakiin dadkaygu waxay beddeleen Eebbahooda sharafta leh wax aan qiimo lahayn. ¹² Ka yaaba tan, samooyinkow, oo la gariira cabsi weyn,” ayaa yiri Eebbe. ¹³ “Waayo, dadkaygu waxay galeen laba dembi: Way iga tageen, anigoo ah isha biyaha

Yeremyaah

nool, waxayna qoteen ceelal iyaga u gaar ah, ceelal dillaacsan oo aan biyo qaban karin. ¹⁴ Ma Israa'iil baa addoon ah, oo addoonsi ku dhashay? Maxaa markaas loo dhacay? ¹⁵ Libaaxyadu way ku ciyey, waxayna ku ciyey si xoog leh. Waxay baabbi'iyeen dhulkiisii; magaalooyinkiisii waa la gubay oo cidla ah. ¹⁶ Sidoo kale, nimankii Memfis iyo Tahpanhes waxay idinku sameeyeen waxyeello. ¹⁷ Ma idinka ma aha kuwa tan idinku keenay adinkoo ka tagay Eebbe Ilaahiinna markuu idin hanuuniyay jidka? ¹⁸ Haddaba maxaad Masar ugu tagaysaan inaad cabtaan biyaha Niil? Oo maxaad Ashuur ugu tagaysaan inaad cabtaan biyaha Yuufaraatiis? ¹⁹ Sharkaaga ayaa ku toosin doona, iyo dib u noqoshadaada ayaa ku canaan doonta. Markaas ka fiirso oo ogaada sida ay u xun tahay oo u qadhaadh tahay inaad ka tagto Eebbe Ilaahiinna oo aanad i xirtiraamin, ayaa yiri Eebbe, Ilaaha ciidammada. ²⁰ "Waqtii hore ayaad jebisay harqoodkaaga oo aad jeexday xadhkaahaaga; waxaad tidhi, 'Kuma adeegi doono!' Runtii, buur kasta oo dheer iyo geed kasta oo ballaadhan hoostiisa waxaad u jiiftaa sida mid aan daacad ahayn. ²¹ Waxaan idinku beeray sida canab la doortay, abuur gebi ahaanba daacad ah. Haddaba sidee baad iiga soo jeedsatay oo aad u noqotay canab qalloocan, duurjoog ah? ²² In kastoo aad isku dhaqqid lye iyo saabuun badan, haddana wasakhda dembigaaga weli waa hortayda," ayaa yiri Eebbe Sarreeye. ²³ "Sidee baad u odhan kartaa, 'Ma nijaasna; ma aanan raacin Baal?' Bal eeg dhaqankaaga dooxada; ka fiirso waxaad samaysay. Waxaad tahay neef dibi ah oo degdeg ah oo halkan iyo halkaas u ordaya, ²⁴ dameer duurjoog ah oo cidlada ku barbaaray, oo uraya dabaysha iyadoo damac leh— xilligeeda cidina ma celin karto iyada? Lab kasta oo iyada raacaa uma baahna inuu daalo; wakhtigeeda way heli doonaan iyada. ²⁵ Ha orod oo ha ka dhigin cagahaaga kuwo qaawan iyo hungurigaaga oo qallalan. Laakiin waxaad tidhi, 'Waxba igama go'na! Waxaan jeclahay ilaahyo qalaad, oo waa inaan raacaa iyaga.' ²⁶ "Sida tuuggu uu ceebaysan yahay markuu la qabto, sidaas oo kale ayaa reer Israa'iil u ceebaysan— iyaga, boqorradooda, saraakiishooda, wadaaddadooda, iyo nebiyadooda. ²⁷ Waxay ku yidhaahdaan alwaax, 'Adigu waxaad tahay aabbahay,' iyo dhagax, 'Adigu waxaad i siisay dhalasho.' Waxay iga jeedsadeen dhabarkooda oo aan wejigooda ahayn; welise markay dhibaataysan yihiin, waxay ku qayliyaan, 'Naga soo

badbaadi!' ²⁸ Haddaba xaggee bay joogaan ilaahyada aad nafsaddiinna u samaysateen? Ha soo kacaan haddii ay idin badbaadin karaan wakhtiga dhibaataada! Waayo, adiga, Yahuudah, waxaad leedahay ilaahyo intaad leedahay magaalooyin. ²⁹ "Maxaad igu soo oogaysaan dacwado? Dhammaantiin waad igu caasiday," ayaa yiri Eebbe. ³⁰ "Si aan waxtar lahayn ayaan dadkiinna u edbiyay; ma ayan ka jawaabin toosinta. Seefihiinnu waxay liqday nebiyadiinna sida libaax gaajaysan. ³¹ "Jiilkano, ka fiirso erayga Eebbe: Ma waxaan u ahaa Israa'iil sida cidlo ama dhul mugdi qoto dheer leh? Maxay dadkaygu u yidhaahdaan, 'Waxaanu xor u nahay inaan ku wareegno; mar dambe kuguma soo noqon doonno?' ³² Ma gabadh dhallinyaro ah ayaa hilmaanta quruxdeeda, arosaduna alaabteeda aroska? Laakiin dadkaygu waxay i hilmaameen, maalmo aan la tirin karin. ³³ Sidee baad ugu xeel dheer tahay inaad jacayl raadiso! Xitaa dumarka ugu xun ayaa ka baran kara dariiqyadaada. ³⁴ Dharkaaga waxaa laga helaa dhiigga dadka masaakiinta ah ee aan waxba galabsan, in kastoo aadan qaban iyaga oo jabsaday. Si kastaba ha ahaatee, ³⁵ waxaad tidhaahdaan, 'Anigu waxaan ahay mid aan waxba galabsan; hubaal cadhadiisu way iga jeedsatay.' Laakiin waxaan idinku xukumi doonaa maxaa yeelay waxaad tidhaahdaan, 'Ma aanan dembaabin.' ³⁶ Maxaad ugu wareegaysaa si aad u badan, adigoo beddelaya dariiqyadaada? Waxaad ka niyad jabi doontaa Masar sidaad uga niyad jabtay Ashuur. ³⁷ Waxaad sidoo kale ka tegi doontaa meeshaas adigoo gacmaahaaga madaxa saaran, waayo Eebbe wuxuu diiday kuwa aad ku kalsoon tahay; ma lihid barwaaqo iyaga la jirto.

3 Eebbe wuxuu leeyahay, "Haddii nin uu furo naagtiisa oo ay ka tagto si ay u noqoto naag nin kale, ma ku soo noqonayaa mar kale? Miyaanay dhulku si buuxda u nijaasayn? Hase yeeshee waxaad u dhaqantay sida dhillo leh kuwa badan oo jecel; ma ii soo noqonaysaa?" ayuu leeyahay Eebbe. ² "Kor u fiiri meelaha bannaan oo ka fiirso: ma jirtaa meel aadan lagu xadgudbin? Waxaad sugatay dhinacyada waddooyinka kuwa aad jeceshahay, sida reer guuraa oo kale oo cidlada jooga, waxaadna ku nijaasaysay dhulka dhillanimadaada iyo xumaantaada. ³ Natijadii, roobabkii waa la joojiyey, mana jirin roob gu' ah. Waxaad leedahay geesinimada dhillo; diiday inaad dareento ceeb. ⁴ Ma iigu yeedhay hadda: 'Aabbahay, waxaad tahay saaxiibkaygii yaraantaydii, ⁵

Yeremyaah

ma weligaa cadhaysan tahay? Ma sii soconaysaa cadhadaada ilaa dhammaadka? Tani waa waxa aad leedahay, laakiin waxaad sii wadaysaa inaad samayso dhammaan xumaanta aad awooddo.”⁶ Maalmihii Boqor Yoosiyaah, Eebbe wuxuu igu yidhi, “Ma aragtay waxa Israa’iil aan aamin ahayn ay samaysay? Waxay kor u kacday buur kasta oo sare iyo geed kasta oo ballaadhan hoostiisa oo waxay ku samaysay sinno halkaas.”⁷ Waxaan is iri, ‘Ka dib markay tan oo dhan samaysay, way ii soo noqon doontaa,’ laakiin ma aysan soo noqon, oo walaasheed aan aamin ahayn Yahuudah way aragtay.⁸ Waxaan siiyey Israa’iil aan aamin ahayn shahaadadeeda furriinka oo waxaan u diray sababtoo ah sinnadeeda. Hase yeeshee walaasheed aan aamin ahayn Yahuudah ma aysan cabsan; iyaduna way tagtay oo sinno ku samaysay.⁹ Sababtoo ah sinnadeeda fudud, waxay nijaasaysay dhulka oo waxay sinno ku samaysay dhagax iyo alwaax.¹⁰ Inkasta oo ay tani oo dhan dhacday, walaasheed aan aamin ahayn Yahuudah iima aysan soo noqon qalbigaada oo dhan, laakiin kaliya si been ah,” ayuu leeyahay Eebbe.¹¹ Eebbe wuxuu igu yidhi, “Israa’iil aan aamin ahayn ayaa ka xaq badan Yahuudah aan aamin ahayn.”¹² Tag oo ku dhawaaq farriintan dhanka woqooyi: ‘Soo noqo, Israa’iil aan aamin ahayn,’ ayuu leeyahay Eebbe, ‘anigu ma sii ahaan doono cadhaysan, waayo, anigu waxaan ahay deeqsi,’ ayuu leeyahay Eebbe, ‘anigu ma sii ahaan doono cadhaysan weligood.’¹³ Kaliya qir dambigaaga— inaad ka hor kacday Eebbe Ilaahiinna, oo aad u kala firdhiseen nimcooyinkiinna ilaahyo shisheeye hoos geed kasta oo ballaadhan, oo aadan maqal codkayga,’ ayuu leeyahay Eebbe.¹⁴ “Soo noqo, dad aan aamin ahayn,” ayuu leeyahay Eebbe, “waayo, anigu waxaan ahay sayidkiinna. Waxaan idinka qaadi doonaa—mid ka mid ah magaalo iyo laba qoys—oo waxaan idin keeni doonaa Siyoon.”¹⁵ Markaasaan idin siin doonaa adhijirro qalbigayga ka dib, kuwaas oo idinku hagi doona aqoon iyo faham.¹⁶ Maalmahaas, marka aad ku tarantaan oo ku badataan dhulka,” ayuu leeyahay Eebbe, “mar dambe ma odhan doonaan, ‘Sanduuqa axdiga Eebbe.’ Maskaxda kuma soo noqon doono, mana xusuusan doonaan ama ma tebi doonaan, mana la samayn doono mar kale.”¹⁷ Waqtigaas, Yerusaleem waxaa lagu magacaabi doonaa Carshiga Eebbe, oo quruumaha oo dhan waxay isugu soo ururi doonaan Yerusaleem si ay u maamuusaan magaca Eebbe. Mar dambe ma raaci

doonaan madax adaygga qalbiyadooda xun.¹⁸ Maalmahaas reer Yahuudah waxay la socon doonaan reer Israa’iil, oo si wadajir ah ayay uga iman doonaan dhulka woqooyi dhulka aan siiyey awowayaashiin sidii dhaxal.¹⁹ “Waxaan idhi, ‘Sida ugu farxadda badan ayaan idiinla dhaqmi lahaa sida wiilal oo aan idiin siin lahaa dhul wanaagsan, dhaxalka ugu quruxda badan ee quruun kasta.’ Waxaan is iri waxaad iigu yeedhi doontaan ‘Aabbe’ oo aydnaan iga jeedsan doonin.”²⁰ Laakiin sida naag aan aamin ahayn ninkeeda, sidaas oo kale adigu, Israa’iil, waxaad igu samaysay aamin darro,” ayuu leeyahay Eebbe.²¹ Cod ayaa laga maqlayaa meelaha bannaan, oohinta iyo baryada dadka Israa’iil, maxaa yeelay waxay qalloociyeen jidadkooda oo waxay illoobeen Eebbe Ilaahooda.²² “Soo noqo, dad aan aamin ahayn; waxaan bogsiiin doonaa dib u noqoshadiinna.” “Haa, waxaan kuu imaan doonaa, waayo, adigu waxaad tahay Eebbe Ilaaheenna.”²³ Dhab ahaan, buuqa buuraha iyo buuraha waa khiyaano; run ahaantii Eebbe Ilaaheenna waa badbaadada Israa’iil.²⁴ Laga soo bilaabo yaraantayadii, ilaahyada ceebta leh waxay cuneen midhaha shaqadii awowayaasheen—idahooda iyo adhigooda, wiilashooda iyo gabdhahooda.²⁵ Aan ku jiifsanno ceebtayada, oo aan ceebtayadu na daboo sho. Waxaan ka dembaabnay Eebbe Ilaaheenna, annaga iyo awowayaasheenba; laga soo bilaabo yaraantayadii ilaa maanta ma aynaan maqal codka Eebbe Ilaaheenna.”

4 “Haddii aad, Israa’iil, ku soo noqonayso,” ayuu leeyahay Eebbe, “markaas ii soo noqo. Haddii aad ka fageyso sanamayaada karaahiyada ah hortayda oo aadan leexleexan,² oo haddii aad ku dhaarato, ‘Sida xaqiiqada ah Eebbe wuu nool yahay,’ run, caddaalad, iyo xaqniimo, markaas quruumuhu way isku barakayn doonaan isaga, oo isaga dhexdiisana way ku faani doonaan.”³ Waayo, Eebbe wuxuu sidaan ugu leeyahay dadka Yahuudah iyo Yerusaleem: “Jab jabsha dhulkiinna aan la falin, hana ku beertina qodxan dhexdeeda.”⁴ Isu gudniya Eebbe oo qalbiyadiinna gudniya, dadkii Yahuudah iyo dadka deggan Yerusaleem, ama cadhadaydu waxay ololaysaa sida dab oo aan cidna damin karin, sababta oo ah xumaanta falimihiinna.”⁵ “Ku dhawaaqa Yahuudah oo ku ogeysiya Yerusaleem, oo waxaad tidhaahdaan: ‘Buuraha ku dhawaaqa oo dhulka oo dhan ku dhawaaqa!’ Gayliya oo waxaad tidhaahdaan: ‘Isu soo urura oo aan u cararno

Yeremyaah

magaalooyinka qalcadda leh!⁶ Kicinta calaamad u jeedda Siyoon! U carara badbaado la'aan dib u dhicin! Waayo, waxaan ka keenayaa masiibo waqooyiga, xataa burbur weyn.”⁷ Libaax baa ka soo baxay duurkiisa; burburiyaha quruumaha ayaa soo baxay. Wuxuu ka tagay meeshiisii si uu dhulkaaga u baabbi'yo. Magaalooyinkiinna waa la hallayn doonaa iyada oo aan cidna degganayn.⁸ Sababtaas awgeed, guntiga dharka baroorta, baroor oo ooya, waayo cadhada daran ee Eebbe kama leexan innaga.⁹ “Maalintaas,” ayuu leeyahay Eebbe, “qalbiga boqorka iyo qalbiyada saraakiisha waa dhici doonaan; wadaaddadu waxay noqon doonaan kuwo argagaxsan, iyo nebiyaduna waxay noqon doonaan kuwo yaabban.”¹⁰ Markaasaan idhi, “Haa, Sayidow Eebbe! Runtii waxaad si buuxda u khiyaanay dadkan iyo Yerusaaalem adiga oo leh, ‘Nabad baad heli doontaan,’ iyadoo seeftu ku taallo dhuunteenna!”¹¹ Waqtigaas, waxaa loo sheegi doonaa dadkan iyo Yerusaaalem, “Dabaysha kulul oo ka timaadda meelaha sare ee lamadegaanka ayaa ku soo dhacaysa dadkayga, ma aha in la kala saaro ama la nadiifiyo; ¹² dabayl aad u xoog badan ayaa iga timaadda. Haddaba waxaan ku dhawaaqayaa xukummayda iyaga ka gees ah.”¹³ Bal eega, wuxuu u soo socdaa sida daruuraha, gaadhifardoodkiisuna waa sida duufaanka, fardihiisuna waa ka dheereeyaan gorgorrada. Nasiib darro innaga! Waa nala baabbi'iyey!¹⁴ Yerusaaalem, nadiifi sharka qalbigaaga si aad u badbaado. Ilaa goorma ayaad ku hayn doontaa fikrado xun? ¹⁵ Cod baa ka soo baxaya Daan, oo ku dhawaaqaya masiibo ka timaadda buuraha Efrayim. ¹⁶ “Tan ku soo sheeg quruumaha, ku dhawaaqa Yerusaaalem ku saabsan: ‘Ciidan go'doomin ah ayaa ka imanaya dhul fog, oo ku dhawaaqaya dagaal magaalooyinka Yahuudah.’ ¹⁷ Waxay ku hareeraysan yihiin sida ilaaliyaasha beeraha, maxaa yeelay way iga caasiday,’ ayuu leeyahay Eebbe. ¹⁸ “Dhaqankaaga iyo falalkaaga ayaa ku keenay tan. Tani waa ciqaabtaada. Sidee bay u qadhaadh tahay! Sidee bay u gashaa qalbiga!” ¹⁹ Oh, xanuunkayga, xanuunkayga! Waxaan ku wareegayaa xanuun. Oh, xanuunka qalbigayga! Qalbigu wuxuu ku garaacayaa gudahayga, ma aamusnaan karo. Waayo, waxaan maqlay dhawaaqa buunka; digniinta dagaalka. ²⁰ Masiibo ka dib masiibo ayaa lagu dhawaaqay; dhulku oo dhan waa la baabbi'iyey. Hal mar teendhooyinkayga waa la burburiyey, hoygayga hal mar gudaheed. ²¹ Ilaa goorma ayaan arki doonaa

calanka dagaalka oo maqli doonaa dhawaaqa buunka? ²² “Dadkaygu waa nacasyo; ima yaqaanaan. Waa carruur aan caqli lahayn; wax garasho ah ma leh. Waxay ku xeeldheer yihiin samaynta xumaanta; ma yaqaanaan sida loo sameeyo wanaagga.” ²³ Waxaan fiiriyey dhulka, oo wuxuu ahaa mid aan qaab lahayn oo madhan; iyo cirka, iyo iftiinkoodii waa tegey. ²⁴ Waxaan fiiriyey buuraha, oo way gariirayeen; dhammaan buuraha yaryarna way lulmayeen. ²⁵ Waxaan fiiriyey, oo ma jirin dad; shimbir kasta oo cirka ku jirta way duushay. ²⁶ Waxaan fiiriyey, oo dhulkii barwaaqada ahaa wuxuu noqday lamadegaan; dhammaan magaalooyinkiina waxay ku jireen burbur hortii Eebbe, wajiga cadhadiisa daran. ²⁷ Waayo, Eebbe wuxuu leeyahay: “Dhulka oo dhan wuxuu noqon doonaa mid cidla ah, hase yeeshee si buuxda uma baabbi'in doono. ²⁸ Sidaa darteed dhulku waa u barooran doonaa iyo cirka sare ayaa madoobaan doona, maxaa yeelay waan hadlay oo ma noqon doono mid ka noqda, waxaan go'aamiyey oo ma noqon doono mid dib uga noqda.” ²⁹ Marka la maqlo dhawaaqa fardoolayda iyo fallaadhleeyda magaalo kasta waxay u cararaan; waxay galaan duurka waxayna fuulaan dhagaxyada. Magaalo kasta waa cidlo; cidna kuma noola. ³⁰ Adiga, mid baabbi'iyey, maxaad samayn doontaa? In kasta oo aad gashato guduud, in kasta oo aad xidhato dahab, in kasta oo aad indhahaaga ku qurxiso isku qurxinta, si aan micno lahayn ayaad isku qurxinaysaa. Jaceylayaashaa way ku quudhsadaan; waxay doonayaan naftaada. ³¹ Waxaan maqlayaa qaylo sida naag foolanaysa, oohin sida mid dhalaysa ilmaheedii ugu horreeyey—qaylada Gabadh Siyoon oo neefsanaysa, gacmaheeda fidsanaysa oo leh, “Haa! Waan suuxayaa; nolosheyda waxaa la siiyey dilaayaal.”

5 “Ku wareega jidadka Yerusaaalem, fiiriya oo ogaada. Ka baadha fagaarayaasha; haddii aad heshaan hal qof oo caddaalad ku dhaqma oo runta doona, waan cafiin doonaa iyada. ² In kastoo ay yiraahdaan, ‘Sida xaqiiqada ah Eebbe wuu nool yahay,’ haddana si been ah bay ugu dhaarteen.” ³ Eebbow, indhahaagu ma runta ma doonayaan? Waad ku dhufatay, haddana xanuun ma ay dareemin; waad baabbi'isay, haddana diidmada saxid bay ku jireen. Wajigooda way ka adkeeyeen dhagax, oo way diideen inay soo noqdaan. ⁴ Waxaan is iri, “Kuwani waa dadka saboolka ah; waa nacasyo, maxaa yeelay, ma oga jidka Eebbe, xukunnada Eebbahooda. ⁵

Yeremyaah

Waxaan u tegi doonaa kuwa waaweyn oo la hadli doonaa, maxaa yeelay, hubaal way yaqaanaan jidka Eebbe, xukunnada Eebbahooda.” Laakiin iyaguna xadhigga way jebiyeen oo xadhkaha way gooyeen. ⁶ Sidaas darteed libaax kaynta ka yimid baa dili doona, yeey cidlada ka yimid baa baabbi'in doona, shabeelna magaalooyinkooda ayuu ku sugan yahay. Kuwa oo dhan oo dibadda u baxa waa la jeexjeexi doonaa, maxaa yeelay, xadgudubyadoodu waa badan yihiin, riddooyinkooduna waa tiro badan yihiin. ⁷ “Maxaa iga dhigi doona inaan idin cafiyo? Carruurtiinnu way iga tageen oo waxay ku dhaarteen kuwa aan ilaahyada ahayn. Waxaan u diyaariyey, haddana waxay galeen sinada oo waxay ku soo urureen guryaha dhillooyinka. ⁸ Waxay la mid yihiin farasyo si fiican loo quudiyey, oo mid kastaaba wuxuu ku dhawaaqayaa naagta deriskiisa. ⁹ Miyaanan ku ciqaabi doonin waxyaalahan?” ayaa Eebbe leeyahay. “Miyaanan aarsan doonin quruun sidan oo kale ah? ¹⁰ “Ku dhex mara beeraheeda canabka ah oo baabbi'ya, laakiin ha wada baabbi'in; laamaheeda iska gooya, maxaa yeelay, iyagu Eebbe ma leh. ¹¹ Guriga Israa'iil iyo guriga Yahuudah si buuxda bay iiga xumaadeen,” ayaa Eebbe leeyahay. ¹² Waxay beeniyeen Eebbe oo waxay yiraahdeen, “Waxba ma samayn doono; wax masiibo ah naguma dhici doonto, mana arki doonno seef ama abaar. ¹³ Nabiyaadu waa dabayl oo eraygu kuma jiro; sidaas daraaddeed waxaa lagu samayn doonaa iyaga.” ¹⁴ Sidaas daraaddeed, Eebbe Ciiseed oo Ciidammadu wuxuu leeyahay: “Maxaa yeelay, waxaad ku hadasheen eraygan, waxaan erayadayda afkiinna ku dhigi doonaa dab, dadkanina waa qoryo, oo way gubi doonaan. ¹⁵ Bal eega, waxaan idinku soo kaxaynayaa quruun meel fog ka timid, guriga Israa'iil,” ayaa Eebbe leeyahay. “Waa quruun qadiimi ah oo waarta, dad afkooda aadan aqoon, mana fahmi kartaan waxay yiraahdaan. ¹⁶ Qoryahooda waa sida god dheer; dhammaantood waa geesiyaal dagaalyahanno ah. ¹⁷ Waxay cuni doonaan wax-soosaarkaaga iyo cuntadaada; waxay liqi doonaan wiilashaaga iyo gabdhahaaga; waxay cuni doonaan adhigaaga iyo lo'daada; waxay liqi doonaan canabkaaga iyo geedaha berdeed. Waxay seef ku dumin doonaan magaalooyinkaaga qalcadaysan, kuwaas oo aad ku kalsoon tahay. ¹⁸ “Xataa maalmahaas,” ayaa Eebbe leeyahay, “kuma wada baabbi'in doono. ¹⁹ Oo marka dadka weydiyaan, ‘Maxaa Eebbe Eebbahayaga ah waxaas oo dhan noogu sameeyey?’ waxaad ku

tidhaahdaa, ‘Sidaad iiga tageen oo aad ugu adeegteen ilaahyo qalaad dalkiinna, sidaas ayaad ugu adeegaysaan shisheeyayaal dal aan idinka mid ahayn.’ ²⁰ “Ku dhawaaq tan farcanka Yacquub oo ku ogeysiya Yahuudah: ²¹ Maqla tan, dadka aan caqliga lahayn oo nacasnimada leh, kuwa indhaha leh laakiin aan waxba arkin, kuwa dhegaha leh laakiin aan waxba maqlin: ²² Miyaadan iga cabsanayn?” ayaa Eebbe leeyahay. “Miyaanan ku gariirayn joogitaankayga? Waxaan ciidda u dhigay xuduud badda, xayndaab weligiis ah oo aan la gudbi karin. In kasta oo hirarku kici karaan, ma guuleysan karaan; in kasta oo ay guuxaan, ma gudbi karaan. ²³ Laakiin dadkan qalbigoodu waa madax adag oo caasi ah; way leexdeen oo way tageen. ²⁴ Qalbiyadooda kuma ay oran, ‘Aan ka cabsanno Eebbe Eebbahayaga ah, kan bixiya roobabka dayrta iyo gu'ga xilliga, kan noo xaqiijiya toddobaadyada goosashada joogtada ah.’ ²⁵ Dembiyadiinnu waxay idinka qaadeen waxyaalahan, oo dembiyadiinnu waxay idinka joojiyeen wanaagga. ²⁶ Maxaa yeelay, niman shar leh ayaa ka dhex jira dadkayga; waxay u dhufteen sidii kuwa dabin dhiga si ay dadka u qabtaan. ²⁷ Sida qoolal buuxa oo shimbiri ah, guryahoodu waa buuxaan khiyaano; sidaas darteed waxay noqdeen kuwo weyn oo hodan ah. ²⁸ Way cayileen oo barwaaqoobeen. Falalkooda xun xad ma leh; ma raadiyaan caddaalad. Ma difaacaan sababta agoonta, mana ilaaliyaan xuquuqda saboolka. ²⁹ Miyaanan ku ciqaabi doonin waxyaalahan?” ayaa Eebbe leeyahay. “Miyaanan aarsan doonin quruun sidan oo kale ah? ³⁰ “Wax yaab leh oo cabsi leh ayaa ka dhacay dalka: ³¹ Nabiyaadu si been ah bay wax u sii sheegaan, wadaaddaduna waxay xukumaaan iyaga oo leh amaradooda; dadkayguna sidan bay jecel yihiin. Laakiin maxaad samayn doontaan marka dhammaadku yimaado?

6 “Ka carara badbaado, dadkii Benyaamiin, dhexda Yerusaleem! Buun ku yeedha Tekowa oo calaamad ka taaga Beyt Xakkerem, waayo, masiibo ayaa ka soo muuqata waqooyi, iyo baabba' weyn. ² Anigaa baabbi'in doona Gabadhii Siyoon ee quruxda badnayd oo jilicsanayd. ³ Adhijirro iyaga iyo adhigooda ayaa iyada ka soo horjeesan doona; teendhooyinkooda ayay hareeraheeda ka dhisi doonaan, mid walbana qaybtiisa ayuu daryeeli doonaa. ⁴ ‘Isu diyaariya dagaal iyada ka dhan ah! Kaca, aynu weerarno duhurki! Hoogayaga, waayo, maaliintii waa sii dhamaanaysaa, oo hooskii fiidkii

Yeremyaah

waa sii dheeraanayaa! ⁵ Sidaas daraaddeed kaca, aynu weerarno habeenkii oo burburino qalcadahooda! ⁶ Waayo, Rabbiga Ciidammada ayaa leh: 'Geedaha gooya oo dhisa jaranjarrooyin ku wareegsan Yerusaleem. Magaaladan waa in la ciqaabaa; waa ay ka buuxdaa dulmi. ⁷ Sida ceel biyo cusub u hayo, sidaas ayay iyadu u daadisaa xumaanteeda. Rabshad iyo baabba' ayaa ka dhex yeedha; cudur iyo dhaawacyo ayaa weligood hortayda yaalla. ⁸ Digniin qaado, Yerusaleem, ama waan kaa jeesan doonaa oo dhulkaaga cidla ka dhigi doonaa, oo aan la degganaan. ⁹ Tani waa waxa Rabbiga Ciidammada leeyahay: 'Ha ka soo ururiyaan hadhaaga Israa'iil sidii canab; gacantaada mari laamaha mar kale, sida mid canab ururinaya.' ¹⁰ Kuma hadli karaa oo aan u sheegi karaa digniini, si ay u maqlaan? Dhegahoodu waa xiran yihiin oo ma maqli karaan. Ereyga Rabbiga waa u dhib, kuma farxaan. ¹¹ Hase ahaatee, waxaan ku buuxsamay cadhada Rabbiga, oo ma xamili karo. 'Ku shub carruurta waddooyinka iyo dhallinyarada isu soo ururay; lab iyo dhedigba waa lagu qaban doonaa, iyo waayeelka, kuwa sannado badan leh. ¹² Guryahooda waxaa loo rogi doonaa kuwo kale, iyo beerahooda iyo naagahooda, markaan gacantayda ku fidiyo dadka deggan dhulka,' ayaa Rabbigu leeyahay. ¹³ 'Laga bilaabo kan ugu yar ilaa kan ugu weyn, qof walba wuxuu u baahan yahay faa'iido; nebiyo iyo wadaaddo labadaba, dhammaantood waxay ku dhaqmaan khiyaano. ¹⁴ Waxay u daaweeyaan dhaawaca dadkayga sidii inaanu ahayn mid halis ah. 'Nabad, nabad,' ayay leeyihiin, markaan nabad jirin. ¹⁵ Ma ka xishoodaan dhaqankooda karaahiyada leh? Maya, haba yaraatee ma xishoodaan; xataa ma garanayaan sida loo xishoodo. Sidaas daraaddeed, waxay ku dhici doonaan kuwa dhacay; waa la soo dejin doonaa markaan ciqaabo,' ayaa Rabbigu leeyahay. ¹⁶ Tani waa waxa Rabbigu leeyahay: 'Jooga meelaha isgoyska oo fiiriya; weyddiista jidadkii hore, meesha jidka wanaagsan yahay, oo ku socda, oo waxaad heli doontaan nasasho naftiina. Laakiin waxaad tihiin, 'Kuma socon doonno.' ¹⁷ Waxaan idiin magacaabay waardiyaal oo idhi, 'Dhageysta dhawaaqa buunka!' Laakiin waxaad tihiin, 'Waan diidnay inaan dhageysanno.' ¹⁸ Sidaas daraaddeed maqla, quruumaha, oo fahma, shirka, waxa ka dhex jira iyaga. ¹⁹ Dhageysto, dhulka: Waxaan dadkaas ku soo wadin masiibo, midhaha dhagartooda, maxaa yeelay, ma ay dhageysan erayadayda oo waxay diideen

sharcigayga. ²⁰ Maxaan ka dan leeyahay fooxa ka timaada Sheba ama qasab macaan oo ka timaada dal fog? Allabaryadiinna gubani ma aha kuwo la aqbali karo; allabaryadiinna iima farxiyaan. ²¹ Sidaas daraaddeed, tani waa waxa Rabbigu leeyahay: 'Waxaan hortaagan doonaa dadkaas caqabad. Waalid iyo carruurba waxay ku turunturoon doonaan iyaga; deriska iyo saaxiibbada way halligmi doonaan.' ²² Tani waa waxa Rabbigu leeyahay: 'Bal eega, ciidan ayaa ka imanaya dhulka waqooyi; quruun weyn ayaa laga kiciyey meelaha fog ee dhulka. ²³ Waxay ku hubaysan yihiin qaanso iyo waran; waa kuwo naxariis daran oo aan naxariis lahayn. Codkooda wuxuu u qaylinayaa sida badda markay fuulayaan fardaha, oo waxay u diyaar garoobaan dagaal idinka, Gabadhii Siyoon.' ²⁴ Waxaan ka maqlanay warbixin iyaga ku saabsan, oo gacmahayagu way daciifeen. Dhib ayaa na qabsaday, xanuun sida mid dumar foolanaysa. ²⁵ Ka fogow inaad u baxdo beeraha ama aad ku socoto jidadka, waayo, cadowgu wuxuu haystaa seef, iyo cabsi ayaa ku hareeraysan. ²⁶ Guntada dhar joonyad ah oo isku daboolo dambas; barooro baroor weyn sida mid wiil keliya u barooranaya, waayo, si kedis ah burburiyaha ayaa inagu soo degi doona. ²⁷ 'Waxaan kaa dhigay tijaabiyaha biraha iyo dadkayga macdanta, si aad u aragto oo aad u baadho jidadkooda. ²⁸ Dhammaantood waa kuwo madax adag oo caasiyobay, waxay u socdaan sidii kuwa xanta. Waa naxaas iyo bir; dhammaantood waxay ku dhaqmaan musuqmaasuq. ²⁹ Afuufka ayaa si xoog leh u afuufa si ay rasaasta dabka uga saaraan, laakiin nadiifinta waa wax aan waxtar lahayn; kuwa sharka leh lama saaro. ³⁰ Waxaa loogu yeeraa lacag la diiday, maxaa yeelay, Rabbigu wuu ka jeestay iyaga."

7 Fariintii Yeremyaah uga timid Eebbe: ² "Istaag albaabka guriga Eebbe oo halkaas ku dhawaaq fariintan: 'Maqla erayga Eebbe, dadkii reer Yahuudah oo idil ee ka soo gala iriddan si aad ugu caabuddaan Eebbe.' ³ Kanu waa waxa uu Eebbe ciidammada, Eebbeha reer binu Israa'iil, leeyahay: Hab-dhaqankiinna iyo falalkiinna hagaajiya, oo waan idin deyn doonaa inaad ku noolaataan meeshan. ⁴ Ha ku tiirsanina erayo khiyaano leh, oo leh, 'Kanu waa macbudka Eebbe, macbudka Eebbe, macbudka Eebbe.' ⁵ Waayo, haddii aad run ahaantii hagaajisaan hab-dhaqankiinna iyo falalkiinna, oo aad ku dhaqantaan caddaalad qof iyo deriskiisa dhexdooda, ⁶ haddii aydnaan dulminin shisheeyaha, agoonta,

Yeremyaah

ama carmalka, oo aydnaan ku daadin dhiig aan waxba galabsan meeshan, ama aydnaan raacin ilaahyo kale si aad u waxyeelaysaan nafsaddiinna, ⁷ markaas waan idin deyn doonaa inaad ku noolaataan meeshan, dhulka aan siiyey awowayaashiin weligiin iyo weligiinba. ⁸ Bal eega, waxaad ku kalsoon tihiin erayo khiyaano leh oo aan wax faa'iido ah lahayn. ⁹ Miyaad xadi doontaan, miyaadna dili doontaan, miyaadna sinayndoontaan, miyaadna been ku dhaaran doontaan, miyaadna foox u shidi doontaan Baal, miyaadna raaci doontaan ilaahyo kale oo aydnaan aqoon, ¹⁰ ka dibna miyaad iman doontaan oo hortayda istaagi doontaan gurigan, oo magacaygu ku magacaaban yahay, oo waxaad odhan doontaan, 'Waan nabad qabnaa,' si aad u sii waddaan dhammaan karaahiyadahan? ¹¹ Gurigani, oo magacaygu ku magacaaban yahay, ma wuxuu indhihiinna ku noqday god tuugo? Bal eega, aniga qudhaydu waan arkay," ayuu leeyahay Eebbe. ¹² "Laakiin hadda tag meeshii aan ku lahaa Shiiloh, halkaas oo aan magacayga ugu horreynta dejiyey, oo arka wixii aan ku sameeyey sababo la xiriira xumaanta dadkayga Israa'iil. ¹³ Haddaba, maxaa yeelay, waxaad samayseen dhammaan waxyaalahan," ayuu leeyahay Eebbe, "oo aan idinta hadlay, si joogto ah u hadlay, laakiin ma aydnaan dhegaysan, oo aan idin yeedhay laakiin ma aydnaan jawaabin, ¹⁴ sidaas darteed waxaan sameyn doonaa gurigan oo magacaygu ku magacaaban yahay, oo aad ku kalsoon tihiin, iyo meeshan aan idin siiyey idinka iyo awowayaashiin, sida aan ku sameeyey Shiiloh. ¹⁵ Waxaan idinka fageyn doonaa hortayda, sida aan uga fageeyey dhammaan walaalihiin, dhammaan farcankii Efrayim. ¹⁶ "Adiga, ha u ducayn dadkaas, hana u bixinin wax baryo ama codsi ah; ha igula doodaynin, waayo, ma maqli doono. ¹⁷ Miyaadan arkin waxa ay ku sameynayaan magaaloyinka Yahuudah? Ama jidadka Yerusaleem? ¹⁸ Carruurto waxay soo ururiyaan qoryo, aabbayaashuna waxay shitaan dabka, haweenkuna waxay cajiimaan cajiin si ay keeg ugu sameeyaan boqoradda samada; waxayna u shubaan cabitaanno allabariyo ilaahyo kale si ay iiga cadhaysiiyaan. ¹⁹ Miyaanay aniga i cadhaysiinayn?" ayuu leeyahay Eebbe. "Miyaanay naftooda u cadhaysiinayn, ceebtooda? ²⁰ Sidaas darteed, kanu waa waxa uu Eebbe, Sayidka ah, leeyahay: "Bal eega, cadhadayda iyo xanaaqayga waxaa lagu shubi doonaa meeshan, dadka iyo xoolaha, geedaha

duurka iyo midhaha dhulka; waxayna gubi doonaan oo aan la damin karin." ²¹ Kanu waa waxa uu Eebbe ciidammada, Eebbeha reer binu Israa'iil, leeyahay: "Kudar allabariigiinna gubtay allabariigiinna oo hilibka quuta! ²² Waayo, markii aan awowayaashiin ka soo saaray Masar, uma aan siin amarro ku saabsan allabariga gubtay iyo allabariga, ²³ laakiin waxaan siiyey amarkan: Codkayga maqla, oo waxaan noqon doonaa Eebbehiinna idinkuna waxaad noqon doontaan dadkayga; oo ku socda dhammaan jidadka aan idinku amro, si ay idiin la wanaagsanaato. ²⁴ Hase yeeshee ma aydnaan dhegaysan ama dhegta u dhigin, laakiin waxaad raacdeen rabitaanka madax-adayyga qalbiyadiinna sharka leh. Waxay u socdeen gadaal halkii ay hore ugu socon lahaayeen. ²⁵ Laga soo bilaabo markii awowayaashiin ka tageen Masar ilaa hadda, maalinba maalinta ka dambaysa, mar kale iyo mar kale waxaan idiin soo diray dhammaan addoommadayda nebiyada. ²⁶ Laakiin ma aydnaan i dhegaysan ama dhegta u dhigin. Waxay adkeeyeen qoortooda oo waxay sameeyeen wax ka sii xun intii ay awowayaashood sameeyeen. ²⁷ "Sidaas darteed waxaad ku hadli doontaa dhammaan erayadan iyaga, laakiin ma ay dhegaysan doonaan; waxaad ugu yeeri doontaa, laakiin ma ay jawaabi doonaan. ²⁸ Sidaas darteed waxaad ku tidhaahdaa, 'Kanu waa quruun aan dhegaysan codka Eebbahood ama aan aqbalin edbinta. Runta way baaba'day; waxay ka luntay bushimahooda. ²⁹ Garkaaga jar oo iska tuur; baroor ku qaad meelaha bannaan, waayo, Eebbe wuxuu diiday oo ka tegey jiilka cadhadiisa. ³⁰ Waayo, dadka Yahuudah waxay sameeyeen wax shar ah hortayda," ayuu leeyahay Eebbe. "Waxay ku dhejiyeen sanamyadooda karaahiyada leh guriga oo magacaygu ku magacaaban yahay, si ay u nijaaseeyaan. ³¹ Waxay dhiseen meelaha sare ee Toofet ee Dooxada Ben Hinnom si ay ugu gubaan wiilashooda iyo gabdhahooda dabka—wax aanan amrin, mana ay soo gelin maskaxdayda. ³² Sidaas darteed, bal eega, maalmaha way imanayaan," ayuu leeyahay Eebbe, "marka aanan loogu yeeri doonin Toofet ama Dooxada Ben Hinnom, laakiin Dooxada Gawraca, waayo, waxay ku aasi doonaan Toofet ilaa ay ka dhammaato meel. ³³ Jidhadhka dadkaas waxay noqon doonaan cunto shimbiraha cirka iyo xayawaanka dhulka, oo cidna ma cabsi gelin doonto. ³⁴ Waxaan soo afjari doonaa dhawaaqyada farxadda iyo rayraynta, codadka aroosadda iyo arooska,

Yeremyaah

magaalooyinka Yahuudah iyo jidadka Yeruusaalem, waayo, dhulku wuxuu noqon doonaa cidla.

8 “Waqtigaas,” ayaa yiri Rabbiga, “lafaha boqorrada Yahuudah, lafaha madaxdeeda, lafaha wadaaddada, lafaha nebiyada, iyo lafaha dadka deggan Yeruusaalem waxaa laga soo saari doonaa xabaalahooda. ² Waxaana lagu fidi doonaa qorraxda, dayaxa, iyo dhammaan xiddigaha samada, kuwaas oo ay jeclaayeen oo ay u adeegeen, oo ay raaceen, oo ay ka talobixiyeen, oo ay caabudeen. Lama soo ururin doono ama lama aasi doono, laakiin waxay ahaan doonaan sida saxarada oo kale oo dhulka korkiisa yaalla. ³ Geeridana waxaa dooran doona nolol la’aanta inta ka hadhay quruuntan sharka leh, meel kasta oo aan ku eryay,” ayaa yiri Rabbiga Ciidammada.

⁴ “Waxaad ku tidhaahdaa iyaga, ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: ‘Dadku ma dhacaan oo aan mar kale kicin? Ma mid baa leexda oo aan soo noqon?’ ⁵ Maxaa markaas dadkan, Yeruusaalem, ay ugu leexdeen dib-u-noqosho joogto ah? Waxay ku dheggaan yihiin khiyaano, wayna diideen inay soo noqdaan. ⁶ Si taxaddar leh ayaan u dhagaystay, laakiin ma hadlaan wixii saxda ah. Qofna kama toobad keenin sharkiisa, isagoo leh, ‘Maxaan sameeyey?’ Mid kastaaba wuxuu u jeestaa jidkiisa, sida faras dagaal ku ordaya. ⁷ Xitaa digaagga cirka waxay garanayaan waqtiyadooda loo qoondeeyey, iyo qoolleyda, guumaysta, iyo shimbiraha kale waxay ilaaliyaan waqtiga ay guuraan. Laakiin dadkaygu ma oga shuruudaha Rabbiga. ⁸ “Sidee baad u odhanaysaan, ‘Waxaan nahay kuwa caqli leh, oo sharciga Rabbiguna waa nala jiraa?’ Laakiin bal eega, qalinka beenaale ee qorayaasha ayaa been ka dhigay. ⁹ Caqliga leh waa la ceebeeyey, wayna niyad jabeen oo dabin baa lagu qabtay. Maaddaama ay diideen erayga Rabbiga, maxay caqli leeyihiin? ¹⁰ Sidaas daraaddeed waxaan siin doonaa naagahooda kuwa kale, iyo beerahooda milkiilayaal cusub. Laga bilaabo kan ugu yar ilaa kan ugu weyn, qof kastaa wuxuu u baahan yahay faa’iido; laga bilaabo nebi ilaa wadaad, qof kastaa si been ah ayuu wax u qabtaa. ¹¹ Waxay si fudud u daweeyeen dhaawaca dadkayga, iyagoo leh, ‘Nabad, nabad,’ marka aan nabad jirin. ¹² Ma ka xishoodaan falalkooda karaahiyada leh? Maya, gebi ahaanba ma xishoodaan, mana garanayaan sida loo xishoodo. Sidaas daraaddeed waxay ku dhici doonaan kuwa dhacaya; waqtiga ciqaabtooda waa la

tuuri doonaa,” ayaa yiri Rabbiga. ¹³ “Runtii waan baabbi’in doonaa iyaga,” ayaa yiri Rabbiga. “Ma jiri doonaan canab geedka canabka ah, mana jiri doonaan berde geedka berdaha, caleemuhuna way engegi doonaan; waxaan siiyeyna waa laga qaadi doonaa iyaga.””” ¹⁴ Maxaynu u fadhinnaa weli? Isu soo urura, aan u cararno magaalooyinka la adkeeyey oo halkaas ku hallowno. Waayo, Rabbiga Eebbeheen wuxuu go’aamiyey baabba’eenna oo wuxuu na siiyey biyo la sumeeyey inaan cabno, maxaa yeelay, isaga ayaan ka dembaabnay. ¹⁵ Waxaan rajaynay nabad, laakiin wax wanaagsan ma iman; waxaan rajaynay wakhti bogsasho, laakiin waxaan aragnaa argagax! ¹⁶ Qaylada fardahooda waxaa laga maqlay Daan; dhawaaqa fardahooda waxay gilgishaa dhulka oo dhan. Waxay u yimaadeen inay cunaan dhulka iyo wixii buuxiya, magaalada iyo kuwa deggan. ¹⁷ “Waayo, bal eega, waxaan idiin soo dirayaa abeesooyin, abeesooyin aan la sixi karin, wayna idin qaniini doonaan,” ayaa yiri Rabbiga. ¹⁸ Murugadayda waa mid aan la bogsiiin karin, qalbigayguna wuu daciifay gudaha iiga jira. ¹⁹ Dhagaysta qaylada dadkayga oo ka timid dhul fog: “Rabbigu ma joogo Siyoon? Boqorkeedu ma dhexdeeda ma joogo?” “Maxay igu kiciyeen sanamyadooda la xardhay, sanamyada qalaad?” ²⁰ “Xilliga goosashada waa dhammaaday, xagaaguna ma dhammaan, welina lama badbaadin.” ²¹ Burburka gabadhayda dadkayga awgeed waan burburay; waan barooranayaa, argagax baa i qabtay. ²² Ma jirtaa wax daawo ah oo ku taal Gilecaad? Ma jirtaa dhakhtar halkaas jooga? Maxaa markaa loogu bogsiiin waayey dhaawaca gabadhayda dadkayga?

9 Bal madaxaygu ha ahaado ilo biyo ah, indhahayguna ha ahaadeen il biyo ah, si aan maalintii iyo habeenkii ugu ooyo kuwa la laayay ee gabadhii dadkayga! ² Bal waxaan lahaa meel marti ah oo ku taal cidlada, si aan dadkayga uga tago oo aan uga tago! Waayo, kulligood waa dhillooyin, waa urur dad khiyaano leh. ³ “Carrabkooda waxay u foorarsadaan sida qaanso si ay been ugu toogtaan; ma aha runta inay ku guuleystaan dhulka. Waxay ka socdaan xumaan ilaa xumaan kale; ima ay garanayaan,” ayaa leh Eebbe. ⁴ “Qof walba ha iska ilaaliyo deriskiisa; ha aaminin walaal kasta. Waayo, walaal kasta si buuxda ayuu u khiyaaneeyaa, saaxiib kastana waa beenaale. ⁵ Saaxiib saaxiib ayuu khiyaaneeyaa, oo midna run ma sheego. Waxay carrabkooda ku barteen inay been ku

Yeremyaah

hadlaan; waxay isku daaliyaan xumaanta. ⁶ Waxaad ku dhex nooshahay khiyaano; khiyaanadooda dhexdeeda way diideen inay i gartaan,” ayaa leh Eebbe. ⁷ Sidaa darteed Eebbe Ciidammada ayaa leh: “Bal eega, waan sifeeyn doonaa oo imtixaami doonaa, maxaa yeelay, maxaan kale oo aan sameeyaa sababta dembiga dadkayga? ⁸ Carrabkoodu waa fallaadho dilaa ah; waxay ku hadlaan khiyaano. Afkooda waxay nabad ugu hadlaan deriskooda, laakiin qalbigooda waxay u dhigeen dabinno. ⁹ Miyaanan u ciqaabi doonin waxyaalahan?” ayaa leh Eebbe. “Miyaanan isugu aarsan doonin quruun sidan oo kale ah?” ¹⁰ Waxaan qaadan doonaa oohin iyo baroor buuraha iyo baroor cidlada daaqa, maxaa yeelay, waa cidlo oo aan la mari karin, codka xoolahana lama maqlayo. Shimbiraha cirka iyo xayawaanka way carareen; way tageen. ¹¹ Waxaan Yerusaaalem ka dhigi doonaa meel cidlo ah, meel xayawaanka duurjoogta ah; magaaloyinka Yahuudahna waan baabbi’in doonaa si aanay cidina ugu noolaato.” ¹² Yaa u garaad leh inuu tan fahmo? Yaa Eebbe wax baray oo sheegi kara? Maxaa dhulka loo baabbi’iyey oo loo cidleeyey sida cidlo aan la mari karin? ¹³ Eebbe wuxuu yidhi, “Sababtoo ah waxay ka tageen sharcigayga, oo aan hortooda dhigay; ma ay maqleen codkayga ama ma ay socon si waafaqsan, ¹⁴ laakiin waxay raaceen madax adaygooda iyo Baal, sidii aowowayaashood u baray.” ¹⁵ Sidaa darteed Eebbe Ciidammada, Ilaaha Israa’iil, wuxuu leeyahay: “Bal eega, waxaan dadkan ka dhigi doonaa inay cunaan cunto qadhaadh oo cabbaan biyo sun ah. ¹⁶ Waxaan ku kala firdhin doonaa quruumaha aanay iyaga iyo aowowayaashood midkoodna aqoon, oo waxaan ku eryl doonaa seef ilaa aan ka dhameeyo.” ¹⁷ Tani waa waxa Eebbe Ciidammada leeyahay: “Hadda tixgeliya! U yeedha dumarka baroorta inay yimaadaan; u soo dira kuwa ugu xirfadda badan. ¹⁸ Ha yimaadaan si dhakhso ah oo ha qaadaan baroor noo ah, si indhahayagu ay ilmo u daadiyaan iyo indhahayagu ay biyo u qulqulaan. ¹⁹ Codka baroorta waxaa laga maqlayaa Siyoon: ‘Sidee baan u baabbi’innay! Sidee baa sharafteenna weyn u tahay! Waa inaan ka tagnaa dhulkeenna maxaa yeelay waxay dumiyeen guryahayaga.’ ²⁰ Hadda, dumarkiinna, maqla erayga Eebbe; furta dhegihiinna erayada afkiisa. Baro gabdhihiinna sida loo barooriyo; midba mid kale ha baro baroor. ²¹ Waayo, dhimashadu waxay soo gashay daaquadaha oo waxay gashay qalcadahayaga;

waxay ka saartay carruurta waddooyinka iyo dhallinyarada goobaha dadweynaha. ²² Waxaad dhahdaa, “Tani waa waxa Eebbe leeyahay: ‘Maydku wuxuu u jifti doonaa sida saxarada oo kale berrinka furan, sida hadhuudhka la gooyay oo ka dambeeya goosashada, cidna ma ururin doonto.’” ²³ Tani waa waxa Eebbe leeyahay: “Ha ku faanin kan caqli leh xigmaddiisa ama kan xoogga leh xooggisa ama kan hodanka ah hodantinimadiisa, ²⁴ laakiin kan faanaya ha ku faano tan: inay fahmeen inay i garteen, inaan ahay Eebbe oo ku dhaqma naxariis, caddaalad, iyo xaqnimo dhulka, waayo, kuwaas ayaan ku farxaa,” ayaa leh Eebbe. ²⁵ “Bal eega, maalmaha waa imanayaan,” ayaa leh Eebbe, “markaan ciqaabi doono kuwa kaliya gudan jidhka—” ²⁶ Masar, Yahuudah, Edom, Ammoon, Moo’aab, iyo kuwa ku nool cidlada meelaha fog. Waayo, quruumahan oo dhan waa gudan la’aan, xataa guriga oo dhan ee Israa’iil waa gudan la’aan qalbiga.”

10 Maqla erayga uu Eebbe idinku hadlayo, reer binu Israa’iilow. ² Kanu waa waxa uu Eebbe leeyahay: “Ha qaadanin jidadka quruumaha ama ha ka cabsanina calaamadaha cirka, in kastoo quruumuhu ka cabsadaan. ³ Waayo, caadooyinka dadyowgu waa wax aan waxtar lahayn; waxay ka gooyaan alwaax kaynta, nin farshaxanle ah ayaa ku sameeya qalab. ⁴ Waxay ku qurxiyaan qalin iyo dahab; waxay ku adkeeyaan musmaarro iyo dubbe si aanay u dhicin. ⁵ Waxay la mid yihiin bahal-beer oo beerta qajaar ku dhex yaal, oo aan hadli karin; waa in la qaadaa maxaa yeelay ma socon karaan. Ha ka baqanina; waxba ma yeeli karaan, mana sameyn karaan wax wanaagsan.” ⁶ Ma jiro mid kula mid ah, Eebbow; waxaad tahay weyn, magacaagana waa xoog ku leh. ⁷ Yaa aan kaa cabsan, Boqorka quruumaha? Kanu waa xaqaaga. Dhexda ragga xigmadda leh ee quruumaha iyo boqortooyoyinkooda oo dhan, ma jiro mid kula mid ah. ⁸ Dhammaantood waa doqonimo iyo nacasnimo; waxbarashada sanamyadu waa alwaax kaliya. ⁹ Qalin la tumay ayaa laga keenaa Tarshiish, iyo dahab laga keenaa Ufaas, waa shaqada farshaxanle iyo gacmaha nin dahable ah. Dharkoodu waa guduud iyo buluug, dhammaantood waxaa sameeyay shaqaale xirfad leh. ¹⁰ Laakiin Eebbe waa Ilaaha runta ah; waa Ilaaha nool, Boqorka weligiis ah. Dhulku wuxuu gariiraa cadhadiisa, quruumaha ma adkeysan karaan xanaaqiisa. ¹¹ Kanu waa waxa aad ku tidhaahdaan iyaga: ‘Ilaahyada aan samaynin samada iyo dhulka

Yeremyaah

waxay ka baabi'i doonaan dhulka iyo samadan hoostooda.”¹² Isagu waa kan, xooggiisa ku sameeyay dhulka. Wuxuu ku aasaasay dunida xigmaddiisa, iyo fahamkiisa ku kala bixiyay samada.¹³ Markuu hadlo, waxaa jira buuq biyo ah oo samada ku jira, wuxuuna ka kiciyaa daruuraha dhulka darafkiisa. Wuxuu diraa hillaac roobka, wuxuuna ka soo saaraa dabaysha bakhaaradiisa.¹⁴ Qof kasta waa nacasnimo, aqoon la'aan; nin kasta oo dahable ah waxaa ceebeeyay sanamyadiisa, waayo sawiradiisu waa khiyaano, mana jiro neef ku jira.¹⁵ Waxay yihiin wax aan qiimo lahayn, wax lagu qoslo; wakhtiga ciqaabtooda, way baaba'ayaan.¹⁶ Qaybta Yacquub ma aha sida kuwaas; waayo, isagu waa Sameeyaha wax walba, reer binu Israa'iilna waa qabiilka dhaxalkiisa; Eebbe Ciiseed baa magaciisa.¹⁷ Urursada alaabtiinna, kuwa ku nool go'doominta.¹⁸ Waayo, kanu waa waxa uu Eebbe leeyahay: “Bal eega, waxaan tuuri doonaa dadka deggan dhulka wakhtigan, oo waxaan ku soo dejin doonaa dhib si ay u qabsadaan.”¹⁹ Naxariis darro igu dhacday dhaawacayga! Dhaawacaygu waa mid aan la bogsiiin karin. Haddana waxaan idhi, “Kanu waa dhibaatadayda, waana inaan u dulqaataa.”²⁰ Teendhadaydu waa la burburiyay, dhammaan xadhkahayduna waa la gooyay. Carruurtaydii way iga tageen oo ma jiraan; ma jiro qof ii dhisa teendhadayda ama ii dhiga daahyadayda.²¹ Adhijirradu waa nacasnimo, mana ay doondooin Eebbe; sidaas darteed ma liibaanin, oo adhigooduna waa kala firdhaday.²² Maqla! War baa imanaya— buuq weyn oo ka imanaya dhulka waqooyi! Waxay ka dhigi doontaa magaalooyinka Yahuudah cidla, meel ay ka ciyayaan dawacooyinku.²³ Waxaan fahamsanahay, Eebbow, in jidka qofka aanu ahayn mid isaga gacantiisa ku jira, mana aha isaga inuu go'aamiyo tallaabooyinkiisa.²⁴ I anshaxa, Eebbow, laakiin si cadaalad ah; ha igu anshaxin cadhadaada, ama waan yaraan doonaa.²⁵ Ku shub cadhadaada quruumaha aan ku aqoonsanayn, iyo qoysaska aan ku baryin magacaaga; waayo, waxay cuneen Yacquub, waxayna cuneen gebi ahaanba oo baabi'yeen dalkiisa.

11 Kanu waa eraygii Yeremyaah uga yimid Eebbe, isagoo leh: ² Dhegaysta shuruudaha axdigan oo u sheeg waxa uu leeyahay dadka Yahuudah iyo dadka deggan Yerusaaalem. ³ U sheeg, ‘Kanu waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: “Halaagna ha ku dhaco kii aan

addeecin shuruudaha axdigan— ⁴ shuruudaha aan ku amray awowayaashiin markaan ka soo saaray Masar, oo ah foorno bir ah, anigoo leh, ‘I maqla oo sameeya waxa aan idinku amro oo dhan, oo waxaad noqon doontaan dadkayga, anna waxaan noqon doonaa Ilaahiinna.’ ⁵ Markaasaan oofin doonaa dhaartii aan ku dhaartay awowayaashiin, inaan siiyo iyaga dhul caano iyo malab la socda, sida maanta oo kale.”” Waxaan ku jawaabay, “Aamiin, Eebbow.” ⁶ Eebbe wuxuu igu yidhi, “Ku dhawaaq erayadan oo dhan magaalooyinka Yahuudah iyo jidadka Yerusaaalem: ‘Dhegaysta shuruudaha axdigan oo raaca.’ ⁷ Waayo, si adag ayaan uga digay awowayaashiin tan iyo markii aan ka soo saaray Masar ilaa maanta, anigoo si joogto ah leh, ‘I maqla.’ ⁸ Laakiin ma ay dhegaysan ama ma ay joojin dhegtooda; halkii, waxay raaceen madax adaygga qalbigooda sharka leh. Sidaas daraaddeed waxaan ku soo dejiyey erayadii axdigan oo dhan oo aan ku amray inay raacaan, laakiin ma ay ilaalin.” ⁹ Markaasaa Eebbe igu yidhi, “Waxaa jira shirqool dadka Yahuudah iyo dadka deggan Yerusaaalem dhexdooda. ¹⁰ Waxay ku noqdeen dembiyadii awowayaashood, kuwaasoo diiday inay dhegayaan erayadayda. Waxay raaceen ilaahyo kale inay u adeegaan. Labada reer ee Israa'iil iyo reer Yahuudahba way jebiyeen axdigii aan la galay awowayaashood. ¹¹ Sidaas daraaddeed kanu waa waxa Eebbe leeyahay: ‘Waxaan ku soo dejinayaa masiibo aanay ka baxsan karin. In kastoo ay ii qayshaan, ma aan dhegaysan doono. ¹² Magaalooyinka Yahuudah iyo dadka deggan Yerusaaalem waxay u qayshaan doonaan ilaahyada ay foox u shitaan, laakiin maba ay badbaadin doonaan wakhtiga masiibadooda. ¹³ Waayo, ilaahyadiinnu waxay la mid yihiin tirada magaalooyinkiinna, Yahuudah; iyo meheradaha aad u dhistay ilaaha ceebta leh ee Baal waxay la mid yihiin jidadka Yerusaaalem. ¹⁴ “Sidaas daraaddeed ha u ducayn dadkaas ama ha u soo bandhigin wax codsi ama baryo ah, waayo, ma aan dhegaysan doono marka ay ii qayshaan wakhtiga masiibadooda. ¹⁵ Maxay jecaylkeygu ku samaynaysaa gurigayga iyadoo fulinaysa qorshayaal shar leh oo ay la leedahay kuwa kale badan? Ma hilibka la xalaaleeyey ayaa ka leexin kara ciqaabtaada? Marka aad ku dhaqanto sharaf darradaada, markaas ayaad ku faraxdaa.” ¹⁶ Eebbe wuxuu idinku magacaabay geed saytuun ah oo barwaaqo leh, midho iyo qaab qurux badan leh. Laakiin qaylada duufaanta xoogga leh, wuxuu ku

Yeremyaah

shidi doonaa dab, laamihiisana waa la jebin doonaa.¹⁷ Eebbe ciidammada, kan idin bearay, wuxuu idiin go'aamiyey masiibo, maxaa yeelay reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah waxay sameeyeen shar iyo waxay igu kiciyeen foox u shididda Baal.¹⁸ Sababtoo ah Eebbe wuxuu ii muujiyey shirqoolkooda, waan fahmay, waayo wakhtigaas wuxuu i tusay waxay samaynayeen.¹⁹ Waxaan ahaa sida wan jilicsan oo loo kaxeeyey gowrac; ma aanan garan inay igu shirqoolayeen, iyagoo leh, "Aan baabbi'inno geedka iyo midhihiisa; aan ka goyno dhulka kuwa nool, si magaciisa aan mar dambe loo xusuusan." ²⁰ Laakiin adiga, Eebbe ciidammada, kan xukuma si caddaalad ah oo tijaabiya qalbiga iyo maskaxda, ii oggolow inaan arko aargudashadaada iyaga, waayo, adiga ayaan ku aaminay sababtayda.²¹ Sidaas daraaddeed kanu waa waxa Eebbe leeyahay ee ku saabsan dadka Anatooth kuwaasoo doonaya inay naftaada qaadaan, iyagoo leh, "Ha ku sii faafin magaca Eebbe ama waxaad ku dhiman doontaa gacantayada"—²² sidaas daraaddeed, kanu waa waxa Eebbe ciidammada leeyahay: "Waxaan ku ciqaabi doonaa. Ragga dhallinyarada ah waxay ku dhiman doonaan seef, wiilashooda iyo gabdhahoodana gaajo." ²³ Qayb ka mid ah ma sii jiri doonto iyaga, waayo, waxaan ku soo dejin doonaa masiibo dadka Anatooth sannadka ciqaabtooda."

12 Adigu xaq baad tahay, Rabbiyow, markaan kiiskeyga kuu soo bandhigo; si kastaba ha ahaatee waxaan jeclaan lahaa inaan arrimaha caddaaladda kula hadlo: Maxaa jidka kuwa sharka leh u barwaaqoobaa? Maxaa kuwa khiyaanada ku shaqeyaa ugu nool yihiin raaxo? ² Adigu waad beertay, oo xidid bay yeesheen; way koraan oo midho dhalaan. Afkooda ayaad u dhowdahay laakiin qalbigooda waad ka fog tahay. ³ Laakiin adigu waad i taqaan, Rabbiyow; waad i aragtaa oo waxaad baartaa dabeecadda qalbigayga ee adiga kugu aaddan. Ka jiid sida idaha loo gawraco, oo u kala sooc maalinta la gowraco! ⁴ Intee in le'eg ayaa dhulku u barooran doonaa, iyo cawska beer kasta u engegi doonaa? Sababta sharka kuwa deggan darteed, xoolaha iyo shimbiraha way baaba'aan. Waayo, dadka ayaa leh, "Isagu ma arki doono dhammaadkeenna ugu dambeeya." ⁵ "Haddii aad rag lugaynaya la tartantay oo ay ku daaliyeen, sidee baad faras la tartami kartaa? Haddii aad ku turunturootay dhul nabadeed, sidee baad ku maareyn doontaa kaymaha ku teedsan Urdun? ⁶

Xataa walaalahaaga iyo reerka aabbahaa, xataa iyagu way ku khiyaaneeyeen; waxay kugu kaceen qaylo weyn. Ha ku kalsoonaan iyaga, in kastoo ay si wanaagsan kuula hadlaan." ⁷ "Gurigaygii waan ka tegey, dhaxalkaygiina waan dayacay; waxaan gacanta u geliyey kuwa cadowga ah midka aan naftayda jeclaa." ⁸ Dhaxalkaygu wuxuu ii noqday sida libaax duurka ku jira; way igu ciyaysaa; sidaas daraaddeed waan necbahay. ⁹ Dhaxalkaygu ma ii yahay sida shimbir caddaan ah oo la ugaarsado? Ma shimbiraha ugaarsiga kale ayaa ku hareeraysan oo ku weeraraya? Taga, soo wada ururiya bahalaha duurka; keena inay cunaan. ¹⁰ Adhijirro badan ayaa beertayda baabbi'iyey, waxay ku tunteen beerkayga; waxay beertayda raaxada leh ka dhigeen lama degaan cidla ah. ¹¹ Waxaa laga dhigay lama degaan, oo horteeysa cidla ah; dhulkoo dhan waa la baabbi'iyey maxaa yeelay cidna ma qaadan qalbiga. ¹² Dhammaan meelaha bannaan ee lama degaanka waxaa yimid kuwa wax baabbi'iya, waayo seefta Rabbiga ayaa cunta dhulka dhammaadkiisa ilaa dhammaadkiisa kale; cidna nabad ma leh. ¹³ Waxay beereen sarreen laakiin waxay goosteen qodax; way daaleen laakiin waxba ma helin. Ka xishooda goosashadaada sababta cadhada daran ee Rabbiga." ¹⁴ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay oo ku saabsan dhammaan deriska sharka leh ee waxyeelleeya dhaxalka aan siiyey dadkayga Israa'iil: "Bal eeg, waxaan ka rujin doonaa dhulkooda, oo waxaan ka rujin doonaa guriga Yahuudah dhexdooda. ¹⁵ Hase yeeshee, markaan ka rujiyo, mar kale waan u naxariisan doonaa oo mid kasta waxaan dib ugu soo celin doonaa dhaxalkiisa iyo dhulkiisa. ¹⁶ Oo haddii ay run ahaantii bartaan jidadka dadkayga oo ay ku dhaartaan magacayga, 'Sida xaqiiqada ah Rabbigu u nool yahay'—sida ay mar hore dadkayga ugu bareen inay ku dhaartaan Baal—markaas waxaa lagu aasaasi doonaa dadkayga dhexdooda. ¹⁷ Laakiin haddii aysan dhegaysan, si buuxda ayaan u rujin doonaa oo dhammaad u keeni doonaa quruuntaas," ayuu leeyahay Rabbiga.

13 Kanu waa waxa Rabbigu igu yidhi: "Tag oo iibsato dhar linen ah oo ku duub dhexdaada, laakiinse ha u oggolaan inuu biyaha la xiriiri." ² Markaasaan helay dharkii sida Rabbigu iigu amray, oo ku duubay dhexdayda. ³ Markaasaa eraygii Rabbigu mar kale ii yimid, isagoo leh, ⁴ "Qaado dharkii aad soo iibsatay, oo ku duuban dhexdaada, oo tag webiga Yuufraadis. Ku qari halkaas godka

Yeremyaah

dhagaxa.” ⁵ Markaasaan tegey oo ku qariyey webiga Yuufraadis, sida Rabbigu iigu amray. ⁶ Maalmo badan dabadeed, Rabbigu wuxuu igu yidhi, “Kac, tag webiga Yuufraadis oo soo qaado dharkii aan kugu amray inaad halkaas ku qarisd.” ⁷ Markaasaan tegey webiga Yuufraadis oo soo qoday dharkii meeshaan ku qariyey; oo bal eeg, dharkii waa baaba’ay oo gebi ahaanba waa aan faa’iido lahayn. ⁸ Markaasaa eraygii Rabbigu ii yimid, isagoo leh, ⁹ “Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: ‘Sidaas oo kale ayaan u baabbi’in doonaa kibirka Yahuudah iyo kibirka weyn ee Yerusaleem. ¹⁰ Dadkan sharka leh, oo diida inay maqlaan eradayda, oo raaca qalbiga adag ee iyaga, oo raadiya ilaahyo kale inay u adeegaan oo caabudaan, waxay noqon doonaan sida dharkaas—gebi ahaanba aan faa’iido lahayn! ¹¹ Waayo, sida dharku ugu dheggan yahay dhexda qofka, sidaas oo kale ayaan guriga oo dhan ee Israa’iil iyo guriga oo dhan ee Yahuudah ugu dhejiyey aniga,” ayuu leeyahay Rabbigu, “inay noqdaan dadkayga, oo magac, oo ammaan, iyo sharaf ii noqdaan; laakiinse ma ay dhegaysan.’

¹² “Sidaa darteed, ku dheh ereygan iyaga: ‘Kanu waa waxa Rabbiga, Eebbe ee Israa’iil, leeyahay: Weel kasta waa in khamri lagu buuxiyaa.’ Oo haddii ay ku jawaabaan, ‘Miyaanan ogayn in weel kasta lagu buuxiyo khamri?’ ¹³ markaas waxaad ku tidhaahdaa iyaga, ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Waxaan ku buuxin doonaa dadka dhulka oo dhan—boqorrada ku fadhiya carshiga Daa’uud, wadaaddada, nebiyada, iyo dadka oo dhan ee Yerusaleem—sakhraannimo. ¹⁴ Waxaan isku burburin doonaa iyaga, waalid iyo carruurba,” ayuu leeyahay Rabbigu. “Waxaan muujin doonaa naxariis la’aan, mana aanan badbaadin doonin ama u naxariisan doonin inaan ka hortago baabba’ooda.” ¹⁵ Maqlaya oo dhegaysta, ha kibirinina, waayo, Rabbigu waa hadlay. ¹⁶ Siya ammaan u siiya Rabbiga Eebbe ah ka hor intuusan madow keenin oo ka hor inta aan cagihiiinnu ku turunturoon buuraha madowga ah. Waxaad rajaynaysaan iftiin, laakiinse wuxuu u rogi doonaa mugdi qoto dheer oo wuxuu u beddeli doonaa gudcur qaro weyn. ¹⁷ Laakiin haddii aydnaan dhegaysan, waxaan ooyi doonaa si qarsoodi ah sababta oo ah kibirkiiinna; indhahaygu waxay si qadhaadh u ooyi doonaan, oo ay ilmada ku daadi doonaan, maxaa yeelay, adhiga Rabbiga waa la qabsan doonaa. ¹⁸ U sheeg boqorka iyo boqoradda hooyada ah, “Ka soo dega carshigiinna, waayo,

taajikiinna quruxda badan aya madaxiinna ka dhici doona.” ¹⁹ Magaalooyinka Negeeb waa la xidhi doonaa, oo cidna ma furi doonto. Yahuudah oo dhan waa la qabsan doonaa, gebi ahaanba waa la qaadi doonaa. ²⁰ Kor u qaada indhihiinna oo arka kuwa ka imanaya waqooyi. Xaggee baa adhiga lagu aaminay, idaha aad ku faantay? ²¹ Maxaad ku odhan doontaa marka Rabbigu kugu soo dejiyo kuwa aad u beertay sida saaxiibbadaada? Ma xanuun baa idin qaban doona sida tan haweeney foolanaysa? ²² Oo haddii aad isweydiiso, “Maxaa tan igu dhacay?”—waxay sabab u tahay xadiga dembiyadiinna in dharkaaga la jeexjeexay oo jidhkaaga la xumeeyey. ²³ Ma suurtagal baa in Itoobiyaan beddello maqaarkiisa ama shabeelna dhibcihiisa? Sidoo kale, kuwa aad u baratay inaad shar samaysaan ma samayn kartaan wanaag. ²⁴ “Waxaan idinku kala firdhin doonaa sida buunshaha ay dabaysha cidlada ku kaxayso. ²⁵ Kanu waa qaybtiinna, qaybta aan idiin qadaray,” ayuu leeyahay Rabbigu, “maxaa yeelay, waad i illoowdeen oo waxaad isku hallayseen been. ²⁶ Waxaan kor u qaadi doonaa dharkiiinna wejigiinna si ceebtiinna loo arko— ²⁷ sinadiinna iyo dhawaqa damaca, sinada aan xishoodka lahayn! Waxaan arkay falalkiinna karaahiyada leh buuraha iyo berrinka. Hoog baa idinku ah, Yerusaleem! Ilaa goormaad nadiif noqon doontaan?”

14 Kanu waa hadalkii Eebbe ee u yimid Yeremyaah ee ku saabsan abaarta: ² “Yahuudah way barooranaysaa, albaabbadeeduna way liitaan; dadkeedu waxay dhulka ku fadhiyaan dhar barooran, qaylo ka soo baxaysa Yerusaleem. ³ Nobleyd waxay u diraan addoommadooda inay biyo soo helaan; waxay tagaan ceelasha laakiin biyo ma helaan. Waxay ku soo noqdaan weelashooda oo madhan, ceebaysan oo liita, madaxooda ayay daboolaan. ⁴ Dhulkuna waa dillaacay maxaa yeelay roob kuma da’in dhulka; beeraleydu way niyad jabsan yihiin oo madaxooda ayay ceeb ku daboolaan. ⁵ Xataa deerada duurka waxay ka tagtaa dardaaran cusub maxaa yeelay caws ma jiro. ⁶ Dameeraha duurjoogta ah waxay istaagaan meelaha bannaan, iyagoo neefsanaya sida dawacooyinka; indhahooduna way ku fashilmaan la’aanta dhirta. ⁷ Inkastoo xumaantayadu naga marag kacayso, haddana wax ka samee, Eebbow, magacaaga daraaddiis. Xumaantayadu waxay ahaayeen kuwo badan; adiga ayaan kugu dembaabnay. ⁸ Rajada Israa’iil, Badbaadiyaha

Yeremyaah

wakhtiyada dhibaataada, maxaad ugu egtahay nin qalaad dhulka, sida socdaal ku jooga habeen keliya? ⁹ Maxaad ugu egtahay qof wareersan, sida geesi aan badbaadin karin? Hase yeeshee waxaad naga mid tahay, Eebbow, waxaana lagu magacaabaa magacaaga; ha na daynin! ¹⁰ Kanu waa waxa Eebbe ka leeyahay dadkan: “Waxay aad u jecel yihiin inay wareegaan; ma xakameeyaan cagahooda. Sidaas darteed, Eebbe ma aqbal; hadda wuxuu xusuusan doonaa xumaantooda oo wuxuu u ciqaabi doonaa dembiyadooda.” ¹¹ Markaasaa Eebbe igu amray, “Ha u ducayn wanaagga dadkan. ¹² Inkastoo ay soomaan, ma dhegaysan doono qayladooda; inkastoo ay bixiyaan allabaryo guban iyo allabaryo hadhuudh, ma aqbali doono. Halkii, waxaan ku baabbi’in doonaa seef, gaajo, iyo cudur.” ¹³ Laakiin waxaan ku jawaabay, “Haye, Sayid Eebbe! Nebiyadu waxay sii sheegayaan, ‘Seef ma arki doontaan ama gaajo ma la kulmi doontaan. Runtii, waxaan idin siin doonaa nabad waarta meeshan.’” ¹⁴ Markaasaa Eebbe igu yidhi, “Nebiyadu waxay ku sii sheegayaan been magacaaga. Anigu ma aanan dirin, mana aanan amrin, mana aanan la hadlin. Waxay kugu sii sheegayaan aragtiyo been ah, wax sii sheegid been ah, wax aan faa’iido lahayn, iyo khiyaanooyinka maskaxdooda. ¹⁵ Sidaas darteed, kanu waa waxa Eebbe ka leeyahay nebiyada ku sii sheegaya magacaaga: Anigu ma aanan dirin, hase yeeshee waxay leeyihiin, ‘Seef ama gaajo ma taaban doonto dhulkan.’ Seef iyo gaajo, nebiyadan ayaa ku dhiman doona. ¹⁶ Dadkii ay u sii sheegayeenna waxaa lagu tuuri doonaa waddooyinka Yerusaaalem sababta gaajada iyo seefta. Ma jiri doono cid aaska iyaga, naagahooda, wiilashooda, iyo gabdhahooda. Waxaan ku shubi doonaa xumaantooda iyaga korkooda. ¹⁷ Waxaad ku hadli doontaa ereygan iyaga: “Indhahaygu ha daadiyaan ilmo habeen iyo maalin aan kala go’ lahayn; waayo, gabadhii bikrada ahayd, dadkayga, waxay la kulantay dhaawac xun, dharbaaxo burburin ah. ¹⁸ Haddii aan u baxo waddanka, waxaan arkaa kuwa seeftu dishay; haddii aan galo magaalada, waxaan arkaa burburka gaajada. Labada nebi iyo wadaadba waxay ku wareegeen dhul aanay aqoon.” ¹⁹ Ma waxaad si buuxda u diiiday Yahuudah? Ma waxaad neceb tahay Siyoon? Maxaad noogu dhibtay si aanan u bogsan karin? Waxaan rajaynay nabad, laakiin wax wanaagsan ma iman; wakhti bogsasho, laakiin waxaa jira cabsi oo keliya. ²⁰ Waxaan qirannaa

xumaantayada, Eebbow, iyo dembiga awowayaasheenna; runtii, adiga ayaan kugu dembaabnay. ²¹ Magacaaga daraaddiis, ha na nicin; ha ceebayn carshigaaga sharafta leh. Xusuuso axdigaaga nala galay oo ha burburin. ²² Ma mid ka mid ah sanamyada aan qiimaha lahayn ee quruumaha roob keenaan? Ma cirka laftiisu hoos u soo daadiyaa roobab? Ma aha adiga, Eebbow Ilaaheenna? Sidaas darteed, waxaan ku sugaynaa, waayo, adiga ayaa sameeya dhammaan waxyaalahan.

15 Markaasaa Rabbigu igu yidhi, “Xataa haddii Muuse iyo Samuu’eel ay hortayda istaagaan, qalbigaygu dadkan uma soo jeedsan doono. Ka fogee hortayda oo ha tagaan! ² Oo markay ku weyddiiyaan, ‘Xaggee baannu tagnaa?’ waxaad ku tidhaahdaa, ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: “Kuwa loogu talagalay dhimashada, dhimasho ha u tagaan; kuwa loogu talagalay seefta, seefta ha u tagaan; kuwa loogu talagalay gaajada, gaajo ha u tagaan; kuwa loogu talagalay maxaabiisnimada, maxaabiisnimo ha u tagaan.”’ ³ “Afar nooc oo halaag ah ayaan korkooda u doori doonaa,” ayaa Rabbigu leeyahay: “seefta oo dili doonta, eeyaha oo jiidi doona, iyo haadda cirka iyo dugaagga duurka oo cuni doona oo baabbi’in doona. ⁴ Waxaan ka dhigi doonaa wax laga naxo oo ku dhaca boqortooyooyinka dhulka oo dhan, sabab la xiriirta Manaseh ina Xisqiyaah, boqorkii Yahuudah, wixii uu ku sameeyey Yerusaaalem. ⁵ “Yaa kuu naxariisan doona, Yerusaaalem? Yaa kuu ooyi doona? Yaa dhinac u leexan doona si uu xaalkaaga wax uga ogaado? ⁶ Waad iga tagtay,” ayaa Rabbigu leeyahay. “Waad sii dib u dhacaysaa. Sidaas daraaddeed waxaan kuu fidin doonaa gacantayda oo waan ku baabbi’in doonaa; waan ka daalay inaan ka laabto. ⁷ Waxaan ku kala firdhin doonaa fargeeto ku taal iridda dhulka; waxaan ka qaadi doonaa carruurtooda oo dadkayga waan baabbi’in doonaa, waayo, dariiqooyinkooda kama ay toobad keenin. ⁸ Waxaan ka dhigi doonaa carmalladooda kuwo ka badan ciidda badda. Duhur ayaan soo kaxayn doonaa baabbi’iyaha hooyada wiil dhalinyaro ah; si kedis ah ayaan ugu soo dejin doonaa cabsi iyo argagax. ⁹ Hooyada toddobada ah waxay noqon doontaa mid taag daran oo neefsan doonta neeftii ugu dambaysay. Qorraxdeedu waxay dhici doontaa iyadoo weli maalin ah; waxay noqon doontaa mid ceebaysan oo la bahdilay. Waxaan siin doonaa kuwa ka badbaaday seefta hortooda

Yeremyaah

cadaawayaashooda," ayaa Rabbigu leeyahay. ¹⁰ Naxariis darro igu dhacday, hooyaday, inaad i dhashay, nin muran iyo khilaaf u ah dhulka oo dhan! Ma aan amaahin mana aan amaahan, haddana qof walba waa i habaarayaa. ¹¹ Rabbigu wuxuu yidhi, "Hubaal waxaan ku samatabbixin doonaa ujeedo wanaagsan; waxaan ka dhigi doonaa cadaawayaashaada inay ku baryaan wakhtiyada masiibada iyo dhibaataada. ¹² "Ma jiraa qof jebin kara bir, birta ka timaada woqooyi, ama naxaas? ¹³ Waxaan siin doonaa maalkaaga iyo khasnadahaaga sidii dhac, bilaash, sabab la xiriiirta dhammaan dembiyadaada xuduudahaaga oo dhan. ¹⁴ Waxaan ka dhigi doonaa cadaawayaashaada inay hantidaada u qaadaan dhul aadan aqoon, waayo dab ayaa ka kacay cadhadayda, oo wuxuu ku gubi doonaa." ¹⁵ Waad ogtahay, Rabbiyow; i xusuuso oo ii fiirso. I aarsada kuwa i silciya. Ha iga fogayn, marka la eego dulqaadkaaga; tixgeli sida aan ugu dhiibtoonayo magacaaga daraaddiis. ¹⁶ Erayadaada waa la helay, oo waan cunay; waxay ahaayeen farxaddayda iyo rayrayntii qalbigayga, waayo, waxaan xambaarsanahay magacaaga, Rabbiga Eebbe ee ciidammada. ¹⁷ Kuma aan fadhin shirka kuwa faraxsan oo aan dabaaldegay. Sababta oo ah gacantaadu way igu taal, kaligay ayaan fadhiistay, waayo, waxaad igu buuxisay xanaaq. ¹⁸ Maxay tahay sababta xanuunkaygu u dhammaan la' yahay iyo dhaawacaygu u bogsan la' yahay, oo diidaya inuu bogsado? Ma waxaad ii noqon doontaa sida durdur khiyaano leh, oo leh biyo aan la isku halayn karin? ¹⁹ Sidaa darteed, kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: "Haddii aad soo noqotid, waan ku soo celin doonaa, si aad hortayda ugu istaagto; haddii aad ka soo saartid waxa qaali ah waxa aan qiimaha lahayn, waxaad noqon doontaa afhayeenkayga. Ha u leexan iyaga, laakiin iyagu waa inay kuu leexdaan. ²⁰ Waxaan kaa dhigi doonaa dadkaas derbi naxaas ah oo adag; way kula dagaallami doonaan laakiin kuma adkaan doonaan, waayo, waan kula jiraa inaan ku badbaadiyo oo aan ku samatabbixiyo," ayaa Rabbigu leeyahay. ²¹ "Waxaan kaa xoreyn doonaa gacmaha kuwa sharka leh oo kaa sii deyn doonaa gacanta kuwa rabshadaha leh."

16

Farriin ka timid Eebbe ayaa la i siiyey: ² "Ha guursan, hana yeelan wiilal ama gabdho meeshan." ³ Waayo, Eebbe wuxuu leeyahay waxyaalahan ku saabsan wiilasha iyo gabdhaha ku dhashay dhulkan, iyo ku saabsan hooyooyinkooda

dhalay iyo aabbayaashooda ku dhalay dhulkan: ⁴ "Waxay ku dhiman doonaan cudurro xun; looma barooran doono mana la aasi doono; waxay ahaan doonaan sida saxaro dusha dhulka. Waxay ku halligmi doonaan seef iyo gaajo, meydhooduna wuxuu cunto u noqon doonaa shimbiraha cirka iyo dugaagga dhulka." ⁵ Waayo, Eebbe wuxuu leeyahay: "Ha gelin guriga baroorashada, hana u tagin inaad u barooratid ama aad u qalbi qaboojisid, waayo, waxaan ka qaaday nabaddaydii, naxariistaydii, iyo raxmadaydii dadkaas," ayuu leeyahay Eebbe. ⁶ "Labada weyn iyo yarba waxay ku dhiman doonaan dhulkan; looma aasi doono, mana jiro qof u barooran doona, mana jiri doono qof isgooyin doona ama madaxiisa xiiri doona iyaga aawadood. ⁷ Qofna ma jebin doono rooti baroorasho aawadeed, si uu ugu qalbi qaboojiyo qofka dhintay, mana jiri doono qof siin doona koobka qalbi qaboojinta si ay u cabaan aabbahood ama hooyadood aawadeed. ⁸ "Hana gelin guriga cawayska, si aad ula fadhiisatid inaad wax cunto ama cabtid." ⁹ Waayo, Eebbe ciidammada, Ilaaha reer binu Israa'iil, wuxuu leeyahay: "Waxaan soo afjari doonaa dhawaaqyada farxadda iyo rayraynta, codka arooska iyo codka arosadda meeshan, hortiinna iyo maalmahiinna. ¹⁰ "Waxayna noqon doontaa, markaad dadkaas u sheegtid erayadan oo dhan, oo ay ku yiraahdaan, 'Maxaa Eebbe belaayo weyn oo dhan nagu soo rogay? Waa maxay xumaantayda? Waa maxay dembiga aan ka galnay Eebbe Ilaaheenna?' ¹¹ markaas waxaad ku tidhaahdaa, 'Sababtoo ah awoyayaashiin way iga tageen,' ayuu leeyahay Eebbe, 'waxayna raaceen ilaahyo kale oo u adeegeen oo caabudeen, wayna iga tageen oo ma ay ilaalin sharcigayga. ¹² Idinkuna waxaad ka sii dartay awoyayaashiin, waayo, bal eega, midkiin kasta wuxuu raacaa qalbigiisa sharka ah ee madax adag, isagoo aan i dhagaysanayn. ¹³ Sidaas darteed, waxaan idinka eryi doonaa dhulkan oo idinku tuuri doonaa dhul aan idinku ama awoyayaashiin aqoon, halkaasna waxaad ku adeegsan doontaan ilaahyo kale habeen iyo maalin, waayo, idiinma muujin doono wax naxariis ah.' ¹⁴ "Sidaas darteed, bal eega, maalmo ayaa imanaya," ayuu leeyahay Eebbe, "marka aanan mar dambe la odhan doonin, 'Sida Eebbe u nool yahay, kii soo bixiyey carruurta Israa'iil ka soo bixiyey dalka Masar,' ¹⁵ laakiin, 'Sida Eebbe u nool yahay, kii soo bixiyey carruurta Israa'iil ka soo bixiyey dalka woqooyi iyo dhammaan dalalka uu ku kala eryey.' Waayo, waxaan

Yeremyaah

dib ugu soo celin doonaa dhulkoodii aan awowayaashood siiyey. ¹⁶ “Bal eeg, waxaan u diri doonaa kalluumaysato badan,” ayuu leeyahay Eebbe, “wayna soo qaban doonaan; ka diibna waxaan u diri doonaa ugaarsato badan, wayna ugaarsan doonaan buur kasta iyo kur kasta, iyo godadka dhagaxyada.” ¹⁷ Waayo, waxaan ogahay dhammaan jidadkooda; igama qarsoona, mana aha xumaantooda mid iga qarsoon. ¹⁸ Waxaan u abaalmarin doonaa laba jibbaar xumaantooda iyo dembigooda, maxaa yeelay, waxay nijaaseeyeen dhulkayga iyagoo ku wasakheeyey sanamyadooda karaahiyada leh, waxayna buuxiyeen dhaxalkayga karaahiyadooda.” ¹⁹ Eebbow, xooggeyga iyo qalcaddayda, magangalkayga maalinta dhibaataada, quruumaha ayaa kuu iman doona dhulka darafyadiisa oo waxay odhan doonaan, “Hubaal awowayaashleen waxay dhaxleen been, sanamyo aan waxba tarayn.” ²⁰ Ma samaysan karaa qof ilaahyo isaga qudhiisa? Laakiin iyagu ma aha ilaahyo! ²¹ “Sidaas darteed, bal eega, waxaan ka dhigi doonaa inay ogaadaan—markan waxaan ka dhigi doonaa inay ogaadaan xooggeyga iyo awooddayda; waxayna ogaan doonaan in magacygu yahay Eebbe.”

17 Dembiga Yahuudah waxaa lagu xardhay qalab bir ah, oo lagu qoday qodax dhagax ah oo ku yaal looxyada qalbigooda iyo geesaha meelhooda allabariga. ² Sida carruurtoodu u xusuustaan, ayay iyaguna u xusuustaan meelhooda allabariga iyo tiirarkooda Ashera oo ag yaal geedaha cagaaran iyo buuraha dhaadheer. ³ Buurtayda baadiyaha ku taal, hantidaada iyo dhammaan khasnadahaaga waxaan u dhiibi doonaa sidii dhac, oo ay la socdaan meelahaaga sarsare, sababtoo ah dembiga ka jira dhulkaaga oo dhan. ⁴ Adiga oo filladaada ku saabsan, waxaad ka tegi doontaa dhaxalkii aan ku siiyey; waxaan kugu qasbi doonaa inaad u adeegto cadaawayaashaada dhul aanad aqoon, waayo, waxaad igu kicisay dab xanaaq oo igu dhex jira oo aan waligiis damin doonin.

⁵ Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: “Halaagna waxaa leh kii ku tiirsada aadanaha, oo ku tiirsada jidhka, oo qalbigiisu ka jeesto Eebbe. ⁶ Qofkaas wuxuu noqon doonaa sida geed ku yaal lamadegaanka oo aan arkin barwaaqada marka ay timaado. Waxay degganaan doonaan meelaha qallalan ee lamadegaanka, dhul cusbo leh oo aan cidna degganayn. ⁷ Waxaa barakaysan kii ku tiirsada

Eebbe, oo kalsoonidiisu ku jirto isaga. ⁸ Waxay noqon doonaan sida geed biyo ag yaal oo xididiidiisa ku fidinaya webiga. Ma cabsado marka kulayl yimaado; caleemihiisu way cagaaran yihiin. Ma laha wax walwal ah sannadka abaaraha mana joojiyo inuu midho dhalito. ⁹ Qalbigu waa khiyaano badan yahay wax walba ka sarreeya oo aad u xanuunsan; yaa garan kara? ¹⁰ Aniga, Eebbe, waxaan baadhaa qalbiga oo aan imtixaanayaa maskaxda, si aan ugu abaalmariyo qof kasta sida ay yihiin waddooyinkooda, sida ay yihiin natiijooyinka falalkooda. ¹¹ Sida shinbirta qoolleyda ah oo ku dhasha ukumo aanay dhigin, sidaas oo kale waa kii urursada hanti si aan caddaalad ahayn; nolosha dhexdeeda, way ka tegi doontaa, iyo dhammaadka, waxaa lagu muujin doonaa sida nacas. ¹² Carshiga sharafta leh, oo laga aasaasay bilowgii, waa meesha ay ku sugan tahay quduuskeenna. ¹³ Eebbe, waxaad tahay rajada Israa’iil; dhammaan kuwa kaa taga waxaa lagu ceebeeyaa. Kuwa dhulka ka jeesta waxaa lagu qori doonaa ciidda, waayo, waxay ka tageen Eebbe, isha biyaha nool. ¹⁴ I bogsi, Eebbow, oo waan bogsan doonaa; i badbaadi oo waan badbaadi doonaa, waayo, adiga ayaa ammaan ii ah. ¹⁵ Waxay igu sii yiraahdaan, “Xaggee buu ku jiraa erayga Eebbe? Ha yimaado hadda!” ¹⁶ Kama degdegin inaan ka tago inaan noqdo adhiijirkaaga; waad ogtahay inaan doonin maalinta musiibada. Waxa aan ku hadlay waxa uu ahaa hortaa. ¹⁷ Ha noqon cabsi ii ah; waxaad tahay magangalkayga waqtiyada dhibaataada. ¹⁸ Ha lagu ceebeeyo kuwa i silcinaya, laakiin aniga ha layga ceebeeyo; ha lagu wareeriyo, laakiin aniga ha layga wareeriyo. Ku soo rog maalin musiibo; ku burburi laba jibbaaran. ¹⁹ Kanu waa waxa Eebbe igu yidhi: “Tag oo istaag Albaabka Dadka, kaas oo ay boqorrada Yahuudah ka galaan oo ka baxaan, iyo sidoo kale dhammaan albaabbada kale ee Yerusaaalem. ²⁰ U sheeg iyaga, ‘Maqla erayga Eebbe, boqorrada Yahuudah iyo dhammaan Yahuudah iyo dhammaan dadka deggan Yerusaaalem ee ka gala albaabbadan. ²¹ Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Iska jira naftinna, oo ha qadin wax xamuul ah maalinta Sabtida ama ha soo gelin albaabbada Yerusaaalem. ²² Ha ka soo qadin wax xamuul ah guryihiinna ama ha samaynin wax shaqo ah maalinta Sabtida, laakiin ka dhig maalinta Sabtida quduus, sida aan awowayaashiin ku amray. ²³ Laakiin ma ay dhegaysan ama ma ay foorarsan dhegtooda; waxay ahaayeen qoorta adag oo ma ay dhegaysan ama

Yeremyaah

aqbalin edbinta. ²⁴ Laakiin haddii aad si taxaddar leh ii dhegaysataan, ayuu leeyahay Eebbe, oo aydnaan wax xamuul ah soo gelin albaabbada magaaladan maalinta Sabtida, laakiin aad ka dhigtaan maalinta Sabtida quduus adigooon wax shaqo ah ku samaynin, ²⁵ markaas boqorrada ku fadhiya carshiga Daa'uud waxay ka soo geli doonaan albaabbada magaaladan iyaga oo wata saraakiishooda, oo ku socda gaadhifardoodo iyo fardo, iyaga iyo saraakiishooda, ragga Yahuudah iyo dadka deggan Yerusaaalem, oo magaaladan waxay ahaan doontaa mid weligeed la deggan yahay. ²⁶ Dadka waxay ka iman doonaan magaalooyinka Yahuudah iyo meelaha ku hareeraysan Yerusaaalem, dhulka Benyaamiin, dhulka hoose, dhulka buuraha, iyo Negeeb, iyaga oo wata allabaryo la gubo, allabaryo, allabaryo hadhuudh, iyo foox, iyo iyaga oo wata allabaryo mahadnaq ah guriga Eebbe. ²⁷ Laakiin haddii aydnaan i dhegaysan si aad u ilaalisaa maalinta Sabtida quduus adigooon wax xamuul ah soo gelin markaad ka soo gelayaan albaabbada Yerusaaalem maalinta Sabtida, markaas waxaan dab ku shidi doonaa albaabbadeeda, oo waxay baabi'in doontaa qalcadaha Yerusaaalem oo aan la damin doonin."

18 Fariintii Yeremyaah laga siiyey Eebbe, isagoo leh: ² "Kac oo u dhaadhac guriga dheri-sameeyaha, oo halkaas ayaan erayadayda kugu soo gaarsiin doonaa." ³ Markaasaan u dhaadhacay guriga dheri-sameeyaha, waxaana helay isaga oo ku shaqaynaya giraangiraha. ⁴ Laakiin weelkii uu ka samaynayey dhoobada ayaa gacanta dheri-sameeyaha ku xumaaday; sidaas darteed ayuu u sameeyey weel kale, sidii ay ugu wanaagsanayd dheri-sameeyaha inuu sameeyo. ⁵ Eraygii Eebbe ayaa markaas ii yimid, isagoo leh, ⁶ "Ma kari waayo inaan idinla sameeyo, reer binu Israa'iil, sida dheri-sameeyahan sameeyo?" ayaa Eebbe leeyahay. "Bal eega, sida dhoobada gacanta dheri-sameeyaha ugu jirto, ayaad gacantayda ugu jirtaan, reer binu Israa'iil. ⁷ Waqti kasta waxaan ka hadli karaa quruun ama boqortooyo, inaan rujiyo, inaan dumo, ama inaan baabbi'yo; ⁸ haddii quruuntaas aan ka hadlay ka soo noqoto xumaanteed, waan ka noqdaa masiibada aan ku talo galay inaan ku soo dejiyo. ⁹ Ama waqti kale waxaan ka hadli karaa quruun ama boqortooyo, inaan dhiso ama aan beero; ¹⁰ haddii ay xumaan ku sameeyso hortayda iyadoo aan u hoggaansamin codkayga, markaas waan ka fiirsan doonaa wanaagga aan u ballanqaaday inaan u sameeyo.

¹¹ Haddaba sidaas darteed, la hadal dadka Yahuudah iyo dadka deggan Yerusaaalem, adigoo leh, 'Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: "Bal eega, waxaan idinku soo rogayaa masiibo oo waxaan idinku talo galay qorshe. Haddaba mid kasta ha ka soo noqdo jidkiisa xun, oo hagaajiya jidadkiinna iyo camalkiinna!"' ¹² Laakiin waxay odhan doonaan, 'Waxba ma tarayso! Waxaan raaci doonaa qorshayaashayada, oo mid kastaaba wuxuu ku dhaqmi doonaa sida qalbigiisa xun ee madax-adaygga ah.' ¹³ Sidaas darteed kanu waa waxa Eebbe leeyahay: 'Weydii quruumaha dhexdooda, Yaa maqlay wax sidan oo kale ah? Gabadhii bikrad ahayd ee Israa'iil waxay samaysay wax aad u cabsi badan. ¹⁴ Ma barafka Lubnaan ka tagaa dhagaxyada buuraha? Mise biyaha qabow ee ka yimaada ilo fog ayaa marna joojiya qulqulka?' ¹⁵ Haddana dadkaygu way i illoobeen; waxay foox u shitaan sanamyo aan waxba tarayn, waxayna ku dhaceen jidadkooda, waddooyinkii hore, si ay ugu socdaan waddooyin cidla ah, ma aha waddo weyn. ¹⁶ Dalkooda wuxuu noqon doonaa cidlo, wax lagu qoslo weligiis; dhammaan kuwa ag mara ayaa la yaabi doona oo madaxyadooda ruxi doona. ¹⁷ Sida dabayl xoog leh oo bari ka timaada, waxaan ku kala firdhin doonaa hortooda cadowga; waxaan ka jeedsan doonaa wejigayga oo ma tusi doono wejigayga maalinta masiibadooda. ¹⁸ Markaasay yidhaahdeen, "Kaalay, aynu qorshe u samayno Yeremyaah. Sharciga kama baaba'ayo wadaadka, mana baaba'ayo talada xigmadda leh, mana baaba'ayo erayga nebiga. Kaalay, aynu ku weerarno carrabkayaga, oo ha u fiirsan erayadiisa midna." ¹⁹ I maqal, Eebbow, oo dhegeyso waxa cadowgaygu leeyihiin! ²⁰ Ma wanaag baa lagu abaalmariyaa xumaan? Waayo, waxay ii qodeen god. Xusuuso sidaan hortaa ugu istaagay inaan ku hadlo iyaga darteed, si aan cadhadaada uga soo jeediyo. ²¹ Sidaas darteed, carruurtooda gaajo u dhiib, oo u dhiib awoodda seefta; haweenkooda ha noqdaan kuwo aan carruur lahayn iyo carmaal. Raggooda ha la dilo, dhallinyaradoodana seefta ha lagu laayo dagaalka. ²² Ha la maqlo qaylo ka timaada guryahooda marka aad si kedis ah ugu soo rogto weeraryahanno; waayo, waxay ii qodeen god si ay i qabtaan, waxayna ii qariyeen dabin lugahayga. ²³ Laakiin Adigu, Eebbow, waad ogtahay dhammaan dhagartooda ay igu dili doonaan. Ha cafiyaan dembigooda hana tirtirin xumaantooda hortaa. Ha

Yeremyaah

lagu rido hortaa; ula dhaqmaan wakhtiga cadhadaada.

19 Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: “Tag oo soo iibso dheri dhoobo ah oo ka soo qaado dheri-sameeyaha, oo qaado qaar ka mid ah odayaasha dadka iyo qaar ka mid ah wadaaddada waaweyn. ² Markaas u dhaqaaq Dooxada Ben-Hinnom, oo ku dhow albaabka Dheriga Jaban, oo halkaas ku dhawaaq erayada aan ku amro, ³ oo waxaad tidhaahdaa, ‘Maqla erayga Rabbiga, boqorrada Yahuudah iyo dadka deggan Yerusaaalem. Kanu waa waxa Rabbiga Ciidammadu, Eebbeha reer binu Israa’iil, leeyahay: Bal eega, waxaan ku soo wadi doonaa masiibo meeshan oo dhegaha qof kasta oo maqla ay ku dhici doonaan. ⁴ Waayo, way iga tageen oo meeshan ka dhigeen mid qalaad, iyagoo ku shiday foox ilaahyo aanay iyagu aqoon, iyo awoyayaashood iyo boqorrada Yahuudah midkoodna aanay aqoon, oo waxay meeshan ku buuxiyeen dhiigga dadka aan waxba galabsan. ⁵ Waxay dhiseen meelihii sarsare ee Bacal si ay carruurtooda ugu gubaan dabka iyagoo u bixinaya Bacal—arrin aanan amrin, ama aanan ka hadlin, ama aanan maskaxdayda soo gelin. ⁶ Sidaa darteed, bal eega, maalmaha ayaa imanaya, ayaa Rabbigu leeyahay, markaas meeshan looma odhan doono Toofed ama Dooxada Ben-Hinnom, laakiin Dooxada Laynta. ⁷ Meeshan, waxaan ku fashilin doonaa qorshayaashii Yahuudah iyo Yerusaaalem. Waxaan sabab u noqon doonaa inay seef ku dhacaan hortooda cadowgooda, gacmaha kuwa doonaya inay naftooda qaadaan, oo waxaan siin doonaa meydadkooda cunto ahaan shimbiraha cirka iyo xayawaanka dhulka. ⁸ Waxaan ka dhigi doonaa magaaladan mid cidla ah iyo mid lagu qoslo; qof kasta oo ag maraya ayaa naxdin iyo dhawaq ka yeeli doona dhaawacyadeeda oo dhan. ⁹ Waxaan ka dhigi doonaa inay cunaan hilibka wiilashooda iyo gabdhahooda, oo waxay isku cuni doonaan hilibkooda sabab la xiriirta go’doominta iyo dhibaataada ay cadowgooda, kuwa doonaya inay naftooda qaadaan, ku dhibi doonaan.’ ¹⁰ Markaas jebso dheriga hortooda kuwa kula socda, ¹¹ oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Kanu waa waxa Rabbiga Ciidammadu leeyahay: Waxaan burburin doonaa dadkan iyo magaaladan sida loo jebiyo weelka dheri-sameeyaha, oo aan la dayactiri karin; oo waxay ku aasi doonaan meydadkooda Toofed ilaa aan meel kale la heli karin. ¹² Kanu waa waxa aan ku samayn doono

meeshan iyo dadka deggan, ayaa Rabbigu leeyahay, anigoo ka dhigaya magaaladan sida Toofed. ¹³ Guryaha Yerusaaalem iyo guryaha boqorrada Yahuudah ayaa lagu nijaasayn doonaa meeshan, Toofed—dhammaan guryaha saqafkooda ay ku shideen foox dhammaan ciidammada xiddigaha iyo ku shubeen allabaryo cabitaan ilaahyo kale.” ¹⁴ Markaasaa Yeremyaah ka soo noqday Toofed, halkaas oo Rabbigu u soo diray inuu wax sii sheego, oo wuxuu istaagay barxadda guriga Rabbiga oo wuxuu la hadlay dadka oo dhan, ¹⁵ “Kanu waa waxa Rabbiga Ciidammadu, Eebbeha reer binu Israa’iil, leeyahay: Bal eega, waxaan ku soo wadi doonaa magaaladan iyo dhammaan magaalooyinka ku wareegsan dhammaan masiibooyinkii aan ka sheegay iyaga, maxaa yeelay, waxay adkeeyeen qoortooda oo ma ay dhegaysan erayadayda.”

20 Markii Baashuur, wadaadka, ina Imer, oo ahaa kormeeraha sare ee guriga Rabbiga, uu maqlay Yeremyaah oo waxyaalahan sii sheegaya, ² wuxuu ku dhufay Yeremyaah oo ahaa nebi, oo wuxuu ku xidhay xidhmooyinka Albaabka Sare ee Benyaamiin oo ku yaal macbudka Rabbiga. ³ Maalintii ku xigtay, markii Baashuur sii daayay Yeremyaah xidhmooyinka, Yeremyaah wuxuu ku yidhi isaga, “Rabbigu kuma magacaabo Baashuur, laakiin wuxuu ku magacaabaa Dhibic Kasta Dhinac. ⁴ Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay: ‘Waxaan kaa dhigi doonaa naxdin naftaada iyo saaxiibbadaada oo dhan; waxaad arki doontaa iyaga oo ku dhacaya seefta cadaawayaashooda. Waxaan gacanta u gelin doonaa Yahuudah oo dhan boqorka Baabuloon, kaasoo iyaga qaadi doona Baabuloon ama ku dili doona seef. ⁵ Waxaan gacanta u gelin doonaa dhammaan hantida magaaladaan, dhammaan wax soo saarkeeda, iyo dhammaan alaabtaada qaaliga ah, oo ay ku jiraan khasnadaha boqorrada Yahuudah, cadowgooda, kuwaasoo dhici doona oo qaadi doona Baabuloon. ⁶ Adiga, Baashuur, iyo dhammaan kuwa gurigaaga deggan, waxaad u hoyan doontaan Baabuloon. Halkaas ayaad ku dhiman doontaan oo lagu aasi doonaa, adiga iyo saaxiibbadaada oo dhan oo aad si been ah ugu sii sheegtay.”

⁷ Rabbiiyow, waad i khiyaantay, oo waan la khiyaamay; waad igu xoog badnayd oo waad guulaysatay. Maalin walba waxaan noqday wax lagu qoslo; qof walba wuu i maadsadaa. ⁸ Markasta oo aan hadlo, waan qayliyaa, waxaan ku dhawaaqaa rabshad iyo

Yeremyaah

baabbi'in. Erayga Rabbiga wuxuu ii keenay cay iyo ceeb maalin walba. ⁹ Laakiin haddii aan iraaqdo, "Kuma sheegi doono isaga ama kuma hadli doono magaciisa mar dambe," eraygiisu waa sida dab ololaya oo ku jira qalbigayga, oo ku xidhan lafahayga. Waa daalay inaan ku hayo; runtii, ma kari karo. ¹⁰ Waxaan maqlayaa dad badan oo iska sheekaynaya, "Dhibic kasta dhinac! Ku eedeeya! Aan ku eedeeyno!" Dhammaan saaxiibbada aan ku kalsoonahay waxay sugayaan inaan siibto, iyagoo leh, "Waxaa laga yaabaa inuu khiyaamo, oo aan ka guulaysanno oo aan ka aarsanno isaga." ¹¹ Laakiin Rabbigu wuu ila jiraa sida geesi xoog leh; sidaas darteed kuwa i silcinaya way ku turunturoon doonaan oo ma guulaysan doonaan. Waxaa lagu ceebeeyaa si weyn, ceebtoodana weligeed lama ilaawi doono. ¹² Rabbiga ciidammada, adiga oo imtixaama kuwa xaq ah oo arka qalbiga iyo maskaxda, i tus aargudashadaada iyaga, waayo, adiga ayaan kuu dhiibay sababta. ¹³ U heesa Rabbiga, ammaana Rabbiga! Waayo, wuxuu ka samatabbixiyaa nolosha kuwa baahan gacmaha kuwa sharka leh. ¹⁴ Ha la ilaawo maalintii aan dhashay! Ha la xuso maalintii hooyaday i dhashay! ¹⁵ Hala habaaro ninkii aabbahay u keenay warka, oo aad ugu farxay, isagoo leh, "Wiil baa kuu dhashay!" ¹⁶ Ninkaas ha noqdo sida magaalootyinkii Rabbigu baabbi'iyeey iyada oo aan naxariis lahayn. Ha maqlo qaylada dhibaataada subaxdii, iyo dhawaaqa dagaalka duharkii. ¹⁷ Waayo, ma uu dhammaan nolosheyda caloosha, iyadoo hooyaday ay noqoto qabrigayga, oo caloosheedu weynaado weligeed. ¹⁸ Maxaan uga soo baxay caloosha si aan u arko dhib iyo murugo, oo aan maalmahayga ku dhammeeyo ceeb?

21 Eraygii Yeremyaah uga yimid Eebbe markii Boqor Sidqiyaah u soo diray isaga Faashxuur ina Malkiyaah iyo wadaadka Sefanyaah ina Maaseyaah, isagoo leh, ² "Fadlan Eebbe noo weyddii, maxaa yeelay, Nebukadnesar boqorka Baabuloon ayaa dagaal nagu soo qaaday. Waxaa laga yaabaa in Eebbe noo sameeyo sida dhammaan falimihiisa yaabka leh, si cadowgu nooga tago." ³ Laakiin Yeremyaah wuxuu ku yidhi iyaga, "Kanu waa waxa aad u odhan doontaan Sidqiyaah: ⁴ 'Kanu waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, leeyahay: Bal eega, waxaan soo celin doonaa hubka dagaalka ee gacantiinna ku jira, kuwaas oo aad ku dagaallamayso boqorka Baabuloon iyo Kaldiyaanka ku hareeraysan derbiga; oo waxaan ku soo ururin

doonaa bartamaha magaaladan. ⁵ Anigu waxaan idinla dagaallami doonaa gacanta oo fidsan iyo cudud xoog leh, cadhada, xanaaqa, iyo caro weyn. ⁶ Waxaan ku dhufan doonaa dadka deggan magaaladan, dadka iyo xoolaha labadaba; waxayna ku dhiman doonaan belaayo daran. ⁷ Kadib, ayuu leeyahay Eebbe, waxaan gacanta u gelin doonaa Sidqiyaah boqorka Yahuudah, saraakiishiisa, iyo dadka magaaladan ka badbaaday belaayada, seefta, iyo gaajada, Nebukadnesar boqorka Baabuloon, cadowgooda, iyo kuwa noloshooda doonaya. Isagu wuxuu ku dhufan doonaa seefta; isagu ma muujin doono naxariis, naxariis, ama damqasho.'

⁸ "Intaa waxaa dheer, waxaad ku tidhaahdaa dadkan, 'Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Bal eega, waxaan hortiinna dhigay jidka nolosha iyo jidka dhimashada. ⁹ Kii ku sii hadha magaaladan wuxuu ku dhiman doonaa seefta, gaajada, ama belaayada; laakiin kii baxa oo isu dhiiba Kaldiyaanka idin hareeraysan wuxuu noolaan doonaa, wuxuuna noloshiisa u heli doonaa sidii abaalmarin. ¹⁰ Waayo, waxaan go'aansaday inaan belaayo ku soo dejiyo magaaladan oo aanan barwaaqo, ayuu leeyahay Eebbe. Waxaa loo gacangelin doonaa boqorka Baabuloon, isaguna wuxuu ku gubi doonaa dab.' ¹¹ "Intaa waxaa dheer, waxaad ku tidhaahdaa guriga boqorka Yahuudah, 'Maqla erayga Eebbe, ¹² guriga Daa'uud, kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Caddaalad sameeya subax kasta; badbaadiya kan la dhacay gacanta dulmiyaha, si aan cadhadaydu u qaxin sida dab oo aan cidna damin karin, sababta xumaanta falimihiinna. ¹³ Bal eega, waxaan idinla jiraa, kuwa deggan dooxada, dhagaxa sare, ayuu leeyahay Eebbe— kuwa leh, "Yaa noo soo degi kara? Yaa gali kara hoygeena?" ¹⁴ Laakiin waxaan idinku ciqaabi doonaa sida falimihiinna, ayuu leeyahay Eebbe. Waxaan kicin doonaa dab kaymahiinna oo baabi'in doona hareerhiisa oo dhan."

22 Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: "U dhaadhac guriga boqorka Yahuudah oo halkaas fariintan gaadhsii: ² 'Maqla hadalka Rabbiga, boqorka Yahuudahow, adiga oo ku fadhiya carshigii Daa'uud, adiga iyo addoommadaada iyo dadkiinna soo gala iriddan. ³ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Ku dhaqma caddaalad iyo xaqnimo. Badbaadi dhibbanaha dhaca ka soo badbaadi gacanta dulmiga. Ha waxyeleeynin ama xadgudbin ajnabiga, agoonta, ama carmalka, oo ha

Yeremyaah

ku daadin dhiig aan waxba galabsan meeshan. ⁴ Waayo, haddii aad si taxaddar leh u raacdaan amarradan, markaas boqorrada ku fadhiya carshigii Daa'uud waxay soo geli doonaan iridda gurigan, iyagoo ku socda gaadhifardo iyo fardo, oo ay weheliyaan addoommadooda iyo dadkooda. ⁵ Laakiin haddii aydnaan dhegaysan erayadan, ayuu Rabbigu leeyahay, waxaan ku dhaartay naftayda in gurigan uu noqon doono cidla.” ⁶ Waayo, kanu waa waxa Rabbigu leeyahay oo ku saabsan guriga boqorka Yahuudah: “Inkastoo aad ii tahay sida Gilecaad, sida buurta Lubnaan, waxaan hubaal kaaga dhigi doonaa cidla, magaalooyin aan la degganayn. ⁷ Waxaan kuu qori doonaa baabbi'iyayaal, mid kasta oo hubkiisa wata, oo waxay gooyaan geedahaaga kedarka ugu fiican oo dabka ku tuuraan. ⁸ “Quruumo badan ayaa mari doona magaaladaan waxayna isugu odhan doonaan, ‘Maxaa Rabbigu sidan ugu sameeyey magaalo weyn oo sidan u weyn?’ ⁹ Jawaabtu waxay noqon doontaa: ‘Sababtoo ah waxay ka tageen axdiga Rabbiga Eebbahooda oo caabudeen oo u adeegeen ilaahyo kale.’” ¹⁰ Ha u ooyina boqorka dhintay ama ha u baroortina khasaarahiisa; halkii, si daran ugu ooya kii la masaafuriyey, waayo, marna ma soo noqon doono mana arki doono dalkiisa hooyo mar kale.

¹¹ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay oo ku saabsan Shalum ina Yoosiyaah, oo aabbihiis ku guuleystay inuu noqdo boqorka Yahuudah laakiin ka tagay: “Wuxuu marna soo noqon maayo. ¹² Wuxuu ku dhiman doonaa meesha lagu qafaashay; marna ma arki doono dhulkan mar kale.” ¹³ “Waxaa hoogay kii gurigiisa ku dhista xaqdarrada, iyo qolalkiisa sare ku dhista dulmi, oo deriskiisa ku shaqeeya waxba la'aan, oo aan bixin shaqadiisa. ¹⁴ Wuxuu yidhaahdaa, ‘Waxaan dhisan doonaa guri weyn oo leh qolal sare oo waasac ah.’ Sidaas ayuu ku sameeyaa daaqado waaweyn, wuxuu ku dahaadhaa kedar oo ku rinjiyaa casaan dhalaalaya. ¹⁵ Ma boqor baad tahay inaad leedahay kedar badan? Aabbahaa ma lahayn cunto iyo cabitaan? Wuxuu sameeyey wixii saxda ahaa oo caddaalad ah, sidaas darteed wax walba way u hagaageen. ¹⁶ Wuxuu difaacay saboolka iyo baahida, sidaas darteed wax walba way u hagaageen. Miyaanay tani ahayn waxa ay ka dhigan tahay inaad i taqaan?” ayuu leeyahay Rabbigu. ¹⁷ “Laakiin indhahaaga iyo qalbigaaga waxaa kaliya oo ay ku salaysan yihiin faa'iido aan daacad ahayn, ku daadinta dhiig aan waxba galabsan, iyo dulmi iyo

cadaadis.” ¹⁸ Sidaas waxaa leh Rabbiga oo ku saabsan Yehooyaaqiim ina Yoosiyaah, boqorka Yahuudah: “Looguma barooran doono: ‘Hoogay, walaalkay! Hoogay, walaashay!’ Looguma barooran doono: ‘Hoogay, sayidkaygiyow! Hoogay, quruxdiisii!’” ¹⁹ Wuxuu heli doonaa aaska dameer—lagu jiiday oo dibadda looga tuuray iridda Yeruusaalem.” ²⁰ “Kor u bax Lubnaan oo qayti, codkaagana ka yeel Bashaan, ka qayti Abarim, waayo, dhammaan xulafadaada waa la burburiyey. ²¹ Waxaan kula hadlay xilliga barwaaqadaada, laakiin waxaad tidhi, ‘Ma dhegaysan doono!’ Tani waa habkaaga tan iyo yaraantaada; ma aadan addeecin codkayga. ²² Dabayshu waxay kaxayn doontaa adhijirradaada oo dhan, xulafadaaduna waxay geli doonaan qafaal. Markaas waxaad noqon doontaa mid ceebaysan oo sharaf dhac ku dhacay sababtoo ah xumaantaada oo dhan. ²³ Adiga oo deggan Lubnaan, ku nasanaya dhismayaasha kedarka, sida aad u ooyi doontid marka xanuunku kugu soo dhaco, xanuun sida midka haweeney foolanaysa! ²⁴ “Sida xaqiiqada ah sida aan u noolahay,” ayuu leeyahay Rabbigu, “xataa haddii Koonyaah ina Yehooyaaqiim boqorka Yahuudah uu yahay faraanti saxiixan oo gacanta midigta ah, weli waan kaa soo saari lahaa. ²⁵ Waxaan ku siin doonaa gacanta kuwa noloshaada doona, kuwa aad ka cabsanayso—Nebukadnesar boqorka Baabuloon iyo Kaldiyaanka. ²⁶ Waxaan ku tuuri doonaa adiga iyo hooyada ku dhashay dal kale, halkaas oo midkiin midna aanu ku dhalan, halkaas ayaadna ku dhiman doontaan. ²⁷ Marna ma soo noqon doontaan dalka aad u xiisaysaan inaad ku soo noqotaan.” ²⁸ Ma ninkaan Koonyaah ah baa dheri la quudhsaday, oo la jabiyeey, shay aan qofna rabin? Maxaa isaga iyo farcankiisa loogu tuurayaa, loona tuurayaa dal ayan aqoon? ²⁹ Dhulkow, dhulkow, dhulkow, maqla hadalka Rabbiga! ³⁰ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: “Ninkaan ku qor sidii mid aan carruur lahayn, nin aan ku liibaanin cimrigiisa, waayo, farcankiisa midkoodna ma liibaani doono, midkoodna ma fariisan doono carshiga Daa'uud ama ma sii xukumi doono Yahuudah mar dambe.”

23

“Waxaa hoogay adhijirrada sababa in idaha daaqsintayda ay halligmaan oo kala firdhaan!” ayaa yiri Rabbiga. ² Sidaas daraaddeed, Rabbiga, Eebbeha reer binu Israa'iil, wuxuu leeyahay sidaan ku saabsan adhijirrada daryeesha dadkayga: “Waxaad kala firdhiseen adhigayga oo aad eryateen, mana aydnaan daryeelin;

Yeremyaah

bal eeg, waxaan idinka qaban doonaa xumaanta falimihiinna,” ayaa yiri Rabbiga. ³ “Markaas aniga qudhaydu waxaan soo ururin doonaa intii ka hadhay adhigayga oo dhan waddammada aan ku eryay, oo waxaan ku soo celin doonaa daaqsintooda, halkaas oo ay ku dhalaan oo ku tarmaan. ⁴ Waxaan iyaga u magacaabi doonaa adhijirro daryeela; oo mar dambe cabsi kuma ay jiri doonaan ama baqdin, mana jiri doono mid maqan,” ayaa yiri Rabbiga. ⁵ “Bal eeg, maalmaha way imanayaan,” ayaa yiri Rabbiga, “markaan u kicin doono Daa’uud laan xaq ah; Boqor si caqli leh u talin doona oo caddaalad iyo xaqnimo ku fulin doona dalka. ⁶ Maalmihiisa Yahoodah waa la badbaadin doonaa, oo Israa’iil si ammaan ah ayuu u noolaan doonaa; oo kani waa magaca lagu magacaabi doono: ‘Rabbiga Xaqnimadayada.’ ⁷ “Sidaas daraaddeed, bal eeg, maalmaha way imanayaan,” ayaa yiri Rabbiga, “markay mar dambe odhan doonaan, ‘Sida Rabbigu u nool yahay, kan reer binu Israa’iil ka soo saaray dalka Masar,’ ⁸ laakiin taa beddelkeeda, ‘Sida Rabbigu u nool yahay, kan soo saaray oo hoggaamiyay farcankii Israa’iil ka yimid dhulka woqooyi iyo dhammaan waddammada uu ku eryay.’ Markaasay ku noolaan doonaan dalkooda.” ⁹ Ku saabsan nebiyada: Qalbiga ayaa igu jajaban, dhammaan lafahayguna way gariirayaan. Waxaan ahay sida nin sakhraansan, sida mid khamri ku dhacay, sababta Rabbiga iyo erayadiisa quduuska ah. ¹⁰ Dhulku wuxuu ka buuxaa sinaystayaal; sababta habaar, dhulku wuu ooyayaa oo daaqsinta lamadegaanku way qalashay. Jidkoodu waa shar oo xooggoodu ma aha mid sax ah. ¹¹ “Waayo, nebiga iyo wadaadkuba waa musuqmaasuq; xataa gurigaygana waxaan ka helay xumaantooda,” ayaa yiri Rabbiga. ¹² “Sidaas daraaddeed jidkoodu wuxuu noqon doonaa mid simbiririixan; waxaa lagu eryi doonaa gudcurka oo way dhici doonaan. Waxaan ku soo dejin doonaa masiibo sannadka ciqaabtooda,” ayaa yiri Rabbiga. ¹³ “Intaa waxaa dheer, nebiyada Samaariya waxaan ku arkay wax murugo leh: Waxay ku sii sheegaan Baal oo waxay dadkayga Israa’iil ka leexiyeen. ¹⁴ Sidoo kale nebiyada Yerusaaalem waxaan ku arkay wax naxdin leh: Waxay ku kacaan sinnaan oo waxay ku socdaan khiyaano. Waxay xoojiyaan gacmaha kuwa sharka leh, si aan qofna uga soo noqon xumaantiisa. Dhammaantood waxay ii yihiin sida Sodom; dadka Yerusaaalemna waxay ii yihiin sida Gomorra.” ¹⁵ Sidaas daraaddeed, Rabbiga ciidammadu wuxuu leeyahay sidaan ku saabsan nebiyada: “Bal eeg,

waxaan ka dhigi doonaa inay cunaan geed qadhaadh oo cabbaan biyo sun ah, waayo, xumaantu waxay ka soo fiday nebiyada Yerusaaalem oo ku baahday dalka oo dhan.” ¹⁶ Kanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: “Ha dhegaysanina erayada nebiyada idiin sii sheegaya; waxay idinku buuxiyaan rajo been ah. Waxay ku hadlaan riyooyin maskaxdooda ah, ee ma aha afka Rabbiga. ¹⁷ Waxay sii wadaan inay ku yidhaahdaan kuwa i quudhsada, ‘Rabbigu wuxuu yidhi, “Nabad baad heli doontaan.”’ Oo mid kasta oo raaca madax-adaygga qalbigiisa, waxay ku yidhaahdaan, ‘Wax dhibaato ah idinma soo gaadhi doonto.’ ¹⁸ Laakiin yaa istaagay golaha Rabbiga si uu u arko oo u maqla eraygiisa? Yaa dhegaystay oo maqlay eraygiisa? ¹⁹ Bal eeg, duufaanta Rabbiga waxay u baxday cadhadiisa, duufaana ku soo degaysa madaxda kuwa sharka leh. ²⁰ Cadhada Rabbiga ma noqon doonto ilaa uu fuliyo oo uu sameeyo ujeeddoyinka qalbigiisa. Maalmaha ugu dambaysa waxaad si cad u fahmi doontaan. ²¹ Ma aanan dirin nebiyadan, haddana way ordayaan iyagoo wata farriintooda; ma aanan la hadlin iyaga, haddana way sii sheegayaan. ²² Laakiin haddii ay istaagi lahaayeen golahayga, waxay u sheegi lahaayeen erayadayda dadkayga oo ka soo celin lahaayeen jidkooda xun iyo falimahooda xun. ²³ “Ma waxaan ahay Eebbe ku dhow,” ayaa yiri Rabbiga, “oo aan ahayn Eebbe fog?” ²⁴ Ma jiraa qof ku dhuuman kara meel qarsoon si aanan u arkin?” ayaa yiri Rabbiga. “Miyaanay samada iyo dhulka buuxin?” ayaa yiri Rabbiga. ²⁵ “Waxaan maqlay waxa nebiyadu yidhaahdaan oo ku sii sheegaan been magacayga, iyagoo leh, ‘Waxaan ku riyooday! Waxaan ku riyooday!’ ²⁶ Muddo intee le’eg ayay tani ku sii socon doontaa qalbiyada nebiyadan khiyaanada leh, kuwa ku sii sheegaya riyooyinka maskaxdooda? ²⁷ Waxay rumaysan yihiin in riyooyinka ay wadaagaan ay sababaan in dadkaygu ilaawaan magacayga, sida awoyayaashood ugu sameeyeen cibaadada Baal. ²⁸ Nabiga leh riyo ha sheego riyaada, laakiin kan leh eraygayga ha ku hadlo si daacad ah. Maxaa caws la mid ah hadhuudh?” ayaa yiri Rabbiga. ²⁹ “Miyaa erayaygu sida dab ahayn,” ayaa yiri Rabbiga, “iyo sida dubbe burburiya dhagaxa?” ³⁰ “Sidaas daraaddeed,” ayaa yiri Rabbiga, “waxaan ka soo horjeedaa nebiyada isku xada erayada midba midka kale isagoo ku andacoonaya inay iga yimaadeen. ³¹ Haa,” ayaa yiri Rabbiga, “waxaan ka soo horjeedaa nebiyada lulaya carrabkooda oo ku andacoonaya,

Yeremyaah

'Rabbigu wuxuu leeyahay.' ³² Bal eeg, waxaan ka soo horjeedaa kuwa sii sheegaya riyooyin been ah," ayaa yiri Rabbiga. "Waxay sheegaan oo dadkayga ka leexiyaan beentooda aan xisaabta lahayn, haddana ma aanan dirin ama magacaabin. Waxay dadkaas ugu faa'iidayn maayaan waxba," ayaa yiri Rabbiga. ³³ "Markii dadkan, ama nebi ama wadaad, ku weyddiyaan, 'Waa maxay farriinta Rabbiga?' waxaad ku tidhaahdaa, 'Waa maxay farriinta? Waxaan idinka tegi doonaa,' ayaa yiri Rabbiga. ³⁴ Haddii nebi ama wadaad ama qof kale ku andacooda, 'Tani waa farriinta Rabbiga,' waxaan ciqaabi doonaa qofkaas iyo reerkiisa. ³⁵ Kanu waa waxa midkiin kasta ku odhan doono deriskiisa iyo walaalkiisa: 'Maxaa Rabbigu kaaga jawaabay?' ama 'Maxaa Rabbigu ku hadlay?' ³⁶ Laakiin mar dambe ma xusin doontaan 'farriinta Rabbiga,' maxaa yeelay eray kasta wuxuu noqonayaa farriinta qofka. Waxaad qalloociseen erayada Eebbeha nool, Rabbiga ciidammada, Eebbahayaga. ³⁷ Kanu waa waxa aad ku odhan doontaan nebi: 'Maxaa Rabbigu kaaga jawaabay?' ama 'Maxaa Rabbigu ku hadlay?' ³⁸ Oo haddii aad tidhaahdaan, 'Farriinta Rabbiga!' sababtaas daraaddeed Rabbigu wuxuu leeyahay: 'Sababta aad u isticmaashay weedhan, "Farriinta Rabbiga!" waxaan idinku idhi ha dhihin, "Farriinta Rabbiga!"' ³⁹ Sidaas daraaddeed, bal eeg, waxaan hubaal idinka illoobi doonaa oo idinka tuuri doonaa hortayda, iyo magaalada aan idin siiyay iyo aowowayaashiin. ⁴⁰ Waxaan idinku soo dejin doonaa ceeb weligeed ah—ceebe weligeed ah oo aan la illoobi doonin."

24 Ka dib markii Yehooyaaqiim wiilkiisii Yehooyaaqiim, oo ahaa boqorkii Yahuudah, iyo saraakiishii iyo farshaxannadii Yahuudah, laga kaxaystay Yeruusaaleem oo loo qaaday Baabuloon oo uu Nebukadnesar, boqorkii Baabuloon, kaxaystay, ayaa Eebbe wuxuu i tusay laba dambiil oo berde ah oo la dhigay hortii macbudka Eebbe. ² Dambiil ka mid ah wuxuu ku jiray berdaha aadka u wanaagsan, sida kuwa bislaada goor hore; dambiilkii kalena wuxuu ku jiray berdaha aadka u xun, oo aad u xun oo aan la cuni karin sababtoo ah way qudhmeen. ³ Markaasaa Eebbe wuxuu i weyddiiyey, "Maxaad aragtaa, Yeremyaah?" Waxaan ugu jawaabay, "Berde: kuwa wanaagsan aad bay u wanaagsan yihiin, laakiin kuwa xun aad bay u xun yihiin oo lama cuni karo." ⁴ Farriinta Eebbe ayaa ii timid, iyadoo leh, ⁵ "Tani waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, leeyahay: 'Sida berdaha wanaagsan, waxaan u tixgelin doonaa

wanaag qaxootiga Yahuudah, kuwaas oo aan ka kaxaystay meeshan una diray dalka Kaldayaanka. ⁶ Waxaan u fiirin doonaa wanaagooda, oo waxaan ku soo celin doonaa dhulkan. Waxaan dhisi doonaa oo ma dumin doono; waxaan beeri doonaa oo ma rujin doono. ⁷ Waxaan siin doonaa qalbi fahamsan si ay ii aqoonsadaan aniga oo ah Eebbe. Waxay noqon doonaan dadkayga, aniguna waxaan ahaan doonaa Ilaahooda, waayo, waxay ii soo noqon doonaan qalbi dhan. ⁸ 'Laakiin sida berdaha xun, oo aan la cuni karin sababtoo ah way qudhmeen,' ayuu leeyahay Eebbe, 'sidaas ayaan ula dhaqmi doonaa Sidqiyaah, boqorka Yahuudah, saraakiishiisa, iyo inta ka hartay Yeruusaaleem, ha joogaan dhulkan ama ha degganaadaan Masar. ⁹ Waxaan ka dhigi doonaa wax laga naxo iyo ceeb dhammaan boqortooyooyinka dhulka, cay iyo magac xumo, maad iyo habaar, meel kasta oo aan ku kala firdhiyo. ¹⁰ Waxaan ku soo dejin doonaa seef, gaajo, iyo cudur ilaa laga tirtiro dhulka aan siiyey iyaga iyo aowowayaashood.

25 Fariintii waxay u timid Yeremyaah oo ku saabsan dadkii Yahuudah oo dhan, sannaddii afraad ee Yehooyaaqiim ina Yoosiyaah, boqorkii Yahuudah, taasoo ahayd sannaddii ugu horraysay ee Nebukadnesar boqorkii Baabuloon. ² Eraygii Yeremyaah nebiga uu kula hadlay dadkii Yahuudah oo dhan iyo dadka degganaa Yeruusaaleem, isagoo leh: ³ "Laga soo bilaabo sannaddii saddex iyo tobnaad ee Yoosiyaah ina Aamon, boqorkii Yahuudah, ilaa maanta, labaatan iyo saddex sannadood eraygii Eebbe ayaa ii yimid, oo waxaan si joogto ah idiinla hadlay, laakiin ma aydaan dhegaysan. ⁴ Oo Eebbe wuxuu idiin soo diray addoommadiisii nebiyada ahaa si joogto ah, laakiin ma aydaan dhegaysan ama dhegta u dhigin si aad u maqashaan, ⁵ iyagoo leh, 'Hadda ka noqda, midkiin kasta, jidadkiinna sharka ah iyo falimihiinna sharka ah, oo dega dhulka uu Eebbe idinka siiyey idinka iyo aowowayaashiin weligiin iyo weligiinba; ⁶ hana raacina ilaahyo kale si aad ugu adeegtaan oo ugu caabuddaan, hana iiga xanaajinina shuqulka gacmihiinna, markaasna dhib idiinma geysan doono.' ⁷ Si kastaba ha ahaatee, ima aydaan dhegaysan," ayaa Eebbe leeyahay, "oo waxaad iiga xanaajiseen shuqulka gacmihiinna, idinkoo dhib isku keenaya. ⁸ Sidaas daraaddeed Eebbe ciidammada ayaa wuxuu leeyahay: 'Maxaa yeelay, ma aydaan addeecin erayadayda, ⁹ bal eega, waxaan soo kicin doonaa dadkii waqooyi oo dhan,' ayaa Eebbe leeyahay, 'oo

Yeremyaah

waxaan u diri doonaa Nebukadnesar boqorkii Baabuloon, addoonkayga, oo waxaan u keeni doonaa dalkaas iyo dadka deggan iyo quruumaha hareeraha ku wareegsan oo dhan. Waxaan si buuxda u baabbi'in doonaa oo waxaan ka dhigi doonaa wax laga naxo iyo wax laga xishoodo, iyo baabba' weligiis ah. ¹⁰ Intaa waxaa dheer, waxaan ka aamusiin doonaa codkii farxadda iyo rayraynta, codkii arooska iyo aroosadda, dhawaaqa dhagxaanta shiidka iyo iftiinka laambadda. ¹¹ Dhulkan oo dhammu wuxuu noqon doonaa lama degaan baabba' ah, oo quruumahanu waxay u adeegi doonaan boqorka Baabuloon toddobaatan sannadood. ¹² Laakiin marka toddobaatanka sannadood ay dhammaadaan, waxaan ciqaabi doonaa boqorka Baabuloon iyo quruuntaas, ayaa Eebbe leeyahay, 'dembigooda aawadiis, iyo dalka Kaldiyaanka, oo waxaan ka dhigi doonaa baabba' weligiis ah. ¹³ Waxaan dalkaas ku soo dejin doonaa erayadii aan ka hadlay oo dhan, wax kasta oo ku qoran kitaabkan oo Yeremyaah ku sii sheegay quruumaha oo dhan. ¹⁴ Waxay ku hoos jiri doonaan quruumo badan iyo boqorro waaweyn; waxaan ku abaalmarin doonaa iyaga sida ay u sameeyeen iyo shuqulka gacmahooda.' ¹⁵ Waayo, Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, wuxuu igu yidhi: "Qaado koobkan khamriga cadhadayda oo ka qaad gacantayda oo u dhiib quruumaha aan kuu soo diro oo dhan inay cabbaan. ¹⁶ Markay cabbaan, waxay ku wareeri doonaan oo waalan doonaan seef aan u soo dirayo dhexdooda." ¹⁷ Markaasaan koobkii ka qaaday gacanti Eebbe oo waxaan siiyey quruumihii uu ii soo diray oo dhan: ¹⁸ Yerusaa'lem iyo magaalooyinka Yahuudah, boqorraddadii iyo saraakiishoodii, inaan ka dhigo burbur iyo wax laga naxo, wax laga xishoodo, iyo habaar, sida ay maanta tahay; ¹⁹ Boqorka Masar, isaga iyo addoommadiisa, saraakiishiisa, iyo dadkiisa oo dhan; ²⁰ iyo dadka qalaad oo dhan halkaas; boqorrada dalka Cuus oo dhan; boqorrada dalka Filistiin oo dhan (kuwa Ashqelon, Gasa, Eqron, iyo kuwa hadhay ee Ashdod); ²¹ Dadkii Edom, Moo'aab, iyo farcankii Aamoon; ²² boqorrada Turos, boqorrada Siidoon, iyo madaxda jasiiradaha badda ku teedsan; ²³ Dedaan, Teemaa, Buus, iyo kuwa geesaha timaha jarta oo dhan; ²⁴ boqorrada Carabiya oo dhan iyo boqorrada dadka qalaad oo ku nool cidlada; ²⁵ boqorrada Simrii oo dhan, boqorrada Eelaam oo dhan, iyo boqorrada Meediyada oo dhan; ²⁶ iyo boqorrada waqooyi oo dhan, kuwa dhow iyo kuwa fog, midba midka kale ka

dambeeyo—boqortooyooyinka dhulka oo dhan. Oo ka dib oo dhan, boqorka Sheeshakna wuu cabbi doonaa. ²⁷ "Markaas waxaad ku tidhaahdaan, 'Kanu waa waxa Eebbe ciidammada, Ilaaha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: Cabba, sakhraama, matag, oo dhaca oo mar dambe ha kicina seef aan idiin soo dirayo aawadeed.' ²⁸ Laakiin haddii ay diidaan inay koobka ka qaataan gacantaada oo cabbaan, waxaad ku tidhaahdaa, 'Kanu waa waxa Eebbe ciidammada uu leeyahay: Waa inaad hubaal cabtaan! ²⁹ Bal eega, waxaan bilaabayaa inaan masiibo ku soo dejiyo magaalada magacayga sidata, oo ma waxaad u malaynaysaan inaad ciqaab la'aan ahaan doontaan? Ciqaab la'aan ma ahaan doontaan, waayo, waxaan u soo kicinayaa seef dadka dhulka ku nool oo dhan,' ayaa Eebbe ciidammada leeyahay. ³⁰ "Sidaas daraaddeed waxaad ku sii sheegaysaa iyaga erayadan oo dhan, oo waxaad ku tidhaahdaa: 'Eebbe wuxuu ku ciyi doonaa meel sare; wuxuu ka onkodi doonaa hoygiisa quduuska ah oo si xoog leh ayuu ugu ciyi doonaa dalkiisa. Wuxuu u qaylin doonaa sida kuwa canabka tumanaya, kuwa dhulka ku nool oo dhan. ³¹ Buuqa ayaa ku dhamaan doona darafyadii dhulka, waayo, Eebbe wuxuu muran la leeyahay quruumaha; wuxuu xukumi doonaa bini'aadamka oo dhan oo wuxuu seef ku dili doonaa kuwa sharka leh,' ayaa Eebbe leeyahay. ³² Kanu waa waxa Eebbe ciidammada uu leeyahay: 'Bal eega! Masiibo ayaa ka faafaysa quruun ilaa quruun; duufaan xoog leh ayaa ka soo kacaysa meelaha ugu fog ee dhulka.' ³³ Waqtigaas kuwa Eebbe dilay waxay ku jiri doonaan meel kasta—laga bilaabo hal daraf oo dhulka ilaa darafka kale. Lama barooran doono, lama soo ururin doono, ama lama aasi doono, laakiin waxay ahaan doonaan sida saxarada dhulka saaran. ³⁴ Ooya, adhijirro, oo qayliya; ku duula ciidda, madaxda adhiga. Waayo, waqtigiinnii la layn lahaa waa yimid; waxaad ku dhici doontaan sida wananka ugu fiican. ³⁵ Adhijirradu ma heli doonaan meel ay ku magangalaan, madaxda adhiguna meel ay ku baxsadaan ma heli doonaan. ³⁶ Dhageysta qaylada adhijirrada, oohinta madaxda adhiga, waayo, Eebbe wuxuu baabbi'inayaa daaqaalkooda. ³⁷ Daaqaallada deggan ayaa la baabbi'in doonaa cadhada daran ee Eebbe aawadeed. ³⁸ Sida libaax ayuu uga tagay hoygiisii; waayo, dalkoodu wuxuu noqday lama degaan cadowga seefkiisa iyo cadhada daran ee Eebbe aawadeed.

26 Bilowgii boqornimadii Yehooyaaqiim ina Yoosiyaah, boqorkii Yahuudah, waxaa Eebbe ka yimid eraygan: ² “Kanu waa waxa Eebbe

leeyahay: Joog barxadda guriga Eebbe oo u sheeg dhammaan magaalooiyinka Yahuudah ee imanaya inay ku caabudaan guriga Eebbe dhammaan erayada aan ku amray inaan kula hadlo. Ha ka tegin hal eray.

³ Waxaa dhici karta inay maqlaan oo qof walba ka soo jeesto jidkooda xun. Markaasaan ka noqon doonaa masiibada aan doonayo inaan ku soo dejiyo iyaga sababo la xiriiira xumaantooda. ⁴ U sheeg, ‘Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Haddii aydnaan i dhegaysan oo aydnaan raacin sharcigayga, oo aan hortiinna dhigay, ⁵ oo haddii aydnaan dhegaysan erayada addoommadayda nebiyada, oo aan idiin soo diray si joogto ah, in kastoo aydnaan dhegaysan, ⁶ markaasaan gurigan ka dhigi doonaa sidii Shiiloh, oo magaaladan waxay noqon doontaa habaar quruumaha dhulka oo dhan.’” ⁷ Wadaaddadii, nebiyadii, iyo dadkii oo dhammu waxay maqleen Yeremyaah oo ku hadlaya erayadan guriga Eebbe. ⁸ Markii Yeremyaah dhammeeyey inuu gaarsiyo dhammaan erayadii Eebbe ku amray inuu kula hadlo dadka oo dhan, wadaaddadii, nebiyadii, iyo dadkii oo dhammu waxay qabsadeen isaga, iyagoo leh, “Waa inaad dhimataa! ⁹ Maxaad ugu sii nebi sheegaysaa magaca Eebbe in gurigan uu noqon doono sidii Shiiloh, oo magaaladan ay noqon doonto cidla oo aan cidna ku nooleyn?” Dadkii oo dhammuna waxay ku soo urureen Yeremyaah guriga Eebbe. ¹⁰ Markii saraakiishii Yahuudah ay maqleen waxyaalahan, waxay ka tageen guriga boqorka oo u yimaadeen guriga Eebbe oo fadhiisteen albaabka Cusub ee guriga Eebbe. ¹¹ Markaasaa wadaaddadii iyo nebiyadii waxay ku yidhaahdeen saraakiishii iyo dadkii oo dhan, “Ninkan wuxuu mudan yahay xukun dil ah maxaa yeelay wuxuu ku sii nebi sheegay magaaladan, sidaad ku maqasheen dhegihiinna!” ¹²

Markaasaa Yeremyaah wuxuu ku yidhi saraakiishii iyo dadkii oo dhan: “Eebbe ayaa ii soo diray inaan ku sii nebi sheego gurigan iyo magaaladan dhammaan erayadii aad maqasheen. ¹³ Hadda hagaajiya jidadkiinna iyo camalkiinna oo addeeca Eebbe Ilaahiinna. Markaasaa Eebbe ka noqon doonaa masiibada uu idiin sheegay. ¹⁴ Aniga ahaan, waxaan ku jiraa gacantiinna; i sameeya sidaad u aragtaan inay ku habboon tahay oo saxan tahay. ¹⁵ Laakiin ogaada, haddii aad i dishaan, waxaad ku keeni doontaan dhiig aan waxba galabsan naftiinna iyo

magaaladan iyo dadkeeda, waayo run ahaantii Eebbe ayaa ii soo diray inaan idiin sheego dhammaan erayadan oo aad maqasheen.” ¹⁶ Markaasaa saraakiishii iyo dadkii oo dhan waxay ku yidhaahdeen wadaaddadii iyo nebiyadii, “Ninkan ma mudna xukun dil ah, waayo wuxuu inoo hadlay magaca Eebbe Ilaahayaga.” ¹⁷ Qaar ka mid ah waayeelladii dalka ayaa kacay oo la hadlay dadkii oo dhan, ¹⁸ “Miikaah reer Moreshed wuxuu sii nebi sheegay maalmihii Xisqiyaah boqorkii Yahuudah. Wuxuu ku yidhi dadkii oo dhan Yahuudah, ‘Kanu waa waxa Eebbe ciidammada leeyahay: “Siyoon waxaa lagu fali doonaa sida beer, Yerususalemna waxay noqon doontaa burbur, iyo buurta macbudkuna waxay noqon doontaa kayn geedo ah.’” ¹⁹ Xisqiyaah boqorkii Yahuudah ama cid kale oo Yahuudah ka mid ah ma dilay? Xisqiyaah ma ka cabsan Eebbe oo ma raadsaday raalli ahaanshihiisa? Eebbe ma ka noqon masiibadii uu ku sheegay iyaga? Waxaan ku dhow nahay inaan ku keeno shar weyn nafteena!” ²⁰ Hadda waxaa jiray nin kale oo ku sii nebi sheegay magaca Eebbe, Uuriyaah ina Shemayaah oo reer Qiiryat Yecariim ah, oo wuxuu ku sii nebi sheegay magaaladan iyo dhulkan erayo la mid ah kuwa Yeremyaah. ²¹ Markii Boqor Yehooyaaqiim iyo saraakiishiisii iyo madaxdiisii oo dhammu maqleen erayadiisaa, boqorku wuxuu doonay inuu dilo. Laakiin Uuriyaah wuu maqlay oo wuxuu ka cararay cabsida darteed Masar. ²² Boqor Yehooyaaqiim, si kastaba ha ahaatee, wuxuu diray rag Masar: Elnadaan ina Akbor iyo kuwa kale oo la socda. ²³ Waxay Uuriyaah ka soo saareen Masar oo waxay u geeyeen Boqor Yehooyaaqiim, oo wuxuu ku dhufatay seef oo jidhkiisii waxaa lagu tuuray meesha lagu aaso dadka caadiga ah. ²⁴ Si kastaba ha ahaatee, Ahiikam ina Shaafaan wuxuu taageeray Yeremyaah, sidaas darteed looma dhiibin dadka si loogu dilo.

27 Bilowgii xukunka Sidqiyaah, ina Yoosiyaah, boqorkii Yahuudah, fariintan ayaa Yeremyaah uga timid Eebbe: ² Kanu waa waxa Eebbe igu amray: “Samee harqood leh suumanno iyo birro oo ku rid qoortaada. ³ Fariin u dir boqorrada Edom, Moo'aab, Cammoon, Turos, iyo Siidoon adoo adeegsanaya ergadii u timid Yerusaaalem inay arkaan Sidqiyaah, boqorka Yahuudah. ⁴ U sheeg inay gaarsiiyaan sayidyadooda: ‘Kanu waa waxa Eebbe ciidammada, Ilaaha reer binu Israa'iil, leeyahay: “Gaarsiya sayidyadiin: ⁵ Awooddayda weyn iyo gacantayda fidsan ayaan ku

Yeremyaah

abuurray dhulka, dadka, iyo xayawaanka ku nool, waxaana siiya cid kasta oo aan doorto. ⁶ Haatan waxaan dhulkan oo dhan gacanta u geliyey Nebukadnesar, boqorka Baabuloon, addoonkayga, waxaan sidoo kale xayawaanka duurka ka dhigay kuwo isaga u adeegaya. ⁷ Dhammaan quruumuhu waxay u adeegi doonaan isaga, wiilkiisa, iyo wiilkiisa wiilkiisa, ilaa waqtigiisa la gaaro; markaas quruumo badan iyo boqorro waaweyn ayaa isaga addoonsan doona. ⁸ "Haddii quruun ama boqortooyo diido inay u adeegto Nebukadnesar, boqorka Baabuloon, ama inay hoos dhigto harqoodkiisa, waxaan quruuntaas ku ciqaabi doonaa seef, abaar, iyo cudur, ayuu leeyahay Eebbe, ilaa aan gacantiisa ku baabbi'yo. ⁹ Sidaa darteed, ha dhagaysanina nebiyadiinna, waxsheegayaashiinna, riyoodayaashiinna, faaliyayaashiinna, ama sixiroolayaashiinna kuwaas oo idinku leh, 'Ma adeegaysaan boqorka Baabuloon.' ¹⁰ Waxay idiin sheegayaan beeno idin kaxayn doona dhulkiinna; waan idinka eryi doonaa oo waad halligmi doontaan. ¹¹ Laakiin quruun kasta oo hoos dhigta harqoodka boqorka Baabuloon oo u adeega, waxaan u oggolaan doonaa inay ku sii nagaato dhulkeeda si ay u beertaan oo ugu noolaadaan, ayuu leeyahay Eebbe." ¹² Fariintii oo kale ayaan u gudbiyey Sidqiyaah, boqorka Yahuudah, anigoo leh, "Hoos dhig harqoodka boqorka Baabuloon; u adeeg isaga iyo dadkiisa, oo waad noolaan doontaan. ¹³ Maxaad adiga iyo dadkiinnu ugu dhimanaysaan seef, abaar, iyo cudur, sida Eebbe ugu digay quruun kasta oo aan u adeegayn boqorka Baabuloon? ¹⁴ Ha dhagaysanina erayada nebiyadii idinku leh, 'Ma adeegaysaan boqorka Baabuloon,' waayo, waxay idiin sheegayaan beeno. ¹⁵ 'Anigu uma aanan dirin,' ayuu leeyahay Eebbe. 'Waxay ku sheegeen si been ah magacayga. Sidaa darteed, waan idinka eryi doonaa oo waad halligmi doontaan, idinka iyo nebiyadii idiin sheegay.'" ¹⁶ Markaasaan la hadlay wadaaddadii iyo dadkii oo dhan, anigoo leh, "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Ha dhagaysanina nebiyadii sheegaya, 'Hadda dhow alaabtii guriga Eebbe ayaa laga soo celin doonaa Baabuloon.' Waxay idiin sheegayaan beeno. ¹⁷ Ha dhagaysanina. U adeeg boqorka Baabuloon, oo waad noolaan doontaan. Maxay magaaladaani u noqonaysaa mid cidla ah? ¹⁸ Haddii ay dhab ahaan yihiin nebiyo oo ay haystaan erayga Eebbe, ha ka baryeen Eebbe ciidammada in alaabta weli ku jirta guriga Eebbe, qasriga boqorka Yahuudah, iyo Yerusaleem aan loo qaadin

Baabuloon. ¹⁹ Waayo, kanu waa waxa Eebbe ciidammada leeyahay oo ku saabsan tiirarka, Badda naxaasta ah, saldhigyada la dhaqaajin karo, iyo alaabta kale ee magaalada ku hartay, ²⁰ oo Nebukadnesar, boqorka Baabuloon, uga tegey markii uu Jeconyaah, ina Yehooyaaqiim, boqorka Yahuudah, ka qafaashay Yerusaleem una kaxaystay Baabuloon, isagoo wata dhammaan madaxda Yahuudah iyo Yerusaleem— ²¹ Haa, kanu waa waxa Eebbe ciidammada, Ilaaha reer binu Israa'iil, leeyahay oo ku saabsan alaabta weli ku hartay guriga Eebbe, qasriga boqorka Yahuudah, iyo Yerusaleem: ²² 'Waxaa loo qaadi doonaa Baabuloon oo halkaas ayay ku sii jiri doonaan ilaa maalinta aan iyaga u soo jeedo,' ayuu leeyahay Eebbe. 'Markaasaan soo celin doonaa oo ku soo celin doonaa meeshan.'"

28 Sannadkaas isla markiiba, bilowgii boqortooyadii Boqor Sidqiyaah ee Yahuudah, sannaddii afraad, bishii shanaad, ayaa Hananyaah oo ahaa nebi, ina Casuur, oo reer Gibcoon ah, wuxuu igula hadlay guriga Rabbiga hortiisa wadaaddada iyo dadkii oo dhan, isagoo leh: ² "Kanu waa waxa Rabbiga Ciidammadu, oo ah Eebbeha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: 'Waxaan jebiyey harqoodkii boqorka Baabuloon. ³ Muddo laba sannadood gudahood ah waxaan meeshaan ku soo celin doonaa dhammaan alaabtii guriga Rabbiga oo Nebukadnesar boqorka Baabuloon ka qaatay halkan oo uu Baabuloon geeyey. ⁴ Waxaan sidoo kale meeshaan ku soo celin doonaa Yeconyaah ina Yehooyaaqiim, boqorka Yahuudah, iyo dhammaan maxaabiistii Yahuudah oo Baabuloon u tegey,' ayuu leeyahay Rabbigu, 'waayo, waxaan jebin doonaa harqoodkii boqorka Baabuloon.'" ⁵ Markaasaa Yeremyaah oo ahaa nebi wuxuu la hadlay Hananyaah oo ahaa nebi, isagoo hortiisa wadaaddada iyo dadkii oo dhan oo isugu soo ururay guriga Rabbiga, ⁶ oo wuxuu yidhi, "Aamiin! Rabbigu ha sameeyo sidaas! Rabbigu ha oofiyo erayadii aad sii sheegtay adigoo soo celinaya alaabtii guriga Rabbiga iyo maxaabiistii oo dhan oo Baabuloon laga soo celiyo meeshaan. ⁷ Si kastaba ha ahaatee, hadda maqla eraygaan oo aan ku leeyahay adiga iyo dadka oo dhan hortiisa: ⁸ Nebiyadii kaa horreeyey iyo aniga oo ka yimid waayadii hore waxay wax ka sii sheegeen dalal badan iyo boqortooyooyin waaweyn, oo ku saabsan dagaal, masiibo, iyo belaayo. ⁹ Laakiin nebigii sii sheega nabadda waxaa loo aqoonsan doonaa inuu runtii yahay mid uu soo diray Rabbigu oo keliya

Yeremyaah

haddii wax uu sii sheegay ay dhacaan.”¹⁰ Markaasaa Hananyaah oo ahaa nebi wuxuu ka qaaday harqoodkii qoorta Yeremyaah oo ahaa nebi oo wuxuu jebiyey.¹¹ Hananyaahna wuxuu dadkii oo dhan hortooda ku hadlay, isagoo leh, “Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: ‘Sidaas oo kale, muddo laba sannadood gudahood ah waxaan jebin doonaa harqoodkii Nebukadnesar boqorka Baabuloon oo qoorta ummadaha oo dhan ka saari doonaa.’” Markaasaa Yeremyaah oo ahaa nebi wuxuu iska tegey.¹² Markii Hananyaah oo ahaa nebi uu jebiyey harqoodkii qoorta Yeremyaah oo ahaa nebi, ayaa eraygii Rabbiga wuxuu u yimid Yeremyaah: “Tag oo u sheeg Hananyaah, ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: Waxaad jebisay harqood alwaax ah, laakiin meeshiisa waxaad heli doontaa harqood bir ah.’”¹⁴ Waayo, kanu waa waxa Rabbiga Ciidammadu, oo ah Eebbeha reer binu Israa’iil, uu leeyahay: Waxaan qoorta ummadaha oo dhan ku saari doonaa harqood bir ah si ay ugu adeegaan Nebukadnesar boqorka Baabuloon, wayna u adeegi doonaan. Xitaa waxaan isaga siin doonaa xukunka xayawaanka duurjoogta ah.”¹⁵ Markaasaa Yeremyaah oo ahaa nebi wuxuu Hananyaah oo ahaa nebi ku yidhi, “Maqal, Hananyaah! Rabbigu kuma soo dirin, waxaadna dadkan ku kaliftay inay ku kalsoonaadaan been.”¹⁶ Sidaa darteed, kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: ‘Bal eeg, waxaan ku tirtirayaa wejiga dhulka. Sannadkan ayaad dhiman doontaa, maxaa yeelay, waxaad ku kacday caasinimo Rabbiga ka dhan ah.’”¹⁷ Sidaas daraaddeed Hananyaah oo ahaa nebi wuxuu dhintay bishii toddobaad ee isla sannadkaas.

29 Kuwani waa erayadii warqadda uu nebi Yeremyaah ka soo diray Yerusaaalem oo u diray odayaashii hadhay ee maxaabiista ahaa, wadaaddada, nebiyada, iyo dadka oo dhan oo Nebukadnesar ka qaatay Yerusaaalem oo u kaxaystay Baabuloon.² (Tani waxay dhacday ka dib markii Boqor Yekonyaah iyo boqoradda hooyada ah, saraakiisha maxkamadda, madaxda Yahuudah iyo Yerusaaalem, farshaxanada, iyo xirfadlayaasha ay ka tageen Yerusaaalem.)³ Warqaddii waxaa la siiyey Elasaah ina Shaafan iyo Gemaryaah ina Xilqiyaah, oo Sedeqiyaah boqorka Yahuudah u diray Nebukadnesar boqorka Baabuloon. Waxay tiri: “Kanu waa waxa Rabbiga Ciidammada, oo ah Eebbe ee reer binu Israa’iil, uu ku leeyahay maxaabiista oo dhan oo aan ka soo diray Yerusaaalem oo aan u diray Baabuloon: “Guryo dhista oo ku noolaada; beero

beera oo midhahooda cuna.”⁶ Naago guursada oo wiilal iyo gabdho dhala; naago u guuriya wiilashiinna oo gabdhihiinna guur siiya, si ay iyaguna u dhalaan wiilal iyo gabdho. Halkaas ku tarma oo ha yaraanna.”⁷ Dedaal inaad wanaagga magaalada aan idinku diray maxaabiis ahaan, oo u tukada Rabbiga iyada dartiis; waayo, wanaaggeeda waxaad ka heli doontaan wanaaggiinna.”⁸ Waayo, sidaas waxaa leh Rabbiga Ciidammada, oo ah Eebbe ee reer binu Israa’iil: “Ha ku dagmin nebiyada iyo waxsheegayaasha idin dhex jooga, hana maqlina riyooyinka aad sababtaan inay riyoodaan.”⁹ Waxay wax been ah ku sii sheegayaan magacyga. Anigu uma aanan dirin,” ayaa Rabbigu leeyahay.¹⁰ Waayo, sidaas waxaa leh Rabbiga: “Markii toddobaatan sano ay u dhammaadaan Baabuloon, waxaan idiin iman doonaa oo aan oofin doonaa ballanqaadkayga wanaagsan oo aan idinku soo celin doonaa meeshan.”¹¹ Waayo, waxaan ogahay qorshayaasha aan idiin haysto,” ayaa Rabbigu leeyahay, “qorshayaal idin barwaaqeeeya oo idinka ilaaliya waxyeello, si aan idiin siiyo mustaqbal iyo rajo.”¹² Markaas waxaad iigu yeedhi doontaan, ii iman doontaan oo iigu tukan doontaan, oo anna waan idin maqli doonaa.”¹³ Waxaad i doondooni doontaan, oo waad i heli doontaan, markaad doorataan inaad i raadsataan qalbigiinna oo dhan.”¹⁴ Waxaan idinku oggolaan doonaa inaad i heshaan,” ayaa Rabbigu leeyahay, “oo waxaan soo celin doonaa hodantinimadiinna oo aan idinka soo ururin doonaa quruumaha iyo meelaha oo dhan oo aan idinku kala eryay,” ayaa Rabbigu leeyahay, “oo waxaan idinku soo celin doonaa meesha aan idinka soo diray maxaabiis ahaan.”¹⁵ Waayo, waxaad dhab ahaan tidhaahdeen: “Rabbigu wuxuu noo kiciyey nebiyo Baabuloon”—¹⁶ kanu waa waxa Rabbigu leeyahay oo ku saabsan boqorka ku fadhiya carshiga Daa’uud iyo dadka oo dhan oo ku hadhay magaaladaan, dadkiinna aan idinla bixin maxaabiis ahaan—¹⁷ kanu waa waxa Rabbiga Ciidammada leeyahay: “Bal eega, waxaan ku soo dirayaa seef, gaajo, iyo cudur, oo waxaan ka dhigi doonaa sidii berdeyaal aad u xun oo aan la cuni karin.”¹⁸ Waxaan ku eryl doonaa seef, gaajo, iyo cudur, oo waxaan ka dhigi doonaa wax laga naxo oo quruumaha oo dhan, habaarka iyo argagaxa, cataabta iyo ceebta, quruumaha oo dhan oo aan ku kala eryay,¹⁹ maxaa yeelay, erayadayda ma ayan maqlin,” ayaa Rabbigu leeyahay, “erayadii aan marar badan ugu soo diray iyaga addoommadayda nebiyada ah; idinkuna maxaabiis

Yeremyaah

ahaan uma ayan maqlin,” ayaa Rabbigu leeyahay.²⁰ Haddaba, maqla erayga Rabbiga, idinka oo maxaabiis ahaan aan ka soo diray Yeruusaalem oo aan u diray Baabuloon.²¹ Kanu waa waxa Rabbiga Ciidammada, oo ah Eebbe ee reer binu Israa'iil, uu ku leeyahay oo ku saabsan Axab ina Kolaayaaah iyo Sedeqiyaah ina Maaseyaah, oo been ku sii sheegaya magacayga: “Bal eega, waxaan iyaga gacanta u gelin doonaa Nebukadnesar boqorka Baabuloon, oo isagu hortiinna ku dili doonaa.”²² Sababtaas awgeed, habaarka waxaa loo isticmaali doonaa maxaabiista oo dhan oo ka yimid Yahuudah oo ku sugan Baabuloon: ‘Rabbigu ha idinka dhigo sida Sedeqiyaah iyo Axab, oo boqorka Baabuloon ku gubay dabka,’²³ waayo, waxay ku kaceen wax laga naxo oo ku dhex jira Israa'iil, waxayna sinaysteen naagaha deriskooda, waxayna ku hadleen been magacayga, oo aanan ku amrin. Anigu waxaan ahay kan og oo ah markhaati,” ayaa Rabbigu leeyahay.²⁴ La hadal Shemayaah oo reer Nehelaam ah, oo waxaad ku tidhaahdaa,²⁵ Kanu waa waxa Rabbiga Ciidammada, oo ah Eebbe ee reer binu Israa'iil, uu leeyahay: “Maxaa yeelay, waxaad magacaaaga ku soo dirtay warqado dadka oo dhan oo ku sugan Yeruusaalem, wadaadka Sekhanyaah ina Maaseyaah, iyo wadaaddada oo dhan, oo waxaad ku tidhaahdeen,²⁶ ‘Rabbigu wuxuu kaa dhigay wadaad halkii Yahuyaada, inaad noqoto kormeeraha guriga Rabbiga, si aad u geliso qof kasta oo waalan oo wax sii sheegaya, xidhmooyinka iyo silsiladaha.’²⁷ Haddaba maxaad u canaanan weyday Yeremyaah oo reer Anatooth ah, oo isaga oo nebi iska dhigaya idin dhex jooga?”²⁸ Waayo, wuxuu noo soo diray farriintan Baabuloon: “Maxaabiistu way dheeraan doontaa; guryo dhistaa oo ku noolaada, beero beera oo midhahooda cuna.”²⁹ Laakiin Sekhanyaah wadaadka ah ayaa warqaddan u akhriyey Yeremyaah nebiga.³⁰ Markaasaa farriintii Rabbiga u timid Yeremyaah, oo waxay tidhi,³¹ “U dir farriintan maxaabiista oo dhan: ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay oo ku saabsan Shemayaah oo reer Nehelaam ah: “Maxaa yeelay, Shemayaah wuxuu idiin sii sheegay wax aanan dirin, oo wuxuu idinku hoggaamiyey inaad ku kalsoonaataan been,”³² sidaas daraaddeed kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: “Bal eega, waxaan ciqaabi doonaa Shemayaah oo reer Nehelaam ah iyo farcankiisa; cidna kama hadhi doonto dadkaas, mana arki doono wanaagga aan u samayn doono dadkayga,” ayaa

Rabbigu leeyahay, “maxaa yeelay, wuxuu ku kacay kacdoon iga gees ah.””

30 Farriintii Rabbiga ayaa Yeremyaah la siiyey, oo waxay ku tidhi:² “Kanu waa waxa Rabbiga, Eebbeha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: ‘Dhammaan ereyada aan kula hadlay ku qor buug.’³ Waayo, bal eeg, maalmaha way imanayaan,’ ayaa Rabbigu leeyahay, ‘markii aan soo celin doono dadka aan leeyahay, reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah. Waxaan kaloo ku soo celin doonaa dhulka aan aowayaashood siiyey, wayna dhaxli doonaan,’ ayaa Rabbigu leeyahay.”⁴ Kanu waa waxa Rabbigu ka hadlay reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah:⁵ “Waayo, kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: ‘Waxaan maqlay qaylo argagax leh, cabsi, oo aan nabad ahayn.’⁶ Hadda weyddii oo arag: Ma nin baa dhalaya? Haddaba maxaan u arkaa nin kasta oo gacmihiisa calooshiisa saaran sida naag foolanaysa, oo maxay wejiyadoodu u wada cad yihiin?”⁷ Halaas, maalintaasu sidee bay u naxdin badan tahay! Mid la mid ah ma jiro. Waa wakhtigii dhibaataada Yacquub, hase yeeshee wuu ka badbaadi doonaa.⁸ ‘Maalintaas,’ ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay, ‘waan jebin doonaa harqoodka qoortooda, oo waxaan ka goyn doonaa xadkhaha; shisheeyayaashuna mar dambe addoonsan maayaan.’⁹ Waxayse u adeegi doonaan Rabbiga Eebbahooda iyo Daa'uud boqorkooda, kan aan u kicin doono iyaga.

¹⁰ ‘Haddaba ha baqin, Yacquub addoonkayga ahow,’ ayaa Rabbigu leeyahay, ‘oo ha niyad jabin, reer binu Israa'iilow; waayo, waan kaa badbaadin doonaa meel fog, iyo farcankaagana dhulka maxaabiista. Yacquub wuu soo noqon doonaa oo nabad ku jiri doonaa, isagoo aan cabsanayn, oo cidna ma cabsi gelin doonto.’¹¹ Waayo, waan kula jiraa,’ ayaa Rabbigu leeyahay, ‘inaan ku badbaadiyo. In kastoo aan si buuxda u baabbi'in doono quruumaha aan idinku kala firdhiyey, si buuxda kuuma baabbi'in doono. Si caddaalad ah ayaan kuu edbin doonaa, hase yeeshee aan ku dayn maayo adigoo aan la ciqaabin.’¹² “Waayo, kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: ‘Dhaawacaagu waa mid aan la bogsiiin karin, dhaawacaaguna waa mid aan la daweyn karin.’¹³ Ma jiro cid kuu doodda, daawo dhaawacaaga uma hayso, bogsiiinna kuu ma laha.’¹⁴ Dhammaan kuwa ku jeclaaday way ku illoobeen; kuma doondoonaayan. Waxaan ku dhaawacay sida cadowgu yeeli lahaa,

Yeremyaah

ciqaabta mid naxariis daran, maxaa yeelay, dembigaagu waa weyn yahay, oo dembiyadaaduna waa badan yihiin. ¹⁵ Maxaad ugu qaylinaysaa dhaawacaaga, xanuunkaaga aan daawada lahayn? Maxaa yeelay, xumaantaadu waa weyn tahay, oo dembiyadaaduna waa badan yihiin, waxaan ku sameeyey waxyaalahan. ¹⁶ Sidaas darteed, kuwa ku cunaya oo dhan waa la cuni doonaa; dhammaan cadaawayaashaada, mid kasta oo iyaga ka mid ah, wuxuu geli doonaa maxaabiisnimo; kuwa ku dhaca waxay noqon doonaan kuwo la dhaco, oo kuwa ku dhaca oo dhan waan dhici doonaa. ¹⁷ Si kastaba ha ahaatee, waan kuu soo celin doonaa caafimaadka oo waan bogsiiin doonaa dhaawacyadaada,' ayaa Rabbigu leeyahay, 'maxaa yeelay, waxaa laguugu yeedhay mid la tuuray, Siyoon oo aan cidina dan ka lahayn.' ¹⁸ "Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: 'Bal eeg, waxaan soo celin doonaa barwaaqada teendhooyinka Yacquub oo waxaan u naxariisan doonaa hoygiisa; magaalada waxaa lagu dhisi doonaa burburkeeda, qasriguna wuxuu istaagi doonaa meeshiisa saxda ah. ¹⁹ Iyaga waxaa ka soo bixi doona heeso mahadnaq iyo cod farxad leh. Waan ku badi doonaa, mana yara doonaan; waan sharfayaa, mana yaraan doonaan. ²⁰ Carruurtoodu waxay barwaaqoobi doonaan sidii waagii hore, oo bulshada ayaa hortayda lagu aasaasi doonaa; waxaan ciqaabi doonaa kuwa dulmiya oo dhan. ²¹ Hoggaamiyahoodu wuxuu ka mid ahaan doonaa iyaga, oo taliyahoodu wuxuu ka imaan doonaa dhexdiisa. Waxaan u soo dhoweyn doonaa, wuuna ii soo dhowaan doonaa— waayo, yaa ku dhiirrada inuu naftiisa halis geliyo si uu ii soo dhowaado?' ayaa Rabbigu leeyahay. ²² 'Sidaas ayaad dadkayga u noqon doontaan, anna waxaan ahaan doonaa Eebbehiinna.'" ²³ Bal eeg, duufaanta Rabbiga! Cadhadu way soo baxday, duufaana xoog leh; waxay ku wareegi doontaa madaxyada kuwa sharka leh. ²⁴ Cadhada kulul ee Rabbigu ma noqon doonto ilaa uu fuliyo oo uu dhammeeyo ujeedooyinka qalbigiisa. Maalmaha dambe waxaad fahmi doontaan tan.

31 "Maalmahaas," ayuu leeyahay Rabbigu, "waxaan noqon doonaa Eebbe qoysaska reer binu Israa'iil oo dhan, oo iyaguna dadkayga ayay ahaan doonaan." ² Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: "Dadkii seefta ka badbaaday waxay nimco ku heleen cidlada; waxaan u imid inaan Israa'iil nasiyo." ³ Rabbigu wuxuu noo muuqday waqti hore, isagoo leh, "Waxaan idinku jeclaaday jacayl

weligiis ah; sidaas daraaddeed waxaan idinku soo jiiday naxariis aan dhamaanayn." ⁴ "Mar kale ayaan idin dhisi doonaa, oo adiga, Bikrad Israa'iil, waa lagu dhisi doonaa. Mar kale waxaad qaadan doontaa durbaannadaada oo waxaad u bixi doontaa inaad la ciyaartaan kuwa faraxsan." ⁵ "Mar kale waxaad beeri doontaan beero canab ah buuraha Samaariya; beeralaydu way beeri doonaan oo midhaha way ku raaxaysan doonaan." ⁶ "Waayo, waxaa jiri doona maalin ay waardiyeaashu ku qaylin doonaan buuraha Efrayim, 'Kaca, aan u kacno Siyoon, xagga Rabbiga Eebbehehen.'" ⁷ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: "Jacayl ugu heesa Yacquub; qayliya oo ugu sarreeya quruumaha. Ku dhawaaqa, ammaan, oo dhaha, 'Rabbiyow, badbaadi dadkaa, kuwa hadhay ee Israa'iil.'" ⁸ "Bal eega, waxaan ka keeni doonaa dhulka woqooyi oo waxaan ka soo ururin doonaa dhammaadka dhulka. Dhexdooda waxaa jiri doona indho la'aan iyo curyaan, haween uur leh iyo kuwa foolanaya; dad badan ayaa soo noqon doona." ⁹ "Waxay ku iman doonaan oohin; baryid ayaan ku keeni doonaa. Waxaan ku hoggaamin doonaa agagaarka durrurrada biyaha waddo toosan oo aanay ku turunturoon doonin, waayo, waxaan ahay aabbaha Israa'iil, oo Efrayim waa curadkayga." ¹⁰ "Dhegeysta erayga Rabbiga, quruumaha; ku dhawaaqa jasiiradaha fog: 'Kii Israa'iil kala firdhiyey wuu soo ururin doonaa oo wuxuu ilaalin doonaa adhiigiisa sida adhijir.'" ¹¹ "Waayo, Rabbigu wuxuu soo furan doonaa Yacquub oo wuxuu ka soo furan doonaa gacanta kuwa ka xoog badan iyaga." ¹² "Waxay iman doonaan oo farxad ugu qaylin doonaan meelaha sare ee Siyoon; waxay ku iftiimi doonaan nimcada Rabbiga—qamadiga, khamriga cusub iyo saliidda, iyo xoolaha yaryar iyo adhiga. Noloshoodu waxay noqon doontaa sida beer si fiican loo waraabiye, oo mar dambe ma daali doonaan." ¹³ "Markaas gabdaha dhallinyarada ah waxay ku farxi doonaan ciyaarta, iyo wiilasha iyo waayeelladuba sidoo kale. Waxaan u beddeli doonaa baroorashadooda farxad; waan u qalbi qaboojin doonaa oo waxaan siin doonaa farxad halkii murugo." ¹⁴ "Waan siin doonaa wadaaddada waa badan, oo dadkayguna waxay ka dhergi doonaan wanaaggayga," ayuu leeyahay Rabbigu. ¹⁵ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: "Cod baa laga maqlay Raamaah, oohin iyo baroor weyn, Raaxayl oo u ooyaysa carruurteeda oo diiddan in la qalbi qaboojiyo, waayo, ma jiraan." ¹⁶ Kanu waa waxa

Yeremyaah

Rabbigu leeyahay: "Ka jooji codkaaga oohinta iyo indhahaaga ilmada, waayo, shaqadaada waa la abaalmarin doonaa," ayuu leeyahay Rabbigu. "Waxay ka soo noqon doonaan dalka cadowga." ¹⁷ "Sidaas darteed waxaa jira rajo mustaqbalkaaga," ayuu leeyahay Rabbigu. "Carruurtaadu waxay ku soo noqon doonaan dalkooda." ¹⁸ "Runtii waxaan maqlay Efrayim oo barooranaya, 'Waad i edbisay sida weyl aan la qabsan, oo waa la i saxay. I soo celi, oo waan soo noqon doonaa, waayo, waxaad tahay Rabbiga Eebbahayga.'" ¹⁹ "Ka dib markaan lumay, waan toobad keenay; ka dib markaan la i baray, waxaan dharbaaxay bowdayda. Waxaan ahaa mid ceeboobay oo liita maxaa yeelay waxaan xambaarsanaa ceebtii dhalinyaranimadayda." ²⁰ "Efrayim ma aha wiilkayga qaalgiga ah, ilmaha aan ku faraxsanahay? In kastoo aan marar badan ka hadlo, weli waan xusuustaa. Sidaas daraadeed qalbigaygu wuxuu u xiisoodaa isaga; hubaal waan u naxariisan doonaa," ayuu leeyahay Rabbigu. ²¹ "Samee calaamado waddo; dhig tilmaamo. Maskaxdaada u jeedi jidka weyn, jidkii aad martay. Soo noqo, Bikrad Israa'iil, ku soo noqo magaalooyinkaaga." ²² "Intee in le'eg baad ku wareegi doontaa, gabadh aan daacad ahayn Israa'iil? Waayo, Rabbigu wuxuu abuuray wax cusub oo dhulka ku saabsan—naag baa nin hoy u noqon doonta." ²³ Kanu waa waxa Rabbiga ciidammada, Eebbeha Israa'iil, leeyahay: "Markaan soo celiyo hodantinimadooda, dadka ku nool dalka Yahuudah iyo magaalooyinkiisa waxay mar kale isticmaali doonaan erayadan: 'Rabbigu ha kuu barakeeyo, meesha xaqnimada, buurta quduuska ah!'" ²⁴ "Dadkii Yahuudah iyo dhammaan magaalooyinkiisa waxay wada degi doonaan—beeralayda iyo kuwa xoolahooda la socda." ²⁵ "Waayo, waxaan cusboonaysiin doonaa kuwa daalan oo waxaan ka dherjin doonaa kuwa taagta daran." ²⁶ Markaas ayaan toosay oo hareerahayga fiiriyey, oo hurdayaydu waxay ii ahayd mid raaxo leh. ²⁷ "Bal eega, maalmaha waa imanayaan," ayuu leeyahay Rabbigu, "markaan gurayo reer binu Israa'iil iyo reer binu Yahuudah oo aan ku beero farac dad iyo xoolo." ²⁸ "Sidaan ugu fiirsaday inaan rujiyo oo aan dumi, inaan afgembiyo, baabbi'yo oo aan masiibo keeno, sidaas ayaan ugu fiirsan doonaa inaan dhiso oo aan beero," ayuu leeyahay Rabbigu. ²⁹ "Maalmahaas, mar dambe looma odhan doono, 'Aabayaashu waxay cuneen canab dhanaan, carruurta iliggooduna waa dhanaan yahay.'" ³⁰ "Taabadalkeed, qof kasta wuxuu u dhiman

doonaa dembigiisa; kii canab dhanaan cuna—iliggiisa ayaa dhanaan noqon doona." ³¹ "Bal eega, maalmaha waa imanayaan," ayuu leeyahay Rabbigu, "markaan axdi cusub la samayn doono reer binu Israa'iil iyo reer binu Yahuudah." ³² "Ma noqon doonto axdigii aan la galay awoyayaashood markii aan gacantooda ku qabtay si aan uga soo saaro Masar, maxaa yeelay, axdigaygii way jebiyeen, in kastoo aan u ahaa sida nin u yahay naagtiisa," ayuu leeyahay Rabbigu. ³³ "Waayo, kani waa axdiga aan la samayn doono reer binu Israa'iil ka dib maalmahaas," ayuu leeyahay Rabbigu: "Waxaan sharcigayga gelin doonaa maskaxdooda oo waxaan ku qori doonaa qalbigooda. Waxaan ahaan doonaa Eebbahooda, iyaguna waxay ahaan doonaan dadkayga." ³⁴ "Mar dambe ma bari doonaan deriskooda, ama midba midka kale, isagoo leh, 'Rabbiga ogaada,' waayo, dhammaantood way i garan doonaan, laga bilaabo kan ugu yar ilaa kan ugu weyn," ayuu leeyahay Rabbigu. "Waayo, waxaan cafin doonaa xumaantooda oo dambigooda mar dambe ma xusuusan doono." ³⁵ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay, kan qoraxda u magacaabay inay maalintii iftiimiso, kan amray dayaxa iyo xiddigaha inay habeenkii iftiimiyaan, kan badda kiciya si ay hirarkeeda u guuxaan—Rabbiga ciidammada waa magiciisa: ³⁶ "Kaliya haddii amaradan ay iga libdhaan," ayuu leeyahay Rabbigu, "ayaa farcankii Israa'iil mar dambe ka joogsadaan inay quruun iga hor ahaadaan." ³⁷ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: "Kaliya haddii samada kore la qiyaasi karo iyo aasaaska dhulka hoos la sahamin karo ayaan diidi doonaa farcanka Israa'iil sababta ay u sameeyeen oo dhan," ayuu leeyahay Rabbigu. ³⁸ "Bal eega, maalmaha waa imanayaan," ayuu leeyahay Rabbigu, "marka magaalada loo dhisi doono Rabbiga laga bilaabo munaaradda Xanaaneel ilaa albaabka geeska." ³⁹ "Xadhigga cabbirka wuxuu toos ugu bixi doonaa buurta Gaareeb ka dibna wuxuu u leexan doonaa Go'ah." ⁴⁰ "Dhulka oo dhan oo meydadka iyo doobaska lagu tuuro, iyo dhammaan dhulalka ilaa dooxada Qidroon ee bari ilaa geeska albaabka Fardaha, waxay quduus u noqon doonaan Rabbiga. Magaalada mar dambe lagama rujin doono ama lama dumin doono."

32

Eraygii Eebbe ayaa u yimid Yeremyaah sannaddii tobnad oo Sedeciyaah oo ahaa boqorkii Yahuudah, taasoo ahayd sannaddii siddeed iyo tobnad oo Nebukadnesar. ² Wakhtigaas,

Yeremyaah

ciidankii boqorka Baabuloon ayaa hareereeyey Yerusaaalem, oo Yeremyaah oo ahaa nebi ayaa lagu xidhay barxadda ilaalada ee qasriga boqortooyada Yahuudah. ³ Sedeciyaah oo ahaa boqorkii Yahuudah ayaa xidhay, isagoo leh, "Maxaad wax sii sheegaysaa, adigoo leh, 'Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Bal eeg, waxaan magaaladaan gacanta u gelinayaa boqorka Baabuloon, wuuna qabsan doonaa; ⁴ oo Sedeciyaah oo ahaa boqorkii Yahuudah ma baxsan doono reer Baabuloon laakiin hubaal waxaa loo gacan gelin doonaa boqorka Baabuloon, oo wejigiisa ayuu wejigiisa kula hadli doonaa oo isha isha ayuu ku arki doonaa. ⁵ Wuxuu Sedeciyaah u kaxayn doonaa Baabuloon, halkaas oo uu joogi doono ilaa aan isaga ka soo jeesto, ayaa Eebbe leeyahay. Haddii aad la dagaallanto reer Baabuloon, ma guulaysan doontaan." ⁶ Yeremyaah wuxuu yidhi, "Fariinta Eebbe ayaa ii timid, iyadoo leh, ⁷ 'Bal eeg, Hanameel ina Shallum oo adeerkaa ah ayaa kuu iman doona oo ku odhan doona, "Iibso beertayda Anathoth, maxaa yeelay sida qaraabada ugu dhow waa xaqaaga soo celinta inaad iibsato." ⁸ Markaas, sidii Eebbe u sheegay, Hanameel oo ahaa ina adeerkay ayaa ii yimid barxadda ilaalada oo wuxuu igu yidhi, 'Fadlan iibso beertayda Anathoth oo ku taal dhulka Benyaamiin. Maadaama ay tahay xaqaaga inaad soo celiso oo aad haysato, naftaada u iibso.' Markaasaan ogaaday in tani ay ahayd eraygii Eebbe. ⁹ Markaasaan iibsaday beertii Anathoth oo ka iibsaday ina adeerkay Hanameel oo waxaan u miisaamay toddoba iyo toban sheqel oo lacag ah. ¹⁰ Waxaan saxiixay oo shaabadeeyey warqaddii, waxaan ka dhigay markhaati, oo waxaan miisaamay lacagtii miisaanka. ¹¹ Waxaan qaatay warqaddii iibka—nuqulkii shaabadaysan oo ku jira shuruudaha iyo xaaladaha, iyo nuqulkii furan— ¹² oo waxaan warqaddan siiyey Baruk ina Neriyaah, ina Maxseyah, hortiisa ina adeerkay Hanameel iyo markhaatiyaashii saxiixay warqadda, iyo dhammaan Yuhuudda fadhiday barxadda ilaalada. ¹³ Hortooda, waxaan faray Baruk, anigoo leh, ¹⁴ 'Kanu waa waxa Eebbe oo ciidammada, Ilaaha Israa'iil, leeyahay: Qaado dukumentiyadan, labadaba nuqulkii shaabadaysan iyo nuqulkii furan ee warqadda iibka, oo geli weel dhoobo si ay u sii jiraan waqti dheer. ¹⁵ Waayo, kanu waa waxa Eebbe oo ciidammada, Ilaaha Israa'iil, leeyahay: Guryo, beeraha, iyo beero canab ayaa mar kale lagu heli doonaa dhulkan.' ¹⁶ Markii aan warqaddii iibka siiyey Baruk ina Neriyaah, waxaan u

duceeyey Eebbe, anigoo leh, ¹⁷ 'Ah, Sayidka Sarreeya, Adigu waxaad samaysay samooyinka iyo dhulka adiga oo leh awood weyn iyo gacantaada fidsan. Waxba kuguma adka, ¹⁸ kaasoo jacayl u muujinaya kumanaan laakiin ku abaalmariya xumaanta aabbayaasha dhabta carruurtooda ka dib. Ilaah weyn oo xoog leh, magaciisu waa Eebbe oo ciidammada, ¹⁹ weyn talo iyo xoog leh fal, indhahaagu waxay u furan yihiin dhammaan jidadka aadanaha; waxaad abaalmarisaa qof kasta sida uu u dhaqmo iyo sida ay falalkoodu u qalmaan. ²⁰ Waxaad samaysay calaamado iyo yaabab Masar oo aad sii waday ilaa maanta, Israa'iil iyo aadanaha oo dhan dhexdiisa, oo waxaad heshay magacaaga oo weligiis kuu sii ahaanaya. ²¹ Waxaad ka badbaadisay dadkaa Israa'iil Masar adiga oo leh calaamado yaab leh iyo yaabab, adiga oo leh gacantaada xoog leh iyo gacantaada fidsan, iyo falal cabsi leh. ²² Waxaad siisay dhulkan aad u ballanqaaday awoyayaashood, dhul hodan ah oo barwaaqo ah. ²³ Way soo galeen oo qabsadeen, laakiin ma ay addeecin codkaaga ama ma ay raacin sharcigaaga; ma ay samayn wixii aad ku amartay inay sameeyaan. Sidaas darteed waxaad ku soo dejisay masiibadan oo dhan. ²⁴ Bal eeg sida ay u dhiseen jaranjarada hareeraha magaalada si ay u qabsadaan. Sababta seef, gaajo, iyo cudur, magaalada waxaa loo gelin doonaa gacanta reer Baabuloon oo ku weeraraya. Waxa aad ku hadashay waa dhacay, sida aad hadda u aragto. ²⁵ Haddana waxaad igu tidhi, Sayidka Sarreeya, 'Iibso beerta lacag iyo markhaati ka dhig,' in kasta oo magaalada loo gacan geliyey reer Baabuloon." ²⁶ Kadib, eraygii Eebbe ayaa u yimid Yeremyaah, isagoo leh, ²⁷ "Aan ahay Eebbe, Ilaaha aadanaha oo dhan. Ma waxba iguma adka? ²⁸ Sidaas darteed kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Bal eeg, waxaan magaaladaan gacanta u gelinayaa reer Baabuloon iyo Nebukadnesar oo ah boqorka Baabuloon, kaasoo qabsan doona. ²⁹ Reer Baabuloon oo la dagaallamaya magaaladaan waxay soo geli doonaan oo dab ku shidi doonaan; waxay gubi doonaan, iyo guryaha halkaas oo dadku ay igu kiciyeen cadhadayda iyagoo foox ku shiday saqafka Baal iyo iyagoo cabitaanno u shubay ilaahyo kale. ³⁰ Dadkii Israa'iil iyo Yahuudah wax kale ma ay samayn laakiin shar ayey hortayda ka sameeyeen tan iyo yaraantoodii; run ahaantii, dadkii Israa'iil wax kale ma ay samayn laakiin waxay igu kiciyeen cadhadayda iyagoo leh shaqada gacmahooda, ayaa

Yeremyaah

Eebbe leeyahay. ³¹ Laga bilaabo maalintii la dhisay ilaa hadda, magaaladaan waxay igu kicisay cadhadayda iyo xanaaqayga si aan uga saaro hortayda. ³² Dadkii Israa'iil iyo Yahuudah waxay igu kiciyeen cadhadayda iyagoo leh dhammaan sharka ay sameeyeen—iyaga, boqorradda iyo madaxooda, wadaaddadooda iyo nebiyadooda, dadkii Yahuudah iyo kuwa deggan Yeruusaalem. ³³ Waxay dhabarkooda ii jeediyeen oo aan wajigooda; in kastoo aan marar badan iyaga baray, ma ay dhegaysan ama ma ay ka jawaabin edbinta. ³⁴ Waxay dhiseen sanamyadooda karaahiyada leh guriga magacaygu ku yaal oo ay nijaaseeyeen. ³⁵ Waxay dhiseen meelaha sare ee Baal ee Dooxada Ben Hinnom si ay ugu bixiyaan wiilashooda iyo gabdhahooda Molek, in kastoo aan waligeey amrin—ama maskaxdayda kuma soo dhicin—inay sameeyaan karaahiyadan oo ay Yahuudah dembi geliyaan. ³⁶ Haddaba sidaas darteed, kanu waa waxa Eebbe, Ilaaha Israa'iil, ku leeyahay magaaladaan oo aad ku tidhaahdaan, 'Waxaa loo gacan geliyey boqorka Baabuloon oo leh seef, gaajo, iyo cudur'. ³⁷ Bal eeg, waxaan hubaal ka soo ururin doonaa dhammaan dhulalka aan ku kaxeeyey iyaga cadhadayda daran iyo xanaaqayga weyn; waxaan ku soo celin doonaa meeshan oo waxaan ka dhigi doonaa inay ku noolaadaan ammaan. ³⁸ Waxay noqon doonaan dadkayga, oo waxaan noqon doonaa Ilaahooda. ³⁹ Waxaan siin doonaa qalbi iyo waddo keliya, si ay mar walba ii cabsadaan, iyaga dantooda iyo danta carruurtooda ka dib. ⁴⁰ Waxaan la dhihi doonaa axdi weligiis ah: Ma joojin doono inaan wanaag u sameeyo, oo waxaan ku dhiirrigelin doonaa inay i cabsadaan, si aanay marna iiga leexan. ⁴¹ Waxaan ku farxi doonaa inaan wanaag u sameeyo oo waxaan hubaal ku beeri doonaa dhulkan qalbigayga iyo naftayda oo dhan. ⁴² Waayo, kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Sida aan u keenay masiibadan weyn oo dadkan, sidaas oo kale waxaan siin doonaa barwaaqada aan u ballanqaaday. ⁴³ Beeraha mar kale waa la iibsan doonaa dhulkan oo aad ku tidhaahdaan, 'Waa qashin cidla ah, oo aan dad iyo xoolo lahayn, maxaa yeelay waxaa loo gacan geliyey reer Baabuloon.' ⁴⁴ Beeraha waxaa lagu iibsan doonaa lacag, oo warqadaha waa la saxiixi doonaa, la shaabadeeyn doonaa, oo markhaati laga dhigi doonaa dhulka Benyaamiin, meelaha ku wareegsan Yeruusaalem, magaalooiyinka Yahuudah, magaalooiyinka buuraha, magaalooiyinka dhulka

hoose, iyo magaalooiyinka Negeeb, maxaa yeelay waxaan soo celin doonaa hantidooda, ayaa Eebbe leeyahay."

33 Eraygii Eebbe ayaa mar labaad u yimid Yeremyaah isagoo weli ku xidhan barxadda ilaalada, isagoo leh, ² "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay, kan dhulka sameeyey, Eebbe kan u sameeyey oo adkeeyey—magiciisu waa Eebbe: ³ 'Ila hadal oo waan kuugu jawaabi doonaa, oo waxaan ku tusi doonaa waxyaalo waaweyn oo aan la baari karin oo aadan garanayn.' ⁴ Waayo, kanu waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, uu leeyahay oo ku saabsan guryaha magaaladan iyo qasriyadii boqortooyada Yahuudah ee la dumiyeey si looga hortago jaranjarrooyinka go'doominta iyo seefta: ⁵ 'Intay u soo dagaallamaan reer Baabuloon, waxay buuxin doonaan guryaha meydadka kuwii aan ku dilay cadhadayda iyo xanaaqayga. Waan ka qariyay wejigayga magaaladan sababta oo ah xumaanteeda oo dhan. ⁶ Si kastaba ha ahaatee, waxaan u keeni doonaa caafimaad iyo bogsiiin; waxaan bogsiiin doonaa dadkayga oo waxaan u muujin doonaa nabad iyo run badan. ⁷ Waxaan soo celin doonaa barwaaqadii Yahuudah iyo Israa'iil oo waxaan u dhihi doonaa sidii hore. ⁸ Waxaan ka nadiifin doonaa dembiyadooda oo dhan oo ay igu galeen, oo waxaan ka cafiyi doonaa dembiyadooda oo dhan ee ay igu caasiyeen. ⁹ Markaas magaaladan waxay ii keeni doontaa farxad, ammaan, iyo sharaf hortooda quruumaha dhulka oo dhan ee maqla wanaagga aan u sameeyo; oo waxay la yaabi doonaan oo gariiri doonaan barwaaqada badan iyo nabadda aan u bixiyo.' ¹⁰ "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: 'Meeshan, oo aad ku tidhaahdaan, "Waa cidla cidla ah, oo aan dad iyo xoolo toona lahayn," magaalooiyinka Yahuudah iyo jidadka Yeruusaalem ee cidla ah, oo aan dad iyo xoolo toona lahayn, mar kale waa la maqli doonaa ¹¹ dhawaaqyada farxadda iyo rayraynta, codadka aroosadda iyo arooska, iyo codadka kuwa keena allabariyo mahadnaq ah guriga Eebbe, iyagoo leh, "Eebbe ciidammada mahadnaq, waayo, Eebbe waa wanaagsan yahay; jacaylkiisu waa waarayaa weligiis." Waayo, waxaan soo celin doonaa barwaaqadii dalka sidii hore,' ayuu leeyahay Eebbe. ¹² "Kanu waa waxa Eebbe ciidammada leeyahay: 'Meeshan, oo cidla ah oo aan dad iyo xoolo toona lahayn, magaalooyinkeeda oo dhan mar kale waxaa jiri doona daaqsin ay adhiijiradu ku nastaan adhigooda. ¹³ Magaalooiyinka dhulka buuraha leh,

Yeremyaah

buuraleyda galbeedka, iyo Negeeb, dhulka Benyaamiin, tuulooyinka ku wareegsan Yeruusaalem iyo magaalooyinka Yahuudah, adhigu mar kale wuxuu hoos mari doonaa gacanta kan tirinaya,' ayuu leeyahay Eebbe. ¹⁴ 'Waqtiga waa imanayaa,' ayuu leeyahay Eebbe, 'markaan oofin doono ballanqaadkii wanaagsan ee aan u sameeyey dadka Israa'iil iyo Yahuudah. ¹⁵ Maalmahaas iyo wakhtigaas, waxaan ka soo saari doonaa laan xaq ah oo ka soo baxda farcanka Daa'uud; Isagu wuxuu fulin doonaa caddaalad iyo xaqnimo dhulka. ¹⁶ Maalmahaas Yahuudah waa la badbaadin doonaa oo Yeruusaalem waxay ku noolaan doontaa nabadgelyo. Kanu waa magaca lagu magacaabi doono: Eebbe Xaqnimadayada.' ¹⁷ Waayo, kanu waa waxa Eebbe leeyahay: 'Daa'uud weligiis ma waayi doono nin ku fadhiya carshiga guriga Israa'iil,' ¹⁸ ama wadaaddada reer Laawi weligood ma waayi doonaan nin hortayda ugu istaaga inuu bixiyo allabariyo gubasho, inuu gubo allabariyo hadhuudh, oo uu bixiyo allabariyo joogto ah.'" ¹⁹ Eraygii Eebbe ayaa u yimid Yeremyaah, isagoo leh, ²⁰ "Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: 'Haddii aad jebin kartaan axdigayga maalinta iyo axdigayga habeenka, si ay maalinta iyo habeenku u dhicin waayaan wakhtigooda loo qoondeeyey,' ²¹ markaas axdigayga Daa'uud addoonkayga—iyo axdigayga reer Laawi oo ah wadaaddada hortayda u adeegaya—waa la jebin karaa, si aan Daa'uud u yeelan farcan ku talinaya carshigiisa. ²² Waxaan ka dhigi doonaa farcanka Daa'uud addoonkayga iyo reer Laawi oo hortayda u adeega sida xiddigaha cirka oo kale oo aan la tirin karin iyo sida ciidda xeebta badda oo kale oo aan la qiyaasi karin.'" ²³ Eraygii Eebbe ayaa u yimid Yeremyaah, isagoo leh, ²⁴ "Ma ogtahay waxa dadkani leeyihiin, 'Eebbe wuxuu diiday labada qoys ee uu doortay'? Sidaas daraaddeed way quudhsadaan dadkayga oo mar dambe uma tixgeliyaan qaran ahaan. ²⁵ Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: 'Haddii aanan dhigin axdigayga maalinta iyo habeenka iyo inaanan dhisin shuruucda samada iyo dhulka,' ²⁶ markaas waxaan iska indhatiri doonaa farcanka Yacquub iyo Daa'uud addoonkayga oo ma dooran doono mid ka mid ah wiilashiisa inuu xukumo farcanka Ibrahim, Isxaaq, iyo Yacquub. Waayo, waxaan soo celin doonaa barwaaqadooda oo waxaan u naxariisan doonaa.'"

iyo boqortooyooyinkii iyo dadyowgii hoos yimid xukunkiisa ay la dagaallamayeen Yeruusaalem iyo magaalooyinkeeda oo dhan: ² "Kanu waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: U tag Sidqiyaah, boqorka Yahuudah, oo waxaad ku tidhaahdaa, 'Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Bal eeg, waxaan magaaladaan ku wareejin doonaa gacanta boqorka Baabuloon, oo wuxuu ku gubi doonaa dab. ³ Adigu kama baxsan doontid gacantiisa laakiin hubaal waa lagu qaban doonaa oo waa lagu wareejin doonaa isaga. Boqorka Baabuloon waxaad ku arki doontaa indhahaaga, isaguna wuu kula hadli doonaa fool ka fool, oo waxaa lagu kaxayn doonaa Baabuloon. ⁴ Si kastaba ha ahaatee, dhegayso erayga Eebbe, Sidqiyaah boqorka Yahuudah! Eebbe wuxuu kaa hadlay: Adigu seef kuma dhiman doontid; ⁵ waxaad ku dhiman doontaa nabad. Sida udgoon loo gubay aowwayaashaa, boqorradii kaa horreeyey, sidaas oo kale ayaa adigana udgoon loogu gubi doonaa, oo waxay ku barooran doonaan, "Haye, sayidkaygiyow!" Waxaan ku hadlay eraygan, ayuu leeyahay Eebbe.'" ⁶ Markaasaa Yeremyaah nebi ah wuxuu erayadan oo dhan u sheegay Sidqiyaah boqorka Yahuudah, oo ku sugnaa Yeruusaalem, ⁷ markii ciidankii boqorka Baabuloon uu dagaal kula jiray Yeruusaalem iyo magaalooyinka kale ee Yahuudah, kuwaas oo ahaa Laakiish iyo Aseqaah, maaddaama ay ahaayeen magaalooyinkii keliya ee qalcadaha lahaa ee Yahuudah ku hadhay. ⁸ Erayga ayaa Yeremyaah uga yimid Eebbe ka dib markii Boqor Sidqiyaah uu axdi la galay dadka oo dhan ee Yeruusaalem si uu xorriyad ugu dhawaaqo addoommada. ⁹ Qof walba waa inuu sii daayaa addoommadiisa Cibraaniyiinta ah, lab iyo dheddigba, si aan qofna u hayn addoon Cibraani ah. ¹⁰ Dhammaan saraakiisha iyo dadkii galay axdigan waxay oggolaadeen inay sii daayaan addoommaddoodii lab iyo dheddigba oo aanay mar dambe addoonsan. Way u hoggaansameen oo way sii daayeen. ¹¹ Si kastaba ha ahaatee, waxay go'aansadeen inay dib u soo ceshadaan addoommadii ay xoreeyeen, iyagoo mar kale addoonsaday. ¹² Markaasaa eraygii Eebbe loo soo gaarsiyey Yeremyaah: ¹³ "Kanu waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: Waxaan axdi la galay aowwayaashiin markaan ka soo saaray Masar, gurigii addoonsiga, anigoo leh, ¹⁴ 'Dhammaadka toddobada sannadood, qof walba waa inuu sii daayaa walaalkiis Cibraani ah oo iskiis isku iibiyey.

Yeremyaah

Markay kuu shaqeeyaan lix sannadood, waa inaad sii daysaa.' Laakiin aowayaashiin ima ay dhegaysan ama ma ay dhagaysan. ¹⁵ Dhawaantan, waxaad samayseen wixii saxda ahaa hortayda: Qof walba wuxuu xoreeyey deriskiisa, oo waxaad axdi hortayda ka samayseen guriga magacayga sita. ¹⁶ Laakiin hadda waxaad ku soo noqdeen oo magacayga ku xadgudubteen; qof walba wuxuu dib u soo ceshaday addoommadii lab iyo dhedigba ee aad xoreeyeen si ay u tagaan sida ay doonaan. Waxaad ku soo celiseen addoonsi sidii addoommadiinna. ¹⁷ Sidaas darteed, kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Maad i maqasheen adigoo ku dhawaaqaya xorriyad, midkiinba walaalkiis iyo deriskiis. Sidaas darteed, hadda waxaan idiin ku dhawaaqayaa 'xorriyad', ayuu leeyahay Eebbe—'xorriyad' seef, cudur, iyo gaajo. Waxaan idinka dhigi doonaa argagax dhammaan boqortooyooyinka dunida. ¹⁸ Kuwa jebiyeey axdigayga oo aan fulin shuruudihii axdiga ay hortayda ka sameeyeen, waxaan ula dhaqmi doonaa sida dibi ay kala gooyeen oo ay dhex mareen. ¹⁹ Hoggaamiyeyaasha Yahuudah iyo Yerusaaalem, saraakiisha maxkamadda, wadaaddada, iyo dadka dalka oo dhan oo dhex maray qaybaha dibiga, ²⁰ waxaan ku wareejin doonaa gacanta cadaawayaashooda kuwaas oo doonaya inay naftooda qaataan. Jidhkooda waxaa cuni doona shimbiraha hawada iyo bahallada dhulka. ²¹ Waxaan gacanta u gelin doonaa Sidqiyaah boqorka Yahuudah iyo saraakiishiisa cadaawayaashooda kuwaas oo doonaya inay naftooda qaataan, ciidankii boqorka Baabuloon oo idinka soo baxay. ²² Bal eeg, waxaan amri doonaa, ayuu leeyahay Eebbe, oo waxaan ku soo celin doonaa magaaladan. Waxay la dagaallami doonaan, qabsan doonaan, oo dab ku gubi doonaan; oo waxaan ka dhigi doonaa magaalooyinka Yahuudah cidla, iyada oo aan cidna ku noolaan."

35 Eraygii Yeremyaah uga yimid xagga Rabbiga wakhtigii Yehooyaaqiim ina Yoosiyaah, oo ahaa boqorkii Yahuudah: ² "Tag guriga Reekaabiyyiin oo la hadal, oo u keen guriga Rabbiga, qolalka dhinacyada midkood, oo u soo bandhig khamri inay cabbaan." ³ Markaasaan qaaday Yaasanyaah ina Yeremyaah, ina Xabaasiniyaah, iyo walaalihiis iyo dhammaan wiilashiisii, oo ahaa reerka Reekaabiyyiin oo dhan, ⁴ oo waxaan keenay guriga Rabbiga, qolkii wiilashii Xanaam, ina Igdaaliyaah, ninkii Eebbe, kaasoo ku yiilay qolkii saraakiisha

agtiisa, oo ka sarreeyey qolkii Maaseeyaah, ina Shalluum, oo ahaa waardiyyihii iridda. ⁵ Markaasaan hortooda dhigay nimankii reerka Reekaabiyyiin baaquliyo khamri iyo koobab, oo waxaan ku idhi, "Khamri cabba." ⁶ Laakiinse way ku jawaabeen, "Khamri ma cabbi doonno, waayo, Yoonadaab ina Reekaab, awoowgeen, ayaa nagu amray, 'Khamri ma cabbi doontaan, idinka iyo farcankiinnaba, weligiinba. ⁷ Guryo ma dhisan doontaan, abuurina ma beeri doontaan, beero canab ahna ma beeran doontaan, mana lahaan doontaan; laakiin waxaad ku noolaan doontaan teendhooyin maalmaha oo dhan, si aad u noolaataan dhulka aad ku socotaan.'" ⁸ Waxaan addeecnay codkii Yoonadaab, ina Reekaab, awoowgeen, oo wuxuu nagu amray, inaan khamri cabbin maalmaha oo dhan, annaga, iyo naagahayaga, iyo wiilashayada, iyo gabdhahayaga, ⁹ ama inaan guryo dhisan oo aan ku noolaano, mana lihin beero canab ah, ama beer, ama dalagyo. ¹⁰ Waxaan ku noolaanay teendhooyin, oo waxaan addeecnay oo samaynay wax walba oo awoowgeen Yoonadaab nagu amray. ¹¹ Laakiin markii Nebukadnesar, boqorkii Baabuloon, uu dalka soo weeraray, waxaan nidhi, 'Kaalaya, aan u tagno Yerusaaalem si aan uga baxsanno ciidammada Kaldayaanka iyo Suuriyaanka.' Sidaas daraaddeed waxaan ku sii nagaanay Yerusaaalem." ¹² Markaasaa eraygii Rabbiga wuxuu u yimid Yeremyaah, isagoo leh, ¹³ "Tani waa waxa Rabbiga Ciidammada, oo ah Eebbeha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: 'Tag oo dadka Yahuudah iyo dadka deggan Yerusaaalem u sheeg, "Miyaad wax ka baran doontaan oo dhegaysan doontaan erayadayda?" ayaa Rabbigu leeyahay. ¹⁴ 'Erayadii Yoonadaab, ina Reekaab, oo uu farcankiisa ku amray, inaanay khamri cabbin, waa la dhawray. Ilaa maantadan la joogo khamri ma cabbaan, maxaa yeelay, waxay addeecdeen amarkii awoowgood. Laakiin waxaan idinla hadlay si joogto ah, welina ima aydin dhegaysan. ¹⁵ Waxaan idiin soo diray addoommadayda nebiyada, marar badan, anigoo leh: "Midkiin walba waa inuu ka soo noqdaa jidadkiinna xunxun oo uu hagaajiyaa falimihiinna; ha raacina ilaahyo kale si aad ugu adeegtaan. Markaas waxaad ku sii nagaan doontaan dalka aan idin siiyey iyo aowayaashiin." Laakiin dheg uma aydin dhigin ama ima aydin dhegaysan. ¹⁶ Farcankii Yoonadaab, ina Reekaab, waxay fuliyeen amarkii awoowgood siiyey, laakiin dadkan ima ay dhegaysan.'" ¹⁷ Sidaas daraaddeed, tani waa waxa Rabbiga, Eebbeha

Yeremyaah

Ciidammada, oo ah Eebbeha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: 'Bal eeg, waxaan ku soo dejinayaa Yahuudah iyo dadka deggan Yeruusaalem masiibadii aan ku dhawaaqay, maxaa yeelay, waxaan la hadlay, laakiin ima ay dhegaysan; waxaan u yeedhay, laakiin ima ay jawaabin.'" ¹⁸ Markaasaa Yeremyaah wuxuu ku yidhi reerka Reekaabiyaan, "Tani waa waxa Rabbiga Ciidammada, oo ah Eebbeha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: 'Sababta oo ah waxaad addeecdeen amarkii Yoonaadaab awowgiin, oo aad dhawrayseen dhammaan amarradiisa oo aad samayseen wax walba oo uu idin amray, ¹⁹ sidaas daraaddeed tani waa waxa Rabbiga Ciidammada, oo ah Eebbeha reer binu Israa'iil, uu leeyahay: 'Yoonaadaab, ina Reekaab, weligiis ma waayi doono farcan hortayda joogta mar walba.'"

36 Sannaddii afraad ee Yehooyaaqiim ina Yoosiyaah, boqorkii Yahuudah, fariintan ayaa Yeremyaah uga timid Eebbe: ² "Qaado duub oo ku qor dhammaan erayadii aan kula hadlay oo ku saabsan Israa'iil, Yahuudah, iyo quruumaha oo dhan, laga soo bilaabo markii aan kula hadlay xilligii Yoosiyaah ilaa maanta. ³ Waxaa laga yaabaa in dadkii Yahuudah ay maqlaan dhammaan masiibada aan damacsanahay inaan ku soo dejiyo, oo mid kastaaba ka soo jeesto jidkiisa xun; markaasaan ka cafiyi doonaa xumaantooda iyo dembigooda." ⁴ Markaasaa Yeremyaah wuxuu u yeedhay Baruk in Neeriyaah, oo Yeremyaah wuxuu u akhriyay dhammaan erayadii Eebbe uu kula hadlay, Barukna wuxuu ku qoray duubka. ⁵ Yeremyaah wuxuu Baruk ku amray, isagoo leh, "Anigu waan xayiranahay; ma geli karo guriga Eebbe. ⁶ Sidaa darteed, adigu tag oo ka akhri duubka, kaas oo aad ku qortay erayadayda, erayada Eebbe dadka ku sugan guriga Eebbe maallinta soonka. Sidoo kale, u akhri dhammaan dadka Yahuudah ee ka yimaada magaaloyinkooda. ⁷ Waxaa laga yaabaa in baryadooda ay hor yimaadaan Eebbe, oo mid kastaaba ka soo jeesto jidkiisa xun, waayo, aad bay u weyn tahay cadhada iyo xanaaqa uu Eebbe ku dhawaaqay dadkaas." ⁸ Baruk ina Neeriyaah wuxuu sameeyey wax walba oo Yeremyaah nebi ah uu ku amray; wuxuu ka akhriyay duubka erayadii Eebbe guriga Eebbe. ⁹ Bishii sagaalaad ee sannaddii shanaad ee Yehooyaaqiim ina Yoosiyaah, boqorkii Yahuudah, waxaa loo iclaamiyay soon hortiisa Eebbe dhammaan dadka ku sugan Yeruusaalem iyo kuwa ka yimid magaaloyinka Yahuudah. ¹⁰ Markaasaa Baruk ka

akhriyay duubka erayadii Yeremyaah dhammaan dadka ku sugan guriga Eebbe, qolka Gemaryaah ina Shaafan qoraaga, oo ku yaal barxadda sare, albaabka cusub ee guriga Eebbe. ¹¹ Markii Miikaayah ina Gemaryaah, ina Shaafan, uu maqlay dhammaan erayadii duubka, ¹² wuxuu u degay qolka qoraaga ee qasriga boqortooyada, halkaas oo ay fadhiyeen dhammaan saraakiisha: Eliishaama qoraaga, Delaayaah ina Shemayaah, Elnataan ina Akboor, Gemaryaah ina Shaafan, Seedekiyaah ina Xanaanyaah, iyo dhammaan saraakiisha kale. ¹³ Miikaayah wuxuu u sheegay dhammaan erayadii uu maqlay markii Baruk ka akhriyay duubka dadka. ¹⁴ Markaasaa saraakiisha oo dhan waxay u direen Yehuudi ina Nethanyaah, ina Shelemyaah, ina Kuushii, inay Baruk ku yiraahdaan, "Keen duubka aad dadka uga akhriday oo noogu kaalay." Markaasaa Baruk ina Neeriyaah wuxuu qaaday duubka oo u tegey iyaga. ¹⁵ Waxay ku yiraahdeen, "Fadlan fadhiiso oo noo akhri." Markaasaa Baruk u akhriyay. ¹⁶ Markii ay maqlaan dhammaan erayadan, waxay isha ku eegteen cabsida oo waxay ku yiraahdeen Baruk, "Waa inaan boqorka u sheegnaa dhammaan erayadan." ¹⁷ Markaasay Baruk weyddiiyeen, "Noo sheeg, sidee baad ku qortay waxan oo dhan? Ma waxay ahaayeen erayadii Yeremyaah?" ¹⁸ "Haa," ayuu Baruk ku jawaabay, "wuxuu ii akhriyay dhammaan erayadan, anna waxaan ku qoray khad duubka." ¹⁹ Markaasaa saraakiishu waxay Baruk kula taliyeen, "Adiga iyo Yeremyaah waa inaad meel ammaan ah ka heshaan. Ha u sheegin qofna meesha aad joogtaan." ²⁰ Waxay duubka ku dhex dhigeen qolka Eliishaama qoraaga oo waxay u tageen boqorka barxadda, iyagoo u sheegaya wax walba. ²¹ Boqorku wuxuu u diray Yehuudi inuu keeno duubka, Yehuudi wuxuu ka soo qaaday qolka Eliishaama qoraaga oo wuxuu u akhriyay boqorka iyo dhammaan saraakiisha ag taagan. ²² Waxay ahayd bishii sagaalaad, boqorkuna wuxuu fadihiyay guriga jiilaalka, dabna wuxuu ka holcayay foornada hortiisa. ²³ Markii Yehuudi uu akhriyay saddex ama afar tiir, boqorku wuxuu ku gooyay mindida qoraaga oo wuxuu ku tuuray foornada, ilaa duubkii oo dhan uu ku gubtay dabka. ²⁴ Boqorka iyo dhammaan addoommadiisa oo maqlay dhammaan erayadan ma ay muujin cabsi, mana ay jeexin dharkooda. ²⁵ In kasta oo Elnataan, Delaayaah, iyo Gemaryaah ay ku baryeen boqorka inuusan gubin duubka, haddana ma uu dhegaysan

Yeremyaah

erayadooda. ²⁶ Hase yeeshee, boqorku wuxuu amray Yeraxmeel, wiilka boqorka, Serayaah ina Asri'eel, iyo Shelemyaah ina Abdeel inay qabtaan Baruuk qoraaga iyo Yeremyaah nebiga, laakiin Eebbe ayaa qariyay. ²⁷ Ka dib markii boqorku uu gubay duubkii ay Baruuk ku qortay erayadii Yeremyaah, eraygii Eebbe ayaa u yimid Yeremyaah: ²⁸ "Qaado duub kale oo ku qor dhammaan erayadii ku jiray duubkii ugu horreeyay ee Yehooyaaqiim boqorkii Yahuudah uu gubay. ²⁹ Ku saabsan Yehooyaaqiim boqorkii Yahuudah, waxaad dhahdaa, 'Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Waxaad gubtay duubkaas oo waxaad tidhi, "Maxaad ugu qortay in boqorka Baabuloon uu hubaal iman doono oo uu burburin doono dhulkan oo uu ka dhigi doono cidla aan dad iyo xoolo midna lahayn?" ³⁰ Sidaa darteed, kanu waa waxa Eebbe leeyahay oo ku saabsan Yehooyaaqiim boqorkii Yahuudah: Ma jiri doono qof ku fadhiista carshiga Daa'uud; meydkiisuna wuxuu u soo bixi doonaa kulaylka maalintii iyo qabowga habeenkii. ³¹ Waan ciqaabi doonaa isaga, farcankiisa, iyo addoommadiisa xumaantooda. Waxaan ku soo dejin doonaa iyaga iyo dadka Yerusaaalem iyo dadka Yahuudah dhammaan masiibada aan ku dhawaaqay iyaga, maxaa yeelay, ma ay dhegaysan." ³² Markaasaa Yeremyaah wuxuu qaaday duub kale oo wuxuu siiyay qoraaga Baruuk ina Neeriyaah, Yeremyaahna wuxuu u akhriyay, Baruukna wuxuu ku qoray dhammaan erayadii duubkii uu Yehooyaaqiim boqorkii Yahuudah ku gubay dabka, iyo erayo badan oo la mid ah ayaa lagu daray.

37 Sidqiyaah, ina Yoosiyaah, waxaa boqor ka dhigay dalka Yahuudah Nebukadnesar oo ahaa boqorkii Baabuloon, isagoo beddelay Yehooyakiin, ina Yehooyaasiin. ² Laakiin isaga, saraakiishiisa, iyo dadkii dalkaba ma ay dhegaysan erayadii Eebbe ee uu ku hadlay Yeremyaah oo ahaa nebi. ³ Hase yeeshee, Boqor Sidqiyaah wuxuu u diray Yahuukal, ina Shelemyaah, iyo wadaadkii Sefanyaah, ina Maaseyaah, inay Yeremyaah nebigii u yidhaahdaan, "Fadlan noo soo ducee Eebbe Ilaaheenna." ⁴ Wakhtigaas Yeremyaah wuxuu xor u ahaa inuu dadka dhex mushaaxo, maadaama aan weli la xirin. ⁵ Faraacoon ciidankiisii waxay ka soo baxeen Masar, oo markii reer Baabuloon ee ku hareeraysnaa Yerusaaalem ay maqlaan warkaas, waxay ka tageen Yerusaaalem. ⁶ Markaasaa Yeremyaah nebigii waxaa u yimid farriin ka timid Eebbe: ⁷ "Kanu waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu

Israa'iil, uu leeyahay: Boqorka Yahuudah u sheeg, kii kuu soo diray inaad i weydiiso, 'Bal eeg, ciidankii Faraacoon oo u soo baxay inay idin caawiyaan, waxay ku noqon doonaan dalkoodii Masar. ⁸ Markaasaa reer Baabuloon waxay ku soo noqon doonaan oo la dagaallami doonaan magaaladan; waxayna qabsan doonaan oo dab qabadiin doonaan.' ⁹ Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: 'Ha is khiyaanina, idinkoo leh, "Reer Baabuloon way naga tegi doonaan." Ma ay tegi doonaan! ¹⁰ Xataa haddii aad ka adkaataan ciidanka reer Baabuloon oo idin weeraraya, oo kaliya dhaawaca ku hadha teendhooyinkooda, waxay kici doonaan oo magaaladan dab qabadiin doonaan.'" ¹¹ Markii ciidankii reer Baabuloon ay ka tageen Yerusaaalem sababtoo ah ciidankii Faraacoon, ¹² Yeremyaah wuxuu ka baxay Yerusaaalem si uu u tago dhulka Benyaamiin si uu uga soo qaato qaybtiisii dhaxalka dadka dhexdiisa. ¹³ Laakiin markuu gaaray iridda Benyaamiin, taliyihii ilaalada, Irijaah, ina Shelemyaah, ina Xanaanyaah, ayaa qabtay isaga, isagoo leh, "Waxaad u socotaa inaad u gudubtid reer Baabuloon!" ¹⁴ "Taasi waa been!" ayuu Yeremyaah ku jawaabay. "Ma aanan u gudbin reer Baabuloon." Laakiin Irijaah ma uu dhegaysan, wuxuuna qabtay Yeremyaah, isagoo u keenay saraakiisha. ¹⁵ Saraakiishii way u cadhoodeen Yeremyaah, waxayna garaaceen oo xireen gurigii Yoonaataan oo ahaa qoraaga, kaasoo loo beddelay xabsi. ¹⁶ Yeremyaah waxaa lagu riday qol dhulka hoostiisa ah oo ku yaalla xabsiga, halkaasoo uu ku jiray maalamo badan. ¹⁷ Markaasaa Boqor Sidqiyaah u soo diray oo si qarsoodi ah ugu weydiiyey qasriga, "Ma jiraa wax eray ah oo ka yimid Eebbe?" "Haa," ayuu Yeremyaah ku jawaabay, "waxaad gacanta u geli doontaa boqorka Baabuloon." ¹⁸ Yeremyaah wuxuu kaloo ku yidhi Boqor Sidqiyaah, "Maxaan ku sameeyey adiga, saraakiishaada, ama dadkan, inaad i xirtay? ¹⁹ Hadda xaggee joogaan nebiyadii kuu sii sheegay, 'Boqorka Baabuloon kuma soo weerari doono adiga ama dhulkan?' ²⁰ Laakiin hadda, sayidkaygiyow boqor, fadlan dhegayso baryadayda: ha ii celin guriga Yoonaataan oo ahaa qoraaga, ama halkaas ayaan ku dhiman doonaa." ²¹ Markaasaa Boqor Sidqiyaah wuxuu amray in Yeremyaah lagu hayo barxadda ilaalada, oo la siiyo kibis maalin kasta oo laga keeno waddada rootida, ilaa intii rootida magaaladu ka dhammaanayso. Sidaas daraaddeed Yeremyaah wuxuu ku sii joogay barxadda ilaalada.

Shefatiyaah ina Mattan, Gedalyaah ina Pashhuur, Yehukal ina Shelemyaah, iyo Pashhuur ina Malkiyaah waxay maqleen erayadii Yeremyaah uu kula hadlayey dadka oo dhan, isagoo leh, ² “Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: ‘Kii ku sii nagaada magaaladan wuxuu ku dhiman doonaa seef, gaajo, ama cudur, laakiin kii isu dhiiba Kaldayaanka wuu noolaan doonaa. Naftiisa wuu badbaadin doonaa wuuna noolaan doonaa.’” ³ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: ‘Magaaladan waxaa hubaal ahaan loo gelin doonaa gacanta ciidanka boqorka Baabuloon, wuuna qabsan doonaa.’” ⁴ Markaasaa saraakiishu waxay boqorkii ku yidhaahdeen, “Ninkan waa in la dilo, waayo, wuxuu niyad-jabinayaa askarta ku hadhay magaaladan, iyo dadkoo dhanba, isagoo kula hadlayaa erayadan. Ninkani uma raadinayoo wanaagga dadkan, laakiin wuxuu raadinayaa dhibaatooyinkooda.” ⁵ Boqor Sidqiyaah wuxuu yidhi, “Bal eeg, gacantiinna ayuu ku jiraa; boqorku waxba kama qaban karo inuu idin horjoogsado.” ⁶ Markaasay Yeremyaah qabsadeen oo waxay ku rideen ceelka Malkiyaah, oo ahaa wiilka boqorka, kaasoo ku yaallay barxadda waardiyaha. Waxay Yeremyaah ku rideen ceelka xadhko; ma lahayn biyo, oo keliya dhoobo, Yeremyaahna dhoobadii buu ku dhacay. ⁷ Laakiin Ebed-Melek, oo ahaa Kushi, oo ka mid ahaa saraakiisha qasriga boqortooyada, wuxuu maqlay in Yeremyaah lagu riday ceelka. Boqorkuna wuxuu fadhiyey iridda Benyaamiin; ⁸ Ebed-Melek wuxuu ka soo baxay qasriga oo boqorkii la hadlay, isagoo leh, ⁹ “Sayidkaygiyow boqorow, nimankanu waxay si xun u faleen wixii ay ku sameeyeen Yeremyaah nebiga. Waxay ku rideen ceel, halkaasoo uu ku dhiman doono gaajo darteed, waayo, ma jiro kibis kale oo magaaladan ku jirta.” ¹⁰ Markaasaa boqorkii wuxuu Ebed-Melek Kushi ku amray, “Qaado soddon nin oo halkan jooga oo Yeremyaah nebiga ka soo saar ceelka ka hor intaanu dhiman.” ¹¹ Markaasaa Ebed-Melek wuxuu la qaataa nimankii oo wuxuu u tegey qol hoos yaal oo ku yaal qasriga hanti-dhowrka. Wuxuu halkaas ka soo qaataa dhar duug ah iyo marooyin, oo wuxuu ku dejiyey xadhko Yeremyaah oo ceelka ku jira. ¹² Ebed-Melek Kushi wuxuu Yeremyaah ku yidhi, “Dhar duugga ah iyo marooyinkan hoos geli gacmahaaga si ay xadhkaha uga daboolaan.” Yeremyaahna sidaasuu yeelay, ¹³ markaasay xadhkaha ku jiiddeen oo ka soo saareen ceelka. Yeremyaahna wuxuu ku sii nagaaday

barxadda waardiyaha. ¹⁴ Markaasaa Boqor Sidqiyaah u diray Yeremyaah nebiga oo wuxuu u keenay iridda saddexaad ee guriga Rabbiga. Boqorkii wuxuu Yeremyaah ku yidhi, “Waxaan ku weydiin doonaa wax; ha iga qarin waxba.” ¹⁵ Yeremyaah wuxuu ku yidhi Sidqiyaah, “Haddii aan kuu sheego, miyaadan i dili doonin? Haddii aan talo ku siiyana, i maqli maysid.” ¹⁶ Laakiin Boqor Sidqiyaah wuxuu Yeremyaah ugu dhaartay si qarsoodi ah, isagoo leh, “Sida xaqiigada ah Rabbiga nool, kaasoo na siiyey nolosha, kuma dili doono mana ku siin doono kuwa doonaya inay ku dilaan.” ¹⁷ Markaasaa Yeremyaah wuxuu ku yidhi Sidqiyaah, “Kanu waa waxa Rabbiga Eebbe ee Ciidammada, Eebbe ee Israa’iil, uu leeyahay: ‘Haddii aad isu dhiibtu saraakiisha boqorka Baabuloon, naftaada waa la badbaadin doonaa, magaaladana dab laguma gubi doono; adiga iyo qoyskaagaba waad noolaan doontaan.’” ¹⁸ Laakiin haddii aadan isu dhiibtu saraakiisha boqorka Baabuloon, magaaladan waxaa la siin doonaa gacanta Kaldayaanka oo waxay ku gubi doonaan dab; adiguna kama baxsan doontid gacantooda.” ¹⁹ Boqor Sidqiyaah wuxuu Yeremyaah ku yidhi, “Waxaan ka baqayaa Yuhuudda u gudbay Kaldayaanka, waayo, way i siin doonaan iyaga oo way i dhibi doonaan.” ²⁰ Yeremyaah wuxuu ku jawaabay, “Kuma siin doonaan. Adeec Rabbiga adoo sameeya waxa aan kuu sheegay, si ay kuu wanaagsanaato oo aad u noolaato.” ²¹ Si kastaba ha ahaatee, haddii aad doorato inaad isu dhiibtu, Rabbigu wuxuu i tusay tan: ²² ‘Bal eeg, haweenka oo dhan ee ku hadhay qasriga boqorka Yahuudah waxaa loo soo saari doonaa saraakiisha boqorka Baabuloon. Haweenkaas waxay kugu odhan doonaan: “Saaxiibbadaada dhow ayaa ku khiyaanay oo kaa adkaaday. Lugahaaga dhoobada ayay ku dhigeen; wayna kaa tageen.”’ ²³ “Dhammaan naagahaaga iyo carruurtaadaba waxaa loo soo saari doonaa Kaldayaanka. Adiguna kama baxsan doontid gacantooda, laakiin waxaa ku qabsan doona boqorka Baabuloon; magaaladana dab baa lagu gubi doonaa.” ²⁴ Markaasaa Sidqiyaah wuxuu Yeremyaah ku yidhi, “Ha u oggolaan qofna inuu ogaado wada hadalkan, ama waxaad noqon kartaa khatar.” ²⁵ Haddii saraakiishu maqlaan inaan kula hadlay oo ay kuu yimaadaan oo ay ku yidhaahdaan, ‘Noo sheeg waxaad ku tidhi boqorka iyo waxa boqorku kuu sheegay; ha ka qarin waxba ama waan ku dili doonaa,’ ²⁶ markaas waxaad ku tidhaahdaa iyaga, ‘Waxaan ka codsanayey boqorka inaan dib iigu

Yeremyaah

celin guriga Yoonataan inaan halkaas ku dhinto.”²⁷ Dhammaan saraakiishii waxay u yimaadeen Yeremyaah oo way weyddiyeen, wuuna u sheegay iyaga sida erayadan oo dhan oo boqorku ku amray. Sidaas daraaddeed way ka hadli waayeen isaga, waayo, qofna ma maqlin wada hadalka.²⁸ Yeremyaahna wuxuu ku sii nagaaday barxadda waardiyaha ilaa maalintii Yerususaalem la qabsaday.

39 Sannaddii sagaalaad ee boqor Sidqiyaah oo boqor ahaa dalka Yahuudah, bishii tobnad, Nebukadnesar oo boqor ahaa dalka Baabuloon, isaga iyo ciidankiisii oo dhan waxay yimaadeen Yerususaalem, oo hareereeyeen.² Bishii afraad maalinteedii sagaalaad ee sannaddii kow iyo tobnad ee boqor Sidqiyaah, waxaa la jebiyey derbigii magaalada.³ Markaasaa saraakiishii boqorka Baabuloon oo dhammu waxay soo galeen oo fadhiisteen iridda dhexe: Nergal-Shareeser oo reer Samgar ahaa, Nebo-Sarsekim oo ahaa sarkaalka sare, Nergal-Shareeser oo ahaa sarkaalka sare, iyo saraakiishii kale oo dhan oo boqorka Baabuloon la socday.⁴ Markii Sidqiyaah oo boqor ahaa dalka Yahuudah iyo askartii oo dhammu ay arkeen, ayay habeenkii magaalada ka carareen iyagoo maraya beerta boqorka, iyagoo ka baxaya iridda u dhaxaysa labada derbi, waxayna u baxeen dhanka Ciraaabaah.⁵ Laakiin ciidankii reer Kaldaiyiin ayaa eryaday, oo waxay ku qabteen Sidqiyaah bannaanada Yerixoo. Markaasay qabteen oo u geeyeen Nebukadnesar oo boqor ahaa dalka Baabuloon, oo ku sugnaa Riblaah oo dalka Xamaad ku yaal, halkaas oo uu ku xukumay.⁶ Riblaah, boqorka Baabuloon wuxuu hortiisa ku laayay wiilashii Sidqiyaah, sidoo kale wuxuu dilay saraakiishii dalka Yahuudah oo dhan.⁷ Markaasuu indhihiisii ka tiray Sidqiyaah, oo wuxuu ku xidhay silsilado naxaas ah si uu ugu qaado Baabuloon.⁸ Reer Kaldaiyiin waxay dab qabadsiiyeen qasrigii boqorka iyo guryihii dadka, oo waxay dumiyeen derbigii Yerususaalem.⁹ Nebuzaradan oo ahaa taliyaha ilaalada, wuxuu Baabuloon u qaxiyay dadkii magaalada ku haray, iyo kuwii u goostay, iyo dadkii kale oo dhan.¹⁰ Nebuzaradan oo ahaa taliyaha ilaalada, wuxuu dalka Yahuudah ku reebay dadka ugu saboolsan oo aan waxba lahayn, wuxuuna wakhtiigaas siiyay beero canab ah iyo beeraha.¹¹ Nebukadnesar oo boqor ahaa dalka Baabuloon wuxuu Nebuzaradan oo ahaa taliyaha ilaalada ku amray wax ku saabsan Yeremyaah:¹² “Qabo oo daryeel; waxba ha u yeelin, laakiin u samee wixii uu

ku weydiisto.”¹³ Markaasaa Nebuzaradan oo ahaa taliyaha ilaalada, iyo Nebushazban oo ahaa sarkaalka sare, Nergal-Shareeser oo ahaa sarkaalka sare, iyo saraakiishii waaweyn oo dhan oo boqorka Baabuloon la socday,¹⁴ waxay soo bixiyeen Yeremyaah oo ka soo saareen barxadda ilaalada. Waxay u dhiibeen Gedalyaah, wiilkii Ahiikam, wiilkii Shaafan, si uu gurigiisa ugu geeyo. Sidaasuu ku dhex joogay dadkiisii.¹⁵ Yeremyaah intuu ku jiray barxadda ilaalada, waxaa u yimid eraygii Eebbe:¹⁶ “Tag oo u sheeg Ebed-Melek oo reer Kuush ah, ‘Kanu waa waxa Eebbe ciidammada oo ah Ilaaha reer binu Israa’iil uu leeyahay: Waxaan magaaladaan ku soo dejin doonaa erayadayda—erayo musiibo, ma aha barwaaqo. Waxay ku hor dhacayaan indhahaaga.”¹⁷ Laakiin maalintaas waan ku badbaadin doonaa, ayuu leeyahay Eebbe; laguma siin doono kuwa aad ka baqayso.¹⁸ Hubaal waan ku badbaadin doonaa; seefta kuma dhici doontid laakiin naftaada ayaad ku baxsan doontaa, maxaa yeelay, waxaad igu kalsoon tahay, ayuu leeyahay Eebbe.”

40 Hadalka Eebbe uga yimid Yeremyaah ka dib markii Nebuzaradan, taliyaha waardiyeyaasha, uu ka sii daayay isaga Raamaah. Wuxuu Yeremyaah ka helay isagoo silsilado ku xidhan oo ka mid ah maxaabiistii Yerususaalem iyo Yahuudah oo loo waday Baabuloon.² Taliyaha waardiyeyaasha ayaa Yeremyaah qaatay oo ku yidhi, “Eebbe Ilaahaaga ayaa masiibadan ku dhawaaqay meeshan; ³ oo hadda Eebbe ayaa keentay, sidii uu sheegay inuu samayn doono. Tani waxay dhacday maxaa yeelay dadkiinnu waxay ku dembaabeen Eebbe oo ma ay maqlin codkiisa.”⁴ Laakiin maanta, waxaan kaa xoreynayaa silsiladaha gacmaaha. Haddii aad rabto inaad ila timaaddo Baabuloon, kaalay, oo waan ku daryeeli doonaa; laakiin haddii aad doorbideyso inaad iman, ha iman. Bal eeg, dhulka oo dhan waa hortaada; tag meesha ay kuu muuqato inay wanaagsan tahay oo sax tahay inaad tagto.”⁵ Intii Yeremyaah uusan weli u jeedsan inuu tago, Nebuzaradan ayaa ku daray, “Ku noqo Gedalyaah ina Ahiikam, ina Shaafan, oo boqorka Baabuloon uu u magacaabay magaaloyinka Yahuudah, oo la joog isaga dadka dhexdiisa, ama tag meesha ay kuu muuqato inay sax tahay inaad tagto.” Markaasaa taliyuhu siiyey sahay iyo hadiyad oo sii daayay.⁶ Markaasaa Yeremyaah u tegey Gedalyaah ina Ahiikam oo ku sugnaa Misfaah oo la joogay dadka ku haray dhulka.⁷ Markii

Yeremyaah

dhammaan taliyeyaasha ciidammada ee dalka furan iyo raggoodii maqleen in boqorka Baabuloon uu Gedalyaah ina Ahiikam u magacaabay guddoomiyaha dalka, oo uu isaga u dhiibay ragga, dumarka, iyo carruurta, kuwaas oo ka mid ahaa dadka ugu saboolsan dalka oo aan loo kaxaysan Baabuloon, ⁸ waxay u yimaadeen Gedalyaah oo ku sugnaa Misfaah—iyo Ismaaciil ina Netanyaah, Yooxaanaan iyo Yoonadaan wiilashii Qareeha, Seraayaah ina Tanxumet, wiilashii Eefay ee Netofaati, iyo Yaazanyaah ina Maakati, iyo raggoodii. ⁹ Gedalyaah ina Ahiikam, ina Shaafan, ayaa iyaga iyo raggoodii ku kalsoonaan siiyey, isagoo leh, “Ha ka baqiina inaad u adeegtaan Baabulooniyiinta; dega dhulka oo u adeeg boqorka Baabuloon, oo way idiin fiicnaan doontaa. ¹⁰ Aniga, waxaan ku sii nagaan doonaa Misfaah si aan idiin matalo hortooda Baabulooniyiinta noo yimaada, laakiin waa inaad soo ururisaan khamri, miro xagaaga, iyo saliid saytuun, oo ku kaydisaan dambilihiinna, oo ku noolaataan magaalooyinka aad qabsateen.” ¹¹ Markii Yuhuuddii ku sugnaa Moo’aab, Cammoon, Edom, iyo dhammaan dalalka ku wareegsan maqleen in boqorka Baabuloon uu reebay dad ku haray Yahuudah oo uu Gedalyaah ina Ahiikam, ina Shaafan, u magacaabay guddoomiye, ¹² dhammaantood waxay ku soo noqdeen dhulka Yahuudah, Gedalyaah oo ku sugnaa Misfaah, dhammaan dalalkii ay ku kala firidhsanaayeen. Waxayna soo ururiyeen khamri iyo miro xagaaga oo badan. ¹³ Yooxaanaan ina Qareeha iyo dhammaan taliyeyaasha ciidammada weli ku sugnaa duurka ayaa u yimid Gedalyaah oo ku sugnaa Misfaah ¹⁴ oo ku yidhi isaga, “Ma ogtahay in Baalis boqorka reer Cammoon uu soo diray Ismaaciil ina Netanyaah si uu naftaada u qaado?” Laakiin Gedalyaah ina Ahiikam ma rumaysan. ¹⁵ Markaasaa Yooxaanaan ina Qareeha si gaar ah ula hadlay Gedalyaah oo ku sugnaa Misfaah, isagoo leh, “Ii oggolow inaan tago oo aan dilo Ismaaciil ina Netanyaah, oo qofna ma ogaan doono. Maxaad u oggolaanaysaa inuu naftaada qaado, isagoo sababa in Yuhuuddii kugu soo ururtay la kala firidhiyo oo inta ka hartay Yahuudah ay halaagto?” ¹⁶ Laakiin Gedalyaah ina Ahiikam wuxuu ku yidhi Yooxaanaan ina Qareeha, “Ha samaynin waxaas oo kale! Waxa aad ka sheegaysid Ismaaciil ma aha run.”

boqorka, ayaa yimid Gedalyaah ina Ahiikaam oo ku sugan Miisfa isagoo wata toban nin. Intii ay halkaas kibus ku wada cunayeen, ² Ismaaciil ina Netanyaah iyo tobankii nin ee la socday ayaa kacay oo seef ku dilay Gedalyaah ina Ahiikaam, ina Shaafan, iyagoo dilay kii boqorka Baabuloon u magacaabay inuu u taliyo dalka. ³ Ismaaciil wuxuu kaloo dilay Yuhuuddii oo dhan oo Gedalyaah la joogtay Miisfa, iyo sidoo kale askartii Kaldayaanka ee halkaas joogtay. ⁴ Maalintii ku xigtay diilkii Gedalyaah, ka hor intaan cidna ka warqabin, ⁵ soddon iyo siddeetan nin ayaa ka yimid Shekem, Shiiloh, iyo Samaariya iyagoo gadhka xiirtay, dharkana jeexjeexay, jidhkoodana dhaawacay, iyagoo keenaya qurbaan hadhuudh ah iyo foox guriga Rabbiga. ⁶ Ismaaciil ina Netanyaah ayaa ka tagay Miisfa si uu ula kulmo iyaga, isagoo ooyaya markuu soo dhowaaday. Markuu la kulmay, wuxuu ku yidhi, “U kaalaya Gedalyaah ina Ahiikaam.” ⁷ Markay magaalada galeen, Ismaaciil ina Netanyaah iyo raggii la socday ayaa laabay oo ku tuuray ceel. ⁸ Laakiin toban ka mid ah ayaa Ismaaciil ku yidhi, “Ha na dilin! Waxaan beerta ku haynaa sarreen, shaciir, saliid, iyo malab.” Sidaas daraaddeed wuu ka joogsaday oo ma uu dilin iyaga oo kale. ⁹ Haddaba ceelkii uu Ismaaciil ku tuuray meydadka raggii uu dilay sababta Gedalyaah awgeed wuxuu ahaa kii Boqor Aasaa dhisay si uu isaga difaaco Baashaa boqorkii Israa’iil. Ismaaciil ina Netanyaah ayaa ka buuxiyeey meydadkii. ¹⁰ Ismaaciil wuxuu qafaashay dadkii kale oo dhan ee ku haray Miisfa—gadhbihii boqorka iyo intii kale oo halkaas ku hadhay, oo Nebuzaradaan, taliyihii ilaalada, uu hoos dhigay Gedalyaah ina Ahiikaam. Ismaaciil ina Netanyaah ayaa qafaashay oo u dhaqaaqay inuu u tago reer Cammoon. ¹¹ Markii Yooxaanaan ina Qaree’ah iyo dhammaan taliyayaashii ciidammada ee la jiray maqleen dhammaan xumaantii uu Ismaaciil ina Netanyaah sameeyey, ¹² waxay kaxeeyeen raggoodii oo dhan oo waxay u tageen inay la dagaallamaan Ismaaciil ina Netanyaah. Waxay ku heleen agagaarka balliga weyn ee Gibecoon. ¹³ Markii dadkii oo dhan ee la jiray Ismaaciil arkeen Yooxaanaan ina Qaree’ah iyo taliyayaashii ciidammada ee la jiray, aad bay ugu farxeen. ¹⁴ Dadkii oo dhan ee uu Ismaaciil ka qafaashay Miisfa ayaa u leexday oo u tegey Yooxaanaan ina Qaree’ah. ¹⁵ Si kastaba ha ahaatee, Ismaaciil ina Netanyaah ayaa ka baxsaday Yooxaanaan isagoo wata siddeed nin oo u cararay reer Cammoon. ¹⁶ Markaasaa Yooxaanaan ina

Yeremyaah

Qaree'ah iyo dhammaan taliyayaashii ciidammada ee la jiray waxay ka soo kaxeeyeen Miisfa dadkii ku haray oo dhan oo uu ka soo furtay Ismaaciil ina Netanyaah, ka diib markuu dilay Gedalyaah ina Ahiikaam—askartii, dumarkii, carruurtii, iyo saraakiishii maxkamadda oo uu ka soo kaxeeyey Gibecoon. ¹⁷ Waxayna tageen oo degeen Geruut Kimhaam oo ku dhow Beytlaxam, iyagoo niyeesanaya inay u tagaan Masar ¹⁸ si ay uga baxsadaan Kaldayaanka. Way ka cabsadeen iyaga maxaa yeelay Ismaaciil ina Netanyaah ayaa dilay Gedalyaah ina Ahiikaam, kii boqorka Baabuloon u magacaabay inuu u taliyo dalka.

42 Markaasaa saraakiishii ciidammada oo dhan, oo ay ku jiraan Yooxaanaan ina Qaree'ax iyo Yesanyaah ina Xoshaayaah, iyo dadkii oo dhan laga bilaabo kii ugu yar ilaa kii ugu weyn, waxay u yimaadeen ² waxayna ku yidhaahdeen Yeremyaah nebiga ah, “Fadlan codsigeenna ha la maqlo, oo u barya Eebbe Ilaahiinna ah hadhaaga oo dhan. Sidaad arki kartaan, annaga oo keliya ayaa ka hadhay dad badan. ³ Barya in Eebbe Ilaahiinna ah uu na tuso jidka aan ku soconno iyo waxa aan samaynno.” ⁴ Yeremyaah nebiga ahna wuxuu ku jawaabay, “Waan idin maqlay. Waxaan u bari doonaa Eebbe Ilaahiinna ah sidaad codsateen, oo waxaan idiin soo gudbin doonaa farriinta oo dhan ee Eebbe ii soo diro, anigoo aan waxba ka qarin.” ⁵ Markaasay waxay ku yidhaahdeen Yeremyaah, “Eebbe ha ahaado marag run ah oo aamin ah naga gees ah haddii aanaan ku dhaqmin eray kasta oo Eebbe Ilaahiinna ah uu kuu soo diro inaad noo sheegto. ⁶ Haddii ay wanaagsan tahay ama haddii ay xun tahay, waxaan maqli doonaa codka Eebbe Ilaaheenna ah, kan aan kuu dirayno, si ay noogu fiicnaato marka aan addeecno codka Eebbe Ilaaheenna ah.” ⁷ Tobankii maalmood dabadeed, eraygii Eebbe ayaa u yimid Yeremyaah. ⁸ Markaasuu u yeedhay Yooxaanaan ina Qaree'ax iyo saraakiishii ciidammada oo dhan oo la jiray, iyo dadkii oo dhan laga bilaabo kii ugu yar ilaa kii ugu weyn. ⁹ Wuxuuna ku yidhi, “Kanu waa waxa Eebbe, Ilaaha reer binu Israa'iil, kan aad ii soo dirteen inaan idiin soo bandhigo codsigiinna, uu leeyahay: ¹⁰ ‘Haddii aad ku sii nagaanaysaan dalka kan, waan idin dhihi doonaa oo idinma dumin doono; waan idin beeri doonaa oo idinma rujin doono, waayo, waan ka qoomameeyey masiibada aan idinku keenay. ¹¹ Ha ka baqanina boqorka Baabuloon, kan aad hadda ka baqaysaan. Ha ka cabsanina isaga,

ayuu leeyahay Eebbe, waayo, waan idinla jiraa inaan idin badbaadiyo oo idinka samatabbixiyo gacantiisa. ¹² Waxaan idin tusi doonaa naxariis si uu idiin naxariisto oo idinku soo celiyo dalkiinna.” ¹³ Laakiin haddaad tidhaahdaan, ‘Dalkan kuma sii nagaan doonno,’ sidaas ayaad ku caasidayseen codka Eebbe Ilaahiinna ah, ¹⁴ oo haddaad tidhaahdaan, ‘Maya, Masar baan tegi doonnaa, halkaas oo aanan arki doonin dagaal, maqlin dhawaaqa buun, ama gaajo u dhiman doonin,’ ¹⁵ markaas dhegaysta erayga Eebbe, hadhaaga Yahuudah. Kanu waa waxa Eebbe oo ciidammadu leeyahay, Ilaaha reer binu Israa'iil: ‘Haddii aad go'aansataan inaad Masar tagtaan oo halkaas degganaataan, ¹⁶ markaas seefta aad ka baqaysaan ayaa halkaas idinku heli doonta, iyo gaajada aad ka cabsanaysaan ayaa idinku soo gaadhi doonta Masar, oo halkaas ayaad ku halligmi doontaan. ¹⁷ Runtii, kuwa oo dhan oo go'aansaday inay Masar tagaan oo halkaas degganaadaan waxay ku dhiman doonaan seefta, gaajada, iyo belaaayada; midna kama badbaadi doono ama ka baxsan doono masiibada aan ku soo dejin doono.’ ¹⁸ Kanu waa waxa Eebbe oo ciidammadu leeyahay, Ilaaha reer binu Israa'iil: ‘Sida cadhadayda iyo xanaaqayga loogu shubay dadka deggan Yeruusaalem, sidaas oo kale xanaaqayga ayaa idinku soo degi doona markaad Masar gashaan. Lacnad, argagax, habaar, iyo ceeb baad noqon doontaan; mar dambe meeshan ma arki doontaan.’ ¹⁹ Eebbe wuxuu idinla hadlay, hadhaaga Yahuudah, ‘Ha tegin Masar!’ Hubso tan: Maanta waan idin digay. ²⁰ Naftiinna ayaad khiyaanteen, waayo, waxaad ii soo dirteen Eebbe Ilaahiinna ah, idinkoo leh, ‘Noo bari Eebbe Ilaaheenna ah; noo sheeg wax kasta oo Eebbe Ilaaheenna ah uu yidhaahdo, waana samayn doonnaa.’ ²¹ Maanta waan idiin sheegay, laakiin ma aydnaan addeecin Eebbe Ilaahiinna ah wax kasta oo uu ii soo diray inaan idiin sheego. ²² Haddaba, hubso tan: Waxaad ku dhiman doontaan seefta, gaajada, iyo belaaayada meesha aad rabtaan inaad tagtaan oo degganaataan.”

43 Markii Yeremyaah, oo uu Eebbe Ilaahooda diray, uu dhammeeyey inuu dadka gaarsiyo erayadii oo dhan ee Eebbe Ilaahooda—all erayadan— ² Asaryaah ina Hooshaayaah, Yooxaanaan ina Qaree'ah, iyo dhammaan nimankii kibirsanaa waxay Yeremyaah ku yidhaahdeen, “Waad been sheegaysaa! Eebbe Ilaaheenna kuma soo dirin inaad noo sheegto, ‘Waa in aydnaan Masar u tegin inaad halkaas ku noolaataan.’” ³ Laakiin Baruk ina

Yeremyaah

Neeriyaah ayaa kugu kicinaya inaad na siisid gacanta reer Baabuloon, si ay noo dilaan ama na masaafuriyaan oo Baabuloon nala geeyo.”⁴ Sidaas daraaddeed Yooxaanaan ina Qareeha iyo dhammaan taliyayaasha ciidammada, iyo dhammaan dadkii, ma ay addeecin amarkii Eebbe ee ahaa inay ku sii nagaadaan dalka Yahuudah.⁵ Hase yeeshee, Yooxaanaan ina Qareeha iyo dhammaan taliyayaasha ciidammada waxay qaadeen dadkii Yahuudah oo dhan oo ka soo noqday quruumaha oo dhan oo ay ku kala firidhsanaayeen, si ay dalka Yahuudah ugu noolaadaan—⁶ ragga, dumarka, carruurta, gabdhihii boqorka, iyo qof kasta oo Nebuuzaradaan, taliyihii waardiyaasha, uu uga tegey Gedalyaah ina Ahiqaam, ina Shaafaan, oo ay la joogaan Yeremyaah nebi iyo Baruuk ina Neeriyaah—⁷ wayna galeen Masar, iyagoo caasinay codkii Eebbe, waxayna tageen ilaa Taahfanehes.⁸ Taahfanehes, eraygii Eebbe ayaa Yeremyaah u yimid, isagoo leh,⁹ “Qaado dhagxaan waaweyn oo gacmaahaaga ku qabo oo ku aas dhoobada barxadda lebenka ee albaabka qasriga Fircoon ee Taahfanehes, hortooda qaar ka mid ah Yuhuudda;¹⁰ oo ku dheh iyaga, ‘Sidaas waxaa leh Eebbe Ciidammada, Ilaaha reer binu Israa’iil: Waxaan u diri doonaa addoonkayga Nebukadnesar, boqorka Baabuloon, oo waxaan ka dhigi doonaa carshigiisa inuu ku dul fadhiyo dhagxahan aan qariyey; isna wuxuu ku fidin doonaa teendhadiisa boqornimo korkooda.¹¹ Wuxuu imaan doonaa oo dhulka Masar ku dhufan doonaa, isagoo u dhiibaya kuwa loogu talagalay dhimasho inay dhintaan, kuwa loogu talagalay maxaabiisnimo inay maxaabiis noqdaan, iyo kuwa loogu talagalay seef inay seefta ku dhintaan.¹² Wuxuu dab qabadsiin doonaa macbudyada ilaahyada Masar; wuu gubi doonaa oo ilaahyadooda maxaabiis ahaan u qaadan doonaa. Sida adhijirku isaga ku duubo dharkiisa, ayuu isaga ku duubi doonaa Masar oo ammaan ku bixi doonaa.¹³ Wuxuu kaloo dumin doonaa tiirarkii Heliopolis ee dalka Masar, iyo macbudyada ilaahyada Masar wuxuu ku gubi doonaa dab.”

44

Kanu waa farriintii Yeremyaah uga timid dhammaan Yuhuudda deggan dalka Masar, kuwaas oo deggan Migdool, Tahfanxes, Memfis, iyo gobolka Basros, isagoo leh,² “Kanu waa waxa uu leeyahay Rabbiga Ciidammada, Eebbeha reer binu Israa’iil: Idinku qudhiinnu waxaad aragteen masiibadii aan ku soo dejiyey Yerusaaalem iyo dhammaan magaalooyinka Yahuudah; hadda waa

cidla oo cidna ma deggana,³ sababta oo ah falalkooda shar ee igu kiciyey cadhada iyagoo u gubaya allabariyo oo u adeegaya ilaahyo kale oo aan iyaga, idinka, ama awowayaashiin aqoon.⁴ Waxaan idiin soo diray dhammaan addoommadayda nebiyada si joogto ah, anigoo leh, ‘Ha samaynina falkaas karaahiyada ah ee aan necbahay.’⁵ Laakiin idinku ma aydaan maqlin ama dhegta u jalaq siin si aad uga leexataan sharkiinna, oo aad u joojiisaan gubista allabariyada ilaahyo kale.⁶ Sidaas darteed, cadhadayda iyo xanaaqayga waxaa lagu shubay oo lagu gubay magaalooyinka Yahuudah iyo jidadka Yerusaaalem, iyagoo ka tagay burbur iyo cidla sida ay maanta yihiin.⁷ Hadda, kanu waa waxa uu leeyahay Rabbiga Eebbeha Ciidammada, Eebbeha reer binu Israa’iil: Maxaad isku keenaysaan dhibaato weyn, idinkoo ka goynaya Yahuudah nin iyo naag, ilmo iyo dhallaanka, idinkoo ka tagaya iyaga oo aan wax hadha ah lahayn?⁸ Maxaad igu kiciseen cadhada falalka gacmihiiinna, idinkoo u gubaya allabariyada ilaahyo kale dalka Masar oo aad deggan tihiin, si aad u baabba’daan oo aad ugu noqotaan habaar iyo ceeb dhammaan quruumaha dhulka?⁹ Ma illoowdeen sharka awowayaashiin, sharka boqorrada Yahuudah, sharka naagahooda, sharkiinna, iyo sharka naagihiiinna, oo ay ku sameeyeen dalka Yahuudah iyo jidadka Yerusaaalem?¹⁰ Ilaa maanta, ma ay is-hoosaysiin ama tixgelin ma ay muujin, mana ay raacin sharcigayga iyo xeerarkayga aan idiin dejiyey idinka iyo awowayaashiin.¹¹ Sidaas darteed, kanu waa waxa uu leeyahay Rabbiga Ciidammada, Eebbeha reer binu Israa’iil: Waxaan go’aansaday inaan idinku soo dejiyo masiibo oo aan baabbi’iyo Yahuudah oo dhan.¹² Waxaan qaadi doonaa hadhaaga Yahuudah oo go’aansaday inay galaan Masar si ay halkaas ugu noolaadaan, oo dhammaantood waxay ku dhiman doonaan Masar; waxay ku dhici doonaan seef ama waxay ku baabbi’i doonaan gaajo. Laga soo bilaabo kan ugu yar ilaa kan ugu weyn, waxay ku dhiman doonaan seef iyo gaajo, iyagoo noqonaya habaar, cabsi, habaarid, iyo ceeb.¹³ Waxaan ciqaabi doonaa kuwa ku nool Masar seef, gaajo, iyo cudur, sidaan u ciqaabay Yerusaaalem.¹⁴ Midna hadhaaga Yahuudah oo aaday inay ku noolaadaan Masar ma baxsan doono ama ma badbaadi doono si ay ugu noqdaan dalka Yahuudah, oo ay aad u doonayaan inay ku noqdaan oo ku noolaadaan; midna ma noqon doono marka laga reebo qaxooti yar.¹⁵ Markaasaa

Yeremyaah

dhammaan ragga ogaa in naagahooda ay u gubayeen allabariyada ilaahyo kale, oo ay weheliyaan dhammaan dumarka ag taagnaa—shirka weyn—iyo dhammaan dadkii ku noolaa Basros dalka Masar, waxay ugu jawaabeen Yeremyaah, ¹⁶ “Ma maqli doonno farriinta aad noogu hadashay magaca Rabbiga! ¹⁷ Waxaan hubaal fulin doonaa eray kasta oo ka soo baxay afkayaga, annagoo u gubayna allabariyada boqoradda samada oo u shubayna allabariyo cabitaan, sida annaga, awowayaasheen, boqorradayada, iyo madaxdeenna ku sameeyeen magaalooiyinka Yahuudah iyo jidadka Yerusaaalem. Waqtigaas, waxaan haysannay cunto badan, waxaan ku noolayn wanaag, mana arag masiibo. ¹⁸ Laakiin tan iyo markii aan joojinay gubista allabariyada boqoradda samada iyo shubista allabariyada cabitaan, waxaan ka maqannahay wax kasta oo waxaan ku baabbi’inay seef iyo gaajo.” ¹⁹ Dumarkii waxay ku dareen, “Markii aan u gubnay allabariyada boqoradda samada oo aan u shubnay allabariyada cabitaan, ma annagoo aan raggeenna la socon ayaan ku samaynay keegag sawirkeeda oo aan u shubnay allabariyada cabitaan?” ²⁰ Markaasaa Yeremyaah wuxuu ku yidhi dhammaan dadkii, rag iyo dumarka, oo isaga siiyey jawaabtaan, ²¹ “Rabbigu ma xusuusan oo ma soo xusuusan allabariyada la gubay magaalooiyinka Yahuudah iyo jidadka Yerusaaalem ee aad idinka iyo awowayaashiin, boqorradiinna iyo madaxdiinna, iyo dadkii dalka? ²² Rabbigu ma sii adkaysan kari waayey falalkiinna shar iyo waxyaalihii karaahiyada ahaa ee aad samayseen, sidaas darteed dhulkiinna wuxuu noqday habaar iyo cidla cidna ma deggan, sida ay maanta tahay. ²³ Sababta oo ah waxaad u gubteen allabariyada oo aad ka dembaabteen Rabbiga oo aydnaan addeecin isaga ama aydnaan raacin sharcigiisa, xeerarkiisa, ama markhaatifurkiisa, masiibadani waxay idinku soo dhacday, sida aad hadda aragtaan.” ²⁴ Markaasaa Yeremyaah wuxuu ku yidhi dhammaan dadkii, oo ay ku jiraan dhammaan dumarkii, “Dhagaysta erayga Rabbiga, dhammaan Yahuudah oo ku sugan dalka Masar. ²⁵ Kanu waa waxa uu leeyahay Rabbiga Ciidammada, Eebbeha reer binu Israa’iil: Idinka iyo naagihiiinna waxaad ku hadasheen afkiinna oo aad ku fuliseen gacmihiiinna, idinkoo leh, ‘Waxaan hubaal fulin doonaa nidarradayada annagoo u gubayna allabariyada boqoradda samada oo u shubayna allabariyada cabitaan.’ Dhammaantiin, fuliya nidarradiinna oo sameeya! ²⁶ Laakiin maqla erayga

Rabbiga, dhammaan Yahuudah oo ku nool dalka Masar: ‘Waxaan ku dhaartay magaca weyn,’ ayuu leeyahay Rabbigu, ‘in magaca aan mar dambe lagu xusi doonin afka midkoodna Yahuudah oo dhan dalka Masar, isagoo leh, “Sida Eebbeha nool yahay.” ²⁷ Waayo, waxaan ku ilaalinayaa iyaga dhibaato iyo ma aha wanaag; dhammaan dadka Yahuudah oo ku sugan dalka Masar waxay ku dhiman doonaan seef ama gaajo ilaa ay gebi ahaanba dhammaadaan. ²⁸ Kuwa ka baxsada seefta waxay ku soo noqon doonaan dalka Masar ee dalka Yahuudah tiro yar. Markaasaa dhammaan hadhaaga Yahuudah oo aaday inay ku noolaadaan Masar ay ogaan doonaan erayga cidda taagnaan doona—kayga ama kooda. ²⁹ Tani waxay noqon doontaa calaamada idiin ah,’ ayuu leeyahay Rabbigu, ‘in aan idinku ciqaabo meeshan, si aad u ogaataan in erayadaydu hubaal ahaan doonaan inay idinku soo dhacaan dhibaato.’ ³⁰ Kanu waa waxa uu leeyahay Rabbigu: ‘Waxaan gacanta u gelin doonaa Fircoon Xofrah, boqorka Masar, cadowgiisa, kuwaas oo doonaya naftiisa, sidaan gacanta ugu geliyey Sidqiyaah, boqorka Yahuudah, Nebukadnesar, boqorka Baabuloon, oo ahaa cadowgiisa oo doonayey naftiisa.”

45 Kani waa farriintii Yeremyaah nebiga uu gaarsiiyey Baruk ina Neeriyaah, markuu ku qoray erayadan duub markuu Yeremyaah u sheegay, sannadkii afraad ee Yehooyaaqiim ina Yoosiyaah, boqorkii Yahuudah: ² “Rabbiga, Eebaha reer binu Israa’iil, wuxuu kuu soo dirayaa farriintan, Baruk: ³ ‘Waxaad tidhi, “Nasiibdarro aniga! Rabbigu wuxuu murugo ku kordhiyey xanuunkayga; waan daalay oo oohin baan ka daalay mana helo nasasho.” ⁴ Kanu waa waxa aad ku tidhaahdo isaga: ‘Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: “Bal eeg, waxaan dhisay waan dumin doonaa, waxaan beerayna waan rujin doonaa, oo ku saabsan dhulka oo dhan.” ⁵ Laakiin adigu, ma waxaad raadinaysaa waxyaalo waaweyn oo adiga kuu gaar ah? Ha raadin; waayo, waxaan ku soo wadi doonaa masiibo dadka oo dhan,’ ayuu leeyahay Rabbigu, ‘laakiin meeshii aad tagtid, waxaan ku siin doonaa noloshaada sidii abaalgud.”

46 Kanu waa eraygii Eebbe ee u yimid Yeremyaah nebiga ee ku saabsan quruumaha: ² Ku saabsan Masar: Kanu waa farriinta ku saabsan ciidanka Fircoon Nekho boqorkii Masar, oo lagu jebiyey Karkemish webiga Yuufraadhiis agtiisa Nebukadnesar boqorkii

Yeremyaah

Baabuloon sannaddii afraad ee Yehooyaaqiim ina Yoosiyaah, boqorkii Yahuudah: ³ “Diyaarso gaashaanka iyo gaashaan yar, oo u soo bax dagaalka! ⁴ Xidho fardaha, oo fuul fardaha! Meelihiinna ka qaata koofiyadaha! Seefaha ku nadiifiya, oo gashada dharka gaashaaman! ⁵ Maxaan u arkaa iyaga oo argagaxsan, dib u guraya, oo ciidankoodu la jebiyey? Iyagu waxay u cararayaan si degdeg ah iyaga oo aan dib u eegin, oo waxaa jira argagax hareeraha oo dhan,” ayaa Eebbe leeyahay. ⁶ “Degdega ma carari karaan mana baxsan karaan geesiyaasha. Waqooyiga webiga Yuufraadhiis ayay ku turunturoodeen oo dhaceen. ⁷ Kanu waa kuma kan u kaca sida Niil, sida webiyada biyaha qasaya? ⁸ Masar waxay u kacdaa sida Niil, sida webiyada biyahoodu ku soo qulqulayaan. Waxay leedahay, ‘Waxaan u kici doonaa oo dhulka dabooli doonaa; magaalooiyinka iyo dadka ku noolna waan baabbi’in doonaa.’ ⁹ Fardaha, weerara! Gaadhifardoodayaalow, si waalli ah u kaxeeya! Socda, geesiyaalow—ragga Kuush iyo Fuud oo gaashaanka sita, ragga Luudiya oo qaata qaansooyinka. ¹⁰ Waayo, maalintaas waxaa iska leh Eebbe, Eebbe Ciidammada—aad u aar gudi, si uu ugu aargoosto cadowgiisa. Seefu waxay cuni doontaa oo ku qancin doontaa, oo waxay ka cabbi doontaa dhiigga. Waayo, Eebbe, Eebbe Ciidammada, wuxuu bixin doonaa allabari dhulka waqooyi ee webiga Yuufraadhiis. ¹¹ “Tag Gilecaad oo hel malmal, Gabadh bikrad Masar ah. Waxaad isticmaashay dawooyin badan si aan waxtar lahayn; ma jiro bogsiin kuu ah. ¹² Quruumuhu waxay maqleen ceebtaada; qayladaadu waxay buuxisay dhulka. Hal geesi ayaa ku turunturooday mid kale; labadooduba way wada dhaceen.” ¹³ Kanu waa eraygii Eebbe ee uu siiyey Yeremyaah nebiga oo ku saabsan imaatinka Nebukadnesar boqorkii Baabuloon si uu u weeraro Masar: ¹⁴ “Ku dhawaaq tan Masar, oo ku ogeysii Migdool; ku dhawaaq sidoo kale Memfis iyo Tahpanhes: ‘Meelaha ka qaata oo diyaar garooba, waayo, seef baa cunaysa kuwa idinku wareegsan.’ ¹⁵ Maxaa geesiyaashiinna loo soo riday? Ma istaagi karaan, waayo, Eebbe ayaa hoos u dhigay. ¹⁶ Way ku turunturoon doonaan marar badan; runtii, waxay ku dhici doonaan midba midka kale. Waxay odhan doonaan, ‘Kaca, aan ku noqono dadkeenna iyo dalkeenna hooyo, ka fog seefaha dulmiga.’ ¹⁷ Halkaas ayay ku dhawaaqi doonaan, ‘Fircoon boqorkii Masar waa wax aan ka ahayn qaylo weyn; fursaddiisii wuu seegay.’ ¹⁸ “Sida xaqiiqada ah sida

aan u noolahay,” ayuu leeyahay Boqorka, magaciisu waa Eebbe Ciidammada, “mid baa iman doona oo la mid ah Daaboor buuraha dhexdooda, ama la mid ah Karmel badda agteeda. ¹⁹ Xidhxiidha alaabiinna qaxootinimo, kuwa ku nool Masar, waayo, Memfis waxay noqon doontaa cidlo, oo cidla’aan cid ku noolaan doonto. ²⁰ Masar waxay la mid tahay dibi qurux badan, laakiin duqsigu wuxuu ka imanayaa waqooyi. ²¹ Askarta ku jirta safkeeda waxay la mid yihiin weylasha si fiican loo quudiyey. Iyaguna way wada jeedsan doonaan oo wada carari doonaan, ma istaagi doonaan, waayo, maalinta masiibadu way ku soo socotaa, wakhtigii iyaga lagu ciqaabi lahaa. ²² Codkeedu wuxuu u dhaqaaqi doonaa sida mas cararaya marka cadowgu xoog ku soo socdo; waxay ku soo duuli doonaan iyada faasas, sida rag geedo jara. ²³ Waxay jari doonaan kaynteeda,” ayaa Eebbe leeyahay, “inkasta oo ay tahay mid cufan. Way ka badan yihiin ayax, lama tirin karo. ²⁴ Gabadh Masar waxaa lagu ceebeeyaa, oo waxaa loo dhiibi doonaa dadka waqooyi.” ²⁵ Eebbe Ciidammada, Eebbe reer binu Israa’iil, wuxuu leeyahay: “Waxaan ku dhowahay inaan xukun ku soo dejiyo Amoon ilaaha Thebes, Fircoon, Masar iyo ilaahyadeeda iyo boqorradeeda, iyo kuwa ku tiirsan Fircoon. ²⁶ Waxaan iyaga siin doonaa gacanta kuwa doonaya inay naftooda qaataan—Nebukadnesar boqorkii Baabuloon iyo saraakiishiisa. Si kastaba ha ahaatee, wakhti dambe, Masar waa la degganaan doonaa sidii waagii hore,” ayaa Eebbe leeyahay. ²⁷ “Laakiin adiga, Yacquub addoonkayga, ha baqin, hana niyad jabin, Israa’iil. Waxaan hubaal ku badbaadin doonaa meel fog, iyo farcankaaga dhulka maxaabiistaada. Yacquub wuu soo noqon doonaa oo nabad iyo ammaan heli doonaa, iyada oo aan cidna ka cabsanayn. ²⁸ Ha baqin, Yacquub addoonkayga, waayo, waan kula jiraa,” ayaa Eebbe leeyahay. “In kasta oo aan si buuxda u baabbi’in doono quruumaha aan idinku kala firdhiyey, idinka si buuxda uma baabbi’in doono. Waxaan idin edbin doonaa laakiin kaliya si cadaalad ah; si buuxda idinma cagin doono.”

47 Eraygii Eebbe oo u yimid Yeremyaah nebi ahaan oo ku saabsan reer Falastiin ka hor intaan Fircoon weerarin Qasa. ² Sidaas waxaa leeyahay Eebbe ciidammada: “Bal eega, biyuhu waxay ka imanayaan waqooyi— waxay noqon doonaan daad buuxsamay, oo waxay ku fatahi doonaan dhulka iyo wixii buuxiya; Magaalada, iyo kuwa deggan, way hoos u dhici doonaan;

dagaalyahannadu waxay ku qaylin doonaan maallintaas. ³ Dhawaqa gaashaanka iyo gaashaanka, Dhawaqa qaylada dagaalka! Waayo, Eebbe wuxuu baabbi'inayaa dhulka reer Falastiin oo wuxuu tirtirayaa dadka xeebaha ku nool. ⁴ Madax-xiirid ayaa ku timid Qasa; Ashqelon waa la gooyay gebi ahaanba; Orem iyo Qasa way ceeboobeen; Waxay ka tageen kalsoonidoodii; Boqorkii iyo amiiradiisii waxay wada tageen. ⁵ Haraaga xeebaha, Intee in le'eg ayaad isgoyn doontaa? Eebbe ayaa idin abuuray; Wuxuu idinku ciqaabi doonaa si daran, oo wuxuu idinku soo celin doonaa caafimaad. ⁶ Waayo, Eebbe ciidammada wuxuu leeyahay: "Bal eega, masiibo ayaa ku soo socota xeebaha— reer Falastiin—iyo burbur weyn. ⁷ Madax-xiirid ayaa ku timid Qasa; Ashqelon waa la gooyay gebi ahaanba; Orem iyo Qasa way ceeboobeen; Waxay wada galeen maxaabsiinimo."

48 Wax ku saabsan Moo'aab. Kanu waa waxa uu leeyahay Rabbiga Ciidammada, Eebbeha reer binu Israa'iil: "Nabaadguur Nebo, waayo, waa la baabbi'in doonaa; Kiriyaataayimna waa la ceebeeyaa oo waa la qabsan doonaa; qalcaddii waa la ceebeeyaa oo waa la jejebiyaa. ² Moo'aab mar dambe lama ammaanayo; Xeehbowen waxay ku talinayaan in la dumiyo: 'Kaalaya, aan ka goyno inay quruun ahaato.' Idinkuna, dadkii Madmeenow, waa laydin aamusiin doonaa; seef baa idin eryl doonta. ³ Qaylo murugo leh ayaa ka soo yeedhaysa Xoronaayim, 'Baabbi'in iyo burbur weyn!' ⁴ Moo'aab waa la jebiyey; carruurteedii yaryaraa waxay ku qayliyeen dhib. ⁵ Waxay kor u fuulaan buurta Luuhiit, iyagoo si qadhaadh u ooyaya; hoos u degitaanka Xoronaayim waxay maqlaan qaylo murugo leh oo burbur ah. ⁶ Carara! Naftiinna badbaadiya; noqda sida geed duurka ku yaal. ⁷ Maxaa yeelay, waxaad isku hallaysay camalkaaga iyo maalkaaga, adigana waa lagu qabsan doonaa, oo Kemosh wuxuu u bixi doonaa qax, isaga iyo wadaadadiisa iyo madaxdiisa. ⁸ Baabbi'yaha wuxuu iman doonaa magaalo kasta, oo ma jiri doonto magaalo baxsan doonta. Dooxadu waa la baabbi'in doonaa, oo dhul sare waa la burburin doonaa, sida Rabbigu ku hadlay. ⁹ Siya wings Moo'aab, waayo, waa la baabbi'in doonaa; magaalooyinkeeda waxay noqon doonaan cidlo, oo aan cidna degin. ¹⁰ Halaagna waxaa leh kii shaqada Rabbiga si caajisnimo leh u qabta! Halaagna waxaa leh kii seefiisa ka celinaya dhiig daadinta! ¹¹ "Moo'aab tan iyo yaraantiisii wuu raaxaysanayay, sida

khamri ku degay dhoobadiisa, oo aan laga shubin weel ilaa weel— weligiis qax ma gelin. Sidaas daraaddeed wuxuu haystaa dhadhankiisii, urtiisuna ma beddelmin. ¹² Laakiin maalmo waa imanayaan," ayuu leeyahay Rabbigu, "markii aan soo diri doono kuwa weelasha roga, oo iyagu way rogi doonaan; weelashiisana way faaruqin doonaan oo way jejebin doonaan. ¹³ Markaas Moo'aab wuxuu ka shallaayi doonaa Kemosh, sida reer binu Israa'iil ka shallaayeen markii ay isku hallaynayeen Beytel. ¹⁴ Sidee baad u sheegan kartaa, 'Annagu waxaan nahay geesiyaal, rag dagaal ku wanaagsan?' ¹⁵ Moo'aab waa la baabbi'in doonaa oo magaalooyinkiisa waa la qabsan doonaa; ragga ugu wanaagsan dhalinyarada ahna waxay ku dhici doonaan xasuuc," ayuu leeyahay Boqorka, magacaas oo ah Rabbiga Ciidammada. ¹⁶ "Musibada Moo'aab waa dhowdahay; masiibadiisuna si dhakhso ah bay u iman doontaa. ¹⁷ U baroota iyada, dhammaan kuwa ku nool hareerheeda, dhammaan kuwa garanaya magaceeda; waxaad tidhaahdaan, 'Sidee baa usha xoogga leh loo jebiyey, usha ammaanada lehna loo jebiyey!' ¹⁸ Ka soo deg ammaantaada oo fadhiiso dhulka engegan, dadka deggan Gabadh Dibonow, waayo, baabbi'yaha Moo'aab wuxuu kugu soo kici doonaa oo wuxuu baabbi'in doonaa magaalooyinkaaga qalcadda leh. ¹⁹ Waddada agteeda istaaga oo fiiriya, kuwa deggan Aroerow. Weydiya ninka cararaya iyo naagta baxsanaysa, 'Maxaa dhacay?' ²⁰ Moo'aab waa la ceebeeyey, waayo, waa la jejebiyey. U ooya oo qayliya! Ku dhawaqa Arnoon in Moo'aab la baabbi'yey. ²¹ Xukun baa ku yimid dhulka sare—Holoan, Yaahsaah iyo Meefcaah, ²² magaalooyinka Dibon, Nebo iyo Beyt Dibraataayim, ²³ magaalooyinka Kiriyaataayim, Beyt Gaamul iyo Beyt Me'oon, ²⁴ Kerioth iyo Boosraah— dhammaan magaalooyinka Moo'aab, kuwa dhow iyo kuwa fogba. ²⁵ Xoogga Moo'aab waa la gooyay; awooddeeduna waa la jebiyey," ayuu leeyahay Rabbigu. ²⁶ "Waxa ka dhiga mid sakhraansan, waayo, waxay caasiday Rabbiga. Ha ku dul wareegto mataggeeda; ha noqoto mid lagu qoslo. ²⁷ Israaiil ma wuxuu ahaa mid lagu qoslo adiga? Ma waxaa lagu qabtay tuugag, inaad madaxaaga ku ruxdo quudhsasho mar kasta oo aad ka hadasho iyada? ²⁸ Ka taga magaalooyinka oo ku noolaada dhagaxyada, kuwa deggan Moo'aabow. Noqda sida qoolleyda ku caanbaxda afka godka. ²⁹ Waxaan maqlanay kibirka Moo'aab—sida uu u weyn yahay isla-weynaantiisu!— islaweyni, kibir, islaweyni

Yeremyaah

iyo isla-weynaanta qalbigeeda. ³⁰ Waxaan ogahay islaweynaanteed,” ayuu leeyahay Rabbigu, “laakiin waa wax aan faa’iido lahayn; faankaheedu waxba ma qabtaan. ³¹ Sidaas daraaddeed waxaan u baroortaa Moo’aab, dhammaan Moo’aab ayaan u qayliyaa, waxaan u ooyaa dadka Kir Xarees. ³² Waxaan kuu ooyaa, sida Yaasir u ooydo, canabkii Sibmaah. Laamahaagu waxay ku fidiyeen badda; waxay gaareen ilaa Yaasir. Baabbi’iyaha wuxuu ku dhacay midhahaaga bislaaday iyo canabkaaga. ³³ Farxad iyo raynrayn waxay ka tageen beero iyo beeraha Moo’aab. Waxaan joojiyey qulqulka khamriga laga soo saaro cadaadiska; cidna ma tumanayso iyagoo ku qaylinaya farxad. In kasta oo qaylo ay jirto, haddana ma aha qaylo farxad. ³⁴ Baroortoodu waxay ka soo yeedhaysaa Xeesbown ilaa Eelaaleh iyo Yaahsaah, laga bilaabo Sowcar ilaa Xoronaayim iyo Eglat Shelishiyaah, waayo xataa biyaha Nimriim way engeegen. ³⁵ Moo’aab waxaan ku joojin doonaa kuwa allabari ku bixiya meelaha sarsare oo u foofiya ilaahyadooda,” ayuu leeyahay Rabbigu. ³⁶ “Sidaas daraaddeed qalbigaygu wuxuu u baroortaa Moo’aab sida muusikada fuudhka; wuxuu u baroortaa sida biibito dadka Kir Xarees. Maalkii ay heleen waa la waayey. ³⁷ Madaxa kasta waa la xiiray, gadhkasta waa la jaray; waxaa jira nabarro ku yaal gacmaha oo dhan iyo dhar joonyad ah oo ku wareegsan dhexda. ³⁸ Dhammaan saqafyada Moo’aab iyo fagaaraha guud waxaa ka buuxa baroor, waayo, waxaan jebiyey Moo’aab sida weel aan cidna rabin,” ayuu leeyahay Rabbigu. ³⁹ “Sidee baa loo jebiyey! Sidee bay u baroortaan! Sidee baa Moo’aab dhabarka ugu jeedisaa ceeb! Moo’aab wuxuu noqday mid lagu qoslo, mid argagax leh dhammaan kuwa hareeraheeda ku nool.” ⁴⁰ Kanu waa waxa uu leeyahay Rabbigu: “Bal eeg, gorgor baa ku soo degaya, baalashiisana ku faafinaya Moo’aab. ⁴¹ Kerioth waa la qabsan doonaa, qalcaduhuna waa la qabsan doonaa. Maalintaas qalbiyada geesiyaasha Moo’aab waxay noqon doonaan kuwo walbahaar leh sida naag foolanaysa. ⁴² Moo’aab waxaa loo burburin doonaa qurruun ahaan maxaa yeelay waxay caasiday Rabbiga. ⁴³ Argagax, god, iyo dabin ayaa idin sugaya, dadka Moo’aabow,” ayuu leeyahay Rabbigu. ⁴⁴ “Kii ka carara argagaxa wuxuu ku dhici doonaa god, kii ka baxsada godkana waxaa lagu qaban doonaa dabin; waayo, waxaan ku soo dejin doonaa Moo’aab sannadkiisa ciqaabta,” ayuu leeyahay Rabbigu. ⁴⁵ “Hooska Xeesbown waxaa istaaga kuwa baxsanaya,

waayo, dab baa ka soo baxay Xeesbown, lolol baa ka soo baxay dhexda Sihon; waxay gubtaa fooda Moo’aab, madaxyada kuwa faanka leh. ⁴⁶ Halaag baa kuu sugnaaday, Moo’aabow! Dadka Kemosh waa la baabbi’iyey; wiilashaaga waxaa loo qaaday qax, gabbdhahaagana waxaa loo qaaday maxaabiis. ⁴⁷ “Si kastaba ha ahaatee waxaan soo celin doonaa barwaaqada Moo’aab maalmaha dambe,” ayuu leeyahay Rabbigu. Halkan ayay ku dhammaatay xukunka Moo’aab.

49 Kuwa reer Aamoon wax ku saabsan: Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: “Israaiil miyaanu wiilal lahayn? Ma dhaxal ma leeyahay? Maxaa markaa Malmcam u qabsaday Gaad, dadkiisuna ugu degeen magaaloyinkiisa? ² Sidaas darteed bal eeg, maalmaha way imanayaan,” ayaa Eebbe leeyahay, “markii aan ku dhawaaqi doono qaylada dagaalka Rabbah ee reer Aamoon; waxay noqon doontaa meel cidla ah, magaaloyinkeeda ku wareegsanina dab baa lagu shidi doonaa. Markaas Israaiil waxay hantiyi doontaa kuwii ka qaadatay,” ayaa Eebbe leeyahay. ³ “Cabaada, Xeshbon, waayo, Ay waa la baabbi’iyey! Qayliya, dadka deggan Rabbah! Guntada dhar joonyad ah oo baroorta; dhex soco derbiyada, waayo, Malmcam wuxuu geli doonaa masaafuris, wadaaddadiisa iyo madaxdiisaba. ⁴ Maxaad ugu faantaa dooxoyinkiinna, dooxadiinna midho badan? Gabadhii Aamoon oo dib u dhacday, waxaad ku kalsoon tahay khasnadahaaga oo waxaad leedahay, ‘Yaa i weerari doona?’ ⁵ Bal eeg, waxaan idinku soo wadi doonaa argagax,” ayaa Eebbe leeyahay, Eebbe ciidammada, “kuwa idinku wareegsan oo dhan; midkiin kasta waa la eryi doonaa, mana jirto cid soo ururin doonta kuwa cararaya. ⁶ “Si kastaba ha ahaatee, dabadeed, waxaan soo celin doonaa barwaaqadii reer Aamoon,” ayaa Eebbe leeyahay. ⁷ Kuwa Edom wax ku saabsan: Kanu waa waxa Eebbe ciidammada leeyahay: “Miyaanay xigmadi ku jirin Teman? Miyaal taladii ka dhammaatay kuwa miyirka leh? Ma xigmaddoodii baa qudhuntay? ⁸ Carara, dib u noqda, dega meelaha hoose, dadka deggan Dedaan, waayo, waxaan ku soo wadi doonaa musiibo Esau wakhtiga aan ciqaabay. ⁹ Haddii kuwa canabka gooya ay idiin yimaadaan, miyaanay ka tegi doonin wax yar? Haddii tuugo ay habeen yimaadaan, miyaanay xadi doonin intay doonaan? ¹⁰ Laakiin waxaan ka dhigi doonaa Esau mid qaawan; waxaan soo bandhigi doonaa meelaha uu ku dhuunto, si aanu isu qarin karin. Farcankiisa

Yeremyaah

iyu walaalihiis waa la baabbi'iyey, mana jiro. ¹¹ Ka tag agoontaada; waan sii noolayn doonaa. Carmalladiinnuna waxay igu kalsoonaan karaan." ¹² Waayo, kanu waa waxa Eebbe leeyahay: "Haddii kuwa aan loogu xukumin inay koobka cabbaan ay cabbi doonaan, maxaad adigu ciqaab la'aan u ahaanaysaa? Ciqaab la'aan ma ahaan doontid, laakiin waa inaad cabtaa. ¹³ Waxaan ku dhaartay naftayda," ayaa Eebbe leeyahay, "in Boosra ay noqon doonto burbur, ceeb, cidlo, iyo habaar; magaalooynkeeda oo dhanna waxay ahaan doonaan burbur weligood." ¹⁴ Waxaan maqlay farriin ka timid Eebbe; ergo ayaa loo diray quruumaha si ay u yiraahdaan, "Isu soo ururiya oo ka soo horjeeda! Kaca oo dagaalama!" ¹⁵ "Waayo, bal eeg, waxaan idinka dhigay wax aan muhiim ahayn quruumaha dhexdooda, oo ay dadku idinku yasi doonaan. ¹⁶ Argagaxa aad ku dhaliso iyo kibirka qalbigaaga ayaa kugu khiyaanay, adiga oo ku nool jeexjeexyada dhagaxa, oo deggan meelaha sare ee buurta. In kastoo aad buul dhisato sida gorgorka oo kale, halkaas ayaan kaa soo dejin doonaa," ayaa Eebbe leeyahay. ¹⁷ "Edom waxay noqon doontaa meel cabsi leh; kuwaas oo dhan oo ag maraya ayaa la yaabi doona oo ku maadsan doona dhaawacyadeeda oo dhan. ¹⁸ Sida Sodom iyo Gomorra iyo magaaloooyinkii ku xeernaan loo afgembiyey," ayaa Eebbe leeyahay, "sidaas daraaddeed cidna kuma degi doonto; dadna kuma degganaan doonaan. ¹⁹ "Sida libaax uga soo baxo qodxanta Urdun ilaa daaqsin hodan ah, waxaan Edom ka eryi doonaa dhulkeeda si degdeg ah. Yaa ah kan la doortay oo aan u magacaabi doono tan? Yaa ila mid ah oo i maxkamadayn kara? Oo waa maxay adhijirka iga hor istaagi kara?" ²⁰ Sidaas darteed, maqla waxa Eebbe u qorsheeyey Edom, waxa uu u qasdiyey kuwa ku nool Teman: riyaha yar ee adhiga waa la jiidi doonaa; daaqsinkiisuna wuxuu la yaabi doonaa masiibadooda. ²¹ Dhawaqa dhicitaankooda dhulku wuu gariiri doonaa; qayladooduna waxay ku dhawaaqi doontaa Badda Cas. ²² Bal eeg, gorgor baa kor u duuli doona oo hoos u soo degi doona, baalashiisana ku fidi doona Boosra. Maalintaas qalbiyada geesiyaasha Edom waxay noqon doonaan sida qalbiga naag foolanaysa. ²³ Kuwa Dimishaq wax ku saabsan: "Xamaad iyo Arfad waa niyad jabeen, waayo, waxay maqleen war naxdin leh. Way niyad jabeen, dhibaataana waxay la mid tahay badda aan degganayn. ²⁴ Dimishaq way daciifay; waxay u jeesatay inay cararto, cabsi baa

qabsatay; cidhiidhi iyo xanuun baa qabsaday, xanuun la mid ah kan naag foolanaysa. ²⁵ Sidee baa magaalada caanka ah aan loo dayrin, magaalada aan ku faraxsanahay? ²⁶ Hubaal, dhallinyaradeeda waxay ku dhici doonaan jidadkeeda; askarteeduna waa la aamusiin doonaa maalintaas," ayaa Eebbe ciidammada leeyahay. ²⁷ "Waxaan dab qabadsiiin doonaa derbiyada Dimishaq; waxayna baabbi'in doontaa qalcadaha Ben-Xadaad." ²⁸ Kuwa Qedaar iyo boqortooyooyinka Xasoor, oo Nebukadnesar boqorkii Baabuloon weeraray: Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: "Kaca oo weerara Qedaar oo baabbi'iya dadka Bariga. ²⁹ Teendhooyinkooda iyo adhigooda waa la qaadi doonaa; hoygooda waa la qaadi doonaa dhammaan alaabtooda iyo geelooda. Dadku waxay ku qaylin doonaan iyaga, 'Argagax hareeraha oo dhan!' ³⁰ "Si degdeg ah u carara! Ku nagaada godad qoto dheer, dadka deggan Xasoor," ayaa Eebbe leeyahay. "Nebukadnesar boqorkii Baabuloon wuxuu idiin maleegay dhagar; wuxuu idiin dejiyey qorshe. ³¹ "Kaca oo weerara quruun deggan, oo ku nool ammaan," ayaa Eebbe leeyahay, "quruun aan lahayn albaabbo ama biraha; dadkeedu waxay ku nool yihiin meel ka fog khatar. ³² Geelooda waxay noqon doonaan dhac, iyo xoolahooda waaweyn waxay noqon doonaan qaniimo dagaal. Waxaan u kala firdhin doonaa dabaylaha kuwa timaha gooya geesaha oo waxaan ku soo wadi doonaa musiibo iyaga oo dhan," ayaa Eebbe leeyahay. ³³ "Xasoor waxay noqon doontaa meel ay ciyayaashu ku hoydaan, meel cidla ah weligeed. Cidna kuma degi doonto; dadna kuma degganaan doonaan." ³⁴ Eraygii Eebbe ee u yimid nebi Yeremyaah oo ku saabsan Ceelaam, bilowgii xukunkii Sidqiyaah boqorkii Yahuudah: ³⁵ Kanu waa waxa Eebbe ciidammada leeyahay: "Bal eega, waxaan jebin doonaa qaansada Ceelaam, tiirkii xooggooda. ³⁶ Waxaan Ceelaam ka soo horjeedin doonaa afarta dabaylood oo dhan; waxaan u kala firdhin doonaa dabaylaha, oo ma jiri doonto quruun aan la tegin qaxootiga Ceelaam. ³⁷ Waxaan Ceelaam ku burburin doonaa hortooda cadowgooda, kuwaas oo doonaya inay naftooda qaadaan; waxaan ku soo wadi doonaa musiibo iyaga, xataa cadhadayda daran," ayaa Eebbe leeyahay. "Waxaan ku eryan doonaa seef ilaa aan ka dhammaystiro. ³⁸ Waxaan ku dhisi doonaa carshigayga Ceelaam oo waxaan baabbi'in doonaa boqorkeeda iyo saraakiisheeda," ayaa Eebbe leeyahay. ³⁹ "Si kastaba ha ahaatee, waxaan soo

Yeremyaah

celin doonaa barwaaqaadii Ceelaam maalmaha ugu dambeeya,” ayaa Eebbe leeyahay.

50 Fariinta uu Rabbigu u soo dhiibay Yeremyaah nebigii oo ku saabsan Baabuloon, dalka Kaldaya: ² “Ku dhawaaq ummadaha dhexdooda oo ka dhiga mid la ogyahay; kor u qaada calan oo ha qariniina. Dhadhaafiya, ‘Baabuloon waa la qabsaday; Bel waa ceeboobay, Marduk waa yaabay. Sanamyadeedu waa ceeboobeen, sawirradeeduna waa la burburiyey.’ ³ Waayo, quruun ka timid waqooyi ayaa ku soo duuli doonta, iyada oo dhulkeeda cidlo ka dhigi doonta, si aan qofna ugu noolaado. Dad iyo xoolaba way carareen. ⁴ “Maalmahaas iyo wakhtigaas,” ayaa Rabbigu leeyahay, “dadka Israa’iil iyo dadka Yahuudah waxay isu iman doonaan, iyagoo ooyaya markay socdaan, si ay u raadiyaan Rabbiga Eebbahooda. ⁵ Waxay weydiin doonaan jidka Siyoon, iyagoo wejigooda u jeedinaya; waxay iman doonaan oo isku xidhi doonaan Rabbiga axdi weligiis ah oo aan la illoobi doonin. ⁶ “Dadkaygu waxay noqdeen ido lumay; adhijirraddoodu way khiyaaneen, iyagoo sababay inay ku wareegaan buuraha. Waxay ku wareegeen buur iyo kurbax waxayna illoobeen meesha ay ku nastaan. ⁷ Kuwa helay oo dhan way cuneen; cadowgooduna waxay yidhaahdeen, ‘Annagu ma nihin dembiilayaal, waayo, waxay ka dembaabeen Rabbiga, daaqa runta ah, rajada awowayaashood.’ ⁸ “Ka carara dhexda Baabuloon oo ka taga dalka Kaldaya; ahaada sida riyaha hogaamiya adhiga. ⁹ Waayo, waxaan kicinayaa oo ku soo kicinayaa Baabuloon shir weyn oo quruumo waaweyn oo ka yimid waqooyi. Waxay isku diyaarin doonaan iyada, oo halkaas ayaa lagu qabsan doonaa. Fallaarahoodu waxay ahaan doonaan sida kuwa dagaalyahan xirfad leh oo aan gacmo madhan ku soo noqon. ¹⁰ Kaldaya waa la dhici doonaa; kuwa dhaca oo dhan waxay heli doonaan wixii ay doonayeen,” ayaa Rabbigu leeyahay. ¹¹ “Maxaa yeelay, waxaad ku faraxsan tihiin oo aad ku rayraynaysaan, idinka oo dhaca dhaxalkayga, maxaa yeelay, waxaad u ciyaaraysaan sida dibi dhirbaaxaya oo aad u dhawaaqaysaan sida farasyo, ¹² hooyadiin aad bay u ceeboobi doontaa; iyada oo idin dhashay waa la bahdili doonaa. Waxay noqon doontaa mid ka mid ah quruumaha ugu liita, lamadegaan, dhul engegan, saxare. ¹³ Sababta cadhada Rabbiga awgeed lama degganaan doono laakiin gebi ahaanba waa la cidloobi doonaa. Qof kasta oo Baabuloon ag maraya wuu yaabi doonaa oo

wuxuu ku maadsan doonaa dhaawaceeda oo dhan. ¹⁴ “Ku wareega Baabuloon, dhammaantiin kuwa qaata qaanso. Ku toogta, ha ka celinina fallaarahiinna, waayo, waxay ka dembaabtay Rabbiga. ¹⁵ Dhinac kasta ka qayliya! Way is dhiibtay, munaaraddeedii way dhacday, derbiyadeedii waa la dumiye. Tani waa aargudashada Rabbiga; ku aarguda iyada; u sameeya sidii ay iyadu u samaysay dadka kale. ¹⁶ Gooya kuwa abuuraya Baabuloon, iyo kuwa qoda goosashada wakhtiga. Sababta seefta dulmiga awgeed, qof kastaa wuxuu ku noqon doonaa dadkiisa, mid kastaa wuxuu u carari doonaa dalkiisa. ¹⁷ “Israa’iil waa adhiga la kala firdhiyey, oo libaaxyadu way eryeen. Kan ugu horreeya ee cunay wuxuu ahaa boqorkii Ashuur; kii ugu dambeeyey ee laftooda qaniinay wuxuu ahaa Nebukadnesar boqorkii Baabuloon.” ¹⁸ Sidaa darteed, sidaas ayaa Rabbiga Ciidammada, Eebbeha Israa’iil, leeyahay: “Waxaan ciqaabi doonaa boqorka Baabuloon iyo dalkiisa sidaan u ciqaabay boqorkii Ashuur. ¹⁹ Waxaan Israa’iil ku soo celin doonaa daaqeeda, waxayna daaqi doonaan Karmel iyo Baashaan; rabitaankoodu wuxuu ku qanci doonaa buuraha Efrayim iyo Gilecaad. ²⁰ Maalmahaas iyo wakhtigaas,” ayaa Rabbigu leeyahay, “waxaa la raadin doonaa dembiga Israa’iil, laakiin midna lama heli doono, iyo dembiyada Yahuudah, laakiin midna lama heli doono, waayo, waxaan cagin doonaa inta aan ka badbaadiyo. ²¹ “Ku soo duula dalka Merathayim iyo kuwa ku nool Pekod. Raac, ku dhuftha, oo gebi ahaanba baabbi’iya iyaga,” ayaa Rabbigu leeyahay. “Fuliya wax kasta oo aan idinku amray. ²² Dhawaaqa dagaalka ayaa ku jira dhulka, dhawaaqa burbur weyn! ²³ Sidee ayaa dubbe weyn oo dhulka oo dhan loo gooyay oo loo jebiyey! Sidee Baabuloon uga noqotay argagax quruumaha dhexdooda! ²⁴ Waxaan kuu dhigay dabin, Baabuloon, oo waad ku dhacday adigoo aan ogeyn; waa lagu helay oo waa lagu qabtay maxaa yeelay, waxaad ka soo horjeeday Rabbiga. ²⁵ Rabbigu wuxuu furay hubkiisa oo wuxuu soo saaray hubka cadhadiisa, waayo, Sayidka Ciidammada ayaa shaqo ka leh dalka Kaldaya. ²⁶ Ka soo horjeeda iyada xadka ugu fog. Fur bakhaaradeeda; ku ururi sida buuro hadhuudh ah oo gebi ahaanba baabbi’i iyada, oo ha ka tegin wax hadha. ²⁷ Dhammaan dibiyadeedii yaryaraa seefta ku dhuftha; ha u daadaan gowrac! Hoogay iyaga, waayo, maallintoodu way timid, wakhtiga lagu ciqaabi doono. ²⁸ Maqla kuwa baxsodka ah iyo qaxootiga ka yimid

Yeremyaah

Baabuloon oo ku dhawaaqaya Siyoon sida Eebbeheen uu u aarguday, aargudasho macbudkiisa. ²⁹ “U yeedha qaansoleyda ka soo horjeeda Baabuloon, dhammaan kuwa qaata qaanso. Ku hareereeya iyada; ha u oggolaanin qofna inuu baxsado. Ku abaalmari sida ay u samaysay; u sameeya sidii ay iyadu u samaysay. Waayo, waxay caasiday Rabbiga, Kan Quduuska ah ee Israa’iil. ³⁰ Sidaa darteed, dhallinyaradeeda waxay ku dhici doonaan waddooyinkeeda; dhammaan askarteeda waa la aamusi doonaa maalintaas,” ayaa Rabbigu leeyahay. ³¹ “Bal eeg, waxaan kaa soo horjeedaa, adiga oo kibir badan,” ayaa Rabbigu leeyahay, Rabbiga Ciidammada, “waayo, maalintaadu way timid, wakhtiga aan ku ciqaabi doono. ³² Kibir badnaanta way turunturoon doontaa oo dhici doontaa iyadoo aan cidna kor u qaadin; waxaan shidi doonaa dab magaaloyinkeeda oo baabi’in doona hareeraheeda oo dhan.” ³³ Kanu waa waxa Rabbiga Ciidammada leeyahay: “Dadkii Israa’iil waa la dulmiyey, iyo dadkii Yahuudah sidoo kale. Dhammaan kuwa qafaashay way hayaan, iyagoo diidaya inay sii daayaan. ³⁴ Laakiin Bixiyahooda waa xoog badan yahay; Rabbiga Ciidammada waa magiciisa. Wuxuu si xoog leh u difaaci doonaa dacwadooda si uu ugu keeno nasasho dhulkooda, laakiin aan nasasho lahayn kuwa ku nool Baabuloon. ³⁵ “Seef ka soo horjeedda Kaldaya!” ayaa Rabbigu leeyahay—“ka soo horjeedda kuwa ku nool Baabuloon iyo ka soo horjeedda saraakiisheeda iyo raggeeda caqtiga leh! ³⁶ Seef ka soo horjeedda wadaaddadeeda wax sheega! Waxay noqon doonaan nacasyo. Seef ka soo horjeedda dagaalyahannadeeda! Waxay ku buuxsami doonaan cabsi. ³⁷ Seef ka soo horjeedda fardaha iyo gaadiidkeeda iyo dhammaan ajaanibta safkeeda! Waxay noqon doonaan kuwa tabar daran. Seef ka soo horjeedda khasnadaha! Waa la dhici doonaa. ³⁸ Abaar ku dhac biyahaheeda! Way engegi doonaan. Waayo, waa dhul sanamyo leh, waxayna waalan doonaan cabsi awgeed. ³⁹ “Sidaas darteed, makhluuqaadka lamadegaanka iyo dawacooyinku waxay ku noolaan doonaan halkaas, halkaasna baqashadu way degi doontaa. Mar dambe laguma noolaado ama laguma noolaado jiilba jiil. ⁴⁰ Sida markii Eebbe Sodom iyo Gomorrah la rogay iyo magaaloyinkii ku xeernaa,” ayaa Rabbigu leeyahay, “sidaas darteed qofna halkaas kuma noolaan doono; dadna kuma degi doonaan. ⁴¹ “Bal eeg! Dad ayaa ka

imanaya waqooyi; quruun weyn iyo boqorro badan ayaa laga kicinayaa dhulka darafyadiisa. ⁴² Waxay ku hubaysan yihiin qaansooyin iyo warmaha; waa kuwo naxariis daran oo aan naxariis lahayn. Codkoodu wuxuu u dhawaaqaa sida badda markay fardo ku socdaan; waxay u yimaadaan sida rag dagaal oo ku soo horjeeda, Gabadh Baabuloon. ⁴³ Boqorka Baabuloon wuxuu maqlay warbixinta iyaga, gacmihiisuna way daciifeen. Murugo ayaa qabsatay, xanuun sida mid dumar ah oo foolanaya. ⁴⁴ “Bal eeg, mid ayaa ka soo bixi doona sida libaax ka soo baxa qodxanta Urdun ilaa daaqsin hodan ah; waayo, hal mar ayaan ka eryl doonaa, oo waxaan u dooran doonaa midka la doortay. Waayo, yaa ila mid ah, yaase i loolami kara? Oo adhiirkee igu soo horjoogsan kara?” ⁴⁵ Sidaa darteed, maqla waxa Rabbigu qorsheeyey oo ku saabsan Baabuloon, waxa uu ku talo galay dalka Kaldaya: Dhallinyarada adhiga waa la jiidi doonaa; daaqsinkeeda waxay la yaabi doontaa masiibadooda. ⁴⁶ Marka la maqla Baabuloon oo la qabsaday, dhulku wuu gariiri doonaa; qayladeeduna waxaa laga maqli doonaa quruumaha dhexdooda.

51 “Tani waa farriinta Rabbiga ee ku saabsan Baabuloon, iyo dhulka reer Baabuloon, oo uu soo dhiibay Yeremyaah nebi ahaan: ² “Ku dhawaaq oo ku ogeysii quruumaha dhexdooda, kor u qaad calan; ku dhawaaq oo ha qarin, waxaad dhahdaa: “Baabuloon waa la qabsaday, Bel waa la ceebeeyey, Marduk waa la burburiyey; sanamyadeeda waa la ceebeeyey, sanamyadeedana waa la burburiyey.” ³ Waayo, quruun ka timid waqooyi ayaa ku soo kacday; waxay dhulkeeda ka dhigi doontaa cidla, dad badan oo faanaya; dadka deggan waa la eryl doonaa, lab iyo dhedigba. ⁴ “Maalmahaas iyo wakhtigaas,” ayaa Rabbigu leeyahay, ‘codka baalasha guuxaya ayaa laga maqli doonaa dhulka reer Baabuloon, waayo, waxaan ka keenayaa baabi’in dhulka waqooyi. ⁵ “Baabuloon dadka deggan, dhulka reer Kaldaya, oo sharaftoodii hore baa baaba’day— Hadla, oo waxaad dhahdaan, “Ragga dhallinyarada ah waxaa lagu dilay jidadka, dharkoodana waxaa lagu reebay ceeb. ⁶ “U diyaar garooba dagaal ka dhanka ah! Dhammaan kuwa qoda ha noqdaan oo ha maraan iyagoo hubaysan. ⁷ “Maxaad ugu labisataan dhar fiican, adigoo doonaya inaad kala soocnaato? Adiga oo qaata qaanso, gashan kooftiyad! Ha u naxin seef; ha celin fallaadhaha! Quruun ka timid waqooyi, Boqor weyn

Yeremyaah

ayaa ka soo bixi doona meelaha fog ee dhulka. ⁸ Wuxuu teendhooyinkiisa amarka dhigay, Wuxuu daboolay meelaha kulanka, Wuxuu u kacay iyada, raggeeda dhallinyarada ahna waxay ku dhaceen jidadkeeda. ⁹ “O qaansada xoogga leh waa la jebin doonaa, kuwa cararayaana waxay ku socon doonaan dhaawac; Waayo, Rabbigu wuxuu go'aamiyey xukun ka dhan ah Baabuloon, Inuu burburiyo dhulka reer Kaldaya; Dhulkaasna wuxuu noqon doonaa cidla, oo aan cidna degganayn.” ¹⁰ Adiga oo deggan biyaha badan, hodan ku ah khasnadaha, dhammaadkaagu waa yimid, Qiyaasta baabbi'intaada. ¹¹ “Rabbiga ciidamadu wuxuu ku dhaartay Naftiisa: “Dhab ahaan, waxaan kugu buuxin doonaa dad sida ayax, Iyo dad aad u tiro badan oo codkooda kaa yaabin doona. ¹² Waxaad cuni doontaan, ka dhergi doontaan, oo waxaad ammaanaysaan Rabbiga Eebbe, Waayo, wuxuu idin siiyey waxa qalbigiinnu doonayay.” Wuxuu ballaariyey dhulkiinna, Oo wuxuu idin siiyey xorriyad si aad u ammaantaan magacaaga. ¹³ “Waayo, Rabbigu wuxuu leeyahay, “Bal eeg, waxaan difaaci doonaa sababtaada Oo aan aarsan doonaa adiga. Waxaan engejin doonaa baddaheeda oo waxaan ka dhigi doonaa ilahaheeda kuwo qalalan. ¹⁴ “Baabuloonna waxay noqon doontaa buuro, meel ay ciyaayaashu ku nool yihiin, cidla. ¹⁵ Sida tuulooyin aan la degganayn, dhul qalalan iyo lamadegaan. ¹⁶ “Waxaan ka eryi doonaa iyada kuwa ku faraxsan xooggeeda, Dadkeeduna waxay ku cuslaan doonaan nacasnimo; Saraakiisheeda iyo raggeeda caqliga leh waxay noqon doonaan nacasyo. ¹⁷ Markaasaan shisheeye ka dul dhigi doonaa, Oo kuwa sharka leh waxay ku dhex jiri doonaan; Waxaan dhamayn doonaa xumaantooda, Codkooda heesahoodana mar dambe lama maqli doono. ¹⁸ Waxaan ka dhigi doonaa Baabuloon mid ay qoolleydu leedahay, Iyo balliyo biyo ah, Waxaan ku xaaqi doonaa xaaqin baabbi'in ah,' Ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay. ¹⁹ “Badda ayaa ku soo kacday Baabuloon; Waxay ku daboolan tahay hirarkeeda guuxa leh. ²⁰ “Ka bax dhexdeeda, dadkayga! Oo mid kasta ha badbaadiyo naftiisa cadhada daran ee Rabbiga. ²¹ “Kor u qaad calan derbiyada Baabuloon! Adkee ilaalinta, Meelaha korjoogtada, Dir safiirada, Ha joogsan! Kordhi fardaha, Fuul fardaha! Ururi kuwa xoogga leh! ²² “Dir qaansoleyda! Degdeg oo isku diyaari inaad ka hortagto iyada hareeraheeda; Midna ha baxsan! U abaal mari iyada sida ay u shaqaysay; U samee iyada

sida saxda ah sida ay u samaysay. ²³ “Gooyo neefta gacanteeda fidsan; Rabbigu ha soo celiyo xumaanteeda iyada. ²⁴ “Waxaan kala firdhin doonaa wiilasheeda iyo gabdhaheeda Dadka dhammaan afarta geesood; Waxaan siin doonaa Baabuloon Cudur qalbiga, murugo, iyo baroor. ²⁵ “Waxaan kaa soo horjeedaa, O buurta baabbi'isa, Ka baabbi'isa dhulka oo dhan,” ayaa Rabbigu leeyahay; “Waxaan gacantayda ku fidin doonaa adiga, Oo waxaan kugu rogi doonaa buur gubanaysa. ²⁶ Markaas dhagax lagama qaadan doono Adiga xusuus ahaan, Mana lagu kicin doono mar kale, Waayo, waxaan ka dhigi doonaa Baabuloon cidla weligeed ah.” ²⁷ “Kor u qaad calan dhulka! Ku afuuf buun quruumaha dhexdooda! U diyaarso quruumaha dagaal ka dhan ah iyada! U yeedha boqortooyooyinka, reer Aram, reer Gebal, Reer Amoon, iyo reer Moo'aab, ka dhanka ah iyada, Dadkii wobbeth iyo Hammuz, Ka dhanka ah iyada, quruumaha dhammaan wejiga dhulka. ²⁸ “Haa, isu geeya boqortooyooyinka Ararat, Minni, iyo Ashkenaz ka dhanka ah iyada; U magacaaba qaansoleyda ka dhanka ah iyada; Bixi amarka in la burburiyo! Dir fardaha, dhaqaaji! Kaca, dagaalyahanno, oo isku duub ceebaheeda! ²⁹ “Rabbigu wuxuu kiciyey ruuxa boqorrada reer Meed; Dhul fog ayay ka yimaadeen, oo waxaan ka dhigi doonaa inay ku kacaan iyada; Gofna ma tixgelin doono lacagta, mana ku farxi doonaan dahabka. ³⁰ Qaansahooda waxay dili doonaan ragga dhallinyarada ah; Waxay u naxariisan doonaan midhaha uurka; Indhahoodu ma u naxariisan doonaan carruurta. ³¹ “Baabuloonna waxay noqon doontaa buuro ku yaal dhulka cidla ah, Dhul cidlo ah iyo dhibaato quruumaha. ³² Badda ayaa ku soo kacday Baabuloon; Waxay ku daboolan tahay hirarkeeda guuxa leh. ³³ “Magaalooyinkeeda waxay noqdeen cidla, Dhul qalalan iyo lamadegaan, dhul aan qofna degganayn, Mana jiro qof bani'aadam ah oo dhex mara. ³⁴ “Waxaan ciqaabi doonaa Bel ee Baabuloon, Waxaan soo saari doonaa sanamka la xardhay ee Marduk, iyo wadaaddada sanamyada, Iyo kuwa iyaga caabuda waqti isku mid ah, Si ay u noqdaan nacasnimo iyo prey la qabsaday. ³⁵ “Adiga oo deggan biyaha badan, hodan ku ah khasnadaha, Dhammaadkaagu waa yimid, qiyaasta baabbi'intaada. ³⁶ “Rabbigu wuxuu hadlay: “Dhab ahaan, waxaan kugu buuxin doonaa rag Sida ayax, oo waxay kugu qaadi doonaan qaylo dagaal Kaaga soo horjeeda. ³⁷ “Waxay kugu qaadi doonaan qaylo kaaga soo horjeeda, Sida mid kor u qaada qaylo

Yeremyaah

dagaal oo hanjabaad ah buuraha; Waayo, Rabbigu wuxuu ku qaaday Oo wuxuu kugu dhibay codka fallaadhihiisa. ³⁸ “Laakiin raggeeda dhallinyarada ah waxay ku dhici doonaan jidadkeeda, Dhammaan dagaalyahannadeedana waa la baabbi’in doonaa maalintaas,’ Ayaa Rabbigu leeyahay. ³⁹ “Bal eeg, waxaan kaa soo horjeedaa, adiga oo kibirsan,’ Ayaa Rabbiga Eebbe ee ciidammadu leeyahay, “Waayo, maalintaadu waa timid, wakhtiga aan kugu ciqaabi doono. ⁴⁰ Kibirsanuhu wuxuu ku turunturoon doonaa oo dhici doonaa Iyadoo aan cidna kicin, Oo waxaan dab qabadsiin doonaa magaalooiyinkiisa, Waxayna gubi doonaan. ⁴¹ “Waxaan keeni doonaa aarsasho; Ma muujin doono naxariis; Indhahooda ayaa leh iftiin shaydaani ah marka la fulinayo.” ⁴² “Isku diyaariya Baabuloon dhinac kasta, Dhammaan kuwa qaata qaanso, ku toogta iyada; Ha u naxin fallaadhihiinna! Waayo, waxay ku dembaabtay Rabbiga. ⁴³ “Bal eeg, Rabbigu wuxuu ku soo dejinayaa iyada kuwa kacaya sida dabaysha waqooyi; Waxayna ku eryi doonaan iyada sida duufaanta. ⁴⁴ Albaabada sare iyo baararka naxaasta ah waa la burburin doonaa! Boqorka iyo amiirradu waxay fadhiisan doonaan halkaas iyagoo ceeboobay; Way isku xiran doonaan oo derbiyada fuuli doonaan, Laakiin waxaan dab qabadsiin doonaa gadhahooda, Waxayna gubi doonaan.” ⁴⁵ “Ka bax dhexdeeda, dadkayga! Mid kasta ha badbaadiyo naftiisa cadhada daran ee Rabbiga. ⁴⁶ “Dhegta u dhigo oo ii kaalay; Dhagayso, oo noloshaada waa la badbaadin doonaa. ⁴⁷ Bal eeg, waxaan kicin doonaa oo ku soo dejin doonaa Baabuloon Shir weyn oo quruumo ka timid dhulka waqooyi— ⁴⁸ Waxay ka dhigi doonaan xeradooda iyada ka gees ah; Waxay yeelan doonaan derbi iyo ramp, oo waxay ku toogan doonaan iyada fallaadhaha dhulka ka soo. ⁴⁹ Waxay kor u qaadi doonaan ramp, Waxay dhisi doonaan derbi, Waxay ku geli doonaan iyada albaabadeeda, Sida rag ku soo duulaya magaalo. ⁵⁰ Laakiin waa la qabsan doonaa, fallaadhahooda lama celin doono, Xadhkaha qaansada waa la jebin doonaa, Waayo, Rabbigu waa Eebbe ee abaalmarin; Wuxuu ku abaalmarin doonaa si buuxda. ⁵¹ “Bal eeg, waxaan kicinayaa iyaga ka gees ah Reer Meed, kuwa aan tixgelin lacagta; Dahabka, kuma farxaan. ⁵² Qaansahooda waxay dili doonaan ragga dhallinyarada ah; Waxay u naxariisan doonaan midhaha uurka; Indhahoodu ma u naxariisan doonaan carruurta. ⁵³ “Baabuloonna waxay noqon doontaa buuro ku yaal lamadegaan, Dhul qalalan iyo

lamadegaan, Dhul aan qofna ku noolayn ama dhex mara. ⁵⁴ “Waxaan abaalmarin doonaa Baabuloon iyo dhammaan dadka deggan Kaldaya Dhammaan xumaantooda ay ku sameeyeen Siyoon hortiisa,’ Ayaa Rabbigu leeyahay. ⁵⁵ Adiga oo ka baxsaday seefta reer Kaldaya, U bax si aad u degto iyaga, Oo ku aasi dhulka dharkaaga, Ka qari wejiga dulgiga. ⁵⁶ Waayo, Rabbigu wuxuu u magacaabay maalin Aarsasho—Wuxuu u cadhooday Baabuloon; Awoodda kuwa la dilayna waxay ku dhici doontaa dhexdeeda. ⁵⁷ Dhulka oo dhan ayaa gariiri doona codka dhicitaankeeda, Codka qaylo, codka guux; “Waayo, codkeedu wuxuu u dhawaqay sida badda; Waayo, waxay u hadashay sida masduulaag, Iyadoo ku qaylinaysa Siyoon, Hanjabaad ku tuuraysa, si daran u kicisa codkeeda. ⁵⁸ Sidaa darteed kuwa Rabbigu dilay waxay ku dhici doonaan maalintaas Laga soo bilaabo dhamaadka dhulka ilaa dhamaadka kale; Lama barooran doono, Mana la ururin doono, Mana la aasi doono; Waxay noqon doonaan saxaro dhulka. ⁵⁹ “Intaa waxaa dheer, eraygii Yeremyaah nebigii ku amray Seraayaah ina Neriyaah, ina Mahseyiaah, markuu la socday Sedekiyaah boqorkii Yahuudah Baabuloon sannadkii afraad ee boqornimadiisa: ⁶⁰ Waayo, sidaas ayaa Rabbigu ugu yidhi Yeremyaah: ‘Qaado duub weyn oo ku qor dhammaan erayadii aan ka hadlay Baabuloon iyo dhammaan quruumaha, laga bilaabo maalintii aan ugu horreysay ka hadlay iyaga, ilaa maanta.’ ⁶¹ Intaa waxaa dheer, ku xidh dhagax oo ku tuur Webiga Yuufraadis, ⁶² oo waxaad dhahdaa, “Sidaas ayaa Baabuloon u degi doontaa oo aan mar kale u kici doonin, sababta masiibada aan ku keenayo iyada. Haddii ay ku weydiiyaan, ‘Maxaad sidaas u samaysay?’ markaas waxaad ku tidhaahdaa iyaga, ‘Waayo, Rabbigu wuxuu hadlay oo ballan qaaday inuu sameeyo waxyaalahan.’ ⁶³ “Markaad dhammaysato akhrinta duubkan, ku xidh dhagax oo ku tuur Webiga Yuufraadis, ⁶⁴ oo waxaad dhahdaa, ‘Sidaas ayaa Baabuloon u degi doontaa oo aan mar kale u kici doonin Sababta masiibada aan ku keenayo iyada,’” Ayaa Rabbigu leeyahay.

52

Sidqiyaah wuxuu jiray kow iyo labaatan sano markuu boqor noqday, oo wuxuu Yerusaaalem ka talinayay kow iyo toban sannadood. Hooyadiis magaceeduna wuxuu ahaa Xamuudal, oo ahayd gabadhii Yeremyaah ee reer Libnaah. ² Wuxuu sameeyey wax shar ah oo Eebbe hortiisa ah, oo la mid ah wixii Yehooyaakiin sameeyey oo dhan. ³ Eebbe cadhadiisa aawadeed,

Yeremyaah

waxan ayaa Yerusaaalem iyo Yahuudah ku dhacay, ilaa uu ka eryay hortiisa. Oo Sidqiyaahna wuxuu ku kacay boqorkii Baabuloon. ⁴ Sannaddii sagaalaad ee boqornimadii Sidqiyaah, bishii tobnaad maalinteedii tobnaad, Nebukadnesar boqorkii Baabuloon wuxuu yimid isaga oo wata ciidankiisii oo dhan oo Yerusaaalem ku soo hor fadhiistay. Waxayna hareereeyeen oo hareerihiisa ku dhiseen derbiyo. ⁵ Magaaladii waa la hareereeyey ilaa sannaddii kow iyo tobnaad ee Boqor Sidqiyaah. ⁶ Maalintii sagaalaad ee bishii afraad, gaajo aad u daran ayaa magaalada ka jirtay, oo cuntana uma ay jirin dadkii dalka. ⁷ Markaasaa derbigii magaalada la jebiyeey, oo askartii oo dhammu way carareen. Waxay magaalada ka baxeen habeenkii iyagoo maraya iridda u dhexeysa labada derbi ee u dhow beerkii boqorka, in kastoo reer Kaldii magaalada hareereeyeen. Waxayna u carareen dhanka Caraabaah. ⁸ Laakiin ciidankii reer Kaldii ayaa eryaday boqorkii, oo waxay ku heleen Sidqiyaah bannaanada Yerixoo, oo askartii oo dhanna way ka firdheen. ⁹ Markaasay qabteen boqorkii oo waxay u geeyeen boqorkii Baabuloon oo joogay Riblaah oo ku taal dalka Xamaad, halkaasuu ku xukumay. ¹⁰ Boqorkii Baabuloonna wuxuu laayay wiilashii Sidqiyaah hortiisa, oo wuxuu kaloo Riblaah ku dilay saraakiishii Yahuudah oo dhan. ¹¹ Markaasuu indhihii Sidqiyaah ka indha tiray, oo wuxuu ku xidhay silsilado naxaas ah, oo wuxuu geeyey Baabuloon, halkaasuu ku jiray xabsi ilaa maalintii uu dhintay. ¹² Bishii shanaad maalinteedii tobnaad, sannaddii sagaal iyo tobnaad ee Boqor Nebukadnesar oo Baabuloon, Nebuzaradan oo ahaa taliyihii ilaalada oo u adeegi jiray boqorkii Baabuloon ayaa yimid Yerusaaalem. ¹³ Wuxuu gubay gurigii Eebbe, qasrigii boqorka, iyo guryihii Yerusaaalem oo dhan. Guriga weyn kasta wuu gubay. ¹⁴ Ciidankii reer Kaldii oo dhan oo uu Nebuzaradan taliyaha ilaalada ahaa ayaa dumiyey derbiyadii Yerusaaalem oo dhan. ¹⁵ Nebuzaradan taliyaha ilaalada wuxuu qafaashay qaar ka mid ah dadka ugu saboolsan, kuwa magaalada ku haray, kuwii u goostay boqorkii Baabuloon, iyo inta kale ee farsamayaqaannada. ¹⁶ Laakiin Nebuzaradan wuxuu dalka uga tegey qaar ka mid ah dadka ugu saboolsan si ay beero u beeraan oo ay beeraley noqdaan. ¹⁷ Reer Kaldii waxay jebiyeen tiirarkii naxaasta ahaa, saldhigyadii, iyo baddii naxaasta ahayd ee gurigii Eebbe, oo waxay naxaastii oo dhan u qaadeen Baabuloon. ¹⁸ Waxay kaloo qaadeen digsiyaashii, majarafadihii, miirayaashii, weelashii,

saxammadii, iyo dhammaan weelashii naxaasta ahaa ee adeegga macbudka loo isticmaali jiray. ¹⁹ Taliyaha ilaalada wuxuu qaaday weelashii dahabka iyo lacagta ahaa oo dhan, sida baaquliyaashii, dabqaadihii, weelashii, digsiyaashii, laambadihii, saxammadii, iyo baaquliyaashii cabbitaanka. ²⁰ Naxaastii tiirarkii labada ahaa, baddii, iyo laba iyo tobankii dibi ee naxaasta ahaa ee hoos yaallay, iyo saldhigyadii, oo Boqor Sulaymaan u sameeyey gurigii Eebbe, waxay ahaayeen kuwo aan la qiyaasi karin. ²¹ Tiir kasta wuxuu ahaa siddeed iyo toban dhudhun dheer, iyo laba iyo toban dhudhun oo wareeg ah; mid kasta afar farood ayuu dhumuc ahaan jiray oo godnaa. ²² Madaxa naxaasta ahaa wuxuu saarnaa tiir kasta; mid kasta madaxiisu wuxuu ahaa shan dhudhun dheer, oo wuxuu lahaa shabagyo iyo rummaan naxaas ah oo hareeraha ku wareegsan. Tiirkii labaadna wuxuu la mid ahaa, oo rummaanna wuu lahaa. ²³ Waxaa dhinacyada ku wareegsanaa lix iyo sagaashan rummaan; guud ahaan, waxaa kor ku wareegsanaa boqol rummaan oo shabaggu ku wareegsanaa. ²⁴ Taliyaha ilaalada wuxuu qaaday Seraayaah oo ahaa wadaadkii sare, iyo Safanyaah oo ahaa wadaadkii labaad, iyo saddexdii waardiye ee iridda. ²⁵ Wuxuu kaloo magaalada ka qaaday sarkaal madax u ahaa askarta, toddoba la-taliye oo boqortooyo, qoraagii taliyaha ciidanka oo dadka dalka tirin jiray, iyo lixdan nin oo magaalada laga helay. ²⁶ Nebuzaradan, taliyaha ilaalada, ayaa qabtay oo wuxuu geeyey boqorkii Baabuloon oo joogay Riblaah. ²⁷ Boqorkii Baabuloon ayaa ku dhufatay oo ku dilay Riblaah oo ku taal dalka Xamaad. Sidaasay Yahuudah uga tageen dalkoodii oo la qafaashay. ²⁸ Tiradani waa dadkii Nebukadnesar qafaashay: sannaddii toddobaad, 3,023 Yuhuud ah; ²⁹ sannaddii siddeed iyo tobnaad ee Nebukadnesar, 832 qof oo Yerusaaalem ah; ³⁰ sannaddii saddex iyo labaatanad ee Nebukadnesar, Nebuzaradan taliyaha ilaalada wuxuu qafaashay 745 qof oo Yuhuud ah; tirada guud waxay ahayd 4,600 qof. ³¹ Sannaddii toddoba iyo soddonaad ee qafaalashadii Yehooyakiin boqorkii Yahuudah, bishii laba iyo tobnaad, maalinteedii shan iyo labaatanad, Evil-merodak boqorkii Baabuloon, sannaddii ugu horraysay ee boqornimadiisa, wuxuu Yehooyakiin boqorkii Yahuudah u muujiyey naxariis oo ka sii daayay xabsiga. ³² Wuxuu ula dhaqmay si naxariis leh oo wuxuu fadhiisiyey carshigiisa ka sarreeya carshiyada boqorradii kale ee la joogay Baabuloon. ³³ Sidaasuu Yehooyakiin dharkiisii xabsiga u beddelay

Yeremyaah

oo wuxuu si joogto ah ugu cuntay hortiiisa boqorka
inta ka hadhay noloshiisa. ³⁴ Maalin kasta, boqorkii

Baabuloon wuxuu siin jiray qayb joogto ah oo maalin
kasta ah, ilaa maaintii uu dhintay.

Baroorashadii

1 Sida ay cidlo u fadhidaa magaalada, oo mar dad badan ku dhex noolaan jirtay! Waxay noqotay sidii carmal, oo mar quruumaha ka weynayd. Iyadii oo ahayd amiirad gobollada dhexdooda waxay noqotay addoon. ² Waxay habeenkii si qadhaadh u ooyaysaa, ilmada ayaa dhabannadeeda ku qubanaysa. Ma jirto cid iyada ka mid ah oo jecel oo u qalbi qaboojisa. Dhammaan saaxiibadeed waxay ula dhaqmeen khiyaano; waxay noqdeen cadaawayaasheeda. ³ Yahuudah waxay u haajirtay qax, iyadoo dhib iyo addoonsi adag ku jirta. Waxay ku dhex nooshahay quruumaha, laakiin meel nasasho ma hesho. Dhammaan kuwa erylanya waxay ku gaadheen dhexdeeda dhibaataada. ⁴ Jidadka Siyoon way barooranayaan, maxaa yeelay, cidna uma iman xafladaha loo qoondeeyey. Dhammaan irdaheeda waa cidlo; wadaaddadeedu way ooyayaan, gabdhaheedii dhallinyarada ahaana way dhibban yihiin, iyaduna waxay ku jirtaa murugo qadhaadh. ⁵ Cadaawayaasheedu waxay noqdeen sayiddeeda, cadaawayaasheeduna si fudud ayay u nool yihiin. Eebbe ayaa iyada murugo u keenay sababo la xiriira xumaatooyinkeeda badan. Carruurteedu waxay galeen qafaal, iyagoo cadaawuhu kaxaystay. ⁶ Dhammaan quruxdii waxay ka tagtay Gabadhii Siyoon. Hoggaamiyayaasheedu waxay la mid yihiin deerada aan daaq helin; waxay ka carareen iyagoo aan xoog lahayn hortooda erylanya. ⁷ Maalmihii dhibaataada iyo hoy la'aanta ahayd, Yerusaaalem waxay xusuusataa dhammaan khasnadihii ay lahayd waagii hore. Markii dadkeedu gacanta cadaawaha ku dhaceen, ma jirin cid u gargaarta. Cadaawayaasheedu way arkeen oo waxay ku qosleen hoos u dhacaheeda. ⁸ Yerusaaalem waxay si weyn u dembaabtay oo waxay noqotay mid aan nadiif ahayn. Dhammaan kuwa sharaf u hayay way quudhsadaan, maxaa yeelay, waxay arkeen qaawanideeda; iyaduna way ooyaysaa oo way iska jeedisaa. ⁹ Nijaasnimadeedu waxay ku dheggaan tahay dharkeeda; ma aysan tixgelin mustaqbalkeeda. Dhicitaankeedu wuxuu ahaa mid la yaab leh; ma jirin cid u qalbi qaboojisa. "Eeg, Sayidow, dhibaataadayda, maxaa yeelay, cadaawuhu wuu guuleystay." ¹⁰ Cadaawuhu wuxuu gacanta ku dhigay dhammaan waxyaalihii qaaliga ahaa; waxay aragtay quruumaha oo gelaya meel quduus ah—kuwaas oo aad ka reebtay inay galaan ururkaaga. ¹¹ Dhammaan dadkeedu way ooyayaan iyagoo raadinaya kibis; waxay ku beddesheen khasnadahoodii cunto si ay u

noolaadaan. "Eeg, Sayidow, oo tixgeli, maxaa yeelay, waa la i quudhsaday."

¹² "Ma waxba idiin yihiin, dhammaan kuwa idin soo mara? Eega oo arka haddii ay jirto murugo la mid ah murugadayda, taas oo Eebbe igu soo rogay maalintii cadhadiisa kulul. ¹³ Xagga sare ayuu dab ku soo diray lafahayga, oo wuu ka adkaaday. Wuxuu shabag ii fidiyay gacahayga oo dib iigu celiyay. Wuxuu iga dhigay cidlo, oo maalintii oo dhan waan daallanahay. ¹⁴ Hadhkayga dembiyadayda waxaa ku xidhay gacantiisa; waxay isu urureen. Waxay ku yimaadeen qoortayda; wuxuu iga saaray xoogaygii. Sayidku wuxuu i gacangeliyay kuwa aanan ka adkaan karin. ¹⁵ Sayidku wuxuu diiday dhammaan ragaygii xoogga lahaa; wuxuu ku soo wacay ciidan iga soo horjeeda si ay u burburiyaan dhallinyaradeyda. Sayidku wuxuu ku tumanayaa sidii lagu tumo khamriga Gabadhii Birkadda ahayd ee Yahuudah. ¹⁶ Sababtan awgeed ayaan u ooyaa; indhahaygu waxay ku daataan ilmo. Ma jiro cid ii dhow oo i qalbi qaboojisa, cidna ma jiro oo ruuxayga soo celisa. Carruurtaydu waxay ku jiraan baahi maxaa yeelay, cadaawuhu wuu guuleystay." ¹⁷ Siyoon waxay fidisaa gacmaheeda, laakiin ma jiro cid u qalbi qaboojisa. Sayidku wuxuu ku amray Yacquub in deriskiisu noqdaan cadaawayaashiisa; Yerusaaalem waxay noqotay wax wasakh ah dhexdeeda. ¹⁸ "Sayidku waa xaq, hase yeeshee anigu waxaan ku caasiyey amarkiisa. Dhageysta, dhammaan dadka; eeg dhibaataadayda. Dhallinyaradeyda rag iyo dumarba waxay galeen qafaal. ¹⁹ Waxaan u yeedhay xulafadayda, laakiin way i khiyaaneeyeen. Wadaaddadayda iyo waayeladaydu waxay ku dhinteen magaalada iyagoo raadinaya cunto si ay naftooda u badbaadiyaan. ²⁰ Eeg, Sayidow, sida aan u dhibbanahay! Waxaan ku jiraa xanuun gudaha, oo qalbigaygu wuu rogmaday, maxaa yeelay, waxaan aad u caasiyey. Dibadda, seeftu way iga dhimatay; gudaha, waa sida dhimasho. ²¹ Oohintayda waa la ogyahay dhammaan, laakiin ma jirto cid ii qalbi qaboojisa. Dhammaan cadaawayaashaydu waa ogyihiin dhibaataadayda; waxay ku farxaan wixii aad samaysay. Waxaa laga yaabaa inaad keento maalinta aad ku dhawaaqday si ay u noqdaan sida aniga oo kale. ²² Dhammaan xumaantooda ha kuu timaado; ula dhaqan sidaad aniga iigu dhaqantay dhammaan dembiyadayda. Oohintaydu waa badan tahay, oo qalbigaygu wuu daciifay."

Baroorashadii

2 Sayidka ayaa gabadhii Siyoon ku duudduubay daruur isagoo cadhaysan! Wuxuu sharaf sii Israa'iil ka soo tuuray samada ilaa dhulka, mana uu xusuusan sariirtiisa cagaha maalintii cadhadiisa. ² Sayidku wuxuu naxariis la'aan baabbi'iyeey dhammaan hoygii Yacquub; cadhadiisa ayuu ku duminay qalcadihii gabadhii Yahuudah. Wuxuu boqortooyadeedii iyo madaxdeedii ku soo dejiyey dhulka ceeb. ³ Cadhadiisa kulul ayuu ku gooyey xoogga Israa'iil oo dhan. Wuxuu ka laabtay gacantiisii midig markii cadowgu soo dhowaaday, wuxuuna ku ololiyey Yacquub sida dab wax guba oo dhan walba ka jira. ⁴ Wuxuu foorarsaday qaansadiisa sida cadow; gacantiisa midigna waa u diyaarsan tahay sida col. Wuxuu laayey wax kasta oo indhaha u roonaa; teendhada gabadhii Siyoon dhexdeeda ayuu cadhadiisa ku shubay sida dab. ⁵ Sayidku wuxuu noqday sida cadow; wuxuu liqay Israa'iil. Wuxuu liqay dhammaan qasriyadeedii oo burburiyey qalcadihii, wuxuuna ku badiyey baroor iyo oohin gabadhii Yahuudah. ⁶ Wuxuu baabbi'iyeey teendhadiisii sida beero la quudhsaday; wuxuu burburiyey meeshiisii kulanka. Sayidku wuxuu ka dhigay Siyoon inay illoowdo ciidaha iyo Sabtidaheeda, wuxuuna cadhadiisa kulul ku quudhsaday boqorkii iyo wadaadkii labadaba. ⁷ Sayidku wuxuu diiday meeshii allabari oo ka tegey meeshiisii quduuska ahayd. Wuxuu derbiyada qasriyadeedii ku wareejiyey gacanta cadowga; waxay buuq ka kiciyeen guriga Sayidka sidii maalintii ciidda. ⁸ Sayidku wuxuu go'aansaday inuu burburiyo derbiga gabadhii Siyoon. Wuxuu fidiyey xadhig cabbir, mana uu ka joojin gacantiisa inuu keeno burbur. Wuxuu ka dhigay qalcadihii iyo derbiyadii inay ooyaan; waxay wada baaba'aan. ⁹ Albaabbadeedii waxay ku dhaceen dhulka; wuxuu jebebiyey oo burburiyey biraha. Boqorkeedii iyo amiiradeedii waxaa lagu masaafuriyey quruumaha dhexdooda; sharcigu ma jiro, iyo nebiyadeedii wax aragti ah kama helaan Sayidka. ¹⁰ Waayeelladii gabadhii Siyoon waxay fadhiyaan dhulka iyagoo aamusan; waxay ku daadiyeen boodh madaxyadooda oo xidhteen dhar joonyad ah. Gabdhihii dhalinyarada ahaa ee Yerusaaalem waxay madaxdooda u foorarsadeen dhulka. ¹¹ Indhahaygu way daaleen oohinta, naftaydu aad bay u dhibaataysan tahay; qalbigaygu wuxuu ku daatay dhulka sababtoo ah dadkayga baa la baabbi'iyeey, sida carruurta iyo dhallaanka oo ku dhacaya waddooyinka magaalada. ¹² Waxay u ooyaan

hooyooyinkood, "Xaggee baad ku haysaa kibis iyo khamri?" iyagoo u suuxaya sida dhaawac ku yaal waddooyinka magaalada, iyagoo naftoodu ka sii baxaysa gacmaha hooyooyinkood.

¹³ Maxaan kuu sheegi karaa? Maxaan kuugu barbar dhigi karaa, gabadhii Yerusaaalem? Maxaan kuugu ekaysiin karaa si aan kuugu qalbi qabooyiyo, bikrad gabadhii Siyoon? Burburkaagu waa sida badda oo kale. Yaa ku bogsiin kara? ¹⁴ Aragtiyadii nebiyadaadu waxay ahaayeen been iyo khiyaano; ma ay muujin dembigaaga si ay uga hortagaan in la qafaasho. Waxyaalihii ay kuu sheegeen waxay ahaayeen khiyaano iyo wax aan qiimo lahayn. ¹⁵ Dhammaan kuwa ku ag maraya waxay kuu sacbiyaan; waxay ku majaajiloodaan oo madaxyadooda ku ruxaan gabadhii Yerusaaalem: "Miyuusan ahayn magaalada loo yaqaanay quruxda dhamaystiran, farxadda dhulka oo dhan?" ¹⁶ Dhammaan cadaawayaashaadu waxay afkooda ku kala fureen adiga; waxay ku hinqiyaan oo ilkhooda ku qaniinaan, iyagoo leh, "Waan liqnay iyada. Tani waa maalintii aan sugaynay; waan nool nahay si aan u aragno." ¹⁷ Sayidku wuxuu sameeyey wixii uu qorsheeyey; wuxuu fuliyey eraygiisii uu go'aamiyey waqti hore. Wuxuu kugu dumiyeey naxariis la'aan, wuxuu u oggolaaday cadowga inuu kugu faano, wuxuu kor u qaaday awoodda cadaawayaashaada. ¹⁸ Quluubta dadku waxay u ooyaan Sayidka. O derbiga gabadhii Siyoon, ilmadaadu ha qulqulaan sida webi habeen iyo maalin; ha is siin nasasho, indhahaagana ha nasan. ¹⁹ Kac, habeenkii ooy, bilowga ilaalada habeenkii; qalbigaaga sida biyo ku shub hortiisa Sayidka. Gacmahaaga u qaad isaga nolosha carruurtaada, kuwa gaajada la suuxaya gees kasta oo waddooyinka. ²⁰ Eeg, Sayidow, oo tixgeli: Yaa sidaan oo kale kuu la dhaqmay? Ma haweenka ayaa kunaya carruurtooda, carruurtii ay koriyeen? Ma wadaad iyo nebi ayaa lagu layn karaa meeshiisa quduuska ah ee Sayidka? ²¹ Dhalinyaro iyo waayeel waxay wada jiifaa boodhka waddooyinka; dhalinyaradaydii rag iyo dumarba waxaa lagu dilay seef. Waxaad ku laysay maalinta cadhadaada; waxaad ku gowracday naxariis la'aan. ²² Sida maalinta ciidda, waxaad igu soo ururisay argagax dhinac walba; maalinta cadhada Sayidka cidna ma baxsatay ama badbaadisay; kuwa aan daryeelay oo aan koriya cadowgaygu waa baabbi'iyeey.

Baroorashadii

3 Anigu waxaan ahay ninkii arkay dhibaataada hoos yimaadda ulka cadhadiisa. ² Wuxuu i kaxaystay oo igu socodsiiyey gudcur, ma aha iiftiini; ³ Runtii, gacantiisa ayuu iga soo horjeediyey marar badan maalintii oo dhan. ⁴ Wuxuu gabow ka dhigay maqaarkayga iyo hilibkayga, wuxuuna burburiyey lafahayga. ⁵ Wuxuu igu hareereeyey oo igu wareejiyey qadhaadh iyo dhib. ⁶ Wuxuu igu dhex dejiyey gudcur, sida kuwii hore u dhintay. ⁷ Wuxuu igu xidhay derbi si aanan u baxsan karin; wuxuu igu riday silsilado. ⁸ Xataa markaan qaylo iyo caawimaad dalbado, tukashadayda lama maqlayo. ⁹ Wuxuu jidkayga ku xidhay dhagxaan; wuxuu qalloociyey waddooyinkayga. ¹⁰ Wuxuu la mid yahay orso sugan, sida libaax dhuumaalaysanaya. ¹¹ Wuxuu iga leexiyey jidka oo iga jeexjeexay, isagoo iga dhigay cidlo. ¹² Wuxuu foorariyey qaansooyinkiisa oo wuxuu iga dhigay bartilmaameedka fallaadhiisa. ¹³ Wuxuu wadnahayga ku muday fallaadhiisa guntigiisa. ¹⁴ Waxaan noqday majaanilada dadkayga oo dhan; waxay igu heesaan maalin walba. ¹⁵ Wuxuu i buuxiyey qadhaadh, wuxuuna i siiyey geedo qadhaadh ah inaan cabo. ¹⁶ Wuxuu iligahayga ku jebiyey ciid; wuxuu igu cadaadiyey boodhka. ¹⁷ Naftaydu ma taqaan wax nabad ah; waxaan illoobay waxa farxad ah. ¹⁸ Markaasaan idhi, “Bilicdaydu waa baaba’day, iyo rajadaydii Eebbe ayaa baaba’day.”

¹⁹ Xusuuso dhibaataadayda iyo hoyla’aantayda, qadhaadh iyo geedo qadhaadh ah. ²⁰ Naftaydu si fiican ayay u xusuusataa, wayna ku murugootaa dhexdayda. ²¹ Haddana waxaan dib u xusuustaa, sidaas daraaddeed waxaan leeyahay rajo: ²² Naxariista Eebbe dhab ahaantii ma dhammaato, maxaa yeelay, naxariistiisu weligeed ma guuldarraysato. ²³ Subax kasta way cusboonaadaan; daacadnimadaadu waa weyn tahay. ²⁴ “Eebbe waa qaybta naftayda,” ayay naftaydu leedahay, “sidaas daraaddeed waxaan sugayaa isaga.” ²⁵ Eebbe wuxuu wanaag u muujinayaa kuwa isaga ku rajo weyn, qofka isaga doondoona. ²⁶ Waxay faa’iido leedahay in si aamusan loogu sugo badbaadada Eebbe. ²⁷ Waxay faa’iido leedahay in nin qaado harqoodkiisa isagoo dhallinyaro ah. ²⁸ Ha fadhiiisto ketigiis oo aamusan, maxaa yeelay, Eebbe ayaa saaray isaga. ²⁹ Ha geliyo wejigiisa ciidda—waxaa laga yaabaa inay jirto rajo. ³⁰ Ha u dhiibo dhabankiisa midka garaaca, oo ha ka buuxsamo ceeb. ³¹ Laakiin ma aha doonista Eebbe inuu weligiis diido. ³² In kasta oo uu keeno murugo, wuxuu muujin doonaa naxariis, sida waafaqsan

naxariistiisa badan. ³³ Waayo, ma aha inuu si ula kac ah dhib ama murugo u keeno carruurta dadka. ³⁴ In la burburiyo dhammaan maxaabiista dalka, ³⁵ In qofka laga duudsiyo caddaaladda hortiisa Kan ugu Sarreeya, ³⁶ In qof lagu khiyaameeyo dacwaddiisa—waxyaalahan Eebbe ma oggola. ³⁷ Yaa hadli kara oo ay dhici kartaa haddii aan Eebbe amrin? ³⁸ Miyaanay dhib iyo wanaag labadaba ka iman afka Kan ugu Sarreeya? ³⁹ Maxaa qof nool u cabanayaa marka la ciqaabo dembiyadiisa? ⁴⁰ Aan baadhno oo tijaabino jidadkayaga, oo aan u soo noqonno Eebbe. ⁴¹ Aan kor u qaadno qalbiyadeenna oo aan kor u qaadno gacmaheena Eebbe samada ku jira; ⁴² Waan dembaabnay oo caasinnay, adiguna waad naga celisay dembidhaafka. ⁴³ Waxaad isku duubtay cadhada oo na eryatay; waxaad naga laysay naxariis la’aan. ⁴⁴ Waxaad isku qarisay daruur si aan tukashadu u dhaafi karin. ⁴⁵ Waxaad naga dhigtay wasakh iyo qudhun dhexdeeda dadka. ⁴⁶ Dhammaan cadaawayaashayadu waxay naga soo horjeedaan afka furan. ⁴⁷ Waxaan la kulannay cabsi iyo godad, burbur iyo halaag. ⁴⁸ Ilaa iyo biyaha ilmada waxay ka qulqulayaan indhahayga sababta dumarka dadkayga. ⁴⁹ Indhahaygu waxay ku qulqulayaan si aan kala go’ lahayn, iyaga oo aan hakad lahayn, ⁵⁰ Ilaa Eebbe uu fiiriyo oo uu arko samada. ⁵¹ Waxaan arko waxay murugo u keenaysaa naftayda sababta gabdhaha magaaladayda. ⁵² Kuwa aan cadaawayaashayda ahayn sabab la’aan waxay i eryladeen sida shimbir. ⁵³ Waxay isku dayeen inay nolosheyda oo dhammeeyaan god, waxayna igu tuureen dhagxaan; ⁵⁴ Biyaha ayaa igu soo xirmay madaxayga, waxaanan mooday inaan go’ay. ⁵⁵ Waxaan ugu yeedhay magacaaga, Eebbow, godka hoose. ⁵⁶ Waad maqashay baryadayda: “Ha u jeedin dhegtaada qayladayda gargaar.” ⁵⁷ Waad ii soo dhowaday markaan kuugu yeedhay, oo waad i dejisay, “Ha cabsan.” ⁵⁸ Adigu, Eebbow, waxaad qaadday dacwaddayda; waad soo celisay nolosheyda. ⁵⁹ Eebbow, waxaad aragtay dalmigii la iigu geystay. Taageer dacwaddayda! ⁶⁰ Waxaad aragtay dhammaan aargoosigooda, dhammaan dhagartooda igu lidka ah. ⁶¹ Eebbow, waxaad ogtahay cayda ay igu sameeyeen, dhammaan dhagartooda igu lidka ah— ⁶² Bushimaha kuwa i weerara iyo hadaladooda igu lidka ah maalintii oo dhan. ⁶³ Fiiri fadhigooda iyo kicitaankooda; waxaan ahay heestooda majaanilada. ⁶⁴ U abaalgud, Eebbow, sida waafaqsan shaqada gacmahooda. ⁶⁵ Ku dabool qalbiyadooda, oo ha

Baroorashadii

ahaato in habaar kaaga ku dhaco! ⁶⁶ Ku eryo cadhada oo ka dabar gooy hoos samada Eebbe.

4 Sidee dahabkii u madoobaaday, sidee dahabkii saafi ahaa u beddelmay! Dhagaxyadii quduuska ahaa ayaa lagu kala firdhiyey geeska waddo kasta. ² Carruurtii qaaliga ahayd ee Siyoon, oo mar loo qiimeeyey sida dahab saafi ah, ayaa hadda loo arkaa sida dheri dhoobo ah, oo ah shaqadii gacanta faaliyaha. ³ Xataa dawacooyinku waxay naaska u dhiibaan inay nuujiyaan dhashooda, laakiin dadkaygu waxay noqdeen kuwo arxan daran sida goroyada cidlada. ⁴ Carrabkii dhallaanka ayaa ku dheggan saqafka afkiisa sababo la xiriira harraad; carruurta waxay weydiistaan kibis, laakiin cidina uma siiso. ⁵ Kuwii mar ku raaxaysan jiray cuntooyinka qaaliga ah ayaa hadda ku gariiraya waddooyinka; kuwii lagu soo koriyey guduudka ayaa hadda ku jiifa meelaha dambaska. ⁶ Ciqaabta dadkaygu waa ka weyn tahay dembiga Sodom, oo lagu rogay hal mar iyada oo aan gacan loo fidin si loo caawiyo. ⁷ Amiirradoodu waxay ahaayeen kuwo ka nadiifsan barafka, ka caddaan badan caanaha, jidhkoodu ka guduudan yahay rubiga, muuqaal ahaan sida lafa-laxawsan. ⁸ Hadda way ka madow yihiin dambaska; laguma aqoonsan karo waddooyinka. Maqaarkoodu wuxuu ku engegay lafahooda; waxay noqotay sida alwaax qalalan. ⁹ Way ka fiican yihiin kuwa seef lagu dilay kuwa gaajo u dhinta; way baaba'aan, oo waxaa la dhirbaaxay sababo la xiriira waxsoosaarka ka maqan beerta. ¹⁰ Haweenkii naxariista lahaa waxay kariyeen carruurtoodii; waxay u noqdeen cunto intii lagu jiray baabba'ii dadkayga. ¹¹ Rabbigu wuxuu dhammeeyey cadhadiisii, wuxuu ku shubay cadhadiisii kululayd. Wuxuu shiday dab ku dhexyaal Siyoon oo baabbi'iyey aasaaskeedii. ¹² Mana rumaysan boqorrada dhulka iyo dadka adduunka oo dhan in cadowga iyo nacabka ay geli karaan albaabbada Yerusasaalem. ¹³ Tani waxay dhacday dembiyada nebiyadeeda iyo xumaantii wadaaddadeeda, kuwaas oo dhiigga kuwa xaq ah ku daadiyey dhexdeeda. ¹⁴ Waxay ku wareegeen indho la'aan waddooyinka; waxay ahaayeen kuwo dhiig ku wasakhaysan oo aan cidina ku dhicin inay taabato dharkooda. ¹⁵ "Ka fogow! Nijaas!" ayay dadku ku qayliyeen iyaga. "Ka fogow! Ka fogow! Ha na taaban!" Markay carareen oo ay wareegeen, dadka quruumaha ayaa yidhi, "Halkan ma sii joogi karaan." ¹⁶ Rabbiga qudhiisu waa kala firdhiyey iyaga; mar dambe uma fiirsado. Wadaaddadu ma helaan sharaf, waayeelladuna ma

helaan karaamo. ¹⁷ Indhahayagu way daaleen, iyagoo waxba ka faa'iidaynaya caawimaad; ka soo jeedintayada waxaan u fiirinay qaran aan badbaadin karin. ¹⁸ Waxay ugaarsadeen tallaabooyinkayaga si aanan ugu socon waddooyinkayaga. Dhammaadkayagii waa soo dhowaaday, maalmahayagii waa la tiriyey, waayo dhammaadkayagii waa yimid. ¹⁹ Kuwa na eryanaya waxay ahaayeen kuwo ka dheereeya gorgorrada cirka; waxay nagu eryadeen buuraha waxayna nagu sugeen cidlada. ²⁰ Neefsashadii sankaheena, kii Rabbigu subkay, ayaa lagu qabtay dabinnadooda. Waxaan moodnay in hooskiisa aan ku noolaan doono quruumaha dhexdooda. ²¹ Farax iyo rayrayn, Gabadhii Edom, adiga oo ku nool dhulka Cuus. Laakiin koobku wuu kuu gudbi doonaa sidoo kale; waad sakhraami doontaa oo is qaawin doontaa. ²² Ciqaabtaadu waa dhammaatay, Gabadhii Siyoon; Isagu ma sii dheereyn doono masaafurintaada. Laakiin wuu ciqaabi doonaa dembigaaga, Gabadhii Edom, oo wuxuu muujin doonaa xumaantaada.

5 Xusuuso, Rabbiyow, wixii nagu dhacay; fiiri, oo eeg ceebtayada. ² Dhulkii dhaxalkayaga waxaa la siiyey shisheeyayaal, guryahayagiina waxaa la siiyey ajaanib. ³ Waxaan noqonnay sidii agoontii, aabbala'aan; hooyooyinkayagana waxay la mid yihiin carmal. ⁴ Waxaan bixinaynaa lacag biyo aan cabno; alwaaxyadayadana waxaan ku helnaa qiimo. ⁵ Kuwa na eryanaya way nagu dhow yihiin; waan daalnay mana helno nasasho. ⁶ Waxaan isu dhiibnay Masar iyo Ashuur si aan kibis ku filan u helno. ⁷ Awoowayaasheen way dembaabeen oo ma joogaan, laakiin annaga ayaa xambaaray cawaaqibka khaladaadkooda. ⁸ Addoommo ayaa na xukumaya; ma jiro cid naga samatabbixin karta gacantooda. ⁹ Waxaan ku helnaa kibistayada halis nafta ah sababo la xiriira seefka lamadegaanka. ¹⁰ Maqaarkayagu waa kulul yahay sida foorno, oo qandho leh sababo la xiriira gaajo ba'an. ¹¹ Haween ayaa lagu xadgudbay Siyoon, iyo gabdhaha magaalooyinka Yahuudah. ¹² Hoggaamiyayaal ayaa lagu laadlaadiyay gacmahooda; waayeelladuna ma helaan xitiraam. ¹³ Ragga dhallinyarada ah waxay ku shaqeeyaan dhagxaanta dhagaxa; wiilashu waxay ku wareeraan culaaysyada alwaaxda. ¹⁴ Waayeelladu way ka maqan yihiin iridda magaalada; ragga dhallinyarada ahna waxay joojiyeen muusikadoodii. ¹⁵ Farxaddii qalbiyadayada way baaba'day; qoob-ka-ciyaarkayagii wuxuu isu beddelay baroor. ¹⁶ Taajkii wuxuu ka

Baroorashadii

dhacay madaxa. Hoog annaga, waayo, waannu dembaabnay! ¹⁷ Sababtaas awgeed, qalbiyadayadu way daciifeen; iyo dhacdooyinkan awgood, indhahayagu way daciifeen; ¹⁸ waayo, Buur Siyoon waa cidla, xayawaanno duurjoog ah ayaa ku dul socda. ¹⁹ Adigu, Rabbiyow, waxaad boqortooyadaada

weligeed; carshigaaguna wuxuu sii jiraa jiilal dhan. ²⁰ Maxaad nooga illowday si joogto ah? Maxaad nooga tagtay waqti dheer? ²¹ Na soo celi adiga, Rabbiyow, si aan ugu soo noqono; cusbooneysii maalmihii hore sidii ay ahaayeen, ²² haddii aadan si buuxda noo diidin oo aadan weli cadhaysan nagu ahayn.

1 Sannadkii soddonaad, bishii afraad maalinteedii shanaad, anigoo ku dhex jira maxaabiistii webiga Keebaar agtiisa, ayaa samooyinku ii furmeen, oo waxaan arkay aragtiyo Eebbe. ² Bishii shanaad maalinteedii shanaad, sannadkii shanaad ee maxaabiistii Boqor Yehooyaakiin, ³ ayaa eraygii Rabbigu ugu yimid Xesekiel oo ahaa wadaadkii ina Buusii, webiga Keebaar agtiisa, dalkii Kaldaya. Halkaas ayaa gacantii Rabbigu ku dul dhacday isaga. ⁴ Markaan eegay, waxaan arkay dabayl xoog leh oo ka imanaysa woqooyi, daruur weyn oo leh hillaac, iyo iftiin weyn oo hareeraysan. Bartamaha dabka waxaa ku jiray wax u eg bir dhalaalaysa. ⁵ Dabkii dhexdiisa waxaa ku jiray wax u eg afar makhluuq oo nool, oo waxay lahaayeen qaab bini-aadam. ⁶ Mid kastaa wuxuu lahaa afar wejigo iyo afar baalal. ⁷ Lugahoodu way toosnaayeen, cagahooduna waxay u ekaayeen sida cago weyl, oo waxay u dhalaalayaan sida naxaas la safeeyey. ⁸ Baalashooda hoostooda, afartooda dhinacba, waxay lahaayeen gacmo bini-aadam. Afartooduba waxay lahaayeen wejigo iyo baalal. ⁹ Baalashoodu waxay taabanayeen midba midka kale; ma ay leexan markay dhaqaaqayeen, mid kastaa wuxuu u dhaqaaqi jiray si toos ah. ¹⁰ Wejiyadooda waxay ahaayeen sidan: mid kastaa wuxuu lahaa weji bini-aadam, weji libaax oo midigta, weji dibi oo bidixda, iyo weji gorgor. ¹¹ Sidaas ayay wejiyadoodu ahaayeen. Baalashoodu waxay ahaayeen kuwo kor u fidsan; mid kastaa wuxuu lahaa laba baal oo taabanaya makhluuq kale iyo laba baal oo daboolaya jidhkooda. ¹² Mid kastaa wuxuu u dhaqaaqi jiray si toos ah; meeshii ruuxu u dhaqaaqo, way u dhaqaaqi jireen, iyaga oo aan leexan markay dhaqaaqayaan. ¹³ Muuqaalka makhluuqaadka nool wuxuu ahaa sida dhuxul dab ah oo ololaysa, sida ulaha laambadaha. Dabka ayaa ku dhex socday makhluuqaadka, oo hillaac ayaa ka soo baxayay. ¹⁴ Makhluuqaadku waxay u boodboodi jireen sidii hillaac. ¹⁵ Markaan fiiriyey makhluuqaadka nool, waxaan arkay giraan dhulka ku yaal mid kasta oo ka mid ah makhluuqaadka oo leh afarta weji. ¹⁶ Muuqaalka giraangiraha wuxuu ahaa sida dhagax topaas ah oo dhalaalaya, afartooduna waxay u ekaayeen isku mid. Waxay u ekaayeen sidii giraan ku dhex jira giraan kale. ¹⁷ Markay dhaqaaqayeen, waxay u dhaqaaqi jireen mid ka mid ah afarta jiho iyaga oo aan u baahnayn inay leexdaan markay dhaqaaqayaan. ¹⁸ Giraangirahoodu waxay ahaayeen kuwo aad u weyn oo cabsi badan, oo giraangiraha afartooduba waxay

ahaayeen kuwo indho ka buuxaan hareerahooda. ¹⁹ Markay makhluuqaadka nool dhaqaaqayeen, giraangirahooduna way dhaqaaqi jireen; markay makhluuqaadku dhulka ka kacayeen, giraangirahooduna way kici jireen. ²⁰ Meeshii ruuxu u dhaqaaqo, way u dhaqaaqi jireen, giraangirahooduna way la kici jireen, waayo, ruuxa makhluuqaadka nool wuxuu ku jiray giraangiraha. ²¹ Markay makhluuqaadku dhaqaaqayeen, giraangirahooduna way dhaqaaqi jireen; markay istaageen, giraangirahooduna way istaagi jireen; markay dhulka ka kacayeen, giraangirahooduna way la kici jireen, waayo, ruuxa makhluuqaadka nool wuxuu ku jiray giraangiraha. ²² Madaxooda korkooda waxaa ka muuqday wax u eg ballaadhan, oo dhalaalaya sida kiristaal, oo ku fidsan madaxooda korkooda. ²³ Ballaadhka hoostiisa, baalashoodu waxay ahaayeen kuwo toos u fidsan, midba midka kale; mid kastaa wuxuu lahaa laba baal oo daboolaya jidhkiisa. ²⁴ Markay makhluuqaadku dhaqaaqayeen, waxaan maqlay codka baalashooda, sida guuxa biyaha qulqulaya, sida codka Eebbe, sida buuqa ciidanka. Markay istaageen, baalashoodii way hoos u dhigeen. ²⁵ Markaas waxaa ka yimid cod ka soo baxaya ballaadhka korkooda markay istaageen iyagoo baalashoodii hoos u dhigay. ²⁶ Ballaadhka korkooda waxaa ka muuqday wax u eg carshiga, oo u eg dhagax laasuuli, oo carshiga korkiisa waxaa ku fadhiyey wax u eg qaabka nin. ²⁷ Waxaan arkay in wixii u muuqday dhexdiisa kor ay u ekaayeen bir dhalaalaysa, sida dab oo kale, iyo wixii halkaas ka hooseeyey ay u ekaayeen dab, iftiinna hareeraysan. ²⁸ Iftiinka hareerhiisa wuxuu u ekaa sida muuqaalka qaansoroobaadka daruuraha maalinta roobka. Tani waxay ahayd muuqaalka sharafta Rabbiga. Markaan arkay, waxaan u dhacay wejigayga, waxaan maqlay codkii mid hadlayay.

2 Markaasuu igu yidhi, “Wiilka Aadamow, cagahaaga istaag, oo waan kula hadli doonaa.” ² Markuu hadlayay, Ruuxii baa igu soo galay oo cagahayga igu istaajiyey, anna waan maqlay isaga oo ila hadlay. ³ Wuxuu igu yidhi, “Wiilka Aadamow, waxaan kuu dirayaa reer binu Israa’iil, quruun caasiyo ah oo iga caasiday; iyaga iyo awoyayaashoodba way iga kaceen ilaa maanta. ⁴ Waxaan kuu dirayaa dad madax adag oo qalbi adag, oo waxaad ku tidhaahdaa, ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe ah leeyahay.’ ⁵ Hadday maqlaan ama haddaanay maqlin—waayo, waa guri caasiyo ah—way

ogaan doonaan in nebi dhexdiisa joogay. ⁶ Adiguna, wiilka Aadamow, ha ka baqin iyaga ama erayadooda. Ha cabsan, in kastoo qodax iyo geedo qodax leh kugu wareegsan yihiin oo aad dhex joogtid abeesooyin. Ha ka naxin erayadooda ama joogitaankooda, waayo, waa guri caasiyo ah. ⁷ Waa inaad gaarsiisaa farriintayda, iyagoo doorta inay maqlaan ama aanay maqlin, waayo, waa kuwo caasiyo ah. ⁸ Laakiin adigu, wiilka Aadamow, maqla waxa aan kuu leeyahay; ha noqon caasiyo sida gurigaaga caasiyada ah. Afkaaga fur oo cuna waxa aan kuu keeno.” ⁹ Markaasaan eegay, oo bal eeg, gacmo ayaa ii soo fidsay, oo dhexdeeda waxaa ku jiray duub. ¹⁰ Wuu ii fidsaday, oo waxaa ku qornaa labada dhinac, oo waxaa ku qornaa erayo baroor, baroorasho, iyo hoog.

3 Markaasuu igu yidhi, “Wiilka Aadanaha, cun waxa aad halkan ka heshid; cun duubkan, dabadeedna u tag oo la hadal reer binu Israa’iil.” ² Markaasaan afkaygii furay, wuuna i siiyey duubkii inaan cuno. ³ Wuxuuna igu yidhi, “Wiilka Aadanaha, calooshaada iyo jidhkaaga ka buuxi duubkan aan ku siinayo.” Markaasaan cunay, wuxuuna afkayga ugu macaanaa sida malabka. ⁴ Markaasuu igu yidhi, “Wiilka Aadanaha, u tag reer binu Israa’iil oo u gaadhsiyo erayadayda. ⁵ Waayo, looma dirin dad hadalkooda aan la fahmi karin ama luqad adag, laakiin waxaa loo diray reer binu Israa’iil— ⁶ ma aha dad badan oo hadalkooda aan la fahmi karin ama luqad adag, oo aanad erayadooda fahmi karin. Hubaal, haddaan ku diray iyaga, way ku maqli lahaayeen. ⁷ Laakiin reer binu Israa’iil ma doonayaan inay ku maqlaan, waayo, ma doonayaan inay i maqlaan; dhammaan reer binu Israa’iil waa madax adag yihiin oo qalafsan. ⁸ Bal eeg, wejigaaga waxaan ka dhigay mid adag sida ayaga, iyo fooddaada sida ayaga oo kale. ⁹ Sida dhagax adag, ka adag dhagaxaan, ayaan fooddaada ka dhigay. Ha ka baqin iyaga ama ha niyad jabin iyaga, in kastoo ay yihiin guri caasi ah.” ¹⁰ Intaas waxaa dheer, wuxuu igu yidhi, “Wiilka Aadanaha, qalbigaaga ku qaado dhammaan erayada aan kuula hadli doono oo si fiican u dhegeyso. ¹¹ Hadda u tag dadkaaga ku jira masaafurinta oo la hadal iyaga. U sheeg iyaga, ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay,’ hadday maqlaan ama hadday diidaan.” ¹² Markaasaa Ruuxu i qaaday, waxaanan maqlay cod weyn oo iga dambeeya: “Ammaanta Sayidka ha lagu ammaan meeshiisa!” ¹³ Waxay ahayd codka baalasha makhluuqaadka nool

oo is taabanaya iyo codka giraangiraha agtooda, cod weyn oo ruuxmaya. ¹⁴ Markaasaa Ruuxu i qaaday oo i kaxeeyey, waxaanan ku socday qadhaadh iyo cadhada naftayda, iyadoo gacanta xoogga leh ee Sayidka ay igu saaran tahay. ¹⁵ Waxaan u imid dadka masaafurinta ku noolaa webiga Keebaar agtiisa ee Tel-abib, waxaanan la fadhiistay iyaga toddoba maalmood, anigoo aad u murugaysan. ¹⁶ Toddoba maalmood dabadeed, eraygii Sayidka ayaa ii yimid, isagoo leh, ¹⁷ “Wiilka Aadanaha, waxaan kuu magacaabay waardiye reer binu Israa’iil; sidaas darteed maqlo erayga aan kuula hadlo oo uga dig iyaga aniga. ¹⁸ Markaan u sheego qof shar leh, ‘Waxaad u qoran tahay inaad dhimato,’ oo aadan uga digin ama la hadlin si aad uga leexiso jidadkooda xun si aad naftooda u badbaadiso, qofkaas shar leh wuxuu u dhiman doonaa dembigooda, laakiin dhiiggooda adiga ayaan kugu qaban doonaa. ¹⁹ Laakiin haddii aad uga digto qofka shar leh oo aysan ka leexan shar kooda ama jidadkooda xun, waxay u dhiman doonaan dembigooda; weliba naftaada waad badbaadisay. ²⁰ Mar kale, marka qof xaq ah ka leexdo xaqnimadiisa oo shar sameeyo, waxaan hortooda dhigayaa caqabad, waxayna u dhiman doonaan. Maadaama aadan uga digin, waxay u dhiman doonaan dembigooda, iyo camalkooda xaq ah lama xusuusan doono, laakiin dhiiggooda adiga ayaan kugu qaban doonaa. ²¹ Si kastaba ha ahaatee, haddii aad uga digto qofka xaq ah inuusan dembaabin oo aysan dembaabin, hubaal way noolaan doonaan maxaa yeelay digniinta ayay qaateen, adiguna naftaada waad badbaadisay.” ²² Hadda gacanta Sayidka ayaa igu saarnayd halkaas, wuxuuna igu yidhi, “Kac, u bax bannaanka, halkaasna waan kula hadli doonaa.” ²³ Markaasaan kacay oo u baxay bannaanka, bal eeg, ammaanta Sayidka ayaa halkaas taagnayd, sida ammaanta aan ku arkay webiga Keebaar agtiisa, waxaanan ku dhacay wejigayga. ²⁴ Markaasaa Ruuxu i galay oo i taagay cagahayga. Wuxuu ila hadlay oo igu yidhi, “Tag, gurigaaga isku soo xidho. ²⁵ Adiga, wiilka Aadanaha, waxay kugu xidhi doonaan xadhko si aadan uga bixin dadka dhexdooda. ²⁶ Intaas waxaa dheer, carrabkaaga waxaan ku dhejin doonaa saqafka afkaaga si aad u aamusto oo aadan u canaanan karin iyaga, waayo, waa guri caasi ah. ²⁷ Laakiin markaan kula hadlo, waxaan furi doonaa afkaaga oo waxaad ku odhan doontaa iyaga, ‘Kanu waa waxa Sayidka

Yexesqeel

Eebbe leeyahay.' Kii maqla, ha maqla, kii diida, ha diido; waayo, waa guri caasi ah.

4 “Hadda, inaadana, qaado leben oo hor dhig, oo ku qor magaaladii Yeruusaalem. ² Markaas ku hareeree: dhis derbi hareereed, dhis jaranjar, dhig xerada, oo ku wareeji qoryo jabinaya. ³ Markaas qaado saxan bir ah oo dhig sida derbi bir ah oo adiga iyo magaalada u dhexeeya, oo wejigaaga u jeedi. Waa in la hareereeyaa, oo adiga ayaad ku hareereyn doontaa. Tani waxay calaamad u noqon doontaa reer binu Israa’iil. ⁴ “Dhinacaaga bidix ku jifso oo dul dhig dembiga reer binu Israa’iil. Waxaad qaadi doontaa dembigooda tirada maalmaha aad ku jifto. ⁵ Waxaan kuu qoondeeyey tirada maalmaha sida sannadaha dembigooda, 390 maalmood; sidaas ayaad ku qaadi doontaa dembiga reer binu Israa’iil. ⁶ Markaad maalmahan dhamayso, mar kale dhinacaaga midig ku jifso, oo qaad dembiga reer Yahuudah. Waxaan kuu qoondeeyey afartan maalmood, maalin sannad kasta. ⁷ Wejigaaga u jeedi hareeraynta Yeruusaalem oo gacantaada qaawan ku sii sheeg. ⁸ Waxaan kugu xidhayaa xadhko si aanad uga wareegin dhinac ilaa dhinaca kale ilaa aad dhamayso maalmaha hareerayntaada. ⁹ “Qaado sarreen, shaciir, digir, masaggo, masaggo, iyo sarreenka; ku dhig weel keliya oo ka dhig kibis naftaada. Waxaad ku cuni doontaa tirada maalmaha aad dhinacaaga ku jifto, 390 maalmood. ¹⁰ Cuntada aad cunayso waa in la miisaamaa, labaatan sheqel maalintii; waxaad ku cuni doontaa waqtiyada la dejiyey. ¹¹ Biyaha aad cabto waa in ay ahaadaan lix meelood oo hin ah cabbir ahaan; waxaad ku cabi doontaa waqtiyada la dejiyey. ¹² Waxaad ku cuni doontaa sida keega shaciirka, adigoo ku dubtay aragtidooda shidaal aan caadi ahayn.” ¹³ Eebbe wuxuu yidhi, “Sidaas oo kale wiilasha Israa’iil waxay ku cuni doonaan kibistooda wasakhaysan quruumaha aan ku kala firdhin doono.” ¹⁴ Markaasaan idhi, “Ah, Sayid Eebbe! Waligay ma aanan wasakhayn; tan iyo yaraantayda ilaa hadda ma aanan cunin wax iskiis u dhintay ama xayawaanadu gooyeen, mana jiro hilib aan nadiif ahayn oo afkayga galay.” ¹⁵ Wuxuu igu yidhi, “Bal eeg, waxaan ku siin doonaa saxaro lo’ halkii saxaro bini’aadam, si aad kibistaada ugu diyaariso.” ¹⁶ Markaasuu igu yidhi: “Inaadana, bal eeg, waxaan ku dhowahay inaan jebiyo ulaha kibista ee Yeruusaalem. Waxay ku cuni doonaan kibis miisaan leh iyo welwel, oo cabi doonaan biyo cabbir leh iyo argagax, ¹⁷ maxaa yeelay

cunto iyo biyo ayaa yaraaday. Waxay isha ku hayaan midka midka kale argagax iyo baaba’ dembigooda awgiis.

5 “Wiilka Aadanaha, seefti fiiqan qaado oo u isticmaal sidii maqas timaha lagu xiirto si aad madaxaaga iyo gadhkaaga u xiirto. Markaas miisaan qaado oo timaha qaybi. ² Saddex meelood meel timaha ka mid ah waxaad ku gubi doontaa dabka dhexda magaalada marka maalmaha go’doominta la dhammeeyo. Qaado saddex meelood meel kale oo seefta ku dhufo hareeraha magaalada, oo qaybta ugu dambaysa ku firdhi dabaysha; waayo, waxaan ku eryan doonaa seefta aan la qarin. ³ Qaado dhowr timo ah oo ka mid ah oo ku xidh dharkaaga. ⁴ Qaado qaar ka mid ah mar kale oo ku tuur dabka oo gub; halkaasna, dab ayaa ku faafi doona guriga reer binu Israa’iil oo dhan. ⁵ “Kanu waa waxa Sayidka Sarreeya uu leeyahay: Kanu waa Yeruusaalem, oo aan u dhigay bartamaha quruumaha, oo dhulal hareeraysan yihiin. ⁶ Hase ahaatee, waxay ka caasidaystay xukumadayda si ka xun quruumaha, iyo shuruucdayda ka badan dhulalka ku wareegsan; waayo, waxay diideen sharciyadayda mana raacin xukumadayda. ⁷ Sidaa darteed, kanu waa waxa Sayidka Sarreeya uu leeyahay: Maxaa yeelay, waxaad ka sii xumaateen quruumaha kugu wareegsan oo aydnaan raacin shuruucdayda ama xafidin sharciyadayda, xataa aydnaan u hoggaansamin heerarka quruumaha kugu wareegsan, ⁸ sidaa darteed, kanu waa waxa Sayidka Sarreeya uu leeyahay: Bal eeg, waxaan kaa soo horjeedaa, Yeruusaalem, oo waxaan kugu fulin doonaa xukummo hortooda quruumaha. ⁹ Sababta oo ah dhammaan karaahiyooyinkaaga, waxaan ku samayn doonaa waxa aanan horay u samayn oo aanan mar kale samayn doonin. ¹⁰ Sidaa darteed, waalidku waxay cunayaan carruurtooda dhexdiinna, carruurtuna waxay cunayaan waalidkood. Waxaan kugu fulin doonaa xukummo oo waxaan ku firdhin doonaa dhammaan kuwa ka badbaada dabayl kasta. ¹¹ Sidaa darteed, sida xaqiiqada ah sida aan u noolahay, ayaa Sayidka Sarreeya leeyahay, maxaa yeelay, waxaad ku nijaasaysay macbudkayga sanamyadaada karaahiyada leh iyo karaahiyooyinkaaga, waan ka tegi doonaa, indhahayguna ma naxariisan doonaan, mana aanan u turin. ¹² Saddex meelood meel dadkiinna waxay ku dhiman doonaan cudur ama gaajo dhexdiinna; saddex meelood meelna seefta ayaa ku dhici doonta

hareerihinna; saddex meelood meelna waxaan ku firdhin doonaa dabayl kasta oo aan ku eryl doonaa seefta aan la qarín. ¹³ Markaas cadhadaydu way dhammaan doontaa, oo waxaan ku qancin doonaa cadhadayda iyaga, oo waan ku raalli noqon doonaa. Waxay ogaan doonaan inaan anigu, Sayidka, aan ku hadlay xamaasadayda markaas ku dhammeeyo cadhadayda iyaga. ¹⁴ Waxaan kaa dhigi doonaa burbur iyo ceeb quruumaha kugu wareegsan, hortooda kuwaas oo maraya. ¹⁵ Waxaad noqon doontaa ceeb, wax lagu caayo, digniin, iyo argagax quruumaha kugu wareegsan marka aan kugu fuliyo xukummo cadhadayda, xanaaqayga, iyo canaantayda daran. Anigu, Sayidka, ayaan hadlay. ¹⁶ Markaan kugu soo daayo fallaadhaha dhimashada ee gaajada, kuwaas oo loogu talagalay burburinta, waxaan ku kordhin doonaa gaajada kugu dhex jirta oo waxaan goyn doonaa sahaydaada rootiga. ¹⁷ Waxaan kuu soo diri doonaa gaajo iyo dugaag duurjoog ah, oo waxay kaa qaadi doonaan carruurtaada. Cudur iyo dhiig daadis ayaa kugu dhex mari doona, oo waxaan kugu soo dejin doonaa seefta. Anigu, Sayidka, ayaan hadlay.”

6 Fariintii Eebbe ayaa ii timid: ² “Wiilka Aadanaha, wejigaaga u jeedi buuraha Israa’iil oo wax ka sii sheeg iyaga. ³ Waxaad tidhaahdaa: ‘Buuraha Israa’iil, maqla erayga Sayidka Eebbe. Kanu waa waxa Sayidka Eebbe uu ku leeyahay buuraha iyo kuraha, dooxooyinka iyo togagga: Bal eega, waxaan idiin soo wadi doonaa seef, oo waxaan baabbi’in doonaa meelihiinna sarsare. ⁴ Meelihiinna allabariga waa la hallayn doonaa, meelihiinna fooxa waa la burburin doonaa; waxaan sababi doonaa in kuwa la laayay ay ku hor dhacaan sanamyadiinna. ⁵ Waxaan ku fidin doonaa meydadka reer binu Israa’iil sanamyadooda hortooda, waxaan ku firdhin doonaa lafihiinna agagaarka meelihiinna allabariga. ⁶ Meel kasta oo aad ku nooshihiin, magaalooyinkiinna waxay noqon doonaan burbur, meelihiinna sarsare waxay noqon doonaan cidla, si meelihiinna allabariga ay u noqdaan burbur oo loo baabbi’iyo, sanamyadiinna waa la jebin doonaa oo dhammaan doonaa, meelihiinna fooxa waa la gooyin doonaa, shuqulkiinnana waa la tirtiro doonaa. ⁷ Kuwa la laayay waxay ku dhex dhici doonaan, oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Eebbe. ⁸ “Hase yeeshee waxaan ka tagi doonaa wax yar, waayo, qaar idinka mid ah ayaa ka baxsan doona seefta marka la idinku firdhiyo quruumaha dhexdooda. ⁹ Markaas,

quruumaha ay maxaabiis ahaan ugu qafaasheen, kuwa baxsaday waxay i xusuusan doonaan—sida qalbiyadooda sinada ah ay iga jeedsadeen, iyo sida indhahooda ay ugu haraadeen sanamyadooda. Waxay isku naci doonaan xumaantii ay sameeyeen iyo dhammaan dhaqamadooda karaahiyada leh. ¹⁰ Waxayna ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe; ma aanan hadlin si aan micno lahayn inaan masiibadan ku soo dejiyo iyaga. ¹¹ “Kanu waa waxa Sayidka Eebbe uu leeyahay: Sacabadaada garaac, cagahaaga ku tuman oo qayli “Halaas!” sababta oo ah dhammaan karaahiyada guracan ee reer binu Israa’iil, waayo, waxay ku dhici doonaan seefta, gaajada, iyo cudurka. ¹² Kuwa fog waxay ku dhiman doonaan cudurka, kuwa dhow waxay ku dhici doonaan seefta, kuwa badbaada iyo kuwa la dhaafay waxay ku dhiman doonaan gaajada. Sidaas ayaan ugu bixin doonaa cadhadayda iyaga. ¹³ Waxaadna ogaan doontaan inaan anigu ahay Eebbe, marka kuwa la laayay ay ku dhex yaallaan sanamyadooda agagaarka meelihiinna allabariga, buur kasta oo sarsare iyo buuro kasta oo sare, geed kasta oo ballaadhan iyo geed kasta oo caleen leh—meelaha ay ku bixiyeen fooxa udgoon sanamyadooda oo dhan. ¹⁴ Waxaan ku fidin doonaa gacantayda iyaga oo ka dhigi doonaa dhulka cidla ah laga bilaabo lamadegaanka ilaa Diblaah—meel kasta oo ay ku noolyihiin. Markaas waxay ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe.”

7 Markaasaa hadalkii Rabbiga ii yimid isagoo leh: ² “Adiga, wiilka aadamow, Rabbiga Sare wuxuu leeyahay dhulka Israa’iil: ‘Dhammaadka! Dhammaadka ayaa ku soo socda afarta gees ee dhulka. ³ Haatan dhammaadku waa idinku soo socda, oo cadhadayda ayaan idinku soo deyn doonaa; waxaan idinku xukumi doonaa sida aad u dhaqantaan, oo waxaan idinku soo dejin doonaa karaahiyadiinna oo dhan. ⁴ Indhahaygu idiinma tudhi doonaan, mana idin badbaadin doono. Waxaan idiin abaalmarin doonaa sida aad u dhaqantaan, karaahiyadiinnuna way idin dhex jiri doonaan. Markaas ayaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Rabbiga. ⁵ Kanu waa waxa Rabbiga Sare leeyahay: ‘Musiibo! Musiibo gaar ah! Bal eeg, way imanaysaa! ⁶ Dhammaadkii waa yimid! Dhammaadkii waa yimid! Waxay ku kicisay idinka gees; bal eeg, way imanaysaa! ⁷ Halaag baa idinku soo socda, idinka ku nool dhulka. Waqtigii waa yimid, maalintii waa dhowdahay—argagax halkii ay ka ahaan lahayd qaylo

farxadeed buuraha. ⁸ Haatan waxaan si dhakhso ah idiinku shubi doonaa cadhadayda oo waxaan ku bixin doonaa cadhadayda idinka gees. Waxaan idinku xukumi doonaa sida aad u dhaqantaan, oo waxaan idinku soo dejin doonaa karaahiyadiinna oo dhan. ⁹ Indhahaygu idiinna tudhi doonaan, mana idin badbaadin doono. Waxaan idiin abaalmarin doonaa sida aad u dhaqantaan, iyadoo karaahiyadiinna idin dhex joogto. Markaas ayaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Rabbiga, kan wax ku dhuftha. ¹⁰ 'Bal eeg, maalintii! Bal eeg, way imanaysaa! Halaag baa soo burqaday; ul baa ubaxday, isla weyni baa ubaxday. ¹¹ Rabshad baa kacday, ul lagu ciqaabo kuwa sharka leh. Midkoodna ma sii jiri doono, midkoodna dadkooda, midkoodna maalkooda, ama wax qiimo leh. ¹² Waqtigii waa yimid, maalintii waa halkan. Ha farxinina iibsadaha, ha murugoonina iibiyaha, waayo cadho ayaa ku socota dadkooda oo dhan. ¹³ Runtii, iibiyuhu ma soo ceshan doono waxa uu iibiyey intii ay nool yihiin; waayo aragtida ku saabsan dadkooda oo dhan lama baajin doono, midkoodna ma badbaadin doono naftiisa isagoo ku xadgudbaya. ¹⁴ 'Waxay afuufeen buunkii oo wax walba diyaar u sameeyeen, laakiin qofna uma dagaalami doono, waayo cadhadaydu waxay ku socotaa dadkooda oo dhan. ¹⁵ Seeftu waxay ka baxsan tahay magaalada, cudur iyo gaajo ayaa gudaha ku jira. Kuwa beerta ku jira seef baa dili doonta, halka gaajo iyo cudur ay ku baabi'in doonaan kuwa magaalada ku jira. ¹⁶ Xataa marka ay baxsadaan kuwa ka haray, waxay u carari doonaan buuraha sida qoolleyda dooxoyinka, dhammaantoodna way ooyi doonaan, mid kasta oo dembigiisa darteed. ¹⁷ Gacmo kasta way dabacsan doonaan, jilib kastaana kaadida ayaa qoyn doonta. ¹⁸ Waxay xidhan doonaan dhar joonyad ah, gariirna wuu ku soo degi doonaa. Ceeb ayaa wejiyo kasta saaran doonta, iyo madax kasta oo ka xiiran. ¹⁹ Way tuuri doonaan lacagtooda waddooyinka, dahabkooduna wuxuu noqon doonaa wax karaahiyo leh. Lacagtooda iyo dahabkoodu ma badbaadin doonaan maalinta cadhada Rabbiga. Ma qancin karaan gaajadooda ama ma buuxin karaan calooshooda, waayo dembigoodu wuxuu noqday sabab ay ku turunturoodaan. ²⁰ Waxay ku faaneen dahabkooda quruxda badan oo waxay u isticmaaleen inay ka sameeyaan sanamyadooda karaahiyada leh. Waxay ka dhigeen sawirro xun; sidaas darteed waxaan ka dhigi doonaa wax karaahiyo leh iyaga. ²¹ Waxaan u dhiibi doonaa shisheeyaha sidii dhac, iyo kuwa

sharka leh ee dhulka sidii boob; wayna nijaasayn doonaan. ²² Waan ka jeedin doonaa wejigayga iyaga, waxayna nijaasayn doonaan khasnadayda; tuugayaashu way soo geli doonaan oo way nijaasayn doonaan. ²³ 'Diyaarso xadhko! Waayo dhulku waa ka buuxaa daadinta dhiigga, magaaladaana ka buuxda rabshado. ²⁴ Sidaas darteed, waxaan keeni doonaa quruumaha ugu sharka badan inay hantaan guryahooda. Waxaan soo afjari doonaa isla weyni kuwa xoogga leh, iyo meelaha quduuska ahna waa la nijaasayn doonaa. ²⁵ Marka argagax yimaado, waxay doondooni doonaan nabad, laakiin lama heli doono. ²⁶ Musiibo musiibo kale ayaa iman doonta, iyo warar warar kale. Waxay doondooni doonaan aragti ka timid nebi, laakiin sharciga ayaa ka luma wadaadka, iyo talada ka luma waayeellada. ²⁷ Boqorku wuu barooran doonaa, amiirku wuxuu ku dhex jiri doonaa niyad jab, gacmaha dadkii dhulkana way gariiri doonaan. Waxaan ula dhaqmi doonaa sida ay u dhaqmeen, oo waxaan ku xukumi doonaa heerarkooda. Markaas ayay ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga."

8 Sannadkii lixaad, bishii lixaad maalinteedii shanaad, anigoo gurigayga fadhiya oo odayaasha Yahuudah hortayda joogaan, ayaa gacanta Sayidka Sare iigu timid halkaas. ² Markaasaan eegay, oo waxaa jiray wax u eg muuqaalka nin. Dhexdiisa hoos u socota wuxuu u ekaa sida dab, iyo dhexdiisa kor u socota wuxuu lahaa muuqaalka bir dhalaalaysa oo ifaysa. ³ Wuxuu fidiyey wax u eg gacan oo wuxuu igu qabtay timaha madaxayga. Ruuxii ayaa i qaaday oo i geeyey inta u dhaxaysa dhulka iyo samada, oo wuxuu i geeyey aragtiyo Eebbe oo ku saabsan Yerusaleem, albaabka waqooyi ee barxadda gudaha, halkaas oo sanamkii hinaasaha keeni jiray ku yaallay. ⁴ Oo halkaas waxaa joogay ammaanta Eebbe ee reer binu Israa'iil, sida aragtidiisii aan ku arkay bannaanada. ⁵ Markaasuu igu yidhi, "Wiilka Aadamow, dhinaca waqooyi eeg." Sidaas daraaddeed ayaan dhinaca waqooyi eegay, oo halkaas, waqooyiga albaabka allabariga, waxaa joogay sanamkan hinaasaha ee albaabka ku yaal. ⁶ Markaasuu igu yidhi, "Wiilka Aadamow, ma aragtaa waxay samaynaayan—waxyaalaha aadka u karaahiyada badan ee reer binu Israa'iil halkan ka samaynaayan, waxyaalaha iga fogeeya meeshayda quduuska ah? Laakiin waxaad arki doontaa xataa karaahiyooyin ka sii weyn." ⁷ Markaasuu i geeyey albaabka barxadda, oo waxaan

eegay oo arkay dalool derbiga ku yaal. ⁸ Wuxuu igu yidhi, “Wiilka Aadamow, hadda derbiga qodo.” Sidaas daraaddeed ayaan derbiga qoday oo waxaan helay albaab. ⁹ Markaasuu igu yidhi, “Gali oo fiiri falalka xun iyo waxyaalaha karaahiyada ah ee ay halkan ka samaynayaan.” ¹⁰ Markaasaan galay oo eegay, oo waxaan arkay derbiyada oo dhan oo lagu sawiray noocyo kala duwan oo waxyaalo gurguurta iyo xayawaanno aan nadiif ahayn, iyo sanamyadii reer binu Israa’iil oo dhan. ¹¹ Hortooda waxaa taagnaa toddobaatan oday oo reer binu Israa’iil ah, iyo Yaasanyaah ina Shaafaan oo iyaga ka mid ahaa. Mid kasta wuxuu gacantiisa ku haystay foox, iyo udgoonka daruurta fooxa ayaa soo kacaysay. ¹² Wuxuu igu yidhi, “Wiilka Aadamow, ma aragtay waxa odayaasha reer binu Israa’iil ku samaynayaan gudcurka, mid kasta oo ku jira meeshii uu sanamkiisa ku caabudi jiray? Waxay yidhaahdaan, ‘Sayidku nama arko; Sayidku wuu ka tegey dhulka.’” ¹³ Mar kale ayuu yidhi, “Waxaad arki doontaa iyagoo samaynaya karaahiyooyin ka sii weyn.” ¹⁴ Markaasuu i geeyey albaabka waqooyi ee guriga Sayidka, oo waxaan arkay dumarka fadhiya halkaas, iyagoo u barooranaya Taamuus. ¹⁵ Wuxuu igu yidhi, “Ma aragtaa tan, wiilka Aadamow? Waxaad arki doontaa xataa karaahiyooyin ka sii weyn intan.” ¹⁶ Markaasuu i geeyey barxadda gudaha ee guriga Sayidka, oo halkaas albaabka macbudka, inta u dhaxaysa balbalada iyo allabariga, waxaa joogay ku dhowaad shan iyo labaatan nin. Iyagoo dhabarkooda u jeediyey macbudka Sayidka iyo wejigooda u jeediyey bari, waxay u sujuudayeen qorraxda bari. ¹⁷ Wuxuu igu yidhi, “Ma aragtay tan, wiilka Aadamow? Ma wax fudud baa in reer binu Yahuudah ay sameeyaan waxyaalaha karaahiyada ah ee ay halkan ka samaynayaan? Ma inay sidoo kale dhulka ku buuxiyaan rabshad oo ay si joogto ah iigu kiciyaan cadhadayda? Eeg iyagoo laamiga sankaa saaranaya!” ¹⁸ Sidaas daraaddeed waxaan ula dhaqmi doonaa cadhadayda; uma eegi doono iyaga naxariis ama uma tudhi doono. In kastoo ay qayliyaan dhegahayga cod dheer, ma maqli doono iyaga.”

9 Markaasaan maqlay cod weyn oo hortayda ku dhawaaqaya, “Keena kuwa loo xilsaaray inay xukumaadda ku fuliyaan magaalada, mid kasta oo gacantiisa ku sita hubka halaagga.” ² Oo waxaan arkay lix nin oo ka imanaya jihada albaabka sare, oo u jeeda waqooyi, mid kasta oo sita hub halis ah. Dhexdooda waxaa jiray nin dhar linen ah qaba oo

qalab qoraa ku xidhan yahay dhexdiisa. Waxay soo galeen oo istaageen agagaarka meeshii naxaasta ahayd. ³ Hadda ammaanta Eebbe ee reer binu Israa’iil waxay ka kacday keruubiimkii, halkaas oo ay joogtay, ilaa iridda macbudka. Markaasuu u yeedhay ninkii dharka linenka qabay oo qalabkii qoraaga ku xidhnaa dhexdiisa. ⁴ Oo Rabbigu wuxuu ku yidhi isaga, “Soo dhex mari magaalada Yeruusaalem oo calaamadeed foodda kuwa ka murugaysan oo ooyaya dhammaan karaahiyooyinka lagu sameeyey dhexdeeda.” ⁵ Kuwa kale wuxuu ku yidhi aniga oo maqlaya, “Raaca isaga oo soo dhex mara magaalada oo garaaca; ha u naxariisani indhihiinnu, hana ka reebina.” ⁶ Gawraca odayaasha, dhallinyarada, gabdhaha, carruurta, iyo dumarka, laakiin ha taabanina qof kasta oo calaamad leh. Ka bilaaba meel quduuska ah.” Sidaasay ku bilaabeen waayeelladii horteeda macbudka. ⁷ Markaasuu ku yidhi iyaga, “Nijaasaysta macbudka oo buuxiya barxadaha kuwa la laayay. Bax!” Sidaasay u baxeen oo ku dhufteen dadka magaalada. ⁸ Markay dadkii ku dhufanayeen oo aniga keligay la iga tagay, waxaan wejigayga ku dhacay oo qayliyey, anigoo leh, “Rabbijow Eebbow! Ma waxaad baabbi’in doontaa inta ka hartay reer binu Israa’iil adigoo cadhadada ku shubaya Yeruusaalem?” ⁹ Markaasuu igu yidhi, “Dembiga reer binu Israa’iil iyo reer Yahuudah aad buu u weyn yahay, dhulkuna waa ka buuxaa dhiig daadis, magaalada na waa ka buuxdaa faasaad; waayo, waxay yidhaahdaan, ‘Rabbigu wuu ka tegey dhulka, oo Rabbigu ma arko!’” ¹⁰ Si kastaba ha ahaatee, ma tusi doono naxariis mana ka reebi doono, waayo, waxaan ficilladooda ku soo dejin doonaa madaxyadooda.” ¹¹ Markaas bal eeg, ninkii dharka linenka qabay, oo qalabkii qoraaga ku xidhnaa dhexdiisa, ayaa soo sheegay, isagoo leh, “Waxaan fuliyey dhammaan wixii aad iigu amartay.”

10 Markaasaan eegay, oo waxaa ka muuqday madaxyada keruubiimka wax u eg carshiga oo laga sameeyey dhagax safayr ah, oo u eg carshiga ballaadhka korkiisa. ² Oo Rabbigu wuxuu ku hadlay ninkii dharka linenka qabay, isagoo leh, “Geli dhexda giraangiraha hoostooda keruubiimka, oo gacmahaaga ka buuxi dhuxul ololaysa oo ka qaad keruubiimka, oo ku daadi magaalada.” Oo isna wuu galay intaan fiirinayay. ³ Keruubiimkuna waxay joogeen dhinaca midig ee macbudka markuu ninku galay, oo daruurtiina waxay buuxisay barxadda gudaha. ⁴ Markaasaa ammaanta Rabbigu ka kacday

Yexesqeel

keruubiimka korkooda ilaa iridda macbudka. Macbudkuna wuxuu ka buuxsamay daruur, oo barxadduna waxay ka buuxsamay iftiinka ammaanta Rabbiga. ⁵ Codka baalasha keruubiimka waxaa laga maqlay ilaa barxadda dibadda, sida codka Eebbe Qaadirka ah markuu hadlayo. ⁶ Markii Rabbigu ninkii linenka qabay ku amray, “Qaado dabka giraangiraha dhexdiisa, keruubiimka dhexdiisa,” ayuu galay oo istaagay dhinaca giraangiraha. ⁷ Mid ka mid ah keruubiimka ayaa gacantiisa u fidiyey dabka dhexdiisa, oo wuxuu qaaday dhuxul, oo wuxuu ku riday gacmaha ninkii linenka qabay, kaasoo qaatay oo baxay. ⁸ Baalasha keruubiimka hoostooda waxaa ka muuqday wax u eg gacmo bini-aadam. ⁹ Markaasaan eegay, oo waxaa jiray afar giraangirood oo keruubiimka agtooda ah, hal giraangirna waxay ahayd keruub kasta agtiisa; giraangiruhuna waxay dhalaalayeen sida dhagax Tarshiish. ¹⁰ Sida ay u ekaayeen, afartooduba waxay u ekaayeen isku mid, sidii hal giraangirood oo kale oo ku dhex jira giraangiro kale. ¹¹ Markay dhaqaaqayeen, waxay u socdeen afarta jiho midkood iyagoo aan leexanayn markay socdeen; waxay u dhaqaaqayeen jihada ay wajahayeen, iyagoo aan leexanayn. ¹² Jidhkooda oo dhan, oo ay ku jiraan dhabarkooda, gacmahooda, baalashooda, iyo giraangiraha, waxaa ku daboolnaa indho dhan walba. ¹³ Waxaan maqlay giraangiraha oo loogu yeerayo “giraangiraha wareegaya.” ¹⁴ Keruubiim kasta wuxuu lahaa afar wejijo: kii ugu horreeyey wuxuu ahaa wejiga keruub, kii labaadna wejiga bini-aadam, kii saddexaadna wejiga libaax, kii afraadna wejiga gorgor. ¹⁵ Markaasaa keruubiimku kor u kacay. Kuwanu waxay ahaayeen makhluuqaadkii noolaa ee aan ku arkay webiga Keebaar agtiisa. ¹⁶ Markay keruubiimku dhaqaaqeen, giraangiruhuna waxay u dhaqaaqeen agtooda; oo markay keruubiimku baalashooda kor u qaadeen inay dhulka ka kacaan, giraangiruhuna waxay joogeen agtooda. ¹⁷ Markay keruubiimku istaageen, giraangiruhuna way istaageen; oo markay kaceen, giraangiruhuna way la kaceen, waayo, ruuxa makhluuqaadka nool ayaa ku jiray iyaga. ¹⁸ Markaasaa ammaanta Rabbigu ka tagtay iridda macbudka oo istaagtay keruubiimka korkooda. ¹⁹ Intaan fiirinayay, keruubiimku waxay fidiyeen baalashooda oo ka kaceen dhulka, iyagoo leh giraangiraha agtooda, oo waxay istaageen iridda bariga ee guriga Rabbiga, oo ammaanta Eebbe ee reer binu Israa’iil waxay ahayd korkooda. ²⁰ Kuwanu

waxay ahaayeen makhluuqaadkii noolaa ee aan ku arkay Eebbe ee reer binu Israa’iil hoostooda webiga Keebaar agtiisa, oo waxaan garwaqsaday inay ahaayeen keruubiim. ²¹ Mid kasta wuxuu lahaa afar wejijo iyo afar baal, oo baalashooda hoostooda waxaa ku jiray wax u eg gacmo bini-aadam. ²² Wejiyadooduna waxay ahaayeen sidii kuwii aan ku arkay webiga Keebaar agtiisa. Mid kastaa wuxuu u dhaqaaqay si toos ah.

11 Ruuxii ayaa i qaaday oo i geeyey iridda bari ee guriga Rabbiga, oo bari u jeedda.

Halkaas, iridda laga soo galo, waxaa joogay shan iyo labaatan nin, oo waxaan ka dhex arkay Yaasanyaah ina Azuur iyo Pelatyaaah ina Benayaah, oo ah madaxda dadka. ² Wuxuu igu yidhi, “Wiilka Aadanaha, kuwanu waa nimankii sharka hindisay oo talo xun ka bixiya magaaladan. ³ Waxay yidhaahdaan, ‘Miyaa la joogaa wakhtigii guryo la dhisi lahaa? Magaaladanu waa digsi, annaguna waxaanu nahay hilibkii ku jira.’ ⁴ Sidaas daraaddeed, ka hadal oo wax sii sheeg iyaga ka gees ah; wax sii sheeg, wiilka Aadanaha.” ⁵ Markaasaa Ruuxii Rabbiga igu soo degay, wuuna i faray inaan idhaahdo: “Rabbigu wuxuu leeyahay: Tani waa waxa aad ka fikiraysaan, reer binu Israa’iilow, laakiin waan ogahay fikradihiinna. ⁶ Waxaad ku disheen dad badan magaaladan oo waxaad jidadkeeda ku buuxiseen meydad. ⁷ Sidaa darteed, Rabbiga Sare wuxuu leeyahay: Meydadka aad magaaladan ku riddeen waa hilibka, magaaladuna waa digsigu, laakiin waan idinka soo saari doonaa. ⁸ Waxaad ka baqaysaan seef, seefna waa waxa aan idinku soo dejin doono, ayuu leeyahay Rabbiga Sare. ⁹ Waxaan idinka soo saari doonaa magaaladan oo waxaan idin gacangelin doonaa shisheeyaha, oo waxaan idinku fulin doonaa xukummo. ¹⁰ Seef baa idinku dhici doonta, oo waxaan idinku xukumi doonaa xuduudaha Israa’iil. Markaas ayaad garan doontaan inaan ahay Rabbiga. ¹¹ Magaaladani idiin noqon mayso digsi, mana noqon doontaan hilibkii ku jiray; waxaan idinku xukumi doonaa xuduudaha Israa’iil. ¹² Oo waxaad garan doontaan inaan ahay Rabbiga, waayo, ma aydan raacin qaynuunnadayda ama ilaalin sharcigayga, laakiin waxaad raacdeen caadooyinka quruumaha idin wareegsan.” ¹³ Intii aan wax sii sheegayay, Pelatyaaah ina Benayaah waa dhintay. Waxaan wejigayga dhulka ku dhuftay oo waxaan ku qayliyey cod dheer, “Haye, Rabbiga Sare! Ma waxaad gebi ahaanba baabi’in doontaa hadhaaga Israa’iil?” ¹⁴

Markaasaa fariin ka timid Rabbiga oo i soo gaadhay: ¹⁵ “Wiilka Aadanaha, walaalahaaga, qaraabadaada, saaxiibbadaada qaxootiga ah, iyo guriga oo dhan ee Israa’iil, dhammaantood, waa kuwa ay dadka Yerusaaalem ku yidhaahdeen, ‘Rabbiga ka fogow; dhulkan waxaa naloo siiyey sidii dhaxalkeenna.’ ¹⁶ Sidaa darteed waxaad tidhaahdaa: ‘Rabbiga Sare wuxuu leeyahay: In kastoo aan iyaga fogeeyey oo aan ku kala firdhiyey quruumaha, waxaan u noqday meel ammaan ah muddo yar dalalka ay tageen.’ ¹⁷ Sidaa darteed waxaad tidhaahdaa: ‘Rabbiga Sare wuxuu leeyahay: Waxaan idinka soo ururin doonaa dadka oo waxaan idinku soo celin doonaa dalalka aad ku kala firdhiseen, oo waxaan idin siin doonaa dalka Israa’iil.’ ¹⁸ Markay soo noqdaan, waxay ka saari doonaan waxyaalaha karaahiyada leh iyo xumaanta oo dhan. ¹⁹ Waxaan siin doonaa qalbi midaysan oo waxaan ku dhex gelin doonaa ruux cusub; waxaan ka saari doonaa qalbigooda dhagaxa ah oo waxaan siin doonaa qalbi hilib ah. ²⁰ Markaasay raaci doonaan qaynuunnadayda oo waxay si taxaddar leh u ilaalin doonaan xukummadayda. Waxay noqon doonaan dadkayga, aniguna waxaan noqon doonaa Eebbahooda. ²¹ Laakiin kuwa qalbigoodu raaco waxyaalaha karaahiyada leh iyo xumaanta, waxaan ku soo dejin doonaa dhaqankooda madaxooda, ayuu leeyahay Rabbiga Sare.” ²² Markaasaa keruubiimkii, oo ay la socdeen giraangirihii agtooda, waxay fidiyeen baalashooda, oo ammaanta Eebbe ee Israa’iil ayaa kor ku dul ahayd. ²³ Ammaanta Rabbiga ayaa ka kacday gudaha magaalada oo istaagtay buurta bari ka xigta. ²⁴ Ruuxii ayaa i qaaday oo i geeyey qaxootiga Kaldaya, aragtida uu Ruuxa Eebbe i siiyey. Markaasaa aragtidii aan arkay iga tagtay, ²⁵ oo waxaan u sheegay qaxootiga waxyaalihii Rabbigu ii muujiyey oo dhan.

12 Fariin ka timid Eebbe ayaa i soo gaartay, ² “Wiilka Aadanaha, waxaad ku nooshahay guri caasi ah. Waxay leeyihiin indho ay wax ku arkaan laakiin ma arkaan, iyo dhego ay wax ku maqlaan laakiin ma maqlaan, waayo, waa guri caasi ah. ³ Sidaas darteed, wiilka Aadanaha, u diyaari alaabtaada qaxootiga oo u bax qaxootinimo maalintii hortooda. Ka guur meeshaada oo u guur meel kale hortooda; waxaa laga yaabaa inay fahmaan, in kastoo ay yihiin guri caasi ah. ⁴ Soo saar alaabtaada maalintii hortooda, sida alaabta qaxootiga. Markaas waxaad u bixi doontaa fiidkii hortooda, sida kuwa qaxootiga ah. ⁵ Hortooda, ku qodo derbiga oo ka soo

saar alaabtaada. ⁶ Ku raran alaabtaada garabkaaga hortooda oo u qaad mugdiga. Dabool wejigaaga si aadan u arkin dhulka, waayo, waxaan kaa dhigay calaamad reer binu Israa’iil.” ⁷ Sidaas ayaan yeelay sida lay amray. Maalintii waxaan soo saaray alaabta aan u diyaariyay qaxootiga. Markaas fiidkii waxaan ku qoday derbiga gacmahayga. Waxaan u baxay mugdiga, anigoo alaabta aan ku sido garabka hortooda. ⁸ Subaxdii, fariin kale oo ka timid Eebbe ayaa i soo gaartay, ⁹ “Wiilka Aadanaha, miyaanay reer binu Israa’iil, gurigaas caasiga ah, ku odhan, ‘Maxaad samaynaysaa?’” ¹⁰ U sheeg iyaga, ‘Tani waa waxa Eebbe, Sayidka ahu leeyahay: Waxay khuseysaa amiirka Yerusaaalem iyo dhammaan reer binu Israa’iil ee halkaas jooga.’ ¹¹ U sheeg iyaga, ‘Waxaan ahay calaamad idiin ah.’ Sida aan sameeyay, sidaas ayaa iyaga loogu samayn doonaa; waxay u bixi doonaan qaxootinimo, oo maxaabiis ahaan. ¹² Amiirka dhexdiisa wuxuu ku raran doonaa alaabta garabka mugdiga oo u bixi doonaa. God ayaa loogu qodi doonaa derbiga si uu uga gudbo. Wuxuu dabooli doonaa wejigiisa si uusan u arkin dhulka. ¹³ Waxaan u fidin doonaa shabaqdayda, oo wuxuu ku dhici doonaa dabinkayga. Waxaan u kaxayn doonaa Baabuloon, dhulka Kaldayaanka, hase yeeshee ma arki doono, oo halkaas ayuu ku dhiman doonaa. ¹⁴ Waxaan u kala firdhin doonaa dabaysha dhammaan kuwa hareerihiisa ah—ciidankiisa iyo dhammaan askartiisa—oo waxaan ku ryan doonaa seef la saaray. ¹⁵ Waxay garan doonaan inaan ahay Eebbe marka aan ku kala firdhiyo quruumaha dhexdooda oo aan ku kala firdhiyo dalalka dhexdiisa. ¹⁶ Laakiin waxaan ka badbaadin doonaa qaar yar oo ka mid ah seef, gaajo, iyo cudur, si ay uga sheekeeyaan dhammaan falalkooda karaahiyada ah quruumaha ay tagaan, oo ay garan doonaan inaan ahay Eebbe.” ¹⁷ Intaas waxaa dheer, fariin kale oo ka timid Eebbe ayaa i soo gaartay, ¹⁸ “Wiilka Aadanaha, cun kibistaada adigoo gariiraya oo cab biyahaaga adigoo gariiraya iyo welwelka. ¹⁹ Markaas waxaad u sheegtaa dadka dhulka, ‘Tani waa waxa Eebbe, Sayidka ahu leeyahay oo ku saabsan dadka deggan Yerusaaalem iyo dhulka Israa’iil: Waxay cuni doonaan kibistooda iyagoo welwelsan oo cabi doonaan biyahooda iyagoo argagaxsan, maxaa yeelay dhulkooda ayaa laga qaadi doonaa buuxnaantiisa sababo la xirira rabshadaha dhammaan kuwa halkaas ku nool. ²⁰ Magaalooyinka la deggan yahay ayaa la burburin doonaa, dhulkuna

wuxuu noqon doonaa cidla. Markaas waxaad garan doontaan inaan ahay Eebbe.”²¹ Markaas fariin kale oo ka timid Eebbe ayaa i soo gaartay,²² “Wiilka Aadanaha, maxay tahay maahmaahda aad ku leedahay dhulka Israa’iil, oo leh, ‘Maalmuhu way socdaan oo wax walba oo la arko waxba ma noqdaan?’²³ Sidaas darteed waxaad u sheegtaa iyaga, ‘Tani waa waxa Eebbe, Sayidka ahu leeyahay: Waxaan dhammayn doonaa maahmaahdan, oo mar dambe laguma soo qaadan doono Israa’iil.’ U sheeg iyaga, ‘Maalmuhu waa dhow yihiin marka wax walba oo la arko la fulin doono.’²⁴ Waayo, ma jiri doonaan wax sii sheegid been ah ama wax sii sheegid khiyaano ah oo ka dhex jira reer binu Israa’iil.”²⁵ Waayo, aniga, Eebbe, waxaan ku hadli doonaa eray kasta oo aan ku hadlo, oo si dhakhso ah ayaa loo fuliyaa. Waayo, maalmahaaga, guri caasi ah, waxaan ku hadli doonaa erayga oo aan fuliyaa,’ ayaa yiri Eebbe, Sayidka ah.”²⁶ Intaas waxaa dheer, fariin kale oo ka timid Eebbe ayaa i soo gaartay,²⁷ “Wiilka Aadanaha, bal eeg, reer binu Israa’iil waxay leeyihiin, ‘Aragtida uu arko waa sanado badan oo hadda ka dib, oo wuxuu wax sii sheegaa mustaqbalka fog.’²⁸ Sidaas darteed waxaad u sheegtaa iyaga, ‘Tani waa waxa Eebbe, Sayidka ahu leeyahay: Midna erayadayda dib dambe looma dhigi doono. Eray kasta oo aan ku hadlo waa la fuliyaa,’ ayaa yiri Eebbe, Sayidka ah.”

13 Eraygii Eebbe ayaa ii yimid, isagoo leh:² “Wiilka Aadanaha, wax sii sheeg ka gees ah nebiyada Israa’iil ee wax sii sheegaya. Ku dheh kuwa wax sii sheegaya iyagoo ka yimid dhiirrigelintooda: ‘Dhagaysta erayga Eebbe!’³ Kanu waa waxa Sayidka Eebbe ah uu leeyahay: Hoogga nebiyada nacaska ah ee raaca ruuxooda oo aan waxba arkin!⁴ Nebiyadiinna, Israa’iil, waxay la mid yihiin dawacoyinka ku dhex jira burburka.”⁵ Ma aydnaan kor u kicin daldaloolada derbiga, mana aydnaan dhisin derbi ku wareegsan guriga Israa’iil si ay u adkaystaan dagaalka maalinta Eebbe.⁶ Aragtidooda waa khiyaano iyo wax sheegeyntooda waa been. Waxay yiraahdaan, “Eebbe wuxuu leeyahay,” marka Eebbe aanu u soo dirin, haddana waxay filayaan in erayadooda la fuliyo.⁷ Miyaadan arkin aragtiyo been ah oo aydnaan ku hadlin wax sheegeyn been ah markaad tiraahdaan, “Eebbe wuxuu leeyahay,” in kastoo aanan hadlin?⁸ Sidaas daraaddeed kani waa waxa Sayidka Eebbe ah uu leeyahay: Sababta oo ah waxaad ku hadasheen been

oo aad aragteen beenta, waxaan idinka soo horjeedaa, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe.”⁹ Gacantaydu waxay ka soo horjeedaa nebiyada arka aragtiyo been ah oo ku hadla wax sheegeyn been ah. Ma noqon doonaan qayb ka mid ah golaha dadkayga, mana lagu qori doono diiwaanka guriga Israa’iil, mana geli doonaan dhulka Israa’iil. Markaas ayaad ogaan doontaan inaan ahay Sayidka Eebbe.”¹⁰ Sababta oo ah waxay dadkayga ku kaxeeyeen jid qaldan, iyagoo leh, “Nabad,” marka aysan jirin nabad, iyo marka derbi la dhiso, waxay ku daboolaan caday.¹¹ Sidaas darteed u sheeg kuwa ku daboolaya caday in uu dhici doono. Roob da’ weyn ayaa iman doona, oo waxaan soo diri doonaa barafyo dhagaxyo ah oo ku soo dhaca, iyo dabayl xoog leh ayaa qarxi doonta.¹² Marka derbigu dumo, miyaan dadku weydiin doonin, “Xaggee buu ku yaal cadaygii aad ku daboolayseen?”¹³ Sidaas daraaddeed kani waa waxa Sayidka Eebbe ah uu leeyahay: Cadhadayda waxaan ku sii dayn doonaa dabayl xoog leh, iyo cadhadayda barafyo iyo roobyoo xoog leh ayaa ku soo dhici doona si burburin leh.¹⁴ Waxaan dumin doonaa derbiga aad ku daboolayseen caday oo waxaan u simi doonaa dhulka si aasaaskiisa loo muujiyo. Marka uu dhaco, waxaad ku halligmi doontaan dhexdiisa; oo waxaad ogaan doontaan inaan ahay Eebbe.”¹⁵ Sidaas ayaan cadhadayda ugu bixin doonaa derbiga iyo kuwa ku daboolay caday. Waxaan idin leeyahay, “Derbigu waa tagay iyo kuwa cadayga ku daboolay,¹⁶ kuwaas oo ah nebiyada Israa’iil ee ka hadlay nabad Yerusaleem marka aysan jirin nabad,” ayuu leeyahay Sayidka Eebbe.”¹⁷ Hadda, wiilka Aadanaha, wejigaaga u jeedi gabdhaha dadkaaga ee wax sii sheegaya iyagoo ka yimid male-awaalkooda. Wax sii sheeg ka gees ah iyaga¹⁸ oo waxaad tidhaahdaa, ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe ah uu leeyahay: Hoogga dumarka tola sixir gacmo kasta iyo samaysta maro madax kasta oo dherer ah si ay nafta u qabsadaan. Ma waxaad qabsan doontaan nolosha dadkayga laakiin badbaadin doontaan tiinna?’¹⁹ Waxaad igu xumaysaan dadkayga dhexdiisa, adigoo dilaya kuwa aan dhiman doonin oo noolaysiinaya kuwa aan noolaan doonin, adigoo beenta u sheegaya dadkayga kuwaas oo dhagaysanaya beenta.”²⁰ Sidaas daraaddeed kani waa waxa Sayidka Eebbe ah uu leeyahay: Waxaan ka soo horjeedaa sixirkiinna oo aad ku qabsataan dadka sida shimbiraha, oo waxaan ka jeexi doonaa gacmahiinna; waxaan xoreyn doonaa dadka aad ku qabsataan sida shimbiraha.”²¹ Waxaan

ka saari doonaa maradiinna oo waxaan ka badbaadin doonaa dadkayga gacmihinna, oo mar dambe uma dhici doonaan awooddiinna. Markaas ayaad ogaan doontaan inaan ahay Eebbe. ²² Sababta oo ah waxaad niyad jabisay kuwa xaq ah beentiinna, marka aanan u keenin murugo, iyo sababta oo ah waxaad dhiirrigelisay kuwa sharka leh inayna ka leexan waddooyinkooda xun oo ay badbaadiyaan noloshooda, ²³ sidaas darteed mar dambe ma arki doontaan aragtiyo been ah ama ma sameyn doontaan wax sheegeyn. Waxaan ka badbaadin doonaa dadkayga gacmihinna. Markaas ayaad ogaan doontaan inaan ahay Eebbe.”

14 Waayeelladii reer binu Israa'iil qaarkood ayaa ii soo dhowaaday oo hortayda fadhiistay. ² Oo fariintii Eebbe ayaa la ii soo dhiibay: ³ “Wiilka Aadanaha, nimankanu waxay sanamyada ku dhex sameysteen qalbigooda oo waxay hor dhigteen dhagarta xumaanta. Ma inaan u oggolaadaa inay igu soo talo galaan? ⁴ Sidaas daraaddeed la hadal oo ku dheh, ‘Kanu waa waxa Eebbe Ilaah leeyahay: Marka mid ka mid ah reer binu Israa'iil uu sanamyada ku dhex sameysto qalbigiisa oo uu hor dhigo dhagarta xumaanta, ka dibna uu u yimaado nebi, aniga Eebbe ah waxaan ugu jawaabi doonaa sida ay sanamyadooda tahay. ⁵ Waxaan sidaas u samayn doonaa si aan u soo celiyo qalbiyada reer binu Israa'iil, kuwaas oo dhammaantood iga jeestay sanamyadooda aawadood.’ ⁶ “Sidaas daraaddeed ku dheh reer binu Israa'iil, ‘Kanu waa waxa Eebbe Ilaah leeyahay: Toobad keena oo ka jeesta sanamyadiinna, oo ka taga dhammaan dhaqamadiinna karaahiyada leh! ⁷ Marka mid ka mid ah reer binu Israa'iil ama ajnabi ku dhex nool Israa'iil uu iga go'o, oo uu sanamyada ku dhex sameysto qalbigiisa, oo uu hor dhigo dhagarta xumaanta, ka dibna uu u yimaado nebi si uu iigu soo talo galo, aniga Eebbe ah waxaan ugu jawaabi doonaa naftayda. ⁸ Waan ka soo hor jeesan doonaa qofkaas oo waxaan ka dhigi doonaa calaamad iyo maahmaah, oo waxaan ka saari doonaa dadkayga. Markaas ayaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Eebbe. ⁹ Haddii nebigu lagu kiciyo inuu hadlo eray, aniga Eebbe ah ayaa kiciyey nebigaas, oo waxaan ku fidin doonaa gacantayda isaga oo waxaan ka saari doonaa dadkayga Israa'iil. ¹⁰ Waxay qaadi doonaan ciqaabtooda—nebiga wuxuu noqon doonaa sida kii la tashaday oo kale. ¹¹ Markaas reer binu Israa'iil mar dambe ima jeedsan doonaan, mana ay nijaasayn

doonaan naftooda dhammaan xumaantooda. Waxay noqon doonaan dadkayga, aniguna waxaan noqon doonaa Ilaahooda, ayuu leeyahay Eebbe Ilaah.” ¹² Oo fariintii Eebbe ayaa la ii soo dhiibay: ¹³ “Wiilka Aadanaha, haddii dal uu igu dembaabo isagoo aan daacad ahayn oo aan gacantayda ku fidiyo si aan u baabbi'yo sahayda cuntadiisa oo aan gaajo ku soo diro oo aan baabbi'yo nolosha bini'aadamka iyo xoolaha, ¹⁴ xataa haddii saddexdan nin—Nux, Daaniyel, iyo Ayuub—ay ku jireen, waxay badbaadin lahaayeen naftooda oo keliya xaqnimadooda, ayuu leeyahay Eebbe Ilaah. ¹⁵ Haddii aan u soo diro bahallo duurjoog ah oo ay dadka ka dhameeyaan, oo ay ka dhigaan cidla si aan qofna u mari karin sababo la xiriira bahallada, ¹⁶ sida xaqiiqada ah sida aan u noolahay, ayuu leeyahay Eebbe Ilaah, xataa haddii saddexdan nin ay ku jireen, ma badbaadin karaan wiilashooda ama gabdhahooda. Iyagu keliya ayaa badbaadi lahaa, laakiin dhulku wuxuu ahaan lahaa cidla. ¹⁷ Ama haddii aan seefo ku soo diro dalkaas oo aan iraaqdo, ‘Ha gudubto seefta dhulka oo dhan,’ oo aan baabbi'yo nolosha bini'aadamka iyo xoolaha, ¹⁸ sida xaqiiqada ah sida aan u noolahay, ayuu leeyahay Eebbe Ilaah, xataa haddii saddexdan nin ay ku jireen, ma badbaadin karaan wiilashooda ama gabdhahooda. Iyagu keliya ayaa badbaadi lahaa. ¹⁹ Ama haddii aan cudur ku soo diro dalkaas oo aan cadhadayda ku shubo dhiig ku daadin, oo aan baabbi'yo nolosha bini'aadamka iyo xoolaha, ²⁰ sida xaqiiqada ah sida aan u noolahay, ayuu leeyahay Eebbe Ilaah, xataa haddii Nux, Daaniyel, iyo Ayuub ay ku jireen, ma badbaadin karaan wiilashooda ama gabdhahooda. Waxay badbaadin lahaayeen naftooda oo keliya xaqnimadooda. ²¹ Waayo, kanu waa waxa Eebbe Ilaah leeyahay: Intee in le'eg ayay ka sii xumaan doontaa marka aan u soo diro afartayda xukun ee daran oo ka dhanka ah Yerususaalem—seef, gaajo, bahallo duurjoog ah, iyo cudur—si aan u baabbi'yo nolosha bini'aadamka iyo xoolaha! ²² Haddana waxaa jiri doona qaar ka badbaada—wiilal iyo gabdho oo la soo saari doono. Waxay kuu iman doonaan, oo markaad aragto dhaqankooda iyo falalkooda, waxaad ku raaxaysan doontaan masiibada aan ku keenay Yerususaalem—dhammaan masiibada aan ku keenay. ²³ Waxaad ku raaxaysan doontaan markaad aragto dhaqankooda iyo falalkooda, waayo, waxaad ogaan doontaan inaan waxba ku samayn iyaga la'aanteed sabab, ayuu leeyahay Eebbe Ilaah.”

15 Eraygii Rabbiga ayaa ii yimid, isagoo leh: ² “Wiilka Aadanaha, alwaaxda geedka canabka ah sidee bay uga sarreysaa laan kasta oo ka mid ah geedaha kaynta? ³ Ma alwaax baa laga qaadi karaa si wax faa’iido leh loo sameeyo? Xitaa ma laan baa laga samayn karaa si wax lagu sudho? ⁴ Haddii dab loogu tuuro shidaal ahaan, oo dabku cuno labada daraf oo dhexda gubo, ma markaas baa wax faa’iido leh loo isticmaali karaa? ⁵ Intii ay dhamayd, waxba looma samayn. Sidee bay markaa wax faa’iido leh ugu noqon kartaa mar haddii dabku cuno oo gubo? ⁶ Sidaa darteed, Rabbiga Sare wuxuu leeyahay: Sida alwaaxda geedka canabka ah ee geedaha kaynta loogu dhiibo dabka shidaal ahaan, sidaas ayaan dadka Yerusaaalem ula dhaqmi doonaa. ⁷ Waan u jeedin doonaa wejigayga iyaga. In kastoo ay dabka ka soo baxeen, dabku weli wuu cuni doonaa. Oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Rabbiga markaan wejigayga u jeediyo iyaga. ⁸ Waxaan dhulka ka dhigi doonaa cidla maxaa yeelay waxay ku dhaqmeen si aan daacad ahayn, ayuu leeyahay Rabbiga Sare.”

16 Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid: ² “Bani-aadamow, Yerusaaalem uga warrran falkeeda karaahiyada leh. ³ oo waxaad tidhaahdaa, “Kanu waa waxa Sayidka Eebbe uu ku leeyahay Yerusaaalem: Asalkaaga iyo dhalashadaadu waxay ahaayeen dhulka Kancaaniyiinta; aabbahaa wuxuu ahaa Amoriyiin, hooyadaana waxay ahayd Xittiyad. ⁴ Maalintii aad dhalatay, xadhiggaaga lama jarin, mana lagu mayrin biyo si laguugu nadiifiyo; laguma marin cusbo ama laguma duubin dhar. ⁵ Gofna kuma eegin naxariis ama uusan kuu damqan si uu waxyaalahan kuu sameeyo. Halkii, waxaa lagu tuuray bannaanka furan, waayo, waxaa lagu nacay maalintii aad dhalatay. ⁶ “Markaasaan ag maray oo ku arkay adigoo dhiiggaaga ku jifta, waxaana ku idhi adigoo dhiiggaaga ku jira, “Noolow!” ⁷ Waxaan kaa dhigay inaad u korto sida geed duurka ka baxa. Waad kortay oo horumartay, gaadhay da’da qurxinta wanaagsan; naasahaaga waa la sameeyay, timahaaguna way koreen, laakiin waxaad ahayd qaawan oo cidla ah. ⁸ “Markii dambe ayaan ag maray, oo markaan ku arkay, waxaad ahayd da’da jacaylka. Waxaan ku fidiyay geeska dharkayga oo waxaan kugu daboolay qaawanaantaada. Waxaan ku siiyay dhaartayda adag oo waxaan galay axdi kula galay, ayaa yiri Sayidka Eebbe, oo waxaad noqotay midkayga. ⁹ “Waxaan kugu mayray biyo oo waxaan

ka dhaqay dhiiggaaga waxaanan kugu subkay saliid. ¹⁰ Waxaan kugu labbisay dhar tolmo leh oo waxaan kugu xidhay kabo maqaar wanaagsan ah. Waxaan kugu duubay dhar wanaagsan oo waxaan kugu daboolay xariir. ¹¹ Waxaan kugu qurxiyay dahab: waxaan ku saaray jijimo gacmahaaga iyo silsilad qoortaada ku wareegsan, ¹² oo waxaan ku saaray faraanti sankaa, dhego-dhego dhegahaaga, iyo taaj qurux badan madaxaaga. ¹³ Sidaas ayaad ku ahayd mid lagu qurxiyay dahab iyo lacag; dharkaaguna wuxuu ahaa dhar wanaagsan, xariir, iyo dhar tolmo leh. Cuntadaaduna waxay ahayd bur wanaagsan, malab, iyo saliid saytuun. Waxaad noqotay mid aad u qurux badan oo gaadhay boqortooyo. ¹⁴ Sumcaddaadu waxay ku faaftay quruumaha sababta quruxdaada, waayo, waxay ahayd mid dhamaystiran sababta quruxda aan kugu siiyay, ayaa yiri Sayidka Eebbe. ¹⁵ “Laakiin waxaad isku kalsoon tahay quruxdaada oo waxaad noqotay mid aan daacad ahayn sababta sumcaddaada. Waxaad ku bixisay nicmadaada qof kasta oo ag maray, oo quruxdaaduna waxay noqotay tiisa. ¹⁶ Waxaad qaadatay qaar ka mid ah dharkaaga si aad u samaysay meelaha sare ee quruxda badan, halkaas oo aad ku samaysay sinadaada. Waxyaalahan ma dhici karaan, mana dhici karaan. ¹⁷ Waxaad sidoo kale qaadatay dahabka iyo lacagta aan ku siiyay, oo waxaad samaysay sawirro rag oo waxaad ku samaysay sinadaada iyaga. ¹⁸ Waxaad qaadatay dharkaaga tolmo leh si aad ugu qurxiso, oo waxaad hortooda ku bixisay salidayda iyo fooxa. ¹⁹ Sidoo kale cuntada aan ku siiyay—burka wanaagsan, saliid saytuun, iyo malabka aan ku siiyay inaad cunto—waxaad u bixisay ur udgoon hortooda. Taasi waa waxa dhacay, ayaa yiri Sayidka Eebbe. ²⁰ “Intaa waxaa dheer, waxaad qaadatay wiilashaada iyo gabdhahaaga oo aad ii dhashay oo waxaad u bixisay sanamyada in la cuno. Ma aha miyaa falalkaaga xunxun ku filan? ²¹ Waxaad dishay carruurtaada oo waxaad u bixisay sanamyada adigoo iyaga mariyay dabka. ²² Dhammaan falalkaaga karaahiyada leh iyo sinadaada, ma aadan xusuusan maalmahaaga dhallinyaranimada, markaas oo aad ahayd qaawan oo cidla ah, dhiiggaaga ku jifta. ²³ “Halaag! Halaag baa kugu soo socda, ayaa yiri Sayidka Eebbe. Intaa waxaa dheer xumaantaada oo dhan, ²⁴ waxaad u dhistay buur adiga kuu gaar ah oo waxaad samaysay meel sare oo kasta oo suuq ah. ²⁵ Meel kasta oo waddo isgoys ah, waxaad dhistay meelahaaga sare

Yexesqeel

oo waxaad hoos u dhigtay quruxdaada, adigoo fidinaya lugahaaga sinada sii kordhaysa qof kasta oo ag maraya. ²⁶ Waxaad ku samaysay sinadaada Masriyiinta, deriskaaga damac leh, oo waxaad igu kicisay cadhadayda sinadaada sii kordhaysa. ²⁷ Markaa waxaan kuu fidiyay gacantayda oo waxaan yareeyay dhulkaaga; waxaan ku siiyay cadowgaaga, gabdhaha Filistiin, kuwaas oo ka xishooday dhaqankaaga xun. ²⁸ Waxaad sidoo kale ku dhaqantay si aan habboonayn Asuuriyiinta, maxaa yeelay, ma aadan qancin; xitaa ka dib, weli ma aadan qancin. ²⁹ Markaas waxaad ballaarisay sinadaada si aad ugu darto Baabuloon, dhul ganacsato ah, laakiin xitaa tan, ma aadan ku qanacsanayn. ³⁰ “Sidee qalbigaagu u kulul yahay, ayaa yiri Sayidka Eebbe, markaad samayso waxyaalahan oo dhan, adigoo u dhaqmaya sida dhillo aan xishood lahayn! ³¹ Markaad dhistay buurahaaga meel kasta oo waddo isgoys ah oo aad samaysay meelahaaga sare meel kasta oo suuq ah, ma aadan ahayn sida dhillo maxaa yeelay waxaad diidday lacag bixinta. ³² “Adiga oo ah naag khiyaano badan, oo doorbida shisheeyaha ninkeeda! ³³ Dhammaan dhillooyinka waxay helaan hadiyado, laakiin adigu waxaad siisay hadiyado dhammaan kuwa aad jeceshahay, adigoo laaluush siiya iyaga inay kuu yimaadaan meel kasta oo aad ku samayso falalkaaga xunxun. ³⁴ Markaa sinadaada, ma aadan ahayn sida kuwa kale; qofna kuma soo ordi doono nicmadaada. Adigu waxaad tahay mid aad u lid ah, waayo, waxaad bixisaa lacag, mana jirto cid ku siinaysa. ³⁵ “Sidaa darteed, maqla erayga Eebbe, adiga oo u dhaqmay sida dhillo! ³⁶ Kanu waa waxa Sayidka Eebbe uu leeyahay: Sababta oo ah sinadaada ayaa la daadiyay iyo qaawanaantaada oo la muujiyay sinadaada la jeceshahay iyo dhammaan sanamyadaada karaahiyada leh, iyo sababta dhiigga carruurtaada aad siisay iyaga, ³⁷ sidaa darteed waxaan soo ururin doonaa dhammaan kuwa aad jeceshahay, kuwa aad ku raaxaysatay, kuwa aad jeceshahay iyo kuwa aad neceb tahay. Waxaan iyaga ka soo ururin doonaa dhinac kasta oo waxaan kuu muujin doonaa qaawanaantaada, si ay u arkaan dhammaan qaawanaantaada. ³⁸ Waxaan kuu xukumi doonaa sida haweenka khiyaano badan oo dhiig daadiya loo xukumo; waxaan kugu soo dejin doonaa dhiigga aargoosiga cadhadayda iyo masayrka. ³⁹ Markaas waxaan ku siin doonaa gacanta kuwa aad jeceshahay, oo waxay dumin doonaan buurahaaga oo waxay baabi'in doonaan meelahaaga sare. Waxay

kaa siibi doonaan dharkaaga oo waxay qaadan doonaan dahabkaaga wanaagsan oo waxay kugu dhaafi doonaan qaawan oo cidla ah. ⁴⁰ Waxay kugu kicin doonaan dad badan oo ku dhagax tuuri doona oo ku googooyn doona seefahooda. ⁴¹ Waxay gubi doonaan guryahaaga oo waxay kugu fulin doonaan xukunno hortooda haween badan. Waxaan dhamayn doonaa sinadaada, oo ma bixin doontid kuwa aad jeceshahay. ⁴² Markaas cadhadayda kugu saabsan way deggan doontaa, masayrkayguna wuu kaa leexan doonaa; waan degganaan doonaa oo mar dambe ma cadhaysan doono. ⁴³ “Sababta oo ah ma aadan xusuusan maalmahaaga dhalinyaranimada laakiin waxaad igu kicisay dhammaan waxyaalahan, waxaan hubaal ku soo dejin doonaa madaxaaga waxa aad samaysay, ayaa yiri Sayidka Eebbe. Miyaadan ku darin sinadaada dhammaan falalkaaga karaahiyada leh? ⁴⁴ “Qof kasta oo maahmaahda ku xigta wuxuu odhan doonaa waxan kugu saabsan: “Sida hooyo, sida gabadh.” ⁴⁵ Adigu waxaad tahay gabadha hooyadaa, oo nacday ninkeeda iyo carruurteeda; oo waxaad tahay walaasha walaalahaaga, oo nacday nimankooda iyo carruurtooda. Hooyadaa waxay ahayd Xittiyad, aabbahaa wuxuu ahaa Amoriyiin. ⁴⁶ Walaashaa weyn waxay ahayd Samaariya, waxay ku nooleyd waqooyiga iyada iyo gabdhaheeda; iyo walaashaa yar, oo ku nool koonfurta iyada iyo gabdhaheeda, waxay ahayd Sodom. ⁴⁷ Ma aadan raacin kaliya dariiqyadooda oo ma aadan samayn karaahiyadooda, laakiin dhammaan dariiqyadaada waxaad si dhakhso ah uga sii xumaatay iyaga. ⁴⁸ Hubaal sida aan u noolahay, ayaa yiri Sayidka Eebbe: walaashaa Sodom iyo gabdhaheeda ma aysan samayn waxa aad adiga iyo gabdhaheeda samayseen. ⁴⁹ “Tani waxay ahayd dembiga walaashaa Sodom: Iyadu iyo gabdhaheeda waxay ahaayeen kuwo isla weyn, aan daryeel lahayn, oo ku nool raaxo badan; ma aysan caawin kuwa saboolka ah iyo kuwa baahan. ⁵⁰ Waxay ahaayeen kuwo isla weyn oo sameeyay waxyaalo karaahiyo leh hortayda. Sidaa darteed waxaan ka takhalusay sida aad aragtay. ⁵¹ Samaariya ma aysan samayn badhka dembiyada aad samaysay. Waxaad samaysay waxyaalo karaahiyo leh oo ka badan iyaga, oo waxaad ka dhigtay walaalahaaga kuwo xaq ah dhammaan waxyaalahan aad samaysay. ⁵² Qaado ceebtaada, waayo, waxaad siisay wax ka mid ah xaqnimada walaalahaaga. Sababta oo ah dembiyadaadu waxay ahaayeen kuwo ka sii xun

iyaga, waxay u muuqdaan kuwo ka sii xaq ah adiga. Sidaa darteed, ceebow oo qaado ceebtaada, waayo, waxaad ka dhigtay walaalahaaga kuwo xaq ah.⁵³ “Si kastaba ha ahaatee, waxaan soo celin doonaa nasiibka Sodom iyo gabdhaheeda iyo Samaariya iyo gabdhaheeda, iyo nasiibkaaga adiga laftaada,⁵⁴ si aad u qaadata ceebtaada oo aad u ceebowdo dhammaan waxa aad samaysay adigoo siinaya iyaga raaxo.⁵⁵ Oo walaalahaaga, Sodom iyada iyo gabdhaheeda iyo Samaariya iyada iyo gabdhaheeda, waxay ku soo noqon doonaan xaaladoodii hore; adiga iyo gabdhaheeda waxaad ku soo noqon doontaan xaaladiinii hore.⁵⁶ Ma xusin walaashaa Sodom xilligii kibirkaaga,⁵⁷ ka hor intaan xumaantaada la muujin. Sidaa darteed hadda waxaa ku quudhsaday gabdhaha Edom iyo dhammaan deriskeeda iyo gabdhaha Filistiin—dhammaan kuwa kugu wareegsan oo ku quudhsada.⁵⁸ Waxaad qaadan doontaa cawaaqibka sinadaada iyo falalkaaga karaahiyada leh, ayaa yiri Eebbe.⁵⁹ “Kanu waa waxa Sayidka Eebbe uu leeyahay: Waxaan kula dhaqmi doonaa sida ficilladaada, maxaa yeelay, waxaad quudhsatay dhaartayda adigoo jebiyay axdiga.⁶⁰ Laakiin waxaan xusuusan doonaa axdiga aan kula galay dhallinyaranimadaada, oo waxaan dhisi doonaa axdi weligiis ah adiga.⁶¹ Markaas waxaad xusuusan doontaa dariiqyadaada oo waxaad ceebowdo markaad hesho walaalahaaga, kuwa kaa weyn iyo kuwa kaa yarba. Waxaan iyaga ku siin doonaa adiga sida gabdho, laakiin ma aha sababta axdigayga adiga.⁶² Sidaa darteed waxaan dhisi doonaa axdigayga adiga, si aad u ogaato inaan ahay Eebbe.⁶³ Markaas, markaan kaaga sameeyo kafaaraggud dhammaan waxa aad samaysay, waxaad xusuusan doontaa oo waxaad ceebowdo oo mar dambe afkaaga ma furi doontid sababta ceebtaada, ayaa yiri Sayidka Eebbe.”

17 Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid:² “Wiilka Aadanaha, halxidhaale u dhig oo tusaale ahaan u soo bandhig reer binu Israa’iil.³ U sheeg, ‘Kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay: Gorgor xoog leh oo leh baalal waaweyn, baalal dhaadheer, iyo baalal kala duwan oo midabyo kala duwan leh ayaa yimid Lubnaan oo qaaday geed kedar ah oo sare.⁴ Wuxuu gooyay laanta ugu sarreysa ee laamaha yaryar oo wuxuu u qaaday dhul ganacsato; wuxuu ku beeray magaalo ganacsato.⁵ Wuxuu kaloo ka qaatay geedo yaryar dhulka oo ku beeray ciidda bacrin ah, dooxo biyo badan leh;

wuxuu u dhigay sida geed willow ah.⁶ Wuxuu soo baxay oo noqday geed canab ah oo hooseeya oo fidsan. Laamihiisu waxay u jeesteen isaga, laakiin xididdadiisu waxay ku hoos jireen. Sidaas ayuu u noqday geed canab ah, oo soo saaray laamo oo soo diray laamo caleen leh.⁷ Laakiin waxaa jiray gorgor kale oo weyn oo leh baalal waaweyn iyo baalal badan. Geedkii canabka ahaa wuxuu hadda u diray xididdadiisii isaga oo u fidiyey laamihiisii isaga xagga sariirta lagu beeray, isagoo raadinaya biyo.⁸ Waxaa lagu beeray ciid wanaagsan oo biyo badan leh, si uu u soo saaro laamo, miro dhaliyo, oo uu noqdo geed canab ah oo qurux badan.’⁹ U sheeg, ‘Kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay: Ma barwaaqoobi doonaa? Miyaan la goyn oo midhihiisa laga qaadi doonin si uu u engego? Dhammaan koritaankiisa cusub wuu engegi doonaa. Uma baahna cudud xoog leh ama dad badan si ay uga soo saaraan xididdada.¹⁰ In kasta oo la beero, ma barwaaqoobi doonaa? Miyaan si buuxda u engegi doonin marka dabaysha bari ku dhacdo—engego sariirta uu ku koray?’¹¹ Markii dambe, fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid:¹² “U sheeg reerka caasiga ah, ‘Ma garanaysaan waxa ay waxani yihiin?’ Dheh: ‘Boqorkii Baabuloon ayaa yimid Yerusaleem oo qaaday boqorkeeda iyo madaxdeeda, isagoo u kaxaystay Baabuloon.¹³ Wuxuu qaatay xubin ka tirsan qoyska boqortooyada oo wuxuu la galay axdi, isagoo ku dhaariyay. Wuxuu kaloo kaxaystay ragga hoggaaminaya dalka,¹⁴ si boqortooyadu ay u hoosaysato, oo aanay is qaadin, laakiin ay axdiga u ilaalisoo si ay u sii jirto.¹⁵ Laakiin wuxuu ku kacay isaga isagoo diray ergooyinkiisa Masar si ay uga helaan fardo iyo ciidan weyn. Ma guulaysan doonaa? Ma jebin karaa axdiga oo baxsan karaa?’¹⁶ Sida xaqiiqo ah sida aan u noolahay, ayuu leeyahay Eebbe Sarreeye, wuxuu ku dhiman doonaa Baabuloon, dhulka boqorkii isaga ku fadhiisiiyay carshiga, kaasoo dhaartiisa quudhsaday iyo axdigiisa jebiyey.¹⁷ Fircoon oo leh ciidan xoog leh iyo dad badan kama caawin doono dagaalka, marka la dhiso jaranjarooyin iyo dhufaysyo lagu burburiyo nafaha badan.¹⁸ Wuxuu quudhsaday dhaarta isagoo jebiyey axdiga. Inkasta oo uu gacantiisa ku ballan qaaday, wuxuu sameeyey dhammaan waxyaalahan; ma baxsan doono.¹⁹ Sidaa darteed, kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay: Sida xaqiiqo ah sida aan u noolahay, waxaan ka abaalmarin doonaa isaga quudhsiga dhaartayda iyo jebinta axdigayga.²⁰ Waxaan u fidin doonaa

shabaggeyga, oo wuxuu ku dhici doonaa dabinkayga. Waxaan u kaxayn doonaa Baabuloon oo waxaan ku xukumi doonaa halkaas isaga oo aan daacad ii ahayn. ²¹ Dhammaan ciidankiisa xulashada ah waxay ku dhici doonaan seef, kuwa badbaadana waxaa lagu kala firdhin doonaa dabayl kasta. Markaas waxaad ogaan doontaan inaan aniga, Eebbe, hadlay. ²² Kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay: Anigu waxaan ka qaadan doonaa laan ka mid ah geed kedar ah oo sare oo waan ku beeri doonaa; waxaan ka jebin doonaa laan jilicsan oo ka mid ah laamaha ugu sarreeya oo ku beeri doonaa buur sare oo sarreeya. ²³ Buuraha sare ee Israa'iil ayaan ku beeri doonaa, si ay u soo saarto laamo oo miro dhasho oo noqoto geed kedar ah oo weyn. Shimbiraha nooc kasta ah ayaa hoos ku degganaan doona; waxay hoy ka heli doonaan hooska laamihiisa. ²⁴ Dhammaan geedaha duurka waxay ogaan doonaan inaan aniga, Eebbe, soo dejiyo geedka dheer oo aan koro geedka gaaban. Waxaan engejiyaa geedka cagaaran oo waxaan barwaaqeeyaa geedka engegan. Aniga, Eebbe, ayaan hadlay, oo waan samayn doonaa.”

18 Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid, iyadoo leh: ² “Maxaad ula jeeddaan markaad ku celcelisaan maahmaahdan ku saabsan dalka Israa'iil: ‘Aabbayaashu waxay cunaan canab dhanaan, carruurta ilkaheeda ayaa qalloocda?’ ³ Sida xaqiiqda ah sida aan u noolahay,” ayuu leeyahay Eebbe, “ma isticmaali doontaan maahmaahdan mar dambe Israa'iil. ⁴ Bal eega, naf kasta waa tii aniga; nafta aabbaha iyo sidoo kale nafta wiilka waa tii aniga. Nafta dembaabtaa waa tii dhiman doonta. ⁵ “Laakiin haddii nin yahay mid xaq ah oo sameeya waxa xaq ah iyo waxa saxda ah— ⁶ haddii aanu cunin meelaha buuraleyda ama aanu indhihiisa kor u qaadin sanamyada guriga Israa'iil, aanu nijaasayn naagta deriskiisa ama aanu u dhowaanin naag inta ay caadada qabto— ⁷ haddii aanu cidna dulmin, laakiin uu deyn bixiyaha u celiyo ballankiisa, aanu dhicin, laakiin uu rootigiisa siiyo kuwa gaajaysan oo uu dharka ku daboolo kuwa qaawan, ⁸ haddii aanu ribo ku amaahin ama aanu faa'iido qaadan, gacantiisa ka celiyo dulmiga oo uu sameeyo caddaalad dhab ah oo u dhaxaysa qof iyo qof kale, ⁹ haddii uu ku socdo xeerarkayga oo uu ilaaliyo awaamirta aan si daacad ah ugu dhaqmo—wuu xaq yahay; hubaal wuu noolaan doonaa,” ayuu leeyahay Eebbe. ¹⁰ “Haddii uu leeyahay wiil gacan adag, mid dhiig daadiya, oo sameeya waxyaalahan— ¹¹ inkasta

oo uu isagu aanu samayn waxyaalahan—oo xitaa cuna meelaha buuraleyda, nijaaseeya naagta deriskiisa, ¹² wuxuu dulmiyaa kuwa baahan, dhaca, ku guuldareysta inuu soo celiyo wixii la ballan qaaday, wuxuu ku jeestaa sanamyada, wuxuu ku lug yeeshaa waxyaalo karaahiyo ah, ¹³ ribo ku amaahda oo faa'iido qaata; ma noolaan doonaa? Ma noolaan doono! Wuxuu sameeyey dhammaan karaahiyadan; hubaal waa la dili doonaa; dhiiggiisa isaga ayaa dusha ka saaran. ¹⁴ “Hadda bal qiyaas ninkan inuu leeyahay wiil arka dhammaan dembiyadii uu aabbihiis sameeyey; wuu arkaa, mana sameeyo sidaas oo kale: ¹⁵ ma cuno meelaha buuraleyda ama ma kor u qaado indhihiisa sanamyada guriga Israa'iil, ma nijaaseeyo naagta deriskiisa, ¹⁶ ma dulmiyo cidna, ma qaato ballan, ma dhaco, laakiin wuxuu rootigiisa siiyo kuwa gaajaysan oo dharka ku daboolo kuwa qaawan, ¹⁷ gacantiisa ka celiyo dulmiga, ribo iyo faa'iido ma qaato, wuxuu adeecaa xeerarkayga oo ku socdaa awaamirta aan si daacad ah ugu dhaqmo; ma dhiman doono dembiga aabbihiis; hubaal wuu noolaan doonaa. ¹⁸ Laakiin aabbihiis, sababtoo ah wuxuu ku lug yeeshay dulmi, wuxuu dhacay walaalkiis, oo wuxuu ku dhaqmay si aan caddaalad ahayn dadkiisa dhexdiisa, wuxuu u dhiman doonaa dulmigiisa. ¹⁹ “Si kastaba ha ahaatee waxaad tidhaahdaan, ‘Maxaa wiilku ugu dhibtoon waayey dembiga aabbihiis?’ Marka wiilku sameeyo waxa xaq ah oo saxda ah, oo uu ilaaliyo dhammaan xeerarkayga oo uu dhawro, hubaal wuu noolaan doonaa. ²⁰ Nafta dembaabtaa waa tii dhiman doonta. Wiilku ma qaadi doono dembiga aabbihiis, mana qaadi doono aabbuhu dembiga wiilkiisa. Xaqnimada xaq ah isaga ayey dusha ka saaran tahay, iyo xumaanta kan xun isaga ayey dusha ka saaran tahay. ²¹ “Laakiin haddii qof shar leh ka leexdo dhammaan dembiyadiisa oo uu ilaaliyo dhammaan xeerarkayga oo uu sameeyo waxa xaq ah oo saxda ah, hubaal wuu noolaan doonaa; ma dhiman doono. ²² Midkoodna dembiyadii uu galay lama xusuusan doono isaga; sababtoo ah xaqnimada uu sameeyey, wuu noolaan doonaa. ²³ Ma ku farxaa dhimashada kan shar leh,” ayuu leeyahay Eebbe, “mise wuxuu ka leexdaa jidadkiisa oo uu noolaadaa? ²⁴ “Laakiin marka qof xaq ah ka leexdo xaqnimadiisa oo uu sameeyo dembi oo uu sameeyo isla karaahiyada uu sameeyo qofka shar leh, ma noolaan doonaa? Midkoodna camalladii xaq ahaa ee uu sameeyey lama xusuusan doono; sababtoo ah khiyaanada uu

ku dembaabay iyo dembiga uu sameeyey, iyaga daraaddood wuu dhiman doonaa. ²⁵ “Si kastaba ha ahaatee waxaad tidhaahdaan, ‘Jidka Eebbe ma aha mid caddaalad ah.’ Maqal hadda, reer Israa’iilow: Jidadkaygu ma aha kuwo sax ah? Ma aha jidadkiinna kuwa aan caddaalad ahayn? ²⁶ Marka qof xaq ah ka leexdo xaqnimadiisa oo uu sameeyo dembi, wuu u dhiman doonaa; sababtoo ah dembiga uu sameeyey wuu u dhiman doonaa. ²⁷ Marka qof shar leh ka leexdo sharkiisa oo uu sameeyo waxa xaq ah oo saxda ah, wuxuu badbaadin doonaa naftiisa. ²⁸ Sababtoo ah wuxuu tixgaliyey oo ka leexday dhammaan dembiyadii uu sameeyey, hubaal wuu noolaan doonaa; ma dhiman doono. ²⁹ Si kastaba ha ahaatee reer Israa’iil waxay yidhaahdaan, ‘Jidka Eebbe ma aha mid caddaalad ah.’ Maqal reer Israa’iilow, Jidadkaygu ma aha kuwo sax ah? Ma aha jidadkiinna kuwa aan caddaalad ahayn? ³⁰ “Sidaas darteed waxaan idin xukumi doonaa, reer Israa’iilow, mid kasta oo idinka mid ah sida jidadkiisa,” ayuu leeyahay Eebbe. “Toobad keena oo ka leexda dhammaan dembiyadiinna, si aan dembi idiinku noqonin hoos u dhac. ³¹ Iska fogeeya dhammaan dembiyadiinna aad samayseen, oo naftiinna ka dhiga qalbi cusub iyo ruux cusub! Maxaad u dhimanaysaan, reer Israa’iilow? ³² Waayo, ma ku farxo dhimashada qofna,” ayuu leeyahay Eebbe. “Sidaas darteed, toobad keena oo noolaada.”

19 “Kac oo u barooran madaxda Israa’iil ² oo waxaad tidhaahdaa: ‘Sidee hooyadaa uga mid ahayd libaaxyada! Waxay ku jiftatay libaaxyada dhallinyarada ah dhexdooda oo waxay korisay curaddeeda. ³ Waxay soo kicisay mid ka mid ah curaddeeda, wuuna noqday libaax dhallinyaro ah. Wuxuu bartay inuu ugaadsado oo dadkii ayuu cunay. ⁴ Quruumihihi way maqleen isaga, oo dabin bay ugu dhigeen. Waxay ku kaxeeyeen qoolal dhulka Masar. ⁵ Markay aragtay in rajadeedii luntay, filashadeedii dhammaatay, waxay qaadatay mid kale oo curaddeeda ah oo ka dhigtay libaax dhallinyaro ah. ⁶ Wuxuu ku dhex wareegay libaaxyada; wuxuu noqday libaax dhallinyaro ah. Wuxuu bartay inuu ugaadsado oo dadkii ayuu cunay. ⁷ Wuxuu dumiyeey qalcadahoodii oo magaalooyinkoodii ayuu baabbi’iyey. Dhulkii iyo dadkii degganaa oo dhammu way ka naxeen qayladiisa. ⁸ Markaasaa quruumihihi hareerhiisa ka soo horjeesteen. Waxay ku fidiyeen shabaggoodii, oo dabin bay ugu dhigeen. ⁹ Waxay ku rideen qoolal oo waxay u kaxeeyeen boqorka

Baabuloon, si codkiisu aanu mar dambe loogu maqlin buuraha Israa’iil. ¹⁰ Hooyadaa waxay ahayd sida geed canab ah oo ku dhex yaal beertaada, biyaha agtooda lagu beeray; wuxuu ahaa mid miro badan oo laamo badan leh sababtoo ah biyaha badnida ah. ¹¹ Laamihiisu waxay ahaayeen kuwo xoog badan, oo ku habboon ulka boqorka. Wuxuu ka sarreeyey caleemaha qaro weyn, oo waxaa lagu arkay dhererkiisa iyo laamihiisa badan. ¹² Laakiin waxaa lagu rujiyey cadhada oo dhulka lagu tuuray. Dabaysha bari waxay qalajisay mirihiisa; laamihiisii xoogga badnaa waa la jebiyey oo qalalay, oo dab baa baabbi’iyey. ¹³ Hadda waxaa lagu dhex yaal cidlada, dhul engengan oo oomman. ¹⁴ Dab baa ka soo baxay laantiisa weyn oo baabbi’iyey laamihiisii iyo mirihiisii. Ma jiro laan xoog leh oo ku habboon ulka boqorka.’ Tani waa barooran oo waa in loo adeegsadaa barooran.

20 Sannaddii toddobaad, bishii shanaad, maalintii tobnaad, odayaashii reer binu Israa’iil qaarkood ayaa u yimid inay Eebbe doondoonaan, oo hortayda ayay fadhiisteen. ² Markaasaa fariintii Eebbe ii timid, oo waxay tidhi: ³ “Wiilka Aadanaha, la hadal odayaasha reer binu Israa’iil oo ku dheh, ‘Kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: Ma waxaad ii timaadeen inaad wax iga weyddiisaan? Sidii aan u noolahay, ayuu leeyahay Eebbe Eebbe, idiinma oggolaan doono inaad wax iga weyddiisaan.’ ⁴ “Ma xukumi doontaa, wiilka Aadanaha? U sheeg xumaantii awowayaashood. ⁵ oo ku dheh iyaga: ‘Kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: Maalintii aan doortay reer binu Israa’iil, waxaan ku dhaartay farcankii Yacquub, oo waxaan is tusay iyaga Masar, anigoo leh, “Anigu waxaan ahay Eebbe Ilaahiinna.” ⁶ Maalintaas waxaan ku dhaartay inaan ka soo saaro Masar oo aan geeyo dhul aan u doortay iyaga, oo caano iyo malab la socda, dhulka ugu quruxda badan dhamaan dhulalka. ⁷ Oo waxaan ku idhi iyaga, “Midkiin kasta, iska tuura waxyaalaha karaahiyada ah ee indhihiinnu ku raaxaystaan, oo ha is nijaasaynina sanamyada Masar. Anigu waxaan ahay Eebbe Ilaahiinna.” ⁸ Laakiin way iga caasiyeen oo ma ay doonayn inay maqlaan; ma ay tuurin waxyaalaha karaahiyada ah ee indhahoodu ku raaxaystaan, mana ay dayrin sanamyadii Masar. Sidaas daraaddeed waxaan go’aansaday inaan cadhadayda ku shubo iyaga oo aan xanaaqayga ku sii daayo iyaga Masar dhexdeeda. ⁹ Laakiin magacayga aawadiis, waxaan u dhaqmay si aan

Yexesqeel

looga caayin hortooda quruumaha ay dhex degganaayeen, iyo hortooda aan is tusay reer binu Israa'iil.¹⁰ Sidaas daraaddeed waxaan ka soo saaray Masar oo waxaan keenay cidlada.¹¹ Waxaan siiyey iyaga xeerarkayga oo waxaan u sheegay amarradayda, kuwaasoo qofku ku noolaan doono haddii uu addeeco.¹² Waxaan sidoo kale siiyey iyaga Sabtiyadayda inay calaamad inoo ahaadaan, si ay u ogaadaan inaan anigu ahay Eebbe, kan quduus ka dhiga.¹³ Hase yeeshee reer binu Israa'iil way iga caasiyeen cidlada. Ma ay raacin xeerarkayga oo way diideen amarradayda—kuwaasoo qofku ku noolaan doono haddii uu addeeco—oo si weyn ayay u nijaaseeyeen Sabtiyadayda. Sidaas daraaddeed waxaan go'aansaday inaan cadhadayda ku shubo iyaga cidlada, si aan u baabbi'yo.¹⁴ Laakiin magacayga aawadiis, waxaan u dhaqmay si aan looga caayin hortooda quruumaha aan hortooda ka soo saaray.¹⁵ Sidoo kale, waxaan ku dhaartay iyaga cidlada inaan gelin dhulka aan siiyey iyaga—dhul caano iyo malab la socda, dhulka ugu quruxda badan dhamaan dhulalka—¹⁶ maxaa yeelay, way diideen amarradayda, ma ay raacin xeerarkayga, oo way nijaaseeyeen Sabtiyadayda, maxaa yeelay, qalbigoodu wuxuu ku raaxaystay sanamyadooda.¹⁷ Hase yeeshee, waxaan ku eegay iyaga naxariis, mana aan baabbi'in, mana aan keenin baabba'ooda cidlada.¹⁸ Waxaan ku idhi carruurtoodii cidlada, “Ha raacina xeerarkii waalidkiin, hana haynina amarradoodii, hana is nijaasaynina sanamyadooda.”¹⁹ Anigu waxaan ahay Eebbe Ilaahiinna; raaca xeerarkayga oo si taxaddar leh u hay amarradayda.²⁰ Quduus ka dhiga Sabtiyadayda, oo waxay calaamad inoo ahaadaan, si aad u ogaataan inaan anigu ahay Eebbe Ilaahiinna.”²¹ Laakiin carruurtii way iga caasiyeen: ma ay raacin xeerarkayga, mana ay taxaddar u hayn amarradayda, kuwaasoo qofku ku noolaan doono haddii uu addeeco, oo way nijaaseeyeen Sabtiyadayda. Sidaas daraaddeed waxaan go'aansaday inaan cadhadayda ku shubo iyaga oo aan xanaaqayga ku sii daayo iyaga cidlada.²² Laakiin waxaan ka laabtay gacantayda oo waxaan u dhaqmay magacayga aawadiis, si aan looga caayin hortooda quruumaha aan hortooda ka soo saaray.²³ Sidoo kale, waxaan ku dhaartay iyaga cidlada inaan ku kala firdhin doono quruumaha oo aan ku kala eryi doono waddamada,²⁴ maxaa yeelay, ma ay addeecin amarradayda laakiin way diideen xeerarkayga oo way nijaaseeyeen Sabtiyadayda, oo indhahoodu waxay ku

raaxaysteen sanamyadii waalidkood.²⁵ Sidaas daraaddeed waxaan u oggolaaday inay raacaan xeerar aan faa'iido lahayn iyo ammarro aan ku liibaanayn;²⁶ Waxaan u oggolaaday inay is nijaaseeyaan hadiyadahooda—allabarigii curad kasta—si ay ugu buuxsamaan argagax si ay u ogaadaan inaan anigu ahay Eebbe.”²⁷ “Sidaas daraaddeed, wiilka Aadanaha, la hadal reer binu Israa'iil oo ku dheh, ‘Kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: Tani sidoo kale aowayaashiin way i caayeen iyagoo aan i aaminin:’²⁸ Markii aan keenay iyaga dhulka aan ku dhaartay inaan siiyo iyaga, waxay arkeen buur kasta oo sare iyo geed kasta oo caleen leh, oo halkaas ayay ku bixiyeen allabarigooda oo soo bandhigeen hadiyadahooda xanaaqa leh. Halkaas ayay ku sameeyeen caraf udgoon oo ku shubeen cabitaankooda.”²⁹ Markaasaan ku idhi iyaga: Waa maxay meesha sare ee aad tagtaan?” (Waxaa loo yaqaanaa Bama ilaa maanta.)³⁰ “Sidaas daraaddeed, la hadal reer binu Israa'iil: ‘Kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: Ma waxaad is nijaasaysaan sida aowayaashiin oo waxaad raacdaan waxyaalaha karaahiyada ah?’³¹ Markaad bixisaan hadiyadihiinna, markaad carruurtiinna dabka dhex marisaan, waxaad sii wadaan inaad is nijaasaysaan sanamyadiinna ilaa maanta. Ma waxaan wax idinka weyddiin doonaa, reer binu Israa'iil? Sidii aan u noolahay, ayuu leeyahay Eebbe Eebbe, idiinna oggolaan doono inaad wax iga weyddiisataan.”³² Wax kasta oo aad niyada ku haysaan ma dhici doonaan, markaad tidhaahdaan, “Waxaan noqon doonaa sida quruumaha, sida dadyowga adduunka, annagoo u adeegayna alwaax iyo dhagax.”³³ Sidii aan u noolahay, ayuu leeyahay Eebbe Eebbe, anigoo gacanta xooggan iyo cududda fidsan iyo cadhada ku shubtay, waxaan idiin talin doonaa.³⁴ Waxaan idinka soo saari doonaa dadka oo aan idin soo ururin doonaa dhulalka aad ku kala firdhsan tihiin, anigoo gacanta xooggan iyo cududda fidsan iyo cadhada ku shubtay.³⁵ Waxaan idin keeni doonaa cidlada quruumaha, oo halkaas ayaan idinka xisaabtami doonaa si toos ah.³⁶ Sidaan ugu xisaabtamay aowayaashiin cidlada dhulka Masar, sidaas ayaan idiin xisaabtami doonaa, ayuu leeyahay Eebbe Eebbe.³⁷ Waxaan idinku mari doonaa ulaha adhijirka, oo waxaan idin gelin doonaa axdiga.³⁸ Waxaan idinka saari doonaa kuwa caasiyoobay iyo kuwa iga hor yimid. In kastoo aan ka soo saari doono

dhulka ay ku nool yihiin, ma geli doonaan dhulka Israa'iil. Markaas ayaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Eebbe. ³⁹ "Adinka, reer binu Israa'iil, kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: Tag, midkiin kasta u adeega sanamyadiinna; laakiin mustaqbalka waxaad i dhagaysan doontaan, oo magacayga quduuska ah mar dambe ma nijaasayn doontaan hadiyadihiinna iyo sanamyadiinna. ⁴⁰ Waayo, buurta quduuska ah, buurta sare ee Israa'iil, ayuu leeyahay Eebbe Eebbe, halkaas ayaad reer binu Israa'iil oo dhan iigu adeegi doonaan dhulka; halkaas ayaan ku aqbali doonaa iyaga oo halkaas ayaan ku doonan doonaa hadiyadihiinna iyo kuwa ugu fiican hadiyadihiinna, dhammaan waxyaalihiinna quduuska ah. ⁴¹ Sida caraf udgoon ayaan ku aqbali doonaa marka aan idinka soo saaro dadka oo aan idin soo ururiyo dhulalka aad ku kala firidhsan tihiin, oo waxaan is tusin doonaa inaan ahay quduus idinka dhexdiinna hortooda quruumaha. ⁴² Markaas ayaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Eebbe, marka aan idin keeno dhulka Israa'iil, dhulka aan ku dhaartay inaan siiyo awowayaashiin. ⁴³ Halkaas waxaad xusuusan doontaan jidadkiinna iyo dhammaan falalkii aad isku nijaasaysay, oo waxaad isku karhi doontaan dhammaan xumaantii aad samaysay. ⁴⁴ Waxaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Eebbe, marka aan idinla dhaqmo magacayga aawadiis, maaha sida jidadkiinna xun ama falalkiinna xun, reer binu Israa'iil, ayuu leeyahay Eebbe Eebbe." ⁴⁵ Markaasaa fariintii Eebbe ii timid, oo waxay tidhi: ⁴⁶ "Wiilka Aadanaha, wejigaaga u jeedi dhanka koonfureed; ka hadal koonfureed oo wax sii sheeg dhulka kaynta ee Negeeb. ⁴⁷ U sheeg kaynta Negeeb: 'Maqal ereyga Eebbe. Kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: Bal eeg, waxaan kugu shidi doonaa dab, oo wuxuu baabbi'in doonaa geed kasta oo cagaaran iyo geed kasta oo qallalan; ololka gubanaya lama damin doono, oo wejigi kasta laga bilaabo koonfur ilaa waqooyi ayaa lagu gubi doonaa. ⁴⁸ Dhammaan aadanuhu waxay arki doonaan inaan anigu, Eebbe, shiday; lama damin doono.'" ⁴⁹ Markaasaan idhi, "Oh, Eebbe Eebbe! Waxay igu leeyihiin, 'Miyaanu kaliya ku hadlin masaal?'"

21 Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid: ² "Wiilka Aadanaha, wejigaaga u jeedi Yerusasaalem oo wax sii sheeg ka gees ah meelaha quduuska ah; wax sii sheeg ka gees ah dalka Israa'iil, ³ oo dhaha dalka Israa'iil: 'Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Bal eeg, waan kaa soo horjeedaa, oo

waxaan seeftayda ka soo saari doonaa galkeeda oo waxaan idinka goyn doonaa kuwa xaq ah iyo kuwa sharka lehba. ⁴ Maadaama aan doonayo inaan gooyo kuwa xaq ah iyo kuwa sharka lehba, seeftaydu waxay ka soo bixi doontaa qof kasta laga bilaabo koonfur ilaa waqooyi. ⁵ Markaas dhamaan jidhka oo dhan wuxuu ogaan doonaa inaan aniga, Eebbe, aan seeftayda ka soo saaray galkeeda; mar dambe uma soo noqon doonto.' ⁶ Sidaa darteed, wiilka Aadanaha, laabtaada ku ooy oo murugo qadhaadh la ooy; hortooda ku ooy. ⁷ Oo marka ay ku weydiyaan, 'Maxaad u ooyaysaa?' waxaad dhahdaa, 'Sababta oo ah warka soo socda. Qalbiga kasta wuu dhalaali doonaa, gacmo kastana way daciifi doonaan, ruux kasta wuu suuxi doonaa, jilbaha oo dhanna waxay noqon doonaan sida biyo. Bal eeg, way imaanaysaa, wayna dhici doontaa,' ayuu leeyahay Sayidka Eebbe." ⁸ Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid: ⁹ "Wiilka Aadanaha, wax sii sheeg oo ku dhawaaq, 'Kanu waa waxa Eebbe leeyahay: Seef, seef, oo la toosiyeey oo la safeeyey— ¹⁰ loo toosiyeey gowraca, loo safeeyey inay u iftiimiso sida hillaac! Ma ku farxi doonaa usha wiilkayga? Seeftu waxay quudhsataa usha kasta oo noocaas ah. ¹¹ Seeftu waxaa loo qoondeeyey in la safeeyo, in gacanta lagu qabto; waa la toosiyeey oo la safeeyey, diyaar u ah gacanta gowracaha. ¹² Qayli oo barooro, wiilka Aadanaha, waayo, waxay ka gees tahay dadkayga; waxay ka gees tahay amiirrada Israa'iil oo dhan. Waxay u dhiibeen seefta dadkayga. Sidaa darteed, bowdadaada ku dhufo. ¹³ Waayo, waxaa jira imtixaan; oo maxaa dhacaya haddii xataa usha seeftu quudhsato aysan sii socon? ayuu leeyahay Sayidka Eebbe. ¹⁴ "Sidaa darteed, wiilka Aadanaha, wax sii sheeg oo sacabadaada isku garaac. Ha u oggolaato seeftu inay laba jeer, xataa saddex jeer, ku dhacdo. Waa seef loogu talagalay gowraca, seef loogu talagalay gowrac weyn, iyaga ku wareegsan. ¹⁵ Si ay qalbiyadu u gariiraan oo badan ay u dhacaan dhammaan iriddooda, waxaan seef u qoondeeyey gowrac. Ah! Waxaa loo sameeyey inay u iftiimiso sida hillaac, waa loo toosiyeey gowrac. ¹⁶ U jeeso midig, seef; markaas u jeeso bidix, meel kasta oo afkaagu u jeedo. ¹⁷ Aniguna waxaan isku garaaci doonaa sacabada, oo waxaan qancin doonaa cadhadayda. Aniga, Eebbe, ayaan hadlay." ¹⁸ Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid: ¹⁹ "Wiilka Aadanaha, calaamadee laba waddo oo seefta boqorka Baabuloon ay qaado, labaduba waxay ka bilaabmayaan isla dhulkaas. Calaamad dhig madaxa

jidka magaalada. ²⁰ Calaamadee waddo seefu u timaado Rabbah ee reer Amoon iyo Yahuudah oo ku yaal Yerusaleem oo la adkeeyey. ²¹ Waayo, boqorka Baabuloon wuxuu taagan yahay isgoyska jidka, madaxa labada waddo, si uu u raadiyo tilmaam: wuxuu ruxaa fallaadhaha, wuxuu la tashadaa sanamyada, wuxuu baadhaa beerka. ²² Gacantiisa midig waxaa soo gala qaybta Yerusaleem, si loo dhigo ramsi, si loo bixiyo amarka gowraca, si loo kiciyo qaylada dagaalka, si loo dhigo ramsi iridda, si loo dhiso jaranjarada iyo si loo dhiso qalabka go'doominta. ²³ Waxay u muuqan doontaa sidii wax sii sheegid been ah kuwa u dhaartay isaga, laakiin wuxuu u xusuusin doonaa dembigooda oo wuxuu qabsan doonaa iyaga. ²⁴ "Sidaa darteed, kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: 'Sababta oo ah waxaad xusuusisay dembigaaga adigoo si furan u caasiyobay, muujinaya dembiyadaada wax kasta oo aad samayso—sababta oo ah waxaad xusuusisay, waa la qabsan doonaa. ²⁵ Adiguna, amiirkii faasiqa ahaa iyo kii sharka lahaa ee Israa'iil, maalintaadu way timid, wakhtiga ciqaabta ugu dambaysa, ²⁶ kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Ka saar cimaamadda oo ka saar taajka. Waxay ahaan doontaa sidii hore: kan hooseeya waa la sarraysiin doonaa, kan sarraysiisan waa la hoosaysiin doonaa. ²⁷ Burbur, burbur, burbur ayaan ka dhigi doonaa! Tan lama soo celin doono ilaa uu yimaado kan xaqiiqdii leh; isaga ayaan siin doonaa.' ²⁸ "Adiguna, wiilka Aadanaha, wax sii sheeg oo ku dhawaaq, 'Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay ee ku saabsan reer Amoon iyo cayda ay sameeyeen: Seef, seef, oo loogu talagalay gowraca, oo la safeeyey si ay u baabi'iso oo u iftiimiso sida hillaac— ²⁹ inta ay kuu arkaan riyooyin been ah, inta ay kuu sheegaan beenta—si ay kuu dhigaan qoorta kuwa sharka leh ee la dili doono, kuwaas oo maalintoodu timid, wakhtiga ciqaabta ugu dambaysa. ³⁰ Seefu ku celi galkeeda. Meesha lagu abuura, dalkaagii asalkaaga, halkaas ayaan kugu xukumi doonaa. ³¹ Waxaan kugu shubi doonaa cadhadayda oo waxaan kugu afuufi doonaa cadhadayda ololka leh; waxaan kuu dhiibi doonaa gacanta ragga arxanlaawayaasha ah, kuwa ku xeeldheer burburinta. ³² Waxaad noqon doontaa shidaal dabka; dhiiggaaga waxaa lagu daadin doonaa dhulkaaga, laguma xusuusan doono, waayo, aniga, Eebbe, ayaan hadlay."

22 Fariintii Eebbe ayaa ii timid, waxayna tiri, ² "Wiilka Aadanaha, ma xukumi doontaa, ma xukumi doontaa magaalada dhiigga daadisa? Markaas u sheeg dhammaan karaahiyadeeda. ³ Oo waxaad tidhaahdaa: 'Kanu waa waxa Sayidka Eebbe ahu leeyahay: Magaalo keenta hoogga iyada oo dhiig ku daadisa dhexdeeda oo ku wasakhda sanamyada, taasoo ka soo horjeedda wanaaggeeda. ⁴ Waxaad noqotay mid dembi leh oo dhiigga aad daadisay iyo sanamyada aad samaysay ku wasakhday. Waxaad soo dhowaysay maalmahaaga oo waxaad timid dhammaadka sannadahaaga. Sidaas darteed, waxaan kaa dhigi doonaa ceeb quruumaha iyo majaajilo dhulka oo dhan. ⁵ Kuwa kuu dhow iyo kuwa kaa fogba way ku jeesjeesi doonaan, adiga magaalada sumcad xun leh, oo buuq ka buuxo. ⁶ "Bal eeg sida amiirrada Israa'iil ee kugu dhex jira ay awooddooda ugu isticmaalaan dhiig daadin. ⁷ Dhexdaada waxay si xun ula dhaqmeen aabbaha iyo hooyada; waxay dulmiyeen shisheeyaha, waxayna si xun ula dhaqmeen agoonta iyo carmalka. ⁸ Waxaad muujisay quudhsasho waxyaalaha quduuska ah oo waxaad jebisay sabtiyadayda. ⁹ Dhexdaada waxaa ku jira kuwa xanta oo dhiig daadinta u heellan; dhexdaada waxaa ku jira kuwa ku cuna meelaha buuraleyda ah oo sameeya falal xun. ¹⁰ Dhexdaada waxaa ku jira kuwa qaawiya cawrada aabbahood; dhexdaada waxaa ku jira kuwa ku xadgudba dmarka xilliga caadada, marka ay yihiin kuwo nadiif ahayn. ¹¹ Dhexdaada nin baa karaahiyo la sameeya naagta deriskiisa, mid kale si ceeb leh u wasakheeya gabadhiisa guurdoonka ah, mid kalena ku xadgudba walaashiis, gabadha aabbihis. ¹² Dhexdaada waxaa ku jira dad laaluush qaata si ay u sameeyaan rabshad; waxaad qaadataa ribo oo faa'iido ka heshaa masaakiinta. Waxaad ku takri-fashaa faa'iido aan caddaalad ahayn deriskaaga. Oo waxaad i illoowday, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe. ¹³ "Bal eeg, waxaan isku dhufan doonaa gacmahayga faa'iidaada khiyaanada leh iyo dhiigga dhexdaada lagu daadshay. ¹⁴ Ma adkaysan doonaa qalbigaagu, mise gacmahaagu xoog bay yeelan doonaan maalmaha aan kula macaamilayo? Aniga, Eebbe, ayaan hadlay oo waan falan doonaa. ¹⁵ Waxaan idinku kala firdhin doonaa quruumaha dhexdooda oo idinku kala diri doonaa dhulka; oo waxaan idinka nadiifin doonaa wasakhdiinna. ¹⁶ Marka aad ku wasakhdoontaan aragtida quruumaha, waxaad ogaan doontaan inaan

ahay Eebbe.”¹⁷ Markaas fariintii Eebbe ayaa ii timid, waxayna tiri, ¹⁸ “Wiilka Aadanaha, guriga Israa’iil wuxuu ii noqday qashin; dhammaantood waa naxaas, bir, birta, iyo rasaas ku haray foornada. Waxay yihiin oo keliya qashinka lacagta.”¹⁹ Sidaa darteed, kanu waa waxa Sayidka Eebbe ahu leeyahay: ‘Sababtoo ah dhammaantiin waxaad noqoteen qashin, waxaan idinku soo ururin doonaa dhexda Yeruusaalem.’²⁰ Sida lacagta, naxaasta, birta, rasaasta, iyo birta lagu soo ururiyo foornada si loogu dhalaaliyo dab kulul, sidaas ayaan idinku soo ururin doonaa cadhadayda iyo xanaaqayga oo idinku dhex dhalaali doonaa magaalada.²¹ Waxaan idinku soo ururin doonaa oo idinku afuufi doonaa dabka xanaaqayga, oo waxaad ku dhex dhalaali doontaan.²² Sida lacagta loogu dhalaaliyo foornada, sidaas ayaad ku dhex dhalaali doontaan, oo waxaad garan doontaan inaan ahay Eebbe, oo aan idinku shubay xanaaqayga.”²³ Mar kale fariintii Eebbe ayaa ii timid, waxayna tiri, ²⁴ “Wiilka Aadanaha, u sheeg dhulka, ‘Waxaad tahay dhul aan la nadiifin ama roob lagu daadin maalinta cadhada.’”²⁵ Waxaa jira shirqool ay sameeyeen amiirrada dhexdeeda sida libaax ciyaya oo ugaadhiisa jeexaya; waxay cunaan nafaha, waxay qaataan khasnadaha iyo waxyaalaha qaaliga ah, waxayna sameeyaan carmallo badan dhexdeeda.²⁶ Wadaaddadeedu waxay ku xadgudbeen sharcigayga oo waxay ku wasakheeyeen waxyaalahayga quduuska ah; ma kala saaraan quduuska iyo caadiga ah; ma barin farqiga u dhexeeya nadiifka iyo nadiif la’aanta; waxayna indhahooda ka qarsadeen ilaalinta sabtiyadayda, si aan ugu wasakhoobo dhexdooda.²⁷ Saraakiisheeda dhexdeeda waxay la mid yihiin yey ugaadhkooda jeexaya; waxay daadshaan dhiig oo baabbi’iyaan nafaha si ay faa’iido khiyaano leh u helaan.²⁸ Nabiyaadoodu waxay ku qariyaan falalkan aragtiyo been ah iyo waxyaalo khiyaano leh. Waxay sheegaan, ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe ahu leeyahay’—marka Eebbe aanu hadlin.²⁹ Dadkii dhulka waxay ku kaceen dhac iyo boob; waxay dulmiyeen masaakiinta iyo kuwa baahan oo si xun ula dhaqmeen shisheeyaha, iyaga oo ka duudsiyey caddaaladda.³⁰ Waxaan ka dhex raadiyay mid ka mid ah oo dhihi lahaa derbiga oo i hor istaagi lahaa farqiga dhulka oo aanan u baahnayn inaan baabbi’iyo, laakiin ma aanan helin qofna.³¹ Sidaa darteed, waxaan ku shubi doonaa xanaaqayga oo waxaan ku baabbi’iin doonaa cadhadayda ololaysa,

aniga oo madaxyadooda ku soo dejin doona wixii ay sameeyeen, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe.”

23 Eraygii Eebbe ayaa mar kale ii yimid, isagoo leh, ² “Wiilka Aadanaha, waxaa jiray laba hablood, oo ka yimid isla hooyo; ³ waxay ku galeen sinno Masar. Waxay ka galeen sinno yaraantoodii; halkaas naasahooda ayaa la taabtay oo la xoqay. ⁴ Tan weyn waxaa la odhan jiray Oholah, walaasheedna waxaa la odhan jiray Oholibah. Waxay ii ahaayeen oo ay dhaleen wiilal iyo gabdho. Oholah waxay u taagan tahay Samaariya, Oholibahna waxay u taagan tahay Yeruusaalem. ⁵ “Oholah waxay ku galeen sinno intii ay weli ii ahayd; waxay damacday kuwa ay jeceshahay, oo ah Asuuriyiinta, deriskeeda, ⁶ oo ku labisan buluug, taliyayaal iyo madax, dhamaantoodna waa rag dhallinyaro qurux badan, oo fuushan fardo. ⁷ Waxay ku bixisay dhaqankeeda xunxun, dhammaan kuwa Asuuriyiinta ah, oo waxay isku nijaasaysay sanamyadooda oo dhan, kuwaas oo ay damacday. ⁸ Ma aysan ka tegin sinadii ay ka bilowday Masar; yaraanteedii rag ayaa la jifay, oo waxay taabteen naasaheeda bikrada ah oo ay ku shubteen damacoodii. ⁹ Sidaa darteed, waxaan u dhiibay kuwa ay jeceshahay, oo ah Asuuriyiinta, kuwaas oo ay damacday. ¹⁰ Waxay fureen qaawanaanteedu, waxayna qaadeen wiilashooda iyo gabdhaheeda, oo waxay ku dileen seef. Waxay noqotay tusaale dumarka dhexdeeda, oo xukunno ayaa lagu fuliyay iyada. ¹¹ “Walaasheed Oholibah ayaa taas aragtay, hase yeeshee waxay ka sii xumaatay damaceeda iyo sinadeeda walaasheed. ¹² Iyaduna waxay damacday Asuuriyiinta—taliyayaal iyo madax, oo si heer sare ah u labisan, fardooleyda fuushan fardo, dhamaantoodna waa rag dhallinyaro qurux badan. ¹³ Oo waxaan arkay in iyaduna ay isku nijaasaysay; labadooduba waxay raaceen isla waddada. ¹⁴ Laakiin waxay sii wadday sinadeeda. Waxay aragtay rag lagu sawiray derbi, sawirro reer Kaldayiin ah oo lagu sawiray casaan dhalaalaya, ¹⁵ oo suumanno ku wareegsan dhexda iyo cimaamado socod dheer leh madaxyadooda; dhammaantood waxay u ekaayeen saraakiisha Baabuloon, oo ah dadka Kaldaya. ¹⁶ Markay aragtay, waxay damacday oo u dirtay farriin iyaga oo ku sugan Kaldaya. ¹⁷ Markaasaa reer Baabuloon u yimid iyada, oo damacoodii ayay ku nijaaseeyeen. Markii ay ku nijaasowday, waxay ka jeedsatay iyaga iyadoo karhaysa. ¹⁸ Waxay muujisay dhaqankeeda xunxun iyo qaawanaanteedu; sidaa darteed, waxaan ka

Yexesqeel

jeedsaday iyada anigoo karhaya, sidii aan uga jeedsaday walaasheed. ¹⁹ Hase yeeshee waxay ku badisay dhaqankeeda xunxun, iyadoo xusuusanaysa maalmahedii yaraanta, markay ku galeen sinno Masar. ²⁰ Waxay damacday kuwa ay jeceshahay, kuwaas oo hilibkoodu u eg yahay sida dameeraha iyo biyahoodu u eg yahay sida fardaha. ²¹ Sidaas darteed, waxaad u xiistay sinadii yaraantaada, markay Masar naasaheeda taabteen oo naasaheeda dhallinyaranimo xoqeen. ²² “Sidaas darteed, Oholibah, kani waa waxa Eebbe ahu leeyahay: Waxaan kicin doonaa kuwa aad jeceshahay ee kaa jeedsaday, oo waxaan kaaga keeni doonaa dhinac kasta— ²³ reer Baabuloon iyo dhammaan reer Kaldayiin, ragga Pekod iyo Shoa iyo Koa, iyo dhammaan Asuuriyiinta iyaga la socda, dhammaantood waa taliyayaal iyo madax, saraakiil gaadiid iyo rag darajo sare leh, dhammaantoodna waa fardooley. ²⁴ Waxay kugu soo weerari doonaan hub, gaadiid iyo gawaari, iyo dad fara badan; waxay kugu soo weerari doonaan dhinac kasta oo ay la socdaan gaashaanno waaweyn iyo kuwo yaryar iyo koofiyado. Waxaan u dhiibi doonaa xukun, wayna kugu xukumi doonaan sida caadooyinkooda. ²⁵ Waxaan kuu soo jeedin doonaa cadhadayda masayrka ah, wayna kula macaamili doonaan cadhaysi. Waxay gooyaan sankaa iyo dhegahaaga, kuwa hadhayna seef ayaa ku dhici doona. Waxay qaadi doonaan wiilasheeda iyo gabdhaheeda, kuwa hadhayna waxaa baabbi’in doona dab. ²⁶ Waxay kaloo qaadi doonaan dharkaaga oo ay qaadan doonaan dahabkaaga wanaagsan. ²⁷ Sidaas darteed, waxaan dhammayn doonaa dhaqankaaga xunxun iyo sinadii Masar. Ma sii eegi doontid waxyaalahan oo aad u xiisi doontid Masar mar dambe. ²⁸ Waayo, kani waa waxa Eebbe ahu leeyahay: Waxaan ku siin doonaa kuwa aad nacday, kuwa aad ka jeedsatay adigoo karhaya. ²⁹ Way kula macaamili doonaan nacayb, waxay qaadan doonaan hantidaada oo dhan, waxayna kaa tagi doonaan adigoo qaawan oo cidla ah. Ceebtaada sinada ayaa la muujin doonaa, iyo dhaqankaaga xunxun iyo falalkaaga xunxun ³⁰ ayaa kuu keenay tan, maxaa yeelay waxaad damacday quruumaha oo aad isku nijaasaysay sanamyadooda. ³¹ Waxaad raacday jidkii walaashaada; sidaas darteed, waxaan gelin doonaa koobkeeda gacantaada. ³² Kani waa waxa Eebbe ahu leeyahay: Waxaad cabbi doontaa koobka walaashaada, koob qoto dheer oo ballaadhan; waxay keeni doontaa

quudhsi iyo yasid, waayo, waxay sidataa wax badan. ³³ Waxaad ka buuxsami doontaa sakhraannimo iyo murugo, koobka halaagga iyo baabba’a, koobka walaashaada Samaariya. ³⁴ Waxaad cabbi doontaa oo si buuxda u dhamayn doontaa; waxaad qaniini doontaa jajabkeeda oo aad jeexi doontaa naasaahaaga. Waxaan hadlay, ayuu leeyahay Eebbe ahu. ³⁵ Sidaas darteed, kani waa waxa Eebbe ahu leeyahay: Maxaa yeelay, waxaad i illowday oo aad iga tuurtay dhabarkaaga, waa inaad qaadataa cawaaqibka dhaqankaaga xunxun iyo falalkaaga xunxun.” ³⁶ Intaas waxaa dheer, Eebbe ayaa igu yidhi: “Bini’adamow, ma xukumi doontaa Oholah iyo Oholibah? Markaas ku soo horjoogso dhaqankooda karaahiyada ah, ³⁷ waayo, waxay galeen sinno, dhiigna gacmahooda ku jira. Waxay ahaayeen kuwo aan daacad ahayn sanamyadooda; waxay xitaa u bixiyeen carruurtooda, kuwaas oo ay ii dhaleen, sida cunto iyaga. ³⁸ Waxay kaloo sidaas igu sameeyeen: Isla wakhtigaas, waxay nijaaseeyeen meesheyda quduuska ah oo ay ku xadgudbeen Sabtidayda. ³⁹ Maalintii ay carruurtooda u bixiyeen sanamyadooda, waxay galeen meesheyda quduuska ah oo ay ku xadgudbeen. Taasi waa waxa ay ku sameeyeen gurigayga. ⁴⁰ Intaa waxaa dheer, waxay u direen farriin rag ka yimid meel fog, markay yimaadeen, waxaad u maydhay naftaada, waxaad marsatay indho qurxin oo aad isku qurxisay dahab. ⁴¹ Waxaad ku fadhiisatay sariir qurux badan, oo miis ayaa hortiisa lagu fidiyay kaas oo aad ku dul dhiगतy fooxa iyo saliidda. ⁴² Buuqa dad aan dan ka lahayn ayaa hareeraha ka jiray; sakhraamiyaal ayaa laga keenay cidlada iyagoo la socda ragga dadka aan la aqoon, waxayna ku xireen jijimooyinka gacmaha haweeneyda iyo walaasheed iyo taajyo qurux badan madaxyadooda. ⁴³ Markaasaan ku idhi midka sinada ku daalay, ‘Haddaba ha u isticmaalaan sidii sinno, waayo, taas oo keliya ayay tahay.’ ⁴⁴ Wayna u galeen sidii rag u gala sinno. Sidaas ayay ugu galeen Oholah iyo Oholibah, dumarka dhaqanka xunxun. ⁴⁵ Laakiin garsoorayaal xaq ah ayaa ku xukumi doona ciqaabta dumarka sinada gashay iyo dhiigga daadisay, maxaa yeelay waa sinno iyo dhiig gacmahooda ku jira. ⁴⁶ Waayo, kani waa waxa Eebbe ahu leeyahay: Keena dad badan oo ka soo horjeeda oo siya argagax iyo dhaca. ⁴⁷ Dadkii badnaa ayaa dhagax ku dili doona oo seefahooda ku goyn doona; waxay dili doonaan wiilasheeda iyo gabdhaheeda oo gubi doonaan guryahooda. ⁴⁸ Sidaas darteed, waxaan

dhammayn doonaa dhaqanka xunxun ee dalka, si dhammaan dumarku uga digtoonaadaan oo aysan idiin dayin. ⁴⁹ Waxaad qaadi doontaan ciqaabta dhaqankaaga xunxun iyo cawaaqibka falalkaaga sanamyada. Markaas waxaad ogaan doontaan inaan ahay Eebbe ahu.”

24 Sannaddii sagaalaad, bishii tobnaad, maalintii tobnaad, fariin ka timid Eebbe ayaa i soo gaadhay: ² “Wiilka Aadanaha, qor magaca maalintan, maalintan lafteeda, waayo, boqorka Baabuloon ayaa bilaabay go'doominta Yerusaleem maalintan lafteeda. ³ U sheeg masaalkan reerka caasiga ah oo ku dheh iyaga: ‘Kanu waa waxa Sayidka Sarreeye uu leeyahay:

“Dab saar digsi, saar, oo biyo ku shub. ⁴ Ku rid hilibka googo'an, qayb kasta oo wanaagsan—bowdada iyo garabka. Ku buuxi lafo fiican; ⁵ dooro xoolaha ugu fiican. Geedaha hoostiisa ku ururi; si fiican u karkari, oo lafaha ku kari.

⁶ “Waayo, sidaas ayaa Sayidka Sarreeye leeyahay:

“Halaag baa u sugnaaday magaalada dhiigga daadisa, dheriga hadda engegay, wasakhdeeduna ma bixi doonto! Hilibka ka saar qayb qayb, adigoon dooranayn. ⁷ Waayo, dhiiggii ay daadisay wuxuu ku dhex jiraa iyada; waxay ku daadisay dhagaxa qaawan; mana ku shubin dhulka mana ku daboolin ciid. ⁸ Si aan cadhadayda u kiciyo oo aan u aarsado, dhiiggeeda ayaan dhagaxa qaawan saaray, si aan loo daboolin. ⁹ Sidaa darteed, kani waa waxa Sayidka Sarreeye uu leeyahay: “Halaag baa u sugnaaday magaalada dhiigga daadisa! Waxaan ka dhigi doonaa geedaha ururinta weyn. ¹⁰ Geedaha ku ururi, dabka shid, hilibka si fiican u kari, xawaashyada ku dar, oo lafaha ha gubtaan. ¹¹ Markaas dheriga madhan dabka saar si uu u kululaado oo naxaastiisu u dhalaasho, si wasakhdeedu u dhalaasho oo wasakhdeedu u baaba'do. ¹² Waxay igu daalisay dadaalka; wasakhdeeda culus lama saarin, xataa dabka ma saarin.

¹³ Wasakhdaadu waa xumaanta. Maxaa yeelay, waxaan isku dayay inaan ku nadiifiyo, laakiin ma aadan ka nadiif noqon wasakhdaada, mar dambe ma nadiif noqon doontid ilaa cadhadayda kugu dhammaato. ¹⁴ Aniga, Eebbe, ayaan hadlay. Waqtigu waa yimid inaan wax qabto. Ma joojin doono; naxariis ma yeelan doono, mana ka laaban doono. Waxaa

lagu xukumi doonaa sida aad u dhaqantay iyo falalkaaga, ayuu leeyahay Sayidka Sarreeye.” ¹⁵ Fariin kale oo ka timid Eebbe ayaa i soo gaadhay: ¹⁶ “Wiilka Aadanaha, bal eeg, waxaan kaa qaadi doonaa farxadda indhahaaga hal dharbaaxo; si kastaba ha ahaatee, ma barooran doontid ama ma ooyi doontid, ilmadaaduna ma quban doonto. ¹⁷ Si qarsoodi ah u ooy; ha u barooran kuwa dhintay. Xijaabkaaga ku xidh oo kabahaaga cagahaaga ku xidho; ha daboolin shaarubahaaga iyo gadhkaaga ama ha cunin rootiga kuwa barooranaya.” ¹⁸ Markaasaan subaxdii dadka la hadlay, fiidkiina naagtaydii way dhimatay. Subaxdii dambe waxaan sameeyey sidii lay amray. ¹⁹ Markaasaa dadkii i weyddiiyey, “Miyaadan noo sheegi doonin waxa ay waxyaalahan noo yihiin, oo aad samaynaysid?” ²⁰ Markaasaan u sharaxay iyaga, “Fariin ka timid Eebbe ayaa i soo gaadhay: ²¹ U sheeg reer binu Israa'iil, ‘Kanu waa waxa Sayidka Sarreeye uu leeyahay: Waxaan ku xadgudbi doonaa meesheyda quduuska ah—kibirka xooggiinna, farxadda indhihiinna, iyo damaca naftiinna. Wiilashiinna iyo gabdhihiinna aad ka tagteenna seef baa ku dhici doonta. ²² Waxaad samayn doontaan sidii aan sameeyey. Ma dabooli doontaan shaarubahaaga iyo gadhkaaga ama ma cuni doontaan rootiga kuwa barooranaya. ²³ Xijaabkiinna madaxiinna ku xidhan doona iyo kabahaaga cagahaaga ku xidhan doona. Ma barooran doontaan ama ma ooyi doontaan laakiin waxaad ku baaba'i doontaan dembiyadiinna darteed oo waxaad isugu ooyi doontaan. ²⁴ Yeexeeqeel wuxuu idiin ahaan doonaa calaamad; waxaad samayn doontaan sidii uu u dhaqmay. Marka ay tani dhacdo, waxaad garan doontaan inaan anigu ahay Sayidka Sarreeye.’ ²⁵ “Adiga, wiilka Aadanaha, maalinta aan ka qaado iyaga qalcaddooda, farxadda quruxdooda, farxadda indhihiinna, damaca qalbigooda, iyo wiilashooda iyo gabdhahooda— ²⁶ maalintaas, qof baxsaday ayaa kuu iman doona si uu kuu soo sheego warka. ²⁷ Maalintaas, afkaaga waxaa loo furi doonaa midka baxsaday, waxaadna hadli doontaa oo mar dambe aamusnaan ma ahaan doontid. Sidaas, waxaad u noqon doontaa calaamad iyaga, waxayna ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe.”

25 Fariintii Eebbe ayaa ii timid: ² “Wiilka Aadanaha, u jeeso xagga reer Aamoon oo wax sii sheeg ka gees ah iyaga, ³ oo waxaad ku tidhaahdaa: ‘Maqla ereyga Eebbe Eebbe. Kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: Sababta oo ah

waxaad tidhaahdeen “Aha!” markay quduuskeyga la xumeeyey, iyo dhulka Israa’iil markuu baaba’ay, iyo dadka Yahuudah markay qaxeen, ⁴ sidaas darteed, bal eeg, waxaan idin siinayaa dadka Bariga sidii hanti. Waxay dhexdiinna ka dhisi doonaan teendhooyinkooda oo waxay dhexdiinna ka dhigan doonaan hoygooda; waxay cuni doonaan midhihiinna oo cabbi doonaan caanihiinna. ⁵ Waxaan Rabbah ka dhigi doonaa daaq camallo iyo Aamoon meel xoolo lagu nasto. Markaas ayaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Eebbe. ⁶ Waayo, kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: Sababta oo ah waxaad sacab tumi jirteen oo cagaha dhulka ku dhufan jirteen, oo aad ku faraxdeen xumaan qalbigiinna ka buuxda oo ka gees ah dhulka Israa’iil, ⁷ sidaas darteed, bal eeg, waxaan gacantayda idin ku soo fidin doonaa oo idin siin doonaa quruumaha sidii dhaca. Waxaan idinka goyn doonaa dadka oo idinka baabi’in doonaa dhulka. Waxaan idin hallayn doonaa, oo waxaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Eebbe.”

⁸ “Kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: ‘Sababta oo ah Moo’aab iyo Se’iir waxay yidhaahdeen, “Bal eeg, guriga Yahuudah waa sida quruumaha kale oo dhan,” ⁹ sidaas darteed, bal eeg, waxaan soo bandhigi doonaa dhinaca Moo’aab, anoo ka bilaabaya magaalooyinkiisa xuduudka—Beyt Yeshimood, Baal Me’on, iyo Giryataayim—sharafta dhulka. ¹⁰ Waxaan Moo’aab la siin doonaa reer Aamoon dadka Bariga sidii hanti, iyagoo hubinaya in reer Aamoon laga iloobo quruumaha dhexdooda; ¹¹ oo waxaan ku fulin doonaa xukummo Moo’aab. Markaas ayay ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe.”

¹² “Kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: ‘Sababta oo ah Edom wuxuu u dhaqmay si aargoosi ah guriga Yahuudah oo wuxuu ku yeeshay dembi weyn isagoo sidaas samaynaya, ¹³ sidaas darteed kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: Waxaan gacantayda ku soo fidin doonaa Edom oo waxaan ka baabi’in doonaa dadka iyo xoolaha. Waxaan ka dhigi doonaa cidla, oo laga bilaabo Teeman ilaa Dedaan waxay ku dhici doonaan seef. ¹⁴ Waxaan Edom ku aargudi doonaa gacanta dadkayga Israa’iil, oo waxay Edom ula dhaqmi doonaan sida cadhadayda iyo xanaaqayga; waxay ogaan doonaan aargoosigayga, ayaa Eebbe Eebbe leeyahay.” ¹⁵ “Kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: ‘Sababta oo ah Filistiin waxay u dhaqmeen si aargoosi ah oo waxay aargoosi ku sameeyeen

xumaan qalbigooda ka buuxda, iyo colaad hore oo ay ku doonayeen inay Yahuudah baabi’iyaan, ¹⁶ sidaas darteed kanu waa waxa Eebbe Eebbe leeyahay: Bal eeg, waxaan gacantayda ku soo fidin doonaa Filistiin oo waxaan ka baabi’in doonaa Kereetiyaanka; oo waxaan hallayn doonaa inta hadhay xeebta. ¹⁷ Waxaan ku fulin doonaa aargoosi weyn iyaga oo aan ku canaanan doono cadhadayda; oo waxay ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe, markaas aargoosigayga ku soo dejiyo iyaga.”

26 Sannaddii kow iyo tobnaad, maaliintii ugu horraysay ee bisha, ayaa fariintii Eebbe ii timid: ² “Wiilka Aadanaha, sababtoo ah Turos waxay ka tiri Yeruusaalem, ‘Aha! Albaabkii quruumaha waa la jebiyey; wuxuu ii furmay. Haddaba iyada oo burburtay, waan barwaaqoobi doonaa,’ ³ sidaas daraaddeed Eebbe Sarreeye wuxuu leeyahay: Bal eeg, waxaan kaa soo horjeedaa, Turos, oo waxaan kugu soo kicin doonaa qurumo badan, sida badda oo kale oo hirarkeeda soo kicisa. ⁴ Waxay dumin doonaan derbiyada Turos oo ay burburin doonaan munaaradahaaga; waxaan ka xaaqi doonaa burburkaaga oo waxaan ka dhigi doonaa dhagax qaawan. ⁵ Badda dhexdeeda waxay noqon doontaa meel shabaqyada lagu fidiyo, waayo, waan hadlay, ayaa Eebbe Sarreeye leeyahay. Waxay noqon doontaa bililiqo quruumaha, ⁶ iyo deegaannadeeda dhulka weyn lagu layn doonaa seef. Markaasay garan doonaan inaan anigu ahay Eebbe. ⁷ Waayo, Eebbe Sarreeye wuxuu leeyahay: Bal eeg, waxaan kugu soo kicin doonaa Turos Nebukadnesar boqorka Baabuloon, boqorka boqorrada, oo wata fardo, gaadiid dagaal, fardooley, iyo ciidan weyn. ⁸ Wuxuu seef ku hallayn doonaa deegaannadaada dhulka weyn; wuxuu kugu dhisi doonaa dhufaysyo, wuxuu kuu dhisi doonaa jaranjarooyin derbiyadaada, wuxuuna kugu kicin doonaa gaashaan weyn. ⁹ Wuxuu derbiyadaada ku dhufan doonaa ulaha wax dumiya, wuxuuna burburin doonaa munaaradahaaga hubkiisa. ¹⁰ Sababtoo ah fardhihiisa badan, boodhka ay kiciyaan ayaa kugu dabooli doona; derbiyadaadu way gariiri doonaan qaylada fardooleyda, gaadiidka, iyo gaadiidka dagaalka marka uu kaaga soo galo albaabbada sidii nin magaalada ka soo gala derbiyadii la jebiyey. ¹¹ Fardhihiisa kabahooda ayuu ku tuntaa waddooyinkaaga oo dhan; wuxuu seef ku dili doonaa dadkiinna, tiirarkiinna xoogga lehna dhulka ayay ku dhici doonaan. ¹² Waxay bililiqaysan doonaan maalkaaga oo waxay dhici doonaan

alaabtaada; waxay dumin doonaan derbiyadaada oo waxay burburin doonaan guryahaaga wanaagsan oo waxay dhagaxyadaada, alwaaxyadaada, iyo burburkaaga ku tuuri doonaan badda. ¹³ Waxaan joojin doonaa heesahaaga buuqa leh, codka kataaradahaagana mar dambe lama maqli doono. ¹⁴ Waxaan kaa dhigi doonaa dhagax aan waxba lahayn, waxaadna noqon doontaa meel shabaqyada lagu fidiyo. Dib looma dhisi doono, waayo, anigaa hadlay, ayaa Eebbe Sarreeye leeyahay. ¹⁵ Tani waa waxa Eebbe Sarreeye ku leeyahay Turos: Ma gariiri doonaan xeebaha codka dhicitaankaaga, marka kuwa dhaawacmay ay taahaan iyo marka laynta dhexdeeda ka dhacdo? ¹⁶ Markaasaa amiirrada badda oo dhan waxay ka soo degi doonaan carshiyadooda, waxay iska siibi doonaan dharkooda, waxayna iska dhigi doonaan dharkooda lagu xardhay. Iyagoo cabsi la huwiyey, waxay dhulka ku fadhiisan doonaan, mar kasta gariiraya, iyagoo kaa naxay. ¹⁷ Waxay qaadan doonaan baroor ku saabsan adiga oo waxay ku odhan doonaan:

‘Sidee baad u burburtay, magaaladii caanka ahayd, oo ay dadkii badda ku noolaa! Waxaad ahayd awood badda, adiga iyo dadkiinna; waxaad cabsi gelisay dhammaan kuwii halkaas ku noolaa. ¹⁸ Xeebaha hadda way gariirayaan maalinta dhicitaankaaga; jasiiradaha badda waxay ka baqayaan dhicitaankaaga.’

¹⁹ Waayo, tani waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay: Marka aan kaa dhigo magaalo cidla ah, sida magaaloooyinka aan la degganayn, iyo marka aan badda qoto dheer kugu soo kiciyo iyo biyaha waaweyn ay kugu daboolaan, ²⁰ markaas ayaan kugu soo dejin doonaa kuwa godka hoos u gala, dadka hore. Waxaan kaa dhigi doonaa inaad ku noolaato qaybaha hoose ee dhulka, sida burburkii hore, kuwa godka hoos u gala, si aadan u soo noqon ama u qaadan booskaaga dhulka kuwa nool. ²¹ Waxaan kugu soo dejin doonaa dhammaad cabsi leh, oo mar dambe ma jiri doontid. Waa lagu doondooni doonaa, laakiin mar dambe lama heli doono, ayaa Eebbe Sarreeye leeyahay.

27 Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid: ² “Inaadanaa, u qaad baroor Tyros. ³ U sheeg Tyros, oo ku fadhida albaabka badda, ganacsatada dadyowga xeebaha badan, ‘Kanuu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay:

“Waxaad ku dhawaaqday, Tyros, “Waxaan ahay mid quruxda dhamaystiran.” ⁴ Xuuduudaahaagu waxay ku jiraan qalbiga badaha; dhisayaashu waxay dhamaystireen quruxdaada. ⁵ Waxay ka sameeyeen dhammaan alwaaxyadaada juniper ka yimid Senir; geed kedar ah oo ka yimid Lubnaan ayaa la qaaday si loogu sameeyo mastar kuu ah. ⁶ Geedaha oak ka yimid Baashaan waxay ka sameeyeen ulahaaga; sagxadaada waxaa lagu dhejiyay fool maroodi ka yimid geed boxwood xeebaha Qubrus. ⁷ Shiraacaaga wuxuu ahaa dhar wanaagsan oo laga tolay Masar, oo kuu adeegaya calaamad ahaan; daahyadaadu waxay ahaayeen buluug iyo guduud xeebaha Eliishah. ⁸ Dadka deggan Saydoon iyo Arfad waxay ahaayeen raggii ku kaxaynayay; raggaaga caqliga leh, Tyros, waxay saarnaayeen sida doonyahaaga. ⁹ Waayeeelka Gebal iyo raggooda xirfadlayaasha ah waxay kula joogeen, si ay u xidhiidhaan dildilaacyadaada. Dhammaan maraakiibta badda iyo doonyahooda waxay kula joogeen si ay uga ganacsadaan badeecadaada. ¹⁰ “Ragga Faaris, Luud, iyo Fuud waxay ahaayeen ciidankaaga, geesiyaashaaga. Waxay ku dhejiyeen gaashaankooda iyo koofiyadahooda derbiyadaada, iyagoo kuu keenaya sharafta. ¹¹ Ragga Arfad iyo ciidankaaga waxay saarnaayeen derbiyadaada hareeraha oo dhan, iyo Gammadim waxay ahaayeen munaaradahaaga. Waxay ku dhejiyeen gaashaankooda derbiyadaada hareeraha oo dhan; waxay dhamaystireen quruxdaada.

¹² “Tarshiish waxay kula ganacsanaysay sababtoo ah hantidaada badan ee alaabta; waxay ku beddeleen lacag, bir, qalin, iyo rasaas badeecadaada. ¹³ “Yafaan, Tubal, iyo Meskeh waxay ahaayeen ganacsatadaada; waxay ku beddeleen nololsha aadanaha iyo weelal naxaas ah alaabtaada. ¹⁴ “Ragga Beyt Togarmah waxay ku beddeleen fardo, fardo dagaal, iyo dameero badeecadaada. ¹⁵ “Ragga Dedaan waxay ahaayeen ganacsatadaada; xeebaha badan waxay ahaayeen suuqyadaada, waxayna kugu bixiyeen fool maroodi iyo ebony. ¹⁶ “Aram waxay ahayd macaamiishaada sababtoo ah alaabtaada badan; waxay ku beddeleen dhagaxyo dhalaalaya, dhar guduudan, dhar la tolay, linen wanaagsan, coral, iyo rubi alaabtaada. ¹⁷ “Yahuuda iyo Israa’iil waxay kula ganacsanayeen; waxay ku beddeleen sarreenka Minnith, keeg, malab, saliid, iyo balm alaabtaada. ¹⁸ “Dimishaq waxay kula ganacsanaysay sababtoo ah alaabtaada badan iyo hantidaada badan ee alaabta,

waxay bixiyeen khamri ka yimid Helbon iyo dhogor ka yimid Zahar. ¹⁹ Fadaan iyo Yafaan oo ka yimid Uzaal waxay ku beddeleen bir la shaqeeyey, qasiyo, iyo calamus alaabaada. ²⁰ “Dadaan waxay kula ganacsanaysay dhar fardaha lagu saaro. ²¹ “Carabiya iyo dhammaan amiirrada Qedaar waxay ahaayeen macaamiishaada, waxayna ku ganacsanayeen wan, riyo, iyo orgi. ²² “Ganacsatada Sheba iyo Raamaah waxay kula ganacsanayeen; badeecadaada waxay ku beddeleen udgoonkii ugu fiicnaa, dhagaxyo qaali ah, iyo dahab. ²³ “Xaraan, Kanne, iyo Ceden, iyo ganacsatada Sheba, Ashuur, iyo Kilmad waxay kula ganacsanayeen. ²⁴ Suuqaaga waxay kula ganacsanayeen dhar la doortay, dhar buluug ah, shaqo la tolay, iyo roogag midabyo badan leh oo leh xadhko si adag loo duuduubay.

²⁵ “Maraakiibta Tarshiish waxay ahaayeen kuwa qaadi jiray badeecadaada. Waxaad ku buuxsantay xamuul culus oo aad ku sharaftay qalbiga badaha. ²⁶ Kuwa ku kaxaynayay waxay ku keeneen biyaha waaweyn; dabaysha bari waxay kaa jebisay qaybo ku yaal qalbiga badaha. ²⁷ Hantidaada, badeecadaada, iyo alaabaada, doonyahadaada, doonyahadaada, iyo kuwa dhisa maraakiibta, ganacsatadaada iyo dhammaan geesiyaashaaga, iyo dhammaan kuwa kugu jira, waxay ku dhici doonaan qalbiga badaha maalinta markabkaaga burburka. ²⁸ Codka qaylada doonyahadaada, xeebaha ayaa gariiri doona. ²⁹ Dhammaan kuwa maamula ulaha waxay ka tagi doonaan maraakiibtoda; doonyahada iyo dhammaan doonyahada waxay istaagi doonaan xeebta. ³⁰ Waxay kor u qaadi doonaan codkooda oo si qadhaadh ayay kuu ooyi doonaan; waxay ku tuuri doonaan boodhka madaxyadooda oo waxay ku duuli doonaan dambaska. ³¹ Waxay xiiri doonaan madaxyadooda sababtoo ah adiga oo waxay xidhan doonaan dhar joonyad ah. Waxay kuu ooyi doonaan qadhaadh nafta iyagoo leh baroor qadhaadh. ³² Iyagoo ku barooranaya oo kuu ooyaya, waxay qaadi doonaan baroor kuu ah oo ku heesi doonaan: “Yaa la mid ah Tyros, hadda aamusan dhexda badda?” ³³ Markii badeecadaadu ka gudubtay badaha, waxaad keentay ganacsi weyn quruumo badan; hantidaada weyn iyo alaabaada waxaad keentay barwaaqo boqorrada dhulka. ³⁴ Hadda waxaad ku burburtay badaha qoto dheer ee biyaha; alaabaada iyo dhammaan shirkaddaada waxay la tageen adiga. ³⁵ Dhammaan kuwa ku nool xeebaha way kaa

argagaxeen; boqorradooda waxay la gariiraan argagax, wejiyadooda waxay la qalloocmeen cabsi. ³⁶ Ganacsatada dadyowga ayaa kugu qoslaya; waxaad ku timid dhammaad cabsi leh oo mar dambe ma jiri doontid.”

28 Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid, ² “Wiilka Aadanaha, waxaad ku tidhaahdaa amiirka Turos, ‘Kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay: “Islaweynida qalbigaaga waxaad ku dhawaaqday, ‘Anigu waxaan ahay ilaah; Waxaan fadhiyaa kursiga ilaahyada ee badaha dhexdeeda.’ Haddana waxaad tahay bashar oo ma tihiid ilaah, inkastoo aad is mooddo inaad tahay sida ilaah oo kale. ³ Bal eeg, ma waxaad ka caqli badan tahay Daani’eel? Ma jiro sir kuu qarsoon? ⁴ Xigmaddaada iyo fahamkaaga waxaad ku kasbatay maal oo waxaad dahab iyo lacag ku soo ururisay khasnadahaaga. ⁵ Farsamadaada weyn ee ganacsiga waxaad ku kordhisay hodantinimadaada, oo qalbigaaga ayaa islaweyn noqday maalkaa daraaddiis. ⁶ “Sidaa darteed kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay:

‘Sababta oo ah waxaad ka dhigtay qalbigaaga sida qalbiga ilaah, ⁷ sidaa darteed, bal eeg, waxaan kugu soo kaxayn doonaa ajaanib, kuwa ugu naxariis darran quruumaha; waxay soo bixin doonaan seefooyinkooda ka dhanka ah quruxda xigmaddaada oo waxay nijaasayn doonaan quruxdaada. ⁸ Waxay ku soo dejin doonaan meelaha hoose, oo waxaad ku dhiman doontaa si xun badaha dhexdeeda. ⁹ Ma weli waxaad odhan doontaa, ‘Anigu waxaan ahay ilaah,’ hortooda kuwa ku laynaya? Waxaad noqon doontaa bashar, ma aha ilaah, gacmaha kuwa ku dhaawacaya. ¹⁰ Waxaad ku dhiman doontaa dhimashada kuwa aan gudnayn gacmaha ajaanibta.

Waxaan ku hadlay, ayuu leeyahay Eebbe Sarreeye.” ¹¹ Mar kale, fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid, ¹² “Wiilka Aadanaha, u qaad barooran boqorka Turos oo ku dheh: ‘Kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay:

“Waxaad ahayd shaabad kaamil ah, oo buuxda xigmadda oo qurux ku dhammaatay. ¹³ Waxaad ku jirtay Ceeden, beerta Eebbe; dhagax kasta oo qaali ah ayaa ahaa daboolkaaga: karneliyan, topaas, iyo dheeman, beryl, onyx, iyo jasper, lapis lazuli, turquoise, iyo dhagax dhalaalaya. Meelayntaada iyo xidhmooyinkaaga waxaa lagu sameeyay dahab;

Yexesqeel

maalintii lagu abuuray waa la diyaariyay. ¹⁴ Waxaad ahayd keruub la subkay oo daboolaya, oo waxaan kugu meeleeyay buurta quduuska ah ee Eebbe; waxaad ku socotay dhagaxyada dabka. ¹⁵ Waxaad ahayd mid aan eed lahayn dariiqyadaada maalintii lagu abuuray ilaa xumaan lagu helay adiga. ¹⁶ Xad-dhaafka ganacsigaaga waxaad ku buuxsatay rabshad, oo waad dembaabtay. Sidaa darteed waxaan kaa tuuray sidii mid nijaas ah buurta Eebbe, oo waxaan ku baabbi'iyay, O keruub daboolaya, dhexda dhagaxyada dabka. ¹⁷ Qalbigaaga ayaa islaweyn noqday quruxdaada daraaddeed; waxaad xumaysay xigmaddaada quruxdaada daraaddeed. Waxaan kugu tuuray dhulka; waxaan ku muujiyay hortooda boqorrada, inay kugu eegaan. ¹⁸ Xad-dhaafka xumaantaada, ee dulmiga ganacsigaaga, waxaad nijaasaysay meelahaaga quduuska ah. Sidaa darteed waxaan ka soo saaray dab gudahaaga; wuxuu ku baabbi'iyay, oo waxaan kuu beddelay dambas dhulka hortooda kuwa ku arkay. ¹⁹ Dhammaan quruumaha ku yaqaanay way kaa argagaxeen; waxaad noqotay wax cabsi leh oo mar dambe jiri maysid weligeed. ²⁰

²⁰ Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid, ²¹ "Wiilka Aadanaha, wejigaaga u jeedi Sidoon, oo ka sii sheeg iyada ²² oo ku dheh, 'Kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay:

"Bal eeg, waxaan kaa soo horjeedaa, Sidoon, oo waxaan ku dhex ammaan noqon doonaa. Markaasay ogaan doonaan inaan ahay Eebbe, markaan xukummo ku fuliyo iyada oo aan quduusnimadayda ku muujiyo iyada. ²³ Waayo, waxaan ku soo diri doonaa cudur iyada iyo dhiig jidadkeeda; kuwa la laayay ayaa ku dhici doona dhexdeeda seefo dhinac walba. Markaasay ogaan doonaan inaan ahay Eebbe.

²⁴ Oo mar dambe uma jiri doonto reer binu Israa'iil qodax xanuun badan ama qodax ku mudda kuwa ku wareegsan oo neceb. Markaasay ogaan doonaan inaan ahay Eebbe Sarreeye. ²⁵ 'Kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay: Markaan soo ururiyo reer binu Israa'iil quruumaha dhexdeeda ee ay ku kala firidhsan yihiin, oo aan quduusnimadayda ku muujiyo iyaga hortooda quruumaha, markaasay ku noolaan doonaan dalkooda oo aan siiyey addoonkayga Yacquub. ²⁶ Waxay halkaas ku noolaan doonaan si nabad ah; waxay dhisi doonaan guryo oo beero

canab ah abuuri doonaan, oo si nabad ah ugu noolaan doonaan markaan xukummo ku fuliyo deriskooda oo dhan oo neceb. Markaasay ogaan doonaan inaan ahay Eebbe Ilaahooda."

29 Sannaddii tobnaad, bishii tobnaad, maalinteedii laba iyo tobnaad, waxaa ii yimid ereygii Rabbiga: ² "Wiilka Aadanaha, wejigaaga u jeedi Fircoon boqorka Masar, oo ka sii sheeg isaga iyo Masar oo dhan. ³ Ku hadal oo waxaad tidhaahdaa, 'Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay:

"Waxaan kaa soo horjeedaa, Fircoon boqorka Masar, adiga bahal weyn oo dhex jifa webiyadaaga. Waxaad tidhi, 'Niil waa kayga; anigaa iskii u sameeyey.' ⁴ Waxaan ku dhigi doonaa jillaab daankaaga oo waxaan ka dhigi doonaa kalluunka webiyadaada inuu ku dheganaado miisaankaaga. Waxaan kaa soo saari doonaa webiyadaada, adiga oo leh kalluunka oo dhan oo ku dheggaan miisaankaaga. ⁵ Waxaan kugu dayn doonaa cidlada, adiga iyo kalluunka webiyadaada oo dhan. Waxaad ku dhici doontaa berrinka bannaan, lama soo ururin doono ama lama qaadi doono. Waxaan ku siiyey cunto ahaan xayawaanka dhulka iyo shimbiraha cirka.

⁶ Markaasaa dadka Masar oo dhammu ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga. Waxaad ahayd ul caws ah oo reer binu Israa'iil ku tiirsan jireen. ⁷ Markay gacmahooda kugu qabteen, waad kala jabisay oo garbahaaga furtay; markay kugu tiirsadeen, waad jabtay oo dhabarkooda oo dhan waad gariirisay. ⁸ 'Sidaas daraaddeed kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Waxaan kugu soo dejin doonaa seef oo waxaan gooyin doonaa dadka iyo xoolaha labadaba. ⁹ Dhulka Masar wuxuu noqon doonaa lama degaan cidla ah. Markaasay ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga. Maxaa yeelay, waxaad tidhi, 'Niil waa kayga; anigaa sameeyey,' ¹⁰ sidaas daraaddeed waxaan kaa soo horjeedaa adiga iyo webiyadaada, oo waxaan ka dhigi doonaa dalka Masar burbur iyo cidla laga tagay laga bilaabo Migdool ilaa Sayne, ilaa xadka Kuush. ¹¹ Lug bini'aadam kama soo mari doonto, mana soo mari doonto lug xayawaan, waxaana lagu dayn doonaa cidla afartan sannadood. ¹² Waxaan ka dhigi doonaa dalka Masar cidla dhexda dhulalka burburay, magaalooyinkeeda waxayna ku jiri doonaan cidla afartan sannadood dhexda magaalooyinka burburay.

Yexesqeel

Waxaan ku kala firdhin doonaa Masriyiinta quruumaha dhexdooda oo waxaan ku kala firdhin doonaa waddamada. ¹³ “Waayo, kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Dhammaadka afartan sannadood, waxaan soo ururin doonaa Masriyiinta quruumaha ay ku kala firdhsan yihiin. ¹⁴ Waxaan soo celin doonaa nasiibka Masar oo waxaan ku soo celin doonaa dalka Baadhros, dalka awowayaashood, oo halkaasay noqon doonaan boqortooyo hoose. ¹⁵ Waxay noqon doontaa boqortooyada ugu hooseysa mana sarreyn doonto mar kale quruumaha kale. Waxaan ka dhigi doonaa mid aad u daciif ah oo aan mar kale quruumaha ka talin doonin. ¹⁶ Masar mar dambe uma noqon doonto isha kalsoonida ee reer binu Israa’iil, iyagoo xusuusanaya dembigooda markay iyada u jeesteen caawimaad. Markaasay ogaan doonaan inaan anigu ahay Sayidka Eebbe.””¹⁷ Sannaddii toddoba iyo labaatanaad, bishii kowaad, maalinteedii kowaad, waxaa ii yimid ereygii Rabbiga: ¹⁸ “Wiilka Aadanaha, Nebukadnesar boqorka Baabuloon wuxuu ciidankiisa ku shaqeeyey si adag oo ka dhan ah Turos; madax kasta waa la xiiray oo garab kasta waa la nadiifiyey. Hase yeeshee isaga iyo ciidankiisaba ma helin abaalmarin dagaalkii uu ku qaaday Turos. ¹⁹ Sidaas daraaddeed kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Waxaan siin doonaa Masar Nebukadnesar boqorka Baabuloon, oo wuxuu qaadi doonaa maalkeeda. Wuxuu dhici doonaa oo dhaca doonaa dalka sidii mushahaar ciidankiisa. ²⁰ Waxaan siiyey Masar abaalmarin dadaalkiisa maxaa yeelay isaga iyo ciidankiisuba waxay u shaqeeyeen aniga, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe. ²¹ “Maalintaas, waxaan awood u yeelan doonaa reer binu Israa’iil, oo waxaan kuu oggolaan doonaa inaad dhexdeeda ka hadasho. Markaasay ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga.”

30 Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid: ² “Wiilka Aadanaha, wax sii sheeg oo ku dhawaaq: ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay:

“Ooya, ‘Nasiibdarro maalintaas!’” ³ Waayo, maalintu waa dhowdahay, runtii, maalinta Eebbe waa dhowdahay; waa maalin daruuro, waqti halaag ah oo quruumaha ku soo fool leh. ⁴ Seef ayaa ku soo degi doonta Masar, oo waxaa jiri doona murugo ku dhacda Kuush. Markay kuwa la laayay ku dhacaan Masar, hodanteeda waa la qaadi doonaa, aasaaskeedana waa la dumin doonaa.

⁵ Kuush, Fuud, Luud, dhammaan Carabta, Liibiya, iyo dadka dhulka axdiga leh waxay seef ku dhici doonaan iyaga oo la jira Masar. ⁶ ‘Kanu waa waxa Eebbe leeyahay:

“Saaxiibbada Masar way dhici doonaan oo kibirka xooggeeda waa la soo dejin doonaa. Laga soo bilaabo Migdool ilaa Siyeene waxay ku dhici doonaan seef dhexdeeda,” ayuu leeyahay Sayidka Eebbe. ⁷ “Waxay noqon doonaan cidla dhexdeeda dhulal cidla ah, magaalooyinkooduna waxay ku jiri doonaan magaalooyin la burburiyey. ⁸ Markaasay ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe, markaan dab saaro Masar oo dhammaan caawiyayaasheeda la jebiyo.

⁹ Maalintaas farriin qaadayaal ayaa iga bixi doona doonyo si ay u cabsi geliyaan Kuush oo ka baxsanaysa raaxadeeda; gariir ayaa qaban doona maalinta halaagga Masar, waayo, hubaal way imanaysaa. ¹⁰ ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay:

“Waxaan soo afjari doonaa dadkii badan ee Masar oo waxaan u adeegsan doonaa Nebukadnesar, boqorka Baabuloon, gacantiisa. ¹¹ Isaga iyo dadkii la socda, kuwa ugu naxariis darran quruumaha, waa la keeni doonaa inay dhulka baabbi’iyaan. Waxay seefahooda ku soo jiidi doonaan Masar oo dhulka waxay ku buuxin doonaan kuwa la laayay. ¹² Waxaan engejin doonaa biyaha Niil oo waxaan dhulka ku iibin doonaa gacanta niman shar leh; gacanta shisheeyaha ayaan dhulka ku hallayn doonaa iyo waxa ku jira oo dhan.

Aniga Eebbe ah ayaa hadlay. ¹³ ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay:

“Waxaan baabbi’in doonaa sanamyada oo waxaan soo afjari doonaa sawirrada Memfis. Mar dambe ma jiri doono amiir ku sugan Masar, oo waxaan ku faafin doonaa cabsi dhulka oo dhan. ¹⁴ Waxaan hallayn doonaa Baadros, dab ayaan ku shidi doonaa So’an, oo waxaan ciqaabi doonaa Thebes. ¹⁵ Waxaan ku shubi doonaa cadhadayda Pelusium, qalcadda Masar, oo waxaan baabbi’in doonaa dadkii badan ee Thebes. ¹⁶ Waxaan dab ku shidi doonaa Masar; Pelusium waxay ku silci doontaa xanuun, Thebes waa la jebin doonaa, oo Memfis waxay ku jiri doontaa dhibaato joogto ah. ¹⁷ Dhaliyarada Heliopolis iyo Bubastis waxay ku dhici

doonaan seef, oo dumarkana waa la qabsan doonaa. ¹⁸ Madoow ayaa noqon doonta maalinta Tahpanhes markaan jebiyo harqoodka Masar; halkaas ayay ku dhammaan doontaa xooggeeda kibirsan. Waxay ku dabooli doontaa daruuro, oo gabbdahooduna waxay geli doonaan qabsasho. ¹⁹ Sidaas ayaan ku soo dejin doonaa xukummo Masar, oo markaasay ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe.”

²⁰ Sannadkii kow iyo tobnaad, bisha koowaad maalinteedii toddobaad, fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid: ²¹ “Wiilka Aadanaha, waxaan jebiyey cududda Fircoon boqorka Masar. Lama xidhin si loo bogsiiyo ama looma duubin faashad, si ay ugu filnaato inay seef ku qaado. ²² Sidaa darteed kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: ‘Bal eeg, waxaan ka soo horjeedaa Fircoon boqorka Masar, oo waxaan jebin doonaa labada cududdiisa, midda xooggan iyo midda jabanba, oo waxaan ka dhigi doonaa seef inay ka dhacdo gacantiisa. ²³ Waxaan sabab u noqon doonaa in Masriyiinta la kala firdhiyo quruumaha dhexdooda oo aan ku kala firdhiyo dhulalka oo dhan. ²⁴ Waxaan awood siin doonaa boqorka Baabuloon oo waxaan seefayda ku dhigi doonaa gacantiisa, laakiin waxaan jebin doonaa cududda Fircoon, oo wuxuu u ooyi doonaa hortii sida sidii mid si xun u dhaawacmay. ²⁵ Waxaan xoojin doonaa cududda boqorka Baabuloon, laakiin cududda Fircoon way daciifin doontaa. Markaasay ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe, markaan seefayda ku dhigo gacanta boqorka Baabuloon oo uu ku ruxo dhulka Masar. ²⁶ Markaan kala firdhiyo Masriyiinta quruumaha dhexdooda oo aan ku kala firdhiyo dhulalka oo dhan, markaasay ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe.”

31 Sannaddii kow iyo tobnaad, bishii saddexaad, maalintii ugu horraysay, farriintii Eebbe ayaa ii timid: ² “Wiilka Aadanaha, waxaad u sheeg Fircoon boqorka Masar iyo dadkiisa badan,

‘Yaa kula mid noqon kara weynaantaada? ³ Bal eeg, Ashuur waxay ahayd sida kedar ku yaal Lubnaan, oo leh laamo qurux badan oo hadh siinaya kaynta, oo aad u dheer, oo dusheeda sare ku taal daruuraha dhexdooda. ⁴ Biyuhu waxay quudiyeen, ilaha qoto dheer ayaa ka dhigay inay dheer tahay. Wabiyadeedu waxay ku wareegeen meesha ay ku beertay oo waxay u direen laamood dhammaan geedaha duurka. ⁵ Sidaas darteed waxay ka kacday

dhammaan geedaha duurka; laamaheedu way bateen oo faracyadeedu way dheeraadeen sababtoo ah biyaha badan oo ay ku faafiyeen. ⁶ Dhammaan shimbiraha cirka ayaa ku degganaa laamaheeda, oo hooska faracyadeeda dhammaan xayawaanka duurka ayaa ku dhalay; dhammaan quruumaha waaweyn ayaa ku hoos noolaa hadhkeeda. ⁷ Waxay ahayd mid weyn oo qurux badan, oo leh faracyadeeda ballaaran; waayo, xididadeedu waxay gaareen biyaha badan. ⁸ Kedarada beerta Eebbe ma aysan la tartami karin, mana aysan la mid noqon karin juniperada laamaheeda, mana aysan la tartami karin geedaha plane laamaheeda— geedna beerta Eebbe ma aysan la mid noqon karin quruxdeeda. ⁹ Waxaan ka dhigay mid qurux badan oo leh laamo badan, oo dhammaan geedaha Ceeden ee beerta Eebbe ayaa ka masayray.

¹⁰ “Sidaas darteed, sidaas waxaa leeyahay Sayidka Sarreeya: Sababtoo ah waxay ku faantay dhererkeeda, oo dusheeda sare waxay gaartay daruuraha, oo qalbiga wuxuu ku faanay sarraysigeeda, ¹¹ Waxaan u dhiibay xukunkooda quruumaha, si uu ula dhaqmo sida ay u xun tahay. Waxaan ka tuuray. ¹² Dhulmiga shisheeyaha ee quruumaha ayaa jaray oo ka tagay; laamaheedu waxay ku dhaceen buuraha iyo dooxooyinka oo dhan, laamaheedu waxay ku jabeen dooxooyinka dalka oo dhan. Dhammaan dadkii dhulka ayaa ka tegey hadhkeeda oo ka tagay. ¹³ Dhammaan shimbiraha cirka ayaa ku degeen jirideeda dhacday, oo dhammaan xayawaanka duurka ayaa ku hoyday faracyadeeda. ¹⁴ Sidaas darteed geed kale oo biyaha agtiisa ah marna ma sarreyn doono si kibir leh, mana dhigi doonaan dushooda sare daruuraha dhexdooda, mana istaagi doonaan kuwa xoogga badan ee si fiican loo waraabiyey dhererkooda. Waayo, dhammaantood waxaa loo dhiibay dhimashada, dhulka hoose, kuwa dadka ah ee ku soo degaya godka. ¹⁵ “Sidaas waxaa leeyahay Sayidka Sarreeya: Maalintii ay u soo degtay Sheol, waxaan u keenay baroor; waxaan ku daboolay ilaha qoto dheer, oo waxaan jojiyey wabiyadeeda. Biyihii badnaa ayaa la xannibay, oo waxaan ka dhigay Lubnaan inay u baroorato, oo dhammaan geedaha duurka ayaa engegay. ¹⁶ Waxaan ka dhigay quruumaha inay gariiraan codka dhicitaankeeda markii aan u soo dejiyey Sheol kuwa ku soo degaya godka. Markaas dhammaan geedaha si fiican loo waraabiyey ee

Yexesqeel

Ceeden, kuwa ugu fiican iyo kuwa ugu wanaagsan ee Lubnaan, ayaa lagu qanciyeey dhulka hoose. ¹⁷ Iyaguna waxay la soo degeen Sheol, kuwa seefta lagu dilay, oo ay weheliyaan kuwa xooggeeda ahaa, kuwa ku noolaa hadhkeeda quruumaha dhexdooda. ¹⁸ “Geedaha Ceeden kee baa lagu barbar dhigi karaa quruxda iyo weynaantaada? Hase yeeshee waxaad la soo degi doontaa geedaha Ceeden dhulka hoose; waxaad ku jiifsan doontaa kuwa aan gudnayn, kuwa seefta lagu dilay. Kanu waa Fircoon iyo dhammaan dadkiisa badan, waxaa leeyahay Sayidka Sarreeya.”

32 Sannaddii laba iyo tobnaad, bishii laba iyo tobnaad, maalintii ugu horraysay ee bisha, farriintii Eebbe ayaa ii timid, oo waxay tidhi, ² “Wiilka Aadanaha, u qaad barooran Fircoon boqorka Masar oo ku dheh: ‘Waxaad isku ekaysiisay libaax quruumaha dhexdooda, laakiin waxaad tahay bahal ku jira badaha; waxaad ku dhex wareegtaa webiyadaada, biyaha cagahaaga ku wasakheeya oo durdurradooda ku nijaaseeya.’ ³ Kanu waa waxa Sayidka Sarreeya uu leeyahay:

‘Waxaan kugu fidin doonaa shabaqayga dad badan oo quruumo ah, oo waxay kugu soo jiidi doonaan shabaqayga. ⁴ Waxaan kugu tuuri doonaa dhulka oo kugu tuuri doonaa berrinka bannaan. Waxaan sababi doonaa dhammaan shimbiraha cirka inay kugu soo degaan, oo dhammaan xayawaanka duurka inay kugu dhergaan. ⁵ Waxaan hilibkaaga ku dul fidin doonaa buuraleyda oo waxaan buuxin doonaa dooxooyinka haraagaaga. ⁶ Waxaan dhulka ku qoyn doonaa dhiiggaaga qulqulaya ilaa buuraleyda, oo dooxooyinku waxay ka buuxsami doonaan hilibkaaga. ⁷ Markaan ku damiyo, waxaan dabooli doonaa samooyinka oo waxaan madoobayn doonaa xiddigahooda; waxaan qorraxda ku dabooli doonaa daruur, iyo dayaxu iftiinkiisa ma bixin doono. ⁸ Dhammaan iftiinka dhalaalaya ee samooyinka waxaan kugu dul madoobayn doonaa, oo waxaan madow ku soo dejin doonaa dhulkaaga,’ ayaa leh Sayidka Sarreeya. ⁹ ‘Waxaan qalbiyada dad badan ku abuuri doonaa cabsi markaan keeno baabba’aaga quruumaha dhexdooda, dhulal aadan aqoon. ¹⁰ Waxaan dad badan ka dhigi doonaa inay kaa argagaxaan, oo boqorraddooduna waxay ku gariiri doonaan naxdin daraaddeed markaan seefayda hortooda ku ruxo. Maalinta dhicitaankaaga, mid kasta oo iyaga ka mid ah wuxuu u gariiri doonaa > daqiiqad kasta noloshiisa.’

¹¹ Kanu waa waxa Sayidka Sarreeya uu leeyahay:

‘Seefka boqorka Baabuloon ayaa kugu iman doona.

¹² Waxaan sababi doonaa ciidammadaada inay dhacaan seefaha dagaalyahannada xoogga leh, kuwa ugu naxariis darran quruumaha. Waxay burburin doonaan kibirka Masar, oo dhammaan ciidammadeeda waa la afgembin doonaa. ¹³ Waxaan baabbi’in doonaa dhammaan xoolahaheeda agagaarka biyaha badan, si aanay cagaha dadka iyo qodxaha xayawaanku mar dambe u wasakheyn. ¹⁴ Markaasaan u oggolaan doonaa biyahaheeda inay degaan oo waxaan ka dhigi doonaa durdurradeeda inay si habsami leh u qulqulaan,’ ayaa leh Sayidka Sarreeya. ¹⁵ ‘Markaan dhulka Masar ka dhigo cidla oo aan ka qaado wax kasta oo buuxiya, > markaan dhulka ku dhufto dhammaan kuwa deggan, markaasay ogaan doonaan inaan ahay Eebbe.’

¹⁶ Kanu waa baroorashadii ay iyada u heesi doonaan. Gabdhaha quruumaha ayaa u heesi doona; Masar iyo dhammaan ciidammadeeda ayaa loo heesi doonaa,’ ayaa leh Sayidka Sarreeya. ¹⁷ Sannaddii laba iyo tobnaad, maalintii shan iyo tobnaad ee bisha, farriintii Eebbe ayaa ii timid, oo waxay tidhi, ¹⁸ “Wiilka Aadanaha, u ooy ciidammada Masar oo u dhiib dhulka hoose, iyada iyo gabdhaha quruumaha xoogga leh, kuwaas oo ku degaya godka. ¹⁹ Kuwaas ku dheh, ‘Yaa kaaga wanaagsan quruxda? Hoos u dhaadhac oo la seexo kuwa aan gudnayn.’ ²⁰ Waxaa lagu tirin doonaa kuwa seef la dilay. Seeftu waa la soo saaray; iyada ha loo kaxeeyo iyada iyo dhammaan ciidammadeeda. ²¹ Hoggaamiyeyaasha xoogga leh waxay ka hadli doonaan Masar iyo xulafadeeda gudaha boqortooyada dhintay: ‘Waxay hoos u soo degeen oo waxay la seexdeen kuwa aan gudnayn, kuwa seef la dilay.’ ²² ‘Assur waa halkaas oo ay la jirto ciidankeeda oo dhan; waxaa hareereysan xabaalaha dhammaan kuwa la dilay, dhammaan kuwa seef ku dhacay. ²³ Xabaalahoodu waxay ku jiraan godka dhexdiisa, oo ciidankeedu wuxuu ku yaal hareeraha xabaasheeda. Dhammaan kuwa argagaxa ku faafiyeey dhulka nool waxay ku dhaceen, seef baa lagu dilay. ²⁴ ‘Ceylaam waa halkaas, oo iyada iyo ciidammadeeda oo dhan waxay ku hareeraysan yihiin xabaasheeda. Dhammaantood waa la dilay, seef baa lagu dhacay. Dhammaan kuwa argagaxa ku faafiyeey dhulka nool waxay hoos ugu dhaadhaceen dhulka iyagoo aan gudnayn. Waxay la

qaataan ceebtooda kuwa hoos ugu dhaadhaca godka. ²⁵ Meel nasasho ayaa loogu sameeyey iyada kuwa la dilay dhexdeeda, iyada iyo ciidammadeeda oo dhan waxay ku hareeraysan yihiin xabaasheeda. Dhammaantood waa aan gudnayn, seef baa lagu dilay. Sababtoo ah argagaxoodu wuxuu ku faafay dhulka nool, waxay la qaataan ceebtooda kuwa hoos ugu dhaadhaca godka; waxay la seexdaan kuwa la dilay. ²⁶ “Meshech iyo Tubal waa halkaas, iyaga iyo ciidammadooda oo dhan waxay ku hareeraysan yihiin xabaalahooda. Dhammaantood waa aan gudnayn, seef baa lagu dilay sababtoo ah waxay ku faafiyeen argagax dhulka nool. ²⁷ Laakiin ma la seexdaan dagaalyahannadii hore ee dhintay, kuwaas oo hoos ugu dhaadhacay boqortooyada dhintay iyagoo wata hubkooda dagaal—seefahooda oo madaxa hoos loo dhigay iyo gaashaammadooda oo ku nasanaya lafahooda—inkastoo dagaalyahannadani ay sidoo kale argagax ku faafiyeen dhulka nool. ²⁸ Adiguna, Fircoonow, waa lagu hoosaysiin doonaa oo waxaad ku nasan doontaa kuwa aan gudnayn, kuwa seef la dilay. ²⁹ “Edom waa halkaas, boqorradeeda iyo amiirradeeda oo dhan; inkastoo ay awood leeyihiin, waxaa lagu meeleeeyey kuwa seef la dilay. Waxay ku nasanayaan kuwa aan gudnayn, kuwa hoos ugu dhaadhaca godka. ³⁰ “Amiirrada woqooyi oo dhan iyo dhammaan reer Sidon waa halkaas; waxay hoos ugu dhaadhaceen kuwa la dilay iyagoo ceebaysan inkastoo argagaxa ay ku faafiyeen awoodooda. Waxay ku nasanayaan iyagoo aan gudnayn kuwa seef la dilay waxayna la qaataan ceebtooda kuwa hoos ugu dhaadhaca godka. ³¹ “Fircoon ayaa iyaga arki doona oo wuxuu ku qanci doonaa dhammaan ciidammadiisa oo seef lagu dilay, ayaa leh Sayidka Sarreeya. ³² Inkastoo aan argagax ku faafiyeey dhulka nool, Fircoon iyo dhammaan ciidammadiisa waxaa lagu seexin doonaa kuwa aan gudnayn, kuwa seef la dilay, ayaa leh Sayidka Sarreeya.

33 Fariintii Eebbe ayaa ii timid, iyadoo leh: ² “Wiilka Aadanaha, la hadal wiilasha dadkiinna oo ku dheh iyaga: ‘Haddii aan seef ku soo dejiyo dal, oo dadka dalka ku nool ay doortaan nin ka mid ah oo ay u magacaabaan waardiye, ³ oo uu arko seefta oo ku soo socota dalka oo uu buun u yeedhiyo si uu dadka uga digo, ⁴ markaas haddii qof maqlo dhawaaqa buunka laakiin aanu digniinta qaadan, oo seeftu timaaddo oo ay qaaddo, dhiiggiisu madaxiisa ayuu saaran doonaa. ⁵

Wuxuu maqlay dhawaaqa buunka laakiin digniinta ma uusan dhegaysan; dhiiggiisu isagaa saaran. Haddii uu digniinta qaadan lahaa, naftiisa ayuu badbaadin lahaa. ⁶ Laakiin haddii waardiye arko seefta oo soo socota oo aanu buun u yeedhin, oo dadka aan loo digin, oo seeftu timaaddo oo ay qof qaaddo, waxaa loo qaadayaa xumaantiisa, laakiin waardiya ayaan ka mas’uul ka dhigi doonaa dhiiggiisa.’ ⁷ “Hadda adiga, wiilka Aadanaha, waxaan kuu magacaabay waardiye guriga Israa’iil; sidaas darteed maqal ereyga aan ku leeyahay oo u dig iyaga xaggayga. ⁸ Markaan u idhaahdo kan sharka leh, ‘Adigu shakhsi sharka leh, waxaad hubaal u dhiman doontaa,’ oo aadan la hadlin si aad uga digto sharka uu ku jiro, shakhsi sharka leh wuxuu u dhiman doonaa dembigiisa, laakiin adiga ayaan ka mas’uul ka dhigi doonaa dhiiggiisa. ⁹ Laakiin haddii aad u digto shakhsi sharka leh inuu ka leexdo jidkiisa oo aanu sidaas samayn, wuxuu u dhiman doonaa dembigiisa, laakiin adigu naftaada ayaad badbaadisay. ¹⁰ “Hadda adiga, wiilka Aadanaha, u sheeg guriga Israa’iil, ‘Kanu waa waxa aad leedahay: “Dembiyadayada iyo xumaantayada ayaa nagu culus, oo waxaan ku baaba’aynaa iyaga. Haddaba sidde baan ku noolaan karnaa?”’ ¹¹ U sheeg iyaga, ‘Sida aan u noolahay, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe, kuma farxo dhimashada kan sharka leh, laakiin waxaan jeclahay in kan sharka leh uu ka leexdo jidkiisa oo uu noolaado. Ku soo noqda, ku soo noqda jidadkiinna sharka leh! Maxaad u dhimanaysaan, guriga Israa’iil?’ ¹² “Sidaas darteed, wiilka Aadanaha, la hadal muwaadiniintaada, ‘Xaqnimada qofka xaq ah ma badbaadin doonto maalinta uu dembaabo, iyo xumaanta qofka sharka leh, ma dhici doonto sababteeda maalinta uu ka leexdo xumaantiisa; sidoo kale qofka xaq ah ma noolaan doono xaqnimadiisa maalinta uu dembaabo.’ ¹³ Markaan u idhaahdo qofka xaq ah inuu hubaal noolaado, oo uu ku kalsoon yahay xaqnimadiisa oo uu sameeyo xaqdarrada, midna camalladiisa xaq ah lama xusuusan doono; wuxuu u dhiman doonaa xaqdarrada uu sameeyey. ¹⁴ Laakiin markaan u idhaahdo kan sharka leh, ‘Adigu hubaal waad dhiman doontaa,’ oo uu ka leexdo dembigiisa oo uu sameeyo waxa xaq ah oo saxan— ¹⁵ haddii uu soo celiyo waxa uu ku qaatay ballanqaad deyn ah, uu bixiyo waxa uu xaday, uu raaco xeerarka xaqiijinaya nolosha, oo aanu samayn xaqdarrada, hubaal wuu noolaan doonaa; ma dhiman doono. ¹⁶ Midna

dembiyadiisa uu sameeyey lama xusuusan doono isaga ka gees; wuxuu sameeyey waxa xaq ah oo saxan; hubaal wuu noolaan doonaa. ¹⁷ “Si kastaba ha ahaatee, muwaadiniintaadu waxay sheeganayaan, ‘Jidka Eebbe ma aha mid sax ah,’ marka ay iyaga u gaar tahay jidkooda oo aan sax ahayn. ¹⁸ Haddii qofka xaq ah uu ka leexdo xaqnimadiisa oo uu sameeyo xaqdarrada, wuxuu u dhiman doonaa sababteeda. ¹⁹ Laakiin marka qofka sharka leh uu ka leexdo sharkiisa oo uu sameeyo waxa xaq ah oo saxan, wuxuu ku noolaan doonaa isagoo sidaas sameeya. ²⁰ Haddana waxaad tidhaahdaan, ‘Jidka Eebbe ma aha mid sax ah.’ Waxaan idin xukumi doonaa mid kasta oo idinka mid ah sida jidakiinna, guriga Israa’iil.” ²¹ Hadda sannadkii laba iyo tobnaad ee qaxootinimadayada, maalintii shanaad ee bisha tobnaad, nin ka soo baxsaday Yerusaleem ayaa ii yimid, isagoo leh, “Magaaladii waa la qabsaday.” ²² Hadda gacantii Eebbe ayaa igu jirtay fiidkii ka hor intaanu ninku iman, oo wuxuu ii furay afkayga ka hor intaanu ninku ii iman subaxdii. Sidaas darteed afkayga waa la furay oo mar dambe ma aamusin. ²³ Markaasaa fariintii Eebbe ii timid, iyadoo leh: ²⁴ “Wiilka Aadanaha, kuwa ku nool burburka dhulka Israa’iil waxay leeyihiin, ‘Ibraahim wuxuu ahaa hal nin, haddana dhulka ayuu lahaa. Laakiin annagu waa badanahay; hubaal dhulka waa naloo siiyey sidii dhaxal.’” ²⁵ Sidaas darteed u sheeg iyaga, ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Maadaama aad cuntaan hilib dhiigiisii ku jiro, indhihiinna kor ugu qaadaan sanamyadiinna oo dhiig daadisaan, ma lahaanaysaan dhulka?’ ²⁶ Waxaad ku tiirsataan seeftiinna, waxaad samaysaan waxyaalo karaahiyo ah, oo midkiinna midka kale naagtiisa ayuu wasakheeyaa. Ma lahaanaysaan dhulka?’” ²⁷ Waxaad ku tidhaahdaa iyaga: ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Sida aan u noolahay, kuwa ku nool burburka waxaa lagu dhici doonaa seefta, kuwa bannaanada ku jira waxaan siin doonaa xayawaanka duurjoogta ah si ay u cunaan, kuwa qalcadaha iyo godadka ku jira waxay u dhiman doonaan cudur. ²⁸ Waxaan dhulka ka dhigi doonaa mid cidla ah oo baaba’a, iyo xooggeeda kibirku wuu dhammaan doonaa, iyo buuraha Israa’iil waxay noqon doonaan cidla si aan qofna u dhex mari karin. ²⁹ Markaasay ogaan doonaan inaan ahay Eebbe, markaan ka dhigo dhulka mid cidla ah oo baaba’a sababta oo ah dhammaan karaahiyadooda ay sameeyeen.’” ³⁰ “Laakiin adiga, wiilka Aadanaha, muwaadiniintaada

oo midba midka kale kula hadla gidaarrada agtooda iyo albaabbada guryaha, waxay isu sheegaan, ‘Kaalay oo maqla fariinta ka timid Eebbe.’” ³¹ Waxayna kuu yimaadaan sida dadku yimaadaan, oo hortaa ayay fadhiistaan sida dadkayga oo kale oo ay maqlaan ereyadaada, laakiin ma dhaqmaan. Afkooda waxay ka sheegaan jacayl, laakiin qalbigoodu wuxuu raacaa faa’iido aan caddaalad ahayn. ³² Dhab ahaantii, iyaga waxaad u tahay sida qof heesaha jacaylka ku luuqeeya cod qurux badan oo si fiican u ciyaara qalab, waayo waxay maqlaan ereyadaada laakiin ma dhaqmaan. ³³ Marka ay timaaddo—sida hubaal ahaan ay u imaan doonto—markaasay ogaan doonaan in nebi dhexdiisa ku jiray.”

34 Fariin ka timid Eebbe ayaa ii timid: ² “Wiilka Aadanaha, wax sii sheeg ka gees ah adhijirrada Israa’iil; wax sii sheeg oo ku dheh iyaga: ‘Kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay: Hoogga adhijirrada Israa’iil ee is quudinaya! Ma adhijirrada ma daryeeli lahaayeen adhiga?’” ³ Waxaad cunaysaan baruurta, waxaad isku labbisaan dhogorta, waxaad gowracdaan xoolaha ugu fiican, laakiin ma daryeeli doontaan adhiga. ⁴ Ma aydaan xoogayn kuwa tabarta yar, ma aydaan bogsiin kuwa buka, ama ma aydaan duubin kuwa dhaawacan. Ma aydaan soo celin kuwa lumay ama ma aydaan raadin kuwa lunsan. Halkii, waxaad ku xukunteen xoog iyo qallafsanaan. ⁵ Sidaas darteed way kala firdheen sababo la’aanta adhijir, oo markii ay kala firdheen, waxay noqdeen cunto xayawaanka duurjoogta oo dhan. ⁶ Adhigaygu wuxuu ku wareegay dhammaan buuraha iyo dhammaan buuraleyda sare; waxay ku kala firdheen dhulka oo dhan, mana jirin cid raadinaysa ama eegaysa iyaga. ⁷ Sidaas darteed, adhijirrada, maqla erayga Eebbe: ⁸ Sida xaqiig ah sida aan u noolahay, ayuu leeyahay Eebbe Sarreeye, maxaa yeelay adhigaygu wuxuu noqday bohol iyo cunto xayawaanka duurjoogta oo dhan, iyo maxaa yeelay adhijirradii aan raadin adhigayga laakiin is quudinayay halkii ay adhigayga quudin lahaayeen, ⁹ Sidaas darteed, adhijirrada, fiiri gaar ah u yeela erayga Eebbe: ¹⁰ Kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay: Bal eeg, waxaan ka soo horjeedaa adhijirrada oo waxaan ka dhigi doonaa inay mas’uul ka noqdaan adhigayga. Waxaan ka saari doonaa iyaga inay daryeelaan adhiga si aanay mar dambe isugu quudin karin. Waxaan ka samatabbixin doonaa adhigayga afkooda, oo mar dambe cunto uma noqon doonaan. ¹¹ Waayo, kanu waa waxa Eebbe Sarreeye

Yexesqeel

leeyahay: Bal eeg, aniga qudhaydu waxaan raadin doonaa idahayga oo daryeeli doonaa. ¹² Sida adhijir u eegto adhigiisa kala firdhay marka uu la joogo, sidaas ayaan u daryeeli doonaa idahayga oo waxaan ka samatabbixin doonaa dhammaan meelaha ay ku kala firdheen maalinta daruuraha iyo mugdiga. ¹³ Waxaan ka soo saari doonaa iyaga dadyowga oo waxaan ka soo ururin doonaa dalalka oo waxaan ku keeni doonaa dalkooda. Waxaan ku daaqsiiin doonaa buuraha Israa'iil, agagaarka durdurrada, iyo dhammaan meelaha la deggan yahay ee dhulka. ¹⁴ Waxaan ku daaqsiiin doonaa daaq wanaagsan, dhulkooda daaqsinka wuxuu noqon doonaa buuraha sare ee Israa'iil. Halkaas ayay ku seexan doonaan dhul daaqsiiin wanaagsan oo waxay ku quudin doonaan daaqsiiin hodan ah buuraha Israa'iil. ¹⁵ Aniga qudhaydu waxaan daryeeli doonaa idahayga oo waxaan ka dhigi doonaa inay seexdaan, ayuu leeyahay Eebbe Sarreeye. ¹⁶ Waxaan raadin doonaa kuwa lumay oo waxaan soo celin doonaa kuwa lunsan. Waxaan duubi doonaa kuwa dhaawacan oo waxaan xoogayn doonaa kuwa tabarta yar, laakiin waxaan la macaamili doonaa kuwa buuran iyo kuwa xooggan. Waxaan ku adhijiri doonaa adhiga caddaalad. ¹⁷ Adhigayga, kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay: Waxaan kala sooci doonaa hal id ah iyo mid kale, iyo wan iyo orgi. ¹⁸ Ma kugu filan tahay inaad ku quudato daaqsiiin wanaagsan? Ma waxaad ku qasbeysaa inaad cagahaaga ku tunto inta ka hartay daaqsinkaaga? Ma kugu filan tahay inaad cabto biyo nadiif ah? Ma waxaad ku qasbeysaa inaad cagahaaga ku wasakhayso inta ka hartay? ¹⁹ Ma adhigaygu waa inay cunaan waxa aad cagahaaga ku tumanayso oo cabaan waxa aad cagahaaga ku wasakhayso? ²⁰ Sidaas darteed, kanu waa waxa Eebbe Sarreeye leeyahay iyaga: Bal eeg, aniga qudhaydu waxaan kala xukumi doonaa idaha buuran iyo kuwa dhuuban. ²¹ Sababtoo ah waxaad ku riixaysaan dhinac iyo garab, waxaadna ku dhufanaysaan idaha tabarta yar geesihiinna ilaa aad kala firdhiseen, ²² Waxaan ka samatabbixin doonaa adhigayga, oo mar dambe looma dhici doono. Waxaan kala sooci doonaa hal id ah iyo mid kale. ²³ Waxaan iyaga u magacaabi doonaa hal adhijir, addoonkayga Daa'uud, oo wuxuu daryeeli doonaa iyaga; wuxuu daryeeli doonaa iyaga oo noqon doonaa adhijirkooda. ²⁴ Aniga, Eebbe, waxaan noqon doonaa Eebbahooda, iyo addoonkayga Daa'uud wuxuu noqon doonaa hoggaamiye dhexdooda.

Aniga, Eebbe, ayaan hadlay. ²⁵ Waxaan la samayn doonaa axdi nabadeed iyaga oo waxaan ka saari doonaa dhulka xayawaanka duurjoogta si ay si nabad ah ugu noolaadaan lamadegaanka oo ay ugu seexdaan kaymaha. ²⁶ Waxaan ka dhigi doonaa iyaga iyo meelaha ku wareegsan buurahayga isha barako. Waxaan ku soo dejin doonaa roobab xilliyeed; waxaa jiri doona roobab barako. ²⁷ Geeduhu waxay soo saari doonaan midhahooda iyo dhulku wuxuu soo saari doonaa dalaggiisa; dadku waxay ku nabad geli doonaan dhulkooda. Waxay garan doonaan inaan ahay Eebbe, marka aan jebiyo biraha harqoodkooda oo aan ka samatabbixiyo gacmaha kuwa addoonsaday. ²⁸ Mar dambe looma dhici doono quruumaha, mana xayawaanka duurjoogta ah ma cuni doonaan. Waxay ku noolaan doonaan nabad, mana jirto cid cabsi gelin doonta. ²⁹ Waxaan u diyaarin doonaa iyaga dhul caan ku ah dalaggiisa, oo mar dambe ma la kulmi doonaan abaar dhulka ama ma qaadi doonaan ceebta quruumaha. ³⁰ Markaasay garan doonaan inaan ahay Eebbe Eebbahooda, oo aan la jiro iyaga iyo in ay, reerka Israa'iil, yihiin dadkayga, ayuu leeyahay Eebbe Sarreeye. ³¹ Idahayga, idaha daaqsinka aan leeyahay, oo aniga waxaan ahay Eebbahooda, ayuu leeyahay Eebbe Sarreeye."

35 Fariintii Eebbe ayaa la i siiyey: ² "Wiilka Aadanaha, u jeeso Buur Sayir oo ka sii sheeg wax ka gees ah, ³ oo waxaad tidhaahdaa: 'Kanu waa waxa Eebbe Ilaah leeyahay: Bal eeg, waxaan kaa soo horjeedaa, Buur Sayir, oo waxaan kuu fidin doonaa gacantayda oo waxaan kaa dhigi doonaa cidla baabba' ah. ⁴ Magaalooyinkaaga waxaan ka dhigi doonaa burbur, oo waxaad noqon doontaa cidla. Markaas ayaad ogaan doontaa inaan anigu ahay Eebbe. ⁵ Sababtoo ah waxaad haysay colaad qadiimi ah oo waxaad Israa'iiliyiinta u dhiibtay seefta xilligii masiibadooda, markay ciqaabtoodu gaadhay heerkeedii ugu sarreeyey, ⁶ sidaas darteed, sida xaqiiqada ah sidaan u noolahay, ayaa Eebbe Ilaah leeyahay, waxaan kugu xukumi doonaa daadinta dhiigga, oo daadinta dhiiggu way ku eryan doontaa. Maadaama aadan necbayn daadinta dhiigga, daadinta dhiiggu way ku eryan doontaa. ⁷ Buur Sayir waxaan ka dhigi doonaa cidla baabba' ah oo waxaan ka goyn doonaa dhammaan kuwa dhex mara oo soo noqda. ⁸ Buuraheeda waxaan ka buuxin doonaa kuwa la laayey; kuwa seeftu dishay waxay ku dhici doonaan buuraheeda,

dooxooyinkeeda, iyo dhammaan togagaheeda. ⁹ Waxaan kaa dhigi doonaa cidla joogto ah, oo magaalooyinkaaga lama degganaan doono. Markaas ayaad ogaan doontaa inaan anigu ahay Eebbe. ¹⁰ Sababtoo ah waxaad tidhaahdeen, “Labadan quruun iyo labadan dhulba waxay noqon doonaan kuwo annaga noo gaar ah, oo waxaan ku hantiyi doonaa,” in kastoo Eebbe halkaas joogay, ¹¹ sidaas darteed, sida xaqiiqada ah sidaan u noolahay, ayaa Eebbe Ilaah leeyahay, waxaan idinla macaamili doonaa sida cadhada iyo xaasidnimada aad ku muujiseen nacaybkiinna iyaga, oo waxaan naftayda ka dhigi doonaa mid la yaqaan marka aan idin xukumo. ¹² Markaas ayaad ogaan doontaan inaan aniga, Eebbe, maqlay dhamaan cayda aad ka sheegteen buuraleyda Israa'iil, idinkoo leh, “Way baabba'een oo waxaa nala siiyey inaan cunno.” ¹³ Waxaad si kibir leh uga hadasheen aniga oo waxaad ku soo kordhiseen erayadiinna igu lid ah; waan maqlay. ¹⁴ Kanu waa waxa Eebbe Ilaah leeyahay: Sida dhulka oo dhan u faraxsanyahay, waxaan kaa dhigi doonaa cidla. ¹⁵ Sidaad ugu faraxday markii dhaxalka reer Israa'iil cidla noqday, sidaas ayaan kuu samayn doonaa. Waxaad noqon doontaa cidla, Buur Sayir, iyo dhammaan Edom, dhammaantiis. Markaas ayay ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe.”

36 “Wiilka Aadanaha, wax sii sheeg buuraha Israa'iil oo ku dhawaaq, ‘Buuraha Israa'iilow, maqla erayga Rabbiga. ² Kanu waa waxa Rabbiga Eebbe leeyahay: Cadowgu wuxuu idin yidhi, “Aha! Buurihii hore ayaa hadda annaga noo noqday.” ³ Sidaa darteed, wax sii sheeg oo dheh, ‘Kanu waa waxa Rabbiga Eebbe leeyahay: Sababta oo ah waxay idinka dhigeen cidla oo idin dhiheen dhinac kasta, waxaad noqoteen hanti quruumaha hadhay iyo mawduuc hadal xun iyo cay. ⁴ Sidaa darteed, buuraha Israa'iilow, maqla erayga Rabbiga Eebbe: Kanu waa waxa Rabbiga Eebbe leeyahay oo ku saabsan buuraha iyo kuraha, dooxooyinka iyo togagga, burburka cidla ah iyo magaalooyinka cidla ah ee la dhacay oo lagu qoslay quruumaha idinku wareegsan— ⁵ sidaa darteed, kanu waa waxa Rabbiga Eebbe leeyahay: Dabka masayrkeyga ayaan uga hadlay quruumaha hadhay, iyo Edom oo dhan, kuwaas oo dhulkeyga u qaatay iyaga oo faraxsan oo quudhsan, si ay u dhacaan daaqaheeda.’ ⁶ Sidaa darteed, wax sii sheeg oo ku saabsan dhulka Israa'iil oo ku dheh buuraha iyo kuraha, dooxooyinka iyo togagga: ‘Kanu waa waxa Rabbiga Eebbe leeyahay:

Waxaan ku hadlay cadhadayda masayrka ah maxaa yeelay waxaad u dulqaadateen cayda quruumaha. ⁷ Sidaa darteed, kanu waa waxa Rabbiga Eebbe leeyahay: Waxaan ku dhaartay in quruumaha idinku wareegsan ay sidoo kale u dulqaadan doonaan caydooda. ⁸ Laakiin idinka, buuraha Israa'iilow, waxaad soo saari doontaan laamo oo midho u dhali doontaan dadkayga Israa'iil, waayo, waxay dhowaan u soo noqon doonaan. ⁹ Waayo, anigu waan idinla jiraa, oo waxaan idiin soo jeesan doonaa, oo waa la qodi doonaa oo waa la abuuri doonaa. ¹⁰ Waxaan ku badi doonaa tirada dadka idinku, guriga oo dhan ee Israa'iil, dhammaantiis; magaalooyinku waa la degganaan doonaa oo burburkuna waa la dhisid doonaa. ¹¹ Waxaan ku kordhin doonaa tirada dadka iyo xoolaha idinku, oo waxay noqon doonaan midho dhal iyo taran. Waxaan idinku dejin doonaa sidii waagii hore oo kale oo waxaan idin barwaaqayn doonaa intii hore ka badan. Markaas waxaad ogaan doontaan inaan anigu ahay Rabbiga. ¹² Waxaan sabab u noqon doonaa in dadkayga Israa'iil ay idinku socdaan; way idin hantiyi doonaan, oo waxaad noqon doontaan dhaxalkooda; mar dambe uma dhiman doontaan carruur. ¹³ Kanu waa waxa Rabbiga Eebbe leeyahay: Sababta oo ah dadka waxay idinku yidhaahdeen, “Waxaad liqdaa dadka oo waxaad ka dhimanaysaa quruuntaada carruur,” ¹⁴ sidaa darteed, mar dambe ma liqi doontaan dadka ama ma dhiman doontaan quruuntiina carruur, ayaa Rabbiga Eebbe leeyahay. ¹⁵ Mar dambe idiin ma maqashiin doono cayda quruumaha, mana dulqaadan doontaan quudhsiga dadka ama ma sabab u noqon doontaan in quruuntiinnu mar kale turunturooto, ayaa Rabbiga Eebbe leeyahay.” ¹⁶ Eraygii Rabbiga ayaa mar kale ii yimid, isagoo leh, ¹⁷ “Wiilka Aadanaha, markii guriga Israa'iil ay ku noolaayeen dhulkooda, waxay nijaaseeyeen dhaqankooda iyo falalkooda; jidkoodu wuxuu ahaa sida wasakhnimada naagta nijaaskeeda hortayda. ¹⁸ Sidaas darteed waxaan ku shubay cadhadayda dhiigga ay ku daadiyeen dhulka iyo maxaa yeelay waxay ku nijaaseeyeen sanamyadooda. ¹⁹ Waxaan ku kala firdhiyey quruumaha dhexdooda, oo waxay ku kala firdhiseen waddamada; waxaan ku xukumay iyaga sida dhaqankooda iyo falalkooda. ²⁰ Oo meel kasta oo ay quruumaha dhex mareen, waxay nijaaseeyeen magacayga quduuska ah, waayo waxaa laga yidhi iyaga, ‘Kuwani waa dadkii Rabbiga, haddana waa inay ka tagaan dhulkiisa.’ ²¹ Laakiin waxaan u damqaday magacayga quduuska ah, kaas

oo guriga Israa'iil ay ku nijaaseeyeen quruumaha dhexdeeda halkaas oo ay tageen. ²² Sidaa darteed, waxaad ku tidhaahdaa guriga Israa'iil, 'Kanu waa waxa Rabbiga Eebbe leeyahay: Ma aha idinka dartiis, guriga Israa'iilow, inaan wax u qabanayo, laakiin magacayga quduuska ah, kaas oo aad ku nijaaseeyeen quruumaha dhexdeeda halkaas oo aad tageen. ²³ Waxaan quduuseyn doonaa magacayga weyn, kaas oo quruumaha dhexdeeda lagu nijaaseeyey, kaas oo aad ku nijaaseeyeen dhexdeeda. Markaas quruumuhu waxay ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga, ayaa Rabbiga Eebbe leeyahay, markaan dhexdiinna ku quduuseeyo hortooda. ²⁴ Waayo, waxaan idinka soo qaadi doonaa quruumaha dhexdooda, waxaan idinka soo ururin doonaa dhulalka oo dhan, oo waxaan idinku soo celin doonaa dhulkiinna. ²⁵ Waxaan idinku saydhi doonaa biyo nadiif ah, oo waad nadiifi doontaan; waxaan idinka nadiifin doonaa dhammaan wasakhnimadiinna iyo dhammaan sanamyadiinna. ²⁶ Waxaan idin siin doonaa qalbi cusub oo waxaan idinku abuuri doonaa ruux cusub; waxaan idinka qaadi doonaa qalbiga adadag oo waxaan idin siin doonaa qalbi jilicsan. ²⁷ Oo waxaan idinku dhex dhigi doonaa Ruuxayga oo waxaan sabab u noqon doonaa inaad raacdaan xeerarkayga oo aad si taxaddar leh u dhawrtid sharcigayga. ²⁸ Markaas waxaad ku noolaandoontaan dhulka aan siiyey awoyayaashiin; waxaad noqon doontaan dadkayga, oo aniguna waxaan noqon doonaa Eebbehehen. ²⁹ Waxaan idinka badbaadin doonaa dhammaan wasakhnimadiinna. Waxaan ugu yeeri doonaa hadhuudhka oo waxaan ka dhigi doonaa mid badan, mana keeni doono abaar idinku. ³⁰ Waxaan kordhin doonaa midhaha geedaha iyo waxsoosaarka beeraha, si aydan mar dambe ugu dulqaadan ceebta quruumaha sababta abaarta. ³¹ Markaas waxaad xusuusan doontaan jidalkiinna xun iyo falalkiinna aan fiicnayn, oo waxaad nacaysaan naftiinna dembiyadiinna iyo dhaqannadiinna karaahiyada ah. ³² Waxaan doonayaa inaad ogaataan inaan u qabanaynin idinka dartiis, ayaa Rabbiga Eebbe leeyahay. Isku ceeba oo isku xishooda dhaqankiinna, guriga Israa'iilow! ³³ Kanu waa waxa Rabbiga Eebbe leeyahay: Maalinta aan idinka nadiifiyo dhammaan dembiyadiinna, waxaan dib u dejin doonaa magaalooyinkiinna, oo burburkuna waa la dhihi doonaa. ³⁴ Dhulka cidla ah waa la beeran doonaa halkii uu cidla ahaan lahaa hortooda kuwa soo mara. ³⁵ Waxay odhan doonaan, 'Dhulkan cidla

ahaa wuxuu noqday sida Beerta Cadan; magaalooyinkii burburay, cidla ahaa, oo la burburiyey hadda waa la xoojiyey oo waa la deggan yahay.' ³⁶ Markaas quruumaha idinku wareegsan ee hadhay waxay ogaan doonaan inaan anigu, Rabbiga, aan dib u dhisay wixii la burburiyey oo aan dib u beeray wixii cidla ahaa. Aniga, Rabbiga, ayaan hadlay, oo waan samayn doonaa.' ³⁷ Kanu waa waxa Rabbiga Eebbe leeyahay: Mar kale waxaan ka jawaabi doonaa codsiga guriga Israa'iil oo waxaan u qaban doonaa tan iyaga: Waxaan kordhin doonaa dadkooda sida adhiga. ³⁸ Sida adhyada allabariga, sida adhyada Yerusaaalem xilligeeda ciidaha loo qondeeyey, sidaas oo kale magaalooyinkii qashinka ahaa waxaa lagu buuxin doonaa adhyada dadka. Markaas waxay ogaan doonaan inaan anigu ahay Rabbiga."

37 Gacanta Rabbiga ayaa igu dul ahayd, oo wuxuu i soo saaray Ruuxa Rabbiga, oo wuxuu i dhigay bartamaha dooxada; waxay ahayd mid lafaha ka buuxaan. ² Wuxuu igu wareejiyey hareerahooda, oo waxaan arkay tiro badan oo lafo ah oo ku yaal dusha dooxada; runtii, aad bay u engegnaayeen. ³ Wuxuu i weydiiyey, "Wiilka Aadanaha, ma noolaan karaan lafahan?" Waxaan ugu jawaabay, "Sayidka Eebbe, adiga kaliya ayaa og." ⁴ Markaasuu i amray, "Wax sii sheeg lafahan oo ku dheh, 'Lafaha engenganow, maqla ereyga Rabbiga.'" ⁵ Kanu waa waxa Sayidka Eebbe ku leeyahay lafahan: 'Waxaan idinku sababi doonaa neef inay idinku soo gasho, oo waxaad noolaandoontaan. ⁶ Waxaan idinku xidhayaa seedo, waxaan idinku korin doonaa hilib, waxaan idinku dabooli doonaa maqaarka, oo waxaan idinku ridi doonaa neef si aad u noolaataan. Markaas waxaad garan doontaan inaan anigu ahay Rabbiga.'" ⁷ Sidaas daraaddeed waxaan wax sii sheegay sidii la i amray. Markii aan wax sii sheegayey, waxaa jiray cod, guux, oo lafihii ayaa isu yimid, laftiina lafteeda. ⁸ Waxaan arkay in seedo iyo hilib ay ku samaysmeen, oo maqaarku ku daboolay; si kastaba ha ahaatee, weli neef kuma jirin. ⁹ Markaasuu igu yidhi, "Wax sii sheeg neefta, wax sii sheeg, wiilka Aadanaha, oo ku dheh, 'Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Kaalaya afarta dabaylood, neefow, oo ku neefso kuwaan la laayey, si ay u noolaadaan.'" ¹⁰ Sidaas daraaddeed waxaan wax sii sheegay sidii uu i amray, oo neeftii ayaa ku soo gashay; way noolaadeen oo cagahooda ayay istaageen, ciid aad u weyn. ¹¹ Markaasuu igu yidhi, "Wiilka Aadanaha, lafahan waxay metelaan

guriga oo dhan ee Israa'iil. Waxay yidhaahdaan, 'Lafaheenna waa engeegen, rajadeennii waa luntay; gebi ahaanba waa nala gooyay.' ¹² Sidaas daraaddeed wax sii sheeg oo ku dheh, 'Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Dadkayga, waxaan furi doonaa xabaalihinna oo idinka soo saari doonaa; waxaan idinku celin doonaa dalka Israa'iil. ¹³ Markaas waxaad garan doontaan inaan anigu ahay Rabbiga, marka aan furo xabaalihinna oo idinka soo saaro. ¹⁴ Waxaan idinku ridi doonaa Ruuxayga, oo waxaad noolaandoontaan, oo waxaan idinku dejin doonaa dalkiinna. Markaas waxaad garan doontaan inaan anigu, Rabbiga, hadlay oo sameeyey,' ayuu leeyahay Rabbiga." ¹⁵ Ereyga Rabbiga ayaa mar kale ii yimid: ¹⁶ "Wiilka Aadanaha, qaado ul oo ku qor, 'Yahuudah iyo reer binu Israa'iil ee la socda.' Markaas qaado ul kale oo ku qor, 'Yuusuf, ulkii Efrayim, iyo guriga oo dhan ee Israa'iil ee la socda.' ¹⁷ Iskudarka oo ka dhig mid ul ah si ay gacantaada ugu noqdaan mid. ¹⁸ Marka dadku ku weydiyaan, 'Miyaadan noo sheegi doonin waxa aad ka waddo tan?' ¹⁹ ku dheh, 'Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Waxaan qaadan doonaa ulkii Yuusuf, oo ku jira gacanta Efrayim, iyo qabiilooyinka Israa'iil ee la socda, oo waxaan ku dari doonaa ulkii Yahuudah. Waxaan ka dhigi doonaa mid ul ah, oo waxay noqon doonaan mid gacantayda ku jira.' ²⁰ Ushii aad ku qortay ku hay hortooda. ²¹ Oo ku dheh, 'Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Waxaan ka qaadi doonaa reer binu Israa'iil quruumaha ay tageen, oo waxaan ka soo ururin doonaa dhinac walba oo aan ku celin doonaa dalkooda. ²² Waxaan ka dhigi doonaa hal qaran dhulka, buuraha Israa'iil; oo hal boqor ayaa ka talin doona dhammaantood. Mar dambe ma noqon doonaan laba qaran, mana loo qaybin doono laba boqortooyo. ²³ Mar dambe ma nijaasayn doonaan naftooda sanamyadooda, ama waxyaalaha karaahiyada leh, ama dembiyadooda. Waxaan ka badbaadin doonaa dhammaan dib u dhaca ay ku dembaabeen, oo waan nadii'in doonaa. Waxay noqon doonaan dadkayga, oo anigu waxaan noqon doonaa Eebbahooda. ²⁴ "Adeegahayga Daa'uud ayaa boqor ka noqon doona, oo waxay yeelan doonaan hal adhijir. Waxay raaci doonaan sharcigayga oo aad ugu dadaali doonaan inay ilaaliyaan xeerarkayga. ²⁵ Waxay degganaan doonaan dalka aan siiyey adeegahayga Yacquub, halkaas oo awoyayaashiin degeen. Iyaga, carruurtooda, iyo carruurtooda carruurtooda ayaa halkaas ku noolaan

doona weligood, oo adeegahayga Daa'uud ayaa weligiis amiir u ahaan doona. ²⁶ Waxaan la samayn doonaa axdi nabadeed; waxay noqon doontaa axdi weligiis ah. Waxaan dejin doonaa oo badi doonaa, oo waxaan dhex dhigi doonaa quduuskeyga weligiis. ²⁷ Waxaan dhex degganaan doonaa; waxaan noqon doonaa Eebbahooda, oo iyagu waxay noqon doonaan dadkayga. ²⁸ Markaas quruumaha ayaa garan doonaan inaan anigu, Rabbiga, Israa'iil quduus ka dhigay, marka quduuskeygu dhex joogo weligiis."

38 Fariintii Eebbe ayaa ii timid, iyadoo leh, ² "Wiilka Aadanaha, wejigaaga u jeedi Goog oo ah dalka Maagoog, amiirka sare ee Meshek iyo Tubal, oo ka sii sheeg wax ka gees ah isaga, ³ oo ku dhawaaq: 'Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Bal eeg, waxaan kaa soo horjeedaa, Goog, amiirka sare ee Meshek iyo Tubal. ⁴ Waxaan ku soo jeedin doonaa, waxaan ku gelin doonaa jillaabada daankaaga, oo waxaan kuu soo saari doonaa adiga iyo ciidankaaga oo dhan—fardahaaga iyo fardoolaydaada, dhammaantood si qurux badan u lebbisan, dad badan oo wata gaashaanno iyo gaashaanno yaryar, dhammaantoodna seefo haysta. ⁵ Baasriya, Kuush, iyo Fuud ayaa la jiri doona iyaga, dhammaantoodna waxay wataan gaashaanno iyo koofiyo; ⁶ Goomer oo leh ciidamadeeda oo dhan, iyo Beyt Togarmah oo ka yimid waqooyiga fog oo leh ciidamadeeda oo dhan—quruumo badan oo kula jirta. ⁷ "Is diyaari; diyaar garow, adiga iyo dhammaan ciidammadaada la soo ururiyey, oo iyaga u taliso. ⁸ Maalmo badan ka dib waa lagu soo wici doonaa. Sannadihii dambe, waxaad iman doontaa dhul dagaal laga soo celiyey, oo dadkiisu laga soo ururiyey quruumo badan oo buuraha Israa'iil, oo muddo dheer burburay. Waxaa laga soo saaray quruumaha, oo hadda si ammaan ah ayay u deggan yihiin. ⁹ Adiga iyo ciidammadaada oo dhan iyo quruumaha badan ee kula jira ayaa soo socon doona, oo waxaad u iman doontaan sida duufaan; waxaad noqon doontaan sida daruur dhulka daboolaysa. ¹⁰ 'Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Maalintaas, fikrado ayaa kugu soo bixi doona maskaxdaada, oo waxaad qorsheyn doontaa qorshe shar ah. ¹¹ Waxaad dhahaysaa, "Waxaan ku duuli doonaa dhul aan derbi lahayn; waxaan weerari doonaa dad nabad ah oo aan waxba ka shakin—dhammaantoodna waxay ku nool yihiin iyagoo aan lahayn derbiyo, biraha, ama albaabada. ¹² Waxaan dhici doonaa oo dhici doonaa, waxaan gacantayda ku rogi doona burburka la

dejiyey iyo dadkii laga soo ururiyey quruumaha, kuwaas oo helay xoolo iyo alaabo, oo ku nool bartamaha dunida.”¹³ Sheba iyo Dedaan iyo ganacsatada Taarshiish oo leh tuulooyinkeeda oo dhan ayaa ku weydiin doona, “Ma waxaad u timid inaad dhacdo? Ma waxaad soo ururisay ciidammadaada si aad u dhacdo, si aad u qaadata lacag iyo dahab, si aad u qaadata xoolo iyo alaabo, oo aad u qaadata dhac badan?”¹⁴ “Sidaa darteed, wiilka Aadanaha, sii sheeg oo u dheh Goog: ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Maalintaas marka dadkayga Israa’iil ay si ammaan ah u nool yihiin, miyaadan ka warqabin?’¹⁵ Waxaad ka imaan doontaa meeshii aad ka timid ee waqooyiga fog, adiga iyo quruumo badan oo kula jira, dhammaantoodna fardo saaran, urur weyn, ciidan xoog leh.”¹⁶ Waxaad ku soo socon doontaa dadkayga Israa’iil sida daruur dhulka daboolaysa. Waxay dhici doontaa maalmaha ugu dambeeya inaan kuu keeno dhulkayga, si quruumuhu ay ii aqoonsadaan marka aan quduus ku noqdo adiga hortooda, Goog.”¹⁷ ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Ma adiga ayaa ah kii aan ka hadlay waagii hore anigoo adeegsanaya addoommadayda nebiyada Israa’iil? Waqtigaas, waxay sii sheegayeen sanado badan inaan ku soo kaxayn doono iyaga ka gees ah.”¹⁸ Tani waa waxa dhici doona maalintaas: Marka Goog uu weeraro dhulka Israa’iil, cadhadayda ayaa kici doonta cadhadayda, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe.”¹⁹ Xamaasadayda iyo cadhadayda ololaysa, waxaan ku dhawaaqayaa in maalintaas ay dhulgariir weyn ka dhici doonto dhulka Israa’iil.”²⁰ Kalluunka badda, shimbiraha cirka, xayawaanka duurka, makhluuqa kasta oo dhulka ku socda, iyo aadanaha oo dhan oo wejiga dhulka ku nool ayaa gariiri doona joogitaankayga. Buuraha ayaa la rogi doonaa, dhagaxyada ayaa dumi doona, derbi kastana wuxuu ku dhici doonaa dhulka.”²¹ Waxaan u yeeri doonaa seef ka dhan ah Goog dhammaan buurahayga, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe. Seef nin walba ayaa ka dhanka noqon doonta walaalkiis.”²² Waxaan ku fulin doonaa xukun isaga oo leh belaaayo iyo dhiig daadin; waxaan ku daadin doonaa roobab xoog leh, dhagaxaan baraf ah, iyo baaruud gubanaysa isaga iyo ciidammadiisa iyo quruumaha badan ee la jira.”²³ Sidaas darteed, waxaan muujin doonaa weynaantayda iyo quduusnimadayda, oo waxaan is ogaan doonaa hortooda quruumo badan. Markaasay ogaan doonaan inaan ahay Sayidka.’

“Adiga, inaadana ah, wax sii sheeg oo ka gees ah Goog oo dheh: ‘Kanu waa waxa Sayidka Eebbe leh: Bal eeg, waxaan kaa soo horjeedaa, Goog, amiirka madaxda ah ee Meshek iyo Tubal.”² Waxaan kugu soo jeedin doonaa oo kugu hoggaamin doonaa xadhig, adiga oo ka soo qaadaa waqooyiga fog oo kugu soo horjeedinaya buuraha Israa’iil.”³ Waxaan ka dhufan doonaa qaanso gacantaada bidix iyo fallaadhahaaga oo ka dhici doona gacantaada midig.”⁴ Waxaad ku dhici doontaa buuraha Israa’iil, adiga iyo dhammaan ciidankaaga iyo quruumaha kula jira. Waxaan kuu siin doonaa cunto ahaan dhammaan noocyada shimbiraha hilibka cunna iyo xayawaanka duurjoogta ah.”⁵ Waxaad ku dhici doontaa berrinka furan, waayo, waan ku dhawaaqay, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe.”⁶ Waxaan dab ku soo diri doonaa Maagog iyo kuwa si nabad ah ugu nool xeebaha, oo waxay garan doonaan inaan anigu ahay Eebbe.”⁷ Waxaan magacaaga quduuska ah ka dhigi doonaa mid la yaqaan dadka Israa’iil dhexdooda oo mar dambe uma oggolaan doono in magacaaga quduuska ah la caayo. Quruumuhu waxay ogaan doonaan inaan anigu ahay Eebbe, Kan Quduuska ah ee Israa’iil.”⁸ Waa imanaysaa! Dhab ahaan way dhici doontaa, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe. Tani waa maalintii aan ka hadlay.”⁹ Markaas kuwa ku nool magaaloyinka Israa’iil waxay u bixi doonaan oo hubka u isticmaali doonaan shidaal ahaan oo gubi doonaan—gaashaammada yaryar iyo kuwa waaweyn, qaansooyinka iyo fallaadhaha, ulo dagaal iyo warmaha. Toddoba sannadood ayay u isticmaali doonaan shidaal ahaan.”¹⁰ Uma baahnaan doonaan inay qoryo ka soo ururiyaan beeraha ama ay ka jaraan kaymaha, maxaa yeelay waxay u isticmaali doonaan hubka shidaal ahaan. Waxay dhici doonaan kuwa iyaga dhacay oo dhici doonaan kuwa iyaga dhacay, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe.”¹¹ Maalintaas waxaan Goog siin doonaa meel lagu aaso Israa’iil, dooxada kuwa u socda bari ee badda. Waxay xannibi doontaa jidka socdaalayaasha, maxaa yeelay Goog iyo dhammaan ciidankiisa ayaa halkaas lagu aasi doonaa. Sidaas darteed waxaa loogu yeeri doonaa Dooxada Hamon Goog.”¹² Muddo toddoba bilood ah, guriga Israa’iil ayaa aasi doona si ay dhulka u nadiifiyaan.”¹³ Dhammaan dadka dhulka ayaa aasi doona, maalinta aan muujiyaana ammaantayda waxay u noqon doontaa maalin xusuus leh, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe.”¹⁴ Waxay u magacaabi

doonaan rag si joogto ah u mara dhulka, iyagoo aasaaya kuwa ku hadhay dusha dhulka, si ay u nadiifiyaan. Ka dib toddobada bilood waxay sameyn doonaan baaritaan. ¹⁵ Markay dhulka maraan, qof kasta oo arka laf bini'aadam wuxuu ag dhigi doonaa calaamad ilaa kuwa qodaya ay ku aasan Doxada Hamon Goog, ¹⁶ meel u dhow magaalo la yiraahdo Hamonah. Sidaas ayay dhulka u nadiifin doonaan. ¹⁷ “Inaadanaha ah, kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: U yeer dhammaan noocyada shimbiraha iyo dhammaan xayawaanka duurjoogta ah: ‘Isugu soo urura oo kaalaya allabariga weyn ee aan idiin diyaariyay, allabariga weyn ee buuraha Israa'iil. Halkaas waxaad ku cuni doontaan hilib oo cabi doontaan dhiig. ¹⁸ Waxaad cuni doontaan hilibka ragga xoogga leh oo cabi doontaan dhiigga amiirrada dhulka sida haddii ay yihiin wan iyo neef, riyo iyo dibi—dhammaantood xoolo la daryeelay oo ka yimid Baashaan. ¹⁹ Allabariga aan idiin diyaariyay, waxaad cuni doontaan baruur ilaa aad ka buuxsantaan oo cabi doontaan dhiig ilaa aad ka sakhraantaan. ²⁰ Miiskayga waxaad ka cuni doontaan faras iyo fardooley, rag xoog leh iyo askar nooc kasta ah,’ ayuu leeyahay Sayidka Eebbe. ²¹ Waxaan ku soo bandhigi doonaa ammaantayda quruumaha dhexdooda, dhammaan quruumaha waxay arki doonaan xukunka aan fuliyo iyo gacanta aan ku saaro. ²² Laga bilaabo maalintaas, guriga Israa'iil waxay garan doonaan inaan anigu ahay Eebbe, Ilaahooda. ²³ Quruumuhu waxay fahmi doonaan in guriga Israa'iil loo kaxeeyay maxaabiis ahaan sababo la xiriira xumaantooda, maxaa yeelay waxay ahaayeen kuwo aan daacad ahayn aniga. Sidaas darteed waxaan wejigayga ka qariyay iyaga oo u dhiibay cadaawayaashooda, dhammaantoodna seef bay ku dhaceen. ²⁴ Waxaan ula dhaqmay iyaga sida ay u ahaayeen wasakh iyo dembiyadooda, waxaanan wejigayga ka jeediyay iyaga. ²⁵ Sidaas darteed kanu waa waxa Sayidka Eebbe leeyahay: Hadda waxaan soo celin doonaa barwaaqada Yacquub oo waxaan u naxariisan doonaa guriga Israa'iil oo dhan, waxaan u noqon doonaa mid xaasidnimo leh magacaaga quduuska ah. ²⁶ Mar dambe ma xusuusan doonaan ceebtooda iyo dhammaan daacad-darradii ay i tusay markii ay si nabad ah ugu noolaayeen dhulkooda iyagoo aan cidna ka cabsanayn. ²⁷ Markaan ka soo celiyo quruumaha oo aan ka soo ururiyo dhulalka cadaawayaashooda, waxaan ku muujin doonaa quduusnimadayda iyaga hortooda quruumo badan. ²⁸

Markaasay garan doonaan inaan anigu ahay Eebbe, Ilaahooda, maxaa yeelay in kastoo aan u diray maxaabiis ahaan quruumaha dhexdooda, waxaan ku soo ururin doonaa dhulkooda, iyagoo aan cidna ka harin. ²⁹ Mar dambe wejigayga kama qarin doono iyaga, maxaa yeelay waxaan ku shubi doonaa Ruuxayga guriga Israa'iil, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe.”

40

Sannaddii shan iyo labaatanaad oo maxaabiisnimadayadii, bilowgii sannadka, maalintii tobnaad ee bisha, sannaddii afar iyo tobnaad ka dib markii magaaladii la qabsaday, maalintaas qudheeda gacantii Rabbiga ayaa igu soo degtay, oo isna halkaas ayuu i geeyey. ² Aragtiyadii Eebbe, wuxuu i geeyey dalka Israa'iil oo wuxuu i saaray buur aad u sarraysa, oo dhinaca koonfureed waxaa yiil wax u eg dhisme magaalo. ³ Wuxuu i geeyey halkaas, oo bal eeg, waxaa joogay nin muuqaal ahaan u eg naxaas, oo xadhig linen ah iyo ushe cabbirid ah gacanta ku haysta, oo wuxuu taagnaa iridda laga galo. ⁴ Ninkii wuxuu igu yidhi, Wiilka Aadamow, indahaaga ku fiirso, dhegahaagana ku maqlo, oo fiiro gaar ah u yeelo wax kasta oo aan ku tusi doono, waayo, halkan waxaa lagu keenay si aan kuugu tuso. Guriga Israa'iilna u sheeg wax kasta oo aad aragto. ⁵ Oo bal eeg, waxaa yiil derbi hareeraha macbudka, oo usha cabbiridda ee ninku gacanta ku haystay waxay ahayd lix dhudhun oo dheer, dhudhunkasta oo dhudhun iyo far ballaadh ah. Wuxuu cabbiray derbiga; wuxuu ahaa hal ushe oo ballaadhan iyo hal ushe oo dheer. ⁶ Markaasuu u dhaqaaqay iridda dhinaca bari, wuxuu kor u qaaday jaranjaradeeda, oo wuxuu cabbiray meel bannaan oo iridda; waxay ahayd hal ushe oo qoto dheer. ⁷ Qolalkii waardiyaasha waxay ahaayeen hal ushe oo dheer iyo hal ushe oo ballaadhan, oo waxaa u dhexeeyay shan dhudhun oo u dhexeeya qolalkii waardiyaasha. Meesha bannaan ee iridda ku xigtay balbalada dhinaca gudaha waxay ahayd hal ushe. ⁸ Markaasuu cabbiray balbalada iridda dhinaca gudaha; ⁹ waxay ahayd siddeed dhudhun oo qoto dheer, oo tiirarkeeda waxay ahaayeen laba dhudhun oo ballaadhan. Balbalada iridda waxay u jeedday dhinaca gudaha. ¹⁰ Iridda bari waxay lahayd saddex qol oo waardiye dhinac kasta; dhammaantood waxay lahaayeen cabbir isku mid ah, oo wejiyada derbiyada soo baxaya dhinac kasta waxay lahaayeen cabbir isku mid ah. ¹¹ Wuxuu cabbiray ballaca iridda laga galo;

Yexesqeel

waxay ahayd toban dhudhun, dhererkeeduna wuxuu ahaa saddex iyo toban dhudhun.¹² Hortooda qol kasta waxaa yiil derbi xannibaya oo hal dhudhun oo dheer, qolalkii waardiyayaashuna waxay ahaayeen lix dhudhun oo labajibbaaran.¹³ Wuxuu cabbiray iridda laga galo saqafka qol waardiye ilaa saqafka qolkii ka soo horjeeday; masaafadu waxay ahayd shan iyo labaatan dhudhun laga bilaabo albaabka ilaa albaabka ka soo horjeeda.¹⁴ Wuxuu cabbiray tiirarkii dhinaca lixdan dhudhun oo dheer; iridda laga galo waxay ku fiday hareeraha ilaa tiirarka dhinaca ee barxadda.¹⁵ Masaafada laga bilaabo iridda laga galo ilaa dhamaadka fog ee balbalada gudaha waxay ahayd konton dhudhun.¹⁶ Waxaa jirey daaqqado la xidhay qolalkii waardiyayaasha iyo tiirarkooda dhinacyada gudaha iridda laga galo oo dhan, iyo sidoo kale balbalada. Meelaha bannaan ee hareeraha waxay u jeedeen dhinaca gudaha, wejiyada derbiyada soo baxayana waxaa lagu qurxiyey geedo timireed.¹⁷ Markaasuu i geeyey barxadda dibadda. Waxaa jirey qolal iyo sagxad la dhisay hareeraha barxadda; soddon qol ayaa u jeeday sagxadda.¹⁸ Sagxadda, oo ahayd sagxadda hoose, waxay ahayd dhinacyada iridda laga galo waxayna la mid ahayd dhererka iridda laga galo.¹⁹ Markaasuu cabbiray masaafada laga bilaabo hortii iridda hoose ilaa hortii iridda dibadda ee barxadda gudaha; waxay ahayd boqol dhudhun dhinaca bari iyo dhinaca woqooyi labadaba.²⁰ Markaasuu cabbiray dhererka iyo ballaca iridda woqooyi ee u horseedayna barxadda dibadda.²¹ Qolalkii waardiyayaashu—saddex dhinac kasta—tiirarkeedii iyo balbaladeedu waxay lahaayeen cabbir isku mid ah sida iriddii hore. Waxay ahayd konton dhudhun oo dheer iyo shan iyo labaatan dhudhun oo ballaadhan.²² Daaqadaha, balbaladeeda, iyo qurxinta geedaha timirta waxay lahaayeen cabbir isku mid ah sida iridda u jeedda bari. Todoba jaranjaro ayaa u horseeday, oo balbaladeedu waxay ahayd hortooda.²³ Irid u jeedda barxadda gudaha waxay u jeedday iridda woqooyi, oo la mid ah tan bari. Wuxuu cabbiray laga bilaabo hal irid ilaa tan ka soo horjeeda; waxay ahayd boqol dhudhun.²⁴ Markaasuu i geeyey dhinaca koonfureed, oo bal eeg, waxaa yiil irid u jeedda koonfureed. Wuxuu cabbiray tiirarkeedii iyo balbaladeeda, waxayna lahaayeen cabbir isku mid ah sida kuwa kale.²⁵ Irida laga galo iyo balbaladeeda waxay lahaayeen daaqqado hareeraha oo dhan, sida daaqqadaha kale. Waxay ahayd konton

dhudhun oo dheer iyo shan iyo labaatan dhudhun oo ballaadhan.²⁶ Waxaa jirey todoba jaranjaro oo u horseedda, oo balbaladeedu waxay ahayd hortooda; waxay lahayd qurxinta geedaha timirta ee tiirarkeedii dhinacyada, mid kasta dhinac.²⁷ Barxadda gudaha sidoo kale waxay lahayd irid u jeedda koonfureed, oo wuxuu cabbiray laga bilaabo iriddan ilaa iridda dibadda ee dhinaca koonfureed; masaafadu waxay ahayd boqol dhudhun.²⁸ Markaasuu i geeyey barxadda gudaha ee iridda koonfureed, oo wuxuu cabbiray iridda koonfureed; waxay lahayd cabbir isku mid ah sida kuwa kale.²⁹ Qolalkii waardiyayaashu, tiirarkeedii, iyo balbaladeedu waxay lahaayeen cabbir isku mid ah sida kuwa kale. Irida laga galo iyo balbaladeeda waxay lahaayeen daaqqado hareeraha oo dhan. Waxay ahayd konton dhudhun oo ballaadhan.³⁰ Balbalada iridda laga galo ee hareeraha barxadda gudaha waxay ahayd shan iyo labaatan dhudhun oo ballaadhan iyo shan dhudhun oo qoto dheer.³¹ Balbaladeedu waxay u jeedday barxadda dibadda; geedo timireed ayaa lagu qurxiyey tiirarkeedii dhinacyada, oo waxaa u horseeday siddeed jaranjaro.³² Markaasuu i geeyey barxadda gudaha ee dhinaca bari, oo wuxuu cabbiray iridda laga galo; waxay lahayd cabbir isku mid ah sida kuwa kale.³³ Qolalkii waardiyayaashu, tiirarkeedii, iyo balbaladeedu waxay lahaayeen cabbir isku mid ah sida kuwa kale. Irida laga galo iyo balbaladeeda waxay lahaayeen daaqqado hareeraha oo dhan. Waxay ahayd konton dhudhun oo dheer iyo shan iyo labaatan dhudhun oo ballaadhan.³⁴ Balbaladeedu waxay u jeedday barxadda dibadda; geedo timireed ayaa lagu qurxiyey tiirarkeedii dhinacyada, oo waxaa u horseeday siddeed jaranjaro.³⁵ Markaasuu i geeyey iridda woqooyi oo wuxuu cabbiray. Waxay lahayd cabbir isku mid ah sida kuwa kale,³⁶ sida qolalkii waardiyayaashu, tiirarkeedii, iyo balbaladeeda, oo waxay lahaayeen daaqqado hareeraha oo dhan. Waxay ahayd konton dhudhun oo ballaadhan.³⁷ Balbaladeedu waxay u jeedday barxadda dibadda; geedo timireed ayaa lagu qurxiyey tiirarkeedii dhinacyada, oo waxaa u horseeday siddeed jaranjaro.³⁸ Qol leh albaab ayaa ku yiil tiirarkii dhinacyada ee iridda, halkaas oo ay ku maydhi jireen qurbaannadii la gubay.³⁹ Balbalada iridda laga galo waxaa yiil laba miis dhinac kasta, oo loo isticmaali jiray gowraca qurbaannadii la gubay, qurbaannadii

dembiga, iyo qurbaannadii eedda. ⁴⁰ Dhinaca dibadda, marka la fuulo iridda laga galo ee iridda woqooyi, waxaa yiil laba miis, iyo dhinaca kale ee balbalada iridda waxaa yiil laba miis. ⁴¹ Sidaas daraadeed waxaa jirey afar miis dhinac kasta oo iridda laga galo iyo afar miis dhinaca kale—sideed miis oo dhan—oo lagu gowraco qurbaannada. ⁴² Waxaa kale oo jirey afar miis oo dhagax la xardhay oo loogu talagalay qurbaannada la gubay, mid kasta oo dhudhun iyo badh dheer, dhudhun iyo badh ballaadhan, iyo dhudhun dheer. Waxaa korkooda lagu dhigay alaabtii loogu talagalay diyaarinta qurbaannada la gubay iyo qurbaannada kale. ⁴³ Gabatooyin laba farood leh, mid kasta oo far ballaadhan ah, ayaa derbiga ku xidhnaa hareeraha oo dhan. Miisaska waxaa loogu talagalay hilibka qurbaannada. ⁴⁴ Dibadda iridda gudaha, gudaha barxadda gudaha, waxaa yiil qolal loogu talagalay heesayaaasha, mid ka mid ah oo ku yiil dhinaca iridda woqooyi oo u jeedda koonfureed, mid kalena dhinaca iridda koonfureed oo u jeedda woqooyi. ⁴⁵ Wuxuu igu yidhi, “Qolka u jeedda koonfureed waxaa loogu talagalay wadaaddada mas’uulka ka ah macbudka, ⁴⁶ iyo qolka u jeedda woqooyi waxaa loogu talagalay wadaaddada mas’uulka ka ah meesha allabariga. Kuwaas waa wiilashii Saadooq, oo ah kaliya reer Laawi ee u dhowaan kara Rabbiga si ay ugu adeegaan hortiiisa.” ⁴⁷ Wuxuu cabbiray barxadda; waxay ahayd laba jibbaaran oo qumman, boqol dhudhun oo dheer iyo boqol dhudhun oo ballaadhan. Meesha allabariguna waxay ku tiil hortii macbudka. ⁴⁸ Wuxuu i geeyey balbalada macbudka oo wuxuu cabbiray tiirarkii balbalada; waxay ahaayeen shan dhudhun oo ballaadhan dhinac kasta. Ballaca albaabka waa afar iyo toban dhudhun, oo derbiyada soo baxayana waxay ahaayeen saddex dhudhun oo ballaadhan dhinac kasta. ⁴⁹ Balbaladu waxay ahayd labaatan dhudhun oo ballaadhan iyo kow iyo toban dhudhun laga bilaabo hore ilaa gadaal. Waxaa lagu gaadhi jiray jaranjaro, oo waxaa yiil tiirar dhinac kasta oo tiirarkii balbalada.

41 Markaasaa ninkii wuxuu i geeyey meesha quduuska ah, wuuna cabbiray tiirarkii dhinacyada; tiir kasta oo dhinac ah wuxuu ahaa lix dhudhun ballac. ² Albaabkii wuxuu ahaa toban dhudhun ballac, dhinacyaduna waxay ahaayeen shan dhudhun midkiiba. Wuxuu cabbiray meesha quduuska ah, taas oo ahayd afartan dhudhun dherer iyo labaatan dhudhun ballac. ³

Markaasuu u dhaqaaqay aagga gudaha oo wuxuu cabbiray albaabbadii, mid kasta oo laba dhudhun ballac ah. Albaabkii wuxuu ahaa lix dhudhun ballac, derbiyada soo baxayana waxay ahaayeen toddoba dhudhun ballac. ⁴ Wuxuu cabbiray meesha quduuska ah ee gudaha, taas oo ahayd labaatan dhudhun dherer iyo labaatan dhudhun ballac, hortii hoolka weyn. Wuxuu igu yidhi, “Kani waa Meesha Quduuska ah ee ugu Quduusan.” ⁵ Wuxuu cabbiray derbiga macbudka, kaas oo ahaa lix dhudhun dhumuc, iyo qolalka dhinacyada, kuwaas oo ahaa afar dhudhun ballac oo ku wareegsan macbudka. ⁶ Qolalka dhinacyadu waxay ahaayeen saddex dabaq, oo mid kastaaba wuxuu lahaa soddon qol. Waxay ku tiirsanaayeen meelaha ku wareegsan derbiga macbudka, laakiin taageerayaashu kuma dhex jirin derbiga macbudka laftiisa. ⁷ Qolalka dhinacyadu waxay sii ballaaranayeen marka la korayo dabaq kasta. Dhismaha waxaa loo dhisay heerar, taasoo u oggolaanaysa qolalka inay ballaaraan marka la korayo. Jaranjaradu waxay ka socotay heerka ugu hooseeya ilaa heerka ugu sarreeya iyada oo loo marayo heerka dhexe. ⁸ Waxaan arkay in macbudku leeyahay saldhig kor u qaadan oo ku wareegsan, taasoo samaynaysa aasaaska qolalka dhinacyada; saldhigan wuxuu ahaa ul buuxda oo lix dhudhun dheer ah. ⁹ Derbiga dibadda ee qolalka dhinacyadu wuxuu ahaa shan dhudhun dhumuc. Meesha bannaan ee u dhaxaysa qolalka dhinacyada macbudka ¹⁰ iyo qolalka dibadda waxay ahayd labaatan dhudhun ballac oo ku wareegsan macbudka. ¹¹ Waxaa jiray albaabbo u furan qolalka dhinacyada ee meesha bannaan, midna wuxuu u jeedaa waqooyi, midna wuxuu u jeedaa koonfur; ballaca meesha bannaan wuxuu ahaa shan dhudhun oo ku wareegsan. ¹² Dhismaha u jeedda barxadda macbudka ee dhinaca galbeed wuxuu ahaa toddobaatan dhudhun ballac, derbigiisuna wuxuu ahaa shan dhudhun dhumuc iyo dhererkiisu wuxuu ahaa sagaashan dhudhun. ¹³ Wuxuu cabbiray macbudka, kaas oo ahaa boqol dhudhun dherer, iyo barxadda iyo dhismaha derbiyadiisa waxayna ahaayeen boqol dhudhun dherer. ¹⁴ Dhinaca bari ee barxadda macbudka, oo ay ku jirto hore ee macbudka, wuxuu cabbirkoodu ahaa boqol dhudhun. ¹⁵ Wuxuu cabbiray dhererka dhismaha u jeedda barxadda ee gadaasha macbudka, oo ay ku jiraan qolalkii dhinacyada mid kasta; wuxuu ahaa boqol dhudhun. Tani waxay ku jirtay hoolka weyn, meesha

quduuska ah ee gudaha, iyo barxadda u jeedda barxadda. ¹⁶ Jaranjarada, daaqaadaha cidhiidhiga ah, iyo qolalka ku wareegsan saddexdooda waxaa lagu dahaadhay alwaax laga bilaabo dhulka ilaa daaqaadaha, kuwaas oo daboolnaa. ¹⁷ Kor albaabka laga galo meesha quduuska ah ee gudaha iyo derbiyada, gudaha iyo dibadda labadaba, xilliyo joogto ah, waxaa lagu cabbiray farshaxanno. ¹⁸ Karuubiim iyo geedo timireed ayaa lagu xardhay, geed timireed kasta oo u dhexeeya karuub kasta. Karuub kasta wuxuu lahaa laba wejigo: ¹⁹ Wejiga aadanaha wuxuu u jeedaa geedka timirta dhinac ka mid ah, wejiga libaaxana wuxuu u jeedaa geedka timirta dhinaca kale. Kuwani waxay ku xardhanaayeen hareeraha macbudka. ²⁰ Laga bilaabo sagxadda ilaa kor albaabka laga galo, karuubiim iyo geedo timireed ayaa lagu xardhay derbiyada meesha quduuska ah. ²¹ Albaabbada meesha quduuska ah waxay ahaayeen afar gees, muuqaalka albaabbada Meesha Quduuska ah ee ugu Quduusanna waa la mid ahaa. ²² Waxaa jiray meel allabari oo alwaax ah oo saddex dhudhun dheer iyo laba dhudhun afar gees ah; geesiihiisa, saldhigiisa, iyo dhinacyadiisuba waxay ahaayeen alwaax. Wuxuu igu yidhi, “Kani waa miiska hortiisa Eebbe.” ²³ Meesha quduuska ah iyo Meesha Quduuska ah ee ugu Quduusanba waxay lahaayeen albaabbo laba jibbaaran. ²⁴ Albaab kasta wuxuu lahaa laba qaybood, laba qaybood oo la isku laabi karo albaab kasta. ²⁵ Karuubiim iyo geedo timireed ayaa lagu xardhay albaabbada hoolka weyn, oo la mid ah kuwa derbiyada, waxaana jiray alwaax kor ku yaal hortii barxadda. ²⁶ Daaqado shabag leh iyo geedo timireed ayaa qurxiyey derbiyada dhinacyada barxadda dhinac kasta, iyo sidoo kale qolalka dhinacyada macbudka iyo jaranjarada.

42 Markaasuu i kaxeeyey oo i saaray barxadda dibadda, dhinaca woqooyi, oo wuxuu i keenay qolalka ka soo horjeeda aagga gooni ah iyo dhismaha dhinaca woqooyi. ² Dhismaha wuxuu ahaa boqol dhudhun dhererkiisu isagoo wejigiisu u jeeddo woqooyi, wuxuuna ahaa konton dhudhun ballaadhihiisu. ³ Wuxuu ka soo horjeeday labaatan dhudhun ee barxadda gudaha iyo ka soo horjeedka laamiga barxadda dibadda, balakoonka ayaa ka soo horjeeday balakoonka saddex dabaq. ⁴ Hortooda qolalka waxaa jiray dariiq gudaha ah oo toban dhudhun ballaadhihiisu yahay iyo boqol dhudhun dhererkiisu yahay, oo albaabbadu waxay u jeede

woqooyi. ⁵ Qolalka sare waxay ahaayeen kuwo cidhiidhi ah marka loo eego kuwa hoose, maadaama balakoonnada ay ka qaateen meel ka badan kuwa hoose iyo kuwa dhexe. ⁶ Qolalka sare waxay ahaayeen kuwo ka sii jeeda kuwa hoose iyo kuwa dhexe, maadaama aysan lahayn tiirar sida barxadaha, taasoo ka dhigtay inay yar yihiin dhulka. ⁷ Waxaa jiray derbi dibadda ah oo u dhigma qolalka iyo barxadda dibadda, oo ku fidsan konton dhudhun hortooda qolalka. ⁸ Dhererka qolalka ee ka soo horjeeda barxadda dibadda wuxuu ahaa konton dhudhun, halka kuwa ka soo horjeeda quduuska ay ahaayeen boqol dhudhun dhererkiisu. ⁹ Waxaa jiray albaab dhinaca bari, hoostooda qolalkan, marka la soo galo barxadda dibadda. ¹⁰ Dhinaca koonfureed, dhererka derbiga barxadda, oo ka soo horjeeda aagga gooni ah iyo dhismaha, waxaa jiray qolal. ¹¹ Dariiqii hortooda wuxuu la mid ahaa qolalka dhinaca woqooyi, oo leh isla dherer, ballac, baxsiyo, iyo cabbirro. ¹² Albaabbada qolalka dhinaca koonfureed waxay la mid ahaayeen kuwa dhinaca woqooyi, oo leh albaab bilowga dariiq u dhigma derbiga ku fidsan bari. ¹³ Markaasuu igu yidhi, “Qolalka woqooyi iyo koonfureed ee ka soo horjeeda aagga gooni ah waa qolal quduus ah halkaasoo wadaaddada u soo dhowaada Eebbe ay ku cuni doonaan allabaryada ugu quduusan. Halkaasay ku dhigi doonaan allabaryada ugu quduusan—allabaryada hadhuudhka, allabaryada dembiga, iyo allabaryada dembi dhaafka—waayo, meesha waa quduus. ¹⁴ Markay wadaaddadu galaan meelaha quduuska ah, waa inayna gelin barxadda dibadda iyagoo aan ka tegin dharka ay ku adeegaan, waayo, kuwaas waa quduus. Waa inay xidhaan dhar kale ka hor inta aysan u soo dhowaan meelaha loogu talagalay dadka.” ¹⁵ Markuu dhammeeyey cabbirka aagga gudaha ee macbudka, wuxuu i kaxeeyey oo i saaray albaabka bari wuxuuna cabbiray aagga oo dhan. ¹⁶ Wuxuu cabbiray dhinaca bari isagoo isticmaalaya ul cabbir, wuxuuna ahaa shan boqol dhudhun. ¹⁷ Wuxuu cabbiray dhinaca woqooyi, wuxuuna ahaa shan boqol dhudhun iyadoo la isticmaalayo ul cabbir. ¹⁸ Wuxuu cabbiray dhinaca koonfureed, wuxuuna ahaa shan boqol dhudhun iyadoo la isticmaalayo ul cabbir. ¹⁹ Wuxuu u jeestay dhinaca galbeed oo cabbiray, wuxuuna ahaa shan boqol dhudhun iyadoo la isticmaalayo ul cabbir. ²⁰ Sidaasuu u cabbiray aagga afarta dhinac oo dhan. Waxay lahayd derbi ku wareegsan, shan boqol dhudhun dhererkiisu iyo shan

boqol dhudhun ballaadhkiisu, si loo kala saaro quduuska iyo caadiga.

43 Markaasuu i geeyey iridda u jeedda bari. ² Oo bal eeg, ammaanta Eebbe ee reer binu Israa'iil ayaa ka imanaysa bari. Codkiisuna wuxuu la mid ahaa codka biyo badan, dhulkuna wuxuu ku iftiimay ammaantiisa. ³ Aragtidii aan arkay waxay la mid ahayd aragtidii aan arkay markuu yimid inuu magaalada baabbi'yo, iyo sidii aragtidii aan ku arkay webiga Keebaar agtiisa; markaasaan wejigayga ku dhacay. ⁴ Oo ammaantii Rabbiga ayaa macbudka ka gashay iridda u jeedda bari. ⁵ Ruuxii ayaa i qaaday oo i geeyey barxadda gudaha, oo bal eeg, ammaantii Rabbiga ayaa buuxisay macbudka. ⁶ Markaasaan maqlay qof iga hadlayo gudaha macbudka, iyadoo ninkii agtayda taagan yahay. ⁷ Wuxuu igu yidhi, "Wiilka Aadanaha, kani waa meesha carshigayga iyo meesha cagahayga, halkaas oo aan ku dhex degganaan doono reer binu Israa'iil weligood. Guriga Israa'iil mar dambe ma nijaasayn doonaan magacayga quduuska ah, iyaga iyo boqorradooduba, sinadooda ama meydadka boqorradooda markay dhintaan. ⁸ Markay meelooda ku xigaan meeshayda iyo tiirarkooda agtiisa tiirarkayga, iyadoo kaliya derbi iga dhexeeyo aniga iyo iyaga, waxay nijaaseeyeen magacayga quduuska ah xumaantooda. Sidaas daraaddeed waxaan ku baabbi'iyey cadhadayda. ⁹ Ha iska fogeeyaan falalkooda aan daacadda ahayn iyo meydadka boqorradooda oo iga fogeeya, oo waxaan ku dhex degganaan doonaa iyaga weligood. ¹⁰ "Adiguna, wiilka Aadanaha, u sharax macbudka guriga Israa'iil, si ay ugu ceeboobaan dembiyadooda, oo ha qiyaasaan qorshaha. ¹¹ Haddii ay ka xishoodaan wixii ay sameeyeen oo dhan, u sheeg naqshadda macbudka—qaab dhismeedkiisa, meelaha laga baxo iyo laga galo, naqshaddiisa oo dhan, dhammaan xeerarkiisa iyo shuruudiisa. Ku qor waxyaalahan hortooda, si ay u ilaaliyaan naqshaddiisa oo dhan oo ay u raacaan dhammaan xeerarkiisa. ¹² Kanu waa sharciga macbudka: aagga oo dhan ee dusha buurta ku wareegsan waa inuu ahaado mid aad u quduus ah. Bal eeg, kani waa sharciga macbudka. ¹³ "Kuwani waa cabbirrada allabariga ee dhudhun dheer (dhudhunka oo ah dhudhun iyo ballac gacan): salka waa inuu ahaado dhudhun qoto dheer iyo dhudhun ballaaran, oo leh xuduud hal gacan ah oo hareerhiisa ah. Kanu waa dhererka allabariga: ¹⁴ Laga soo bilaabo salka dhulka ilaa jaranjarada hoose waa laba dhudhun oo dheer,

jaranjaraduna waa dhudhun ballaaran. Laga soo bilaabo jaranjarada yar ilaa jaranjarada weyn waa afar dhudhun oo dheer, jaranjaraduna sidoo kale waa dhudhun ballaaran. ¹⁵ Meesha allabariga waa inay ahaato afar dhudhun oo dheer, afar geesna waa inay ka soo baxaan meesha allabariga. ¹⁶ Meesha allabariga waa inay ahaato afar gees, laba iyo toban dhudhun oo dheer iyo laba iyo toban dhudhun oo ballaaran. ¹⁷ Jaranjarada sare sidoo kale waa inay ahaato afar gees, afar iyo toban dhudhun oo dheer iyo afar iyo toban dhudhun oo ballaaran. Hareeraha allabariga waxaa ku wareegsan god hal dhudhun ah oo leh xuduud nus dhudhun ah. Jaranjarada allabariguna waa inay u jeeddaa bari." ¹⁸ Markaasuu igu yidhi, "Wiilka Aadanaha, kanu waa waxa Rabbiga Sare leeyahay: 'Kuwani waa xeerarka allabariga maalinta la dhiso, si loogu bixiyo allabari gubasho ah oo dhiigga loogu rusheeyo. ¹⁹ Waxaad siin doontaa dibi yar oo dembi kafaaraggud ah wadaaddada Laawiyaanta ah oo ka mid ah qoyska Saadoog, kuwaas oo ii soo dhowaada inay ii adeegaan,' ayuu leeyahay Rabbiga Sare. ²⁰ Waxaad qaadan doontaa qaar ka mid ah dhiiggiisa oo aad ku mari doontaa afarta gees ee allabariga iyo afarta gees ee jaranjarada iyo hareeraha xuduudda, oo sidaas ayaad ku nadiifin doontaa allabariga oo aad ugu kafaaraggudi doontaa. ²¹ Waxaad qaadan doontaa dibiga dembi kafaaraggudka ah oo aad ku gubi doontaa qaybta loo qoondeeyey ee aagga macbudka ee ka baxsan meesha quduuska ah. ²² 'Maalinta labaad waxaad bixin doontaa orgi lab ah oo aan iin lahayn oo dembi kafaaraggud ah, allabarigana waa in la nadiifiyaa sidii dibiga lagu nadiifiyey. ²³ Markaad dhamayso nadiifintiisa, waxaad bixin doontaa dibi yar iyo wan ka mid ah adhiga, labaduba aan iin lahayn. ²⁴ Waxaad ku hor bixin doontaa Rabbiga, oo wadaaddaduna waxay ku rusheeyaan cusbo korkooda oo waxay u bixin doonaan allabari gubasho oo Rabbiga ah. ²⁵ Toddoba maalmood waxaad bixin doontaa orgi lab ah maalin kasta oo dembi kafaaraggud ah; sidoo kale waxaad bixin doontaa dibi yar iyo wan ka mid ah adhiga, labaduba aan iin lahayn. ²⁶ Toddoba maalmood waxay ku kafaaraggudi doonaan allabariga oo ay nadiifin doonaan; sidaas daraaddeed way quduuseyn doonaan. ²⁷ Dhamaadka maalmahan, laga bilaabo maalinta siddeedaad iyo wixii ka dambeeya, wadaaddadu waxay allabarigaaga gubasho iyo allabarigaaga nabadeed ku soo bandhigi doonaan

allabariga; oo waan idin aqbali doonaa,' ayuu leeyahay Rabbiga Sare."

44 Markaasuu dib iigu soo celiyey iridda dibadda ee macbudka, taasoo u jeedda bari; wayna xidhnayd. ² Rabbigu wuxuu igu yidhi, "Irriddan xidhan ha ahaato; yaan la furin, oo yaan qofna ka soo gelin, waayo, Rabbiga, Eebaha reer binu Israa'iil, ayaal ka soo galay; sidaas daraaddeed xidhan ha ahaato. ³ Amiirku, isagu waa kan keliya ee ku fadhiisan kara iridda si uu kibis ugu cuno Rabbiga hortiisa; wuxuu soo geli doonaa dariiqa balbalada iridda, wuxuuna ka bixi doonaa isla dariiqaas." ⁴ Markaasuu igu soo kaxeeyey dariiqa iridda woqooyi ilaa hortii guriga, anna waxaan arkay ammaanta Rabbiga oo buuxisay guriga Rabbiga, anna wejigaygii ayaan dhulka ku dhacay. ⁵ Rabbigu wuxuu igu yidhi, "Wiilka Aadanaha, si dhow u fiirso, indhahaagana ku arag, dhegahaagana ku maqlo wax kasta oo aan kugu leeyahay oo ku saabsan xeerarka guriga Rabbiga iyo dhammaan shuruucdiisa; fiirso gaar ah u yeelo gelitaanka guriga iyo dhammaan ka bixidda macbudka. ⁶ U sheeg reer binu Israa'iil oo caasiyoobay, 'Kanu waa waxa Rabbiga Sare leeyahay: Waa ku filan yihiin dhammaan karaahiyaadiinna, reer binu Israa'iilow! ⁷ Intaas oo dhan oo karaahiyooyin kale ah, waxaad keenteen shisheeyayaal, kuwa aan qalbiga iyo jidhkaba gudnayn, inay joogaan macbudkayga, sidaas ayaad ku nijaasaysay gurigayga, intaad ii bixiseen cuntadayda, baruurta iyo dhiigga, oo ay axdigaygii jebiyeen. ⁸ Halkaas oo aad mas'uuliyad uga qaadi lahaydeen waxyaalahayga quduuska ah, waxaad u magacawdeen shisheeyayaal inay mas'uul ka noqdaan macbudkayga. ⁹ Kanu waa waxa Rabbiga Sare leeyahay: Shisheeye, kuwa aan qalbiga iyo jidhkaba gudnayn, yaan gelin macbudkayga, xataa shisheeyayaasha ku nool reer binu Israa'iil dhexdooda. ¹⁰ Laakiin reer Laawi oo iga fogaa markii reer binu Israa'iil iga leexdeen, oo iga leexdeen iyagoo raacaya sanamyadooda, waxay qaadi doonaan ciqaabta xumaantooda. ¹¹ Waxay ka shaqayn karaan macbudkayga, iyagoo kormeera iridda guriga oo adeegaya guriga; waxay qali karaan allabariyada la gubo iyo allabariyada dadka, oo waxay hortooda ugu istaagi karaan inay u adeegaan. ¹² Sababtoo ah waxay u adeegeen hortooda sanamyadooda, oo waxay sabab u noqdeen in reer binu Israa'iil ay dembaabaan, sidaas daraaddeed waxaan ku dhaartay iyaga, ayuu leeyahay Rabbiga Sare, inay qaadi doonaan ciqaabta xumaantooda. ¹³

Kuma soo dhowaan doonaan inay ii adeegaan sida wadaaddo, mana soo dhowaan doonaan waxyaalahayga quduuska ah ama allabariyadayda ugu quduusan; waxay qaadi doonaan ceebtooda iyo karaahiyadooda ay galeen. ¹⁴ Si kastaba ha ahaatee, waxaan u magacawaa inay mas'uul ka noqdaan guriga, dhammaan adeeggiisa iyo wax kasta oo lagu sameeyo. ¹⁵ Laakiin wadaaddada reer Laawi, farcankii Saadooq, oo mas'uul ka noqday macbudkayga markii reer binu Israa'iil iga leexdeen, waxay ii soo dhowaan doonaan inay ii adeegaan; waxay hortayda ugu istaagi doonaan inay ii bixiyaan baruurta iyo dhiigga, ayuu leeyahay Rabbiga Sare. ¹⁶ Iyaga keliya ayaal geli doona macbudkayga; iyaga keliya ayaal soo dhowaan doona miiskayga inay ii adeegaan oo ii adeegaan. ¹⁷ Markay galaan iridda barxadda gudaha, waxay xidhan doonaan dhar linen ah; ma xidhan doonaan wax dhar dhogor ah intay adeegayaan iridda barxadda gudaha ama guriga dhexdiisa. ¹⁸ Waxay madaxyadooda ku xidhan doonaan cimaamado linen ah iyo dhar linen ah oo dhexda ku wareegsan; ma xidhan doonaan wax ka dhiga inay dhididaan. ¹⁹ Markay u baxaan barxadda dibadda ee dadka, waxay iska bixin doonaan dharkii ay ku adeegayeen oo waxay kaga tagi doonaan qolalka quduuska ah, oo waxay xidhan doonaan dhar kale, si aanay quduusnimada ugu gudbin dadka dharkooda. ²⁰ Madaxyadooda yaanay xiirin ama timahooda ha ka dhigin kuwo dhaadheer, laakiin waa inay si hagaagsan u jaraan timahooda. ²¹ Wadaaddadu yaanay cabbin khamri markay galaan barxadda gudaha. ²² Ma guursan doonaan carmal ama naag la furay; waxay guursan karaan bikrooyinka farcanka Israa'iil ama carmalka wadaad kale. ²³ Waxay dadkayga barayaan kala soocidda quduuska iyo caadiga ah, oo waxay ku hagi doonaan inay kala gartaan nijaasta iyo nadiifta. ²⁴ Dacwad kasta, wadaaddadu waa inay u adeegaan sidii xaakinnada oo go'aan ka gaaraan sida waafaqsan xeerarkayga. Waa inay ilaaliyaan shuruucdayda iyo xeerarkayga dhammaan ciidahayga loo qoondeeyey, oo waa inay ixtiraamaan Sabtiyadayda. ²⁵ Wadaadku yaanu is nijaasin isagoo u dhowaanaya qof dhintay; si kastaba ha ahaatee, haddii qofka dhintay uu ahaa aabbiihiis, hooyadiis, wiilkiisa, gabadhiisa, walaalkiis, ama walaashiis aan la guursan, markaas wuu is nijaasin karaa. ²⁶ Markuu is daahiriyo, waa inuu sugaa toddoba maalmood. ²⁷ Maalinta uu galo macbudka, barxadda gudaha si uu ugu adeego macbudka, waa

inuu bixiyaa allabari dembi isaga qudhiisa, ayuu leeyahay Rabbiga Sare. ²⁸ Anigu waxaan ahay dhaxalkooda keliya; uma bixin doontid wax hanti ah oo ku taal Israa'iil—anigu waxaan ahay hantidooda. ²⁹ Waxay cuni doonaan allabariyada daqiiqda, allabariyada dembiga, iyo allabariyada xadgudubka; wax kasta oo ku qoondeysan Rabbiga ee Israa'iil waxay u ahaan doonaan iyaga. ³⁰ Waxyaalaha ugu wanaagsan ee midhaha ugu horreeya iyo dhammaan hadiyadahaaga gaarka ah waxay u ahaan doonaan wadaaddada. Waa inaad siisaa qaybta ugu horreysa ee burka dhulkaaga si barako ugu soo degto reerkaaga. ³¹ Wadaaddadu ma cuni doonaan wax kasta, ha ahaato shimbir ama xayawaan, oo la helay isagoo dhintay ama ay ugaadhsadeen xayawaanno duurjoog ah.

45 “Markaad dhulka qaybsataan si dhaxal ah, waa inaad qayb u dhiibtan Eebbe, qayb quduus ah oo dhulka ka mid ah; dhererkeedu waa inuu ahaadaa 25,000 dhudhun iyo ballaadhkeedu 20,000 dhudhun, oo dhulka oo dhammuna waa inuu ahaadaa quduus. ² Qayb ka mid ah, oo cabbirkeedu yahay 500 dhudhun oo laba jibbaaran, waa inay ahaataa meesha quduuska ah, oo hareerahooda waa inuu ahaadaa meel bannaan oo 50 dhudhun ah. ³ Qaybtan quduuska ah gudaheeda, waa inaad cabbirtaan qayb dhererkeedu yahay 25,000 dhudhun iyo ballaadhkeedu yahay 10,000 dhudhun. Gudahaas waxaa ku jiri doona meesha quduuska ah, meesha ugu quduusan. ⁴ Tani waxay noqon doontaa qaybta quduuska ah ee dhulka ee wadaaddada, adeegayaasha meesha quduuska ah, kuwaas oo u soo dhowaada inay u adeegaan Eebbe. Waxay noqon doontaa meel ay guryahooda ku yeeshaan, iyo sidoo kale meel quduus ah oo loogu talagalay meesha quduuska ah. ⁵ Aagga dhererkiisu yahay 25,000 dhudhun iyo ballaadhkiisu yahay 10,000 dhudhun waa inuu u ahaadaa reer Laawi, adeegayaasha macbudka, sida hanti ay ku leeyihiin magaaloyin ay ku noolaadaan. ⁶ “Waa inaad magaalada u qoondeysaan aag ballaadhkiisu yahay 5,000 dhudhun iyo dhererkiisu yahay 25,000 dhudhun, oo ku xiga qaybta quduuska ah; waxay u ahaan doontaa dhammaan reer binu Israa'iil. ⁷ “Amiirku wuxuu lahaan doonaa dhul labada dhinac ee qaybta quduuska ah iyo hantida magaalada, oo u fidsan galbeed iyo bari, oo la siman mid ka mid ah qaybaha qabiilada, laga bilaabo xadka galbeed ilaa xadka bari. ⁸ Dhulkan wuxuu noqon doonaa

hantidiisa Israa'iil, amiirradaada mar dambe ma dulmiyi doonaan dadkayga, laakiin waxay u oggolaan doonaan reer binu Israa'iil inay hantaan dhulka sida qabiiladooda. ⁹ “Kanu waa waxa Sayidka Eebbe ahu leeyahay: Intaasi waa ku filan, amiirrada Israa'iilow! Ka tag dulmiga iyo cadaadiska oo ku dhaqma caddaalad iyo xaqnimo. Joojiya inaad dadkayga ka saartaan, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe ahu. ¹⁰ Waa inaad haysataan miisaanno sax ah, eefa sax ah, iyo baad sax ah. ¹¹ Eefa iyo baad waa inay ahaadaan cabbir isku mid ah, tobnaad ka mid ah xomer, iyadoo xomerka uu yahay cabbirka caadiga ah. ¹² Shekelku wuxuu noqon doonaa labaatan geera. Labaatan shekel, shan iyo labaatan shekel, iyo shan iyo toban shekel waxay ka dhigi doonaan mina. ¹³ “Kanu waa hadiyadda aad soo bandhigi doontaan: lixaad ka mid ah eefa kasta oo xomer ah oo sarreen ah iyo lixaad ka mid ah eefa kasta oo xomer ah oo shacii ah. ¹⁴ Qaybta la qoondeeyey ee saliidda, oo lagu cabbiro baad, waa inay ahaataa tobnaad ka mid ah baad kasta oo kor ah (taas oo ah toban baad ama xomer, waayo toban baad waxay u dhigantaa xomer). ¹⁵ Iyo hal ido oo ka mid ah adhi kasta oo laba boqol ah oo ka mid ah daaqa wanaagsan ee Israa'iil, si loogu bixiyo hadiyad badar ah, hadiyad la gubo, iyo hadiyado nabadeed, si loogu sameeyo kafaaraggud, ayuu leeyahay Sayidka Eebbe ahu. ¹⁶ Dhammaan dadka dhulka waa inay bixiyaan hadiyaddan khaaska ah ee amiirka Israa'iil. ¹⁷ Waajibka amiirka waa inuu bixiyo hadiyadaha la gubo, hadiyadaha badarka, iyo hadiyadaha cabbitaanka ee ciidaha, bilaha cusub, iyo sabtiyada—ciidaha la qoondeeyey oo dhan ee reer binu Israa'iil. Waa inuu bixiyo hadiyadaha dembiga, hadiyadaha badarka, hadiyadaha la gubo, iyo hadiyadaha nabadda si loogu sameeyo kafaaraggud reer binu Israa'iil. ¹⁸ “Kanu waa waxa Sayidka Eebbe ahu leeyahay: Bisha koowaad, maalinta koowaad, waa inaad qaadataan dibiga yar oo aan cillad lahayn oo aad ku nadiifisaan meesha quduuska ah. ¹⁹ Wadaadku waa inuu qaataa dhiigga hadiyadda dembiga oo uu mariyaa tiirarka albaabka macbudka, afarta gees ee jaranjarada sare ee allabariga, iyo tiirarka albaabka barxadda gudaha. ²⁰ Waa inaad sidaas oo kale sameysaan maalinta toddobaad ee bisha qof kasta oo si aan ula kac ahayn ama si jaahilnimo ah u dembaaba; sidaas ayaad ugu sameyn doontaan kafaaraggud macbudka. ²¹ “Bisha koowaad, maalinta afar iyo tobnaad, waa inaad xusaan ciidda Kormaridda, oo ah ciid toddoba

maalmood ah, inta lagu jiro oo aad cuni doontaan kibis aan khamiir lahayn. ²² Maalintaas amiirku waa inuu bixiyo dibiga sida hadiyadda dembiga isaga iyo dadka dhulka oo dhan. ²³ Inta lagu jiro toddobada maalmood ee ciidda, waa inuu bixiyo toddoba dibiyo iyo toddoba wan oo aan cillad lahayn sida hadiyadda la gubo ee Eebbe, iyo orgi lab ah oo loogu talagalay hadiyadda dembiga maalin kasta. ²⁴ Waa inuu bixiyo sida hadiyadda badarka eeifa kasta oo dibiga ah iyo eeifa kasta oo wanka ah, oo ay weheliso hin oo saliid saytuun ah eeifa kasta. ²⁵ “Inta lagu jiro toddobada maalmood ee ciidda, oo bilaabmaya bisha toddobaad maalin shan iyo tobnaad, waa inuu sameeyaa isla bixintaas oo kale ee hadiyadaha dembiga, hadiyadaha la gubo, hadiyadaha badarka, iyo saliid.

46 “Kanu waa waxa Sayidka Sare uu leeyahay: Albaabka barxadda gudaha ee u jeedda bari waa in la xidhaa lixda maalmood ee shaqada, laakiin waa in la furaa maalinta sabtida iyo maalinta dayaxa cusub. ² Amiirku wuxuu soo geli doonaa balbalada albaabka dibadda wuxuuna istaagi doonaa tiirka albaabka. Wadaaddadu waxay diyaarin doonaan qurbaankiisa gubashada iyo qurbaannadiisa nabadda. Wuxuu ku sujuudi doonaa cibaadada iridda daankeeda ka dibna wuu bixi doonaa, laakiin albaabka lama xidhayo ilaa fiidkii. ³ Dadkii dalka waxay ku cibaadeysan doonaan iriddaas hortooda Sayidka maalmaha sabtida iyo maalmaha dayaxa cusub. ⁴ Qurbaanka gubashada ee amiirku keeno Sayidka maalinta sabtida waa inuu ahaadaa lix wan iyo wan, dhammaantoodna waa inay noqdaan kuwo aan iin lahayn. ⁵ Qurbaanka daqiiqda ee wan wuxuu noqon doonaa eeifa, qurbaanka daqiiqda ee wanka wuxuu noqon doonaa intuu doono inuu bixiyo, oo waxaa la socon doona hin oo saliid saytuun ah oo eeifa kasta ah. ⁶ Maalinta dayaxa cusub, wuxuu bixin doonaa dibi yar, lix wan, iyo wan, dhammaantoodna waa inay noqdaan kuwo aan iin lahayn. ⁷ Wuxuu bixin doonaa qurbaanka daqiiqda ee eeifa mid kasta oo dibi ah, eeifa mid kasta oo wan ah, iyo wanka intuu doono inuu bixiyo, oo waxaa la socon doona hin oo saliid ah oo eeifa kasta ah. ⁸ Markuu amiirku soo galo, wuxuu soo geli doonaa balbalada albaabka, wuxuuna ka bixi doonaa isla jidkaas. ⁹ Markay dadkii dalka yimaadaan Sayidka hortiisa xilliyada loogu talagalay, kii soo gala albaabka waqooyi si uu u cibaadeysto wuxuu ka bixi doonaa albaabka koonfureed, kii soo gala albaabka koonfureedna wuxuu ka bixi doonaa

albaabka waqooyi. Qofna uma soo noqon doono albaabka uu soo galay, laakiin mid kasta wuxuu ka bixi doonaa albaabka ka soo horjeeda. ¹⁰ Amiirku wuxuu la jiri doonaa iyaga, markay soo galaan iyo markay baxaan. ¹¹ Cuntooyinka iyo xilliyada loogu talagalay, qurbaanka daqiiqda wuxuu noqon doonaa eeifa mid kasta oo dibi ah, eeifa mid kasta oo wan ah, iyo wanka intuu doono inuu bixiyo, oo waxaa la socon doona hin oo saliid ah oo eeifa kasta ah. ¹² Markuu amiirku bixiyo qurbaanka ikhtiyaariga ah ee Sayidka—haddii ay tahay qurbaanka gubashada ama qurbaannada nabadda—albaabka u jeedda bari waa in loo furaa isaga. Wuxuu bixin doonaa qurbaankiisa gubashada ama qurbaannadiisa nabadda sida uu sameeyo maalinta sabtida. Markaasuu bixi doonaa, ka dib markuu baxay, albaabka waa la xidhayaa. ¹³ Maalin kasta waa inaad bixisaa wan sannad jir ah oo aan iin lahayn oo loo bixiyo qurbaanka gubashada ee Sayidka; subax kasta waa inaad bixisaa. ¹⁴ Waxaad sidoo kale la bixin doontaa subax kasta qurbaanka daqiiqda, oo ka kooban lix meelood oo eeifa ah oo leh saddex meelood oo hin oo saliid ah si loogu qoyso burka. Qurbaanka daqiiqda ee Sayidka waa amar waara. ¹⁵ Sidaas daraaddeed wanka, qurbaanka daqiiqda, iyo saliid waa in la bixiyo subax kasta si joogto ah loogu bixiyo qurbaanka gubashada. ¹⁶ Kanu waa waxa Sayidka Sare uu leeyahay: Haddii amiirku hadiyad ka bixiyo dhaxalkiisa mid ka mid ah wiilashiisa, waxay u ahaan doontaa farcankiisa; waa inay noqoto hanti dhaxal ah. ¹⁷ Laakiin haddii uu hadiyad ka bixiyo dhaxalkiisa mid ka mid ah addoommadiisa, waxay ahaan doontaa tan ilaa sannadka sii deynta; markaasay ku noqon doontaa amiirka. Dhaxalkiisu wuxuu u yahay wiilashiisa oo keliya; iyaga ayay u tahay. ¹⁸ Amiirku ma qaadan karo wax ka mid ah dhaxalka dadka, isagoo ka eryaya hantidooda. Wuxuu siin doonaa wiilashiisa dhaxalkooda hantidiisa, si aan mid ka mid ah dadkayga looga goyn hantidooda. ¹⁹ Markaasuu i geeyey iridda dhinaceeda ee qolka quduuska ah ee u jeedda waqooyi, oo wadaaddadu u lahaa, wuxuuna i tusay meel dhanka galbeed. ²⁰ Wuxuu igu yidhi, “Kani waa meesha ay wadaaddadu ku karin doonaan qurbaanka dembiga iyo qurbaanka dembiga iyo in ay dubaan qurbaanka daqiiqda, si looga fogaado in la keeno barxadda dibadda oo dadka la quduuseeyo.” ²¹ Markaasuu i geeyey barxadda dibadda oo wuxuu i kaxeeyey geesaha afarta ah, oo waxaan ku arkay gees kasta oo kale oo maxkamad ah. ²² Gees kasta

oo ka mid ah afarta gees ee barxadda dibadda waxaa ku jiray maxkamado xiran, mid kasta oo cabbirkiisu ahaa afartan dhudhun oo dheer iyo soddon dhudhun oo ballaaran; dhammaan maxkamadaha afarta gees waxay ahaayeen kuwo isku mid ah.²³ Gudaha maxkamad kasta oo ka mid ah afarta maxkamad waxaa ku jiray meel dhagax ah, oo meelaha dabka loogu talagalay ayaa lagu dhisay hareeraha hoostiisa.²⁴ Wuxuu igu yidhi, “Kuwni waa jikadaha halka kuwa ka shaqeeya macbudka ay ku karin doonaan allabariga dadka.”

47 Ninkii ayaa markaas i soo celiyey iridda guriga, waxaana arkay biyo ka soo qulqulayey hoosta iridda guriga oo u socota dhanka bari, maadaama gurigu uu u jeeday bari. Biyuhu waxay ka soo degayeen dhinaca midig ee guriga, koonfurta meesha allabariga.² Wuxuu i kaxeeyey iridda waqooyi oo wuxuu i geeyey bannaanka iridda dibadda ee u jeedda bari, waxaana halkaas ka socday biyo ka soo qulqulayay dhinaca koonfureed.³ Markii ninkii uu sii socday dhanka bari isagoo haysta xadhig lagu cabbiro, wuxuu cabbiray kun dhudhun, wuxuuna i mariyey biyo gaadhaya anqawayada.⁴ Wuxuu cabbiray kun kale oo dhudhun, wuxuuna i mariyey biyo gaadhaya jilibka. Wuxuu cabbiray kun kale, wuxuuna i mariyey biyo gaadhaya dhexda.⁵ Wuxuu cabbiray kun kale, waxaana noqday webi aanan ka gudbi karin, maxaa yeelay biyuhu way kaceen oo waxay ahaayeen kuwo qoto dheer oo lagu dabaalan karo—webi aan la gudbi karin.⁶ Wuxuu i weydiyey, “Wiilka Aadanaha, ma aragtay tan?” Markaasuu i soo celiyey ilaa bangiga webiga.⁷ Markii aan soo noqday, waxaan arkay geedo badan oo ku yaal labada dhinac ee bangiga webiga.⁸ Wuxuu igu yidhi, “Biyahani waxay u qulqulayaan dhanka bari waxayna u degaan Carabta, halkaas oo ay galaan badda. Markay galaan badda, biyaha cusbada ah halkaas waxay noqdaan kuwo cusub.”⁹ Wax kasta oo nool oo ku qulqula halka webigu u socdo way noolaan doonaan. Waxaa jiri doona kalluun badan, maxaa yeelay biyahani halkaas ayay tagayaan oo waxay ka dhigayaan biyaha cusbada ah kuwo cusub; sidaas daraaddeed wax walba way noolaan doonaan halka webigu u socdo.¹⁰ Kalluumeeyayaashu waxay istaagi doonaan xeebta; laga soo bilaabo En Gedi ilaa En Eglaim waxaa jiri doona meelo shabaagaha lagu fidiyo. Kalluunka wuxuu noqon doonaa noocyo badan, sida kalluunka Badda Weyn.¹¹ Si kastaba ha ahaatee, dhulalka qoyan iyo dhulalka dhoobada leh

waxay ahaan doonaan kuwo cusbo leh; waxaa loo qoondeeyey cusbo.¹² Bangiyada webiga, labada dhinacba, waxaa ku kori doona noocyo kala duwan oo geedo ah oo cunto ah. Caleemahoodu ma engegi doonaan, mana dhici doonaan midhahoodu. Waxay midho dhal doonaan bil kasta maxaa yeelay biyaha ka yimaada meesha quduuska ah ayaa u qulqulaya iyaga. Midhahoodu waxay noqon doonaan cunto iyo caleemahoodu bogsiiin.”¹³ Kanu waa waxa Eebbe, Sayidka ahu leeyahay: “Kuwni waa xuduudaha aad ku qaybin doontaan dhulka labada iyo tobanka qabiil ee Israa’iil, iyadoo Yuusuf uu helayo laba qaybood.”¹⁴ Waxaad u qaybin doontaan si siman, maxaa yeelay waxaan ku dhaartay inaan siiyo awowayaashiin, dhulkani wuxuu noqon doonaa dhaxalkiinna.¹⁵ “Kanu waa inuu noqdo xadka dhulka: dhinaca waqooyi, wuxuu ka socon doonaa Badda Weyn iyada oo loo marayo Hethlon ilaa laga soo galo Zedad,¹⁶ Xamaad, Berothah, Sibram, oo u dhaxaysa xuduudaha Dimishaq iyo Xamaad, ilaa Hazar Hattikon, oo ku taal xadka Xawraan.¹⁷ Xadku wuxuu ka socon doonaa badda ilaa Xazar Eenan, oo ku taal xadka Dimishaq, iyadoo xadka Xamaad uu ku socdo waqooyi. Kanu waa xadka waqooyi.¹⁸ “Dhinaca bari, xadku wuxuu u socon doonaa inta u dhaxaysa Xawraan iyo Dimishaq, oo ku teedsan Urdun inta u dhaxaysa Gilecaad iyo dhulka Israa’iil, ilaa badda bari iyo ilaa Tamar. Kanu waa xadka bari.¹⁹ “Dhinaca koonfureed, wuxuu ka socon doonaa Tamar ilaa biyaha Meribah Qadesh, ka dibna ku teedsan Wadi Masar ilaa Badda Weyn. Kanu waa xadka koonfureed.²⁰ “Dhinaca galbeed, Badda Weyn waxay noqon doontaa xadka ilaa meel u dhow Lebo Xamaad. Kanu waa xadka galbeed.²¹ “Waxaad dhulkan u qaybin doontaan naftiinna sida qabiilooyinka Israa’iil.²² Waxaad u qoondeyn doontaan dhaxal naftiinna iyo ajaanibta idin dhex deggan oo leh carruur. Waxaad u tixgelin doontaan iyaga sidii Israa’iiliyiin asal ah; waxay la wadaagi doonaan dhaxal idinka mid ah qabiilooyinka Israa’iil.²³ Qabiilka uu ku noolyahay ajnabi, halkaas ayaad ku siin doontaan dhaxalkiisa,” ayuu leeyahay Eebbe, Sayidka ah.

48 “Kuwni waa magacyada qabiilooyinka: Dhinaca waqooyi, jidka Xetloon ilaa Lebo Xamaat, ilaa Xasar Ceenaan oo ku yaal xuduudda Dimishaq, dhinaca waqooyi ee Xamaat, oo ka bilaabmaya bari ilaa galbeed, Dan wuxuu heli doonaa hal qaybood.² “Dhinaca dhulka Dan, laga bilaabo bari ilaa galbeed, Aasher wuxuu heli doonaa

Yexesqeel

hal qaybood. ³ “Dhinaca dhulka Aasher, laga bilaabo bari ilaa galbeed, Naftaali wuxuu heli doonaa hal qaybood. ⁴ “Dhinaca dhulka Naftaali, laga bilaabo bari ilaa galbeed, Manaseh wuxuu heli doonaa hal qaybood. ⁵ “Dhinaca dhulka Manaseh, laga bilaabo bari ilaa galbeed, Efrayim wuxuu heli doonaa hal qaybood. ⁶ “Dhinaca dhulka Efrayim, laga bilaabo bari ilaa galbeed, Reuben wuxuu heli doonaa hal qaybood. ⁷ “Dhinaca dhulka Reuben, laga bilaabo bari ilaa galbeed, Yahuudah wuxuu heli doonaa hal qaybood. ⁸ “Dhinaca dhulka Yahuudah, laga bilaabo bari ilaa galbeed, waxaa jiri doona qayb aad u go’do, labaatan iyo shan kun oo dhudhun ballaaran, dhererkeeduna wuxuu la mid noqon doonaa mid ka mid ah qaybaha qabiilooyinka laga bilaabo bari ilaa galbeed; meesha quduuska ahna waxay ku dhex jiri doontaa. ⁹ “Qaybta aad Eebbe u bixin doontaan waxay ahaan doontaa labaatan iyo shan kun oo dhudhun dheer iyo toban kun oo dhudhun ballaaran. ¹⁰ “Qaybtan quduuska ah waxay ahaan doontaa wadaaddada, labaatan iyo shan kun oo dhudhun dheer dhinaca woqooyi, toban kun oo dhudhun ballaaran dhinaca galbeed, toban kun oo dhudhun ballaaran dhinaca bari, iyo labaatan iyo shan kun oo dhudhun dheer dhinaca koonfureed; meesha quduuska ah ee Eebbe waxay ku dhex jiri doontaa. ¹¹ “Waxay ahaan doontaa wadaaddada quduuska ah, wiilasha Saadoq, kuwaas oo amarkayga hayay oo aan ka leexan sidii reer Laawi ay sameeyeen markii reer binu Israa’iil ay ka leexdeen. ¹² “Waxay ahaan doontaa hadiyad gaar ah oo ka timid qaybta quduuska ah ee dhulka, qaybta ugu quduusan, oo ku xigta xuduudda reer Laawi. ¹³ “Dhinaca xuduudda wadaaddada, reer Laawi waxay heli doonaan qayb labaatan iyo shan kun oo dhudhun dheer iyo toban kun oo dhudhun ballaaran. Dhererka guud wuxuu ahaan doonaa labaatan iyo shan kun oo dhudhun iyo ballaarku toban kun oo dhudhun. ¹⁴ “Ma iibin doonaan ama isdhaafsan doonaan midkoodna, mana oggolaan doonaan in qaybtaan dhulka ah ee la doortay ay gacmo kale gasho; waayo, waa quduus u ah Eebbe. ¹⁵ “Aagga haray, shan kun oo dhudhun ballaaran iyo labaatan iyo shan kun oo dhudhun dheer, wuxuu ahaan doonaa isticmaalka guud ee magaalada, guryaha iyo daaqsinka; magaalada waxay ku dhex jiri doontaa. ¹⁶ “Kuwani waa cabbirkeeda: dhinaca woqooyi, afar kun iyo shan boqol oo dhudhun; dhinaca koonfureed, afar kun iyo shan boqol oo dhudhun; dhinaca bari, afar kun iyo

shan boqol oo dhudhun; iyo dhinaca galbeed, afar kun iyo shan boqol oo dhudhun. ¹⁷ “Magaladu waxay yeelan doontaa meelaha bannaan: dhinaca woqooyi, laba boqol iyo konton dhudhun; dhinaca koonfureed, laba boqol iyo konton dhudhun; dhinaca bari, laba boqol iyo konton dhudhun; iyo dhinaca galbeed, laba boqol iyo konton dhudhun. ¹⁸ “Inta ka hartay dhererka dhinaca qaybta quduuska ah waxay ahaan doontaa toban kun oo dhudhun dhinaca bari iyo toban kun dhinaca galbeed; wax soo saarkeedu wuxuu siin doonaa cunto shaqaalaha magaalada. ¹⁹ “Shaqaalaha magaaladu, kuwa laga soo xulay qabiilooyinka reer binu Israa’iil, waxay u adeegaan doonaan. ²⁰ “Qaybta oo dhami waxay ahaan doontaa afar gees, labaatan iyo shan kun oo dhudhun ilaa labaatan iyo shan kun oo dhudhun; waxaad go’dooni doontaan qaybta quduuska ah, iyo hantida magaalada. ²¹ “Inta ka hartay waxay ahaan doontaa amiirka, dhinac kasta oo ka mid ah qaybta quduuska ah iyo hantida magaalada; laga bilaabo bari ilaa xuduudda bari, iyo laga bilaabo galbeed ilaa xuduudda galbeed, dhinaca qaybaha qabiilooyinka. Qaybta quduuska ah oo leh meesha quduuska ah ee guriga waxay ku dhex jiri doontaa. ²² “Ka sokow hantida reer Laawi iyo hantida magaalada, kuwaas oo ku dhex jira waxa amiirka leeyahay, wax kasta oo u dhexeeya xuduudda Yahuudah iyo xuduudda Benyamiin waxay ahaan doontaa amiirka. ²³ “Qabiilooyinka haray, laga bilaabo dhinaca bari ilaa dhinaca galbeed, Benyamiin wuxuu heli doonaa hal qaybood. ²⁴ “Dhinaca dhulka Benyamiin, laga bilaabo bari ilaa galbeed, Simecoon wuxuu heli doonaa hal qaybood. ²⁵ “Dhinaca dhulka Simecoon, laga bilaabo bari ilaa galbeed, Isakaar wuxuu heli doonaa hal qaybood. ²⁶ “Dhinaca dhulka Isakaar, laga bilaabo bari ilaa galbeed, Sebulun wuxuu heli doonaa hal qaybood. ²⁷ “Dhinaca dhulka Sebulun, laga bilaabo bari ilaa galbeed, Gaad wuxuu heli doonaa hal qaybood. ²⁸ “Iyo dhinaca dhulka Gaad, xuduudda koonfureed waxay u socon doontaa koonfur laga bilaabo Taamar ilaa biyaha Meriiba Qaadesh, ka dibna Wadi Masar ilaa Badda Weyn. ²⁹ “Kani waa dhulka aad u qaybin doontaan dhaxal ahaan qabiilooyinka reer binu Israa’iil, oo kuwani waxay ahaan doonaan qaybtooda,” ayaa yiri Sayidka Eebbe. ³⁰ “Kuwani waa iridaha magaalada: dhinaca woqooyi, afar kun iyo shan boqol oo dhudhun cabbir ahaan, ³¹ “iridaha magaalada waxaa loo bixin doonaa magacyada qabiilooyinka reer binu Israa’iil.

Yexesqeel

Saddexda irid ee dhinaca woqooyi waxay ahaan doonaan iridda Reuben, iridda Yahuudah, iyo iridda Laawi. ³² “Dhinaca bari, afar kun iyo shan boqol oo dhudhun, waxay ahaan doonaan saddex irid: iridda Yuusuf, iridda Benyamiin, iyo iridda Dan. ³³ “Dhinaca koonfureed, afar kun iyo shan boqol oo dhudhun cabbir ahaan, waxay ahaan doonaan saddex irid: iridda Simecoon, iridda Isakaar, iyo iridda Sebulun. ³⁴

“Dhinaca galbeed, afar kun iyo shan boqol oo dhudhun, waxay ahaan doonaan saddex irid: iridda Gaad, iridda Aasher, iyo iridda Naftaali. ³⁵ “Magaladu waxay ahaan doontaa siddeed iyo toban kun oo dhudhun oo dhan; magaca magaaladuna laga bilaabo wakhtigaas wuxuu ahaan doonaa: ‘Eebbe waa halkaas.’”

Daanyeel

1 Sanadkii saddexaad ee boqornimadii Yehooyaasiin boqorka Yahuudah, Nebukadnesar, boqorkii Baabuloon, ayaa yimid Yerusaleem oo hareereyey. ² Oo Rabbigu wuxuu gacanta u geliyey Yehooyaasiin boqorkii Yahuudah, isaga iyo qaar ka mid ah alaabtii guriga Eebbe. Wuxuuna keenay dhulka Shincaar, guriga ilaahiisa, oo wuxuu alaabta dhigay khasnadda ilaahiisa. ³ Markaasaa boqorku wuxuu amray Ashpenas, madaxa saraakiishiisa, inuu keeno qaar ka mid ah wiilashii Israa'iil, oo ay ku jiraan kuwa qoyska boqortooyada iyo kuwa gobta ah, ⁴ rag dhalinyaro ah oo aan lahayn wax iin ah, qurux badan, xirfad leh xigmadda oo dhan, aqoon leh, si dhakhso ah u fahma, oo u qalma inay ku adeegaan qasriga boqorka. Wuxuu ahaa inuu baraa suugaanta iyo luqadda Kaldaniyiinta. ⁵ Boqorku wuxuu u qoondeeyey qayb maalinle ah oo ka mid ah cuntada boqorka iyo khamriga. Waxay ahayd in la baro muddo saddex sano ah, ka dibna waxay gali lahaayeen adeega boqorka. ⁶ Kuwaas waxaa ka mid ahaa qaar ka mid ah wiilashii Yahuudah: Daanyeel, Xanaanyaah, Miisha'eel, iyo Casaryaah. ⁷ Sarkaalkii madaxa ahaa wuxuu u bixiyey magacyo cusub: Daanyeel, Belteshassar; Xanaanyaah, Shadraakh; Miisha'eel, Meeshaakh; iyo Casaryaah, Cabednego. ⁸ Laakiin Daanyeel wuxuu go'aansaday inuusan is wasakheyntin cuntada boqorka ama khamriga, wuxuuna ka codsaday sarkaalkii madaxa ahaa inuusan sidan isku wasakheyntin. ⁹ Hadda Eebbe wuxuu Daanyeel ku siiyey raalli ahaansho iyo naxariis indaha sarkaalkii madaxa ahaa. ¹⁰ Sarkaalkii wuxuu Daanyeel ku yidhi, "Waxaan ka baqayaa sayidkayga boqorka, oo kuu qoondeeyey cuntadaada iyo cabitaankaaga. Maxaa yeelay, muxuu arki doonaa adiga oo ka sii liita ragga kale ee da'daada ah? Boqorku wuxuu madaxa iga jari lahaa adiga dartaa." ¹¹ Markaasaa Daanyeel la hadlay waardihiyihii uu sarkaalkii madaxa ahaa u magacaabay Daanyeel, Xanaanyaah, Miisha'eel, iyo Casaryaah, ¹² "Fadlan naga tijaabi addoommadaada toban maalmood: na siiya khudaar oo keliya inaan cunno iyo biyo inaan cabno. ¹³ Markaas isbarbar dhig muuqaalkeenna iyo kan dhalinyarada cunaya cuntada boqorka, oo ku dhaqaaq addoommadaada sidaad u aragto." ¹⁴ Sidaas daraaddeed wuu oggolaaday oo wuxuu ku tijaabiyey toban maalmood. ¹⁵ Dhammaadka tobankii maalmood waxay u muuqdeen kuwo caafimaad qaba oo ka sii nafaqaysan dhalinyarada kale ee cunay cuntada

boqorka. ¹⁶ Sidaas daraaddeed waardihiyihii wuxuu sii waday inuu ka joojiyo cuntadoodii iyo khamrigoodii, oo wuxuu siiyey khudaar beddelkeed. ¹⁷ Afartan dhalinyaro ah Eebbe wuxuu siiyey aqoon iyo faham dhammaan noocyada suugaanta iyo barashada; Daanyeelna wuxuu fahmay dhammaan noocyada riyooyinka iyo aragtiyada. ¹⁸ Dhammaadka wakhtigii uu boqorku u dejiyey inuu ku keeno adeegiisa, sarkaalkii madaxa ahaa wuxuu u soo bandhigay Nebukadnesar. ¹⁹ Boqorku wuxuu la hadlay iyaga, oo dhammaantood, midna lama helin sida Daanyeel, Xanaanyaah, Miisha'eel, iyo Casaryaah; sidaas daraaddeed waxay galeen adeega boqorka. ²⁰ Dhammaan arrimaha xigmadda iyo fahamka ee uu boqorku weydiyey, wuxuu ka helay toban jeer ka wanaagsan dhammaan saaxiirinta iyo sixiryaannada boqortooyadiisa oo dhan. ²¹ Oo Daanyeel wuxuu halkaas joogay ilaa sannadkii ugu horreeyey ee boqorkii Kuro.

2 Sanadkii labaad ee boqor Nebukadnesar xukunkiisa, wuxuu ku riyooday riyooyin naftiisa dhibay, wuuna seexan kari waayay. ² Boqorku wuxuu amray in la soo waco saaxiirinta, sixiroolayaasha, faaliyaayaasha, iyo xiddigiska si ay ugu sheegaan riyooyinkiisa. Way yimaadeen oo boqorkay hor istaageen. ³ Wuxuu ku yidhi iyaga, "Waxaan ku riyooday riyo i dhibtay, waxaan doonayaa inaan fahmo." ⁴ Xiddigisyadii waxay boqorka ugu jawaabeen Afka Suuriya, "Boqorow, waarid! U sheeg addoommadaada riyada, annaguna waan fasiri doonnaa." ⁵ Boqorku wuxuu xiddigisyadii ugu jawaabay, "Go'aankaygu waa adagyahay: haddaanad ii sheegin riyada iyo fasiraaddeeda, waxaad noqon doontaan kuwo la jeexjeexay, guryihiinnana waxay noqon doonaan burbur." ⁶ Laakiin haddii aad ii sheegtaan riyada iyo macneheeda, waxaad iga heli doontaan hadiyado, abaalmarinno, iyo sharaf weyn. Sidaas darteed, iiga sheega riyada iyo fasiraaddeeda." ⁷ Mar kale ayay ku jawaabeen, "Boqorku ha u sheego addoommadiisa riyada, annaguna waan fasiri doonnaa." ⁸ Boqorku wuxuu ku jawaabay, "Hubaan baan ahay inaad wakhti ku raadinaysaan maxaa yeelay waxaad aragtaan in go'aankaygu yahay mid adag." ⁹ Haddaanad ii sheegin riyada, waxaa idiin sugnaaday hal xukun. Waxaad ku heshiiseen inaad hortayda ku hadashaan hadallo marin habaabin iyo musuqmaasuq ah ilaa xaaladdu is beddesho. Sidaas darteed, iiga sheega riyada, si aan u ogaado inaad fasiri kartaan." ¹⁰ Xiddigisyadii

Daanyeel

waxay boqorka ugu jawaabeen, “Ma jiro qof dhulka ku nool oo samayn kara waxa boqorku weyddiistay. Ma jiro boqor weyn ama taliye oo weligiis wax sidan oo kale ah ka dalbaday saaxir, sixiroole, ama xiddigis.”¹¹ Waxa boqorku weyddiistay waa mid aad u adag. Ma jiro qof boqorka u sheegi kara mooyee ilaahyada, mana ay dhex deggan yihiin dadka.”¹² Jawaabtaas ayaa boqorka ka dhigtay mid aad u xanaaqsan oo cadhaysan, wuxuuna amray in la dilo dhammaan ragga xigmadda leh ee Baabuloon.¹³ Markaasaa amar la bixiyey in la dilo ragga xigmadda leh, waxayna raadiyeen Daanyeel iyo saaxiibbadiis si loo dilo.¹⁴ Markaasaa Daanyeel wuxuu si xikmad iyo garasho leh ula hadlay Ariokh, taliyaha ilaalada boqorka, oo u baxay inuu dilo ragga xigmadda leh ee Baabuloon.¹⁵ Wuxuu weyddiiyey Ariokh, sarkaalka boqorka, “Maxaa amarka boqorku u yahay mid aad u adag?” Ariokh ayaa Daanyeel u sharaxay xaalada.¹⁶ Markuu taas maqlay, Daanyeel wuxuu u galay boqorka oo wuxuu codsaday wakhti, si uu ugu fasiro riyada.¹⁷ Daanyeel wuxuu ku noqday gurigiisa oo wuxuu u sheegay saaxiibbadiis Xanaanyah, Mishaal, iyo Casaryah arrinta,¹⁸ wuxuuna ku boorriyay inay ka dalbadaan naxariista Eebbe ee samada ku saabsan sirtaas, si uu iyo saaxiibbadiis uusan u halaagsamin ragga xigmadda leh ee Baabuloon.¹⁹ Habeenkii waxaa Daanyeel loogu muujiyey sirta aragti. Markaasaa Daanyeel ammaanay Eebbe ee samada²⁰ wuxuuna yidhi: “Magaca Eebbe ha barakaysnaado weligiis iyo weligiis, maxaa yeelay xigmadda iyo xoogga isaga ayay u sugnaadeen.”²¹ Isagu wuxuu beddelaa wakhtiyada iyo xilliyada; wuxuu ka qaadaa boqorrada oo wuxuu dhisaa iyaga. Wuxuu xigmadda siiyaa kuwa xigmadda leh iyo aqoonta kuwa wax garanaya.²² Wuxuu muujinayaa waxyaalaha qoto dheer iyo qarsoon; wuu ogyahay waxa ku jira gudcurka, iftiinkuna isaga ayuu la jiraa.²³ Waan kuugu mahadnaqayaa oo kugu ammaaniyaa, Eebbe ee awoyayaashay: Adigu waxaad i siisay xigmadda iyo xoogga, waxaadna i ogeysiisay wixii aan kaaga codsannay; waxaad na ogeysiisay arrinta boqorka.”²⁴ Markaasaa Daanyeel wuxuu u tegey Ariokh, oo boqorku u magacaabay inuu dilo ragga xigmadda leh ee Baabuloon, oo wuxuu ku yidhi, “Ha dilin ragga xigmadda leh ee Baabuloon. I geey boqorka, aniguna waan u fasiro doonaa riyadiisa.”²⁵ Ariokh wuxuu si dhaqso leh Daanyeel ugu hor geeyey boqorka oo wuxuu yidhi, “Waxaan helay nin ka mid ah maxaabiista Yahuudah oo sharxi kara

riyada boqorka.”²⁶ Boqorku wuxuu weyddiiyey Daanyeel, oo sidoo kale loo yaqaanay Belteshassar, “Ma waxaad awoodaa inaad ii sheegto wixii aan ku arkay riyadayda iyo fasiraadeeda?”²⁷ Daanyeel wuxuu boqorka ugu jawaabay, “Ma jiro nin xigmad leh, sixiroole, saaxir, ama faaliye oo sharxi kara boqorka sirta uu weyddiistay,²⁸ laakiin waxaa jira Eebbe samada ku jira oo muujinaya siraha. Wuxuu tusay boqor Nebukadnesar waxa dhici doona maalmaha dambe. Riyadaada iyo aragtiyadii maskaxdaada ku soo maray intaad sariirtaada saarnayd waa kuwan: ”²⁹ Markii aad sariirtaada saarnayd, maskaxdaadu waxay ku fekeraysay waxyaalaha iman doona, iyo muujiyaha siraha ayaa kuu muujiyey waxa dhici doona.”³⁰ Aniga, sirtaan waxaa la iigu muujiyey ma aha maxaa yeelay waxaan leeyahay xigmad ka badan qof kale oo nool, laakiin si aad, Boqorow, u ogaato fasiraada oo aad u fahanto fikradaha maskaxdaada.”³¹ Boqorow, waxaad aragtay, oo hortaa waxaa taagnaa sanam weyn—sanam aad u weyn oo dhalaalaya, oo muuqaal ahaan cajiib ah.³² Madaxa sanamka wuxuu ka samaysnaa dahab wanaagsan, laabta iyo gacmihiisuna waxay ahaayeen lacag, calooshiisa iyo bowdhihiisuna naxaas,³³ lughihiisuna bir, caghihiisuna isku dhaf bir iyo dhoobo.³⁴ Intaad daawanaysay, dhagax baa la gooyay, laakiin aan gacmo bini’aadam ku goyn. Waxay ku dhufatay sanamka caghihiisa birta iyo dhoobada ah oo burburisay.³⁵ Markaasaa birtii, dhoobadii, naxaastii, lacagtii, iyo dahabkii la jajabiyey oo waxay noqdeen sida buunshaha goobta tumashada xagaaga. Dabayshu waxay ku kaxaysay iyaga iyada oo aan raad ka harin. Laakiin dhagaxii sanamka ku dhufatay wuxuu noqday buur weyn oo buuxisay dhulka oo dhan.³⁶ Tani waxay ahayd riyadii, oo hadda waxaan u sharxi doonaa boqorka.³⁷ Boqorow, waxaad tahay boqorka boqorrada. Eebbe ee samada wuxuu ku siiyey xukun, awood, xoog, iyo sharaf;³⁸ Wuxuu dadka oo dhan, xayawaanka duurka, iyo shimbiraha cirka hoos dhigay amarkaaga. Meel kasta oo ay joogaan, wuxuu kaa dhigay taliyahooda oo dhan. Adigu waxaad tahay madaxa dahabka ah.³⁹ Adiga ka dib, boqortooyo kale ayaa soo bixi doonta, oo ka liidata taada. Markaas, boqortooyo saddexaad, oo naxaas ah, ayaa xukumi doonta dhulka oo dhan.⁴⁰ Ugu dambayntii, waxaa jiri doonta boqortooyo afraad, oo xoog leh sida birta—maxaa yeelay birta waxay jebisaa oo burburisaa wax walba—oo sida birta u burburiso wax walba, sidaas ayay u burburin

Daanyeel

doontaa oo u jebin doontaa kuwa kale oo dhan. ⁴¹ Sidaad u aragtay cagaha iyo suulasha oo qayb dhoobo ah iyo qayb bir ah, sidaas ayaa boqortooyadani u noqon doontaa mid kala qaybsan; weliba waxay yeelan doontaa xoogga birta, sidaad u aragtay birta isku dhafan dhoobada. ⁴² Sida suulashu u ahaayeen qayb bir ah iyo qayb dhoobo ah, sidaas ayaa boqortooyadani u noqon doontaa mid xoog leh iyo mid jilicsan. ⁴³ Sidaad u aragtay birta isku dhafan dhoobada, sidaas ayaa dadka u noqon doonaan isku dhafan oo aan isugu mid noqon doonin, sida birta aanay dhoobada isugu milmin. ⁴⁴ Inta lagu jiro xukunka boqorradaas, Eebbe ee samada wuxuu dhihi doonaa boqortooyo aan la burburin doonin, mana loo dayn doono dad kale. Waxay burburin doontaa boqortooyooyinkaas oo dhan oo dhammaadkooda keeni doontaa, laakiin iyadu weligeed way sii jiri doontaa. ⁴⁵ Tani waa macnaha aragtida dhagaxa laga gooyay buurta, laakiin aan gacmo bini'aadam ku goyn—dhagaxii burburiyey birta, naxaasta, dhoobada, lacagta, iyo dahabka. Eebbe weyn wuxuu boqorka tusay waxa mustaqbalka dhici doona. Riyada waa run, fasiraaddeeduna waa mid lagu kalsoonaan karo.” ⁴⁶ Markaasaa boqor Nebukadnesar wejigiisa dhulka u dhacay hortii Daanyeel oo sharaf u muujiyey, wuxuuna amray in hadiyad iyo foox loo keeno. ⁴⁷ Boqorku wuxuu Daanyeel ku yidhi, “Runtii, Eebbahaa waa Eebbe ee ilaahyada iyo Sayidka boqorrada iyo muujiyaha siraha, maxaa yeelay waxaad awooday inaad shaaciso sirtaan.” ⁴⁸ Markaasaa boqorku Daanyeel dallacsiiyey oo siiyey hadiyado badan oo waaweyn. Wuxuu ka dhigay taliyaha gobolka oo dhan ee Baabuloon oo wuxuu u dhiibay mas'uuliyadda dhammaan ragga xigmadda leh. ⁴⁹ Intaa waxaa dheer, codsiga Daanyeel, boqorku wuxuu Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego ka dhigay maamulayaasha gobolka Baabuloon, halka Daanyeel uu ku sii nagaaday maxkamadda boqortooyada.

3 Boqor Nebukadnesar wuxuu sameeyey sanam dahab ah, lixdan dhudhun dheer iyo lix dhudhun ballaaran, wuxuuna ka taagay dooxada Duura oo ku taal gobolka Baabuloon. ² Markaasaa boqorku wuxuu isugu yeedhay wasiirrada, taliyayaasha, guddoomiyayaasha, la-taliyayaasha, khasnad-hayayaasha, xaakinnada, garsoorayaasha, iyo dhammaan saraakiisha gobollada si ay uga qaybgalaan furitaanka sanamka uu dhisay. ³ Sidaas daraaddeed wasiirradii, taliyayaashii,

guddoomiyayaashii, la-taliyayaashii, khasnad-hayayaashii, xaakinnadii, garsoorayaashii, iyo dhammaan saraakiishii gobollada ayaa isugu soo ururay furitaanka sanamka uu Boqor Nebukadnesar dhisay, oo waxay hor istaageen. ⁴ Markaasaa afhayeenku si cod dheer ugu dhawaaqay, “Idinka waxaa laydinku amray, dadyow, quruumo, iyo afafyow, ⁵ in markaad maqashaan dhawaaqa buun, fiyoorin, kiin, trigon, kataar, bagpipe, iyo nooc kasta oo muusig ah, inaad dhulka dhacdaan oo caabuddaan sanamka dahabka ah ee Boqor Nebukadnesar dhisay. ⁶ Kii aan dhulka dhicin oo aan caabudin waxaa isla markiiba lagu tuuri doonaa foornada dabka ololaysa.” ⁷ Sidaas daraaddeed, marka dadkii oo dhammu maqleen dhawaaqa buun, fiyoorin, kiin, trigon, kataar, bagpipe, iyo nooc kasta oo muusig ah, dadkii oo dhammu, quruumihii, iyo afafkii waxay dhulka dhaceen oo caabudeen sanamka dahabka ah ee Boqor Nebukadnesar dhisay. ⁸ Waqtigaas, qaar ka mid ah Kaldaiyintii ayaa soo hor istaagay oo Yuhuuddii ku eedeeyey. ⁹ Waxay boqor Nebukadnesar ku yidhaahdeen, “Boqorow, ha noolaato weligaal! ¹⁰ Adigu, boqorow, waxaad soo saartay amar ah in qof kasta oo maqla dhawaaqa buun, fiyoorin, kiin, trigon, kataar, bagpipe, iyo nooc kasta oo muusig ah uu dhulka dhaco oo caabudo sanamka dahabka ah, ¹¹ oo kii aan dhulka dhicin oo aan caabudin lagu tuuro foornada dabka ololaysa dhexdeeda. ¹² Waxaa jira qaar Yuhuud ah oo aad u magacawday arrimaha gobolka Baabuloon, kuwaas oo ah Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego, kuwaas oo aan kuu dhagaysan, boqorow. Ma adeegaan ilaahyadaada mana caabudaan sanamka dahabka ah ee aad dhigtay.” ¹³ Nebukadnesar oo cadhaysan ayaa amray in Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego la keeno hortiiisa. ¹⁴ Nebukadnesar wuxuu ku yidhi iyaga, “Ma run baa, Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego, inaad adeegsan ilaahyadayda ama caabudin sanamka dahabka ah ee aan dhigay? ¹⁵ Hadda, haddii aad diyaar u tihiin, markaad maqashaan dhawaaqa buun, fiyoorin, kiin, trigon, kataar, bagpipe, iyo nooc kasta oo muusig ah, inaad dhulka dhacdaan oo caabuddaan sanamka aan sameeyey, aad baad u wanaagsan tihiin. Laakiin haddii aydnaan caabudin, isla markiiba waxaa lagu tuuri doonaa foornada dabka ololaysa. Oo ilaah nooc ee ah ayaa idinka samatabbixin kara gacantayda?” ¹⁶ Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego waxay boqorka ugu jawaabeen,

Daanyeel

"Nebukadnesarow, uma baahnin inaan arrintan ku difaacno. ¹⁷ Haddii nala tuuro foornada dabka ololaysa, Eebbe aan u adeegno waa awoodaa inuu naga samatabbixiyo, wuuna naga samatabbixin doonaa gacantaada, boqorow. ¹⁸ Laakiin haddii uusan samayn, ha lagu ogaado, boqorow, inaanan adeegsan ilaahyadaada ama caabudin sanamka dahabka ah ee aad dhigtay." ¹⁹ Markaasaa Nebukadnesar cadhaysan oo wajigiisu is beddelay Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego. Wuxuu amray in foornada la kululeeyo toddoba jeer ka badan sidii caadiga ahayd. ²⁰ Wuxuu amray qaar ka mid ah askartii ugu xoogga badnayd ciidankiisa inay xiraan Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego oo ku tuuraan foornada dabka ololaysa. ²¹ Sidaas daraaddeed nimankan, iyagoo gashan surwaaladoodii, khamiisyadoodii, cimaamadoodii, iyo dharkoodii kale, ayaa la xidhay oo lagu tuuray foornada dabka ololaysa. ²² Amarka boqorka ayaa ahaa mid degdeg ah oo foornada aad bay u kululayd ilaa ay ololkii dabku dilay askartii qaaday Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego, ²³ iyo saddexdan nin, Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego, waxay ku dhaceen foornada dabka ololaysa iyagoo xiran. ²⁴ Markaasaa Boqor Nebukadnesar yaabay oo si degdeg ah u kacay. Wuxuu la-taliyayaashiisa weydiyey, "Miyaan saddex nin oo xiran ku tuurnay dabka?" Waxay ugu jawaabeen, "Hubaal, boqorow." ²⁵ Wuxuu yidhi, "Bal eega! Waxaan arkaa afar nin oo aan xidhin, oo dhex socda dabka, mana waxyeelloobaan, oo kii afraad wuxuu u eg yahay sidii wiil ilaahyada." ²⁶ Nebukadnesar markaasaa u soo dhowaaday furitaanka foornada dabka ololaysa oo ku dhawaaqay, "Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego, addoommada Eebbe ugu sarreeya, ka soo baxa oo halkan kaalaya!" Sidaas daraaddeed Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego ayaa ka soo baxeen dabka. ²⁷ Wasiirrada, taliyayaasha, guddoomiyayaasha, iyo la-taliyayaasha boqorka ayaa isugu soo ururay oo arkeen in dabku waxba u dhimin jidhka nimankan. Timahooda midna ma guban, surwaaladooduna ma guban, mana jirin ur dab ah oo ku yaal. ²⁸ Nebukadnesar wuxuu yidhi, "Waxaa barakaysan Eebbe Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego, oo diray malaa'igtiisa oo samatabbixiyey addoommadiisa ku kalsoonayd isaga. Waxay jebiyeen amarka boqorka waxayna diyaar u ahaayeen inay naftooda bixiyaan halkii ay ku adeegsan lahaayeen ama ku caabudi lahaayeen ilaah kale oo

aan ahayn Eebbahooda. ²⁹ Sidaas daraaddeed waxaan soo saaray amar ah in dad kasta, quruun kasta, ama af kasta oo wax ka sheega Eebbe Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego in la kala googooyo oo guryahooda burbur lagu sameeyo, waayo ma jiro ilaah kale oo samatabbixin kara sidan oo kale." ³⁰ Sidaas daraaddeed boqorku wuxuu kor u qaaday Shadraakh, Meeshaakh, iyo Cabednego jagooyin sarre oo gobolka Baabuloon.

4 Boqor Nebukadnesar, dhammaan dadyowga, quruumaha, iyo afafka ku nool dhulka oo dhan: Nabaddiinnu ha badnaato! ² Waxaan ku faraxsanahay inaan sheego calaamooyinka iyo yaababkii uu Eebbe Sarreeye ii sameeyey. ³ Calaamooyinkiisu waa weyn yihiin, yaababkiisuna waa xoog badan yihiin! Boqortooyadiisu waa boqortooyo weligeed ah, xukunkiisuna wuxuu socdaa qarni ilaa qarni. ⁴ Aniga, Nebukadnesar, waxaan ku qanacsanaa gurigayga, waxaan ku barwaaqoobay qalcaddayda. ⁵ Waxaan ku riyooday riyo iga nixisay; aragtidi maskaxdayda markii aan sariirtayda saarnaa way iga baqdin gelisay. ⁶ Haddaba, waxaan soo saaray amar aan ku soo ururiyo dhammaan ragga xigmadda leh ee Baabuloon si ay iigu fasiaan riyada. ⁷ Markaasaa saaxiirintii, sixiroolayaashii, Kaldiyaankii, iyo faaliyayaashii soo galeen, oo waxaan u sheegay riyadii, laakiin ma ay ii sheegi karin fasiaaddeeda. ⁸ Ugu dambaystii, Daanyeel ayaa hortayda yimid, kaasoo magaciisu yahay Beltashasar sida magaca ilaahayga, oo uu ku jiro ruuxa ilaahyada quduuska ah; waxaan u sheegay riyadii. ⁹ "Beltashasar, madaxa saaxiirinta, waan ogahay in ruuxa ilaahyada quduuska ah kugu jiro oo aan wax qarsoodi ah kugu adkaan karin. Waa kan riyadii aan arkay; ii fasir. ¹⁰ Kuwani waxay ahaayeen aragtidi aan arkay anigoo sariirtayda saaran: Waxaan arkay, oo waxaa jiray geed ku yaal bartamaha dhulka, oo dhererkiisu aad buu u weynaa. ¹¹ Geedkii wuu koray oo xoogaystay, dhererkiisuna cirka ayuu gaadhay, oo wuxuu muuqday ilaa dhulka darafyadiisa. ¹² Caleemihiisu way qurxoonaaayeen, midhihiisuna way badnaayeen, oo wuxuu ahaa cunto loo wada dhan yahay. Xayawaankii duurka ayaa hooskiisa ka helay, shimbirihii cirka ayaa laamihiisa ku noolaa, oo dhammaan makhluuqaadka nool waxaa la siiyey cunto ka timid. ¹³ Aragtidi maskaxdayda anigoo sariirtayda saaran, waxaan arkay ilaaliye, mid quduus ah, oo samada ka soo degaya. ¹⁴ Wuxuu ku dhawaaqay cod dheer oo wuxuu

Daanyeel

yidhi: 'Geedka jebi oo laamihiisa gooy, caleemihiisana ka siib oo midhihiisana kala firdhi. Xayawaanku ha ka cararaan hoostiisa iyo shimbiruhuna laamihiisa. ¹⁵ Si kastaba ha ahaatee, ka tag jiridda iyo xididdadiisa dhulka, oo ku xidhan bir iyo naxaas, cawska jilicsan ee duurka. Ha qoyaan la noqdo sayaxa samada, oo qaybtuna ha la noqoto xayawaanka cawska dhulka. ¹⁶ Maskaxdiisa ha laga beddelo mid dad oo maskax xayawaan ha la siiyo, ilaa toddoba wakhti ay ka gudbaan isaga.' ¹⁷ Arrintan waxaa lagu go'aamiyey ilaaliyayaasha, iyo dalabka erayga quduusiinta, si kuwa nool ay u ogaadaan in Eebbe Sarreeye uu xukumo boqortooyada dadka, oo uu siiyo cidduu doono, oo uu kor u qaado kan ugu hooseeya dadka.' ¹⁸ Riyadan aniga, Boqor Nebukadnesar, ayaan arkay. Haddaba adiga, Beltashasar, sheeg fasiraaddeeda, waayo, dhammaan ragga xigmadda leh ee boqortooyadayda ma ay awoodin inay ii muujiyaan fasiraadda, laakiin adigu waad awoodaa, waayo, ruuxa ilaahyada quduuska ah ayaa kugu jira." ¹⁹ Markaasaa Daanyeel, oo magaciisu yahay Beltashasar, wuxuu la yaabay muddo gaaban, oo fikradihiisii ayaa dhibay. Boqorku wuxuu hadlay oo yidhi, "Beltashasar, ha ka welwelin riyada ama fasiraaddeeda." Beltashasar ayaa ugu jawaabay, "Sayidkaygiyow, haddii riyadu ku saabsan tahay cadaawayaashaada iyo fasiraaddeeduna ku saabsan tahay kuwa ku neceb! ²⁰ Geedkii aad aragtay, oo koray oo xoogaystay, oo cirka gaadhay oo dhulka oo dhan laga arkay, ²¹ oo caleemihiisu qurxoonaayeen oo midhihiisuna badnaayeen, oo cunto loo wada dhan yahay ku jirtay, oo xayawaankii duurka hooskiisa ku noolaa oo shimbirihii cirkuna laamihiisa ku noolaa— ²² adiga ayaa tahay, boqorow; waayo, waad kortay oo xoogaysatay. Weynaantaadu waxay gaadhay cirka, xukunkana dhulka darafyadiisa. ²³ Iyo sida boqorku u arkay ilaatiye, mid quduus ah, oo samada ka soo degaya oo leh, 'Geedka jebi oo baabbi'i, laakiin ka tag jiridda iyo xididdadiisa dhulka, oo ku xidhan bir iyo naxaas, cawska jilicsan ee duurka; ha qoyaan la noqdo sayaxa samada, oo qaybtuna ha la noqoto xayawaanka duurka, ilaa toddoba wakhti ay ka gudbaan isaga,' ²⁴ tani waa fasiraadda, boqorow, oo waa go'aankii Eebbe Sarreeye ee ku soo degay sayidkayga boqorka: ²⁵ Waxaa lagaa eryi doonaa dadka dhexdooda, oo degaankuna wuxuu noqon doonaa xayawaanka duurka. Waxaa lagugu qasbi doonaa inaad cawska sida dibida u cunto, oo waxaad qoyaan la noqon

doontaa sayaxa samada, oo toddoba wakhti ayaa ka gudbi doona, ilaa aad ka ogaato in Eebbe Sarreeye uu xukumo boqortooyada dadka oo uu siiyo cidduu doono. ²⁶ Iyo sida ay ku amreen in la daayo jiridda geedka oo xididdadiisa, boqortooyadaada waa laguugu xaqiijin doonaa, markaad ogaato in Samadu xukunto. ²⁷ Sidaas darteed, boqorow, ha kuu aqbalo taladayda: jooji dembiyadaada adigoo xaqnimo ku dhaqma, iyo xumaantaada adigoo masaakiinta u naxariista; waxaa laga yaabaa in nabaddaadu sii dheeraato." ²⁸ Dhammaan waxyaalahan waxay ku dhaceen Boqor Nebukadnesar. ²⁹ Sanad ka dib, wuxuu ku socday saqafka qalcadda boqortooyada ee Baabuloon. ³⁰ Boqorku wuxuu hadlay oo yidhi, "Miyaanu ahayn Baabuloon weyn, oo aan u dhisay degaan boqortooyo oo aan ku dhisay xoogayga weyn iyo sharafta weynaantayda?" ³¹ Intii eraygu ku jiray afka boqorka, cod baa ka soo dhacay samada: "Boqor Nebukadnesar, adiga waxaa lagu leeyahay: boqortooyadu way kaa tagtay. ³² Waxaa lagaa eryi doonaa dadka, oo degaankuna wuxuu noqon doonaa xayawaanka duurka. Waxaad cuni doontaa cawska sida dibida, oo toddoba wakhti ayaa ka gudbi doona, ilaa aad ka ogaato in Eebbe Sarreeye uu xukumo boqortooyada dadka oo uu siiyo cidduu doono." ³³ Isla markiiba eraygii Nebukadnesar ku saabsanaa waa la fuliyey. Waxaa laga eryay dadka dhexdooda oo wuxuu cunay cawska sida dibida; jidhkiisuna wuxuu qoyaan la noqday sayaxa samada ilaa timihiisu ay u dheeraadeen sida baalasha gorgorrada iyo ciddiyihiisu sida ciddiyaha shimbiraha. ³⁴ Dhammaadka maalmaha, aniga, Nebukadnesar, waxaan indhahayga u qaaday samada, fahamkaygiina wuu ii soo noqday, oo waxaan ammaanay Eebbe Sarreeye oo aan ku mahadnaqay oo aan sharaf u yeelay kan weligiis nool, waayo, xukunkiisu waa xukun weligiis ah, boqortooyadiisuna way sii socotaa qarni ilaa qarni. ³⁵ Dhammaan dadka dhulka ku nool waxaa loo tixgeliyaa waxba; wuxuu sameeyaa sida uu doono ciidanka samada iyo dadka dhulka ku nool dhexdooda. Qofna ma joojin karo gacantiisa ama ma odhan karo, "Maxaad samaysay?" ³⁶ Waqtigaas isla markaas fahamkaygu wuu ii soo noqday, iyo sharafta boqortooyadayda, sharaftayda iyo weynaantayda way ii soo noqdeen. La-taliyayaashayda iyo madaxdayda ayaa i raadiyay, oo waxaan ku soo noqday boqortooyadayda, weynaanta wanaagsan ayaa la ii kordhiyay. ³⁷ Hadda aniga, Nebukadnesar, waxaan ammaanayaa oo aan

Daanyeel

weyneeyaa oo aan sharaf u yeelayaa Boqorka samada, waayo, dhammaan shuqulkiisu waa run, jidadkiisuna waa caddaalad; kuwa kibirka ku socda wuxuu awoodaa inuu hoos u dhigo.

5 Boqor Belsheesar wuxuu martiqaaday xaflad weyn oo loogu talagalay kun ka mid ah madaxdiisa, wuxuuna khamri ku cabbay hortooda. ² Markuu dhadhaminayay khamriga, Belsheesar wuxuu amray in la keeno weelashii dahabka iyo lacagta ahaa ee Nebukadnesar aabbihiis ka soo qaatay macbudka Yeruusaalem, si boqorka, madaxdiisa, naagihisii, iyo haweenkiisa ay uga cabaan. ³ Sidaas darteed, waxay keeneen weelashii dahabka ahaa ee laga soo qaatay macbudkii Eebbe ee Yeruusaalem, boqorkii iyo madaxdiisii, naagihisii, iyo haweenkiisii ayaa ka cabbay. ⁴ Markay khamriga cabbayeen, waxay ammaaneen ilaahyada dahabka iyo lacagta, naxaasta, birta, alwaaxda, iyo dhagaxa. ⁵ Si lama filaan ah, faraha gacanta bini'aadam ayaa soo muuqday oo bilaabay inay ku qoraan gidaar ka samaysan dhoobo, meel u dhow laambadda ee qasriga boqorka, boqorkiina wuxuu arkay gacanta intay qoreysay. ⁶ Boqorkii wejigiisii wuu caddaanay, fikradihiisii ayaa cabsi geliyeen; lugihisii way daciifeen, jilibihiisiina way is garaaceen. ⁷ Boqorkii wuxuu ku qayliyay in la keeno saaxiriinta, Kaldaniyiinta, iyo waxsheegayaasha. Wuxuu ku dhawaaqay ragga xigmadda leh ee Baabuloon, "Kii akhriya qoraalkan oo sharaxa macnihiisa waxaa lagu xidhi doonaa guduud, waxaa qoortiiisa lagu xidhayaa silsilad dahab ah, waxaana laga dhigi doonaa maamulaha saddexaad ee boqortooyada." ⁸ Markaasaa dhammaan ragga xigmadda leh ee boqorka soo galeen, laakiin ma ay akhriyi karin qoraalka ama ma sharixi karin macnihiisa boqorka. ⁹ Tani waxay ka dhigtay Boqor Belsheesar mid aad u cabsanaya, wejigiisiina wuu sii caddaanayay. Madaxdiisiina way wareereen. ¹⁰ Boqoradda, sababta oo ah erayadii boqorka iyo madaxdiisa, waxay soo gashay qolka cashada. Waxay tiri, "Boqorow, ha noolaato weligeed! Ha u ogolaan fikradahaaga inay ku cabsi geliyaan ama wejigaagu inuu caddaan noqdo. ¹¹ Waxaa jira nin boqortooyadaada ku jira oo leh ruuxa ilaahyada quduuska ah. Maalmaha aabbahaaga, waxaa laga helay iftiin, faham, iyo xigmad sida tan ilaahyada. Boqor Nebukadnesar, aabbahaaga, wuxuu u magacaabay madaxa saaxiriinta, saaxiriinta, Kaldaniyiinta, iyo

waxsheegayaasha. ¹² Tani waxay ahayd sababta oo ah Daanyeel, oo boqorku ugu magac daray Belteshazzar, waxaa laga helay ruux aan caadi ahayn, aqoon, faham, awoodda fasiraadda riyooyinka, sharaxa xigmadda, iyo xallinta dhibaatooyinka adag. U yeedh Daanyeel, wuuna muujin doonaa fasiraadda." ¹³ Markaasaa Daanyeel waxaa loo keenay boqorka, boqorkiina wuxuu ku yidhi, "Ma tahay Daanyeel, mid ka mid ah maxaabiistii Yahuudah, oo aabbahay boqorku ka soo kaxeeyey Yahuudah? ¹⁴ Waxaan maqlay in ruuxa ilaahyada uu kugu jiro iyo inaad leedahay iftiin, faham, iyo xigmad aan caadi ahayn. ¹⁵ Ragga xigmadda leh iyo saaxiriinta ayaa la ii keenay inay akhriyaan qoraalkan oo ay ii sheegaan macnihiisa, laakiin ma ay sharixi karin. ¹⁶ Laakiin waxaan maqlay inaad bixin karto fasiraadaha oo aad xallin karto dhibaatooyinka adag. Haddii aad akhrin karto qoraalkan oo aad ii sheegto macnihiisa, waxaa lagu xidhi doonaa guduud, waxaa qoortaada lagu xidhayaa silsilad dahab ah, waxaana laga dhigi doonaa maamulaha saddexaad ee boqortooyada." ¹⁷ Markaasaa Daanyeel boqorkii ugu jawaabay, "Waxaad hadiyadahaaga u haysan kartaa naftaada ama abaalmarintaada siiso qof kale. Si kastaba ha ahaatee, waxaan u akhrin doonaa qoraalka boqorka oo waxaan u sheegi doonaa macnihiisa. ¹⁸ Boqorow, Eebbe Sarreeya wuxuu siiyey Nebukadnesar aabbahaaga boqornimo, weynaansho, sharaf, iyo haybad. ¹⁹ Sababta oo ah weynaanta uu siiyey, dhammaan dadka, qurumaha, iyo ragga af kasta leh waxay ka cabsanayeen oo ka baqayeen isaga. Kii uu doono, wuu dilay; kii uu doono, wuu badbaadiyay; kii uu doono, wuu dallacsiiyay; kii uu doono, wuu hoosaysiiyay. ²⁰ Laakiin markuu qalbigiisu kibir noqday oo ruuxiisa ku adkaaday isla weynaan, waxaa laga tuuray carshigii boqornimada oo waxaa laga qaaday sharaftiisii. ²¹ Waxaa laga eryay dadka, oo waxaa la siiyey maskaxda xayawaanka; wuxuu la noolaa dameeraha duurjoogta ah oo wuxuu cuni jiray caws sida lo'da; jidhkiisuna wuxuu qoyay roobka samada ilaa uu qiray in Eebbe Sarreeya uu yahay boqorka boqortooyada dadka oo uu u dhiibo cidduu doono. ²² Laakiin adiga, Belsheesar, wiilkiisa, ma aadan hoosaysiin qalbigaaga, in kastoo aad taan oo dhan ogayd. ²³ Taa beddelkeeda, waxaad is hortaagtay Sayidka samada. Waxaad weelashii macbudkiisa keensatay, adiga iyo madaxdaada, naagahaaga, iyo haweenkaaga waxaad ka cabteen khamri. Waxaad ammaantay ilaahyada

Daanyeel

lacagta iyo dahabka, naxaasta, birta, alwaaxda, iyo dhagaxa, oo aan arki karin ama maqli karin ama fahmi karin. Laakiin ma aadan sharfin Eebbe oo gacantiisa ku haya noloshaada iyo dhammaan jidadkaaga. ²⁴ Sidaas darteed, wuxuu soo diray gacanta oo ku qortay farriinta. ²⁵ Halkan waa farriinta la qoray: Mene, Mene, Tekel, Parsin. ²⁶ Tani waa waxa ereyadani macnaheedu yahay: Mene: Eebbe wuxuu tiriyey boqortooyadaada oo wuxuu keenay dhammaadkeeda. ²⁷ Tekel: Waxaa lagu miisaamay miisaanka oo waxaa lagaa helay inaad liidato. ²⁸ Peres: Boqortooyadaada waa la kala qaybiyey oo waxaa loo dhiibay reer Maad iyo reer Faaris. ²⁹ Markaasaa Belsheesar amray, Daanyeel waxaa lagu xidhay guduud, silsilad dahab ah ayaa qoortiisa lagu xidhay, waxaana lagu dhawaaqay inuu yahay maamulaha saddexaad ee boqortooyada. ³⁰ Habeenkaa, Belsheesar, boqorkii Kaldaniyiinta, wuxuu la kulmay dhammaadkiisii. ³¹ Dariyus reer Maad ayaa qabsaday boqortooyada, isagoo lixdan iyo laba jir ah.

6 Waxay Darius ku faraxday inuu boqortooyada ka dhigo 120 satraps, si ay mas'uul uga noqdaan boqortooyada oo dhan, ² iyo iyaga korkooda saddex maamulayaal, midkoodna wuxuu ahaa Daanyeel, si satraps ay uga warbixiyaan iyaga oo boqorkuna uusan wax khasaare ah la kulmin. ³ Daanyeel wuxuu ka dhex muuqday maamulayaasha iyo satraps isagoo leh ruux gaar ah, boqorkuna wuxuu qorsheeyey inuu ka dhigo midka mas'uulka ka ah boqortooyada oo dhan. ⁴ Markaas, maamulayaasha iyo satraps waxay isku dayeen inay helaan sabab ay ku soo oogaan dacwad ka dhan ah Daanyeel oo ku saabsan boqortooyada, laakiin ma aysan helin wax musuqmaasuq ama dayacaad ah, waayo wuxuu ahaa mid lagu kalsoonaan karo. ⁵ Ugu dambeyntii, nimankani waxay yiraahdeen, "Ma heli doonno wax sabab ah oo aan ku soo oogno Daanyeel unless ay tahay mid la xiriirta sharciga Ilaahiisa." ⁶ Sidaas darteed maamulayaasha iyo satraps waxay u tageen boqorka iyagoo koox ah oo waxay yiraahdeen: "Boqor Darius ha noolaado weligiis! ⁷ Maamulayaasha boqortooyada, taliyayaasha, satraps, la-taliyayaasha, iyo guddoomiyayaasha dhammaantood waxay ku heshiiyeen in boqorku uu dejiyo amar oo uu ku adkeeyo xeer in qof kasta oo u duceeya ilaah ama bini-aadam aan ahayn adiga, boqorow, muddo soddon maalmood ah, in lagu tuuro godka libaaxyada. ⁸ Hadda, boqorow, soo saar

amarka oo saxiix si aan loo beddeli karin, sida waafaqsan sharciga Midooska iyo Faaris, kaas oo aan la baajin karin." ⁹ Sidaas darteed, Boqor Darius wuxuu saxiixay amarka qoran. ¹⁰ Markii Daanyeel ogaaday in amarka la saxiixay, wuxuu aaday gurigiisa, halkaas oo uu daaqado ku lahaa qolkiisa sare oo u furan dhinaca Yeruusaalem. Wuxuu jilba joogsaday saddex jeer maalintii, isagoo u duceynaya oo mahadcelinaya Ilaahiisa, sidii uu horay u sameyn jiray. ¹¹ Markaas nimankani waxay u yimaadeen koox ahaan oo waxay heleen Daanyeel isagoo u duceynaya oo raadinaya raalli ahaanshaha Ilaahiisa. ¹² Sidaas darteed waxay u tageen boqorka oo waxay ka hadleen amarka boqorka: "Miyaadan saxiixin xeer in qof kasta oo u duceeya ilaah ama bini-aadam aan ahayn adiga, boqorow, muddo soddon maalmood ah, in lagu tuuro godka libaaxyada?" Boqorku wuxuu ku jawaabay, "Amarku wuu taagan yahay, sida waafaqsan sharciga Midooska iyo Faaris, kaas oo aan la beddeli karin." ¹³ Markaasay boqorka ku yiraahdeen, "Daanyeel, oo ka mid ah dadka la masaafuriyey ee Yahuudah, ma dhageysto adiga, boqorow, ama amarka aad saxiixday, laakiin wuxuu sii wadaa inuu saddex jeer maalintii u duceeyo." ¹⁴ Markii boqorku maqlay tan, aad buu uga murugooday oo wuxuu go'aansaday inuu badbaadiyo Daanyeel; wuxuu ku dadaalay ilaa qorrax dhaca si uu u bixiyo. ¹⁵ Markaas nimankani waxay u yimaadeen boqorka koox ahaan oo waxay yiraahdeen, "Xusuuso, boqorow, in sida waafaqsan sharciga Midooska iyo Faaris, aan la beddeli karin amar ama xeer uu boqorku dejiyo." ¹⁶ Sidaas darteed boqorku wuxuu bixiyey amarka, Daanyeelna waa la keenay oo lagu tuuray godka libaaxyada. Boqorku wuxuu Daanyeel ku yidhi, "Ilaahaaga, kaas oo aad si joogto ah ugu adeegto, ha ku badbaadiyo!" ¹⁷ Dhagax ayaa la keenay oo lagu dul saaray afka godka, boqorkuna wuxuu ku shaabadeeyey shaabadihiisa iyo shaabadaha nimankiisa, si aan waxba looga beddelin Daanyeel. ¹⁸ Boqorku wuxuu ku noqday qasrigiisa oo wuxuu habeenkii ku qaatay soomid; wax madadaalo ah ma uusan oggolaan, xitaa hurdaduna way ka fogaaday. ¹⁹ Markii waagu beryay, boqorku wuxuu kacay oo wuxuu u dhaqaaqay godka libaaxyada isagoo degdeg ah. ²⁰ Markuu u soo dhowaaday godka, wuxuu ku qayliyey cod murugo leh, "Daanyeel, addoonka Ilaaha nool, ma ku badbaadiyay Ilaahaaga, kaas oo aad si joogto ah ugu adeegto, libaaxyada?" ²¹ Markaasaa Daanyeel boqorka la

Daanyeel

hadlay, “Boqorow, ha noolaato weligiis! ²² Ilaahaygayga wuxuu soo diray malaa’igtiisa oo afka libaaxyada xiray, sidaas darteed waxba iguma aysan yeelin, waayo waxaan ku helay inaan eed lahayn hortiisa; sidoo kale wax qalad ah kuma aanan samayn adiga, boqorow.” ²³ Boqorku aad buu ugu farxay oo wuxuu amray in Daanyeel laga soo saaro godka. Wax dhaawac ahna lagama helin, waayo wuxuu ku kalsoonaan jiray Ilaahiisa. ²⁴ Amarka boqorka, nimankii si xun ugu eedeeyey Daanyeel ayaa la keenay oo lagu tuuray godka libaaxyada, iyaga iyo carruurtooda iyo naagahooda; ka hor intaysan gaarin gunta godka, libaaxyadu way ka adkaadeen oo waxay burburiyeen dhammaan lafahooda. ²⁵ Markaas Boqor Darius wuxuu u qoray dhammaan dadyowga, quruumaha, iyo luqadaha ku nool dhulka oo dhan: “Nabadgelyadiinnu ha badato! ²⁶ Waxaan soo saaray amar in dhammaan gobollada boqortooyadayda, dadku ay gariiraan oo ay ka cabsadaan Ilaaha Daanyeel. Waayo, isagu waa Ilaaha nool, oo weligiis sii jira; boqortooyadiisa lama burburin doono, xukunkiisuna wuxuu ahaan doonaa mid aan dhammaad lahayn. ²⁷ Wuxuu badbaadiyaa oo samatabbixiyaa, wuxuu sameeyaa calaamado iyo yaabab samada iyo dhulka, isagii badbaadiyey Daanyeel oo ka badbaadiyey xoogga libaaxyada.” ²⁸ Sidaas darteed, Daanyeel wuxuu ku barwaaqoobay xilligii Darius iyo xukunkii Cyrus Faaris.

7 Sannadkii ugu horreeyey ee Belshasar, oo ahaa boqorkii Baabuloon, Daanyeel wuxuu ku riyooday riyoyin iyo aragtiyo maskaxdiisa ku soo dhacay intuu sariirtiisa saarnaa. Wuxuu qoray nuxurka riyadiisa. ² Daanyeel wuxuu yidhi, “Aragtidii habeenkii, waxaan arkay afarta dabaylood ee samada oo badda weyn kiciyey. ³ Afar bahal oo xoog badan ayaa ka soo baxay badda, mid walbana wuu ka duwanaa kuwa kale. ⁴ Bahalkii ugu horreeyey wuxuu u ekaa libaax oo wuxuu lahaa baalal gorgor. Waxaan daawaday ilaa baalashiisii laga qaaday, oo dhulka laga soo qaaday si uu ugu istaago laba lugood sida nin, waxaana la siiyey maskax bini’aadam. ⁵ Markaasaan arkay bahalkii labaad, oo u ekaa orso. Waxaa kor loo qaaday dhinac ka mid ah, oo wuxuu afkiisa u dhexeeyey ilkaheeda ku haystay saddex feer. Waxaa lagu amray, ‘Kac, cun hilib badan!’ ⁶ Intaas ka dib, waxaan sii daawaday, oo waxaa jiray bahal kale, oo u ekaa shabeel, oo dhabarkiisa ku lahaa afar baal oo u eg kuwa shimbir. Bahalkan wuxuu lahaa afar madax, waxaana la siiyey

xukun. ⁷ Aragtidii habeenkii, markaasaan arkay bahalkii afraad, oo cabsi badan, naxdin leh, oo aad u xoog badan. Waxay lahayd ilko waaweyn oo bir ah, oo waxay cunaysay, burburinaysay, oo waxay ku tunteen wixii soo hadhay. Waxay ka duwanayd dhammaan bahaladii hore, waxayna lahayd toban geesood. ⁸ Intaan geesaha ka fiisanayey, gees kale oo yar ayaa ka soo baxay dhexdooda, saddexdii geesood ee hore ayaa hortiisa laga rujiyey. Geeskan wuxuu lahaa indho u eg indhaha bini’aadam iyo af ku hadlaya kibir. ⁹ Intaan daawanayey, carshiyo ayaa la dhigay, oo Kan Maalmaha Badan ayaa fadhiistay. Dharkiiisu wuxuu ahaa sida baraf oo cad, timaha madaxiisuna waxay ahaayeen sida dhogor saafi ah. Carshigiisu wuxuu ahaa olol dab ah, iyo giraangirihiisuna dab ayey ku gubanayeen. ¹⁰ Webi dab ah ayaa ka soo baxay hortiisa. Kumanaan kun ayaa u adeegayey, iyo toban kun oo toban kun ayaa hortiisa taagnaa. Maxkamaddu way fadhiisatay, oo buugaagtii waa la furay. ¹¹ Waxaan sii daawaday sababo la xiriira erayadii kibirka lahaa ee geesku ku hadlayey. Waxaan daawaday ilaa bahalkii la dilay, oo jidhkiisii la baabbi’iyey oo lagu tuuray dabka ololaya. ¹² Bahaladii kale xukunkoodii waa laga qaaday, hase yeeshee waxaa loo oggolaaday inay noolaadaan muddo cayiman. ¹³ Aragtidii habeenkii, waxaan arkay mid u eg wiilkii dadka oo daruuraha samada ku imanaya. Wuxuu u soo dhowaaday Kan Maalmaha Badan, oo hortiisa waa la keenay. ¹⁴ Waxaa la siiyey xukun, sharaf, iyo boqortooyo, si dad kasta, quruun kasta, iyo af kasta ay ugu adeegaan. Xukunkiisu waa mid weligiis ah oo aan dhamaanayn, boqortooyadiisuna weligeed lama baabbi’in doono. ¹⁵ Aniga, Daanyeel, waxaan ku dhibtooday ruuxayga, oo aragtiyadii maskaxdayda ayaa i argagax gelisay. ¹⁶ Waxaan u dhowaaday mid ka mid ah kuwa taagnaa oo waxaan weydiiyey fasiraadda waxaas oo dhan. Wuxuu ii sharaxay oo ii caddeeyey fasiraadda arrimahan: ¹⁷ ‘Afar bahal oo weyn waa afar boqor oo ka soo bixi doona dhulka. ¹⁸ Laakiin quduusiinta Kan Ugu Sarreeya ayaa heli doona boqortooyada oo way hantiyi doonaan weligood—run ahaantii, weligood iyo weligood.’ ¹⁹ Markaasaan doonay inaan fahmo macnaha bahalkii afraad, oo ka duwanayd dhammaan kuwa kale oo aad u cabsi badnaa, oo leh ilko bir ah iyo ciddiyo naxaas ah, oo cunaysay, burburinaysay, oo ku tunaysay wixii soo hadhay caghihiisa. ²⁰ Waxaan sidoo kale doonay inaan ogaado tobankii geesood ee madaxiisa ku jiray iyo geeskii

Daanyeel

kale ee soo baxay, hortiisa saddexdii geesood ay ku dhaceen—geeskaas oo lahaa indho iyo af ku hadlaya kibir, oo ka weynaa kuwa kale. ²¹ Intaan daawanayey, geeskan wuxuu dagaal kula jiray quduusiinta oo ka adkaaday, ²² ilaa Kan Maalmaha Badan yimid oo xukunka loo riday quduusiinta Kan Ugu Sarreeya, oo wakhtigii yimid inay hantaan boqortooyada. ²³ Wuxuu i siiyey sharraaxaan: ‘Bahalkii afraad wuxuu noqon doonaa boqortooyadii afraad ee dhulka, oo ka duwan dhammaan boqortooyoyinka kale, oo waxay cuni doontaa dhulka oo dhan, oo ku tuman doontaa oo burburin doontaa. ²⁴ Tobanka geesood waa toban boqor oo ka soo bixi doona boqortooyadan. Boqor kale ayaa ka soo bixi doona iyaga ka dib, oo ka duwan kuwii hore, oo wuxuu hoos u dhigi doonaa saddex boqor. ²⁵ Wuxuu ka hadli doonaa Kan Ugu Sarreeya oo wuxuu cadaadin doonaa quduusiintiisa, oo wuxuu damacsan yahay inuu beddelo wakhtiyada iyo sharciga. Quduusiinta waxaa loo dhiibi doonaa gacantiisa muddo, wakhti, iyo badh wakhti. ²⁶ Laakiin maxkamaddu way fadhiisan doontaa, oo xukunkoodii waa laga qaadi doonaa, oo weligiis waa la baabi’iin doonaa oo la burburin doonaa. ²⁷ Markaasaa boqortooyada, xukunka, iyo weynaanta boqortooyoyinka oo dhan oo samada hoos yimaada waxaa la siin doonaa dadka quduusiinta Kan Ugu Sarreeya. Boqortooyadiisu waa boqortooyo weligeed ah, oo dhammaan taliyayaasha ayaa u adeegi doona oo addeeci doona isaga.’ ²⁸ Tani waa gabagabadii arrinta. Aniga, Daanyeel, waxaan aad uga naxay fikradahayga, oo wejigaygu wuu beddelay, laakiin arrinta waan iska haystay.

8 Sannaddii saddexaad ee Boqor Belsheesar xukunkiisa, waxaa ii soo muuqday aragti aniga oo ah Daanyeel, taas oo ahayd midii hore ee iigu muuqatay. ² Aragtidayda, waxaan isku arkay inaan ku suganahay magaalada Susa, oo ka taal gobolka Ceelaam, waxaana joogay dhinaca webiga Ulay. ³ Indhahayga ayaan kor u qaaday oo waxaan arkay wan laba gees leh oo taagan dhinaca webiga. Geesaha way dheeraayeen, laakiin mid baa ka dheeraa kan kale, oo kan dheer ayaa dambe u koray. ⁴ Waxaan arkay wanka oo ku soo ordaya galbeed, waqooyi, iyo koonfur. Xayawaanna kama horjoogsan karin, mana jirin mid ka samatabbixin kara awooddiisa. Wuxuu sameeyey wixii uu doonayay oo wuu weynaa. ⁵ Intaan tan ka fiisanayay, waxaa si kedis ah uga yimid galbeed orgi leh gees muuqda oo u dhexeeya indhihiisa, isagoo ku socda dhulka oo

dhan isagoo aan dhulka taabanayn. ⁶ Wuxuu u soo dhowaaday wankii laba geeslaha ahaa ee aan ku arkay dhinaca webiga oo wuxuu ku weeraray xoog weyn. ⁷ Waxaan arkay isagoo wankii garaacaya, oo labada gees jebinaya. Wankii ma awoodin inuu ka horjoogsado; orgigii baa dhulka ku tuuray oo ku tuntey, mana jirin mid wanka ka samatabbixin kara awooddiisa. ⁸ Orgi wuxuu noqday mid aad u weyn, laakiin markuu awooddiisa ugu sarreeyay, geeskii weynaa waa la jebiyey, oo meeshiisa afar geesood oo muuqda ayaa u baxay afarta jiho ee samada. ⁹ Midkood waxaa ka soo baxay gees yar, kaas oo aad u weynaa dhanka koonfur, bari, iyo Dhulka Quruxda Badan. ¹⁰ Wuxuu kor u kacay ciidanka samada, oo qaar ka mid ah xiddigihii ayuu dhulka ku tuuray oo ku tuntey. ¹¹ Wuxuu isku koryelay inuu la mid noqdo taliyaha ciidanka Eebbe; wuxuu meesha ka saaray allabarigii maalinlaha ahaa ee Eebbe, oo meeshiisii quduuska ahayd waa la dumiyeey. ¹² Dembi awgiis, ciidankii iyo allabarigii maalinlaha ahaa waxaa loo dhiibay isaga. Wuxuu runta dhulka ku tuuray oo ku guuleystay wixii uu sameeyey. ¹³ Markaasaan maqlay mid quduus ah oo hadlay, mid kale oo quduus ah ayaa weydiyey, “Muddo intee le’eg ayay aragtidu sii jiri doontaa ee ku saabsan allabarigii maalinlaha ahaa, baabba’ii ka dhashay dembiga, iyo tuntuunta quduuska iyo ciidanka?” ¹⁴ Wuxuu igu yidhi, “Waxay sii jiri doontaa 2,300 oo fiid iyo aroor ah; markaasaa quduuska la soo celin doonaa.” ¹⁵ Aniga oo ah Daanyeel, intaan aragtida daawanayay oo aan isku dayayay inaan fahmo, waxaa hortayda istaagay mid u muuqday sida nin. ¹⁶ Waxaan maqlay cod nin oo ka soo yeeraya Ulay, isagoo leh, “Gabri’eel, u sharax aragtida ninkan.” ¹⁷ Markuu ii soo dhowaaday meesha aan taagnaa, waan naxay oo wejigayga ayaan dhulka dhigay. Wuxuu igu yidhi, “Fahmo, inaad, in aragtidu ay quseyso waqtiga dhammaadka.” ¹⁸ Intuu ila hadlayay, waxaan ku dhacay hurdo qoto dheer anigoo wejigayga dhulka saaran yahay, laakiin wuu i taabtay oo i taagay. ¹⁹ Wuxuu yidhi, “Waxaan kuu sheegi doonaa waxa dhici doona wakhtiga cadhada dambe, waayo aragtidu waxay quseysaa wakhtiga la go’amiyey ee dhammaadka. ²⁰ Wankii aad aragtay oo leh labada gees wuxuu u taagan yahay boqorrada Meediyo iyo Baabiloon. ²¹ Orgi leh geeska muuqda ee u dhexeeya indhihiisa wuxuu u taagan yahay boqorka Giriigga, geeska caanka ahna waa boqorkii ugu horreeyay. ²² Geeskii jabay iyo afarta geesood ee meeshii ka soo

Daanyeel

baaxay waxay u taagan yihiin afar boqortooyo oo ka soo bixi doona quruuntiisa laakiin aan lahayn awood la mid ah. ²³ Wakhtiga dambe ee xukunka, markay dembiilayaashu gaaraan buuxnaantooda, boqor wejigiisu adag yahay, oo ku xeeldheer khiyaano, ayaa soo bixi doona. ²⁴ Awooddiisu waxay noqon doontaa mid xoog leh, laakiin ma aha mid uu isagu leeyahay. Wuxuu sababi doonaa baabba' aan caadi ahayn oo ku guuleysan doona wixii uu sameeyo. Wuxuu baabbi'in doonaa kuwa xoogga leh iyo dadka quduuska ah. ²⁵ Iyadoo la adeegsanayo khiyaanadiisa, wuxuu sababi doonaa khiyaano inay ku horumariso gacantiisa, oo wuxuu isku koryeeli doonaa qalbigiisa. Markay dareemaan ammaan, wuxuu baabbi'in doonaa dad badan oo ka horjoogsada Amiirka amiirrada. Laakiin waa la jebin doonaa, laakiin ma aha awood bini'aadam. ²⁶ Aragtida fiidkii iyo subaxdii ee la sheegay waa run. Laakiin aragtida xidh, waayo waxay quseysaa maalamo badan oo mustaqbalka ah. ²⁷ Aniga oo ah Daanyeel, waan daalay oo waxaan jifay oo xanuunsaday maalamo badan. Markaasaan kacay oo aan ku noqday hawlihii boqorka. Waxaan la yaabay aragtida; waxay ahayd mid aan la fahmi karin.

9 Sannadkii ugu horreeyey ee Daa'yuus in ahasuerus, oo asal ahaan ka soo jeeda Maad, oo boqor ka noqday boqortooyadii Kaldiyaanka— ² sannadkii ugu horreeyey ee boqornimadiisa, aniga oo ah Daani'eel, waxaan ka gartay buugaagta tirada sannadaha, sida uu qawlka Eebbe u siiyey Yeremyaah nebiga, in baabba'a Yerusaaalem uu socon doono toddobaatan sannadood. ³ Markaasaan wejigayga u jeediyey Eebbe Ilaahayga, anigoo isaga doonaya tukasho iyo baryo, oo sooman, oo dhar joonyad ah iyo dambas wata. ⁴ Waxaan u tukaday Eebbe Ilaahayga oo qirtay: "Sayidow, Ilaah weyn oo cajiib ah, oo axdigiiisa jacaylka ah la haya kuwa isaga jecel oo amarradiisa dhawra, ⁵ annagu waannu dembaabnay oo xumaan samaynay. Waxaan ku dhaqannay si shar leh oo caasinnay, oo amarradaada iyo xeerarkaaga waan ka leexannay. ⁶ Ma aanan dhegaysan addoommadaada nebiyada ah, oo magacooda kula hadlay boqorradayada, madaxdayada, awowayaasheenna, iyo dadka dhulka oo dhan. ⁷ "Xaqnimadu adigaa leh, Sayidow, laakiin annaga waxaa na leh ceeb furan, sida ay maanta tahay—dadka Yahuudah, dadka deggan Yerusaaalem, iyo reer binu Israa'iil oo dhan, kuwa dhow iyo kuwa fog, dalalka oo dhan oo aad ku

kaxaysay, sababtoo ah waxay kugu kaceen daacadnimdo la'aan. ⁸ Ceeb furan annaga ayaa na leh, Sayidow, boqorradayada, madaxdayada, iyo awowayaasheenna, waayo, waannu kugu dembaabnay. ⁹ Naxariis iyo dembidhaaf waxaa leh Eebbe Ilaahayaga, waayo, annagu waannu ku caasinnay; ¹⁰ oo ma aanan addeecin codka Eebbe Ilaahayaga, si aan ugu soconno waxbariddiisa oo uu hortayada dhigay addoommadiisa nebiyada ah. ¹¹ Runtii, reer binu Israa'iil oo dhan waxay ku xadgudbeen sharcigaaga oo way ka leexdeen, iyadoo diiday inay codkaaga maqlaan. Sidaas darteed, habaarada iyo xukunnada lagu dhaartay ee ku qoran Sharciga Muuse, addoonka Eebbe, waxaa lagu shubay annaga, waayo, waannu kugu dembaabnay. ¹² Wuxuu xaqiijiyey erayadiisa, oo uu naga hadlay iyo madaxdayada, isagoo nagu keenay masiibo weyn; waayo, samada hoosteeda waxba lama samayn sida waxa Yerusaaalem lagu sameeyey. ¹³ Sida ku qoran Sharciga Muuse, masiibadan oo dhan ayaa nagu dhacday, haddana ma aanan doonan naxariista Eebbe Ilaahayaga annagoo ka leexanay dembiyadeenna oo aan fiiri u yeelan runtaada. ¹⁴ Sidaas darteed, Eebbe wuxuu haystay masiibada oo nagu keenay, waayo, Eebbe Ilaahayagu waa xaq dhammaan falimihiisa, haddana ma aanan addeecin codkiisa. ¹⁵ "Hadda, Sayidow Ilaahayaga, adigoo dadkaa ka soo bixiyey Masar gacanta xoogga leh oo magac kuu sameeyey oo weli jira maanta, waannu dembaabnay, si shar leh ayaannu u dhaqannay. ¹⁶ Sayidow, sida ay yihiin falalkaaga xaq ah, ha ka leexdo cadhadaada iyo xanaaqaaga magaaladaada Yerusaaalem, suurtaada quduuska ah. Sababta oo ah dembiyadayada iyo xumaanta awowayaasheenna, Yerusaaalem iyo dadkaa waxay noqdeen maahmaah kuwa nagu wareegsan oo dhan. ¹⁷ "Haddaba, Ilaahayaga, maqla tukashada addoonkaaga iyo baryadiisa, oo adiga daraaddaa, Sayidow, wejigaaga ku ifi macbudkaaga baabba'ay. ¹⁸ Dhegtaada u foorarso, Ilaahayga, oo maqla; indhahaaga fur oo arag baabba'a magaalada magacaa sidata. Annagu ma aanan keenin baryadayada hortaa sababtoo ah xaqnimadayada, laakiin sababtoo ah naxariistaada weyn. ¹⁹ Sayidow, maqla! Sayidow, dembidhaaf! Sayidow, dhegayso oo wax ka qabso! Adiga daraaddaa, Ilaahayga, ha raagin, waayo, magaaladaada iyo dadkaa waxay sidataan magacaa." ²⁰ Intii aan hadlayay oo tukanayay, oo aan qiranayay dembigayga iyo dembiga dadkayga reer binu

Daanyeel

Israa'iil, oo aan baryadayda u soo bandhigayay Eebbe Ilaahayga buurta quduuska ah ee Ilaahayga—²¹ intii aan weli ku jiray tukashada, Jibriil, ninkii aan ku arkay aragtidi hore, wuxuu ii yimid si dhaqso ah xilligii allabariga fiidkii. ²² Wuxuu i siiyey waxbarid oo wuxuu igu yidhi, “Daani’eel, waxaan imid inaan ku siiyo aragti iyo faham. ²³ Bilowgii baryooyinkaaga, amar ayaa la bixiyey, oo waxaan imid inaan kuu sheego, waayo, aad baa laguugu qiimeeyaa. Sidaas darteed, ka fiirso farriinta oo faham aragtida: ²⁴ “Toddobaatan ‘todobaad’ ayaa loo go’aamiyey dadkaa iyo magaaladaada quduuska ah si loo dhammeeyo xadgudubka, loo soo afjaro dembiga, loo kafaaro guddo xumaanta, loo keeno xaqnimada weligeed ah, loo xiro aragtida iyo waxsiinta, oo loo subko Meesha Quduuska ah. ²⁵ Ogow oo faham tan: Laga bilaabo bixinta amarka lagu soo celinayo oo lagu dhisayo Yerusaleem ilaa kan la subkay, oo ah hoggaamiyaha, yimaado, waxaa jiri doona toddoba ‘todobaad’ iyo lixdan iyo laba ‘todobaad.’ Waxaa dib loo dhisi doonaa waddooyin iyo god, laakiin waqtiyo dhib leh. ²⁶ Ka dib lixdan iyo laba ‘todobaad,’ kan la subkay waa la gooyin doonaa oo waxba ma lahaan doono. Dadka hoggaamiyaha iman doona waxay burburin doonaan magaalada iyo macbudka. Dhammaadku wuxuu iman doonaa daad; dagaalku wuxuu sii socon doonaa ilaa dhammaadka, oo baabba’ ayaa la go’aamiyey. ²⁷ Wuxuu heshiis adag la samayn doonaa dad badan hal ‘todobaad.’ Bartamaha ‘todobaadka,’ wuxuu joojin doonaa allabariga iyo hadiyadda. Oo macbudka, wuxuu dejin doonaa karaahiyo sababa baabba’, ilaa dhammaadka la go’aamiyey lagu shubo isaga.”

10 Sannaddii saddexaad ee Cooros, oo ahaa boqorka Faaris, waxaa Daanyeel oo kale loogu yeedhi jiray Beltesassar la siiyey waxyi. Farriintu waa run oo waxay ku saabsanayd dagaal weyn. Wuxuu fahmay farriinta oo wuxuu lahaa aragti ku saabsan waxyiga. ² Wakhtigaas, aniga oo ah Daanyeel, waxaan u barooranayay saddex toddobaad oo dhan. ³ Waxaan ka fogaaday cunista cuntooyin hodan ah; hilib iyo khamri midna afkayga ma gelin, mana aan marsan wax saliid ah ilaa saddexda toddobaad ay dhammaadeen. ⁴ Maalintii labaatanaad iyo afraad ee bisha koowaad, anigoo taagan dhinaca webiga weyn, ee Tigris, ⁵ Ayaan indhahayga kor u qaaday oo waxaan arkay nin dhar linen ah xidhan, oo suun dahab saafi ah oo Uphaz ka yimid dhexda ku leh. ⁶ Jidhkiisu wuxuu la mid ahaa

topaas, wejigiisuna wuxuu u iftiimayay sida hillaac, indhihiisuna waxay la mid ahaayeen ulah ololaya, gacmihiisa iyo caghihiisuna waxay u dhalaalayaan sida naxaas la safeeyey, codkiisuna wuxuu la mid ahaa codka dad badan. ⁷ Aniga oo ah Daanyeel, ayaan ahaa keliya kii arkay waxyiga; nimankii ila joogay ma ay arkin, laakiin cabsi weyn ayaa ku dhacday, wayna carareen si ay isu qariyaan. ⁸ Sidaas daraaddeed, waxaan kaligay ahaa, anigoo eegaya waxyigan weyn; xooggaygii waa iga tegay, midabkaygii wuu beddelay oo wuxuu noqday mid aad u cad, waxaana noqday mid aan awood lahayn. ⁹ Markaasaan maqlay codka erayadiisa, oo intaan dhagaysanayay, waxaan ku dhacay hurdo qoto dheer, wejigaygana dhulka ayaan saaray. ¹⁰ Si kedis ah, gacan ayaa i taabatay oo i dhigtay anigoo gariiraya oo ku dul taagan gacmahayga iyo jilbahayga. ¹¹ Wuxuu ila hadlay, isagoo leh, “Daanyeel, adiga oo aad loo qiimeeyo, fiiro gaar ah u yeelo erayada aan kuugu dhawaaqi doono. Kac, waayo, hadda waxaa la ii soo diray adiga.” Markuu sidan igu hadlay, waxaan istaagay anigoo gariiraya. ¹² Wuxuu sii waday, “Ha baqin, Daanyeel. Laga soo bilaabo maalintii ugu horraysay ee aad qalbigaaga u dejisay inaad wax fahanto oo aad isku hoosaysiiso Eebbe hortisa, erayadaada waa la maqlay, anna waxaan u imid jawaabtooda. ¹³ Si kastaba ha ahaatee, amiirka boqortooyada Faaris ayaa iga hor yimid labaan iyo kow maalmood. Markaasaa Miikaa’iil, oo ka mid ah amiirrada waaweyn, ii yimid inuu i caawiyey, waayo, waxaa la iga haystay boqorrada Faaris. ¹⁴ Waxaan u imid inaan kuu sharaxo waxa dadkaaga ku dhici doona maalmaha soo socda, waayo, waxyigu wuxuu la xiriiraa wakhti mustaqbalka ah.” ¹⁵ Markuu erayadan ila hadlay, waxaan wejigayga u foororsaday dhulka oo waxaan noqday mid aan hadli karin. ¹⁶ Markaasaa mid u eg bini-aadam wuxuu taabtay bushimahayga, waxaanan afkayga u furay inaan hadlo. Waxaan ku idhi midka hortayda taagan, “Sayidkaygiyow, waxaan la kulmay murugo weyn sababta waxyiga, waxaana dareemayaa daciifnimo weyn. ¹⁷ Sidee baan, aniga oo addoonkaaga ah, kula hadli karaa, sayidkaygiyow? Xooggaygii waa iga tegay, oo waxaan ku dhawaaday inaan neefsado.” ¹⁸ Mar kale, midka u muuqday sida nin ayaa i taabtay oo i xoogsiiyey. ¹⁹ Wuxuu yidhi, “Ha baqin, adiga oo aad loo qiimeeyo. Nabad ha kula jirto; hadda xoog yeelo, xoog yeelo.” Markuu ila hadlay, waxaan ku xoogaystay oo waxaan idhi, “Sayidkaygiyow, ha

Daanyeel

hadlo, waayo, waxaad i siisay xoog.”²⁰ Markaasuu yidhi, “Ma fahamtay sababta aan kuu imid? Waxaan u baahanahay inaan dhowaan ku laabto inaan la dagaallamo amiirka Faaris, oo markaan tago, amiirka Gariigga ayaa iman doona;”²¹ laakiin marka hore waxaan kuu sheegi doonaa waxa ku qoran Kitaabka Runta. Qofna ima taageero kuwaas ka gees ah aan ka ahayn Miikaaiil, amiirkaaga.

11 Sannadkii ugu horreeyey ee Daa'yuus kii reer Maaday, ayaan kacay inaan taageero oo aan ilaaliyo isaga.² Hadda waxaan kuu sheegi doonaa runta: Saddex boqor oo kale ayaa ka soo bixi doona Baabiloon, markaasna mid afraad, oo ka hodansan dhammaantood. Isla marka uu xoog yeesho oo uu hodantinimadiisa ku xoogaysto, wuxuu kicin doonaa boqortooyada oo dhan oo wuxuu ka hor iman doonaa boqortooyada Gariigga.³ Markaasaa boqor awood badan soo bixi doonaa, oo wuxuu xukumi doonaa amar weyn, oo wuxuu ku dhaqmi doonaa sida uu doono.⁴ Markuu kaco dabadeed, boqortooyadiisa waa la jebin doonaa oo loo qaybin doonaa afarta dabaylood ee samada, laakiin ma aha farcankiisa, mana aha awooddii uu haystay, maxaa yeelay boqortooyadiisa waa la rujin doonaa oo loo dhiibi doonaa kuwo kale.⁵ Boqorka Koonfureed ayaa xoog yeelan doona, laakiin mid ka mid ah taliyayaashiisa ayaa ka xoog badan isaga oo wuxuu xukumi doonaa boqortooyadiisa oo awood weyn ku leh.⁶ Sanado kadib, waxay samayn doonaan heshiis. Gabadhii boqorka Koonfureed ayaa u tegi doonta boqorka Waqooyiga si ay heshiis u sameeyaan, laakiin awooddeeda ma sii haysan doonto, mana sii jiri doono; iyada ayaa la siin doonaa, iyo kuwii iyada keenay iyo aabbaheed iyo kii taageeray iyada.⁷ Mid ka mid ah qoyskeeda ayaa soo bixi doona si uu u beddello iyada. Wuxuu weerari doonaa ciidammada boqorka Waqooyiga oo wuxuu geli doonaa qalcaddiisa; wuxuu la dagaallami doonaa iyaga oo guuleysan doonaa.⁸ Wuxuu sidoo kale qabsan doonaa ilaahyadooda, sanamyadooda birta ah, iyo alaabtooda qaaliga ah ee lacagta iyo dahabka ah oo wuxuu u qaadi doonaa Masar. Sanado badan ayuu ka fogaadayaa weerarka boqorka Waqooyiga.⁹ Markaasaa boqorka Waqooyiga wuxuu weerari doonaa dhulka boqorka Koonfureed laakiin wuxuu ku soo noqon doonaa dalkiisa.¹⁰ Farcankiisa ayaa u diyaargarobi doona dagaal oo waxay soo ururin doonaan ciidan weyn, kaas oo u soo socon doona sida daad aan la joojin karin oo dagaalka u qaadi

doona ilaa qalcaddiisa.¹¹ Markaasaa boqorka Koonfureed wuxuu u soo bixi doonaa cadho oo wuxuu la dagaallami doonaa boqorka Waqooyiga, kaas oo soo kicin doona dad badan, laakiin waxaa loo dhiibi doonaa boqorka Koonfureed.¹² Marka dadkii la qaado, boqorka Koonfureed wuxuu ku buuxsami doonaa kibir oo wuxuu laaya doonaa tobanaan kun, laakiin ma sii jiri doono guulaysi.¹³ Waayo, boqorka Waqooyiga wuxuu soo ururin doonaa ciidan kale, oo ka weyn kii hore; sanado kadib, wuxuu soo bixi doonaa ciidan weyn iyo qalab badan.¹⁴ Wakhtiyadaas dad badan ayaa ka soo horjeesan doona boqorka Koonfureed. Kuwa rabshadaha leh ee dadkaaga ka mid ah ayaa kacdoon samayn doona si ay u fuliyaan aragtida, laakiin way dhici doonaan.¹⁵ Markaasaa boqorka Waqooyiga wuxuu iman doonaa oo wuxuu dhisi doonaa jidadka go'doominta oo wuxuu qabsan doonaa magaalo si fiican loo adkeeyey. Ciidammada Koonfureed ma awoodi doonaan inay iska caabiyaan; xitaa ciidankooda ugu fiican ma lahaan doonaan xoog ay ku istaagaan.¹⁶ Weeraryahanka wuxuu samayn doonaa sida uu doono; cidna ma awoodi doonto inay isaga iska caabiso. Wuxuu isku dhigi doonaa Dhulka Quruxda badan oo wuxuu awood u yeelan doonaa inuu burburiyo.¹⁷ Wuxuu niyaddiisa ku soo jeedin doonaa inuu yimaado isagoo wata xoogga boqortooyadiisa oo dhan oo wuxuu samayn doonaa heshiis la leh boqorka Koonfureed. Wuxuu siin doonaa gabadhiisa guur si uu boqortooyada u afgembiyo, laakiin qorshihiisu ma guuleysan doono ama uma caawin doono isaga.¹⁸ Markaasuu wuxuu u jeedin doonaa fiiro gaar ah xeebaha oo wuxuu qabsan doonaa qaar badan oo ka mid ah, laakiin taliye ayaa soo afjari doona kibirkiisa oo wuxuu kibirkiisa ku soo celin doonaa isaga.¹⁹ Intaas kadib, wuxuu ku soo noqon doonaa qalcadaha dalkiisa laakiin wuu ku dhici doonaa oo dhici doonaa, lamana heli doono.²⁰ Kii isaga beddela wuxuu diri doonaa sarkaal si uu u ururiyo cashuuraha si uu u ilaaliyo quruxda boqortooyada. Sanado yar gudahood, si kastaba ha ahaatee, waa la baabi'in doonaa, laakiin ma aha cadhada ama dagaalka.²¹ Waxaa isaga beddeli doona qof aan sharaf lahayn oo aan la siin karaamadii boqortooyo. Wuxuu weerari doonaa boqortooyada marka dadkeedu ay dareemaan ammaan, oo wuxuu ku qabsan doonaa khiyaano.²² Markaasaa xoog weyn oo aan la joojin karin ayaa isaga hortiisa la qaadi doonaa; labadaba isaga iyo

amiirka axdiga ayaa la baabbi'in doonaa. ²³ Marka heshiis lala sameeyo isaga, wuxuu ku dhaqmi doonaa khiyaano, oo dad yar oo kaliya ayuu ku awood yeelan doonaa. ²⁴ Marka gobollada ugu hodansan ay dareemaan ammaan, wuxuu weerari doonaa iyaga oo wuxuu gaadhi doonaa waxa aabbayaashiiis ama awoowayaashiiis aysan samayn. Wuxuu u qaybin doonaa dhaca, boobka, iyo hantida kuwa raacsan. Wuxuu qorsheyn doonaa afgembiga qalcadaha—laakiin kaliya wakhti yar. ²⁵ Ciidan weyn ayuu ku ururin doonaa xooggiisa iyo geesinimadiisa ka hor boqorka Koonfureed. Boqorka Koonfureed wuxuu dagaal la geli doonaa ciidan weyn oo aad u awood badan, laakiin ma awoodi doono inuu istaago sababtoo ah dhagarta loo maleegay isaga. ²⁶ Kuwa la wadaaga raashinka boqorka waxay doonayaan inay baabbi'yaan isaga; ciidankiisa waa la qaadi doonaa, oo qaar badan ayaa dagaalka ku dhici doona. ²⁷ Labada boqor, qalbigoodu wuxuu ku foararsan yahay shar, waxay ku fadhiisan doonaan miis isku mid ah oo ay isku khiyaami doonaan, laakiin waxba kama soo bixi doonaan, maxaa yeelay dhammaadku wuxuu imaan doonaa wakhtiga la cayimay. ²⁸ Boqorka Waqooyiga wuxuu ku soo noqon doonaa dalkiisa isagoo wata hanti badan, laakiin qalbigiisu wuxuu ka soo horjeesan doonaa axdiga quduuska ah. Wuxuu tallaabo ka qaadi doonaa isaga ka dibna wuxuu ku soo noqon doonaa dalkiisa. ²⁹ Wakhtiga la cayimay wuxuu mar kale weerari doonaa Koonfureed, laakiin markan natiijadu way ka duwanaa doontaa sidii hore. ³⁰ Maraakiibta gobollada galbeedka ayaa ka hor iman doona isaga, wuuna niyad jabi doonaa. Markaasuu dib ugu soo noqon doonaa oo wuxuu cadho ka qaadi doonaa axdiga quduuska ah. Wuxuu ku soo noqon doonaa oo wuxuu muujin doonaa raalli ahaansho kuwa ka tagey axdiga quduuska ah. ³¹ Ciidamadiisa hubaysan ayaa kici doona si ay u nijaaseeyaan qalcadda macbudka oo waxay joojin doonaan allabari maalinle ah. Markaasay dhigi doonaan karaahiyada keenta baabba'a. ³² Erayo jilicsan ayuu ku khiyaami doonaa kuwa axdiga ku xadgudbay, laakiin dadka Eebbahooda yaqaan ayaa adkaysan doona oo iska caabin doona isaga. ³³ Kuwoda caqliga leh ee dadka ka mid ah waxay aqoon siin doonaan qaar badan, in kastoo muddo yar ay seef ku dhici doonaan ama la gubi doono ama la qabsan doono ama la dhici doono. ³⁴ Markay dhacaan, waxay heli doonaan caawimaad, oo qaar badan oo aan daacad ahayn ayaa ku biiri doona

iyaga. ³⁵ Qaar ka mid ah kuwa caqliga leh ayaa ku dhici doona, si loo sifeeyo, loo nadiifiyo, oo loo dhigo kuwo aan wasakh lahayn ilaa wakhtiga dhammaadka, maxaa yeelay weli waxay imaan doontaa wakhtiga la cayimay. ³⁶ Boqorku wuxuu ku dhaqmi doonaa sida uu doono. Wuxuu isqaadi doonaa oo isweyneyn doonaa Eebbe kasta oo wuxuu ku hadli doonaa waxyaalo aan la maqal oo ka dhan ah Eebbe ee ilaahyada. Wuxuu ku guuleysan doonaa ilaa wakhtiga cadhada la dhammeeyo, maxaa yeelay waxa la go'aamiyey waa inuu dhaco. ³⁷ Wuxuu tixgelin la'aan u muujin doonaa ilaahyada awoowayaashiiis ama midka dumarku jeclaadaan, mana tixgelin doono Eebbe kasta, laakiin wuxuu isqaadi doonaa dhammaantood. ³⁸ Meeshaas beddelkeeda, wuxuu sharfi doonaa ilaah qalcadaha; ilaah aan awoowayaashiiis aqoon ayuu ku sharfayaa dahab iyo lacag, dhagaxyo qaali ah iyo hadiyado qaali ah. ³⁹ Wuxuu weerari doonaa qalcadaha ugu xoogga badan isagoo kaashanaya ilaah shisheeye oo wuxuu si weyn u sharfi doonaa kuwa aqoonsada isaga. Wuxuu ka dhigi doonaa inay xukumaan dad badan oo wuxuu ku qaybin doonaa dhulka qiimo. ⁴⁰ Wakhtiga dhammaadka, boqorka Koonfureed ayaa dagaal la geli doona isaga, laakiin boqorka Waqooyiga wuxuu ku soo degi doonaa isaga gaadiid iyo fardo iyo maraakiib xoog leh. Wuxuu weerari doonaa dalal badan isagoo ku soo socda sida daad. ⁴¹ Wuxuu sidoo kale weerari doonaa Dhulka Quruxda badan. Dalal badan ayaa dhici doona, laakiin Edom, Moo'aab, iyo madaxda Cammoon ayaa ka baxsan doona gacantiisa. ⁴² Wuxuu ku fidin doonaa awooddiisa dalal badan; Masarna ma baxsan doonto. ⁴³ Wuxuu gacanta ku dhigi doonaa khasnadaha dahabka iyo lacagta iyo dhammaan hodantinimada Masar, iyadoo reer Liibiya iyo Kuushiyaanta ay raacayaan iyagoo u hoggaansamaya. ⁴⁴ Laakiin wararka ka imanaya bari iyo waqooyi ayaa cabsi gelin doona isaga, halkii wuxuu u bixi doonaa cadho: inuu burburiyo oo baabbi'yo qaar badan. ⁴⁵ Wuxuu teendhooyinkiisa boqortooyo ku dhigan doonaa badaha dhexdooda ee buurta quduuska ah ee quruxda badan. Laakiin wuxuu ku dhammaan doonaa, lamana heli doono cid caawisa.

12 “Waqtigaas Miikaal, amiirka weyn ee dadkaaga ilaalinaya, ayaa kici doona. Waxaa jiri doona waqti dhib ah oo aan abid dhicin tan iyo markii quruumaha bilaabeen ilaa waqtigaas. Laakiin waqtigaas dadkaaga, qof kasta oo magaciisa

Daanyeel

laga helay buugga, waa la samatabbixin doonaa. ² Oo qaar badan oo ku hurda ciidda dhulka ayaa soo toosi doona, qaar nolol weligeed ah, qaarna ceeb iyo quudhsi weligeed ah. ³ Kuwa waxgaradka ah waxay iftiimi doonaan sida iftiinka samooyinka, iyo kuwa badan oo xaqnimada u horseeda, sida xiddigaha weligood iyo weligood. ⁴ Laakiin adiga, Daanyeel, erayadan qarsoodi ku hay oo buugga shaabadee ilaa dhammaadka wakhtiga. Dad badan ayaa wareegi doona, aqoontuna way kordhi doontaa.” ⁵ Markaasaan, Daanyeel, fiiriyey, oo bal eeg, laba kale ayaa taagnaa, midna wuxuu ku taagnaa dhinacan webiga iyo midna dhinaca kale. ⁶ Midkoodna wuxuu ku yidhi ninkii dharka linenka xidhnaa, oo ka sarreeyey biyaha webiga, “Intee in le’eg ayay noqon doontaa intaan waxyaalahan yaabka leh la fulin?” ⁷ Oo waxaan maqlay ninkii dharka linenka xidhnaa, oo ka sarreeyey biyaha webiga, isagoo kor u qaaday gacantiisa midig iyo gacantiisa bidix xagga samada, oo ku dhaartay Kan weligiis nool, isagoo leh, “Waxay ahaan doontaa waqti, waqtiyo, iyo nus waqti. Marka

awoodda dadka quduuska ah la jebiyo dhammaan waxyaalahan ayaa la dhammeystiri doonaa.” ⁸ Waan maqlay, laakiin ma aanan fahmin. Sidaas daraaddeed waxaan idhi, “Sayidkaygiyow, maxay noqon doontaa natiijada dhacdooyinkan?” ⁹ Markaasuu yidhi, “Jidkaaga ku soco, Daanyeel, waayo erayadani waa qarsoodi oo waa la shaabadeeyey ilaa dhammaadka wakhtiga. ¹⁰ Qaar badan ayaa la daahir doonaa, la nadiifin doonaa, oo la safeeyn doonaa, laakiin kuwa sharka leh waxay sii wadi doonaan inay shar ku dhaqmaan. Midna kuwa sharka leh ma fahmi doonaan, laakiin kuwa waxgaradka ah ayaa fahmi doona. ¹¹ Laga bilaabo wakhtiga allabariga joogtada ah la joojiyo iyo karaahiyada keenta cidhiidhiga la dejiyo, waxaa jiri doona 1,290 maalmood. ¹² Waxaa nasiib leh kan samra oo gaadha dhammaadka 1,335 maalmood. ¹³ Laakiin adiga, jidkaaga ku soco ilaa dhammaadka. Waxaad nasan doontaa, markaasna dhammaadka maalmaha waxaad kici doontaa si aad u hesho dhaxalkaaga loo qoondeeyey.”

Hoosheeca

1 Eraygii Rabbiga ee u yimid Xuseen ina Beerri intii lagu jiray wakhtigii Cusiyaah, Yoothaam, Aaxaas, iyo Xisqiyaah, boqorradii Yahuudah, iyo intii lagu jiray wakhtigii Yerobcaam ina Yoo'aash, boqorkii Israa'iil. ² Markii Rabbigu bilaabay inuu Xuseen ku hadlo, wuxuu ku yidhi, "Tag, naag sinnaan leh guurso oo carruur sinnaan leh dhal, waayo, dhulku wuxuu ku eedaysan yahay sinnaan isaga oo ka tegey Rabbiga." ³ Markaasaa Xuseen tegey oo guursaday Goomer oo ahayd gabadhii Diblaayim, oo waxay uuraysatay oo wiil u dhashay. ⁴ Markaasaa Rabbigu ku yidhi, "Waxaad u bixisaa Yisreeceel, waayo, dhawaan waxaan ciqaabi doonaa reer Yehuu dhiigii Yisreeceel aawadiis, oo waxaan soo afjari doonaa boqortooyadii Israa'iil. ⁵ Maalintaas waxaan jebin doonaa qaansada Israa'iil ee Dooxada Yisreeceel." ⁶ Goomer mar kale ayay uuraysatay oo gabadh dhashay. Markaasaa Rabbigu ku yidhi, "Waxaad u bixisaa Lo-Ruxamaah, waayo, mar dambe ma tusi doono jacayl reer Israa'iil, inaan u dembi dhaaf. ⁷ Laakiin waxaan jacayl u tusi doonaa reer Yahuudah oo waxaan ku badbaadin doonaa Rabbiga Eebbahooda, ma aha qaanso, seef, dagaal, fardo, ama fardoolay." ⁸ Markii ay nuujinta ka joojisay Lo-Ruxamaah, Goomer ayaa mar kale uuraysatay oo wiil dhashay. ⁹ Markaasaa Rabbigu ku yidhi, "Waxaad u bixisaa Lo-Cammi, waayo, idinku dadkayga ma tihidin, aniguna Eebbehiinna ma ihi." ¹⁰ Haddana tirada reer binu Israa'iil waxay noqon doontaa sida ciidda badda, oo aan la qiyaasi karin ama la tirin karin. Meesha lagu yidhi, 'Idinku dadkayga ma tihidin,' waxaa lagu odhan doonaa 'carruurta Eebbe nool.' ¹¹ Dadkii Yahuudah iyo dadkii Israa'iil waa la isu soo wada ururin doonaa, oo waxay dooran doonaan hal hoggaamiye oo dhulka ka soo bixi doona, waayo, weynaan doonta maalinta Yisreeceel.

2 La hadla walaalihiinna, "Dadkayga," iyo walaalihiinna, "Mid aan jeclahay." ² "Ku dooda hooyadiin, ku dooda, waayo, iyadu ma aha naagtayda, aniguna ma ihi ninkeedii. Ha ka saarto sinadeeda wejigeeda iyo sinadeeda naasaheeda dhexdooda. ³ Haddii kale, waan qaawi doonaa oo waxaan u bandhigi doonaa sidii maaliintii ay dhalatay. Waxaan ka dhigi doonaa sida lamadegaan, waxaan u rogi doonaa dhul qallalan, oo waxaan ku dili doonaa harraad. ⁴ Carruurteeda naxariis uma muujin doono, waayo, waa carruur sinnaan. ⁵ Hooyadood waxay ahayd mid aan daacad ahayn oo waxay ku uuraysatay ceeb. Waxay tidhi, "Waxaan eryl doonaa

kuwa aan jeclahay, kuwaas oo i siiya kibistayda iyo biyahayga, dharkayga iyo dhogortayda, saliidayda iyo cabitaankayga.' ⁶ Sidaa darteed, waxaan ku xannibi doonaa jidkeeda qodxo oo waxaan ku wareejin doonaa derbi si ay u heli weydo jidkeeda. ⁷ Waxay eryl doontaa kuwa ay jeceshahay laakiin ma qaban doonto; way doondoontaa laakiin ma heli doonto. Markaasay odhan doontaa, 'Waxaan ku noqon doonaa ninkii aan hore u qabay, waayo, markaas way ii roonaatay intii ay hadda tahay.' ⁸ Ma aysan aqoonsan in anigu aan ahaa kii siiyey sarreenka, khamriga cusub iyo saliidda, oo ku shubay lacag iyo dahab, oo ay u isticmaaleen Baal. ⁹ Sidaa darteed, waxaan dib u qaadan doonaa sarreenkayga wakhtiigisa iyo khamrigayga cusub xilliisa. Waxaan sidoo kale ka qaadi doonaa dharkayga iyo dhogortayda loogu talagalay inay ku daboosho qaawanaanteeda. ¹⁰ Hadda waxaan u bandhigi doonaa ceebteeda hortooda kuwa ay jeceshahay, oo cidina kama samatabbixin doonto gacantayda. ¹¹ Waxaan soo afjari doonaa dhammaan dabaaldegyadeeda: ciidaha, dayaxyada cusub, sabtiyada—dhammaan ciidaha loo qoondeeyey. ¹² Waxaan baabi'in doonaa canabkeeda iyo geedaha berdeeda, oo ay tidhi, 'Kuwani waa mushaharkaygii kuwa aan jeclahay.' Waxaan ka dhigi doonaa kayn, oo xayawaanka duurka ayaa cuni doona. ¹³ Waxaan ciqaabi doonaa maalmaha ay foox u shidi jirtay Baalada; waxay isku qurxisay faraanti iyo dahab, oo waxay raacday kuwa ay jeceshahay, laakiin way i illowday," ayaa Eebbe leeyahay. ¹⁴ "Sidaa darteed, waxaan soo jiidan doonaa, waxaan ku kaxayn doonaa cidlada, oo waxaan si naxariis leh ula hadli doonaa. ¹⁵ Halkaas ayaan ku siin doonaa beeraheeda, oo waxaan ka dhigi doonaa Dooxada Akhor albaab rajo. Halkaas ayay uga jawaabi doontaa sidii maalmahadii dhalinyaranimada, sidii maaliintii ay ka soo baxday dalka Masar. ¹⁶ "Wakhtigaas," ayaa Eebbe leeyahay, "waxaad iigu yeedhi doontaa 'ninkayga'; mar dambe iigu yeedhi maysid 'sayidkayga.'" ¹⁷ Waxaan ka saari doonaa magacyada Baalada bushimaheeda; mar dambe looma xusi doono magacyadooda. ¹⁸ Maalintaas waxaan axdi la dhigi doonaa xayawaanka duurka, shimbiraha cirka, iyo makhluuqaadka dhulka ku socda. Waxaan ka baabi'in doonaa qaanso, seef, iyo dagaal dhulka, si dhammaan ay ugu seexdaan nabadgelyo. ¹⁹ Waxaan kugu meherin doonaa weligeed; waxaan kugu meherin doonaa xaqnimo iyo caddaalad, jacayl iyo

Hoosheeca

naxariis. ²⁰ Waxaan kugu meherin doonaa daacadnimmo, oo waxaad garan doontaa Eebbe. ²¹ “Wakhtigaas ayaan ka jawaabi doonaa,” ayaa Eebbe leeyahay— “Waxaan ka jawaabi doonaa samooyinka, oo waxay ka jawaabi doonaan dhulka; ²² dhulkuna wuxuu ka jawaabi doonaa sarreenka, khamriga cusub iyo saliidda, oo waxay ka jawaabi doonaan Yisreel. ²³ Waxaan iyada u beeran doonaa naftayda dushiisa; waxaan u muujin doonaa naxariis midkii aan ugu yeedhay ‘Mid aan jeclayn.’ Waxaan ku odhan doonaa kuwa loogu yeedhay ‘Dadkayga ma aha,’ ‘Waxaad tihiin dadkayga;’ oo iyagu waxay odhan doonaan, ‘Waxaad tahay Eebbahay.’”

3 Rabbigu wuxuu ila hadlay, “Mar kale tag oo jacayl u muuji naag uu nin kale jecel yahay oo aan daacad ahayn, sida Rabbigu dadka Israa’iil u jecel yahay, in kastoo ay u jeestaan ilaahyo kale oo ay ku farxaan keegag sabiib ah.” ² Markaasaan iyada u iibsaday anigoo siinaya shan iyo toban sheqel oo lacag ah iyo homer iyo lethek oo shaciir ah. ³ Waxaan ku idhi iyada, “Waa inaad ila joogtaa maalmo badan. Waa inaad naqon dhillo ama la joogin nin kale, anna sidaas oo kale ayaan kuu ahaan doonaa.” ⁴ Waayo, dadka Israa’iil waxay maalmo badan ahaan doonaan iyagoo aan lahayn boqor ama amiir, aan lahayn allabari ama dhagxaan xusuus ah, iyo aan lahayn efof ama sanamyo reer guri. ⁵ Ka dib, dadka Israa’iil waxay soo noqon doonaan oo ay Rabbiga Eebbahooda ah iyo Daa’uud boqorkooda ah doondooni doonaan. Waxay Rabbiga u soo dhowaan doonaan iyagoo ixtiraamaya oo waxay doondooni doonaan barakooyinkiisa maalmaha dambe.

4 Maqla erayga Rabbiga, carruurta Israa’iilow, waayo, Rabbigu wuxuu dacwad ka leeyahay dadka deggan dalka: ma jiro run iyo daacadnimmo, iyo aqoon Eebbe oo ku jirta dalka. ² Waxaa jira habaar, khiyaano, dil, xatooyo, iyo sinada; waxay ku dhaqmaan rabshado, dhiigna dhiig kale ayuu raacaa. ³ Sidaas daraaddeed, dhulku wuu barooranayaa, oo dhammaan kuwa deggan way daciifaan; xayawaanka duurka, shimbiraha hawada, iyo xataa kalluunka badda waa la qaadaa. ⁴ Laakiin yaan qofna eedayn, yaan qofna canaanan mid kale, waayo, dadkiinnu waa sida kuwa wadaadka la dooda. ⁵ Waxaad ku turunturoon doontaan maalintii, iyo nebiga ayaa habeenkiina idinla turunturoon doona; oo waxaan baabbi’in doonaa hooyadiin. ⁶ Dadkaygu waxay halligmeen aqoon la’aan. Maxaa yeelay,

waxaad diidday aqoonta, anna waan kaa diidi doonaa inaad wadaaddadayda ka mid noqotaan; maxaa yeelay, waxaad illoowday sharciga Eebbe, anna waxaan illoobi doonaa carruurtiinna. ⁷ Intii ay sii bateen, ayay iga sii dembaabeen; waxaan u rogi doonaa ammaantooda ceeb. ⁸ Waxay quutaan dembiga dadkayga oo waxay rabaan xumaantooda. ⁹ Oo waxay ahaan doontaa: sida dadka oo kale, sidaas oo kale ayaa wadaadkuna noqon doonaa. Waxaan ka qaadi doonaa xisaab xumahooda oo waxaan ku abaalmarin doonaa falalkooda. ¹⁰ Waxay cuni doonaan, laakiin ma dhergi doonaan; waxay ku dhaqmi doonaan sinada, laakiin ma tarmaan, maxaa yeelay, waxay joojiyeen inay Rabbiga u hibeeyaan naftooda. ¹¹ Sinada, khamriga, iyo khamriga cusub waxay ka qaadaan fahamkooda. ¹² Dadkaygu waxay la tashadaan sanamkooda alwaax ah, iyo ulahooda wax sheega ayaa la hadla; ruux sinada ayaa iyaga ku kaxaystay, oo waxay noqdeen kuwo aan daacad ahayn Eebbahood. ¹³ Waxay allabari ku bixiyaan buuraha dushooda oo waxay foox ku gubaan buuraha, hoos geedaha oak, poplar, iyo terebinth, maxaa yeelay, hooskaas waa wanaagsan yahay. Sidaas daraaddeed, gabdhihiinna waxay u leexdaan sinada iyo gabdhihiinna guursaday zinada. ¹⁴ Kuma eedi doono gabdhihiinna marka ay u leexdaan sinada, mana eedi doono gabdhihiinna guursaday marka ay zinada sameeyaan, maxaa yeelay, ragga laftoodu waxay la socdaan dhillooyinka oo waxay allabari la bixiyaan dhillooyinka macbudka; dad aan wax fahmin ayaa halligmi doona. ¹⁵ In kastoo aad, Israa’iil, zinaysaan, ha ka dhigin Yahuudah dambi. Ha aadina Gilgaal, hana u kicin Beyt Afen, hana ku dhaaranina, “Sida xaqiiqada ah Rabbigu wuu nool yahay!” ¹⁶ Waayo, Israa’iil waa madax adag yahay, sida sac madax adag. Haddaba sidee buu Rabbigu ugu daajin karaa sida baraar ballaaran oo kale? ¹⁷ Efrayim wuxuu si qoto dheer ugu lug leeyahay sanamyada; ha la socon isaga. ¹⁸ Xataa marka cabitaankoodu dhammaado, waxay sii wadaan sinada; madaxdiisu waxay jecel yihiin dariiqyada ceebta leh. ¹⁹ Duufaanku wuxuu ku duubi doonaa baalashiisa, oo waxaa lagu ceebeeyaa allabarigooda.

5 *Maqla tan, wadaaddow! Dhagaysta, reer binu Israa’iilow! U fiirsada, reer boqortooyo! Waayo, xukunka ayaa idin khuseeya, Maxaa yeelay, waxaad ka dhigteen dab in ku yaal Misfaah Iyo shabag ku fidsan Taabor. ² Mucaaradku waxay ku sii dheeraadeen xumaanta, Laakiin dhammaantood*

Hoosheeca

waan edbin doonaa. ³ Waxaan aqaan Efrayim, Israa'iilna ima qarsoona; Waayo, hadda, Efrayim, waxaad samaysay sinnaan, Israa'iilna wuu is wasakheeyey. ⁴ Falalkoodu ma oggolaan doonaan Inay ku soo noqdaan Eebbahooda. Waayo, ruux sinnaan baa ku dhex jira, Oo iyagu ma yaqaanaan Rabbiga. ⁵ Intaa waxaa dheer, kibirka Israa'iil ayaa ka marag kacaya isaga, Israa'iil iyo Efrayimna waxay ku dhaceen dembigooda; Yahuudahna iyaga ayuu la dhacay. ⁶ Waxay la tagi doonaan idahooda iyo adhigooda Si ay u raadiyaan Rabbiga, hase yeeshee ma heli doonaan; Waayo, isagu wuu ka fogeeyey iyaga. ⁷ Waxay khiyaano u sameeyeen Rabbiga, Waayo, waxay dhaleen carruur sharci darro ah. Haddaba dayax cusub ayaa iyaga la baabi'in doonaa dhulkoodana. ⁸ Ku yeedha buunka Gibecaah, Ka yeedha turubka Raamaah. Bawaan ka yeedha Beyt-awen: "Isha ku hay, Benyaamiin!" ⁹ Efrayim wuxuu noqon doonaa cidla maalinta canaanta; Dhexda qabiilooyinka Israa'iil waxaan ka dhigayaa mid la hubo. ¹⁰ Hoggaamiyeyaasha Yahuudah waxay noqdeen sida kuwa beddela xuduudda; Korkooda waxaan ku shubi doonaa cadhadayda sida biyo ah. ¹¹ Efrayim waa la dulmay, xukunka ayaa lagu burburiyey, Maxaa yeelay, wuxuu go'aansaday inuu raaco awaamiirta aadanaha. ¹² Sidaas darteed waxaan u noqon doonaa sida qudhun Efrayim, Iyo sida daxal guriga Yahuudah. ¹³ Markii Efrayim arkay jirraadiisa, Iyo Yahuudah dhaawaciisa, Markaas Efrayim wuxuu u tegey Asuur Oo wuxuu u diray boqor Jareeb. Laakiin ma awoodo inuu idin bogsiiyo, Ama inuu daweyo dhaawaciinna. ¹⁴ Waayo, waxaan u noqon doonaa sida libaax daran Efrayim, Iyo sida libaax yar guriga Yahuudah. Anigu, haa anigu, waan jeexi doonaa oo tagi doonaa, Waan qaadi doonaa, oo ma jiri doono cid badbaadisa. ¹⁵ Waxaan tegi doonaa oo ku soo noqon doonaa meeshayda Ilaa ay qirtaan dembigooda oo ay wejigayga raadiyaan; Dhibkooda dhexdiisa si dhab ah ayay ii doondooni doonaan.

6 "Kaalaya, aan u noqonnee Eebbe. Waayo, in kastoo uu ina dhaawacay, wuu ina bogsiiin doonaa; In kastoo uu ina dhaawacay, wuu xidhxidhi doonaa nabarradeenna. ² Wuu ina soo celin doonaa laba maalmood dabadeed; Maalinta saddexaadna wuu ina sara kicin doonaa, Si aan ugu noolaano hortiisa. ³ Haddaba aan garanno, aan ku dadaalno inaan garanno Eebbe. Imaatinkiisu waa sida waaberiga oo kale; Wuxuuna inoo iman

doonaa sida roobka, Sida roobka gu'ga oo dhulka waraabiya." ⁴ Maxaan idinku sameeyaa, Efrayimow? Maxaan idinku sameeyaa, Yahuudahow? Waayo, daacadnadiinnu waa sida daruurta subaxnimo, Oo sida sayaxa oo kale oo dhaqso u libdha. ⁵ Sidaas daraadeed waxaan ku jarjaray nebiyadii; Waxaan ku dilay ereyada afkayga; Oo xukumada idinku saabsan waxay la mid yihiin iftiinka soo baxa. ⁶ Waayo, waxaan jeclahay naxariista halkii allabari, Iyo aqoonta Eebbe halkii qurbaanno la gubo. ⁷ Laakiinse sida Aadan oo kale, waxay jebiyeen axdiga; Halkaas ayay igu khiyaameeyeen. ⁸ Gilecaad waa magaalo buuxda waxyeelleeyaal, Lagu calaamadeeyey raad dhiig. ⁹ Sida tuugag u dhufaan qofka, Sidaas oo kale koox wadaaddo ah waxay ku dilaan jidka Shekem; Dhab ahaanna waxay galeen fal ceeb leh. ¹⁰ Guriga Israa'iil waxaan ku arkay wax laga naxo: Sinada Efrayim halkaas ayay ku jirtaa, Israa'iilna wuu is wasakheeyey. ¹¹ Adigana, Yahuudahow, goosasho ayaa kuu qoran, Markii aan soo celiyo dadka aan leeyahay.

7 Markii aan bogsiiin lahaa Israa'iil, Dembiga Efrayim waa la muujiyey, Iyo falalka xun ee Samaariya, Waayo, waxay ku dhaqmaan khiyaano; Tuuggu wuu soo gala, Koox tuugo ah ayaa weerarayso dibadda, ² Oo ma tixgeliyaan qalbigooda Inaan ka warqabo dhammaan xumaantooda. Haddaba falalkoodu hareeraha ayay ka joogaan; Waxay ku hor joogaan indhahayga. ³ Xumaantooda waxay ku farxiyaan boqorka, Oo saraakiishuna waxay ku farxaan khiyaanadooda. ⁴ Dhammaantood waa dhillo, Sida foornada uu kululeeyo dubaha, Kaasoo joojiya kicinta dabka Laga bilaabo cajiinka la qaso ilaa uu khamiirto. ⁵ Maalinta boqorkayaga, saraakiishu waxay ku bukaan kulaylka khamriga; Wuxuu gacantiisa u fidiyey kuwa ku jeesjeesa. ⁶ Waayo, qalbigoodu waa sida foornada Markay u soo dhowaadaan dhagartooda; Cadhadoodu habeenkii oo dhan way qiiqaysaa, Subaxdii waxay u gubataa sida dab ololaya. ⁷ Dhammaantood waxay u kulul yihiin sida foornada, Oo waxay cunaan taliyayaashooda; Dhammaan boqorraddoodii way dhaceen. Midkoodna ima doondoono. ⁸ Efrayim wuxuu isku dhex daray dadyowga; Efrayim wuxuu noqday keeg fidsan oo aan la rogin. ⁹ Shisheeyayaashu waxay cunaan xooggiisa, Isaguse ma oga; Timaha caddaanka ah ayaa sidoo kale ku daadsan isaga,

Hoosheeca

Isaguse ma oga. ¹⁰ Inkastoo kibirka Israa'iil ka marag furo isaga, Haddana weli uma ay soo noqon Eebbahooda, Mana ay doondooin isaga, inkastoo wax walba. ¹¹ Sidaas darteed Efrayim wuxuu noqday sida qoolley aan caqli lahayn, Waxay u yeedhaan Masar, waxay u tagaan Ashuur. ¹² Markay tagaan, waxaan ku fidin doonaa shabagegyga korkooda; Waxaan u soo dejin doonaa sida shimbiraha cirka. Waxaan u edbin doonaa sida wararka loogu sheego shirarkooda. ¹³ Hoogayga iyaga, waayo, way iga leexdeen! Halligaad baa iyaga leh, waayo, way iga caasiyeen! Waxaan jeclaan lahaa inaan soo furto, laakiin waxay iga hadleen been. ¹⁴ Oo qalbigooda iguma ay qayliyaan Markay sariirtooda ku ooyaan; Sababta hadhuudhka iyo khamriga cusub ayay isu ururiyaan, Way iga leexdaan. ¹⁵ In kastoo aan tababaray oo aan xoogga siiyey gacmahooda, Haddana waxay igu dhagartaan shar. ¹⁶ Way leexdaan, laakiin kor uma jeedsadaan, Waxay u egyihiin qaanso khiyaano leh; Saraakiishooda seef baa ku dhici doonta Sababta kibirka carrabkooda. Tani waxay noqon doontaa jeesjeeskooda dalka Masar.

8 Buunka yeedhi! Sida gorgor, cadowgu wuxuu ku soo duulayaa guriga Rabbiga, Waayo, axdigaygii way jebiyeen Oo sharcigaygii way diideen. ² Way ii qayliyaan, "Eebbow, annaga oo reer binu Israa'iil ah waan ku aqoonsannahay!" ³ Israa'iil wuu ka leexday wixii wanaagsan; Cadowgu wuu eryl doonaa. ⁴ Boqorro ayay dhisteen, laakiin aniga oggolaansho la'aan; Mas'uuliyiin ayay magacaabeen, laakiin aniga la'aan. Lacagtooda iyo dahabkooda waxay ka sameeyeen sanamyo iyaga u gaar ah, Si looga qaado. ⁵ Wuxuu diiday weylkaaga, Samaariya, isagoo leh, "Cadhadaydu waxay ku kaceysaa iyaga!" Ilaa goorma ayay awoodi waayaan inay daahir ahaadaan? ⁶ Waayo, xataa tan waxay ka timid Israa'iil! Farshaxanle ayaa sameeyey, sidaas darteed ma aha Eebbe; Weylka Samaariya hubaal waa la jebebin doonaa. ⁷ Waayo, dabayl ayay beereen Oo duufaan ayay goosan doonaan. Hadhuudhka taagan ma laha abuur; Waxba ma soo saaro. Haddii ay soo saari lahayd, shisheeyayaal baa cuni lahaa. ⁸ Israa'iil waa la cunay; Hadda waxay ku jiraan quruumaha Sida weel aan qofna ku farxin. ⁹ Waayo, waxay u kaceen Ashuur, Sida dameer duurjoog ah oo keli ah; Efrayim wuxuu kireystay jecelyayaal. ¹⁰ In kastoo ay xulafada ka kireystaan quruumaha, Haddana waan soo ururin

doonaa; Oo waxay bilaabi doonaan inay yaraadaan Sababta culayska boqorka mas'uuliyiinta. ¹¹ Sida Efrayim ugu sii kordhiyey meelo allabari dembi, Waxay u noqdeen meelo allabari dembi isaga. ¹² In kastoo aan u qoray waxbarid badan oo sharcigayga ah, Waxaa loo arkaa wax shisheeye ah. ¹³ Sida hadiyadahayga allabari, Waxay allabariyaan hilibka oo cuna, Laakiin Rabbigu ma aqbalo iyaga. Hadda wuu xusuusan doonaa dembigooda Oo wuxuu u ciqaabi doonaa dembiyadooda; Waxay ku noqon doonaan Masar. ¹⁴ Waayo, Israa'iil wuxuu ilaaway Abuurihis oo wuxuu dhistay qalcado; Yahuudahna wuxuu ku badiyey magaalooyin qalcadaysan, Laakiin waxaan dab ku soo diri doonaa magaalooyinkooda, Oo waxay baabbi'in doontaa qalcadahooda.

9 Ha farxin, Israa'iil, sida quruumaha kale! Waayo, waxaad ka gaftay Eebbehaaga; Waxaad jeceshahay lacagta dhillanimada ee meel kasta oo wax lagu tumo. ² Meesha wax lagu tumo iyo meeshii khamriga lagu sameeyo ma siin doonaan, Khamriga cusubi wuxuu noqon doonaa mid aan ku filnayn. ³ Ma degganaan doonaan dhulka Rabbiga, Laakiin Efrayim wuxuu ku laaban doonaa Masar, Oo Ashuur waxay ku cuni doonaan cunto aan nadiif ahayn. ⁴ Ma ku shubi doonaan Rabbiga allabaryo khamri ah, Allabarigooduna ma farxin doono isaga. Kibistoodu waxay la mid noqon doontaa kibista murugada; Kuwa cuna oo dhan waa nijaasobi doonaan, Waayo, kibistoodu waxay u ahaan doontaa iyaga oo keliya; Guriga Rabbiga ma geli doonto. ⁵ Sidee baad u ahaan doontaan maalinta ciidda loo asteeyey Iyo maalinta ciidda Rabbiga? ⁶ Waayo, bal eega, waxay u carari doonaan baabba' aawadiis; Masar baa qaadan doonta, Memfis baa aasi doonta. Caws baa hantiiy doona khasnadahooda lacagta ah; Qodxan baa teendhooyinkooda ku jiri doona. ⁷ Maalmaha ciqaabta waa yimaadeen, Maalmaha abaalmarinta waa yimaadeen; Israa'iil ha ogaado tan! Nebigu waxaa loo arkaa nacas, Ninkii waxyi qaata waa waalan yahay, Sababta xumaantaada weyn, Iyo sababta cadhadaada aad u weyn. ⁸ Efrayim wuxuu ahaa ilaaliye la jiray Eebbaha, nebiga, Laakiin dabin ugaadhsade shimbir ayaa ku jira dariiqadiisa oo dhan, Guriga Eebbihiisa waxaa ku jirta cadho keliya. ⁹ Waxay gaareen ilaa heerka hoose ee xumaanta, Sida maalmaha Gibecaah; Wuxuu xusuusan doonaa dembigooda, Wuxuu ciqaabi doonaa

Hoosheeca

dembiyadooda. ¹⁰ Waxaan Israa'iil ka helay sida canab duurka ku yaal; Waxaan qiimeeyey awowayaashiin sida midhaha ugu horreeya ee geedka berde ah xilli hore. Laakiin waxay u tageen Baal-feecor inay is-xumeeyaan, Waxayna ii noqdeen kuwo karaahiyo ah sida wax kasta oo ay halkaas ku jeclaayeen. ¹¹ Efrayim, quruxdooda waxay baabi'i doontaa sida shimbir— Ma jiro dhalid, ma jiro uur, mana jiro uur qaadi! ¹² In kastoo ay carruurtooda kor u qaadaan, Haddana waxaan ka qaadi doonaa ilaa aan midna ka harin. Hoogay iyaga markii aan ka tago! ¹³ Efrayim, sidaan arkay, Waxaa lagu beeray daaqsin sida Turo; Laakiin Efrayim waxaa loogu talagalay inuu carruurtiisa u keeno baabba'. ¹⁴ Sii iyaga, Rabbiyow—maxaad siin doontaa? Sii iyaga uur aan dhalin iyo naaso engengan. ¹⁵ Dhammaan xumaantoodu waxay ku jirtaa Gilgaal; Runtii, waxaan halkaas ku nacay iyaga! Sababta xumaanta falalkooda Waxaan ka eryi doonaa gurigayga! Mar dambe ma jeclaan doono iyaga; Hoggaamiyayaashooda oo dhan waa caasiyiin. ¹⁶ Efrayim waa la dhuftey, xididkooduna waa qalalay, Waxay soo saari doonaan midho la'aan. In kastoo ay dhalaan, Waxaan dili doonaa kuwa qaaliga ah ee uurkooda. ¹⁷ Eebbaha ayaa diidi doona iyaga Sababta oo ah ma ay dhagaysan isaga; Waxayna noqon doonaan kuwa ku dhex wareega quruumaha.

10 Israa'iil waa geed canab ah oo barwaaqo ah; Isaga ayaa midho u dhalaya naftiisa. Inta badan midhihiisa, Inta badan meelo allabari ayuu dhistay; Inta badan dhulkiisu barwaaqo yahay, Inta badan ayuu xusuus dhagaxyo hagaajiyey. ² Qalbiyadoodu waa khiyaano; Hadda waa inay qaadaan cawaaqibka dembigooda. Eebbe wuxuu dumin doonaa meelahooda allabariga Oo wuxuu burburin doonaa dhagaxyadooda xusuusta. ³ Hubaal hadda waxay odhan doonaan, "Boqor ma lihin, Waayo, Eebbe ma sharafno. Boqorka, muxuu noo qaban karaa?" ⁴ Waxay ku hadlaan erayo madhan, Iyagoo dhaar been ah ku samaynaya axdi; Xukunka wuxuu ka soo baxaa sida cawska waxyeellada leh ee godadka beerta. ⁵ Dadka Samaariya waxay ka baqi doonaan Dibi-maalka Beyt-aven. Runtii, dadkiisu way u barooran doonaan, Iyo wadaaddadooda sanamyada, Kuwaas oo ku farxay isaga iyo sharaftiisa, Tan iyo markii ay ka tageen isaga. ⁶ Shayga laftiisa waxaa loo qaadi doonaa Asuur Sida hadiyad boqor Jareb; Efrayim

waxaa ku dhici doona ceeb, Israa'iilna waxaa ku dhici doona ceeb ay sababtay khiyaanooyinkooda. ⁷ Samaariya iyo boqorkeeda way halligmi doonaan, Sida laan biyaha dushooda ku dul sabaynaysa. ⁸ Intaa waxaa dheer, meelaha sare ee Aven, dembiga Israa'iil, waa la baabbi'in doonaa; Qodxan iyo cawsduur ayaa ku koraan meelahooda allabariga. Markaasay ku odhan doonaan buuraha, "Nagu dabool!" Iyo buurooyinka, "Nagu soo dhaca!" ⁹ Tan iyo maalintii Gibecaad waxaad dembiga samaysay, Israa'iil; Halkaasay ku sii joogaan! Ma dagaalkii ka dhanka ahaa wiilasha xaqdarada ma ku dhici doonaa Gibecaad? ¹⁰ Marka ay tahay doonistayda, waan edbin doonaa iyaga; Dadkuna way isu soo ururi doonaan iyaga Markay ku xidhan yihiin dembigooda labalaabka ah. ¹¹ Efrayim waa neef la tababaray oo jecel inuu tunto, Oo waxaan ka gudbay qoorteeda quruxda badan; Waxaan ku xidhi doonaa Efrayim, Yahuudahna wuu qodi doonaa, Yacquubna wuxuu u harraadi doonaa naftiisa. ¹² Beera naftiinna xaqnimo, Goosta si waafaqsan naxariis; Jabiya dhulkiinna aan la beerin, Waayo, waa waqtigii la dooni lahaa Eebbe Ilaa uu yimaado oo uu roobka xaqnimada idinku shubo. ¹³ Waxaad beertay xumaan, waxaadna goosatay xaqdarrada, Waxaad cuntaan midhaha beenta. Maxaa yeelay, waxaad ku kalsoon tihiin jidkiinna, iyo ciidammadiinna badan, ¹⁴ Qaylo ayaa ka dhex kici doonta dadkiinna, Dhammaan qalcadihiinnana waa la baabbi'in doonaa, Sida Shalmaan u baabbi'iyey Beyt-arbel maalintii dagaalka, Markii hooyooyinku la jebebiyey carruurtooda. ¹⁵ Sidaas ayaa lagugu samayn doonaa Beytel sababta dembigaaga weyn; Waaberiga boqorka Israa'iil si buuxda ayaa loo baabbi'in doonaa.

11 Markii Israa'iil yaraa, waan jeclaa, Oo Masar ayaan ka soo wacay wiilkayga. ² Intii badan ee loo yeedhay, Ayay ka sii fogaanayeen iyaga; Waxay sii wadeen inay allabari u bixiyaan Baal Oo foox u shitaan sanamyada. ³ Hase ahaatee aniga ayaa baray Efrayim inuu socdo, Waxaan ku hayay gacmahayga; Laakiin ma ay garan inay aniga ahay kan bogsiiyay. ⁴ Waxaan ku hoggaamiyay xadhko dad, Xidhiidho jacayl, Waxaan ka fududeeyay harqoodka daankooda; Oo waxaan u foorarsaday oo quudiyay. ⁵ Ma ay noqon doonaan dalka Masar; Laakiin Ashuur ayaa boqorkooda noqon doona Sababtoo ah way diideen inay ii soo

Hoosheeca

noqdaan. ⁶ Seef baa ku wareegi doontaa magaalooyinkooda, Oo waxay baabbi'in doontaa wadaaddadooda wax sheega, Oo waxay cuni doontaa iyaga sababtoo ah taladooda. ⁷ Sidaas daraaddeed dadkaygu waxay ku adkaystaan inay iga jeestaan. In kastoo ay u yeedhaan Kan sare, Midna si dhab ah uma sarraysiin. ⁸ Sideen kuu dhiibaa, Efrayim? Sideen kuu wareejiyaa, Israa'iil? Sideen kuu yeelaa sida Cadmaah? Sideen kuu yeelaa sida Sebo'iim? Qalbiga ayaa igu kacsan, Naxariistayda ayaa buuxda. ⁹ Ma sii dayn doono cadhadayda kulul; Mar kale ma baabbi'in doono Efrayim. Waayo, anigu waxaan ahay Eebbe ee ma ihi qof bini'aadam ah, Anigu waxaan ahay Kan Quduuska ah ee idin dhex jooga, Oo ma iman doono cadhaysi. ¹⁰ Waxay raaci doonaan Rabbiga, Wuxuu u ruxmi doonaa sida libaax; Runtii wuu ruxmi doonaa, Carruurtiisuna waxay ka iman doonaan galbeedka iyagoo gariiraya. ¹¹ Waxay u iman doonaan iyagoo gariiraya sida shimbiraha oo kale oo ka imanaya Masar, Iyo sida qoolleyda oo kale oo ka imanaya dalka Ashuur; Oo waxaan dejin doonaa guryahooda, ayuu leeyahay Rabbiga. ¹² Efrayim wuxuu igu wareejiyaa been, Iyo guriga Israa'iilna khiyaano; Yahuudahna sidoo kale wuxuu ku caasiyoobaa Eebbe, In kastoo aan ahay Kan Quduuska ah ee daacadda ah.

12 Efrayim dabaysha ayuu quudiyaa, Oo wuxuu si joogto ah u eryadaa dabaysha bari; Wuxuu badiyaa beenta iyo dulmiga. Intaa waxaa dheer, waxay axdi la galaan Ashuur, Oo saliid waxaa loo geeyaa Masar. ² Rabbiguna wuxuu dacwad la leeyahay Yahuudah, Oo wuxuu u ciqaabi doonaa Yacquub siday u yihiin jidadkiisa; Wuxuu u abaalgudi doonaa siday u yihiin falimihiisa. ³ Xataa isagoo uurka ku jira ayuu qabtay ciribta walaalkiis, Oo isagoo nin weyn ah ayuu la diriray Eebbe. ⁴ Haa, wuxuu la legdamay malaa'igta oo wuu adkaaday; Wuxuu ooyay oo ka baryay Nimcadiisa. Wuxuu ka helay Beytel, Oo halkaas ayuu nala hadlay, ⁵ Taas oo ah, Rabbiga Eebbe ee ciidammada, Rabbiga waa magiciisa. ⁶ Sidaas darteed, adigu, ku noqo Eebbehaaga, Xaji naxariis iyo caddaalad, Oo sug Eebbehaaga si joogto ah. ⁷ Ganacsade, oo isticmaala miisaan aan daacad ahayn, Wuxuu ku farxaa khiyaanada. ⁸ Efrayimna wuxuu yidhi, "Dhab ahaan waan hodmay, Waxaan naftayda u helay maal; Dhammaan shaqadayda waxay igu heli doonaan Wax qaldan oo ah dembi." ⁹ Laakiin anigu

waxaan ahaa Rabbiga Eebbehaaga tan iyo dhulkii Masar; Waxaan kaa dhigi doonaa inaad mar kale ku noolaato teendhooyin, Sida maalmaha iidda loo qoondeeyey. ¹⁰ Waxaan kaloo la hadlay nebiyada, Oo waxaan bixiyeey riyooyin badan, Oo nebiyada ayaan fariimo ku gudbiyey. ¹¹ Ma waxaa jira wax qaldan oo ku jira Gilecaad? Dhab ahaan wax qiimo leh ma aha. Gilgaal waxay ku allabaryaan dibiyo, Haa, meelahooda allabariga waxay la mid yihiin dhagaxaan Dhinaca godadka beer. ¹² Haddaba Yacquub wuxuu u cararay dhulka Aram, Oo Israa'iil wuxuu u shaqeeyey naag, Oo naag ayuu ido u raacay. ¹³ Laakiin waxay ahayd nebiga oo Rabbigu Israa'iil uga soo kaxeeyey Masar, Oo nebiga ayuu ku ilaalinayey. ¹⁴ Efrayim wuxuu Eebbe ku kiciyey cadho kulul; Sidaas darteed sayidkiisa wuxuu ku reebi doonaa dembiga dhiiggiisa Oo wuxuu ku soo celin doonaa ceebtiisa isaga.

13 Markuu Efrayim hadlay, cabsi baa jirtay. Isagu wuxuu isku koryeelay Israa'iil, Laakiin wuxuu ku dembaabay Baal, wuuna halligmay. ² Haddana waxay sii wadaan dembiga, Waxayna u sameeyaan sanamyo bir ah, Sanamyo si xirfad leh looga sameeyey lacagtooda, Dhammaantood waa shaqadii farshaxan yahannada. Waxay ku yiraahdaan, "Dadkii allabaryo bixiya ha dhunkadaan weylaha!" ³ Sidaa darteed waxay noqon doonaan sida ceeryaanta subaxdii Iyo sida sayaxa oo kale oo si dhakhso ah u baaba'a, Sida buunshaha oo laga kaxeeyo meeshii la tumay, Iyo sida qiiqa oo ka baxa qiiq-diidka. ⁴ Anigu weligay waxaan ahaa Eebbehaaga Tan iyo dhulkii Masar; Mana ogaan kartaan ilaah aan aniga ahayn, Waayo, badbaadiye kale ma jiro aniga mooyaane. ⁵ Waxaan idiin daryeelay cidlada, Dhulka abaaraha. ⁶ Markii ay daaqeen, way dhergeen, Oo markay dhergeen, qalbigoodu waa kibray; Sidaa darteed way i iloobeen. ⁷ Sidaas darteed waxaan u noqon doonaa sida libaax; Sida shabeel ayaan jidka ku ilaalin doonaa. ⁸ Waxaan la kulmi doonaa sida bear ilmaheeda laga qaaday, Oo waxaan jeexi doonaa laabtooda. Waxaan sidoo kale ku cuni doonaa halkaas sida libaaxad, Sida xayawaan duurjoog ah oo iyaga u kala jeexi doona. ⁹ Waa halaaggaaga, Israa'iil, Inaad iga soo horjeeddo, oo aad iga soo horjeeddo gargaarkaaga. ¹⁰ Xaggee buu joogaa boqorkaaga, Inuu ku badbaadiyo magaalooyinkaaga oo dhan, Iyo xaakinnadaada oo aad ku tidhaahdeen, "Ii sii boqor iyo madaxyo?" ¹¹

Hoosheeca

Waxaan idin siiyey boqor anigoo cadhaysan, Oo waxaan ka qaaday isaga anigoo caraysan. ¹² Xumaantii Efrayim waa la duubay; Dembigiisuna waa la kaydiyey. ¹³ Wuxuu la mid yahay wiil aan xigmad lahayn, Waayo, wuu dib u dhacaa markay tahay wakhtigii la dhalan lahaa. ¹⁴ Ma ka samatabbixin doonaa xoogga She'ool? Ma ka furan doonaa dhimashada? Dhimasho, xaggee buu joogaa qodxantaadu? She'ool, xaggee buu joogaa qaniinyadaadu? Naxariis waxaa laga qarin doonaa aragtidayda. ¹⁵ In kasta oo uu ku barwaaqoobay cawska, Dabaysha bari ayaa iman doonta, Dabaysha Eebbe oo ka soo kacaysa cidlada; Ilihiisuna waa engegi doonaan, Ilayskiisuna waa engegi doonaa; Waxay dhici doontaa khasnadihiisa oo dhan oo qaali ah. ¹⁶ Samaariya waxay bixin doontaa ciqaabta dembigeeda, Sababtoo ah waxay ka hor kacday Ilaaheeda. Seef bay ku dhici doonaan, Carruurtooduna waxaa lagu kala jejebin doonaa, Haweenkooda uurka lehna waxaa la jeexi doonaa.

14 Soo noqo, Israa'iilow, xagga Rabbiga Ilaahiinna ah, Waayo, waad turunturootay dembigiinna daraaddiis. ² Erayo la qaata oo Rabbiga u soo noqda. U dhaha isaga, "Dembigeenaa oo dhan noo cafi Oo noo aqbal si

naxariis leh, Si aan u soo bandhigno midhaha bushimaheenna. ³ Ashuur na badbaadin kari maayo, Farasna ma aaminayno; Mana niraahno shuqulka gacmaheenna, 'Ilaaheenna'; Waayo, adiga agtaada agoonta naxariis bay ka helaan." ⁴ Waxaan soo celin doonaa daacadnimadooda, Waxaan u jeclaan doonaa iyaga iyada oo aan xad lahayn, Waayo, cadhadaydii way ka tagtay iyaga. ⁵ Waxaan u noqon doonaa sida subaxda sayaxa Israa'iil; Wuxuu u barwaaqoobi doonaa sida ubaxa lily, Asaasiduna waxay noqon doontaa sida geedaha kedarka Lubnaan. ⁶ Laamihiiisu way fidi doonaan, Quruxdiisuna waxay noqon doontaa sida geedka saytuunka, Udgoonkiisuna sida kedarka Lubnaan. ⁷ Kuwa hooskiisa ku nool Mar kale waxay beeran doonaan sarreen, Waxayna u barwaaqoobi doonaan sida canabka. Magaciisuna wuxuu noqon doonaa sida khamriga Lubnaan. ⁸ Efrayimow, maxaa kale oo aan sanamyada kula samayn karaa? Aniga ayaa kuu jawaabay oo ku ilaalinayay. Waxaan ahay sida geed juniper ah oo barwaaqo ah; Aniga ayaa midhahaaga ka yimaada. ⁹ Kii caqli leh, ha ogaado waxyaalahan; Kii wax garanaya, ha aqoonsado iyaga. Waayo, jidadka Rabbiga waa xaq, Kuwa xaq ahna way ku socon doonaan, Laakiin kuwa xumaanta sameeyaa way ku turunturoon doonaan.

1 Markaasaa eraygii Rabbiga u yimid Yo'eel ina Beetu'eel.

² Waxan maqla, waayeelladow, oo dhegaysta, kulligiin ku nool dhulka. Ma wax sidan oo kale ah ayaa ka dhacay wakhtigiinnii ama wakhtigii awowayaashiin? ³ Tan carruurtiinna u sheega, oo iyagu ha u sheegaan carruurtooda, iyo faracooda jiilka soo socda. ⁴ Waxa ay caaradu ka tagtay, ayaa ay caaradu cunay; waxa ay caaradu ka tagtay, ayaa ay caaradu cunay; waxa ay caaradu ka tagtay, ayaa ay caaradu cunay. ⁵ Kaca, sakhraamiyaalow, oo ooya! Baroorta, kulligiin cabba khamriga, maxaa yeelay, khamriga macaan, waa laga qaaday bushimihiinna. ⁶ Waayo, quruun baa dalkeyga soo gashay, oo xoog badan oo aan la tirin karin; waxay leedahay ilig libaax iyo ilko libaaxad. ⁷ Waxay baabbi'isay geedkaygii canabka ahaa oo waxay geedkaygii berdehka ahaa ka dhigtay geed la gooyay. Waxay ka rifatay jirridooda oo iska tuurtay, laamahaoguna way cad yihiin. ⁸ Baroorta sida naag dhallinyaro ah oo dhar joonyad ah gashan oo u barooranaysa ninkeedii dhallinyaranimadeedii. ⁹ Waxyaalihii la bixin jiray iyo waxyaalihii la cabbi jiray waa laga joojiyey guriga Rabbiga. Wadaaddadu way baroortaan, kuwa Rabbiga hortiisa u adeegana way baroortaan. ¹⁰ Beerihii waa la baabbi'iyey, dhulkiina wuu baroortaa; maxaa yeelay, sarreenkii waa la baabbi'iyey, khamrigii cusbaa waa engegay, iyo saliiddii saytuunkuna way fashilantay. ¹¹ Niyadjaba, beerreydaadow, baroorta, kuwa canabka beeraadow, sarreenka iyo shaaha, maxaa yeelay, goosashadii beertu waa baabba'ay. ¹² Geedkii canabka ahaa waa engegay iyo geedkii berdehkuna wuu engegay; rummaankii, timirtii, iyo geedkii tufaaxa— dhammaan geedaha beertu—way engeegen. Runtii, farxaddii aadanaha way baabba'day. ¹³ Gashada dhar joonyad ah oo baroorta, wadaaddadow; baroorta, kuwa meeshii allabariga u adeegaadow. Kaalaya, habeenka ku qaata dhar joonyad ah, kuwa Ilaahayga u adeegow, maxaa yeelay, waxyaalihii la bixin jiray iyo waxyaalihii la cabbi jiray waa laga joojiyey guriga Ilaahiinna. ¹⁴ Ku dhawaaqa soomid quduus ah; yeedha shir quduus ah. Isu soo ururiya waayeellada iyo kuwa dhulka ku nool oo dhan guriga Rabbiga Ilaahiinna, oo Rabbiga u qayliya. ¹⁵ Hoogga maalinta! Waayo, maalinta Rabbiga waa dhowdahay; waxay u iman doontaa sida halligaad ka timaada Qaadirka. ¹⁶ Ma cuntadii nalaga jaray,

hortayada, iyo farxaddii iyo rayrayntii nalaga jaray, guriga Ilaahayaga? ¹⁷ Abuurkii baa ku engegay dhulka hoostiisa; bakhaarradii waa burburmeen, maqaasiinkii waa la dumiyeey, maxaa yeelay, sarreenkii waa engegay. ¹⁸ Waa sidee lo'du u ooyaysaa! Adhijiradu waxay ku wareegaan si aan ujeeddo lahayn maxaa yeelay, daaq uma haystaan; xataa adhi baa dhibaataysan. ¹⁹ Adiga, Rabbiiyow, ayaan kuu yeedhayaa, maxaa yeelay, dab baa baabbi'iyey daaqii cidlada iyo olol baa gubay dhammaan geedihii beerta. ²⁰ Xataa xayawaanka duurjoogta ah ayaa kuu ooya; webiyadii biyuhu way engeegen, dabna wuxuu baabbi'iyey daaqii cidlada.

2 Buun ku yeedha Siyoon; qaylo ku dhiga buurta quduuska ah. Ha gariiraan dhammaan dadka deggan dalka, waayo, maalinta Rabbigu waa imanaysaa; runtii, way dhowdahay— ² waa maalin gudcur iyo madow, maalin daruuro iyo gudcur qaro weyn. Sida waaberigu buuraha ugu faafayo, dad weyn oo xoog leh ayaa kacaya; weligeedna wax la mid ah ma dhicin, mana jiri doonto mar kale qarniyo badan. ³ Hortooda dab baa baabbi'inaya, gadaashoodana olol baa cuna. Dhulka hortooda wuxuu u eg yahay Beerta Ceeden, laakiin gadaashooda waa lamadegaan cidla ah —waxna kama baxsadaan. ⁴ Muuqashadoodu waxay la mid tahay fardaha; waxay u ordaan sida fardo dagaal. ⁵ Iyagoo sanqadh la mid ah gaadhifardoodyo, waxay ka boodaan buuraha dushooda, sida olol dab oo caws qalalan cunaya, sida ciidan xoog leh oo loogu talagalay dagaal. ⁶ Joogitaankooda, quruumaha way ku dhibaatoodaan; wejigi kastaa wuu cadhoobaa. ⁷ Waxay ku soo ordaan sida dagaalyahanno, waxay derbiyada u fuulaan sida askar. Mid kastaaba wuxuu ku socdaa saf, mana ka leexdo jidkooda. ⁸ Midkoodna mid kale ma riix; mid kastaaba si toos ah ayuu u socdaa. Waxay ka dhex baxaan difaacyada iyagoo aan kala jabin safafka. ⁹ Waxay weeraraan magaalada, waxay ku ordaan derbiga; waxay u fuulaan guryaha, iyagoo daaqadaha ka soo gala sida tuugo. ¹⁰ Hortooda dhulku wuu gariiraa, samooyinkuna way gariiraan, qorraxdii iyo dayaxii waa madoobaadaan, xiddiguhuna way lumiyaan iftiinkooda. ¹¹ Rabbigu wuxuu ku onkodaa madaxa ciidankiisa; xeradiisu aad bay u weyn tahay, waayo, xoog badan yahay kan eraygiisa fuliya. Maalinta Rabbigu waa weyn tahay oo aad u cajiib ah; yaa u adkaysan kara? ¹² “Laakiin weli hadda,” ayuu leeyahay Rabbigu, “iigu

soo noqo qalbigiinna oo dhan, adigoo sooman, ooyaya, oo barooranaya.”¹³ Qalbigiinna jeexa ee ma aha dharkiinna. Rabbiga Ilaahiinna ah u soo noqda, waayo, isagu waa deeqsi iyo naxariis badan, cadhadiisuna waa gaabis, jacaylkiisuna waa badan yahay, wuxuuna ka noqdaa inuu masiibo soo diro.¹⁴ Yaa garanaya? Wuxuu noqon karaa inuu ka noqdo oo uu ka naxo oo uu barako ka tago gadaashiisa —qurbaan hadhuudh iyo qurbaan cabitaan Rabbiga Ilaahiinna ah.¹⁵ Buun ku yeedha Siyoon, soomitaan quduus ah sameeya, shir quduus ah ku yeedha.¹⁶ Dadka soo ururiya, shirka quduus ka dhiga; waayeellada soo ururiya, carruurta iyo kuwa naaska nuugaya soo ururiya. Ha ka tago aroosku qolkooda iyo aroosadda qolka ay ku jirto.¹⁷ Ha ooyaan wadaaddada, kuwa Rabbiga hortiiisa u adeega, balbalada iyo meeshii allabariga dhexdooda. Ha yidhaahdaan, “Dadkaaga u tudh, Rabbiiyow. Dhaxalkaagana ha ka dhigin ceeb, oo ha ka dhigin erey lagu maadsado quruumaha dhexdooda. Maxay dadka dhexdiisa uga odhanayaan, ‘Xaggee buu Eebbahoodu joogaa?’”

¹⁸ Markaasaa Rabbigu wuxuu u xanuunsaday dalkiisa oo dadkiisa u naxariistay.¹⁹ Rabbigu wuxuu ugu jawaabay dadkiisa:

“Waxaan idiin soo diri doonaa hadhuudh, khamri cusub, iyo saliid, oo idinku filan inaad si buuxda u dhergataan; mar dambe idiinma dhigi doono ceeb quruumaha dhexdooda.”²⁰ “Waxaan ka fogayn doonaa ciidanka waqooyi idinka, oo waxaan ku riixi doonaa dhul qalalan oo cidla ah; horjoogayaashooda badda bari, iyo gadaashooda badda galbeed. Urtooduna kor bay u kici doontaa, urtooduna way soo bixi doontaa.” Runtii wuxuu sameeyey waxyaalo waaweyn!²¹ Ha baqin, dalka Yahuudah; farax iyo rayrayn, waayo, Rabbigu wuxuu sameeyey waxyaalo waaweyn!²² Ha baqin, xoolaha duurka, waayo, daaqa lamadegaanku waa cagaaran yahay. Geeduhu midhahooda way dhalaan; geedka berde iyo canabkuna waxay bixiyaan hodantinimo.²³ Faraxsanow, dadka Siyoon, Rabbiga Ilaahiinna ah ku rayrayn, waayo, wuxuu idin siiyey roobab hore oo daacadnimo leh. Wuxuu idiin soo diraa roobab badan, labadaba roobabka hore iyo kuwa dambe sidii hore.²⁴ Meelaha hadhuudhka lagu tumo waxay ka buuxsami doonaan hadhuudh; weelashuna waxay ka buuxsami doonaan khamri cusub iyo saliid.²⁵ “Waxaan idiin magdhabi doonaa

sannadihii ay ayaxu cuneen—ayax weyn, ayax yar, ayax kale, iyo ayax duulaya —ciidankayga weyn ee aan idinku soo diray.”²⁶ Waxaad heli doontaan cunto badan, ilaa aad ka dhergataan, oo waxaad ammaani doontaan magaca Rabbiga Ilaahiinna ah, kan idiin sameeyey waxyaalo yaab leh; mar dambe dadkaygu ceeb looma dhigi doono.²⁷ Markaas ayaad ogaan doontaan inaan dhex joogo Israa’iil, inaan ahay Rabbiga Ilaahiinna ah, oo aan mid kale jirin; mar dambe dadkaygu ceeb looma dhigi doono.²⁸ “Oo intaas ka dib, waxaan ku shubi doonaa Ruuxayga dadka oo dhan. Wiilashiinna iyo gabdhihiinna waxay sii sheegi doonaan waxyaalo, waayeelladiinna waxay ku riyoon doonaan riyooyin, dhallinyaradiinnuna waxay arki doonaan waxyaalo.”²⁹ Xataa addoommadayda, lab iyo dhaddigba, waxaan ku shubi doonaa Ruuxayga maalmahaas.³⁰ Waxaan tusin doonaa waxyaalo yaab leh samoooyinka iyo dhulka, dhiig iyo dab iyo tiirar qiiq ah.³¹ Qorraxdu waxay isu beddeli doontaa gudcur iyo dayaxuna dhiig ka hor intaanay iman maalinta weyn iyo cajiibka ah ee Rabbiga.³² Oo dhammaan kuwa ku yeedha magaca Rabbiga waa la badbaadin doonaa; waayo, Buur Siyoon iyo Yerusaleem waxaa jiri doona badbaado, sida Rabbigu sheegay, xataa kuwa ka badbaaday oo Rabbigu ugu yeedhay.

3 “Wagtigaas, markaan soo celiyo barwaaqada Yahuudah iyo Yerusaleem,² waxaan soo ururin doonaa quruumaha oo dhan oo waxaan u soo dejin doonaa Dooxada Yehooshaafaad. Halkaas ayaan ku xukumi doonaa iyaga magac ahaan dadkayga iyo dhaxalkayga, Israa’iil, oo ay quruumaha ku kala firdhiyeen oo dhulkaygii qaybsadeen.”³ Waxay u qeybiyeen dadkayga, wiil bay dhillee u badaleen, oo gabadh bay khamri u iibiyeen inay cabbaan.

⁴ “Hadda maxaad igu leedahay, Turos, Saydoon, iyo gobollada reer Falastiin oo dhan? Ma waxaad igu abaalgudaysaan wax? Haddii aad igu abaalgudaysaan, si dhaqso ah oo degdeg ah ayaan ugu soo celin doonaa abaalgudkiinna madaxyadiinna.”⁵ Waayo, waxaad qaadateen lacagtii iyo dahabkaygii oo waxaad u geyseen khasnadahaygii ugu fiicnaa macbudyadiinna.⁶ Waxaad iibiseen dadkii Yahuudah iyo Yerusaleem oo aad u iibiseen Gariigga, si aad uga fogeysaan dhulkoodii.⁷ “Bal eega, waxaan ka kicin doonaa meelihii aad ku iibiseen, oo waxaan ku soo celin

Yoo'eel

doonaa abaalgudkiinna madaxyadiinna. ⁸ Waxaan iibin doonaa wiilashiinna iyo gabdhihiinna gacanta dadka Yahuudah, oo iyagu waxay iibin doonaan Sabeeyaan, quruun fog," waayo, Eebbe ayaa hadlay.

⁹ Ku dhawaaq tan quruumaha dhexdooda: U diyaar garooba dagaal! Kiciyoo dagaalyahannada! Ha yimaadeen oo ha weeraraan askarta oo dhan. ¹⁰ Warmahaaga u beddel seef, iyo maqasyadaada u beddel waran. Ha yiraahdo kuwa daciifka ah, "Aad baan u xoog badanahay!" ¹¹ Si dhaqso ah u kaalaya, quruumaha hareeraha joogta oo dhan, oo halkaas isugu soo urura. Soo dejiso, Eebbow, dagaalyahannadaada. ¹² Ha soo kacaan quruumuhu oo ha u soo dhaqaaqaan Dooxada Yehooshaafaad, waayo, halkaas ayaan ku fadhiisan doonaa inaan ku xukumo quruumaha hareeraha joogta oo dhan. ¹³ Goyso mindida, waayo, goosashadu waa bislaatay. Kaalaya, ku tuno canabka, waayo, meeshii khamriga lagu tunto waa buuxdaa oo weelashu waa daadsan yihiin—sidaas ayay xumaantoodu u weyn tahay! ¹⁴ Dad badan oo dad badan ayaa ku soo ururay dooxada go'aanka! Waayo, maalinta Eebbe waa dhow dooxada go'aanka. ¹⁵ Qorraxda iyo dayaxu way madoobaan doonaan, iyo xiddiguhu

waxay lumin doonaan iftiinkooda. ¹⁶ Eebbe wuxuu ka ciyi doonaa Siyoon oo wuxuu ka onkodi doonaa Yerusaaalem; samooyinka iyo dhulku way gariiri doonaan. Laakiin Eebbe wuxuu noqon doonaa magangal dadkiisa, oo qalcad wiilasha Israa'iil. ¹⁷ "Markaas waxaad ogaan doontaan inaan ahay Eebbe Ilaahiinna, oo deggan Siyoon, buurta quduuska ah. Yerusaaalem waxay noqon doontaa quduus; mar dambe shisheeye kuma soo mari doono iyada. ¹⁸ "Maalintaas buuraha waxay daadin doonaan khamri macaan, oo buuruhuna waxay qulquli doonaan caano; webiyada Yahuudah oo dhan waxay ku ordi doonaan biyo. Isha waxay ka soo bixi doontaa guriga Eebbe oo waxay waraabin doontaa Dooxada Shittim. ¹⁹ Laakiin Masar waxay noqon doontaa lama degaan, iyo Edomna lama degaan cidla ah, sababta oo ah xadgudubka loo geystay dadka Yahuudah, oo dhulkoodii dhiig aan waxba galabsan lagu daadiyay. ²⁰ Laakiin Yahuudah waxaa lagu degi doonaa weligeed, iyo Yerusaaalem jiilalka oo dhan. ²¹ Ma ka tagi doonaa dhiiggooda aan waxba galabsan aan la aargudan? Maya, ma yeeli doono."

Waayo, Eebbe wuxuu deggan yahay Siyoon!

Caamos

1 Kuwani waa erayadii Aamos oo ka mid ahaa adhijirrada Tekowa, araggiisii uu ku arkay reer binu Israa'iil wakhtigii Cusiyaah oo ahaa boqorkii dalka Yahuudah, iyo wakhtigii Yerobcoom ina Yoo'aash oo ahaa boqorkii dalka Israa'iil, laba sannadood ka hor dhulgariirkii. ² Markaasuu yidhi:

"Rabbigu wuxuu ka ordayaa Siyoon oo wuxuu ka onkodaa Yeruusaalem; daaqsintii adhijirrada way barooranaysaa, oo kurta Karmelna way engegi doontaa."

³ Rabbigu wuxuu leeyahay:

"Saddex xadgudub oo Dimishaq ah aawadood, iyo afar aawadood, ciqaabta kama noqon doono. Waayo, waxay Gilecaad ku burburiyeen biraha wax lagu jiido, ⁴ waxaan dab ku diri doonaa guriga Xaasa'eel, oo wuxuu baabbi'in doonaa qalcadihii Benhadaad. ⁵ Waxaan jebin doonaa albaabkii Dimishaq; oo waxaan ka baabbi'in doonaa kan boqorka ka ah Dooxada Aween iyo kan usha ka haya Beyt Eeden. Dadka Suuriya waxay u guuri doonaan Qir,"

ayaa Rabbigu leeyahay. ⁶ Rabbigu wuxuu leeyahay:

"Saddex xadgudub oo Qasa ah aawadood, iyo afar aawadood, ciqaabta kama noqon doono. Waayo, waxay qafaasheen dad dhan oo waxay u dhiibeen Edom, ⁷ waxaan dab ku diri doonaa derbiyada Qasa, oo wuxuu baabbi'in doonaa qalcadahooda. ⁸ Waxaan ka baabbi'in doonaa kan boqorka ka ah Ashdod iyo kan usha ka haya Ashqelon. Waxaan gacantayda ku soo jeedin doonaa Ceqroon, oo inta hadhay reer Falastiin way halligmi doonaan,"

ayaa Rabbiga Sare leeyahay. ⁹ Rabbigu wuxuu leeyahay:

"Saddex xadgudub oo Turos ah aawadood, iyo afar aawadood, ciqaabta kama noqon doono. Waayo, waxay qafaasheen dad dhan oo u dhiibeen Edom, iyagoo aan xusuusan axdigii walaalnimada, ¹⁰ waxaan dab ku diri doonaa derbiyada Turos, oo wuxuu baabbi'in doonaa qalcadahooda."

¹¹ Rabbigu wuxuu leeyahay:

"Saddex xadgudub oo Edom ah aawadood, iyo afar aawadood, ciqaabta kama noqon doono. Waayo, wuxuu seeftiisii ku eryaday walaalkiis oo naxariistii ayuu ka joojiyey; cadhadiisii had iyo goorba way socotay, oo xanaaqiisii wuu sii huray oo aan la

joojin, ¹² waxaan dab ku diri doonaa Teemaan, oo wuxuu baabbi'in doonaa qalcadihii Bosraah."

¹³ Rabbigu wuxuu leeyahay:

"Saddex xadgudub oo reer Ammoon ah aawadood, iyo afar aawadood, ciqaabta kama noqon doono. Waayo, waxay jeexjeexeen haweenkii uurka lahaa ee Gilecaad si ay xuduudahooda u weyneeyaan, ¹⁴ waxaan dab ku shidi doonaa derbiyada Rabbaah, oo wuxuu baabbi'in doonaa qalcadahooda iyadoo qaylo dagaal ka dhex yeedhaysa maalinta dagaalka, iyadoo duufaan ka dhacaysa maalinta duufaanta. ¹⁵ Boqorkoodu wuxuu u guuri doonaa qaxootinimo, isaga iyo amiirradiisa oo dhan,"

ayaa Rabbigu leeyahay.

2 Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay:

"Saddex dembi oo reer Moo'aab, iyo afar, Anigu ma baajin doono ciqaabtiisa, Waayo, wuxuu u gubay lafhii boqorkii Edom sida lime. ² Sidaas daraaddeed waxaan dab ku soo diri doonaa Moo'aab, Oo wuxuu baabbi'in doonaa qalcadihii reer Qeriyoodh; Oo Moo'aab wuxuu ku dhiman doonaa argagax, Iyada oo qaylo dagaal iyo codka buun. ³ Waxaan ka saari doonaa xaakinka dhexdiisa Oo dhammaan madaxdiisana waan soo afjari doonaa," Ayuu leeyahay Rabbigu.

⁴ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay:

"Saddex dembi oo reer Yahuudah, iyo afar, Anigu ma baajin doono ciqaabtiisa, Waayo, waxay diideen sharciga Rabbiga, Oo ma ay dhawrin qaynuunnadiisa; Beentooduna way baadiyeeyeen, Kuwaas oo awowayaashood raaceen. ⁵ Sidaas daraaddeed, waxaan dab ku soo diri doonaa Yahuudah, Oo wuxuu baabbi'in doonaa qalcadihii Yeruusaalem."

⁶ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay:

"Saddex dembi oo reer Israa'iil, iyo afar, Anigu ma baajin doono ciqaabtiisa, Waayo, waxay iibiyaan kuwa xaq ah lacag, Iyo kuwa baahan kabaha laba lammaane ah. ⁷ Kuwaas oo madaxda masaakiinta ku tunta Dhoobada dhulka Oo kuwa dhibaataysan ka riixa jidka; Nin iyo aabbihiis waxay isku mid yihiin gabadh, Si magacayga quduuska ah loo caayo. ⁸ Dharka la amaahday ayay ku dul seexdaan meel kasta oo allabari, Oo guriga Eebbahood waxay ku cabbaan khamriga kuwa la ciqaabay. ⁹

Caamos

Haddana anigaa ahaa kii reer Amor ka hor qaaday, In kasta oo dhererkoodu ahaa sida geedaha kedarka, Oo uu xooggiisu ahaa sida geedaha oodda; Anigaa sidoo kale baabbi'iyey midhihiisa korka iyo xididdadiisa hoosta. ¹⁰ Oo anigaa idinka soo bixiye dalka Masar, Oo idinku hagay cidlada afartan sannadood, Si aad u hantidaan dalka reer Amor. ¹¹ Markaasaan qaar ka mid ah wiilashiinna u doortay inay nebiyo noqdaan, Iyo qaar ka mid ah dhallinyaradiinna inay Naasiri noqdaan. Sow sidaas ma aha, wiilasha Israa'iil?" Ayuu leeyahay Rabbigu. ¹² "Laakiin waxaad Naasiriyiinta ku khasabteen inay khamri cabbaan, Oo waxaad nebiyada ku amartay, idinkoo leh, 'Ha sii sheegin wax warka ah!' ¹³ Bal eega, waxaan idinku cadaadinayaa, Sida gaari lagu cadaadiyo marka la buuxiyo xidhmooyinka. ¹⁴ Baxsadu wuu ka fashilmi doonaa kan dhaqso badan, Oo xoogga ma xoojiin doono kan xoogga leh, Mana badbaadin doono ninka dagaalyahanka ah naftiisa. ¹⁵ Qaansoleydu ma taagnaan doono, Kan lugaha dhaqso badan ma baxsan doono, Mana badbaadin doono ninka fuushan faraska naftiisa. ¹⁶ Xataa kuwa ugu geesigan dagaalyahanada ayaa qaawan ka carari doona maalintaas," Ayuu leeyahay Rabbigu.

3 Maqla ereygan uu Rabbigu idinku hadlay, dadka reer binu Israa'iilow, iyo qoyska oo dhan oo uu ka soo kaxeeyey dalka Masar:

² "Idinka keliya ayaan idinka aqoonsaday dhammaan qoysaska dhulka; sidaas darteed, waxaan idinku ciqaabi doonaa dembiyadiinna oo dhan." ³ Laba ma wada socdaan haddaanay ku heshiin inay kulmaan? ⁴ Libaax ma ku ordaa kaynta markuu ugaadh lahayn? Libaax dhallinyar ma ku ciyoodaa godkiisa haddaanu wax qaban? ⁵ Shimbir ma ku dhacdaa dabin dhulka korkiisa haddaanay wax uusan ku dhicin? Dabin ma ka kiciyaa dhulka haddaanu wax qaban? ⁶ Haddii buun laga yeedhiyo magaalo, dadku ma gariiraan? Haddii masiibo ku dhacdo magaalo, Rabbigu ma uusan keenin? ⁷ Hubaal Rabbiga Eebbe waxba ma sameeyo isagoo aan u muujin sirtiisa addoommadiisa nebiyada. ⁸ Libaax baa ku orday—yaa ka baqi waaya? Rabbiga Eebbe baa hadlay—yaa wax aan sii sheegin? ⁹ Ku dhawaaqa qalcadaha Ashdod iyo qalcadaha dalka Masar: "Isu soo urursada buuraha Samariya oo fiiriya buuqa weyn ee dhexdeeda iyo dulmiga dhexdeeda." ¹⁰ "Ma yaqaanaan sida saxda ah ee

wax loo sameeyo," ayaa Rabbigu leeyahay, "kuwa kaydsada xumaanta iyo baabba'a qalcadahooda."

¹¹ Sidaa darteed, Rabbiga Sayidka ahu wuxuu leeyahay:

"Cadow baa ku hareerayn doona dhulka oo burburin doona difaacyadiinna, qalcadihiinnana waa la dhici doonaa."

¹² Tani waa waxa Rabbigu leeyahay:

"Sida adhijir uga samatabbixiyo afka libaaxa laba lugood ama qayb dhegta ka mid ah, sidaas oo kale reer binu Israa'iil ee Samariya waa loo samatabbixin doonaa, oo keliya gees sariir iyo qayb dhar ah oo ka mid ah fadhiga." ¹³ "Dhageysta oo markhaati ka noqda guriga Yacquub," ayaa Rabbiga Eebbe, Eebbe ciidammadu leeyahay. ¹⁴ "Maalinta aan ciqaabo Israa'iil dembiyadeeda, waxaan kaloo baabbi'in doonaa meeshii allabariga Beytel; geesaha meeshii allabariga waa la goyn doonaa oo dhulka ayay ku dhici doonaan. ¹⁵ Waxaan dumin doonaa guriga jiilaalka iyo guriga xagaaga; guryaha lagu qurxiyey fool-maroodiga waa baabbi'i doonaan, guryaha waaweyna waa dhammaan doonaan,"

ayaa Rabbigu leeyahay.

4 Dhageysta farriintan, dumarkiinna si fiican u quudhsan ee Baashaan ku sugan buurta Samaariya, Kuwa dulma masaakiinta, kuwa burburiya kuwa baahan, Kuwa ku leh nimankooda, "Keen hadda, si aan u cabno!" ² Sayidka Eebbe ayaa ku dhaartay quduusnimadiisa, "Bal eega, maalmo ayaa idinku soo socda Markay idin qaadi doonaan qalfoofka hilibka, Iyo kii ugu dambeeyey idinka oo leh qalfoofka kalluunka. ³ Waxaad ka bixi doontaan daldaloolada derbiyada, Mid kasta oo toos u socota, Oo waxaa lagu tuuri doonaa Xarmoon," Ayuu leeyahay Sayidka. ⁴ "Tag Beytel oo dembiyo samee, Gilgaal ku kordhiya dembiyadiinna! Keena allabariyadiinna subax kasta, Sadaqadiinna saddexdii maalmoodba mar. ⁵ Soo bandhiga allabariga mahadnaqidda oo ka mid ah wixii khamiir leh, Oo ku dhawaaqa allabariyada iskaa wax u qabso, ka dhiga kuwo la yaqaan. Waayo, tani waa waxa aad jeceshihiin inaad sameysaan, wiilasha Israa'iil," Ayuu leeyahay Sayidka Eebbe. ⁶ "Laakiin waxaan sidoo kale idin siiyey calool madhan dhammaan

Caamos

magaalooyinkiinna, Iyo baahi kibis ah dhammaan meelihiinna, Haddana iima aydaan soo noqon," ayuu leeyahay Sayidka. ⁷ "Intaa waxaa dheer, waxaan idinka celiyey roobka In kasta oo ay weli saddex bilood ka harsan yihiin goosashada. Waxaan roob ku diri jiray hal magaalo, Halka magaalo kale aysan roob heli jirin; Hal qayb ayaa la waraabin jiray, Halka qaybta aan roobka helin ay engengi lahayd. ⁸ Sidaas darteed laba ama saddex magaalo ayaa u guuri jirtay magaalo kale si ay biyo u cabaan, Laakiin ma aysan dhergi jirin; Haddana iima aydaan soo noqon," ayuu leeyahay Sayidka. ⁹ "Waxaan idinku dhuftey dabayl kulul iyo caariyaysi; Ayaxa ayaa cunay Beero badan iyo canabtiinna, geedaha berde iyo saytuunka; Haddana iima aydaan soo noqon," ayuu leeyahay Sayidka. ¹⁰ "Waxaan idinku soo diray belaayo sida Masar; Waxaan seef ku dhuftey dhallinyarihiinna, Iyo faraskii aad qabsateen, Waxaanan sababay urta xeradiinna inay sankaa soo kacdo; Haddana iima aydaan soo noqon," ayuu leeyahay Sayidka. ¹¹ "Waxaan idinku keenay halaag, sida Eebbe u sameeyey Sodom iyo Gomorrah, Oo waxaad u ekayd sida calaamad dabka laga soo bixiyey; Haddana iima aydaan soo noqon," ayuu leeyahay Sayidka. ¹² "Sidaas darteed tani waa waxa aan idinku samayn doono, Israa'iil; Sababta oo ah waxaan idinku samayn doonaa tan, Is diyaariya inaad la kulantaan Eebbe, Israa'iil." ¹³ Waayo, bal eega, kan sameeya buuraha oo abuuray dabaysha, Oo muujinaya qofka waxa ay yihiin fikradahiisa, Kan subaxda ka dhiga mugdi Oo ku soconaya meelaha sare ee dhulka, Sayidka Eebbe ee ciidammada waa magiciisa.

5 Ereygan maqal, reer binu Israa'iilow, waa baroorashadan aan idinku kicinayo:

² "Israa'il oo bikrad ah waa dhacday, mar dambe ma kici doonto. Dhulkeeda ayay ku dul dhacday; mana jiro mid kicinaya." ³ Waayo, Rabbiga Sayidka ahu wuxuu reer binu Israa'iil ku leeyahay: "Magaalada kun dirta boqol baa ka hadhi doona, oo tan boqol dirta toban baa ka hadhi doona."

⁴ Waayo, Rabbigu wuxuu reer binu Israa'iil ku leeyahay:

"I raadiya, oo waxaad noolaan doontaan. ⁵ Ha u raadinina Beytel, ha tegin Gilgaal, hana u gudbin Bi'ir Shebac; waayo, Gilgaal waa la qixi doonaa, oo

Beytelna waxba ma noqon doonto." ⁶ Rabbiga doona, oo noolow, si uu dab ugu kicin guriga Yuusuf, oo uu u baabbi'yo, oo aan cidina u damin Beytel aawadiis. ⁷ Waxaa jira kuwa caddaaladda qadhaadh ka dhiga oo xaqnimada dhulka ku tuura. ⁸ Kan sameeyey Pleiades iyo Orion, oo mugdiga subax u beddela oo maalinta habeen u madooba, oo biyaha badda u yeedha oo ku shuba wejiga dhulka — Rabbiga magiciisu waa. ⁹ Wuxuu keenay baabbi'in degdeg ah oo qalcadda ku dhacda, oo burbur baa ku yimaada magaalada la adkeeyey. ¹⁰ Waxay neceb yihiin kan iridda canaanta, oo waxay quudhsadaan kan runta ku hadla. ¹¹ Sidaas daraaddeed, maxaa yeelay, waxaad ku dul saartaan kirada culus masaakiinta oo waxaad ka qaadataan midhka sarreenka, in kastoo aad dhistaan guryo dhagax la xardhay, ma degganaan doontaan; in kastoo aad beertaan beeraha canabka ah ee quruxda badan, ma cabbi doontaan khamrigooda. ¹² Waayo, waan ogahay dembiyadiinna badan iyo xumaantiinna weyn. Waxaad dulmidaan kuwa xaq ah, waxaad qaadataan laaluush, oo waxaad leexisaan kuwa baahan iridda. ¹³ Sidaas daraaddeed, kan caqliga leh wuu aamusi doonaa wakhtigaas, waayo, waa wakhti shar ah. ¹⁴ Wanaagga doona oo ha doonanina sharka, si aad u noolaataan; oo sidaas daraaddeed Eebbe, Rabbiga Ciidammada, wuxuu idinla jiri doonaa, sidaad ku tidhaahdaan. ¹⁵ Sharka neceb, wanaagga jeclaada, oo caddaaladda iridda ku adkeeya. Waxaa laga yaabaa in Eebbe, Rabbiga Ciidammada, uu naxariisto hadhaaga Yuusuf.

¹⁶ Sidaas daraaddeed, Rabbiga, Eebbe, Rabbiga Ciidammada, wuxuu leeyahay:

"Waxaa jiri doona barooran oo dhan waddooyinka iyo qaylooyin murugo oo dhan meelaha fagaareyaasha. Beeraleyda waxaa loo yeedhi doonaa inay barooraan, iyo kuwa barooranaya xirfadlayaasha ah inay barooraan. ¹⁷ Waxaa jiri doona barooran oo dhan beeraha canabka ah, waayo, waxaan dhex mari doonaa dhexdiinna," ayaa Rabbigu leeyahay. ¹⁸ Hoog waxaa leh kuwa doonaya maalinta Rabbiga! Maxaad u doonaysaan maalinta Rabbiga? Waa gudcur, ma aha iftiin. ¹⁹ Waxay ahaan doontaa sidii nin libaax ka cararay oo ay la kulmeen orso, ama sidii uu gurigiisa galay oo gacantiisa ku tiiriyey derbiga oo ay qaniintay mas. ²⁰ Ma aha maalinta Rabbiga gudcur, ma aha iftiin—

Caamos

gudcur madow, oo aan lahayn iftiin yar? ²¹ "Waan necbahay, waxaan quudhsadaa ciidhiinna; kulamadiinnana ur xun bay ii yihiin. ²² In kastoo aad ii keentaa allabaryo la gubo iyo hadhuudh, ma aqbali doono. Ma tixgelin doono allabaryada nabadda ee xoolahaaga la dufan. ²³ Ka fogeeya qaylada heesihiinna; ma dhagaysan doono laxanka shareerhiinna. ²⁴ Laakiin caddaaladdu ha qulqulayso sida webi, iyo xaqnimada sida durdur aan joogsane. ²⁵ "Ma ii keenteen allabaryo iyo hadiyado intii afartan sano ee cidlada, reer binu Israa'iilow? ²⁶ Waxaad sidateen Sikkuth boqorkiinna iyo Kiyyun sanamyadiinna, xiddigga ilaahyadiinna aad u samaysateen. ²⁷ Sidaas daraaddeed waxaan idin kaxayn doonaa qurbaha ka sii fog Dimishaq,"

ayaa Rabbigu leeyahay, magiciisuna waa Eebbe Ciidammada.

6 Hoog waxaa leh kuwa ku nasanaya Siyoon, iyo kuwa isku halleeya buurta Samaariya, ragga caanka ah ee quruunta ugu horreeya, oo guriga Israa'iil u yimaada. ² U gudba Kalne oo arka, oo ka taga halkaas ilaa Xamaad weyn, markaas u dhaadhaca Gaadhta reer Falastiin. Ma ka fiican yihiin boqortooyooyinkiinna, mise dhulkoodu wuu ka weyn yahay kiinna? ³ Kuwa dib u dhigaya maalinta masiibada oo soo dhoweynaya kursiga dulmiga. ⁴ Kuwa ku jiifa sariiraha lafaha maroodiga lagu xardhay oo ku fidsanaya kuraasahooda, kuwa cuna wananka adhiga iyo weylaha dhexda xerada, ⁵ kuwa ku garaaca kataarad sida Daa'uud oo u hindisa qalab muusiko naftooda, ⁶ kuwa ka cabbax khamriga weelasha oo isku subkaya saliidaha ugu fiican, laakiin aan ka murugoonin dhicitaanka Yuusuf. ⁷ Sidaas darteed, iyagu waxay noqon doonaan kuwa ugu horreeya ee la masaafuriyo, iyo farxadda kuwa ku fidsan way dhammaan doontaa.

⁸ Sayidka Eebbe ayaa ku dhaartay Naftiisa, waxaa leeyahay Sayidka Eebbe ee ciidammada:

"Waxaan necbahay kibirka Yacquub oo waxaan karahaa qalcadahooda; sidaas darteed waxaan u dhiibi doonaa magaalada iyo wixii ku jira."

⁹ Waxaana dhici doonta, haddii toban nin ay ku hadhaan guri, way dhiman doonaan. ¹⁰ Oo marka qaraabo ama aasaaqa yimaado si uu lafaha uga qaado guriga, oo uu ku yidhaahdo mid ku jira qaybaha ugu hooseeya guriga, "Ma jiraa qof kale oo

kula jooga?" oo uu yidhaahdo, "Maya," wuxuu ku jawaabi doonaa, "Aamus! Magaca Sayidka waa inaanan xusin."

¹¹ Waayo, bal eega, Sayidka ayaa amarka bixiyey, oo wuxuu burburin doonaa guriga weyn iyo guriga yar oo burburin doonaa. ¹² Ma faras baa ku orda dhagaxyada? Ma badda baa lo' lagu falaa? Hase ahaatee waxaad caddaaladda u rogtey sun iyo midhaha xaqnimada oo aad u rogtey qadhaadh— ¹³ kuwa ku farxa Lo Debar oo yidhaahda, "Miyaanan Karnaim ku qabsan xooggeenna?" ¹⁴ "Waayo, bal eega, waxaan idin kicin doonaa quruun idinla dagaalanta, guriga Israa'iil," waxaa leeyahay Sayidka Eebbe ee ciidammada, "oo waxay idinku cadaadin doonaan laga soo bilaabo albaabka Xamaad ilaa durdurka Carabaah."

7 Kanu waa waxa uu Sayidka Eebbe ah i tusay: Wuxuu sameynayay duullaan ay ayaxu ku soo duulayaan markiiba goosashada boqorka ka dib iyo markii dalagyadii dambe ay soo baxayeen. ² Markay dhirtii dalka wada cuneen, ayaan baryay, "Sayidka Eebbe ahow, cafi! Sidee Yacquub u adkeysan karaa? Wuu yar yahay!" ³ Sayidku wuu ka noqday tan. "Tani ma dhici doonto," ayuu yidhi Sayidku. ⁴ Kanu waa waxa uu Sayidka Eebbe ah i tusay: Wuxuu u yeerayay xukun dab ah, kaas oo qalajiyay badda weyn oo bilaabay inuu dhulka cuno. ⁵ Markaasaan baryay, "Sayidka Eebbe ahow, jooji! Sidee Yacquub u adkeysan karaa? Wuu yar yahay!" ⁶ Sayidku wuu ka noqday tan. "Tani sidoo kale ma dhici doonto," ayuu yidhi Sayidka Eebbe ah. ⁷ Kanu waa waxa uu i tusay: Sayidku wuxuu taagnaa derbi si sax ah loo dhisay, isagoo gacanta ku haysta xadhig toosan. ⁸ Sayidku wuxuu i weydiiyay, "Maxaad aragtaa, Aamos?" Waxaan ku jawaabay, "Xadhig toosan." Markaasaa Sayidku yidhi, "Bal eeg, waxaan xadhig toosan dhex dhigayaa dadkayga Israa'iil; mar dambe uma tudhi doono."

⁹ Meelaha sare ee Isxaaq waa la baabb'iin doonaa, iyo meelaha quduuska ah ee Israa'iil waa la hallayn doonaa; waxaan u kici doonaa guriga Yerobcoom seef."

¹⁰ Markaasaa Amaasyaa, wadaadkii Beytel, farriin u diray Yerobcoom oo ahaa boqorkii Israa'iil, isagoo leh, "Aamos wuxuu kugu shirqoolayaa gudaha Israa'iil. Dhulku ma xamili karo dhammaan

Caamos

erayadiisa. ¹¹ Waayo, kanu waa waxa uu Aamos leeyahay:

‘Yerobcoom wuxuu ku dhiman doonaa seef, Israa’iilna hubaal waxay u qaxaysaa, dhulkooda ka fog.’”

¹² Markaasaa Amaasyaa wuxuu ku yidhi Aamos, “Tag, waxsheega! U carar dhulka Yahuudah; halkaas ku kasbado kibistaada oo halkaas wax ku sii sheeg. ¹³ Laakiin ka joog inaad mar dambe wax ku sii sheegtid Beytel, waayo waa meesha quduuska ah ee boqorka iyo macbad boqortooyo.” ¹⁴ Aamos wuxuu ugu jawaabay Amaasyaa, “Anigu ma aanan ahayn nebi ama wiilkii nebi, laakiin waxaan ahaa adhijir iyo mid geedaha sicamooraha jarjarta. ¹⁵ Si kastaba ha ahaatee, Sayidku wuxuu iga yeedhay inaan ka tago adhiga oo wuxuu i amray, ‘Tag, oo dadkayga Israa’iil wax u sii sheeg.’ ¹⁶ Haddaba, bal maqla erayga Sayidka.

Waxaad tidhaahdaan, ‘Ha u sii sheegin Israa’iil, hana ku wacdiyin guriga Isxaaq.’

¹⁷ Sidaas daraaddeed kanu waa waxa uu Sayidku leeyahay:

‘Naagtaadu waxay noqon doontaa dhillo magaalada, wiilashaaga iyo gabdhahaaga waxay ku dhiman doonaan seef, dhulkaagana waxaa lagu qaybin doonaa xadhig cabbir, adiguna waxaad ku dhiman doontaa dhul aan nadiif ahayn. Israa’iilna hubaal waxay u qaxaysaa, dhulkeeda ka fog.’”

8 Kanu waa waxa Rabbiga Eebbe ah ii muujiyey: dambiil midho xagaaga ah. ² Oo wuxuu i weyddiiyey, “Maxaad aragtaa, Aamos?” Waxaan ugu jawaabay, “Dambiil midho xagaaga ah.” Markaasaa Rabbigu yidhi, “Dhammaadkii dadkayga Israa’iil waa yimid; mar dambe uma tudhi maayo iyaga. ³ “Maalintaas,” ayaa Rabbiga Eebbe ahu leeyahay, “heesaha macbudka waxaa loo rogi doonaa baroor. Meelo badan ayaa meydad lagu tuuri doonaa! Aamus!”

⁴ *Dhagaysta tan, kuwa aad u tumanaya kuwa baahan oo baabi’inaya kuwa hooseeya ee dhulka,* ⁵ *“Goormaa bisha cusubi dhammaanaysaa si aan u iibinno sarreen, iyo sabtida si aan u suuqgeynno sarreen?” — yareynta cabbirka, kordhinta qiimaha, iyo khiyaanada miisaannada aan daacadda ahayn,* ⁶ *iibsanaya kuwa saboolka ah lacag, iyo kuwa baahan kabo, oo xitaa iibinaya qashinka sarreenka.*

⁷ Rabbigu wuxuu ku dhaartay kibirka Yacquub: “Waligei ma illoobi doono waxqabadyadooda.

⁸ *Miyaanay dhulku u gariirin sababtan, oo dhammaan kuwa degganina u barooran? Dhulka oo dhami wuxuu kor u kici doonaa sida Niil; waa la kicin doonaa ka dibna hoos u dhici doonaa sida webiga Masar.*

⁹ “Waxayna noqon doontaa maalintaas,” ayaa Rabbiga Eebbe ahu leeyahay,

“in aan qorraxda dhigi doono duhurkii oo aan madow ka dhigi doonaa dhulka iftiinka cad. ¹⁰ Waxaan idiin rogi doonaa ciidhiinna baroor iyo heesiinna oo dhan baroor. Waxaan ka dhigi doonaa qof kasta inuu xidhato dhar joonyad ah oo madaxooda xiirto. Waxaan ka dhigi doonaa sida baroorasho wiil keliya iyo dhammaadkeeda sida maalin qadhaadh. ¹¹ “Bal eeg, maalmaha way imanayaan,” ayaa Rabbiga Eebbe ahu leeyahay, “markaan gaajo ku soo diri doono dhulka —ma aha gaajo rooti ama harraad biyo, laakiin gaajo maqalka erayada Rabbiga. ¹² Dadku waxay u wareegi doonaan bad ilaa bad oo waxay u safri doonaan waqooyi ilaa bari, iyagoo raadinaya erayga Rabbiga, laakiin ma heli doonaan.

¹³ Maalintaas

gabdhaha quruxda badan iyo wiilasha xoogga leh ayaa harraad la suuxi doona. ¹⁴ Kuwa ku dhaarta dembiga Samaariya, kuwa yidhaahda, ‘Sida xaqiiqada ah sida ilaahaaga u nool yahay, Daan,’ ama, ‘Sida jidka Beersheba u nool yahay,’ way dhici doonaan, oo mar dambe ma kici doonaan.”

9 Waxaan arkay Rabbiga oo ag taagan meesha allabariga, oo wuxuu yidhi,

“Tiirarka madaxooda ku dhufta si ay iriduhu u gariiraan, Oo ku jebiya madaxyadooda oo dhan! Markaas waxaan seef ku layn doonaa inta hadhay; Ma jiri doono qof baxsada oo carara, Mana jiri doono mid ka badbaada oo baxsada. ² In kastoo ay She’ool qodaan, Halkaas gacantaydu ka soo qaadi doontaa; Oo in kastoo ay samada fuulaan, Halkaas ayaan ka soo dejin doonaa. ³ In kastoo ay ku dhuuntaan dusha sare ee Karmel, Waxaan ka daba geli doonaa oo halkaas ka soo qaadi doonaa; Oo in kastoo ay ka dhuuntaan aragtidayda hoosta badda, Waxaan halkaas ka amri doonaa masduulaagii, oo way qaniini doontaa. ⁴ Xataa haddii ay

Caamos

cadaawayaaashoodu u kaxaystaan maxaabiis ahaan, Halkaas ayaan ka amri doonaa seef inay dhammaadkooda keento, Oo waxaan indhahayga u jeedin doonaa iyaga xumaato iyo aan wanaagsanayn." ⁵ Oo Rabbiga Eebbe ee ciidammada, Kan dhulka taabto si uu u gariiro, Oo kuwa ku nool oo dhammu u baroortaan, Oo dhammaantood u kaco sida Niil Oo u degto sida Niil ee Masar; ⁶ Kan sameeya qolalkiisa sare ee samada Oo dhulka korkiisa ka taagay qalcaddiisa, Kan biyaha badda u yeedha Oo ku shuba dusha sare ee dhulka, Rabbiga magiciisu waa. ⁷ "Miyaad igu tahay sida wiilasha Itoobiya, Wiilasha Israa'iil?" ayaa Rabbigu leeyahay. "Miyaanan Israa'iil ka soo kaxayn dalka Masar, Iyo Filistiin ka Kafdor iyo Suuriya ka Kir?" ⁸ Bal eeg, indhaha Rabbiga Eebbe waxay ku jiraan boqortooyada dembiilaha ah, Oo waxaan ka tirtiri doonaa wejiga dhulka; Si kastaba ha ahaatee, ma baabbi'in doono guriga Yacquub oo dhan," Ayuu Rabbigu leeyahay. ⁹ "Waayo, bal eeg, waxaan amrayaa, Oo waxaan ruxi doonaa guriga Israa'iil dhexdiisa quruumaha oo dhan Sida hadhuudhka oo kale oo lagu ruxo shaandho, Laakiin dhagax yarna dhulka kuma dhici doono. ¹⁰ Dhammaan dembiilayaasha dadkayga waxay ku halligmi doonaan seef, Kuwa yidhaahda, 'Musiibadu nama soo gaadhi doonto mana soo food saari doonto.'

¹¹ Maalintaas, waxaan soo celin doonaa hoygii dhacay ee Daa'uud,

Oo waxaan hagaajin doonaa daldalooladiisa; Waxaan sidoo kale soo celin doonaa burburkiisa Oo waxaan u dhisi doonaa sidii maalmaha hore; ¹² Si ay u hantaan hadhaaga Edom Iyo quruumaha oo dhan oo magacayga sita," Ayuu Rabbigu leeyahay kan tan sameeya.

¹³ "Bal eeg, maalmo ayaa imanaya," ayuu Rabbigu leeyahay,

"Marka beerfalaha uu ka daba tago goosashada, Iyo kan canabka tumiya uu ka daba tago kan abuurka beera; Marka buuraha ay ku daadan doonaan khamri macaan, Oo dhammaan buuruhuna kala tagi doonaan. ¹⁴ Waxaan sidoo kale soo celin doonaa barwaaqada dadkayga Israa'iil, Oo waxay dib u dhisi doonaan magaalooyinkii baaba'ay oo degganaan doonaan; Waxay sidoo kale beeri doonaan beeraha canabka ah oo cabbi doonaan khamrigooda, Oo waxay samayn doonaan beeraha oo cuni doonaan midhahooda. ¹⁵ Waxaan sidoo kale ku dejin doonaa dalkooda, Oo mar dambe lagama qaadi doono dhulka Aan iyaga siiyey,"

Ayaa Rabbiga Eebbehaagu leeyahay.

1 Aragtida Cumar Badiya. Kanu waa waxa uu Eebbe yidhi oo ku saabsan Edom—

Waxaan maqalnay warbixin ka timid Eebbe, Oo wargeeye ayaa loo soo diray quruumaha isagoo leh, “Kaca, aan u kacno si aan ula dirirno”—² “Bal eeg, waxaan kaa dhigi doonaa mid aan la xusin quruumaha dhexdooda; Waxaa lagu hayaa quudhsi weyn.”³ Kibirka qalbigaaga ayaa kugu khiyaanay, Adiga oo ku nool godadka dhagaxa, Meesha sare ee degaankaaga, Oo ku leh qalbigaaga, “Yaa i soo dejin kara dhulka?”⁴ In kastoo aad shimbiraha ka dhisato meel sare sida gorgorka, In kastoo aad ku dejiso xiddigaha dhexdooda, Halkaas ayaan kaa soo dejin doonaa,” ayaa Eebbe leeyahay.⁵ “Haddii tuugag kuu yimaadaan, Haddii dhacayaal habeenkii— Bal sida aad u baabbi’i doonto!— Miyayna xadi doonin ilaa ay ka dheregto? Haddii kuwa canabka soo gooya kuu yimaadaan, Miyayna ka tegi doonin wax la soo ururiyo?”⁶ Bal sida loo baari doono Esau, Oo khasnadihiisa qarsoon loo dhici doono!⁷ Dadka oo dhan oo kula heshiis ah Waxay kuu diri doonaan xadka, Dadka kula nabad ah Waxay ku khiyaanayn doonaan oo kaa adkaan doonaan. Kuwa rootigaaga cunaa Waxay kuu dhigi doonaan shirqool. (Ma jiro wax faham ah isaga.)⁸ Maalintaas,” ayaa Eebbe leeyahay, “Waxaan ka saari doonaa ragga xigmadda leh Edom, Iyo fahamka buurta Esau.”⁹ Markaas geesiyaashaadu way baqayaan, Teman, Si qof walba looga tirtiro Buurta Esau dil.¹⁰ Sababta xumaantaada ka dhan ah walaalkaa Yacquub, Ceeb ayaa ku dabooli doonta, Oo weligaa waa lagaa goyn doonaa.¹¹ Maalintii aad iska taagtay, Maalintii shisheeyayaal qaadeen maalkiisa, Iyo ajaanib galeen iriddiisa Oo kuraas u tuureen Yeruusaalem— Adiguna waxaad ahayd mid ka mid ah iyaga.¹² Ha ku faanin

maalinta walaalkaa, Maalinta masiibadiisa. Ha ku farxin wiilasha Yahuudah Maalinta halligooda; Haa, ha ku faanin Maalinta dhibkooda.¹³ Ha gelin iridda dadkayga Maalinta musiibadooda. Haa, adigu, ha ku farxin masiibadooda Maalinta musiibadooda. Ha dhicin maalintooda Maalinta musiibadooda.¹⁴ Ha istaagin isgoyska Si aad u gooyso kuwa ka badbaaday; Oo ha dhiibin qaxootigooda Maalinta dhibkooda.¹⁵ Waayo, maalinta Eebbe waa dhow Quruumaha oo dhan! Sidii aad samaysay, waxaa lagu samayn doonaa adiga. Falalkaaga ayaa ku soo noqon doona madaxaaga.¹⁶ Sidii aad ugu cabtay buurta quduuska ah, Quruumaha oo dhan waxay cabbi doonaan si joogto ah. Waxay cabbi doonaan oo liqi doonaan, Oo waxay noqon doonaan sidii aanay waligood u jirin.¹⁷ Laakiin Buur Siyoon waxaa jiri doona kuwa baxsada, Oo waxay noqon doontaa quduus. Guriga Yacquub wuxuu dhaxli doonaa Waxyaabahooda.¹⁸ Markaas guriga Yacquub wuxuu noqon doonaa dab, Oo guriga Yuusuf olol; Laakiin guriga Esau wuxuu noqon doonaa caws. Oo waxay ku gubi doonaan oo baabbi’in doonaan, Si aanay u jirin qof ka badbaada Guriga Esau,” Waayo, Eebbe ayaa hadlay.¹⁹ Markaas kuwa Negeeb waxay dhaxli doonaan buurta Esau, Iyo kuwa Shefelaah dhulka Filistiin; Waxay sidoo kale dhaxli doonaan dhulka Efrayim iyo dhulka Samariya, Oo Benyamiin wuxuu dhaxli doonaa Gilecaad.²⁰ Oo maxaabiista ciidankan reer binu Israa’iil, Kuwa ku jira Kancaaniyiinta ilaa Sarefath, Iyo maxaabiista Yeruusaalem ee ku sugan Sepharad, Waxay la wareegi doonaan magaalooyinka Negeeb.²¹ Badbaadiyayaashu waxay fuuli doonaan Buur Siyoon Si ay u xukumaan buurta Esau, Oo boqortooyadu waxay ahaan doontaa Eebbe.

Yoonis

1 Eraygii Eebbe ayaa u yimid Yoonis ina Amitay, isagoo leh,

² “Kac, u tag magaalada weyn ee Nineweh oo ku dhawaaq ka gees ah, waayo, shar koodii ayaa hortayda yimid.”

³ Laakiin Yoonis wuxuu go'aansaday inuu ka cararo Eebbe hortiisa oo u baxsado Tarshiish. Wuxuu u degay Yafa oo helay doon u socota Tarshiish. Markuu bixiyey lacagtii safarka, wuxuu fuulay si uu ula raaco Tarshiish, isagoo ka fogaanaya Eebbe hortiisa. ⁴ Laakiin Eebbe wuxuu ku soo diray dabayl xoog leh badda, waxaana ku dhacay dufaan daran badda, si ay doonidu ugu halis gasho inay burburto. ⁵ Raggii doonta saarnaa way cabsadeen mid kastana wuxuu ku qayliyey ilaahiisa. Waxay badda ku tuureen xamuulkii si ay doonta u fududeeyaan. Dhanka kale, Yoonis wuxuu u degay qaybta hoose ee doonta, halkaas oo uu jiifsaday oo hurdo qoto dheer galay. ⁶ Taliyihii doonta ayaa u yimid oo ku yidhi, “Sidee baad u huruddaa? Kac, u yeedh ilaahaaga! Waxaa laga yaabaa in ilaahaagu ina arko si aynaan u halligmin.” ⁷ Raggii doonta saarnaa waxay isku yidhaahdeen, “Kaalaya, aynu qori tuurno si aynu u ogaanno cidda mas'uulka ka ah musii badan.” Waxay tuureen qoryo, qoryadiina waxay ku dhacday Yoonis. ⁸ Markaasay weyddiiyeen, “Noo sheeg, yaa mas'uul ka ah masii badan? Maxay tahay shaqadaadu? Xaggee baad ka timid? Waa maxay waddankaagu? Ka dadka noocee ah baad ka timid?” ⁹ Wuxuu ku jawaabay, “Anigu waxaan ahay Cibraani, waxaana ka baqayaa Eebbe, Ilaaha samada, kan sameeyey badda iyo dhulka engegan.” ¹⁰ Taasay aad uga baqeen, waxayna weyddiiyeen, “Maxaad samaysay?” Waayo, waxay ogaayeen inuu ka cararayo Eebbe hortiisa, maxaa yeelay, wuu u sheegay. ¹¹ Baddii ayaa sii kacsanaysay. Sidaas darteed waxay weyddiiyeen, “Maxaan ku samaynaa si badda noo dego?” ¹² Wuxuu ku jawaabay, “I qaada oo i tuura badda, markaasay degi doontaa. Waan ogahay in aniga dartay duufaantan weyn idinku dhacday.” ¹³ Si kastaba ha ahaatee, raggii waxay ku dadaaleen inay ku laabtaan dhulka, laakiin ma ay awoodin, waayo, baddii ayaa ka sii kacsanaysay iyaga. ¹⁴ Markaasay ku qayliyeen Eebbe, “Waxaan ku baryaynaa, Eebbow, ha na halligin nolosha ninkan dartii, hana nagu xisaabin dhiig aan waxba galabsan; waayo, adigu, Eebbow, waxaad samaysay sidaad doonaysay.” ¹⁵ Markaasay Yoonis qaadeen oo badda ku tuureen, baddiina way

degtay. ¹⁶ Markaasay raggii ka buuxsameen cabsida weyn ee Eebbe, waxayna u bixiyeen allabari isaga oo ballamo sameeyeen. ¹⁷ Eebbe wuxuu u qoondeeyey kalluun weyn inuu liqo Yoonis, Yoonisna wuxuu ku jiray caloosha kalluunka a muddo saddex maalmood iyo saddex habeen.

2 Yoonis wuxuu baryay Rabbiga Eebihis isagoo ku jira caloosha kalluunka, ² wuxuu yidhi,

“Dhiibaatadayda ayaan ugu yeedhay Rabbiga, wuuna iigu jawaabay. Meelaha hoose ee Sheol ayaan caawimaad ka baryay, adna codkayga waad maqashay. ³ Waxaad i tuurtay badda dhexdeeda, oo qalbiga badaha, oo hirarku hareereeyeen; dhammaan hirarkaaga iyo mowjadahaaga ayaa igu dul dhacay. ⁴ Waxaan is idhi, ‘Waxaan ka eryaday aragtidaada; hase yeeshee mar kale ayaan u jeedsan doonaa macbudkaaga quduuska ah.’ ⁵ Biyuhu waxay igu hareereeyeen ilaa geerida, oo baddu waxay igu wareegtay; dhiir badeed ayaa madaxa igu duubtay. ⁶ Waxaan ku degay xididdada buuraleyda; dhulku wuxuu igu xidhay birihiisa weligiis. Hase yeeshee adiga, Rabbiga Eebahay, noloshayda waxaad ka soo saartay godka. ⁷ Markii nolosheydu ay sii dhammaanaysay, waxaan xusuustay Rabbiga, oo baryadaydu waxay gaadhay adiga, macbudkaaga quduuska ah. ⁸ Kuwa ku dheggaan sanamyada aan waxtarka lahayn waxay dayaceen daacadnimadooda, ⁹ laakiin anigu, cod mahadnaq leh, waxaan kuu bixin doonaa allabari. Wixii aan nidar ku galay waan oofin doonaa. Badbaadadu waxay ka timaaddaa Rabbiga.”

¹⁰ Markaasaa Rabbigu la hadlay kalluunka, oo wuxuu sii daayay Yoonis oo ku tuuray dhulka engegan.

3 Fariintii Eebbe ayaa mar kale Yoonis soo gaartay, ² “Kac, u tag magaalada weyn ee Nineweh oo u gudbi farriinta aan ku siin doono.”

³ Yoonis wuu kacay oo wuxuu u aaday Nineweh sida uu Eebbe ku amray. Haddaba Nineweh waxay ahayd magaalo aad u weyn, oo saddex maalmood lagu mari jiray. ⁴ Yoonis wuxuu bilaabay inuu magaalada galo, isagoo socda hal maalin, wuxuuna ku dhawaaqay, “Afartan maalmood gudahood Nineweh waa la afgembin doonaa.” ⁵ Dadkii Nineweh waxay rumaysteen Eebbe. Waxay ku dhawaaqeen soon, oo waxay xidheen dhar joonyad ah, laga bilaabo kii ugu weynaa ilaa kii ugu yaraa. ⁶ Markii warku gaadhay boqorkii Nineweh, wuxuu ka kacay carshigiisii, wuxuu

Yoonis

iska bixiyay dharkiisii boqornimada, wuxuu isku daboolay dhar joonyad ah, oo wuxuu fadhiistay ciidda. ⁷ Wuxuu ku dhawaaqay amar Nineweh: “Sida uu amray boqorka iyo saraakiishiisa: Qofna ama xoolo, adhiga ama lo'da, waa inaysan waxba dhadhamin; waa inaanay wax cunin ama cabbin. ⁸ Laakiin qof kasta iyo xoolo kasta ha la daboolo dhar joonyad ah, oo qof kastaa ha ku baryo Eebbe si daacad ah. Ha ka toobad keenaan jidadkooda xun iyo gacan ku dhiiglayaasha. ⁹ Yaa garanaya? Eebbe wuu soo jeedsan karaa oo ka toobad keeni karaa, oo ka noqon karaa cadhadiisa kulul, si aan u halligmin.” ¹⁰ Markii Eebbe arkay falalkooda, sida ay uga toobad keeneen jidadkooda xun, wuu ka toobad keenay oo kuma soo dejin masiibadii uu ku hanjabay.

4 Laakiin Yoonis aad buu uga xumaaday, wuuna cadhooday. ² Wuxuu Eebbe ku baryay, “Eebbow, miyaanay ahayn waxa aan idhi markaan dalkaygii joogay? Taas daraaddeed ayaan isku dayay inaan ka hortago anigoo u cararaya Tarshiish. Waan ogaa inaad tahay Ilaah deeqsi ah oo naxariis badan, oo aan si dhakhso ah u cadhoon, oo hodan ku ah jacaylka, Ilaahna ka noqda inuu masiibo diro. ³ Haddaba, Eebbow, fadlan iga qaad naftayda, waayo, waxaan doorbidayaa inaan dhinto intaan noolahay.” ⁴

Laakiin Eebbe wuxuu weyddiiyey, “Ma saxbaa inaad cadhooto?” ⁵ Yoonis wuxuu baxay oo fadhiistay meel bari ka xigta magaalada. Halkaas ayuu ka dhistay hoy, oo hooskiisa ku fadhiistay, isagoo sugaya waxa magaalada ku dhici doona. ⁶ Markaasaa Eebbe geed bixiyey, oo wuxuu ku koray Yoonis si uu madaxiisa hoos uga dhigo oo dhibkiisa u fududeeyo, Yoonisna aad buu ugu farxay geedka. ⁷ Laakiin waaberigii maalintii xigtay, Eebbe wuxuu bixiyey dixirig, kaasoo weeraray geedka si uu u engego. ⁸ Markii qorraxdu soo baxday, Eebbe wuxuu bixiyey dabayl kulul oo bari ah, qorraxduna waxay ku dhacday madaxa Yoonis si uu u miyir beelo. Wuxuu doonayay inuu dhinto, isagoo leh, “Waxaan doorbidayaa inaan dhinto intaan noolahay.” ⁹ Laakiin Eebbe wuxuu Yoonis ku yidhi, “Ma saxbaa inaad cadhooto geedka aawadiis?” “Haa,” ayuu ku jawaabay. “Aad baan u cadhooday oo waan dhiman karaa.” ¹⁰ Laakiin Eebbe wuxuu yidhi, “Waxaad ka welwelsan tahay geedkan, in kastoo aadan u shaqayn ama korin. Wuxuu baxay habeenki oo hal habeen ku baaba'ay. ¹¹ Oo miyaan anigu ka welweli karin magaalada weyn ee Nineweh, halkaas oo ay ku jiraan in ka badan 120,000 oo qof oo aan garanayn gacantooda midig iyo bidix, iyo sidoo kale xayawaan badan?”

1 Eraygii Rabbiga oo u yimid Miikaah kii reer Moreshedh wakhtigii Yoothaam, Aaxaas, iyo Xisqiyaah, boqorradii Yahuudah, kaas oo uu ku arkay wax ku saabsan Samaariya iyo Yeruusaalem.

² Dhagaysta, dad oo dhammow; Dhugta, dhulka iyo waxa ku jira oo dhan, Oo ha ka markhaati furo Rabbiga Eebbe ah, Rabbiga macbudkiisa quduuska ah. ³ Waayo, bal eega, Rabbigu wuxuu ka soo baxayaa meeshiisa. Wuu soo degi doonaa oo ku socon doonaa meelaha sarsare ee dhulka. ⁴ Buuraha ayaa hoos u dhalaali doona hortiiisa, Oo dooxooyinkuna way kala qaybsami doonaan sida shammac dabka hortiiisa, Sida biyaha ku daata meel sare oo dhanaan. ⁵ Waxaas oo dhan waa xadgudubka Yacquub Iyo dembiyada reer binu Israa'iil. Waa maxay xadgudubka Yacquub? Sow ma aha Samaariya? Waa maxay meesha sarsare ee Yahuudah? Sow ma aha Yeruusaalem? ⁶ Waayo, Samaariya waxaan ka dhigi doonaa meel burbur ah oo bannaan, Goobo lagu beero canab. Oo dhagxaanteedda waxaan ku tuuri doonaa dooxada, Oo aasaaskeeda ayaan qaawi doonaa. ⁷ Sanamyadeeda oo dhan waa la burburin doonaa, Oo dhammaan lacagta ay heshay waxaa lagu gubi doonaa dab, Oo dhammaan sawiradeeda waxaan ka dhigi doonaa cidla; Waayo, waxay ka soo ururisay lacagtii dhilllo, Oo lacagtii dhillada ayey ku noqon doonaan. ⁸ Taas aawadeed waa inaan barooran oo ooya, Waa inaan tagaa anoo cagacagayn oo qaawan; Waa inaan u barooran sida dawacoyinka, Oo u barooran sida gorayada. ⁹ Waayo, dhaawaceedu waa mid aan la bogsiiin karin, Waayo, waxay gaadhay Yahuudah; Waxay gaadhay iridda dadkayga, Xataa Yeruusaalem. ¹⁰ Ha ka sheegin Gaadh, Ha ooyin gabi ahaanba. Beytel-afraah isku duub boodhka. ¹¹ Soc, deggane Shafiir, adoo qaawan oo ceebaysan. Degane Zaanan ma baxsado. Baroorta Beytel-ezel: "Wuxuu kaa qaadi doonaa taageeradiisa." ¹² Waayo, deggane Maaroodh Wuxuu sugayaa wanaag, laakiin masiibo ayaa ka soo degtay Rabbiga Irida Yeruusaalem. ¹³ Diyaari gaadhiga, adiga deggane Laakiish— Iyadu waxay ahayd bilowgii dembiga Inanta Siyoon— Waayo, adiga waxaa laga helay Falalka caasinimada ee Israa'iil. ¹⁴ Sidaas daraaddeed waxaad diri doontaa hadiyado macsalaameed Moreshedh-gaadh; Guryaha Akziib waxay noqon doonaan khiyaano Boqorrada Israa'iil. ¹⁵ Intaas waxaa dheer, waxaan kugu soo dejin

doonaa Midka hantiyi doona, Adiga deggane Maareeshaah. Ammaanta Israa'iil waxay gaadhi doontaa Cadullaam. ¹⁶ Iska xiir madax madow, iska jar timahaaga, Carruurta aad jeceshahay aawadood; Ballaadhi madax madowgaaga sida gorgorka, Waayo, way kaa tegi doonaan oo waxay geli doonaan qaxooti.

2 Hoog waxaa leh kuwa sharka maleega, Oo shar ku talo-gala iyagoo sariirta saaran! Markay waagu beryo, way fuliyaan, Waayo, way awoodaan inay sameeyaan. ² Beeraha way damcaan oo markaasay qabsadaan, Iyo guryaha, oo way qaataan; Waxay dulmiyaan nin iyo gurigiisa, Qof iyo dhaxalkiisa. ³ Sidaas daraaddeed, Rabbigu wuxuu leeyahay: "Bal eega, waxaan qoyskan ka soo horjeedaa masiibo Oo aad ka fujin karin luquntiinna; Oo ma socon doontaan kibir, Waayo, waa waqti xun. ⁴ Maalintaas waxay idinku qaadi doonaan hees quudhsi Oo waxay odhan doonaan hees barooran oo waxay odhan doonaan, 'Waynu wada baabbi'inay! Wuxuu beddelaay qaybtii dadkayga; Siduu iga qaadaa! Wuxuu qaybiyay beerahayaga kuwa caasiga ah.' ⁵ Sidaas daraaddeed ma heli doontaan cid qaybisa dhulka iyadoo qori tuuraysa Shirkii Rabbiga dhexdiisa. ⁶ 'Ha sii faaloodin,' ayay yidhaahdaan. Haddii ay ka joogaan faaloodidda arrimahan, Ceebtiinna lama soo celin doono." ⁷ Ma waxaa lagu leeyahay, reer Yacquub: "Ruuxa Rabbigu ma dulqaad yar yahay? Kuwanu ma yihiin falimihiisii?" Erayadaydu ma wanaajiyaan Kan si qumman u socda? ⁸ Dhawaan, dadkaygu waxay u kaceen sida cadow— Waxaad ka siibtan goonnada dharka Kuwa aan waxba ka shakin ee jidka maraya, Kuwa dagaalka ka soo noqday. ⁹ Dumarka dadkayga waxaad ka eryaysaan Guryahooda raaxada leh. Carruurtooda waxaad ka qaaddaan quruxdayda Weligeed. ¹⁰ Kaca oo taga, Waayo, tani ma aha meel nasasho Sababta nijaasnimada keenta baabbi'inta, Baabbi'in xanuun badan. ¹¹ Haddii qof dabaysha daba socda, uu been sheego oo yidhaahdo, "Waxaan idiin sii faaloodin doonaa khamri iyo cabitaan xoog leh," Wuxuu noqon lahaa nebi dadkan. ¹² Waxaan hubaal idin soo ururin doonaa, Yacquubow, Waxaan hubaal soo ururin doonaa hadhaaga Israa'iil. Waxaan iyaga wada dhigi doonaa sida ido xerada ku jira; Sida adhiga dhexdiisa daaqiisa Waxay noqon doonaan kuwo buuq leh oo dad leh. ¹³ Kan jidka fura wuxuu hor mari doonaa iyaga; Way jebiyaan, waxay

maraan iridda, oo way ka baxaan. Sidaas daraaddeed boqorkoodu wuxuu hor mari doonaa iyaga, Oo Rabbigu wuu hoggaamin doonaa.”

3 Markaasaan idhi, “Hadda maqla, madaxdii Yacquubow Iyo taliyayaashii reer binu Israa’iilow. Sow idinka ma aha inaad garashada garsoorka ogaataan? ² Kuwii wanaagga neceb oo xumaanta jecel, Kuwa maqaar ka siibaya Iyo hilibkooda lafahooda ka goynaya, ³ Kuwa hilibka dadkayga cunaya, Maqaarkooda ka siibaya, Lafahooda burburinaya, Oo jarjaraya sidii loogu talagalay digsi Iyo sidii hilib digsi weyn ku jira!” ⁴ Markaasay Eebbe u qayshan doonaan, Laakiin isagu uma jawaabi doono. Halkii, wejigiisa ayuu ka jeedin doonaa wakhtigaas Sababta oo ah waxay galeen falal shar ah. ⁵ Kanu waa waxa Eebbe ka leeyahay nebiyada dadkayga marin habaabiya: Markay wax cunaan, Waxay ku dhawaaqaan, “Nabad,” Laakiin kii aan waxba afkooda gelin Waxay ku dhawaaqaan dagaal quduus ah. ⁶ Sidaa darteed habeen bay idiin noqon doontaa—iyadoo aan wax aragti ah jirin, Iyo gudcur idiin noqon doontaa—iyadoo aan wax saadaalin ah jirin. Qorraxdu waxay ku dhici doontaa nebiyada, Oo maalintu way madoobaan doontaa korkooda. ⁷ Araggaalayaashu way ceeboobi doonaan, Saadaaliyayaashuna way ceeboobi doonaan. Runtii, dhammaantood afkooda way dabooli doonaan Sababta oo ah Eebbe wax jawaab ah kama jiro. ⁸ Dhanka kale, anigu waxaan ka buuxaa xoog—Ruuxa Eebbe— Iyo caddaalad iyo geesinimo Si aan ugu dhawaaqo Yacquub xumaantiisa, Iyo Israa’iil dembigiisa. ⁹ Haddaba maqla tan, madaxdii guriga Yacquubow Iyo taliyayaashii guriga Israa’iilow, Kuwa garsoorka quudhsada Oo qalloociya waxa toosan, ¹⁰ Kuwa Siyoon ku dhisa dulmi, Iyo Yerusaaalem ku dhisa xumaan. ¹¹ Madaxdoodu waxay xukun u sheegaan laaluush, Wadaaddadooduna waxay wax baraan lacag, Nebiyadooduna waxay wax saadaaliyaan lacag. Haddana waxay ku tiirsan yihiin Eebbe, iyagoo leh, “Eebbe miyuusan dhexdeena ku jirin? Masiibo naguma soo degi doonto.” ¹² Sidaa darteed, idinka daraaddiis Siyoon waxaa loo qodi doonaa sida beer, Yerusaaalema waxay noqon doontaa burbur, Buurta macbudkuna waxay noqon doontaa meelaha sare ee kaynta.

4 Oo waxay noqon doontaa maalmaha dambe In buurta guriga Rabbiga La taagi doono sida ugu sarreysa buuraha. Waxay ka sarraaysaa kuraha, Dadkuna waxay u qulquli doonaan xaggiisa.

² Quruumo badan ayaa iman doona oo waxay odhan doonaan,

“Kaalaya, aan u kacno buurta Rabbiga Iyo guriga Eebbe ee Yacquub, Si uu inoogu baro jidadkiisa, Oo aan ku soconno waddooyinkiisa.” Waayo, Siyoon waxaa ka soo bixi doona sharciga, Iyo erayga Rabbiga oo Yerusaaalem ka soo bixi doona. ³ Oo wuxuu dhex dhexaadin doonaa dadyow badan Oo wuxuu go’aan ka gaari doonaa quruumo xoog leh oo fog. Markaasay seefahooda u rogi doonaan majarafado, Iyo warmahooda manjooyin; Quruun quruun kale seef kuma qaadi doonto, Oo mar dambe looma tababaran doono dagaal. ⁴ Mid kasta wuxuu fadhiisan doonaa canabkiisa hoostiisa Iyo geedkiisa berdaha, Iyadoo aan cidna cabsi gelin, Waayo, afka Rabbiga ciidammadu waa hadlay. ⁵ In kastoo dadyowga oo dhammu socdaan, Mid kasta magacii ilaahiisa, Annagu waxaan ku socon doonnaa Magaca Rabbiga Eebbehehen weligiis iyo weligiisba.

⁶ “Waqtigaas,” ayaa Rabbigu leeyahay,

“Waxaan soo ururin doonaa kuwa curyaanka ah Oo soo wada ururin doonaa kuwa kala firidhsan, Kuwa aan hoos u dhigay. ⁷ Waxaan ka dhigi doonaa kuwa curyaanka ah hadhaaga, Iyo kuwa lumay quruun xoog leh, Oo Rabbigu wuxuu ku talin doonaa iyaga Buur Siyoon Laga bilaabo wakhtigan iyo weligiisba.

⁸ Adiga, munaaradda adhiga, Buurta gabadha Siyoon, Xaggaaga ayay iman doontaa— Runtii, xukunkii hore ayaa soo noqon doona, Boqortooyada gabadha Yerusaaalem. ⁹ Haddaba, maxaad u qaylinaysaa si aad u dheer? Ma boqor baa idinla maqan, Mise lataliyihiinii baa dhintay, In xanuun idin qabsaday sida naag foolanaysa? ¹⁰ Isku duub oo qayli, gabadha Siyoon, Sida naag foolanaysa; Waayo, hadda waxaad ka bixi doontaa magaalada, Waxaadna degganaan doontaa duurka, Oo waxaad u tegi doontaa Baabuloon. Halkaas ayaa lagaa samatabbixin doonaa, Halkaas ayaa Rabbigu kaa soo furtaa doonaa Gacanta cadaawayaashiinna. ¹¹ Haddana quruumo badan ayaa idin soo ururay Kuwaas oo leh, “Ha la nijaaseeyo, Oo indhahayagu ha ku farxeen Siyoon!”

Miikah

¹² Laakiin ma oga maskaxda Rabbiga, Mana garanayaan ujeeddadiisa; Waayo, wuxuu isugu keenay sidii goos gooska dhulka lagu tumo. ¹³ Kaca oo tuma, gabadha Siyoon, Waayo, waxaan ka dhigi doonaa geeskaaga bir, Oo waxaan ka dhigi doonaa cagaaga naxaas, Si aad u burburiso dadyow badan, Oo aad ugu hibayso Rabbiga faa'iidadooda aan caddaaladda ahayn, Iyo maalkooda Rabbiga dhulka oo dhan.

5 Haddaba isugu soo urura ciidamo, gabadh dagaalyahanno; Way naga hareereeyeen; Usha ayay ku dhufan doonaan xaakinka Israa'iil Dhagta. ² "Adiga oo ah Beytlaxam, oo ku taal dalka Yahuudah, ma tihid mid ugu yar taliyayaasha Yahuudah; waayo, adiga waxaa kaa soo bixi doona taliye dadka Israa'iil daajiya. Waqtigii uu soo bixi lahaa waa waqti hore, Laga soo bilaabo maalmaha weligood ah." ³ Sidaas daraaddeed wuu iyaga siin doonaa ilaa waqtiga Markay tan uurka leh dhasho. Markaas inta ka hartay walaalihiis Ayay ku soo noqon doonaan wiilashii Israa'iil. ⁴ Oo isagu wuu istaagi doonaa inuu adhigiisa daajiyo Awoodda Eebbe, Iyada oo sharafta magaca Eebbe Ilaahiisa. Oo way deganaan doonaan si ammaan ah, Sababtoo ah wakhtigaas waxaa lagu yaqiinsan doonaa Ilaa dhulka darafyadiisa. ⁵ Oo kanu wuxuu noqon doonaa nabaddeenna. Markuu Asuuriyiintu dhulkeenna soo galaan, Markuu qalcadahayaga ku tunto, Markaas ayaannu u kicin doonaa isaga Todoba adhijir iyo siddeed hoggaamiyeyaal dad. ⁶ Oo waxay seef ku daajin doonaan dalka Asuuriyiinta, Dhulka Nimrod iriddiisa; Oo isagu wuu naga samatabbixin doonaa Asuuriyiinta Markuu dhulkeenna soo galo Oo uu ku tunto dhulkeenna. ⁷ Markaas inta ka hartay Yacquub Waxay dhex mari doonaan dad badan Sida sayax uu soo direx Eebbe, Sida roobab ku dul da'a dhirta Oo aan sugin nin, Ama dib u dhigin aadanaha. ⁸ Inta ka hartay Yacquub Waxay dhex mari doonaan quruumaha, Dhexdeeda dad badan Sida libaax dhex mara xayawaanka duurka, Sida libaax yar oo dhex mara ariga, Oo haddii uu dhex maro, Wuu ku tuntaa oo jeexjeexaa, Oo ma jiro mid samatabbixiya. ⁹ Gacantaadu waxay kor u kici doontaa cadowgaaga, Oo dhammaan cadaawayaashaadu waa la dabar goyn doonaa.

¹⁰ "Maalintaas," ayaa Eebbe leeyahay,

"Waxaan kaa dhex saari doonaa fardahaaga Oo waxaan baabbi'in doonaa gaadhifardoodkaaga. ¹¹ Waxaan kaloo dabar goyn doonaa magaalooyinka dhulkaaga Oo waxaan dumin doonaa qalcadahaaga oo dhan. ¹² Waxaan kaa saari doonaa sixirroowga gacantaada, Oo ma jiri doonaan wax sheegaya mustaqbalka. ¹³ Waxaan kaa saari doonaa sanamyadaaga la xardhay Iyo dhagaxyada xusuustaada, Si aadan mar dambe ugu sujuudin Shaqada gacmahaaga. ¹⁴ Waxaan ka rujin doonaa tiirarkaaga quduuska ah Oo waxaan baabbi'in doonaa magaalooyinkaaga. ¹⁵ Oo waxaan ku fulin doonaa aargoosi cadhada iyo xanaaqa Quruumaha aan addeecin."

6 Maqlow waxa Rabbigu leeyahay:

"Kaca, dacwadiinna ku hor dhiga buuraha, Oo codkiinnana ha maqlaan buuruhu." ² Dhugta, buuraha, eedda Rabbiga, Iyo aasaaska weligood ah ee dhulka, Waayo, Rabbigu wuxuu dacwad la leeyahay dadkiisa, Oo wuxuu la doodi doonaa Israa'iil. ³ Dadkaygow, maxaan idinku sameeyey, Oo maxaan idinku dhibay? Ii jawaaba. ⁴ Runtii, waxaan idinka soo bixiyey dalka Masar, Waxaan idinka xoreeyey guriga addoonsiga, Oo waxaan horteenna idiin soo diray Muuse, Haaruun, iyo Maryan. ⁵ Dadkaygow, xusuusta Waxa Baalaaq oo ahaa boqorkii Moo'aab qorsheeyey, Iyo sida Balaam ina Beor ugu jawaabay, Iyo wixii oo dhan ee ka dhacay Shittim ilaa Gilgaal, Si aad u ogaataan falalka xaq ah ee Rabbiga." ⁶ Maxaan la imaan doonaa Rabbiga Oo aan isku hor foorsan doonaa Eebbe sarreeya? Ma waxaan u keeni doonaa qurbaanno la gubo, Iyo weylal sannad jir ah? ⁷ Rabbigu ma ku farxaa kumanyaal wan ah, Iyo toban kun oo webi oo saliid ah? Ma waxaan u bixin doonaa curadkayga dembigayga, Midhaha jidhkayga dembiga naftayda? ⁸ Wuxuu ku tusay, mid dhiman, waxa wanaagsan; Oo maxaa Rabbigu kaa doonayaa Inaad si caddaalad ah u dhaqanto, inaad naxariis jeclaato, Oo aad si hoose ula socoto Eebbe. ⁹ Codka Rabbigu wuxuu ugu yeedhi doonaa magaalada— Oo waa xikmad in la ixtiraamo Magacaaga: "Dhagaysta, qabiil. Yaa u qabtay wakhtigeeda?" ¹⁰ Ma weli qof baa ku jira guriga sharka leh, Oo leh khasnadaha xumaanta, Iyo cabbir gaaban oo la habaaray? ¹¹ Ma u dulqaadan karaa miisaanno khiyaano leh, Iyo bac miisaanno khiyaano leh? ¹² Waayo, hodanka magaalada waa

Miikah

buuxaa rabshad, Deganayaasheeduna been bay sheegaan, Carrabkooduna waa khiyaano afkooda.

¹³ Sidaas daraaddeed waan idin buksiin doonaa, idin dhufan doonaa, Oo waxaan idinka dhigi doonaa cidla sababta dembiyadiinna. ¹⁴ Waxaad cuni doontaan, laakiin ma dhergi doontaan, Oo wasakhdiinnu way idinku sii jiri doontaa. Markaad isku daydaan inaad kaydisaan waxyaalaha qiimaha leh, Ma wada badbaadin doontaan, Oo waxa aad badbaadisaan waxaan u gacan gelin doonaa seefta. ¹⁵ Waxaad beeri doontaan, laakiin ma goosan doontaan. Waxaad ku tuman doontaan madbacadda saytuunka, laakiin ma is mari doontaan saliid; Oo waxaad ku tuman doontaan canabka, laakiin ma cabi doontaan khamri. ¹⁶ Xeerarka Cumri Iyo dhammaan dhaqamada reer Axaab waa la hayaa, Oo waxaad raacdaan taladooda. Sidaas daraaddeed waxaan idin siin doonaa halaag, Oo deganayaashiinna ceeb, Oo waxaad la kulmi doontaan jeesjeeska dadkayga.”

7 Hoogayga! Waayo, waxaan ahay Sida goosashada midhaha xagaaga, sida waxyaalaha la ururiyo ee goosashada canabka: Ma jiro koox canab ah oo la cuno, Mana jiro berde bisil oo aan doonayo. ² Qofkii Eebbe ka cabsaday wuu ka dhammaaday dhulka, Mana jiro mid qumman oo dadka ka mid ah. Dhammaantood waxay ku sugan yihiin inay dhiig daadiyaan; Mid kastaaba wuxuu ugaarsadaa kan kale shabag. ³ Xagga sharka, labada gacmoodba si fiican bay u sameeyaan. Hoggaamiyuhu wuxuu weydiistaa laaluush, Sidoo kale xaakinka, iyo ninka weyn wuxuu ku hadlaa damaca naftiisa— Sidaasay u shirqoolaan. ⁴ Kan ugu wanaagsan iyaga dhexdooda wuxuu la mid yahay geed qodxan, Kan ugu qumman wuxuu la mid yahay gidaarka qodxanta. Maalinta aad kormeerayaashaaga magacawdo, Ciqaabtaadu way soo showaanaysaa. Markaas wareerkoodu wuu kici doonaa. ⁵ Ha ku kalsoonaan deriskaaga; Ha ku kalsoonaan saaxiib dhow. Albaabbada afkaaga ka ilaali Midda ku jifta laabtaada. ⁶ In wiil laga horkeeno aabbihis, gabadhna hooyadeed, iyo dumaashina hooyadeed; Cadowga qofku waa dadka gurigiisa. ⁷ Laakiin anigu, waxaan si rajayn leh ugu fiirin doonaa Eebbe; Waxaan sugi doonaa

Eebaha badbaadadayda. Ilaahayga wuu i maqli doonaa. ⁸ Ha igu farxin, cadowgayga. In kastoo aan dhaco, haddana waan kici doonaa; In kastoo aan ku dhex jiro gudcurka, Eebbe waa nuurkayga. ⁹ Waxaan dulqaadan doonaa cadhada Eebbe Maxaa yeelay, waxaan ku dembaabay isaga, Ilaa uu dacwaddayda qaado oo caddaalad ii sameeyo. Wuxuu ii soo bixin doonaa iftiinka, Aniguna waxaan arki doonaa xaqnimadiisa. ¹⁰ Markaas cadowgaygu wuu arki doonaa, Ceebna waxay dabooli doontaa tii igu tidhi, “Xaggee buu joogaa Eebbaha?” Indhahaygu waxay ku fiirin doonaan iyada; Waqtigaas iyada waxaa lagu tuntaa Sida dhoobada waddooyinka. ¹¹ Waa wakhti lagu dhisayo derbiyadaada. Maalintaas xuduudaahaaga waa la ballaarin doonaa. ¹² Waa maalin ay dad kuu iman doonaan Laga soo bilaabo Ashuur iyo magaalooyinka Masar, Laga soo bilaabo Masar ilaa Webiga Yuufraad, Xataa laga soo bilaabo badda ilaa badda iyo buur ilaa buur. ¹³ Dhulkuna wuu cidla noqon doonaa dadka deggan aawadood, Sababta falalkooda xun. ¹⁴ Adigu dadkaaga ku raac ulahaaga, Adhiga hantidaada Oo keligiis ku nool duurka, Dhexda beerta midhaha leh. Ha ku daaqeen Baashaan iyo Gilecaad Sida maalmaha hore. ¹⁵ Laakiin sidaad uga soo baxday dalka Masar, Sidaas ayaan kuugu muujin doonaa yaababkayga. ¹⁶ Quruumaha way arki doonaan oo ceeboobi doonaan Dhammaan xooggooda. Gacantooda ayay afkooda saari doonaan, Dhegahooduna way dhego beeli doonaan. ¹⁷ Waxay u leefi doonaan ciidda sida abeeso, Sida xayawaanka dhulka. Way gariiri doonaan markay ka soo baxaan qalcadahooda; Eebbeheey ayay u iman doonaan iyagoo gariiraya, Waxayna ka cabsan doonaan Adiga. ¹⁸ Yaa kula mid ah Eebbe, Kaasoo dembiga cafiya Oo iska indhatira falalka caasinimada ah ee hadhaaga hantidiisa? Wuxuu ka tagi waayaa cadhadiisa weligeed, Maxaa yeelay, wuxuu ku farxaa naxariista. ¹⁹ Mar kale wuu noo naxariisan doonaa; Wuxuu hoos u dhigi doonaa dembiyadayada. Haa, waxaad ku tuuri doontaa dhammaan dembiyadooda Goto dheerka badda. ²⁰ Waxaad run u siin doontaa Yacquub Iyo nimco u Ibrahim, Taas oo aad ugu dhaaratay aowayaasheen Laga soo bilaabo maalmaha hore.

Naxuum

1 Hadal ku saabsan Nineweh. Kitaabka aragtida Nahum oo reer Elkosh ah.

² Rabbigu waa Eebbe masayr iyo aargoosi leh; Wuxuu ka buuxaa cadhadii oo wuxuu aargudaa cadaawayaashiisa. Rabbigu wuxuu cadho u hayaa cadaawayaashiisa. ³ Rabbigu wuxuu u gaabiyaa cadhada oo xoog badan; Dambiilayaasha ciqaab la'aan kama tegi doono. Jidkiisu wuxuu ku jiraa duufaanka iyo dabaysha, daruuruhuna waa boodhka cagihisa hoostooda. ⁴ Wuxuu canaantaa badda oo qallajiyaa; Wuxuu qallajiyaa webiyada oo dhan. Baashaan iyo Karmel way engegaan, ubaxyada Lubnaan way libdhaan. ⁵ Buuraha ayaa hortiisa gariira, oo kuruhu way dhalaalaan. Dhulku wuu gariiraa markuu joogo, dunida iyo waxa ku nool oo dhan. ⁶ Yaa u adkeysan kara cadhadiisa? Yaa u dulqaadan kara kulaylka cadhadiisa? Cadhadiisu waxay u daadataa sida dab, oo dhagaxyaduna way dillaacaan hortiisa. ⁷ Rabbigu waa wanaagsan yahay, waa qalcad wakhtiyada dhibaataada; Wuxuu garanayaa kuwa magan gala isaga. ⁸ Laakiin daad xoog leh, wuxuu dhammeeyaa meeshii, oo wuxuu cadaawayaashiisa ku eryl doonaa gudcurka. ⁹ Wixii loo maleegay Rabbiga ka gees ah, Wuxuu ka dhigi doonaa dhammaad; dhibaataadu mar labaad ma kici doonto. ¹⁰ Waxay ku dhici doonaan isku dhexyaac qodxan oo waxay ku sakhraami doonaan cabitaankooda; waxaa la cuni doonaa sida caws qalalan. ¹¹ Adiga, Nineweh, waxaa ka soo baxay mid sharka ku maleegaya Rabbiga, la-taliye shar leh.

¹² Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay:

“In kastoo ay xoog buuxaan oo tiro badan yihiin, waa la gooyin doonaa oo way dhammaan doonaan. In kastoo aan idin dhibay, Yahuudah, mar dambe idin dhibi maayo. ¹³ Hadda waxaan ka jebin doonaa harqoodkooda qoortiinna oo waxaan ka dillaaci doonaa silsiladahaaga.” ¹⁴ Rabbigu wuxuu amray adiga, Nineweh: “Magacaagu mar dambe ma sii jiri doono. Waxaan baabbi'in doonaa sanamyada la xardhay iyo sanamyada macbudka ilaahyadiinna. Waxaan kuu diyaarin doonaa qabrigaaga, waayo, waxaad tahay mid la quursado.” ¹⁵ Bal eeg, buuraha, cagaha midka warka wanaagsan keena, oo nabad ku dhawaaqaya! U dabaaldeg ciidihiinna, Yahuudah, oo oofiya nidarradiinna. Mar dambe kuwa sharka leh idinma soo geli doonaan; way wada baabba'een.

2 Kan kala firdhiya ayaa kugu soo kacay. Ilaali qalcadda, Jidka fiiri; Dhabarkaaga xoogee, Xooggaaga oo dhan u yeedh. ² Waayo, Eebbe wuxuu soo celin doonaa jacaylkii Yacquub Sida jacaylkii Israa'iil, In kasta oo kuwa wax dumiya ay baabbi'iyeen Oo ay canabkooda baabbi'iyeen. ³ Gaashaammada geesiyadiisu waa guduud, Askartu waxay xidhan yihiin guduud, Gaadhifardoodkuna waxay dhalaalayaan bir dhalaalaysa Markuu u diyaar garoobo inuu horumaro, Oo warmaha geedaha juniperka ah ayaa la lulayaa. ⁴ Gaadhifardoodku si waalli ah ayay waddooyinka ugu ordayaan, Waxay si xawli ah ugu ordayaan suuqyada; Muuqooda waa sida tooshash, Waxay u ordaan oo u soo noqdaan sida hillaac. ⁵ Wuxuu xusuustaa madaxdiisa; Waxay ku turunturoodaan socodkooda, Waxay u degdegaan derbigeeda, Oo gaashaankana waa la diyaariyey. ⁶ Albaabbadii webigu waa la furay, Oo qasriguna wuu gariirayaa. ⁷ Waa la go'aamiyey: Iyadu waa la qaawiyey, waa la kaxaystay, Oo addoommaheedii dumar ah ayaa u ooyaya sida codka qoolleyda, Naasahooda ayay garaacayaan. ⁸ In kastoo Nineweh ay ahayd sida barkad biyo ah maalmahoodii, Haddana way cararayaan; “Joog, joog,” Laakiin cidna dib uma soo noqonayso. ⁹ Qabso lacagta, Qabso dahabka! Waayo, ma jiro dhammaad hanti— Xoolo ka yimid nooc kasta oo shay la jecel yahay. ¹⁰ Iyadu waa madhan tahay! Haa, waa cidla' oo baabba! Quluubtu way dhalaalayaan oo jilbaha ayaa gariiraya! Gariir ayaa ku jira dhexda oo dhan! Wajiyada oo dhami way cad yihiin! ¹¹ Xaggee baa godkii libaaxyada Iyo daaqa libaaxyada yaryar, Halkaasoo libaaxa, libaaxadda, iyo curadada libaaxa ay ku wareegayeen, Iyadoo aan waxba dhibin? ¹² Libaaxu wuxuu jeexay ku filan curadadiisa, Wuxuu dilay ku filan libaaxaddiisa, Wuxuuna buuxiyey godadkiisa ugaadh Iyo godadkiisa hilib jeexjeexan. ¹³ “Bal eeg, waan kaa soo horjeedaa,” ayaa leeyahay Eebbe ciidammada. “Waxaan ku gubi doonaa gaadhifardoodkeeda qiiq, Seef ayaa cuni doonta libaaxyadaada yaryar; Waxaan ka baabi'in doonaa ugaadhadaada dhulka, Oo mar dambe codka fariintii kuu diray lama maqli doono.”

3 Hoogga magaalada dhiigga, oo buuxda khiyaano iyo bilitiyo; Duulkeedu weligood ma tagaan. ² Dhawaaqa karbaashka, Dhawaaqa guuxa giraangiraha, Fardaha ordaya Iyo

Naxuum

gaadhifardoodka boodaya! ³ Fardooleyda weeraray, Seefaha ifaya, warmaha dhalaalaya, Badan oo la laayay, meydad badan, Oo dhammaad ma leh meydadka— Waxay ku turunturoodaan meydadka! ⁴ Dhammaan sababta falalka badan ee sinada ee sinada, Midda soo jiidashada leh, sayidadda sixirka, Oo quruumaha ku iibisa sinadeeda, Iyo qoysaska ku iibisa sixirkeeda. ⁵ “Bal eeg, waxaan kaa soo horjeedaa,” ayaa leeyahay Sayidka ciidamada; “Oo waxaan kor u qaadi doonaa dharkaaga wejigaaga, Oo waxaan quruumaha tusi doonaa qaawanidaada, Iyo boqortooyooyinka ceebtaada. ⁶ Waxaan kugu tuuri doonaa ceeb Oo waxaan kaa dhigi doonaa mid la quursado, Oo waxaan kuu dhigi doonaa wax la yaab leh. ⁷ Oo waxay noqon doontaa in kuwa ku arka oo dhan Ay kaa cararaan oo yidhaahdaan, ‘Nineweh waa la baabbi’iyey! Yaa u tacsiiyayn doona?’ Xaggee baan ka raadiyaa kuwa ku qalbi qaboojiya?” ⁸ Ma ka wanaagsan tahay No-amon, Oo ku tiil wabiyada Niil, Oo biyuhu hareereeyeen, Oo derbiga ahaa badda, Oo derbiga ku koobnaa badda? ⁹ Kuush waxay ahayd xooggeeda, sidoo kale Masar aan xad lahayn. Fuud iyo Luubiim waxay ka mid ahaayeen kaaliyayaasheeda. ¹⁰ Haddana waxay noqotay qaxooti, Waxay gashay maxaabiisnimo; Sidoo kale carruurteedii yaryaraa waxaa lagu burburiyey Madaxa jid kasta; Waxay u tuureen saami raggeedii sharafta lahaa, Oo dhammaan raggeedii weynaa

waxaa lagu xidhay silsilado. ¹¹ Adiguna sidoo kale waad la dhici doontaa, Waadna dhuuman doontaa. Adiguna sidoo kale waxaad ka raadin doontaa magangalyo cadowga. ¹² Dhammaan qalcadahaagu waa sida geedo berde ah oo midho bislaaday leh— Marka la ruxo, waxay ku dhacaan afka cunaha. ¹³ Bal eeg, askartaadu waa sida dumarka! Albaabbada dhulkaaga waxaa loo furay si ballaadhan cadowgaaga; Dab baa gubaya biraha albaabkaaga. ¹⁴ Biyo u soo jiid naftaada go’doominta! Xooji qalcadahaaga! Gal dhoobada oo ku tuman dhoobada! Gabso caaryada lebenka! ¹⁵ Halkaas dab baa ku cuni doona, Seef baa ku goyn doonta; Waxay ku cuni doontaa sida ayax. Isku badi sida ayaxa gurguurta, Isku badi sida ayaxa guurguura. ¹⁶ Ganacsatadaada waxaad ka dhigtay kuwo ka badan xiddigaha cirka— Ayaxa gurguurta ayaa iska siibta maqaarkiisa oo duula. ¹⁷ Saraakiishaadu waa sida ayaxa, Mas’uuliyiintaadu sida ayaxa badan Oo ku dega derbiyada dhagaxa ah maalinta qabow— Gorraxdu soo baxdaa, wayna cararaan, Oo meesha ay joogaan lama oga. ¹⁸ Adhijirro ayaa hurda, boqorka Ashuur; Sharaftaadu way jiiftaa. Dadkaaga waxaa lagu kala firdhiyey buuraha, Oo ma jiro cid iyaga soo ururisa. ¹⁹ Ma jiro wax ku bogsiiyaya dhicitaankaaga, Dhaawacaagu waa mid aan la daweyn karin. Kuwa ku maqla oo dhan Waxay ku sacbin doonaan, Maxaa yeelay, yaa uusan sharkiinu si joogto ah ugu guddin?

Xabaquuq

1 Waa waxyigii uu nebiga Xabaquuq arkay.

² Ilaahow, ilaa goormaan qaylin doonaa, adna ma maqli doontid? Waxaan kuu qayliyaa, "Rabshadi!" laakiin ma badbaadisid. ³ Maxaad igu qasbaysaa inaan eego xumaan, maxaadse ugu fiirsataa shar? Burbur iyo rabshad ayaa hortayda ah; muran iyo dagaal baa kacay. ⁴ Sidaas daraaddeed sharcigu waa mid aan waxba tarayn, caddaaladna weligeed ma soo baxdo. Kuwa sharka leh ayaa ku wareegsan kuwa xaq ah, sidaas darteed caddaaladdu waa mid la qalloociyay. ⁵ "Eega quruumaha dhexdooda, fiirsada oo la yaaba. Waayo, waxaan samaynayaa shuqul maalmihiinna oo aydnaan rumaysan doonin haddii laydinku sheego. ⁶ Waayo, bal eega, waxaan kicinayaa reer Baabuloon, oo ah quruun daran oo degdeg badan, oo ku socda dhulka ballaadhkiisa si ay u qabsadaan guryo aan iyaga u ahayn. ⁷ Way cabsi badan yihiin oo naxdin leh; caddaaladdooda iyo sharaftoodu iyaga ayay ka timaadaa. ⁸ Fardahoodu waa ka dheereeyaan shabeelka, oo ka daran yeyda fiidkii. Fardahooda ayaa kibir ku socda; fardahooda waxay ka yimaadaan meel fog. Waxay u duulaan sida gorgor u degdega inuu wax cuno. ⁹ Dhammaantood waxay u yimaadaan rabshad, wejigoodu wuxuu u jeedaa hore. Waxay u ururiyaan maxaabiis sida ciidda. ¹⁰ Waxay ku jeesjeesaan boqorrada oo madaxda waxay ka dhigaan madadaalo. Waxay ku qoslaan qalcad kasta, waayo, waxay ku ururiyaan dhulka oo qabsadaan. ¹¹ Markaasay u socdaan sida dabayl oo gudbaan. Laakiin waa niman dambi leh, xooggooduna waa ilaahooda." ¹² Sow adigu ma tihid mid weligiis jira, Rabbiyow Eebbahaay, Kan Quduuska ahow? Ma baabi' doontid. Rabbiyow, waxaad u magacawday xukun, oo adigu, Dhagaxow, waxaad u dhigtay edbin. ¹³ Indhahaagu aad bay u daahirsan yihiin inay xumaan arkaan, oo ma fiirin kartid qalad raalli ah. Maxaad ugu fiirsataa kuwa khiyaameeya? Maxaad u aamustaa marka kuwa sharka leh liqaan kuwa ka xaqsan iyaga? ¹⁴ Dadka waxaad ka dhigtay sida kalluunka badda, sida wax gurguurta oo aan lahayn taliye. ¹⁵ Cadowgu wuxuu wada soo saaraa iyaga oo qool, wuxuu ku jiidaa shabaqiisa, wuxuu ku ururiyaa shabaqiisa; sidaas darteed wuu ku farxaa oo ku reyreyaa. ¹⁶ Sidaas daraaddeed wuxuu u bixiyaa allabari shabaqiisa oo wuxuu u sameeyaa qurbaan shabaqiisa; waayo, iyaga ayuu ku raaxaystaa badnaan, cuntadiisuna waa badan

tahay. ¹⁷ Ma inuu sii faaruqinayaa shabaqiisa, oo aan naxariis lahayn quruumaha laaya weligiis?

2 Waxaan istaagi doonaa meesha aan ku ilaalinayo Oo waxaan isku meeleyn doonaa munaaradda kormeerka; Waxaan daawan doonaa si aan u arko wuxuu ii sheegi doono, Iyo sida aan uga jawaabi doono marka la i saxo.

² Markaasaa Eebbe iigu jawaabay oo wuxuu yidhi,

"Aragtidan qor Ku qor si cad looxyo, Si qof kasta oo akhriya uu u ordo. ³ Waayo, aragtidu waxay ku imaan doontaa wakhtigeeda loo qoondeeyey; Waxay u degdegi doontaa ujeeddada mana fashilmi doonto. In kasta oo ay dib u dhacdo, sug; Waayo, hubaal way iman doontaa, ma daahi doonto. ⁴ "Bal eeg, kan isla weyn, Naftiisu ma aha mid toosan isaga dhexdiisa; Laakiin kan xaq ah wuxuu ku noolaan doonaa iimaankiisa. ⁵ Intaa waxaa dheer, khamrigu wuxuu khiyaaneeyaa ninka isla weyn, Si aanu u gaarin ujeeddadiisa. Wuxuu ballaariyaa damaciisa sida She'ool, Oo wuxuu la mid yahay dhimashada, weligiis ma qanacsana. Isaguna wuxuu isu urursadaa quruumaha oo dhan Oo wuxuu isu urursadaa dadyowga oo dhan.

⁶ Miyaanay dhammaantood qaadan doonin hees cay ah isaga ka gees ah,

Xataa odhaah iyo dhaleeceyn isaga ka gees ah oo odhan, 'Naxariis darro isaga oo kordhiya waxa aan isaga ahayn— Muddo intee le'eg— Oo wuxuu isku hodmaa deymo!' ⁷ Kuwa aad ku leedahay ma soo kici doonaan si kedis ah, Iyo kuwa kaa urursada ma soo toosi doonaan? Dhab ahaantii, waxaad u noqon doontaa dhacdo iyaga. ⁸ Tan iyo markii aad dhacday quruumo badan, Dadka haray oo dhan ayaa ku dhici doona— Sababta dhiigga aadanaha iyo rabshadaha lagu sameeyey dhulka, Magaaladii iyo dhammaan dadkeedii. ⁹ Naxariis darro isaga oo faa'iido aan caddaalad ahayn u helay gurigiisa, Si uu u dejiyo shimbirkiisa meel sare, Si uu uga baxsado gaadhista musiibada! ¹⁰ Waxaad u maleegtay qorshe ceeb ah gurigaaga Adigoo dad badan u keenaya halaag; Sidaas ayaad naftaada ugu dembaabaysaa. ¹¹ Waayo, dhagaxu wuxuu ka qaylin doonaa derbiga, Iyo alwaaxdu waxay uga jawaabi doontaa qaab dhismeedka. ¹² Naxariis darro isaga oo dhisa magaalo dhiig ku daatay, Oo magaalo ku aasaasa rabshado! ¹³ Sow ma aha dhab ahaan Eebbe ciidammada In dadku u

Xabaquuq

shaqeeyaan dabka oo keliya, Iyo quruumaha oo daalaan waxba? ¹⁴ Waayo, dhulku wuxuu ku buuxsami doonaa Wacyiga ammaanta Eebbe, Sida biyuhu u daboolaan badda. ¹⁵ Naxariis darro isaga oo deriskiisa cabsi geliya; Adiga oo ku daraya suntaada, Xataa si aad deriskaaga u sakhraamiso Si aad u eegto qaawanaantooda! ¹⁶ Waxaa lagu buuxin doonaa ceeb halkii sharaf. Cab, adigu naftaada, oo muuji qaawanaantaada! Koobka gacanta midig ee Eebbe wuxuu ku soo wareegi doonaa adiga, Oo ceeb weyn ayaa ku soo degi doonta ammaantaada. ¹⁷ Waayo, rabshadaha lagu sameeyey Lubnaan ayaa kugu soo degi doona, Iyo baabi'inta xayawaannada oo aad ku cabsi gelisay, Sababta dhiigga aadanaha iyo rabshadaha lagu sameeyey dhulka, Magaaladii iyo dhammaan dadkeedii. ¹⁸ Maxay qiimo leedahay sanam la qoday markii sameeyihiisu qoday, Sanam bir ah oo la shubay, macallin been ah? Waayo, sameeyihiisu wuxuu isku halleeyaa farshaxankiisa Markuu sameeyo sanamyada aan hadlin. ¹⁹ Naxariis darro isaga oo ku leh alwaax, 'Kac!' Dhagax aamusan, 'Soo kac!' Ma noqon kartaa macallinkaaga? Bal eeg, waxaa lagu dahaadhay dahab iyo lacag, Laakiin ma jiro neef gudaha ku jira. ²⁰ Laakiin Eebbe wuxuu ku nool yahay macbudkiisa quduuska ah. Dhulka oo dhammu ha aamusnaado hortiisa."

3 Salaadda baryada ee Xabaquuq nebiga, oo loo dejiyey Shigionoth.

² Sayidow, waxaan maqlay magacaaga, oo waxaan la yaabay falalkaaga, Sayidow. Ku soo noolee wakhtigeenna, maalmayaashayada ka dhigo kuwo la garanayo; cadhadaada xusuuso naxariis. ³ Eebbe wuxuu ka yimid Teman, iyo Kan Quduuska ah oo ka yimid Buur Paran. Selah Ammaanadiisu waxay daboosheen samooyinka, oo ammaantiisuna waxay buuxisay dhulka. ⁴ Iftiinkiisu wuxuu la mid ahaa iftiinka qorraxda; fallaadhiihi ayaa ka soo iftiimay gacantiisa, halkaas oo awooddiisu ku qarsooneyd. ⁵ Wabaro ayaa hortiisa socday, iyo cudur ayaa tallaabooyinkiisa raacay. ⁶ Wuxuu istaagay, oo dhulku wuu gariiray; Wuxuu fiiriyey, oo quruumuhu way gariireen. Buurihi hore way dumeen.

Jidadkiisu waa kuwo weligood ah. ⁷ Waxaan arkay teendhooyinkii Kuushan oo dhibaataysan, iyo daahyadii teendhooyinka Midiyaan oo gariiraya. ⁸ Sayidow, ma waxaad u cadhootay webiyada? Cadho ma waxaad u qabtay durdurrada? Ma waxaad u cadhaysatay badda markaad fuushay fardahaaga iyo gaadhifardoodkaaga badbaadada? ⁹ Waxaad soo bandhigtay qaansooyinkaaga, oo waxaad ugu yeedhay fallaadhiihi badan. Selah Waxaad dhulka ku kala qaybisay webiyo. ¹⁰ Buurihi way ku arkeen oo way gariireen; durdurro biyo ah ayaa ku dul maray. Moolkii ayaa codkiisa kor u qaaday, oo hirarkiisana kor u qaaday. ¹¹ Qorrax iyo dayax ayaa meelahooda ku sugnaaday iftiinka fallaadhahaaga duulaya, iftiinka warankaaga dhalaalaya. ¹² Cadho ayaad dhulka ku dhex socotay; cadhada ayaad quruumaha ku burburisay. ¹³ Waxaad u baxday badbaadinta dadkaaga, inaad badbaadiso kan aad subagtay. Waxaad burburisay madaxa guriga sharka, adigoo ka qaawiyey cag ilaa qoorta. Selah ¹⁴ Warankiisa ayaad ku mudday madaxa askartiisa. Waxay u soo baxeen inay na kala firdhiyaan, iyagoo faanaya sidii inay si qarsoodi ah u liqaan kuwa dulman. ¹⁵ Waxaad fardahaaga ku dul kaxaysay badda, adigoo kicinaya biyaha xoogga leh. ¹⁶ Waxaan maqlay, oo wadnahaygu wuu garaacay; dibnaha ayaa i gariiray codka. Daxalku wuxuu galay lafahayga, oo lugahaygu way gariireen. Si kastaba ha ahaatee waxaan si xasilloon u sugi doonaa maalinta dhibaataada inay ku timaado dadka na soo weerara. ¹⁷ In kastoo geedka berdeku uusan ubaxin, oo aan canab ku jirin geedaha canabka ah; in kastoo dalagga saytuunku uu guuldarraysto, oo beeralaydu aysan cunto soo saarin; in kastoo adhigu ka dhammaado xerooyinka, oo aan lo' ku jirin aqalka, ¹⁸ si kastaba ha ahaatee, waxaan ku farxi doonaa Sayidka, waxaan ku reyreyn doonaa Eebbe Badbaadiyahayga. ¹⁹ Sayidka Sarreeya waa xooggeyga; Wuxuu cagahayga ka dhigay sida cagaha deerada, oo wuxuu ii suurageliyey inaan ku socdo meelaha sarreeya.

Ujeeddo agaasimaha kooxda, alaabtayda musikada leh.

Sefanyaah

1 Eraygii Rabbiga ee u yimid Sefanya ina Kuusii, ina Gedalyaah, ina Amaryaah, ina Xisqiyaah, wakhtigii Yowsiyaah ina Aamon oo ahaa boqorkii Yahuudah:

² “Wax walba oo dhan baan ka baabbi’in doonaa wejiga dhulka,” ayaa Rabbigu leeyahay. ³ “Waxaan baabbi’in doonaa dadka iyo xoolaha labadaba; waxaan ka qaadi doonaa shimbiraha cirka iyo kalluunka badda, iyo burburka oo ay la socdaan kuwa sharka leh. Waxaan ka goyn doonaa dadka wejiga dhulka,” ayaa Rabbigu leeyahay. ⁴ “Gacantayda waxaan ku soo fidin doonaa Yahuudah iyo dhammaan dadka deggan Yerususaalem. Waxaan ka goyn doonaa hadhaaga Bacal oo dhan meeshan, iyo magacyada wadaaddada sanamyada caabuda oo ay la socdaan wadaaddada kale. ⁵ Kuwa ku sujuuda saqafka sare xiddigaha, iyo kuwa ku sujuuda oo ku dhaarta Rabbiga oo sidoo kale ku dhaarta Milkom, ⁶ kuwa ka leexday inay Rabbiga raacaan oo aan Rabbiga doondooin ama wax ka weyddiin.” ⁷ Aamuska Rabbiga Sarreeya hortiiisa, waayo, maalinta Rabbiga waa dhowdahay. Rabbigu wuxuu diyaariyey allabari; wuxuu quduusiyey martidiisa. ⁸ “Maalinta allabariga Rabbiga, waxaan ciqaabi doonaa amiirrada, wiilasha boqorka, iyo kuwa dharka qalaad xidhan oo dhan. ⁹ Maalintaas waxaan ciqaabi doonaa kuwa ka boodda iridda, kuwa buuxiya guriga sayidkooda dulmi iyo khiyaano. ¹⁰ “Maalintaas,” ayaa Rabbigu leeyahay, “qaylo ayaa laga maqli doonaa Albaabka Kalluunka, baroor ka timaadda Xaafadda Labaad, iyo burbur weyn oo ka dhaca buuraha. ¹¹ Baroorta, kuwa deggan suuqa, waayo, ganacsatadiinna oo dhan waa la baabbi’in doonaa; kuwa lacagta miisaama oo dhan waa la goyn doonaa. ¹² Wakhtigaas waxaan laambado ku baari doonaa Yerususaalem oo waxaan ciqaabi doonaa kuwa raalli ah, kuwa u eg khamriga dregskiisa, kuwa qalbigooda ku leh, ‘Rabbigu waxba ma samayn doono, wanaag ama xumaan midna.’ ¹³ Maalkooda waa la dhici doonaa, guryahoodana waa la baabbi’in doonaa. In kastoo ay dhistaan guryo, kuma dhex noolaan doonaan; in kastoo ay beeraan beer canab ah, khamriga ka soo baxa ma cabbi doonaan.” ¹⁴ Maalinta weyn ee Rabbiga waa dhowdahay —dhowdahay oo si dhakhso ah u imanaysa. Qaylada maalinta Rabbiga waa qadhaadh; geesi baa qaylinaya qayladiisa dagaal. ¹⁵ Maalintaas waxay noqon doontaa

maalintii cadhada, maalintii dhib iyo cidhiidhi, maalintii burbur iyo baabba’, maalintii gudcur iyo mugdi, maalintii daruur iyo gudcur qaro weyn, ¹⁶ maalintii buun iyo qaylo dagaal ka dhanka ah magaalooyinka qalcadda leh iyo ka dhanka ah munaaradaha geesaha sare. ¹⁷ “Waxaan ku soo dejin doonaa dhib dadka, si ay u socdaan sida indhoolayaasha, maxaa yeelay, waxay Rabbiga ka geesteen dembi. Dhiiggooda waxaa lagu shubi doonaa sida boodhka iyo hilibkooda sida saxarada. ¹⁸ Lacagtooda iyo dahabkooda midna ma badbaadin doono maalinta cadhada Rabbiga. Dabkiisa masayrkiiisa, dhulka oo dhan waa la baabbi’in doonaa, waayo, wuxuu dhammaad buuxa ka dhigi doonaa, runtii mid cabsi leh, dadka deggan dhulka oo dhan.

2 Isu soo urura, haa, isu kaalaya, Ummad aan ceeb lahayn, ² Ka hor intaan amar la fulin— Maalintu sida buunshaha u dhaafto— Ka hor intaan cadhada kulul ee Eebbe idinku soo degin, Ka hor intaan maalinta cadhada Eebbe idinku soo degin. ³ Eebbe doondoona, Dhammaan kuwa dhulka ku dul sanqadha Kuwa amarradiisa ku dhaqmay; Doondoona xaqnimada, doondoona is-hoosaysiinta. Waxaa laga yaabaa inaad qarsoontaan Maalinta cadhada Eebbe.

⁴ Waayo, Qasa waa la dayri doonaa, Ashqelon waxay noqon doontaa cidla; Ashdod waxaa laga eryi doonaa duhurkii, Ekronna waa la rujin doonaa. ⁵ Hoogga ku sugnaada dadka deggan xeebta, Ummadda Keretiyaanka! Ereyga Eebbe waa idin ka soo horjeedaa, Kancaan, dhulka Filistiin; Oo waan idinka saari doonaa Si aan cid deggan u jirin. ⁶ Sidaas darteed, xeebtu waxay noqon doontaa dhul daaqsimeed, Oo daaqsin loogu talagalay adhijirro iyo xerooyin lo’da. ⁷ Xeebtuna waxay ahaan doontaa Inta ka hadhay reer Yahuudah, Waxay halkaas ku kaxaysan doonaan adhigooda; Guryaha Ashqelon waxay ku seexan doonaan fiidkii, Waayo, Eebbehood ayaa daryeeli doona Oo wuxuu soo celin doonaa hantidooda.

⁸ “Waxaan maqlay cayda reer Moo’aab Iyo hadallada ku jeesjeeska ah ee reer Cammoon, Kuwaas oo cayday dadkayga Oo ku faanay dhulkooda. ⁹ Sidaas darteed, sida aan u noolahay,” ayaa leeyahay Eebbe ciidammada, Ilaaha reer binu Israa’iil, “Moo’aab sida Sodom ayaa ahaan doontaa, Wiilasha Cammoon sida Gomorra— Meel ay

Sefanyaah

qabsadeen haramaha iyo macdanta cusbada, Oo cidlo joogto ah. Inta ka hadhay dadkayga ayaa dhici doona, Inta ka hadhay quruuntayda ayaa dhaxli doona.” ¹⁰ Tani waxay heli doonaan beddelka kibirkooda, Maxaa yeelay, waxay cayday oo ku faantay Dadka Eebbe ciidammada. ¹¹ Eebbe wuxuu u noqon doonaa cabsi, Waayo, wuxuu yareyn doonaa ilaahyada dhulka; Oo dhammaan xeebaha quruumaha ayaa u sujuudi doona, Mid kasta oo ka yimid meeshiisa.

¹² “Idinkuna, reer Kuush, Waxaa laydin ku dili doonaa seeftayda.”

¹³ Oo wuxuu gacantiisa ku fidin doonaa woqooyi Oo wuxuu hoos u dhigi doonaa Asuur, Oo wuxuu ka dhigi doonaa Nineweh cidlo, Oo ay u engegaan sida lamadegaanka. ¹⁴ Adhiga ayaa dhexdeeda ku seexan doona, Dhammaan xayawaanka ku socda xoolaha; Labada baqbaqaa iyo qodaxdu Waxay ku hoyan doonaan tiirarkeeda korkooda; Shimbiruhu waxay ku heesi doonaan daaqadaha, Burburku wuxuu ku yaal albaabka; Waayo, wuxuu soo saaray shaqada alwaaxda kedarka. ¹⁵ Tani waa magaalada kibirka leh Oo si nabad ah u deggan, Oo ku tidhaahda qalbiga, “Anigu waxaan ahay, oo ma jiro mid kale oo iga sokow.” Sidee bay u noqotay cidlo, Meel ay xooluhu ku nastaan! Qof kasta oo ag maraya ayaa si dhoolla-caddayn ah u dhufan doona Oo gacantiisa ku haadin doonaa quudhsi.

3 Hoogay waxay ku dhacday tii caasiday oo aan nadiif ahayn, Magaalada dulmiga leh! ² Ma ay maqlin cod, Ma ay aqbalin edbin. Kalsoonida kuma ay dhigin Eebbe, Uma ay dhawaan Eebbe. ³ Amiirradeeda dhexdeeda waa libaaxyo ciyaya, Garsoorayaasheeduna waa yey habeenkii; Waxba uma reebaana subaxda. ⁴ Nebiyadeedu waa kuwa isla weyn, oo khiyaano leh; Wadaaddadeedu waxay nijaaseeyeen meesha quduuska ah, Sharciga way jebiyeen. ⁵ Eebbe waa xaq dhexdeeda; Ma sameeyo dulmi. Subax kasta wuxuu iftiimiya xukunkiisa; Ma uu guuldarraysto. Laakiin kan dulmiga sameeya ma yaqaan ceeb.

⁶ “Waxaan ka saaray quruumaha; Dabbaqyohoodii geesaha waxay u taagan yihiin cidlo. Waddooyinkoodii ayaan baabbi’iyey, Iyadoo aan cidina marin; Magaalooyinkoodii waxay ku jiraan burbur, Iyadoo aan qofna joogin, iyadoon cid degganayn. ⁷ Waxaan idhi, ‘Dhab ahaan waad iga

cabsan doontaan, Waxaad aqbali doontaan edbinta.’ Sidaas daraaddeed hoygeedu ma burburin doono Sida wax kasta oo aan u qoondeeyey iyada. Halkii taas laga filayey, waxay ku dadaaleen inay fasaadiyaan dhammaan falalkooda. ⁸ Sidaas daraaddeed i suga,” ayaa yiri Eebbe, “Maalinta aan u kaco marag ahaan. Xaqiiqadii, go’aankaygu waa inaan quruumaha soo ururiyo, Inaan boqortooyooyin soo wada ururiyo, Inaan ku shubo cadhadayda, Dhammaan xanaaqayga gubanaya; Waayo, dhulka oo dhami wuxuu ku baabbi’i doonaa Dabkayga xiisaha leh.

⁹ Waayo, markaas waxaan dadka siin doonaa Hadal daahir ah, Si ay dhammaantood ugu yeeraan magaca Eebbe, Inay wada adeegaan. ¹⁰ Xagga webiyada Kuush ka shisheeya Caabudayaashayda, gabadha dadkayga la kala firdhiyey, Waxay keeni doonaan hadiyadayda. ¹¹ Maalintaas ma dareemi doontid ceeb Sababta falalkaaga oo dhan Oo aad igaga caasiday; Waayo, markaas waxaan kaa dhex saari doonaa Kuwa ku faana kibirka, Oo mar dambe kuma faani doontid buurta quduuska ah. ¹² Laakiin waxaan idin dhexda kaga tegi doonaa Dad is-hoosaysiiya oo sabool ah, Waxayna magan geli doonaan magaca Eebbe. ¹³ Hadhaaga Israa’iil ma samayn doonaan wax qaldan Mana sheegi doonaan been, Mana jiri doonto carrab khiyaano leh Oo afkooda laga heli doono; Waayo, waxay daaqi doonaan oo jiifsan doonaan Iyadoo aan cidina cabsi gelinayn.” ¹⁴ Hees farxad leh, gabadhii Siyoon! U qayli guul, Israa’iil! Farax iyo rayrayn qalbigaaga oo dhan, Gabadhii Yerusaleem! ¹⁵ Eebbe wuxuu kaa qaaday xukummadiisii, Wuxuu kaxaystay cadaawayaashaada. Boqorka Israa’iil, Eebbe, waa dhexdiinna; Mar dambe ma cabsan doontid masiibo. ¹⁶ Maalintaas waxaa loo odhan doonaa Yerusaleem: “Ha baqin, Siyoon; Ha u oggolaan gacmahaagu inay daciifaan. ¹⁷ Eebbe Ilaahaaga ah ayaa dhexdiinna ku jira, Geesi xoog leh oo badbaadiya. Wuxuu idinku farxi doonaa farxad, Wuxuu ku degganaan doonaa jacaylkiisa, Wuxuu idinku rayrayn doonaa hees farxad leh. ¹⁸ Waxaan soo ururin doonaa kuwa ka murugaysan xuska ciidaha—Waxay ka yimaadeen adiga, Siyoon; Ceebta qaxootiga waa culeys ku ah iyaga. ¹⁹ Bal eeg, wakhtigaas ayaan wax ka qaban doonaa Kuwa idin dulma oo dhan; Waxaan badbaadin doonaa kuwa curyaanka ah Oo waxaan soo ururin doonaa kuwa la kala firdhiyey, Oo waxaan ceebtooda u

Sefanyaah

beddeli doonaa ammaano iyo sumcad Dhulka oo dhan. ²⁰ *Wakhtigaas waxaan idin soo celin doonaa, Xitaa wakhtiga aan idin soo wada ururiyo; Xaqiiqdii, waxaan idinka dhigi doonaa kuwo sumcad leh oo la*

ammaano Dhammaan dadka dhulka, Markaan soo celiyo hodantanimadaada hortiinna," Ayaa yiri Eebbe.

Xaggaay

1 Sannaddii labaad ee Boqor Daarayos, maalintii ugu horraysay ee bisha lixaad, eraygii Rabbiga ayaa wuxuu u yimid nebi Xaggaay isagoo u maraya Serubaabel ina Shealti'eel, taliyaha Yahuudah, iyo Yashuuca ina Yosadaaq, wadaadka sare, isagoo leh, ² "Kanu waa waxa Rabbiga Ciidamadu leeyahay:

'Dadkani waxay yidhaahdaan, "Wakhtigu weli ma iman in dib loo dhiso guriga Rabbiga."'"

³ Markaasaa eraygii Rabbiga wuxuu u yimid Xaggaay nebigii, isagoo leh,

⁴ *"Ma wakhti baa idinku jira inaad ku noolaataan guryihiinna la dahaadhay, halka gurigan uu burbur ku jiro?"*

⁵ Kanu waa waxa Rabbiga Ciidamadu leeyahay:

"Ka fiirsada jidadkiinna. ⁶ Wax badan baad beertaan, laakiin wax yar baad goosataan. Waxaad cuntaan, laakiin weligiin ma dhergaysaan. Waxaad cabtaan, laakiin weligiin ma buuxsataan. Waxaad isku labbisaan, laakiin qofna ma kululaado. Oo kii mushaharka qaata wuxuu ku ridayaa boorso daloolan."

⁷ Rabbiga Ciidamadu wuxuu leeyahay sidan:

"Ka fiirsada jidadkiinna. ⁸ U kaca buuraha, soo dajiya alwaax, oo dhisa macbudka, inaan ku farxo oo laygu sharfo," ayuu leeyahay Rabbiga. ⁹ "Waxaad filaysaan wax badan, oo bal eeg, wax yar baa yimid; oo markaad guriga keenteen, waan afuufay. Sababta?" ayaa Rabbiga Ciidamadu leeyahay. "Sababta gurigayga, oo weli burbur ku jira, halka midkiinba ku mashquulsan yahay gurigiisa. ¹⁰ Sidaas daraaddeed, idinka awgiin samadu waxay celisay sayaxeedii iyo dhulku wuxuu celiyay waxsoosaarkiisii. ¹¹ Waxaan ugu yeedhay abaar dhulka iyo buuraha, sarreenka, khamriga cusub, saliidda, iyo wax kasta oo dhulku soo saaro, dadka iyo xoolaha, iyo dhammaan shaqada gacmihiinna."

¹² Markaasaa Serubaabel ina Shealti'eel, iyo Yashuuca ina Yosadaaq, wadaadka sare, iyo dhammaan dadka haray waxay maqleen codkii Rabbiga Eebbadood iyo erayadii Xaggaay nebigii, sidii Rabbiga Eebbadood u soo diray. Dadkuna waxay ka cabsadeen Rabbiga. ¹³ Markaasaa Xaggaay,

farriintii Rabbiga, wuxuu dadka u gudbiyay farriintii Rabbiga, isagoo leh,

"Anigu waan idinla jiraa,"

ayaa Rabbigu leeyahay." ¹⁴ Markaasaa Rabbigu kiciyay ruuxii Serubaabel ina Shealti'eel, taliyaha Yahuudah, iyo ruuxii Yashuuca ina Yosadaaq, wadaadka sare, iyo ruuxii dadka haray oo dhan; wayna yimaadeen oo waxay bilaabeen inay ka shaqeeyaan guriga Rabbiga Ciidamada, Eebbadood, ¹⁵ maalintii afraad ee bisha lixaad, sannaddii labaad ee Boqor Daarayos.

2 Maalintii kow iyo labaatanaad ee bishii toddobaad, ereygii Rabbiga ayaa ku soo degay nebiga Xaggaay, isagoo leh,

² *"La hadal Serubaabel ina Shealtiyel, oo ah guddoomiyaha Yahuudah, iyo Yashuuca, ina Yehosaadaaq, oo ah wadaadka sare, iyo dadka hadhay, oo waxaad ku tidhaahdaa, ³ 'Yaa idinka mid ah oo arkay gurigan ammaantiisii hore? Sidee buu idiin muuqdaa haatan? Ma u ekaan maayo waxba marka la barbar dhigo? ⁴ Laakiinse haatan xoog yeelo, Serubaabel,' ayaa Rabbigu leeyahay. 'Xoog yeelo, Yashuuca, ina Yehosaadaaq, oo ah wadaadka sare. Xoog yeelo, dadkii dalka oo dhammow,' ayaa Rabbigu leeyahay, 'oo shaqeeya; waayo, anigu waan idinla jiraa,' ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay. ⁵ 'Tani waa ballantii aan idinla dhigtay markii aad ka soo baxdeen Masar. Ruuxaygu wuu idinla sii joogayaa; ha baqina.' ⁶ Waayo, Rabbiga ciidamadu wuxuu leeyahay: 'Muddo yar dabadeed, mar kale waxaan ruxi doonaa samada iyo dhulka, badda iyo dhulka engegan. ⁷ Waxaan ruxi doonaa quruumaha oo dhan, oo khasnadaha quruumaha oo dhan way iman doonaan, oo gurigan waxaan ku buuxin doonaa ammaano,' ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay. ⁸ 'Qalin iyo dahabkaygu waa iska leh,' ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay. ⁹ 'Ammaanta gurigan dambe waxay ka sii weynaan doontaa tii hore,' ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay. 'Oo meeshaan waxaan ku siin doonaa nabad,' ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay."*

¹⁰ Maalintii afraad iyo labaatanaad ee bisha sagaalaad, sannadkii labaad ee Daarawayesh, ereygii Rabbiga ayaa ku soo degay Xaggaay nebiga, isagoo leh,

Xaggay

¹¹ “Tani waa waxa Rabbiga ciidamadu leeyahay: ‘La tasho wadaaddada si aad u hesho hagitaan:’ ¹² Haddii qof hilib quduus ah ku qaado laabta dharkiisa, oo uu taabto kibis, maraq, khamri, saliid, ama cunto kale, ma quduus baa noqonaysa?”

Wadaaddadii waxay ku jawaabeen, “Maya.” ¹³ Markaasaa Xaggaay wuxuu yidhi,

“Haddii qof nijaas ah oo meyd taabtay uu taabto waxyaalahan, ma nijaas baa noqonaya?”

Wadaaddadii waxay ku jawaabeen,

“Haa, way nijaasowdaa.”

¹⁴ Markaasaa Xaggaay wuxuu yidhi,

“Sidaas oo kale waa dadka iyo quruuntan hortayda,’ ayaa Rabbigu leeyahay. ‘Wax kasta oo ay sameeyaan iyo wixii ay bixiyaanba waa nijaas. ¹⁵ Haddaba ka fiirsada tan laga bilaabo maanta iyo wixii ka dambeeya: ka fiirsada sida ay wax ahaayeen ka hor inta aan dhagax la saarin dhagax kale ee macbudka Rabbiga. ¹⁶ Marka qof u yimaado meel uu filayo labaan cabbir, waxaa jiray toban oo keliya. Marka qof u tago weelka khamriga si uu u soo saaro konton cabbir, waxaa jiray labaan oo keliya. ¹⁷ Waxaan ku waxyeelleeyey dhammaan shuqulkii gacmihiinna cudur, caariyaysi, iyo baraf, welina iima aydaan soo noqon,’ ayaa Rabbigu leeyahay. ¹⁸ ‘Laga bilaabo maanta, laga bilaabo

maalintii afraad iyo labaatanaad ee bisha sagaalaad, ka fiirsada maalintii aasaaska macbudka Rabbiga la dhigay.

Ka fiirsada:

¹⁹ Ma jiraan wax abuur ah oo ku hadhay bakhaarka? Ilaa hadda, geedka canabka ah, geedka berdega ah, rummaanka, iyo geedka saytuunka midho ma dhallan. Laakiin laga bilaabo maanta waan idin barakayn doonaa.”

²⁰ Ereygii Rabbiga ayaa mar labaad ku soo degay Xaggaay maalintii afraad iyo labaatanaad ee bisha, isagoo leh,

²¹ “U sheeg Serubaabel, oo ah guddoomiyaha Yahuudah, farriintan: ‘Waxaan dhowaan ruxi doonaa samada iyo dhulka. ²² Waxaan afgembin doonaa carshiyada boqortooyooyinka oo waxaan baabbi’in doonaa awoodda boqortooyooyinka quruumaha. Waxaan afgembin doonaa gaadhifardoodka iyo kuwa fuushan; fardaha iyo kuwa fuushanba way dhici doonaan, mid kastaa seef walaalkiis ayuu ku dhiman doonaa. ²³ ‘Maalintaas,’ ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay, ‘waan ku qaadan doonaa, adiga oo ah addoonkayga Serubaabel, ina Shealtiyel,’ ayaa Rabbigu leeyahay, ‘oo waxaan kaa dhigi doonaa sida faraantigayga saxiixa, waayo, waan doortay adiga,’ ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay.”

Sekaryaah

1 Bishii siddeedaad ee sannaddii labaad ee Daa'yuus, waxaa eraygii Rabbiga u yimid nebi Sekaryaah, ina Berekiyaah, ina Iddo, isagoo leh:

² "Rabbigu aad buu uga cadhooday awowayaashiin. ³ Sidaa darteed, waxaad ku tidhaahdaa iyaga: Kanu waa waxa Rabbiga Ciidamadu leeyahay: 'Igu soo noqda,' ayuu leeyahay Rabbiga Ciidamadu, 'aniguna waan idiin soo noqon doonaa,' ayuu leeyahay Rabbiga Ciidamadu. ⁴ Ha noqonina sida awowayaashiin, kuwaas oo nebiyadii hore ku wacdiyeen: Kanu waa waxa Rabbiga Ciidamadu leeyahay: 'Ka soo noqda jidadkiinna sharka ah iyo falimihiinna sharka ah.' Laakiinse ma ay dhegaysan ama ma ay dhegaysan aniga," ayaa Rabbigu leeyahay. ⁵ "Awowayaashiin, xaggee bay joogaan? Nebiyadiina, ma weligood bay nool yihiin? ⁶ Laakiin erayadaydii iyo xeerarkaygii aan addoommadayda nebiyada ah ku amray, sow ma ay gaadhin awowayaashiin? Markaasay toobad keeneen oo yidhaahdeen, 'Sida Rabbiga Ciidamadu uu go'aansaday inuu noola yeelo sida jidadkayaga iyo falimahayaga, sidaasuu noola dhaqmay.'" ⁷ Maalintii afraad iyo labaatanaad ee bishii kow iyo tobnaad, taas oo ah bisha Shebaad, sannaddii labaad ee Daa'yuus, waxaa eraygii Rabbiga u yimid nebi Sekaryaah, ina Berekiyaah, ina Iddo, sidan: ⁸ Waxaan arkay habeenkii, oo bal eeg, nin faras cas fuushan, oo taagan geedaha mirta dhexdiisa, oo ku yaal dooxada, isaga gadaashiisana waxaa jiray fardo cas, midab khafiif ah, iyo fardo cadaan ah. ⁹ Markaasaan idhi, "Kuwanu waa maxay, sayidkaygiyow?" Oo malaa'igtii ila hadlaysay ayaa tidhi, "Waxaan ku tusi doonaa waxa ay yihiin." ¹⁰ Ninkii taagnaa geedaha mirta dhexdiisa ayaa jawaabay, "Kuwanu waa kuwii Rabbigu u soo diray inay dhulka kormeeraan." ¹¹ Markaasay u warrameen malaa'igtii Rabbiga oo taagnayd geedaha mirta dhexdiisa, "Waxaan kormeernay dhulka, oo bal eeg, dhulkii oo dhammu waa deggan yahay oo aamusan yahay." ¹² Markaasaa malaa'igtii Rabbigu tidhi, "Rabbiga Ciidammada, ilaa goormaad ka joojin doontaa naxariista Yerusaaalem iyo magaalooyinka Yahuudah, kuwaas oo aad u cadhootay toddobaatan sannadood?" ¹³ Oo Rabbigu wuxuu ugu jawaabay malaa'igtii ila hadlaysay erayo naxariis leh oo qalbi qaboojin ah. ¹⁴ Markaasaa malaa'igtii ila hadlaysay tidhi, "Ku dhawaaq, adoo leh: Kanu waa waxa Rabbiga Ciidamadu leeyahay: 'Aad baan uga maseyr-sanahay Yerusaaalem iyo Siyoon,' ¹⁵ oo aad baan uga cadhooday quruumaha

deggan; waayo, anigoo wax yar uun u cadhooday, ayay masiibada sii kordhiyeen.' ¹⁶ Sidaa darteed, kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: 'Waxaan u soo noqon doonaa Yerusaaalem anigoo naxariis leh; gurigayguna waa la dhis doonaa dhexdeeda,' ayuu leeyahay Rabbiga Ciidamadu, 'oo xadhig lagu cabbiro ayaa lagu fidin doonaa Yerusaaalem.' ¹⁷ Ku dhawaaq intaas oo kale, adoo leh: Kanu waa waxa Rabbiga Ciidamadu leeyahay: 'Magaalooyinkaygu mar kale waxay ka buuxsami doonaan barwaaqo, oo Rabbigu mar kale wuu qalbi qaboojin doonaa Siyoon oo wuxuu dooran doonaa Yerusaaalem.'" ¹⁸ Markaasaan indhahayga kor u qaaday oo eegay, oo bal eeg, waxaa jiray afar geesood. ¹⁹ Markaasaan weyddiiyey malaa'igtii ila hadlaysay, "Kuwanu waa maxay?" Oo waxay tidhi, "Kuwanu waa geesihii kala firdhiyey Yahuudah, Israa'iil, iyo Yerusaaalem." ²⁰ Oo Rabbigu wuxuu i tusay afar farshaxanle. ²¹ Waxaan weyddiiyey, "Kuwanu maxay u imanayaan inay sameeyaan?" Oo waxay tidhi, "Kuwanu waa geesihii kala firdhiyey Yahuudah si aan qofna madaxiisa u qaadin; laakiin farshaxanlayaashu waxay u yimaadeen inay cabsi geliyaan, inay tuuraan geesaha quruumaha kuwaas oo geesahooda u qaaday dhulka Yahuudah inay kala firdhiyaan."

2 Markaasaan indhahaygii kor u qaaday oo arkay, oo bal eeg, waxaa jiray nin xadhig cabbirid ah gacantiisa ku haysta. ² Waxaan weyddiiyey, "Xaggee baad u socotaa?" Wuxuu ku jawaabay, "Waxaan u socdaa inaan Yerusaaalem cabbiro, si aan u ogaado sida ay u ballaaran tahay iyo sida ay u dheer tahay." ³ Oo bal eeg, malaa'igtii ila hadlaysay way sii socotay, oo malaa'ig kale ayaa u timid inay la kulanto. ⁴ Wuxuu ku yidhi, "Orod, u sheeg wiilkaas dhallinyarada ah, 'Yerusaaalem waxaa degganaan doona sida magaalo aan derbi lahayn sababtoo ah dadka iyo xoolaha badan ee ku dhex jira." ⁵ Waayo, anigu,' ayaa Eebbe leeyahay, 'waxaan noqon doonaa derbi dab ah oo hareeraheeda ah, oo waxaan noqon doonaa ammaanteeda gudaha.'" ⁶ "Kaalay! Ka carar dhulka woqooyi," ayaa Eebbe leeyahay, "waayo, waxaan idinku kala firdhiyey afarta dabaylood ee samada," ayaa Eebbe leeyahay. ⁷ "Kaalay, Siyoon! Ka bax, adiga oo la deggan Gabadhii Baabuloon!" ⁸ Waayo, Eebbe ciidammada ayaa leh sidan: "Ka diib markii ammaanta la ii soo diray quruumaha idin dhacay—waayo, kii idin taabta wuxuu taabtaa isha Eebbe— ⁹ Hubaal waxaan kor u qaadi doonaa gacantayda si addoommadooda ay iyaga u dhacaan.

Sekaryaah

Markaas waxaad ogaan doontaan in Eebbe ciidammada uu i soo diray. ¹⁰ “Farxa oo rayrayn, Gabadhii Siyoon. Waayo, bal eeg, waan imaanayaa, oo waxaan dhex degganaan doonaa,” ayaa Eebbe leeyahay. ¹¹ “Quruumo badan ayaa maalintaas isku biirin doona Eebbe, oo waxay noqon doonaan dadkayga. Waxaan dhex degganaan doonaa, oo waxaad ogaan doontaan in Eebbe ciidammada uu i idiin soo diray. ¹² Eebbe wuxuu yeelan doonaa Yahuudah sida qaybtiisa dhulka quduuska ah, oo mar kale wuxuu dooran doonaa Yerusaleem. ¹³ Aamus hortiisa Eebbe, dad oo dhan, waayo, wuxuu ka soo kacay hoygiisa quduuska ah.”

3 Markaasuu wuxuu ii muujiyey Yashuua oo ahaa wadaadka sare isagoo hor taagan malaa’igta Rabbiga, oo Shayddaanna wuxuu ku taagnaa midigtiisa si uu dacwad uga keeno. ² Rabbigu wuxuu ku yidhi Shayddaanka, “Rabbigu ha ku canaanto, Shayddaanow! Rabbiga doortay Yerusaleem ha ku canaanto! Tanu miyaanay ahayn qori dabka laga soo bixiyey?” ³ Haatan Yashuua wuxuu ku labisnaa dhar wasakh ah isagoo hor taagan malaa’igta. ⁴ Malaa’igti waxay ku tidhi kuwii hortiisa taagnaa, “Ka qaada dharkiisa wasakhda ah.” Markaasuu wuxuu ku yidhi Yashuua, “Bal eeg, waxaan kaa qaaday xumaantaada, oo waxaan kugu labisin doonaa dhar qaali ah.” ⁵ Markaasaan idhi, “Koofiyad nadiif ah madaxiisa saara.” Sidaasay koofiyad nadiif ah madaxiisa ugu saareen oo ay ku labiseenna, iyadoo malaa’igti Rabbiga ag taagan tahay. ⁶ Malaa’igti Rabbiga ayaa amarkan siisay Yashuua: ⁷ “Tanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: ‘Haddii aad ku socoto jidadkayga oo aad xajisid amarkayga, markaas waxaad maamuli doontaa gurigayga oo waxaad masuul ka noqon doontaa maxkamadayda, oo waxaan ku siin doonaa inaad halkan joogtid kuwa halkan taagan dhexdooda. ⁸ “Maqal, Wadaadka Sare Yashuua, adiga iyo saaxiibbadaada hortiisa fadhiya, kuwaas oo ah niman calaamad u ah waxyaabaha iman doona: Waxaan soo wadi doonaa addoonkayga, Laanta. ⁹ Bal eeg, dhagaxa aan hortiisa dhigay Yashuua! Halkaas dhagax keliya waxaa ku yaal toddoba indhood, oo waxaan ku qori doonaa qoraal,’ ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay, ‘oo waxaan hal maalin gudaheed ka qaadi doonaa xumaanta dalka kan. ¹⁰ “Maalintaas,’ ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay, ‘midkiin kasta wuxuu deriskiisa ku casuumi doonaa inuu fadhiisto geedkiisa canabka iyo geedkiisa berde.”

4 Markaasaa malaa’igti ila hadlaysay dib u soo noqotay oo i kicisay, sida mid hurdada laga toosiye. ² Waxay i weyddiisay, “Maxaad aragtaa?” Waxaan ugu jawaabay, “Waxaan arkaa laambad dhan oo dahab ka samaysan oo baaquli korka kaga yaallo iyo toddoba laambadood oo korka saaran, oo leh toddoba dhuumo oo laambadaha korka kaga yaal. ³ Sidoo kale waxaa agteeda yaalla laba geed oo saytuun ah, mid midigta baaqulka ku yaal iyo mid kale oo bidixda kaga yaal.” ⁴ Markaasaan malaa’igti ila hadlaysay weyddiye, “Kuwanu maxay yihiin, sayidkaygiyow?” ⁵ Malaa’igti ila hadlaysay ayaa igu jawaabtay, “Miyaadan garanayn waxa ay yihiin?” Waxaan idhi, “Maya, sayidkaygiyow.” ⁶ Markaasuu igu yidhi, “Kanu waa ereygii Rabbiga ee Serubaabel ku yidhi: ‘Ma aha xoog ama awood, laakiin waa Ruuxayga,’ ayaa Rabbiga Ciidammadu leeyahay. ⁷ ‘Maxaad tahay, buur xoog badan? Serubaabel hortiisa waxaad noqon doontaa dhul siman. Wuxuu soo saari doonaa dhagaxii ugu dambeeyey isagoo ku dhawaaqaya ‘Naxariis, naxariis ha u ahaato!’” ⁸ Fariintii Rabbiga ayaa ii timid, iyadoo leh, ⁹ “Gacmaha Serubaabel ayaa aasaasay gurigan; gacmihiisuna way dhamayn doonaan. Markaas ayaad ogaan doontaan in Rabbiga Ciidammadu i soo diray. ¹⁰ Yaa quudhsaday maalinta waxyaalaha yaryar? Kuwaas toddobada ah way farxi doonaan markay arkaan xadhigga toosan oo gacanta Serubaabel ku jira—iyagu waa indhaha Rabbiga ee dhulka oo dhan ku wareegaya.” ¹¹ Markaasaan weyddiye, “Kuwanu maxay yihiin labada geed oo saytuun ah oo midigta iyo bidixda laambadda ku yaal?” ¹² Oo mar kale ayaan weyddiye, “Kuwanu maxay yihiin labada laan oo saytuun ah oo agtaalla labada dhuumo oo dahabka ah oo saliidda dahabka ah ku shuba?” ¹³ Wuxuu ku jawaabay, “Miyaadan garanayn waxa ay yihiin?” Waxaan idhi, “Maya, sayidkaygiyow.” ¹⁴ Markaasuu sharaxay, “Kuwanu waa labada midhahd oo la subkay oo hortooda Rabbiga dhulka oo dhan taagan.”

5 Mar kale ayaan indhahaygii kor u qaaday oo arkay, oo bal eeg, waxaa jiray duub duulaya. ² Markaasuu igu yidhi, “Maxaad aragtaa?” Anna waxaan ugu jawaabay, “Waxaan arkaa duub duulaya; dhererkiisu waa labaaan dhudhun, ballaciisuna waa toban dhudhun.” ³ Markaasuu igu yidhi, “Kani waa habaar ka baxaya dhulka oo dhan; waayo, qof kasta oo wax xada waxaa laga saari doonaa sida ku qoran hal dhinac, oo qof kasta oo been ku dhaarta waxaa

Sekaryaah

laga saari doonaa sida ku qoran dhinaca kale. ⁴ 'Waxaan u diri doonaa,' ayaa leeyahay Rabbiga Ciidammada, 'oo waxay geli doontaa guriga tuugga iyo guriga kan been ku dhaarta magacayga. Waxay ku sii jiri doontaa gurigaas oo burburin doontaa alwaaxyadiisa iyo dhagaxyadiisa.'" ⁵ Markaasaa malaa'igtii ila hadlaysay u soo baxday oo waxay tidhi, "Indhahaaga kor u qaad oo arag waxa kani yahay oo baxaya." ⁶ Anna waxaan weyddiiyey, "Waa maxay?" Wuxuu ku jawaabay, "Kani waa dambiil baxaysa." Wuxuuna intaa ku daray, "Kani waa xumaantooda dhulka oo dhan." ⁷ Oo bal eeg, daboolkii rasaasta ahaa ayaa la qaaday, oo waxaa jiray naag ku fadhida dambiisha dhexdeeda. ⁸ Wuxuu yidhi, "Kani waa Xumaan," markaasuu ku riixay dambiisha gudahood oo ku tuuray miisaankii rasaasta ahaa korkiisa. ⁹ Markaasaan kor u eegay oo arkay laba naagood oo soo baxaya iyadoo dabayshu baalashooda ku jirto; waxay lahaayeen baalal sida kuwa qoolleyda, oo waxay dambiishii ka qaadeen dhulka iyo samooyinka dhexdooda. ¹⁰ Waxaan weyddiiyey malaa'igtii ila hadlaysay, "Xaggee bay dambiishan u qaadaysaa?" ¹¹ Wuxuu ku jawaabay, "Si loogu dhiso guri dalka Shincaar; oo markuu diyaar noqdo, waxaa lagu dhigi doonaa saldhigiisa."

6 Markaasaan indhahaygii haddana kor u taagay oo arkay afar gaadhi oo ka soo baxaya laba buurood dhexdood—buuro naxaas ka samaysan. ² Gaariga kowaad waxaa jiidayay fardo guduudan, kan labaadna waxaa jiidayay fardo madow, ³ kan saddexaadna waxaa jiidayay fardo cadcad, kan afraadna waxaa jiidayay fardo xoog badan oo midabyo leh. ⁴ Markaasaan weyddiiyey malaa'igtii ila hadlaysay, "Kuwanu waa maxay, sayidkaygiyow?" ⁵ Malaa'igtii ayaa ku jawaabtay, "Kuwanu waa afarta ruux ee samada, oo waxay u baxayaan ka dib markay hor istaageen Sayidka dhulka oo dhan. ⁶ Gaariga fardaha madow wata wuxuu aadayaa dalka woqooyi, kuwa cadcadna way raacayaan, kuwa midabyo lehna waxay u socdaan dhanka koonfureed." ⁷ Markay fardihii xoogga badnaa baxeen, waxay u hamuun qabaan inay dhulka ku wareegaan. Markaasuu yidhi, "Taga, dhulka ku wareega." Sidaasay dhulka ku wareegeen. ⁸ Markaasuu ii yeedhay, oo wuxuu igu yidhi, "Eeg, kuwa u socda dalka woqooyi waxay dejinayaan Ruuxayga dalka woqooyi." ⁹ Eraygii Rabbiga ayaa markaas ii yimid isagoo leh: ¹⁰ "Ka qaado lacag iyo dahab kuwa la soo masaafuriyey, oo ah Xelday, Tobiyaah, iyo

Yedacyaah, oo ka yimid Baabuloon, oo isla maalintaas u tag guriga Yoosiyaah ina Sekanyaah. ¹¹ Ka samee taaj lacagta iyo dahabka, oo saar madaxa Yashuuca ina Yehosaadaaq, wadaadka sare. ¹² U sheeg isaga, 'Kanu waa waxa Rabbiga Ciidammadu leeyahay: 'Bal eeg, ninka magiciisu yahay Laanta, waayo, meeshiisa ayuu ka soo bixi doonaa oo dhisi doonaa macbudka Rabbiga. ¹³ Runtii, isagu wuu dhisi doonaa macbudka Rabbiga, oo waxaa lagu labbisi doonaa haybad, oo wuxuu ku fadhiisan doonaa oo ku talin doonaa carshigiisa. Isagu wuxuu noqon doonaa wadaad carshigiisa ku fadhiya, oo waxaa jiri doona isfaham labada xafiis dhexdooda.'" ¹⁴ Taajka wuxuu ahaan doonaa xusuus macbudka Rabbiga loogu talagalay Xelam, Tobiyaah, Yedacyaah, iyo Xeen ina Sekanyaah. ¹⁵ Kuwa fog waxay iman doonaan oo dhisi doonaan macbudka Rabbiga, oo waxaad ogaan doontaan in Rabbiga Ciidammadu i soo diray idinkoo u socda. Tani waxay dhici doontaa haddii aad si dadaal leh u addeecdaan Rabbiga Eebbe ah.

7 Intii lagu jiray sannaddii afraad ee Boqor Daa'yuus, farriin ka timid Eebbe ayaa u timid Sekarya maaltintii afraad ee bisha sagaalaad, oo loo yaqaan Kislef. ² Dadkii Beytel waxay u direen Shareeser iyo Regeem-Melek, iyagoo la socda raggooda, inay raadiyaan raalli ahaanshaha Eebbe, ³ iyagoo la hadlayo wadaaddada guriga Eebbe Ciidammada iyo nebiyada, iyagoo weydiinaya, "Ma u barooranayaa oo ma u soomayaa bisha shanaad, sidii aan sameyn jiray sannado badan?" ⁴ Markaasaa eraygii Eebbe Ciidammada ii yimid, isagoo leh, ⁵ "U sheeg dhammaan dadka dalka iyo wadaaddada, 'Markaad soontaan oo aad baroorataan bisha shanaad iyo toddobaad muddo toddobaatan sannadood ah, ma aniga ayaa run ahaantii u soontay?' ⁶ Oo markaad wax cuntaan oo cabtaan, ma naftiinna ayaad wax u cuntaan oo u cabtaan? ⁷ Kuwani ma aha erayadii Eebbe ku dhawaaqay nebiyadii hore, markii Yeruusaalem iyo magaaloyinkeedii ku wareegsanaa ay degganaayeen oo barwaaqo ahaayeen, iyo markii Negeeb iyo buuraha hoose la degganaa?" ⁸ Eraygii Eebbe ayaa mar kale u yimid Sekarya, isagoo leh, ⁹ "Kanu waa waxa Eebbe Ciidammada leeyahay: 'Xukun caddaalad run ah; naxariis iyo naxariis isu muujiya. ¹⁰ Ha dulminin carmalka ama agoonta, shisheeyaha ama masaakiinta. Ha ku talagelin shar midba midka kale qalbiyadiinna.'" ¹¹ Laakiin way diideen inay maqlaan; waxay jeediyeen garab adag

Sekaryaah

oo waxay joojiyeen dhegahooda inay maqlaan. ¹² Waxay ka dhigeen qalbiyadooda sida dhagax adag, si ayan u maqlin sharciga ama erayadii Eebbe Ciidammada uu ku soo diray Ruuxiisa nebiyadii hore. Sidaas darteed, cadhadii weynayd ayaa ka timid Eebbe Ciidammada. ¹³ “Markii aan wacay, ma ay maqlin; sidaas darteed, markii ay wacdeen, ma aanan jawaabin,” ayuu leeyahay Eebbe Ciidammada. ¹⁴ “Waxaan ku kala firdhiyay dabayl duufaana ah oo ku dhex jirta quruumaha aanay aqoon. Dhulkii ay ka tageen wuxuu noqday cidla oo aan cidina dhex mari karin. Sidaasay dhulka wanaagsan u cidleeyeen.”

8 Fariin ka timid Rabbiga ciidammada ayaa la i siiyey: ² Kanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: “Si aad ah ayaan ugu masayray Siyoon; waxaan u gubanayaa masayr weyn oo aan u qabo iyada.” ³ Kanu waa waxa Rabbigu leeyahay: “Waxaan ku soo noqon doonaa Siyoon oo waxaan dhex degganaan doonaa Yerusaaalem. Markaas Yerusaaalem waxaa loogu yeedhi doonaa Magaalada Runta, iyo buurta Rabbiga ciidammada waxaa loogu yeedhi doonaa Buurta Quduuska ah.” ⁴ Kanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: “Mar kale, waayeellada iyo waayeelladu waxay ku fadhiisan doonaan jidanka Yerusaaalem, mid walbana ul ayuu gacanta ku hayn doonaa da’dooda awgeed. ⁵ Iyo fagaarayaasha magaalada waxaa ka buuxsami doona wiilal iyo gabdho halkaas ku ciyaaraya.” ⁶ Kanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: “Haddii ay u muuqato wax la yaab leh hadhaaga dadkan maalmahaas, ma waxay sidoo kale la yaab noqon doontaa aniga?” ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay. ⁷ Kanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: “Waxaan badbaadin doonaa dadkayga dhulka bari iyo galbeed. ⁸ Waxaan ku soo celin doonaa inay ku noolaadaan Yerusaaalem; waxay ahaan doonaan dadkayga, anna waxaan ahaan doonaa Eebbahooda run iyo xaqnimo.” ⁹ Kanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: “Gacmihiinnu ha xoogaystaan, kuwaas oo maqla erayadan ay ku hadleen nebiyadii joogay markii la dhigay aasaaska guriga Rabbiga ciidammada, si macbudka loo dhis. ¹⁰ Kahor maalmahaas, ma jirin wax mushahar ah oo dadka ama xoolaha la siiyo. Qofna si nabad ah uma socon karin ganacsigiisa cadowgooda darteed, waayo, waxaan qof walba ka dhigay mid ka gees ah deriskiisa. ¹¹ Si kastaba ha ahaatee, hadda waxaan ula dhaqmi doonaa hadhaaga dadkan si ka duwan sidii hore,” ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay. ¹²

“Waayo, abuurku wuu barwaaqoobi doonaa: canabka wuxuu dhalin doonaa midhihiisa, dhulkuna wuxuu soo saari doonaa dalaggiisa, samaduhuna waxay siin doonaan sayaxooda. Waxaan siin doonaa waxyaalahan oo dhan dhaxal ahaan hadhaaga dadkan. ¹³ Sida aad habaar ugu ahayd quruumaha dhexdooda, reer Yahuudah iyo reer Israa’iilow, sidaas ayaan idiin badbaadin doonaa, oo waxaad noqon doontaan barako. Ha baqanina, laakiin gacmihiinnu ha xoogaystaan.” ¹⁴ Kanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: “Sida aan go’aansaday inaan masiibo idinku soo dejiyo markii awowayaashiin iigu kiciyeen cadhada,” ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay. ¹⁵ “Sidaas ayaan go’aansaday inaan mar kale wanaag u sameeyo Yerusaaalem iyo reer Yahuudah. Ha baqanina. ¹⁶ Kuwani waa waxyaalaha aad samayn doontaan: runta isu sheega, oo xukuma xukun run ah oo wanaagsan oo albaabbadiinna dhexdiisa ah; ¹⁷ ha ku talogelinina shar midkiin midka kale, hana jeclaanina been-abuurka. Waxaan necbahay waxyaalahan oo dhan,” ayaa Rabbigu leeyahay. ¹⁸ Fariin ka timid Rabbiga ciidammada ayaa la i siiyey: ¹⁹ Kanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: “Soonka bisha afraad, shanaad, toddobaad, iyo tobnaad waxay noqon doonaan munaasabado farxad iyo rayrayn iyo ciiddo farxad leh oo loogu talagalay reer Yahuudah. Sidaa darteed, jeclaada runta iyo nabadda.” ²⁰ Kanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: “Dad badan iyo dadka magaaloyin badan ayaa weli imaan doona, ²¹ iyo dadka magaalada mid ah waxay u tegi doonaan magaalada kale, iyagoo leh, ‘Aan isla markiiba u tagno inaan raalli ahaanshaha Rabbiga ka baryo oo aan Rabbiga ciidammada doonno. Anigu waxaan ahay mid tagaya.’ ²² Sidaas daraaddeed dad badan iyo quruumo xoog leh ayaa iman doona Yerusaaalem si ay u doonaan Rabbiga ciidammada oo ay raalli ahaanshihiisa u baryaan.” ²³ Kanu waa waxa Rabbiga ciidammadu leeyahay: “Maalmahaas, toban qof oo ka socda dhammaan luqadaha iyo quruumaha ayaa si adag u qabsan doona mid Yuhuudi ah oo dharka dhamaadkiisa leh oo waxay odhan doonaan, ‘Aan idinla soconno, waayo, waxaan maqalnay in Eebbe idinla jiro.”

9 Fariinta
Erayga Rabbiga waxaa loo jeediyey dhulka Xadraakh, oo Dimishaqna waa meeshiisii nasashada— Waayo, indhaha aadanaha, gaar

Sekaryaah

ahaan qabiilooyinka reer binu Israa'iil oo dhan, waxay ku sugan yihiin Rabbiga—² Iyo Xamaad oo iyada xuduud la leh; Turos iyo Siidoon, maxaa yeelay, aad bay u xigmad badan yihiin.³ Waayo, Turos waxay dhisatay qalcad adag, Oo waxay urursatay lacag sida boodhka, Iyo dahab sida dhoobada waddooyinka.⁴ Bal eeg, Rabbigu wuxuu ka qaadi doonaa hantideeda Oo wuxuu xoolahaheeda ku tuuri doonaa badda; Oo iyadana waxaa baabbi'in doona dab.⁵ Ashqelon way arki doontaa oo cabsan doontaa. Gaza sidoo kale waxay ku silcin doontaa dhibaato weyn, Sidoo kale Eqroon, maxaa yeelay, rajadeedii waa la jebiyey. Intaas waxaa dheer, boqorkii wuxuu ka dhiman doonaa Gaza, Oo Ashqelonna lama degganaan doono.⁶ Dad kala duwan ayaa degganaan doona Ashdoon, Oo waxaan ka saari doonaa isla weyniintii Filistiin.⁷ Oo waxaan ka qaadi doonaa dhiiggii afkooda Iyo karaahiyadoodii ilkhooda dhexdooda. Markaas iyaguna waxay ka mid noqon doonaan Ilaaheenna, Oo waxay noqon doonaan sida qoys ku jira Yahuudah, Oo Eqroonna sida Yebuus.⁸ Laakiin waxaan hareeraha gurigayga ka degganaan doonaa sababo la xiriira ciidanka, Sababo la xiriira midka soo mara oo soo noqda; Oo wax dulmi ah mar dambe kama soo gudbi doono iyaga, Waayo, hadda waxaan ku arkay indhahayga.⁹ Farax weyn, gabadhii Siyoon! U qayti guul, gabadhii Yeruusaalem! Bal eeg, boqorkaaga waa kuu imanayaa; Wuxuu yahay xaq iyo guuleyste, Isagoo hooseeya, oo fuushan dameer, Xataa faras yar, oo ah ilmaha dameer.¹⁰ Oo waxaan ka saari doonaa gaadhifardoodka Efrayim Iyo fardaha Yeruusaalem; Oo qaansada dagaalka waa la jebin doonaa. Oo wuxuu ku dhawaaqi doonaa nabad quruumaha; Oo xukunkiisu wuxuu ka fidi doonaa badda ilaa badda, Iyo webiga Yuufraad ilaa dhulka darafadiisa.¹¹ Adigana, sababtoo ah dhiiggi axdigayga kula galay, Waxaan ka sii daayay maxaabiistaada godka aan biyo lahayn.¹² Ku soo noqo qalcadda, maxaabiista rajada buuxda leh; Maanta lafteeda waxaan ku dhawaaqayaa inaan kuu soo celin doono labanlaab.¹³ Waayo, waxaan u foorari doonaa Yahuudah sida qaansadayda, Waxaan ku buuxin doonaa qaansada Efrayim. Oo waxaan kicin doonaa wiilashaada, Siyoon, kuwaaga ka gees ah, Giriigga; Oo waxaan kaa dhigi doonaa sida seef dagaalyahan.¹⁴ Markaas Rabbigu wuxuu ka soo muuqan doonaa iyaga, Oo fallaadhiisuna waxay u dhici doontaa sida

hillaac; Oo Eebbe Rabbiga ayaa buun ku dhawaaqi doona, Oo wuxuu ku socon doonaa dabaylaha duufaanka ee koonfurta.¹⁵ Rabbiga ciidammadu wuxuu ilaalin doonaa iyaga. Oo waxay cuni doonaan oo ku tuntaan dhagaxyada gamuunka; Oo waxay cabbi doonaan oo farxi doonaan sida khamriga; Oo waxay buuxsami doonaan sida weelka allabariga, Oo qoyan sida geesaha meesha allabariga.¹⁶ Oo Rabbiga Ilaahooda ayaa iyaga badbaadin doona maalintaas Sida adhiga dadkiisa; Waayo, waxay la mid yihiin dhagaxyada qaali ah ee taajka, Oo ku dhalaalaya dhulkiisa.¹⁷ Waayo, sidee weyn yahay wanaaggiisa, Oo sidee weyn yahay quruxdiisu! Sarreenku wuxuu barwaaqayn doonaa dhallinyarada, Iyo khamriga cusub, gabdhaha.

10 Barya roobka xagga Eebbe xilliga gu'ga— Eebbe kan abuuray dabaysha duufaanka; Oo wuxuu siin doonaa iyaga roobab badan, dhir beerta ku taal qof walba.² Waayo, teraifiimku waxay ku hadlaan khiyaano, Iyo waxsheegayaashu waxay arkaan dhalanteed Oo waxay sheegaan riyoyin khiyaano leh; Waxay ku raaxeeyaan wax aan faa'iido lahayn. Sidaa darteed dadka ayaa sida ido u wareega, Iyaga waa la dhibay, maxaa yeelay ma jiro adhijir.³ *Cadhadaydu waxay ku kicisay adhijirrada, Oo waxaan ciqaabi doonaa riyaha labka ah; Waayo, Eebbe ciidammadu wuxuu soo booqday adhigiisa, guriga Yahuudah, Oo wuxuu iyaga ka dhigi doonaa sida faraskiisa sharafta leh ee dagaalka.⁴ Iyaga waxaa ka soo bixi doona dhagaxa geeska, Iyaga waxaa ka soo bixi doona tiirka teendhada, Iyaga waxaa ka soo bixi doona qaanso dagaal, Iyaga waxaa ka soo bixi doona maamul kasta, dhammaantood wada jira.⁵ Oo waxay u ekaan doonaan sida geesiyaal, Ku tunta cadowga dhoobada waddooyinka dagaalka; Oo waxay la dagaallami doonaan, waayo, Eebbe waa la jiraa; Oo fardaha fuushan waa la ceebeeyaa.⁶ Oo waxaan xoojin doonaa guriga Yahuudah, Oo waxaan badbaadin doonaa guriga Yuusuf, Oo waxaan soo celin doonaa iyaga, Maxaa yeelay, waxaan u muujiyey naxariis; Oo waxay ahaan doonaan sidii inaan ka tuurin, Waayo, anigu waxaan ahay Eebbe Ilaahooda oo waxaan ka jawaabi doonaa iyaga.⁷ Oo Efrayim wuxuu noqon doonaa sida geesi, Oo qalbigoodu wuxuu ku farxi doonaa sida khamriga; Runtii, carruurtoodu way arki doonaan oo way ku farxi doonaan, Qalbigoodu wuxuu ku reyreyn doonaa Eebbe.⁸ Waxaan u yeeri doonaa

Sekaryaah

iyaga oo isu soo ururin doonaa, Waayo, waan soo furtay iyaga; Oo waxay ahaan doonaan sida ay hore u ahaayeen. ⁹ Markaan ku kala firdhiyo dadka dhexdooda, Way i xusuusan doonaan dalal fog, Oo iyaga iyo carruurtooduba way noolaan doonaan oo soo noqon doonaan. ¹⁰ Waxaan ka soo celin doonaa iyaga dalka Masar Oo waxaan ka soo ururin doonaa Ashuur; Oo waxaan keeni doonaa dhulka Gilecaad iyo Lubnaan Ilaa aan meel loo heli karin iyaga. ¹¹ Oo waxay dhex mari doonaan badda dhibaataada, Oo wuxuu ku dhufan doonaa hirarka badda Si ay u engegaan dhammaan meelaha qoto dheer ee Niil; Oo kibirka Ashuur waa la soo dejin doonaa, Oo usha Masar way tagi doontaa. ¹² Oo waxaan ku xoojin doonaa iyaga Eebbe, Oo magaciisa ayay ku socon doonaan," ayuu leeyahay Eebbe.

11 Albaabbadiinna fura, Lubnaanow, si dabku u baabbi'iyi geedihiiina kedarka. ² Ooya, geedka juniper, waayo, kedarkii waa dhacay; geedihii sharafta badnaa waa la baabbi'iyey! Ooya, geedaha oak ee Baashaan, waayo, kayntii cufanayd waa la soo riday! ³ Maqla oohinta adhijirrada, waayo, daaqsimahoodii sharafta badnaa waa la halligay! Dhageysta guuxa libaaxyada yaryar, waayo, kibirka Urdun waa la baabbi'iyey!

⁴ Kanu waa waxa Eebbahay leeyahay: "Daryeela adhiga loo qoondeeyey in la gowraco. ⁵ Iibiyayaashooda ayaa gowraca iyaga oo aan la ciqaabin. Kuwa iyaga iibinaya waxay yidhaahdaan, 'Eebbe ha barakeeyo, waayo, waxaan noqday hodan!' Adhijirradda qudhoodu iyaga wax naxariis ah uma muujiyaan. ⁶ Waayo, mar dambe uma naxariisan doono dadka dalka," ayaa Eebbe leeyahay. "Waxaan qof walba gacanta u gelin doonaa deriskooda iyo boqorkooda. Waxay burburin doonaan dalka, mana aanan samatabbixin doono iyaga gacantooda." ⁷ Sidaas daraaddeed waxaan daryeelay adhiga loo qoondeeyey in la gowraco, gaar ahaan kuwa dhibaataysan ee adhiga. Waxaan qaatay laba ul, mid waxaan ugu yeedhay Fadliga iyo midda kale Midnimada, oo waxaan daryeelay adhiga. ⁸ Hal bil gudaheed waxaan ka saaray saddexdii adhijir. Naftaydu way ka daashay iyaga, iyaguna way i necebnaayeen. ⁹ Sidaas daraaddeed waxaan idhi, "Mar dambe idinma daryeeli doono. Kuwa dhimanaya ha dhintaan, kuwa halligmaya ha halligmaan. Kuwa hadhay ha cunaan hilibka midba

midka kale." ¹⁰ Markaasaan qaatay ulaydii aan ugu yeedhay Fadliga oo aan jebiye, waxaan burburiyey axdigii aan la galay dadyowga oo dhan. ¹¹ Waxay ahayd in la burburiyo maalintaas, sidaas daraaddeed kuwa dhibaataysan ee adhiga oo i daawanayay waxay ogaadeen inay ahayd eraygii Eebbe. ¹² Waxaan ku idhi iyaga, "Haddii aad u aragtaan inay habboon tahay, i siiya mushaharkayga; haddii kalese, iska haysta." Sidaas daraaddeed waxay miisaameen soddon xabbo oo lacag ah oo mushaharkaygii ah. ¹³ Eebbe wuxuu igu yidhi, "Ku tuur kan dhoobada sameeya—qiimaha quruxda badan ee ay igu qiimeeyeen!" Sidaas daraaddeed waxaan qaatay soddonkii xabbo ee lacagta ahaa oo waxaan ku tuuray kan dhoobada sameeya guriga Eebbe. ¹⁴ Markaasaan jebiye ulaydii labaad ee aan ugu yeedhay Midnimada, waxaan jebiye walaaltinimadii u dhaxaysay Yahuudah iyo Israa'iil. ¹⁵ Markaasaa Eebbe igu yidhi, "Mar kale qaado qalabka adhijirka nacaska ah. ¹⁶ Waayo, waxaan dalka ka kicin doonaa adhijir aan daryeeli doonin kuwa halligmaya, mana raadin doono kuwa kala firidhsan, mana bogsiiin doono kuwa dhaawacan, mana quudin doono kuwa caafimaadka qaba, laakiin wuxuu cuni doonaa hilibka idaha buuran, isagoo ka jeexjeexaya cidhibtooda.

¹⁷ Hoogga adhijirka aan qiimaha lahayn ee ka taga adhiga! Ha seefu ku dhufato gacantiisa iyo isha midig! Gacantiisu ha wada engego, isha midigna ha wada indho beeshey!"

12 Bayaanka: Erayga Rabbiga ee ku saabsan Israa'iil. Rabbiga, kan samada kala bixiya, kan dhulka aasaaska u dhiga, iyo kan ruuxa qofka ku sameeya gudaha isaga, ayaa ku dhawaaqaya: ² "Bal eeg, waxaan Yerusaaalem ka dhigi doonaa koob dadka hareeraha ku wareegsan oo dhan ay ku wareeraan. Yahuudahna waxaa lagu hareereyn doonaa dhinaca Yerusaaalem. ³ Maalintaas, marka quruumaha dhulka oo dhan ay iyada ka soo horjeestaan, waxaan Yerusaaalem ka dhigi doonaa dhagax aan la dhaqaajin karin oo dadka oo dhan. Kuwa isku daya inay qaadaan way si xun u dhaawacmi doonaan. ⁴ Maalintaas," ayaa Rabbigu leeyahay, "waxaan la dhici doonaa faras kasta argagax iyo fardihiisa waalli. Waxaan indhaha ku hayn doonaa guriga Yahuudah, halka aan indha tirayo faraska quruumaha. ⁵ Markaasaa qabiilooyinka Yahuudah waxay qalbigooda ku odhan doonaan, 'Dadka deggan Yerusaaalem waa xoog badan yihiin

Sekaryaah

iyagoo ku sugan Rabbiga Ciidammada, Eebbaha.' ⁶ "Maalintaas waxaan qabiilooyinka Yahuudah ka dhigi doonaa sida dheri dab ku dhex jira alwaax, sida toosh ololaya oo ku dhex jira xidhmooyin. Waxay baabbi'in doonaan dadka hareeraha ku wareegsan oo dhan midig iyo bidix, halka dadka deggan Yerusaaalem ay joogaan meeshii ay ku jireen Yerusaaalem. ⁷ Rabbigu wuxuu marka hore badbaadin doonaa hoyga Yahuudah, si ammaanta guriga Daa'uud iyo dadka deggan Yerusaaalem aysan uga sarreynin tan Yahuudah. ⁸ Maalintaas Rabbigu wuxuu ilaalin doonaa dadka deggan Yerusaaalem, si kuwa ugu tabarta yar iyaga ka mid ah ay u ekaadaan Daa'uud, iyo guriga Daa'uudna ay u ekaadaan Eebbe, sida malaa'igta Rabbiga hortooda. ⁹ Maalintaas waxaan u kici doonaa inaan baabbi'yo quruumaha oo dhan ee ka soo horjeeda Yerusaaalem. ¹⁰ "Waxaan ku shubi doonaa guriga Daa'uud iyo dadka deggan Yerusaaalem ruux nimco iyo baryo. Waxay fiirin doonaan aniga oo ay mudheen, wayna barooran doonaan isaga sida mid loogu barooranayo ilmo keliya, waxayna u murugoon doonaan isaga sida mid loogu murugoonayo curad. ¹¹ Maalintaas baroorta Yerusaaalem waxay noqon doontaa sida baroorta Hadad Rimmon ee dooxada Megiddo. ¹² Dhulka oo dhan wuu barooran doonaa, qoys walba kaligiis, iyo naagahooda kaligood: qoyska guriga Daa'uud kaligood iyo naagahooda kaligood; qoyska guriga Naataan kaligood iyo naagahooda kaligood; ¹³ faraca Lewi wuxuu u barooran doonaa si gooni ah, qoys walba iyo naagahooda kaligood; faraca Shimeeyna wuxuu u barooran doonaa si gooni ah, qoys walba iyo naagahooda kaligood; ¹⁴ iyo dhammaan qoysaska soo hadhay, qoys walba kaligiis, iyo naagahooda kaligood.

13 "Maalintaas waxaa loo furi doonaa reer Daa'uud iyo dadka deggan Yerusaaalem il lagu nadiifiyo dembiga iyo wasakhda. ² "Maalintaas," ayaa laga sheegay Eebbe Ciidammada, "waxaan ka saari doonaa magacyada sanamyada dalka, oo mar dambe lama xusuusan doono; waxaan sidoo kale ka saari doonaa nebiyada iyo ruuxa wasakhda dalka. ³ Haddii qof weli wax sii sheego, aabbahood iyo hooyadood oo iyaga dhaliyey waxay odhan doonaan, 'Ma noolaan doontid, waayo, waxaad been ku sheegtay magaca Eebbe.' Markaas waalidkood ayaa iyaga qodbi doona markay wax sii sheegaan. ⁴ Maalintaas, nebi kasta wuu ka xishoon doonaa araggiisa markuu wax sii sheego, oo ma

xidhan doonaan dhar dhogor leh si ay u khiyaameeyaan. ⁵ Qof kasta wuxuu odhan doonaa, 'Anigu nebi ma ihi; waxaan ahay beer-fal, waayo, waxaan ahaa shaqaale tan iyo yaraantaydii.' ⁶ Haddii qof weydiyo, 'Kuwani waa maxay dhaawacyada ku yaal jidhkaaga?' waxay ku jawaabi doonaan, 'Dhaawacyadii aan ku helay guriga saaxiibbaday.'

⁷ "Toos, seefo, ka gees ah adhijirkayga, ka gees ah ninka saaxiibkay ah!" ayaa laga sheegay Eebbe Ciidammada. "Garaac adhijirka, oo idaha waa la kala firdhin doonaa, oo waxaan gacantayda ku soo jeedin doonaa kuwa yaryar. ⁸ Oo dalka oo dhan," ayaa laga sheegay Eebbe, "laba meelood oo saddex meelood waa la gooyin doonaa oo halligmi doonaan, laakiin saddex meelood oo kale ayaa ku hadhi doona. ⁹ Saddexdan waxaan ku soo mari doonaa dabka; waxaan u nadiifiin doonaa sida lacagta loo nadiifiyo oo waxaan u imtixaami doonaa sida dahabka loo imtixaamo. Waxay ku dhawaaqi doonaan magacayga, oo waxaan ugu jawaabi doonaa; waxaan odhan doonaa, 'Kuwani waa dadkayga,' oo waxay odhan doonaan, 'Eebbe waa Ilaahayaga.'"

14 Bal eeg, maalin ayaa u soo dhowaanaysa Eebbe markaasoo hantidaada la dhici doono oo dhexdiinna lagu qaybin doono. ² Waxaan soo wada ururin doonaa quruumaha oo dhan inay Yerusaaalem la diriraan; magaalada waa la qabsan doonaa, guryahana waa la dhici doonaa, dumarkana waa la kufsan doonaa. Nus magaalada waa la kaxaysan doonaa, laakiin inta dadka ka hadhay lama saari doono magaalada. ³ Markaasaa Eebbe soo bixi doonaa oo la diri doonaa quruumahaas, siduu u diriro maalinta dagaalka. ⁴ Maalintaas cagihisu waxay istaagi doonaan Buur Saytuun oo Yerusaaalem bari ka xigta, oo Buur Saytuunna waxay kala qaybsami doontaa bari ilaa galbeed, oo waxay samayn doontaa doox weyn, oo nus buurta woqooyi u guuri doonaa, nusna koonfur u guuri doonaa. ⁵ Waxaad carari doontaan dooxayga buuraha, waayo, waxay gaadhi doontaa Aasel. Waxaad carari doontaan sidii aad uga cararteen dhulgariirka maaliintii Cusiyaah boqorkii Yahuudah. Markaasaa Eebbe Ilaahayga ah iman doonaa, oo dhammaan quduusiintiisuna way la jiri doonaan. ⁶ Maalintaas, iftiin ma jiri doono; iftiimiyaashuna way yaraan doonaan. ⁷ Waxay noqon doontaa maalin gaar ah, oo Eebbe keliya og yahay, oo aan lahayn kala sooc

Sekaryaah

maalinta iyo habeenka. Markay fiid noqoto, iftiin baa jiri doona. ⁸ Maalintaas, biyaha nool waxay ka soo bixi doonaan Yerusaaalem, nusna waxay u socon doonaan badda bari, nusna badda galbeed, xagaaga iyo jiilaalkaba. ⁹ Eebbe wuxuu noqon doonaa boqorka dhulka oo dhan. Maalintaas, Eebbe wuxuu ahaan doonaa midka keliya, magiciisuna wuxuu ahaan doonaa midka keliya. ¹⁰ Dhamaan dhulku wuxuu noqon doonaa bannaan laga bilaabo Geba ilaa Rimmon, koonfurta Yerusaaalem. Laakiin Yerusaaalem waa la koryeeli doonaa oo waxay ku sii ahaan doontaa meesheedii laga bilaabo Albaabka Benyaamiin ilaa meesha Albaabka Koowaad, ilaa Albaabka Geeska, iyo laga bilaabo Munaaradda Xanaaneel ilaa meeshii lagu tuman jiray khamriga boqorka. ¹¹ Waxay ahaan doontaa mid la deggan yahay, oo ma jiri doonto wax burbur ah mar dambe; Yerusaaalem waxay ku noolaan doontaa ammaan. ¹² Tani waxay noqon doontaa belaayada uu Eebbe ku dhufan doono dadka oo dhan ee Yerusaaalem la diriray: hilibkooda waa qudhmi doonaa intay cagahooda ku taagan yihiin, indhahooduna waxay ku qudhmi doonaan godadkooda, carrabkooduna wuxuu ku qudhmi doonaa afkooda. ¹³ Maalintaas, cabsi weyn oo Eebbe ka timid ayaa ku dhici doonta iyaga. Midba midka kale gacanta ayuu ku qaban doonaa oo gacmahooda ayay isugu qaadi doonaan. ¹⁴ Yahuudahna wuxuu la diriri doonaa Yerusaaalem, oo

hantida quruumaha ku wareegsan oo dhan waa la soo ururin doonaa—dahab, lacag, iyo dhar aad u badan. ¹⁵ Belaayo la mid ah ayaa ku dhici doonta fardaha, dameeraha, geelaha, baqalka, iyo dhammaan xoolaha ku jira xeryahaas. ¹⁶ Markaasaa inta ka hadhay quruumaha Yerusaaalem la diriray sannad walba u kici doonaan inay caabudaan Boqorka, Eebbe Ciidammada, oo ay u dabaaldegaan Ciidda Khaambooyinka. ¹⁷ Haddii qoysaska dhulka qaar aysan u kicin Yerusaaalem inay caabudaan Boqorka, Eebbe Ciidammada, roob ma heli doonaan. ¹⁸ Haddii qoyska Masar aysan u kicin oo aysan soo gelin, roob ma heli doonaan. Tani waxay noqon doontaa belaayada uu Eebbe ku dhufan doono quruumaha aan u kicin inay u dabaaldegaan Ciidda Khaambooyinka. ¹⁹ Tani waxay noqon doontaa ciqaabta Masar iyo ciqaabta quruumaha oo dhan ee aan u kicin inay u dabaaldegaan Ciidda Khaambooyinka. ²⁰ Maalintaas, “Quduus Eebbe” ayaa lagu qori doonaa gambaleelka fardaha, iyo digsiyaasha jikada ee guriga Eebbe waxay noqon doonaan sida weelasha quduuska ah ee hortiisa miiska allabariga. ²¹ Digsiga kasta oo ku yaal Yerusaaalem iyo Yahuudah wuxuu noqon doonaa quduus u ah Eebbe Ciidammada, oo kuwa allabaryada keena oo dhan waxay qaadan doonaan qaar ka mid ah oo ku karin doonaan. Maalintaas, ma jiri doono Kan’aaniyiin guriga Eebbe Ciidammada.

Malaakii

1 Fariinta ereyga Rabbiga ee Israa'iil oo loo soo dhiibay Malaaki: ² "Waan idin jeclaaday," ayaa Rabbigu leeyahay. Laakiin waxaad waydiinaysaan, "Sidee baad noogu jeclaaday?" "Esau ma ahayn walaalkii Yacquub?" ayaa Rabbigu leeyahay. "Hase yeeshee Yacquub baan jeclaaday; ³ laakiin Esau waan nacay, oo buurihiisina waxaan ka dhigay cidla, dhaxalkiisina waxaan siiyey dawacooyinka cidlada." ⁴ Edoom waxay odhan kartaa, "Waannu la jabinnay, laakiin waan soo noqon doonaa oo burburka waan dhisi doonaa." Laakiin Rabbiga ciidamadu wuxuu leeyahay, "Iyagu way dhisi karaan, laakiin anigu waan dumin doonaa. Waxaa loogu yeedhi doonaa dhulkii shar, iyo dadkii Rabbigu weligiis u cadhooday." ⁵ Indhihiinnu way arki doonaan tan, oo waxaad odhan doontaan, "Rabbigu waa weyn yahay—xataa xuduudaha Israa'iil ka baxsan!" ⁶ "Inan aabbihiis ayuu sharfaa, addoonkuna sayidkiis. Haddaan aabee ahay, meeqaankayga xaggee buu ku yaal? Haddaan sayid ahay, xushmadayda xaggee bay ku taallaa?" ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay idinka, wadaaddada magacayga quudhsada. Laakiin waxaad waydiinaysaan, "Sidee baannu magacaga u quudhsannay?" ⁷ Adigoo cunto wasakhaysan ku soo bandhigaya meeshayda allabariga. Laakiin waxaad waydiinaysaan, "Sidee baannu ku wasakhaynay?" Adigoo leh, "Miiska Rabbigu waa mid la quudhsado." ⁸ Markaad xoolo indho la' u bixisaan allabari, ma xuma? Ama markaad soo bandhigtaan xoolo curyaan ah ama buka, ma xuma? Isku day inaad u bixisaan taliyihiinna! Ma idinka raalli noqon lahaa? Ma idinka aqbali lahaa?" ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay. ⁹ "Laakiin hadda, baryada Eebbe ee raalli ahaanshihiisa, si uu noogu naxariisto. Iyadoo ay jiraan allabarigaas gacmihiinna, ma idinka aqbali doonaa?" ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay. ¹⁰ "Haddii midkiin albaabbada macbudka xidhilahaa, si aan dab ugu shidin meeshayda allabariga waxba la'aan! Idinka raalli kama ihi," ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay, "mana aqbali doono allabari gacantiinna ka yimid. ¹¹ Waayo, laga bilaabo soo baxa qorraxda ilaa dhacdeeda, magacygu wuxuu weynaan doonaa quruumaha dhexdooda, iyo meel kasta oo foox iyo allabari nadiif ah loogu keeni doonaa magacayga, waayo, magacygu wuxuu weynaan doonaa quruumaha dhexdooda," ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay. ¹² "Laakiin waxaad ku wasakhaysaan adigoo leh, 'Miiska Rabbigu waa

wasakhaysan yahay, cuntadiisuna waa mid la quudhsado.' ¹³ Waxaadna tidhaahdaan, 'Waa culays!' oo waxaad ku neefisaa quudhsasho," ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay. "Markaad keentaa waxa la dhacay, ama xoolo curyaan ah ama buka, oo aad u bixisaan allabari ahaan, ma ka aqbali doonaa gacantiinna?" ayaa Rabbigu leeyahay. ¹⁴ "Laakiin hoogga wuxuu ku dhacayaa khiyaanooleha leh xoolo lab ah oo la aqbali karo oo adhigiisa ku jira oo ku dhaarta inuu bixin doono, laakiin haddana u bixiya xoolo wasakhaysan Rabbiga. Waayo, waxaan ahay boqor weyn," ayaa Rabbiga ciidamadu leeyahay, "magacayguna waa in laga cabsadaa quruumaha dhexdooda."

2 "Haatan, canaantani waa idinka, wadaaddada. ² Haddii aydnaan dhegaysan, oo aydnaan qalbiga gelin inaad magaca kayga sharaftaan," ayuu leeyahay Rabbiga Ciidammada, "waxaan idinku soo diri doonaa habaar, oo waxaan habaari doonaa barakooyinkiinna. Runtii, hore ayaan u habaaray, maxaa yeelay, aydnaan qalbiga gelin. ³ Bal eega, waxaan canaan doonaa farcankiinna, oo waxaan wejigiinna ku fidi doonaa saxarada, saxarada allabaryadiinna iidaha, oo idinkuna waa lala qaadi doonaa. ⁴ Markaas waxaad ogaan doontaan inaan idinku soo diray amarkan si axdigayga la leeyahay Laawi uu u sii jiro," ayuu leeyahay Rabbiga Ciidammada. ⁵ "Axdigaygii aan la lahaa wuxuu ahaa mid nolol iyo nabad ah, oo waxaan u siiyey calaamad xushmad; sidaas ayuu i xushmeeyey oo magacayga ka baqay. ⁶ Hanuun run ah ayaa afkiisa ku jiray, oo sinnaan la'aan afkiisa lagama helin. Wuxuu ila socday nabad iyo toosnaan, oo wuxuu dad badan ka leexiyey xumaan. ⁷ Waayo, bushimaha wadaadka waa inay xafidaan aqoonta, oo dadka waa inay hanuun ka raadiyaan afkiisa, waayo, isagu waa rasuulka Rabbiga Ciidammada. ⁸ Laakiin waad ka leexateen jidka oo hanuunkiinna waxaad ku keenteen dad badan inay turunturoodaan; waxaad jebiseen axdigii aan la lahaa Laawi," ayuu leeyahay Rabbiga Ciidammada. ⁹ "Sidaas daraaddeed waxaan idinka dhigay kuwo la quudhsado oo la ceebeeyo hortooda dadka oo dhan, maxaa yeelay, aydnaan ilaalin jidadkayga laakiin waxaad muujiseen eexasho xagga sharciga." ¹⁰ Miyaanan wada lahayn hal Aabbe? Miyaan hal Eebbe ina abuurin? Maxaynu midba midka kale ugu khiyaannaa, axdigii awoowayaa sheenna ku xadgudubnaa? ¹¹ Yahuudah waa khiyaameeyey, iyo karaahiyo ayaa lagu sameeyey Israa'iil iyo

Malaakii

Yeruusaalem: Yahuudah wuxuu nijaaseeyey meesha quduuska ah ee Rabbigu jecel yahay isagoo guursaday gabadh ilaah qalaad. ¹² Ninka taas sameeya, ha ka saaro Rabbigu teendhooyinka Yacquub—inkastoo uu keeno hadiyad Rabbiga Ciidammada. ¹³ Tani waa wax kale oo aad samaysaan: waxaad ilmada ku daadisaan meel allabariga Rabbiga, ooyaya iyo barooranaya maxaa yeelay, mar dambe ma fiiriyo hadiyadihiinna ama ma aqbalo iyaga gacantiinna. ¹⁴ Waxaad weydiisaan, “Maxay tahay sababtu?” Waa maxaa yeelay, Rabbigu waa markhaati idinka dhexeeya adiga iyo naagtii dhaliyaranimadaada. Waxaad ku khiyaantay iyada, in kastoo ay tahay lammaanahaaga, naagta axdigaaga guurka. ¹⁵ Miyaanan hal Eebbe ku abuurin? Jidh ahaan iyo ruux ahaanba isaga ayaad u tihii. Eebbe maxuu doonayaa? Farcaan Eebbe leh. Sidaas darteed, naftiinna ilaashada, oo ha ku khiyaanina naagta dhaliyaranimadaada. ¹⁶ “Waayo, waxaan necbahay furriinka,” ayuu leeyahay Rabbiga, Eebbeha Israa’iil, “iyo kan dharkiisa ku daboolo dulmi,” ayuu leeyahay Rabbiga Ciidammada. Sidaas darteed, naftiinna ilaashada, oo ha noqonina kuwo khiyaano leh. ¹⁷ Waxaad ku daalisay Rabbiga erayadiinna. Haddana waxaad tidhaahdaan, “Sidee baan ku daalinnay isaga?” Adigoo leh, “Kuwa shar leh oo dhan waa wanaagsan yihiin indhaha Rabbiga hortiisa, oo wuu ku faraxsan yahay iyaga,” ama, “Xaggee buu ku sugan yahay Eebbeha caddaaladda?”

3 “Bal eega, waxaan kuu soo diri doonaa wargeeyahayga kaa horreeya, kaas oo jidkaaga ii diyaarin doona. Si kedis ah ayaa Sayidka aad doondoonyasaan uu u iman doonaa macbudkiisa; wargeeyaha axdiga, kaas oo aad ku faraxdaan, bal eega, wuu imanayaa,” ayaa yiri Eebbe ciidammada. ² “Laakiin yaa adkaysan kara maalinta imaatinkiisa? Oo yaa istaagi kara marka uu muuqdo? Waayo, wuxuu la mid yahay dab nadiifiye iyo sida saabuunta dharka lagu dhaqo. ³ Wuxuu fadhiisan doonaa sidii nadiifiye iyo daahiriye lacag, oo wuxuu daahirin doonaa wiilasha Laawi oo wuxuu u nadiifin doonaa sida dahabka iyo lacagta, si ay ugu bixiyaan Eebbe allabari xaqnimo. ⁴ Markaasaa allabariga Yahuudah iyo Yeruusaalem uu Eebbe ka farxin doonaa, sidii waagii hore iyo sannadihii hore. ⁵ “Oo waxaan idiin soo dhowaan doonaa xukun ahaan; oo waxaan noqon doonaa markhaati degdeg ah oo ka gees ah sixiryahannada, ka gees ah sinaystayaasha, ka gees

ah kuwa been ku dhaarta, iyo ka gees ah kuwa dulma shaqaalaha mushaharkooda, carmalka, iyo agoonta, iyo kuwa ka leexiya shisheeyaha xaqiisa, oo aan iga cabsan,” ayaa yiri Eebbe ciidammada. ⁶ “Waayo, anigu waxaan ahay Eebbe, isma beddelo; sidaas daraaddeed wiilasha Yacquub lama baabbi’in. ⁷ Laga soo bilaabo maalmaha awowayaashii waxaad ka leexateen awaamirteyda oo ma aydnaan xajin. Iigu soo noqda, anna waan idiin soo noqon doonaa,” ayaa yiri Eebbe ciidammada. “Laakiin waxaad tidhaahdaan, ‘Sidee baan kuu soo noqon karnaa?’ ⁸ “Ma nin baa Eebbe dhici kara? Hase yeeshee waad i dhacdeen. Laakiin waxaad tidhaahdaan, ‘Sidee baan kuu dhacnay?’ Sadaqooyinka iyo allabariga. ⁹ Waxaad tihii kuwo habaaran, waayo, waad i dhacdeen, xataa quruun dhan. ¹⁰ Soo geliya sadaqooyinka oo dhan bakhaarka, si ay cunto ugu jirto gurigayga, oo hadda i tijaabiya,” ayaa yiri Eebbe ciidammada, “haddii aanan idiin furin daaqadaha samada oo aanan idiin soo daadinin barako, si aanay meel idiinku filnaan karin inaad qaadataan. ¹¹ Oo waxaan idiin canaanan doonaa baabbi’iyeha, oo ma baabbi’in doono midhaha dhulkiinna; sidoo kale geedkiinna canabka ah ma dhici doono midhihiisa ka hor wakhtiga beerta,” ayaa yiri Eebbe ciidammada. ¹² “Dhammaan quruumaha waxay idinku sheegi doonaan inaad tahay kuwo barakaysan, waayo, waxaad noqon doontaan dal farxad leh,” ayaa yiri Eebbe ciidammada. ¹³ “Erayadiinnu way igaga adkaadeen,” ayaa yiri Eebbe. “Hase yeeshee waxaad tidhaahdaan, ‘Maxaan kugu hadalnay wax badan oo kaa gees ah?’ ¹⁴ Waxaad tidhaahdeen, ‘Waa wax aan faa’iido lahayn in Eebbe loo adeego, iyo maxay faa’iido tahay inaan xajinnay awaamirtiisa iyo inaan ku soconnay murugo hortiisa Eebbe ciidammada?’ ¹⁵ Hadda waxaan u aragnaa kuwa isla weyn inay nasiib badan yihiin; runtii, kuwa sharka sameeya waa la sarraysiyaa, iyo kuwa Eebbe caqabad ku ah way baxsadaan.” ¹⁶ Markaas kuwa Eebbe ka cabsaday waxay inta badan isu sheegeen, oo Eebbe wuu maqlay oo dhegastay, oo waxaa hortiisa lagu qoray kitaab xusuus ah kuwa Eebbe ka cabsaday iyo kuwa magiciisa ka fikira. ¹⁷ “Oo iyagu waxay noqon doonaan kayga,” ayaa yiri Eebbe ciidammada, “maalinta aan ka dhigo jawharadayda, oo waxaan u naxariisan doonaa sida nin u naxariisto wiilkiisa u adeega.” ¹⁸ Markaas ayaad ku soo noqon doontaan oo kala garan doontaan xaq iyo sharka, inta u adeega Eebbe iyo inta aan u adeegin.

Malaakii

4 "Runtii, maalintaas waa imanaysaa, oo waxay u ololaysaa sida foorno; oo kuwa kibirka badan iyo kuwa shar-wadayaasha oo dhammu waxay noqon doonaan sida caws engegan, oo maalintaas imanaysaa way gubi doontaa," ayuu leeyahay Rabbiga Ciidamada, "iyaga oo aan xidid iyo laan midna uga tegin." ² Laakiin kuwa magacayga xushmeeya, qorraxda xaqnimadu waxay u soo bixi doontaa iyadoo bogsiiin ku leh baalashaheeda, oo waxaad u bixi doontaan oo ku ciyaari doontaan sida weylasha si fiican loo quudiyay. ³ Markaas waxaad ku tunaan kuwa sharka leh; waxay noqon doonaan

dambas hoosta caghiinna maalinta aan wax qabanayo," ayuu leeyahay Rabbiga Ciidamada. ⁴ "Xusuusta sharciga Muuse, addoonkayga, xukummada iyo amarada aan isaga ku amray Xoreeb oo dhan reer binu Israa'iil. ⁵ "Bal eega, waxaan idiin soo diri doonaa nebi Eliyaas hortii maalinta weyn oo cabsi leh ee Rabbiga ay timaado. ⁶ Isagu wuxuu qalbiyada aabbayaasha u jeedin doonaa carruurtooda, iyo qalbiyada carruurta aabbayaashooda; haddii kale, waxaan iman doonaa oo dhulka ku dhufan doonaa baabbi'in buuxda."

Matayos

1 Kani waa xisaabinta abtirsiinta Ciise Masiix, wiilka Daa'uud, wiilka Ibrahim: ² Ibraahim wuxuu dhalay Isxaaq, Isxaaqna wuxuu dhalay Yacquub, Yacquubna wuxuu dhalay Yahuudah iyo walaalihiis, ³ Yahuudah wuxuu dhalay Feres iyo Seerah, oo hooyadood ahayd Taamar; Feresna wuxuu dhalay Xesroon, Xesroonna wuxuu dhalay Raam, ⁴ Raam wuxuu dhalay Cammiinaadaab, Cammiinaadaabna wuxuu dhalay Naxshoon, Naxshoonna wuxuu dhalay Salmon, ⁵ Salmon wuxuu dhalay Booqas, oo hooyadiis ahayd Raaxab; Booqasna wuxuu dhalay Cobed, oo hooyadiis ahayd Ruud; Cobedna wuxuu dhalay Yesay, ⁶ Yesayna wuxuu dhalay Boqor Daa'uud. Daa'uudna wuxuu dhalay Sulaymaan, oo hooyadiis ahayd naagtii Uuriyah, ⁷ Sulaymaan wuxuu dhalay Reexabcaam, Reexabcaamna wuxuu dhalay Abiyyaah, Abiyyaahna wuxuu dhalay Aasaa, ⁸ Aasaan wuxuu dhalay Yehooshaafaad, Yehooshaafaadna wuxuu dhalay Yooraaam, Yooraaamna wuxuu dhalay Cusiyyaah, ⁹ Cusiyyaah wuxuu dhalay Yoothaam, Yoothaamna wuxuu dhalay Aaxaas, Aaxaasna wuxuu dhalay Xisqiyaah, ¹⁰ Xisqiyaah wuxuu dhalay Manaseh, Manasehna wuxuu dhalay Aamoon, Aamoonna wuxuu dhalay Yoosiyaah, ¹¹ Yoosiyaahna wuxuu dhalay Yekonyaah iyo walaalihiis xilligii la qixiyeey oo loo kaxaystay Baabuloon. ¹² Ka dib markii la qixiyeey oo loo kaxaystay Baabuloon: Yekonyaah wuxuu dhalay She'alti'eel, She'alti'eelna wuxuu dhalay Zerubbaabel, ¹³ Zerubbaabel wuxuu dhalay Abihuud, Abihuudna wuxuu dhalay Elyaaqjim, Elyaaqjimna wuxuu dhalay Azoor, ¹⁴ Azoor wuxuu dhalay Saadooq, Saadooqna wuxuu dhalay Akiim, Akiimna wuxuu dhalay Elyuud, ¹⁵ Elyuud wuxuu dhalay Elecaasaar, Elecaasaarna wuxuu dhalay Mattaan, Mattaanna wuxuu dhalay Yacquub, ¹⁶ Yacquubna wuxuu dhalay Yooseef, ninkii Maryan, oo Ciise ka dhashay, kan lagu magacaabo Masiix. ¹⁷ Sidaas daraaddeed abtirsiinta oo dhan laga soo bilaabo Ibrahim ilaa Daa'uud waxay ahaayeen afar iyo toban abtirsiin; laga soo bilaabo Daa'uud ilaa qixintii Baabuloon afar iyo toban abtirsiin; laga soo bilaabo qixintii ilaa Masiixa afar iyo toban abtirsiin. ¹⁸ Haddaba dhalashadii Ciise Masiix sidan bay ahayd: Markii hooyadiis Maryan loo meheriyeey Yooseef, ka hor intaanay isguursan, waxaa la ogaaday inay uur leedahay Ruuxa Quduuska ah. ¹⁹ Yooseef, ninkeedii, isagoo nin xaq ah oo aan doonaynin inuu ceebeyo, wuxuu go'aansaday inuu si qarsoodi ah u furo. ²⁰ Laakiin intuu arrintaas ka

fikirayay, malaa'igtii Eebbe ayaa riyo ugu muuqatay, oo ku tidhi, "Yooseef, ina Daa'uudow, ha ka baqin inaad Maryan naag ka dhigato, waayo, waxa ku dhex abuurmay waa Ruuxa Quduuska ah. ²¹ Waxay dhali doontaa wiil, oo waxaad u bixin doontaa magaca Ciise, waayo, dadkiisa ayuu dembiyadooda ka badbaadin doonaa." ²² Waxaas oo dhan waxay u dhaceen in la oofiyo wixii Eebbe ku hadlay nebiga: ²³ "Bal eeg, gabadh bikrad ah ayaa uuraaysan doonta oo dhali doonta wiil, oo waxay u bixin doonaan magaca Imaanueel," taasoo macnaheedu yahay "Eebbe waa inala jooga." ²⁴ Markii Yooseef hurdadii ka kacay, wuxuu yeelay sidii malaa'igtii Eebbe ku amartay, oo wuxuu Maryan ka dhigtay naagtiisii, ²⁵ laakiin isma ay guursan ilaa ay wiil dhashay; oo wuxuu u bixiyeey magaca Ciise.

2 Markii Ciise ku dhashay Beytlaxam oo Yahuudiya ah xilligii Boqor Herodos, sayiddoon ka yimid bari ayaa yimid Yeruusaalem, ² iyagoo leh, "Xaggee buu joogaa kii ku dhashay Boqorka Yuhuudda? Waxaan aragnay xiddigiisa markii uu soo baxay oo waxaan nimid inaan caabudno." ³ Markii Boqor Herodos maqlay, wuu dhibsaday, iyo Yeruusaalem oo dhan la jirta. ⁴ Wuxuu soo ururiyey wadaaddada sare iyo culimmada dadkii oo dhan, wuxuuna ka weyddiiyey meesha Masiixa lagu dhalan lahaa. ⁵ Waxay ku yidhaahdeen, "Beytlaxam oo Yahuudiya ah, waayo, sidaas ayaa nebigu qoray: ⁶ 'Adiga, Beytlaxam, oo dalka Yahuudah ah, ma tihid mid ugu yar madaxda Yahuudah; waayo, adiga waxaa kaa soo bixi doona hoggaamiye dadka Israa'iil ah oo aan daryeeli doono.'" ⁷ Markaasaa Herodos si qarsoodi ah u yeedhay sayiddoonkii, oo ka ogaaday xilligii saxda ahaa ee xiddigu soo baxay. ⁸ Wuxuu u diray Beytlaxam, oo wuxuu ku yidhi, "Taga oo si fiican u baadha ilmaha. Markaad heshaan, ii soo sheega, si aan aniguna u tago oo aan u caabudo." ⁹ Markay boqorka maqleen, way tageen, xiddigii ay arkeen markii uu soo baxay ayaa hor kacay ilaa uu istaagay meesha ilmaha joogay. ¹⁰ Markay arkeen xiddiga, aad bay ugu farheen farxad weyn. ¹¹ Markay guriga galeen, waxay arkeen ilmaha iyo hooyadiis Maryan, wayna u sujuudeen oo caabudeen. Markaasay furteen khasnadahoodii oo waxay u keeneen hadiyado dahab, foox, iyo malmal. ¹² Oo iyagoo riyo loogu digay inaanay Herodos ku noqon, waxay ku noqdeen dalkoodii jid kale. ¹³ Markay tageen dabadeed, malaa'igtii Eebbe ayaa riyo ugu muuqatay Yuusuf, oo ku tidhi, "Kac, oo qaado ilmaha iyo

Matayos

hooyadiis, oo u carar Masar. Halkaas joog ilaa aan kuu sheego, waayo, Herodos ayaa ilmaha doonaya inuu dilo.”¹⁴ Markaasaa Yuusuf kacay oo qaaday ilmaha iyo hooyadiis habeenkii, oo u baxay Masar,¹⁵ oo halkaas joogay ilaa dhimashadii Herodos. Tani waxay ahayd in la fuliyo wixii Eebbe ku hadlay nebiga, oo leh, “Masar ayaan wiilkayga ka soo wacay.”

¹⁶ Markii Herodos ogaaday in sayiddoonkii khiyaameeyeen, aad buu u cadhooday, oo wuxuu amar ku bixiyey in la dilo wiilasha Beytlaxam iyo hareeraheeda oo dhan, kuwaas oo laba sano jir iyo ka yar ah, sida uu ka bartay sayiddoonkii.¹⁷ Markaasaa waxaa la fuliye wixii uu nebiga Yeremyaah ku hadlay:¹⁸ “Cod baa laga maqlay Raamaah, baroor iyo oohin weyn, Raaxel oo u ooyaysa carruurteeda oo diidaysa in la qalbi qaboojiyo, maxaa yeelay, ma joogaan.”

¹⁹ Markii Herodos dhintay dabadeed, malaa’igti Eebbe ayaa riyo ugu timid Yuusuf isagoo Masar jooga,²⁰ oo ku tidhi, “Kac, oo qaado ilmaha iyo hooyadiis, oo tag dalka Israa’iil, waayo, kuwii ilmaha naftiisa doonayay way dhinteen.”²¹ Markaasaa Yuusuf kacay oo qaaday ilmaha iyo hooyadiis, oo tagay dalka Israa’iil.²² Laakiin markuu maqlay in Arkelaws ka talinayo Yahuudiya beddelkii aabbihiis Herodos, wuu ka baqay inuu halkaas tago. Oo isagoo riyo loogu digay, wuxuu u leexday gobolka Galili,²³ oo wuxuu tegey oo deggay magaalo la yidhaahdo Naasared. Tani waxay ahayd in la fuliyo wixii nebiyada ku hadlay: “Waxaa loogu yeedhi doonaa Naasari.”

3 Maalmahaas waxaa soo baxay Yooxanaa Baabtiisaha, isagoo wax ku waddinaya cidlada Yahuudiya,² oo leh, “Toobadkeena, waayo, boqortooyadii jannada waa dhow dahay.”³ Kanu waa kii nebi Isayas ku hadlay: “Cod baa ka yeedhaya cidlada, ‘Jidka Rabbiga diyaarsha, oo cidlada jid toosan u sameeya Ilaaheenna.’”⁴ Yooxanaa wuxuu xirnaa dhar laga sameeyey dhogorta geel iyo suun maqaar ah oo dhexda kaga duuban. Cuntadiisuna waxay ahayd qodax iyo malab duurjoog.⁵ Dadkii reer Yerusaleem, dhammaan Yahuudiya, iyo dhulka ku wareegsan Webiga Urdun oo dhan ayaa u soo baxay,⁶ waxayna isaga ku baabtiismeen Webiga Urdun, iyagoo qiranaya dembiyadooda.⁷ Markuu arkay Farisiintii iyo Sadukiintii badan oo u imanaya baabtiiska, wuxuu ku yidhi iyaga, “Idin dhashay

abeesooyin! Yaa idiin digay inaad ka carartaan cadhada imanaysa?”⁸ Midho toobad leh soo saara.⁹ Ha ku faanina inaad isku tidhaahdaan, ‘Waxaan leenahay Ibraahim oo aabbe noo ah.’ Waayo, waxaan idinku leeyahay Eebbe wuxuu dhagaxyadan uga kicin karaa Ibraahim carruur.¹⁰ Faaskii waa horayba u yaallaa xididka geedaha, oo geed kasta oo aan midho wanaagsan dhalin waa la gooyin doonaa oo dabka lagu tuuri doonaa.¹¹ “Anigu waxaan idinku baabtiisaa biyo oo calaamad u ah toobadda. Laakiin iga daba imanaya mid iga xoog badan, oo aanan istaahilin inaan u qaado kabo. Isagu wuxuu idinku baabtiisi doonaa Ruuxa Quduuska ah iyo dab.”¹² Qalabkiisa kala soocidda ayaa gacantiisa ku jira, oo wuxuu si fiican u nadiifin doonaa meeshii sarreenka, oo sarreenkiisana wuxuu ku ururin doonaa maqsinka, laakiin qashinka wuxuu ku gubi doonaa dab aan la demiin karin.”

¹³ Wakhtigaas Ciise wuxuu ka yimid Galili oo u yimid Webiga Urdun si uu Yooxanaa uga baabtiiso.¹⁴ Laakiin Yooxanaa ayaa isku dayay inuu ka horjoogsado, isagoo leh, “Anigu waxaan u baahanahay inaan adiga kaa baabtiiso, adiguna ma ii imanaysaa?”¹⁵ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Hadda sidaas ha ahaato; waa ku habboon tahay inaynu xaqnimada oo dhan sidan ku oofinno.” Markaasaa Yooxanaa oggolaaday.¹⁶ Markii Ciise la baabtiisay, markiiba biyaha ayuu ka soo baxay. Isla markiiba, samooyinku way u furmeen, oo wuxuu arkay Ruuxa Eebbe oo sida qoolley u soo degaya oo ku dul deggan.¹⁷ Cod baa samada ka soo yeedhay oo leh, “Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay, kaasaan ku faraxsanahay.”

4 Markaasaa Ciise waxaa Ruuxa ku kaxeeyey cidlada si uu ugu waajaho jirraabaadda Ibliska.² Markuu afartan maalmood iyo afartan habeen soomay dabadeed, ayuu gaajooday.³ Jirrabihii baa u yimid oo ku yidhi, “Haddaad tahay Wiilka Eebbe, amar ku sii dhagaxyadan inay kibis noqdaan.”⁴ Laakiin Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Waxaa qoran: ‘Ninku kibis keliya kuma noolaado, laakiin eray kasta oo ka soo baxa afka Eebbe.’”⁵ Markaasaa Iblisku wuxuu geeyey magaalada quduuska ah oo wuxuu ka dhigay inuu istaago meesha ugu sarraysa macbudka.⁶ Wuxuu ku yidhi, “Haddaad tahay Wiilka Eebbe, isku tuur hoos; waayo, waxaa qoran: ‘Malaa’igihisa ayuu amri doonaa adiga kugu saabsan, oo gacmahooday kugu qaadi doonaan, si aanay cagtaadu dhagax ugu

Matayos

dhicin.”⁷ Ciise ayaa ku jawaabay, “Waxaa kale oo qoran: ‘Eebbe Ilaahaaga ha jirrabina.’”⁸ Mar kale, Iblisku wuxuu geeyey buur aad u dheer oo tusay boqortooyooyinka dunida oo dhan iyo quruxdooda.⁹ Wuxuu ku yidhi, “Waxaan ku siin doonaa waxyaalahan oo dhan haddaad iigu dhacdo oo i caabuddo.”¹⁰ Markaasaa Ciise ku yidhi, “Iga tag, Shaydaan! Waayo, waxaa qoran: ‘Eebbe Ilaahaaga caabud, oo isaga keliya u adeeg.’”¹¹ Markaasaa Iblisku ka tegey, oo bal eeg, malaa’igihii baa u yimid oo u adeegeen.

¹² Markii Ciise maqlay in Yooxanaa la qabtay, ayuu u baxay Galili.¹³ Markuu ka tegey Naasared, ayuu tegey oo degay Kafarna’um, oo badda agteeda ah, oo ku taal dhulka Sebulun iyo Naftaali—¹⁴ si loo oofiyo wixii nebiyih Isayaah ku hadlay: ¹⁵ “Dhulka Sebulun iyo dhulka Naftaali, gobolka badda agteeda ah, Webi Urdun ka shishe, Galili ee quruumaha—¹⁶ dadkii ku fadhiyey gudcurka ayaa iftiin weyn arkay; kuwa ku fadhiyey dhulka hooska dhimashada, iftiin baa u dillaacay.”

¹⁷ Wakhtigaas ka dib, Ciise wuxuu bilaabay inuu wacdiyo, “Toobadkeena, waayo, boqortooyada jannada waa dhowdahay.”¹⁸ Markuu Ciise ku socday badda Galili, wuxuu arkay laba walaalo ah, Simoon oo la yidhaahdo Butros, iyo walaalkiis Andaros. Waxay ku tuurayeen shabaq badda, waayo, waxay ahaayeen kalluumeysato.¹⁹ Ciise ayaa ku yidhi, “Kaalaya, i soo raaca, oo waxaan idinka dhigi doonaa kalluumeysatada dadka.”²⁰ Markaasay markiiba shabaqoodii ka tageen oo raaceen isaga.²¹ Markuu sii socday, wuxuu arkay laba walaalo kale, Yacquub ina Sebedi, iyo walaalkiis Yooxanaa, oo doonidooda la joogay aabbahood Sebedi, oo hagaajinaya shabaqooda; wuuna ugu yeedhay.²² Markaasay markiiba ka tageen doontii iyo aabbahood, oo raaceen isaga.

²³ Ciise wuxuu ku wareegay Galili oo dhan, isagoo wax ku baraya sunagoggooda, oo ku wacdiyaya injiilka boqortooyada, oo bogsiiinaya cudur kasta iyo xanuun kasta oo dadka ku jira.²⁴ Wararkiisii baa ku faafay Suuriya oo dhan, oo waxay u keeneen dhammaan kuwa buka, kuwa la ildaran cudurro kala duwan iyo xanuunno daran, kuwa jinniyo qaba, kuwa suuxsan, iyo kuwa curyaanka ah; wuuna bogsiiyey.²⁵ Dad badan oo badan ayaa ka daba yimid Galili, Dekaboolis, Yerusaaalem, Yahuudiya, iyo Webi Urdun ka shishe.

5 Markii Ciise arkay dadkii badnaa, ayuu buur fuulay oo fadhiistay. Xertiisiina way u yimaadeen,² oo wuxuu bilaabay inuu baro, isagoo leh:

³ “Waxaa barakaysan kuwa ruux ahaan saboolka ah, waayo, boqortooyada jannada ayaa iyaga iska leh.”⁴ Waxaa barakaysan kuwa barooranaya, waayo, iyaga waa la qalbi qaboojin doonaa.⁵ Waxaa barakaysan kuwa dabacsan, iyaga ayaa dhaxli doona dhulka.⁶ Waxaa barakaysan kuwa u oomman xaqnimada, waayo, iyaga waa la dherjin doonaa.⁷ Waxaa barakaysan kuwa naxariista leh, waayo, iyaga waa loo naxariisan doonaa.⁸ Waxaa barakaysan kuwa qalbi daahiran leh, waayo, iyaga Eebbe ayay arki doonaan.⁹ Waxaa barakaysan kuwa nabadda sameeya, waayo, iyaga waxaa lagu magacaabi doonaa carruurta Eebbe.¹⁰ Waxaa barakaysan kuwa la silciyo xaqnimada aawadeed, waayo, boqortooyada jannada ayaa iyaga iska leh.

¹¹ Waxaa barakaysan tihiin marka dadku idin caayaan, idin silciyaan, oo si been ah wax kasta oo shar ah idinka sheegaan aniga aawaday.¹² Farxa oo reyreeya, waayo, abaalgudkiinna jannada waa weyn yahay; waayo, sidaas oo kale ayay u silciyeen nebiyadii idinka horreeyey.

¹³ Idinku waxaad tihiin cusbada dhulka. Laakiin haddii cusbadu dhadhankeeda lumiso, sidee baa dib loogu cusbayn karaa? Waxba uma tarayso, in la tuuro oo dadka cagta mariyaan mooyaane.¹⁴ Idinku waxaad tihiin iftiinka dunida oo dhan. Magaalo buur dul saaran lama qarin karo.¹⁵ Sidoo kale, dadku ma shitaan laambad oo ma hoos dhigaan weel, laakiin waxay saaraan meeshii loogu talagalay, oo waxay iftiimisaa dhammaan guriga.¹⁶ Sidaas oo kale, iftiinkiinna ha iftiimo hortooda, si ay u arkaan shuqulladiinna wanaagsan oo ay u ammaanaan Aabbihiin jannada ku jira.

¹⁷ Ha u malaynina inaan u imid inaan baabi’iyo Sharciga ama Nebiyadii; uma imaan inaan baabi’iyo laakiin inaan dhammeeyo.¹⁸ Runtii waxaan idinku leeyahay, ilaa jannada iyo dhulku ka gudbaan, xarafka ugu yar, xariiqda ugu yar, kama baabi’i doonaan Sharciga ilaa wax walba la fuliyo.¹⁹ Sidaa darteed, qof kasta oo ka taga mid ka mid ah amarradan ugu yar oo dadka bara inay sidaas sameeyaan waxaa lagu magacaabi doonaa midka ugu yar boqortooyada jannada, laakiin qof kasta oo

Matayos

ku dhaqma oo bara amarradan waxaa lagu magacaabi doonaa mid weyn boqortooyada jannada.²⁶ Waayo, waxaan idinku leeyahay, haddii xaqnimadiinnu aanay ka badnaan tan culimmada iyo Farrisinta, hubaal ma geli doontaan boqortooyada jannada.

²¹ Waad maqasheen in kuwii hore loo yidhi, 'Ha dilin, oo qof kasta oo dila wuxuu mutaysan doonaa xukun.'

²² Laakiin waxaan idinku leeyahay, qof kasta oo walaalkiis ama walaashiis u cadhooda wuxuu mutaysan doonaa xukun. Mar kale, qof kasta oo walaalkiis ama walaashiis ku yidhaahda, 'Raca,' wuxuu mutaysan doonaa maxkamadda. Oo qof kasta oo yidhaahda, 'Doqon baad tahay!' wuxuu mutaysan doonaa cadaabta ololaysa.²³ Sidaa darteed, haddii aad meheraddaada ku keento allabariga oo halkaas ku xusuusato in walaalkaa ama walaashaadu wax kaa tabanayaan, ²⁴ meheraddaada halkaas kaga tag hortooda allabariga. Marka hore, la heshiiso iyaga; ka dibna soo noqo oo meheraddaada keen. ²⁵ Si dhaqso leh ula heshiiso ninka kaa soo horjeeda ee kuugu yeedhaya maxkamadda. Samee intaad weli jidka ku jirto, ama ninka kaa soo horjeeda wuxuu ku siin doonaa xaakinka, xaakinkuna wuxuu ku siin doonaa sarkaalka, oo waxaa lagu tuuri doonaa xabsiga.²⁶ Runtii waxaan idinku leeyahay, kama bixi doontid ilaa aad ka bixiso lacagta ugu dambeysa.

²⁷ Waad maqasheen in la yidhi, 'Ha sinaysan.' ²⁸ Laakiin waxaan idinku leeyahay, qof kasta oo haweeney si damac leh u eegaa wuxuu horeba ugu sinaystay qalbigiisa. ²⁹ Haddii ishaada midig ay sababto inaad dembaabto, ka saar oo tuur. Waxaa kuu roon inaad lumiso qayb ka mid ah jidhkaaga intii jidhkaaga oo dhan lagu tuuri lahaa cadaabta.³⁰ Haddii gacantaada midig ay sababto inaad dembaabto, gooy oo tuur. Waxaa kuu roon inaad lumiso qayb ka mid ah jidhkaaga intii jidhkaaga oo dhan lagu tuuri lahaa cadaabta.

³¹ Waxaa la yidhi, 'Qof kasta oo naagtiisa fura waa inuu siiyo warqadda furriinka.' ³² Laakiin waxaan idinku leeyahay, qof kasta oo naagtiisa fura, sinada mooyaane, wuxuu ka dhigayaa inay sinayso, oo qof kasta oo guursada naag la furay wuxuu sinaystaa.

³³ Mar kale, waad maqasheen in kuwii hore loo yidhi, 'Ha jebin dhaartaada, laakiin u oofso Eebbe ballamadaada.' ³⁴ Laakiin waxaan idinku leeyahay, ha ku dhaaranina waxba: jannada maaha, waayo, waa

carshiga Eebbe; ³⁵ dhulka maaha, waayo, waa meeshii uu ku nastay; Yeruusaalelna maaha, waayo, waa magaalada Boqorka weyn. ³⁶ Ha ku dhaaranina madaxaaga, waayo, xataa hal timo maad ka dhigi kartid caddaan ama madow. ³⁷ Hadalkaagu ha ahaado, 'Haa, haa' ama 'Maya, maya'; wax intaas ka badan waa ka sharka.

³⁸ Waad maqasheen wax la yidhi, 'Il il baa lagu beddelaa, iligna ilig baa lagu beddelaa.' ³⁹ Laakiin waxaan idinku leeyahay, ha iska caabbin qof shar leh. Haddii qof ku dharbaaxo dhabankaaga midig, u jeedi midigta kale. ⁴⁰ Haddii qof doonayo inuu ku dacweeyo oo shaadhkaaga kaa qaato, isaga sii go'aaga sidoo kale. ⁴¹ Haddii qof ku qasbo inaad hal mayl la socoto, laba mayl la soco. ⁴² Siinaya qofka ku weydiista, hana u jeedsan qofka doonaya inuu kaa amaahdo.

⁴³ Waad maqasheen in la yidhi, 'Jeclow deriskaaga oo necebaw cadowgaaga.' ⁴⁴ Laakiin waxaan idinku leeyahay, cadowgiinna jeclaada oo u duceeya kuwa idin silciya, ⁴⁵ si aad ugu noqotaan carruurta Aabbihiin jannada ku jira. Wuxuu sababaa qorraxdiisa inay u soo baxdo kuwa shar leh iyo kuwa wanaagsanba, oo wuxuu roobka u diraa kuwa xaq ah iyo kuwa aan xaq ahaynba. ⁴⁶ Haddii aad jeclaataan kuwa idin jecel, maxaad abaal marin ah ku helayaan? Xataa kuwa cashuuraha qaadaa miyaanay sidaas oo kale samayn? ⁴⁷ Haddii aad salaataan kuwa idinka midka ah oo keliya, maxaad ka badinaysaan kuwa kale? Xataa dadka aan Yuhuudda ahayn miyaanay sidaas oo kale samayn? ⁴⁸ Sidaa darteed, ku dadaala inaad noqotaan kuwo kaamil ah sida Aabbihiin jannada ku jira oo kale.

6 "Iska jira inaad xaqnimadiinna dadka hortooda ku muujisaan si ay idiin arkaan; haddii kale, abaalmarin kama heli doontaan Aabbihiin ku jira jannada. ² "Sidaa darteed markaad wax siisaan masaakiinta, ha ku dhawaaqina turumbooyin, sida munaafiqiinta ku sameeyaan sunagogyada iyo waddooyinka, si ay dadka uga helaan ammaan. Runtii, waxaan idinku leeyahay, abaalmarintoodii way heleen. ³ Laakiin markaad wax siisaan kuwa baahan, si qarsoodi ah u sameeya, adigoon isha ku hayn naftaada, ⁴ si bixintiinnu ay u ahaato mid gaar ah. Markaas Aabbihiin, kan arka waxa si qarsoodi ah loo sameeyo, ayaa idin abaalmarin doona.

Matayos

⁵ “Markaad tukataan, ha noqonina sida munaafiqiinta, waayo, waxay jecel yihiin inay istaagaan oo ku tukadaan sunagogyada iyo geesaha waddooyinka si ay dadka uga muuqdaan. Runtii, waxaan idinku leeyahay, abaalmarintoodii way heleen. ⁶ Laakiin markaad tukataan, gala qolkaaga, albaabka xidh, oo u tuko Aabbahaaga, kan aan la arkin. Markaas Aabbihiin, kan arka waxa si qarsoodi ah loo sameeyo, ayaa idin abaalmarin doona. ⁷ Markaad tukataan, ha isticmaalina soo noqnoqod aan micne lahayn sida gaalada, waayo, waxay u malaynayaan in hadalkooda badan awgeed la maqlo. ⁸ Ha ku dayanin iyaga: Aabbihiin wuu ogyahay baahiyihiinna xitaa ka hor intaad weydiisaatan.

⁹ “Sidaan u tuko:

‘Aabbahayaga ku jira jannada, magacaaga ha la quduus yeelo, ¹⁰ boqortooyadaada ha timaado, doonistaada ha la sameeyo, dhulka sida ay jannada tahay. ¹¹ Maanta noogu keen kibistayada maalinlaha ah. ¹² Oo naga cafi dembiyadayada, sidaan u cafinno kuwa naga dembaaba. ¹³ Hana nagu ridin jirrabaadda, laakiin naga samatabbixi sharka.’ Waayo, adigaa leh boqortooyada, awoodda, iyo ammaanta, weligeed. Aamiin

¹⁴ Haddii aad dadka cafidaan marka ay idin dembaabaan, Aabbihiin ku jira jannada ayaa idin cafiyi doona. ¹⁵ Laakiin haddii aydnaan dadka cafin, Aabbihiinna idinma cafiyi doono.

¹⁶ “Markaad soomaan, ha noqonina kuwo murugo leh sida munaafiqiinta, waayo, waxay wejigooda u beddelaan si ay dadka ugu muujiyaan inay sooman yihiin. Runtii, waxaan idinku leeyahay, abaalmarintoodii way heleen. ¹⁷ Laakiin markaad soomaan, daryeela muuqaalkaaga adigoo madaxaaga saliid mariya oo wejigaaga dhaqa, ¹⁸ si ay soonkiinnu u noqon mid aan dadka u muuqan, laakiin keliya Aabbahaaga, kan aan la arkin; Aabbihiin, kan arka waxa si qarsoodi ah loo sameeyo, ayaa idin abaalmarin doona.

¹⁹ “Ha urursanina khasnadaha dhulka, halkaas oo ay cayayaanka iyo miridhku baabi’iyaan, iyo halka tuuggu jabsado oo xado. ²⁰ Halkaa beddelkeeda, urursada khasnadaha jannada, halkaas oo cayayaanka iyo miridhku aanay baabi’in, iyo halka tuuggu aanay jabsanin oo aanay xadin. ²¹ Waayo, meesha khasnadaahaagu joogaan, qalbigaaga ayaa sidoo kale joogi doona.

²² “Ilku waa laambadda jidhka. Haddii indhahaagu cad yihiin, jidhkaaga oo dhami wuxuu noqon doonaa mid iftiin leh. ²³ Laakiin haddii indhahaagu aanay cad ahayn, jidhkaaga oo dhami wuxuu noqon doonaa mugdi. Haddaba, haddii iftiinka kugu jira uu mugdi yahay, mugdigaasi waa weyn yahay! ²⁴ “Qofna laba sayid uma adeegi karo. Mid buu necbaan doonaa oo kan kalena wuu jeclaan doonaa, ama mid buu u heellan doonaa oo kan kalena wuu quudhsan doonaa. Ma adeegsan kartaan Eebbe iyo maal.

²⁵ “Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, ha ka welwelina noloshiinna, waxaad cuni doontaan ama cabi doontaan, ama jidhkiinna, waxaad xidhan doontaan. Noloshu miyaanay ka weynayn cuntada, jidhkuna ka weynayn dharka? ²⁶ Eeg shimbiraha cirka; ma beeraan, ma goostaan, ama ma kaydsadaan bakhaarro, haddana Aabbihiin ku jira jannada ayaa quudiya iyaga. Miyeydaan ka qiimo badnayn iyaga? ²⁷ Ma jiraa mid idinka mid ah oo, isagoo walbahaarsan, cimrigiisa hal saac ku kordhin kara? ²⁸ “Maxaad dharka uga welweshaan? Ka fiirsada sida ubaxa duurka u koraan. Ma shaqeeyaan, ma duubaan, ²⁹ haddana waxaan idinku leeyahay, xitaa Sulaymaan dhammaan quruxdiisii kuma labisan sida mid ka mid ah kuwaas. ³⁰ Haddii sidaas Eebbe u labiso cawska duurka, kaas oo maanta jira oo berrito dabka lagu tuuro, miyaanu idiin labisin karin—kuwa yar rumaysadka leh?

³¹ Sidaa darteed, ha ka welwelina, idinkoo leh, ‘Maxaan cunnaa?’ ama ‘Maxaan cabnaa?’ ama ‘Maxaan xidhanna?’ ³² Waayo, gaalada ayaa si xamaasad leh u raadiya waxyaalahan oo dhan, Aabbihiin ku jira jannada ayaa og inaad u baahan tihiin. ³³ Laakiin marka hore raadiya boqortooyadiisa iyo xaqnimadiisa, waxyaalahan oo dhan waa la idiin siin doonaa sidoo kale. ³⁴ Sidaa darteed, ha ka welwelina berri, waayo, berrito iskeed ayay u daryeeli doontaa. Maalin kasta dhibkeeda ayaa ku filan.

7 “Ha xukumin, si aan laguugu xukumin. ² Waayo, sidaad dadka u xukuntid, ayaa laguugu xukumi doonaa, iyo qiyaasta aad isticmaashid, ayaa laguugu qiyaasi doonaa. ³ Maxaad uga fiirsataa xabbadda ku jirta isha walaalkaa, adigoo aan ogaanin alwaaxda ku jirta ishaada? ⁴ Sidee baad walaalkaa ugu oran kartaa, ‘Ti ogolow inaan ka saaro xabbadda ishaada,’ iyadoo alwaax ku jirto ishaada? ⁵ Adiga munaafiq ahow, marka hore ka saar alwaaxda ishaada, markaas ayaaad si cad u arki doontaa inaad

Matayos

ka saarto xabbadda isha walaalkaa. ⁶ “Ha siinin waxa quduuska ah eeyaha, hana tuurin luulkiinna doofaarrada hortooda, si aysan ugu tunmin cagahooda, oo aysan ku jeedsan oo aysan idin jeexin.

⁷ “Weydii, waana lagu siin doonaa; doondoona, waadna heli doontaa; garaac, albaabkana waa lagu furi doonaa. ⁸ Waayo, qof kasta oo weydiista waa la siiyaa; kii doonaana waa helaa; kii garaacana waa loo furi doonaa. ⁹ Midkiin kee baa, haddii wiilkiisu kibis weydiisto, dhagax siin lahaa? ¹⁰ Ama haddii uu kalluun weydiisto, mas siin lahaa? ¹¹ Haddaba, idinka oo shar leh, haddii aad garanaysaan sida wax wanaagsan loogu siiyo carruurtiinna, intee ka badan ayaa Aabbihiin jannada ku jiraa siin doonaa wax wanaagsan kuwa isaga weydiista!

¹² Sidaa darteed, wax kasta oo aad doonaysaan in dadku idinku sameeyaan, idinkuna ku sameeya, waayo, taasi waa Sharciga iyo Nebiyada. ¹³ “Ka gala albaabka cidhiidhiga ah; waayo, ballaaran yahay albaabka, oo fidsan yahay jidka u horseeda halligaadda, oo badanaa waa kuwa ka gala. ¹⁴ Laakiin cidhiidhi yahay albaabka, oo ciriiri yahay jidka u horseeda nolosha, oo wax yar baa hela.

¹⁵ “Ka digtoonaada nebiyada beenta ah, kuwaas oo idiin yimaada iyagoo dharka idaha ku labisan, laakiin gudaha waa yeeyga baacsan. ¹⁶ Midhohooda ayaad ku garan doontaan. Dadku ma ka guraan canab geed qodax ah, ama berde geed qodax leh? ¹⁷ Sidoo kale, geed wanaagsan wuxuu soo saaraa miro wanaagsan, laakiin geed xun wuxuu soo saaraa miro xun. ¹⁸ Geed wanaagsan ma soo saaro miro xun, mana awoodo geed xun inuu soo saaro miro wanaagsan. ¹⁹ Geed kasta oo aan soo saarin miro wanaagsan waa la gooyaa oo dabka lagu tuuraa. ²⁰ Sidaas darteed, midhohooda ayaad ku garan doontaan.

²¹ “Qof kasta oo iigu yeedha, ‘Sayidow, Sayidow,’ ma geli doono boqortooyada jannada, laakiin keliya kuwa sameeya doonista Aabbahayga jannada ku jira.

²² Maalintaas, qaar badan ayaa iigu odhan doona, ‘Sayidow, Sayidow, miyaan ku sii faafin magacaaga, jinniyo ku saarin, oo mucjisooyin badan ku samayn magacaaga?’ ²³ Markaas ayaan ku odhan doonaa, ‘Waligay idin ma aqoon; iga taga, kuwa xumaanta ku dhaqma.’

²⁴ “Sidaa darteed, qof kasta oo maqla erayadaydan oo ku dhaqma waa sida nin caqli leh oo gurigiisa

dhagax ku dhisay. ²⁵ Roobkii wuu da’ay, fatahaadihii way yimaadeen, dabayluhuna way dhufteen oo gurigaas ku dhufteen; welise ma dhicin, maxaa yeelay, waxaa lagu dhisay dhagax. ²⁶ Laakiin qof kasta oo maqla erayadaydan oo aan ku dhaqmin waa sida nin nacas ah oo gurigiisa ciid ku dhisay. ²⁷ Roobkii wuu da’ay, fatahaadihii way yimaadeen, dabayluhuna way dhufteen oo gurigaas ku dhufteen, wuuna dhacay oo burbur weyn baa ku dhacay.”

²⁸ Markii Ciise dhammeeyey hadalladan, dadkii badnaa waxay la yaabeen waxbariddiisa; ²⁹ waayo, wuxuu wax u baray sida mid leh amar, oo aan ahayn sida culimaddooda.

8 Markii Ciise ka soo degay buurta, dad badan ayaa raacay. ² Nin baras qaba ayaa u yimid, hortiisa ku sujuuday, oo ku yidhi, “Sayidow, haddaad doonaysid, waad i nadiifin kartaa.” ³ Ciise gacantiisii ayuu fidiyey oo taabtay, isagoo leh, “Waan doonayaa; nadiifi.” Isla markiiba, baraskiisii waa la nadiifiyey. ⁴ Ciise ayaa ku amray, “Bal eeg, yaanad cidna u sheegin; laakiin tag, isu tusi wadaadka oo bixi hadiyadda Muuse amray, si ay ugu noqoto marag.”

⁵ Markii uu galay Kafarna’um, boqol-u-taliye ayaa u yimid, isagoo caawimaad doonaya. ⁶ Wuxuu yidhi, “Sayidow, addoonkaygu wuxuu guriga ugu jifaa curyaan, isagoo aad u silcaya.” ⁷ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Waan u imanayaa oo bogsiinayaa.” ⁸ Boqol-u-taliyihii ayaa ku jawaabay, “Sayidow, anigu ma istaahilo inaad saqafkayga hoostiisa soo gasho, laakiin eray keliya dheh, addoonkayguna wuu bogsan doonaa. ⁹ Waayo, aniguba waxaan ahay nin amar ku hoos jira, oo waxaan leeyahay askar hoos jooga. Mid baan ku idhaahdaa, ‘Tag,’ wuuna taga; mid kalena, ‘Kaalay,’ wuuna yimaadaa; addoonkayguna, ‘Sidan samee,’ wuuna sameeyaa.” ¹⁰ Markii Ciise maqlay, wuu la yaabay oo wuxuu ku yidhi kuwii raacay, “Runtii waxaan idinku leeyahay, ma aanan helin rumaysad sidan u weyn cidna Israa’iil. ¹¹ Waxaan idinku leeyahay, qaar badan ayaa ka iman doona bari iyo galbeed, waxayna la fadhiisan doonaan Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub boqortooyada jannada; ¹² laakiin kuwii asal ahaan loogu talagalay boqortooyada waxaa lagu tuuri doonaa gudcurka dibadda; meeshaas waxaa jiri doonta oohin iyo ilko jirriqsi.” ¹³ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi boqol-u-taliyihii, “Tag; sidaad u rumaysatay ayaa laguugu sameyn doonaa.” Addoonkiina isla markiiba waa bogsaday.

Matayos

¹⁴ Markii Ciise yimid guriga Butros, wuxuu arkay soddohdii Butros oo sariirta jiifta oo qandho qabta. ¹⁵ Wuxuu taabtay gacanteeda, qandhadiina way ka tagtay; markaasay kacday oo u adeegaysay. ¹⁶ Markii fiidkii la gaaray, waxay u keeneen kuwo badan oo jinniyo dhibeen, wuuna eray ku bixiyey jinniyadii oo dhan, oo wuxuu bogsiiyey dhammaan kuwa buka. ¹⁷ Tani waxay ahayd in la fuliyo ereyadii nebi Isaya ku hadlay:

“Wuxuu qaaday cudurraadeenna oo xambaartay xanuunno badan.”

¹⁸ Markii Ciise arkay dadkii hareerhiisa ku wareegsan, wuxuu amray in dhinaca kale ee badda loo gudbo. ¹⁹ Markaasaa macallin sharciga ah u yimid oo ku yidhi, “Macallinow, meel kasta oo aad tagto waan ku raaci doonaa.” ²⁰ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Dawacadu waxay leedahay godad iyo shimbiraha cirka waxay leeyihiin buulal, laakiin Wiilka Aadanahu meel uu madaxiisa dhigo ma leh.” ²¹ Mid kale oo xerta ka mid ah ayaa ku yidhi, “Sayidow, i oggolow inaan marka hore aabbahay aaso.” ²² Laakiin Ciise ayaa ugu jawaabay, “I raac, oo kuwa dhintay ha aaseen kuwooda dhintay.”

²³ Markii uu doonnida fuulay, xertiisii ayaa la raacday.

²⁴ Si kedis ah, duufaan xoog leh ayaa badda ka kacday, si ay doonnidii hirar ku daboolmeen; laakiin Ciise wuu hurday. ²⁵ Xertiisii ayaa u timid oo toosisay, iyadoo leh, “Na badbaadi, Sayidow; waan hallignaynaa!” ²⁶ Wuxuu ku yidhi, “Maxaad u baqaysaan, rumaysad yari?” Markaasuu kacay oo canaantay dabaylaha iyo badda, markaasay si buuxda u degeen. ²⁷ Raggii ayaa la yaabay oo yidhi, “Nin nooc ee ah ayaa kani yahay, in xataa dabaylaha iyo badduba ay addeecaan?”

²⁸ Markii uu dhinaca kale ee gobolka Gadareni yimid, laba nin oo jinniyo qabay ayaa la kulmay isagoo ka soo baxaya xabaalaha. Waxay ahaayeen kuwo aad u rabshad badan oo aan cidina jidkaas mari karin. ²⁹ Waxay qayliyeen, “Maxaad nooga rabtaa, Wiilka Eebbe? Ma halkan baad noogu timid inaad na silciso wakhtiga ka hor?” ³⁰ Meel aan ka fogayn, geel weyn oo doofaarro ah ayaa daaqayay. ³¹ Jinniyadii ayaa ka baryay, “Haddaad na saarto, na gee geela doofaarrada ah.” ³² Wuxuu ku yidhi, “Tag!” Markaasay ka soo baxeen oo galeen doofaarradii, geeliina oo dhan wuxuu ku orday buurta dhinaceeda ilaa badda oo ku halligmay biyaha. ³³ Raggii geela raacayay way

carareen, waxayna galeen magaalada oo wax walba ka warrameen, oo ay ku jiraan wixii ku dhacay nimankii jinniyadu qabeen. ³⁴ Markaasaa magaalada oo dhami u soo baxday inay la kulmaan Ciise; markay arkeen, waxay ka baryeen inuu ka tago gobolkooda.

9 Ciise wuxuu galay doonni, wuxuuna ka gudbay Badda Galiti, wuxuuna yimid magaaladiisii. ²

Niman baa u keenay nin curyaan ah oo sariir saaran. Markuu arkay iimaankooda, Ciise wuxuu ku yidhi ninkii curyaanka ahaa, “Niyad wanaag, wiilkaygiyow; dembiyadaadu waa la cafiyey.” ³ Markaasaa qaar ka mid ah culimadii waxay isku yidhaahdeen, “Ninkan waa caytamayaa!” ⁴ Laakiin Ciise, isagoo og fikir kooda, wuxuu yidhi, “Maxaad ugu haystaan fikrado xun qalbiyadiinna?” ⁵ Maxaa sahlan: in la yidhaahdo, ‘Dembiyadaadu waa la cafiyey,’ ama in la yidhaahdo, ‘Kac oo soco?’ ⁶ Laakiin si aad u ogaataan in Wiilka Aadanahu uu leeyahay amar uu ku cafiyo dembiyada dhulka!”—markaasuu ninkii curyaanka ahaa ku yidhi, “Kac, sariirtaada qaado oo gurigaaga tag.” ⁷ Ninkii wuu kacay oo gurigiisii ku noqday. ⁸ Markii dadkii badnaa arkeen, way wada yaabeen oo waxay ammaaneen Eebbe, kan dadka siiyey amar noocaas ah.

⁹ Markuu Ciise halkaas ka dhaqaaqay, wuxuu arkay nin la odhan jiray Matayos oo fadhiya miiska cashuuraha. Wuxuu ku yidhi, “I soo raac,” Matayosna wuu kacay oo wuu raacay. ¹⁰ Markii dambe, Ciise isagoo miiska guriga ku jiifa, cashuurqaadayaal badan iyo dembilayaal baa u yimid oo la fadhiistay isaga iyo xertiisii. ¹¹ Markii Farrisiintu arkeen, waxay xertiisii weyddiiyeen, “Maxay macallinkiinnu ula cunteeyaa cashuurqaadayaasha iyo dembilayaasha?” ¹² Markuu taas maqlay, Ciise wuxuu yidhi, “Ma aha kuwa caafimaadka qaba ee dhakhtar u baahan, laakiin kuwa buka. ¹³ Haddaad tagtaan oo barataan waxa ay ka dhigan tahay: ‘Waxaan jecelahay naxariis, mana jecli allabari.’ Waayo, uma aan iman inaan u yeedho kuwa xaq ah, laakiin dembilayaasha.”

¹⁴ Markaasaa xertii Yooxanaa u timid isaga oo weyddiiisay, “Maxay annaga iyo Farrisiintu u soomnaa marar badan, laakiin xertiinnu ma soomaan?” ¹⁵ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Ma barooran karaan martida arooska intuu la joogo? Waqtigu wuu iman doonaa markii arooska laga qaadi doono, markaasay soomi doonaan. ¹⁶ “Ninna ma tolo maro cusub oo aan cidhiidhi ahayn dhar duug ah, waayo, tolkuna wuu ka

Matayos

go'i doonaa dharka, oo jeexjeexu wuu ka sii dari doonaa. ¹⁷ Sidoo kale, dadku ma shubaan khamri cusub weelal duug ah. Hadday sidaas sameeyaan, weelashu way dillaaci doonaan, khamriguna wuu daadan doonaa, weelashuna way halligmi doonaan. Halkii, waxay khamri cusub ku shubaan weelal cusub, oo labaduba way wada ilaalin doonaan."

¹⁸ Markuu hadlayay, waxaa u yimid hoggaamiye sunagoo oo u sujuuday, isagoo leh, "Gabadhaydii hadda way dhimatay. Laakiin kaalay oo gacantaada saar, wayna noolaan doontaa." ¹⁹ Ciise wuu kacay oo la socday isaga iyo xertiisii. ²⁰ Markaas, naag laba iyo toban sano dhiigbaxaysay ayaa gadaashiisa timid oo taabatay cidhifka dharkiisa. ²¹ Waxay isku tidhi, "Haddii aan taabto dharkiisa, waan bogsan doonaa." ²² Markuu jeestay oo arkay, Ciise wuxuu ku yidhi, "Niyad wanaag, gabadhayda; iimaankaagu wuu ku bogsiyey." Naagtiina isla markiiba way bogsatay. ²³ Markuu Ciise yimid gurigii hoggaamiyaha sunagogga oo arkay kuwa foorida ciyaaraya iyo dadkii buuqa badnaa, ²⁴ wuxuu yidhi, "Baxa; gabadhu ma dhiman laakiin way huruddaa." Wayna ku qosleen isaga. ²⁵ Markii dadkii dibadda loo saaray, ayuu galay, gabadhii gacanta qabtay, wayna kacday. ²⁶ Wararkii ku saabsan ayaa ku faafay gobolkii oo dhan.

²⁷ Markuu Ciise meeshaas ka tagay, laba nin oo indho la' ayaa raacay, iyagoo qaylinaya, "Nagu naxariiso, Wiilka Daa'uudow!" ²⁸ Markuu guriga galay, nimankii indhaha la'aa ayaa u yimid, wuxuuna weyddiiyey, "Ma rumaysan tihiin inaan awood u leeyahay inaan sameeyo tan?" Waxay ku jawaabeen, "Haa, Sayidow." ²⁹ Markaasuu indhahooda taabtay oo yidhi, "Ha idiin noqoto sida iimaankiinnu yahay"; ³⁰ indhahoodiina waa la soo celiyey. Ciise si adag ayuu ugu digay, "Hubi inaan cidna ogaannin tan." ³¹ Si kastaba ha ahaatee, way baxeen oo warkii isaga ku saabsan ayay ku faafiyeen gobolkii oo dhan.

³² Markay baxayeen, waxaa loo keenay nin jinni qaba oo aan hadli karin Ciise. ³³ Markii jinnigu baxay, ninkii carrabka la'aa wuu hadlay. Dadkii badnaa way yaabeen oo waxay yidhaahdeen, "Wax sidan oo kale ah weligood laguma arag Israa'iil." ³⁴ Laakiin Farrisintu waxay yidhaahdeen, "Jinniyada ayuu ku saaraa madaxda jinniyada."

³⁵ Ciise wuxuu maray magaalooyinkii iyo tuulooyinkii oo dhan, isagoo wax ku baraya sunagoggooda, wacdinaaya injiilka boqortooyada, oo bogsiinaya

codur kasta iyo xanuun kasta. ³⁶ Markuu arkay dadkii badnaa, ayuu u naxariistay, maxaa yeelay, waxay ahaayeen kuwo dhibban oo aan caawimo lahayn, sida ido aan adhijir lahayn. ³⁷ Markaasuu xertiisii ku yidhi, "Goosashadu waa badan tahay, laakiin shaqaaluhu waa yar yihiin. ³⁸ Sidaa darteed, weyddiista Sayidka goosashada inuu shaqaale u soo diro beertiisa goosashada."

10 Ciise wuxuu isu yeedhay laba-iyto-bankii xertiisa ahaa, oo wuxuu siiyey amar ay ku saaraan jinniyada wasakhda ah, oo ay ku bogsiyaan codur kasta iyo jirro kasta. ² Kuwani waa laba-iyto-bankii rasuul: marka hore, Simoon oo lagu yaqaan Butros, iyo walaalkiis Andaros; Yacquub ina Sebedi, iyo walaalkiis Yooxanaa; ³ Filibos iyo Bartolomayos; Toomas iyo Matayos oo ahaa cashuurqaade; Yacquub ina Alfayos, iyo Taddayos; ⁴ Simoon Kan'aana, iyo Yuudas Iskariyod oo markii dambe khiyaanay.

⁵ Laba-iyto-bankaas Ciise wuxuu u diray isagoo leh tilmaamaha soo socda: "Ha gelina jidka dadka aan Yuhuudda ahayn, hana gelina magaalada reer Samaariya; ⁶ laakiin u taga idaha lumay ee reer binu Israa'iil. ⁷ Markaad tagtaan, ku wacdiya farriintan: 'Boqortooyada jannada waa dhow dahay.' ⁸ Bogsiya kuwa buka, sara kiciya kuwii dhintay, nadiifiya kuwa baraska qaba, saara jinniyada. Si bilaash ah baad ku hesheen, si bilaash ahna u bixi. ⁹ Ha urursanina dahab, qalin, ama naxaas loogu talagalay suumanka lacagta— ¹⁰ hana qaadanina boorso safarka, ama dhar dheeraad ah, ama kabo, ama ul; waayo, shaqaalaha wuxuu istaahilaa quutadiisa.

¹¹ Magaalo ama tuulo kasta oo aad gashaan, ka raadiya qof istaahila oo jooga gurigiisa ilaa aad ka tagtaan. ¹² Markaad guriga gashaan, salaama. ¹³ Haddii gurigu istaahilo, nabaddiinna ha ku dul degto; haddii uusan istaahilin, nabaddiinna ha idiin soo noqoto. ¹⁴ Haddii qof idin soo dhoweyn waayo ama aan dhagaysan hadalkiinna, ka taga gurigaas ama magaaladaas oo iska tumo siigada cagihiiinna. ¹⁵ Runtii waxaan idinku leeyahay, Sodom iyo Gomora ayaa maalinta xukunka u fududaan doonta magaaladaas.

¹⁶ "Bal eega, waxaan idiin dirayaa sida ido dhexda yeeyda; sidaas darteed ahaada sida abeesooyinka oo kale oo caqli badan iyo sida qoolleyda oo kale oo aan waxba galabsan. ¹⁷ Dadkana ka digtoonaada;

Matayos

waxay idin dhiibi doonaan golayaasha maxalliga ah waxayna idinku karbaashi doonaan sunagoggooda. ¹⁸ Waxaa la idiin keeni doonaa madaxda iyo boqorrada hortooda aniga aawaday, si ay ugu noqoto markhaati iyaga iyo dadka aan Yuhuudda ahayn. ¹⁹ Laakiin marka la idiin xiro, ha ka welwelina sida ama waxaad ku hadli doontaan; waayo, waxaad ku hadli doontaan waxaa la idiin siin doonaa wakhtigaas. ²⁰ Waayo, idinku ma aha inaad ku hadashaan, laakiin Waa Ruuxa Aabbihiiin oo idinku hadli doona.

²¹ “Walaal ayaa walaalkiis u dhiibi doona dhimasho, aabbena wuxuu u dhiibi doonaa ilmihiisa; carruurta ayaa waalidkood ku kici doona oo dilid ku samayn doona. ²² Waxaa la idin necbaan doonaa dad oo dhan magacayga aawadiis, laakiin kii u adkaysta ilaa dhammaadka ayaa badbaadi doona. ²³ Markaad dhibaato la kulantaan meel, u guura meel kale. Runtii waxaan idinku leeyahay, ma dhammayn doontaan magaaloyinka Israa’iil ka hor intaan Wiilka Aadanahu imaan.

²⁴ “Xertiisu kama sarreeyo macallinkiisa, mana aha addoonkiisu ka sarreeyo sayidkiisa. ²⁵ Waxaa ku filan xertiisa inuu la mid noqdo macallinkiisa, iyo addoonkiisu inuu la mid noqdo sayidkiisa. Haddii ay madaxa guriga ugu yeedheen Beelzebul, intee ka badan ayay xubinaha gurigiisa u xumaan doonaan!

²⁶ “Sidaas darteed ha ka baqina iyaga, waayo, wax qarsoon ma jiro oo aan la muujin doonin, ama wax qarsoon oo aan la ogaan doonin. ²⁷ Waxaan idinku leeyahay mugdiga, iftiinka ku hadla; waxa dhagta laguugu sheegay, saqafka guryaha ka dhawaaq. ²⁸ Ha ka baqina kuwa jidhka dila laakiin aan nafta dili karin. Halkii, ka baqa Kan nafta iyo jidhkaba ku halligi kara cadaabta. ²⁹ Lama iibiyo laba shimbirood oo yaryar lacag yar? Si kastaba ha ahaatee midkoodna dhulka ma dhici doono idinka oo aan Aabbihiiin ogeyn. ³⁰ Xataa timaha madaxiinna oo dhamai waa la tiriyey. ³¹ Sidaas darteed ha baqina; waxaad ka qiimo badan tihiin shimbiri badan.

³² “Qof kasta oo i qirta hortiisa dadka, aniguna waxaan qiran doonaa hortiisa Aabbahay oo jannada ku jira. ³³ Laakiin kii i diida hortiisa dadka, aniguna waan diidi doonaa hortiisa Aabbahay oo jannada ku jira.

³⁴ “Ha u malaynina inaan nabad u keenay dhulka; nabad ma aanan keenin, laakiin seef. ³⁵ Waayo, waxaan u imid inaan

wiil ka dhigo aabbihiiis, gabadhna hooyadeed, iyo gabadh-soddohna hooyadeed; ³⁶ cadowga qofna waxay noqon doonaan xubnaha gurigiisa.

³⁷ “Haddii qof uu aabbihiiis ama hooyadiis iga jeclaanayo, ma istaahilo; haddii qof uu wiilkiisa ama gabadhiisa iga jeclaanayo, ma istaahilo. ³⁸ Kii aan qaadan iskutallaabta oo aan i raacin ma istaahilo. ³⁹ Kii doonaya inuu naftiisa badbaadiyo waa lumin doonaa, kii naftiisa iga lumiya aawadayna waa heli doonaa.

⁴⁰ “Qof kasta oo idin soo dhoweeya waa i soo dhoweeyaa, qof kasta oo i soo dhoweeyana waa soo dhoweeyaa kan i soo diray. ⁴¹ Qof kasta oo soo dhoweeya nebi sababtoo ah waa nebi, wuxuu heli doonaa abaalgudka nebi, qof kasta oo soo dhoweeya qof xaq ah sababtoo ah waa xaq, wuxuu heli doonaa abaalgudka qof xaq ah. ⁴² Haddii qof uu xataa koob biyo qabow ah siiyo mid ka mid ah kuwa yaryar oo xertayda ah, runtii waxaan idinku leeyahay, qofkaas abaalgudkiisa ma seegi doono.”

11 Markii Ciise dhammeeyey baridda laba-iyotobankii xertiisa, ayuu halkaas ka dhaqaaqay si uu wax u baro oo ugu wacdiyo magaaloyinkooda.

² Yaxya isagoo xabsi ku jira, ayuu maqlay shuqulladii Masiixa, wuxuuna diray xertiisii ³ si ay u weyddiiyaan, “Ma adigaa kan imanaya, mise mid kale ayaan sugnaa?” ⁴ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Dib ugu noqo oo Yaxya uga warraama waxaad maqashaan oo aragtaan: ⁵ Indhoolayaashu wax bay arkaan, curyaamiintuna way socdaan, kuwa baraska qaba waa la nadiifiyaa, dhegoolayaasha way maqlaan, kuwii dhintayna waa la sara kiciyaa, warka wanaagsan ayaa masaakiinta loo sheegayaa. ⁶ Waxaa barakaysan cid alla ciddii aan iga xumaan.”

⁷ Markii xertii Yaxya ay ka tageen, Ciise wuxuu bilaabay inuu dadkii ku soo ururay ka hadlo Yaxya: “Maxaad u baxdeen inaad cidlada ku aragtaan? Ma usha dabayshu ruxdo? ⁸ Haddii kale, maxaad u baxdeen inaad aragtaan? Ma nin dhar jilicsan xidhan? Maya, kuwa dhar jilicsan xidhan waxay joogaan qasriyada boqorrada. ⁹ Laakiin maxaad u baxdeen inaad aragtaan? Ma nebi? Haa, waxaan idinku leeyahay, iyo in ka badan nebi. ¹⁰ Kanu waa kii Gorniinka lagu sheegay: Bal eeg, waxaan kuu soo dirayaa rasuulkayga hortaa, kaasoo jidkaaga kuu diyaarin doona. ¹¹ Runtii waxaan idinku leeyahay,

Matayos

kuwa haweenka dhashay kama soo bixin mid ka weyn Yaxya Baabtiisaha; hase ahaatee, kii ugu yar boqortooyada jannada ayaa ka weyn isaga. ¹² Laga soo bilaabo maalintii Yaxya Baabtiisaha ilaa hadda, boqortooyada jannada waxaa loo soo maray xoog, dad xoog lehna waxay ku qabsadaan xoog. ¹³ Waayo, nebiyada oo dhan iyo sharcigu waxay ka hadleen waxa iman doona ilaa Yaxya. ¹⁴ Haddii aad diyaar u tihiin inaad aqbashaan, isagu waa Eliyaas kii iman lahaa. ¹⁵ Kii dhego leh ha maqlo. ¹⁶ “Maxaan jiilkaas la mid dhihi doonaa? Waxay la mid yihiin carruur suuqyada fadhiga, oo kuwa kale u yeedhaya:

¹⁷ *‘Waxaan idiin tumay biibiile, mana aydnaan cayaareen; waxaan qaaday hees murugo leh, mana aydnaan ooyin.’*

¹⁸ Waayo, Yaxya ma uusan iman isagoo wax cunaya ama cabbaya, waxayna leeyihiin, ‘Jinni baa ku jira.’ ¹⁹ Wiilka Aadanahu wuxuu yimid isagoo wax cunaya oo cabbaya, waxayna leeyihiin, ‘Bal eeg, waa calooshiis cun iyo sakhraamiye, saaxiibka cashuurqaadayaasha iyo dembilayaasha.’ Hase ahaatee, xigmadda waxaa lagu caddeeyaa shuqulladeeda.”

²⁰ Markaasaa Ciise bilaabay inuu canaanto magaaloyinkii ugu badnaa mucjisooyinkiisa, maxaa yeelay, tobad ma ay keenin. ²¹ “Shalay baa idin leh, Korasiin! Shalay baa idin leh, Beytsayda! Waayo, haddii mucjisooyinka idinku dhacay lagu sameeyey Turos iyo Siidoon, horey bay tobad ugu keeni lahaayeen dhar joonyad ah iyo dambas. ²² Laakiin waxaan idinku leeyahay, maalinta xisaabta waxaa Turos iyo Siidoon u fududaan doonta idinka. ²³ Adiguna, Kafarna’um, ma jannadaad kor ugu qaadi doontaa? Maya, waxaad hoos ugu degi doontaa Haades. Waayo, haddii mucjisooyinka idinku dhacay lagu sameeyey Sodom, ilaa maantadan waxay ahaan lahayd. ²⁴ Laakiin waxaan idinku leeyahay, maalinta xisaabta waxaa Sodom u fududaan doonta idinka.”

²⁵ Wakhtigaas Ciise wuxuu yidhi, “Waan ku ammaanaa, Aabbow, Rabbiga samada iyo dhulka, maxaa yeelay, waxaad waxyaalahan ka qarisay kuwa caqliga leh iyo kuwa caqli badan, oo waxaad u muujisay carruurta yaryar. ²⁶ Haa, Aabbow, waayo, tani waxay ku faraxday aragtidaada. ²⁷ Wax walba waxaa ii dhiibay Aabbahay. Ninna ma yaqaan Wiilka aan Aabbaha ahayn, ninna ma yaqaan Aabbaha aan Wiilka ahayn iyo kuwa Wiilku doorto inuu u muujiyo.

²⁸ “Ilaa ii kaalaya, kulligiin kuwa daallan oo culaabta culus sita, anna waan idin nasin doonaa. ²⁹ Qaata harqoodkayga oo iga barta, waayo, waxaan ahay mid khafiif ah oo qalbi hooseeya, oo waxaad naftaada ka heli doontaan nasasho. ³⁰ Waayo, harqoodkayga waa fudud yahay, culaabayduna waa khafiif.”

12 Waqtigaas Ciise wuxuu ku socday beeraha sarreenka maalinta Sabtida, xertiisiina, oo gaajaysan, waxay bilaabeen inay goostaan madaxyo sarreen ah oo ay cunaan. ² Markii Farrisintu taas arkeen, waxay ku yidhaahdeen, “Bal eeg, xertiinnu waxay samaynayaan wixii aan sharciga ahayn maalinta Sabtida.” ³ Wuxuu ugu jawaabay, “Miyaadan akhriyin wixii Daa’uud sameeyey markuu isaga iyo saaxiibbadiis gaajooday? ⁴ Wuxuu galay gurigii Eebbe, waxayna cuneen kibistii quduuska ahayd, taas oo aan sharciga u ahayn inuu isaga ama saaxiibbadiis cunaan, laakiin kaliya wadaaddada. ⁵ Ama miyaadan akhriyin sharciga in wadaaddada macbudka ay ku xadgudbaan Sabtida, haddana ay yihiin kuwo aan waxba galabsan? ⁶ Si kastaba ha ahaatee, waxaan idinku leeyahay, wax ka weyn macbudka ayaa halkan jooga. ⁷ Haddii aad fahmi lahaydeen waxa ay tani ka dhigan tahay: ‘Waxaan doonayaa naxariis, ee ma aha allabari,’ ma aad xukumi lahaydeen kuwa aan waxba galabsan. ⁸ Waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu leeyahay amar uu ku sarreeyo Sabtida.”

⁹ Markuu halkaas ka dhaqaaqay, wuxuu galay sunagoggooda. ¹⁰ Gudaha waxaa joogay nin gacantiisu qallalan tahay. Waxay Ciise weyddiiyeen, “Ma sharcibaa in la bogsiiyo maalinta Sabtida?” si ay ugu eedeeyaan. ¹¹ Wuxuu ku yidhi, “Haddii midkiin uu leeyahay ido oo ay god ku dhacdo maalinta Sabtida, miyaanu qabanayn oo soo saaraynin? ¹² Gofka intee le’eg ayuu ka qiimo badan yahay ido! Sidaas darteed, samaynta wanaagga maalinta Sabtida waa sharcibaa.” ¹³ Markaasuu ninkii ku yidhi, “Gacantaada soo taag.” Wuu soo taagay, wayna bogsatay, sida gacanta kale oo kale. ¹⁴ Laakiin Farrisintii way baxeen oo waxay ka tashadeen sidii ay isaga u burburin lahaayeen.

¹⁵ Markuu taas ogaaday, Ciise halkaas ayuu ka dhaqaaqay. Dad badan ayaa raacay, wuuna wada bogsiiyey, ¹⁶ wuxuuna ku amray inayna sheegin cidda uu yahay. ¹⁷ Tani waxay ahayd in la fuliyo wixii uu nebi Isayos ku hadlay:

Matayos

¹⁸ “Bal eega, Addoonkayga aan doortay, Midka aan jeclahay ee naftaydu ku faraxsan tahay; Waxaan dul saaray Ruuxayga, wuxuu caddaalad u keeni doonaa quruumaha.” ¹⁹ Isagu ma dooddi doono mana qaylin doono; cidna codkiisa maqli mayso waddooyinka.” ²⁰ Qoryo jaban ma jebin doono, iyo dhimbil qiiqaysa ma damin doono, ilaa uu caddaaladda guul ka dhigo. ²¹ Magaciisa, quruumaha waxay ku rajo weynaan doonaan.”

²² Markaas waxaa Ciise loo keenay nin jinni qaba oo indha la'aan iyo carrab la'aan ah, wuuna bogsiiyey, si uu ninku u hadlo oo u arko. ²³ Dhammaan dadkii way la yaabeen oo waxay yidhaahdeen, “Kani ma Wiilkii Daa'uud baa?” ²⁴ Laakiin markii Farrisiiintu taas maqleen, waxay yidhaahdeen, “Ninkan wuxuu jinniyada ku saaraa oo keliya Beelzebul, madaxda jinniyada.” ²⁵ Ciise isagoo og fikirradooda, wuxuu ku yidhi, “Boqortooyo kasta oo isku qaybsan waa baabba'aysaa, iyo magaalo kasta ama guri kasta oo isku qaybsan ma istaagi doono. ²⁶ Haddii Shaydaan Shaydaan saaro, isagu waa isku qaybsan yahay. Haddaba boqortooyadiisu sidee bay u istaagi kartaa? ²⁷ Haddii aan jinniyada ku saaro Beelzebul, wiilashiinnu yaa ku saaraa? Sidaa darteed, iyagu waxay noqon doonaan xaakinnadiinna. ²⁸ Laakiin haddii aan jinniyada ku saaro Ruuxa Eebbe, markaas boqortooyada Eebbe dhab ahaan way idinku soo gaadhay. ²⁹ Ama sidee qof u geli karaa guriga nin xoog leh oo u qaadi karaa alaabtiisa haddaanu marka hore ninka xoogga leh xidhin? Markaas ayuu gurigiisa dhici karaa. ³⁰ Kii aan ila jirin waa iga soo horjeedaa, kii aan ila ururinina waa kala firdhiyaa.

³¹ Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, dembi kasta iyo cay kasta waa la cafiyi karaa, laakiin cayda Ruuxa lama cafin doono. ³² Kii hadal ka geysta Wiilka Aadanaha waa la cafiyi doonaa, laakiin kii Ruuxa Quduuska ah ka geysta lama cafin doono, tan iyo wakhtigan iyo kan iman doona toona.

³³ Geed wanaagsan beera, midhihiisuna waa wanaagsan yihiin; ama geed xun ka tag, midhihiisuna waa xun yihiin, waayo, geed waxaa lagu gartaa midhihiisa. ³⁴ Idinku abeesooyin dhalay, sidee baad, idinkoo shar leh, wax wanaagsan u odhan kartaan? Waayo, afku wuxuu ku hadlaa wixii qalbigu ka buuxo.

³⁵ Qof wanaagsan wuxuu keenaa wax wanaagsan oo ka soo baxa wixii wanaagsan ee ku kaydsan isaga, qof shar lehna wuxuu keenaa wax shar leh oo ka soo baxa wixii shar leh ee ku kaydsan isaga. ³⁶ Laakiin

waxaan idinku leeyahay, qof kastaa waa inuu maalinta xisaabta ka jawaabaa eray kasta oo aan fiicnayn oo uu ku hadlay. ³⁷ Waayo, erayadiinna ayaad ku xukumi doontaan inaad xaq tahay, erayadiinna ayaadna ku xukumi doontaan inaad dembi leedahay.”

³⁸ Markaas qaar ka mid ah culimmadii iyo Farrisiiintii ayaa u yimid, iyagoo leh, “Macallinow, waxaan dooneynaa inaan calaamad kaa aragno.” ³⁹ Wuxuu ugu jawaabay, “Jiil shar leh oo sinaysta ayaa calaamad dalbada! Laakiin midna lama siin doono calaamadda nebiga Yoonis mooyaane.” ⁴⁰ Waayo, sidii Yoonis saddex maalmood iyo saddex habeen ku jiray caloosha kalluun weyn, sidaas oo kale Wiilka Aadanahu wuxuu saddex maalmood iyo saddex habeen ku jiri doonaa qalbiga dhulka. ⁴¹ Ragga Nineweh waxay maalinta xisaabta la istaagi doonaan jiilkan oo xukumi doonaan; waayo, waxay toobad keeneen markii Yoonis wax u wacdiye, haddana wax ka weyn Yoonis ayaa halkan jooga. ⁴² Boqoradda Koonfureed waxay maalinta xisaabta la istaagi doontaa jiilkan oo xukumi doontaa; waayo, waxay ka timid dhulalka dhamaadkooda si ay u maqasho xigmadda Sulaymaan, haddana wax ka weyn Sulaymaan ayaa halkan jooga.

⁴³ Marka ruux wasakh leh qof ka baxo, wuxuu dhex maraa meelaha engengan isagoo raadinaya nasasho mana helo. ⁴⁴ Markaasuu yidhaahdaa, ‘Gurigaygii aan ka imid ayaan ku noqon doonaa.’ Markuu yimaado, wuxuu helaa guriga oo madhan, nadiif ah, oo hagaagsan. ⁴⁵ Markaasuu tagaa oo wuxuu la yimaadaa toddoba ruux oo kale oo ka sii shar badan, wayna galaan oo halkaas degganaanayaan. Xaaladda ugu dambaysa ee qofkaasina waxay ka sii daran tahay tii hore. Sidaasay noqon doontaa jiilkan shar leh.”

⁴⁶ Intuu weli dadkii la hadlayay, hooyadiis iyo walaalihiis waxay taagnaayeen dibadda, iyagoo doonaya inay la hadlaan. ⁴⁷ Qof baa u sheegay, “Hooyadaa iyo walaalahaagu waxay taagan yihiin dibadda, iyagoo doonaya inay kula hadlaan.” ⁴⁸ Wuxuu ugu jawaabay kii u sheegay, “Yaa hooyaday ah, yaase walaalahay ah?” ⁴⁹ Isagoo xertiisa u tilmaamaya, wuxuu yidhi, “Kuwani waa hooyaday iyo walaalahay. ⁵⁰ Waayo, kii sameeya doonista Aabbahayga jannada ku jira, kaasaa runtii ah walaalkay, walaashay, iyo hooyaday.”

13 Maalintaas qudheeda Ciise wuxuu ka tegey gurigii oo fadhiistay badda agteeda. ² Dad badan ayaa isugu soo baxay hareerhiisa, markaasuu dooni fuulay oo fadhiistay, dadkiina waxay taagnaayeen xeebta. ³ Waxyaalo badan ayuu masalooyin ugu hadlay, isagoo leh: “Ka fiirsada beerreyga baxay inuu wax beero. ⁴ Markuu beeray, qaar ka mid ah abuurkii ayaa jidka ku dhacay, shimbirhiina way yimaadeen oo cuneen. ⁵ Qaar kalena waxay ku dhaceen meelo dhagax ah, halkaas oo aan carro badan lahayn. Waxay si dhaqso ah u baxeen maxaa yeelay carro yar bay ahayd. ⁶ Laakiin markay qorraxdu soo baxday, way gubteen, oo iyagoo aan xidid lahayn ayay engegeen. ⁷ Abuur kale wuxuu ku dhacay qodxan dhexdeeda, oo qodxantii ayaa baxday oo ceejisay. ⁸ Laakiin qaar kalena waxay ku dhaceen carro wanaagsan oo midho bixiyey, qaar boqol, qaarna lixdan, qaarna soddon laab wixii la beeray. ⁹ Kii dhego leh: ha maqlo.”

¹⁰ Xertiisii ayaa u timid oo weyddiisay, “Maxaad masalooyin ugu hadashaa markaad dadka la hadlaysid?” ¹¹ Wuxuu ugu jawaabay, “Idinka waxaa laydinku siiyey inaad ogaataan asraarta boqortooyada jannada, laakiin iyaga looma siinin. ¹² Kii wax leh, wax badan ayaa la siin doonaa, oo wuxuu heli doonaa badnaan. Kii aan wax lahayn, xataa wixii uu haystay waa laga qaadi doonaa. ¹³ Sababta aan ugu hadlo masalooyin waa

in kastoo ay eegayaan, haddana ma arkaan; in kastoo ay maqlaan, haddana ma dhegaystaan; mana fahmaan.

¹⁴ Waxay ku fulan tahay iyaga wax sii sheegiddii Isayos:

‘Waad maqashaan, laakiin weligiin ma fahmi doontaan; waad arki doontaan, laakiin weligiin ma garan doontaan. ¹⁵ Waayo, qalbiga dadkan ayaa culus; dhegahooduna si dhib leh bay wax u maqlaan, indhahooduna way isku xidheen. Haddii kale waxay ku arki lahaayeen indhahooda, waxay ku maqli lahaayeen dhegahooda, waxay ku fahmi lahaayeen qalbigooda oo soo jeesan lahaayeen, anna waan bogsiiin lahaa iyaga.’

¹⁶ Laakiin waxaa barakaysan indhihiinna, waayo, way arkaan; dhegihiinnana waa barakaysan yihiin, waayo, way maqlaan. ¹⁷ Waayo, waxaan idinku xaqiijinayaa, nebiyo badan iyo dad xaq ah ayaa doonayay inay

arkaan waxaad aragtaan laakiin ma arkin, iyo inay maqlaan waxaad maqashaan laakiin ma maqlin.

¹⁸ “Hadda maqla fasiraadda masalka beerreyga. ¹⁹ Marka qof kasta maqlo farriinta boqortooyada oo aanu fahmin, kan sharka leh ayaa yimaada oo ka qaada wixii qalbigooda lagu beeray. Kani waa abuurkii jidka lagu beeray. ²⁰ Abuurka dhulka dhagaxa ah lagu beeray waa kan maqla ereyga oo isla markiiba farxad ku qaata. ²¹ Laakiin ma laha xidid gudaha naftiisa, laakiin wuxuu sii jiraa oo keliya waqti yar. Marka dhibaato ama silcin yimaado sababo la xiriiira ereyga, si dhaqso ah ayuu uga dhacaa. ²² Abuurka qodxanta lagu beeray waa kan maqla ereyga, laakiin daryeelka dunidan iyo khiyaanada hodantinimada ayaa ceejisa ereyga, taasoo ka dhigaysa mid aan midho dhalin. ²³ Laakiin abuurka dhulka wanaagsan lagu beeray waa kan maqla ereyga oo fahma. Runtii waxay midho dhalaan oo soo saaraan, qaar boqol, qaarna lixdan, qaarna soddon laab wixii la beeray.”

²⁴ Wuxuu u soo bandhigay masal kale, isagoo leh, “Boqortooyada jannada waxay la mid tahay nin beeray abuur wanaagsan beerkiisa. ²⁵ Laakiin intii dadku hurdeen, cadowgiisii ayaa yimid oo abuur xun ku beeray sarreenkii dhexdiisa, oo ka tagay. ²⁶ Markii sarreenkii baxay oo midho sameeyey, markaasaa abuur xun oo kale soo muuqday. ²⁷ Addoommadii ninka beerka lahaa ayaa u yimid oo ku yidhi, ‘Sayidow, sow abuur wanaagsan kuma aadan beerin beerkaaga? Haddaba sidee bay ugu timid abuur xun?’ ²⁸ Wuxuu ku yidhi, ‘Cadow ayaa sidaas sameeyey!’ Addoommadii ayaa ku yidhi, ‘Ma doonaysaa inaan tagno oo soo ururinno?’ ²⁹ Laakiin wuxuu ku yidhi, ‘Maya, si aan markaad soo ururineysaan abuurka xun, aydnaan u siihin sarreenka la socda. ³⁰ Labadoodaba ha wada koraan ilaa goosashada. Waqtiga goosashada, waxaan ku odhan doonaa goosatada, “Ugu horrayn soo ururiya abuurka xun oo ku xidha xidhmooyin si aad u gubtaan, laakiin sarreenka ku soo ururiya maqaasiinkayga.”’

³¹ Wuxuu la wadaagay masal kale: “Boqortooyada jannada waxay la mid tahay iniin khardal ah, oo nin qaaday oo ku beeray beerkiisa. ³² In kasta oo ay tahay iniinta ugu yar ee dhammaan iniinaha, marka ay korto, waxay ka weyn tahay dhirta beerta oo waxay noqotaa geed, si shimbiraha hawada ay u yimaadaan oo ugu degaan laanteeda.”

Matayos

³³ Wuxuu u sheegay masal kale: “Boqortooyada jannada waxay la mid tahay khamiir, oo naag qaaday oo ku qarisyay saddex cabbir oo bur ah ilaa ay dhammaantood khamiireen.”

³⁴ Ciise wuxuu dadka oo dhan kula hadlay waxyaalahan masalooyin; masalo la'aan uma hadlin iyaga. ³⁵ Tani waxay ahayd in la fuliyo wixii uu nebigii ku hadlay: “Afkayga waxaan ku furi doonaa masalooyin; waxaan ku hadli doonaa waxyaalo qarsoon tan iyo aasaaskii dunida.”

³⁶ Markaasuu ka tegey dadkii oo galay guriga. Xertiisii ayaa u timid oo ku yidhi, “Noo sharax masalka abuurka xun ee beerka.” ³⁷ Wuxuu ugu jawaabay, “Kii beera abuurka wanaagsan waa Wiilka Aadanaha, ³⁸ beerka waa dunida; abuurka wanaagsan waxay u taagan yihiin carruurta boqortooyada, abuurka xunna waa carruurta kan sharka leh. ³⁹ Cadowga iyaga beera waa ibliiska. Goosashada waa dhammaadka wakhtiga, goosataduna waa malaa'igaha. ⁴⁰ Sida abuurka xun loo soo ururiyo oo dabka loogu gubo, sidaas oo kale ayay noqon doontaa dhammaadka wakhtiga. ⁴¹ Wiilka Aadanaha wuxuu soo diri doonaa malaa'igihisa, waxayna ka soo ururin doonaan boqortooyadiisa wax kasta oo dembi sababa iyo kuwa xumaanta sameeya oo dhan. ⁴² Waxay ku tuuri doonaan foornada ololaysa, halkaas oo ay ka jiri doonto murugo iyo ilko jirrid. ⁴³ Markaas kuwa xaq ah waxay iftiimi doonaan sida qorraxda boqortooyada Aabbahood. Kii dhego leh ha maqlo. ⁴⁴ “Boqortooyada jannada waxay la mid tahay khasnad beer ku qarsoon, oo nin helay oo haddana qariyey; oo farxaddiisa awgeed, wuxuu tegey oo iibiyeey wax kasta oo uu lahaa oo iibsaday beerkaas. ⁴⁵ “Sidoo kale, boqortooyada jannada waxay la mid tahay ganacsade raadinaya luul wanaagsan. ⁴⁶ Markuu helay luul qiimo weyn leh, ayuu tegey oo iibiyeey wax kasta oo uu lahaa oo iibsaday. ⁴⁷ “Mar kale, boqortooyada jannada waxay la mid tahay shabag lagu tuuray badda oo soo ururiyey kalluun nooc kasta ah. ⁴⁸ Markuu buuxsamay, waxay soo jiideen xeebta, way fadhiisteen oo waxay u kala soocdeen kalluunka wanaagsan dambilo, laakiin kan xun way tuureen. ⁴⁹ Tani waa waxa dhici doona dhammaadka wakhtiga. Malaa'igahu waxay iman doonaan oo kala sooci doonaan kuwa sharka leh kuwa xaq ah ⁵⁰ oo waxay ku tuuri doonaan foornada dabka, halkaas oo ay ka jiri doonto murugo iyo ilko jirrid.

⁵¹ “Ma fahamteen waxyaalahan oo dhan?” Ciise ayaa weyddiiyey. Waxay ku yidhaahdeen, “Haa.” ⁵² Markaasuu ku yidhi, “Sidaas daraaddeed, qoraa kasta oo noqday xertiisa boqortooyada jannada wuxuu la mid yahay ninka guriga leh oo ka soo saara khasnadiisa waxyaalo cusub iyo kuwo duug ah.”

⁵³ Markii Ciise dhammeeyey masalooyinkan, wuxuu ka dhaqaaqay halkaas. ⁵⁴ Markuu yimid magaaladiisii, wuxuu bilaabay inuu dadka wax baro sunagoggooda, wayna la yaabeen, iyagoo leh, “Xaggee ninkan ka helay xigmaddan iyo awoodahan yaabka leh?” ⁵⁵ “Miyaanu ahayn wiilkii nijaarka? Miyaan hooyadiis la odhan Maryan, walaalihiisna Yacquub, Yuusuf, Simoon, iyo Yahuudah? ⁵⁶ Miyaanan dhammaan walaashiis nala joogin? Haddaba xaggee ninkan ka helay waxyaalahan oo dhan?” ⁵⁷ Wayna ka xumaadeen isaga. Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, “Nabi sharaf la'aan ma jiro laakiin magaaladiisa iyo gurigiisa dhexdiisa.” ⁵⁸ Mana samayn mucjisooyin badan halkaas sababtoo ah rumaysad la'aantooda.

14 Wakhtigaas, Herodos oo ahaa taliyaha afar meelood ayaa ogaaday warka ku saabsan Ciise, ² wuxuuna ku yidhi addoommadiisa, “Kanu waa Yooxanaa Baabtiisaha; waxaa la sara kiciyey kuwii dhintay, waana sababtaas awgeed awoodaha yaabka leh ay ugu shaqeeyaan isaga.”

³ Waayo, Herodos ayaa Yooxanaa xidhay, oo ku xidhay, oo xabsiga dhigay, sababtoo ah Herodias, naagtii walaalkiis Filibos. ⁴ Waayo, Yooxanaa ayaa ku yidhi isaga, “Sharciga ma aha inaad iyada haysato.” ⁵ Herodos wuxuu doonayay inuu Yooxanaa dilo, laakiin wuxuu ka baqay dadkii, maxaa yeelay waxay u haysteen Yooxanaa inuu yahay nebi.

⁶ Laakiin markii ay timid maalintii dhalashada Herodos, gabadhii Herodias ayaa hortooda ku ciyaartay oo aad ugu farxisay Herodos ⁷ sidaas darteed wuxuu ku dhaartay inuu siin doono wixii ay weydiisato. ⁸ Iyadoo ay dhiirrigelisay hooyadeed, waxay tidhi, “I sii halkan madaxii Yooxanaa Baabtiisaha oo saxan ku yaal.” ⁹ Boqorku wuu murugooday, laakiin dhaartiisii iyo martidii cashada awgeed, wuxuu amray in la siiyo. ¹⁰ Wuxuu diray amarro oo Yooxanaa madaxa looga jaro xabsiga. ¹¹ Madaxa Yooxanaa waxaa lagu keenay saxan oo la siiyay gabadhii, taasoo markaas u qaaday hooyadeed. ¹² Xertii Yooxanaa ayaa timid, waxay

Matayos

qaadeen jidhkii, oo aaseen; markaasay tageen oo u sheegeen Ciise.

¹³ Markii Ciise maqlay Yooxanaa, wuxuu ka baxay dooni oo u baxay meel cidlo ah oo kaligiis ah. Laakiin markii dadkii maqlaan tan, waxay kaga daba tageen lugahooda magaalooyinka. ¹⁴ Markii uu xeebta yimid, wuxuu arkay dad badan, wuxuuna u naxariistay iyaga, oo bogsiiyey kuwa buka.

¹⁵ Markii fiidkii soo dhowaaday, xertiisii waxay u yimaadeen oo ku yidhaahdeen, “Kani waa meel cidlo ah, oo wakhtigii waa dambe. Dadka dir, si ay u tagaan tuulooyinka oo ay cunto ugu soo iibsadaan.”

¹⁶ Laakiin Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Uma baahna inay tagaan; waxaad siisaa wax ay cunaan.” ¹⁷ Waxay ku jawaabeen, “Waxaan halkan ku haynaa oo keliya shan kibisood iyo laba kalluun.” ¹⁸ Wuxuuna ku amray, “I keena.” ¹⁹ Wuxuu dadka ku amray inay cawska fadhiistaan. Markaasuu qaaday shantii kibisood iyo labadii kalluun, kor u eegay samada, mahadnaqa bixiyey, oo kibistii kala jebebiyey. Markaasuu siiyey xertiisa, xertiina waxay siiyeen dadkii. ²⁰ Dhammaantood way cuneen oo ka dhergeen, xertiina waxay soo ururiyeen laba iyo toban dambilood oo ah jajabkii hadhay. ²¹ Kuwaas oo cunay waxay ahaayeen ku dhowaad shan kun oo nin, oo aan ka ahayn dumarka iyo carruurta.

²² Isla markiiba Ciise wuxuu xertiisa ku amray inay doonta galaan oo ay ka hor maraan dhinaca kale, isagoo dadka diraya. ²³ Markii uu diray, wuxuu fuulay buurta kaligiis inuu ku tukado. Markii fiidkii yimid, halkaas ayuu kaligiis joogay, ²⁴ laakiin doontu waxay ahayd meel fog oo ka baxsan dhulka, oo hirarku garaaceen maxaa yeelay dabayshu waxay ka soo horjeedday. ²⁵ Markii ay ahayd saacaddii afraad ee habeenka, Ciise wuxuu u yimid iyaga isagoo ku socda badda. ²⁶ Markii xertii arkeen isaga oo ku socda badda, way baqeen, oo waxay yidhaahdeen, “Waa ruux!” oo cabsiday ku qayliyeen. ²⁷ Laakiin Ciise markiiba wuxuu ku yidhi iyaga, “Geesta! Anigaa ah; ha baqanina.” ²⁸ Butros ayaa ugu jawaabay isaga, “Sayidow, haddaad tahay, ii oggolow inaan kuu imaado biyaha korkooda.” ²⁹ Wuxuuna yidhi, “Soo bax.” Markaasaa Butros doontii ka soo degay, oo ku socday biyaha korkooda, oo u yimid Ciise. ³⁰ Laakiin markii uu arkay dabaysha, wuu baqay oo, markuu bilaabay inuu quuso, ayuu qayliyey, “Sayidow, i badbaadi!” ³¹ Ciise markiiba gacantiisuu soo taagay oo qabtay isaga. “Waxaad tahay mid iimaan yar,”

ayuu ku yidhi, “maxaad u shakiday?” ³² Markii ay doontii fuuleen, dabayshu way joogsatay. ³³ Markaas kuwii doonta ku jiray waxay u sujuudeen isaga, iyagoo leh, “Runtii waxaad tahay Wiilka Eebbe.”

³⁴ Markii ay dhinaca kale u gudbeen, waxay yimaadeen Gennesaret. ³⁵ Markii ragga meeshaas joogay ay garteen isaga, waxay war u direen dhammaan gobollada ku wareegsan oo waxay u keeneen isaga dhammaan kuwa buka; ³⁶ waxayna ka baryeen inuu u oggolaado kuwa buka inay taabtaan cidhifka dharkiisa, oo dhammaan kuwa taabtay waa la bogsiiyey.

15 Markaasaa waxaa Ciise u yimid qaar Farrisiin iyo culimo ah oo Yeruusaalem ka yimid, oo waxay weyddiyeen, ² “Maxay xertaadu uga tagtaa caadadii waayeellada? Gacmahooda ma dhaqaan intaanay wax cunin.” ³ Ciise ayaa u jawaabay, “Maxaad amarka Eebbe uga jebisaan caadadiinna aawadeed? ⁴ Waayo, Eebbe wuxuu yidhi, ‘Aabbahaa iyo hooyadaa maamuus,’ iyo, ‘Kii caaya aabbihii ama hooyadii waa in la dilaa.’ ⁵ Laakiin waxaad tidhaahdaan, Kii aabbihiiis ama hooyadiis ku yidhaahda, ‘Gargaarkii aad iga heli lahayd waa hadiyad loo bixiyey Eebbe,’ ⁶ waa inaanu waajibkiisa ugu gudan aabbihiiis ama hooyadiis. Sidaas ayaad ereygii Eebbe uga dhigtaan mid aan waxba ahayn caadadiinna aawadeed. ⁷ Yaanu idinku dhihin! Nebi Isayaah run buu sheegay markuu idinka sii sheegay:

⁸ *‘Dadkani bushimahooda ayay igu maamuusaan, laakiin qalbigoodu waa iga fog yahay. ⁹ Cibaadadoodu waa wax aan waxba tarayn; waxbariddooduna waa amar bini’aadam oo keliya.’*

¹⁰ Ciise ayaa dadkii soo ururiyey oo ku yidhi, “Dhagaysta oo garta. ¹¹ Kuma nijaaseeyo waxa afka gala, laakiin waxa afka ka soo baxa, kaasaa nijaaseeya.”

¹² Markaasaa xertiisii u timid oo ku tidhi, “Ma ogtahay in Farrisiintii ka xumaadeen markay maqlaan hadalkan?” ¹³ Wuxuu ugu jawaabay, “Geed kasta oo aan Aabbahayga jannada ku jiraa beerin waa la rujin doonaa. ¹⁴ Deyda; waa hanuuniyayaal indha la’. Haddii indha la’ indha la’ hanuuniyo, labadooduba god bay ku dhici doonaan.”

¹⁵ Butros ayaa yidhi, “Noo sheeg masaalka.” ¹⁶ “Ma weli garasho ma lihidin?” ayuu Ciise ku weyddiyeey. ¹⁷

Matayos

“Miyaadan arkin in wax alla wixii afka gala caloosha gala oo dabadeedna dibadda loo saaro? ¹⁸ Laakiin waxyaalaha afka ka soo baxa waxay ka yimaadaan qalbiga, kuwaasna waa kuwa nijaaseeya qofka. ¹⁹ Waayo, qalbiga waxaa ka soo baxa fikirro shar ah—dil, sin, sinnaan la'aan, xatooyo, marag been ah, cay. ²⁰ Kuwani waa kuwa run ahaantii nijaaseeya qofka; hase yeeshee, wax cunidda gacmo aan la dhaqin kuma nijaaseeyo.”

²¹ Ciise meeshaas ayuu ka tegey oo u baxay gobollada Turos iyo Siidoon. ²² Haweeney Kancaaniyad ah oo gobolkaa ka timid ayaa u timid, oo ku qaylisay, “Sayidow, Wiilka Daa'uudow, ii naxariiso! Gabadhaydu si xun ayay jinni u leedahay.” ²³ Laakiin Ciise erayna uma jawaabin. Markaasaa xertiisii u timid oo ka codsatay, “Dir, waayo, way nagu qaylinaysaa.” ²⁴ Wuxuu ugu jawaabay, “Waxaa lay soo diray oo keliya idaha lunsan ee reer binu Israa'iil.” ²⁵ Haweeneydii ayaa timid oo hortiisa ku dhacday. “Sayidow, i caawi!” ayay tidhi. ²⁶ Wuxuu ugu jawaabay, “Ma aha wax wanaagsan in cuntada carruurta la qaato oo eeyaha loo tuuro.” ²⁷ “Haa, Sayidow,” ayay tidhi, “laakiin xataa eeyaha waxay cunaan jajabka ka dhaca miiska sayidyadooda.” ²⁸ Markaasaa Ciise ku yidhi, “Haweeney, rumaysadkaagu waa weyn yahay! Codsigaagii waa la aqbalay.” Gabadhadeedina isla markiiba waa bogsatay.

²⁹ Ciise meeshaas ayuu ka tegey oo wuxuu maray badda Galili. Markaasuu buur fuulay oo fadhiistay. ³⁰ Dad badan ayaa u yimid, iyagoo wata curyaan, indho la', curyaamiinta, carrab la', iyo kuwo kale oo badan, oo cagihisa ayay dhiggeen; wuuna bogsiiyey. ³¹ Dadkii ayaa yaabay markay arkeen carrab la' oo hadlaya, curyaamiintii oo caafimaad qaba, curyaankii oo socda, iyo indho la' oo wax arkaya. Waxayna ammaaneen Eebbe reer binu Israa'iil.

³² Ciise ayaa xertiisii u yeedhay oo ku yidhi, “Dadkan waan u naxariisanayaa; saddex maalmood ayay ila joogeen oo waxba ma haystaan inay cunaan. Ma doonayo inaan iyaga gaajaysan diro, ama jidka ayay ku daali doonaan.” ³³ Xertiisii ayaa ugu jawaabay, “Xaggee ka heli karnaa kibis ku filan meel cidla ah si aan dadkan u quudino?” ³⁴ “Immisa kibis ah ayaad haysaan?” ayuu Ciise weyddiiyey. “Toddoba,” ayay ku jawaabeen, “iyo kalluun yar yar.” ³⁵ Wuxuu faray dadkii inay dhulka fadhiistaan. ³⁶ Markaasuu qaatay toddobadii kibsood iyo kalluunkii, oo mahadnaqay,

oo jebiyey, oo xertiisii siiyey, iyaguna dadkii bay siiyeen. ³⁷ Dhammaantood way cuneen oo ka dhergeen. Markaasay xertiisii soo ururiyeen toddoba dambiilood oo jajab ah oo hadhay. ³⁸ Kuwaas cunay waxay ahaayeen afar kun oo nin, haween iyo carruur mooyaane. ³⁹ Markuu dadkii diray dabadeed, Ciise wuxuu fuulay doonni oo u gudbay gobolka Magadaan.

16 Farisiyiin iyo Sadukiyiin ayaa Ciise u yimid, iyagoo imtixaanaya oo ka codsaday calaamad ka timid samada. ² Wuxuu ugu jawaabay, “Fiidkii waxaad dhahdaan, ‘Cimiladu way fiicnaan doontaa, waayo cirka waa guduud,’ ³ subaxdii, ‘Maanta duufaan baa jiri doonta, waayo cirka waa guduud oo cabsi leh.’ Waxaad taqaan sida loo fasiro muuqaalka cirka, laakiin ma garan kartaan calaamadaha wakhtiyada? ⁴ Qarniga shar iyo sinaba raadiya calaamad, laakiin midna lama siin doono calaamada Yoonis mooyaane.” Markaasuu ka tagay oo iska tegey.

⁵ Markii xertiisu u gudbeen dhinaca kale ee badda, ayay ogaadeen inay hilibka hilmaameen. ⁶ Ciise ayaa uga digay, “Ka digtoonow oo feejignaada saamaynta Farisiyiinta iyo Sadukiyiinta.” ⁷ Waxay isku dhex sheegeen, iyagoo leh, “Sababta oo ah maanaan keenin wax kibis ah.” ⁸ Ciise oo ka warqaba doodooda ayaa yidhi, “Kuwa iimaanka yarow, maxaad isku dhex sheegeysaan inaad kibis la'aan tihiin? ⁹ Miyaadan weli fahmin? Miyaadan xusuusan shantii kibsood ee shanta kun loogu quudiyay, iyo inta dambiilood ee aad soo ururiseen? ¹⁰ Ama toddobadii kibsood ee afarta kun loogu quudiyay, iyo inta dambiilood ee waaweyn ee aad soo ururiseen? ¹¹ Sidee baad u fahmi la'dihiin inaan indinkula hadlin kibis? Laakiin ka digtoonow khamiirka Farisiyiinta iyo Sadukiyiinta.” ¹² Markaasay fahmeen inuusan uga digayn khamiirka lagu isticmaalo kibista, laakiin baridda Farisiyiinta iyo Sadukiyiinta.

¹³ Markii Ciise yimid gobolka Qaysariya Filibos, wuxuu weyddiiyey xertiisa, “Dadku waxay yidhaahdaan Wiilka Aadanahu waa ayo?” ¹⁴ Waxay ugu jawaabeen, “Qaar waxay yidhaahdaan Yooxanaa Baabtiisaha; qaar kalena Eliyaas; qaar kalena, Yeremyaah ama mid ka mid ah nebiyada.” ¹⁵ Wuxuu ku yidhi, “Laakiin idinku, yaad igu sheegaysaan inaan ahay?” ¹⁶ Simoon Butros ayaa ku jawaabay, “Waxaad tahay Masiixa, Wiilka Eebbe ee nool.” ¹⁷ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Barako kugu sugnaatay, Simoon ina Yoonis, waayo,

Matayos

tani lagumaugu muujin dad, laakiin Aabbahayga samada ku jira ayaa kuugu muujiyay. ¹⁸ Waxaan kuu sheegayaa inaad tahay Butros, oo dhagaxan ayaan kaniisaddayda ku dhisi doonaa, oo albaabbada Hadesna kama adkaan doonaan. ¹⁹ Waxaan ku aaminayaa xukunka boqortooyada samada; waxaad dhulka ku xidhid, samada waa lagu xidhayaa, waxaadna dhulka ku furto, samada waa lagu furi doonaa.” ²⁰ Markaasuu ku amray xertiisa inaanay qofna u sheegin inuu yahay Masiixa.

²¹ Laga bilaabo wakhtigaas, Ciise wuxuu bilaabay inuu xertiisa u sharaxo inuu u baahan yahay inuu Yerusalaalem tago oo wax badan ka dulmo waayeellada, wadaaddada sare, iyo culimada, oo la dilo oo maalinta saddexaad dib loo soo nooleeyo. ²² Butros ayaa dhinaca u kaxeeyay oo bilaabay inuu canaanto. “Eebbe ha kaa fogeeyo, Sayidow!” ayuu yidhi. “Tani marnaba kugu dhici mayso!” ²³ Laakiin Ciise ayaa u jeestay oo ku yidhi Butros, “Iga dambe, Shaydaan! Adigu waxaad ii tahay dhagax turunturo, maadaama aadan ku fikirin danta Eebbe, laakiin danta aadanaha oo keliya.”

²⁴ Markaasaa Ciise wuxuu xertiisa ku yidhi, “Haddii qof doonayo inuu i soo raaco, waa inuu naftiisa diido, iskutallaabta qaato, oo i soo raaco. ²⁵ Waayo, qof kasta oo doonaya inuu naftiisa badbaadiyo waa lumin doonaa, laakiin qof kasta oo naftiisa iga dhiiba, waa heli doonaa. ²⁶ Maxaa qofka u roon inuu dunida oo dhan helo, haddana naftiisa lumiyo? Ama maxaa qofku siin karaa beddelka naftiisa? ²⁷ Waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu iman doonaa ammaanta Aabbihiis oo ay la socdaan malaa’igiihiisa, markaasuu qof kasta u abaalmarin doonaa sida ay camalkoodu yahay. ²⁸ “Runtii waxaan idinku leeyahay, qaar ka mid ah kuwa halkan taagan ma dhiman doonaan ilaa ay arkaan Wiilka Aadanaha oo imanaya boqortooyadiisa.”

17 Lix maalmood dabadeed, Ciise wuxuu kaxeeyey Butros, Yacquub, iyo Yooxanaa oo ah walaalkii Yacquub, wuxuuna kaxeeyey buur dheer iyagoo keliya. ² Wuxuu hortooda ku beddelay muuqaalkiisa; wejigiisuna wuxuu iftiimay sida qorraxda, dharkiisuna wuxuu noqday sida iftiin oo kale. ³ Markiiba waxaa u muuqday Muuse iyo Eliyaas oo la hadlayay Ciise. ⁴ Butros ayaa Ciise ku yidhi, “Sayidow, waa wanaagsan tahay in aan halkan joogno. Haddaad doonayso, waxaan halkan ka dhisi doonaa saddex teendho: mid adiga kuu ah, mid Muuse, iyo mid Eliyaas.” ⁵ Intuu weli hadlayay, waxaa

hareereeyay daruur iftiin leh, codna daruurta ayaa ka soo yeedhay oo yidhi, “Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay, kaas oo aan ku faraxsanahay; isaga maqla!”

⁶ Markay taas maqleen, xertii aad bay u baqeen oo dhulka ku dhaceen. ⁷ Markaasaa Ciise u soo dhowaaday, taabtay, oo ku yidhi, “Kaca, hana baqina.” ⁸ Markay kor u eegmeen, cidna ma ay arkin Ciise keliya mooyaane.

⁹ Markay buurta ka soo degayeen, Ciise ayaa ku amray iyaga, “Ha u sheegin cidna aragtida ilaa Wiilka Aadanahu ka soo sara kaco kuwii dhintay.” ¹⁰ Xertii waxay weyddiiyeen, “Maxay culimmadu u yidhaahdaan waa in Eliyaas marka hore yimaado?” ¹¹ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Runtii, Eliyaas waa imanayaa oo wax walba soo celin doonaa. ¹² Laakiin waxaan idinku leeyahay, Eliyaas waa yimid, mana ay garan, laakiin waxay ku sameeyeen wixii ay doonayeen. Sidaas oo kale, Wiilka Aadanaha ayaa gacantooda ku silcaya.” ¹³ Markaasaa xertii garatay inuu ula hadlayo Yooxanaa Baabtiisaha.

¹⁴ Markay dadkii soo gaadheen, nin baa u soo dhowaaday Ciise, isagoo jilbaha u dhacay hortiiisa. ¹⁵ “Sayidow, wiilkayga u naxariiso,” ayuu yidhi. “Wuxuu qabaa suuxdin oo aad buu u silcayaa; marar badan ayuu dabka ku dhacaa ama biyaha. ¹⁶ Waxaan u keenay xertaada, laakiin ma ay bogsiin karin.” ¹⁷ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Jilicsanayaal iyo qarniga qalloocan, ilaa goormaan idinla joogayaa? Ilaa goormaan idinla dulqaadanayaa? Wiilka ii keena halkan.” ¹⁸ Ciise ayaa amray jinni inuu ka baxo, wuuna ka baxay wiilkii, oo isla markiiba waa bogsaday.

¹⁹ Markaasaa xertii u timid Ciise gooni ahaan waxayna weyddiiyeen, “Maxaan u awoodi weynay inaan ka saarno?” ²⁰ Wuxuu ku yidhi, “Sababta oo ah rumaysad yaridiinna. Runtii waxaan idinku leeyahay, haddaad leedihiin rumaysad sida iniin khardal oo kale, waxaad ku odhan doontaan buurta, ‘Meeshaan ka dhaqaaq oo halkaas tag,’ wayna dhaqaaqi doontaa; waxba idinma suurtoogeli doonaan.” ²¹ [Kani noociisu wuxuu ku baxaa oo keliya tukasho iyo soomid.]

²² Markay isku urursanayeen Galili, Ciise ayaa ku yidhi, “Wiilka Aadanaha waxaa loo gacangelin doonaa gacanta dadka; ²³ Wayna dili doonaan, maalinta saddexaadna wuu soo sara kici doonaa.” Xertii aad bay u murugoodeen.

Matayos

²⁴ Markay Kafarna'um yimaadeen, kuwii qaadi jiray labadii dirham ee cashuurta macbudka ayaa u yimid Butros waxayna weyddiiyeen, "Macallinkiinnu ma bixiyaan cashuurta macbudka?" ²⁵ "Haa, wuu bixiyaa," ayuu Butros ku jawaabay. Markuu guriga galay, Ciise ayaa ugu horreeyey oo ku yidhi, "Maxaad u malaynaysaa, Simoon? Boqorrada dhulka yaa ka qaada cashuurta iyo canshuuraha—ilmahooda mise dadka kale?" ²⁶ Butros ayaa ku jawaabay, "Dadka kale." Ciise ayaa ku yidhi, "Markaas carruurta waa laga dhaafay. ²⁷ Laakiin si aanan u dhibin, tag badda oo xadhig ku tuur. Kalluunka ugu horreeya ee aad qabato; afkiisa fur waxaad ka heli doontaa lacag afar dirham ah. Qaado oo u gee iyaga cashuurteyda iyo taada."

18 Wakhtigaas, xertii ayaa u timid Ciise oo weyddiisay, "Yaa ugu weyn boqortooyada jannada?" ² Markaasuu wuxuu u yeedhay ilmo, oo wuxuu dhigay ilmaha dhexdiisa. ³ Wuxuuna yidhi, "Runtii waxaan idinku leeyahay, haddaanad isbeddelin oo aad noqon sida carruurta, weligiin ma geli doontaan boqortooyada jannada. ⁴ Sidaas darteed, kii is-hoosaysiisa sida ilmahan ayaa ugu weyn boqortooyada jannada. ⁵ Kii ilmahan oo kale ku qaata magacayga, wuxuu i qaataa aniga. ⁶ Laakiin haddii qof kasta uu keeno mid ka mid ah kuwa yaryar ee i rumaysan inuu turunturoodo, waxaa ka wanaagsan inuu dhagax weyn oo shiidid ah qoortiisa lagu xiro oo lagu rido badda dhexdeeda.

⁷ "Shalayba dunida sababta waxyaalaha keena turunturooda! Waxyaalahaas waa inay yimaadaan, laakiin hoogga qofka ay ka yimaadaan! ⁸ Haddii gacantaada ama cagtaada ay kugu keento inaad dembaabto, gooy oo tuur. Waxaa ka wanaagsan inaad nolosha gasho adoo curyaan ah ama laxaad la'aan ah intii aad lahaan lahayd laba gacmood ama laba cagood oo lagu tuuro dabka weligiis ah. ⁹ Haddii ishaada ay kugu keento inaad dembaabto, ka saar oo tuur. Waxaa ka wanaagsan inaad nolosha gasho adoo leh hal il intii aad lahaan lahayd laba il oo lagu tuuro dabka jahannamada.

¹⁰ "Ka digtoonow inaad mid ka mid ah kuwa yaryar ee kuwan hoos u eegto. Waayo, waxaan idinku leeyahay, malaa'igahooda jannada had iyo jeer waxay arkaan wejiga Aabbahayga jannada ku jira. ¹¹ [Waayo, Wiilka Aadanaha wuxuu u yimid inuu badbaadiyo kuwa lumay.] ¹² "Maxaad u malaynaysaa? Haddii nin leeyahay boqol ido ah oo mid ka mid ah uu lumay,

ma ka tagi maayo sagaashan iyo sagaalka buuraha oo ma tegi maayo inuu raadiyo midka lumay? ¹³ Haddii uu helo, runtii waxaan idinku leeyahay, wuxuu ku farxaa idahaas midkaas ka badan intii uu ku farxi lahaa sagaashan iyo sagaalka aan lumin. ¹⁴ Sidoo kale, ma aha doonista Aabbihiin jannada ku jira in mid ka mid ah kuwa yaryar ee kuwan uu halligmo.

¹⁵ "Haddii walaalkaa ama walaashaa dembaabo, u tag oo u muuji qaladkooda si gaar ah; haddii ay ku maqlaan, waxaad kasbatay iyaga. ¹⁶ Laakiin haddii aysan ku maqlin, qaado mid ama laba kale, si arrin kasta loo caddeeyo markhaatiyada laba ama saddex. ¹⁷ Haddii ay diidaan inay ku maqlaan, u sheeg kiniisadda; haddii ay diidaan inay xitaa kiniisadda ku maqlaan, ula dhaqan sida aad ula dhaqmi lahayd qof aan Yuhuudi ahayn ama cashuurqaade. ¹⁸ "Runtii waxaan idinku leeyahay, wixii aad ku xidhaan dhulka waa lagu xidhi doonaa jannada, wixii aad furtaan dhulka waa lagu furi doonaa jannada. ¹⁹ "Sidoo kale, runtii waxaan idinku leeyahay, haddii laba idinka mid ah dhulka ku heshiiso wax kasta oo ay weyddiistaan, waxaa loo siin doonaa iyaga Aabbahayga jannada ku jira. ²⁰ Waayo, meesha laba ama saddex ay ku kulmaan magacayga, anigu waxaan la joogaa iyaga."

²¹ Markaas Butros ayaa u yimid Ciise oo weyddiiyey, "Sayidow, immisa jeer ayaan caginayaa walaalkay ama walaashay oo iga dembaaba? Ilaa toddoba jeer?" ²² Ciise wuxuu ugu jawaabay, "Kuma odhan, toddoba jeer oo keliya, laakiin toddobaatan iyo toddoba jeer.

²³ "Sidaas darteed, boqortooyada jannada waxay la mid tahay boqor go'aansaday inuu xisaab la galo addoommadiisa. ²⁴ Markuu bilaabay xisaabinta, waxaa loo keenay nin ku lahaa toban kun oo talanti. ²⁵ Maadaama uusan awoodin inuu bixiyo, sayidkii wuxuu amray in isaga, naagtiisa, carruurtiisa, iyo wax kasta oo uu lahaa la iibiyo si daynta loo bixiyo. ²⁶ Addoonkii ayaa jilba joogsaday hortiisa. 'Fadlan ii samir,' ayuu ka baryay, 'wax kasta waan bixin doonaa.' ²⁷ Sayidkii addoonkaas wuxuu u naxariistay, dayntii ayuu ka dhaafay oo sii daayay. ²⁸ Laakiin markuu addoonkaas baxay, wuxuu helay mid ka mid ah addoommadii kale oo ku lahaa boqol denarii. Wuxuu qabsaday oo bilaabay inuu ceejiyo. 'Bixi wixii aad iigu leedahay!' ayuu dalbaday. ²⁹ Addoonkii kale ayaa jilba joogsaday oo ka baryay, 'Fadlan ii samir, waan bixin doonaa.' ³⁰ Laakiin wuu diiday. Halkii, wuxuu u kaxeeyey oo ku riday xabsi ilaa uu ka bixiyo

Matayos

daynta. ³¹ Markii addoommadii kale arkeen wixii dhacay, way cadhoodeen oo u tageen sayidkoodii oo u sheegeen wax kasta oo dhacay. ³² Markaas sayidkii ayaa u yeedhay addoonkii. 'Addoon xun,' ayuu yidhi, 'waxaan kaaga dhaafay dayntaas oo dhan sababtoo ah waad i bariday.' ³³ Miyaadan u naxariisan lahayn addoonkaaga sida aan anigu kuu naxariistay?" ³⁴ Cadhadiisii, sayidkii wuxuu u dhiibay waardiyeayaasha si loo ciqaabo ilaa uu ka bixiyo wixii uu ku lahaa. ³⁵ "Sidaas oo kale, Aabbahayga jannada wuxuu idinla dhaqmi doonaa mid kasta oo idinka mid ah haddii aadan ka cafin walaalka ama walaashaada qalbigaaga."

19 Markii Ciise hadalladan dhammeeyey, wuxuu ka tegey Galili oo wuxuu galay gobolka Yahuudiya ee Webi Urdun ka shisheeya. ² Dad tiro badan ayaa raacay, oo halkaas ayuu ku bogsiiyey.

³ Farisiyiin baa u yimid iyagoo imtixaamaya oo weyddiiyey, "Ma sharcibaa nin inuu naagtiisa furo sabab kasta awgeed?" ⁴ Wuxuu ugu jawaabay, "Miyaadan akhriyin in bilowgii Abuuraha uu iyaga ka dhigay lab iyo dhedig, ⁵ oo wuxuu yidhi, 'Sababtaas daraaddeed nin wuxuu ka tegi doonaa aabbihiis iyo hooyadiis oo wuxuu ku biiri doonaa naagtiisa, oo labadooduba waxay noqon doonaan hilib keliya?' ⁶ Sidaas darteed, mar dambe laba ma aha, laakiin waa hilib keliya. Sidaa darteed, wixii Eebbe isku daray, yaan qofna kala soocin." ⁷ Waxay ku yidhaahdeen, "Maxaa markaa Muuse u amray in nin uu naagtiisa siiyo warqad furriin oo uu dirro?" ⁸ Wuxuu ugu jawaabay, "Muuse wuxuu idiin oggolaaday inaad naagihinna furtaan qalbi-adayg awgiis, laakiin bilowgii sidan ma ahayn. ⁹ Waxaan idinku leeyahay, qof kasta oo naagtiisa fura, marka laga reebo sinada, oo mid kale guursada, wuxuu falay sin."

¹⁰ Xertii waxay ku yidhaahdeen, "Haddii xaaladdu sidan tahay ninka iyo naagtiisa dhexdooda, waxaa ka fiican inaan la guursan." ¹¹ Wuxuu ku yidhi, "Kulligood ma aqbali karaan hadalkan, laakiin kuwa loo siiyey oo keliya. ¹² Waayo, waxaa jira kuwa dhilqado ah oo sidaas ku dhashay, iyo kuwa dhilqado ah oo dadka kale dhilqado ka dhigay, iyo kuwa doorta inay sida dhilqadaha u noolaadaan boqortooyada jannada aawadeed. Kii kara ha aqbaloo."

¹³ Markaasaa waxaa loo keenay carruur si uu gacmihiisa ugu saaro oo u baryo, laakiin xertii ayaa canaanatay. ¹⁴ Ciise wuxuu yidhi, "Carruurta ii kaalaya, hana ka celinina, waayo, boqortooyada jannada waxaa leh kuwaas oo kale." ¹⁵ Markuu gacmihiisa ku saaray, ayuu halkaas ka tegey.

¹⁶ Nin baa u yimid oo weyddiiyey, "Macallin, maxaan samayn karaa oo wanaagsan si aan nolosha weligeed ah u helo?" ¹⁷ Wuxuu ugu jawaabay, "Maxaad i weyddiinaysaa waxa wanaagsan? Waxaa jira mid keliya oo wanaagsan. Haddii aad rabto inaad nolosha gasho, amarrada hay." ¹⁸ "Kuwama?" ayuu weyddiiyey. Ciise wuxuu ugu jawaabay, "Ha dilin, ha sinaysan, ha xadin, been ha ka markhaati furin, ¹⁹ ixtiraam aabbahaa iyo hooyadaa, oo deriskaa sida naftaada u jecelow." ²⁰ Ninkii dhalinyarada ahaa wuxuu ku yidhi, "Kuwani oo dhan waan dhawray. Maxaan weli ka dhimanahay?" ²¹ Ciise wuxuu ku yidhi, "Haddii aad rabto inaad kaamil noqoto, tag, oo waxaad haysato iibso oo masaakiinta sii, oo waxaad jannada ku heli doontaa maal. Markaas i soo raac." ²² Markuu ninkii dhalinyarada ahaa taas maqlay, wuu murugooday, waayo, wuxuu lahaa maal badan.

²³ Markaasaa Ciise wuxuu xertiisa ku yidhi, "Runtii waxaan idinku leeyahay, nin hodan ah way ku adag tahay inuu boqortooyada jannada galo. ²⁴ Intaa waxaa dheer, way ka sahlan tahay in geel irbadda daloolkeeda ka gudbo intii nin hodan ah uu boqortooyada Eebbe geli lahaa." ²⁵ Markii xertii taas maqlaan, aad bay ula yaabeen oo waxay weyddiiyeen, "Yaa markaa badbaadi kara?" ²⁶ Ciise wuxuu ku eegay oo ku yidhi, "Dadkan waxan waa suurtagal la'aan, laakiin Eebbe wax walba waa suurtagal."

²⁷ Butros ayaa ku jawaabay, "Wax walba waan ka tagnay si aan kuu raacno! Maxaa markaa noo ahaan doona?" ²⁸ Ciise wuxuu ku yidhi, "Runtii waxaan idinku leeyahay, cusboonaysiinta wax walba, marka Wiilka Aadanahu uu fadhiisto carshigiisa ammaanta leh, kuwa i raacayna waxay fadhiisan doonaan laba iyo toban carshiyo, oo waxay xukumi doonaan laba iyo toban qabiil oo Israa'iil. ²⁹ Kii kasta oo iga aawaday uga tagay guryo ama walaalo ama walaalo dumar ama aabbe ama hooyo ama carruur ama beerro wuxuu heli doonaa wax badan oo la mid ah oo wuxuu dhaxli doonaa nolosha weligeed ah. ³⁰ Badanaa kuwa hore waxay noqon doonaan kuwa

Matayos

dambe, kuwa dambena waxay noqon doonaan kuwa hore.

20 “Waayo, boqortooyada jannada waxaa lagu barbar dhigi karaa nin beeraley ah oo subaxdii hore baxay si uu shaqaale ugu kireysto beertiisa canabka ah.” ² Markii uu heshiis la galay shaqaalihii oo uu u ballan qaaday denaari maalintii, ayuu u diray beertiisa canabka ah. ³ Saacadda saddexaad ayuu baxay oo arkay kuwo kale oo suuqa taagan oo aan shaqo hayn. ⁴ Wuxuu ku yidhi, ‘Idinkuna taga beerta canabka ah, waxaan idin siin doonaa wixii xaq ah.’ Sidaas daraaddeed way tageen. ⁵ Wuxuu mar kale baxay qiyaastii saacadda lixaad iyo sagaalaad oo wuxuu sameeyey sidii oo kale. ⁶ Saacadda kow iyo tobnaad ayuu baxay oo wuxuu helay kuwo kale oo taagan. Wuxuu ku yidhi, ‘Maxaad halkan oo dhan u taagnaydeen oo aan shaqo hayn?’ ⁷ Waxay ku jawaabeen, ‘Maxaa yeelay, ninna nama kireysan.’ Wuxuu ku yidhi, ‘Idinkuna taga beerta canabka ah.’

⁸ Markii fiidkii la gaaray, milkiilihii beerta canabka ah wuxuu ku yidhi wakiilkiisii, ‘Shaqaalihii u yeedh oo mushaharkoodii sii, laga bilaabo kii ugu dambeeyey ilaa kii ugu horreeyey.’ ⁹ Shaqaalihii saacadda kow iyo tobnaad la kireystay ayaa yimid oo mid kastaaba wuxuu helay denaari. ¹⁰ Markii kuwii ugu horreeyey yimaadeen, waxay filayeen inay wax badan helaan, laakiin mid kastaaba wuxuu helay denaari. ¹¹ Markii ay heleen, waxay bilaabeen inay ka cabtaan milkiilihii beerta. ¹² Waxay yidhaahdeen, ‘Kuwii ugu dambeeyey waxay shaqeyeen hal saac oo keliya, adiguna waxaad ka dhigtay kuwo nala mid ah oo xambaarsaday culayskii maalinta iyo kulaylkii daran.’

¹³ Laakiin wuxuu midkood ugu jawaabay, ‘Saaxiibow, ma aanan kugu noqonin mid aan caddaalad samayn. Miyaadan ila heshiin denaari?’ ¹⁴ Qaado wixii kuu gaar ah oo tag. Waxaan doonayaa inaan siiyo kii ugu dambeeyey sida aan kuu siiyey. ¹⁵ Miyaan sharci ahayn inaan wixii aan doonayo ku sameeyo lacagta aan leeyahay? Mise ishaadu way hinaastaa maxaa yeelay waxaan ahay mid deeqsi ah?’ ¹⁶ Sidaas daraaddeed, kuwa ugu dambeeya ayaa noqon doona kuwa ugu horreeya, kuwa ugu horreeyana waxay noqon doonaan kuwa ugu dambeeya.”

¹⁷ Ciise intuu jidka ku sii jiray isagoo u socda Yerusaaalem, ayuu laba iyo tobankii xertiisa ahaa dhinaca u xaxeeyey oo wuxuu ku yidhi, ¹⁸ “Waxaan u soconnaa Yerusaaalem, Wiilka Aadanahana waxaa

loo dhiibi doonaa wadaaddada sare iyo culimada, wayna xukumi doonaan dhimasho. ¹⁹ Waxay u dhiibi doonaan dadka aan Yuhuudda ahayn si ay ugu jeesjeesaaan, u karbaashaan, oo iskutallaabta ugu qodaan, maalinta saddexaadna waa la sara kicin doonaa.”

²⁰ Markaasaa hooyadii wiilashii Sebedi waxay u timid Ciise iyadoo wiilashooda la socota, oo waxay u sujuudday oo wax ka dalbatay. ²¹ Wuxuu ku yidhi, “Maxaad doonaysaa?” Waxay ku jawaabtay, “Ti oggolow in labadan wiil ee aan dhalay ay fadhiistaan, mid midigtaada ah iyo mid bidixdaada ah, boqortooyadaada.” ²² Ciise ayaa ugu jawaabay, “Ma garanaysaan waxaad weyddiisanaysaan. Ma awoodaan inaad cabtaan koobka aan cabbi doono?” Waxay ku yidhaahdeen, “Waan awoodnaa.” ²³ Wuxuu ku yidhi, “Hubaal waxaad ka cabi doontaan koobkayga, laakiin inaad fadhiisataan midigta ama bidixda ma aha mid aniga ii gaar ah inaan bixiyo. Meelahaas waxaa loogu talagalay kuwa Aabbahay u diyaariyey.” ²⁴ Markii tobanka kale maqleen, waxay ka xanaaqeen labadii walaalo ah. ²⁵ Ciise ayaa iyaga u yeedhay oo ku yidhi, “Waad garanaysaan in madaxda dadka aan Yuhuudda ahayn ay ku amar ku taaglaystaan, iyo kuwa sare ay ku amar fuliyaan. ²⁶ Idinka dhexdiinna sidaas ma noqon doonto. Kii doonaya inuu idinka dhex noqdo mid weyn waa inuu noqdaa adeegiinna, ²⁷ kii doonaya inuu noqdo midka ugu horreeya waa inuu noqdaa adeegiinna— ²⁸ waayo, Wiilka Aadanaha uma iman in loo adeego, laakiin inuu adeego, oo naftiisa u bixiyo furasho badan.”

²⁹ Markay Yerixoo ka tageen, dad badan ayaa raacay.

³⁰ Laba nin oo indho la’ ayaa jidka dhiniciisa fadhiyey, markay maqleen in Ciise soo marayo, ayay qayliyeen, “Sayidow, Wiilka Daa’uud, noo naxariiso!”

³¹ Dadkii badnaa ayaa canaantay oo ku yidhi inay aamusaadaan, laakiin intay sii qayliyeen ayay yidhaahdeen, “Sayidow, Wiilka Daa’uud, noo naxariiso!” ³² Ciise ayaa istaagay oo u yeedhay. “Maxaad doonaysaan inaan idiin sameeyo?” ayuu weyddiiyey. ³³ Waxay ku yidhaahdeen, “Sayidow, waxaan rabnaa inaan aragno.” ³⁴ Ciise isagoo naxariis dareemaya ayaa indhahooda taabtay, markiiba way arkeen oo way raaceen.

21 Markay ku soo dhowaadeen Yerusaaalem oo ay yimaadeen Beytfage oo buurta Saytuun, Ciise wuxuu u diray laba xertiisa ka mid ah, ²

Matayos

isagoo ku amraya, “Tag tuulada idin hor taal, markiiba waxaad ka heli doontaan dameer xidhxidhan, oo ay agteeda tahay nin yar. Fur oo ii keena.”³ Haddii qof idin weydiiyo, waxaad dhahdaan, ‘Sayidku waa u baahan yahay,’ wuuna soo dayn doonaa iyaga iyadoon dib loo dhigin.”⁴ Waxaasay u dhaceen in la oofiyo wixii nebigu ku hadlay: ⁵ “U sheeg gabadhii Siyoon, ‘Bal eeg, boqorkaagu wuu kuu imanayaa, isagoo qaboow oo fuushan dameer, xataa nin yar, oo ah ilmo dameer.”⁶ Xertiina way tageen oo waxay sameeyeen sidii Ciise ku amray.⁷ Waxay keeneen dameerkii iyo ninkii yaraa oo dharkooda saareen, Ciisena wuu fuulay.⁸ Dad badan ayaa dharkoodii ku goglay jidka, qaar kalena waxay ka gooyeen laamo geedaha oo jidka ku goglay.⁹ Dadkii hor socday iyo kuwii daba socdayba waxay ku qaylinayeen, “Hosanna wiilka Daa’uud! Waxaa barakaysan kan ku yimaada magaca Sayidka! Hosanna meelaha ugu sarreeya!”¹⁰ Markuu Ciise galay Yerusaleem, magaalada oo dhammu way kacsantay, iyagoo leh, “Kanu waa kuma?”¹¹ Dadkiina waxay yidhaahdeen, “Kanu waa Ciise, nebiga reer Naasared oo Galili.”

¹² Ciise wuxuu galay macbudka oo ka eryay dhammaan kuwii wax iibsaday iyo kuwii wax iibinayay halkaas. Wuxuu rogay miisaskii kuwa lacagta beddelanayay iyo kuraastii kuwii qoolleyda iibinayay.¹³ Wuxuuna ku yidhi, “Waxaa qoran: ‘Gurigeysa waxaa lagu magacaabi doonaa guriga tukashada,’ laakiin idinku waxaad ka dhigateen ‘god tuug.’”¹⁴ Kuwa indhaha la’ iyo kuwa curyaanka ah ayaa macbudka ugu yimid, wuuna bogsiiyey.¹⁵ Laakiin markii wadaaddadii sare iyo culimaddii arkeen waxyaalihii yaabka lahaa ee uu sameeyey, iyo carruurtii macbudka ku qaylinaysay, “Hosanna wiilka Daa’uud,” way cadhoodeen.¹⁶ “Ma maqashaa waxa carruurtani leeyihiin?” ayay weyddiiyeen isaga. “Haa,” ayuu Ciise ugu jawaabay, “miyeydnaan weligiin akhriyin, ‘Afka dhallaanka iyo ilmaha naaska nuugaya waxaad u diyaarisay ammaan?’”¹⁷ Markaasuu ka tegey oo baxay magaalada oo u aaday Beytaniya, halkaasna habeenkii ayuu ku hoyday.

¹⁸ Subaxdii hore, markuu ku soo noqday magaalada, wuu gaajooday.¹⁹ Markuu arkay geed berde ah oo jidka ku yaal, ayuu u tegey, laakiin waxba kama helin oo caleemo mooyee. Wuxuu ku yidhi, “Haddana weligaa midho ha dhalan!” Isla markiiba geedkii wuu engegay.²⁰ Markay xertii arkeen, way la yaabeen

oo waxay yidhaahdeen, “Sidee bay geedkii berde si dhakhso ah u engegay?”²¹ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Runtii waxaan idinku leeyahay, haddii aad rumaysataan oo aydnaan shakin, ma aha oo keliya waxaad samayn doontaan wixii geedkii berde lagu sameeyey, laakiin xataa haddii aad ku tidhaahdaan buurta, ‘Kor u kac oo badda lagu tuur,’ way dhici doontaa.”²² Wax kasta oo aad tukashada ku weyddiisaatan, idinkoo rumaysan, waad heli doontaan.”

²³ Markuu Ciise galay macbudka, wadaaddadii sare iyo odayaashii dadku waxay u yimaadeen isagoo wax baraya oo waxay ku yidhaahdeen, “Maxaad amar ku samaynaysaa waxyaalahan, yaase ku siiyey amarkan?”²⁴ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Aniguna waxaan idin weyddiinayaa hal su’aal. Haddii aad iiga jawaabtaan, waxaan idiin sheegi doonaa amar aan waxyaalahan ku sameeyo.”²⁵ Baqtiiskii Yooxanaa, xaggee buu ka yimid? Samada mise dadka?” Waxay isku dhex yidhaahdeen, “Haddii aan nidhaahno, ‘Samada,’ wuxuu odhan doonaa, ‘Maxaad u rumaysan weydeen?’”²⁶ Laakiin haddii aan nidhaahno, ‘Dadka,’ waxaan ka cabsanaynaa dadweynaha, waayo, dhammaantood Yooxanaa waxay u haystaan nebi.”²⁷ Markaasay Ciise ugu jawaabeen, “Ma naqaan.” Markaasuu ku yidhi, “Aniguna idiin sheegi maayo amar aan waxyaalahan ku sameeyo.

²⁸ “Maxaad u malaynaysaan? Nin baa lahaa laba wiil. Wuxuu u tegey kii ugu horreeyey oo ku yidhi, ‘Wiilkaygiyow, maanta beerta canabka ah ka shaqee.’”²⁹ Wuxuu ugu jawaabay, ‘Ma doonayo,’ laakiin dabadeed wuu ka fekeray oo tegey.³⁰ Aabbihii wuxuu u tegey wiilkii kale oo wuxuu ku yidhi isla waxaas. Wuxuu ugu jawaabay, ‘Waan tegi doonaa, sayidow,’ laakiin ma tegin.³¹ Labadaas kee baa sameeyey wixii aabbihis doonayay?” Waxay ugu jawaabeen, “Kii hore.” Ciise ayaa ku yidhi, “Runtii waxaan idinku leeyahay, cashuurqaadayaasha iyo dhillooyinka ayaa idinka hor geli doona boqortooyada Eebbe.”³² Waayo, Yooxanaa wuxuu idiin yimid jidka xaqnimada, mana aydnaan rumaysan, laakiin cashuurqaadayaasha iyo dhillooyinku way rumaysteen. Xataa markaas ka dib, idinku ma aydnaan beddelin maskaxdiinna oo ma aydnaan rumaysan.”

³³ “Maqlaya masaal kale: Waxaa jiray nin beeraley ah oo beer canab ah beertay, oo derbi ku wareejiyey, oo meel lagu tunto ku qoday, oo munaarad dhisay.

Matayos

Markaasuu beerta canabka ah u kireeyey beeraley oo safar tegey. ³⁴ Markii wakhtigii goosashada soo dhowaaday, wuxuu u diray addoommadiisii beeraleyda inay soo ururiyaan qaybtiisii midhaha. ³⁵ Beeraleydiisii addoommadiisii ayay qabteen; mid bay garaaceen, midna dileen, mid kalena dhagax ku tuureen. ³⁶ Wuxuu diray addoommo kale, oo ka badan kuwii hore, beeraleyduna waxay la macaamileen sidii hore. ³⁷ Ugu dambayntiina wuxuu u diray wiilkiisii, isagoo leh, 'Wiilkayga way ixtiraami doonaan.' ³⁸ Laakiin markii beeraleydiisii arkeen wiilkii, waxay isku yidhaahdeen, 'Kanu waa dhaxlaha. Kaalaya, aynu diino oo dhaxalkiisa aynu qaadanno.' ³⁹ Markaasay qabteen, oo beerta canabka ah ka tuureen, oo dileen. ⁴⁰ Haddaba, markii beerta canabka ah milkiilaha yimaado, muxuu ku samayn doonaa beeraleydaas?" ⁴¹ Waxay ugu jawaabeen, "Wuxuu ku hallayn doonaa hallayntii ugu xumayd oo beerta canabka ah u kireyn doonaa beeraley kale, kuwaas oo siin doona qaybtiisii midhaha wakhtiga goosashada." ⁴² Ciise wuxuu ku yidhi, "Miyeydnaan weligiin akhriyin Gorniinka: 'Dhagaxii dhisayaashu diideen ayaa noqday dhagaxa geeska; Sayidkaa sameeyey tan, waana yaab inagu ah?' ⁴³ Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, boqortooyada Eebbe waa laydinka qaadi doonaa oo waxaa la siin doonaa dad midhihiisa soo saara. ⁴⁴ Kii dhagaxan ku dhaca wuu jabayaa, kii uu ku dhaco wuu burburinayaa." ⁴⁵ Markii wadaaddadii sare iyo Fariisintu maqleen masaalladii Ciise, waxay garteen inuu iyaga ka hadlayo. ⁴⁶ Waxay doonayeen inay qabtaan, laakiin dadkii bay ka baqeen, waayo, dadku waxay u haysteen inuu nebi yahay.

22 Ciise wuxuu mar kale ugu hadlay iyaga isagoo isticmaalaya masalooyin, isagoo leh: ² "Boqortooyada jannada waxay la mid tahay boqor diyaariyey xaflad aroos wiilkiisa. ³ Wuxuu u diray addoommadiisa inay u yeedhaan kuwa lagu casuumay xafladda, laakiin ma aysan dooneyn inay yimaadaan. ⁴ Mar kale ayuu u diray addoommo kale, isagoo leh, 'U sheeg kuwa lagu casuumay: Bal eeg, waxaan diyaariyey cashadayda; dibiyaashayda iyo lo'dayda la naaxiyeey waa la gowracay, wax walbana waa diyaar. Kaalaya xafladda arooska.' ⁵ Laakiin ma aysan dhegaysan oo way tageen, mid beerkiisa, midna ganacsigiisa. ⁶ Kuwa kalena waxay qabteen addoommadiisii, wayna xumeeyeen, oo dileen. ⁷ Boqorkii aad buu u cadhooday. Wuxuu diray ciidankiisii oo baabbi'iyey dilayaashii oo gubay

magaaladoodii. ⁸ Markaasuu addoommadiisii ku wargeliyey, 'Xafladdii aroosku waa diyaar, laakiin kuwii lagu casuumay uma qalmin. ⁹ Haddaba taga waddooyinka waaweyn oo casuma xafladda intaad heshaan.' ¹⁰ Sidaas daraaddeed addoommadii waxay u baxeen waddooyinka oo soo ururiyeen intii ay heleen, kuwa xun iyo kuwa wanaagsanba, iyo hoolkii arooska ayaa marti buuxiyeey.

¹¹ Si kastaba ha ahaatee, markii boqorku galay si uu u arko martida, wuxuu arkay nin aan ku labisnayn dhar aroos. ¹² Wuxuu weydiyey, 'Saaxiib, sidee halkan ugu timid adigoo aan ku labisnayn dhar aroos?' Ninkii wuu aamusey. ¹³ Markaasaa boqorkii wuxuu ku yidhi adeegayaashii, 'Gacmaha iyo cagaha ku xidha, oo tuura gudcurka dibadda, halkaasoo oohin iyo ilko jirriqi jiri doonaan.' ¹⁴ Waayo, dad badan baa yeedhista helaya, laakiin tiro yar baa la doortaa.

¹⁵ Markaasaa Fariisintii baxeen oo shirqool u maleegeen si ay ereyadiisa uga qabtaan. ¹⁶ Waxay u soo direen xertiisii oo ay la socdaan Herodiyyiin, iyagoo leh, "Macallinow, waan ognahay inaad runta ku hadasho oo aad jidka Eebbe runta ku barido, oo aadan dan ka lahayn fikradda qofna, waayo, ma lihid eexasho. ¹⁷ Noo sheeg haddaba, maxay kula tahay? Ma sharci baa in Ceasar cashuur la siiyo, mise maya?" ¹⁸ Laakiin Ciise, isagoo og xumaantooda, wuxuu yidhi, "Maxaad i tijaabinaysaan, munaafiqiinta?" ¹⁹ I tusya lacagta cashuurta lagu bixiyo." Waxay u keeneen denaariyo, ²⁰ wuxuuna weydiyey, "Sawirka iyo qoraalka yaa leh?" ²¹ "Ceasar," ayay ku jawaabeen. Markaasuu ku yidhi, "Siiya Ceasar wixii Ceasar leeyahay, iyo Eebbe wixii Eebbe leeyahay." ²² Markay taas maqleen, way la yaabeen, wayna ka tageen oo iska tageen.

²³ Maallintaas isla maallintaas, Sadduugiiintii, oo diida sarakicidda, ayaa su'aal ku soo gaadhay isaga. ²⁴ "Macallinow," ayay yidhaahdeen, "Muuse wuxuu yidhi, 'Haddii nin dhinto isagoo aan carruur lahayn, walaalkiis waa inuu guursadaa naagta oo carruur u dhalo isaga.' ²⁵ Hadda waxaa jiray toddoba walaalo ah oo naga mid ah. Kan kowaad ayaa guursaday oo dhintay, isagoo aan carruur lahayn, wuxuu naagtiisii uga tegay walaalkiis. ²⁶ Sidoo kale ayay ku dhacday kii labaad iyo kii saddexaad, ilaa toddobaadkii. ²⁷ Ugu dambayntii, naagtii ayaa dhimatay. ²⁸ Sarakicidda, haddaba, yaa ka mid ah toddobada ay naag u noqon doontaa, maadaama dhammaantood

ay guursadeen?" ²⁹ Ciise ayaa ugu jawaabay, "Waad qaldan tihiin, maxaa yeelay ma garanaysaan Gorniinka ama awoodda Eebbe. ³⁰ Waayo, sarakicidda kuma guursadaan mana la guursado, laakiin waxay la mid yihiin malaa'igaha jannada. ³¹ Laakiin ku saabsan sarakicidda kuwii dhintay, miyaadan akhriyin waxa Eebbe idinku yidhi, ³² 'Anigu waxaan ahay Ilaaha Ibrahim, Ilaaha Isxaaq, iyo Ilaaha Yacquub?' Isagu waa Ilaaha noolaha, ma aha kuwa dhintay." ³³ Dadkii badnaa markay taas maqleen waxay la yaabeen waxbariddiisa.

³⁴ Markii Farrisiintii ogaadeen in Ciise uu aamusiyey Sadduugiintii, waxay isugu yimaadeen. ³⁵ Mid ka mid ah, oo ah khabiiir sharciga, ayaa su'aal ku weydiiyey isaga: ³⁶ "Macallinow, amarka ugu weyn ee sharciga waa kee?" ³⁷ Ciise wuxuu ugu jawaabay, "Waad jeclaan doontaa Eebbe Ilaahaaga qalbigaaga oo dhan, naftaada oo dhan, iyo caqligaaga oo dhan." ³⁸ Kani waa amarka ugu horreeya oo ugu weyn. ³⁹ Kan labaadna waa la mid: 'Waad jeclaan doontaa deriskaaga sida naftaada.' ⁴⁰ Labadan amar waa aasaaska sharciga oo dhan iyo nebiyada."

⁴¹ Markii Farrisiintii isugu yimaadeen, Ciise ayaa weydiiyey, ⁴² "Maxaad ka qabtaan Masiixa? Wiilkee buu yahay?" Waxay ku jawaabeen, "Wiilka Daa'uud." ⁴³ Wuxuu ku yidhi, "Haddaba sidee bay Daa'uud, oo Ruuxa ku dhiirran, ugu yeedhaa 'Sayid'? Waayo, wuxuu yidhi,

⁴⁴ *'Sayidku wuxuu ku yidhi Sayidkayga: "Fadhiiso midigtaada ilaa aan cadaawayaashaada hoos dhigo cagahaaga."*

⁴⁵ Haddii Daa'uud ugu yeedho 'Sayid,' sidee buu wiilkiisa u noqon karaa?" ⁴⁶ Qofna ma uusan jawaabin erey, tan iyo maalintaasna qofna kuma dhicin inuu su'aal kale weydiiyo.

23 Markaasaa Ciise dadkii badnaa iyo xertiisii la hadlay, ² oo wuxuu yidhi, "Culimmada iyo Farrisiintu waxay fadhiisteen kursigii Muuse.

³ Sidaa darteed, waxaad sameysaan oo aad dhawrtan wax kasta oo ay idinku yidhaahdaan, laakiin ha raacina tusaalahooda, waayo, ma dhaqmaan waxay ku wacdiyaan. ⁴ Waxay dadka garbaha saaraan rarka culus, laakiin iyagu ma doonayaan inay farta ku dhaqaaqaan si ay u dhaqaaqiyaan. ⁵ Dhammaan falalkooda waxaa loo sameeyaa in dadka kale ay arkaan: waxay ballaariyaan sanduuqyada ay ku xidhaan iyo dharka

ay xidhaan oo ay dheeraynayaan; ⁶ waxay ku farxaan meelaha ugu sarreeya ee cashooyinka iyo kuraasta ugu fiican ee sunagogyada; ⁷ waxay ku raaxaystaan salaanta suuqyada iyo in dadka kale ay ugu yeedhaan 'Rabi.' ⁸ Laakiin idinku ha laydinku yeedhin 'Rabi,' waayo, waxaad leedihiin Macallin keliya, dhammaantiinna waxaad tihiin walaalo. ⁹ Ha ugu yeedhina qofna dhulka 'aabbe,' waayo, waxaad leedihiin Aabbe keliya, oo ku jira samada. ¹⁰ Sidoo kale ha laydinku yeedhin hoggaamiyeyaal, waayo, waxaad leedihiin Hoggaamiye keliya, Masiixa. ¹¹ Kii idinku weyn waa inuu noqdaa adeegiinna. ¹² Waayo, kii is-koryeela waa la hoosaysiin doonaa, kii is-hoosaysiiyana waa la koryeeli doonaa.

¹³ "Laakiin hoog idinku, culimmada iyo Farrisiinta, munaafiqiinta! Waxaad dadka wejigooda ka xidhaysaan albaabka boqortooyada samada. Idinku ma gelayaan, mana u oggolaataan kuwa gelaya inay galaan. ¹⁴ [14] ¹⁵ "Hoog idinku, culimmada iyo Farrisiinta, munaafiqiinta! Waxaad u safartaan dhul iyo baddaba si aad u heshaan hal qof oo beddelan, oo marka uu beddelo, waxaad ka dhigtaan laba jeer sida carruurta cadaabta oo kale. ¹⁶ "Hoog idinku, hanuuniyayaasha indhaha la'! Waxaad tidhaahdaan, 'Haddii qof ku dhaarto macbudka, waxba ma aha; laakiin haddii qof ku dhaarto dahabka macbudka, waxaa lagu xidhay dhaartaas.' ¹⁷ Indhooleyaal nacasyo ah! Kee baa muhiimsan: dahabka, mise macbudka quduuseeya dahabka? ¹⁸ Waxaad tidhaahdaan, 'Haddii qof ku dhaarto meeshii allabariga, waxba ma aha; laakiin haddii qof ku dhaarto hadiyadda meeshii allabariga, waxaa lagu xidhay dhaartaas.' ¹⁹ Indhooleyaal! Kee baa muhiimsan: hadiyadda, mise meeshii allabariga ee quduuseysa hadiyadda? ²⁰ Sidaa darteed, qof kasta oo ku dhaarta meeshii allabariga wuxuu ku dhaartaa iyada iyo wax kasta oo ku yaalba. ²¹ Qof kasta oo ku dhaarta macbudka wuxuu ku dhaartaa iyada iyo kan ku dhex jira. ²² Qof kasta oo ku dhaarta samada wuxuu ku dhaartaa carshiga Eebbe iyo kan ku fadhiya.

²³ "Hoog idinku, culimmada iyo Farrisiinta, munaafiqiinta! Waxaad bixisaan tobnaadkii dhirta udgoon—mintida, dillada, iyo kammuunka. Laakiin waxaad dayacdaan waxyaabaha sharciga ka culus—caddaaladda, naxariista, iyo daacadnimada. Waxaad ahayd inaad ku dhaqantaan kuwaas, adigoo dayacin kuwa kale. ²⁴ Hanuuniyayaasha indhaha la'! Waxaad

Matayos

sifaysaan kaneeco intaad liqaysaan geel. ²⁵ “Hoog idinku, culimmada iyo Farrisinta, munaafiqiinta! Waxaad nadiifisaan dibadda koobka iyo saxanka, laakiin gudaha waxaa ka buuxa damac iyo is-dulqaad la'aan. ²⁶ Farris indha la'! Marka hore nadiifi gudaha koobka iyo saxanka, markaasaa dibadduna nadiifi noqon doontaa. ²⁷ “Hoog idinku, culimmada iyo Farrisinta, munaafiqiinta! Waxaad la mid tihiin xabaalaha cadcad, oo dibadda qurux badan laakiin gudaha ka buuxa lafaha dadka dhintay iyo wasakhda oo dhan. ²⁸ Sidaas oo kale, dibadda waxaad dadka ugu muuqataan kuwo xaq ah laakiin gudaha waxaa ka buuxa munaafaqnimo iyo sharci-darro. ²⁹ “Hoog idinku, culimmada iyo Farrisinta, munaafiqiinta! Waxaad dhisaan xabaalaha nebiyada oo aad qurxisaan qabuuraha kuwa xaq ah. ³⁰ Waxaad tidhaahdaan, ‘Haddii aan ku noolaan lahayn maalmaha aowayaasheen, ma noqon lahayn kuwo la wadaaga dhiigga nebiyada.’ ³¹ Markaad sidaas tidhaahdaan, waxaad qiraysaan inaad tihiin farcankii kuwii nebiyada dilay. ³² Haddaba, dhammeeya wixii aowayaashiin bilaabeen! ³³ Masaska! Farcanka abeesooyinka! Sidee baad uga baxsan doontaan xukunka cadaabta? ³⁴ Sidaa darteed, waxaan idiin soo dirayaa nebiyo, xigmado, iyo culimmo. Qaarkood waad dili doontaan oo qodbi doontaan; qaar kalena waxaad ku karbaashi doontaan sunagoggiinna oo aad uga daba dhici doontaan magaalo ilaa magaalo. ³⁵ Sidaas daraaddeed, idinku waxaa idinku iman doona dhammaan dhiigga xaq ah ee dhulka lagu daadiyay, laga bilaabo dhiiggii Haabiil kii xaq ahaa ilaa dhiiggii Sekaryaah ina Berekiyaah, kaas oo aad ku disheen macbudka iyo meeshii allabariga dhexdooda. ³⁶ Runtii, waxaan idinku leeyahay, dhammaan waxyaalahan waxay ku dhici doonaan jiiikan.

³⁷ “Yeruusaalem, Yeruusaalem, adigoo nebiyada dilay oo dhagax ku tuuray kuwa kuu soo diray, intee jeer ayaan doonay inaan carruurtaada isu ururiyo, sida digaagad ay baalashaheeda ku ururisigaageeda, laakiin ma aydan doonayn. ³⁸ Bal eega, gurigiinna waa la idiin dayacay oo cidla ah. ³⁹ Waayo, waxaan idinku leeyahay, mar kale ima arki doontaan ilaa aad tidhaahdaan, ‘Waxaa barakaysan kan ku yimaada magaca Rabbiga.’”

24 Ciise wuxuu ka baxay macbudka oo jidkuu ku jiray markay xertiisu u yimaadeen inay u tilmaamaan dhismayaasha macbudka. ²

Wuxuu ugu jawaabay, “Ma aragtaan waxyaalahan oo dhan? Runtii waxaan idinku leeyahay, dhagax midna midka kale dul saarnaan maayo; dhammaantood waa la dumin doonaa.”

³ Markuu ku fadhiistay Buur Saytuun, xertiisii waxay u yimaadeen si gaar ah, iyagoo weyddiinaya, “Noo sheeg, goormay waxyaalahan dhici doonaan, calaamadna maxay noqon doontaa imaatinkaaga iyo dhammaadka wakhtiga?” ⁴ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Iska jira in aan laydin khiyaanayn. ⁵ Waayo, qaar badan ayaa magacayga ku iman doona, iyagoo leh, ‘Anigu waxaan ahay Masiixa,’ oo qaar badan way khiyaanayn doonaan. ⁶ Waxaad maqli doontaan dagaallo iyo warar dagaallo; iska eega inaad argagixin. Waxyaalahan waa inay dhacaan, laakiin dhammaadku weli ma aha. ⁷ Quruumo ayaa midba midka kale ku kici doona, boqortooyooyinna way isku dhici doonaan. Gaajo iyo dhulgariir ayaa meelo kala duwan ka dhici doona. ⁸ Dhammaan waxyaalahan waa bilowga xanuunka dhalmaada oo keliya.

⁹ “Markaas waxaa laydin gacangelin doonaa in laydin silciyo oo laydin dilo, quruumaha oo dhan ayaana idin necbaan doona magacayga aawadiis. ¹⁰ Wakhtigaas qaar badan ayaa rumaysadkii ka leexan doona oo is khiyaanayn doona oo is necbaan doona, ¹¹ iyo nebiyo badan oo been ah ayaa soo bixi doona oo qaar badan khiyaanayn doona. ¹² Xumaanta oo kordhaysa daraaddeed, jacaylka intooda badan ayaa qabow noqon doona, ¹³ laakiin kii u adkaaysta ilaa dhammaadka ayaa badbaado heli doona. ¹⁴ Injirtan boqortooyada ayaa dunida oo dhan lagu wacdin doonaa markaati ahaan quruumaha oo dhan, markaasaa dhammaadku iman doonaa.

¹⁵ “Sidaa darteed markaad aragtaan karaahiyada baabba’a, oo nebi Daani’eel ku hadlay, oo taagan meel quduus ah—kan akhriya ha garto— ¹⁶ wakhtigaas kuwa Yahuudiya joogaa buuraha ha cararaan. ¹⁷ Kii saaran guriga korkiisa yuusan hoos u degin inuu wax guriga ka soo qaato. ¹⁸ Kii beerta ku jira yuusan dib ugu noqon inuu dharkiisa soo qaato. ¹⁹ Maalmahaas waxaa dhib ku jiri doona dumarka uurka leh iyo kuwa nuujinaya! ²⁰ Barya in cararkiinnu aanu dhicin wakhtiga jiilaalka ama maalinta Sabtida.

²¹ Waayo, markaas waxaa jiri doona dhib weyn, oo aan la mid ahayn tan iyo bilowgii dunida ilaa hadda— oo aan mar dambe noqon doonin. ²² Haddii maalmahaas aan la soo gaabin, qofna ma

Matayos

badbaadeen lahaa, laakiin kuwa la doortay aawadood maalmahaas waa la soo gaabin doonaa.

²³ Wakhtigaas, haddii qof idinku yidhaahdo, ‘Bal eega, halkan waa Masiixal’ ama, ‘Waa kan!’ ha rumaysanina. ²⁴ Waayo, Masiixyo been ah iyo nebiyo been ah ayaa soo bixi doona oo calaamooyin waaweyn iyo yaabab samayn doona si ay, haddii ay suurtagal tahay, xataa kuwa la doortay u khiyaameeyaan. ²⁵ Xusuusta, waxaan idiin sheegay ka hor. ²⁶ Sidaa darteed, haddii qof idinku yidhaahdo, ‘Waa lamadegaanka,’ ha bixinina; ama, ‘Waa qolalka gudaha,’ ha rumaysanina. ²⁷ Waayo, sida hillaacu uga yimaado bari oo u muuqdo xataa galbeedka, sidaas oo kale ayaa imaatinka Wiilka Aadanahu noqon doonaa. ²⁸ Meeshii meydku jiro, halkaas ayaa gorgorradu ku ururi doonaan.

²⁹ “Isla markiiba dhibaataada maalmahaas dabadeed

‘qorraxdu way madoobaan doontaa, dayaxuna iftiin ma bixin doono; xiddiguhuna cirka way ka dhici doonaan, awoodaha samaduna way gariiri doonaan.’

³⁰ Markaas calaamadda Wiilka Aadanaha ayaa cirka ka soo muuqan doonta. Markaas quruumaha dhulka oo dhan ayaa barooran doona markay arkaan Wiilka Aadanaha oo ku imanaya daruuraha cirka isagoo leh xoog iyo ammaan weyn. ³¹ Wuxuuna diri doonaa malaa’igihiisa oo qaylo weyn oo buun ah, waxayna soo ururin doonaan kuwa la doortay afarta dabaylood, laga bilaabo darafyadii cirka ilaa darafyadiisa kale.

³² “Hadda ka barta casharkan geedka berdeed: Marka laantu noqoto mid jilicsan oo caleemihiisu soo baxaan, waxaad garanaysaan in xagaagu dhow yahay. ³³ Sidaas oo kale, markaad aragtaan waxyaalahan oo dhan, waxaad garanaysaan in ay dhowdahay, oo albaabka agtiisa tahay. ³⁴ Runtii waxaan idinku leeyahay, jiilkan ma gudbi doono ilaa waxyaalahan oo dhan ay dhacaan. ³⁵ Samada iyo dhulku way gudbi doonaan, laakiin ereyadaydu weligood ma gudbi doonaan.

³⁶ “Laakiin maalintaas ama saacaddaas cidina ma oga, xataa malaa’igaha samada, iyo Wiilka toona, laakiin Aabbaha oo keliya. ³⁷ Sida ay ahaayeen maalmaha Nuux, sidaas oo kale ayaa imaatinka Wiilka Aadanuhu noqon doonaa. ³⁸ Waayo, maalmaha ka horreeya daadkii, dadka ayaa wax

cunayay oo cabbayay, guursanayay oo guurinayay, ilaa maalintii Nuux galay doonnida; ³⁹ waxayna ka war la’ayeen wixii dhici lahaa ilaa daadku yimid oo dhammaantood qaaday. Sidaas oo kale ayaa imaatinka Wiilka Aadanuhu noqon doonaa. ⁴⁰ Laba nin ayaa beerta ku jiri doona; mid waa la qaadi doonaa kan kalena waa la dayn doonaa. ⁴¹ Laba naagood ayaa wax ku shiidi doona shiiddo; mid waa la qaadi doonaa tan kalena waa la dayn doonaa.

⁴² “Sidaa darteed feejignaada, waayo, ma garanaysaan maalinta uu Rabbigiinnu iman doono. ⁴³ Laakiin tan ogaada: Haddii ninka guriga leh uu ogaan lahaa saacadda uu tuuggu imanayo, wuu soo jeedi lahaa oo uma oggolaan lahaa in gurigiisa la jabsado. ⁴⁴ Sidaas daraaddeed, idinkuna diyaar ahaada, waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu imaan doonaa saacad aydnaan filayn.

⁴⁵ “Yaa haddaba ah addoonka aaminaysan oo caqliga leh, oo sayidkiisu u dhiibay addoommadiisa gurigiisa inay siiyaan cuntadooda wakhtiga ku habboon? ⁴⁶ Waxaa barakaysan addoonkaas oo sayidkiisu heli doono isagoo sidaas samaynaya markuu soo noqdo. ⁴⁷ Runtii waxaan idinku leeyahay, wuxuu ka dhigi doonaa inuu ka taliyo dhammaan maalkiisa. ⁴⁸ Laakiin bal u malayn in addoonkaas shar leh uu naftiisa ku yidhaahdo, ‘Sayidkaygu wuu raagay,’ ⁴⁹ markaasuu bilaabo inuu addoommadiisa la wadaaga xumeeyo oo uu wax cuno oo cabbo kuwa sakhraamiya. ⁵⁰ Sayidka addoonkaas ayaa imaan doona maalinta aanu filayn iyo saacad aanu ogayn. ⁵¹ Wuxuu si xun u ciqaabi doonaa oo wuxuu u qoondayn doonaa meel munaafiqiinta, halkaasoo oohin iyo ilko jirriqsi ku jiri doonaan.

25 “Waqtigaas, boqortooyada jannada waxay la mid noqon doontaa toban bikradood oo qaatay laambadahooda oo u baxday inay arooska la kulmaan. ² Shan ka mid ah waxay u dhaqmeen si aan caqli gal ahayn, shanna si caqli gal ah. ³ Kuwa nacasnimada ah waxay qaateen laambadahooda laakiin saliid dheeraad ah ma aysan wadan. ⁴ Kuwa caqliga lehse, waxay laambadahooda la qaateen saliid ku jirta weelal. ⁵ Aroosku wuu raagay, dhammaantoodna way daaleen oo hurdeen. ⁶ Habeenbadhkii waxaa la maqlay qaylo: ‘Aroosku waa kan! U baxa oo la kulma!’ ⁷ Markaasaa bikradihii oo dhammu kaceen oo diyaariyeen laambadahooda. ⁸ Kuwa nacasnimada ah waxay ku yidhaahdeen kuwa caqliga leh, ‘Saliid naga sii, laambadahayo waa

Matayos

damayaan.’⁹ Laakiin kuwa caqliga leh waxay ku jawaabeen, ‘Maya, waxaa laga yaabaa inaanay inoo wada filnayn anaga iyo idinka. Halkii, u taga ganacsatada oo iibsada.’¹⁰ Intay jidka ku jireen si ay saliid u soo iibsadaan, arooskii yimid. Kuwa diyaar ahaa waxay la galeen xaflooda arooska, albaabkiina waa la xidhay.¹¹ Markii dambe, bikradihii kale ayaa yimid, iyagoo leh, ‘Sayidow, Sayidow, noo fur albaabka.’¹² Laakiin wuxuu ku jawaabay, ‘Runtii, waxaan idinku leeyahay, ma aqaanin.’¹³ Sidaa darteed, feejignaada, maxaa yeelay ma garanaysaan maallinta ama saacadda.

¹⁴ “Waayo, waxay la mid tahay nin safar ah, oo u yeedhay addoommadiisii oo u dhiibay maalkiisii.¹⁵ Mid wuxuu siiyey shan talanti, mid kalena laba, mid kalena hal, mid kasta sida kartidiisa. Markaasuu safarkiisii galay.¹⁶ Kii shanta talanti helay markiiba wuu tegay oo ganacsi ku sameeyey, wuxuuna helay shan kale.¹⁷ Sidoo kale, kii laba talanti helay wuxuu helay laba kale.¹⁸ Laakiin kii hal talanti helay wuu baxay, god buu dhulka ku qoday, oo lacagtii sayidkiis buu ku qariyey.¹⁹ Muddo dheer ka dib, sayidkii addoommadaas wuu soo noqday oo xisaab la galay.²⁰ Kii shanta talanti helay ayaa yimid, isagoo wata shan kale, oo leh, ‘Sayidow, waxaad igu aaminay shan talanti. Bal eeg, waxaan helay shan kale.’²¹ Sayidkiisii wuxuu ku jawaabay, ‘Wanaagsan tahay, addoon wanaagsan oo aamin ah. Waxaad aamin ku ahayd waxyaabo yar; waxaan kuu dhiibi doonaa waxyaabo badan. Gal farxadda sayidkaaga.’²² Kii laba talanti helay ayaa sidoo kale yimid oo yidhi, ‘Sayidow, waxaad igu aaminay laba talanti; bal eeg, waxaan helay laba kale.’²³ Sayidkiisii wuxuu ku jawaabay, ‘Wanaagsan tahay, addoon wanaagsan oo aamin ah. Waxaad aamin ku ahayd waxyaabo yar; waxaan kuu dhiibi doonaa waxyaabo badan. Gal farxadda sayidkaaga.’²⁴ Markaasaa kii hal talanti helay ayaa yimid oo yidhi, ‘Sayidow, waan ogaa inaad tahay nin adag, oo guranaya meesha aadan beeran iyo soo ururinaya meesha aadan abuurin.²⁵ Sidaas darteed waan baqay oo waxaan baxay oo ku qariyey talantigaaga dhulka. Bal eeg, waa kan waxa kuu leh.’²⁶ Sayidkiisii wuxuu ku jawaabay, ‘Adigoo ah addoon shar leh oo caajis ah! Ma ogtahay inaan guranayo meesha aanan beeran iyo soo ururinayo meesha aanan abuurin?’²⁷ Markaas waxaad ahayd inaad lacagta ii dhigto bangiyada, si marka aan soo noqdo, aan ku helo ribo.²⁸ Sidaa darteed, ka qaada talantiga oo siiya kii toban talanti haysta.²⁹ Waayo, kii haysta

waa la siin doonaa wax badan, wuuna badnaa doonaa. Kii aan haysan, xataa waxa uu haysto waa laga qaadi doonaa.³⁰ Oo addoonkaas aan faaiido lahayn ku tuura bannaanka, halkaasoo oohin iyo ilko jirid lagu arki doono.’

³¹ Marka Wiilka Aadanahu yimaado ammaantiisa, iyo malaa’igaha oo dhan la socda, wuxuu ku fadhiisan doonaa carshigiisa sharafta leh.³² Dhammaan quruumaha ayaa hortiisa lagu soo ururin doonaa, wuxuuna kala sooci doonaa dadka midba midka kale sida adhijirku idaha uga sooco riyaha.³³ Wuxuu idaha dhigi doonaa dhinaciisa midig, riyaha dhinaciisa bidix.³⁴ Markaasaa Boqorku wuxuu ku odhan doonaa kuwa midigtiisa, ‘Kaalaya, kuwa barakaysan ee Aabbahay; dhaxla boqortooyada laydiin diyaariyey tan iyo aasaaska dunida.³⁵ Waayo, markaan gaajooday waxaad i siisay wax aan cuno, markaan harraad qabay waxaad i siisay wax aan cabo, markaan ahaa shisheeye waxaad i soo dhawaysay,³⁶ Waxaan u baahnaa dhar waxaadna ii bixisay, waan xanuunsanaa waadna i daryeeshey, xabsi baan ku jiray waadna i soo booqatay.’³⁷ Haddana kuwa xaq ah ayaa ku jawaabi doona, ‘Sayidow, goormaan ku aragnay adigoo gaajaysan oo ku quudinay, ama harraad qaba oo wax ku siinay inaad cabto?’³⁸ Goormaan ku aragnay adigoo shisheeye ah oo ku soo dhawaynay, ama dhar la’aan ah oo kuu bixinay?’³⁹ Goormaan ku aragnay adigoo xanuunsan ama xabsi ku jira oo ku soo booqannay?’⁴⁰ Boqorku wuxuu ku jawaabi doonaa, ‘Runtii waxaan idinku leeyahay, wixii aad u samayseen mid ka mid ah walaalahayga iyo walaalahayga ugu yar, waxaad u samayseen aniga.’⁴¹ Markaasuu wuxuu ku odhan doonaa kuwa bidixdiisa, ‘Iga taga, kuwa la habaaray, oo gala dabka weligiis ah ee loo diyaariyey shaydaanka iyo malaa’igihisa.’⁴² Waayo, markaan gaajooday waxba iima aad siin inaad cunto, markaan harraad qabayna waxba iima aad siin inaad cabto,⁴³ Markaan ahaa shisheeye iima aad soo dhawayn, markaan u baahnaa dhar iima aad bixinnin, markaan xanuunsanaa iyo markaan xabsi ku jirayna iima aad daryeelin.’⁴⁴ Iyaguna waxay ku jawaabi doonaan, ‘Sayidow, goormaan ku aragnay adigoo gaajaysan ama harraad qaba ama shisheeye ah ama dhar la’aan ah ama xanuunsan ama xabsi ku jira, oo aanaan ku caawin?’⁴⁵ Wuxuu ku jawaabi doonaa, ‘Runtii waxaan idinku leeyahay, wixii aydnaan u samayn mid ka mid ah kuwa ugu yar, iima aydnaan samayn.’⁴⁶ Markaasay tegi doonaan ciqaab weligeed

Matayos

ah, laakiin kuwa xaq ah waxay tegi doonaan nolol weligeed ah."

26 Markii Ciise dhammeeyey hadalladan oo dhan, ayuu xertiisii ku yidhi, ² "Waxaad ogtihiin in laba maalmood dabadeed ay Kormaridda imanayso, oo Wiilka Aadanaha waa la gacangelin doonaa in iskutallaabta lagu qodbo."

³ Wakhtigaas, wadaaddadii sare iyo odayaashii dadku waxay isugu yimaadeen barxadda wadaadka sare, oo la odhan jiray Kayafas, ⁴ oo waxay si qarsoodi ah u tashadeen inay Ciise qabtaan oo dilaan. ⁵ Laakiin waxay yidhaahdeen, "Ha ahaato wakhtiga ciidda, si kale rabshad dadku ha u dhicin."

⁶ Ciise intuu Beytaniya joogay, guriga Simoon oo la odhan jiray baraska qaba, ⁷ ayaa naag u timid isaga iyadoo sidata weel alabastar oo cadar qaali ah, oo waxay ku shubtay madaxiisa intuu miiska u jiiifay. ⁸ Markay xertii arkeen, way cadhoodeen oo waxay yidhaahdeen, "Maxaa khasaarintan ah?" ⁹ Cadar kan waxaa lagu iibin kari lahaa qiimo sare, lacagtiisana waxaa la siin kari lahaa masaakiinta." ¹⁰ Laakiin Ciise, isagoo ka warqaba, wuxuu ku yidhi iyaga, "Maxaad naagta dhibaysaan? Wax wanaagsan ayay ii samaysay. ¹¹ Waayo, masaakiinta mar walba way idinla jiri doonaan, laakiin aniga mar walba ima lihidin. ¹² Markay cadarkan jidhkayga ku shubtay, waxay u samaysay diyaarinta aaskayga. ¹³ Runtii, waxaan idinku leeyahay, meeshii injiilka lagu wacdiyo dunida oo dhan, waxay samaysay waxaa lagu sheegi doonaa xusuusteeda."

¹⁴ Markaasaa Yuudas Iskaryod, mid ka mid ah Labada Iyo Tobanka, wuxuu u tegey wadaaddadii sare ¹⁵ oo wuxuu yidhi, "Maxaad i siinaysaan si aan idiin gacangeliyo?" Oo waxay u tiriyeen soddon xabbo oo lacag ah. ¹⁶ Laga bilaabo wakhtigaas, wuxuu raadiyey fursad wanaagsan oo uu Ciise ku gacangeliyo.

¹⁷ Maalintii ugu horraysay ee Ciidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn, xertii waxay u yimaadeen Ciise oo yidhaahdeen, "Xaggee baad doonaysaa inaan kuu diyaargarayno inaad Kormaridda cuntid?" ¹⁸ Wuxuu iyaga ku amray, "Magaalada gala oo nin gaar ah ka hel. U sheeg, 'Macallinku wuxuu leeyahay: Wakhtigaygu waa dhow yahay; waxaan Kormaridda kula qaybsan doonaa gurigaaga xertayda.'" ¹⁹ Xertii waxay sameeyeen sidii Ciise ku amray, oo waxay diyaariyeen Kormaridda.

²⁰ Markii fiidkii yimid, Ciise wuxuu miiska la fadihiyey labada iyo tobankii xertiisa ahaa. ²¹ Intii ay cunteeyeen, wuxuu yidhi, "Runtii, waxaan idinku leeyahay, midkiin baa i khiyaanayn doona." ²² Way murugooday aad iyo aad, oo midba midka kale wuxuu ku yidhi, "Hubaal anigu ma ihi, Rabbiyow?" ²³ Wuxuu ugu jawaabay, "Kii gacantiisa ila geliya weelka, waa kan i khiyaanayn doona. ²⁴ Wiilka Aadanaha waa tegayaa sidii laga qoray isaga; laakiin hoogay ninka Wiilka Aadanaha lagu khiyaaneeyo! Waxaa u fiicnaan lahayd inuu dhalan." ²⁵ Yuudas, oo isaga khiyaanaynayey, wuxuu yidhi, "Hubaal anigu ma ihi, Macallin?" Ciise wuxuu ku yidhi, "Adigu waad tidhi."

²⁶ Intii ay cunteeyeen, Ciise wuxuu qaaday kibis, oo markuu barakeeyey, ayuu kala jebebiyey oo xertii siiyey, isagoo leh, "Qaata, cuna; kani waa jidhkayga."

²⁷ Wuxuu qaaday koob, oo markuu mahadnaqay, ayuu siiyey iyaga, isagoo leh, "Ka cabba, kulligiin;" ²⁸ waayo, kani waa dhiiggayga axdiga, kaas oo loo daadshay dad badan dembidhaafkooda. ²⁹ Laakiin waxaan idinku leeyahay, mar dambe kama cabbi doono midhaha geedkan canabka ah ilaa maalintaas aan ku cabbo mid cusub idinkula Boqortooyada Aabbahay." ³⁰ Markay hees amaan ah ku heeseen, ayay u baxeen Buur Saytuun.

³¹ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi iyaga, "Habeenkan kulligiin waxaad iga tagi doontaan, waayo, waxaa qoran:

'Adhijirka ayaan dili doonaa, oo adhiga idaha waa kala firdhi doonaan.'

³² Si kastaba, markaan soo sara kaco, waxaan idinka hor mari doonaa Galili." ³³ Butros wuxuu ugu jawaabay, "Haddii ay dhammaan kaa tagaan, anigu waligay kaa tegi maayo!" ³⁴ Ciise wuxuu ku yidhi, "Runtii waxaan ku leeyahay, caawa, inta qoolleydu ciyin, saddex jeer ayaad i dafiri doontaa." ³⁵ Butros wuxuu ku yidhi, "Haddii aan xataa kula dhinto, waligay kuuma dafiri doono!" Xertii oo dhanna waxay yidhaahdeen isla sidaas.

³⁶ Markaasaa Ciise wuxuu la yimid iyaga meel la yidhaahdo Getsemane, oo wuxuu xertiisii ku yidhi, "Halkan fadhiista intaan halkaas u baxo oo tukado."

³⁷ Wuxuu la qaatay Butros iyo labada wiil ee Sebedi, oo wuxuu bilaabay inuu murugoodo oo dhibsado. ³⁸ Markaasuu ku yidhi iyaga, "Naftaydu aad bay u murugootay, ilaa dhimasho; halkan joog oo ila soo

Matayos

jeeda.”³⁹ Wuxuu u dhaqaaqay wax yar, wejigiisa ayuu dhulka dhigay, oo wuxuu tukaday, “Aabbahay, haddii ay suurtoagal tahay, koobkan ha iga gudbo; welise sidaan doonayo ma aha, laakiin sidaad doonayso.”⁴⁰ Wuxuu u yimid xertiisii oo helay iyaga oo hurda, oo wuxuu ku yidhi Butros, “Sidaas miyaad ila soo jeedi kari weydeen saacad?”⁴¹ Soo jeeda oo tukada, si aanad jirraabaadda ugu dhicin; ruuxu waa diyaar, laakiin jidhku waa itaal daran yahay.”⁴² Wuxuu mar kale tegey oo tukaday, “Aabbahay, haddii koobkan aanan ka gudbi karin ilaa aan cabbo, doonistaadu ha ahaato.”⁴³ Mar kale ayuu u yimid oo helay iyaga oo hurda, waayo, indhahoodu aad bay u cuslaayeen.⁴⁴ Wuxuu mar kale ka tegey, oo tegey, oo tukaday mar saddexaad, isagoo mar kale leh isla hadalkaas.⁴⁵ Markaasuu u yimid xertiisii oo ku yidhi iyaga, “Ma weli huruddaan oo nasataan? Bal eega, saacaddii waa timid, oo Wiilka Aadanaha waxaa lagu gacangelinayaa dembilayaasha gacantooda.”⁴⁶ Kaca, aan tagnee; bal eega, kii i khiyaanaynayaa waa dhow yahay!”

⁴⁷ Intuu weli hadlayay, Yuudas, oo ka mid ahaa Labada Iyo Tobanka, ayaa yimid, isagoo wata dad badan oo seefo iyo ulo sita, oo ka yimid wadaaddadii sare iyo odayaashii dadkii.⁴⁸ Hadda kii khiyaanaynayay wuxuu iyaga siiyey calaamad, isagoo leh, “Kii aan dhunkado waa ninka; qabta.”⁴⁹ Isla markiiba Yuudas wuxuu u tegey Ciise oo ku yidhi, “Nabad, Macallin!” oo dhunkaday.⁵⁰ Ciise wuxuu ku yidhi, “Saaxiibow, waxaad u timid samee.” Markaasay yimaadeen oo gacanta ku dhigeen Ciise oo qabteen.⁵¹ Oo bal eeg, mid ka mid ah kuwii Ciise la jiray ayaa seeftiisa soo bixiyey, oo ku dhuftay addoonkii wadaadka sare, oo dhegtiisii gooyay.⁵² Markaasaa Ciise ku yidhi, “Seeftaada meesheeda ku celi; waayo, kuwa seefta qaata, seefta ayaa lagu dili doonaa.”⁵³ Ma waxaad u malaynaysaa inaanan Aabbahay baryi karin, oo isla markiiba wuxuu ii soo diri lahaa in ka badan laba iyo toban legyo oo malaa’ig ah?”⁵⁴ Haddii kale, sidee bay Gorniinku u rumoobi lahaayeen, kuwaas oo leh waa inay sidan dhacdo?”⁵⁵ Wakhtigaas Ciise wuxuu ku yidhi dadkii, “Ma seefo iyo ulo baad ula soo baxdeen inaad i qabataan sidii anoo madax kac ah? Maalin walba macbudka ayaan fadhiyey oo wax barayey, idinkuna ima aydnaan qaban.”⁵⁶ Laakiin waxyaalahan oo dhan waxay dhaceen si ay u rumoobaan waxyaalihii nebiyadu qoreen.” Markaasaa xertii oo dhami ka tegeen oo carareen.

⁵⁷ Kuwii Ciise qabtay waxay u kaxeeyeen Kayafas, wadaadka sare, halkaas oo culimmadii iyo odayaashii isugu yimaadeen.⁵⁸ Laakiin Butros wuxuu raacay isaga meel fog, ilaa barxadda wadaadka sare, oo gudaha galay oo la fadhiistay waardiyaayaashii si uu u arko waxa dhici doona.⁵⁹ Wadaaddadii sare iyo golihii oo dhammu waxay raadinayeen markhaati been ah oo Ciise ka gees ah si ay u dilaan.⁶⁰ Waxba ma ay helin, in kastoo markhaatiyaal badan oo been ah ay yimaadeen. Ugu dambayntii, laba ayaa yimid⁶¹ oo yidhi, “Ninkani wuxuu yidhi, ‘Waxaan awoodaa inaan macbudka Eebbe dumi karo oo saddex maalmood gudahood ku dhiso.’”⁶² Wadaadka sare ayaa kacay oo ku yidhi Ciise, “Ma jawaabi maysaa? Waa maxay waxa ay raggan kugu marag furayaan?”⁶³ Laakiin Ciise wuu aamusay. Wadaadka sare wuxuu ku yidhi isaga, “Waxaan kugu dhaarinayaa Eebbe nool, inaad noo sheegto haddii aad tahay Masiixa, Wiilka Eebbe.”⁶⁴ Ciise wuxuu ku yidhi, “Adigu waad tidhi. Laakiin waxaan idinku leeyahay kulligiin: Laga bilaabo hadda waxaad arki doontaan Wiilka Aadanaha oo fadhiya midigta awoodda, oo ku imanaya daruuraha samada.”⁶⁵ Markaasaa wadaadka sare dharkiisii jeexjeexay oo yidhi, “Wuxuu ku hadlay cay! Maxaynu ugu baahan nahay markhaatiyaal kale? Bal eega, hadda waad maqasheen cayda;⁶⁶ maxaad u malaynaysaan?” Way ugu jawaabeen, “Wuxuu istaahilaa dhimasho!”⁶⁷ Markaasay wejigiisa ku candhuufeen, oo feer ku dhufteen, qaar kalena dharbaaxeen⁶⁸ oo yidhaahdeen, “Wax noo sheeg, Masiixow; waa kuma kan ku dhuftay?”

⁶⁹ Hadda Butros wuxuu fadhiyey dibadda barxadda, oo gabadh addoon ah ayaa u timid oo ku tidhi, “Adiguna waxaad la joogtay Ciise reer Galili.”⁷⁰ Laakiin wuu inkiray hortooda oo dhan, isagoo leh, “Ma garanayo waxaad ka hadlayso.”⁷¹ Markuu iridda u baxay, gabadh addoon kale ayaa aragtay oo waxay ku tidhi kuwa halkaas joogay, “Ninkanu wuxuu la joogay Ciise reer Naasared.”⁷² Oo mar kale ayuu inkiray, isagoo dhaaranaya: “Ninkan ma aqaan.”⁷³ Wax yar dabadeed, kuwii ag taagnaa ayaa u yimid oo ku yidhi Butros, “Hubaal waxaad ka mid tahay iyaga; hadalkaagu wuu ku muujinayaa.”⁷⁴ Markaasuu bilaabay inuu caayo oo dhaarto, “Ninkan ma aqaan!” Isla markiiba qoolleydu way ciyday.⁷⁵ Butros wuxuu xusuustay erayadii Ciise ku yidhi: “Inta qoolleydu ciyin, saddex jeer ayaa i dafiri doontaa.” Markaasuu dibadda u baxay oo aad u ooyay.

27 Markii waagu beryey, wadaaddadii sare iyo waayeelladii dadku dhammaantood waxay isugu yimaadeen inay ka tashadaan sidii Ciise loo dili lahaa. ² Markaasay xidhxidheen, oo kaxeeyeen, oo u dhiibeen Bilaatos oo ahaa taliyihii.

³ Markaasaa Yuudas oo ahaa kii gacangeliyey, markuu arkay in Ciise la xukumay, ayuu ka shallaayay, oo wuxuu wadaaddadii sare iyo waayeelladii u celiyey soddonkii lacag ee lacagta ahayd. ⁴ Wuxuu yidhi, "Waan dembaabay, waayo, waxaan gacangeliyey dhiig aan waxba galabsan." Waxay ku yidhaahdeen, "Maxaa annaga naga galay? Taasi adiga ayay ku saaran tahay." ⁵ Markaasuu lacagtii macbudka ku tuuray oo iska tegey, wuuna tagay oo isdalay. ⁶ Wadaaddadii sare lacagtii ayay qaadeen oo waxay yidhaahdeen, "Sharci ma aha in khasnadda lagu daro, waayo, waa lacag dhiig." ⁷ Markaasay ku tashadeen inay lacagta ku iibsadaan beerta dheri-sameeyaha si loogu aaso dadka qalaad. ⁸ Sidaas daraaddeed beertaas waxaa ilaa maanta loogu yeedhaa Beerta Dhiigga. ⁹ Markaasaa waxaa rumoobay wixii Yeremyaah nebiga laga sheegay, oo ahaa, "Waxay qaateen soddonkii lacag ee lacagta ahayd, oo ahayd qiimihii lagu qiimeeyey kii ay reer binu Israa'iil ku qiimeeyeen, ¹⁰ oo waxay ku bixiyeen beertii dheri-sameeyaha, sidii Rabbigu igu amray."

¹¹ Ciise wuxuu hor taagnaa taliyihii, oo taliyihii ayaa weyddiiyey, "Ma waxaad tahay Boqorka Yuhuudda?" Ciise wuxuu ku jawaabay, "Waad tidhi." ¹² Markii wadaaddadii sare iyo waayeelladii ku eedeeyeen, wax jawaab ah ma uu siin. ¹³ Markaasaa Bilaatos ku yidhi, "Miyaadan maqlayn eedaymaha badan ee ay kugu soo oogayaan?" ¹⁴ Laakiin Ciise wax jawaab ah ma uu siin, xataa hal eedayn, taasoo taliyihii aad uga yaabiyeey.

¹⁵ Iddaafadda waxaa caado u ahayd taliyaha inuu sii daayo maxbuus ay dadku doortaan. ¹⁶ Waktigaas waxay haysteen maxbuus caan ah oo la odhan jiray Baraabbas. ¹⁷ Markii dadkii isugu soo urureen, Bilaatos ayaa weyddiiyey, "Kumaad doonaysaan inaan idiin sii daayo: Baraabbas, mise Ciise oo la yidhaahdo Masiixa?" ¹⁸ Wuxuu ogaa inay masayr dartii ugu soo dhiibeen Ciise. ¹⁹ Intuu Bilaatos kursiga xukuma fadhiyey, naagtiisii ayaa farriin u soo dirtay oo ku tidhi, "Nin xaq ah waxba ha ku yeelan, waayo, maanta riyo aawadeed ayaan aad ugu silcay isaga." ²⁰ Laakiin wadaaddadii sare iyo waayeelladii dadkii ayay ku kiciyeen inay weyddiiyaan Baraabbas

oo ay dalbadaan in Ciise la dilo. ²¹ Taliyihii ayaa weyddiiyey, "Kumaad doonaysaan inaan idiin sii daayo?" Waxay ugu jawaabeen, "Baraabbas." ²² Bilaatos wuxuu yidhi, "Maxaan haddaba ku sameeyaa Ciise oo la yidhaahdo Masiixa?" Dhammaantood waxay ku jawaabeen, "Iskutallaabta ku qod!" ²³ "Maxaa yeelay, muxuu dembi falay?" ayuu weyddiiyey Bilaatos. Laakiin way sii qayliyeen, iyadoo leh, "Iskutallaabta ku qod!" ²⁴ Markii Bilaatos arkay inaan waxba lagu helayn, laakiin rabshad bilaabantay, ayuu biyo qaatay oo dadkii hortooda ku dhaqay gacmihiisa, isagoo leh, "Dhiigga ninkan waxba galabsan aniga iguma yaallo. Waa idinka masuuliyadda leh!" ²⁵ Dadkii oo dhammu waxay ku jawaabeen, "Dhiiggiisu annaga iyo carruurtayada ha dul joogo!" ²⁶ Markaasuu u sii daayay Baraabbas. Ciise wuxuu u dhiibay in la karbaasho oo iskutallaabta lagu qod.

²⁷ Askartii taliyaha waxay Ciise u kaxeeyeen gudaha maxkamadda, oo waxay isugu soo ururiyeen ciidankii oo dhan. ²⁸ Way dhar ka siibeen oo waxay ku huwiyeen go' guduudan. ²⁹ Waxay ka toleen taaj qodxan ah oo madaxiisa saareen. Gacantiisa midigna waxay geliyeen uL Waxay hortiiisa u jilba joogsadeen iyagoo ku jeesjeesaya, oo leh, "Nabad, Boqorka Yuhuudda!" ³⁰ Way ku candhuufeen oo ul ayey madaxiisa ku dhufteen. ³¹ Markay ku jeesjeeseen dabadeed, ayay go'giisii ka siibeen oo dharkiisii u geliyeen. Markaasay kaxeeyeen si ay iskutallaabta ugu qodaan.

³² Markay baxeen, waxay heleen nin reer Kurene ahaa oo la odhan jiray Simoon, waxayna qasbeen inuu iskutallaabta u qaado. ³³ Markay yimaadeen meel la yidhaahdo Golgotha, taasoo macnaheedu yahay Meesha Dhuuxa, ³⁴ waxay Ciise siiyeen khamri qadhaadh lagu daray inuu cabo; laakiin markuu dhadhamiyey, wuu diiday inuu cabo. ³⁵ Markay iskutallaabta ku qodeen dabadeed, waxay dharkiisii qaybsadeen iyagoo kuraas ku tuuray. ³⁶ Way fadhiisteen oo halkaas ayay isaga ilaalinayeen. ³⁷ Madaxiisa korkiisa waxay ku dhejiyeen eedayntii lagu soo oogay oo ahayd: KANI WAA CIISE, BOQORKA YUHUUDDA.

³⁸ Markaasaa laba tuug iskutallaabta lala qodday isaga, mid midigtiisa ah iyo mid bidixdiisa ah. ³⁹ Kuwa ag marayay ayaa caayay, iyagoo madaxa ruxaya ⁴⁰ oo leh, "Adigu kan macbudka duminaya oo saddex maalmood ku dhisaya, naftaada badbaadi!

Matayos

Haddaad tahay Wiilka Eebbe, iskutallaabta ka soo deg!”⁴¹ Sidoo kale, wadaaddadii sare, culimmadii iyo waayeelladii ayaa ku jeesjeesay.⁴² “Wuxuu badbaadiyay kuwo kale,” ayay yidhaahdeen, “laakiin isagu isma badbaadin karo! Waa Boqorka Israa’iil; ha ka soo dego iskutallaabta, markaasaan isaga rumaysan doonnaa.”⁴³ Wuxuu isku halleeyaa Eebbe; ha badbaadiyo hadda hadduu ku faraxsan yahay, waayo, wuxuu yidhi, “Waxaan ahay Wiilka Eebbe.”⁴⁴ Sidoo kale, tuugtii lala qodday ayaa iyaguna ku caayay.

⁴⁵ Laga bilaabo lixda saacadood ilaa sagaalka saacadood, dhulkii oo dhan gudcur baa qariyay.⁴⁶ Qiyaastii sagaalka saacadood, Ciise wuxuu cod dheer ku qayliyay, isagoo leh, “Eli, Eli, lama sabachthani?” taasoo macnaheedu yahay, “Eebbow, Eebbow, maxaad ii dayrisay?”⁴⁷ Markii qaar ka mid ah kuwii taagnaa ay maqlayeen, waxay yidhaahdeen, “Waxa uu u yeedhayaa Eliyaas.”⁴⁸ Haddaba midkood ayaa dhaqso u orday oo xumbo qaatay, oo khamri qadhaadh ku shubay, oo ul saaray, oo siiyey inuu cabo.⁴⁹ Kuwa kalena waxay yidhaahdeen, “Iska daaya. Bal aan aragno haddii Eliyaas yimaado inuu badbaadiyo isaga.”⁵⁰ Markaasaa Ciise mar kale cod dheer ku qayliyay, oo ruuxiisii dhiibay.

⁵¹ Markaasaa daahii macbudka laba u kala dillaacay laga bilaabo kor ilaa hoos. Dhulkii waa gariiray, dhagaxyadiina waa kala dillaaceen.⁵² Qabriyada ayaa kala furmay, oo jidhahdkii quduusiinta badnaa ee dhintay ayaa soo sara kacay.⁵³ Waxay ka soo baxeen qabriyada ka dib sara kiciddii Ciise, oo waxay galeen magaalada quduuska ah, oo dad badan ayay u muuqdeen.⁵⁴ Markii boqol-u-taliyihii iyo kuwii isaga la joogay ee Ciise ilaalinayay ay arkeen dhulgariirka iyo waxyaalihii dhacay, aad bay u baqeen oo waxay yidhaahdeen, “Runtii, Kanu wuxuu ahaa Wiilka Eebbe!”

⁵⁵ Dumar badan ayaa halkaas ka daawanayay meel fog. Waxay ka yimaadeen Galili iyagoo Ciise u adeegaya.⁵⁶ Kuwaas waxaa ka mid ahaa Maryan Maqdaliini, Maryan oo ahayd hooyadii Yacquub iyo Yoosef, iyo hooyadii wiilashii Sebedi.

⁵⁷ Markii fiidkii la gaadhay, nin hodan ah oo reer Arimatiya ahaa oo la odhan jiray Yoosef, oo noqday xertii Ciise, ayaa yimid.⁵⁸ Wuxuu u tegey Bilaatos oo weyddiistay jidhkii Ciise, markaasaa Bilaatos amray in la siiyo.⁵⁹ Yoosef ayaa jidhkii qaatay oo ku

duudduubay dhar nadiif ah oo linen ah,⁶⁰ oo wuxuu geliyey qabrigiisii cusbaa oo uu dhagax ka qoday. Wuxuu dhagax weyn ku duudduubay albaabka qabriga oo iska tegey.⁶¹ Maryan Maqdaliini iyo Maryan kale ayaa halkaas fadhiyey oo qabriga ka soo horjeeday.

⁶² Maalintii ku xigtay Maalintii Diyaargarowga, wadaaddadii sare iyo Farrisiiintii ayaa u tegey Bilaatos.⁶³ Waxay yidhaahdeen, “Sayidow, waxaan xusuusannahay in intuu noolaa uu kan khiyaanada ahi yidhi, ‘Saddex maalmood dabadeed ayaan sara kici doonaa.’”⁶⁴ Haddaba amarka bixi in qabriga la adkeeyo ilaa maalinta saddexaad. Haddii kale, xertiisu way iman karaan oo jidhka way xadi karaan, oo dadkana waxay ku odhan karaan, ‘Wuxuu ka sara kacay kuwii dhintay.’ Khiyaanadan dambena waxay ka sii xumaan doontaa tii hore.”⁶⁵ Bilaatos wuxuu ku yidhi, “Ilaaliye qaata; taga oo sidaad garanaysaan ugu adkeeya.”⁶⁶ Markaasay tageen oo qabriga adkeeyeen iyagoo dhagaxa ku dhejiyay shaabad oo ilaalinaya.

28 Sabbath ka dib, markii waagu beryay maalintii ugu horraysay ee toddobaadka, Mary Magdalene iyo Mary oo kale waxay tageen inay arkaan qabriga.² Bal eeg, dhulgariir xoog leh ayaa dhacay, waayo, malaa’igtii Rabbiga ayaa samada ka soo degtay, dhagaxa ka rogtay, oo korkiisa fadhiisatay.³ Muuqaalkiisu wuxuu ahaa mid dhalaalaya sida hillaaca, dharkiisuna wuxuu ahaa mid ifaya sida barafka.⁴ Ilaaladii ayaa aad uga baqday isaga oo ay gariireen oo waxay u muuqdeen sidii kuwo aan noolayn.

⁵ Malaa’igtii waxay ku tidhi dumarkii, “Ha baqanina, waayo, waan ogahay inaad raadinaysaan Ciise, kii la iskutallaabta ku qodbay.”⁶ Halkan ma joogo; Wuu soo sara kacay, siduu sheegay. Kaalaya, arka meesha uu jifay.⁷ Markaas si dhakhso ah u taga oo u sheega xertiisa, ‘Wuu ka soo sara kacay kuwii dhintay oo wuxuu idinka hor marayaa Galili. Halkaas ayaad ku arki doontaan.’ Bal eeg, waan idiin sheegay.”⁸ Markaasay si dhakhso ah uga tageen qabriga iyagoo baqaya oo aad u faraxsan, waxayna u ordeen inay xertiisa u sheegaan.

⁹ Si kedis ah Ciise ayaa la kulmay oo ku yidhi, “Salaan!” Way u soo dhowaadeen, cagihiisa ayay qabteen, oo caabudeen isaga.¹⁰ Ciise ayaa ku yidhi

Matayos

iyaga, "Ha baqanina. Taga oo walaalahay u sheega inay Galili tagaan; halkaasay igu arki doonaan."

¹¹ Markay jidka ku sii jireen, qaar ka mid ah ilaaladii waxay galeen magaalada oo wadaaddadii sare u sheegeen wax kasta oo dhacay. ¹² Markay wadaaddadii sare la kulmeen waayeelladii oo ay qorshe sameeyeen, waxay askartii siiyeen lacag badan, ¹³ iyagoo ku amraya, "Waxaad tiraahdaan, 'Xertiisii ayaa habeenkii timid oo xaday isaga intii aan hurudnay.' ¹⁴ Haddii tani ay gaadho dhegaha taliyaha, annaga ayaa isaga qancin doona oo idinka ilaalin doona dhibaato." ¹⁵ Markaasay lacagtii qaateen oo sida loogu amray yeeleen. Sheekadan

ayaa si ballaaran loogu faafiyey Yuhuudda ilaa maanta.

¹⁶ Markaasay kow iyo tobankii xertiisa ahayd tageen Galili, buurtii uu Ciise u sheegay. ¹⁷ Markay arkeen isaga, way caabudeen, in kastoo qaar weli shakiyeen. ¹⁸ Markaasaa Ciise u soo dhowaaday oo la hadlay iyaga, isagoo leh, "Xukun oo dhan oo samada iyo dhulka ah waa la ii dhiibay. ¹⁹ Sidaa darteed, taga oo ka dhiga xertiisa quruumaha oo dhan, iyaga ku baabtiisa magaca Aabbaha, Wiilka, iyo Ruuxa Quduuska ah, ²⁰ iyaga bara inay dhawraan wax kasta oo aan idin amray. Oo hubaal waxaan idinla joogaa mar walba, ilaa dhammaadka wakhtiyada."

Markos

1 Bilowgii injiilka Ciise Masiix, Wiilka Eebbe, ² sida ku qoran nebi Isayaah:

“Bal eeg, waxaan kuu soo diri doonaa wargeeyahayga kaas oo jidkaaga kuu diyaarin doona; ³ Cod baa ka yeedhaya cidlada: ‘Jidka Rabbiga diyaariya; oo cidlada jid toosan u sameeya Eebbeheen”

⁴ Yooxanaa Baabtiisaha ayaa ka soo muuqday cidlada, isagoo ku dhawaaqaya baabtiis toobadkeed dembidhaaf. ⁵ Dhulkii Yahuudiya oo dhan iyo dadka Yerusaleem oo dhan ayaa u soo baxay. Iyagoo qiranaya dembigooda, waxaa isaga ku baabtiisay Webiga Urdun. ⁶ Yooxanaa wuxuu xirnaa dhogor geel, suun maqaarka ka samaysan ayuu dhexda ku xidhnaa, wuxuuna cunaa qodax iyo malab duurjoog ah. ⁷ Wuxuu ku dhawaaqay, “Iga dambeeya waxaa imanaya mid iga xoog badan, kaas oo aan u qalmin inaan foorarsado oo xadkaha kabohooda furfuro. ⁸ Anigu waxaan idinku baabtiisaa biyo, laakiin isagu wuxuu idinku dhex geli doonaa Ruuxa Quduuska ah.”

⁹ Wakhtigaas, Ciise wuxuu ka yimid Naasared ee Galili, waxaana isaga ku baabtiisay Yooxanaa Urdun. ¹⁰ Markii Ciise biyaha ka soo baxay, wuxuu arkay samooyinku furmayaan iyo Ruuxa oo sida qoolley ku soo degaya. ¹¹ Cod baa ka yimid samada, oo wuxuu yidhi, “Adigu waxaad tahay Wiilkayga aan jeclahay; adiga waan ku faraxsanahay.”

¹² Haddaba Ruuxu wuxuu markiiba u kaxeeyey cidlada, ¹³ wuxuuna cidlada ku jiray afartan maalmood, isagoo la kulmaya jirrabaado ka yimid Shaydaan. Wuxuu la joogay xayawaanka duurjoogta ah, malaa’igtuna way u adeegeen.

¹⁴ Markii Yooxanaa la xidhay dabadeed, Ciise wuxuu galay Galili, isagoo ku dhawaaqaya injiilka Eebbe. ¹⁵ “Wakhtigu waa dhammaaday,” ayuu yidhi. “Boqortooyada Eebbe waa dhowdahay. Toobad keena oo rumaysta injiilka!”

¹⁶ Markuu Ciise ku socday dhinaca Badda Galili, wuxuu arkay Simoon iyo walaalkiis Andaros oo shabaq ku tuuraya badda, waayo waxay ahaayeen kalluumaysato. ¹⁷ “Kaalaya, i soo raaca,” ayuu Ciise yidhi, “oo waxaan idinka dhigi doonaa kalluumaysatada dadka.” ¹⁸ Iyagoo aan ka laba labayn, markiiba waxay ka tageen shabaqoodii oo raaceen isaga. ¹⁹ Markuu wax yar sii socday, wuxuu arkay Yacquub ina Sebedi iyo walaalkiis Yooxanaa oo

doon ku jira, iyagoo shabaqoodii hagaajinaya. ²⁰ Isaga oo aan ka daahin, wuxuu ugu yeedhay, wayna ka tageen aabahood Sebedi oo doon ku jira oo ay la joogaan shaqaalihii, waxayna raaceen isaga.

²¹ Waxay tageen Kafarna’um, oo markiiba maalintii sabtida Ciise wuxuu galay sunagogga oo bilaabay inuu wax baro. ²² Dadkii waxay la yaabeen bariddiisa, waayo wuxuu wax u baray sidii mid leh amar, mana aha sidii culimmada. ²³ Markaasaa nin ku jiray sunagoggooda oo ay jinni wasakh leh ku jireen qayliyey, ²⁴ “Maxaad noo leedahay, Ciise reer Naasared? Ma waxaad timid inaad na baabi’iso? Waan ku garanayaa —adigu waxaad tahay Kan Quduuska ah ee Eebbe!” ²⁵ Ciise ayaa canaantay, isagoo leh, “Aamus! Ka bax isaga!” ²⁶ Jinniga wasakhda leh ayaa ninka si xun u ruxay oo ka baxay isaga isagoo qaylinaya cod weyn. ²⁷ Dadkii oo dhami aad bay ula yaabeen oo waxay is weydiiyeen, “Maxay tani tahay? Waxbarid cusub—oo leh amar! Xataa wuxuu amraa jinniyada wasakhda leh, wayna adeecan isaga.” ²⁸ Markiiba warkii isaga ku saabsan ayaa ku faafay gobolka oo dhan ee Galili.

²⁹ Markii ay ka baxeen sunagogga, waxay la tageen Yacquub iyo Yooxanaa guriga Simoon iyo Andaros. ³⁰ Hooyadii Simoon waxay sariir saarnayd qandho, waxayna markiiba u sheegeen Ciise iyada. ³¹ Markaasuu u tegey, gacanta qabtay oo kiciyey. Qandhadii way ka tagtay, wayna u adeegaysay.

³² Habeenkii, markii qorraxdu dhacday, dadkii waxay u keeneen Ciise dhammaan kuwa buka iyo kuwa jinniyada qaba. ³³ Dadkii magaalada oo dhan ayaa isugu yimid albaabka, ³⁴ Ciisena wuxuu bogsiiyey kuwa badan oo cudurro kala duwan qabay. Wuxuu kaloo ka saaray jinniyo badan, laakiin uma oggolaan jinniyada inay hadlaan, waayo way garanayeen isaga.

³⁵ Aroor hore, intaanay waagu beryin, Ciise ayaa kacay, guriga ka baxay oo tegey meel cidlo ah, halkaasuu ku tukaday. ³⁶ Simoon iyo saaxiibbadiis ayaa raadiyey isaga, ³⁷ markay heleen, waxay ku yidhaahdeen, “Qof walba waa ku raadinayaa!” ³⁸ Ciise wuxuu ku jawaabay, “Aynu tagno meel kale—magaalooyinka u dhow—si aan halkaasna uga wacdiyo. Taas ayaan u imid.” ³⁹ Markaasuu ku wareegay Galili oo dhan, isagoo ku wacdiyaya sunagoggooda oo jinniyada ka saaraya.

⁴⁰ Nin baras qaba ayaa u yimid isaga oo jilba joogsaday, “Haddii aad doonaysid, waad i nadiifin

Markos

kartaa.”⁴¹ Ciise oo naxariis leh ayaa gacantiisa u fidiyey oo taabtay ninkii. “Waan doonayaa,” ayuu yidhi. “Nadiifi!”⁴² Markiiba baraskii waa ka tegey, wuuna nadiif noqday.⁴³ Ciise ayaa markiiba isaga diray isagoo si adag ugu digaya: “Hubi inaadn cidna uga sheegin arrintan. Laakiin tag, is tus wadaadka oo bixi allabaryadii Muuse ku amray nadiifintaada, si ay ugu noqoto marag iyaga.”⁴⁵ Si kastaba ha ahaatee, ninkii wuu baxay oo bilaabay inuu si xor ah uga sheekeeyo, warkana fidiyo. Sidaas awgeed, Ciise si furan uma geli karin magaalo, laakiin wuxuu joogay meelaha cidla ah. Haddana dadkii waxay uga yimaadeen meel walba.

2 Maalmo yar dabadeed, markuu Ciise ku soo laabtay Kafarna'um, waxaa la soo wariyey inuu guriga joogo.² Dad badan ayaa isugu soo ururay, si aad u badan oo aan meelna ka bannaanayn, xataa albaabka agtiisa, wuxuuna ereyga ugu hadlayay iyaga.³ Dadka qaarkood ayaa yimid, iyagoo wata nin curyaan ah, oo afar ka mid ah ay wadeen, waxayna u keeneen Ciise.⁴ Maadaama ayan u keeni karin Ciise sababo la xiriira dadkii badnaa, waxay ka fureen saqafka korkiisa, oo markay dalooliyeen, ayay hoos u dhigeen sariirtii uu ninka curyaanka ah ku jifay.⁵ Markuu Ciise arkay rumaysadkooda, wuxuu ninka curyaanka ah ku yidhi, “Wiilkaygiyow, dembiyadaada waa la cafiye.”⁶ Laakiin qaar ka mid ah macallimiinta sharciga ayaa halkaas fadhiyey, iyagoo naftooda ku fekeraya,⁷ “Maxay ku hadlaysaa sidan? Waa cay! Yaa dembiyada cafiya kara Eebbe mooyaane?”⁸ Isla markiiba Ciise, isagoo ruuxiisa ka warqaba inay sidan naftooda ku fekerayaan, wuxuu ku yidhi iyaga, “Maxaad waxyaalahan qalbiyadiinna ugu fikiraysaan?”⁹ Midkee idinla fudud: inaad ninkan curyaanka ah ku tidhaahdaan, ‘Dembiyadaada waa la cafiye,’ ama inaad tidhaahdaan, ‘Kac, sariirtaada qaado oo soco?’¹⁰ Laakiin si aad u ogaataan in Wiilka Aadanahu uu dhulka ku leeyahay amar uu dembiyada ku cafiyo—wuxuu ku yidhi ninka curyaanka ah,¹¹ “Waxaan kugu leeyahay, kac, sariirtaada qaado oo gurigaaga tag.”¹² Markaasuu kacay, sariirtiiisii qaaday, oo hortooda ka baxay. Tani waxay la yaab ku noqotay qof walba, wayna ammaaneen Eebbe, iyagoo leh, “Waligeen wax sidan oo kale ah maanaan aragi!”

¹³ Mar kale Ciise ayaa u baxay dhinaca harada. Dad badan ayaa u yimid, wuuna bilaabay inuu wax baro.

¹⁴ Markuu sii marayey, wuxuu arkay Laawi ina Alfayos

oo fadhiya meesha cashuuraha lagu qaado. “I soo raac,” ayuu Ciise ku yidhi, Laawina wuu kacay oo raacay.

¹⁵ Intuu Ciise miiska u fadhiyey guriga Laawi, cashuurqaadayaal badan iyo dembiilayaal ayaa la cunayey isaga iyo xertiisa, waayo, kuwo badan ayaa raacay.¹⁶ Markay macallimiinta sharciga ee Farrisinta ah arkeen isaga oo wax la cunaya kuwa loo arko dembiilayaal iyo cashuurqaadayaal, waxay xertiisa weydiyeen, “Maxay wax ula cunaan cashuurqaadayaasha iyo dembiilayaasha?”¹⁷ Markuu taas maqlay, Ciise wuxuu ku yidhi iyaga, “Kuwa caafimaadka qaba uma baahna dhakhtar, laakiin kuwa buka. Anigu uma iman inaan u yeedho kuwa xaka ah, laakiin dembiilayaasha.”

¹⁸ Hadda xertii Yooxanaa iyo Farrisinta ayaa soomayey. Dad qaar ayaa u yimid oo weydiyey Ciise, “Maxay xertii Yooxanaa iyo xertii Farrisinta u soomaan, laakiin xertaadu ma soomaan?”¹⁹ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Ma soomi karaan martida arooska inta uu la joogo? Inta ay isaga la leeyihiin, ma soomi karaan.”²⁰ Laakiin maalmo ayaa iman doona marka arooska laga qaado, markaasay maalintaas soomi doonaan.²¹ “Ninna ma tolo maro cusub oo aan la yareyn dhar duug ah. Haddii kale, marada cusub ayaa ka go’i doonta tan duugga ah, oo jeexitaanku wuu sii xumaan doonaa.”²² Ninna ma shubo khamri cusub weelal duug ah. Haddii kale, khamrigu wuxuu dillaaci doonaa weelasha, khamriguna wuu daadan doonaa, weelashuna way halligmi doonaan. Maya, waxay ku shubaan khamri cusub weelal cusub.”

²³ Waxay noqotay in Ciise uu marayey beeraha hadhuudhka maalintii Sabtida, xertiisuna waxay bilaabeen inay goostaan madaxyo hadhuudh ah inay socdeen.²⁴ Farrisintii ayaa weydiyey, “Noo sheeg, maxay u sameynayaan waxa aan loo oggolaayn maalinta Sabtida?”²⁵ Wuxuu ku yidhi iyaga, “Miyaadan weligiin akhriyin waxa Daa’uud sameeyey markuu baahi qabay oo saaxiibbadiisuna gaajaysanayeen; ²⁶ siduu u galay gurigii Eebbe wakhtigii Abi’ataar oo ahaa wadaadka sare, oo uu cunay kibistii quduuska ahayd, taas oo keliya oo sharci u ahayd wadaaddada inay cunaan, oo uu sidoo kale siiyey saaxiibbadiisii?”²⁷ Ugu dambayntii wuxuu ku jawaabay, “Sabtida waxaa loo abuuray dadka, dadka looma abuurin Sabtida.”²⁸ Sidaas darteed, Wiilka Aadanahu waa Sayidka Sabtida sidoo kale.”

Markos

3 Ciise mar kale ayuu galay sunagogga, waxaana joogay nin gacantiisu engegnayd. ² Waxay si dhow u fiirinayeen si ay u arkaan inuu ninka ku bogsiin doono Sabtida, iyagoo doonaya inay ku eedeeyaan. ³ Ciise wuxuu ninkii gacanta engagan lahaa ku yidhi, “Istaag halkan hortooda.” ⁴ Markaasuu iyaga weyddiiyey, “Ma sharcibaa in Sabtida wanaag la sameeyo ama xumaan, nafta la badbaadiyo ama la halligo?” Laakiin way aamuseen. ⁵ Markuu ku soo wareegay isagoo cadhaysan, oo ka calool xumaaday qalbigooda adag, wuxuu ninkii ku yidhi, “Gacantaada soo fidi.” Wuu fidiyey, gacantiisiina waa bogsatay. ⁶ Farisiyiin waxay dibadda u baxeen oo markiiba waxay bilaabeen inay la tashadaan Herodiyadii, iyagoo ka fekeraya sida ay isaga u halligi lahaayeen.

⁷ Ciise wuxuu la baxay xertiisa badda, dad badan oo reer Galili ahna way raaceen. ⁸ Markay maqleen waxyaalaha uu samaynayo, dad badan ayaa u yimid isaga oo ka yimid Yahuudiya, Yeruusaalem, Idumeeaa, dhinaca kale ee Urdun, iyo agagaarka Turos iyo Siidoon. ⁹ Wuxuu xertiisa ku yidhi inay diyaariyaan doon yar oo isaga u ah, si dadku aanay isaga u cadaadin. ¹⁰ Waayo, wuxuu bogsiiyey dad badan, si kuwa cudurrada qaba ay ugu soo riixmaan inay taabtaan. ¹¹ Markasta oo ay jinniyada wasakh leh arkaan, waxay hor dhici jireen oo ku dhawaaqi jireen, “Adigu waxaad tahay Wiilka Eebbe.” ¹² Laakiin si adag ayuu ugu amray inayna muujin aqoonsigiisa.

¹³ Wuxuu fuulay buur dhinaceed oo wuxuu u yeedhay kuwuu doonayay, wayna u yimaadeen. ¹⁴ Wuxuu doortay laba iyo toban, si ay isaga la joogaan iyo inuu u diro inay wax ku wacdiyaan ¹⁵ iyo inay leeyihiin amar buuxa oo ay jinniyada ku saaraan. ¹⁶ Kuwani waa laba iyo tobanka uu doortay: Simoon (oo uu magac u bixiyey Butros), ¹⁷ Yacquub ina Sebedi iyo Yooxanaa walaalkiis (oo uu magac u bixiyey Boanerges, oo macnaheedu yahay “wiilashii onkodka”), ¹⁸ Andaros, Filibos, Bartolomayos, Matayos, Toomas, Yacquub ina Alfayos, Taddayos, iyo Simoon Kaniisiga, ¹⁹ iyo Yuudas Iskaryod, oo markii dambe khiyaanay.

²⁰ Markaasuu gurigiisii galay, mar kale dad badanna way soo urureen, si ay isaga iyo xertiisa xitaa cunto u cuni kari waayeen. ²¹ Markii qoyskaagii maqlay arrintan, waxay doonayeen inay qabtaan isaga, iyagoo leh, “Waa waalan yahay.”

²² Qorayaashii ka yimid Yeruusaalem waxay yidhaahdeen, “Waxaa qabsaday Beelzebuul! Amiirka jinniyada ayuu ku saaraa jinniyada.” ²³ Markaasuu u yeedhay oo wuxuu bilaabay inuu masalo ugu hadlo, “Satan sidee buu Satan u saari karaa?” ²⁴ Haddii boqortooyo kasta ay isku qaybsanto, boqortooyadaas ma istaagi karto. ²⁵ Haddii reer kasta uu isku qaybsamo, gurigaas ma sii jiri karo. ²⁶ Haddii Satan uu la dagaallamo naftiisa oo uu isku qaybsamo, ma sii jiri karo; dhammaadkiisii waa yimid. ²⁷ Qofna ma geli karo guriga nin xoog leh oo alaabtiisa dhici karo haddii uusan marka hore ninka xoogga leh xirin. Markaas ayuu gurigiisa dhici karaa. ²⁸ Runtii waxaan idinku leeyahay, dadka waa laga cafiyi karaa dhammaan dembiyadooda iyo wixii cay ah oo ay ku hadlaan, ²⁹ laakiin qof kasta oo ka hadla Ruuxa Quduuska ah weligiis lama cafiyi doono; waxay galeen dembi aan dhammaad lahayn.” ³⁰ Wuxuu sidaas u yidhi maxaa yeelay waxay lahaayeen, “Waxaa qabsaday ruux wasakh leh.”

³¹ Markaasaa hooyadiis iyo walaalihiis yimaadeen. Iyagoo dibadda taagan, waxay u direen qof inuu u yeedho. ³² Dad badan ayaa hareerhiisa fadhiyey, waxayna ku yidhaahdeen, “Hooyadaa iyo walaalahaagu dibadda ayay ku doonayaan.” ³³ “Yaa loo tixgeliyaa hooyaday iyo walaalahay?” ayuu weyddiiyey. ³⁴ Markuu ku soo eegay kuwa hareerhiisa fadhiyey, wuxuu yidhi, “Kuwani waa hooyaday iyo walaalahay!” ³⁵ Qof kasta oo sameeya doonista Eebbe waa walaalkay, walaashay, iyo hooyaday.”

4 Mar kale, Ciise wuxuu bilaabay inuu wax ku baro badda agteeda. Dad aad u tiro badan ayaa ku soo ururay hareerhiisa, markaasuu fuulay doonni badda ku jirta oo fadhiistay, dadkii oo dhammuna waxay joogeen xeebta biyaha agtooda. ² Waxyaalo badan ayuu ku baray masalooyin, oo bariddiisa wuxuu ku yidhi: ³ “Dhagaysta! Nin wax beera ayaa baxay inuu abuurkiisa beero. ⁴ Markuu wax beerayay, qaar ka mid ah abuurkii ayaa ku dhacay jidka dhinaciisa, shimbirihina way yimaadeen oo cuneen. ⁵ Abuur kale wuxuu ku dhacay dhul dhagax ah oo aan carro badan lahayn, oo markiiba wuu baxay maxaa yeelay, carradu way yaraatay. ⁶ Laakiin markuu qoraxdu soo baxday, waa la gubay, oo maadaama aysan xidid lahayn, way engegtay. ⁷ Abuur kale wuxuu ku dhacay qodxan dhexdeeda, qodxantiina way kortay oo cunjisay, sidaas

Markos

daraaddeed waxba ma dhalin. ⁸ Abuur kale wuxuu ku dhacay dhul wanaagsan. Wuxuu koray, badnaaday, oo midho dhalay, soddon, lixdan, iyo boqol laab.” ⁹ Markaasuu yidhi, “Kii dhego u leh inuu maqlo, ha maqlo.”

¹⁰ Markuu keligiis ahaa, kuwii hareerhiisa joogay, iyo laba-iyto-bankii, ayaa weyddiiyay masalooyinka. ¹¹ Wuxuu ku yidhi, “Mucjisada boqortooyada Eebbe waa la idin siiyey, laakiin kuwa dibadda jooga, wax walba waxaa lagu yidhaahdaa masalooyin, ¹² si,

‘inay arkaan laakiin aanay garan, oo maqlaan laakiin aanay fahmin; haddii kale way soo noqon lahaayeen oo waa la cafiyo lahaa.’”

¹³ Markaasuu ku yidhi, “Miyaanad fahmin masalkan? Sidee baad haddaba u fahmi doontaan masal kasta?

¹⁴ Ninka wax beera wuxuu faafiyaa erayga. ¹⁵ Qaar baa la mid ah abuurkii jidka dhinaciisa lagu beeray. Markay maqlaan, cadowgu wuxuu yimaadaa oo qaadaa eraygii lagu beeray iyaga. ¹⁶ Qaar kalena, sida abuurkii dhagaxa lagu beeray, waxay maqlaan erayga oo markiiba farxad ku aqbalaan; ¹⁷ laakiin ma laha xidid iyaga ku jira oo waa kuwo cimri gaaban. Markay dhib ama silcin u timaado erayga aawadiis, markiiba way dhacaan. ¹⁸ Qaar kalena waa sida abuurkii qodxanta lagu beeray; waxay maqlaan erayga, ¹⁹ laakiin daryeelka dunida, khiyaanada hodantinimada, iyo damacyada waxyaalo kale ayaa soo gala oo cunjisa erayga, oo wuxuu noqdaa mid aan midho dhalin. ²⁰ Laakiin qaar kalena waa sida abuurkii dhul wanaagsan lagu beeray; waxay maqlaan erayga, aqbalaan, oo midho dhalaan—soddon, lixdan, iyo boqol laab.”

²¹ Wuxuu ku yidhi, “Ma la keenaa laambad in la geliyo dambii ama sariirta hoosteeda? Sow ma aha in lagu dhigo laambad-qaad? ²² Waayo, wixii qarsoon waxaa loogu talagalay in la muujiyo, iyo wixii la qariyay waxaa loogu talagalay in iftiinka la keeno. ²³ Haddii qof leeyahay dhego uu ku maqlo, ha maqlo.”

²⁴ Wuxuu sii waday, “Si taxaddar leh u fiiriya waxaad maqashaan. Cabbirka aad isticmaashaan, waa laguugu cabbiri doonaa—oo xitaa wax badan ayaa laguugu dari doonaa. ²⁵ Waayo, kii haysta waxaa la siin doonaa wax badan; kii aan haysan, xitaa waxa uu haysto waa laga qaadi doonaa.”

²⁶ Wuxuu kaloo yidhi, “Boqortooyada Eebbe waa sida nin abuurka dhulka ku firdhiya. ²⁷ Wuxuu seexdaa oo kacaa habeen iyo maalin, abuurkiina wuu baxaa oo

koraa, in kastoo uusan garanayn sida. ²⁸ Dhulku wuxuu midho dhalaa iskiis; marka hore caleen, ka dibna sabuul, ka dibna hadhuudh buuxa oo sabuulka ku jira. ²⁹ Laakiin marka dalagga diyaar noqdo, markiiba wuxuu gelinayaa mindida, maxaa yeelay goosashadii waa timid.”

³⁰ Mar kale wuxuu yidhi, “Maxaan la barbar dhignaa boqortooyada Eebbe, ama masalkee ayaan u isticmaalnaa inaan ku sharraxo? ³¹ Waxay la mid tahay iniin khardal ah, taas oo marka dhulka lagu beero, ay tahay tan ugu yar abuurka oo dhan ee dhulka saaran. ³² Laakiin markay la beero, way kortaa oo ka weynaansayaa dhammaan dhirta beerta, oo waxay soo saartaa laamo waaweyn, si ay shimbiraha hawadu ugu hoydaan hooskeeda.”

³³ Masalooyin badan oo kale ayuu erayga ugu hadlay iyaga, intii ay awoodi karaan inay fahmaan. ³⁴ Isaga oo aan masalo la’aan ula hadlin, laakiin si gaar ah ayuu wax walba ugu sharraxay xertiisa.

³⁵ Maalintaas, markii fiidkii yimid, wuxuu xertiisa ku yidhi, “Aan u gudubno dhinaca kale.” ³⁶ Markay dadkii ka tageen, waxay isaga la qaateen doonnida, sidii uu ahaa. Doonyo kale ayaa kaloo la socday. ³⁷ Duufaan weyn ayaa kacday, hirarkiina waxay ku dhaceen doonnida, sidaas daraaddeed waxay ahayd mid buuxsamaysa. ³⁸ Laakiin wuxuu ku jiray dhabarka dambe, isagoo hurda barkin ku dul jiifa. Way kiciyeen oo ku yidhaahdeen, “Macallin, miyaadan dan ka lahayn inaan hallignay?” ³⁹ Wuu kacay, dabayshiina canaantay, oo wuxuu ku yidhi badda, “Nabdoonow! Aamus!” Markaasaa dabayshu joogsatay, oo xasillooni weyn baa dhacday. ⁴⁰ Wuxuu ku yidhi, “Maxaad u baqaysaan? Ma weli rumaysad ma lihiid?” ⁴¹ Way ka baqeen baqdin weyn oo waxay isku yidhaahdeen, “Yaa haddaba kan ah, in xataa dabaysha iyo badduba ay addeecan?”

5 Waxay u gudbeen dhinaca kale ee badda, oo waxay galeen dhulka Gerasiin. ² Markii Ciise ka baxay doonnida, nin jinni wasakh leh ayaa ka yimid xabaalaha si uu ula kulmo isaga. ³ Ninkaas wuxuu ku noolaa xabaalaha, oo cidna ma xajin karin mar dambe, xataa silsilado. ⁴ Waayo, marar badan ayaa lagu xidhay biraha iyo silsiladaha, laakiin silsiladihii ayuu jebebiyey, birihiina wuu gooyey; oo cidina ma lahayn xoog ay ku xakameeyaan. ⁵ Habeen iyo maalinba xabaalaha iyo buuraha dhexdooda ayuu qaylin jiray oo is-dhibi jiray dhagxaan.

Markos

⁶ Markuu Ciise meel fog ka arkay, ayuu orday oo hortiisa isku tuuray. ⁷ Cod dheer ayuu ku qaytiyey, “Maxaad ii leedahay, Ciise, Wiilka Eebbe ee ugu sarreeya? Waxaan kugu baryayaa Eebbe, ha i silcin!” ⁸ Waayo, Ciise wuxuu ku lahaa, “Ka bax ninkan, ruuxa wasakhda leh!” ⁹ Markaasaa Ciise weyddiiyey, “Magacaa?” Isna wuxuu ugu jawaabay, “Magacygu waa Legioon, waayo, way badan nahay.” ¹⁰ Wuxuuna si isdaba joog ah uga baryay Ciise inuusan ka eryin dhulkaas.

¹¹ Dhulka buuraha ku dhow waxaa daaqaayay doofaarro badan. ¹² Jinniyadii waxay ka baryeen Ciise, “Noo dir doofaarada si aan ugu galno.” ¹³ Wuxuu u oggolaaday, markaasaa ruuxyadii wasakhda lahaa ka baxeen oo galeen doofaaradii. Idaha, oo ku dhowaad laba kun ahaa, ayaa ku orday buurta oo waxay galeen badda oo ku hafteen.

¹⁴ Kuwii doofaarada daajinayay way carareen oo warkan ku faafiyeen magaalada iyo miyiga, dadkiina way yimaadeen si ay u arkaan wixii dhacay. ¹⁵ Markay Ciise u yimaadeen, waxay arkeen ninkii jinniyada legioonka lahaa oo fadhiya, oo dhar qaba oo miyir qaba; waxayna la yaabeen. ¹⁶ Kuwii arkay waxay dadka u sheegeen wixii ku dhacay ninkii jinniyada lahaa iyo wixii ku saabsanaa doofaarada. ¹⁷ Markaasaa dadkii bilaabeen inay ka baryaan Ciise inuu ka tago dhulkooda.

¹⁸ Markii Ciise doonida fuulayay, ninkii jinniyada laga saaray ayaa ka baryay inuu la raaco. ¹⁹ Ciise uma oggolaan, laakiin wuxuu ku yidhi, “Gurigaaga iyo dadkiinna u tag oo u sheeg waxa weyn ee Eebbe kuu sameeyey, iyo sida uu kuu naxariistay.” ²⁰ Markaasaa ninkii tegey oo bilaabay inuu ku wacdiyo Dekabolis wixii weynaa ee Ciise u sameeyey. Dadkuna dhammaantood way la yaabeen.

²¹ Markii Ciise mar kale doonida ku gudbay oo dhinaca kale yimid, dad badan ayaa hareerihiisa isugu soo ururay isagoo badda ag taagan. ²² Markaasaa mid ka mid ah madaxda sunagogga, oo Yaa’iis la odhan jiray, yimid, oo markuu Ciise arkay, ayuu cagiihiisa isku tuuray. ²³ Wuxuuna si aad ah ugu baryay, “Gabadheyda yar ayaa dhimashada u dhow. Fadlan kaalay oo gacmaahaaga saaro si ay u bogsato oo ay u noolaato.” ²⁴ Sidaas daraaddeed Ciise ayaa raacay. Dad badan ayaa raacay oo hareerihiisa ku soo ururay.

²⁵ Waxaa jirtay naag muddo laba iyo toban sannadood ah dhiigbaxaysay. ²⁶ Waxay dhib badan ka heshay dhakhaatiir badan, oo waxay ku bixisay wixii ay haysay oo dhan, laakiin halkii ay ka bogsan lahayd, way ka sii dartay. ²⁷ Markay maqashay Ciise, ayay dadkii ka daba timid oo dharkiisa taabatay, ²⁸ iyadoo is-leh, “Haddii aan dharkiisa taabto oo keliya, waan bogsan doonaa.” ²⁹ Isla markiiba dhiigbaxii waa istaagay oo waxay jidhkeeda ka dareentay inay cudurkii ka bogsatay. ³⁰ Halkaas ayaa Ciise markiiba dareemay in xoog ka baxay. Wuxuu ku soo jeestay dadkii oo weyddiiyey, “Yaa dharkayga taabtay?” ³¹ Xertiisii waxay ugu jawaabeen, “Dadku way kugu soo urureen, oo weliba waxaad leedahay, ‘Yaa i taabtay?’” ³² Laakiin Ciise wuxuu sii fiirinayay si uu u ogaado cidda samaysay. ³³ Markaasaa naagtii, iyadoo og waxa ku dhacay, timid oo cagiihiisa isku tuurtay iyadoo cabsanaysa oo gariiraysa, oo runta oo dhan u sheegtay. ³⁴ Wuxuu ku yidhi, “Gabadhay, rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey. Nabad ku tag oo cudurkaaga ka bogs.”

³⁵ Intuu Ciise weli hadlayay, dad ayaa ka yimid guriga Yaa’iis, madaxdii sunagogga. Waxay yidhaahdeen, “Gabadhaadii way dhimatay. Maxaad Macallinka ugu sii dhibaysaa?” ³⁶ Markuu maqlay waxa ay yidhaahdeen, Ciise wuxuu ku yidhi, “Ha baqin; rumayso oo keliya.” ³⁷ Cidna uma oggolaan inay raacdo isaga mooyaane Butros, Yacquub, iyo Yooxanaa walaalkiis. ³⁸ Markay yimaadeen gurigii madaxdii sunagogga, Ciise wuxuu arkay buuq, iyo dad ooyaya oo aad u barooranaya. ³⁹ Wuxuu galay oo ku yidhi, “Maxaa buuqan iyo baroorashadan? Ilmuhu ma dhiman ee waa hurdaa.” ⁴⁰ Laakiin way ku qosleen. Markuu dhammaan dibadda u saaray, wuxuu la qaatay aabbihii iyo hooyadii gabadha iyo xertii la socotay, oo galay meesha gabadhu ku jirtay. ⁴¹ Wuxuu gacanta ka qabtay oo ku yidhi, “Talitha kuumi!” (taasoo macnaheedu yahay, “Gabar yar, waxaan ku leeyahay, kac!”). ⁴² Isla markiiba gabadhii way kacday oo waxay bilowday inay socoto (waxay ahayd laba iyo toban jir). Markaasay aad ula yaabeen. ⁴³ Wuxuu si adag ugu amray inaan cidna loo sheegin, oo wuxuu ku yidhi inay wax siiyaan inay cunto.

6 Ciise ayaa ka tegey halkaas oo yimid magaaladiisii, oo xertiisiina way raaceen. ² Markii sabtida la gaaray, wuxuu bilaabay inuu wax ku baro sunagogga, dad badanna way la yaabeen markay maqlaan. Waxay yidhaahdeen,

Markos

“Ninkan xaggee waxyaalahan ka helay? Waa maxay xigmaddan loo siiyey, iyo waa maxay yaababkan cajiibka ah ee gacmihiisa lagu sameeyey?” ³ Kani miyaanu ahayn ninkii qoryaha ka shaqayn jiray, wiilkii Maryan, iyo walaalkii Yacquub, Yoosif, Yahuudah, iyo Simoon? Miyaanay walaalihiiis halkan nala joogin?” Wayna ka xumaadeen isaga. ⁴ Ciise ayaa ku yidhi iyaga, “Nabi sharaf la’aan ma jiro haddiise aan ahayn magaaladiisa, qaraabadiisa, iyo gurigiisa dhexdiisa.” ⁵ Wuxuu halkaas ku samayn kari waayay yaabab, hase yeeshee wuxuu gacmihiisa saaray dad yar oo buka oo bogsiiye. ⁶ Wuxuu la yaabay rumaysad la’aantooda. Markaasuu sii waday inuu wax ku baro tuulooyinka.

⁷ Wuxuu u yeedhay laba iyo tobanka oo wuxuu bilaabay inuu u diro laba laba, isagoo siiyey amar ay ku xukumaan jinniyada wasakhda ah. ⁸ Wuxuu ku amray inay safarkooda waxba qaadan, laakiin ul mooyee—cunto la’aan, boorso la’aan, lacag la’aan— ⁹ waxaa loo oggolaaday inay kabaha xidhaan laakiin aanay laba khamiis gashan. ¹⁰ Wuxuu ku yidhi iyaga, “Guriga aad gashaanba, halkaas joogta ilaa aad ka tagtaan meeshaas. ¹¹ Haddii meel idin soo dhowayn ama idin maqlin, markaad ka baxaysaan, si cadho leh cagihinna ka tuma si aad ugu markhaati furtaan.” ¹² Way baxeen oo waxay ku wacdiyeen dadka inay dariiqooda beddelaan. ¹³ Waxay saareen jinniyo badan oo waxay subkeen dad badan oo buka oo saliid, iyagoo bogsiiyey.

¹⁴ Boqor Herodos ayaa maqlay waxaas, waayo, magaca Ciise ayaa si fiican loo ogaaday. Qaarkood waxay yidhaahdeen, “Yooxanaa Baabtiisaha ayaa ka soo sara kacay kuwii dhintay, taasina waa sababta awoodaha yaabka leh ay ugu shaqeeyaan isaga.” ¹⁵ Qaar kalena waxay yidhaahdeen, “Waa Eliyaas.” Kuwo kalena waxay yidhaahdeen, “Waa nabi, sida mid ka mid ah nebiyadii hore.” ¹⁶ Laakiin Herodos markii uu maqlay waxaas, wuxuu yidhi, “Yooxanaa, kii aan madaxa ka gooyay, ayaa ka soo sara kacay!”

¹⁷ Herodos qudhiisu wuxuu amray in Yooxanaa la xidho oo la xidho oo xabsiga lagu xidho sababtoo ah Herodias, naagtii walaalkiis Filibos, oo uu guursaday. ¹⁸ Waayo, Yooxanaa wuxuu Herodos ku yidhi, “Sharci ma aha inaad naagtii walaalka haysato.” ¹⁹ Herodias ayaa ka cadhootay isaga oo doonaysay inuu dilo, laakiin ma ay awoodin, ²⁰ maxaa yeelay, Herodos wuxuu ka baqay Yooxanaa oo ilaalinayey, isagoo og inuu yahay nin xaq ah oo quduus ah. Markii Herodos

uu maqlay isaga, aad buu u wareeray, hase yeeshee wuxuu jeclaa inuu maqlo.

²¹ Maalin ku habboon ayaa timid markii Herodos, maalintii dhalashadiisa, uu casho sharaf u sameeyey madaxdiisa, taliyayaashiisa ciidanka, iyo ragga waaweyn ee Galili. ²² Markii gabadhii Herodias soo gashay oo ay ciyaartay, waxay raalli gelisay Herodos iyo martidiisii. Boqorku wuxuu ku yidhi gabadhii, “Waxaad doonto i weydii, waan ku siinayaa.” ²³ Wuxuu ugu dhaartay, “Waxaad iga weydiisato oo dhan, waan ku siinayaa, ilaa kala badh boqortooyadayda.” ²⁴ Way baxday oo waxay weydiisay hooyadeed, “Maxaan weydiisanayaa?” Hooyadeed waxay ku jawaabtay, “Madaxa Yooxanaa Baabtiisaha.” ²⁵ Isla markiiba way u degdegtay boqorka oo waxay weydiisatay, “Waxaan doonayaa inaad i siisid madaxa Yooxanaa Baabtiisaha oo saxan ku yaal hadda.” ²⁶ Boqorku aad buu uga murugooday, laakiin wuxuu u diidi kari waayay iyada sababtoo ah dhaartiisa iyo martidiisa. ²⁷ Markaasuu isla markiiba diray askari amrayna inuu keeno madaxa Yooxanaa. Wuxuu tegey oo madaxa ka gooyay Yooxanaa xabsiga, ²⁸ oo wuxuu keenay madaxiisii oo saxan ku yaal, oo wuxuu siiyey gabadhii, iyaduna waxay siisay hooyadeed. ²⁹ Markii xertiisii Yooxanaa ay maqleen waxaas, waxay yimaadeen oo qaadeen meydkiisii oo qabriga ku aaseen.

³⁰ Rasuulladii ayaa Ciise ku soo ururay oo waxay la wadaageen wax alla wixii ay sameeyeen iyo wixii ay bareen. ³¹ Markaas, maxaa yeelay dad badan ayaa imanayay oo tegayay oo ay xataa waqti u waayeen inay wax cunaan, wuxuu ku yidhi iyaga, “Keligiin meel cidlo ah u baxa oo naso waqti yar.” ³² Markaasay keligood dooni ku baxeen meel cidlo ah. ³³ Laakiin dad badan ayaa arkay iyaga oo baxaya oo garteen, waxayna lug ku yimaadeen magaalooyinka oo dhan oo ka hor yimaadeen. ³⁴ Markii Ciise dhulka yimid oo uu arkay dad badan, ayuu u naxariistay, maxaa yeelay waxay ahaayeen sida ido aan adhijir lahayn. Markaasuu bilaabay inuu wax badan ku baro.

³⁵ Markii waqtigu dambeeyay, xertiisii ayaa u timid oo waxay ku yidhaahdeen, “Meeshani waa meel cidlo ah, waqti dambena waa yahay.” ³⁶ Dadkan sii daa si ay u tagaan tuulooyinka iyo magaalooyinka ku wareegsan oo ay wax cunaan.” ³⁷ Laakiin wuxuu ugu jawaabay, “Idinku siiya wax ay cunaan.” Waxay ku yidhaahdeen, “Ma tagnaa oo laba boqol oo denaariyo ku bixinnaa kibis si aan u siino inay cunaan?” ³⁸

Markos

Wuxuu ku yidhi, “Immisa kibis ah ayaad haysaan? Taga oo ogaada.” Markay ogaadeen, waxay yidhaahdeen, “Shan, iyo laba kalluun.” ³⁹ Markaasuu ku amray inay dadka fadhiisiyaan kooxo kooxo cawska cagaaran. ⁴⁰ Markaasay u fadhiisteen kooxo habaysan. ⁴¹ Wuxuu qaaday shantii kibsood iyo labadii kalluun, oo kor u fiiriyey samada, wuxuu barakeeyey cuntada, oo wuxuu kala jebebiyey kibistii oo wuxuu siiyey xertiisii inay dadka u qaybiyaan. Wuxuu kaloo u qaybiyey labadii kalluun oo dhan. ⁴² Dhammaantood way cuneen oo si buuxda ayay u dhergeen, ⁴³ xertiina waxay soo ururiyeen laba iyo toban dambilood oo buuxa jajabkii kibista iyo kalluunka. ⁴⁴ Tirada ragga cunay kibista waxay ahaayeen shan kun.

⁴⁵ Isla markiiba, Ciise wuxuu xertiisii ku amray inay doonta galaan oo ka hor tagaan dhinaca kale, Bethsaida, intuu dadkii sii daayo. ⁴⁶ Markuu iyaga diray ka dib, wuxuu fuulay buur si uu u tukado. ⁴⁷ Markii fiidkii la gaadhay, doonidii waxay ahayd badda dhexdeeda, isaguna keliigsi ayuu xeebta ku ahaa. ⁴⁸ Markuu arkay iyaga oo ku dhibtoonaya inay doonta shiraacaan, maxaa yeelay dabayshu waxay ka soo horjeedday, habeenkii markuu ahaa saqdhexe ayuu u yimid isagoo badda ku socda, isagoo doonaya inuu ka gudbo. ⁴⁹ Laakiin markay arkeen isaga oo badda ku socda, waxay u maleeyeen inuu yahay ruux oo qayliyeen, ⁵⁰ maxaa yeelay dhammaantood way arkeen oo cabsi ayay ku dhaceen. Isla markiiba wuxuu kula hadlay oo ku yidhi, “Geesta ha ka cabsanina; aniga ayaa ah. Ha baqanina.” ⁵¹ Markaasuu doonta la fuulay, dabayshuna way joogsatay. Aad bayna ula yaabeen, ⁵² waayo, ma ay fahmin macnaha kibista; qalbigooduna wuu adkaa.

⁵³ Markay ka gudbeen, waxay yimaadeen dhulka Genesaret oo halkaas ku degeen. ⁵⁴ Markay ka soo degeen, dadku isla markiiba way garteen Ciise. ⁵⁵ Waxay ku ordeen gobolka oo dhan oo waxay keeneen bukaanka oo sariiraha saaran meeshii ay maqleen inuu joogo. ⁵⁶ Meel kasta oo uu tagay—tuulooyinka, magaalooyinka, ama miyiga—waxay bukaanka dhigeen suuqyada oo waxay ka baryeen inuu u oggolaado inay taabtaan xataa cidhifka go’giisa, dhammaantoodna way bogsadeen markay taabteen.

7 Faariisintii iyo qaar culimrada ka mid ah ayaa Ciise ku soo ururay markay ka yimaadeen Yerusaleem, ² waxayna arkeen in qaar xertiisii

ah ay wax ku cunayaan gacmo aan nadiif ahayn, taasoo ah, aan la dhaqin. ³ (Waayo, Faariisintii iyo Yuhuudda oo dhammu ma cunaan wax aanay gacmahooda si nidaamsan u dhaqin, iyagoo raacaya dhaqanka waayeellada; ⁴ markay ka yimaadaan suuqyada, ma cunaan wax aanay isdhaqin. Waxay kaloo dhawraan dhaqammo kale oo badan, sida dhaqidda koobabka, weelasha, iyo weelasha naxaasta ah.) ⁵ Markaasaa Faariisintii iyo culimadii weyddiiyeen, oo ku yidhaahdeen, “Maxay xertaadu u raaci waayeen dhaqanka waayeellada, laakiin wax bay ku cunaan gacmo aan nadiif ahayn?” ⁶ Wuxuu ugu jawaabay, “Isayos si sax ah buu idiinku sii sheegay marka uu ka hadlayay munaafiqiinta, sida qoran:

‘Dadkani bushimahooda bay igu maamuusaan, laakiin qalbigoodu waa iga fog yahay. ⁷ Si micno la’aan ah bay ii caabudaan; waxbariddooduna waa amarrada dadka.’

⁸ Waxaad dhinac iska dhigteen amarka Eebbe oo waxaad haysataan dhaqammada dadka.” ⁹ Wuxuu sii watay, “Waxaad leedahay xeelad aad ku diidaan amarka Eebbe si aad u ilaalisaan dhaqankiinna!” ¹⁰ Waayo, Muuse wuxuu yidhi, ‘Aabbahaa iyo hooyadaa maamuus,’ iyo, ‘Kii aabbihii ama hooyadii caaya waa in la dilaa.’ ¹¹ Laakiin waxaad tidhaahdaan, haddii qof yidhaahdo waxa laga yaabo in lagu caawiyo aabbihii ama hooyadii waa Korban (taasoo ah, Eebbe loo hibeeyey)—¹² markaas ma u oggolaanaysaan inay wax u qabtaan aabbahood ama hooyadood. ¹³ Sidaas ayaad ereygii Eebbe uga dhigtaan wax aan waxba ahayn dhaqankiinna aad gudbiseen. Waxyaalo kale oo badan oo la mid ah ayaad samaysaan.”

¹⁴ Markaasaa Ciise dadkii u yeedhay oo ku yidhi, “I maqla, dhammaantiin, oo garwaaqsada: ¹⁵ Waxba ma jiraan wax qofka ka soo baxa oo nijaaseeya isaga. Laakiin waxa ka soo baxa qofka waa waxa nijaaseeya isaga.” ¹⁶ [Kii dhego wax lagu maqlo leh, ha maqlo.]

¹⁷ Markii uu dadkii ka tegey oo guriga galay, xertiisii ayaa weyddiisay masaalkii. ¹⁸ Wuxuu ku yidhi, “Idinkuna ma garasho la’aan baad tihiin? Miyaanad arkayn in waxa qofka ka soo baxa dibadda aanay nijaaseyn karin isaga, ¹⁹ maxaa yeelay, ma gasho qalbigiisa laakiin calooshiisa, ka dibna waa la saaraa?” (Markuu sidaas yidhi, Ciise wuxuu ku dhawaaqay in cuntada oo dhan nadiif tahay.) ²⁰ Wuxuu sii watay, “Waxa ka soo baxa qofka waa waxa

Markos

nijaaseeya isaga. ²¹ Waayo, gudaha, qalbiga dadka, ayaa ka yimaada fikradaha xun: sinada, xatooyada, dilka, ²² sinada, damaca, xumaanta, khiyaanada, dareenka xun, xaasidnimada, cayda, kibirka, iyo nacasnimada. ²³ Dhammaan waxyaalahan xunxun waxay ka yimaadaan gudaha oo waxay nijaaseeyaan qofka.”

²⁴ Ciise wuxuu ka tegey meeshaas oo wuxuu aaday gobolka Turos. Wuxuu galay guri, mana doonayn in qofna ogaado, hase yeeshee ma uusan qarsoomi karin. ²⁵ Laakiin naag yar oo gabadheeda yar ay jinni aan nadiif ahayn ku jirtay ayaa ka maqashay isaga oo timid oo cagihisa ku dhacday. ²⁶ Naagtii waxay ahayd Goyim, asal ahaan Sirofoynike. Waxay ka bariday inuu jinniga ka saaro gabadheeda. ²⁷ Wuxuu ku yidhi, “Carruurta ha la siiyo marka hore, waayo, ma aha sax in cuntada carruurta la qaato oo eeyaha loo tuuro.” ²⁸ Laakiin waxay ku jawaabtay, “Haa, Sayidow, laakiin xataa eeyaha miiska hoostiisa waxay cunaan jajabka carruurta.” ²⁹ Markaasuu ku yidhi, “Jawaabtaas aawadeed, waad tegi kartaa; jinnigii gabadhaada wuu ka baxay.” ³⁰ Markaasay gurigeedii tagtay oo waxay heshay gabadheeda oo sariirta jiifta, jinnigii wuu ka baxay.

³¹ Ciise wuxuu ka tegey gobolka Turos oo wuxuu maray Saydoon ilaa Badda Galili, isagoo galay gobolka Dekabolis. ³² Halkaas waxaa loo keenay nin dhagool ahaa oo aan si fiican u hadli karin, waxayna ka baryeen inuu gacantiisa saaro. ³³ Ciise wuxuu ninkii u kaxeeyey meel dadkii ka fog, oo wuxuu farta geliyey dhegihisa. Markaasuu candhuufta ku taabtay carrabkiisa. ³⁴ Wuxuu kor u eegay, si qoto dheer u taahay, oo ku yidhi, “Effatha!” (taasoo macnaheedu yahay “Fur!”). ³⁵ Markaasaa dhegihisii furmeen, carrabkiisiina wuu furmay, wuuna bilaabay inuu si cad u hadlo. ³⁶ Ciise wuxuu amray inaanay cidna u sheegin. Laakiin intuu sidaas u yeelay, ayay intaa sii faafinayeen warka. ³⁷ Dadkii aad bay ula yaabeen oo waxay yidhaahdeen, “Wuxuu sameeyey wax walba si fiican; xataa wuxuu dhagoolayaasha ka dhigayaa inay maqlaan iyo kuwa aan hadli karin inay hadlaan.”

8 Maalmahaas, markii mar kale dad badan ay joogeen oo aanay waxba cunin, Ciise wuxuu u yeedhay xertiisii oo ku yidhi, ² “Waxaan u naxariisanayaa dadkan, waayo, saddex maalmood ayay ila joogeen oo waxba ma haystaan inay cunaan. ³ Haddii aan iyaga gaajaysan u diro guryahooda, jidka ayay ku daali doonaan, waayo, qaar ka mid ah

meel fog ayay ka yimaadeen.” ⁴ Xertiisii waxay ugu jawaabeen, “Halkee ayaa qof ka heli karaa kibis ku filan meel cidla ah oo dadkaas lagu quudiyo?” ⁵ Wuxuu weyddiiyey, “Immisa kibis ah ayaad haysataan?” Waxay yidhaahdeen, “Toddoba.” ⁶ Wuxuu dadkii ku amray inay dhulka fadhiistaan. Markaasuu qaatay toddobadii kibsood, oo mahadnaqay, oo kala jebebiyey, oo xertiisii siiyey inay dadka u qaybshaan, wayna sameeyeen. ⁷ Waxay kaloo haysteen kalluun yar yar; markaasuu barakeeyey oo xertii ku amray inay kuwani sidoo kale qaybshaan. ⁸ Dadkii way cuneen oo dhergeen, waxayna soo ururiyeen toddoba dambiilood oo jajab ah oo hadhay. ⁹ Waxaa jiray ku dhowaad afar kun oo qof oo joogay. Markuu diray ka dib, ¹⁰ Wuxuu fuulay doonidii isagoo xertiisii la socda, wuxuuna u safray gobolka Dalmanuutha.

¹¹ Faarisiintii ayaa u timid oo waxay bilaabeen inay su'aalo weyddiiyaan, iyagoo calaamad samada ka timid ka doonaya inay ku tijaabiyaan. ¹² Isagoo ruuxiisa si qoto dheer u taahaya ayuu yidhi, “Maxay qarnigan calaamad u doonayaan? Runtii waxaan idinku leeyahay, calaamad looma siin doono.” ¹³ Markaasuu ka tegay, oo mar kale fuulay doonidii, oo u gudbay dhinaca kale.

¹⁴ Xertii waxay illoobeen inay kibis qaataan, oo aan ka ahayn kibis keliya oo ay doonida la saarnaayeen. ¹⁵ Wuxuu uga digay, isagoo leh, “Ka digtoonaada khamiirka Faarisiinta iyo khamiirka Herodos.” ¹⁶ Waxay isku dhex yidhaahdeen, “Sababta oo ah kibis ma hayno.” ¹⁷ Isagoo ka war qaba hadalkooda, Ciise wuxuu ku yidhi, “Maxaad kibis la'aanta uga hadlaysaan? Ma weli ma fahantaan ama ma garanaysaan? Ma qalbi adag baad leedihiin?” ¹⁸ Indho ma haysataan oo ma arki kartaan, iyo dhego ma haysataan oo ma maqli kartaan? Ma xusuusataan? ¹⁹ Markii aan shantii kibsood u kala jebebiyey shantii kun, immisa dambiilood oo jajab ah ayaad soo ururiseen?” Waxay yidhaahdeen, “Laba iyo toban.” ²⁰ “Markii aan toddobadii kibsood u kala jebebiyey afartii kun, immisa dambiilood oo jajab ah ayaad soo ururiseen?” Waxay yidhaahdeen, “Toddoba.” ²¹ Wuxuu weyddiiyey, “Ma weli ma fahantaan?”

²² Waxay yimaadeen Beytsayda, oo dad baa nin indhala' u keenay Ciise, oo ka baryay inuu taabto. ²³ Wuxuu ninkii indhaha la'aa gacanta ka qabsaday oo ka saaray tuulada. Markuu indhihiisa candhuuf ku

Markos

tufay oo gacmihiisa saaray, wuxuu weyddiiyey, “Wax ma aragtaa?” ²⁴ Wuxuu kor u eegay oo yidhi, “Waxaan arkaa dad; waxay u egyihiin geedo socda.”

²⁵ Ciise wuxuu mar kale gacmihiisa saaray indhihiisa. Markaasaa indhihiisii furmeen, araggiisiina soo noqday, oo wax walba si cad ayuu u arkay. ²⁶ Ciise wuxuu u diray gurigiisa, isagoo leh, “Xataa ha gelin tuulada.”

²⁷ Ciise wuxuu la baxay xertiisii tuulooyinka ku wareegsan Qaysariya Filibos. Jidka ayuu ku weyddiiyey, “Dadku waxay igu yidhaahdaan anigu yaan ahay?” ²⁸ Waxay ugu jawaabeen, “Qaar waxay yidhaahdaan Yooxanaa Baabtiisaha; qaar kalena Eliyaas; qaar kalena, mid ka mid ah nebiyada.” ²⁹ “Laakiin idinku maxaad igu tidhaahdaan?” ayuu weyddiiyey. Butros ayaa ugu jawaabay, “Waxaad tahay Masiixa.” ³⁰ Wuxuu ku amray inay cidna ka sheegin isaga.

³¹ Markaasuu bilaabay inuu wax baro, in Wiilka Aadanaha ay tahay inuu wax badan ku silcayo oo waayeellada, wadaaddada sare, iyo culimmada laga diido, oo la dilo, oo saddex maalmood dabadeed soo sara kaco. ³² Wuxuu si cad uga hadlay arrintan, oo Butros ayaa dhinaca u kaxeeyey oo bilaabay inuu canaanto. ³³ Laakiin markuu arkay xertiisii, wuxuu canaantay Butros oo ku yidhi, “Iga dambeey, Shaydaan! Waxaad ka fikiraysaa waxyaalaha dadka, ee maaha waxyaalaha Eebbe.”

³⁴ Markaasuu dadkii u yeedhay isagoo xertiisii la socda oo ku yidhi, “Haddii qof doonayo inuu xertayda noqdo, waa inuu isdiido, iskutallaabta qaato, oo i soo raaco. ³⁵ Waayo, kii doonaya inuu naftiisa badbaadiyo waa lumin doonaa, laakiin kii naftiisa iga lumiya aniga iyo injiilka aawadood waa badbaadin doonaa. ³⁶ Maxaa faa’iido ah qofka inuu dunida oo dhan helo, laakiin naftiisa lumiyo? ³⁷ Ama maxaa qof bixin karaa beddelka naftiisa? ³⁸ Haddii qof iga xishoodo aniga iyo erayadayda qarnigan aan rumaysadka lahayn oo dembiga badan, Wiilka Aadanaha ayaa ka xishoon doona markuu yimaado ammaanta Aabbihiis oo ay la socdaan malaa’igaha quduuska ah.”

9 Ciise ayaa ku yidhi iyaga, “Runtii waxaan idinku leeyahay, waxaa jira qaar halkan taagan oo aan dhiman doonin ilaa ay arkaan boqortooyada Eebbe oo awood ku imanaysa.”

² Lix maalmood dabadeed, Ciise wuxuu la qaatay Butros, Yacquub, iyo Yooxanaa, wuxuuna kaxeeyey

buur dheer iyagoo keliya. Halkaas ayuu hortooda ku beddelmay. ³ Dharkiisii ayaa iftiin noqday, aad u caddaan badan, ka badan wixii nadiifiye dhulka ku sugan uu gaadhi karo. ⁴ Eliyaas iyo Muuse ayaa hortooda u muuqday, iyagoo la hadlaya Ciise. ⁵ Butros ayaa Ciise ku yidhi, “Macallimow, waa wanaagsan tahay inaan halkan joogno. Aan dhiso saddex teendho: mid adiga kuu ah, mid Muuse, iyo mid Eliyaas.” ⁶ Butros ma garanayn wuxuu yiraahdo, maxaa yeelay, waxay ahaayeen cabsi la buuxiyey. ⁷ Daruur ayaa samaysantay, iyaga hoos qarisay, codna wuxuu ka soo baxay daruurta: “Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay; isaga maqla!” ⁸ Si kedis ah, markay hareerahooda eegteen, cid kale ma arkin iyaga la jirta, Ciise mooyaane.

⁹ Markay buurta ka soo degayeen, Ciise ayaa ku amray inay cidna u sheegin wixii ay arkeen ilaa Wiilka Aadanahu ka soo sara kaco kuwii dhintay. ¹⁰ Waxay arrintaas isku hayeen, iyagoo ka wada hadlaya waxa ay noqon karto “soo sara kacidda kuwii dhintay.” ¹¹ Waxay weyddiiyeen isaga, “Maxay culimadu u yiraahdaan waa in Eliyaas marka hore yimaado?” ¹² Ciise ayaa ku jawaabay, “Runtii, Eliyaas waa inuu marka hore yimaado oo wax walba soo celiyo. Laakiin maxaa loo qoray in Wiilka Aadanaha uu aad u silci doono oo la diido doono? ¹³ Laakiin waxaan idinku leeyahay, Eliyaas hore ayuu u yimid, waxayna ku sameeyeen wixii ay doonayeen, sida loo qoray isaga.”

¹⁴ Markay dib ugu soo noqdeen xerta kale, waxay arkeen dad badan oo hareeraha ku wareegsan, iyo culimmada oo la murmaya. ¹⁵ Markii dadkii badnaa ay Ciise arkeen, waxay la yaabeen oo u ordeen inay salaamaan. ¹⁶ Wuxuu weyddiiyey iyaga, “Maxay tahay muranka aad la leedihiin iyaga?” ¹⁷ Nin dadkii badnaa ka mid ah ayaa ku jawaabay, “Macallimow, waxaan kuu keenay wiilkayga, oo waxaa haysta ruux aan hadli karin. ¹⁸ Markasta oo uu qabsado, wuxuu dhulka ku tuuraa. Wuxuu afka ka soo daadiyaa xumbo, ilkihiisana wuu qaniinaa, wuuna adkaadaa. Waxaan weyddiiistay xertaada inay ruuxa ka saaraan, laakiin way kari waayeen.” ¹⁹ Ciise ayaa ku jawaabay, “Qarni aan rumaysnayn, intee ayaan idinla jiri doonaa? Inteebaan idin dulqaadan doonaa? Wiilka ii keena.” ²⁰ Waxay wiilkii u keeneen Ciise. Markii ruuxu arkay isaga, markiiba wuxuu wiilka ku tuuray gariir. Wuxuu ku dhacay dhulka, isagoo rogmanaya oo afka ka soo daadiyaa xumbo. ²¹ Ciise ayaa weyddiiyey

Markos

aabbaha wiilka, “Muddada intee le’eg ayuu sidan ahaa?” Wuxuu ku jawaabay, “Tan iyo carruurnimadiisii.”²² Marar badan ayuu dab ama biyo ku tuuraa si uu u baabi’iyo. Laakiin haddii aad wax samayn karto, naxariiso oo naga caawi.”²³ Ciise wuxuu ku yidhi isaga, “Haddii aad awooddo?” Wax walba waa suurtagal midka rumaysan.”²⁴ Markiiba, aabbaha wiilku wuxuu qayliyey, “Waan rumaysanahay; caawi rumaysad la’aantayda!”²⁵ Markii Ciise arkay dad badan oo si degdeg ah u soo ururaya, wuxuu canaantay ruuxa wasakhda ah, isagoo leh, “Ruux aan hadlin oo aan maqal, waxaan kugu amrayaa, ka bax isaga oo mar dambe ha gelin.”²⁶ Ruuxii ayaa qayliyey, si xun u ruxay, oo ka baxay. Wiilku wuxuu u ekaaday sidii meyd, sidaa darteed dad badan ayaa yidhi, “Wuu dhintay.”²⁷ Laakiin Ciise, isagoo gacanta ka qabtay, ayuu istaajiyey, wuuna istaagay.²⁸ Markii Ciise guriga galay, xertiisii ayaa si gaar ah u weyddiisay, “Maxaan u kari weynay inaan ka saarno?”²⁹ Wuxuu ku jawaabay, “Noocan waxaa kaliya oo lagu saari karaa salaadda.”

³⁰ Way ka tageen halkaas oo waxay dhex mareen Galili, Ciisena ma doonayn in qofna ogaado.³¹ Waayo, wuxuu barayay xertiisa, isagoo leh, “Wiilka Aadanaha waxaa loo dhihi doonaa gacmaha dadka. Way dili doonaan, saddex maalmood dabadeedna wuu soo sara kici doonaa.”³² Laakiin ma ay fahmin hadalkaas waxayna ka baqayeen inay weyddiiyaan.

³³ Waxay yimaadeen Kafarna’um. Markii uu guriga galay, wuxuu weyddiiyey iyaga, “Maxaad jidka ku doodayseen?”³⁴ Laakiin way aamuseen, waayo, jidka ayay ku murmeen cidna ugu weyn.³⁵ Isagoo fadhiya, Ciise ayaa u yeedhay Labada iyo Tobanka wuxuuna ku yidhi, “Haddii qof doonayo inuu noqdo kan ugu horreeya, waa inuu noqdo kan ugu dambeeya oo dhammaan u adeega.”³⁶ Wuxuu soo qaatay ilmo yar, oo dhex dhigay, isagoo gacmihiisa ku qaatay, wuxuu ku yidhi iyaga,³⁷ “Qof kasta oo midkan yar ee magacayga ku soo dhoweeya, wuu i soo dhoweeyaa; oo kii i soo dhoweeyaa ma i soo dhoweeyo laakiin kii i soo diray.”

³⁸ Yooxanaa ayaa ku yidhi isaga, “Macallimow, waxaan aragnay qof magacaga ku saaraya jinniyo, oo waxaan isku daynay inaan joojino maxaa yeelay nagama mid aha.”³⁹ Laakiin Ciise wuxuu ku yidhi, “Ha joojinina, waayo, qofna oo mucjiso magacayga ku sameeya ma hadhow ka hadli karo shar iga geysta.”⁴⁰ Waayo, qof kasta oo aan naga soo horjeedin, waa

nala jiraa.⁴¹ Runtii waxaan idinku leeyahay, qof kasta oo koob biyo ah magacayga idiin siiya maxaa yeelay waxaad tihiin kuwa Masiixa, abaalmarintiisa ma lumin doono.”

⁴² “Haddii qof ka mid ah kuwa yaryar ee i rumaysta uu sabab u noqdo inuu turunturoodo, waxaa u roonaan lahayd in dhagax weyn qoortiisa lagu xiro oo badda lagu tuuro.”⁴³ Haddii gacantaadu ay sabab u noqoto inaad turunturooto, gooy. Waxaa kuu roon inaad nolosha ku gasho adoo curyaan ah intii aad laba gacmood ku geli lahayd jahannamo, halkaas oo dabku aanu damayn.”⁴⁴ [halkaas oo dixirigoodu aanu dhiman, dabkuna aanu damayn.]⁴⁵ Haddii cagtaadu ay sabab u noqoto inaad turunturooto, gooy. Waxaa kuu roon inaad nolosha ku gasho adoo curyaan ah intii aad laba cagood ku geli lahayd jahannamo.”⁴⁶ [halkaas oo dixirigoodu aanu dhiman, dabkuna aanu damayn.]⁴⁷ Haddii ishaadu ay sabab u noqoto inaad turunturooto, siib. Waxaa kuu roon inaad boqortooyada Eebbe ku gasho adoo hal il leh intii aad laba ilood ku geli lahayd jahannamo,⁴⁸ halkaas oo

dixirigoodu aanu dhiman, dabkuna aanu damayn.

⁴⁹ Waayo, qof kasta waxaa lagu nadiifin doonaa dab.

⁵⁰ Milixdu waa wanaagsan tahay, laakiin haddii ay milixdu dhadhankeedii lumiso, sidee baa loo cusboonaysiin karaa? Milix dhexdiinna ku lahaada, oo nabad ku dhex noolaada.”

10 Ciise halkaas ayuu ka tegey oo u safray gobolka Yahuudiya iyo webiga Urdun shishadiisa. Dad badan ayaa mar kale hareerhiisa isugu soo ururay, oo, sidii caadadiisu ahayd, ayuu mar kale bilaabay inuu wax baro.² Faarisiintii qaarkood ayaa u yimid, iyagoo imtixaamaya, waxayna weyddiiyeen inuu sharciga yahay in nin naagtiisa furo.³ Wuxuu ugu jawaabay, “Muuse maxuu idinku amray?”⁴ Waxay ku yidhaahdeen, “Muuse wuxuu oggolaaday in nin uu qoro warqad furniin ah oo uu dirro.”⁵ Ciise wuxuu ku yidhi, “Qalbigiinna adkaantiisa aawadeed ayuu amarkan idiin qoray.”⁶ Laakiin, bilowgii abuurista, Eebbe wuxuu abuuray lab iyo dhedig.⁷ Sababtaas daraaddeed, nin wuxuu ka tegi doonaa aabbihiis iyo hooyadiis oo wuxuu ku biiri doonaa naagtiisa,⁸ oo labadoodu waxay noqon doonaan hilib keliya; sidaas daraaddeed mar dambe laba ma aha, laakiin waa

Markos

mid. ⁹ Sidaas darteed, wixii Eebbe isku daray, yaan qofna kala soocin.”

¹⁰ Markay guriga ku noqdeen, xertii ayaa arrintan wax ka weyddiisay. ¹¹ Wuxuu ku yidhi, “Kii naagtiisa fura oo mid kale guursada wuxuu ku sinaystay iyada; ¹² haddii naag ninkeeda ka tagto oo nin kale guursato, waxaa loo tixgeliyaa inay sinaystay.”

¹³ Dad ayaa u keenayay carruur yaryar Ciise si uu u taabto, laakiin xertii ayaa canaanatay. ¹⁴ Markuu Ciise arkay, wuu cadhooday oo wuxuu ku yidhi, “Carruurta ii kaalaya; ha ka horjoogsanin, waayo, boqortooyada Eebbe waxay u leedahay kuwaas oo kale. ¹⁵ Runtii waxaan idinku leeyahay, kii aan boqortooyada Eebbe ku helin qalbiga ilmo, weligiis ma geli doono.” ¹⁶ Markaasuu carruurtii hab siiyey, gacmihiisana saaray, oo barakeeyey.

¹⁷ Markuu jidka u baxay, nin ayaa u soo orday, oo hortiiisa jilba joogsaday, oo weyddiiyey, “Macallin wanaagsanow, maxaan sameeyaa si aan u dhaxlo nolosha weligeed ah?” ¹⁸ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Maxaad iigu yeedhaysaa wanaagsan? Midna ma wanaagsana Eebbe mooyaane. ¹⁹ Waad garanaysaa amarrada: ‘Ha dilin, ha sinaysan, ha xadin, been ha ka marag furin, ha khiyaanayn, aabbahaa iyo hooyadaa maamuus.’ ²⁰ Wuxuu ku yidhi, “Macallinow, intii aan yaraa ayaan ku dhawray dhammaantood.” ²¹ Markuu eegay, Ciise wuxuu jeclaaday oo ku yidhi, “Waxaad ka maqan tahay hal shay: tag, oo iibso waxa aad haysato oo siiya masaakiinta, oo waxaad haysataa hanti samada ku taal; markaas kaalay, i soo raac.” ²² Markaas, wejigiisii baa hoos u dhacay, wuuna murugooday, waayo, wuxuu lahaa maal badan.

²³ Ciise hareerhiisa ayuu eegay oo xertiisii ku yidhi, “Sida ay u adag tahay kuwa hodanka ah inay galaan boqortooyada Eebbe!” ²⁴ Xertii waxay la yaabeen hadalladiisa. Laakiin Ciise wuxuu mar kale yidhi, “Carruur yahow, sida ay u adag tahay in la galo boqortooyada Eebbe! ²⁵ Way ka sahlan tahay in geel uu daloolka irbad ka dhex maro intii nin hodan ahi uu geli lahaa boqortooyada Eebbe.” ²⁶ Way sii yaabeen oo waxay isku yidhaahdeen, “Haddaba yaa badbaadi kara?” ²⁷ Ciise ayaa iyaga eegay oo ku yidhi, “Dadku ma suurtoowdo, laakiin Eebbe ma aha; waayo, Eebbe wax walba waa suurtagal.”

²⁸ Butros ayaa bilaabay inuu ku yidhaahdo, “Wax walba waan ka tagnay si aan kuu raacno!” ²⁹ Ciise

wuxuu ugu jawaabay, “Runtii waxaan idinku leeyahay, ma jiro qof gurigiisa ama walaalihiis ama walaashiis ama hooyadiis ama aabbihiis ama carruurtiisa ama beerihiisa uga tagay aniga aawaday iyo injiilka aawadiis ³⁰ oo aan helin boqol laab intan oo kale wakhtigan: guryo, walaalo, walaalo, hooyooyin, carruur, iyo beeraha—iyo silcin—iyo wakhtiga imanaya, nolosha weligeed ah. ³¹ Laakiin qaar badan oo hore u jiray ayaa dambayn doona, kuwa dambena hore u jiri doona.”

³² Waxay ku jireen jidka oo u socdaalayeen Yeruusaalem, Ciisena ayaa hogaaminayay, xertiina way yaabeen, kuwa raacayna way baqayeen. Mar kale wuxuu laba iyo tobanka dhinac ula baxay oo bilaabay inuu u sheego waxa ku dhici doona. ³³ “Waxaan u soconnaa Yeruusaalem,” ayuu yidhi, “iyo Wiilka Aadanaha waxaa loo dhiibi doona wadaaddada sare iyo culimada. Waxay xukumi doonaan dhimasho oo waxay u dhiibi doonaan dadka aan Yuhuudda ahayn, ³⁴ oo waxay ku jeesjeesi doonaan, ku candhuufi doonaan, karbaashi doonaan, oo dili doonaan. Saddex maalmood dabadeedna wuu soo sara kici doonaa.”

³⁵ Markaasaa Yacquub iyo Yooxanaa, wiilashii Sebedi, waxay u yimaadeen oo ku yidhaahdeen, “Macallinow, waxaan dooneynaa inaad noo samayso wixii aan ku weyddiino.” ³⁶ “Maxaad doonaysaan inaan idiin sameeyo?” ayuu weyddiiyey. ³⁷ Waxay ku jawaabeen, “Mid naga mid ah ha fadhiisto midigtaada iyo mid kale bidixdaada ammaantaada.” ³⁸ Ciise wuxuu ku yidhi, “Ma garanaysaan waxaad weyddiisanaysaan. Ma cabbi kartaan koobka aan cabbo ama ma baabtiisanteen baabtiiskii aan ku baabtiisanahay?” ³⁹ “Waan karnaa,” ayay ku jawaabeen. Ciise wuxuu ku yidhi, “Dhab ahaan waxaad cabbi doontaan koobka aan cabbo oo waxaad ku baabtiisan doontaan baabtiiskii aan ku baabtiisanahay, ⁴⁰ laakiin inaan midigta ama bidixda fadhiisiyo ma aha aniga inaan bixiyo. Meelahaas waxaa loo diyaariyey kuwa loogu talagalay.”

⁴¹ Markay tobankii maqleen, waxay ka xanaaqeen Yacquub iyo Yooxanaa. ⁴² Ciise ayaa iyaga isugu yeedhay oo ku yidhi, “Waad ogtihiin in kuwa loo tixgaliyo inay madaxda dadka aan Yuhuudda ahayn ay iyaga ka taliyaan, iyo kuwa sare ay ku amar ku yeeshaan. ⁴³ Laakiin sidaas ma aha idinka dhexdiinna. Halkii, kii doonaya inuu weyn noqdo waa inuu noqdaa adeegiinna, ⁴⁴ kii doonaya inuu hore u

Markos

jiro waa inuu noqdaa addoonka dhammaan. ⁴⁵ Waayo, xataa Wiilka Aadanaha uma iman in loo adeego, laakiin inuu adeego, oo naftiisa u bixiyo furasho badan aawadood.”

⁴⁶ Markaasay yimaadeen Yerixoo. Markii Ciise iyo xertiisa, oo dad badan la socdaan, ay magaalada ka baxayeen, nin indho la' oo la odhan jiray Bartimaayos, oo ahaa wiilkii Timaayos, ayaa ku fadhiyey jidka dhinaciisa isagoo dawarsanaya. ⁴⁷ Markuu maqlay inuu yahay Ciise reer Naasared, ayuu bilaabay inuu qayliyo, “Ciise, Wiilka Daa'uud, ii naxariiso!” ⁴⁸ Qaar badan ayaa canaantay oo ku yidhi inuu aamuso, laakiin wuxuu sii qayliyey, “Wiilka Daa'uud, ii naxariiso!” ⁴⁹ Ciise ayaa istaagay oo yidhi, “U yeedha.” Markaasay u yeedheen ninkii indhaha la'aa, “Geesi noqo, kac! Wuu kuugu yeedhayaa.” ⁵⁰ Markuu dharkiisii iska tuuray, ayuu booday oo u yimid Ciise. ⁵¹ “Maxaad doonaysaa inaan kuu sameeyo?” ayuu Ciise weyddiiyey. Ninkii indhaha la'aa wuxuu yidhi, “Rabbiyow, waxaan doonayaa inaan arko.” ⁵² Ciise wuxuu ku yidhi, “Tag, rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey.” Isla markiiba wuxuu helay araggiisii oo wuxuu raacay Ciise jidka.

11 Markay u soo dhowaadeen Yerusaaalem, oo ay yimaadeen Beytfage iyo Beytaniya oo Buur Saytuun ku dhow, Ciise wuxuu diray laba ka mid ah xertiisa, ² oo wuxuu ku yidhi, “Taga tuulada idinka horreysa, oo markaad gashaan, waxaad ka heli doontaan weyshan oo xadhig ku xidhan, oo aan weligeed nin fuulin; furta oo halkan keena. ³ Haddii qof idin weyddiyo arrintan, waxaad dhahdaan, ‘Sayidku baa u baahan, oo wuxuu soo celin doonaa dhawaan.’” ⁴ Markaasay tageen oo heleen weyshan oo xadhig ku xidhan albaabka, bannaanka waddada; wayna fureen. ⁵ Qaar ka mid ah dadka ag marayay ayaa ku yidhi, “Maxaad samaynaysaan, idinkoo furaya weyshan?” ⁶ Waxay ugu jawaabeen sidii Ciise u amray, markaasay dadka u oggolaadeen inay tagaan. ⁷ Waxay weyshiin u keeneen Ciise, waxayna ku dul dhigeen dharkoodii, wuuna fuulay. ⁸ Qaar badan ayaa dharkoodii ku goglay jidka, halka qaar kalena ay ku faafiyeen laamo caleen leh oo ay beeraha ka jareen. ⁹ Kuwa hor socday iyo kuwa daba socdayba waxay ku qaylinayeen,

“Hosanna! Waxaa barakaysan kan ku imanaya magaca Sayidka!” ¹⁰ *“Waxaa barakaysan imaatinka*

boqortooyada Daa'uud! Hosanna meelaha ugu sarreeya!”

¹¹ Ciise wuxuu galay Yerusaaalem oo wuxuu galay barxadda macbudka. Markuu wax walba fiiriyey dabadeed, wuxuu u baxay Beytaniya isagoo la socda laba-iyto-bankii, maadaama ay ahayd goor dambe.

¹² Maalintii ku xigtay, markay ka baxayeen Beytaniya, Ciise ayaa gaajooday. ¹³ Markuu meel fog ka arkay geed berde ah oo caleen leh, ayuu u tegey si uu wax uga helo. Markuu gaaray, waxba kama uu helin caleemo mooyee, maxaa yeelay, wakhtigii berdaha ma ahayn. ¹⁴ Wuxuu ku yidhi geedka, “Ninna ha cunin midho kaa soo baxa weligiis.” Xertiisiina way maqlaan isagoo leh.

¹⁵ Markay Yerusaaalem yimaadeen, Ciise wuxuu galay barxadda macbudka oo bilaabay inuu ka eryo kuwii wax iibsanayay iyo kuwii wax iibinayay. Wuxuu rogay miisaskii kuwa lacagta beddelanayay iyo kursiyadii kuwii qoolleyda iibinayay, ¹⁶ mana uu oggolaan inuu qofna alaab ku dhex qaado barxadda macbudka. ¹⁷ Intuu wax barayay ayuu ku yidhi, “Miyayna qornayn: ‘Gurigeysa waxaa loogu yeedhi doonaa guriga tukashada ee quruumaha oo dhan?’ Laakiin idinku waxaad ka dhigateen god tuugo.” ¹⁸ Hoggaamiyeyaashii wadaaddada iyo macallimiintii sharciga ayaa maqlay, waxayna bilaabeen inay raadiyaan jid ay ku baabbi'yaan isaga, maxaa yeelay, way ka baqayeen isaga, waayo, dadkii oo dhami waxay la yaabeen waxbariddiisa. ¹⁹ Markay fiidkii timid, waxay ka baxeen magaalada.

²⁰ Subaxdii, markay socdeen, waxay arkeen geedkii berde oo ka engegay xididdada. ²¹ Butros ayaa xusuustay oo ku yidhi Ciise, “Macallinow, eeg! Geedkii berde ee aad ku hadashay wuu engegay!” ²² Ciise wuxuu ku yidhi, “Aamina Eebbe.” ²³ “Runtii waxaan idinku leeyahay, haddii qof ku yidhaahdo buurtaan, ‘Kor u kac oo ku tuur badda,’ oo aanu shaki ku jirin qalbigiisa laakiin uu rumaysto in waxa uu yidhi ay dhici doonaan, waa loo samayn doonaa. ²⁴ Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay, wax kasta oo aad tukashada ku weydiisaatan, rumaysta inaad hesheen, wayna idiin ahaan doonaan. ²⁵ Markaad istaagtaan tukashada, haddii aad qof wax ka haysaan, cafiya, si Aabbihiinna jannada ku jira uu dambigiinna idiin cafiyo.” ²⁶ [Laakiin haddii aydnaan cafin, Aabbihiinna jannada ku jira dambigiinna idiinna cafin doono.]

Markos

²⁷ Mar kale waxay yimaadeen Yeruusaalem, oo markuu Ciise ku socday barxadda macbudka, hoggaamiyeyashii wadaaddada, macallimiintii sharciga iyo waayeelladii ayaa u yimid, ²⁸ oo waxay weydiyeen, “Maxaad ku samaynaysaa waxyaalahan, yaa ku siiyey amar aad waxyaalahan ku samayso?” ²⁹ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Hal su’aal baan idin weydiin doonaa. Iigu jawaaba, markaasaan idiin sheegi doonaa amar aan waxyaalahan ku samaynayo. ³⁰ Baqtiiskii Yooxanaa ma wuxuu ka yimid jannada, mise wuxuu ka yimid dadka? Ii sheega!” ³¹ Waxay isku dhex yiraahdeen, “Haddii aan nidhaahno, ‘Jannada,’ wuxuu odhan doonaa, ‘Maxaad u rumaysan weydeen?’” ³² Laakiin haddii aan nidhaahno, ‘Dad,...’ Way ka baqayeen dadka, waayo, qof walba wuxuu rumaysnaa in Yooxanaa runtii ahaa nebi. ³³ Markaasay Ciise ugu jawaabeen, “Ma naqaan.” Ciise wuxuu ku yidhi, “Anna idiinma sheegi doono amar aan waxyaalahan ku samaynayo.”

12

Ciise wuxuu bilaabay inuu kula hadlo masalooyin: “Nin ayaa beer canab ah beeray. Wuxuu ku wareejiyey derbi, wuxuu qoday god loogu talagalay meertada canabka, wuxuuna dhisay munaarad. Markaasuu kiraystay beeralay oo safar buu galay. ² Markii waqtigii goosashada la gaaray, wuxuu u diray addoon kiraystayaasha si uu uga soo ururiyo midhaha beerta canabka ah. ³ Laakiin way qabteen, way garaaceen, oo waxay ku direen isagoo waxba wadan. ⁴ Markaasuu mid kale u diray; way madaxa kaga dhufteen oo si xun bay ula dhaqmeen. ⁵ Wuxuu diray mid kale, kaasna way dileen. Wuxuu diray kuwo badan; qaar way garaaceen, qaarna way dileen. ⁶ Wuxuu lahaa mid keliya oo uu u diro, wiilkiisa la jecel yahay. Isaga ayuu ugu dambeyntii u diray, isagoo leh, ‘Wiilkayga way ixtiraami doonaan.’ ⁷ Laakiin kiraystayaashii waxay isku yiraahdeen, ‘Kanu waa dhaxlaha. Kaalaya, aan dilno, oo dhaxalku waa inoo noqon doonaa.’ ⁸ Markaasay qabteen, noloshiisana way soo afjareen, oo waxay ka tuureen beerta canabka ah. ⁹ Maxaa markaa milkiilaha beerta canabka ah samayn doonaa? Wuu iman doonaa oo kiraystayaasha wuu dili doonaa, beerta canabka ahna wuxuu siin doonaa kuwo kale. ¹⁰ Miyaadan akhrin qaybtaan Gorniinka: ‘Dhagaxii ay dhisayaashu diideen ayaa noqday dhagaxa geeska ugu muhiimsan; ¹¹ Eebbe ayaa tan sameeyey, waana wax cajiib ah indhahayaga?’” ¹² Markaasaa wadaaddadii sare, macallimiintii sharciga, iyo waayeelladii waxay

raadiyeen jid ay ku qabtaan, maxaa yeelay, waxay garteen inuu masalka ka hadlay iyaga ka gees ah. Laakiin waxay ka cabsadeen dadkii, sidaas darteed way ka tageen oo way iska tageen.

¹³ Markii dambe waxay u direen qaar ka mid ah Farrisinta iyo Herodiyiin si ay u isku dayaan inay ereyadiisa ku qabtaan. ¹⁴ Way yimaadeen oo waxay ku yiraahdeen, “Macallin, waan ognahay inaad tahay nin daacad ah oo aan dadka kale saameyn, maxaa yeelay, uma eexatid, laakiin waxaad ku baridaa jidka Eebbe sida runta waafaqsan. Ma saxbaa in cashuurta boqortooyada loo bixiyo Qaysar ama maya? ¹⁵ Ma bixinno mise ma bixinno?” Laakiin Ciise, isagoo og munaafaqnimadooda, wuxuu ku yidhi, “Maxaad iigu tijaabinaysaan? I keena denaari si aan u arko.” ¹⁶ Waxay u keeneen lacagta, markaasuu weyddiiyey, “Sawirkaani yaa leeyahay? Iyo qoraalkani yaa leeyahay?” Waxay ku jawaabeen, “Qaysar.” ¹⁷ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, “Qaysar sii waxa Qaysar leeyahay iyo Eebbe waxa Eebbe leeyahay.” Wayna la yaabeen isaga.

¹⁸ Markaasaa qaar ka mid ah Sadukiinta, oo leh ma jiro sarakicid, waxay u yimaadeen isaga iyagoo su’aal wata. ¹⁹ “Macallin,” ayay yiraahdeen, “Muuse wuxuu noo qoray haddii nin walaalkiis dhinto oo uu ka tago naag laakiin aanay carruur lahayn, ninku waa inuu guursadaa carmalka oo uu u kiciyo farac walaalkiis. ²⁰ Waxaa jiray toddobo walaalo ah. Kan ugu horreeyey ayaa guursaday oo dhintay isagoo aan wax carruur ah ka tegin. ²¹ Kii labaad ayaa guursaday carmalka, laakiin isaguna wuu dhintay isagoo aan wax carruur ah ka tegin. Sidoo kale kii saddexaad. ²² Dhab ahaantii, midkoodna toddobada kama tegin wax carruur ah. Ugu dambeyntii, naagtii ayaa iyaduna dhimatay. ²³ Sarakicidda, naagtee ayay noqon doontaa, maadaama dhammaan toddobada ay guursadeen?” ²⁴ Ciise wuxuu ku jawaabay, “Miyaanad khaldanayn maxaa yeelay ma garanaysaan Gorniinka ama awoodda Eebbe? ²⁵ Marka kuwii dhintay la sara kiciyo, ma guursan doonaan mana la siin doono guur; waxay la mid noqon doonaan malaa’igaha jannada. ²⁶ Hadda ku saabsan sarakicidda kuwii dhintay—miyaadan akhriyin Kitaabka Muuse, xisaabta geedka gubanaya, sida Eebbe ugu yidhi isaga, ‘Anigu waxaan ahay Eebbe Ibrahim, Eebbe Isxaaq, iyo Eebbe Yacquub?’” ²⁷ Isagu waa Eebbe noolaha, ma aha kuwa dhintay. Runtii waad khaldan tihiin!”

Markos

²⁸ Mid ka mid ah macallimiintii sharciga ayaa yimid oo maqlay iyaga oo doodaya. Isagoo arkay in Ciise uu si caqli leh ugu jawaabay, ayuu weyddiiyey, “Amarrada oo dhan, kee ugu muhiimsan?” ²⁹ “Kii ugu horreeyey,” ayuu Ciise ku jawaabay, “waa kan: ‘Maqla, reer binu Israa’iilow: Eebbeheen waa Eebbe keliya.’ ³⁰ Jeclow Eebbe Ilaahaaga qalbigaaga oo dhan, naftaada oo dhan, maskaxdaada oo dhan, iyo xoogaaga oo dhan.’ ³¹ Kii labaad waa kan: ‘Deriskaaga u jeclow sida naftaada.’ Ma jiraan amarro kale oo ka weyn kuwaas.” ³² “Si fiican baad u tidhi, macallin,” ayuu ninkii ku raacay. “Waayo, waxaad runtii leedahay Eebbe waa mid oo ma jiro mid kale oo isaga ahayn. ³³ Waxaad xaq u leedahay inaad tidhaahdo jeclow isaga qalbigaaga oo dhan, fahamkaaga oo dhan, iyo xoogaaga oo dhan, iyo inaad tidhaahdo jeclaanta deriskaaga sida naftaada waa ka muhiimsan tahay allabarigii iyo allabaryo. ³⁴ Markii Ciise arkay inuu si xikmad leh ugu jawaabay, wuxuu ku yidhi, “Adigu kama foga boqortooyada Eebbe.” Wixii intaa ka dambeeyey, qofna ma dhicin inuu su’aal kale weyddiiyo.

³⁵ Intuu macallin ka ahaa barxadaha macbudka, Ciise wuxuu weyddiiyey, “Maxay macallimiinta sharcigu u yiraahdaan Masiixu waa wiilka Daa’uud?” ³⁶ Daa’uud, isagoo ku hadlaya Ruuxa Quduuska ah, wuxuu yidhi:

‘Sayidku wuxuu ku yidhi Sayidkayga: “Fadhiiso midigtaada ilaa aan cadaawayaashaada hoos dhigo cagahaaga.”’

³⁷ Haddii Daa’uud isagu ugu yeedho ‘Sayid.’ Sidee markaa wiilkiisa noqon karaa?” Dadkii badnaa way ku farheen isaga oo dhagaysanaya. ³⁸ Intuu wax barayay, Ciise wuxuu yidhi, “Ka digtoonaada macallimiinta sharciga. Waxay jecel yihiin inay ku socdaan dhar dhaadheer oo lagu salaamo ixtiraam suuqyada, ³⁹ iyo inay fadhiistaan kuraasta ugu fiican sunagogga iyo meelaha sharafta leh ee cashooyinka. ⁴⁰ Waxay cunaan guryaha carmallada oo waxay u sameeyaan salaado dheer oo muujinaya. Nimankani ciqaab daran baa la siin doonaa.” ⁴¹ Ciise wuxuu fadhiistay meel ka soo horjeedda meesha allabariga la dhigo oo wuxuu arkay dadkii oo lacagtooda ku ridaya khasnadda macbudka. Dad badan oo maalqabeen ah ayaa ku deeqay lacag badan. ⁴² Laakiin carmal faqir ah ayaa timid oo ku ridday laba qadaadiic oo aad u yar, oo qiimahoodu yahay wax yar. ⁴³ Isagoo u yeedhaya xertiisa, Ciise wuxuu ku

yidhi, “Runtii waxaan idinku leeyahay, carmalka faqiirka ah ayaa wax ka badan intii kale ku deeqday khasnadda. ⁴⁴ Dhammaantood waxay ka bixiyeen wixii badnaa; laakiin iyadu, faqrigeeda, waxay ku bixisay wax kasta—waxay ku nooleyd oo dhan.”

13 Markii Ciise ka tegayay macbudka, mid ka mid ah xertiisa ayaa ku yidhi, “Macallinow, eeg dhagaxyada quruxda badan iyo dhismayaasha quruxda badan!” ² Ciise ayaa ugu jawaabay, “Ma aragtaan dhismayaashan waaweyn? Dhagax dhagax korkiisa ma sii ahaan doono; dhammaantood waa la dumin doonaa.”

³ Markii uu ku fadhiyey Buur Saytuun oo ka soo horjeedda macbudka, Butros, Yacquub, Yooxanaa, iyo Andaros ayaa si gaar ah wax uga weyddiiyey, ⁴ “Noo sheeg, goormay dhacayaan waxyaalahan, iyo calaamaddu maxay noqon doontaa in waxyaalahan oo dhan la fulin doono?” ⁵ Ciise ayaa bilaabay inuu ku yidhaahdo, “Hubsada in aan cidna idin khiyaanayn. ⁶ Qaar badan ayaa magacayga ku iman doona, iyagoo leh, ‘Anigu waxaan ahay Isaga,’ oo qaar badan ayaa la khiyaanayn doonaa. ⁷ Markaad maqashaan dagaallo iyo warar dagaallo, ha murugoonina; waxyaalahan waa inay dhacaan, laakiin dhammaadku weli ma aha. ⁸ Qaran baa qaran ka kici doona, boqortooyona boqortooyo ka kici doonta. Dhulgariirro ayaa meelo kala duwan ka dhici doona, iyo abaaro. Kuwani waa bilowga xanuunnada dhalmada oo keliya.

⁹ “Iska jira; waxaa la idin dhiibi doonaa golayaasha maxalliga ah oo waxaa lagu karbaashi doonaa sunagogga. Waxaad hor istaagi doontaan taliyayaal iyo boqorro aniga aawaday, si aad ugu marag furtaan. ¹⁰ Injirtuna waa in marka hore la gaarsiyo quruumaha oo dhan. ¹¹ Markay idin qabtaan oo idin dhiibaan, ha ka welwelina horay waxa aad ku hadli doontaan; waxaad ku hadashaan wixii markaas la idin siiyo, waayo, ma aha idinka kuwa hadlaya, laakiin waa Ruuxa Quduuska ah. ¹² Walaal baa walaalkiis u gacangelin doona dhimasho, aabbena wiilkiisa. Carruurtu waxay ka kici doonaan waalidkood oo waxay sabab u noqon doonaan in la dilo. ¹³ Dhammaan waxaa la idin necbaan doonaa magacayga aawadiis, laakiin kii u adkaysta ilaa dhammaadka waa la badbaadin doonaa.

¹⁴ “Markaad aragtaan ‘nijaasta baabba’inta keenta’ oo taagan meesha aanay ku habboonayn—kan

Markos

akhriya ha garto—markaas kuwa Yahuudiya joogaa ha cararaan buuraha. ¹⁵ Kii saaran guriga dusheeda yuusan soo degin ama gelin guriga si uu wax uga soo qaato. ¹⁶ Kii beerta ku jira yuusan dib ugu noqon si uu dharkiisa u soo qaato. ¹⁷ Halaagna waxaa u sugnaaday kuwa uurka leh iyo kuwa nuujinaya maalmahaas! ¹⁸ Barya in aanay dhicin xilliga jiilaalka, ¹⁹ waayo, maalmahaas waxaa jiri doona dhib aan la mid ahayn tan iyo bilowgii abuurista, oo Eebbe abuuray, ilaa hadda, oo aan mar kale la mid noqon doonin. ²⁰ Haddii Rabbigu aanu gaabin maalmahaas, nafna lama badbaadin lahaa; laakiin kuwa la doortay aawadood, kuwaas oo uu doortay, ayuu u gaabiyey.

²¹ Haddii qof idinku yidhaahdo wakhtigaas, ‘Bal eega, Masiixu halkan buu joogaa!’ ama, ‘Bal eega, halkaas buu joogaa!’ ha rumaysanina. ²² Waayo, masiixyo been ah iyo nebiyo been ah ayaa soo bixi doona oo calaamado iyo yaabab samayn doona si ay u khiyaameeyaan, haddii ay suurtoowdo, xataa kuwa la doortay. ²³ Sidaa darteed, feejignaada; wax walba waan idiin sii sheegay.

²⁴ “Laakiin maalmahaas, dhiibkaas ka dib,

qorraxdu way madoobaan doontaa, dayaxuna iftiinkiisa ma siin doono; ²⁵ xiddigaha cirka ayaa dhici doona, iyo xoogagga cirka ayaa la ruxi doonaa.

²⁶ Markaasay arki doonaan Wiilka Aadanaha oo ku imanaya daruuraha isagoo leh xoog weyn iyo ammaan. ²⁷ Oo wuxuu diri doonaa malaa’igihiiisa si ay u soo ururiyaan kuwa la doortay afarta dabaylood, laga bilaabo darafyadii dhulka ilaa darafyadii samada.

²⁸ “Ka baro masaalka geedka berde: marka laamihiiisii jilcaan oo caleemo bixiyaan, waxaad garanaysaan in xagaagu dhow yahay. ²⁹ Sidaas oo kale, markaad aragtaan waxyaalahan oo dhacaya, ogaada in ay dhowdahay, albaabka hortiiisa. ³⁰ Runtii waxaan idinku leeyahay, jiilkanu ma gudbi doono ilaa waxyaalahan oo dhan ay dhacaan. ³¹ In kastoo samadu iyo dhulku gudbi karaan, ereyadaydu weligood ma gudbi doonaan.

³² Laakiin maalintaas ama saacaddaas, cidina ma oga—xataa malaa’igaha samada, iyo Wiilka, laakiin Aabbaha keliya. ³³ Fiiri gaar ah! Digtoonow! Waayo, ma garanaysaan goorta waqtigu iman doono. ³⁴ Waxay la mid tahay nin safar ah, oo gurigiisa ka

tagay oo shaqaalihiiisa masuul uga dhigay, mid kasta hawshiisa, oo waardiya ku amray inuu feejignaado. ³⁵ Sidaa darteed, feejignaada, waayo, ma garanaysaan goorta sayidka gurigu soo noqon doono—haddii ay tahay fiidkii, habeenbadhka, marka diiqidu ciyo, ama waaberiga. ³⁶ Haddii uu si lama filaan ah u yimaado, ha idin helin idinkoo hurda. ³⁷ Waxaan idinku leeyahay, waxaan ku leeyahay qof walba: ‘Fiiri gaar ah!’”

14 Haatan waxaa soo dhowaa Kormaridda iyo Iidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn, wadaaddada sare iyo macallimiinta sharciga ayaa ku talo jiray inay si dhuumaaleysi ah Ciise u qabtaan oo dilaan; ² “Ma aha inta lagu jiro iidda,” ayay yidhaahdeen, “haddii kale dadku way kici doonaan.”

³ Ciise isagoo Beytaniya jooga, oo miiska ku tiirsan guriga Simoon Dhagaxle, ayaa waxaa u timid naag sidata dhalo alabastar ah oo udgoon aad qaali u ah, oo ka samaysan nard saafi ah. Waxay jebisay dhaladii oo ku shubtay udgoonkii madaxiisa. ⁴ Qaar ka mid ah kuwii joogay ayaa cadhooday oo waxay isku yidhaahdeen, “Maxaa loo khasaarinayaa udgoonkan? ⁵ Waxaana la iibin karay in ka badan saddex boqol oo dinaar oo lacagtaasna masaakiinta la siin karay.” Wayna canaanteen si kulul. ⁶ Laakiin Ciise ayaa yidhi, “Nabadgelyo ha ku jirto. Maxaad dhibaysaan iyada? Waxay ii samaysay fal wanaagsan. ⁷ Masaakiinta mar walba waad haysataan, oo waxaad caawin kartaan markasta oo aad doontaan. Laakiin aniga mar walba ima haysataan. ⁸ Waxay samaysay wixii ay kari kartay; waxay subkiday jidhkayga si loogu diyaar garoobo aaska. ⁹ Runtii waxaan idinku leeyahay, meeshii injiilka lagu wacdiyo dunida oo dhan, waxa ay samaysay iyada ayaa xusuus ahaan loo sheegi doonaa.”

¹⁰ Markaasaa Yuudas Iskariyod, oo ka mid ahaa Labatanka, wuxuu u tegey wadaaddada sare si uu Ciise ugu dhiibo. ¹¹ Way ku farxeen markay maqleen oo waxay u ballanqaadeen inay lacag siin doonaan. Sidaas daraaddeed wuxuu bilaabay inuu fursad u raadiyo si uu ugu dhiibo.

¹² Maalintii ugu horraysay ee Iidda Kibista Aan Khamiirka Lahayn, markii caadadu ahayd in la qalo neefka Kormaridda, xertii Ciise ayaa weyddiisay, “Xaggee baad doonaysaa inaan tagno oo kuu diyaarinno inaad cuntid Kormaridda?” ¹³ Markaasuu

Markos

laba ka mid ah xertiisa u diray, isagoo ku leh, “Gala magaalada, waxaadna la kulmi doontaan nin biyo ku sida weel; raaca.”¹⁴ Ninka guriga uu galo waxaad ku tidhaahdaan, ‘Macallinku wuxuu weyddiinayaa: Xaggee bay ku taal qolka martidayda, halkaas oo aan kula cuni karo cashada Kormaridda xertayda?’¹⁵ Wuxuu idin tusi doonaa qol weyn oo sare, oo gogan oo diyaarsan. Halkaas noogu diyaariya.”¹⁶ Xertii way tageen, waxayna galeen magaalada oo waxay heleen wax walba sidii Ciise u sheegay. Sidaas daraaddeed waxay diyaariyeen cashadii Kormaridda.

¹⁷ Markii fiidkii la gaadhay, Ciise ayaa yimid isagoo wata kooxdii laba iyo tobanka ahayd.¹⁸ Isagoo miiska ku tiirsan oo wax cunaya, Ciise ayaa yidhi, “Runtii waxaan idinku leeyahay, midkiin baa i khiyaami doona—midka ila cunaya.”¹⁹ Way murugooday, midba midka kale wuxuu ku yidhi, “Ma aniga?”²⁰ “Mid ka mid ah Labatanka,” ayuu ku jawaabay, “midka ila wadaaga weelka.”²¹ Wiilka Aadanahu wuxuu tegi doonaa sidii laga qoray isaga. Laakiin hoogay ninka khiyaamaya Wiilka Aadanaha! Wuxuu ahaan lahaa mid ka wanaagsan haddii aanu dhalan.”

²² Isagoo wax cunaya, Ciise wuxuu qaaday kibis, markuu mahadnaqay ayuu jebebiyey oo xertiisa siiyey, isagoo leh, “Qaata; tani waxay astaan u tahay jidhkayga.”²³ Markaasuu qaaday koob, oo markuu mahadnaqay ayuu u dhiibay, wayna wada cabbeen.²⁴ “Tani waxay u taagan tahay dhiiggayga axdiga, oo loo shubay qaar badan,” ayuu ku yidhi.²⁵ “Runtii waxaan idinku leeyahay, mar dambe kama cabbi doono midhaha geedka canabka ilaa maalintaas aan ku cabbo mid cusub boqortooyada Eebbe.”²⁶ Markay gabay ku heeseen, waxay u dhaqaaqeen Buur Saytuun.

²⁷ “Dhammaantiin waad turunturoon doontaan,” Ciise ayaa ku yidhi, “waayo waxaa qoran:

‘Adhijirka ayaan dili doonaa, idihiina way kala firdhi doonaan.’

²⁸ Laakiin markaan soo sara kaco, waxaan idinka hor mari doonaa Galili.”²⁹ Butros ayaa ku dhawaaqay, “Haddii qof walba ka tago, anigu ma tagi doono.”³⁰ “Runtii waxaan ku leeyahay,” Ciise ayaa ku jawaabay, “maanta—haa, caawa—ka hor intaan diiqdu laba jeer ciyin, waxaad i dafiri doontaa saddex jeer.”³¹ Laakiin Butros ayaa si xoog leh ku adkeeyey, “Haddii aan

xitaa kula dhinto, weligay kuuma dafiri doono.” Dhammaan kalena waxay yidhaahdeen isla sidaas.

³² Waxay yimaadeen meel la yidhaahdo Getsemani, Ciise ayaa xertiisa ku yidhi, “Halkan fadhiista intaan tukado.”³³ Wuxuu la qaatay Butros, Yacquub, iyo Yooxanaa, wuxuuna bilaabay inuu aad u murugoodo oo dhibsado.³⁴ “Nafsaddaydu aad bay u murugootay, xataa ilaa dhimashada,” ayuu ku yidhi. “Halkan joog oo soo jeeda.”³⁵ Markuu wax yar sii socday, ayuu dhulka ku dhacay oo tukaday, si haddii ay suurtagal tahay, saacaddaas ka gudubto.³⁶ “Aabbe, Aabbe,” ayuu yidhi, “wax walba waa kuu suurtagal. Ka qaad koobkan iga. Laakiin aanay noqon wixii aan doonayo, laakiin wixii aad doonayso.”³⁷ Markaasuu ku soo noqday xertiisii oo wuxuu helay iyagoo hurda. “Simoon,” ayuu ku yidhi Butros, “ma hurudaa? Miyaadan hal saac soo jeedi karin?”³⁸ Soo jeeda oo tukada si aanad u gelin jirrabaadda. Ruuxu waa diyaar, laakiin jidhku waa itaal daran yahay.”³⁹ Mar kale ayuu tegey oo sidaas oo kale u tukaday.⁴⁰ Markuu ku soo noqday, wuxuu mar kale helay iyagoo hurda, maxaa yeelay indhahooda ayaa cuslaaday. Waxay ahaayeen kuwo aan hadal hayn.⁴¹ Markuu saddexaad ku soo noqday, wuxuu ku yidhi, “Ma weli hurudaan oo nasanaysaan? Intaa waa ku filan! Saacaddii waa timid. Bal eega, Wiilka Aadanaha waxaa loo dhiibay dembilayaasha.”⁴² Kaca! Aan tagno! Bal eega, kii i khiyaamaynaya waa yimid!”

⁴³ Isagoo hadlaya, Yuudas, mid ka mid ah Labatanka, ayaa soo muuqday. Wuxuu la socday dad badan oo seefo iyo ulo wata, oo ay soo direen wadaaddada sare, macallimiinta sharciga, iyo waayeellada.⁴⁴ Kii khiyaamaynayay wuxuu la sii ballamay calaamad: “Kii aan dhunkado waa ninka; qabta oo si adkaan ah u kaxeeya.”⁴⁵ Isagoo si toos ah ugu tegay Ciise, Yuudas wuxuu yidhi, “Macallin!” oo dhunkaday.⁴⁶ Raggii ayaa qabtay Ciise oo xidhay.⁴⁷ Markaasaa mid ka mid ah kuwii ag taagnaa seeftiisa soo bixiyey oo ku dhuftay addoonkii wadaadka sare, isagoo dhegtiisa dhaawacay.⁴⁸ “Ma waxaan hoggaaminayaa kacdoon,” ayuu yidhi Ciise, “in aad seefo iyo ulo la soo baxdaan si aad ii qabataan?”⁴⁹ Maalin walba waan idinka joogay, oo waxaan wax ku barayay macbudka, mana aad i qaban. Laakiin Gorniinka waa inuu noqdaa.”⁵⁰ Waqtigaas, dhammaan xertiisii way ka tageen oo carareen.

Markos

⁵¹ Nin dhallinyaro ah, oo kaliya dhar linen ah xiran, ayaa Ciise raacay. Markay qabteen, ⁵² wuxuu cararay isagoo dharkiisii ka tagay.

⁵³ Waxay Ciise u kaxeeyeen wadaadka sare, oo wadaaddadii sare, waayeelladii, iyo macallimiintii sharciga ayaa wada isugu yimid. ⁵⁴ Butros ayaa meel fog ka raacay, ilaa uu galay barxadda wadaadka sare. Halkaas ayuu la fadhiistay waardiyayaashii oo dabka isku diiriyey.

⁵⁵ Wadaaddada sare iyo Sanhedrinka oo dhan waxay raadinayeen caddayn ka dhan ah Ciise si ay u dilaan, laakiin ma ay helin. ⁵⁶ Qaar badan ayaa been ka markhaati furay isaga, laakiin markhaatifuriddoodii ma aysan is waafaqin. ⁵⁷ Markaasaa qaar istaageen oo been ka markhaati fureen isaga: ⁵⁸ "Waxaan maqalnay isagoo leh, 'Waxaan dumin doonaa macbudkan gacmo aadanaha lagu sameeyey oo saddex maalmood gudahood waxaan dhisi doonaa mid kale, oo aan gacmo aadanaha lagu samayn.'" ⁵⁹ Xataa markaas markhaatifuriddoodii ma aysan is waafaqin. ⁶⁰ Markaasaa wadaadka sare istaagay si uu Ciise su'aalo u weyddiyo, "Miyaadan waxba ku jawaabayn? Maxaa ka jira markhaatifuriddan ay raggan kugu hayaan?" ⁶¹ Laakiin Ciise wuu iska aamusay oo waxba uma jawaabin. Mar kale ayaa wadaadka sare weyddiyeey, "Ma tahay Masiixa, Wiilka Kan Barakaysan?" ⁶² "Waan ahay," ayuu yidhi Ciise. "Waxaad arki doontaan Wiilka Aadanaha oo fadhiya midigta Kan Awoodda Badan oo ku imanaya daruuraha samada." ⁶³ Markaasaa wadaadka sare dharkiisii jeexay. "Maxay markhaati kale inoo taraysaa?" ayuu yidhi. ⁶⁴ "Waad maqasheen cayda. Maxay tahay go'aankiinnu?" Dhammaantood waxay ku xukumeen inuu istaahil dil. ⁶⁵ Markaasaa qaar ka mid ah ku candhuufeen; markaasay indhaha ka xireen, feerayna, oo yidhaahdeen, "Wax sii sheeg!" Ilaaladiina waxay garaaceen.

⁶⁶ Butros isagoo hoos jooga barxadda, waxaa u timid mid ka mid ah gabdhihii addoommada wadaadka sare. ⁶⁷ Markay aragtay Butros oo dabka isku diirinaya, waxay si fiican u fiirisay. "Adiguna waxaad la joogtay Naasareetigaas, Ciise," ayay tidhi. ⁶⁸ Laakiin wuu inkiray. "Ma garanayo mana fahmin waxaad ka hadlayso," ayuu yidhi, oo wuxuu u baxay albaabka. ⁶⁹ Markii gabadhii addoonka ahayd aragtay isaga halkaas, waxay mar kale ku tidhi kuwa ag taagnaa, "Ninkani waa midkood." ⁷⁰ Mar kale Butros wuu inkiray. Muddo yar ka dib, kuwii ag taagnaa ayaa

ku yidhi, "Hubaal waxaad tahay midkood, waayo waxaad tahay reer Galili." ⁷¹ Wuxuu bilaabay inuu habaar iyo dhaar ku yidhaahdo, "Ma aqaan ninkan aad ka hadlayso." ⁷² Isla markiiba diiqdu laba jeer ciyey. Markaasaa Butros xusuustay hadalkii Ciise ku yidhi: "Ka hor intaan diiqdu laba jeer ciyin, waxaad i dafiri doontaa saddex jeer." Wuxuuna bilaabay inuu ooyo.

15

Subaxdii hore, wadaaddadii sare, oo ay weheliyaan waayeellada, culimmada, iyo Golaha oo dhan, waxay yeesheen wada-tashi. Waxay xireen Ciise, oo kaxeeyeen, oo u dhiibeen Bilaatos. ² Bilaatos ayaa weyddiyeey, "Ma waxaad tahay Boqorka Yuhuudda?" Ciise ayaa ugu jawaabay, "Waad sheegtay." ³ Wadaaddadii sare ayaa bilaabay inay eedeymo badan ku soo oogaan. ⁴ Bilaatos ayaa mar kale weyddiyeey, "Miyaadan jawaab bixinayn? Bal eeg inta eedood ee ay kugu soo oogayaan." ⁵ Laakiin Ciise wax jawaab ah ma bixin, taas oo Bilaatos ka yaabisay.

⁶ Xafladda, waxaa caado ahayd in maxbuus la sii daayo marka dadku codsadaan. ⁷ Nin la odhan jiray Baraabbas ayaa xabsiga ku jiray isagoo la jiray fallaagooyinkii dilka geystay intii ay kacdoonku socotay. ⁸ Dadkii badnaa ayaa u yimid oo weyddiyeey Bilaatos inuu u sameeyo sidii uu caadada u lahaa. ⁹ Bilaatos ayaa weyddiyeey, "Ma waxaad doonaysaan inaan idiin sii daayo Boqorka Yuhuudda?" ¹⁰ Wuxuu ogaa inay xaasidnimo darteed ay wadaaddadii sare Ciise u dhiibeen. ¹¹ Si kastaba ha ahaatee, wadaaddadii sare ayaa dadkii ku qanciyeey inay Bilaatos ka codsadaan inuu sii daayo Baraabbas halkii Ciise laga sii dayn lahaa. ¹² Bilaatos ayaa mar kale weyddiyeey, "Maxaan ku sameeyaa kan aad ugu yeedhaan Boqorka Yuhuudda?" ¹³ Waxay ku qayliyeen, "Iskutallaabta ku qod!" ¹⁴ Bilaatos ayaa weyddiyeey, "Maxaa dambi ah oo uu galay?" Laakiin way sii qayliyeen, "Iskutallaabta ku qod!" ¹⁵ Si uu dadkii u qanciyo, Bilaatos ayaa sii daayey Baraabbas. Ka dib markii uu Ciise karbaashay, ayuu u dhiibay in iskutallaabta lagu qodbo.

¹⁶ Askartii waxay Ciise u kaxeeyeen qasriga, oo loo yaqaan Praetorium, waxayna isugu soo ururiyeen dhammaan ciidankii. ¹⁷ Waxay u geliyey dhar guduud ah, ka dibna waxay ka sameeyeen taaj qodxan ah oo madaxiisa saareen. ¹⁸ Waxay bilaabeen inay ku salaamaan, "Nabad, Boqorka Yuhuudda!" ¹⁹ Way ku dhufteen madaxiisa ul, wayna ku tufeen. Iyagoo

Markos

jilbaha u dhacaya, ayay u sujuudeen. ²⁰ Markay ku jeesjeeseen ka dib, waxay ka bixiyeen dharkii guduudka ahaa oo waxay u geliyeen dharkiisii. Markaasay kaxeeyeen si ay iskutallaabta ugu qodaan.

²¹ Waxay qasbeen nin socdaal ahaa, Simoon oo reer Kurene ahaa, aabaha Iskandar iyo Ruufos, oo ka yimid baadiyaha, inuu qaado iskutallaabta. ²² Waxay geeyeen meeshii loo yaqaanay Golgotha, taas oo micnaheedu yahay Meesha Dhuuxa. ²³ Waxay u dhiibeen khamri la qasay mirra, laakiin ma uu qaadan. ²⁴ Way iskutallaabta ku qodbeen oo waxay qaybsadeen dharkiisii, iyagoo kuraas ku ridaya si ay u go'aamiyaan mid kasta wuxuu qaadan lahaa. ²⁵ Waxay ahayd saacaddii saddexaad markii ay iskutallaabta ku qodbeen. ²⁶ Kor ayaa waxaa ku qornaa eedda lagu soo oogay: BOQORKA YUHUUDDA. ²⁷ Waxay iskutallaabta la qodbeen laba fallaago, mid midigtiisa ah iyo mid bidixdiisa ah. ²⁸ [Tani waxay buuxisay Gorniinka odhanaya, "Waxaana lagu tiriye kuwa sharciga jebiyey."] ²⁹ Kuwa ag marayay ayaa ku jeesjeesay, iyagoo madaxa ruxaya oo leh, "Ah! Adigoo macbudka dumin lahaa oo saddex maalmood ku dhisi lahaa, ³⁰ waa inaad naftaada badbaadisaa, oo iskutallaabta ka soo deg!" ³¹ Sidoo kale, wadaaddadii sare iyo culimmada ayaa isku dhex jeesjeesay, iyagoo leh, "Wuxuu badbaadiyey kuwa kale, laakiin naftiisa ma badbaadin karo!" ³² Hadday Masiixu, Boqorka Israa'iil, hadda iskutallaabta ka soo dego, si aan u aragno oo aan u rumaysanno." Kuwa iskutallaabta la qodbay ayaa sidoo kale ku caayey.

³³ Markay ahayd saacaddii lixaad, mugdi ayaa ku soo dhacay dhulka oo dhan ilaa saacaddii sagaalaad. ³⁴ Saacaddii sagaalaad, Ciise ayaa cod dheer ku qayliyey, "Eloi, Eloi, lema sabachthani?" taas oo macnaheedu yahay, "Eebbow, Eebbow, maxaad ii dayrisay?" ³⁵ Qaar ka mid ah kuwa ag taagnaa ayaa maqlay oo yidhi, "Bal eega, wuxuu u yeedhayaa Eliyaas." ³⁶ Qof ayaa orday, oo buuxiyey isbuunyo khamri qadhaadh ah, ul saaray, oo u dhiibay inuu cabo, isagoo leh, "Bal aan aragno haddii Eliyaas yimaado inuu hoos u soo dejiyo." ³⁷ Ciise ayaa cod dheer ku qayliyey, oo ruuxiisii sii daayey. ³⁸ Daahii macbudka ayaa laba u kala go'ay min kor ilaa hoos. ³⁹ Markii boqol-u-taliyihii, oo hortiisa taagnaa, arkay sida uu u dhintay, wuxuu yidhi, "Runtii ninkani wuxuu ahaa Wiilka Eebbe!"

⁴⁰ Dumar qaar ayaa meel fog ka daawanayay. Kuwaas waxaa ka mid ahaa Maryan Magdalene, Maryan hooyadii Yacquub kan yar iyo Yoses, iyo Salome. ⁴¹ Dumar kale oo badan oo iyaga la socday oo Yerusaleem yimid ayaa halkaas joogay. ⁴² Waxay ahayd Maalintii Diyaargarowga, taas oo ah, maalintii ka horreysay Sabtida. Markii fiidkii soo dhawaatay, ⁴³ Yuusuf oo reer Arimatiya ahaa, oo ka mid ahaa Golaha, oo isagu sugayay boqortooyada Eebbe, ayaa dhiirranaan qaatay oo u tegay Bilaatos si uu uga codsado jidhka Ciise. ⁴⁴ Bilaatos ayaa la yaabay markuu maqlay inuu hore u dhintay. Wuxuu u yeedhay boqol-u-taliyihii, oo weyddiiyey inuu Ciise hore u dhintay. ⁴⁵ Markuu boqol-u-taliyihii xaqiijiyey, ayuu jidhkii Yuusuf u oggolaaday. ⁴⁶ Yuusuf ayaa iibsaday dhar linen ah, oo hoos u dejiyey, oo ku duudduubay dharkii linenka ahaa, oo geliyey qabriga dhagaxda ka qodan. Wuxuu dhagax ku duudduubay albaabka qabriga. ⁴⁷ Maryan Magdalene iyo Maryan hooyadii Yoses ayaa arkay meesha lagu aasay.

16 Markii Sabtida dhammaatay, Maryan Magdalen, Maryan hooyadii Yacquub, iyo Salome waxay iibsadeen udgoon si ay u tagaan oo u subkaan. ² Aad bay u goor horeysay maalintii ugu horreysay ee toddobaadka, waxay yimaadeen xabaashii markii qorraxdu soo baxday. ³ Waxay isku dhex yiraahdeen, "Yaa noo rogaya dhagaxa laga soo galo xabaasha?" ⁴ Markay kor u eegaan, waxay arkeen in dhagaxii, oo aad u weynaa, horey loo rogay. ⁵ Markay xabaashii galeen, waxay arkeen nin dhallinyaro ah oo ku labisan khamiis cad oo fadhiya dhinaca midig, wayna la yaabeen. ⁶ Wuxuu ku yidhi iyaga, "Ha la yaabina. Waxaad doondoonaaysaan Ciise kii reer Naasared, kii la iskutallaabta ku qodbay. Wuu soo sara kacay; halkan ma joogo. Eega meesha ay dhigteen. ⁷ Laakiin taga, u sheega xertiisa iyo Butros, 'Wuxuu idinka horreynayaa Galili; halkaas baad kula kulmi doontaan, sida uu idiin sheegay.'" ⁸ Way baxeen oo ka carareen xabaashii, maxaa yeelay gariir iyo yaab baa qabtay; waxna uma ay sheegin cidna, maxaa yeelay way baqayeen.

Qoraalladii ugu horreeyay iyo markhaatiyaal kale oo qadiimi ah ma laha aayadaha 9-20.

⁹ [Qoraalladii ugu horreeyay iyo markhaatiyaal kale oo qadiimi ah ma laha aayadaha 9-20.] Hadda markii uu soo sara kacay goor hore maalintii ugu horreysay ee toddobaadka, wuxuu ugu horreyn u

Markos

muuqday Maryan Magdalen, kaas oo uu ka saaray toddoba jinni. ¹⁰ Way tagtay oo u sheegtay kuwii la joogay, intay murugoonayeen oo ooyayeen. ¹¹ Markay maqleen inuu nool yahay oo ay aragtay, ma aysan rumaysan.

¹² Ka dib, wuxuu u muuqday laba ka mid ah qaab kale intay socdeen miyiga. ¹³ Way soo noqdeen oo u sheegeen kuwa kale, laakiin iyaguna ma aysan rumaysan.

¹⁴ Markii dambe, wuxuu u muuqday kow iyo tobankii xertiisa intay miiska ku fadhiyeen; wuxuu canaantay rumaysad la'aantooda iyo qalbi-adaygooda, maxaa yeelay ma aysan rumaysan kuwii arkay isaga markii uu soo sara kacay. ¹⁵ Wuxuuna ku yidhi iyaga, "Tagga dunida oo dhan oo ku wacdiya injiilka abuurka oo dhan. ¹⁶ Kuwa rumaysta oo la baabtiiso waa la

badbaadin doonaa, laakiin kuwa aan rumaysan waxay wajihi doonaan xukun. ¹⁷ Calaamadahaas waxay raaci doonaan kuwa rumaysta: magacayga waxay ku saari doonaan jinniyo; waxay ku hadli doonaan afaf cusub; ¹⁸ waxay qaban doonaan abeesooyin, oo haddii ay cabbaan sun halis ah, waxba uma dhibi doonto; waxay gacmaha saari doonaan kuwa buka, wayna bogsan doonaan."

¹⁹ Ka dib markii Rabbi Ciise uu la hadlay iyaga, waxaa loo qaaday samada oo fadhiistay midigta Eebbe. ²⁰ Way baxeen oo ku wacdiyen meel kasta, intuu Rabbi la shaqaynayay oo uu xaqiijinayay erayga calaamadaha raacay. [[Si dhakhso ah waxay u soo sheegeen dhammaan tilmaamahaas Butros iyo saaxiibadiis. Ka dib, Ciise qudhiisa ayaa iyaga ka soo diray bari ilaa galbeed wacdiga quduuska ah ee aan la baabi'in karin ee badbaadinta weligeed ah.]]

Luukos

1 Qaar badan ayaa isku dayay inay qoraan xisaabta waxyaalihii nagu dhex dhacay, ² sida ay noo soo gaarsiiyeen kuwii markhaatiyaasha iyo addoommada ereyga ahaa tan iyo bilowgii. ³ Sidaas darteed, anigoo wax walba si taxaddar leh uga baadhay bilowgii, waxay ila noqotay inaan aniguna kuu qoro xisaab nidaamsan, Theofilosow aadka u sarreeya, ⁴ si aad ugu kalsoonaato waxyaalaha lagu baray.

⁵ Maalmihii Herodos, oo ahaa boqorkii Yahuudiya, waxaa jiray wadaad la odhan jiray Sekaryaah, oo ka tirsan qaybtii Abiyaa; wuxuuna qabay naag ka mid ah gabdhihii Haarun, oo la odhan jiray Elisabed. ⁶ Labadooduba waxay ahaayeen kuwo xaq ah oo Eebbe hortiisa ah, iyagoo aan eed lahayn ku socda dhammaan amarrada iyo xeerarka Rabbiga. ⁷ Laakiin iyagu ilma ma ay lahayn, maxaa yeelay, Elisabed ma ay uursan karin, labadooduna way sii da' weynayeen.

⁸ Haddaba waxay noqotay, intuu Sekaryaah ka shaqaynayay hawlihii wadaadnimada hortiisa Eebbe sida qaybtiisa, ⁹ sida caadada wadaadnimada ahayd, waxaa lagu doortay qori tuur inuu galo macbudka Rabbiga oo uu foxo shido. ¹⁰ Dadkii oo dhammi waxay dibadda ku jireen tukanaya saacaddii foxa. ¹¹ Markaasaa malaa'igtii Rabbiga u muuqatay, oo istaagtay dhinaca midig ee meeshii foxa. ¹² Sekaryaahna wuu naxay markuu arkay, cabsi baana qabsatay. ¹³ Laakiin malaa'igtii ayaa ku tidhi, "Ha baqin, Sekaryaahow; tukashadaadii waa la maqlay. Naagtaadii Elisabed waxay kuu dhali doontaa wiil, oo waxaad u bixin doontaa Yooxanaa. ¹⁴ Isagu wuxuu kuu noqon doonaa farxad iyo rayrayn, dad badanna waxay ku farxi doonaan dhalashadiisa. ¹⁵ Waayo, wuxuu weynaan doonaa hortiisa Rabbiga. Khamri iyo cabitaan xoog leh midna ma cabbi doono, oo waxaa Ruuxa Quduuska ah lagu buuxin doonaa xataa uurka hooyadiis. ¹⁶ Wuxuu dad badan oo reer binu Israa'iil ah u soo jeedin doonaa Rabbiga Ilaahooda. ¹⁷ Wuxuu hortiisa u socon doonaa ruuxa iyo xoogga Eliyaas, si uu qalbiyada aabbayaasha ugu soo jeediyo carruurtooda iyo kuwa caasiyiinta ahna xigmadda kuwa xaq ah, inuu dad u diyaariyo Rabbiga."

¹⁸ Sekaryaah wuxuu ku yidhi malaa'igtii, "Sidee baan ku hubsan karaa tan? Waayo, anigu waxaan ahay nin da' weyn, naagtayduna way sii da' weyntahay." ¹⁹ Malaa'igtii ayaa u jawaabtay, "Anigu waxaan ahay Gabya'eel, oo Eebbe hortiisa taagan, waxaana lay soo

diray inaan kula hadlo oo aan kuu keeno warkan wanaagsan. ²⁰ Haatanna waad aamusi doontaa oo ma hadli kartid ilaa maalinta ay waxyaalahan dhacayaan, maxaa yeelay, ma aadan rumaysan ereygayga, oo wakhtigooda ku dhammaystirmi doona." ²¹ Dadka ayaa Sekaryaah sugayay oo la yaabay dib u dhiciisa macbudka. ²² Markuu soo baxay, wuu la hadli kari waayay. Waxay garteen inuu aragti ku arkay macbudka, waayo, calaamado ayuu u samaynayay, laakiin weli wuu aamusan yahay. ²³ Markii muddadii adeegiisa dhammaatay, ayuu gurigiisa ku noqday. ²⁴ Maalmahaas dabadeed naagtiisii Elisabed uursatay, oo waxay isqarisay shan bilood, iyadoo leh, ²⁵ "Rabbigu waxan buu ii sameeyey. Maalmahan wuxuu i tusay nimcadiisa oo wuxuu iga qaaday ceebtaydii dadka dhexdooda."

²⁶ Bishii lixaad, Eebbe wuxuu malaa'igtii Gabya'eel u diray magaalada Galili oo la odhan jiray Naasared, ²⁷ gabadh u dhaxaysa nin la odhan jiray Yuusuf, oo ka yimid reer Daa'uud. Gabadhii magaceeduna wuxuu ahaa Maryan. ²⁸ Malaa'igtii ayaa u timid oo ku tidhi, "Salaan, adiga oo aad loo nicmeeyey! Rabbigu waa kula jiraa." ²⁹ Laakiin waxay aad uga naxday hadalkiisa oo waxay isweydiisay salaantan nooc ee ah. ³⁰ Malaa'igtii ayaa ku tidhi, "Ha baqin, Maryan; waxaad heshay nimco Eebbe agtiisa. ³¹ Waxaad uursataa oo wiil dhalaysaa, oo waxaad u bixin doontaa Ciise. ³² Isagu wuxuu noqon doonaa mid weyn oo waxaa loogu yeedhi doonaa Wiilka Kan Ugu Sarreeya. Rabbiga Eebbe ah wuxuu siin doonaa carshigii awoowgiis Daa'uud, ³³ wuxuuna weligiis boqor ka ahaan doonaa farcanka Yacquub; boqortooyadiisuna dhammaad ma laha." ³⁴ Maryan waxay malaa'igtii ku tidhi, "Sidee bay tani ku dhici doontaa, maadaama aan bikrad ahay?" ³⁵ Malaa'igtii ayaa u jawaabtay, "Ruuxa Quduuska ah ayaa kugu soo degi doona, oo xoogga Kan Ugu Sarreeya ayaa ku hadh siin doona. Sidaas darteed, kan quduuska ah ee la dhalayo waxaa loogu yeedhi doonaa Wiilka Eebbe. ³⁶ Xataa Elisabed oo qaraabadaada ah waxay ilmo ku yeelan doontaa da'deeda, iyada oo la odhan jiray ma dhalays, haatan waa bisha lixaad. ³⁷ Waayo, Eebbe waxba uma aha wax aan macquul ahayn." ³⁸ Maryan waxay tidhi, "Anigu waxaan ahay addoonta Rabbiga. Ha noqoto sidaad sheegtay." Markaasaa malaa'igtii ka tagtay.

³⁹ Wakhtigaas Maryan waxay u kacday oo dhaqso ugu tagtay magaalo buuraha Yahuudiya ku taal, ⁴⁰ oo

Luukos

waxay gashay gurigii Sekaryaah oo salaantay Elisabed. ⁴¹ Markii ay maqashay salaanta Maryan, ilmaha ayaa caloosheeda ku dhaqaaqay, oo Elisabed waxaa lagu buuxiyey Ruuxa Quduuska ah. ⁴² Cod weyn ayay ku tidhi, “Adigu waxaad ka barakaysan tahay dumarka, oo barakaysan yahay ilmaha aad dhali doonto!” ⁴³ Laakiin maxaan sharaf ugu helay, in hooyadii Rabbigay ii timaaddo? ⁴⁴ Waayo, salaantaadii markay dhegahayga gaadhay, ilmaha calooshayda ku jiraa farxad ku boodday. ⁴⁵ Barakaysan tahay iyada oo rumaysatay in Rabbigu u fulin doono ballamadiisa!”

⁴⁶ Maryan waxay tidhi, “Naftaydu way weyneysaa oo ammaanaysaa Rabbiga, ⁴⁷ oo ruuxaygu wuxuu ku faraxsan yahay Eebbe Badbaadiyahayga, ⁴⁸ waayo, wuxuu fiiriyey xaaladda hoose ee addoontiisa. Laga bilaabo haatan jiilasha oo dhan waxay iigu yeedhi doonaan barakaysan, ⁴⁹ waayo, Kan Awoodda Leh wuxuu ii sameeyey waxyaalo waaweyn—magaciisuna waa quduus. ⁵⁰ Naxariistiisu waxay dul joogtaa kuwa ka cabsada, jiilba jiil. ⁵¹ Wuxuu muujiyey xooggiisa gacantiisa; wuxuu kala firdhiyey kuwa kibirka leh fikirradda gudaha ah. ⁵² Wuxuu ka tuuray kuwa xoogga leh carshiyadda oo wuxuu sarraaysiiyey kuwa hooseeya. ⁵³ Wuxuu ku qanciyeey kuwa gaajaysan waxyaalo wanaagsan oo wuxuu kuwa hodanka ah ka diray gacmo madhan. ⁵⁴ Wuxuu u yimid inuu caawiyo addoonkiisa Israa'iil, oo xusuustay naxariistiisa ⁵⁵ Ibraahim iyo farcankiisa weligiis, sida uu awoyaaasheen u ballanqaaday.”

⁵⁶ Maryan waxay la joogtay Elisabed ku dhowaad saddex bilood markaasay gurigeeda ku noqotay.

⁵⁷ Markii wakhtigii yimid oo Elisabed dhashay, waxay dhashay wiil. ⁵⁸ Daraafkeeda iyo qaraabadeed waxay maqleen in Rabbigu u muujiyey naxariis weyn, wayna la wadaageen farxaddeeda. ⁵⁹ Maalintii siddeedaad waxay u yimaadeen inay wiilka gudaan, waxayna damceen inay u bixiyaan magaca aabbiihiis Sekaryaah, ⁶⁰ laakiin hooyadiis ayaa ku jawaabtay, “Maya! Waxaa loogu bixin doonaa Yooxanaa.” ⁶¹ Waxay ku yidhaahdeen, “Laakiin qaraabadiinna midna magacan ma leh.” ⁶² Markaasay calaamado u sameeyeen aabbiihiis, si ay u ogaadaan waxa uu doonayo in loogu bixiyo ilmaha. ⁶³ Wuxuu dalbaday loox wax lagu qoro, oo dadkii oo dhan la yaabay markuu qoray, “Magaciisu waa Yooxanaa.” ⁶⁴ Isla markiiba afkiisii waa furmay oo hadalkiisii waa soo noqday, wuuna bilaabay inuu ammaano Eebbe. ⁶⁵

Daraafkii oo dhammu cabsi bay ka buuxsantay, oo dhulka buuraha Yahuudiya oo dhan dadku waxay ka sheekaynayeen waxyaalahan oo dhan. ⁶⁶ Kuwaas oo dhan oo maqlay waxay la yaabeen, iyagoo leh, “Maxaa ilmahan loo qaddaray inuu noqdo?” Waayo, gacanta Rabbiga ayaa la jirtay isaga.

⁶⁷ Sekaryaah, aabbiihiis, waxaa lagu buuxiyey Ruuxa Quduuska ah oo wuxuu bilaabay inuu wax sii sheego:

⁶⁸ “*Mahad ha u sugnaato Rabbiga, Ilaaha Israa'iil, waayo, wuxuu u yimid dadkiisa oo keenay samatabbixin.* ⁶⁹ *Wuxuu noo kiciyey badbaadiye xoog leh guriga addoonkiisa Daa'uud,* ⁷⁰ *sida uu ku hadlay nebiyadiisa quduuska ah ee waayadii hore,* ⁷¹ *inuu naga badbaadiyo cadowgeena iyo gacanta kuwa na neceb oo dhan—* ⁷² *inuu tuso naxariis awoyaaasheen oo uu xusuusto axdigiisa quduuska ah,* ⁷³ *ballankii uu u sameeyey aabbahayaga Ibraahim:* ⁷⁴ *inuu naga badbaadiyo gacanta cadowgeena, si aynu ugu adeegno isaga iyada oo aan cabsi lahayn* ⁷⁵ *quduusnimo iyo xaqnimo hortiisa, maalmaha nolosheena oo dhan.* ⁷⁶ *Adiguna, ilmahayga, waxaa laguugu yeedhi doonaa nebi Kan Ugu Sarreeya; waayo, waxaad hor mari doontaa Rabbiga si aad u diyaarisid jidkiisa,* ⁷⁷ *inaad dadkiisa siisid fahamka badbaadada iyada oo loo marayo dembidhaafkooda,* ⁷⁸ *sababtoo ah naxariista jilicsan ee Eebbe, kaas oo waaberiga samada naga soo booqan doona* ⁷⁹ *inuu iftiimiyo kuwa ku nool gudcurka iyo hooska dhimashada, inuu cagahayaga ku hago jidka nabadda.”*

⁸⁰ Ilmihiina wuu koray oo wuxuu noqday mid ruux ahaan xoog leh; wuxuuna ku noolaa cidlada ilaa maalinta uu dadweynaha hortooda u soo muuqday reer binu Israa'iil.

2 Maalmahaas waxaa baxay amar ka yimid Kaisar Awguustus in la sameeyo tirakoobka dhulka oo dhan. ² Tani waxay ahayd tirakoobkii ugu horreeyay ee la sameeyay xilligii Quirinius uu ahaa taliyaha Suuriya. ³ Dhammaan dadkuna waxay tageen inay isdiwaangeliyaan, mid kastaaba magaaladiisa. ⁴ Yuusufna wuxuu ka tegey Galili, magaalada Naasared, wuxuuna aaday Yahuudiya, magaalada Daa'uud oo la yidhaahdo Beytlaxam, maxaa yeelay, wuxuu ka dhashay reer Daa'uud. ⁵ Si uu isdiwaangeliyo Maryan oo loo meheriyay oo uur leh. ⁶ Intii ay halkaas joogeen, waxaa yimid wakhtigii ay umuli lahayd. ⁷ Waxayna dhashay wiilkeedii

Luukos

curadka ahaa, waxayna ku duubtay dhar, waxayna dhigatay meel lo'da cawska loogu rido, maxaa yeelay, ma jirin meel ay ka degaan maqaayadda.

⁸ Gobolkaas isla markaas waxaa joogay adhijirro duurka ku noolaa, oo habeenkii idahooda ilaalinayay. ⁹ Malaa'igtii Rabbiga ayaa u muuqatay, oo ammaanta Rabbiga ayaa hareeraha ka iftiimisay, wayna baqeen aad iyo aad. ¹⁰ Laakiin malaa'igtii ayaa ku tidhi, "Ha baqanina, waayo, waxaan idiin sidaa war wanaagsan oo farxad weyn leh oo dadka oo dhan u ah. ¹¹ Waayo, maanta magaalada Daa'uud waxaa idiinku dhashay Badbaadiye; isagu waa Masiixa Rabbiga. ¹² Tani waxay idiin noqon doontaa calaamad: waxaad heli doontaan ilmo dhar ku duuban oo jiifa meel lo'da cawska loogu rido." ¹³ Markiiba, malaa'igtii la socotay waxaa yimid dad badan oo samada ka yimid oo Eebbe ammaanaya oo leh,

¹⁴ "Ammaan ha u sugnaado Eebbe oo samada ugu sarreeya, iyo dhulka nabad ku sugnaada kuwa uu ku faraxsan yahay."

¹⁵ Markii malaa'igihii ka tageen oo samada galeen, adhijirradii waxay isku yidhaahdeen, "Aynu tagno Beytlaxam oo aynu aragno waxan dhacay oo Rabbigu inoo sheegay." ¹⁶ Markaasay dhaqso u tageen oo heleen Maryan iyo Yuusuf, iyo ilmaha oo jiifa meel lo'da cawska loogu rido. ¹⁷ Markay arkeen, waxay faafiyeen warkii laga sheegay ilmahaas. ¹⁸ Kuwaas oo dhan oo maqlay way la yaabeen wixii adhijirraddu u sheegeen. ¹⁹ Laakiin Maryan waxay ku haysay qalbiga waxyaalahan oo dhan, iyada oo ka fiirsanaysa. ²⁰ Adhijirraddii way soo noqdeen, iyaga oo ammaanya oo Eebbe mahadnaqaya wixii ay maqleen oo ay arkeen oo dhan, sidii loo sheegay.

²¹ Markii siddeed maalmood dhammaadeen oo ilmaha la gudayo, waxaa loo bixiyey magaca Ciise, magacaas oo malaa'igtii bixisay intaanu uurka ku jirin.

²² Markii maalmaha nadiifintooda sida sharciga Muuse dhammaadeen, waxay u keeneen Yerusaaalem inay Rabbiga u dhiibaan ²³ (sida ku qoran sharciga Rabbiga, "Wiil kasta oo curad ah waxaa loo qoondeeyaa Rabbiga"), ²⁴ iyo inay bixiyaan allabari sida sharciga Rabbigu faray: "laba qoolley oo qoolley ah ama laba qoolley oo yar."

²⁵ Haddaba waxaa Yerusaaalem joogay nin la odhan jiray Simecoon, oo xaq iyo cibaado badan, oo sugaya

raaxada Israa'iil, oo Ruuxa Quduuska ahna korkiisa ahaa. ²⁶ Waxaa Ruuxa Quduuska ah ku muujiyey inuusan dhimman ka hor intuusan arkin Masiixa Rabbiga. ²⁷ Ruuxu wuxuu ku hoggaamiyey macbudka. Markii waalidkii ilmaha Ciise keeneen inay u sameeyaan sidii caadada sharcigu ahayd, ²⁸ Simecoon ayaa qaatay oo Eebbe ammaanay, isagoo leh,

²⁹ "Rabbiyow, hadda waxaad addoonkaaga uga tagaysaa nabad, sida aad u ballanqaadday; ³⁰ waayo, indhahaygu waxay arkeen badbaadadaada, ³¹ taas oo aad hortiisa u diyaarisay dadka oo dhan: ³² iftiin quruumaha runta u muujinaya, iyo ammaanta dadkaaga Israa'iil."

³³ Waalidkii ilmaha ayaa la yaabay wixii laga sheegay. ³⁴ Markaasaa Simecoon iyaga barakeeyey oo Maryan, hooyadiis, ku yidhi, "Ilmahan waxaa loo dhigay inuu Israa'iil ku dhaco oo kaco, iyo calaamad la diidi doono, ³⁵ si fikradaha qalbiyada badan loo muujiyo. Seefna naftaada ku mudan doontaa."

³⁶ Waxaa kaloo jirtay nebiyaad la odhan jiray Anna, oo ahayd gabadhii Fanuu'eel, oo ka tirsan qabiilka Aasher. Aad bay u da' weynayd; waxay ninkeeda la noolayd toddoba sannadood guurkeedii ka dib, ³⁷ ka dibna waxay ahayd carmal ilaa ay siddeetan iyo afar jir noqotay. Marna kama tegin macbudka laakiin habeen iyo maalin cibaadaysanaysay, soomaysay oo ducaysanaysay. ³⁸ Waqtigaas ayay u timid, oo Eebbe uga mahadnaqday, waxayna ka hadashay ilmaha kuwa sugaya soo furashada Yerusaaalem oo dhan.

³⁹ Markay dhammeeyeen wax walba oo sharciga Rabbigu faray, waxay ku noqdeen Galili, magaalada Naasared. ⁴⁰ Ilmihiina wuu koray oo xoogaystay, oo waxaa ka buuxsamay xigmad, nimcada Eebbena korkiisa ayay ahayd.

⁴¹ Sannad kasta, waalidkiis waxay u tageen Yerusaaalem Iidda Kormaridda. ⁴² Markii uu laba iyo toban jir noqday, waxay u tageen iidda sida caadadoodu ahayd. ⁴³ Markii iiddu dhammaatay, iyagoo ku soo noqonaya, wiilkii Ciise ayaa Yerusaaalem ku hadhay, iyagoo aan ka warqabin. ⁴⁴ Iyagoo u malaynaya inuu la socdo, waxay socdeen maalin, markaasay bilaabeen inay ka dhex raadiyaan qaraabadooda iyo saaxiibbadooda. ⁴⁵ Markay waayeen, waxay ku noqdeen Yerusaaalem iyagoo raadinaya. ⁴⁶ Maalin saddexaad dabadeed, waxay ka heleen macbudka dhexdiisa, isagoo macallimiinta la

Luukos

fadhiya, dhegeysanaya oo su'aalo weydiinaya. ⁴⁷ Kuwaas oo dhan oo maqlay waxay la yaabeen fahamkiisa iyo jawaabihisa. ⁴⁸ Markay waalidkiis arkeen, way la yaabeen. Hooyadiis waxay ku tidhi, "Wiilkaygiyow, maxaad noola dhaqantay sidan? Aabbahaa iyo anigu waxaan kuugu raadinnay walaac." ⁴⁹ Wuxuu ugu jawaabay, "Maxaad iigu raadiiseen? Miyaanad ogayn inaan ahayn guriga Aabbahay?" ⁵⁰ Laakiin ma ay fahmin wuxuu ku hadlay. ⁵¹ Markaasuu la tegey Naasared, wuuna u hoggaansamay. Hooyadiisna waxay ku haysay qalbiga waxyaalahan oo dhan. ⁵² Ciisena wuxuu ku koray xigmad iyo jidh, iyo nimco Eebbe iyo dadka hortooda.

3 Sannaddii shan iyo tobnad ee boqornimadii Tiberiyos Kaisar, markii Bontiyos Bilaatos uu ahaa taliyaha Yahuudiya, Herodosna uu ahaa taliyaha Galili, walaalkiis Filibosna uu ahaa taliyaha gobollada Itureya iyo Trakhonitis, Lusaanaasna uu ahaa taliyaha Abiilene, ² wakhtigii Annas iyo Kayafas wadaaddo sare ahaayeen, eraygii Eebbe wuxuu u yimid Yooxanaa ina Sekarayaah oo cidlada joogay. ³ Markaasuu wuxuu tegey dhulka ku wareegsan Webi Urdun oo dhan, isagoo ku wacdinaya baabtiiskii toobadda dembidhaafka. ⁴ Siduu ugu qoran yahay kitaabka erayadii nebi Isayos:

"Cod baa ka yeedhaya cidlada: 'Jidka Rabbiga diyaariya; oo cidla ha lagu toosiyo waddo Eebbeheen. ⁵ Doox kasta waa la qaadi doonaa, oo buuro iyo kurina waa la dumin doonaa. Meelaha qalloocanna waa la simi doonaa, oo meelaha qallafsanina dhul siman bay noqon doonaan. ⁶ Dadka oo dhammuna waxay arki doonaan badbaadada Eebbe."

⁷ Markaasaa Yooxanaa wuxuu dadkii u soo baxay inuu baabtiiso ku yidhi, "Idinku abeesooyin dhashaheedow! Yaa idiin sheegay inaad ka carartaan cadhada imanaysa? ⁸ Midho toobadda waafaqsan soo saara. Oo ha bilaabna inaad isku tidhaahdaan, 'Aabbahayo waa Ibraahim.' Waayo, waxaan idinku leeyahay, Eebbe wuxuu Ibraahim uga kicin karaa carruur dhagaxyadan. ⁹ Faaskuna hore ayuu ugu yaal xididka geedaha, sidaas daraaddeed geed kasta oo aan midho wanaagsan soo saarin waa la gooyaa oo dabka lagu tuuraa."

¹⁰ Dadkii badnaa waxay weyddiiyeen, "Maxaannu samaynaa?" ¹¹ Yooxanaa wuxuu ugu jawaabay, "Kii

laba khamiis haystaa ha la wadaago kan aan waxba haysan, kii cunto haystana ha la mid noqdo." ¹² Kuwii cashuurqaadayaasha ahaa ayaa iyaguna u yimid in la baabtiiso. Waxayna yidhaahdeen, "Macallimow, maxaannu samaynaa?" ¹³ Wuxuu ku yidhi, "Ha urursanina wax ka badan intaad waajibka ku tihiin." ¹⁴ Markaasaa askar qaarkood weyddiiyeen, "Annaguna maxaannu samaynaa?" Wuxuu ku yidhi, "Ha cidhibtirina lacag cidna, hana ku eedaynina been—ku qanacsanaada mushaharkiinna."

¹⁵ Dadkii badnaa waxay ahaayeen kuwo filasho ku jira, oo dhammaantoodna waxay qalbigooda ka fakarayeen in Yooxanaa laga yaabo inuu yahay Masiixa. ¹⁶ Yooxanaa ayaa dhammaantood ugu jawaabay, "Anigu waxaan idinku baabtiisaa biyo. Laakiin mid iga xoog badan ayaa imanaya, kan aanan istaahilin inaan xadhkaha kabooyinkiisa furo. Isagu wuxuu idinku baabtiisi doonaa Ruuxa Quduuska ah iyo dab. ¹⁷ Fargeetigiisa nadiifinta ayuu gacanta ku hayaa, wuuna nadiifin doonaa maqsinkiisa, sarreenkana wuxuu ku ururin doonaa bakhaarkiisa, laakiin buunshuhu wuxuu ku gubi doonaa dab aan la demiin karin." ¹⁸ Markaasaa Yooxanaa isagoo waxyaalo kale oo badan ku waaninaya, warka wanaagsan dadka ugu wacdiyey.

¹⁹ Laakiin markii Herodos taliyaha uu canaantay Yooxanaa sababta Herodiyas, naagtii walaalkiis, iyo waxyaalihii kale oo shar ahaa oo uu sameeyey, ²⁰ Herodos wuxuu ku daray xumaantiisii inuu Yooxanaa xabsiga ku xidhay.

²¹ Markii dadkii oo dhammu la baabtiisay, Ciise qudhiisii waa la baabtiisay. Markuu tukanayay, samadu way furantay, ²² Ruuxa Quduuska ahna wuxuu ku soo degay qaab jidh ahaan u eg qoolley. Cod baa samada ka yimid, oo wuxuu yidhi, "Adigu waxaad tahay Wiilkaygii aan jeclahay; adiga ayaan ku faraxsanahay."

²³ Haddaba Ciise qudhiisii wuxuu jiray ku dhowaad soddon sannadood markuu bilaabay shaqaadiisii. Waxaa loo malaynayay inuu ahaa ina Yooseef,

oo ahaa ina Heeli, ²⁴ ina Matat, oo ahaa ina Laawi, ina Melki, oo ahaa ina Yannay, ina Yooseef, ²⁵ oo ahaa ina Matatiyaah, ina Aamos, oo ahaa ina Naaxuum, ina Eslí, oo ahaa ina Naggay, ²⁶ oo ahaa ina Maac, oo ahaa ina Matatiyaah, ina Semein, oo ahaa ina Yooseek, ina Yooda, ²⁷ oo ahaa ina Yooxanaa, ina Reesa, oo ahaa ina Serubaabel, ina

Luukos

Shealtiieel, oo ahaa ina Neeri,²⁸ oo ahaa ina Melki, oo ahaa ina Addi, ina Kosam, oo ahaa ina Elmadam, ina Er,²⁹ oo ahaa ina Yashuua, ina Eliiezer, oo ahaa ina Yoorim, ina Matat, oo ahaa ina Laawi,³⁰ oo ahaa ina Simecoon, oo ahaa ina Yahuudah, ina Yooseef, oo ahaa ina Yoonam, ina Eliyaaqiim,³¹ oo ahaa ina Melea, ina Menna, oo ahaa ina Matataah, ina Naataan, oo ahaa ina Daa'uud,³² oo ahaa ina Yese, oo ahaa ina Cobed, ina Boas, oo ahaa ina Salmon, ina Naxshoon,³³ oo ahaa ina Cammiinaadaab, ina Admin, ina Raam, oo ahaa ina Xesroon, ina Faarees, oo ahaa ina Yahuudah,³⁴ oo ahaa ina Yacquub, oo ahaa ina Isxaaq, ina Ibrahim, oo ahaa ina Taaraah, ina Naaxoor,³⁵ oo ahaa ina Serug, ina Reeu, oo ahaa ina Faleg, ina Ceber, oo ahaa ina Shelax,³⁶ oo ahaa ina Qeynaan, oo ahaa ina Arfakhshaad, ina Sheem, oo ahaa ina Nuux, ina Laamek,³⁷ oo ahaa ina Metuusheelax, ina Enoog, oo ahaa ina Yered, ina Mahalal'eel, oo ahaa ina Qeynaan,³⁸ oo ahaa ina Enos, oo ahaa ina Seet, ina Aadan, oo ahaa ina Eebbe.

4 Ciise oo ka buuxsamay Ruuxa Quduuska ah ayaa ka soo noqday Webiga Urdun, waxaana Ruuxu ku hoggaamiyey cidlada, ² halkaas oo afartan maalmood uu Iblisku jirrabay. Ma uu cunin wax intii maalmahaas ay socdeen, oo markay dhammaadeen ayuu gaajooday. ³ Ibliskuna wuxuu ku yidhi, "Haddaad tahay Wiilka Eebbe, dhagaxan ku dheh inuu kibis noqdo." ⁴ Ciise ayaa ku jawaabay, "Waxaa qoran: 'Ninku kibis keliya ma noolaado.'"

⁵ Iblisku wuxuu qaaday oo tusay boqortooyoyinka dunida oo dhan hal mar. ⁶ Wuxuuna ku yidhi, "Waxaan ku siin doonaa amarkooda oo dhan iyo quruxdooda; aniga ayaa la ii dhiibay, oo waxaan siin karaa cid alla ciddii aan doorto. ⁷ Haddaad iigu sujuuddo, wax walba adiga ayay kuu ahaan doonaan." ⁸ Ciise ayaa ku jawaabay, "Waxaa qoran: 'Eebbe Ilaahaaga caabud, oo isaga keliya u adeeg.'"

⁹ Iblisku wuxuu keenay Yerusaaalem, oo wuxuu saaray meesha ugu sarraysa macbudka. Wuxuuna ku yidhi, "Haddaad tahay Wiilka Eebbe, isku tuur halkan; ¹⁰ waayo, waxaa qoran: 'Malaa'igihiisa ayuu ku amri doonaa inay ku ilaaliyaan,' ¹¹ iyo, 'Gacmahooda ayay kugu qaadi doonaan, si aanad cagtaada dhagax ugu dhicin.'" ¹² Ciise ayaa ku jawaabay, "Waxaa la yidhi: 'Eebbe Ilaahaaga ha jirrabin.'" ¹³ Markuu Iblisku

dhammeeyey dhammaan jirraabaadyadii, ayuu ka tegey ilaa wakhti ku habboon.

¹⁴ Ciise ayaa ku soo noqday Galili isagoo leh xooggaa Ruuxa, wararkiisuna waxay ku faaftay dhulka hareerhiisa oo dhan. ¹⁵ Wuxuu wax ku baray sunagoggooda, oo dhammaan dadkii ayaa ammaanaayey.

¹⁶ Wuxuu yimid Naasared, halkaas oo lagu soo koriyey, oo maalintii sabtida ayuu galay sunagogga, siduu caadada u lahaa. Wuxuu istaagay inuu akhriyo, ¹⁷ wuxuuna la siiyey kitaabkii nebi Isayos. Markuu furay, ayuu helay meesha ku qoran: ¹⁸ "Ruuxa Rabbiga ayaa igu jira, waayo, wuxuu ii subkay inaan warka wanaagsan u sheego masaakiinta. Wuxuu ii soo diray inaan xoreeyo maxaabiista iyo inaan indhaha u furo indhoolayaasha, inaan xoreeyo kuwa la dulmiyey," ¹⁹ inaan ku dhawaaqo sannadka Rabbiga ee la aqbalay." ²⁰ Markaasuu kitaabkii duudduubay, oo ku celiyey adeegihii, wuuna fadhiistay. Indhaha dadka oo dhammu waxay ku sii jeedeen sunagogga.

²¹ Wuxuu bilaabay inuu ku yidhaahdo, "Maanta Gorniinkan waa rumoobay intaad maqashaan." ²² Dhammaan waxay ku hadleen si wanaagsan oo waxay la yaabeen erayadii nimcada lahaa ee afkiisa ka soo baxay. Waxay yidhaahdeen, "Kanu miyaanu ahayn wiilkii Yuusuf?" ²³ Ciise wuxuu ku yidhi, "Hubaal waxaad ii sheegi doontaan maahmaahdan: 'Dhakhtarow, naftaada bogsii!' Oo waxaad odhan doontaan, 'Halkan magaaladaada waxaad ku samaysay wixii aan maqlahay inaad ku samaysay Kafarna'um.'" ²⁴ "Runtii waxaan idinku leeyahay," ayuu sii waday, "nabi laguma aqbaloo magaaladiisa dhexdeeda. ²⁵ Waxaan idinku xaqiijinayaa inay jireen carmal badan oo Israa'iil ku jiray wakhtigii Eliyaas, markii cirka la xidhay saddex sannadood iyo lix bilood, oo abaar ba'an ay dhulka oo dhan ku jirtay. ²⁶ Hase ahaatee Eliyaas looma dirin midkoodna, laakiin waxaa loo diray carmal ku sugan Sarefta oo ka tirsan gobolka Siidoon. ²⁷ Waxaa jiray dad badan oo Israa'iil ku jiray oo baras qaba wakhtigii nebi Eliishac, hase ahaatee midkoodna lama nadiifin—oo keliya Naacamaan oo Suuriyaan ah." ²⁸ Dhammaan dadka ku jiray sunagogga ayaa cadhooday markay taas maqleen. ²⁹ Way kaceen, oo waxay ka saareen magaalada, waxayna geeyeen meesha sare ee buurta magaalada lagu dhisay, iyagoo doonaya inay buurta ka tuuraan. ³⁰ Laakiin wuxuu dhex maray dadkii oo sii waday jidkiisa.

Luukos

³¹ Markaasuu u socdaalay Kafarna'um, oo ahayd magaalo ku taal Galili, oo maalintii sabtida ayuu dadka wax baray. ³² Waxay la yaabeen waxbariddiisa, maxaa yeelay, fariintiisa waxaa lagu dhiibay amar. ³³ Sunagogga waxaa ku jiray nin ay jinni, ruux wasakh leh, ku dhacay. Wuxuu ku qayliyey cod dheer, ³⁴ "Naga tag! Maxaad nooga baahan tahay, Ciise reer Naasared? Ma waxaad u timid inaad na baabi'iso? Waan garanayaa waxaad tahay—Kan Quduuska ah ee Eebbe!" ³⁵ Ciise ayaa canaantay, isagoo leh, "Aamus oo ka bax isaga!" Markaasaa jinnigii ninkii ku tuuray hortooda oo dhan, wuuna ka baxay isaga oo aan waxyeello u geysan. ³⁶ Dhammaan dadkii ayaa la yaabay oo waxay isku yidhaahdeen, "Erayo nooc ee ah ayaa kuwanu yihiin! Iyada oo amar iyo xoog leh ayuu ruuxyada wasakhda leh ku amraa oo way ka baxaan!" ³⁷ Wararkii isaga ku saabsan ayaa ku faaftay gobolka hareerihisa.

³⁸ Ciise ayaa ka tegey sunagogga oo u tegey guriga Simoon. Hooyadii Simoon ayaa qabtay xummad aad u daran, waxayna weyddiisteen Ciise inuu caawiyo. ³⁹ Markaasuu dul istaagay oo canaantay xummaddii, wayna ka tagtay. Kolkiiba way kacday oo waxay bilowday inay u adeegto. ⁴⁰ Markii qorraxdu dhacday, dhammaan kuwa qaba cudurro kala duwan ayaa loo keenay isaga; oo gacmihiisa ayuu saaray mid kasta, wuuna bogsiiyey. ⁴¹ Jinniyaduna waxay ka baxeen dad badan, iyagoo ku qaylinaya, "Adigu waxaad tahay Wiilka Eebbe!" Laakiin wuu canaantay oo uma oggolaan inay hadlaan, maxaa yeelay, way garanayeen inuu yahay Masiixa.

⁴² Markii waagu beryey, Ciise wuxuu u baxay meel cidlo ah. Dadkii ayaa raadinayey, oo markay heleen, waxay isku dayeen inay ka hor istaagaan inuu ka tago. ⁴³ Laakiin wuxuu ku yidhi, "Waa inaan warka wanaagsan ee boqortooyada Eebbe u sheego magaalooyinka kale, maxaa yeelay, taas ayaan loo soo diray." ⁴⁴ Wuxuuna sii waday inuu ku wacdiyo sunagogyada Yahuudiya.

5 Maalin maalmaha ka mid ah, Ciise wuxuu taagnaa Harada Gennesaret agteeda, dadkii badnaa ayaa hareerihisa ku soo ururay, iyagoo doonaya inay maqlaan ereyga Eebbe. ² Wuxuu arkay laba doon oo ag taalla badda; kalluumeysatadii ayaa ka tagay oo waxay dhaqayeen shabagyadoodii. ³ Ciise wuxuu galay mid ka mid ah doonyaha, oo Simoon baa lahaa, wuxuuna ka codsaday inuu yara ka durkiyo xeebta. Wuxuu fadhiistay oo dadka ka

baray doonta. ⁴ Markuu hadalkii dhammeeyey, wuxuu Simoon ku yidhi, "Meel qoto dheer ku soo bax oo shabagyadiinna ku soo deji si aad wax u heshaan." ⁵ Simoon baa ugu jawaabay, "Macallimow, habeenkii oo dhan waan soo shaqaynay waxna ma aanan qaban, laakiin hadalkaaga daraaddiis ayaan shabagyada soo dejin doonaa." ⁶ Markay sidaas yeeleen, waxay qabteen kalluun tiro badan oo shabagyadoodii kala jabay. ⁷ Waxay u gacan haadiyeen saaxiibbadoodii doonta kale inay yimaadaan oo caawiyaan. Way yimaadeen oo waxay buuxiyeen labada doon oo dhan ilaa ay bilaabeen inay deggaan. ⁸ Markuu Simoon Butros arkay, wuxuu ku dhacay jilbaha Ciise oo wuxuu yidhi, "Iga tag, Sayidow; waxaan ahay nin dembi leh!" ⁹ Waayo, isaga iyo intii la jirtayba way la yaabeen kalluunkii ay qabteen, ¹⁰ sidoo kale Yacquub iyo Yooxanaa, wiilashii Sebedi, oo ahaa saaxiibbadii Simoon. Markaasaa Ciise wuxuu Simoon ku yidhi, "Ha baqin; hadda ka dib waxaad qaban doontaa dad." ¹¹ Markaasay doonyahoodii dhulka keeneen, wax walba ka tageen, oo raaceen isaga.

¹² Ciise markuu mid ka mid ah magaalooyinka joogay, nin baras ka buuxo baa u yimid. Markuu Ciise arkay, ayuu wejigiisa ku dhacay oo baryay, "Sayidow, haddaad doonaysid, waad i nadiifin kartaa." ¹³ Ciise gacantiisuu soo taabtay ninkii, oo wuxuu ku yidhi, "Waan doonayaa; nadiifi." Kolkiiba baraskii baa ka tegey. ¹⁴ Ciise wuxuu ku amray, "Ninna ha u sheegin, laakiin tag, isu tusi wadaadka oo bixi allabaryadii Muuse ku amray nadiifintaada, si ay ugu noqoto marag." ¹⁵ Hase yeeshee warkii isaga ku saabsan baa sii faafay, dad badan oo badanna way soo urureen inay maqlaan isaga iyo inay ka bogsadaan cudurradooda. ¹⁶ Laakiin Ciise badanaa wuxuu u baxaa meelaha cidla ah inuu ku tukado.

¹⁷ Maalin maalmaha ka mid ah, isagoo wax baraya, Farrisiiintii iyo macallimiintii sharciga ayaa halkaas fadhiyey. Waxay ka yimaadeen tuulo kasta oo Galili, Yahuudiya, iyo Yerusaleem, awoodda Rabbigana way la jirtay inuu bukaanka bogsiiya. ¹⁸ Rag baa nin curyaan ah sarir ku siday oo isku dayay inay Ciise hortiisa dhigaan. ¹⁹ Markay jidkii dadkii badnaa ku arkeen, waxay koreen saqafka oo waxay ku soo dajiyeen sariirtiisii dhexda dadkii, horta Ciise. ²⁰ Markuu iimaankooda arkay, Ciise wuxuu yidhi, "Saaxiibow, dembiyadaada waa laga cafiye." ²¹ Farrisiiintii iyo macallimiintii sharciga waxay

Luukos

bilaabeen inay is yidhaahdaan, “Yaa kan ah oo caytama? Yaa dembiyada cafiyi kara Eebbe mooyaane?” ²² Ciise, isagoo og fikirraddooda, wuxuu weyddiiyey, “Maxaad waxyaalahan qalbiyadiinna ugu fikiraysaan?” ²³ Midkee idinku sahlan: inaad tidhaahdaan, ‘Dembiyadaada waa laga cafiyey,’ ama inaad tidhaahdaan, ‘Kac oo soco?’ ²⁴ Laakiin si aad u ogaataan in Wiilka Aadanahu uu dhulka ku leeyahay amar uu dembiyada ku cafiyo,” ayuu ku yidhi ninkii curyaanka ahaa, “Waxaan ku leeyahay, kac, sariirtaada qaado oo gurigaaga tag.” ²⁵ Kolkiiba, hortooda ayuu istaagay, wuxuu qaaday wixii uu ku jifay, oo wuxuu gurigiisa ugu noqday isagoo Eebbe ammaanaya. ²⁶ Dhammaan way la yaabeen oo waxay ammaaneen Eebbe. Way ka cabsadeen oo waxay yidhaahdeen, “Waxyaalo yaab leh ayaan maanta aragnay.”

²⁷ Kadib markii taas, Ciise wuxuu baxay oo wuxuu arkay nin cashuurqaade ah oo Laawi la yidhaahdo oo fadhiga miiskiisii cashuurta. “I raac,” ayuu Ciise ku yidhi isaga, ²⁸ markaasuu Laawi kacay, wax walba ka tegey, oo raacay isaga. ²⁹ Laawi wuxuu gurigiisa u sameeyey Ciise casho weyn, dad badan oo cashuurqaadayaal ah iyo kuwo kale ayaa la fadhiiyey miiska. ³⁰ Farrisiiintii iyo culimmadoodii waxay ku gunuunaceen xertiisii, “Maxaad cashuurqaadayaasha iyo dembiilayaasha ula cuntan oo ula cabtaan?” ³¹ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Kuwa caafimaadka qaba uma baahna dhakhtar, laakiin kuwa buka. ³² Uma aan iman inaan kuwa xaq ah u yeedho, laakiin inaan dembiilayaasha u yeedho inay toobad keenaan.”

³³ Waxay ku yidhaahdeen isaga, “Xertii Yooxanaa waxay badanaa soomaan oo tukadaan, sidoo kale xertii Farrisiiinta, laakiin xertiinna way cunaan oo cabbaan.” ³⁴ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Ma waxaad saaxiibbada arooska ka dhigi kartaa inay soomaan intuu la joogo aroosku?” ³⁵ Laakiin maalmo ayaa iman doona markuu arooska laga qaado; maalmahaas ayay soomi doonaan.” ³⁶ Wuxuu u sheegay masaalkan: “Ninna ma gooyo qaybo ka mid ah dhar cusub si uu ugu xiro dhar duug ah. Haddii kale, wuxuu jeexi doonaa dharkii cusub, oo qaybtana dharkii cusub kuma habboona dharkii duugga ahaa. ³⁷ Ninna ma shubo khamri cusub oo harag duug ah. Haddii kale, khamrigii cusbaa wuu dillaaci doonaa haraggii; khamriguna wuu daadan doonaa oo haragguna wuu halligmi doonaa. ³⁸ Laakiin khamri cusub waa in lagu shubaa harag cusub. ³⁹ Ninna

markuu khamri duug ah cabbo ma doonayo kan cusub, waayo, wuxuu yidhaahdaa, ‘Kan duugga ah baa ka fiican.’”

6 Maalin Sabti ah, Ciise wuxuu dhex marayay beeraha hadhuudhka, xertiisiina waxay bilaabeen inay goostaan madaxda hadhuudhka, gacmahooda ku xoqaan, oo ay cunaan. ² Faarisiiintii qaarkood ayaa weyddiiyey, “Maxaad u samaynaysaan waxa aan sharciga ahayn maalinta Sabtida?” ³ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Miyaadan weligiin akhriyin waxa Daa’uud sameeyey markii isaga iyo saaxiibbadiis ay gaajoodaan?” ⁴ Wuxuu galay gurigii Eebbe, wuxuu qaatay kibistii quduuska ahayd, oo wuxuu cunay wixii keliya oo sharciga u ah wadaaddada inay cunaan, wuxuuna sidoo kale siiyey saaxiibbadiis.” ⁵ Wuxuuna ku yidhi iyaga, “Wiilka Aadanahu waa sayidka Sabtida.”

⁶ Maalin kale oo Sabti ah, wuxuu galay sunagogga isagoo wax baraya, halkaasna waxaa joogay nin gacantiisa midig ay qallafsanayd. ⁷ Culimmadii iyo Faarisiiintii ayaa si dhow u fiirinayay si ay u arkaan haddii uu bogsiiin doono maalinta Sabtida, si ay ugu helaan sabab ay ku eedeeyaan. ⁸ Laakiin wuxuu ogaa fikirkooda wuxuuna ku yidhi ninkii gacanta qallafsan lahaa, “Kaca oo istaag hortooda.” Markaasuu kacay oo istaagay. ⁹ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi iyaga, “Waxaan idin weyddiinayaa, ma sharcibaa maalinta Sabtida in la sameeyo wanaag ama shar, in la badbaadiyo nafta ama la halligo?” ¹⁰ Markuu ku eegay dhammaantood, wuxuu ku yidhi ninkii, “Gacantaada soo fidi.” Wuu sameeyey, gacantiisiina waa soo hagaagtay. ¹¹ Laakiin way ka buuxsameen cadho waxayna bilaabeen inay isku wada hadlaan waxay Ciise ku samayn lahaayeen.

¹² Wakhtigaas, Ciise wuxuu baxay buur dhinaceeda si uu u tukado, habeenkiina oo dhan wuxuu ku qaatay tukashada Eebbe. ¹³ Markii waagu beryey, wuxuu u yeedhay xertiisii, wuxuuna ka doortay laba iyo toban, kuwaasoo uu sidoo kale u bixiiyey rasuullo: ¹⁴ Simoon (kaasoo uu ugu yeedhay Butros), walaalkiis Andaros, Yacquub, Yooxanaa, Filibos, Bartolomayos, ¹⁵ Matayos, Toomas, Yacquub ina Alfayos, Simoon oo loo yaqaanay Kan’aanigii, ¹⁶ Yahuudas ina Yacquub, iyo Yahuudas Iskariyod, kaasoo markii dambe khiyaanay.

¹⁷ Wuxuu la soo degay iyaga oo istaagay meel siman. Dad badan oo xertiisa ka mid ah ayaa halkaas

Luukos

joogay, iyo dad badan oo ka yimid Yahuudiya oo dhan, Yerususalem, iyo gobolka xeebta ee Turos iyo Siidoon, ¹⁸ oo u yimid inay maqlaan isaga oo ay ka bogsadaan cudurradooda. Kuwa ay dhibeen ruuxyo wasakh leh ayaa la bogsiiyey, ¹⁹ dhammaantoodna waxay isku dayayeen inay taabtaan, maxaa yeelay, xoog ayaa ka soo baxayay isaga oo dhammaantood bogsiiinayay.

²⁰ Markuu xertiisa u jeestay, wuxuu yidhi:

“Waxaa barakaysan kuwa saboolka ah, maxaa yeelay, boqortooyada Eebbe waa tiinna. ²¹ Waxaa nasiib leh kuwa haatan gaajaysan, waayo, waa la idin dherjin doonaa. Waxaa nasiib leh kuwa haatan ooyaya, waayo, waxaad heli doontaan farxad. ²² Waxaa barakaysan marka dadku idin neceb yihiin, idinka reebaana, idin caayaan, oo magaciinna shar u arkaan, aawadiin Wiilka Aadanaha.

²³ Farxa maalintaas oo bood farxad, waayo, bal eega, abaalgudkiinnu waa weyn yahay jannada. Waayo, sidaas ayay awowayaashood ula dhaqmeen nebiyada.

²⁴ Laakiin hoogay idinka hodanka ah, waayo, waxaad mar hore hesheen raaxadiinna. ²⁵ Hoogay idinka haatan dhergan, waayo, waxaad noqon doontaan gaajaysan. Hoogay idinka haatan qoslaaya, waayo, waxaad noqon doontaan murugaysan oo ooyaya. ²⁶ Hoogay idinka marka qof walba idin ammaano, waayo, sidaas ayay awowayaashood ula dhaqmeen nebiyada beenta ah.

²⁷ “Laakiin kuwa idinka mid ah ee maqlaaya, waxaan idinku leeyahay: Cadowgiinna jeclaada, wanaag u sameeya kuwa idin neceb, ²⁸ wanaag ka sheega kuwa idin habaaraya, oo u duceeya kuwa idin dhibaya. ²⁹ Haddii qof ku dharbaaxo dhabanka midig, u dhiib midda kale sidoo kale. Haddii qof qaato khamiiskaaga, ha ka celin funaanaddaada. ³⁰ Sii qof walba oo wax kaa weyddiista, haddii qofna qaato waxa kuu gaar ah, ha ku adkaysan inaad dib u hesho. ³¹ U sameeya dadka sidaad jeclaan lahayd inay idinku sameeyaan.

³² Haddii aad jeclaataan kuwa idin jecel, maxaa abaal ah idiin jira? Xataa kuwa aan xaq ahayn waxay jecel yihiin kuwa iyaga jecel. ³³ Haddii aad wanaag u samaysaan kuwa wanaag idiin sameeya, maxaa abaal ah idiin jira? Xataa kuwa aan xaq ahayn

waxay sameeyaan sidaas oo kale. ³⁴ Haddii aad wax amaahdaan kuwa aad filaysaan inay idiin soo celiyaan, maxaa abaal ah idiin jira? Xataa kuwa aan xaq ahayn waxay wax amaahdaan kuwa kale oo la mid ah iyaga, iyagoo filaya inay si buuxda u helaan. ³⁵ Laakiin cadowgiinna jeclaada, wanaag u sameeya, oo wax amaaha adoon waxba filayn inaad dib u heshaan. Markaas abaalgudkiinnu wuxuu noqon doonaa weyn, waxaadna noqon doontaan carruurta kan ugu Sarreeya, maxaa yeelay, isagu waa naxariis badan yahay kuwa aan mahadin iyo kuwa sharka leh. ³⁶ Sidaas darteed naxariista muujiya, sida Aabbihiin naxariis u leeyahay.

³⁷ “Ka fogaada inaad xukuntaan, markaas lama xukumi doontaan. Ka fogaada inaad cambaareysaan, markaas lama cambaareyn doono. Cafiya, markaas waa la idin cagin doonaa. ³⁸ Bixi, markaas waa la idin siin doonaa. Cabbir deeqsi ah, oo la cadaadiyay, la gariiriyay, oo buux dhaafiyay, ayaa lagu shubi doonaa dhexdaada. Waayo, cabbirka aad isticmaashaan ayaa laguugu cabbiri doonaa.”

³⁹ Wuxuu sidoo kale la wadaagay masaalkan: “Ma indhoole ayaa hogaamin kara indhoole kale? Miyaanay labadooduba ku dhici doonin god? ⁴⁰ Ardaygu kama sarreeyo macallinkiisa, laakiin qof kasta oo si buuxda u tababaran wuxuu noqon doonaa sida macallinkiisa. ⁴¹ Maxaad uga fiirisaa dhibicda isha walaalkaa oo aadan u fiirsan qori ishaada ku jira? ⁴² Sidee baad walaalkaa ugu odhan kartaa, ‘Walaalow, aan ka saaro dhibicda ishaada,’ adigoo aanan ogayn qori ishaada ku jira? Adiga munaafaqa ahow, marka hore ka saar qori ishaada, markaas ayaad si cad u arki doontaa inaad ka saarto dhibicda isha walaalkaa.

⁴³ Geed caafimaad qaba ma dhaliyo miro xun, mana dhaliyo geed cudur qaba miro wanaagsan. ⁴⁴ Geed kasta waxaa lagu gartaa midhihiisa. Dadku ma goostaan berdey oo ka baxa qodxan, mana ururiyaan canab oo ka baxa qodxan. ⁴⁵ Qof wanaagsan wuxuu keenaa wax wanaagsan oo ka soo baxa wanaagga ku kaydsan qalbigiisa, qof shar lehna wuxuu keenaa wax shar leh oo ka soo baxa sharka ku kaydsan qalbigiisa. Waayo, afku wuxuu ku hadlaa waxa qalbigu ka buuxo.

⁴⁶ “Maxaad iigu yeedhaan ‘Sayidow, Sayidow,’ oo aydnaan raacin amarradayda? ⁴⁷ Qof kasta oo ii yimaada oo maqla ereyadayda oo ku dhaqma,

Luukos

waxaan idin tusi doonaa waxay la mid yihiin: ⁴⁸ Waxay la mid yihiin qof dhisaya guri, oo qoday oo aasaasay dhagax adag. Markii daad yimid, hirarkii ayaa ku dhacay gurigaas laakiin ma dhaqaajin karin, maxaa yeelay, si wanaagsan ayaa loo dhisay. ⁴⁹ Laakiin kan maqla ereyadayda oo aan ku dhaqmin wuxuu la mid yahay qof dhisay guri dhulka aan aasaas lahayn. Isla markiiba hirarkii ku dhacay gurigaas, wuu dumay, burburkiisiina wuxuu noqday mid dhammaystiran.”

7 Markii Ciise dhammeeyey waxbariddiisa oo dhan isagoo dadka maqashiinaya, wuxuu galay Kafarna'um. ² Waxaa jiray midiidinka sarkaal boqol taliye ah, oo aad loogu qiimeeyo, kaasoo xanuunsanaa oo ku dhowaaday inuu dhinto. ³ Sarkaalkii boqol taliye ah, markuu maqlay wax ku saabsan Ciise, wuxuu u diray odayaal Yuhuud ah, isagoo ka codsanaya inuu yimaado oo uu bogsiiyo midiidinkiisa. ⁴ Markay Ciise gaadheen, waxay si daacad ah ugu baryeen, iyagoo leh, “Wuxuu istaahilaa inaad waxan u samayso, ⁵ waayo, wuxuu jecel yahay quruunteenna, oo wuxuu noo dhisay sunagogeena.” ⁶ Markaasaa Ciise la tegey iyaga. Isagu ma sii fogaan guriga markii sarkaalkii boqol taliye uu saaxiibbadiis u soo diray inay ku yidhaahdaan, “Sayidow, ha isku dhibin naftaada, waayo, anigu ma istaahilo inaad gurigayga soo gasho. ⁷ Taasi waa sababta aanan xitaa isku tixgelin inaan kuu imaado. Laakiin eray keliya dheh, oo midiidinkaygu waa bogsan doonaa. ⁸ Waayo, aniguba waxaan ahay nin amar ku hoos jira, oo askar baa hoos timaada. Mid baan ku idhaahdaa, ‘Tag,’ wuuna taga; mid kalena, ‘Kaalay,’ wuuna yimaadaa; midiidinkaygana, ‘Tan samee,’ wuuna sameeyaa.” ⁹ Markii Ciise taas maqlay, wuu la yaabay, oo wuxuu u jeestay dadkii raacayey, oo wuxuu ku yidhi, “Waxaan idinku leeyahay, xataa Israa'iil dhexdeeda kamaan helin iimaan sidan u weyn.” ¹⁰ Markii fariintii guriga ku noqdeen, waxay heleen midiidinkii oo caafimaad qaba.

¹¹ Dabadeed, Ciise wuxuu tegey magaalo la yidhaahdo Nayin, oo xertiisii iyo dad badan baa la socday. ¹² Markuu iridda magaalada soo gaadhay, waxaa la siday nin dhintay—wilkii keliya ee hooyadiis, oo iyadu ahayd carmal. Dad badan oo magaalada ka yimid baa la socday iyada. ¹³ Markii Sayidku arkay iyada, wuu u naxariistay oo ku yidhi, “Ha ooyin.” ¹⁴ Markaasuu u tegey oo taabtay

naxashkii, oo kuwii siday baa istaageen. Wuxuu yidhi, “Wiil yarow, waxaan kugu leeyahay, kac!” ¹⁵ Ninkii dhintayna wuu fadhiistay oo bilaabay inuu hadlo, Ciisena hooyadiis ayuu u celiyey. ¹⁶ Dhammaantoodna waxay ka buuxsameen yaab iyo ammaan Eebbe. Waxay ku yidhaahdeen, “Nabi weyn baa inaga dhex muuqday,” waxayna yidhaahdeen, “Eebbe wuxuu soo booqday dadkiisa.” ¹⁷ Sheekadan Ciise waxay ku faaftay Yahuudiya oo dhan iyo degaanka ku wareegsan.

¹⁸ Xertii Yooxanaa waxay isaga u sheegeen waxyaalahan oo dhan. Markaasuu laba ka mid ah u yeedhay, ¹⁹ wuxuuna iyaga u soo diray Sayidka inay waydiiyaan, “Ma waxaad tahay kan imanaya, mise mid kale ayaan sugnaa?” ²⁰ Markii nimankii Ciise u yimaadeen, waxay ku yidhaahdeen, “Yooxanaa Baabtiisaha ayaa noo soo diray inaan ku waydiinno, ‘Ma waxaad tahay kan imanaya, mise mid kale ayaan sugnaa?’” ²¹ Wakhtigaas, Ciise wuxuu bogsiiyey dad badan oo cudurro, dhibaatooyin, iyo ruuxyo xun qabay, wuxuuna arag siiyey kuwo badan oo indho la'aan ahaa. ²² Markaasuu fariintii ugu jawaabay, “Ku noqda oo Yooxanaa u sheega waxaad aragteen iyo waxaad maqasheen: indhoolayaashu arag bay helaan, curyaamiintuna way socdaan, kuwa baraska qaba waa la nadiifiyaa, dhagoolayaasha way maqlaan, kuwii dhintayna waa la sara kiciyaa, war wanaagsan ayaa masaakiinta loogu wacdiyey. ²³ Waxaa barakaysan qof aan igu turunturoon.”

²⁴ Markii fariintii Yooxanaa tageen, Ciise wuxuu bilaabay inuu dadkii ku hadlo wax ku saabsan Yooxanaa: “Maxaad u baxdeen inaad cidlada ku aragtaan? Geed dabayshu ruxayso? ²⁵ Haddii kale, maxaad u baxdeen inaad aragtaan? Nin dhar wanaagsan xidhan? Maya, kuwa dhar qurux badan xidhan oo raaxaysanaya waxay joogaan qasriyada. ²⁶ Laakiin maxaad u baxdeen inaad aragtaan? Nabi? Haa, waxaan idinku leeyahay, iyo xataa wax ka badan nabi. ²⁷ Kanu waa kii laga qoray:

‘Bal eeg, waxaan kuu soo dirayaa wargeeyahayga hortaada, kaasoo jidkaaga kuu diyaarin doona.’

²⁸ Waxaan idinku leeyahay, kuwa haweenka dhashay dhexdooda ma jiro mid ka weyn Yooxanaa; hase yeeshee, kan ugu yar boqortooyada Eebbe ayaa ka weyn isaga.” ²⁹ (Dadkii oo dhan, oo ay ku jiraan kuwa cashuuraha qaada, markay maqlaan hadalladii Ciise, waxay qirteen caddaaladda Eebbe, iyagoo Yooxanaa

Luukos

baabtiis ku qaatay. ³⁶ Laakiin Farrisiinta iyo kuwii sharciga yaqaanay waxay diideen ujeeddada Eebbe ee iyaga, iyagoo aan Yooxanaa baabtiis ku qaadan.)

³¹ “Haddaba maxaan la mid dhigi karaa dadka jiilkan, oo maxay la mid yihiin? ³² Waxay la mid yihiin carruur fadhida suuqa oo isku yeedhaya:

‘Waxaan idiin tumay fuusto, mana aydhaan ciyaarin; waxaan idiin heesnay hees murugo leh, mana aydhaan ooyin.’

³³ Waayo, Yooxanaa Baabtiisaha wuxuu yimid isagoo aan cunto cunin ama khamri cabbin, waxaadna tidhaahdaan, ‘Jinni baa ku jira.’ ³⁴ Wiilka Aadanaha wuxuu yimid isagoo cunaya oo cabbaya, waxaadna tidhaahdaan, ‘Eega, waa calool weyn iyo khamri cab, saaxiibka cashuurqaadayaasha iyo dembilayaasha.’

³⁵ Haddana xigmadda waxaa xaqiijiyey dhammaan carruurteeda.”

³⁶ Mid ka mid ah Farrisiinta ayaa Ciise ku casuumay inuu la casho, markaasuu tegey guriga Farrisiiga oo miiska la fadhiistay. ³⁷ Haweeney magaalada joogtay oo dembiile ahayd ayaa ogaatay inuu guriga Farrisiiga wax ku cunayo, markaasay keentay weel alabastar ka samaysan oo cadar ka buuxo. ³⁸ Iyadoo ka dambaysa cagihisa oo ooyaysa, waxay bilowday inay cagihisa ku qoysyo ilmada. Markaasay timaha ku tirtirtay, cagihisana dhunkatay, oo cadar ku shubtay.

³⁹ Markii Farrisiigii casuumay arkay tan, wuxuu isku yidhi, “Haddii ninkanu yahay nabi, wuu garan lahaa cidda taabanaysa iyo nooca haweeneyda ay tahay—iyadu waa dembiile.” ⁴⁰ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Simoon, waxaan kuu hayaa wax aan ku idhaahdo.” “Wax dheh, Macallin,” ayuu ku jawaabay. ⁴¹ “Nin lacag amaahiya ayaa lahaa laba deynle. Mid wuxuu ku lahaa shan boqol oo denaari, mid kalena konton.

⁴² Markay awoodi waayeen inay bixiyaan, ayuu labadoodaba deynta ka cafiye. Haddaba midkee baa isaga aad u jeclean doona?” ⁴³ Simoon ayaa ugu jawaabay, “Waxaan u malaynayaa kii deynta weyn laga cafiye.” “Si sax ah baad u xukuntay,” ayuu Ciise yidhi. ⁴⁴ Markaasuu u jeestay haweeneydii, wuxuuna Simoon ku yidhi, “Ma aragtaa haweeneydan? Waxaan galay gurigaaga; biyo cagahayga uma aadan keenin, laakiin iyadu cagahayga bay ilmada ku qoysay oo timaha ku tirtirtay. ⁴⁵ Iima aadan dhunkan, laakiin tan iyo intaan soo galay cagahayga ma joojin inay dhunkato. ⁴⁶ Madaxa saliid kuma aadan marin, laakiin iyadu cagahayga bay cadar ku shubtay. ⁴⁷

Sidaa darteed, waxaan ku leeyahay, dembiyadeeda badan waa la cafiye, sida jacaylkeeda weyn muujiye. Laakiin kii wax yar laga cafiye wax yar buu jeclaadaa.” ⁴⁸ Markaasaa Ciise iyada ku yidhi, “Dembiyadaada waa la cafiye.” ⁴⁹ Martidii kale waxay bilaabeen inay isku yidhaahdaan, “Kanu waa kuma kan xataa dembiyada cafiya?” ⁵⁰ Markaasuu haweeneydii ku yidhi, “Rumaysadkaaga ayaa ku badbaadiye; nabad ku tag.”

8 Muddo yar dabadeed, Ciise wuxuu ku wareegay magaalo iyo tuulo mid kale, isagoo ku wacdiyaya warka wanaagsan ee boqortooyada Eebbe. Labada iyo tobanka ayaa la joogay, ² iyo sidoo kale haween qaar oo laga bogsiiyey ruuxyo xunxun iyo cudurro: Maryan la yidhaahdo Magdalene, oo toddoba jinnio ka soo baxeen, ³ Yo’anna, oo ahayd naagtii Kuusaa, oo ahaa wakiilkii Herodos; Susanna; iyo qaar kale oo badan oo iyaga ka taageerayay xoolahooda.

⁴ Markii dad badan isu soo urureen iyo dad ka yimid magaaloyin kala duwan ay u imanayeen Ciise, wuxuu kula hadlay masaal: ⁵ “Beeralay baa baxay inuu abuurtiisa beero. Markuu beerayay, qaar baa jidka agtiisa ku dhacay; waa la tuman jiray, shimbiraha cirka ayaa cuneen. ⁶ Qaar baa dhagax ah ku dhacay, oo markay soo baxeen, way engegeen maxaa yeelay qoayaan ma lahayn. ⁷ Abuur kale baa ku dhacay qodxan dhexdeeda, oo markay la koraan, way qariyeen. ⁸ Abuur kale ayaa ku dhacay dhul wanaagsan. Waxay koraan oo soo saareen dalag boqol jeer ka badan intii la beeray.” Markuu sidaas yidhi, wuxuu ku dhawaaqay, “Kii dhego leh ha maqlo.”

⁹ Xertiisii waxay waydiiyeen macnaha masaalkan. ¹⁰ Wuxuu ugu jawaabay, “Idinka waxaa laydinku siiyey inaad ogaataan sirta boqortooyada Eebbe, laakiin kuwa kale waxaan kula hadlayaa masaallo, si ay,

‘in kastoo ay arkaan, aanay u arkin; in kastoo ay maqlaan, aanay u fahmin.’

¹¹ “Macnaha masaalku waa kan: Abuurku wuxuu u taagan yahay erayga Eebbe. ¹² Kuwa jidka agtiisa ah waa kuwa maqla, markaasaa cadaawuhu yimaadaa oo erayga ka qaadaa qalbigooda, iyagoo ka hortagaya inay rumaystaan oo badbaadaan. ¹³ Kuwa dhagaxa ah waa kuwa erayga farxad ku qaata markay maqlaan, laakiin xidid ma leh. Waxay rumaystaan waqti yar, laakiin markay tijaabo timaado

Luukos

way dhacaan. ¹⁴ Abuurka ku dhacay qodxan dhexdeeda wuxuu u taagan yahay kuwa maqla, laakiin markay socdaan, waxaa qariyay welwelka nolosha, hodantinimada, iyo raaxada, mana bislaadaan. ¹⁵ Laakiin abuurka ku dhacay dhul wanaagsan wuxuu u taagan yahay kuwa qalbi wanaagsan iyo sharaf leh, oo maqla erayga, oo haysta, oo dulqaad ku soo saara dalag.

¹⁶ “Qofna ma shido laambad oo ku daboolo weel ama sariir hoosteeda dhigo. Halkii, waxay saaraan laambad taagan, si kuwa soo gala ay iftiinka u arkaan. ¹⁷ Waayo, wax qarsoon ma jiro oo aan la muujin doonin, iyo wax la qariyey oo aan la ogaan doonin oo iftiinka loo keeni doonin. ¹⁸ Sidaas darteed, ka digtoonow sidaad u maqashid. Kii haysta waxaa la siin doonaa wax badan; kii aan haysan, xitaa waxa uu u malaynayo inuu leeyahay waa laga qaadi doonaa.”

¹⁹ Hadda hooyadii Ciise iyo walaalihiis ayaa u yimaadeen inay arkaan, laakiin ma aysan u dhowaan karin sababo la xiriira dadkii badnaa. ²⁰ Qof ayaa u sheegay, “Hooyadaa iyo walaalahaaga ayaa dibadda taagan, iyagoo doonaya inay ku arkaan.” ²¹ Wuxuu ugu jawaabay, “Hooyaday iyo walaalahay waa kuwa maqla erayga Eebbe oo sameeya.”

²² Maalin gaar ah, Ciise wuxuu xertiisa ku yidhi, “Aan u gudubno dhinaca kale ee harada.” Sidaas darteed waxay fuuleen doon oo u baxeen. ²³ Markay safrayeen, wuu gam'ay. Duufaana ayaa ku dhacday harada, si ay doontu u buuxsanto, waxayna ahaayeen halis. ²⁴ Xertisii ayaa u timid oo toosisay, iyagoo leh, “Macallinow, Macallinow, waxaan ku jirnaa halis!” Wuxuu kacay oo canaantay dabaysha iyo biyaha kacsan; duufaankii baa degay, wax walbana way degeen. ²⁵ “Xaggee rumaysadkiinnu jiraa?” ayuu xertiisii weyddiiyey. Iyagoo ka buuxsamay yaab iyo amakaagay, waxay iswaydiiyeen, “Yaa kan ah? Xitaa dabaysha iyo biyaha ayuu amraa, wayna addeecaan.”

²⁶ Waxay u safreen gobolka Gerasenes, oo ah dhinaca kale ee harada Galili. ²⁷ Markii Ciise cagta dhulka saaray, waxaa la kulmay nin jinniyo haystaan oo ka yimid magaalada. Muddo dheer, ninkaas ma xiran dhar mana ku noolaan guri, laakiin wuxuu ku noolaa xabaalaha. ²⁸ Markuu arkay Ciise, ayuu qayliyey oo cagihisa ku dhacay, isagoo cod dheer ku leh, “Maxaad ii doonaysaa, Ciise, Wiilka Eebbe ee ugu sarreeya? Waxaan kaa baryayaa, ha i silcin!” ²⁹

Waayo, Ciise wuxuu amray ruuxa wasakhda ah inuu ninka ka baxo. Marar badan ayuu qabsaday, in kastoo la silsiladeeyay gacmaha iyo lugaha oo la ilaaliyay, haddana wuxuu jebiyey silsiladihii oo jinnigu wuxuu ku kaxayn jiray meelaha cidla ah. ³⁰ Ciise wuxuu weyddiiyey, “Magacaa?” “Legion,” ayuu ku jawaabay, waayo jinniyo badan ayaa galay. ³¹ Waxayna si isdaba joog ah uga baryeen Ciise inaan loo dirin godka hoose. ³² Dhulka waxaa ka daaqayay doofaarro badan oo buurta ku jira. Jinniyadii waxay ka baryeen Ciise inuu u oggolaado inay galaan doofaarrada, wuuna u oggolaaday. ³³ Markii jinniyadii ninka ka baxeen, waxay galeen doofaarrada, iyo adhigii oo dhan ayaa ku yaacay banki dhaadheer oo galay harada oo ku halligmay.

³⁴ Markii kuwa doofaarrada daaqinayay ay arkeen wixii dhacay, waxay carareen oo ku warrameen magaalada iyo miyiga, ³⁵ dadkiina waxay u soo baxeen inay arkaan wixii dhacay. Markay Ciise u yimaadeen, waxay heleen ninkii jinniyada ka baxay, oo fadhiya cagaha Ciise, oo dhar qaba oo miyir qaba; wayna cabsadeen. ³⁶ Kuwa arkay waxay dadka u sheegeen sida ninkii jinniyada lahaa loo bogsiiyey. ³⁷ Markaasaa dadkii gobolka Gerasenes oo dhan waxay ka baryeen Ciise inuu ka tago, maxaa yeelay waxay ka buuxsantay cabsi. Sidaas darteed wuxuu fuulay doon oo ka tagay. ³⁸ Ninkii jinniyada ka baxay ayaa ka baryay inuu la raaco, laakiin Ciise wuxuu u diray isagoo leh, ³⁹ “Gurigaaga ku noqo oo u sheeg waxa Eebbe kuu sameeyey.” Sidaas darteed ninkii wuxuu aaday oo magaalada oo dhan ku wacdiyey waxa Ciise u sameeyey.

⁴⁰ Markii Ciise soo noqday, dadkii badnaa ayaa soo dhoweeyey, maxaa yeelay waxay wada sugayeen imaatinkiisa. ⁴¹ Markaasaa nin la odhan jiray Yaa'iros, oo ahaa madaxii sunagogga, yimid oo cagaha Ciise ku dhacay, isagoo si daacad ah uga codsaday inuu gurigiisa yimaado. ⁴² Maxaa yeelay gabadhiisa keliya, oo ahayd gabadh ku dhow laba iyo toban jir, ayaa dhimanaysay. Markuu Ciise sii socday, dadkii badnaa ayaa ku dhawaaday inay ku cadaadiyaan. ⁴³ Waxaa meesha joogtay naag muddo laba iyo toban sano ah dhiigbaxaysay, mana jirin qof bogsiiin karay. ⁴⁴ Waxay ka timid gadaashiisa oo taabatay cidhifka go'iisa, isla markiiba dhiigbaxeedii waa joogsaday. ⁴⁵ “Yaa i taabtay?” ayuu Ciise weyddiiyey. Markay dhammaantood diideen, Butros wuxuu yidhi, “Macallinow, dadku way ku cidhiidhinayaan oo ku

Luukos

cadaadinayaan.”⁴⁶ Laakiin Ciise wuxuu yidhi, “Qof baa i taabtay; waan ogahay in xoog iga baxay.”⁴⁷ Markaasaa naagtii, markay garatay in aanay qarsoomi karin, waxay timid iyadoo gariiraysa oo cagihisa ku dhacday. Dadka oo dhan hortooda, waxay sharaxday sababta ay u taabatay iyo sida ay isla markiiba u bogsatay.⁴⁸ Markaasuu ku yidhi, “Gabadhey, rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey. Nabad ku tag.”

⁴⁹ Intuu Ciise weli hadlayay, qof ayaa ka yimid guriga Yaa’iros, madaxii sunagogga. “Gabadhaadii waa dhimatay,” ayuu yidhi. “Ha dhibin macallinka mar dambe.”⁵⁰ Markuu taas maqlay, Ciise wuxuu ku yidhi Yaa’iros, “Ha baqin; kaliya rumayso, wayna bogsan doontaa.”⁵¹ Markuu yimid guriga Yaa’iros, wuxuu oggolaaday oo keliya Butros, Yooxanaa, iyo Yacquub, iyo aabbihii iyo hooyadii gabadha, inay la galaan.⁵² Dhanka kale, dadkii oo dhan waxay ooyayeen oo u barooranayeen. “Joojiya oohinta,” ayuu Ciise yidhi. “Ma dhiman, laakiin way huruddaa.”⁵³ Way ku qosleen, iyagoo hubinayay inay dhimatay.⁵⁴ Laakiin wuxuu qabtay gacanteeda oo ku yidhi, “Gabadhey, kac!”⁵⁵ Ruuxeedii baa soo noqday, oo isla markiiba way kacday. Markaasaa Ciise amray in wax la siiyo inay cunto.⁵⁶ Waana yaabeen waalidkeed, laakiin wuxuu ku amray in aanay cidna u sheegin wixii dhacay.

9 Markii Ciise uu wada yeedhay Labatanka iyo Laba, wuxuu siiyey iyaga xoog iyo amar ay ku saaraan jinniiyo oo dhan iyo inay bogsiiyaan cudurrada.² Wuxuu u diray inay ku dhawaaqaan boqortooyada Eebbe iyo inay bogsiiyaan kuwa buka.³ Wuxuu iyaga ku amray, “Waxba ha qaadanina safarka—ama ul, ama jawaan, ama kibis, ama lacag; hana qaadanina khamiis dheeraad ah.”⁴ “Guri kasta oo aad gashaan, halkaas joog ilaa aad ka tagtaan meeshaas.”⁵ “Haddii dadku idin soo dhoweyn waayaan, ka taga magaaladaas oo iska tumma boodhka cagihinna sida marag ka gees ah iyaga.”⁶ Markaasay baxeen oo waxay dhex mareen tuulooyinka, iyagoo ku wacdiyaya injiilka oo bogsiiya meel walba.

⁷ Herodos oo ahaa taliyaha rubuc wuxuu maqlay wax walba oo dhacaya, wuuna wareeray maxaa yeelay qaar baa leh Yooxanaa ayaa ka soo sara kacay kuwii dhintay,⁸ kuwo kalena waxay leeyihiin Eliyaas ayaa soo muuqday, kuwo kalena waxay leeyihiin mid ka mid ah nebiyadii hore ayaa soo sara kacay.⁹

Herodos wuxuu yidhi, “Yooxanaa ayaan madaxa ka gooyay. Haddaba, yaa kan aan ka maqlayo waxyaalahan?” Wuxuuna doonayay inuu arko Isaga.

¹⁰ Markii rasuulladu soo noqdeen, waxay Ciise u sheegeen wax walba oo ay sameeyeen. Wuxuu iyaga la qaatay oo si gaar ah ula baxay magaalo la yidhaahdo Beytsayda.¹¹ Laakiin dadkii badnaa way maqleen oo raaceen. Wuxuu ku soo dhoweeyey oo la hadlay iyaga boqortooyada Eebbe, wuxuuna bogsiiyey kuwa u baahnaa bogsiiin.¹² Markii maallintii dhamaanaysay, Labatanka iyo Laba waxay u yimaadeen oo ku yidhaahdeen, “Dadkii badnaa sii daa si ay ugu tagaan tuulooyinka iyo miyiga ku wareegsan si ay u helaan hoy iyo cunto, maxaa yeelay waxaan joognaa meel cidlo ah.”¹³ Wuxuu ugu jawaabay, “Idinku siiya wax ay cunaan.” Waxay ku yidhaahdeen, “Waxaan haysanaa oo keliya shan kibis iyo laba kalluun—haddii aan tagno oo aan cunto u soo iibinno dadkan oo dhan.”¹⁴ (Waxaa jiray ku dhowaad shan kun oo nin.) Laakiin wuxuu ku yidhi xertiisa, “U fadhiisiiya kooxo ku saabsan konton midkiiba.”¹⁵ Xertii way yeeleen, oo qof walba wuu fadhiistay.¹⁶ Markaasuu qaaday shantii kibis iyo labadii kalluun, oo kor u eegay samada, wuu mahadnaqay, wuuna jebiyey, oo wuxuu siiyey xertiisa inay dadkii u qaybiyaan.¹⁷ Dhammaantood way cuneen oo ka dhergeen, xertiina waxay soo ururiyeen laba iyo toban dambiilood oo buuxa jajabkii hadhay.

¹⁸ Intuu Ciise si gaar ah u tukanayay, xertiisuna la joogeen, wuxuu weydiyey, “Dadku waxay leeyihiin, yaan ahay?”¹⁹ Waxay ugu jawaabeen, “Qaar waxay leeyihiin Yooxanaa Baabtiisaha; qaarna waxay leeyihiin Eliyaas; qaar kalena, in mid ka mid ah nebiyadii hore uu soo sara kacay.”²⁰ “Laakiin idinku maxaad ka leedhiin?” Ayuu weydiyey. Butros ayaa ugu jawaabay, “Masiixa Eebbe.”

²¹ Ciise wuxuu si adag ugu amray inay cidna u sheegin.²² Wuxuu yidhi, “Wiilka Aadanaha waa inuu wax badan ku silcaa oo ka la diido waayeellada, wadaaddada sare, iyo culimada, oo la dilo oo maalinta saddexaad ka soo sara kaco.”

²³ Markaasuu wuxuu ku yidhi dhammaantood, “Haddii qof doonayo inuu i raaco, waa inuu naftiisa diidaa, maalin walbana iskutallaabta qaataa, oo i raacaa.”²⁴ “Waayo, qof kasta oo doonaya inuu naftiisa badbaadiyo waa lumin doonaa, laakiin qof kasta oo naftiisa ii huraayo waa heli doonaa.”²⁵

Luukos

"Maxaa faa'iido ah qofka inuu helo dunida oo dhan, haddana naftiisa lumiyo ama khasaaro?" ²⁶ "Qof kasta oo iga xishooda aniga iyo erayadayda, Wiilka Aadanahu isna wuu ka xishoon doonaa marka uu ku yimaado ammaantiisa iyo ammaanta Aabbaha iyo malaa'igaha quduuska ah." ²⁷ "Runtii waxaan idinku leeyahay, qaar ka mid ah kuwa halkan taagan ma dhiman doonaan ilaa ay arkaan boqortooyada Eebbe."

²⁸ Ku dhowaad siddeed maalmood ka dib markii Ciise hadalladan yidhi, wuxuu la qaatay Butros, Yooxanaa, iyo Yacquub, oo wuxuu u kaxeeyey buur si uu ugu tukado. ²⁹ Intuu tukanayay, wejigiisu wuu isbeddelay, dharkiisuna wuxuu noqday mid aad u cad. ³⁰ Laba nin, Muuse iyo Eliyaas, ayaa u muuqday iyagoo ku jira ammaanta, waxayna la hadleen Ciise. ³¹ Waxay ka wada hadleen bixitaankiisa, oo uu ku dhammayn doono Yerusaleem. ³² Butros iyo saaxiibbadiis waxay ahaayeen kuwo aad u hurdo badan, laakiin markay si buuxda u tooseen, waxay arkeen ammaantiisa iyo labada nin oo la taagan. ³³ Markii raggu ka tegayeen Ciise, Butros wuxuu ku yidhi Isaga, "Macallinow, waa wanaagsan tahay inaan halkan joogno. Aan dhiso saddex teendho—mid adiga, mid Muuse, iyo mid Eliyaas." (Wuxuu ahaa mid aan garanayn waxa uu leeyahay.) ³⁴ Intuu hadlayay, daruur baa soo muuqatay oo ku duubtay, wayna cabsadeen markay galeen daruurta. ³⁵ Cod baa ka yimid daruurta, isagoo leh, "Kanu waa Wiilkayga, Kan aan doortay; isaga maqla." ³⁶ Markii codku hadlay, waxay heleen Ciise oo keliya. Xertii waxay arrintan u qarsadeen naftooda mana aysan sheegin cid kale waqtigaas wixii ay arkeen.

³⁷ Maalintii xigtay, markay ka soo degeen buurta, dad badan ayaa u yimid. ³⁸ Nin dadkii badnaa ka mid ah ayaa qayliyay, "Macallinow, waxaan ku baryayaa inaad eegto wiilkayga, waayo, waa keliya wiilkayga."

³⁹ "Ruux baa qabsada oo si kedis ah ayuu u qayliyaa; wuxuu ku tuuraa gariir si uu afka u xumboodo. Marar dhif ah ayuu ka tagaa isaga oo dhaawacaya." ⁴⁰ "Waxaan weydiistay xertiisa inay saaraan, laakiin ma ay awoodin." ⁴¹ Ciise wuxuu ugu jawaabay, "Jiil aan rumaysnayn oo qalloocan, ilaa goormaan idinla joogayaa oo idin dulqaadanayaa? Keena wiilkaaga halkan." ⁴² Xitaa intuu wiilku soo socday, jinnigu wuxuu ku tuuray dhulka isagoo gariiraya. Laakiin Ciise wuxuu canaantay ruuxa wasakhda ah, wiilkiina wuu bogsiiyey, wuxuuna ku soo celiyey aabbhihiis. ⁴³

Dhammaantoodna waxay la yaabeen ammaanta Eebbe. Intii qof walba la yaabay wax walba oo Ciise sameeyey, wuxuu la hadlay xertiisa, ⁴⁴ "Si fiican u dhagaysta waxa aan idiin sheegayno: Wiilka Aadanaha waxaa loo dhiibi doonaa gacanta dadka." ⁴⁵ Laakiin ma aysan fahmin waxa uu ula jeeday. Waxay ahayd mid ka qarsoon iyaga, sidaas darteed ma aysan fahmin, wayna ka baqeen inay weydiyaan.

⁴⁶ Dood ayaa ka dhex dhalatay xertii ku saabsan kii ka mid ah ay noqon lahaayeen kan ugu weyn. ⁴⁷ Ciise, isagoo og fikirradooda, wuxuu qaatay ilmo yar oo agtiisa taagay. ⁴⁸ Markaasuu wuxuu ku yidhi iyaga, "Qof kasta oo ilmahan yar ku soo dhoweeya magacayga, aniga ayuu i soo dhoweeyaa; qof kasta oo i soo dhoweeyana wuxuu soo dhoweeyaa kan i soo diray. Waayo, kan idinka mid ah ee ugu yar ayaa ah kan ugu weyn."

⁴⁹ "Macallinow," ayuu yidhi Yooxanaa, "waxaan aragnay qof jinniyo ku saaray magacagaaga oo waxaan isku daynay inaan joojino, maxaa yeelay, ma ahayn qaybteenna." ⁵⁰ "Ha joojinina," ayuu yidhi Ciise, "waayo, qof kasta oo aan idinla dagaalamin waa idinla jira."

⁵¹ Markii waqtigii soo dhowaaday in samada loo qaado, Ciise wuxuu si go'an u aaday Yerusaleem. ⁵² Wuxuu horay u diray farriin qaadayaal, kuwaas oo galay tuulo reer Samaariya si ay ugu diyaariyaan; ⁵³ laakiin dadkii meeshaas joogay ma aysan soo dhoweyn, maxaa yeelay, wuxuu u socday Yerusaleem. ⁵⁴ Markii xertiisa Yacquub iyo Yooxanaa arkeen taas, waxay weydiiyeen, "Rabbiyow, ma doonaysaa inaan dab ka soo dejino samada si aan u baabbi'inno iyaga?" ⁵⁵ Laakiin Ciise wuxuu u jeestay oo canaantay iyaga. ⁵⁶ Markaasuu isaga iyo xertiisa u dhaqaaqeen tuulo kale.

⁵⁷ Intay jidka marayeen, qof ayaa ku yidhi Isaga, "Waxaan ku raaci doonaa meel kasta oo aad tagto."

⁵⁸ Ciise wuxuu ugu jawaabay, "Dawacooyinku waxay leeyihiin godad iyo shimbiruhu waxay leeyihiin buulal, laakiin Wiilka Aadanaha meel uu madaxiisa ku seexo ma leh." ⁵⁹ Wuxuu ku yidhi nin kale, "I raac." Laakiin wuxuu ugu jawaabay, "Rabbiyow, marka hore ii ogolow inaan aabbahay aaso." ⁶⁰ Ciise wuxuu ku yidhi, "U daa kuwa dhintay inay aaskaan kuwa dhintay, laakiin adigu tag oo ku dhawaaq boqortooyada Eebbe." ⁶¹ Mid kale ayaa yidhi, "Waan ku raaci doonaa, Rabbiyow; laakiin marka hore ii

Luukos

ogolow inaan qoyskeyga macsalaameeyo.”⁶² Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Qof kasta oo gacanta saara sabbiga oo dib u fiiriya ma aha mid ku habboon adeega boqortooyada Eebbe.”

10 Waxyaalahaas dabadood, Sayidku wuxuu doortay laba iyo toddobaatan kale oo wuxuu u diray labo labo hortiiisa magaalo kasta iyo meel kasta oo uu isagu doonayay inuu tago.² Wuxuu ku yidhi iyaga, “Goosashadu waa badan tahay, laakiin shaqaaluhu waa yar yihiin. Sidaa darteed, weydiista Sayidka goosashada inuu shaqaale u diro beerihiisa goosashada.”³ Tag! Bal eega, waxaan idiin dirayaa sida baraar uga dhex jira yeeyda.⁴ Ha qaadanin boorso, ha qaadanin shandad, ha qaadanin kabo, hana salaamin qof jidka ku jira.⁵ Markaad gasho guri, ku bilow inaad tidhaahdo, ‘Nabad gelyo ha ahaato gurigan.’⁶ Haddii qof nabad ah joogo, nabadiinnu ku dul degi doontaa; haddii kale, way idiin soo noqon doontaa.⁷ Ku nagaada gurigaas, cunista iyo cabbitaanka waxa ay bixiyaan, waayo, shaqaaluhu wuxuu istaahilaa mushaarkiisa. Ha ka guurin guri ilaa guri.⁸ Markaad gashaan magaalo oo laydinku soo dhoweeyo, cuna waxa la idiin dhigo.⁹ Bogsiya kuwa buka halkaas oo u sheega, ‘Boqortooyada Eebbe ayaa idiin soo dhowaatay.’¹⁰ Si kastaba ha ahaatee, haddii aad gashaan magaalo oo aan laydinku soo dhoweyn, gala waddooyinkeeda oo ku dhawaaqa,¹¹ ‘Xataa boodhka magaaladiinna ee ku dhegagan cagahayaga waan idinka tirtirnaa. Hase yeeshee, ogaada tan: boqortooyada Eebbe ayaa idiin soo dhowaatay.’¹² Waxaan idinku leeyahay, maalintaas waxaa u fududaan doonta Sodom intii magaaladaas.

¹³ “Shalay idiin tahay, Korasiin! Shalay idiin tahay, Beytsayida! Waayo, haddii mucjisooyinka idinku dhex dhacay lagu sameyn lahaa Turos iyo Siidoon, horey ayay toobad u keeni lahaayeen, iyagoo jooga dhar joonyad ah iyo dambas.”¹⁴ Haddana, Turos iyo Siidoon ayaa maalinta xukunka idiin fududaan doonta intii idinka.¹⁵ Adiga, Kafarna’um, ma samada ayaa lagu koryeeli doonaa? Maya, waxaa lagu soo dejin doonaa Haades.¹⁶ “Kuwa idin maqla waxay i maqlaan; kuwa idin diida waxay i diidaan; kuwa i diidaana waxay diidaan kii i soo diray.”

¹⁷ Laba iyo toddobaatankii ayaa ku soo noqday farxad, iyagoo leh, “Sayidow, xataa jinniyadu waxay na maqlaan magacaaga.”¹⁸ Wuxuu ku yidhi iyaga, “Waxaan arkay Shaydaan oo sida hillaac uga soo

dhacaya samada.”¹⁹ Waxaan idin siiyey amar inaad ku socotaan abeesooyin iyo qodaxleey iyo inaad ka adkaataan dhammaan awoodda cadowga; waxba idiinma dhibi doono.”²⁰ Si kastaba ha ahaatee, ha ku farxin in ruuxu idin maqlaan, laakiin ku farxa in magacyadiinnu lagu qoray samada.”

²¹ Waqtigaas, Ciise, isagoo farxad ka buuxa Ruuxa Quduuska ah, wuxuu yidhi, “Waan kugu ammaanaa, Aabbow, Sayidka samada iyo dhulka, maxaa yeelay waxaad ka qarisay waxyaalahan kuwa caqliga leh iyo kuwa wax bartay, oo waxaad u muujisay carruurta yar yar. Haa, Aabbow, waayo, tani waxay ahayd raalli ahaanshaaga wanaagsan.”²² “Wax walba waxaa la ii dhiibay aniga oo ah Aabbahay. Qofna ma oga qofka Wiilka ah aan ka ahayn Aabbaha, qofna ma oga qofka Aabbaha ah aan ka ahayn Wiilka iyo kuwa Wiilku doorto inuu u muujiyo.”²³ Markaasuu u jeestay xertiisa oo si gaar ah ugu yidhi, “Waxaa barakaysan indhaha arka waxa aad aragtaan.”²⁴ Waayo, waxaan idinku leeyahay in nebiyaal iyo boqorro badan ay doonayeen inay arkaan waxa aad aragtaan laakiin ma arkin, iyo inay maqlaan waxa aad maqashaan laakiin ma maqlin.”

²⁵ Mar kale, khabiir ku takhasusay sharciga ayaa istaagay si uu Ciise u tijaabiyo. “Macallin,” ayuu weydiyey, “maxaan sameeyaa si aan u dhaxlo nolosha weligeed ah?”²⁶ “Maxaa ku qoran Sharciga?” ayuu ugu jawaabay. “Sidee ayaad u fasirtaa?”²⁷ Wuxuu ku jawaabay, “U jeclow Eebbe Ilaahaaga qalbigaaga oo dhan, naftaada oo dhan, xooggaaga oo dhan, iyo maskaxdaada oo dhan”; iyo, “U jeclow deriskaaga sida naftaada.”²⁸ “Si fiican ayaad ugu jawaabtay,” ayuu Ciise ku yidhi. “Sidaas samee oo waad noolaan doontaa.”

²⁹ Laakiin isagoo doonaya inuu is caddeeyo, ayuu Ciise weydiyey, “Oo yaa deriskayga ah?”³⁰ Si uu uga jawaabo, Ciise wuxuu yidhi: “Nin ayaa ka soo degayay Yerusaleem ilaa Yerixoo, markaasuu ku dhacay tuugo. Waxay ka dhigeen dharkiisii, garaaceen oo iska tageen, iyagoo ka tagay isaga oo nus dhintay.”³¹ Si kadis ah, wadaad ayaa ku soo degayay jidkaas, markuu ninka arkay, dhinaca kale ayuu ka gudbay.³² Sidoo kale, Laawi, markuu meesha yimid oo arkay, dhinaca kale ayuu ka gudbay.³³ Laakiin Samaritaan, isagoo socda, wuxuu yimid meesha ninku joogay; markuu arkay, ayuu u naxariistay.³⁴ Wuxuu u tegey oo u duubay nabarradiisii, isagoo ku shubay saliid iyo khamri. Markaasuu ninka saaray xoolihiisii, geeyey

Luukos

hudheel oo daryeelay. ³⁵ Maalintii dambe wuxuu bixiyey laba dinaar oo siiyey ninkii hudheelka lahaa. 'Daryeel isaga,' ayuu yidhi, 'oo markaan soo noqdo, waxaan kuu celin doonaa wixii kharash dheeraad ah ee aad bixisay.' ³⁶ "Midkee saddexdan ka mid ah ayaa u malaynaysaa inuu deris u noqday ninkii ku dhacay gacanta tuugada?" ³⁷ Khabiirka sharciga ayaa ku jawaabay, "Kii u muujiyey naxariis." Ciise wuxuu ku yidhi, "Tag oo sidaas oo kale samee."

³⁸ Markii Ciise iyo xertiisu jidka ku jireen, wuxuu yimid tuulo halkaasoo haweeney la odhan jiray Marta ay ku soo dhoweysay gurigeeda. ³⁹ Waxay lahayd walaal la odhan jiray Maryan, oo fadhiday cagaha Sayidka oo maqleysay eraygiisa. ⁴⁰ Laakiin Marta waxay ku mashquulsanayd diyaargarowga oo dhan ee loo baahnaa. Waxay u timid isaga oo weydiisay, "Sayidow, ma danaynaysid in walaashay ay iga tagtay inaan shaqada kaligay qabto? U sheeg inay i caawiso!" ⁴¹ "Marta, Marta," ayuu Sayidku ugu jawaabay, "waxaad ka welwelsan tahay oo ka walwalsan tahay waxyaalo badan, ⁴² laakiin hal shay oo keliya ayaa loo baahan yahay. Maryan waxay dooratay waxa ka wanaagsan, mana laga qaadi doono iyada."

11 Waxay noqotay in Ciise isagoo ku tukaday meel gaar ah, markuu dhammeeyey, mid ka mid ah xertiisa ayaa u yimid, oo ku yidhi, "Rabbiyow, na bar sida loo tukado, sida Yooxanaa xertiisa u baray." ² Wuxuu ugu jawaabay, "Markaad tukataan, waxaad dhahdaan:

'Aabbow, magacaaga quduus ha ahaado. Boqortooyadaadu ha timaado. ³ Maalintan qudheeda, kibis maalinteeheenna na sii. ⁴ Oo naga cafi dembiyadeenna, waayo, annaguna waan cafinnaa mid kasta oo nagu dembaabay. Oo ha nagu gelin jirraabaadda, laakiin naga samatabbixi sharka.'

⁵ Markaasuu ku yidhi, "Tusaale ahaan, midkiin wuxuu leeyahay saaxiib, oo wuxuu u tagaa saaxiibkiis habeenbadhka oo ku yidhaahdaa, 'Saaxiibow, i amaahi saddex kibsood; ⁶ waayo, saaxiibkay ayaa safar iga yimid, wax aan siiyana ma haysto.' ⁷ Oo kan gudaha jooga wuxuu ku jawaabaa, 'Ha igu dhibin; albaabku waa xidhan yahay, carruurta yidhi, way ila jiifaan; ma kici karo oo waxba ku siin maayo.' ⁸ Waxaan idinku leeyahay, xataa haddii aanu u kicin oo wax siin saaxiibnimadiisa aawadeed, haddana isagoo

ku sii adkaysta aawadeed, wuu kici doonaa oo wuxuu siin doonaa intuu u baahan yahay. ⁹ "Sidaa darteed waxaan idinku leeyahay: Weyddiista, waana laydin siin doonaa; doona, waadna heli doontaan; garaaca, waana laydinka furi doonaa. ¹⁰ Waayo, mid kasta oo weyddiista waa hela; kii doonaana waa hela; kii garaacana waa loo furi doonaa. ¹¹ Midkiin aabbayaasha ah, haddii wiilkiisu kalluun weyddiisto, ma abeeso ayuu siin doonaa? ¹² Ama haddii uu ukumo weyddiisto, ma qandho ayuu siin doonaa? ¹³ Haddaba idinka, in kastoo aad xumaan tihiin, waxaad garanaysaan sida wax wanaagsan loogu siiyo carruurtiinna, intee ka badan ayaa Aabbihiinna jannada ku jira siin doonaa Ruuxa Quduuska ah kuwa isaga weyddiista!"

¹⁴ Markaasuu ruux aan hadli karin saaray; markii uu ruuxii baxay, ninkii aan hadli karin ayaa hadlay, dadkiina way la yaabeen. ¹⁵ Laakiin qaarkood waxay yidhaahdeen, "Wuxuu jinniyada ku saaraa Beyelzebuul, oo ah amiirka jinniyada." ¹⁶ Kuwa kalena, iyagoo imtixaamaya, calaamo samada ka timid ayay ka dooneen. ¹⁷ Laakiin isagoo garanaya fikirradda, wuxuu ku yidhi, "Boqortooyo kasta oo isku qaybsanta way baabba'daa, oo guri kasta oo isku qaybsamaana wuu dhacaa. ¹⁸ Haddii Shaydaan isagu isku qaybsamo, sidee boqortooyadiisu u taagnaan kartaa? Waxan idinku leeyahay, maxaa yeelay, waxaad sheegaysaan inaan jinniyada ku saaro Beyelzebuul. ¹⁹ Haddii aan jinniyada ku saaro Beyelzebuul, yaa iyaga ku saara xertiinna? Sidaas daraaddeed, iyagu waa xaakinnadiinna. ²⁰ Laakiin haddii aan jinniyada ku saaro xoogga Eebbe, markaas boqortooyada Eebbe waa idinku timid. ²¹ Markii nin xoog leh oo hubaysan uu gurigiisa ilaaliyo, alaabtiisu waa nabad. ²² Laakiin marka mid ka xoog badan uu soo weeraro oo ka adkaado, wuxuu ka qaadaa hubkii uu isku halleeyey oo wuxuu qaybiyaa qaniimadiisa. ²³ Kii aan ila jirin waa iga soo horjeedaa, kii aan ila ururinna waa firdhiyaa.

²⁴ "Markii ruux aan nadiif ahayn uu qof ka baxo, wuxuu maraa meelaha aan biyo lahayn isagoo nasasho doonaya, oo markuu waayo, wuxuu yidhaahdaa, 'Gurigeeygi aan ka baxay ayaan ku noqon doonaa.' ²⁵ Markuu yimaado, wuxuu helaa gurigii oo la xaaqay oo hagaagsan. ²⁶ Markaasuu tagaa oo keenaa toddoba ruux oo ka sharka badan, wayna galaan oo halkaas degganaadaan; markaas

Luukos

xaalka dambe ee ninkaasu wuxuu noqdaa mid ka sii xun kii hore.”

²⁷ Intuu waxyaalahan ku hadlayay, naag dadkii badnaa ka mid ahayd ayaa codkeeda kor u qaaday oo tidhi, “Waxaa barakaysan uurkii ku siday, iyo naasihii aad nuugtay!” ²⁸ Laakiin wuxuu yidhi, “Sidaas ma aha, laakiin waxaa barakaysan kuwa maqla erayga Eebbe oo xajiya.”

²⁹ Dadkii badnaa markay isu soo urureen, wuxuu bilaabay inuu yidhaahdo, “Kani waa qarni shar leh. Calaamo ayuu doonayaa, laakiin calaamo kale looma siin doono calaamada Yoonis mooyaane. ³⁰ Sida Yoonis calaamo ugu ahaa reer Nineweh, sidaas oo kale Wiilka Aadanahu wuxuu ugu ahaan doonaa qarni kan. ³¹ Boqoradda Koonfureed ayaa xukunka kacaysa dadkan qarniga ahna cambaarayn doonta, waayo, waxay ka timid darafyadii dhulka inay maqasho xigmadda Sulaymaan; oo bal eeg, mid ka weyn Sulaymaan ayaa halkan jooga. ³² Dadkii Nineweh ayaa xukunka la taagnaan doona qarnigan oo cambaarayn doona, maxaa yeelay, waxay toobad keeneen markii Yoonis wax ku wacdiyey; oo bal eeg, mid ka weyn Yoonis ayaa halkan jooga.

³³ “Qofna laambad ma shido oo ma geliyo meel qarsoon ama weel hoostiis, laakiin wuxuu saaraa laambad-qaade, si kuwa soo gala ay iftiinka u arkaan. ³⁴ Ishaadu waa laambadda jidhkaaga. Markay indhahaagu caafimaad qabaan, jidhkaaga oo dhammu waa iftiin. Laakiin markay xanuunsan yihiin, jidhkaaga oo dhammu waa gudcur. ³⁵ Sidaa darteed, iska jir in iftiinka kugu jira aanu gudcur noqon. ³⁶ Haddii jidhkaaga oo dhammu iftiin yahay, oo aan qayb madow lahayn, wuxuu noqon doonaa mid dhammaantiis iftiimaya, sida marka laambad iftiinkeeda kugu shido.”

³⁷ Markuu hadalkii dhammeeyey, Farisi ayaa u yeedhay inuu la casheeyo; markaasuu galay oo miiska fadhiistay. ³⁸ Laakiin Farisigii ayaa yaabay markuu arkay inuusan marka hore gacmaha dhaqanin cuntada ka hor. ³⁹ Markaasaa Rabbigu wuxuu ku yidhi, “Hadda, waxaad Farisiyaal ahaydaan nadiifisaan koobka iyo saxanka dibaddooda, laakiin gudaha waxaad ka buuxsantihiin xatooyo iyo shar. ⁴⁰ Idinka doqomow! Miyaan kan dibadda sameeyey aanu gudaha samaynin? ⁴¹ Laakiin waxaad gudaha ku haysaan sadaqo ahaan sii, markaas wax walba waa idiin nadiifsanaan doonaan.

⁴² “Shalay idinku, Farisiyaalow, waayo, waxaad bixisaan sadaqo xataa mintida, iyo geedka rue, iyo geed kasta oo beerta ka baxa, laakiin waxaad dayacdaan caddaaladda iyo jacaylka Eebbe. Kuwani waa inaad samaysaan, iyadoon kuwa kale la dayicin. ⁴³ Shalay idinku, Farisiyaalow, waayo, waxaad jeceshihiin kuraasta ugu horreeya ee sunagogga iyo salaanta suuqa. ⁴⁴ Shalay idinku, waayo, waxaad tihiin xabaalo aan la calaamadin, oo dadku korkooda ku socdaan iyagoon ogayn.”

⁴⁵ Mid ka mid ah culimmadii sharciga ayaa u jawaabay oo ku yidhi, “Macallimow, markaad waxyaalahan leedahay, annagana waad nagu caayaysaa.” ⁴⁶ Wuxuu ku yidhi, “Shalay idinku, culimmada sharciga, waayo, waxaad dadka ku rartaan culaysyo adag oo la qaadi kari waayo, idinkuna mid ka mid ah farahiinna kuma taabataan culaysyadaas. ⁴⁷ Shalay idinku, waayo, waxaad dhisaan xabaalaha nebiyada, laakiin awowayaashiin baa dilay. ⁴⁸ Sidaas daraaddeed, waxaad markhaati ka tihiin oo aad raalli ka tihiin shuqulladii awowayaashiin; waayo, iyagu nebiyada way dileen, idinkuna xabaalahooda waad dhisaan. ⁴⁹ Sidaas daraaddeed, xigmadda Eebbe waxay tidhi, ‘Waxaan u soo diri doonaa nebiyo iyo rasuullo, qaarkood way dili doonaan, qaarkoodna way silcin doonaan,’ ⁵⁰ si dhiigga nebiyada oo dhan, oo tan iyo aasaaskii dunida la daadiyey, loogu yeelo qarnigan, ⁵¹ laga bilaabo dhiiggi Aabeel ilaa dhiiggi Sekaryaah, oo la dilay intii u dhexaysay meeshii allabariga iyo macbudka. Runtii, waxaan idinku leeyahay, waxaa lagu yeeli doonaa qarnigan. ⁵² “Shalay idinku, culimmada sharciga, waayo, waxaad qaaddeen furihii aqoonta. Idinku ma gelin, kuwa galayaana waad hor joogsteen.”

⁵³ Markuu meeshaas ka tegey, culimmadii iyo Farisiyadii ayaa bilaabeen inay aad uga soo horjeestaan oo waxyaalo badan wax ka weyddiiyaan, ⁵⁴ iyagoo dhagta u taagaya inay hadal ka qabtaan wax uu odhan doono.

12 Xaaladahaan, iyadoo dad badan oo kumanaan ah ay isugu soo urureen, si ay isugu dul socdaan, wuxuu bilaabay inuu marka hore la hadlo xertiisa, isagoo leh, “Ka digtoonow khamiirka Fariisinta, kaas oo ah labawejiilenimo. ² Waayo, wax qarsoon ma jiro oo aan la muujin doonin, ama wax la qariyey oo aan la ogeyn. ³ Sidaa darteed, waxaad ku hadasheen

Luukos

mugdiga waxaa laga maqli doonaa iftiinka, iyo waxaad ku sheegteen qolalka gudaha waxaa lagu dhawaaqi doonaa saqafyada.

⁴ “Waxaan idinku leeyahay, saaxiibaday, ha ka baqan kuwa jidhka dila oo intaas ka dib wax kale samayn karin.” ⁵ Laakiin waxaan idin tusi doonaa cidda aad ka baqaysaan: ka baqa Kan, ka dib markuu dilo, awood u leh inuu jahannamada ku tuuro; haa, waxaan idinku leeyahay, ka baqa isaga. ⁶ Shan shimbirood miyaan laba qadaadiic lagu iibin? Midkoodna lagama illoobo Eebbe hortiisa. ⁷ Runtii, xitaa timaha madaxiinna waa la tiriyeey. Ha baqan; waxaad ka qiimo badan tihiin shimbirro badan.

⁸ “Waxaan idinku leeyahay, qof kasta oo i qiraya hortooda, Wiilka Aadanaha ayaa sidoo kale qiran doona hortooda malaa’igaha Eebbe. ⁹ Laakiin kii i diida hortooda waxaa la diidi doonaa hortooda malaa’igaha Eebbe. ¹⁰ Kii ku hadla Wiilka Aadanaha waa la cafin doonaa, laakiin kii ku hadla Ruuxa Quduuska ah lama cafin doono. ¹¹ Marka la idiin keeno sunagogyada, taliyayaasha, iyo madaxda, ha ka welwelina sida aad isku difaaci doontaan ama waxaad odhan doontaan, ¹² waayo, Ruuxa Quduuska ah ayaa idin bari doona wakhtigaas waxaad odhan doontaan.”

¹³ Qof dadkii badnaa ka mid ah ayaa ku yidhi, “Macallinow, walaalkay u sheeg inuu dhaxalka ila wadaago.” ¹⁴ Laakiin wuxuu ugu jawaabay, “Nin yahow, yaa iiga dhigay garsoore ama xukun idinka sareeya?” ¹⁵ Markaasuu ku yidhi iyaga, “Ka digtoonow oo iska ilaali dhammaan noocyada xaasidnimada; waayo, noloshu ma aha ururinta maal badan.” ¹⁶ Markaasuu u sheegay masaal, isagoo leh, “Dhulkay nin hodan ahi aad u soo saaray. ¹⁷ Markaasuu naftiisa ku fikiray, ‘Maxaan sameeyaa, maadaama aan meel aan ka kaydiyo dalagayadaya aanan haysan?’ ¹⁸ Markaasuu yidhi, ‘Waa kan waxaan samayn doono: waxaan dumin doonaa bakhaaradayda oo waxaan dhisi doonaa kuwo waaweyn, halkaasna waxaan ku kaydida doonaa dhammaan sarreenkayga iyo alaabtayda. ¹⁹ Waxaan naftayda ku odhan doonaa, ‘Waxaad leedahay alaab badan oo sannado badan la dhigtay; naso, cun, cab, oo farax.’” ²⁰ Laakiin Eebbe wuxuu ku yidhi, ‘Doqon yahow! Habeenkan naftaada waa lagaa doonayaa; hadda yaa lahaan doona waxaad diyaarisay?’ ²¹ Sidaas ayaa ku dhacaysa qof kasta oo maal urursada naftiisa laakiin aan hodan ku ahayn Eebbe.”

²² Markaasuu xertiisa ku yidhi, “Sababtaas daraaddeed waxaan idinku leeyahay, ha ka welwelina noloshiinna, waxaad cuni doontaan; ama jidhkiinna, waxaad xidhan doontaan. ²³ Waayo, noloshu ma aha oo keliya cuntada, jidhkuna ma aha oo keliya dharka. ²⁴ Ka fiirsada qoolleyda: ma beeraan mana goostaan, ma laha bakhaar ama bakhaar, hase yeeshee Eebbe ayaa quudiya. Intee in le’eg ayaa uga qiimo badan tihiin shimbiraha! ²⁵ Kuma midkiin ah welwelka ku dari kara saacad keliya cimrigiisa? ²⁶ Haddii aydnaan samayn karin xitaa wax yar, maxaad uga welweshaan inta kale? ²⁷ Ka fiirsada ubaxyada, sida ay u koraan: ma shaqeeyaan mana wareegaan; hase yeeshee waxaan idinku leeyahay, xataa Sulaymaan oo dhan quruxdiisa kuma labisan sida mid ka mid ah kuwaas. ²⁸ Haddii sidaas Eebbe u labiso cawska duurka, kaas oo maanta halkan jooga oo berri dabka lagu tuuro, intee in le’eg ayuu idiin labisi doonaa—Idinka oo iimaan yar! ²⁹ Ha u jeedin qalbigiinna waxaad cuni doontaan ama cabi doontaan; ha welwelina. ³⁰ Waayo, dhammaan waxyaalahan quruumaha dunida ayaa si aad ah u raadiya; aabbihiiin ayaa og inaad u baahan tihiin. ³¹ Taas beddelkeeda, ku dadaal boqortooyadiisa, waxyaalahan oo dhan waa la idiin siin doonaa sidoo kale. ³² Ha baqan, adhiga yar, waayo, aabbihiiin wuxuu ku faraxsan yahay inuu idiin siiyo boqortooyada. ³³ Iibiya hantidiinna oo sadaqo siiya; iskiina u diyaariya boorsooyin aan duugoobin, maal ku jira jannada oo aan weligi dhicin, halkaas oo tuug uusan u dhawaanin iyo halka cayayaan uusan baabi’in. ³⁴ Waayo, meesha maalkiinnu jiro, halkaas ayaa qalbigiinnu ku jiri doonaa sidoo kale.

³⁵ “U diyaargarow adeegga oo shid shumacyadiinna, ³⁶ sida addoommo sugaya sayidkooda inuu ka soo laabto xaflooda arooska, si marka uu yimaado oo uu garaaco ay isla markiiba albaabka u furaan. ³⁷ Waxaa barakaysan addoommadaas oo sayidkoodu helo iyagoo soo jeeda marka uu yimaado. Runtii waxaan idinku leeyahay, isagu wuxuu isu labisi doonaa inuu u adeego, wuxuu iyaga ku fariisin doonaa miiska, wuuna iman doonaa oo u adeegi doonaa. ³⁸ Waxay u wanaagsan tahay addoommadaas oo sayidkoodu helo iyagoo diyaar ah, haddii uu yimaado daawashada labaad, ama xitaa daawashada saddexaad. ³⁹ Laakiin hubi tan: haddii milkiilaha guriga uu ogaan lahaa saacadda uu tuuggu imanayo, ma uusan oggolaan lahayn in gurigiisa la jabsado. ⁴⁰ Idinkuna waa inaad diyaar ahaataan, waayo, Wiilka Aadanaha wuxuu imaanayaa saacad aan la filayn.”

Luukos

⁴¹ Butros ayaa weydiyey, “Sayidow, ma noo sheegaysaa masaalkan, mise qof walba?” ⁴² Sayidkuna wuxuu ugu jawaabay, “Yaa markaa ah wakiilka aamin ah oo caqli leh, kaas oo sayidku u dhiibo mas’uuliyadda addoommadiisa, si uu ugu siiyo cunto wakhtiga ku habboon?” ⁴³ Waxaa barakaysan addoonkaas oo sayidkiisu helo isagoo sidaas samaynaya marka uu soo laabto. ⁴⁴ Runtii waxaan idinku leeyahay, wuxuu ku aamin doonaa dhammaan hantiidiisa. ⁴⁵ Laakiin haddii addoonkaas qalbigiisa ku yidhaahdo, ‘Sayidkaygu wuu dib dhacayaa,’ oo uu bilaabo inuu garaaco addoommada kale, rag iyo dumarba, oo uu cuno oo cabbo oo uu sakhraamo, ⁴⁶ sayidka addoonkaas wuxuu iman doonaa maalin aanuu filayn iyo saacad aanuu ogayn, wuuna kala jari doonaa, meelna wuxuu ku siin doonaa kuwa aan rumaysan. ⁴⁷ “Addoonka ogsoon doonista sayidkiisa oo aan diyaar noqon ama aan samayn waxa sayidkiisu doonayo waxaa lagu garaaci doonaa karbaashyo badan. ⁴⁸ Laakiin kii aan ogayn oo sameeya waxyaalo mudan ciqaab waxaa lagu garaaci doonaa karbaashyo yar. Qof kasta oo wax badan la siiyey, wax badan ayaa laga doonayaa; iyo kan wax badan lagu aaminay, xitaa wax ka badan ayaa laga weydiin doonaa.

⁴⁹ “Waxaan u imid inaan dab ku shido dhulka, iyo sidaan jeciaan lahaa inuu hore u ololi lahaa! ⁵⁰ Laakiin waxaan leeyahay baabtiis inaan maro, iyo sida aan uga welwelsanahay ilaa ay dhammaato! ⁵¹ Ma waxaad u malaynaysaan inaan u imid inaan nabad keeno dhulka? Maya, waxaan idinku leeyahay, laakiin halkii kala qaybin. ⁵² Laga bilaabo hadda waxaa jiri doona shan qof oo qoys ka mid ah oo kala qaybsan, saddex ka soo horjeeda laba iyo laba ka soo horjeeda saddex. ⁵³ Waxay isu noqon doonaan kuwo iska soo horjeeda: aabe wiilkiisa ka soo horjeeda iyo wiil aabihiis ka soo horjeeda, hooyo gabadheeda ka soo horjeeda iyo gabadh hooyadeed ka soo horjeeda, soddoh gabadha-soddohdeed ka soo horjeeda iyo gabadha-soddohdeed soddohdeed ka soo horjeeda.”

⁵⁴ Wuxuu kaloo ku yidhi dadkii badnaa, “Markaad aragaan daruur ka soo kacaysa galbeedka, isla markiiba waxaad tidhaahdaan, ‘Roob baa imanaya,’ wuuna yimaadaa. ⁵⁵ Markaad dareentaan dabayl koonfureed oo dhacaysa, waxaad tidhaahdaan, ‘Way kululaan doontaa,’ wayna kululaataa. ⁵⁶ Labaweyjiilayaal yahow! Waxaad garanaysaan sida loo

fasiro muuqaalka dhulka iyo cirka, laakiin sidee bay tahay inaad u garan weydaan sida loo fasiro wakhtigan xaadirka ah?

⁵⁷ “Maxaad u garan weydaan nafsaddiinna waxa saxda ah? ⁵⁸ Markaad la socotaan cadowgiinna oo aad u socotaan xaakinka, ku dadaal inaad ku heshiisaan jidka, si aanu kuu jiidin xaakinka hortiiisa, xaakinkuna aanu kuu dhiibin askariga, askariguna aanu kuu tuurin xabsiga. ⁵⁹ Waxaan idinku leeyahay, lagama sii deyn doono ilaa aad bixiso qadaadiicda ugu dambeysa.”

13 Waqtigaas waxaa joogay qaar u sheegay Ciise wax ku saabsan reer Galili oo dhiiggoodii Bilaatos ku dhex daray allabaryadoodii. ² Ciise ayaa ugu jawaabay, “Ma u malaynaysaan in reer Galiliyaankaas ay ahaayeen dembiilayaal ka weyn dhammaan reer Galiliyaanka kale sababtoo ah waxay la kulmeen masiibadan? ³ Waxaan idinku xaqiijinayaa, ma ahayn! Si kastaba ha ahaatee, haddii aydnaan tobad keenin, dhammaantiin waxaad la kulmi doontaan dhammaad la mid ah. ⁴ Ama siddeed iyo tobankii ku dhintay markii munaaradda Silo’am ku soo dhacday—ma u malaynaysaan inay ka dembi badnaayeen dhammaan dadka kale ee ku nool Yerusalaam? ⁵ Waxaan idinku xaqiijinayaa, ma ahayn! Si kastaba ha ahaatee, haddii aydnaan tobad keenin, dhammaantiin waxaad la kulmi doontaan dhammaad la mid ah.”

⁶ Markaasuu wuxuu sheegay masaalkan: “Nin baa beertiisa canab ku dhex beeray geed berde ah, wuuna yimid isagoo raadinaya miro, laakiin waxba ma uu helin. ⁷ Markaasuu wuxuu ku yidhi ninkii beerta canabka hayay, ‘Saddex sannadood ayaan imaanayay anigoo raadinaya miro geedkan berde ah, waxna ma aanan helin. Jebiso! Maxay dhulka u isticmaashaa?’ ⁸ Laakiin wuxuu ugu jawaabay, ‘Sayidow, iska daa hal sano oo kale, oo waxaan ku wareejin doonaa oo bacrimin doonaa. ⁹ Haddii ay miro dhasho sannadka soo socda, waa hagaag; haddii kalese, markaas jebiso.”

¹⁰ Maalin Sabti ah, Ciise wuxuu wax ku barayay sunagogga, ¹¹ halkaasna waxaa joogtay naag ay ruux curyaamisay siddeed iyo toban sannadood. Waxay ahayd mid foorarsan oo aan marnaba toosin karin. ¹² Markii Ciise arkay, ayuu u yeedhay oo ku yidhi, “Naagow, waad ka xorowday cudurkaaga.” ¹³ Wuxuu

gacmihiisa saaray, markiiba way toosantay oo Eebbe ammaantay. ¹⁴ Laakiin hoggaamiyihii sunagogga, isagoo xanaaqsan maxaa yeelay Ciise wuxuu bogsiiyay maalinta Sabtida, wuxuu dadkii ku yidhi, “Lix maalmood ayaa shaqo loo qabtaa. Sidaas darteed, kaalaya oo maalmahaas ha laydin bogsado, ee ha ahaato maalinta Sabtida.” ¹⁵ Sayidkii ayaa ugu jawaabay, “Munaafiqiinta! Miyaanan midkiinba maalinta Sabtida furin dibigiiisa ama dameerkiisa oo aan biyo u kaxayn? ¹⁶ Markaas miyaanay naagtan, oo ah gabadhii Ibraahim, oo Shaydaan ku xidhay siddeed iyo toban sannadood oo dheer, aan la sii deyn maalinta Sabtida wixii xidhay?” ¹⁷ Markuu sidaas yidhi, dhammaan kuwa ka soo horjeeday way ceeboween, laakiin dadkii waxay ku farxeen dhammaan waxyaalihii quruxda badnaa ee uu sameeyay.

¹⁸ Markaasaa Ciise weyddiiyay, “Boqortooyada Eebbe maxay la mid tahay? Maxaan ku barbar dhigi karaa?”

¹⁹ Waxay la mid tahay iniin khardal ah, oo nin qaatay oo beertiisa ku dhex beeray. Way kortay oo noqotay geed, shimbiraha hawaduna waxay ku degeen laamaheeda.”

²⁰ Mar kale ayuu weyddiiyay, “Maxaan ku barbar dhigi karaa boqortooyada Eebbe?” ²¹ Waxay la mid tahay khamiir naag qaadatay oo ku dhex dartay saddex cabbir oo bur ah ilaa intii oo dhan la khamiiray.”

²² Wuxuu dhex maray magaalooyinka iyo tuulooyinka, isagoo wax baraya intuu jidka u sii marayay Yerusaaalem. ²³ Qof baa weyddiiyay, “Sayidow, ma waxaa la badbaadin doonaa tiro yar?” Wuxuu ugu jawaabay, ²⁴ “Si dhab ah ugu dadaala inaad ka gashaan albaabka cidhiidhiga ah, waayo waxaan idinku leeyahay, qaar badan ayaa isku dayi doona laakiin ma awoodi doonaan. ²⁵ Markii milkiilaha guriga uu kaco oo albaabka xiro, waxaad dibadda taagnaan doontaan idinkoo garaacaya oo baryaya, ‘Sayidow, noo fur albaabka.’ Laakiin wuxuu ku jawaabi doonaa, ‘Ma aqaan idinka ama meesha aad ka timaadeen.’ ²⁶ Markaas waxaad odhan doontaan, ‘Waxaan kula wadaagnay cunto, oo waxaad wax ku baraysay dhexdeenna.’ ²⁷ Laakiin wuxuu ku jawaabi doonaa, ‘Ma aqaan meesha aad ka timaadeen. Iga taga, dhammaantiin kuwa xumaanta sameeya!’ ²⁸ Waxaa jiri doonta oohin iyo ilko jirriqsi markaad aragtaan Ibraahim, Isxaaq, Yacquub, iyo dhammaan nebiyada boqortooyada Eebbe, laakiin idinka laftiinna dibadda lagu tuuray. ²⁹ Dad baa ka iman

doona bari iyo galbeed, iyo waqooyi iyo koonfur, waxayna ku fadhiisan doonaan miiska boqortooyada Eebbe. ³⁰ Dhab ahaantii, waxaa jira kuwa ugu dambeeya oo noqon doona kuwa ugu horreeya, iyo kuwa ugu horreeya oo noqon doona kuwa ugu dambeeya.”

³¹ Waqtigaas qaar ka mid ah Farrisiinta ayaa u yimid Ciise waxayna ku yidhaahdeen, “Ka tag meeshaan oo aado meel kale. Herodos wuxuu doonayaa inuu ku dilo.” ³² Wuxuu ugu jawaabay, “U tag oo u sheeg dawaco taas, ‘Waxaan sii wadi doonaa inaan jinniyo saaro oo aan bogsiiyo maanta iyo berrito, maalinta saddexaadna waxaan gaadhi doonaa yoolkayga.’ ³³ Si kastaba ha ahaatee, waa inaan sii wataa safarkayga maanta, berrito, iyo maalinta xigta—waayo, suurtagal ma aha in nebi ku halligmo meel ka baxsan Yerusaaalem.

³⁴ Yaa Yerusaaalem, Yerusaaalem, adigoo waxyeellaysa nebiyada oo dhagax ku tuurta kuwa kuu soo diran, sidee marar badan ayaan u doonay inaan carruurtaada isu ururiyo, sida digaag ay ciyayaasheeda baalasha hoostooda ugu ururiso, laakiin ma aydnaan doonaynin. ³⁵ Bal eega, gurigiinna waxaa loo dayn doonaa cidla. Waxaan idinku leeyahay, mar kale ima arki doontaan ilaa aad tiraahdaan, ‘Waxaa barakaysan kan ku yimaada magaca Sayidka.’”

14 Maalin Sabti ah, Ciise wuxuu u tegey inuu casho ku cuno guriga mid ka mid ah madaxda Farrisiinta, wayna fiirinayeen si taxaddar leh. ² Hortiisa waxaa joogay nin qaba barar daran. ³ Ciise wuxuu su’aal weydiyey Farrisiinta iyo culimada sharciga, “Ma bannaan tahay in la bogsiiyo maalinta Sabtida, mise maya?” ⁴ Laakiin way aamuseen. Markaasuu ninkii qabtay, bogsiiyey, oo diray. ⁵ Wuxuuna ku yidhi, “Haddii midkiin uu leeyahay wiil ama dibiga oo ku dhaca ceel maalinta Sabtida, miyaadan isla markiiba soo bixin?” ⁶ Wayna ka jawaabi kari waayeen.

⁷ Markuu arkay sida martidu u dooranayeen meelo sharaf leh miiska, wuxuu u sheegay masaal: ⁸ “Marka laguugu yeedho xaflad aroos, ha qaadn meesha sharafta leh, si aan mid kaa sharaf badan laguugu yeedhin. ⁹ Martiqaadkii labadiinaba wuxuu kuugu iman doonaa oo ku odhan doonaa, ‘Meeshaada sii ninkan,’ adna waad ceeboobi doontaa oo waxaad qaadn doontaa meesha ugu liidata. ¹⁰ Laakiin

Luukos

marka laguugu yeedho, tag oo fadhiiso meesha ugu hooseysa, si marka martiqaadku yimaado uu kuugu yidhaahdo, 'Saaxiibow, kor u kac.' Markaas waxaad sharaf ku heli doontaa hortooda martida kale oo dhan.¹¹ Waayo, qof kasta oo is sarraysiiya waa la hoosaysiin doonaa, kuwa is hoosaysiiyana waa la sarraysiin doonaa."

¹² Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi martiqaadkiisii, "Markaad qado ama casho bixiso, ha ku martiqaadin saaxiibbadaada, walaalahaaga, qaraabadaada, ama deriskaaga hodanka ah, si aysan iyaguna kuugu yeedhin oo aadan u helin abaalgud."¹³ Laakiin markaad xaflad qabanayso, ku martiqaad kuwa saboolka ah, kuwa naafada ah, kuwa curyaanka ah, iyo kuwa indhoolayaasha ah,¹⁴ oo waxaad heli doontaa barako. In kastoo aysan ku siin karin abaalgud, waxaad heli doontaa abaalgud marka kuwa xaq ah la sara kiciyo."

¹⁵ Markuu mid ka mid ah kuwii la fadhiyey miiska maqlay, wuxuu ku yidhi Ciise, "Waxaa barakaysan kii cuni doona cashada boqortooyada Eebbe."¹⁶ Ciise wuxuu ugu jawaabay, "Nin baa diyaarinayey xaflad weyn oo marti badan ku casuumay."¹⁷ Waqtigii xafladda, wuxuu u diray addoonkiisii inuu ku yidhaahdo kuwii la casuumay, 'Kaalaya, waayo, wax walba waa diyaar.'¹⁸ Laakiin dhammaantood waxay bilaabeen inay cudurdaar sameeyaan. Kii ugu horreeyey wuxuu yidhi, 'Beero ayaan iibsaday, oo waa inaan tagaa oo aan arkaa. Iga raalli noqo.'¹⁹ Mid kale wuxuu yidhi, 'Shan qori oo dibiyo ah ayaan iibsaday, oo waxaan u socdaa inaan tijaabiyo. Iga raalli noqo.'²⁰ Mid kale ayaa yidhi, 'Waan guursaday, sidaas darteed ma iman karo.'²¹ Addoonkii baa soo noqday oo u sheegay sayidkiisii. Milkiilihii guriga ayaa cadhooday oo ku amray addoonkiisii, 'Si dhakhso ah u bax waddooyinka iyo dariiqyada magaalada oo keen kuwa saboolka ah, kuwa naafada ah, kuwa indhoolayaasha ah, iyo kuwa curyaanka ah.'²² 'Sayidow,' ayuu addoonkii yidhi, 'waxa aad amartay waa la sameeyey, laakiin weli waxaa jira meel bannaan.'²³ Markaasaa sayidkii wuxuu addoonkiisii ku amray, 'U bax waddooyinka iyo dariiqyada miyiga oo ku dhiirrigeli inay soo galaan, si gurigaygu u buuxsamo.'²⁴ Waxaan idinku leeyahay, kuwa la casuumay midkoodna ma dhadhamin doono cashadayda."

²⁵ Dad badan ayaa Ciise la socday, markaasuu u jeestay oo ku yidhi iyaga:²⁶ "Haddii qof ii yimaado oo

aanu necbayn aabbihiis iyo hooyadiis, naagtiisa iyo carruurtiisa, walaalihiis iyo walaashiis—haa, xataa naftiisa—qofkaas ma noqon karo xertayda."²⁷ Kii aan qaadan iskutallaabtiisa oo aan i raacin ma noqon karo xertayda.

²⁸ Tusaale ahaan, midkiin haddii uu doonayo inuu dhiso munaarad. Miyaanu marka hore fadhiisan oo xisaabin kharashka si uu u arko inuu haysto intii ku filan inuu dhammeeyo?²⁹ Waayo, haddii uu aasaaska dhigo oo aanu dhammeeynin, kuwa arka oo dhan way ku qosli doonaan,³⁰ iyagoo leh, 'Qofkani wuxuu bilaabay inuu dhiso oo ma dhammeeyn karin.'³¹ Ama tusaale ahaan, boqor haddii uu doonayo inuu dagaal la galo boqor kale. Miyaanu marka hore fadhiisan oo ka fiirsan inuu awood u leeyahay toban kun oo nin inuu ku hor istaago midka isaga ku soo socda labaatan kun?³² Haddii aanu awoodin, wuxuu diri doonaa wafdi intaan kan kale weli fogaan oo wuxuu weydiin doonaa shuruudo nabadeed."³³ Sidaas oo kale, kuwa idinka mid ah oo aan ka tegin waxa aad haysataan oo dhan ma noqon karaan xertayda.

³⁴ "Milixdu waa wanaagsan tahay, laakiin haddii ay dhadhanka lumiso, siddee baa mar kale loogu dhadhansiin karaa?³⁵ Waxba uma tarayso dhulka ama meelaha qashinka; waa la tuuraa. Kuwa leh dhago ay wax ku maqlaan, ha maqlaan."

15 Haddaba cashuurqaadayaashii iyo dembilayaashii oo dhan waxay u soo dhowaanayeen inay Ciise maqlaan.² Faarisiintii iyo culimmadiina way gununaceen, iyagoo leh, "Ninkan wuxuu soo dhoweeyaa dembilayaasha oo la cunteeyaa."

³ Markaasuu wuxuu bilaabay inuu masaalkan la wadaago:⁴ "Midkiin kee ah, isagoo leh boqol ido ah oo mid ka mid ah luma, aan ka tegin sagaashan iyo sagaalka duurka ah oo aan raacin midka lumay ilaa uu ka helo?⁵ Oo markuu helo, farxad buu garbihiisa ku qaadaa.⁶ Oo markuu guriga ku noqdo, wuxuu isu yeedhaa saaxiibbadiis iyo deriskiisa, isagoo leh, 'Ila farxa, waayo, waxaan helay idahaygii lumay.'⁷ Waxaan idinku leeyahay, sidaas oo kale, waxaa jannada ka jiri doonta farxad ka badan mid dembiile ah oo toobad keena intii sagaashan iyo sagaal xaq ah oo aan toobad u baahnayn.

⁸ "Amase naagtee, iyadoo leh toban lacag oo qalin ah oo mid lunta, aan shidin laambad, aan guriga

Luukos

xaaqin, oo aan si taxaddar leh u raadin ilaa ay ka hesho? ⁹ Oo markay hesho, waxay isu yeedhaa saaxiibbadeeda iyo deriskeeda, iyadoo leh, 'Ila farxa, waayo, waxaan helay lacagtii aan lumiyeey.' ¹⁰ Sidoo kale, waxaan idinku leeyahay, waxaa farxad ka jirtaa malaa'igaha Eebbe dhexdiisa xataa mid dembiile ah oo toobad keena."

¹¹ Markaasuu wuxuu wadaagay, "Waxaa jiray nin lahaa laba wiil. ¹² Wiilkii yaraa wuxuu aabbiihiis ka codsaday, 'Aabbe, i sii qaybta dhaxalka aan leeyahay.' Markaasuu hantidiisii u qaybiyey labadoodii. ¹³ Muddo yar dabadeed, wiilkii yaraa wuxuu urursaday wixii uu lahaa oo dhan oo u safray waddan fog, halkaas oo uu ku lumiyeey maalkiisii nolol aan xad lahayn. ¹⁴ Markuu dhammeeyey wax walba, abaar daran ayaa ka dhacday waddankaas, wuuna bilaabay inuu wax u baahdo. ¹⁵ Markaasuu is kiraystay muwaadin ka mid ah waddankaas, kaasoo u diray beerihiisa inuu doofaarro daajiyo. ¹⁶ Wuxuu jeclaa inuu calooshiisa ka buuxiyo quudka doofaarradu cunayeen, laakiin cidna waxba uma siin. ¹⁷ Markuu xaaladdiisa gartay, wuxuu yidhi, 'Imisa addoommo oo aabbahay u shaqeeya ayaa cunto ka badan waxay cunaan leh, aniguna waxaan halkan ku dhimanayaa gaajo! ¹⁸ Waxaan kici doonaa oo u tagi doonaa aabbahay oo waxaan ku odhan doonaa: Aabbe, waxaan ku dembaabay jannada iyo adiga. ¹⁹ Uma qalmo in laygu yeedho wiilkaaga mar dambe; iila dhaqan sida mid ka mid ah addoommadaada.' ²⁰ Markaasuu kacay oo u tagay aabbiihiis. Laakiin intuu weli meel fog ka joogay, aabbiihiis ayaa arkay oo naxariis buu ka buuxsamay; wuxuu u orday wiilkiisii, oo hab siiyey, oo dhunkaday. ²¹ Wiilkii wuxuu ku yidhi, 'Aabbe, waxaan ku dembaabay jannada iyo adiga. Uma qalmo in laygu yeedho wiilkaaga mar dambe.' ²² Laakiin aabbiihi wuxuu addoommadiisii ku yidhi, 'Si dhakhso ah, keena khamiiska ugu fiican oo saara; fargashi gacantiisa saar iyo kabo cagihiiisa saar. ²³ Keena weylaha la semay oo gowraca. Aan cunno oo aan faraxno. ²⁴ Waayo, wiilkan aan leeyahay wuxuu ahaa sidii mid dhintay oo haddana nool; wuxuu lumay oo waa la helay.' Markaasay bilaabeen inay farxaan.

²⁵ Dhanka kale, wiilkii weynaa wuxuu joogay beerka, oo markuu guriga u soo dhowaaday, wuxuu maqlay muusig iyo ciyaar. ²⁶ Markaasuu mid addoommada ka mid ah u yeedhay oo weyddiiyey waxa dhacaya. ²⁷ 'Walaalkaa waa soo noqday,' ayuu ugu jawaabay, 'oo

aabbahaa wuxuu gowracay weylaha la semay maxaa yeelay wuxuu helay isaga oo nabad qaba.' ²⁸ Wiilkii weynaa wuu cadhooday oo ma doonayn inuu galo. Markaasaa aabbiihiis u soo baxay oo baryay. ²⁹ Laakiin wuxuu ugu jawaabay aabbiihiis, 'Eeg! Sanado badan ayaan kuu shaqeynayey oo aanan waligay amarradaada ka dhego adeegsan, weligaa iguma aadan siin xataa orgi yar inaan saaxiibbaday kula farxo. ³⁰ Laakiin markuu wiilkanaga soo noqday, kaasoo hantidaada ku lumiyeey dhillooyin, waxaad u gowracday weylaha la semay isaga!' ³¹ 'Wiilkaygiyow,' ayuu aabbiihi yidhi, 'adigu mar walba waad ila jirtaa, oo wax walba oo aan leeyahay waa adiga. ³² Laakiin waxaa lagama maarmaan ahayd inaan faraxno oo aan reyn reynno, maxaa yeelay, walaalkaa wuxuu ahaa sidii mid dhintay laakiin hadda wuu nool yahay; wuxuu lumay oo waa la helay.'"

16 Ciise wuxuu ku yidhi xertisii, "Nin hodan ah baa jiray oo uu u xilqarsanaa wakiil, wakiilkana waxaa looga warramay inuu hantidiisii dayacay. ² Markaasuu u yeedhay oo ku yidhi, 'Maxay tahay waxa aan kaa maqlayo? Xisaab ka bixi xilqarnimadaada, waayo, mar dambe ma ahaan kartid wakiil.' ³ Wakiilkii wuxuu isku yidhi, 'Maxaan sameeyaa, maadaama sayidkaygu xilqarnimadii iga qaadayo? Ma ihi mid xoog leh oo qodi kara; waxaan ka xishoodaa inaan tuugsado. ⁴ Waan garanayaa waxaan samayn doono, si markaan xilqarnimada laga qaado, dadku iigu soo dhoweeyaan guryahooda.' ⁵ Markaasuu u yeedhay mid kasta oo ka mid ah kuwa sayidkiisa wax ku leh. Wuxuu weyddiiyey kii ugu horreeyey, 'Imisaad sayidkayga ku leedahay?' ⁶ Wuxuu ku jawaabay, 'Boqol cabbir oo saliid ah.' Wakiilkii wuxuu ku yidhi, 'Qaado biilkaaga, si dhakhso ah u fadhiiso, oo konton qor.' ⁷ Markaasuu mid kale weyddiiyey, 'Adna immisaad ku leedahay?' Wuxuu ku jawaabay, 'Boqol cabbir oo sarreen ah.' Wuxuu ku yidhi, 'Qaado biilkaaga, oo siddeetan qor.' ⁸ Sayidkii wuxuu amaanay wakiilkii aan daacadda ahayn, waayo, si caqli leh ayuu u dhaqmay; waayo, carruurta dunidani waxay ka caqli badan yihiin kuwa iftiinka marka ay la macaamilayaan noocooda. ⁹ Aniguna waxaan idinku leeyahay, saaxiibbo ka dhigta xoolaha dunida, si marka ay dhammaadaan, ay idiinku soo dhoweeyaan hoyo weligeed ah.

Luukos

¹⁰ Kii wax yar aamin ah, wax badan buu aamin yahay; kii wax yar aan daacad ka ahayna, wax badan buu aan daacad ka ahayn. ¹¹ Haddii aydnaan xoolaha dunida aamin ka ahayn, yaa idiin aaminaya hodantinimada runta ah? ¹² Haddii aydnaan aamin ka ahayn waxa qof kale leeyahay, yaa idiin siinaya waxa run ahaantiina ah? ¹³ Addoonna ma u adeegi karo laba sayid; waayo, mid buu necbaan doonaa oo midka kalena jeclaan doonaa, ama mid buu u go'aan doonaa oo midka kalena quudhsan doonaa. Ma u adeegikartaan Eebbe iyo maalba.

¹⁴ Farisiyiin, oo ahaa kuwa lacagta jecel, waxay maqleen waxyaalahan oo dhan, wayna ku qosleen isaga. ¹⁵ Markaasuu ku yidhi, "Idinku waxaad tihiin kuwa isku caddeeya dadka hortiisa, laakiin Eebbe wuu garanayaa qalbiyadiinna; waayo, waxa dadka agtooda lagu qaddariyo waa wax karaahiyo ku ah Eebbe hortiisa.

¹⁶ Sharciga iyo Nebiyadii waxaa lagu wacdi jiray ilaa Yooxanaa; tan iyo markaas, warka wanaagsan ee boqortooyada Eebbe waa la wacdiyaa, qof kastana wuxuu ku dadaalayaa inuu galo. ¹⁷ Laakiin way ka fududdahay in samada iyo dhulku baabba'aan intii hal xaraf oo sharciga ka mid ah uu dhici lahaa. ¹⁸ Kii naagtiisa fura oo mid kale guursada, sinay buu sameeyaa, kii naag nin furay guursadana, sinay buu sameeyaa.

¹⁹ Nin hodan ah baa jiray oo dhar guduudan iyo dhar wanaagsan xidhan jiray, oo nolol raaxo leh maalin kasta ku noolaa. ²⁰ Albaabkiisa waxaa la dhigay nin miskiin ah oo Laasaros la odhan jiray, oo nabro ku daboolan, ²¹ oo doonayay inuu wax ka cuno waxa miiska ninka hodanka ah ka dhaca. Xataa eeyihii baa yimid oo nabarradiisii leefay. ²² Wakhtigii yimid markii ninkii miskiinka ahaa dhintay oo malaa'igihii u qaadeen dhinaca Ibraahim. Ninkii hodanka ahaana wuu dhintay oo waa la aasay. ²³ Meesha dhimatay, halkaasoo uu ku silcayay, ayuu kor u eegay oo arkay Ibraahim meel fog, iyo Laasaros oo dhinaciisa ah. ²⁴ Markaasuu qayliyay, 'Aabbahay Ibraahimow, ii naxariiso, oo Laasaros soo dir si uu faraha caaraddiisa biyo ugu rusheeyo oo carrabkayga qaboojiyo, waayo, waxaan ku silcayaa ololkan.' ²⁵ Laakiin Ibraahim wuxuu ku yidhi, 'Wiilkaygiyow, xusuuso in wakhtigaagii aad heshay waxyaalihii wanaagsanayd, Laasarosna waxyaalihii xumaa; laakiin haatan isagu halkan waa lagu raaxaynayaa, adiguna waad ku silcaysaa. ²⁶ Oo intaas oo dhan ka

sokow, annaga iyo idinka waxaa naga dhexeeya god weyn oo la dhigay, si kuwa doonaya inay halkan idinka soo gudbaan aysan u gudbin karin, kuwaasna aysan u gudbin karin annaga.' ²⁷ Wuxuu yidhi, 'Markaasaan ku baryayaa, aabbahayow, inaad isaga u dirto guriga aabbahay—' ²⁸ waayo, waxaan leeyahay shan walaalo ah—si uu uga digo, si aysan iyaguna u iman meeshan silcinta.' ²⁹ Laakiin Ibraahim wuxuu yidhi, 'Waxay leeyihiin Muuse iyo Nebiyadii; ha maqleen iyaga.' ³⁰ Wuxuu yidhi, 'Maya, aabbahay Ibraahimow, laakiin haddii qof ka yimid dhimatay uu u tago, way toobad keeni doonaan.' ³¹ Laakiin wuxuu ku yidhi, 'Haddii aysan Muuse iyo Nebiyadii maqlin, xataa haddii qof dhintay ka soo sara kaco, lama qancin doono.'"

17 Ciise wuxuu ku yidhi xertiisa, "Ma suurtoowdo in aan caqabad iman, laakiin hoogga kan ay ka timaado! ² Waxaa ka sii wanaagsan in qofkaas dhagaxshiid qoortiisa lagu xiro oo badda lagu tuuro intii uu mid ka mid ah kuwa yaryar dembi gelin lahaa. ³ Iska jira! Haddii walaalkaa ama walaashaa kugu dembaabo, canaantaa; oo haddii ay toobad keenaan, cafi. ⁴ Xataa haddii ay toddoba jeer maalintii kugu dembaabaan oo ay toddoba jeer kuu soo noqdaan iyagoo leh, 'Waan toobad keenay,' waa inaad cafisaa."

⁵ Rasuulladii waxay Eebbe ka baryeen, "Xooji rumaysadkayaga!" ⁶ Eebbe wuxuu ugu jawaabay, "Haddii aad rumaysad leedahay sida iniin khardal ah, waxaad ku odhan lahaydeen geedkan mulberryga ah, 'Goyso oo badda lagu beero,' wuuna idin adeeci lahaa.

⁷ "Tusaale ahaan haddii midkiin uu leeyahay addoon beerta qoda ama ido raaca. Ma waxaad ku odhan lahaydeen addoonka marka uu beerta ka soo galo, 'Iminka kaalay oo fadhiiso oo wax cun?' ⁸ Mise waxaad ku odhan lahaydeen, 'Soo diyaarso cashadayda, is diyaari oo i adeego inta aan wax cunayo oo cabayo; kadibna waad cuni kartaa oo cabi kartaa?' ⁹ Ma waxaad addoonka ugu mahadcelinaysaan maxaa yeelay wuxuu sameeyey wixii lagu amray inuu sameeyo? ¹⁰ Sidaas oo kale, marka aad dhamaysaan wixii la idinku amray, waa inaad tiraahdaan, 'Annagu waxaan nahay addoommo hooseeya; waxaan kaliya fulinay mas'uuliyadeenii.'"

¹¹ Markii Ciise uu jidka ku sii jiray oo Yerusaleem u socday, wuxuu maray xuduudda u dhaxaysa

Luukos

Samariya iyo Galili. ¹² Markii uu tuulo soo gelayey, toban nin oo baras qaba ayaa la kulmay. Waxay istaageen meel fog ¹³ oo cod dheer ku dhawaaqeen, “Ciise, Sayidow, noo naxariiso!” ¹⁴ Markii uu arkay, wuxuu ku amray, “Tag, oo is tusya wadaaddada.” Oo intay tageen, waa la nadiifiyey. ¹⁵ Midkood, markuu ogaaday inuu bogsaday, ayuu ku soo noqday isagoo Eebbe ammaanaya cod dheer. ¹⁶ Wuxuu ku dhacay lugaha Ciise oo mahadnaqay—wuxuuna ahaa Samari. ¹⁷ Ciise wuxuu weyddiiyey, “Miyaan dhammaan tobankii la nadiifin? Xaggee ayay sagaalkii kale joogaan?” ¹⁸ Ma jiro qof kale oo Eebbe sharaf u keenay marka laga reebo kan shisheeyaha ah?” ¹⁹ Markaasuu wuxuu ku yidhi, “Kac oo jidkaaga sii wad; rumaysadkaaga ayaa ku bogsiiyey.”

²⁰ Mar, markii Farrisiinta ay weyddiiyeen goorta boqortooyada Eebbe iman doonto, Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Imaanshaha boqortooyada Eebbe ma aha wax la arki karo, ²¹ mana odhan doonaan, ‘Halkan ayay joogtaa,’ ama ‘Halkaas ayay joogtaa,’ maxaa yeelay boqortooyada Eebbe waa dhexdiinna.”

²² Markaasuu wuxuu ku yidhi xertiisa, “Maalmo ayaa iman doona markaad jeclaan doontaan inaad aragtaan mid ka mid ah maalmaha Wiilka Aadanaha, laakiin ma arki doontaan. ²³ Dadku waxay idin odhan doonaan, ‘Eeg, halkaas ayuu joogaa!’ ama ‘Halkan ayuu joogaa!’ Ha raacin. ²⁴ Waayo, Wiilka Aadanaha maalintiisa wuxuu ahaan doonaa sida hillaac, oo iftiimiya cirka laga bilaabo hal daraf ilaa darafka kale. ²⁵ Laakiin marka hore waa inuu wax badan dulqaataa oo ay jiilkan diidaan.

²⁶ Sida ay ahayd wakhtigii Nuux, sidaas oo kale ayay ahaan doontaa maalmaha Wiilka Aadanaha. ²⁷ Dadku waxay cunayeen, cabbayeen, guursanayeen, oo guur siinayeen ilaa maalintii Nuux doonnida galay. Markaas daadkii yimid oo wada baabbi’iyeey. ²⁸ Sidoo kale waxay ahayd maalmaha Luudh. Dadku waxay cunayeen oo cabbayeen, iibsanayeen oo iibinayeen, beeranayeen oo dhisayeen. ²⁹ Hase yeeshee, maalintii Luudh ka baxay Sodom, dab iyo baaruud ayaa samada ka soo degay oo wada baabbi’iyeey. ³⁰ Sidaas oo kale, waxay ahaan doontaa marka Wiilka Aadanaha la muujiyo.

³¹ Maalintaas qofna oo saqafka guriga jooga, oo alaabiisa gudaha ku jirta, ha hoos u soo degin inuu soo qaato. Sidoo kale, qofna oo beerta ku jira ha u noqon wax kasta. ³² Ha illoobin casharka naagtii

Luudh! ³³ Kii doonaya inuu naftiisa badbaadiyo wuu lumin doonaa, kii lumiyana wuu hayn doonaa.

³⁴ Waxaan idinku leeyahay, habeenkaas laba qof ayaa sariir ku wada jiri doona; mid waa la qaadi doonaa kan kalena waa la dayn doonaa. ³⁵ Laba naagood ayaa wada shiidi doona; mid waa la qaadi doonaa tan kalena waa la dayn doonaa. ³⁶ [Laba nin ayaa beerta ku jiri doona; mid waa la qaadi doonaa kan kalena waa la dayn doonaa.]

³⁷ “Xaggee, Sayidow?” ayay weyddiiyeen. Wuxuu ugu jawaabay, “Halka ay jirku yaallaan, halkaas ayay gorgorradu ku soo ururi doonaan.”

18 Markaasaa Ciise wuxuu u sheegay masaal si uu u muujiyo inay mar walba tukadaan oo aanay niyad jabin. ² Wuxuu yidhi, “Magaalo gaar ah waxaa joogay xaakin aan Eebbe ka cabsanayn ama qofna ixtiraamayn. ³ Magaaladaas waxaa joogtay carmal oo u imanaysay isaga iyadoo leh, ‘I sii caddaalad ka dhan ah ninkayga iga soo horjeeda.’ ⁴ Muddo ayuu diidanaa, laakiin dabadeed wuxuu isku yidhi, ‘Inkastoo aan Eebbe ka cabsanayn ama qofna ixtiraamayn, ⁵ haddana sababtoo ah carmalkaani way i dhibaysaa, waxaan hubin doonaa inay hesho caddaalad, si ayan ugu dambayntii iigu iman oo aanay i daalin.’” ⁶ Rabbiguna wuxuu yidhi, “Dhagaysta waxa xaakinka aan xaqa ahayn uu leeyahay. ⁷ Eebbe ma siin doono caddaalad kuwa uu doortay, kuwaas oo habeen iyo maalinba u qayliya xaggiisa? Ma dib buu u dhigi doonaa? ⁸ Waxaan idinku leeyahay, wuxuu hubin doonaa inay helaan caddaalad, oo si dhaqso ah. Si kastaba ha ahaatee, marka Wiilka Aadanahu yimaado, miyuu heli doonaa iimaan dhulka?”

⁹ Wuxuu kaloo masaalkan u sheegay qaar isku halleeyay xaqnimadooda oo dadka kale quudhsaday: ¹⁰ “Laba nin ayaa macbudka u kacay inay tukadaan, mid waa Farrisi, midka kalena waa cashuurqaade. ¹¹ Farrisi wuxuu istaagay kaligiis oo tukaday: ‘Eebbow, waan kuugu mahadnaqayaa inaanahayn sida dadka kale—tuugta, kuwa sharka leh, sinaystayaasha—ama xataa sida cashuurqaadahan. ¹² Toddobaadkii laba jeer ayaan soomaa oo tobnaad ayaan ka bixiyaa wax kasta oo aan helo.’ ¹³ Laakiin cashuurqaaduhu meel fog ayuu istaagay. Isagu ma doonayn inuu xataa indhihiisa kor ugu qaado samada, laakiin wuxuu garaacay laabtiisa oo yidhi, ‘Eebbow, ii naxariiso, aniga oo dembiile ah.’ ¹⁴

Luukos

Waxaan idinku leeyahay, ninkani wuxuu gurigiisa ugu noqday isagoo xaq ku ah hortiisa Eebbe halkii kan kale. Waayo, qof kasta oo is-koryeela waa la hoosaysiin doonaa, kuwa is-hoosaysiiyana waa la koryeeli doonaa.”

¹⁵ Dadkuna waxay u keenayeen dhallaanka si uu u taabto. Laakiin markii xertii arkeen, way canaanteen.

¹⁶ Laakiin Ciise wuxuu u yeedhay carruurtii oo ku yidhi, “U ogolaada carruurta yaryar inay ii yimaadaan, hana ka horjoogsanina, waayo, boqortooyada Eebbe waxay u leedahay kuwaas oo kale.” ¹⁷ Runtii waxaan idinku leeyahay, qof kasta oo aan boqortooyada Eebbe u helin sida ilmo yar uma geli doono.”

¹⁸ Hoggaamiye ayaa su’aal ku soo dhowaaday isaga, “Macallin wanaagsanow, maxaan sameeyaa si aan u dhaxlo nolosha weligeed ah?” ¹⁹ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Maxaad iigu yeedhaysaa wanaagsan? Midna ma wanaagsana Eebbe mooyaane. ²⁰ Waxaad taqaan amarrada: ‘Ha sinaysan, ha dilin, ha xadin, been ha ka markhaati furin, aabbahaa iyo hooyadaa maamuus.’” ²¹ Isaguna wuxuu yidhi, “Kuwani oo dhan tan iyo yaraantaydii waan xafiday.” ²² Markii Ciise maqlay taas, wuxuu ku yidhi, “Waxaad weli u baahan tahay hal shay. Iibi waxa aad haysato oo dhan oo sii masaakiinta, oo waxaad heli doontaa hanti samada ku taal. Markaas i soo raac.” ²³ Markuu taas maqlay, aad buu uga murugoday, waayo, wuxuu ahaa nin aad u hodan ah.

²⁴ Ciise ayaa fiiriyey isaga oo yidhi, “Sida ay ugu adag tahay kuwa hodanka ah inay galaan boqortooyada Eebbe!” ²⁵ Runtii, way sahlan tahay in awrka uu daloolka irbadda ka gudbo intii qof hodan ahi uu boqortooyada Eebbe geli lahaa.” ²⁶ Kuwa dhagaysanayay waxay weyddiiyeen, “Haddaba, yaa badbaadi kara?” ²⁷ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Waxyaalaha dadka agtooda aan suurtagalka ahayn ayaa Eebbe agtiisa suurtagal ah.”

²⁸ Butros ayaa ku yidhi isaga, “Wax kasta oo aan haysannay waan ka tagnay si aan kuugu raacno!” ²⁹ Ciise wuxuu ku yidhi, “Runtii waxaan idinku leeyahay, ma jiro qof gurigiisa, ama naagtiisa, ama walaalihiis, ama waalidkiis, ama carruurtiisa uga tegay boqortooyada Eebbe aawadeed ³⁰ oo heli doona wax badan oo badan wakhtigan, iyo wakhtiga soo socda, nolosha weligeed ah.”

³¹ Ciise wuxuu laba iyo tobanka dhinac ula baxay oo ku yidhi, “Waxaan u soconaa Yerususaalem, wax

walbana oo nebiyadu ka qoreen Wiilka Aadanaha waa la oofin doonaa. ³² Waxaa loo dhiibi doonaa dadka aan Yuhuudda ahayn. Way ku jeesjeesi doonaan, waxayna ula dhaqmi doonaan quudhsi, oo ku candhuufi doonaan;” ³³ way karbaashi doonaan oo dilayaan. Maalinta saddexaad, wuu soo sara kici doonaa.” ³⁴ Xertii waxba kama ay fahmin waxyaalahan. Macnaha hadalkan ayaa ka qarsoonaa iyaga, mana ay garan waxa la yidhi.

³⁵ Markii Ciise uu u soo dhowaanayay Yerixoo, nin indho la’aan ah ayaa ku fadihiyay jidka dhinaciisa isagoo tuugsanaya. ³⁶ Markuu maqlay dadkii badnaa oo socda, wuxuu weyddiiyay waxa dhacaya. ³⁷ Waxay u sheegeen, “Ciise reer Naasared ayaa soo maraya.”

³⁸ Wuxuu qayliiyay, “Ciise, Wiilka Daa’uudow, ii naxariiso!” ³⁹ Kuwa jidka horkacayay ayaa si adag ugu sheegay inuu aamuso, laakiin intaa ka sii badan ayuu u qayliiyay, “Wiilka Daa’uudow, ii naxariiso!” ⁴⁰ Ciise ayaa istaagay oo amray in ninka loo keeno. Markuu soo dhowaaday, Ciise ayaa weyddiiyay, ⁴¹ “Maxaad doonaysaa inaan kuu sameeyo?” Isagu wuxuu ugu jawaabay, “Sayidow, waxaan doonayaa inaan aragtidayda soo celiyo.” ⁴² Ciise wuxuu ku yidhi, “Aragtidaada soo celi; iimaankaaga ayaa ku bogsiyay.” ⁴³ Halkaas ayuu isla markiiba aragtidiisii ku soo ceshaday oo raacay Ciise, isagoo Eebbe ammaanaya. Markii dadkii oo dhammu arkeen, waxay Eebbe ku ammaaneen.

19 Ciise wuxuu galay Yerixoo, wuxuuna sii waday jidkiisii magaalada dhexdeeda. ²

Waxaa jiray nin la odhan jiray Sakayus; wuxuu ahaa madaxa cashuurqaadayaasha oo wuxuu ahaa nin hodan ah. ³ Wuxuu isku dayayey inuu arko Ciise wuxuu yahay, laakiin ma uu arki karin dadkii badnaa aawadood, waayo, wuxuu ahaa nin gaaban. ⁴ Markaasuu hore u orday oo wuxuu fuulay geed sikomor ah si uu u arko, maadaama Ciise uu jidkaas mari lahaa. ⁵ Markii Ciise meeshaas yimid, ayuu kor eegay oo ku yidhi, “Sakayusow, soo deg oo dhaqso, waayo, maanta waa inaan gurigaaga joogo.” ⁶ Markaasuu dhaqso u soo degay oo farxad ku soo dhoweeyey. ⁷ Dadkii markay arkeen, dhammaantood way gunuunaceen, iyagoo leh, “Wuxuu u tegey inuu marti u noqdo dembiile.” ⁸ Laakiin Sakayus ayaa istaagay oo wuxuu ku yidhi Rabbi, “Bal eeg, Rabbi, waxaan masaakiinta siinayaa kala badh hantidayda, haddii aan qof wax ka khiyaanay, afar jibaar ayaan ku celin doonaa.” ⁹ Ciise ayaa ku jawaabay, “Maanta

Luukos

badbaado ayaa gurigan timid, waayo, isaguna waa wiilkii Ibrahim. ¹⁹ Waayo, Wiilka Aadanahu wuxuu u yimid inuu doondoona oo badbaadiyo wixii lumay.”

¹¹ Intay waxan maqlayeen, wuxuu u sheegay masaal, maxaa yeelay, wuxuu ku dhowaa Yerusaaalem oo waxay u maleeyeen in boqortooyada Eebbe ay markiiba muuqan doonto. ¹² Wuxuu yidhi, “Nin asal wanaagsan ayaa u baxay waddan fog si uu boqortooyo u helo dabadeedna uu ku soo noqdo. ¹³ Wuxuu u yeedhay toban addoommadiisa ah oo wuxuu siiyey toban mina, oo wuxuu ku yidhi, ‘Ganacsi ku sameeya tan ilaa aan soo noqdo.’ ¹⁴ Laakiin dadkiisii waxay necebnaayeen isaga oo waxay u direen wafdi isaga daba socda, iyagoo leh, ‘Ninkan ma rabno inuu boqor noo noqdo.’ ¹⁵ Si kastaba ha ahaatee, wuxuu noqday boqor, wuuna soo noqday. Markaasuu u yeedhay addoommadii uu lacagta siiyey, si uu u ogaado waxay ka faa’iideen ganacsiga. ¹⁶ Kii ugu horreeyey ayaa yimid oo yidhi, ‘Sayidow, minaadaadu waxay soo saartay toban kale.’ ¹⁷ Wuxuu ugu jawaabay, ‘Wanaagsan tahay, addoon wanaagsan! Maxaa yeelay, waxaad daacad ka ahayd arrin aad u yar, waxaad maamuli doontaa toban magaalo.’ ¹⁸ Kii labaad ayaa yimid oo yidhi, ‘Minaadaada, sayidow, waxay soo saartay shan kale.’ ¹⁹ Markaasuu ku yidhi, ‘Adigu waxaad maamuli doontaa shan magaalo.’ ²⁰ Markaasaa mid kale yimid oo yidhi, ‘Sayidow, halkan waa minaadaada; waxaan ku qariyey maro,’ ²¹ waayo, waan kaa baqay, maxaa yeelay, waxaad tahay nin adag. Waxaad qaadataa waxaad aanad gelin oo waxaad goosataa waxaad aanad beeran.’ ²² Sayidkiisii ayaa ugu jawaabay, ‘Waxaan kugu xukumi doonaa hadalkaaga, adoon xunow! Ma ogtahay, miyaa, inaan ahay nin adag, oo aan qaato waxaan gelin oo aan goosto waxaan beeran.’ ²³ Maxaad haddaba lacagtayda bangiga u dhigin, si markaan soo noqdo aan ribo ugu soo qaato?’ ²⁴ Markaasuu ku amray kuwii ag taagnaa, ‘Ka qaada minaada oo siya kii leh toban mina.’ ²⁵ Waxay ku yidhaahdeen, ‘Sayidow, horay ayuu u haystaa toban mina.’ ²⁶ ‘Waxaan idinku leeyahay, mid kasta oo haysta, wax baa la siin doonaa, laakiin midka aan haysan, xataa waxa uu haysto waa laga qaadi doonaa. ²⁷ Laakiin cadowgayga kuwaas oo aan rabin inaan boqor u noqdo—halkan keena oo hortayda ku laaya.”

²⁸ Markuu waxan yidhi dabadeed, Ciise wuxuu hore ugu sii socday Yerusaaalem. ²⁹ Markuu soo

dhowaaday Beytface iyo Beytaniya, oo ku dhow Buur Saytuun, wuxuu u diray laba ka mid ah xertiisa, ³⁰ wuxuuna ku yidhi, “Tag magaalada idinka horreysa, oo markaad gashaan, waxaad heli doontaan dameer yar oo xadhig ku xiran, oo aan weligiis nin fuulin. Xalliya oo halkan keena. ³¹ Haddii qof idin weydiyo, ‘Maxaad u xallinaysaan?’ waxaad ku jawaabaysaan, ‘Sayidku waa u baahan yahay.’” ³² Kuwii la diray way tageen oo waxay heleen sidii uu ugu sheegay. ³³ Markay xallinayeen dameerkii yaraa, milkiilayaashii ayaa weydiyey, “Maxaad u xallinaysaan dameerka yar?” ³⁴ Waxay ku jawaabeen, “Sayidku waa u baahan yahay.” ³⁵ Waxay dameerkii yarayd u keeneen Ciise, waxayna ku dul dhigeen dharkoodii, oo waxay saareen Ciise. ³⁶ Markuu socday, dadkii waxay dharkoodii ku fidiyeen jidka. ³⁷ Markuu soo dhowaaday meesha jidka ka soo dego Buur Saytuun, dadkii badnaa oo xertiisa ahaa ayaa bilaabay inay Eebbe ku ammaanaan cod dheer farxad aawadeed, dhammaan mucjisooyinkii ay arkeen, ³⁸ waxay ku dhawaaqeen, “Waxaa barakaysan Boqorka ku imanaya magaca Rabbiga! Nabadi ha ahaato samada iyo ammaanta ugu sarreysa samada!” ³⁹ Qaar ka mid ah Farrisiintii dadkii badnaa ayaa Ciise ku yidhi, “Macallinow, xertiisa u sheeg inay aamuseen!” ⁴⁰ Wuxuu ugu jawaabay, “Waxaan idinku leeyahay, haddii ay aamuseen, dhagaxyada ayaa qaylin doona.”

⁴¹ Markuu soo dhowaaday Yerusaaalem oo uu arkay magaalada, ayuu u ooyay ⁴² oo wuxuu yidhi, “Haddii aad, xataa adigu, aad ogaan lahayd maanta waxa nabadda kuu keeni lahaa—laakiin hadda waa laga qariyey indhahaaga. ⁴³ Maalmaha ayaa kugu soo dhici doona markay cadowgaagu kugu dhisi doonaan gidaar, oo kugu hareerayn doonaan oo dhinac walba kugu xoojin doonaan. ⁴⁴ Waxay ku soo dumin doonaan dhulka, adiga iyo carruurta derbiyadaada dhexdeeda. Dhagax dhagax kale kuma reebi doonaan, maxaa yeelay, maadan aqoonsan wakhtigii Eebbe kuu yimid.”

⁴⁵ Markuu macbudka galay, Ciise wuxuu bilaabay inuu ka eryo kuwii wax iibinayey, ⁴⁶ wuxuuna ku yidhi, “Waxaa qoran, ‘Gurigaygu waa guriga tukashada’; laakiin waxaad ka dhigateen god tuug.” ⁴⁷ Maalin kasta wuxuu wax ka barayay macbudka. Laakiin wadaaddadii sare, macallimiintii sharciga, iyo madaxda dadku waxay doonayeen inay dilaan isaga.

⁴⁸ Laakiin ma ay heli karin wax ay ku sameeyaan,

Luukos

maxaa yeelay, dadkii oo dhammu waxay ku dhegganaayeen hadalladiisa.

20 Maalin maalmaha ka mid ah, Ciise ayaa dadka wax barayay macbudka dhexdiisa oo wacdiyay injiilka, wadaaddadii sare iyo culimadii, iyo odayaashii ayaa u yimid. ² Waxayna ku yidhaahdeen, “Noo sheeg amar nooc ee ah ayaad waxyaalahan ku samaynaysaa, ama yaa ku siiyey amarkan?” ³ Wuxuu ugu jawaabay, “Waxaan idin weydiinayaa wax. Ii sheega: ⁴ Ma jannada baa ka yimid baabtiiskii Yooxanaa, mise dad?” ⁵ Way isku tashadeen, oo waxay isku yidhaahdeen, “Haddii aan nidhaahno, ‘Jannada,’ wuxuu odhan doonaa, ‘Maxaad u rumaysan weydeen?’ ⁶ Laakiin haddii aan nidhaahno, ‘Dad,’ dadka ayaa dhagax ku dili doona, waayo, waxay aaminsan yihiin in Yooxanaa uu ahaa nebi.” ⁷ Markaasay ugu jawaabeen inayna garanayn meeshuu ka yimid. ⁸ Ciise ayaa ku jawaabay, “Aniguna idiin sheegi maayo amar nooc ee ah ayaan waxyaalahan ku sameeyaa.”

⁹ Markaasuu bilaabay inuu dadka u sheego masaalkan: “Nin baa beertay beer canab ah, oo wuxuu u kiraystay beeraley, markaasuu safar dheer galay. ¹⁰ Wakhtigii goosashada, wuxuu u diray addoon beeraleyda si ay uga siiyaan midho ka mid ah beerta canabka. Laakiin beeraleydii ayaa garaacday oo waxay u direen isaga isagoo madhan. ¹¹ Wuxuu diray addoon kale, laakiin iyana way garaaceen oo si xun ula dhaqmeen, oo waxay u direen isaga isagoo madhan. ¹² Wuxuu diray kii saddexaad, kanana way dhaawaceen oo dibadda u tuureen. ¹³ Markaasaa milkiilihii beerta canabka isweydiiyey, ‘Maxaan sameeyaa? Waxaan diri doonaa wiilkayga aan jeclahay; waxaa laga yaabaa inay ixtiraamaan isaga.’ ¹⁴ Laakiin markii beeraleydii arkeen isaga, waxay isku tashadeen, oo waxay isku yidhaahdeen, ‘Kanu waa dhaxlaha; aynu dilno, si dhaxalku uu inoo ahaado.’ ¹⁵ Markaasay ka saareen beerta canabka oo dileen. Maxaa haddaba milkiilihii beerta canabka ku samayn doonaa iyaga? ¹⁶ Wuxuu iman doonaa oo la macaamili doonaa beeraleydaas oo beerta canabka siin doonaa kuwo kale.” Markii dadkii maqleen taas, waxay yidhaahdeen, “Ha dhicin!” ¹⁷ Ciise ayaa si toos ah ugu eegay oo wuxuu yidhi, “Haddaba maxay tahay macnaha waxa la qoray:

‘Dhagaxa ay dhisayaashu diideen ayaa noqday dhagaxa geeska ugu muhiimsan?’

¹⁸ Qof kasta oo ku dhaca dhagaxaas waa la jebin doonaa; laakiin ku alla kii uu ku dhaco, wuu burburin doonaa.” ¹⁹ Culimadii iyo wadaaddadii sare ayaa doonayay inay gacanta ku dhigaan isaga isla saacaddaas, laakiin way ka cabsadeen dadka, waayo, waxay garteen inuu masaalkan ka sheegay iyaga.

²⁰ Markaasay si dhow ugu fiirsadeen isaga, oo waxay direen basaasiin iska dhigaya kuwo xaq ah, si ay uga qabtaan hadal, si ay ugu dhiibaan maamulka iyo awoodda taliyaha. ²¹ Basaasiintii waxay weyddiiyeen isaga, iyagoo leh, “Macallinow, waannu ognahay inaad si sax ah u hadasho oo wax u barato, oo aadan eexan, laakiin aad jidka Eebbe runta ku barato. ²² Haddaba ma saxbaa inaan cashuur siisanno Qaysar?” ²³ Laakiin isaga oo og xeeladooda, wuxuu ku yidhi iyaga, ²⁴ “Ti tusaan dinar. Sawirka iyo qoraalka yaa ku yaal?” Waxay ugu jawaabeen, “Qaysar.” ²⁵ Wuxuu ku jawaabay, “Markaas siiya Qaysar wixii Qaysar leeyahay, iyo Eebbe wixii Eebbe leeyahay.” ²⁶ Waxay ku guuldarraysteen inay ku qabtaan hadalkiisa dadweynaha hortiisa, oo iyagoo ka yaabay jawaabtiisa, way aamuseen.

²⁷ Qaar ka mid ah Sadduuiinta, oo leh inaanay jirin sarakicid, ayaa u yimid isaga iyagoo su’aal wadata. ²⁸ Waxay yidhaahdeen, “Macallinow, Muuse wuxuu noo qoray haddii nin walaalkiis dhinto oo uu ka tago naag laakiin aanay carruur lahayn, ninku waa inuu guursado carmalka oo u kiciyo farac walaalkiis. ²⁹ Hadda waxaa jiray toddoba walaalo ah. Kii ugu horreeyey wuxuu guursaday naag oo wuxuu dhintay isagoo aan carruur lahayn. ³⁰ Markaasaa kii labaad guursaday, oo dhintay ³¹ oo kii saddexaad ayaa guursaday, oo dhintay, sidaasay ku dhacday dhammaan walaalihii kale, ilaa dhammaantood ay dhinteen iyagoo aan carruur lahayn. ³² Ugu dambaystii, naagtii, iyaduna way dhimatay. ³³ Haddaba, sarakicidda, naagtee ayay noqon doontaa, maadaama dhammaantood ay guursadeen iyada?” ³⁴ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Dadka adduunkan guursadaan oo guur la siiyo. ³⁵ Laakiin kuwa loo arko inay istaahilaan inay ka qaybqaataan da’da soo socota iyo sarakicidda kuwii dhintay midkoodna ma guursadaan mana guur la siiyo, ³⁶ oo mar dambe ma dhiman karaan; waayo, waxay la mid yihiin malaa’igaha. Waxay yihiin carruurta Eebbe, iyagoo ah carruurta sarakicidda. ³⁷ Laakiin xisaabta geedkii ololayay, xataa Muuse wuxuu caddeeyey in kuwii dhintay ay sarakacaan, waayo, wuxuu ugu yeedhay

Luukos

Rabbiga 'Eebbe Ibraahim, iyo Eebbe Isxaaq, iyo Eebbe Yacquub.' ³⁸ Isagu waa Eebbe aan ahayn kuwii dhintay, laakiin kuwa nool, waayo, hortiisa dhammaan way nool yihiin." ³⁹ Qaar ka mid ah culimmadii ayaa ku jawaabay, "Si fiican baad u tidhi, Macallinow!" ⁴⁰ Oo mar dambe kuma ay dhicin inay wax su'aal ah weyddiyaan isaga.

⁴¹ Markaasuu ku yidhi iyaga, "Maxaa loo yidhaahdaa MasiiXu inuu yahay wiilka Daa'uud?" ⁴² Daa'uud qudhiisu wuxuu ku sheegay Kitaabka Sabuurrada: 'Rabbigu wuxuu yidhi Rabbigayga: "Fadhiiso midigtaada ⁴³ ilaa aan ka dhigo cadaawayaashaada sariirta cagahaaga hoostooda.'" ⁴⁴ Daa'uud wuxuu ugu yeedhay isaga 'Rabbiga.' Haddaba sidee buu wiilkiisa ku noqon karaa?"

⁴⁵ Dhammaan dadkii oo maqlaya, wuxuu ku yidhi xertiisa, ⁴⁶ "Ilaaliya culimmada, kuwa jecel inay ku socdaan goono dhaadheer, oo jecel salaanta suuqyada, iyo kuraasta ugu fiican sunagoga iyo meelaha sharafta leh ee cashooyinka." ⁴⁷ Waxay cunaan guryaha carmallada oo waxay u tukanayaan si ay u muujiyaan tuko dheer. Nimankaas waxay heli doonaan xukun weyn."

21 Ciise intuu kor eegay ayuu arkay kuwa hodanka ah oo hadiyadoodii ku ridaya khasnadda macbudka. ² Wuxuu kaloo arkay carmal faqiir ah oo laba qadaadiic oo naxaas ah ku ridaysa. ³ Markaasuu yidhi, "Runtii waxaan idinku leeyahay, carmalka faqiirka ah waxay bixisay wax ka badan intii kale oo dhan; ⁴ waayo, dhammaantood waxay ka bixiyeen wixii badnaantooda ah, laakiin iyadu, iyadoo faqiir ah, waxay bixisay wixii ay ku noolaan lahayd oo dhan."

⁵ Qaar ka mid ah xertiisii waxay ka hadlayeen sida macbudka loogu qurxiyey dhagxaan qurux badan iyo hadiyado la huray. Laakiin Ciise wuxuu yiri, ⁶ "Waxyaalahan aad aragtaan, wakhti baa iman doona oo aan dhagax dhagax kale dul saarnaan doonin; mid kasta waa la dumin doonaa." ⁷ Waxay weyddiiyeen, "Macallimow, goormay waxyaalahan dhici doonaan? Oo calaamad nooc ee ah baa muujin doonta inay dhaw yihiin?"

⁸ Wuxuu ugu jawaabay, "Iska jira in aydin la khiyaanayn; waayo, qaar badan ayaa magacayga ku iman doona, iyagoo leh, 'Anigu waxaan ahay isaga,' iyo, 'Wakhtigu waa dhow yahay.' Ha raacina. ⁹ Markaad maqashaan dagaallo iyo kacdoonno, ha

baqanina. Waxyaalahan waa inay marka hore dhacaan, laakiin dhammaadku isla markiiba ma iman doono." ¹⁰ Wuxuu sii waday, "Quruumo ayaa midba midka kale ku kici doona, boqortooyooyinna way isku dhici doonaan. ¹¹ Waxaa jiri doona dhulgariirro waaweyn, abaaro, iyo cudurro meelo kala duwan ah, iyo dhacdooyin cabsi leh iyo calaamado waaweyn oo samada ka iman doona.

¹² "Laakiin intaanay waxyaalahan oo dhan dhicin, gacanta laydinku dhigi doonaa oo laydinku silcin doonaa, laydinkuna dhiibi doonaa sunagogyada iyo xabsiyada, laydinkuna hor keeni doonaa boqorro iyo taliyaal magacayga aawadiis. ¹³ Tani waxay idiin horseedi doontaa fursad aad ku marag furtaan. ¹⁴ Haddaba go'aansada inaad horay uga welwelin sidaad isu difaaci lahaydeen. ¹⁵ Waayo, waxaan idin siin doonaa erayo iyo xigmad aanay cadowgiinnu karin inay iska caabiyaan ama diidaan. ¹⁶ Waxaa laydinku khiyaani doonaa xataa waalid, walaalo, qaraabo, iyo saaxiibbo, qaar idinka mid ahna waa la dili doonaa. ¹⁷ Dhammaan dadka ayaa idin necbaan doona magacayga aawadiis. ¹⁸ Hase yeeshee, timo keliya oo madaxiinna ah ma lumin doonto. ¹⁹ Adigoo adkaysi muujinaya, waxaad badbaadin doontaan naftiinna.

²⁰ "Markaad aragtaan ciidamo hareeraha Yerusaaalem ku wareegsan, markaas ogaada in baabbi'anteedu dhowdahay. ²¹ Markaas kuwa Yahuudiya ku jira ha u cararaan buuraha, kuwa magaalada ku jiraana ha ka baxaan, kuwa miyiga joogana ha soo gelin magaalada. ²² Waayo, waa maalmaha aargudashada, si loo oofiyo wax walba oo qoran. ²³ Naxariis darro ayay u noqon doontaa haweenka uurka leh iyo kuwa nuujinaya maalmahaas! Waxaa jiri doona dhibaato weyn oo ku timaada dhulka iyo cadhada dadkaas. ²⁴ Seef baa lagu dili doonaa, oo waxaa loo kaxaysan doonaa quruumaha oo dhan. Yerusaaalem waxaa ku tunta quruumaha aan Yuhuudda ahayn ilaa wakhtiyada quruumaha aan Yuhuudda ahayn la oofiyo.

²⁵ "Calaamado ayaa qorraxda, dayaxa, iyo xiddigaha ka muuqan doona. Dhulka, quruumaha ayaa ku jiri doona dhibaato iyo jahawareer marka ay maqlaan guuxa iyo hirarka badda. ²⁶ Dadku waxay la suuxi doonaan cabsi, iyagoo ka baqaya waxa dunida ku soo socda, waayo, awoodaha samada ayaa la ruxi doonaa. ²⁷ Wakhtigaas, waxay arki doonaan Wiilka Aadanaha oo ku imanaya daruur leh awood iyo

ammaano weyn. ²⁸ Markay waxyaalahan bilaabaan inay dhacaan, istaaga oo madaxyadiinna kor u qaada, maxaa yeelay, samatabbixintiinnu way soo dhowdahay.”

²⁹ Wuxuu la wadaagay masaalkan: “Eeg geedka berde iyo geedaha oo dhan. ³⁰ Markay caleemo soo saaraan, waxaad naftiinna ka arki kartaan oo garan kartaan in xagaagu soo dhow yahay. ³¹ Sidaas oo kale, markaad aragtaan waxyaalahan oo dhacaya, ogaada in boqortooyada Eebbe soo dhowdahay. ³² Runtii waxaan idinku leeyahay, jiilkan ma gudbi doono ilaa waxyaalahan oo dhan ay dhacaan. ³³ Inkastoo samada iyo dhulku gudbi karaan, erayadaydu weligood ma gudbi doonaan.

³⁴ “Iska jira, ama qalbiyadiinnu ha ku cuslaan khamriga, sakhraannimada, iyo welwelka nolosha, oo maalintaas ha idiin soo dhicin si kedis ah sida dabbin. ³⁵ Waayo, waxay ku iman doontaa dhammaan kuwa ku nool wejiga dhulka oo dhan. ³⁶ Had iyo jeer feejignaada, oo tukada inaad awood u yeelataan inaad ka baxsataan waxyaalahan oo dhan oo dhacaya, oo aad hor istaagtaan Wiilka Aadanaha.”

³⁷ Maalin kasta, Ciise wuxuu wax ku barayay macbudka, habeenkiina wuxuu u baxayay inuu ku baryo buurta Saytuun, ³⁸ dadkuna subaxdii hore ayay u kici jireen inay isaga ka maqlaan macbudka.

22 Haddaba waxaa soo dhowaanayay Iiddii Kibista Aan Khamiirka Lahayn, oo loo yaqaanay Kormaridda. ² Hoggaamiyeyaashii wadaaddada iyo culimadii waxay doondoonayeen jid ay Ciise ku dilaan, waayo, waxay ka cabsadeen dadkii. ³ Markaasaa Shaydaan saameeyay Yuudas, oo la odhan jiray Iskariyod, oo ka mid ahaa laba-iyotobankii. ⁴ Yuudas wuxuu tegey oo la tashaday hoggaamiyeyaashii wadaaddada iyo saraakiishii macbudka oo ku saabsan siduu Ciise ugu gacangelin lahaa iyaga. ⁵ Way ku farxeen oo waxay ku heshiiyeen inay lacag siiyaan. ⁶ Wuu aqbalay, oo wuxuu doondoonay fursad uu Ciise ugu gacangeliyo iyaga meel ka fog dadkii.

⁷ Markaasaa timid maalintii Kibista Aan Khamiirka Lahayn, oo neefka Kormaridda la gowrici lahaa. ⁸ Ciise wuxuu diray Butros iyo Yooxanaa, isagoo ku amraya, “Taga oo noo diyaariya Kormaridda si aan u cuno.” ⁹ Way weyddiiyeen, “Xaggee baad dooneysaa inaan ku diyaarinno?” ¹⁰ Wuxuu ugu jawaabay, “Markaad magaalada gashaan, nin biyo ku sida weel

buu idinla kulmi doonaa. Raaca guriga uu galo, ¹¹ oo waxaad ku tidhaahdaan milkiilaha guriga, ‘Macallinku wuxuu weyddiinayaa: Xaggee baa qolkii martida ee aan Kormaridda kula cuni lahaa xertayda?’ ¹² Wuxuu idin tusi doonaa qol weyn oo kor ku yaal oo alaabaysan. Halkaas ku diyaariya.” ¹³ Way tageen oo waxay heleen wax walba sidii uu u sheegay, oo waxay diyaariyeen Kormaridda.

¹⁴ Markii saacaddii timid, ayuu miiska la fadhiistay, oo rasuulladiina way la jireen. ¹⁵ Wuxuu ku yidhi iyaga, “Waxaan aad ugu hanweynahay inaan Kormariddan idinla cuno intaanan silcin ka hor. ¹⁶ Waayo, waxaan idinku leeyahay, mar dambe kama qayb qaadan doono ilaa ay ka hesho dhammaadkeeda boqortooyada Eebbe.” ¹⁷ Markuu koob qaaday oo mahadnaqay, ayuu yidhi, “Qaata oo isku qaybiya. ¹⁸ Waayo, waxaan idinku leeyahay, mar dambe kama cabbi doono midhaha geedka canabka ilaa boqortooyada Eebbe timaado.” ¹⁹ Wuxuu qaaday kibis, mahadnaqay, oo jebiyey, oo siiyey iyaga, isagoo leh, “Kanu waa jidhkayga, oo laydiin siiyey; tan sameeya xusuustayda aawadeed.” ²⁰ Sidoo kale, cashadii dabadeed, wuxuu qaaday koobkii, isagoo leh, “Koobkani waa axdigii cusbaa ee dhiiggayga, oo laydiin daadshay.

²¹ Laakiin bal eega, gacanta kan i khiyaanaynaya ayaa miiska ila saaran. ²² Wiilka Aadanahu wuxuu tegi doonaa sidii loo go’amiyey, laakiin hoog waxaa leh ninka isaga khiyaaneeya!” ²³ Markaasay bilaabeen inay isweyddiiyaan iyaga dhexdooda kii waxan samayn lahaa.

²⁴ Dood kale ayaa iyaga dhex martay oo ku saabsan kii ugu weynaa. ²⁵ Ciise wuxuu ku yidhi iyaga, “Boqorrada dadka aan Yuhuudda ahayn waxay ku taliyaan iyaga; kuwa iyaga ku amar ku lehna waxaa loogu yeedhaa Samafalayaal. ²⁶ Laakiin idinku sidaas ma ahaan doontaan. Laakiin kan idiinku weyn waa inuu noqdo sida kan ugu yar, iyo kan hoggaamiya sida kan adeega. ²⁷ Waayo, kee baa weyn, kan miiska la fadhiya ama kan adeega? Sow kan miiska la fadhiya ma aha? Laakiin anigu waxaan idinku dhex ahay sida kan adeega. ²⁸ Idinku waxaad tihiin kuwa igula sii jiray imtixaannadayda. ²⁹ Oo waxaan idinku wareejinayaa boqortooyo, sida Aabbahay iigu wareejiyey, ³⁰ si aad miiskayga ugu cuntaan boqortooyadayda oo aad ku fadhiisataan carshiyo, oo aad u xukuntaan laba-iyotobanka qabiil ee Israa’iil.

Luukos

³¹ “Simoon, Simoon, bal eeg, Shayddaan wuxuu codsaday inuu idin kala sooco sida sarreenka.” ³² Laakiin waxaan kuu baryay, Simoon, in rumaysadkaagu uusan dhicin. Oo markaad soo noqoto, xoojiyo walaalahaaga.” ³³ Laakiin wuxuu ugu jawaabay, “Sayidow, waxaan diyaar u ahay inaan xabsiga iyo dhimashadaba kula socdo.” ³⁴ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Waxaan kuu sheegayaa, Butrosow, maanta ka hor intaan dhiq ciyin, saddex jeer ayaad diidi doontaa inaad i taqaan.”

³⁵ Markaasaa Ciise weyddiiyey iyaga, “Markaan idin diray idinkoo aan boorso, jawaan, ama kabo lahayn, wax ma idin ka maqnaayeen?” Waxay ugu jawaabeen, “Waxba.” ³⁶ Wuxuu ku yidhi iyaga, “Laakiin hadda, haddii aad leedahay boorso, qaado, iyo sidoo kale jawaan; oo haddii aadan lahayn seef, iibi dharkaaga oo iibso mid.” ³⁷ Waayo, waxaan idinku leeyahay, Qorniinkan waa inuu igu dhammaado: ‘Oo waxaa lagu tiriyey dembilayaasha’; waayo, waxa layga qoray waa uu dhammaanayaa.” ³⁸ Xertii waxay yidhaahdeen, “Bal eeg, Sayidow, halkan waxaa yaal laba seef.” Wuxuu ugu jawaabay, “Taasi waa ku filan!”

³⁹ Ciise wuxuu u baxay sidii caadadiisu ahayd Buur Saytuun, xertiina way raaceen. ⁴⁰ Markuu meesha gaadhay, wuxuu ku yidhi iyaga, “Barya inaad tijaabo gelin.” ⁴¹ Wuxuu ka dhaqaaqay iyaga wax yar, oo jilba joogsaday oo baryay, ⁴² “Aabbow, haddii ay tahay doonistaada, koobkan iga qaad; hase ahaatee, aanay noqon doonistayda, laakiin taada.” ⁴³ [Waxaa u yimid farriin samada ka timid oo xoog siisay.] ⁴⁴ Isagoo dhibban, ayuu baryay si aad u daran, dhididkiisuna wuxuu u ekaaday dhibco dhiig oo dhulka ku dhacaya. ⁴⁵ Markuu ka kacay salaadda oo u soo noqday xertii, wuxuu helay iyaga oo hurda, iyagoo murugo la daallan. ⁴⁶ “Maxaad u huruddaan?” ayuu ku yidhi iyaga. “Kaca oo barya si aanad u gelin tijaabo.”

⁴⁷ Intuu weli hadlayay, waxaa yimid dad badan, ninkii la odhan jiray Yuudas, oo ka mid ahaa laba-iyotobankii, ayaa iyaga hoggaaminayay. Wuxuu u soo dhowaaday Ciise si uu u dhunkado, ⁴⁸ laakiin Ciise wuxuu ku weyddiiyey, “Yuudasow, Wiilka Aadanaha ma waxaad ku khiyaanaynaysaa dhunkasho?” ⁴⁹ Kuwii hareerihiisa joogay markay arkeen waxa dhici doona, waxay yidhaahdeen, “Sayidow, ma seef baan ku dhufannaa?” ⁵⁰ Midkood ayaa ku dhuftay addoonkii wadaadka sare, oo ka gooyay dhegtiisii midig. ⁵¹ Laakiin Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Intaas

waa ka badan!” Wuxuu taabtay dhegtiisii oo bogsiiye. ⁵² Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi hoggaamiyeyaashii wadaaddada, saraakiishii ilaalada macbudka, iyo waayeelladii u yimid, “Seef iyo ulo ma waxaad ula soo baxdeen sidii inaan ahaa hoggaamiye kacdoon?” ⁵³ Maalin kasta waxaan idinla joogay barxadaha macbudka, oo gacantiina iguma aydnaan dhigin. Laakiin saacaddani waa tiinnii — markii gudcurku uu talinayo.”

⁵⁴ Markaasay qabteen oo kaxeeyeen, oo waxay geeyeen gurigii wadaadka sare. Butrosna meel fog ayuu ka daba socday. ⁵⁵ Markii dab laga shiday barxadda dhexdeeda oo ay wada fadhiisteen, Butros ayaa iyaga la fadhiistay. ⁵⁶ Gabar addoon ah ayaa aragtay isaga oo ku fadhiya iftiinka dabka. Waxay si fiican u fiirisay oo tidhi, “Ninkani wuxuu la jiray isaga.” ⁵⁷ Laakiin wuxuu ugu jawaabay, “Ma aqaan isaga, naag.” ⁵⁸ Wax yar dabadeed qof kale ayaa arkay oo yidhi, “Adiguna waxaad ka mid tahay iyaga.” “Nin yahow, ma ihi!” ayuu Butros ugu jawaabay. ⁵⁹ Saacad ku dhowaad dabadeed mid kale ayaa ku adkaystay, “Hubaal ninkani wuxuu la jiray isaga, waayo, waa reer Galili.” ⁶⁰ Butros wuxuu ugu jawaabay, “Nin yahow, ma garanayo waxaad ka hadlaysi!” Intuu weli hadlayay, diiqii baa ciyey. ⁶¹ Sayidku wuu soo jeestay oo si toos ah ayuu u eegay Butros. Markaasaa Butros xusuustay eraygii Sayidku ku yidhi isaga: “Maanta ka hor intaan dhiq ciyin, saddex jeer ayaad i diidi doontaa.” ⁶² Wuxuu u baxay dibadda, isagoo si xun u ooyaya. ⁶³ Raggii Ciise ilaalinayay waxay bilaabeen inay ku jeesjeesaan oo garaacaan isaga. ⁶⁴ Waxay indhaha ka xidheen oo ku yidhaahdeen, “Wax sii sheeg! Yaa ku dhuftay?” ⁶⁵ Waxay kaloo ku yidhaahdeen hadallo kale oo cay ah.

⁶⁶ Markii waagu beryay, waxaa isugu yimid golihii waayeellada dadkii, hoggaamiyeyaashii wadaaddada iyo culimmadii, oo Ciise ayaa hortooda la keenay. ⁶⁷ “Haddaad tahay Masiixa,” ayay yidhaahdeen, “noo sheeg.” Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Haddii aan idiin sheego, ma rumaysan doontaan; ⁶⁸ haddii aan wax idin weyddiiyana, ma jawaabi doontaan. ⁶⁹ Si kastaba ha ahaatee, laga bilaabo hadda, Wiilka Aadanaha wuxuu fadhiisan doonaa midigta xoogga Eebbe.” ⁷⁰ Dhammaantood waxay weyddiiyeen, “Haddaba ma waxaad tahay Wiilka Eebbe?” Wuxuu ugu jawaabay, “Idinku waxaad leedihiin sidaas.” ⁷¹ Markaasay yidhaahdeen, “Maxaynu markhaati kale u baahan nahay? Waxaan ka maqalnay afkiisa.”

23 Markaasaa ururkii oo dhammu kacay oo wuxuu u keenay Bilaatos. ² Waxay bilaabeen inay ku eedeeyaan, iyagoo leh, “Ninkan waxaan ku helnay isagoo quruunteenna marin habaabinaya oo diiddan bixinta cashuurta Qaysar, isagoo sheeganaya inuu yahay Masiixa, boqor.” ³ Bilaatos ayaa weyddiiyey, “Ma waxaad tahay boqorka Yuhuudda?” Ciise ayaa ugu jawaabay, “Sidaad u tidhi ayeey tahay.” ⁴ Markaasaa Bilaatos wuxuu ku yidhi wadaaddadii sare iyo dadkii badnaa, “Ninkan waxaan ka helin wax eed ah.” ⁵ Laakiin way ku adkaysteen, “Wuxuu kiciyey dadkii, isagoo wax ku baraya Yahuudiya oo dhan, laga bilaabo Galili ilaa halkan.”

⁶ Markuu taas maqlay, Bilaatos wuxuu weyddiiyey inuu ninku ahaa reer Galili. ⁷ Markuu ogaaday inuu ku hoos jiro xukunka Herodos, ayuu u diray Herodos, oo isna markaas Yerusaleem joogay. ⁸ Herodos aad buu ugu farxay inuu Ciise arko, maadaama uu muddo dheer doonayey inuu arko, isagoo maqlay wax ku saabsan isaga oo rajeynaya inuu arko calaamo uu sameeyo. ⁹ Wuxuu weyddiiyey su'aalo badan, laakiin Ciise wax jawaab ah uma siin. ¹⁰ Wadaaddadii sare iyo culimmadii ayaa halkaas taagnaa, iyagoo si daran ugu eedaynaya. ¹¹ Herodos, isagoo ciidankiisa wata, ayaa quudhsaday oo ku jeesjeesay. Isagoo ku labbisay khamiis qurux badan, ayuu dib ugu diray Bilaatos. ¹² Maalintaas Herodos iyo Bilaatos waxay noqdeen saaxiibo; horey, waxay ahaayeen cadow.

¹³ Bilaatos wuxuu isugu yeedhay wadaaddadii sare, madaxda, iyo dadkii, ¹⁴ wuxuuna ku yidhi, “Ninkan waxaad ii keenteen isagoo dadka kicinaya. Waxaan ku baadhay hortiiinna oo waxaan ka helin wax eed ah oo aad ku soo oogteen. ¹⁵ Herodosna ma helin, waayo, wuxuu noogu soo celiyey; sidaad aragtaan, waxba ma uu samayn oo u qalma dhimasho. ¹⁶ Sidaa darteed, waan edbin doonaa oo sii dayn doonaa.” ¹⁷ [Hadda wuxuu ku qasbanaa inuu u sii daayo maxbuus midkood xaflladda.] ¹⁸ Laakiin dadkii oo dhammu waxay ku qayliyeen, “Ninkan naga fogee! Barabaas noo sii daa!” ¹⁹ (Barabaas waxaa lagu tuuray xabsiga kacdoon magaalada ka dhacay iyo dil.) ²⁰ Isagoo doonaya inuu Ciise sii daayo, Bilaatos ayaa mar kale la hadlay. ²¹ Laakiin way ku adkaysteen, iyagoo ku qaylinaya, “Iskutallaabta ku qod! Iskutallaabta ku qod!” ²² Markii saddexaad ayuu kula hadlay, “Maxaa? Ninkan maxaa dambi ah oo uu galay? Ma helin wax sabab ah oo dil lagu xukumo.

Sidaa darteed, waan edbin doonaa oo sii dayn doonaa.” ²³ Laakiin way ku adkaysteen, iyagoo cod dheer ku dalbanaya in iskutallaabta lagu qod, codkooduna wuu guuleystay. ²⁴ Sidaa darteed, Bilaatos wuxuu go'aansaday inuu dalabkooda fuliyo. ²⁵ Wuxuu sii daayay ninkii lagu xiray kacdoonka iyo dilka, kii ay dalbadeen, oo Ciise wuxuu u dhiibay doonistooda.

²⁶ Markay isaga kaxaynaayeen, waxay qabteen Simoon reer Kurene, oo ka yimid miyiga, waxayna saareen iskutallaabta si uu ugu qaado gadaashiisa Ciise. ²⁷ Dad badan ayaa raacay, oo ay ku jiraan dumarka u barooranaya oo u ooyaya isaga. ²⁸ Ciise ayaa u jeestay oo ku yidhi, “Gabdaha Yerusaleem, ha ii ooyina; naftiinna iyo carruurtiinna u ooya. ²⁹ Waayo, waxaa iman doonta wakhti aad odhan doontaan, ‘Waxaa barakaysan kuwa aan dhalin, uurka aan wax dhalin, iyo naasaha aan nuujin.’” ³⁰ Wakhtigaas,

waxay u yeedhi doonaan buuraha, ‘Nagu soo dhaca!’ iyo buuraleyda, ‘Nagu qariya!’

³¹ Waayo, haddii dadku waxyaalahan sameeyaan marka geedku nool yahay, maxaa dhici doona marka uu engego?”

³² Laba kale, oo labaduba dambiilayaal ah, ayaa sidoo kale lala kaxeeyey si loo dilo. ³³ Markay gaareen meeshii loo yaqaanay Kafad, waxay halkaas ku qodbeen isaga iyo dambiilayaashii—mid midigtiisa ah, midna bidixdiisa. ³⁴ Ciise wuxuu yidhi, “Aabbow, iyaga cafi, waayo, ma oga waxay samaynayaan.” Waxayna qaybsadeen dharkiisii iyagoo kuraas ku tuuraya. ³⁵ Dadkii ayaa taagnaa oo daawanayay, madaxdiina way ku jeesjeesay, iyagoo leh, “Wuxuu badbaadiyey kuwa kale; ha is badbaadiyo haddii uu yahay Masiixa Eebbe, Kan La Doortay.” ³⁶ Ciidankii ayaa sidoo kale ku jeesjeesay, iyagoo siinaya khamri qadhaadh ³⁷ waxayna ku maadsadeen, “Haddii aad tahay boqorka Yuhuudda, is badbaadi.” ³⁸ Kor waxaa ku qornaa calaamad oranaysa: KANI WAA BOQORKA YUHUUDDA.

³⁹ Mid ka mid ah dambiilayaashii halkaas ku qodnaa ayaa caayay, “Miyaadan ahayn Masiixa? Na badbaadi naftaada iyo annagana!” ⁴⁰ Laakiin dambiilaha kale ayaa canaantay. “Miyaadan ka baqayn Eebbe,” ayuu yidhi, “maadaama aad ku jirto xukunkaas oo kale?” ⁴¹ Annaga si caddaalad ah ayaa naloo ciqaabay, waayo, waxaan helaynaa wixii falalkayagu mudnaayeen. Laakiin ninkani wax qalad ah ma uu samayn.” ⁴²

Markaasuu ku baryay, “Ciise, ii xusuuso markaad boqortooyadaada gasho.” ⁴³ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Runtii waxaan ku leeyahay, maanta waxaad ila jiri doontaa jannada.”

⁴⁴ Qiyaastii duhurkii, mugdi ayaa ku dhacay dhulka oo dhan ilaa saddexdii galabnimo, ⁴⁵ waayo, qorraxdu way joogsatay inay iftiimiso. Oo daahii macbudka ayaa laba u kala go’ay. ⁴⁶ Ciise ayaa cod dheer ku yidhi, “Aabbow, gacmahaaga waxaan ku dhiibayaa ruuxayga.” Markuu sidaas yidhi, ayuu neefkiisii ugu dambeeyey. ⁴⁷ Sarkaalka boqortooyada, markuu arkay wixii dhacay, wuxuu ammaanay Eebbe oo yidhi, “Dhab ahaantii ninkani wuxuu ahaa nin xaq ah.” ⁴⁸ Markii dadkii oo dhammu oo u soo ururay inay daawadaan dhacdadan ay arkeen wixii dhacay, waxay garaaceen laabta oo iska tageen. ⁴⁹ Laakiin dhammaan kuwii garanayey, oo ay ku jiraan dumarkii ka soo raacay Galili, waxay istaageen meel fog, iyagoo daawanaya waxyaalahan.

⁵⁰ Haddaba waxaa jiray nin la odhan jiray Yuusuf, oo ka mid ahaa Golaha, oo ahaa nin wanaagsan oo xaq ah, ⁵¹ kaasoo aan raalli ka ahayn go’aankooda iyo falalkooda. Wuxuu ka yimid magaalada Yahuudiya ee Arimatiya oo sugayey boqortooyada Eebbe. ⁵² Wuxuu u tagay Bilaatos, wuxuuna weyddiistay jidhka Ciise. ⁵³ Markaasuu soo dejiyey, wuxuu ku duuddubay maro, oo wuxuu dhigay qabriga dhagaxda laga qoday, mid aan waligiis la isticmaalin. ⁵⁴ Waxay ahayd maalintii diyaarinta, oo Sabtida ayaa soo dhowaatay. ⁵⁵ Dumarkii Ciise ka soo raacay Galili waxay raaceen Yuusuf oo arkeen qabriga iyo sida jidhkiisa loo dhigay. ⁵⁶ Markaasay guriga tageen oo diyaariyeen udgoon iyo cadar. Laakiin waxay nasteen Sabtida sida amarka uu yahay.

24 Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka, waaberigii hore, dumarkii waxay yimaadeen xabaashii iyagoo wata udgoonadii ay diyaariyeen. ² Waxay heleen dhagaxii oo laga soo duubay xabaashii, ³ markay galeenna, may helin jidhkii Rabbiga Ciise. ⁴ Iyagoo arrintaas ka yaabban, waxaa si kedis ah u ag istaagay laba nin oo dhar dhalaalaya sida hillaac. ⁵ Iyagoo baqdin qaba, dumarkii wejigooda ayay dhulka ku foorarsadeen, laakiin nimankii waxay ku yidhaahdeen, “Maxaad kan nool uga dhex raadinaysaan kuwii dhintay? ⁶ Halkan ma joogo; wuu soo sara kacay! Xusuusta siduu idiinla hadlay intuu weli ku jiray Galili, ⁷ isagoo leh Wiilka Aadanaha waa in loo dhiibaa gacmaha dadka

dembiiilayaasha ah, iskutallaabta lagu qodbo, oo maalinta saddexaadna soo sara kaco.” ⁸ Markaas ayay xusuusteen hadalladiisii. ⁹ Markay xabaashii ka soo noqdeen, waxay waxyaalahaas oo dhan la wadaageen kow iyo tobankii iyo intii kaleba. ¹⁰ Maryan Maqdaliini, Yo’anna, Maryan hooyadii Yacquub, iyo dumarkii kale oo la jiray ayaa tan u sheegay rasuulladii. ¹¹ Laakiin hadalladoodii waxay u ekaayeen wax aan macno lahayn, mana rumaysan dumarkii. ¹² Si kastaba ha ahaatee, Butros wuu kacay oo xabaashii u orday. Markuu foorarsaday, wuxuu arkay marooyinkii oo keliya, wuuna tegey isagoo la yaabban wixii dhacay.

¹³ Maalintaas isla maalinteedii, laba ka mid ah waxay u socdeen tuulo la yiraahdo Emmaus, oo lixdan stadia u jirta Yeruusaalem. ¹⁴ Waxay wada hadlayeen waxyaalihii oo dhan oo dhacay. ¹⁵ Intay waxyaalahan ka wada hadlayeen, Ciise qudhiisu wuu u soo dhowaaday oo la socday; ¹⁶ laakiin indhahoodii waa laga hayay inay garan waayaan. ¹⁷ Wuxuu ku yidhi, “Maxay yihiin waxyaalahan aad ka wada hadlayaan intaad socotaan?” Way istaageen, iyagoo murugaysan. ¹⁸ Midkood, oo la odhan jiray Kleyofas, ayaa u jawaabay, “Ma adiga keliya ayaa Yeruusaalem jooga oo aan ogayn waxyaalihii maalmahan dhacay?” ¹⁹ “Waa maxay waxyaalahaas?” ayuu weyddiiyey. Waxay ku jawaabeen, “Waxyaalihii ku saabsan Ciise reer Naasared, oo ahaa nebi xoog badan oo fal iyo hadalba ku hor Eebbe iyo dadkoo dhan, ²⁰ iyo sida wadaaddada sare iyo madaxdeenna ugu dhiibeen in xukun dil lagu rido, oo iskutallaabta lagu qodbo. ²¹ Laakiin annagu waxaan rajaynaynay inuu yahay kan Israa’iil soo furtay. Oo intaas oo dhan waxaa dheer, maanta waa maalintii saddexaad tan iyo markii waxyaalahan dhaceen. ²² Intaas waxaa dheer, qaar dumar ah oo naga mid ah ayaa naga yaabiyey. Waxay aroortii hore tageen xabaashii ²³ oo may helin jidhkiisii. Waxay yimaadeen iyagoo leh waxay arkeen aragti malaa’igood, oo yidhi wuu nool yahay. ²⁴ Markaas qaar naga mid ah ayaa xabaashii tegay oo helay sidii dumarku sheegeen, laakiin iyagu ma ay arkin.” ²⁵ Wuxuu ku yidhi, “Sidee baad u nacas tihiin, oo qalbigiinnu ugu gaabiyey inaad rumaysataan wax walba oo nebiyadu sheegeen! ²⁶ Miyaanay ahayn in Masiixu ku dulmiya waxyaalahan dabadeedna galo ammaantiisa?” ²⁷ Markaasuu ka bilaabay Muuse iyo nebiyada oo dhan, oo wuxuu u caddeeyey waxyaalaha ku saabsan isaga ee Qorniinka oo dhan.

Luukos

²⁸ Markay u soo dhowaadeen tuuladii ay u socdeen, wuxuu iska dhigay inuu sii soconayo. ²⁹ Laakiin si xoog leh ayay ugu booriyeen, iyagoo leh, “Nagala joog, waayo, fiidkii waa dhow yahay; maalintuna waa dhamaatay.” Sidaas daraaddeed ayuu u galay inuu la joogo. ³⁰ Markuu la fadihiyey miiska, wuxuu qaaday kibis, mahadnaqay, ayuu jebiyey, oo bilaabay inuu la wadaago. ³¹ Markaasaa indhahoodii furmeen oo ay garteen, wuuna ka libdhay araggooda. ³² Waxay isku yidhaahdeen, “Miyaynaan qalbiyadeennu ku gubanayn intuu jidka nagu la hadlayay oo Qorniinka noo caddeeyay?” ³³ Isla saacaddaas ayay kaceen oo ku noqdeen Yerusaaalem. Halkaasay ka heleen kow iyo tobankii iyo kuwii la jiray, oo isu yimid ³⁴ iyagoo leh, “Rabbigu runtii wuu soo sara kacay oo wuxuu u muuqday Simoon.” ³⁵ Markaasaa labadii waxay ka warrameen wixii jidka ku dhacay, iyo siduu ugu muuqday markuu kibista jebiyey.

³⁶ Intay weli waxyaalahan ka hadlayeen, Ciise qudhiisu wuxuu u istaagay dhexdooda oo yidhi, “Nabadgalyo ha idinla jirto.” ³⁷ Way naxeen oo baqeen, iyagoo u malaynaya inay ruux arkeen. ³⁸ Wuxuu ku yidhi, “Maxaad u dhibtoontaan, maxaase shakigu ugu yimaadaa qalbiyadiinna?” ³⁹ Eega gacmahayga iyo cagahayga. Anigu waa aniga qudhayda! I taabta oo arka; ruuxu ma laha hilib iyo lafo, sidaad iigu aragtaan inaan leeyahay.” ⁴⁰ Markuu

hadlay dabadeed, wuxuu tusay gacmihiisii iyo caghihiisii. ⁴¹ Intay weli rumaysan waayeen farxad iyo yaab dartood, wuxuu ku yidhi, “Wax ma haysaan halkan oo la cuno?” ⁴² Waxay siiyeen xabblad kalluun la dubay, ⁴³ wuuna qaatay oo hortooda ku cunay.

⁴⁴ Wuxuu ku yidhi, “Kuwani waa hadalladaydii aan idinku idhi intaan weli idinla joogay: Wax walba waa in la oofiyo oo igu saabsan oo ku qoran sharciga Muuse, nebiyada, iyo sabuurka.” ⁴⁵ Markaasuu u furay inay Qorniinka fahmaan. ⁴⁶ Wuxuu ku yidhi, “Waxa la qoray waa kan: Masiixu wuxuu ku dulmiya xanuun oo ka soo sara kici doona kuwii dhintay maalinta saddexaad, ⁴⁷ iyo in toobad keenka dembidhaafka loogu wacdiyo magiciisa quruumaha oo dhan, laga bilaabo Yerusaaalem. ⁴⁸ Waxaad tihiin markhaatiyaasha waxyaalahan. ⁴⁹ Bal eega, waxaan idiin soo dirayaa ballankii Aabbahay; laakiin magaalada jooga ilaa aad ku labisataan xoogga xagga sare ka yimaada.”

⁵⁰ Markuu iyaga u kaxeeyey ilaa Beytaniya, ayuu gacmihiisa kor u qaaday oo barakeeyey. ⁵¹ Intuu barakaynayay, ayuu ka tegey oo samada loo qaaday.

⁵² Markay caabudeen dabadeed, waxay ku noqdeen Yerusaaalem iyagoo aad u faraxsan, ⁵³ waxayna joogeen macbudka joogto, iyagoo Eebbe ammaanaya.

Yooxanaa

1 Bilowgii waxaa jiray Ereyga, Ereygiina wuxuu la jiray Eebbe, Ereygiina waa Eebbe. ² Isagu wuxuu la jiray Eebbe bilowgii. ³ Wax walba isaga ayaa lagu abuuray, isaga la'aantiina waxba lama abuurin oo abuurmay. ⁴ Isaga waxaa ku jiray nolol, noloshaasna waxay ahayd iftiinka dadka oo dhan. ⁵ Iftiinkuna wuxuu si dhalaalaya ugu iftiimaa gudcurka, gudcurkuna kama adkaan karo.

⁶ Nin ayaa laga soo diray Eebbe; magiciisana wuxuu ahaa Yooxanaa. ⁷ Wuxuu yimid inuu markhaati ka ahaado oo uu ka hadlo iftiinka, si dadkoo dhan ay isaga ku rumaystaan. ⁸ Isagu isagu ma ahayn iftiinka; wuxuu yimid oo keliya inuu ka markhaati furo iftiinka.

⁹ Iftiinka runta ah ee qof kasta iftiimiya ayaa dunida imanayay. ¹⁰ Wuxuu ku jiray dunida, in kastoo dunida isaga lagu abuuray, duniduna ma aysan aqoonsan. ¹¹ Wuxuu u yimid dadkiisii, laakiin dadkiisii ma aysan soo dhoweyn. ¹² Laakiin intii aqbashay, kuwaas oo magiciisa rumaystay, wuxuu siiyey sharaf inay noqdaan carruurta Eebbe— ¹³ carruur aan ka dhalan farac dabiici ah, ama go'aan bini'aadam ama rabitaan ninka, laakiin ka dhashay Eebbe.

¹⁴ Ereyga wuxuu noqday jidh oo wuxuu naga dhex degganaa. Waxaan aragnay ammaantiisa, ammaanta Wiilka keliya ee ka yimid Aabbaha, oo buuxa nimco iyo run. ¹⁵ Yooxanaa wuxuu ka markhaati furay isaga. Wuxuu qayliyay isagoo leh, “Kani waa kii aan idhi, ‘Kii iga dambeeya ayaa iga sarreeya maxaa yeelay wuxuu jiray hortayda.’” ¹⁶ Buuxnaantiisa waxaan ka wada helnay nimco iyo nimco. ¹⁷ Sida sharciga loogu soo dhiibay Muuse; nimco iyo run waxaa lagu keenay Ciise Masiix. ¹⁸ Qofna weligiis ma arkin Eebbe, laakiin Wiilka keliya, oo isagu laftiisu yahay Eebbe oo xiriir dhow la leh Aabbaha, ayaa isaga muujiyey.

¹⁹ Tani waa markhaatiga Yooxanaa markii hoggaamiyeyaa Yuhuudda ay diray wadaaddo iyo Laawiyyiin Yerusaleem inay weydiiyaan, “Yaa tahay?”

²⁰ Wuxuu qirtay si xor ah oo ma uusan inkirin, laakiin qirtay, “Anigu ma ihi Masiixa.” ²¹ Waxay weydiyeen, “Haddaba yaad tahay? Ma Eliyaas baad tahay?” Wuxuu ku jawaabay, “Maya.” “Ma Nebi baad tahay?” Wuxuu ugu jawaabay, “Maya.” ²² Ugu dambayntii waxay yidhaahdeen, “Yaa tahay? Nagu sii jawaab aan u celinno kuwii na soo diray. Maxaad ka leedahay naftaada?” ²³ Yooxanaa wuxuu ku jawaabay isagoo adeegsanaya erayadii nebi Isayaah, “Anigu waxaan

ahay codka mid ku dhawaaqaya cidlada: ‘Jidka u diyaariya Rabbiga’”

²⁴ Hadda fariin qaadayaal ayaa laga soo diray Farrisiiinta si ay Yooxanaa wax uga weydiiyaan. ²⁵ Waxay weydiyeen, “Haddaba maxaad u baabtiistaa haddii aadan ahayn Masiixa, ama Eliyaas, ama Nebi?” ²⁶ Yooxanaa wuxuu ugu jawaabay, “Anigu waxaan ku baabtiisaa biyo, laakiin idinka dhexdiinna waxaa jooga mid aydnaan aqoonin. ²⁷ Isagu waa kii iga dambeeya, oo aanan istaahilin inaan xadkhaha kabo ka furto.” ²⁸ Tani waxay ka dhacday Beytaniya ee ka baxsan Urdun, halkaas oo Yooxanaa ku baabtiisay.

²⁹ Maalintii ku xigtay Yooxanaa wuxuu arkay Ciise oo u soo socda isaga wuxuuna yidhi, “Bal eeg, Wanka Eebbe, kan dembiga dunida qaada!” ³⁰ Kani waa kii aan ka hadlay markii aan idhi, ‘Iga dambeeya waxaa imanaya nin iga sarreeya, maxaa yeelay wuxuu jiray hortayda.’” ³¹ Anigu laftayda ma aanan aqoonsan, laakiin sababta aan u imid inaan ku baabtiiso biyo waa in isaga loo muujiyo Israa'iil.” ³² Markaas Yooxanaa wuxuu bixiyey markhaati sidan ah: “Waxaan arkay Ruuxa oo samada ka soo degaya sida qoolley oo ku sii nagaanaya isaga. ³³ Anigu laftayda ma aanan aqoonsan, laakiin kii ii soo diray inaan ku baabtiiso biyo wuxuu igu yidhi, ‘Ninka aad ku aragto Ruuxa oo ku soo degaya oo ku sii nagaanaya waa kan ku baabtiisi doona Ruuxa Quduuska ah.’” ³⁴ Waxaan arkay oo aan markhaati ka ahay in kanu yahay Wiilka Eebbe.”

³⁵ Maalintii xigtay, Yooxanaa wuxuu mar kale joogay laba ka mid ah xertiisa. ³⁶ Markuu arkay Ciise oo ag maraya, wuxuu yidhi, “Bal eeg, Wanka Eebbe!” ³⁷ Markay taas maqleen, labada xertiis waxay raaceen Ciise. ³⁸ Markuu jeestay, Ciise wuxuu arkay iyaga oo raacaya wuxuuna weydiyey, “Maxaad doonaysaan?” Waxay yidhaahdeen, “Rabi” (taas oo macnaheedu yahay Macallin), “xaggee baad degan tahay?” ³⁹ “Kaalaya,” ayuu ugu jawaabay, “oo waad arki doontaan.” Sidaas darteed waxay tageen oo arkeen meeshu deganaa, waxayna maalintaas la joogeen isaga. Waxay ahayd saacadda tobnaad. ⁴⁰ Andaros, walaalka Simoon Butros, wuxuu ahaa mid ka mid ah labada maqashay waxa Yooxanaa yidhi oo raacay Ciise. ⁴¹ Waxa ugu horreeya ee Andaros sameeyay wuxuu ahaa inuu helo walaalkiis Simoon oo uu ku yidhaahdo, “Waxaan helnay Masiixa” (taas oo loo tarjumay sida Masiixa). ⁴² Wuxuu u keenay Ciise.

Yooxanaa

Ciise wuxuu eegay oo ku yidhi, "Adigu waxaad tahay Simoon ina Yooxanaa. Waxaa laguugu yeedhi doonaa Keefas" (taas oo markii la tarjumay, waa Butros).

⁴³ Maalintii ku xigtay Ciise wuxuu go'aansaday inuu tago Galili. Markuu helay Filibos, wuxuu ku yidhi, "I soo raac." ⁴⁴ Filibos, sida Andaros iyo Butros, wuxuu ka soo jeeday magaalada Beytsayda. ⁴⁵ Filibos wuxuu helay Natan'eel oo ku wargeliyay, "Waxaan helnay kii Muuse ku qoray sharciga, iyo kii nebiyadu ka hadleen—Ciise oo reer Naasared ah, ina Yoosaf." ⁴⁶ "Naasared! Ma wax wanaagsan ayaa ka iman kara halkaas?" Natan'eel weydiyay. "Kaalay oo arag," Filibos ayaa ku jawaabay. ⁴⁷ Markuu Ciise arkay Natan'eel oo soo socdaa, wuxuu yidhi, "Halkan run ahaantii waa Israa'iili aan khiyaano lahayn." ⁴⁸ "Sidee baad iigu garanaysaa?" Natan'eel weydiyay. Ciise wuxuu ugu jawaabay, "Waxaan ku arkay adigoo weli hoos fadhiya geedka berde, ka hor intaan Filibos kuu yeedhin." ⁴⁹ Markaas Natan'eel wuxuu yidhi, "Rabi, waxaad tahay Wiilka Eebbe; waxaad tahay Boqorka Israa'iil." ⁵⁰ Ciise wuxuu yidhi, "Waxaad rumaysatay maxaa yeelay waxaan ku idhi waxaan ku arkay adigoo hoos fadhiya geedka berde. Waxaad arki doontaa waxyaabo ka weyn taas." ⁵¹ Markaasuu ku daray, "Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, waxaad arki doontaan samada oo furmaya, iyo malaa'igaha Eebbe oo ku soo degaya oo ku sii kacaya Wiilka Aadanaha."

2 Maalintii saddexaad aroos baa ka dhacay Kaana tii Galili, hooyadii Ciise ayaa joogtay. ² Ciise iyo xertiisiina waxaa lagu casuumay arooska. ³ Markii khamrigii dhammaaday, hooyadii Ciise waxay ku tidhi isaga, "Khamri ma haystaan." ⁴ Ciise wuxuu ugu jawaabay, "Naag, maxay arrintani iiga dhigan tahay? Waqtigeygii weli ma imaan." ⁵ Hooyadiis waxay adeegayaashii ku amartay, "Wax kasta oo uu idin yidhaahdo sameeya." ⁶ Meeshaas waxaa yiil lix dhagax oo biyo lagu shubay, oo loo isticmaali jiray nadiifinta Yuhuudda, mid kastaana wuxuu qaadi jiray laba ama saddex cabbir. ⁷ Ciise wuxuu adeegayaashii ku amray, "Dhalooyinkan biyo ku buuxiya," wayna ka buuxiyeen ilaa afka. ⁸ Markaasuu ku amray, "Hadda wax ka soo qaada oo u geeya madaxa xafadda." Wayna sameeyeen. ⁹ Madaxa xafadda ayaa dhadhamiyey biyihii khamriga noqday, isagoo aan garanayn halka ay ka yimaadeen, in kastoo adeegayaashii soo qaaday biyaha ay

garanayeen. Wuxuu u yeeray arooska ¹⁰ oo wuxuu yiri, "Qof kastaa wuxuu marka hore bixiyaa khamriga ugu fiican, markay martidu si fiican u cabbaan, markaasaa kan hooseeya la bixiyaa; laakiin adigu waxaad haysatay khamriga ugu fiican ilaa hadda." ¹¹ Tani waxay ahayd calaamaddii ugu horreysay ee Ciise ka sameeyey Kaana tii Galili, isagoo muujinaya ammaantiisa; xertiisiina waxay rumaysteen isaga.

¹² Kadib wuxuu u safray Kafarna'um isaga iyo hooyadiis, walaalihiis, iyo xertiis, waxayna halkaas joogeen maalmo yar.

¹³ Markii iidii Kormaridda ee Yuhuudda soo dhowaatay, Ciise wuxuu u kacay Yerusaaalem. ¹⁴ Wuxuu ku arkay dadka iibinaya lo'da, idaha, iyo qoolleyda, iyo kuwo kale oo miisaska lacagta ku beddelaya. ¹⁵ Wuxuu sameeyey karbaash xadhko ah oo wuxuu ka saaray dhammaan kuwaas oo ka saaray macbudka, isaga oo la baxay idihii iyo lo'dii; wuxuu kala firdhiyey lacagtii kuwa lacagta beddelayay oo miisaskoodiina rogay. ¹⁶ Kuwa qoolleyda iibinayay ayuu ku yidhi, "Waxyaalahan ka qaada! Guriga Aabbahay ha ka dhigin meel ganacsi!" ¹⁷ Xertiisii waxay xusuusteen Qorniinka: "Xamaasad u leh gurigaaga ayaa i gubi doonta."

¹⁸ Yuhuuddii waxay markaas waydiiyeen isaga, "Maxaad calaamad ah noo tusi kartaa si aad u caddeysno awoodda aad u leedahay inaad waxyaalahan sameysno?" ¹⁹ Ciise wuxuu ugu jawaabay, "Macbudkan dumiya, saddex maalmoodna waan kicin doonaa." ²⁰ Waxay ugu jawaabeen, "Afar iyo afartan sano ayaa lagu dhisay macbudkan, adiguna saddex maalmood baad ku kicin doontaa?" ²¹ Laakiin wuxuu ka hadlayay macbudka jidhkiisa. ²² Markii uu ka soo sara kacay kuwii dhintay, xertiisii waxay xusuusteen in uu sidaas yidhi, waxayna rumaysteen Qorniinka iyo erayadii Ciise uu ku hadlay.

²³ Intii uu Yerusaaalem joogay xilligii Iidda Kormaridda, dad badan ayaa arkay calaamadaha uu sameynayay oo rumaystay magiciisa. ²⁴ Laakiin Ciise ma aaminin iyaga, waayo wuxuu yaqaanay dadka oo dhan. ²⁵ Uma baahnayn in qofna ka markhaati furo dadka, waayo isagaa garanayay waxa ku jira qof kasta.

3 Haddaba waxaa jiray nin Farris ahaa oo la odhan jiray Nikodemos, oo ka mid ahaa golaha xukuma Yuhuudda. ² Habeen buu Ciise u yimid

Yooxanaa

oo ku yidhi, “Macallinow, waan ognahay inaad tahay macallin Eebbe ka yimid; waayo, ninna ma samayn karo calaamooyinkan aad samaynaysid haddaan Eebbe la jirin.” ³ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Runtii, runtii, waxaan ku leeyahay, ninna ma arki karo boqortooyada Eebbe haddaanu mar kale dhalan.” ⁴ Nikodemos ayaa weyddiiyey, “Sidee baa qof u dhalan karaa markuu duqoobo? Ma wuxuu mar labaad geli karaa uurka hooyadiis si uu u dhasho?” ⁵ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Runtii, runtii, waxaan ku leeyahay, ninna ma geli karo boqortooyada Eebbe haddaanu biyaha iyo Ruuxa ka dhalan.” ⁶ Wax kasta oo jidhka ka dhashaa waa jidh, oo waxa Ruuxa ka dhashaa waa ruux. ⁷ Ha la yaabin inaan ku idhi, ‘Waa inaad mar kale dhalataan.’ ⁸ Dabayshu waxay u dhacdaa meeshay doonto, oo waxaad maqashaa dhawaaqa, laakiin ma ogid meesha ay ka timaaddo ama meesha ay u socoto. Sidaas oo kale waa mid kasta oo Ruuxa ka dhashay.”

⁹ “Sidee bay tani suurtoagal ku tahay?” ayuu Nikodemos weyddiiyey. ¹⁰ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Adigu waxaad tahay macallinka Israa’iil, oo ma fahantid waxyaalahan?” ¹¹ Runtii, runtii, waxaan ku leeyahay, waxaannu ka hadalnaa waxaannu naqaan, oo waxaannu marag ka nahay waxaannu aragnay, laakiin idinku ma aqbashaan maraggayaga. ¹² Haddii aan idiin sheegay waxyaalo dhulka ku saabsan oo aydnaan rumaysan, sidee baad u rumaysan doontaan haddii aan idiin sheego waxyaalo samada ku saabsan? ¹³ Ninna ma tegin samada, midka keliya ee ka soo degay samada—Wiilka Aadanaha. ¹⁴ Sida Muuse abeesada cidlada kor ugu qaaday, sidaas oo kale waa in Wiilka Aadanaha kor loo qaadaa, ¹⁵ si mid kasta oo rumaysta uu nolosha weligeed ah ku helo isaga.

¹⁶ Waayo, Eebbe wuxuu dunida u jeclaaday sidaas oo kale oo uu siiyey Wiilkiisa keliya, in mid kasta oo isaga rumaystaa uusan lumin laakiin uu helo nolosha weligeed ah. ¹⁷ Waayo, Eebbe uma dirin Wiilkiisa dunida inuu xukumo dunida, laakiin inuu dunida ku badbaadiyo isaga. ¹⁸ Kii isaga rumaysta lama xukumo, laakiin kii aan rumaysan ayaa horeba loo xukumay maxaa yeelay ma rumaysan magaca Wiilka keliya ee Eebbe. ¹⁹ Tani waa xukunka: Iftiinka ayaa dunida yimid, laakiin dadku waxay ka jeclaadeen gudcurka iftiinka maxaa yeelay falimahoodu waxay ahaayeen kuwo shar ah. ²⁰ Kuwa shar sameeya waxay ka fogaadaan iftiinka, iyagoo ka cabsanaya in

falimahooda la muujiyo. ²¹ Laakiin kii runta ku dhaqma wuxuu u yimaadaa iftiinka, si ay u caddaato in wixii uu sameeyey lagu sameeyey aragtida Eebbe.

²² Waxaas ka dib, Ciise iyo xertiisa waxay tageen miyiga Yahuudiya, halkaas oo uu waqti la qaatay iyaga oo baabtiisay. ²³ Hadda Yooxanaa wuxuu kaloo ku baabtiisay Aenon oo u dhow Salim, maxaa yeelay waxaa halkaas ku badnaa biyo, dadkuna way imanayeen oo la baabtiisay. ²⁴ (Tani waxay dhacday ka hor intaan Yooxanaa la xirin.)

²⁵ Dood ayaa dhex martay qaar ka mid ah xertii Yooxanaa iyo nin Yuhuudi ah oo ku saabsan dhaqdidda xafladaha. ²⁶ Waxay u yimaadeen Yooxanaa oo ku yidhaahdeen, “Macallinow, ninkii kula joogay dhinaca kale ee Urduun, kii aad ka maragtid, eeg, isagaa baabtiisaya, oo qof walba wuxuu u tegaynaa isaga.” ²⁷ Yooxanaa ayaa ugu jawaabay, “Qofna ma heli karo waxa keliya ee samada laga siiyo. ²⁸ Waxaad xaqiijin kartaa inaan idhi, ‘Anigu ma ihi Masiixa laakiin waxaa lay soo diray hortiisa.’ ²⁹ Gabadha arooska waxay leedahay arooska. Saaxiibka jooga arooska wuxuu sugaa oo maqlaa codka arooska, markaasaa farxaddiisa ka buuxsantaa. Farxaddaas waa aniga, oo hadda waa dhammaystiran tahay. ³⁰ Isagu waa inuu kordhaa oo weynaadaa, aniguna waa inaan yaraadaa.

³¹ Kii ka yimid kor waa sarreeyaa; kii dhulka ka yimid wuxuu ka tirsan yahay dhulka oo wuxuu ka hadlaa aragti dhulka ka timid. Kii ka yimid samada waa sarreeyaa. ³² Wuxuu marag ka yahay wixii uu arkay iyo wixii uu maqlay, laakiin maraggiisa ma aqbalo qofna. ³³ Kii aqbalay maraggiisa wuxuu xaqiijiyey in Eebbe run yahay. ³⁴ Waayo, kii Eebbe soo diray wuxuu ku hadlaa ereyada Eebbe, waayo, Eebbe wuxuu siisaa Ruuxa aan qiyaas lahayn. ³⁵ Aabbuhu wuxuu jecel yahay Wiilka oo wuxuu wax walba gacantiisa ku aaminay. ³⁶ Kii Wiilka rumaysta wuxuu leeyahay nolosha weligeed ah, laakiin kii Wiilka diida ma arki doono nolosha, waayo, cadhada Eebbe ayaa ku sii haysata.

4 Markii Ciise ogaaday in Farrisiiintu maqleen inuu samaynayo oo uu baabtiisayo xertii ka badan Yooxanaa— ² inkastoo aan Ciise qudhiisu baabtiisin, laakiin xertiisa— ³ wuxuu ka tegey Yahuudiya oo mar kale ku noqday Galili. ⁴ Wuxuu u baahnaa inuu maro Samariya. ⁵ Markaasuu yimid magaalo Samariya ku taal oo la yidhaahdo Sikar, oo

Yooxanaa

u dhow dhulkii Yacquub siiyey wiilkiisii Yuusuf. ⁶ Ceelkii Yacquub ayaa halkaas yaallay, Ciisena, isagoo safarkiisii daalay, ayuu ku fadhiistay ceelka agtiisa. Waxay ahayd saacadadii lixaad.

⁷ Haweeney reer Samariya ah ayaa timid inay biyo soo dhaansato, Ciisena wuxuu ku yidhi iyada, “Fadlan i sii biyo aan cabbo.” ⁸ (Xertiisii waxay u tageen magaalada inay raashin soo iibsadaan.) ⁹ Haweeneydii reer Samariya waxay ku tidhi isaga, “Sidee ayaad adiga oo Yuhuudi ah iiga codsan kartaa, aniga oo haweeney reer Samariya ah, biyo?” (Waayo, Yuhuuddu lama macaamilaan reer Samariya.) ¹⁰ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Haddaad ogaan lahayd hadiyadda Eebbe iyo kan ku weydiinaya biyo, waad ka codsan lahayd, isaguna wuxuu ku siin lahaa biyo nool.” ¹¹ Haweeneydii waxay ku tidhi isaga, “Sayidow, wax aad ku dhaansato ma lihid, ceelkuna waa dheer yahay. Xaggee baad ka heli biyahan nool?” ¹² Ma waxaad ka weyn tahay aabbahay Yacquub, oo na siiyey ceelkan oo isagu ka cabbay, isaga iyo wiilashiisii iyo xoolihiisii?” ¹³ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Qof kasta oo ka cabbay biyahan mar kale wuu harraadi doonaa, ¹⁴ laakiin qofkii ka cabbay biyaha aan siin doono weligii ma harraadi doono. Runtii, biyaha aan siin doono waxay ku noqon doonaan isha biyo ka soo burqanaysa nolosha weligeed ah.” ¹⁵ Haweeneydii waxay ku tidhi isaga, “Sayidow, i sii biyahan si aanan u harraadin oo aanan mar dambe halkan ugu iman inaan biyo dhaansado.”

¹⁶ Wuxuu ku amray, “Tag, ninkaaga u yeedh oo soo noqo.” ¹⁷ “Waxaan ahay mid aan lahayn nin,” ayay ku jawaabtay. Ciise wuxuu ku yidhi iyada, “Waa runtaa markaad tidhi nin ma lihid. ¹⁸ Waxaad lahayd shan nin, kan aad hadda leedahayna ma aha ninkaaga. Waxaad tidhi waa run.” ¹⁹ Iyadoo la yaaban, haweeneydii waxay ku tidhi isaga, “Sayidow, waxaan arkaa inaad tahay nebi. ²⁰ Aowowayaaheen waxay caabudi jireen buurtaan, laakiin idinka Yuhuudda waxaad tidhaahdaan in meesha aan ku caabudno ay tahay Yerusalaalem.” ²¹ Ciise wuxuu ku yidhi iyada, “I rumayso, haweeney, waqti baa imanaya markaydaan Aabbaha ku caabudi doonin buurtaan ama Yerusalaalem. ²² Idinku reer Samariya waxaad caabuddaan waxaadna garanayn; annagu waxaan caabudnaa waxa aan garanayno, waayo, badbaadadu waxay ka timaadaa Yuhuudda. ²³ Hase yeeshee, waqti baa imanaya, waana hadda, markay caabudayaasha runta ahi Aabbaha ku caabudi

doonaan ruux iyo run, waayo, kuwaas oo kale ayuu Aabbuhu doonayaa inay caabudaan. ²⁴ Eebbe waa ruux, caabudayaashiisuna waa inay ku caabudaan ruux iyo run.” ²⁵ Haweeneydii waxay tidhi, “Waxaan ogahay in Masiixa” (oo la yidhaahdo Masiixi) “u iman doono. Markuu yimaado, wuxuu noo sheegi doonaa wax walba.” ²⁶ Markaasaa Ciise ku dhawaaqay, “Aniga oo kula hadlayaa — waa aniga.”

²⁷ Markaasaa xertiisii soo noqdeen, wayna la yaabeen inay arkaan isagoo la hadlayo haweeney. Laakiin ninna ma weydiin, “Maxaad doonaysaa?” ama “Maxaad ula hadlaysaa iyada?” ²⁸ Haweeneydii waxay ka tagtay weelkeedii biyaha oo ku noqotay magaalada, dadka u sheegtay, ²⁹ “Kaalaya, arka nin ii sheegay wax walba oo aan sameeyey. Ma wuxuu noqon karaa Masiixa?” ³⁰ Way ka tageen magaalada oo waxay u yimaadeen isaga.

³¹ Intii lagu jiray wakhtigaas xertiisii waxay ku boorriyeen, “Macallinow, wax cun.” ³² Laakiin wuxuu ugu jawaabay, “Waxaan hayaa cunto aydnaan garanayn.” ³³ Markaasaa xertiisii waxay isweydiyeen, “Ma cid baa cuntadii u keentay?” ³⁴ “Cuntadaydu,” ayuu yidhi Ciise, “waa inaan sameeyo doonista Kan i soo diray oo aan dhammeeyo hawshiisa. ³⁵ Miyaanad odhan, ‘Weli afar bilood baa ka hadhay goosashada?’ Waxaan idinku leeyahay, indhihiinna fur oo eeg beero! Way u bislaadeen goosashada. ³⁶ Xataa hadda kan gooya wuxuu qaataa mushahar oo wuxuu ururiyaa midho nolosha weligeed ah, si kan beera iyo kan gooya ay wada farxaan. ³⁷ Sidaas daraaddeed oraahda ‘Mid baa beera mid kalena gooya’ waa run. ³⁸ Waxaan idiin soo diray inaad goosataan wixii aydnaan shaqayn. Kuwo kale ayaa hawsha adag qabtay, idinkuna waxaad ka faa’iidsateen hawshooda.”

³⁹ Dad badan oo reer Samariya ah oo magaaladaas ka yimid ayaa rumaystay isaga sababta haweeneyda markhaatigeeda, “Wuxuu ii sheegay wax walba oo aan sameeyey.” ⁴⁰ Markaasaa reer Samariya u yimaadeen isaga, wayna ka codsadeen inuu la joogo, wuuna la joogay laba maalmood. ⁴¹ Erayadiisa daraaddood, dad badan oo kalena way rumaysteen. ⁴² Waxay haweeneydii ku yidhaahdeen, “Ma rumaysanayno oo keliya waxaad tidhi; hadda annagaa maqalnay, waana ognahay in ninkan runtii yahay Badbaadiyaha dunida.”

Yooxanaa

⁴³ Laba maalmood dabadeed, wuxuu u baxay Galili.
⁴⁴ Waayo, Ciise qudhiisu wuxuu marag furay in nebi aanu sharaf ku lahayn dalkiisa. ⁴⁵ Markuu yimid Galili, reer Galili way soo dhoweeyeen, iyagoo arkay wax walba oo uu ku sameeyey Yerusasaalem xafloodii, waayo, iyaguna halkaasay joogeen.

⁴⁶ Mar kale wuxuu boqday Kaana ee Galili, halkaas oo uu biyaha khamri ka dhigay. Waxaa jiray sarkaalka boqortooyo oo wiilkiisu ku buhay Kafarna'um. ⁴⁷ Markii ninkaas maqlay in Ciise yimid Galili oo ka yimid Yahuudiya, ayuu u yimid oo ka codsaday inuu yimaado oo wiilkiisa bogsiiyo, kaasoo ku dhowaaday dhimasho. ⁴⁸ Markaasaa Ciise ku yidhi isaga, "Haddii aydnaan arkin calaamado iyo yaabab, weligiin ma rumaysan doontaan." ⁴⁹ Sarkaalka boqortooyada ayaa ku baryay, "Sayidow, kaalay intaan ilmuhi dhiman." ⁵⁰ Ciise wuxuu ku yidhi isaga, "Tag; wiilkaagu wuu noolaan doonaa." Ninkii wuxuu rumaystay eraygii Ciise ku yidhi oo wuu tegey. ⁵¹ Intuu jidka ku sii jiray, addoommadiisii ayaa la kulmay iyagoo wata war ah in wiilkiisii nool yahay. ⁵² Wuxuu ka weydiiyey saacaddii uu wiilkiisu bogsaday, waxayna ku yidhaahdeen, "Shalay duhurnimadii ayaa qandhadii ka tagtay." ⁵³ Markaasaa aabbihii gartay in ay ahayd isla saacaddii uu Ciise ku yidhi, "Wiilkaagu wuu noolaan doonaa." Sidaas daraaddeed isaga iyo reerkiisii oo dhami way rumaysteen. ⁵⁴ Tani waxay ahayd calaamaddii labaad ee mucjisada ahayd ee Ciise sameeyey markuu ka yimid Yahuudiya oo yimid Galili.

5 Haddaba markii ay waxyaalahan dhacayeen, waxaa jiray ciid Yahuudda ah, Ciise ayaa u kacay Yerusasaalem. ² Yerusasaalem, agagaarka Albaabka Idaha, waxaa ku yaal barkad, oo luqadda Aramaayk waxaa lagu yiraahdaa Bethesda, oo ay ku wareegsanyihiin shan tiirar. ³ Tiirarkan waxaa ku jifay dad badan oo buka, indho la', curyaan, ama naafo ah. ⁴ [4] ⁵ Waxaa halkaas joogay nin aan socon karin muddo siddeed iyo soddon sannadood ah. ⁶ Markii Ciise arkay isaga oo halkaas jiifa oo uu ogaa inuu xaaladdaas ku jiray muddo dheer, ayuu weyddiiyey, "Ma doonaysaa inaad bogsato?" ⁷ Ninkii bukaana wuxuu ugu jawaabay, "Sayidow, cid ii geysa barkadda ma haysto marka biyaha la kiciyo. Anigoo isku dayaya inaan galo, qof kale ayaa iga horreeya." ⁸ Ciise ayaa ku amray, "Kac, sariirtaada qaado oo soco." ⁹ Isla markiiba ninkii waa bogsaday; wuxuu

qaaday sariirtiisii oo socday. Maalintaasna waxay ahayd Sabti.

¹⁰ Markaasaa madaxda Yuhuuddu waxay ku yiraahdeen ninkii bogsaday, "Waa Sabti; sharciga ma aha inaad sariirtaada qaadata." ¹¹ Laakiin wuxuu ugu jawaabay, "Kii i bogsiiyey ayaa igu yidhi, 'Sariirtaada qaado oo soco.'" ¹² Waxay weyddiiyeen, "Yaa kuu sheegay inaad qaadata oo socoto?" ¹³ Ninkii bogsaday ma garanaynin cidda ay ahayd, waayo Ciise ayaa dadkii dhex galay oo ka dhaqaaqay.

¹⁴ Markii dambe Ciise ayaa macbudka ku arkay oo ku yidhi, "Bal eeg, waad bogsatay. Ha sii dembaabin ama wax ka sii xun ayaa kugu dhici kara." ¹⁵ Ninkii waa tagay oo madaxda Yuhuudda u sheegay in Ciise ahaa kii isaga bogsiiyey. ¹⁶ Sababtaas daraaddeed, madaxda Yuhuuddu waxay bilaabeen inay Ciise silciyaan, maxaa yeelay wuxuu waxyaalahan ku samaynayey Sabtida. ¹⁷ Laakiin Ciise ayaa ugu jawaabay, "Aabbahay ilaa hadda wuu shaqaynayaa, anna waan shaqaynayaa." ¹⁸ Sababtaas daraaddeed, waxay sii doonayeen inay dilaan, maxaa yeelay ma aha oo keliya inuu jebiyey Sabtida laakiin sidoo kale wuxuu Eebbe ugu yeeray Aabbihis, isaga oo isu dhigaya Eebbe la mid ah.

¹⁹ Sidaa darteed, Ciise ayaa ugu jawaabay, "Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Wiilku waxba kaligiis ma samayn karo; wuxuu samayn karaa oo keliya waxa uu arko Aabbaha oo samaynaya, maxaa yeelay wixii Aabbuhu sameeyo, Wiilku sidoo kale wuu sameeyaa. ²⁰ Waayo, Aabbuhu wuxuu jecel yahay Wiilka oo tusaa wixii uu sameeyo oo dhan. Wuxuu tusayaa xataa shuqullo ka sii weyn kuwaan, si aad ula yaabtid. ²¹ Sida Aabbuhu kuwii dhintay soo sara kiciyo oo nolol siiyo, sidaas oo kale Wiilku wuxuu nolol siiyaa cidda uu doono. ²² Intaas waxaa dheer, Aabbuhu cidna ma xukumo, laakiin wuxuu xukunka oo dhan ku wareejiyey Wiilka, ²³ si ay dhammaan u maamuusaan Wiilka sida ay Aabbaha u maamuusaan. Kii aan maamuusin Wiilka ma maamuuso Aabbaha soo diray.

²⁴ "Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, kii maqla ereygayga oo rumaysta kii i soo diray wuxuu leeyahay nolol weligeed ah oo lama xukumi doono laakiin wuu ka gudbay dhimashada una gudbay nolosha. ²⁵ Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, waqti ayaa imanaysa oo hadda timid markii kuwii dhintay ay maqli doonaan codka Wiilka Eebbe, kuwa

Yooxanaa

maqlaana way noolaan doonaan. ²⁶ Sida Aabbuhu nolosha isagu ugu jiro, sidaas oo kale wuxuu Wiilka u siiyey inuu nolol isagu ku jiro. ²⁷ Wuxuuna siiyey amar inuu xukumo, maxaa yeelay waa Wiilka Aadanaha. ²⁸ Ha la yaabina tan, waayo, waqti ayaa imanaysa markii kuwii qabuuraha ku jiray oo dhan ay maqli doonaan codkiisa ²⁹ oo ay soo bixi doonaan—kuwa wanaagga sameeyey waxay u soo bixi doonaan inay noolaadaan, kuwa xumaanta sameeyeyna waxay u soo bixi doonaan in la xukumo.

³⁰ Kaligay waxba ma samayn karo; waxaan xukumi karaa oo keliya sida aan u maqlo, xukunkayguna waa xaq, maxaa yeelay ma doonayo inaan naftayda raalli geliyo laakiin waxaan doonayaa inaan raalli geliyo kii i soo diray. ³¹ “Haddii aan naftayda ka marag furo, markhaatigaygu ma aha mid la aqbalo. ³² Waxaa jira mid kale oo iiga marag fura, waxaanan hubaa in markhaatiga uu iga furayo uu yahay mid run ah.

³³ Waxaad u dirtay farriin Yooxanaa, wuuna idiin sheegay runta. ³⁴ Ma aha inaan ku tiirsanahay markhaati bini’aadam, laakiin waxaan taas u sheegayaa si aad u badbaaddaan. ³⁵ Yooxanaa wuxuu ahaa laambad gubanaysay oo iftiimaysay, waadna doorateen inaad waqti ku raaxaysataan iftiinkiisa. ³⁶ Laakiin waxaan leeyahay markhaati ka weyn kan Yooxanaa. Waayo, shuqullada Aabbuhu ii siiyey inaan dhammeeyo—shuqullada aan samaynayo—ayaa ka marag fura in Aabbuhu i soo diray.

³⁷ Aabbaha i soo dirayna isagaa ka marag furay aniga. Ma aydnaan maqlin codkiisa mana aydnaan arkin muuqaalkiisa, ³⁸ ereygiisuna idinku ma jiro, maadaama aydnaan rumaysan kan uu soo diray. ³⁹ Waxaad si taxaddar leh u barataan Qorniinka maxaa yeelay waxaad u malaynaysaan in aad ku leedahay nolosha weligeed ah. Kuwani waa Qorniinka ka marag furaya aniga, ⁴⁰ hase yeeshee ma doonaysaan inaad ii timaadaan si aad nolol u heshaan.

⁴¹ Ma doonayo ammaanta dadka, ⁴² laakiin waan idin garanayaa. Waxaan fahamsanahay inaadna lahayn jacaylka Eebbe ee idinku jira. ⁴³ Waxaan ku imid magaca Aabbahay, idinkuna ima aqbashaan. Haddii mid kale uu ku yimaado magaciisa, waad aqbali doontaan. ⁴⁴ Sidee baad u rumaysan kartaan, maadaama aad raadinaysaan aqbalaadda midba midka kale laakiin aydnaan raadin ammaanta ka timaadda Eebbe kaliya? ⁴⁵ Ha u malaynina inaan

idinku eedayn doono Aabbaha hortiiisa. Kii idin eedaynaya waa Muuse, kaas oo aad rajadaada ku tiirsan tihiin. ⁴⁶ Haddii aad Muuse rumaysan lahaydeen, waad i rumaysan lahaydeen, waayo, wuxuu ka qoray aniga. ⁴⁷ Laakiin haddii aydnaan rumaysan waxa uu qoray, sidee baad ugu kalsoonaan doontaan waxa aan idin leeyahay?

6 Waxyaalahan dabadood Ciise wuxuu tegey dhinaca kale ee Badda Galili, oo sidoo kale loo yaqaan Badda Tiberiyaas. ² Dad badan ayaa raacay, maxaa yeelay, waxay arkeen calaamooyinkii uu ku sameeyey kuwii buka. ³ Ciise wuxuu fuulay buur, oo halkaas ayuu la fadhiistay xertiisii. ⁴ Tiddii Yuhuudda ee Kormaridda ayaa soo dhowaatay. ⁵ Markii Ciise kor u eegay oo arkay dad badan oo u soo socda, wuxuu Filibos ku yidhi, “Xaggee baynu kibis uga iibsan karnaa dadkan inay wax cunaan?” ⁶ Wuxuu sidaas u yidhi inuu imtixaamo, waayo, isagu hore ayuu u ogaa wuxuu samayn lahaa. ⁷ Filibos ayaa ugu jawaabay, “Laba boqol oo dinaar oo kibis ah kuma filna in mid kastaa wax yar helo.” ⁸ Mid xertiisa ka mid ah oo ahaa Andaros oo walaalkii Simoon Butros, ayaa ku yidhi, ⁹ “Waxaa halkan jooga wiil yar oo leh shan kibsood oo shaciir ah iyo laba kalluun, laakiin maxay yihiin kuwaas oo kale dadkan badan?” ¹⁰ Ciise wuxuu yidhi, “Dadku ha fadhiistaan.” Meesha waxaa ku badnaa caws, sidaa darteed way fadhiisteen, tiradooduna waxay ahayd qiyaastii shan kun oo nin. ¹¹ Markaasaa Ciise wuxuu qaatay kibistii, mahadnaqa ayuu bixiyey, oo wuxuu u qaybiyey kuwii fadhiyey; sidookale ayuu kalluunkii u qaybiyey, intii ay doonayeen. ¹² Markay wada dhergeen, wuxuu xertiisii ku yidhi, “Uruuriya jajabyada hadhay, si aan waxba loo khasaarin.” ¹³ Sidaas daraaddeed way uruuriyeen oo waxay buuxiyeen laba iyo toban dambiilood oo ah jajabkii shantii kibsood ee shaciirka ahaa ee hadhay. ¹⁴ Markii dadkii arkeen calaamadii uu sameeyey, waxay yidhaahdeen, “Runtii kani waa Nebigii iman lahaa dunida.”

¹⁵ Markuu ogaaday inay doonayaan inay xoog ku qabsadaan oo ay boqor ka dhigaan, Ciise mar kale ayuu keliigsi buurta u baxay. ¹⁶ Markii fiidkii la gaadhay, xertiisii waxay u dhaadhaceen badda, ¹⁷ markaasay dooni raaceen oo badda u gudbeen Kafarna’um. Waqtigaas mugdi baa jiray, Ciisena weli lama uu soo biirin. ¹⁸ Badduna waxay noqotay mid kacsan sababtoo ah dabayl xoog leh. ¹⁹ Markay ku maaxeen qiyaastii saddex ama afar mayl, waxay

Yooxanaa

arkeen Ciise oo badda dul soconaya oo doonidii u soo dhowaanaya, wayna baqeen. ²⁸ Laakiin wuxuu ku yidhi, “Aniga ayaa ah; ha baqina.” ²¹ Markaasay doonidii ku soo dhoweeyeen, oo markiiba doonidii waxay gaadhay xeebtii ay u socdeen.

²² Maalintii xigtay dadkii ku hadhay dhinaca kale ee xeebta waxay ogaadeen in hal dooni oo keliya meeshaas joogtay, iyo in Ciise aanu doonta la raacin xertiisii, laakiin ay keligood tageen. ²³ Doono kale oo ka yimid Tiberiyaas ayaa u dhowaatay meesha ay kibistii ku cuneen markii Rabbigu mahadnaqa bixiyeey. ²⁴ Markii dadkii ogaadeen in Ciise iyo xertiisii meeshaas joogin, waxay raaceen doonidii oo waxay tageen Kafarna’um iyagoo Ciise doonaya.

²⁵ Markay dhinaca kale ee badda ka heleen, waxay ku yidhaahdeen, “Macallimow, goormaad halkan timid?” ²⁶ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, waxaad ii doonaysaan ma aha calaamooyinkii aad aragteen, laakiin waa inaad kibistii cunteen oo dhergiseen. ²⁷ Ha ka shaqaynina cuntada baabba’aysa, laakiin ka shaqeeya cuntada sii jirta nolosha weligeed ah, taas oo Wiilka Aadanahu idin siin doono. Waayo, isaga Eebbe Aabbaha ah ayaa shaabad ku dhigay.” ²⁸ Markaasay ku yidhaahdeen, “Maxaynu samaynaa si aynu u fulino shuqullada Eebbe?” ²⁹ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Shaqada Eebbe waa inaad rumaysataan kan uu soo diray.”

³⁰ Markaasay ku yidhaahdeen, “Maxay calaamad tahay oo aad samayn doontaa si aynu u aragno oo kuu rumaysanno? Maxaad samayn doontaa?” ³¹ Awowayaasheen waxay cuneen manna cidlada; sida qoran: “Wuxuu siiyey kibis samada ka timid inay cunaan.” ³² Ciise wuxuu ku yidhi, “Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Muuse idiinma siin kibistii samada ka timid, laakiin Aabbahay ayaa idin siinaya kibista runta ah ee samada ka timid. ³³ Waayo, kibista Eebbe waa tan samada ka soo degta oo nolosha siisa dunida.” ³⁴ Waxay ku yidhaahdeen, “Sayidow, had iyo jeer na sii kibistan.”

³⁵ Ciise wuxuu yidhi, “Anigu waxaan ahay kibista nolosha. Kii ii yimaada iyo kii i rumaysta toona weligiis ma gaajoon doono, mana harraadi doono mar dambe. ³⁶ Laakiin sidaan idiin sheegay, waad i aragteen, oo weliba ma rumaysnid. ³⁷ Kulli waxa Aabbuhu i siiyo way ii iman doonaan, kii ii yimaadana weligay ma eryi doono. ³⁸ Waayo, waxaan samada

uga soo degay inaanan samayn doonistayda, laakiin aan fuliyo doonista kii i soo diray. ³⁹ Tani waa doonista kii i soo diray, inaanan lumin mid ka mid ah kuwa uu i siiyey, laakiin aan kiciyo maalinta ugu dambaysa. ⁴⁰ Waayo, waa doonista Aabbahay in mid kasta oo Wiilka arka oo rumaysta uu lahaado nolosha weligeed ah, oo aan kiciyo maalinta ugu dambaysa.”

⁴¹ Markaasaa Yuhuuddu waxay bilaabeen inay isaga ka gunuunacaan maxaa yeelay wuxuu yidhi, “Anigu waxaan ahay kibistii samada ka soo degtay.” ⁴² Waxay yidhaahdeen, “Kanu miyaanu ahayn Ciise, ina Yuusuf, oo aabbihis iyo hooyadiis aannu naqaan? Sidee buu hadda u leeyahay, ‘Samada ayaan ka soo degay?’” ⁴³ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Ha ka gunuunicina dhexdina. ⁴⁴ Qofna ii iman kari maayo haddii Aabbaha i soo diray aanu hore ugu yeedhin, oo sidaas daraaddeed ayaan kicin doonaa maalinta ugu dambaysa. ⁴⁵ Waxaa ku qoran Nebiyada: ‘Kulligood waxaa bara Eebbe.’ Mid kasta oo maqla Aabbaha oo wax ka barta ii yimaada. ⁴⁶ Qofna ma arkin Aabbaha marka laga reebo kan Eebbe ka yimid; isagu keliya ayaa arkay Aabbaha. ⁴⁷ Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, kii rumaysta wuxuu leeyahay nolosha weligeed ah. ⁴⁸ Anigu waxaan ahay kibista nolosha. ⁴⁹ Awowayaashiin waxay cuneen manna cidlada, wayna dhinteen. ⁵⁰ Laakiin halkan waxaa ku taalla kibistii samada ka soo degtay, taas oo qof kasta oo cuna uusan dhiman doonin. ⁵¹ Anigu waxaan ahay kibista nool ee samada ka soo degtay. Haddii qof kibistan cuno, weligiis wuu noolaan doonaa. Kibistaas waa jidhkayga, oo aan siin doono nolosha dunida.”

⁵² Markaasaa Yuhuuddu waxay bilaabeen inay isku murmaan, “Sidee ninkanu jidhkiisa inoogu siin karaa inaan cuno?” ⁵³ Ciise wuxuu ku yidhi, “Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, haddii aydnaan cunin jidhka Wiilka Aadanaha oo aydnaan cabin dhiiggiisa, nolosha kuma lihdin. ⁵⁴ Kii cuna jidhkayga oo cabba dhiiggayga wuxuu helaa nolosha weligeed ah, oo aan kicin doonaa maalinta ugu dambaysa. ⁵⁵ Waayo, jidhkaygu waa cunto run ah, dhiiggayguna waa cabbitaan run ah. ⁵⁶ Kuwa cuna jidhkayga oo cabba dhiiggayga waxay igu sii jiri doonaan, aniguna iyaga ayaan ku sii jiri doonaa. ⁵⁷ Sida Aabbaha nool i soo diray oo aan ugu noolahay Aabbaha, sidaas oo kale kii iga qayb qaata wuxuu ugu noolaan doonaa aniga. ⁵⁸ Tani waa kibistii samada ka soo degtay.

Yooxanaa

Awowayaashiin waxay cuneen manna wayna dhinteen, laakiin kii kibistan cuna wuxuu noolaan doonaa weligiis.”⁵⁹ Wuxuu ku yidhi waxyaalahan isagoo wax baraya sunagogga Kafarna’um.

⁶⁰ Markay maqleen, xertiisii badankood waxay yidhaahdeen, “Kanu waa waxbarid adag. Yaa aqbali kara?”⁶¹ Markuu ogaaday in xertiisii ka gunuunacayaan, Ciise wuxuu ku yidhi, “Tani ma idin dhibaysaa?”⁶² Maxaad samayn doontaan haddii aad aragtaan Wiilka Aadanaha oo kor u kaca meeshii uu hore ugu jiray?”⁶³ Ruuxu waa kan nolosha bixiya; jidhku waxba ma taro. Ereyada aan idinku hadlay waa ruux iyo nolol.⁶⁴ Laakiin waxaa jira qaar idinka mid ah oo aan rumaysanayn.” Waayo, Ciise wuxuu hore u ogaa kuwa aan rumaysanayn iyo kii khiyaanayn lahaa.⁶⁵ Wuxuu sii waday, “Taasi waa sababta aan idiin sheegay in qofna ii iman karin haddii Aabbuhu aanu awood siin.”

⁶⁶ Laga bilaabo waqtigaas, xertiisii badankood way ka noqdeen oo mar dambe ma ay raacin.⁶⁷ “Ma doonaysaan inaad tagtaan, sow ma aha?” ayuu Ciise weyddiiyey Labatanka.⁶⁸ Simoon Butros ayaa ugu jawaabay, “Sayidow, yaan u tagnaa? Adigu waxaad haysaa ereyada nolosha weligeed ah.”⁶⁹ Waxaan rumaysanay oo fahamnay inaad tahay Kan Quduuska ah ee Eebbe.”⁷⁰ Markaasaa Ciise ugu jawaabay, “Miyaanan idin dooran, Labatanka? Laakiin mid idinka mid ah waa shaydaan!”⁷¹ Wuxuu ka hadlayaa Yuudas, ina Simoon Iskariyod, oo ka mid ahaa Labatanka, kaasoo markii dambe khiyaanay.

7 Waxyaalahaas dabadood Ciise wuxuu ku wareegayay Galili. Wuxuu ka caga jiiday inuu Yahuudiya tago maxaa yeelay, madaxda Yuhuuddu waxay doonayeen inay dilaan.² Haatan waxaa soo dhowaanayay Iidda Yuhuudda ee Khaimaadka.³ Markaas walaalihiis waxay ku yidhaahdeen, “Halkan ka tag oo Yahuudiya tag, si xertiisu ay u arkaan shuqullada aad samaynayso.”⁴ Waayo, qofna si qarsoodi ah uma shaqeeyo haddii uu doonayo in si guud loo ogaado. Haddii aad waxyaalahan samaynayso, is-muujin aduunka.”⁵ Xataa walaalihiis ma ayan rumaysan isaga.⁶ Sidaa darteed Ciise wuxuu ku yidhi, “Wakhtigaygu weli ma iman, laakiin idinka, wakhti kasta waa ku habboon yahay.”⁷ Adduunku idinma necbaan karo, laakiin aniga wuu i neceb yahay maxaa yeelay, waxaan markhaati ka ahay in shuqulladiisu ay shar yihiin.⁸ Idinku iidda u kaca; anigu iidda ma tagayo, maxaa

yeelay, wakhtigaygu weli si buuxda uma iman.”⁹ Markuu ereyadan ku hadlay dabadeed, wuxuu ku sugnaa Galili.

¹⁰ Laakiin markii walaalihiis ay iidda tageen, isna wuu tegey, si qarsoodi ah, ma aha si furan.¹¹ Markaas madaxda Yuhuuddu waxay isaga ka raadinayeen iidda, iyagoo leh, “Xaggee buu joogaa?”¹² Dadkii badnaa waxaa dhex marayay hadal hoose oo isaga ku saabsan. Qaarkood waxay yidhaahdeen, “Waa nin wanaagsan.” Kuwo kale waxay yidhaahdeen, “Maya, dadkuu marin habaabinayaa.”¹³ Hase ahaatee, qofna si furan ugama hadlin isaga cabsi ay ka qabeen madaxda Yuhuudda.

¹⁴ Laakiin markii ay ahayd bartamaha iidda, Ciise wuxuu tegey macbudka oo bilaabay inuu wax baro.¹⁵ Yuhuuddu way yaabeen, iyagoo leh, “Ninkan sidee buu waxbarasho sidan u weyn ku helay isagoo aan waxbarasho rasmi ah lahayn?”¹⁶ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Waxbarashadaydu aniga ma aha, laakiin waxay ka timid kan i soo diray.”¹⁷ Haddii qof doonayo inuu sameeyo doonista Eebbe, wuxuu ogaan doonaa in waxbarashadaydu ay ka timid Eebbe ama haddii aan keligay ka hadlayo.¹⁸ Kii keligiis ka hadla wuxuu raadiyaa ammaantiisa, laakiin kii raadiya ammaanta kan soo diray waa runlow, oo wax been ah kuma jiro isaga.¹⁹ Muuse wuxuu idin siiyey sharciga, welina midkiin ma hayo. Maxaad iigu doonaysaan inaad i dishaan?”²⁰ Dadkii badnaa waxay ugu jawaabeen, “Waxaad leedahay jinni! Yaa doonaya inuu ku dilo?”²¹ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Hal mucjiso ayaan sameeyey, kulligiinna waad la yaabteen.”²² Haddana, maxaa yeelay, Muuse wuxuu idin siiyey gudniinka (ma aha inuu ka yimid Muuse, laakiin wuxuu ka yimid awowayaashii), waxaad wiil ku gudaan Sabtida.²³ Haddii wiil Sabtida lagu gudo si aan sharciga Muuse loo jebin, maxaad iigu cadhootaan inaan nin dhan bogsiyey Sabtida?”²⁴ Ha ku xukumin muuqaalka, laakiin ku xukuma xukun xaq ah.”

²⁵ Markaas qaar ka mid ah dadkii Yerusaleem waxay bilaabeen inay yidhaahdaan, “Ninkan miyaanu ahayn kii ay doonayeen inay dilaan?”²⁶ Haddana halkan buu si furan ugu hadlayaa, waxna uma ayan sheegan. Ma suuragal baa in madaxdu ay run ahaantii go’aansadeen inuu yahay Masiix? ²⁷ Laakiin waxaan ognahay meesha ninkani ka yimid; marka Masiixu yimaado, asal ahaan lama garan doono.”²⁸ Markaas Ciise, isagoo weli wax baraya macbudka, ayuu qayliyey, “Haa, waad i taqaaniin, oo waad

Yooxanaa

ogtihiin meesha aan ka imid. Anigu keligay ma aan iman, laakiin kan i soo diray waa run. Idinku ma aqoonin isaga, ²⁹ laakiin anigu waan aqaan isaga maxaa yeelay, waxaan ka imid isaga, wuuna i soo diray.” ³⁰ Markaasay isku dayeen inay qabtaan, laakiin cidna gacanta kuma dhigin, maxaa yeelay, wakhtigiisu weli ma iman. ³¹ Haddana dad badan oo dadkii badnaa ah ayaa rumaystay isaga. Waxay yidhaahdeen, “Marka Masiixu yimaado, ma samayn doonaa calaamado ka badan kuwa ninkan?”

³² Farisiyiin waxay maqleen dadkii badnaa oo ku hadlaya waxyaalahan ku saabsan Ciise, iyo wadaaddadii sare iyo Farisiyiin waxay direen askar si ay u qabtaan isaga. ³³ Sidaa darteed Ciise wuxuu yidhi, “Waxaan idinla joogayaa wakhti yar oo keliya, markaasaan u tegi doonaa kan i soo diray. ³⁴ Waxaad i doondooni doontaan, laakiin ima heli doontaan; iyo meesha aan joogo, ma timaaddaan.” ³⁵ Yuhuuddu waxay isku yidhaahdeen, “Ninkan xaggee buu doonayaa inuu tago si aanan u heli karin? Ma wuxuu u tegi doonaa Yuhuudda faafsan ee dhex jooga Gariigga, oo Gariigga wax bari doonaa?” ³⁶ Muxuu ula jeedaa isagoo leh, ‘Waxaad i doondooni doontaan, laakiin ima heli doontaan,’ iyo ‘Meesha aan joogo, ma timaaddaan?’”

³⁷ Maalintii ugu dambaysay ee iidda, oo ahayd maalintii ugu weynayd, Ciise wuxuu istaagay oo cod dheer ku yidhi, “Haddii qof harraad qabo, ha ii yimaado oo ha cabbo. ³⁸ Kii i rumaysta, sida Gorniinku yidhi, webiyo biyo nool ah ayaa ka qulquli doona gudaha isaga.” ³⁹ Taas wuxuu ula jeeday Ruuxa, kuwa isaga rumaystayna waxay markii dambe heli doonaan. Ilaa wakhtigaas, Ruuxu lama siinin, maxaa yeelay, Ciise weli lama ammaanin.

⁴⁰ Markay ereyadiisa maqleen, qaar ka mid ah dadkii badnaa waxay yidhaahdeen, “Runtii ninkan waa Nebiga.” ⁴¹ Kuwa kale waxay yidhaahdeen, “Waa Masiixa.” Haddana qaar baa su’aalay, “Sidee Masiixu uga iman karaa Galili?” ⁴² Miyaanu Gorniinku odhan Masiixu wuxuu ka iman doonaa farcankii Daa’uud iyo Beytloxam, tuuladii Daa’uud ku noolaa?” ⁴³ Sidaas daraaddeed dadkii badnaa waxay ku kala qaybsanaayeen fikradahooda ku saabsan Ciise. ⁴⁴ Qaar waxay doonayeen inay qabtaan, laakiin cidna gacanta kuma dhigin.

⁴⁵ Ugu dambayntii askartii waxay ku noqdeen wadaaddadii sare iyo Farisiyiin, kuwaas oo weydiiyey,

“Maxaad u keeni weydeen isaga?” ⁴⁶ Askarigii ayaa ugu jawaabay, “Qofna weligiis uma hadlin sida ninkan.” ⁴⁷ “Ma waxaad leedahay isagaa idin khiyaanay?” Farisiyiin ayaa ku jawaabay. ⁴⁸ “Ma waxaa isaga rumaystay mid ka mid ah madaxda ama Farisiyiin?” ⁴⁹ Maya! Laakiin dadkan aan sharciga aqoon waa la habaaray.” ⁵⁰ Nikodemos, oo hore u tegey Ciise iyo mid ka mid ah tiradooda, ayaa ku yidhi iyaga, ⁵¹ “Sharcigeennu ma xukumo nin isaga oo aan marka hore la maqal iyo ogaanshaha waxa uu sameeyey?” ⁵² Waxay ugu jawaabeen, “Ma adiguna Galili baad ka timid? Baadh oo waxaad ogaan doontaa in nebigu aanu ka soo bixin Galili.” **Qaar ka mid ah qoraalladii hore kuma jiraan Yooxanaa 7:53 meeshan, laakiin way ku jiraan**

⁵³ [Mid kastaana wuxuu ku noqday gurigiisa.]

8

**Qaar ka mid ah qoraalladii hore ma laha
Yooxanaa 8:1 - 8:11 meeshaan, laakiin way
ku jiraan**

¹ Ciise wuxuu u kacay Buur Saytuun. ² Waaberiga, mar kale ayuu ka soo muuqday barxadda macbudka, halkaas oo dad oo dhan ay hareerhiisa ku soo urureen, markaasuu fadhiistay inuu wax baro. ³ Cilmiga qorayaasha iyo Farrisiiintii waxay keeneen naag lagu qabtay sinada oo waxay dhigeen bartamaha barxadda. ⁴ Waxay ku yidhaahdeen, “Macallin, naagtan waxaa lagu qabtay falka sinada.” ⁵ Sharciga, Muuse wuxuu na faray inaan dhagax ku dilno naagaha noocaas ah. Haddaba maxaad leedahay?” ⁶ Waxay su’aashan u adeegsanayeen inay tijaabiyaan, si ay ugu helaan meel ay ku eedeeyaan. Laakiin Ciise wuu foororsaday oo wuxuu farahiisa ku qoray dhulka. ⁷ Markay ku sii adkaysteen su’aashooda, ayuu toosay oo ku yidhi, “Kii idinka mid ah oo aan dembi lahayn ha ahaado kii ugu horreeya ee dhagax ku tuura.” ⁸ Mar kale ayuu foororsaday oo ku qoray dhulka. ⁹ Markay taas maqleen, waxay bilaabeen inay mid mid uga tagaan, laga bilaabo kuwii waayeelka ahaa, ilaa Ciise oo keliya uu ka haray, iyadoo naagtii halkaas taagan tahay. ¹⁰ Ciise markuu toosay, wuxuu ku yidhi, “Naag, xaggee bay joogaan? Ma cid baa ku xukuntay?” ¹¹ “Cidna, Sayidow,” ayay ku jawaabtay. Markaasaa Ciise wuxuu yidhi, “Aniguna kuuma xukumo. Tag hadda oo dembi dambe ha samayn.”

Yooxanaa

¹² Ciise mar kale ayuu dadkii la hadlay, isagoo leh, “Anigu waxaan ahay iftiinka dunida. Kii i raaca ma socon doono gudcurka, laakiin wuxuu heli doonaa iftiinka nolosha.” ¹³ Farrisiiintii waxay ku caabbiyeen, “Adigu waxaad ka marag furaysaa naftaada; maraggaagu ma aha mid ansax ah.” ¹⁴ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Xataa haddii aan naftayda ka marag furo, maraggaagu waa ansax, waayo, waan garanayaa meesha aan ka imid iyo meesha aan u socdo. Laakiin idinku ma garanaysaan meesha aan ka imid ama meesha aan u socdo. ¹⁵ Waxaad xukuntaan jidhka, sida aadanuhu u xukumo; anigu cidna ma xukumo. ¹⁶ Laakiin xataa haddii aan xukumo, xukunkaygu waa run, maxaa yeelay, anigu kaligay ma ihi; waxaan la taaganahay Aabbaha i soo diray. ¹⁷ Sharcigiinna, waxaa ku qoran in maragga laba markhaati uu yahay mid run ah. ¹⁸ Anigu waxaan ahay ka naftayda ka marag fura; markhaatigayga kale waa Aabbaha i soo diray.” ¹⁹ Markaasay ku yidhaahdeen, “Aabbahaa xaggee buu joogaa?” Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Idinku ima garanaysaan aniga ama Aabbahay. Haddaad i garanaysaan, Aabbahayna waad garan lahaydeen.” ²⁰ Wuxuu ereyadan ku hadlay isagoo wax baraya barxadda macbudka meel u dhow meesha allabariga la dhigo. Hase yeeshee, cidina ma qaban, maxaa yeelay, wakhtigiisii weli ma iman.

²¹ Mar kale Ciise wuxuu ku yidhi, “Waxaan u socdaa, oo waxaad i doondoontaan, oo waxaad ku dhiman doontaan dembigiinna. Meesha aan tagayo, ma iman kartaan.” ²² Tani waxay Yuhuudda ku kalliftay inay weyddiidaan, “Miyuu is dili doonaa, maadaama uu yidhaahdo, ‘Meesha aan tagayo, ma iman kartaan?’” ²³ Laakiin wuxuu sii waday, “Idinku waxaad ka tihiiin dunida hoose; anigu waxaan ka imid kor. Idinku waxaad ka tihiiin dunidan; anigu kama ihi dunidan. ²⁴ Waxaan idinku idhi inaad ku dhiman doontaan dembiyadiinna; waayo, haddaanad rumaysan inaan anigu ahay, waxaad dhab ahaan ku dhiman doontaan dembiyadiinna.” ²⁵ “Yaa tahay?” ayay waydiiyeen. “Anigu waxaan ahay sida aan idiinku sheegay bilowgii,” ayuu Ciise ugu jawaabay. ²⁶ “Waxaan leeyahay wax badan oo aan idinku xukumo. Laakiin kan i soo diray waa mid lagu kalsoonaan karo, oo waxaan ka maqlay isaga waxaan u sheegaa dunida.” ²⁷ Kumay garanayn inuu la hadlayay iyaga oo ku saabsan Aabbihiis. ²⁸ Markaasaa Ciise wuxuu yidhi, “Markii Aabbuhu kor u qaado Wiilka Aadanaha, markaas ayaad garan doontaan oo fahmi doontaan inaan anigu ahay - iyo inaan waxba kaligay ka

samayn, laakiin waxaan ku hadlaa waxa Aabbuhu i baray. ²⁹ Kii i soo diray waa ila jiraa; ima uu dayrin, waayo, waxaan had iyo jeer sameeyaa waxa isaga ka farxiya.” ³⁰ Intuu hadlayay, qaar badan ayaa rumaystay isaga.

³¹ Yuhuudda rumaysatay ayuu Ciise ku yidhi, “Haddii aad haysataan waxbarashadayda, waxaad dhab ahaan tihiiin xertayda. ³² Markaas waxaad garan doontaan runta, oo runtuna idin xorayn doontaa.” ³³ Waxay ugu jawaabeen, “Annagu waxaanu nahay farcankii Ibraahim mana noqon abid addoommo cidna. Sidee baad u leedahay inaanu xor noqon doonno?” ³⁴ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, qof kasta oo dembaaba waa addoonka dembiga. ³⁵ Hadda addoonku ma laha meel joogto ah qoyska dhexdiisa, laakiin wiilku wuxuu ku sii jiraa weligiis. ³⁶ Haddaba haddii Wiilku idin xoreeyo, waxaad noqon doontaan kuwo run ahaantii xor ah. ³⁷ Waan ogahay inaad tihiiin farcankii Ibraahim. Hase yeeshee, waxaad raadineysaan inaad i dishaan, maxaa yeelay, ereygaygu meel kuma laha idinku. ³⁸ Waxaan idinla wadaagayaa wixii aan ku arkay Aabbaha agtiisa, idinkuna waxaad samaynaysaan wixii aad ka maqasheen aabbihiin.”

³⁹ “Ibraahim waa aabbahayaga,” ayay ugu jawaabeen. “Haddii aad dhab ahaan tihiiin carruurtii Ibraahim,” ayuu yidhi Ciise, “markaas waxaad samayn lahaydeen wixii Ibraahim sameeyey. ⁴⁰ Sida ay tahay, waxaad raadineysaan inaad i dishaan, nin idiin sheegay runta aan ka maqlay Eebbe. Ibraahim waxyaalahaas ma samayn. ⁴¹ Waxaad raacaysaan dariiqii aabbihiin.” “Annagu ma nihiin carruur sharci darro ah,” ayay ku doodeen. “Aabbaha kaliya ee aan leenahay waa Eebbe qudhiisa.” ⁴² Ciise wuxuu ku yidhi, “Haddii Eebbe ahaan lahaa aabbihiin, waad i jeclaan lahaydeen, waayo, waxaan ka imid Eebbe. Kaligay ma iman; Eebbe ayaa i soo diray. ⁴³ Maxay tahay sababta luuqaddaydu aanay idiin caddayn? Waa sababtoo ah ma awoodaan inaad maqashaan waxaan idhaahdo. ⁴⁴ Waxaad ka tihiiin aabbihiin, shaydaanka, oo waxaad doonaysaan inaad fulisaan damacyada aabbihiin. Isagu wuxuu ahaa dilaa bilowgii, oo ma haysto runta, waayo, run kuma jirto isaga. Markuu been sheegayo, wuxuu ku hadlayaa luuqaddiisa hooyo, waayo, waa beenaale iyo aabbaha beenta. ⁴⁵ Hase yeeshee, maxaa yeelay, waxaan ku hadlaa runta, ima rumaysaan! ⁴⁶ Ma jiraa mid idinka mid ah oo i caddeyn kara inaan dembi leeyahay?

Haddii aan runta sheegayo, maxaad iigu rumaysan weydeed? ⁴⁷ Kii Eebbe ka mid ah wuxuu maqlaa ereyada Eebbe. Sababta aad u maqli weydaan waa inaad Eebbe ka mid ahayn.”

⁴⁸ Yuhuuddu waxay ugu jawaabeen, “Miyaanan sax ahayn markaan ku nidhi waxaad tahay Samaari iyo inaad leedahay jinni?” ⁴⁹ “Anigu ma ihi mid jinni ku hoos jira,” ayuu yidhi Ciise, “laakiin waxaan sharafaa Aabbahay idinkuna waxaad iigu xadgudubtaan.” ⁵⁰ Laakiin anigu ma raadinayo sharaftayda; maxaa yeelay, waxaa jira mid raadiya, waana garsooraha. ⁵¹ Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, kii addeeca ereygayga weligiis ma arki doono dhimasho.” ⁵² Markaasay ku qayliyeen, “Hadda waxaan ognahay inaad leedahay jinni! Ibraahim wuu dhintay iyo nebiyadii oo dhan, haddana waxaad leedahay kii addeeca ereygaaga weligiis ma dhadhamin doono dhimasho. ⁵³ Ma ka muhiimsan tahay aabbahayaga Ibraahim? Xataa isagii wuu dhintay oo nebiyadii oo dhanna way dhinteen. Haddaba yaad sheeganaysaa inaad tahay?” ⁵⁴ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Haddii aan naftayda sharfo, sharaftaydu waxba ma aha. Waa Aabbahay, kaas oo aad sheegataan inuu yahay Eebbe, kaas oo i sharfo. ⁵⁵ Inkastoo aydnaan garanayn isaga, anigu waan garanayaa isaga. Haddii aan idhaahdo ma garanayo isaga, waxaan noqon lahaa mid aan run sheegayn sida idinka oo kale, laakiin waan garanayaa isaga oo waxaan addeecaa ereygiisa. ⁵⁶ Aabbihiin Ibraahim wuxuu aad ugu farxay rajada inuu arko maalintayda; wuu arkay oo wuu ku farxay.” ⁵⁷ “Adigu weli ma tihid konton jir,” ayay ku yidhaahdeen isaga, “oo waxaad leedahay waxaad aragtay Ibraahim!” ⁵⁸ “Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay,” ayuu Ciise ugu jawaabay, “ka hor intaan Ibraahim dhalan, anigu waxaan ahay!” ⁵⁹ Markaasay qaadeen dhagxaan ay ku tuuraan isaga, laakiin Ciise wuu dhuuntay, isagoo ka baxsaday barxadda macbudka.

9 Ciise intuu socday ayuu arkay nin indho la'aan ku dhashay. ² Xertii ayaa weyddiisay, “Macallin, yaa dembaabay, ninkan mise waalidkiis, in indho la'aan lagu dhasho?” ³ Ciise ayaa ku jawaabay, “Ninkan iyo waalidkiis midkoodna ma dembaabin; laakiin arrintani waxay u dhacday in shuqullada Eebbe lagu muujiyo isaga. ⁴ Waa inaan qabanno hawlaha kan i soo diray intay maalin tahay. Habeen baa soo dhowaanaysa, markaasaan qofna wax qaban

karin. ⁵ Intaan dunida ku jiro, waxaan ahay iftiinka dunida.”

⁶ Markuu hadalkan yidhi dabadeed, ayuu dhulka candhuufta ku tufay, dhoobo ayuu candhuufta ka sameeyey, oo indhaha ninkii ayuu mariyey. ⁷ Markaasuu ku yidhi, “Tag oo ku maydh Barkadda Siloowam” (ereygan micnihiisu waa “La Diray”). Sidaas daraaddeed ninkii waa tegey oo is maydhay, oo isagoo wax arkaya ayuu soo noqday. ⁸ Deriskiisii iyo kuwii hore u arkay isagoo dawarsanaya ayaa yidhi, “Kanu miyaanu ahayn kii fadhiisan jiray oo dawarsan jiray?” ⁹ Qaar baa yidhi, “Kanu waa isagii.” Kuwo kalena waxay yidhaahdeen, “Maya, laakiin wuxuu la eg yahay.” Laakiin isagu wuxuu yidhi, “Anigaa ah.” ¹⁰ “Sidee indhahaagu ku furmeen?” ayay weyddiyeen. ¹¹ Wuxuu ugu jawaabay, “Ninka la yidhaahdo Ciise ayaa dhoobo sameeyey oo indhahayga saaray. Wuxuu igu yidhi, Siloowam tag oo ku maydh. Sidaas daraaddeed waan tegey oo is maydhay, markaasaan wax arkay.” ¹² Waxay ku yidhaahdeen, “Xaggee buu ninkaasi joogaa?” Wuxuu yidhi, “Ma garanayo.”

¹³ Waxay ninkii indhaha la'aa u keeneen Farrisiintii. ¹⁴ Haddaba maalintii Ciise dhoobada sameeyey oo ninkii indhaha ka furay waxay ahayd Sabti. ¹⁵ Farrisiintii ayaa isagii weyddiyeey siduu wax u arkay. Wuxuu ku yidhi, “Dhoobo ayuu indhahayga saaray, waan is maydhay, oo hadda waan arkaa.” ¹⁶ Qaar ka mid ah Farrisiintii waxay yidhaahdeen, “Ninkanu ma aha mid Eebbe ka yimid, waayo, ma xajiyo Sabtida.” Laakiin qaar kalena waxay ku yidhaahdeen, “Sidee dembiile calaamooyinkan u samayn karaa?” Sidaas daraaddeed waxaa dhexdiisa ka jiray kala qaybsanaan. ¹⁷ Markaasay haddana u jeesteen ninkii indhaha la'aa, oo waxay ku yidhaahdeen, “Maxaad ka leedahay isaga, maadaama uu indhahaaga furay?” Ninkii wuxuu ku jawaabay, “Waa nebi.”

¹⁸ Hoggaamiyayaashii Yuhuuddu ma rumaysan inay indho la'aan ku dhalatay oo uu wax arkay ilaa ay u yeedheen waalidkii ninkii wax arkay. ¹⁹ Waxay ku yidhaahdeen, “Kanu miyaanu ahayn wiilkiinna, kan aad sheegteen inuu indho la'aan ku dhashay? Sidee buu hadda wax u arkay?” ²⁰ Waalidkiis ayaa ku jawaabay, “Waan ognahay inuu yahay wiilkeenna, oo inuu indho la'aan ku dhashay. ²¹ Laakiin siduu hadda wax u arko, ama kii indhihiisa furay, ma naqaan. Isaga weyddiia. Wuxuu gaaray da'diisa; isagaa naftiisa ka hadli doona.” ²² Waalidkiis waxay sidaas u

yidhaahdeen maxaa yeelay waxay ka baqayeen hoggaamiyayaasha Yuhuudda, kuwaas oo hore u go'aamiyey in qof kasta oo qirta inuu Ciise yahay Masiixa laga saaro sunagogga. ²³ Sidaas daraaddeed waalidkiis waxay yidhaahdeen, "Wuxuu gaaray da'diisa; isaga weyddiia."

²⁴ Markii labaad ayay u yeedheen ninkii indhaha la'aa, oo waxay ku yidhaahdeen, "Eebbe ammaan, runta sheeg. Waan ognahay ninkanu inuu dembiile yahay." ²⁵ Wuxuu ku jawaabay, "Hadday dembiile tahay iyo in kale, ma garanayo. Hal shay baan ogahay: Waxaan ahaa indho la'aan, laakiin hadda waan arkaa." ²⁶ Markaasay haddana sii weyddiyeen, "Maxuu kuu sameeyey? Sidee buu indhahaaga u furay?" ²⁷ Wuxuu ugu jawaabay, "Hore ayaan idiin sheegay, mana aydnaan dhegaysan. Maxaad haddana u doonaysaan inaad maqashaan? Ma waxaad doonaysaan inaad noqotaan xertiisa?" ²⁸ Way caayeen oo ku yidhaahdeen, "Adigu waxaad tahay xer ka mid ah isaga! Annagu waxaan nahay xerta Muuse! ²⁹ Waan ognahay in Eebbe la hadlay Muuse, laakiin kan, ma naqaan xaggee uu ka yimid." ³⁰ Ninkii ayaa ku jawaabay, "Taasina waa wax lala yaabo! Ma naqaan xaggee uu ka yimid, hase ahaatee wuxuu furay indhahayga. ³¹ Waan ognahay in Eebbe aanu dhegaysan dembiilayaasha. Wuxuu dhegaystaa qofka cibaadaysan oo doonaya inuu doonistiisa sameeyo. ³² Waligood lama maqal in qof indhaha ka furay nin indho la'aan ku dhashay. ³³ Haddii ninkanu aanu Eebbe ka imaan, waxba ma samayn karo." ³⁴ Waxay ugu jawaabeen, "Adigu waxaad ku dhalatay dembi, sidee baad noogu talinaysaa?" Markaasay ka saareen.

³⁵ Ciise ayaa maqlay inay ka saareen, oo markuu helay ayuu ku yidhi, "Ma rumaysan tahay Wiilka Aadanaha?" ³⁶ Ninkii ayaa weyddiyeey, "Yuu yahay, sayidow? Fadlan ii sheeg, si aan u rumaysto isaga." ³⁷ Ciise wuxuu ku yidhi, "Waad aragtay isaga; dhab ahaantii, waa kan kula hadlayaa." ³⁸ Ninkii ayaa ku jawaabay, "Sayidow, waan rumaysanahay," wuuna sharfay isaga.

³⁹ Ciise wuxuu yidhi, "Waxaan u imid dunidan xukun, si kuwa indhaha la' ay wax u arkaan, kuwa wax arkaana ay indho la'aan u noqdaan." ⁴⁰ Qaar ka mid ah Farrisintii oo la joogay ayaa maqlay markuu sidaas yidhi oo weyddiyeey, "Maxay tahay? Ma annaguna indho la'aan baa nahay?" ⁴¹ Ciise wuxuu yidhi, "Haddaad indho la'aan ahaan lahaydeen,

dembi ma lahaan lahaydeen; laakiin haddaad sheegataan inaad wax aragtaan, dembigiinnu wuu sii jiraa.

10 "Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, kii aan iridda ka gelin degaanka idaha laakiin jid kale ka soo baxa waa tuug iyo dhac. ²

Laakiin kii iridda ka gala waa adhijirka idaha. ³ Irdaha hayaha ayaa u oggolaanaya inuu galo, idahana way yimaadaan markaasay maqlaan codkiisa. Isagu wuxuu ku yeedhaa idihiisa magacooda, wayna raacaan. ⁴ Markuu soo saaro dhammaan idihiisa, hortooda ayuu u baxaa, idahana way raacaan maxaa yeelay way garanayaan codkiisa. ⁵ Qof qalaad ma raaci doonaan; halkii, way ka carari doonaan maxaa yeelay ma yaqaaniin codka dadka qalaad." ⁶ Ciise wuxuu adeegsaday tusaalahan, laakiin ma ay fahmin wuxuu ku leeyahay.

⁷ Sidaa darteed Ciise mar kale wuxuu yidhi, "Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, anigu waxaan ahay iridda idaha. ⁸ Dhammaan kuwii iga horreeyey waxay ahaayeen sida tuugo iyo dhac, laakiin iduhu ma ay dhegaysan. ⁹ Anigu waxaan ahay iridda; kii iga soo gala waa la badbaadin doonaa oo geli doonaa oo bixi doonaa oo daaqsin heli doonaa. ¹⁰ Tuuggu wuxuu yimaadaa oo keliya inuu wax xado, dilo, oo dumi; anigu waxaan u imid inay nolol helaan oo ay helaan si badan.

¹¹ "Anigu waxaan ahay adhijirka wanaagsan. Adhijirka wanaagsan wuxuu diyaar u yahay inuu naftiisa u bixiyo idaha. ¹² Ninka la kireystay, oo aan ahayn adhijirka oo aan lahayn idaha, markuu arko yeeyga oo imanaya, wuu ka tagaa idaha oo cararaa, yeeyguna wuu qafaalaa oo kala firdhiyaa. ¹³ Wuxuu u cararaa maxaa yeelay waa nin la kireystay oo dan kama leh idaha. ¹⁴ "Anigu waxaan ahay adhijirka wanaagsan; waxaan aqaan idahayga, idahayguna way i garanayaan— ¹⁵ sida Aabbuhu i garanayo, aniguna aan u garanayo Aabbaha; oo waxaan diyaar u ahay inaan naftayda u bixiyo idaha. ¹⁶ Waxaan leeyahay ido kale oo aan ka mid ahayn degaankan. Waa inaan iyagana keenaa, wayna maqlaan doonaan codkayga, oo waxaa jiri doona hal idin, hal adhijir. ¹⁷ Tani waa sababta Aabbuhu ii jecel yahay, maxaa yeelay waxaan naftayda u dhigaa si aan dib ugu soo qaato. ¹⁸ Gofna kama qaado, laakiin waxaan u dhigaa si ikhtiyaar ah. Waxaan haystaa amar aan ku dhigo iyo amar aan ku soo qaato. Amarkan waxaan ka helay Aabbahay."

Yooxanaa

¹⁹ Kacdoon ayaa mar kale ka dhex dhacay Yuhuudda erayadan dartood. ²⁰ Qaar badan oo iyaga ka mid ah waxay yidhaahdeen, “Jinni baa ku jira oo waa waalan yahay. Maxaad ugu dhegaysataan?” ²¹ Qaar kale waxay yidhaahdeen, “Kuwani ma aha erayadii qof jinni ku jiro. Ma jinni baa indhaha indhoolaha furi kara?”

²² Wakhtigaas, Xuska Quduuska ah wuxuu ka dhacay Yerusalaam. Waxaa jiray jiilaal, ²³ Ciisena wuxuu ku socday macbudka barxaddiisa ee Sulaaymaan. ²⁴ Yuhuuddu waxay hareereeyeen, iyagoo leh, “Intee in le’eg ayaad nagu haysaa su’aal? Haddii aad tahay Masiiix, si cad noogu sheeg.” ²⁵ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Waan idiin sheegay, mana rumaysan. Shuqullada aan ku sameeyo magaca Aabbahay waxay ka marag kacayaan aniga, ²⁶ laakiin ma rumaysan maxaa yeelay ma tihidin idahayga. ²⁷ Idahaygu waxay maqlaan codkayga; waan garanayaa, wayna i raacaan. ²⁸ Waxaan siinayaa nolol weligeed ah, mana halligmi doonaan weligood; qofna kama qaadi doono gacantayda. ²⁹ Aabbahay, oo i siiyey, waa ka weyn yahay dhammaan; qofna kama qaadi karo gacanta Aabbaha. ³⁰ Aniga iyo Aabbuhu waxaan nahay mid.”

³¹ Markaas, dadkii badnaa waxay mar kale qaadeen dhagxaan si ay u dhagxiyaan. ³² Ciise wuxuu ku yidhi, “Waxaan idin tusay shuqullo badan oo wanaagsan oo ka yimid Aabbaha. Kee ayaad igu dhagxineysaan?” ³³ Yuhuuddu waxay ugu jawaabeen, “Kuma dhagxineyno shuqul wanaagsan, laakiin xadgudub, maxaa yeelay adigu, oo ah nin caadi ah, waxaad sheeganaysaa inaad tahay Eebbe.” ³⁴ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Miyaa aan lagu qorin sharcigiinna, ‘Waxaan idhi waxaad tihiin ‘eebbe’?” ³⁵ Haddii uu ugu yeedhay ‘eebbe,’ kuwaas oo erayga Eebbe u yimid—oo Gorniinkana lama diidi karo— ³⁶ ka warran midka Aabbuhu u doortay oo u soo diray dunida? Maxaad markaa iigu eedaysaan xadgudub maxaa yeelay waxaan idhi, ‘Waxaan ahay Wiilka Eebbe?’ ³⁷ Haddii aanan samayn karin shuqullada Aabbahay, ha i rumaysanina. ³⁸ Laakiin haddii aan sameeyo, xataa haddii aanad i rumaysan, rumaysta shuqullada, si aad u ogaataan oo aad u fahantaan in Aabbuhu igu jiro, aniguna aan ku jiro Aabbaha.” ³⁹ Mar kale waxay isku dayeen inay qabtaan, laakiin wuu ka baxsaday gacantooda.

⁴⁰ Wuxuu ku noqday dhinaca kale ee Urdun meesha Yooxanaa horey ugu baabtiisay, halkaasna wuu

joogay. ⁴¹ Dad badan ayaa u yimid oo yidhi, “In kasta oo Yooxanaa aanu calaamad samayn, haddana wax kasta oo Yooxanaa ka yidhi ninkan waa run.” ⁴² Meeshaas, dad badan ayaa rumaystay Ciise.

11 Waxaa jiray nin la odhan jiray Laasaros oo buqay. Wuxuu ka yimid Beytaniya, tuulada Maryan iyo walaasheed Martha. ² (Waa Maryantan oo udugga ku shubtay Sayidka oo timaheeda ku tirtay cagihisa, walaalkeed Laasarosna waa buqay.) ³ Sidaas daraaddeed walaalaha waxay u direen war, iyagoo leh, “Sayidow, kii aad jeceshahay waa bukaa.” ⁴ Ciise markuu taas maqlay, wuxuu yidhi, “Bukashadani ma keeni doonto dhimasho. Maya, waa ammaanta Eebbe, si Wiilka Eebbe loogu ammaanoo iyada.”

⁵ Ciise wuxuu jeclaa Martha, walaasheed, iyo Laasaros. ⁶ Markuu maqlay in Laasaros buqay, wuxuu joogay meeshuu joogay laba maalmood oo kale, ⁷ markaasuu ku yidhi xertiisii, “Aan ku noqonno Yahuudiya.” ⁸ “Laakiin Macallinow,” ayay yidhaahdeen, “wax yar ka hor dadkii halkaas joogay waxay isku dayeen inay ku dhagaxyeeyaan, haddana ma ku noqonaysaa?” ⁹ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Miyayna ahayn laba iyo toban saacadood oo iftiin ah? Qof kasta oo maalintii socda ma turunturoodo, waayo, wuxuu arkaa iftiinka dunidan. ¹⁰ Waa marka qofku habeenimo socdo uu turunturoodo, waayo, ma haysto iftiin.”

¹¹ Markuu taas yidhi dabadeed, wuxuu sii waday, “Saaxiibkeen Laasaros wuu hurdaa; laakiin waxaan u socdaa inaan toosiyo.” ¹² Xertiisii waxay ugu jawaabeen, “Sayidow, hadduu hurdo, wuu bogsan doonaa.” ¹³ Ciise wuxuu ka hadlayay dhimashadiisa, laakiin xertiisii waxay u maleeyeen inuu ka hadlayo hurdo dabiici ah. ¹⁴ Markaasuu si cad ugu sheegay, “Laasaros waa dhintay, ¹⁵ oo anigoo idinka fikiraya waan ku faraxsanahay inaanan halkaas joogin, si aad u rumaysataan. Laakiin aan u tagno isaga.” ¹⁶ Markaasaa Toomas, oo sidoo kale loo yaqaanay Didumos, wuxuu ku yidhi xertiisii kale, “Aynu tagno, si aynu ula dhimanno isaga.”

¹⁷ Markuu yimid, Ciise wuxuu ogaaday in Laasaros hore loogu aasay afar maalmood. ¹⁸ Beytaniya waxay ahayd meel u dhow Yerusalaam, ¹⁹ iyo Yuhuud badan ayaa u yimid Martha iyo Maryan si ay ugu tacsiiyeeyaan walaalkood. ²⁰ Markii Martha maqashay in Ciise soo socdo, ayay u baxday inay la kulanto

Yooxanaa

isaga, Maryanna guriga ayay joogtay. ²¹ “Sayidow,” ayay Martha ku tidhi Ciise, “haddii aad halkan joogto, walaalkay ma dhiman lahayn.” ²² Laakiin waan ogahay in xataa hadda Eebbe ku siin doono wixii aad weydiisato.” ²³ Ciise wuxuu ku yidhi, “Walaalkaa waa la sara kicin doonaa.” ²⁴ Martha waxay ku jawaabtay, “Waan ogahay inuu mar kale sara kici doono maalinta ugu dambaysa.” ²⁵ Ciise wuxuu ku yidhi, “Anigu waxaan ahay sarakicidda iyo nolosha. Kii i rumaysta wuu noolaan doonaa, xataa hadduu dhinto; ²⁶ oo kii i rumaysta oo noolaanaya marna si dhab ah uma dhiman doono. Ma rumaysan tahay tan?” ²⁷ “Haa, Sayidow,” ayay ku jawaabtay, “waxaan rumaysanahay inaad tahay Masiixa, Wiilka Eebbe, kan loogu talagalay inuu yimaado dunida.”

²⁸ Markay taas tidhi dabadeed, waxay dib ugu noqotay oo u yeedhay walaasheed Maryan oo dhinac u kaxaysay. “Macallinku wuu joogaa,” ayay tidhi, “wuxuuna ku weydiinayaa.” ²⁹ Markay taas maqashay, Maryan si dhaqso ah ayay u kacday oo u tagtay isaga. ³⁰ Ciise weli ma gelin tuulada, laakiin wuxuu joogay meeshuu Martha kula kulmay. ³¹ Markii Yuhuuddii Maryan la joogtay guriga oo ay u tacsiiyeynayaan arkeen sida ay si dhaqso ah u kacday oo u baxday, ayay raaceen iyada, iyagoo u malaynaya inay u socoto xabaasha si ay halkaas ugu baroorato. ³² Markii Maryan gaadhay meesha Ciise joogay oo ay aragtay isaga, waxay ku dhacday cagihisa. “Sayidow,” ayay tidhi “haddii aad halkan joogto, walaalkay ma dhiman lahayn.”

³³ Markii Ciise arkay iyada oo ooyaysa, iyo Yuhuuddii la socotay oo iyana ooyaysa, ayuu si qoto dheer ugu naxay ruuxiisa oo murugooday. ³⁴ “Xagee ku riddeen?” ayuu weyddiiyay. “Kaalay oo arag, Sayidow,” ayay ku jawaabeen. ³⁵ Ciise waa ooyay. ³⁶ Markaasaa kuwii joogay yidhaahdeen, “Bal eeg sida uu u jeclaal!” ³⁷ Laakiin qaar kalena waxay is weyddiiyeen, “Miyayna ahayn kan indhaha u furay nin indhool ah oo ka hortagi kari lahaa dhimashada ninkan?”

³⁸ Ciise, mar kale si qoto dheer ugu naxay, wuxuu yimid xabaasha. Waxay ahayd god dhagax lagu duudduubay. ³⁹ “Ka qaada dhagaxa,” ayuu yidhi. “Laakiin, Sayidow,” ayay tidhi Martha, walaasha ninka dhintay, “wakhtigan waxaa jira ur xun, waayo, wuxuu halkaas ku jiray afar maalmood.” ⁴⁰ Markaasaa Ciise wuxuu yidhi, “Miyaanan kuu sheegin in haddii aad rumaysato, aad arki doonto ammaanta Eebbe?” ⁴¹

Markaasay ka qaadeen dhagaxa. Markaasaa Ciise kor u eegay oo yidhi, “Aabbow, waan kugu mahadnaqayaa inaad i maqashay.” ⁴² Waan ogahay inaad mar walba i maqasho, laakiin waxaan sidaas u leeyahay faa’iidada dadka halkan taagan, si ay u rumaystaan inaad i soo dirtay.” ⁴³ Markuu taas yidhi dabadeed, Ciise wuxuu ku dhawaaqay cod dheer, “Laasaros, soo bax!” ⁴⁴ Ninkii dhintay ayaa soo baxay, gacmihiisa iyo cagihisa waxaa lagu duudduubay maro, wejigiisana waxaa ku wareegsanaa maro. Ciise wuxuu ku yidhi iyaga, “Ka fur dharka xabaasha oo sii daaya.”

⁴⁵ Natijadii, Yuhuud badan oo Maryan u yimid oo arkay wixii Ciise sameeyay ayaa isaga rumaystay. ⁴⁶ Si kastaba ha ahaatee, qaar ka mid ah waxay u tageen Farrisiinta oo u sheegeen wixii Ciise sameeyay.

⁴⁷ Markaasaa wadaaddadii sare iyo Farrisiintii waxay isugu yeedheen shirkii Sanhedrin. “Maxaan ku guuleysanaynaa?” ayay weyddiiyeen. “Halkan waxaa jooga nin sameynaya calaamado badan. ⁴⁸ Haddii aan isaga sii dayno, qof walba wuu rumaysan doonaa isaga, markaasaa Roomaanku iman doonaan oo qaadan doonaan macbudkeenna iyo qarankeenna labadaba.” ⁴⁹ Markaasaa mid ka mid ah, oo la odhan jiray Kayafas, oo ahaa wadaadka sare sannadkaas, wuxuu hadlay, “Waxaad ka war la’dihiin waxa loo baahan yahay! ⁵⁰ Ma fahantaan in idiin wanaagsan tahay in hal nin dadka u dhinto intii qaran oo dhan halaagsami lahaa.” ⁵¹ Isagu kaligiis kuma uu hadlin, dhab ahaantii, isagoo wadaadka sare ah wuxuu sannadkaas sii sheegay in Ciise u dhiman doono qaran Yuhuudda, ⁵² oo aan kaliya u ahayn qaran kaas laakiin sidoo kale carruurta Eebbe ee kala firdhisin, si ay u soo wada ururiyaan oo mid u noqdaan. ⁵³ Markaasay maaliintaas ka bilaabeen inay ku shiraan sidii ay noloshiisa u soo afjari lahaayeen.

⁵⁴ Sidaas daraaddeed, Ciise mar dambe si furan ugama dhex socon dadka Yahuudiya. Halkii, wuxuu u baxay meel u dhow cidlada, tuulo la yidhaahdo Efrayim, halkaasuu la joogay xertiisa. ⁵⁵ Markay ku dhowaadeen wakhtigii Kormaridda Yuhuudda, dad badan ayaa ka yimid baadiyaha oo u tegey Yerusaaalem si ay u gutaan nadiifintooda caadiga ah ka hor Kormaridda. ⁵⁶ Waxay sii raadinayeen Ciise, oo intay ku taagnaayeen barxadda macbudka ayay is weyddiinayeen, “Maxaad u malaynaysaan? Ma iman doonaa xafladda?” ⁵⁷ Laakiin wadaaddadii sare iyo

Yooxanaa

Farrisiintii waxay bixiyeen amar ah in qof kasta oo ogaada meeshii uu joogay uu soo sheego si ay u soo xidhaan isaga.

12 Lix maalmood ka hor Iidda Kormaridda, Ciise wuxuu yimid Beytaniya halkaasoo Laasaros joogay, kii Ciise ka sara kiciyey kuwii dhintay. ² Casho ayaa loo diyaariyey maamuuska Ciise, oo Maartha ayaa adeegaysay halka Laasaros uu ka mid ahaa kuwii miiska la fadhiyey isaga. ³ Maryan waxay qaadatay rodol cadar aad qaali u ah oo nard saafi ah, waxayna ku subkaday cagaha Ciise, oo timaha ayay kaga tirtirtay. Gurigii wuxuu ka buuxsamay urta cadarka. ⁴ Hase ahaatee, Yuudas Iskariyod, mid ka mid ah xertiisa oo damacsanaa inuu khiyaameeyo, ayaa yiri, ⁵ “Maxaa cadarkan loogu iibin waayey saddex boqol oo dinar oo lacagta loogu bixin waayey masaakiinta?” ⁶ Wuxuu sidaas u yiri ma aha inuu masaakiinta u danqaday, laakiin wuxuu ahaa tuug; isagoo ah kan sanduuqa lacagta haya, wuxuu ka qaadan jiray wixii lagu shubay. ⁷ Ciise ayaa ku jawaabay, “Nabadgelyo u daa iyada. Waxaa loogu talagalay inay cadarkan u keydiso maalinta aaskaaga. ⁸ Masaakiinta had iyo jeer waad la jiri doontaan, laakiin aniga had iyo jeer ima heli doontaan.”

⁹ Dad badan oo Yuhuud ah ayaa ogaaday in Ciise halkaas joogo, waxayna yimaadeen ma aha oo keliya isaga aawadiis laakiin sidoo kale si ay u arkaan Laasaros, kii uu ka sara kiciyey kuwii dhintay. ¹⁰ Sidaas daraaddeed, wadaaddadii sare waxay sidoo kale ku talagaleen inay Laasaros dilaan, ¹¹ maxaa yeelay, isaga aawadiis dad badan oo Yuhuud ah ayaa u leexanayay Ciise oo rumaysanayay isaga.

¹² Maalintii xigtay dadkii badnaa ee u yimid iidda ayaa maqlay in Ciise uu jidka ku soo jiro Yerusaleem. ¹³ Waxay qaateen laamo timireed oo waxay u baxeen inay la kulmaan isaga, iyagoo qaylinaya,

“Hosanna! Waxaa barakaysan kan ku yimaada magaca Rabbiga! Waxaa barakaysan Boqorka Israa’iil!”

¹⁴ Ciise wuxuu helay dameer yar oo fuulay, isagoo buuxinaya wixii qoran:

¹⁵ *“Ha baqin, Gabadhii Siyoon; eeg, boqorkaagu waa imanayaa, isagoo ku fadhiya dameer yar.”*

¹⁶ Markii hore, xertiisu ma aysan fahmin waxyaalahan. Markii Ciise la ammaanay kaddib ayay garteen in waxyaalahan laga qoray isaga iyo inay waxyaalahan ku sameeyeen isaga. ¹⁷ Dadkii la joogay markii uu Laasaros ka soo saaray xabaasha oo uu ka sara kiciyey kuwii dhintay ayaa sii waday inay marag furaan. ¹⁸ Dad badan, oo maqlay calaamaddan mucjisada ah, ayaa u baxay inay la kulmaan isaga. ¹⁹ Sidaas daraaddeed, Farrisiintii waxay isku yiraahdeen, “Eega, waxba ma qaban karno. Bal eega sida qof walba ugu raacay isaga!”

²⁰ Hadda waxaa jiray qaar Gariig ah oo ka mid ahaa kuwa u soo kacay inay caabudaan intii lagu jiray iidda. ²¹ Waxay u yimaadeen Filibos, oo ka yimid Beytsayda ee Galili, iyagoo leh codsi, “Sayidow, waxaan jeclaan lahayn inaan aragno Ciise.” ²² Filibos wuxuu u tegey inuu u sheego Andaros; Andaros iyo Filibos waxay u tageen oo u sheegeen Ciise. ²³ Ciise ayaa ku jawaabay, “Waaqtigu waa yimid in Wiilka Aadanaha la ammaanay. ²⁴ Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, haddii iniin sarreen ah dhulka ku dhici oo aanay dhiman, waxay ahaanaysaa iniin keliya; laakiin haddii ay dhimato, waxay dhashaa midho badan. ²⁵ Qof kasta oo noloshiisa jecel wuxuu lumin doonaa, halka qof kasta oo noloshiisa adduunka ku xasiloobi waaya uu ku hayn doono nolosha weligeed ah. ²⁶ Haddii qof i adeego, waa inuu i raaco; iyo meesha aan joogo, halkaas ayuuna adeegeygu joogi doonaa. Aabbahay wuxuu maamuusi doonaa kan i adeega.

²⁷ “Hadda naftaydu way dhibban tahay, maxaan idhaahdaa? ‘Aabbow, iga badbaadi saacaddan?’ Maya, ujeeddadan ayaan u imid saacaddan. ²⁸ Aabbow, magacaaga ammaan.” Markaasaa cod ka yimid samada, “Waan ammaanay oo mar kale ayaan ammaan doonaa.” ²⁹ Dadkii halkaas taagnaa oo maqlay waxay yidhaahdeen wuxuu ahaa onkod; qaar kalena waxay yidhaahdeen, “Malaa’ig baa la hadashay isaga.” ³⁰ Ciise wuxuu yidhi, “Codkani wuxuu u yimid faa’iidadinna, ma aha aniga aawaday. ³¹ Hadda waa waqtigii xukunka dunidan; hadda kan xukuma dunidan waa la eryi doonaa. ³² Marka layga kaco dhulka, waxaan soo jiidan doonaa dadka oo dhan aniga ii yimaada.” ³³ Wuxuu sidaas u yidhi si uu u muujiyo nooca dhimasho ee uu dhiman lahaa.

³⁴ Dadkii ayaa ku jawaabay, “Waxaan ka maqalnay sharciga in Masiixu uu weligiis sii jiri doono, sidaas darteed sidee baad u leedahay, ‘Wiilka Aadanaha

waa in la kaco'? Waa ayo 'Wiilka Aadanaha?'" ³⁵ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi iyaga, "Waxaad iftiinka haysataan wax yar oo keliya. Socda inta aad iftiinka haysataan, ka hor inta mugdigu idin qaban. Kii ku socda mugdiga ma oga meesha uu u socdo. ³⁶ Aamina iftiinka inta aad iftiinka haysataan, si aad u noqotaan carruurta iftiinka." Markuu hadalkii dhameeyey, Ciise wuu tegey oo is qariyey.

³⁷ In kasta oo Ciise sameeyey calaamado badan oo hortooda ah, haddana ma ay rumaysan isaga. ³⁸ Tani waxay ahayd in la buuxiyo ereyada nebi Isayaah:

"Rabbiyow, yaa rumaystay farriintayada iyo yaa loo muujiyey gacanta Rabbiga?"

³⁹ Waxay awoodi waayeen inay rumaystaan sababtan awgeed, sida Isayaah meel kale ku yidhi:

⁴⁰ "Wuxuu indhahooda ka indha tiray oo qalbiyadooda adkeeyey, si aanay indhahooda wax ugu arkin, qalbiyadoodana wax ugu fahmin, oo aanay u soo jeesan —oo aanan bogsiiin."

⁴¹ Isayaah wuxuu sidaas u yidhi maxaa yeelay wuxuu arkay ammaanta Ciise oo ka hadlay isaga.

⁴² Si kastaba ha ahaatee, qaar badan oo xataa madaxda ka mid ah ayaa rumaystay isaga. Laakiin sababta oo ah Farrisinta, ma ay qiran rumaysadkooda si cad iyagoo ka baqaya in laga saaro sunagogga; ⁴³ maxaa yeelay, waxay qiimeeyeen ammaanta dadka ka badan ammaanta Eebbe.

⁴⁴ Markaasaa Ciise qayliyey, "Kii i rumaysta ma aha aniga oo keliya ayuu i rumaysan yahay, laakiin kan i soo diray. ⁴⁵ Kii i arka, wuxuu arkaa kan i soo diray. ⁴⁶ Waxaan u imid dunida sidii iftiin, si aan qofna oo i rumaysta u sii joogin mugdiga. ⁴⁷ "Haddii qof maqla ereyadayda laakiin aanan xajin, ma xukumo qofkaas. Maxaa yeelay, uma aanan iman inaan xukumo dunida, laakiin inaan badbaadiyo. ⁴⁸ Laakiin waxaa jira xukun kan i diida oo aan aqbalin ereyadayda; ereyada aan idhi ayaa noqon doona xaakinka maalinta ugu dambaysa. ⁴⁹ Maxaa yeelay, ma aanan hadlin aniga oo keligay ah, laakiin Aabbaha i soo diray ayaa i faray inaan idhaahdo dhammaan wixii aan idhi. ⁵⁰ Waxaan ogahay in amarkiisu uu keeno nolosha weligeed ah. Sidaas darteed, wixii aan idhaahdo waa si sax ah sida Aabbuhu i faray inaan idhaahdo."

13 Kahor Ciidda Kormaridda, Ciise wuxuu ogaa in saacaddiisu ay timid inuu ka tago dunidan una tago Aabbaha. Isagoo jeclaa kuwa isaga u gaar ah oo dunida ku jiray, wuxuu jeclaaday ilaa dhammaadka. ² Intii lagu jiray cashada fiidkii, iblisku wuxuu durba qalbiga Yahuudah Iskariyod, ina Simoon, geliyey inuu khiyaameeyo isaga. ³ Ciise, isagoo og in Aabbuhu wax walba gacantiisa geliyey, iyo inuu ka yimid Eebbe oo uu ku noqonayo Eebbe, ⁴ wuxuu ka kacay cashada, wuxuu iska dhigay dharkiisa sare, wuxuuna qaatay tuwaal, isagoo ku xidhay dhexdiisa. ⁵ Markaasuu biyo ku shubay weel, wuxuuna bilaabay inuu cagaha xerta dhaqo, isagoo ku qallajinaya tuwaalka ku duudduubnaa isaga.

⁶ Wuxuu u yimid Simoon Butros, oo weyddiiyey, "Sayidow, miyaad damacsan tahay inaad cagahayga dhaqdo?" ⁷ Ciise ayaa ugu jawaabay, "Hadda ma fahmeysid waxa aan sameynayo, laakiin waad fahmi doontaa dambe." ⁸ Butros wuxuu ku yidhi isaga, "Waligaa cagahayga ma dhaqi doontid!" Ciise ayaa ugu jawaabay, "Haddii aanan ku dhaqin, waxba igula ma lihid." ⁹ Simoon Butros wuxuu ku yidhi isaga, "Sayidow, ha dhaqin cagahayga oo keliya, laakiin sidoo kale gacmahayga iyo madaxa!" ¹⁰ Ciise wuxuu yidhi, "Kii maydhay wuxuu u baahan yahay oo keliya inuu cagahiisa dhaqo; wuu nadiif yahay gebi ahaanba. Idinkuna waad nadiif tihiin, laakiin dhammaantiin ma tihiidin." ¹¹ Waayo, wuu ogaa kii khiyaameyn lahaa; sababtan ayuu u yidhi, "Dhammaantiin ma nadiifsanidin."

¹² Markuu cagahooda dhaqo dabadeed, wuxuu xidhay dharkiisii oo haddana miiska ku fadhiistay. Wuxuu ku yidhi iyaga, "Ma fahamtaan waxa aan idiin sameeyey?" ¹³ Waxaad iigu yeedhaan 'Macallin' iyo 'Sayid', waadna saxantihiin, waayo, taas ayaan ahay. ¹⁴ Haddii aniga, Sayidkiinna iyo Macallinkiinna, aan cagahiinna dhaqo, waa inaad sidoo kale midba midka kale cagahiisa dhaqdaan. ¹⁵ Waxaan idiin siiyey tusaale, si aad u samaysaan sida aan idiin sameeyey. ¹⁶ Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, addoonna ma aha mid ka weyn sayidkiisa, mana aha rasuul ka weyn kii soo diray. ¹⁷ Haddii aad waxyaalahan ogaataan, waad barakaysan tihiin markaad samaysaan.

¹⁸ Kuma hadlayo dhammaantiin. Waan ogahay kuwa aan doortay. Laakiin tani waa in la fuliyo Qorniinka: 'Kii kibistayda cunay ayaa cagtiisa igu qaaday.' ¹⁹ Hadda waxaan idiin sheegayaa ka hor inta aysan

dhicin, si marka ay dhacdo, aad u rumaysataan inaan anigu ahay. ²⁰ Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, kii aqbala mid aan soo diro wuxuu aqbalay aniga; kii aqbala anigana wuxuu aqbalay Kii i soo diray.”

²¹ Markuu taas yidhi dabadeed, Ciise wuxuu ku dhibtooday ruuxiisa oo markhaati furay, “Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, midkiin baa i khiyaami doona.” ²² Xertii waxay isha ku eegayeen midba midka kale, iyagoo aan hubin kii uu ula jeeday. ²³ Mid ka mid ah xertiisa, oo Ciise jeclaa, ayaa ku ag fadihiyey isaga. ²⁴ Simoon Butros ayaa u gacan qaaday xeradaas oo ku yidhi, “Weydii isaga kii uu ula jeedo.” ²⁵ Isagoo ku tiirsan Ciise, wuxuu weyddiiyey, “Sayidow, waa kuma?” ²⁶ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Waa kii aan siin doono qaybtaan kibista ah markaan dhex geliyo.” Markaas, markuu dhex geliyey qaybta kibista, wuxuu siiyey Yahuudah, ina Simoon Iskariyod. ²⁷ Markuu Yahuudah qaatay kibista, Shayddaanku wuxuu galay isaga. Ciise wuxuu ku yidhi isaga, “Waxaad damacsan tahay inaad samayso, dhaqso u samee.” ²⁸ Midkoodna kuwa cashada ku jiray ma aysan fahmin sababta uu sidaas ugu yidhi isaga. ²⁹ Qaar baa u maleeyey in, maadaama Yahuudah uu haystay sanduuga lacagta, Ciise uu ku amray inuu iibsado waxa loogu baahan yahay ciidda, ama inuu wax siiyo masaakiinta. ³⁰ Markuu qaatay qaybta kibista, Yahuudah wuxuu si degdeg ah u baxay. Waxayna ahayd habeen.

³¹ Markuu baxay dabadeed, Ciise wuxuu yidhi, “Hadda Wiilka Aadanaha waa la sharfay, Eebbena waa lagu sharfay isaga. ³² Haddii Eebbe lagu sharfay isaga, Eebbe wuxuu sidoo kale isaga ku sharfayaa naftiisa, wuxuuna sidaas u samayn doonaa isla markiiba. ³³ Carruur yaryarow, waxaan idinla joogaa kaliya waqti yar. Waad i doondoona doontaan, oo sidaan Yuhuudda ugu idhi, hadda waxaan idiin leeyahay: Meeshaan tagayo, ma timaaddaan. ³⁴ Amarka cusub ayaan idin siinayaa: Isjeclaada. Sidaan idiin jeclaaday, waa inaad isjeclaataan. ³⁵ Tani waa sida, sidaas darteed, qof walba ku ogaan doono inaad xertayda tihiin: inaad isjeclaataan.”

³⁶ Simoon Butros wuxuu ku yidhi isaga, “Sayidow, xaggee baad tegaysaa?” Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Meeshaan tagayo, hadda iima raaci kartaan, laakiin waad i raaci doontaan dambe.” ³⁷ Butros wuxuu ku yidhi isaga, “Sayidow, maxaad hadda kuu raaci kari waayaa? Waxaan naftayda u hurayaa adiga.” ³⁸ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Runtii, runtii waxaan ku

leeyahay, ka hor intaan diiqdu ciyin, saddex jeer baad i dafiri doontaa.”

14 “Ha u oggolaanina in qalbiyadiinnu dhibsamaan. Aamina Eebbe; i aamina anigana. ² Guriga Aabbahay waxaa ku jira qolal badan. Hadday sidaasaanayn, miyaan idiin sheegi lahaa inaan halkaas u tegayo inaan idiin diyaariyo meel? ³ Oo haddii aan tago oo aan idiin diyaariyo meel, waan soo noqon doonaa oo waan idin qaadan doonaa inaad ila joogtaan si aad halkaas oo aan joogo aadna idinku noqotaan. ⁴ Oo waxaad ogtihiin jidka meesha aan u socdo.” ⁵ Tuumas wuxuu ku yidhi isaga, “Sayidow, ma fahamsanin meesha aad u socoto, sidaas darteed sidee baan u garan karnaa jidka?” ⁶ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Anigu waxaan ahay jidka, runta, iyo nolosha. Qofna uma yimaado Aabbaha aan aniga ahayn. ⁷ Haddii aad si dhab ah i garanaysaan, waxaad kaloo garan lahaydeen Aabbahay. Laga bilaabo hadda, waad garanaysaan oo waad aragteen isaga.”

⁸ Filibos wuxuu ku yidhi isaga, “Sayidow, na tus Aabbaha, taasina waa nagu filan tahay.” ⁹ Ciise wuxuu ku yidhi isaga, “Ma kula joogay waqti dheer, oo weli ima garanaysid, Filibos? Qof kasta oo i arkay wuxuu arkay Aabbaha. Sidee baad u leedahay, ‘Na tus Aabbaha?’ ¹⁰ Miyaadan rumaysnayn inaan ku jiro Aabbaha iyo Aabbuhu igu jiro? Ereyada aan idinku leeyahay ma aha amar aan iska leeyahay. Laakiin waa Aabbaha, oo igu nool, oo sameynaya shuqulkiisa. ¹¹ I aamina marka aan idhaahdo inaan ku jiro Aabbaha iyo Aabbuhu igu jiro; ama ugu yaraan rumaysta shuqullada laftooda. ¹² Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, qof kasta oo i rumaysta wuxuu samayn doonaa shuqullada aan sameynayay, oo wuxuu samayn doonaa waxyaalo ka sii weyn kuwaas, maxaa yeelay waxaan u tegayaa Aabbaha. ¹³ Oo wixii aad magacayga ku weydiisataan, waan sameyn doonaa, si Aabbaha loogu sharfayo Wiilka. ¹⁴ Haddii aad wax i weydiisataan magacayga, waan fulin doonaa.

¹⁵ “Haddii aad i jeceshihiin, waxaad addeecaysaan amarradayda. ¹⁶ Oo waxaan weydiisan doonaa Aabbaha, oo wuxuu idin siin doonaa Gargaare kale, inuu idinla joogo weligiin— ¹⁷ Ruuxa runta. Dunidu ma aqbali karto isaga, maxaa yeelay ma aragto isaga mana garanayso. Laakiin waad garanaysaan isaga, waayo wuxuu idinla nool yahay oo wuxuu idinku jiri doonaa. ¹⁸ Kuma dayn doono katigiin la'aan; waan

idiin iman doonaa. ¹⁹ Muddo yar ka dib, dunidu ima arki doonto mar dambe, laakiin idinku waad i arki doontaan. Maxaa yeelay waan noolahay, idinkuna waad noolaan doontaan. ²⁰ Maalintaas waxaad fahmi doontaan inaan ku jiro Aabbahay, idinkuna igu jirtaan, aniguna idinku jiro. ²¹ Qof kasta oo haysta amarradayda oo xafida waa kan i jecel. Kii i jecel waxaa jeclaan doona Aabbahay, aniguna waan jeclaan doonaa oo waan u muujin doonaa naftayda.”

²² Markaas Yahuudas (kaas ma aha Iskariyood) wuxuu yidhi, “Sayidow, sidee baad naftaada noogu muujinaysaa oo aan dunida ugu muujinayn?” ²³ Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Haddii qof i jecel yahay, wuxuu addeecayaa waxbarashadayda. Aabbahayna wuu jeclaan doonaa, oo waxaan u iman doonaa isaga oo waxaan guriga la samaysan doonaa isaga. ²⁴ Qofna aan i jecelayn ma addeecayo waxbarashadayda. Ereyada aad maqashaan ma aha kuwa aan iska leeyahay; waxay ka yimaadeen Aabbaha i soo diray.

²⁵ “Waxyaalahan waxaan idinla wadaagay intaan weli idinla joogo. ²⁶ Laakiin Gargaare, Ruuxa Quduuska ah, oo Aabbuhu soo diri doono magacayga, wuxuu idin bari doonaa wax walba oo wuxuu idinku xusuusin doonaa wax walba oo aan idinku idhi. ²⁷ Nabad baan idin kaga tegayaa; nabaddayda ayaan idin siinayaa. Ma siinayo sida dunidu siiso. Ha u oggolaanina in qalbiyadiinnu dhibsamaan, hana cabsanina. ²⁸ Waad i maqasheen anigoo leh, ‘Waan tegayaa oo waan idiin soo noqonayaa.’ Haddii aad i jeclaan lahaydeen, waxaad ku farxi lahaydeen inaan u tegayo Aabbaha, waayo Aabbaha ayaa igu weyn. ²⁹ Waxaan idiin sheegay hadda ka hor intaanay dhicin, si marka ay dhacdo aad u rumaysataan. ³⁰ Ma sii odhan doono wax badan oo kale, waayo kan xukuma dunidan waa imanayaa. Ma jiro wax uu igu leeyahay, ³¹ laakiin wuxuu imaanayaa si dunidu u fahanto inaan jecelahay Aabbaha oo aan si sax ah u sameeyo wixii Aabbahay i amray. “Kaalay hadda; aan tagno.

15 “Anigu waxaan ahay geedka canabka ah ee runta ah, Aabbahayna wuu daryeela. ² Wuxuu ka gooyaa laan kasta oo igu jirta oo aan midho dhalin, laan kastana oo midho dhalaysa, wuu nadiifiyaa si ay midho badan u dhaliso. ³ Waxaad ku nadiifowdeen erayga aan idinla hadlay. ⁴ Igu sii jira, anna waan idinku sii jiri doonaa. Sida laan aanay midho u dhalin karin haddaanay geedka canabka ah ku jirin, sidaas oo kale idinkuna ma midho dhalin kartaan haddaanay igu sii jirin. ⁵ Anigu

waxaan ahay geedka canabka ah; idinku waxaad tihiin laamaha. Kii igu sii jira, anna aan ku sii jiro, midho badan buu dhalin doonaa, waayo, aniga la'aantay waxba ma samayn kartaan. ⁶ Haddii qof aanu igu sii jirin, wuxuu la mid yahay laan la tuuray oo engegay; laamahaas waa la soo ururiyaa, dab baa lagu ridaa, oo waa la gubaa. ⁷ Haddii aad igu sii jirtaan, erayadayduna ay idinku sii jiraan, waxaad doontaan weyddiista, waana laydiin samayn doonaa.

⁸ Taasaa Aabbahay lagu ammaanayaa, inaad midho badan dhalisaan oo aad ku caddaysaan inaad xertayda tihiin.

⁹ Sida Aabbuhu ii jeclaaday, ayaan aniguna idiin jeclaaday. Jacaylkayga ku sii jira. ¹⁰ Haddii aad amarradayda dhawrtaan, jacaylkayga ku sii jiri doontaan, sida aan amarrada Aabbahay u dhawray oo aan jacaylkiisa ugu sii jiro. ¹¹ Waxyaalahan ayaan idinla hadlay si farxaddaydu ay idiinku sii jirto, farxaddiinnuna ay u buuxsanto.

¹² Waayo, kani waa amarkayga: inaad is jeclaataan sidaan idiin jeclaaday. ¹³ Jacayl ka weyn kan ma jiro: in qof naftiisa u huro saaxiibbadiis. ¹⁴ Waxaad tihiin saaxiibbadayda markaad samaysaan waxa aan idinku amro. ¹⁵ Idinkuma yeedhi doono addoommo mar dambe, waayo, addoonku ma oga waxa sayidkiisu samaynayo. Laakiin waxaan idiinku yeedhay saaxiibbo, waayo, wax alla wixii aan ka maqlay Aabbahay waan idiin sheegay. ¹⁶ Idinku ima aydan dooran, laakiin anigu idin doortay oo idin magacaabay inaad tagtaan oo midho dhashaan—midho sii jira—si wixii aad Aabbaha magacayga ku weyddiisaataan uu idiin siiyo. ¹⁷ Kanu waa amarkayga: is jeclaada.

¹⁸ Haddii dunidu idin neceb tahay, ogaada inay i necbayd hortiinna. ¹⁹ Haddii aad dunida ka tihiin, dunidu waxay jeclaan lahayd waxa ay leedahay. Laakiin ma tihiidin dunida, aniguna waxaan idinka soo doortay dunida, sidaas daraaddeed dunidu way idin neceb tahay. ²⁰ Xusuusta eraygii aan idinku idhi: ‘Addoonku kama weyna sayidkiisa.’ Haddii ay i silciyeen, idinkana way idin silcin doonaan; haddii ay eraygayga dhawreen, idinkana way idin dhawri doonaan. ²¹ Waxyaalahan oo dhan way idiin samayn doonaan magacayga aawadiis, waayo, ma yaqaanaan kii i soo diray. ²² Haddii aanan iman oo aanan la hadlin, dembigooda ma ay lahaan lahayn; laakiin haatan marmarsiinyo uma haystaan dembigooda. ²³ Kii i neceb wuxuu neceb yahay Aabbahayga. ²⁴

Yooxanaa

Haddii aanan samayn shuqullo aan ninna kale ku samaynin dhexdeeda, dembigooda ma ay lahaan lahayn; laakiin haatan way arkeen oo i neceen aniga iyo Aabbahayba. ²⁵ Tani waa in la oofiyo waxa ku qoran sharcigooda: 'Si bilaa sabab ah bay ii neceen.'

²⁶ Markii Gargaare yimaado, kaas oo aan idiin soo diri doono xagga Aabbaha, Ruuxa runta oo Aabbaha ka soo baxa, isagu wuu ii marag furi doonaa. ²⁷ Idinkuna waa inaad marag furtaan, waayo, bilowgii baad ila joogteen.

16 "Waxyaalahan ayaan idiin sheegay si aanan dembi idiinku hoggaamin. ² Waxay idinka saari doonaan sunagogga; run ahaantii, wakhti ayaa imanaya markuu qof kasta oo idin dila u malayn doono inuu adeeg u fidinayo Eebbe. ³ Waxay waxyaalahan u samayn doonaan maxaa yeelay ma ay garan Aabbaha ama aniga. ⁴ Waxaan idiin sheegay tan si marka wakhtigooda yimaado, aad xusuusataan inaan idiin sheegay. Tan bilowgii idiinma aan sheegin maxaa yeelay waan idinla joogay.

⁵ Si kastaba ha ahaatee, hadda waxaan ku laabanayaa Kan i soo diray, midkiinina ima weydiinayo, 'Xaggee baad u socotaa?' ⁶ Hase yeeshee, maxaa yeelay waxaan idhi waxyaalahan, murugo ayaa qalbiyadiinna buuxisay. ⁷ Si kastaba ha ahaatee, runta ayaan idiin sheegayaa: waa idiin wanaagsan tahay inaan tago. Waayo, haddaadan tegin, Gargaare idiinma iman doono; laakiin haddaan tago, waan idiin soo diri doonaa isaga. ⁸ Markuu yimaado, wuxuu adduunka ku qancin doonaa dembi, xaqnimo, iyo xukun: ⁹ ku saabsan dembiga, maxaa yeelay ima ay rumaysan; ¹⁰ ku saabsan xaqnimada, maxaa yeelay waxaan ku laabanayaa Aabbaha oo idinku ma arki doontaan mar dambe; ¹¹ iyo ku saabsan xukunka, maxaa yeelay taliyaha dunidan waa la xukumay.

¹² "Waxaan hayaa wax badan oo aan idinla wadaago, laakiin hadda ma qaadi kartaan. ¹³ Laakiin markuu Ruuxa runta yimaado, wuxuu idinku hagi doonaa runta oo dhan. Isagu keliis kama hadli doono; wuxuu ka hadli doonaa waxa uu maqlo oo wuxuu idiin sheegi doonaa waxa iman doona. ¹⁴ Isagu wuu i ammaani doonaa maxaa yeelay wuxuu ka qaadan doonaa waxa aniga ii ah oo idiin sheegi doonaa. ¹⁵ Wax kasta oo Aabbaha leeyahay waa aniga. Taas darteed ayaan idinku idhi Ruuxa wuxuu ka qaadan doonaa waxa aniga ii ah oo idiin sheegi doonaa.

¹⁶ "Waqti yar kadib, ima arki doontaan; haddana, waqti yar kadib, waad i arki doontaan." ¹⁷ Markaasaa qaar ka mid ah xertiisii waxay isku yidhaahdeen, "Muxuu ula jeedaa markuu leeyahay, 'Waqti yar kadib, ima arki doontaan,' iyo 'maxaa yeelay waxaan u socdaa Aabbaha'?" ¹⁸ Way sii weydiinayeen, "Muxuu ula jeedaa 'waqti yar'? Ma fahmayno waxa uu leeyahay."

¹⁹ Ciise ayaa ogaa inay doonayaan inay wax ka weydiyaan, markaasuu ku yidhi, "Ma waxaad isku dhex weydiinaysaan waxa aan ula jeeday markaan idhi, 'Waqti yar kadib, ima arki doontaan, haddana, waqti yar kadib, waad i arki doontaan'?" ²⁰ Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, waad ooyi doontaan oo barooran doontaan intay dunidu faraxsan tahay. Waad murugoon doontaan, laakiin murugadiinnu waxay isu rogi doontaa farxad. ²¹ Haweeney foolanaysa waxay leedahay xanuun maxaa yeelay wakhtigeedu waa yimid; laakiin markay ilmuhu dhasho, waxay hilmaantaa xanuunka maxaa yeelay farxaddeeda awgeed ayaa ilmuhu dunida u dhashay. ²² Sidaas oo kale waa idinka: Hadda waa wakhtigiinna murugada, laakiin mar kale ayaan idin arki doonaa oo qalbiyadiinnu way farxi doonaan, mana jiro qof idinka qaadi kara farxaddiinna.

²³ Maalintaas, waxba ima weydiin doontaan. Runtii, runtii waxaan idinku leeyahay, wax kasta oo aad Aabbaha magacayga ku weydiisataan, isagu wuu idin siin doonaa. ²⁴ Ilaa hadda, waxba magacayga kuma aydan weydiisan. Weydiista magacayga oo waad heli doontaan, si farxaddiinnu u buuxsanto.

²⁵ "Waxyaalahan waxaan idiinku hadlay tusaalooyin; wakhti ayaa imanaya markaan idiinma hadli doono tusaalooyin, laakiin si cad ayaan idiinla hadli doonaa oo aan idiinka sheegi doonaa Aabbaha. ²⁶ Maalintaas, magacayga ayaad ku weydiisan doontaan. Ma oranayo inaan Aabbaha idinka weydiisan doono. ²⁷ Aabbuhu wuu idin jecel yahay, maxaa yeelay waad i jeclaateen oo waxaad rumaysateen inaan ka imid Eebbe. ²⁸ Waxaan ka imid Aabbaha oo waxaan u imid dunida; hadda waxaan ka tegayaa dunida oo waxaan ku laabanayaa Aabbaha."

²⁹ Markaasaa xertiisii waxay yidhaahdeen, "Hadda waxaad si cad noogu hadlaysaa oo ma isticmaalaysid tusaalooyin. ³⁰ Hadda waxaan aragnaa inaad wax walba ogtahay oo aadan u baahnayn in

qofna ku weydiyo. Tani waxay naga dhigaysaa inaan rumaysanno inaad ka timid Eebbe.”³¹ Ciise ayaa ku jawaabay, “Ma hadda ayaad rumaysan tihiin?”³² “Bal eeg, wakhti ayaa imanaya, oo runtii waa yimid, markaydaan kala firdhido, midkiin walba gurigiinna. Waad iga tegi doontaan aniga oo keliya. Hase yeeshee, anigu keligiis ma ihi, waayo, Aabbahay waa ila jiraa.”³³ “Waxyaalahan ayaan idiin sheegay si aad aniga igu heshaan nabad. Dunidan waxaad ku yeelan doontaan dhib. Laakiin qalbi qabso! Adduunka waan ka adkaaday.”

17 Ciise markuu hadalladan ku hadlay dabadeed, ayuu indhihiisa cirka kor ugu qaaday oo yidhi, “Aabbow, saacaddii waa timid; ammaan Wiilkaaga, si Wiilkuna uu kuu ammaano.”² Waayo, waxaad siisay amar ku saabsan dadka oo dhan, inuu nolosha weligeed ah siiyo kuwaad isaga siisay oo dhan.³ Nolosha weligeed ahna waa tan: inay ku ogaadaan, adiga oo keliya oo ah Eebbe run ah, iyo Ciise Masiix, kii aad soo dirtay.⁴ Anigu waan kugu sharfay dhulka anigoo dhammeeyey shuulkii aad i siisay inaan sameeyo.⁵ Haddaba, Aabbow, igu ammaani adiga agtaada ammaanta aan adiga kula lahaa intaan dunidu jirin ka hor.

⁶ “Magacaaga ayaan u muujiyey kuwaad i siisay oo dunida ka soo baxay. Waxay ahaayeen kuwaaga; adna waad i siisay, eraygaagana way dhawreen.”⁷ Haatan way garteen in wax kasta oo aad i siisay ay kaa yimaadeen.⁸ Waayo, erayadii aad i siisay ayaan iyaga siiyey, wayna aqbaleen. Runtii way ogaadeen inaan kaa imid, wayna rumaysteen inaad i soo dirtay.

⁹ Anigu iyaga ayaan kuu baryayaa. Uma baryayo dunida, laakiin kuwaad i siisay, waayo, waxay yihiin kuwaaga.¹⁰ Wax kasta oo aan leeyahay waa kuwaaga, wax kasta oo aad leedahayna waa kayga; anigana iyaga ayaa laygu ammaani.¹¹ Anigu dunida mar dambe ma joogi doono, laakiin iyagu way joogaan dunida, anna adiga ayaan kuu imanayaa. Aabbaha Quduuska ahow, ku hay magacaa, magacaad i siisay, si ay mid u noqdaan sida aynu mid u nahay.¹² Intii aan iyaga la joogay, waxaan ku hayay magacaa, magacaad i siisay. Waan ilaalin jiray, midkoodna ma lumin, wiilka halligaadda mooyaane, si Gorniinku u rumoobo.

¹³ Laakiin haatan adiga ayaan kuu imanayaa, waxaan ku hadlayaa waxyaalahan dunida si ay

farxaddaydu ugu buuxsanto iyaga dhexdiisa.¹⁴ Eraygaaga ayaan iyaga siiyey, duniduna way neceb tahay, maxaa yeelay, iyagu dunida kama tirsan, sida aniguba aanan dunida uga tirsanayn.¹⁵ Kuma baryayo inaad ka qaaddo dunida, laakiin inaad ka ilaalisno kan sharka leh.¹⁶ Iyagu dunida kama tirsan, sida aniguba aanan dunida uga tirsanayn.¹⁷ Iyaga ku quduus yeel runta; eraygaagu waa run.¹⁸ Sidaad aniga dunida ii soo dirtay, ayaan aniguna iyaga dunida ugu diray.¹⁹ Aniguna waxaan isu quduus yeelayaa iyaga daraaddood, si ay iyaguna run ahaantii u quduus noqdaan.

²⁰ “Uma baryayo kuwaas oo keliya, laakiin kuwa kaloo rumaysan doona aniga iyaga eraygooda aawadiis,²¹ inay dhammaantood mid noqdaan, Aabbow, sidaad adigu igu jirto, anna aan kugu jiro. Iyaguna ha nagu jiraan, si dunidu u rumayso inaad i soo dirtay.”²² Ammaantii aad i siisay ayaan iyaga siiyey, si ay mid u noqdaan sida aynu mid u nahay—²³ Anigu iyaga dhexdiisa, adiguna aniga dhexdayda—si ay midnimo buuxda ugu yimaadaan. Markaasaa dunidu ogaan doontaa inaad i soo dirtay oo aad iyaga jeclaatay sidaad aniga iigu jeclaatay.

²⁴ “Aabbow, waxaan doonayaa kuwaad i siisay inay ila joogaan meesha aan joogo, si ay u arkaan ammaantayda, ammaanta aad i siisay maxaa yeelay, waad i jeclaatay intaan dunidu aasaasmin ka hor.”²⁵ “Aabbaha xaq ahow, in kastoo dunidu aadan aqoon, anigu waan ku aqaan, kuwaasna way garteen inaad i soo dirtay.”²⁶ Magacaaga ayaan iyaga u muujiyey, waanan sii muujin doonaa, si jacaylka aad ii jeceshahay uu ugu jiro iyaga, anna aan ugu jiro iyaga.”

18 Ciise markuu hadalkii dhammeeyey, ayuu la baxay xertiisii oo u gudbay Webiga Qidroon, halkaas oo uu beer ku yiil oo uu isaga iyo xertiisuba galeen.² Haddaba Yuudas oo isaga khiyaanaynayey ayaa meeshaas garanayay, maxaa yeelay, Ciise ayaa halkaas xertiisa la kulmi jiray.³ Sidaas daraaddeed Yuudas, isagoo wata koox askar ah iyo saraakiil ka yimid wadaaddada sare iyo Farrisiinta, ayaa halkaas yimid iyagoo sita laambado, mashuunyo, iyo hub.⁴ Ciise, isagoo og wax kasta oo ku soo socday, ayaa hore u baxay oo weyddiiyey, “Yaa aad doondoonaaysaan?”⁵ Waxay ugu jawaabeen, “Ciise reer Naasared.” Ciise wuxuu ku yidhi, “Aniga ayaa ah.” Yuudas oo isaga khiyaanaynayeyna wuxuu la taagnaa iyaga.⁶ Markii Ciise yidhi, “Aniga ayaa ah,”

Yooxanaa

ayay dib u boodeen oo dhulka ku dhaceen. ⁷ Markaasuu haddana weyddiiyey, “Yaa aad doondoonaaysaan?” Waxay yidhaahdeen, “Ciise reer Naasared.” ⁸ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Waxaan idiin sheegay inaan aniga ahay. Haddaad i doondoonaaysaan, kuwaan ha tagaan.” ⁹ Waxaas waxaa dhacay in la oofiyo hadalkii uu yidhi, “Kuwa aad i siisay midna ma lumin.” ¹⁰ Markaasaa Simoon Butros, isagoo seefo haysta, soo bixiyey oo ku dhuftay addoonkii wadaadka sare, oo ka gooyay dhegtiisii midig. Addoonka magiciisuna wuxuu ahaa Malkos. ¹¹ Ciise ayaa Butros ku yidhi, “Seeftaada galkeeda ku celi. Miyaan koobka Aabbuhu i siiyey cabbi doonin?”

¹² Markaasaa kooxdii askarta ahayd iyo taliyahoodii iyo saraakiishii Yuhuuddu Ciise qabteen oo xidhxidheen. ¹³ Waxay ugu horrayn u kaxeeyeen Anas oo ahaa qaynuunkii Kayafas, oo ahaa wadaadka sare sannadkaas. ¹⁴ Kayafas wuxuu ahaa kii Yuhuudda la taliyey inay u wanaagsan tahay in nin keliya dadka u dhinto.

¹⁵ Simoon Butros ayaa Ciise raacay, iyo mid kale oo xerta ka mid ah. Kanu wuxuu ahaa mid wadaadka sare yaqaan oo Ciise la galay barxadda wadaadka sare, ¹⁶ laakiin Butros ayaa iridda dibadda ka taagnaa. Haddaba xertii kale oo wadaadka sare yaqaanayd ayaa dibadda u baxday oo la hadashay gabadhii iridda ilaalinaysay, oo Butros soo gelisay. ¹⁷ Gabadhii iridda ilaalinaysay ayaa Butros ku tidhi, “Miyaadan ahayn mid ka mid ah xertii ninkan?” Wuxuu yidhi, “Maya.” ¹⁸ Qabow baa jirtay, oo addoommadii iyo saraakiishii ayaa dab dhuxul ah ku wareegsanayd si ay isu kululeeyaan. Butrosna wuu la taagnaa oo iskululeynayay.

¹⁹ Wadaadka sare ayaa Ciise wax ka weyddiiyey xertiisa iyo waxbariddiisa. ²⁰ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Dunida si cad ayaan ula hadlay. Had iyo jeer waxaan wax ku baray sunagogga iyo macbudka, halkaas oo Yuhuuddu kulligood isugu yimaadaan. Waxba qarsoodi kuma aanan odhan. ²¹ Maxaad i weyddiinaysaa? Weydii kuwa i maqlay. Hubaal iyagu waxay garanayaan waxaan idihi.” ²² Markuu sidaas yidhi, mid ka mid ah saraakiishii ag taagnaa ayaa Ciise dharbaaxay, isagoo leh, “Sidaas miyaad ugu jawaabaysaa wadaadka sare?” ²³ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Haddaan si qaldan u hadlay, qaldanaanta markhaati ka noqo; laakiin haddaan si sax ah u hadlay, maxaad ii dharbaaxaysaa?” ²⁴ Markaasaa

Anas isaga oo weli xidhxidhan u diray Kayafas oo ahaa wadaadka sare.

²⁵ Intii Butros weli taagnaa oo iskululeynayay, ayay weyddiiyeen, “Miyaadan ahayn mid ka mid ah xertiisa?” Wuxuu ku diiday, isagoo leh, “Maya.” ²⁶ Mid ka mid ah addoommadii wadaadka sare, oo qaraabo la ahaa kii Butros dhegta ka gooyay, ayaa yidhi, “Miyaal ku arkin beerta isaga la jooga?” ²⁷ Butros ayaa haddana ku diiday, oo markiiba diiq baa ciyey.

²⁸ Markaasay Ciise ka kaxeeyeen Kayafas oo geeyeen Praetorium. Waxay ahayd waaberigii, iyaguna ma ay gelin Praetorium si aanay u nijaasobin, si ay u cuni karaan Kormaridda. ²⁹ Bilaatoos ayaa markaa dibadda ugu baxay oo weyddiiyey, “Maxaad ninkan ku eedaynaysaan?” ³⁰ Waxay ugu jawaabeen, “Haddii aanu dembiile ahayn, kuguma soo dhiibteen.” ³¹ Bilaatoos ayaa ku yidhi, “Idinku kaxaysta oo ku xukuma sharcigiinna.” Yuhuuddu waxay yidhaahdeen, “Annagu ma nihiin kuwo qof dili kara.” ³² Waxaas waxaa dhacay in la oofiyo hadalkii Ciise oo tilmaamayay nooca dhimasho ee uu dhiman doono.

³³ Bilaatoos ayaa haddana gudaha Praetorium ku noqday, oo Ciise u yeedhay, oo weyddiiyey, “Ma waxaad tahay Boqorka Yuhuudda?” ³⁴ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Ma waxaad taas ka leedahay naftaada, mise kuwa kale ayaa wax igaaga sheegay?” ³⁵ Bilaatoos ayaa ugu jawaabay, “Ma Yuhuudi baan ahay? Quruuntaada iyo wadaaddada sare ayaa iigu soo dhiibay. Maxaad samaysay?” ³⁶ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Boqortooyadaydu ma aha tan dunidan. Hadday ahaan lahayd, addoommadaydu way la dagaallami lahaayeen si aanan ugu dhicin Yuhuudda. Laakiin boqortooyadaydu meel kale ayay ka timid.” ³⁷ Bilaatoos ayaa yidhi, “Haddaba boqor baad tahay!” Ciise ayaa ugu jawaabay, “Adigu waxaad tidhi, boqor baan ahay. Sababtaas daraadeed ayaan u dhashay oo dunida u imid, inaan runta u markhaati furo. Kii runta dhinaceeda jooga wuxuu maqlaa codkayga.” ³⁸ Bilaatoos ayaa ku yidhi, “Waa maxay run?” Markuu sidaas yidhi ayuu haddana dibadda ugu baxay Yuhuuddii oo ku yidhi, “Wax eed ah oo aan isaga ku helo ma jiro.” ³⁹ Laakiin waa caadadiinna inaan idiin sii daayo maxbuus Kormaridda. Ma doonaysaan inaan idiin sii daayo ‘Boqorka Yuhuudda?’ ⁴⁰ Markaasay mar kale qayliyeen, “Ninkan ma aha, laakiin Baraabbas!” Hadda Baraabbas wuxuu ahaa nin kacaan ah.

19 Markaasaa Bilaatos wuxuu qaaday Ciise oo ku karbaashay. ² Askartii waxay ka tolmeen taaj qodxo ah oo madaxiisa saareen, oo waxay u gelisey khamiis guduudan. ³ Way u soo dhowaadeen marar badan, iyagoo leh, “Nabad, Boqorka Yuhuudda!” oo wejiga ayay ka dharbaaxeen. ⁴ Bilaatos haddana dibadda ayuu u baxay oo wuxuu ku yidhi iyaga, “Bal eega, waxaan idiin soo wadaa isaga si aad u ogaataan inaan wax eed ah ku helin isaga.” ⁵ Ciise ayaa soo baxay isagoo xiran taajkii qodxaha iyo khamiiskii guduudnaa. Bilaatos wuxuu ku yidhi iyaga, “Bal eega ninka!” ⁶ Markii wadaaddadii sare iyo saraakiishii arkeen isaga, waxay ku qayliyeen, “Iskutallaabta ku qod! Iskutallaabta ku qod!” Bilaatos wuxuu yidhi, “Idinku qaata oo iskutallaabta ku qoda, waayo, anigu wax eed ah kuma helin isaga.” ⁷ Hoggaamiyayaashii Yuhuuddu waxay ugu jawaabeen, “Waxaan leenahay sharci, oo sharcigaas waa inuu ku dhintaa, waayo, wuxuu isku yeelay Wiilka Eebbe.” ⁸ Markuu taas maqlay, Bilaatos aad buu uga sii baqay. ⁹ Wuxuu ku noqday qasrigii oo wuxuu weyddiiyey Ciise, “Xaggee baad ka timid?” Laakiin Ciise wax jawaab ah uma uu siin. ¹⁰ Bilaatos wuxuu ku yidhi isaga, “Ma diiddan tahay inaad ila hadasho? Miyaadan ogayn inaan awood u leeyahay inaan ku sii daayo iyo inaan ku iskutallaabta ku qodo?” ¹¹ Ciise ayaa ugu jawaabay, “Waxaad igu lahayn lahayn awood haddii aan lagaa siin kor. Sidaa darteed, kii i kugu soo dhiibay ayaa dembigiisu ka weyn yahay.” ¹² Laga bilaabo wakhtigaas, Bilaatos wuxuu doonayey inuu sii daayo isaga, laakiin Yuhuuddu waxay ku qayliyeen, “Haddii aad ninkan sii dayso, saaxiibkii Qaysar ma tihid; qof kasta oo sheegta inuu boqor yahay wuxuu ka soo horjeedaa Qaysar.”

¹³ Markuu Bilaatos erayadan maqlay, wuxuu Ciise u soo saaray oo ku fadhiistay kursiga xukumaadda meel la yidhaahdo Dhagaxa, Cibraanina, Gabbataa. ¹⁴ Waxay ahayd maalintii Diyaargarowga Kormaridda, qiyaastii saacaddii lixaad. Wuxuu ku yidhi Yuhuudda, “Bal eega Boqorkiinna!” ¹⁵ Way ku qayliyeen, “Ka fogeeya! Iskutallaabta ku qod!” Bilaatos wuxuu weyddiiyey, “Boqorkiinna ma iskutallaabta ku qodaa?” Wadaaddadii sare waxay ugu jawaabeen, “Qaysar mooyaane boqor ma lihin.”

¹⁶ Markaasaa Bilaatos isaga u dhiibay in iskutallaabta lagu qodo. Askartii ayaa Ciise la wareegtay.

¹⁷ Isagoo iskutallaabtiisa sida, ayuu u baxay meeshii la odhan jiray Meesha Dhuuxa, Cibraanina, Golgota. ¹⁸ Halkaas ayay isaga ku iskutallaabta ku qodeen, iyo laba kale oo la socday, midba dhinac, Ciise oo dhexda ah. ¹⁹ Bilaatos wuxuu qoray qoraal oo ku dhejiyey iskutallaabta. Waxay ahayd: “CIISE NAASARET, BOQORKA YUHUUDDA.” ²⁰ Yuhuud badan ayaa akhriyey qoraalkan, waayo, meesha Ciise lagu iskutallaabta ku qoday waxay ku dhoweyd magaalada, waxaana lagu qoray Cibraani, Laatiin, iyo Giriig. ²¹ Wadaaddadii sare ee Yuhuuddu waxay ku yidhaahdeen Bilaatos, “Ha qorin, ‘Boqorka Yuhuudda,’ laakiin wuxuu yidhi, ‘Anigu waxaan ahay Boqorka Yuhuudda.’” ²² Bilaatos wuxuu ugu jawaabay, “Waxaan qoray, waxaan qoray.”

²³ Markii askartii Ciise iskutallaabta ku qodeen, waxay qaateen dharkiisii oo u qaybiyeen afar qaybood, mid kasta askari, oo dharkii hoosna wuu haray. Dharkii hoos wuxuu ahaa mid aan kala go’ lahayn, oo hal gabal laga tolay. ²⁴ Waxay isku yidhaahdeen, “Aynu kala goyn, laakiin aynu tuurista ku go’aansano kii heli lahaa.” Tani waxay ahayd in la oofiyo Gorniinka: “Dharkaygii ayay qaybsadeen, dharkaygiina waxay ku tuureen tuurista.” Sidaasay askartii yeeleen.

²⁵ Iskutallaabta Ciise agteeda waxaa taagnaa hooyadiis, walaashii hooyadiis, Maryan naagtii Koloobas, iyo Maryan Magdalen. ²⁶ Markii Ciise arkay hooyadiis iyo xerta uu jeclaa oo ag taagan, wuxuu ku yidhi hooyadiis, “Naagtiyo, bal eeg wiilkaaga!” ²⁷ Markaasuu xertii ku yidhi, “Bal eeg hooyadaa!” Saacaddaas laga bilaabo, xertii wuxuu ku kaxeeyey guriigiisa.

²⁸ Waxyaalahan dabadeed, isagoo og in wax waliba la dhammeeyey, si Gorniinku u oofmo, Ciise wuxuu yidhi, “Waan harraadsanahay.” ²⁹ Waxaa halkaas yaallay weel khamri dhanaan ah; markaasay xumbo ka buuxiyeen khamrigii dhanaanaa oo ku saareen laan xusbi ah oo afkiisa u geeyeen. ³⁰ Markuu khamrigii dhanaanaa helay, Ciise wuxuu yidhi, “Waa dhammaaday!” Markaasuu madaxiisa foororsaday oo ruuxiisa dhiibay.

³¹ Maaddaama ay ahayd maalintii Diyaargarowga, si meydadku iskutallaabta ugu hadhin Sabtida (waayo, Sabtidu waxay ahayd maalin weyn), Yuhuuddu waxay Bilaatos ka codsadeen in lugahooda la jebiyo oo la qaado. ³² Askartii ayaa timid oo jebiyey lugihii kii ugu

horreeyey iyo kii kale ee isaga la iskutallaabta ku qodnaa. ³³ Laakiin markay Ciise u soo dhowaadeen, markay arkeen inuu hore u dhintay, lugihiisa ma jebin. ³⁴ Laakiin, mid ka mid ah askartii ayaa waran ku muday dhinaciisa, oo markiiba waxaa ka soo baxay dhiig iyo biyo. ³⁵ Kii arkay ayaa marag furay, oo maraggiisu waa run; wuu oo yahay inuu run sheegayo, si aad u rumaysataan. ³⁶ Dhacdooyinkan waxay u dhaceen in la oofiyo Qorniinka: “Lafihiisa midna lama jebin doono.” ³⁷ Oo haddana Qorniin kale wuxuu leeyahay, “Way fiirin doonaan kii ay mudheen.”

³⁸ Waxyaalahan dabadeed, Yuusuf reer Arimataya, oo ahaa xerta Ciise, laakiin si qarsoodi ah cabsi afgaad Yuhuudda, ayaa Bilaatos ka codsaday inuu qaato jidhka Ciise, oo Bilaatosna wuu u fasaxay. Markaasuu yimid oo qaaday jidhkiisii. ³⁹ Nikodemos, oo markii hore habeenkii Ciise u yimid, ayaa isna yimid, isagoo wata isku darka mirra iyo calamus, oo miisaankoodu ahaa qiyaastii boqol litra. ⁴⁰ Waxay qaadeen jidhka Ciise oo ku duubeen marooyin, oo ay ku dareen udgoon, sida caadada Yuhuudda ee aaska. ⁴¹ Meeshii lagu iskutallaabta ku qoday waxaa ku yiil beer, beerta dhexdeedana waxaa ku yiil xabaal cusub oo aan weli qofna lagu aasin. ⁴² Maaddaama ay ahayd maalintii Diyaargarowga Yuhuudda oo xabaashii dhowdahay, waxay halkaas ku aaseen Ciise.

20 Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka, intii ay weli gudcur ahayd, Maryan Magdalenna waxay timid xabaashii oo aragtay in dhagaxii laga qaaday albaabka. ² Markaasay u orodday Simoon Butros iyo xerta kale, kii Ciise jeclaa, oo waxay ku tidhi, “Sayidkii xabaashii waa laga qaaday, mana naqaan meesha ay dhigeen!” ³ Markaasaa Butros iyo xertii kale u baxeen xabaashii. ⁴ Labadooduba way ordeen, laakiin xertii kale ayaa ka dheereeyey Butros oo xabaashii gaadhay marka hore. ⁵ Wuu foororsaday oo eegay maryihii caddaysnaa ee yaallay, laakiinse ma uu gelin. ⁶ Markaasaa Simoon Butros oo gadaashiisa yimid si toos ah u galay xabaashii. Wuxuu arkay maryihii caddaysnaa ee yaallay, ⁷ iyo maradii madaxa Ciise ku duubnayd, oo aan la dhigin maryihii caddaysnaa laakiin meel gooni ah lagu laalaabtay. ⁸ Markaasaa xertii kale, kii xabaashii marka hore gaadhay, isna gudaha galay. Wuu arkay oo rumaystay. ⁹ Waayo, weli kama ay fahmin Qorniinka

in Ciise uu ka soo sara kici lahaa kuwii dhintay. ¹⁰ Markaas dabadeed xertii waxay ku noqdeen guryahoodii.

¹¹ Laakiin Maryan waxay dibadda xabaashii ka joogtay iyadoo ooyaysa. Intay ooyaysay, ayay foororsatay oo xabaashii eegay ¹² oo waxay aragtay laba malaa'igood oo caddaan ah, oo fadhiya meesha jidhka Ciise yiil, mid madaxa iyo mid cagaha. ¹³ Waxay ku yidhaahdeen, “Naag yahay, maxaad u ooyaysaa?” Waxay ku jawaabtay, “Sayidkaygii waa laga qaaday, mana aqaan meesha ay dhigeen.” ¹⁴ Markay sidaas tidhi, ayay dib u jeedsatay oo aragtay Ciise oo taagan, laakiin ma ay garan inay Ciise yahay. ¹⁵ Wuxuu ku yidhi, “Naag yahay, maxaad u ooyaysaa? Yaa tahay kan aad doonaysid?” Iyadoo u malaynaysa inuu yahay beeralaygii, waxay ku tidhi, “Sayidow, haddaad adigu qaaday, ii sheeg meesha aad dhigtay, anna waan qaadan doonaa.” ¹⁶ Ciise wuxuu ku yidhi, “Maryan.” Markaasay u jeedsatay oo ku tidhi af Cibraani, “Rabboni!” (oo macneheedu yahay “Macallin”). ¹⁷ Ciise wuxuu ku yidhi, “Ha i qaban, waayo, weli uma aan kicin Aabbaha. Laakiin u tag walaalahay oo u sheeg, ‘Waxaan u kici doonaa Aabbahay iyo Aabbihiin, Ilaahaygayga iyo Ilaahiinna.’” ¹⁸ Maryan Magdalenna waxay xertii u tagtay farriinta, “Sayidkii waan arkay!” Oo waxay u sheegtay wuxuu ku yidhi iyada.

¹⁹ Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka fiidkii, markii xertii wada joogeen, albaabbaduna ay xidhnaayeen iyadoo ka cabsanaya madaxda Yuhuudda, Ciise ayaa yimid oo dhex istaagay oo ku yidhi, “Nabadgalyo ha idinla jirto!” ²⁰ Markuu sidaas yidhi, ayuu tusay gacmihiisa iyo dhinaciisa. Xertii way ku farheen markay Sayidkii arkeen. ²¹ Mar kale Ciise wuxuu ku yidhi, “Nabadgalyo ha idinla jirto! Siduu Aabbuhu ii soo diray, ayaan aniguna idiin dirayaa.” ²² Markuu sidaas yidhi, ayuu ku afuufay oo ku yidhi, “Qaata Ruuxa Quduuska ah. ²³ Haddaad dembiyada cid ka cafidaan, waa loo cafiyey; haddaad ka haysataan, waa loo haystaa.”

²⁴ Hadda Tuumas, oo lagu magacaabo Didumos, mid ka mid ah laba-iyto-tobankii, ma uu joogin xertii markii Ciise yimid. ²⁵ Markaasaa xertii kale waxay ku yidhaahdeen, “Sayidkii waan aragnay!” Laakiin wuxuu ku jawaabay, “Haddii aanan arkin calaamadaha musmaarrada ee gacmihiisa oo aanan farta gelin meesha musmaarradu jireen, oo aanan gacanta gelin dhinaciisa, ma rumaysan doono.”

Yooxanaa

²⁶ Toddobaad dabadeed xertii waxay mar kale joogeen gurigii, Tuumasna waa la joogay. In kastoo albaabbadu xidhnaayeen, Ciise ayaa yimid oo dhex istaagay oo ku yidhi, “Nabadgalyo ha idinla jirto!” ²⁷ Markaasuu ku yidhi Tuumas, “Fartaada halkan dhig; eeg gacmahayga. Gacantaada soo bixiso oo dhinacayga geli. Ha shakin ee rumayso.” ²⁸ Tuumas wuxuu ku qayliyey, “Adigu waxaad tahay Sayidkayga iyo Ilaahayga!” ²⁹ Markaasaa Ciise wuxuu ku yidhi, “Waad rumaysatay maxaa yeelay waad i aragtay; waxaa barakaysan kuwa aan arkin oo rumaystay.”

³⁰ Ciise wuxuu sameeyey calaamooyin kale oo badan oo la yaab leh oo xertiisa hortooda ah, kuwaas oo aan ku qornayn kitaabkan. ³¹ Laakiin kuwaas waa la qoray si aad u rumaysataan in Ciise yahay Masiixa, Wiilka Eebbe, iyo in rumaysadkiinna aad ku heshaan nolol magiciisa.

21 Haddaba waxyaalahaas dabadood Ciise wuxuu mar kale isku muujiyey xertii Badda Tiberiyaas, oo wuxuu ku sameeyey sidan: ² Simoon Butros, Toomas oo la odhan jiray Didumos, Nataan'eel oo reer Kaana ahaa oo Galili ku yaal, wiilashii Sebedi, iyo laba kale oo xerta ka mid ahaa ayaa wada joogay. ³ Simoon Butros ayaa ku yidhi iyaga, “Waxaan tegayaa inaan kalluumaysto.” Waxay ku jawaabeen, “Annaguna waan kula soconaynaa.” Sidaas daraaddeed way baxeen oo fuuleen doonidii, habeenkaasna waxba ma ay qaban. ⁴ Markii waagu beryey, Ciise wuxuu taagnaa xeebta, laakiinse xertu ma ay garan inay Ciise yahay. ⁵ Ciise ayaa ku yidhi, “Carruur yahow, wax kalluun ah ma haysaan?” Waxay ugu jawaabeen, “Maya.” ⁶ Wuxuu ku yidhi, “Shabaqooda ku tuura dhinaca midig ee doonta, waadna heli doontaan.” Sidaas daraaddeed way tuureen, oo ma ay kari karin inay soo jiidaan shabaqii kalluun badni dartii. ⁷ Markaasaa xer ka mid ah oo Ciise jeclaa wuxuu ku yidhi Butros, “Waa Rabbiga!” Simoon Butros markuu maqlay inuu yahay Rabbiga, ayuu dharkiisii kor u xidhay (waayo, shaqo ayuu u dhar la'aa) oo wuxuu isku tuuray badda. ⁸ Xertii kale waxay ku soo daba socdeen doontii yarayd, iyagoo soo jiidaya shabaqii kalluunka ka buuxay, waayo, dhulku ma ay fogayn, oo waxay ahaayeen qiyaastii laba boqol oo dhudhun. ⁹ Markay dhulka yimaadeen, waxay arkeen dab dhuxul ah oo kalluun saaran yahay, iyo kibis. ¹⁰ Ciise wuxuu ku yidhi, “Keena kalluunkaas aad hadda soo qabateen.” ¹¹ Simoon Butros ayaa fuulay oo soo jiiday shabaqii oo kalluun

waaweyn ka buuxay, 153 tiradoodu ahayd; in kastoo ay badnaayeen, haddana shabaqii ma dillaacin. ¹² Ciise wuxuu ku yidhi, “Kaalaya oo quraacda.” Midkoodna xertii kuma ay dhicin inay weyddiiyaan, “Yaa tahay?” iyagoo og inuu yahay Rabbiga. ¹³ Ciise ayaa yimid, kibistii qaaday, oo siiyey iyaga, kalluunkiina sidookale. ¹⁴ Tani waxay ahayd markii saddexaad oo Ciise xertii ugu muuqday markuu kuwii dhintay ka soo sara kacay dabadeed.

¹⁵ Markay wax cuneen dabadeed, Ciise wuxuu ku yidhi Simoon Butros, “Simoon ina Yooxanaa, ma i jeceshahay wax ka badan kuwaas?” Wuxuu ku jawaabay, “Haa, Rabbiyow, waad og tahay inaan ku jeclahay.” Ciise wuxuu ku yidhi, “Araajeeha wanankayga.” ¹⁶ Wuxuu haddana mar labaad ku yidhi, “Simoon ina Yooxanaa, ma i jeceshahay?” Wuxuu ugu jawaabay, “Haa, Rabbiyow, waad og tahay inaan ku jeclahay.” Ciise wuxuu ku yidhi, “Daryeel idahayga.” ¹⁷ Wuxuu mar saddexaad ku yidhi, “Simoon ina Yooxanaa, ma i jeceshahay?” Butros ayaa caloolxumaaday, waayo, mar saddexaad ayuu ku yidhi, “Ma i jeceshahay?” Wuxuu ku yidhi, “Rabbiyow, wax walba waad og tahay; waad og tahay inaan ku jeclahay.” Ciise wuxuu ku yidhi, “Araajeeha idahayga.” ¹⁸ Runtii, runtii, waxaan ka leeyahay, markay da'daadu yarayd, waad is gashan jirtay oo waxaad tegi jirtay meel kasta oo aad doonto; laakiin markaad gaboowdo, gacmahaaga waad kala bixin doontaa, oo mid kale ayaa ku gashan doona oo kuu kaxayn doona meel aadan dooneyn inaad tagto.” ¹⁹ Wuxuu sidaas u yidhi inuu muujiyo nooca dhimasho oo Butros ku ammaanayo Eebbe. Markuu sidaas yidhi dabadeed, wuxuu ku yidhi, “I soo raac!”

²⁰ Butros ayaa jeestay oo arkay xerkii uu Ciise jeclaa oo daba socda, kii cashadii ku soo tiirsaday Ciise oo weyddiiyey, “Rabbiyow, yaa ku khiyaanaynaa?” ²¹ Markuu arkay, Butros wuxuu Ciise ku yidhi, “Rabbiyow, ka warran ninkaas?” ²² Ciise wuxuu ugu jawaabay, “Haddii aan doonayo inuu sii joogo ilaa aan soo noqdo, maxaa kaa galay? Adigu waa inaad i soo raacdiid.” ²³ Sidaas daraaddeed war baa xagga walaalaha ku faafay in xerkan uusan dhiman doonin. Hase yeeshee Ciise uma uu sheegin inuu uusan dhiman doonin, laakiin wuxuu yidhi, “Haddii aan doonayo inuu sii joogo ilaa aan soo noqdo, maxaa kaa galay?”

²⁴ Kanu waa xerkii markhaati ka ahaa waxyaalahan oo qoray. Waana ognahay in markhaatigiisu run

Yooxanaa

yahay. ²⁵ Waxaa jira waxyaalo kale oo badan oo Ciise malaynayaa in xataa dunida oo dhan aysan qaadi sameeyey; haddii mid kasta la qoro, waxaan u karin buugaagta la qori lahaa.

Falimaha Rasuullada

1 Warbixintaydii hore, Teofilosow, waxaan ku diiwaangeliyey wax walba oo Ciise bilaabay inuu sameeyo oo uu baro, ² ilaa maalintii la kaxeeyey samada, ka dib markii uu amarrada ku siiyey Ruuxa Quduuska ah rasuulladii uu doortay. ³ Intii uu la silcayay dabadeed, wuxuu isu muujiyey iyaga isagoo nool oo leh caddaymo badan oo qancinaya, isagoo u muuqday muddo afartan maalmood ah oo ka hadlay boqortooyada Eebbe. ⁴ Mar uu iyaga isu keenay, wuxuu ku amray inay ka tegin Yerusasaalem, laakiin inay sugaan yabooha Aabbaha, “kaas oo,” ayuu yiri, “aad iga maqasheen inaan ka hadlay; ⁵ waayo, Yooxanaa wuxuu ku baabtiisay biyo, laakiin idinku waxaa laydinku baabtiisi doonaa Ruuxa Quduuska ah maalmoo aan badnayn dabadeed.”

⁶ Markay isu yimaadeen, waxay weyddiiyeen isaga, “Sayidow, ma wakhtigan ayaad boqortooyada u soo celinaysaa Israa’iil?” ⁷ Wuxuu ku jawaabay, “Idinku ma aha inaad ogaataan wakhtiyada ama xiliyada Aabbuhu ku dejiyey amar kiisa. ⁸ Laakiin waxaad heli doontaan xoog marka Ruuxa Quduuska ah idinku soo dego; oo waxaad noqon doontaan markhaatiyaashayda Yerusasaalem, iyo Yahuudiya oo dhan iyo Samaariya, iyo ilaa dhulka darafyadiisa.”

⁹ Markuu waxan yidhi dabadeed, kor baa loo qaaday iyagoo fiirinaya, oo daruur baa ka qarisay araggooda. ¹⁰ Intay cirka aad u fiirinaayeen intuu socday, laba nin oo dhar cad qaba ayaa si kedis ah ugu soo istaagay agtooda. ¹¹ “Nimankii reer Galili,” ayay yidhaahdeen, “maxaad ugu taagan tihiiin oo cirka ugu fiirinaaysaan? Isla Ciisahan oo laydinka qaaday oo samada galay, wuxuu ku soo noqon doonaa sidaad u aragteen isagoo samada galaya.”

¹² Markaasay Yerusasaalem ku soo noqdeen buurta Saytuun oo u dhow Yerusasaalem, oo ah socodka maalin sabti ah. ¹³ Markay yimaadeen, waxay tageen qolkii sare oo ay joogeen. Kuwaas oo joogay waxay ahaayeen Butros, Yooxanaa, Yacquub iyo Andaros; Filibos iyo Toomas, Bartolomayos iyo Matayos; Yacquub ina Alfayos, Simoon Kaniyadii, iyo Yuudas ina Yacquub. ¹⁴ Kuwani oo dhan waxay si joogto ah ugu adkaysanaayeen tukashada, iyaga oo ay la jiraan dumarka, iyo Maryan hooyadii Ciise, iyo walaalihis.

¹⁵ Maalmahaas Butros ayaa istaagay oo la hadlay rumaystayaasha (oo ahaa koox ka kooban ilaa 120 qof) oo wuxuu yidhi, ¹⁶ “Walaalayaal, Gorniinku waa inuu noqdaa mid rumooba oo Ruuxa Quduuska ah

hore ugu sii hadlay Daa’uud afkiisa oo ku saabsan Yuudas, kaasoo ahaa hage kuwii Ciise qabtay. ¹⁷ Wuxuu naga mid ahaa oo qayb ka qaatay adeeggan.” ¹⁸ (Ninkaas wuxuu beer ku iibsaday lacagtii uu ku helay xumaantiisa, oo isagoo madax ku dhacay, dhexda ayuu ka dillaacay oo mindhicirkiisii oo dhan waa ka soo daatay. ¹⁹ Tani waxay noqotay mid la og yahay dhammaan dadka deggan Yerusasaalem, sidaas daraaddeed waxay beertaas ugu yeedheen afkooda Akeldama, taasoo ah, Beerta Dhiigga.) ²⁰ “Waayo,” ayuu yidhi Butros, “waxaa ku qoran kitaabka Sabuurka:

‘Meeshiisu ha cidlaato; yaan loo oggolaan inuu dego qofna,’

iyoo,

‘Mid kale ha qaato xafiiskiisa.’

²¹ Sidaa darteed waxaa lagama maarmaan ah in mid ka mid ah nimanka nala joogay wakhtiga oo dhan Sayidkii Ciise nala joogay oo naga tagay, ²² laga bilaabo baabtiiskii Yooxanaa ilaa maalintii laynagaga qaaday. Mid ka mid ah kuwaas waa inuu markhaati nala noqdaa sarakiciddiisa.” ²³ Markaasay soo jeediyeen laba nin: Yuusuf oo la yidhaahdo Barsabbas (oo sidoo kale loo yaqaan Yustus) iyo Matias. ²⁴ Markaasay tukadeen, “Sayidow, adiga oo og qalbiyada dadka oo dhan, noo sheeg midka labadan aad dooratay ²⁵ si uu u qabto adeeggan iyo rasuulnimadan, taasoo Yuudas ka tegey si uu meeshiisa u tago.” ²⁶ Markaasay kuraas tuureen, waxaana la doortay Matias; sidaas daraaddeed waxaa lagu daray kow iyo tobankii rasuul.

2 Markii maalintii Bentekoste timid, dhammaantood waxay isugu yimaadeen hal meel. ² Si kedis ah, dhawaaq sida dabayl xoog leh oo soo dhacaysa ayaa ka yimid samada oo buuxiyeey guriga oo dhan halkaas oo ay fadhiyeen. ³ Waxay arkeen waxa u muuqday carrab dab ah oo kala qaybsamay oo ku degay mid kasta oo iyaga ka mid ah. ⁴ Dhammaantood waxaa ka buuxsamay Ruuxa Quduuska ah waxayna bilaabeen inay ku hadlaan luqado kala duwan, sida Ruuxu u siiyey awoodda inay sidaas sameeyaan.

⁵ Hadda waxaa Yerusasaalem degganaa Yuhuud cibaado leh oo ka yimid quruun kasta oo samada hoosteeda ah. ⁶ Markay maqleen dhawaaqan, dad badan ayaa isugu soo ururay yaab, maxaa yeelay mid

Falimaha Rasuullada

kasta wuxuu maqlay iyaga oo ku hadlaya luqaddiisa.

⁷ Way aad ula yaabeen oo waxay weydiyeen, “Kuwani oo dhan ma aha reer Galili oo ku hadlaya?” ⁸ Sidee bay tahay in mid kasta oo naga mid ah uu ku maqlo luqaddeenna hooyo? ⁹ Dad ka yimid Baarti, Meediya, iyo Ceelaam; kuwa ku nool Mesobotaamiya, Yahuudiya, iyo Kabbadookiya, Boontos iyo Aasiya, ¹⁰ Furigiya iyo Banfiliya, Masar iyo qaybaha Liibiya ee u dhow Kirene; booqdayaal ka yimid Rooma, Yuhuud iyo kuwa Yuhuudda u soo beddelay; ¹¹ Kiritiyiin iyo Carab—waxaan maqalnaa iyaga oo ku dhawaaqaya shuqullada waaweyn ee Eebbe afafkayaga!” ¹² Iyagoo yaabban oo wareersan, waxay is weydiyeen, “Maxay tani noqon kartaa?” ¹³ Laakiin qaar kale ayaa ku qoslay oo yidhi, “Way cabbeen khamri cusub oo badan.”

¹⁴ Markaasaa Butros istaagay isagoo la jira Kow iyo Tobanka, codkiisa kor u qaaday, oo la hadlay dadkii: “Ragga Yahuudiya iyo dhammaan kuwa deggan Yerusalaalem, ha idin ogaado tan, oo si taxaddar leh u dhegaysta ereyadayda. ¹⁵ Dadkani ma sakhraansana, sidaad u malaynaysaan, waayo waa saacad saddexaad oo maalinta ah. ¹⁶ Beddelkeed, tani waa waxa uu sii sheegay nebi Yo’eel:

¹⁷ *‘Maalmaha ugu dambeeya,’ ayuu leeyahay Eebbe, ‘Waxaan ku shubi doonaa Ruuxayga dadka oo dhan; wiilashiinna iyo gabdhihiinna ayaa wax sii sheegi doona, dhallinyaradiinna ayaa arki doona riyooyin, waayeelkiinna ayaa ku riyoon doona riyooyin. ¹⁸ Addoommadayda, lab iyo dhedigba, waxaan ku shubi doonaa Ruuxayga maalmahaas, wayna wax sii sheegi doonaan. ¹⁹ Waxaan muujin doonaa yaabab ku jira samada sare iyo calaamado dhulka hoostiisa, dhiig iyo dab iyo daruuro qiiq ah. ²⁰ Qorraxdu way madoobaan doontaa iyo dayaxu wuxuu isu beddeli doonaa dhiig ka hor intaan iman maalinta weyn iyo sharafta leh ee Rabbiga. ²¹ Oo mid kasta oo ku yeedha magaca Rabbiga wuxuu heli doonaa badbaado.’*

²² “Ragga Israa’iil, tan dhegaysta: Ciise reer Naasared wuxuu ahaa nin ay Eebbe idinku caddeeyey mucjisooyin, yaabab, iyo calaamado, kuwaas oo Eebbe idinku sameeyey isaga dhexdiisa, sidaad idinku ogtihiin. ²³ Ninkaas waxaa laydiin dhiibay qorshaha Eebbe ee ula kaca ah iyo aqoonta hore; idinkuna, oo kaashanaya niman aan sharciga lahayn, waxaad ku disheen adigoo ku qodbay iskutallaabta. ²⁴ Hase yeeshee Eebbe ayaa ka sara

kiciyey dhimashada, isagoo ka sii daayay xanuunka dhimashada, maxaa yeelay waxay ahayd wax aan macquul ahayn in dhimashadu ku sii hayso isaga. ²⁵ Daa’uud wuxuu ka hadlay isaga:

‘Waxaan arkay Rabbiga oo had iyo jeer hortayda ah. Maxaa yeelay wuxuu ku jiraa gacantayda midig, ma gariiri doono. ²⁶ Sidaa darteed qalbigaygu faraxsan yahay iyo carrabkaygu wuxuu ku farxaa; jidhkayguna wuxuu ku nasan doonaa rajada, ²⁷ maxaa yeelay ima dayn doontid inaan ku dhex noolaado dhulka dhimashada, mana u oggolaan doontid kan quduuska ah inuu arko qudhun. ²⁸ Waxaad ii muujisay jidadka noloshu; waxaad igu buuxin doontaa farxad joogitaankaaga.’

²⁹ “Walaalayaal, waxaan si kalsooni leh idiin sheegayaa in awoogeen Daa’uud uu dhintay oo la aasay, iyo in qabrigiisu uu halkan yahay ilaa maanta. ³⁰ Laakiin wuxuu ahaa nebi oo wuxuu fahmay in Eebbe uu ku dhaartay inuu mid ka mid ah farcankiisa ku fadhiisiyo carshigiisa. ³¹ Markuu sii arkay tan, wuxuu ka hadlay sarakicidda Masiixa, in aan loo dayn dhulka dhimashada, jidhkiisuna ma arkin qudhun. ³² Eebbe ayaa Ciisahan dib u soo nooleeyey, annaguna dhammaanteen waxaan nahay markhaatiyaashan xaqiigda. ³³ Waxaa lagu sarraysiiyey gacanta midig ee Eebbe, wuxuu ka helay Aabbaha Ruuxa Quduuska ah ee la ballan qaaday wuxuuna ku shubay waxa aad hadda aragtaan oo maqashaan. ³⁴ Waayo, Daa’uud ma uusan kicin samada, hase yeeshee wuxuu yidhi,

‘Rabbigu wuxuu ku yidhi Rabbigayga: “Fadhiiso gacantayda midig ³⁵ ilaa aan ka dhigo cadaawayaaashaada cagahaaga hoostooda.”’

³⁶ “Sidaa darteed ha ogaado guriga oo dhan ee Israa’iil: Eebbe wuxuu ka dhigay Ciisahan, kii aad iskutallaabta ku qodbayseen, Rabbiga iyo Masiixa labadaba.”

³⁷ Markay dadkii maqleen tan, aad bay u dareemeen oo waxay ku yidhaahdeen Butros iyo rasuulladii kale, “Walaalayaal, maxaan sameynaa?” ³⁸ Butros ayaa ku jawaabay, “Dib u noqda oo ha laydin baabtiiso, mid kasta oo idinka mid ah, magaca Ciise Masiix si dembiyadiinna loo cafiyo. Oo waxaad heli doontaan hadiyadda Ruuxa Quduuska ah. ³⁹ Ballantan waa idiin iyo carruurtiinna iyo dhammaan kuwa fog—dhammaan kuwa Rabbiga Eebbeheen ah uu u yeedho.” ⁴⁰ Erayo kale oo badan ayuu ku digay; oo wuxuu ku boorriyay, “Naftiinna ka badbaadiya jiilkan

Falimaha Rasuullada

fasaadka ah.” ⁴¹ Kuwii aqbalay farriintiisa waa la baabtiisay, oo ku dhowaad saddex kun ayaa maallintaas lagu daray tiradoodii.

⁴² Waxay isku dayeen inay u hibeeyaan waxbaridda rasuullada iyo wadajirka, jebinta kibista iyo tukashada. ⁴³ Qof kastaa wuxuu ka buuxsamay yaab yaabab badan iyo calaamado ay sameeyeen rasuulladu. ⁴⁴ Dhammaan rumaystayaasha waxay ahaayeen kuwo wada jira oo wadaaga wax kasta oo ay wadaagaan. ⁴⁵ Waxay iibiyeen hanti iyo alaab si ay ugu bixiyaan qof kasta oo baahan. ⁴⁶ Maalin kasta waxay ku sii wadeen inay ku kulmaan barxadaha macbudka. Waxay ku wadaagi jireen cuntooyinka guryahooda oo waxay ku cuni jireen qalbi faraxsan oo daacad ah, ⁴⁷ iyagoo ammaanaya Eebbe oo ku raaxaysanaya wanaagga dhammaan dadka. Rabbiguna wuxuu maalin kasta ku daray tiradooda kuwa la badbaadinayo.

3 Butros iyo Yooxanaa waxay u kaceen macbudka saacadda salaadda, taasoo ahayd saacaddii sagaalaad. ² Nin curyaan ahaa tan iyo dhalashadiisii ayaa la keenay albaabka macbudka ee la yiraahdo Qurux, halkaas oo maalin walba la dhigi jiray inuu sadaqo ka baryo kuwa galaya barxadda macbudka. ³ Markuu arkay Butros iyo Yooxanaa oo ku dhow inay galaan barxadda macbudka, ayuu ka baryay sadaqo. ⁴ Butros oo ay weheliyaan Yooxanaa ayaa indhaha ku qabtay oo ku yidhi, “Na eeg.” ⁵ Ninkii ayaa iyaga fiiri gaar ah u yeeshay, isagoo filanaya inuu wax ka helo. ⁶ Butros ayaa yidhi, “Qalin iyo dahab ma haysto, laakiin waxaan haysto ayaan ku siinayaa. Magaca Ciise Masiix oo reer Naasared, kac oo soco.” ⁷ Isagoo gacanta midig ka qabsaday ayuu kor u qaaday, markiiba cagihiiisa iyo anqawyadiisa ayaa xoog yeeshay. ⁸ Wuxuu booday oo istaagay oo bilaabay inuu socdo, oo wuxuu la galay barxadda macbudka, isagoo soconaya oo boodaya oo ammaanaya Eebbe. ⁹ Qof walba ayaa arkay isaga oo soconaya, ammaanayana Eebbe; ¹⁰ wayna garteen inuu yahay ninkii horey u fadhiyi jiray oo sadaqo ka baryi jiray albaabka macbudka ee la yiraahdo Qurux, wayna ka wada yaabeen wixii ku dhacay.

¹¹ Markuu Butros iyo Yooxanaa ku dhegganaa, dadkii oo dhan ayaa ku soo orday iyaga meesha la yiraahdo Balbalada Sulaymaan, iyagoo aad ula yaabay. ¹² Markuu Butros arkay, wuxuu la hadlay dadkii, “Ragga reer binu Isra’iilow, maxaad ula yaabteen tan? Maxaad noogu fiirinaysaan sidii inaan awooddeenna

ama cibaadadeennii isaga ku socodsiiyay? ¹³ Eebbe Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub, Eebbe awowayaasheen, ayaa ammaanay addoonkiisa Ciise, kaasoo aad gacanta u geliseen oo aad ka disheen Bilaatos hortiiisa, in kastoo uu go’aansaday inuu sii daayo. ¹⁴ Waxaad ka disheen Kan Quduuska ah iyo Kan xaq ah oo waxaad weyddiisateen in dilaaga la idiin sii daayo. ¹⁵ Waxaad disheen Amiirka nolosha, kaasoo Eebbe ka sara kiciyey kuwii dhintay, annaguna markhaatiyaal baan ka nahay. ¹⁶ Iimaanka magaca Ciise, ninkan aad aragtaan oo taqaannaan ayaa xoog yeeshay. Waa magaca Ciise iyo iimaanka isaga ka yimaada ayaa siiyey caafimaadkan dhamaystiran ee hortinna ah.

¹⁷ “Hadda, walaalayaalow, waan ogahay inaad jaahilnimo ku faliseen, sida ay madaxdiinnuba sameeyeen. ¹⁸ Laakiin Eebbe wuxuu fuliyey wixii uu ku sii sheegay nebiyadii oo dhan, in Masiixiisu sidan ku silci doono. ¹⁹ Haddaba toobad keena oo u jeesta Eebbe, si dembiyadiinna loo tirtiro, waqtiyo nasasho ka yimaada Eebbe, ²⁰ iyo inuu soo diro Masiixa, kaasoo idiin loo doortay, xataa Ciise. ²¹ Samadu waa inay soo dhoweysaa ilaa waqtiga Eebbe wax walba soo celinayo, sida uu ballanqaaday waqti hore nebiyadiisa quduuska ah.

²² Muuse wuxuu sheegay, ‘Eebbe Ilaahiiinna ah wuxuu idiin kicin doonaa nebi ila mid ah oo ka mid ah dadkiinna; waa inaad maqashaan wax walba oo uu idiin sheego. ²³ Qof kasta oo aan maqlin nebigaa waa laga gooyin doonaa dadka.’ ²⁴ Runtii, laga bilaabo Samuu’eel, nebiyadii oo dhan oo hadlay waxay ku dhawaaqeen maalmahan. ²⁵ Idinku waxaad tihiiin dhaxlayaashii nebiyada iyo axdiga Eebbe la galay awowayaashiin. Wuxuu ku yidhi Ibraahim, ‘Faracaaga ayaa dadka oo dhan dhulka lagu barakayn doonaa.’ ²⁶ Markuu Eebbe kiciyey addoonkiisa, wuxuu idiin soo diray, marka hore, inuu idiin barakeeyo isagoo mid kasta oo idinka mid ah ka leexinaya jidadkiinna dembiga ah.”

4 Intii ay dadka la hadlayeen ayaa wadaaddadii, taliyihii waardiyeyaasha macbudka, iyo Sadduucintii u soo dhowaadeen, ² iyagoo aad uga xumaaday maxaa yeelay rasuulladii waxay dadka barayeen oo ku dhawaaqayeen sarakicidda kuwii dhintay Ciise aawadiis. ³ Waxay qabteen Butros iyo Yooxanaa, maadaama ay ahayd fiidkii, waxayna ku xireen ilaa maaliintii xigtay. ⁴ Si kastaba ah ahaatee,

Falimaha Rasuullada

dad badan oo maqlay farriinta ayaa rumaystay, tiradii ragga rumaysanna waxay kor u kacday ilaa shan kun.

⁵ Maalintii xigtay ayaa taliyayaashii, waayeelladii, iyo culimadii ku soo urureen Yerusalaam. ⁶ Anas oo ahaa wadaadka sare ayaa joogay, iyo Kayafas, Yooxanaa, Iskandaros, iyo kuwo kale oo ka mid ah qoyska wadaadka sare. ⁷ Waxay Butros iyo Yooxanaa hor keenaan oo bilaabeen inay su'aalaan, "Xaggee ka helay awooddan ama magaca kee ayaad ku samayseen tan?" ⁸ Markaasaa Butros oo Ruuxa Quduuska ah ka buuxo wuxuu ku hadlay, "Taliyayaal iyo waayeellada dadka, ⁹ haddii maanta nalloo imtixaamayo fal wanaagsan oo loo sameeyey nin naafo ah, sida loo bogsiiyey, ¹⁰ ha loo ogaado dhammaantiin iyo dadka Israa'iil oo dhan, in magaca Ciise Masiix oo reer Naasared, kii aad iskutallaabta ku qodanteen oo Eebbe ka soo sara kiciyey kuwii dhintay, ninkani hortiinna ku taagan yahay isagoo bogsaday. ¹¹ Isagu waa

'dhagaxii aad dhisayaasha ahayd diideen, kaasoo noqday dhagaxa geeska ugu muhiimsan.'

¹² Badbaado kuma jirto cid kale, waayo magaca kale oo samada hoostiisa ku jira laguma siinin dadka kaasoo aan ku badbaadi karno."

¹³ Markay arkeen geesinimada Butros iyo Yooxanaa oo ay garteen inay ahaayeen rag aan waxbaran oo caadi ah, way la yaabeen oo garteen inay Ciise la joogeen. ¹⁴ Laakiin markay arkeen ninkii bogsaday oo la taagan iyaga, waxba kuma aysan oran karin inay ka hor yimaadaan. ¹⁵ Markaasay ku amreen inay ka baxaan Golaha oo ay isula tashadeen, ¹⁶ iyagoo leh, "Maxaan ku samaynaa nimankan? Waayo, waxaa caddaan ah dhammaan dadka deggan Yerusalaam inay iyaga ka dhacday mucjiso weyn, mana inkiri karno. ¹⁷ Laakiin si aanay tan ugu sii faafin dadka dhexdooda, aan u digno inay mar dambe cidna ku hadlin magacaas." ¹⁸ Markaasay dib ugu yeereen oo ku amreen inay marna ku hadlin ama wax ku barin magaca Ciise. ¹⁹ Laakiin Butros iyo Yooxanaa ayaa ugu jawaabay, "Naftaada xukumo inay Eebbe hortiisa sax tahay inaan idinka maqallo halkii aan Eebbe ka maqli lahayn. ²⁰ Waayo, ma joojin karno inaan dadka oo dhan uga sheekayno wixii aan aragnay oo aan maqalnay." ²¹ Markay sii hanjabeen dabadeed, way sii daayeen, iyagoo aan helin wax ay ku ciqaabaan maxaa yeelay dadkii oo dhan ayaa Eebbe

ammaanayay wixii dhacay. ²² Waayo, ninkii bogsaday wuxuu jiray in ka badan afartan sano.

²³ Markii la sii daayay, Butros iyo Yooxanaa waxay u noqdeen dadkoodii oo u sheegeen wixii wadaaddadii sare iyo waayeelladii ku yidhaahdeen. ²⁴ Markay taas maqleen, waxay codkooda wadajir ugu qaadeen Eebbe oo yidhaahdeen, "Sayidow, adigu waxaad samaysay samada iyo dhulka iyo badda, iyo wax kasta oo ku jira. ²⁵ Adigu Ruuxa Quduuska ah ayaad ku hadashay afka addoonkaaga, aabbahayaga Daa'uud:

'Maxaa quruumuhu u xanaaqeen iyo dadku wax aan micne lahayn u maleegeen? ²⁶ Boqorrada dhulka ayaa kacay iyo taliyayaasha ayaa isugu yimid Sayidka iyo kan uu subkay.'

²⁷ Runtii, Herodos iyo Bontiyos Bilaatos, oo ay weheliyaan dadka aan Yuhuudda ahayn iyo dadka Israa'iil, ayaa isugu yimid magaaladaan si ay uga hor tagaan addoonkaaga quduuska ah Ciise, kan aad subkaday. ²⁸ Waxay fuliyeen wixii ay awooddaada iyo doonistaadu hore u go'aamisay inay dhacaan. ²⁹ Haddaba, Sayidow, u fiirso hanjabaadahooda oo addoommadaada sii awood ay eraygaaga ku hadlaan iyagoo geesinimo leh, ³⁰ intaad gacantaada u fidiso inaad bogsiiiso oo aad calaamado iyo yaabab ku samayso magaca addoonkaaga quduuska ah Ciise." ³¹ Markay tukadeen dabadeed, meeshii ay ku urursanaayeen ayaa gariirtay. Dhammaantood waxaa ka buuxsaday Ruuxa Quduuska ah oo waxay erayga Eebbe ku hadleen geesinimo.

³² Kaniisaddii rumaysadka ahayd waxay ahaayeen qalbi iyo nafsad mid ah. Midkoodna ma sheegan wax hantidooda ka mid ah inuu leeyahay, laakiin waxay wadaageen wax kasta oo ay haysteen. ³³ Iyada oo leh awood weyn, rasuulladii waxay sii wadeen inay markhaati ka noqdaan sarakicidda Rabbi Ciise, nimco badanna way ku dul ahayd dhammaantood. ³⁴ Ma jirin qof baahan oo ka mid ah iyaga. Mar kasta oo kuwa lahaa dhul ama guryo ay iibiyaan, waxay keeni jireen lacagti ³⁵ oo waxay dhigaan cagaha rasuullada, waxaana loo qaybiyey qof kasta oo baahi qaba. ³⁶ Yuusuf, oo ahaa reer Laawi oo ka yimid Qubrus, oo rasuulladu u yaqaaneen Barnabas (taasoo loo tarjumay "wiilka dhiirrigelinta"), ³⁷ ayaa iibiyeey beer uu lahaa, lacagtiina keenay, oo cagaha rasuullada dhigay.

Falimaha Rasuullada

5 Nin la odhan jiray Xanaaniyas, oo ay weheliso naagtiisii Safiira, ayaa iibiyeen dhul. ² Isaga oo ogolaanshaha buuxa ee naagtiisa haysta, ayuu qayb ka mid ah lacagtii iska haystay, qaybna wuxuu keenay oo ag dhigay cagaha rasuullada. ³ Markaasaa Butros wuxuu yidhi, “Xanaaniyasow, maxaa Shayddaan qalbigaaga ka buuxiyey inaad Ruuxa Quduuska ah been u sheegtid oo aad lacagtii dhulka qayb ka mid ah iska haysatid?” ⁴ Miyaad aanad lahayn intaanad iibin? Oo markii la iibiyey, miyaanay gacantaada ku jirin? Maxaad qalbigaaga ugu fikirtey inaad waxan samayso? Dadka ma aad been u sheegin, laakiin Eebbe ayaad u been sheegtay.” ⁵ Markuu hadalladan maqlay, Xanaaniyas wuu dhacay oo dhintay; cabsi weynna waxay ku dhacday dhammaan kuwii waxan maqlay. ⁶ Ragga dhallinyarada ah ayaa kacay, oo duudduubay, oo dibadda u qaaday si ay u aasaan.

⁷ Qiyaastii saddex saacadood dabadeed, naagtiisii ayaa soo gashay, iyada oo aan ogeyn wixii dhacay. ⁸ Butros ayaa weyddiiyey, “Ii sheeg, ma tani baa qiimihii aad adiga iyo Xanaaniyas dhulka ku hesheen?” Waxay ku jawaabtay, “Haa, waa qiimahaas.” ⁹ Butros wuxuu ku yidhi, “Sidee baad ugu heshiiseen inaad Ruuxa Rabbiga tijaabisaan? Bal eeg, cagaha kuwii ninkaaga aasay ayaa albaabka taagan, adigana way ku qaadi doonaan.” ¹⁰ Isla markiiba waxay ku dhacday cagihisa oo dhimatay. Ragga dhallinyarada ah ayaa soo galay, iyada oo dhimatay ayeyna heleen, oo dibadda u qaadeen si ay ninkeeda agteeda ugu aasaan. ¹¹ Cabsida weyn ayaa ku dhacday kiniisadda oo dhan iyo dhammaan kuwii waxan maqlay.

¹² Astaamo iyo yaabab badan ayaa rasuulladu dadka dhexdiisa ku sameeyeen, oo rumaystayaashu kulligood waxay ku kulmi jireen Balbalada Sulaymaan. ¹³ Qof kale kuma dhiirran inuu ku biiro iyaga, in kastoo dadku aad u qaddariyeen. ¹⁴ Si kastaba ha ahaatee, rumaystayaal badan ayaa Eebbe lagu daray, dad badan oo rag iyo dumarba leh. ¹⁵ Natiijadu waxay ahayd, dadku waxay bukaanka u keeneen waddooyinka oo ku dul dhigeen sariiraha iyo roogagga si ugu yaraan hadhka Butros markuu soo marayo ugu dhaco. ¹⁶ Dad badan ayaa ka soo ururay magaalooyinka ku wareegsan Yerusalaam, iyaga oo wata bukaanka iyo kuwa ay ku dhibeen ruuxyada wasakhda ah, dhammaantoodna waa la bogsiyey.

¹⁷ Markaasaa wadaadka sare iyo dhammaan saaxiibbadiis, oo ka mid ahaa Sadduutiinta, waxaa ka buuxsamay masayr. ¹⁸ Waxay xireen rasuullada oo xabsiga guud ku rideen. ¹⁹ Laakiin habeenkii, malaa’igtii Rabbiga ayaa albaabbadii xabsiga furtay oo iyaga dibadda u soo saartay. ²⁰ “Tag, oo istaag barxadda macbudka,” ayuu yidhi, “oo dadka la wadaag nolosha cusub.” ²¹ Markii waagu beryey, waxay galeen barxadda macbudka oo bilaabeen inay wax baraan. Markii wadaadka sare iyo saaxiibbadiis yimaadeen, waxay isu yeedheen Sanhedrin—shirkii odayaasha reer binu Israa’iil oo dhan—oo u direen xabsiga si loogu keeno rasuullada. ²² Laakiin markii saraakiishu yimaadeen, kuma ay helin xabsiga, sidaa darteed way soo noqdeen oo warbixintii soo gudbiyeen, ²³ “Waxaanu helnay xabsiga oo si fiican loo xidhay, waardiyaashuna albaabbada ag taagan yihiin; laakiin markii aanu furnay, cidna ma aanu helin.” ²⁴ Markii taliyaha waardiyaasha macbudka iyo wadaaddada sare tan maqlaan, way wareereen, iyaga oo la yaaban waxa ka iman kara. ²⁵ Markaasaa qof yimid oo yidhi, “Bal eeg! Nimankii aad xabsiga ku riddeen waxay taagan yihiin barxadda macbudka, oo dadka wax barayaan.”

²⁶ Markaasaa taliyihii saraakiishiisa la tegey oo rasuullada soo kaxeeyey iyaga oo aan xoog isticmaalin, waayo, waxay ka cabsadeen in dadku dhagxiyaan. ²⁷ Rasuulladii waa la keenay oo Sanhedrin hortiiisa la soo taagay si wadaadka sare su’aalo u weyddiiyo. ²⁸ “Waxaan idinku amarnay si adag inaad magacan wax ku barin,” ayuu yidhi. “Hase yeeshee waxaad Yerusalaam ka buuxiseen waxbaristiinna oo waxaad damacsan tihiin inaad dhiigga ninkan nagu soo rogtaan.” ²⁹ Butros iyo rasuulladii kale waxay ku jawaabeen, “Eebbe waa inaga mudan inaan raacno intii dad ah! ³⁰ Eebbe awoowayaasheen Ciise ka sara kiciyey kuwii aad ku disheen iskutallaabta. ³¹ Eebbe wuxuu isaga ku sarraaysiiyey gacantiisa midig sida Amiir iyo Badbaadiye, inuu Israa’iil siiyo toobad iyo dembidhaaf. ³² Waxaan markhaati ka nahay arrimahan, sida Ruuxa Quduuska ah oo kale, kaasoo Eebbe siiyey kuwa isaga addeeca.”

³³ Markay tan maqlaan, way cadhoodeen oo waxay doonayeen inay dilaan. ³⁴ Laakiin nin Farrisi ahaa oo la odhan jiray Gamaliel, macallin sharciga, oo dadka oo dhan ixtiraamaan, ayaa Sanhedrin ka kacay oo amray in nimanka dibadda loo saaro muddo yar. ³⁵

Falimaha Rasuullada

Markaasuu Sanhedrin la hadlay, “Ragga Israa’iilow, si taxaddar leh uga fiirsada waxaad damacsan tihiin inaad raggan ku samaysaan.”³⁶ Wakhti hore ayaa Tuudas soo muuqday, isaga oo sheeganaya inuu yahay qof muhiim ah, oo qiyaastii afar boqol oo nin ayaa isaga ku biray. Isaga waa la dilay, dhammaan raacayaashiisuna way kala firdheen, waxna kama soo bixin.³⁷ Ka dib, Yahuudaa reer Galili ayaa soo muuqday maallintii diiwaangelinta oo dad badan hoggaamiyey kacdoon. Isaguna wuu dhintay, dhammaan raacayaashiisiina way kala firdheen.³⁸ Sidaa darteed, xaaladda hadda jirta, waxaan idin kula talinayaa: Raggan iska daaya! Ha sii daaya! Waayo, haddii ujeeddadooda ama hawshoodu ay tahay mid bin’aadam, way fashilmi doontaa.³⁹ Laakiin haddii ay ka timid Eebbe, ma awoodi doontaan inaad joojiisaan; waxaad xitaa is heli doontaan idinkoo la dagaallamaya Eebbe.”

⁴⁰ Khadalkiisii wuxuu ku qanciyeey iyaga. Waxay u yeedheen rasuulladii, oo karbaasheen, oo ku amreen inaanay magaca Ciise ku hadlin, dabadeedna sii daayeen.⁴¹ Rasuulladii waxay ka tageen Sanhedrin, iyaga oo faraxsan in loo tiriyeey inay istaahilaan inay magac dartiis ceeb u qaataan.⁴² Maalinba maallinta ka dambaysa, barxadda macbudka iyo guryaha, waxay sii wadeen inay wax baraan oo ku dhawaaqaan in Ciise yahay Masiixa.

6 Maalmahaas, markii tirada xerta ay korodhay, cabasho ayaa ka timid Yuhuudda Hellenistiga ah oo ka dhan ah Yuhuudda Cibraaniyiinta ah sababtoo ah carmalladooda ayaa laga dayacay qaybsiga maallinaha ah ee cuntada.² Markaasaa laba-iyto-bankii waxay isugu yeedheen dhammaan kooxdii xerta oo waxay yidhaahdeen, “Ma habboona inaan dayacno ereyga Eebbe si aan miisaska ugu adeegno.”³ Sidaa darteed, walaalayaal, ka dhex doorta toddoba nin oo idinka mid ah oo sumcad wanaagsan leh, oo buuxa Ruuxa iyo xigmadda, kuwaas oo aan hawshan u dhiibi karno.⁴ Annaguna waxaan nafteena u hibeeyn doonaa tukashada iyo adeegidda ereyga.”⁵ Talooyinkan ayaa farxad gelisay ururka oo dhan. Waxay doorteen Istefanos, nin buuxa rumaysadka iyo Ruuxa Quduuska ah, iyo Filibos, Brokoros, Nikanor, Timon, Barmenas, iyo Nikolas, oo ahaa nin ka soo jeeda Antiyoq.⁶ Raggaas waxaa loo keenay rasuulladii, kuwaas oo tukaday oo gacmahooda saaray.

⁷ Ereyga Eebbe ayaa sii faafay, tirada xerta ee Yerusalaalemma aad bay u korodhay, tiro badan oo wadaaddo ahna waxay noqdeen kuwo adeeca rumaysadka.

⁸ Istefanos, oo buuxa nimco iyo xoog, wuxuu sameynayay yaabab iyo calaamado waaweyn oo dadka dhexdiisa ah.⁹ Si kastaba ha ahaatee, mucaarad ayaa ka kacay xubno ka tirsan sunagogga Xorriyadda, oo ay ku jiraan Kireniyaanka, Iskandariyaanka, iyo kuwo kale oo ka yimid Kilikiya iyo Aasiya, kuwaas oo bilaabay inay la doodaan Istefanos.¹⁰ Laakiin ma aysan adkeysan karin xigmadda iyo Ruuxa uu kula hadlayay.¹¹ Markaasay si qarsoodi ah u qanciyeen qaar rag ah inay sheegaan, “Waxaan maqalnay isaga oo ku hadlaya ereyo caay ah oo ka dhan ah Muuse iyo Eebbe.”¹² Waxay kiciyeen dadka, waayeellada, iyo macallimiinta sharciga, waxayna qabteen Istefanos oo waxay hor keeneen Sanhedrin.¹³ Waxay dhigeen markhaatiyo been ah oo marag furay, “Ninkani weligiis ma joojin inuu ka hadlo meelkan quduuska ah iyo sharciga.”¹⁴ Waayo, waxaan maqalnay isaga oo leh in Ciise reer Naasared uu burburin doono meeshan oo uu beddeli doono caadooyinkii Muuse noo soo dhiibay.”¹⁵ Dhammaan kuwii fadhlay Sanhedrin waxay si aad ah ugu fiirsadeen Istefanos, waxayna arkeen in wejigiisu uu u ekaa sidii wejiga malaa’ig.

7 Wadaadka sare ayaa markaas weydiiyey Istefanos, “Ma run baa eedeymahan?”² Istefanos ayaa ku jawaabay, “Walaalayaal iyo aabbayaal, i maqla! Eebbe ee sharafta leh ayaa u muuqday awoowgeen Ibraahim intuu ku sugnaa Mesobotamiya, ka hor intaanu degin Xaraan.”³ Oo wuxuu ku amray, ‘Ka tag dalkaga iyo qaraabadaada, oo u soco dhulka aan ku tusi doono.’⁴ Markaasaa Ibraahim ka tagay dalka Kaldaya oo degay Xaraan. Ka dib markii aabbhiis dhintay, Eebbe ayaa u wareejiyey dhulkan aad hadda ku nooshahay.⁵ Wuxuu uusan siin wax dhaxal ah halkan, xataa hal cagood oo dhulka ah. Hase yeeshee wuxuu u ballanqaaday inuu siin doono dhaxal ahaan, iyo farcankaas ka dambeeya, in kastoo aanu carruur lahayn wakhtigaas.⁶ Eebbe wuxuu sidaas ku hadlay: ‘Farcankaaga waxay noqon doonaan shisheeye dal aan iyaga lahayn, waxaana la addoonsan doonaa oo la dhibi doonaa afar boqol oo sano.’⁷ Laakiin waxaan xukumi doonaa qaran ay u adeegaan addoomo

Falimaha Rasuullada

ahaan,' ayuu yiri Eebbe, 'ka dibna waxay ka soo bixi doonaan oo i caabudi doonaan meeshan.' ⁸ Markaasuu siiyey axdiga gudniinka. Sidaas darteed Ibraahim wuxuu noqday aabbaha Isxaaq oo guday maalintii siddeedaad; Isxaaqna wuxuu noqday aabbaha Yacquub, Yacquubna wuxuu noqday aabbaha laba iyo tobanka awowayaal.

⁹ "Awowayaashii, xaasidnimo awgeed, waxay Yuusuf u iibiyeen Masar. Laakiin Eebbe waa la jiray isaga, ¹⁰ oo ka samatabbixiyeey dhammaan dhibaataadiisii, isaga oo siinaya nimco iyo xigmad hortiisa Fircoon, boqorkii Masar, kaasoo ka dhigay isaga taliyaha Masar iyo gurigiisa oo dhan. ¹¹ "Markaasaa abaar ku dhacday Masar oo dhan iyo Kana'an, oo keentay dhib weyn, awowayaasheenna ma ay heli karin cunto. ¹² Markii Yacquub ogaaday in Masar ay cunto ku jirto, wuxuu u diray awowayaasheenna safarkoodii ugu horreeyey. ¹³ Markii ay booqashadoodii labaad yimaadeen, Yuusuf wuxuu isu muujiyey walaalihiis, Fircoonna wuxuu ogaaday qoyska Yuusuf. ¹⁴ Markaasaa Yuusuf u soo diray aabbihiis Yacquub iyo dhammaan qaraabadiis, oo dhan todobaatan iyo shan qof. ¹⁵ Yacquub wuxuu u degay Masar, halkaasoo isaga iyo awowayaasheenna ay dhinteen. ¹⁶ Jidhkoodii waxaa loo soo qaaday Shekem oo lagu aasay qabriga Ibraahim ka iibsaday wiilashii Xamor ee Shekem lacag.

¹⁷ "Markii wakhtigii soo dhowaaday ee Eebbe uu ballanqaadkiisii Ibraahim u fulin lahaa, dadkeenna Masar aad bay u bateen. ¹⁸ Ilaa boqor cusub oo aan Yuusuf aqoonin uu ka kacay Masar. ¹⁹ Boqorkan wuxuu ku xadgudbay dadkeenna oo awowayaasheenna dulmiyey, isagoo ku khasbay inay carruurtooda iska tuuraan si aanay u noolaan. ²⁰ "Wakhtigaas waxaa dhashay Muuse, oo ahaa ilmo aan caadi ahayn. Waxaa lagu daryeelay guriga aabbihiis muddo saddex bilood ah. ²¹ Markii dibadda loo dhigay, gabadhii Fircoon ayaa qaaday oo u korsatay sidii wiilkeeda. ²² Muuse waxaa lagu baray dhammaan xigmadda Masriyiinta wuxuuna ahaa mid saameyn ku leh hadalladiisa iyo falalkiisa. ²³ "Markii uu afartan sano jiray, waxaa qalbigiisa soo gashay inuu booqdo walaalihiis, reer binu Israa'iil. ²⁴ Markii uu arkay mid iyaga ka mid ah oo la dulmiyey, wuxuu difaacay oo u aarguday dulmanaha isagoo dilay Masrigii. ²⁵ Wuxuu u maleeyey walaalihiis inay fahmi doonaan in Eebbe iyaga samatabbixinayo isaga, laakiin ma ay fahmin. ²⁶ Maalintii xigtay, wuxuu ku

soo baxay laba reer binu Israa'iil ah oo diriraya oo isku dayey inuu isu soo dhaweeyo, isagoo leh, 'Ragow, waxaad tihiin walaalo; maxaad isu dulmiseen?' ²⁷ Laakiin kii deriskiisa waxyeelleeyey ayaa dhinac isaga riixay, isagoo leh, 'Yaa kaa dhigay taliye iyo xaakim annaga nagu saabsan?' ²⁸ Ma waxaad damacsan tahay inaad i disho sidii aad shalay Masrigii u dishay?' ²⁹ Markuu hadalkan maqlay, Muuse wuu cararay oo wuxuu noqday shisheeye dalka Madyan, halkaasoo uu ku noqday aabbaha laba wiil.

³⁰ "Markii afartan sano ay dhaafeen, malaa'ig ayaa ugu muuqatay oolka geed gubanaya ee cidlada u dhow Buur Siinay. ³¹ Markii Muuse arkay, wuxuu la yaabay aragtida. Markuu u soo dhowaaday si uu u fiiriyo si dhow, codkii Rabbiga ayaa u yimid isaga: ³² 'Anigu waxaan ahay Eebbe ee awowayaashaa, Eebbe ee Ibraahim, Isxaaq, iyo Yacquub.' Muuse wuxuu la gariray cabsi oo ma uu dhicin inuu fiiriyo. ³³ Markaasaa Rabbigu ku amray, 'Ka saar kabooyinkaaga, waayo meesha aad ku taagan tahay waa dhul quduus ah. ³⁴ Runtii waxaan arkay dulmiga dadkayga ee Masar, oo waxaan maqlay oohintooda. Waxaan u soo degay inaan samatabbixiyo iyaga. Haddaba kaalay, waxaan kuu soo dirayaa Masar.'

³⁵ "Muusahan ay diideen, iyagoo leh, 'Yaa kaa dhigay taliye iyo xaakim?' waa kii Eebbe u soo diray inuu noqdo taliye iyo samatabbixiye, isagoo kaashanaya malaa'igtii ugu muuqatay geedka. ³⁶ Wuxuu iyaga ka saaray, isagoo sameeyey yaabab iyo calaamado Masar, Badda Cas, iyo afartan sano oo cidlada ah. ³⁷ "Muusahan waa kii reer binu Israa'iil ku yidhi, 'Eebbe wuxuu idiinka kicin doonaa nebi ila mid ah oo ka yimaada dadkiinna dhexdiisa.' ³⁸ Wuxuu la joogay ururkii cidlada, malaa'igtii la hadashay isaga Buur Siinay, iyo awowayaasheenna; wuxuuna helay erayo nool oo uu noo gudbiyo. ³⁹ "Laakiin awowayaasheenna way diideen inay adeecaan isaga. Halkii, way diideen isaga oo qalbigooda waxay u xiiseen inay ku noqdaan Masar. ⁴⁰ Waxay ku yidhaahdeen Haaruun, 'Noo samee ilaahyo hor socon doona. Muusahan na soo saaray Masar—ma naqaan waxa ku dhacay isaga!' ⁴¹ Wakhtigaas waxay sameeyeen sanam qaab weyl ah. Waxay u keeneen allabariyo oo ku farxeen waxa gacmahooda ay sameeyeen. ⁴² Laakiin Eebbe wuu ka jeestay iyaga oo u dhiibay inay caabudaan qorraxda, dayaxa, iyo xiddigaha. Sida ku qoran kitaabka nebiyada:

Falimaha Rasuullada

'Ma i siiseen allabariyo iyo hadiyado afartan sano oo cidlada ah, reer binu Israa'iilow?' ⁴³ Waxaad qaadateen teendhada Moolok iyo xiddigta ilaahiiinna Refan, sanamyada aad samaysateen inaad caabudaan. Sidaas darteed, waxaan idinku diri doonaa masaafuris ka baxsan Baabuloon.'

⁴⁴ "Awowayaasheenna waxay la haysteen teendhada axdiga sharciga cidlada. Waxaa loo sameeyey sidii Eebbe ugu amray Muuse, sida uu arkay. ⁴⁵ Awowayaasheenna waxay heleen oo la yimaadeen Yashuuca markii ay ka saareen quruumaha Eebbe ka hor qaaday. Waxay ku jirtay dhulka ilaa wakhtigii Daa'uud, ⁴⁶ kaasoo helay raalli ahaanshaha Eebbe oo weydiistay inuu bixiyo meel degaan ah Eebbe ee Yacquub. ⁴⁷ Hase yeeshee Sulaymaan ayaa u dhisay guri. ⁴⁸ Si kastaba ha ahaatee, Kan Ugu Sarreeya ma dego dhismayaal ay gacmo dad sameeyeen. Sida nebigu leeyahay:

⁴⁹ *'Samadu waa carshigayga, dhulkuna waa kursiga cagahayga. Waa maxay nooca guriga aad ii dhisi doontaan?' ayuu leeyahay Rabbiga. 'Ama meeshayda nasashada waxay noqon doontaa?'* ⁵⁰ *Miyaanay gacantaydu samayn dhammaan waxyaalahan?'*

⁵¹ "Dadka ad-adag, qalbiga iyo dhegaha aan gudnayn! Mar walba waxaad ka hor timaaddaan Ruuxa Quduuska ah; waxaad la mid tihiin awowayaashiin. ⁵² Nebiyada kee ayay awowayaashiin ka waayeen inay silciyaan? Waxay dileen kuwa ku dhawaaqay imaatinka Kan xaq ah, oo hadda waxaad noqoteen kuwa khiyaameeyey oo dilay— ⁵³ idinka oo helay sharciga la siiyey iyada oo loo marayo malaa'igaha laakiin aanan ilaalin."

⁵⁴ Markii xubnaha Sanhedrin ay maqlayeen tan, way cadhoodeen oo ilkahooda ku qaniineen isaga. ⁵⁵ Laakiin Istefanos, oo buuxsamay Ruuxa Quduuska ah, wuxuu kor u eegay samada oo arkay sharafta Eebbe, iyo Ciise oo taagan midigta Eebbe. ⁵⁶ "Bal eega," ayuu yidhi, "waxaan arkaa samada oo furmay iyo Wiilka Aadanaha oo taagan midigta Eebbe." ⁵⁷ Markaasay qayliyeen codad dheer, dhegahooda daboolay, oo isaga ku soo yaaceen si wadajir ah. ⁵⁸ Waxay isaga ka soo jiideen magaalada oo bilaabeen inay dhagxaan. Inta u dhaxaysa, markhaatiyaashu waxay dharkooda dhigteen cagaha wiil dhalinyaro ah oo la oran jiray Sawlos. ⁵⁹ Markii ay dhagxaan ku tuurayeen Istefanos, wuxuu ku dhawaaqay,

"Rabbiyow Ciise, ruuxayga aqbal!" ⁶⁰ Markaasuu jilba joogsaday oo ku qayliyey, "Rabbiyow, ha ku xisaabin dembigan iyaga." Markuu sidaas yidhi, wuu seexday.

8 Saulu wuxuu raalli ka noqday dhimashadiisa. Maalintaas waxaa kacay silcin daran oo ka dhan ah kiniisadda ku taal Yeruusaalem, dhammaantoodna, marka laga reebo rasuullada, waxaa la kala firdhiyey gobollada Yahuudiya iyo Samariya. ² Rag aamin ah ayaa Istefanos aasay oo aad ugu barooranayay. ³ Laakiin Saul wuxuu burburinayay kiniisadda, isagoo guri guri u gelaya, oo rag iyo dumarba jiidaya, kuna ridaya xabsiga.

⁴ Sidaas darteed, kuwii la kala firdhiyey waxay ku wareegeen iyagoo ku wacdiyaya ereyga. ⁵ Filibos wuxuu u degay magaalo ka mid ah Samariya oo wuxuu bilaabay inuu ku wacdiyo Masiixa. ⁶ Dadkii badnaa waxay si dhow u dhegeysteen wixii Filibos sheegay, maadaama ay maqlaan oo ay arkeen calaamadaha uu sameeyay. ⁷ Waayo, kuwo badan oo ruuxyo wasakh leh qabay, iyagoo qaylinaya cod dheer, ayaa ka soo baxay; kuwo badan oo curyaan ama naafo ahaa ayaa la bogsiiyey. ⁸ Sidaas darteed, waxaa magaaladaas ka jiray farxad weyn.

⁹ Hadda waxaa jiray nin la odhan jiray Simoon, oo horey sibir ku samayn jiray magaalada oo dadkii Samariya ka yaabiyey, isagoo sheeganaya inuu yahay qof weyn. ¹⁰ Dhammaan dadka, laga bilaabo kan ugu yar ilaa kan ugu weyn, ayaa u fiirsaday, iyagoo leh, "Ninkan waa Awoodda Weyn ee Eebbe." ¹¹ Waxay raaceen isaga maxaa yeelay wuxuu muddo dheer ku yaabiyey sirkiiisa. ¹² Laakiin markii ay rumaysteen Filibos isagoo ku wacdiyay warka wanaagsan ee ku saabsan boqortooyada Eebbe iyo magaca Ciise Masiix, waxaa la baabtiisay, rag iyo dumarba. ¹³ Xataa Simoon qudhiisu waa rumaystay, oo markii la baabtiisay, wuxuu la joogay Filibos. Wuxuu la yaabay markuu arkay calaamadaha iyo mucjisooyinka waaweyn.

¹⁴ Markii rasuulladii ku sugnaa Yeruusaalem maqlaan in Samariya aqbashay ereyga Eebbe, waxay u direen Butros iyo Yooxanaa. ¹⁵ Markii ay yimaadeen, waxay u duceeyeen inay helaan Ruuxa Quduuska ah. ¹⁶ Waayo, Ruuxa Quduuska ah weli kuma dhicin midkoodna; waxay keliya ku baabtiisnaayeen magaca Rabbi Ciise. ¹⁷ Markaasaa Butros iyo Yooxanaa gacmahooda saareen, waxayna heleen Ruuxa Quduuska ah. ¹⁸ Markii Simoon arkay

Falimaha Rasuullada

in Ruuxa la siiyay iyagoo rasuulladu gacmahooda saaraan, wuxuu u soo bandhigay lacag, ¹⁹ isagoo leh, “I siiyaa awooddan si qof kasta oo aan gacmahayga saaro uu u helo Ruuxa Quduuska ah.” ²⁰ Laakiin Butros wuxuu ku yidhi, “Lacagtaadu ha kula baaba’do, maxaa yeelay waxaad u malaysay inaad hadiyadda Eebbe lacag ku heli karto! ²¹ Waxaadna qayb ku lahayn adeeggan, maxaa yeelay qalbigaagu sax ma aha Eebbe hortiiisa. ²² Sidaas darteed, ka toobad keen xumaantanada oo u barya Rabbi, si haddii ay suurtagal tahay, ujeeddada qalbigaaga loo cafiyo. ²³ Waayo, waxaan arkaa inaad ka buuxdo qadhaadh iyo inaad ku xidhan tahay dembi.” ²⁴ Simoon ayaa ugu jawaabay, “Rabbi ii barya, si aanay waxba ka mid ah wixii aad sheegtay igu dhicin.”

²⁵ Markii ay markhaati fureen oo ay ku hadleen ereyga Rabbi, waxay ku noqdeen Yerusaaalem, iyagoo ku wacdiyaya injiilka tuulooyin badan oo Samariya ah.

²⁶ Malaa’igtii Rabbi ayaa la hadashay Filibos, iyadoo leh, “Kac oo u soco koonfurta jidka ka soo degta Yerusaaalem ilaa Gaza.” (Kani waa jid lamadegaan ah.) ²⁷ Markaasuu kacay oo tagay. Waxaa jiray nin Itoobiyaan ah, oo ahaa sarkaal maxkamadeed oo ka tirsan Candace, boqoradda Itoobiyaanka, oo mas’uul ka ahaa dhammaan khasnaddeeda. Wuxuu u yimid Yerusaaalem inuu caabudo, ²⁸ oo wuxuu ku soo noqonayay isagoo fadhiyo gaadhigiisa, akhrinaya nebiga Isayos. ²⁹ Ruuxu wuxuu ku yidhi Filibos, “U kac oo ku biir gaadhigan.” ³⁰ Filibos ayaa u orday oo maqlay isagoo akhrinaya Isayos nebiga, markaasuu weyddiiyey, “Ma fahantay waxa aad akhrinayso?” ³¹ Wuxuu ku jawaabay, “Sideen u fahmi karaa, haddii aan qof i hanuunin?” Markaasuu Filibos ku casuumay inuu soo kaco oo la fadhiisto. ³² Hadda qaybta Gorniinka uu akhrinayay waxay ahayd tan:

“Wuxuu loo kaxeeyay sida ido loo gawraco, iyo sida wan hortiiisa xiiraha uu aamusan yahay, sidaas daraaddeed afkiisa ma furin. ³³ Dulligiisa, caddaalad ayaa laga duudsiyey. Yaa ka hadli kara farcankiisa? Waayo, noloshiisa ayaa laga qaaday dhulka.”

³⁴ Sarkaalkii wuxuu Filibos weyddiiyey, “Fadlan ii sheeg, nebigu ma isaga qudhiisa ayuu ka hadlayaa, mise qof kale?” ³⁵ Markaasaa Filibos bilaabay inuu hadlo, isagoo ka bilaabaya Gorniinkan, wuxuu la wadaagay farriinta Ciise isaga. ³⁶ Markay jidka sii

socdeen, waxay yimaadeen biyo, sarkaalkii wuxuu yidhi, “Eeg, halkan waxaa yaal biyo. Maxaa iga horjoogsanaya inaan la baabtiiso?” ³⁷ [Aayaddan waxaa dhaqameed ahaan lagu daray qaar ka mid ah qoraallada: “Filibos wuxuu yidhi, ‘Haddii aad qalbigaaga oo dhan rumaysato, waad samayn kartaa.’ Isaguna wuxuu ku jawaabay, ‘Waxaan rumaysanahay in Ciise Masiix uu yahay Wiilka Eebbe.’”] ³⁸ Wuxuu amray gaadhiga inuu joogsado. Filibos iyo sarkaalkii labaduba waxay u degeen biyaha, Filibosna wuu baabtiisay. ³⁹ Markay biyaha ka soo baxeen, Ruuxa Rabbi ayaa Filibos qaaday, sarkaalkiina mar dambe ma arkin isaga, laakiin wuxuu ku sii socday jidkiisa isagoo faraxsan. ⁴⁰ Filibos, si kastaba ha ahaatee, wuxuu isku arkay Asotos, oo markuu sii maray, wuxuu ku wacdiyay injiilka magaalooyinka oo dhan ilaa uu ka gaaray Qeysariya.

9 Saul, weli hanjabaad iyo dil ku haya xerta Rabbiga, wuxuu u tegey wadaadka sare, ² wuxuuna ka codsaday waraaco loogu diro sunagogyada Dimishaq, si haddii uu helo kuwo ka tirsan Jidka, rag ama dumar, uu iyaga u keeno Yerusaaalem isagoo xidhan. ³ Markuu socdaalay oo uu soo dhowaaday Dimishaq, waxaa si kedis ah iftiin ka yimid samada ku wareegsaday. ⁴ Wuxuu ku dhacay dhulka wuxuuna maqlay cod ku leh, “Saul, Saul, maxaad ii silcinaysaa?” ⁵ Wuxuu weyddiiyey, “Yaa tahay, Rabbiyow?” Kolkaasuu ku jawaabay, “Waxaan ahay Ciise, kan aad silcinaysid. ⁶ Kac oo magaalada gal, halkaas ayaana lagugu ogeysiin doonaa waxaad samayn doonto.” ⁷ Raggii la socday Saul waxay istaageen iyagoo aamusan, codka way maqleen laakiin cidna ma arkin. ⁸ Saul wuxuu ka kacay dhulka, laakiin inkastoo indhihiisu furnaayeen, waxba ma arki karin. Sidaas darteed waxay gacanta ku horkaceen oo galeen Dimishaq. ⁹ Sadex maalmood ayuu indho la’aan ahaa mana cinin wax mana cabbinn.

¹⁰ Dimishaq waxaa joogay xertiis magaceedu yahay Ananiyaas. Rabbigu wuxuu kula hadlay aragti, “Ananiyaas.” Wuxuu ku jawaabay, “Halkan ayaan joogaa, Rabbiyow.” ¹¹ Rabbigu wuxuu ku amray, “Tag jidka la yiraahdo Toosan, oo guriga Yuudas ka weyddii nin ka yimid Tarsus oo la yiraahdo Saul, waayo, wuu tukanayaa. ¹² Wuxuu aragti ku arkay nin la yiraahdo Ananiyaas oo soo galaya oo gacmaha saaray si uu dib ugu helo araggiisa.” ¹³ Ananiyaas

Falimaha Rasuullada

wuxuu ku jawaabay, “Rabbiyow, waxaan ka maqlay dad badan ninkan, sida uu waxyeello ugu geystay quduusiintaada Yeruusaalem.” ¹⁴ Wuxuu halkan u yimid isagoo wata amar ka yimid wadaaddada sare si uu u qabto kuwa magacaaga ku baryaya oo dhan.” ¹⁵ Laakiin Rabbigu wuxuu ku yidhi, “Tag, waayo, waa weel aan doortay si uu magacayga ugu geeyo dadka aan Yuhuudda ahayn, boqorrada, iyo dadka Israa’iil; ¹⁶ Waxaan u muujin doonaa inta uu magacayga aawadiis u dulqaadan doono.”

¹⁷ Sidaas darteed Ananiyaas wuu tegey oo guriga galay, oo gacmihiisa saaray oo ku yidhi, “Walaalow Saul, Rabbiga Ciise, kan jidka aad ku socotay kuu muuqday, wuxuu ii soo diray si aad dib ugu hesho araggaaga oo aad ku buuxsanto Ruuxa Quduuska ah.” ¹⁸ Isla markiiba, wax sida miisaanka oo kale ah ayaa ka dhacay indhihiisa, wuxuuna dib u helay araggiisa. Wuu kacay oo la baabtiisay, ¹⁹ oo markuu wax cunay, wuu xoogaystay. Saul wuxuu maalmo badan la joogay xerta Dimishaq. ²⁰ Isagoo aan dib u dhicin, wuxuu bilaabay inuu Ciise ku wacdiyo sunagogyada, isagoo leh, “Isagu waa Wiilka Eebbe.”

²¹ Kuwa oo dhan oo maqlay way yaabeen waxayna yidhaahdeen, “Kanu ma aha ninkii dhibaataada ku hayay Yeruusaalem kuwii magacaas ku baryay, oo halkan u yimid si uu iyaga u keeno wadaaddada sare isagoo xidhan?” ²² Laakiin Saul wuu sii xoogaystay oo Yuhuuddii ku nooleyd Dimishaq ayuu wareeriyey isagoo caddeynaya in Ciise yahay Masiix.

²³ Maalmo badan ka dib, Yuhuuddu waxay maleegeen inay dilaan, ²⁴ laakiin shirqoolkooda wuxuu noqday mid loo sheegay Saul. Waxay maalintii iyo habeenkii ilaalo ka hayeen albaabada magaalada si ay u dilaan. ²⁵ Si kastaba ha ahaatee, xertiisii ayaa habeenkii qaaday oo ka soo dejisay furitaan derbiga ku yaal, iyagoo ku soo dejiyey dambiil.

²⁶ Markuu yimid Yeruusaalem, wuxuu isku dayay inuu ku biiro xerta, laakiin dhammaantood way ka cabsadeen, iyagoo aan rumaysan inuu yahay xertiis.

²⁷ Laakiin Barnabas ayaa qaatay oo wuxuu u keenay rasuullada. Wuxuu u sheegay sida Saul uu Rabbiga jidka ku arkay, iyo sida uu ula hadlay, iyo sida uu si geesinimo leh ugu wacdiyey Dimishaq magaca Ciise.

²⁸ Sidaas darteed Saul wuxuu la joogay iyaga, isagoo si xor ah ugu socda Yeruusaalem, isagoo si geesinimo leh ugu hadlaya magaca Rabbiga. ²⁹

Wuxuu la hadlay oo dooday Yuhuudda Hellenistiga ah, laakiin waxay doonayeen inay dilaan. ³⁰ Markii rumaystayaashu ogaadeen tan, waxay u kaxeeyeen Kesariya waxayna u direen Tarsus.

³¹ Markaasaa kaniisadda oo dhan Yahuudiya, Galili, iyo Samariya waxay heshay waqti nabad ah oo xoogaysatay. Iyagoo ku nool cabsida Rabbiga iyo dhiirrigelinta Ruuxa Quduuska ah, waxay ku kordheen tirada.

³² Markuu Butros ku socdaalay gobolka oo dhan, wuxuu u yimid inuu booqdo quduusiinta ku nool Lida.

³³ Halkaas wuxuu ka helay nin la yiraahdo Aeneas, oo sideed sano sariir saarnaa, maadaama uu curyaan ahaa. ³⁴ “Aeneas,” Butros wuxuu ku yidhi, “Ciise Masiix ayaa ku bogsiinaya. Kac oo sariirtaada samee.” Isla markiiba wuu kacay. ³⁵ Dadka Lida iyo Sharon waxay arkeen oo u soo jeesteen Rabbiga.

³⁶ Yafa waxaa joogtay xertiis magaceedu yahay Daabida (oo Giriigga lagu yiraahdo Dorcas); waxay had iyo jeer samayn jirtay wanaag oo caawisay masaakiinta. ³⁷ Waqtigaas waxay xanuunsatay oo dhimatay, jidheedana waa la maydhay oo waxaa la dhigay qol sare. ³⁸ Maadaama Lida ay u dhowdahay Yafa, xerta, markay maqleen in Butros halkaas joogo, waxay u direen laba nin oo ku leh, “Fadlan degdeg u kaalay.” ³⁹ Butros waa la socday, oo markuu yimid, waxaa loo qaaday qolkii sare. Dhammaan carmaladii waxay hareereeyeen iyagoo ooyaya oo tusaya dharkii iyo dharka Dorcas samaysay intay la joogtay. ⁴⁰ Butros wuxuu ka saaray dhammaantood qolka, markaasuu jilbaha u dhacay oo tukaday. Isagoo u jeestay jidhka, wuxuu ku yidhi, “Daabida, kac.” Indhaheedii ayay furtay, oo markay Butros aragtay, way fadhiisatay. ⁴¹ Wuxuu gacanta ka qabtay oo caawiyey inay kacdo. Markaasuu quduusiintii iyo carmaladii u yeedhay oo iyada nool ku soo bandhigay. ⁴² Tan waxaa laga ogaaday Yafa oo dhan, dad badanina waxay u yimaadeen inay Rabbiga rumaystaan. ⁴³ Butros wuxuu Yafa ku sugnaa maalmo badan isagoo la jooga nin maqasame ah oo la yiraahdo Simoon.

10

Kaysariya, waxaa joogay nin la odhan jiray Cornelius, oo ahaa boqol-askari waxa loo yaqaanay Guutada Talyaaniga. ² Wuxuu ahaa nin cibaado badan oo isaga iyo reerkiisa oo dhanba Eebbe ka cabsaday. Wuxuu si deeqsinimo leh wax u siin jiray dadka Yuhuudda ah, wuxuuna si

Falimaha Rasuullada

joogto ah ugu tukan jiray Eebbe. ³ Abbaaraha saddexda galabnimo, wuxuu si cad ugu arkay aragti malaa'ig Eebbe, oo u timid oo ku tidhi, "Cornelius!" ⁴ Cornelius ayaa si taxaddar leh u eegay oo cabsi buu ka buuxsamay. Wuxuu yidhi, "Maxay tahay, Sayidow?" Malaa'igtii waxay tidhi, "Salaaddaada iyo hadiyaddaada masaakiinta ayaa u kacday sidii xusuus Eebbe hortiisa. ⁵ Hadda niman u dir Yabooqa si ay u soo kaxaayaan nin la yidhaahdo Simoon, oo sidoo kale Butros la yidhaahdo. ⁶ Wuxuu deggan yahay Simoon maqaarsaar, gurigiisuna wuxuu ku yaal badda agteeda." ⁷ Markii malaa'igtii la hadashay ay ka tagtay, wuxuu u yeedhay laba ka mid ah addoommadiisa iyo askari cibaado badan oo ka mid ahaa kuwa la jooga. ⁸ Markuu siiyey faahfaahinta lagama maarmaanka ah oo dhan, wuxuu u diray Yabooqa.

⁹ Maalintii xigtay, intay safarka ku jireen oo magaalada soo dhowaadeen, Butros wuxuu fuulay saqafka qiyaastii duhurkii si uu u tukado. ¹⁰ Wuxuu dareemay gaajo oo rabay wax uu cuno, intii cuntada loo diyaarinayay, wuu suuxay. ¹¹ Wuxuu arkay samooyinka oo furmay iyo wax u eg maro weyn oo afarteeda gees dhulka loogu soo dejinayo. ¹² Waxay ku jireen dhammaan noocyada xayawaanka afar lugood leh, iyo sidoo kale xayawaanka gurguurta iyo shimbiraha. ¹³ Markaasaa cod ku yidhi, "Kac, Butros; gowrac oo cun." ¹⁴ Laakiin Butros wuxuu ku jawaabay, "Maya, Sayidow! Weligeys ma cunin wax wasakh ah ama nijaas ah." ¹⁵ Codkii mar kale ayuu la hadlay, "Waxa Eebbe daahiriyeys, ha u yeedhin wasakh." ¹⁶ Tani waxay dhacday saddex jeer, markiiba maradiina waxaa loo qaaday samada.

¹⁷ Intii Butros ka fikirayay macnaha aragtida, nimankii uu soo diray Cornelius waxay heleen guriga Simoon oo waxay istaageen albaabka. ¹⁸ Waxay ku dhawaaqeen, iyagoo weydiinaya haddii Simoon, oo sidoo kale Butros la yidhaahdo, uu halkaas deggan yahay. ¹⁹ Intii Butros weli ka fikirayay aragtida, Ruuxu wuxuu ku yidhi, "Eeg, saddex nin ayaa ku raadinaya. ²⁰ Kac, hoos u deg, oo raac iyaga adigooon shaki ka qabin, waayo, aniga ayaa soo diray."

²¹ Butros ayaa u soo degay nimankii oo ku yidhi, "Aniga ayaa ah kan aad raadinaysaan. Maxay tahay sababta aad u timid?" ²² Waxay ku jawaabeen, "Cornelius, boqol-askari, nin xaq ah oo Eebbe ka cabsada, oo ay ku hadlaan quruunta Yuhuudda oo dhan, waxaa loo diray malaa'ig quduus ah si uu ku

yeedho gurigiisa si uu u maqlo waxaad leedahay." ²³ Markaasaa Butros wuxuu ku casuumay inay galaan oo hoy siiyey. Maalintii xigtay, wuxuu isu diyaariyey oo la baxay iyaga, oo waxaa raacay qaar ka mid ah rumaystayaasha Yabooqa.

²⁴ Maalintii xigtay, wuxuu yimid Kaysariya. Cornelius wuxuu filayay imaatinkooda oo wuxuu soo ururiyey qaraabadiisa iyo saaxiibbadiisa dhow. ²⁵ Markii Butros galay, Cornelius ayaa la kulmay oo cagihisa ku dhacay isagoo ixtiraamaya. ²⁶ Laakiin Butros ayaa ka caawiyey inuu kaco, isagoo leh, "Kaca. Aniguba waxaan ahay nin keliya." ²⁷ Intuu la hadlayay, Butros wuxuu galay oo wuxuu helay dad badan oo isugu yimid. ²⁸ Wuxuu ku yidhi iyaga: "Waxaad ogtihiin in ay ka soo horjeeddo sharcigeenna in Yuhuudi la xidhiidho ama booqdo Goy. Laakiin Eebbe wuxuu i tusay inaan qofna u yeedhin wasakh ama nijaas. ²⁹ Marka la ii soo diray, waxaan imid anigooon wax diidmo ah muujin. Ma weydiin karaa sababta aad ii soo dirtay?"

³⁰ Cornelius ayaa ku jawaabay, "Afar maalmood ka hor, saacaddan oo kale, waxaan ku tukanayay gurigeysa saacadda sagaalaad, si lama filaan ahna nin dhar dhalaalaya ayaa hortayda istaagay ³¹ oo wuxuu yidhi, 'Cornelius, salaaddaada waa la maqlay, iyo hadiyaddaada masaakiinta waa la xusuustay Eebbe hortiisa. ³² U dir Yabooqa Simoon, oo sidoo kale Butros la yidhaahdo. Wuxuu deggan yahay guriga Simoon maqaarsaar, badda agteeda.' ³³ Sidaas darteed waxaan kuu soo diray isla markiiba, waadna naxariisatay oo timid. Hadda dhammaanteen waxaan joognaa Eebbe hortiisa si aan u maqalno wax kasta oo Sayidku kugu amray inaad noo sheegto."

³⁴ Markaasaa Butros bilaabay inuu hadlo: "Hadda waxaan si dhab ah u fahmayaa in Eebbe aanu eexan ³⁵ laakiin uu soo dhoweeyo mid kasta oo ka cabsada oo sameeya waxa saxda ah quruun kasta. ³⁶ Waxaad ka warqabtaan farriinta Eebbe u soo diray dadka Israa'iil, isagoo ku wacdiyey warka wanaagsan ee nabadda Ciise Masiix, oo ah Sayidka dhammaan. ³⁷ Waxaad ogtihiin waxa ka dhacay Yahuudiya oo dhan, oo ka bilaabmay Galili ka dib baabtiiskii Yooxanaa ku wacdiyey— ³⁸ sida Eebbe ugu subkay Ciise reer Naasared Ruuxa Quduuska ah iyo xoogga, iyo sida uu ugu socday samaynta wanaagga iyo bogsashada dhammaan kuwa uu shaydaanku dulmiyey, maxaa yeelay, Eebbe ayaa la jiray. ³⁹ Waxaanu nahay

Falimaha Rasuullada

markhaatiyaasha wax kasta oo uu sameeyey dalka Yuhuudda iyo Yerusaaalem. Waxay dileen isaga iyagoo ku qodbay iskutallaabta,⁴⁰ laakiin Eebbe ayaa ka soo sara kiciyey dhimashada maalintii saddexaad oo u oggolaaday in la arko,⁴¹ ma aha dad oo dhan, laakiin markhaatiyaal uu Eebbe hore u doortay—annaga oo cunto iyo cabitaan la wadaagnay isaga ka dib markii uu ka soo sara kacay dhimashada.⁴² Wuxuu nagu amray inaan dadka u waddino oo aan markhaati ka furno inuu yahay kan uu Eebbe u doortay inuu xukumo kuwa nool iyo kuwa dhintay.⁴³ Dhammaan nebiyadu waxay ka marag kacaan isaga: waxay markhaati ka yihiin si ay dhammaan kuwa isaga rumaysta ay u helaan dembidhaaf magiciisa.”

⁴⁴ Intii Butros weli ku hadlayay ereyadan, Ruuxa Quduuska ah ayaa ku soo degay dhammaan kuwa maqalay farriinta.⁴⁵ Rumaystayaasha Yuhuudda ah ee la socday Butros ayaa la yaabay in hadiyadda Ruuxa Quduuska ah xitaa lagu shubay Goyga.⁴⁶ Waxay maqleen iyaga oo ku hadlaya luqado kala duwan oo ammaana Eebbe. Markaasaa Butros wuxuu yidhi, ⁴⁷ “Hubaal cidina kama hor istaagi karto dadkaas in lagu baabtiiso biyo. Waxay heleen Ruuxa Quduuska ah sida aynu u helnay.”⁴⁸ Markaasuu amray in lagu baabtiiso magaca Ciise Masiix. Markaasay Butros ka codsadeen inuu la joogo maalamo dhawr ah.

11 Rasuulladii iyo walaalihii iyo walaalahoodii oo dhan oo ku sugnaa Yahuudiya waxay maqleen in dadka aan Yuhuudda ahayni ay ereygii Eebbe aqbaleen.² Markii Butros Yerusaaalem yimid, rumaystayaasha Yuhuudda ah ayaa arrin la galay isaga,³ iyagoo leh, “Waxaad gashay guriga niman aan gudnayn oo la cuntay iyaga.”⁴ Markaasaa Butros bilaabay oo wax walba si nidaamsan ugu sharaxay iyaga:⁵ “Waxaan joogay magaalada Yafaa anigoo tukanaya, waxaana ku dhacay waxyood, waxaan arkay waxyood: wax u eg maro weyn oo samada laga soo dajiyey afarteeda gees, oo waxay soo degtay meesha aan joogay.”⁶ Waxaan eegay oo waxaan arkay xoolo afar lugood leh oo dhulka, dugaag, xamaarato, iyo shimbiraha hawada.⁷ Markaasaan maqlay cod igu leh, ‘Kac, Butros; diyaari oo cun.’⁸ Laakiin waxaan idhi, ‘Hubaal ma aha, Sayidow! Wax nijaas ah ama wasakh ah weligay afkayga ma gelin.’⁹ Codkii samada ka hadlay ayaa haddana igu yidhi, ‘Ha u tixgelin wax nijaas ah waxa Eebbe daahiriye.’¹⁰ Tani waxay dhacday saddex

jeer, markaasaa dib loogu qaaday samada.¹¹ Isla markiiba, saddex nin oo iga soo diray Qaysariya waxay yimaadeen guriga aan ku sugnaa.¹² Ruuxu wuxuu igu yidhi inaan la tago iyaga iyadoon wax shaki ah jirin. Lixdan walaalaha ahna way ila tageen, oo waxaan galnay guriga ninka.¹³ Wuxuu noo sheegay siduu ku arkay malaa’ig gurigiisa ku leh, ‘U dir Yafaa oo u yeedh Simoon oo la yidhaahdo Butros.¹⁴ Wuxuu kuu keeni doonaa farriin aad adiga iyo reerkaaguba ku badbaadi doontaan.’¹⁵ Markii aan bilaabay inaan hadlo, Ruuxa Quduuska ah ayaa ku soo degay iyaga sidii uu ku soo degay bilowgii annaga.¹⁶ Markaasaan xusuustay waxa Sayidku yidhi: ‘Yooxanaa wuxuu isticmaalay biyo loogu baabtiiso, laakiin waxaad ku baabtiismaysaan Ruuxa Quduuska ah.’¹⁷ Haddaba haddii Eebbe iyaga siiyey hadiyaddaas la mid ah tii uu siiyey annaga oo rumaysan Sayidka Ciise Masiix, yaan ahaan lahaa inaan ka hor imaado Eebbe?”¹⁸ Markay taas maqleen, way aamuseen oo Eebbe ammaaneen, iyagoo leh, “Haddaba, Eebbe wuxuu sidoo kale dadka aan Yuhuudda ahayn siiyey toobad horseeda nolosha.”

¹⁹ Kuwii ku kala firdhaday dhibaataadii ka dhalatay Istefanos waxay tageen ilaa Fooniigiya, Qubrus, iyo Antiyokh, iyagoo ereyga ku faafinaya oo keliya Yuhuudda.²⁰ Laakiin qaar iyaga ka mid ah, niman ka yimid Qubrus iyo Kurene, waxay tageen Antiyokh oo bilaabeen inay la hadlaan Gariigta sidoo kale, iyagoo ku wacdiyey war wanaagsan oo ku saabsan Sayidka Ciise.²¹ Hagidda Sayidka ayaa la jirtay iyaga, dad tiro badan ayaa rumaystay oo u jeestay Sayidka.²² Eraygii ayaa gaaray kiniisadda Yerusaaalem, waxayna u direen Barnabas Antiyokh.²³ Markii uu yimid oo uu arkay nimcada Eebbe, wuu farxay oo wuxuu ku dhiirrigeliyey dhammaantood inay runta u ahaadaan Sayidka qalbigooda oo dhan.²⁴ Wuxuu ahaa nin wanaagsan, oo buuxa Ruuxa Quduuska ah iyo iimaan, dad tiro badan ayaa lagu daray Sayidka.²⁵ Barnabas wuxuu markaas u safray Tarsus si uu u raadiyo Sawlos,²⁶ oo markii uu helay, wuxuu keenay Antiyokh. Sanad dhan Barnabas iyo Sawlos waxay la kulmeen kiniisadda oo wax bareen dad tiro badan. Ardaydii waxaa markii ugu horraysay loogu yeedhay Masiixiyiin Antiyokh.

²⁷ Wakhtigaas, qaar nebiyo ah ayaa ka yimid Yerusaaalem oo yimid Antiyokh.²⁸ Mid iyaga ka mid ah, oo la odhan jiray Agabos, ayaa istaagay oo Ruuxa

Falimaha Rasuullada

ku sii sheegay in abaar daran ay ku fidi doonto dunida Roomaanka oo dhan. Tani waxay dhacday xilligii Claudius. ²⁹ Ardaydu, mid kasta sida uu awoodo, waxay go'aansadeen inay caawiyaan walaalaha iyo walaalaha ku nool Yahuudiya. ³⁰ Waxay sidaas yeeleen, iyagoo hadyadoodii u diray waayeellada iyagoo u maraya Barnabas iyo Sawlos.

12 Waqtigaas ku dhow, Boqor Herodos ayaa gacanta ku dhigay qaar ka mid ah xubnaha kiniisadda, isagoo doonaya inuu waxyeelleeyo. ² Waxa uu seefti ku dilay Yacquub, oo ahaa walaalkii Yooxanaa. ³ Markii uu arkay in Yuhuuddu ku faraxsan yihiin, wuxuu sii waday inuu qabto Butros sidoo kale. Tani waxay dhacday intii lagu jiray Iidda Kibis-la'aanta. ⁴ Markii uu qabtay, wuxuu ku xidhay xabsi, isagoo u xilsaartay afar kooxood oo askar ah inay ilaaliyaan. Herodos wuxuu qorsheeyay inuu soo saaro maxkamad dadweyne ka dib Kormaridda. ⁵ Butros wuxuu ku jiray xabsi, laakiin kiniisaddu si xamaasad leh ayay ugu ducaynaysay Eebbe isaga.

⁶ Habeenkii ka horreeyay intaan Herodos maxkamad soo saarin, Butros wuxuu ku dhex hurday laba askari, isagoo ku xiran laba silsiladood, halka waardiyeyaashu ay taagnaayeen albaabka. ⁷ Si lama filaan ah, malaa'igtii Rabbiga ayaa muuqatay, iftiin ayaana ka iftiimay qolkii. Wuxuu Butros ka dharbaaxay dhinaca oo toosiyay, isagoo leh, "Si degdeg ah u kac." Silsiladihii ayaa ka dhacay Butros gacmihiisa. ⁸ Malaa'igtii waxay ku amartay, "Gashan suunkaaga iyo kabo." Butrosna wuu sameeyay. Markaasuu yidhi, "Guntigaaga ku duub oo i soo raac." ⁹ Butros wuxuu raacay isaga oo ka baxay xabsiga, laakiin ma uusan garanayn in waxa dhacaya ay dhab yihiin; wuxuu u maleynayay inuu aragti arko. ¹⁰ Waxay dhaafeen waardiyeyaashii hore iyo kuwa labaad waxayna yimaadeen albaabkii birta ahaa ee magaalada u horseeday, kaasoo iskii u furmay. Way ka soo baxeen waxayna ku socdeen hal waddo, si lama filaan ahna malaa'igtii ayaa ka tagtay.

¹¹ Butros wuxuu u soo noqday naftiisa oo yidhi, "Hadda waxaan hubaa in Rabbigu soo diray malaa'igtiisa oo iga samatabbixiyay gacanta Herodos iyo wixii Yuhuuddu ka filayeen." ¹² Markii uu taas ogaaday, wuxuu aaday gurigii Maryan, hooyadii Yooxanaa, oo sidoo kale loo yaqaan Markos, halkaas oo dad badan isugu yimaadeen oo ku duceynayeen. ¹³ Butros wuxuu garaacay albaabka hore, gabadh

adeegto ah oo la yiraahdo Rhoda ayaa u timid inay ka jawaabto. ¹⁴ Markii ay garatay codkii Butros, aad bay ugu faraxday oo waxay dib ugu carartay iyadoo aan furin waxayna ku dhawaaqday, "Butros ayaa albaabka taagan!" ¹⁵ Waxay ku yidhaahdeen, "Waad waalan tahay." Laakiin way ku adkaysatay inay run tahay. Waxay yidhaahdeen, "Waa inuu yahay malaa'igtiisa." ¹⁶ Butros wuu sii garaacay, markii ay albaabka fureen oo ay arkeen isaga, way la yaabeen. ¹⁷ Butros wuxuu gacantiisa ku tilmaamay inay aamuseen oo wuxuu sharaxay sida Rabbigu uga soo saaray xabsiga. "Sheega waxyaalahan Yacquub iyo walaalaha," ayuu yidhi, markaasuu u dhaqaaqay meel kale.

¹⁸ Subaxdii, waxaa ka dhex dhacay buuq weyn askartii ku saabsan wixii Butros ku dhacay. ¹⁹ Markii Herodos uu raadiyay oo aan helin, wuxuu baaray waardiyeyaashii oo amray in la dilo. Markaasuu ka soo degay Yahuudiya oo u aaday Qaysariya oo halkaas joogay.

²⁰ Wuxuu khilaaf la galay dadka Turos iyo Siidoon. Waxay u yimaadeen isaga iyagoo midaysan, markii ay taageero ka heleen Blastus, oo ahaa boqorka qolka, waxay raadiyeen nabad maxaa yeelay gobolkoodu wuxuu ku tiirsanaa dalka boqorka cunto ahaan. ²¹ Maalintii loo asteeyay, Herodos, isagoo xidhan dharkiisii boqornimo, wuxuu ku fadhiistay carshigiisa oo khudbad dadweyne jeediyay. ²² Dadkii waxay ku qayliyeen, "Kani waa codkii ilaah, ma aha nin." ²³ Si degdeg ah, maxaa yeelay Herodos ma uusan siin ammaan Eebbe, malaa'igtii Rabbiga ayaa ku dhufatay, oo waxaa cunay dixirigyo wuuna dhintay.

²⁴ Si kastaba ha ahaatee, farriintii Eebbe way sii kortay oo faafisay. ²⁵ Barnabas iyo Sawlos waxay ka soo noqdeen Yerusaleem markii ay dhammeeyeen hawshoodii, iyagoo la socda Yooxanaa, oo sidoo kale loo yaqaan Markos.

13 Kaniisaddii ku tiilay Antiyoqha waxaa joogay nebiyo iyo macallimiin: Barnabas, Simecoon oo la odhan jiray Niger, Lukiyoos oo reer Kurene ahaa, Manaheen (oo la soo koray Herodos oo ahaa taliyihii afraad), iyo Sawlos. ² Markay Eebbe caabudayeen oo soomanaayeen, Ruuxa Quduuska ahu wuxuu yidhi, "Ii sooca Barnabas iyo Sawlos, inay qabtaan shuqulkii aan ugu yeedhay." ³ Markay soomeen oo ay tukadeen dabadeed, ayay gacmahooda saareen oo direen.

Falimaha Rasuullada

⁴ Sidaas daraaddeed, Ruuxa Quduuska ahu wuxuu u diray, waxayna tageen Selewkiya, halkaasna waxay ka raaceen doon si ay ugu safaaran Qubrus. ⁵ Markay yimaadeen Salamis, waxay ku wacdiyeen ereygii Eebbe sunagogga Yuhuudda. Yooxanaa wuxuu la joogay iyaga oo caawiyaha. ⁶ Waxay u safaaren jasiiradda oo dhan ilaa ay gaareen Baafos. Halkaasna waxay kula kulmeen saaxir Yuhuudi ah iyo nebi beenaale la odhan jiray Bar-Yesu, ⁷ oo la joogay taliyaha gobolka, Sergiyos Bawlos, oo ahaa nin caqli badan. Taliyaha gobolka wuxuu u yeedhay Barnabas iyo Sawlos waayo, wuxuu doonayay inuu maqlo ereygii Eebbe. ⁸ Laakiin Elymas saaxirkii (waayo, magaciisa ayaa sidaas loo tarjumay) ayaa ka hor yimid oo isku dayay inuu taliyaha gobolka ka leexiyo rumaysadka. ⁹ Markaasaa Sawlos, oo sidoo kale loo yaqaan Bawlos, oo Ruuxa Quduuska ahu ka buuxo, si adag u eegay ¹⁰ oo ku yidhi, “Waxaad ka buuxdaa khiyaano iyo khiyaamo, waxaad tahay wilkii Iblis, cadowga xaqnimada oo dhan. Miyaadan joojin doonin inaad qalloociso jidadka toosan ee Rabbiga? ¹¹ Hadda gacanta Rabbiga ayaa kugu taal, waxaadna noqon doontaa indho la’aan, oo ma arki doontid qorraxda muddo. Isla markiiba ceeryaamo iyo gudcur baa ku dhacay, wuuna wareegay isagoo qof gacanta ku hagi lahaa raadinaya. ¹² Markii taliyaha gobolka arkay wixii dhacay, wuu rumaystay, isagoo la yaabay waxbariddii Rabbiga.

¹³ Bawlos iyo saaxiibbadiis waxay ka shiraacdeen Baafos oo yimaadeen Berga oo ku taal Banfiliya, halkaas oo Yooxanaa ka tegey oo ku noqday Yerusaaalem. ¹⁴ Berga waxay ka sii wadeen ilaa ay gaareen Antiokh oo ku taal Bisiidiya. Maalintii sabtida waxay galeen sunagogga oo fadhiisteen. ¹⁵ Markii la akhriyay sharciga iyo nebiyadii, madaxda sunagogga ayaa u soo diray iyaga, iyagoo leh, “Walaalayaal, haddii aad haysaan eray dhiirrigelin ah oo dadka loogu talagalay, fadlan ku hadla.” ¹⁶ Markaasaa Bawlos istaagay, oo gacantiisa u tilmaamay, oo yidhi, “Ragga reer binu Israa’iil iyo kuwa idinka mid ah oo Eebbe ka cabsada, maqla: ¹⁷ Eebbe dadka reer binu Israa’iil wuxuu doortay aawayaaheen, oo wuxuu dadka barwaaqo ku nooleeyay intii ay joogeen Masar, oo gacanta kor u qaaday ayuu ka soo saaray. ¹⁸ Kuwaasna wuxuu ku hayay cidlada muddo afartan sannadood ah. ¹⁹ Wuxuu ka adkaaday toddoba quruun oo Kancaan ah, isagoo dhulkooda siiyay dadkiisa dhexal ahaan. ²⁰ Dhammaan waxyaalahaas waxay qaateen ku

dhawaad 450 sannadood. Markaas dabadeed, wuxuu siiyay xaakinnada ilaa wakhtigii Samuu’eel nebiga. ²¹ Markaasaa dadkii waxay weyddiisteen boqor, oo Eebbe wuxuu siiyay iyaga Sawlos ina Kiish, oo ahaa nin ka yimid qabiilka Benyaamiin, kaas oo boqor ahaa afartan sannadood. ²² Markii uu ka qaaday, wuxuu u kiciyey Daa’uud inuu boqor u noqdo. Eebbe wuxuu ka marag furay isaga: ‘Waxaan helay Daa’uud ina Yesay, oo ah nin qalbigayga ku jira; wuxuu samayn doonaa wax kasta oo aan doonayo inuu sameeyo.’ ²³ Dabadeed farcankii Daa’uud, Eebbe wuxuu keenay Ciise inuu noqdo Badbaadiyaha Israa’iil, sida uu ballanqaaday. ²⁴ Kahor intaan Ciise imaan, Yooxanaa wuxuu dadka reer binu Israa’iil oo dhan ku wacdiyey baabtiiskii toobadda. ²⁵ Markii Yooxanaa shaqadiisii dhammeeyey, wuxuu yidhi, ‘Yaa idinla moodayaa inaan ahay? Anigu ma ihi Isaga. Laakiin waxaa imanaya mid iga dambeeya oo aan u qalmin inaan xataa kabiihiisa furo.’

²⁶ “Walaalayaal, carruurta qoyska Ibrahim, iyo idinka oo Eebbe ka cabsada, waa inoo soo diray farriinta badbaadada. ²⁷ Dadkii Yerusaaalem iyo madaxdiisii ma ay aqoonsan Ciise, hase yeeshee, iyagoo xukminaya, waxay dhammeeyeen erayadii nebiyadii oo la akhriyo sabtida kasta. ²⁸ Inkastoo ayan helin sabab dil, waxay ka codsadeen Bilaatos inuu dilo. ²⁹ Markay dhammeeyeen wax kasta oo laga qoray isaga, waxay ka soo dejiyeen iskutallaabta oo geliyeen qabriga. ³⁰ Laakiin Eebbe ayaa ka soo sara kiciyey kuwii dhintay ³¹ oo muddo maalmo badan ayuu u muuqday kuwa la socday isaga ilaa Galili ilaa Yerusaaalem. Iyagu hadda waa markaatiyaashiisa dadka dhexdiisa. ³² “Waxaan idiin keenaynaa warka wanaagsan: Waxa Eebbe u ballanqaaday aawayaaheen ³³ wuxuu noo fuliyay, carruurtooda, isagoo kiciyey Ciise. Sida ku qoran Sabuurka labaad:

‘Adigu waxaad tahay Wiilkayga; maanta waxaan noqday Aabbahaa.’

³⁴ Eebbe wuxuu ka soo sara kiciyey kuwii dhintay, isagoo hubinaya inuusan marna qudhmi doonin. Sida Eebbe ku yidhi,

‘Waxaan ku siin doonaa barakooyinka quduuska ah oo la hubo oo Daa’uud loogu ballanqaaday.’

³⁵ Sidaas daraaddeed waxaa kaloo meel kale lagu yidhi:

Falimaha Rasuullada

'Ma oggolaan doontid Quduuskaaga inuu qudhmo.'

³⁶ “Hadda markii Daa’uud uu u adeegsaday ujeeddadii Eebbe qarnihiisii, wuu dhintay; waxaa lagu aasay aowayaashiis, jidhkiisuna wuu qudhmay. ³⁷ Laakiin kii Eebbe ka soo sara kiciyey kuwii dhintay ma uusan arag qudhmo. ³⁸ “Sidaas daraadeed, saaxiibbayaal, ha la ogaado in Ciise dhexdiisa dembidhaaf la idiinku dhawaaqay. ³⁹ Dhexdiisa, qof kasta oo rumaysta waa laga xoreeyaa dembi kasta, oo ah xaqnimo aydan ka heli karin sharciga Muuse. ⁴⁰ Ka digtoonaada in waxa nebiyadu yidhaahdeen aysan idinku dhicin:

⁴¹ *‘Eega, kuwa wax quudhsada, eega yaab iyo baaba’a, waayo, waxaan samayn doonaa wax maalmihiiinna oo aydan rumaysan doonin, xataa haddii qof idin sheego.’”*

⁴² Markii Bawlos iyo Barnabas ka tageen sunagogga, dadkii waxay ku casuumeen inay ka hadlaan waxyaalahan sabtida soo socota. ⁴³ Markii dadkii la fasaxay, Yuhuud badan iyo kuwa cibaadaysan oo Yuhuudda u beddelay ayaa raacay Bawlos iyo Barnabas, kuwaas oo la hadlay iyaga oo ku dhiirrigeliyay inay sii wadaan nimcada Eebbe.

⁴⁴ Sabtida xigtay, ku dhawaad magaalada oo dhan ayaa isugu yimid inay maqlaan ereygii Rabbiga. ⁴⁵ Markii madaxda Yuhuuddu arkeen dadkii badnaa, waxay ka buuxsameen masayr. Waxay bilaabeen inay Bawlos ku diidaan oo si xun uga hadlaan. ⁴⁶ Markaasaa Bawlos iyo Barnabas si geesinimo leh ugu hadleen: “Waxaa loo baahnaa in ereygii Eebbe marka hore idinku hadlo. Maaddaama aad diiddeen oo aydan isugu qaddarin nolosha weligeed ah, waxaan hadda u jeedsanaynaa dadka aan Yuhuudda ahayn. ⁴⁷ Waayo, Rabbigu wuxuu noo sheegay:

‘Waxaan kaa dhigay iftiin dadka aan Yuhuudda ahayn, inaad badbaado u keento dhammaadka dhulka.’”

⁴⁸ Markii dadka aan Yuhuudda ahayn maqlaan tan, way farheen oo sharfay ereygii Rabbiga; oo dhammaan kuwa loogu talagalay nolosha weligeed ah way rumaysteen. ⁴⁹ Fariintii Rabbiga ayaa ku faaftay gobolka oo dhan. ⁵⁰ Laakiin madaxda Yuhuuddu waxay kiciyeen dumarka cibaadaysan ee heerka sare leh iyo ragga hogaamiyayaasha magaalada. Waxay kiciyeen cadaadis ka dhan ah Bawlos iyo Barnabas, oo ka eryeen gobolkaas. ⁵¹

Markaasay iska tuneen boodhka cagahooda sida markhaati ka gees ah iyaga oo u sii socda Ikoniyum. ⁵² Xertuna waxay ka buuxsameen farxad iyo joogitaanka Ruuxa Quduuska ah.

14

Markii ay Ikooniya yimaadeen, Bawlos iyo Barnabas waxay wada galeen sunagogga

Yuhuudda, oo waxay ku hadleen si ay u rumaystaan tiro badan oo Yuhuud iyo Gariig ahba. ² Laakiin Yuhuuddii aan la qancin waxay kiciyeen dadka aan Yuhuudda ahayn oo waxay qalbiyadooda ka kiciyeen walaalaha. ³ Sidaas daraadeed Bawlos iyo Barnabas waxay halkaas joogeen waqti dheer, iyagoo si dhiirran ugu hadlaya kalsoonida Eebbe, kaasoo xaqiijiyey farriinta nimcadiisa isagoo u oggolaaday inay calaamooyin iyo yaabab sameeyaan. ⁴ Dadkii magaalada way kala qaybsameen; qaar waxay raaceen Yuhuudda, qaarna waxay raaceen rasuullada. ⁵ Markii ay dhagarta sameeyeen dadka aan Yuhuudda ahayn iyo Yuhuudda, iyo madaxda la socday, inay xumeeyaan oo dhagxiyaan, ⁶ way maqlaan oo waxay u carareen magaalooiyinka Laaykuuniya, Laashtara, iyo Derbe, iyo gobollada ku wareegsan. ⁷ Halkaasna waxay ku sii wadeen inay wacdiyaan injiilka.

⁸ Laashtara, waxaa jiray nin fadhiya oo curyaan ah. Tan iyo dhalashadiisii ayuu naafo ahaa oo weligiis ma socon. ⁹ Ninkaas wuxuu dhagaysanay Bawlos markuu hadlayay. Bawlos ayaa si fiican u eegay oo arkay inuu rumaysad u leeyahay inuu bogsado, ¹⁰ oo wuxuu ku dhawaaqay cod dheer, “Istaag oo istaag cagahaaga!” Markaas, ninkii wuu booday oo bilaabay inuu socdo. ¹¹ Markii dadkii badnaa ay arkeen wixii Bawlos sameeyey, waxay kor u qaadeen codkooda, iyagoo ku leh luqadda Laaykuuniya, “Ilaahyadu waxay noogu soo degeen qaab bini’aadam!” ¹² Waxay bilaabeen inay Barnabas ugu yeeraan Zeus, iyo Bawlos, Hermes, maadaama uu ahaa afhayeenka ugu weyn. ¹³ Wadaadkii Zeus, kaasoo macbudkiisu ahaa meel ka baxsan magaalada, wuxuu keenay dibiyo iyo ubaxyo iridda, isagoo doonaya inuu allabariyo dadkii badnaa.

¹⁴ Markay taas maqlaan, rasuulladii Barnabas iyo Bawlos waxay jeexeen dharkooda oo waxay u ordeen dadkii badnaa, iyagoo ku dhawaaqaya, ¹⁵ “Ragow, maxaad waxyaalahan u samaynaysaan? Annaguna waxaan nahay dad, oo dabeecad la mid ah idinka, annagoo idiin keenaya warka wanaagsan, inaad ka soo jeesataan waxyaalahan aan qiimaha lahayn oo

Falimaha Rasuullada

aad u jeesataan Eebbe nool, kaasoo sameeyey samada, dhulka, badda, iyo wax kasta oo ku jira. ¹⁶ Jiilalkii hore, wuxuu u oggolaaday quruumaha oo dhan inay jidadkooda raacaan. ¹⁷ Si kastaba ha ahaatee, isagu ma uusan ka tagin isagoon markhaati ka noqon, isagoo wanaag sameeyey oo idin siiyey roob samada ka yimid iyo xilli barwaaqo leh, qalbiyadiinnana wuxuu ka buuxiyey cunto iyo farxad.” ¹⁸ Inkastoo ay ereyadan ku hadleen, way ku adkaatay inay ka joojiyaan dadkii badnaa inay allabari u sameeyaan.

¹⁹ Markaas Yuhuud ayaa ka yimid Antiyokh iyo Ikooniyah, oo markay dadkii badnaa qanciyeen, waxay dhagxiyeen Bawlos oo magaalada ka jiideen, iyagoo u malaynaya inuu dhintay. ²⁰ Laakiin intii xertii hareerhiisa joogtay, wuu kacay oo magaalada ku noqday. Maalintii xigtay, wuxuu la baxay Barnabas oo u aaday Derbe.

²¹ Markay magaaladaas ku wacdiyey injiilka oo ay xertii badnayd kasbadeen, waxay ku noqdeen Laashtara, Ikooniyah, iyo Antiyokh, ²² iyagoo xoojinaya xertii oo ku dhiirrigelinaya inay ku sii adkaystaan rumaysadka, iyagoo leh, “Waa inaan adkaysano dhibaatooyin badan si aan u galno boqortooyada Eebbe.” ²³ Bawlos iyo Barnabas waxay u doorteen waayeello kaniisad kasta, oo iyagoo tukasho iyo soomid ku sameeyey, waxay u dhiibeen Eebbe ay rumaysteen.

²⁴ Waxay mareen Fisiidiya oo waxay yimaadeen Bamfuliya. ²⁵ Markay ereyga ku wacdiyey Berga, waxay u degeen Attaliya. ²⁶ Halkaasna, waxay badda kaga noqdeen Antiyokh, halkaasoo loogu dhiibay nimcada Eebbe ee shaqadii ay dhammeeyeen. ²⁷ Markay yimaadeen, waxay isu uruuriyeen kaniisadda oo waxay u sheegeen wax kasta oo Eebbe iyaga ku sameeyey iyo sida uu albaab rumaysad ugu furay dadka aan Yuhuudda ahayn. ²⁸ Waxayna halkaas waqti badan kula qaateen xertii.

15 Qaar ka mid ah shaqsiyaad ayaa ka yimid Yahuudiya oo yimid Antiyokh waxayna bilaabeen inay wax baraan rumaystayaasha, “Haddii aan la gudhin sida caadada Muuse baray, ma badbaadi kartaan.” ² Tani waxay keentay muran iyo dood adag oo dhex martay Bawlos iyo Barnabas iyo shaqsiyaadkan. Sidaas darteed, Bawlos iyo Barnabas, oo ay weheliyaan rumaystayaal kale, ayaa loo magacaabay inay u tagaan Yerusalaam si ay ula

tashadaan rasuullada iyo waayeellada arrintan ku saabsan. ³ Kaniisadda ayaa u dirtay iyaga jidkooda, oo intii ay marayeen Fooniigiya iyo Samaariya, waxay faahfaahin ka bixiyeen soo jeedinta dadka aan Yuhuudda ahayn, taasoo farxad weyn u keentay dhammaan rumaystayaasha. ⁴ Markii ay yimaadeen Yerusalaam, waxaa soo dhoweeyey kaniisadda, rasuullada, iyo waayeellada, waxayna ka warrameen wax walba oo Eebbe ku sameeyey iyaga. ⁵ Si kastaba ha ahaatee, qaar ka mid ah rumaystayaasha ka tirsan firqada Farrisinta ayaa istaagay oo ku dhawaaqay, “Dadkii aan Yuhuudda ahayn waa in la gudo oo la baro inay dhawraan sharciga Muuse.”

⁶ Rasuullada iyo waayeellada ayaa isugu yimid si ay uga doodaan arrintan. ⁷ Ka dib dood dheer, Butros ayaa istaagay oo ku hadlay: “Walaalayaal, waad ogtihiin in waqti hore Eebbe idinka dhex doortay in dadka aan Yuhuudda ahayn ay maqlaan farriinta injiilka ee afkayga oo ay rumaystaan. ⁸ Eebbe, oo qalbiga og, ayaa markhaati ka dhigay isagoo siinaya Ruuxa Quduuska ah, sida uu noo siiyey. ⁹ Isagu ma muujin wax kala sooc ah annaga iyo iyaga, isagoo nadiifiyey qalbigooda iyada oo loo marayo rumaysad. ¹⁰ Haddaba maxaad Eebbe u tijaabinaysaan adigoo ku ridaya qoorta xerta harqood aan awoyayaasheen iyo annaguba awoodin inaan xambaarno? ¹¹ Runtii, waxaan ku qanacsanahay in ay tahay nimcada Rabbigeenna Ciise Masiix ee aan ku badbaadno, sida ay iyaguba yihiin.”

¹² Dhammaan shirka ayaa aamusey intii ay dhagaysanayeen Barnabas iyo Bawlos oo sharaxaya calaamadaha iyo yaababkii Eebbe ku sameeyey dadka aan Yuhuudda ahayn iyaga dhexdiisa. ¹³ Markii ay dhammeeyeen, Yacquub ayaa hadlay: “Walaalayaal, i dhagaysta. ¹⁴ Simecoon ayaa sharaxay sida Eebbe markii hore u soo farageliyey inuu ka soo xusho dad magaciisa ka mid ah dadka aan Yuhuudda ahayn. ¹⁵ Farriinta nebiyadu waxay la jaanqaadaysaa tan, sida qoran:

¹⁶ *‘Ka dib tan, waan soo noqon doonaa oo waan soo celin doonaa guriga Daawuud ee dumay. Waxaan dib u dhisi doonaa burburkiisa, oo waxaan mar kale u taagi doonaa, ¹⁷ si inta ka hartay aadanaha ay u doondoonaan Rabbiga, oo ay ku jiraan dhammaan dadka aan Yuhuudda ahayn ee magacayga sita,’ ¹⁸ ayuu leeyahay Rabbiga, kaasoo waxyaalahan ka dhigay kuwo la yaqaan tan iyo waqti hore.*

Falimaha Rasuullada

¹⁹ Sidaa darteed, waa xukunkayga inaanan dhiibin dadka aan Yuhuudda ahayn ee u soo jeestay Eebbe,

²⁰ laakiin halkii waxaan u qori lahayn, iyagoo faraya inay ka fogaadaan cuntada wasakhaysan ee sanamyada, sinada, hilibka xoolaha la qalay, iyo dhiigga. ²¹ Waayo, sharciga Muuse waxaa lagu wacdiyey magaalo kasta tan iyo waqti hore waxaana lagu akhriyaa sunagogga sabti kasta.”

²² Markaas waxaa u muuqday rasuullada iyo waayeellada, oo ay weheliyaan kaniisadda oo dhan, inay doortaan qaar ka mid ah ragoooda oo u diraan Antiyokh iyagoo la socda Bawlos iyo Barnabas. Waxay doorteen Yuudas, oo loo yaqaan Barsabbas, iyo Silas, ragga hogaaminaya rumaystayaasha. ²³ Waxay la direen warqad sidan leh: “Rasuullada iyo waayeellada, walaalihiinna, rumaystayaasha aan Yuhuudda ahayn ee ku sugan Antiyokh, Suuriya, iyo Kiliikiya: Salaan. ²⁴ Waxaan maqalnay in qaar naga mid ah ay idinka tageen iyagoo aan ogolaansho naga haysan oo idin dhibay, iyagoo qalbiyadiinna kicinaya wixii ay yiraahdeen. ²⁵ Sidaas darteed, dhammaanteen waxaan ku heshiinay inaan doorano rag oo aan idiin dirno iyagoo la socda saaxiibbadeen qaaliga ah Barnabas iyo Bawlos— ²⁶ rag horey ugu soo halgamay magaca Rabbiigeenna Ciise Masiix. ²⁷ Sidaa darteed, waxaan diraynaa Yuudas iyo Silas si ay afka uga xaqiijiyaan waxa aan qoreyno. ²⁸ Waxay u muuqatay Ruuxa Quduuska ah iyo annaga inaanan idinku culaysin wax ka baxsan shuruudahan muhiimka ah: ²⁹ Waa inaad ka fogaataan cuntada loo sadqeeyey sanamyada, dhiigga, hilibka xoolaha la qalay, iyo sinada. Haddii aad ka fogaataan waxyaalahan, waxaad samayn doontaan wanaag. Nabadgelyo.

³⁰ Markaa ragga ayaa loo diray oo waxay u tageen Antiyokh, halkaas oo ay isugu soo ururiyeen kaniisadda oo ay dhiibeen warqadda. ³¹ Dadkii ayaa akhriyay oo ku farxay fariinteeda dhiirrigelinta leh. ³² Yuudas iyo Silas, oo iyaguna ahaa nebiyo, waxay yiraahdeen wax badan oo dhiirrigelin iyo xoojinta rumaystayaasha. ³³ Markii ay halkaas waqti ku qaateen, rumaystayaashu waxay u direen iyaga oo nabadgelyo leh inay ku noqdaan kuwii iyaga soo diray. ³⁴ [Si kastaba ha ahaatee, Silas wuxuu go'aansaday inuu halkaas sii joogo.] ³⁵ Laakiin Bawlos iyo Barnabas waxay ku sii nagaadeen Antiyokh, halkaas oo ay, iyagoo la socda kuwo kale

oo badan, ay wax ku baraan oo ku wacdiyaan ereyga Rabbiga.

³⁶ Waqti ka dib, Bawlos wuxuu ku yidhi Barnabas, “Aan ku noqonno oo aan booqanno rumaystayaasha magaalooyinkii aan ku wacdinnay ereyga Rabbiga oo aan aragno sida ay yihiin.” ³⁷ Barnabas wuxuu doonayay inuu la qaato Yooxanaa, oo sidoo kale loo yaqaan Markos. ³⁸ Laakiin Bawlos ma uusan u arkin inay caqli gal tahay inuu la qaato, sababtoo ah wuxuu uga tagay iyaga Bamfuliya oo uusan sii wadin shaqada. ³⁹ Khilafkoodu wuxuu ahaa mid aad u daran oo ay kala tageen. Barnabas wuxuu la qaatay Markos oo u shiraacday Qubrus, ⁴⁰ laakiin Bawlos wuxuu doortay Silas oo ka tagay, isagoo lagu ammaanay rumaystayaasha nimcada Rabbiga. ⁴¹ Wuxuu maray Suuriya iyo Kiliikiya, isagoo xoojinaya kaniisadaha.

16

Bawlos wuxuu u safray Derbe dabadeedna Lystra, halkaas oo uu joogay xerta la odhan jiray Timoteyos, oo ahaa wiil ay dhashay naag Yuhuudiyad ah oo rumaysnayd, laakiin aabbiihiis wuxuu ahaa Gariig. ² Rumaystayaasha Lystra iyo Ikoniyyom waxay si wanaagsan uga hadleen isaga. ³ Bawlos wuxuu doonayay inuu la socdo safarka, sidaas darteed ayuu guday isaga sababtoo ah Yuhuudda degaannadaas, waayo, dhammaantood way ogaayeen in aabbiihiis ahaa Gariig. ⁴ Markay magaalooyinka dhex marayeen, waxay gaarsiyeen xeerarkii ay go'aamiyeen rasuullada iyo waayeellada Yerusaleem si dadka loo fardo inay dhawraan. ⁵ Sidaas daraaddeed kaniisaduhu waxay ku xoogaysteen rumaysadka, tiraduna maalin walba way sii kordheysay.

⁶ Bawlos iyo saaxiibbadiis waxay safreen iyagoo maraya gobollada Firigiya iyo Galatiya, iyagoo ay ka horjoogsatay Ruuxa Quduuska ah inay ereyga ka hadlaan Aasiya. ⁷ Markay gaareen xadka Musiya, waxay isku dayeen inay galaan Bithiniya, laakiin Ruuxa Ciise ma oggolaan. ⁸ Sidaas daraaddeed, iyagoo ka gudbay Musiya, waxay u degeen Troas. ⁹ Habeenkii, Bawlos wuxuu arkay riyo nin reer Makedooniya ah oo taagan oo ku baryaya, isagoo leh, “Noo kaalay Makedooniya oo naga caawi.” ¹⁰ Markuu arkay riyada, isla markiiba waxaan go'aansannay inaan u tagno Makedooniya, annagoo qirsan in Eebbe na wacay si aan injiilka ugu wacdino iyaga.

Falimaha Rasuullada

¹¹ Annagoo ka shiraacannay Troas, waxaan toos ugu soconnay Samotray, maalintii xigtayna Neapolis. ¹² Halkaas waxaan uga sii soconnay Filiboy, oo ahayd magaalo hormuud ah oo ka tirsan gobolka Makedooniya iyo gumeysi Roomaan ah; waxaan ku nagaanay magaaladan maalmo dhowr ah. ¹³ Maalintii Sabtida, waxaan ka baxnay albaabka magaalada oo aan u tagnay webiga dhinaciisa, halkaas oo aan filaynay inaan ka helno meel lagu tukado; waxaan fadhiisannay oo bilaabnay inaan la hadalno dumarkii halkaas isugu yimid. ¹⁴ Haweeney la odhan jiray Lidiya, oo ka ganacsan jirtay dhar guduud ah oo ka timid magaalada Tiyatira oo caabuda Eebbe, ayaa dhagaysanaysay. Eebbe ayaa furay qalbigeeda si ay uga jawaabto farriinta Bawlos. ¹⁵ Markii iyada iyo reerkeedii la baabtiisay, waxay nagu tidhi, “Haddii aad i tixgelisaan inaan Eebbe aaminay, gurigayga kaalay oo jooga.” Wayna nagu qancisay.

¹⁶ Markaan u soconnay meeshii lagu tukanayay, waxaa na hor yimid gabadh addoon ah oo leh ruux wax sheega, taasoo faa'iido badan u keentay milkiyaasheeda iyada oo wax sheegeysa. ¹⁷ Waxay raacday Bawlos iyo annaga, iyadoo ku qaylinaysa, “Nimankanu waa addoommada Eebbe ee ugu sarreeya, kuwaasoo idiin sheegaya jidka badbaadada.” ¹⁸ Waxay sidaas samaynaysay maalmo badan. Bawlos oo aad u dhibsaday, ayuu u jeestay oo ku yidhi ruuxa, “Waxaan kugu amrayaa magaca Ciise Masiix inaad ka baxdo iyada!” Markaasay isla markiiba ka baxday.

¹⁹ Markay milkiyaasheedii arkeen in rajadoodii faa'iido ay tagtay, waxay qabteen Bawlos iyo Silas oo jiideen oo geeyeen suuqa hortiisa taliyayaasha. ²⁰ Waxay u keeneen garsoorayaasha oo yidhaahdeen, “Nimankanu waa Yuhuud oo dhib ka wada magaaladeenna, ²¹ waxayna dhiirrigelinayaan caadooyin aan sharci ahayn inaga oo Roomaan ah inaan aqbalno ama aan ku dhaqanno.” ²² Dadkii badnaa ayaa ku biiray weerarkii ka dhanka ahaa iyaga, garsoorayaashuna waxay ka siibeen dharkoodii oo ku amreen in ul lagu garaaco. ²³ Markay ku dhufteen dharbaaxooyin badan, waxay ku rideen xabsi, iyagoo amray waardiyaaha inuu si ammaan ah u ilaaliyo. ²⁴ Markuu helay amarradaas, wuxuu geliyay qolkii hoose ee xabsiga oo ku xidhay cagahooda silsilado.

²⁵ Habeenbadhkii, Bawlos iyo Silas waxay ku jireen tukasho iyo heesid ammaanta Eebbe, halka

maxaabiistii kalena ay dhagaysanayeen. ²⁶ Si lama filaan ah, waxaa dhacay dhulgariir weyn, si aasaaska xabsiga loo ruxay; isla markiiba dhammaan albaabbadii waa la furay, silsiladihii qof walbana waa la furay. ²⁷ Markuu waardihihi xabsiga toosay oo arkay albaabbadii xabsiga oo furan, wuxuu soo bixiyay seeftiisa oo doonayay inuu is dilo, isagoo u malaynaya in maxaabiistii ay baxsadeen. ²⁸ Laakiin Bawlos ayaa cod dheer ku yidhi, “Ha is-dhibin, waayo, dhammaanteen halkan ayaan joognaa!”

²⁹ Waardihihi wuxuu dalbaday nalal, oo ku soo orday, isagoo cabsi la gariiraya, ayuu hortooda ku dhacay Bawlos iyo Silas. ³⁰ Markaasuu iyaga dibadda u soo saaray oo weyddiiyay, “Rag yahow, maxaan sameeyaa si aan u badbaado?” ³¹ Waxay ugu jawaabeen, “Rumayso Rabbi Ciise, waadna badbaadi doontaa, adiga iyo reerkaaguba.” ³² Waxay la wadaageen farriinta Rabbi isaga iyo dhammaan kuwii gurigiisa joogay. ³³ Saacaddaas habeenkii, wuxuu qaaday oo dhaqe dhaawacyadoodii; markaas isla markiiba isaga iyo reerkiisuba waa la baabtiisay. ³⁴ Wuxuu ku soo qaaday gurigiisa, oo cuntadii hor dhigay, wuxuuna ku farxay maxaa yeelay wuxuu rumaystay Eebbe— isaga iyo reerkiisii oo dhan.

³⁵ Markii waagu beryay, garsoorayaashii waxay u direen saraakiishii amarka: “Sii daaya nimankaas.” ³⁶ Waardihihi xabsiga ayaa Bawlos u sheegay, isagoo leh, “Garsoorayaashu waxay soo direen warqad ah in la idin sii daayo. Haddaba, kaalaya oo nabad ku baxa.” ³⁷ Laakiin Bawlos wuxuu ku yidhi saraakiishii, “Iyagu waxay nagu garaaceen si dadweyne ah iyagoo aan maxkamad noo qaban, annagoo ah muwaadiniin Roomaan ah, waxayna nagu rideen xabsi. Haddana, ma doonayaan inay si qarsoodi ah noo sii daayaan? Maya, runtii! Iyagu ha yimaadeen oo ha na kaxeeyaan.” ³⁸ Saraakiishii waxay erayadan u sheegeen garsoorayaashii, wayna argagaxeen markay maqleen in Bawlos iyo Silas ay yihiin muwaadiniin Roomaan ah. ³⁹ Waxay u yimaadeen inay dejiso, oo ka kaxeeyeen xabsiga, iyagoo ka codsaday inay magaaladan ka baxaan. ⁴⁰ Markay ka baxeen xabsiga, waxay tageen guriga Lidiya, halkaas oo ay kula kulmeen walaalaha oo dhiirrigeliyeen. Markaasay ka tageen.

17

Markii Bawlos iyo saaxiibbadiis ay safreen iyagoo maraya Amfibolis iyo Aboloniya, waxay yimaadeen Tesaloniika, halkaas oo ay ku taalay sunagogga Yuhuudda. ² Sida caadadiisa

Falimaha Rasuullada

ahayd, Bawlos wuxuu galay sunagogga, saddex Sabti ayuu la dooday iyaga isagoo ka soo qaadanaa Gorniinka, ³ wuxuuna sharraxay oo caddeeyey in Masiixu uu khasab ku ahaa inuu silco oo uu ka soo sara kaco kuwii dhintay, isagoo leh, “Ciise kan aan idiin wacdiyayo waa Masiixa.” ⁴ Qaar ka mid ah Yuhuuddii ayaa qancay oo ku biiray Bawlos iyo Silas, iyo tiro badan oo Giriig ah oo Eebbe ka cabsaday iyo dumar badan oo caan ah. ⁵ Laakiin Yuhuuddii, oo hinaastay, waxay soo ururiyeen niman shar leh oo suuqa joogay, waxayna sameeyeen buuq, oo waxay magaalada ka dhigeen fowdo; waxay weerareen gurigii Yaasoon, iyagoo doonaya inay dadka hortooda keenaan. ⁶ Markay waayeen, waxay jideen Yaasoon iyo qaar kale oo rumaystay oo ay hor keeneen madaxda magaalada, iyagoo qaylinaya, “Nimankan oo dhibaataada adduunka oo dhan ka wada ayaa halkan yimid, ⁷ Yaasoonna waa soo dhoweeyey. Dhammaantood waxay ka soo horjeedaan amarradii Kaisar, iyagoo leh waxaa jira boqor kale, oo ah Ciise.” ⁸ Dadkii iyo madaxda magaalada ayaa walaacay markay waxyaalahan maqlaan. ⁹ Markay ka qaadeen dammaanad Yaasoon iyo kuwa kale, ayay sii daayeen.

¹⁰ Habeenkii, rumaystayaashu waxay markiiba Bawlos iyo Silas u direen Berooya. Markay yimaadeen, waxay galeen sunagogga Yuhuudda. ¹¹ Yuhuuddii Berooya waxay ahaayeen kuwo caqli badan oo ka wanaagsan kuwii Tesaloniika, waayo, waxay farriinta ku qaateen rabitaan weyn, waxayna maalin walba baadheen Gorniinka si ay u arkaan in waxa Bawlos sheegay ay run yihiin. ¹² Sidaas darteed, qaar badan oo iyaga ka mid ah ayaa rumaystay, iyo tiro badan oo dumar iyo rag Giriig ah oo caan ah. ¹³ Laakiin markii Yuhuuddii Tesaloniika ay maqlaan in Bawlos uu ereygii Eebbe ku wacdiyey Berooya, waxay yimaadeen halkaas iyagoo kicinaya oo buuq ka dhex abuuraya dadkii. ¹⁴ Rumaystayaashu waxay markiiba Bawlos u direen xeebta, halkaas oo Silas iyo Timoteyos ay ku sii joogeen Berooya. ¹⁵ Kuwii Bawlos kaxeeyey waxay geeyeen ilaa Ateen, markaas ka dibna waxay qaateen amarro loogu talagalay Silas iyo Timoteyos inay sida ugu dhaqsaha badan ugu yimaadaan, markaasay tageen.

¹⁶ Intii Bawlos sugayey iyaga Ateen, ruuxiisa ayaa ku kiciyey markuu arkay in magaalada ay ka buuxdo sanamyo. ¹⁷ Sidaas darteed, wuxuu sunagogga kula

dooday Yuhuuddii iyo Giriiggii Eebbe ka cabsaday, iyo suuqa maalin walba kuwa joogay. ¹⁸ Falsafiyiin Epicurean iyo Stoic ah ayaa sidoo kale la dooday. Qaar waxay yiraahdeen, “Maxay tahay waxa uu af-lagaadeeyahani doonayo inuu yiraahdo?” Kuwo kalena waxay yiraahdeen, “Waxay u muuqataa inuu yahay mid ka hadlaya ilaahyo qalaad,” maxaa yeelay wuxuu ku wacdiyey Ciise iyo sarakicidda. ¹⁹ Markaasay qaadeen oo geeyeen Areopagus, iyagoo leh, “Ma ogaan karnaa waxa ay tahay waxbarashadan cusub ee aad soo bandhigayso?” ²⁰ Waayo, waxaad noo keenaysaa fikrado qalaad, waxaan dooneynaa inaan ogaano waxa ay ula jeedaan.” ²¹ (Dhammaan reer Ateen iyo ajaanibta halkaas deggan waxay waqtigooda ku qaataan wax kale ma ahan ee waxay ku hadlaan oo maqlaan fikradaha cusub.)

²² Markaasaa Bawlos istaagay dhexda Areopagus oo yidhi, “Ragga reer Ateen, waxaan arkaa in si kasta oo aad u diinta u jeceshihiin. ²³ Waayo, markaas ku wareegayay oo aan eegayay waxyaalihiinna cibaadada, waxaan helay meel allabari oo ay ku qoran tahay: ‘ILAHA AAN LA GARANAYN.’ Sidaa darteed, waxa aad caabudaysaan idinkoo aan garanayn, taas ayaan idiin sheegi doonaa. ²⁴ Eebbe sameeyey dunida iyo wax kasta oo ku jira, isagoo ah Sayidka samada iyo dhulka, kuma noola macbudyo ay gacmo bini-aadam sameeyeen. ²⁵ Mana aha mid ay gacmo bini-aadam u adeegaan, sida inuu wax u baahan yahay, maadaama uu isagu bixiyo nolosha iyo neefta iyo wax kasta oo dadka oo dhan. ²⁶ Hal nin ayuu ka sameeyey qurruun kasta oo bini-aadam ah inay degaan dhulka oo dhan, isagoo go'aamiyey waqtiyadooda iyo xuduudaha meelaha ay deggan yihiin, ²⁷ si ay u raadiyaan Eebbe, haddii ay suuragal tahay inay dareemaan oo helaan, in kastoo uusan midkeenna ka fogayn. ²⁸ Waayo, isaga dhexdiisa ayaan ku nool nahay, ku dhaqaaqnaa, oo ku jirnaa, sida xataa qaar ka mid ah gabayaagiinna ay yiraahdeen, ‘Waayo, run ahaantii waxaan nahay farcankiisa.’ ²⁹ Sidaa darteed, maadaama aan nahay farcanka Eebbe, waa inaan in malayn in dabiicadda Eebbe ay la mid tahay dahab ama lacag ama dhagax, oo ah sawir ay bini-aadamku naqshadeeyeen oo farsameeyeen. ³⁰ Waqtiyadii hore, Eebbe wuu iska indha-tiray jaahilnimadaas, laakiin hadda wuxuu ugu yeedhayaa dadka oo dhan meel kasta inay toobad keenaan, ³¹ maxaa yeelay wuxuu dejiyey maalin uu ku xukumi doono dunida si caddaalad ah ninka uu doortay. Wuxuu u caddeeyey

Falimaha Rasuullada

tan qof walba isagoo ka soo sara kiciyey kuwii dhintay.”

³² Markay maqleen sarakicidda kuwii dhintay, qaar ka mid ah way ku jeesjeeseen, laakiin qaar kalena waxay yiraahdeen, “Waxaan dooneynaa inaan mar kale kaa maqalno mawduucan.” ³³ Markaasaa Bawlos ka tegey Golaha. ³⁴ Qaar ka mid ah dadkii ayaa ku biiray oo rumaystay, oo waxaa ka mid ahaa Dionysius Areopagite, naag la odhan jiray Damaris, iyo kuwo kale oo la jiray.

18 Markii waxyaalahan dhaceen dabadeed, Bawlos wuxuu ka tegey Athens oo u safray Korintos. ² Halkaas wuxuu kula kulmay Yuhuudi la odhan jiray Akila, oo asal ahaan ka soo jeeday Pontus, oo dhawaan ka yimid Talyaani isaga iyo xaaskiisa Birsila, maxaa yeelay, Klaawudiyos wuxuu amray in Yuhuudda oo dhan ay ka baxaan Rooma. Bawlos ayaa u tegey iyaga, ³ oo maaddaama uu la wadaagay xirfaddooda, ayuu la joogay, oo waxay wada shaqeeyeen, waayo, waxay ahaayeen samaystayaasha teendhooyinka xirfad ahaan. ⁴ Sabbath kasta, Bawlos wuxuu dood ku qabtay sunagogga, isagoo isku dayaya inuu qanciyo Yuhuudda iyo Gariigta labadaba.

⁵ Markii Silas iyo Timoteyos ay ka yimaadeen Makedoniya, Bawlos wuxuu si buuxda ugu go'ay ereyga, isagoo marag u furaya Yuhuudda in Ciise uu yahay Masiixa. ⁶ Si kastaba ha ahaatee, markii ay ka soo horjeesteen oo caayeen, ayuu dharkiisa iska tumay oo ku yidhi, “Dhiiggiinnu ha ahaado madaxyadiinna! Anigu waxaan ahay mid aan waxba galabsan. Laga bilaabo hadda waxaan u jeedsan doonaa dadka aan Yuhuudda ahayn.” ⁷ Markaasuu ka tegey sunagogga oo u tegey guriga Titius Justus, oo ahaa caabudaha Eebbe, oo gurigiisu ku dhegganaa sunagogga. ⁸ Kirisbus, oo ahaa hoggaamiyaha sunagogga, ayaa rumaystay Eebbe isaga iyo eerkiisa oo dhan; iyo dad badan oo Korintos ah oo maqlay Bawlos ayaa rumaystay oo la baabtiisay.

⁹ Habeenkii mid ka mid ah, Eebbe wuxuu ku hadlay Bawlos aragti ahaan: “Ha baqin, laakiin sii wad hadalka oo ha aamusin; ¹⁰ waayo, anigu waan kula jiraa, oo cidina ku weerari mayso ama waxyeeli mayso, waayo, dad badan baan ku leeyahay magaaladan.” ¹¹ Sidaas daraaddeed Bawlos wuxuu ku nagaaday Korintos muddo sannad iyo lix bilood ah, isagoo baraya ereyga Eebbe.

¹² Intii Galiyo uu ahaa guddoomiyaha Akhaya, Yuhuuddu waxay weerar isku dubariday Bawlos oo waxay keeneen maxkamadda, ¹³ iyagoo leh, “Ninkan wuxuu dadka ku qancinayaa inay caabudaan Eebbe siyaabo ka soo horjeeda sharciga.” ¹⁴ Markii Bawlos uu ku dhowaaday inuu hadlo, Galiyo wuxuu la hadlay Yuhuudda, “Haddii ay tani ahaan lahayd arrin xumaan ama dembi culus, Yuhuudow, waxaa macquul ahaan lahayd inaan idin dhageysto; ¹⁵ laakiin maaddaama ay ku saabsan tahay su'aalo ku saabsan erayo iyo magacyo iyo sharcigiinna, bal idinku is ka eegta. Anigu ma doonayo inaan garsoore ka noqdo arrimahaas.” ¹⁶ Markaasuu ka eryay maxkamadda. ¹⁷ Markaasay dhammaantood qabteen Sosthenes, oo ahaa hoggaamiyaha sunagogga, oo ku garaaceen hortiiisa maxkamadda. Laakiin Galiyo uma muujin wax dan ah arrintan.

¹⁸ Bawlos wuxuu ku sii nagaaday Korintos muddo dheer. Markaasuu macsalaameeyey walaalaha oo wuxuu u safray Suuriya, isagoo ay weheliyaan Birsila iyo Akila. Ka hor intaanu bixin, wuxuu timihiisa ku xiiray Kankariya sababta oo ah nidar uu qaaday. ¹⁹ Waxay yimaadeen Efesos, halkaasuu kaga tegey Birsila iyo Akila. Isagu wuxuu galay sunagogga oo dood la galay Yuhuudda. ²⁰ Inkastoo ay ka codsadeen inuu sii joogo, ayuu doortay inuusan joogin, ²¹ laakiin markuu baxayay, ayuu yidhi, “Waan idiin soo noqon doonaa haddii Eebbe doonayo.” Markaasuu ka dhoofay Efesos.

²² Markuu ka degay Qaysariya, wuxuu u kacay Yerusalaalem oo salaamay kiniisadda, markaasuu u degay Antiyoq. ²³ Markuu halkaas muddo ku qaatay dabadeed, Bawlos wuxuu u safray gobollada Galatiya iyo Firiigiya, isagoo xoojinaya dhammaan xertii.

²⁴ Dhanka kale, nin Yuhuudi ah oo la odhan jiray Abolos, oo asal ahaan ka soo jeeday Iskandariya iyo nin hadal yaqaan ah, ayaa yimid Efesos. Wuxuu aad ugu fiicnaa Qorniinka. ²⁵ Wuxuu helay baridda Eebbe, isagoo ruux ahaan u kacsan, ayuu si sax ah u hadlay oo wax u baray waxyaalaha ku saabsan Ciise, in kastoo uu ogaa oo keliya baabtiiskii Yooxanaa. ²⁶ Wuxuu bilaabay inuu si geesinimo leh uga hadlo sunagogga. Markii Birsila iyo Akila ay maqleen, ayay dhinac u kaxeeyeen oo si sax ah ugu sharaxeen jidka Eebbe. ²⁷ Markii Abolos uu doonayay inuu u gudbo Akhaya, walaalaha ayaa dhiirrigeliyay oo u qoray xertii inay soo dhaweeyaan. Markuu yimid, wuxuu si weyn u caawiyay kuwa rumaystay nimcada, ²⁸ waayo,

Falimaha Rasuullada

wuxuu si xoog leh ugu dooday Yuhuudda dooda dadweynaha, isagoo ku muujinaya Gorniinka in Ciise uu yahay Masiixa.

19 Intii Apollos joogay Korintos, Bawlos wuxuu safar ku maray gobollada gudaha wuxuuna yimid Efesos. Halkaas ayuu kula kulmay qaar xertii ka mid ah. ² Wuxuu weyddiiyey, “Ma heshay Ruuxa Quduuska ah markaad rumaysatay?” Waxay ku jawaabeen, “Xataa ma maqal haddii uu jiro Ruux Quduus ah.” ³ Markaasaa Bawlos weyddiiyey, “Maxaa markaas laydinku baabtiisay?” Waxay ku jawaabeen, “Baabtiiskii Yooxanaa.” ⁴ Bawlos ayaa sharraxay, “Yooxanaa wuxuu sameeyey baabtiis toobadkeem, isagoo dadka faraya inay rumaystaan kan isaga ka dambeeya, kaas oo ah Ciise.” ⁵ Markay taas maqleen, waxaa laydinku baabtiisay magaca Rabbiga Ciise. ⁶ Markii Bawlos gacmihiisa saaray, Ruuxa Quduuska ah ayaa ku soo degay, waxayna bilaabeen inay ku hadlaan afaf iyo inay wax sii sheegaan. ⁷ Waxaa jiray ku dhawaad laba iyo toban nin oo dhan.

⁸ Bawlos wuxuu galay sunagogga wuxuuna si geesinimo leh ugu hadlay saddex bilood, isagoo ka doodayay oo ku qancinayay wax ku saabsan boqortooyada Eebbe. ⁹ Si kastaba ha ahaatee, markii qaar ay madax adaygeen oo ay diideen inay rumaystaan, iyagoo si xun uga hadlay jidka hortiisa ururka, ayuu ka tegey oo xertii la qaatay, isagoo maalin walba ka doodayay hoolka Tyrannus. ¹⁰ Tani waxay socotay laba sano, si ay dhammaan dadka deggan Aasiya, Yuhuud iyo Gariigba, u maqleen ereyga Rabbiga.

¹¹ Eebbe wuxuu sameeyey yaabab aan caadi ahayn oo uu Bawlos ku sameeyey, ¹² sidaa darteed xataa masaradaha iyo suumanka taabtay maqaarkiisa ayaa loo geeyey kuwa buka, cudurraddoodii way ka tageen iyo jinniyadii xumaydna way ka baxeen.

¹³ Qaar ka mid ah Yuhuudda socdaalka ku jirta ee jinniyada saara ayaa isku dayay inay magaca Rabbiga Ciise ku yidhaahdaan kuwa ay jinniyada xun ku jiraan, iyagoo leh, “Waxaan idinku dhaarinayaa Ciise oo Bawlos ku wacdiyo.” ¹⁴ Waxaa jiray toddoba wiil oo Sceva, oo ahaa wadaad sare oo Yuhuudi ah, oo sidaas sameeyay. ¹⁵ Laakiin jinniyadii xumayd ayaa ku jawaabtay, “Ciise waan garanayaa, Bawlosna waan aqaan, laakiin yaad tihiin?” ¹⁶ Markaasaa ninkii jinniyada xumayd ku jireen ku booday, oo ka

adkaaday dhammaantood, oo ku weeraray, sidaas darteed waxay ka carareen guriga iyagoo qaawan oo dhaawac ah. ¹⁷ Dhacdadan waxaa ogaaday dhammaan dadka deggan Efesos, Yuhuud iyo Gariigba, cabsi baa ku dhacday dhammaantood, magaca Rabbiga Ciisena waxaa lagu hayay sharaf weyn. ¹⁸ Rumaystayaal badan ayaa u yimid, iyagoo qiranaya oo muujinaya falalkooda. ¹⁹ Tiro badan oo sixir ku dhaqma ayaa buugtoodii isu keenay oo ku gubay hortooda; markay qiimeeyeen qiimaha buugta, waxay noqotay konton kun oo xabbadood oo lacag ah. ²⁰ Sidaas darteed, ereygii Rabbiga ayaa sii kordhay oo xoog ku faafay.

²¹ Markay dhacdooyinkaas dhaceen, Bawlos wuxuu ku goostay Ruuxa inuu u safro Yeruusaalem, isagoo maraya Makedoniya iyo Akhaya, isagoo leh, “Markaan halkaas tago, waa inaan sidoo kale booqdaa Rooma.”

²² Wuxuu u diray laba ka mid ah kaaliyayaashiisa, Timoteyos iyo Erastos, Makedoniya, halkaas oo uu isagu ku sii nagaaday Aasiya muddo ah.

²³ Xilligaas, buuq weyn ayaa ka kacay jidka. ²⁴ Nin sameeya lacagta oo la odhan jiray Demetrius, oo sameeya macbudyo yaryar oo Artemis ah, ayaa ganacsi weyn u sameeyey farsamayaqaannada. ²⁵ Wuxuu isugu keenay iyaga, iyo shaqaalaha la xiriira ganacsiga, oo ku yidhi, “Ragow, waad ogtihiin in barwaaqadayadu ka timaado ganacsigan. ²⁶ Waxaadna aragtaan oo maqashaan in aan kaliya Efesos laakiin ku dhawaad dhammaan Aasiya, Bawlos kanu uu dad badan ka dhaadhiciyey oo ka leexiyey, isagoo sheegaya in ilaahyada ay dadku gacmahooda ku sameeyaan aysan ilaahyo ahayn. ²⁷ Waxaa jira khatar aan kaliya ganacsigeennu magac wanaagsan lumin, laakiin sidoo kale in macbudka ilaahadda weyn ee Artemis la sharaf tiro, iyada oo ay caabudaan dhammaan Aasiya iyo duniduba, laga qaado sharaftii ay lahayd.”

²⁸ Markay taas maqleen, waxay ka buuxsameen cadho waxayna bilaabeen inay qayliyaan, “Weyn tahay Artemis ee reer Efesos!” ²⁹ Magaaladii oo dhan baa jahawareer gashay, waxayna isu soo ururiyeen tiyaatarka, iyagoo jiidaya Gaius iyo Aristarkhus, oo ahaa saaxiibbadii Bawlos ee Makedoniya. ³⁰ Bawlos wuxuu doonayay inuu u galo ururka, laakiin xertii ma oggolaan. ³¹ Xataa qaar ka mid ah Asiarchs, oo ahaa saaxiibbadii Bawlos, ayaa u soo diray war, iyagoo ku adkaynaya inuusan gelin tiyaatarka. ³² Ururkii wuxuu ku jiray jahawareer: qaarbaa qaylinayay hal shay,

Falimaha Rasuullada

qaarna wax kale, badidoodna ma aysan ogeyn sababta ay isu soo ururiyeen. ³³ Yuhuuddii dadkii ku jiray ayaa riixay Alexander, oo wuxuu u gacan qaaday aamusnaan, isagoo doonaya inuu dadka hortooda is difaaco. ³⁴ Laakiin markii ay garteen inuu Yuhuudi yahay, dhammaantood waxay isku mid ku qayliyeen ku dhawaad laba saacadood, "Weyn tahay Artemis ee reer Efesos!"

³⁵ Xoghayihii magaalada ayaa dadkii dejiyey oo ku yidhi, "Ragow reer Efesos, yaa aan ogayn in magaalada Efesos ay tahay ilaalinta macbudka ilaahadda weyn ee Artemis iyo sawirkeeda oo ka soo dhacay samada?" ³⁶ Maadaama xaqiiqooyinkani aan la dafiri karin, waa inaad deganaan oo aadan si degdeg ah u dhaqmin. ³⁷ Waxaad halkan keenteen raggan, in kastoo aysan macbudyada nijaasayn ama aysan ka hadlin ilaahaddayada. ³⁸ Haddii Demetrius iyo farsamayaqaannadiisu ay cabasho ka qabaan cid kasta, maxkamadaha way furan yihiin oo waxaa jira madax goboleedyo; ha isu dacweeyaan. ³⁹ Haddii ay jirto wax kale oo aad rabtaan inaad ka hadashaan, waa in lagu xalliyo shir sharci ah. ⁴⁰ Waayo, waxaan khatar ugu jirnaa in nalagu eedeeyo rabshad sababta dhacdooyinkan maanta, maadaama aysan jirin wax cudurdaar ah oo loogu talagalay buuqaas, oo ma awoodi doonno inaan ka jawaabno isu soo baxan aan habboonayn." ⁴¹ Markuu sidaas ku hadlay, ayuu ururkii soo afjaray.

20 Markii buuqii uu degay dabadeed, Bawlos wuxuu u yeedhay xertii, oo markuu ku dhiirrigeliyey, ayuu nabadgelyo ku sagootiyey oo u baxay Makedoniya. ² Wuxuu dhex maray gobolladaas, isagoo dadka si weyn u dhiirrigelinaya, ugu dambayntiina wuxuu yimid Giriig. ³ Halkaas ayuu saddex bilood joogay. Laakiin markii Yuhuuddu dhagartiisa ka kaxaysteen isagoo doonaya inuu u safro Suuriya, wuxuu go'aansaday inuu ku noqdo Makedoniya. ⁴ Wuxuu la socday Soobater ina Birrus oo reer Berea ah, Aristarkhus iyo Sekundus oo reer Tesaloniika ah, Gayus oo reer Derbe ah, Timoteyos, iyo Tikikos iyo Trofimus oo ka yimid gobolka Aasiya. ⁵ Raggaas ayaa naga hor maray oo noo sugayay Troas. ⁶ Waxaan ka soo baxnay Filiboy kadib Iiddii Kibista Aan Khamiirka Lahayn, shan maalmood dabadeedna waxaan ku biirnay Troas, halkaas oo aan toddoba maalmood joogney.

⁷ Maalintii ugu horraysay ee toddobaadka, waxaan isugu nimid inaan kibis jebinno. Bawlos wuxuu la

hadlay dadkii, maadaama uu damacsanaa inuu maalinta xigta baxo, wuxuu hadalkiisa sii waday ilaa habeenbarkii. ⁸ Qolkii sare ee aan ku shirsannay wuxuu ahaa mid si fiican loogu shiday laambado badan. ⁹ Nin dhallinyaro ah oo la oran jiray Eutykus ayaa ku fadhiyey daaqadda, isagoo hurdo qoto dheer ku dhacay intii Bawlos hadalkiisa sii waday. Markii hurdadu ka adkaatay, wuxuu ka dhacay dabaqa saddexaad waxaana la qaaday isagoo dhintay. ¹⁰ Bawlos ayaa hoos u degay, isagoon ku dul dhacay oo ku duubay, wuxuu yidhi, "Ha argagixinina, waayo, isagu waa nool yahay." ¹¹ Bawlos ayaa markaas kor u noqday, kibis bebiyey oo cunay. Markuu la hadlay ilaa waaberiga, ayuu ka tagay. ¹² Ninkii dhallinyarada ahaa ayaa guriga loo qaaday isagoo nool, waxayna aad ugu farheen.

¹³ Waxaan u hor maray markabkii oo u soconnay Asoos, annagoo damacsan inaan Bawlos halkaas ku qaadno, waayo, wuxuu qorsheeyay inuu dhulka ku safro. ¹⁴ Markii uu nagu soo biiray Asoos, ayaan markabka ku qaadnay oo u soconnay Mitilene. ¹⁵ Markii aan halkaas ka soo baxnay, maalintii xigtay waxaan nimid meel ka soo horjeedda Kiyos; maalintii xigtayna waxaan u gudubnay Saamos, maalintii xigtayna waxaan gaarnay Mileetos. ¹⁶ Bawlos wuxuu go'aansaday inuu ka gudbo Efesos si uu uga fogaado inuu waqti ku lumiyo Aasiya, maadaama uu u degdegayay inuu Yeruusaalem gaaro, haddii ay suuragal tahay, maalinta Bentekoste.

¹⁷ Mileetos wuxuu ka soo diray Efesos oo wuxuu u yeedhay waayeellada kiniisadda. ¹⁸ Markii ay yimaadeen, wuxuu ku yidhi, "Waad garanaysaan sida aan u noolaa intii aan idinla joogay, laga bilaabo maalintii aan cagta saaray Aasiya. ¹⁹ Waxaan u adeegay Eebbe si weyn oo is-hoosaysiin leh iyo ilmo, waxaanan ku dul maray imtixaannadii i soo maray dhagartii Yuhuudda. ²⁰ Waxba kama aanan laba labayn inaan idiin sheego wax kasta oo idiin waxtar leh, anigoo idinku baraya meel fagaare ah iyo guri kasta. ²¹ Waxaan si dhab ah ugu marag furay Yuhuud iyo Gariigba toobadkeenna Eebbe iyo rumaysadka Rabbigeenna Ciise.

²² "Hadda, anigoo Ruuxa ku hoggaaminayo, waxaan u socdaa Yeruusaalem, anigoo aan garanayn waxa igu dhici doona halkaas, ²³ marka laga reebo in Ruuxa Quduuska ah uu igu wargeliyo magaalo kasta in xabsi iyo dhibaatooyin i sugayaan. ²⁴ Si kastaba ha ahaatee, noloshayda wax qiimo ah uma arko;

Falimaha Rasuullada

ujeeddadayda kaliya waa inaan dhammeeyo tartanka oo aan dhammaystiro adeegga aan ka helay Rabbiga Ciise, inaan u marag furo injiilka nimcada Eebbe.

²⁵ “Hadda waxaan ogaaday in midkiin kasta oo aan boqortooyada ku wacdiyey uusan wejigayga mar kale arki doonin. ²⁶ Sidaas darteed, maanta waxaan idiin sheegayaa inaan ka xor ahay mas’uuliyadda midkiin kasta. ²⁷ Waayo, kama aanan laba labayn inaan idiin sheego qorshaha oo dhan ee Eebbe. ²⁸ Iska jira naftinna iyo adhiga oo dhan oo Ruuxa Quduuska ah idinka dhigay kormeerayaal. Adhiga Eebbe daajiya, kaas oo uu dhiigiisa ku iibsaday. ²⁹ Waxaan ogahay in markaan tago, yeey xunxun ay idinku soo dhex geli doonaan oo aanay adhiga u tudhayn. ³⁰ Xataa kuwa idinka mid ah ayaa kacaya oo xaqiiqada qalloocinaya si ay xertii u raacaan. ³¹ Sidaas darteed, iska jira! Xusuusta in saddex sano aanan joojin inaan midkiin kasta habeen iyo maalinba ilmo ku waanyiyo.

³² “Hadda waxaan idinku aaminayaa Eebbe iyo ereygiisa nimcada, kaas oo idin dhisi kara oo idin siin kara dhaxal kuwa quduuska ah oo dhan. ³³ Ma aanan damcin lacag, dahab, ama dhar qofna. ³⁴ Idinku waad garanaysaan in gacmahaygu ay daboolaan baahidayda iyo baahida saaxiibadayda. ³⁵ Wax kasta oo aan sameeyey, waxaan idin tusay in shaqo adag oo noocan oo kale ah aan ku caawinno kuwa daciifka ah, anagoo xusuusaneyna erayadii Rabbiga Ciise, oo yidhi, ‘Waxaa ka barakaysan in la bixiyo intii la qaato.’”

³⁶ Markii Bawlos hadalkii dhammeeyey, ayuu jilba joogsaday oo la wada tukaday. ³⁷ Dhammaantood way ooyeen markay Bawlos ku dhunkadeen oo ku celceliyeen. ³⁸ Murugadooda ugu weyn waxay ahayd hadalkiisii ahaa inaysan wejigiisa mar kale arki doonin. Markaasay markabka u raaceen.

21 Markii aan ka soocannay iyaga, waxaan u baxnay inaan u safarno Cos, maaliintii ku xigtayna Rhodes, halkaasna Patara. ² Waxaan helnay doon u gudbeysa Fooniigiya, sidaas darteed waxaan fuulnay oo u baxnay. ³ Markii aan ku soo dhowaannay Qubrus, oo aan bidxda ka tagnay, waxaan u safarnay Suuriya oo waxaan ku degnay Turos, halkaas oo doonidii ay ku dejin lahayd xamuulkeeda. ⁴ Waxaan raadinay xertii oo halkaas joognay toddoba maalmood. Iyagoo Ruuxa Quduuska ah ku hadlaya, waxay sii wadeen inay Paul ku yiraahdaan inuusan u tegin Yerusasaalem. ⁵ Markii

waqtigeennii halkaas dhammaaday, waxaan u baxnay safarkeenna, iyaga oo dhammaantood, naagahooda iyo carruurtooduba, na raacay magaalada. Xeebta ayaan ku sujuudnay oo tukannay.

⁶ Markii aan is macasalaamaynay, waxaan fuulnay doonidii, iyaguna waxay ku noqdeen guryahoodii.

⁷ Waxaan dhammeystirnay safarkeennii Turos oo aan nimid Batolomayis, halkaas oo aan ku salaannay walaalaha oo aan la joognay hal maalin. ⁸ Maaliintii ku xigtay waxaan ka tagtay oo tagtay Qaysariya, halkaas oo aan galnay guriga Filibos wacdiyihii, oo ka mid ahaa Toddobadii, oo aan la joognay. ⁹ Wuxuu lahaa afar gabdhood oo aan la guursan, oo wax sii sheegta. ¹⁰ Intii aan halkaas joogney maalmo, waxaa naga soo degay Yahuudiya nebi la yiraahdo Agabos.

¹¹ Wuxuu noo yimid, qaatay suunka Paul, oo ku xidhay cagihisa iyo gacmihiisa, isagoo leh, “Ruuxa Quduuska ah wuxuu leeyahay, ‘Sidaas oo kale ayaa Yuhuudda Yerusasaalem ku xidhi doonaan ninka iska leh suunkan oo u dhiibi doonaan dadka aan Yuhuudda ahayn.’” ¹² Markii aan tan maqalnay, annaga iyo dadka deegaanka, waxaan ku baryootannay Paul inuusan u kicin Yerusasaalem. ¹³ Markaasaa Paul ku jawaabay, “Maxaad u ooyaysaan oo qalbigayga u jebinaysaan? Waxaan diyaar u ahay inaan kaliya la xidho laakiin sidoo kale aan u dhinto Yerusasaalem magaca Rabbiga Ciise aawadiis.” ¹⁴ Maadaama aanu la qancin karin, waan joojinay oo waxaan nidhi, “Rabbiga doonistiisu ha noqoto.”

¹⁵ Maalmahaas ka dib, waxaan is diyaarinay oo u baxnay Yerusasaalem. ¹⁶ Qaar ka mid ah xertii Qaysariya ayaa sidoo kale na raacay, oo na geeyey guriga Mnaason oo reer Qubrus ah, oo ahaa xer hore, kaas oo aan la joogi lahayn.

¹⁷ Markii aan nimid Yerusasaalem, walaalaha ayaa si diirran noo soo dhoweeyey. ¹⁸ Maaliintii ku xigtay, Paul wuxuu nala tagay inuu la kulmo Yacquub, oo odayaashii oo dhan way joogeen. ¹⁹ Markii uu salaamay, Paul wuxuu mid mid ugu faahfaahiyey waxyaalihii Eebbe ku sameeyey dadka aan Yuhuudda ahayn adeeggiisa dhexdiisa. ²⁰ Markii ay tan maqleen, waxay Eebbe ammaan u hayeen oo waxay ku yiraahdeen, “Waad aragtaa, walaal, sida kumanyaal Yuhuud ah ay u rumaysteen, oo ay dhammaantood u yihiin kuwa sharciga u heellan. ²¹ Waxaa loo sheegay inay tahay inaad baraysid dhammaan Yuhuudda dadka aan Yuhuudda ahayn dhexdiisa inay ka tagaan Muuse, adigoo ku leh

Falimaha Rasuullada

inaysan gudin carruurtooda ama aysan raacin caadooyinkeenna. ²² Maxaa la sameeyaa? Waxay hubaal maqlaan inaad timid. ²³ Sidaa darteed, samee sida aan kugula talinno: Waxaa nala jooga afar nin oo nidar qaaday. ²⁴ Qaado iyaga oo isdaahiriso iyaga la, oo bixiso kharashkooda si ay madaxyadooda u xiraan. Sidaas daraaddeed qof walba wuxuu ogaan doonaa inaysan run ahayn wararka kaa sheegaya, laakiin adigu naftaada ku nooshahay ilaalinta sharciga. ²⁵ Sida rumaystayaasha aan Yuhuudda ahayn, waxaan u qornay go'aankeenna inay ka fogaadaan cuntada allabari loo bixiyeey sanamyada, dhiigga, waxa la ceejiyey, iyo sinada." ²⁶ Maalintii ku xigtay, Paul wuxuu qaatay nimankii oo isdaahiriyey iyaga la. Wuxuu tegey macbudka si uu ogeysiyo dhammaadka maalmaha daahirinta, ilaa allabariga loo bixiyeey mid kasta oo iyaga ka mid ah.

²⁷ Markii toddobada maalmood ay ku dhowaadeen dhammaadka, Yuhuudda reer Aasiya ayaa ku arkay macbudka oo kiciyeey dadkii, iyagoo gacmaha ku qabtay, ²⁸ iyagoo ku qaylinaya, "Ragga reer binu Israa'iil, caawi! Kani waa ninkii wax kasta oo meel kasta ka dhiga dadkeenna, sharciga, iyo meeshan. Intaa waxaa dheer, wuxuu keenay Gariigga macbudka oo wuxuu nijaaseeyey meeshan quduuska ah." ²⁹ (Waxay hore u arkeen Trofimous oo reer Efesos ah oo la socda magaalada, waxayna u maleeyeen inuu Paul keenay macbudka.) ³⁰ Magaalada oo dhan ayaa kacsanayd, dadkiina waxay isku soo urureen. Waxay qabteen Paul oo ka jideen macbudka, markiiba albaabbadana waa la xidhay. ³¹ Iyagoo isku dayaya inay dilaan, war ayaa gaadhay taliyaha cutubka Roomaanka in Yerusaleem oo dhan ay jahwareersan tahay. ³² Wuxuu markiiba qaatay askar iyo boqolleyda oo u cararay dadkii. Markii ay arkeen taliyaha iyo askarta, waxay joojiyeen garaacidda Paul. ³³ Taliyaha ayaa u yimid, qabtay, oo amray in lagu xidho laba silsiladood. Markaasuu weyddiiyey qofka uu yahay iyo waxa uu sameeyey. ³⁴ Qaar ka mid ah dadkii ayaa ku qayliyeey waxyaabo kala duwan. Maadaama taliyuhu uusan xaqiiqada ka ogaan karin buuqa awgiis, wuxuu amray in Paul loo geeyo xeryaha. ³⁵ Markii Paul gaadhay jaranjarada, rabshadda dadkii badnaa awgeed waxaa qasab noqotay in askartu ay qaadaan. ³⁶ Dadkii badnaa ayaa daba socday, iyagoo ku qaylinaya, "Ka foguee!"

³⁷ Markii Paul la keenay xeryaha, wuxuu weyddiiyey taliyaha, "Ma kula hadli karaa?" Wuxuu ku jawaabay,

"Ma Giriig baad ku hadashaa? ³⁸ Markaas ma tihiid Masri hore kacdoon sameeyey oo hoggaamiyey afar kun oo niman dilaa ah oo u baxay cidlada?" ³⁹ Paul wuxuu yiri, "Waxaan ahay Yuhuudi ka yimid Tarsos oo Kilikiya, muwaadin ka mid ah magaalo aan caadi ahayn. Waxaan ku baryayaa, ii oggolow inaan la hadlo dadkan." ⁴⁰ Markii uu oggolaansho helay, Paul wuxuu istaagay jaranjarada oo dadkii gacantiisa ku tilmaamay. Markii ay aamusnaanta weyn dhacday, wuxuu kula hadlay luqadda Cibraaniga, isagoo leh,

22 "Walaalayaal iyo aabbayaal, maqla difaaciddii aan hadda idiin soo bandhigayo." ² Markay maqlaan isaga oo kula hadlayo lahjadda Cibraaniga, way aamuseen; markaasuu yidhi: ³ "Waxaan ahay Yuhuudi, oo ku dhashay Tarsus oo ah Kilikiya, laakiin waxaa laygu soo koriyey magaaladaan. Waxaa laygu baray Gamaliel hoostiisa, si adag sida sharciga awoyayaasheen, anigoo u xamaasad qaba Eebbe sida aad maanta dhammaantiin u tihiin. ⁴ Waxaan si aan naxariis lahayn u eryaday Jidkan, anigoo xidhay oo xabsiga dhigay rag iyo dumarba, ⁵ sida wadaadka sare iyo Golaha odayaasha oo dhammu ay markhaati ka noqon karaan. Waxaan sidoo kale ka helay waraaqo iyaga ka yimid oo ku socday asxaabtoodii Dimishaq, waxaana halkaas u aaday inaan soo kaxeeyo kuwa halkaas joogay oo aan u keeno Yerusaleem sidii maxaabiis lagu ciqaabo.

⁶ "Laakiin intaan safarkaygii ku sii socday, markaan u dhowaa Dimishaq qiyaastii duhurkii, iftiin aad u dhalaalaya oo ka yimid samada ayaa si lama filaan ah i hareereeyey, ⁷ markaasaan dhulka ku dhacay oo waxaan maqlay cod leh, 'Sawlos, Sawlos, maxaad ii silcinsayaa?' ⁸ Waxaan weyddiiyey, 'Yaa tahay, Sayidow?' Jawaabtii waxay ahayd, 'Waxaan ahay Ciise oo reer Naasared, kan aad silcinsaysid.' ⁹ Kuwa ila socday waxay arkeen iftiinka, laakiin ma aysan fahmin codka kan ila hadlayay. ¹⁰ Aniguna waxaan idhi, 'Maxaan sameeyaa, Sayidow?' Sayidkuna wuxuu igu yidhi, 'Kac oo u tag Dimishaq, halkaasna waxaa laguugu sheegi doonaa wax walba oo lagu qoondeeyey inaad samayso.' ¹¹ Maadaama aanan waxba arki karin iftiinkaas dhalaalaya awgiis, waxaa gacanta i qabtay kuwii ila socday oo i geeyey Dimishaq.

¹² "Hadda nin la odhan jiray Ananiyaas, oo ahaa nin cibaado badan sida sharciga dhigayo oo ay si wanaagsan uga hadlaan Yuhuudda halkaas deggan

Falimaha Rasuullada

oo dhan, ¹³ ayaa ii yimid, oo ag istaagay oo igu yidhi, 'Walaal Sawlos, araggaaga hel!' Isla markiiba waxaan kor u eegay isaga. ¹⁴ Markaasuu yidhi, 'Eebbe awowayaasheen wuxuu kuu doortay inaad garato doonistiisa oo aad aragto Kan xaq ah oo aad maqasho farriin afkiisa ka soo baxaysa. ¹⁵ Waayo, waxaad dadka oo dhan u marag furi doontaa wixii aad aragtay oo aad maqashay. ¹⁶ Haddaba maxaad dib ugu dhacaysaa? Kac, isbaadhi oo dembiyadaada iska dhaq adigoo magiciisa ku baryaya.'

¹⁷ "Markaan Yerusaaalem ku soo noqday oo aan macbudka ku tukanay, waxaan ku dhacay aragti, ¹⁸ waxaan arkay isaga oo igu leh, 'Degdeg oo Yerusaaalem ka bax si dhakhso ah, maxaa yeelay, ma aqbali doonaan maraggii aad iga bixinaysay.' ¹⁹ Aniguna waxaan idhi, 'Sayidow, iyagu qudhoodu way garanayaan inaan sinagogyada midba midka kale ka dambaysay ku xidhay oo ku garaacay kuwa ku rumaystay. ²⁰ Markii dhiiggii shahiidkaaga Istefanos la daadshay, waan joogay, waan oggolaa, oo waxaan ilaalinayay dharka kuwii dilayay.' ²¹ Markaasuu igu yidhi, 'Tag! Waayo, waxaan kuu dirayaa meel fog oo aan u dirayo dadka aan Yuhuudda ahayn.'

²² Waxay isaga dhagaysteen ilaa meeshaas, markaasay codkooda kor u qaadeen oo yidhaahdeen, "Ninka noocaas ah dhulka ha laga fogeeyo, waayo, ma aha inuu noolaado!" ²³ Iyagoo qaylinaya oo dharkooda iska siibaya oo boodh hawada ku tuuraya, ²⁴ taliyuhu wuxuu amray in la geeyo xerada, isagoo leh in la weydiiyo iyagoo karbaashaya si loo ogaado sababta ay sidaas ugu qaylinayeen. ²⁵ Laakiin markay isaga ku fidiyeen suumanka, Bawlos wuxuu ku yidhi boqol-u-taliyihii ag taagnaa, "Ma sharci baa inaad karbaashtaan muwaadin Roomaan ah oo aan la xukumin?" ²⁶ Markii boqol-u-taliyuhu taas maqlay, wuxuu u tegey taliyaha oo ku soo warramay, "Maxaad samaynaysaa? Ninkani waa muwaadin Roomaan ah." ²⁷ Taliyihii baa u yimid oo Bawlos weyddiiyey, "Ii sheeg, ma muwaadin Roomaan ah baad tahay?" Isaguna wuxuu yidhi, "Haa." ²⁸ Taliyuhu wuxuu ku jawaabay, "Muwaadinnimadan waxaan ku helay lacag badan." Bawlosna wuxuu yidhi, "Laakiin anigu waxaan ku dhashay muwaadin ahaan." ²⁹ Sidaas darteed, kuwii doonayay inay weyddiiyaan ayaa isla markiiba isaga ka noqday; taliyuhuna sidoo kale wuu baqay markii uu ogaaday in Bawlos yahay muwaadin Roomaan ah oo uu silsilad ku xidhay.

³⁰ Maalintii xigtay, isagoo doonaya inuu xaqiiqsado sababta Bawlos ay Yuhuuddu ugu eedeeyeen, ayuu sii daayay oo amray wadaaddada sare iyo Golaha oo dhan inay isugu yimaadaan, markaasuu Bawlos hoos u keenay oo hortooda dhigay.

23 Bawlos, isagoo si adag ugu fiirinaya Golaha, wuxuu yidhi, "Walaalayaal, waxaan ilaa maanta ku dhaqmayaa damiir cad hortiisa Eebbe." ² Markaasaa wadaadka sare Ananiyas wuxuu ku amray kuwii ag taagnaa inay Bawlos afka ka dhuftaan. ³ Bawlos ayaa ku jawaabay, 'Eebbe ayaa ku dhufan doona, derbi caday ah! Waxaad halkaas u fadhidaa inaad i xukunto sida sharcigu yahay, hase yeeshee adigoo sharciga jebinaya, waxaad amartay in layga dhufto!" ⁴ Kuwii ag taagnaa waxay yidhaahdeen, "Ma ku dhiiratay inaad ka hadasho wadaadka sare ee Eebbe?" ⁵ Bawlos ayaa ku jawaabay, "Ma aanan ogeyn, walaalayaal, inuu yahay wadaadka sare; waayo, waxaa qoran: 'Ha ka hadlin xumaan ku saabsan taliyaha dadkiinna.'"

⁶ Markuu ogaaday in qaar yihiin Sadukiyiin iyo qaarna Farrisiiin, Bawlos ayaa ku dhawaaqay Golaha dhexdiisa, "Walaalayaal, waxaan ahay Farrisiiin, oo ka soo jeeda Farrisiiin. Waxaa laygu maxkamadeynayaa rajada sarakicidda kuwii dhintay." ⁷ Markuu sidaas yidhi, khilaaf ayaa ka dhex dhacay Farrisiiinta iyo Sadukiyiinta, oo kulankii waa kala qaybsamay. ⁸ (Sadukiyiintu waxay yidhaahdaan ma jiro sarakicin, mana jiraan malaa'ig ama ruux, laakiin Farrisiiintu dhammaantood way qirayaan.) ⁹ Qaylo weyn ayaa dhacday, qaar ka mid ah culimmada Farrisiiinta ayaa istaagay oo si xoog leh u dooday, iyagoo leh, "Waxba kama helno ninkan. Bal ka warrama haddii ruux ama malaa'ig la hadashay isaga?" ¹⁰ Khilaafkii ayaa noqday mid aad u daran oo taliyuhu wuxuu ka baqay in Bawlos ay kala gooyaan. Wuxuu amray ciidanka inay hoos u degaan, xoog ku qaataan, oo geeyaan qalcadda.

¹¹ Habeenkii, Eebbe ayaa u muuqday Bawlos oo ku yidhi, "Ha niyad jabin! Sidaad iiga marag furtay Yerusaaalem, waa inaad sidoo kale Rome uga marag furtaa."

¹² Subaxdii xigtay, koox Yuhuud ah ayaa qorshe sameeyay oo dhaar ku maray inaanay wax cunin ama cabbin ilaa ay Bawlos dilaan. ¹³ In ka badan afartan nin ayaa ka qaybqaatay shirqoolkan. ¹⁴ Waxay u tageen wadaaddada sare iyo waayeellada oo

Falimaha Rasuullada

yidhaahdeen, “Waxaan dhaar ku marnay inaan waxba cunin ilaa aan dilno Bawlos. ¹⁵ Hadda adiga iyo Golaha waa inaad taliyaha ka codsataan inuu idiin soo dejiyo, sidii inaad si fiican u baari lahaydeen kiiskiisa. Waxaan diyaar u nahay inaan dilno ka hor intuu iman.”

¹⁶ Laakiin wiilka walaasha Bawlos markuu maqlay shirqoolkan, wuxuu galay qalcadda oo Bawlos u sheegay. ¹⁷ Bawlos ayaa mid ka mid ah boqol-u-taliyayaasha u yeedhay oo ku yidhi, “Wiilkan yar geey taliyaha; wuxuu leeyahay wax uu u sheego.” ¹⁸ Markaasaa boqol-u-taliyihii wuxuu geeyay taliyaha oo ku yidhi, “Bawlos, maxbuuska, ayaa iigu yeedhay oo i weydiistay inaan wiilkan yar kuu keeno maxaa yeelay wuxuu leeyahay wax uu kuu sheego.” ¹⁹ Taliyaha ayaa gacanta ka qabtay, dhinac ula baxay, oo si gaar ah u weyddiiyay, “Maxaad ii sheegi lahayd?” ²⁰ Wuxuu yidhi, “Yuhuuddu waxay ku heshiiyeen inay kaa codsadaan inaad Bawlos u soo dejiso Golaha berrito, sidii inay si fiican u baari lahaayeen isaga. ²¹ Ha ku kadsomin iyaga, waayo, in ka badan afartan ka mid ah ayaa u qarinya inay shirqoolaan isaga. Waxay dhaar ku mareen inaanay wax cunin ama cabbin ilaa ay dilaan isaga. Waxay diyaar u yihiin hadda, iyagoo sugaya oggolaanshahaaga.” ²² Taliyaha ayaa wiilkii yar iska fasaxay isagoo ku amraya, “Ha u sheegin qofna inaad tan ii soo sheegtay.”

²³ Markaasuu wuxuu u yeedhay laba ka mid ah boqol-u-taliyayaasha oo ku amray, “Diyaarso laba boqol oo askari, toddobaatan fardooley ah, iyo laba boqol oo waranle ah inay u socdaan Qaysariya saacadda saddexaad ee habeenkii. ²⁴ Siyo fardaha Bawlos si ammaan loogu geeyo Taliyaha Felix.”

²⁵ Wuxuu qoray warqad leh waxyaalahan: ²⁶ “Laga soo bilaabo Claudius Lysias, ilaa Taliyaha sharafta leh Felix: Salaan. ²⁷ Ninkan waxaa qabsaday Yuhuudda oo waxay doonayeen inay dilaan, laakiin waxaan farageliyay ciidanka oo aan badbaadiyay, markii aan ogaaday inuu yahay muwaadin Roomaan ah. ²⁸ Anigoo doonaya inaan ogaado sababta eedaha loo soo jeediyay, ayaan u keenay Golaha. ²⁹ Waxaan ogaaday in lagu eedeeyay su’aalo ku saabsan sharcigooda, laakiin aan lahayn eed mudan dil ama xabsi. ³⁰ Markii aan la ii sheegay shirqool isaga ka dhan ah, waxaan isla markiiba kuu soo diray isaga, anigoo amray eedeymaha inay kiiskooda hortaada ka soo bandhigaan.”

³¹ Sidaas daraaddeed askartii, iyagoo raacaya amarradooda, waxay qaadeen Bawlos oo habeenkii geeyeen Antipatris. ³² Maalintii xigtay, waxay u oggolaadeen fardooleyda inay sii wataan isaga, halkaasoo ay ku noqdeen qalcadda. ³³ Markii fardooleydu gaareen Qaysariya, waxay warqaddii u dhiibeen taliyaha oo Bawlos u dhiibeen. ³⁴ Taliyaha ayaa akhriyay warqadda oo weyddiiyay gobolka uu Bawlos ka yimid. Markuu ogaaday inuu ka yimid Kiliikiya, ³⁵ wuxuu yidhi, “Waxaan kiiskaaga dhagaysan doonaa marka eedeymahaagu yimaadaan.” Markaasuu amray in Bawlos lagu hayo ilaalinta Herodos’ Praetorium.

24 Shan maalmood dabadeed, wadaadka sare Ananiyaas wuxuu u soo degay Qaysariya isagoo wata odayaal iyo qareen la odhan jiray Tertullus, oo waxay gudbiyeen dacwadooda Bawlos hortiisa taliyaha. ² Markii Bawlos la yeedhay, Tertullus wuxuu bilaabay dacwaddiisa, isagoo ku leh taliyaha, “Waxaan kugu raaxaysanay nabad weyn, iyo aragtidaada fog waxay keentay isbeddelo qaran ahaan. ³ Dhammaan siyaabaha iyo meel kasta, Felix aad u wanaagsan, waxaan ku aqoonsannahay tan mahadnaq dhan. ⁴ Laakiin, si aanan kuu daalin, waxaan kaa codsanayaa inaad si kooban noogu dhagaysato, naxariistaada darteed. ⁵ Waxaan helnay ninkan inuu yahay dhib weyn, isagoo kicinaya khilaafaad Yuhuudda dhexdeeda dunida oo dhan, iyo inuu yahay hoggaamiye kooxeedka Nasaarada. ⁶ Wuxuu xitaa isku dayay inuu wasakheeyo macbudka, sidaas darteed waan qabanay. ⁷ [oo waxaan ku xukumi lahayn sharcigeenna] ⁸ Adigoo isagaa baadhaya, waxaad awoodi doontaa inaad xaqiiqda ka ogaato dhammaan dacwadahan aan ka keenayno isaga.” ⁹ Yuhuuddii kale waxay ku biireen dacwadda, iyagoo xaqiijinaya in waxyaalahan ay sidaas yihiin.

¹⁰ Markii taliyuhu u gacan haatay inuu hadlo, Bawlos wuxuu ku jawaabay: “Waxaan ogahay in sanado badan aad garsoore ka ahayd qaran ahaan; sidaas darteed, waxaan si farxad leh u sameeyaa difaacdayda. ¹¹ Waxaad xaqiijin kartaa inaysan ka badnayn laba iyo toban maalmood ka hor inaan u kacay Yerusaleem inaan caabudo. ¹² Kuma ay helin anigoo la murmaya qofna macbudka, ama kicinaya dad badan sunagogyada ama meel kale oo magaalada ah. ¹³ Mana ayan kuu caddeyn karin dacwadaha ay hadda iga soo oogayaan. ¹⁴ Si kastaba ha ahaatee, waxaan qirayaa inaan caabudo Eebbe

Falimaha Rasuullada

awoowayaasheen si waafaqsan Jidka, kaas oo ay ugu yeeraan koox. Waxaan rumaysanahay wax kasta oo waafaqsan Sharciga iyo waxa ku qoran Nebiyada,¹⁵ oo waxaan la wadaagaa rajada Eebbe inay jiri doonto sarakicidda labada xaq ah iyo kuwa sharka leh.¹⁶ Iyadoo la eegayo tan, waxaan had iyo jeer ku dadaalaa inaan ku haysto damiir cad Eebbe iyo dadka hortooda.

¹⁷ Sanado badan ka dib, waxaan u imid inaan keeno hadiyado sadaqo ah qaran ahaan iyo inaan bixiyo allabaryo.¹⁸ Waxaan ahaa mid si habboon loo nadiifiyey markii ay i heleen anigoo ku jira barxadaha macbudka oo aan samayn wax buuq ah ama rabshad ah. Laakiin waxaa jiray Yuhuud ka yimid Aasiya—¹⁹ kuwaas oo ay ahayd inay halkan joogaan hortiina oo ay dacwad keenaan haddii ay wax iga qabaan.²⁰ Ama ha u sheegaan nimankaan halkan jooga waxa dembi ah ee ay iga heleen markii aan hor istaagay Golaha—²¹ haddii aan ka ahayn hadalkan aan ku dhawaaqay anigoo dhex taagan: ‘Waxay ku saabsan tahay sarakicidda kuwii dhintay ee aan maanta maxkamad kuugu hor taaganahay.’”

²² Markaasaa Felix, oo lahaa aqoon sax ah oo ku saabsan Jidka, wuxuu hakiyay dacwadda. “Markii Lysias taliyaha yimaado,” ayuu yidhi, “waxa aan go’aamin doonaa kiiskaaga.”²³ Wuxuu amray boqol-sarkaal inuu Bawlos xiro laakiin inuu siiyo xorriyad qaar ah oo aan loo diidin saaxiibbadiis inay ka caawiyaan baahidiisa.

²⁴ Maalmo yar ka dib, Felix wuxuu yimid isagoo wata xaaskiisa Drusilla, oo ahayd Yuhuud. Wuxuu u yeedhay Bawlos oo wuxuu dhagaystay isagoo ka hadlaya rumaysadka Masiixa Ciise.²⁵ Markii Bawlos ka hadlay caddaaladda, is-xakamaynta, iyo xukunka iman doona, Felix wuxuu noqday mid cabsaday oo wuxuu yidhi, “Taasi waa ku filan hadda! Waad tagi kartaa. Markii aan helo waqti ku habboon, waxaan kuugu yeedhi doonaa.”²⁶ Waqtigaas oo dhan, wuxuu rajaynayay in Bawlos uu siin doono lacag, sidaas darteed wuxuu si joogto ah ugu yeedhay oo la hadlay.²⁷ Laba sano ka dib, Felix waxaa beddelay Porcius Festus, laakiin sababtoo ah Felix wuxuu doonayay inuu Yuhuudda u sameeyo raalli-gelin, wuxuu Bawlos uga tagay xabsiga.

25 Maalmo yar ka dib markii uu yimid gobolka, Festus wuxuu u safray Yerusaaalem isagoo ka yimid Qaysariya.² Hoggaamiyeyaasha

wadaaddada sare iyo Yuhuudda ayaa dacwad ka gudbiyey Bawlos waxayna ku baryeen Festus.³ Waxay ka codsadeen inuu u sameeyo nicmo ka dhan ah Bawlos, iyagoo weydiisanaya in loo keeno Yerusaaalem, iyagoo qorsheynaya inay jidka ku dilaan.⁴ Festus wuxuu ku jawaabay in Bawlos lagu hayo Qaysariya, iyo in uu isagu dhawaan ka tagi doono.⁵ Wuxuu yiri, “Ha yimaadaan ragga saameynta leh ee idinka mid ah, oo haddii uu jiro wax khalad ah oo ninkan ku saabsan, ha ku soo oogaan dacwad halkaas.”

⁶ Ka dib markii uu la joogay siddeed ama toban maalmood, Festus wuxuu u degay Qaysariya. Maalintii xigtay, wuxuu fadhiistay maxkamadda wuxuuna amray in Bawlos la horkeeno.⁷ Markii Bawlos yimid, Yuhuuddii ka timid Yerusaaalem ayaa hareerhiisa istaagtay, iyagoo soo bandhigay dacwado culus oo badan oo aanay caddeyn karin.⁸ Bawlos ayaa is difaacay, isagoo leh, “Wax khalad ah kama aanan gelin sharciga Yuhuudda, macbudka, ama Qaysar.”⁹ Festus, isagoo doonaya inuu Yuhuudda u sameeyo nicmo, wuxuu weydiyey Bawlos, “Ma doonaysaa inaad u kacdo Yerusaaalem oo aad halkaa ku wajahdo dacwadaha hortayda?”¹⁰ Bawlos wuxuu ku jawaabay, “Waxaan hor taaganahay maxkamadda Qaysar, halkaas oo aan lagu tijaabin lahaa. Wax khalad ah uma aanan gelin Yuhuudda, sidaad si fiican u taqaanid.¹¹ Haddii aan dambi leeyahay oo aan sameeyey wax mudan dil, ma diidi doono inaan dhinto; laakiin haddii dacwadaha igu saabsan aanay run ahayn, qofna xaq uma laha inuu ii dhiibo iyaga. Waxaan racfaan u qaadanayaa Qaysar!”¹² Ka dib markii uu la tashaday goliihiisa, Festus wuxuu ku dhawaaqay, “Waxaad racfaan u qaadatay Qaysar; Qaysar ayaad u tegi doontaa.”

¹³ Maalmo ka dib, Boqor Agribba iyo Bernice waxay yimaadeen Qaysariya si ay u salaamaan Festus.¹⁴ Maadaama ay maalmo badan halkaas joogeen, Festus wuxuu la hadlay boqorka oo ka hadlay kiiska Bawlos, isagoo leh, “Waxaa jira nin uu Felix maxbuus uga tagay.¹⁵ Markii aan joogay Yerusaaalem, wadaaddada sare iyo waayeellada Yuhuudda ayaa dacwad ka gudbiyey, iyagoo weydiisanaya xukun dil ah.¹⁶ Waxaan u sheegay in aanay caadada Roomaanku ahayn in qof la dhiibo ka hor inta aanay wajihin kuwa dacwad ka gudbiyey oo aanay helin fursad ay isku difaacaan.¹⁷ Markii ay ila yimaadeen, ma aanan dib dhigin, laakiin waxaan isugu keenay

Falimaha Rasuullada

maxkamadda maalintii xigtay oo waxaan amray in ninka la keeno.¹⁸ Markii kuwa dacwad ka gudbiyey ay istaageen, ma aanay soo oogin wax dambi ah oo aan filayey.¹⁹ Balse, waxay lahaayeen qodobbo muran ah oo ku saabsan rumaysadkooda iyo Ciise, kaas oo dhintay oo Bawlos sheegay inuu nool yahay.²⁰ Anigoo ku wareersan sida loo baaro arrimahaas, waxaan weyddiiyey haddii uu doonayo inuu u tago Yerusaaalem oo halkaas lagu maxkamadeeyo.²¹ Laakiin markii Bawlos uu racfaan u qaatay in loo hayo go'aanka Boqorka, waxaan amray in la hayo ilaa aan u diri karo Qaysar.”²² Agribba wuxuu ku yiri Festus, “Waxaan jeclaan lahaa inaan ninka la hadlo.” Festus wuxuu ku jawaabay, “Berri waad maqli doontaa.”

²³ Maalintii xigtay, Agribba iyo Bernice waxay yimaadeen iyagoo aad u sharraxan oo waxay galeen qolka dhegeysiga iyagoo ay la socdaan saraakiisha milatariga ee darajada sare leh iyo ragga caan ka ah magaalada. Amarka Festus, Bawlos ayaa la keenay.²⁴ Festus wuxuu yiri, “Boqor Agribba, iyo dhammaan kuwa nala jooga, waxaad aragtaan ninkan oo ay bulshada Yuhuudda oo dhan iiga dacwoodeen, labadaba Yerusaaalem iyo halkan, iyagoo ku qaylinaya in aanu sii noolaan karin.”²⁵ Waxaan ogaaday inuusan waxba mudan dil, laakiin maadaama uu racfaan u qaatay Boqorka, waxaan go'aansaday inaan u diro Rooma.²⁶ Si kastaba ha ahaatee, wax cad oo aan u qoro Boqorka ayaan haynin. Sidaa darteed, waxaan idiin keenay hortiinna, gaar ahaan adiga, Boqor Agribba, si aan ka dib baaritaanka, aan wax u qoro.²⁷ Waayo, waxay ila tahay inaan macquul ahayn inaan maxbuus u diro Rooma iyada oo aan la cayimin dacwadaha ka dhanka ah isaga.”

26 Markaasaa Agribba wuxuu ku yidhi Bawlos, “Waxaa lagu oggolaaday inaad naftaada u hadasho.” Sidaas daraaddeed Bawlos wuxuu kor u qaaday gacantiisa, oo bilaabay inuu is-difaaco:² “Boqor Agribba, waxaan isku arkaa inaan nasiib leeyahay inaan maanta naftayda hortaada ku difaaco eedaha Yuhuuddu igu soo oogeon,³ gaar ahaan maadaama aad si fiican ugu taqaanid caadooyinka iyo arrimaha Yuhuudda oo dhan. Sidaas daraaddeed, waxaan kaa codsanayaa inaad i dhagaysato adigoo dulqaad leh.”⁴ “Yuhuudda oo dhammu waxay ka warqabaan hab-nololeedkaygii yaraantaydii, oo laga bilaabo bilowgii quruuntayda iyo Yerusaaalem.”⁵

Waxay i garanayeen muddo dheer, haddii ay diyaar u yihiin inay markhaati furaan, inaan noloshaada ku noolaa sida ugu adag ee diintayada, sida Farrisi.⁶ Haddana waxaan maxkamad ku jiraa sababtoo ah rajadayda ballankii Eebbe uu awoyayaasheen u sameeyey.⁷ Kani waa ballankii labada iyo tobanka qabiil oo rajaynaya inay gaaraan iyagoo si xamaasad leh ugu adeegaya Eebbe habeen iyo maalinba. Waa rajadan, boqorow, inaan Yuhuuddu igu eedeeyaan.⁸ Maxaad u malaynaysaan inay tahay wax aan la rumaysan karin in Eebbe kuwii dhintay soo sara kiciyo?

⁹ “Aniguna waxaan ku qancay inaan sameeyo wax kasta oo aan awoodo si aan uga soo horjeesto magaca Ciise reer Naasared.”¹⁰ Taasi waa waxa aan ku sameeyey Yerusaaalem. Anigoo leh amar ka yimid wadaaddada sare, waxaan xabsiga u taxaabay quduusiin badan, oo markii la xukumay in la dilo, waxaan u codeeyey dhimashadooda.¹¹ Waxaan si joogto ah ugu ciqaabay sunagog kasta oo aan isku dayay inaan ku qasbo inay caayaan. Cadhadayda daran awgeed, waxaan ku eryaday xataa magaaloooyinka shisheeye.

¹² “Intii aan ku hawlanaa tan, waxaan u safray Dimishaq anigoo leh amar iyo hawlgelin ka timid wadaaddada sare.”¹³ Duhurnimadii, boqorow, waxaan arkay iftiin ka yimid samada oo ka sii dhalaalaya qorraxda, oo hareerahaayga iyo kuwa ila socda iftiimaya.¹⁴ Dhammaanteen waxaan ku dhacnay dhulka, waxaana maqlay cod igula hadlay Cibraaniga, ‘Sawlos, Sawlos, maxaad iigu silcinaysaa? Waa kugu adag tahay inaad ka hor tagto qodxaha.’¹⁵ Waxaan weyddiiyey, ‘Yaa tahay, Sayidow?’ Sayidkuna wuxuu ku jawaabay, ‘Anigu waxaan ahay Ciise, kan aad silcinaysid.’¹⁶ Laakiin kac oo istaag; waayo, waxaan kuu muuqday inaan kuu magacaabo adoon iyo markhaati wixii aad aragtay iyo wixii aan kuu muujin doono.¹⁷ Waxaan kaa samatabbixin doonaa dadkiinna iyo kuwa aan Yuhuudda ahayn. Waxaan kuu dirayaa iyaga¹⁸ si aad indhahooda u furto oo aad uga soo jeediso gudcurka iftiinka, iyo xukunka Shaydaanka oo ay ugu soo jeestaa Eebbe, si ay u helaan dembidhaaf iyo meel kuwa lagu quduuseyey iimaanka igu qabo.’

¹⁹ “Sidaas daraaddeed, Boqor Agribba, waxaan addeecay aragtidiisii samada ka timid.”²⁰ Marka hore kuwa ku sugan Dimishaq, ka dibna kuwa ku sugan Yerusaaalem iyo Yahuudiya oo dhan, ka dibna kuwa

Falimaha Rasuullada

aan Yuhuudda ahayn, waxaan ku wacdiyey inay toobad keenaan oo ay u soo jeestaan Eebbe, iyagoo muujinaya toobadoodii iyagoo ku caddeynaya falalkooda. ²¹ Tani waa sababta qaar ka mid ah Yuhuuddu iigu qabteen macbudka oo isku dayeen inay i dilaan. ²² Laakiin Eebbe ayaa i caawiyey ilaa maanta, sidaas daraaddeed waxaan halkan ka marag furayaa labadaba kuwa yar iyo kuwa weyn, anigoo aan waxba ka sheegin wixii nebiyadii iyo Muuse sheegeen inay dhici doonaan— ²³ in Masiixu uu silcin doono oo, isagoo ah kii ugu horreeyey ee kuwii dhintay ka soo sara kaca, uu iftiin u sheegi doono dadkiisa iyo kuwa aan Yuhuudda ahayn labadaba.”

²⁴ Waqtigan, Festus ayaa joojiyey difaacii Bawlos, isagoo qaylinaya, “Bawlos, waad waalan tahay! Waxbarashadaada weyn ayaa kugu wadda waalli.” ²⁵ Laakiin Bawlos wuxuu ku jawaabay, “Ma ihi waalan, Festus aad u sharaf badan, laakiin waxaan ku hadlayaa erayo run iyo caqli leh. ²⁶ Boqorku wuu ka warqabaa arrimahan, waxaana ula hadlayaa kalsooni, maadaama aan ku qancay in waxan oo dhan aysan ka qarsoomin, maadaama aysan ku dhicin gees. ²⁷ Boqor Agribba, ma aqbashaa erayada nebiyadii? Waan ogahay inaad aqbashid.” ²⁸ Markaasaa Agribba wuxuu ku yidhi Bawlos, “Ma waxaad u malaynaysaa in waqti gaaban aad igu qancin karto inaan noqdo Kirishtaan?” ²⁹ Bawlos wuxuu ku jawaabay, “Waqti gaaban ama dheer, waxaan Eebbe ka baryayaa in aan kaliya adiga laakiin dhammaan kuwa maanta i dhagaysanaya ay noqdaan sida aan ahay, marka laga reebo silsiladahan.”

³⁰ Boqorkii ayaa istaagay, isagoo la socda guddoomiyaha, Bernice, iyo kuwa la fadhiiyey. ³¹ Markay qolka ka baxeen, waxay bilaabeen inay isku dhex hadlaan, iyagoo leh, “Ninkan ma samaynayo wax u qalma dhimasho ama xabsi.” ³² Agribba wuxuu u sheegay Festus, “Ninkan waa la sii deyn lahaa haddii uusan u dacwoon lahayn Qaysar.”

27 Markii la go'aamiyey inaan u safarno Talyaani, Bawlos iyo maxaabiis kale ayaa loo dhiibay sarkaalkii boqol taliye la odhan jiray Yulius, oo ka tirsanaa cutubka Awguustus. ² Waxaan fuulnay doon ka timid Adramyttium oo u socotay dekedaha ku teedsan xeebta Aasiya, waxaana badda ku baxnay, waxaana nala socday Aristarkhus, oo ahaa nin Makedooniyaan ah oo ka yimid Tesaloniika. ³ Maalintii xigtay waxaan nimid Siidoon; Yuliusna, isagoo naxariis u muujinaya Bawlos, wuxuu u

oggolaaday inuu booqdo saaxiibbadiis si uu daryeel u helo. ⁴ Halkaas ka dib waxaan haddana u safarnay oo ku soconnay hooska Qubrus, maadaama dabayluhu naga soo horjeedeen. ⁵ Markii aan ka gudubnay badda oo ku teedsan xeebaha Kilikiya iyo Banfliya, waxaan nimid Meera oo ku taal Laasiya. ⁶ Halkaas sarkaalkii boqol taliska ahaa wuxuu ka helay doon Iskandariyaan ah oo u socotay Talyaani, wuuna na wareejiyey. ⁷ Waxaan si tartiib ah u soconnay maalmo badan oo dhib badan ku gaarnay meel u dhow Kniidus. Markii dabayshu noo oggolaan weyday inaan sii soconno, waxaan ku soconnay hooska Kereete, oo ka soo horjeedda Salmoon. ⁸ Iyadoo ay dhib badan tahay, waxaan ku soconnay xeebta oo nimid meel la yiraahdo Dekedaha Wanaagsan, oo u dhow magaalada Laaseya.

⁹ Markii waqti badan lumay oo safarku noqday mid khatar ah, maadaama ay ahayd ka dib Maalinta Kafaaraggudka, Bawlos ayaa bilaabay inuu uga digo, ¹⁰ “Ragow, waxaan arkaa in safarkan uu keenayo waxyeello iyo khasaare weyn, oo aan kaliya ku koobnayn xamuulka iyo doonta, laakiin sidoo kale nolosheena.” ¹¹ Si kastaba ha ahaatee, sarkaalkii boqol taliska ahaa wuxuu ka rumaysnaa badmaaxii iyo milkiilihii doonta intii uu ka rumaysan lahaa waxa Bawlos sheegay. ¹² Maadaama dekeddu aysan ku habboonayn jiilaalka, badankoodu waxay go'aansadeen inay u safraan, iyagoo rajaynaya inay gaaraan Fiinikis, oo ah deked ku taal Kereete oo u jeedda koonfur-galbeed iyo waqooyi-galbeed, si ay halkaas ugu qaataan jiilaalka.

¹³ Markii dabayl koonfureed oo deggan ay bilaabatay inay dhacdo, waxay u maleeyeen inay gaareen yoolkoodii, sidaas darteed waxay qaadeen anqarrada oo waxay ku socdeen Kereete, oo u dhow xeebta. ¹⁴ Laakiin wax yar ka dib, dabayl xoog leh oo loo yaqaan 'Northeaster' ayaa ka dhacday jasiiradda. ¹⁵ Doontii waxaa qabtay duufaanta oo aan awoodin inay ku socoto dabaysha, sidaas darteed waxaan u oggolaanay inay na kaxayso oo aan la soconno. ¹⁶ Markii aan ka gudubnay hooska jasiirad yar oo la yiraahdo Kawda, waxaan si dhib yar u sugi karay doonta doonta. ¹⁷ Markii ay kor u qaadeen, waxay isticmaaleen xadhko si ay doonta ugu xoojiyaan. Iyagoo ka baqaya inay ku dhacaan biyo-biyoodka Siirtis, waxay hoos u dhigeen anqarrada badda oo waxay u oggolaadeen doonta inay la socoto. ¹⁸ Maalintii xigtay, markii aan si xun u rumaynay

Falimaha Rasuullada

duufaanta, waxay bilaabeen inay tuuraan xamuulka.

¹⁹ Maalintii saddexaad, waxay gacmahooda ku tuureen qalabka doonta. ²⁰ Markii aan qorrax iyo xiddigo midna aan arkin maalamo badan iyo duufaantu ay sii socotay, waxaan ugu dambayntii luminay rajadii aan ku badbaadi lahayn.

²¹ Markii ay waqti dheer cunto la'aan ahaayeen, Bawlos ayaa istaagay oo ku yidhi, "Ragow, waa inaad raacdaan taladaydii oo aan ka bixin Kereete; markaas waxaad ka fogaan lahaydeen waxyeelladan iyo khasaarahan. ²² Laakiin hadda waxaan idinku dhiirigelinayaa inaad qalbi qabowdaan, maxaa yeelay midkiinna ma lumi doono; kaliya doontu waa la baabbi'in doonaa. ²³ Malaa'igtii Eebbe oo aan leeyahay oo aan u adeego ayaa ii timid habeenkii ²⁴ oo waxay tidhi, 'Ha baqin, Bawlos. Waa inaad maxkamad ku hor istaagtaa Kaisar, Eebbena wuxuu kuu deeqay nolosha dhammaan kuwa kula socda.' ²⁵ Sidaas darteed qalbi qabowda, ragow, maxaa yeelay waxaan ku kalsoonahay Eebbe inay u dhici doonto sidii uu ii sheegay. ²⁶ Si kastaba ha ahaatee, waa inaan ku dhicno jasiirad."

²⁷ Habeenkii afaraad iyo tobnaad, markii aan lagu kaxaynayay Badda Adriatic, qiyaastii saqda dhexe, badmaaxiintii waxay dareemeen inay u dhow yihiin dhul. ²⁸ Waxay qaadeen cabbiraad oo waxay heleen biyaha oo ah labaatan faadho oo qoto dheer. Waqti yar ka dib, waxay mar kale qaadeen cabbiraad oo waxay heleen inay tahay shan iyo toban faadho oo qoto dheer. ²⁹ Iyagoo ka baqaya inay ku dhacaan dhagaxaanta, waxay ka tuureen afar anqarro oo ka yimid dabada oo waxay u duceeyeen iftiinka maalinta. ³⁰ Badmaaxiintii waxay isku dayeen inay ka baxsadaan doonta oo waxay hoos u dhigeen doonta doonta badda, iyagoo iska dhigaya inay doonayeen inay anqarro ka dhigaan afka hore. ³¹ Markaasaa Bawlos ku yidhi sarkaalka boqol taliska iyo askarta, "Haddii nimankani aysan doonta la joogin, ma badbaadi kartaan." ³² Markaasaa askartii jarjareen xadhkihii hayay doonta doonta oo u oggolaadeen inay ka dhaqaaqdo.

³³ Ka hor intaan waagu beryin, Bawlos ayaa ku dhiirrigeliyay inay dhammaantood wax cunaan. "Muddo afar iyo toban maalmood ah," ayuu yidhi, "waxaad ku jirtay walaac joogto ah oo cunto la'aan ah—waxba ma aydan cunin. ³⁴ Hadda waxaan idinku boorinayaa inaad wax cunto ah qadataan. Waa lagama maarmaan badbaadadiinna. Midkiinna ma

lumin doono xataa timaha madaxiinna." ³⁵ Markuu sidaas yidhi, wuxuu qaaday kibis oo u mahadnaqay Eebbe hortooda oo dhan. Markaasuu jebiyey oo bilaabay inuu cuno. ³⁶ Dhammaantood way dhiirrigeliyeen oo sidoo kale waxay qaateen wax cunto ah. ³⁷ Wadarta guud, waxaa doonta saarnaa 276 qof. ³⁸ Markay cuneen intii ay doonayeen, waxay fududeeyeen doonta iyagoo qamadiga ku tuuray badda.

³⁹ Markii waagu beryay, ma aysan aqoonsan dhulka, laakiin waxay arkeen bay leh xeeb ciid ah, halkaas oo ay qorsheeyeen inay doonta ku dhufaan haddii ay awoodaan. ⁴⁰ Iyagoo ka tuuray anqarro, waxay uga tageen badda isla markaana waxay fureen xadhkaha hayay jaranjarada. Markaasay kor u qaadeen fooska dabaysha oo waxay u dhaqaaqeen xeebta. ⁴¹ Si kastaba ha ahaatee, doontii waxay ku dhacday biyo-biyood oo noqotay mid ku xiran. Afka hore ayaa si adag u xidhmay oo ma dhaqaaqin, dabadiina waxaa burburiyey hirarka. ⁴² Askartii waxay doonayeen inay dilaan maxaabiista si aysan midkoodna u dabaalan oo u baxsan. ⁴³ Laakiin sarkaalka boqol taliska ah, isagoo doonaya inuu badbaadiyo nolosha Bawlos, wuxuu ka hor istaagay inay qorshahooda fuliyaan. Wuxuu amray kuwa dabaalan kara inay marka hore ka boodaan oo ay dhulka gaaraan. ⁴⁴ Inta kale waa inay raacaan, qaarna waxay ku raacaan looxyo iyo qaar kalena qaybo ka mid ah doonta. Sidan, qof walba si nabad ah ayuu dhulka ku gaadhay.

28

Markii aan nabad gaarnay, waxaan ogaanay in jasiiradda la yiraahdo Malta. ² Dadkii jasiiradda waxay noo muujiyeen naxariis la yaab leh; waxay shideen dab oo na soo dhaweeyeen dhammaanteen, maadaama ay roob iyo qabow ahayd. ³ Bawlos wuxuu soo ururiyey xidhmo qoryo ah oo ku dul dhigay dabka, iyo abeeso, oo kulaylka ka soo baxday, waxay ku dhegtay gacantiisa. ⁴ Markii dadkii jasiiradda ay arkeen abeesadii oo gacantiisa ku dheggaan, waxay isku yiraahdeen, "Ninkan waa inuu yahay dilaaga; in kastoo uu ka badbaaday badda, caddaaladdu uma oggolaan inay noolaato." ⁵ Laakiin Bawlos, abeesadii ayuu dabka ku riday oo waxyeello ma gaarin. ⁶ Dadkii waxay filayeen inuu bararo ama si kedis ah u dhinto, laakiin markii ay sugayeen waqti dheer oo ay arkeen wax aan caadi ahayn oo ku dhaca, waxay beddeleen fikirkooodii oo ku dhawaaqeen inuu yahay ilaah.

Falimaha Rasuullada

⁷ Agagaarka, waxaa jiray dhul uu lahaa Publiyoos, oo ahaa sarkaalka ugu weyn jasiiradda. Wuxuu na soo dhaweeyey oo na siiyey martigelin deeqsinimo leh muddo saddex maalmood ah. ⁸ Aabbaha Publiyoos wuxuu sariir saarnaa, isagoo qandho iyo shuban qaba. Bawlos ayaa u tegay, oo markii uu tukaday, gacmihiisa ku dul saaray oo bogsiiyey. ⁹ Kadib dhacdadan, intii kale ee bukaanka jasiiradda ayaa yimid oo la bogsiiyey. ¹⁰ Dadkii jasiiradda waxay noo sharfayeen siyaabo badan, oo markii aan diyaar u ahayn inaan baxno, waxay na siiyeen sahaydii loo baahnaa.

¹¹ Kadib saddex bilood, waxaan ku baxnay markab Iskandariya oo ku qaboobay jasiiradda, oo leh sawirka ilaahyada mataanaha ah ee Kaastor iyo Booluuks. ¹² Waxaan nimid Siraakuusa oo halkaa saddex maalmood joogney. ¹³ Halkaas ka dib, waxaan u baxnay oo nimid Reegiyuum. Maalin ka dib, dabayl koonfureed ayaa kacday, oo maaltintii xigtay, waxaan nimid Buuteooliya. ¹⁴ Halkaas, waxaan ka helnay walaalo iyo walaalooyin oo na casuumay inaan la joogno usbuuc dhan. Sidaas ayaanu ku nimid Rooma. ¹⁵ Walaalaha iyo walaalooyinka halkaas joogay, markii ay maqleen imaatinkayaga, waxay u safreen ilaa Suuqa Abiyos iyo Saddexda Makhaayadood si ay noo la kulmaan. Markii uu arkay, Bawlos wuxuu u mahadceliyey Eebbe oo dhiirrigeliyey.

¹⁶ Markii aan nimid Rooma, Bawlos waxaa loo oggolaaday inuu keliigiis ku noolaado, isagoo askari ilaalinayo.

¹⁷ Saddex maalmood ka dib, Bawlos wuxuu isugu yeeray hoggaamiyeyaasha Yuhuudda ee deegaanka. Markii ay isugu yimaadeen, wuxuu ku yidhi, “Walaalayaal, in kastoo aanan waxba ka qaban dadkayaga ama caadooyinkii awoowayaasheen, waxaa layga qabtay Yerusaaalem oo lay dhiibay Roomaanka. ¹⁸ Waxay i baareen oo damceen inay i sii daayaan, maadaama aanan dembi gelin oo mudan dil. ¹⁹ Laakiin markii Yuhuuddu diideen, waxaan ku qasbanaaday inaan u dacwodo Qaysar, maadaama aanan wax dacwad ah ka qabin quruuntayda. ²⁰ Sababtaas awgeed, waxaan

codsaday inaan idin arko oo aan idinla hadlo, waayo, waa sababta rajada Israa'iil inaan silsiladdan ku xidhanahay.” ²¹ Waxay ugu jawaabeen, “Waxaan ka helin wax waraako ah oo ka yimid Yahuudiya oo adiga kugu saabsan, mana jiro walaalo halkan yimid oo soo weriye ama wax xun ka sheegay adiga. ²² Laakiin waxaan jeclaan lahayn inaan maqalno aragtidaada, waayo, waxaan ognahay in dadku meel kasta ka hadlayaan kooxdan.”

²³ Waxay isku raaceen inay Bawlos la kulmaan maalin gaar ah, dad badan ayaa yimid gurigiisa. Wuxuu u sharaxay subax ilaa fiid, isagoo ka markhaati kacaya boqortooyada Eebbe oo isku dayaya inuu ku qanciyo Ciise isagoo ka soo qaadanaya Sharciga Muuse iyo Nebiyada. ²⁴ Qaar waxay ku qanceen hadalladiisa, laakiin qaar kalena way diideen inay rumaystaan. ²⁵ Waxay isku khilaafeen oo bilaabeen inay baxaan markii Bawlos sameeyey hadalkan ugu dambeeya: “Ruuxa Quduuska ah wuxuu si sax ah ugu hadlay Nebi Isaya awoowayaashiin, ²⁶ wuxuu yidhi,

‘U tag dadkan oo waxaad ku tidhaahdaa, “Waxaad mar walba maqleysaan laakiin waligiin ma fahmi doontaan; waxaad mar walba arkeysaan laakiin waligiin ma garan doontaan.”’ ²⁷ Waayo, qalbiyada dadkan way caajiseen; waxay si dhib leh wax ugu maqlaan dhegahooda, waxayna isku xireen indhahooda. Haddii kale, waxay ku arki lahaayeen indhahooda, waxay ku maqli lahaayeen dhegahooda, waxay ku fahmi lahaayeen qalbiyadooda oo soo noqon lahaayeen, oo waxaan bogsiiin lahaa.’

²⁸ “Sidaa darteed, ogaada in badbaadadan Eebbe loo diray dadka aan Yuhuudda ahayn, wayna dhagaysan doonaan.”

²⁹ [Markii uu ku yidhi waxyaalahan, Yuhuuddu way tageen, iyagoo isku murmaya.] ³⁰ Bawlos wuxuu halkaas ku sugnaa laba sano oo buuxa gurigiisa kirada ah oo soo dhaweeyey dhammaan kuwa u yimid, ³¹ wuxuu ku wacdinayey boqortooyada Eebbe oo ku barayey Rabbiga Ciise Masiix geesinimo dhan, iyada oo aan wax caqabad ah jirin.

Rooma

1 Bawlos, oo ah raacsanaha Ciise Masiix, loo doortay inuu noqdo rasuul, loo xilsaaray injiilka Eebbe—² kaas oo uu ballanqaaday waqti hore nebiyadiisa dhexdiisa Gorniinka Quduuska ah,³ kaas oo ku saabsan Wiilkiisa, oo ahaa farcankii Daa'uud sida jidhka,⁴ oo lagu caddeeyey inuu yahay Wiilka Eebbe oo leh xoog sida Ruuxa quduusnimada iyadoo loo marayo sarakicidda kuwii dhintay, Ciise Masiix Rabbigeenna.⁵ Dhexdiisa waxaan ku helnay nimco iyo rasuulnimo si aan u keeno adeecidda iimaanka ee dhammaan quruumaha magaciisa aawadiis.⁶ Idinkuna waxaad ka mid tihiin kuwa loogu yeedhay inay Ciise Masiix ka mid noqdaan.⁷ Kuwa oo dhan ee Eebbe jecel yahay ee Rooma jooga, oo loogu yeedhay inay quduusiin noqdaan: Nimco iyo nabadgalyo ha idinka ahaato Eebbe Aabbahayaga iyo Rabbiga Ciise Masiix.

⁸ Marka hore, waxaan u mahadcelinayaa Eebbaha aan ku caabudo Ciise Masiix idinka oo dhan, maxaa yeelay iimaankiinna waxaa lagu faafinayaa dunida oo dhan.⁹ Waayo, Eebbe, oo aan ku caabudo ruuxayga ku dhex wacdinta injiilka Wiilkiisa, waa markhaati sida aan idiin xusuusto aan kala go' lahayn¹⁰ had iyo jeer baryadayda, waxaan weydiisanayaa in hadda ugu dambeyntii ay noqoto doonista Eebbe inaan ku guuleysto inaan idiin imaado.¹¹ Waxaan aad u xiiseynayaa inaan idin arko si aan idiinla wadaago hadiyadda ruuxiga ah ee xooggiina—¹² si aan u dhiirrigelinno midba midka kale iimaankeena, idinka iyo aniga.¹³ Ma doonayo inaad ogaataan, walaalayaal iyo walaalo, inaan marar badan qorsheeyay inaan idiin imaado (laakiin ilaa hadda la iga horjoogsaday) si aan u helo goosasho idinka dhexdiinna, sida aan ugu yeeshay quruumaha kale.¹⁴ Waxaan leeyahay waajib labadaba Gariig iyo aan-Gariig, labadaba kuwa caqli leh iyo kuwa nacas ah.¹⁵ Taasi waa sababta aan ugu xiiseynayo inaan injiilka idiin wacdiyo idinka oo ku sugan Rooma.

¹⁶ Waayo, ma xishoodo injiilka, maxaa yeelay waa xoogga Eebbe ee badbaadinta qof kasta oo rumaysta: marka hore Yuhuudda, ka dibna quruumaha.¹⁷ Waayo, dhexdiisa waxaa lagu muujiyey xaqnimada Eebbe—xaqnimo oo ah iimaan laga bilaabo bilow ilaa dhammaad, sida qoran: "Kii xaq ah wuxuu ku noolaan doonaa iimaan."

¹⁸ Waayo, cadhada Eebbe waxaa laga muujiyey samada ka soo horjeedda dhammaan xumaanta iyo sharka dadka, kuwaas oo runta ku qariyey sharka,¹⁹

maxaa yeelay waxa laga ogaaday Eebbe waa u cad yihiin, waayo, Eebbe ayaa u caddeeyey.²⁰ Waayo, tan iyo abuuritaanka dunida, sifooyinka aan la arki karin ee Eebbe—awooddiisa weligeed ah iyo dabeecaddiisa ilaahnimada—si cad ayaa loo arkay, iyadoo laga fahmayo waxa la sameeyey, si dadka aysan marmarsiyo u lahayn.²¹ Waayo, in kastoo ay Eebbe garanayeen, haddana ma aysan sharfin isaga sida Eebbe ama uma aysan mahadcelin isaga, laakiin fikirhooda waa faaruq noqday iyo qalbigooda nacasnimada ah waa madowday.²² In kasta oo ay sheegteen inay caqli leeyihiin, haddana nacas bay noqdeen²³ waxayna ku bedeleen ammaanta Eebbe aan dhimanayn sawirro u eg nin dhimanaya iyo shimbiriyo iyo xayawaan iyo guumays.

²⁴ Sidaa darteed Eebbe wuxuu u dhiibay damacyada dembiga leh ee qalbigooda wasakh, si ay jidhkooda isugu xumeeyaan.²⁵ Waxay ku bedeleen runta Eebbe been, waxayna caabudeen oo u adeegeen waxyaalaha la abuuray halkii ay ka ahaan lahaayeen Abuuraha—kaas oo barakaysan weligiis. Aamiin.

²⁶ Sababtaas daraaddeed Eebbe wuxuu u dhiibay damacyo liita. Xataa dumarkooda waxay ku bedeleen xiriirka dabiiciga ah mid aan dabiici ahayn.²⁷ Sidoo kale, ragga waxay ka tageen xiriirka dabiiciga ah ee dumarka waxayna ku gubteen damac midba midka kale. Rag ayaa falal ceeb leh la sameeyey rag kale waxayna naftooda ku heleen ciqaabta ku habboon khaladkooda.

²⁸ Intaa waxaa dheer, sida ayan u malayn in ay mudan tahay in ay sii haayaan aqoonta Eebbe, Eebbe wuxuu u dhiibay maskax xun, si ay u sameeyaan waxa aan la doonayn in la sameeyo.²⁹ Waxay noqdeen kuwo buuxiyey dhammaan noocyada sharka, xumaanta, damaca, iyo fasahaadka. Waxay ka buuxaan masayr, dil, muran, khiyaano, iyo xumaan. Waxay yihiin kuwa xanbaarsan,³⁰ kuwa caytama, kuwa Eebbe neceb, kuwa kibir badan, kuwa isla weyn, iyo kuwa faan badan; waxay hindiseen siyaabo xun; waxay caasiyeen waalidkood;³¹ waxay ka maqan yihiin fahamka, daacadnimada, jacaylka, iyo naxariista.³² In kasta oo ay og yihiin xukunka xaq ah ee Eebbe in kuwa ku dhaqma falalkan ay mudan yihiin dhimasho, haddana waxay sii wadaan inay sameeyaan waxyaalahan oo kale waxayna raalli ka yihiin kuwa ku dhaqma.

Rooma

2 Sidaas darteed, ma lihid cudurdaar, qof kasta oo aad tahay, markaad dadka kale xukunto; waayo, markaad qof kale xukunto, waxaad xukuntay naftaada, maxaa yeelay, adiga oo xukuma waxaad samaynaysaa waxyaalahaas oo kale. ² Waxaan ognahay in xukunka Eebbe ee kuwa waxyaalahaas sameeya uu yahay mid run ah. ³ Marka adiga, oo ah bini-aadam kaliya, aad ku xukunto iyaga oo haddana samaynaya waxyaalahaas oo kale, ma u malaynaysaa inaad ka baxsan doonto xukunka Eebbe? ⁴ Ama ma iska indhatirtaa hodantinimada naxariistiisa, dulqaadkiisa, iyo samirka, adigoo garanayn in naxariista Eebbe ay tahay in lagu hanuuniyo toobadda? ⁵ Laakiin sababta adkaysigaaga iyo qalbigaaga aan toobadkeenka lahayn, waxaad u kaydsanaysaa cadhada maalinta cadhada marka xukunka xaq ah ee Eebbe la muujiyo. ⁶ Wuxuu abaalmarin doonaa qof kasta sida ay camalkoodu yahay. ⁷ Kuwa adkaysiga ku sameeya wanaagga oo raadiya ammaanta, sharafta, iyo waaritaanka, wuxuu siin doonaa nolosha weligeed ah. ⁸ Laakiin kuwa naftooda u adeegaya oo diida runta oo raaca xaqdarrada, waxaa jiri doona cadho iyo xanaaq. ⁹ Waxaa jiri doona dhibaato iyo cidhiidhi qof kasta oo bini-aadam ah oo shar sameeya: marka hore Yuhuudda, ka dibna Gariigga; ¹⁰ laakiin ammaanta, sharafta, iyo nabadda qof kasta oo wanaag sameeya: marka hore Yuhuudda, ka dibna Gariigga. ¹¹ Waayo, Eebbe ma muujiyo eex.

¹² Qof kasta oo dembaabay sharciga la'aantiis wuxuu la kulmi doonaa halaag sharciga la'aantiis, qof kasta oo dembaabay sharciga hoostiisa waxaa lagu xukumi doonaa sharciga. ¹³ Waayo, ma aha kuwa kaliya maqla sharciga ee xaq ah ee hortiiisa Eebbe, laakiin kuwa ku dhaqma sharciga ayaa la xaqiijin doonaa. ¹⁴ Runtii, marka dadka aan Yuhuudda ahayn, oo aan lahayn sharciga, ay dabiiciyan sameeyaan waxyaalaha uu sharcigu farayo, waxay iyagu yihiin sharci iyaga u gaar ah, in kastoo aysan sharciga haysan. ¹⁵ Waxay muujinayaan in shuruudaha sharciga lagu qoray qalbigooda, damiirkooduna markhaati ka yahay, iyo fikirkooda mararka qaarkood ku eedaynaya oo mararka qaarkood difaacaya. ¹⁶ Tani waxay dhici doontaa maalinta marka Eebbe xukumo sirta dadka iyada oo loo marayo Ciise Masiix, sida injiilkaygu ku dhawaaqo.

¹⁷ Hadda haddii aad isku aqoonsato Yuhuud oo aad ku tiirsato sharciga oo aad ku faanto Eebbe, ¹⁸ haddii

aad fahanto doonistiisa oo aad ogolaato waxa ka sarreeya maxaa yeelay waxaa lagu baray sharciga, ¹⁹ haddii aad ku qanacsan tahay inaad tahay hage indhoolayaasha, iftiin kuwa gudcurka ku jira, ²⁰ macallin nacasnimada, macallin carruurta, maxaa yeelay waxaad ku leedahay sharciga muuqaalkii aqoonta iyo runta— ²¹ adiga, haddaba, oo dadka kale wax bara, ma isbaraysaa? Adiga oo ku wacdiyo ka dhanka ah xatooyada, ma xaddaa? ²² Adiga oo leh in dadka aysan sinaysta, ma sinaysataa? Adiga oo necbaada sanamyada, ma dhacdaa macbudyada? ²³ Adiga oo ku faano sharciga, ma sharaf dhacdaa Eebbe adiga oo jebinaya sharciga? ²⁴ Sida qoran: "Sababtaada, magaca Eebbe waxaa lagu caayaa dadka aan Yuhuudda ahayn."

²⁵ Gudniinku wuxuu leeyahay qiimo haddii aad ilaaliso sharciga, laakiin haddii aad jebiso sharciga, waa sidii aanad gudnayn. ²⁶ Haddaba haddii kuwa aan gudnayn ay ilaaliyaan shuruudaha sharciga, miyaanay loo tixgelin sidii ay gudan yihiin? ²⁷ Qofka aan jir ahaan gudnayn oo haddana sharciga addeeca ayaa xukumi doona adiga oo, in kasta oo aad haysato qoraalka iyo gudniinka, ah jebiyaha sharciga. ²⁸ Qof ma aha Yuhuud oo kaliya muuqaal ahaan ah, mana aha gudniinka oo kaliya muuqaal iyo jireed ah. ²⁹ Maya, qof waa Yuhuud oo gudaha ah; iyo gudniinku waa gudniinka qalbiga, Ruuxa, ee ma aha qoraalka. Ammaanta qofkaas ma aha dadka kale, laakiin waa Eebbe.

3 Maxay faa'iido, haddaba, Yuhuuddu leedahay? Ama maxay tahay faa'iidada gudniinka? ² Wax badan oo dhan walba ah! Ugu horrayn, waxaa lagu aaminay ereyada Eebbe. ³ Maxaa dhacaya haddii qaar aanay rumaysan? Ma rumaysad la'aantooda ayaa burin doonta daacadnimada Eebbe? ⁴ Sidaas ma aha! Eebbe ha ahaado mid run ah, qof kastana beenaale, sida loogu qoray:

"Si aad ugu caddeysato erayadaada oo aad guuleysato marka lagu xukumo."

⁵ Laakiin haddii xaq-darradeenna ay iftiimiso xaqnimada Eebbe, maxaynu nidhaahnaa? In Eebbe uu xaq-darro ku yahay in uu cadhadiisa nagu soo dejiyo? (Waxaan ka hadlayaa aragti bini'aadam.) ⁶ Sidaas ma aha! Haddii ay sidaas tahay, sidee Eebbe u xukumi karaa dunida? ⁷ Laakiin haddii beentayda ay kordhiso runta Eebbe ilaa ammaantiisa, maxaa weli laygu xukumaa sida dembiile? ⁸ Oo maxaa loo

Rooma

odhan waayaa—sida naloo been abuuray oo la leeyahay—“Aan xumaan samayno si wanaag u yimaado”? Xukunkooda waa mid xaq ah. ⁹ Maxaa haddaba? Ma innagu ka fiican nahay? Maya! Waayo, waxaan hore u soo sheegnay in Yuhuud iyo Gariiguba ay dhammaantood hoos yimaadaan awoodda dembiga. ¹⁰ Waayo, waxaa la qoray:

“Ma jiro mid xaq ah, xataa midna; ¹¹ ma jiro mid si dhab ah u fahma; ma jiro mid Eebbe raadiya. ¹² Dhammaantood way ka leexdeen, waxay noqdeen kuwo aan qiimo lahayn; ma jiro mid wanaag sameeya, xataa midna.” ¹³ “Calaacaladoodu waa xabaalo furan; carrabkooda ayay ku sii wadaan khiyaanada.” “Sunta abeesooyinka ayaa dibnahooda saaran.” ¹⁴ “Afkoodu waa ka buuxaa habaar iyo qadhaadh.” ¹⁵ “Lugahoodu waa degdeg in ay dhiig daadshaan; ¹⁶ burbur iyo dhibaataana waa ku dhex jira dariiqyadooda, ¹⁷ mana ay fahmin mana ay aqoon waddada nabadda.” ¹⁸ “Indhahooda hortooda ma laha cabsida Eebbe.”

¹⁹ Hadda waxaan ognahay in wixii sharcigu yidhaahdo, uu ku hadlo kuwa sharciga hoos yimaada, si af kasta loo aamusiiyo oo dunida oo dhan ay Eebbe ugu xisaabtan noqoto. ²⁰ Sidaa darteed qofna looma xaqiijin doono hortiisa shaqooyinka sharciga; waayo, sharciga waxaa ka yimaada aqoonta dembiga. ²¹ Laakiin hadda, sharciga ka sokow, xaqnimada Eebbe ayaa la muujiyey, oo waxaa markhaati ka ah Sharciga iyo Nebiyada. ²² Xaqnimadan waxaa la siiyaa rumaysadka Ciise Masiix dhammaan kuwa rumaysta. Ma jiro farqi, ²³ waayo, qof kastaa waa dembaabay oo gaadhay ammaanta Eebbe, ²⁴ dhammaantoodna waxaa si bilaash ah loogu xaqiijiyey nimcadiisa iyada oo loo marayo soo-kabashada ku jirta Ciise Masiix. ²⁵ Eebbe wuxuu soo bandhigay Masiix sidii allabari kafaaraggud ah, iyada oo loo marayo dhiiggiisa, in lagu helo rumaysad. Wuxuu sidaas u sameeyey si uu u muujiyo xaqnimadiisa, maxaa yeelay, dulqaadkiisa ayuu ku dhaafay dembiyadii hore ee la sameeyey oo aan la ciqaabin— ²⁶ wuxuu sidaas u sameeyey si uu u muujiyo xaqnimadiisa waqtigan xaadirka ah, si uu u noqdo mid xaq ah iyo mid xaqiijiya kan Ciise rumaysta. ²⁷ Maxaa haddaba meesha uga jira faan? Waa la diiday. Waa nooc ee sharci? Ma sharci camal? Maya, laakiin waa sharci rumaysad. ²⁸ Waayo, waxaan qabnaa in qofka lagu xaqiijiyey rumaysad, oo aanay ku xirnayn camalka sharciga. ²⁹ Ama Eebbe ma yahay

Eebbe oo keliya Yuhuudda? Ma aha sidoo kale Eebbe ee dadka aan Yuhuudda ahayn? Runtii, kuwa aan Yuhuudda ahayn, ³⁰ maadaama uu jiro hal Eebbe, oo xaqiijin doona kuwa gudan rumaysad iyo kuwa aan gudnayn iyada oo loo marayo rumaysadkaas oo kale. ³¹ Ma burinnaa haddaba sharciga rumaysadkan? Sidaas ma aha! Taas beddelkeeda, waxaan ku taageernaa sharciga.

4 Maxaynu markaa nidhaahnaa in Ibraahim, awoowayaasheenkii jidhka ahaan, uu ku ogaaday arrintan? ² Haddii run ahaantii Ibraahim lagu xaq dhigay shuqullo, wax buu ku faani karaa, laakiin ma aha Eebbe hortiisa. ³ Maxay Gorniinku sheegaysaa? “Ibraahim wuxuu rumaystay Eebbe, waxaana loogu tiriyey xaqnimo.” ⁴ Hadda midka shaqeeya, mushaharkiisa looma tixgeliyo hadiyad, laakiin waa wax uu mudan yahay. ⁵ Si kastaba ha ahaatee, midka aan shaqayn laakiin rumaysta Kan xaq ka dhiga kuwa aan cibaadaysan, rumaysadkooda waxaa loogu tiriyaa xaqnimo. ⁶ Sida Daa’uudna uga hadlo barakada qofka Eebbe xaqnimada ugu tiriyey isaga oo aan shuqullo lahayn:

⁷ “Waxaa barakaysan kuwa xumaantooda la cafiyeey, dembigoodana la daboolay. ⁸ Waxaa barakaysan kan dembigiisa Sayidku aanu ka tirinaynin.”

⁹ Ma barakadan oo keliya ayaa loogu talagalay kuwa gudan, mise sidoo kale kuwa aan gudnayn? Waayo, waxaynu nidhaahnaa rumaysadkii waxaa loogu tiriyey Ibraahim xaqnimo ahaan. ¹⁰ Xaaladdee lagu tiriyey? Ma wuxuu ahaa isagoo gudan, mise isagoo aan gudnayn? Ma ahayn isagoo gudan, laakiin isagoo aan gudnayn. ¹¹ Wuxuuna helay calaamadda gudniinka, oo ah shaabad xaqnimadii uu ku lahaa rumaysadka isagoo aan weli gudnayn, si uu u noqdo aabbaha kuwa oo dhan oo rumaysta iyaga oo aan gudnayn, in xaqnimada loogu tiriyey iyaga. ¹² Wuxuuna sidoo kale yahay aabbaha kuwa gudan ee aan oo keliya gudnayn laakiin sidoo kale ku socda raadkii rumaysadka ee aabbahayaga Ibraahim uu lahaa ka hor intaanu gudnayn. ¹³ Ma aha sharciga dhexdiisa in Ibraahim iyo farcankiisu ay heleen ballankii uu dhaxli lahaa dunida, laakiin waa xaqnimada ka timaada rumaysadka. ¹⁴ Waayo, haddii kuwa ku tiirsan sharciga ay yihiin dhaxlayaal, markaa rumaysadkii waa waxba, ballankuna waa la buriyey, ¹⁵ maxaa yeelay, sharcigu wuxuu keenaa cadhada. Meesha aan sharciga jirin, xadgudubna ma jiro. ¹⁶ Sidaa darteed, ballanku wuxuu ku salaysan yahay rumaysadka, si uu

Rooma

ugu nasto nimcada oo loo xaqiijiyo farcanka oo dhan ee Ibraahim—ma aha oo keliya kuwa sharciga ah laakiin sidoo kale kuwa wadaaga rumaysadka Ibraahim. Isagu waa aabbaha dhammaanteen. ¹⁷ Sida qoran tahay: “Waxaan kaa dhigay aabbaha quruumo badan.” Isagu waa aabbahayaga hortiiisa Eebbe, kan uu rumaystay—Eebbe kan nolosha siiya kuwa dhintay oo waxyaalaha aan jirin ugu yeedha inay jiraan. ¹⁸ Ibraahim wuxuu rumaystay isagoo aan rajayn, oo sidaas daraaddeed wuxuu noqday aabbaha quruumo badan, sidii loogu sheegay, “Sidaas ayaa farcankaagu noqon doonaan.” ¹⁹ Isagoo aan rumaysadkiisa daciifin, wuxuu tixgeliyey jidhkiisa, oo hadda sidii dhintay oo kale ahaa maaddaama uu qiyaastii boqol sano jiray, iyo uurka dhintay ee Saarah. ²⁰ Si kastaba ha ahaatee, kama laba labayn rumays la’aanta ku saabsan ballankii Eebbe, laakiin rumaysadkiisa ayaa xoogaystay oo wuxuu Eebbe u siiyey ammaan, ²¹ isagoo si buuxda ugu qancay in Eebbe uu awood u leeyahay inuu sameeyo wixii uu ballan qaaday. ²² Sababtaas awgeed “waxaa loogu tiriyey xaqnimo.” ²³ Erayada “waxaa loogu tiriyey isaga” looma qorin isaga dartiis oo keliya, ²⁴ laakiin sidoo kale annaga, kuwaas oo loogu tiri doono—annaga oo rumaysan Kan Ciise Sayidkeenna ka sara kiciyey kuwii dhintay. ²⁵ Waxaa loo dhiibay dhimasho dartiis dembiyadeenna waxaana loo sara kiciyey nolol dartiis xaq ka dhigayteenna.

5 Sidaas darteed, annagoo xaq lagu caddeeyey rumaysad, waxaan ku raaxaysanaynaa nabad Eebbe dhexdiisa ah iyada oo loo marayo Rabbigeenna Ciise Masiix, ² kaas oo aan sidoo kale ku helnay gelitaan rumaysad ku jirta nimcadaan aan ku taaganahay; waxaana ku faraxsanahay rajada ammaanta Eebbe. ³ Ma aha oo kaliya tan, laakiin sidoo kale waxaan ku faraxsanahay dhibaatooyinkeenna, annagoo og in dhibaataadu soo saarto dulqaad; ⁴ iyo dulqaadku wuxuu keenaa dabeecad la xaqiijiyey; iyo dabeecad la xaqiijiyey waxay kobcisaa rajo; ⁵ iyo rajadu nama ceebeeyso, maxaa yeelay jacaylka Eebbe ayaa lagu shubay qalbiyadeenna iyada oo loo marayo Ruuxa Quduuska ah ee nala siiyey. ⁶ Waayo, intii aan wali tabar daraynay, wakhtiga saxda ah Masiixu wuxuu u dhintay kuwa aan Eebbe ahayn. ⁷ Aad bay dhif u tahay in qof u dhinto qof xaq ah, in kastoo qof wanaagsan laga yaabo in qof u dhinto. ⁸ Laakiin Eebbe wuxuu muujinayaa jacaylkiisa noo qabo sidan: intii aan wali dembiilayaal ahayn, Masiixu wuxuu noo

dhintay. ⁹ Intaa ka badan, hadda oo aan ku xaq lagu caddeeyey dhiiggiisa, waxaa nala badbaadin doonaa cadhada Eebbe iyada oo loo marayo isaga. ¹⁰ Waayo, haddii, intii aan cadow ahayn, nala heshiisiyey Eebbe iyada oo loo marayo dhimashada Wiilkiisa, intaa ka badan, annagoo heshiis la ah, waxaa nala badbaadin doonaa noloshiisa. ¹¹ Oo ma aha oo kaliya tan, laakiin sidoo kale waxaan ku faraxsanahay Eebbe iyada oo loo marayo Rabbigeenna Ciise Masiix, kaas oo aan hadda ku helnay heshiis. ¹² Sidaa darteed, sida nin keliya dembi aduunka ku soo galay, iyo dhimasho iyada oo loo marayo dembiga, iyo sidan dhimashadu ugu faaftay dadka oo dhan, maxaa yeelay dhammaan way dembaabeen— ¹³ Waayo, ka hor sharciga, dembigu wuxuu ku jiray aduunka, laakiin dembiga looma tiriyey qofna marka aan sharciga jirin. ¹⁴ Si kastaba ha ahaatee, dhimashadu waxay ka talisay wakhtigii Aadan ilaa Muuse, xataa kuwa aan dembaabin sida xadgudubkii Aadan, kaas oo tusaale u ah midka imanaya. ¹⁵ Laakiin hadiyadda ma aha sida xadgudubka. Waayo, haddii xadgudubka nin keliya ay ku dhinteen dad badan, intaa ka badan nimcada Eebbe iyo hadiyadda nimcada nin keliya, Ciise Masiix, waxay ku fatahday dad badan. ¹⁶ Hadiyaddu ma aha sida natijada dembiga nin keliya; waayo xukunka wuxuu raacay dembi keliya oo wuxuu keenay xukun, laakiin hadiyadda waxay raacday xadgudubyo badan oo waxay keentay xaq lagu caddeeyey. ¹⁷ Waayo, haddii xadgudubka nin keliya, dhimashadu ku talisay nin keliya, intaa ka badan kuwa helaya badnaanta nimcada iyo hadiyadda xaqnimada waxay ku talin doonaan nolosha iyada oo loo marayo nin keliya, Ciise Masiix. ¹⁸ Sidaas darteed, sida xadgudubka keliya natijadiisu ahayd xukun dadka oo dhan, sidaas oo kale ficil keliya oo xaq ah natijadiisu waxay ahayd xaq lagu caddeeyey iyo nolol dadka oo dhan. ¹⁹ Waayo, sida caasinimada nin keliya dad badan loo dhigay dembiilayaal, sidaas oo kale adeecidda nin keliya dad badan ayaa loo dhigi doonaa kuwa xaq ah. ²⁰ Sharciga waxaa la soo bandhigay si xadgudubku u kordho; laakiin meesha dembigu ku kordhay, nimcadu aad bay u sii kordhay, ²¹ si, sida dembigu ugu talin jiray dhimashada, nimcadu sidoo kale ugu taliso xaqnimada si ay u keento nolosha weligeed ah iyada oo loo marayo Ciise Masiix Rabbigeenna.

6 Maxaynu markaa nidhaahnaa? Ma sii wadi doonaa dembiga si ay nimco u badato? ² Maya!

Kuwa aan dembiga u dhimanay, sidee baynu ugu sii noolaan karnaa? ³ Mise ma ogidiin in dhammaanteen kuwa Masiixa Ciise lagu baabtiisay lagu baabtiisay dhimashadiisa? ⁴ Sidaas daraadeed waxaa nala aasay isaga iyada oo loo marayo baabtiiska dhimashada, si sida Masiixu uga soo sara kacay kuwii dhintay iyada oo ammaan Eebbe Aabbaha ah, aynu annaguna ugu soconno nolol cusub. ⁵ Waayo, haddii aynu midnimo kula yeelannay isaga shabbaha dhimashadiisa, hubaal waxaa kale oo aynu midnimo kula yeelan doonaa isaga shabbaha sarakiciddiisa. ⁶ Anagoo og tan, in qofkayagii hore iskutallaabta lala qabtay isaga, si jidhka dembiga loo burburiyo, oo aynaan mar dambe addoommo u noqon dembiga. ⁷ Waayo, qofkii dhintay dembiga waa laga xoreeyey. ⁸ Haddii aynu la wadaagno dhimashadii Masiixa, waxaynu rumaysan nahay in aynu noloshiisa la wadaagi doonno. ⁹ Anagoo og in Masiixu, isagoo ka soo sara kacay kuwii dhintay, mar dambe uusan dhiman doonin; dhimashadu mar dambe ma xukunto isaga. ¹⁰ Wuxuu u dhintay dembiga hal mar oo dhan; laakiin hadda wuu nool yahay, oo wuxuu u nool yahay Eebbe. ¹¹ Sidaas oo kale, naftiinna u tiriyay inay dembiga u dhimatay laakiin Eebbe ugu nooshahay Masiixa Ciise. ¹² Sidaas darteed, ha u oggolaan dembiga inuu xukumo jidhkiinna dhimanaya, isagoo idinka dhigaya inaad raacdaan damacyadiisa. ¹³ Ha u dhiibina qayb ka mid ah naftiinna dembiga sidii aalad xaqdarrada, laakiin naftiinna u dhiiba Eebbe sidii kuwa laga keenay dhimashada nolol, oo qayb kasta oo naftiinna ka mid ah u dhiiba isaga sidii aalad xaqnimada. ¹⁴ Waayo, dembigu ma noqon doono sayidkiinna, maxaa yeelay, sharciga hoostiisa ma tihidin, laakiin nimcada hoosteeda. ¹⁵ Maxaynu go'aaminnaa? Ma dembaabi doonaa maxaa yeelay, sharciga hoostiisa ma nihiin laakiin nimcada hoosteeda? Maya! ¹⁶ Mise ma ogidiin in markaad naftiinna u dhiibtaan qof sidii addoommo addeecid, aad addoommo u tihiiin kan aad addeecdaan, ha ahaato dembiga oo keena dhimashada, ama addeecidda oo keenta xaqnimada? ¹⁷ Laakiin mahad waxaa leh Eebbe in, in kastoo aad addoommo u ahaydeen dembiga, aad ka noqoteen qalbiga inaad addeecdaan qaabka waxbaridda ee laydiin aaminay. ¹⁸ Waxaad ka xoroowdeen dembiga oo waxaad noqoteen addoommo xaqnimada. ¹⁹ Waxaan ku hadlaa erayo

bini'aadam maxaa yeelay, jidhkiinna daciifnimadiisa. Sidaad hore ugu dhiibteen qaybaha jidhkiinna sidii addoommo wasakh iyo sharci-darro sii kordhaysa, hadda u dhiiba sidii addoommo xaqnimada oo keenta quduusnimada. ²⁰ Waayo, markaad addoommo u ahaydeen dembiga, waxaad ka xoroowdeen xukunka xaqnimada. ²¹ Maxay faa'iido ah oo aad ka heshay wakhtigaas waxyaalaha aad hadda ka xishootaan? Waayo, dhammaadka waxyaalahaas waa dhimasho. ²² Laakiin hadda oo aad ka xoroowdeen dembiga oo aad noqoteen addoommo Eebbe, faa'iidada aad heshaan waxay keentaa quduusnimada, iyo natiijadu waa nolol weligeed ah. ²³ Waayo, mushaharka dembiga waa dhimasho, laakiin hadiyadda nimco ee Eebbe waa nolol weligeed ah Masiixa Ciise Rabbigeenna.

7 Miyaadan garanayn, walaalayaal (waayo, waxaan la hadlayaa kuwa sharciga yaqaan), in sharcigu uu xukun ku leeyahay qofka intuu nool yahay oo keliya? ² Tusaale ahaan, naag la qabo waxay sharciga ku xidhan tahay ninkeeda intuu nool yahay; laakiin haddii ninkeedu dhinto, waxay ka xoroobaysaa sharciga ku xidhan iyada. ³ Markaa, haddii ay nin kale la joogto intuu ninkeedu nool yahay, waxaa loogu yeeraa sinaysato; laakiin haddii ninkeedu dhinto, waxay ka xoroobaysaa sharcigaas, sidaas darteed ma aha sinaysato haddii ay nin kale la joogto. ⁴ Sidaas darteed, walaalayaal, idinkuna waxaad u dhimateen sharciga jidhka Masiixa, si aad ugu xidhnaataan mid kale, kii ka soo sara kacay kuwii dhintay, si aan midho ugu dhalno Eebbe. ⁵ Waayo, markaan ku jirnay jidhka, damacyada dembiga, oo sharcigu kiciyey, waxay ka shaqaynayeen inaga, si aan midho ugu dhalno dhimashada. ⁶ Laakiin hadda, markaan u dhimanay wixii na xidhay, waxaan ka xoroownay sharciga si aan ugu adeegno habka cusub ee Ruuxa, oo aan ku jirno habkii hore ee qoraalka. ⁷ Maxaynu markaa nidhaahnaa? Sharcigu ma dembi baa? Maya, haba yaraatee! Taas beddelkeeda, ma aanan aqoon waxa dembiga yahay haddii aanay sharcigu jirin. Waayo, ma aanan aqoon waxa damacu yahay haddii aanay sharcigu odhan, "Ha damcin." ⁸ Laakiin dembigu, fursad ka helay amarka, wuxuu igu soo saaray dhammaan noocyada damaca. Waayo, sharciga la'aantiis, dembigu waa dhintay. ⁹ Waxaa jiray waqti aan ku noolaa sharciga la'aantiis; laakiin markii amarku yimid, dembigu noolaa oo waan dhintay. ¹⁰ Waxaan ogaaday in amarkii, oo loogu talagalay inuu keeno nolol, dhab

Rooma

ahaantii keenay dhimasho. ¹¹ Waayo, dembigu, fursad ka helay amarka, wuu i khiyaanay, oo wuxuu igu dilay. ¹² Sidaas darteed, sharcigu waa quduus, amarkuna waa quduus, xaq ah, oo wanaagsan. ¹³ Ma waxa wanaagsan ayaal markaa ii noqday dhimasho? Maya, haba yaraatee! Taas beddelkeeda, waxay ahayd dembiga, si loo aqoonsado dembi iyadoo keenaysa dhimashadayda waxa wanaagsan, si amarka loo mariyo dembigu uu u noqdo mid aad u dembi badan. ¹⁴ Waayo, waxaan ognahay in sharcigu yahay ruuxi, laakiin anigu waxaan ahay mid aan ruuxi ahayn, oo dembiga addoon u ah. ¹⁵ Waxaan ku wareersanahay falalkayga. Waayo, ma sameeyo waxa aan doonayo inaan sameeyo, laakiin waxaan sameeyaa waxa aan necbahay. ¹⁶ Haddii aan ku dhaqmo ka gees ah rabitaankayga, waxaan qirayaa in sharcigu yahay wanaagsan. ¹⁷ Sida ay tahay, ma aha aniga oo kale ee wax sameeya, laakiin waa dembiga igu dhex jira. ¹⁸ Waayo, waxaan ogahay in wanaag laftiisu aanu igu dhex jirin, taas oo ah, jidhkayga. Waayo, waxaan leeyahay rabitaan inaan sameeyo waxa wanaagsan, laakiin ma awoodo inaan sameeyo. ¹⁹ Waayo, waxaan ku guuldaraystaa inaan sameeyo wanaagga aan doonayo inaan sameeyo, laakiin taa beddelkeeda, waxaan sii wadaa inaan sameeyo xumaanta aanan doonayn inaan sameeyo. ²⁰ Hadda haddii aan sameeyo waxa aanan doonayn inaan sameeyo, ma aha aniga oo kale ee sameeya, laakiin waa dembiga igu dhex jira ee sameeya. ²¹ Markaa waxaan ogaaday mabda'aan shaqaynaya: In kasta oo aan doonayo inaan sameeyo wanaag, shar baa ila jira. ²² Waayo, gudaha, waxaan ku farxaa sharciga Eebbe; ²³ laakiin waxaan arkaa sharci kale oo igu dhex jira, oo dagaal kula jira sharciga maskaxdayda oo iga dhigaya maxbuus sharciga dembiga ee ku dhex jira jidhkayga. ²⁴ Nin dhiibban ayaan ahay! Yaa iga samatabbixin doona jidhkan dhimashada u xukuman? ²⁵ Mahad waxaa leh Eebbe, oo i badbaadiya Ciise Masiix, Rabbigeenna! Sidaas darteed, anigu waxaan maskaxdayda ku ahay addoon u ah sharciga Eebbe, laakiin jidhkayga waxaan ahay addoon u ah sharciga dembiga.

8 Sidaas darteed, hadda ma jiro wax xukun ah oo ku saabsan kuwa ku jira Masiixa Ciise. ² Waayo, sharciga Ruuxa nolosha ee Masiixa Ciise ayaal idinka xoreeyay sharciga dembiga iyo dhimashada. ³ Waayo, wixii sharcigu awoodi waayey inuu qabto, isagoo daciif ka ahaa jidhka, Eebbe wuxuu ku guuleystay isagoo u soo diray Wiilkiisa oo u eg jidh

dembi leh si uu u noqdo allabari dembi, sidaas darteed wuxuu ku xukumay dembiga jidhka, ⁴ si shuruudda xaq ah ee sharciga loogu buuxiyo annaga, kuwa aan ku noolayn sida jidhka laakiin sida Ruuxa. ⁵ Kuwa ku nool sida jidhka waxay maskaxdooda ku hayaan waxyaalaha jidhka, laakiin kuwa ku nool sida Ruuxa waxay maskaxdooda ku hayaan waxyaalaha Ruuxa. ⁶ Waayo, maskaxda jidhka ku maamula waa dhimasho, laakiin maskaxda Ruuxa ku maamula waa nolol iyo nabad. ⁷ Sababtoo ah maskaxda jidhka ku maamula waa cadow Eebbe; ma hoos timaado sharciga Eebbe, mana awooddo inay sidaas samayso. ⁸ Kuwa ku nool sida jidhka ma farxiyaan Eebbe. ⁹ Si kastaba ha ahaatee, idinku ma tihidin kuwa ku jira jidhka laakiin ku jira Ruuxa, haddii runtii Ruuxa Eebbe idinku dhex jiro. Haddii qof uusan haysan Ruuxa Masiixa, iyagu ma aha kuwa isaga leh. ¹⁰ Laakiin haddii Masiixu idinku jiro, in kastoo jidhku uu u dhimanayo dembi, Ruuxu waa nolol sababtoo ah xaqnimada. ¹¹ Haddii Ruuxa kan Ciise ka soo sara kiciyey kuwii dhintay idinku dhex jiro, kan Masiixa ka soo sara kiciyey kuwii dhintay wuxuu sidoo kale nolol siin doonaa jidhkiinna dhimanaya isagoo Ruuxiisa idinku dhex jira. ¹² Sidaas darteed, walaalayaal iyo walaalo, waxaan leenahay waajib, laakiin ma aha mid ku saabsan jidhka, inaan ku noolaano sidaas— ¹³ waayo, haddii aad ku noolaataan sida jidhka, waxaad wajihi doontaan dhimasho; laakiin haddii aad Ruuxa ku dishaan falalka jidhka, waxaad heli doontaan nolol. ¹⁴ Waayo, kuwa oo dhan oo Ruuxa Eebbe hoggaamiyo waa carruurta Eebbe. ¹⁵ Waayo, ma aydnaan helin ruux addoonsi oo mar kale cabsi keena, laakiin waxaad heshay ruux korsasho oo ah wiilal iyo gabdho oo aan ku qaylinno, “Abba, Aabbow.” ¹⁶ Ruuxu qudhiisu wuxuu markhaati la yahay ruuxayaga inaan nahay carruurta Eebbe. ¹⁷ Haddii aan nahay carruur, markaa waxaan nahay dhaxal—dhaxalka Eebbe iyo dhaxal-wadaagta Masiixa, haddii aan dhab ahaantii la wadaagno silcidiisa si aan sidoo kale ugu wadaagno ammaantiisa. ¹⁸ Waxaan u arkaa in silcidayada hadda aanay u qalmin in lala barbardhigo ammaanta inagu soo muuqan doonta. ¹⁹ Waayo, abuurku wuxuu si aad ah u sugayaa muujinta carruurta Eebbe. ²⁰ Waayo, abuurku waxaa loo dhiibay wax aan faa'iido lahayn, ma aha doorashadiisa, laakiin doonista kan u dhiibay, rajada ²¹ in abuurku laftiisu laga xoreyn doono addoonsiga qudhunka oo loo keeni doono xorriyadda iyo ammaanta carruurta Eebbe. ²² Waxaan

Rooma

fahamsanahay in abuurka oo dhan uu ku ooyay xanuunka dhalmada ilaa hadda. ²³ Ma aha oo keliya sidaas, laakiin annaga qudheena, kuwa leh midhaha hore ee Ruuxa, waxaan gudaha ku ooyeynaa annagoo si aad ah u sugayna korsashadeenna wiilal iyo gabdho, soo furashada jidhkeenna. ²⁴ Waayo, rajadan ayaanu ku badbaadnay. Laakiin rajada la arko ma aha rajo gabi ahaanba. Yaa rajaynaya waxa ay hore u arkaan? ²⁵ Laakiin haddii aan rajaynayno waxa aan weli arkin, waxaan ku sugnaa dulqaad. ²⁶ Sidaas oo kale, Ruuxu wuxuu inaga caawiyaa daciifnimadeenna. Ma naqaan waxa aan u baahanahay inaan ku tukanno, laakiin Ruuxu qudhiisu wuxuu inoo dhexgalaa oohinno aad u qoto dheer oo aan ereyo lagu cabbiri karin. ²⁷ Kii qalbiyadeenna baadhaa wuxuu garanayaa maskaxda Ruuxa, maxaa yeelay Ruuxu wuxuu u dhexgalaa dadka Eebbe si waafaqsan doonista Eebbe. ²⁸ Waxaan ku kalsoonahay in wax walba Eebbe u shaqeeyo faa'iidada kuwa isaga jecel, kuwa loo yeedhay sida uu doonayo. ²⁹ Waayo, kuwa Eebbe hore u yaqaanay wuxuu sidoo kale u qaddaray inay u ekaadaan sawirka Wiilkiisa, si uu ugu noqdo curadka walaalo iyo walaalo badan. ³⁰ Kuwa uu u qaddaray, wuxuu sidoo kale u yeedhay; kuwa uu u yeedhay, wuxuu sidoo kale xaq ka dhigay; kuwa uu xaq ka dhigay, wuxuu sidoo kale ku sharfay ammaanta. ³¹ Maxaa markaa aan ku oran karnaa jawaabta arrimahan? Haddii Eebbe nala jiro, yaa naga soo horjeeda? ³² Kii aan Wiilkiisa ka xajin, laakiin noo bixiyey dhammaanteen—sidee buu isaga la jirin, si deeqsinimo leh wax walba noogu siin doonaa? ³³ Yaa eedayn doona kuwa Eebbe doortay? Waa Eebbe kan xaq ka dhigaya. ³⁴ Yaa markaa xukumi doona? Ma jiro qof. Masiixa Ciise kii dhintay—iyo in ka badan, kii nolol loo soo kiciyey—wuxuu ku fadhiyaa midigta Eebbe wuxuuna sidoo kale inoo dhexgalaa. ³⁵ Yaa inaga sooci doona jacaylka Masiixa? Ma dhib, ama dhibaato, ama silcin, ama gaajo, ama qaawan, ama khatar, ama seef? ³⁶ Sida qoraalka leeyahay:

"Adiga daraaddaa waxaan la kulannaa dhimasho maaliintii oo dhan; waxaa naloo tixgeliyaa sida ido loo gowraco."

³⁷ Maya, waxyaalahan oo dhan waxaan ku noqonnay kuwo ka badan guulaysiga isaga oo na jeclaaday. ³⁸ Waayo, waxaan ku qanacsanahay in dhimasho iyo nolol toona, malaa'igaha iyo madaxda toona, hadda iyo mustaqbalka toona, ama awoodaha, ³⁹ dherer iyo

qoto toona, ama wax kale oo abuurka oo dhan, aan awoodin inay inaga soocaan jacaylka Eebbe ee laga helay Masiixa Ciise Rabbigeenna.

9 Waxaan runta ku hadlaa Masiixa, ma been sheegayo; damiirkaygu wuxuu ila marag furayaa Ruuxa Quduuska ah, ² in aan murugo weyn iyo caloolkumo joogto ah ku qabo qalbigayga. ³ Waayo, waxaan jeclaan lahaa inaan anigu habaarnaado oo aan Masiixa kala go'naado walaalahayga, qaraabadayda sida jidhka ah, ⁴ oo ah Israa'iil. Iyaga waxaa leh korsashada wiilal iyo gabdho, ammaanta, axdiyada, bixinta Sharciga, adeegidda macbudka, iyo ballanqaadyada. ⁵ Iyaga waxaa leh awowayaashii, oo iyaga waxaa laga soo saaray abtirsiiyada aadanaha ee Masiixa, oo ah Eebbe ka sarreeya dhammaan, barakaysan weligiis. Aamiin. ⁶ Ma aha sidii ereyga Eebbe uu u fashilmay. Waayo, dhammaan kuwii Israa'iil ka soo farcamay ma aha kuwo run ahaantii Israa'iil ah. ⁷ Sidoo kale dhammaantood carruur ma aha sababtoo ah waa farcankii Ibraahim, laakiin "Ishaaq ayaa farcankaaga lagu magacabi doonaa." ⁸ Tani waxay la micno tahay in carruurta jidhka aanay ahayn carruurta Eebbe, laakiin carruurta ballanqaadka ayaa loo tixgeliyaa farcan. ⁹ Waayo, ballanqaadku sidan ayuu ahaa: "Waqtiga la cayimay ayaan soo noqon doonaa, oo Saara waxay yeelan doontaa wiil." ¹⁰ Mana aha oo keliya tan, laakiin sidoo kale markii Ribqa ay mataano ka uursatay nin, aabbahayaga Ishaaq; ¹¹ ka hor intaan mataanaha dhalan ama ay wax wanaagsan ama xun samayn, si ujeeddada Eebbe ee doorashada ay u sii jirto, ¹² ma aha shuqullo laakiin isaga oo wacaya, waxaa loo sheegay, "Kan weyn ayaa u adeegi doona kan yar." ¹³ Sida Gorniinka lagu sheegay: "Yacquub waan jeclaaday, laakiin Ceeynu ma aanan jeclayn." ¹⁴ Maxaynu soo gabagabeyn karnaa? Ma jiraa wax aan caddaalad ahayn oo Eebbe ah? Sidaas ma aha! ¹⁵ Waayo, wuxuu Muuse ku yidhi,

"Naxariis ayaan u muujin doonaa kii aan doorto inaan naxariis u muujiyo, iyo inaan u naxariisto kii aan doorto inaan u naxariisto."

¹⁶ Sidaas darteed ma aha rabitaanka ama dadaalka aadanaha, laakiin waa naxariista Eebbe. ¹⁷ Waayo, Gorniinku wuxuu Fircoon ku yidhi, "Waxaan kuu kiciyey ujeeddadan, inaan xooggeyga kugu muujiyo iyo in magacayga lagu dhawaaqo dhulka oo dhan." ¹⁸ Sidaas darteed, wuxuu naxariistaa kii uu doonayo inuu naxariisto, wuxuuna adkeeyaa kii uu doonayo

Rooma

inuu adkeeyo. ¹⁹ Waxaad markaas weydiin kartaa, "Maxay weli u eedaynaysaa? Waayo, yaa ka hor iman kara doonistiisa?" ²⁰ Laakiin yaad tahay, aadanaha yar, inaad Eebbe la doodo? Ma waxa la sameeyey ayaa ku odhan doona kii sameeyey, "Maxaad sidan iigu samaysay?" ²¹ Miyaanu dhoobaystuhu awood u lahayn inuu ka sameeyo isku dhoobo dhoobo qaar loogu talagalay ujeedooyin gaar ah iyo qaar loogu talagalay isticmaalka caadiga ah? ²² Maxaa dhacaya haddii Eebbe, isagoo doonaya inuu muujiyo cadhadiisa iyo inuu muujiyo awooddiisa, uu dulqaad weyn ku qaato waxyaabaha cadhadiisa loogu talagalay halaagga? ²³ Maxaa dhacaya haddii uu sidaas u sameeyey inuu muujiyo hodantinimada ammaantiisa waxyaabaha naxariistiisa, kuwaas oo uu hore ugu sii diyaariyey ammaanta, ²⁴ oo ay ku jiraan annaga, kuwaas oo uu sidoo kale wacay, oo aan ka ahayn Yuhuudda oo keliya laakiin sidoo kale ka ah Goyimka? ²⁵ Sida uu ku yidhi Hoosheeca:

"Waxaan ugu yeedhi doonaa 'dadkayga' kuwa aan ahayn dadkayga, iyo waxaan ugu yeedhi doonaa 'mid aan jeclahay' mid aanan jeclayn," ²⁶ iyo, "Waxay noqon doontaa in meesha lagu yidhi iyaga, 'Ma tihiidiin dadkayga,' halkaas waxaa loogu yeedhi doonaa 'carruurta Eebbe nool.'"

²⁷ Ishacyaah wuxuu ku dhawaaqaa Israa'iil ku saabsan:

"In kasta oo tirada Israa'iiliyiinta ay la mid tahay ciidda badda, oo kaliya hadhaaga ayaa badbaadi doona. ²⁸ Waayo, Rabbigu wuxuu fulin doonaa ereygiisa dhulka, si buuxda oo si degdeg ah."

²⁹ Sida Ishacyaah hore u yidhi:

"Haddii Rabbiga Ciidammadu aanu inoo reebin farcan, waxaan noqon lahayn sida Sodom, oo waxaan ahaan lahayn sida Gomorra."

³⁰ Maxaynu soo gabagabeyn karnaa? In Goyimka, kuwa aan raadin xaqnimada, ay gaadheen xaqnimada, xaqnimo ay ku helaan iimaanka; ³¹ laakiin Israa'iil, iyagoo raadinaya sharci xaqnimo, ma aysan gaadhin sharcigaas. ³² Maxay tahay sababtu? Sababtoo ah ma aysan raadin iimaanka, laakiin sidii ay ku heli lahaayeen shuqullo. Waxay ku turunturoodeen dhagaxa turunturada, ³³ sida Qorniinku leeyahay:

"Bal eega, waxaan Siyoon dhigayaa dhagax dadka ku turunturooda iyo dhagax dadka ka dhaca, oo kii isaga rumaystaa weligiis ma ceeboobi doono."

10 Walaalayaal, waxa qalbigayga ku jira iyo baryadayda aan Eebbe u dirayo waa inay badbaadaan. ² Waayo, waxaan markhaati ka ahay inay Eebbe u heellan yihiin, laakiin ma aha mid aqoon ku salaysan. ³ Waayo, iyagoo aan ka warqabin xaqnimada Eebbe oo isku dayaya inay iyaga u gaar noqdaan, ma ay hoosgelin xaqnimada Eebbe. ⁴ Waayo, Masiixu waa dhammaadka sharciga si xaqnimo loo helo qof kasta oo rumaysta. ⁵ Muuse wuxuu ka qoray xaqnimada sharciga: "Qofka waxyaalahan sameeya wuxuu ku noolaan doonaa iyaga." ⁶ Laakiin xaqnimada rumaysadka ayaa sidaas ku hadasha: "Ha ku odhan qalbigaaga, 'Yaa samada u kici doona?'" (taasoo ah, inuu Masiix hoos u soo dejiyo) ⁷ ama "'Yaa hoos ugu degi doona moolka?'" (taasoo ah, inuu Masiix ka soo kiciyo kuwii dhintay). ⁸ Laakiin maxay leedahay? "Eraygu waa kuu dhow yahay; waa afkaaga iyo qalbigaaga," taasoo ah, erayga rumaysadka ee aan ku wacdineyno: ⁹ Haddii aad afkaaga ku qirto, "Ciise waa Rabbiga," oo aad qalbigaaga ku rumaysato in Eebbe ka soo sara kiciyey kuwii dhintay, waad badbaadi doontaa. ¹⁰ Waayo, qalbiga ayaa lagu rumaystaa oo lagu xaq noqdaa, afkana waa lagu qiraa oo lagu badbaadaa. ¹¹ Waayo, Qorniinku wuxuu leeyahay, "Kii isaga rumaysta weligiis ma ceeboobi doono." ¹² Waayo, ma jiro farqi u dhexeeya Yuhuud iyo Gariig; Rabbiga isku midka ah ayaa Rabbiga dhammaan, oo si hodan ah u barakaynaya kuwa isaga ku yeedha, ¹³ waayo, "Qof kasta oo magaca Rabbiga ku yeedha waa la badbaadin doonaa." ¹⁴ Sidee bay markaa ugu yeedhi karaan kii aanay rumaysan? Sidee bayna u rumaysan karaan kii aanay maqal? Sidee bayna u maqli karaan iyada oo aan qof u wacdiyin? ¹⁵ Sidee bayna u wacdiyi karaan haddaan la dirin? Sida qoran: "Sidee bay qurux badan yihiin cagaha kuwa warka wanaagsan keena!" ¹⁶ Laakiin dhammaan ma ay dhegaysan warka wanaagsan. Waayo, Isayos wuxuu leeyahay, "Rabbiyow, yaa rumaystay warkayaga?" ¹⁷ Sidaas daraaddeed rumaysadku wuxuu ka yimaadaa maqalka, maqalkuna wuxuu ku yimaadaa farriinta Masiixa. ¹⁸ Laakiin waxaan weydiinayaa: Ma maqlin? Runtii way maqlaan:

"Codkoodu wuxuu gaadhay dhulka oo dhan, iyo hadalladooduna ilaa darafadii dunida."

Rooma

¹⁰ Mar kale ayaan weydiinayaa: Israa'iil ma fahmin?
Ugu horrayn, Muuse wuxuu leeyahay,

"Waxaan idinku kicin doonaa kuwa aan quruun ahayn; waxaan idinku xanaajin doonaa quruun aan wax fahmin."

²⁰ Isayosna si kalsooni leh ayuu u sheegay,

"Waxaa i helay kuwa aan i doonan; waxaan isu muujiyey kuwa aan i weyddiin."

²¹ Laakiin Israa'iil ku saabsan, wuxuu leeyahay,

"Maalin oo dhan waxaan gacmahayga u fidiyey dad caasi ah oo madax adag."

11 Waxaan weydiinayaa, haddaba, ma Eebbe ayaa dadkiisii iska fogeeyey? Sidaas ma aha! Waayo, aniguba waxaan ahay reer binu Israa'iil, farcankii Ibraahim, oo aan ka tirsanahay qabiilka Benyaamiin. ² Eebbe ma uu diidin dadkiisii uu hore u aqoon jiray. Miyaanad garanayn waxa Gorniinku leeyahay sheekada Eliyaah, sida uu Eebbe uga baryay reer binu Israa'iil? ³ "Sayidow, waxay dileen nebiyadaadii, oo waxay dumiyeen meelahii allabarigaaga; aniga keliya ayaa haray, oo naftayda ayay doonayaan." ⁴ Laakiin maxay ahayd jawaabta Eebbe ee isaga? "Waxaan u reebtay naftayda toddoba kun oo nin oo aan jilbaha u dhigin Baal." ⁵ Sidaas oo kale, wakhtigan xaadirka ah waxaa jira hadhaag la doortay nimco ahaan. ⁶ Oo haddii ay nimco ahaan tahay, markaas ma aha mid ku salaysan shuqullo; haddii kale nimco mar dambe ma ahaan lahayn nimco. ⁷ Maxaa haddaba? Waxa reer binu Israa'iil si aad ah u doonayeen ma aysan helin, laakiin kuwa la doortay ayaa helay. Kuwa kale waa la adkeeyey, ⁸ sida qoran tahay:

"Eebbe wuxuu siiyey ruux hurdo, indho aan wax arkin iyo dhego aan wax maqlin, ilaa maanta."

⁹ Daa'uudna wuxuu leeyahay,

"Miiskoodu ha u noqdo dabin iyo dabacsanaan, dhagax turunturo iyo abaal marin iyaga. ¹⁰ Indhahoodu ha madoobaadaan si aanay waxba u arkin, dhabarkooduna ha foorarsanaado had iyo goor."

¹¹ Haddaba waxaan weydiinayaa, ma waxay turunturoodeen si ay u dhacaan oo aan dib loo soo celin karin? Sidaas ma aha! Laakiin xadgudubkooda aawadiis, badbaadintu waxay u timid dadka aan

Yuhuudda ahayn si ay reer binu Israa'iil ugu kiciyaan masayr. ¹² Hadda haddii xadgudubkoodu macnaheedu yahay hodantinimo adduunka, iyo khasaarahoodu macnaheedu yahay hodantinimo dadka aan Yuhuudda ahayn, intee le'eg ayay hodantinimo ka weyn keeni doontaa marka ay dhammaantood soo galaan! ¹³ Waxaan idinla hadlayaa dadka aan Yuhuudda ahayn. Intii aan ahay rasuulka dadka aan Yuhuudda ahayn, waxaan weyneeyaa adeegayga ¹⁴ haddii ay suurtagal tahay inaan dadkayga ku kiciyo masayr oo aan badbaadiyo qaar ka mid ah. ¹⁵ Waayo, haddii diidistoodu keentay heshiis la'aanta adduunka, maxay aqbalistoodu noqon doontaa laakiin nolol ka timid kuwii dhintay? ¹⁶ Haddii qaybta hore ee cajiinka ay quduus tahay, dhammaan cajiinka waa quduus; haddii xididku quduus yahay, laamuhuna waa quduus. ¹⁷ Haddii qaar ka mid ah laamaha la jebiyey, adiguna, oo ah geed saytuun duurjoog ah, lagu tallaalay dhexdooda oo hadda aad la wadaagto casiirka nafaqada leh ee xididka saytuunka, ¹⁸ ha isku faanin laamahaas. Haddii aad sidaas samayso, xusuusnow in aanad ahayn adiga kan taageera xididka, laakiin xididka ayaa ku taageera. ¹⁹ Waxaad odhan kartaa, "Laamaha waa la jebiyey si aan anigu loogu tallaalo." ²⁰ Runta waa sidaas. Waxaa la jebiyey sababtoo ah rumaysad la'aan, adiguna waxaad ku taagan tahay iimaan. Ha kibirin, laakiin ka baq. ²¹ Sababtoo ah haddii Eebbe aanu xataa u naxariisan laamaha dabiiciga ah, isaguna kuuma naxariisan doono. ²² Markaa tixgeli naxariista iyo xumaanta Eebbe: xumaanta kuwa dhacay, laakiin naxariis kuu ah adiga, haddii aad sii waddo naxariistiisa. Haddii kale, adigana waa lagu gooyin doonaa. ²³ Haddii ay ku sii socdaan rumaysad la'aanta, iyagana waa lagu tallaali doonaa, waayo, Eebbe waa awoodaa inuu mar kale ku tallaalo. ²⁴ Waayo, haddii lagaa gooyey geed saytuun duurjoog ah oo dabiici ah, oo lid ku ah dabeecadda lagu tallaalay geed saytuun beer ah, intee ka sii fudud ayay laamaha dabiiciga ah loogu tallaali doonaa geedkooda saytuunka ah! ²⁵ Ma doonayo inaad ka warqabtaan qarsoodigan, walaalayaal, si aanad ugu kibirin: reer binu Israa'iil waxay la kulmeen qalafsanaan qayb ahaan ilaa tirada buuxda ee dadka aan Yuhuudda ahayn ay soo galaan, ²⁶ oo sidaas ayaa reer binu Israa'iil oo dhami loo badbaadin doonaa. Sida qoran tahay:

"Badbaadiyaha wuxuu ka iman doonaa Siyoony; Wuxuu ka leexin doonaa xumaanta Yacquub. ²⁷ Oo

kani waa axdigayga iyaga markaan dembiyadooda ka saaro."

²⁸ Marka laga hadlayo injiilka, waxay yihiin cadaawayaal dantiinna aawadeed; laakiin marka laga hadlayo doorashada, waxay yihiin kuwo la jecel yahay awgeed awowayaashood, ²⁹ waayo, hadiyadaha Eebbe iyo yeedhitaankiisu waa aan la beddeli karin. ³⁰ Sidaad adigu mar u ahayd caasiyiin Eebbe, haddana aad hesheen naxariis natiijada caasinimadooda, ³¹ sidaas oo kale iyaguna hadda waxay noqdeen caasiyiin si ay iyaguna hadda u helaan naxariis natiijada naxariista Eebbe ee idinka. ³² Waayo, Eebbe wuxuu u oggolaaday qof walba inuu caasiyoobo si uu ugu naxariisto dhammaantood.

³³ *Oh, qoto dheerida hodantinimada xigmadda iyo aqoonta Eebbe! Sida aan la fahmi karin xukumaddiisa, iyo waddooyinkiisa oo aan la garan karin!* ³⁴ *"Yaa fahmay maskaxda Rabbiga? Ama yaa noqday la-taliyihiisa?"* ³⁵ *"Yaa weligiis wax u bixiyeey Eebbe, in Eebbe uu u soo celiyo?"* ³⁶ *Waayo, wax walba waa ka yimaadaan isaga, iyada oo loo marayo isaga, oo loogu talagalay isaga. Isaga ha u ahaato ammaanta weligeed! Aamiin.*

12 Sidaas darteed, waxaan idinku boorinayaa, walaalayaal, naxariista Eebbe, inaad jidhkiinna u bixisaan allabari nool, quduus ah oo Eebbe la aqbali karo—tani waa cibaadadiinna runta ah ee ruuxiga ah. ² Ha u ekaanina qaabka dunidan, laakiin isu beddela cusboonaysiinta maankiinna. Sidan ayaad ku garan doontaan waxa doonista Eebbe tahay—doonistiisa wanaagsan, la aqbali karo, oo qumman. ³ Waayo, nimcada lay siiyey, waxaan ku leeyahay mid kasta oo idinka mid ah: Ha isku fikirina inaad ka sarreyso sidii aad u malayn lahaydeen, laakiin ka fikirina xukun sugan, sida loo qaybiyey qiyaasta iimaanka ee Eebbe idin siiyey. ⁴ Sida aynu u leenahay xubno badan oo ku jira jidhka, oo xubnahaas oo dhan aanay isku hawl lahayn, ⁵ sidaas oo kale, waxaynu ku midownay Masiixa sida jidh keliya, xubna kastana wuxuu la xidhiidhaa xubnaha kale oo dhan. ⁶ Waxaan leenahay hadiyado kala duwan, sida nimcada loo siiyey mid kasta oo inaga mid ah. Haddii hadiyaddaadu tahay wax sii sheegid, sii sheeg sida iimaankaaga; ⁷ haddii ay tahay adeegid, markaas adeeg; haddii ay tahay waxbarid, markaas wax bar; ⁸ haddii ay tahay dhiirrigelin, markaas dhiirrigeli; haddii ay tahay wax bixin, si deeqsinimo leh u bixi; haddii ay tahay

hoggaamin, samee si dadaal leh; haddii ay tahay naxariis muujin, samee si farxad leh. ⁹ Jacaylku waa inuu ahaadaa mid daacad ah oo aan laba waji lahayn. Nacayso waxa shar ah; ku dheganaada waxa wanaagsan. ¹⁰ Isu dhiiba midba midka kale jacayl walaalnimo. Isku maamuusa midba midka kale idinka oo naftiinna ka sarreeya. ¹¹ Ha ka gaabina xamaasad, laakiin sii hayso kulaylka ruuxiga ah, adoo u adeegaya Rabbiga. ¹² Ku farxa rajada, ku samra dhibaataada, oo ku adkaysta tukashada. ¹³ Ka qayb qaado baahida quduusiinta oo ku dhaqma martisoorka. ¹⁴ Barakeeya kuwa idin silciya; barakeeya oo ha caayinina. ¹⁵ La wadaag farxadda kuwa faraxsan; la wadaag murugada kuwa murugaysan. ¹⁶ Ku noolaada isfahan midba midka kale. Ha kibirina, laakiin diyaar u ahaada inaad la dhaqantaan dadka jago hooseeya. Ha isku xisaabtamina inaad caqli badan tihiin. ¹⁷ Ha u celinina qofna shar xumaan. Iska jira inaad samaysaan waxa saxda ah ee hortisa qof kasta. ¹⁸ Inta ay awooddiinnu tahay, ku dadaala inaad nabad kula noolaataan qof kasta. ¹⁹ Ha aarsanina, saaxiibbayaal qaaliga ah, laakiin u dhaafa meel cadhada Eebbe, waayo waxaa qoran: "Aarsashadu aniga ayay ii sugnaatay; waan u abaalgudi doonaa," ayuu leeyahay Rabbigu. ²⁰ Taas beddelkeeda,

haddii cadowgaagu gaajaysan yahay, cunto sii; haddii uu harraad qabo, biyo sii. Sidaas ayaad madaxiisa ku dul saari doontaa dhuxul gubanaysa.

²¹ Ha u oggolaanina in shartu idin guulaysato, laakiin taa beddelkeeda ku guuleysta sharta adigoo samaynaya wanaag.

13 Qof walba waa inuu u hoggaansamaa maamulada xukuma, waayo, ma jiro amar aan ka imaan Eebbe, kuwa jiraana waxaa lagu aasaasay Eebbe. ² Sidaa darteed, qof kasta oo ka hor yimaada amarka wuxuu ka soo horjeedaa wixii Eebbe dejiyey, kuwa sidaa sameeyana waxay isku keenayaan xukun. ³ Waayo, kuwa xukuma ma aha sabab cabsi loogu qabo kuwa wanaagga sameeya, laakiin kuwa sharka sameeya. Ma rabtaa inaad ka xorowdo cabsida amarka? Samee waxa saxda ah oo waxaad heli doontaa ammaan. ⁴ Waayo, amarku waa adeege Eebbe oo faa'iido kuu leh. Laakiin haddii aad xumaan samayso, ka baq, waayo, seefta ma qaado si aan micno lahayn; waa adeege Eebbe, aargoosi si uu cadhada ugu keeno kan sharka sameeya. ⁵ Sidaa darteed, waxaa lagama maarmaan ah in loo

Rooma

hoggaansamo maamulada, ma aha oo kaliya in laga fogaado cadhada laakiin sidoo kale sababo la xiriira damiirka. ⁶ Tani waa sababta aad sidoo kale u bixisaan canshuuraha, waayo, maamuladu waa adeegeyaal Eebbe, iyadoo u heellan hawshan. ⁷ Siiya qof walba wixii ku waajib ah: canshuuraha cidda ay ku waajib tahay; dakhliga cidda ay ku waajib tahay; ixtiraamka cidda ay ku waajib tahay; sharafta cidda ay ku waajib tahay. ⁸ Ha jirin deyn aan la bixin, marka laga reebo deynta sii socota ee ah inaad is jeclaataan; waayo, kii dadka kale jecel wuxuu fuliyey sharciga. ⁹ Amarrada, “Ha sinaysan,” “Ha dilin,” “Ha xadin,” “Ha damcin,” iyo amar kasta oo kale, waxaa lagu soo koobay hadalkan: “Jeclow deriskaaga sida naftaada.” ¹⁰ Jacaylku waxyeelo uma keeno deriska; sidaas darteed, jacaylku waa fulinta sharciga. ¹¹ Oo sameeya tan, idinkoo fahmaya wakhtiga hadda: saacaddii waa timid inaad ka kacdaan hurdada, waayo, badbaadadeennu waa dhowdahay hadda marka loo eego markii aan markii hore rumaysanay. ¹² Habeenku wuu dhamaanayaa, maalintiina waa dhowdahay. Sidaa darteed aan iska dhigno falalka mugdiga oo aan xidhanno hubka iftiinka. ¹³ Aan u dhaqanno si wanaagsan, sida maalintii, ma aha in lagu raaxaysto iyo sakhraansho, ma aha sinnaan iyo xumaan, ma aha dagaal iyo masayr. ¹⁴ Beddelkeed, isku xidha Rabbiga Ciise Masiix, oo ha ka fikirina sida loo qanciyo damacyada jidhka.

14 Soo dhawow kan iimaankiisu daciif yahay, laakiin ha ku murmin aragtiyo kala duwan. ²

Qaar waxay rumaysan yihiin inay wax walba cuni karaan, halka kan iimaankiisu daciif yahay uu kaliya khudaar cuno. ³ Kii wax walba cuna yaanu ka fiirsan kan aan cunin, kan ka fogaada cunidda yaanu xukumin kan wax cunaya, waayo Eebbe ayaa aqbalay iyaga. ⁴ Yaa tahay adigu inaad xukunto addoon kale? Sayidkooda ayay hortiiisa istaagaan ama dhacaan. Oo way istaagi doonaan, waayo, Rabbigu wuu awoodaa inuu istaajiyo. ⁵ Qaar waxay u arkaan maalin ka quduusan maalinta kale, halka qaar kalena ay u arkaan maalmaha oo dhan isku mid. Qof kastaa waa inuu si buuxda ugu qancaa maskaxdiisa. ⁶ Kii maalinta u arka mid gaar ah wuxuu u sameeyaa Rabbiga. Kii wax cunaya, wuxuu u cunaa Rabbiga, waayo, wuxuu u mahadnaqaa Eebbe; kii ka fogaada, wuxuu u sameeyaa Rabbiga oo wuxuu u mahadnaqaa Eebbe. ⁷ Waayo, midkeenna midna ma noola naftiisa uun, midkeenna midna ma dhimana naftiisa uun. ⁸ Haddii aan nool nahay, Rabbiga ayaan

u nool nahay; haddii aan dhimanana, Rabbiga ayaan u dhimaneynaa. Sidaa darteed, nolol iyo geeri labadaba, Rabbiga ayaan leenahay. ⁹ Sababtan awgeed, Masiixu wuu dhintay oo dib ayuu u noolaaday, si uu u noqdo Rabbiga kuwa dhintay iyo kuwa noolba. ¹⁰ Maxaad walaalkaa ama walaashaada u xukuntaa? Ama maxaad ugu fiirsataa iyaga? Waayo, dhammaanteen waxaan hor istaagi doonaa kursiga xukunka ee Eebbe. ¹¹ Sida qoran:

“Sida xaqiiq ah sidaa u noolahay,” ayuu leeyahay Rabbigu, ‘jilib kasta ayaa hortayda u foororsan doona; carrab kasta ayaa aqoonsan doona Eebbe.”

¹² Haddaba, midkeen kasta wuxuu siin doonaa xisaabtiisa shakhsiyadeed Eebbe. ¹³ Sidaa darteed, aan joojinno xukumidda midba midka kale. Halkii, go'aanso inaad dhigin wax xannibaad ama caqabad ah jidka walaalkaa ama walaashaada. ¹⁴ Waxaan ku qancay Rabbiga Ciise in waxba nijaas ahayn laftiisa. Laakiin haddii qof u arko wax nijaas ah, markaa qofkaas waa nijaas. ¹⁵ Haddii walaalkaa ama walaashaada ay dhibsadaan waxa aad cunayso, ma samaynaysid jacayl. Ha ku halligin cuniddaada qofka Masiixu u dhintay. ¹⁶ Sidaa darteed, hubi in fiicilladaada wanaagsan aysan dadka kale u arkin kuwo qaldan. ¹⁷ Waayo, boqortooyada Eebbe ma aha wax ku saabsan cunidda iyo cabidda, laakiin waa xaqnimada, nabadda, iyo farxadda Ruuxa Quduuska ah. ¹⁸ Waayo, qof kasta oo Masiixa u adeega sidaas ayaa ku faraxsan Eebbe oo helaya oggolaanshaha aadanaha. ¹⁹ Aan haddaba raacno waxa keena nabadda iyo dhisidda wadajirka ah. ²⁰ Ha burburin shaqada Eebbe cunidda dartiis. Cunto kasta waa nadiif, laakiin waa khalad qof inuu wax cuno oo keena in qof kale ku dhacdo. ²¹ Way ka wanaagsan tahay inaad cunin hilib ama cabbin khamri ama samayn wax kale oo keeni kara in walaalkaa ama walaashaada ku dhacdo. ²² Haddaba waxa aad rumaysan tahay waxyaalahan, ku hay naftaada iyo Eebbe. Waxaa barakaysan kan aan is-xukumin waxa uu oggolaaday. ²³ Laakiin qof kasta oo shaki ku jiro waa la xukumay haddii uu cuno, maxaa yeelay, cuniddiisu ma aha iimaan; oo wax kasta oo aan ka iman iimaan waa dembi.

15 Annaga oo xoog leh waa inaan xambaarsanno daciifnimada kuwa aan xoogga lahayn oo aanan kaliya raalli ka noqon nafteena. ² Midkeen kasta waa inuu raalli geliyo deriskiisa wanaaggiisa, si uu u dhiso. ³ Waayo,

Rooma

xataa Masiixu ma uusan raadin raalli ahaanshihiisa, laakiin sida ku qoran: “Cayda kuwa ku caaya ayaa ugu dhacday.” ⁴ Waayo, wixii hore loo qoray waxaa loo qoray waxbarashadeenna, si aan adkeysiga iyo dhiirrigelinta Gorniinka ugu yeelanno rajada. ⁵ Hadda Eebbeha bixiya adkeysiga iyo dhiirrigelinta ha idin siiyo inaad isku fikir noqotaan midkiinba midka kale, sida Masiix Ciise, ⁶ si aad midnimo maskax iyo cod ah ugu ammaantaan Eebbe iyo Aabbaha Rabbigeenna Ciise Masiix. ⁷ Sidaa darteed, midkiinba midka kale ha aqbal, sida Masiixu idiin aqbalay, ammaanta Eebbe. ⁸ Waayo, waxaan idinku leeyahay in Masiixu noqday addoonka Yuhuudda iyada oo loo marayo runta Eebbe, si uu u xaqiijiyo ballamihii awowayaashii, ⁹ iyo si dadka aan Yuhuudda ahayn ay u ammaanaan Eebbe naxariistiisa. Sida ku qoran:

“Sidaa darteed waxaan kugu ammaani doonaa dadka aan Yuhuudda ahayn; Waxaan u heesi doonaa magacaaga.”

¹⁰ Intaa waxaa dheer, waxaa la sheegay,

“Farxa, dadka aan Yuhuudda ahayn, oo la jira dadkiisa.”

¹¹ Waxaa sidoo kale lagu dhawaaqay,

“Ammaana Rabbiga, dhammaan dadka aan Yuhuudda ahayn; ha ammaanaan dhammaan dadyowgu.”

¹² Intaa waxaa dheer, Ishacyaah wuxuu ku dhawaaqayaa,

“Xididka Yesee ayaa soo bixi doona, mid ka soo bixi doona inuu xukumo quruumaha; isaga dadka aan Yuhuudda ahayn waxay ku rajo weynaan doonaan.”

¹³ Hadda Eebbeha rajada ha idinku buuxiyo farxad iyo nabad oo dhan markaad ku kalsoon tihiin, si aad ugu badnaataan rajada iyada oo loo marayo xoogga Ruuxa Quduuska ah. ¹⁴ Anigu waxaan hubaa, walaalahayga iyo walaalahayga, inaad ka buuxdaan wanaag, oo aad ka buuxdaan aqoon oo aad awoodaan inaad midkiinba midka kale wax baro. ¹⁵ Laakiin waxaan idiin qoray si geesinimo leh qodob qaar si aan idiin xusuusiyo mar kale, sababtoo ah nirmcada la i siiyey Eebbe, ¹⁶ in aan noqdo midkiidinka Masiix Ciise dadka aan Yuhuudda ahayn, oo aan midkiidin u noqdo injiilka Eebbe, si hadiyadda dadka aan Yuhuudda ahayn ay u noqoto mid la aqbali karo,

oo ay quduus ka dhigto Ruuxa Quduuska ah. ¹⁷ Sidaa darteed, Masiix Ciise dhexdiisa waxaan helay sabab aan ugu faano waxyaalaha la xiriiira Eebbe. ¹⁸ Waayo, ma filayo inaan ka hadlo wax aan ahayn waxa Masiixu ku sameeyey aniga dhexdiisa si uu dadka aan Yuhuudda ahayn ugu hoggaamiyo inay adeecaan Eebbe erey iyo fal, ¹⁹ iyadoo loo marayo awoodda calaamadaha iyo yaabab, oo ku dhex jira xoogga Ruuxa; sidaas darteed laga bilaabo Yerusasaalem ilaa Illyricum waxaan si buuxda ugu dhawaaqay injiilka Masiix. ²⁰ Oo sidan ayaan u higsaday inaan ku wacdiyo injiilka, ma aha meeshii Masiix hore loogu aqoonsaday, si aanan ugu dhisin aasaaska qof kale; ²¹ laakiin sida Gorniinku leeyahay:

“Kuwa aan laga wargelin isaga ayaa arki doona, iyo kuwa aan maqlin ayaa fahmi doona.”

²² Tani waa sababta aan marar badan looga hor istaagay inaan idiin imaado; ²³ laakiin hadda, iyadoo aan meel kale ii joogin gobolladan, iyo tan iyo markii aan muddo dheer u xiisay inaan idin soo booqdo, ²⁴ Waxaan qorsheynayaa inaan sidaas sameeyo marka aan u socdo Isbaanish. Waxaan rajeynayaa inaan idin arko anigoo maraya oo aad i caawisaan safarkayga halkaas, ka dib markii aan ku raaxeysto shirkadiinna muddo yar. ²⁵ Laakiin hadda, waxaan ku socdaa Yerusasaalem, anigoo u adeegaya quduusiinta. ²⁶ Waayo, Makedoniya iyo Akhaya waxay ku farxeen inay deeq u sameeyaan masaakiinta ka mid ah quduusiinta Yerusasaalem. ²⁷ Waxay ku farxeen inay sidaas sameeyaan, oo runtii way ku leeyihiin. Waayo, haddii dadka aan Yuhuudda ahayn ay la wadaagaan barakooyinka ruuxiga ah ee Yuhuudda, waxay ku leeyihiin inay la wadaagaan barakooyinkooda maaddiga ah. ²⁸ Sidaa darteed, markaan dhammeeyo hawshan oo aan saxiixo midhahaas, waxaan u socon doonaa Isbaanish oo aan idin soo booqan doonaa anigoo maraya. ²⁹ Waxaan ku kalsoonahay in marka aan idiin imaado, aan imaan doono anigoo wata barakada buuxda ee Masiix. ³⁰ Waxaan idinku baryayaa, walaalahayga iyo walaalahayga, Rabbigeenna Ciise Masiix iyo jacaylka Ruuxa, inaad igu biirtaan halgankayga adigoo ii tukanaya Eebbe, ³¹ in aan laga badbaadiyo kuwa caasiga ah ee Yahuudiya, iyo in adeeggayga Yerusasaalem si wanaagsan loogu aqbal quduusiinta; ³² si aan idiin imaado farxad iyada oo loo marayo doonista Eebbe oo aan ku nasto shirkadiinna. ³³ Haddaba Eebbeha nabadda ha idinla jiro dhammaantiin. Aamiin.

16 Waxaan idin barayaa walaasheen Phoebe, oo ah adeegto ka tirsan kiniisadda Cenchreae. ² Waxaan idinka codsanayaa inaad ku soo dhoweysaan iyada Eebbe si ay u mudan tahay quduusiinta oo aad uga caawisaan wax kasta oo ay idinka baahan tahay, waayo, iyadu waxay gargaar siisay dad badan, oo aan ku jiro. ³ Salaan u dir Priscilla iyo Aquila, shaqaale-wadaagayaashayda Ciise Masiix. ⁴ Waxay naftooda khatar u geliyeen aniga aawaday. Ma aha oo kaliya inaan u mahadceliyo, laakiin dhammaan kiniisadaha dadka aan Yuhuudda ahayn ayaa iyaga u mahadcelinaya. ⁵ Salaan u dir sidoo kale kiniisadda ku kulantaa gurigooda. Salaan u dir saaxiibkayga qaaliga ah Epenetus, oo ahaa kii ugu horreeyey ee Masiixa u soo jeestay Aasiya. ⁶ Salaan u dir Maryan, oo si dadaal leh idiin shaqaysay. ⁷ Salaan u dir Andronicus iyo Junia, oo ah Yuhuud-wadaagayaashayda iyo maxaabiis-wadaagayaashayda; waxay ku sharaftiran yihiin rasuullada dhexdooda waxayna ku jireen Masiixa hortayda. ⁸ Salaan u dir Ampliatius, oo si qoto dheer loogu jecel yahay Eebbe. ⁹ Salaan u dir Urbanus, shaqaale-wadaagayaashayda Masiixa, iyo saaxiibkayga qaaliga ah Stachys. ¹⁰ Salaan u dir Apelles, oo daacadnimadiisa Masiixa la caddeeyey. Salaan u dir kuwa ka tirsan qoyska Aristobulus. ¹¹ Salaan u dir Herodion, qaraabadayda. Salaan u dir kuwa ka tirsan qoyska Narcissus ee ku jira Eebbe. ¹² Salaan u dir Tryphena iyo Tryphosa, oo si adag ugu shaqeeya Eebbe. Salaan u dir saaxiibkayga qaaliga ah Persis, oo si aad u adag ugu shaqeysay Eebbe. ¹³ Salaan u dir Rufus, oo Eebbe doortay, iyo hooyadiis, oo sidoo kale hooyo ii ahayd. ¹⁴ Salaan u dir Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, iyo walaalaha iyo walaasha la joogta. ¹⁵ Salaan u dir Philologus, Julia, Nereus iyo walaashiis, iyo Olympas,

iyo dhammaan quduusiinta la joogta. ¹⁶ Isku salaama dhunkasho quduus ah. Dhammaan kiniisadaha Masiixa waxay idiin soo dirayaan salaam. ¹⁷ Waxaan idinku boorinayaa, walaalayaal, inaad ka feejignaataan kuwa abuura kala qaybsanaanta iyo caqabadaha ka soo horjeeda waxbarashada aad barateen. Ka fogaada iyaga. ¹⁸ Waayo, dad noocaas ah ma adeegayaan Rabbigeenna Masiixa, laakiin waxay adeegayaan damacooda. Hadal macaan iyo ammaan been ah ayay ku khiyaameeyaan maskaxda kuwa aan waxba ka shakin. ¹⁹ Addeeciddiinnu waa la wada og yahay, waxaana idiinku faraxsanahay; laakiin waxaan doonayaa inaad caqli u lahaataan waxa wanaagsan, oo aad ka fogaataan waxa shar ah. ²⁰ Eebbe nabadda wuxuu dhawaan ka dhigi doonaa Shaydaan inuu cagihinna hoostooda ku dhaco. Nimcada Rabbigeenna Ciise ha idinla jirto. ²¹ Timothy, shaqaale-wadaagayaashayda, wuxuu idiin soo dirayaa salaam, sida Lucius, Jason, iyo Sosipater, qaraabadayda. ²² Aniga, Tertius, oo qoray warqaddan, waxaan idiin soo dirayaa salaam Eebbe. ²³ Gaius, oo marti-geliya aniga iyo kiniisadda oo dhan, wuxuu idiin soo dirayaa salaam. Erastus, oo ah khasnaji magaalada, iyo walaalkaan Quartus waxay idiin soo dirayaan salaam. ²⁴ [Ha ahaato nimcada Rabbigeenna Ciise Masiix idinla jirta dhammaantiin.] ²⁵ Hadda isaga oo awood u leh inuu idin dejiyo sida ku cad injiilkayga iyo wacdigiis Ciise Masiix, sida ku cad muujinta qarsoodiga qarsoonaa waqtiyo hore, ²⁶ laakiin hadda la muujiyey oo la ogaaday iyada oo loo marayo qoraallada nebiyada amarka Eebbe weligiis ah, si quruumaha oo dhan ay ugu yimaadaan adeecidda ka timaada iimaanka— ²⁷ Eebbe kaliya oo runta ah, oo xigmad leh oo mudan in lagu ammaano weligiis iyada oo loo marayo Ciise Masiix. Aamiin.

1 Korintos

1 Bawlos, oo loo doortay rasuulnimada Ciise Masiix doonista Eebbe, iyo Sosthenes walaalkayo, ² Kaniisadda Eebbe ee Korintos joogta, kuwaas oo lagu quduusiyeey Ciise Masiix, oo loogu yeedhay quduusiinta, iyo dhammaan kuwa meel walba ku yeedha magaca Rabbigeenna Ciise Masiix, oo ah Rabbigooda iyo kan aheynaba: ³ Naxariis iyo nabad ha idinka ahaato Eebbe Aabbahayaga iyo Rabbiga Ciise Masiix. ⁴ Aad iyo aad ayaan ugu mahadnaqayaa Eebbaha aan leeyahay idinka awgiin, sababtoo ah nimcada Eebbe ee la idin siiyeey Ciise Masiix, ⁵ In wax walba aad ku hodantihiin isaga, hadal kasta iyo aqoon kasta, ⁶ Sida markhaatifurkii ku saabsan Masiix idinku xaqiijiyey, ⁷ Si aydan ugu dhiman hadiyadda ruuxiga ah intaad si rajaynaysa u sugaysaan muujinta Rabbigeenna Ciise Masiix, ⁸ Kaasi oo idinku sii hayn doona ilaa dhammaadka, aan ceeb lahayn maalinta Rabbigeenna Ciise Masiix. ⁹ Eebbe, oo aamin ah, ayaa idinku yeedhay wadajirka Wiilkiisa, Ciise Masiix Rabbigeenna. ¹⁰ Hadda waxaan idinku boorinayaa, walaalayaal, magaca Rabbigeenna Ciise Masiix, inaad dhammaantiin isku raacdaan oo aan kala qaybsanaan idinku dhex jirin, laakiin aad ku dhammaystirnaataan maskax iyo xukun isku mid ah. ¹¹ Waayo, waxaa la ii sheegay idinka, walaalahayga, dadkii Chloe, in ay jiraan murano idinka dhex jira. ¹² Hadda waxaan ula jeedaa, in midkiinba uu leeyahay, “Waxaan la ahay Bawlos,” iyo “Waxaan la ahay Abolos,” iyo “Waxaan la ahay Kefa,” iyo “Waxaan la ahay Masiix.” ¹³ Masiix miyay la qaybsaday? Bawlos idinka awgiin ma la iskutallaalay? Mise waxaa laydinku baabtiisay magaca Bawlos? ¹⁴ Waxaan u mahadnaqayaa Eebbe inaan idinka mid ah baabtiisin Crispus iyo Gaius mooyaane, ¹⁵ Si aanan qofna u odhan laydinku baabtiisay magaca aan leeyahay. ¹⁶ Laakiin waxaan sidoo kale baabtiisay reer Stephanas; intaas ka sokow, ma garanayo inaan qof kale baabtiisay. ¹⁷ Waayo, Masiix ima soo dirin inaan baabtiiso, laakiin inaan wacdiyo injiilka, ma aha xigmad hadal, si aan iskutallaabta Masiix aan loo joojin. ¹⁸ Waayo, farriinta iskutallaabta waxay u muuqataa nacasnimo kuwa lumaya, laakiin annaga nala badbaadinayo, waa xoogga Eebbe. ¹⁹ Waayo, qoraalka wuxuu leeyahay:

“Xigmadda kuwa xigmadda leh waxaan ka dhigi doonaa waxba, Iyo fahamka kuwa wax garanaya waan joojin doonaa.”

²⁰ Xaggee buu ku jiraa qofka xigmadda leh? Xaggee buu ku jiraa qoraaga? Xaggee buu ku jiraa doodaha wakhtigan? Eebbe miyuusan muujin xigmadda adduunka inay nacasnimo tahay? ²¹ Waayo, tan iyo markii xigmadda Eebbe adduunku xigmaddiisa ku garan waayey Eebbe, Eebbe wuxuu ku farxay nacasnimada farriinta la wacdiyeey inuu ku badbaadiyo kuwa rumaysan. ²² Waayo, Yuhuuddu calaamado ayay dalbadaan, Gariiguna xigmad ayay doondoonaan; ²³ Laakiin waxaan ku dhawaaqnaa Masiix iskutallaalay, caqabad Yuhuudda iyo nacasnimo dadka aan Yuhuudda ahayn, ²⁴ Laakiin kuwa loogu yeedhay, Yuhuud iyo Gariigba, Masiix waa xoogga iyo xigmadda Eebbe. ²⁵ Waayo, waxa u muuqda nacasnimo Eebbe ayaa ka xigmad badan xigmadda aadanaha, iyo waxa u muuqda daciifnimo Eebbe ayaa ka xoog badan xoogga aadanaha. ²⁶ Waayo, tixgeliyeed yeedhistiinna, walaalayaal, in aanay badnayn kuwa xigmadda leh sida jidhka, aanay badnayn kuwa xoogga leh, aanay badnayn kuwa sharafka leh; ²⁷ Laakiin Eebbe wuxuu doortay waxyaalaha nacasnimada ah ee adduunka si uu ugu ceebeeyo kuwa xigmadda leh, Eebbena wuxuu doortay waxyaalaha daciifka ah ee adduunka si uu ugu ceebeeyo waxyaalaha xoogga leh, ²⁸ Iyo waxyaalaha aan muhiimka ahayn ee adduunka iyo kuwa la quudhsaday Eebbe ayaa doortay, waxyaalaha aan jirin, si uu u buriyo waxyaalaha jira, ²⁹ Si aan qofna ugu faanin Eebbe hortiisa. ³⁰ Laakiin waa isaga awgiis inaad ku jirtaan Ciise Masiix, kaas oo inoo noqday xigmadda Eebbe, iyo xaqnimada iyo quduusnimada iyo madaxfurashada, ³¹ Sidaa darteed, sida qoraalka leeyahay: “Kii faana, ha ku faano Rabbiga.”

2 Markii aan idiin imid, walaalayaal, kuma aan imaan xirfad hadal ama xigmad sare leh, marka aan idin la wadaagay maragga Eebbe. ² Waayo, waxaan go'aansaday inaan wax kale idinku dhex arkin aan ka ahayn Ciise Masiix, iyo iskutallaabta. ³ Waxaan kaloo idinla joogay daciifnimo, iyo cabsi, iyo gariir badan, ⁴ Fariintayda iyo wacdintaydu kuma ay iman erayo xigmad leh oo qancinaya, laakiin waxay ahaayeen muujinta Ruuxa iyo xoogga, ⁵ Si ay rumaysadkiinnu ugu tiirsanaato xigmadda dadka, laakiin xoogga Eebbe. ⁶ Haddana waxaan xigmad kula hadalnaa kuwa qaan-gaarka ah—xigmad aan ahayn tan wakhtigan ama kuwa xukuma wakhtigan, kuwaas oo dabar go'aya; ⁷ Laakiin waxaan ka hadalnaa xigmadda Eebbe oo qarsoon, xigmadda

1 Korintos

qarsoon oo Eebbe go'aamiyey wakhtiyadii hore ee ammaanteenna; ⁸ Xigmaddan ma ay fahmin mid ka mid ah kuwa xukuma wakhtigan; waayo, haddii ay garteen, ma ay qodbiyeen Sayidka ammaanta. ⁹ Laakiin sida qoran:

“Indho ma arag, dhag ma maqal, mana gelin qalbiga dadka, wax kasta oo Eebbe u diyaariyey kuwa isaga jecel.”

¹⁰ Waayo, Eebbe wuxuu waxyaalahan noo muujiyey Ruuxa; waayo, Ruuxu wuxuu baadhaa wax walba, xataa qoto-dheerka Eebbe. ¹¹ Waayo, yaa dadka ka mid ah og fikradaha qofka aan ka ahayn ruuxa qofka gudhiisa? Sidoo kale, fikradaha Eebbe ma oga qof aan ka ahayn Ruuxa Eebbe. ¹² Hadda ma aanan helin ruuxa dunida, laakiin Ruuxa Eebbe ka yimid, si aan u fahanno waxyaalaha si xor ah noogu la siiyey Eebbe. ¹³ Waxaan kaloo ku sheegnaa waxyaalahan, ma aha erayo lagu baray xigmadda dadka, laakiin kuwa Ruuxu baray, isku xidhaya fikradaha ruuxiga ah iyo erayada ruuxiga ah. ¹⁴ Laakiin qofka dabiiciga ah ma aqbalo waxyaalaha Ruuxa Eebbe, waayo, waxay u muuqdaan nacasnimo; mana fahmi karo, maxaa yeelay, si ruuxi ah ayaa loo gartaa. ¹⁵ Laakiin midka ruuxiga ah wuxuu qiimeeyaa wax walba, isaga laftiisana lama qiimeeyo qofna. ¹⁶ Waayo,

yaa garan kara maskaxda Sayidka, si uu u baro?

Haddana waxaan haysanaa maskaxda Masiixa.

3 Aniga, walaalayaal, ma aanan awoodin inaan idinla hadlo sida dad ruuxi ah, laakiin sida kuwa jidhka ah, sida carruurta ku jirta Masiixa. ² Waxaan idinku quudiyey caano, ma aha cunto adag, maxaa yeelay, weli diyaar uma aydan ahayn. Xataa hadda, weli diyaar ma tihidin, ³ Waayo, weli waxaad tihiin kuwo jidhka ah. Maadaama ay jirto masayr iyo muran idinka dhex jira, miyaadnaan ahayn kuwo jidhka ah, oo u dhaqmaya sida dad caadi ah? ⁴ Waayo, marka mid yidhaahdo, “Anigu waxaan la jiraa Bawlos,” mid kalena yidhaahdo, “Anigu waxaan la jiraa Abolos,” miyaadnaan u dhaqmaynin sida dad caadi ah? ⁵ Waa maxay Abolos? Waa maxay Bawlos? Iyagu waa addoommo aad ku rumaysateen iyaga oo kale, sida Eebbe u qaybiyey mid kasta. ⁶ Anigu waan beeray, Abolosna waa waraabiyeey, laakiin Eebbe waa kan korinta keenay. ⁷ Sidaas darteed, midka beera iyo midka waraabiya midna muhiim ma aha, laakiin keliya Eebbe, kan korinta keena. ⁸ Hadda midka beera iyo midka waraabiya waxay leeyihiin ujeeddo

mid ah, mid kastana waxaa lagu abaalmarin doonaa sida uu u shaqeeyey. ⁹ Waayo, annagu waxaan nahay shaqaale wadajir ah oo ku jira adeega Eebbe; idinku waxaad tihiin beerta Eebbe, waxaad tihiin dhismaha Eebbe. ¹⁰ Nimcada Eebbe ee la i siiyey, waxaan dhigay aasaas sida dhisme yaqaan caqli leh, qof kalena waa dhisayaa korkiisa. Laakiin mid kasta waa inuu si taxadar leh u dhisaa. ¹¹ Waayo, qofna ma dhisi karo aasaas kale oo aan ahayn midka hore loo dhigay, kaas oo ah Ciise Masiix. ¹² Haddii qof ku dhiso aasaaskan isagoo isticmaalaya dahab, lacag, dhagaxyo qaali ah, qoryo, caws, ama xashiish, ¹³ Shaqadooda waxaa la muujin doonaa waxa ay dhab ahaan tahay, maxaa yeelay Maalinta ayaa iftiimin doonta. Waxaa lagu muujin doonaa dab, dabcuna wuxuu qiimeyn doonaa tayada shaqada qof kasta. ¹⁴ Haddii waxa la dhisay uu sii jiro, dhisaha wuxuu heli doonaa abaalmarin. ¹⁵ Haddii ay gubato, dhisaha wuxuu la kulmi doonaa khasaare laakiin weli waa la badbaadin doonaa—inkasta oo uu yahay mid ka baxsanaya oolka. ¹⁶ Miyaadan ogayn inaad tihiin macbudka Eebbe iyo in Ruuxa Eebbe uu idinku dhex jiro? ¹⁷ Haddii qof waxyeelo macbudka Eebbe, Eebbe wuxuu burburin doonaa qofkaas; waayo, macbudka Eebbe waa quduus, idinkuna si wadajir ah waxaad tihiin macbudkaas. ¹⁸ Ha noqonina kuwo is khiyaameeya. Haddii midkiin u malaynayo inuu caqli leeyahay sida heerarka wakhtigan, waa inuu noqdaa “doqon” si uu caqli u noqdo. ¹⁹ Waayo, xigmadda adduunkan waxaa loo arkaa doqonnimo indhaha Eebbe. Sida qoran: “Wuxuu qabtaa kuwa caqliga leh khiyaanadooda”; ²⁰ Intaa waxaa dheer, waxaa la yidhi, “Rabbigu wuu ogyahay in fikradaha kuwa caqliga leh ay yihiin wax aan micne lahayn.” ²¹ Sidaas darteed, ha jirin wax faan ah oo ku saabsan hoggaamiyeyaasha bini'aadamka! Dhammaan wax walba waa idinka, ²² Haddii ay tahay Bawlos, Abolos, Kefa, adduunka, nolosha, dhimashada, hadda, ama mustaqbalka—dhammaan waa idinka, ²³ Idinkuna waxaad tihiin kuwa Masiixa, sida Masiixu uu u yahay kan Eebbe.

4 Sidaas daraaddeed waa in layna tixgeliyaa: sida addoommada Masiixa iyo ilaaliyeyaasha qarsoodiga Eebbe. ² Arrintan waxaa laga filayaa ilaaliyeyaasha inay noqdaan kuwo aammin ah. ³ Laakiin aniga aad bay ii yar tahay in laydin xukumo, ama maxkamad bini'aadam; runtii, xitaa anigu naftayda ma xukumo. ⁴ Waayo, wax aan naftayda ka soo horjeedo ma ogi; si kastaba ha ahaatee, tani ima

1 Korintos

xaqaysiinayso, laakiin kan i xukumaya waa Rabbiga. ⁵ Sidaas daraaddeed ha sii wadin xukunka ka hor wakhtiga, laakiin sug ilaa Rabbigu yimaado, kaas oo iftiimin doona waxyaalaha qarsoon ee mugdiga ku jira oo muujin doona ujeedooyinka qalbiyada bini'aadamka; markaas ammaanta ayaa qof walba uga iman doonta Eebbe. ⁶ Hadda waxyaalahan, walaalayaal iyo walaalo, waxaan si tusaale ahaan ugu dabaqay naftayda iyo Abolos si aad u heshaan faa'iido, si aad noogu barataan inaad dhaafin waxa la qoray, si midkiin uusan ugu kibrin mid kale. ⁷ Yaa idin tixgeliya inaad ka sarreysaan? Maxaad leedahay oo aadan helin? Laakiin haddii aad hesheen, maxaad ugu faantaa sida inaad u helin? ⁸ Hore baad u dheragtay, hore baad u taajirtay, waxaad noqoteen taliyayaal annaga la'aanteen; runtii, waxaan jeclaan lahaa inaad noqoteen taliyayaal si aan annaguna idiinla xukuno. ⁹ Waayo, waxaan u malaynayaa, Eebbe wuxuu noo muujiyey, rasuullada, ugu dambaysta, sida kuwa loo qaddaray inay dhintaan, maxaa yeelay waxaan noqonnay wax lagu qoslo adduunka, malaa'igaha iyo bini'aadamkaba. ¹⁰ Waxaan nahay doqonimo Masiixa dartii, laakiin idinku waxaad tiihin kuwa caqli leh Masiixa; annagu waxaan nahay kuwa daciif ah, laakiin idinku waxaad tiihin kuwa xoog leh; idinku waxaad tiihin kuwa sharaf leh, laakiin annagu waxaan nahay kuwa aan sharaf lahayn. ¹¹ Ilaa hadda waxaan nahay kuwo gaajaysan iyo kuwo harraadan, oo si liidata loo labbisin yahay, la dulmiyo, oo hoy la'aan ah; ¹² Oo waxaan shaqeynaa, annagoo gacmaheenna ku shaqeynayna; markaan la caayo, waan barakaynaa; markaan la silciyo, waan dulqaadannaa; ¹³ Markaan la dacaayadeeyo, waxaan uga jawaabnaa sida saaxiibbo; waxaan noqonnay sida qashinka adduunka, dhoobada wax walba, ilaa hadda. ¹⁴ Uma qoro waxyaalahan inaan idin ceebeeyo, laakiin inaan idiinla taliyo sida carruurtaada aan jeclahay. ¹⁵ Waayo, haddii aad leedahay hagayaal aan la tirin karin Masiixa, haddana ma lihidin aabbe badan; waayo, Masiixa Ciise ayaan aabbihiin ku noqday iyadoo loo marayo injiilka. ¹⁶ Sidaas daraaddeed waxaan idinku dhiirrigelinayaa, inaad igu dayataan. ¹⁷ Sababtaas awgeed waxaan idiin soo diray Timoteyos, oo ah ilmahayga aan jeclahay oo aammin ah Rabbiga, kaas oo idin xusuusin doona jidadkayga oo ku sugan Masiixa, sidaan u baro meel walba iyo kaniisad walba. ¹⁸ Hadda qaar baa is kibriyay, sida inaanan idiin imanayn. ¹⁹ Laakiin waxaan idiin imaan doonaa

dhowaan, haddii Rabbigu ogolaado, oo waxaan ogaan doonaa, ma aha erayada kuwa is kibriyay, laakiin awooddooda. ²⁰ Waayo, boqortooyada Eebbe ma aha erayo kaliya, laakiin waxaa lagu muujiyey awood. ²¹ Maxaad doorbideysaa? Inaan idiin imaado ul, ama jacayl iyo ruuxa dabacsan?

5 Runtii waxaa la soo sheegay in ay jirto sinno idinka dhexdiinna, iyo sinno noocan oo kale ah oo aan xataa ka dhex jirin dadka aan Yuhuudda ahayn, taasoo ah, in qof uu leeyahay naagta aabbihiis. ² Waxaad noqoteen kuwo isla weyn oo ma aad barooran, si kan falkaas sameeyey looga saaro dhexdiinna. ³ Anigu, anigoo jidh ahaan maqan laakiin ruux ahaan jooga, waxaan hore u xukumay kan falkaas sameeyey, sidii inaan joogay. ⁴ Iyadoo la adeegsanayo amar Eebbeheen Ciise, markaad isu timaadaan, aniguna ruux ahaan idiinla joogo, awoodda Eebbeheen Ciise, ⁵ Waxaan go'aansaday in qofkaas loo dhiibo Shaydaan si jidhkiisa loo halligo, si ruuxiisa loo badbaadiyo maalinta Eebbe. ⁶ Isla weyntiinnu faa'iido ma leh. Miyaanad garanayn in khamiir yar uu saameeyo cajiinka oo dhan? ⁷ Ka saar khamiirka hore si aad u noqotaan cajiin cusub, sidii aad dhab ahaan u tiihin kuwo aan khamiir lahayn. Waayo, Masiixa Kormarteenna waa la allabariyay. ⁸ Sidaa darteed, aynu iidda ku hayno, ma aha khamiirka hore, ama khamiirka xumaanta iyo sharci darrada, laakiin rootiga aan khamiirka lahayn ee daacadnimada iyo runta. ⁹ Warqaddii hore waxaan idinku wargeliyay inaad la socon kuwa sinada sameeya; ¹⁰ Kama aanan jeedin kuwa sinada sameeya ee dunidan, ama kuwa hunguri weyn iyo khiyaano sameeya, ama kuwa sanamyada caabuda, waayo markaas waa inaad dunida ka baxdaan. ¹¹ Laakiin runtii, waxaan idiin qoray inaanad la socon walaal la sheegto haddii uu yahay qof sinada sameeya, ama hunguri weyn, ama sanam caabud, ama caytame, ama sakhraamiye, ama khiyaano sameeye—xataa inaanad la cunin qofkaas oo kale. ¹² Maxaa aniga iga khuseeya inaan xukumo kuwa dibadda ah? Miyaanad xukumin kuwa kaniisadda ku dhex jira? ¹³ Laakiin kuwa dibadda ah, Eebbe ayaa xukumi doona. Ka saar kan sharka leh idinka dhexdiinna.

6 Ma jiraa mid idinka mid ah, marka uu dacwad ka leeyahay mid kale, ku dhiirrada inuu sharciga hor keeno kuwa aan xaq lahayn oo aan hor keenin quduusiinta? ² Mise ma ogidin in quduusiintu

1 Korintos

ay xukumi doonaan dunida? Haddii dunida laydinka xukumo, miyaanad awoodin inaad xukuntaan dacwooyinka yaryar? ³ Miyaananad ogeyn in aan awood ku yeelan doonno malaa'igaha? Haddaba intee in le'eg ayaan u maarayn karnaa arrimaha nolosha? ⁴ Haddaba haddii aad leedihiin dacwooyin la xiriira arrimaha nolosha, ma waxaad u doorataan garsoorayaal kuwa aan qiimo ku lahayn kiniisadda? ⁵ Waxaan sidaas u leeyahay ceebtiinna. Ma run baa inay jirin hal qof oo caqli leh oo idinka mid ah oo go'aamin kara walaalihiis ama walaashii? ⁶ Hase yeeshee, mid walaal ah ayaa mid kale maxkamad la aadaa, taasna waxay hor taagan yihiin kuwa aan rumaysan! ⁷ Dhab ahaantii, horeba waa khasaare idiin ah inaad leedihiin dacwooyin midba midka kale. Miyaynaan ka fiicnayn in la idin dulmiyo? Miyaynaan ka fiicnayn in la idin khiyaameeyo? ⁸ Hase yeeshee, idinku waxaad samaysaan dulmi iyo khiyaano, waxaadna sidaas ku samaysaan walaalihiinna iyo walaalihiinna! ⁹ Mise ma ogidin in kuwa aan xaqa lahayn aysan dhaxli doonin boqortooyada Eebbe? Ha la idin khiyaanayn; mana aha kuwa sinada sameeya, mana aha sanam caabudayaasha, mana aha kuwa sinada sameeya, mana aha kuwa ku dhaqma falal ka soo horjeeda dabiiciga, ¹⁰ mana aha tuugta, mana aha kuwa bakhaylka ah, mana aha kuwa had iyo jeer sakhraansan, mana aha kuwa hadalka xun ku hadla, mana aha kuwa khiyaameeya, inay dhaxli doonaan boqortooyada Eebbe. ¹¹ Qaar idinka mid ah sidaas ayaa ahaayeen; laakiin waa laydin nadiifiyey, waa laydin quduuseeyey, waa laydin xaq dhigay magaca Rabbiga Ciise Masiix iyo Ruuxa Eebbehehen. ¹² Wax walba waa lay ii oggolaaday, laakiin wax walba faa'iido ma leh. Wax walba waa lay ii oggolaaday, laakiin waxba iima talin doonaan. ¹³ Cuntada waxaa loogu talagalay caloosha iyo caloosha waxaa loogu talagalay cuntada, hase yeeshee Eebbe wuxuu baabi'in doonaa labadaba. Laakiin jidhku uma aha sinada, laakiin wuxuu u yahay Rabbiga, Rabbiguna wuxuu u yahay jidhka. ¹⁴ Eebbe kaliya ma uu kicin Rabbiga, laakiin sidoo kale wuxuu inaga kicin doonaa xooggiisa. ¹⁵ Miyaadan ogayn in jidhkiinnu yahay xubnaha Masiixa? Haddaba ma waxaan ka qaadi doonaa xubnaha Masiixa oo aan ku biirin doonaa dhillo? Maya, marnaba! ¹⁶ Mise ma ogidin in kii isku biiriya dhillo uu noqdo hal jidh iyada? Waayo, waxaa la yidhi, "Labadoodu waxay noqon doonaan hal hilib." ¹⁷ Laakiin kii isku biiriya Rabbiga waa hal ruux isaga.

¹⁸ Ka fogaada sinada. Dembi kasta oo qofku

sameeyo waa dibadda jidhka, laakiin kii sinada sameeya wuxuu dembaabayaa jidhkiisa. ¹⁹ Mise ma ogidin in jidhkiinnu yahay macbudka Ruuxa Quduuska ah ee idinku dhex jira, oo aad ka hesheen Eebbe, iyo in aanad nafsaddiinna iska lahayn? ²⁰ Waayo, qiimo ayaa laydinku iibsaday: sidaas darteed ku maamuusa Eebbe jidhkiinna.

7 Hadda ku saabsan arrimaha aad ka qorteen: waxaa lagu ammaanaa nin inuu ka fogaado xiriirka dhow ee naag. ² Laakiin sababta oo ah sinada, nin kastaa waa inuu yeesho naagtiisa, naag kastana waa inay leedahay ninkeeda. ³ Ninku waa inuu waajibaadkiisa u guta naagtiisa, sidoo kale naagtuna ninkeeda. ⁴ Naagtu ma laha awood buuxda oo jidhkeeda ah, laakiin ninku wuu wadaagaa; sidoo kale, ninku ma laha awood buuxda oo jidhkiisa ah, laakiin naagtu way wadaagtaa. ⁵ Ha isku diidin midba midka kale, marka laga reebo heshiis wadajir ah muddo, si aad u hurto tukashada, ka dibna mar kale isu soo noqda si Shaydaanku uusan idiin jirrabin sababo la xiriira xakamaynta naftiinna oo liidata. ⁶ Waxaan tan u leeyahay talo ahaan, ma aha amar ahaan. ⁷ Waxaan jeclaan lahaa in dadka oo dhami ay ahaan lahaayeen sida aan ahay. Si kastaba ha ahaatee, qof kastaa wuxuu leeyahay hadiyad u gaar ah oo ka timid Eebbe, mid nooc ah iyo mid kale nooc kale. ⁸ Laakiin waxaan leeyahay kuwa aan guursan iyo kuwa carmalka ah inay u wanaagsan tahay inay ahaan lahaayeen sida aan ahay. ⁹ Laakiin haddii aysan is-xakamayn karin, waa inay guursadaan; waayo, waxaa ka fiican in la guursado intii lagu gubi lahaa damac. ¹⁰ Kuwa guursaday, waxaan siinaa amarkan, ma aha aniga, laakiin Eebbe: naagtu waa inaanay ninkeeda ka tegin ¹¹ (Laakiin haddii ay tagto, waa inay sii ahaataa mid aan guursan ama ay la heshiisaa ninkeeda), ninkuna waa inuusan furin naagtiisa. ¹² Kuwa kale waxaan leeyahay, ma aha Eebbe, haddii walaal kasta uu leeyahay naag aan rumaysnayn oo ay diyaar u tahay inay la noolaato, waa inuusan furin. ¹³ Haddii naag kastaa ay leedahay nin aan rumaysnayn, oo uu diyaar u yahay inuu la noolaado, waa inaanay ninkeeda furin. ¹⁴ Waayo, ninka aan rumaysnayn waxaa quduus ka dhigay naagtiisa, naagta aan rumaysnaynna waxaa quduus ka dhigay ninkeeda rumaysan; haddii kale, carruurtiinnu waxay ahaan lahaayeen kuwo aan nadiif ahayn, laakiin hadda waa quduus. ¹⁵ Haddii lammaanaha aan rumaysnayn uu doorto inuu tago, ha sameeyo; walaalka ama walaashu kuma xirna

1 Korintos

xaaladahaas, laakiin Eebbe wuxuu na wacay inaan ku noolaano nabad. ¹⁶ Waayo, sidee baad ku habsan kartaa, naag, inaad ninkaaga badbaadin doonto? Ama adiga, nin, inaad naagtaada badbaadin doonto? ¹⁷ Si kastaba ha ahaatee, sida Eebbe u qoondeeyey mid kasta, sida Eebbe ugu yeedhay mid kasta, ha ku noolaadaan sidan. Tani waa xeerkeyga dhammaan kaniisadaha. ¹⁸ Ma waxaa lagu yeedhay isagoo gudan? Waa inuusan isku dayin inuu ka saaro calaamadaha gudniinka. Ma waxaa lagu yeedhay isagoo aan gudnayn? Waa inuusan gudnayn. ¹⁹ Xaaladda jireed ee gudniinka ama gudniin la'aanta ma laha wax muhiim ah, laakiin waxa run ahaantii muhiimka ah waa ilaalinta amarrada Eebbe. ²⁰ Qof kasta waa inuu ku sii nagaadaa xaaladda lagu yeedhay. ²¹ Ma waxaa laguugu yeedhay addoon ahaan? Ha ka welwelin. Laakiin haddii aad xorriyaddaada heli karto, fursadda ka faa'iidayso. ²² Waayo, kii lagu yeedhay Eebbe isagoo addoon ah waa qof xor ah oo Eebbe ah; sidoo kale, kii lagu yeedhay isagoo xor ah waa addoonka Masiixa. ²³ Waxaad ku iibsateen qiimo; sidaa darteed, ha noqonina addoommo dadka. ²⁴ Walaalayaal, mid kasta waa inuu la sii joogaa Eebbe xaaladda lagu yeedhay. ²⁵ Hadda ku saabsan kuwa aan guursan, waxaan hayaa wax amarka Eebbe ah, laakiin waxaan bixinayaa fikradayda sida mid, naxariista Eebbe, lagu kalsoonaan karo. ²⁶ Waxaan u maleynayaa, markaa, inay wanaagsan tahay, marka la eego dhibaataada hadda jirta, qofku inuu ahaado sidii uu yahay. ²⁷ Ma waxaad ku xiran tahay naag? Ha raadin inaad xorowdo. Ma waxaad ka xorowday naag? Ha raadin naag. ²⁸ Laakiin haddii aad guursato, maadan dembaabin; haddii bikrad guursato, iyaduna maadan dembaabin. Si kastaba ha ahaatee, shakhsiyaadkaas waxay wajihi doonaan dhibaatooyin noloshaan, waxaana jeclaan lahaa inaan ka badbaadiyo taas. ²⁹ Laakiin waxaan leeyahay, walaalayaal: wakhtigu waa gaaban yahay, si kuwa haatan leh naago ay u noolaadaan sidii aanay lahayn, ³⁰ Iyo kuwa barooranaya, sidii aanay u barooranayn; iyo kuwa faraxsan, sidii aanay u faraxsanayn; iyo kuwa wax iibsada, sidii aanay waxba u lahayn; ³¹ Iyo kuwa isticmaala dunida, sidii aanay si buuxda ula falgelin; waayo, qaabka hadda ee dunidan wuu dhammaanayaa. ³² Waxaan jeclaan lahaa inaad ka xorowdaan walwalka. Ninka aan guursan wuxuu diiradda saarayaa arrimaha Eebbe, sida uu ugu raalli noqon karo Eebbe; ³³ Laakiin ninka guursaday wuxuu

ka walwalsan yahay arrimaha dunida, sida uu ugu raalli noqon karo naagtiisa. ³⁴ Iyo danihiisa ayaa kala qaybsan. Naagta aan guursan, iyo bikradda, waxay diiradda saartaa arrimaha Eebbe, inay quduus ku ahaato jidh iyo ruuxba; laakiin naagta guursatay waxay ka walwalsan tahay arrimaha dunida, sida ay ugu raalli noqon karto ninkeeda. ³⁵ Waxaan tan u leeyahay faa'iidadiiinna, ma aha inaan idinku soo rogo xaddidaad, laakiin si aan u dhiirrigeliyo waxa habboon iyo si aan u hubiyo u heellanaanta aan kala go'a lahayn ee Eebbe. ³⁶ Laakiin haddii qof u maleynayo inuusan si habboon ula dhaqmin gabadha uu u dhaxdo, haddii ay dhaaftay da'da guurka oo ay u muuqato inay lagama maarmaan tahay, ha sameeyo sida uu doono, ma dembaabay; waa inay guursadaan. ³⁷ Laakiin kii qalbigiisa ku adkaystay, aan qasbin, laakiin uu xakameeyo doonistiisa, oo uu go'aansaday qalbigiisa inuu ilaaliyo gabadha uu u dhaxdo, wuu wanaagsanaan doonaa. ³⁸ Markaa, kii gabadha uu u dhaxdo guursada wuu wanaagsanaan doonaa, kii aan guursanayna wuu ka sii wanaagsan doonaa. ³⁹ Naag waxay ku xidhan tahay ninkeeda inta uu nool yahay; laakiin haddii ninkeeda dhinto, waxay xor u tahay inay guursato qof kasta oo ay doonto, laakiin kaliya Eebbe dhexdiisa. ⁴⁰ Fikradayda, waxay ku faraxsanaan doontaa haddii ay ahaan lahayd sidii ay tahay; waxaanan aaminsanahay inaan aniguna leeyahay Ruuxa Eebbe.

8 Hadda ku saabsan cuntada loo bixinayo sanamyada, waxaan ognahay in aan dhammaanteen aqoon leenahay. Aqoon waxay qofka ka dhigtaa isla weyn, laakiin jacaylku wuu dhisaa. ² Haddii qof rumaysan yahay inuu aqoon leeyahay, weli ma oga sidii uu u baahan yahay inuu ogaado; ³ Laakiin kii Eebbe jecel, waxaa garanaya Isaga. ⁴ Sidaa darteed, marka laga hadlayo cunista cuntada loo bixiyo sanamyada, waxaan fahamsanahay in sanamku yahay wax aan muhiim ahayn dunida, iyo in aanu jirin Eebbe mooyaane mid keliya. ⁵ Waayo, xataa haddii ay jiraan kuwa loo yeedhay 'ilaahyo', ha ahaadeen samada ama dhulka, sida xaqiiqda ah waxaa jira 'ilaahyo' badan iyo 'sayidyo' badan, ⁶ Haddana annaga waxaa jira hal Eebbe, Aabbaha, kaas oo wax walba ka yimid, oo aan u nool nahay Isaga; iyo hal Sayid, Ciise Masiix, kaas oo wax walba ku yimid, oo aan ku nool nahay Isaga. ⁷ Si kastaba ha ahaatee, ma aha qof kasta oo leh fahamkan; qaar, oo weli u baran sanamka ilaa hadda,

1 Korintos

waxay cunaan cunto sidii in loo bixiyay sanam, iyo damiirkooda, oo daciif ah, waa wasakhaysan yahay. ⁸ Cuntadu nama soo dhawayso Eebbe; ma nihin kuwo ka sii liita haddii aynaan cunin, mana nihin kuwo ka sii fiican haddii aan cunno. ⁹ Laakiin iska jir in xorriyaddan aad leedahay aysan si uun u noqonin dhagax turunturo ah kuwa daciifka ah. ¹⁰ Waayo, haddii qof ku arko adiga, kan aqoonta leh, oo ku cashaynaya macbudka sanamka, miyaan damiirkiisa, haddii uu daciif yahay, lagu dhiirrigelin doonin inuu cuno waxyaabaha loo bixiyay sanamyada? ¹¹ Waayo, aqoontaada darteed kan daciifka ah waa la yeelay, walaalka ama walaasha uu Masiix u dhintay. ¹² Sidaas darteed, adigoo dembi ka galaya walaalaha iyo walaalaha oo dhaawacaya damiirkooda marka uu daciif yahay, waxaad dembi ka gashaa Masiix. ¹³ Sidaa darteed, haddii cunto walaalkay ku keento turunturo, mar dambe hilib ma cuni doono, si aanan walaalkay ugu dhicin.

9 Miyaanan xor ahayn? Miyaanan rasuul ahayn? Miyaanan arkin Ciise, Rabbigeenna? Miyaadnaan ahayn natiijada hawshayda ee Rabbiga? ² Xataa haddii aanan rasuul ahaan loo aqoonsanayn kuwa kale, hubaal inaad tihiin; waayo, waxaad tihiin caddaynta rasuulnimadayda ee Rabbiga. ³ Difaacayga kuwa i baadha waa kan: ⁴ Miyaanan lahayn xorriyad aan wax u cunno oo aan wax u cabno? ⁵ Miyaanan lahayn xaq aan ku kaxaysanno naag rumaysan, sida rasuullada kale, walaalaha Rabbiga, iyo Kefa? ⁶ Ama ma annaga oo kali ah oo Barnabas ah ayaa xaq u lahayn inaan ka fogaanno shaqada? ⁷ Yaa mar kasta askari ahaan u adeega kharashkiisa? Yaa beero canab ah oo aan midhihiisa cunin? Ama yaa adhiga daajiya oo aan caanaha adhiga cunin? ⁸ Waxyaalahan ma waxaan ku hadlayaa xukunka aadanaha, miyaa? Ama sharcigu ma wuxuu leeyahay waxyaalahan? ⁹ Waayo, waxaa ku qoran sharciga Muuse: "Ha xidhin dibiga marka uu wax tumayo." Eebbe ma wuxuu ka walaacsan yahay dibiyada oo keliya? ¹⁰ Ama ma wuxuu si buuxda u hadlayaa annaga dartay? Haa, waxaa loo qoray annaga dartay, maxaa yeelay, ninka wax beera waa inuu ku beeraa rajada, iyo ninka wax tumaya waa inuu ku tumaa rajada inuu wax la wadaago. ¹¹ Haddii aan idinla wadaagnay barakooyin ruuxi ah, ma wax badan baa inaga filan inaad naga taageertaan waxyaalaha maaddiga ah? ¹² Haddii kuwa kale ay idinku leeyihiin xaqan, miyaanan annagu xitaa ka badan lahayn? Si kastaba ha ahaatee, maanaan

isticmaalin xaqan, laakiin waxaan u dulqaadannaa wax walba si aanan caqabad ugu noqon injiilka Masiixa. ¹³ Miyaadan ogeyn in kuwa adeegyada quduuska ah qabta ay cunaan qurbaannada macbudka, iyo kuwa joogtada ah ee allabariga ay ka qaybqaataan wixii lagu bixiyo allabariga? ¹⁴ Sidaas oo kale, Rabbigu wuxuu amray in kuwa ku wacdiya injiilka ay ka helaan nolol injiilka. ¹⁵ Laakiin midkoodna xaqan ma aanan isticmaalin, mana qorin waxyaalahan si ay igu dhacaan; waayo, waxay ii fiicnaan lahayd inaan dhinto intii qofna ka dhigi lahaa faankayga mid madhan. ¹⁶ Waayo, haddii aan ku wacdiyo injiilka, wax faan ah ma haysto, waayo, waxaa igu qasban inaan sameeyo; run ahaantii, hoogayga haddii aanan ku wacdiyin injiilka! ¹⁷ Waayo, haddii aan tan si ikhtiyaari ah u sameeyo, abaalmarin ayaan leeyahay; laakiin haddii aan ka soo horjeedo rabitaankayga, waxaa la igu aaminay hawl. ¹⁸ Maxay tahay, haddaba, abaalmarintaydu? Taas, marka aan ku wacdiyo injiilka, aan ku bixiyo bilaash, si aanan u isticmaalin xaqayga buuxa ee injiilka. ¹⁹ Waayo, in kastoo aan ka xoroobay dadka oo dhan, waxaan naftayda ka dhigay addoon dhammaan, si aan u kasbado in ka badan. ²⁰ Yuhuudda waxaan u noqday sidii Yuhuudi, si aan u kasbado Yuhuudda; kuwa sharciga hoos yimaada, sidii sharciga hoos yimaada in kastoo aanan sharciga hoos imaanayn, si aan u kasbado kuwa sharciga hoos yimaada; ²¹ Kuwa aan sharciga lahayn, sidii aan sharciga lahayn, in kastoo aanan ahayn mid aan lahayn sharciga Eebbe laakiin aan ku hoos jiro sharciga Masiixa, si aan u kasbado kuwa aan sharciga lahayn. ²² Kuwa itaalka daran waxaan u noqday sidii itaalka daran, si aan u kasbado kuwa itaalka daran; waxaan noqday wax walba dadka oo dhan, si aan ugu badbaadiyo qaar. ²³ Wax walba waxaan u sameeyaa danta injiilka, si aan ugu wadaago barakooyinkiisa. ²⁴ Miyaadan ogeyn in tartanka orodka dhammaan orodyahannadu tartamaan, laakiin mid keliya ayaa helaa abaalmarinta? U orod si aad ugu guuleysato. ²⁵ Qof kasta oo tartan ku jira wuxuu ku dhaqmaa is-xakameyn wax walba. Sidaas darteed waxay u sameeyaan inay helaan taaj baaba'a, laakiin annagu mid aan baaba'ayn. ²⁶ Sidaas darteed ma ordo si aan ujeedo lahayn; mana garaaco gacmahayga sida feedhyahan wax aan hawada ahayn garaacaya. ²⁷ Taas beddelkeeda waxaan si adag u edbiyaa jidhkayga oo ka dhiga addoonkayga, si aan ka dib

1 Korintos

markaan dadka kale ku wacdiyo, aanan u noqon mid la'aan ah.

10 Waayo, ma doonayo inaad ogaataan, walaalayaal, in aowowayashaan oo dhammu ay hoos joogeen daruurta oo ay dhammaantood badda mareen; ² Oo dhammaantoodna waxaa lagu baabtiisay Muuse dhexdiisa daruurta iyo badda; ³ Oo dhammaantood waxay wada cuneen quud ruuxi ah oo isku mid ah, ⁴ Oo dhammaantood waxay wada cabbeen cabbitaan ruuxi ah oo isku mid ah, waayo, waxay ka cabbayeen dhagax ruuxi ah oo la socday; dhagaxaana wuxuu ahaa Masiixa. ⁵ Hase yeeshee, in badan oo iyaga ka mid ah, Eebbe kuma faraxsana; jidhkooduna wuxuu ku kala firdhay cidlada. ⁶ Hadda dhacdooyinkaas waxay u dhaceen tusaale ahaan inaga, si aynaan u dooneyn waxyaalo waxyeello leh sida ay iyagu u doonayeen. ⁷ Ha noqonina sanam caabudayaal, sida qaar iyaga ka mid ah ay ahaayeen; sida qoran: “Dadku waxay fadhiisteen inay wax cunaan oo cabbaan, oo waxay u kaceen inay ku ciyaaraan.” ⁸ Sidoo kale ha ku kicinina sinnaan, sida qaar iyaga ka mid ah ay sameeyeen, oo labaatan iyo saddex kun ayaa hal maalin ku dhacay. ⁹ Sidoo kale ha imtixaamina Eebbe, sida qaar iyaga ka mid ah ay sameeyeen, oo waxaa baabbi’iyey abeesooyin. ¹⁰ Sidoo kale ha cabanina, sida qaar iyaga ka mid ah ay sameeyeen, oo waxaa baabbi’iyey baabbi’iye. ¹¹ Waxyaalahan waxay u dhaceen iyaga sidii digniin, waxaana loo qoray inay inaga wax barno, kuwaas oo dhammaadka wakhtiyada ku yimid. ¹² Sidaa darteed, ha u fiirsado mid kasta oo u malaynaya inuu taagan yahay, si uusan u dhicin. ¹³ Jirrabasho idin ma qabsan mid aan caadi ahayn; Eebbena waa aamin, mana idiin oggolaan doono in laydin jirabo wax ka badan awooddiinna, laakiin jirraabaadda la jirta wuxuu sidoo kale bixin doonaa jid ka baxsasho, si aad u adkeysataan. ¹⁴ Sidaas darteed, saaxiibbadayda qaaliga ahow, ka fogaada sanam caabudidida. ¹⁵ Waxaan idinla hadlayaa sida kuwa caqli leh; ka fiirsada waxa aan idhaahdo. ¹⁶ Miyaan koobka barakada ee aan barakaynno ahayn ka qaybqaadashada dhiigga Masiixa? Miyaan kibista aan jebinno ahayn ka qaybqaadashada jidhka Masiixa? ¹⁷ Sababtoo ah waxaa jira kibis keliya, kuwa badan oo aan nahay waa jidh keliya; waayo, dhammaanteen waxaan ka qaybqaadannaa kibis keliya. ¹⁸ Ka fiirsada dadka Israa’iil; miyaan kuwa cuna allabariga ahayn kuwa ka qaybqaata meeshii

allabariga? ¹⁹ Maxaan markaa ula jeedaa? In cuntada loo bixiyo sanamyada ay wax tahay, ama sanamku uu wax yahay? ²⁰ Maya, laakiin waxaan leeyahay in waxa dadka aan Yuhuudda ahayn ay u bixiyaan allabari, ay u bixiyaan jinniyo oo aanay u bixin Eebbe; mana doonayo inaad noqotaan kuwa la wadaaga jinniyada. ²¹ Ma wadaagi kartaan koobka Eebbe iyo koobka jinniyada; ma ka qaybqaadan kartaan miiska Eebbe iyo miiska jinniyada. ²² Ama ma dooneynaa inaan kicino dulqaadka Eebbe? Hubaal, ma nihiin kuwo ka xoog badan isaga. ²³ “Wax walba waa la oggol yahay,” laakiin wax walba ma aha kuwo faa’iido leh. “Wax walba waa la oggol yahay,” laakiin wax walba ma dhisaan. ²⁴ Ha raadsanina qofna wanaaggiisa, laakiin kan deriskiisa. ²⁵ Cuna wixii lagu iibiyo suuqa hilibka adigoo wax su’aal ah ka keenin damiirka; ²⁶ Waayo, dhulka iyo waxa ku jira oo dhan wuxuu u leeyahay Eebbe. ²⁷ Haddii qof aan rumaysad lahayn kugu casuumo oo aad rabto inaad tagto, cun wixii la idiin dhigo adigoo wax su’aal ah ka keenin damiirka. ²⁸ Si kastaba ha ahaatee, haddii qof kuu sheego, “Tan waxaa loo bixiyey allabari,” markaa ha cunin, sababta oo ah kan ku wargeliyey, iyo sababta oo ah damiirka; ²⁹ Uma jeedo damiirkaaga, laakiin kan qofka kale; waayo, maxaa xorriyaddayda loogu xukumaa damiirka qof kale? ³⁰ Haddii aan ka qaybqaato mahadnaq, maxaa laygu canaantaa wax aan u mahadceliyo? ³¹ Sidaa darteed, waxaad samaysaan, ha ahaato cunid ama cabbid, ku sameeya wax walba ammaanta Eebbe. ³² Ha dhibin Yuhuudda ama Gariigga, ama kiniisadda Eebbe; ³³ Sida aan isku dayo inaan raalli geliyo qof kasta wax walba, anigoo raadinaya faa’iidadayda laakiin tan badan, si ay u badbaadaan.

11 Ila mid noqda sida aan Masiixa u ila mid noqday. ² Waxaan idinku ammaanaa inaad wax walba igu xusuusataan oo aad si adag ugu dheggen tihiin caadooyinkii aan idiin gudbiyey. ³ Waxaan doonayaa inaad ogaataan in Masiixu yahay madaxa nin kasta, ninkuna uu yahay madaxa naagta, Eebbena uu yahay madaxa Masiixa. ⁴ Nin kasta oo madaxiisa daboolka markuu tukanayo ama wax sii sheegayo wuxuu ceebaynayaa madaxiisa. ⁵ Laakiin naag kasta oo tukanaysa ama wax sii sheegaysa iyadoo madaxeedu daboolnayn waxay ceebaynaysaa madaxeeda, waayo, waxay la mid tahay mid madaxeeda la xiiray. ⁶ Haddii naagtu aanay madaxeeda daboolin, waa inay timaha iska goysaa; laakiin haddii ay ceeb tahay in naagtu timaha iska

1 Korintos

goyso ama madaxeeda la xiirto, waa inay madaxeeda dabooshaa. ⁷ Ninku waa inuusan madaxiisa daboolin, maadaama uu yahay sawirka iyo ammaanta Eebbe; laakiin naagtu waa ammaanta ninka. ⁸ Waayo, ninku naagta kama iman, laakiin naagtu ninka ayay ka timid; ⁹ Waayo, ninku looma abuurin naagta danteeda, laakiin naagta ayaa loo abuuray ninka dantiisa. ¹⁰ Sidaa darteed, naagtu waa inay calaamad amar ku leedahay madaxeeda, malaa'igaha aawadood. ¹¹ Si kastaba ha ahaatee, Eebbe dhexdiisa, naagtu kama go'do ninka, ninkuna kama go'do naagta. ¹² Waayo, sida naagtu uga timaaddo ninka, sidaas oo kale ninkuna wuxuu ku dhashaa naagta; wax walbana waxay ka yimaadaan Eebbe. ¹³ Tani nafsaddiinna ka fiirsada: ma ku habboon tahay in naagtu Eebbe u tukato iyadoo madaxeedu daboolnayn? ¹⁴ Xataa dabeecaddu miyaanay idin barin in haddii nin leeyahay timo dhaadheer, ay ceeb u tahay isaga, ¹⁵ laakiin haddii naagtu leedahay timo dhaadheer, ay tahay ammaanteeda? Waayo, timaha ayaa loo siiyey inay ku daboosho. ¹⁶ Laakiin haddii qof doonayo inuu murmo, annagu wax kale ma qabanno, mana qabtaan kiniisadaha Eebbe. ¹⁷ Markaan bixinayo amarkan xiga, ma idinku ammaani karo, waayo, kulamadiinnu waxay sameeyaan wax ka badan dhibka wanaagga. ¹⁸ Marka hore, markaad isu timaaddaan sidii kiniisad, waxaan maqlay in kala qaybsanaan idin dhex taal; oo ilaa xad waan rumaysanahay. ¹⁹ Runtii, waa inay jiraan kala duwanaansho idin dhexdiisa si loo muujiyo kuwa idinka mid ah ee Eebbe aqbalo. ²⁰ Markaad isu timaaddaan, dhab ahaantii ma aha inaad cunto Cashada Rabbiga, ²¹ waayo, markaad cunto, mid kasta wuxuu horay u sii qaataa cuntadiisa; mid baa gaajoonaya halka mid kalena sakhraamayo. ²² Maxaa! Ma haysataan guryo aad ku cuntaan oo ku cabtaan? Mise waxaad quudhsataan kiniisadda Eebbe oo aad ceebaysaan kuwa aan waxba haysan? Maxaan idin irahdaa? Ma idinku ammaanaa? Arrintan, idinma ammaano. ²³ Waayo, waxaan ka helay Rabbiga waxaan idiin gudbiyey: in Rabbiga Ciise, habeenkii la khiyaanay, uu qaatay kibis; ²⁴ Oo markuu mahadnaqay, ayuu jebiyey oo yidhi, "Tanu waa jidhkayga, oo idinka aawadiin ah; tan sameeya si aad ii xasuusataan." ²⁵ Sidoo kale, cashada dabadeed, wuxuu qaatay koobka, isagoo leh, "Koobkani wuxuu metelaa axdiga cusub ee dhiiggayga; tan sameeya, mar kasta oo aad cabtaan, si aad ii xasuusataan." ²⁶ Waayo, mar kasta oo aad

cuntaan kibistan oo aad ka cabtaan koobkan, waxaad ku dhawaaqaysaan dhimashada Rabbiga ilaa uu soo noqdo. ²⁷ Sidaa darteed, ku alla kii cuna kibista ama ka cabba koobka Rabbiga si aan u qalmin wuxuu dembi ka galayaa jidhka iyo dhiigga Rabbiga. ²⁸ Qof kasta waa inuu naftiisa ka fiirsado ka hor inta aanu ka qayb qaadan kibista oo aanu ka cabbin koobka. ²⁹ Waayo, kuwa cuna oo cabba iyagoo aan garanayn jidhka Masiixa waxay cunaan oo cabbaan xukun iyaga ku saabsan. ³⁰ Tani waa sababta kuwa badan oo idinka mid ah ay u liitaan oo u jiran yihiin, qaar badanna ay dhinteen. ³¹ Laakiin haddii aan nafteena si fiican u garan lahayn, xukunka noocan oo kale ah ma soo mari lahayn. ³² Si kastaba ha ahaatee, marka Rabbigu sidan noogu xukumo, waxaa nala saxayaa si aanan ugu dambayn adduunka la xukumin. ³³ Sidaa darteed, walaalahayga iyo walaalahay, markaad isu timaaddaan inaad cuntaan, waa inaad dhammaantiin wada cuntaan. ³⁴ Haddii qof gaajaysan yahay, waa inuu guriga ku cuno, si markaad isu timaaddaan aanay u noqon xukun. Oo markaan imaado, waxaan siin doonaa tilmaamo dheeraad ah.

12 Hadda, ku saabsan hadiyadaha ruuxiga ah, saaxiibbayaal qaali ah, ma doonayo inaad jaahil noqotaan. ² Waad ogtihiin in markaad ahayd kuwo aan rumaysanayn, aad ku khaldantay sanamyada aamusan, si kastaba ha ahaatee waa laydin hagay. ³ Sidaa darteed, waxaan idiin sheegayaa in qofna oo ku hadlaya Ruuxa Eebbe uu yiraahdo, "Ciise waa inkaaranyahay," qofna ma oran karo, "Ciise waa Rabbiga," Ruuxa Quduuska ah mooyee. ⁴ Hadda waxaa jira noocyo kala duwan oo hadiyado ah, laakiin waa Ruux qudhiisa. ⁵ Waxaa jira noocyo kala duwan oo adeegyo ah, laakiin waa Rabbiga qudhiisa. ⁶ Waxaa jira noocyo kala duwan oo shaqooyin ah, laakiin waa Eebbe qudhiisa oo dhammaan waxyaalaha ka dhex shaqeeya qof kasta. ⁷ Laakiin qof kasta waxaa la siiyay muuqaanka Ruuxa si ay ugu faa'iidaystaan dhammaan. ⁸ Waayo, mid waxaa la siiyaa erayga xigmadda Ruuxa, mid kalena erayga aqoonta Ruuxa qudhiisa; ⁹ Mid kalena, rumaysadka Ruuxa qudhiisa; mid kalena, hadiyadaha bogsiinta Ruuxa qudhiisa, ¹⁰ Mid kalena, shaqooyinka yaabab, mid kalena wax sii sheegidda, mid kalena kala soocidda ruuxyada, mid kalena noocyo kala duwan oo afaf ah, mid kalena fasiraadda afafka. ¹¹ Laakiin Ruux qudhiisa ayaa ku shaqeeya dhammaan waxyaalahan, isagoo qof kasta si gaar ah ugu qaybiyey sida uu doono. ¹² Sida jidhku yahay mid oo

1 Korintos

leh xubno badan, iyo dhammaan xubnaha jidhka, in kastoo ay badan yihiin, ay yihiin jidh keliya, sidaas oo kale waa Masiix. ¹³ Waayo, Ruux qudhiisa waxaa lagu wada baabtiisay jidh keliya, ha ahaadeen Yuhuud ama Gariig, addoomo ama xor, dhammaanteenna waxaa la inaga dhigay inaan ka qayb qaadanoo Ruux qudhiisa. ¹⁴ Waayo, jidhku ma aha mid ka kooban hal xubin, laakiin waa mid ka kooban xubno badan. ¹⁵ Haddii cagtu tidhaahdo, “Maxaa yeelay, anigu ma ihi gacan, jidhka kuma lihi,” sababtan awgeed ma aha qayb ka mid ah jidhka. ¹⁶ Haddii dhegta tidhaahdo, “Maxaa yeelay, anigu ma ihi indho, jidhka kuma lihi,” sababtan awgeed ma aha qayb ka mid ah jidhka. ¹⁷ Haddii jidhka oo dhan uu ahaan lahaa indho, maxaa dhici lahaa maqalka? Haddii dhammaantood maqalka ahaan lahaayeen, maxaa dhici lahaa urinta? ¹⁸ Laakiin hadda Eebbe ayaa qaybaha, mid kasta oo ka mid ah jidhka, ku meeleeyay sidii uu doonayay. ¹⁹ Haddii dhammaantood ay ahaan lahaayeen hal xubin, jidhka xaggee buu ahaan lahaa? ²⁰ Hadda, sida ay tahay, waxaa jira xubno badan, laakiin jidh keliya. ²¹ Indhuhu ma oran karaan gacanta, “Kuma baahni”; madaxuna ma oran karo cagaha, “Kuma baahni.” ²² Sidaas ma aha, waa arrin aad u badan in qaybaha jidhka ee u muuqda inay daciif yihiin ay yihiin kuwo lama huraan ah; ²³ Iyo qaybaha jidhka ee aan u aragno inay yihiin kuwo aan sharaf lahayn, kuwaas waxaan ku siinnaa sharaf weyn, iyo qaybaha aan la soo bandhigi karin waxaa lagu daaweeyaa sharaf weyn, ²⁴ Halka qaybaha la soo bandhigi karo aysan u baahnayn. Laakiin Eebbe ayaa sidaas jidhka u sameeyay, isagoo siiyay sharaf badan qaybta ka maqnayd, ²⁵ Si aysan u jirin kala qaybsanaan jidhka, laakiin qaybuhu ay isku danqadaan. ²⁶ Haddii qayb ka mid ah jidhka ay dhibto, dhammaan qaybuhu way la dhibaan; haddii qayb la sharfay, dhammaan qaybuhu way la farxaan. ²⁷ Hadda waxaad tihiin jidhka Masiixa, iyo si gaar ah qaybihiisa. ²⁸ Eebbe ayaa kaniisadda ku meeleeyay, marka hore rasuullada, labaad nebiyada, saddexaad macallimiinta, markaas yaabab, markaas hadiyadaha bogsiinta, caawimaadda, maamulka, iyo noocyo kala duwan oo afaf ah. ²⁹ Dhammaantood ma aha rasuullo, miyaa? Dhammaantood ma aha nebiyo, miyaa? Dhammaantood ma aha macallimiin? Dhammaantood ma aha kuwa yaabab sameeya? ³⁰ Dhammaantood ma haystaan hadiyadaha bogsiinta, miyaa? Dhammaantood ma ku hadlaan afaf, miyaa? Dhammaantood ma fasiraan, miyaa? ³¹ Laakiin si

dhab ah u doonista hadiyadaha waaweyn. Oo weliba, waxaan idiin tusi doonaa waddo aad uga wanaagsan.

13 Haddii aan ku hadlo luqadaha dadka iyo malaa’igaha, laakiin aanan lahayn jacayl, waxaan ahay sida gambaleel dhawaaqaya ama suxul isku dhacaya. ² Haddii aan leeyahay hibo waxsheegid, fahmo dhammaan qarsoodiyada iyo aqoonta oo dhan, oo aan leeyahay iimaan buuxa si aan buuraha ugu raro, laakiin aanan lahayn jacayl, waxba ma ihi. ³ Haddii aan bixiyo dhammaan hantidayda sadaqo ahaan, oo aan u dhiibo jidhkayga si aan ugu faano, laakiin aanan lahayn jacayl, waxba iima taro. ⁴ Jacaylku waa dulqaad iyo naxariis; ma aha hinaase, ma faano, ma aha kibir. ⁵ Ma aha edebdarro, ma aha is-raadin; si fudud uma xanaaqo, xusuus ma hayso xumaanta, ⁶ Ma ku farxdo xumaanta, laakiin wuxuu ku farxaa runta; ⁷ Wuxuu had iyo jeer ilaaliyaa, had iyo jeer aaminaa, had iyo jeer rajaynayaa, had iyo jeer adkaystaa. ⁸ Jacaylku weligiis ma dhaco; laakiin meesha ay waxsheegiddu tahay, way dhammaan doonaan; meesha ay luqadaha yihiin, waa la aamusi doonaa; meesha ay aqoontu tahay, way baaba’aysaa. ⁹ Waayo, waxaan ognahay qayb ahaan oo waxsheegid qayb ahaan; ¹⁰ Laakiin marka dhamaystirku yimaado, waxa qayb ahaan ahu way baaba’ayaan. ¹¹ Markii aan ilmihii ahaa, waxaan ku hadlay sida ilmihii, waxaan u fikiray sida ilmihii, waxaan u garawsaday sida ilmihii; markii aan noqday qof weyn, waxaan iska tuuray sifooyinkii ilmihii. ¹² Waayo, hadda waxaan aragnaa oo keliya milicsiga sida muraayad, markaas waxaan arki doonaa fool ka fool; hadda waxaan ogahay qayb ahaan, laakiin markaas waxaan ogaan doonaa si buuxda, sida aan si buuxda loo yaqaan. ¹³ Hadda saddexdan ayaa sii jira: iimaan, rajayn, iyo jacayl. Laakiin kan ugu weyn saddexdan waa jacayl.

14 Jacaylka ku dadaala oo si dhab ah ugu hammooda hadiyadaha ruuxiga ah, gaar ahaan inaad wax sii sheegtaan. ² Waayo, kan ku hadla af qalaad dadka uma hadlo, laakiin wuxuu la hadlaa Eebbe; waayo, ninna ma garto, laakiin wuxuu ku hadlaa waxyaalo qarsoon oo ruuxiisa ah. ³ Laakiin kan wax sii sheegaa wuxuu dadka la hadlaa si loo xoojiyo, loo dhiirrigeliyo, loona qalbi qaboojiyo. ⁴ Kan ku hadla af qalaad wuxuu dhisaa naftiisa, laakiin kan wax sii sheegaa wuxuu dhisaa kiniisadda. ⁵ Haatan waxaan jeclaan lahaa inaad dhammaantiin ku hadashaan afaf qalaad, laakiin si ka sii badan

1 Korintos

inaad wax sii sheegtaan; kan wax sii sheegaa waa ka weyn yahay kan ku hadla afaf qalaad, haddii aan la tarjumin, si kiniisaddu u dhisanto. ⁶ Laakiin haatan, walaalayaal, haddii aan idiin imaado anigoo ku hadlaya afaf qalaad, maxaan idiin tari doonaa haddaan idiin keenin wax muujin, aqoon, wax sii sheegid, ama waxbarid? ⁷ Xitaa qalab aan nafta lahayn, hadday ahaan lahayd faan ama kataar, haddii aysan soo saarin cod kala duwan, sidee baa loo garan doonaa waxa lagu ciyaarayo faanka ama kataarta? ⁸ Waayo, haddii buunka uu bixiyo cod aan caddayn, yaa u diyaar garoobi doona dagaal? ⁹ Sidaas oo kale, haddii aydnaan ku hadlin hadal la fahmi karo, sidee baa loo garan doonaa waxa la hadlayo? Waayo, waxaad la hadlaysaan hawada. ¹⁰ Waxaa laga yaabaa inay jiraan noocyo badan oo luqado ah oo dunida ku yaal, midna ma aha mid macne la'aan ah. ¹¹ Haddaan garanayn macnaha luqadda, waxaan noqon doonaa qof qalaad kan ku hadla, kan ku hadlana wuxuu noqon doonaa qof qalaad aniga. ¹² Sidaas oo kale, idinkuna, maadaama aad u hamuun qabtaan hadiyadaha ruuxiga ah, ku dadaala inaad ku hormartaan dhisidda kiniisadda. ¹³ Sidaas darteed, kan ku hadla af qalaad waa inuu ku tukadaa inuu tarjumi karo. ¹⁴ Waayo, haddaan ku tukado af qalaad, ruuxaygu wuu tukadaa, laakiin maankaygu midho ma dhalo. ¹⁵ Maxaa haddaba la sameeyaa? Waxaan ku tukan doonaa ruuxa, laakiin waxaan ku tukan doonaa maanka; waxaan ku heesi doonaa ruuxa, waxaan ku heesi doonaa maanka. ¹⁶ Haddii kale, haddii aad Eebbe ku barakaysid ruuxa oo keliya, sidee buu kan meesha ka baxsan fadhiya u odhan doonaa "Aamiin" markaad mahadnaqaysid, maadaama uusan garanayn waxaad leedahay? ¹⁷ Waayo, waxaad si fiican ugu mahadnaqaysaa, laakiin qofka kale ma dhisna. ¹⁸ Waxaan u mahadnaqayaa Eebbe inaan ku hadlo afaf qalaad in ka badan dhammaantiin; ¹⁹ Hase yeeshee, kiniisadda dhexdeeda, waxaan doorbidi lahaa inaan ku hadlo shan eray oo la fahmi karo, si aan u baro kuwa kale, intii aan ku hadlo toban kun oo eray af qalaad ah. ²⁰ Walaalayaal, ha noqonina carruur markaad fikiraysaan; xagga sharka carruur noqda, laakiin markaad fikiraysaan noqda kuwo qaan gaar ah. ²¹ Sharciga waxaa ku qoran:

"Dadka afaf qalaad ku hadla iyo bushimaha qalaad ayaan kula hadli doonaa dadkaas, xataa markaasna iima ay dhagaysan doonaan," ayuu leeyahay Rabbiga.

²² Sidaas darteed, afaf qalaad waa calaamad, ma aha kuwa rumaysan laakiin kuwa aan rumaysanayn; laakiin wax sii sheegid ma aha kuwa aan rumaysanayn laakiin kuwa rumaysan. ²³ Sidaas darteed haddii kiniisadda oo dhan isu yimaadaan oo qof walba ku hadlo afaf qalaad, oo kuwa dibadda ah ama kuwa aan rumaysanayn soo galaan, miyaanay odhan doonin inaad waalan tihiin? ²⁴ Laakiin haddii qof walba wax sii sheego, oo qof aan rumaysan ama dibadda ah soo galo, dhammaan way qancinayaan, dhammaan way xisaabinayaan; ²⁵ Sirta qalbigooda waa la muujinayaa; sidaas daraaddeed waxay wejigooda ku dhici doonaan oo ay caabudi doonaan Eebbe, iyagoo ku dhawaaqaya in Eebbe runtii idin dhex jiro. ²⁶ Maxaa haddaba la sameeyaa, walaalayaal? Marka aad isu timaadaan, mid kasta wuxuu leeyahay sabuurad, waxbarid, muujin, af qalaad, tarjumaad. Dhammaan waxyaalaha waa in loo sameeyaa dhisidda. ²⁷ Haddii qof ku hadlo af qalaad, waa inay ahaadaan laba ama ugu badnaan saddex, midba midka kale, qofna waa inuu tarjumo; ²⁸ Laakiin haddii aan tarjume jirin, waa inay aamusaan kiniisadda, oo ay la hadlaan naftooda iyo Eebbe. ²⁹ Laba ama saddex nebiyaal ha hadleen, kuwa kalena ha qiimeeyaan. ³⁰ Laakiin haddii muujin loo sameeyo mid kale oo fadhiya, kii hore waa inuu aamuso. ³¹ Waayo, dhammaantiin waxaad wax sii sheegi kartaan midba midka kale, si dhammaan loo barto oo dhammaan loo dhiirrigeliyo; ³² Ruuxyada nebiyada waxay ku hoos jiraan xukunka nebiyada; ³³ Waayo, Eebbe waa Eebbe nabad, ma aha fawdo. Sida dhammaan kiniisadaha quduusiinta, ³⁴ Dumarku waa inay aamusaan kiniisadaha; waayo, looma oggola inay hadlaan, laakiin waa inay hoos yimaadaan, sida sharciguba leeyahay. ³⁵ Haddii ay doonayaan inay wax bartaan, ha weydiyaan nimankooda guriga; waayo, waa ceeb in naag ku hadasho kiniisadda. ³⁶ Ma idinka ayaa erayga Eebbe ka soo baxay? Mise idinka keliya ayuu gaaray? ³⁷ Haddii qof isku arko inuu yahay nebi ama ruuxi, waa inuu qiraa in waxa aan idiin qorayo ay yihiin amarka Rabbiga. ³⁸ Laakiin haddii qof aanu aqoonsan, lama aqoonsana. ³⁹ Sidaas darteed, walaalahayga iyo walaalahay, si xamaasad leh ugu hammooda inaad wax sii sheegtaan, hana ka reebina ku hadalka afaf qalaad. ⁴⁰ Laakiin wax walba waa in si habboon oo nidaamsan loo sameeyaa.

1 Korintos

15 Hadda waxaan idiin caddeynayaa, saaxiibbayaal qaali ah, injiilka aan idiin wacdiyey, kaas oo aad aqbasheen oo aad ku adkeysanaysaan, ² Kaas oo aad ku badbaaddeen, haddii aad si adag ugu dhaganaataan fariinta aan idiin wacdiyey, haddii kale rumaysadkiinnu wuxuu ahaa mid aan macno lahayn. ³ Waayo, waxaan idiin gudbiyey waxa ugu muhiimsan ee aan aniguba helay, in Masiixu u dhintay dembiyadeenna sida Gorniinku sheegay, ⁴ iyo in la aasay, oo maalintii saddexaadna la sara kiciyey, sida Gorniinku sheegay, ⁵ Waayo, wuxuu u muuqday Kefa, dabadeedna Tobanka iyo Laba. ⁶ Kadibna, wuxuu u muuqday in ka badan shan boqol oo rumaystayaal ah hal mar, kuwaas oo badankoodu weli nool yihiin, in kastoo qaar dhintay; ⁷ Kadibna, wuxuu u muuqday Yacquub, dabadeedna dhammaan rasuulladii; ⁸ Ugu dambayntiina, sidii mid aan waqtigiisii ku dhalan, ayuu anigana ii muuqday. ⁹ Waayo, anigu waxaan ahay kii ugu yar rasuullada, oo aan istaahilin in laygu yeedho rasuul, maxaa yeelay, waxaan dhibay kiniisadda Eebbe. ¹⁰ Laakiin nimcada Eebbe ayaan ahay waxaan ahay, nimcadiisuna iguma noqon mid aan waxba tarin; laakiin waxaan ka shaqeeyey intii kale oo dhan, haddana ma aha aniga, laakiin waa nimcada Eebbe ee ila jirta. ¹¹ Haddaba, haddii ay aniga ama iyaga tahay, tani waa waxa aan ku wacdinnaa oo waa waxa aad rumaysateen. ¹² Hadda haddii Masiixu lagu dhawaaqay in la sara kiciyey kuwii dhintay, sidee bay qaar idinka mid ah u odhan karaan in aanay jirin sarakicidda kuwii dhintay? ¹³ Laakiin haddii aanay jirin sarakicidda kuwii dhintay, markaa Masiix qudhiisu ma sara kicin; ¹⁴ Haddii Masiixu aan la sara kicin, markaa wacdintayadu waa wax aan macno lahayn, rumaysadkiinnuna sidoo kale waa wax aan macno lahayn. ¹⁵ Intaa waxaa dheer, waxaa nalagu helayaa inaan nahay markhaatiyaal been ah oo ku saabsan Eebbe, maxaa yeelay, waxaan ka marag furnay Eebbe in uu sara kiciyey Masiix, kaas oo aanu sara kicin haddii kuwii dhintay aan la sara kicin. ¹⁶ Waayo, haddii aan kuwii dhintay dib loo soo noolayn, markaa xataa Masiixu ma sara kicin; ¹⁷ Haddii Masiixu aan la sara kicin, rumaysadkiinnu waa wax aan macno lahayn; weli waxaad ku jirtaan dembiyadiinna. ¹⁸ Markaa sidoo kale kuwa Masiixa ku dhintay waa lumeen. ¹⁹ Haddii aan Masiix ku rajaynay noloshaan oo keliya, dhammaan dadka waxaan nahay kuwa ugu mudan in la naco. ²⁰ Laakiin hadda Masiixu waa la sara kiciyey kuwii dhintay, waa midhaha ugu

horreeya ee kuwa dhintay. ²¹ Waayo, tan iyo markii dhimashadu ay ku timid nin, sarakicidda kuwii dhintayna waxay ku timid nin. ²² Sida oo kale dhammaan waxay ku dhintaan Aadan, sidaas oo kale Masiixna dhammaan waa la noolayn doonaa. ²³ Laakiin mid kasta oo amarkiisa ah: Masiix waa midhaha ugu horreeya, dabadeed kuwa Masiixa iska leh marka uu yimaado, ²⁴ Markaasaa dhammaadku imanayaa, marka uu boqortooyada u dhiibo Eebbe iyo Aabbaha, ka dib markii uu baabi'iyey dhammaan xukunka iyo dhammaan awoodda iyo xoogga. ²⁵ Waayo, waa inuu boqortooyadiisa sii hayaa ilaa uu cadowgiisa oo dhan caghiisa hoostooda dhigo. ²⁶ Cadowgii ugu dambeeyey ee la baabi'in doono waa dhimashada. ²⁷ Waayo, wuxuu wax walba ka dhigay kuwa hoos yimaada caghiisa. Laakiin marka uu yidhaahdo, "Wax walba waa la hoos dhigay," waxaa cad in tani ka reebay Kan wax walba hoos dhigay isaga. ²⁸ Marka wax walba isaga la hoos dhigo, markaas Wiilku qudhiisu wuxuu noqon doonaa mid hoos yimaada Kan wax walba hoos dhigay, si Eebbe wax walba ugu noqdo. ²⁹ Haddii kale, maxay samayn doonaan kuwa loogu baabtiisay kuwii dhintay? Haddii kuwii dhintay aan la sara kicin, maxay markaa ugu baabtiisaan iyaga? ³⁰ Maxaynu khatar u wajahaynaa saacad kasta? ³¹ Waxaan ku dhawaaqayaa, saaxiibbayaal qaali ah, anigoo ku faanaya idinka ku jira Masiix Ciise Rabbigeenna, inaan maalin kasta dhimasho wajahayo. ³² Haddii aan u dagaallamay xayawaanno duurjoog ah Efesos, maxay ii taraysaa? Haddii kuwii dhintay aan la sara kicin,

"Aan cunno oo aan cabno, waayo, berri waynu dhimanaynaa."

³³ Ha la marin habaabin: "Shirkad xun waxay xumeysaa akhlaaqda wanaagsan." ³⁴ U kaca xaqnimada oo joojiya dembiga, waayo, qaar ma aqoon Eebbe. Waxaan tan u leeyahay ceebtiinna. ³⁵ Laakiin qof baa weydiin doona, "Sidee baa kuwii dhintay loo sara kiciyaa? Oo jidh nooc ee ah bay ku yimaadaan?" ³⁶ Nacasyahow! Waxa aad beertay ma noolaado ilaa ay dhintaan; ³⁷ Waxa aad beertay, ma aha jidhka uu noqon doono, laakiin waa iniin qallalan, laga yaabee sarreen ama wax kale. ³⁸ Laakiin Eebbe wuxuu siinayaa jidh sida uu doonayo, iyo iniin kasta jidh u gaar ah. ³⁹ Ma aha dhammaan hilibku isku mid: waxaa jira mid nooc ah oo bini'aadamka, mid kale oo xoolaha, mid kale oo

1 Korintos

shimbiraha, iyo mid kale oo kalluunka. ⁴⁰ Waxaa kale oo jira jidhahd samada ah iyo jidhahd dhulka ah, laakiin sharafta samada waa nooc, iyo sharafta dhulka waa mid kale. ⁴¹ Waxaa jira sharafta qorraxda, sharafta dayaxa, iyo sharafta xiddigaha; waayo, xiddig xiddig kale ayuu kaga duwan yahay sharafta. ⁴² Sidaas oo kale waa sarakicidda kuwii dhintay. Jidhka waa la beeraa oo waa la halligmayaa, waa la sara kiciyaa oo aan la halligmin; ⁴³ In kasta oo la beero iyada oo aan sharaf lahayn, waa la sara kiciyaa oo sharaf leh; in kasta oo la beero iyada oo daciif ah, waa la sara kiciyaa oo xoog leh; ⁴⁴ In kasta oo la beero sida jidh dabiici ah, waa la sara kiciyaa sida jidh ruuxi ah. Haddii uu jiro jidh dabiici ah, waxaa jira jidh ruuxi ah. ⁴⁵ Sida qoran: "Ninkii ugu horreeyey, Aadan, wuxuu noqday mid nool." iyo Aadan kii ugu dambeeyey wuxuu noqday ruux nolol bixinaya. ⁴⁶ Si kastaba ha ahaatee, ruuxiga ma iman marka hore, laakiin dabiiciga, dabadeedna ruuxiga. ⁴⁷ Ninkii ugu horreeyey wuxuu ahaa mid dhulka ka yimid, boodh laga sameeyey; ninka labaad waa mid samada ka yimid. ⁴⁸ Sida ninkii boodhka ahaa, sidaas oo kale kuwa boodhka ah; iyo sida ninka samada ah, sidaas oo kale kuwa samada ah. ⁴⁹ Sida aynu u sidannay sawirka ninkii boodhka ahaa, sidaas oo kale waxaynu u sidannay sawirka ninka samada ah. ⁵⁰ Hadda waxaan ku dhawaaqayaa, saaxiibbayaal qaali ah, in hilib iyo dhiig aanay dhaxli karin boqortooyada Eebbe; mana dhaxlaan wax halligmi kara wax aan halligmin. ⁵¹ Dhagaysta, waxaan idiin sheegayaa sir; dhammaanteen ma seexan doonno, laakiin dhammaanteen waa la beddeli doonaa, ⁵² Hal mar, ilbidhiqsiyo, atooriinka ugu dambeeya; waayo, atooriinka wuu dhawaaqi doonaa, kuwii dhintayna waa la sara kici doonaa oo aan halligmin, annaguna waa la beddeli doonaa. ⁵³ Waayo, tan halligmaysa waa in lagu huwiyo tan aan halligmin, tan dhimanaysa waa in lagu huwiyo tan aan dhimanayn. ⁵⁴ Laakiin marka tan halligmaysa lagu huwiyo tan aan halligmin, tan dhimanaysa lagu huwiyo tan aan dhimanayn, markaasaa odhaahda qoran run noqon doontaa: "Dhimashadu waa la liqay oo guul baa lagu gaadhay.

⁵⁵ *Dhimasho, xaggee buu guushaadu joogtaa? Dhimasho, xaggee buu qaniinyadaadu joogtaa?"*

⁵⁶ Waayo, qaniinyada dhimashadu waa dembi, xoogga dembiguna waa sharciga; ⁵⁷ Sidaas darteed, mahad waxaa leh Eebbe, oo na siiya guusha

Rabbigeenna Ciise Masiix. ⁵⁸ Sidaa darteed, saaxiibbayaal qaali ah, noqda kuwo adkaysi leh, aan la dhaqaajin karin, had iyo jeer ku dadaalaya shaqada Rabbiga, idinkoo og in hawshiinnu aanay waxba noqonayn Rabbiga.

16 Ku saabsan ururinta rumaystayaasha, sidaan ugu amray kiniisadaha Galatiya, idinkuna sidaas oo kale yeela. ² Maalinta koowaad ee toddobaad kasta, midkiinba ha gooniyeeyo oo ha kaydsado, sida uu u barwaaqoobo, si aan ururin loo sameyn marka aan imaado. ³ Markaan imaado, kuwa aad ogolaatay, waxaan u diri doonaa warqado si ay hadiyaddiinna ugu geeyaan Yerusaleem; ⁴ Haddii ay ila tahay inaan aniguba tago, way ila socon doonaan. ⁵ Waxaan idiin imaan doonaa markaan ka gudbo Makedoniya, waayo, waxaan ku socdaalaya Makedoniya; ⁶ Waxaana suurtagal ah inaan idinla joogo, ama xataa aan la qaato jiilaalka, si aad iigu caawisaan safarkayga, meel kasta oo aan aado. ⁷ Waayo, ma doonayo inaan idin arko hadda oo keliya si kooban; waxaan rajeynayaa inaan idinla joogo muddo, haddii Eebbe ogolaado. ⁸ Si kastaba ha ahaatee, waxaan qorsheynayaa inaan ku sii nagaado Efesos ilaa Bentekoste; ⁹ Waayo, fursad weyn oo shaqo wax ku ool ah ayaa ii furantay, waxaana jira kuwo badan oo iga soo horjeeda. ¹⁰ Hadda haddii Timoteyos yimaado, hubi inaanu waxba ka baqin intuu idinla joogo, waayo, wuxuu sameynayaa shaqada Eebbe, sida aniguba ahay. ¹¹ Sidaas darteed ha quudhsanina. Laakiin nabad ku sii daaya, si uu ii soo gaadho; waayo, waxaan filayaa isaga iyo walaalaha. ¹² Hadda ku saabsan walaalkeen Abolos, waxaan si xoog leh ugu dhiirrigeliyey inuu idiin yimaado walaalaha; mana ahayn rabitaankiisa inuu hadda yimaado, laakiin wuxuu imaan doonaa marka uu fursad helo. ¹³ Digtoonow, ku adkaysta rumaysadka, geesinimo yeesha, xoog yeesha. ¹⁴ Hubi in wax kasta oo aad samaysaan lagu sameeyo jacayl. ¹⁵ Hadda waxaan idinku boorinayaa, walaalayaal iyo walaalo: waxaad taqaaniin reer Istefanas, inay yihiin midhaha ugu horreeya ee Akhaya, oo ay isu hureen adeega quduusiinta, ¹⁶ Inaad sidoo kale u hoggaansantaan dadkaas iyo qof kasta oo ka caawiya shaqada oo dadaala. ¹⁷ Waxaan ku faraxsanahay imaanshaha Istefanas, Fortunatus, iyo Akhaykus, maxaa yeelay, waxay bixiyeen wixii idinka maqnaa. ¹⁸ Waayo, waxay cusboonaysiiyeen ruuxayga iyo kiinna. Sidaas darteed, aqoonsada shakhsiyaadkaas. ¹⁹ Kiniisadaha Aasiya waxay idiin

1 Korintos

soo dirayaan salaam. Akila iyo Prisca waxay si diirran idiinku salaamayaan Eebbe, iyaga iyo kiniisadda ku kulanta gurigooda. ²⁰ Dhammaan rumaystayaashu waxay idiin soo dirayaan salaam. Isku salaama dhunkasho quduus ah. ²¹ Arag salaantan waxaa

qoray aniga, Bawlos, gacantayda. ²² Haddii qof aanu jeclayn Eebbe, ha ahaado mid habaaran. Maranatha! ²³ Khadar Eebbe Ciise ha idinla ahaado. ²⁴ Jacaylkaygu waa idinla wada jiraa dhammaantiin Ciise Masiix. Aamiin.

2 Korintos

1 Bixiyow Bawlos, rasuulka Ciise Masiix doonista Eebbe, iyo Timoteyos walaalkeen, Ilaa kiniisadda Eebbe ee Korintos, oo ay weheliyaan quduusiinta oo dhan ee Akhaya: ² Naxariis iyo nabad ha idinka ahaato Eebbe Aabbahayaga iyo Rabbigeenna Ciise Masiix. ³ Ammaan ha u ahaato Eebbe iyo Aabbaha Rabbigeenna Ciise Masiix, Aabbaha naxariista iyo isha raaxada oo dhan, ⁴ Kii na raaxeeya dhibaatooyinkeenna oo dhan, si aan ugu raaxeyno kuwa dhibaataysan raaxada aan ka helno Eebbe. ⁵ Sida aan ugu wada qayb qaadanno silcinta Masiixa, sidaas oo kale raaxadeenna ayaa ku badata Masiixa. ⁶ Laakiin haddii aan la kulanno dhibaatooyin, waa raaxadiinna iyo badbaadiinna; ama haddii naloo raaxeeyo, waa raaxadiinna, taas oo idinka caawisa inaad si dulqaad leh ugu adkeysataan silcinta aan la kulanno; ⁷ Rajadeenna idiin ah ma dhaqdhaqaaqdo, annagoo og in sida aad ugu qayb qaadataan silcintayada, sidaas oo kale aad ugu qayb qaadataan raaxadayada. ⁸ Waayo, ma doonayno inaad ka war la'aan noqotaan, walaalayaal, dhibaatooyinkii aan la kulannay Aasiya, halkaas oo aan ku cuslaannay awooddeena inaan u adkeysanno, ilaa heer aan ka quusannay xataa nolosha. ⁹ Runtii, waxaan dareennay inaan helnay xukunka dhimashada, si aanan ugu tiirsanaan nafteena laakiin aan ugu tiirsanaanno Eebbe, kan kuwa dhintay soo sara kiciya; ¹⁰ Kii naga badbaadiyay khatar dhimasho oo halis ah, oo sii wadi doona inuu na badbaadiyo. Isaga ayaan rajadayada saarnay, oo weli wuu na badbaadin doonaa, ¹¹ Haddii aad sidoo kale nagu caawisaan baryadiinna, si mahadnaq loogu bixiyo dad badan oo annaga ku saabsan nimcada naloo siiyay baryada badan. ¹² Waayo, faankeenna waa kan, markhaatiga damiirkayaga, inaan ku soconnay quduusnimo iyo daacadnimo Eebbe, ma aha xigmadda dunida laakiin nimcada Eebbe, oo aan ku soconnay dunida, gaar ahaan idinka. ¹³ Waayo, wax kale idiinma qorno waxa aad akhridaan oo fahantaan, waxaana rajaynayaa inaad si buuxda u fahantaan, ¹⁴ Sida aad qayb ahaan noogu fahanteen, inaan nahay sababta faankiinna sida aad anagana nahay, maalinta Rabbigeenna Ciise. ¹⁵ Kalsoonidan waxaan markii hore damacsanaa inaan idin soo booqdo, si aad laba jeer u barakowdaan; ¹⁶ Taasi waa, inaan jidkiinna maro oo u gudbo Makedoniya, oo mar kale Makedoniya ka imaado oo aan idiin imaado, oo aad i caawisaan jidkayga Yahuudiya. ¹⁷ Sidaas darteed, ma aanan noqon mid aan go'aan

lahayn markii aan damacsanaa inaan sidaas sameeyo, miyaa? Mise waxaan qorsheeyaa sida bini'aadamka, si aan aniga ila jirto "Haa, haa" iyo "Maya, maya"? ¹⁸ Laakiin sida Eebbe daacad yahay, farrintayada idiin ah ma aha isku dhaf "Haa iyo maya." ¹⁹ Waayo, Wiilka Eebbe, Ciise Masiix, oo annaga idin dhexdiisa ku wacdinay—aniga iyo Silwaanus iyo Timoteyos—ma aha isku dhaf "Haa iyo maya," laakiin mar walba "Haa" ayuu ku yahay. ²⁰ Waayo, ballanqaadyada Eebbe oo dhan waxay helaan "Haa" isaga; sidaas darteed isaga dhexdiisa waxaan ku sheegnaa "Aamiin" si loogu ammaano Eebbe. ²¹ Eebbe waa kan nagu adkeeya annaga iyo idinka Masiixa. Isagu wuu na subkay, ²² Kii sidoo kale saxeexay calaamadda lahaanshaha oo nagu dul dhigay oo Ruuxiisa qalbiyadeenna ku dhex dhigay sida dammaanad. ²³ Laakiin waxaan u yeedhay Eebbe inuu markhaati ii noqdo, in ay ahayd inaan idinka naxariisto inaan ku soo noqon Korintos. ²⁴ Ma aha inaan ku amar ku taagleyno rumaysadkiinna, laakiin waxaan idinla shaqeynaa farxaddiinna; waayo, rumaysadka ayaad ku taagan tihiin adkeysi.

2 Laakiin waxaan go'aansaday aniga dartay, inaan idin soo booqan mar kale anigoo murugo qaba. ² Waayo, haddaan idin murugoodiyo, yaa markaas i farxin doona aan ka ahayn kan aniga igu murugooday? ³ Tani waa waxa aan idiin qoray, si marka aan imaado, aanan murugo uga helin kuwa igu farxi lahaa; anigoo kalsooni idinku qaba dhammaantiin in farxaddayda ay idinku wada jiri doonto dhammaantiin. ⁴ Waayo, murugo badan iyo qalbi xanuun, ayaan idiin qoray anigoo ilmeynaya; ma aha inaan idin murugoodiyo, laakiin si aad u fahantaan jacaylka aan idiin qabo gaar ahaan. ⁵ Laakiin haddii qof uu murugo keenay, aniga uma keenin, laakiin ilaa xad—inaan ku xadgudbin—dhammaantiin. ⁶ Caddaalad u ah qofkaas waa ciqaabta ay badankoodu ku soo rogeen, ⁷ Sidaas darteed, taa beddelkeeda waa inaad cafidaan oo aad raaxaysaan, haddii kale qofkaas waxaa laga yaabaa inuu ku dhex dhumo murugo xad dhaaf ah. ⁸ Sidaas darteed, waxaan idinku boorinayaa inaad xaqiijisaan jacaylkiinna isaga. ⁹ Ujeeddadaas ayaan sidoo kale idiin qoray, si aan idiin tijaabiyo, haddii aad wax walba ku addeecaysaan. ¹⁰ Laakiin qof kasta oo aad cafidaan, aniguna waan cafiyey; waayo, runtii wixii aan cafiyey, haddii aan wax cafiyey, waxaan u sameeyey dantiinna hortii Masiixa, ¹¹ Si aanan Shaydaanku nooga adkaan, waayo, waxaan ka

2 Korintos

warqabnaa khiyaamadiisa. ¹² Hadda markaan u imid Troas injiilka Masiixa iyo markuu fursad ii furmay Eebbe, ¹³ Ruuxayga nasasho ma helin, anigoo aan helin Tiitos walaalkay; sidaas darteed waan macasalaameeyey oo waxaan u dhaqaaqay Makedoniya. ¹⁴ Laakiin mahad ha u sugnaato Eebbe, kan mar walba nagu hoggaamiya guusha Masiixa, oo inaga dhexdeena ku faafiya udgoonka aqoontiisa meel walba. ¹⁵ Waayo, waxaan nahay udgoon wanaagsan oo Masiixa u ah Eebbe dhexdiisa kuwa la badbaadinayo iyo kuwa halligmayaba: ¹⁶ Qaar, udgoon ka yimid dhimasho ilaa dhimasho, qaarna, udgoon ka yimid nolol ilaa nolol. Oo yaa ku filan waxyaalahan? ¹⁷ Waayo, ma nihin sida kuwa badan, oo ka ganacsada ereyga Eebbe, laakiin sida daacadnimdo, sida Eebbe ka yimid, waxaan ku hadalnaa Masiixa hortiisa Eebbe.

3 Ma bilownaa inaan mar kale na ammaanno? Mise waxaan u baahanahay, sida qaar kale, warqado taageero ah oo aan idiin soo dirno ama idinka soo qaadno? ² Idinku waxaad tihiin warqaddayada, oo ku qoran qalbiyadayada, oo ay dad kastaa aqoonsan yihiin oo fahmaan; ³ Idinku waxaad muujinaysaan inaad tihiin warqadda Masiixa, oo annaga naga timid, oo aan lagu qorin khad laakiin Ruuxa Eebbe ee nool, oo aan lagu qorin looxyo dhagax ah laakiin qalbiyada aadanaha. ⁴ Tani waa kalsoonida aan ku hayno Eebbe iyada oo loo marayo Masiixa. ⁵ Ma aha in aan isku filnaanno nafteena si aan wax uga sheegno inay naga yimaadeen, laakiin ku filnaanshaheenna waa ka yimid Eebbe, ⁶ Kaasi oo naga dhigay kuwo karti leh sida adeegayaal axdi cusub, oo aan ahayn xagga warqadda laakiin xagga Ruuxa; waayo, warqaddu waxay keentaa dhimasho, laakiin Ruuxu wuxuu bixiyaa nolol. ⁷ Laakiin haddii adeegidda keentay dhimasho, oo lagu xardhay warqaddo dhagax ah, ay la timid ammaano si ay wiilashii Israa'iil uusan si joogto ah ugu fiirin wejiga Muuse sababta ammaanta wejigiisa, taasoo sii libdhaysa, ⁸ Sidee adeegidda Ruuxa aanay u noqon doonin mid aad u ammaano badan? ⁹ Waayo, haddii adeegidda keentay xukun ay lahayd ammaano, aad iyo aad bay u badan tahay adeegidda keentay xaqnimada inay ku badato ammaano. ¹⁰ Waayo, waxa mar hore ahaa ammaano hadda ma leh ammaano marka la barbar dhigo ammaanta ka sii badan. ¹¹ Waayo, haddii waxa sii libdhaya ay la ahayd ammaano, aad iyo aad bay u badan tahay waxa sii jira inay ku jiraan ammaano. ¹² Sidaa darteed,

annagoo leh rajadan oo kale, waxaan ku hadalnaa geesinimo weyn, ¹³ Oo ma nihin sida Muuse, oo wejigiisa dabool ku daboolay si wiilashii Israa'iil aysan si joogto ah ugu fiirin waxa sii libdhaya. ¹⁴ Laakiin maskaxdooda waa la adkeeyey; waayo, ilaa maanta oo la akhriyo axdiga hore isla daboolkaas ayaa weli aan la qaadin, maxaa yeelay waxaa laga qaadayaa Masiixa. ¹⁵ Laakiin welina, markasta oo Muuse la akhriyo, dabool ayaa daboolaya qalbiyadooda; ¹⁶ Laakiin markasta oo qof u jeesto Eebbe, daboolka waa laga qaadayaa. ¹⁷ Eebbe waa Ruuxa, iyo meesha Ruuxa Eebbe ku sugan yahay, waxaa ku jira xorriyad. ¹⁸ Laakiin dhammaanteen, annagoo aan lahayn dabool wejiyada, oo eegayna sidii muraayad ammaanta Eebbe, waxaa loo beddelayaa sawirkaas oo kale laga bilaabo ammaano ilaa ammaano, sida laga soo bilaabo Eebbe, Ruuxa.

4 Sidaas darteed, maadaama aan leenahay adeeggan, naxariista aan helnay daraaddeed, qalbiga ma jabinno, ² Laakiin waxaan ka tegeynaa waxyaalaha qarsoon ee ceebta leh, annagoo aan ku socon khiyaano ama aan beddelin ereyga Eebbe, laakiin annagoo si cad u sheegaya runta, waxaan isku ammaannaa damiirka qof kasta hortiisa Eebbe. ³ Oo xataa haddii injiilkeenna la qariyay, waxaa la qariyay kuwa lumay oo keliya, ⁴ Kuwaas oo ilaaha wakhtigan uu indhaha ka tiray caqliga kuwa aan rumaysan, si aysan u arkin nuurka injiilka ee ammaanta Masiixa, oo ah sawirka Eebbe. ⁵ Waayo, annagu nafteena ma na ammaanno, laakiin Masiixii Ciise oo ah Rabbiga, annagoo nafteena u ah addoommadiinna Ciise aawadiis. ⁶ Waayo, Eebbe, kii yidhi, "Nuurka ha ka iftiimo gudcurka," waa kan qalbiyadeenna iftiimiyay si uu u siiyo nuurka aqoonta ammaanta Eebbe ee wejiga Masiixa. ⁷ Laakiin waxaan haysannaa khasnadkan weelal dhoobo ah, si weynaanta awoodda ay uga timaado Eebbe oo aysan naga iman annaga; ⁸ Dhibaataada dhinac walba waan la kulannaa, laakiin ma niyad jabno; mararka qaarkood waan wareernaa, laakiin ma quusanno; ⁹ La silciyay, laakiin lama dayrin; la turay, laakiin lama baabbi'in; ¹⁰ Had iyo jeer jidhka ku sidna dhimashadii Ciise, si nolosha Ciise sidoo kale loogu muujiyo jidhkeenna. ¹¹ Waayo, annaga oo nool waxaa si joogto ah loogu dhiibaa dhimashada Ciise aawadiis, si nolosha Ciise sidoo kale loogu muujiyo jidhkeenna dhimanaya. ¹² Sidaas darteed, halka dhimashadu ay nagu shaqeyneyso, nolosha ayaa idinku

2 Korintos

shaqeyneysa. ¹³ Haddana annagoo haysanna ruuxa iimaanka isku mid ah, sida ku qoran: “Waan rumaystay, sidaas darteed ayaan u hadlay,” annaguna waan rumaysanahay, sidaas darteed annaguna waan hadlaynaa, ¹⁴ Annagoo og in Kan kiciyay Rabbiga Ciise uu annagana nala kicin doono Ciise, oo uu na soo bandhigi doono idinka. ¹⁵ Waayo, wax walba waa idiin danta, si nimcada, oo ku faaftay dad badan, ay ugu keento mahadnaqid ka buuxda ammaanta Eebbe. ¹⁶ Sidaas darteed qalbiga ma jabinno, waayo, in kastoo nafteena dibadda ay baaba'ayso, haddana nafteena gudaha waa la cusboonaysiiyaa maalinba maalinta ka dambaysa. ¹⁷ Waayo, dhibaataadeenna iftiinka ah ee wakhti gaaban, waxay noo soo saartaa miisaan ammaanta weligeed ah oo aan la barbar dhigi karin, ¹⁸ Annagoo aan fiirinayn waxyaalaha la arko, laakiin waxyaalaha aan la arkin; waayo, waxyaalaha la arko waa ku meel gaar, laakiin waxyaalaha aan la arkin waa weligeed.

5 Waayo, waannu og nahay in haddii hoygeena dhulka, oo ah gurigeena, la kala diro, aan leenahay dhismo ka yimid Eebbe, guri aan gacmo dad ku samaysanayn, weligiisna ku yaal samada. ² Waayo, runtii, hoygan dhexdiisa waannu ooyaynaa, innagoo doonayna in lagu huwiyo hoygeena samada, ³ Maadaama, marka la huwiyo, aanan la helin annagoo aan daboolnayn. ⁴ Waayo, runtii, annagoo ku sugan hoygan waannu ooyaynaa, innagoo dareemayna culays, maxaa yeelay, ma doonayno in aan daboolnayn laakiin in la huwiyo, si waxa dhimanaya ay ugu dhex jiraan nolol. ⁵ Hadda waa Eebbe kan ina diyaariyey ujeeddadan, oo na siiyey Ruuxa sida dammaanad. ⁶ Sidaas darteed, mar walba annagoo dhiirran, oo aqoonsan in intaan guriga jidhka ku jirno aan ka maqan nahay Rabbi— ⁷ Waayo, waxaan ku soconnaa hanuun rumaysad, ma aha waxa aan aragno— ⁸ Haddana waan dhiirran nahay oo waxaan jeclaan lahayn inaan ka maqan nahay jidhka oo aan ku jirno guriga Rabbi. ⁹ Sidaas darteed waxaan sidoo kale ujeedkeena ka dhignaa, guriga ama maqan, inaan isaga ku raalli galinno. ¹⁰ Waayo, waa inoo wada muuqannaa kursiga xukunka Masiixa, si mid kasta uu u helo abaalmarin falalkiisii jidhka ku sameeyey, iyadoo la waafajinayo wixii uu sameeyey, wanaag ama xumaan. ¹¹ Sidaas darteed, annagoo garanayna cabsida Rabbi, waxaan ku qancinaynaa dadka, laakiin si buuxda ayaa Eebbe noo yaqaan; waxaanan rajaynayaa in sidoo kale si buuxda naloo yaqaan damiirkiinna. ¹² Ma nihin kuwa

naftooda idiin soo jeedinaya mar kale, laakiin waxaan idiin siinaynaa fursad aad nagu faantaan, si aad uga jawaabtaan kuwa ku faana muuqaalka dibadda, ma aha qalbiga. ¹³ Waayo, haddii aan u muuqanno inaan waalan nahay, waa Eebbe; haddii aan caqli leenahay, waa idinka. ¹⁴ Waayo, jacaylka Masiixa ayaa na qasba, annagoo soo gabagabeynay tan: in mid dhintay dhammaan, sidaas darteed dhammaan way dhinteen; ¹⁵ Isaguna wuxuu u dhintay dhammaan, si kuwa nool aysan u sii noolaan naftooda, laakiin ay u noolaadaan isaga oo u dhintay oo u soo sara kacay iyaga. ¹⁶ Sidaas darteed laga bilaabo hadda, ma aragno qofna sida jidhka; in kastoo aan Masiixa sida jidhka u garanay, haddana hadda ma naqaan isaga sidan. ¹⁷ Sidaas darteed haddii qof ku jiro Masiixa, qofkaas waa abuur cusub; waxyihi hore way tageen; bal eeg, wax cusub ayaa yimid. ¹⁸ Hadda dhammaan waxyaalahan waxay ka yimaadeen Eebbe, oo na dhexgalay isaga oo dhex maray Masiixa oo na siiyey adeegga dhexgalka, ¹⁹ Taasi waa, Eebbe wuxuu ku jiray Masiixa isagoo adduunka la dhexgalaya isaga, oo aan ku tirinayn qaladaadkooda, wuxuuna noo dhiibay fariinta dhexgalka. ²⁰ Sidaas darteed, waxaan nahay wakiillo u ah Masiixa, sidii Eebbe uu noo soo jeedinayo; waxaan idinku baryaynaa magaca Masiixa, la dhexgala Eebbe. ²¹ Wuxuu ka dhigay isaga oo aan dembi aqoon inuu dembi noqdo annaga aawade, si aan ugu noqono xaqnimada Eebbe isaga dhexdiisa.

6 Annagoo la shaqaynayna isaga, waxaan sidoo kale idinku dhiirrigelinaynaa inaadna nicmada Eebbe u helin wax aan faa'iido lahayn— ² Waayo, isagu wuxuu leeyahay,

“Waqti wanaagsan ayaan ku maqlay, Oo maalinba badbaadada ayaan ku caawiyay.” Bal eeg, hadda waa “waqti wanaagsan,” bal eeg, hadda waa “maalin badbaado”—

³ Waxba ma bixinno sabab keeni karta in wax laga xumaado, si aan adeeggu u sumcad xumoobin, ⁴ Laakiin wax walba, waxaan nafteena u soo bandhignaa sidii addoommada Eebbe, adkaysi badan, dhibaatooyin, dhibyo, dhibaatooyin, ⁵ Garaacid, xabsi, weerarro dadweyne, shaqooyin, hurdo la'aan, gaajo, ⁶ Daahirnimo, aqoon, dulqaad, naxariis, Ruuxa Quduuska ah, jacayl daacad ah, ⁷ Ereyga runta, iyo xoogga Eebbe; hubka xaqnimada ee gacanta midig iyo bidix, ⁸ Sharaf iyo sharaf darro, war xun iyo war wanaagsan; loo arkaa khiyaanooleyaal haddana run ah; ⁹ Sida kuwo aan la

2 Korintos

aqoonin haddana si fiican loo yaqaan, sida kuwo dhimanaya haddana bal eeg, waan nool nahay; sida kuwo la ciqaabay haddana aan la dilin, ¹⁰ Sida kuwo murugaysan haddana mar walba faraxsan, sida kuwo sabool ah haddana hodan ka dhigaya qaar badan, sida kuwo aan waxba haysan haddana wax walba haysta. ¹¹ Afkayagu wuxuu si xor ah ula hadlay, Korintos, qalbigayagu waa furan yahay. ¹² Ma aha annaga kuwa idin xaddidaya, laakiin waa jacaylkiinna oo idin xaddidaya. ¹³ Hadda sidaas oo kale beddelkeeda—waan la hadlayaa sida carruur—qalbiyadiinna si furan u fur. ¹⁴ Ha isku qabsanina kuwa aan rumaysan; maxaa xaqnimada iyo sharcila'aanta ka dhexeeya, ama maxay iftiinka iyo gudcurka wadaagaan? ¹⁵ Ama maxaa Masiix iyo Belial ka dhexeeya, ama maxaa rumaystaha iyo kan aan rumaysan ka dhexeeya? ¹⁶ Ama maxaa heshiis ah oo laga heli karaa macbudka Eebbe iyo sanamyada? Annagu waxaan nahay macbudka Eebbe nool; sida Eebbe ku dhawaaqay:

“Waxaan dhex degganaan doonaa oo dhex socon doonaa; Oo waxaan ahaan doonaa Ilaahooda, iyaguna waxay ahaan doonaan dadkayga.

¹⁷ Sidaa darteed,

ka soo bax dhexdooda oo kala sooc,” ayaa Rabbigu leeyahay. “Oo ha taaban waxa aan nadiif ahayn; Oo waan idin aqbali doonaa.

¹⁸ Oo

waxaan ahaan doonaa aabbihii, Idinkuna waxaad ahaan doontaan wiilashayda iyo gabdhahayga,” Ayuu Rabbiga Qaadirka ahu leeyahay.

7 Sidaa darteed, maadaama aan haysanno ballanqaadyadan, saaxiibbayaal qaali ah, aan iska nadiifinno wax kasta oo wasakheeya jidhka iyo ruuxa, innagoo ku dadaaleyna quduusnimada xushmadda Eebbe awgeed. ² Quluubtiinna noo fura. Qofna maanaan dulmin, qofna maanaan fasahaadin, qofna maanaan ka faa'iidayasan. ³ Tani umaan dhihin inaan idin xukumo, waayo, hore ayaan u sheegay inaad ku jirtaan qalbiyadayada, si aan u wadaagno dhimashada iyo nolosha labadaba. ⁴ Kalsoonidayda idinku wa weyn tahay; kibirkayga idinku wa aad u weyn yahay. Waxaan ka buuxaa raaxo; waxaan ka buuxaa farxad inkastoo dhibaatooyinkayaga oo dhan. ⁵ Waayo, xataa markaan nimid Makedooniya, nasasho umaan helin jidhkayaga, laakiin waxaan ku

dhibtoonay dhinac walba: khilaafyo dibadda ah, cabsi gudaha ah. ⁶ Laakiin Eebbe, oo dhiirrigeliya kuwa niyad-jabsan, ayaa nagu dhiirrigeliyey imaatinka Tiitos; ⁷ Oo ma aha oo kaliya imaatinkiisa, laakiin sidoo kale dhiirrigelinta uu idinka helay, isagoo noo sheegay xiisiihinna, barooriddiinna, iyo xamaasaddiinna ii ah; si aan u sii farxo. ⁸ Waayo, in kastoo aan idin murugoodsiiyey warqaddayda, ma qoomamaynayo; in kastoo aan qoomamooday—maxaa yeelay, waxaan arkayaa in warqaddu idin murugoodsiisay, in kastoo kaliya muddo gaaban— ⁹ Hadda waan ku faraxsanahay, ma aha sababtoo ah waad murugootay, laakiin sababtoo ah murugadiinnu waxay keentay toobadkeem; waayo, murugadiinnu waxay ahayd mid ku habboon doonista Eebbe, si aydnaan wax khasaare ah nooga soo gaarin. ¹⁰ Waayo, murugada ku habboon doonista Eebbe waxay keentaa toobadkeem horseeda badbaado oo aan lahayn qoomamo, laakiin murugada adduunka waxay keentaa dhimasho. ¹¹ Waayo, bal eega waxa ay ka dhigtay dadaal weyn—murugadan Eebbe—idinka: maxay tahay caddeyn naftiinna, maxay tahay caro, maxay tahay cabsi, maxay tahay xiise, maxay tahay xamaasad, maxay tahay xixid khalad! Wax kasta waxaad ku muujiiseen naftiinna inaad ka eed la'aan tihiin arrinta. ¹² Sidaa darteed in kastoo aan idiin soo qoray, ma ahayn dambiilaha dartiis ama kan la dulmay dartiis, laakiin si dadaalkiinna annaga noo ah loo muujiyo idinka hortiisa Eebbe. ¹³ Sababtaas awgeed waxaan helnay raaxo. Oo marka laga soo tago raaxadayada, waxaan aad uga faraxnay farxadda Tiitos, maxaa yeelay ruuxiisa waxaa cusboonaysiiyey dhammaantiin. ¹⁴ Waayo, haddii aan isaga idinka faanay wax kasta, ma aanan ceeboobin; laakiin sidaan wax walba idiinkula hadalnay runta, sidaas oo kale faankeenna Tiitos hortiisa wuxuu noqday run. ¹⁵ Jacaylkiisa idinku wuxuu sii kordhayaa, isagoo xusuusanaya adeeciddiinna dhammaantiin, sidaad isaga ugu soo dhawaysateen ixtiraam iyo is-hoosaysiin. ¹⁶ Waxaan ku faraxsanahay inaan wax walba kalsooni idinku qabo.

8 Walaalayaal, waxaan dooneynaa inaan idinka wadaagno nimcada Eebbe ee la siiyey kiniisadaha Makedoniya, ² Inkastoo ay jireen imtixaan xanuun badan, farxaddooda badan iyo saboolnimadooda qoto dheer ayaa ku qulqulay hodantinimo deeqsinimo. ³ Waayo, waxaan markhaati ka ahay in sida ay awoodeen, iyo xitaa wixii ka baxsan awooddooda, ay si ikhtiyaar ah u

2 Korintos

bixiyeen, ⁴ Iyagoo naga baryaya si aad u badan inay ka qaybqaataan taageerada quduusiinta, ⁵ Iyo tan, wixii aan ka filaynay, waayo, marka hore waxay naftooda u hibeeyeen Eebbe iyo annaga sida ay doonista Eebbe ahayd. ⁶ Sidaas darteed waxaan ku dhiirrigelinay Tiitos in sida uu horey u bilaabay, uu sidoo kale ku soo gabagabeeyo shaqadan nimco ee idinka dhex jirta. ⁷ Laakiin sida aad ugu fiicantihiin wax walba—iimaan, hadal, aqoon, dadaal oo dhan, iyo jacaylka aan idinku dhiirrigelinay—hubiya inaad sidoo kale ku fiicnaataan shaqadan nimco. ⁸ Ma siinayo amarkan, laakiin sida hab lagu tijaabiyo daacadnimada jacaylkiinna iyada oo loo marayo dadaalka kuwa kale. ⁹ Waayo, waxaad ka warqabtaan nimcada Rabbigeenna Ciise Masiix, in kastoo uu hodan ahaa, isaga oo idiin faa'iideynaya ayuu saboolnimo qaatay, si aad saboolnimadiisa ku hadantihiin. ¹⁰ Waxaan bixinayaa fikirkeyga arrintan, waayo, waa faa'iidadiinna, idinka oo ahaa kuwii ugu horreeyey ee bilaabay sannad ka hor kaliya inay sameeyaan tan, laakiin sidoo kale inay rabaan inay sameeyaan. ¹¹ Laakiin hadda sidoo kale dhammeystira, si sida ay u jirtay rabitaanka inaad sameysaan, ay sidoo kale u jirto dhammeystirka awooddiinna. ¹² Waayo, haddii rabitaanka jiro, waa la aqbali karaa sida qofku haysto, ma aha sida uusan haysan. ¹³ Waayo, tani looma jeedin in kuwa kale la fududeeyo oo idinka la idinku culaysiyo, laakiin sida arrin caddaalad— ¹⁴ Waqtigaan xadirkah badnaantiinna waxay dabooli doontaa baahidooda, si badnaantooda ay sidoo kale u daboolaan baahidaada, taasoo keeni doonta caddaalad; ¹⁵ Sida qoraalka leeyahay: “Kii wax badan urursaday ma uusan haysan wax aad u badan, kii wax yar urursadayna ma uusan haysan wax aad u yar.” ¹⁶ Laakiin mahad waxaa leh Eebbe oo ku beeray qalbiga Tiitos isla dadaalka idinka dartiis. ¹⁷ Waayo, ma uusan aqbalin kaliya codsigayaga, laakiin isagoo aad u dadaal badan naftiisa, ayuu idiin yimid si ikhtiyaar ah. ¹⁸ Waxaan la dirnay isaga walaalka oo sumcaddiisa ku faafay arrimaha injiilka dhammaan kiniisadaha; ¹⁹ Mana aha kaliya taas, laakiin waxaa sidoo kale loo magacaabay kiniisadaha inuu nala safro shaqadan nimco, oo annaga lagu maamulayo mahadda Rabbiga qudhiisa, iyo inaan muujinno diyaarintayada, ²⁰ Ilaalinta si aan qofna noogu eedaynin maaraynta hadiyaddan deeqsinimo; ²¹ Waayo, waxaan ka walaacsanahay waxa sharaf leh, ma aha oo kaliya aragtida Rabbiga, laakiin sidoo kale

aragtida dadka. ²² Waxaan la dirnay iyaga walaalkayaga, oo aan marar badan tijaabinay oo ku helnay dadaal badan waxyaabo badan, laakiin hadda xitaa ka sii badan sababta kalsoonida weyn ee idinka ku jirta. ²³ Marka laga hadlayo Tiitos, waa saaxiibkay iyo shaqaale igu dhex jira; marka laga hadlayo walaalaheenna, waa fariimaha kiniisadaha, mahadnaqa Masiix. ²⁴ Sidaas darteed, hortooda dhammaan kiniisadaha, u muujiya iyaga caddeynta jacaylkiinna iyo sababta aan idiinku faanayno.

9 Waayo, aniga iguma baahna inaan idiin qoro adeeggan ku saabsan quduusiinta; ² Waayo, waxaan ogahay dadaalkiinna, oo aan ka sheegay reer Makedoniya, anigoo leh in Akhaya ay diyaar ahayd tan iyo sannadkii hore, iyo xamaasaddiinna ayaa ku dhiirrigelisay intooda badan. ³ Laakiin waxaan soo diray walaalaha, si aan ku faanidda aan idinka faanayo aanay u noqon mid madhan kiiskan, si aad u diyaar garowdaan sida aan idinku lahaa; ⁴ Haddii kale, haddii reer Makedoniya ay ila yimaadaan oo ay idin helaan idinkoo aan diyaar ahayn, annaga—innaga oo aan idin xusin—ayaa lagu ceeboobi lahaa kalsoonidan. ⁵ Sidaa darteed waxaan u arkay inay lagama maarmaan tahay inaan ku booriyo walaalaha inay idinka hor tagaan oo ay diyaariyaan hadiyadda ballanqaadka hore ee deeqsinimada leh, si ay diyaar ugu noqoto hadiyad deeqsinimo leh, oo aanay u noqon mid la siiyo iyadoo la isxanbaarsanayo sababo la xiriira bakhaylnimo. ⁶ Hadda waxaan leeyahay tan: kii wax yar beera, wax yar buu goosan doonaa, kii wax badan beeraana, wax badan buu goosan doonaa. ⁷ Qof kasta waa inuu wax bixiyo sida uu qalbigiisa go'aansaday, oo aan murugo ku bixin ama qasab, waayo, Eebbe wuxuu jecel yahay kan farxad ku bixiyo. ⁸ Eebbe waa kara inuu idinku kordhiyo nimco kasta, si aad mar walba ugu filnaataan wax walba, oo aad ugu wacnaataan fal kasta oo wanaagsan; ⁹ Sida Gorniinku leeyahay:

“Wuu kala firdhiyey, wuu siiyey masaakiinta, Xaqnimadiisu waxay sii jirtaa weligeed.”

¹⁰ Hadda kan bixiyo iniin beeralayda iyo kibis cunto ahaan wuxuu bixin doonaa oo badi doonaa iniintiinna beerta iyo goosashada xaqnimadiinna; ¹¹ Waxaad ku hodmin doontaan wax walba oo deeqsinimo ah, taasoo annaga nagu keenta mahadnaqid Eebbe. ¹² Waayo, adeegga adeeggan ma aha oo keliya inuu si buuxda u daboolo baahiyaha quduusiinta, laakiin

2 Korintos

sidoo kale wuxuu ku sii fidayaa mahadnaqooyin badan oo Eebbe loo sameeyo. ¹³ Sababta caddaynta la bixiyeey ee adeeggan, waxay Eebbe ku ammaani doonaan adeeciddiinna qirashada injiilka Masiixa, iyo deeqsinimada wax ku biirintiinna iyaga iyo dhammaan; ¹⁴ Iyagoo iyaguna, iyagoo idiin duceynaya, idiin xiiso qaba sababta nimcada weyn ee Eebbe ee idinku jirta. ¹⁵ Mahad Eebbe ha u sugnaato hadiyaddiisa aan ereyada lagu cabbiri karin!

10 Aniga, Bawlos, waxaan idinku baryayaa xishoodka iyo khilaaf la'aanta Masiixa— aniga oo idinla jooga markaan idinla joogo, laakiin aan geesinimo leeyahay markaan maqanahay! ² Waxaan rajeynayaa inaan u baahnayn inaan idinla joogo markaan idinla joogo, inaan u geesinimo yeesho sidii aan qorsheynayo inaan u yeesho qaar ka mid ah kuwa u maleynaya inaan ku nool nahay heerarka dunidan. ³ Waayo, in kastoo aan ku nool nahay dunida, ma dagaallano sida dunidu sameyso, ⁴ maadaama hubka aan u isticmaalno dagaalka aanu ahayn kuwa dunidan, laakiin waxay leeyihiin awood Eebbe si ay u burburiyaan qalcadaha. ⁵ Waxaan burburinnaa doodaha iyo wax kasta oo iska dhiga inay ka soo horjeedaan aqoonta Eebbe, waxaanan qabannaa fikir kasta si aan uga dhigno mid adeeca Masiixa, ⁶ waxaana diyaar u nahay inaan ciqaabno fal kasta oo caasi ah, marka adeeciddiinnu dhammaato. ⁷ Waxaad ku xukumaysaan muuqaalka. Haddii qof uu kalsooni ku qabo inuu Masiixa leeyahay, waa inuu dib u fiiriya inaan Masiixa leenahay sida ay iyagu leeyihiin. ⁸ Haddii aan si xor ah ugu faano awoodda Eebbe na siiyey si aan idiin dhisno halkii aan idin burburin lahayn, kama xishoon doono, ⁹ si aanan u muuqan sidii inaan isku dayayo inaan idinku cabsi geliyo waraaqahayga. ¹⁰ Waayo, qaar baa leh, “Waraaqihiisu waa culus yihiin oo xoog leh, laakiin qof ahaan ma laha joogitaan, hadalkiisuna waa wax yar.” ¹¹ Dadkaa waa inay fahmaan in waxa aan ku nahay waraaqahayaga markaan maqanahay, aan ku noqon doonno ficiladeenna markaan joogno. ¹² Ma doonayno inaan isku dayno ama isbarbar dhigno nafeena qaar is ammaana. Markay isku cabbiraan heerarkooda oo is barbar dhigaan naftooda, waxay la'aan yihiin xigmad. ¹³ Annagu, si kastaba ha ahaatee, ma faani doonno wax ka baxsan waxa saxda ah, waxaan ku koobnaa doonnaa faanidda waxa Eebbe na siiyey: taas oo idinka mid ah. ¹⁴ Ma

dhaafayno xadkayaga faanidda, sida ay ahaan lahayd haddii aanan idiin iman, waayo, waxaan idiin nimid injiilka Masiixa. ¹⁵ Sidoo kale ma dhaafno xadkayaga faanidda shaqo ay sameeyeen kuwa kale. Rajadayadu waa in, marka rumaysadkiinnu sii kordho, aagga hawlgalkayaga idinka dhexdiinna si weyn u ballaadho, ¹⁶ si aan ugu wacdino injiilka gobollada idinka sii fog. Waayo, ma doonayno inaan ku faanno shaqo horey loogu qabtay dhul kale. ¹⁷ Laakiin, “Kii faana, ha ku faano Eebbe.” ¹⁸ Waayo, ma aha kii is ammaana ee la oggol yahay, laakiin waa kii Eebbe ammaano.

11 Waxaan rajeynayaa inaad ila dulqaadan doontaan wax yar oo nacasnimo ah; runtii, waad horey u sameyneysaan. ² Waayo, waxaan idiin hayaa walaac qoto dheer oo Eebbe ah; waayo, waxaan idinku meheriyay nin kaliya, inaan idinku soo bandhigo sidii aroosad daahir ah Masiixa. ³ Laakiin waxaan ka baqayaa in, sida abeesadu ugu khiyaanaysay Xaawa xeeladdeeda, maskaxdiinu ay ka leexan doonaan daacadnimo iyo daahirnimo u heellan Masiixa. ⁴ Waayo, haddii mid yimaado oo ku wacdiyo Ciise kale oo aanan ku wacdinin, ama aad heshaan ruux kale oo aadan helin, ama injiil kale oo aadan aqbalin, waxaad u dulqaadataan si aad u wanaagsan! ⁵ Waayo, ma aaminsani inaan si kasta uga hooseeyo rasuullada ugu caansan. ⁶ Laakiin xataa haddii aan ku liito hadalka, aqoon kuma liito; xaqiiqdii, si kasta oo aan wax walba idiinku caddeynay. ⁷ Ama ma gef baan sameeyay anigoo ishoosaysiinaya si aad u sarreyso, maxaa yeelay waxaan idiinku wacdiyay injiilka Eebbe lacag la'aan? ⁸ Waxaan ka helay taageero kaniisadaha kale, anigoo aqbalay caawimadooda inaan idiin adeego; ⁹ Oo markaan idinla joogay oo aan baahi qabay, cidna culays kuma noqon; waayo, markii walaalaha ka yimaadeen Makedoniya, waxay si buuxda u bixiyeen baahidii aan qabay, oo wax walba waxaan isku dayay inaan idiin noqon culays, oo sidaas ayaan sii wadi doonaa. ¹⁰ Iyada oo runta Masiixa ay igu jirto, waxaan ku dhawaaqayaa in faanka aan leeyahay aanan lagu aamusi doonin gobollada Akhaya. ¹¹ Ma sidaas baa maxaa yeelay ma jecli? Eebbe waa ogyahay qoto dheerida jacaylkayga idiin hayo. ¹² Laakiin waxaan sameynayo waan sii wadi doonaa, si aan uga takhaluso fursadda kuwa doonaya fursad in loo tixgeliyo sida aan nahay arrinta ay ku faanayaan. ¹³ Waayo, nimankaas waa rasuullo been ah, shaqaale khiyaano leh, oo iska dhigaya rasuullada Masiixa. ¹⁴

2 Korintos

Ma aha wax lala yaabo, waayo xataa Shaydaanku wuxuu iska dhigaa malag iftiin leh. ¹⁵ Sidaa darteed ma aha wax lala yaabo haddii addoommadiisu ay sidoo kale iska dhigaan addoommada xaqnimada, kuwaas oo dhammaadkoodu noqon doono sida ay falalkoodu yihiin. ¹⁶ Mar kale waxaan leeyahay, yaan ninna i moodin nacas; laakiin haddii aad sidaas sameysaan, i aqbala xataa sida nacas, si aan aniguna wax yar ugu faano. ¹⁷ Waxaan leeyahay, ma aha sida Eebbe uu lahaa, laakiin waxaan leeyahay ruux nacasnimo leh, iyadoo la isku halleynayo faankan. ¹⁸ Maadaama kuwa badan ay ku faanaan heerarka adduuno, aniguna waan faani doonaa. ¹⁹ Waayo, idinku, idinkoo caqli badan, waxaad ku dulqaadataan nacasyada si farxad leh. ²⁰ Waayo, waxaad u dulqaadataan haddii qof idin addoonsado, idin cuno, idin khiyaaneeyo, is-kor mariyo, ama wejiga idinku dhufto. ²¹ Nasiib darro, waa inaan qiraa inaan nahay kuwo daciif ah marka la barbar dhigo. Laakiin wixii kale oo qof kale ku dhiirrado—waxaan ku hadlayaa nacasnimo—aniguna waan ku dhiirranahay. ²² Miyaanay Yuhuud yihiin? Aniguna sidoo kale. Miyaanay Israa'iil yihiin? Aniguna sidoo kale. Miyaanay farcanka Ibraahim yihiin? Aniguna sidoo kale. ²³ Miyaanay addoommada Masiixa yihiin?—Waxaan u hadlayaa sidii qof waalan—anigu si ka badan: shaqooyin aad u badan, xabsiyo aad u badan, la garaacay tiro aan la xisaabin karin, marar badan oo halis u ah dhimasho. ²⁴ Shan jeer waxaan ka helay madaxda Yuhuudda afartan karbaash oo hal mid ka yar. ²⁵ Saddex jeer waxaan ku dhufstay ul, hal mar waa la dhagaxyeeyay, saddex jeer markab baa igu jabay; habeen iyo maalin ayaan bad ku dul sabbeeyay. ²⁶ Waxaan ku jiray safarro badan, halis ka timid webiyada, halis ka timid tuugagga, halis ka timid dadkayga, halis ka timid dadka aan Yuhuudda ahayn, halis magaaloyinka, halis duurka, halis badda, halis walaalo been ah; ²⁷ Waxaan ku jiray shaqo iyo dhib, habeenno badan oo aan hurdo lahayn, gaajo iyo harraad, marar badan oo aan cunto la'aan ahayn, qabow iyo qaawanimo. ²⁸ Marka laga reebo arrimahaas dibadda ah, waxaa igu jira culays maalinle ah oo ah walaaca aan u qabo dhammaan kaniisadaha. ²⁹ Yaa daciif ah anigoo aan la wadaagin daciifnimadaas? Yaa dembi loo horseeday anigoo aanan ka welwelin? ³⁰ Haddii aan ku faano, waxaan ku faani doonaa waxyaalaha muujinaya daciifnimadayda. ³¹ Eebbe iyo Aabbaha Rabbigeenna Ciise, oo weligiis la barakeeyey, waa ogyahay

inaanan been sheegayn. ³² Dimishiq, guddoomiyaha hoos yimaada Boqor Aretas wuxuu ilaalinayay magaalada Dimishqiin si uu i qabto, ³³ anigana waxaa la igu dajiyay dambiil daaqad derbiga ku taal, sidaas ayaan uga baxsaday gacantiisa.

12

In kasta oo aan faa'iido lahayn, waa inaan sii wado aragtiyo iyo waxyiga Eebbe. ² Waxaan aqaan nin ku sugan Masiixa oo, afar iyo toban sano ka hor—haddii uu jidhka ku jiray ama jidhka ka baxsan, ma garanayo, Eebbe keliya ayaa garanaya—laga qaaday samada saddexaad. ³ Oo waxaan ogahay in ninkaas—haddii uu jidhka ku jiray ama jidhka ka baxsan, ma garanayo, Eebbe keliya ayaa garanaya—⁴ laga qaaday Jannada oo uu maqlay erayo aan la sheegi karin, oo aan qofna loo oggolayn inuu ku hadlo. ⁵ Ninka noocaas ah, waan ku faani doonaa; laakiin aniga lafteyda, ma faani doono, aan ka ahayn daciifnimadayda. ⁶ Haddii aan doorto inaan faano, ma noqon doono nacas, waayo, waxaan ku hadli lahaa runta; laakiin waan iska daayaa, si aan qofna iigu xisaabin wax ka badan waxa ay igu arkaan ama iga maqlaan. ⁷ Sababta oo ah weynida aan caadiga ahayn ee waxyiga, si aanan u kibirin, waxaa la i siiyey qodax jidhka ah, farriin ka timid Shaydaanka si uu ii silciyo—si aanan u kibirin! ⁸ Arrinkan, waxaan ku baryay Eebbe saddex jeer inuu iga tago. ⁹ Oo wuxuu igu yidhi, “Naxariistaydu waa kugu filan tahay, waayo, xooggu wuxuu ku dhammaystirmaa daciifnimo.” Sidaas daraaddeed, aad ayaan ugu faraxsanahay inaan ku faano daciifnimadayda, si xoogga Masiixa uu iigu dhex noolaado. ¹⁰ Sidaas daraaddeed, waxaan ku faraxsanahay daciifnimo, cay, dhib, silcin, iyo dhibaato, sababta Masiixa; waayo, markaan daciif ahay, markaasaan xoog badan ahay. ¹¹ Waxaan noqday nacas; idinka ayaa igu qasbay. Runtii, waa inaad i ammaantaan, maadaama aanan waxba ka hooseyn rasuullada ugu caansan, in kastoo aanan waxba ahayn. ¹² Calaamadaha rasuul run ah ayaa idin dhex maray adiga oo leh dulqaad dhan, calaamado, yaabab, iyo mucjisooyin. ¹³ Sida aad ugu liidatay kaniisadaha kale, ma ahan in aanan idinku noqon culays? Iga raalli ahaada qaladkaas! ¹⁴ Markii saddexaad, waxaan diyaar u ahay inaan idiin imaado, mana noqon doono culays idinku; waayo, ma doonayo waxa aad leedahay, laakiin adiga. Waayo, carruurto ma aha inay u kaydsadaan waalidkood, laakiin waalidka ayaa u kaydsada carruurtooda. ¹⁵ Aad ayaan ugu faraxsanahay inaan ku bixiyo oo la i

2 Korintos

bixiyo naftiinna. Haddii aan idiin jeclaado in ka badan, miyaan la igu jeclaan doonaa wax ka yar? ¹⁶ Si kastaba ha ahaatee, anigu idinku ma aanan noqon culays; si kastaba ha ahaatee, anigoo xariif ah, waxaan idinku qabtay khiyaano. ¹⁷ Hubaal, ma idinka faa'iidaystay mid ka mid ah kuwa aan idiin soo diray, miyaa? ¹⁸ Waxaan ku dhiirrigeliyay Tiitos inuu booqdo, oo waxaan la diray walaalka. Tiitos idinka faa'iidaystay, miyaa? Miyaan isku ruux ku dhaqmin oo aanan raacin isla waddada? ¹⁹ Wakhtigan oo dhan, waxaad mooddeen inaan is-difaacayno. Runtii, waa hortiisa Eebbe oo aan ku hadlayno Masiixa; oo dhammaan waxaas oo dhan waxaa loogu talagalay waxbariddiinna, gacaliyayaal. ²⁰ Waayo, waxaan ka baqayaa in marka aan imaado, aanan idin helin sidii aan doonayay, oo aanad i helin sidii aad doonayseen; in laga yaabo inay jiraan muran, masayr, xanaaq, is-jeclaysi, cay, xanta, kibir, iyo buuq; ²¹ Waxaan ka baqayaa in marka aan mar kale imaado, Eebbaha aan ku hoosaysiiyo hortiinna, oo aan u barooran doono kuwa badan oo hore u dembaabay oo aan ka toobad keenin wasakhda, sinada, iyo dhaqanka xun ee ay ku dhaqmeen.

13 Tani waa markii saddexaad oo aan idiin imanayo. Dhammaan arrimaha waxaa lagu xaqiijin doonaa markhaatiga laba ama saddex markhaati. ² Waxaan horey u iri markii labaad ee aan joogay, inkastoo aan hadda maqanahay, waxaan horey ugu sheegay kuwa dembaabay waagii hore iyo dhammaan inta kale, in haddii aan mar kale imaado aanan cidna ka reeban doonin, ³ Maadaama aad raadineysaan caddeyn in Masiixu uu igu hadlayo, kaasoo aan idinku dhex daciif ahayn, laakiin idinku

dhex xoog badan. ⁴ Waayo, runtii waxaa iskutallaabta lagu qodbay daciifnimo, hase yeeshee wuxuu ku nool yahay xoogga Eebbe. Annaguna daciif baan ku nahay isaga, hase yeeshee waxaan la noolaan doonaa isaga xoogga Eebbe ee idinku jihaysan. ⁵ Naftiinna imtixaama si aad u aragtaan haddii aad rumaysad ku jirtaan; naftiinna baadha! Mise ma garanaysaan waxan naftiinna ku saabsan, in Ciise Masiix idinku jiro—haddii aanad imtixaanka ku dhicin? ⁶ Laakiin waxaan filayaa inaad garan doontaan in annagu aynaan imtixaanka ku dhicin. ⁷ Hadda waxaan Eebbe ka baryeynaa inaad wax khalad ah sameynin; ma aha si aan u muuqano inaan imtixaanka gudubnay, laakiin inaad sameysaan waxa saxda ah, in kastoo aan u muuqano inaan ku guuldaraysanay. ⁸ Waayo, ma awoodno inaan wax ka qabanno runta ka gees ah, waxaan u shaqeynaa runta. ⁹ Waayo, waxaan ku faraxnaa markaan annagu daciif nahay laakiin idinku xoog badan tihiin; tan waxaan sidoo kale u ducaynaynaa, inaad noqotaan kuwo si buuxda u bislaaday. ¹⁰ Sababtaas awgeed waxaan qorayaa waxyaalahan intaan maqanahay, si markaan joogo aanan u baahnayn inaan ad adag noqdo, iyadoo la raacayo awoodda uu Rabbigu i siiyey si aan u dhis, oo aanan u dumin. ¹¹ Ugu dambeyntii, walaalayaal iyo walaalo, farxa, ujeedada hagaajinta, dhiirigelinta, midnimo ku noolaada, nabad ku noolaada; Eebbe jacaylka iyo nabadda ayaa idinla jiri doona. ¹² Is salaama si diirran oo dhunkasho quduus ah. ¹³ Dhammaan rumaystayaasha waxay idiin soo dirayaan salaam. ¹⁴ Khayrka Rabbigeenna Ciise Masiix, jacaylka Eebbe, iyo wadajirka Ruuxa Quduuska ah ha idinla jiro dhammaantiin, weligiinba.

Galatiya

1 Bawlos, rasuul—aan ka imaanin dad ama iyada oo loo marayo hab bini'aadam, laakiin iyada oo loo marayo Ciise Masiix iyo Eebbe Aabbaha, kaas oo isaga ka sara kiciyey kuwii dhintay— ² iyo dhammaan walaalaha ila jooga, Ilaa kiniisadaha ku yaal Galatiya: ³ Naxariis iyo nabad ha idinka ahaato Eebbe Aabbaha iyo Rabbigeenna Ciise Masiix, ⁴ kaas oo naftiisa u bixiyey dembiyadeenna si uu inooga samatabbixiyo wakhtigan xun ee hadda, sida doonista Eebbe iyo Aabbahayaga, ⁵ kaas oo ammaanta u sugnaatay weligeedba. Aamiin. ⁶ Waxaan la yaabanahay in aad si dhakhso leh uga tagaysaan kii idinku yeedhay nimcada Masiixa, oo aad u leexateen injiil kale— ⁷ kaas oo aan dhab ahaantii ahayn injiil kale; laakiin waxaa jira qaar idin kicinaya oo doonaya inay beddelaan injiilka Masiixa. ⁸ Laakiin xataa haddii aan annagu, ama malaa'ig samada ka timid, ku wacdino injiil ka soo horjeeda kii aan idinku wacdinaay, ha la habaarnaado! ⁹ Sidaan hore u sheegnay, haddana waxaan mar kale leeyahay: haddii qof idinku wacdiyo injiil ka soo horjeeda kii aad ka heshay, ha la habaarnaado! ¹⁰ Hadda ma raali gelinayaa dadka, mise Eebbe? Mise waxaan isku dayayaa inaan dadka raali geliyo? Haddii aan weli isku dayo inaan dadka raali geliyo, ma noqon lahaa addoonka Masiixa. ¹¹ Waxaan doonayaa inaad fahamtaan, saaxiibbayaal, in injiilka aan ku wacdiyey aanu ka iman ilaha bini'aadamka. ¹² Ma aanan ka helin qofna, lamana i barin; laakiin waxaan ku helay waxyi ka yimid Ciise Masiix. ¹³ Waayo, waxaad maqasheen hab noloshayda hore ee Yuhuudnimada, sida aan si daran u silcin jiray kiniisadda Eebbe oo aan isku dayay inaan burburiyo. ¹⁴ Waxaan ku sii socday Yuhuudnimada ka badan inta badan asaagayga dadka dhexdiisa, anigoo aad ugu xamaasad badan dhaqamada awoyayaashay. ¹⁵ Laakiin markii uu kan iga soocay uurka hooyaday oo iigu yeedhay nimcadiisa uu ku farxay ¹⁶ inuu Wiilkiisa igu muujiyo si aan ugu wacdiyo dadka aan Yuhuudda ahayn, isla markiiba ma aanan la tashan qof bini'aadam ah, ¹⁷ mana aanan tegin Yerusasaalem kuwii rasuullada ahaa hortayda, laakiin waxaan tegey Carabiya dabadeedna ku soo noqday Dimishaq. ¹⁸ Markaas saddex sano dabadeed, waxaan tegey Yerusasaalem si aan ula kulmo Kefaas oo aan la joogay shan iyo toban maalmood. ¹⁹ Ma aanan la kulmin rasuullada kale midkoodna, laakiin waxaan la kulmay Yacquub, walaalka Rabbiga. ²⁰ Waxaan idinku xaqiijinayaa hortiisa Eebbe in waxa aan idiin qorayo

aanay been ahayn. ²¹ Kadib, waxaan u safray gobollada Suuriya iyo Kilikiya. ²² Waanan la aqoonin wejiga kiniisadaha Yahuudiya ee ku sugan Masiixa. ²³ Waxay keliya maqleen warbixinta: “Ninkii mar na silcin jiray ayaa hadda ku wacdiyaya rumaysadka uu mar isku dayay inuu burburiyo.” ²⁴ Waxayna ammaaneen Eebbe sababta waxa igu dhacay.

2 Ka dib markii afar iyo toban sano ay dhaafeen, ayaan mar kale u kacay Yerusasaalem aniga oo la socda Barnabas, waxaanan la kaxeeyey Titus. ² Waxaan u kacay sababo la xiriira waxyiiga, waxaana u bandhigay kuwa sumcadda leh injiilka aan ku wacdiyo dadka aan Yuhuudda ahayn, anigoo si gaar ah u sameynaya, si aan u hubiyo inaanan orodka ku lumin ama aanan hore u lumin. ³ Si kastaba ha ahaatee, xitaa Titus, oo ila joogay oo Giriig ah, looma qasbin in la gudayo. ⁴ Arrintan waxaa sababay walaalo been ah oo kooxdeena soo galay si ay u basaasaan xorriyadda aan ku leenahay Ciise Masiix, iyagoo doonaya inay na geliyaan addoonsi. ⁵ Kama aanan ogolaanin xitaa hal daqiiqo, si runta injiilka ay idinla sii ahaato. ⁶ Kuwa sumcadda leh—wax kasta oo ay ahaayeen waxba igama beddelin; Eebbe ma muujiyo eex—waxba kuma ay darin farriintayda. ⁷ Beddelkeeda, waxay aqoonsadeen in aniga la ii xil saaray wadaagga injiilka dadka aan la gudin, sida Butros loogu xil saaray kuwa la gudahay. ⁸ Waayo, isla Eebbe oo Butros uga shaqeeyey sidii rasuul u ah kuwa la gudahay ayaa sidoo kale aniga igu shaqeeyey dadka aan Yuhuudda ahayn. ⁹ Iyagoo aqoonsanaya nimcada la ii siiyey, Yacquub, Cephas, iyo Yooxanaa, oo loo tixgeliyo tiirar, waxay gacanta midig ee walaaltinimo u fidiyey aniga iyo Barnabas, iyagoo oggolaanaya inaan u tagno dadka aan Yuhuudda ahayn, iyaguna kuwa la gudahay. ¹⁰ Waxay naga codsadeen oo keliya inaan xusuusanno masaakiinta, taas oo ahayd wax aan aad ugu dadaalayay inaan sameeyo. ¹¹ Si kastaba ha ahaatee, markii Cephas uu yimid Antiyokh, waxaan la hadlay si furan, waayo, si cad ayuu u qaldanaa. ¹² Kahor intaan rag ka iman Yacquub, wuxuu la cuni jiray dadka aan Yuhuudda ahayn. Laakiin markii ay yimaadeen, wuu ka noqday oo is gooni yeelay, isagoo ka cabsanaya kuwa ka tirsan kooxda la gudahay. ¹³ Yuhuuddii kale ayaa ku biiray munaafaqnimadaas, ilaa xad in xitaa Barnabas uu ku dhacay munaafaqnimadooda. ¹⁴ Markii aan arkay inaysan ku dhaqmin runta injiilka, waxaan Cephas ku idhi hortooda oo dhan, “Haddii adiga, oo Yuhuudi ah, aad u noolaato sida dadka aan

Galatiya

Yuhuudda ahayn oo aan sida Yuhuudda ahayn, sidee ayaad dadka aan Yuhuudda ahayn ugu qasbi kartaa inay raacaan caadooyinka Yuhuudda?" ¹⁵ "Annagu waxaan nahay Yuhuud dhalasho ahaan iyo ma aha dadka aan Yuhuudda ahayn ee dembilayaasha ah; ¹⁶ si kastaba ha ahaatee, waxaan ognahay in qofka aan lagu xaq dhigin shuqullada sharciga, laakiin rumaysadka Ciise Masiix. Sidaas darteed, annaguna waxaan rumaysannay Ciise Masiix, si aan ugu xaq noqono rumaysadka Masiixa oo aanan ku noqon shuqullada sharciga, maxaa yeelay shuqullada sharciga cidna laguma xaq dhigo. ¹⁷ Laakiin haddii, annagoo doonayna inaan ku xaq noqono Masiixa, naftena lagu helo dembilayaal, ma Masiix baa markaa dembiga dhiirrigeliya? Maya, hubaal ma aha! ¹⁸ Haddii aan dib u dhiso wixii aan dumiye, waxaan caddeeyaa inaan ahay dembiile. ¹⁹ Waayo, sharciga ayaan ugu dhintay sharciga, si aan ugu noolaado Eebbe. ²⁰ Waxaan la iskutallaabsaday Masiixa, oo hadda ma ihi aniga oo nool, laakiin Masiix ayaa igu nool. Noloshu aan hadda ku noolahay jidhka, waxaan ku noolahay rumaysadka Wiilka Eebbe, oo i jeclaaday oo naftiisa ii bixiye. ²¹ Ma dhigo nimcada Eebbe dhinac, waayo haddii xaqnimada lagu heli karo sharciga, markaa Masiix wuxuu u dhintay wax aan micno lahayn.

3 Galatiyow nacasnimo badan! Yaa sixray? Indhihiinna hortooda ayaa Ciise Masiix si cad loogu sawiray isagoo iskutallaabta lagu qodbay. ² Waxaan jeclaan lahaa inaan idin weydiyo hal shay oo kaliya: Ma Ruuxa ayaad ku heshay adigoo sharciga ilaalinaya, mise adigoo rumaysanaya? ³ Ma waxaad u tihiiin nacasnimo badan? Adigoo Ruuxa ku bilowday, ma waxaad hadda ku dhamaystiraysaan jidhka? ⁴ Ma waxaad u soo martay wax badan waxba—haddii ay dhab ahaantii waxba ahaayeen? ⁵ Haddaba, ma kan idin siya Ruuxa oo mucjisooyinka idin dhex fuliya, ma wuxuu ku sameeyaa shuqullada sharciga, mise adigoo rumaysanaya? ⁶ Sida Ibraahim Eebbe u rumaystay, oo loo tiriye xaqnimo ahaan. ⁷ Haddaba, fahma in kuwa rumaysan ay yihiin carruurta Ibraahim. ⁸ Gorniinku wuxuu sii arkay in Eebbe ku xaq soori doono dadka aan Yuhuudda ahayn rumaysadka, wuxuuna injiilka hore ugu sheegay Ibraahim: "Quruumaha oo dhan waxaa lagu barakayn doonaa adiga." ⁹ Haddaba, kuwa rumaysan waxaa lagu barakeeyaa Ibraahim la jirkiisa, oo ahaa nin rumaysad leh. ¹⁰ Kuwa oo dhan oo ku tiirsan shuqullada sharciga waxay ku hoos jiraan habaar,

sida qoran: "Habaarku wuxuu ku dhacaa qof kasta oo aan sii wadin wax kasta oo ku qoran Buugga Sharciga, si uu u sameeyo." ¹¹ Waxaa cad in qofna aan Eebbe hortiisa lagu xaq soorin sharciga, waayo "kan xaq ah wuxuu ku noolaan doonaa rumaysadka." ¹² Sharcigu ma aha rumaysad; laakiin, "Kii sameeya waxay ku noolaan doonaa iyaga." ¹³ Masiix wuxuu naga soo furtay habaarka sharciga isagoo inoo noqday habaar, waayo waxaa qoran: "Habaarku wuxuu ku dhacaa qof kasta oo ku dul laalaada geed." ¹⁴ Wuxuu inaga soo furtay si barakada Ibraahim ay ugu timaado dadka aan Yuhuudda ahayn Ciise Masiix dhexdiisa, si aan u helno ballanka Ruuxa rumaysadka. ¹⁵ Walaalayaal, waxaan ku hadlaa erayo bini'aadam: xataa axdi bini'aadam, mar haddii la ansixiyo, lama beddeli karo ama waxba laguma dari karo. ¹⁶ Ballamadii waxaa loo sheegay Ibraahim iyo farcankiisa. Gorniinku ma odhan "iyo farcammada," oo macnaheedu yahay badan, laakiin "iyo farcankaaga," oo macnaheedu yahay mid, oo ah Masiix. ¹⁷ Waxaan leeyahay waa tan: sharciga, oo yimid 430 sano kadib, ma burin karo axdi hore loo ansixiye oo Eebbe ah, si uu u buriyo ballanka. ¹⁸ Waayo haddii dhaxalka lagu salaynayo sharciga, ma aha mar dambe ballan; laakiin Eebbe wuxuu ku siiye Ibraahim ballan. ¹⁹ Maxaa haddaba sharciga la siiye? Waxaa lagu daray xadgudubyada awgood, ilaa farcanka loogu ballan qaaday uu imanayo, isagoo loo sii maray malaa'igaha gacanta dhexdhexaadiyaha. ²⁰ Hadda dhexdhexaadiye wuxuu tilmaamayaa in ka badan hal dhinac, laakiin Eebbe waa mid. ²¹ Sharcigu ma ka soo horjeedaa ballamada Eebbe? Maya! Waayo haddii sharci la siiyo oo siin kara nolol, markaas xaqnimadu waxay dhab ahaantii ku salaysnaan lahayd sharciga. ²² Laakiin Gorniinku wuxuu wax walba ku xidhay dembi, si ballanka rumaysadka Ciise Masiix loogu siiyo kuwa rumaysta. ²³ Ka hor intaan rumaysadkan iman, waxaa nala hayay sharciga hoostiisa, oo nala xidhay ilaa rumaysadka iman lahaa oo la muujin lahaa. ²⁴ Sidaas darteed sharcigu wuxuu ahaa ilaaliyahayaga ilaa Masiix yimid, si aan ugu xaq soorno rumaysadka. ²⁵ Laakiin hadda rumaysadku yimid, mar dambe ma nihin hoos ilaaliye. ²⁶ Waayo, dhammaantiin waxaad tihiiin carruurta Eebbe rumaysadka Ciise Masiix dhexdiisa. ²⁷ Waayo, dhammaantiin kuwa Masiix ku dhex baabtiismay waxay galeen Masiix. ²⁸ Ma jiro Yuhuudi ama Giriig, addoon ama xor, lab ama dhedig, waayo

dhammaantiin waxaad tihiiin mid Ciise Masiix dhexdiisa. ²⁹ Haddii aad ku jirtaan Masiix, markaas waxaad tihiiin farcanka Ibraahim, dhaxlayaal sida ballanka.

4 Hadda waxaan leeyahay in inta dhaxluhu ilmuhu yahay, uusan waxba ka duwanayn addoonka, in kastoo uu yahay milkiilaha wax walba. ² Wuxuu ku hoos jiraa ilaaliyeyaal iyo wakiillo ilaa wakhtiga uu aabihiis u qoondeeyey. ³ Sidoo kale, annagana, markaan carruur ahayn, waxaan ku jirnay addoonsi hoos yimaada mabaadi'da aasaasiga ah ee dunida. ⁴ Laakiin markii wakhtigu si buuxda u yimid, Eebbe wuxuu soo diray Wiilkiisa, oo ka dhashay naag, oo ku dhashay sharciga hoostiisa, ⁵ si uu u soo furtay kuwa sharciga hoostiisa ku jira, si aan u helno korsasho sida wiilal iyo gabdho. ⁶ Sababta oo ah waxaad tihiiin wiilal, Eebbe wuxuu ku soo diray Ruuxa Wiilkiisa qalbiyadeenna, isagoo leh, "Aabbow, Aabbow!" ⁷ Sidaa darteed, mar dambe ma tihid addoon, laakiin waxaad tahay ilmo; haddii aad tahay ilmo, markaa waxaad tahay dhaxle Eebbe. ⁸ Hore, markii aadan aqoon Eebbe, waxaad addoonsanayd kuwa dabeecad ahaan aan ahayn ilaahyo. ⁹ Laakiin hadda oo aad taqaan Eebbe, ama si ka sii fiican, Eebbe ku yaqaan, sidee baad ugu noqonaysaan mabaadi'da daciifka ah ee aan qiimaha lahayn? Ma waxaad rabtaan inaad mar kale addoonsataan? ¹⁰ Waxaad si taxadar leh u ilaalinaysaan maalmo gaar ah, bilaha, xilliyada, iyo sannadaha. ¹¹ Waxaan ka baqayaa inaad, laga yaabee inaan si micno darro ah idiin soo shaqeeyey. ¹² Walaalayaal iyo walaalo, waxaan idinka baryayaa, noqda sida aniga oo kale, waayo, waxaan noqday sida idinka oo kale. Waxaad iigu samayn weydeen wax qaldan. ¹³ Waad ogtihiin in cudur dartii aan markii hore idiin soo wacdiyey injiilka. ¹⁴ In kasta oo xaaladdaydu ay idiin ahayd imtixaan, ma aydnaan i quudhsan ama i diidin, laakiin waxaad iigu soo dhawaysateen sida malaa'ig Eebbe, sida Masiix Ciise qudhiisa. ¹⁵ Xaggee markaa ku jiraa dareenkiina barakada? Waxaan markhaati ka ahay, haddii aad awoodi lahaydeen, waxaad indhihiinna ka soo bixi lahaydeen oo i siisay. ¹⁶ Ma waxaan noqday cadowgiinna anigoo runta idiin sheegaya? ¹⁷ Waxay aad u doonayaan inay idin soo jiitaan, laakiin maaha wanaag. Waxay rabaan inay idin go'doomiyaan, si aad ugu dadaashaan iyaga. ¹⁸ Waa wanaagsan tahay inaad dadaasho, haddii ujeeddadu tahay wanaag, oo aad sidaas ahaato mar walba, ma aha oo kaliya markaan idinla joogo. ¹⁹

Carruurtaada aan jeclahay, kuwaas oo aan mar kale ku jiro xanuunka dhalimada ilaa Masiix idinku samaysmo, ²⁰ sidee baan jeclaan lahaa inaan hadda idinla joogo oo aan beddelo codkayga, waayo, waxaan idinka shakisanahay. ²¹ Ii sheeg, kuwa doonaya inay sharciga hoos yimaadaan, ma maqlaysaan sharciga? ²² Waayo, waxaa qoran in Ibraahim uu lahaa laba wiil, mid uu ka dhalay addoonta iyo mid uu ka dhalay naagta xorriyadda. ²³ Wiilka addoonta wuxuu ku dhashay sida jidhka, laakiin wiilka naagta xorriyadda wuxuu ku dhashay ballanka. ²⁴ Waxyaalahan waa masaal: dumarku waxay matalaan laba axdi. Mid waa Buur Siinay, oo dhalaysa carruur addoonsi; waa Haagar. ²⁵ Haatan Haagar waxay u taagan tahay Buur Siinay ee Carabiya waxayna u dhigantaa Yerusaleemta hadda jirta, waayo, waxay ku jirtaa addoonsi iyada iyo carruurteeda. ²⁶ Laakiin Yerusaleemta sare waa xor, waana hooyadeen ruuxiga ah. ²⁷ Waayo, waxaa qoran:

"Farax, naagta aan dhalin; soo bax oo qayli, adiga oo aan foolanin; waayo, carruurta naagta cidla ah ayaa ka badan kuwa leh ninka."

²⁸ Haatan idinka, walaalayaal iyo walaalo, sida Isxaaq, waxaad tihiiin carruurta ballanka. ²⁹ Laakiin sidii markaas, wiilka ku dhashay sida jidhka uu silcin jiray kan ku dhashay sida Ruuxa, sidaas oo kale ayeey hadda tahay. ³⁰ Laakiin maxay Qorniinku leeyahay? "Ka saar addoonta iyo wiilkeeda, waayo, wiilka addoonta ma wadaagi doono dhaxalka wiilka naagta xorriyadda." ³¹ Sidaa darteed, walaalayaal iyo walaalo, ma nihiin carruurta addoonta, laakiin waxaan nahay kuwa naagta xorriyadda.

5 Masiix wuxuu inoo xoreeyey xorriyad; sidaa darteed, adkaysta oo mar kale ha isku dhiibina harqoodka addoonsiga. ² Dhegaysta! Anigu, Bawlos, waxaan idinku leeyahay, haddii aad doorataan in la gudayo, Masiixa wax faa'iido ah idiinma laha. ³ Oo waxaan ku celinayaa nin kasta oo is oggolaanaya in la gudo inuu waajib ku yahay inuu sharciga oo dhan dhawro. ⁴ Idinka doonaya inaad sharciga ku xaqowdaan waxaa laydinka jaray Masiixa; waxaad ka dhacdeen nimcada. ⁵ Waayo, Ruuxa dhexdiisa, rumaysadka, waxaan si rajayn leh ugu sugaynaa xaqnimada. ⁶ Masiixa Ciise dhexdiisa, gudniin iyo gudla'aan midna wax qiimo ah ma leh. Waxa muhiimka ah waa rumaysadka oo jacayl ku muujinaya. ⁷ Si wanaagsan baad u socotay. Yaa

Galatiya

idinka horjoogsaday inaad runta raacdaan? ⁸ Saameyntan kama timaado kan idin yeedhay. ⁹ Khamiir yar baa cajiinka oo dhan saameeya. ¹⁰ Waxaan ku kalsoonahay Eebbe inaanad qaadandoonin aragti kale. Laakiin kan idinku wareerinaya wuxuu qaadi doonaa ciqaabta, qof kasta oo uu yahay. ¹¹ Walaalayaal iyo walaalo, haddii aan weli wacdiyo gudniinka, maxaa weli la iigu silcinayaa? Xaaladdaas, xumaanta iskutallaabta waa la qaaday. ¹² Waxaan jecnaan lahaa kuwa idin kicinaya inay xataa is gooyaan! ¹³ Idinka, walaalahayga iyo walaalahayga, waxaa laydinku yeedhay inaad xor noqotaan. Si kastaba ha ahaatee, xorriyadda ha u isticmaalina fursad jidhka; taa beddelkeeda, midba midka kale jacayl ugu adeega. ¹⁴ Waayo, sharciga oo dhan waxaa lagu oofinayaa hal ammar: “Deriskaaga u jecloow sida naftaada.” ¹⁵ Haddii aad qaniintaan oo aad baabbi’isaan midba midka kale, iska jira inaad midba midka kale cunin. ¹⁶ Sidaas daraaddeed waxaan leeyahay, Ruuxa ku socda, oo ma oofin doontaan damacyada jidhka. ¹⁷ Waayo, jidhku wuxuu damcaa waxa ka soo horjeeda Ruuxa, Ruuxuna wuxuu damcaa waxa ka soo horjeeda jidhka; waxay ku jiraan is-diiddan, si aanad u samayn waxa aad doonaysaan. ¹⁸ Haddana haddii aad Ruuxa ku hogaamiso, sharciga hoostiisa ma tihidin. ¹⁹ Falka jidhka waa muuqdaa: sinada, nijaasnimada, iyo xumaanta; ²⁰ sanam caabudidada, sixirka, colaad, muran, masayr, xanaaq, damac nafsadeed, kala qaybsanaan, kooxo, ²¹ xaasidnimo, sakhrannimo, xaflado, iyo waxyaalaha la midka ah. Waxaan idin digayaa, sidaan horeba u idhi, kuwa ku dhaqma waxyaalahan ma dhexli doonaan boqortooyada Eebbe. ²² Waayo, midhaha Ruuxa waa jacayl, farxad, nabad, dulqaad, naxariis, wanaag, daacadnimo, ²³ debecsanaan, iyo is-xakameyn. Waxyaalahan ka gees ah ma jiro sharci. ²⁴ Kuwa Masiixa Ciise iska leh waxay dileen jidhka oo ay la jiraan damacyadiisa iyo hawadiisa. ²⁵ Maaddaama aan Ruuxa ku nool nahay, aynu sidoo kale Ruuxa ku soconno. ²⁶ Ha noqonina kuwo is-kibiraya, oo is-dhiirrigelinaya oo is-xaasidaya.

6 Walaalayaal, haddii qof lagu qabto khalad kasta, idinka oo ruuxa hagayo waa inaad qofkaas ku soo celisaan ruux deggan. Laakiin iska jira, si aanad adiguna u jirin. ² Iska caawiya culaysyada midba midka kale, oo sidaas ayaad ku dhammayn doontaan sharciga Masiixa. ³ Haddii qof u maleeyo inuu yahay wax marka uu yahay waxba, isagaa is khiyaanaya. ⁴ Qof walba waa inuu falalkiisa baadho, markaas ayuu ku faani karaa naftiisa oo keliya, isaga oo aan isbarbar dhigin dadka kale. ⁵ Waayo, mid kasta waa inuu xambaaraa culayskiisa. ⁶ Kii wax ku hela erayga waa inuu la wadaago waxyaalaha wanaagsan dhammaan macallinkiisa. ⁷ Ha la khiyaanayn, Eebbe lama maadsado; waayo, wixii qof beero, ayuu goosan doonaa. ⁸ Kii u beera inuu raalli geliyo jidhkiisa wuxuu ka goosan doonaa halaag jidhka, laakiin kii u beera inuu raalli geliyo Ruuxa wuxuu ka goosan doonaa nolosha weligeed ah Ruuxa. ⁹ Ha daalinna wanaagga samaynta, waayo, wakhtiga ku habboon ayaannu goosan doonnaa haddii aannan ka daalin. ¹⁰ Sidaas darteed, intaan fursad haysanno, aynu wanaag u samayno dadka oo dhan, gaar ahaan kuwa rumaysadka ku jira. ¹¹ Fiiriya xarfaha waaweyn ee aan idinku soo qorayo gacantayda! ¹² Kuwa doonaya inay jidhka ku sameeyaan muuqaal wanaagsan waxay isku dayayaan inay idinku qasbaan gudniinka, si ay uga fogaadaan silcinta iskutallaabta Masiixa. ¹³ Waayo, xataa kuwa gudan ma ilaaliyaan sharciga laftooda, laakiin waxay doonayaan inaad gudataan si ay ugu faanaan jidhkiinna. ¹⁴ Si kastaba ha ahaatee, marna kuma faani doono wax aan ahayn iskutallaabta Rabbigeenna Ciise Masiix, kaas oo adduunku igu qodbay, anna adduunka. ¹⁵ Waayo, gudniin iyo gudniin la’aan midna waxba ma aha; waxa muhiimka ah waa abuur cusub. ¹⁶ Nabad iyo naxariis ha ahaato dhammaan kuwa raaca xeerkan, iyo Israa’iil oo Eebbe ah. ¹⁷ Laga bilaabo hadda, yaan cidina dhibin, waayo, waxaan jidhkayga ku xambaarsanahay calaamadaha Ciise. ¹⁸ Naxariista Rabbigeenna Ciise Masiix ha la jirto ruuxiinna, saaxiibbayaal. Aamiin.

Efesos

1 Bawlos, rasuulkii Ciise Masiix doonista Eebbe, Ku socota quduusiinta ku sugan Efesos, kuwaas oo aamin ah Ciise Masiix: ² Naxariis iyo nabad Eebbe Aabbahayaga ah iyo Rabbigeenna Ciise Masiix ha idinla jiraan. ³ Mahad ha u sugnaato Eebbe iyo Aabbaha Rabbigeenna Ciise Masiix, kan inagu barakeeyey barako kasta oo ruuxi ah meelaha samada ku sugan Ciise dhexdiisa, ⁴ siduu inoo doortay isaga dhexdiisa ka hor aasaaska dunida inaynu quduus iyo ceebla'aan ku ahaanno hortiisa. Jacayl ⁵ ayuu inoo sii hor doortay in lagu korsado wiilnimo Ciise Masiix dhexdiisa, sida uu raalli uga yahay doonistiisa, ⁶ si loogu ammaano ammaanta nimcadiisa, taas oo uu si xor ah inoo siiyey Kan La Jecel Yahay. ⁷ Isaga dhexdiisa, waxaan ku leenahay soo-kabasho allabari ahaan, dembidhaaf, sida hodantinimada nimcadiisa ⁸ oo uu nagu daadiyey. Xigmad iyo garasho oo dhan, ⁹ ayuu inoo muujiyey qarsoodiga doonistiisa, sida uu raalli uga yahay, taas oo uu ku talagalay Ciise dhexdiisa, ¹⁰ in la hirgeliyo marka wakhtiyada ay gaaraan dhammaadkooda—si loo mideeyo wax kasta oo samada iyo dhulka ku sugan Ciise hoostiisa. ¹¹ Isaga dhexdiisa waxaan sidoo kale ku helnay dhaxal, annagoo hore loogu sii doortay ujeeddada Kan wax walba ku shaqeeya qorshaha doonistiisa, ¹² si aynu, kuwa ugu horreeya ee rajada ku qaba Ciise, ay ugu ammaanaan ammaanta isaga. ¹³ Isaga dhexdiisa, idinkuna, markaad maqasheen farriinta runta ah, injiilka badbaadadiinna, oo aad rumaysateen, waxaa lagu shaabadeeyey isaga dhexdiisa Ruuxa Quduuska ah ee la ballanqaaday, ¹⁴ kaas oo ah dammaanad sugaya dhaxalkeenna ilaa soo-kabashada kuwa hantida Eebbe ah, si loogu ammaano ammaanta isaga. ¹⁵ Sababtaas awgeed, tan iyo markii aan maqlay rumaysadkiinna ku sugan Rabbiga Ciise iyo jacaylka aad u qabtaan quduusiinta oo dhan, ¹⁶ ma joojin inaan idiin mahadnaqo, idinku xusuusanayo baryadayda. ¹⁷ Waxaan sii waydistaan in Eebbe Rabbigeenna Ciise Masiix, Aabbaha ammaanta, uu idin siiyo Ruuxa xigmadda iyo muujinta, si aad isaga si fiican u garataan. ¹⁸ Waxaan baryayaa in indhaha qalbigiinna la iftiimiyo, si aad u ogaataan rajada uu idinku yeedhay, hodantinimada dhaxalka ammaanta leh ee dadkiisa quduuska ah, ¹⁹ iyo xooggiisa aadka u weyn ee inoo jira kuwa rumaysan. Xooggaas waa sida xoogga weyn ²⁰ oo uu ku shaqeeyey markuu Ciise ka sara kiciyey kuwii dhintay oo uu fadhiisiyey midigtiisa meelaha samada ku sugan, ²¹ aad ugu

sarreeya xukun iyo amar kasta, xoog iyo dawladnimo, iyo magac kasta oo la sheego, ma aha oo keliya wakhtigan laakiin sidoo kale kan iman doona. ²² Wax kasta ayuu cagihisa hoostooda dhigay oo wuxuu isaga ka dhigay madax wax kasta oo kaniisadda, ²³ taas oo ah jidhkiisa, dhammeystirka isaga oo buuxiya wax kasta oo dhan.

2 Idinkuna waxaad ahaan jirteen kuwo ruux ahaan dhintay xadgudubyadiinna iyo dembiyadiinna, ² oo aad ku socon jirteen, idinkoo raacaya dariiqii dunidan, raacayana amiirka awoodda hawada, ruuxa hadda ka shaqeeya carruurta caasinimada. ³ Kuwaas dhexdiisa ayaan dhammaanteen ku noolaan jirnay damacyada jidhkeenna, annagoo fulinayna damacyada jidhka iyo maskaxda, waxaana ahaan jirnay dabeecad ahaan carruurtii cadhada, sida dadka kale oo dhan. ⁴ Laakiin Eebbe, oo hodan ku ah naxariista, jacaylkiisa weyn ee uu inagu jeclaaday aawadiis, ⁵ xataa markaan ruux ahaan dhintay xadgudubyadeenna, wuxuu inagu soo nooleeyay Masiixa—waa nimco inaad ku badbaaddeen— ⁶ wuxuuna inala kiciyay isaga, oo inala fadhiisiyay isaga meelaha samada ku yaal ee Masiixa Ciise, ⁷ si uu wakhtiyada soo socda ugu muujiyo hodantinimada aan la qiyaasi karin ee nimcadiisa, oo ku jirta naxariistiisa inagu jirta Masiixa Ciise. ⁸ Waayo, waa nimco inaad ku badbaaddeen rumaysad, tanina idinka ma aha; waa hadiyadda Eebbe— ⁹ ma aha natiijada shuqullada, si aan qofna ugu faanin. ¹⁰ Waayo, annagu waxaan nahay farshaxankiisa, oo lagu abuuray Masiixa Ciise shuqullo wanaagsan, kuwaas oo Eebbe horay inoo sii diyaariyay inaan samayno. ¹¹ Sidaa darteed, xusuusta in markii hore aad tihiin, dadka aan Yuhuudda ahayn ee jidhka, kuwaas oo loogu yeedho "kuwa aan gudnayn" kuwa isugu yeedha "kuwa gudan" (taas oo jidhka lagu sameeyo gacmaha dadka)— ¹² xusuusta in wakhtigaas aad ka fogaydeen Masiixa, laga reebay bulshada Israa'iil, oo aan la aqoon axdiyada ballanqaadka, idinkoo aan lahayn rajadii iyo Eebbe la'aanta dunida. ¹³ Laakiin hadda, Masiixa Ciise dhexdiisa, idinka oo markii hore fogaa waxaa laydinku soo dhoweeyay dhiigiisa allabari ahaan. ¹⁴ Waayo, isagu waa nabaddeenna, kaasoo inaga mid dhigay oo ka saaray xayndaabkii colnimada allabariigiisa, ¹⁵ oo meesha ka saaray sharciga amarrada ku jira xeerarka, si uu isagu uga abuurto naftiisa aadanaha cusub ee labada, sidaasna nabad u dhiso, ¹⁶ oo labadeenaba inoo heshiisiyo Eebbe

Efesos

jidh keliya dhexdiisa iskutallaabta, sidaasna ku soo afjaro colnimada. ¹⁷ Wuxuuna yimid oo ku dhawaaqay nabad idinka oo fogaa iyo nabad kuwa dhow. ¹⁸ Waayo, isaga dhexdiisa waxaan ku ognahay inaan labadeenaba helno gelitaanka Aabbaha Ruux keliya. ¹⁹ Sidaas darteed, mar dambe ma tihiin shisheeye iyo soogalooti, laakiin waxaad tihiin muwaadiniin wadajir ah quduusiinta iyo xubnaha reerka Eebbe, ²⁰ oo lagu dhisay aasaaska rasuullada iyo nebiyada, oo Masiixa Ciise qudhiisu yahay dhagaxa geeska, ²¹ kaas oo dhismaha oo dhan, oo la isku daray, kor u kaca si uu u noqdo macbud quduus ah ee Rabbiga. ²² Isaga dhexdiisa idinkuna waxaa laydinku dhisayaa wadajir si aad u noqotaan hoyga uu Eebbe ku noolaado Ruuxiisa.

3 Sababtaas daraaddeed, aniga, Bawlos, oo maxbuus u ah Masiixa Ciise idinka aawadiin, dadka aan Yuhuudda ahayn— ² Dhab ahaan waad maqasheen wakilnimada nimcada Eebbe ee la i siiyey idinka aawadiin; ³ in waxyi lagu ogaaday sirta, sidaan hore ugu soo qoray si kooban. ⁴ Markaad tan akhridaan, waxaad awoodi doontaan inaad fahantaan aragtidayda ku saabsan sirta Masiixa, ⁵ taas oo aan loo muujin dadkii hore ee jiilashii hore sida hadda loogu muujiyey Ruuxa rasuulladiisa quduuska ah iyo nebiyadiisa. ⁶ Sirtaasu waa in dadka aan Yuhuudda ahayn ay yihiin dhaxaltooyada wadaagga ah, xubnaha wadaagga ah ee jidhka, iyo kuwa wadaagga ah ee ballanka ku jira Masiixa Ciise iyada oo loo marayo injiilka. ⁷ Waxaan noqday midtiidin injiilkaas ah hadiyadda nimcada Eebbe ee la i siiyey iyada oo loo marayo shaqada xooggiisa. ⁸ Aniga, oo ka yar kan ugu yar quduusiinta oo dhan, nimcadan la i siiyey: inaan dadka aan Yuhuudda ahayn ku wacdiyo hodantinimada aan la baari karin ee Masiixa, ⁹ iyo inaan si cad ugu muujiyo qof walba maamulka sirta, taas oo qarsooneyd qarniyo hore Eebbe, kaas oo abuuray wax walba. ¹⁰ Ujeeddadiisu waxay ahayd in hadda, iyada oo loo marayo kaniisadda, xigmadda kala duwan ee Eebbe lagu muujiyo madaxda iyo awoodaha ku jira meelaha samada, ¹¹ iyadoo la waafajinayo ujeeddada weligeed ah ee uu ku guuleystay Masiixa Ciise Rabbigeenna. ¹² Isaga iyo iyada oo loo marayo rumaysadka ku jira isaga waxaan ku soo dhawaan karnaa Eebbe si geesinimo iyo kalsooni leh. ¹³ Sidaa darteed waxaan idinka codsanayaa inaadani niyad jabin sababta dhibaatooyinkayga idinka aawadiin, kuwaas oo ah ammaantiinna. ¹⁴ Sababtaas daraaddeed, waxaan u

jilbo jabsadaa Aabbaha, ¹⁵ kaas oo qoys walba oo samada iyo dhulka ku jira magacooda ka hela, ¹⁶ Waxaan baryayaa in hodantinimada ammaantiisa uu idinku xoojiyo xoog iyada oo loo marayo Ruuxiisa gudahaaga, ¹⁷ si Masiixu ugu noolaado qalbiyadiinna iyada oo loo marayo rumaysad; waxaan baryayaa inaad, adiga oo xididaysan oo ku dhisan jacayl, ¹⁸ aad awood u yeelataan, idinka oo la jira quduusiinta oo dhan, inaad fahantaan sida ballaaran iyo dheer iyo sarre iyo qoto dheer ee jacaylka Masiixa, ¹⁹ iyo inaad ogaataan jacaylkan ka sarreeya aqoonta—si aad ugu buuxsantaan dhammaan buuxnaanta Eebbe. ²⁰ Hadda isaga oo awood u leh inuu qabto wax aad uga badan intaan weydiisan karno ama qiyaasi karno, iyadoo la waafajinayo xooggiisa ka shaqeeya gudahaaga, ²¹ isaga ha u ahaato sharaf kaniisadda iyo Masiixa Ciise jiilal oo dhan, weligiis iyo weligiis. Aamiin.

4 Sida maxbuus ku sugan Rabbiga, waxaan idinku boorinayaa inaad ku dhaqantaan si ku habboon wicitaanka aad hesheen, ² iyadoo la adeegsanayo is-hoosaysiin dhamaystiran iyo debecsanaan, dulqaad leh, isku taageeraya jacayl. ³ Dadaal kasta sameeya si aad u ilaalisaa midnimada Ruuxa iyada oo loo marayo xidhiidhka nabadda. ⁴ Waxaa jira jidh keliya iyo Ruux keliya, sidaad ugu yeedheen hal rajada ah waqtiga wicitaankaaga; ⁵ hal Rabbiga, hal iimaan, iyo hal baabtiis; ⁶ hal Eebbe iyo Aabbaha dhammaan, oo ka sarreeya dhammaan, oo ka shaqeeya dhammaan, oo ku jira dhammaan. ⁷ Laakiin mid kasta oo inaga mid ah waxaa la siiyey nimco sida cabbirka hadiyadda Masiixa. ⁸ Sidaa darteed waxaa la yidhi:

“Markuu kor u kacay, wuxuu hoggaamiyey maxaabiis oo wuxuu siiyey dad hadiyado.”

⁹ (Hadda tan, “wuxuu kor u kacay,” maxay ka dhigan tahay laakiin inuu sidoo kale u soo degay meelaha hoose, ee dhulka? ¹⁰ Kii soo degay waa kii kor u kacay oo aad uga sarreeya samada oo dhan, si uu u buuxiyo wax kasta.) ¹¹ Oo wuxuu qaar ka dhigay rasuullo, qaarna nebiyo, qaarna wacdiyayaal, qaarna adhiyayaal iyo macallimiin, ¹² si ay dadka Eebbe ugu diyaariyaan adeeg, si loogu xoojiyo jidhka Masiixa, ¹³ ilaa aan dhammaanteen gaarno midnimada iimaanka iyo aqoonta Wiilka Eebbe, si aan u gaadhno qaangaadhnimo, ilaa cabbirka buuxa ee dhererka Masiixa. ¹⁴ Markaas ma ahaan doonno carruur dambe, oo lagu tuuro oo lagu qaado hirarka iyo

Efesos

dabayl kasta oo waxbarid ah, khiyaanada dadka, iyo xeeladaha khiyaanada ah. ¹⁵ Beddelkeeda, runta ku hadlaya jacayl, waxaan ku koraan wax kasta oo ku jira isaga oo ah madaxa, kaas oo ah Masiixa. ¹⁶ Isaga ayaa jidhka oo dhan, oo isku xidhan oo isku haysta xidhiidh kasta oo taageero leh, ku kora oo isku dhisa jacayl, sida qayb kasta u gudato doorkeeda. ¹⁷ Sidaa darteed waxaan leeyahay tan, oo aan ku caddeynayaa Rabbiga, in aydnaan mar dambe ku noolaan sida dadka aan Yuhuudda ahayn, oo ku jira wax-ma-galnimada fikirradda. ¹⁸ Waxay ku madow yihiin fahamkooda oo waxay ka go'an yihiin nolosha Eebbe sababta oo ah jaahilnimada ku jirta iyaga, oo ay ugu wacan tahay qalbigooda adag. ¹⁹ Iyagoo lumiyeey dareen kasta, waxay isku dhiibeen xumaanta, si ay ugu raaxaystaan nooc kasta oo wasakh ah oo ay ku jiraan damac. ²⁰ Laakiin tani ma aha sidaad ku barateen Masiixa, ²¹ haddii aad dhab ahaan maqasheen oo lagu baray isaga, sida runta ku jirto Ciise. ²² Waxaa lagu faray, ku saabsan habkaagii hore ee nolosha, inaad iska tuurto naftaadii hore, oo lagu musuqay damacyada khiyaanada leh; ²³ in la cusbooneysiyo dabeecadda maskaxdiinna; ²⁴ oo inaad qaadataan nafta cusub, oo loo sameeyay inay ka tarjumo xaqnimada iyo quduusnimada dhabta ah ee Eebbe. ²⁵ Sidaa darteed, been ka tagaya, mid kasta oo idinka mid ah ha ku hadlo run deriskiisa, waayo, dhammaanteen waxaan nahay xubno midba midka kale. ²⁶ "Markaad cadhooto, ha dembaabin": Ha u ogolaan qorraxda inay dhacdo intaad weli cadhaysan tahay, ²⁷ oo ha siin shaydaanka meel uu ka faaiidaysto. ²⁸ Qof kasta oo wax xaday waa inuu mar dambe wax xado, laakiin waa inuu shaqeeyaa, isagoo sameynaya wax faa'iido leh gacmihiisa, si uu wax ugu qaybsado kuwa baahan. ²⁹ Ha ka soo bixin hadal xun afkiinna, laakiin keliya waxa faa'iido u leh dhisidda kuwa kale sida baahidooda, si ay u anfacaan kuwa maqla. ³⁰ Oo ha murjinina Ruuxa Quduuska ah ee Eebbe, kaas oo aad ku shaabadaysan tihiiin maalinta samatabbixinta. ³¹ Ha laga fogeeyo idinka oo dhan qadhaadh, cadhada, xanaaqa, sawaxanka, iyo cayda, oo ay la socdaan xumaan kasta. ³² Naxariis iyo naxariis isu ahaada, isu cafiya, sida Eebbe ee Masiixa idinku cafiyeey.

5 Haddaba, ku dayda Eebbe, sida carruur si weyn loo jecel yahay; ² oo ku socda jidka jacaylka, sida Masiixu idiin jeclaaday oo isagu isagu isugu dhiibay inaga, sida qurbaanno udgoon iyo allabari loo bixiyeey Eebbe. ³ Laakiin idinka

dhexdiinna yaan xitaa wax yar oo sinnaan ah, ama nooc kasta oo nijaas ah, ama damac ah, sida ku habboon dadka quduuska ah ee Eebbe; ⁴ sidoo kale yaanay jirin wax ceeb ah, hadal nacasnimo ah, ama kaftan qalloocan ah, kuwaas oo aan meesha ku habboonayn, laakiin mahadnaq baa ka wanaagsan. ⁵ Waayo, tan waxaad ku habsan kartaa: qof aan akhlaaq lahayn, nijaas ah, ama damac leh—qofkaas oo kale waa sanam caabud—wax dhaxal ah kuma laha boqortooyada Masiixa iyo Eebbe. ⁶ Ha u oggolaan qofna inuu idinku khiyaaneeyo erayo madhan, waayo, waxyaalahan oo kale cadhada Eebbe waxay ku timaadaa kuwa caasiga ah. ⁷ Sidaa darteed, iska ilaali inaad la wadaagtaan; ⁸ waayo, mar baad ku jirteen gudcur, laakiin hadda waxaad ku jirtaan iftiinka Rabbiga. Ku noolaada sida carruurta iftiinka, ⁹ (waayo, midhaha iftiinka waxaa laga helaa wax kasta oo wanaagsan, xaq ah, oo run ah), ¹⁰ oo isku day inaad barato waxa Rabbiga ka farxiya. ¹¹ Ha ku lug yeelan falalka aan midho lahayn ee gudcurka, laakiin taa beddelkeeda iftiimiya; ¹² waayo, waa ceeb xitaa in la xuso waxa kuwa caasiga ah ku sameeyaan qarsoodi. ¹³ Laakiin wax kasta oo iftiinka lagu muujiyo way muuqdaan, waayo, wax kasta oo la iftiimiyo wuxuu noqdaa iftiin. ¹⁴ Taasi waa sababta loo yidhi:

"Toos, adiga oo hurda, Oo ka kac kuwii dhintay, waayo, iftiinka Masiixa ayaa kugu iftiimi doona."

¹⁵ Si aad u taxaddar badan, haddaba, sida aad u nooshahay—si xikmad leh, ¹⁶ ka faaiidaysta fursad kasta, maxaa yeelay wakhtiyada waa adag yihiin. ¹⁷ Sidaa darteed, ha noqon nacasnimo, laakiin raadi inaad fahanto waxa doonista Rabbiga tahay. ¹⁸ Ha ku sakhraamin khamri, taas oo keenta xumaan, laakiin ku buuxsama Ruuxa, ¹⁹ isku hadla maansada, heesaha, iyo gabayada ruuxiga ah, heesaya oo qalbigiinna ka muusigaya Rabbiga, ²⁰ had iyo jeer mahadnaqaya Eebbe Aabbaha wax kasta, magaca Rabbigeenna Ciise Masiix. ²¹ Isu muujiya is-hoosaysiin ixtiraamka Masiixa. ²² Haweenka, u hoggaansama ninkooda, sida Rabbiga. ²³ Waayo, ninku waa madaxa naagta sida Masiixu madaxa kaniisadda, jidhkiisa, kaas oo uu badbaadiye yahay. ²⁴ Hadda sida kaniisaddu ugu hoggaansanto Masiixa, sidaas oo kale haweenku waa inay u hoggaansamaan nimankooda wax kasta. ²⁵ Ragga, naaghiinna jeclaada, sida Masiixu kaniisadda u jeclaaday oo isagu isagu isugu dhiibay iyada, ²⁶ si uu

Efesos

u quduusiyo, isaga oo ku nadiifinaya maydhashada biyaha iyada oo erayga, ²⁷ si uu iyada ugu soo bandhigo isaga oo kaniisad sharaf leh, aan lahayn wasakh, laalaab, ama wax kale oo ceeb ah, laakiin quduus iyo aan ceeb lahayn. ²⁸ Sidaas oo kale, raggu waa inay jeclaadaan naagahooda sida ay jidhkooda u jecel yihiin. Kii naagtiisa jecel wuxuu jecel yahay naftiisa. ²⁹ Dabadeed, qofna weligiis ma necbaan jidhkiisa, laakiin wuxuu quudiya oo daryeelaa, sida Masiixu u sameeyo kaniisadda— ³⁰ waayo, innagu waxaan nahay qaybaha jidhkiisa. ³¹ “Sababtaas awgeed nin wuxuu ka tegi doonaa aabbiihiis iyo hooyadiis oo wuxuu la midoobi doonaa naagtiisa, oo labadoodu waxay noqon doonaan hilib keliya.” ³² Tani waa sir weyn—laakiin waxaan ka hadlayaa Masiixa iyo kaniisadda. ³³ Si kastaba ha ahaatee, midkiin kasta waa inuu sidoo kale naagtiisa u jeclaado sida uu naftiisa u jecel yahay, naagtuna waa inay ninkeeda ixtiraamto.

6 Carruur yahow, waalidkiinna addeeca sida ku habboon Eebbe, waayo, tani waa waxa saxda ah in la sameeyo. ² “Waalidkaa maamuus”—tani waa amarka ugu horreeya ee ballan la socda— ³ “si ay kuu hagaagto, oo aad cimri dheer ku noolaato dhulka.” ⁴ Aabbayaashow, carruurtiinna ha ka xanaajina; taa beddelkeeda, ku koriya tababaridda iyo waxbaridda Eebbe. ⁵ Addoommadow, addoommada dhulka ku addeeca ixtiraam iyo gariir, iyo qalbi daacad ah, sida aad Masiixa u addeeci lahaydeen. ⁶ Tani ha samaynina oo keliya marka ay idin eegayaan si aad raalli uga noqotaan, laakiin sida addoommada Masiixa, oo doonaya doonista Eebbe qalbigiinna. ⁷ Adeega niyad wanaagsan, sida inaad Eebbe u adeegayso ee aan dadka ahayn, ⁸ idinkoo og in wax kasta oo wanaagsan oo qof sameeyo lagu abaalmarin doono Eebbe, ha ahaado addoon ama xor. ⁹ Sayidyadow, addoommadiinna si la mid ah ula dhaqan. Ka joogso hanjabaadda, idinkoo og in

Sayidkooda iyo kiinna uu ku sugan yahay samada, oo aanu eexasho lahayn. ¹⁰ Ugu dambayntii, ku xoogaysta Eebbe iyo xooggiisa awoodda weyn. ¹¹ Gashada hubka buuxa ee Eebbe, si aad ugu adkeysan kartaan khiyaamada shaydaanka. ¹² Waayo, dagaalkayagu ma aha oo keliya kuwa bini'aadamka ah, laakiin waa kuwa xukuma, kuwa awoodda leh, kuwa awoodda leh ee adduunkan mugdiga ah, iyo kuwa ruuxiga ah ee sharka ku jira meelaha samada. ¹³ Sidaa darteed, qaata hubka buuxa ee Eebbe, si aad u awooddaan inaad iska caabbisaan maalinta sharka leh, oo aad wax walba samayseen, si aad ugu adkeysataan. ¹⁴ Markaa ku adkeysta, suunka runta ku xidhnaanta dhexdiinna, iyo gaashaanka xaqnimada meeshii ku habboon, ¹⁵ iyo cagihinna oo diyaar u ah diyaarinta ka timaadda injiilka nabadda. ¹⁶ Intaas oo dhan ka sokow, kor u qaada gaashaanka iimaanka, kaas oo awood kuu siinaya inaad damiso fallaadhaha ololaya ee kan sharka leh. ¹⁷ Qaata koofiyadda badbaadada iyo seefka Ruuxa, kaas oo ah ereyga Eebbe. ¹⁸ Ruuxa ku tukada mar kasta oo nooc kasta oo tukasho iyo codsiyo ah. Tani maskaxda ku hay, oo feejignaada oo mar walba u tukada quduusiinta oo dhan. ¹⁹ Sidoo kale ii tukada, in mar kasta oo aan hadlo, ereyo la ii siiyo si aan si geesinimo leh u muujiyo sirta injiilka, ²⁰ oo aan u ahay safiir silsilado ku jira. Ii tukada inaan si geesinimo leh u caddeeyo, sida aan ugu baahanahay inaan ku hadlo. ²¹ Tukikos, walaalka la jecel yahay iyo addoonka aaminka ah ee Eebbe, wuxuu idin ogeysiin doonaa wax walba, si aad uga ogaataan xaaladdayda iyo waxa aan samaynayo. ²² Waxaan idiin soo diray isaga ujeedadan, si aad nooga ogaataan, iyo inuu qalbiyadiinna raalli geliyo. ²³ Nabad ha la jirto walaalaha iyo walaalaha, iyo jacaylka oo leh iimaan, oo ka yimid Eebbe Aabbaha iyo Rabbiga Ciise Masiix. ²⁴ Naxariis ha la jirto dhammaan kuwa jecel Rabbigeenna Ciise Masiix jacayl aan dhammaanayn.

Filiboy

1 Bawlos iyo Timoteyos, addoommada Masiixa Ciise, Kuwa dadka quduuska ah ee Eebbe ee ku jira Masiixa Ciise ee Filiboy, oo ay weheliyaan kuwa kormeerayaasha iyo shirka: ² Naxariis iyo nabad ha idinka ahaato Eebbe Aabbahayaga iyo Rabbiga Ciise Masiix. ³ Aad baan ugu mahadnaqayaa Eebbahay mar kasta oo aan idinka fikiro baryada, ⁴ had iyo jeer waxaan baryaa farxad ku jirta baryadayda oo dhan oo aan idiin sameeyo, ⁵ sababtoo ah wadajirkaaga ku jira injiilka laga soo bilaabo maalintii ugu horreysay ilaa hadda, ⁶ anigoo kalsooni ku qaba tan, in Kan bilaabay shaqo wanaagsan idinku dhexdiisa uu sii wadi doono ilaa maalinta Masiixa Ciise. ⁷ Waa sax inaan sidan oo kale idinka fikiro dhammaantiin, maadaama aan idinku haysto qalbigayga, haddaan silsilado ku jiro ama aan difaacayo oo xaqiijinayo injiilka, dhammaantiin waxaad la wadaagtaan nimcada Eebbe aniga la igu jiro. ⁸ Waayo, Eebbe waa ogayahay sida aan idiin jeclahay dhammaantiin jacaylka qotoda dheer ee Masiixa Ciise. ⁹ Tani waa baryadayda: in jacaylkiinnu uu ku bato aqoon dhab ah iyo aragti qoto dheer, ¹⁰ si aad u kala garataan waxa runtii muhiimka ah oo aad ahaataan kuwo daahir ah oo aan eed lahayn maalinta Masiixa, ¹¹ idinkoo ka buuxaan midhaha xaqnimada ee Ciise Masiix, si ammaanta iyo mahadnaqa Eebbe. ¹² Hadda waxaan doonayaa inaad ogaataan, walaalayaal iyo walaalo, in duruufahaygu ay dhab ahaantii u adeegaan horumarinta injiilka. ¹³ Natiijadu waxay noqotay in ay caddaatay guud ahaan ilaalada qasriga iyo qof kasta oo kale in aan silsilado ku jiro sababta Masiixa. ¹⁴ Sababta silsiladahayga, inta badan walaalaha iyo walaalaha ayaa kalsooni ku yeeshay Rabbiga oo waxay ku dhiiradeen inay ereyga Eebbe ku wacdiyaan iyagoo aan cabsan. ¹⁵ Qaar waxay Masiixa ku wacdiyaan xaasidnimo iyo tartan, laakiin kuwa kale waxay ka wacdiyaan niyad wanaagsan. ¹⁶ Kuwa dambe waxay sidaas u sameeyaan jacayl, iyagoo og inay la ii magacaabay difaaca injiilka. ¹⁷ Kuwa hore waxay Masiixa ku wacdiyaan damac nafsadeed, si daacad ah maaha, iyagoo u malaynaya inay dhib igu abuuri karaan aniga oo silsilado ku jira. ¹⁸ Laakiin maxay muhiim tahay? Waxa muhiimka ah waa in si kasta, ha ahaato niyad khaldan ama run ah, Masiixa la wacdiyaa. Sababtaas awgeed ayaan ku faraxsanahay. Haa, waan sii farxi doonaa, ¹⁹ waayo, waxaan ogahay in baryadiinna iyo bixinta Ruuxa Ciise Masiix, waxa igu dhacay ay ii noqon doonaan

badbaadadayda. ²⁰ Waxaan si aad ah u rajaynayaa oo aan rajaynayaa inaan weligay ceebaysan doonin, laakiin aan heli doono dhiirraanaan ku filan si hadda sida had iyo jeer Masiixuu uu sharaf ugu yeesho jidhkayga, ha ahaato nolol ama dhimasho. ²¹ Waayo, aniga nolol waa Masiix, dhimashaduna waa faa'iido. ²² Haddii aan sii noolaado jidhka, tani waxay ii noqon doontaa shaqo midho leh. Laakiin maxaan dooran doonaa? Ma garanayo! ²³ Waxaan ku dhex jiraa labada: Waxaan jeclahay inaan baxo oo aan la joogo Masiixa, taas oo aad uga wanaagsan; ²⁴ laakiin waa muhiim inaad idinku sii joogtaan jidhka. ²⁵ Anigoo tan ku qanacsan, waxaan ogahay inaan sii joogi doono oo aan idinka sii wadi doono dhammaantiin si aad u horumartaan oo aad ugu faraxdaan iimaanka, ²⁶ si ay mar kale igu faanaan Masiixa Ciise ay ku bataan aniga dartay. ²⁷ Kaliya ku dhaqma si habboon injiilka Masiixa, si haddii aan imaado oo aan idin arko ama aan kaliya maqlo idinka oo aan joogin, aan ogaado inaad ku taagan tihii ruux mid ah, idinkoo wada dadaalaya sidii mid iimaanka injiilka ²⁸ idinkoo aan cabsi ka qabin si kasta kuwa idin diida. Tani waa calaamad u ah inay wajihi doonaan halaag, laakiin inaad badbaadi doontaan—taas oo ah Eebbe. ²⁹ Waayo, waxaa laydiin siiyey Masiixa dartii kaliya maahan inaad rumaysataan Isaga, laakiin sidoo kale inaad u dulqaadataan dhibaatooyin dartii, ³⁰ maadaama aad la kulantaan isku dagaal oo aad igu aragteen, oo aad hadda maqashaan inaan weli leeyahay.

2 Haddaba haddii ay jirto wax dhiirrigelin ah oo ka timaadda midnimada Masiixa, haddii ay jirto wax raaxo ah oo ka timaadda jacaylkiisa, haddii ay jirto wax wadajir ah oo ku jirta Ruuxa, haddii ay jirto wax kalgacal iyo naxariis ah, ² farxaddayda ka dhammaystira inaad isku fikir noqotaan, isla jacaylka wadaagtaan, ruux ahaan midaysnaataan, oo aad hal ujeeddo ku foognaataan. ³ Ha sameynina wax ka yimaada damac is-hoosaysiin ama faan madhan. Halkii, is-hoosaysiin ku qiimeeya kuwa kale inay ka muhiimsan yihiin naftiinna; ⁴ ha ka fiirsanina danihiinna oo keliya, laakiin sidoo kale danaha kuwa kale. ⁵ Isku lahaada maskaxda isku midka ah sida ku jirtay Ciise Masiix:

⁶ Kaas oo, isagoo ku jira qaabka Eebbe, ma uusan tixgelin sinnaanta Eebbe wax uu u qabsado faa'iidadiisa; ⁷ laakiin wuu is-hoosaysiiyey isagoo qaadanaya qaabka addoon, oo lagu sameeyey

Filiboy

qaab bini'aadam. ⁸ Oo isagoo laga helay muuqaal ahaan sida nin, wuu is-hoosaysiiyey isagoo addeecaya ilaa dhimashada, xataa dhimashada iskutallaabta. ⁹ Sidaas darteed Eebbe aad buu u sarraysiiyey, oo wuxuu siiyey magac ka sarreeya magac kasta, ¹⁰ si magaca Ciise jilib kasta u foororsado, oo ku jira samooyinka, dhulka, iyo hoos dhulka, ¹¹ iyo carrab kasta u qirto in Ciise Masiix yahay Rabbiga, isagoo u keenaya ammaan Eebbe Aabbaha.

¹² Haddaba, gacaliyayaashayda, sidaad had iyo jeer u addeecdeen, ma aha oo keliya xilliga aan joogay laakiin hadda aad uga sii badan maqnaanshahayga, sii wada inaad badbaadadiinna ku shaqaysataan cabsi iyo gariir; ¹³ waayo, waa Eebbe kan idinku shaqeeya, labadaba doonistiisa iyo ficilkiisa si uu u fuliyo ujeeddadiisa wanaagsan. ¹⁴ Wax walba sameeya adigoo caban ama gunnuuncan, ¹⁵ si aad u noqotaan kuwo aan eed lahayn oo daahirsan, sida carruurta Eebbe oo aan lahayn ceeb jiil qalloocan oo fasaad ah. Markaas waxaad ku iftiimi doontaan dhexdooda sida xiddigaha cirka, ¹⁶ intaad si adag u haysataan ereyga nolosha. Markaasna waxaan ku faani doonaa maalinta Masiixa inaan orod ama shaqo ku khasaarin. ¹⁷ Laakiin xataa haddii laygu shubayo sidii allabari cabitaan ah oo ku saabsan allabariga iyo adeega iimaankiinna, waan ku faraxsanahay oo dhammaantiin waan idinla rayraynayaa. ¹⁸ Sidoo kale, idinkuna waa inaad ku faraxdaan oo idinla rayraynaysaan. ¹⁹ Laakiin waxaan rajaynayaa Rabbiga Ciise inaan idiin soo diro Timoteyos dhawaan, si aan aniguna ugu dhiirrado markaan ogaado xaaladiinna. ²⁰ Waayo, ma haysto qof kale oo ruux ahaan la mid ah oo si dhab ah u daryeeli doona dantaada. ²¹ Waayo, dhammaantood waxay raacaan danahooda, halkii ay ka ahaan lahaayeen kuwa Ciise Masiix. ²² Laakiin waad garanaysaan dabeecaddiisa la xaqiijiyey, inuu ila shaqeeyey shuqulka injiilka sida wiil oo kale oo aabbihis la jooga. ²³ Sidaas darteed waxaan rajaynayaa inaan si degdeg ah u soo diro, marka aan arko sida ay wax iigu socdaan; ²⁴ oo waxaan ku kalsoonahay Rabbiga inaan aniguba dhowaan iman doono. ²⁵ Laakiin waxaan u arkay lagama maarmaan inaan idiin soo celiyo Epafroditos, walaalkay, wada-shaqeeyahayga iyo askari wadajir ah, oo sidoo kale ah farriin-qaadahaaga iyo adeegaha baahiyahayga, ²⁶ maxaa yeelay, wuxuu u xiisay dhammaantiin oo wuxuu dhibsaday maxaa yeelay waxaad maqasheen

inuu xanuunsaday. ²⁷ Waayo, runtii wuu xanuunsaday, oo wuxuu ku dhowaaday inuu dhinto. Laakiin Eebbe wuu u naxariistay, oo ma aha oo keliya isaga laakiin sidoo kale aniga, si uu iiga badbaadiyo murugo murugo kale. ²⁸ Sidaas darteed waxaan aad ugu faraxsanahay inaan soo diro, si markaad mar kale aragtaan aad ugu faraxdaan oo aanan yareeyo walaaca. ²⁹ Soo dhoweeya markaas Rabbiga farxad oo dhan, oo dadka isaga oo kale ah ku haysta sharaf sare, ³⁰ maxaa yeelay, wuxuu ku dhowaaday inuu dhinto shuqulka Masiixa, isagoo naftiisa halis u geliyey si uu u buuxiyo kaalinta aad i siin kari weydeen.

3 Ugu dambayntii, walaalahayga iyo walaalahay, ku farxa Eebbe! Waxyaalaha isku midka ah inaan mar kale idiin qoro dhib iguma aha, waana badbaado idiin ah. ² Ka digtoonow eeydaas, kuwaas sharka leh, kuwaas jidhka gooya. ³ Waayo, annagu waxaan nahay gudniinka runta ah, kuwa ku caabuda Ruuxa Eebbe, kuwa ku faana Masiixa Ciise, kuwa aan kalsoonida ku qabin jidhka— ⁴ in kastoo anigu aan leeyahay sabab aan kalsooni ugu qabo jidhka. Haddii qof kale uu u malaynayo inuu leeyahay sabab uu kalsooni ugu qabo jidhka, anigu waan ka sii badanahay: ⁵ maaltintii siddeedaad la guday, oo ka mid ah dadkii Israa'iil, oo ka mid ah qabiilka Benyaamiin, oo Cibraani ah oo Cibraaniyiin ah; sharciga ku saabsan, oo Farrisi ah; ⁶ xamaasadda ku saabsan, kiniisadda dhibaataynaya; xaqnimada ku salaysan sharciga, aan eed lahayn. ⁷ Si kastaba ha ahaatee, wax kasta oo faa'iido ii ahaa, hadda waxaan u arkaa khasaaro sababta Masiixa. ⁸ Runtii, waxaan u arkaa wax kasta khasaaro sababta qiimaha ka sarreeya ee aqoonta Masiixa Ciise Rabbigayga, kaas oo aan wax walba u waayey. Waxaan u arkaa inay yihiin qashin, si aan Masiixa u helo ⁹ oo aan isaga lagu helo, anigoo aan lahayn xaqnimo aan ka helay sharciga, laakiin taas oo ku timaadda iimaanka Masiixa—xaqnimada ka timaadda Eebbe ee ku salaysan iimaanka. ¹⁰ Waxaan doonayaa inaan ogaado Masiixa iyo xoogga sarakiciddiisa iyo wadajirka silciddiisa, anigoo u ekaanaya dhimashadiisa, ¹¹ iyo si, qaab uun, aan ugu gaaro sarakicidda kuwii dhintay. ¹² Ma aha inaan hore u helay waxan oo dhan, ama aan hore u noqday mid dhammaystiran, laakiin waan sii socdaa inaan qabsado wixii Masiixa Ciise iigu qabtay. ¹³ Walaalayaal iyo walaalo, weli ma aanan qabsan. Laakiin hal shay ayaan sameeyaa: waxaan

Filiboy

hilmaamaa wixii gadaal ah oo waxaan ku dadaalaa wixii hore, ¹⁴ Waxaan ku sii socdaa ujeeddada inaan ku guuleysto abaalmarinta wicitaanka sare ee Eebbe ee ku jira Masiixa Ciise. ¹⁵ Dhammaanteen, haddaba, kuwa qaan-gaadhka ah waa inay qaataan aragtidan waxyaalaha. Oo haddii aad wax kale ka fikirto, taasna Eebbe wuu idiin caddeyn doonaa. ¹⁶ Aan sii wadno inaan ku noolaano wixii aan hore u gaarnay. ¹⁷ Ku biira inaad raacdaan tusaalayga aan bixiyay, walaalayaal iyo walaalo, oo fiiriya kuwa ku nool sida ku dayashada leh ee aad nagu aragteen. ¹⁸ Waayo, sida aan marar badan idiin sheegay oo aan hadda idiin sheegay anigoo ilmeynaya, qaar badan ayaa ku nool sida cadowga iskutallaabta Masiixa. ¹⁹ Dhammaadkoodu waa halaag, ilaahooda waa calooshooda, iyo ammaantoodu waa ceebtooda. Maskaxdoodu waxay ku mashquulsan tahay waxyaalaha dhulka. ²⁰ Si kastaba ha ahaatee, gurigeenna dhabta ah wuxuu ku yaal jannada, oo waxaan si aad ah u sugaynaa imaatinka Badbaadiye halkaas, Rabbiga Ciise Masiix, ²¹ kaas oo, awoodda u suurtagelinaysa inuu wax walba hoos geeyo xukuntiisa, beddeli doona jidhkeenna hoose si uu ugu ekaado jidhkiisa ammaanta leh.

4 Haddaba, walaalahayga iyo walaalahayga aan jeclahay oo aan u xiiso, farxaddayda iyo taajkayga, u adkaysta Rabbiga si sidan oo kale ah, saaxiibbadayga aan jeclahay. ² Waxaan ku dhiirrigelinayaa Euodia iyo Syntyche inay ku wada heshiiyaan Rabbiga. ³ Haa, waxaan kaa codsanayaa, saaxiibkayga runta ahow, inaad ka caawiso dumarkan oo aan la halgamay aniga sababta injiilka, oo aan wadajir ula ahay Klement iyo inta kale ee shaqaalaha ila ah, magacyadooda oo ku qoran kitaabka nolosha. ⁴ Mar walba ku farax Rabbiga. Waxaan ku celin doonaa: Farax! ⁵ Ha muuqato ruuxdiinna deggan qof walba. Rabbigu waa dhow yahay. ⁶ Ha ka welwelina waxba, laakiin xaalad kasta, tukasho iyo baryo mahadnaq leh, u soo bandhiga codsiyadaada Eebbe. ⁷ Oo nabadda Eebbe, taas oo ka saraysa wax kasta oo la fahmi karo, waxay ilaalin doontaa qalbiyadiinna iyo maankiinna Ciise Masiix. ⁸ Ugu dambayntii, walaalayaal, wixii run ah, wixii sharaf leh, wixii sax ah, wixii daahir ah, wixii qurux badan,

wixii la ammaani karo—haddii wax kastaa wanaagsan yihiin ama ammaan mudan yihiin—ka feker waxyaalahan. ⁹ Wax kasta oo aad iga barateen ama aad iga hesheen ama aad iga maqasheen, ama aad iga aragteen, ku dhaqma waxyaalahan. Oo Eebbe nabadda ayaa idinla jiri doona. ¹⁰ Aad baan ugu farxay Rabbiga in ugu dambayntii aad dib u cusboonaysiiseen daryeelka aad ii qabteen. Dhab ahaan, waad daryeesheen, laakiin fursad uma helin inaad muujisaan. ¹¹ Uma sheegin sababtoo ah waxaan u baahanahay, waayo waxaan bartay inaan ku qanacsanaado duruuf kasta oo aan ku suganahay. ¹² Waxaan ogahay waxa ay tahay in lagu noolaado xaalad hoose, waxaanan ogahay waxa ay tahay in lagu noolaado barwaaqo. Waxaan bartay sirta ah inaan ku qanacsanaado xaalad kasta iyo xaalad kasta, ha ahaato mid si fiican loo quudiyay ama gaajaysan, ha ahaato mid ku nool barwaaqo ama baahi. ¹³ Waxaan awoodaa wax walba isaga oo i siya xoog. ¹⁴ Si kastaba ha ahaatee, waxaa wanaagsanayd inaad la wadaagtaan dhibaatooyinkayga. ¹⁵ Intaa waxaa dheer, sida aad u taqaanno Filiboy, maalmaha hore ee aad la kulanteen injiilka, markii aan ka tagay Makedoniya, ma jirin kaniisad ila wadaagtay arrinta bixinta iyo helitaanka, adiga mooyaane. ¹⁶ Xataa markii aan joogay Tesaloniika, waxaad ii soo dirtay caawimaad in ka badan hal mar baahidayda. ¹⁷ Ma aha inaan raadinayo hadiyadda lafteeda, laakiin waxaan raadinayaa faa'iidada ku kordhaysa xisaabtaada. ¹⁸ Waxaan helay lacagta oo dhan waxaanan haystaa wax ka badan intii aan u baahnaa. Waxaan si fiican u haystaa, hadda oo aan ka helay Epafroditos hadiyadaha aad soo dirtay, oo ah caraf udgoon, allabari la aqbali karo, oo Eebbe ka farxiya. ¹⁹ Oo Eebbaha aan leeyahay wuxuu idin siin doonaa wax kasta oo aad u baahan tihiin hodantinimadiisa ammaanta leh ee Ciise Masiix. ²⁰ Ammaan ha u ahaato Eebbeheen iyo Aabbahay weligiis iyo weligiis. Aamiin. ²¹ Salaama dhammaan quduusiinta Ciise Masiix. Walaalaha ila jooga waxay dirayaan salaantooda. ²² Dhammaan quduusiinta waxay idiin dirayaan salaam, gaar ahaan kuwa ka tirsan reer Kayser. ²³ Khayrka Rabbiga Ciise Masiix ha la jiro ruuxiinna.

Kolosay

1 Bawlos, rasuulkii Masiixa Ciise iyada oo loo marayo doonista Eebbe, iyo Timoteyos walaalkayaga, ² Ku socota walaalaha quduuska ah ee aaminka ah ee Masiixa ku sugan Kolosay: Nimco iyo nabad ha idinka ahaato Eebbe Aabbahayaga. ³ Si joogto ah ayaannu ugu mahadnaqnaa Eebbe, Aabbaha Rabbigeenna Ciise Masiix, markasta oo aan idiin tukanno, ⁴ tan iyo markii aan maqalnay rumaysadkiinna ku sugan Masiixa Ciise iyo jacaylka aad u qabtaan quduusiinta oo dhan— ⁵ sababta rajada idiin kaydsan jannada, taas oo aad hore u maqasheen farriinta runta ah ee injiilka ⁶ ee idiin timid. Sidoo kale, injiilka ayaa midho dhalinaya oo ku sii fidaya dunida oo dhan, sida uu idiinku sameeyay tan iyo maalintii aad maqasheen oo aad si dhab ah u fahamteen nimcada Eebbe. ⁷ Waxaad ka hesheen Epafros, addoonkayaga qaaliga ah, oo si daacad ah ugu adeega Masiixa annaga oo wakiil ah, ⁸ kaas oo sidoo kale noo sheegay jacaylkiinna ku sugan Ruuxa. ⁹ Sababtaas awgeed, tan iyo maalintii aan idinka maqalnay, ma joojin tukashada idiin iyo weydiisashada Eebbe inuu idinku buuxiyo aqoonta doonistiisa iyada oo loo marayo xigmadda iyo fahamka ruuxiga ah oo dhan, ¹⁰ si aad ugu noolaataan nolol u qalanta Rabbiga oo aad isaga ku raalli gelisaan si kasta: midho dhalin kasta oo shaqo wanaagsan iyo koritaanka aqoonta Eebbe; ¹¹ idinka oo lagu xoojiyo awood kasta sida uu u yahay xooggiisa ammaanta leh si aad u yeelataan adkaysi weyn iyo dulqaad, farxad leh ¹² idinka oo u mahadnaqaya Aabbaha, kaas oo idinka dhigay kuwo u qalma in aad ka qayb qaadataan dhaxalka quduusiinta boqortooyada iftiinka. ¹³ Waayo, wuxuu naga samatabbixiyey xukunkii mugdiga oo wuxuu na geeyey boqortooyada Wiilka uu jecel yahay, ¹⁴ kaas oo aan ku leenahay samatabbixin iyo dembidhaaf. ¹⁵ Wiilku wuxuu ka tarjumayaa Eebbe aan la arki karin, curadka abuurka oo dhan. ¹⁶ Waayo, isaga dhexdiisa ayaa wax walba lagu abuuray: waxyaalaha jannada ku jira iyo kuwa dhulka ku jira, kuwa la arki karo iyo kuwa aan la arki karin, ha ahaadaan carshiyo ama xukunno ama taliyayaal ama amarro; wax walba waxaa lagu abuuray isaga iyo isaga aawadiis. ¹⁷ Wuxuu jiray wax walba ka hor, isaga ayaana wax walba ku wada jira. ¹⁸ Isagu waa madaxa jidhka, kaniisadda; isagu waa bilowgii iyo curadka kuwii dhintay, si uu ugu sarreeyo wax walba. ¹⁹ Waayo, waxay ahayd farxadda Aabbaha in dhammaantiis buuxnaantiisu ku dhex degganaato isaga, ²⁰ oo isaga

dhexdiisa wax walba la isugu keeno isagii, ha ahaadaan waxyaalaha dhulka ku jira ama waxyaalaha jannada ku jira, isaga oo nabad ku dhisaya dhiiggiisa, iskutallaabta lagu shubay. ²¹ Mar waxaad ka go'day Eebbe oo aad ku cadowga ahayd maskaxdiinna, falal xun ku hawlan, ²² laakiin hadda wuxuu idinku heshiisiyey jidhka Masiixa ee jidh ahaan dhimashadiisa si uu idiinku soo bandhigo quduus isaga hortiisa, aan iin lahayn oo aan eed lahayn— ²³ haddii aad sii wadaan rumaysadkiinna, oo adkaysi leh oo aan ka leexan rajada injiilka. Kani waa injiilka aad maqasheen oo lagu wacdiyey abuurka oo dhan oo samada hoos jooga, oo aan ahay, Bawlos, addoon u noqday. ²⁴ Hadda waxaan ku faraxsanahay dhibaatadayda dartiina, oo jidhkayga waxaan ku buuxinayaa waxa ka maqan xanuunnada Masiixa, dartiisa jidhkiisa, oo ah kaniisadda. ²⁵ Waxaan noqday addoonkeeda iyada oo loo marayo hawsha Eebbe ii xil saaray inaan idiin soo bandhigo ereyga Eebbe oo dhan— ²⁶ sirrta qarsoonaa qarniyo iyo jiilal, laakiin hadda loo muujiyey dadka Rabbiga. ²⁷ Iyaga, Eebbe wuxuu doortay inuu ku muujiyo dadka aan Yuhuudda ahayn hodantinimada ammaanta leh ee sirtaas, oo ah Masiixa idinku dhex jira, rajada ammaanta. ²⁸ Isaga ayaannu ku wacdinnaa, annagoo ka digayna oo wax barayna qof kasta xigmadda oo dhan, si aan qof kasta ugu soo bandhigno si buuxda u bisil Masiixa. ²⁹ Ujeeddadan ayaan u shaqeeyaa, anigoo ku dadaalaya dhammaan tamarta Masiixa si xoog leh iigu shaqaysa.

2 Waxaan doonayaa inaad fahamtaan sida weyn ee aan idiinku dadaalay iyo kuwa Laodicea jooga, iyo dhammaan kuwa aan wejiga ka arkin. ² Ujeeddadaydu waa in qalbigoodu dhiirrigelin helo, iyagoo ku midoobay jacayl, iyo inay gaaraan dhammaan hodantinimada ka timaadda kalsoonida buuxda ee fahamka, taasoo keenta aqoon dhab ah oo sirta Eebbe, oo ah Masiixa qudhiisa, ³ kaas oo ay ku qarsoon yihiin dhammaan khasnadaha xigmadda iyo aqoonta. ⁴ Waxaan sidaas u leeyahay si aan ninna idiinku khiyaanaynin dood wax ku ool ah. ⁵ Waayo, in kastoo aan jidh ahaan ka maqanahay, waxaan idinla joogaa ruux ahaan, anigoo ku faraxsan inaan arko habdhaqankiinna nidaamsan iyo adkaanta iimaankiinna ee Masiixa. ⁶ Sidaa darteed, sidaad u heshay Masiix Ciise oo ah Rabbiga, ku sii socda isaga, ⁷ idinkoo xidid iyo dhisid ku leh isaga, oo ku adkaaday iimaanka sida laydinku baray, idinkoo mahadnaq ku buuxsamay. ⁸ Eeg in ninna idiin

Kolosay

qafaallo qaadin falsafad madhan iyo khiyaano, taasoo ku salaysan dhaqanka aadanaha iyo xoogagga ruuxiga ah ee dunida, halkii ay ku salaysnaan lahayd Masiixa. ⁹ Waayo, isaga dhexdiisa ayaa dhammaan buuxnaanta dabeecadda Eebbe ku nool tahay qaab jidheed, ¹⁰ oo isaga dhexdiisa ayaa laguugu dhammaystiray. Isagu waa madaxa dhammaan taliyayaasha iyo awoodaha. ¹¹ Isaga dhexdiisa waxaa sidoo kale laydinku guday gudniin aan gacmo aadanaha ku samayn, iyadoo la iska tuuray jidhka hilibka, gudniinta Masiixa, ¹² idinkoo la aasay isaga dhexdiisa baabtiis, kaas oo aad sidoo kale isaga kula soo sara kacdeen iimaanka shaqada xoogga leh ee Eebbe, kaasoo isaga ka soo sara kiciyey kuwii dhintay. ¹³ Markaad dhimatay xadgudubyadiinna iyo gudniin la'aanta jidhkiinna, Eebbe wuxuu idinla noolaysiiyey isaga, isagoo naga cafiyeey dhammaan xadgudubyadeenna, ¹⁴ isagoo kansalay dhiwaanka daynta ee naga soo horjeeday oo leh dalabyo sharci ah. Tan ayuu dhinac iska dhigay, isagoo ku qodbay iskutallaabta. ¹⁵ Wuxuu hub ka dhigay taliyayaasha iyo awoodaha oo wuxuu ka dhigay muuqaal dadweyne, isagoo ku guuleystay iskutallaabta. ¹⁶ Sidaa darteed, yaan ninna idin xukuminn arrimaha cuntada iyo cabbitaanka, ama xagga ciidda, dayaxa cusub, ama maalinta sabtida. ¹⁷ Kuwani waa hooska waxyaabaha mustaqbalka, laakiin xaqiiqadu waxay ku jirtaa Masiixa. ¹⁸ Yaan ninna idinka reebin, isagoo ku adkaysanaya is-hoosaysiin been ah iyo caabudididda malaa'igaha, isagoo ku sii noolaanaya aragtiyo, is-kibrin la'aan sabab la'aan ah maskaxdiisa aan ruuxiga ahayn, ¹⁹ oo aan si adag ugu dheggaan madaxa, kaas oo jidhka oo dhan, oo la quudiyo oo la isku haysto kala-goysyada iyo seedaha, ku kora koritaan ka yimaadda Eebbe. ²⁰ Haddii aad Masiixa la dhimatay waxyaabaha dunida, maxaad ugu dhaqantaa sidii inaad weli dunida ku nooshahay adigoo u hoggaansamaya xeerarkeeda? ²¹ "Waa inaad taaban, waa inaad dhadhamin, waa inaad taaban!"? ²² Kuwani waxay ku saabsan yihiin waxyaabo loo qaddaray inay baaba'aan, oo waxay ku salaysan yihiin amarrada iyo baridda aadanaha. ²³ Kuwani runtii waxay leeyihiin muuqaal xigmad ku jirto diinta is-qarinta ah, is-hoosaysiin been ah, iyo jidhka oo si xun loola dhaqmo, laakiin wax qiimo ah kuma laha xakamaynta damaca.

3 Haddaba, haddii aad la sara kaceen Masiixa, doona waxyaalaha kor ku yaal, halkaas oo Masiixu fadhiyo midigta Eebbe. ² Maskaxdiinna

saar waxyaalaha kor ku yaal, ee ha saarin waxyaalaha dhulka. ³ Waayo, waad dhimatay, noloshiinnana hadda waxaa lagu qariyey Masiixa dhexdiisa oo ku jira Eebbe. ⁴ Markii Masiixa, oo ah noloshiinna, uu muuqdo, idinkuna waad la muuqan doontaan isaga oo ku jira ammaanta. ⁵ Sidaa darteed, u tiriya qaybaha dabiiciga ah ee dhulka inay dhimatay sinada, wasakhda, damaca, damacyada shar, iyo bakhaylnimada, taas oo ah sanam caabudid. ⁶ Sababtaas awgeed, cadhada Eebbe waxay ku soo socotaa kuwa caasiyiinta ah. ⁷ Mar baad ku socotay dariiqyadan, noloshi aad horay u noolayd. ⁸ Laakiin hadda waa inaad iska tuurtaan waxyaalahan oo dhan: cadho, xanaaq, xumaan, aflagaado, iyo hadal xun oo ka soo baxa bushimahaaga. ⁹ Ha isku been sheegin, maadaama aad iska bixiseen qofkii hore iyo dhaqamadiisii ¹⁰ oo aad huwateen qofkii cusub, kaas oo lagu cusboonaysiinayo aqoon sida sawirka Abuurihisa. ¹¹ Halkan ma jiro farqi u dhexeeya Giriig ama Yuhuudi, gudniin ama gudniin la'aan, barbar, Skuuti, addoon ama xor, laakiin Masiixu waa wax walba, oo ku jira dhammaan. ¹² Sida dadkii Eebbe doortay, oo quduus ah oo si qoto dheer loo jeclaa, isku huwada naxariis, naxariis, is-hoosaysiin, debecsanaan, iyo dulqaad. ¹³ Is dulqaata oo is cafiya haddii midkiin uu cabasho ka qabo qof kale. Cafiya sida Rabbigu idiin cafiye. ¹⁴ Oo ka sarreeya dhammaan sifooyinkaan, ku dhaji jacaylka, kaas oo mideeya dhammaan si qumman. ¹⁵ Nabadgelyada Masiixa ha xukunto qalbiyadiinna, waayo, sida xubnaha jidhka mid ah waxaa laydinku yeedhay nabad. Oo mahadnaqna ku dadaala. ¹⁶ Erayga Masiixa ha dhex dego idinka si hodan ah, oo xigmadda oo dhan isku bara oo is waaniya gabayada, heesaha, iyo heesaha ruuxiga ah, idinkoo ku heesaya mahadnaq qalbiyadiinna ku jirta Eebbe. ¹⁷ Wax kasta oo aad samaysaan, hadal ama camal, ku sameeya magaca Rabbiga Ciise, idinkoo ugu mahadnaqaya Eebbe Aabbaha isaga dhexdiisa. ¹⁸ Haweenka, la jaanqaada nimankiinna, sida ku habboon Rabbiga. ¹⁹ Ragga, haweenkiinna jeclaada oo ha u noqonina kuwo xunxun. ²⁰ Carruurta, waalidkiinna maqla wax kasta, sidaas ayaa Rabbiga ku faraxsan. ²¹ Aabbayaasha, ha xanaajinina carruurtiinna, ama waxay noqon doonaan kuwo niyad jabsan. ²² Addoommada, adeeca sayidyadiinna dhulka wax kasta, oo aan ahayn oo keliya marka indhahoodu idinku soo jeedaan si aad u kasbataan raalli ahaanshahooda, laakiin qalbi daacad ah, idinkoo ka

Kolosay

cabsanaya Rabbiga. ²³ Wax kasta oo aad samaysaan, naftiinna ku dadaala, sidii aad ugu shaqaynaysa Rabbiga, ee aan ahayn kaliya kormeeraayaasha aadanaha, ²⁴ idinkoo og inaad heli doontaan dhaxal ka yimaada Rabbiga oo ah abaalmarin. Waa Rabbiga Masiixa aad u adeegaysaan. ²⁵ Qof kasta oo qaldama waxaa lagu abaalmarin doonaa qaladkooda, mana jiro eexasho.

4 Sayidyada, addoomadiinna siiya caddaalad iyo sinaan, idinkoo og inaad idinkuna leedahay Sayid samada ku sugan. ² Naftiinana u hibeec duco, idinkoo feejigan oo leh niyad mahadnaqid. ³ Oo noo duceeya annagana, si Eebbe noo furo albaab fariintayada, si aan u sheegi karno qarsoodiga Masiixa, kaas oo aan sidoo kale silsilad ugu xidhanahay. ⁴ Ilaah ha ii duceeyo inaan si cad u sheego, sidii aan u hadlayo. ⁵ Xigmad ku socodkaaga ku aaddan kuwa dibadda ah, oo ka faa'iidaysta fursad kasta. ⁶ Hadalkiinnu had iyo jeer ha ahaado mid nimco leh, cusbo lagu daray, si aad u ogaataan sida aad ugu jawaab celin lahaydeen qof kasta. ⁷ Tukikos, walaalkayga qaaliga ah iyo wakiilka aaminka ah iyo addoonka wadajirka ah ee Rabbiga, wuxuu idin ogeysiin doonaa dhammaan arrimahayga. ⁸ Waxaan idiin soo dirayaa isaga ujeeddadan, inaad ogaataan xaaladdayada iyo inuu qalbiyadiinna dhiirrigeliyo. ⁹ Isaga waxaa la socda Onesimus, walaalkayga

aaminka ah iyo kan la jecel yahay, oo idinka mid ah. Waxay idin ogeysiin doonaan wax walba oo halkan ka dhacaya. ¹⁰ Aristarkos, maxbuuska ila jira, wuxuu idiin soo dirayaa salaam, sidaas oo kale Markos, ina adeerka Barnabas. (Waxaad ka heshay tilmaamo ku saabsan isaga; haddii uu idiin yimaado, soo dhoweeya.) ¹¹ Ciise, oo loo yaqaan Justus, sidoo kale wuxuu soo dirayaa salaam. Kuwani waa shaqaalaha keliya ee boqortooyada Eebbe ee ka yimid gudniinka, waxayna ii noqdeen raaxo. ¹² Epaphras, oo idinka mid ah iyo addoonka Masiixa Ciise, wuxuu soo dirayaa salaam. Had iyo jeer wuxuu ku dadaalaa ducada idiin ah, inaad ku taagnaataan bisil iyo kalsooni buuxda doonista Eebbe oo dhan. ¹³ Waxaan u marag furayaa isaga inuu leeyahay daryeel qoto dheer oo idiin ah iyo kuwa Laodicea iyo Hierapolis. ¹⁴ Luukos, dhakhtarka la jecel yahay, iyo Demas waxay soo dirayaan salaam. ¹⁵ Salaam iga gaarsiya walaalaha iyo walaalaha Laodicea, iyo Nympha iyo kaniisadda gurigeeda ku kulanta. ¹⁶ Ka dib markii warqaddan lagu akhriyo dhexdiinna, hubi in sidoo kale lagu akhriyo kaniisadda Laodiceans iyo inaad idinkuna akhridaan warqadda ka timid Laodicea. ¹⁷ Dhiirrigeliya Archippus inuu dhammeeyo adeegga uu Rabbiga ka helay. ¹⁸ Anigu, Bawlos, waxaan ku qorayaa salaantan gacantayda. Xusuusta xabsigayga. Nimco ha idinla jirto.

1 Tesaloniika

1 Bixiye: Bawlos, Silwaanus, iyo Timoteyos, Ku: Kiniisadda Tesaloniika ee ku jirta Eebbe Aabbaha iyo Rabbiga Ciise Masiix: Naxariis iyo nabadgalyo ha idinla jirto. ² Si joogto ah ayaannu ugu mahadnaqnaa Eebbe idinka oo dhan, idinkoo xusuusanayno baryadayada; ³ si joogto ah ayaannu maskaxda ku haynaa shaqadiinna rumaysadka ah, dadaalkiinna jacaylka ah, iyo dulqaadkiinna rajada ah ee Rabbigeenna Ciise Masiix hortiisa Eebbeheenna iyo Aabbaha, ⁴ idinkoo og, walaalayaal qaali ah oo Eebbe jecel yahay, xulashada uu idin doortay; ⁵ waayo, injiilkeenna idiinkuma iman oo keliya hadal ahaan, laakiin sidoo kale awood iyo Ruuxa Quduuska ah iyo kalsooni buuxda—sidaad ogtihiin nooca ragga aan idinku noqonay dartiinna. ⁶ Waxaad noqoteen raacayaashayada iyo Rabbiga, idinkoo ereyga ku qaabilay dhibaato weyn dhexdeeda farxadda Ruuxa Quduuska ah, ⁷ si aad tusaale ugu noqotaan dhammaan rumaystayaasha Maqedooniya iyo Akhaya. ⁸ Waayo, ereyga Rabbiga ayaa idinka soo yeeray, oo keliya ma aha Maqedooniya iyo Akhaya, laakiin meel kasta oo rumaysadkiinna ku saabsan Eebbe la ogaaday, si aanan u baahnayn inaan wax kale sheegno. ⁹ Waayo, iyagu waxay noo sheegaan nooca soo dhawaynta aan idinka helnay, iyo sidaad ugu soo jeedsateen Eebbe sanamyadii si aad ugu adeegtaan Eebbe nool oo run ah, ¹⁰ iyo inaad sugtaan Wiilkiisa samada ka soo noqonaya, kaasoo uu ka soo sara kiciyey kuwii dhintay—Ciise, kan naga badbaadiya cadhada soo socota.

2 Waayo, idinku qudhiinnu waad ogtihiin, walaalayaal, in soo dhoweynteennu idinka dhexdiinnu aanay waxba la'aan ahayn. ² Laakiin markaan horeba dhib iyo xadgudub ku soo aragnay Filiboy, sidaad ogtihiin, waxaan ku helnay dhiiranaan Eebbeheyn inaan idinla wadaagno injiilka Eebbe in kastoo ay jiraan mucaaradad badan. ³ Waayo, waano bixintayadu kama timaado khalad ama wasakh ama khiyaano; ⁴ laakiin sida Eebbe noogu ansixiyey in lagu aaminay injiilka, sidaas ayaannu u hadalnaa, annagoo aan ujeedin inaan raalli ka ahaanno dadka, laakiin aan raalli ka ahaanno Eebbe, kan qalbiyadeenna baadha. ⁵ Waayo, weligeen kumaanaan iman hadal amaan ah, sidaad ogtihiin, manaanaan imanin ujeeddo damac ah—Eebbe waa markhaatigeenna— ⁶ manaanaan doonin sharaf ka timaada dadka, idinka ama kuwa kale toona, in kastoo aannu awooddeena ku muujin karaynay rasuullada Masiixa. ⁷ Laakiin waxaanu idinka

dhexmuujinnay inaan nahay kuwo jilicsan. Sida hooyo nuujinaysa ay si naxariis leh ugu daryeesho carruurteeda, ⁸ sidaas oo kale ayaannu idiin jecelaanay oo ku faraxnay inaan idinla wadaagno injiilka Eebbe oo keliya ma aha, laakiin nafteennaba, maxaa yeelay, aad baad noogu noqoteen qaali. ⁹ Waayo, waxaad xusuusataan, walaalayaal, hawshayada iyo dhibkayaga: habeen iyo maalinba waanu shaqaynay si aanan culeys idiinku noqon, waana idinku wacdinnay injiilka Eebbe. ¹⁰ Idinku markhaati baad tihiin, iyo Eebbe, sidaannu si daacad ah iyo si xaq ah iyo si aan ceeb lahayn idiin dhexjoognay rumaystayaasha; ¹¹ sidaad ogtihiin, waxaanu dhiirrigelinay, waanu tacsiiyeeynay, oo mid kasta oo idinka mid ah waxaanu ku waannay, sida aabbaha carruurtiisa, ¹² si aad ugu noolaataan si u qalma Eebbe idinku yeedhay boqortooyadiisa iyo ammaantiisa. ¹³ Sababtaas aawadeed waxaanu si joogto ah ugu mahadnaqnaa Eebbe markaydaan erayga Eebbe naga maqasheen, idinkoo aan u aqbalin sida erayga dad, laakiin sida uu dhab ahaan yahay, erayga Eebbe, kaas oo idinku shaqaynaya kuwa rumaysta. ¹⁴ Waayo, walaalayaal, waxaad noqoteen kuwo ku dayda kiniisadaha Eebbe ee Masiixa Ciise ee Yahuudiya, waayo, waxaad la kulanteen silciddii la mid ahayd tan ay ka heleen qoomkooda, sida iyaga oo kale oo ka helay Yuhuudda, ¹⁵ kuwaas oo dilay Rabbiga Ciise iyo nebiyadii, oo na eryay. Iyagu ma aha kuwo raalli ka ah Eebbe, laakiin waa kuwo cadow ku ah dadka oo dhan, ¹⁶ naga horjoogsanaya inaan ku hadalno dadka aan Yuhuudda ahayn si ay u badbaadaan; taas oo keentay inay had iyo jeer gaaraan xadka dembiyadooda. Cadhadii baa si buuxda ugu timid iyaga. ¹⁷ Laakiin annagu, walaalayaal, markaan idinka go'nay waqti yar—jidh ahaan, laakiin aan ruux ahaan ahayn—waxaan aad ugu harnay doonis weyn inaan wejigiinna aragno. ¹⁸ Waayo, waxaan dooneynay inaan idiin nimaadno—aniga, Bawlos, in ka badan hal mar—hase yeeshee Shaydaanku wuu na horjoogsaday. ¹⁹ Waayo, yaa ah rajadayada, ama farxaddayada, ama taajka faankayaga? Sow ma aha idinka, hortagga Rabbigeenna Ciise marka uu yimaado? ²⁰ Waayo, idinku waxaad dhab ahaan tihiin faankayaga iyo farxaddayada.

3 Sidaa darteed, markaan sii adkaysan kari weynay, waxaan go'aansannay inaan keligeen ku harno Athens, ² oo waxaan u dirnay Timoteyos, walaalkaan iyo wada-shaqeeyahayaga

1 Tesaloniika

fidinta injiilka Masiixa, inuu idinku taageero oo idinku kiciyo rumaysadkiinna, ³ si aan qofna uga welwelin dhibaatooyinkan; waayo, idinku qudhiinnu waad ogtihiin in tan loo qaddaray. ⁴ Waayo, xataa markaan idinla joognay, waxaan sii sheegaynay in dhibaatooyin nagu soo fool leeyihiin; oo sidaad ogtihiin, waa dhacday. ⁵ Sababtaas daraaddeed, markaan sii adkaysan kari weynay, ayaan sidoo kale u diray inaan ogaado rumaysadkiinna, anigoo ka baqaya in kan wax jebiyaa idin jirrabay, oo shaqadayaduna ay noqon lahayd mid aan waxba tarayn. ⁶ Laakiin imminka Timoteyos wuxuu nooga yimid xaggiinna, wuxuuna noo keenay war wanaagsan oo ku saabsan rumaysadkiinna iyo jacaylkiinna, iyo inaad had iyo jeer noo fikirtaan si wanaagsan, idinkoo doonaya inaad na aragtaan sida aan annaguna idiin xiisayno, ⁷ sidaas daraaddeed, walaalayaal, dhibaatadayada iyo dhibaatooyinkayaga oo dhan, waxaa nala dejiyey rumaysadkiinna daraaddiis; ⁸ waayo, imminka si dhab ah ayaan u nool nahay, haddii aad ku sii adkaysataan Eebbe. ⁹ Waayo, maxay mahadcelin ah oo aan Eebbe idiinku celin karnaa beddelka farxadda oo dhan oo aan ku faraxno hortiisa Eebbe idinka daraaddiis, ¹⁰ sidaan ugu sii ducaynayno aad iyo aad habeen iyo maalin, si aan wejigiinna u aragno oo aan u dhammaystirno waxa ka maqan rumaysadkiinna? ¹¹ Haatan Eebbeheen iyo Aabbaha qudhiisa, iyo Rabbigeenna Ciise, ha nagu hago jidka idiin soo aaddan; ¹² oo Rabbigu ha idin kordhiyo oo ha idin badiyo jacaylka aad isu qabtaan, iyo dadka oo dhan, sida aan annaguna idiin qabno; ¹³ si uu qalbiyadiinna u adkeeyo oo aan ceeb lahayn quduusnimada hortiisa Eebbeheen iyo Aabbaha marka uu yimaado Rabbigeenna Ciise oo dhan quduusiintiisa.

4 Ugu dambayntii, walaalayaal iyo walaasha, waxaan idinka codsaneynaa oo idinku adkeyneynaa Rabbiga Ciise, sida aad naga hesheen tilmaamaha sida aad ugu socon lahaydeen oo aad ugu raalli gelin lahaydeen Eebbe (sida aad dhab ahaantii ugu socotaan), inaad ku dadaashaan xitaa in ka badan. ² Waayo, waxaad ka warqabtaan tilmaamaha aan idin siinnay iyada oo loo marayo amarada Rabbiga Ciise. ³ Waayo, tani waa doonista Eebbe ee idinka, quduusnimadiinna: inaad ka fogaataan sinada; ⁴ in midkiin walba uu ogaado sida uu ugu haysto weelkiisa quduusnimo iyo sharaf, ⁵ ee aan ku jirin damacyo xun, sida kuwa aan aqoon Eebbe; ⁶ iyo in qofna aanu ku xadgudbin ama ku

qiyaamin walaalkiis ama walaashiis arrintan, maxaa yeelay, Rabbigu waa kan keena caddaaladda dhammaan waxyaalahan, sida aan hore idiinku sheegnay oo idiin digay si dhab ah. ⁷ Waayo, Eebbe nama uusan ugu yeedhin nijaasnimo, laakiin inuu noolaado nolol quduus ah. ⁸ Sidaa darteed, kan tan diida ma diidayo bini'aadamka, laakiin Eebbe, kan idin siiya Ruuxiisa Quduuska ah. ⁹ Hadda ku saabsan jacaylka midba midka kale, uma baahnid qof inuu wax idin qoro, waayo, idinku qudhiinnu waxaa idin baray Eebbe inaad is jeclaataan; ¹⁰ waayo, dhab ahaantii waxaad muujisaan jacaylkan dhammaan walaalaha iyo walaasha oo dhan ee Makedooniya oo dhan. Haddana waxaan idinku dhiirigelinaynaa, walaalayaal iyo walaasha, inaad ku dadaashaan xitaa in ka badan, ¹¹ oo aad ku dadaashaan inaad nolol deggan ku noolaataan, arrimihiinna uun ka shaqaysataan, oo gacmihiinna ku shaqaysataan, sida aan idiin faray, ¹² si aad si habboon ugu dhacantaan kuwa dibadda ah oo aadan cidna ku tiirsanayn. ¹³ Laakiin ma doonayno inaad aqoon la'aan ku ahaataan, walaalayaal iyo walaasha, kuwa dhintay, si aadan u murugoon sida inta kale ee aadanaha, kuwa aan rajada lahayn. ¹⁴ Waayo, haddii aan rumaysannahay in Ciise dhintay oo soo sara kacay, sidaas oo kale Eebbe wuxuu la keeni doonaa kuwa ku dhintay Ciise. ¹⁵ Waayo, waxaan idiin sheegnaa ereyga Rabbiga, in kuwa nool oo naga haray ilaa imaatinka Rabbiga aanay ka horreyin kuwa dhintay. ¹⁶ Waayo, Rabbiga qudhiisu wuxuu ka soo degi doonaa samada isagoo leh qaylo amar ah, codka malaa'igta sare iyo buunka Eebbe, oo kuwii ku dhintay Masiixa ayaa marka hore soo sara kici doona. ¹⁷ Ka dib, kuwa nool oo naga haray ayaa lala qaadi doonaa iyaga daruuraha si ay ula kulmaan Rabbiga hawada, sidaas ayaana mar walba la jiri doonaa Rabbiga. ¹⁸ Sidaa darteed, midba midka kale ku dhiirrigeliya erayadan.

5 Hadda ku saabsan wakhtiyada iyo xilliyada, saaxiibbayaal qaali ah, uma baahnid in wax la idiin qoro. ² Waayo, si wanaagsan baad u ogtihiin in maalinta Rabbigu ay si lama filaan ah u iman doonto, sida tuug habeenkii. ³ Iyagoo leh, "Nabad iyo ammaan!" markaasaa halaag lama filaan ah ku soo degi doonaa iyaga sida xanuunka foosha oo kale oo ku dhaca haweeney uur leh, mana baxsan doonaan. ⁴ Laakiin idinka, saaxiibbayaal qaali ah, mugdi kuma jirtaan, si maalintu ay idiin la yaabto sida tuug; ⁵ waayo, dhammaantiin waxaad tihiin carruurta iftiinka iyo carruurta maalinta. Annagu ma

1 Tesaloniika

nihin kuwa habeenka ama mugdiga; ⁶ Sidaa darteed, aynu aanan noqon sida kuwa kale, oo hurda, laakiin aynu feejignaano oo aan caqli furnaanno. ⁷ Waayo, kuwa hurda, habeenkii bay hurdaan, kuwa sakhraamana, habeenkii bay sakhraamaan. ⁸ Laakiin annaga oo maalinta iska leh, aynu caqli furnaanno, oo aynu gashanno gaashaanka iimaanka iyo jacaylka, iyo koofiyadda rajada badbaadada. ⁹ Waayo, Eebbe innaga uma qorin cadhada, laakiin inuu ina siiyo badbaadada Rabbigeenna Ciise Masiix, ¹⁰ kaas oo innaga u dhintay, si haddii aan feejignaano ama aan nasanno, aynu ula noolaano isaga. ¹¹ Sidaa darteed, is dhiirrigeliya oo is dhisa, sida aad hore u samaynaysaan. ¹² Laakiin waxaan idinka codsanaynaa, saaxiibbayaal qaali ah, inaad aqoonsataan kuwa idin dhex jooga oo idinku dadaala, oo idin daryeela Rabbiga, oo idin bara, ¹³ oo aad ugu hayaan xushmad sare jacaylka shaqadooda aawadeed. Ku noolaada nabad midba midka kale. ¹⁴ Waxaan idinku boorinaynaa, saaxiibbayaal qaali ah, inaad ka digtaan kuwa caajiska ah iyo kuwa dhibka leh, dhiirrigeliyana kuwa qalbi jaban, caawiyaana

kuwa daciifka ah, oo dulqaata qof walba. ¹⁵ Hubaal ka dhig inaan qofna u aargudin xumaan xumaan, laakiin had iyo jeer ku dadaala inaad samaysaan waxa wanaagsan midba midka kale iyo qof walba. ¹⁶ Farxa mar walba, ¹⁷ sii joog mar walba tukashada, ¹⁸ mahadiya xaalad kasta; waayo, tani waa doonista Eebbe ee idinka ah Ciise Masiix. ¹⁹ Ha isku dayina inaad damisaan Ruuxa, ²⁰ ha quudhsanina waxyiga. ²¹ Laakiin, baadha wax walba; qabsada waxa wanaagsan, ²² iska jira sharka nooc kasta oo ah. ²³ Haddaba Eebaha nabadda qudhiisu ha idin quduusiyo dhammaantiin; oo ruuxiinna oo dhan, naftiinna, iyo jidhkiinna ha la idin ilaaliyo aan ceeb lahayn imaatinka Rabbigeenna Ciise Masiix. ²⁴ Kii idin yeedhay waa aamin, wuuna samayn doonaa. ²⁵ Saaxiibbayaal qaali ah, noo tukada. ²⁶ Salaama dhammaan walaalaha iyo walaalaha. ²⁷ Waxaan idinku boorinayaa Rabbiga hortiisa inaad akhridaan warqaddan dhammaan walaalaha iyo walaalaha. ²⁸ Naxariista Rabbigeenna Ciise Masiix ha idinla jirto. Aamiin.

2 Tesaloniika

1 Baxay Bawlos, Silwaanus, iyo Timoteyos, u qoraya kiniisadda Tesaloniika, oo ah tan Eebbe Aabbahayaga iyo Rabbiga Ciise Masiix: ² Naxariis iyo nabad ha idinka soo gaadhaan Eebbe Aabbaha iyo Rabbiga Ciise Masiix. ³ Waa inaan had iyo jeer Eebbe idiinka mahadcelinnaa, walaalayaal, sida ay ku habboon tahay, maxaa yeelay, rumaysadkiinnu aad buu u kordhaya, jacaylka midkiin walbana midka kale wuu sii kordhaya. ⁴ Sidaas daraaddeed, waxaan idinka hadalnaa si weyn kiniisadaha Eebbe dhexdiisa adkaysigiinna iyo rumaysadkiinna intii aad ku jirteen silcin iyo dhibaatooyin oo dhan oo aad u dulqaadateen. ⁵ Tani waxay si cad u muujinaysaa xukunka xaq ah ee Eebbe, si aad ugu qalantaan boqortooyada Eebbe, taas oo aad dhab ahaan u silcaysaan. ⁶ Waayo, waa xaq in Eebbe ku soo dejiyo dhibaato kuwa idin dhibaya, ⁷ iyo inuu idin siiyo nasasho idinka oo la jira annaga, marka Rabbiga Ciise laga muujiyo samada isagoo wata malaa'igihiisa xoogga leh ee dabka ololaya, ⁸ caddaaladna ku soo dejinaya kuwa aan Eebbe aqoon iyo kuwa aan raacin injiilka Rabbigeenna Ciise. ⁹ Kuwaas waxay wajihi doonaan cawaaqibka halaagga weligiis ah, oo laga soocay joogitaanka Rabbiga iyo ammaanta xooggiisa, ¹⁰ markuu yimaado inuu ku ammaanmo quduusiintiisa maalintaas, oo uu la yaab ku noqdo kuwa oo dhan oo rumaystay—maxaa yeelay, markhaatifurkeenna idinku aad rumayseen. ¹¹ Ujeeddadan awgeed waxaan sidoo kale idiin barinaa had iyo jeer, in Eebbe uu idinku tixgeliyo inaad u qalantaan wicitaankiinna, oo uu dhammeeyo doonista wanaagsan iyo shuqullada rumaysadka oo leh xoog, ¹² si magaca Rabbigeenna Ciise uu idinku ku ammaanmo, idinkuna ku ammaanantaan isaga, iyada oo loo marayo nimcada Eebbeheenna iyo Rabbiga Ciise Masiix.

2 Walaalayaalow, waxaan idinka baryeynaa xagga imaatinka Rabbigeenna Ciise Masiix iyo isukeeniddeenna isaga, ² in aydnaan si fudud u kicin ama u argagixin ruux, farriin, ama warqad sheeganaysa inay naga timid, oo soo jeedinaysa in maalinta Rabbigu ay durba timid. ³ Yaanu qofna idinku khiyaanaynin si kasta ha ahaatee! Waayo, maalintaas ma iman doonto ilaa ay dhacdo fallaagada marka hore, oo ninka sharci-darrada ahna la muujiyo, wiilka halaagga, ⁴ kaasoo ka soo horjeeda oo isku qaadaa wax kasta oo la yidhaahdo ilaah ama lagu caabudo, si uu ugu fadhiisto macbudka

Eebbe, isagoo isku muujinaya inuu yahay Eebbe. ⁵ Miyaadan xusuusanaynin in markii aan idinla joogay, aan waxyaalahan idiin sheegay? ⁶ Waxaadna ogtihiin waxa hadda celinaya, si uu u soo muuqdo wakhtigiisa ku habboon. ⁷ Waayo, sirta awoodda sharci-darrada ah durba way shaqaynaysaa; kaliya kan hadda celinaya ayaa sii wadi doona ilaa laga qaado jidka. ⁸ Markaasaa kan sharci-darrada ah la muujin doonaa, kaasoo Rabbiga Ciise uu baabbi'in doono neefta afkiisa iyo dhammaadna u keeni doono iftiinka imaatinkiisa; ⁹ taasoo ah, kan imaatinkiiu la jaanqaadayo shaqada Shaydaanka, oo ay la socdaan awood iyo calaamoyin iyo yaabab khiyaano leh oo dhan, ¹⁰ iyo dhammaan khiyaanada xumaanta kuwa halligmaya, maxaa yeelay, ma ay soo dhoweyn jacaylka runta oo badbaadin lahaa. ¹¹ Sababtaas daraaddeed, Eebbe wuxuu u oggolaan doonaa inay ku dhacdo khiyaano xoog leh, si ay u rumaystaan waxa been ah, ¹² si dhammaan loo xukumo kuwa aan rumaysan runta laakiin ku farxay xumaanta. ¹³ Haddana waa in aan mar walba u mahadcelinno Eebbe idinka, walaalayaalow, kuwa Rabbigu jecel yahay, maxaa yeelay, Eebbe wuxuu idin doortay bilowgii badbaadada iyada oo loo marayo shaqada quduuska ah ee Ruuxa iyo rumaysadka runta. ¹⁴ Ujeeddadaas ayuu idiinku yeedhay injiilka annaga, si aad ugu qayb qaadataan ammaanta Rabbigeenna Ciise Masiix. ¹⁵ Sidaa darteed, walaalayaalow, adkaaysta oo ku dhaga dhiga cilmiga aan idiin soo gudbinay, ha ahaato eray ama warqad. ¹⁶ Haatan Rabbigeenna Ciise Masiix qudhiisa iyo Eebbe Aabbahayaga, kaasoo ina jeclaaday oo na siiyey dhiirrigelin weligeed ah iyo rajada wanaagsan ee nimcadiisa, ¹⁷ ha dhiirrigeliyaan oo xoogga ha ku siiyaan qalbiyadiinna fal kasta oo wanaagsan iyo eray kasta oo wanaagsan.

3 Ugu dambayntii, saaxiibbayaalow, noo soo duceeya in ereyga Rabbigu uu si dhaqso leh u faafo oo sharaf loo siiyo, sida uu idinka idinla ahaa; ² iyo in nala badbaadiyo dadka qalloocan iyo kuwa shar leh; waayo, dhammaan ma laha rumaysad. ³ Hase yeeshee Rabbigu waa aamin, oo isagu wuu idin xoojin doonaa oo idinka ilaalin doonaa kan sharka leh. ⁴ Waxaan kalsooni ku qabnaa Rabbiga idinka ku saabsan, inaad samaynaysaan oo aad sii wadi doontaan waxaad ku amarnay. ⁵ Rabbigu ha idin hanuuniyo qalbiyadiinna xagga jacaylka Eebbe iyo dulqaadka Masiixa. ⁶ Hadda waxaan idinku amraynaa, saaxiibbayaalow, magaca Rabbigeenna

2 Tesaloniika

Ciise Masiix, inaad ka fogaataan qof kasta oo rumaysta oo nolol aan nidaamsanayn ku nool oo aan ku socon dhaqankii aad naga hesheen. ⁷ Waayo, idinku qudhiinnu waad garanaysaan sidaad ugu dayan lahaydeen tusaalaheenna, maxaa yeelay, annagu si aan nidaamsanayn uguma dhex dhaqmin. ⁸ Manaanaan cunin kibis qofna isaga oo aan bixin, laakiin shaqo iyo dhib baan habeen iyo maalin u shaqaynaynay si aanan culeys idiinku noqon midkiin. ⁹ Ma aha sababta oo ah inaan xaq u lahayn taageero noocaas ah, laakiin si aan u soo bandhigno tusaale aad ku dayataan. ¹⁰ Waayo, xataa markaan idinla joognay, waxaan idin siinay amarkan: haddii qof uusan rabin inuu shaqeeyo, yuusan cunin. ¹¹ Waayo, waxaan maqalnay in qaar idinka mid ah ay ku nool yihiin si aan nidaamsanayn, iyaga oo aan shaqo

samayn, laakiin faraha kula jira waxyaalo aan khuseyn. ¹² Hadda waxaan amraynaa oo ku boorriinaynaa shakhsiyaadkaas Rabbiga Ciise Masiix inay si deggan u shaqeeyaan oo ay cunaan kibistooda. ¹³ Laakiin idinka, saaxiibbayaalow, ha daalina inaad wanaag samaysaan. ¹⁴ Haddii qof uusan raacin amarradayada warqaddan, si gaar ah u fiirsada qofkaas oo ha la socon, si uu u dareemo ceeb. ¹⁵ Hase yeeshee ha u tixgelinina sida cadow, laakiin u dig sida walaal. ¹⁶ Hadda Rabbiga nabadda qudhiisu ha idin siiyo nabad joogto ah xaalad kasta. Rabbigu ha idinla jiro dhammaantiin! ¹⁷ Anigu, Bawlos, waxaan salaantan ku qorayaa gacantayda, waana calaamad lagu garto warqad kasta; sidan ayaan wax u qoraa. ¹⁸ Naxariista Rabbigeenna Ciise Masiix ha idinla jirto dhammaantiin. Aamiin.

1 Timoteyos

1 Bawlos, rasuulkii Ciise Masiix sida waafaqsan amarka Eebbe Badbaadiyahayaga, iyo Ciise Masiix, oo ah rajadeenna, ² U qor Timoteyos, wiilkayga runta ah ee rumaysadka: Naxariis, naxariis, iyo nabad ha idinla yimaadaan Eebbe Aabbaha iyo Ciise Masiix Rabbigeenna. ³ Sidaan kugu booriyey markii aan u baxayay Makedoniya, sii joog Efesos si aad dadka qaarkood ugu amarto inayan waxbarin waxbariddo qariib ah, ⁴ ama inayan fiiro gaar ah u yeelan sheekooyinka iyo abtirsimada aan dhammaadka lahayn, kuwaas oo dhalinaya mala-awaal aan faa'iido lahayn halkii ay ka horumarin lahaayeen qorshaha Eebbe, kaas oo ah rumaysad. ⁵ Ujeeddada waxbariddeennu waa jacayl ka yimaada qalbi daahir ah, damiir wanaagsan, iyo rumaysad daacad ah. ⁶ Qaar ka mid ah dadka ayaa ka leexday mabaadi'dan waxayna u jeesteen dooddoo aan micne lahayn, ⁷ iyagoo doonaya inay noqdaan macallimiinta Sharciga, in kastoo aanay fahmin waxay sheegayaan ama mowduucyada ay si kalsooni leh uga hadlayaan. ⁸ Haddana waan fahamsanahay in Sharcigu yahay mid faa'iido leh, haddii si habboon loo isticmaalo, ⁹ iyadoo la og yahay xaqiida ah in sharciga aan loo samayn qof xaq ah, laakiin loogu talagalay kuwa aan sharciga lahayn iyo kuwa caasiga ah, kuwa aan Eebbe rumaysnayn iyo dembiilayaasha, kuwa aan quduuska ahayn iyo kuwa caabudidda ah, kuwa dilaya aabbahood ama hooyadood, iyo dilayaasha, ¹⁰ kuwa ku dhaqma falalka anshax-xumada ah, kuwa dadka kale ka faa'iidaysta, beenta sheegayaasha, dhaarta been ah, iyo wixii kale oo ka soo horjeeda waxbaridda wanaagsan, ¹¹ iyadoo la raacayo injiilka ammaanta leh ee Eebbe barakaysan, kaas oo la igu aaminay. ¹² Waxaan u mahadnaqayaa Ciise Masiix Rabbigeenna, kaas oo i siiyey xoog, maxaa yeelay wuxuu i tixgeliyey mid daacad ah, isagoo ii magacaabay adeegiisa, ¹³ in kastoo aan horay u ahaa caayaya, dhibaateeyaha, iyo gardarrada. Hase yeeshee, naxariis ayaa la i tusay maxaa yeelay waxaan ku dhaqmay si jaahilnimo ah oo aan rumaysad lahayn; ¹⁴ iyo nimcada Rabbigeenna ayaa aad u badnayd, iyadoo rumaysadka iyo jacaylka ku jira Ciise Masiix. ¹⁵ Waa hadal lagu kalsoonaan karo, oo mudan in si buuxda loo aqbalo, in Ciise Masiix uu dunida u yimid inuu badbaadiyo dembiilayaasha, oo aan ahay kan ugu horreeya. ¹⁶ Hase yeeshee, sababtan ayaan naxariis loo tusay, si aan aniga, dembiilaha ugu horreeya, Ciise Masiix ugu muujiyo dulqaadkiisa qumman tusaale ahaan kuwa rumaysan

doona isaga nolosha weligeed ah. ¹⁷ Hadda Boqorka weligiis ah, aan dhiman karin, aan la arki karin, Eebbe keligiis ah, sharaf iyo ammaano ha ahaato weligeed iyo weligeed. Aamiin. ¹⁸ Amarkan waxaan kugu aaminayaa, Timoteyos, wiilkayga, sida waafaqsan waxsiinta hore loogu sameeyey adiga, si aad iyaga ugu dagaallanto dagaalka wanaagsan, ¹⁹ adiga oo ilaalinaya rumaysadka iyo damiir wanaagsan, kuwaas oo qaar ka mid ah ay diideen oo sidaas darteed ay ku burbureen rumaysadkooda. ²⁰ Kuwaas waxaa ka mid ah Himeneos iyo Iskander, kuwaas oo aan u dhiibay Shaydaan, si ay u bartaan inayan caayin.

2 Marka hore, waxaan idinku dhiirrigelinayaa in codsiyo, ducooyin, soo dhexgelid, iyo mahadnaq loo bixiyo qof walba, ² oo ay ku jiraan boqorrada iyo dhammaan kuwa xilalka haya, si aan ugu noolaano nolol nabad iyo degan oo leh Eebbe ka cabsasho iyo sharaf. ³ Tani waa mid wanaagsan oo la aqbali karo hortiiisa Eebbe Badbaadiyahayaga, ⁴ kaasoo doonaya in dadka oo dhan la badbaadiyo oo ay fahmaan runta. ⁵ Waayo, hal Eebbe ayaa jira, iyo hal dhexdhexaadiye oo u dhexeeya Eebbe iyo aadanaha, ninka Masiixa Ciise, ⁶ kaasoo naftiisa u bixiyey furasho dhan, markaati ahaan la bixiyey wakhtigii ku habboonaa. ⁷ Ujeeddadan awoodeed, waxaa laygu magacaabay wacdiyena iyo rasuul (runta ayaan sheegayaa, ma been sheegayo), macallin quruumaha ee iimaanka iyo runta. ⁸ Sidaa darteed, waxaan doonayaa in raggu meel kasta ku tukadaan, iyagoo kor u qaadaya gacmo quduus ah, iyagoon xanaaq iyo muran lahayn. ⁹ Sidoo kale, waxaan doonayaa in dumarku isku qurxiyaan dhar ku habboon, si xishood leh oo xarrago leh, aan ahayn timo la tidcay, dahab, luul, ama dhar qaali ah, ¹⁰ laakiin iyagoo sameynaya camal wanaagsan, sida ku habboon dumarka sheegta Eebbe ka cabsasho. ¹¹ Haweeneydu waa inay wax barato si deggan oo ixtiraam buuxa leh. ¹² Laakiin uma oggoli haweeney inay wax barato ama ay xukun ku yeelato nin; waa inay aamustaa. ¹³ Waayo, Aadan ayaa marka hore la sameeyey, dabadeedna Xaawa. ¹⁴ Mana ahayn Aadan kii la khiyaameeyey, laakiin haweeneyda ayaa la khiyaameeyey oo noqotay mid xadgudubtay. ¹⁵ Si kastaba ha ahaatee, dumarku waxay ku badbaadi doonaan dhalmada—haddii ay ku sii socdaan iimaan, jacayl, iyo quduusnimo, iyadoo leh is-xakamayn.

1 Timoteyos

3 Hadalkan waa la isku halayn karaa: haddii qof uu ku hamiyo doorka kormeeraha, wuxuu doonayaa hawl sharaf leh. ² Kormeeraha, markaa, waa inuu ahaadaa mid aan ceeb lahayn, ninka hal naag ah, deggan, isxakameeya, ixtiraam leh, marti-soor leh, kara inuu wax baro, ³ aan ku xadgudbin cabbitaanka xad-dhaafka ah, aan rabshadayn laakiin dabacsan, aan dood lahayn, xor ka ah jacaylka lacagta. ⁴ Waa inuu noqdaa mid si wanaagsan u maamula gurigiisa, isagoo carruurtiisa u haysta ixtiraam dhammaan sharaf leh ⁵ (laakiin haddii qof aanu garanayn sida loo maamulo gurigiisa, sidee buu u daryeeli doonaa kiniisadda Eebbe?); ⁶ oo aan ahayn mid dhawaan soo islaamay, si uusan u kibrin oo u dhicin xukunka uu shaydaanku keenay. ⁷ Intaa waxaa dheer, waa inuu leeyahay sumcad wanaagsan kuwa ka baxsan kiniisadda, si uusan ugu dhicin ceeb iyo dabinka shaydaanka. ⁸ Shuqul-wadeennada sidoo kale waa inay ahaadaan kuwo sharaf leh, aan been sheegayn, aan ku xadgudbin khamriga badan, aan hunguri u qabin faa'iido been ah, ⁹ laakiin ku dheggaan sirta iimaanka iyadoo damiir daacad ah. ¹⁰ Shakhsiyaadkan waa in sidoo kale marka hore la tijaabiya; markaas ha u adeegaan sida shuqul-wadeennada haddii lagu helo iyagoo aan ceeb lahayn. ¹¹ Dumarku waa inay sidoo kale ahaadaan kuwo sharaf leh, aan caytamin, laakiin deggan, daacad ah wax walba. ¹² Shuqul-wadeennadu waa inay ahaadaan kuwo daacad u ah hal naag, iyo maamulayaal wax ku ool ah carruurtooda iyo guryahooda. ¹³ Waayo, kuwa si wanaagsan ugu adeega sida shuqul-wadeennada waxay naftooda u helaan maamuus sare iyo kalsooni weyn oo ku jirta iimaanka ku jira Masiix Ciise. ¹⁴ Waxaan waxyaalahan kuu qorayaa, anigoo rajeynaya inaan dhowaan ku soo booqdo; ¹⁵ laakiin haddii aan dib u dhaco, waxaan u qorayaa si aad u ogaato sida qofku u dhaqmo guriga Eebbe, kaas oo ah kiniisadda Eebbe nool, tiirka iyo taageerada runta. ¹⁶ Shaki la'aan, sirta cibaadada waa mid qoto dheer:

Kii jidh ahaan loo muujiyey, Ruux ahaan lagu caddeeyey, Malaa'iguhu arkeen, Quruumaha dhexdeeda lagu wacdiyey, Oo dunida oo dhan lagu rumaystay, Loona qaaday ammaanta.

4 Laakiin Ruuxu si cad ayuu u tilmaamayaa in waqtiyo dambe qaar ka mid ah ay ka tegi doonaan rumaysadka, iyagoo dhagaysanaya ruuxyo khiyaano iyo waxbaridyo shar leh, ² iyadoo ay

tahay daacad-darro kuwa been sheegaya, damiirkooduna yahay sidii mid lagu calaamadeeyey bir kulul, ³ kuwaas oo mamnuucaya guurka iyo ku talinaya in laga fogaado cuntooyinka Eebbe abuuray in lagu qaato mahadnaq kuwa rumaysan oo runta yaqaan. ⁴ Waayo, wax kasta oo Eebbe abuuray waa wanaagsan yahay, waxna lama diido haddii lagu qaato mahadnaq; ⁵ waayo, waxaa lagu quduus yeelayaa erayga Eebbe iyo tukashada. ⁶ Haddii aad waxyaalahan xusuusiso walaalaha iyo walaasha, waxaad ahaan doontaa addoon wanaagsan oo Masiix Ciise ah, oo si joogto ah loogu quudiyo erayada rumaysadka iyo waxbaridda wanaagsan ee aad raacaysay. ⁷ Laakiin iska jir sheekooyinka aan micnaha lahayn ee caadiga ah ee haweenka waayeelka ah, oo naftaada u tababar ujeeddada xagga Eebbe; ⁸ waayo, tababarka jidhku wuxuu leeyahay qiimo yar, laakiin xagga Eebbe wuxuu qiimo leeyahay dhan walba, maadaama uu ballanqaad u hayo nolosha hadda jirta iyo tan soo socota. ⁹ Tani waa hadal mudan in si buuxda loo aqbalo. ¹⁰ Waayo, tan aawadeed ayaan u shaqeynaa oo u dadaalnaa, maxaa yeelay, waxaan rajadeenna ku tiirinay Eebbe nool, oo ah Badbaadiyaha dadka oo dhan, gaar ahaan kuwa rumaysan. ¹¹ Waxyaalahan bar oo dadka kale ku amri. ¹² Ha u oggolaan in qofna ku yaso dhalinyaranimadaada, laakiin tusaale u noqo kuwa rumaysan, hadalka, dhaqanka, jacaylka, rumaysadka, iyo daahirnimada. ¹³ Ilaa aan imaado, naftaada u hibeex akhrinta dadweynaha, waaninta, iyo waxbaridda. ¹⁴ Ha dayacin hadiyadda ruuxiga ah ee kugu dhex jirta, taas oo lagu siiyey waxsiinta iyadoo la saaray gacmaha golaha waayeellada. ¹⁵ Dadaal ku samee waxyaalahan; naftaada ku dhex geli, si horumarkaagu u muuqdo dhammaan. ¹⁶ Noloshaada iyo waxbariddaada si dhow u fiiri; ku adkayso waxyaalahan, waayo, adigoo sidaas yeelaya waxaad hubin doontaa badbaadada naftaada iyo kuwa ku dhageysta.

5 Ha si xun u canaanan nin oday ah, laakiin dhiirrigeli sidii aabbahaa oo kale, iyo ragga dhallinyarada ahna sidii walaalo, ² haweenka waayeelka ahna sidii hooyooyin, iyo haweenka dhallinyarada ahna sidii walaalo, daahirnimo buuxda. ³ Ixtiraam u muuji carmallada runtii baahan; ⁴ laakiin haddii carmal ay leedahay carruur ama carruur ay dhaleen, waa inay bartaan inay ixtiraamaan qoysaskooda oo ay abaal u gutaan waalidkood; waayo, taasi waa la aqbali karaa hortiisa Eebbe. ⁵

1 Timoteyos

Hadda iyada oo runtii carmal ah oo kaligeed la tagay waxay rajadeeda saartay Eebbe, waxayna ku sii socotaa baryo iyo duco habeen iyo maalin. ⁶ Laakiin midda ku nool raaxaysiga nafteeda waxay la mid tahay mid dhimatay, in kastoo ay nooshahay. ⁷ Bixiya tilmaamahan sidoo kale, si aysan u noqon kuwo lagu canaanto. ⁸ Si kastaba ha ahaatee, haddii qof ku guuldareysto inuu daryeelo kuwa isaga u gaar ah, gaar ahaan kuwa qoyska ah, wuxuu diiday rumaysadka wuxuuna ka sii xun yahay mid aan rumaysad lahayn. ⁹ Carmal waa in la geliyo liiska oo keliya haddii ay tahay ugu yaraan lixdan jir oo ay ahayd naagtii nin keliya, ¹⁰ leh sumcad shuqullo wanaagsan: haddii ay soo korisay carruur, haddii ay martiqaadday shisheeyaha, haddii ay dhaqatay cagaha quduusiinta, haddii ay caawisay kuwa dhibaataysan, iyo haddii ay nafteeda u huraysay shuqul kasta oo wanaagsan. ¹¹ Laakiin diid inaad diiwaangeliso carmallada dhallinyarada ah, waayo, marka ay dareemaan damacyo jidheed oo ka fogeeya Masiixa, waxay rabaan inay guursadaan, ¹² iyagoo helaya canaan, maxaa yeelay, waxay iska dhigeen ballantoodii hore. ¹³ Waqtigaas waxay sidoo kale bartaan inay noqdaan caajis, iyagoo ka wareegaya guri ilaa guri; mana aha oo kaliya caajis, laakiin sidoo kale waxay noqdaan kuwo xan badan iyo kuwo faraha la gala waxyaalo aan habboonayn in la sheego. ¹⁴ Sidaa darteed, waxaan jeclaan lahaa carmallada dhallinyarada ah inay guursadaan, carruur dhalaa, guryahooda maamulaan, oo aysan cadowga siin fursad lagu canaanto; ¹⁵ waayo, qaar ayaa horey u lumay oo hadda raacaya Shaydaan. ¹⁶ Haddii haweeney rumaysad leh ay leedahay carmallo ku tiirsan, waa inay caawisaa iyaga oo kaniisaduna waa inaan lagu culaysin, si ay u caawiso kuwa runtii carmallada ah. ¹⁷ Waayeellada si wanaagsan u hoggaamiya waa in loo arkaa kuwo mudan sharaf laba jibbaaran, gaar ahaan kuwa si adag ugu shaqeeya wacdigga iyo baridda. ¹⁸ Waayo, Gorniinku wuxuu leeyahay, “Ha afxirran dibiga marka uu tumayo,” iyo “Shaqaaluhu wuxuu mudan yahay mushaharkiisa.” ¹⁹ Ha aqbalin eed ka dhan ah waayeel ilaa ay xaqiijiyaan laba ama saddex markhaati. ²⁰ Kuwa sii wata dembiga, canaanta hortooda dhammaan, si kuwa kale ay sidoo kale u noqdaan kuwo cabsanaya. ²¹ Si daacad ah ayaan kugu boorinayaa hortiisa Eebbe iyo Masiix Ciise iyo malaa’igihisa la doortay, inaad ku dhaqanto mabaadi’dan la’aanteed eex, adigoon waxba ku

samaynin ruux eexasho. ²² Ha degdegin inaad gacmaha saarto qofna oo sidaas darteedna aad la wadaagto dembiyada dadka kale; naftaada ka dhig mid dembi ka xor ah. ²³ Ha isku koobina cabitaanka biyo oo keliya, laakiin isticmaal khamri yar sababta calooshaada iyo xanuunnadaaga soo noqnoqda. ²⁴ Dembiyada qaar dadka waa kuwo aad u muuqda, oo ka horreeya xukunka; kuwa kale, dembiyadooda waxay raacaan gadaal. ²⁵ Sidaas oo kale, shuqullada wanaagsan waa kuwo aad u muuqda, iyo kuwa kale oo aan sidaas ahayn lama qarin karo.

6 Kuwa hoos yimaada harqoodka addoonsiga waa inay u tixgeliyaan sayidyadooda inay mudan yihiin sharaf oo dhan si aan magaca Eebbe iyo waxbariddeenna loogu hadlin. ² Kuwa rumaystayaasha ah ee sayidyadooda leh waa inaysan u xumaan iyaga maxaa yeelay waa walaalo. Halkii, waa inay u adeegaan si ka sii wanaagsan, maadaama kuwa ka faa’iidaysta adeegyadooda ay yihiin rumaystayaal iyo kuwo la jecel yahay. Bar oo ku wacdi mabaadi’dan. ³ Haddii qof uu faafiyo waxbarid kale oo aanu ku raacsanayn erayada wanaagsan, kuwa Rabbigeenna Ciise Masiix, iyo waxbaridda ku waafaqsan cibaadada, ⁴ wuxuu yahay mid isla weyn oo aan waxba fahmin; laakiin wuxuu leeyahay rabitaan aan caafimaad qabin oo ku saabsan su’aalo muran leh iyo dood ku saabsan erayo, taasoo keenta masayr, muran, afxumo, tuhun xun, ⁵ iyo isku dhac joogto ah oo u dhexeeya dadka maskaxda xun iyo kuwa xaqiiqda laga qaaday, kuwaas oo u malaynaya in cibaadadu tahay hab lagu helo faa’iido. ⁶ Laakiin cibaadadu runtii waa isha faa’iidada weyn marka la raaco qanacsanaan. ⁷ Waayo, waxba ma aynaan keenin dunida, sidaas darteed waxba kama qaadan karno. ⁸ Haddii aan haysanno cunto iyo dhar, kuwaas ayaan ku qanacsanaan doonaa. ⁹ Laakiin kuwa doonaya inay maalqabeen noqdaan waxay ku dhacaan jirrabaad iyo dabin, iyo damacyo badan oo nacasnimo iyo waxyeello leh oo dadka ku rida halaag iyo burbur. ¹⁰ Waayo, jacaylka lacagta waa xididka wax kasta oo shar leh, oo qaar iyagoo u xiisay waxay ka leexdeen rumaysadka oo waxay isku mudheen murugo badan. ¹¹ Laakiin iska jir waxyaalahan, adigu nin Eebbe, oo raac xaqnimada, cibaadada, rumaysadka, jacaylka, dulqaadka, iyo naxariista. ¹² Ku dadaal halganka wanaagsan ee rumaysadka; qabo nolosha weligeed ah ee laguugu yeedhay, oo aad qirashada wanaagsan ku samaysay hortiisa markhaatiyo badan. ¹³ Waxaan kugu amrayaa hortiisa

1 Timoteyos

Eebbe, kan wax walba nolosha siiya, iyo Ciise Masiix, kan qirashada wanaagsan ka hor sameeyay Bontiyos Bilaatos, ¹⁴ in aad amarka ku hayso aan iin lahayn ama eed lahayn ilaa muuqashada Rabbigeenna Ciise Masiix, ¹⁵ kaasoo uu muujin doono wakhtiga loogu talagalay—kaasoo ah kan barakaysan iyo keliya ee Xukunka leh, Boqorka boqorrada iyo Rabbiga sayidyada, ¹⁶ kaasoo keliya leh waaritaan oo ku nool iftiin aan la gaadhi karin, kaasoo aan cidina arkin ama arki karin. Isaga ha u ahaato sharaf iyo xukun weligeed ah! Aamiin. ¹⁷ Kuwa maalqabeenka ah ee dunidan joogta ah ku amri inaysan isla weyneyn ama rajadooda saarin maalka aan la hubin, laakiin ay

saaraan Eebbe, kan si hodan ah wax walba noogu bixiya inaan ku raaxaysanno. ¹⁸ Hag iyaga inay sameeyaan camal wanaagsan, inay ku badnaadaan shuqullada wanaagsan, inay noqdaan deeqsi iyo kuwo diyaar u ah inay wadaagaan, ¹⁹ iyagoo u kaydsanaya hanti aasaas wanaagsan mustaqbalka, si ay u qabsadaan waxa runta ah ee nolosha. ²⁰ Timoteyos, ilaali waxa lagu aaminay, iska ilaali hadal madhan oo adduunyo iyo doodaha ka soo horjeeda ee waxa si khalidan loogu yeero "aqoon"— ²¹ oo qaar iyagoo qirtay ay ka leexdeen rumaysadka. Naxariistu ha idinla jirto.

2 Timoteyos

1 Bawlos, oo ah rasuulkii Ciise Masiix doonista Eebbe, sida waafaqsan ballanka nolosha ee laga helay Ciise Masiix, ² Timoteyos, ilmahayga qaaliga ah: Khasab ha kuu ahaato nimco, naxariis, iyo nabad ka timaadda Eebbe Aabbaha iyo Ciise Masiix Rabbigeenna. ³ Waxaan u mahadnaqayaa Eebbe, oo aan u adeego anigoo damiir cad leh, sida awowayaashaydii oo kale, sida aan had iyo jeer kuugu xusuusto baryadayda habeen iyo maalinba, ⁴ anigoo ku hamuun qaba inaan ku arko, sida aan u xusuusto ilmadaada, si aan ugu buuxsamo farxad. ⁵ Waayo, waxaan xusuustaa rumaysadkaaga daacadda ah, oo markii hore ku dhex noolaa ayeeyadaa Lo'is iyo hooyadaa Yunike, oo waxaan hubaa inuu adiga kugu jiro sidoo kale. ⁶ Sababtaas daraaddeed, waxaan ku xusuusinayaa inaad huriso hadiyadda Eebbe ee kugu jirta iyada oo loo marayo gacmahayga oo la saaray. ⁷ Waayo, Eebbe naguma uu siin ruux cabsi leh, laakiin mid awood, jacayl, iyo is-xakamayn leh. ⁸ Sidaa darteed, ha ka xishoonin maragga ku saabsan Rabbigeenna, iyo aniga oo maxbuuskiisa ah; laakiin igu soo biir adigoo u adkeysanaya dhibaatooyinka injiilka iyada oo loo marayo xoogga Eebbe, ⁹ kaas oo na badbaadiyey oo na yeedhay yeedhid quduus ah, ma aha sida ay shuqulladayadu yihiin, laakiin sida uu yahay ujeeddadiisa iyo nimcadiisa, taas oo naloo siiyey Ciise Masiix tan iyo weligeedba, ¹⁰ laakiin hadda waxaa la muujiyey iyada oo loo marayo muuqashada Badbaadiyahaheenna Ciise Masiix, kaas oo baabi'iyey dhimashada oo keenay nolol iyo waartaan iftiin iyada oo loo marayo injiilka, ¹¹ taas oo aan loogu magacaabay wacdiyow, rasuul, iyo macallin. ¹² Sababtaas daraaddeed, waxaan sidoo kale u adkeysanayaa waxyaalahan; welina ma xishoonayo, waayo, waan garanayaa kan aan rumaystay, oo waxaan hubaa inuu awood u leeyahay inuu ilaaliyo waxa aan isaga ku aaminay ilaa maalintaas. ¹³ Qabso qaabka waxbaridda wanaagsan ee aad iga maqashay, rumaysadka iyo jacaylka ku jira Ciise Masiix. ¹⁴ Ilaali, iyada oo loo marayo Ruuxa Quduuska ah ee inagu dhex nool, khasnadaha laguugu aaminay. ¹⁵ Waad ogtahay in dhammaan kuwii Aasiya joogay ay iga jeesteen, oo ay ku jiraan Figeelos iyo Hermogenees. ¹⁶ Rabbigu ha u naxariisto reer Onesiforos, waayo, marar badan ayuu i cusboonaysiiyey oo kama xishoonin xadhiggayga; ¹⁷ laakiin markii uu Rooma joogay, si dadaal leh ayuu iiga raadiyey oo i helay— ¹⁸ Rabbigu ha u oggolaado

inuu naxariis ka helo Rabbiga maalintaas—oo waxaad si fiican u taqaanid adeegyada uu ka qabtay Efesos.

2 Haddaba, wiilkaygiyow, xoog ka qaado nimcada ku jirta Ciise Masiix. ² Waxyaalaha aad iga maqashay anoo la jooga markhaatiyo badan, ku aamin dad lagu kalsoonaan karo oo iyaguna dadka kale bari kara. ³ Ila dulqaado dhibaatooyinka sida askari u heellan Ciise Masiix. ⁴ Askari hawl ku jira ma ku milmo hawlaha nolosha maalinlaha ah, si uu raalli uga noqdo kii qoray. ⁵ Haddii qof tartamo sidii ciyaaryahan, looma aqoonsan doono guuleyste ilaa uu u tartamo sida sharcigu yahay. ⁶ Beeralayda dadaalka badan waa inuu noqdaa kii ugu horreeya ee wax ka cuna goosashada. ⁷ Ka fiirso waxaan idhi, oo Eebbe wuxuu ku siin doonaa faham wax walba. ⁸ Xusuuso Ciise Masiix, oo ka soo sara kacay kuwii dhintay, oo ah farcankii Daa'uud, sida lagu wacdiyey injiilkayga, ⁹ oo aan u dulqaato xanuun xitaa ilaa xabsi sida dambiile; hase ahaatee ereyga Eebbe ma xidhna. ¹⁰ Sababtaas awgeed waxaan u adkaaysta wax walba kuwa la doortay aawadood, si ay iyaguna u helaan badbaadada ku jirta Ciise Masiix, oo ay la jiraan ammaanta weligeed ah. ¹¹ Hadalkan waa la isku halleyn karaa:

Waayo, haddii aan la dhimanno Isaga, waxaan kaloo la noolaan doonnaa Isaga; ¹² Haddii aan dulqaadanno, waxaan kaloo la talin doonnaa Isaga; Haddii aan diidno Isaga, Isaguna wuu na diidi doonaa; ¹³ Haddii aan daacad noqon weyno, Isagu waa daacad, waayo, Isagu ma diidi karo Naftiisa.

¹⁴ Waxyaalahan xusuusi, oo si daacad ah ugu boorri hortiisa Eebbe in aanay ku murmin erayo, taasoo aan faa'iido lahayn oo keenta hoos u dhaca kuwa maqla. ¹⁵ Dadaal inaad isku soo bandhigto adoo ansax ah Eebbe hortiisa sidii shaqaale aan u baahnayn inuu ceeboobo, si sax ahna u maamula ereyga runta. ¹⁶ Laakiin ka fogow hadal aan xushmad lahayn oo madhan, waayo, waxay horseedi doontaa xumaan sii kordhaysa, ¹⁷ oo hadalkooda wuxuu ku faa'i doonaa sida infekshan waxyeello leh. Kuwaas waxaa ka mid ah Xemeneeyos iyo Fileetos, ¹⁸ oo ka leexday runta, iyagoo sheegaya in sarakiciddu hore u dhacday, oo ay wiiqayaan rumaysadka qaar. ¹⁹ Haddana, aasaaska adag ee Eebbe wuu taagan yahay, isagoo sita shaabaddan: “Rabbigu wuu garanayaa kuwa Isaga leh,” iyo, “Qof kasta oo magaca Rabbiga ku dhawaaqa waa inuu ka leexdo xumaanta.” ²⁰ Hadda

2 Timoteyos

guri weyn waxaa ku jira weelal aan ahayn oo kaliya dahab iyo lacag, laakiin sidoo kale weelal alwaax iyo dhoobo, qaarna waxaa loogu talagalay sharaf, qaarna waxaa loogu talagalay sharaf darro. ²¹ Sidaa darteed, haddii qof is-daahiriyo waxyaalahan, wuxuu noqon doonaa weel sharaf leh, oo quduus ah, waxtar leh Sayidka, oo loo diyaariyey shaqo kasta oo wanaagsan. ²² Hadda ka carar damacyada dhalinyarada oo raac xaqnimada, rumaysadka, jacaylka, iyo nabadda kuwaasoo Rabbiga ka baryaya qalbi daahir ah. ²³ Laakiin diid doodaha nacasnimada ah iyo kuwa aan la aqoon, adigoo og inay dhalinayaan muran. ²⁴ Addoonka Rabbigu waa inuusan muran, laakiin uu noqdo mid naxariis leh qof walba, xirfad leh baridda, dulqaad leh marka la qaldo, ²⁵ si tartiib ah u saxaya kuwa ka soo horjeeda, haddii ay suurto gal tahay in Eebbe siiyo toobad keenid keenta aqoonta runta, ²⁶ iyo inay miyirsadaan oo ka baxsadaan dabinka shaydaanka, iyagoo lagu qabtay inuu sameeyo doonistiisa.

3 Laakiin ogaada tan, in maalmaha ugu dambeeya ay imaan doonaan waqtiyo adag. ² Waayo, dadka waxay noqon doonaan kuwo is-jeclaadaya, lacag jeclaadaya, faan badan, kibir badan, caytameyaal, waalidiintood caasi ku ah, mahadnaq la'aan, quduus la'aan, ³ jacayl la'aan, heshiis la'aan, kuwa xanta xun, is-maamuli kari waayay, kuwa arxan daran, kuwa wanaagga neceb, ⁴ kuwa khiyaano badan, kuwa degdeg badan, kuwa isla weyn, kuwa raaxada ka door bida cibaadada Eebbe, ⁵ iyagoo haysta muuqaal cibaado laakiin awooddeeda diidaya; dadkaas iska jir. ⁶ Waayo, kuwaas waxaa ka mid ah kuwa guryaha soo gala oo qafaasha dumarka nugul ee dembiyada ku raran, oo ay hoggaamiyaan damacyo kala duwan, ⁷ had iyo jeer wax baranaya laakiin aan waligood gaadhi karin aqoonta runta. ⁸ Sida Yannes iyo Yamrees Muuse uga hor yimaadeen, sidaas oo kale nimankaanu runta way diidaan, waa niman maskaxda ka xun, oo rumaysadka waxba kama jiraan. ⁹ Laakiin horumar dambe ma samayn doonaan, waayo, nacasnimadooda waa caddaan doontaa dadka oo dhan, sida Yannes iyo Yamrees oo kale. ¹⁰ Laakiin adigu waxaad raacday waxbaristayda, dhaqankayga, ujeeddadayda, rumaysadkayga, dulqaadkayga, jacaylkayga, adkaysigayga, ¹¹ silcayaashii iyo dhibaataadii igu dhacday Antiyokh, Ikooniyam, iyo Lustara—waa maxay silcayaashii aan u adkaystay, oo dhammaantood Eebbe iga samatabbiyey! ¹² Runtii, dhammaan kuwa doonaya

inay nolol cibaado leh ku noolaadaan Masiix Ciise waxay la kulmi doonaan silcin. ¹³ Laakiin dadka sharka leh iyo kuwa khiyaameeyaa waxay ka sii dari doonaan xumaan, iyagoo khiyaamaynaya oo la khiyaamaynayo. ¹⁴ Adigu, si kastaba ha ahaatee, ku sii soco waxyaalihii aad baratay oo aad si adag u rumaysatay, adigoo og cidda aad ka baratay, ¹⁵ iyo in tan iyo carruurnimada aad aqoon u lahayd qoraallada quduuska ah oo awood u leh inay bixiyaan xigmadda keenta badbaadada rumaysadka Ciise Masiix. ¹⁶ Qorniinka oo dhan waa mid Eebbe ku neefsaday oo waxtar leh waxbaridda, canaanta, sixidda, iyo tababarka xaqnimada; ¹⁷ si uu addoonka Eebbe u noqdo mid si buuxda u karti leh, oo loogu qalabeeyey shaqo kasta oo wanaagsan.

4 Waxaan si dhab ah kuu waaninayaa hortiisa Eebbe iyo Ciise Masiix, kan xukumi doona kuwa nool iyo kuwa dhintay, iyo muuqashadiisa iyo boqortooyadiisa: ² Kudhawaq ereyga; diyaarso inaad ahaato xilli kasta oo wanaagsan ama aan wanaagsanayn; sax, canaan, oo dhiirrigeli, adigoo leh dulqaad weyn iyo waxbarid taxaddar leh. ³ Waayo, wakhti baa iman doonta markay aqbali waayaan waxbarid wanaagsan; laakiin iyagoo doonaya inay maqalkooda raalli geliyaan, waxay isu ururin doonaan macallimiin si ay ugu habboonaadaan doorbidkooda, ⁴ oo waxay ka leexan doonaan dhagaysiga runta oo waxay ku wareeri doonaan sheekooyin. ⁵ Laakiin adigu, naftaada xakamee wax kasta, dulqaado dhibaatooyinka, samee shaqada wacdiyaha, dhammee adeeggaaga. ⁶ Waayo, anigu hore ayaan u bixinayaa, wakhtigii bixitaankayguna waa dhow yahay. ⁷ Waxaan ku dadaalay inaan la dagaallamo dagaalka wanaagsan, waxaan dhammeeyey tartanka, waxaan haystay iimaanka; ⁸ Mustaqbalka, waxaa ii yaal taajkii xaqnimada, kaas oo Rabbiga, Xaakinka xaq ah, uu i siin doono maalintaas; oo kaliya ma aha aniga, laakiin sidoo kale kuwa oo dhan oo u hanqal taagay muuqashadiisa. ⁹ Samee dadaalkaaga ugu badan inaad i soo booqato dhawaan; ¹⁰ waayo, Diimas, isagoo jeclaa dunidan hadda jirta, ayaa iga tegey oo u aaday Tesaloniika; Kreskes wuxuu aaday Galatiya, Tiitosna Dalmaatiya. ¹¹ Kaliya Luukos ayaa ila jooga. Gaado Markos oo la keen, waayo, wuxuu ii yahay mid waxtar leh shaqadayda. ¹² Sida aan Tiikikos ugu diray Efesos. ¹³ Markaad timaaddo, keen go'ii aan kaga tegey Troos Karpus, iyo buugaagta, gaar ahaan kuwa maqaarraha ah. ¹⁴ Iskudubbaridihii Alexander wuxuu

2 Timoteyos

ii geystay waxyeello badan; Rabbigu wuxuu u abaalgudi doonaa sida falalkiisa. ¹⁵ Iska jir adigu naftaada isaga, waayo, wuxuu si xoog leh uga soo horjeeday farriintayada. ¹⁶ Markii ugu horraysay ee aan is difaacay cidina ima taageerin, laakiin dhammaan way iga tageen; ha lagu xisaabin. ¹⁷ Laakiin Rabbigu wuu ila joogay oo wuxuu i siiyey xoog, si iyada oo aniga la igu jiro farriinta si buuxda loogu dhawaaqo, oo dhammaan dadka aan Yuhuudda ahayn ay maqlaan; oo waxaan ka badbaaday afkii libaaxa. ¹⁸ Rabbigu wuxuu iga

badbaadin doonaa fal kasta oo shar ah, wuxuuna si nabad ah iigu keeni doonaa boqortooyadiisa jannada; isaga ha u ahaato ammaanta weligeed iyo weligeedba. Aamiin. ¹⁹ Salaan u dir Prisca iyo Akila, iyo reerka Onesiforos. ²⁰ Erastos wuxuu joogay Korintos, laakiin Trofimos waxaan ku reebay Mileetos isagoo buka. ²¹ Samee dadaalkaaga ugu fiican inaad timaaddo kahor jiilaalka. Eubulus wuxuu kuu soo salaamayaa, sidaas oo kale Pudens, Linus, Klaudiya, iyo dhammaan walaalaha iyo walaasha. ²² Rabbigu ha la jiro ruuxaaga. Naxariistu ha idinla jirto.

Tiitos

1 Bawlos, addoonka Eebbe iyo rasuulka Ciise Masiix, rumaysadka kuwa Eebbe doortay iyo aqoonta runta keenta dhawrsanaanta—² rajada nolosha weligeed ah, taasoo Eebbe, oo aan been sheegin, uu ballanqaaday waqtiyo hore, ³ oo haatan, wakhtigii loogu talagalay, uu muujiyey iyada oo loo marayo wacdi lagu aaminay amarka Eebbe Badbaadiyeheenna, ⁴ Tiitos, wiilkayga runta ah ee rumaysadkeenna wadaagga ah: Nimco iyo nabad Eebbe Aabbaha ah iyo Masiixa Ciise Badbaadiyeheenna. ⁵ Sababta aan kugu dhaafay Keretos waxay ahayd inaad hagaajiso wixii aan dhammaanin oo aad odayaal ka dhigto magaalo kasta, sidaan kuu amray. ⁶ Odaygu waa inuu ahaadaa mid aan ceeb lahayn, ninka hal naag qaba, oo leh carruur rumaysan oo aan lagu eedayn inay yihiin kuwo xun ama caasi ah. ⁷ Maadaama kormeeruhu yahay wakiilka Eebbe, waa inuu ahaadaa mid aan ceeb lahayn—aan is-raalli ahayn, aan cadhaysan, aan khamriga ku badin, aan rabshadayn, aan xoolo xun doonin. ⁸ Beddelkeeda, waa inuu ahaadaa mid martiqaad leh, jecel waxa wanaagsan, is-xakameeya, xaq ah, quduus ah, oo edban. ⁹ Waa inuu si adag ugu dheganaadaa farriinta aaminka ah sida loo baray, si uu ugu dhiirrigeliyo kuwa kale cilmiga wanaagsan oo uu u diido kuwa ka soo horjeeda. ¹⁰ Waayo, waxaa jira dad badan oo caasi ah, hadal madhan iyo khiyaano, gaar ahaan kuwa kooxda gudniinka. ¹¹ Waa in la aamusiyo, maxaa yeelay, waxay qoysas dhan ka kiciyaan iyaga oo wax baraya waxyaalo aanay waxba ku lahayn—si ay xoolo xun u helaan. ¹² Mid ka mid ah nebiyadooda ayaa yidhi, “Keretosku had iyo jeer waa beenaalayaal, xayawaan xun, calooshood u shaqeystayaal caajis ah.” ¹³ Markhaatigan waa run. Sidaas darteed, si adag u canaanta, si ay ugu sugnaadaan rumaysadka ¹⁴ oo aanay u dhegaysan sheekooyinka Yuhuudda ama amarrada dadka ka jeedsaday runta. ¹⁵ Kuwooda daahirka ah, wax waliba waa daahir, laakiin kuwa wasakhaysan iyo kuwa aan rumaysanayn, waxba ma aha daahir. Runtii, maskaxdooda iyo damiirkooduba waa wasakhaysan yihiin. ¹⁶ Waxay sheeganayaan inay Eebbe garanayaan, laakiin ficilladooda ayay ku diidaan. Iyagu waa kuwo karaahiyo leh, caasi ah, oo aan u qalmin wax kasta oo wanaagsan.

2 Laakiin adigu, ku hadal waxa ku habboon cilmiga wanaagsan. ² Waayeellada waa inay noqdaan kuwo miyir qaba, sharaf leh, is-xakameeya, ku wanaagsan rumaysadka, jacaylka, iyo

dulqaadka. ³ Sidoo kale, waayeellada dumarka ah waa inay ku dhaqmaan ixtiraam, ka fogaadaan cayda iyo khamriga xad-dhaafka ah, oo waa inay baraan waxa wanaagsan. ⁴ Sidaas daraaddeed, waxay ku dhiirigelin karaan dumarka dhallinyarada ah inay jeclaadaan nimankooda iyo carruurtooda, ⁵ inay noqdaan kuwo miyir qaba, daahir ah, ku dadaala guriga, naxariis leh, oo u hoggaansan nimankooda, si aan ereyga Eebbe loo ceebayn. ⁶ Sidoo kale, ku dhiirigeli dhallinyarada ragga ah inay noqdaan kuwo miyir qaba. ⁷ Dhammaan dhinacyada, naftaada u muuji tusaale falalka wanaagsan, oo leh daacadnimo waxbaridda, sharaf leh, ⁸ ku wanaagsan hadalka oo aan ceeb lahayn, si kuwa kaa soo horjeeda ay u ceeboobaan, iyagoo aan wax xun oo naga dhan ah odhan karin. ⁹ Ku dhiirigeli addoommada inay u hoggaansamaan sayidyadooda wax kasta, inay noqdaan kuwo raalli ah, aan murmin, ¹⁰ oo aan wax xadin, laakiin ay muujiyaan kalsooni buuxda, si ay u wanaajiyaan waxbaridda Eebbe Badbaadiyeheenna dhinac walba. ¹¹ Waayo, nimcada Eebbe ayaa soo muuqatay, oo bixisa badbaado dadka oo dhan, ¹² oo na baraysa inaan ka tagno cibaadola'aanta iyo damacyada dunida, oo aan ku noolaano nolol is-xakameyn leh, toosan, iyo cibaado leh wakhtigan xaadirka ah, ¹³ inta aan sugayno rajada barakaysan iyo soo bixidda ammaanta Eebbeheenna weyn iyo Badbaadiyeheenna, Ciise Masiix, ¹⁴ kaas oo naftiisa noo bixiyey inuu naga soo furtay xumaanta oo dhan iyo inuu nadiifiyo dadkiisa gaarka ah, oo u heellan inay sameeyaan falalka wanaagsan. ¹⁵ Kuwani waa waxyaalaha aad ku hadli karto, ku dhiirigelin karto, oo aad ku canaanan karto amar buuxa. Ha u oggolaan qofna inuu ku dhayalsado.

3 Xusuusi iyaga inay u hoggaansamaan kuwa xukuma iyo kuwa amar bixiya, inay addeecaan, diyaar u ahaadaan shaqo kasta oo wanaagsan, ² inay qofna xumaan ka sheegin, inay iska ilaaliyaan muranka, inay noqdaan kuwo dabacsan, oo muujinaya edeb dhammeystiran oo dhan dadka oo dhan. ³ Waayo, annaga qudhayadu mar baan ahayn kuwo doqon ah, caasi ah, la khiyaameeyey, addoommo u ah damacyo iyo raaxooyin kala duwan, ku nool shar iyo masayr, nacayb leh, oo midba midka kale neceb. ⁴ Laakiin, markii naxariista iyo jacaylka Eebbe Badbaadiyaha ah la muujiyey, ⁵ Wuu ina badbaadiyey, ma aha sababo la xiriira camallo xaqnimo oo annaga naga yimid, laakiin sida uu naxariistiisa ku jiro, iyadoo loo marayo maydhashada

Tiitos

dhalashada cusub iyo cusboonaysiinta Ruuxa Quduuska ah, ⁶ kaas oo uu si badan inoogu shubay Ciise Masiix Badbaadiyaha ah, ⁷ si, iyadoo la xaq dhigay nimcadiisa, aan noqonno dhaxlayaal rajada nolosha weligeed ah. ⁸ Hadalkan waa mid la isku halleyn karo, waxaana doonayaa inaad ku adkeysato waxyaalahan, si kuwa Eebbe rumaystay ay u taxaddaraan inay naftooda u huraan shaqooyin wanaagsan. Waxyaalahan waa kuwo aad u fiican oo faa'iido leh qof kasta. ⁹ Laakiin iska ilaali murannada doqonnimada ah, abtirsiiyada, khilaafaadka, iyo doodaha sharciga ku saabsan, waayo, waa kuwo aan faa'iido lahayn oo aan waxba tarayn. ¹⁰ Qofka kala qaybiya hal mar digniin sii, ka dibna mar labaad digniin sii. Intaas ka dib, ha wax kale la sameynin, ¹¹

adigoo og in qofkaas uu yahay mid qalloocan oo dembi leh, isagu is-xukuntay. ¹² Markaan kuu soo diro Artemas ama Tychicus, samee dadaalkaaga ugu badan inaad iigu timaado Nicopolis, waayo waxaan go'aansaday inaan xilliga jiilaalka halkaas ku qaato. ¹³ Si dadaal leh u caawi Zenas qareenka iyo Apollos safarkooda, adigoo hubinaya inay waxba ka maqnaan. ¹⁴ Dadka inaga mid ah waa inay bartaan inay naftooda u huraan shaqooyin wanaagsan si ay u daboolaan baahiyaha degdegga ah, si aanay u noqon kuwo aan wax soo saar lahayn. ¹⁵ Dhammaan kuwa ila jooga waxay kuu soo dirayaan salaam. Salaan u dir kuwa na jecel rumaysadka. Nimco ha idinla jirto dhammaantiin.

Filemon

1 Bawlos, oo maxbuus u ah Ciise Masiix, iyo Timoteyos walaalkayaga, waxaannu u diraynaa Filemon saaxiibkayaga qaaliga ah iyo shaqaaleheenna— ² iyo Afiya walaashayada, iyo Arxibos askarigaheenna, iyo kiniisadda gurigaaga ku kulanta: ³ Naxariis iyo nabad ha idinka soo gaadho Eebbe Aabbahayaga iyo Rabbiga Ciise Masiix. ⁴ Waan u mahadnaqaa Eebbahayga mar walba, anigoo kugu xusa baryadayda, ⁵ maxaa yeelay, waxaan maqlay jacaylkaaga iyo iimaankaaga aad u qabto Rabbiga Ciise iyo quduusiinta oo dhan. ⁶ Waxaan ku baryayaa in wadajirka iimaankaaga uu noqdo mid wax ku ool ah iyada oo loo marayo fahamka wax kasta oo wanaagsan oo aynu wadaagno Masiixa aawadiis. ⁷ Jacaylkaaga wuxuu ii keenay farxad weyn iyo raaxo, maxaa yeelay, walaalow, waxaad cusboonaysiisay quluubta quduusiinta. ⁸ Sidaa darteed, in kastoo aan ku kalsoonahay Masiixa inaan ku amro inaad samayso wixii habboon, ⁹ haddana jacayl aawadiis waxaan doorbidayaa inaan ku baryo— anigoo ah Bawlos, nin duqoobay oo haatan sidoo kale maxbuus u ah Ciise Masiix— ¹⁰ Waxaan kuu baryayaa wiilkayga Onesimos, oo aan dhalay intii aan xabsiga ku jiray. ¹¹ Hore wuxuu kuugu ahaan jiray mid aan waxtar lahayn, laakiin haatan wuxuu waxtar u yahay adiga iyo aniga labadaba. ¹² Waxaan kuu soo dirayaa isaga, anigoo kuu soo diraya qayb ka mid ah qalbigayga. ¹³ Waxaan jeclaan lahaa inaan isaga ila sii hayo, si uu ii adeego adiga aawadaa intii aan

maxbuus u ahaa injiilka aawadiis. ¹⁴ Laakiin ma doonayn inaan wax sameeyo adiga oggolaanshahaaga la'aanteed, si wanaaggaaga uusan u noqon mid khasab ah laakiin uu ka yimaado doonistaada xor ah. ¹⁵ Waxaa laga yaabaa sababtan darteed in muddo ah lagaa soocay, si aad mar kale u haysato weligiis— ¹⁶ oo aan mar dambe u ahayn addoon keliya, laakiin wax ka badan, walaal qaal ah, gaar ahaan aniga, laakiin intee le'eg adiga, labadaba jidh ahaan iyo Rabbiga. ¹⁷ Haddii aad i tixgeliso inaan ahay wadaag, aqbal isaga sidii aad i aqbali lahayd. ¹⁸ Haddii uu waxyeello kuu geystay ama uu wax kugu leeyahay, ka dhig mas'uuliyaddayda. ¹⁹ Aniga, Bawlos, waxaan ku qorayaa gacantayda—waan bixin doonaa—innaan xusin inaad xataa naftaada igu leedahay. ²⁰ Haa, walaalow, aan faa'iido kaa helo Rabbiga; cusboonaysii qalbigayga Masiixa. ²¹ Anigoo ku kalsoon inaad diyaar u tahay inaad u hoggaansanto, ayaan kuu qorayaa, anigoo og inaad samayn doonto xataa wax ka badan inta aan ku weydiisto. ²² Waqtigaas oo kale, u diyaari qol marti ah aniga, waayo, waxaan rajeynayaa in diib laydiin soo celiyo baryadiinna. ²³ Ebabras, oo ila jira maxbuus u ah Ciise Masiix, wuxuu kuu soo dirayaa salaam. ²⁴ Sidaas oo kale Markos, Aristarkos, Deymas, iyo Luukos, oo ah shaqaaleheenna. ²⁵ Naxariista Rabbiga Ciise Masiix ha la jirto ruuxiinna. Aamiin.

Cibraaniyada

1 Waqtiyadii hore, Eebbe wuxuu awowayaasheen ula hadlay nebiyo waqtiyo kala duwan iyo siyaabo kala duwan, ² laakiin maalmahan ugu dambeysay, wuxuu inala hadlay Wiilkiisa, kaasoo uu dhaxal u siiyey wax walba oo uu iyada oo loo marayo abuuray caalamka. ³ Wiilku waa iftiinka ammaanta Eebbe iyo sifo dhab ah oo ka mid ah mahaddiisa, isagoo wax walba ku haysta ereygiisa awoodda leh. Markuu bixiyey nadiifinta dembiyada, wuxuu fadhiistay gacanta midig ee Sarreynta sare. ⁴ Sidaas darteed, wuxuu noqday mid ka sarreeya malaa'igaha sida magaca uu dhaxlay uga wanaagsan yahay magacyadooda. ⁵ Waayo, malaa'igtee ayuu Eebbe marna ku yidhi,

"Adigu waxaad tahay Wiilkayga; maanta waxaan noqday Aabbahaa?"

Ama mar kale,

"Anigu waxaan ahaan doonaa Aabbihii, isna wuxuu ahaan doonaa Wiilkayga?"

⁶ Markale, markii Eebbe soo bandhigo curadkiisa dunida, wuxuu ku dhawaaqaa,

"Dhammaan malaa'igaha Eebbe ha caabudaan isaga."

⁷ Markuu ka hadlayo malaa'igaha, wuxuu yidhi,

"Wuxuu ka dhigayaa malaa'igihiiisa dabaylo, iyo addoommadiisa ololayaal dab ah."

⁸ Laakiin Wiilka, wuxuu yidhi,

"Carshigaaga, Eebbow, waa weligiis iyo weligiis; ulka xaqnimadu waxay ahaan doontaa ulka boqortooyadaada. ⁹ Waxaad jeclaatax xaqnimada oo aad neceb tahay xumaanta; sidaas darteed Eebbe, Eebbahaa, wuxuu ku subkay saliidda farxadda ka sarreysa saaxiibbadaa."

¹⁰ Wuxuu kaloo ku dhawaaqaa,

"Biilowgii, Sayidow, waxaad dhigtay aasaaska dhulka, iyo samooyinku waa shuqulka gacmahaaga."

¹¹ Waxay dhammaan doonaan, laakiin adigu waad sii jiri doontaa; dhammaantood waxay duugoobi doonaan sida dhar. ¹² Waxaad u laabi doontaa sida go'yaal; sida dhar, way is beddeli doonaan. Laakiin adigu waad sii jiri doontaa, sannadahaagana weligood ma dhammaan doonaan."

¹³ Malaa'igtee ayuu Eebbe marna ku yidhi,

"Fadhiiso gacanta midigta ilaa aan ka dhigo cadaawayaaashaada sariirta cagahaaga?"

¹⁴ Malaa'igaha oo dhan ma aha ruuxyo adeegayaal loo soo diray inay u adeegaan kuwa dhaxli doona badbaadada?

2 Sidaa darteed, waa inaan fiiri gaar ah u yeellannaa wixii aan maqalnay, si aan uga leexan. ² Waayo, haddii farriinta ay malaa'iguhu ku hadleen ay ahayd mid aan la beddeli karin, oo xadgudub kasta iyo caasinimo kastaa ay heleen ciqaab cadaalad ah, ³ sidee baynu u baxsan karnaa haddii aynu dayacno badbaadin weyn oo sidan oo kale ah? Badbaadintan oo markii hore uu Sayidku ku hadlay, waxaa noo xaqiijiyey kuwii maqlay. ⁴ Eebbe ayaa sidoo kale u marag furay calaamooyin, yaabab, iyo mucjisooyin kala duwan, iyo hadiyado Ruuxa Quduuska ah oo loo qaybiyey sida uu doono. ⁵ Waayo, malaa'igaha uma uu hoosaysiin dunida soo socota, taas oo aynu ka hadlayno. ⁶ Laakiin qof baa meel ku marag furay, isagoo leh,

"Waa maxay binu-aadmiga, inaad isaga xusuusato, ama wiilka aadamiga, inaad isaga daryeesho?" ⁷ Waxaad ka dhigtay mid wax yar ka hooseeya malaa'igaha; waxaad ku taajirtay ammaanta iyo sharafta ⁸ oo wax walba ayaad cagihiiisa hoostooda gelisay."

Markuu wax walba isaga hoosaysiiyey, waxba kama uu tegin oo aan isaga hoosaysiin. Hase yeeshee, hadda ma aragno wax walba oo isaga hoosaysiiyey. ⁹ Laakiin waxaan aragnaa Ciise, oo wax yar ka hooseeyey malaa'igaha muddo gaaban, oo hadda ku taajiray ammaanta iyo sharafta sababta oo ah xanuunka iyo dhimashadiisa, si uu nimcada Eebbe ugu dhadhami doono dhimashada qof walba. ¹⁰ Waayo, waxay ku habboonayd isaga, oo ay wax walba u jiraan, oo ay wax walba ku jiraan, isagoo wiilal iyo gabdho badan ammaanta ku keenaya, inuu kaamil ka dhigo hormuudka badbaadintooda xanuunada dhexdiisa. ¹¹ Waayo, kan quduus ka dhiga iyo kuwa la quduus ka dhigayaa waxay ka wada yimaadeen hal Aabbe. Sababtaas awgeed, isagu ma xishoodo inuu iyaga walaalo iyo walaalo u yeedho, ¹² isagoo leh,

"Magacaaga waxaan ugu dhawaaqi doonaa walaalahayga iyo walaalahay; dhexda ururka, waxaan ku heesi doonaa ammaantaada."

¹³ Oo intaas ka sii badan,

Cibraaniyada

"Waxaan kalsoonidayda saari doonaa isaga."

Sidoo kale,

"Halkan ayaan joogaa, aniga iyo carruurta Eebbe i siiyey."

¹⁴ Maadaama carruurta ay wadaagaan hilib iyo dhiig, isaguna sidoo kale wuxuu ka qayb qaatay isla waxyaalahaas, si uu dhimashada ugu baabi'yo kan haysta awoodda dhimashada, kaas oo ah, shaydaanka, ¹⁵ oo uu xoreeyo kuwaas oo iyagoo ka cabsanaya dhimashada ay addoonsanaayeen nolol maalmeedkooda oo dhan. ¹⁶ Waayo, hubaal ma caawiyo malaa'igaha, laakiin wuxuu caawiyaa farcanka Ibraahim. ¹⁷ Sidaa darteed, waa inuu noqdo mid la mid ah walaalihiis dhan, si uu u noqdo wadaad sare oo naxariis badan oo aamin ah arrimaha la xiriira Eebbe, si uu u sameeyo kafaaraggudka dembiyada dadka. ¹⁸ Waayo, maadaama isagu laftiisu lagu jirrabay wixii uu ku xanuunsaday, wuxuu awoodaa inuu caawiyo kuwa la jirrabay.

3 Sidaas darteed, walaalayaal quduus ah, ka qaybgalayaasha yeedhmada jannada, fikirkiinna ku jeediya Ciise, Rasuulka iyo Wadaadka Sare ee qirshadeenna. ² Wuxuu aamin u ahaa kii doortay, sida Muuse oo kale oo aamin u ahaa gurigiisa oo dhan. ³ Waayo, Ciise waxaa loo arkay inuu ka mudan yahay Muuse xagga ammaanta, sida dhisaha guri uu uga sharaf badan yahay guriga laftiisa. ⁴ Waayo, guri kasta waxaa dhisa qof, laakiin Eebbe waa abuuraha wax walba. ⁵ Muuse wuxuu ahaa aamin sida addoon oo kale guriga Eebbe oo dhan, isagoo markhaati ka ah waxa dambe lagu hadli lahaa. ⁶ Laakiin Masiixu waa aamin sida Wiil oo kale guriga Eebbe. Annaguna waa gurigiisa, haddii aan si dhab ah u hayno kalsoonida iyo rajada aan ku faanno. ⁷ Sidaa darteed, sida Ruuxa Quduuska ah uu leeyahay:

"Maanta, haddii aad maqashaan codkiisa, ⁸ ha adkaynina qalbiyadiinna sida wakhtigii caasinimada, wakhtigii imtixaanka ee cidlada,

⁹ halkaas oo awoyayaashiin i tijaabiyeen oo i imtixameen, oo ay arkeen shuqulladayda afartan sannadood.

¹⁰ Sidaa darteed waxaan u cadhooday jiilkaas, oo waxaan idhi, 'Qalbiyadoodu mar walba way leexdaan, mana ay garan dariiqayga.' ¹¹ Sidaas

ayaan ugu dhaartay cadhadayda, 'Waligood ma geli doonaan nasashadayda.'"

¹² U fiirsada, walaalayaal, in midkiin uusan yeelan qalbi shar leh oo aan rumaysnayn oo ka leexda Eebbe nool. ¹³ Laakiin maalin walba is dhiirrigeliya, intay "Maanta" la yiraahdo, si midkiin uusan ugu adkaan khiyaanada dembiga. ¹⁴ Waayo, waxaan noqonnay kuwa Masiixa ka qaybqaata, haddii aan si dhab ah u hayno go'aankeena asalka ah ilaa dhammaadka. ¹⁵ Sida lagu yidhi:

"Maanta, haddii aad maqashaan codkiisa, ha adkaynina qalbiyadiinna sida wakhtigii caasinimada."

¹⁶ Kuwii maqalay oo caasiyay yaa ahaayeen? Miyaanay ahayn dhammaan kuwii Muuse ka soo saaray Masar? ¹⁷ Oo yaa Eebbe ku qanci waayay afartan sannadood? Miyaanay ahayn kuwa dembaabay, kuwaas oo jidhkooda ku dhacay cidlada? ¹⁸ Oo yaa uu ku dhawaqay inaysan geli doonin nasashadiisa, haddii aysan ahayn kuwii caasiyay? ¹⁹ Sidaas darteed waxaan fahamsanahay inay awoodi waayeen inay galaan sababta oo ah rumaysad la'aanta.

4 Sidaa darteed, aynu taxaddarno in, iyadoo ballanqaadka gelitaanka nasashiisa weli taagan yahay, midkiin uusan u muuqan inuu ka gaabiye. ² Waayo, run ahaantii, warka wanaagsan ayaa nala gaarsiiyey, sida iyaga oo kale; laakiin farriinta ay maqleen uma aysan faa'iideyn, maxaa yeelay, kuma aysan midoobin kuwa iimaanka leh ee maqla. ³ Waayo, kuwa rumaystay ayaa gelaya nasashadan, sida uu sheegay,

"Sidaan ugu dhaartay cadhadayda, 'Dhab ahaantii ma geli doonaan nasashadayda,'" in kastoo shuqulladiisu dhammaadeen tan iyo aasaaskii dunida.

⁴ Waayo, meel buu kaga hadlay maalinta toddobaad ereyadan: "Oo Eebbe maalintii toddobaad ka nasay shuqulkiisii oo dhan." ⁵ Oo mar kale qaybtaan, "Dhab ahaantii ma geli doonaan nasashadayda." ⁶ Sidaa darteed, maadaama ay weli u furan tahay qaar inay galaan, iyo kuwa hore loogu wacdiyey warka wanaagsan aysan gelin caasinimo darted, ⁷ Mar kale wuxuu magacaabay maalin gaar ah, isagoo ugu yeeraya "Maanta," isagoo ku hadlaya Daa'uud ka dib waqti dheer, sida horay loo soo sheegay:

Cibraaniyada

“Maanta, haddii aad maqashaan codkiisa, ha adkaynina qalbiyadiinna.”

⁸ Waayo, haddii Yuushaac uu nasasho siiyey, Eebbe ma sheegi lahayn maalin kale oo dambe. ⁹ Sidaas darteed, nasasho Sabti ayaa weli u furan dadka Eebbe. ¹⁰ Waayo, qof kasta oo gala nasashiisa sidoo kale wuu ka nasanayaa shuqulladiisa, sida Eebbe uga nasay. ¹¹ Sidaa darteed, aynu dadaalno si aynu u galno nasashadan, si aan midna u dhicin isagoo raacaya tusaalahooda caasinimada. ¹² Waayo, ereyga Eebbe waa nool yahay oo firfircoon yahay, oo ka fiqan seef laba af leh oo kasta, oo xitaa u kala gooya nafta iyo ruuxa, kala goysyada iyo dhuuxa; wuxuu xukumaa fikirrada iyo ujeedooyinka qalbiga. ¹³ Mana jiro wax abuurka oo dhan oo qarsoon araggiisa. Wax walba waa la furay oo hortiisa u dhigan indhihiisa kan aan xisaab ka siin doonno. ¹⁴ Sidaa darteed, maadaama aan leenahay wadaad sare oo weyn oo maray samooyinka, Ciise ina Eebbe, aynu si adag ugu dhegannaano iimaanka aan qiranno. ¹⁵ Waayo, ma lihin wadaad sare oo aan la damqan karin daciifnimadayada, laakiin mid kasta oo la jirrabay sida aynu nahay, weliba aan dembi lahayn. ¹⁶ Markaa aynu ku soo dhawaanno carshiga nimcada kalsooni, si aynu u helno naxariis oo aan u helno nimco inoo caawisa wakhtigeenna baahida.

5 Kasta oo wadaad sare waxaa laga soo doortaa dadka dhexdiisa waxaana loo magacaabaa inuu dadka u qabto waxyaalaha la xiriira Eebbe, si uu hadiyado iyo allabaryo u bixiyo dembiyada. ² Wuxuu si naxariis leh ula dhaqmi karaa kuwa jaahilka ah iyo kuwa leexday, maadaama uu isaguna uu daciifnimo leeyahay. ³ Sababtaas awgeed, waxaa looga baahan yahay inuu allabaryo u bixiyo dembiyadiisa, iyo sidoo kale dembiyada dadka. ⁴ Mana jiro qof sharafkan iskiis u qaata, laakiin wuxuu helaa markuu Eebbe ugu yeero, sida Haaruun. ⁵ Sidoo kale, Masiixu isagu isma weyneyn isagoo wadaad sare noqday, laakiin Eebbe ayaa ku yidhi,

“Adigu waxaad tahay Wiilkayga; maanta ayaan ku dhalay.”

⁶ Wuxuu kaloo meel kale ku caddeeyay,

“Adigu waxaad tahay wadaad weligaa, sida nidaamka Melkisedek.”

⁷ Maalmihii cimrigiisa dhulka, wuxuu ku bixiyay baryo iyo codsiyo oohin iyo ilmeyn xoog leh midka awooda

inuu ka badbaadiyo dhimashada, waxaana la maqlay sababtoo ah u hoggaansanaan xushmad leh. ⁸ Inkastoo uu ahaa Wiilka, haddana wuxuu ka bartay adeecid wixii uu soo maray. ⁹ Markuu gaadhay dhammaadka, wuxuu noqday isha badbaadada weligeed ah kuwa isaga adeeca, ¹⁰ oo Eebbe u magacaabay wadaad sare sida nidaamka Melkisedek. ¹¹ Waxaan wax badan ka leenahay inaan ka sheegno tan, laakiin way adag tahay in la sharaxo, maadaama aad noqoteen kuwo gaabis ah in la fahmo. ¹² Waayo, in kastoo wakhtigan aad ahayd inaad noqotaan macallimiin, waxaad u baahan tihii in qof idin baro mar kale mabaadi'da aasaasiga ah ee ereyga Eebbe. Waxaad u baahan tihii caano, ma ahan cunto adag! ¹³ Waayo, qof kasta oo ku nool caano ma yaqaan waxbarashada xaqnimada, waayo, weli waa ilmo. ¹⁴ Laakiin cunto adag waxaa loogu talagalay kuwa qaangaarka ah, kuwaas oo iyaga oo si joogto ah u tababaran ay naftooda u barten inay kala gartaan wanaagga iyo xumaanta.

6 Sidaa darteed, aynu ka tagno waxbarashada aasaasiga ah ee ku saabsan Masiixa, oo aynu u gudubno xagga bisaylka, innagoo aan mar kale dhigin aasaaska toobadkeenna oo ka yimid shuqullada keenaya dhimashada, iyo iimaanka ku wajahan Eebbe, ² waxbarashada ku saabsan maydhista xafladaha, gacmaha la saaro, sarakicidda kuwii dhintay, iyo xukunka weligiis ah. ³ Taasna waan samayn doonnaa, haddii Eebbe oggolaado. ⁴ Waayo, waa wax aan suurtagal ahayn kuwa mar hore iftiimay, oo dhadhansaday hadiyadda jannada oo noqday kuwa Ruuxa Quduuska ah qayb ka ah, ⁵ oo dhadhansaday hodantinimada ereyga Eebbe iyo xoogga wakhtiga iman doona, ⁶ oo haddana dhacay, in mar kale loo soo celiyo toobadkeenna, maadaama ay mar kale iskutallaabta ku qodbayaan Wiilka Eebbe oo ay ceeb u soo bandhigayaan. ⁷ Waayo, dhulku oo cabba roobka inta badan ku da'a oo soo saara dhir faa'iido leh kuwa loogu beero wuxuu ka helaa barako Eebbe; ⁸ laakiin haddii ay soo saarto qodxan iyo caws, waa wax aan qiimo lahayn oo u dhow in la habaaro, ugu dambayntiina waa la gubaa. ⁹ Laakiin, gacaliyayaalaw, waxaanu hubnaa waxyaalo ka wanaagsan ee idinka khuseeya, waxyaalaha la socda badbaadada, in kastoo aanu sidan u hadalno. ¹⁰ Waayo, Eebbe ma aha mid aan caddaalad ahayn; ma illoobi doono shuqulladiinna iyo jacaylka aad muujiseen magiciisa, idinkoo u adeegay oo sii wada inaad u adeegtaan quduusiinta. ¹¹ Waxaanan

Cibraaniyada

doonaynaa in midkiin kasta uu muujiyo dadaalkaas oo kale si uu u xaqiijiyo rajada ilaa dhammaadka, ¹² si aydnaan u noqonin caajis, laakiin aad ku dayataan kuwa iimaanka iyo dulqaadka ku dhaxla ballanqaadyada. ¹³ Markii Eebbe uu ballan u sameeyey Ibraahim, maadaama aanu jirin cid ka weyn oo uu ku dhaarto, wuxuu ku dhaartay naftiisa, ¹⁴ isagoo leh, “Hubaal waan ku barakayn doonaa oo aad u badi doonaa.” ¹⁵ Sidaas darteed, markii Ibraahim uu dulqaad u muujiyey, wuxuu helay wixii loo ballanqaaday. ¹⁶ Dadku waxay ku dhaartaan cid ka weyn naftooda, dhaartuna waxay u adeegtaa xaqiijin si loo soo afjaro murannada oo dhan. ¹⁷ Sidaas oo kale, Eebbe, isagoo doonaya inuu aad u caddeeyo dabeecadda aan isbeddelin ee ujeeddadiisa kuwa dhaxlaya ballanqaadka, wuxuu ku xaqiijiyeey dhaar, ¹⁸ si uu ugu jiro laba waxyaalood oo aan isbeddelin, kuwaas oo aan suurtagal ahayn in Eebbe been sheego, kuwa magangelyo doonay ay ku helaan dhiirrigelin xoog leh inay si adag ugu dhiganaadaan rajada hortayada la dhigay. ¹⁹ Rajooyinkaas waxaan u haynaa sidii xadhig u ah nafta, oo adag oo sugan, oo waxay gashaa meesha quduuska ah ee daahsoon, ²⁰ halkaas oo Ciise uu u galay sidii horudhac noo ah, isagoo noqday wadaad sare weligiis ah sida amarka Melkisedeq.

7 Melkisedeq oo ahaa boqorkii Saalim iyo wadaadkii Eebbe ee ugu sarreeya ayaa la kulmay Ibraahim markuu ka soo noqday jebinta boqorrada, wuuna barakeeyey. ² Ibraahim ayaa wax walba tobankiiba mid ka siiyey. Marka hore, magaca la tarjumay, wuxuu yahay boqorka xaqnimada; ka dibna sidoo kale boqorka Saalim, taas oo macnaheedu yahay boqorka nabadda. ³ Isaga oo aan aabbe ama hooyo lahayn, aan abtirsiiin lahayn, aan bilow maalmo ama dhammaad nolol lahayn, laakiin loo ekaysiiyey Wiilka Eebbe, wuxuu ahaanayaa wadaad weligiis. ⁴ Bal fiiriya sida uu u weynaa: xataa awowgii Ibraahim ayaa siiyey tobankiiba mid ka mid ah wixii ugu fiican. ⁵ Faraaciintii Laawi ee helay wadaadnimada waxay leeyihiin amar ku jira sharciga inay ka qaadaan tobankiiba mid dadka, taas oo ah, walaalahooda reer binu Israa’iil, in kastoo ay iyaguna ka soo farcameen Ibraahim. ⁶ Haddana ninkaas, oo aan abtirsiiin laga soo raacin, wuxuu ka qaaday tobankiiba mid Ibraahim, wuuna barakeeyey kii ballanqaadyada lahaa. ⁷ Iyadoo aan muran lahayn, kan yar waxaa barakeeya kan weyn. ⁸ Xaaladdan, rag dhimanaya ayaa qaata sadaqooyinka, laakiin

xaaladdaas, mid ayaa qaata, kaas oo lagu marag furay inuu sii noolaanayo. ⁹ Sidaas darteed, si loo hadlo, Ibraahim xataa Laawi, oo sadaqooyinka qaata, ayaa bixiyey sadaqooyinka, ¹⁰ waayo, weli ma dhalan, welina kama soo bixin awoyayaashiis markii Melkisedeq la kulmay. ¹¹ Haddii dhammaystir lagu gaadhi lahaa wadaadnimada Laawiga (waayo, iyada ku salaysan dadka waxay heleen sharciga), maxaa weli loo baahday wadaad kale inuu soo baxo sida nidaamka Melkisedeq, oo aan loogu yeedhin sida nidaamka Haaruun? ¹² Waayo, marka wadaadnimada la beddelo, waa in sidoo kale sharciga la beddelo. ¹³ Waayo, kan waxyaalahan laga sheegay wuxuu ka soo jeedaa qabiil kale, kaas oo aan cidina ka shaqaynin meeshii allabariga. ¹⁴ Waxaa cad in Rabbigeennu ka soo farcamay Yahuudah, qabiil aan Muuse waxba ka sheegin wadaaddo. ¹⁵ Tanina waxay sii caddeynaysaa haddii wadaad kale soo baxo sida Melkisedeq, ¹⁶ oo wadaad noqday aan ku salaysnayn xeer ku saabsan abtirsiiin, laakiin sida awoodda nolol aan la baabi’in karin. ¹⁷ Waayo, waxaa isaga laga sheegay:

“Adigu waxaad tahay wadaad weligiis, sida nidaamka Melkisedeq.”

¹⁸ Xeerkii hore waa la joojiyey maxaa yeelay wuxuu ahaa mid daciif ah oo aan waxtar lahayn. ¹⁹ (waayo, sharcigu waxba ma dhammaystirin), iyo rajo ka wanaagsan ayaa la soo bandhigay, taas oo aan ku soo dhowaaneyno Eebbe. ²⁰ Waxayna runtii la socotay dhaar! ²¹ Waayo, kuwa kale waxay wadaaddo noqdeen iyagoo aan dhaar lahayn, laakiin Isaga wuxuu wadaad ku noqday dhaar markii Eebbe ku yidhi:

“Rabbigu waa dhaartay mana beddeli doono maskaxdiisa: ‘Adigu waxaad tahay wadaad weligiis.’”

²² Sababtaas awgeed, Ciise wuxuu noqday dammaanadda axdi ka wanaagsan. ²³ Waxaa jiray wadaaddo badan, maadaama dhimashadu ka hor istaagtay inay xafiiska sii wataan; ²⁴ laakiin maxaa yeelay Ciise weligiis wuu nool yahay, wuxuu hayaa wadaadnimadiisa si joogto ah. ²⁵ Sidaa darteed, wuu badbaadin karaa si buuxda kuwa Eebbe ugu yimaada isaga, maxaa yeelay, had iyo jeer wuu nool yahay inuu u duceeyo. ²⁶ Waayo, waxay ahayd in aan lahaanno wadaad sare oo noocaas ah, oo quduus ah, aan waxba galabsan, aan nijaas ahayn, ka soocan dembiilayaasha, oo kor loo qaaday samada. ²⁷ Si ka

Cibraaniyada

duwan wadaaddada kale ee sare, uma baahna inuu allabaryo bixiyo maalin kasta, marka hore dembiyadiisa, ka dibna dembiyada dadka. Wuxuu bixiyeey allabarigii dembiyadooda hal mar oo dhan markii uu naftiisa bixiyeey. ²⁸ Waayo, sharcigu wuxuu wadaaddo sare ka dhigaa rag daciif ah; laakiin erayga dhaarta, oo sharciga ka dambeeyey, wuxuu wadaad sare ka dhigay Wiilka, kaas oo weligiis kaamil noqday.

8 Qodobka ugu muhiimsan ee aan ka hadlayno waa kan: Waxaannu leenahay wadaad sare oo fadhiga midigta carshiga Weynaanta ee samada, ² oo ah adeegaha meesha quduuska ah iyo teendhada runta ah, taasoo Eebbe dhisay, ee aan gacmo dad ah ku dhismin. ³ Wadaad kasta oo sare waxaa loo doortaa inuu bixiyo hadiyado iyo allabaryo labadaba; sidaas daraaddeed waxaa lagama maarmaan ah in wadaadkan sare uu leeyahay wax uu bixiyo. ⁴ Haddii uu dhulka joogi lahaa, ma ahaan lahaa wadaadba, maadaama ay jiraan wadaaddo bixiya hadiyadaha sida sharcigu qabo. ⁵ Waxay u adeegaan meesha quduuska ah oo ah nuqul iyo hooska waxyaalaha samada, sida Muuse loogu digay markii uu dhihi lahaa teendhada: "Fiiri inaad wax walba ka samayso sida qaabka lagu tusay buurta." ⁶ Laakiin hadda wuxuu helay adeeg aad u wanaagsan, ilaa heer uu yahay dhexdhexaadiyaha axdi ka wanaagsan, kaasoo lagu dhisay ballamo ka wanaagsan. ⁷ Waayo, haddii axdiga hore aanu ceeb lahayn, looma baahdeen mid labaad. ⁸ Waayo, isagoo dadka ku canaananaya, wuxuu leeyahay:

"Bal eega, maalmaha way imanayaan, ayuu leeyahay Eebbe, markaan axdi cusub la samayn doono reer binu Israa'iil iyo reer Yahuudah. ⁹ Ma noqon doonto sida axdiga aan awoyayaashood la galay maalintii aan gacanta ka qabtay inaan ka saaro dalka Masar; maxaa yeelay, axdigaygii kuma ay sii socon, anna waan ka jeestay, ayuu leeyahay Eebbe. ¹⁰ Kanu waa axdiga aan la samayn doono reer binu Israa'iil maalmahaas dabadood, ayuu leeyahay Eebbe: Shuruucdayda waxaan gelin doonaa maskaxdooda oo waxaan ku qori doonaa qalbigooda. Anigu waxaan ahaan doonaa Ilaahooda, iyaguna waxay ahaan doonaan dadkayga. ¹¹ Oo midkoodna ma bari doono deriskiisa, iyo midkoodna walaalkiis, isagoo leh, 'Eebbe ogaada,' maxaa yeelay, dhammaantood way i garan doonaan, laga bilaabo kan ugu yar ilaa kan

ugu weyn. ¹² Waayo, waxaan u naxariisan doonaa xumaantooda, dembigoodana mar dambe ma xusuusan doono."

¹³ Markuu axdigan ugu yeedhay "cusub," wuxuu ka dhigay kii hore mid duugoobay; waxaanna duugoobay oo gabowday way baabbi'i doonaan dhawaan.

9 Hadda axdiga hore wuxuu ka koobnaa xeerar ku saabsan cibaadada Eebbe iyo meel quduus ah oo dhulka ku taal. ² Waxaa la dhisay teendho, qolkeeda hore waxaa ku jiray laambad, miis, iyo kibis quduus ah; aaggaas waxaa loo yaqaan Quduuska. ³ Dabadiis waxaa jiray daah labaad oo qolka loo yaqaan Quduuska Quduuska ah, ⁴ kaas oo ku jiray meel macsalaamo oo dahab ah iyo sanduuqa axdiga, oo dhan dahab lagu daboolay. Gudaha sanduuqan waxaa ku jiray weel dahab ah oo manna ah, usha Haaruun oo ubaxday, iyo looxii dhagaxa ahaa ee axdiga. ⁵ Kor sanduuqa waxaa saarnaa kerubiin sharaf leh, oo daboolka kafaaraggudka hoos joogay. Si kastaba ha ahaatee, ma awoodno inaan faahfaahin ka bixino arrimahan wakhtigan. ⁶ Markii wax walba sidan loo habeeyey, wadaaddadu waxay si joogto ah u galaan qolkii hore si ay u gutaan waajibaadkooda. ⁷ Laakiin, kaliya wadaadka sare ayaa galay qolkii gudaha, oo wuxuu sameeyaa hal mar sannadkii, isagoo had iyo jeer wata dhiig, kaas oo uu u bixiyo naftiisa iyo dembiyada dadka si aan ula kac ahayn u galeen. ⁸ Ruuxa Quduuska ah wuxuu muujinayaa in jidka loo maro Quduuska Quduuska ah aan weli la muujin intii teendhadii hore weli taagnayd. ⁹ Tani waxay u adeegtaa calaamad wakhtiga hadda, muujinaysa in hadiyadaha iyo allabaryada la bixinayo aysan awoodin inay dhamaystiraan damiirka caabuda. ¹⁰ Kuwani waa xeerar ku saabsan cunto, cabitaan, iyo dhaqooyin kala duwan oo xeerar dibadda ah oo la saaray ilaa wakhtiga isbeddelka. ¹¹ Laakiin markii Masiixu yimid isagoo ah wadaadka sare ee waxyaalaha wanaagsan ee yimid, wuxuu dhex maray teendho weyn oo kaamil ah oo aan gacmo bin'aadam lagu samayn, taas oo ah, aan abuurkan ahayn. ¹² Isagu ma gelin dhiigriixyo iyo weylal, laakiin dhiiggiisa, wuxuu galay Quduuska Quduuska ah hal mar oo dhan, isagoo helay soo furasho weligeed ah. ¹³ Waayo, haddii dhiigga riya iyo dibi iyo dambaska dibi lagu rusheeyo kuwa aan nadiifka ahayn si ay u quduus noqdaan oo ay dibadda uga nadiif noqdaan, ¹⁴ intee in le'eg ayaa

Cibraaniyada

dhiigga Masiixa, kaas oo Ruuxa weligiis ah ku bixiyeey naftiisa aan ceeb lahayn Eebbe, nadiifin doonaa damiirkeenna falalka geerida keena, si aan ugu adeegno Eebbe nool! ¹⁵ Sababtaas awgeed, Masiixu waa dhexdhexaadiyaha axdi cusub, si kuwa la wacday ay u helaan dhaxalka weligiis ah ee la ballanqaaday, maadaama uu dhintay sidii furasho si uu uga xoreeyo dembiyada lagu galay axdiga hore. ¹⁶ Marka la eego dardaaran, waa lagama maarmaan in la caddeeyo dhimashada kan sameeyey, ¹⁷ maxaa yeelay, dardaaran wuxuu shaqeeyaa oo keliya marka qof dhinto; marna ma ansaxayo inta kan sameeyey uu nool yahay. ¹⁸ Tani waa sababta xataa axdiga hore aan lagu bilaabin dhiig la'aan. ¹⁹ Markii Muuse uu u sheegay dadka oo dhan amarradii sharciga, wuxuu qaatay dhiigga weylaha iyo riya, oo biyo, dhogor guduudan, iyo xusbi, oo wuxuu ku rusheeyey kitaabka iyo dadka oo dhan. ²⁰ Wuxuu ku dhawaaqay, “Tani waxay matalaysaa dhiigga axdiga, kaas oo Eebbe idinku amray inaad xajisaan.” ²¹ Sidoo kale, wuxuu dhiig ku rusheeyey teendhada iyo dhammaan weelasha loo adeegsaday xafladaha. ²² Runtii, sida sharcigu dhigayo, wax walba waxaa lagu nadiifiyaa dhiig, oo dhiig la'aantiis ma jiro cafis. ²³ Sidaas darteed, waxaa lagama maarmaan ahayd in nuqulka waxyaalaha samada lagu nadiifiyo allabaryo noocan ah, laakiin waxyaalaha samada laftooda waxay u baahan yihiin allabaryo ka wanaagsan kuwaas. ²⁴ Waayo, Masiixu ma gelin meel quduus ah oo gacmo bin'aadam lagu sameeyey, oo ah nuqulka midka runta ah; wuxuu galay samada lafteeda, hadda inuu hortiisa Eebbe noo muuqdo. ²⁵ Mana uusan gelin samada inuu isagu is bixiyo marar badan, sida wadaadka sare uu sannad walba ugu galo Quduuska Quduuska ah dhiig aan isagii ahayn. ²⁶ Haddii kale, Masiixu wuxuu u baahan lahaa inuu marar badan silcayo tan iyo aasaaska dunida. Laakiin hadda, dhammaadka wakhtiyada, wuxuu mar kaliya u muuqday inuu dembiga ka tirtiro allabarigiisa naftiisa. ²⁷ Sida dadka loogu qadaray inay mar dhintaan, kadibna ay la kulmaan xukunka, ²⁸ sidaas darteed Masiixu mar kaliya waa la allabariyay inuu qaado dembiyada badan; oo wuxuu mar labaad u muuqan doonaa, maahan inuu dembi la tacaalo, laakiin inuu badbaado u keeno kuwa si xamaasad leh u sugaya.

weligiis ma dhammaystiri karo kuwa u soo dhowaada inay caabudaan, iyadoo la adeegsanayo allabaryo isku mid ah oo sannadba sannadka ka dambeeya la bixiyo. ² Haddii kale, miyaanay joojin lahayn in la bixiyo? Waayo, kuwa caabudaya, mar la nadiifiyey, mar dambe ma lahaan lahaayeen dareen dembiyo. ³ Laakiin allabaryadaas waxaa ku jira xusuusin sannadle ah oo dembiyada. ⁴ Waayo, dhiigga dibiyada iyo orgiga ma tirtiri karo dembiyada. ⁵ Sidaas daraaddeed, markii Masiixu dunida soo galay, wuxuu yidhi:

“Allabaryo iyo hadiyado ma aadan dooneyn, laakiin jidh baad ii diyaarisay;

⁶ allabaryo la gubo iyo allabaryo dembi ma aadan ku farxin.

⁷ Markaasaan idhi, ‘Bal eeg, waan imid — waxaa igu qoran buugga duudduuban — inaan sameeyo doonistaada, Eebbow.’”

⁸ Markuu kor ku yidhi, “Allabaryo iyo hadiyado, allabaryo la gubo iyo allabaryo dembi ma aadan dooneyn, mana aadan ku farxin”—in kastoo lagu bixiyeey sida sharcigu yahay—⁹ markaasuu yidhi, “Bal eeg, waan imid inaan sameeyo doonistaada.” Wuxuu meesha ka saaray kii hore si uu u dhisno kii labaad. ¹⁰ Oo doonistaas daraaddeed, waxaa nala dhigay quduus iyada oo loo marayo bixinta jidhka Ciise Masiix mar kaliya oo dhammaad ah. ¹¹ Maalin kasta wadaad kasta wuu istaagaa oo wuxuu gudanayaa waajibaadkiisa diimeed; marar badan ayuu bixiyaa allabaryo isku mid ah, kuwaas oo aan weligiis dembiyada tirtiri karin. ¹² Laakiin wadaadkan, isagoo bixiyeey allabari dembiyo mar kaliya oo dhammaad ah, wuxuu fadhiistay midigta Eebbe, ¹³ isagoo sugaya wakhtiga cadowgiisa loogu dhigi doono sariirta cagihiiisa. ¹⁴ Waayo, hal allabari ayuu si qumman u dhammaystiray weligiis kuwa la quduuseeyo. ¹⁵ Ruuxa Quduuska ah ayaa sidoo kale markhaati inooga ah arrintan. Marka hore wuxuu yidhi:

¹⁶ “Kani waa axdiga aan la dhigi doono iyaga maalmahaas dabadood, ayuu leeyahay Rabbigu. Shuruucdayda waxaan gelin doonaa qalbigooda, oo waxaan ku qori doonaa maankooda.”

¹⁷ Markaasuu sii wataa:

“Dembiyadooda iyo falalkooda sharci-darrada ah mar dambe ma xusuusan doono.”

10 Waayo, sharcigu isagoo leh oo keliya hooska waxyaalaha wanaagsan ee imanaya oo aan ahayn qaabka dhabta ah ee waxyaalahaas,

Cibraaniyada

¹⁸ Hadda meesha cafiska waxyaalahan ku jiro, allabari dembi mar dambe looma baahna. ¹⁹ Sidaa darteed, saaxiibbayaalow, maadaama aan kalsooni ku qabno inaan galno Meesha Guduuska ah ee ugu badan dhiigga Ciise, ²⁰ iyo dariiq cusub oo nool oo inoo furan iyada oo loo marayo daah, taas oo ah, jidhkiisa, ²¹ oo aan leenahay wadaad sare oo weyn oo ka sarreeya guriga Eebbe, ²² aan u soo dhowaanno Eebbe qalbi daacad ah iyo kalsooni buuxda oo iimaan, iyadoo qalbiyadeenna laga buufiyey nadiifnimo xagga damiirka xun iyo jidhkeenna oo lagu dhaqo biyo daahir ah. ²³ Aan si adag ugu hayno qirashada rajadeenna iyada oo aan la gariirin, waayo, kii ballan qaaday waa aamin. ²⁴ Aan tixgelinno sida aan midba midka kale ugu kicin karno jacayl iyo falal wanaagsan, ²⁵ oo aanan dayacin inaan kulanno, sida qaar caado u leeyihiin, laakiin aan is dhiirrigelinno— iyo intaa ka sii badan marka aad aragtaan Maalinta soo dhowaanaysa. ²⁶ Waayo, haddii aan si kas ah u sii dembaabno ka dib markii aan helnay aqoonta runta, allabari dembi mar dambe ma jiro, ²⁷ laakiin waxaa jira oo keliya filasho cabsi leh oo xukun iyo dab ololaya oo cadowga baabi'in doona. ²⁸ Qof kasta oo sharciga Muuse ku xadgudbay wuxuu dhintay isagoo aan naxariis lahayn markhaati laba ama saddex ah. ²⁹ Intee in le'eg ayaad u malaynaysaa in si daran loo ciqaabi doono qofka ku tuntay Wiilka Eebbe, u arkay dhiigga axdiga ee quduuseeyey inuu yahay mid aan quduus ahayn, oo caayay Ruuxa nincada? ³⁰ Waayo, waan ognahay kan yidhi, “Aarsashadu aniga ayay ii sugnaatay; waan abaalmarin doonaa,” iyo sidoo kale, “Rabbigu wuxuu xukumi doonaa dadkiisa.” ³¹ Waa wax cabsi iyo argagax leh in la dhaco gacmaha Eebbe nool. ³² Laakiin xusuusta maalmahaas hore ka dib markii aad iftiintay, marka aad u dulqaadatay dagaal weyn oo buuxa silcin. ³³ Mararka qaarkood waxaa lagu sameeyey muuqaal dadweyne oo aflagaado iyo silica; mararka qaarkoodna waxaad garab istaagtay kuwa sidaas loola dhaqmay. ³⁴ Waxaad la naxariisateen kuwa xabsiga ku jira oo waxaad farxad ku aqbasheen in hantidiinna la qaato, idinkoo og inaad nafsaddiinna u haysataan hanti ka wanaagsan oo sii jirta. ³⁵ Sidaa darteed, ha tuurin kalsoonidaada, taas oo si hodan ah loo abaalmarin doono. ³⁶ Waayo, waxaad u baahan tiihin inaad dulqaadataan si markaad samaysaan doonista Eebbe, aad u heshaan wixii uu ballan qaaday. ³⁷ Waayo, waqti aad u yar, kan imanaya wuu iman doonaa oo ma raagi doono. ³⁸

Laakiin xaqayga wuxuu ku noolaan doonaa iimaan. Oo raalli kama ihi kan dib u noqda. ³⁹ Laakiin annagu kama mid nihiin kuwa dib u noqda oo la baabi'yo, laakiin waxaan ka mid nahay kuwa iimaan leh oo badbaadiya naftooda.

11 Hadda iimaanku waa hubinta waxyaalaha la rajaynayo, caddeynta waxyaalaha aan la arkin. ² Waayo, taas ayaa dadka hore lagu ammaani jiray. ³ Iimaan baan ku fahannaa in cilmiga Eebbe lagu abuuray dunida, si waxa la arko aanay uga soo bixin waxyaalaha muuqda. ⁴ Iimaan ayuu Haabiil allabari ka wanaagsan kii Qaabiil ugu keenay Eebbe, kaas oo uu ku caddaystay inuu xaq yahay, Eebbe markhaati ka ah hadiyadihiisa. Iimaanka ayuu ku hadlaa, in kastoo uu dhintay. ⁵ Iimaan ayaa Enoch loo qaaday si aanu dhimasho u arkin, mana la helin maxaa yeelay Eebbe ayaa qaaday. Waayo, intaan la qaadin ayuu ku ammaanay inuu raalli ka yahay Eebbe. ⁶ Iimaan la'aantiis, suurtagal ma aha in Eebbe la raalli geliyo, waayo, kan u yimaada waa inuu rumaysto inuu jiro iyo inuu abaalmaryo kuwa si dadaal leh u doondoona. ⁷ Iimaan ayuu Nuux, isagoo Eebbe uga digay waxyaalaha aan weli la arkin, cabsida xushmadda leh ku dhisay dooni badbaadinta reerkiisa. Taas ayuu ku xukumay dunida, wuxuuna noqday dhaxle xaqnimada iimaanka ka timaada. ⁸ Iimaan ayuu Ibraahim addeecay markii loogu yeedhay inuu tago meel uu dhaxal ahaan heli doono. Wuxuu u baxay, isagoo aan garanayn meesha uu u socdo. ⁹ Iimaan ayuu ku noolaa sidii qalaad dhulka ballanqaadka, sidii dal qalaad, isagoo deggan teendhooyin la leh Isxaaq iyo Yacquub, oo ah dhaxlayaal la wadaaga ballanqaadkaas. ¹⁰ Waayo, wuxuu sugayay magaalada aasaaska leh, oo naqshadeeye iyo dhise uu yahay Eebbe. ¹¹ Iimaan, xataa Saarah qudheeda waxay heshay awood ay ku uuraysato, xataa markay da'da ka gudubtay, maadaama ay u aragtay mid aamin ah kan ballanqaaday. ¹² Sidaas darteed hal nin, oo isaga laftiisu dhintay, waxaa ka dhashay faracyo tiro badan sida xiddigaha cirka iyo sida ciidda xeebta aan la soo koobi karin. ¹³ Kuwani oo dhammu waxay dhinteen iimaan, iyagoo aan helin ballanqaadyadii, laakiin iyagoo arkay oo salaamay meel fog, iyagoo qiraya inay yihiin shisheeye iyo qaxooti dhulka. ¹⁴ Waayo, kuwa waxyaalahaas sheegaya waxay caddeeyaan inay raadinayaan dal. ¹⁵ Haddii ay ka fikireen dalka ay ka tageen, fursad ayey u heli lahaayeen inay ku noqdaan. ¹⁶ Laakiin sida ay tahay, waxay u hanqal

Cibraaniyada

tagayaan dal ka wanaagsan, mid samada ah. Sidaas darteed Eebbe ma xishoodo in loogu yeedho Ilaahooda, waayo, wuxuu u diyaariyay magaalo. ¹⁷ Iimaan ayuu Ibraahim, markii la tijaabiyay, u bixiyay Isxaaq, iyo kii ballanqaadyada helay ayaa ku hawlanaa bixinta wiilkiisa keliya. ¹⁸ Isaga waxaa lagu yidhi, "Isxaaq ayaa farcankaaga lagu magacaabi doonaa." ¹⁹ Wuxuu ku fikiray in Eebbe uu kuwii dhintay soo saari karo, oo si masaal ahaan ah, wuxuu ku helay isaga. ²⁰ Iimaan, Isxaaq wuxuu barakeeyay Yacquub iyo Esau oo ku saabsan waxyaalaha mustaqbalka. ²¹ Iimaan, Yacquub, isagoo dhimanaya, wuxuu barakeeyay wiilashii Yuusuf, isagoo ku sujuuday madaxda ushiisa. ²² Iimaan, Yuusuf, isagoo noloshiisa dhammaadkeeda ku dhow, wuxuu ka hadlay bixitaanka reer binu Israa'iil, wuxuuna bixiyay tilmaamo ku saabsan lafihiisa. ²³ Iimaan, Muuse, markii uu dhashay, waxaa saddex bilood qariyay waalidkiis, maxaa yeelay waxay arkeen inuu ahaa ilmo gaar ah, mana ay ka baqin amarka boqorka. ²⁴ Iimaan, markii Muuse weynaaday, wuxuu diiday in loogu yeedho wiilka gabadha Fircoon. ²⁵ Isagoo doorbidaya inuu dhib la qaato dadka Eebbe halkii uu ku raaxaysan lahaa raaxada dembiga ee dhakhsada leh. ²⁶ Wuxuu u arkay ceebta Masiixa inay ka qiimo badan tahay khasnadaha Masar, waayo, wuxuu eegayay abaalgudkiisa. ²⁷ Iimaan ayuu uga tagay Masar, isagoo aan ka baqin carada boqorka, waayo, wuxuu ku adkaystay sidii isagoo arkaya kan aan la arkin. ²⁸ Iimaan ayuu u hayay Kormaridda iyo buufinta dhiigga, si kan baabbiiya curadka uusan u taaban. ²⁹ Iimaan ayay ku gudbeen Badda Cas sidii dhul qalalan, laakiin markii Masiyiintu isku dayeen inay sidaas sameeyaan, way ku hafteen. ³⁰ Iimaan ayaa derbiyada Yerixoo ku dhaceen ka dib markii dadku toddoba maalmood hareerahooda ku wareegeen. ³¹ Iimaan ayaa dhillada Raaxab aanay u halligmin kuwa caasiyiinta ah, maxaa yeelay waxay si naxariis leh u soo dhawaysay basaasiinta. ³² Oo maxaan intaas ka sii idhaahdaa? Waayo, wakhti ayaa iga dhamaanaya inaan ka sheego Gideon, Barak, Samsun, Yeftaax, Daa'uud, Samuu'eel, iyo nebiyada, ³³ kuwaas oo iimaan ku qabsaday boqortooyooyin, caddaalad fuliyeen, ballanqaadyadii heleen, afka libaaxyada xidheen, ³⁴ damiyay cadhada ololka, ka baxsaday afka seefaha, xoog ka helay tabardarrida, ku xoogaystay dagaalka, cadowga shisheeyaha eryay. ³⁵ Haween ayaa dib ugu helay kuwii dhintay iyagoo soo sara kiciyay. Qaarkood waa la jirdilay, iyagoo

doorbiday inay sii joogaan, si ay u helaan sarakicid ka wanaagsan. ³⁶ Kuwa kale waxay u adkaysteen cay iyo garaacid, iyo xataa silsilado iyo xabsi. ³⁷ Waxaa lagu dhagaxyeeyay, waxaa la kala jarjaray, waxaa lagu dilay seef. Waxay ku wareegeen maqaar idaad iyo maqaar riyaha, oo saboolnimo, dhiban, iyo dulman— ³⁸ kuwaas oo dunidu aanay u qalmin—ku wareegaya lamadegaanka iyo buuraha, iyo godadka iyo godadka dhulka. ³⁹ Kuwani oo dhammu, in kastoo lagu ammaani jiray iimaankooda, ma helin wixii la ballanqaaday, ⁴⁰ maadaama Eebbe uu wax ka wanaagsan noo diyaariyay, si aan annaga la'aanteen aanay u noqon kuwo dhammeystiran.

12 Sidaas darteed, maadaama aan ku wareegsanahay daruur weyn oo markhaatiyaal ah, aan iska ridno wax kasta oo naga hortaagan iyo dembiga si fudud noo dabinaya, oo aan ku orodno dulqaad tartanka hortayada yaal, ² indhahayaga ku hayna Ciise, bilowgaha iyo dhammeeyaha rumaysadkeenna. Farxadda hortiisa u dhigan, isagu wuu dulqaatay iskutallaabta, ceebteeda quudhsaday, oo wuxuu fadhiistay gacanta midig ee carshiga Eebbe. ³ Ka fiirsada kan dulqaatay cadaawad intaas le'eg oo ka timid dembiilayaal, si aydnaan u daalin oo qalbi jabin. ⁴ Dagaalkaaga ka dhanka ah dembiga, weli ma aydnaan u adkaysan ilaa heer dhiig daadinta. ⁵ Oo ma hilmaanteen waanada idinku socota sida wiilal?

Waxay leedahay, "Wiilkaygiiyow, ha fududaysan edbinta Rabbiga, oo ha qalbi jabin markuu kugu canaanto, ⁶ maxaa yeelay, Rabbigu wuu edbiyaa midka uu jecel yahay, oo wuxuu canaantaa wiil kasta oo uu aqbalu."

⁷ Dulqaado dhibaataada sida edbinta; Eebbe wuxuu idinla macaamilayaa sida carruurta. Waayo, carruurtee baa aabbuhu aan edbin? ⁸ Haddii aad tihiin kuwo aan edbin, oo dhammaan ka qayb qaata, markaas waxaad tihiin kuwo aan sharciyeysnayn oo aan ahayn wiilal iyo gabdho run ah. ⁹ Intaa waxaa dheer, dhammaanteen waxaan lahayn aabbayaal dhulka ku nool oo na edbiyey oo aan xirtaamaynay. Haddaba intee in le'eg ayaan u hoggaansami karnaa Aabbaha ruuxyada oo noolaan karnaa! ¹⁰ Iyagu waxay na edbiyeen waqti gaaban sida ay ugu arkeen inay ugu wanaagsan tahay; laakiin Eebbe wuxuu ina edbiyaa wanaaggeenna, si aan uga qayb qaadanno quduusnimadiisa. ¹¹ Edbin kasta uma muuqato mid raaxo leh waqtigaas, laakiin waa xanuun. Haddana,

Cibraaniyada

markii dambe, waxay dhalisaa goosashada xaqnimada iyo nabadda kuwa lagu tababaray. ¹² Sidaas darteed, xoogga geliya gacmaha daallan iyo jilbaha tabarta daran. ¹³ Jid toosan u sameeya cagihinna, si kuwa curyaanka ah aanay u noqon kuwo naafo ah, laakiin taa beddelkeeda loo bogsado. ¹⁴ Raadi nabad dadka oo dhan la yeesha, iyo quduusnimada aan la'aanteed cidna arki karin Rabbiga. ¹⁵ Hubiya in aan qofna ka gaabin nimcada Eebbe, iyo in aan xidid qadhaadh ah kor u kicin si dhib u keento oo dad badan wasakhoobo. ¹⁶ Hubiya in aan qofna noqon mid sinaysta ama aan Eebbe aqoon sida Esau, oo cunto keliya ku iibiyey xuquuqdiisii dhaxalka ahaa sida curadka. ¹⁷ Kadib, sidaad ogtihiin, markii uu doonayay inuu dhaxlo barakada, waa la diiday. Ma helin meel toobad keen ah, in kastoo uu ku doondoonaay ilmada. ¹⁸ Waayo, ma aydnaan iman buur la taaban karo, iyo dab ololaya, iyo gudcur, iyo madow, iyo duufaan; ¹⁹ iyo buun dhawaaq ama cod hadal ah oo kuwa maqla ay ka baryeen in aan wax kale loo sii sheegin, ²⁰ maxaa yeelay, ma ay awoodin inay qaataan amarka: “Haddii xitaa xayawaan taabto buurta, waa in la dhagax tuuraa.” ²¹ Muuqaalka ayaa ahaa mid cabsi leh oo Muuse wuxuu yidhi, “Waan gariirayaa oo cabsanayaa.” ²² Laakiin waxaad timaadeen Buur Siyoon, magaalada Eebbe ee nool, Yerusaleemka samada, iyo malaa'ig fara badan oo farxad leh, ²³ shirweynaha guud iyo kiniisadda curadka, magacyadooda lagu qoray samada. Waxaad timaadeen Eebbe, Garsooraha dhammaan, ruuxyada xaq ah ee la dhammeeyey, ²⁴ Ciise, dhexdhexaadiyaha axdi cusub, iyo dhiigga la rusheeyey oo ka hadlaya si ka naxariis badan dhiiggii Haabiil. ²⁵ Hubiya in aydnaan diidin kan hadlaya. Waayo, haddii aanay ka baxsan markii ay diideen kii ku digay dhulka, intee ka sii yar ayaan ka baxsanaynaa haddii aan ka jeedsanno kan naga digaya samada? ²⁶ Wakhtigaas codkiisu wuxuu dhulka ka dhigay inuu gariiro, laakiin hadda wuxuu ballan qaaday, “Mar kale ayaan gariirin doonaa ma aha oo kaliya dhulka laakiin sidoo kale samada.” ²⁷ Erayga “mar kale” wuxuu tilmaamayaa ka saaridda waxa la gariirin karo—taas oo ah, waxyaalaha la abuuray—si waxa aan la gariirin karin ay u sii jiraan. ²⁸ Sidaas darteed, maadaama aan helayno boqortooyo aan la gariirin karin, aan mahadnaqno, oo sidaas daraaddeed aan u caabudno Eebbe si la

aqbali karo oo leh ixtiraam iyo cabsida, ²⁹ waayo, Eebbeheen waa dab wax kasta baabbi'iya.

13 Jacaylka walaalaha rumaysan ha sii socdo. ² Ha dayacin inaad martiso dadka qalaad, waayo, sidaas oo kale qaar baa malaa'ig ku martigeliyey iyagoo aan ka warqabin. ³ Xusuusta kuwa xabsiga ku jira sida inaad la xiran tihiin, iyo kuwa la silcinayo, sida inaad idinkuna jidhka ku jirtaan. ⁴ Guurku waa inuu sharaf ku dhex lahaado qof walba, sariirtana waa in la nadiifiyaa, waayo, Eebbe waa xukumi doonaa sinaystaha iyo kuwa sinada sameeya. ⁵ Hubaal ka dhig inaad ka madax bannaan tahay jacaylka lacagta, kuna qanacsanow waxaad haysato; waayo, isagu wuxuu yidhi,

“Waligeey kuma dayn maayo, mana dayriin doono.”

⁶ Sidaas daraaddeed waxaan ku odhan karnaa kalsooni,

“Rabbigu waa caawiyaha; ma baqi doono. Maxay dadku i yeeli karaan?”

⁷ Xusuusta kuwa idiin sheegay ereyga Eebbe. Ka fiirsada natiijada jidkooda nololeed oo ku dayda rumaysadkooda. ⁸ Ciise Masiix waa mid aan isbeddelin; shalay, maanta iyo weligiisba. ⁹ Ha ku khaldamin waxbaridyo kala duwan oo qalaad; waa faa'iido in qalbigu ku xoogaysto nimcada, ma aha cuntooyinka, kuwaas oo aan faa'iido u lahayn kuwa ku mashquulsan. ¹⁰ Waxaan leenahay meel quduus ah oo kuwa u adeegaya teendhada aan loo oggolayn inay ka qaybqaataan. ¹¹ Wadaadka sare wuxuu dhiigga xoolaha ku qaadaa Meesha Quduuska ah sidii dembi-bixiye, laakiin jidhka waxaa lagu gubaa dibadda xerada. ¹² Sidaas daraaddeed, Ciise wuxuu sidoo kale ku silcay dibadda albaabka magaalada si uu dadka ugu quduus yeelo dhiiggiisa. ¹³ Aan u dhowaano isaga dibadda xerada, wadaagna ceebtiisa. ¹⁴ Waayo, halkan ma lihin magaalo sii jiraysa, laakiin waxaan raadineynaa magaalada iman doonta. ¹⁵ Isaga dhexdiisa, haddaba, aan si joogto ah ugu bixinno allabari ammaan Eebbe, taas oo ah midhaha bushimaha aqoonsanaya magiciisa. ¹⁶ Ha illoobin inaad wanaag samayso oo aad la wadaagto kuwa kale, waayo, allabariyadaas ayaa Eebbe ka fariya. ¹⁷ Kalsooni ku qabta hoggaamiyeyaashiinna oo u hoggaansama amaradooda, waayo, waxay kormeerayaan nafaahiinna sida kuwa xisaab ka bixin doona. U oggolow inay sidaas ku sameeyaan farxad iyo aan murugo la'aan, waayo, taas faa'iido idiin ma

Cibraaniyada

laha. ¹⁸ Inoo duceeya, waayo, waxaan hubnaa inaan leenahay damiir nadiif ah, doonayna inaan si sharaf leh u dhaqanno wax walba. ¹⁹ Waxaan idinka codsanayaa inaad si gaar ah u duceysaan, si aan ugu soo noqdo idiin si dhakhso ah. ²⁰ Haddaba Eebbe nabadda, kaas oo ka soo saaray kuwii dhintay Rabbigeenna Ciise, adhiijirka weyn ee idaha, dhiigga axdiga weligiis ah, ²¹ ha idin siiyo wax walba oo wanaagsan si aad u fulisaan doonistiisa, idinku shaqeynaya waxa isaga hortiisa ku farxad leh, Ciise Masiix dhexdiisa, kaas oo ammaanu leeyahay

weligiis iyo weligiisba. Aamiin. ²² Walaalayaal, waxaan idinka codsanayaa inaad si dulqaad leh u maqashaan ereygan dhiirrigelinta ah, waayo, waxaan idiin soo qoray si kooban. ²³ Ogow in walaalkeen Timoteyos la sii daayay. Haddii uu soo gaaro dhowaan, waxaan la imaan doonaa isaga si aan idiin arko. ²⁴ Salaama hoggaamiyeyaashiinna oo dhan iyo quduusiinta oo dhan. Kuwa ka yimid Talyaani waxay idiin soo dirayaan salaam. ²⁵ Nimco ha idinla jirto midkiin kasta.

1 Yacquub, addoonka Eebbe iyo Rabbiga Ciise Masiix, wuxuu u qorayaa laba iyo tobanka qabiil ee ku kala firidhsan quruumaha: Salaan. ² Walaalahayga iyo walaalahay, u tixgeliya farxad daahir ah, markasta oo aad la kulantaan imtixaano kala duwan, ³ waayo, waad fahamsan tihii in imtixaanka iimaankiinna uu abuurdo dulqaad. ⁴ Ha u oggolaado dulqaadka inuu yeesho shaqadiisa dhammeystiran, si aad u noqotaan kuwo bisil oo dhammaystiran, oo aan waxba ka maqnaan. ⁵ Haddii midkiin uusan lahayn xigmad, ha weydiisto Eebbe, kaas oo si deeqsinimo leh u siiya dhammaan iyada oo aan canaan lahayn, waxaana la siin doonaa. ⁶ Laakiin waa inaad weydiisataan iimaan, iyada oo aan shaki lahayn, maxaa yeelay, kan shakiga qaba wuxuu la mid yahay hirka badda, oo dabayshu kaxayso oo rogrogt. ⁷ Shakhsiyaadkaas uma malayn karaan inay wax ka helayaan Rabbiga. ⁸ Waxay yihiin kuwo laba maskax leh oo aan degganayn dhammaan jidadkooda. ⁹ Rumaystayaasha duruufaha hooseeya waa inay ku faanaan meheraddooda sare; ¹⁰ laakiin kuwa hodanka ah waa inay ku faanaan hoos-u-dhiggooda, maadaama ay baabi'i doonaan sida ubax duurjoog ah. ¹¹ Waayo, qorraxdu waxay soo baxdaa kuleyl daran oo waxay engejisaa cawska; ubaxdiisu way dhacdaa oo quruxdiisii waa la baabi'iyaa. Sidoo kale, kuwa hodanka ah way baabi'i doonaan xitaa iyagoo ku mashquulsan ganacsigooda. ¹² Waxaa barakaysan kan dulqaata imtixaanka; waayo, markuu imtixaanka gudbo, wuxuu heli doonaa taajka nolosha ee Rabbigu u ballanqaaday kuwa isaga jecel. ¹³ Marka la jirrab, yaan midna odhan, "Eebbe ayaa i jirrabay." Waayo, Eebbe ma jirrabi karo shar, mana jirrabo qofna; ¹⁴ laakiin qof kasta waa la jirrabayaa marka ay kaxayso oo ay soo jiidato damaciisa sharka leh. ¹⁵ Markaas, damacu markuu uuraysato, wuxuu dhalaa dembi; dembiga, markuu weynaado, wuxuu keenaa dhimasho. ¹⁶ Ha la marin habaabin, walaalahayga iyo walaalahayga qaaliga ah. ¹⁷ Hadiyad kasta oo wanaagsan iyo hadiyad kasta oo qumman waxay ka timaadaa kor, waxayna ka soo degtaa Aabbaha iftiinka samada, kaas oo aan isbeddelin oo aan lahayn hoos u rogrogmi. ¹⁸ Isaga oo doonistiisa ku keenay, wuxuu na soo saaray erayga runta, si aan u noqonno nooc ka mid ah midhaha ugu horreeya ee abuurkiisa oo dhan. ¹⁹ Walaalahayga iyo walaalahayga qaaliga ah, tan ogaada: Qof kastaa waa inuu degdeg u maqlaa, gaabisna u hadlaa, gaabisna u cadhoodo; ²⁰ maxaa

yeelay, cadhada aadanaha ma gaarto xaqnimada Eebbe doonayo. ²¹ Sidaa darteed, iska fogeeya dhammaan wasakhnimada anshaxa iyo sharka aad u badan, oo si xushmad leh u aqbala erayga idinku beeran, kaas oo badbaadin kara naftiinna. ²² Ha ahaanin kuwa kaliya maqla erayga, oo sidaas ku khiyaama naftiinna. Noqda kuwa sameeya erayga. ²³ Qof kasta oo maqla erayga laakiin aan samayn waxa uu leeyahay wuxuu la mid yahay qof eegaya wejigiisa muraayadda ²⁴ oo, markuu is eego, wuu iska tagaa oo isla markiiba ilaaway sida uu u egyahay. ²⁵ Laakiin qof kasta oo si taxaddar leh u eega sharciga qumman ee xorriyadda bixiya, oo sii wataa—iyadoo aan la illaawin waxa uu maqlay, laakiin sameynaya—waxay heli doonaan barako ficilladooda. ²⁶ Kuwa isu arka inay yihiin kuwa diinta leh oo aan xakameyn carrabkooda waxay khiyaameeyaan naftooda, diintooduna waa mid aan qiimo lahayn. ²⁷ Diinta Eebbe Aabbahayaga aqbalo sida daahirka ah iyo mid aan ceeb lahayn waa tan: in la daryeelo agoonta iyo carmalada dhibaataadooda iyo in la iska ilaaliyo in la wasakhoobo aduunka.

2 Walaalahayga iyo walaalahay, rumaystayaasha Rabbigeenna Ciise Masiix ee ammaanta leh waa inay rumaysadkooda ku hayaan iyagoo aan shakhsi ahaan u kala soocin. ² Tusaale ahaan, nin gashan fara dahab ah iyo dhar wanaagsan ayaa soo gala shirkiinna, iyo nin sabool ah oo dhar duug ah ayaa isna soo gala. ³ Haddii aad si gaar ah ugu fiirsato ninka gashan dharka wanaagsan oo aad tidhaahdo, "Halkan waa kursi fiican oo kuu yaal," laakiin aad ninka saboolka ah u tidhaahdo, "Adigu halkaas istaag" ama "Kursiga cagahayga ag fadhiiso," ⁴ miyaanad dhexdiinna ku kala soocin oo noqon garsoorayaal leh ujeedooyin shar leh? ⁵ Dhagaysta, walaalahayga iyo walaalahayga qaaliga ah: Miyaan Eebbe u dooran kuwa saboolka ah indhaha dunida inay noqdaan kuwa hodan ku ah rumaysadka iyo dhaxlayaasha boqortooyada uu u ballanqaaday kuwa isaga jecel? ⁶ Laakiin waxaad sharaf dhacsiiseen kuwa saboolka ah. Miyaanay ahayn kuwa hodanka ah ee idin dulma oo idin jiid maxkamadda? ⁷ Miyaanay caayin magaca sharaf leh ee laydinku yeedhay? ⁸ Haddii aad si dhab ah u ilaalisaa sharciga boqortooyada ee laga helo Gorniinka, "U jeclow deriskaaga sida naftaada," waxaad samaynaysaan wanaag. ⁹ Laakiin haddii aad muujisaan eex, waxaad samaynaysaan dembi oo waxaa sharcigu idiin xukumaa sida kuwa jebiya

Yacquub

sharciga. ¹⁰ Waayo, kii ilaaliya sharciga oo dhan oo ku dhacaa hal qodob wuxuu ku eedaysan yahay jebinta dhammaan. ¹¹ Waayo, kii yidhi, “Ha sinaysan,” wuxuu kaloo yidhi, “Ha dilin.” Haddii aadan sinaysan laakiin aad disho, waxaad noqotay mid jebiya sharciga. ¹² Haddaba ku hadla oo u dhaqma sida kuwa lagu xukumi doono sharciga bixiya xorriyadda. ¹³ Waayo, xukun aan naxariis lahayn ayaa loo muujin doonaa mid aan naxariis lahayn. Naxariistu waxay ka adkaataa xukunka. ¹⁴ Maxaa faa’iido ah, walaalahayga iyo walaalahayga, haddii qof sheegto inuu rumaysad leeyahay laakiin aan lahayn camal? Ma noocaas rumaysadka ayaa badbaadin kara iyaga? ¹⁵ Haddii walaal ama walaashiis ay ka maqan yihiin dhar iyo cunto maalinle ah, ¹⁶ midkiin wuxuu ku yidhaahdaa iyaga, “Nabad ku tag; diirranow oo dhereg,” laakiin aadan waxba ka qaban baahidooda jidh ahaaneed, maxaa faa’iido ah? ¹⁷ Sidaas oo kale, rumaysadka keligiis, haddii aan lagu wehelin camal, waa dhintay. ¹⁸ Laakiin qof baa odhan kara, “Adigu rumaysad baad leedahay aniguna camal baan leeyahay.” I tus rumaysadkaaga aan camalka lahayn, anna waxaan ku tusi doonaa rumaysadkayga camalkayga. ¹⁹ Waxaad qiraysaa in hal Eebbe jiro. Wanaagsan! Xataa jinniyadu way qirtaan taas—oo way gariiraan. ²⁰ Adigu qof nacas ahow, ma waxaad doonaysaa caddayn in rumaysad aan camal lahayn uu yahay wax aan faa’iido lahayn? ²¹ Miyaanu aabbahayaga Ibraahim baxi ku noqon camal markii uu wiilkiisa Isxaaq ku bixiyey meeshii allabariga? ²² Waad aragtaa in rumaysadkiisa iyo falalkiisu ay ahaayeen kuwo is waafaqsan, oo rumaysadkiisii waxaa dhammeeyey wixii uu sameeyey. ²³ Oo Gorniinkii waa la fuliyey oo wuxuu leeyahay, “Ibraahim wuxuu rumaystay Eebbe, oo waxaa loogu tiriyey xaqnimo,” oo waxaa loogu yeedhay saaxiibkii Eebbe. ²⁴ Waad aragtaa in qof lagu xaqeeyo waxa ay sameeyaan oo aan lagu xaqeeyn rumaysadka keligiis. ²⁵ Sidaas oo kale, miyaanay Raaxab dhilladii xaq ku noqon camal markii ay soo dhoweysay farriinwadayaashii oo ay u dirtay jid kale? ²⁶ Sida jidh aan ruux lahayn uu yahay mid dhintay, sidaas oo kale rumaysad aan camal lahayn waa mid dhintay.

3 Ha noqonina macallimiin badan, walaalahayga iyo walaalahay, maxaa yeelay, waad ogtihiin in kuwa wax bara la xukumi doono si ka adag. ² Dhammaanteen waxaan ku turunturoonnaa siyaabo kala duwan. Haddii qof aanu ku turunturoon waxa uu yidhaahdo, waa kaamil, oo wuxuu awoodaa inuu

jidhka oo dhan xakameeyo. ³ Markaan faraha ku ridno afka fardaha si ay inoogu hoggaansamaan, waxaan ku hagnaa jidhkooda oo dhan. ⁴ Ka fiirso maraakiibta sidoo kale: in kastoo ay weyn yihiin oo ay dabaysho xoog leh wadaan, waxaa lagu hago tillaabo yar oo aad u yar halka uu doonayo duuliyaha. ⁵ Sidoo kale, carrabku waa qayb yar oo jidhka ka mid ah, haddana wuxuu ku faanaa waxyaalo waaweyn. Bal eeg sida kayn weyn loogu shidi karo dhimbil yar! ⁶ Carrabkuna waa dab, waa adduun xumaan ah oo ka mid ah qaybaha jidhka. Wuxuu nijaaseeyaa jidhka oo dhan, wuxuu gubaa jidka nolosha qofka, isaguna waxaa gubay cadaabta. ⁷ Noocyada xayawaanka oo dhan, shimbiraha, xayawaanka gurguurta, iyo kuwa badda ku noolba waa la dejiyey oo waxaa dejiyey aadanaha, ⁸ laakiin qof bini’aadam ah ma dejin karo carrabka. Waa shar aan nasasho lahayn, oo buuxo sun dilaa ah. ⁹ Waxaan ku barakaynaynaa Eebbe iyo Aabbahay, waxaan ku habaaraynaa dadka, oo lagu sameeyey sifooyinka Eebbe. ¹⁰ Afka isku mid ah waxaa ka soo baxa barakayn iyo habaar. Walaalahayga iyo walaalahay, tani waa inaanay sidaas noqon. ¹¹ Ma ku soo bixi karaa isha biyo macaan iyo qadhaadhba hal mar? ¹² Walaalahayga iyo walaalahay, ma geed berde ah ayaa soo saari kara saytuun, ama geed canab ah ayaa soo saari kara berde? Sidoo kale maaha in isha cusbada ahi ay soo saarto biyo macaan. ¹³ Yaa idinka mid ah oo caqli iyo faham leh? Ha muujiyeen iyagoo ku dhaqma dhaqankooda wanaagsan, iyagoo ku samaynaya falal ay ku jiraan is-hoosaysiin ay keento xigmadda. ¹⁴ Laakiin haddii aad qalbiyadiinna ku haystaan masayr qadhaadh iyo damac nafsadeed, ha ku faanina ama ha beenin runta. ¹⁵ Xigmaddan oo kale kama timaado kor, laakiin waa mid dhulka ah, aan ruuxi ahayn, oo shaydaani ah. ¹⁶ Maxaa yeelay, halka masayr iyo damac nafsadeed ay ka jiraan, waxaa jira fawdo iyo fal xumaan kasta. ¹⁷ Laakiin xigmadda ka timaada kor waa midda ugu horreysa daahir, markaas nabad-jecel, khafiif, diyaar u ah inay u hoggaansanto, buuxda naxariis iyo midho wanaagsan, aan eex lahayn oo daacad ah. ¹⁸ Kuwa nabadda ku dadaala waxay beeraan abuur nabadeed oo ay ku goostaan midho xaqnimo.

4 Maxaa sababa dagaallada iyo murannada idinka dhex jira? Miyaanay ka iman doonistaada dagaalka kula jirta xubnahaaga? ² Waxaad doonaysaa mana haysatid, sidaas darteed waxaad samaysaa dil. Waxaad damacdaa mana heli kartid,

Yacquub

sidaas darteed waxaad isku dhacdaan oo dagaallantaan. Ma haysatid maxaa yeelay Eebbe ma weydiisatid. ³ Markaad weydiisatid, ma helaysid, maxaa yeelay waxaad weydiisataan niyad xumo, si aad ugu bixisaan raaxadiinna. ⁴ Dadka sinaysta, miyaanay idin ogeyn in saaxiibtinimada dunida ay cadaawad ku tahay Eebbe? Sidaas darteed, qof kasta oo doorta inuu saaxiib la noqdo dunida wuxuu noqdaa cadowga Eebbe. ⁵ Mise waxaad u malaynaysaan in Gorniinku uu sabab la'aan ku hadlayo markuu leeyahay inuu si masayr leh u doonayo ruuxa uu nagu dhex dejiyay? ⁶ Laakiin wuxuu ina siinayaa nimco weyn. Tani waa sababta Gorniinku leeyahay:

"Eebbe wuxuu ka soo horjeedaa kuwa kibirka leh laakiin wuxuu nimco siiya kuwa is-hoosaysiiya."

⁷ Sidaas darteed, naftiinna hoos dhig amarka Eebbe. Ka soo horjeed shaydaanka, wuuna idinka carari doonaa. ⁸ Eebbe u soo dhowaada, wuuna idiin soo dhowaadayaa. Gacmihiinna nadiifiya, dembiilayaalaw, iyo qalbiyadiinna daahiriya, kuwa laba-wajilow. ⁹ Dhibsada, baroorta, oo ooya. Qosolkiinna ha u rogo baroor iyo farxaddiinna murugo. ¹⁰ Naftiinna hoos dhig hortiisa Rabbiga, wuuna idin qaadi doonaa. ¹¹ Walaalayaal, ha ka hadlin midba midka kale. Qof kasta oo ka hadla walaalkiis ama walaashiis ama xukuma wuxuu ka hadlaa sharciga oo xukuma. Haddii aad xukunto sharciga, ma tihid mid sharciga ku camal fala laakiin xukuma. ¹² Waxaa jira Hal Sharci-dejiye iyo Garsoore, Kaas oo awood u leh inuu badbaadiyo oo burburiyo. Laakiin yaad tahay inaad xukunto deriskaaga? ¹³ Imika, kuwiinna leh, "Maanta ama berrito waxaan tegi doonaa magaaladaas ama tan, waxaan halkaas ku qaadan doonaa sannad, ganacsi samayn doonaa oo faa'iido heli doonaa." ¹⁴ Hase yeeshee ma ogidin waxa noloshiinnu noqon doonto berrito. Waxaad tihiin ceeryaamo muuqata muddo yar ka dibna baaba'aysa. ¹⁵ Halkaas, waa inaad tidhaahdaan, "Haddii ay tahay doonista Rabbiga, waan noolaan doonaa oo waxaan samayn doonaa tan ama taas." ¹⁶ Laakiin sida ay tahay, waxaad ku faantaa qorshayaashiinna kibirka leh. Dhammaan faankaas oo kale waa shar. ¹⁷ Sidaas darteed, haddii qof uu ogaado wanaagga ay tahay inuu sameeyo oo aanu samayn, waa dembi isaga.

5 Hadda, idinka hodanka ahow, dhagaysta oo ooya masiibooyinka idinku soo fool leh. ²

Hantiidinnii way qudhuntay, dharkiinniina waxaa cunay cayayaan. ³ Dahabkiinna iyo lacagtiinna way miridhmeen, miridhkooduna wuxuu u markhaati furi doonaa idinka geesta, wuxuuna cuni doonaa jidhkiinna sida dabka. Waxaad urursateen maalmaha ugu dambeeya. ⁴ Bal eega, mushaharka aad ka celiseen shaqaalihii beerihiinna gooyay ayaa idin ka soo horjeeda; qaylada goosatada waxay gaartay dhegaha Rabbiga Ciidammada. ⁵ Waxaad ku raaxaysateen iyo macaansateen dhulka; waxaad buuxiseen qalbiyadiinna maalinta la gowraco. ⁶ Waxaad xukunteen oo disheen qofkii xaq ahaa; isagu idinma horjoogsado. ⁷ Sidaa darteed, samra, walaalayaal, ilaa imaatinka Rabbiga. Ka feker sida beeralaygu u sugo dalagga qaaliga ah ee dhulka, isagoo samraaya roobka hore iyo kan dambe. ⁸ Idinkuna waa inaad samirtaan oo aad xoojisaan qalbiyadiinna, waayo, imaatinka Rabbiga waa dhow yahay. ⁹ Ha isku cabanina, walaalayaal, si aan laydin xukumin. Bal eega, Garsooruhu wuxuu taagan yahay albaabka. ¹⁰ Qaata, tusaale ahaan, dulqaadka iyo samirka, walaalayaal, nebiyadii ku hadlay magaca Rabbiga. ¹¹ Runtii, waxaan u aragnaa kuwa dulqaata inay barakaysan yihiin. Waxaad maqasheen dulqaadkii Ayuub, waxaadna aragteen natiijada falalka Rabbiga, in Rabbigu uu naxariis iyo raxmad badan yahay. ¹² Inta ugu muhiimsan, walaalayaalaw, ha dhaaranina, ha ahaato cirka ama dhulka ama dhaar kale midna. Ha noqoto "Haa" haa, iyo "Maya" maya, si aan laydin xukumin. ¹³ Ma jiraa mid idinka mid ah oo dhibban? Ha tukado. Ma jiraa mid faraxsan? Ha gabyo ammaanta. ¹⁴ Ma jiraa mid idinka mid ah oo buka? Ha u yeedho waayeelka kiniisadda, oo ha ku tukadaan isaga, iyagoo saliid ku subkaya magaca Rabbiga. ¹⁵ Tukashada imaanku waxay soo celin doontaa kan buka, Rabbiguna wuu kicin doonaa; haddii ay dembi galeen, waa la cafiyi doonaa. ¹⁶ Sidaa darteed, dembiyadiinna isu qirta oo isu tukada, si aad u bogsataan. Tukashada qofka xaq ah waa xoog badan tahay oo wax ku ool ah. ¹⁷ Eliyaas wuxuu ahaa bini-aadam nala mid ah, wuuna si xoog leh u tukaday in aanu roobku da'in, roobna kuma uusan di'in dhulka saddex sano iyo lix bilood. ¹⁸ Markaasuu mar kale tukaday, samaduna roob bay siisay, dhulkuna wuxuu soo saaray dalaggiisii. ¹⁹ Walaalayaalaw, haddii mid idinka mid ah ka leexdo runta oo qof soo celiyo, ²⁰ xusuusta tan: qofkii

Yacquub

dembiile ka soo leexiya jidkiisa khaldan wuxuu dabooli doonaa dembiyo badan.
naftiisa ka badbaadiyaa dhimashada wuxuuna

1 Butros

1 Waxaa qoray Butros, rasuulka Ciise Masiix, Kuwa ku nool sidii shisheeyayaal, oo ku kala firirsan Pontus, Galatiya, Kabadookiya, Aasiya, iyo Bithiniya, kuwaas oo la doortay ² sida ku waafaqsan aqoonta hore ee Eebbe Aabbaha, iyada oo loo marayo shaqada quduusinta ee Ruuxa, si ay ugu hoggaansamaan Ciise Masiix oo ay ku nadiifnaadaan dhiiggiisa: Naxariis iyo nabad ha idinku bataan. ³ Mahad waxaa leh Eebbe iyo Aabbaha Rabbigeenna Ciise Masiix, kaas oo naxariistiisa weyn ku siiyey dhalasho cusub oo rajo nool leh iyada oo loo marayo sarakicidda Ciise Masiix kuwii dhintay, ⁴ si loo helo dhaxal aan baabi'in, aan nijaasayn, oo aan libdhin, oo jannada laydiin haysto, ⁵ kuwaas oo, iyada oo loo marayo iimaan, lagu ilaaliyo xoogga Eebbe si loo helo badbaado diyaar ah in lagu muujiyo wakhtiga ugu dambeeya. ⁶ Arrintan waxaad ku faraxdaan aad iyo aad, in kastoo hadda muddo yar, haddii loo baahdo, aad ku dhibtootaan imtixaano kala duwan, ⁷ si caddaynta iimaankiinna, oo ka qaalisan dahabka oo baaba'a in kastoo lagu tijaabiyo dabka, ay keento ammaan, sharaf, iyo maamuus marka Ciise Masiix la muujiyo; ⁸ iyo in kastoo aydnaan arkin, waxaad jeclaysaan, iyo in kastoo aydnaan hadda arkin, laakiin aad rumaysataan, waxaad ku faraxdaan farxad aan la qiyaasi karin oo buuxda oo sharaf leh, ⁹ iyada oo aad helayaan badbaadada naftiinna natiijada iimaankiinna. ¹⁰ Ku saabsan badbaadadan, nebiyadii sii sheegay nimcada idiin iman doonta waxay sameeyeen baadhitaanno iyo baaritaanno taxaddar leh, ¹¹ iyagoo doonaya inay ogaadaan wakhtiga ama nooca wakhtiga Ruuxa Masiix ee ku dhex jira uu tilmaamayo markuu sii sheegayay silciddii Masiix iyo ammaanta ku xigi doonta. ¹² Waxaa loo muujiyey inaysan u adeegayn naftooda, laakiin idinka, arrimahaas oo hadda laydinku dhawaaqay iyada oo loo marayo kuwa idiin wacdiyey injiilka Ruuxa Quduuska ah oo laga soo diray jannada—waxyaalo ay malaa'iguho doonayaan inay eegaan. ¹³ Sidaa darteed, diyaariya maskaxdiinna ficil, ku sii jira miyir qabka ruuxa, ku tiirsada rajada si buuxda nimcada laydiin keeni doonta marka Ciise Masiix la muujiyo. ¹⁴ Sida carruur adeecsna, ha u ekaanina damacyadii hore ee idinka lahaa markaad aqoon la'aan ku jirteen, ¹⁵ laakiin sida Kan Quduuska ah ee idin soo wacay, ahaada quduus idinkuna dhammaan dhaqankiinna; ¹⁶ waayo, waxaa qoran: “Quduus noqon doontaan, waayo, anigu waxaan ahay quduus.”

¹⁷ Haddii aad u yeerataan Aabbe Kan aan eexan oo xukuma sida shaqada qof walba, ku dhaqma cabsida wakhtiga aad ku jirtaan dhulka; ¹⁸ idinkoo og inaad laydinku furanayn waxyaalo baaba'a sida lacag ama dahab oo laga dhaxlay hab nololeedkiinna aan waxtarka lahayn oo laga dhaxlay aowayaashiin, ¹⁹ laakiin dhiig qaali ah, sida wan aan iin lahayn oo aan nadiif ahayn, dhiigga Masiix. ²⁰ Waayo, waxaa la yaqaanay ka hor aasaaska dunida, laakiin wuxuu soo muuqday wakhtiyadan ugu dambeeya dartiinna ²¹ Iyada oo loo marayo isaga waxaad ku rumaysateen Eebbe, kaas oo isaga ka sara kiciyey kuwii dhintay oo siiyey ammaanta, si iimaankiinna iyo rajadiinna ay ugu jiraan Eebbe. ²² Tan iyo markii aad nadiifisay naftiinna adiga oo adeecaya runta jacaylka walaalaha iyo walaalaha si daacad ah, is jeclaada si dhab ah oo ka timaadda qalbiga, ²³ waayo, waxaad mar kale ku dhalateen maaha abuur baaba'a, laakiin mid aan baaba'in, iyada oo loo marayo ereyga nool iyo waara ee Eebbe. ²⁴ Waayo,

“Aadanaha oo dhan waa sida cawska, Iyo dhammaan quruxdiisu waa sida ubaxa cawska. Cawska wuu engegaa, Oo ubaxuna wuu dhacaa,”²⁵ Laakiin ereyga Rabbiga waa sii jiraa weligiis.”

Oo kani waa ereygii laydinku wacdiyey.

2 Haddaba, iska daaya xumaan kasta, khiyaano, labawejiilenimo, masayr, iyo nooc kasta oo xumaan ah, ² oo sida dhallaanka cusub, u doonista caanaha ruuxiga ah ee saafi ah, si aad ugu kortaan badbaadadiinna, ³ haddii aad tijaabisay wanaagga Eebbe. ⁴ Oo markaad u timaaddaan Isaga, dhagax nool oo ay dadku diideen laakiin uu Eebbe doortay oo qaali ah, ⁵ idinkuna, sida dhagxaan nool, waxaa laydinka dhisayaa guri ruuxi ah si aad u noqotaan wadaaddo quduus ah, oo aad u bixisaan allabaryo ruuxi ah oo Eebbe ku aqballo Ciise Masiix. ⁶ Waayo, waxaa Gorniinka ku qoran:

“Bal eega, waxaan Siyoon dhigayaa dhagax la doortay, dhagaxa geeska oo qaali ah, Oo kii rumaysta Isaga ma ceeboobi doono.”

⁷ Qiimaha qaaliga ah, haddaba, waa idiin yahay kuwa rumaysta; laakiin kuwa aan rumaysan,

“Dhagaxii ay dhisayaashu diideen, Kaas ayaa noqday dhagaxa geeska,”

⁸ iyo,

1 Butros

“Dhagax turunturo iyo dhagax xanaaq”; waayo, way turunturoodaan maxaa yeelay, ereyga way caasiyoobeen, oo taasna waxaa loogu talagalay.

⁹ Laakiin idinku waxaad tihiin dad la doortay, wadaaddo boqortooyo, quruun quduus ah, dad Eebbe leeyahay, si aad ugu dhawaagdaan wanaagga kan idinka yeedhay gudcurka oo idin keenay iftiinkiisa yaabka leh; ¹⁰ waayo, mar waxaad ahaydeen dad aan jirin, laakiin haatan waxaad tihiin dadkii Eebbe; mar naxariis ma aydnaan helin, laakiin haatan naxariis baad hesheen. ¹¹ Gacaliyayaalow, waxaan idinku waaninayaa, sida shisheeyayaal iyo socdaal, inaad iska ilaalisaa damacyada dembiga, kuwaas oo nafta kula dagaallama. ¹² Dhaqankiinna ka dhiga mid wanaagsan dadka aan Yuhuudda ahayn, si ay, marka ay idinku caayaan inaad tihiin kuwa xunxun, ay ku ammaanaan Eebbe maalinta booqashada sababta oo ah shuqulladiinna wanaagsan oo ay arkaan. ¹³ U hogaansama, Eebbe aawadiis, amar kasta oo bini-aadam, ha ahaado boqorka oo ah kan ugu sarreeya, ¹⁴ ama taliyayaasha, kuwaas oo uu u soo diray inuu cadaalad u fuliyaan kuwa qalloocan oo ay ammaanaan kuwa wanaagsan. ¹⁵ Waayo, waa doonista Eebbe in aad samaynta wanaagsan ku aamusiisaan hadalka aan caqliga lahayn ee dadka aan aqoonta lahayn. ¹⁶ U noolaada sida dad xor ah, laakiin xorriyadiinna ha u isticmaalina daboolka sharka; u noolaada sida addoommada Eebbe. ¹⁷ Dhammaan dadka maamuusa, walaalnimada jeclaada, Eebbe ka cabsada, boqorka maamuusa. ¹⁸ Addoommadow, u hogaansama sayidyadiinna ixtiraam oo dhan, ma aha oo keliya kuwa wanaagsan iyo kuwa naxariista leh, laakiin sidoo kale kuwa qallafsan. ¹⁹ Waayo, waa la ammaanaa haddii qof uu u dulqaato xanuunka dulgiga ah maxaa yeelay, wuxuu xusuusan yahay Eebbe. ²⁰ Maxaa faa'iido ah haddii, markaad dembaabtid oo si xun loola dhaqmo, aad u dulqaadato? Laakiin haddii markaad samayso waxa saxda ah oo aad u dulqaadato dhibaataada, tani waxay heshaa raalli ahaanshaha Eebbe. ²¹ Waayo, tan waxaa loogu yeedhay, maxaa yeelay, Masiix ayaa sidoo kale idinka dulmiyay, isagoo idiin dhaafay tusaale, inaad raacdaan tallaabooyinkiisa,

²² *Isaga oo aan wax qaldan samayn, mana jiro been abuur afkiisa laga helay;*

²³ oo markuu caaymo loo geestay, ma uu aarsan; markuu dhibaataysan yahay, hanjabaad ma samayn,

laakiin wuxuu isku halleeyay kan si caddaalad ah u xukuma; ²⁴ isaga qudhiisu wuxuu jidhkiisa ku qaaday dembiyadeenna iskutallaabta, si aynu dembiga ugu dhimanno oo aynu ugu noolaano xaqnimada; nabarradiisa ayaad ku bogsateen. ²⁵ Waayo, waxaad ahaydeen sida ido lumay, laakiin haatan waxaad ku soo noqoteen Adhijirka iyo Ilaaliyaha naftiinna.

3 Sidoo kale, dumarka, u hoggaansama nimankiinna si haddii midkoodna uu caasin ku yahay ereyga, ay hadal la'aan ugu guuleystaan dabeecadda dumarkooda, ² markay arkaan dabeecaddiinna daahirsan oo ixtiraam leh. ³ Quruxdiinnu ha noqon mid dibadda ah—timo isku duubid, dahab xirasho, ama dhar gashasho; ⁴ laakiin ha noqoto nafta gudaha, oo leh quruxda waarta ee ruux deggan oo aamusan, taas oo qiimo leh indhaha Eebbe. ⁵ Waayo, sidan ayay dumarkii quduuska ahaa ee hore, oo rajadooda ku tiirsanaa Eebbe, isku qurxin jireen, iyagoo taageeraya nimankooda, ⁶ sida Saarah ugu hoggaansantay Ibraahim, oo ugu yeedhay sayid; oo waxaad noqoteen carruurteeda haddii aad samaysaan waxa saxda ah adigoon cabsan. ⁷ Idinkuna nimanka, sidoo kale, la noolaada dumarkiinna si faham leh, sida qof daciif ah, maadaama ay tahay naag; oo u muujiya sharaf sida dhaxalka nimcada nolosha, si aan tukashadiinna loo carqaladeyn. ⁸ Ugu dambeyntii, dhammaantiin ahaada kuwo isku duuban, naxariis leh, jecel, naxariis badan, oo is-hoosaysiia; ⁹ ha ku celinina xumaan xumaan ama cay cay, laakiin bixiya barako; waayo, waxaad loogu yeedhay ujeedadan, inaad dhaxashaan barako. ¹⁰ Waayo,

“Kii jecel nolosha oo arka maalmo wanaagsan, Waa inuu carrabkiisa ka ilaaliyo xumaan iyo dibnihiisa inay been ku hadlaan. ¹¹ Waa inay ka leexdaan xumaan oo sameeyaan wanaag; Waa inay nabad raadiyaan oo ku dadaalaan. ¹² Waayo, indhaha Eebbe waxay ku jiraan kuwa xaq ah, Dhegihiisuna waxay u dhug yihiin tukashadooda, Laakiin wejiga Eebbe wuxuu ka soo horjeedaa kuwa xumaan sameeya.”

¹³ Oo yaa idin waxyeelaynaya haddii aad u heelan tihiin inaad wanaag samaysaan? ¹⁴ Laakiin xataa haddii aad u dulqaadaan samaynta waxa saxda ah, waxaad tihiin kuwo barakaysan. Ha ka cabsanina hanjabaadahooda, hana dhibsanina, ¹⁵ laakiin quduus ka dhiga Masiix sida Sayid qalbiyadiinna, mar walbana diyaar u ahaada inaad difaac u

1 Butros

samaysaan qof kasta oo idinka dalbada inaad xisaab ka bixisaan rajada idinku jirta, laakiin si deggan oo ixtiraam leh; ¹⁶ oo haysta damiir wanaagsan si marka lagu caayo, kuwa ku caaya dabeecaddiinna wanaagsan ee Masiix ay ceebowdo. ¹⁷ Waayo, waxaa ka wanaagsan, haddii ay tahay doonista Eebbe, inaad u dulqaadataan samaynta wanaag halkii aad ka samayn lahaydeen xumaan. ¹⁸ Waayo, Masiix wuxuu sidoo kale u dulqaatay dembiyada mar kaliya, kii xaq ahaa midka xaqdarrada ah, si uu idiin keeno Eebbe. Jidh ahaan waa la dilay laakiin ruux ahaan waa la nooleeyay; ¹⁹ kaas oo dhexdiisa uu ku tagay oo ku wacdiyey ruuxyada xabsiga ku jira, ²⁰ kuwaas oo caasin ahaa waqti dheer ka hor, markuu Eebbe dulqaad ku sugayay maalmaha Nuux intii doonnida la dhisayay. Gudahaas waxaa lagu badbaadiyay dad yar, siddeed oo dhan, biyo dhexdiis. ²¹ Biyahan waxay astaan u yihiin baabtiiska hadda idin badbaadiya—ma aha ka saarista wasakhda jidhka laakiin waa ballan cad oo damiir wanaagsan ku leh Eebbe. Waxay idin badbaadisaa sarakicidda Ciise Masiix, ²² kaas oo u kacay samada oo ku fadhiya midigta Eebbe—malaa'igaha, madaxda, iyo awoodaha oo dhan ayaa u hoggaansan isaga.

4 Tan iyo markii Masiix u dulmiyeey jidhka, naftiinna ku qalab qaata isla maskaxdaas, maxaa yeelay, kii jidhka ku dulmiyeey wuxuu ka jeestay dembiga, ² si uu waqtiga haray ee jidhka ku nool yahay uusan u noolaan doonista dadka, laakiin doonista Eebbe. ³ Waayo, wakhtigii hore ayaa idinku filan inaad fulisaan doonista dadka aan Yuhuudda ahayn, idinkoo raacay dariiqo edebdarro, damacyo, sakhraannimo, faraxumayn, xaflado cabbitaan, iyo sanam caabudid aan xishood lahayn. ⁴ Dhammaan waxyaalahan, way la yaabban yihiin inaad la mid noqon weydeen xadgudubyadaas, oo way idin caayaan; ⁵ laakiin waa inay xisaab ka bixiyaan Kan diyaar u ah inuu xukumo kuwa nool iyo kuwa dhintayba. ⁶ Waayo, injiilka ayaa ujeeddadan loogu wacdiyey xataa kuwa dhintay, si in kastoo lagu xukumo jidh ahaan sida dadka, ay ugu noolaadaan ruux ahaan sida uu doonayo Eebbe. ⁷ Dhammaadka wax walba waa dhow yahay; sidaas darteed, maskax furan iyo isxakameyn u yeesha salaadda. ⁸ Inta ka sii badan, jacayl xoog leh isu muujiya, maxaa yeelay, jacaylku wuxuu daboolaa dembiyo badan. ⁹ Martisooryo isu muujiya si kal iyo laab ah oo aan cabasho lahayn. ¹⁰ Sida mid kasta uu u helay hadiyad gaar ah, u adeega midba midka kale sida wakiillo

wanaagsan oo nimcada kala duwan ee Eebbe. ¹¹ Kii hadlaa waa inuu sida mid ku hadlaya erayada Eebbe; kii adeega waa inuu sida mid ku adeega xoogga Eebbe bixiyo, si wax walba Eebbe loogu ammaano Ciise Masiix, kaas oo leh ammaanta iyo xukunka weligiis iyo weligiis. Aamiin. ¹² Gacaliyayaalow, ha la yaabin imtixaanka kulul ee idinku soo dhacaya, sidii wax aan caadi ahayn idinku dhacaya; ¹³ laakiin inta aad la wadaagtaan silcinta Masiix, sii farxa, si marka ammaantiisa la muujiyo aad sidoo kale ugu faraxdaan oo aad ku buuxsantaan farxad. ¹⁴ Haddii lagu caayo magaca Masiix, waad barakaysan tihiin, maxaa yeelay, Ruuxa ammaanta iyo Eebbe ayaa idinku nasanaya. ¹⁵ Hubso in midkiin uusan ku silcin sida dilaaga, ama tuug, ama waxyeelle, ama faragelin dhib badan; ¹⁶ laakiin haddii qof u silco sida Masiixi, waa inuusan dareemin ceeb, laakiin waa inuu Eebbe ku ammaano magacaas. ¹⁷ Waayo, waa waqtigii xukunka ka bilaabmi lahaa guriga Eebbe; haddii ay nala bilaabato marka hore, maxay noqon doontaa natiijada kuwa aan addeecin injiilka Eebbe? ¹⁸ Oo

haddii ay adag tahay in xaq la badbaadiyo, maxaa ku dhici doona qofka aan Eebbe rumaysnayn iyo dembiilaha?

¹⁹ Sidaas darteed, kuwa ku silca sida uu doonayo Eebbe waa inay naftooda ku aaminaan Abuuraha aamin ah iyagoo samaynaya waxa saxda ah.

5 Sidaas darteed, waxaan ku baryayaa waayeellada idin dhex jooga, anigoo ah waayeel kale iyo markhaati u ah silciddii Masiixa, iyo sidoo kale mid ka qayb qaata ammaanta la muujin doono: ² daryeela adhiga Eebbe oo idiin hoos jooga, idinkoo si iskaa wax u qabso ah u kormeera, sida doonista Eebbe; oo aan ahayn faa'iido xun darged, laakiin si xamaasad leh; ³ oo aan ku amar ku taaglayn kuwa la idiin aaminay, laakiin idinkoo tusaale u ah adhiga. ⁴ Oo marka Waraabaha Sare la muujiyo, waxaad heli doontaan taaj aan libdhin oo ammaanta ah. ⁵ Ragga yaryarow, idinkuna, ka dambeeya waayeellada; oo dhammaantiin, isku huwada is-hoosaysiin midba midka kale, maxaa yeelay

"Eebbe waa ka soo horjeedaa kuwa kibirka leh, Laakiin wuxuu nimco siiyaa kuwa is-hoosaysiia."

⁶ Sidaas darteed, hoos is dhigga gacanta xoogga leh ee Eebbe, si uu idiin koryeelo wakhtiga ku habboon, ⁷ idinkoo isaga ku tuuraya welwelkiinna oo dhan,

1 Butros

maxaa yeelay wuu idiin danaynayaa. ⁸ Digtoonaada oo feejignaada. Cadowgiinna, Ibliisku, wuxuu ku wareegayaa sida libaax ciyaya, isagoo raadinaya cid uu liqo. ⁹ Iska caabbiya, idinkoo ku adkaysanaya rumaysadkiinna, idinkoo og in walaalihiinna adduunka oo dhan ay la kulmayaan silciddaha noocan oo kale ah. ¹⁰ Ka dib markaad muddo gaaban silcataan, Eebbe nimcada oo dhan, oo idinku yeedhay ammaantiisa weligeed ah ee Masiixa, isagu qudhiisu wuu idin soo celin doonaa, idin xaqiijin doonaa, idin xoojin doonaa, idin dhisi doonaa. ¹¹

Isaga ha u ahaato xoogga oo dhan, weligiis. Aamiin. ¹² Silwaanosa, walaalkayga aamin ah (sida aan u arko), waxaan idiin soo qoray si kooban, si aan idiin dhiirrigeliyo oo aan u markhaati furo in tani ay tahay nimcada runta ah ee Eebbe. Ku adkaysta! ¹³ Kaniisadda ku sugan Baabuloon, oo idinla wada xushay, waxay idiin soo diraysaa salaam, iyo sidoo kale wiilkayga, Markos. ¹⁴ Isku salaama si diirran oo jacayl ah. Nabad ha idinla jirto dhammaantiin oo ku sugan Masiixa.

2 Butros

1 Simoon Butros, addoon iyo rasuulkii Ciise Masiix, Kuwa helay rumaysad la mid ah kanaga, xaqnimada Eebbeheen iyo Badbaadiyeheenna, Ciise Masiix: ² Naxariis iyo nabad ha idinku bataan aqoonta Eebbe iyo Ciise Rabbigeenna, ³ waayo, xooggiisa Eebbe wuxuu ina siiyey wax kasta oo nolosha iyo cibaadada lagama maarmaan u ah, iyada oo loo marayo aqoonta runta ah ee kan na yeedhay isaga oo leh ammaantiisa iyo wanaaggiisa. ⁴ Waxyaalahan dhexdeeda, wuxuu ina siiyey ballanqaadyo qaali ah oo cajiib ah, si aad iyaga ku noqotaan kuwa wadaaga dabeecadda Eebbe, idinkoo ka baxsaday musuqmaasuqa adduunka ku jira sababta damaca. ⁵ Haddaba sababtan awgeed, dadaal oo dhan ku darso rumaysadkaaga wanaagga akhlaaqda, iyo wanaagga akhlaaqda, aqoonta, ⁶ iyo aqoontaada, horumariso is-xakamaynta, iyo is-xakamayntaada, kobci dulqaadka, iyo dulqaadkaaga, korso cibaadada, ⁷ iyo cibaadadaada, jacaylka walaalnimo, iyo jacaylka walaalnimo, jacaylka. ⁸ Waayo, haddii sifooyinkani ay idin leeyihiin oo ay kobcayaan, waxay idinka ilaalin doonaan inaad noqotaan kuwo aan waxtar lahayn ama aan midho dhalin aqoonta runta ah ee Rabbigeenna Ciise Masiix. ⁹ Waayo, kan aan lahayn sifooyinkan waa indhoole ama gaaban, isagoo hilmaamay nadiifinta dembiyadiisii hore. ¹⁰ Sidaa darteed, walaalayaal, dadaal dheeraad ah sameeya si aad u xaqiijisaan yeedhistiisa iyo doorashadiisa; waayo, inta aad ku dhaqantaan waxyaalahan, weligiin ma turunturoon doontaan; ¹¹ waayo, sidaas ayaa lagaaga siin doonaa gelitaanka boqortooyada weligeed ah ee Rabbigeenna iyo Badbaadiyeheenna Ciise Masiix. ¹² Sidaa darteed, mar walba diyaar baan u ahay inaan idinku xusuusiyo waxyaalahan, in kastoo aad hore u taqaaniin, oo aad ku sugnaateen runta idinla jirta. ¹³ Waxaan u arkaa inay sax tahay, intaan ku jiro jidhkan dhulka, inaan idinku kiciyo xusuusin ahaan, ¹⁴ anigoo og in ka bixitaankayga jidhkan dhulka uu dhow yahay, sida Rabbigeenna Ciise Masiix ii caddeeyey. ¹⁵ Waxaan sidoo kale dadaal u samayn doonaa in wakhti kasta ka dib bixitaankayga aad awoodaan inaad xusuusataan waxyaalahan. ¹⁶ Waayo, ma raacin sheekooyin si xariifnimo leh loo sameeyey markii aan idiin sheegnay xoogga iyo imaatinka Rabbigeenna Ciise Masiix, laakiin waxaan ahayn markhaatiyaal indha-indheeyey ammaantiisa. ¹⁷ Waayo, markii uu helay sharaf iyo ammaano Eebbe Aabbaha, waxaa isaga loo sheegay hadal sidan oo

kale ah oo ka yimid Ammaanta Sarreysa: “Kanu waa Wiilkayga aan jeclahay oo aan ku faraxsanahay”—¹⁸ annaguna waxaan maqalnay codkan ka yimid samada markii aan la joognay isaga buurta quduuska ah. ¹⁹ Sidaas darteed waxaan haysanaa erayga nebiyada oo la xaqiijiyey, kaas oo aad si fiican ugu fiirsataan sida laambad iftiimaysa meel mugdi ah, ilaa maalintu iftiimiso iyo xiddigta subaxdu qalbiyadiinna ka soo baxdo. ²⁰ Laakiin tan ugu horraysa ogaada, in wax sii sheegid kasta oo Qorniinka uusan ka iman fasiraad qof, ²¹ waayo, wax sii sheegid waligeed looma samayn doonista aadanaha, laakiin niman ay Ruuxa Quduuska ah kaxeeyeen ayaa ka hadlay Eebbe.

2 Haddana nebiyo been ah ayaa dadka dhexdiisa ka soo baxay, sida ay macallimiin been ah idinku soo bixi doonaan, kuwaas oo si dhuumaalaysi ah u soo gelin doona waxbarid waxyeello leh, xataa waxay diidi doonaan Sayidka iyaga soo furtay, taasoo keeni doonta halligood degdeg ah. ² Qaar badan ayaa raaci doona dhaqankooda xun, oo iyaga daraaddood jidka runta waa la caayi doonaa; ³ iyo damacooda dartii waxay idinku isticmaali doonaan erayo been ah; xukunkooda oo tan iyo wakhti hore jiray ma aha mid aan shaqaynayn, iyo halligooduna ma hurdo. ⁴ Waayo, haddii Eebbe aanu u tudhin malaa'igihii markay dembaabeen, laakiin uu ku tuuray jahannamo oo uu ku xidhay godad madow, oo uu u hayay xukun; ⁵ oo aanu u tudhin dunidii hore, laakiin uu badbaadiyey Nuux, oo ahaa wacdiye xaqnimo, isaga iyo toddoba kale, markuu soo dejiyey daadkii dunidii aan Eebbe ka cabsanayn; ⁶ oo haddii uu xukumo magaaloooyinkii Sodom iyo Gomorrah oo uu u beddelay dambas, isagoo ka dhigay tusaale waxa ku dhici doona kuwa aan Eebbe ka cabsanayn; ⁷ oo haddii uu badbaadiyey Luudh oo xaq ahaa, kaasoo dhibsaday dhaqanka anshax xumada leh ee dadka aan xishoodka lahayn ⁸ (waayo, wixii uu arkay oo uu maqlay, ninkaas xaq ah, isagoo dhex degganaa, wuxuu maalinba maalinta ka dambaysa naftiisa xaq ah uga xanuunsaday falalkooda sharcidarrada ah), ⁹ markaas Sayidku wuu garanayaa siduu uga samatabbixin lahaa kuwa Eebbe ka cabsada jirrabaadda, oo uu u hayn lahaa kuwa aan xaq ahayn ciqaab maalinta xukunka, ¹⁰ iyo gaar ahaan kuwa raaca jidhka oo ku dhex jira damac xun, oo quudhsada amar. Waa kuwo aan xishoonayn, oo islawayn, waxay caayaan sharafta malaa'igaha iyagoo

2 Butros

aan gariirin, ¹¹ halka malaa'igaha oo xoog iyo awood ka badan aanay ku soo qaadin xukun cay ah iyaga hortiisa Sayidka. ¹² Laakiin kuwaas, sida xayawaanka aan caqliga lahayn, oo loo dhashay inay yihiin makluuqyo dabiici ah oo la qabsado oo la laayo, iyagoo cayaya waxyaalaha ayan aqoon, waxay ku halligmi doonaan halligaadda makluuqaadkaas, ¹³ iyagoo dhib ku qaadanaya sidii mushaharka falka xun. Waxay u arkaan farxad inay maalintii ku raaxaystaan. Waa ceeb iyo wasakh, iyagoo ku faraxsan khiyaanooyinkooda markay idinla cunteeyaan, ¹⁴ iyagoo leh indho buuxda oo sinno ah oo aan dembaabidda ka joogsanayn, oo ku sasabaya nafaha aan degganayn, oo leh qalbiyo lagu tababaray damac, waa carruur habaaran; ¹⁵ iyagoo ka tegay jidkii xaqa ahaa, way ka leexdeen, iyagoo raacay jidkii Balaam ina Beor, kaasoo jeclaa abaalmarinta xaqdarrada; ¹⁶ laakiin wuxuu helay canaan dembigiisa, waayo, dameer aan hadlin, isagoo ku hadlay cod bini'aadam, ayaa joojiyey waallida nebigii. ¹⁷ Kuwanu waa ilo aan biyo lahayn iyo ceeryaamo ay duufaan kaxayso, kuwaasoo loogu talagalay gudcurka ugu madow. ¹⁸ Waayo, iyagoo ku hadlaya erayo kibir leh oo aan qiimo lahayn waxay ku sasabaan damacyada jidhka, iyagoo ku dhex jira dhaqanka xun, kuwaasoo si dhib yar uga baxsaday kuwa khaladka ku nool, ¹⁹ iyagoo u ballanqaadaya xorriyad halka ay iyagu yihiin addoommo fasahaad; waayo, waxa qofka ka adkaada, taas ayuu addoon u yahay. ²⁰ Waayo, haddii ay ka baxsadeen wasakhnimada dunida iyagoo aqoonta Sayidka iyo Badbaadiyaha Ciise Masiix, haddana ay ku dhex milmaan oo ay ka adkaadaan, xaaladdoodii dambe ayaa ka sii dartay tii hore. ²¹ Waayo, waxay ka fiicnaan lahayd inayan garan jidka xaq ahayn, intay garteen ka dib inay ka leexdaan amarkii quduuska ahaa ee iyaga loo dhiibay. ²² Tani waxaa lagu muujiyey maahmaahda runta ah:

"Eey ayaa ku noqda mataggeeda,"

iyu,

"Doofaar, markuu maydho, ayaa ku noqda inuu ku dul daaqa dhoobada."

3 Gacaliyayaalow, kani waa warqaddii labaad oo aan idiin qorayo oo aan ku kicinayo maskaxdiinna daacadda ah xusuusin ahaan, ² si aad u xasuusataan erayadii hore loo hadlay ee nebiyada quduuska ah iyo amarkii Rabbiga iyo

Badbaadiyaha ee rasuulladiinnu ku hadleen. ³ Tan hore fahma, in maalmaha ugu dambeeya ay ku soo bixi doonaan kuwa ku jeesjeesa, oo raacaya damacyadooda, ⁴ oo waydiinaya, "Xaggee ku dambaysay ballankii imaatinkiisa? Tan iyo markii awowayaashii dhinteen, wax walba sidii ay ahaayeen tan iyo bilowgii abuuridda ayay ahaadeen." ⁵ Waayo, markay sidaas sheegayaan, way iska indhatiraan in erayga Eebbe awgiis samadu ay jirtay waqti dheer ka hor iyo in dhulku laga sameeyey biyaha iyo biyaha, ⁶ kaas oo dunidii wakhtigaas la baabbi'iyey markii ay biyuhu ku fataheen. ⁷ Laakiin eraygiisa awgiis samada iyo dhulka hadda jira waxaa loo hayaa dab, oo loo hayaa maalinta xukunka iyo baabbi'inta dadka aan Eebbe ka cabsanayn. ⁸ Si kastaba ha ahaatee, ha illoobin runtaas mid ah, gacaliyayaalow: Rabbiga agtiisa, hal maalin waa sida kun sano, iyo kun sano waa sida hal maalin. ⁹ Rabbigu ma daahinayo ballankiisa, sida qaarkiin u tixgeliyaan daahitaan, laakiin waa dulqaad idinla leh, isagoo aan doonayn in midna halligmo, laakiin in dhammaan ay toobad keenaan. ¹⁰ Laakiin maalinta Rabbiga waxay iman doontaa sida tuug, markaas samadu way baabi' doontaa iyadoo qaylo leh iyo curiyaduna waxay ku dhalaali doonaan kulayl daran, dhulkana iyo shuqulladiisa waa la muujin doonaa. ¹¹ Maadaama waxyaalahan oo dhan sidan loo baabbi'in doono, waa inaad ahaataan dad nooc ee ah oo ku jira dhaqanka quduuska ah iyo cibaadada, ¹² oo rajaynaya oo dedejinaya imaatinka maalinta Eebbe, taas oo samadu ay ololi doonto iyo curiyaduna ay ku dhalaali doonaan kulayl daran! ¹³ Laakiin sida uu ballanqaaday, waxaan sugaynaa samo cusub iyo dhul cusub, halkaas oo xaqnimadu degan tahay. ¹⁴ Sidaa darteed, gacaliyayaalow, intaad sugaysaan waxyaalahan, dadaal inaad isaga hortiisa ku heshaan aan lahayn ceeb iyo eed, nabadgelyo ku jira, ¹⁵ oo u tixgeli dulqaadka Rabbigeenna badbaado; sida walaalkeen Butros oo aan jeclahay, sida xigmadda loo siiyey, idiin qoray, ¹⁶ sida uu ku sameeyo dhammaan warqadihiisa, isagoo ku hadlaya arrimahan, kuwaas oo ay ku jiraan waxyaabo adag in la fahmo, kuwaas oo kuwa aan waxbaran iyo kuwa aan degganayn ay qalloociyaan, sida ay sameeyaan Gorniinka kale, iyaga oo u horseedayda halaagooda. ¹⁷ Sidaa darteed, gacaliyayaalow, idinkoo taas hore u og, iska jira si aydan ugu dhicin qaladka dadka aan damiirka lahayn oo aydan uga dhicin go'aankiinna adag, ¹⁸ laakiin sii kordha nimcada iyo aqoonta

2 Butros

Rabbigeenna iyo Badbaadiyaha Ciise Masiix. Isaga ha u ahaato ammaanta, hadda iyo weligiisba. Aamiin.

1 Yooxanaa

1 Waxa jiray tan iyo bilowgii, waxaannu maqalnay, waxaannu indhahayaga ku aragnay, waxaannu ku fiirsannay oo gacmahayaga ku taabannay, ee ku saabsan Ereyga Nolosha— ² iyo nolosha ayaa la muujiyey, waxaana aragnay oo markhaati ka nahay oo idiin sheegnay nolosha weligeed ah, taasoo la jirtay Aabbaha oo nala muujiyey— ³ waxaannu aragnay oo maqalnay waxaannu idiin sheegnay, si aad idinkuna nagula wadaagtaan; run ahaantii wadaagiddeennu waa la jirta Aabbaha, iyo Wiilkiisa Ciise Masiix. ⁴ Waxaannu qornaa waxyaalahan, si farxaddeennu ay u dhammaato. ⁵ Kani waa farriinta aan ka helnay isaga oo aan idiin sheegnay, in Eebbe yahay Nuur, oo isaga gudihiisana mugdi ma jiro haba yaraatee. ⁶ Haddii aan sheeganno inaan la wadaagno isaga oo haddana ku soconno mugdiga, run ma sheegno oo runta ma dhaqanno; ⁷ laakiin haddii aan ku soconno Nuurka sida isagu ku jiro Nuurka, waxaannu la wadaagnaa midba midka kale, oo dhiigga Ciise Wiilkiisa ayaa naga nadiifiya dembi kasta. ⁸ Haddii aan sheeganno inaan dembi lahayn, nafteena ayaan khiyaanaynaa oo runta naguma jirto. ⁹ Haddii aan qiranno dembiyadeenna, isagu waa aamin iyo xaq, si uu u cafiyo dembiyadeenna oo uu naga nadiifiyo xaqdarrada oo dhan. ¹⁰ Haddii aan sheeganno inaan dembaabin, beenaale ayaan ka dhignaa isaga oo ereygiisuna naguma jiro.

2 Carruurtaaydii qaaliga ahow, waxaan waxyaalahan idiin qorayaa si aan idiin ka caawiyo inaad ka fogaataan dembiga. Haddii qof dembaabo, waxaynu leenahay Difaace Eebbe Aabbaha ah, Ciise Masiix kan xaq ah; ² isaga qudhiisu waa allabari dembigaenna; mana aha kaliya dembigaenna, laakiin sidoo kale dembiyada dunida oo dhan. ³ Tani waxaynu ku fahannay in aynu isaga naqaan, haddii aynu xeerarkiisa ilaalinno. ⁴ Qof kasta oo sheegta, “Waan aqaan isaga,” laakiin aan xeerarkiisa ilaalin, waa is khiyaanaya, runna kuma jirto; ⁵ laakiin ku alla kii eraygiisa raaca, jacaylka Eebbe runtii waa lagu dhammeeyey isaga. Tani waxaynu ku fahannay in aynu ku jirno isaga: ⁶ ka sheegta inuu ku sii jiro isaga waa inuu isaguna socdaa sida uu isagu u socday. ⁷ Saaxiibbayaal qaaliga ahow, ma qoro amar cusub idiinma qoro, laakiin waa amar hore oo aad ka haysateen bilowgii; amarkii hore waa eraygii aad maqasheen. ⁸ Haddana, amar cusub ayaan idiin qorayaa, kaas oo run ku ah isaga iyo idinkaba, maxaa yeelay, mugdiga waa baaba’ayaa iftiinkii runta ahna durba waa ifayaa. ⁹ Ka

sheegta inuu ku jiro Iftiinka oo haddana neceb walaalkiis ama walaashiis, weli mugdi buu ku jiraa ilaa hadda. ¹⁰ Ka jecel walaalkiis iyo walaashiis wuxuu ku sii jiraa Iftiinka, waxba kuma jiro isaga oo keena turuntur. ¹¹ Laakiin ka neceb walaalkiis ama walaashiis wuxuu ku jiraa mugdiga oo ku socdaa mugdiga, mana oga halka uu u socdo, maxaa yeelay, mugdiga ayaa indhihiisa indha tiray.

¹² *Waxaan idiin qorayaa, carruur yaryarow, maxaa yeelay, dembiyadiinna waa la cafiyey magiciisa daraaddiis.* ¹³ *Waxaan idiin qorayaa, aabbayaalow, maxaa yeelay, waad garanaysaan isaga oo ahaa bilowgii.* *Waxaan idiin qorayaa, dhallinyarow, maxaa yeelay, waxaad ka adkaateen kan sharka leh.* *Waxaan idiin qoray, dhallinyarow, maxaa yeelay, waxaad ka adkaateen kan sharka leh.* ¹⁴ *Waxaan idiin qoray, carruur yaryarow, maxaa yeelay, waad garanaysaan Aabbaha.* *Waxaan idiin qoray, aabbayaalow, maxaa yeelay, waad garanaysaan isaga oo ahaa bilowgii.* *Waxaan idiin qoray, dhallinyarow, maxaa yeelay, waxaad tihii xoog, erayga Eebbe wuxuu ku sii jiraa idinka, waxaadna ka adkaateen kan sharka leh.*

¹⁵ Ha jeclaanina dunida ama waxyaalaha ku jira. Haddii qof jacayl u hayo dunida, jacaylka Aabbaha kuma jiro iyaga. ¹⁶ Maxaa yeelay, wax kasta oo ku jira dunida, damaca jidhka, damaca indhaha, iyo kibirka nolosha, kama yimaado Aabbaha, laakiin waxay ka yimaadaan dunida. ¹⁷ Dunidu way baaba’aysaa iyo damacyadeeduba; laakiin ka sameeya doonista Eebbe wuxuu sii noolaanayaa weligiis. ¹⁸ Carruur yaryarow, waa saacaddii ugu dambaysay; sidaad maqasheen in Masiix-diidku soo socda yahay, xataa hadda Masiix-diidyo badan ayaa soo muuqday. Tan waxaa laga fahmayaa in ay tahay saacaddii ugu dambaysay. ¹⁹ Waxay naga tageen, laakiin run ahaantii nagama mid ahayn; maxaa yeelay, haddii ay naga mid ahaan lahaayeen, way nala sii joogi lahaayeen; laakiin way baxeen, si ay u caddaato in dhammaantood nagama mid aha. ²⁰ Haddana waxaad ka heshay subkan kan Quduuska ah, dhammaantiinna waad ogthihiin. ²¹ Kuma aanan qorin maxaa yeelay, ma ogidin runta, laakiin maxaa yeelay, waad garanaysaan, iyo maxaa yeelay, wax been ah kama yimaado runta. ²² Yaa beenaale ah laakiin ka diida in Ciise yahay Masiixa? Kani waa Masiix-diidka, ka diida Aabbaha iyo Wiilka labadaba. ²³ Qof kasta oo diida Wiilka ma leh Aabbaha; ka qira Wiilka

1 Yooxanaa

wuxuu leeyahay Aabbaha sidoo kale. ²⁴ Adiga, hubi in waxa aad maqashay bilowgii ku sii jiro adiga. Haddii waxa aad maqashay bilowgii ku sii jiro adiga, adiguna waxaad ku sii jiri doontaa Wiilka iyo Aabbaha. ²⁵ Tani waa ballankii uu inoo sameeyey: nolosha weligeed ah. ²⁶ Waxyaalahan waxaan idiin qoray kuwa isku dayaya inay idin khiyaameeyaan. ²⁷ Adiga, subkanka aad ka heshay isaga wuxuu ku sii jiraa adiga, mana u baahnid qof inuu wax idin baro; laakiin sidii subkankiisu idin baray wax kasta, oo runta ah oo aan been ahayn, iyo sidii uu idin baray, ku sii jira isaga. ²⁸ Hadda, carruur yaryarow, ku sii jira isaga, si marka uu soo muuqdo, aynu kalsooni u yeelanno oo aynaan isaga ka noqonin ceebtiisa marka uu yimaado. ²⁹ Haddii aad garanaysaan inuu yahay kan xaq ah, waxaad aqoonsanaysaan in qof kasta oo ku dhaqma xaqnimada uu ka dhashay isaga.

3 Eeg jacaylka cajiibka ah ee Aabbuhu nagu mannaystay, in aan loogu yeedho carruurta Eebbe; waana sidaas. Taasina waa sababta dunidu inooma aqoonsanayn: maxaa yeelay, iyadu Isaga ma ay aqoonsan. ² Saaxiibbayaalow, hadda waxaan nahay carruurta Eebbe, welina lama muujin waxa aan noqon doonno. Waan ognahay in marka la muujiyo, aan noqon doonno sida Isaga, waayo, waxaan arki doonaa Isaga sida uu yahay. ³ Kii kasta oo rajadan ku leh Isaga wuxuu ku dadaalaa daahirnimo, sida Isaga oo kale oo daahir ah. ⁴ Kii kasta oo dembi gala wuxuu kaloo gala xadgudub; dembiguna waa xadgudub. ⁵ Waad ogtihiin in uu soo muuqday si uu dembiyada uga qaado; Isagana dembi kuma jiro. ⁶ Kii ku sii nagaada Isaga ma sii wado dembi; kii sii wada dembina Isaga ma arkin mana yaqaan. ⁷ Carruur yaryarow, yaan laydin marin habaabin; kii xaqnimada ku dhaqma waa xaq, sida Isaga oo kale oo xaq ah; ⁸ kii dembi gala wuxuu ka yimid shaydaanka; waayo, shaydaanku tan iyo bilowgii ayuu dembaabay. Wiilka Eebbe wuxuu u soo muuqday sababtan, inuu burburiyo shuqullada shaydaanka. ⁹ Kii ka dhashay Eebbe ma sii wado dembi, maxaa yeelay, abuurkiisu wuxuu ku sii nagaadaa isaga; mana sii wadi karo dembi, maxaa yeelay, wuxuu ka dhashay Eebbe. ¹⁰ Tani waxay muujinaysaa carruurta Eebbe iyo carruurta shaydaanka: kii aan xaqnimada ku dhaqmin ma aha mid ka yimid Eebbe, mana aha kii aan walaalkiis ama walaashiis jeclayn. ¹¹ Waayo, farriintani waa tan aad ka maqasheen bilowgii: in aan isjeclaanno; ¹² ee aan

noqon sida Qaabiiil, oo ka yimid kii sharka lahaa oo dilay walaalkiis. Maxaase uu u dilay? Maxaa yeelay, falalkiisii waxay ahaayeen shar, halka walaalkiisna ay ahaayeen xaq. ¹³ Ha la yaabina, walaalayaalow, haddii dunidu idin neceb tahay. ¹⁴ Waan ognahay in aan ka gudubnay dhimashada una gudubnay nolosha, maxaa yeelay, waxaan jeclahay walaalaheenna. Kii aan jeclayn wuxuu ku sii nagaadaa dhimashada. ¹⁵ Kii kasta oo neceb walaalkiis ama walaashiis waa dilaaga, waadna ogtihiin in dilaaga aanu lahayn nolol weligeed ah oo ku sii nagaata isaga. ¹⁶ Jacaylka waxaan ku fahannay tan, in uu naftisa noo huray; waana inaan nafteena u hurno walaalaheenna. ¹⁷ Laakiin kii haysta waxyaalaha dunida oo arka walaalkiis ama walaashiis oo baahan, oo qalbigiisa ka xidha iyaga, sidee bay jacaylka Eebbe ugu sii nagaanaysaa isaga? ¹⁸ Carruur yaryarow, ha jeclaanina erayo ama hadal, laakiin ficil iyo run. ¹⁹ Tani waxay na tusi doontaa in aan ka mid nahay runta, oo aan ku qancin doonno qalbiyadeenna hortiisa, ²⁰ in haddii qalbiyadeennu na xukumaan, Eebbe wuu ka weyn yahay qalbiyadeenna, oo wax walba wuu ogyahay. ²¹ Saaxiibbayaalow, haddii qalbiyadeennu ay nabad qabaan, waxaan ku kalsoonaan doonaa Eebbe; ²² wax kasta oo aan weydiisanno, waxaan ka helnaa Isaga, maxaa yeelay, waxaan raacnaa amarradiisa oo waxaan samaynaa waxa isaga ka farxiya. ²³ Kani waa amarkiisa, in aan rumaysanno magaca Wiilkiisa Ciise Masiix, oo aan isjeclaanno, sida uu inoo amray. ²⁴ Kii ilaaliya amarradiisa wuxuu ku sii nagaadaa Isaga, Isaguna isaga. Tani waxay na tusi doontaa in uu ku sii nagaado inaga, Ruuxa uu inaga siiyay.

4 Saaxiibbayaalow, ha aaminina ruux kasta, laakiin tijaabiya ruuxyada si aad u ogaataan haddii ay ka yimaadeen Eebbe, waayo, nebiyo badan oo been ah ayaa dunida u baxay. ² Sidan ayaad ku garan kartaan Ruuxa Eebbe: ruux kasta oo qiraya in Ciise Masiix jidh ahaan yimid wuxuu ka yimid Eebbe; ³ ruux kasta oo aan qiran Ciise ma aha mid ka yimid Eebbe; kani waa ruuxa Masiix-diidka, kaas oo aad maqasheen inuu imanayo, oo haatanba dunida ku sugan. ⁴ Idinku waxaad tihiin kuwa Eebbe, carruurta yaryarow, waadna ka adkaateen iyaga; waayo, kan idinku jira ayaa ka weyn kan dunida ku jira. ⁵ Iyagu waxay ka yimaadeen dunida; sidaas daraaddeed waxay ka hadlaan aragtida dunida, duniduna way dhegaysataa. ⁶ Annagu waxaan ka nahay Eebbe. Kii garanaya Eebbe wuu na

1 Yooxanaa

dhegaystaa; kii aan ka ahayn Eebbe nama dhegaysto. Sidan ayaannu ku garanaynaa ruuxa runta iyo ruuxa khaladka. ⁷ Saaxiibbayaalow, aan isjeclaanno, waayo, jacaylku wuxuu ka yimaadaa Eebbe; oo mid kasta oo wax jeclaadaa wuxuu ka dhashaa Eebbe oo Eebbe wuu garanayaa. ⁸ Kii aan wax jeclaantin ma uu garanayo Eebbe, waayo, Eebbe waa jacayl. ⁹ Sidan ayaa jacaylka Eebbe noogu muuqday: Eebbe wuxuu Wiilkiisa keliya u soo diray dunida si aynu isaga ku noolaano. ¹⁰ Tani waa jacaylka: ma aha in aynu Eebbe jeclaannay, laakiin waa isagu inaga jeclaaday oo Wiilkiisa u soo diray inuu noqdo kafaaragudka dembiyadeenna. ¹¹ Gacaliyayaalow, tan iyo markii Eebbe inaga jeclaaday sidan oo kale, waa inaynu isjeclaanno. ¹² Qofna weligiis ma arkin Eebbe; haddii aynu isjeclaanno, Eebbe wuu inagu dhex jiraa, jacaylkiisuna waa ku dhex dhammaaday inagu. ¹³ Sidan ayaannu ku garanaynaa inaynu isaga ku dhex nool nahay, isaguna inagu dhex jiro, maxaa yeelay, wuxuu inaga siiyey Ruuxiisa. ¹⁴ Annagu waan aragnay oo marag ka nahay in Aabbuhu Wiilka u soo diray inuu noqdo Badbaadiyaha dunida. ¹⁵ Kii qira in Ciise yahay Wiilka Eebbe, Eebbe wuu ku dhex jiraa, isaguna Eebbe. ¹⁶ Annagu waan garanay oo rumaysannahay jacaylka Eebbe inoo qabo. Eebbe waa jacayl, kii jacayl ku dhex noolaadaana wuxuu ku dhex nool yahay Eebbe, Eebbena wuu ku dhex jiraa isaga. ¹⁷ Sidan ayaa jacaylku ku dhex dhammaaday inagu, si aynu kalsooni ugu yeelanno maalinta xukunka, maxaa yeelay, siduu isagu yahay, ayaynu dunidan ku nahay. ¹⁸ Jacaylka cabsi ma laha, laakiin jacaylka dhammaaday ayaa cabsida fogeeya, waayo, cabsidu waxay la xidhiidhaa ciqaab, kii cabsadana jacaylka kuma dhammaado. ¹⁹ Annagu isaga ayaynu jeclaanaay maxaa yeelay, isagu wuxuu inagu hor jeclaaday. ²⁰ Haddii qof yidhaahdo, “Eebbe ayaan jeclahay,” oo uu walaalkiis ama walaashiis neceb yahay, waa beenaale; waayo, kii aan jeclayn walaalkiis ama walaashiis uu arkay, ma jeclaan karo Eebbe uu arki waayey. ²¹ Tani waa amarkii aynu ka helnay isaga: Kii Eebbe jeclaadaa waa inuu walaalkiis iyo walaashiisna jeclaado.

5 Kii rumaysta in Ciise yahay Masiixa wuxuu ka dhashay Eebbe, oo kii jecel Aabbaha wuxuu jecel yahay ilmaha ka dhashay Isaga. ² Tani waa sida aan ku ogaaneyno in aan jecelnahay carruurta Eebbe: marka aan jecel nahay Eebbe oo aan

addeecno amarradiisa. ³ Waayo, tani waa sida aan ku muujinno jacaylka aan u qabno Eebbe: addeecidda amarradiisa; amarradiisuna ma aha kuwo culus. ⁴ Waayo, mid kasta oo ka dhashay Eebbe wuxuu ka adkaadaa dunida; iyo rumaysadkayagu waa guusha ka adkaatay dunida. ⁵ Kuma uu yahay kan ka adkaada dunida, laakiin kii rumaysta in Ciise yahay Wiilka Eebbe? ⁶ Kanu waa kan ku yimid biyo iyo dhiig, Ciise Masiix; ma aha oo keliya biyaha, laakiin biyaha iyo dhiigga. Waa Ruuxa kan markhaati furaya, waayo, Ruuxu waa runta. ⁷ Waayo, waxaa jira saddexdan kuwa markhaati fura: ⁸ Ruuxa, biyaha, iyo dhiigga; saddexduna waa isku mid. ⁹ Haddii aan aqbalno markhaatiga dadka, markhaatiga Eebbe waa ka weyn yahay; waayo, markhaatiga Eebbe waa kan, in uu markhaati ka furay Wiilkiisa. ¹⁰ Kii rumaysta Wiilka Eebbe wuxuu leeyahay markhaatiga gudaha; kii aan rumaysan Eebbe wuxuu ka dhigay beenaale, maxaa yeelay, ma uu rumaysan markhaatiga Eebbe ka bixiyey Wiilkiisa. ¹¹ Tani waa markhaatiga: Eebbe wuxuu na siiyey nolol weligeed ah, noloshaanna waxay ku jirtaa Wiilkiisa. ¹² Kuwa leh Wiilka waxay leeyihiin nolol; kuwa aan lahayn Wiilka Eebbe ma laha nolol. ¹³ Waxaan waxyaalahan u qoray kuwa rumaysan magaca Wiilka Eebbe, si aad u ogaataan in aad haysataan nolol weligeed ah. ¹⁴ Tani waa kalsoonida aan ku leenahay hortiisa, in haddii aan wax weydiisanno sida uu doonayo, uu na maqlo. ¹⁵ Haddii aan ognahay in uu na maqlo wax kasta oo aan weydiisanno, waxaan ognahay in aan haysanno codsiyada aan ka samaynay isaga. ¹⁶ Haddii qof arko walaalkiis ama walaashiis oo dembi samaynaya oo aan dhimasho keenin, waa inuu weydiistaa, Eebbena wuxuu siin doonaa nolol kuwa dembi gala oo aan dhimasho keenin. Waxaa jira dembi dhimasho keena; ma odhanayo inuu weydiisto taas. ¹⁷ Dhammaan xumaantu waa dembi, waxaana jira dembi aan dhimasho keenin. ¹⁸ Waxaan ognahay in qofna oo ka dhashay Eebbe aanu sii wadin dembi; laakiin kii ka dhashay Eebbe wuxuu ilaaliyaa, oo kan sharka lehna ma taabto. ¹⁹ Waxaan ognahay in aan Eebbe nahay, iyo in dunida oo dhan ay ku jirto gacanta kan sharka leh. ²⁰ Waxaan ognahay in Wiilka Eebbe yimid oo na siiyey faham, si aan u naqaan kan runta ah; oo waxaan ku jirnaa kan runta ah, Wiilkiisa Ciise Masiix. Kanu waa Eebbe runta ah iyo nolol weligeed ah. ²¹ Haddaba, carruurta qaaliga ahow, iska jira sanamyada.

2 Yooxanaa

1 Waxaa qoray odayga, U diray naagta la doortay iyo carruurteeda, kuwaas oo aan run ahaantii jeclahay; oo aniga kaliya ma aha, laakiin sidoo kale dhammaan kuwa runta ogaaday, ² sababtoo ah runta naga dhex degan oo weligeed nala sii ahaan doonta: ³ Naxariis, iyo nabad waxay naga yihiin Eebbe Aabbaha iyo Ciise Masiix, Wiilka Aabbaha, run iyo jacayl. ⁴ Aad baan ugu farxay inaan ogaado in qaar ka mid ah carruurtaadu ku nool yihiin runta, sida Aabbuhu inagu amray. ⁵ Hadda waxaan ku weydiisanayaa, naagow, ma aha sidii inaan kuu qorayo amar cusub, laakiin mid aan bilowgii lahayn, in aan is jeclaanno. ⁶ Tani waa jacayl, inaan ku noolaano amarradiisa. Tani waa amarka, sidaad bilowgii ka maqashay, inaad ku socotaan. ⁷ Waayo, khaa'iniin badan ayaa dunida u baxay, kuwaas oo aan

qiranayn Ciise Masiix inuu jidh ahaan yimid. Qofkaas waa khaa'in iyo Masiikh-diid. ⁸ Iska jira, si aydnaan u lumin waxa aan gaarnay, laakiin aad u heshaan abaal marin buuxda. ⁹ Qof kasta oo ka gudba oo aan ku sii jirin waxbaridda Masiixa ma leh Eebbe; kan ku sii jira waxbaridda wuxuu leeyahay Aabbaha iyo Wiilka labadaba. ¹⁰ Haddii qof kuu yimaado oo aan la imaan waxbariddan, ha soo dhaweyn gurigaaga, hana salaamin; ¹¹ waayo, kan salaama wuxuu la wadaagaa falalkooda sharka ah. ¹² Inkastoo aan waxyaalo badan kuu qoro, ma jecli inaan sidaas ku sameeyo warqad iyo khad; laakiin waxaan rajeynayaa inaan kuu imaado oo aan fool ka fool kula hadlo, si farxaddaadu u dhammaato. ¹³ Carruurta walaashaa la doortay waxay kuu soo dirayaan salaam.

3 Yooxanaa

1 Ka yimid odayga, Ku socota Gayooskii aan runta ku jeclahay. ² Saaxiibkayga qaaliga ahow, waxaan kuu baryayaa inaad barwaaqooto oo caafimaad qabtid, sida naftaadu u barwaaqooto. ³ Waayo, waxaan ku farxay markay walaalo yimaadeen oo markhaati ka bixiyeen runtaada, gaar ahaan sidaad runta ugu nooshahay. ⁴ Ma jiro farxad iga weyn inaan maqlo in carruurtaydu runta ku noolyihiin. ⁵ Saaxiibkayga qaaliga ahow, waxaad aamin tahay waxaad u samayso walaalaha iyo walaasha, in kastoo ay ku yihiin shisheeye; ⁶ oo waxay ka hadleen jacaylkaaga hortiisa kiniisadda. Waxaad wanaag samayn doontaa inaad si wanaagsan ugu dirto jidkooda oo aad Eebbe ku maamuusto. ⁷ Waayo, waxay u baxeen magaca aawadiis, iyagoo aan ka qaadan wax kaalmo ah dadka aan Yuhuudda ahayn. ⁸ Sidaa darteed, waa inaynu taageernaa dadkaas, si aynu runta ula shaqayno. ⁹ Waxaan warqad u qoray kiniisadda; laakiin Diyooteerefes, oo jecel inuu ugu horreeyo, ma

aqoonsana amarteenna. ¹⁰ Sababtaas awgeed, haddii aan imaado, waxaan soo qaadi doonaa wuxuu sameeyo, isagoo naga faafinaya waxyaalo xunxun; oo taas ku qancin waayey, wuxuu diidaa inuu soo dhoweeyo walaalaha, wuxuuna joojiyaa kuwa doonaya inay sidaas sameeyaan oo wuxuu ka saaraa kiniisadda. ¹¹ Saaxiibkayga qaaliga ahow, ha ku dayanin waxa shar ah, laakiin waxa wanaagsan. Kii wanaag sameeyaa wuxuu ka yimid Eebbe; kii shar sameeyaa ma arkin Eebbe. ¹² Demeetriyos waxaa ka hadlay qof walba, iyo runta lafteeda; annaguna si wanaagsan ayaan uga hadalnaa, waadna ogtahay in markhaatifurashadeennu tahay mid la isku halleyn karo. ¹³ Wax badan ayaan kuu qori lahaa, laakiin ma doonayo inaan qalinka iyo khad ku sameeyo; ¹⁴ Waxaan rajeynayaa inaan dhowaan ku soo booqdo, oo aan fool ka fool u wada hadalno. ¹⁵ Nabadgelyo ha kula jirto. Saaxiibbada halkan waxay kuu soo dirayaan salaam. Saaxiibbada halkaas ku salaam magacooda.

Yuudas

1 Yuudas, addoonkii Ciise Masiix iyo walaalkii Yacquub, wuxuu u qorayaa kuwa la yeedhay, oo uu Eebbe Aabbaha ah jecel yahay, oo loo ilaaliyay Ciise Masiix: ² Khasnadda naxariista, nabadda, iyo jacaylka ha idinku badnaato. ³ Gacaliyayaalow, intaan aad ugu dadaalay inaan idin qoro wax ku saabsan badbaadada aynu wadaagno, ayaan dareemay inaan kugu dhiirrigeliyo inaad si dhab ah ugu dagaallanto rumaysadka mar keliya quduusiinta loo dhiibay. ⁴ Waayo, dad gaar ah ayaa si aan la dareemin soo galay, kuwaas oo hore loogu calaamadeeyey xukunkan, kuwo aan Eebbe ka cabsanayn oo nimcada Eebbe u roga dhaqan xumo, oo beeniya Sayidkeenna keliya iyo Rabbigeenna, Ciise Masiix. ⁵ Hadda waxaan doonayaa inaan idin xusuusiyo, in kastoo aad wax walba mar keliya ogaateen, in Rabbigu, isagoo dad ka badbaadiyay dalka Masar, uu markii dambe kuwa aan rumaysanayn halligay. ⁶ Iyo malaa'igihii aan ilaalin xukunkii ay lahaayeen laakiin ka tageen hoygoodii saxda ahaa, wuxuu ku hayaa silsilado weligeed ah oo gudcur ah xukunka maalinta weyn. ⁷ Sida Sodom iyo Gomorah iyo magaalooyinkii ku wareegsanaa oo ku raaxaystay sinada iyo doonista hilibka qalaad, waxay tusaale u yihiin ciqaabta dabka weligiis ah. ⁸ Sidoo kale, dadkan oo kale, iyagoo ku tiirsan riyooyinkooda, waxay nijaaseeyaan jidhka, diidaan amar, oo caytamaan makhluuqaadka samada. ⁹ Laakiin Mikhaaiil oo ah malaa'igta sare, markuu Ibliska la murmayey oo ku saabsan jidhkii Muuse, ma uu dhicin inuu xukun cay ah ku yidhaahdo, laakiin wuxuu yidhi, "Rabbigu ha ku canaanto!" ¹⁰ Haddana dadkan waxay caayaan wax kasta oo aanay fahmin, iyo waxyaalaha ay si dabiici ah u fahmaan, sida xayawaanka aan caqliga lahayn, ayaa iyaga halligi doona. ¹¹ Halaagna ha ku dhaco iyaga! Waxay raaceen jidkii Qaabiil, oo faa'ido dartii waxay u ordeen khaladkii Balaam, oo waxay ku halligmeen kacdoonkii Qoorax. ¹² Kuwani waa ceebaha cashooyinka jacaylkaaga, iyagoo kula cunteeya iyagoo aan cabsanayn, sida adhijirro kaliya ishooda u

danaynaya; daruuraha aan biyo lahayn, oo dabayshu wado; geedaha dayrta oo aan midho lahayn, laba jeer dhintay, oo la rujiyey. ¹³ Mawjadaha duurjoogta ah ee badda, oo xishoodkooda xumbo ka keenaya; xiddigaha wareegaya, kuwaas oo gudcurka ugu madow loo hayay weligiis. ¹⁴ Waxay ku saabsan tahay dadkan oo Enoch, oo ahaa toddobaadkii Aadan, sii sheegay, isagoo leh, "Bal eega, Rabbigu wuxuu la imanayaa kumanyaal kumanyaal ka mid ah quduusiintiisa, ¹⁵ si uu xukun ugu fuliyo dhammaan, oo uu ku caddeeyo dhammaan kuwa aan Eebbe ka cabsanayn dhammaan falalkooda aan Eebbe ka cabsanayn ee ay ku sameeyeen si aan Eebbe ka cabsanayn, iyo dhammaan hadallada adag ee ay ku hadleen dembiilayaasha aan Eebbe ka cabsanayn." ¹⁶ Kuwani waa kuwa gunuunaca, kuwa eedda raadiya, oo raacaya damacyadooda xun; waxay ku faanaan naftooda oo dadka kale u sacbiyaan faa'iidadooda. ¹⁷ Laakiin idinku, gacaliyayaalow, xusuusta erayadii hore loogu hadlay rasuulladii Rabbigeenna Ciise Masiix, ¹⁸ inay idiin sheegeen, "Waayihii ugu dambeeyey waxaa jiri doona kuwa ku jeesjeesa oo raacaya damacyadooda aan Eebbe ka cabsanayn." ¹⁹ Kuwani waa kuwa kala qaybiya, oo ku mashquulsan arrimaha dunida, oo aan Ruuxa lahayn. ²⁰ Laakiin idinku, gacaliyayaalow, naftiinna ku dhisa rumaysadkaaga quduuska ah ee ugu sarreeya, oo ku tukada Ruuxa Quduuska ah, ²¹ naftaada ku hay jacaylka Eebbe intaad sugaysaan naxariista Rabbigeenna Ciise Masiix oo idin keeni doonta nolosha weligeed ah. ²² Oo u naxariista kuwa aan hubin; ²³ badbaadiya kuwa kale adigoo ka soo jiidaya dabka; kuwa kale u naxariista, oo ku dhex qas dareen cabsi leh, xataa neceb dharka wasakhaysan ee jidhka nijaaseeyey. ²⁴ Hadda kan kara inuu idinka ilaaliyo inaad turunturootaan oo uu idin hor keeno hadhowna aan ceeb lahayn hortiisa ammaanta leh farxad weyn— ²⁵ Eebbe keliya oo Badbaadiyeheenna ah, Ciise Masiix Rabbigeenna, ha u ahaato ammaanta, haybadda, xukunka, iyo amarada, ka hor wakhti kasta, hadda iyo weligiis! Aamiin.

Muujintii

1 Muujintii Ciise Masiix, taas oo Eebbe siiyey inuu tuso addoommadiisa waxyaalaha dhowaan dhici doona. Wuxuu ku muujiyey isagoo diray malaa'igtiisa addoonkiisa Yooxanaa, ² kaas oo markhaati ka furay ereyga Eebbe iyo markhaatiga Ciise Masiix, wax walba oo uu arkay. ³ Waxaa barakaysan kii cod dheer ku akhriya erayada waxsii sheegiddan, waxaana barakaysan kuwa maqla oo xajiya waxa ku qoran, waayo, wakhtigu waa dhow yahay. ⁴ Yooxanaa, toddobada kiniisadood ee gobolka Aasiya: Nimco iyo nabad ha idinla ahaato kan ah, kan jiray, iyo kan iman doona, iyo toddobada ruux ee hortisa carshigiisa, ⁵ iyo Ciise Masiix, markhaatiga aamin ah, curadka kuwii dhintay, iyo boqorka boqorrada dhulka. Kan ina jecel oo naga xoreeyey dembiyadeenna dhiigiisa— ⁶ oo naga dhigay boqortooyo, wadaaddo u ah Eebbe iyo Aabbihiis— isaga ha u ahaato ammaanta iyo xukunka weligiis iyo weligiisba. Aamiin.

⁷ Bal eega, wuxuu imaanayaa daruuraha, oo indho kasta ayaa arki doonta, xataa kuwii dalooliyey; oo qabiilooyinka dhulka oo dhammu waxay u barooran doonaan isaga. Sidaasay noqon doontaa! Aamiin.

⁸ “Aan ahay Alfa iyo Omega,” ayaa leh Rabbi Eebbe, “kan ah, kan jiray, iyo kan iman doona, kan Qaadirka ah.” ⁹ Aniga, Yooxanaa, walaalkiin iyo wadaagga dhibaataada iyo boqortooyada iyo dulqaadka Ciise, waxaan ku jiray jasiiradda Baadmos sababo la xiriira ereyga Eebbe iyo markhaatiga Ciise. ¹⁰ Waxaan ku jiray Ruuxa maalinta Rabbiga, waxaana maqlay cod weyn oo iga dambeeya, oo u eg sida buun, ¹¹ oo igu amraya inaan qoro waxa aan arko oo aan u diro toddobada kiniisadood: Efesos, Ismirna, Bargas, Tiyaatira, Saardis, Filadelfiya, iyo Laodikiya. ¹² Markaasaan u jeestay inaan arko codkii ila hadlayay. Oo markaan u jeestay, waxaan arkay toddobo laambadood oo dahab ah, ¹³ iyo dhexda laambadaha waxaa joogay mid u eg wiilkii dadka, oo gashan dhar gaadhaya caghiisa, oo leh suun dahab ah oo ku wareegsan laabta. ¹⁴ Madaxiisa iyo timihiisu waxay ahaayeen caddaan sida dhogorta, sida baraf, oo indhihiisu waxay ahaayeen sida olol dab ah. ¹⁵ Caghiisu waxay ahaayeen sida naxaas la shiday oo foornada ku jira, codkiisuna wuxuu ahaa sida codka biyo badan. ¹⁶ Gacantiisa midig wuxuu ku hayay toddobo xiddigood, afkiisana waxaa ka soo baxaysay seef laba af leh oo fiiqan. Wajigiisuna wuxuu ahaa sida qorraxda oo kale oo ku ifaysa xooggeeda oo

dhan. ¹⁷ Markii aan arkay isaga, waxaan ku dhacay caghiisa sidii mid dhintay. Markaasuu gacantiisa midig igu saaray oo igu yidhi: “Ha baqin. Anigu waxaan ahay Kan Koowaad iyo Kan Dambe, ¹⁸ iyo Kan Nool; waan dhintay, oo bal eeg, waxaan noolahay weligay iyo weligayba, oo waxaan hayaa furayaasha dhimashada iyo Haades. ¹⁹ Qor, sidaas darteed, waxaad aragtay, waxa hadda jira, iyo waxa dhici doona waxyaalahan ka dib. ²⁰ Ku saabsan toddobada xiddigood ee aad ku aragtay gacantayda midig iyo toddobada laambadood ee dahabka ah: Toddobada xiddigood waa malaa'igaha toddobada kiniisadood, iyo toddobada laambadood waa toddobada kiniisadood.

2 “Malaa'igta kiniisadda Efesos ku qoran: Kuwani waa erayadii Kan haysta toddobada xiddig ee gacantiisa midig iyo Kan dhex socda toddobada laambadood oo dahab ah. ² Waxaan ogahay falimihiinna, hawshiinna, iyo dulqaadkiinna, iyo inaad u adkeysan karin dadka sharka leh. Waxaad tijaabisay kuwa sheegta inay rasuullo yihiin laakiin aan ahayn, oo waxaad ku heshay inay been yihiin. ³ Waxaad u adkeysatay oo dulqaadatay magacayga aawadiis, mana daalin. ⁴ Hase yeeshee waxaan kaa haystaa tan: Waad ka tagtay jacaylkii aad markii hore lahayd. ⁵ Xusuuso meeshii aad ka dhacday! Toobad keen oo samee falimihii aad markii hore samayn jirtay. Haddii aadan toobad keenin, waxaan kuu iman doonaa oo ka qaadi doonaa laambaddaada meeshii ay ku taal. ⁶ Laakiin waxaad leedahay tan faa'iido ahaan: waxaad diiddaa dhaqamada Nicolaitans, oo aan aniguna necbahay. ⁷ Kuwa leh dhego ha maqleen waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. Kii guuleysta, waxaan siin doonaa xaq inuu wax ka cuno geedka nolosha, kaas oo ku yaal Beerta Eebbe. ⁸ “Malaa'igta kiniisadda Smirna ku qoran: Kuwani waa erayadii Kan ugu horreeyey iyo Kan ugu dambeeyey, kii dhintay oo soo noolaaday. ⁹ Waxaan ogahay dhibaataadiinna iyo faqrigiinna—hase yeeshee waxaad tihiin hodan! Waxaan ogahay cayda kuwa sheegta inay Yuhuud yihiin laakiin aan ahayn, laakiin waa sunagogga Shaydaan. ¹⁰ Ha ka baqin waxa aad ku dhowdahay inaad la kulanto. Shaydaanku wuxuu ku tuuri doonaa qaar idinka mid ah xabsi, si aad loo tijaabiyo, waxaadna la kulmi doontaan dhibaato toban maalmood ah. Noqo aamin xitaa ilaa dhimashada, oo waxaan ku siin doonaa taajika nolosha. ¹¹ Kuwa leh dhego ha maqleen waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. Kii guuleysta lama yeeli

Muujintii

doono waxyeello dhimashada labaad. ¹² “Malaa’igta kiniisadda Pergamum ku qoran: Kuwani waa erayadii Kan leh seefta fiiqan, laba af leh. ¹³ Waxaan ogahay meesha aad ku nooshahay—meesha carshiga Shaydaan ku yaal. Hase yeeshee waxaad si adag ugu dhegtag magacayga mana aad diidin rumaysadkaaga igu aaddan, xitaa maalmaha Antipas, markhaatigayga daacadda ah, oo la dilay idinka dhexdiinna, meesha Shaydaan deggan yahay. ¹⁴ Laakiin waxaan kaa haystaa waxyaabo yar: Waxaa idinka mid ah kuwa raacaya baridda Balaam, oo Balac baray inuu dhagax dhigo hortooda reer binu Israa’iil, si ay u cunaan cunto loo sadqeeyey sanamyada iyo inay galaan sinada. ¹⁵ Sidoo kale, waxaad leedahay kuwa raacaya baridda Nicolaitans. ¹⁶ Haddaba toobad keen! Haddii kale, waxaan kuu iman doonaa si dhakhso ah oo waxaan kula dagaallami doonaa seefta afkayga. ¹⁷ Kuwa leh dhego ha maqleen waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. Kii guuleysta, waxaan siin doonaa mana qarsoon. Waxaan sidoo kale siin doonaa qofkaas dhagax cad oo magac cusub ku qoran yahay, oo kaliya qofka helay yaqaan. ¹⁸ “Malaa’igta kiniisadda Tiyyatira ku qoran: Kuwani waa erayadii Wiilka Eebbe, indhihiisu waa sida dab ololaya oo cagihisu yihiin sida naxaas la safeeyey. ¹⁹ Waxaan ogahay falimihiinna, jacayliinna iyo rumaysadkiinna, adeegiinna iyo dulqaadkiinna, iyo in falimihiinna dambe ay ka weyn yihiin kuwii hore. ²⁰ Si kastaba ha ahaatee, waxaan kaa haystaa tan: Waxaad u dulqaadataa naagtaas Yesebel, oo sheegata inay tahay nebiyad. Iyadoo barideeda waxay marin habaabisaa addoommadayda inay galaan sinada iyo inay cunaan cunto loo sadqeeyey sanamyada. ²¹ Waxaan siisay waqti ay uga tagto sinadeeda, laakiin ma doonayso. ²² Bal eeg, waxaan ku tuuri doonaa sariir xanuun, kuwa sinada la sameeya iyadana waxay la kulmi doonaan xanuun daran, haddii aysan ka toobad keenin dariiqeeda. ²³ Waxaan xukumi doonaa carruurteeda. Markaas kiniisadaha oo dhan waxay ogaan doonaan inaan ahay Kan baara qalbiyada iyo maanka, oo waxaan idiin abaal marin doonaa midkiin kasta sida falimihiinna. ²⁴ Hadda waxaan idinku leeyahay inta kale ee Tiyyatira ku sugan, kuwa aan raacin bariddeeda oo aan baran waxa qaar ugu yeeraan sirta Shaydaan, ma saari doono culeys kale idinka, ²⁵ laakiin sii haysta waxa aad haysaan ilaa aan imaado. ²⁶ Kii guuleysta oo sameeya doonistayda ilaa dhammaadka, waxaan siin

doonaa amar quruumaha— ²⁷ kaas oo iyaga ku xukumi doona ul bir ah oo burburin doona sida weel dhoobo ah—sida aan amar uga helay Aabbahay. ²⁸ Waxaan sidoo kale siin doonaa qofkaas xiddigta subax. ²⁹ Kuwa leh dhego ha maqleen waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha.

3 “Malaa’igta kiniisadda ku taal Saardis u qor: Kuwani waa ereyada kan leh toddobada ruux ee Eebbe iyo toddobada xiddigood. Waxaan ogahay falimihiinna; waxaad leedahay sumcad ah inaad nooshahay, laakiin waxaad tahay mid dhintay. ² Digtoonow oo xoogga sii waxa hadhay, oo ku dhow inay dhintaan, waayo, waxaan ka helay falimihiinna inay yihiin kuwo aan dhamaystirnayn hortayda Eebbahay. ³ Haddaba xusuuso waxaad heshay oo maqashay; si adag u hay, oo toobad keen. Haddii aadan digtoonaa, waxaan u iman doonaa sida tuug, oo ma ogaan doontid saacadda aan kuu imanayo. ⁴ Si kastaba ha ahaatee, waxaad leedahay dad yar oo ku sugan Saardis kuwaas oo aan dhar koodii nijaasin. Waxay ila socon doonaan, oo waxay ku labisan doonaan dhar cad, waayo, way istaahilaan. ⁵ Kii guuleysta waxaa lagu labisi doonaa dhar cad sida iyaga, oo magacooda kama tirtiri doono kitaabka nolosha, laakiin waxaan qiran doonaa magacooda hortayda Aabbahay iyo malaa’igihisa. ⁶ Kii dhego leh, ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. ⁷ “Malaa’igta kiniisadda ku taal Filadelfiya u qor: Kuwani waa ereyada kan quduuska ah oo runta ah, kan haysta furaha Daa’uud. Waxa uu furo cidna ma xirin, waxa uu xiro cidna ma furi karto. ⁸ Waxaan ogahay falimihiinna. Bal eeg, waxaan hortiinna dhigay albaab furan oo cidna ma xirin karto. Waxaad leedahay xoog yar, weliba waxaad haysay ereygayga oo ma aad diidin magacayga. ⁹ Waxaan ka dhigi doonaa kuwa ka tirsan sunagogga Shaydaanka, kuwa sheegta inay Yuhuud yihiin laakiin aan ahayn, oo beenaalayaal ah—waxaan ka dhigi doonaa inay yimaadaan oo ay ku sujuudaan cagahaaga hortooda oo ay qiraan inaan ku jeclahay. ¹⁰ Sababtoo ah waxaad haysay amarkayga inaad adkaysato, waxaan sidoo kale kaa ilaalin doonaa saacadda imtixaanka oo ku soo fool leh dunida oo dhan si loo tijaabiyo dadka dhulka ku nool. ¹¹ Waxaan imanayo dhawaan. Ku dhaji waxa aad haysato, si aan cidna u qaadin taajkaaga. ¹² Kii guuleysta waxaan ka dhigi doonaa tiir macbudka Eebbahayga, oo weligood kama bixi doonaan. Waxaan ku qori doonaa magac Eebbahayga, iyo magaca magaalada Eebbahayga,

Muujiintii

Yeruusaalemta cusub, oo samada ka soo degaysa Eebbahayga; waxaan sidoo kale ku qori doonaa magacayga cusub. ¹³ Kii dhego leh, ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha. ¹⁴ “Malaa’igta kiniisadda ku taal Laodikea u qor: Kuwani waa ereyada Aamiin, markhaatiga aamin ah oo runta ah, asalka abuurista Eebbe. ¹⁵ Waxaan ogahay falimihiinna, inaad tahay mid aan qabow ahayn ama kulul. Waxaan jeclaan lahaa inaad qabow ama kulul tahay! ¹⁶ Sidaa darteed, maadaama aad tahay mid diirran—aan kululayn ama qabownayn—waxaan ku dhowahay inaan ku tuuro. ¹⁷ Waxaad tidhaahdaa, ‘Waxaan ahay hodan; waxaan helay maal oo uma baahni waxba.’ Laakiin ma ogid inaad tahay mid liita, u baahan naxariis, faqiir, indhoole, oo qaawan. ¹⁸ Waxaan kugula talinayaa inaad iga iibsato dahab lagu sifeeyey dabka, si aad u noqoto mid hodan ah; iyo dhar cad oo aad xidhato, si aad u qarisid qaawanaantaada ceebta leh; iyo saliid indhahaaga lagu mariyo, si aad u aragto. ¹⁹ Kuwa aan jeclahay, waan canaantaa oo waan edbiyaa. Sidaa darteed, si daacad ah u toobad keen. ²⁰ Halkan ayaan joogaa! Waxaan taaganahay albaabka oo garaacayaa. Haddii qof maqlo codkayga oo albaabka furo, waxaan u iman doonaa oo la cashayn doonaa qofkaas, iyo iyaga ila. ²¹ Kii guuleysta, waxaan siin doonaa xaaq inuu ila fadhiisto carshigayga, sida aan u guuleystay oo aan u fadhiistay Aabbahay carshigiisa. ²² Kii dhego leh, ha maqlo waxa Ruuxu ku leeyahay kiniisadaha.”

4 Haddaba, intaas ka dib ayaan eegay, oo waxaa jannada ka furnaa albaab. Codkii ugu horreeyey ee aan maqlay, oo u ekaa sida buun, wuxuu yidhi, “Halkan soo kor, oo waxaan ku tusi doonaa waxa dhici doona intaas dabadeed.” ² Haddaba markiiba waxaan ku jiray Ruuxa, oo waxaa jannada dhexdeeda yaallay carshiyo, oo waxaa ku fadhiyey mid. ³ Kii ku fadhiyey wuxuu u ekaa sida yaspiir iyo sardiis, oo carshiga hareerhiisa waxaa ku wareegsanaa qaanso roobaad u eg dhagax dhalaalaya. ⁴ Carshiga hareerhiisa waxaa ku wareegsanaa afar iyo labaatan carshiyo, oo carshiyadan waxaa ku fadhiyey afar iyo labaatan waayeel, oo ku labisan dhar cad, oo madaxyadoodana waxaa ku yaallay taajyo dahab ah. ⁵ Carshiga waxaa ka soo baxayey hillaac, sanqadh, iyo onkod. Carshiga hortiisa waxaa shidnaa toddoba laambadood, kuwaas oo ah toddobada ruux ee Eebbe. ⁶ Carshiga hortiisa waxaa yaallay wax u eg

badda galaas, oo u cad sida kiristaalo; oo bartamaha, carshiga hareerhiisa, waxaa joogay afar noole oo nool oo indho ku daboolan, hore iyo gadaalba. ⁷ Noolaha koowaad wuxuu u ekaa sida libaax, kan labaad wuxuu u ekaa sida weyl, kan saddexaad wuxuu lahaa wejiga sida nin, kan afraadna wuxuu u ekaa sida gorgor duulaya. ⁸ Afarta noole oo nool mid kasta wuxuu lahaa lix baal, oo waxaa ku daboolnaa indho dhan hareeraha iyo gudaha; oo maalin iyo habeen toona kama joogsan inay yidhaahdaan,

“Quduus, quduus, quduus waa Sayidka Eebbe ee awoodda leh, kii jiray, oo jira, oo iman doona.”

⁹ Markasta oo noolaha nool ay ammaanta, sharafta, iyo mahadcelinta siiyaan kii ku fadhiya carshiga, kaas oo nool weligiis iyo weligiis, ¹⁰ afar iyo labaatan ka waayeel way ku dhacaan hortisa kii ku fadhiya carshiga oo caabudana kii nool weligiis iyo weligiis. Waxay carshiga hortiisa dhigaan taajyadoodii oo waxay yidhaahdaan:

¹¹ “Adigu waxaad u qalantaa, Sayidkayaga iyo Eebbaha, inaad hesho ammaanta, sharafta, iyo xoogga, waayo, wax walba adaa abuuray, oo doonistaada ayey ku jireen oo la abuuray.”

5 Waxaan arkay mid ku fadhiya carshiga gacantiisa midig buug ku qoran labada dhinac oo lagu shaabadeeyey toddoba shaabad. ² Markaasaan arkay malaa’ig xoog leh oo qaylinaysa cod xoog leh, “Yaa istaahila inuu buugga furo oo uu jebiyo shaabadihiisa?” ³ Laakiin cid samada, dhulka, ama dhulka hoostiisa joogta midna ma awoodin inay buugga furto ama xataa ay gudaha eegto. ⁴ Aad baan u ooyay maxaa yeelay lama helin cid istaahisha inay buugga furto ama ay gudaha eegto. ⁵ Markaasaa mid ka mid ah waayeellada igu yidhi, “Ha ooyin! Bal eeg, Libaaxa qabiilka Yahuudah, xididka Daa’uud, wuu guulaystay. Isagu waa kan awooda inuu buugga furo iyo toddobadiisa shaabad.” ⁶ Markaasaan arkay Wanka oo taagan carshiga iyo afarta noole iyo waayeellada dhexdooda, isagoo u muuqda sidii mid la gowracay. Waxay lahaayeen toddoba geesood iyo toddoba indhood, kuwaas oo ah toddobada ruux ee Eebbe oo loo diray dhulka oo dhan. ⁷ Wuxuu u soo dhowaaday oo ka qaatay buugga gacanta midig ee midka ku fadhiya carshiga. ⁸ Markii uu buugga qaatay, afarta noole iyo afar iyo labaatan ka waayeel ayaa Wanka hortiisa ku dhacay. Mid kasta wuxuu haystay kataarad iyo weelal dahab ah oo buuxa foox,

Muujintii

kuwaas oo ah salaadaha dadka Eebbe. ⁹ Waxayna ku heeseen gabay cusub, iyagoo leh:

“Adigu waxaad istaahishaa inaad buugga qaadata oo aad furto shaabadihiisa, waayo, waa lagu gowracay, oo dhiiggaaga ayaad ku soo iibsatay Eebbe dad ka yimid qabiil kasta, af kasta, dad kasta, iyo quruun kasta. ¹⁰ Waxaad ka dhigtay boqortooyo iyo wadaaddo inay u adeegaan Eebbahaaga, oo waxay ka talin doonaan dhulka.”

¹¹ Markaasaan eegay oo maqlay codadka malaa’ig badan oo hareeraysan carshiga iyo noolayaasha iyo waayeellada; tiradooduna waxay ahayd kumanaan kun iyo toban kun oo toban kun. ¹² Iyagoo cod dheer leh, waxay lahaayeen:

“Wanka la gowracay waa istaahila inuu helo xoog, hodantinimo, xigmad, awood, sharaf, ammaano, iyo barako!”

¹³ Waxaan maqlay abuur kasta oo samada, dhulka, dhulka hoostiisa, iyo badda, iyo waxa ku jira oo dhan, iyagoo leh:

“Kii ku fadhiya carshiga iyo Wanka ha u ahaato barako, sharaf, ammaano, iyo xukun weligiis iyo weligiis!”

¹⁴ Afarta noole waxay ku jawaabeen “Aamiin,” waayeelladuna way sujuudeen oo caabudeen.

6 Waxaan arkay markii Wanka uu furay mid ka mid ah toddobada shaabad, waxaan maqlay mid ka mid ah afarta noolaha oo leh cod sida onkodka, “Kaalay!” ² Markaasaan fiiriyey, oo waxaa jiray faras cad! Kii fuushan wuxuu haystay qaanso, taajina waa la siiyey, wuuna baxay isagoo guulaysanaya oo si uu u guulaysto. ³ Markii Wanka uu furay shaabaddii labaad, waxaan maqlay noolihii labaad oo leh, “Kaalay!” ⁴ Markaasaa faras kale soo muuqday, mid casaan ololaya ah. Kii fuushan waxaa la siiyey awood uu nabadda dhulka ka qaado, si dadku isu laayaan; seef weynna waa la siiyey. ⁵ Markii Wanka uu furay shaabaddii saddexaad, waxaan maqlay noolihii saddexaad oo leh, “Kaalay!” Markaasaan fiiriyey, oo waxaa jiray faras madow! Kii fuushan wuxuu gacanta ku haystay miisaanno. ⁶ Markaasaan maqlay waxa u eg cod ka imanaya afarta noolaha dhexdooda, oo leh, “Qaddar sarreen ah oo dinar ah, iyo saddex qaddar oo shaciir ah oo dinar ah; saliidda iyo khamrigana ha waxyeelley.” ⁷ Markii Wanka uu furay shaabaddii afraad, waxaan

maqlay codkii noolihii afraad oo leh, “Kaalay!” ⁸ Markaasaan fiiriyey, oo waxaa jiray faras liin ah! Kii fuushan waxaa la odhan jiray Geeri, Haadesna wuxuu ku daba socday si dhow. Waxay heleen amar ay ku dilaan rubuc dhulka ka mid ah, seef, gaajo, cudur, iyo xayawaanka duurka. ⁹ Markii Wanka uu furay shaabaddii shanaad, waxaan arkay meeshii allabariga hoosteeda nafihi kuwii la laayey erayga Eebbe aawadiis iyo markhaatufurashadii ay hayeen aawadeed. ¹⁰ Waxay ku qayliyeen cod weyn, “Intee in le’eg, Sayid Qaadir ah, quduuska iyo runta ah, ayaad ku xukumi doontaa dadka dhulka deggan oo dhiigayaga aarsan doontaa?” ¹¹ Markaas mid kasta oo iyaga ka mid ah waxaa la siiyey khamiis cad, waxaana loo sheegay inay yara nastaan, ilaa inta tirada addoommadooda iyo walaalahooda, oo la diili lahaa sida iyaga oo kale, ay dhammaato. ¹² Markii uu furay shaabaddii lixaad, waxaan arkay dhulgariir weyn; qorraxduna waxay noqotay madow sida dhar sacco laga sameeyey, dayaxii oo dhanna wuxuu noqday casaan dhiig ah, ¹³ xiddigihii samaduna waxay ku dhaceen dhulka, sida geed berde ah oo midhihiisa bislaanin ay ku dhacaan markii dabayl xoog leh ay ruuxdo. ¹⁴ Samadu waxay libdhay sida buug la duudduubayo, buur kasta iyo jasiirad kastana waa la dhaqaajiyey. ¹⁵ Markaasaa boqorradii dhulka, kuwa sharafta leh, taliyayaasha, kuwa hodanka ah, kuwa awoodda leh, iyo qof kasta, addoon iyo xorba, waxay isku qariyeen godad iyo dhagaxyada buuraha dhexdooda. ¹⁶ Waxay ku yidhaahdeen buuraha iyo dhagaxyada, “Nagu soo dhaca oo naga qariya wejiga Kan carshiga ku fadhiya iyo cadhada Wanka! ¹⁷ Waayo, maalintii weynayd ee cadhadooda way timid, yaase u adkaysan kara?”

7 Waxyaalahaas dabadood waxaan arkay afar malaa’igood oo taagan afarta geesood ee dhulka, iyagoo joojinaya afarta dabaylood ee dhulka si aan dabayl u dhicin dhulka, badda, ama geed kasta. ² Oo waxaan arkay malaa’ig kale oo ka soo kacaysa bari, oo sidata shaabaddii Eebbe nool. Waxay cod dheer ugu dhawaaqday afarta malaa’igood oo la siiyey awood ay ku waxyeelleeyaan dhulka iyo badda, ³ iyagoo leh, “Ha waxyeelleynina dhulka, badda, ama geedaha ilaa aan shaabad ku dhigno foodda addoommada Eebbahayaga.” ⁴ Oo waxaan maqlay tirada kuwa la shaabadeeyey: 144,000, oo laga shaabadeeyey dhammaan qabiilooyinka reer binu Israa’iil:

Muujintii

⁵ *Laga shaabadeeyey qabiilka Yahuudah, 12,000, qabiilka Re'uuben, 12,000, qabiilka Gaad, 12,000, ⁶ laga shaabadeeyey qabiilka Aashar, 12,000, qabiilka Naftaali, 12,000, qabiilka Manaseh, 12,000, ⁷ laga shaabadeeyey qabiilka Simecoon, 12,000, qabiilka Laawi, 12,000, qabiilka Isakaarka, 12,000, ⁸ qabiilka Sebulun, 12,000, qabiilka Yuusuf, 12,000, iyo qabiilka Benyaamiin, 12,000 ayaa la shaabadeeyey.*

⁹ Waxyaalahaas dabadood, waxaan eegay, oo waxaa jiray dad badan oo aan la tirin karin, oo ka yimid qurruun kasta, qabiil kasta, dad kasta, iyo af kasta, oo hor taagan carshiga iyo Wanka, oo gashan dhar cad, oo laamood timireed gacmahooda ku haysta. ¹⁰ Waxayna ku dhawaaqeen cod dheer,

“Badbaadadu waxay u sugnaatay Eebbahayaga oo ku fadhiya carshiga, iyo Wanka.”

¹¹ Malaa'igta oo dhan waxay ku wareegsanaayeen carshiga, waayeellada, iyo afarta noolaha; waxayna wejigooda ku dheceen carshiga hortiisa iyagoo caabudaya Eebbe, ¹² iyagoo leh,

“Aamiin! Barako, ammaano, xigmad, mahadnaq, sharaf, xoog, iyo awood ha u sugnaadeen Eebbahayaga weligiis iyo weligiis. Aamiin.”

¹³ Markaasaa mid ka mid ah waayeellada ii hadlay, isagoo i weydiinaya, “Kuwani oo ku labisan dhar cad, waa ayo, xaggee bay ka yimaadeen?” ¹⁴ Waxaan ugu jawaabay, “Sayidow, adigu waad garanaysaa.” Markaasuu igu yidhi, “Kuwani waa kuwa ka soo baxay dhibaataada weyn, oo waxay dhaqeen dharkooda oo ka dhigeen kuwo cad dhiigga Wanka.

¹⁵ *Sababtaas awgeed, waxay hor taagan yihiin carshiga Eebbe oo waxay ugu adeegaan habeen iyo maalin macbudkiisa; oo kan carshiga ku fadhiya ayaa ku hoyan doona iyaga hadhkiisa. ¹⁶ Mar dambe ma ay gaajoon doonaan ama ma ay harraadi doonaan, qorraxduna kuma dhici doonto, mana jiri doonto kulayl daran; ¹⁷ waayo, Wanka dhexda carshiga ayaa noqon doona adhijirkooda, oo wuxuu ku hoggaamin doonaa ilaha biyaha nolosha; Eebbena wuxuu ka tirtiri doonaa ilmad kasta indhahooda.”*

8 Markii Wanka uu furay shaabaddii toddobaad, samada waxaa ka dhacay aamusnaan ku dhowaad nus saac ah. ² Markaasaan arkay toddobada malaa'igood oo hor taagan Eebbe,

waxaana la siiyey toddobo turumbo. ³ Malaa'ig kale oo haysta foox dhalaalaya ayaa yimid oo istaagay meesha allabariga. Waxaana la siiyey foox badan oo uu ku bixiyo, oo ay la socdaan baryootanka quduusiinta oo dhan, meesha allabariga dahabka ah ee hortiisa carshiga. ⁴ Qiiqi fooma, oo ay la socdaan baryootanka quduusiinta, ayaa kor ugu kacay Eebbe gacanta malaa'igta. ⁵ Markaasaa malaa'igtii qaadatay fooxdhalihii, waxayna ka buuxisay dab meesha allabariga, oo waxay ku tuurtay dhulka; waxaana dhacay onkod, sanqadh, hillaac, iyo dhulgariir. ⁶ Oo toddobada malaa'igood oo haystay toddobada turumbo ayaa isku diyaariyey inay afuufaan. ⁷ Malaa'igtii ugu horraysay ayaa afuufay turumbadeedii, waxaana dhacay roob baraf iyo dab isku dhex jira dhiig, oo waxaa lagu tuuray dhulka; saddex meelood meel dhulka waa la gubay, saddex meelood meel geedaha waa la gubay, iyo cawska cagaaran oo dhan waa la gubay. ⁸ Malaa'igtii labaad ayaa afuufay turumbadeedii, oo wax u eg buuro weyn oo dab qabadsiiyan ayaa lagu tuuray badda; saddex meelood meel badda ayaa dhiig noqotay, ⁹ saddex meelood meel xayawaanka badda ku nool ayaa halaagsamay, iyo saddex meelood meel maraakiibta ayaa la burburiyey. ¹⁰ Malaa'igtii saddexaad ayaa afuufay turumbadeedii, oo xiddig weyn oo u ololaysa sida toosh ayaa ka soo dhacday samada saddex meelood meel webiyada iyo ilo biyoodka— ¹¹ xiddigta waxaa la yiraahdaa Absinthe. Saddex meelood meel biyaha ayaa qadhaadh noqday, dad badan ayaa ka dhintay biyaha maxaa yeelay way qadhaadh noqdeen. ¹² Malaa'igtii afraad ayaa afuufay turumbadeedii, oo saddex meelood meel qorraxda ayaa la dhuftay, saddex meelood meel dayaxa, iyo saddex meelood meel xiddigaha, si saddex meelood meel ay u madoobaadaan. Saddex meelood meel maalinta ma ittiin, sidoo kale habeenka. ¹³ Markaasaan eegay, oo waxaan maqlay gorgor ku duulaya cirka dhexe, isagoo ku dhawaaqaya cod dheer, “Halaag, halaag, halaag ku dhaca dadka dhulka ku nool, sababta oo ah turumbada dhawaaqi doona ee ay afuufi doonaan saddexda malaa'igood ee hadhay!”

9 Malaa'igtii shanaad ayaa afuufay buunkeedii, oo waxaan arkay xiddig cirka ka soo dhacday oo dhulka ku dhacday. Waxaana la siiyey furaha ceelka Abyss. ² Wuxuu furay ceelkii Abyss, qiiqna waa ka soo baxay sida qiiq foornada weyn. Qorraxdii iyo hawadiiba waa madoobaadeen qiiqi ceelka ka

Muujintii

soo baxay. ³ Qiigii waxaa ka soo baxay ayax dhulka ku soo dhacay, waxaana la siiyey awood la mid ah tan ay leeyihiin bakaylaha dhulka. ⁴ Waxaa loo sheegay inayan wax yeelin cawska dhulka, wax cagaaran, ama geed, laakiin kaliya dadka aan lahayn shaabad Eebbe oo ku yaal fooddooda. ⁵ Waxaa loo oggolaaday inay kaliya silciyaan shan bilood iyaga oo aan dilin. Silcintii ay geysteen waxay la mid ahayd qaniinyada bakaylaha. ⁶ Maalmahaas, dadku waxay doondooni doonaan dhimashada laakiin ma heli doonaan; waxay doonayaan inay dhintaan, laakiin dhimashadu way ka carari doontaa. ⁷ Ayaxu wuxuu u ekaa sida fardo dagaal loo diyaariyey. Madaxyadooda waxaa saarnaa wax u eg taajyo dahab ah, wejyadooduna waxay la mid ahaayeen wejyada aadanaha. ⁸ Timahoodu waxay la mid ahaayeen timo haween, ilkohooduna waxay la mid ahaayeen ilko libaax. ⁹ Waxay lahaayeen gaashaan la mid ah gaashaan bir ah, codka baalashooduna wuxuu la mid ahaa sanqadha fardo badan iyo gaadhifardoodyo dagaal ku ordaya. ¹⁰ Waxay lahaayeen dabo leh qaniinyo sida bakaylaha, dabadooduna waxay ku lahaayeen awood ay dadka shan bilood ku silciyaan. ¹¹ Waxay lahaayeen boqor iyaga ka sarreeya oo ah malaa'igtii Abyss, magaciisana Cibraaniga waa Abaddon, Giriiggana waa Apollyon. ¹² Halaaggii ugu horreeyey waa dhaafay; bal eeg, laba halaag oo kale ayaa weli imanaya. ¹³ Malaa'igtii lixaad ayaa afuufay buunkeedii, waxaanam maqlay cod ka imanaya afarta gees ee allabariga dahabka ah ee Eebbe hortisa yaal, ¹⁴ codkii wuxuu amray malaa'igtii lixaad ee buunka haysatay, "Sii daaya afarta malaa'igood ee ku xidhan webiga weyn ee Yuufraadis." ¹⁵ Afartii malaa'igood, oo loo diyaariyey saacadda, maalinta, bisha, iyo sannadka, waa la sii daayey si ay u dilaan saddex meelood meel dadka. ¹⁶ Tirada ciidanka fardoolayda waxay ahayd laba boqol oo milyan; waxaan maqlay tiradooda. ¹⁷ Sidan ayaan ku arkay fardihii iyo fardoolayda riyadayda: fardoolaydu waxay lahaayeen gaashaan casaan ololaya, buluug madow, iyo jaalle baaruud ah. Madaxyada farduha waxay la mid ahaayeen madaxyada libaaxyada, afkoodana waxaa ka soo baxayay dab, qiig, iyo baaruud. ¹⁸ Saddex meelood meel dadka waxaa lagu dilay saddexdan belaayo ee dabka, qiiga, iyo baaruuda afkooda ka soo baxaysa. ¹⁹ Awoodda farduha waxay ku jirtay afkooda iyo dabadooda; waayo, dabadoodu waxay la mid ahaayeen abeesooyin, oo waxay

lahaayeen madaxyada ay wax ku yeelaan. ²⁰ Inta kale ee dadka, oo aan lagu dilin belaaayadan, weli kama toobad keenin shuqullada gacmahooda; ma joojin inay caabudaan jinniyo, iyo sanamyada dahabka, lacagta, naxaasta, dhagaxa, iyo alwaax, kuwaas oo aan arki karin, maqli karin, ama socon karin. ²¹ Sidoo kale kama ay toobad keenin dilalkooda, sixirkooda, sinadooda, ama xatooyadooda.

10 Waxaan arkay malag kale oo xoog leh oo samada ka soo degaya, oo daruur ku lebbisan, oo qaanso roobaad madaxiisa ka korreysa. Wajigiisu wuxuu u iiftimay sida qorraxda, lughiiisuna waxay ahaayeen sida tiirar dab ah. ² Gacantiisa waxaa ku jiray kitaab yar oo furan. Wuxuu cagtiisa midig dhigay badda, cagtiisa bidixna dhulka. ³ Wuxuu ku qayliyey cod weyn, sida libaax oo kale, oo markuu ku qayliyey, codadkii toddobada onkod ayaa hadlay. ⁴ Markay toddobada onkod hadleen, waxaan u diyaar garoobay inaan qoro, laakiin waxaan maqlay cod ka imanaya samada oo leh, "Shaabadee wixii toddobada onkod ay ku hadleen hana qorin." ⁵ Markaasaa malaa'igtii aan arkay oo ku taagan badda iyo dhulka ayaa kor u qaaday gacantiisa midig samada, ⁶ oo ku dhaartay kan weligiis iyo weligiis nool, ee abuuray samada iyo waxa ku jira, dhulka iyo waxa ku jira, iyo badda iyo waxa ku jira, in aan dib loo sii daahin, ⁷ laakiin maalmaha markuu malagga toddobaad uu yeedhin doono buunkiisa, waxa Eebbe qarsoodigiisu uu dhammaan doonaa, sida uu ugu dhawaaqay addoommadiisa nebiyada. ⁸ Markaasaa codkii aan ka maqlay samada mar kale ila hadlay, isagoo leh, "Tag, qaad kitaabka yar ee furan ee ku jira gacanta malaa'igta ku taagan badda iyo dhulka." ⁹ Markaasaan u tegey malaa'igtii oo weyddiiyey inuu i siiyo kitaabka yar. Wuxuu igu yidhi, "Qaado oo cun; calooshaada way qadhaadhin doontaa, laakiin afkaaga waxay ugu macaan noqon doontaa sida malab." ¹⁰ Waxaan ka qaatay kitaabka yar gacanta malaa'igta oo waan cunay. Afkayga waxay ugu macaanaatay sida malab, laakiin markaan cunay, calooshayda way qadhaadhay. ¹¹ Markaasaa la ii sheegay, "Waa inaad mar kale wax sii sheegtaa oo ku saabsan dad badan, quruumo, afaf, iyo boqorro."

11 Waxaa la i siiyey ul cabbirid oo u eg usha oo waxaa lay faray, "Kac oo qiyaas macbudka Eebbe iyo meeshii allabariga, iyo kuwa halkaas ku caabudaya. ² Laakiin ka tag barxadda dibadda; ha qiyaasin, waayo, waxaa loo dhiibay

Muujintii

quruumaha. Waxay ku tuntaan magaalada quduuska ah afartan iyo laba bilood. ³ Oo waxaan siin doonaa amar labadayda markhaati, oo waxay sii sheegi doonaa waxyaalo soo socda 1,260 maalmood, iyagoo ku lebisani dhar joonyad ah.” ⁴ Kuwanu waa labada geed oo saytuun ah iyo labada laambad oo ku hor yaal Sayidka dhulka. ⁵ Haddii qof isku dayo inuu waxyeelleeyo, dab ayaa afkooda ka soo baxa oo cadowgoda baabbi’iya. Sidaas daraaddeed, qof kasta oo doonaya inuu waxyeelleeyo waa in sidan lagu dilo. ⁶ Waxay leeyihiin awood ay ku xidhaan cirka si aan roob u di’in intay sii sheegayaan; waxayna leeyihiin amar ay biyaha ugu beddelaan dhiig oo ay dhulka ku dhufaan belaayo kasta sida ay doonaan. ⁷ Markay dhammeeyaan markhaatifurkooda, bahalkii ka soo baxayay godka hoose wuxuu ku dagaallami doonaa, wuuna ka adkaan doonaa, wuuna dili doonaa. ⁸ Maydkooda wuxuu ku jiri doonaa waddada magaalada weyn, oo ruux ahaan loogu yeedho Sodom iyo Masar, halkaas oo Sayidkoodana iskutallaabta lagu qodbay. ⁹ Muddo saddex iyo badh maalmood ah, dad ka kala yimid qabiil kasta, af kasta, iyo quruun kasta ayaa ku fiirin doona meydhooda oo diidi doona in la aaso. ¹⁰ Dadka dhulka ku nool ayaa ku farxi doona oo ku rayrayn doona, isugu diri doona hadiyado, maxaa yeelay, labadaas nebi waxay dhibi jireen kuwa dhulka deggan. ¹¹ Kadib saddex iyo badh maalmood, neeftii nolosha ee Eebbe ayaa gashay, oo waxay istaageen cagahooda, cabsi weynna waxay ku dhacday kuwa arkayay. ¹² Markaasay maqleen cod weyn oo ka yimid samada oo ku leh, “Halkaan u kaca.” Oo waxay u kaceen samada iyagoo ku jira daruur, halkaasoo cadowgoodu daawanayay. ¹³ Waqtigaas waxaa dhacay dhulgariir weyn, oo tobnadkii magaalada ayaa dumay. Toddoba kun oo qof ayaa ku dhintay dhulgariirka, kuwa badbaadaya way baqeen oo waxay ammaaneen Eebbe ee samada. ¹⁴ Masiibadii labaad way dhammaatay; bal eeg, masiibadii saddexaad ayaa si dhakhso ah u soo socota. ¹⁵ Malaa’igtii toddobaad ayaa afuufay buunkeedii, waxaana jiray codad waaweyn oo ka yimid samada, oo leh,

“Boqortooyada dunida waxay noqotay boqortooyada Sayidkeenna iyo Masiixiisa, wuuna xukumii doonaa weligiis iyo weligiis.”

¹⁶ Oo afartankii iyo afarta waayee, oo ku fadhiya carshiyadooda hortiiisa Eebbe, waxay ku dheceen

wejigooda oo caabudeen Eebbe, ¹⁷ Waxay ku dhawaaqeen,

“Waannu kuugu mahadnaqaynaa, Sayid Eebbe Qaadirka ah, Kan ah iyo Kan jiray, maxaa yeelay, waxaad qaadatay awooddaada weyn oo waxaad bilowday inaad xukunto. ¹⁸ Quruumuhu way cadhoodeen, oo cadhadaadii way timid. Waqtigii waa yimid in la xukumo kuwii dhintay, oo la abaalmariyo addoommadaada nebiyada iyo quduusiinta, iyo kuwa ka cabsada magacaaga, yar iyo weynba, iyo in la baabbi’iyo kuwa dhulka baabbi’iya.”

¹⁹ Markaas macbudkii Eebbe ee samada ayaa la furay, oo sanduuqii axdigiisa ayaa lagu arkay macbudkiisa. Waxaa jiray hillaac, guux, onkod, dhulgariir, iyo roob baraf weyn.

12 Calaamad weyn ayaa ka muuqatay samada: naag ku labisan qorraxda, iyadoo dayaxu ku hoos jiro cagahaheeda, madaxeedana waxaa saaran taaj ka kooban laba iyo toban xiddigood. ² Waxay ahayd mid uur leh oo qaylisay, iyadoo foolanaysa oo xanuunaysa si ay u dhasho. ³ Markaas calaamad kale ayaa ka muuqatay samada: bal eeg, mas weyn oo cas leh oo leh toddobo madax iyo toban geesood, madaxana waxaa saaran toddobo taaj. ⁴ Dabadiisu waxay ka tuurtay saddex meelood meel xiddigihii samada oo dhulka ku tuurtay. Maskii wuxuu hor istaagay naagtii foolanaysay, si uu u liqo ilmihii markuu dhasho. ⁵ Waxay dhashay wiil, ilmo lab ah, kaasoo quruumaha oo dhan ku xukumi doona ul bir ah. Ilmaheedii waxaa loo qaday Eebbe iyo carshigiisa. ⁶ Naagtii waxay u carartay cidlada meel loogu diyaariyey iyada Eebbe, halkaasoo la quudin doono 1,260 maalmood. ⁷ Dagaal ayaa ka qarxay samada, Mikhaaiil iyo malaa’igihisii waxay la dagaallameen maskii, maskii iyo malaa’igihisuna way iska caabiyeen. ⁸ Laakiin kuma guuleysan, meeshii ay ku lahaayeen samadana ma jirin mar dambe. ⁹ Maskii weynaa ayaa la tuuray, abeesadii hore ee loo yaqaanay Iblis, ama Shaydaan, kaasoo khiyaaneeya dunida oo dhan. Waxaa lagu tuuray dhulka, malaa’igihisiina waa lala tuuray. ¹⁰ Markaasaan maqlay cod weyn oo samada ka leh:

“Hadda waxaa yimid badbaadada iyo xoogga iyo boqortooyada Eebbeheen, iyo amarada Masiixiisa, waayo, kan walaalaheen ku eedeeya, oo ku eedeeya hortooda Eebbeheen maalin iyo habeen,

Muujintii

waa la tuuray. ¹¹ Waxay ka adkaadeen dhiigga Wanka iyo ereyga markhaatifurkooda; noloshooda ma jeclayn xataa dhimashada. ¹² Sidaa darteed farxa, samada iyo kuwa degganow! Laakiin hoogga dhulka iyo badda, maxaa yeelay Iblisi ayaa idiinku soo degay cadhadiisa weyn, isagoo og inuu wakhti yar leeyahay.”

¹³ Markii maskii arkay in dhulka lagu tuuray, wuxuu eryaday naagtii dhashay ilmihii labka ahaa. ¹⁴ Naagtii waxaa la siiyey laba baal oo gorgor weyn ah, si ay ugu duusho meeshii loogu diyaariyey cidlada, halkaasoo la quudin doono wakhti, wakhtiyo, iyo nus wakhti, meel ka fog joogitaanka abeesada. ¹⁵ Markaas abeesadii waxay afkeeda ka soo tuurtay biyo sida webi ah oo ku wajahan naagtii, si ay ugu daadiso daad. ¹⁶ Laakiin dhulkii ayaa naagtii caawiyey isagoo afkiisa furay oo liqay webigii maskii afkiisa ka soo tuuray. ¹⁷ Markaas maskii wuxuu cadhaysnaa naagtii, wuxuuna u dhaqaaqay inuu la dagaallamo inta ka hartay farcankeeda, kuwaasoo xajiya amarrada Eebbe oo adkeysta markhaatifurkooda Ciise.

13 Wiyisha ayaa istaagay xeebta ciidda ah. Oo waxaan arkay bahal ka soo baxaya badda, oo leh toban geesood iyo toddoba madax, oo leh toban taaj oo ku yaal geesihiiisa, iyo madaxdiisana waxaa ku qornaa magacyo caay ah. ² Bahalkaan arkay wuxuu u ekaa shabeel, cagihisuna waxay ahaayeen sida kuwa orso, afkiisuna wuxuu ahaa sida libaax. Wiyisha ayaa siisay xooggiisa, carshigiisa, iyo amar weyn. ³ Mid ka mid ah madaxdiisa wuxuu u muuqday sidii in si xun loo dhaawacay, hase yeeshee dhaawicii dhimashada ahaa waa la bogsiiyey. Dhulka oo dhan ayaa ka yaabay oo raacay bahalka. ⁴ Waxay caabudeen wiyisha oo siisay amar bahalka; waxayna sidoo kale caabudeen bahalka, iyagoo leh, “Yaa la mid ah bahalka, oo yaa la dagaallami kara?” ⁵ Waxaa la siiyey af si uu ugu hadlo hadallo kibir leh iyo cay, waxaana la siiyey amar inuu wax qabto afartan iyo laba bilood. ⁶ Wuxuu afkiisa u furay inuu caayo Eebbe, inuu caayo magaciisa iyo hoygiisa, iyo kuwa ku nool samada. ⁷ Waxaa loo oggolaaday inuu dagaal la galo quduusiinta oo uu ka adkaado, waxaana la siiyey amar uu ku yeesho qabiil kasta, dad kasta, af kasta, iyo qaran kasta. ⁸ Dhammaan dadka ku nool dhulka ayaa caabudi doona, kuwaas oo magacyadooda aan lagu qorin kitaabka nolosha

ee Wanka, Wanka la gowracay tan iyo aasaaska dunida. ⁹ Haddii qof leeyahay dhego, ha maqlo.

¹⁰ “Haddii qof loogu talagalay maxaabiisnimo, maxaabiisnimo ayuu geli doonaa; haddii qof seef ku dilo, seef ayaa lagu dili doonaa.”

Tani waxay u baahan tahay dulqaadka iyo iimaanka quduusiinta. ¹¹ Markaasaan arkay bahal kale oo ka soo baxaya dhulka; wuxuu lahaa laba geesood oo sida wanka, laakiin wuxuu ku hadlay sida wiyisha. ¹² Wuxuu fuliyey dhammaan amaradii bahalkii hore isaga oo matalaya, wuxuuna dhulka iyo dadka ku nool ku qasbay inay caabudaan bahalkii hore, kaas oo dhaawicii dhimashada ahaa la bogsiiyey. ¹³ Wuxuu sameeyey calaamooyin waaweyn, xataa wuxuu sababay dab inuu samada ka soo dego dhulka hortooda oo dhan. ¹⁴ Sababta calaamooyinka loo siiyey awood uu ku sameeyo bahalkii hore, wuxuu khiyaanay kuwa ku nool dhulka. Wuxuu amray inay sameeyaan sanam sharaf u ah bahalka oo lahaa dhaawacii seefta oo haddana noolaa. ¹⁵ Waxaa la siiyey awood uu neef ku siiyo sanamka bahalka, si sanamku uu u hadlo oo uu sabab u noqdo in dhammaan kuwa diida inay caabudaan sanamka la dilo. ¹⁶ Wuxuu ku qasbay dadka oo dhan, yar iyo weyn, hodan iyo sabool, xor iyo addoon, inay calaamad ku qaataan gacmahooda midig ama fooddooda, ¹⁷ si aan qofna wax iibsana karin ama iibin karin haddii aanay haysan calaamadda, taas oo ah magaca bahalka ama lambarka magaciisa. ¹⁸ Halkan waxaa ku jira xigmadda. Kan wax garanaya ha xisaabiyo lambarka bahalka, waayo, waa lambarka nin. Lambarkaas waa 666.

14 Markaasaan fiiriyey, oo bal eeg, Wanka ayaa taagnaa Buur Siyoon, oo la jira waxaa jiray 144,000 oo magaciisa iyo magaca Aabbihiis ku qoran yihiin fooddooda. ² Oo waxaan maqlay cod ka yimid samada, sida guuxa biyaha badan iyo sida onkodka weyn. Codkii aan maqlay wuxuu la mid ahaa sida kuwa kataaradaha ciyaaraya kataaradooda. ³ Oo waxay ku heeseen gabay cusub carshiga hortiisa iyo afarta noolaha iyo waayeellada hortooda; oo ninna ma baran karin gabaygaas kuwaas mooyaane 144,000 oo laga soo furtay dhulka. ⁴ Kuwanu waa kuwa aan is- wasakhaynin dumarka, waayo, waa bikro. Waxay raacaan Wanka meel kasta oo uu tago. Waxaa laga soo iibsaday dadka dhexdiisa sida midhaha ugu horreeya Eebbe iyo Wanka. ⁵ Beenna afkooda lagama helin; waa kuwo aan ceeb lahayn. ⁶

Muujintii

Markaasaan arkay malaa'ig kale oo duulaysa cirka dhexdiisa, oo leh injiil weligiis ah si ay ugu wacdiyo kuwa dhulka deggan—quruun kasta, qabiil kasta, af kasta, iyo dad kasta. ⁷ Oo wuxuu ku yidhi cod weyn, “Ka cabsada Eebbe oo isaga u mahadnaqa, waayo, saacaddii xukunkayga ayaa timid. Caabuda isaga sameeyey samada, dhulka, badda, iyo ilaha biyaha.” ⁸ Oo malaa'ig kale, tii labaad, ayaa raacday, iyadoo leh, “Way dhacday, way dhacday Baabuloon weyn, taasoo quruumaha oo dhan ka waraabisay khamriga xumaanteed.” ⁹ Markaasaa malaa'ig kale, tii saddexaad, ayaa raacday iyaga, iyadoo leh cod weyn, “Haddii qof caabudo bahalka iyo sawirkiisa, oo uu qaato calaamad fooddiiisa ama gacantiisa, ¹⁰ isaguna wuxuu cabbi doonaa khamriga cadhada Eebbe, oo lagu shubay koobka cadhadiisa oo buuxa. Waxaa lagu cadaabi doonaa dab iyo baaruur hortooda malaa'igaha quduuska iyo kici Wanka. ¹¹ Oo qiiqa cadaabkooda wuxuu kor u kici doonaa weligiis iyo weligiis; ma haystaan nasasho maalin iyo habeen, kuwa caabuda bahalka iyo sawirkiisa, iyo qof kasta oo qaata calaamadda magiciisa.” ¹² Halkan waxaa ku jira dulqaadka quduusiinta oo xajiya amarrada Eebbe iyo iimaankooda Ciise. ¹³ Oo waxaan maqlay cod ka yimid samada oo leh, “Qor: ‘Waxaa barakaysan kuwii dhinta Rabbiga ku jira tan iyo hadda.’” “Haa,” ayuu yidhi Ruuxa, “si ay uga nastaan hawlahooda, waayo, camalkooda ayaa raaci doona iyaga.” ¹⁴ Markaasaan fiiriyey, oo bal eeg, daruur cad, oo ku fadhiyey daruurta waxaa jiray mid u eg wiilkii dadka, oo madaxana ku leh taaj dahab ah iyo gacantiisana midiyi fiiqan. ¹⁵ Oo malaa'ig kale ayaa ka soo baxday macbudka, iyadoo ku dhawaaqaysa cod weyn kan ku fadhiyey daruurta, “Geli mindidaada oo gooya, waayo, wakhtigii goynta ayaa yimid, maxaa yeelay, goosashada dhulka waa bislaatay.” ¹⁶ Markaasaa kan ku fadhiyey daruurta wuxuu ku dhuftay mindidiisa dhulka, oo dhulkii waa la gooyey. ¹⁷ Oo malaa'ig kale ayaa ka soo baxday macbudka samada, oo isna wuxuu lahaa mindi fiiqan. ¹⁸ Markaasaa malaa'ig kale, kan leh amar dabka, ka soo baxday meeshii allabariga, oo wuxuu ku dhawaaqay cod weyn kan lahaa mindida fiiqan, isagoo leh, “Geli mindidaada fiiqan oo soo ururi kooxaha canabka dhulka, maxaa yeelay, canabkeedu waa bislaatay.” ¹⁹ Markaasaa malaa'igtii ku dhuftay mindidiisa dhulka oo soo ururiyey kooxihii canabka dhulka, oo ku tuuray weelka weyn ee cadaabta Eebbe. ²⁰ Oo weelkii waxaa lagu tumanayey magaalada dibaddeeda, oo dhiig

ayaa ka soo baxay weelkii, ilaa iyo xadkhaha fardaha, masaafu dhan 1,600 oo stadia ah.

15 Waxaan arkay calaamad kale oo weyn oo la yaab leh oo samada ka muuqata: toddobo malaa'igood oo wata toddobada belaayo ee ugu dambeysa, waayo iyaga ayaa cadhadii Eebbe ku dhammaatay. ² Waxaan arkay wax u eg badda galaaska oo dab lagu dhex daray, iyo kuwa ku guuleystay bahalka, sawirkiisa, iyo lambarka magiciisa, oo taagan badda galaaska, iyagoo haysta kataaradihii ay Eebbe siiyey. ³ Waxayna heeseen heestii Muuse, addoonkii Eebbe, iyo heestii Wanka, iyagoo leh,

“Waa weyn yihiin oo la yaab leh yihiin falalkaaga, Sayid Eebbe Qaadirka ah; xaq iyo run baa jidadkaagu yihiin, Boqorka quruumaha. ⁴ Yaa aan kaa cabsanayn, Sayidow, oo aan magacaaga ammaanayn? Waayo adigu keliya ayaa quduus ah. Dhammaan quruumuhu way iman doonaan oo way kuu caabudi doonaan, waayo falalkaaga xaq ah ayaa la muujiyey.”

⁵ Intaas ka dib waxaan fiiriyey, oo macbudkii teendhada markhaatifurka ee samada ayaa la furay. ⁶ Toddobadii malaa'igood oo wata toddobada belaayo ayaa ka soo baxay macbudka, iyagoo xiran dhar nadiif ah oo dhalaalaya, oo leh suumanno dahab ah oo ku wareegsan laabta. ⁷ Mid ka mid ah afarta noolaha ayaa siiyey toddobada malaa'igood toddobo koob oo dahab ah oo ka buuxaan cadhada Eebbe, kan weligiis iyo weligiis nool. ⁸ Macbudka waxaa ka buuxsamay qiiq ka yimid ammaanta Eebbe iyo xooggiisa, oo qofna ma geli karin macbudka ilaa toddobada belaayo ee toddobada malaa'igood la dhammeeyo.

16 Markaasaan maqlay cod weyn oo ka soo baxaya macbudka, isagoo faraya toddobada malaa'igood, “Tag, oo ku shub toddobada baaquli oo cadhadii Eebbe dhulka.” ² Malaa'igtii ugu horreysay ayaa tagtay oo baaqulkeedii ku shubtay dhulka, oo nabro waxyeello leh oo xanuun badan ayaa ku dhacay kuwii sitay calaamadda bahalka oo caabuday sawirkiisa. ³ Malaa'igtii labaad ayaa baaqulkeedii ku shubtay badda, oo waxay isu beddeshay dhiig sida qof dhintay, taasoo sababtay in dhammaan noolaha ku jira badda ay dhintaan. ⁴ Malaa'igtii saddexaad ayaa baaqulkeedii ku shubtay webiyada iyo ilaha biyaha, oo waxay noqdeen dhiig. ⁵

Muujintii

Markaasaan maqlay malaa'igtii biyaha ku dhawaaqaysa,

"Adigu xaq baad tahay, Kan Quduuska ahow, kan jira iyo kan jiray, waayo, waxaad soo saartay xukummadan; ⁶ maxaa yeelay, waxay daadiyeen dhiiggii quduusiinta iyo nebiyada, oo waxaad siisay dhiig ay cabbaan, sida ay istaahilaan."

⁷ Oo waxaan maqlay meeshii allabariga oo xaqiijinaysa,

"Haa, Sayid Eebbe Qaadirka ahow, run iyo xaq baad tahay xukummadaadu."

⁸ Malaa'igtii afraad ayaa baaqulkeedii ku shubtay qorraxda, oo waxaa la siiyay awood ay dadka ku gubto dab. ⁹ Waxay ku gubteen kulayl daran, oo waxay caayeen magaca Eebbe, kan haya awoodda masiibooyinkan, hase yeeshee ma ay toobad keenin inay ammaanaan isaga. ¹⁰ Malaa'igtii shanaad ayaa baaqulkeedii ku shubtay carshigii bahalka, oo boqortooyadiisii waxaa lagu riday gudcur; dadkuna waxay qaniineen carrabkooda xanuun awgiis ¹¹ oo waxay caayeen Eebbe samada ku sugan xanuunadooda iyo nabradooda awgood, hase yeeshee kama ay toobad keenin falimahooda. ¹² Malaa'igtii lixaad ayaa baaqulkeedii ku shubtay webigii weynaa ee Yuufraadis, oo biyihiisii waa qalaleen si ay u diyaariyaan jidka boqorrada bari ka imanaya. ¹³ Markaasaan arkay saddex ruux oo wasakh ah, oo u eg rahyo, oo ka soo baxaya afka masduulaagii, bahalkii, iyo nebiga beenta ah. ¹⁴ Kuwani waa ruuxyo jinni oo calaamado sameeya, oo u baxaya boqorrada dunida oo dhan, si ay ugu soo ururiyaan dagaalka maalinta weyn ee Eebbe Qaadirka ah. ¹⁵ "Bal eega, sida tuug baan u imanayaa. Waxaa barakaysan kii soo jeeda oo dharkiisa haysta, si uusan qaawan ugu socon oo aan ceebtiisa la arkin." ¹⁶ Markaasay isugu keeneen boqorradii meesha afka Cibraaniga loogu yeedho Armageddon. ¹⁷ Malaa'igtii toddobaad ayaa baaqulkeedii ku shubtay hawada, oo cod weyn ayaa ka soo baxay macbudka, carshiga, isagoo leh, "Waa dhammaatay!" ¹⁸ Waxaa yimid hillaac, guux, onkod, iyo dhulgariir aad u daran. Dhulgariir sidan oo kale ah weligiis ma dhicin tan iyo markii dadku dhulka joogeen, sidaas ayay u weynayd. ¹⁹ Magaaladii weynayd ayaa saddex qaybood u kala qaybsantay, magaaloyinkii quruumaha ayaa dumay. Baabul weyn ayaa Eebbe xusuustay, oo wuxuu siiyay koob

buuxda oo khamriga cadhadiisa daran. ²⁰ Jasiirad kasta way carartay, oo buurina lama arag. ²¹ Roob dhagaxyo waaweyn, mid kasta oo miisaankiisu yahay qiyaastii talan, ayaa cirka ka soo dhacay dadka. Waxay caayeen Eebbe masiibada roobka dhagaxa awgeed, waayo, aad buu u darnaa.

17 Mid ka mid ah toddobada malaa'igood oo haystay toddobada baaquli ayaa ii yimid oo ila hadlay, isagoo leh, "Kaalay, waxaan ku tusi doonaa xukunka dhillo weyn oo ku dul fadhida biyo badan, ² oo ay la sinmeen boqorrada dhulka, oo dadka dhulka degganina ay ku sakhraameen khamriga sinadeeda." ³ Markaasuu Ruuxa igu qaaday cidlada, halkaasna waxaan ku arkay naag ku fadhida bahal guduudan oo buux dhaafiyay magacyo caay ah, oo leh toddoba madax iyo toban geesood. ⁴ Naagtii waxay ku labbisanayd guduud iyo casaan, waxayna ku qurxisnayd dahab, dhagaxyo qaali ah, iyo luul. Waxay gacanteeda ku haysay koob dahab ah, oo ka buuxay karaahiyo iyo wasakhda sinadeeda. ⁵ Dabadeedna waxaa fooddeeda ku qornaa magac, oo qarsoodi ah: "BAABUL WEYN, HOOYADII DHILLOOYINKA IYO KARAHIYOYINKA DHULKA." ⁶ Waxaan arkay in naagtii ay sakhraansanayd dhiiggii quduusiinta, iyo dhiiggii markaatiyaashii Ciise. Markaan arkay, aad baan ula yaabay. ⁷ Markaasaa malaa'igtii igu tidhi, "Maxaad ula yaabtay? Waxaan kuu sheegi doonaa qarsoodiga naagta iyo bahalka ku qaadata, kaasoo leh toddoba madax iyo toban geesood. ⁸ Bahalka aad aragtay wuxuu ahaan jiray, ma aha, wuuna soo bixi doonaa oo ka soo bixi doonaa godka hoose oo wuxuu u socon doonaa halaag. Dadka dhulka deggan oo magacyadooda aan lagu qorin kitaabka nolosha tan iyo aasaaskii dunida ayaa la yaabi doona markay arkaan bahalka, maxaa yeelay, wuxuu ahaan jiray, ma aha, wuuna iman doonaa. ⁹ Tani waxay u baahan tahay maskax leh xigmad. Toddobada madax waa toddoba buurood oo ay naagtu ku fadhido. ¹⁰ Waxay kaloo yihiin toddoba boqor; shan waa dhaceen, midna waa jiraa, midka kalena weli ma iman; laakiin markuu yimaado, waa inuu joogo muddo gaaban. ¹¹ Bahalka ahaa, oo aan ahayn, waa boqor siddeedaad, oo wuxuu ka tirsan yahay toddobada, wuuna u socon doonaa halaag. ¹² Tobanka geesood ee aad aragtay waxay u taagan yihiin toban boqor oo aan weli helin boqortooyadooda, laakiin waxaa la siin doonaa amar inay boqorro ahaan la jiraan bahalka muddo gaaban. ¹³ Kuwani waxay leeyihiin hal ujeeddo waxayna

Muujintii

awooddooda iyo amaradooda siin doonaan bahalka.

¹⁴ Waxay dagaal la geli doonaan Wanka, laakiin Wanku wuu ka adkaan doonaa maxaa yeelay isagu waa Sayidka sayidyada iyo Boqorka boqorrada; oo isaga la jiri doona kuwa la yeedhay, la doortay, oo daacad ah.” ¹⁵ Wuxuuna igu yidhi, “Biyaha aad aragtay, meesha dhilladu ku fadhiday, waa dad, dad badan, quruumo, iyo afaf. ¹⁶ Tobanka geesood ee aad aragtay, iyo bahalka, waxay necbaan doonaan dhillada. Waxay ka dhigi doonaan cidla iyo qaawan, waxay cuni doonaan hilibkeeda, oo waxay ku gubi doonaan dab. ¹⁷ Waayo, Eebbe wuxuu qalbigooda geliyey inay fuliyaan ujeeddadiisa iyagoo leh hal ujeeddo oo ay boqortooyadooda siiyaan bahalka, ilaa erayada Eebbe la oofiyo. ¹⁸ Naagta aad aragtay waa magaalada weyn ee boqorrada dhulka ka talisa.”

18 Waxyaalahan dabadood waxaan arkay malaa'ig kale oo samada ka soo degaysa, oo leh amar weyn, oo dhulka waxaa iftiimiyeey ammaanteeda. ² Waxay ku dhawaaqday cod xoog leh, iyadoo leh,

“Way dhacday, way dhacday Baabuloon Weyn! Waxay noqotay hoyga jinniyada iyo xabsi ruux kasta oo wasakh ah, xabsi shimbir kasta oo nijaas ah oo karaahiyo ah. ³ Waayo, quruumaha oo dhan waxay cabeen khamriga xumaanteeda, boqorrada dhulka waxay la galeen falal xumaan ah, ganacsatada dhulkuna waxay hodan ka noqdeen raaxadeeda xad-dhaafka ah.”

⁴ Markaasaan maqlay cod kale oo samada ka imanaya, isagoo leh,

“Ka soo baxa iyada, dadkayga, si aydan uga qayb qaadan dembiyadeeda oo aydan u helin belaayooyinkeeda; ⁵ waayo, dembiyadeeda waxay gaareen samada, Eebbe wuxuu xusuustay xumaanteeda. ⁶ U soo celi sida ay u soo celisay; u badi laba jibbaar sida ay falkeedu yihiin. Koobka ay isku dartay, u dar laba jibbaar. ⁷ Sida ay isku ammaantay oo ay ugu nooshahay raaxo, si la mid ah u siiya silica iyo baroor. Waayo, waxay qalbigeeda ku leedahay, ‘Boqorad baan ahay, carmal ma ihi, oo baroor ma arki doono.’ ⁸ Sidaas darteed, hal maalin gudahood belaayooyinkeeda ayaa iman doona: dhimasho, baroor, iyo gaajo. Dab ayaa cuni doona, waayo, xoog weyn baa leh Eebbe oo xukuma.

⁹ “Boqorrada dhulka, oo la galay falal xumaan ah oo raaxo la noolayd iyada, waxay ooyi doonaan oo barooran doonaan markay arkaan qiiqa gubashadeeda, ¹⁰ oo meel fog ka istaagi doonaan cabsi darteed, iyagoo leh,

‘Halaag, halaag, magaalada weyn, Baabuloon, magaalada xoogga leh! Waayo, saacad gudaheed xukunkaga ayaa yimid.’

¹¹ “Ganacsatada dhulka waxay ooyi doonaan oo barooran doonaan iyada, maxaa yeelay, cidna ma iibsanayso alaabtooda mar dambe— ¹² alaabta dahabka, qalinka, dhagxaanta qaaliga ah, iyo luulka; dhar wanaagsan, guduud, xariir, iyo guduud; alwaax kasta oo qoryo ah, alaab kasta oo fool maroodi ah, iyo alaab kasta oo ka samaysan qoryo qaali ah, naxaas, bir, iyo marmar; ¹³ udgoon, cadar, iyo foox; khamri, saliid saytuun, bur wanaagsan, iyo sarreen; xoolo iyo gaadiid, iyo dad loo ganacsado sidii addoommo. ¹⁴ Waxay odhan doonaan, ‘Midhihi aad u xiistay way kaa tageen. Dhammaan raaxadaada iyo quruxdaada way baaba’een, mar dambe lama heli doono.’ ¹⁵ Ganacsatada iyada ka hodmay waxay meel fog ka istaagi doonaan cabsi darteed, iyagoo ooyaya oo barooranaya, ¹⁶ iyagoo leh,

‘Halaag, halaag, magaalada weyn, oo ku labisan dhar wanaagsan, guduud, iyo guduud, oo lagu qurxiyey dahab, dhagxaanta qaaliga ah, iyo luulka;’

¹⁷ waayo, saacad gudaheed hodantinimadaas weyn baa baaba’ay!’ Kaptanka markab kasta, rakaabka kasta, badmaax kasta, iyo kuwa ku nool badda waxay meel fog ka istaagi doonaan, ¹⁸ oo waxay ku qaylin doonaan markay arkaan qiiqa gubashadeeda, iyagoo leh, ‘Magaalo nooc ee ah ayaa la mid ah magaalada weyn?’ ¹⁹ Waxay ku tuuri doonaan boodh madaxyadooda oo ku qaylin doonaan, ooyaya oo barooranaya, iyagoo leh,

‘Halaag, halaag, magaalada weyn, halkaasoo dhammaan kuwa lahaa maraakiibta badda ay ka hodmeen hodantinimadeeda! Waayo, saacad gudaheed baa la baabi’iyey!’ ²⁰ “Farxa korkeeda, samada, iyo quduusiinta, rasuullada, iyo nebiyada, waayo, Eebbe wuxuu xukun ku sameeyey iyada idinka aawadiin.”

²¹ Markaasaa malaa'ig xoog leh qaaday dhagax weyn sida dhagaxshiid oo kale oo ku tuuray badda, isagoo leh,

Muujintii

"Sidaas oo kale Baabuloon, magaalada weyn, ayaa lagu tuuri doonaa, mar dambe lama heli doono. ²² Codka kuwa kataaraysta, muusikada, kuwa fuula, iyo kuwa turumba garaaca mar dambe laguma maqli doono adiga. Farshaxan kasta oo xirfad leh mar dambe laguma heli doono adiga. Codka dhagaxshiid mar dambe laguma maqli doono adiga. ²³ Iftiinka laambad mar dambe kuma ifi doono adiga. Codka arooska iyo aroosadda mar dambe laguma maqli doono adiga. Ganacsatadaadu waxay ahaayeen dadka awoodda leh ee dunida. Sixirkaaga quruumaha oo dhan waa lagu khiyaameeyey. ²⁴ Waayo, dhexdeeda waxaa ku jiray dhiigga nebiyada iyo quduusiinta, iyo dhammaan kuwa la laayey dhulka."

19 Markii waxyaalahaas ay dhaceen dabadeed, waxaan maqlay cod sida guuxa dad badan oo jannada ku jira, iyagoo ku dhawaaqaya:

"Hallelujah! Badbaadada, ammaanta, iyo xoogga waxay u sugnaadeen Eebbeheen, ² waayo, xukumadiisu waa run oo xaq. Wuxuu xukumay dhillo weyn oo dhulka ku fasahaadisay sinadeeda, oo wuxuu ka aarsaday dhiiggii addoommadiisa oo ku dul dhacay iyada."

³ Mar kale ayay yidhaahdeen:

"Hallelujah! Qiigeeda wuxuu kici doonaa weligiis iyo weligiis."

⁴ Afar iyo labaatan ka waayee iyo afarta noolaha ayaa u dhacay oo caabuday Eebbe oo carshiga ku fadhiya, iyagoo leh,

"Aamiin, Hallelujah!"

⁵ Markaasaa cod ka soo baxay carshiga, isagoo leh:

"Ammaana Eebbeheen, dhammaantiin addoommadiisa, kuwa isaga ka cabsada, yar iyo weynba!"

⁶ Markaasaan maqlay waxa u eg codka dad badan, sida codka biyo badan iyo sida onkod xoog leh, iyagoo leh:

"Hallelujah! Waayo, Rabbiga Eebbeheen, Kan Qaadirka ah, waa boqor. ⁷ Aan ku faraxno oo aan ku rayrayno oo aan isaga ammaanno, waayo, arooska Wanka waa yimid, iyo aroosaddiisii way is diyaarisay." ⁸ Waxaa la siiyey inay xirato dhar wanaagsan oo dhalaalaya oo nadiif ah. (Waayo,

dharka wanaagsan wuxuu u taagan yahay falalka xaq ah ee quduusiinta.)

⁹ Markaasuu igu yidhi, "Qor tan: 'Waxaa barakaysan kuwa loogu yeedhay cashada arooska Wanka.'" Wuxuuna ku daray, "Kuani waa erayadii runta ahaa ee Eebbe." ¹⁰ Markaasaan cagihisa u dhacay inaan caabudo. Laakiin wuxuu igu yidhi, "Ha samayn! Anigu waxaan ahay addoon kula jira adiga iyo walaalahaaga iyo walaashaada ee haysta markhaatifurka Ciise. Caabud Eebbe! Waayo, markhaatifurka Ciise waa ruuxa waxsheegidda." ¹¹ Waxaan arkay jannada oo furantay, oo waxaa jiray faras cad. Kan fuushan waxaa loogu yeedhaa Aamin iyo Run, oo xaqnimada ayuu ku xukumaa oo ku dagaallamaa. ¹² Indhihiisu waa sida olol dab ah, madaxiisana waxaa ku yaal taajyo badan. Magac baa ku qoran oo aan cidina garanayn isaga mooyaane. ¹³ Wuxuu xiran yahay khamiis dhiig ku rusheeyey, magaciisuna waa Erayga Eebbe. ¹⁴ Ciidammada jannada, oo ku labisan dhar wanaagsan oo nadiif ah oo dhalaalaya, ayaa daba socday isaga oo ku saaran fardo cadcad. ¹⁵ Afkiisa waxaa ka soo baxaysa seef af leh oo uu quruumaha ku laayo, oo wuxuu iyaga ku xukumayaa ul bir ah. Wuxuu ku tumanayaa macsalaameynta cadhada Eebbe Qaadirka ah. ¹⁶ Khamiiskiisa iyo bowdadiisa waxaa ku qoran cinwaankan: Boqorka Boqorrada iyo Rabbiga Rabbiyada. ¹⁷ Markaasaan arkay malaa'ig qorraxda taagan, oo waxay cod dheer ugu dhawaaqday dhammaan shimbiraha dhexda hawada duulaya, "Kaalaya, isugu kaalaya cashada weyn ee Eebbe, ¹⁸ si aad u cuntaan hilibka boqorrada, taliyayaasha, iyo ragga xoogga leh, hilibka fardaha iyo kuwa fuushan, iyo hilibka dadka oo dhan, xor iyo addoon, yar iyo weyn." ¹⁹ Markaasaan arkay bahalka iyo boqorrada dhulka oo ciidammadoodii la socdaan inay dagaal la galaan kan faraska fuushan iyo ciidankiisa. ²⁰ Laakiin bahalkii waa la qabtay, iyo nebiga beenta ah oo calaamooyinka hortiisa ku sameeyey. Calaamooyinkaas ayuu ku siray kuwii calaamadda bahalka qaatay iyo kuwii sanamkiisa caabuday. Labadoodii waxaa nool lagu tuuray harada dabka ee baaruudda ku gubanaysa. ²¹ Intii kalena waxaa lagu dilay seef ka soo baxday afka kan faraska fuushan, oo dhammaan shimbirihii waxay ku dhergeen hilibkoodii.

20 Waxaan arkay malaa'ig samada ka soo degaysa, oo gacanta ku haysa furaha godka iyo silsilad weyn. ² Waxay qabatay abeesadii,

kaas oo ah shaydaanka iyo Ibliska, oo waxay xidhay kun sannadood. ³ Waxay ku tuurtay godka, wayna xidhay, oo ka sii shaabadaysay, si aanay quruumaha mar dambe u khiyaanayn ilaa kunka sannadood la dhammeeyo. Intaas ka dib waa in muddo yar la sii daayo. ⁴ Waxaan arkay carshiyo, oo kuwii ku fadhiistay waxaa la siiyey amar ay ku xukumaan. Waxaan arkay nafihii kuwa madaxa laga gooyay oo maragfurka Ciise iyo erayga Eebbe aawadood, iyo kuwa aan caabudin bahalka ama sanamkiisa ama aan calaamaddiisa ku qaadanin fooddooda ama gacmahooda. Way noolaadeen oo waxay la boqorreen Masiixa kun sannadood. ⁵ Inta kale ee kuwii dhintay ma ay noolaan ilaa kunka sannadood la dhammeeyo. Tani waxay calaamad u tahay sarakicidda ugu horraya. ⁶ Waxaa barakaysan oo quduus ah kuwa ka qaybqaata sarakicidda ugu horraya. Geerida labaad wax amar ah kuma laha iyaga, laakiin waxay ahaan doonaan wadaaddo Eebbe iyo Masiixa, oo waxay la boqorri doonaan kun sannadood. ⁷ Marka kunka sannadood dhammaadaan, Shaydaanka waa la sii dayn doonaa xabsigiisa, ⁸ oo wuxuu u bixi doonaa inuu khiyaaneeyo quruumaha afarta geesood ee dhulka, Gog iyo Maagog, si uu ugu soo ururiyo dagaal. Tiradoodu waa sida ciidda xeebta badda. ⁹ Waxay ku socdeen dhulka ballaadhan oo hareereeyeen xerada dadkii Eebbe iyo magaalada la jecel yahay. Laakiin dab baa samada ka soo degay oo baabbi'iyey. ¹⁰ Ibliskii iyaga khiyaanayn jiray waxaa lagu tuuray badda dabka iyo baaruudda, halkaas oo bahalka iyo nebiga beenta ahna ay joogaan, oo waxay ku silci doonaan habeen iyo maalin weligood iyo weligood. ¹¹ Markaasaan arkay carshiga weyn ee cad iyo Kan ku fadhiya. Hortiisa dhulkii iyo samadii way carareen, oo meel looma helin. ¹² Waxaan arkay kuwii dhintay, kuwa waaweyn iyo kuwa yaryar, oo carshiga hor taagan, oo buugaag baa la furay. Buug kale ayaa la furay, kaas oo ah buugga nolosha. Kuwii dhintay waxaa lagu xukumay wixii ku qornaa buugaagta, sida ay camalkoodu ahaa. ¹³ Badduna waxay bixisay kuwii dhintay ee ku jiray, oo Geeridii iyo Haadesna waxay bixiyeen kuwii dhintay ee ku jiray, oo qof walba waxaa lagu xukumay sida camalkiisu ahaa. ¹⁴ Markaasaa Geeridii iyo Haades waxaa lagu tuuray badda dabka. Badda dabku waxay u taagan tahay

geerida labaad. ¹⁵ Qof kasta oo magiciisa aan laga helin buugga nolosha waxaa lagu tuuray badda dabka.

21 Waxaan arkay samada cusub iyo dhulka cusub, waayo, samadii hore iyo dhulkii hore way tageen, baddina mar dambe ma jirin. ²

Waxaan arkay magaalada quduuska ah, oo ah Yerusaalementa cusub, oo samada ka soo degaysa Eebbe agtiisa, oo loo diyaariyey sidii aroosad loo qurxiyey ninkeed. ³ Waxaan maqlay cod weyn oo carshiga ka soo baxaya oo leh, "Bal eeg, hoyga Eebbe wuxuu hadda dhex joogaa dadka, wuuna la joogi doonaa. Iyagu waxay ahaan doonaan dadkiisa, Eebbena qudhiisu wuu la jiri doonaa oo wuxuu ahaan doonaa Eebbahooda. ⁴ Wuxuu ka tirtiri doonaa ilmad kasta indhahooda, dhimasho dambe ma jiri doonto, baroor dambe ma jiri doonto, oohin iyo xanuun dambe ma jiri doonaan, waayo, waxyaalihii hore way tageen." ⁵ Kii carshiga ku fadhiyey wuxuu yidhi, "Bal eeg, wax walba waxaan ka dhigayaa kuwo cusub!" Markaasuu yidhi, "Qor, waayo, ereyadanu waa aamin iyo run." ⁶ Wuxuu igu yidhi, "Waa la sameeyey. Anigu waxaan ahay Alfa iyo Omega, Bilowgii iyo Dhammaadkii. Ku alla kii harraadsan, waxaan si xor ah uga siin doonaa isha biyaha nolosha. ⁷ Kii guuleysta wuxuu dhaxli doonaa waxyaalahan, aniguna waxaan ahaan doonaa Eebbahooda, iyaguna waxay ahaan doonaan carruurta. ⁸ Laakiin kuwa fulayga ah, kuwa aan rumaysan, kuwa karaahiyada leh, dilayaasha, kuwa sinada sameeya, sixirroolayaasha, sanam caabudayaasha, iyo beenta oo dhan, meeshoodu waxay noqon doontaa harada dabka iyo baaruudda gubanaysa. Tani waa dhimashadii labaad." ⁹ Markaasaa mid ka mid ah toddobada malaa'igood oo haystay toddobada baaqili oo ka buuxay toddobada belaaoy ee ugu dambeeya ii yimid oo ila hadlay, isagoo leh, "Kaalay, waxaan ku tusi doonaa aroosadda, naagta Wanka." ¹⁰ Wuxuu i kaxeeyey Ruuxa ku dhex jira buur weyn oo sarreysa, halkaasuu i tusay magaalada quduuska ah, Yerusaaalem, oo samada ka soo degaysa Eebbe agtiisa. ¹¹ Waxay iftiimisay ammaanta Eebbe, iftiinkeediina wuxuu ahaa sida dhagax qaali ah, sida yaspiir, oo u cad sida kiristaalo. ¹² Waxay lahayd derbi weyn oo sarreeya oo leh laba iyo toban albaab, albaabbadana waxaa ku yaallay laba iyo toban malaa'igood. Albaabbada waxaa ku qornaa magacyada laba iyo tobankii qabiil ee reer binu Israa'iil. ¹³ Waxaa jiray saddex albaab oo dhinac

Muujintii

kasta ah: bari, waqooyi, koonfur, iyo galbeed. ¹⁴ Derbiga magaalada wuxuu lahaa laba iyo toban aasaas, aasaasyadana waxaa ku qornaa magacyada laba iyo tobankii rasuul ee Wanka. ¹⁵ Malaa'igtii ila hadashay waxay lahayd usha dahabka ah ee lagu cabbiro magaalada, albaabbadeeda, iyo derbigeeda. ¹⁶ Magaaladu waxay ahayd afar geesle, dhererkeedu wuxuu la egyahay ballaadhkeeda. Wuxuu magaalada ku cabbiray usha, wuxuuna helay inay tahay laba iyo toban kun oo stadia dhererkeeda, dhererkeeda, ballaadhkeeda, iyo sarreyntooduna way isu egyihiin. ¹⁷ Wuxuu cabbiray derbigeeda, waxayna ahayd 144 dhudhun oo dhumuc ah cabbirka dadka, kaas oo sidoo kale ah cabbirka malaa'igaha. ¹⁸ Derbigu wuxuu ka samaysnaa yaspiir, magaalada na waxay ahayd dahab saafi ah, sida galaas cad. ¹⁹ Aasaasyada derbiyada magaalada waxaa lagu qurxiyey nooc kasta oo dhagax qaali ah. Aasaaska koowaad wuxuu ahaa yaspiir, kan labaad safayr, kan saddexaad shalcadooni, kan afraad dhagax dhalaalaya, ²⁰ kan shanaad wuxuu ka samaysnaa ooniks, kan lixaad karneeliyoon, kan toddobaad khrysoliit, kan siddeedaad beeril, kan sagaalaad toobas, kan tobnaad khrysopraas, kan kow iyo tobnaad yaasiint, kan laba iyo tobnaad amethyst. ²¹ Laba iyo tobankii albaab waxay ahaayeen laba iyo toban luul, albaab kastana wuxuu ka samaysnaa hal luul. Jidka weyn ee magaalada wuxuu ahaa dahab saafi ah, sida galaas hufan. ²² Magaalada kuma aanan arag macbud, waayo, Eebbe Qaadirka ah iyo Wanku waa macbudkeeda. ²³ Magaaladu uma baahna qorraxda ama dayaxa inay ku iftiimiyaan, waayo, ammaanta Eebbe ayaa iftiimisa, Wankuna waa laambaddeeda. ²⁴ Quruumaha waxay ku socon doonaan iftiinkeeda, boqorrada dhulkuna waxay ku soo geli doonaan ammaantooda. ²⁵ Albaabbadeedu had iyo jeer way furnaan doonaan maaliintii, waayo, halkaas habeen ma jiri doono. ²⁶ Ammaanta iyo sharafta quruumaha ayaa lagu soo geli doonaa. ²⁷ Wax aan daahir ahayn weligeed kuma soo geli doono, mana jiro qof sameeya wax ceeb ah ama khiyaano leh, laakiin keliya kuwa magacyadoodu ku qoran yihiin kitaabka nolosha ee Wanka.

22 Malaa'igtii ayaa i tusay webiga biyaha nolosha, oo u caddahay sida kiristaalka, oo ka soo burqanaya carshiga Eebbe iyo Wanka, ² oo dhexda jidka magaalada ku yaal. Labada dhinac ee webiga waxaa ku yaal geedka nolosha, oo bixiya laba iyo toban nooc oo midho ah, oo

midhihiisa bixiya bil kasta; caleemaha geedkuna waa bogsashada quruumaha. ³ In dambe haba yaraatee haba la arko inkaar. Carshiga Eebbe iyo Wanka ayaa magaalada ku jiri doona, oo addoommadiisuna way u adeegi doonaan. ⁴ Way arki doonaan wejigiisa, oo magiciisana waxaa lagu qori doonaa fooddooda. ⁵ In dambe haba yaraatee haba la arko habeen. Uma baahnaan doonaan iftiinka laambad ama iftiinka qorraxda, waayo, Rabbiga Eebbe ayaa iftiimin doona. Oo weligood iyo weligoodba way xukumi doonaan. ⁶ Malaa'igtii waxay igu tidhi, "Erayadanu waa kuwo la isku halayn karo oo run ah. Rabbiga, Eebbe ee ruuxyada nebiyada, ayaa u soo diray malaa'igtiisa inuu tuso addoommadiisa waxyaalaha dhawaan dhici doona." ⁷ "Bal eeg, waxaan imanayaa dhawaan! Waxaa barakaysan kii xajiya erayada waxsheegidda buuggan." ⁸ Aniga, Yooxanaa, waxaan ahay kii markhaati furay waxyaalahan. Oo markaan maqlay oo arkay, ayaan u sujuuday inaan caabudo cagaha malaa'igtii i tusay. ⁹ Laakiin wuxuu igu yidhi, "Ha sidaas yeelin! Anigu waxaan ahay addoon kula wadaaga iyo walaalahaaga nebiyada, iyo kuwa xajiya erayada buuggan. Caabud Eebbe!" ¹⁰ Markaasuu igu yidhi, "Ha shaabadayn erayada waxsheegidda buuggan, waayo, wakhtigu waa dhow yahay. ¹¹ Kii xumaan sameeyaa ha sii wado xumaanta; kii wasakhda ahina ha sii ahaado wasakh; kii xaq ahina ha sii wado xaqnimada; kii quduuska ahina ha sii ahaado quduus." ¹² "Bal eeg, waxaan imanayaa dhawaan, oo abaalmarintaydu waa ila jirtaa, inaan siiyo qof kasta sidii uu sameeyey. ¹³ Waayo, anigu waxaan ahay Alfa iyo Omega, Kan Ugu Horreeya iyo Kan Ugu Dambeeya, Bilowgii iyo Dhammaadkii." ¹⁴ Waxaa barakaysan kuwa dhaqay dharkooda, si ay xaq ugu yeeshaan geedka nolosha oo ay magaalada ka galaan albaabbada. ¹⁵ Dibadda waxaa jooga kuwa sixirka ku shaqeeya, sinaysta, dilaa, sanam caabudaya, iyo kuwa jecel oo ku dhaqma khiyaamada oo dhan. ¹⁶ "Aniga, Ciise, waxaan u soo diray malaa'igtayda inay kuu markhaati furaan waxyaalahan kaniisadaha. Anigu waxaan ahay xididka iyo farcanka Daa'uud, xiddigta subaxda ee ifaysa." ¹⁷ Ruuxa iyo arosaddu waxay leeyihiin, "Kaalay." Oo kii maqlaana ha yidhaahdo, "Kaalay." Kii harraadsan ha yimaado; kii doonayana ha qaato biyaha nolosha si bilaash ah. ¹⁸ Waxaan u digayaa qof kasta oo maqlaya erayada waxsheegidda buuggan: haddii qof wax ku daro, Eebbe wuxuu ku dari doonaa qofkaas belaayooyinka lagu sheegay

Muujintii

buuggan. ¹⁹ Haddii qofna wax ka saaro erayada buuggan waxsheegidda, Eebbe wuxuu ka saari doonaa qofkaas qaybtiisa geedka nolosha iyo Magaalada Quduuska ah, oo lagu sheegay buuggan.

²⁰ Kii markhaati fura waxyaalahan wuxuu leeyahay, “Haa, waxaan imanayaa dhawaan.” Aamiin. Kaalay, Rabbiga Ciise. ²¹ Khayrka Rabbiga Ciise ha la jiro dhammaan. Aamiin.